Bundel - Commissie Leefomgeving van 19 juni 2025

Agenda bijlagen

2025-06-19_Commissie Leefomgeving_Agenda (2)
Spreektijd 4 uur
Beantwoording Technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025
Beantwoording openstaande technische vraag PvdD over Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ)
Verslag commissie Leefomgeving 19-06-2025 - vastgesteld

0 BEHANDELING KADERBRIEF 2026: 'S MIDDAGS in commissie Bestuur

1 Opening en mededelingen

Voorstel werkbezoek met Team Sportservice

2 18:15 - Inspreekhalfuur

3 Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen

2025-06-19_Commissie Leefomgeving_Agenda (2)
2025-06-26_Commissie Leefomgeving_Agenda (2)
2025.05.19 Concept verslag cie. Leefomgeving 19 mei 2025
Lijst openstaande moties commissie Leefomgeving 19 juni 2025
Lijst openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

3.a planningsoverzicht

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving 19-06-2025

4 A-agenda Algemeen

4.a 18:45 - Financiën: Jaarstukken 2024 (definitieve lezing) (A-agenda alle commissies juni 2025)
Toelichting:
In de jaarstukken leggen GS verantwoording af over het gevoerde beleid en de provinciale baten en lasten in 2024. Het college besluit de jaarstukken 2024 ter besluitvorming toe te zenden aan Provinciale Staten.
Voor de controlerende rol van Provinciale Staten is het van belang dat de Statencommissies elk vanuit de vakinhoudelijke invalshoek de jaarstukken bespreken. De bespreking vanuit financiële invalshoek vindt voornamelijk plaats in de commissie Bestuur en haar subcommissie de Rekeningencommissie.
Behandelvoorstel:
Provinciale Staten adviseren over de verantwoording en de kwaliteit van de behaalde resultaten opgenomen in de jaarstukken 2024 bespreken die betrekking hebben op de portefeuille van deze vakcommissie.

Brief aan PS over Jaarstukken 2024
Jaarstukken 2024 Definitieve lezing
Voordracht 29-2025 Jaarstukken 2024
Beantwoording technische vragen Jaarstukken 2024

4.a.1 Bestuurlijke reactie accountantsverslag 2024 (betrekken bij Jaarstukken 2024, alle commissies) (toegevoegd op 27 mei)
Publiek Belang Accountants is in de afrondende fase van de controle over de jaarrekening 2024 en heeft hierover gerapporteerd in een concept Verslag van bevindingen. Het college geeft een bestuurlijke reactie op de bevindingen en aandachtspunten uit het accountantsverslag en stuurt de bestuurlijke reactie ter informatie aan Provinciale Staten.
Dit is geen apart agendapunt maar u kunt het rapport betrekken bij de behandeling van de jaarstukken.

Brief aan PS over bestuurlijke reactie op het Verslag van bevindingen 2024 Publiek Belang Accountants
25023A Provincie Noord-Holland 2024 Controleverklaring (zonder handtekening)_Geredigeerd (1)
25022 Provincie Noord-Holland Verslag van bevindingen 2024 def_Geredigeerd

5 19:25 - A-agenda Gezondheid en Milieu - Omgevingsdiensten (gevoegde behandeling 5a t/m 5d)

Toelichting:
Bij agendapunt 5a t/m 5d: de voordrachten met jaarstukken en begrotingen 2026 van de 4 Noord-Hollandse Omgevingsdiensten: OD NHN, OD NZKG, ODIJ en OFGV.
Gedeputeerde Staten adviseren de volgende 2 zienswijzen in te dienen op de resultaatbestemming 2024 en de begroting 2026 van de omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) - zie voordracht bij agendapunt 5a:
1. Als zienswijze op de resultaatbestemming 2024 aan te geven dat: i.p.v. het voorstel om € 690.000 terug te storten aan de provincie, dit bedrag toe te voegen aan de reserve VTH-plustaken. Op deze manier heeft de OD NHN aanvullend budget beschikbaar om de verwachte extra werkzaamheden rondom het stikstofdossier de komende jaren uit te voeren.
2. Als zienswijze op de begroting 2026 aan te geven dat: de voorgestelde bezuinigingsscenario's van 3% en 5% beide onwenselijk zijn. Een sterk VTH-stelsel binnen de provincie Noord-Holland leunt op sterke omgevingsdiensten. De nu voorgestelde bezuinigingen zorgen ervoor dat de Omgevingsdienst Noord-Holland niet meer kan voldoen aan de door de deelnemers aan haar opgedragen wettelijke taken.
Voor de overige voordrachten adviseren Gedeputeerde Staten geen zienswijzen in te dienen. Als agendapunt 5d1 is een ingekomen mail met amendement van PS Flevoland toegevoegd. Deze kan desgewenst bij de bespreking worden betrokken. PS van Flevoland vragen om steun voor dit amendement op de begroting 2026 van OFGV.
Behandelvoorstel: gevoegde behandeling 5a t/m 5d. - 4 voordrachten.
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd aan te geven welke voordracht als bespreekstuk en welke als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de Statenvergadering van 30 juni a.s.

5.a Zienswijze conceptbegroting 2026 en jaarstukken 2024 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
De conceptbegroting 2026 en de Jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord worden aan Provinciale Staten toegezonden zodat Provinciale Staten een zienswijze op de stukken kunnen geven.

Brief aan PS over zienswijze PS op conceptbegroting 2026 en resultaatbestemming 2024 van OD NHN
OD NHN concept Begroting 2026 V5 AB
OD NHN Bijlage Begroting bezuiningingsscenario's
OD NHN Bijlage Begroting actualisering bedrijfsvoeringskosten
Jaarrekening 2024 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Actuele ontwikkelingen bij de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten 2025
Controle verklaring 2024 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
OD NHN Dashboard jaarrekening 2024
OD NHN Q&A april 2025
Voordracht 26-2025 Zienswijze PS Begroting 2026-jaarstukken 2024 Omgevingsdienst NHN

5.b Zienswijze begroting 2026 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
De begrotingswijziging 2025, de ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, is het voorstel aan PS om geen zienswijze te uiten.

Brief aan PS over Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Voordracht 21-2025 Zienswijze PS jaarstukken 2024-begr.wijz. 2025-begroting 2026 Omgevingsdienst NZKG
OD NZKG DB oplegger 1ste begrotingswijziging 2025
OD NZKG Meerjarenbegroting 2026-2029
OD NZKG Jaarrekening 2024
Kaderbrief 2026-2029 OD NZKG
Notitie actuele ontwikkelingen Omgevingsdiensten Noord-Holland mei 2025

5.c Zienswijze begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond
De ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst IJmond worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de begroting kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, is het voorstel aan PS om geen zienswijze te uiten.

Brief aan PS over Omgevingsdienst IJmond
Ontwerpbegroting_2026_Omgevingsdienst_IJmond
Gewaarmerkte_Jaarrekening_2024_Omgevingsdienst_IJmond
OD IJmond Kadernota 2026
Notitie actuele ontwikkelingen Omgevingsdiensten Noord-Holland mei 2025
Voordracht 25-2025 Zienswijzen PS begroting 2026-jaarstukken 2024 Omgevingsdienst IJmond

5.d Zienswijze conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek
Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek heeft de conceptbegroting 2026 aan de raden en Staten van haar deelnemers toegezonden, zodat deze een zienswijze op het stuk kunnen geven. De voorlopige jaarrekening 2024 en de kadernota 2026 zijn ter informatie meegezonden met de stukken.

- Brief aan PS over zienswijze PS op conceptbegroting 2026 van de OD Flevoland & Gooi en Vechtstreek
- Voordracht 22-2025 Zienswijze PS begroting 2026 Omgevingsdienst OFGV
- Brief ontwerpbegroting 2026 raden en staten Noord-Holland
- Ontwerpbegroting 2026
- Brief voorlopige jaarrekening 2024 raden en staten getekend
- Kadernota 2026
- Actuele ontwikkelingen bij de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten 2025

5.d.1 Verzoek om ondersteuning amendement OFGV provincie Flevoland in de richting van bestuur OFGV (betrekken bij 5.d cie. Leefomgeving 19-06-2025)

- Begeleidende email amendement Provincie Flevoland Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Flevoland geredigeerd
- 20250528 - Amendement Provincie Flevoland Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek
- Aangenomen amendement en definitieve tekst OFGV provincie Flevoland in de richting van bestuur OFGV Provincie Flevoland Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst FGV

6 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

7 A-agenda Klimaat en Energie

7.a 20:15 - Herijking van de Regionale Energiestrategieën (RES)
Toelichting:
In de Regionale Energiestrategieën (RES) van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid staat waar we in onze regio kansen zien voor het grootschalig opwekken van zon- en windenergie op land. In 2019 is de eerste versie, de RES 1.0, opgesteld door overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners samen. De RES 1.0 is in 2021 vastgesteld door de gemeenten, waterschappen en Provincie Noord-Holland. In 2024 is de Herijking RES opgesteld. Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden, welke zoekgebieden er zijn afgevallen en bijgekomen. De ambitie van de RES-en blijft gehandhaafd.
Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd aan te geven of de voordracht als bespreekstuk of als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de komende Statenvergadering.

- Eindconcept advies Wind op Land Noord-Holland - comm mer
- Brief aan PS over vaststellen herijking van de RES
- Voordracht 24-2025 Vaststellen herijking van de RES
- nhn_herijking-res-2024_def met verwijzing naar RES Viewer
- nhn_kaart-herijking-res-2024_noord-holland-noord met verwijzing naar RES Viewer
- nhz_herijking-res-2024_def met verwijzing naar RES Viewer
- nhz_kaart-herijking-res-2024_noord-holland-zuid met verwijzing naar RES Viewer
- mer wind op land nh 2025 definitief
- Nota van Beantwoording PLanMER op Land NH def

7.a.1 Ingekomen reactie op de MER Wind op Land zoekgebied Boekelermeer 3 - Oosterzijpolder Heiloo

- Ingekomen reactie op de MER Wind op Land zoekgebied Boekelermeer 3 - Oosterzijpolder Heiloo_Geredigeerd
- Zienswijze in op de MER-effectrapportage Wind op Land

7.a.2 Ingekomen reactie Bewonerscommissie Land in Zicht - RES zoekgebied Schoteroog Haarlem

- Ingekomen reactie Bewonerscommissie Land in Zicht - RES zoekgebied Schoteroog Haarlem
- Bijlage ingekomen reactie Bewonerscommissie Land in Zicht - RES zoekgebied Schoteroog Haarlem_Geredigeerd

8 SCHORSING TOT DONDERDAGAVOND 26 JUNI

9 C-agenda Klimaat en Energie

9.a Energie: Vaststelling Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) zijn een ruimtelijke procedure gestart voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar Middenmeer (Noord-Holland), met de daarbij benodigde hoogspanningsstations. Van 6 september tot en met 17 oktober 2024 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor dit project ter inzage. De provincie heeft daarop een zienswijze ingediend bij de Minister. De daarin ingebrachte punten zijn verwerkt in de nu vastgestelde NRD.

Brief aan PS over vaststelling Notitie Reikwijdte en Detailniveau 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

1. Publicatie Staatscourant Vaststelling NRD 380kV NNHN

2. Vaststellingsbesluit-notitie-reikwijdte-detailniveau-380-kV-netuitbreiding-Noord-Holland-Noord

3. Concept NRD 380kV NNHN

4. Oplegnotitie-notitie-reikwijdte-detailniveau-380-kV-netuitbreiding-Noord-Holland-Noord

5. Inspraakbundel-concept-NRD-380-kV-Netuitbreiding-Noord-Holland-Noord

6. Reactienota-notitie-reikwijdte-detailniveau-380-kV-netuitbreiding-Noord-Holland-Noord

7. Uitvraag regioadvies aan reg. overheden in Noord-Holland pVAWOZ en 380kV NNHN

9.b Energie: Commissie voor de Milieueffectrapportage: Advies en persbericht Wind op Land Provincie Noord-Holland (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)

Advies Wind op land

Persbericht 3934ts

Begeleidende mail: Advies Wind op land geredigeerd

9.c Energie: Bijstelling Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

De partijen van het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2026 hebben op basis van de tussentijdse evaluatie het akkoord en bijbehorend werkplan bijgesteld. De doelstellingen van het akkoord zijn duidelijker en de uitvoering ervan concreter en actueler geworden.

Brief aan PS over tussentijdse bijstelling Energiebesparingsakkoord

Addenda Energiebesparingsakkoord en Werkplan

9.d Energie: Oproep meer beleidsruimte voor windturbines (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)

brief prov nh beleidsruimte windturbines

9.e Energie: Natuur en Milieufederatie Noord-Holland: Standpunten natuurorganisaties traces 380kV netuitbreiding Noord-Holland Noord (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)

Brief natuurorganisaties over 380 kV Natuurorganisaties

Standpunt natuurorganisaties 380kv Noordholland Noord

Begeleidende mail natuurorganisaties geredigeerd

9.f Energie: Uitvoeringsregeling subsidie duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026 (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

In het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit' heeft het college de ambitie geformuleerd ten aanzien van de klimaatdoelen. In het Waterstofprogramma Noord-Holland 2025-2027 zijn onze ambities en doelen geformuleerd ten aanzien van de inzet van duurzame waterstof in onze provincie. Met de subsidieregeling duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026 willen we de waterstofprojecten in onze regio een stap verder helpen.

Brief aan PS over Uitvoeringsregeling Subsidie Waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026

Uvr waterstofprojecten 2025

Toelichting doeltreffendheid UVR

9.g Energie: Handreiking Draagvlak en acceptatie voor windenergie van de Randstedelijke Rekenkamer (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

Handreiking Draagvlak en acceptatie voor windenergie

2025-05-30 Beg brief Handreiking windenergie

9.h Energie: Stichting Oer-IJ over Tracékeuze 380 kV NHN_Geredigeerd (C-agenda Leefomgeving 19-06-2026)

Begeleidende mail Stichting Oer-IJ over Tracékeuze 380 kV NHN_Geredigeerd

brief aan Commissie Leefomgeving van provinciale staten concept 3

9.i Energie: Ingekomen brief Samenwerkende Vogelwerkgroepen NH inzake uitbreiding 380 KV netwerk (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

SVN 25-226 SVN voorkeur voorgestelde tracés en transformatorstations 380kV NHN_V2

Begeleidende brief Samenwerkende Vogelwerkgroepen NH uitbreiding van het 380kV netwerk_Geredigeerd

9.j Energie: Extra editie Energieregio Noord-Holland (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

Extra editie Energieregio Noord-Holland

10 C-agenda Gezondheid en Milieu

10.a Gezondheid en Milieu: Proces actualisatie stiltegebiedenbeleid (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

Gedeputeerde Staten hebben de voorkeur uitgesproken om de stiltegebieden gedeeltelijk los te laten en zoveel mogelijk samen te laten vallen met NNN en Natura 2000 (scenario 3.2). Het proces wordt in twee fasen uitgevoerd. De eerste fase is het aanpassen van de werkingsgebieden. De tweede fase is het aanpassen van de instructieregel voor gemeenten. De verdere besluitvorming gaat mee met de wijzigingsronden van de Omgevingsverordening

Brief aan PS over procesvoorstel actualisatie stiltegebiedenbeleid

10.b Gezondheid en Milieu: Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030 (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030. Hiermee geven Gedeputeerde Staten invulling aan het voornemen om Provinciale Staten jaarlijks te informeren over de voortgang van het programma.

Brief aan PS over voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030

Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030

10.c Gezondheid en Milieu: RLI 'Falen en opstaan: naar een doeltreffende aanpak van problemen in de leefomgeving' (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

Aanbiedingsbrief minister-president Rli-advies Falen en opstaan

10.d Gezondheid & Milieu: Brief VAWT Tocht & H electrolyzer (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)

Begeleidende email VAWT geredigeerd

Ingekomen brief VAWT Tocht & H electrolyzer 95 efficiency scheelt 95 miljard per jaar_Geredigeerd

10.e Gezondheid & Milieu: OD NHN - Nieuw proces aanleveren raads- en statenvragen (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)

Nieuwe procedure voor het aanleveren van raads- en statenvragen Omgevingsdienst

10.f Gezondheid & Milieu: Gezondheid op 1 verbod op staalslakken (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)

Begeleidende mail Gezondheid op 1 geredigeerd

Gezondheid op 1 brief geredigeerd

10.g Gezondheid & Milieu: Gooi & Vechtstreek: Nieuwsbrief Gooi en Vechtstreek (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)

Nieuwsbrief Gooi en Vechtstreek

10.h Gezondheid en Milieu: Beleidskeuze SWUNG-2 industrie (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

GS moeten, door het van kracht worden van de Omgevingswet, de geluidruimte voor vijf industrieterreinen van regionaal belang opnieuw vaststellen in het kader van de nieuwe geluidwetgeving SWUNG-2. PS hebben deze bevoegdheid gedelegeerd aan GS. Bij de vaststelling ligt een beleidskeuze voor: Een beleidsneutrale omzetting van de hoeveelheid toegelaten geluid van het industrieterrein of een verkleinging/ vergroting daarvan. GS informeren PS over de beleidskeuze die GS hierin maken. Ook wordt een informerende brief gestuurd aan betrokken externen van het eerste industrieterrein dat op de planning staat.

Brief aan PS over Beleidskeuze industrieterreinen van regionaal belang

10.i Gezondheid & Milieu: Agenderen Toekomstbestendig ODIJmond (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

OD IJmond - memo aan raden en Staten

Bijlage 1_Detailplanning doorontwikkeling ODIJmond_AB (1)

Bijlage 2. 250227 ODIJ Producten programma en besluitvorming AB-Raden-Staten (3)

10.j Gezondheid en Milieu: Ingekomen reactie Adem Vrij aan het IJ op uitnodiging lunchbijeenkomst (C-agenda Cie. Leefomgeving 19-06-2025)

Voorbereidingstekst bestuurlijke lunch vrijdag 23 mei_Geredigeerd

Reactie Ademvrij aan het IJ op Lunch bijeenkomst - Gezonde Leefomgeving - ICL Fertilizers_Geredigeerd

11 C-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport

11.a Cultuur: IPO inbreng commissiedebat Cultuur 12 juni (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

250605-vng-ipo-inbreng-cd-cultuur-en-erfgoed-12-juni-87

11.b Voorzieningen: Verkiezingen 2026 - oproep vanuit Dorpswerk Noord-Holland en LVKK (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

Verkiezingen 2026 - oproep vanuit Dorpswerk Noord-Holland en LVKK_Geredigeerd

12 C-agenda Algemeen

12.a MRA: MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 94 (C-agenda alle commissies juni 2025)

Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 94

Provincie Noord-Holland

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	19-06-2025
Tijd	18:15 - 22:15
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Anneke van der Helm-Chandansingh
Toelichting	DEZE VERGADERING HEEFT EEN VERVOLG OP DONDERDAG 26 JUNI De commissievergadering vindt in hybride vorm plaats, is openbaar en online live te volgen via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De vergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal op punten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda) of tijdens het inspreekhalfuur op andere punten die tot het werkgebied van de commissie Leefomgeving behoren. Voor het inspreken dient u zich aan te melden. Dat kan tot 15.00 uur op de voorafgaande werkdag (woensdag 18 juni) door het aanmeldformulier in te vullen: Aanmeldformulier inspreken commissievergadering. U kunt ook vooraf een bijdrage mailen. Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen of een beperkt aantal aanmeldingen zijn voor het inspreekhalfuur zullen de agendapunten vanaf punt 3 ca. 30 minuten eerder beginnen.

0	**BEHANDELING KADERBRIEF 2026: 'S MIDDAGS in commissie Bestuur**
1	**Opening en mededelingen**
2 18:15	**Inspreekhalfuur**
3	**Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen**
3.a	**planningsoverzicht**
4	**A-agenda Algemeen**
4.a 18:45	**Financiën: Jaarstukken 2024 (definitieve lezing) (A-agenda alle commissies juni 2025)** Toelichting: In de jaarstukken leggen GS verantwoording af over het gevoerde beleid en de provinciale baten en lasten in 2024. Het college besluit de jaarstukken 2024

ter besluitvorming toe te zenden aan Provinciale Staten.
Voor de controlerende rol van Provinciale Staten is het van belang dat de Statencommissies elk vanuit de vakinhoudelijke invalshoek de jaarstukken bespreken. De bespreking vanuit financiële invalshoek vindt voornamelijk plaats in de commissie Bestuur en haar subcommissie de Rekeningencommissie.

Behandelvoorstel:
Provinciale Staten adviseren over de verantwoording en de kwaliteit van de behaalde resultaten opgenomen in de jaarstukken 2024 bespreken die betrekking hebben op de portefeuille van deze vakcommissie.

4.a.1 Bestuurlijke reactie accountantsverslag 2024 (betrekken bij Jaarstukken 2024, alle commissies) (toegevoegd op 27 mei)

Publiek Belang Accountants is in de afrondende fase van de controle over de jaarrekening 2024 en heeft hierover gerapporteerd in een concept Verslag van bevindingen. Het college geeft een bestuurlijke reactie op de bevindingen en aandachtspunten uit het accountantsverslag en stuurt de bestuurlijke reactie ter informatie aan Provinciale Staten.

Dit is geen apart agendapunt maar u kunt het rapport betrekken bij de behandeling van de jaarstukken.

5 A-agenda Gezondheid en Milieu - Omgevingsdiensten (gevoegde behandeling 5a t/m 5d)

19:25

Toelichting:
Bij agendapunt 5a t/m 5d: de voordrachten met jaarstukken en begrotingen 2026 van de 4 Noord-Hollandse Omgevingsdiensten: OD NHN, OD NZKG, ODIJ en OFGV.

Gedeputeerde Staten adviseren de volgende 2 zienswijzen in te dienen op de resultaatbestemming 2024 en de begroting 2026 van de omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) - zie voordracht bij agendapunt 5a:
1. Als zienswijze op de resultaatbestemming 2024 aan te geven dat: i.p.v. het voorstel om € 690.000 terug te storten aan de provincie, dit bedrag toe te voegen aan de reserve VTH-plustaken. Op deze manier heeft de OD NHN aanvullend budget beschikbaar om de verwachte extra werkzaamheden rondom het stikstofdossier de komende jaren uit te voeren.
2. Als zienswijze op de begroting 2026 aan te geven dat: de voorgestelde bezuinigingsscenario's van 3% en 5% beide onwenselijk zijn. Een sterk VTH-

stelsel binnen de provincie Noord-Holland leunt op sterke omgevingsdiensten. De nu voorgestelde bezuinigingen zorgen ervoor dat de Omgevingsdienst Noord-Holland niet meer kan voldoen aan de door de deelnemers aan haar opgedragen wettelijke taken.

Voor de overige voordrachten adviseren Gedeputeerde Staten geen zienswijzen in te dienen. Als agendapunt 5d1 is een ingekomen mail met amendement van PS Flevoland toegevoegd. Deze kan desgewenst bij de bespreking worden betrokken. PS van Flevoland vragen om steun voor dit amendement op de begroting 2026 van OFGV.

Behandelvoorstel: gevoegde behandeling 5a t/m 5d. - 4 voordrachten.
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd aan te geven welke voordracht als bespreekstuk en welke als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de Statenvergadering van 30 juni a.s.

5.a Zienswijze conceptbegroting 2026 en jaarstukken 2024 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De conceptbegroting 2026 en de Jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord worden aan Provinciale Staten toegezonden zodat Provinciale Staten een zienswijze op de stukken kunnen geven.

5.b Zienswijze begroting 2026 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

De begrotingswijziging 2025, de ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, is het voorstel aan PS om geen zienswijze te uiten.

5.c Zienswijze begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond

De ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst IJmond worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de begroting kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, is het voorstel aan PS om geen zienswijze te uiten.

5.d Zienswijze conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek heeft de conceptbegroting 2026 aan de raden en Staten van haar deelnemers toegezonden, zodat deze een zienswijze op het stuk kunnen geven. De voorlopige jaarrekening 2024 en de kadernota 2026 zijn ter informatie meegezonden met de stukken.

5.d.1 Verzoek om ondersteuning amendement OFGV provincie Flevoland in de richting van bestuur OFGV (betrekken bij 5.d cie. Leefomgeving 19-06-2025)

6 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

7 A-agenda Klimaat en Energie

7.a Herijking van de Regionale Energiestrategieën (RES)

20:15

Toelichting:
In de Regionale Energiestrategieën (RES) van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid staat waar we in onze regio kansen zien voor het grootschalig opwekken van zon- en windenergie op land. In 2019 is de eerste versie, de RES 1.0, opgesteld door overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners samen. De RES 1.0 is in 2021 vastgesteld door de gemeenten, waterschappen en Provincie Noord-Holland. In 2024 is de Herijking RES opgesteld. Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden, welke zoekgebieden er zijn afgevallen en bijgekomen. De ambitie van de RES-en blijft gehandhaafd.

Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd aan te geven of de voordracht als bespreekstuk of als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de komende Statenvergadering.

8 SCHORSING TOT DONDERDAGAVOND 26 JUNI

9 C-agenda Klimaat en Energie

9.a Energie: Vaststelling Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) zijn een ruimtelijke procedure gestart voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar Middenmeer (Noord-Holland), met de

daarbij benodigde hoogspanningsstations. Van 6 september tot en met 17 oktober 2024 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor dit project ter inzage. De provincie heeft daarop een zienswijze ingediend bij de Minister. De daarin ingebrachte punten zijn verwerkt in de nu vastgestelde NRD.

9.b **Energie: Commissie voor de Milieueffectrapportage: Advies en persbericht Wind op Land Provincie Noord-Holland (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

9.c **Energie: Bijstelling Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

De partijen van het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2026 hebben op basis van de tussentijdse evaluatie het akkoord en bijbehorend werkplan bijgesteld. De doelstellingen van het akkoord zijn duidelijker en de uitvoering ervan concreter en actueler geworden.

9.d **Energie: Oproep meer beleidsruimte voor windturbines (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

9.e **Energie: Natuur en Milieufederatie Noord-Holland: Standpunten natuurorganisaties traces 380kV netuitbreiding Noord-Holland Noord (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

9.f **Energie: Uitvoeringsregeling subsidie duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026 (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

In het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit' heeft het college de ambitie geformuleerd ten aanzien van de klimaatdoelen. In het Waterstofprogramma Noord-Holland 2025-2027 zijn onze ambities en doelen geformuleerd ten aanzien van de inzet van duurzame waterstof in onze provincie. Met de subsidieregeling duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026 willen we de waterstofprojecten in onze regio een stap verder helpen.

9.g **Energie: Handreiking Draagvlak en acceptatie voor windenergie van de Randstedelijke Rekenkamer (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

9.h **Energie: Stichting Oer-IJ over Tracékeuze 380 kV NHN_Geredigeerd (C-agenda Leefomgeving 19-06-2026)**

10 **C-agenda Gezondheid en Milieu**

10.a **Gezondheid en Milieu: Proces actualisatie stiltegebiedenbeleid (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

Gedeputeerde Staten hebben de voorkeur uitgesproken om de stiltegebieden gedeeltelijk los te laten en zoveel mogelijk samen te laten vallen met NNN en Natura 2000 (scenario 3.2). Het proces wordt in twee fasen uitgevoerd. De eerste fase is het aanpassen van de werkingsgebieden. De tweede fase is het aanpassen van de instructieregel voor gemeenten. De verdere besluitvorming gaat mee met de wijzigingsronden van de Omgevingsverordening

10.b **Gezondheid en Milieu: Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030 (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030. Hiermee geven Gedeputeerde Staten invulling aan het voornemen om Provinciale Staten jaarlijks te informeren over de voortgang van het programma.

10.c **Gezondheid en Milieu: RLI 'Falen en opstaan: naar een doeltreffende aanpak van problemen in de leefomgeving' (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

10.d **Gezondheid & Milieu: Brief VAWT Tocht & H electrolyzer (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

10.e **Gezondheid & Milieu: OD NHN - Nieuw proces aanleveren raads- en statenvragen (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

10.f **Gezondheid & Milieu: Gezondheid op 1 verbod op staalslakken (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

10.g **Gezondheid & Milieu: Gooi & Vechtstreek: Nieuwsbrief Gooi en Vechtstreek (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

10.h **Gezondheid en Milieu: Beleidskeuze SWUNG-2 industrie (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

GS moeten, door het van kracht worden van de Omgevingswet, de geluidruimte voor vijf industrieterreinen van regionaal belang opnieuw vaststellen in het kader van de nieuwe geluidwetgeving SWUNG-2. PS hebben deze bevoegdheid gedelegeerd aan GS. Bij de vaststelling ligt een beleidskeuze voor: Een beleidsneutrale omzetting van de hoeveelheid toegelaten geluid van het industrieterrein of een verkleinging/ vergroting daarvan. GS informeren PS over

de beleidskeuze die GS hierin maken. Ook wordt een informerende brief gestuurd aan betrokken externen van het eerste industrieterrein dat op de planning staat.

10.i **Gezondheid & Milieu: Agenderen Toekomstbestendig ODIJmond (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

10.j **Gezondheid en Milieu: Ingekomen reactie Adem Vrij aan het IJ op uitnodiging lunchbijeenkomst (C-agenda Cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

11 **C-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport**

11.a **Cultuur: IPO inbreng commissiedebat Cultuur 12 juni (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

12 **C-agenda Algemeen**

12.a **MRA: MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 94 (C-agenda alle commissies juni 2025)**

Nieuwe Spreektijden Statenvergadering na Presidium 3 februari 2025

Verdeling per Fractie	Zetels	Cie 4 uur
VVD	**9**	17 min. (5+12)
BBB	**8**	16 min. (5+11)
PvdA	**7**	14 min. (5+7)
GroenLinks	**7**	14 min. (5+7)
D66	**4**	10 min. (5+5)
PvdD	**4**	10 min. (5+5)
JA21	**3**	9 min. (5+3)
PVV	**3**	9 min. (5+3)
VOLT	**2**	8 min. (5+3)
CDA	**2**	8 min. (5+3)
Forum voor Democratie	**2**	8 min. (5+3)
SP	**2**	8 min. (5+3)
50PLUS	**1**	6 min. (5+1)
ChristenUnie	**1**	6 min. (5+1)
GS (25%)		*48 min.*

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	VVD	7a	Kocken	Herijking RES	Er is voor diverse gebieden een MER opgesteld, de uitkomsten daarvan zijn met PS gedeeld. Op het moment dat in zo'n gebied daadwerkelijk een project op wind-op-land gestart wordt, welke procedure moet dan doorlopen worden om de milieueffecten van dat project in beeld te brengen en te toetsen langs de in deze MER onderzochte items (in hoofdstuk 5-9)?	Wanneer er in een gebied waarvoor een plan-MER (Milieueffectrapportage) is opgesteld daadwerkelijk een concreet wind-op-land project wordt gestart, moet er een procedure worden gevolgd die de milieueffecten van het specifieke project beoordeelt. Hier zijn de stappen die dan moeten worden doorlopen: 1. Beoordelen of een project-MER verplicht is De eerste stap is nagaan of voor het voorgenomen project een project-MER verplicht is. Dit is het geval bij: • Windparken met 3 of meer windturbines of een totaal vermogen van 15 MW of meer (volgens het Besluit m.e.r., C- en D-lijst). • Als het project aanzienlijke negatieve milieugevolgen kan hebben, ook al ligt het onder deze drempels (dan kan alsnog een m.e.r.-beoordeling nodig zijn).

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						2. MER-beoordeling of volledige project-MER? Er zijn dan twee opties: • MER-beoordelingsprocedure (lichte toetsing): als het project onder de drempels valt, maar mogelijk toch milieugevolgen heeft. • Volledige project-MER: verplicht als het project boven de drempels valt.
2	VVD	7a	Kocken	Herijking RES	In de brief stelt GS in reactie op een advies van de commissie MER dat er feitelijk geen alternatieven zijn voor het behalen van de energiedoelstelling zoals opgenomen in de RES (en dat GS daarom het advies om alternatieven uit te werken niet overneemt). De commissie wijst in haar advies op verschillende combinaties van zoekgebieden die mogelijk zijn om de doelstelling te halen (zijnde alternatieven). Op pagina 8 van het advies wordt dit toegelicht. Wat wordt in de brief van GS bedoeld met de zinsnede "feitelijk zijn er geen alternatieven" - want volgens de commissie MER zijn die er wel?	De RES is een bottum up proces. Gemeenten dragen gebieden aan waar mogelijk wind- en zon-projecten kunnen worden gerealiseerd. Voor het geheel van deze gebieden voeren wij een MER procedure uit om de windzoekgebieden uiteindelijk in de verordening te kunnen borgen. Het is niet aan GS om zoekgebieden op de RES kaart te plaatsen. De alternatieven waar de commissie het over heeft zijn niet in lijn met de gebieden zoals die door de gemeenten zijn aangedragen. Wij zien dat dus niet als reële alternatieven. De alternatieven zoals die door de

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						commissie worden geschetst passen niet in het proces rondom de RES zoals dat in Noord-Holland is ingeregeld, en daarom zeggen wij dat er feitelijk geen alternatieven zijn.
3	VVD	9c	Kocken	Energiebesparingsakkoord	Energiebesparingsakkoord: De provincie is bevoegd gezag voor 112 bedrijven. Hoeveel van deze bedrijven zijn gecontroleerd, en hoeveel daarvan voldoen?	Update van juni 2025: de provincie is bevoegd gezag voor 118 energiegrootverbruikers en zeer energiegrootverbruikers. Hiervan hebben 3 bedrijven de maatregelen gerealiseerd, 50 hebben voldoende voortgang, met 39 zijn afspraken gemaakt en van 26 is het besparingspotentieel nog niet vastgesteld.
4	VVD	9f	Kocken	Uitvoeringsregeling waterstof	Uitvoeringsregeling waterstof: In de uitvoeringsregeling worden de te verwachten overstromingsrisico (door het project) als onderdeel van het waterplan als voorwaarde benoemd. Waarom wordt dit als voorwaarde opgenomen? En hoe wordt voorkomen dat deze voorwaarde in belemmerend of afschrikkend werkt voor potentiële aanvragers?	De provincie Noord-Holland is kwetsbar voor wateroverlast. Door het overstromingsrisico expliciet mee te nemen in het waterplan, wordt geborgd dat waterstofprojecten veilig worden ingepast in het bestaande watersysteem. Dit is geen extra belemmering, maar sluit aan bij bestaand beleid waarin waterveiligheid altijd een integrale afweging vormt. Het voorkomt dat projecten later stranden op ruimtelijke of

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						vergunningsproblemen. De voorwaarde creëert juist duidelijkheid vooraf en ondersteunt initiatiefnemers bij een zorgvuldige voorbereiding.: - Voor kleinere projecten (minder dan 5 MW) geldt dat de beoordeling proportioneel kan zijn, waardoor de lasten beperkt blijven. Alleen wanneer er sprake is van aantoonbaar negatieve effecten op waterkwaliteit of overstromingsrisico, wordt subsidie geweigerd. Het benoemen van risico's is dus niet afkeurend, maar helpt bij risicobeheersing.
5	VVD	9g	Kocken	Randstedelijke Rekenkamer Handreiking Draagvlak en acceptatie voor windenergie:	Randstedelijke Rekenkamer Handreiking Draagvlak en acceptatie voor windenergie: Wij hebben kennisgenomen van het rapport van de rekenkamer. De basis van het rapport zijn twee projecten buiten Noord-Holland. In welke mate is GS/zijn ambtenaren van de provincie betrokken geweest bij de totstandkoming van dit rapport? En is GS voornemens om een appreciatie van de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport op te	PNH (GS/ambtenaren) zijn niet betrokken geweest bij het opstellen van de genoemde handreiking. En GS is niet voornemens iets te delen met PS naar aanleiding van dit rapport.

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
					stellen en te delen met PS? Zo ja, wanneer mogen wij dit verwachten?	
6	D66	17a	Olthof	U&H brief	Wat zijn de kaders waarop bepaald wordt dat iets opgenomen wordt in de U&H brief?	Op het moment dat óf de OD NZKG, óf de gedeputeerde meent dat er sprake is van een dossier waar (potentieel) politieke aandacht (of aandacht vanuit de media) kan ontstaan, wordt u via de U&H-brief geïnformeerd over de ontwikkelingen.
7	D66	17a	Olthof	U&H brief: ICL	Over hoeveel verschillende overtredingen hebben we het nu bij ICL? Hoeveel zijn voor emmissieoverschrijdingen en welke andere overtredingen zijn het? Is het aantal overtredingen bij ICL ook vergelijkbaar met Tata? (in de brief wordt namelijk gesproken dat de meldingen wel vergelijkbaar zijn).	Voor overtredingen voor emissieoverschrijdingen gaat het om 1 uit oktober 2024 en 1 uit januari 2025. Om te controleren op stofverspreiding worden er maandelijks milieuvluchten uitgevoerd, maar daar zijn dit jaar geen overtredingen geconstateerd. Het aantal overtredingen is niet te vergelijken met Tata Steel, mede doordat Tata Steel vele malen groter in omvang is. Daarnaast veroorzaakt de normale bedrijfssituatie bij ICL voor overlast en is de huidige vergunning ontoereikend om daarop te handhaven. Dit is de belangrijkste reden voor het actualiseren van de vergunning.
8	D66	17a	Olthof	U&H brief: ICL	Wat is het doel van informele gesprekken tussen ICL en OD NZKG?	Het doel van de gesprekken tussen het management van OD NZKG en de

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						directie van ICL is om bewustwording van de ernst van de situatie te creëren en gedragsverandering bij het bedrijf te bewerkstelligen. De OD NZKG wil dat ICL haar verantwoordelijkheid neemt en investeert in maatregelen die de overlast vermindert. Tevens wil de OD NZKG dat het bedrijf hen proactief informeert over plannen en vorderingen op het gebied van maatregelen en proactief communiceert met bewoners. Overigens ziet de OD NZKG dat ICL hier stappen in zet, ondermeer door de bewonersbijeenkomst die het bedrijf zelf heeft georganiseerd eind maart, en doordat ICL de OD NZKG op de hoogte houdt van testen en plannen voor het nemen van maatregelen om de overlast te verminderen.
9	D66	17a	Olthof	U&H brief: Aagtenpark	Wat is onze rol als bevoegd gezag rondom het Aagtenpark? Wat voor instrumenten zouden we in kunnen zetten?	De gemeente Beverwijk is eigenaar van het Aagtenpark en de provincie Noord-Holland is bevoegd gezag **(zowel voor vergunningverlening als voor toezicht en handhaving).** De uitvoering van dit bevoegd gezag is in mandaat ondergebracht bij de Omgevingsdienst IJmond. Er worden, zoals aangegeven in

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						de brief, al vele extra controles uitgevoerd rondom de Aagtenpark. Zodra onderzoeksresultaten daar aanleiding toe geven, gaan we aansturen op maatregelen. Op dit moment is er nog geen zicht op welke maatregelen dat zouden kunnen zijn.
10	PvdD	7a	Kocken	Herijking RES	**1.** p.2 In de mer is geen duidelijkheid over in hoeverre de gemeenten Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer naar verwachting bijdragen aan de energiedoelstelling. Wordt de bijdrage van die regio's wel meegenomen in de RES?	De zoekgebieden binnen de gemeenten Amsterdam, Diemen, Haarlemmeremeer en Zaanstad (m.u.v. zoekgebied Zuiderhout) zijn buiten beschouwing gelaten, omdat deze gemeenten zelf al bezig zijn met het opstellen van milieueffectrapportages of andere aan-vullende onderzoeken. We hebben dus geen update gemaakt voor deze gemeenten. In de RES zijn deze regio's vanzelfsprekend wel meegenomen.
11	PvdD	7a	Kocken	Herijking RES	2. p.12 Het aantal vollasturen lijkt laag ingeschat, gezien het gekozen vermogen per windturbine. Waarom is voor deze conservatieve opbrengst gekozen? Wat is de opbrengst van een berekening passend bij het vermogen per windturbine? En waarom wordt het aantal vollasturen zo'n 20-30% lager geschat?	Wij maken gebruik van het landelijk begrippenkader RES. Binnen het begrippenkader van de Regionale Energiestrategie (RES) worden afspraken gemaakt over definities, rekenregels, kengetallen en bronnen die de regio's hebben gebruikt om hun doelstellingen vast te stellen. Door het

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						hanteren van gelijke uitgangspunten kunnen landelijke partijen data makkelijker analyseren en inzichtelijk maken.
12	PvdD	10j	Olthof	Ingekomen reactie Adem Vrij aan het IJ op uitnodiging lunchbijeenkomst	1. Is het mogelijk transparantie te geven over de keuze om een bewonersorganisatie voor een lunchbijeenkomst uit te nodigen? Bij welke lunch is op basis van welke overweging een uitnodiging naar een bewonersorganisatie gegaan? (Daarbij gaan we ervan uit dat dit geen politieke keuze is geweest en dat deze vraag dus technisch beantwoord kan worden.) 2. Kan er alsnog openheid worden gegeven over de twee andere lunches (28 mei, thema bestuurders en 4 juni, thema omgevingsdiensten en bedrijven): wie zijn hiervoor uitgenodigd? En hoe is de keuze tot stand gekomen?	De keuze van genodigden voor deze bijeenkomsten is gemaakt op basis van hun betrokkenheid bij het thema. De bijeenkomsten zijn bewust opgezet in een kleinschalige setting, met als doel het gesprek te verbreden en te verrijken ten opzichte van de bestaande dialogen. Het uitgangspunt is steeds geweest dat deze bijeenkomsten geen politieke debatten zijn, maar onderdeel vormen van een inhoudelijk participatieproces in het kader van de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving. Over dit proces bent u 24 april 2025 geïnformeerd via de brief *Participatie- en communicatieplan beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving.* Er is gekozen om breed input op te halen, met gerichte aandacht voor professionele stakeholders. Daarbij is gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging van verschillende

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						belangen, om relevante perspectieven gelijktijdig aan tafel te krijgen. Met dit in het achterhoofd zijn voor de sessies waarin het thema 'bronnen en hun invloed op de leefomgeving' centraal stond, bewonersinitiatieven specifiek uitgenodigd. Hierbij is gekozen voor vertegenwoordiging uit zowel het NZKG-gebied, als het noorden van de provincie, om regionale spreiding en thematische diversiteit te waarborgen. In het licht van het gesprek over een gezonde leefomgeving en wonen is de studentenvakbond Amsterdam uitgenodigd. Andere genodigden waren onder meer bedrijven, beleidsmakers, uitvoerende partijen en belangenorganisaties die op verschillende manieren betrokken zijn bij de fysieke leefomgeving. Denk hierbij aan gemeenten, kennisinstituten, waterschappen en gezondheidsorganisaties zoals de GGD. Individuele inwoners worden betrokken via het participatietraject dat wordt

Beantwoording technische vragen commissie Leefomgeving 19 en 26 juni 2025						
nr	Fractie	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						georganiseerd vanuit Regie op de Ruimte. Met het delen van de lijst met genodigden en de voorbereidende flyer geven wij u graag een breder inzicht in de opzet en inhoud van de sessies (zie alg. bijlagen cie. Leefomgeving 19-05-2025).

Beantwoording openstaande technische vraag PvdD over Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ) – ag.p. 4a Jaarstukken 2024

Vraag PvdD:

Welke andere aanlandingslocaties met bijbehorende tracés zijn onderzocht en in aanmerking komen, aangezien het regioadvies voor vrijdag 19 december a.s. moet worden ingediend bij het ministerie van KGG.'
Antwoord Kocken: 'Hele kust is in beeld gebracht – met name NZKG en Den Helder naar voren gekomen: 1 aanlanding in Den Helder en 1 of 2 in IJmuiden."

Dat is dus nog steeds in tegenspraak met elkaar. En ik weet nog steeds niet hoe het zit: Komt er nu wel of niet een aanlanding wind op zee bij Den Helder?

Beantwoording GS:

Wij vermoeden dat er een spraakverwarring is ontstaan tussen
- de strook waar de kabel vanaf zee de kust doorkruist,
- en de locatie waar het convertorstation aansluit op het hoogspanningsnet op land.

Beide worden weleens de 'aanlandingslocatie' genoemd.

De website windvisualisaties.nl geeft een handig (openbaar) overzicht van de zoekgebieden: https://windvisualisaties.nl/VIS/vawoz/vawoz_landviewer_ronde2_extern/#10/52.6455/4.9559

Hierin zijn de **oranje vlakken** aan de kust de plekken waar de kabel de kust **doorkruist**:
- Inderdaad in de buurt van Den Helder ten zuiden van Julianadorp
- Maar ook richting het NZKG: Egmond, Castricum, Heemskerk/Velsen-Noord en IJmuiden

De **aansluiting** van elektriciteit zijn de **licht blauwe vlakken** op de kaart en hiervoor staat omgeving Den Helder inderdaad niet (meer) op de kaart. Overigens wel voor een waterstofaanlanding (rode vlakken op de kaart).

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	19 juni 2025
Commissievoorzitter	:	Mw. A. van der Helm-Chandansingh
Commissie-adviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / boheemenm@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter:		: Mw. A. van der Helm-Chandansingh
Commissiegriffier:		: Mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie:	VVD	: dhr. N. Roosendaal, dhr. B. de Wit
	BBB	: dhr. P. Teeuwen, dhr. V. Valk
	GL	: P. Laport, N. van der Waart
	PvdA	: mw. M. ten Ham, dhr. C. Vonk
	D66	: dhr. W. van der Heijden, dhr. E. Kanik
	PvdD	: mw. A. Egbers, mw. H. Vonck
	JA21	: dhr. D. van den Berg
	PVV	: dhr. R. van Tiggelen
	Volt	: mw. J. Schneemann
	CDA	: mw. R. Engels, dhr. D. Heijnen
	FvD	: dhr. T. Bilgin
	SP	: dhr. M. Dijksen
	50PLUS	: dhr. S. Faassen
	ChristenUnie	: mw. Y. Buit, dhr. M. Klein
Gedeputeerden:	dhr. J. Beemsterboer, R. Kocken, dhr. J.Olthof	
Afwezig met bericht:	mw. B. van den Bogaerde (Volt)	
Notulist:	dhr. R. Vernooy (Notuleerservice Nederland)	

1 Opening vergadering

De **voorzitter** opent de vergadering om 18.15 uur en heet de aanwezigen welkom. Dit is de laatste vergadering voor het zomerreces. Deze vergadering wordt op donderdag 26 juni vervolgd. Er is een afmelding ontvangen van mevrouw **Van de Bogaerde** van Volt.
Er zijn geen insprekers aangemeld en geen rondvragen ingediend.

- De **voorzitter** deelt mee dat er twee commissieleden zijn vertrokken: duo-commissieleden **Bulucu** W**outers** voor GroenLinks en mevrouw **Middelkoop** voor FvD. Duo-commissielid mevrouw **Cornelisse** is vanaf vandaag lid van deze commissie voor de PVV.

– De presentaties het BOT overleg programma Verkenning Aanlanding Wind Op Zee (pVAWOZ) en de expertmeetings Omgevingsdiensten en Gezondheidseffectrapportage (GER) van vorige maand staan in iBabs. Komende bijeenkomsten zijn de regionale raadsinformatieavond in het stadhuis van Alkmaar op 2 juli (met onder andere de presentatie van de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord) en de bustour op 25 augustus in het kader van 'Regie op de Ruimte'. Voor dit werkbezoek per bus zijn alle Statenleden en duo-commissieleden uitgenodigd. Nadere informatie volgt binnenkort.

– Team Sportservice Noord-Holland nodigt de commissie uit voor een werkbezoek. De uitnodiging is toegevoegd aan agendapunt 1. Voor dit werkbezoek zijn twee opties: 1) Een bezoek aan de Kop van Noord-Holland, of 2) Een bezoek aan de gemeente Haarlemmermeer. De meerderheid van de commissieleden heeft belasting voor dit werkbezoek en kiest voor optie 1.

– De **voorzitter** verwijst naar C-agendapunt 10.i. De omgevingsdienst IJmond wil met de commissie in gesprek over een toekomstbestendige OD IJmond. De commissie gaat hiermee akkoord.

– De **voorzitter** meldt dat er nog aanmeldingen zijn binnengekomen voor de werkgroep Gezonde Leefomgeving. Die bestaat nu uit de volgende leden: de heer Teeuwen (BBB), de heer Wagelaar, voorzitter (PvdA), mevrouw Egbers (PvdD) en mevrouw Van den Bogaerde (Volt). Er is vandaag een eerste overleg geweest. Mevrouw Schneemann heeft daarin mevrouw Van den Bogaerde vervangen en zij geeft een korte terugkoppeling: De werkgroep richt zich op de excursie (16 oktober) en het symposium (17 november) Gezonde Leefomgeving en had overleg met de ambtenaren en een extern bureau dat helpt met de organisatie. Er is input gegeven op de excursie. Daarbij is gevraagd om wat breder naar gezondheidsproblemen in de provincie te kijken dan de usual suspects. Er zijn suggesties gedaan voor het symposium waaraan ook wordt gewerkt. Voor de zomer wordt een voorstel voor de excursie verwacht, mogelijk ook op hoofdlijnen voor het symposium.

– Er zijn geen mededelingen vanuit de commissie.

– Gedeputeerde **Kocken** wil graag corrigeren dat de uitvoeringsstrategie van het waterstofprogramma Noord-Holland na de zomer naar de commissie komt, maar dan zonder de

bijbehorende subsidieregeling. Die is toegevoegd als agendapunt 9.f. aan de commissieagenda van vandaag.

2 Inspreekhalfuur

Het inspreekhalfuur vervalt, want er zijn geen insprekers.

3 Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen

De agenda, het verslag van 19 mei en alle stukken bij agendapunt 3 worden ongewijzigd vastgesteld.

3a Planningsoverzicht

Er zijn geen vragen of opmerkingen over het planningsoverzicht.

4 A-agenda Algemeen

4a Financiën: Jaarstukken 2024

De Kaderbrief 2026 is vanmiddag met alle commissies gezamenlijk besproken in de commissie Bestuur maar de jaarstukken 2024 zijn in alle commissies afzonderlijk geagendeerd. De commissie Leefomgeving wordt verzocht PS te adviseren over de verantwoording en de kwaliteit van de behaalde resultaten met betrekking tot haar portefeuilles. De bestuurlijke reactie op het accountantsverslag kan daarin worden meegenomen.

4a.1 Bestuurlijke reactie accountantsverslag 2024

Publiek Belang Accountants is in de afrondende fase van de controle over de jaarrekening 2024 en heeft hierover gerapporteerd in een concept Verslag van bevinden. De commissieleden kunnen de bestuurlijke reactie van het college betrekken in hun bijdrage bij de behandeling van de jaarstukken.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissie.

De heer **Valk** (BBB) is zeer tevreden met de jaarstukken.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vindt het goed dat er een windkwartiermaker is aangesteld en vraagt of er al meer gedeeld kan worden over wat er bereikt is. Het onderzoek naar PFAS wordt dit jaar voortgezet maar Volt vraagt zich af of er wel geld is begroot voor grondsanering in 2026.

De heer **Kanik** (D66) zegt dat uit de actuele begroting de onvervulde ambitie van dit college blijkt. De beloofde extra inspanning op klimaat en energie is opnieuw uitgebleven. Er zijn wel stappen vooruit, zoals de Provinciale Klimaat en Energieverkenning, maar die zijn vooral voorbereidend op een versnelling waarvan D66 betwijfelt of die in deze Statenperiode nog gaat komen. De Kaderbrief stelt daarbij niet gerust. D66 heeft geen bezwaar tegen de maatregelen in deze jaarstukken maar zou graag meer concrete acties zien. Dat debat zal verder tijdens de behandeling van de Kaderbrief in de Statenvergadering worden gevoerd.

De heer **Faassen** (50PLUS) vindt de jaarstukken een mooi compleet overzicht. Hij vraagt of alle duurzame voorzieningen aan de algemene reserve toegeschreven zijn en hoe het met de onderbesteding in mobiliteit zit. Uit de programmaverantwoording blijkt dat het provinciebestuur flinke stappen heeft gezet op het gebied van de energietransitie, gezonde leefomgeving en bereikbaarheid. Een van de hoogtepunten is de startnotitie Gezonde Leefomgeving. 50PLUS heeft de volgende vragen: welke maatregelen nemen GS om de beperkte liquiditeit duurzaam te verbeteren? En hoe kunnen lokale energiecorporaties worden versneld en gesubsidieerd?

Mevrouw **Vonck** (PvdD) wil op drie punten nader ingaan. Ten eerste, de bestrijdingsmiddelen die deel uitmaken van het beleid Leefomgeving, al is dat nog niet terug te zien in de jaarstukken 2024. De PvdD is blij te horen dat gewasbeschermingsmiddelen onderdeel uitmaken van het dossier Zeer zorgwekkende stoffen. Als duidelijk is welk handelingsperspectief de provincie wil gaan benutten, kan dit onderwerp een plek in de begroting krijgen. Naar verwachting zal dat eind 2025 duidelijk worden. Ten tweede blijkt uit de beantwoording van de technische vragen dat na onderzoek de aanlanding van elektriciteit vanaf zee niet bij Den Helder gaat plaatsvinden. Die aanlanding stond echter wel op alle kaarten die de commissie op 26 mei te zien kreeg. De PvdD hoort graag van GS welke andere aanlandingslocaties in aanmerking komen. En ten derde heeft de provincie geen inzicht in hoeveel alle energiebesparende maatregelen tot nu toe hebben opgeleverd. Zijn GS bereid om met de nieuwe energiewet in de hand nu wel de energiebesparing te meten en monitoren zodat eind 2026 bekend is hoeveel er is bespaard, liefst met inschatting van hoeveel er nog te besparen valt?

De heer **Van Tiggelen** (PVV) vindt elke cent die wordt besteed aan het tegengaan van klimaatverandering een onverantwoorde uitgave, omdat er geen meetbaar resultaat is. Volgens hem is het streven naar een stabiel klimaat volstrekt irrationeel.

De heer **Klein** (ChristenUnie) sluit zich aan bij D66. Hij vindt het heel teleurstellend dat van de 31 miljoen, die voor de energietransitie was begroot, slechts een kleine 15 miljoen is uitgegeven. Waar is het misgegaan?

De heer **Vonk** (PvdA) sluit zich aan bij de heer **Faassen**. Hij vindt het fijn dat met het vaststellen van de startnotitie Gezonde Leefomgeving formeel een begin is gemaakt met de beleidsontwikkeling voor een gezonde leefomgeving. Met de nu vastgestelde klimaataanpak worden de reductiedoelen geborgd in de financiële cyclus. De heer **Klein** (ChristenUnie) merkt op dat van die borging niets te zien is in de kaderbrief. De heer **Vonk** constateert dat er nog heel veel te doen is. De heer **Klein** vraagt of de heer **Vonk** samen met hem het college wil aanmoedigen om hier meer werk van te maken. Misschien kan het college hierop reageren?

Statenlid **Van der Waart** (GL) wil reageren op D66 en de ChristenUnie en overweegt om een discussienota op te stellen over de maatregelen die in de pKEV zijn genoemd. Op de vraag van de heer **Kanik** (D66) wat GroenLinks vindt van het feit dat de pKEV voorstellen niet in de Kaderbrief staan, terwijl dit wel door GS is beloofd, antwoordt Statenlid Van der Waart dat dit jammer is, er bij de behandeling van de pKEV al over is gesproken, en dat de provincie aan de bak moet.

De **voorzitter** geeft het woord aan het college.

Gedeputeerde **Olthof** zegt dat er geen geld wordt doorgeschoven bij mobiliteit.
Gedeputeerde **Kocken** zegt dat GS is gestopt met de windkwartiermaker omdat die niet heeft opgeleverd wat het college had gehoopt. Verder is vanuit beleid geen geld gereserveerd voor PFAS. Of dat voor beheer ook geldt kan de gedeputeerde op dit moment niet zeggen dat volgt schriftelijk. Op de vraag van 50PLUS hoe GS ervoor zorgt dat zij de lasten niet hoeven te verzwaren en het beperkte geld maximaal kunnen benutten antwoordt de gedeputeerde dat elke mogelijke SPUK waarbij het college klimaatkansen ziet benut zal worden. Het college doet zeker iets voor lokale energiecorporaties. Zij kunnen bij het Ontwikkelfonds van de provincie terecht om de startkosten te dekken. Die regeling is niet specifiek voor een bepaalde groep. Op de vraag van de PvdD naar de aanlandingen wind op zee zegt de gedeputeerde dat de hele kust in beeld is gebracht. Daarbij zijn met name Den Helder (één aanlanding) en het NZKG (één of twee) naar voren gekomen. Wat betreft de effecten van de energiebesparingsmaatregelen verwijst de gedeputeerde naar het dashboard Klimaat en Energie op de website. De ChristenUnie vroeg naar

het geld voor de energietransitie. De middelen die niet zijn uitgegeven zijn nog steeds beschikbaar.
De heer **Kanik** (D66) vraagt of er een analyse is gedaan waarom de windkwartiermaker niet effectief was. Gedeputeerde Kocken zegt dat zij dit desgewenst uit zal zoeken.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De Voordracht Jaarstukken 2024 is door andere commissies al doorgeleid als bespreekstuk naar de Statenvergadering van 30 juni.

De discussiepunten waren geld voor de energietransitie, windkwartiermaker, woningbouw.
Er is een toezegging van gedeputeerde Kocken dat twee vragen schriftelijk worden beantwoord: over de windkwartiermaker (D66 en Volt) en PFAS (Volt).
Er zijn geen moties of amendementen aangekondigd.

5 A-agenda Gezondheid en Milieu - Omgevingsdiensten

De commissie heeft ingestemd met een gevoegde behandeling van agendapunt 5a tot en met 5d. Het betreft de jaarstukken en begrotingen 2026 van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten.

- GS adviseren de volgende twee zienswijzen in te dienen op de resultaatbestemming 2024 en de begroting 2026 van de omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN, zie voordracht bij 5a):
1) Als zienswijze op de resultaatbestemming 2024 aan te geven: in plaats van 690.000 euro terug te storten aan de provincie, dit bedrag toe te voegen aan de reserve VTH plustaken. Dan heeft de OD NHN een aanvullend budget om de verwachte extra werkzaamheden rondom het stikstofdossier de komende jaren uit te voeren.
2) Als zienswijze op de begroting 2026 aan te geven dat de voorgestelde bezuinigingsscenario's van 3 en 5 procent beide onwenselijk zijn. Een sterk VTH-stelsel binnen de provincie Noord-Holland leunt op sterke omgevingsdiensten. De nu voorgestelde bezuinigingen zorgen ervoor dat de OD NHN niet meer kan voldoen aan de door de deelnemers opgedragen wettelijke taken.
Voor de overige voordrachten adviseren GS geen zienswijzen in te dienen.

Als agendapunt 5d1 is een aangenomen amendement van de provincie Flevoland toegevoegd. PS van Flevoland vragen steun voor dit amendement op de begroting 2026 van OFGV. Dit

kunnen de commissieleden in hun bijdragen betrekken. Zij bespreken met elkaar en met de gedeputeerden de agendapunten 5a tot en met 5d.

5.a t/m d De **voorzitter** geeft het woord aan de commissie voor haar bijdragen.

De heer **Heijnen** (CDA) zegt dat het CDA akkoord is met de voorgestelde zienswijzen. Het amendement van Flevoland vindt het CDA overbodig. De voordrachten kunnen als hamerstuk worden behandeld.

De heer **Roosendaal** (VVD) kan zich niet vinden in de zienswijze bij voordracht 26, met name vanwege de hoge indexatie. De VVD ziet hier meerdere mogelijkheden om minstens 3 procent te bezuinigen. Hij wil dit koppelen aan het verzoek om agendapunt 5a te agenderen voor de Statenvergadering. De VVD wil dan een motie indienen naar aanleiding van het onderzoek dat de Staten hebben gedaan in navolging van de discussies over de robuustheid van de omgevingsdiensten.

De heer Van der **Heijden** (D66) ondersteunt de motie van de VVD maar is het aan de andere kant wel eens met de door GS geadviseerde zienswijze dat er niet op de omgevingsdiensten bezuinigd moet worden. De heer **Roosendaal** (VVD) vindt dat je best aan een directie mag vragen om 3 procent te besparen in een jaar dat er zo weinig inflatie is. De heer **Van der Heijden** zegt dat men soms een tweede jaar nodig heeft om met een goed voorstel te komen.

Mevrouw **Egbers** (PvdD) zegt dat haar fractie kan instemmen met de zienswijze van GS met betrekking tot de begroting van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De bezuinigingsvoorstellen van 3 en 5 procent worden afgewezen. De PvdD vraagt zich wel af wat dit voor de gemeentes betekent die in 2026 met minder inkomsten geconfronteerd zullen worden. De fractie heeft geen suggesties voor zienswijzen voor de andere OD's. Zij ziet wel de zorgen omdat drie van de vier OD's enerzijds moeten bezuinigen en anderzijds moeten voldoen aan de vereisten van robuustheid, wat juist weer investeringen vergt.

De heer **Faassen** (50PLUS) zegt dat zijn fractie veel waarde hecht aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Uit de begrotingen blijkt dat de OD's hierbij een cruciale rol vervullen. 50PLUS steunt de inzet op een robuuste uitvoering, samenwerking en soms het liefst samengaan, verduurzaming en digitalisering maar heeft kanttekeningen bij enkele fundamentele keuzes. Bij OD NHN wordt zwaar geleund op incidentele inkomsten die in de

praktijk structureel worden ingezet. Dit maakt de dienst kwetsbaar. Structurele taken vragen om structurele financiering. Het algemeen bestuur moet hier heldere keuzes maken. 50PLUS ziet met zorg de toenemende afhankelijkheid van digitale systemen zonder structureel budget voor de noodzakelijke ICT-investeringen. De fractie roept op tot een realistisch investeringsplan met een meerjarige dekking. 50PLUS mist een stevige financiële onderbouwing in de begroting van OD NHN. De heer **Van der Heijden** (D66) merkt op dat de OD's naast hun verplichte basistaken te maken hebben met plustaken met incidentele financiering. Zou 50PLUS liever zien dat alles verplicht naar de OD's gaat? De heer **Faassen** ontkent dit maar zegt dat er op dit moment wel heel veel incidenteel geld structureel wordt ingezet. De heer **Van der Heijden** zegt dat dit komt omdat het daarbij om plustaken gaat. De heer **Faassen** zegt dat er geprobeerd moet worden om die plustaken structureel te dekken als ze zo vaak voorkomen.

Statenlid **Laport** (GL) vindt dat de stukken van OD NHN niet optimistisch stemmen. De investeringsopgave van de OD staat op gespannen voet met de bezuinigingswens van de gemeentes. Als die 3 tot 5 procent minder bijdragen, wordt het voor de OD moeilijk om robuust te worden. Het is wel verheugend dat er steeds meer samenwerking met andere OD's wordt gezocht. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voldoet wel aan de gestelde criteria voor robuustheid. GroenLinks hoopt dat GS een overzicht kan toezeggen van de kosten voor de diverse juridische zaken tegen de OD. De Omgevingsdienst IJmond doet zijn best om de opgelopen achterstand in te lopen. Het statenlid is benieuwd hoe gewaarborgd kan worden dat incidentele bijdragen van de deelnemende gemeentes daadwerkelijk incidenteel zullen zijn. Wat betreft het amendement van Flevoland om niet in te stemmen met een verhoogde bijdrage vraagt de fractie zich af of GS kan vertellen of dit belemmerend zal zijn voor het streven naar robuustheid. Kan de omgevingsdienst dan überhaupt robuust worden en wat betekent het als zij dat niet wordt? De uurbedragen die de OD's in rekening brengen laten grote verschillen zien. Hoe kijkt GS hiernaar? De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt hoe statenlid Laport denkt dat het komt dat de OD NZKG, anders dan de meeste andere OD's, wel robuust genoeg is. Statenlid Van der Heijden zegt dat dit komt door de aanwezigheid van Tata Steel. Hij vraagt waarom de andere OD's niet voldoen aan de criteria voor robuustheid. Statenlid **Laport** vindt dit een vraag voor GS. Hij vraagt zich af of samenwerking ofwel een fusie tussen de OD's hierbij zou kunnen helpen. De heer **Roosendaal** (VVD) zegt dat van de 142 miljoen er 84 miljoen naar één omgevingsdienst gaan. Hij denkt dat de schaalvoordelen een indicatie zijn voor de robuustheid. Statenlid **Laport** denkt dat daarvoor meer criteria zijn. Hij is benieuwd of GS meer kan vertellen over de contacten tussen de verschillende OD's. Leidt dat sterkere OD'S of verdergaande

samenwerking of Is fuseren daarbij een optie. Wat is de rol van GS als lid van de verschillende besturen?

De heer **Van Tiggelen** (PVV) houdt het kort en is er geen voorstander van om 690.000 euro toe te voegen aan VTH plustaken in verband met verwachte werkzaamheden rond het stikstofdossier. Hij is wel voorstander van bezuinigingen op imaginaire problemen.

De heer **Teeuwen** (BBB) merkt op dat de omgevingsdiensten steeds vaker in de schijnwerpers staan. Met name de thema's milieu, veiligheid en gezondheid liggen maatschappelijk steeds meer onder een vergrootglas. BBB wil haar grote waardering uitspreken voor de medewerkers van de omgevingsdiensten die onder toenemende publieke, politieke en operationele druk hun werk met inzet en professionaliteit blijven uitvoeren. Een tweede schijnwerper is die van de bestuurlijke organisatie van de diensten zelf. De heer **Teeuwen** vraagt of PS wel voldoende merken van de aanbevelingen van Van Aartsen. BBB zou graag een meer structurele follow-up willen zien, steunt verdere uitwerking van de lijn die door GroenLinks en de VVD is uitgezet en draagt daar ook graag aan bij. De fractie is op zoek naar meer uniformiteit, schaalvoordelen en ver doorgevoerde samenwerking of fusies. Wat betreft de financiën, begrijpt zij niet waarom GS bij zienswijze 1 voorstellen om 690.000 euro terug te storten aan de OD NHN. Waarom niet gekozen voor een gespreide overboeking, gekoppeld aan aantoonbare prestaties? Of voor een aanvraagstructuur waarmee de provincie meer grip houdt op de bestedingen? De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt of zo'n aanvraagmodel niet nog meer operationele druk op de OD legt. De heer **Teeuwen** zegt dat er nu een soort lumpsum wordt overgemaakt waarbij er geen controle meer is over wat er met die 690.000 euro gebeurt. De heer **Van der Heijden** zegt dat meer controle meer operationele druk betekent. De heer **Teeuwen** is het daar niet mee eens. Hij zegt dat de term 'uurtje-factuurtje' niet voor niets is ingevoerd. De heer **Van der Heijden** zegt dat BBB als bestuur op afstand meer invloed uit wil oefenen. In dat geval gaat het eerder om iets als een subsidie dan om 'uurtje-factuurtje'. De heer **Teeuwen** (BBB) is dit niet met hem eens. Hij vervolgt zijn bijdrage. BBB heeft twee vragen aan de gedeputeerde: 1) Vindt GS dat er bij de Noord-Hollandse omgevingsdiensten voldoende opvolging is van de aanbevelingen van Van Aartsen? En 2) Waarom kiest GS nu al voor volledige terugstorting van het genoemde bedrag en zijn alternatieven overwogen?

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) zegt dat haar fractie de zienswijze van de OD NHN steunt. Zij vindt het een goed voorstel om het positieve resultaat aan de reserve toe te voegen. Zij vindt het ook goed om niet zomaar te bezuinigen, zeker als dan wettelijke taken niet meer uitgevoerd kunnen

worden. Wat betreft het amendement van de provincie Flevoland is de ChristenUnie benieuwd hoe GS kijkt naar het verzoek om te onderzoeken waar taken anders of minder kunnen of niet meer uitgevoerd worden.

De heer **Vonk** (PvdA) sluit zich aan bij de woorden van statenlid **Laport** (GL).

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde **Beemsterboer**.

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent dat de indexatie best hoog is, zoals de VVD opmerkte. Hoewel de systematiek voor alle gemeenschappelijke diensten in Noord-Holland Noord is vastgesteld, zijn er steeds meer gemeentes die twijfelen of dit de meest effectieve systematiek is om tot indexatie te komen. Gedeputeerde **Beemsterboer** is het eens met de opmerking van D66 over de financiële gevoeligheid van de organisatie van de OD NHN. Op de vraag van de PvdD of de reservering voldoende is antwoordt hij dat hij zeker zorgen heeft over de robuustheid van Noord-Holland Noord. Het besluit om het rekeningresultaat daar wel voor in te zetten vindt hij een goede eerste stap al verwacht hij niet dat dit voldoende zal zijn. In antwoord op 50PLUS zegt de gedeputeerde dat alle taken structureel gefinancierd zijn. Een aantal gemeentes kiest ervoor om hun plustaken vanuit hun lumpsum te financieren. GS benoemt regelmatig dat die manier van financieren wel kwetsbaar is. In reactie op GroenLinks zegt gedeputeerde **Beemsterboer** dat het er wel naar uitziet dat de incidentele bijdragen ook daadwerkelijk incidenteel zullen blijven. De grote verschillen in uurtarieven hangen samen met de ontstaansgeschiedenis van de OD's, waarbij in het verleden verschillende keuzes zijn gemaakt. Sinds 2021 zijn alle organisaties naar aanleiding van het advies van de commissie Van Aartsen serieus met hun robuustheid aan de slag gegaan. In de jaren daarna zijn er ook interbestuurlijke plannen gemaakt voor VTH. OD NZKG en OD Flevoland zijn behoorlijk robuust; voor OD NHN en OD IJmond geldt dat niet, en de gedeputeerde verwacht ook niet dat zij dat zelfstandig zullen worden. Als zij robuuster zouden worden, staat de organisatie beter en zal de fusie ook eenvoudiger zijn. Gedeputeerde **Beemsterboer** steunt de initiatieven die nu bij de OD's genomen worden en hoopt dat die in het geval van OD NHN ook tot uitvoering zullen komen. Statenlid **Laport** (GL) merkt op dat de heer Beemsterboer steeds over fusie spreekt maar dat de initiatieven van VVD en GL doelen op verdere samenwerking of een fusie. Het lijkt hem niet goed om daarop vooruit te lopen, tenzij gedeputeerde er andere informatie over heeft. Gedeputeerde **Beemsterboer** vindt dit een goede nuancering. De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt of onderzoek van de Rekenkamer naar alle vier de OD's geholpen zou hebben i.p.v. alleen naar de OD IJmond. De gedeputeerde denkt van niet. Hij vervolgt zijn beantwoording.

Het geeft spanning dat de OD's steeds meer taken krijgen en de gemeentes en de provincie financieel onder druk staan. In antwoord op een vraag van BBB zegt de gedeputeerde dat hij denkt dat er voldoende opvolging aan de commissie Van Aartsen wordt gegeven. De adviezen worden in elk geval serieus genomen. In begrotingsopzicht is er geen perspectief op financiering van de robuustheid van de OD NHN. Reservering van het jaarrekeningresultaat zou een eerste stap in de richting van robuustheid kunnen worden. De heer **Roosendaal** (VVD) vraagt hoe gedeputeerde **Beemsterboer** reflecteert op de rol van de provincie de afgelopen tien jaar en hoe het zo ver heeft kunnen komen. Hij verwacht dat de provincie snel meters gaat maken omdat ze in het dagelijks bestuur zit. De gedeputeerde betwijfelt of GS in een positie waren dat ze het hadden kunnen zien. Hij geeft wel toe dat ze het niet gezien hebben. GS hadden heel lang het gevoel dat de dienst goed functioneerde. De heer **Roosendaal** zegt dat het volgens hem fout is gegaan op de governance en het op afstand zetten van taken van de provincie waar zij uiteindelijk wel financieel voor verantwoordelijk was. Misschien is dat een onderzoek van de Rekenkamer waard. In antwoord op de vraag van de ChristenUnie zegt gedeputeerde **Beemsterboer** dat GS het amendement van Flevoland niet steunen. Aanvullend inventariseren van mogelijkheden voor efficiency lijkt nu niet efficiënt. De heer **Faassen** (50PLUS) had nog een vraag over het reserveren van geld voor ICT. Statenlid **Laport** (GL) had nog gevraagd naar een overzicht van de juridische zaken rondom Tata Steel. Is dat niet een van de factoren waardoor de bijdrage van de provincie steeds verder oploopt? Gedeputeerde **Beemsterboer** kan zo'n overzicht toezeggen. Hij vraagt wat 50PLUS bedoelt met het reserveren van de ICT-kosten. De heer **Faassen** zegt dat je die kosten in één keer kunt opbrengen, maar dat je er ook geld voor kunt reserveren. De gedeputeerde weet niet of dit op incidentele basis gebeurt of dat er geld gereserveerd wordt. Het zou per OD kunnen verschillen. Hij begrijpt de suggestie en zal die in elk geval meenemen.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Zij concludeert dat er vier voordrachten zijn. Drie daarvan kunnen als hamerstuk door, de en eentje niet (de motie van de VVD en GL). De commissie gaat hiermee akkoord. Aan GroenLinks is een toezegging gedaan met betrekking tot een overzicht van de juridische kosten. Aan 50PLUS is toegezegd dat er meer zal worden gekeken naar de verhouding van incidentele en structurele kosten. De suggestie van reservering voor ICT zal ook worden meenomen. De heer **Roosendaal** (VVD) zegt dat hij nog had aangegeven dat de VVD het niet eens was met de indexatiesystematiek. Gedeputeerde **Beemsterboer** leek hierin mee te gaan. De gedeputeerde zegt dat dit nu nog niet tot een wijziging zal leiden. De heer **Roosendaal** zegt dat de daadwerkelijke kostenstijgingen geen 7 procent hoeven te zijn als de indexatie wordt aangehouden en ziet hierin een

besparingsmogelijkheid. Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt dat een deel van de indexatie een herstel van de indexatie over 2023 is. De heer **Roosendaal** zegt dat zijn suggestie toch zeker kan worden meegenomen als er vorig jaar bij geen negatief resultaat was.

De **voorzitter** zegt dat agendapunt 5a als bespreekstuk doorgaat. Om 19.33u. schorst zij de vergadering voor 10 minuten. Na de schorsing geeft zij het woord aan gedeputeerde **Kocken**.

Gedeputeerde **Kocken** geeft antwoord op de vragen van D66 en Volt die gesteld zijn bij de bespreking van de jaarstukken. Zij zegt dat de windkwartiermaker is ingezet om complexe situaties te versnellen. Daarmee is gestopt omdat hij er niet in geslaagd is om bij dit project een reële versnelling te realiseren. Wat betreft PFAS zegt de gedeputeerde dat er 3 miljoen beschikbaar is gesteld voor onderzoek naar en sanering van PFAS. Een groot deel is bestemd voor de sanering die door hoogheemraadschap Rijnland wordt uitgevoerd. Indien nodig kan de komende jaren aanvullende SPUKs voor hetzelfde doel bij de het Rijk worden aangevraagd. Hiermee is aan de toezeggingen bij de jaarstukken voldaan.

7 Herijking van de Regionale Energiestrategieën

In 2024 is de Herijking van de regionale energiestrategieën (RES) opgesteld. Deze gaat over wijzigingen in de zoekgebieden: welke zijn er afgevallen en welke zijn erbij gekomen. De ambitie van de RES blijft gehandhaafd.

De **voorzitter** verwijst naar een ingekomen reacties

- MER Wind op Land zoekgebied Boekelermeer 3 – Oosterzijpolder Heiloo (zie agendapunt 7.a.1).
- Bewonerscommissie Land in Zicht over het zoekgebied Schoteroog in Haarlem (zie agendapunt 7.a.2).

De commissieleden kunnen beide ingekomen reacties bij hun inbreng betrekken.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissie voor haar bijdragen.

Statenlid **Van der Waart** (GL) zegt dat haar fractie zich goed kan vinden in de wijzigingen in de herijking van de RES. Daarbij is tegemoetgekomen aan een aantal insprekers en zienswijzen eerder dit jaar. De MER maakt een doordachte indruk en GL kan zich goed vinden in de reactie van GS. Er is geen garantie dat de doelen voor 2030 gehaald gaan worden. Die lijken erg optimistisch. Er zijn geen eenvoudig in te richten gebieden en de beoogde versnelling komt ook niet van de grond. Gelukkig gebeurt er ook veel wel. GL is blij met de maatregelen om de

coöperaties te helpen en de duidelijkheid die aan de initiatiefnemers wordt geboden. Het is ook goed om te horen dat de samenwerking tussen de gemeentes in de energieregio steeds beter gaat. Bij de behandeling van januari staat nog een toezegging open waarbij GS beloven te onderzoeken of er een moment bepaald kan worden waarop beter inzicht ontstaat in de haalbaarheid van de doelen. Hoe staat het met die toezegging?

Mevrouw **Engels** (CDA) zegt dat haar fractie de energietransitie van groot belang acht voor een duurzame toekomst. Het CDA is voorstander van een breed palet aan duurzame energiebronnen. De fractie neemt aan dat alle gemeentes achter de ingetekende zoekgebieden staan en is daarom voornemens om in te stemmen met deze herijking. Het CDA vraagt of het klopt dat de wijzigingen die aan de zijkant zijn aangegeven niet in de kaart zijn verwerkt?

De heer **Bilgin** (FvD) zegt dat de netcongestie de maatschappij steeds meer onder druk zet. De snelle toename in de opwekking van duurzame energie is hiervan een belangrijke oorzaak. Toch wil de provincie snel door met de aanleg van nieuwe wind- en zonneparken. De fractie maakt zich zorgen om de gezondheidseffecten, de gebrekkige participatie en de betrouwbaarheid van de energievoorziening. Vooral windparken brengen aanzienlijke risico's met zich mee. Er wordt nog altijd gerekend met gemiddelden terwijl de bewoners vaak last hebben van pieken. Het is ook onduidelijk hoe de geluidsnormen er in de toekomst uit gaan zien. De participatietrajecten zijn soms heel sober ingericht. Tenslotte staat de betrouwbaarheid van de energievoorziening steeds meer onder druk. Het FvD is bang voor stroomuitval en vreest dat bepaalde voorzieningen niet op het net aangesloten kunnen worden. De fractie wil dat het netwerk wordt uitgebreid met kernenergie. De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt hoe FvD al die kerncentrales zou gaan bouwen? De heer **Bilgin** zegt dat daar in de landelijke politiek heel veel draagvlak voor is en denkt dat Noord-Holland voorop moet lopen met de ambitie om ook hier een kerncentrale te realiseren.

De heer **De Wit** (VVD) merkt op dat de woningbouw op dit moment door stroomgebrek wordt belemmerd. Dat geldt ook voor ondernemers die willen verduurzamen en voor de werkgelegenheid in Noord-Holland. Lokale vraag moet gekoppeld worden aan lokaal aanbod van duurzame energie. De VVD is blij met het commitment van de Noord-Hollandse gemeentes in de RES-biedingen om tot 2030 tot duurzame productie te komen. Maar hoe gaat het daarna verder en wat wordt er dan van de provincie verwacht? De heer **Vonk** (PvdA) vraagt hoe de VVD de verdere versnelling van de energietransitie na 2030 ziet. De heer **De Wit** zegt dat het zijn fractie om een verbreding van de productiemiddelen gaat, met name op het gebied van

geothermie en kernenergie. Dat vraagt wel om stevige investeringen en een businesscase die dat langjarig kan dragen. De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt hoe de heer **De Wit** die steun voor kernenergie vanuit de provincie concreet voor zich ziet. De heer **De Wit** hoopt dat de gemeentes Den Helder en Opmeer hier voortvarend mee aan de slag gaan. Voor die twee specifieke gebieden zou hij niet weten welke actie de provincie zou moeten nemen. De heer **Van den Berg** vraagt wat de VVD zou vinden van een plan waarbij de provincie de gemeentes financieel zou aanjagen. De heer **De Wit** gelooft niet in een financieringsrol voor de provincie, wel in de koppeling van een businesscase vanuit een vraagkant. Hoe kan een SMR daar invulling aan geven? Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt of de VVD vindt dat SMRs in de ruimtelijke puzzel meegenomen moeten worden. De heer **De Wit** beaamt dit maar wil het ook nu nog niet helemaal invullen. Statenlid **Van der Waart** (GL) is niet erg enthousiast na haar gesprekken over SMRs in Den Helder en Opmeer. Zij vraagt of dat wel een realistisch perspectief is voor de komende twintig jaar. De heer **De Wit** erkent dat het geen abc'tje zal zijn om tot een SMR te komen. Hij vervolgt zijn bijdrage. Het lijkt hem een goed idee om vanuit de provincie een gesprek te voeren met het toekomstige kabinet over de energievoorziening na 2030. De VVD is blij met het commitment van de gemeentes met betrekking tot deze RES. Hij stelt wel dat een zoekgebied niet per se een vindgebied is. Daar zijn allerlei onzekerheden aan verbonden. Transparantie in de samenwerking met de gemeentes en de provincie is daarom geboden. Mevrouw **Schneemann** vraagt waarom de VVD op het nieuwe kabinet wil wachten. Er zijn immers al klimaatakkoorden en klimaatdoelstellingen. De heer **De Wit** zegt dat er afspraken zijn gemaakt tot 2030 maar dat hij heel benieuwd is hoe het nieuwe kabinet de periode na 2030 voor zich ziet. Mevrouw **Schneemann** zegt dat er een Europees klimaatakkoord is tot 2050 en dat iedereen dus best goed weet wat de taakstelling is. De heer **De Wit** is het ermee eens dat de horizon 2050 staat maar zegt dat de huidige organisatie vooral gericht is op de periode tot 2030. Hij zou daar graag voorbij willen kijken en zegt dat daarvoor op dit moment te weinig uitvoerend vermogen is. De heer **Kanik** (D66) vraagt zich af of gezien de krapte aan zoekgebieden voor wind- en zonne-energie een zoekgebied niet juist wel als een vindgebied moet worden gezien zodat er meer keuzemogelijkheden zijn. De heer **De Wit** antwoordt dat er per gebied een belangenafweging gemaakt moet worden. De VVD vindt het goed dat er ook naar alternatieven wordt gekeken en denkt dat de gemeentes in die zin precies doen wat D66 vraagt. De heer **Kanik** zou liever zien dat de provincie hierin iets verder zou gaan. De heer **De Wit** zegt dat de gemeentes zich aan twee biedingen gecommitteerd hebben. Daar heeft de VVD vertrouwen in. Hij vervolgt zijn bijdrage. De VVD vindt participatie en draagvlak per project heel belangrijk en vindt dat gemeentes daar in de samenwerking in de RES-regio's ook op aangesproken mogen worden. De zorgen omtrent bijvoorbeeld wind op land moeten vroegtijdig worden opgepakt.

De heer **Van den Berg** (JA21) zegt dat de klimaatdoelstellingen van de provincie niet langer haalbaar zijn. De opwekking van duurzame stroom blijft achter bij wat er nodig is. Volgens JA21 zijn de doelstellingen onrealistisch. Hoe denken GS in 5 jaar 2,3 terawattuur te realiseren terwijl het net op slot zit en het de provincie miljarden zou kosten? En hoe staat het ervoor met de landelijke doelstellingen van de RES? JA21 vraagt of de opwekking van zonne-energie op dak hierin ook wordt meegenomen en of de gedeputeerde kan duiden wat het effect daarvan is voor de provincie Noord-Holland. Volgens de heer **Van den Berg** zijn blackouts uiteindelijk onvermijdelijk. Hij vraagt waarom er nog windturbines en zonnepanelen worden gemaakt als die niet meer op het stroomnetwerk passen en ook de kosten nog niet bekend zijn. JA21 betwijfelt of alle daarvoor benodigde vergunningen in 2025 rond zullen zijn. De fractie stelt de bouw voor van een kleine kerncentrale, een SMR, die jaarlijks 3,9 terawattuur opwekt. Mevrouw **Schneemann** (Volt) merkt op dat de bouw van een SMR ongeveer 7 jaar duurt en dat je dan dus nog niet op tijd bent. De heer **Van den Berg** zegt dat dit klopt en dat hij dat 6 jaar eerder al had aangegeven. Daarom moet er nu meteen mee begonnen worden. De heer **Kanik** (D66) merkt op dat JA21 altijd heeft gezegd dat er niets gedaan hoefde te worden omdat de doelen al gehaald waren. Vanwaar deze omslag? De heer **Van den Berg** antwoordt dat de doelen steeds onrealistisch zijn geweest. De heer **Kanik** vraagt waarom kernenergie geen last van netcongestie zou hebben. De heer **Van den Berg** antwoordt dat kernenergie het netwerk minder belast zodat het efficiënter benut kan worden. Hij vervolgt zijn bijdrage en zegt dat er op een gebied van een paar hectare meer energie kan worden opgewekt dan er in heel Noord-Holland Noord nodig is. Wind en zon vereisen veel meer materieel en grondoppervlak. Volgens JA21 moet de energietransitie betrouwbaar, betaalbaar en realistisch zijn.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) zegt dat er veel beter over de RES gecommuniceerd moet worden en dat de participatieprocessen zorgvuldiger moeten. Dat blijkt uit de onrust over de RES. De fractie ziet geen grote bezwaren bij deze herijking maar vraagt wel om een zorgvuldige afwegingen bij het invullen en realiseren van projecten in de zoekgebieden, die nu steeds kleiner worden, waardoor er minder speling is. Volt wil kijken hoe de provincie met de gemeentes kan werken aan een sterke RES en een snelle energietransitie.

De heer **Faassen** (50PLUS) is tegen meer windturbines op land en het uitbreiden van zonneparken. Hij vindt dat het beleid te eenzijdig op zon en wind is gericht. Bij de zoekgebieden komt men nu al ruimte te kort om alle andere gestelde doelen te halen. Door particulieren opgewekte energie draagt ook bij aan de netcongestie. De heer **Faassen** wijst erop

dat de effecten van klimaatverandering op de opwekking van zonne-energie meegenomen zouden moeten worden in de doorberekening naar 2030. De heer **Klein** (ChristenUnie) vraagt of 50PLUS het er niet mee eens is dat de doorrekening naar de toekomst nu al in de RES zit. De heer **Faassen** heeft dit zelf niet kunnen vaststellen en gaat hierover graag in conclaaf met de heer **Klein**. Hij vervolgt zijn bijdrage en wijst op de economische afschrijvingen voor windturbines en zonneparken. Zouden die niet eerder vervangen kunnen worden, gezien het feit dat het vermogen daarvan in de afgelopen jaren meer dan verdubbeld is? 50PLUS vraagt om een reflectie van GS op de ingekomen reacties 7.a.1 en 7.a.2 van bezwaren op de MER. Die lijken inhoudelijk goed onderbouwd maar de fractie ziet ze niet terug in de nota van beantwoording. De heer **Klein** verwijst nog naar pagina 30 en 32 naar aanleiding van zijn eerdere opmerking.

De heer **Valk** (BBB) vindt het vanwege het langetermijnperspectief belangrijk om nu al na te denken over aanvullende manieren om energie op te wekken. BBB wil dat GS serieus blijven kijken naar de mogelijkheden op het gebied van kernenergie, met name voor de periode na 2030. De fractie wijst erop dat de provincie bewust ruimte heeft gecreëerd voor kleine windmolens (tiphoogte 15 meter) op boerenerven, ook om het net te ontlasten. Dit moet niet gefrustreerd worden door een starre benadering van de OD die nu structureel alle aanvragen afwijst. BBB vindt dat incidentele sterfte onder vogels of vleermuizen niet opweegt tegen de voordelen van deze kleine windmolens. De heer **De Wit** (VVD) vraagt hoe deze analyse zich tot grote windturbines verhoudt. De heer **Valk** antwoordt dat aan die hoge windturbines andere nadelen zijn verbonden. Het verbaast hem dat daartegen niet dezelfde bezwaren worden aangevoerd. De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt of BBB kleine windmolens echt als een concrete stap ziet om de doelen te halen. De heer **Valk** (BBB) antwoordt dat tien kleintjes één grote maken. Volgens hem kunnen bepaalde agrariërs nu hun verduurzamingsslag niet maken. Hij vervolgt zijn bijdrage. Als de Quickscan Flora & Fauna geen negatieve effecten laat zien, is er geen vergunningsplicht. De huidige aanpak van OD staat op gespannen voet met de wet en met maatwerk. Kleine windmolens op erven belasten het stroomnet nauwelijks en zijn dus eerder een oplossing dan een probleem. Uit een Gronings onderzoek blijkt dat zulke molens geen relevante impact hebben op de instandhouding van soorten. BBB wil dat de gedeputeerde het gesprek aangaat met de OD NHN zodra de rapportage van dit onderzoek beschikbaar is om tot een proportionele en uitvoerbare beoordeling te komen. De fractie vraagt ook of GS na ontvangst van dit rapport de Staten actief over de inhoud kunnen informeren. De heer **Van den Berg** zegt dat er 162 van deze kleine windmolens nodig zijn om één grote te vervangen en betwijfelt dus of dit veel bij zal dragen aan de energietransitie. Een open houding ten aanzien van kernenergie staat al in het coalitieakkoord, dus wat vraagt BBB precies aan de

gedeputeerde? De heer **Valk** begrijpt deze negatieve houding niet. Volgens hem gaat het om de verduurzaming van de boerenerven. Wat betreft de houding ten aanzien van kernenergie zegt hij dat in het coalitieakkoord wordt gesproken over onderzoek naar het draagvlak onder de bevolking. De heer **Van den Berg** zegt dat onderzoek naar het draagvlak niet in het coalitieakkoord staat. Volgens de heer **Valk** is dat wel het geval. De heer **De Wit** zegt dat het onderzoek met betrekking tot kernenergie niet alleen over het draagvlak gaat maar ook over de bredere voor- en nadelen. Hij vraagt of de heer **Valk** het daarmee eens is. De heer **Valk** beaamt dit. Mevrouw **Vonck** (PvdD) vraagt of de heer Valk weet dat in Zuid-Holland ook al een onderzoek naar kleine windmolens is gedaan. Dat heeft geleid tot een heel uitgebreid voorstel voor inpassing van windmolens met een tiphoogte van 15 tot 30 meter. De PvdD is voor kleinschalig en decentraal opgewekte en gebruikte energie. De heer **Valk** is niet op de hoogte van dit onderzoek en vraagt of mevrouw **Vonck** hem dat toe kan sturen.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) denkt dat het handhaven van de ambitie in de RES steeds harder met de realiteit zal botsen. Hij heeft de indruk dat windturbines, volgens hem de minaretten van de klimaatkerk, minder populair worden.

Mevrouw **Vonck** (PvdD) zegt dat het doel van de RES Wind op land is dat er in 2030 6,3 terawattuur opgewekt moet worden. Daarvan moet in de komende 5 jaar nog 3,26 terawattuur gerealiseerd worden. Een versnelling is dus nodig. Bij het selecteren van alternatieve gebieden is gekeken naar gebieden zonder belemmeringen. De PvdD vraagt zich af hoe het kan dat de locaties P en O (de zuid- en noordpier van IJmuiden) als potentiële zoekgebieden worden genoemd. Die liggen namelijk midden in de routes van trekvogels en nabij Natura 2000. Bovendien zijn in 2020 en 2021 moties van de PvdD aangenomen dat in het vervolgtraject voor windenergie rekening zou worden gehouden met die trekvogels. De gebieden P en O en het IJmeer moeten volgens de PvdD en de natuurorganisaties dan ook uit de RES. De fractie hoort graag de reactie hierop van GS. Het is goed dat Diemen en Amsterdam in de Noord-Hollandse MER worden meegenomen en dat er wordt gekeken welke gebieden hier in aanmerking komen voor windturbines. In de brief aan PS staat dat er naar slimme locaties is gekeken, zoals die van het waterschap, bedrijventerreinen en kasgebieden. Daarnaast zijn er ook externe initiatieven van onderop. De PvdD ziet dan ook graag dat GS een overzicht geeft van alle slimme en aangedragen locaties waar geen belemmeringen gelden en daarbij aangeven wat de totale opbrengst in terawattuur van die gebieden is. In het kader van de noodzakelijke versnelling zou de fractie graag zien dat GS deze gebieden parallel gaat plannen aan wat er nu al loopt.

De heer **Vonk** (PvdA) is blij dat de doelstellingen nog onverminderd overeind staan. De PvdA maakt zich wel zorgen dat een kleine wijziging in de zoekgebieden onvoldoende is. De uitvoering en de vaart laten te wensen over. Misschien zou een verkorting van de procedures uitkomst kunnen bieden. De fractie hoort hierop graag een reactie van het college.

De heer **Kanik** (D66) zegt dat de RES de gestelde doelstelling niet haalt, ook al zegt GS dat zij daar wel naar streven. D66 vraagt af waar GS dat op baseren. Het advies dat de commissie MER geeft om alternatieven te ontwikkelen slaan zij in de wind. Het lijkt of GS afwachten of de gemeentes zelf iets aandragen in plaats van zelf de regie te nemen en de gemeentes aan te sporen om tot haalbare oplossingen te komen. D66 maakt zich ook zorgen of veel van de huidige zoekgebieden haalbaar zijn op basis van de waarden die in het MER-rapport gesignaleerd worden. Er is meer actie nodig omdat er zeker nog zoekgebieden zullen afvallen. De fractie denkt dat zonne-energie niet helpt tegen de netcongestie. Zij zou graag zien dat GS meer doet op het gebied van windenergie. Daarvoor wordt steeds minder ruimte gereserveerd. De RES-doelen vragen om meer regie en meer initiatief. De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt wat de heer Kanik zou doen om de gestelde doelen wel te halen. De heer **Kanik** vindt dat er meer regie vanuit de provincie moet komen, omdat het via de gemeentes te langzaam gaat. De heer **Van den Berg** vraagt of D66 GS dan niet een kader mee kan geven. De heer **Kanik** zegt dat hij verschillende moties heeft ingediend, die ook zijn aangenomen. Volgens hem is dat een duidelijk kader voor de RES. De heer **Valk** (BBB) vraagt of D66 ook naar andere energievormen zoals geothermie kijkt. Hoe ziet D66 de toekomst voor zich als er ook steeds minder zoekgebieden over blijven? De heer **Kanik** antwoordt dat aardwarmte van de RES is losgekoppeld maar staat hier wel positief tegenover. Zijn fractie is een voorstander van collectieve warmtenetten. De heer **Kanik** is niet bang voor mensen die tegen bepaalde zoekgebieden zijn en ziet geen reden om te stoppen met de energietransitie. De heer **Valk** vraagt welke alternatieven D66 ziet als het niet lukt met zon en wind. Volgens de heer **Kanik** zijn er tot 2030 geen alternatieven. De rest duurt te lang.

De heer **Klein** (ChristenUnie) is enthousiast over het fundament van de RES. Hij zou graag bouwen aan een fossielvrije samenleving met een eerlijke verdeling van de lusten en lasten. Hij ziet hierin een belangrijke rol voor dorps- en wijkinitiatieven en coöperaties. De ChristenUnie is blij dat wordt vastgehouden aan de ambitie om in 2030 6,3 terawattuur aan hernieuwbare energie op te wekken maar constateert dat dit wel steeds moeilijker wordt door de netcongestie en de praktische beperkingen bij het vinden van zoekgebieden. De fractie vraagt om bestuurlijke moed en daadkracht om de plannen te concretiseren. Zij wil weten waarom de

adviezen van de commissie MER niet zijn opgevolgd. De commissie adviseert om alternatieven uit te werken, maar volgens GS zijn die er niet en is het halen van de energiedoelstellingen grotendeels afhankelijk van initiatieven vanuit de samenleving. Het lijkt alsof er een spraakverwarring is tussen waarop GS reageert en wat de commissie daadwerkelijk bedoelt. Klopt dat? Of willen GS dat niet en kan de gedeputeerde uitleggen waarom niet? De ChristenUnie ziet een belangrijke taak voor de provincie om de aparte procedures voor Amsterdam, Diemen, Zaanstad en de Haarlemmermeer te integreren in de provinciale strategie. Kan GS toezeggen dat de effecten van de plannen van die gemeentes straks integraal in beeld worden gebracht? De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt of de heer Klein zich ervan bewust is dat de petrochemische industrie veel meer omvat dan alleen maar energie. De heer **Klein** beaamt dit en vervolgt zijn bijdrage. De ChristenUnie vraagt waar GS de grootste risico's zien voor het behalen van de doelstelling. Zijn dat externe factoren of is dat een gebrek aan besluitvaardigheid?

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde **Kocken**.

Gedeputeerde **Kocken** begint met een reactie op GroenLinks. Die fractie vroeg op welk moment je kunt vaststellen of je de doelstelling al dan niet gaat halen. Zij komt hier na de zomer op terug. In antwoord op de vraag van het CDA zegt de gedeputeerde dat alle wijzigingen op de kaart staan. Mevrouw **Engels** (CDA) zegt dat de Elbeweg nu nog openstaat voor wind, terwijl daar alleen nog maar naar zon wordt gekeken. Gedeputeerde **Kocken** zegt dat dit alleen een zongebied wordt en vervolgt haar beantwoording. Volgens haar is participatie een belangrijk onderdeel van het proces, en wordt dat daar ook op getoetst.

De gedeputeerde beaamt dat de energietransitie inderdaad een enorme uitdaging is. Er is geen gebrek aan enthousiasme maar meer enthousiasme helpt niet tegen een weerbarstige praktijk. Zo loop je bij veel zoekgebieden tegen provinciale beperkingen aan (Unesco, natuurbescherming). Het is ook zo dat initiatiefnemers landelijke regelgeving afwachten omdat er veel geld mee gemoeid is. Door dit vacuüm gebeurt er niets. Soms wil een gemeenteraad echt niet aan windenergie terwijl sommige ondernemers dat juist wel willen. De netcongestie is ook een groot probleem. Zon op het dak telt vanaf 15 kilowattuur mee voor de RES. In het RES-dashboard zijn de precieze cijfers te zien. De heer **Van den Berg** (JA21) merkt op dat landelijk de doelen wel gehaald worden terwijl de provincie achterloopt. Hij vraagt hoe GS binnen 5 jaar de gestelde doelen denken te halen. Gedeputeerde **Kocken** heeft hier geen antwoord op. Er is een proces van onderop afgesproken. Dat kan ze nu niet zomaar omgooien. Ze roept gemeentes op om zoveel mogelijk hun best te doen in de zoektocht naar geschikte locaties. De heer **Van den Berg** vraagt of alle zonnepanelen op daken kunnen worden meegerekend als de landelijke

doelstelling wordt gehaald. Zou dat kunnen helpen om de provinciale doelstelling te halen? Gedeputeerde **Kocken** denkt dat dat enigszins zij het onvoldoende zou kunnen helpen en verwijst nogmaals naar het RES-dashboard. Naar aanleiding van vragen over de ingekomen stukken zegt zij dat de zienswijze over Heiloo is ingewilligd. De brief van Haarlem is van een later moment en geldt daarom niet als een zienswijze binnen dit proces. Met betrekking tot kernenergie zegt de gedeputeerde dat zij van de commissie de opdracht heeft gekregen om de voor- en nadelen van kernenergie in beeld te brengen en dat wordt ook gedaan, samen met alle andere provincies. Deze zomer komt daarover een rapport dat hier zal worden besproken. Daarnaast zijn er twee gemeentes in Noord-Holland die op dit gebied zelf ambities hebben, namelijk Den Helder en Opmeer. De provincie houdt hier wel de vinger aan de pols. De gedeputeerde zegt toe dat zij in Q3 op het Groningse onderzoek naar kleine windmolens terug zal komen. De twee locaties (P en O) die de PvdD uit de RES verwijderd wil zien, zitten daar niet in maar in de alternatieve scan. Het is niet aan GS om te bepalen of het IJmeer eruit moet. De provincie volgt hierin de gemeente. De heer **Van den Berg** (JA21) wil de gedeputeerde complimenteren met de zoekgebieden die uit de RES zijn geschrapt, zoals zij eerder had beloofd. Wat betreft het aandragen van nieuwe zoekgebieden vanuit de provincie herhaalt gedeputeerde **Kocken** dat de provincie hierin het afgesproken proces wil volgen. De gemeentes doen hun best. Mevrouw **Vonck** (PvdD) vraagt of een aangepaste strategie mogelijk is. Anders dan de gemeentes hebben GS het complete overzicht. Dit betekent niet dat de gemeentes iets opgedrongen moet worden. Gedeputeerde **Kocken** zegt dat zij al in gesprek is met de gemeentes en wijst daarbij op de alternatieve scan vanuit de MER. Die kunnen gemeentes benutten. De gedeputeerde wil waken voor teveel dwang maar doet zeker suggesties. Mevrouw **Vonck** vraagt of het zojuist beschreven proces ook geldt voor de nieuw aangedragen zoekgebieden of dat die voorlopig nog buiten beschouwing blijven. Gedeputeerde **Kocken** zegt dat er nu een MER is gedaan op alle nu vastgestelde zoekgebieden, ook die in de alternatieve scan. Voor eventuele zoekgebieden die hierbuiten vallen zal geen MER worden opgetuigd. Zij vervolgt haar beantwoording met de vraag van de PvdA of de procedures verkort kunnen worden. Volgens de gedeputeerde zit de vertraging daar niet in. D66 had gevraagd of er meer actie nodig is. Gedeputeerde **Kocken** zegt dat het best ingewikkeld is om tot goede afspraken te komen. Zij komt hier na de zomer graag op terug. Op de vraag van de ChristenUnie over een mogelijke spraakverwarring antwoordt de gedeputeerde dat de commissie iets vraagt wat niet past binnen het proces. Vandaar de opmerking dat er feitelijk geen alternatieven zijn. Die zijn ernaast gezet om een vergelijking mogelijk te maken. Voor GS is dat de status van de alternatieve scan. Wat betreft de vier gemeentes waarvan nog niet alles is meegenomen, die zijn in RES 1.0 al eerder onderzocht en hoeven niet mee in de nieuwe MER omdat die grofmaziger is.

De heer **Faassen** (50PLUS) herhaalt zijn vraag hoe GS tegenover een vervroegde vervanging van windturbines staat. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat een initiatiefnemer die dat wil dat kan doen. Daarvoor is geen subsidieregeling.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen behoefte is aan een tweede termijn.

De heer **Kanik** (D66) dankt de gedeputeerde voor haar beantwoording. D66 maakt zich zorgen of het allemaal gaat lukken. Net als de gedeputeerde ziet hij Den Haag als een obstakel. Volgens hem zijn snelle verkiezingen dan ook wenselijk.

De heer **Klein** (ChristenUnie) zegt dat zijn fractie via de partijlijn in Den Haag kan aankaarten dat de landelijke normen voor vertraging zorgen. In het advies van de commissie MER staat dat het gebruikelijk is dat combinaties van zoekgebieden worden ontwikkeld vanuit verschillende thematische perspectieven. Het ontbreken van alternatieven is een gemis omdat deze alternatieven kunnen helpen om andere mogelijkheden en de cumulatieve milieugevolgen daarvan in kaart te brengen. Waarom zou dat dan niet in het proces passen, zoals de gedeputeerde zegt? De heer **Klein** roept op om keuzes te maken.

Volgens gedeputeerde **Kocken** is wat de commissie MER voorstelt dat je de grenzen van het zoekgebied loslaat. Aan de RES-regio is gezegd dat de gemeentes met elkaar tot invulling moeten komen. Het zou niet fair zijn om ze andere grenzen op te dringen. De heer **Van den Berg** (JA21) merkt in aanvulling op mevrouw Engels op dat de kleuren op de kaartjes niet goed zijn, specifiek voor de Elbaweg. Hij vraagt of dit voor de PS behandeling wordt aangepast. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat het raadsbesluit in de kaart is opgenomen. Een kleurverandering is ontwerptechnisch lastig aan te passen. Mevrouw **Engels** (CDA) vraagt of dat nog wel aangepast gaat worden. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat je dit in de RES-viewer wel kunt zien. Mevrouw **Engels** zou dat graag op de kaart vermeld zien. De heer **Van den Berg** sluit zich hierbij aan. Gedeputeerde Kocken zegt toe dat zij zal kijken of hier met een reële inspanning nog iets aan te doen is. Er kan nog wel een verwijzing naar RES-viewer aan de kaart worden toegevoegd.

De **voorzitter** stelt vast dat de voordracht herijking RES als hamerstuk wordt doorgeleid naar de Statenvergadering. De commissie gaat hiermee akkoord.

Pagina 23

De discussiepunten waren: kernenergie, een regel toevoegen aan de kaart, de gedeputeerde komt in Q3 terug op het onderzoek naar kleine windmolens, er is ook een toezegging gedaan met betrekking tot een rapport over kernenergie.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 21:25. De vergadering zal op donderdag 26 juni worden voortgezet.

Van: Ellis van der Weerden <evanderweerden@teamsportservice.nl>
Verzonden: maandag 16 juni 2025 16:18
Aan: Commissie Leefomgeving <commissieleefomgeving@noord-holland.nl>
Onderwerp: voorstel werkbezoek met Team Sportservice

Geachte mevrouw Van Boheemen,

We zouden vanuit Team Sportservice - als provinciale sportorganisatie van Noord-Holland - de leden van de commissie Leefomgeving willen uitnodigen voor een werkbezoek. Het doel van het werkbezoek is om te laten zien wat er op het gebied van sportbeleid gebeurt in Noord-Holland en waar de uitdagingen liggen. Aangezien het beleidsterrein Sport & Bewegen lange tijd niet op de Provinciale agenda heeft gestaan, is het een mooi moment om de stand van zaken aan de diverse Statenleden te kunnen tonen. Daarnaast ook bijzonder om te laten zien hoe vroegere investeringen van de Provincie tot op de dag van vandaag renderen.

Het rapport met de 'Uitgangspunten Sportbeleid Noord-Holland' is dit jaar door de Gedeputeerde, Jeroen Olthof, gepresenteerd. Tijdens het werkbezoek kunnen we alle thema's van het rapport aanstippen en aantonen met voorbeelden en knelpunten bespreken. Kortom een werkbezoek waarmee we weer goed invulling kunnen geven aan het relatief nieuwe provinciale beleidsterrein Sport en Bewegen.

Optie 1:
Een bezoek aan de Kop van Noord-Holland. De Kop heeft een fantastisch regionaal samenwerkingsverband op (onder meer) het gebied van Sport en Bewegen.

Optie 2:
Bezoek aan gemeente Haarlemmermeer, waar van oudsher Sportbeleid een speerpunt is en er een intensief topsportbeleid wordt gevoerd.

Afhankelijk van de agenda's kunnen we dit plannen op een van de dagen dat de Statenleden beschikbaar zijn en we de agenda's van de wethouders daarop kunnen afstemmen. Duur werkbezoek: 3 uur exclusief reistijd.

We verheugen ons erop de commissie leden te mogen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

Team Sportservice

Ellis van der Weerden
Directeur-Bestuurder

T – 088 – 203 73 00
M – 06 – 51 11 32 73
E – evanderweerden@teamsportservice.nl

Suikersilo-Oost 17
1165 MS Halfweg

Partner van:

SPORT KRACHT 12
NEDERLAND / SPORT / LOKAAL

Provincie Noord-Holland

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	19-06-2025
Tijd	18:15 - 22:15
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Anneke van der Helm-Chandansingh
Toelichting	DEZE VERGADERING HEEFT EEN VERVOLG OP DONDERDAG 26 JUNI De commissievergadering vindt in hybride vorm plaats, is openbaar en online live te volgen via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De vergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal op punten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda) of tijdens het inspreekhalfuur op andere punten die tot het werkgebied van de commissie Leefomgeving behoren. Voor het inspreken dient u zich aan te melden. Dat kan tot 15.00 uur op de voorafgaande werkdag (woensdag 18 juni) door het aanmeldformulier in te vullen: Aanmeldformulier inspreken commissievergadering. U kunt ook vooraf een bijdrage mailen. Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen of een beperkt aantal aanmeldingen zijn voor het inspreekhalfuur zullen de agendapunten vanaf punt 3 ca. 30 minuten eerder beginnen.

0	**BEHANDELING KADERBRIEF 2026: 'S MIDDAGS in commissie Bestuur**
1	**Opening en mededelingen**
2 18:15	**Inspreekhalfuur**
3	**Vaststellen agenda, verslag, lijst moties en lijst toezeggingen**
3.a	**planningsoverzicht**
4	**A-agenda Algemeen**
4.a 18:45	**Financiën: Jaarstukken 2024 (definitieve lezing) (A-agenda alle commissies juni 2025)** Toelichting: In de jaarstukken leggen GS verantwoording af over het gevoerde beleid en de provinciale baten en lasten in 2024. Het college besluit de jaarstukken 2024

ter besluitvorming toe te zenden aan Provinciale Staten.
Voor de controlerende rol van Provinciale Staten is het van belang dat de Statencommissies elk vanuit de vakinhoudelijke invalshoek de jaarstukken bespreken. De bespreking vanuit financiële invalshoek vindt voornamelijk plaats in de commissie Bestuur en haar subcommissie de Rekeningencommissie.

Behandelvoorstel:
Provinciale Staten adviseren over de verantwoording en de kwaliteit van de behaalde resultaten opgenomen in de jaarstukken 2024 bespreken die betrekking hebben op de portefeuille van deze vakcommissie.

4.a.1 Bestuurlijke reactie accountantsverslag 2024 (betrekken bij Jaarstukken 2024, alle commissies) (toegevoegd op 27 mei)

Publiek Belang Accountants is in de afrondende fase van de controle over de jaarrekening 2024 en heeft hierover gerapporteerd in een concept Verslag van bevindingen. Het college geeft een bestuurlijke reactie op de bevindingen en aandachtspunten uit het accountantsverslag en stuurt de bestuurlijke reactie ter informatie aan Provinciale Staten.

Dit is geen apart agendapunt maar u kunt het rapport betrekken bij de behandeling van de jaarstukken.

5 A-agenda Gezondheid en Milieu - Omgevingsdiensten (gevoegde behandeling 5a t/m 5d)

19:25

Toelichting:
Bij agendapunt 5a t/m 5d: de voordrachten met jaarstukken en begrotingen 2026 van de 4 Noord-Hollandse Omgevingsdiensten: OD NHN, OD NZKG, ODIJ en OFGV.

Gedeputeerde Staten adviseren de volgende 2 zienswijzen in te dienen op de resultaatbestemming 2024 en de begroting 2026 van de omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) - zie voordracht bij agendapunt 5a:
1. Als zienswijze op de resultaatbestemming 2024 aan te geven dat: i.p.v. het voorstel om € 690.000 terug te storten aan de provincie, dit bedrag toe te voegen aan de reserve VTH-plustaken. Op deze manier heeft de OD NHN aanvullend budget beschikbaar om de verwachte extra werkzaamheden rondom het stikstofdossier de komende jaren uit te voeren.
2. Als zienswijze op de begroting 2026 aan te geven dat: de voorgestelde bezuinigingsscenario's van 3% en 5% beide onwenselijk zijn. Een sterk VTH-

stelsel binnen de provincie Noord-Holland leunt op sterke omgevingsdiensten. De nu voorgestelde bezuinigingen zorgen ervoor dat de Omgevingsdienst Noord-Holland niet meer kan voldoen aan de door de deelnemers aan haar opgedragen wettelijke taken.

Voor de overige voordrachten adviseren Gedeputeerde Staten geen zienswijzen in te dienen. Als agendapunt 5d1 is een ingekomen mail met amendement van PS Flevoland toegevoegd. Deze kan desgewenst bij de bespreking worden betrokken. PS van Flevoland vragen om steun voor dit amendement op de begroting 2026 van OFGV.

Behandelvoorstel: gevoegde behandeling 5a t/m 5d. - 4 voordrachten.
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd aan te geven welke voordracht als bespreekstuk en welke als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de Statenvergadering van 30 juni a.s.

5.a Zienswijze conceptbegroting 2026 en jaarstukken 2024 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De conceptbegroting 2026 en de Jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord worden aan Provinciale Staten toegezonden zodat Provinciale Staten een zienswijze op de stukken kunnen geven.

5.b Zienswijze begroting 2026 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

De begrotingswijziging 2025, de ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, is het voorstel aan PS om geen zienswijze te uiten.

5.c Zienswijze begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond

De ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst IJmond worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de begroting kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, is het voorstel aan PS om geen zienswijze te uiten.

5.d Zienswijze conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek heeft de conceptbegroting 2026 aan de raden en Staten van haar deelnemers toegezonden, zodat deze een zienswijze op het stuk kunnen geven. De voorlopige jaarrekening 2024 en de kadernota 2026 zijn ter informatie meegezonden met de stukken.

5.d.1 Verzoek om ondersteuning amendement OFGV provincie Flevoland in de richting van bestuur OFGV (betrekken bij 5.d cie. Leefomgeving 19-06-2025)

6 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap Omgevingsdiensten)

7 A-agenda Klimaat en Energie

7.a Herijking van de Regionale Energiestrategieën (RES)

20:15

Toelichting:
In de Regionale Energiestrategieën (RES) van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid staat waar we in onze regio kansen zien voor het grootschalig opwekken van zon- en windenergie op land. In 2019 is de eerste versie, de RES 1.0, opgesteld door overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners samen. De RES 1.0 is in 2021 vastgesteld door de gemeenten, waterschappen en Provincie Noord-Holland. In 2024 is de Herijking RES opgesteld. Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden, welke zoekgebieden er zijn afgevallen en bijgekomen. De ambitie van de RES-en blijft gehandhaafd.

Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd aan te geven of de voordracht als bespreekstuk of als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de komende Statenvergadering.

8 SCHORSING TOT DONDERDAGAVOND 26 JUNI

9 C-agenda Klimaat en Energie

9.a Energie: Vaststelling Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)

TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) zijn een ruimtelijke procedure gestart voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar Middenmeer (Noord-Holland), met de

daarbij benodigde hoogspanningsstations. Van 6 september tot en met 17 oktober 2024 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor dit project ter inzage. De provincie heeft daarop een zienswijze ingediend bij de Minister. De daarin ingebrachte punten zijn verwerkt in de nu vastgestelde NRD.

9.b **Energie: Commissie voor de Milieueffectrapportage: Advies en persbericht Wind op Land Provincie Noord-Holland (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

9.c **Energie: Bijstelling Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

De partijen van het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2026 hebben op basis van de tussentijdse evaluatie het akkoord en bijbehorend werkplan bijgesteld. De doelstellingen van het akkoord zijn duidelijker en de uitvoering ervan concreter en actueler geworden.

9.d **Energie: Oproep meer beleidsruimte voor windturbines (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

9.e **Energie: Natuur en Milieufederatie Noord-Holland: Standpunten natuurorganisaties traces 380kV netuitbreiding Noord-Holland Noord (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

9.f **Energie: Uitvoeringsregeling subsidie duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026 (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

In het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit' heeft het college de ambitie geformuleerd ten aanzien van de klimaatdoelen. In het Waterstofprogramma Noord-Holland 2025-2027 zijn onze ambities en doelen geformuleerd ten aanzien van de inzet van duurzame waterstof in onze provincie. Met de subsidieregeling duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026 willen we de waterstofprojecten in onze regio een stap verder helpen.

9.g **Energie: Handreiking Draagvlak en acceptatie voor windenergie van de Randstedelijke Rekenkamer (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

9.h **Energie: Stichting Oer-IJ over Tracékeuze 380 kV NHN_Geredigeerd (C-agenda Leefomgeving 19-06-2026)**

10 **C-agenda Gezondheid en Milieu**

10.a **Gezondheid en Milieu: Proces actualisatie stiltegebiedenbeleid (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

Gedeputeerde Staten hebben de voorkeur uitgesproken om de stiltegebieden gedeeltelijk los te laten en zoveel mogelijk samen te laten vallen met NNN en Natura 2000 (scenario 3.2). Het proces wordt in twee fasen uitgevoerd. De eerste fase is het aanpassen van de werkingsgebieden. De tweede fase is het aanpassen van de instructieregel voor gemeenten. De verdere besluitvorming gaat mee met de wijzigingsronden van de Omgevingsverordening

10.b **Gezondheid en Milieu: Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030 (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030. Hiermee geven Gedeputeerde Staten invulling aan het voornemen om Provinciale Staten jaarlijks te informeren over de voortgang van het programma.

10.c **Gezondheid en Milieu: RLI 'Falen en opstaan: naar een doeltreffende aanpak van problemen in de leefomgeving' (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

10.d **Gezondheid & Milieu: Brief VAWT Tocht & H electrolyzer (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

10.e **Gezondheid & Milieu: OD NHN - Nieuw proces aanleveren raads- en statenvragen (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

10.f **Gezondheid & Milieu: Gezondheid op 1 verbod op staalslakken (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

10.g **Gezondheid & Milieu: Gooi & Vechtstreek: Nieuwsbrief Gooi en Vechtstreek (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

10.h **Gezondheid en Milieu: Beleidskeuze SWUNG-2 industrie (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

GS moeten, door het van kracht worden van de Omgevingswet, de geluidruimte voor vijf industrieterreinen van regionaal belang opnieuw vaststellen in het kader van de nieuwe geluidwetgeving SWUNG-2. PS hebben deze bevoegdheid gedelegeerd aan GS. Bij de vaststelling ligt een beleidskeuze voor: Een beleidsneutrale omzetting van de hoeveelheid toegelaten geluid van het industrieterrein of een verkleinging/ vergroting daarvan. GS informeren PS over

de beleidskeuze die GS hierin maken. Ook wordt een informerende brief gestuurd aan betrokken externen van het eerste industrieterrein dat op de planning staat.

10.i **Gezondheid & Milieu: Agenderen Toekomstbestendig ODIJmond (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

10.j **Gezondheid en Milieu: Ingekomen reactie Adem Vrij aan het IJ op uitnodiging lunchbijeenkomst (C-agenda Cie. Leefomgeving 19-06-2025)**

11 **C-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport**

11.a **Cultuur: IPO inbreng commissiedebat Cultuur 12 juni (C-agenda Leefomgeving 19-06-2025)**

12 **C-agenda Algemeen**

12.a **MRA: MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 94 (C-agenda alle commissies juni 2025)**

Provincie Noord-Holland

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum	26-06-2025
Tijd	18:15 - 21:15
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Tessa van Wijnen
Toelichting	VERVOLG VAN COMMISSIEVERGADERING 19 juni.

Inspreekhalfuur voor onderwerpen die NIET op onderstaande A- of B-agenda staan: **uitsluitend op 19 juni.**
Aanmelden inspreekbijdragen voor onderstaande bespreekpunten: tot woensdag 25 juni 15.00 uur. Aanmeldformulier inspreken commissievergadering.

13 **Heropening vergadering (vervolg van commissievergadering 19 juni)**

14 **A-agenda Klimaat en Energie**

14.a **Verklaring van geen bedenkingen windturbine Boekelermeer**

18:15

Toelichting:
Provinciale Staten wordt in bijgaande voordracht voorgesteld om:
1. De Nota van zienswijzen op de ontwerp vvgb vast te stellen.
2. De verklaring van geen bedenkingen af te geven voor het plaatsen van een windturbine aan de Boekelerdijk te Alkmaar.

Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken. De commissie wordt gevraagd of de voordracht als bespreekstuk of als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de Statenvergadering van 30 juni/7 juli a.s.

15 **B-agenda Klimaat en Energie**

15.a **Vaststellen windladder**

18:45

Toelichting:
Voor de uitvoering van het klimaatakkoord en de Regionale Energiestrategieën (RES'en) is windenergie op land een belangrijke bron voor duurzame elektriciteitsopwekking. Tegelijkertijd vraagt de inpassing van windturbines om zorgvuldige ruimtelijke afwegingen en maatschappelijk draagvlak. Om hierin

richting en duidelijkheid te bieden is de Windladder ontwikkeld. Een kader dat helpt bij het maken van ruimtelijke keuzes voor de plaatsing van windturbines.

Gedeputeerde Staten (GS) hebben op 20 mei jl. de Windladder vastgesteld en bieden bijgaande stukken aan om ruimte te bieden voor een inhoudelijke bespreking. Eventuele aandachtspunten of signalen uit het debat nemen GS mee in de verdere uitwerking en uitvoering van het beleid.

Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar de brief en de Windladder bespreken en eventuele aandachtspunten meegeven aan gedeputeerde.

16 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

17 B-agenda Gezondheid en Milieu

17.a Informatievoorziening uitvoering en handhaving provinciale bedrijven 28 mei 2025
19:35

Toelichting:
Het college van Gedeputeerde Staten informeert Provinciale Staten drie keer per jaar over de uitvoering en handhaving (U&H) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen (voorheen VTH-brief). Hieronder valt ook Tata Steel. Vanaf heden worden hier, indien aan de orde, bedrijven van andere OD's dan alleen OD NZKG aan toegevoegd. Dit keer van ODIJ.

Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande stukken bespreken.

18 B-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport

18.a Voortgangsbericht Agenda Voorzieningen
20:25

Toelichting:
Gedeputeerde Staten (GS) informeren Provinciale Staten over de stand van zaken rondom de voorzieningenakkoorden en gaan graag in gesprek met de commissie over de aanpak van de voorzieningenakkoorden. Deze aanpak is opgenomen in de bijlage van de brief.

Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde de bij agendapunt 17a

gepubliceerde brief van GS met bijlage bespreken.
Bij agendapunt 17a1 is over het onderwerp Voorzieningen een discussienota van het CDA toegevoegd die indiener de heer Heijnen graag met de commissie wil bespreken. Het verzoek is om deze gevoegd te behandelen met de stukken van GS.

18.a.1 **Discussienota CDA Voorzieningenakkoord (gevoegde behandeling met 17a)**

19 **Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)**

20 **Sluiting**

Verslag concept

Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	19 mei 2025
Commissievoorzitter	:	mw. T. van Wijnen
Commissie-adviseur	:	mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / boheemenm@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter:		: mw. T. van Wijnen
Commissiegriffier:		: mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie:	VVD	: dhr. N. Roosendaal, dhr. B. de Wit
	BBB	: dhr. P. Teeuwen, dhr. V. Valk
	GL	: P. Laport, N. van der Waart
	PvdA	: mw. M. ten Ham, dhr. C. Vonk, dhr. T. Wagelaar
	D66	: mw. K. Jansen, dhr. E. Kanik, mw. N. Vroom
	PvdD	: mw. A. Egbers, mw. H. Vonck
	JA21	: mw. K. Uiterwijk
	PVV	: dhr. R. van Tiggelen
	Volt	: mw. B. van den Bogaerde, mw. J. Schneemann
	CDA	: dhr. S. Dijk, mw. R. Engels
	FvD	: dhr. T. Bilgin, mw. C. Middelkoop
	SP	: dhr. M. Dijksen
	50PLUS	: dhr. H. Faassen, mw. A. van der Helm
	ChristenUnie	: mw. Y. Buit, dhr. M. Klein
Gedeputeerden:		dhr. J. Beemsterboer, R. Kocken, dhr. J. Olthof
Afwezig met bericht:		dhr. W. van der Heijden (D66), dhr. D. van den Berg (JA21), Dhr Heijnen (CDA), mw. H. Bouhlel-Lascaris (SP), gedeputeerde E. Rommel
Notulist		mw. H. Fuite (Notuleerservice Nederland)

1 Opening vergadering

De **voorzitter** opent de vergadering om 18.15 uur. Er zijn afmeldingen ontvangen van mevrouw Bouhlel (SP), zij wordt vervangen door de heer Dijksen, de heer Van der Heijden (D66) wordt vervangen door mevrouw Jansen, de heer Van den Berg (JA21) wordt vervangen door mevrouw Uiterwijk en de heer Heijnen (CDA) wordt vervangen door mevrouw Engels en de heer Dijk.

Er zijn twee rondvragen aangemeld. Het betreft een rondvraag van de SP aan gedeputeerde Olthof over geluidsoverlast boven Natura2000-gebied en een rondvraag van de PvdD aan gedeputeerde Olthof over agendapunt 11.k Participatie- en communicatieplan beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving.

Er is één inspreker namens Energie Samen Noord-Holland bij agendapunt 5.a, de provinciale Klimaat en Energie Verkenning (pKEV).

De **voorzitter** heeft de volgende mededelingen:

- De heer Vonk neemt met ingang van vandaag deel aan de commissie Leefomgeving en de heer Karar is nu lid van de commissie Ruimte. De **voorzitter** heet de heer Vonk welkom bij de commissie.
- Bij agendapunt 5.a, de Provinciale Klimaat- en Energieverkenning, zijn bijna alle gedeputeerden aanwezig, aangezien het onderwerp ook impact heeft op portefeuilles uit andere commissies. Gedeputeerde Rommel heeft zich afgemeld en laat zich vertegenwoordigen door gedeputeerde Beemsterboer.
- De expertmeeting omgevingsdiensten over functiescheidingen en fusies vindt a.s. donderdag plaats van 20.00-21.30 uur. Op initiatief van de heer Roosendaal (VVD) en Statenlid Laport (GL) en met medewerking van de heer Van der Heijden.
- Vrijdag 23 mei is de jaarlijkse bustour langs energieprojecten waarvoor de commissieleden zich konden aanmelden.
- Gedeputeerde Kocken nodigt de commissie uit voor een BOT-overleg over het programma Verkenning Aanlanding Wind Op Zee (de zogenoemde VAWOZ) op maandag 26 mei om 18.15 uur.
- Op initiatief van de commissieleden mevrouw Schneemann (Volt) en mevrouw Egbers (PvdD) en met medewerking van mevrouw Ten Ham (PvdA) wordt de laatste hand gelegd aan een expertmeeting over de gezondheidseffectrapportage (GER). Binnenkort ontvangt de commissie meer informatie over deze informatieve sessie van 5 juni.

- Vanuit de Rekenkamer is een verzoek gekomen voor een groepsgesprek in het kader van de betrokkenheid van de volksvertegenwoordiging bij de Omgevingsdienst IJmond. De **voorzitter** legt dit verzoek voor aan de commissie, die hiermee instemt.
- De **voorzitter** meldt dat de commissievergadering van donderdagavond 19 juni een vervolg krijgt op donderdag 26 juni.
- De brief bij agendapunt 11.k gaat over het participatie- en communicatieplan voor de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving. Vanuit GS is de uitnodiging gekomen een afvaardiging uit de commissie mee te laten denken over de invulling van de excursie en het symposium Gezonde Leefomgeving, die in het najaar plaatsvinden. De heer Teeuwen (BBB) en mevrouw Egbers (PvdD) hebben zich al aangemeld voor de te vormen werkgroep hiervoor. De **voorzitter** roept ook andere commissieleden op zich hiervoor aan te melden waar de heer Wagelaar (PvdA) gehoor aan geeft. (Na de vergadering heeft ook mevrouw Van den Bogaerde (Volt) zich hiervoor aangemeld.)

Er zijn geen mededelingen vanuit de commissie.

2 Inspreekhalfuur

Geen insprekers.

3. Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Lijsten, moties en toezeggingen

De commissie stemt in met de agenda, het verslag van de vergadering van 24 maart 2025 en de lijst openstaande moties en de lijst openstaande toezeggingen. Deze worden vervolgens ongewijzigd vastgesteld.

3.a Planningsoverzicht

Er zijn geen opmerkingen.

4. Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (eigenaarschap omgevingsdiensten)

Er is geen rondvraag binnengekomen.

5. B-agenda Klimaat en Energie

5.a Provinciale Klimaat- en Energieverkenning (pKEV)

Toelichting:

De provincie Noord-Holland heeft zich gecommitteerd om in 2030, 55 procent minder broeikasgassen uit te stoten ten opzichte van 1990 en in 2050 klimaatneutraal te zijn. Om de voortgang van de doelen te monitoren en aanvullende maatregelen voor te stellen bieden Gedeputeerde Staten de Provinciale Klimaat- en Energieverkenning 2025 aan Provinciale Staten aan.

Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen bijgaande stukken met elkaar en GS bespreken. De gedeputeerden Kocken, Olthof en Beemsterboer zijn bij de bespreking aanwezig.

De **voorzitter** geeft het woord aan de inspreker bij dit agendapunt, de heer Den Boer. De heer **Den Boer** spreekt in als bestuurslid van Energie Samen Noord-Holland. Hij wijst erop dat energiegemeenschappen en burgerinitiatieven onmisbaar zijn voor het halen van onze klimaatdoelen. De pKEV 2025 laat zien dat versnelling nodig is om de doelen voor 2030 en 2050 te realiseren. Energie Samen Noord-Holland vertegenwoordigt meer dan 100 energiegemeenschappen en -coöperaties in de provincie en zet zich in voor een breed gedragen, rechtvaardig en duurzaam energiesysteem. Zij werken aan lokale projecten op het gebied van zon en wind op land, warmtevoorziening, energiebesparing en kennisdeling, in samenwerking met o.a. gemeenten en de Energieregio Noord-Holland. De klimaatdoelen van Noord-Holland – 6,3 TWh duurzame energie in 2030 en een CO_2-neutraal systeem in 2050 – worden naar verwachting niet gehaald zonder extra maatregelen. Volgens de heer **Den Boer** spelen lokale energiegemeenschappen een cruciale rol in de energietransitie doordat ze dicht bij de inwoners staan en goed aansluiten op lokale behoeften. Zijn oproep aan de provincie is:

1. Zet in op participatie en maatwerk: betrek burgers actief en organiseer burgerberaden.
2. Vergroot kennisdeling: maak meer gebruik van de expertise van energiegemeenschappen.
3. Kies voor een integrale aanpak: combineer klimaatmaatregelen met andere opgaven zoals biodiversiteit en leefomgeving.
4. Werk aan draagvlak: betrek inwoners bij het beleid en neem hun zorgen serieus.
5. Ontwikkel slimme oplossingen: bevorder lokaal energiedelen en benut de mogelijkheden van de nieuwe Energiewet vanaf 2026.

Tot slot benadrukt de heer **Den Boer** dat Energie Samen Noord-Holland samen met de provincie de energietransitie wil versnellen door krachten te bundelen, kennis te delen en lokale initiatieven optimaal in te zetten.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen.

Statenlid **Van der Waart** (GL) vraagt wat de heer Den Boer precies vraagt en waar hij vindt dat het tekortschiet. De heer **Den Boer** legt uit dat de vraag is waar het beter kan. Energie Samen Noord-Holland denkt dat de kracht die zit bij de energiegemeenschappen, burgers en bedrijven nog beter benut kan worden. Daarom vraagt hij de commissie om de rol van de energiegemeenschappen nog beter te benadrukken in het beleid dat wordt opgesteld.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor hun bijdrage.

De heer **Dijksen** (SP) vraagt zich af hoeveel rapporten er nog nodig zijn voordat actie wordt ondernomen. Hij citeert "Momenteel lijkt de provincie nog veel in te zetten op de optimalisatie van huidige systemen. Op de korte termijn lijkt dit een logische route, maar het risico bestaat dat de échte transitie op deze manier uitblijft en het hooghangend fruit buiten bereik blijft." Hij vindt dat er juist moet worden ingezet op de ecologie en op de kritische richtlijn water en niet op mestvergisters en allerlei maatregelen waarvan niet zeker is of die werken. Interruptie door de heer **Teeuwen** (BBB), hij vraagt wat er mis is met mestvergisters. De heer **Dijksen** (SP) vindt dat mestvergisters veel geld kosten en dat de effecten onduidelijk zijn. De heer **Teeuwen** benadrukt dat de resultaten wel bekend zijn en dat agrariërs alleen investeren in rendabele oplossingen. De heer **Dijksen** reageert dat de ecologie hieronder lijdt en pleit voor een echte transitie waarbij boeren toekomstbestendig worden ondersteund. Beide heren spreken af hierover verder met elkaar in gesprek te gaan.
De heer **Kanik** (D66) bedankt de ambtenaren en GS, en vindt de pKEV een verbetering ten opzichte van de eerder besproken Noord-Hollandse Klimaataanpak, maar maakt zich zorgen over de haalbaarheid van de maatregelen en de suggestie in het stuk dat het doel voor 2030 mogelijk wordt losgelaten. Hij vraagt of GS het behalen van de doelen voor 2030 nog realistisch acht, gezien het anti-klimaatbeleid van het huidige kabinet. Volgens de heer **Kanik** lijkt het of GS het transitiepad industrie heeft opgegeven en hij vraagt zich af waarom de extra reductieopgave binnen de eigen portefeuille van de gedeputeerden gezocht moet worden, terwijl er €14 miljoen beschikbaar is voor klimaatmaatregelen. Hij betwijfelt of kernenergie (SMR's) en CCS op tijd inzetbaar zijn en vraagt of het bij landbouw niet effectiever is om het aantal dieren te beperken in plaats van te investeren in innovatieve mestverwerking. De heer **Kanik** pleit voor meer regie op de RES en vraagt om een update over de uitvoering van de

aangenomen D66-motie en de stand van zaken rond wind- en zonne-energie buiten RES-gebieden. D66 heeft teveel vragen bij de haalbaarheid van het huidige beleid om te kunnen stellen dat het voldoende is om de doelen van 2030 te halen en hoort graag een reactie van GS.
De heer **Klein** (ChristenUnie) is positief over het rapport en ziet het als een stevige basis voor keuzes. Hij benadrukt dat de provincie op de goede weg is, maar dat er nog een aanzienlijk gat richting 2030 resteert. Hij pleit voor meer aandacht voor systeem- en gedragsverandering en maakt zich zorgen over de negatieve prognose van de RES-opbrengst. Volgens hem vraagt dit om gerichte inzet van de provincie bij het oplossen van netcongestie, het realiseren van RES-afspraken, het stimuleren van bewustwording en gedragsverandering, het verduurzamen van de industrie en versnelling richting een circulaire economie.
De ChristenUnie heeft de volgende vragen aan GS:

- Erkent GS dat de tegenvallende RES-prognose extra provinciale inzet vraagt?
- Wat doet GS met de aanbevelingen rond gedragsverandering?
- Wat is extra nodig qua handhaving en inzet van de OD voor energiebesparing in de industrie?
- Ziet GS in de circulaire economie voldoende aanleiding om daar steviger op in te zetten, gezien de potentie om het hele reductiegat richting 2030 te dichten?

De heer **Van Tiggelen** (PVV) spreekt van een parallel universum en irrationeel beleid rond de energietransitie. Volgens hem blijft het CO_2-gehalte stijgen, terwijl dogmatisch denken overheerst en de negatieve gevolgen worden genegeerd. Hij voorziet toename van energiearmoede en betwijfelt of de energietransitie slaagt. Hij heeft geen vragen, maar betreurt de schade die volgens hem door deze dwaling wordt aangericht.
Statenlid **Van der Waart** (GL) constateert dat de provincie achterloopt op haar eigen klimaatambities. De zorgelijke prognoses van de RES onderstrepen dit. Ze is blij met de klimaatrapportages en ziet de pKEV als een belangrijk instrument. Met de huidige 18,9 megaton uitstoot zit de provincie slechts op 40 procent reductie; er ontbreekt nog 4,9 megaton om de 55 procent te halen. Ze ziet kansen in mobiliteit, gebouwde omgeving en landbouw.
Vragen van GL aan GS:

- Wordt bij industrie niet alleen ingezet op CCS, maar ook op CCU?
- In hoeverre worden de gemaakte keuzes verder uitgewerkt in de kaderbrief? Zij leest die uitwerking nu niet terug.
- Hoe wordt gedragsverandering en energiebesparing concreet meegenomen in het beleid?

- Waarom is er nog geen lange termijnstrategie voor klimaatadaptatie en -mitigatie, zoals Deltaris adviseert?

Ze sluit positief af: de eigen organisatie is goed op weg met het terugdringen van de uitstoot. De heer **Vonk** (PvdA) sluit zich aan bij de woorden van GL en benadrukt dat ondanks de inspanningen het behalen van de klimaatdoelen moeilijk blijft. Uit de publieksraadpleging blijkt dat de bevolking achter de energietransitie staat, dus uitstel is geen optie. De RES-doelen vragen om extra maatregelen. Hij roept GS op om vol in te zetten op innovatie en het versterken van het beleid. Daarbij vraagt hij aandacht voor de trias energetica en het risico dat klimaatwinst leidt tot meer energieverbruik. Hij vraagt hoe GS inwoners wil stimuleren tot lagere energieconsumptie. Interruptie door de heer **De Wit** (VVD): hoe denkt de PvdA ervoor te zorgen dat mensen willen innoveren en oplossingen bedenken voor de toekomst? De heer **Vonk** (PvdA) erkent dat vernieuwing lastig is maar dat er positieve ontwikkelingen zijn zoals goedkopere zonnepanelen en elektrische auto's. Hij pleit voor het stimuleren van de industrie richting groene processen zoals waterstof en het investeren in het voorkomen van rampen dan in herstel achteraf.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) noemt het teleurstellend, maar realistisch dat er nog 4,9 megaton nodig is om de 55 procent CO_2-reductie te halen. Ze vraagt hoe de provincie landeigenaren kan stimuleren om landbouw te combineren met zonne-energie en of daar niet meer op moet worden ingezet. Daarnaast wil ze weten wat de provincie kan doen om gedragsverandering bij bedrijven en industrie te verbeteren, bijvoorbeeld via subsidies en onderzoek. Zij wil weten of dit al wordt gedaan en hoe dit wordt geëvalueerd. Tot slot vraagt zij om snelle terugkoppeling over de voortgang, successen en knelpunten per transitiepad.

De heer **Teeuwen** (BBB) benadrukt dat klimaat een belangrijk en mondiaal vraagstuk is dat vraagt om grootschalige maatregelen. De lokale impact is volgens hem beperkt, mede door de onduidelijke koers van Tata Steel, wat prognoses onzeker maakt. Hij heeft vertrouwen in de voortgang volgens het coalitieakkoord, ook al loopt dit niet geheel op schema. Hij heeft kritiek op de hoeveelheid en omvang van de rapportages, zoals die van Adviesbureau Berenschot waarin het woord ‘klimaat’ niet voorkomt ondanks 170 pagina’s aan tekst. De heer **Teeuwen** pleit voor kortere, goedkopere en duurzamere rapporten en wil kostprijzen per rapport inzichtelijk maken. Hij noemt het een opsteker dat AEX-bestuurders hun klimaatbonus behalen. Interruptie door Statenlid **Van der Waart** (GL), zij vraagt of de heer Teeuwen vindt dat gedeputeerde Kocken dan een besluit moet nemen over alle portefeuilles van de gedeputeerden.

De heer **Teeuwen** benadrukt efficiëntie en het belang van efficiënt gebruik van de middelen van de provincie. Interruptie door de heer **Klein** (ChristenUnie), hij vraagt of de opmerking over

klimaatbonussen ironisch was. De heer **Teeuwen** zegt van niet: hij ziet het als positief dat doelen gehaald worden. De heer **Klein** werpt tegen dat dit eerder wijst op te lage doelen, gezien de beperkte voortgang. Tot slot meldt de heer **Teeuwen** dat de BBB een eerdere bijeenkomst over mestvergisting opnieuw wil organiseren, omdat niet alle partijen daarbij aanwezig waren.
De heer **De Wit** (VVD) pleit voor het ontwikkelen van meer beleidspakketten waarin de voor- en nadelen van keuzes inzichtelijk worden gemaakt. Dit helpt om beter te begrijpen waar effecten landen. Interruptie door de heer **Vonk** (PvdA), hij vraagt om verduidelijking. De heer **De Wit** benadrukt dat inwoners van Noord-Holland draagvlak tonen voor de energietransitie en dat dit vervolg moet krijgen, vooral op het gebied van duurzame energieopwekking en verduurzaming van bedrijventerreinen. De VVD wil techniek en innovatie stimuleren omdat daar de meeste CO_2-reductie en het toekomstig verdienvermogen en werkgelegenheid liggen. Interruptie door de heer **Kanik** (D66), hij wijst erop dat in het stuk staat dat CO_2-reductie in de industrie vooral via CCS komt, niet via elektrificatie of duurzame bronnen. De heer **De Wit** ziet CCS als onderdeel van de transitie, maar niet als eindstation voor 2050. De focus moet zijns inziens liggen op het verduurzamen van processen, zoals de omzetting van warmte bij Tata Steel. De heer **De Wit** spreekt tenslotte zijn waardering uit voor het rapport en stelt voor dat de ambtelijke organisatie die eraan gewerkt heeft, bedrijventerreinen in Noord-Holland bezoekt als vervolgstap.
De heer **Faassen** (50PLUS) vraagt zich af of er reden is tot zorg, maar ziet gedragsverandering als belangrijke versneller richting de klimaatdoelen. Interruptie door de heer **Klein** (ChristenUnie), hij vraagt of de heer Faassen denkt dat gedragsverandering vanzelf gaat. De heer **Faassen** benadrukt dat dit niet vanzelf gebeurt en dat het de taak van de provincie is om dit actief te stimuleren. Hij uit zijn zorgen over tegenstrijdig beleid: de provincie wil versnellen, terwijl het Rijk afremt, bijvoorbeeld door het afschaffen van de salderingsregeling en het minder aantrekkelijk maken van elektrische auto's. Hoge energieprijzen leiden tot het afschalen van industriële activiteiten in Nederland, maar dit biedt ook kansen om ons als kennisland te profileren. De heer **Faassen** wijst erop dat in het rapport nul reductie via geo- en aquathermie is ingeboekt en stelt voor hierover een technische sessie te houden. Tot slot vraagt hij of GS bereid is om de inbreng van inwoners te blijven benutten en hoe dit wordt meegenomen in de volgende pKEV.
De heer **Dijk** (CDA) vraagt of de voorgestelde maatregelen per transitiepad direct ingaan of dat dit later wordt besloten. Over duurzame opwek wil hij weten of de genoemde aanvullende maatregelen onderdeel zijn van de herijking van de RES, of dat er extra acties buiten de RES nodig zijn. Het CDA wil weten of het bij de genoemde kansen en belemmeringen voor windenergie gaat om de zoekgebieden uit de herijking van de RES, of dat het aanvullende,

nieuwe zoekgebieden betreft. De landbouw staat voor complexe opgaven, maatregelen mogen niet leiden tot nieuwe problemen, zoals meer stikstof bij CO_2-reductie. Er is te weinig geld voor clustering van glastuinbouw en bio-based bouwen mist een verdienmodel. Het CDA vraagt of de voorgestelde landbouwmaatregelen realistisch zijn en hoe GS daarnaar kijkt.

Mevrouw **Vonck** (PvdD) vraagt waarom Noord-Holland in de pKEV blijft inzetten op optimalisatie van bestaande systemen die volgens haar juist hebben geleid tot de huidige problemen. Binnen het transitiepad industrie en bedrijven ziet de PvdD drie maatregelen die wél haalbaar zijn vóór 2030: energiebesparing bij bedrijven, duurzaam vestigingsbeleid en inzet op de circulaire economie. Ze vraagt of de bijstelling van het energiebesparingsakkoord voldoende is en of daar financiering voor is gevonden. Daarnaast pleit zij voor een ketenaanpak, regeneratieve en biologische landbouw en het opzetten van een revolverend fonds om boeren hierin te ondersteunen. Ze vraagt om een evaluatie van de voedselvisie, zodat die meegenomen kan worden in de kadernota. Tot slot stelt ze voor om de CO_2-uitstoot te verlagen door het aantal koeien te verminderen en vraagt ze waarom in Tabel 11 van de pKEV geen CO_2-berekening is opgenomen voor omschakeling naar plantaardige en regeneratieve landbouw en of GS dat alsnog wil doen.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) stelt dat de klimaatdoelstellingen voor 2030 niet haalbaar zijn; de pKEV laat een kloof van 4,9 megaton CO_2 zien. Zelfs met de huidige maatregelen wordt de 55 procent reductie niet gehaald. Ze bekritiseert het voorgestelde maatregelenpakket omdat het nog niet is gefinancierd, vergund of doorgerekend op haalbaarheid. JA21 vraagt waarom per maatregel de kosten per ton CO_2-reductie en de totale publieke kosten ontbreken. Zonder die informatie is prioritering volgens haar niet mogelijk. Ze pleit voor eerlijk en betaalbaar energiebeleid voor gezinnen en het mkb en stelt alternatieven als kleine kerncentrales voor in plaats van grootschalige inzet op wind en zon.

JA21 overweegt twee moties in te dienen:

1. Inzicht in kosten per ton CO_2-reductie;
2. Meenemen van netcongestie als beperkende factor in de pKEV.

Ze wil het onderwerp verder behandelen in een tweeminutendebat in Provinciale Staten.

Mevrouw **Middelkoop** (FvD) vindt de pKEV te ambitieus en gebaseerd op positieve aannames die volgens haar in de praktijk niet standhouden. Ze betwijfelt of provinciaal klimaatbeleid überhaupt bijdraagt aan het tegengaan van klimaatverandering en vraagt GS of het beleid geen utopie nastreeft. Daarnaast stelt ze dat de plannen te weinig rekening houden met weerstand onder inwoners. Als die bezwaren wel serieus worden meegenomen in participatietrajecten, zou de prognose volgens haar minder positief zijn. FvD vindt het zinloos om beleid te verkennen

zonder realistische inschatting van haalbaarheid, draagvlak en financiële onderbouwing. Zonder die elementen blijft de pKEV volgens haar een papieren werkelijkheid.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Kocken voor de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

Gedeputeerde **Kocken** neemt de suggesties van de commissie serieus bij deze eerste pKEV en wil bekijken hoeveel tijd, papier en werk de pKEV kost. Ze benadrukt dat keuzes gebaseerd moeten zijn op voldoende informatie. Bij een volgende versie wil ze uitgebreider toelichten hoe de kosten eruitzien, al worden de uiteindelijke keuzes per portefeuille gemaakt. Over de RES'en zegt zij dat de huidige stand van zaken zorgelijk is en extra aandacht vraagt, maar niet alleen van de provincie. De haalbaarheid van de doelen neemt af, zoals blijkt uit gesprekken met RES-partners. De oplossing moet gezamenlijk worden gevonden. De regie ligt niet enkel bij de provincie, maar bij alle partners samen. Tot slot meldt zij dat zij de motie van de commissie over een escalatiemodel bespreekt met de RES-regio's, om te bepalen hoe de provincie zich daarin moet opstellen. Interruptie door de heer **Klein** (ChristenUnie), hij vraagt hoe een andere ontwikkeling wordt bereikt na vijf jaar dezelfde aanpak. Is een andere toon genoeg? Gedeputeerde **Kocken** vindt van niet: de aanpak is gericht op samenwerking met gemeenten, het is een leerproces. Ze zet zich samen met wethouders Duurzaamheid in, maar het vraagt meer inzet van zowel provincie als gemeenten. Sommige zoekgebieden voor windenergie staan in de RES op nul en zijn daarom niet meegeteld in het bod. Toch worden deze opnieuw bekeken, omdat andere locaties de doelstellingen mogelijk niet halen. Daarnaast bevat de plan-MER voor de herijking een alternatieve scan met extra locaties die zijn onderzocht (be-MER't), waarnaar gekeken kan worden als er lokaal draagvlak is. Gedeputeerde **Kocken** erkent dat bezuinigingen van het Rijk op klimaatmiddelen ook Noord-Holland raken. Er moet meer gebeuren met minder middelen. Het uitblijven van maatregelen en duidelijkheid, bijvoorbeeld over windnormen, belemmert de voortgang. Het reductiedoel voor 2030 is alleen haalbaar als alle partijen meedoen, maar provincie, industrie en RES'en zijn afhankelijk van het Rijk. Het rapport biedt PS wel een goede basis met keuzerichtingen per transitiepad. De inzet op SMR's wordt onderzocht binnen IPO-verband. In theorie kunnen ze bijdragen aan CO_2-reductie, maar het vereist politiek draagvlak en blijft vooralsnog een mogelijkheid, maar dit is geen zekerheid volgens de gedeputeerde. De heer **Kanik** (D66) vraagt waarom SMR's in het stuk genoemd worden, terwijl ze vóór 2030 niet gerealiseerd zullen zijn. Gedeputeerde **Kocken** erkent dat SMR's voor 2030 niet beschikbaar zijn, maar legt uit dat al het lopend en gepland beleid moet worden meegenomen in de prognoses. Hoewel SMR's het reductiedoel voor 2030 niet zullen helpen

halen, moeten ze wel worden meegenomen in de bredere afweging. De voor- en nadelen worden nog onderzocht. Interruptie door mevrouw **Vonck** (PvdD) zij vraagt of de gedeputeerde vasthoudt aan haar standpunt, ondanks een motie die oproept tot een actievere, initiërende rol van de provincie in het vervolg van de RES. Gedeputeerde **Kocken** geeft aan de motie zo te interpreteren dat de provincie actief meedenkt met gemeenten. Als gemeenten zoekgebieden niet benutten, kijkt de provincie mee. Er moet meer gebeuren, maar wel in overleg en op motiverende wijze, niet via dwang. Gedeputeerde **Kocken** meldt dat er momenteel onderzoek loopt naar energiebesparing met specifieke aandacht voor gedragsverandering. In het energiebesparingsakkoord met alle Noord-Hollandse gemeenten, deze heeft onlangs een update gehad en komt na behandeling in GS naar de commissie. Hierin is afgesproken om extra in te zetten op het in beeld brengen van alle energierelevante bedrijven. Grote uitstoters zijn bekend, maar er is een tussencategorie waarvan nog niet duidelijk is voor gemeenten en OD welke bedrijven het betreft en hoe zij het best gemotiveerd kunnen worden. De gedeputeerde zegt toe dat de commissie volgende maand een brief ontvangt over dit onderwerp . Naast CCS wordt ook CCU verkend. Na de zomer volgt een brief met de inventarisatie van koolstofverwijdering en een reflectie op de provinciale rol daarin. Deze sluit aan bij de routekaart koolstofverwijdering van het Rijk, zodra die beschikbaar is. De kaderbrief is vastgesteld door het college en moet nog langs commissie en Staten. Voor de pKEV werd gewacht op landelijke cijfers. Door vaste termijnen in het financiële proces zoekt GS naar een optimale werkwijze. Het is dit jaar niet gelukt om de conclusies die de commissie graag verwerkt had willen zien, al mee te nemen.

De provincie werkt aan energiebesparing via gedragsverandering, mede op basis van onderzoek van o.a. HvA, TNO en 'Gas terug'. Ook het steunpunt duurzame energie adviseert gemeenten hierop. Daarnaast is de provincie partner in het GAIM-project van de Universiteit van Utrecht, een computergame die huishoudens stimuleert om energie te besparen. Landeigenaren worden gestimuleerd via initiatieven zoals Agri-PV, dat als interessante optie wordt gezien. GS ondersteunt pilotprojecten om te verkennen hoe dit kan worden toegepast. Daarbij is er ook aandacht voor de zonneladder vanwege de potentie voor duurzame energieopwekking.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Beemsterboer voor beantwoording van de vragen in de eerste termijn.
Gedeputeerde **Beemsterboer** wijst op het mesttekort in Noord-Holland en de rol van mestvergisters in de productie van groengas. Als reststromen als kunstmestvervanger kunnen

worden benut, vermindert dat ook het gebruik van fossiele brandstoffen en dit draagt bij aan een oplossing voor het landelijke mestprobleem. Onderzoeken hierover stelt hij graag beschikbaar aan de commissie. De provincie zet binnen de landbouwportefeuille in op besparing, onder meer via korte ketens, zodat regionale agrarische producten lokaal worden benut. In de glastuinbouw wordt samen met Greenport gewerkt aan verduurzaming. Voor de industrie worden energiescans aangeboden om besparingskansen te signaleren en vinden bijeenkomsten met ondernemers plaats voor kennisuitwisseling. Daarnaast adviseren de Omgevingsdiensten over innovatiekansen gericht op energiebesparing. De provincie stimuleert elektrificatie in combinatie met duurzame opwek, onder andere bij bedrijventerreinen. Agrariërs zetten zonnepanelen en kleine windmolens in om bij te dragen aan de energieonafhankelijkheid van het landelijk gebied. Interruptie van de heer **Faassen** (50PLUS), hij vraagt wat de inzet voor de provincie is. Gedeputeerde **Beemsterboer** wijst op het overleg over mestvergisting, verduurzaming van de glastuinbouw, zoals via geothermie bij Agriport en het benutten van CO_2 via CCU. De commissie heeft de uitvoeringsagenda voor de circulaire economie ontvangen. De heer **Klein** (ChristenUnie) merkt op dat de pKEV is gebaseerd op de huidige uitvoeringsagenda circulaire economie en ziet nog veel onbenutte potentie. Hij pleit voor een steviger inzet. Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert dat gedeputeerde Rommel zich actief inzet op dit thema en kansen zeker zal benutten. Het energiebesparingsakkoord is tussentijds bijgesteld; bedrijven worden in de tussenliggende periode gecontroleerd door de Omgevingsdienst. De evaluatie van de voedselvisie wordt in september toegestuurd en is eerder niet beschikbaar. De berekening voor het plantaardiger maken van de landbouw is afhankelijk van indicatoren zoals vee-dichtheid, maar exacte cijfers ontbreken nog. Interruptie door de heer **Dijksen** (SP), hij vraagt wat GS doet met de aanbevelingen uit het document 'Klimaat in Perspectief' over landgebruik en landbouw. Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat GS de aanbevelingen heeft meegenomen en deze waar mogelijk in het beleid zal toepassen. De heer **Dijksen** heeft twijfels over de ecologische waarde van mestvergisters. Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt dat mestvergisting ecologisch bijdraagt als het leidt tot minder uitstoot van methaan, CO_2 en stikstof en hij verwijst naar de recente mestrapporten die uitgebreid ingaan op de situatie in Noord-Holland. Interruptie door de heer **Kanik** (D66), hij vraagt naar de extra €14 miljoen die is uitgetrokken voor klimaatbeleid maar dat in de pKEV staat dat is besloten dit bedrag binnen de bestaande portefeuilles te dekken. Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan niet op de hoogte te zijn van de besluitvorming om de klimaatuitgaven via een generiek in plaats van een specifiek budget te dekken.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde **Olthof** voor beantwoording van de vragen in de eerste termijn.
Gedeputeerde **Olthof** noemt Tata als voorbeeld van een situatie waarbij GS actief meewerkt aan een nieuwe vergunning. Voor mobiliteit zet GS in op gedragsverandering via de werkgeversaanpak, elektrificatie van het wagenpark en laadinfrastructuur via MRA-Elektrisch. In het RMP wordt per regio en gemeente bekeken welke maatregelen mogelijk zijn en worden vervolgstappen afgestemd.

De **voorzitter** geeft de commissieleden de gelegenheid voor het stellen van vragen in de tweede termijn.
De heer **Kanik** (D66) doet een ordevoorstel omdat hij het betreurt dat niet alle gedeputeerden aanwezig zijn om vragen te kunnen beantwoorden. De **voorzitter** brengt het ordevoorstel in stemming. Na stemming wordt het voorstel verworpen door de commissie.

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) vraagt of GS de aanbevelingen over gedragsverandering op pagina 45 overneemt en zo ja, welke. Mevrouw **Vonck** (PvdD) vraagt naar de cijfers over de omvorming naar regeneratieve technieken en plantaardige landbouw en vraagt om een amendement en een 2-minutendebat als het verkrijgen van deze cijfers niet mogelijk is. Ze verzoekt ook om snelle toezending van de evaluatie van de voedselvisie. De **voorzitter** meldt dat een amendement niet mogelijk is, een motie wel. De heer **Kanik** (D66) steunt het 2-minutendebat van JA21 en de PvdD en vraagt ook om een 2-minutendebat en kondigt hiervoor minstens twee moties aan, evenals mevrouw **Uiterwijk** (JA21). De heer **Van Tiggelen** (PVV) stelt dat er geen sprake is van CO_2 in de atmosfeer.

De **voorzitter** geeft het woord aan de gedeputeerden in de tweede termijn.
Gedeputeerde **Kocken** meldt dat klimaatuitgaven eerst uit incidentele middelen kwamen, maar nu uit structurele middelen worden gedekt. Het grootste deel van de €14 miljoen gaat naar energieprojecten. De suggestie van de heer Kanik om het bedrag te verdelen is daarom niet uitvoerbaar. Op de vraag van mevrouw Buit of de voorstellen op pagina 45 worden overgenomen, antwoordt gedeputeerde **Kocken** dat de genoemde voorbeelden gericht zijn op gedrags- en systeemverandering. De aanbevelingen worden meegenomen in het beleid, maar zijn niet één-op-één uitgewerkt in elk beleidsstuk.
In reactie op de vraag van de ChristenUnie geeft gedeputeerde **Beemsterboer** aan dat de agenda duurzame circulaire economie op dit moment nog niet is verwerkt in het beleid en aanvullend

daarop nog zal worden meegenomen. Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt toe met een overzicht te komen van cijfers over de omvorming naar regeneratieve technieken en plantaardige landbouw. De evaluatie van de voedselvisie is in voorbereiding en wordt in september verwacht.
De **voorzitter** concludeert dat er een 2-minutendebat is aangekondigd voor de komende PS-vergadering met daarin diverse moties van mevrouw **Uiterwijk** (JA21) over het inzicht in kosten per ton CO_2-reductie en het meenemen van netcongestie als beperkende factor in de pKEV. Mevrouw **Vonck** (PvdD) heeft een eventuele motie aangekondigd over de cijfers van de omvorming naar regeneratieve technieken en plantaardige landbouw. Gedeputeerde **Kocken** heeft toezeggingen gedaan over het toesturen van brieven over middelgrote uitstoters en de inventarisatie van koolstofverwijdering. Gedeputeerde **Beemsterboer** heeft een toezegging gedaan om te komen met een overzicht te komen van cijfers over de omvorming naar regeneratieve technieken en plantaardige landbouw. De toezegging van gedeputeerde **Beemsterboer** over de schriftelijke beantwoording van de vraag van de heer **Kanik** (D66) over de extra €14 miljoen die is uitgetrokken voor klimaatbeleid, komt te vervallen omdat deze vraag inmiddels is beantwoord door gedeputeerde **Kocken**.

5.b Provinciale Regierol Energiecongestie en voorstel tot afdoening Motie 182-2023

Toelichting:
Bij de behandeling van de Begroting 2024 op 6 november 2023 is motie 182-2023 aangenomen (Provinciale regierol Energiecongestie). Wij informeren Provinciale Staten over de mogelijkheid om onze provinciale regierol in te vullen en de ontwikkelingen rondom netcongestie.
Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen bijgaande stukken met elkaar en gedeputeerde bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of M182-2023 'Provinciale regierol Energiecongestie' als afgedaan kan worden beschouwd.

De heer **Faassen** (50PLUS) noemt de inzet op energiehubs een noodzakelijke en positieve stap, gezien het vastlopen van de energievoorziening. Tegelijkertijd pleit hij voor aandacht voor individuele oplossingen in het landelijk gebied, gericht op volledige energie-onafhankelijkheid. Hij vraagt hoe GS hier tegenaan kijkt.
De heer **Teeuwen** (BBB) noemt de inzet van hubregisseurs een positieve stap, maar ziet dat de rol van netfixers beperkt is. Bedrijven hebben vooral behoefte aan inzicht in lokale netinformatie, zoals wie de andere grootverbruikers zijn en wanneer hun piekuren vallen.

Hoewel dit privacygevoelige gegevens zijn, zijn er juridisch wel mogelijkheden om hier verantwoord mee om te gaan. BBB pleit voor slimmer gebruik van bestaande netcapaciteit en stelt voor dat de provincie als aandeelhouder van Liander differentiatie in distributietarieven kan verkennen, wat zowel kostenbesparing als netverlichting kan opleveren. Hij stemt in met de afdoening van de motie.

Statenlid **Van der Waart** (GL) vindt het lastig te zien welke maatregelen welk effect hebben, maar ziet wel kansrijke initiatieven. GL uit zorgen over netcongestie bij Beverwijk en station Vijfhuizen en pleit voor actieve communicatie richting inwoners. Statenlid **Van der Waart** vraagt hoe de gedeputeerde kijkt naar de uitvoering van de landelijke campagne 'Zet de knop om' en inzet op de genoemde energiehub. GL stemt in met afdoening van de motie.

De heer **De Wit** (VVD) is tevreden over de voortgang en benadrukt de verbindende rol van de provincie in de samenwerking tussen bedrijven. Hij steunt de BBB-voorstellen over de inzet van fixers en slimmer gebruik van netcapaciteit, maar waarschuwt dat prijsdifferentiatie niet mag leiden tot hogere kosten voor bedrijven. De VVD stemt in met de afdoening van de motie.

Mevrouw **Engels** (CDA) vraagt of duidelijk is welke knelpunten het stimuleringsprogramma moet wegnemen en wat er nog in de weg staat om 30 energiehubs succesvol te realiseren. Ze verzoekt GS om daar inzicht in te geven. Het CDA beschouwt de motie als afgedaan.

De heer **Vonk** (PvdA) sluit zich aan bij de woorden van de BBB en ziet kansen om de nieuwe energiewet te benutten. Hij merkt op dat elke provincie gemiddeld €2,3 miljoen ontvangt van het Rijk, terwijl Noord-Holland slechts €2,1 miljoen kreeg. Hij vraagt waarom Noord-Holland, met meer bedrijventerreinen, niet een groter aandeel heeft ontvangen. De motie wordt door de PvdA als afgedaan beschouwd.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) erkent dat er al veel werk is verzet, maar dat er ook nog veel werk te doen is. Volt stemt in met de afdoening van de motie.

Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) verwijst naar de eerder gestelde vraag van de heer Faassen en geeft aan dat 50PLUS instemt met de afdoening van de motie.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Kocken voor de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

Gedeputeerde **Kocken** concludeert dat de motie is afgedaan. Ze heeft diverse suggesties gehoord. Wat betreft de landelijke campagne ziet ze een actieve communicatierol voor de provincie, in samenwerking met netbeheerders en gemeenten. Uitbreiding van de campagne naar bedrijven wordt met het Rijk besproken. De ontwikkeling van energiehubs kent technische, juridische en financiële uitdagingen. Belemmeringen in wet- en regelgeving worden via het IPO

op Rijksniveau geagendeerd. Het energiehubprogramma is gestart en de resterende knelpunten worden nog onderzocht. De samenwerking is complex en vereist vertrouwen. Over de Rijksbijdrage merkt ze op dat er een standaard verdeelsleutel is toegepast, waar GS geen bezwaar tegen heeft gemaakt.

De **voorzitter** concludeert dat de motie hiermee is afgedaan.

5.c Uitvoering en afdoeningsvoorstel motie 129-2024 Noord-Holland laat niemand in de kou staan

Toelichting:
PS hebben GS met de motie 'Noord-Holland laat niemand in de kou staan' opgeroepen om bij gemeenten te inventariseren welke knelpunten zij ervaren bij de uitvoering van energiearmoede beleid en welke ondersteuningsbehoefte zij hierbij hebben. GS hebben de uitgevoerde inventarisatie vastgesteld en bieden deze PS aan.
Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen bijgaande brief met elkaar en gedeputeerde bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of M129-2024 'Noord-Holland laat niemand in de kou staan' als afgedaan kan worden beschouwd.

De heer **Vonk** (PvdA) vindt het een overzichtelijk stuk en pleit voor voortzetting van het meedenken over afspraken met woningcorporaties. Hij vraagt het college om een terugkoppeling over de SPDE-verkenningen en bijbehorende voorwaarden. De aanpak van natuurvriendelijk isoleren is volgens hem lastig, maar kan worden verbeterd via innovatie, certificering en snellere vergunningverlening. Ook stelt hij voor om via sleutelfiguren in de wijk beter contact te krijgen met moeilijk bereikbare doelgroepen. De motie wordt door de PvdA als afgedaan beschouwd.
Statenlid **Van der Waart** (GL) vindt het onderzoek waardevol en vindt dat goed inzicht wordt verkregen in de belemmeringen. Ze vraagt waarom natuurvriendelijk isoleren en de oplossing daarvoor met e-DNA, ondanks opname in de omgevingsregeling, niet in het stuk zijn verwerkt. GL beschouwd de motie als afgedaan, maar blijft graag op de hoogte van het vervolg en de uitkomsten. Zij vraagt de gedeputeerde om een toezegging hierover.
Mevrouw **Engels** (CDA) vraagt GS om een reflectie op de oproep in de motie tot versnelling van woningisolatie en of de voorgestelde maatregelen daarvoor voldoende zijn.

De heer **Roosendaal** (VVD) vraagt naar de rolverdeling tussen provincie en gemeenten bij het bereiken van de doelgroepen, hij ziet in het stuk niet de oplossing van het probleem. Hij vraagt om een reflectie van GS.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Kocken voor de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.
Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat er jaarlijks een plan van aanpak en terugblik op de SPDE-verkenningen wordt opgesteld en zegt toe dat dit rapport met PS gedeeld wordt. Over natuurvriendelijk isoleren en e-DNA meldt zij dat deze niet goed samengaan met de eerder afgesproken aanpak. De minister heeft toegezegd hierover opnieuw in gesprek te gaan met de provincies. De commissie wordt op de hoogte gehouden van het toegezegde plan van aanpak. Wat betreft de oproep tot versnelling van woningisolatie ziet de gedeputeerde op dit moment geen versnelling, mede door landelijke keuzes rond NVI en e-DNA. De provincie blijft zich wel inzetten voor maximale ondersteuning.

De **voorzitter** concludeert dat de commissie de motie als afgedaan beschouwt.

6. Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

Er is geen rondvraag.

7. B-agenda Gezondheid en Milieu

B-agenda Voorzieningen, Cultuur en Sport (gevoegde behandeling 7a t/m 7d)

7.a Uitvoeringsprogramma Cultuur - Verbreden & Verbinden 2025-2028

Toelichting:
Provincie Noord-Holland vindt cultuur belangrijk voor de leefbaarheid op zowel het platteland als in de steden. Daarom gaat ze met de negen bestuurlijke regio's in gesprek om te zorgen dat de culturele infrastructuur behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt door regionale samenwerking. Ook steunt Provincie Noord-Holland drie talentontwikkelingsprogramma's cultuur om zowel het toptalent in de provincie als de jonge talenten in de kunst te ondersteunen: Startende Makers voor het toptalent in onze provincie, Cultuurbeoefening voor de basis en Impuls Regionale Talentontwikkeling voor de jongeren op weg naar de beroepspraktijk.
Behandelvoorstel:

De agendapunten 7.a tot en met 7.d zullen gevoegd behandeld worden.

7a. Uitvoeringsprogramma Cultuur - Verbreden & Verbinden 2025-2028

7b. Discussienota D66 Cultuur in de provincie

7c. Afdoeningsvoorstel M122-2024 Gemeenten op hoogte brengen van wereldwijd netwerk seniorvriendelijke gemeenten

7d. Afdoeningsvoorstel M126-2024 Ondersteuning Bevrijdingspop Haarlem

Voor agendapunten 7c en 7d wordt de commissie gevraagd of deze moties als afgedaan beschouwd kunnen worden.

7.b Cultuur/Cultureel Erfgoed: Discussienota D66 en PvdA Cultuur in de provincie

Toelichting:

D66 heeft bijgaande discussienota Cultuur in de provincie ingediend, PvdA is mede-indiener.

Behandelvoorstel:

Indieners mevrouw Vroom en mevrouw Ten Ham gaan graag met de commissie in gesprek hierover en hebben de volgende vragen aan de commissie:

1. Hoe zien de fracties de rol van de provincie in het ondersteunen en stimuleren van cultuur?
2. Zien de andere fracties ook een risico in het “ravijnjaar” voor de culturele basis van gemeenten?
3. Hoe kunnen we cultuur beter benutten als motor voor economische, sociale en toeristische ontwikkeling?
4. Hoe zorgen we ervoor dat cultuurbeleid niet alleen uitgevoerd wordt in grotere gemeenten, maar dat ook bij kleinere gemeenten oog en aandacht is voor cultuurbeleid?
5. Wat kunnen we leren van andere provincies die meer inzetten op cultuurbeleid?
6. Hoe kunnen we de samenwerking tussen provincie, gemeenten en culturele instellingen versterken?
7. Voor welke richtingen krijgt de initiatiefnemer steun?
8. Hoe kunnen we de bestaande culturele infrastructuur zo goed mogelijk benutten bij het realiseren van onze doelstellingen?

7.b.1 Begeleidende mail mede-indiener PvdA Discussienota Cultuur in de provincie (B-agenda Leefomgeving 19-05-2025)

7.c Afdoeningsvoorstel motie 122-2024 Gemeenten op hoogte brengen van wereldwijd netwerk seniorvriendelijke gemeenten

Toelichting:

Provincie Noord-Holland stuurt een brief aan alle colleges van Burgemeester en Wethouders in Noord-Holland om ze te informeren over het bestaan van het wereldwijde netwerk van senior

vriendelijke gemeenten. In de brief staan voorbeelden van Nederlandse gemeenten die met succes zijn aangesloten bij het netwerk. Ook wordt meer verteld over hoe gemeenten aan kunnen sluiten en waarom dat mogelijk interessant kan zijn.
Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande brief bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of M122-2024 als afgedaan kan worden beschouwd.

7.d Afdoeningsvoorstel motie M126-2024 Ondersteuning Bevrijdingspop Haarlem

Toelichting:
Dit jaar viert ons land 80 jaar vrijheid. Tegelijkertijd heeft onze provinciehoofdstad Haarlem een bijzonder jubileum: Bevrijdingspop bestaat 45 jaar. Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de uitvoering van de motie M126-2024 'Ondersteuning bevrijdingspop Haarlem'. Voor de editie van 2025 is het sponsorbedrag van de provincie met € 60.000,- verhoogd van € 40.000,- naar €100.000,-.
Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande brief bespreken. De commissie wordt specifiek gevraagd of M126-2024 als afgedaan kan worden beschouwd.

Mevrouw **Vroom** (D66) geeft aan dat zij en mevrouw **Ten Ham** (PvdA) met deze discussienota het gesprek willen heropenen over hoe de provincie kan bijdragen aan een sterk cultureel fundament in alle regio's voor iedereen, zonder de kerntaken en het kader waarin de provincie dient te opereren uit het oog te verliezen, maar kijkend naar wat er wel mogelijk is. Mevrouw **Vroom** stelt de volgende vragen aan GS:

1. Hoe ziet de gedeputeerde het opzetten van een steunpunt Cultuur.
2. Ziet de gedeputeerde kansen om in Noord-Holland een cultuurdashboard te ontwikkelen.
3. Kan de gedeputeerde alsnog verkennen of de provincie kan bijdragen aan spreiding of versoepeling van het vergunningsproces.
4. Wil de gedeputeerde onderzoeken of langere subsidieperiodes voor bijvoorbeeld zes jaar, binnen provinciale regelingen mogelijk zijn.

Mevrouw **Vroom** vraagt een 2-minutendebat aan.

Mevrouw **Ten Ham** (PvdA) sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Vroom. Zij geeft aan dat zij de afgelopen weken genoten heeft van alle culturele rijkdom die de provincie Noord-Holland

te bieden heeft. Mevrouw **Ten Ham** pleit voor aandacht voor scholing en een brede spreiding daarvan bij de uitvoering van het beleid en daar past wat haar betreft een structurele dekking.

Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) benadrukt het belang van cultuur voor de leefbaarheid in Noord-Holland. Kunst helpt volgens haar bij het begrijpen van deze wereld, anderen en onszelf. Ze vraagt de gedeputeerde om bij regionale akkoorden expliciet te letten op spreiding en bereikbaarheid van voorzieningen, en pleit voor steun aan intergenerationele projecten. Ook vraagt zij aandacht voor seniorvriendelijk beleid in lijn met de motie 'Global Network Age-Friendly Cities and Communities'. Zij stelt voor om motie M122-2024 aan te houden tot na de evaluatie van de regionale gesprekken.
Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) vindt dat de provincie een stevige coördinatie- en regierol moet vervullen, omdat cultuur essentieel is voor het welzijn van inwoners. Ze noemt het cultureel dashboard een uitstekend idee en pleit ervoor om cultuur te integreren in het beleid voor toerisme en recreatie. Volt wil dat de provincie gemeenten stimuleert om samen te werken met zusterdorpen en -steden. Ze is voor verlenging van de subsidietermijn van vier naar zes jaar, steunt de inzet van cultuurcoaches en pleit voor een flexibele schil bij kleine gemeenten. Tot slot pleit Volt voor het opstellen van een integraal plan voor Noord-Holland samen met culturele instellingen en inwoners.
De heer **Valk** (BBB) steunt het uitvoeringsprogramma van de gedeputeerde en ziet voor de provincie vooral een ondersteunende en verbindende rol in het cultuurbeleid, niet een sturende. Hij verwerpt het begrip 'ravijnjaar' als een politiek frame dat onzekerheid aanwakkert en het vertrouwen in het lokaal bestuur schaadt. Hoewel hij de toenemende financiële druk op gemeenten erkent, wijst hij op kabinetsmaatregelen zoals de extra 3 miljard in de voorjaarsnota en het niet verhogen van de btw op cultuur, sport en media, die deze druk helpen verlichten. Indien er financiële ruimte is, staat BBB positief tegenover inzet van financiële middelen voor cultuur, gezien de rol van cultuur als katalysator voor ruimtelijke kwaliteit, toerisme en ondernemerschap. BBB pleit voor het ondersteunen van gemeentelijke samenwerking via regionale cultuurnetwerken en kennisdeling, is terughoudend over verlenging van subsidieperiodes naar zes jaar zonder stevige toetsing en benadrukt vertrouwen in lokaal beleid. De BBB beschouwt Motie M122-2024 en M126-2024 als afgedaan.
Mevrouw **Egbers** (PvdD) benadrukt het belang van cultuur met speciale aandacht voor diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie. Ze vraagt of de gedeputeerde zich wil baseren op het verkennende onderzoek van de cultuurmonitor. Ook vraagt ze wat nodig is om steuninstellingen in Noord-Holland zowel structurele als projectsubsidies te geven. Ze complimenteert mevrouw

Vroom met de discussienota en waardeert de provinciale inzet op de rollen uit de waaier van adviesbureau Berenschot. Daarnaast onderstreept ze cultuur als motor voor sociale ontwikkeling en het belang van aandacht voor het Ravijnjaar. Zij pleit voor een exploitatiesubsidie zoals bij Plein C. De PvdD ondersteunt de voorstellen bij vraag 7. Bij voorstel 4 over de inrichting van de recreatieterreinen mag dit niet ten koste gaan van de natuur.

Mevrouw **Engels** (CDA) beschouwt culturele ontwikkeling als een basisbehoefte. Ze herkent veel in het uitvoeringsprogramma, zoals kennisdeling en samenwerking in kleinere regio's en vindt de regierol passend voor de provincie. Ze pleit voor meer focus op cultuurparticipatie in plaats van alleen talentontwikkeling en vraagt extra aandacht voor het verenigingsleven. Het huidige budget vindt ze mager, zeker in vergelijking met andere provincies en pleit ervoor dat het budget meegroeit met het aantal inwoners. Ze steunt het initiatiefvoorstel van D66 en het steunpunt cultuur, evenals de inzet van een flexibele schil voor kleine gemeenten en een grotere rol voor Plein C. Het CDA is voor verlenging van de subsidieperiode naar zes jaar, maar vindt het cultuurlandschap minder prioriteit hebben dan woningbouw. Moties M122-2024 en M126-2024 beschouwt het CDA als afgedaan.

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) benadrukt het belang van kunst en cultuur voor de leefbaarheid in kernen en dorpen. De provincie heeft volgens haar een ondersteunende en regisserende rol. Ze deelt de zorgen over het Ravijnjaar, pleit voor een flexibele schil voor kleinere gemeenten, het opnemen van cultuur in het minimale voorzieningenniveau, verlenging van de subsidieregeling naar zes jaar en het behoud van het cultureel landschap.

Statenlid **Laport** (GL) vindt dat de provincie met het uitvoeringsprogramma op de goede weg is; het eerdere steunfonds uit de coronatijd is daar een goed voorbeeld van. GL begrijpt de zorgen in de culturele sector over het Ravijnjaar en mogelijke bezuinigingen vanuit het Rijk. Beide moties zijn wat GL betreft afgedaan en Statenlid **Laport** is tevreden over de toekomstige ondersteuning van Bevrijdingspop en hij vraagt of GS de commissie daarover op de hoogte wil houden. Over de discussienota van D66 en PvdA is GL positief, en ziet veel overeenkomsten met het uitvoeringsprogramma. Wel vraagt Statenlid **Laport** toelichting op het idee om recreatiegebieden in te richten voor festivals, omdat dit volgens GL niet de kernfunctie van zulke gebieden is.

De heer **Roosendaal** (VVD) steunt het uitvoeringsprogramma in grote lijnen. Hij vraagt of de provincie een specifieke rol ziet voor zichzelf in het licht van gemeentelijke bezuinigingen die laagdrempelige cultuur raken. Zijn advies aan GS is om rolvast te blijven en zich te richten op ondersteuning van regio's voor een sterk cultureel ecosysteem. In de discussienota ziet hij goede suggesties. De provincie moet volgens hem vooral buiten de Randstad investeren in

cultuurbeoefening. Plein C kan hierbij een verbindende rol spelen tussen gemeenten binnen regio's.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) vindt het behoud van culturele infrastructuur prima, maar ziet dit liever als taak van gemeenten. Hij noemt de zorgen over het ravijnjaar overdreven. Het CJP vindt vond hij altijd een leuk initiatief en wijst erop dat het nog steeds bestaat. Motie M126-2024 over Bevrijdingspop beschouwt hij als afgedaan, motie M122-2024 beschouwt hij als niet afgedaan.

De heer **Dijksen** (SP) steunt extra inzet op cultuur, maar is kritisch over het organiseren van festivals in natuurgebieden. Hij vraagt GS om gemeenten actief te beschermen en ondersteunen, met name bij het behoud van cultureel erfgoed, archeologie en cultuurhistorie. Volgens de SP blijft het cultuurlandschap onderbelicht. Hij pleit ervoor dat cultuurhistorie volwaardig wordt meegenomen in provinciaal beleid. Tot slot vraagt hij hoe GS cultuur laagdrempelig kan maken, bijvoorbeeld via betaalbare museumpassen.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof.

Gedeputeerde **Olthof** is blij met de positieve houding van de commissie. Hij ziet veel overeenkomsten tussen de discussienota van D66 en de PvdA en het uitvoeringsprogramma. De bijdrage van D66 bevat volgens hem goede punten. Hoewel het budget beperkt is, worden er stappen gezet. De mooie initiatieven die genoemd worden wil de gedeputeerde bespreken met de gemeenten en regio's en kijken hoe zij de behoeften zien zodat dit onderdeel uitmaakt van het lopende overleg met hen.

Mevrouw **Vroom** (D66) wijst tijdens een interruptie op haar keuze voor aanbevelingen die weinig geld en inzet vragen en benadrukt dat de wens voor een cultureel steunpunt uit de sector komt. Gedeputeerde **Olthof** beaamt dit, maar wijst op de benodigde ambtelijke capaciteit. Cultuurcoaches zijn volgens hem een dure rijksregeling. Mevrouw **Vroom** stelt dat cultuurcoaches juist aansluiting zoeken bij het steunpunt cultuur. Gedeputeerde **Olthof** benadrukt de culturele rijkdom van Noord-Holland en wijst op grote verschillen tussen gemeenten in cultuurbeleving. Hij vraagt tijd om hierover met gemeenten in gesprek te gaan en hun behoefte te verkennen. Interruptie door mevrouw **Ten Ham** (PvdA), zij merkt op dat uit evaluaties blijkt dat gemeenten ondanks de kaalslag tijdens corona ook winst hebben geboekt door opgedane kennis, die bruikbaar is voor de lange termijn. Het voorgestelde steunpunt cultuur sluit hier goed op aan. Ze vraagt de gedeputeerde of we daarmee niet al een paar stappen verder zijn. Gedeputeerde **Olthof** wijst erop dat er binnen regio's in Noord-Holland grote verschillen tussen gemeenten zijn en dat er geen gezamenlijk beleid is. Kennisdeling is

daarbij belangrijk en kan via een steunpunt cultuur worden gefaciliteerd. Hij onderschrijft het belang hiervan maar daar is tijd voor nodig. GS is bezig met het onderzoeken van de culturele infrastructuur maar het is nog te vroeg om aan te geven of dit via een dashboard inzichtelijk zal worden gemaakt. Festivals vormen een niche binnen de cultuursector, zijn kostbaar en vinden vaak plaats op locaties waar weerstand bestaat van omwonenden. De vergunningverlening hiervoor ligt bij de gemeenten. Mevrouw **Vroom** (D66) stelt dat de provincie een grote rol speelt bij festivals in recreatiegebieden, die vaak op zoek zijn naar inkomsten. In Noord-Holland Noord is juist veel vraag naar festivals en zij begrijpt niet waarom gedeputeerde Olthof hierin terughoudend is. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat hij het nut van festivals wel inziet, maar dat sommige gemeenten hier anders over denken dan de recreatieschappen. In Noord-Holland Noord zijn er ook andere culturele uitingen naast festivals; zulke initiatieven hoeven niet per se vanuit de provincie te komen volgens de gedeputeerde. Bovendien heeft de provincie geen invloed op de vergunningverlening; dat is een gemeentelijke taak. Wat betreft subsidies, ligt er landelijk een advies van de Raad voor Cultuur over het waarborgen van continuïteit, maar dit speelt momenteel nog niet op provinciaal niveau.

De talentpiramide uit de uitvoeringsagenda benadrukt talentontwikkeling, maar gedeputeerde **Olthof** vindt dat cultuur voor iedereen toegankelijk moet zijn. Sport en cultuur dragen bij aan de leefbaarheid in Noord-Holland net als de dorpshuizen, met het verenigingsleven als belangrijke pijler.

Over motie M122-2024 stelt gedeputeerde **Olthof** dat de provincie geen lid kan worden van het wereldwijde netwerk van seniorvriendelijke gemeenten, maar dat enkele gemeenten wel lid willen worden. Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) betwist dit en wijst erop dat de provincie Brabant wel lid is. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat slechts vier gemeenten zijn aangesloten en dat hij voldaan heeft aan het dictum van de motie. GS zal hier bij de volgende bespreking van de voorzieningen aandacht aan besteden. Gedeputeerde **Olthof** meldt dat DSP momenteel onderzoek doet naar de brede inzet van voorzieningen. Hierbij wordt de culturele infrastructuur per regio in kaart gebracht, als basis voor een mogelijk cultureel dashboard. Het onderzoek richt zich op voorzieningen op lokaal, wijk-, regionaal en gemeentelijk niveau. Dit onderzoek stimuleert gemeenten om na te denken over de spreiding van culturele voorzieningen en om te overwegen of bestaande voorzieningen in nabijgelegen dorpen efficiënter kunnen worden benut. Op de vraag van Volt naar een stevige financierdersrol van de provincie reageert gedeputeerde **Olthof** dat het bijbehorende overzicht voor zich spreekt. Hij benadrukt dat het begint bij de gezamenlijke ambitie en de lopende gesprekken met gemeenten en dat dit proces tijd vergt.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat het koppelen van kennis niet alleen binnen regio's moet gebeuren, maar ook met betrokkenheid van bewoners, gemeenten en instellingen, waarbij de verantwoordelijkheid bij gemeenten ligt, niet bij GS. Diversiteit, kansengelijkheid en inclusie zijn belangrijk binnen de culturele sector. Hij nodigt de commissie uit voor een bezoek aan de tentoonstelling in het Frans Hals Museum als voorbeeld van diversiteit. De samenwerking met Plein C wordt gewaardeerd, met een nieuwe overeenkomst voor cultuureducatie en amateurkunst, waarvoor GS een ondersteunende rol heeft. Talentontwikkeling draait volgens hem om wat kinderen leuk vinden, niet alleen om de wie het beste is. De provincie heeft geen specifieke rol in het ravijnjaar, de gedeputeerde wijst erop dat de capaciteit en het budget daar niet voor is. Amsterdam kan veel bieden op het gebied van topcultuur en talentontwikkeling. De vraag van SP over actieve ondersteuning van gemeenten bij behoud van erfgoed, archeologie en cultuurhistorie door de provincie wijst de gedeputeerde erop dat het hier gaat over cultuur, niet over cultuurhistorie.

De **voorzitter** geeft woord aan mevrouw Vroom (D66). Mevrouw **Vroom** is blij met de boeiende discussie over cultuur. Zij ziet aanleiding voor drie moties die zij in een 2-minutendebat wil inbrengen en een aantal initiatiefnota's. Mevrouw **Ten Ham** (PvdA) sluit zich aan bij mevrouw Vroom en is blij met het alle invalshoeken en kijkt uit naar het vervolgproces.

De **voorzitter** stelt na een gewogen peiling vast dat de commissie zowel motie M122-2024 als motie M126-2024 als afgedaan beschouwt.

8 B-agenda Gezondheid en Milieu

8.a Openbaarmaking aanzeggingsbesluit Kooksgasfabriek 2

Toelichting:
Op dinsdag 15 april jl. is bijgaande brief met bijlagen bij de ingekomen stukken PS gepubliceerd.
Behandelvoorstel:
De commissieleden kunnen desgewenst bijgaande stukken met elkaar en gedeputeerde bespreken.

8.a.1 Aanzeggingsbesluit Kooksgasfabriek 2 (ongelakt)

Op verzoek van Provinciale Staten delen Gedeputeerde Staten ter informatie de ongelakte versie van de stukken inzake het aanzeggingsbesluit voor de Kooksgasfabriek 2 van Tata Steel. Deze ongelakte stukken kunnen worden gedeeld omdat de informatie elders al openbaar en vindbaar is.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden om agendapunt 8.a en 8.a.1 te bespreken.

De heer **Dijksen** (SP) wijst erop dat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) Tata heeft opgedragen om binnen twaalf maanden de ernstige overtredingen bij Kooksgasfabriek 2 te herstellen. Die termijn loopt inmiddels. De fabriek verkeert in slechte staat, de uitstoot is schadelijk en de risico's zijn bekend. De centrale vraag is of Tata deze termijn gaat halen en de heer **Dijksen** vraagt GS wat het handelingsperspectief van de provincie is als dat niet gebeurt.

Mevrouw **Egbers** (PvdD) benadrukt het belang van transparantie, emissiemonitoring en een proactieve overheid in het dossier Tata Steel. Ze vraagt wanneer GS het aanzeggingsbesluit met de commissie zou hebben gedeeld als dit niet via een externe partij bekend was geworden. Over motie 107-2024 wil ze weten hoe het staat met het onderzoek naar geavanceerde technologie voor betere emissiemonitoring. De OD onderzoekt een landelijke meetdienst, maar dat gaat meer over organisatie dan technologie. De camera van Frisse Wind – opgezet door omwonenden – maakte volgens haar het verschil. Ze stelt dat de OD een wensenlijst en begroting kan opstellen en delen met PS en het ministerie. Ze vraagt wat GS nu, een half jaar na het aanzeggingsbesluit, doet om burgers te beschermen tegen de uitstoot van de gebrekkige fabriek. Ze roept Tata op tot medewerking en wil weten hoe de herstelmaatregelen worden gemonitord, of informatie bij Tata kan worden opgevraagd en of GS kan toezeggen dat de OD een ambitieus monitoringsplan opstelt en deelt met PS. Tot slot wijst ze op de al drie jaar lopende NOx-procedure, het rapport 'Geen vuiltje aan de lucht' en stelt dat bewoners in het verleden onvoldoende zijn ondersteund. Ze vraagt of de OD extra steun nodig heeft en wat GS eventueel van PS verlangt.

Statenlid **Laport** (GroenLinks) vraagt waarom de stukken over de aanzegging eerst gelakt moesten worden en verzoekt de gedeputeerde om toelichting. Hij is geschrokken van de mate waarin Tata Steel de regels overtreedt en uit zijn zorgen. Ook uit hij kritiek op het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, dat op aandringen van Tata staalslakken niet als afval bestempelde. Hij waardeert dat de OD namens de provincie wél stevig optreedt.

De heer **Klein** (ChristenUnie) bedankt GS voor het delen van de aanzegging en vraagt of er inmiddels een plan van aanpak van Tata is ontvangen en of de gedeputeerde hier al een eerste beoordeling van heeft.

De heer **Roosendaal** (VVD) vraagt naar de vervolgstappen richting de nieuwe werkwijze die in 2029 moet zijn ingevoerd. Hij wil weten hoe lang Tata nog kan procederen en vertragen en of de gedeputeerde verwacht dat er eerder handhavend wordt opgetreden.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) waardeert de heldere uiteenzetting van de OD NZKG en vindt dat de gebreken aan de kooksfabriek goed in kaart zijn gebracht. Ze wijst op de ruimte binnen het maatwerkproces voor bovenwettelijke maatregelen, maar vindt dat dit bij het Rijk ligt en dat de radiostilte hierover te lang duurt. Ze vraagt om een update. JA21 vindt dat de OD een zorgvuldig proces heeft gevolgd richting het aanzeggingsbesluit en is benieuwd naar de rol van de gedeputeerde in dit dossier. Ze benadrukt dat de toezichthouder, de ODNZKG, de consequenties moet bepalen. Tot slot vraagt ze of GS voldoende middelen en capaciteit heeft om het aanzeggingsbesluit goed te kunnen uitvoeren en beoordelen.

Mevrouw **Engels** (CDA) neemt kennis van de aanzegging voor Kooksgasfabriek 2 en vindt de constateringen van de OD duidelijk en helder. Ze ziet geen reden om daaraan te twijfelen, maar vraagt zich af: hoe nu verder? Het CDA is voor het behoud van een schone en moderne staalfabriek in Nederland en wil weten hoe het staat met de maatwerkafspraken. Mevrouw **Engels** vraagt zich af of de aanzegging de toekomst van een schone staalfabriek in gevaar brengt.

De heer **Bilgin** (FvD) wijst erop dat Tata Steel recent een rechtszaak heeft verloren over dwangsommen vanwege ongare kooks. Hij vraagt of er voorbeelden zijn van kooksfabrieken waar helemaal geen ongare kooks voorkomen. Daarnaast wil hij weten of de gedeputeerde denkt dat Tata voldoende financiële middelen heeft om alle noodzakelijke maatregelen te nemen om ongare kooks te voorkomen.

Mevrouw **Jansen** (D66) benadrukt het belang van de staalfabriek in Noord-Holland vanwege de werkgelegenheid en vindt dat de provincie zich moet inzetten voor een schone fabriek. Het aanzeggingsbesluit toont volgens haar aan dat er met de huidige eigenaar nog een lange weg te gaan is, omdat Tata pas handelt als het echt niet anders kan. Ze wijst op Europese ontwikkelingen waarbij staalfabrieken in staatshanden komen en vraagt hoe GS hiernaar kijkt, zeker gezien de aanzienlijke provinciale investeringen in Tata Steel.

De heer **Wagelaar** (PvdA) spreekt de hoop uit op een groene en schone toekomst voor Tata Steel, maar vraagt zich na het lezen van het aanzeggingsbesluit af of die verantwoordelijkheid wel echt tot het bedrijf doordringt. Hij schrikt van Tata's voortdurende ontkenning van de

problemen en plaatst vraagtekens bij hun inzet voor duurzaamheid, zeker in combinatie met het aangekondigde massaontslag. Hij vraagt de gedeputeerde of er voorbeelden zijn van kooksfabrieken waar helemaal geen ongare kooks voorkomen. en hoe hij de bereidheid van Tata inschat om de geconstateerde gebreken daadwerkelijk te herstellen.

De heer **Teeuwen** (BBB) benadrukt het belang van werkgelegenheid en noemt het nemen van een aanzeggingsbesluit daarom onaangenaam. Tegelijk onderstreept hij dat handhaving van regels essentieel is. BBB steunt de Omgevingsdienst, GS en gedeputeerde **Olthof**. Hij wijst erop dat er meer bedrijven op het VTH-aandachtslijstje van de provincie staan en roept de OD en de gedeputeerde op om duidelijke grenzen te stellen om de noodzaak van toekomstige aanzeggingsbesluiten te voorkomen.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vindt het onduidelijk wat de huidige status is en vraagt wat Tata concreet doet om de fabriek te verbeteren en wanneer de termijn van twaalf maanden ingaat. Ze uit haar zorgen over de toekomst van Tata, omdat het intrekken van Kooksgasfabriek 2 grote gevolgen kan hebben voor het bedrijf. Tegelijk vindt zij dat de provincie oog moet hebben voor de positie van werknemers en vraagt aandacht voor mogelijke herplaatsing via Techport. Belangrijk om te focussen op de verschillende scenario's voor de toekomst van Tata Steel en wat dit gaat betekenen voor de provincie, de omwonenden en de werknemers.

De heer **Faassen** (50PLUS) wijst erop dat de OD veel overtredingen vaststelt en dat er sprake is van een aanhoudend degradatieproces van de ovens. Hoewel Tata in haar zienswijze aangeeft maatregelen te nemen, concludeert de OD dat deze onvoldoende zijn om de fabriek in vergunde staat te brengen. De heer **Faassen** pleit daarom voor stevige handhaving en vindt intrekking van de vergunning gerechtvaardigd als de fabriek binnen twaalf maanden niet aantoonbaar voldoet.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof voor de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

Gedeputeerde **Olthof** erkent dat de impact op zowel de omgeving als de medewerkers groot is. Hij spreekt zijn waardering uit voor de goede samenwerking met en inzet van de OD. Er ligt inmiddels een plan van aanpak (PvA), maar de gedeputeerde doet geen uitspraak over de toereikendheid daarvan; de OD monitort dit. De termijn van twaalf maanden gaat in vanaf het moment dat de OD hierover een besluit neem; dat is het vertrekpunt. Interruptie door mevrouw **Schneemann** (Volt), zij concludeert dat dan dus op 12 december 2025 alle problemen zouden moeten zijn opgelost. Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dit onder voorbehoud dat er geen andere interventies plaatsvinden.

Gedeputeerde **Olthof** meldt dat het aanzeggingsbesluit op 15 april openbaar werd. De OD vroeg Tata om toestemming voor publicatie, terwijl een bezwaarprocedure liep. De provincie stuurde de commissie pas een ongelakte versie nadat die al online stond.
Aan motie 107-2024 wordt gewerkt en de gedeputeerde stelt voor om bij het eerstvolgende UNH-brief een update geven over deze motie. GS is volop bezig met maatregelen tegen de gebrekkige fabriek. Het proces start met een waarschuwing, gevolgd door een boete en daarna een last onder dwangsom. Na de derde dwangsom is gekeken wat dit betekent voor de vergunning. Dit traject heeft drie jaar geduurd en vereist een zorgvuldig opgebouwde juridische en bewijsmatige onderbouwing. De bewijslast is volgens de gedeputeerde zeer gevoelig, en er ligt een advies van de hoor- en adviescommissie (HAK) waar op dit moment naar wordt gekeken. De commissie ontvangt hierover informatie zodra GS een beslissing op bezwaar heeft genomen.
De Omgevingsdienst volgt het advies van de LNT, waarvan een onderdeel is dat een kosten-effectiviteitsonderzoek wordt uitgevoerd. Dit onderzoek loopt nog.
De kooksgasfabriek zou oorspronkelijk in 2029 sluiten als de nieuwe fabriek geopend zou worden, maar door lopende procedures kan dit later worden. De gedeputeerde geeft aan dat de communicatie over de maatwerkafspraken en de huidige radiostilte bij het Rijk liggen en hij geen actuele stand van zaken kan geven.
Gedeputeerde **Olthof** stelt dat de OD voldoende financiële middelen heeft en er extra geld is vrijgemaakt. Wat nu bij Tata gebeurt, kan niet overal met dezelfde intensiteit. Hij noemt het een lastige afweging hoe ver er moet worden gegaan met investeren door de provincie. De provincie heeft bewust gekozen om het volledige mandaat bij de OD te leggen; PS beslist niet over vergunningverlening of aanzeggingsbesluiten. Er is een duidelijke scheiding tussen politieke verantwoordelijkheid en die van de OD.
Maatwerk afspraken kunnen alleen over bovenwettelijke afspraken worden genomen. Volgens de gedeputeerde kan niet antwoord geven op de vraag of Tata voldoende financiële middelen heeft. Gedeputeerde **Olthof** weer niet of er voorbeelden zijn van kooksfabrieken waar helemaal geen ongare kooks voorkomen en hij zegt toe deze vraag schriftelijk te beantwoorden. De provincie investeert niet in Tata Steel en GS heeft geen mening over het nationaliseren van Tata Steel. Bij andere fabrieken controleert GS ook en worden dezelfde maatregelen worden genomen na drie lasten onder dwangsom.
Na een interruptie van mevrouw **Schneemann** (Volt) over de scenario's benadrukt gedeputeerde **Olthof** dat het gevolgde scenario nog steeds uitgaat van groen staal. Hij is terughoudend in openlijke communicatie hierover.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof voor beantwoording van de vragen van de commissie in de tweede termijn.
Mevrouw **Schneeman** (Volt) hoopt dat er kan worden nagedacht over meerdere scenario's op de lange termijn, nu steekt GS volgens haar de kop in het zand.
De heer **Bilgin** (FvD) hoort graag van de gedeputeerde of er andere fabrieken zijn die ongare kooks maken vraagt of dit achteraf kan worden gedeeld.
Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) roept op om toekomstscenario's los te koppelen van dit onderwerp en dit op een separaat moment in PS te bespreken.

9 Rondvraag gedeputeerde Olthof (Gezondheid, Milieu, Voorzieningen, Cultuur en Sport)

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Dijksen (SP) voor de rondvraag. De heer **Dijksen** meldt dat in de Texelse Courant van vrijdag 2 mei, een artikel verscheen over het besluit van de gemeente Texel om in beroep te gaan tegen het besluit van de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het gaat om het verplaatsen van een vliegroute naar de Vliehors, met als gevolg een forse toename van de geluidsoverlast boven Texel. Volgens het artikel zal de overlast toenemen met een factor 25, mede doordat de nieuwere F35-gevechtsvliegtuigen aanzienlijk meer lawaai maken dan de oudere F-16's. Deze toename raakt direct een Natura 2000-stiltegebied.
Daarover heeft de SP de volgende vragen:

1. Maakt de Gedeputeerde zich ook zorgen om de voorspelde toenemende geluidsoverlast boven een stuk natura2000 stiltegebied? Zo niet, waarom niet?
2. Is er door de Provincie een ecologische of juridische impactanalyse uitgevoerd of opgevraagd naar de gevolgen van deze nieuwe vliegbewegingen boven het Natura 2000-gebied?
3. Hoe verhoudt deze verwachte geluidsbelasting zich tot de verplichtingen uit de Habitatrichtlijn en de Wet natuurbescherming?
4. Is de Gedeputeerde bereid de gemeente Texel actief te steunen in haar beroepsprocedure, zodat zij sterker staat richting het Rijk? Zo nee, waarom niet?
5. Gaat de Provincie ook zelf in beroep tegen dit besluit, mede gezien de gevolgen voor natuur, stilte en leefomgeving? Zo nee, waarom niet?
6. Is de Gedeputeerde bereid om op korte termijn in gesprek te gaan met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over alternatieven of mitigerende maatregelen en daarvan terugkoppeling te geven aan Provinciale Staten? Zo nee, waarom niet?

Gedeputeerde **Olthof** maakt zich zorgen over de toenemende geluidsoverlast, met de mogelijke effecten op leefomgeving moet zorgvuldig worden omgegaan en daar zijn procedures voor. Het is de gedeputeerde nog niet bekend of door de provincie een ecologische of juridische impactanalyse heeft uitgevoerd of opgevraagd. De provincie is niet geïnformeerd over de ecologische of juridische impactanalyse ten aanzien van de veranderingen van de vliegbewegingen door defensie. De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 6 maart 2025 een vergunning verleend aan defensie voor de verplaatsing van de doelen op de Vliehors en een ecologisch onderzoek is daarbij een vereiste. De gedeputeerde kan niet bevestigen of de impact op de N2000-gebieden op Texel in het onderzoek zijn meegenomen. GS wil graag weten of de procedures zorgvuldig zijn gevolgd en of de juiste vergunningen zijn afgegeven. GS zal in contact treden met het ministerie van Infrastructuur.

De heer **Dijksen** (SP) vraagt om een toezegging van de gedeputeerde om de uitgebreidere beantwoording van de vragen, schriftelijk toe te sturen. Gedeputeerde **Olthof** zegt dit toe.

Mevrouw **Egbers** (PvdD) constateert dat GS in mei en juni start met het organiseren van lunchbijeenkomsten ten behoeve van de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving met belanghebbenden. Daarover heeft de PvdD de volgende vragen:

1. Kan GS transparant naar PS zijn over welke lunchbijeenkomsten – met welke thema's – er komen en welke organisaties daarbij betrokken worden? Zowel welke bewonersorganisaties als welke andere stakeholders.
2. Op welke manier heeft GS een keuze gemaakt en kunnen wij nog suggesties doen voor (bewoners)organisaties? Hoe borgt GS dat essentiële stakeholders betrokken worden?
3. Op welke manier wordt er een verslag gemaakt en hoe worden adviezen (zichtbaar) meegenomen?

Gedeputeerde **Olthof** verwijst naar het toegestuurde participatieplan Gezonde Leefomgeving. Daarin staat dat drie lunchbijeenkomsten zijn gepland, waarvan de eerste op vrijdag 23 mei plaatsvindt en de overige twee in de weken daarna. Tijdens deze bijeenkomsten gaat de provincie in gesprek met stakeholders zoals bedrijven, kennisinstellingen en bewonersorganisaties. Het betreft geen brede participatiebijeenkomsten. Brede participatie met bewoners vindt plaats binnen het traject Regie op de Ruimte. De commissie is uitgenodigd om deel te nemen aan een werkgroep, waar zij input kan leveren. Van de lunchbijeenkomsten wordt geen verslag gemaakt, maar relevante inzichten worden verwerkt in de belangenmatrix, die met de commissie wordt gedeeld. Mevrouw **Egbers** verzoekt om transparantie rond de deelnemers

aan de bijeenkomsten en vraagt op basis waarvan deze partijen zijn uitgenodigd. Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat is gekeken naar contacten in het verleden en partijen met vervuilende industrie die veel impact hebben op de omgeving. Hij wil geen namen noemen en kent ook niet alle deelnemers. Gedeputeerde **Olthof** zegt toe de namen van deelnemende partijen aan de commissie toe te sturen, mits zij daar geen bezwaar tegen hebben. Mevrouw **Egbers** benadrukt het belang van transparantie en wijst erop dat de lunchbijeenkomsten al op korte termijn plaatsvinden. Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat het niet aan GS is om te bepalen welke partijen worden uitgenodigd voor deze bijeenkomsten. Hij wijst op een landelijke dag waarvoor ook de commissie wordt uitgenodigd, evenals op de mogelijkheid om via werkgroepen input te leveren. Daarnaast onderstreept hij dat bewoners een nadrukkelijke rol krijgen binnen het traject Regie op de Ruimte.

10 Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.07 uur en dankt de aanwezigen voor hun bijdrage.

Provincie Noord-Holland

Nummer	Onderwerp	Fractie	Datum PS	Portefeuillehouder	Inhoud	Stand van zaken GS
M55-2025	Netcongestie als randvoorwaarde	JA21	02-06-2025	Kocken, R.	Provinciale Staten verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: ● Wanneer de informatie over netcongestie voorhanden is, bij toekomstige pKEV-doorrekeningen netcongestie standaard als factor te modelleren,	
M54-2025	Maak duidelijk wanneer CO2 reducerende maatregelen effect kunnen hebben	D66, CDA, PvdD, GroenLinks	02-06-2025	Kocken, R.	Provinciale Staten verzoeken het college: • Zich voor het halen van de doelen tot 2030 te concentreren op maatregelen waarvan het ook aannemelijk is dat deze voor eind 2030 gerealiseerd kunnen worden; • Duidelijk inzichtelijk te maken welke maatregelen pas na 2030 een bijdrage	

					zouden kunnen leveren aan het reduceren van de CO2 uitstoot in ons provinciale beleid en deze maatregelen dus ook niet mee te tellen voor de doelen in 2030;	
M53-2025	Versterk cultureel vereniging sleven in Cultuurbeleid	CDA, D66, PvdA, PvdD, BBB, SP	02-06-2025	Olthof, J.	Provinciale Staten verzoeken GS: • Om ondersteuning van het culturele verenigingsleven expliciet mee te nemen in de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2025-2028 en te betrekken in de gesprekken met de gemeenten.	
M52-2025	Steunpunt cultuur	D66, CDA, PvdA, GroenLinks,	02-06-2025	Olthof, J.	Provinciale Staten verzoeken het college: • Een plan uit te werken op welke manier en op welk termijn doorlopende kennisdeling op het	

		PvdD, SP			gebied van cultuur (bijvoorbeeld een steunpunt cultuur) ingericht kan worden; • Hierbij de cultuursector en de gemeenten te betrekken; • Provinciale Staten hierover uiterlijk in Q4 2025 te informeren;	
M38-2025	Waterstof uit zout water	SP, PvdD	07-04-2025	Kocken, R.	Provinciale Staten verzoeken Gedeputeerde Staten: - Waar mogelijk in te zetten op onderzoek en pilotprojecten voor groene waterstofproductie uit zout water in Noord-Holland, waarbij gebruik wordt gemaakt van innovatieve technieken zoals die genoemd worden door TNO, die naast waterstof ook zoet water en strategische	

					grondstoffen als lithium kunnen opleveren; - Provinciale Staten uiterlijk binnen een jaar te informeren over de voortgang, kansen en belemmeringen, zodat op basis daarvan verdere beleidskeuzes kunnen worden gemaakt.	
M31-2025	Logische en coherente stiltegebieden	ChristenUnie, PvdD	07-04-2025	Olthof, J.	Provinciale Staten verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: bij de uitwerking van de nieuwe stiltegebieden te zorgen voor logische en coherente stiltegebieden en zich bij de begrenzing niet strikt te beperken tot NNN en Natura 2000gebieden	
M11-2025	Pak meer regie bij de RES	D66 ,Volt, PvdD	03-02-2025	Kocken, R.	Provinciale Staten verzoeken het college: •in het geval dat het doel van de RESsen uit zicht	28-04-2025: Geen wijzigingen.

					verdwijnt, gezamenlijk met de RES-partners een escalatieplan op te stellen met de te nemen stappen en dat te delen met Provinciale Staten	
M06-2025	Voortgang van gerealiseerde zoekgebieden en haalbare projecten	PvdD, D66, Volt, SP, ChristenUnie	03-02-2025	Kocken, R.	Provinciale Staten verzoeken GS: -PS jaarlijks te informeren (uiterlijk beginnende in Q1 2026) over de voortgang vangerealiseerde zoekgebieden en haalbare projecten; -en om de opgave versus realisatie en de trend en verwachting per jaar onderdeel te latenzijn van deze rapportage	28-04-2025: Geen wijzigingen.
M03-2025	Hoe versnellen wij de Regionale Energie Strategie?	D66, PvdD, ChristenUnie	03-02-2025	Kocken, R.	Provinciale Staten verzoeken het college: •duidelijk uiteen te zetten hoe en wanneer de provincie gaat helpen de uitvoering van duurzame	28-04-2025: Geen wijzigingen.

					energieprojecten te versnellen en dit te delen met Provinciale Staten; •als uit die uiteenzetting blijkt dat Gedeputeerde Staten verruimde bevoegdheden of aangepaste regels nodig heeft dat tijdig aan Provinciale Staten te laten weten	
M107-2024	Robuust meten en monitoren door omgevingsdienst	PvdD Volt SP JA21	11-11-2024	Olthof, J.	PS vraagt GS om: - in overleg met de omgevingsdiensten in kaart te brengen met welke geavanceerde technologie, camera's of extra meetapparatuur emissies in het algemeen en bij Tata in het bijzonder beter gemonitord kunnen worden; - de Staten van Noord-	28-04-2025: Geen wijzigingen 07-02-2025 De OD NZKG verkent het opzetten van een meetdienst op landelijk niveau, dan wel een regionale meetdienst met landelijke coördinatie en samenwerking. We kijken uit naar de resultaten van deze verkenning en bekijken gezamenlijk met de OD NZKG hoe de meetbehoefte van de provincie Noord-Holland robuust kan worden ingericht. Vooruitlopend op de definitieve keuzes voorzien we dat voor het robuust maken de uitvoering budget nodig is

					Holland over deze uitkomsten te informeren; - de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, ten behoeve van de uitvoering van motie Teunissen, over de uitkomsten te informeren.	
M105-2024	Onderzoek naar voorkómen combinaties van bestrijdingsmiddelen	PvdD D66 ChristenUnie	11-11-2024	Olthof, J.	PS vraagt GS: - bij de uitwerking van de Beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving te onderzoeken op welke wijze effecten van blootstelling aan een combinatie van gewasbeschermingsmiddelen onderdeel van het provinciale beleid Gezonde Leefomgeving kan uitmaken; - de uitkomsten van het onderzoek met Provinciale	28-04-2025: Motie is in behandeling. 07-02-2025: Motie is in behandeling.

Provincie Noord-Holland

					Staten te delen.	
M95-2024	Motie bij de Noord-Hollandse Klimaataanpak Meetbare en concrete doelen in het vervolgproces	D66 CDA Volt	30-09-2024	Kocken, R.	PS verzoekt het college: - in het vervolgproces (na de provinciale klimaat en energieverkenning (pKEV)) per transitiepad onder verantwoordelijkheid van de betreffende gedeputeerde concrete, meetbare doelen en keuzes aan Provinciale Staten voor te leggen, waarbij het duidelijk is wat de rol van de provincie is.	28-04-2025: Geen wijzigingen. 07-02-2024: Geen wijzigingen 19-11-2024: In de pKEV rapportage, als de voortgang van de provinciale inzet op de huidige doelen bekend is, wordt toegelicht hoe deze motie wordt uitgevoerd.
M73-2024	Groen in Startnotitie Gezonde Leefomgeving	PvdD, Volt, GroenLinks, VVD, D66, SP, ChristenUnie	15-07-2024	Olthof, J.	PS roepen GS op: - In het Plan van Aanpak Gezonde Leefomgeving verbinding te maken met andere programma's waarin groen in relatie tot leefomgeving een rol speelt.	28-04-2025: Geen wijzigingen 07-02-2025: geen actualiteit. Het beleid is er nog niet, we gaan bij besluitvorming van beleid voorstellen om de motie af te doen. 19-11-2024: Wij zijn voornemens, zoals afgesproken met PS, om in ons beleid te verwijzen naar ander provinciaal beleid dat een bijdrage levert aan een gezonde leefomgeving, waaronder beleid

						ten aanzien van Groen en Recreatie. Het beleid is er nog niet, we gaan bij besluitvorming van beleid voorstellen om de motie af te doen.
M58-2024	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed is en blijft belangrijk.	CDA, D66, Volt	08-07-2024	Olthof, J.	PS verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: •In de begroting een aanvullende €1,5 miljoen te reserveren voor het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed; •Een subsidieregeling op te stellen vergelijkbaar met de regeling uit het herstel- en duurzaamheidsfonds; •Dit te financieren met (een gedeelte van) het positieve saldo van pagina 16 uit de kaderbrief.	28-04-2025: Geen wijzigingen 07-02-2025: 13 november 2024 bent u middels een brief geïnformeerd over de stand van zaken rondom de uitvoering van de motie (2333224/2333571). Na uitvoering van de subsidieregelingen wordt een voorstel gedaan om de motie als afgedaan te beschouwen. 12-11-2024: uit besluitenlijst GS d.d. 12-11-2024: Provinciale Staten hebben verzocht €1,5 miljoen extra te reserveren in de begroting van 2025 voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed. In februari 2025 worden twee uitvoeringsregelingen, voor dorps-, buurthuizen en wijkcentra en voor culturele instellingen, opengesteld. Besluit GS: 1. De uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming dorpshuizen, buurthuizen en wijkcentra Noord-Holland 2025 vast te stellen; 2. Het subsidieplafond van de uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming dorpshuizen, buurthuizen

						en wijkcentra Noord-Holland 2025 vast te stellen op € 500.000,-; 3. De uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming culturele instellingen Noord-Holland 2025 vast te stellen; 4. Het subsidieplafond van de uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming culturele instellingen Noord-Holland 2025 vast te stellen op € 1.000.000,-; 5. Bovenstaande besluiten te publiceren in het provinciaal blad; 6. Provinciale Staten te informeren met brief.
M47-2024	Positieve houding naar motie Teunissen	PvdD, JA21, ChristenUnie, SP, D66, 50PLUS, Volt	08-07-2024	Olthof, J.	PS spreken uit naar GS een positieve houding te hebben over de motie Teunissen c.s. over zo snel mogelijk zorgen voor onafhankelijk, continu en fijnmazig meten van gevaarlijke stoffen bij Tata Steel en het belangrijk te vinden dat het Rijk daar werk van maakt.	28-04-2025: Geen wijzigingen 07-02-2025: Geen wijzigingen 19-11-2024: In de kamerbrief van IenW van 5 september 2024 is de stand van zaken ten aanzien van de motie Teunissen aangegeven.
M32-2024	Eerdere sluiting	PvdD, JA21,	13-05-2024	Olthof, J.	PS roepen college van GS OP om zich bij de	28-04-2025: Geen wijzigingen

Provincie Noord-Holland

	kooksgasfabriek 2 in maatwerkafspraak Tata Steel.	ChristenUnie, D66			maatwerkafspraken in te zetten voor sluiting van kooksgasfabriek 2 uiterlijk per 1 januari 2026;	07-02-2025: Geen wijzigingen 19-11-2024: Geen wijzigingen 11-09-2024: Geen nieuwe ontwikkelingen, proces loopt nog
M17-2024	Vastlegge n sluiting kooksgasfabriek 2 Tata Steel 2029	BBB, VVD, GroenLinks, PvdA	04-03-2024	Olthof, J.	PS verzoekt het college van Gedeputeerde Staten: •Zorg te dragen dat er dit jaar nog, mogelijk in samenspraak met het ministerie van EZK (mbt de zogenoemde maatwerkafspraken), bestaande afspraken worden geformaliseerd en er dus een volledige overeenstemming is met Tata dat de KGF2 uiterlijk in 2029 sluit. •Zorg te dragen dat de gemaakte afspraken hierover worden vastgelegd in overeenkomst met Tata,	28-04-2025: Geen wijzigingen 07-02-2025: Geen wijzigingen. 19-11-2024: Geen wijzigingen. 11-09-2024: Hangt samen met de maatwerkafspraken, proces loopt. 15-05-2024 Geen ontwikkelingen

					alvorens deze overeenkomst ter goedkeuring voor te leggen aan Provinciale Staten van N-H.	
M16-2024	Technische briefing juridische (on)mogelijkheden Omgevingsdienst rondom toezicht Tata Steel.	GroenLinks, PvdA, VVD, PvdD, BBB, JA21, Volt	04-03-2024	Olthof, J.	PS verzoeken GS: -Een technische briefing te organiseren rondom de juridische (on)mogelijkheden rondom Tata Steel, en daar niet alleen juristen van de OD NZKG maar ook andere juridisch deskundigen bij te betrekken,	28-04-2025: Geen wijzigingen 07-02-2025: Geen wijzigingen 19-11-2024: 3 juni 2024 heeft een technische briefing plaatsgevonden over het voorzorgsbeginsel. Een briefing over een ander (juridisch) onderwerp over (on)mogelijkheden is nog niet gepland. 11-09-24: Nieuwe datum moet nog worden gepland 15-05-2024 We willen deze briefing plannen voorafgaand aan de commissie leefomgeving van 30 mei 2024.
M100-2023	Motie: Gebruik kennis van dierenwelz	PvdD	10-07-2023	Beemsterboer, J.	PS verzoeken de OD NHN: - om met dierenwelzijnsorganisaties zoals Faunabescherming	28-04-2025: Geen wijzigingen 10-02-2025: Geen wijzigingen

	ijnsexperts				en Dierenbescherming in gesprek te gaan over de mogelijkheden om in de toekomst de kennis van de organisaties te betrekken, met als doel het onnodig doden van dieren te voorkomen.	19-11-2024: Planning is verschoven naar kwartaal 1-2025. 11-09-24: Er wordt een overleg georganiseerd met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Naar verwachting vindt dat plaats in najaar 2024. 15-05-2024: Op 12-02-2024 is er een technische briefing geweest waar de rol van de OD NHN bij faunabeheer, inclusief de rol van de dierenwelzijnsexperts ter sprake is gekomen. Qua praktische uitvoering van de motie verder geen wijzigingen 08-02-2024: Geen wijzigingen. 20-11-2023: Geen wijzigingen. 02-08-2023: Uitvoering nog niet opgestart.
M99-2023	Motie: Ook bij OD NHN scherp aan de wind varen voor	PvdD	10-07-2023	Beemsterboer, J.	PS verzoeken de OD NHN - voor de nieuwe VTH-strategie de mogelijkheden te verkennen om scherper te vergunnen en	28-04-2025: Deze motie wordt meegenomen in de actualisatie van de U&H nota welke voor 2026 voorzien is 10-02-2025: Geen wijzigingen

	welzijn inwoners				te handhaven, in het belang van het welzijn van inwoners en hun leefomgeving.	19-11-2024: Motie is uitgevoerd, formele afdoening volgt nog. Hoofdstuk 6 van de Nota Uitvoering en Handhaving 2024-2028 beschrijft de voortzetting van scherp vergunnen om bronemissies te minimaliseren. 11-09-2024; Motie is uitgevoerd, formele afdoening volgt nog. Hoofdstuk 6 van de Nota Uitvoering en Handhaving 2024-2028 beschrijft de voortzetting van scherp vergunnen om bronemissies te minimaliseren. 15-05-2024; De Nota Uitvoering en Handhaving 2024 - 2028 wordt medio 2024 aan PS gestuurd. 08-02-2024: De motie wordt meegenomen in twee documenten: 1. Nota Uitvoering en Handhaving Noord-Holland 2024 - 2028. In de huidige nota is voorgeschreven dat scherp wordt vergund voor de milieucompartimenten. We actualiseren deze Nota (besluitvorming voorzien eerste kwartaal 2024). De mogelijkheden om te verkennen om scherper te vergunnen en te handhaven op onder meer de onderwerpen natuurbescherming zijn hierin

						meegenomen. 2. Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2028. De beleidsopgaven, werkwijzen en methoden voor uitvoering en handhaving van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten staan hierin beschreven. Deze is in werking getreden per 1 januari 2024. PS is hierover geïnformeerd 13 december 2023 (2145250/2145255). 20-11-2023: Geen wijzigingen. 10-08-2023: De motie wordt meegenomen in twee documenten: 1.Beleidsnota Uitvoering en Handhaving Noord-Holland 2024 – 2028. In de huidige nota is voorgeschreven dat scherp wordt vergund voor de milieucompartimenten. We actualiseren deze Beleidsnota (besluitvorming voorzien eind 2023). De mogelijkheden om te verkennen om scherper te vergunnen en te handhaven op de onderwerpen natuurbescherming worden hierin meegenomen. 2.Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2028. Deze is in voorbereiding en wordt in het najaar aan PS toegezonden. De beleidsopgaven, werkwijzen en methoden voor uitvoering en

						handhaving van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten staan hierin beschreven.
M42-2023	Motie: Borging maatwerkafspraken EZK-TSN in vergunningen	JA21, PvdD, CDA, D66, GroenLinks, ChristenUnie	30-05-2023	Olthof, J.	Provinciale Staten roept Gedeputeerde Staten op: - Bij het ministerie van EZK het belang te benadrukken om daar waar het mogelijk is maatwerkafspraken te borgen in vergunningen; - Het ministerie van EZK te verzoeken waar mogelijk (de effecten van) maatwerkafspraken op de gezondheid en leefomgeving zo te formuleren dat deze opgenomen kunnen worden in de vergunningen van TSN; - TSN te verzoeken om de maatwerkafspraken met betrekking tot gezondheid en leefomgeving op te	28-04-2025: geen wijzigingen 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024; Geen nieuwe ontwikkelingen, proces loopt nog. 15-05-2024: Er wordt gewerkt aan de maatwerkafspraken, de provincie is daarbij betrokken. Motie wordt daarin meegenomen. 08-02-2024: Geen wijzigingen. 20-11-2023: Voortgang opgenomen in brief van 25 september 2023 (kenmerk 2102310/2102316) 09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze

					nemen in een vergunningsaanvraag.	moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief "Moties Provinciale Staten Tata Steel" vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 02-08-2023: Wordt waar relevant meegenomen in gesprekken met EZK en Tata Steel.
M230-2022	Motie RES versnelling	D66, GroenLinks, CDA, PvdA, ChristenUnie	14-11-2022	Kocken, R.	PS dragen Gedeputeerde Staten op om: • de gemeenten nog meer te ondersteunen en ontzorgen rond het vertalen van zoekgebieden naar realisatiegebieden (plus bijbehorende infrastructuur) en gezamenlijk vaart te maken met de uitvoering van de RES'sen, • te verkennen op welke punten de provincie meer	28-04-2025: Geen wijzigingen 10-02-2025: De mogelijkheden om de RES te versnellen lijken beperkt. Door de nieuwe voorkeursvolgorde zon en de afstandsnormen voor wind die in de maak zijn, wordt het versnellen van het proces erg ingewikkeld. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-24: Geen wijzigingen. 15-05-2024: Geen wijzigingen

					regie kan gaan nemen mocht de opgave echt niet gehaald worden, • te onderzoeken of met 1 loket, waar integraal alle provinciale regels/beleid die voor een RES zoekgebied of wind/zonproject gelden snel in beeld gebracht kunnen worden, een snellere afhandeling van vergunningsaanvragen bewerkstelligd kan worden, • De bovenstaande punten inhoudelijk terug te koppelen aan Provinciale Staten.	08-02-2024: Geen wijzigingen. 20-11-2023: Wij hebben u apart per brief - kenmerk 1968654/1968756 - over uitvoering van deze motie geïnformeerd. Ondertussen in de windkwartiermaker aan de slag en heeft ook het provinciaal loket vorm gekregen. Zo worden gemeenten nu vanuit de provincie ondersteund bij het uitwerken van zoekgebieden. 09-08-2023: Wij hebben u recent apart per brief - kenmerk 1968654/1968756 - over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 05-06-2023 Wij hebben u recent apart per brief - kenmerk 1968654/1968756 - over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We

						hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 21-02-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 24-01-2023: Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten per brief over de voortgang in de uitvoering van de motie “RES versnelling” (M230-2022). Besluit GS: PS met bijgaande brief te informeren over de voortgang in de uitvoering van de motie “RES versnelling” (M230-2022). 11-01-2023 Wij verwachten u in februari 2023 per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie.
M170-2022	Motie Haalbaarheid Planning Groen Staal	VVD, D66, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, PvdD,	19-09-2022	Olthof, J.	PS Verzoeken GS: • Voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting Groen Staal; • Voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoordelijkheden	01-05-2025: geen wijzigingen 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024: Geen wijzigingen

		CDA, DENK, JA21			van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdlijnen kan worden gekomen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissieonderzoek;	15-05-2024: Geen wijzigingen 08-02-2024 :Geen wijzigingen 20-11-2023: Voortgang opgenomen in brief van 25 september 2023 (kenmerk 2102310/2102316) 09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief “Moties Provinciale Staten Tata Steel” vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 6-9-2023: de interimcommissie van 15-05-2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De motie blijft nog openstaan. 05-06-2023 Op 22 maart 2023 is een verzoek aan

					• In aanvulling op het door G5 aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kooksgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kooksgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten. • Er bij de staatssecretaris en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.	PS gedaan om deze motie af te doen. (kenmerk 1987567/ 1987583). 02-01-2023 De voortgang van deze motie is opgenomen in brief 14 december 2022 (kenmerk 1938667/1943884). Reactie wordt opgenomen in aanbiedingsbrief aan PS over PCR en projectbesluit Heracless (onderdeel groen staal) 18-10-2022 Op dit moment is nog steeds de planning om PS hier voor 1 januari 2023 nader over te informeren.

Provincie Noord-Holland

M23-2022	Zicht op verbetering leefomgeving	D66, PvdA, GroenLinks, VVD	07-03-2022	Olthof, J.	PS verzoeken GS: • voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om tot groen staal te komen; • er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidieregelingen te verbinden m.b.t.: - gezondheid; een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de KooksGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden; • voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn;	1-05-2025: geen wijzigingen 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 15-05-2024: Geen wijzigingen. Verschillende onderdelen van het dictum zijn onderdeel van het lopend proces voorde maatwerkafspraken. 17-05-2023: de interimcommissie van 15-05-2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De motie blijft nog openstaan. 17-10-23 - Cie Leefomgeving heeft niet ingestemd met afdoen van motie 23-2022. 09-10-2023: uit besluitenlijst GS d.d. 12-09-2023: Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen rond het dossier Tata Steel. Gedeputeerde Staten geven een overzicht van deze moties en stellen voor om een aantal moties als afgedaan te beschouwen (afdoeningsvoorstel voor moties 23-2022 en 45-2023). Voor andere moties wordt de stand van zaken weergegeven (stavaza

					• met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet -binnen de gestelde termijn- worden behaald; • de Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.	moties M252-2022, M170-2022 en M42-2023). Besluit GS: De brief “Moties Provinciale Staten Tata Steel” vast te stellen en aan Provinciale Staten te zenden. 6-9-2023: de interimcommissie van 15-05-2023 heeft niet ingestemd met het afdoen van deze motie. De motie blijft nog openstaan. De planning is dat de afhandeling van deze motie in GS van 12 sept aan de orde komt. 05-06-2023 Op 22 maart 2023 is een verzoek aan PS gedaan om deze motie af te doen. (kenmerk 1987567/ 1987583). 02-01-2023 Zie stavaza motie M170/2022. In de daar bedoelde brief wordt ook nader ingegaan op het punt uit deze motie inzake de DRI en een Kooksfabriek en een Hoogoven. 18-10-2022 De voortgang op deze motie zal voortaan gezamenlijk/in samenhang met die op motie 170 worden gecommuniceerd.

Provincie Noord-Holland

						15-08-2022 GS hebben op 30 maart 2022 per brief op de motie gereageerd (kenmerk 1796357/1796358). Als er nieuwe ontwikkelingen zijn worden PS daar opnieuw over geïnformeerd. 16-03-2022 GS werken aan een brief in reactie op de motie.
M127-2021	Windturbines en gemeentegrenzen	VVD, D66, PvdA, DENK, SP, JA21	05-07-2021	Kocken, R.	PS dragen het College van Gedeputeerde Staten op • om, voor het geval dat gemeenten hun verschillen van mening niet bilateraal kunnen oplossen, vanuit de provinciale regiefunctie de Noord-Hollandse gemeenten gezamenlijke uitgangspunten op te laten stellen als onderling afsprakenkader hoe om te gaan met de planning van eventuele	01-05-2025: geen wijzigingen. 10-02-2025: In het coalitieakkoord is afgesproken dat er een afsprakenkader moet komen tussen buurgemeenten waar windontwikkelingen plaatsvinden. Deze motie wordt afgehandeld in de windladder welke in ontwikkeling is. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024; geen wijzigingen 15-05-2024: geen wijzigingen. 08-02-2024: geen wijzigingen. 20-11-2023 geen wijzigingen 09-08-2023 geen wijzigingen.

					windturbines nabij gemeentegrenzen • om zich in te spannen om, indien deze situatie zich aan de provinciegrenzen mocht voordoen, met de aangrenzende gemeenten in onze buurprovincies over en weer tot vergelijkbare afspraken te komen • om tijdig vóór de behandeling van de Omgevingsverordening 2022 in de commissie RWK, de resultaten aan Provinciale Staten te rapporteren.	05-06-2023 De dicta van moties 127-2021, 108-2021, 24-2021 zijn dermate vergelijkbaar dat wij ten behoeve van het overzicht een gebundelde update geven voor de uitvoering van deze moties. Net als in de update van november op meerdere plekken weer voortgang in intergemeentelijke afstemming (zowel bestuurlijk als ambtelijk). Geingebied Binnen het Geingebied zijn in het verleden plannen en weerstand op plannen geweest voor de opwek van windenergie. Hierop heeft er een behoorlijke tijd de status-quo op gelegen. Plannen voor wind raken vaak aan meerdere gemeenten en mogelijk ook meerdere provincies, hier ook Noord-Holland. Inmiddels zijn er in de provincie Utrecht nieuwe stappen gezet. Er wordt een planMER doorlopen om de opwekpotentie, randvoorwaarden van 77 gebieden onderzocht. Het Geingebied maakt hier onderdeel van uit. Als provincie zijn we gesprekspartner binnen dit traject van de planMER en van de betrokken gemeenten. Holendrecht In de oksel van de Rijkswegen A9 en A2 is er vanuit een windcoörperatie en in afstemming met de gemeente Ouderkerk a/d Amstel een verkenning

						gaande naar de mogelijk potentie en binnen welke randvoorwaarden van opwek van windenergie. In opdracht van initiatiefnemer worden onderzoeken uitgevoerd. Als provincie hebben we reeds inhoudelijke opmerkingen en bedenkingen meegegeven. Als provincie onderhouden we het contact met betrokken en omliggende gemeenten en volgen we inhoudelijk de producten die worden opgeleverd en het proces wat partijen gezamenlijk doorlopen. Verwacht wordt dat komende maanden de eerste onderzoeken naar de randvoorwaarden gereed zijn om ambtelijk te bespreken. Groene Hart In het kader ven de Groene Hart NOVEX aanpak werken de drie Groene Hartprovincies en het rijk samen aan een onderzoek naar energieopwekking in het Groen Hart. Met dit wordt aan de hand van ruimtelijke scenario's verkent hoe energieopwekking op de langetermijn (2050) op een goede manier een plek kan krijgen in het Groene Hart. Dit onderzoek is bedoeld als inspiratie voor de RES en bouwsteen voor het toekomstperspectief Groene Hart wat vanuit de NOVEX wordt opgesteld. Diemerscheg

						Diemen is een planMer procedure gestart voor al haar windzoekgebieden. Mbt Diemerscheg – dat op de grens ligt met Amsterdam– wordt afstemming gezocht met Amsterdam die ook een planMER procedure voor haar windzoekgebieden doorloopt. Zowel Diemen als Amsterdam betrekken ons zorgvuldig bij de diverse stappen in dit proces. Windturbines Noorder IJ-plas | Cornelis Douwesterrein Door de buurgemeenten Oostzaan, Landsmeer, Zaanstad en Amsterdam is aan de provincie Noord-Holland gevraagd om de procescoördinatie op ambtelijk én bestuurlijk niveau tussen betrokken gemeenten op te pakken. Deze rol wordt ambtelijk door de provincie ingevuld en als bestuurder is Edward Stigter aanspreekpunt. Naast de rol van procescoördinatie is de provincie Noord-Holland tevens bevoegd gezag. Deze rol is wat de vergunningen betreft gedelegeerd aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Gemeenten en provincie zijn in nauwe afstemming betrokken bij de windopgave Noorder IJ-plas | Cornelis Douwesterrein. Het project bevindt zich in het eindstadium van de MER-fase. Provinciale Staten dienen nog een vvgb – verklaring van geen

						bedenkingen af te geven. Op de vergunningsaanvraag van de initiatiefnemer (5 samenwerkende Amsterdamse windcoöperaties) kan door bezwaarhebbenden beroep worden aangetekend. De samenwerking tussen de buurgemeenten is op het niveau van een goede buur en daar werken we continue aan verder. Haarlemmermeer We zijn in overleg met Haarlemmermeer over de verdere uitwerking van windzoekgebied Spoordriehoek. De gemeente heeft te kennen gegeven een gezamenlijk proces met de provincie te willen vormgeven ; de manier waarop onderzoeken wij momenteel. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht.

Provincie Noord-Holland

						04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeenten. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming

						tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied).
M108-2021	Motie gesprekken tussen buurgemeenten	DENK, PvdD	05-07-2021	Kocken, R.	PS verzoekt het college: - gesprekken te organiseren met en tussen buurgemeenten die zorgen uiten over gebrekkige afstemming ten aanzien van de plaatsing van windturbines; - te onderzoeken waar de knelpunten zitten en mogelijke oplossingen aandragen; - en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten.	1-05-2025: geen wijzigingen. 10-02-2025: In het coalitieakkoord is afgesproken dat er een afsprakenkader moet komen tussen buurgemeenten waar windontwikkelingen plaatsvinden. Deze motie wordt afgehandeld in de windladder welke in ontwikkeling is. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024: geen wijzigingen 15-05-2024: geen wijzigingen. 08-02-2024: geen wijzigingen. 20-11-2023: Wij hebben u apart per brief met kenmerk 1968654/1968756 over de uitvoering van deze motie geïnformeerd. Ook zijn in het uitvoeringsprogramma voor de RES, waar de colleges van B&W en GS mee hebben ingestemd, staan verschillende afspraken voor gesprekken

						tussen buurgemeenten. Zo hebben gemeenten ingestemd met de afspraak om gemeenten die grenzen aan hun zoekgebieden actief te betrekken te raadplegen. Daarbij gaat het ook over belanghebbenden en inwoners die aan deze gemeentegrenzen wonen. Er is afgesproken dat de provincie daarbij kan faciliteren, door bijvoorbeeld het organiseren van een omgevingstafel, of financiële ondersteuning bieden bij procesparticipatie. Er zijn door ons al verschillende vormen van omgevingstafels georganiseerd. Zo wordt gebruik gemaakt van onze regeling Ruimtelijke Samenhang, waar in opdracht van de provincie met verschillende gemeenten naar een gebied wordt gekeken. Ook kunnen gemeenten gebruik maken van onze regeling participatie. Hierbij ondersteunen we gemeenten met het opstellen van beleid, maar worden ook sessies georganiseerd. Tot slot werken we aan een afsprakenkader. Hoe een dergelijk kader er uit kan zien wordt bezien op basis van alle ervaringen die zijn opgedaan in het RES-proces. Van belang is te noemen dat een dergelijk kader niet vanuit de provincie op te leggen

						valt omdat we gelijkwaardig partner in de RES zijn. Wel kunnen we ambtelijk en bestuurlijk dit kader inbrengen. 09-08-2023: Wij hebben u recent apart per brief - kenmerk 1968654/1968756 - over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 05-06-2023 Zie update M230-2022: Wij hebben u recent apart per brief - kenmerk 1968654/1968756 - over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de

						RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht. 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen

						informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeenten. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied).
M106-2021	Motie RES: Bescherm natuur en cultuurhist	PvdD, PVDA, GL, D66, DENK	05-07-2021	Kocken, R.	PS roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - in het vervolgtraject van de RES terughoudend te zijn in de uitwerking van	1-05-2025: geen wijzigingen. 10-02-2025: Het IJmeer is in Amsterdam afgevallen als zoekgebied.

	orie in het IJmeer				zoekgebieden voor de opwekking van windenergie in het IJmeer	19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024: Amsterdam heeft een programma wind gemaakt op basis van een planMer. Uit het programma wind blijkt dat het Ijmeer niet meer in beeld is als zoekgebied voor windenergie 15-05-2024: Geen wijzigingen. 08-02-2024: Geen wijzigingen. 20-11-2023: Amsterdam heeft besloten om een plan-milieueffectrapport (planMER) op te stellen, dat gekoppeld wordt aan een nieuw ruimtelijk besluit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, het Programma Windenergie Amsterdam. In het planMER worden de milieueffecten van windenergie in de verschillende zoekgebieden in kaart gebracht zodat een nadere afweging en prioritering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Bij de besluitvorming over het Programma Windenergie Amsterdam – naar verwachting begin 2024- vindt de integrale belangenafweging plaats, waarbij de milieueffecten in het planMER, maar ook andere

						belangen, zoals de mogelijkheden voor inpassing op het elektriciteitsnet en energiesysteemefficiëntie, worden meegewogen. 09-08-2023: Amsterdam heeft besloten om een plan-milieueffectrapport (planMER) op te stellen, dat gekoppeld wordt aan een nieuw ruimtelijk besluit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, het Programma Windenergie Amsterdam. In het planMER worden de milieueffecten van windenergie in de verschillende zoekgebieden in kaart gebracht zodat een nadere afweging en prioritering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Bij de besluitvorming over het Programma Windenergie Amsterdam – naar verwachting begin 2024- vindt de integrale belangenafweging plaats, waarbij de milieueffecten in het planMER, maar ook andere belangen, zoals de mogelijkheden voor inpassing op het elektriciteitsnet en energiesysteemefficiëntie, worden meegewogen. 05-06-2023 Amsterdam heeft besloten om een plan-milieueffectrapport (planMER) op te stellen, dat gekoppeld wordt aan een nieuw ruimtelijk

						besluit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, het Programma Windenergie Amsterdam. In het planMER worden de milieueffecten van windenergie in de verschillende zoekgebieden in kaart gebracht zodat een nadere afweging en prioritering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Bij de besluitvorming over het Programma Windenergie Amsterdam – naar verwachting begin 2024– vindt de integrale belangenafweging plaats, waarbij de milieueffecten in het planMER, maar ook andere belangen, zoals de mogelijkheden voor inpassing op het elektriciteitsnet en energiesysteemefficiëntie, worden meegewogen. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht.

						04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES uitvoeringsprogramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 13-01-2022 In GS van 11-1 lag een voorstel over Uitvoeringsprogramma RES en voorstel afdoen moties. 04-11-2021 Gemeente Amsterdam is gestart met een reflectiefase. Hierin zullen zij een expertgroep natuur opzetten en daarin zal ook de provincie deelnemen. In deze reflectiefase worden alle (mogelijke) aandachtspunten voor de uitwerking van de RES-zoekgebieden besproken. Hier is bijvoorbeeld het nog uit te voeren onderzoek naar

						vogeltrekroutes een onderdeel van.
M104-2021	RES: Meer initiërende rol provincie	PvdD, PvdA, DENK	05-07-2021	Kocken, R.	PS roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - in het vervolgtraject van de RES een meer initiërende rol te nemen daar waar een zorgvuldige afweging in het geding komt.	1-05-2025: Geen wijzigingen 10-02-2025: Geen wijzigingen 11-09-2024: Geen wijzigingen 15-05-2024: Geen wijzigingen. 08-02-2024: Geen wijzigingen. 20-11-2023: Voortgang/afdoeningsvoorstel voor deze motie volgt begin 2024. 09-08-2023: Met de diverse aanmeldingen bij het Rijks OER-programma (Opwek Energie Rijksvastgoed) pakken we een initiërende rol. O.a. op het gebied van ruimtelijke samenhang tussen de zoekgebieden langs wegen. Hier lopen nu diverse projecten of staan gepland: -Energieroute Noord-Holland (A9, A5, A22): zie ook brief 1912240/1912497 -A1, A6 -A7, A8 (start najaar 2023)

						-A10 (start voorjaar 2024) Ook een meer initiërende rol in het kader van recente motie 230-2022 RES versnelling. 05-06-2023 Met de diverse aanmeldingen bij het Rijks OER-programma (Opwek Energie Rijksvastgoed) pakken we mee initiërende rol. O.a. op het gebied van ruimtelijke samenhang tussen de zoekgebieden langs wegen. Hier lopen du diverse projecten op of staan gepland: -Energieroute Noord-Holland (A9, A5, A22): zie ook brief 1912240/1912497 -A1, A6 -A7, A8 (start najaar 2023) -A10 (start voorjaar 2024) Ook een meer initiërende rol in het kader van recente motie 230-2022 RES versnelling. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022

						28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeenten. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden.

						Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied).
M24-2021	Betrek buurgemeenten óók bij het meten van draagvlak over het plaatsen van windturbines	DENK, JA21	08-03-2021	Kocken, R.	PS verzoeken het college GS: - Om bij gemeenten sterk aan te dringen op goede en adequate afstemming tussen de aangrenzende buurgemeenten van de zoekgebieden en daarover terug te rapporteren aan de Provinciale Staten	1-05-2025: geen wijzigingen 10-02-2025: In het coalitieakkoord is afgesproken dat er een afsprakenkader moet komen tussen buurgemeenten waar windontwikkelingen plaatsvinden. Deze motie wordt afgehandeld in de windladder welke in ontwikkeling is. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024: geen wijzigingen 15-05-2024: geen wijzigingen. 08-02-2024: geen wijzigingen. 20-11-2023: Wij hebben u apart per brief met kenmerk 1968654/1968756 over de uitvoering van

						deze motie geïnformeerd. Daarnaast zijn er gesprekken met gemeenten geweest over de behoefte van gemeenten hierin. Uit de gesprekken met gemeenten is de behoefte aan ondersteuning met name op windzoekgebieden gebleken. Het gaat hier om het bij elkaar brengen van gemeente met buurgemeenten, maar ook koppeling van initiatiefnemers met gemeenten. Vanaf juli 2023 is door ons een opdracht verleend aan een windkwartiermaker. Deze wordt nu op zeven trajecten ingezet. 09-08-2023: Wij hebben u recent apart per brief - kenmerk 1968654/1968756 - over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 05-06-2023 Zie update M230-2022: Wij hebben u recent apart per brief - kenmerk 1968654/1968756 - over uitvoering van deze motie geïnformeerd. We zijn momenteel in overleg

						met gemeenten voor verdere verkenning en uitwerking van de diverse versnellingsopties waaronder een kwartiermaker wind en zon. We hebben een extern bureau opdracht gegeven om het provinciale loket verder uit te werken. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de

						eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022. 04-11-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met buurgemeenten. Dit gebeurt ook steeds meer nu zoekgebieden concreter worden. Ambtelijk en bestuurlijk brengt de provincie dit punt in verschillende gremia in. Dit heeft ertoe geleid dat in het RES-uitvoeringsprogramma procesafspraken zijn gemaakt omtrent afstemming tussen buurgemeenten. Daarnaast pakken we op verzoek van specifieke gemeenten een rol om de dialoog en afstemming tussen buurgemeentes en andere belanghebbenden te faciliteren (bv bij Holendrecht en het Geingebied). 29-06-2021 Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met haar buurgemeenten, maar de

						provincie neemt, waar nodig een faciliterende rol op zich. Voorbeelden hiervan zijn wanneer het gebieden betreft die meerdere gemeenten of provincies beslaan (zoals het Geingebied), ofwel omdat gemeenten ons direct vragen om overleg te organiseren. Gedeputeerde Stigter heeft, na toezegging in de commissie RWK van 10 juni, bestuurlijk contact opgenomen met Amsterdam en provincie Utrecht. Ook heeft gedeputeerde Stigter een mail gestuurd aan de Stuurgroep NHZ om het belang van afstemming nogmaals te benadrukken. Naar aanleiding daarvan is in de stuurgroep NHZ op 25 juni de afspraak gemaakt om te komen tot een set samenwerkingsafspraken. Deze afspraken zullen zich niet inhoudelijk richten op de zoekgebieden, maar zijn vooral procesmatig van aard. Bijvoorbeeld over het uitnodigen van inwoners uit de buurgemeenten, de wijze van communiceren met inwoners, etc. Doel is om na het zomerreces een set afspraken klaar te hebben. 17-03-2021 Om bij de gemeenten erop aan te dringen om, in het kader van de mogelijke plaatsing van

						windturbines, óók de meningen van de bewoners te peilen die wonen aan de aangrenzende buurgemeenten van de zoekgebieden. Daarbij ook te wijzen op het belang van een goede afstemming tussen buurgemeenten. Team energietransitie neemt dit bij alle overleggen die we in het kader van de uitvoering RES hebben met gemeenten mee als standaard gespreksonderwerp.
M135-2020	Motie bij concept-RESsen over burgerparticipatie	D66,PvdA,VVD	05-10-2020	Kocken, R.	PS hebben de volgende wensen en bedenkingen bij de concept-RES NHZ of concept-RES NHN: • PS vragen GS om voortdurend aandacht te besteden aan tijd en ruimte voor zorgvuldige burgerparticipatie in het vervolgproces.	1-05-2025: geen wijzigingen. 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024; geen wijzigingen 08-02-2024: geen wijzigingen. 20-11-2023: Voortgang/afdoeningsvoorstel voor deze motie volgt begin 2024. 08-08-2023 In het Uitvoeringsprogramma voor de RES NHN en NHZ zijn afspraken gemaakt die moeten leiden tot zorgvuldige burgerparticipatie. Deze afspraken zijn gemaakt tussen de RES-partners. Aanvullend op deze afspraken bieden wij een provinciale regeling

						aan ter ondersteuning van zorgvuldige burgerparticipatie. Deze regeling biedt gemeenten en initiatiefnemers expertise op het gebied van participatie. Ook ziet deze regeling op het ontwikkelen van vormen van financiële participatie. De regeling is al door meerdere gemeenten benut bij het uitwerken van zoekgebieden. Daarnaast ziet ook de Rijksoverheid het belang van burgerparticipatie bij de energietransitie. De energietransitie kan alleen slagen als burgers op tijd weten dat er plannen zijn voor hun omgeving, door hen mee te laten denken en actief het gesprek aan te gaan over de veranderingen die hen te wachten staan. Daarom wordt er op Rijksniveau gewerkt aan een Kabinetsvisie burgerbetrokkenheid bij de energietransitie. Deze visie wordt in het voorjaar 2023 naar de Tweede Kamer gestuurd. 05-06-2023 In het Uitvoeringsprogramma voor de RES NHN en NHZ zijn afspraken gemaakt die moeten leiden tot zorgvuldige burgerparticipatie. Deze afspraken zijn gemaakt tussen de RES-partners. Aanvullend op deze afspraken bieden wij een provinciale regeling aan ter ondersteuning van zorgvuldige burgerparticipatie. Deze regeling biedt

						gemeenten en initiatiefnemers expertise op het gebied van participatie. Ook ziet deze regeling op het ontwikkelen van vormen van financiële participatie. De regeling is al door meerdere gemeenten benut bij het uitwerken van zoekgebieden. Daarnaast ziet ook de Rijksoverheid het belang van burgerparticipatie bij de energietransitie. De energietransitie kan alleen slagen als burgers op tijd weten dat er plannen zijn voor hun omgeving, door hen mee te laten denken en actief het gesprek aan te gaan over de veranderingen die hen te wachten staan. Daarom wordt er op Rijksniveau gewerkt aan een Kabinetsvisie burgerbetrokkenheid bij de energietransitie. Deze visie wordt in het voorjaar 2023 naar de Tweede Kamer gestuurd. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met

						daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 13-01-2022 In GS van 11-1 lag een voorstel over Uitvoeringsprogramma RES en voorstel afdoen moties. 04-11-2021 De leidraad financiële participatie is opgesteld in samenwerking met gemeenten en de participatiecoalitie. De conceptversie is besproken in de energieregio's en wordt in samenwerking met

						de energieregio's verspreid. Op basis van de leidraad wordt gewerkt aan een provinciaal kader omtrent financiële participatie en lokaal eigendom. Ook is in samenwerking met de energieregio's een kennissessie georganiseerd op dit thema. Begin 2022 wordt de leidraad met PS gedeeld. Naast deze aandacht voor financiële participatie, onderzoeken we momenteel hoe we gemeenten verder kunnen ondersteunen als het gaat om procesparticipatie bij de uitwerking van zoekgebieden. 29-06-2021 Er zijn in opdracht van de provincie door Berenschot tientallen gesprekken gevoerd met verschillende gemeenten, waterschappen en stakeholders uit het RES-proces. Er is geïnventariseerd waar de behoefte ligt op het onderwerp (financiële) participatie. Op basis van deze behoeften stelt Berenschot een Leidraad op om handvatten te geven aan de partijen hoe om te gaan met financiële participatie. Hierbij wordt ook ingegaan op de mogelijkheden voor inwoners met een kleinere beurs. Deze leidraad komt na de zomer richting PS.

						31-03-2021 We blijven inzetten op kennisdeling o.a. door het organiseren van een kennissessie over proces- en partiele participatie waar alle ambtelijk en bestuurlijk RES partners en stakeholders zijn uitgenodigd (25 maart). Ook is er een Katern Proces gemaakt plus twee infographics die laten zien wat er allemaal aan communicatie/participatie is gedaan in de aanloop naar de RES 1.0. Dit katern zit bij de RES 1.0 die vanaf eind april in besluitvorming gaat. Verder hebben een extern bureau opdracht gegeven om te inventariseren hoe we de gemeenten kunnen ondersteunen bij (financiële) participatie. 11-01-2021 Voor gemeenten die de procesparticipatie willen versterken, stellen wij reeds financiële middelen beschikbaar. Daarnaast wordt ingezet op kennisdeling over participatie (thematafel jongerenparticipatie). Momenteel wordt verkend hoe na de RES 1.0 de procesparticipatie door de provincie gefaciliteerd kan worden.
M125-2020	Koppel biodiversit	PvdD	05-10-2020	Kocken, R.	PS roepen GS op: de energietransitie waar	1-05-2025: geen wijzigingen. 10-02-2025: geen wijzigingen.

	eit aan de energietransitie				mogelijk aan opgaven voor biodiversiteitsherstel- en versterking te koppelen en dat ook te doen in het vervolgtraject van de RES.	19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024; geen wijzigingen 15-05-2024: geen wijzigingen. 08-02-2024: geen wijzigingen. 20-11-2023: Voortgang/afdoeningsvoorstel voor deze motie volgt begin 2024. 09-08-2023: De provinciale ondersteuningsregeling meervoudig ruimtegebruik stimuleert initiatiefnemers om in de vroege planfase van energieprojecten koppelkansen met o.a. leefbaarheid en biodiversiteit te onderzoeken. Ook werken het Rijk, de Provincies, de Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA), TenneT en groene partijen zoals de Vogelbescherming samen aan het traject Natuurinclusieve energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). Partijen spanning zich in om negatieve effecten op vogels en vleermuizen te beperken en werken toe naar het sluiten van een akkoord. Het akkoord zal afspraken bevatten over: mitigerende maatregelen, onderzoek en monitoring, populatieversterkende maatregelen, governance en financiering. Ten aanzien van natuurinclusieve zonneparken co-

						financierden we samen met 7 andere provincies nationaal onderzoek EcoCertified Solar Parks. Het onderzoek richt zich op wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor ontwerp en beheer van natuurinclusieve zonneparken. Er zijn in totaal 20 zonneparken geselecteerd voor empirisch onderzoek. Het meerjarige onderzoek is in februari j.l. van start gegaan en loopt tot 2025. Ook worden er in samenwerking met het programmabureau RES verschillende kennissessies georganiseerd waar natuurinclusieve energietransitie een onderdeel van is. Steeds meer gemeenten werken natuurinclusieve energietransitie uit in hun beleid. Een mooi voorbeeld is de gemeente Schagen, zij zijn voornemens om bij de aanleg van grote zonneparken natuurwaarden in het gebied toe te voegen. Ook vragen zij standaard een ecologische toets bij de aanvraag van een zonnepark. 05-06-2023 De provinciale ondersteuningsregeling meervoudig ruimtegebruik stimuleert initiatiefnemers om in de vroege planfase van energieprojecten koppelkansen met o.a. leefbaarheid en biodiversiteit te onderzoeken. Ook werken het Rijk, de Provincies, de Nederlandse

						WindEnergie Associatie (NWEA), TenneT en groene partijen zoals de Vogelbescherming samen aan het traject Natuurinclusieve energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). Partijen spannen zich in om negatieve effecten op vogels en vleermuizen te beperken en werken toe naar het sluiten van een akkoord. Het akkoord zal afspraken bevatten over: mitigerende maatregelen, onderzoek en monitoring, populatieversterkende maatregelen, governance en financiering. Ten aanzien van natuurinclusieve zonneparken co-financierden we samen met 7 andere provincies nationaal onderzoek EcoCertified Solar Parks. Het onderzoek richt zich op wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor ontwerp en beheer van natuurinclusieve zonneparken. Er zijn in totaal 20 zonneparken geselecteerd voor empirisch onderzoek. Het meerjarige onderzoek is in februari j.l. van start gegaan en loopt tot 2025. Ook worden er in samenwerking met het programmabureau RES verschillende kennissessies georganiseerd waar natuurinclusieve energietransitie een onderdeel van is. Steeds meer gemeenten werken natuurinclusieve energietransitie uit in hun beleid. Een mooi voorbeeld is de

						gemeente Schagen, zij zijn voornemens om bij de aanleg van grote zonneparken natuurwaarden in het gebied toe te voegen. Ook vragen zij standaard een ecologische toets bij de aanvraag van een zonnepark. 11-01-2023 Wij verwachten u in maart 2023, gelijktijdig met de RES-voortgangsrapportage, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 26-10-2022 28 november a.s. ligt er een brief over de RES monitor ter bespreking in de commissie RWK, met daarbij een bijlage waarin de voortgang van deze motie is toegelicht. 04-08-2022 Wij informeren u in oktober, tezamen met de eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief over de voorgang van deze motie. 13-04-2022 Wij verwachten u na de zomer, gelijktijdig met de

						eerste jaarlijkse voortgangsmonitoring van het RES Uitvoeringsprogramma, per brief te kunnen informeren over de voortgang van deze motie. 04-01-2022 Het voorstel tot afdoen van deze motie wordt besproken in de commissie van 10 februari 2022 04-11-2021 Aanvullende inzet natuurinclusieve energietransitie. Het Rijk, Provincies, NWEA, TenneT en groene partijen (Vogelbescherming Nederland, Zoogdiervereniging en de Natuur en Milieu Federaties) werken samen aan het traject Natuurinclusieve Energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). Het doel van dit traject is om te komen tot afspraken waarmee zowel wordt gezorgd voor de doorgang van de ontwikkeling van windparken en hoogspanningsverbindingen op land, als voor een vermindering van de negatieve effecten ervan op de staat van instandhouding van kwetsbare vogels en vleermuizen. Deze afspraken op hoofdlijnen zullen in de komende periode nader worden uitgewerkt tot een akkoord. Het totaalpakket aan gemaakte

						afspraken wordt vervat in een akkoord en een juridisch kader. M.b.t. natuurinclusieve zonneparken is inmiddels gestart met een nationaal onderzoek Ecocertified Solar Parks om te komen tot wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor beheer, inrichting en ontwikkeling van biodiversiteit in zonneparken. Het doel van Ecocertified Solar Parks is om te komen tot een label waarmee uitgangspunten uit de gedragscode Zon op Land nog beter zijn geborgd. De provincie co-financiert dit onderzoek. 25-05-2021: uit besluitenlijst GS d.d.11-05-2021: Besluit GS: 1. In te stemmen met de RES 1.0 NHN en de RES 1.0 NHZ; 2. De Statenvoordracht ter besluitvorming aan te bieden aan Provinciale Staten waarbij wordt voorgesteld om: - de RES 1.0 NHN en de RES 1.0 NHZ vast te stellen; - de volgende moties als afgedaan te beschouwen: 121-2020 (vogeltrekroutes); 125-2020 (biodiversiteit); 128-2020 (aanpassen SDE++); 131-2020 (effecten in beeld); 134-2020 (advies cie MER); 136-2020 (gedragscode BPL) en 138-2020

						(arbeidsmarktbeleid); 3. De portefeuillehouder Klimaat en Energie en wethouder Thijs Kroese (als technisch voorzitter van de Stuurgroep RES NHZ namens de energieregio Noord-Holland Zuid) te machtigen om de RES 1.0 van de respectievelijke energieregio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid, na besluitvorming door Provinciale Staten, aan te bieden aan het Nationaal Programma RES; 4. Vanuit het bovenlokale belang van de energietransitie de stuurgroepen RES NHN en RES NHZ de opdracht te geven om een uitvoeringsprogramma op te stellen, met daarin: - regionale samenwerkingsafspraken met betrekking tot: * de uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind; * de uitwerking van de Regionale Structuur Warmte; - afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0; - afspraken m.b.t. data en monitoring; - afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbudget; 5. Samen met de gemeenten van de deelregio's West-Friesland en Kop van Noord-Holland bij het

						Rijk aan te dringen op het mogelijk maken van het plan Duurzaam Leefbaar voor de Wieringerhoek. 31-03-2021 In de reactienota die door GS is vastgesteld is aangegeven hoe we deze motie gaan oppakken. Inmiddels is er een stroomschema “energie i.r.t. natuur, landschap en leefbaarheid” ontwikkeld in samenwerking tussen overheden en belangenorganisaties. Het stroomschema brengt in beeld welk beleid en ontwikkelprincipes er gelden op het gebied van natuur, landschap en leefbaarheid. Het schema moet gemeenten en belanghebbenden helpen in de verdere uitwerking van de zoekgebieden in de RES. En uitdagen om te komen tot biodiversiteitsvriendelijke keuzes. De komende tijd zal het stroomschema worden betrokken bij de uitwerking van de RES-zoekgebieden. 11-01-2021 In de reactienota die door GS is vastgesteld is aangegeven hoe we deze motie gaan oppakken. Op 12 december jl. vond de eerste ronde van de thematafel “Ontwikkelprincipes” plaats. Daar is

						kennis gedeeld tussen partners waaronder milieu- en natuurorganisaties over de koppeling van energietransitie met milieu en natuur. Ook de kennis die door het Nationaal Programma RES is opgedaan wordt hierbij ingebracht. Op 10 februari vindt een tweede ronde van deze thematafel plaats. De resultaten komen in een Stroomschema natuur, landschap en leefbaarheid. Het stroomschema brengt in beeld welk beleid en ontwikkelprincipes er gelden op het gebied van natuur, landschap en leefbaarheid. Het schema moet gemeenten en belanghebbenden helpen in de verdere uitwerking van de zoekgebieden in de RES.

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

Onderwerp	Behandeld in	d.d.	Pfh	Inhoud	Stand van zaken
pKEV (2 minuten-debat)	PS	02-06-2025	Kocken, R.	Gedeputeerde KOCKEN in reactie op JA21: Ja, nou, misschien moet u maar genoegen nemen met mijn algemene toezegging, want die gaat namelijk ook bijvoorbeeld richting de VVD, dat we voornemens zijn om in ieder geval een beperkt aantal pakketten ook te gaan doorrekenen bij de volgende pKEV.	
Cultuur (2 minuten-debat)	PS	02-06-2025	Olthof, J.	Mw. Bouhlel-Lascaris (SP): Ik werd benaderd – en dan kijk ik even naar de gedeputeerde of die mij daar het antwoord op kan geven – dat de steun die via de gemeenten loopt, dat dat alleen maar via teamsport gaat en niet via individuele sporten. En dat zou ik heel gek vinden. Dus kan u toezeggen dat dat voor alle verenigingen geldt en niet alleen voor teamsporten? Dank u wel. Gedeputeerde ROMMEL: Dank u, voorzitter. Om even met de laatste vraag te beginnen: ik moet u dat antwoord nu even schuldig blijven. Daar kom ik graag schriftelijk nog op terug.	
Rondvraag SP over geluidsoverlast	Leefomgeving	19-05-2025	Olthof, J.	De heer Dijksen (SP) vraagt om een toezegging van de gedeputeerde om de uitgebreidere	

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

boven Natura 2000-gebied op Texel				beantwoording van de vragen, schriftelijk toe te sturen. Gedeputeerde Olthof zegt dit toe.	
Openbaarmaking aanzeggings-besluit Kooksgasfabriek2	Leefomgeving	19-05-2025	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof weet niet of er voorbeelden zijn van kooksfabrieken waar helemaal geen ongare kooks voorkomen en hij zegt toe deze vraag schriftelijk te beantwoorden.	
Openbaarmaking aanzeggings-besluit Kooksgasfabriek2	Leefomgeving	19-05-2025	Olthof, J.	Aan motie 107-2024 wordt gewerkt en de gedeputeerde stelt voor om bij het eerstvolgende UNH-brief een update geven over deze motie.	
Uitvoeringsprogramma Cultuur - Verbreden & Verbinden 2025-2028	Leefomgeving	19-05-2025	Olthof, J.	Over motie M122-2024 stelt gedeputeerde Olthof dat de provincie geen lid kan worden van het wereldwijde netwerk van seniorvriendelijke gemeenten, maar dat enkele gemeenten wel lid willen worden. Mevrouw Van der Helm (50PLUS) betwist dit en wijst erop dat de provincie Brabant wel lid is. Gedeputeerde Olthof antwoordt dat slechts vier gemeenten zijn aangesloten en dat hij voldaan heeft aan het dictum van de motie. GS zal hier bij de volgende bespreking van de voorzieningen aandacht aan besteden.	

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

Provinciale Klimaat- en Energieverkenning (pKEV)	Leefomgeving	19-05-2025	Beemsterboer, J.	In reactie op de vraag van de ChristenUnie geeft gedeputeerde Beemsterboer aan dat de agenda duurzame circulaire economie op dit moment nog niet is verwerkt in het beleid en aanvullend daarop nog zal worden meegenomen. Gedeputeerde Beemsterboer zegt toe met een overzicht te komen van cijfers over de omvorming naar regeneratieve technieken en plantaardige landbouw. De evaluatie van de voedselvisie is in voorbereiding en wordt in september verwacht.	
Provinciale Klimaat- en Energieverkenning (pKEV)	Leefomgeving	19-05-2025	Kocken, R.	Na de zomer volgt een brief met de inventarisatie van koolstofverwijdering en een reflectie op de provinciale rol daarin. Deze sluit aan bij de routekaart koolstofverwijdering van het Rijk, zodra die beschikbaar is	
Waterstofprogramma Noord-Holland	Leefomgeving	24-03-2025	Kocken, R.	De uitvoeringsstrategie Waterstofprogramma Noord-Holland, waaronder de kaders voor de uitvoering en subsidieregeling, wordt nog voorgelegd aan PS. De doelen hierin worden zo SMART mogelijk geformuleerd.	
Toezegging in PS 16-12-2024 over energiebesparing splicht	Leefomgeving	24-03-2025	Kocken, R.	De heer Van der Heijden (D66) vraagt naar de status van de toezegging die op 16 december jl. is gedaan in de Provinciale Statenvergadering over het extra budget ter ondersteuning van de	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen bij de behandeling van de Kaderbrief.

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				handhaving van de energiebesparingsplicht. De voorzitter zegt toe dat hierop schriftelijk wordt teruggekomen met een antwoord door de gedeputeerde.	
Onderzoek TNO Klimaatrechtvaardigheid	Leefomgeving	13-02-2025	Kocken, R.	Over de vraag van de ChristenUnie naar de indicatoren per transitiepad geeft gedeputeerde Olthof aan dat in Q2 2025 de provincie terugkomt met een provinciaal klimaat- en energieverhaal, waarin per transitiepad wordt bekeken welke indicatoren van toepassing zijn. Dit zal besproken worden met Provinciale Staten en met andere bestuurslagen. In Q3 2025 zal een dashboard worden gepresenteerd om inzicht te bieden in de voortgang.	
Informatievoorziening U&H provinciale bedrijven 22 januari 2025	Leefomgeving	13-02-2025	Olthof, J.	Wat betreft de metingen bij ICL geeft gedeputeerde Olthof aan dat er nog vervolgmetingen gepland staan. De resultaten van de metingen uit oktober worden in principe over twee weken openbaar gemaakt. Tot die tijd heeft ICL nog de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen, wat de publicatie eventueel kan beïnvloeden. Over de beschikbaarheid van andere data geeft	Update 18-04-2025: Aan ICL is medegedeeld dat OD NZKG van plan is het emissiemeetrapport van 3 oktober jl. op haar website te publiceren. Omdat ICL belanghebbende is, is ICL in de gelegenheid gesteld haar zienswijze hierop te geven. ICL heeft zienswijze ingediend op het moment van openbaar maken van het emissiemeetrapport omdat het onderdeel uitmaakt van het lopende bezwaar op de LOD. De OD NZKG stelt de

				gedeputeerde Olthof aan dat hij dit op dit moment niet zeker weet. Hij zal dit schriftelijk laten beantwoorden.	openbaarmaking van de rapportage uit tot na de behandeling van bezwaar. Door de HAC is de zittingsdatum van 8 mei a.s. verdaagd tot nader order. ICL heeft meer tijd nodig om de stukken te beoordelen. Op 1 april 2025 zijn definitieve meetresultaten van de emissiemetingen – die OD NZKG heeft uitgevoerd november 2024 en in januari 2025 – bekend geworden. De rapportages daarvan worden op dit moment door OD NZKG beoordeeld. M.b.t. het emissiemeetrapport van oktober 2024 is een voornemen tot invordering aan ICL gestuurd (€125.000,–) i.v.m. een zoutzuur emissie overschrijding. ICL kan hierop zienswijze indienen. Er wordt volop gewerkt aan de ambtshalve wijziging van de vergunning (actualisatie) en de verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2025 het concept daarvan kan worden overlegd aan ICL en aan de bewoners rondom het bedrijf. Hiervoor zal door OD NZKG een bewonersbijeenkomst worden georganiseerd.

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

					Update 07-03-2025: Het bedrijf heeft voor de revisieaanvraag onvoldoende informatie aangeleverd. De OD NZKG heeft daarom de revisieaanvraag niet in behandeling genomen. De OD NZKG werkt nu aan de ambtshalve actualisatie van de vergunning van ICL. De OD heeft (om niet afhankelijk van het bedrijf te zijn) besloten om geen informatie bij het bedrijf op te vragen voorafgaand aan het maken van dit besluit. Dit besluit betreft nog geen volledige actualisatie. Voor de volledige actualisatie van de vergunning is in een latere fase technische bedrijfsinformatie nodig. Hier werkt de OD NZKG aan.
Rondvraag inzake agendapunt 12.c, bestrijdingsmiddelen, ingediend door Partij voor de Dieren.	Leefomgeving	13-02-2025	Olthof, J.	Mevrouw Egbers (PvdD) benadrukt dat het belangrijk is dat bestrijdingsmiddelen niet worden vergeten in de beleidsontwikkeling en vraagt of dit expliciet wordt meegenomen. Gedeputeerde Olthof geeft daarop een volmondige toezegging. Hij wijst erop dat de	Update 29-04-2025: Gewasbeschermingsmiddelen worden meegenomen in de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving. Effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zijn breder dan alleen gezonde leefomgeving. Vanuit deze breedte onderzoeken wij

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				Staten een motie hierover hebben aangenomen en dat deze zal worden uitgevoerd. In het beleid Gezonde Leefomgeving zal de provincie terugkomen op haar rol ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen.	momenteel welke juridische opties we als provincie hebben binnen de huidige wet- en regelgeving. Hierbij werken we nauw samen met andere provincies. Na het zomerreces bespreken we de juridische mogelijkheden met Provinciale Staten. Update 07-03-2025: De motie krijgt uitvoering in de beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving.
Herijking van de Regionale Energie Strategie - RES	PS	03-02-2025	Kocken, R.	Dan vroeg het CDA hoe dat nou is gegaan. En daar vroeg BBB ook naar. Die refereerde aan een brief van 30 januari waarin de gemeenteraad van Drechterland middels een motie de begrenzing van zoekgebied 15 in de RES heeft aangepast, en of dit verzoek in deze herijking is meegenomen. Nou, laat ik eerst zeggen, de brief van 30 januari, zoals u zult begrijpen, is niet verwerkt in deze stukken, want het stuk is niet aangepast. U heeft hier in de commissie over kunnen spreken met elkaar. Dat was voor 30 januari. Nu leven we daarna. Dus de brief, daar hebben wij inmiddels wel kennis van genomen, is ook met de	

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				gemeenten al besproken, dat wij die wijziging bij de definitieve voorlegging verwerkt zullen hebben. Dus de stukken zoals ze nu aan u voorliggen, worden in principe zoals u ze vaststelt, ter inzage gelegd. Dat is het concept. Uiteindelijk krijgt u hier ook, nadat alle zienswijzen daarop gegeven zijn en daar een antwoord op geformuleerd is, de gelegenheid om die nog definitief vast te stellen en dan zal die wijziging zijn doorgevoerd. Daar heeft de gemeente overigens ook van aangegeven dat ze daarmee akkoord is. Dus dan weet u dat ook.	
Kleedje leggen- grotere netcapaciteit claimen maar niet gebruiken	PS	03-02-2025	Kocken, R.	De heer KLEIN (CU): Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik heb ook weleens gehoord dat er wordt aan 'kleedje leggen' gedaan. Dus er wordt een heel grote netcapaciteit aangevraagd die niet feitelijk wordt gebruikt, maar wel bedoeld is om anderen in de weg te zitten. Heeft de provincie een goed overzicht van het gebruik van de vergunningen? Dus in hoeverre zijn de contracten die er zijn en de netcapaciteit die is toegekend in lijn met wat er daadwerkelijk wordt gebruikt? Gedeputeerde OLTHOF: Ja, dat is meer een	Update 12-03-2025: Komt in de technische briefing van 14 april aan de orde.

				algemene vraag die veel meer over algemeen het energieverbruik gaat. Wat ik wel weet uit gesprekken die ik heb gehad, is dat op dit moment vanuit de energieleveranciers, ja, juist heel erg teruggedrongen wordt om uiteindelijk te zorgen dat die lucht die in die contracten zit, eruit te krijgen, omdat we allemaal zien dat er inderdaad meer aangevraagd is en grotere contracten zijn dan dat er daadwerkelijk wordt gebruikt. Dus daar wordt zeker op gestuurd. Maar als u daar verder, breder over wil praten, dan stel ik voor om dat in een andere commissie te doen. Dat geldt niet alleen hier, maar dat geldt denk ik in bredere zin. De heer KLEIN (CU): Nou ja, ik zou graag willen of u kunt toezeggen dat u daar in het kader van de uitvoering van de datacenterstrategie ook aandacht voor blijft vragen bij de netbeheerders en de andere partijen die daar betrokken bij zijn. Gedeputeerde OLTHOF: Nou, ik denk dat die aandacht die u vraagt – ik kijk ook naar de collega – in brede zin ook bij de netbeheerders aan de	

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				orde zal worden gesteld. Dus dat kan ik doen.	
Onderzoek publiek warmtebedrijf en mogelijke rolneming provincie	Leefomgeving	20-01-2025	Kocken, R.	De heer Karar (PvdA) vraagt of in het vervolgonderzoek een vergelijking meegenomen kan worden tussen een individualistische aanpak door gemeenten en een aanpak waarin de provincie een grotere rol vervult. Dit hoeft niet alleen te gaan over de rol als aandeelhouder (rol vijf), maar ook over de financiële aspecten en het beperken van de onrendabele top (rol vier). Gedeputeerde Kocken bevestigt dat het financieel participeren als aandeelhouder verder wordt uitgezocht en dat dit vergelijk zal worden meegenomen in het vervolgonderzoek.	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen in het onderzoek.
Onderzoek publiek warmtebedrijf en mogelijke rolneming provincie	Leefomgeving	20-01-2025	Kocken, R.	Gedeputeerde Kocken reageert op de suggestie van BBB om de rapporten over warmtenetten minder omvangrijk te maken. Ze geeft aan de wens mee te nemen, maar benadrukt dat het onderwerp complexe en belangrijke beslissingen betreft. Daarom acht zij een gedegen en uitgebreide onderbouwing noodzakelijk om tot goede besluiten te komen. Wel belooft zij dat er een korte en krachtige samenvatting zal worden	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen in het onderzoek.

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				toegevoegd, zodat de kern van het rapport toegankelijk blijft. De omvang van het uiteindelijke rapport zal nog worden bepaald.	
Onderzoek publiek warmtebedrijf en mogelijke rolneming provincie	Leefomgeving	20-01-2025	Kocken, R.	De gedeputeerde geeft vervolgens aan dat de rechtsvorm van een mogelijke warmte-entiteit deel uitmaakt van het onderzoek en later opnieuw in de Staten besproken zal worden op basis van de resultaten.	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen in het onderzoek.
Herijking van de RES, Milieueffectrapport Wind op land 2024	Leefomgeving	20-01-2025	Kocken, R.	Ten slotte beantwoordt de gedeputeerde een eerdere vraag van de PVV over Bisfenol A (BPA). Ze meldt dat volgens onderzoek van de provincie Flevoland nauwelijks BPA vrijkomt bij windturbines. Het RIVM voert momenteel aanvullend onderzoek uit, en de provincie volgt dit nauwlettend. Ze voegt toe dat de hoeveelheid BPA die vrijkomt bij windturbines lager is dan wat men in een gemiddelde broodtrommel aantreft. De gedeputeerde zegt toe de bron van deze informatie te delen met de commissie.	
Herijking van de RES, Milieu-effectrapport	Leefomgeving	20-01-2025	Kocken, R.	De heer Van den Berg (JA21) vraagt verduidelijking over de status van het zoekgebied Wieringerhoek. Hij refereert aan een brief van gedeputeerde	**Update 27-05-2025:** Zoekgebied WFL 19 (Wieringerhoek) is aangepast, het deel gelegen in de gemeente Hollands Kroon is verwijderd. Zie voordracht

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

Wind op land 2024				Kocken van december 2024, waarin zou staan dat dit project op dat moment geen kans van slagen meer had. Hij vraagt welke gesprekken er nog lopen over dit zoekgebied en of de gedeputeerde aanvullende informatie hierover kan toezenden, omdat hij dit niet herkent uit de eerder verstrekte informatie. De gedeputeerde geeft aan dat de provincie eerder kansen zag in het zoekgebied en dat er nog een procedure loopt bij het Rijk (een RCR-procedure). Dit is volgens haar een belangrijke reden om het zoekgebied voorlopig niet uit de RES te schrappen. Ze biedt aan om aanvullende informatie over de lopende procedure na te zoeken.	RES 19-06-2025. **Hiermee kan deze toezegging worden afgedaan.**
Laatste begrotingswijziging 2024	PS	16-12-2024	Kocken, R.	Dhr. Kanik (D66 verzoekt gedeputeerde: -In 2025 voor de behandeling van de kaderbrief met een voorstel te komen voor een structurele dekking na 2025 voor de handhaving door de omgevingsdiensten op de energiebesparingsplicht van bedrijven. Daarbij rekening te houden met de aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie ‘uitvoering	Update 27-05-2025: Wordt meegenomen bij de behandeling van de kaderbrief.

				energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025'. Gedeputeerde KOCKEN: Ik neem uw suggestie wel mee en ik zal er in ieder geval vanuit mijn eigen Portefeuille zeker op aandringen dat we hier ook naar kijken.	
Concept Energievisie 2.0	Leefomgeving	09-12-2024	Kocken, R.	Over de vraag van GroenLinks over de pMIEK-warmteprojecten en de onduidelijkheid rond eigenaarschap, geeft Kocken aan dat zij hierop terugkomt, omdat het beschikbare antwoord de vraag niet volledig beantwoordt.	**Update 27-05-2025:** Zie vaststelling pMIEK (GS besluit 04-02-2025, C-agenda commissie Leefomgeving 24-03-2025). **Hiermee kan deze toezegging worden afgedaan.**
Concept Energievisie 2.0	Leefomgeving	09-12-2024	Kocken, R.	Mevrouw Vonck (PvdD) wijst erop dat juist de opschaling van decentrale, kleinschalige opwek, zoals door Liander benoemd, grote impact kan hebben op het netwerk. Ze pleit ervoor om in toekomstige energievisies meer aandacht te besteden aan deze ontwikkeling. Gedeputeerde Kocken vraagt verduidelijking of het vooral om bewonersinitiatieven gaat, of om het principe dat opwek en verbruik zoveel mogelijk lokaal moeten worden gekoppeld.	Update 12-03-2025: Dit zal in de discussie rondom de Energievisie 3.0 (2027) terugkomen.

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				Mevrouw Vonck (PvdD) ziet deze zaken als een samenhangende kwestie en stelt dat een koppeling tussen kleinschalige decentrale opwek en bewonerscollectieven een win-winsituatie kan opleveren. Gedeputeerde Kocken belooft de suggestie mee te nemen, maar geeft aan nog niet te kunnen zeggen in welke vorm dit zal worden uitgewerkt. Ze sluit af met de belofte om het onderwerp op de agenda te houden voor verdere overweging.	
Rondvraag VVD Normering uitstoot stof, geur en lawaai op basis van werkbezoek NRW (Noordrijn-Westfalen)	Leefom geving	02-12-2024	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof geeft aan dat aanvullende normeringen, zoals die in Noordrijn-Westfalen, mogelijk interessant zijn, maar dat het lastig wordt als Noord-Holland zelfstandig normen opstelt die juridisch niet afdwingbaar zijn binnen de huidige wetgeving. Hij wil onderzoeken wat de Duitse normen kunnen betekenen binnen de Nederlandse context, inclusief hoe die praktisch toepasbaar zijn en wat de juridische mogelijkheden zijn. Daarnaast belooft gedeputeerde Olthof om dit onderwerp op nationaal niveau aan de orde te stellen. Hij wil samen met andere partijen	Update 18-04-2025: Op 15 april 2025 is het laatste depositieonderzoek (najaar 2024) met Provinciale Staten gedeeld. In de begeleidende brief (2394477/2394480) geven wij een update hoe we normen en bijbehorende handelingsperspectief voor depositie van grofstof verkennen. Update 07-03-2025: Geen update Update 24-01-2025:

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				verkennen of er aspecten van de Duitse aanpak zijn die in Nederland gebruikt kunnen worden, met specifieke aandacht voor de toepassing in Noord-Holland. De gedeputeerde vraagt daarbij wel om realistische verwachtingen, omdat het proces tijd vergt en afhankelijk is van bredere regelgeving en samenwerking. Gedeputeerde Olthof erkent het belang van een level playing field op Europees niveau en ondersteunt het idee om dit onderwerp breder te trekken naar nationale en Europese schaal. Hij stelt voor om de normen te bespreken in bredere samenwerkingsverbanden, zoals de Expertgroep Gezonde Leefomgeving, om te verkennen hoe deze richtlijnen een rol kunnen spelen in het Nederlandse en Europese beleid. Gedeputeerde Olthof belooft de Staten op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.	Geen update
Informatievoorziening uitvoering en handhaving provinciale	Leefomgeving	02-12-2024	Olthof, J.	De heer Dijksen (SP) vraagt of Provinciale Staten op de hoogte worden gehouden van het onderzoek naar de onafhankelijke meetdiensten bij de omgevingsdiensten.	Update 18-04-2025: Het rapport van de verkenning om te komen tot meer landelijke meetdiensten is af als eindconcept. De OD NZKG wacht nu nog op

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

bedrijven 14 november 2024 (U&H brief)				Gedeputeerde Olthof bevestigt dat wanneer er meer duidelijkheid is over de vormgeving van een eventuele onafhankelijke meetdienst, Provinciale Staten hierover geïnformeerd zullen worden.	het commentaar van 1 deelnemer, alvorens zij een definitief exemplaar kunnen sturen. Update 07-03-2025: Geen update Update 24-01-2025: Geen update op dit moment.
Plan van Aanpak Beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving	Leefomgeving	02-12-2024	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof licht toe dat er een participatieplan in ontwikkeling is, waar PS over geïnformeerd zal worden zodra het gereed is. Een van de onderdelen van dit participatieplan is een symposium, dat naar verwachting in april 2025 zal plaatsvinden. De gedeputeerde nodigt Statenleden uit om suggesties voor dit symposium aan te dragen. Hij benadrukt dat dit informeel kan, bijvoorbeeld via het e-mailadres van de griffie. Over de discussie rond snelheidsverlagingen en het weren van auto's zegt de gedeputeerde dat dit buiten de context van dit plan valt. Hij verwijst naar een toekomstig actieplan geluid, waarin geluidsreductie rondom wegen aan bod zal	Update 18-04-2025: Het participatie- en communicatieplan is op 22 april 2025 vastgesteld door GS. Deze wordt met een begeleidende brief ter informatie aan PS gestuurd. De data voor de excursie en het symposium zijn veranderd: - Excursie PS: donderdag 16 oktober. - Symposium: maandag 17 november. Update 07-03-2025: Data voor symposium (5 juni) en excursie (23 juni) zijn vastgesteld. Voornemen is om met leden van de Commissie Leefomgeving een werkgroep in te richten, met de bedoeling dat PS-leden inbreng kunnen leveren voor het programma van beide evenementen. Het

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				komen. Dit onderwerp zal later terugkeren bij Provinciale Staten (cie. Ruimte)	Participatieplan wordt eind maart 2025 vastgesteld door GS, PS worden geïnformeerd middels een brief. Update 24-01-2025: Het participatieplan is bijna gereed, en wordt momenteel afgestemd met andere participatieprocessen die de provincie inricht. Op dit moment worden de data voor het symposium en een excursie gepland, voor beide momenten worden leden van de Commissie Leefomgeving uitgenodigd.
Begroting 2025	PS	11-11-2024	Olthof, J.	Voortgang Voorzieningen-akkoorden: Ik begrijp heel goed dat u op dit onderwerp graag de voortgang wil bespreken en ook: waar staan we nu, waar lopen we tegenaan? Dus ik doe de toezegging dat ik vóór de zomer bij u terugkom met een notitie waar ik de thema's (van de 3 ontraden moties*) terug laat komen, waar we dan in de commissie het gesprek over kunnen voeren. En dan kan ik ook de voortgang aan u rapporteren. * haast maken, versterken sociale cohesie en	Update 18-04-2025: Geen update Update 07-03-2025: Geen update Update 24-01-2025: Provinciale Staten worden voor de zomer geïnformeerd over de voortgang

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				minimaal voorzieningenniveau platteland	
Begroting 2025	PS	11-11-2024	Olthof, J.	Het vieren van de Nationale Dag van de Vrijwilliger. Ik heb dat ook even gevraagd aan de heer Heijnen, want ja, wat bedoelen we nu eigenlijk precies met deze motie? Wat ik u wil toezeggen, omdat wij ook die vrijwilliger ontzettend belangrijk vinden, als ook een belangrijk onderdeel van die samenleving, dat wij rondom de Dag van de Vrijwilliger in de socials en via onze nieuwsbrief er ook aandacht aan willen besteden. En als het gaat over de vrijwilligersprijs wil ik dat ook graag even mee terugnemen om dat eens even met de gemeenten en met andere partijen te beoordelen: hoe zou je dat kunnen gaan doen? Want er zijn honderdduizenden vrijwilligers in Noord-Holland en wie gaat nu uiteindelijk bepalen wie de vrijwilliger van het jaar is?	Update 18-04-2025: Geen update Update 07-03-2025: Geen update Update 24-01-2025: Geen update
Begroting 2025	Leefomgeving	21-10-2024	Kocken, R.	Gedeputeerde Kocken reageert op de vragen van PvdD over de CO2-reductiedoelstellingen en het Energie Dashboard. Ze legt uit dat de prognose	Update 22-11-2024: In Q2 2025 wordt de nieuwe prognose voor

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				voor de CO2-reductie in het tweede kwartaal van 2025 naar Provinciale Staten wordt gestuurd. Wat betreft de energiebesparing en het Energie Dashboard geeft ze aan dat de stukken hierover vandaag door haar staf zijn gegaan. Ze verwacht dat deze stukken volgende week door GS worden goedgekeurd en vervolgens aan PS worden doorgestuurd, zodat de Staten hier indien gewenst over kunnen spreken. Gedeputeerde Kocken stelt voor om schriftelijk terug te komen op de vraag over de specifieke cijfers van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de Omgevingsdienst (OD) waarop zij zich baseert.	broeikasgasreductie naar PS gestuurd.
Afdoen motie M41-2020 Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur (PNSI)	Leefomgeving	21-10-2024	Olthof, J.	Gedeputeerde reageert op de vraag van het CDA over het voorzieningenakkoord. Hij geeft aan dat hij nooit heeft gezegd dat dit akkoord in Q2 2025 klaar zou zijn, maar dat hij verwacht tegen die tijd meer informatie te kunnen geven over de voortgang.	**Update 5 juni 2025:** Zie Voortgangsbericht Voorzieningen (B-agenda Leefomgeving 26-06-2025). **Hiermee kan deze toezegging worden afgedaan.** Update 18-04-2025:

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

					Deze motie is eerder afgedaan. De toezegging die daaruit voortkwam loopt mee met het informeren van Provinciale Staten over de stand van zaken voorzieningenakkoord in Q2 2025. 22-11-2024: Provinciale Staten worden geïnformeerd in Q2 2025
Noord-Hollandse Klimaataanpak	PS	30-09-2024	Kocken, R.	Dan kom ik bij Volt. Daar is gevraagd volgens mij om participatie en draagvlak en krijgen wij de analyse? De analyse gaat, als het goed is, voor de kerst naar de Staten toe. Dan volgens mij meneer Teeuwen. Hij vroeg of er over aardwarmte een update kan komen in de commissie Leefomgeving. Dat lijkt me prima. Dat doen we graag.	Zie Participatie Noord-Hollandse Klimaataanpak (C-agenda Leefomgeving 20-01-2025) 27-05-2025: Geen update.
Noord-Hollandse Klimaataanpak	Leefomgeving	16-09-2024	Kocken, R.	Gedeputeerde Kocken geeft aan dat de provincie samen met TNO werkt aan de ontwikkeling van een afwegingskader voor klimaatrechtvaardigheid, dat ze begin volgend	**Update 27-05-2025:** - Bijstelling Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025: C-agenda Leefomgeving 19-06-2025;

				jaar hoopt te presenteren aan Provinciale Staten. Dit kader biedt ruimte om de term beter te definiëren en toe te passen, waarna het verder vastgesteld kan worden. Daarnaast gaat ze in op de vraag over de energiebesparingsplicht en de strengere handhaving hiervan, waarbij werd aangegeven dat dit soms niet goed gaat. Gedeputeerde Kocken erkent dat deze signalen bekend zijn en meldt dat er momenteel een tussenevaluatie van het energiebesparingsakkoord wordt uitgevoerd. De resultaten hiervan, inclusief aanbevelingen voor verbetering, worden verwacht in het vierde kwartaal van 2024, en ze deelt die graag met Provinciale Staten zodra ze beschikbaar zijn. Gedeputeerde Kocken pleit ervoor om zowel mitigatie als klimaatmaatregelen te combineren, en geeft aan dat de provincie hierop stuurt met ondersteuning van Deltares. Zodra de uitkomsten van deze samenwerking beschikbaar zijn, zal ze deze delen met Provinciale Staten.	- Deltares onderzoek: C-agenda Leefomgeving 24-03-2025; - Onderzoek TNO Klimaatrechtvaardigheid: besproken in februari: B-agenda Leefomgeving 13-02-2025; - Participatie Noord-Hollandse Klimaataanpak: C-agenda Leefomgeving 20-01-2025 **Hiermee kan deze toezegging worden afgedaan.** Update 22-11-2024: Zowel het Deltares onderzoek naar synergie mitigatie- en adaptatiemaatregelen als afwegingskader klimaatrechtvaardigheid worden begin 2025 naar PS gestuurd. Ook vormen ze input voor de pKEV rapportage. De tussenevaluatie van het energiebesparingsakkoord is inmiddels met PS gedeeld (C-agenda 02-12-2024)

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				Gedeputeerde Kocken reageert op de vraag van Volt over de analyse van de inwonersparticipatie. Ze geeft aan dat Provinciale Staten eind oktober een brief met extra informatie hierover kunnen verwachten. Over geothermie meldt ze dat er recent een onderzoek is afgerond in Noord-Holland Zuid, waarvan de resultaten binnenkort bekend worden gemaakt. Geothermie wordt daarnaast opgenomen in de regionale structuur Warmte.	
Startnotitie Gezonde Leefomgeving	PS	15-07-2024	Beemsterboer, J.	Toekomst omgevingsdiensten De heer Roosendaal (VVD): En daarom wil ik u vragen of u wilt meedenken over echt een stelselwijziging willen we een beter onderscheid maken tussen die provinciale taken en die gemeentelijke taken. We zien het ook bij recreatieschappen. Alles staat op afstand. We kunnen moeilijk invloed uitoefenen, we hebben geen meerderheden. We moeten wel betalen. En de resultaten blijven achter. Dat vraagt soms om niet te denken binnen de kaders, maar juist buiten de kaders, met elkaar, constructief. En hoe	Update 24-01-2025: 23 januari 2025 is een discussienota Omgevingsdiensten van VVD en GL besproken in de commissie, waar dit aan bod kwam. Update 22-11-2024: Geen update op onderstaande. Update sept. 2024: Er is een landelijke interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Daar wordt onder meer gewerkt aan robuuste en

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				staat u daartegenover om echt te bekijken: moeten provinciale diensten per se worden beperkt tot de provincie? Moeten ze worden beperkt tot Noord-Holland als het gaat over die specialisatie? Gedeputeerde Olthof: Voorzitter, ik begrijp het punt van de heer Roosendaal. En dat we die discussie moeten voeren, lijkt me prima…… Maar dan lijkt het me goed om daar een keer een andere discussie met elkaar, een ander moment, voor te kiezen om deze discussie ook in aanwezigheid van collega Beemsterboer met elkaar over de toekomst van die omgevingsdiensten te praten. Want het gaat echt om een stelselwijziging die veel verder gaat. En de vraag is: willen we dat op onze nek halen. Want we zijn ooit bij een provinciale milieudienst weggekomen om tot een omgevingsdienst te komen, juist om kennis te bundelen.	toekomstbestendige omgevingsdiensten. Het IBP VTH loopt per 30 september 2024 af. Daarnaast zijn de Noord-Hollandse OD's een verkenning gestart naar de meest effectieve vorm(en) van samenwerking naar de toekomst toe. Voorstel is om de uitkomsten van het IBP en de verkenning van de directeuren van de Noord-Hollandse OD's eerst af te wachten voordat we andere stappen nemen.
Kaderbrief 2025	PS	08-07-2024	Olthof, J.	Motie 56 van JA21, D66 en de SP over een actieve houding ten aanzien van de Tweede Kamermotie onafhankelijk meten Tata Steel:	Update 18-04-2025: Geen update.

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				Gedeputeerde Olthof: Ja, ik maak een afspraak met de staatssecretaris en met de minister; ja, ik ga vragen wat hij met deze motie gaat doen; ja, ik ben bereid om de informatie en alles wat hij nodig heeft om advies te krijgen over deze motie ook beschikbaar te stellen. Dus in die zin, om nu vooraf al die informatie op te zoeken en wat er allemaal nodig is, dat doe ik dan even niet. Maar ik ga wel dat gesprek aan.	Update 07-03-2025: Geen update. Update 24-01-2025: Geen update op onderstaande (ligt nog bij het ministerie van IenW). Update 22-11-2024: Geen update op onderstaande. Update sept. 2024: In de brief “Voortgangsbrief Actieagenda OVV Industrie en Omwonenden” van 5 september 2024 gaat de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat in op de motie Teunissen. De brief is hier te vinden: pdf (overheid.nl). Aangegeven wordt dat als onderdeel van de Actieagenda Industrie en omwonenden een onderzoek wordt uitgevoerd wat in kaart brengt wat nodig is om onafhankelijke emissiemetingen de standaard te maken binnen het VTH-stelsel, welke verbeteringen er mogelijk zijn ten aanzien van het meten en controleren van

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

					schadelijke emissies bij bedrijven die de gezondheid van omwonenden nadelig kunnen beïnvloeden en wat hiervan de voor- en nadelen zijn.
Omgevingsdiensten: Zienswijze Provinciale Staten op de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	Leefomgeving	15-02-2024	Beemsterboer, J.	De heer Roosendaal (VVD) stelt voor om een evaluatiesessie te organiseren met de gedeputeerde en de betrokken commissie, specifiek gericht op de toekomst van de omgevingsdiensten. Hij oppert het idee dat bestuurlijk Nederland eenvoudiger kan worden gemaakt door omgevingsdiensten volledig onder provinciale verantwoordelijkheid te brengen, waardoor er slechts met één partij hoeft te worden samengewerkt. Dit zou mogelijk een herverdeling van middelen vanuit gemeentefondsen naar de provincie vereisen. De zorg van de heer Roosendaal is gericht op de financieringsstructuur. Hij stelt voor om in een technische briefing of een vergelijkbare setting te overwegen hoe deze structuur mogelijk efficiënter en effectiever kan worden gemaakt, en hoe dit standpunt mogelijk gecommuniceerd kan worden richting de Tweede Kamer, waar deze	Update 24-01-2025: 23 januari 2025 is een discussienota Omgevingsdiensten van VVD en GL besproken in de commissie, waar dit aan bod kwam. 16-04-2024: geen nadere update. 15-03-2024: Er is een landelijke interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Daar wordt onder meer gewerkt aan robuuste en toekomstbestendige omgevingsdiensten. Ook wordt daar een landelijke financieringssystematiek opgesteld. Daarnaast zijn de Noord-Hollandse OD's een verkenning gestart naar de meest effectieve vorm(en) van samenwerking naar de toekomst toe. In beide ontwikkelingen is het opschalen naar één provinciale OD geen reële oplossingsrichting (vooral geen bestuurlijke

Provincie Noord-Holland

Openstaande toezeggingen commissie Leefomgeving 19 juni 2025

				discussie volgens de heer Beemsterboer thuishoort. Gedeputeerde Beemsterboer aanvaardt dit voorstel.	draagvlak bij gemeenten). Voorstel is om de uitkomsten hiervan eerst af te wachten voordat we andere stappen nemen.
Omgevingsdiensten: Zienswijze Provinciale Staten op de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	Leefomgeving	15-02-2024	Beemsterboer, J.	De heer Teeuwen (BBB) verwijst naar het rapport 'Omgevingsdiensten in beeld 2023' van Twynstra Gudde, dat een aanbeveling doet voor meer samenwerking en uniformiteit in de rapportages door de Omgevingsdiensten. De heer Teeuwen heeft behoefte aan een verdere concretisering, bijvoorbeeld in de vorm van een stappenplan. De BBB overweegt een motie op dit onderwerp. Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan dat hij eerst wil nagaan of het verstandig is om op dit moment al toezeggingen te doen en belooft op een later moment hierop terug te komen.	Update 24-01-2025: 23 januari 2025 is een discussienota Omgevingsdiensten van VVD en GL besproken in de commissie, waar dit aan bod kwam. 16-04-2024: geen nadere update. 15-03-204: De commissie Van Aartsen heeft in 2021 geconcludeerd dat het VTH-stelsel niet functioneert als bedoeld. Op basis daarvan is het landelijke interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) gestart waar het Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en OM samen werken langs 6 pijlers om het VTH-stelsel te verbeteren. De pijlers zijn: 1.Robuuste omgevingsdiensten en financiering 2.Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging 3.Informatievoorziening VTH

					4.Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt 5.Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving 6.Monitoring kwaliteit milieutoezicht Dit programma loopt tot Q3 2024. De resultaten van dit programma moeten zorgen voor meer samenwerking en uniformiteit tussen de omgevingsdiensten en de verschillende bevoegde gezagen. In april 2024 komt GS met een brief aan PS over de voortgang en de tussentijdse resultaten van het IBP VTH. In het kader van pijler 1 (robuuste omgevingsdiensten) zijn de Noord-Hollandse OD's op eigen initiatief een verkenning gestart naar de meest effectieve vorm(en) van samenwerking naar de toekomst toe. Het voorstel is om deze brief, de afronding van het IBP VTH én de verkenning van de samenwerking af te wachten.

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving
19 juni 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'25	Do.				'26				'27		Behandeling
	19-05	19+ 26-06	15-09	13-10	24-11	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	GS	
Algemeen												
Eerste Begrotingswijziging											allen	13 feb. 2025 in cie., 10 mrt. in PS
Jaarstukken en Kaderbrief											allen	19 juni 2025 in cie., 30 juni in PS **Behandeling Kaderbrief in cie. Bestuur 19 juni 2025**
Tweede begrotingswijziging											allen	15 sept. 2025 in cie., 29 sept. in PS
Begroting											allen	13 okt. 2025 in cie., 3 nov. in PS
Laatste begrotingswijziging											allen	24 nov. 2025 in cie., 8 dec. in PS
Portefeuille Klimaat en Energie												
NH Klimaataanpak – def.											Kocken	30-09-2024 vaststelling PS (1xp.4 jaar)
Prognose CO2 reductie											Kocken	**Q3** (C-agenda)
TNO onderzoek evaluatie van klimaatrechtvaardigheid in provinciaal beleid											Kocken	2 dec. 2024 brief Klimaatrechtvaardigheid (C-agenda) 20-01 technische briefing TNO onderzoek 13-02 TNO onderzoek B-agenda Q3 dashboard t.b.v. inzicht in voortgang (C-agenda)
Energievisie 2.0 en pMIEK 2.0											Kocken	-24-03 C-agenda: Door GS vastgesteld als bouwsteen voor de Omgevingsvisie -2027 actualisatie Energievisie op hoofdlijnen; Vervolgens actualisatie pMIEK
Provinciale Klimaat en Energieverkenning (pKEV)											Kocken	14-04 Technische briefing 19-05 B-agenda
Bijstelling Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025											Kocken	**19-06** (C-agenda)
Onderzoek Randstedelijke Rekenkamer Netcongestie											Kocken	15-09 voordracht in cie., 29-09 in PS

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving
19 juni 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'25	Do.				'26				'27		Behandeling
	19-05	19+ 26-06	15-09	13-10	24-11	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	GS	
Regioadvies voor pVAWOZ & Netuitbreiding NHN											Kocken/ Rommel	-24-03 informatiebrief met planning (C-agenda) -26-05 BOT-overleg -24-11 B-agenda
Resultaat onderzoek governance publiek warmtebedrijf en provinciale rolneming											Kocken	2 dec. 2024 technische briefing 20-01 B-agenda
Vaststellen Waterstofprogramma Noord-Holland (actualisatie Waterstofstrategie 2020)											Kocken	-24-03 voordracht in cie., 07-04 in PS **-jaarlijks vanaf 2026: update voortgang** **-19-06: Uitvoeringsregeling subsidie duurzame waterstofprojecten NH 2025-2026 (C-agenda)** **-Q4 Waterstofstrategie (B-agenda)**
Windladder											Kocken	**26-06** B-agenda
Voordracht def. VVGB Windturbine Boekelerdijk in Alkmaar											Kocken	**26-06** voordracht in cie., 30-06 of 07-07 in PS
Herijking Regionale Energiestrategie (RES) NHN en NHZ											Kocken	16 sept. 2024 technische briefing 20-01 concept RES in cie., 03-02 in PS 19-06 vaststellen def. RES (incl. MER) in cie., 30-06 of 07-07 in PS
Noord-Hollandse toelichting bij de halfjaarlijkse NPRS-foto											Kocken	2 dec. 2024 (C-agenda) 27-02 Techn.briefing RES data en cijfers
Beleidsregels overdracht bevoegdheden bij windprojecten en afdoeningsvoorstel M230-2022											**Kocken**	**n.n.b.**
Portefeuille Gezondheid en Milieu												
Omgevingsdiensten (OD's)												

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving
19 juni 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'25	Do.				'26				'27		Behandeling
	19-05	19+ 26-06	15-09	13-10	24-11	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	GS	
Expertmeeting Omgevingsdiensten												**22 mei**
											Beem-sterboer	13-02 1e Begrotingswijziging 2025 OFGV en kadernota 2026 ODNHN; **19-06** 2e Begrotingswijziging en Begroting OFGV; **19-06** Begrotingswijziging 2025 ODIJ en ODNZKG (ODNHN n.v.t.); **19-06** Jaarrekening, Resultaatbestemming en Begroting ODIJ, ODNZKG en ODNHN; **19-06** Kadernota 2026 ODIJ, ODNZKG en OFGV ter info; 15-09 of 13-10 Jaarrekening en Resultaatbestemming OFGV
Viermaandelijkse brief Uitvoering & Handhaving (U&H-brief, voorheen VTH-brief)											Olthof	3 x per jaar op B-agenda (gelijk aan P&C cyclus: bij 1e begrotingswijziging, kadernota en begroting)
Jaarverslag Uitvoering en Handhaving (U&H) provinciale bedrijven 2023											Olthof	**15-09** C-agenda
Jaarverslag Uitvoering en Handhaving (U&H) 2024											Olthof	Q4 C-agenda
Overeenkomsten en uitvoeringsprogramma's 2026 Omgevingsdiensten											Olthof	Q1 2026 C-agenda
Tata Steel												
Uitvoeringsprogramma OD NZKG voor Tata Steel												

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving
19 juni 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	‘25	Do.				‘26				‘27		Behandeling
	19-05	19+ 26-06	15-09	13-10	24-11	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	GS	
Voortgangsrapportage programma Tata Steel 2024-2030											Olthof	19-06 C-agenda
-Voortgang project Heracless-Groen Staal Tata Steel -MER en vergunningaanvragen Tata Steel Heracless-Groen Staal											Olthof	-voortgang 20-01 C-agenda -Q3 C-agenda
Jaarrapportages luchtmeetnetten											Olthof	**-15-09** C-agenda
Eerste concept monitoring rond Tata Steel											Olthof	Z.s.m. via dashboard waarover PS worden geïnformeerd. (zie brief 2376264/2376267, C-agenda 24 maart 2025)
Gezonde Leefomgeving												
Expertmeeting Gezondheidsverschillen												**18 of 22 september**
Excursie Gezonde Leefomgeving											**Olthof**	**16-10 middag**
Symposium Gezonde Leefomgeving											**Olthof**	**17-11 middag**
Juridisch handelingsperspectief gewasbeschermingsmiddelen											**Olthof / Kocken**	**Q4 B-agenda**
Beleidsvoorstel gezonde leefomgeving; beleidskader											Olthof	Q1 2026 A-agenda (vaststelling door PS)
Beleidsvoorstel gezonde leefomgeving: programma											Olthof	Q2 2026 B-agenda (vaststelling door GS)
Portefeuille Voorzieningen, Cultuur en Sport												
Voorzieningenakkoord											Olthof	19-06: notitie met stand van zaken voorzieningen (B-agenda)

Planningsoverzicht commissie Leefomgeving
19 juni 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na laatste commissievergadering

	'25	**Do.**				**'26**				**'27**		**Behandeling**
	19-05	**19+ 26-06**	**15-09**	**13-10**	**24-11**	**Q1**	**Q2**	**Q3**	**Q4**	**Q1**	**GS**	
Cultuurconvenant 2025-2028 OCW - Noord-Holland											Olthof	13-02 C-agenda
Uitvoeringsprogramma Cultuur - verbreden & verbinden 2025-2027											Olthof	19-05 B-agenda
Advies PS aan Commissariaat voor de Media: aanwijzing regionale publieke media-instellingen											Olthof	13-10 in cie., 03-11 in PS
Uitgangspunten Sportbeleid NH											Olthof	24-03 B-agenda, komt terug op A-agenda (eind 2025 of begin 2026)

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier dhr. R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
R. Cebula
CZ/FIN

Telefoonnummer (023) 514 4964
cebular@noord-holland.nl

Verzenddatum

22 MEI 2025

Kenmerk
2315423/2406773

Uw kenmerk

Betreft: Jaarstukken 2024

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de jaarstukken 2024

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

1. Voordracht PS
2. Jaarstukken 2024

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2024 1
1. Inleiding 3
2. In één oogopslag 6
Jaarverslag 10
3. Programmaverantwoording 2024 11
Programma 1 Bestuur 12
Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving 22
Programma 3 Ruimte en Wonen 31
Programma 4 Bereikbaarheid 41
Programma 5 Natuur en landelijk gebiedaccountant 54
Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur 74
Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie 84
4 Paragrafen 90
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 91
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 105
4.3 Financiering 108
4.4 Bedrijfsvoering 113
4.5 Wet open overheid 120
4.6 Verbonden partijen 121
4.7 Grondbeleid 137
4.8 Provinciale heffingen 142
5 Jaarrekening 150
6. Bijlagen 256

1. Inleiding

Inleiding

De economie ontwikkelde zich in 2024 gematigd positief. Er was een bescheiden groei (ongeveer 1%) en een lage werkloosheid. Met als kanttekening dat de inflatie duidelijk hoger was dan in andere landen van de EU. Die hoge inflatie kan leiden tot hogere looneisen die de arbeidsverhoudingen onder druk zetten, en zorgt voor onzekerheid bij consumenten.

Die onzekerheid wordt ook gevoed door de onzekere internationale situatie. Denk aan de oorlog in Oekraïne en het aantreden van een Amerikaanse president die dreigt met tariefmuren en handelsoorlogen. De Nederlandse economie is afhankelijk van internationale handel. Daarbij zijn vooral de ontwikkelingen binnen de EU van belang. In 2024 is de samenstelling van het Europees Parlement sterk veranderd en in het najaar trad een nieuwe Europese Commissie aan. Begin 2025 hebben de Bondsdagverkiezingen in Duitsland plaatsgevonden, dat een belangrijke handelspartner is. Internationale politieke en economische ontwikkelingen raken ook het provinciale beleid. Zo zet de provincie zich samen met gemeenten in om opvangplaatsen te realiseren voor Oekraïense vluchtelingen. En ook de provincie krijgt te maken met gestegen prijzen voor energie, grondstoffen en de inhuur van aannemers. De arbeidsmarkttekorten hebben invloed op de provinciale organisatie en op de planning van grote opgaven en projecten. Ook de financiële positie van de provincie vereist specifieke aandacht. Uitgaven uit de lopende begroting moet de provincie financieren door op verantwoorde wijze leningen aan te gaan.

Het aantreden van het kabinet-Schoof had in 2024 uiteraard een directer effect op het provinciale beleid. Dit kabinet kiest op enkele beleidsterreinen een andere koers, vergeleken met het kabinet-Rutte IV. Dat stelt de provincie voor uitdagingen, vooral binnen het domein van natuur en landbouw. Het vervallen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied en het Transitiesfonds maakt het halen van de doelen voor het landelijk gebied onzeker.

Dat neemt niet weg dat acute problemen rond stikstof en mest opgelost moeten worden. Tegelijk zijn er op korte termijn veel nieuwe woningen nodig en vinden grote veranderingen plaats in het landelijk gebied. Het elektriciteitsnet moet worden versterkt om netwerkcongestie te verminderen en verduurzaming mogelijk te maken. Bij het realiseren van de grote ruimtelijke transities in het landelijk gebied heeft het kabinet de medewerking van provincies nodig. Maar die kunnen hun medewerking pas verlenen als er helderheid bestaat over landelijke (juridische) kaders, de bestuurlijke rolverdeling en de bekostiging. In de tweede helft van 2024 hebben de provincies hierover intensief met het kabinet overlegd, met als doel om meer duidelijkheid te krijgen. De aanvullende kabinetsplannen om de stikstofuitstoot te verlagen en Nederland ‘van het slot te krijgen’ zijn door provincies kritisch ontvangen. Het ontbreekt aan financiering om natuurdoelen te behalen en ook is onduidelijk in hoeverre deze plannen zullen leiden tot de noodzakelijke vermindering van de stikstofuitstoot. Daardoor kan de vergunningverlening niet voor de zomer op gang komen.

Het provinciebestuur van Noord-Holland probeert, rekening houdend met de veranderingen in de buitenwereld, koersvast uitvoering te geven aan het coalitieakkoord ‘Verbindend vooruit!’. Ondanks alle onzekerheden en externe ontwikkelingen heeft de provincie in 2024 de doelen weer dichterbij weten te brengen.

Leeswijzer

In deze leeswijzer vindt u een overzicht van de opbouw van de jaarstukken en een toelichting op een aantal algemene onderdelen.

Het "Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)" schrijft voor welke onderdelen opgenomen moeten worden in de jaarstukken van een provincie. De jaarstukken van de provincie Noord-Holland voldoen hieraan.

De jaarstukken 2024 van de provincie Noord-Holland zijn als volgt opgebouwd:

Inleiding en leeswijzer

Jaarverslag

- Programmaverantwoording
- Paragrafen

Jaarrekening

- Overzicht van baten en lasten en toelichting
- Balans en toelichting
- SiSa-verantwoording
- Rechtmatigheidsverantwoording

Bijlagen

Met de Brede Basismonitor Noord-Holland worden de belangrijke trends in de provincie op een overzichtelijke en systematische manier gevolgd. Met als doel het verbeteren van de informatie- en sturingswaarde van het beleid. Een deel van de indicatoren komt voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Provincies zijn verplicht deze indicatoren op te nemen in de begroting en jaarrekening. De overige indicatoren sluiten aan bij diverse landelijke en provinciale monitoren. Voor de indicatoren in deze jaarstukken wordt de Brede Basismonitor gebruikt. De Brede Basismonitor kunt u raadplegen via de website: https://cijfers.noord-holland.nl/content/bredebasismonitor

De Brede Basismonitor kan niet gebruikt worden ter verantwoording voor het gevoerde beleid en doet geen uitspraak over de effectiviteit, efficiency of legitimiteit van het beleid. De maatschappelijke en beleidsopgaven zijn namelijk complex en kennen meerdere betrokken actoren en autonome trends. Daardoor is het directe effect van provinciaal beleid op de waargenomen trends in de Brede Basismonitor niet aan te tonen. De monitor kan wel aanleiding geven tot verdiepend onderzoek, evaluaties of het maken van nieuw beleid. Een aantal indicatoren uit de Brede Basismonitor is niet direct te koppelen aan de begroting. Dat komt met name doordat het brede ontwikkelingen zijn die niet specifiek raken aan een begrotingsprogramma. Deze zijn wel opgenomen in de Brede Basismonitor omdat ze relevante trends weergegeven.

Jaarverslag

Het jaarverslag sluit qua opbouw verplicht aan bij de programmabegroting.

De jaarrekening

De financiële jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting, de balans en de toelichting, de gerealiseerde baten en lasten per taakveld en de SiSa-verantwoording. Sinds boekjaar 2023 maakt daarnaast de rechtmatigheidsverantwoording deel uit van de jaarrekening. Deze documenten tezamen vormen de onderwerpen waar de accountant hoofdzakelijk de controle op richt. Deze beoordeelt daarbij of de getallen en toelichtingen een getrouwe weergave zijn van de werkelijkheid. Daarnaast beoordeelt de accountant of het oordeel van het college in de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft van het financieel handelen en rechtmatige (volgens de regels) totstandkoming van de baten, lasten, balansmutaties en specifieke uitkeringen.

2. In één oogopslag

In één oogopslag (x 1.000 euro)	Ontwerp begroting 2024 **	Actuele begroting 2024 **	Jaarrekening 2024 **	Bedrag verschil *
Lasten	720.494	711.644	621.094	90.550
Baten	-636.807	-698.992	-697.788	-1.203
Saldo van baten en lasten	**83.687**	**12.653**	**-76.694**	**89.347**
Stortingen reserves	182.834	359.366	366.491	-7.126
Onttrekking reserves	-266.520	-425.563	-395.810	-29.753
Resultaat	**0**	**-53.544**	**-106.013**	**52.468**

*een positief verschil is voordelig
**een negatief bedrag bij resultaat is voordelig

Analyse jaarstukken op hoofdlijnen
De jaarstukken bieden inzicht in de cijfers van het afgelopen jaar en kunnen het vormgeven van de kaderbrief ondersteunen. In de kaderbrief worden de strategische beleidsdoelen en financiële kaders voor de komende periode besproken. Deze verbinding zorgt ervoor dat lessen uit het verleden zoveel mogelijk worden meegenomen in de kaderbrief en de begroting, hetgeen bijdraagt aan goede keuzes op toekomstige uitdagingen en het meerjarig en structureel in evenwicht houden van inkomsten en uitgaven.

Het rekeningresultaat 2024 voor bestemming bedraagt € 106 miljoen voordelig. Dit is te verklaren door de vrijval van de voorziening lening Pallas van € 44 miljoen (minder lasten), meer dekkingsmiddelen (meer baten) van € 60,9 miljoen ten opzichte van de ontwerp begroting, onderbesteding op programma's die als gevolg van reservemutaties het resultaat met € 1,1 miljoen beïnvloeden.

Bijkomende dekkingsmiddelen

De bijkomende dekkingsmiddelen (€ 60,9 miljoen meer baten) komen voort uit bijstellingen van Rijksuitkeringen bij de mei-, september- en decembercirculaires (waarvan € 22,1 miljoen algemene uitkering en € 24,7 miljoen decentralisatie-uitkering), meer opbrengst uit opcenten (€ 2,9 miljoen) en dividenden (€ 11,2 miljoen). De provincie heeft geen invloed op de bijstellingen van Rijksuitkeringen. De trend is dat de laatste jaren in de decembercirculaire meer baten staan opgenomen dan wij hebben begroot op basis van de meicirculaire. Het blijft voor de provincie een uitdaging hoelang het Rijk hiermee doorgaat. Tegelijkertijd is het belangrijk voorzichtig te blijven uitgeven, aangezien de uitkering van het provinciefonds vanaf 2025 en verder onder druk staat en het, na het wegvallen van het transitiefonds, niet helder is waar het Rijk wel en geen geld voor geeft.

Onderbestedingen

Naast de bijkomende dekkingsmiddelen wordt het voordelige resultaat veroorzaakt door onderbestedingen bij verschillende programma's (totaal € 55,4 miljoen minder lasten, waarvan € 1,1 miljoen betrekking heeft op het resultaat).

Deze onderbestedingen zijn met name bij programma 4 op diverse onderhoudswerkzaamheden en minder subsidieaanvragen. Diverse structurele onderhoudswerkzaamheden, subsidieaanvragen en/of investeringen zijn nog niet gerealiseerd, waardoor de bestedingen doorschuiven naar volgend jaar of volgende jaren. Deze meevaller door uitgestelde projecten en subsidieaanvragen is eenmalig als gevolg van de complexiteit van de (onderliggende) projecten. Door de lagere lasten is deels ook het saldo van de reservemutaties lager. Het effect hiervan is dat de reservemutaties (saldo van stortingen en onttrekkingen) € 54,3 miljoen lager zijn. Zodra deze investeringen (alsnog) worden gestart, nemen de uitgaande kasstromen toe, evenals de financieringsbehoefte. Deze toename in de financieringsbehoefte kan leiden tot extra rentelasten.

Mede door de ontwikkelingen op het gebied van het provinciefonds, de wijzigingen vanuit het Rijk, inflatie (stijgende kosten), het doorschuiven van investeringen, blijft de situatie op langere termijn aandacht vragen.

Financiële positie 2024
De totale omvang van de algemene reserve van de provincie bedraagt eind 2024 €147 miljoen en is circa 27% van de structurele algemene dekkingsmiddelen. De financiële verordening stelt de ondergrens voor het eigen vermogen op 25%, wat overeenkomt met €137 miljoen eind 2024. Dit biedt een buffer tegen financiële tegenvallers. De provincie heeft de beschikking over beperkte liquide middelen. Aan de passiva-zijde van de balans staan de algemene reserve en andere reserves, terwijl de activa-zijde de bezittingen bevat, zoals investeringen in bruggen, panden, en wegen die in het verleden zijn aangelegd. Bij nieuwe investeringen moet er geld worden geleend, wat op de balans verschijnt als zowel een investering als een schuld die moet worden afbetaald. De netto schuldquote in 2024 (van 62%) is lager dan de begrote 86% doordat er minder vreemd vermogen is aangetrokken en de baten van de provincie ook hoger zijn uitgevallen dan begroot. Door uitgestelde investeringen, lagere uitgaven dan verwacht (onderbesteding op diverse onderhoudswerkzaamheden), de hogere Rijksuitkeringen bij dekkingsmiddelen en ontvangen Specifieke uitkeringen (SPUK) van het rijk (leiden nooit tot een resultaateffect omdat hier altijd lasten tegenover staan) was er een positieve kasstroom in 2024. Deze oorzaken – uitstel van investeringen, projecten en hogere dekkingsmiddelen – leiden ook tot een positieve bijstelling van het EMU-saldo. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht. Het EMU-saldo over 2024 geeft aan dat de provincie via reële transacties afgelopen jaar minder uitgegeven heeft dan dat de provincie heeft ontvangen.

Resultaat ten opzichte van laatste begrotingswijziging
Over een deel van het gerealiseerde resultaat van € 106 miljoen (van 2024) zijn Provinciale Staten bij de laatste begrotingswijziging 2024 geïnformeerd (stand laatste begrotingswijziging met een resultaat van € 53,5 miljoen). Dit resultaat kwam toen met name door hogere dekkingsmiddelen en ook op verzoek van GS en PS intensievere monitoring op budgetuitputting. Dit heeft voornamelijk in programma 4 (bij OV-concessies en (onderhoud)-infrastructuur) en programma 7 (bij algemene uitkering) geleid tot aanzienlijke bijstellingen in de laatste begrotingswijziging. De nadruk in de voorliggende jaarstukken ligt bij de geactualiseerde begroting 2024 (laatste begrotingswijziging). Het rekeningresultaat ten opzichte van het begrotingsresultaat is met € 52,5 miljoen toegenomen.

Hieronder volgt een beknopte opsomming van de grootste verschillen (van in totaal € 52,5 miljoen): Deze opsomming is op hoofdlijnen en verklaart dus niet het volledige verschil.

Programma 4 Bereikbaarheid
Lagere lasten van totaal € 7,6 miljoen op diverse onderhoudswerkzaamheden. Dit heeft te maken

met onder andere de daling van energieprijzen op wegenonderhoud. Ook is er voor onderhoud minder uitgegeven vanwege geplande werkzaamheden die niet volledig zijn uitgevoerd.

Programma 5 Natuur en Landelijk Gebied
Hogere lasten van € 6,7 miljoen BIJ12/Faunafonds. De achterliggende oorzaak hiervan is dat het aantal aanvragen fors is toegenomen (35% meer aanvragen ten opzichte van 2023) en het schadebedrag per aanvraag hoger is. De financiële gevolgen van faunaschade lopen sterk op. Dit komt niet alleen door ganzen, maar zeker ook door schade van de houtduif bij kapitaalintensieve gewassen (zo is bijvoorbeeld de schade aan bloemkool gestegen van € 0,9 miljoen naar € 5,3 miljoen).

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur
Voor de Pallas-reactor is een rentedragende geldlening van € 43,9 miljoen (incl. toevoeging rentebestanddeel) verstrekt. De gehele lening van € 43,9 miljoen was voorzien. In 2024 is de publieke financiering (Rijk) voor Pallas definitief geworden en daarmee is invulling gegeven aan de vereisten voor vrijval van de voorziening. Voor het programma Economie, Leefbaarheid en Cultuur betekent dit een totaal voordeel van € 40 miljoen. De rente op de lening aan stichting Pallas was (totaal € 3,9 miljoen) is vrijgevallen in programma 7 overzicht algemene middelen en organisatie.

Programma 7 Overzicht algemene middelen en organisatie
In 2024 waren de capaciteitskosten € 8,3 miljoen lager dan begroot. Dit is het gevolg van lagere loonkosten door een krappe arbeidsmarkt. Met name in technische functies zoals projectleider en ingenieur speelt deze krapte. Daarnaast waren er onzekerheden over de vraag of er extra budgetten zouden komen voor nieuwe opgaven vanuit het Rijk, bijvoorbeeld in het groene domein. De provincie wilde gereed zijn voor deze nieuwe opgaven en daarom is een formatie-uitbreiding in de begroting opgenomen. Omdat de onzekerheden bleven, is er voorzichtig omgegaan met het invullen van vacatures.

De afwijking in de baten wordt veroorzaakt door meerdere factoren. Zo nam de algemene uitkering van het provinciefonds met € 7,4 miljoen toe vanwege nieuwe decentralisatie-uitkeringen.

Reservemutaties
De afwijking op de stortingen bedraagt € 7,1 miljoen (meer gestort) en op de onttrekkingen € 29,8 miljoen (lagere onttrekkingen). Bij de stortingen gaat het voornamelijk om twee grote mutaties die niet begroot waren. Dit betreft een overheveling vanuit een reserve en een storting aan de reserve bedrijfsvoering vanwege de lagere materiële personeelslasten. De lagere onttrekkingen kennen diverse oorzaken, waaronder € 12,5 miljoen aan lagere uitgaven door het uitstellen van investeringen, projecten of onderhoud, evenals een vermindering in subsidieaanvragen binnen programma 4. Binnen programma 5 bedraagt het totaal € 13,3 miljoen. Deze lagere uitgaven leiden daarom tot een lagere onttrekking aan de reserves.

Alle verschillen zijn gedetailleerd per programma terug te vinden in hoofdstuk jaarrekening 5.1.1.

Balans 2024 zie uitgebreide balans en volledige toelichting in 5.1 Balans en Toelichting

ACTIVA		31-12-2024	31-12-2023
		x € 1.000	x € 1.000
	Materiële vaste activa	**1.177.066**	**1.120.038**
	Financiële vaste activa	**347.178**	**287.897**
	Vlottende Activa	**255.898**	**190.788**
	Totaal	**1.780.142**	**1.598.723**
PASSIVA		**31-12-2024**	**31-12-2023**
		x € 1.000	x € 1.000
	Eigen Vermogen	**1.060.218**	**983.523**
	Waarvan Algemene Reserves	146.958	119.569
	Waarvan Bestemmingsreserves	807.247	819.875
	Gerealiseerd resultaat	106.013	44.080
	Voorzieningen	**29.467**	**30.954**
	Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer	**160.000**	**0**
	Vlottende Passiva	**530.457**	**584.247**
	Totaal	**1.780.142**	**1.598.723**

Investeringen in infrastructuur en duurzame projecten zijn voortgezet, waaronder een bedrag van € 10,5 miljoen voor NNN (€ 1,8 miljoen gedekt door het programma Natuur), en € 7,2 miljoen voor strategische grondaankopen. Verder werd in 2024 € 69,4 miljoen geïnvesteerd in openbare ruimte met maatschappelijk nut, zoals grond-, weg- en waterbouwkundige werken.

Voor de Pallas-reactor een rentedragende geldlening van € 43,9 miljoen (inclusief toevoeging rentebestanddeel) verstrekt. De gehele lening van € 43,9 miljoen was voorzien en opgenomen op de balans. Deze voorziening is nu vrijgevallen en als voordeel in de exploitatie opgenomen. Daarnaast vonden in 2024 agiostortingen plaats in deelnemingen (verbonden partijen) die beleidsdoelen voor ons realiseren. De grootste investeringen bedroegen in 2024 € 9,7 miljoen voor het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) en € 4 miljoen voor ROM InWest Regio B.V. Daar tegenover staan toevoegingen aan de voorziening waardering verbonden partijen voor InWest Regio B.V., ROM InWest B.V., PDENH en Life Science Fund Amsterdam (LSFA) B.V. van totaal 3,2 miljoen.

De financiering van bovenstaande activiteiten kwam gedeeltelijk uit vooruit ontvangen SiSa-middelen, maar vooral vanuit de beschikbare liquide middelen en het aantrekken van vreemd vermogen (totaalfinanciering). Het aantal SiSa-regelingen stijgt nog steeds. Door de stijging van de doeluitkeringen (SiSa-regelingen) en de verstrekking van subsidies zijn ook de vooruitbetaalde bedragen toegenomen met € 38,2 miljoen. Daarnaast is er € 7,4 miljoen aan subsidies begroot waarvan de besteding (de last) in 2025 en verder valt.

Vanwege de beperkt beschikbare liquide middelen van de provincie is het noodzakelijk om vreemd vermogen aan te trekken om de activiteiten te kunnen financieren. Voor 2024 zijn twee langlopende leningen bij de BNG aangetrokken om een mogelijke overschrijding van de kasgeldlimiet te voorkomen. De eerste lening (€ 70 miljoen) dient in 2025 te worden afgelost, de tweede lening (€ 90 miljoen) in 2026. De liquiditeitspositie wordt toegelicht in de paragraaf financiering.

Jaarverslag

3. Programmaverantwoording 2024

Programma 1 Bestuur

Doelenboom

1. Bestuur
1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur
1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's
1.3 Uitvoeren van rijksbeheertaken
1.4 Belangen van de provincie behartigen op landelijk en Europees niveau

Maatschappelijk doel

Overheden raken steeds meer met elkaar verweven. Gemeenten werken veel samen in regionaal verband, terwijl regio's en lidstaten meer te maken krijgen met Europese regelgeving. Dit besef van verbondenheid zet de provincie Noord-Holland aan tot samenwerken over de eigen bestuurlijke grenzen. Met als streven om van Noord-Holland, samen met inwoners en partners, een nog mooiere provincie te maken, en de kwaliteit van het openbaar bestuur te versterken. De provincie Noord-Holland werkt als een democratisch, transparant en inclusief provinciebestuur, met oog voor iedereen en waardering voor inbreng van buiten.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1 Bestuur

	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	24.068	25.031	25.440	-410
Baten	-59	-446	-452	6
Saldo van baten en lasten	24.009	24.585	24.989	-404
Stortingen reserves	1.243	1.200	1.200	0
Onttrekking reserves	0	-2.209	-2.242	33
Resultaat	**25.252**	**23.576**	**23.947**	**-371**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
1	Randstedelijke Rekenkamer	Rekenkamerfunctie
1	Interprovinciaal Overleg (IPO)	Belangenbehartiging provincies

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de bijlage van de jaarstukken.

1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur

Wat hebben we bereikt?

1. Het beschermen van de integriteit van het openbaar bestuur in Noord-Holland.

2. Het versterken van het vertrouwen en draagvlak, door duidelijke, effectieve en betrouwbare communicatie.

3. Het actief betrekken van Noord-Hollanders bij beleids- en besluitvorming.

4. Het bieden van adequate ondersteuning van het provinciaal bestuur.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie voert diverse integriteitsonderzoeken uit. Deze kunnen vallen onder de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur). In het kader van deze wet zijn de volgende natuurlijke personen en rechtspersonen onderzocht:

- Aanvragers en houders van omgevingsvergunningen (milieudeel).
- Inschrijvers van aanbestedingen in de sectoren bouw, ICT en milieu.
- Aanvragers of ontvangers van subsidies en participanten aan vastgoedtransacties.

Met de Bibob-toetsen is in 2024 de integriteit van het handelen van het provinciebestuur gewaarborgd. De provincie Noord-Holland voert op verzoek ook Bibob-onderzoeken uit voor de provincie Utrecht, de provincie Flevoland en incidenteel voor Noord-Hollandse gemeenten.

De provincie deelde in 2024 haar kennis met andere overheden. Bijvoorbeeld door bijeenkomsten te organiseren en te participeren als spreker bij bijeenkomsten.

1.2 Voor de provinciale organisatie is een coördinator integriteit aangesteld. Dit om integer handelen blijvend onder de aandacht te brengen en om dilemma's op het terrein van integriteit mee te bespreken. De provincie wil verder een goed en veilig werkklimaat bieden. Daarom is er beleid om niet-integer gedrag of ander gedrag dat grensoverschrijdend of ongewenst is, tegen te gaan. En om professionele tegenspraak te stimuleren. De stappen die gezet zijn om dit te bereiken, staan in het jaarverslag Integere en Weerbare Provincie.

2.1. Op basis van het nieuwe coalitieakkoord kwam er een nieuwe communicatiestrategie (2024–2027). Deze is besproken met PS. De strategie rust op 3 pijlers: bouwen aan vertrouwen, vinger aan de pols en zorgen voor verbinding.

2.2. Het nieuw sponsorbeleid 2024-2027 is vastgesteld door PS. In aanvulling hierop is een tijdelijke sponsorregeling voor kleine sportevenementen ingesteld. Ook is een start gemaakt met de voorbereiding voor SAIL Amsterdam, een groot sponsorevenement, waarvoor zowel in de begroting 2024 als 2025 extra budget beschikbaar is gesteld.

2.3. De provincie heeft een aantal activiteiten uitgevoerd waarvoor in het coalitieakkoord extra geld beschikbaar is gesteld. Het gaat om activiteiten op het gebied van inwonersparticipatie, het scholierenprogramma, grote communicatiecampagnes, deelname aan Pride en aandacht voor het koloniale verleden (Keti Koti). Op het gebied van participatie vond in 2024 onder meer een grote

participatiecampagne plaats over de bereikbaarheid van de kust bij Bloemendaal en Zandvoort. Ook kwamen er plannen voor participatie rond Regie op de Ruimte en werd het online platform Open Stad in gebruik genomen.

3.1. In overleg met de werkgroep participatie van PS zijn onderwerpen geselecteerd voor inwonersparticipatie waarbij geëxperimenteerd zal worden met nieuwe vormen van participatie. Inmiddels is het plan voor de inwonersparticipatie rond Regie op de Ruimte besproken met PS.

3.2 De vernieuwing van de website is vrijwel gereed. De verwachting is dat de nieuwe site in het eerste kwartaal van 2025 live gaat. De studio is onder meer ingezet voor interne en externe uitzendingen, webinars en video-opnamen.

4.1. De Statengriffie faciliteerde PS bij alle vergaderingen en ondersteunde de agendacommissie en het presidium. De Statengriffie maakte de activiteiten van PS zichtbaar met live-uitzendingen van de vergaderingen en vertelde over het werk van PS, onder meer via de website, sociale media en persberichten.

4.2. De Statengriffie organiseerde de 19e Willem Arondéuslezing die Natascha van Weezel op 15 mei uitsprak in de Grote of St.-Bavo Kerk in Haarlem.

4.3. GS kregen secretariële ondersteuning, vervoer voor de GS-leden en ondersteuning bij de organisatie en uitvoering van representatieve bijeenkomsten.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 1.1 — Faciliteren van het provinciaal bestuur (bedragen x €1.000)

	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	10.939	14.782	15.568	-786
Baten	-59	-434	-447	13
Saldo van baten en lasten	10.880	14.348	15.121	-773
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	**10.880**	**14.348**	**15.121**	**-773**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie heeft zich in 2024 samen met gemeenten ingezet om de kwaliteit van het openbaar bestuur verder te versterken.

- Regionale en gemeentelijke ontwikkelingen werden tijdens collegebezoeken en ambtsbezoeken van de commissaris van de Koning (CdK) besproken.
- In deze gesprekken hebben gemeenten regelmatig hun zorgen geuit over de houdbaarheid van de gemeentelijke financiën op lange termijn.

- Deze signalen bespraken GS binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) en met het Rijk.
- Daarnaast ondersteunde de provincie gemeenten om de bestuurskracht te versterken. Hierdoor kwamen gespreken tussen gemeenten op gang. Twee daarvan kozen voor samenvoeging (Hilversum en Wijdemeren).
- De provincie heeft samen met de gemeente Dijk en Waard een evaluatieonderzoek gedaan naar de uitkomsten van de herindeling Langedijk – Heerhugowaard. Dit gebeurde op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het onderzoek kwam voort uit een motie van de Tweede Kamer, met het verzoek om te onderzoeken of een grenscorrectie voor Sint Pancras en Koedijk een duurzame oplossing is. Dit bleek niet het geval.

2. In 2024 heeft de provincie het beleid op verschillende terreinen bijgestuurd en verantwoord op basis van actuele informatie en data. Dit gebeurde op het terrein van het Provinciaal Programma Landelijk gebied (PPLG), mobiliteit, economie, wonen en energietransitie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Regiomanagers zijn het vaste aanspreekpunt voor de partners in de acht bestuurlijke regio's in de provincie (Amstelland-Meerlanden, Westfriesland, Kop van Noord-Holland, regio Alkmaar, Gooi en Vechtstreek, Zuid-Kennemerland en IJmond en Amsterdam). Ze zijn verantwoordelijk voor het inhoudelijk verbinden van het netwerk in de regio en de provinciale organisatie.

In de Gooi en Vechtstreek kwam in 2024 een nieuwe samenwerkingsagenda tussen de provincie en regio tot stand. Voor andere regio's, zoals Zuid-Kennemerland, zijn opties voor een vervolg in kaart gebracht. Het uiteindelijke product verschilt per regio (de vorm en inhoud van een regionale samenwerkingsagenda en de onderlinge uitvoeringsafspraken). Het gezamenlijk proces hiertoe is leidend. Voor Noord-Holland Noord (NHN) werd al samengewerkt in het kader van het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord. Door de Regiodeal te ondersteunen, wordt de samenwerking verstevigd. Op die manier zijn bijdragen geleverd aan de bestuurlijke, regionale samenwerkingsbijeenkomsten en (meer structureel) aan het Integraal Bestuurlijk Afstemmingsoverleg NHN. Bij de Amstelscheg was de inzet om de vijf betrokken overheden tot een gezamenlijk toekomstkader te laten komen. Er zijn regiobezoeken voor GS georganiseerd (met alle colleges van de gemeenten in de bestuurlijke regio's en de waterschappen), twee kennismakingsbijeenkomsten met GS en PS, diverse ambtelijke praktijkbezoeken en een MT-tour naar Noord-Holland Zuid.

1.2 De provincie Noord-Holland leverde een actieve bijdrage aan de samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam (MRA), door zowel ambtelijke als bestuurlijke inzet. Daarbij stond in 2024 de opstelling van een nieuwe MRA-Agenda voor de periode 2025–2028 centraal. Deze agenda is een visiedocument dat de koers voor de komende vier jaar aangeeft. De agenda kent een meerjarenuitvoeringsprogramma en -begroting. In december 2024 zijn de MRA-Agenda en de bijbehorende stukken door de algemene vergadering van de MRA vastgesteld.

1.3 In 2024 is het programma naar aanleiding van de 'Verkenning Sterke gemeenten, sterke regio's' ontwikkeld. GS hebben dit als concept 'Agenda Kwaliteit Openbaar Bestuur' in december 2024 vastgesteld. Eerder dat jaar kwam het 'Leernet Noord-Holland Versterkend bestuur' tot stand en werd gepubliceerd op de website van de provincie. Verder zijn bestuurlijke gesprekken gevoerd met diverse gemeenten, waarbij ook oog was voor de regionale context. Ook is financiële ondersteuning verstrekt op grond van de 'Uitvoeringsregeling Versterken Bestuurskracht gemeenten Noord-Holland 2024'. De aanvragen waren voor de verkenning naar een samenwerkingspartner, de herijking van een regionale samenwerking en voor bestuurskrachtonderzoeken.

1.4 De wijze waarop GS toezicht houden, staat in de beleidsnota ‘Interbestuurlijk Toezicht 2022–2025’ (met uitzondering van het financieel toezicht op de waterschappen). De resultaten van het interbestuurlijk toezicht in 2024 zijn te vinden in het ‘Jaarverslag Interbestuurlijk Toezicht’. Dit jaarverslag is gepubliceerd op de website van de provincie Noord-Holland, onder ‘Interbestuurlijk toezicht - provincie Noord-Holland’. Financieel toezicht houdt toezicht op de financiën van 44 gemeenten en 39 gemeenschappelijke regelingen.

Voor het interbestuurlijk toezicht (IBT) Omgevingsrecht geldt dat op 1januari 2024 de Omgevingswet is ingegaan. In dit eerste jaar van de Omgevingswet onderzocht IBT Omgevingsrecht of de 44 gemeenten de juiste en actuele documenten voor het omgevingsrecht beschikbaar hebben. Daarnaast is steekproefsgewijs toezicht uitgevoerd; de bevindingen worden gedeeld met alle gemeenten. Ook behandelde IBT Omgevingsrecht meldingen van burgers.

Interbestuurlijk toezicht op het informatie- en archiefbeheer houdt toezicht op het informatie- en archiefbeheer van de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Het toezicht over 2023 werd steekproefgewijs uitgevoerd. Interbestuurlijk toezicht op de huisvesting van statushouders is volgens het beleid uitgevoerd. De conclusie is dat steeds meer gemeenten niet kunnen voldoen aan hun taakstelling door de verstopte huizenmarkt.

2.1 In 2024 voerde de provincie de volgende beleidsevaluaties uit die hebben bijgedragen aan de bijsturing van bestaand beleid:

- evaluatie werkambassadeur
- evaluatie koplopers traject PPLG
- evaluatie wonen voor winkels
- evaluatie circulair ambassadeur
- bevolkingsprognose Noord-Holland 2024–2050

Naast deze beleidsevaluaties evalueerde de provincie de volgende provinciale subsidieregelingen volgens het Evaluatiekader Subsidies:

- evaluatie eenmalige subsidie ‘Regio Deal Maritiem Cluster Kop van NH’
- evaluatie ‘UVR Kleine Infrastructuur’
- subsidie-evaluatie ‘UVR-duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven’.

2.2 Verder zetten de provincie met dashboards en viewers actuele (geo)data in voor goed onderbouwde besluitvorming. In 2024 zijn onder meer de volgende viewers en dashboards opgesteld en/of geactualiseerd:

- dashboard Asielopvang
- dashboard Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
- dashboard OV-Knooppunten
- dashboard Circulaire bouwmaterialen
- dashboard Woondeals
- dashboard Energietransitie

Een volledig overzicht is te vinden op het Portaal Kaart en Data.

2.3 Voor de monitoring van trends en ontwikkelingen voor het provinciale beleid zijn het afgelopen jaar onder meer de Brede Basismonitor (zie hiervoor Profieltaart) en de Monitor

Woningbouw aangevuld en geactualiseerd. Een volledig overzicht van de monitors is te vinden op het Portaal Kaart en Data.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 1.2				Werken aan gemeenten en sterke regio's (bedragen x €1.000)
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	8.876	4.720	4.483	237
Baten	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	8.876	4.720	4.483	237
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	**8.876**	**4.720**	**4.483**	**237**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
Opkomst bij Tweede Kamerverkiezingen 2023 (BBV indicator)	Percentage	78%	Betreft het opkomstpercentage in Nederland Bron: www.verkiezingsuitslagen.nl
Opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen 2022 (BBV indicator)	Percentage	51%	Betreft het opkomstpercentage in Nederland Bron: www.verkiezingsuitslagen.nl
Opkomst bij Provinciale Statenverkiezingen 2023 (BBV indicator)	Percentage	59%	Betreft het opkomstpercentage in Nederland Bron: www.verkiezingsuitslagen.nl
Alle gemeenten/gemeenschappelijke regelingen beoordeeld a.d.h.v. vastgesteld toezichtregime en waterschappen beoordeeld	Aantal	1	Totaal Nederland: 2 Bron: Rijksoverheid.nl

1.3 Verzekeren van openbare orde en veiligheid

Wat hebben we bereikt?

1. Het bevorderen van goed bestuur, door te zorgen voor goede burgemeesters.

2. Toezicht houden op en bevorderen van de bestuurlijke samenwerking in crisisbeheersing en veiligheidszorg.

3. Inwoners overzicht verschaffen van risico's in hun omgeving die kunnen leiden tot rampen en ongevallen.

4. Goede bestuurlijke contacten onderhouden tussen de provincie en andere overheden.

5. Het tegengaan van ondermijning en stimuleren van de eigen en lokale weerbaarheid.

6. Het uitvoeren van taken voor het Koninklijk Huis en de koninklijke onderscheidingen.

7. Het verzekeren van de veiligheid van de provinciale tunnels, onafhankelijk van regulier beheer. Voor de provincie gaat het om de Waterwolftunnel en de Abdijtunnel.

Wat hebben we ervoor gedaan?

De CdK heeft als voorzitter van de provinciale Regietafel Asiel de samenwerking tussen gemeenten en het COA bevorderd, door afspraken te maken over de asielopvang. Op 1 februari 2024 waren er in Noord-Holland 9.548 opvangplaatsen beschikbaar. De taakstelling vanuit de Spreidingswet bedroeg 16.290 plaatsen. Op 31 december 2024 faciliteerden de gemeenten 10.560 plaatsen.

In het mogelijk maken van asielopvang hebben GS geen formele verantwoordelijkheid. Die taak ligt sinds de inwerkingtreding van Spreidingswet bij gemeenten. Via de eigen reguliere bevoegdheden, zoals het RO-instrumentarium, hebben GS echter wel invloed op deze opgave. Daarnaast heeft de CdK vanuit zijn rol als Rijksorgaan een formele rol: als voorzitter van de Provinciale Regietafel Asiel heeft hij de taak de samenwerking tussen gemeenten en het COA te bevorderen, om zo de opgave te realiseren. Op 1 februari 2024 waren er in Noord-Holland 9.548 asielopvangplaatsen operationeel. Noord-Holland kreeg vanuit de Spreidingswet de opgave om 16.290 opvangplekken te realiseren. Hierover zijn de Noord-Hollandse gemeenten in 2024 via de provinciale en regionale regietafels in gesprek gegaan. Op 31 oktober zond de CdK zijn verslag naar de minister van Asiel en Migratie: gezamenlijk zegden Noord-Hollandse gemeenten 14.463 opvangplaatsen toe. Op 31 december 2024 faciliteerden Noord-Hollandse gemeenten 10.560 opvangplaatsen (1.011 meer ten opzichte van 1 februari 2024).

Tussen 1 juli 2025 en 1 februari 2026 zullen gemiddeld 10.974 opvangplaatsen operationeel zijn (afgaande op de locatieplannen die de gemeenten eind januari 2025 hebben vastgesteld). Dat betekent dat gemeenten in de eerste helft van 2025 nog voor ruim 5.300 aanvullende opvangplekken locaties moeten vaststellen en realiseren. Pas dan voldoen ze aan de taakstelling vanuit de Spreidingswet

Hoe de provincie ondermijning tegengaat en de weerbaarheid stimuleert, is terug te vinden in het Jaarverslag Integriteit en Weerbaarheid 2024.

1.1 De CdK is verantwoordelijk voor goede en zorgvuldige benoemingsprocedures voor burgemeesters. Ook in 2024 zijn er nieuwe burgemeesters benoemd. Zie verder het jaarverslag rijkstaken en provincietaken - Jaarverslag cvdK 2024.

2.1 In 2024 was er doorlopend ambtelijk en bestuurlijk contact en samenwerking tussen de 5 veiligheidsregio's en 44 gemeenten in de provincie Noord-Holland.

2.2 De verantwoordelijkheid om snel en adequaat op crises te reageren, ligt volledig bij de veiligheidsregio's. De CdK heeft in 2024 twee netwerkbijeenkomsten voor bestuurders van overheden, vitale infrastructuur en bedrijven georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten bespraken de deelnemers thema's rondom veiligheid en crisisbeheersing.

2.3 De provincie stond in 2024 doorlopend in contact met de veiligheidsregio's en de gemeenten.

3.1 Met de Risicokaart krijgen inwoners een overzicht van risico's in hun omgeving die kunnen leiden tot rampen en ongevallen. Op grond van de 'Regeling provinciale Risicokaart' maken en beheren de provincies de Risicokaart.

- Gemeenten en omgevingsdiensten hebben in 2024 de risicogegevens actueel gehouden.
- De provincie heeft in 2024 daarbij specifiek gezorgd voor het actueel houden van de risico's van overstromingen.
- Voor de productie en vormgeving van de Risicokaart werkte de provincie in IPO-verband samen met de andere provincies.
- De Risicokaart is via internet in te zien, op de Atlas van de Leefomgeving van de rijksoverheid.
- Voor het technische beheer en de doorontwikkeling van de Risicokaart heeft de provincie in 2024 een jaarlijkse bijdrage aan het IPO verstrekt.

4.1 De CdK legt reguliere bezoeken aan gemeenten af, bemiddelt, adviseert en intervenieert bij bestuurlijke problemen, en verbindt publieke partijen. Hij organiseert bestuurlijke bijeenkomsten, rapporteert over bestuurlijke problematiek en gaat in gesprek. Zie hiervoor Ontmoeten en verbinden - Jaarverslag cvdK 2024

5.1 Samen met de gemeenten heeft de provincie gewerkt langs de lijn van de Noord-Hollandse Weerbaarheidsnorm. Deze is vastgesteld in januari 2025.

6.1 De koning en leden van het Koninklijk Huis worden in de provincie begeleid door de commissaris. Hij adviseert over organisaties en initiatieven die koninklijke aandacht verdienen en draagt bij aan de organisatie van bezoeken. Hij adviseert over voordrachten voor onderscheidingen en predicaten. Ook in 2024 hield de commissaris zich bezig met bemiddeling. Zie hiervoor Ontmoeten en verbinden - Jaarverslag cvdK 2024.

7.1 Tunnelveiligheid is een verantwoordelijkheid van GS. Om de advisering en het toezicht te organiseren, is bij de sector Kabinet een tunnelveiligheidsbeambte benoemd. Deze geeft onafhankelijk (on)gevraagd advies aan de tunnelbeheerder van de directie Beheer en Uitvoering.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 1.3				Verzekeren van Openbare orde en veiligheid (bedragen x €1.000)
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	481	1.047	858	190
Baten	0	-12	-5	-7
Saldo van baten en lasten	481	1.035	853	183
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	**481**	**1.035**	**853**	**183**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

1.4 Belangen van provincie behartigen op landelijk en Europees niveau

Wat hebben we bereikt?

1 Veel grote, actuele bestuurlijke vraagstukken raken de transities in het landelijk gebied. Bij de aanpak daarvan heeft het Rijk de medewerking van provincies nodig. De rol van provincies in het openbaar bestuur is dan ook sterker geworden. De provincie Noord-Holland heeft in 2024 meer ambtelijke en bestuurlijke inzet gepleegd voor de lobby in Den Haag en Brussel, en voor de provinciekoepel IPO. Daarmee heeft de provincie Noord-Holland een sterkere positie gekregen binnen het politiek-bestuurlijke krachtenveld in Den Haag.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De participatie van Noord-Hollandse bestuurders en ambtenaren binnen interprovinciale overlegstructuren is versterkt, de voorbereiding van vergaderingen en bijeenkomsten is geïntensiveerd, de aanwezigheid van onze ambtenaren en bestuurders in Den Haag en Brussel. De vraagstukken die daar spelen komen vaker en uitgebreider aan de orde in GS en PS.

1.2 In het kader van de Europastrategie 2022–2030 werkte de provincie Noord-Holland actief aan het beïnvloeden van Europees beleid. Samen met Europese partners bracht de provincie haar standpunten onder de aandacht in Brussel. De provincie voerde gesprekken met vertegenwoordigers van Europese instellingen en de Nederlandse Permanente vertegenwoordiging in Brussel. Met als doel om belemmeringen in Europees beleid aan te kaarten. Daarnaast schreef de provincie, samen met partners, visiepapers over onderwerpen als bio-economie en cohesiebeleid. Deze papers werden gepresenteerd aan Europese instanties.

1.3 In Brussel werkte de provincie samen in het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP). Het Huis van de Nederlandse Provincies wordt bestuurd door dertien provinciale bestuurders: één bestuurder per provincie en de HNP-voorzitter namens het IPO. De commissaris van de Koning is voorzitter van het Huis van de Nederlandse Provincies. Het HNP maakt het mogelijk om Europees beleid efficiënter te monitoren en gezamenlijke standpunten effectiever onder de aandacht te brengen. In HNP-verband volgde de provincie de ontwikkelingen in Brussel op de voet. Zo kon de provincie de provinciale organisatie en het bestuur op de hoogte houden van mogelijke gevolgen

van nieuw EU-beleid. De provincie nam actief deel aan de HNP-werkgroepen die aansluiten bij de prioritaire onderwerpen in de provinciale Europastrategie, namelijk de werkgroepen Agrifood, Mobiliteit, Circulaire Economie en Klimaat & Energie. Gedeputeerde Rommel was bestuurlijk trekker van de werkgroep Circulaire Economie en heeft vanuit die rol HNP aangesloten bij het position paper over de EU bio-economie strategie.

1.4 Naast samenwerking in IPO-verband en de andere Nederlandse provincies, werkte de provincie ook samen met andere partijen met gelijkwaardige belangen richting EU. Door de krachten te bundelen en kennis uit te wisselen in Europese netwerken, kan de provincie efficiënter en met meer impact haar Europastrategie uitvoeren. Met dat doel is de provincie bestuurlijk vertegenwoordigd in Europese instituties, zoals het Comité van de Regio's. Naast zijn rol als HNP-voorzitter is de commissaris van Koning delegatieleider van de Nederlandse delegatie in het t Comité van de Regio's. Ook is de provincie lid van EU-netwerken, zoals de CPMR (belangenorganisatie en denktank van maritieme regio's), POLIS (een netwerk van Europese steden en regio's op het gebied van innovatieve vervoersoplossingen) en ERIAFF (European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry).

1.5 De provincie is medeverantwoordelijk voor de uitvoering van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Hieronder vallen Kansen voor West 3 (KVW3) en Interreg (de programma's North West Europe en North Sea Region). Dit geldt ook voor het Europese Just Transition Fund dat voor Noord-Holland aan de regio IJmond is toegewezen. In 2024 zijn er in al deze programma's openstellingen voor subsidieaanvragen gedaan. Deze programma's dragen bij aan de uitvoering van het Noord-Hollands coalitieakkoord. Daarom heeft de provincie twee uitvoeringsregelingen met als doel Noord-Hollandse partijen te stimuleren meer gebruik te maken van deze EU-subsidieprogramma's. In 2024 zijn in beide uitvoeringsregelingen aanvragen gedaan.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 1.4	Belangen van de provincie behartigen op landelijk en Europees niveau (bedragen x €1.000)			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	3.772	4.481	4.532	-51
Baten	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	3.772	4.481	4.532	-51
Stortingen reserves				
1.4 Reserve Cofinanciering Europese projecten	1.243	1.200	1.200	0
Onttrekkingen reserves				
1.4 Reserve Cofinanciering Europese projecten	0	-2.209	-2.242	33
Resultaat	**5.015**	**3.472**	**3.490**	**-18**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving

Doelenboom

2. Klimaat en gezonde leefomgeving
2.1 Bijdragen aan de energietransitie
2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving

Maatschappelijk doel

De provincie Noord-Holland committeert zich aan het landelijk klimaatakkoord en de afspraken die daarna zijn gemaakt om voor 2030 55% CO_2-reductie te behalen (vergeleken met 1990). Daarom is het bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering één van de speerpunten. De energietransitie speelt hierin een belangrijke rol: de overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen en het realiseren van een duurzame energieproductie. De provincie draagt op verschillende manieren bij aan de vermindering van CO_2-uitstoot: via verduurzaming van mobiliteit, de gebouwde omgeving, de industrie, de energieopwek, de landbouw en het landgebruik. Hoe dat gebeurt, komt aan bod in de verschillende hoofdstukken van de begroting onder bereikbaarheid, economie (hier gaat het om maatregelen in de industrie en het bedrijfsleven) en bij andere onderwerpen.

De provincie Noord-Holland wil een gezondere fysieke leefomgeving voor inwoners. Dat is nodig, omdat er in de provincie veel industrie en verkeer is nabij woonwijken. En doordat Schiphol zorgt voor veel milieu- en geluidbelasting. Om een goede balans te vinden tussen alle functies, kiest de provincie voor gezondheid als uitgangspunt. Daarbij zoeken we naar oplossingen die zowel de leefomgeving als de economie ten goede komen.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2				Klimaat en gezonde leefomgeving
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	86.591	64.375	63.401	974
Baten	-6.324	-7.414	-8.913	1.499
Saldo van baten en lasten	80.267	56.961	54.488	2.473
Stortingen reserves	2.523	649	649	0
Onttrekking reserves	-22.888	-23.831	-22.868	-963
Resultaat	**59.902**	**33.779**	**32.269**	**1.510**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
2	Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
2	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
2	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
2	Omgevingsdienst IJmond	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
2	Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland	Beheer fonds voor de nazorg stortplaatsen
2	Alliander N.V.	Energievoorziening
2	N.V. Afvalzorg Holding	Efficiënt gebruik stortplaatsen
2	SolaRoad B.V.	Verduurzaming van de energiesector

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de bijlage van de jaarstukken.

2.1 Bijdragen aan de energietransitie

Wat hebben we bereikt?

1. Klimaat en energie

Om het klimaatdoel van 55%-reductie in broeikasgasuitstoot in 2030 te behalen, stelde de provincie in 2024 de Noord-Hollandse Klimaataanpak vast. Daarmee is het reductiedoel onderdeel geworden van de provinciale begrotingscyclus. Dit betekent onder meer dat elke gedeputeerde binnen haar of zijn portefeuille verantwoordelijk is voor het realiseren van de afgesproken reducties. De voortgang op weg naar het behalen van de 2030-doelstelling wordt gemonitord met de provinciale Klimaat- en Energieverkenning (pKEV).

1.a Regionale Energiestrategie (RES)

De provincie ondersteunt gemeenten bij de RES door subsidies te verstrekken en participatie te bevorderen. Hierdoor konden energiecoöperaties professionaliseren en ontstonden nieuwe initiatieven. De samenwerking tussen gemeenten is verbeterd, en daarmee ook de afstemming bij energieopwekking.

Aanlanding wind op zee

De provincie heeft een proces opgesteld om te komen tot een breed gedragen regioadvies voor de aanlanding van windenergie. De energiebehoefte op land werd in kaart gebracht. Als gevolg van deze inventarisatie bleek het niet langer nodig om te onderzoeken of de omgeving Den Helder geschikt is voor het aan land brengen van elektriciteit die op zee wordt opgewekt.

1.b Warmte

De provincie werkte aan de versnelling van de ontwikkeling van warmtenetten in Noord-Holland en verkreeg inzicht in geschikte organisatievormen voor een publiek warmtebedrijf. Gemeenten kregen ondersteuning van de provincie bij de warmtetransitie. Hierdoor zetten zij een stap met het warmteprogramma. Bedrijven zijn gestimuleerd om energiemaatregelen te nemen die tot verdere verduurzaming leidden.

2. Energie-infrastructuur
De samenwerking met netbeheerders en gemeenten leidde tot inzicht in de netcongestie en tot een toekomstvisie op het energiesysteem. De provincie ondersteunden gemeenten en bedrijven bij energie-infrastructuurprojecten. Dat gebeurde onder meer via de New Energy Coalition en door de inzet op energiebesparing via de omgevingsdiensten.

3. Waterstof

Noord-Holland positioneerde zich nationaal en internationaal als Hydrogen Valley. De verduurzaming van zware mobiliteit en scheepvaart is bevorderd, onder andere door samenwerking in het RH2INE-programma (Rhine Hydrogen Integration Network of Excellence). Daarnaast kwam er een nieuw waterstofprogramma tot stand, met daarin concrete stappen om waterstof binnen de provincie verder te ontwikkelen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Klimaat en Energie

De provincie stelde de Noord-Hollandse Klimaataanpak op en voerde de provinciale Klimaat- en Energieverkenning uit. Ook werden onderzoeken naar monitoring en evaluatie opgezet. Het draagvlak is versterkt via burgerpeilingen en door advies in te winnen bij Klimaatverbond Nederland. Daarnaast onderzocht de provincie hoe klimaatadaptatie en -verandering elkaar kunnen versterken. Dit leidde onder meer tot aanpassingen in de omgevingsverordening.

a. Regionale Energiestrategie (RES)

De provincie verstrekte subsidies voor zonneparken, zonne-energie boven parkeerplaatsen en participatieprocessen. Dit bood kansen (onder andere aan energiecoöperaties) om zich verder te ontwikkelen. Er is een windkwartiermaker aangesteld om gezamenlijke initiatieven voor windenergie te stimuleren. Daarnaast inventariseerde de provincie in onderzoek naar de effecten van windturbines op vogels en in zonne-energieprojecten langs snelwegen.

b. Aanlanding wind op zee

De provincie is begonnen met het opstellen van het regioadvies. Hiermee wordt de inbreng van de gemeenten geborgd bij de ontwikkeling van de aanlanding van windenergie en het 380kV-netwerk. Er zijn twee Cluster Energie Strategieën (CES) ontwikkeld. Samen met gemeenten en netbeheerders is gewerkt aan energie-infrastructuurprojecten, waaronder het project hoogspanningsstation A9 Zuid, waarvoor de provincie bevoegd gezag is.

1.2 Warmte

De provincie analyseerde 4 warmtenetcases om een keuze te kunnen maken over de rol die zij kan vervullen bij een publiek warmtebedrijf. Het Servicepunt Duurzame Energie ondersteunde (mede door de provincie) gemeenten, regio's en andere betrokkenen op het gebied van de energietransitie in de gebouwde omgeving. Via het Energiebesparingsakkoord kregen bedrijven een stimulans om energiemaatregelen te treffen. Ook werd er een tussenevaluatie uitgevoerd.

2.1 Energie-infrastructuur

De provincie werkte samen in de Taskforce Energie-infrastructuur Noord-Holland en in de Energyboard. Er werden subsidies verstrekt voor ruimtelijke procedures en energiehubs. Bedrijven kregen via de SON-regeling (subsidie voor netcongestie-oplossingen) inzicht in hun elektriciteitsprofiel. Verder stelde de provincie de Energievisie 2.0 op.

3.1 Waterstof

De provincie heeft kennis opgebouwd over waterstofveiligheid en waterverbruik van elektrolysers. Via lobbybrieven en evenementen werd Noord-Holland gepromoot als Hydrogen Valley. Daarnaast werkte de provincie samen met het projectbureau NZKG (Noordzeekanaalgebied) en het Ontwikkelingsbedrijf NHN om waterstofontwikkelingen te coördineren.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 2.1		Bijdragen aan de energietransitie			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		31.727	14.850	14.290	560
Baten		-47	-4.317	-3.814	-503
Saldo van baten en lasten		31.680	10.533	10.476	57
Stortingen reserves					
2.1	Reserve Duurzame Elektriciteit	33	33	33	0
2.1	Reserve Warmte Transitie	1.137	-863	-863	0
2.1	Reserve Energietransitie	33	33	33	0
Onttrekkingen reserves					
2.1	Reserve Duurzame Elektriciteit	-1.534	-4.329	-4.311	-18
2.1	Reserve Warmte Transitie	-9.255	-1.118	-1.152	34
2.1	Reserve Subsidies Warmtetransitie	-770	1.004	1.008	-4
2.1	Reserve Energietransitie	-7.623	-10.816	-10.830	14
Resultaat		**13.702**	**-5.522**	**-5.605**	**83**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
Luchtverontreiniging: CO2 emissie in ton (BBV indicator)	Aantal	12.723.000	Betreft de totaal bekende CO2 uitstoot (Aardgas, elektriciteit, stadswarmte, voertuigbrandstoffen) in 2023 in de provincie Noord-Holland. Bron: De Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
Energieneutraliteit: productie van energie in petajoule (BBV indicator)	Aantal	27.431.000	Betreft de totale productie van hernieuwbare energie in petajoule in 2022 Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving

Wat hebben we bereikt?

1. Op 15 juli 2024 stelden PS de startnotitie ‘Gezonde Leefomgeving’ vast. Deze startnotitie markeert een beginpunt voor verdere beleidsontwikkeling voor een gezonde leefomgeving. Dit gebeurt langs drie lijnen: vermindering van uitstoot (bronbeleid), bescherming en verbetering van de gezonde leefomgeving, en kennis van en inzicht in de gezonde leefomgeving. De provincie gaat een veilige, gezonde, fysieke leefomgeving volwaardig laten meewegen bij het maken ruimtelijke keuzen. Bijvoorbeeld als het gaat om woningbouw in de nabijheid van industrie. De voorgenomen beleidsontwikkeling voor het thema gezonde leefomgeving kreeg daarom een nauwe relatie met het traject Regie op de Ruimte (op weg naar een nieuwe omgevingsvisie voor Noord-Holland).

2. De omgevingsdiensten in Noord-Holland borgen de basiskwaliteit van onze leefomgeving. Hiertoe verrichtten zij in 2024 in opdracht van de provincie uitvoerings- en handhavingstaken: vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), op basis van de wet en onze Omgevingsverordening.

3. De provincie voerde taken uit om de grondwaterkwaliteit en drinkwatervoorziening te beschermen:

- Er vond bodemsanering van spoedlocaties plaats
- Verontreinigingen werden onderzocht en aangepakt
- Er vond nazorg plaats bij stortplaatsen

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Lucht en geur

- Voor het Schone Lucht Akkoord is een decentraal uitvoeringsplan 2024 vastgesteld.

- De evaluatie van het provinciale luchtmeetnet (gestart in 2023) is in 2024 afgerond; GS hebben besluiten genomen over vervolgacties.
- De vervanging van apparatuur van het luchtmeetnet was voorzien voor 2024. De uitvoering is in handen van de GGD Amsterdam en vindt plaats in 2025.
- Eind 2024 startte de provincie met de voorbereidingen voor een meerjarig vervolg van Hollandse Luchten.
- In 2024 maakte de provincie afspraken met de omgevingsdiensten over het toepassen van vermijdings- en reductieprogramma's (VRP) bij afvalbedrijven, waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Voor andere bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is, zijn eind 2024 afspraken gemaakt met de omgevingsdienst voor het opnieuw indienen van VRP's in 2025.
- Eind 2024 is de jaarrapportage van het e-nosenetwerk opgeleverd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

1.2 Geluid

- De provincie is begonnen met het opstellen van een 'Actieplan Geluid' en ging van start met de implementatie van SWUNG-2 ('Samen Werken in de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid'), voor zowel provinciale wegen als industrieterreinen van regionaal belang.

1.3 Omgevingsveiligheid

- De provincie werkte samen met de gemeente Amsterdam en de Port of Amsterdam om beleid op te stellen voor de omgevingsveiligheid in het gebied Westpoort. Dat beleid kwam in 2024 niet tot stand, doordat nader onderzoek nodig was. In 2025 werken de partijen verder aan het opstellen van het beoogde beleid.
- Met het oog op de energietransitie liet de provincie samen met de gemeente Amsterdam en de Port of Amsterdam onderzoek uitvoeren naar de veiligheidsrisico's en het ruimtebeslag die de energietransitie vraagt in het kader van omgevingsveiligheid.

1.4 Milieuruimte

- In de uitvoeringsagenda NOVEX NZKG is een hoofdstuk opgenomen over een gezondere leefomgeving, met daarin een lijst van actiepunten op het gebied van milieuruimte en gezonde leefomgeving.
- De provincie speelde een actieve rol (mede dankzij de startnotitie Gezonde Leefomgeving) bij het agenderen van het belang van een gezonde leefomgeving bij andere overheden.

1.5 Beleidsontwikkeling gezonde leefomgeving

- In juli 2024 stelden PS de startnotie 'Gezonde Leefomgeving' vast. Deze startnotitie markeert een beginpunt voor verdere beleidsontwikkeling voor een gezonde leefomgeving.
- In oktober 2024 stelden GS het 'Plan van aanpak beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving' vast. Hierin staat een procesvoorstel voor de beleidsontwikkeling voor het komende anderhalf jaar.
- In 2024 maakte het RIVM, in opdracht van de provincie, een ruimtelijke analyse van de gezonde leefomgeving en de kwetsbaarheid in Noord-Holland Noord. De rapportage werd begin 2025 openbaar gemaakt.

1.6 Stortplaats Nauerna

- In 2024 is het onderzoek van het RIVM afgerond naar veilige recreatie op een gesloten stortplaats. Het resultaat is een generiek beoordelingskader dat het bevoegd gezag en initiatiefnemers kunnen gebruiken om te beoordelen of en hoe op een stortplaats op een veilige manier recreatie kan plaatsvinden.
- Het RIVM voerde in 2024 in opdracht van de provincie een locatiespecifieke beoordeling uit voor recreatie op Park Nauerna. Op basis hiervan koos de provincie samen met de uitvoeringspartners een scenario voor de inrichting van de stortplaats en het park. In 2025 krijgt de uitvoering van de afspraken een vervolg.

2.1 Sturen op VTH

- GS stelden in 2024 de 'Nota Uitvoering en handhaving' vast. Deze biedt omgevingsdiensten belangrijke kaders en richtlijnen. Ze gebruiken deze bij het opstellen van zowel hun meerjarige regionale uitvoerings- en handhavingsstrategie, als voor de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's per omgevingsdienst. De financiële vertaling van de uitvoeringsprogramma's vindt plaats in de overeenkomsten (dienstverleningsovereenkomst, uitvoeringsovereenkomst of afsprakenkader) en in de begrotingen van de omgevingsdiensten. Deze begrotingen zijn eind 2024 door GS vastgesteld voor het komende jaar.

2.2 Interbestuurlijk programma VTH

- Het 'Interbestuurlijk programma versterking stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving' (IBP VTH) is per 30 september 2024 afgerond. De 58 resultaten van dit programma zijn vastgelegd in een borgingsnotitie. Hierin is voor alle producten vastgelegd wie in de komende jaren verantwoordelijk is voor de implementatie. Enkele resultaten van het programma zijn: het beter en meer delen van kennis over innovaties in bedrijfsprocessen, effectieve handhaving door het delen van de juiste informatie, meer financiële armslag bij omgevingsdiensten (zodat ze meer kwaliteit en innovatie kunnen bieden) en extra inzet op de onderwerpen die uit regionale risicoanalyses naar voren komen.
- Het IBP VTH heeft in zogeheten robuustheidscriteria de ondergrens vastgelegd voor alle omgevingsdiensten in Nederland. In Nederland zijn slechts 2 omgevingsdiensten robuust, waaronder de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied in Noord-Holland. Dat betekent dat 3 van de 4 omgevingsdiensten in Noord-Holland nu niet robuust zijn. Zij moesten een plan van aanpak inleveren, waarin staat hoe ze ervoor zorgen dat ze voor 1 april 2026 wél robuust zijn.

2.3 TATA Steel

- GS stelden begin 2024 het geactualiseerde 'Programma Tata Steel 2024–2030' vast.
- Op het gebied van monitoring en onderzoek zijn eind 2024 een nieuw depositieonderzoek en een opinieonderzoek onder omwonenden uitgevoerd.
- De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft in 2024 diversen emissiemetingen uitgevoerd, onder andere bij de twee kooksfabrieken van Tata Steel. Ook leverde de omgevingsdienst een evaluatie op van het geluidzonebeheermodel.
- De Omgevingsdienst heeft in 2024 het toezicht en de handhaving bij Tata Steel opgevoerd, in het bijzonder bij de kooks- en gasfabriek 2.

- De verduurzaming van Tata Steel met het project Heracless-Groen Staal is een omvangrijke ontwikkeling. De provincie en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied staan voor de belangrijke taak om een projectbesluit te nemen en vergunningen te verlenen. Als onderdeel hiervan is in 2024 de ‘Notitie Reikwijdte en Detailniveau’ (NRD) van Tata Steel binnen de Milieueffectrapport procedure beoordeeld. Dit leidde tot een advies op deze notitie. Hierbij zijn ook adviezen van andere overheden en zienswijzen van onder andere omwonenden en milieuorganisaties betrokken.
- Informatievoorziening en participatie zijn belangrijke onderwerpen als het gaat om Tata Steel. In 2024 organiseerde de omgevingsdienst over de NRD voor het project Heracless-Groen Staal twee informatieavonden. In mei was een brede informatieavond over industrie en gezondheid in de IJmond deze is georganiseerd door de gezamenlijke overheden (gemeenten, provincie en het Rijk).
- Het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond vond meerdere keren plaats. Daarmee werd een bijdrage geleverd aan de samenwerking tussen overheden, GGD Kennemerland en de Omgevingsdiensten NZKG en IJmond.

3.1 Mijnbouwwet

- In 2024 bracht de provincie verschillende adviezen op het gebied van opsporingsvergunningen en opslagplannen voor geothermie uit aan het Rijk. Dit in het kader van de Mijnbouwwet. Deze adviezen worden opgesteld in samenwerking met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

3.2 Bescherming grond- en drinkwater

- In 2024 stelde de provincie in het kader van gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi meerdere scenario’s op om de risico's van verspreiding van verontreiniging van het grondwater te ondervangen. Deze risico’s betreffen de drinkwaterwinning bij Laren. De uitwerking van de scenario’s loopt door in 2025.

3.3 Bodemsanering

- De provincie heeft in 2024 de provinciale bodemtaken voortgezet volgens de landelijke ‘Bestuurlijke Afspraken Bodem en Ondergrond 2023–2030’.
- De provincie Noord-Holland telt 95 spoedlocaties bodemsanering. Op 57 locaties is de sanering volledig afgehandeld. Hiermee is ook de sanering van spoedlocaties met loodverontreiniging op speelplaatsen afgerond. Op 33 locaties is een sanering gaande en op 5 locaties lopen onderzoeken of onderhandelingen. De provincie heeft ervoor gezorgd dat op alle locaties de risico’s in ieder geval zijn beheerst.
- Het onderzoek naar loodverontreinigingen in schooltuinen is afgerond. Hieruit zijn geen saneringslocaties voortgekomen.
- Het onderzoek naar PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) in de duintuinen is afgerond. Hierbij zijn metingen gedaan naar PFAS in de geteelde gewassen. Het onderzoek geeft geen aanleiding tot het nemen van maatregelen. Wel zijn in afstemming met de GGD en het RIVM gebruiksadviezen gegeven.
- Het onderzoek naar PFAS-aandachtslocaties is voortgezet, met daadwerkelijk bodemonderzoek op 5 locaties. Op 1 locatie loopt vervolgonderzoek in verband met aangetroffen verhogingen aan PFAS in het grondwater.

- De provincie verleende de eerste subsidies aan gemeenten op grond van de uitvoeringsregeling subsidie diffuus lood. Eind 2024 viel het besluit om deze subsidieregeling in 2025 te verlengen.
- De provincie heeft in 2024 het overleg voortgezet met het Rijk, kustprovincies, onderzoeksinstituten en drinkwaterbedrijven over het opzetten van een breed onderzoek naar PFAS en seaspray. In 2024 heeft de provincie een SPUK-aanvraag (specifieke uitkering) gedaan voor onderzoek naar PFAS en seaspray, onderdeel bodem. Deze aanvraag is gehonoreerd.
- De provincie heeft zich blijvend ingezet voor het overdragen van kennis over bodem en water, op een breed aantal thema's naast bodemverontreiniging. Ook in 2024 vond op regelmatige basis (bodem)overleg plaats met de omgevingsdiensten. In 2024 is een ambtelijk bodemberaad georganiseerd met hulp van de provincie Noord-Holland. Deze bijeenkomst was voor alle decentrale overheden die zich met bodem bezighouden.

3.4 Landelijk bodemoverleg

- De provincie nam in IPO-verband deel aan overleg om te komen tot afstemming met VNG, Rijk en Unie van Waterschappen. Vanaf 2024 is de provincie hiervoor overigens niet langer bestuurlijk portefeuillehouder binnen het IPO.

3.5 Nazorg stortplaatsen

- In 2024 is de lopende sluitingsprocedure van een stortplaats (Schoteroog) niet afgerond. Deze staat nu gepland op 1 juli 2025.
- In 2024 is een nazorgplan van de stortplaats Nauerna namens GS goedgekeurd. Op de 2 gesloten stortplaatsen (De Poel en Insteekhaven) wordt in opdracht nazorg uitgevoerd. De sluitingsprocedure voor 1 stortplaats (Hollandse Brug) is opgestart.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 2.2					Bevorderen gezonde leefomgeving (bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		54.864	49.525	49.111	414
Baten		-6.277	-3.097	-5.100	2.003
Saldo van baten en lasten		48.587	46.428	44.012	2.416
Stortingen reserves					
2.2	Reserve Gezonde leefomgeving	1.000	1.000	1.000	0
2.2	Reserve Bodemsanering	319	445	445	0
Onttrekkingen reserves					
2.2	Reserve Gezonde leefomgeving	-2.667	-6.803	-6.731	-72
2.2	Reserve Bodemsanering	-1.039	-1.769	-852	-917
Resultaat		**46.200**	**39.301**	**37.874**	**1.427**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Programma 3 Ruimte en Wonen

Doelenboom

3. Ruimte en Wonen
3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening
3.2 Versnellen en programmeren woningbouw
3.3 Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie

Maatschappelijk doel

De Omgevingsvisie NH2050 vormt het strategische langetermijnbeleid van de provincie Noord-Holland. De hoofdambitie van de Omgevingsvisie NH2050 is zorgen voor balans tussen economische groei en leefbaarheid. Een belangrijk aspect van de leefbaarheid is een gezonde, veilige en goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Alle ontwikkelingen die spelen, vragen om ruimte. Denk aan de geplande woningbouw, de aanleg van energie-infrastructuur, de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën (RES'en), de belangen van bedrijvigheid, landbouw en natuur en de eisen die samenhangen met de klimaatverandering. Juist op provinciale schaal moet de afweging worden gemaakt over wat waar en op welke manier kan.

Als woningmarktregisseur zet de provincie zich actief in om de grote woonopgave in Noord-Holland te realiseren. De provincie kiest een aanjagende rol, met als doel om tot en met 2030 191.000 woningen te realiseren en wil de gemiddelde bouwproductie flink verhogen vergeleken met de afgelopen jaren. Samen met gemeenten en het Rijk formuleert de provincie de uitgangspunten en kaders voor de regionale woningbouwprogrammering. Hierbij worden niet alleen afspraken gemaakt over voldoende plancapaciteit en bouwlocaties. Maar ook over voldoende betaalbare huizen en ruimte voor doorstroming, zowel koop als huur. De provincie streeft daarbij naar een evenwichtige woningvoorraad per gemeente en regio. Daarnaast stimuleert de provincie woningbouw op goed bereikbare locaties, zoals ov-knooppunten, nabij werk en voorzieningen.

De provincie heeft de taak om, samen met de waterpartners, de waterveiligheid te waarborgen, voor voldoende en schoon zoet- en drinkwater te zorgen, de (ruimtelijke) omgeving afdoende voor te bereiden op de gevolgen van het veranderende klimaat en rekening te houden met de draagkracht en kwaliteit van de bodem binnen de provincie.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3				Ruimte en Wonen
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	28.926	27.288	25.813	1.475
Baten	-6.692	-220	-1.339	1.119
Saldo van baten en lasten	22.234	27.068	24.474	2.594
Stortingen reserves	1.200	80.079	80.079	0
Onttrekking reserves	-8.971	-18.312	-17.640	-672
Resultaat	**14.463**	**88.835**	**86.913**	**1.922**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
3	Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio
3	Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied
3	Zeestad Beheer B.V.	Stadsvernieuwing Den Helder
3	Zeestad C.V.	Stadsvernieuwing Den Helder
3	N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN)	Drinkwatervoorziening en natuurbeheer

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de bijlage van de jaarstukken.

3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening

Wat hebben we bereikt?

1. Als regisseur in de ruimtelijke ordening heeft de provincie in 2024 het volgende bereikt:

- De provincie stelde het ‘Ruimtelijk Voorstel’ vast en de ‘Startnotitie voor Regie op de Ruimte’. In dat traject gaat de provincie ruimtelijke keuzen maken.
- De provincie bood ruimte aan woningbouwprojecten aan de randen van kernen en in dorpslinten in het beschermd landschap. Dit in het kader van de leefbaarheid, voorzieningen en vitaliteit van kernen en dorpslinten.

2. Als het gaat om de regionale luchthavens heeft de provincie in 2024 het volgende bereikt:

- Samen met de Rijkspartners werkte de provincie aan de uitvoering van het programma NOVEX Schipholregio.
- De luchthavens werkten binnen hun bestaande milieuruimte.

- In Europa en bij het ministerie van IenW is gewerkt aan wet- en regelgeving om nieuwe luchtvaartoepassingen, zoals drones, mogelijk te maken, waarbij een goede relatie is gelegd met ruimtelijke ordening.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie heeft in 2024 de 'Samenwerkingsovereenkomst Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord' ondertekend. Alle gemeenten in Noord-Holland Noord en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zetten hun handtekening onder dit document. Daarnaast stelde de provincie het ruimtelijk voorstel 'Vormgeven aan de toekomst van Noord-Holland. Op weg naar een Ruimtelijk Voorstel' vast. Dit werd aangeboden aan het Rijk. Verder stelde de provincie de startnotie 'Regie op de Ruimte' vast; de opmaat naar de actualisatie van de Omgevingsvisie. Er is nog geen ruimtelijk arrangement met het Rijk vastgesteld. Dat komt doordat er nog geen overeenstemming was tussen Rijk en provincies over de vorm, het proces en de inhoud van het ruimtelijk arrangement.

1.2 Eind 2024 kwam de 'Uitvoeringsagenda Noordzeekanaalgebied' gereed en werd aangeboden aan PS. Binnen de NOVEX Schipholregio heeft de provincie samen met gemeenten en het Rijk gewerkt aan de uitvoering van deze agenda. In 2024 werkte de NOVEX MRA aan de 3 hoofdopgaven: meerkernige ontwikkeling met menselijke maat, groenblauw netwerk en toekomstbestendig watersysteem in en om de stad, en Infrastructuur en duurzame energie. Dit alles als voorbereiding op de 'Uitvoeringsagenda MRA NOVEX' en de Investeringsagenda (vaststelling 2025) die daarbij hoort. Voor de NOVEX-Groene Hart zijn de Ontwikkelstrategie en de realisatieagenda in 2024 vastgesteld.

1.3 Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet inwerking. Het afgelopen jaar stond in het teken van het leren werken met de wet en het bijbehorende Digitaal Stelsel Omgevingswet. Het eigen maken van nieuwe werkwijzen en instrumenten was daarvan een belangrijk onderdeel. Dit gebeurde zowel intern als in de samenwerking met ketenpartners, zoals gemeenten en omgevingsdiensten.

1.4 De provincie heeft dit jaar de Omgevingsverordening herzien voor de borging van haar belangen in relatie tot onder andere woningbouw, zonne-energie en klimaatadaptatie. De wijzigingen zijn doorgevoerd als onderdeel van de reguliere wijzigingscyclus.

1.5 De provincie stelde adviezen op voor provinciale projecten met een ruimtelijke impact. De provincie heeft ook diverse onderzoeken en projecten uitgevoerd ter versterking van de ruimtelijke structuur van Noord-Holland. Het betreft de volgende onderzoeken: een onderzoek naar voorzieningen in heel Noord-Holland, en daarbinnen de gemeente Bergen; een ontwerpend onderzoek naar de ruimtelijke energie-regimes in Noord-Holland (een nieuw perspectief op de samenhang tussen energie en ruimte, en wat dit betekent voor de keuzen vandaag); een actualisatie van de monitor arbeidsmigranten en een onderzoek naar de gezonde leefomgeving in Noord-Holland Noord. Dit laatste onderzoek dient als input voor het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord. Verder startte de provincie met een verkenning van transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden in de gemeenten Aalsmeer en Uithoorn.

1.6 De provincie werkte aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit door het inzetten van de adviescommissie ruimtelijke ontwikkelingen (ARO), het ambtelijke adviesteam ruimtelijke kwaliteit (ARK) en het ontwerpteam. De ARO bracht 15 adviezen uit, het ambtelijke adviesteam 76. Het ontwerpteam nam deel in diverse provinciale projecten en programma's.

1.7 De provincie bood in de Omgevingsverordening ruimte aan woningbouw tot en met 25 woningen aan de randen van kernen en in dorpslinten in het beschermd landschap. Daarnaast stelde de provincie een notitie vast waarmee ruimte ontstaat voor woningbouwprojecten vanaf 25 woningen in beschermd gebied. Het gaat dan om maatwerk voor bijzondere gevallen. Beide initiatieven passen in het kader van de leefbaarheid, voorzieningen en vitaliteit van deze kernen en dorpslinten. De provincie startte in 2024 ook met de evaluatie van het beleid voor vrijkomende agrarische en niet-agrarisch bebouwing in het landelijk gebied. Functiewijziging wordt hierin meegenomen.

2.1 De provincie werkte via de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) samen met het Rijk aan het versterken van de leefomgevingskwaliteit in de NOVEX Schipholregio. Dankzij deze samenwerking kwam er ruimte voor kleinschalige woningbouwontwikkeling in Rijssenhout en op Kronenburg in Amstelveen. De impact van de luchtvaart en de ruimtelijke belangen heeft de provincie actief ingebracht in de trajecten van het ministerie van IenW.

2.2 Voor de Westeinderscheg stelde de provincie een eerste programmaraming op. Op basis hiervan werd in 2024 begonnen met het maken van een concept-uitvoeringsprogramma. Een aantal projecten uit het werkprogramma van de Westeinderscheg zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda's van de verschillende NOVEX-gebieden (MRA, Schipholregio en Groene Hart). In 2024 is een project gerealiseerd dat via de uitvoeringsregeling Westeinderscheg is gesubsidieerd: het Legmeerbos in Uithoorn. Dit project is feestelijk geopend.

2.3 De provincie heeft de luchthavens in het provinciaal luchtvaartoverleg gevraagd met een plan te komen over een emissievrije luchthaven (2030) en emissievrije luchtvaart (2050).

2.4 Er zijn 22 TUG-aanvragen (Ontheffing tijdelijk en uitzonderlijk gebruik luchtvaartuigen) binnengekomen in 2024. De provincie heeft er 17 behandeld. Bij de overige 5 aanvragen was sprake van een dubbele of verkeerde aanvraag, of het bleek te gaan om een aanvraag voor ballonvaart of drones.

2.5 In 2024 gaf de provincie de eerste aanzet voor een kennisprogramma voor innovatieve luchtvaarttoepassingen, zoals drones en elektrisch vliegen. Een van de onderdelen wordt het Sustainable Air Mobility Lab. Hierin wil de provincie ruimte geven aan experimenten en demonstraties in Noord-Holland. De provincie werkt hierin samen met regionale overheden, kennisinstellingen en bedrijven, die actief zijn op dit gebied.

2.6 Tijdens de Sustainable Air Mobility-innovatiemissie maakte het Nederlandse ecosysteem van bedrijven, kennisinstituten en overheden (waaronder de provincie Noord-Holland) kennis met innovatieve ontwikkelingen in Californië. Daar is ook een Letter of Intent getekend om samen te werken om deze nieuwe vormen van luchtvaart op een zorgvuldige manier verder te ontwikkelen. Dit heeft onder andere geleid tot plannen voor de luchthaven in Den Helder, in samenwerking met het Maritiem Cluster.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 3.1		Regie voeren op ruimtelijke ordening (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		5.872	7.008	6.294	713
Baten		-20	-170	-95	-75
Saldo van baten en lasten		5.852	6.838	6.199	639
Stortingen reserves					
	N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves					
3.1	Reserve subsidie Bloemendalerpolder	-272	0	0	0
Resultaat		**5.580**	**6.838**	**6.199**	**639**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

3.2 Versnellen en programmeren woningbouw

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie heeft zich ingezet voor een passende woning voor iedereen.

2. De provincie gaf een extra impuls aan cruciale integrale gebieds- en knooppuntontwikkelingen.

3. De provincie verkende de mogelijkheden van een actief grondbeleid voor het uitvoeren van 2 pilotprojecten, zodra zich hiervoor kansen voordoen.

4. De provincie ondersteunde gemeenten bij het versnellen van de woningbouw, onder andere door de inzet van gebiedsontwikkelaars en extra ambtelijke capaciteit.

5. De provincie zette in op kennisontwikkeling en onderzoek op het gebied van woningbouw, regionale afspraken en knooppuntontwikkeling (ter ondersteuning van gemeenten) en het monitoren van de provinciale doelstellingen. De kennisuitwisseling vond plaats tussen overheden, marktpartijen, corporaties en andere stakeholders.

6. De provincie stimuleerde circulair en biobased bouwen door kennisvergaring, samen met partners, en het delen van deze kennis met gemeenten en bouwende partijen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie stelde de ‘Actieagenda Wonen 2024–2027’ op, die door GS en PS is vastgesteld.

1.2 De provincie heeft diverse versnellingstafels georganiseerd op woondealregio-niveau, evenals thematische bijeenkomsten, onder andere over netcongestie. De uitwerking als het gaat om betaalbaarheid, aandachtsgroepen en woningen voor ouderen is gestart. Hiertoe werkt de provincie samen met het Rijk, de gemeenten en de deelregio’s. Dit proces loopt nog.

1.3 Er is in 2024 een subsidieregeling uitgewerkt voor de uitvoering van de woondeals in 2025. Hieronder vallen ook de volkshuisvestingsprogramma’s en woonzorgvisies. De provincie ontving hiervoor SPUK-middelen van het Rijk.

1.4 In samenwerking met de MRA werkte de provincie aan een aanpak voor Flexwonen. Het voornemen is om dit als onderdeel van de woondeals NHN & MRA en de Woontopafspraken uit te werken.

2.1 In 2024 is het 'Investeringskader Versnellen Woningbouw en Duurzame Bereikbaarheid' van € 76,4 miljoen vastgesteld. € 20 miljoen is gereserveerd voor de gebiedsontwikkelingen Haarlem Nieuw Zuid (€ 13 miljoen), Poort van Hoorn (€ 3 miljoen) en het Stationsgebied Hilversum (€ 4 miljoen). Bij circa 30 projecten en gebiedsontwikkelingen wordt nog gekeken of ze voldoende kansrijk zijn.

2.2 De provincie maakte afspraken over het Stadmakersfonds: een revolverend fonds voor lokale initiatieven die zorgen voor een maatschappelijke, sociale en financiële meerwaarde. Er is nog geen subsidie verleend.

2.3 De provincie werkt samen met partners aan regionale actieprogramma's voor de integrale ontwikkeling van knooppunten, maatregelen op het gebied van ov-bereikbaarheid en ketenmobiliteit. Samen met de betrokken partijen stelde de provincie een actieprogramma voor de Zaancorridor op. Voor de Gooicorridor is samen met betrokken partijen gewerkt aan een hubstrategie.

Op de Helderse Lijn stelde de provincie samen met gemeenten, NS, Teso en de VVV een lijst aan maatregelen op die bijdragen aan het verbeteren van de ketenreis (een reis waarbij de reiziger gebruikmaakt van verschillende vormen van vervoer) of die een impuls geven aan de kwaliteit van de stationsomgevingen. In 2024 ging de uitvoering van start van een deel van deze maatregelen waarvoor subsidie is verleend.

De provincie stelde een factsheet op voor diverse corridors op. Met als doel de ontwikkelingen op corridor- en knooppuntniveau met gemeenten en andere betrokken partijen te bespreken. Daarnaast verleende de provincie een subsidie aan de gemeente Heiloo voor het uitbreiden van de fietsenstalling bij het station.

3.1 De provincie heeft met een aantal gemeenten verkennende gesprekken gevoerd over een actief grondbeleid. Deze hebben nog niet geleid tot concrete projectvoorstellen.

4.1 In september 2024 ging de nieuwe bouwambassadeur aan de slag. Met als doel de woningbouw aan te jagen en als onafhankelijk adviseur doorbraken in project- en gebiedsontwikkelingen te realiseren. Samen met overheden, marktpartijen en overige partners.

Er is een team Versnellen Woningbouw ingesteld met gebiedsontwikkelaars en experts, gericht op het ondersteunen van gemeenten bij de versnelling van de woningbouw. En er kwam een loket Versnellen Woningbouw om alle informatie over woningbouwversnelling op één plek te verzamelen.

Via de flexibele schil is voor 35 woningbouwprojecten (circa 51.000 woningen) en gebiedsontwikkelingen ongeveer € 9,9 miljoen subsidie beschikt. Dit betreft zowel werkzaamheden aan projecten in 2023 als in 2024.

De provincie sloot een intentieovereenkomst voor het ov-knooppunt Dijk en Waard.

Er zijn financiële middelen gereserveerd binnen het Investeringskader voor de integrale gebiedsontwikkelingen rondom de knooppunten Haarlem Nieuw-Zuid, Hilversum en Hoorn.

De provincie droeg vanuit haar kennisrol onder andere bij aan de ontwikkeling van de knooppunten Hilversum Sportpark, Purmerend, Alkmaar, Castricum, Dijk en Waard, Duivendrecht, Hoofddorp, Hoorn, Haarlem, Haarlem Nieuw Zuid, Amsterdam Sloterdijk, Amsterdam Bijlmer, Bussum Zuid, Wormerveer en Zaandijk Zaanse Schans.

5.1 De data in het dashboard ov-knooppunten zijn volledig geactualiseerd. Ook zijn de voorbereidingen voor de doorontwikkeling van het dashboard in gang gezet (inclusief de integratie met andere kennisproducten). Dat geldt ook voor de actualisatie van de viewer (de oplevering vond plaats in februari 2025). Het belevingsonderzoek naar stationsomgevingen is afgerond (de publicatie volgde in het eerste kwartaal van 2025).

5.2 De gemeenten voerden twee keer een update uit van de plancapaciteit. Hierbij zijn de indicatoren aangevuld zoals beoogd. Er is een aanpak gemaakt voor het betrekken van marktpartijen en corporaties bij de monitoring. Dit gebeurde vooruitlopend op de afspraken over publiek-private monitoring die op de Woontop zijn gemaakt en vanaf medio 2025 worden geïmplementeerd. De jaarlijkse monitor woningbouw is eind 2024 opgesteld.

5.3 In 2024 kwam de klankbordgroep marktpartijen 4 keer bij elkaar. De deelnemers bespraken onder andere de voortgang van de woningbouw en de monitoring daarvan (rol marktpartijen), de concept-actieagenda wonen en het investeringskader.

6.1 De provincie is begonnen met het ontwikkelen van een plan van aanpak voor biobased bouwen in samenwerking met Building Balance. De provincie bracht de initiatieven bij elkaar en besprak welke acties en maatregelen nodig zijn om te komen tot opschaling. Een van de bestaande trajecten is het MRA Houtbouw Convenant. Ook werkte de provincie verder aan de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen NHN. Er lopen nu diverse pilots in de gevormde ketensamenwerking. De provincie heeft de volgende tools gemaakt: gestandaardiseerde planregels voor gemeenten (met het kennisplatform CircuLaw), een standaard voor een toekomstbestendige anterieure overeenkomst en een tendertool. Voor het vraagstuk grondstoffenhubs voor de opslag van circulaire bouwmaterialen loopt een verkenning.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 3.2 — Versnellen en programmeren woningbouw (bedragen x €1.000)

		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		16.746	10.443	9.105	1.337
Baten		-6.672	-50	-1.244	1.194
Saldo van baten en lasten		10.074	10.393	7.861	2.531
Stortingen reserves					
3.2	Reserve Woningbouw	1.200	80.079	80.079	0
Onttrekkingen reserves					
3.2	Reserve Woonbeleid	-750	-1.979	-1.817	-162
3.2	Reserve Woningbouw	-2.650	-3.639	-3.450	-189
3.2	Reserve Woningbouw subsidies	-570	-1.757	-757	-1.000
3.2	Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten	0	-1.994	-2.016	22
3.2	Reserve subsidies OD 3.4.1	-312	-380	-380	0
Resultaat		**6.992**	**80.723**	**79.520**	**1.202**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

3.3 Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptie

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie werkt, samen met andere partijen, aan het waarborgen van de waterveiligheid, met het oog op het veranderende klimaat. Hierin zijn in 2024 weer nieuwe stappen gezet. In het Deltaprogramma 2024 is een nieuwe regio op de kaart gezet: Centraal Holland. Dit programma werkt, met Rosan Kocken als bestuurlijk trekker, specifiek aan wateroverlast, zoetwaterbeschikbaarheid, waterveiligheid en ruimtelijke adaptatie. Daarnaast nam de provincie actief deel aan diverse andere deltaprogramma's, te weten: Kust, Wadden, IJsselmeergebied, Zoetwater, Ruimtelijke Adaptatie en Waterveiligheid. Ook droeg de provincie bij aan het ontwikkelen van langetermijnstrategieën in het kader van het Kennisprogramma Zeespiegelstijging (KPZSS).

2. De provincie zet zich, samen met partners, in om in 2050 klimaatbestendig te zijn. In dat kader werkt de provincie aan een volgende editie van de ‘Noord-Hollandse Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie’. Verder werd de ‘Signaalkaart Klimaatadaptatie’ doorontwikkeld, werd artikel 6.75 van de Omgevingsverordening over klimaatadaptatie aangescherpt en werd de Actieagenda Wonen vastgesteld. Met deze actieagenda stimuleert de provincie overheden en marktpartijen om stad, land en infrastructuur klimaatbestendig in te richten.

De provincie hanteert het principe ‘meer rekening houden met het water- en bodemsysteem’. Om die reden werkt de provincie aan waterveiligheidslandschappen en aan het verkrijgen van inzicht in de effecten van ruimtelijke ontwikkeling op waterveiligheid. De provincie volgt de route uit het Nationale Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA).

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Dijkversterkingen

Voor de versterkingen van diverse primaire keringen droeg de provincie bij aan de totstandkoming van voorkeursalternatieven. Een gebiedsgerichte aanpak, ruimtelijke inpassing en landschappelijke kwaliteit spelen daarbij een belangrijke rol. In 2024 werkte de provincie aan de conceptverkenningsrapportage voor de Markermeerkust. Dit in voorbereiding op de voorkeurbeslissing voor de PAGW Markermeerkust die nog genomen moet worden (PAGW staat voor: programmatische aanpak grote wateren). In samenwerking met het Rijk, Staatsbosbeheer, het Hoogheemraadschap Noorderkwartier, de provincie Noord-Holland en de betrokken gemeenten is gewerkt aan het opstellen en onderbouwen van het voorkeursalternatief voor de ‘PAGW Verkenning Noord-Hollandse Markermeerkust’. Ook leverde de provincie een inhoudelijke en procesmatige bijdrage aan het MIRT-onderzoek Wieringerhoek van het Rijk.

1.2 Regionaal Waterprogramma

De provincie voerde de maatregelen (deelprogramma’s overstromingsrisico’s, oppervlaktewater en grondwater) uit, zoals vastgelegd in het Regionaal Waterprogramma 2022–2027. Zo werkte de provincie aan de beheersing van de overstromingsrisico's door uitvoering te geven aan meerlaagse veiligheid. En aan de goede ruimtelijke inpassing van primaire waterkeringen die versterking nodig hebben. Voor de Kaderrichtlijn Water vond in 2024 een tussentijdse evaluatie plaats (oppervlakte- en grondwater). Hierbij kon de provincie meeliften met de landelijke mid-term. Voor overstromingsrisico's vond geen landelijke tussentijdse evaluatie plaats. Een dergelijk onderzoek op provinciaal niveau bleek niet noodzakelijk; de provincie loopt op schema met de uitvoering van de wettelijke Europese verplichtingen, die voortvloeien uit de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (EU ROR).

1.3 Klimaatadaptatie

De provincie werkt aan een volgende editie van de ‘Noord-Hollandse Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie’. Deze volgende versie focust op de periode 2025–2027.

2.1 Landelijke Database Overstromingen (LDO) en het Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie (LVO)

De nieuwe Landelijke Database Overstromingen (LDO) is operationeel. Namens het IPO was de provincie Noord-Holland voorzitter van het LDO. Het LDO is nu beschikbaar als instrument voor het maken van overstromingsrisico- en gevaarkaarten in het kader van de EU ROR. Ook is fase 1 van het implementatieplan van de Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie (LVO) uitgevoerd. Overheden werken beter samen, vanuit één loket met overstromingsinformatie.

2.2 Water-Bodem-Sturend

De provincie voerde de Kamerbrief ‘Water-Bodem-Sturend’ (WBS) uit met een tijdelijk programma van april 2023 tot eind 2024. Dit programma richtte zich op 4 sporen:

- Basis op orde in gebiedsopgaven: de provincie leverde de eerste review van de ‘Signaalkaart’ op en gaf opdracht om deze aan te vullen met KRW (Kaderrichtlijn Water), grondwater en bodem. Ook werkte de provincie mee aan het onderzoek naar de gevolgen van peilopzet in veenweidegebieden.
- Inbreng in lopende opgaven: WBS werd opgenomen in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied PPLG (2023 en 2024). Het gedachtegoed van WBS werd stevig ingebracht in het ‘Ruimtelijk Voorstel’ en meegenomen in gebiedsopgaven, zoals NOVEX Groene Hart en NZKG.
- Borging in beleid: er is een onderzoek naar borging van WBS in provinciaal beleid uitgevoerd en het artikel Klimaatadaptatie in de Omgevingsverordening is herzien.
- Communicatie: de provincie organiseerde ‘De Week van WBS’, er werd een werkgroep met partners opgericht en er is afstemming gezocht binnen bestaande gebiedsopgaven.

2.3 Toezicht op de waterschappen

In 2024 voerde de provincie de toezichtstaken ten aanzien van de waterschappen uit en maakte zij een start met de actualisatie van de ‘Nota Toezicht op de Waterschappen’. Voor deze actualisatie consulteerde de provincie de waterschappen. Naar verwachting wordt de actualisatie in het najaar 2025 afgerond met de vaststelling van de nieuwe ‘Nota Toezicht op de Waterschappen’.

2.4 Extreme weersituaties

Wat als de Limburgbui van 2021 op de Randstad valt? Samen met een aantal partijen verricht de provincie een studie om het antwoord op deze vraag te vinden. In dit project wordt samengewerkt met onder meer: de provincies Utrecht en Zuid-Holland, Rijkswaterstaat en de betrokken waterschappen. Dit project loopt nog.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 3.3		Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		6.308	9.838	10.414	-576
Baten		0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		6.308	9.838	10.414	-576
Stortingen reserves					
	N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves					
3.3	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	-2.017	-5.370	-5.895	525
3.3	Reserve Subsidies Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	-2.400	-2.983	-2.983	0
3.3	Reserve Klimaatadaptatie	0	-210	-341	131
Resultaat		**1.891**	**1.275**	**1.194**	**81**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Waterkwaliteit: % van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit (oppervlaktewater)	**Aantal water-lichamen**	**Goed**	**Matig**	**Ontoereikend**	**Slecht**
Hollands Noorderkwartier	51	0%	51%	47%	2%
Rijnland	11	0%	82%	0%	18%
Amstel, Gooi en Vecht	27	0%	30%	44%	26%
Peildatum	2024				

Bron: https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/krw-bronbestanden

Programma 4 Bereikbaarheid

Doelenboom

4. Bereikbaarheid
4.1 Realiseren perspectief mobiliteit
4.2 Openbaar vervoer waarborgen
4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken
4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden

Iedere dag zijn in Noord-Holland mensen en goederen op weg naar hun bestemming. De provincie droeg er in 2024 aan bij dat zij deze slim, schoon en veilig konden bereiken. Duurzame verstedelijking en bereikbaarheid zijn een belangrijke opgave voor de provincie. Tot 2030 moeten in Noord-Holland ruim 191.000 woningen gerealiseerd worden. Daarnaast moet ook de groei van de werkgelegenheid worden gefaciliteerd. Dit leidt tot meer mobiliteit met allerlei consequenties voor de verschillende beleidsopgaven.

In de Omgevingsvisie is vastgelegd dat de provincie streeft naar balans tussen leefbaarheid en economische groei. En dat zij daarbij aandacht heeft voor een groot aantal actuele thema's: klimaat, gezondheid en veiligheid, biodiversiteit en natuur, verduurzaming van de economie, verstedelijking, duurzame mobiliteit, het landschap en de energietransitie. De toename van het aantal inwoners, woningen en banen leidt tot groei van mobiliteit. Verminderen of beperken van mobiliteit kan en moet een bijdrage leveren aan vrijwel alle opgaven waar de provincie voor staat. De provincie heeft daarom in 2024 de mobiliteitstransitie doorgezet:

- In 2024 stelde PS de 'Investeringsstrategie voor de Noord-Hollandse Infrastructuur' (iNHi) vast. Hierin staat wat de provincie deze bestuursperiode belangrijk vindt bij het maken van keuzen op het gebied van investeringen in de provinciale infrastructuur. Hierbij zijn leefbaarheid en verkeersveiligheid met stip de belangrijkste criteria, naast de noodzaak om Noord-Holland bereikbaar te houden.
- De 'Visie Publieke Mobiliteit' is in 2024 vastgesteld. Deze visie vormt het kader voor de hernieuwde aanbesteding van de ov-concessie Noord-West Noord-Holland.
- Binnen de provincie Noord-Holland is de focus gericht op het onderhouden en vervangen van het bestaande areaal. In 2024 is de infrastructuur op het afgesproken kwaliteitsniveau gehouden door het uitvoeren van vast en variabel onderhoud. Enkele vervangingsprojecten zijn voorbereid en uitgevoerd. Verschillende sluizen en bruggen zijn de komende jaren toe aan vervanging. Dit heeft een prominente rol op de agenda bij het beheer en onderhoud. Om die reden is het project 'Samen Slimmer Renoveren en Vervangen' in 2024 verder uitgewerkt.
- Daarnaast zijn Smart Mobility-instrumenten (zie beleidsdoel 4.4) ingezet om de infrastructuur optimaal beschikbaar te houden.
- ·Voor de bediening en besturing van de beweegbare bruggen en sluizen kregen in 2024 zeven bruggen en twee sluizen een aansluiting op de bediencentrale.

De uitvoering ging ook in 2024 gepaard met flinke uitdagingen:

- Stikstof vormde een stevige belemmering voor de aanpassing (aanleg en renovatie) van infrastructuur.
- De klimaatopgave (verminderen CO_2-uitstoot) had impact op infrastructurele vraagstukken (onderhoud en aanleg).
- De kosten van aanleg en onderhoud van infrastructuur zijn verder gestegen, onder andere door inflatie, impact vanuit klimaat, tekorten op de arbeidsmarkt en grondstoffen.
- De chauffeurstekorten bij busbedrijven lopen steeds verder op. Dit geldt ook voor de chauffeurs die de gladheidsbestrijding doen op vrachtwagens. Het wordt steeds moeilijker voor de aannemer om mensen te vinden die 's nachts dit werk willen doen.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4 — Bereikbaarheid

	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	251.349	275.527	254.473	21.053
Baten	-10.138	-9.080	-8.846	-234
Saldo van baten en lasten	241.211	266.447	245.627	20.819
Stortingen reserves	64.913	86.525	89.812	-3.288
Onttrekking reserves	-70.826	-102.287	-90.787	-11.500
Resultaat	**235.297**	**250.684**	**244.653**	**6.032**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
4	Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer.
4	Beheersregeling Amstel	Het beheer van de Amstel

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de bijlage van de jaarstukken.

4.1 Realiseren perspectief mobiliteit

Wat hebben we bereikt?

1. Rijk en regio gaven invulling aan de uitdagingen voor de realisatie van het mobiliteitsbeleid, zoals verstedelijking, stikstof, CO_2-reductie en schaarse middelen.

2. De leefbaarheid, verkeersveiligheid en doorstroming is verbeterd voor voetgangers, fietsers, gemotoriseerd vervoer, vaartransport en openbaar vervoer.

3. Het regionale fiets- en voetgangersnetwerk is verbeterd en er is een (grote) vermindering van het aantal verkeersslachtoffers.

4. De provincie gaf uitvoering aan de duurzame mobiliteitsmaatregelen uit het ‘Regionale Mobiliteitsprogramma Noord-Holland en Flevoland’ (klimaatakkoord).

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Samen met gemeenten en Vervoerregio Amsterdam werkte de provincie verder aan de uitvoering van de afspraken Wonen en Mobiliteit (WoMo) uit 2022. Daarnaast vroeg de provincie in financieel opzicht aandacht voor een aantal projecten (samen met gemeenten en Vervoerregio Amsterdam in het bestuurlijk overleg Leefomgeving en het bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT). Om er enkele te noemen: de Openbaar Vervoer Verbinding Amsterdam Haarlemmermeer (OVAH), de Poort van Hoorn en Haarlem Nieuw Zuid. De afspraak is om dit appel te opnieuw te doen bij het bestuurlijk overleg leefomgeving en het bestuurlijk overleg MIRT in 2025. Dan worden immers nieuwe financiële middelen toegekend van de ministeries van VRO en IenW (dat was in 2024 nog niet het geval).

1.2 Zoals ieder jaar nam de provincie deel aan diverse samenwerkingsverbanden, zoals het Platform Mobiliteit MRA, het Platform Mobiliteit Noord-Holland Noord, Samen bouwen aan Bereikbaarheid (SbaB), de Provinciale Verkeer en Vervoer Beraden (PVVB-en) op deelregioniveau, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) in het kader van Duurzame Mobiliteit. Onze deelname is altijd gebaseerd op de doelstellingen uit het Perspectief Mobiliteit Noord-Holland.

1.3 In 2024 nam de provincie samen met vele andere deelnemende partijen het STOMP-principe op in het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. STOMP is een ordeningsprincipe voor duurzame mobiliteit en staat voor: stappen (lopen), trappen (fietsen), openbaarvervoer, mobility as a service (deelauto of deelfiets) en particuliere auto.

1.4 In 2024 stelde de provincie, samen met de Vervoerregio Amsterdam en de betrokken gemeenten, Regionale Agenda's Mobiliteit (RAM's) op voor de regio Zaanstreek-Waterland en de regio Amstelland-Meerlanden. Daarnaast is de RAM Zuid Kennemerland-IJmond geactualiseerd. Ook werd er een begin gemaakt met het opstellen van een RAM voor de Gooi en Vechtstreek en de actualisatie van de RAM West-Friesland. Los van het opstellen en actualiseren van RAM’s, zijn de acties die erin staan verder gebracht.

2.1 De provincie actualiseerde de investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi). In een gezamenlijke sessie met PS zijn de ambities vastgesteld. Met geactualiseerde data leidt dat tot een lijst van projecten die tussen 2024–2028 in het ‘integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur’ (iMPI) worden opgenomen. PS stelden het ‘iNHi 2024–2028’ in oktober vast.

2.2 De provincie investeerde in onderhoud, vervanging en de verbetering van provinciale infrastructuur, volgens het iMPI. Een totaaloverzicht is te vinden in het iMPI 2025–2032. In 2024 is gewerkt aan de studiefase van 61 verbeter- en uitbreidingsprojecten. Daarvan zijn 8 projecten gepromoveerd naar de plan- dan wel realisatiefase en zijn 9 studieprojecten beëindigd. In de actualisatie van het iMPI 2025–2032 zijn de prioritaire trajecten uit de iNHi 2024–2028 geduid die nog niet in het iMPI waren geprogrammeerd.

3.1 Op het gebied van Actieve Mobiliteit is uitvoering gegeven aan de 8 actielijnen uit de ‘Actieagenda Actieve Mobiliteit 2022–2027’. De provincie subsidieerde 19 fietsprojecten van gemeenten voor de verbetering en aanleg van 14 kilometer fietspad (11 kilometer bestaand en 3 kilometer nieuw fietspad). Daarnaast verleende de provincie een subsidie van € 150.000 voor de instandhouding van de Pont Ilpendam. Op provinciaal areaal zijn 2 fietsprojecten afgerond (bij

Medemblik en Texel) en 15 fietsprojecten verder gebracht naar de studie-, plan- of realisatiefase. Verder werkte de provincie, samen met partners, aan de planvorming voor uitbreiding van fietsparkeerplekken bij ov-knooppunten (onder andere bij Crailo, Muiden, Heiloo. Bij 22 R-nethaltes zijn recreatieve wandel- en fietsnetwerken uitgebreid (onder andere een wandelnetwerk ten oosten van Castricum). Ook werd het gebruik van de fiets gestimuleerd, onder andere via werkgevers. Tot slot zijn op meer dan 100 punten fietstellingen uitgevoerd en is de digitale fietsnetwerkenkaart geactualiseerd.

3.2 In april is de 'Actualisatie Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid 2024–2030' vastgesteld. Hierin staan maatregelen die de provincie neemt op om wegen veiliger te maken en veilig gedrag te stimuleren. De provincie subsidieerde 20 projecten van gemeenten om de verkeersveiligheid op wegen en fietspaden te verbeteren. Op provinciaal areaal zijn 7 snelheidsremmers aangelegd (onder andere bij de oversteeklocatie van de N200 bij de kop van de Zeeweg) en is 110 km provinciaal fietspad voorzien van kantmarkering. Verder maakte de provincie een analyse van provinciale n-wegen waar met relatief kleine maatregelen de verkeersveiligheid verbeterd kan worden. Hieruit zijn 30 risicolocaties naar voren gekomen. In 2024 zijn er meteen al 3 aangepakt (N504 bij Schoorldam, N246 bij Assendelft en N196 bij Rozenburg).

3.3 De subsidieregeling kleine infrastructuur, bedoeld voor doorfietsroutes en verkeersveiligheid, is voortgezet. Hiermee zijn 27 projecten gesubsidieerd voor een totaalbedrag van € 12 miljoen. Vanuit de subsidieregeling Verkeerseducatie zijn 31 verkeerseducatieprojecten gesubsidieerd voor basisscholen en 20 projecten voor middelbare scholen. Bij elkaar voor € 1,6 miljoen. Via deze projecten zijn circa 50.000 leerlingen bereikt. Verder verleende de provincie € 250.000 subsidie voor doortrapprojecten in 25 gemeenten. Hiermee zijn ruim 4.440 ouderen bereikt met voorlichting over veilig fietsgedrag en beschermingsmiddelen.

4.1 De provincie gaf uitvoering aan het 'Regionaal Mobiliteitsprogramma' volgens de menukaart die daarin is opgenomen (waaronder smart mobility, zero emissie, laadinfra MRA-Elektrisch en de Werkgeversaanpak). De provincie stelde regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit op (als onderdeel van de RAM's).

- In de regio Gooi en Vechtstreek startte de provincie met het 'Maatregelpakket ZE-goederenvervoer'. Ook gingen de eerste gesprekken over de Werkgeversaanpak van start.
- In de regio Alkmaar werd een start gemaakt met het maatregelpakket Deelmobiliteit, MaaS (mobility as a service) en hubs.
- De provincie voerde een doelgroepanalyse uit voor de hublocaties. Verder ging er een pilot 'Mobiliteitsprogramma van Eisen' van start.
- In de regio Zuid-Kennemerland werd een start gemaakt met het maatregelpakket 'Deelmobiliteit, MaaS en hubs' en in de regio IJmond met het pakket 'Werkgebonden personenmobiliteit'.
- De provincie stelde een ontwerp op voor het dashboard duurzame mobiliteit.
- Op basis van de gesprekken met de gemeenten actualiseerde de provincie de potentietool RMP. Hiermee wordt een globale inschatting gemaakt van de CO_2-uitstoot in 2030.
- De coördinatie en het penvoerderschap Werkgeversaanpak is volledig bij de provincie belegd. Deze aanpak richt zich op het maken van afspraken met de werkgevers over anders en duurzaam reizen van hun werknemers.

4.2 De provincie werkte aan de uitvoering van het 'Actieprogramma Slimme en Schone Logistiek'.

- Het ‘Multimodaal Netwerk Goederenvervoer’ is opgeleverd. Dit vormde de basis voor het inzetplan van het realisatiepact MRA. Verder werd het inzetplan voor het realisatiepact opgesteld.
- Gezamenlijk met andere provincies is een concept gelanceerd om goederenvervoer ook voor kleinere volumes over water toegankelijk en rendabel te maken (Metropolitaan Hubsysteem).
- De provincie nam deel aan het koepeloverleg vers-logistiek. Hierin worden samen met het ministerie van I&W, greenports en bedrijfsleven projecten uitgevoerd en wordt kennis gedeeld over vers-logistiek.
- In het kader van duurzame en efficiënte logistiek is een ‘Bereikbaarheidskaart’ ontwikkeld, zodat vervoerders weten welke wegen zij mogen gebruiken.
- De provincie ontwikkelde een ‘Dashboard Bouwlogistiek’ dat informatie geeft over de impact van maatregelen om bouwlogistiek-verkeer duurzamer te maken.
- De ‘Druktemonitor Purmerend’ is opgeleverd, waarin staat waar de knelpunten zijn en wat de impact kan zijn van de mogelijke maatregelen.

4.3 De provincie werkte aan de uitvoering van de ‘Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek’ (RUAS). Zo werd een praktische gids opgeleverd; een levend document met handelingsperspectieven en maatregelen voor gemeenten om de stadslogistiek te verduurzamen.

Om gemeenten verder te ondersteunen, is een regionale overlegtafel stadslogistiek ingesteld. Met als doel kennisdeling over verschillende thema’s rondom verduurzaming van stadslogistiek.

Het ZERA-evenement (Zero Emissie Regio Amsterdam) vond plaats. Bij dit evenement is met de gemeenten Amsterdam, Haarlem en Zaanstad een dag georganiseerd voor ondernemers. Zij konden vragen stellen over de ZE-zones in deze gemeenten. Ook was er informatie over onder meer ZE-voertuigen, financiering en ontheffingen.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 4.1		Realiseren perspectief Mobiliteit			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		25.423	35.875	31.248	4.627
Baten		-2.307	-4.344	-5.877	1.533
Saldo van baten en lasten		23.116	31.531	25.371	6.160
Stortingen reserves					
4.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	205	255	255	0
4.1	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	10.511	14.511	14.511	0
4.1	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	0	2.872	5.220	-2.348
Onttrekkingen reserves					
4.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	-1.287	-1.601	-1.564	-37
4.1	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	-17.108	-24.830	-21.039	-3.791
4.1	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	0	-5.134	-4.712	-422
Resultaat		**15.437**	**17.604**	**18.041**	**-437**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

4.2 Openbaar vervoer waarborgen

Wat hebben we bereikt?

1. Waarborgen inzet openbaar vervoer (busvervoer) en goed concessiebeheer.

2. Een stabiel lijnennet voor de komende jaren.

3. Optimaliseren van ov-knooppunten en –ketens.

4. Het openbaar vervoer toegankelijk houden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Samen met de vervoerder gaf de provincie uitvoering aan de huidige drie concessies, waarbij het voorzieningenniveau zo veel mogelijk gelijk wordt gehouden aan het niveau van 2023.

Openbaar vervoer is een wettelijke taak en belegd bij de provincie. Samen met de vervoerder is uitvoering gegeven aan onze 3 ov-concessies (Noord-Holland Noord, Haarlem/IJmond en Gooi en Vechtstreek). Hiervoor zijn vervoerplannen opgesteld, afgestemd op de reizigersvraag. Het ov-gebruik in 2024 lag op circa 90% vergeleken met 2019 (als gevolg van corona). Dat is een kleine toename ten opzichte van 2023. De waardering voor de geleverde diensten is nog altijd hoog. Tijdens het onderzoek van de ov-klantenbarometer van het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) kregen de concessies van de provincie Noord-Holland gemiddeld een cijfer van 8,1. Hiermee is de provincie de best beoordeelde concessieverlener van Nederland. En er is nog meer goed nieuws: de concessie Gooi en Vechtstreek is sinds het voorjaar van 2024 de eerste ov-concessie in Nederland die volledig wordt uitgevoerd met ZE-bussen.

1.2 De provincie maakte een start met de voorbereiding van nieuwe aanbesteding van de concessies Haarlem-IJmond en Noord Holland Noord.

In 2024 zijn grote stappen gezet in de voorbereiding van de aanbesteding van de nieuwe ov-concessie NoordWest Noord-Holland (NWNH). In juni 2024 is de Visie Publieke Mobiliteit, het kader voor de aanbesteding, vastgesteld (zie ook 2.3). Hieraan voorafgaand is eerst besloten de huidige ov-concessies Noord-Holland Noord en Haarlem/IJmond samen te voegen tot één ov-concessie NWNH. Tenslotte is eind 2024 de Tarievenvisie als input voor de nieuwe ov-concessie NWNH en de Nota van Uitgangspunten van de nieuwe ov-concessie NWNH vastgesteld.

1.3 De provincie trof voorbereidingen voor het aansluiten van ZE-laadinfrastructuur voor de concessies Noord-Holland Noord en Haarlem/IJmond. Met als doel dat deze op het moment dat de concessies ingaan (in 2027/2028) beschikbaar zijn, zodat de exploitatie volledig op basis van zero emissie mogelijk is.

Er vonden voorbereidende gesprekken plaats met Grondzaken en externe partijen. In 2025 worden er afspraken gemaakt over strategische activa (stallingen en laadpunten).

1.4 Er kwam een plan voor de strategische ov-activa (denk aan stallingen en de beschikbaarheid van stroom).

Er is inmiddels een plan voor strategische ov-activa opgesteld en met de verantwoordelijke gedeputeerde besproken. In 2025 vindt de verdere uitwerking plaats. Zie ook 1.3. Als uitgangspunt geldt dat dit gerealiseerd is bij de start van de nieuwe concessie NoordWest Noord-

Holland (in 2028). Daarmee is invulling gegeven aan het Bestuursakkoord ZE Regionaal OV per bus.

2.1 De provincie paste de ov-vervoerplannen aan om het wegvallen van de Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer en Transitie Vangnet Openbaar Vervoer op te kunnen vangen.

Er vonden gesprekken plaats met de vervoerder over de financiële herijking van de ov-concessies Gooi en Vechtstreek en Noord-Holland Noord. Extra uitdaging is de schaarste op de arbeidsmarkt (chauffeurs en technisch personeel) en de ontwikkelingen bij busfabrikanten. Zie ook 1.1.

2.2 Er vond een herijking plaats van het mobiliteitssysteem in Noord-Holland Noord.

De provincie voerde het ov-ontwikkelperspectief openbaar vervoer Noord-Holland Noord uit en implementeerde dit in juli 2024. Netwerkoptimalisaties onder het motto ‘niet meer, maar ander ov’ zijn doorgevoerd. Dit perspectief is ontwikkeld in nauwe samenwerking met NS, Transdev en de betrokken gemeenten.

2.3 De provincie stelde een ambitie ‘publieke mobiliteit’ op.

De ambitie en visie Publieke Mobiliteit zijn opgesteld en ook vastgesteld in juni 2024. De visie is een nadere uitwerking van het Perspectief Mobiliteit. Het vormt het kader voor diverse mobiliteitsvraagstukken. Bij publieke mobiliteit staat het totale mobiliteitssysteem centraal, waarvan openbaar vervoer een onderdeel is. Publieke mobiliteit gaat over al het vervoer dat reizigers niet zelf bezitten. Tot de publieke vervoersmiddelen horen, naast ov, ook vraaggestuurd-vervoer en deelvervoer. Hubs en knooppunten spelen hierbij een belangrijke een rol.

2.4 Er vond een bijstelling plaats van de ‘onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040’.

In 2024 is gewerkt aan een herijking van het ‘Toekomstbeeld Openbaar Vervoer’. De effecten hiervan worden in 2025 naast het ‘Regionaal OV Toekomstbeeld’ (ROVT) gelegd. De provincie verkende projecten uit het ROVT en ging ermee aan de slag. Om enkele voorbeelden te noemen: de verdere uitwerking R-Net Metrobus (BRT) Haarlem-Schiphol/Amsterdam (zie ook 2.5), het verrichten van onderzoek naar de verbinding Almere-Utrecht, het vervolg van het doortrekken van de Noord/Zuidlijn (via onderzoek Openbaar Vervoer Verbinding Amsterdam Haarlemmermeer). En via de spoorcorridors en woningbouwopgaven wordt gekeken naar optimalisaties in het mobiliteitssysteem.

2.5 De provincie onderzoekt hoe zij (samen met de VRA) een vervolg kan geven aan fase 3 van de BRT-studie Haarlem-Schiphol-Amsterdam, bijvoorbeeld door te starten met quickwins op het traject.

In 2024 is fase 4 van de R-Net Metrobus (BRT-)corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam van start gegaan. Het doel van deze fase is om kortetermijnmaatregelen uit te voeren (vóór 2030) te identificeren en te implementeren, en het eindbeeld van de BRT voor 2040 vast te stellen. Hiervoor is in 2024 een eerste analyserapport opgeleverd dat in 2025 verder wordt uitgewerkt. Tegelijk heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor pilots. De voorstellen hiervoor zijn uitgewerkt en worden in 2025 en 2026 uitgevoerd.

2.6 De provincie voert een verkenning uit naar innovaties op het gebied van smart mobility in het openbaar vervoer.

De verkenning naar deze innovaties loopt. Inmiddels is de pilot ondertekend om te starten met be-in be-out (een nieuw betaalsysteem). Verder vindt onderzoek plaats naar autonoom vervoer.

3.1 De provincie voerde projecten uit van het programma ‘OV-Knooppunten en Ketenaanpak’ (Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland).

In 2024 zijn voor 5 projecten subsidies gereserveerd dan wel ingediend voor het verbeteren van de ketenreis. Denk aan het uitbreiden van fietsenstallingen en het verbeteren van fietsroutes van en naar de knooppunten. Er is budget gereserveerd voor station Hoorn en Hilversum en busstation Haarlem Nieuw-Zuid. De provincie verleende subsidie aan Heiloo en voor Crailo. Verder is er een wijzigingsverzoek ingediend en geaccordeerd als gevolg van een optimalisatie van het plan.
Het Rijk kende P+R Muiden middelen toe voor de uitbreiding. Zie verder 3.4.

3.2 Er vond onderzoek plaats naar de inzet van nachtbussen.

In 2024 besloot de provincie te starten met de nieuwe nachtlijn (N50) tussen Den Oever en Alkmaar, een wens uit het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit!'. Wegens succes is eind 2024 besloten deze nachtlijn in 2025 voort te zetten.

3.3 De provincie werkt nauwer samen met de Vervoerregio Amsterdam om openbaar vervoer samen slimmer te organiseren. En om investeringen in infrastructuur beter op elkaar te laten aansluiten.

De samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam is het afgelopen jaar intensiever geworden. Zo wordt minimaal 1 keer per kwartaal met elkaar gesproken over de ov-concessieuitvoering. Daarnaast wordt er intensief samengewerkt binnen projecten. Bijvoorbeeld R-Net Metrobus (BRT) Haarlem-Schiphol/Amsterdam. Ook neemt de gedeputeerde deel aan het portefeuillehoudersoverleg van de Vervoerregio Amsterdam.

3.4 De hubstrategie is verder uitgewerkt (met nadruk op het verbeteren van de ontsluiting per openbaar vervoer in het landelijke gebied).

In Noord-Holland Noord zijn zogenaamde mobipunten (hubs) omgevormd in de landelijke hubstijl. 3 projecten zijn in 2024 gerealiseerd: station Schagen, station Den Helder en een op- en overstappunt bij de veerhaven van de Teso in Den Helder. De provincie draagt hieraan financieel aan bij. Zie verder 3.1.

4.1 De provincie gaf invulling aan het convenant ‘Landelijke OV-toegankelijkheid’ (bestuursakkoord ‘Toegankelijkheid OV’ van 7 november 2022).

Voor de zomer 2024 is het ‘Uitvoeringsprogramma Bestuursakkoord Toegankelijkheid OV 2024-2028’ vastgesteld. Hierin staat wat de provincie de komende 4 jaar op dit thema gaat doen. Het toegankelijk maken van bushaltes voor reizigers met een visuele of motorische beperking is daarbij het belangrijkst. Aanvullend hierop is eind 2024 een subsidieregeling voor haltetoegankelijkheid opgesteld, die in 2025 wordt opengesteld.

4.2 De provincie werkte nieuw beleid uit voor het betaalbaar houden van het ov (samen met Vervoerregio Amsterdam), in combinatie met het nieuwe ov-betalen (een nieuw betaalsysteem van Europay, Mastercard en Visa).

Een Tarievenvisie (beleid) is opgesteld en vastgesteld in november 2024. Daarnaast reizen vanaf 2024 kinderen tot en met 11 jaar in alle ov-concessies van de provincie gratis (onder begeleiding van een volwassene). Hiermee leren kinderen al op jonge leeftijd hoe het is om met het openbaar vervoer te reizen. Ook denkt de provincie mee met de Vervoerregio Amsterdam over het opstellen van hun Tarievenkader. Het streven is zoveel mogelijk gemeenschappelijkheid te krijgen. Tot slot zijn in 2024 dankzij de zogeheten Bikker- en Krulgelden de ticketprijzen voor het busvervoer gelijk gebleven. Ditzelfde geldt voor de bijdrage aan de ov-studentenkaart.

4.3 De komst van de nieuwe buurtbussen in Noord-Holland Noord.

In februari 2024 kwamen de laatste nieuwe buurtbussen voor de concessie Noord-Holland Noord. Ze rijden allemaal naar tevredenheid.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 4.2		Openbaar vervoer waarborgen			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		65.727	62.946	64.376	-1.430
Baten		0	0	1.500	-1.500
Saldo van baten en lasten		65.727	62.946	65.876	-2.930
Stortingen reserves					
4.2	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	67	12.604	12.604	0
Onttrekkingen reserves					
4.2	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	-2.386	-10.508	-9.531	-977
Resultaat		**63.408**	**65.042**	**68.949**	**-3.907**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Klantenwaardering voor het openbaar vervoer waarvoor concessieverlening plaatsvindt door de provincie (BBV indicator)	Cijfer 1-10	> NL gem.	8.0	Betreft: Algemeen oordeel per ov-autoriteit, al het openbaar vervoer. (Bron: ov-klantenbarometer 2024)

4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken

Wat hebben we bereikt?

1. In 2024 is het gebruik van het provinciale netwerk verder geoptimaliseerd. Hierbij werd rekening gehouden met toenemende overlast door calamiteiten en werkzaamheden van wegbeheerders.

2. In 2024 heeft de provincie stappen gezet om de Europese Cyber Security-richtlijn te implementeren.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie koos voor een verdere aanpak bij incidenten met de inzet van de weginspecteurs in een vroeg- en laatrooster. Hierdoor bleef de vertraging en filevorming tot een minimum beperkt.

Daarnaast ging er binnen de groep met weginspecteurs een onderzoek van start naar een optimalisatie van de inzet tijdens de diensten om de meerwaarde van de inzet te verbeteren.

Rond de evenementen is er met partijen structureel overleg geweest op verkeerskundig gebied om de verschillende evenementen op mobiliteitsgebied te begeleiden en te sturen. Tijdens de Formule 1 in Zandvoort zijn wederom goede resultaten geboekt en het evenement is vlekkeloos verlopen dankzij inzet van alle betrokken partijen.

Door het servicepunt zijn het afgelopen jaar circa 18.000 vragen en klachten vanuit de maatschappij beantwoord of voor afhandeling doorgezet naar een medewerker of derde partij. Vragen en klachten die het beheer van ons areaal betroffen binnen de gebiedscontracten, zijn doorgezet naar betreffende gebiedsaannemer. Het aantal vragen en klachten is niet afgenomen. Er waren opvallend veel vragen over de aanpak van vervanging en renovatie binnen de provincie Noord-Holland.

In 2024 heeft de provincie circa 1.000 omgevingsvergunningen behandeld en van advies voorzien. Daarnaast zijn er circa 2.000 ontheffingen afgehandeld voor werkzaamheden langs de provinciale infrastructuur.

De weginspecteurs, gebiedsaannemer en sleepdienst zijn ingezet om op de weg ontstane incidenten op te heffen en ontstane schade te verhelpen.

Bij sneeuw, ijzel en nachtvorst heeft de provincie de weg veilig opengehouden met het strooien van zout en het verwijderen van sneeuw.

1.2 Vanuit het programma ‘Bediening op afstand’ is het afgelopen jaar hard gewerkt aan de toename van de centrale bediening. Dit leidde tot een uitbreiding van de bezetting op de bediencentrale en een afbouw bij het lokaal bedienen.

Er zijn in 2024 9 extra objecten aangesloten op de bediencentrale (Brug/Sluis Purmerend, Burgemeester Visserbrug, Tolhuissluis, Hefbrug Oterleek, Vlotbrug 't Zand, Burgervlotbrug, Sint Maartensvlotbrug, Kooysluis/Oostoeverburg en de Rekervlotbrug).

In het najaar van 2024 heeft de provincie een grote technische doorontwikkeling van de bediencentrale gerealiseerd. Dit droeg substantieel bij aan de optimalisatie van de centrale.

1.3 Bij VMaas zijn de verkeersmanagementtaken bij een externe partij belegd. Enkele kleine aanpassingen worden nog doorgevoerd om de samenwerking op de weg en de verkeerscentrale goed op elkaar te laten aansluiten.

2.1 De Europese richtlijn Cyber Security die in oktober 2024 in Nederland is geaccepteerd is (NIS2), vraagt de komende jaren nog om de nodige inspanning van de provinciale organisatie. In 2024 heeft de provincie een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie van deze richtlijn. Deze implementatie wordt uitgevoerd zodra er middelen beschikbaar komen.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 4.3	Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken (bedragen x €1.000)			
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	38.041	43.964	36.568	7.396
Baten	-1.753	-2.325	-2.709	384
Saldo van baten en lasten	36.288	41.639	33.858	7.780
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	**36.288**	**41.639**	**33.858**	**7.780**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden

Wat hebben we bereikt?

1. In 2024 werkte de provincie verder aan het vervangen, verbeteren en uitbreiden van de provinciale infrastructuur. En aan het oplossen van knelpunten in de verkeersveiligheid en het verbeteren van openbaarvervoerhaltes binnen de opgestelde beleidskaders en kwaliteitseisen. Deze zijn vastgelegd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) 2022-2029 die door PS zijn vastgesteld.

2. Duurzaamheid en circulariteit zijn waar mogelijk meegenomen tijdens de uitvoering van provinciale projecten.

3. De provincie heeft in 2024 de infrastructuur veilig in stand gehouden en waar nodig verder geoptimaliseerd en vervangen.

4. De provincie zette stappen om het wegennet efficiënter te gebruiken via innovatieprojecten. Bijvoorbeeld smart mobility-toepassingen. Dit gebeurde in samenwerking met partners.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In 2024 zijn de projecten Bereikbaarheid Royal Flora Holland (OLV-Greenport Aalsmeer), N241 AC de Graafweg en de Zaanbrug afgerond en opgeleverd.

Verder vond concrete realisatie (nieuwe damwandconstructies, waar mogelijk met oof voor de natuur) plaats op Oevertrajecten T13 bij Purmerend, T1 bij Den Helder en ging de provincie van start op T22-23 bij Broek in Waterland. Hierbij zijn de oeverconstructies toekomstbestendig verstevigd. Verder zijn de baggeractiviteiten afgerond in de Amstel (24 km van Amsterdam tot en met Uithoorn) en de Oostelijke Vechtplassen. De baggeractiviteiten en de oeversteviging is met elektrisch materieel uitgevoerd, om zo een bijdrage te leveren aan de vermindering van CO_2-uitstoot.

De provincie heeft een efficiëntere werkwijze ontwikkeld voor kleine ingrepen aan de infrastructuur. Denk aan het verhelpen van verkeersveiligheidsknelpunten en het verbeteren van openbaarvervoerhaltes. Dit leidde ertoe dat er in 2024 meerdere kleine ingrepen zijn uitgevoerd. Om enkele voorbeelden te noemen: het aanbrengen van 110 km-kantmarkeringen op provinciale fietspaden en het aanleggen van drempels op de Zeeweg (N200) en de Dijkweg (N239). Hiermee zijn de fietspaden veiliger geworden dankzij de betere zichtbaarheid met gebruik van kantmarkering.

In 2024 zijn er bij alle beweegbare kunstwerken van de provincie QR-borden geplaatst om de objectinformatie toegankelijker te maken voor de schippers. Ook zijn alle objecten van 088-nummers voorzien, zodat ze sneller en efficiënter bediend kunnen worden.

1.2 Het iMPI is geactualiseerd. Dit nieuwe overzicht is te vinden in het Integraal_meerjarenprogramma_infrastructuur_2025_2032.

2.1 Tijdens de realisatie van oevertrajecten zijn waar mogelijk natuurvriendelijke oevers toegepast, om zo de biodiversiteit en waterkwaliteit te bevorderen.

2.2 De provincie heeft IFD (industrieel, flexibel en demontabel bouwen) toegepast bij de volgende projecten in de realisatiefase: Cruquiusbrug, Stolperbasculebrug en de N240b (2 bruggen).

2.3 De provincie nam betonnen liggers over van Rijkswaterstaat en paste deze toe binnen het provinciale areaal.

3.1 In opdracht van de provincie voerden aannemerscombinaties vast en variabel onderhoud binnen het provinciaal areaal uit aan de hand van gebiedscontracten. Een totaaloverzicht van de gebiedscontracten en alle lopende variabele onderhoudsprojecten vindt u in het Integraal_meerjarenprogramma_infrastructuur_2025_2032.

3.2 Er werden diverse inspecties van de oeverconstructies uitgevoerd op basis waarvan de programmering is aangescherpt.

3.3 In 2024 ging de voorbereiding van de nieuwe aanbesteding van het gebiedscontract Kop van Noord-Holland van start.

4.1 Om de doorstroming voor fietsers te verbeteren, is de werking van 8 verkeersregelinstallaties (VRI's) geanalyseerd. 7 daarvan kunnen anders worden ingesteld waardoor de doorstroming verbetert. Bij 3 VRI's die eerder zijn aangepast is de werking geëvalueerd.

De toolbox 'Smart Mobility bij evenementen' is dit jaar gelanceerd. Deze wordt veelvuldig bekeken op internet. Voor de kerstmarkt in Haarlem werd een maatwerkadvies smart mobility uitgebracht. Actieve mobiliteit staat hier voorop.

Om het goederenvervoer efficiënter en duurzamer te maken, zijn diverse dataproducten beschikbaar gekomen:

- Een bereikbaarheidskaart, zodat vervoerders weten welke wegen ze in mogen
- Een reistijdvoorspeller die gekoppeld kan worden aan logistieke software
- Het dashboard bouwlogistiek dat informatie geeft over de impact van maatregelen om het bouwlogistiek verkeer te verduurzamen

- De druktemonitor Purmerend

Daarnaast zijn er 4 scenario's opgeleverd. Ze vormen een toetsingskader voor toekomstvastheid van beleid en projecten.

Op 2 plaatsen wordt nu gewerkt met het 'Mobiliteitsprogramma van Eisen' dat binnen Smart Mobility is ontwikkeld.

Gezamenlijk met andere provincies is een concept gelanceerd om goederenvervoer ook voor kleinere volumes over water toegankelijk en rendabel te maken.

De verkenning naar autonoom openbaar vervoer is uitgevoerd en dient als basis om logische vervolgstappen te bezien.

4.2 Het afgelopen jaar was de samenwerking tussen de provincie en TU Delft gericht op de ontwikkeling van levensduurverlengende innovaties. Daarnaast zijn biodynamische oevers gerealiseerd. Hierbij worden natuurlijke, levende gewassen toegepast in plaats van harde (dode) materialen. Ook heeft de provincie de toepassing van mossen op beton als bescherming verkend.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 4.4		Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		122.158	132.742	122.282	10.460
Baten		-6.078	-2.411	-1.760	-651
Saldo van baten en lasten		116.080	130.331	120.522	9.809
Stortingen reserves					
4.4	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	19.574	19.574	19.574	0
4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	0	889	420	469
4.4	Reserve Kapitaallasten OV	0	0	1.226	-1.226
4.4	Reserve Groot Onderhoud Wegen	22.199	22.668	22.668	0
4.4	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	12.357	13.152	13.152	0
4.4	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	0	0	182	-182
Onttrekkingen reserves					
4.4	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	-1.450	-3.006	-3.782	776
4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	-641	-149	-1.155	1.006
4.4	Reserve Kapitaallasten OV	-1.655	-69	-68	-1
4.4	Reserve Groot Onderhoud Wegen	-31.057	-38.021	-32.114	-5.907
4.4	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	-11.375	-15.663	-14.312	-1.351
4.4	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	-3.582	-2.642	-1.836	-806
4.4	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	-285	-664	-674	10
Resultaat		**120.164**	**126.399**	**123.804**	**2.596**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Programma 5 Natuur en landelijk gebied

Doelenboom

5. Natuur en landelijk gebied
5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur
5.2 Beheren van natuur
5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen
5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water
5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied
5.6 Versterken kansrijke landbouw

Maatschappelijk doel

Een robuuste en hoogwaardige groenstructuur die bijdraagt aan de biodiversiteit en aan het welzijn van de bewoners en bezoekers van de provincie.

De provincie werkt hiervoor aan de verbetering van de ruimtelijke, water- en milieu- condities om de balans mogelijk te maken tussen gezonde, veerkrachtige ecosystemen enerzijds en economische activiteiten anderzijds.

Het jaar 2024 wordt gekenmerkt door veel veranderingen in het rijksbeleid. Het gevolg daarvan is veel onzekerheid voor de uitvoering. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied is weggevallen als kader voor de uitvoering van ons beleid op het gebied van natuur, water, recreatie, stikstof en landbouw. Onze uitvoeringsplannen hebben we aangepast aan de nieuwe situatie. De eerder opgestelde uitvoeringsstrategieën om deze doelstellingen te behalen zijn aangepast. Deze zullen in 2025 definitief kunnen worden gemaakt.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5				Natuur en landelijk gebied
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	174.607	151.074	134.393	16.680
Baten	-20.781	-26.739	-17.710	-9.029
Saldo van baten en lasten	153.826	124.335	116.684	7.651
Stortingen reserves	27.486	35.460	35.592	-132
Onttrekking reserves	-89.528	-64.727	-51.383	-13.344
Resultaat	**91.784**	**95.068**	**100.893**	**-5.825**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
5	Recreatieschap Spaarnwoude	Beheer recreatiegebied
5	Recreatieschap Groengebied Amstelland	Beheer recreatiegebied
5	Recreatieschap Twiske-Waterland	Beheer recreatiegebied
5	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Beheer recreatiegebied
5	Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.	Beheer recreatiegebied
5	Openbaar lichaam Waddenfonds	Beheren en besteden Waddenfonds
5	Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)	Beheer en onderhoud recreatiegebieden

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de bijlage van de jaarstukken.

5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie heeft in 2024 de volgende projecten gestart of afgerond:

- Het project Waterlandtak/Diemerscheg is in 2024 afgerond en overgedragen aan de beheerder.
- In de gemeente Bergen bij Egmond aan de Hoef realiseerde het waterbedrijf PWN in opdracht van de provincie 5,2 hectare binnenduinrandnatuur.
- Op 4 juni 2024 stelde de gemeenteraad van Castricum het bestemmingsplan voor de natuurontwikkeling Zanderij Noord vast. PWN is inmiddels begonnen met de voorbereiding voor de inrichting in opdracht van de provincie.
- De provincie gaf opdracht voor de voorbereiding van de realisatie van Natuurontwikkeling De Bleek in Egmond aan den Hoef.
- De gemeenteraad van Bergen stemde op 26 september 2024 in met de begrenzing van de Zuurvensepolder als NNN. Het voorstel gaat mee in de Herbegrenzingen vijfde tranche. Dit voorstel wordt naar verwachting in juli 2025 definitief, waarna de voorbereiding van de inrichting van start kan.
- In 2024 vond de oplevering plaats van de inrichting Schil Naardermeer fase 1.
- In Kortenhoef West en Ankeveen wordt in opdracht van de provincie gewerkt aan het project Moerasvogels. Natuurmonumenten heeft € 2,5 miljoen SPUK-gelden (specifieke uitkering) ontvangen uit het Programma Natuurherstel voor de inrichting van de gebieden. Natuurmonumenten begon eind 2024 met de realisatie van deze gebieden. Volgens de planning is de uitvoering in maart 2026 gereed. Er wordt niet gewerkt tijdens het broedseizoen.
- In de Loosdrechtse Plassen is de provincie opdrachtgever van de inrichting van het leefgebied van moerasvogels. Begin februari 2025 start de aannemer met de werkzaamheden en de verwachting is dat het project medio april 2025 wordt opgeleverd.

- In 2024 is een adviesbureau begonnen met het opstellen van een inrichtingsplan en diverse bijbehorende onderzoeken voor het project Jelgersma De Hoop. Deze documenten worden begin april 2025 opgeleverd. Dan worden de vergunningen aangevraagd, start de aanbesteding en begint met de inrichting.

- In de Groene Uitweg bevinden zich veel projecten in de uitvoeringsfase, bijvoorbeeld de inrichting van de omgeving van het Muiderslot. Er zijn twee projecten op het gebied van ecologische verbindingen afgerond.

In verschillende projecten kost de voorbereiding meer tijd dan verwacht en/of hebben projecten in de uitvoering vertraging opgelopen, zoals Peereboom, Opperwoud en de Nes, Park 21, Schil Naardermeer fase 2, Horstermeerpolder en in de Oostelijke Vechtplassen. Hiervoor zijn verschillende oorzaken.

Met het wegvallen van het Transitiefonds is grote onzekerheid ontstaan over de financiering van de uitvoering. Hierdoor aarzelen stakeholders, met vertraging als gevolg. Daarnaast kost(te) het verkrijgen van de benodigde vergunningen bij sommige projecten meer tijd dan verwacht. Ook gaat het in sommige gevallen om complexe gebiedsprocessen en -ontwikkelingen, die vaak een lange adem vragen.

Ondanks vertraging, wordt in genoemde projecten nog steeds voortgang geboekt. Daardoor schuift de besteding van budgetten door naar volgende jaren.

2. In samenwerking met andere organisaties is in 2024 een aanvraag ingediend voor de ‘Rijksregeling Programma Natuur fase 2’, gericht op natuurherstel en boscompensatie voor bos gekapt als natuurherstelmaatregel. Van het Rijk ontving de provincie een beschikking ter waarde van € 90 miljoen waarmee het ‘Provincie ontvangt ruim € 90 miljoen voor natuurherstel’ uitgevoerd kan worden. In het lopende programma natuurherstel zijn veel maatregelen in uitvoering. Dit programma bestaat uit Natuurpact-geld en al verplichte maatregelen uit het ‘Programma Natuur fase 1’. In 2024 zijn grote projecten afgerond als de boskap bij Bergen en het project de Dennen op Texel. Verder zijn er 5 kerven in de duinen gegraven bij Castricum.

3. De brede stikstofaanpak is als geïntegreerd onderdeel in het ‘Provinciaal Programma Landelijk Gebied’ (PPLG) opgenomen. De bedoeling is om deze aanpak verder uit te rollen, zowel provinciebreed als in de gebiedsprocessen. Maar door het vervallen van het ‘Nationaal Programma Landelijk Gebied’ (NPLG) en het daarmee samenhangende Transitiefonds is een belangrijke pijler onder een geborgde aanpak voor natuurherstel weggevallen.

4. Bodemdaling: Zie Beleidsdoel 5.3, onderdeel 1. Met de startversie van het PPLG is ook de ‘Regionale Veenweide Strategie 2.0’ opgeleverd.

5. De provincie heeft de middelen vanuit de eerste tranche ‘Programma Natuur voor boscompensatie’ verdeeld. Ze zijn ingezet voor combinatiekansen met gemeentelijke projecten die ook de recreatiemogelijkheden voor onze inwoners vergroten. Zie Ruim 30 hectare aan nieuw bos in Noord-Holland - Provincie Noord-Holland. In 2024 zijn 2 projecten gerealiseerd, in Castricum en Zaanstad. De overige projecten zijn in voorbereiding. Op 23 oktober was de opening van het Legmeerbos in de Westeinderscheg in de gemeente Uithoorn, oorspronkelijk een burgerinitiatief. Ook diverse andere burgerinitiatieven hebben bomen geplant. Dit gebeurde bijvoorbeeld in Vijfhuizen met steun van het provinciale ‘Betrekken bij Groen Fonds’ en ‘MeerBomenNu’ aan de rand van recreatiegebied Spaarnwoude. Een groep studenten bracht de kansen en uitdagingen van agroforestry in kaart.

6. Voor recreatieve voorzieningen wordt verwezen naar Beleidsdoel 5.2.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In 2024 realiseerde de provincie Noord-Holland volgens planning alle projecten in de Oostelijke Vechtplassen. Op 2 projecten na: de inrichting van het gebied Egelshoek in de Weersloot en project Moerasvogels. Deze zijn door vertraging in het aanbestedingsproces doorgeschoven naar 2025.

1.2 In de gebiedsprocessen Laag Holland Wormer- en Jisperveld en Oostzanerveld zijn de gebiedsvisies in 2024 (zo goed als) afgerond, waarmee de verkenningsfase voor beide processen tot een einde komt. Vanuit beide visies zijn projecten in kaart gebracht om mee aan de slag te gaan. Deze projecten krijgen de komende periode een nadere uitwerking door de diverse belanghebbenden. In Polder Westzaan zijn 4 concrete projecten uitgewerkt die vervolgens worden opgepakt. Dit zijn: de verbrakking, de aanpak veenmosrietlanden, de aanpak weidevogels en een agrarische verkenning. Daarnaast loopt al een aantal projecten. Voor het deelgebied Peereboom en Opperwoud in Waterland Oost, startte in 2024 het proces van overdracht naar Bodem & Groen. Voor Polder Mijzen zijn doelen en mogelijke maatregelen omschreven en is een plan van aanpak opgesteld om te komen tot een toekomstbestendig beheerplan. Voor Eilandspolder zijn ook doelen en mogelijke maatregelen geformuleerd. Echter de verdere werkzaamheden liggen door wegvallen van de procesmanager sinds halverwege 2024 grotendeels stil. Wel is een lijst met maatregelen opgesteld die relatief eenvoudig te nemen zijn. Landschap Noord-Holland heeft een aanbod gedaan om voor het Ilperveld een gedragen plan te maken, onder andere voor het behalen van Natura2000-doelen en NNN-realisatie in het gebied. Hiervoor is een bedrag (€ 100.000) voor een subsidieaanvraag gereserveerd. Ook heeft Landschap Noord-Holland toegezegd de verantwoordelijkheid te nemen voor de uitvoering hiervan. De gesprekken over de organisatorische kant hiervan lopen nog.

1.3 In de Groene Uitweg bevinden veel projecten zich in de uitvoeringsfase, zoals bijvoorbeeld de inrichting van de omgeving van het Muiderslot. Er zijn twee projecten met betrekking tot ecologische verbindingen afgerond met het vaststellen van de subsidie. Een aantal subsidies zijn verschoven naar 2025. De stuurgroep heeft aan een aantal projecten extra budget toegekend om gestegen uitvoeringskosten op te vangen of meer doelen te realiseren.

In 2024 is door de stuurgroep besloten om een extra bijdrage van € 2,5 miljoen toe te kennen vanuit de reserve Groene Uitweg oen aan het project Faunapassage Maxisweg, waardoor dit project samen met een bedrag uit de Reserve Groen en Koplopersgelden in 2025 kan worden aanbesteed.

Stikstofaanpak

Met het stopzetten van het NPLG komt er een einde aan de aanpak van het vorige kabinet dat stikstofruimte moest opleveren voor onder meer het legaliseren van de Programma Aanpak Stikstof (PAS)-melders. Op Texel wachten nog zo'n 11 PAS-melders op een oplossing. Hier worden sinds een jaar gesprekken gevoerd met PAS-melders en andere stakeholders over maatwerkoplossingen ten behoeve van legalisatie. De uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 heeft onder andere tot gevolg dat initiatiefnemers voor intern salderen weer een vergunning moeten aanvragen. Met terugwerkende kracht tot 1 januari 2020. De Commissie Schoof komt vóór de zomer 2025 met een plan van aanpak. Er is al eerder richting het Rijk aangegeven dat de provincie graag afspraken wil maken om gezamenlijk aan onder meer het herstel van de natuur te werken.

Bossenstrategie

De provincie heeft middelen aangevraagd en toegekend gekregen voor boscompensatie. Het gaat om € 7,8 miljoen (in totaal heeft het Rijk € 90,8 miljoen toegekend in het kader van de tweede tranche 'Programma Natuur', deze middelen kunnen tot en met 2032 worden ingezet).

Daarnaast zijn zogeheten koplopersmiddelen aangevraagd en gekregen. Deze worden besteed aan 107 ha nieuw bos en parklandschap, waarvan 59 ha vlakdekkend bos. Deze projecten gaan nu richting definitieve planvorming. Voor de ontwikkeling van meer bos binnen NNN is geanalyseerd waar ecologisch en op andere aspecten (zoals kabels en leidingen) ruimte is voor verandering van grasland naar ambitietype bos. Dat gaat om ongeveer 90 ha. De kansrijke voorstellen hiervoor lopen in 2025 mee met de aanpassing van het Natuurbeheerplan 2026. Combineren van bos met andere ontwikkelingen, zoals woningbouw, blijft onder de aandacht. Via de aanpak 'Groen Kapitaal' steunt de provincie het maatschappelijk initiatief voor het planten van bomen. Via de 'Voedselvisie' steunt de provincie de ontwikkeling van agroforestry-initiatieven (landbouw gecombineerd met bomen).

Oostelijke Vechtplassen

In 2024 heeft de provincie gebaggerd in de Loosdrechtse plassen (plas1 tot en met 5). Dat gebeurde in samenwerking met partners uit het gebiedsakkoord fase I. Ook trof de provincie voorbereidingen voor het baggeren van fase 2 (havens) en fase 3 (beheer). Er zijn ecologische verbindingen aangelegd in de Vuntus voor de verbetering van de biodiversiteit in NNN. Ook zijn er voorbereidende maatregelen voor het moerasvogelproject getroffen die in 2025 worden uitgevoerd voor het beschermen van soorten in het kader van Natura 2000. In 2024 heeft de provincie Noord-Holland werkzaamheden uitgevoerd in het kader van ganzenbeheer in het gebied, ter verbetering van de biodiversiteit en soortenbescherming N2000. De provincie gaf als trekker van het 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' voorlichting over de verschillende gebiedsprocessen en gebiedsprojecten. De bureaukosten die de provincie maakte namens de 21 partijen kwamen lager uit dan begroot.

Gebiedsprogramma Laag Holland

Het onderzoek naar hydrologisch systeemherstel voor Natura 2000-doelen in 2024 is in Laag Holland breed voortgezet. Het onderzoek werd uitgebreid met aanvullende onderzoeken naar uit- en afspoeling en de impact op KRW-doelen. Ook is een individuele agrarische beheercheck, met bijbehorende rekentool, ontwikkeld. Het loket Veenweideboeren (vanuit Impulsgelden Veenweide) kon rekenen op grote interesse van de agrariërs. De organisatie van dit loket was in handen van de Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken.

Voor de oplevering van de projecten van het 'Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland' (sinds 2023 in uitvoering) kreeg de provincie een jaar uitstel. Zo krijgen de projecten meer tijd om resultaten op te leveren. Het gaat hier namelijk om projecten die meer tijd vergen voordat de resultaten zichtbaar zijn. Denk aan het realiseren van groeiend veen in het Ilperveld, de effecten van hydrologische maatregelen om de omstandigheden voor weidevogels te verbeteren in het Wormer-Jisperveld en de effecten van maatregelen om bodemdaling tegen te gaan in agrarisch Landelijk Noord.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.1		Beschermen en ontwikkelen van natuur (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		87.521	53.343	38.523	14.819
Baten		-13.058	-17.334	-9.599	-7.735
Saldo van baten en lasten		74.463	36.009	28.925	7.084
Stortingen reserves					
5.1	Reserve Groen	15.705	15.707	15.924	-217
5.1	Reserve Kapitaallasten Groen	0	1.167	156	1.011
5.1	Reserve Groene Uitweg	107	44	44	0
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	4.058	4.058	4.058	0
Onttrekkingen reserves					
5.1	Reserve Groen	-63.470	-41.727	-34.934	-6.793
5.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-118	-70	-62	-8
5.1	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1	-4.262	-4.262	-4.262	0
5.1	Reserve Groene Uitweg	-3.334	-2.381	-1.760	-621
5.1	Reserve subs. Groene Uitweg	0	0	295	-295
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	-6.403	-1.749	-1.646	-103
5.1	Reserve Laag Holland	-1.250	-260	-253	-7
Resultaat		**15.496**	**6.536**	**6.485**	**51**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
Verworven natuurgebied (BBV indicator)	Hectare	3.168	Betreft sinds 2011 totaal aantal verworven hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 10e Voortgangsrapportage Natuur)
Ingericht natuurgebied (BBV indicator)	Hectare	6.064	Betreft sinds 2011 totaal aantal ingerichte hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 10e Voortgangsrapportage Natuur)

Beheerde natuur (BBV indicator)	Hectare	52.447	Betreft hectares beheerde natuur NNN, gesubsidieerd en niet gesubsidieerd. (Bron: BIJ12, 10e Voortgangsrapportage Natuur)

5.2 Beheren van natuur

Wat hebben we bereikt?

1. en 2. De gerealiseerde natuurgebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en natuur op landbouwgronden zijn beheerd volgens de landelijk vastgestelde beleidsdoelen en criteria. Meer informatie is hier te vinden.

3. De Natura 2000 gebieden zijn in opdracht van de provincie beheerd.

4. t/m 6. De provincie heeft uitvoering gegeven aan haar wettelijke taken die zij o.b.v. de Omgevingswet heeft op het gebied van het beschermen, behouden en herstellen van bedreigde dier- en plantsoorten, effectieve bestrijding van invasieve exoten en het bevorderen van dierenwelzijn.

7. De provincie zorgde voor het uitvoeren van het Faunabeleid en voor een adequate afhandeling van aanvragen die door ondernemers waren ingediend in kader van de 'Tegemoetkoming Faunaschade'.

8. De provincie zorgde voor adequaat beheer van de recreatiegebieden die onder verantwoordelijkheid van de recreatieschappen vallen. Om beter regie te voeren op de doorontwikkeling van recreatieve routestructuren, is het proces gestart om tot een route-alliantie te komen. Dit wordt in 2025 verder vormgegeven.

In 2024 is een wandelpad in Castricum geopend waarmee het Wandelnetwerk Noord-Holland weer een stukje is uitgebreid. Verder is er een onderzoek gedaan naar de stand van zaken van onze 120 kilometer gecontracteerde boerenlandpaden. Deze liggen er voor het overgrote deel uitstekend bij.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie Noord-Holland heeft veel natuurgebieden en waardevolle agrarische landschappen. Om deze in stand te houden, verstrekt provincie Noord-Holland subsidie voor het beheer van natuurgebieden (SVNL) en agrarische natuur (ANLb).

- Het Natuurbeheerplan 2025 is vastgesteld, met daarin de natuurdoelen en criteria voor het beheer van het NNN en het agrarische gebied.
- Er zijn begin 2024 subsidiebeschikkingen SVNL verleend, waardoor het areaal onder SVNL beheerde natuur in 2024 gestegen is van 28.223 ha naar 28.618 ha (peildatum 31 december 2023, respectievelijk 31 december 2024). Deze toename met 395 ha bestaat uit nieuw gerealiseerde NNN en latere instroom van al eerder gerealiseerde NNN.

- Via de Kadernota hebben PS middelen beschikbaar gesteld om de kostenstijging en uitbreiding van het SVNL en Anlb te kunnen opvangen;

- Er is budget voor 2025 beschikbaar gesteld voor extra Anlb en voor beheer NNN (nieuw gerealiseerde NNN en opnieuw afsluiten van bestaande en/of aflopende natuurbeheercontracten).

- De gesubsidieerde percelen (zowel SVNL als Anlb) zijn gemonitord volgens de afgesproken protocollen.

- Met de natuurbeheerders en agrarische collectieven zijn goede gesprekken gevoerd over de uitvoering van het beheer en de resultaten daarvan.

2.1 Zie 1.1 hierboven.

- Daarnaast is de provincie is gestart met pilots in de gebieden Peereboom en Opperwoud in Waterland-Oost om het leefgebied weidevogels te verbeteren.

- Ook is in 2024 gestart met het integreren van het Actieplan Weidevogels en het Aanvalsplan Grutto in het Actieplan Boerenlandvogels (gereed medio 2025). Hierin krijgen ook de akkervogels een plek.

3.1 In Noord-Holland liggen 19 Natura 2000-gebieden. De provincie is voor 14 hiervan verantwoordelijk voor de Natura 2000-beheerplannen. Voor alle gebieden is een beheerplan vastgesteld dat elke 6 jaar wordt geactualiseerd.

- Voor 5 gebieden in de duinen zijn in 2024 projecten gestart om te komen tot nieuwe beheerplannen.

- De evaluatie van het Natura 2000 Beheerplan Naardermeer is gestart.

4.1 De aanpak voor de vergunningverlening voor gebouwbewonende soorten, zoals vleermuizen en gierzwaluwen, is in 2024 concreet geworden. Inmiddels is er duidelijkheid over de voorwaarden waaronder een gebiedsgerichte ontheffing voor isolatie-activiteiten door de omgevingsdienst Noord-Holland kan worden afgegeven. De basis hiervoor zijn de preSMP- en SMP-systematiek, waarbij SMP staat voor soortmanagementplan. Gemeenten, isolatiebedrijven en adviesbureaus hebben hun kennis ingebracht en zijn hierover geïnformeerd.

5.1 In 2024 is het ‘Programma Invasieve Exoten’ vastgesteld. Dit programma richt zich op de verbetering van kennisdeling en afstemming in de aanpak van invasieve exoten. Vooral wanneer die een bedreiging vormen voor Vogel- en Habitatrichtlijndoelen. In het ‘Programma Herstelmaatregelen’ zijn ook diverse projecten voor de bestrijding van invasieve exoten opgenomen.

6.1 Dierenwelzijn is een aspect dat in de Omgevingswet is benoemd. Dit wordt dan ook meegewogen in alle besluitvorming die impact kan hebben op het welzijn van dieren. In de Omgevingswet is dit benoemd onder de ‘zorgplicht’. In het dossier wildopvang is het welzijn van de opgevangen dieren een belangrijk onderwerp. De aanbevelingen van Wageningen Environmental Research (‘Formats voor wildopvangcentra in Noord-Holland’) zijn als leidraad gebruikt voor de afstemming hierover met het Rijk en gemeenten. Het Rijk heeft de nieuwe beleidsregels voor de opvang van wilde dieren inmiddels aangescherpt. De uitvoering van de motie, die oproept tot een incidentele bijdrage aan de wildopvang, is in uitvoering genomen.

7.1.1 In 2024 is het faunabeheerplan ganzen opgesteld. Dit plan geldt als onderbouwing voor de benodigde vergunningverlening voor de uitvoering van het beheer van de ganzen. Dit beheer is erop gericht om, binnen de kaders van de wet, de natuur- en landbouwschade te verminderen en de vliegveiligheid te verbeteren. Besluitvorming en uitvoering volgen in 2025.

In 2023 is door de Raad van State uitgesproken dat de landelijke vrijstellingen voor algemene soorten (zoals de Houtduif) onvoldoende onderbouwd zijn en daarom niet meer geldig zijn. Dat heeft ervoor gezorgd dat het beheer van deze soorten niet meer uitgevoerd kon worden in 2024. Dat leidde tot een stijging in de uitbetaalde tegemoetkomingen faunaschade. De provincie startte een onderzoek om de onderbouwing te verbeteren, zoals de Raad van State adviseerde. De resultaten worden niet eerder verwacht dan in 2025.

7.1.2 De omvang van de tegemoetkomingen in schade is in 2024 wederom aanzienlijk toegenomen vergeleken met het voorgaande jaar. Dit komt onder andere door de prijsontwikkeling van agrarische producten en door de weersomstandigheden. Maar ook door het wegvallen van beheermogelijkheden, waardoor boeren vaker in aanmerking komen voor een tegemoetkoming. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de schade veroorzaakt door houtduiven.

Op basis van actuele cijfers van BIJ12 van januari 2025 raamt de provincie de totale lasten in 2024 op circa € 30 miljoen. Dat is meer dan begroot.

8.1.1 De betrokkenheid van de provincie bij de recreatieschappen en de inzet op recreatieve routes zijn belangrijk voor de uitwerking van onze provinciale Visie Recreatie en Toerisme. Aanvullend zet de provincie zich ook in op de (duurzame) bereikbaarheid van en de verbinding tussen de recreatiegebieden, en tussen de stad en het landelijk gebied.

8.1.2 Een deel van de recreatiegebieden in Noord-Holland is via de recreatieschappen in beheer bij Recreatie Noord-Holland (RNH). De provincie is deelnemer in 5 van deze recreatieschappen. In 2024 is verder gewerkt aan de vernieuwing van de raamovereenkomsten met RNH om voor de komende periode een goede basis tot samenwerking te leggen.

8.1.3 De provincie leverde de jaarlijkse bijdrage aan de organisaties Wandelnet en Fietsplatform en verstrekt subsidie voor het beheer van het Noord-Hollandpad.

8.1.4 Voor de ontwikkelingen op toeristisch recreatief gebied, is in 2024 een recreatieve kansenkaart opgesteld (afronding eerste kwartaal 2025). Deze kansenkaart maakt inzichtelijk welke ambities en kansen de gebieden, gemeenten en provincie hebben op het gebied van recreatieve voorzieningen. De kansenkaarten vormen belangrijke input voor de nadere uitwerking van ‘Regie op de Ruimte’, ‘PPLG’ en het ‘Ruimtelijk Voorstel Noord-Hollland Noord’.

8.1.5 Op 13 november 2024 organiseerde de provincie het jaarlijkse congres Recreatie en Toerisme, dat in het teken van verbinding stond. Het congres is bedoeld als inspiratie voor betrokkenen uit het veld, zoals bestuurders en beleidsmakers van gemeenten en terreinbeherende-, natuur- en promotieorganisaties. Tijdens het congres werden diverse inspirerende lezingen gegeven en werden provinciale projecten besproken vanuit de uitvoering van onze visie ‘Recreatie en Toerisme’. Het congres trok ruim 150 bezoekers. Deelnemers waardeerden de dag met een 7,9.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.2	Beheren van natuur			(bedragen x €1.000)
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	50.769	58.810	65.399	-6.589
Baten	-898	-1.254	-1.274	20
Saldo van baten en lasten	49.871	57.556	64.125	-6.569
Stortingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves				
N.v.t.	0	0	0	0
Resultaat	**49.871**	**57.556**	**64.125**	**-6.569**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen

Wat hebben we bereikt?

1. Er zijn 2 subsidieregelingen opengesteld. Naast het veenweideloket is er een landelijke regeling samenwerking in veenweidegebieden en overgangsgebieden N2000. Er zijn diverse grondeigenaren die bij één van de regelingen subsidies hebben aangevraagd voor het uitvoeren van maatregelen om de uitstoot van broeikasgas te verminderen. Het Veenweideloket wordt gefinancierd uit Rijksmiddelen (SPUK L10). De maatregelen worden de komende jaren uitgevoerd.

2. Via de aanpak Groen Kapitaal is actief kennis gedeeld, onder andere via een nieuwe LinkedIn-groep. Daarnaast zijn nieuwe initiatieven geworven via de uitvraag Toekomstversnellers (gestart in 2023). Op 3 april 2024 werden de 5 winnaars van de Toekomstversnellers bekend na een pitch waarbij er per regio 3 genomineerden waren. Via de kennis en het netwerk van Groen Kapitaal zijn deze winnaars verder op weg geholpen, maar ook de andere indieners voor zover ze dat wilden. 1 van de winnaars richt zich op een bloemrijk Texel. Via een consortium van veel partijen is de actuele kennis over een – groene - gezonde leefomgeving dicht bij huis verzameld, visueel gemaakt en gedeeld. In de inspiratiegids voor gemeenten (namens de provincie opgesteld door de Natuur- en Milieufederatie) is dit jaar ook het thema gezonde leefomgeving toegevoegd. Een initiatief dat hier specifiek actief op inzet, is Groen Vitaal. Zij is als indiener bij de Toekomstversnellers op weg geholpen.

3. Groene vrijwilligers hebben in 2024 weer een goede bijdrage geleverd in landschapsbeheer, natuurinrichting, versterken van de biodiversiteit (variatie in flora en fauna), bescherming van plant- en diersoorten. Ze droegen bovendien op allerlei manieren bij aan het delen van kennis daarover. Een bijzonder initiatief was dit jaar 'De stem van de natuur'. In 2024 hebben 30 projecten van het 'Betrekken bij Groen Fonds' (onderdeel van het programma) een bijdrage ontvangen. Het betrof onder meer de aanschaf van warmtebeeldcamera's voor vleermuisonderzoek, het vergroenen van schoolpleinen en parken, herstel van duinrellen (beekjes), vervanging van gereedschappen, het verrijken van akkerranden met kruidenmengsels en plaatsing van vogelnestkasten en een informatiepaneel over nachtvlinders.

4. In 2024 werkte de provincie als trekker van MRA Landschap, samen met andere MRA-partners, aan het versterken en ontwikkelen van de landschappelijke kwaliteit. De belangrijkste resultaten waren:

- Een selectie van de belangrijkste groene maatregelpakketten die tot 2030 nodig zijn voor een robuust groenblauw netwerk (zie onderdeel 3.2 op pag. 8), voor de uitvoeringsagenda NOVEX MRA. De maatregelpakketten werden vervolgens gecombineerd met de blauwe maatregelen (water en klimaat). Resultaat: een kaart met groenblauwe maatregelpakketten (zie pag. 7-8) die eerste prioriteit hebben om uitgevoerd te worden.

- Een verkenning van een 'Klimaatbestendig landschap Oer-IJ'. Resultaat (oplevering eerste kwartaal 2025) is meer inzicht in het bodem- en watersysteem, dat gebruikt kan worden voor ruimtelijk ontwikkelingen in dit gebied. Bij dit compacte en kennisintensieve traject waren provincie, waterschappen, natuurorganisaties en gemeenten betrokken.

- Een maatschappelijke businesscase MRA 'Groen in en om de stad', samen met het Rijk, met inzicht in kosten en baten van groen in en om de stad.

- Een concept 'Meerjarig Uitvoeringsprogramma Groenblauw groeit mee' (nadere uitwerking vindt medio 2025 plaats) voor de invulling en concretisering van de nieuwe MRA Agenda 2025–2028. Hierin trokken MRA Landschap en MRA Klimaatbestendig gezamenlijk op.

5. Het Ontwikkelperspectief NOVEX Groene Hart is opgeleverd en door het Bestuurlijk Platform Groene Hart vastgesteld.

6. De Nationale Parken Zuid-Kennemerland en Texel worden goed bezocht en gewaardeerd. Een aandachtspunt is de recreatiedruk op de natuur. Dit is opgepakt door de beheerders: zij nemen hiervoor nu acties. Daarnaast is de Regio Deal MRA West Beter in Balans gesloten. Het Nationaal Park Zuid-Kennemerland neemt deel, samen met het Rijk, de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Zandvoort, Beverwijk en Velsen, PWN, De Groene Stelling; hoogheemraadschap Rijnland en de provincie. De Regio Deal zet in op een groene, aantrekkelijke leefomgeving, die inwoners aanzet tot meer bewegen, een actievere leefstijl en laagdrempelige ontmoetingen.

7. Voor het Waddenfonds hebben in 2024 5 organisaties een subsidieverzoek ingediend, waarvan er 3 inmiddels zijn gehonoreerd. De overige 2 aanvragen zijn nog in behandeling. De 3 projecten die in 2024 een subsidie hebben ontvangen, zijn:

'Het Zilte pad', een pelgrimsroute voor bezinningstoerisme. De fiets- en wandelroutes van het Zilte pad verbinden 22 historische kerken tussen Den Helder en Oost-Groningen.

Het project 'Frisse wind door het Reddingmuseum' richt zich op vernieuwing van het museum in Den Helder.

Het project 'Stinzenplanten' is een aanvulling op een eerder project. Het richt zich op het in kaart brengen, restaureren en herinrichten, en op het delen van kennis over de planten.

Daarnaast is er in 2024 veel tijd gestoken in de voorbereiding van nieuwe projecten, passend binnen het Investeringskader Waddengebied. Het gaat dan bijvoorbeeld om projecten gericht op het versterken en vermarkten van het werelderfgoed Waddenzee.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 Met de startversie van het PPLG is ook de 'Regionale Veenweide Strategie 2.0' opgeleverd.

2.1 Het platform Groen Kapitaal en het delen van berichten op LinkedIn blijven belangrijk voor het community-management (aanjagen van de beweging die een natuurinclusieve samenleving nastreeft). Daarnaast gaat het om het persoonlijk meedenken met initiatieven en het inbrengen van kennis in het netwerk. Nu er een landelijk Collectief Natuurinclusief is, sluit de provincie daar zo goed mogelijk op aan. Dat gaat om kennis delen en onze initiatieven verbinden, in het bijzonder op de domeinen infrastructuur en vrijetijdseconomie.

3.1 De provincie heeft in 2024 via het programma 'Betrekken bij Groen' (uitgevoerd met en door de Noord-Hollandse natuurorganisaties) het beleid voor groene vrijwilligers ondersteund. Hiervoor was een budget van € 608.000 beschikbaar. Activiteiten waren onder andere: het organiseren van een Dialoogdag voor en met vrijwilligers, waarbij de gedeputeerde en vele ambtenaren aanwezig waren, en de Natuurwerkdag, waarbij geïnteresseerden en vrijwilligers kennis konden nemen van projecten en mee konden werken. In 2024 is ook het nieuwe 'Meerjarenprogramma 2025–2028' voorbereid. Via een enquête en op de Dialoogdag is hiervoor input opgehaald bij de vrijwilligers.

4.1 De provincie zette haar trekkersrol op verschillende manieren in om samen de partners van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) te komen tot bovengenoemde resultaten. Het ging om de rol als:

- bestuurlijk en ambtelijk trekker van MRA Landschap
- ambtelijke coördinatie input landschap voor NOVEX MRA en
- projectleider verkenning 'Klimaatbestendig Landschap Oer-IJ'

5.1 In oktober 2024 stelde het Bestuurlijk Platform Groene Hart de 'Realisatieagenda NOVEX Groene Hart' vast.

6.1 De provincie Noord-Holland levert een financiële bijdrage aan de Nationale Parken Zuid-Kennemerland en Texel, en denkt mee in beide overlegorganen. In 2023 was de verkenning afgerond naar de mogelijkheden voor bezoekersmanagement in Zuid-Kennemerland. In navolging daarop is in 2024 met alle regionale partners een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar de leefstijlsegmentatie, voor zowel de vraagzijde als het aanbod in de regio. Deze analyse is ook vertaald naar een regionale leidraad en een inspiratieboek. Beide worden toegepast door de diverse beheerders bij de plannen en ontwikkelingen in hun gebied. Om zo vanuit een regionaal perspectief beter richting te geven aan het bezoekersmanagement en daarmee de spreiding van bezoekers. Deze inzet krijgt ook in 2025 een vervolg.

7.1 Het Waddengebied is het grootste natuurgebied van Nederland. De 3 Waddenprovincies (Groningen, Fryslân en Noord-Holland) zijn partners in het Waddenfonds en werken daarnaast samen in het 'Investeringskader Waddengebied' (IKW). Financiering van projecten die vallen binnen dit Investeringskader gebeurt grotendeels met financiële middelen uit het Waddenfonds.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.3		Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		24.354	20.488	14.237	6.251
Baten		-5.700	-4.000	-2.213	-1.787
Saldo van baten en lasten		18.654	16.488	12.025	4.464
Stortingen reserves					
5.3	Reserve Landschap	4.000	0	0	0
5.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	854	832	832	0
5.3	Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee	0	0	925	-925
Onttrekkingen reserves					
5.3	Reserve Landschap	0	-3.643	-3.529	-114
5.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	-3.182	-2.028	-2.083	55
5.3	Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee	-2.951	-2.951	340	-3.291
Resultaat		**17.375**	**8.698**	**8.510**	**189**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water

Wat hebben we bereikt?

1. De maatregelen in deelprogramma grondwater zijn in uitvoering. Deze betreffen onder andere:

- het ondersteunen van drinkwaterbedrijven bij winplaatsonderzoek,
- het samen met gemeenten opstellen van bodemenergieplannen (om de capaciteit voor de opslag van warm en koud water in de bodem zo goed mogelijk te benutten voor open bodem energiesystemen (warmte koude opslag ofwel WkO's)) en
- het nemen van grondwaterbeheermaatregelen in natuurgebieden. Vanwege overvloedige regenval is afgelopen jaar, in samenwerking met PWN, gemeenten en waterschappen, bijzondere aandacht uitgegaan naar aanpak wateroverlast Kennemerland.

Over het algemeen is het grondwater in een goede toestand. Enige uitzondering zijn de hoge fosfaatgehaltes in en rond de duinen. Samen met Zuid-Holland worden oorzaken en maatregelen onderzocht.

2. De doelen voor schoon en voldoende oppervlaktewater in Noord-Holland zijn nog niet gehaald. De landelijke tussenevaluatie KRW laat zien dat er weliswaar voortuitgang wordt geboekt maar dat er op het gebied van nutriënten en stoffen nog een flinke opgave ligt. In 2027 moet de kwaliteit van het oppervlaktewater aan de normen van de KRW (zie pag. 7) voldoen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1. In 2024 heeft de provincie er via haar VTH-taken voor gezorgd dat de ondergrond duurzaam (d.w.z. dat de verschillende systemen elkaar niet tegenwerken) wordt gebruikt. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voert deze taken voor de provincie uit. De omgevingsdienst heeft 40 vergunningen verleend in 2024.

1.2 De provincie heeft, als onderdeel van een landelijk programma, samen met de drinkwaterbedrijven een regionaal actieprogramma beschikbaarheid drinkwaterbronnen opgesteld. Dit programma zal naar verwachting in april 2025 bestuurlijk worden vastgesteld.

1.3 In 2024 is de grondwaterstand op 440 plaatsen in Noord-Holland continue gemeten. Daarnaast heeft er in 2024 een meetronde plaatsgevonden naar de kwalitatieve toestand van het grondwater. De analyse van de meetgegevens en de rapportage hierover volgt in 2025.

2.1 De provincie heeft gewerkt aan de uitvoering van de oppervlaktewater maatregelen die zijn opgenomen in het Regionale Waterprogramma 2022- 2027 (vispasseerbaar maken van provinciale sluizen en hydrologische maatregelen in Natura 2000 gebieden). Daarnaast heeft ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de waterschappen over de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water.

2.2 De provincie heeft voor het badseizoen 2024 de zwemwaterlocaties in Noord-Holland aangewezen. Bovendien heeft de provincie samen met de waterschappen, de omgevingsdienst en gemeenten voorbereidingen getroffen om vanaf het badseizoen 2025 vier extra locaties aan te wijzen, te weten: Hoorn Zuid (Gemeente Hoorn), Camperduin Lagune (Gemeente Bergen), Wijdenes (Gemeente Drechterland) en het Marineterrein in Amsterdam. Tot slot is er subsidie verleend aan vier projecten die het doel hebben om de (zwem)waterkwaliteit te verbeteren.

2.3 De provincie neemt deel aan de pilot op Texel waar een gemeenschappelijke ondergrondse berging bij agrarische bedrijven is aangelegd en die in 2024 tot een samenwerkingsovereenkomst heeft geleid waarin is afgesproken hoe het opgevangen water onderling verdeeld kan worden. Vanuit het Landbouwportaal is aan diverse landbouwbedrijven subsidie verleend voor zoetwater besparende maatregelen. Met PWN heeft de provincie besproken hoe industrieel drinkwatergebruik door de industrie kan worden beperkt. Dit zal in 2025 nader worden uitgewerkt. Binnen de regio IJsselmeergebied en nationaal wordt nagegaan hoe we middels vergunningverlening watergebruikers bewuster kunnen maken van hun, en eventuele voorwaarden kunnen stellen aan hun watergebruik. Intern is meegewerkt aan de datacenterstrategie om het koelwatergebruik te beperken. Verder wordt het watergebruik bij de ontwikkeling voor de waterstofproductie en elektrolysers nauwlettend gevolgd en gestuurd. De provincie is betrokken bij de diverse deltaprogramma's waar de herijking van de deltabeslissingen worden voorbereid (waterverdeling, buffervergroting etc.).

3.1 Waterrecreatie levert een belangrijke bijdrage aan de regionale economie. In 2024 zijn de drie subsidieregelingen waterrecreatie gecontinueerd: Innovatie en duurzaamheid, Kleine voorzieningen en diensten en Waterrecreatie voor de kleinere pleziervaart. Er werd in 2024 een substantiële bijdrage gedaan aan de voorbereiding op SAIL 2025. Verschillende kleine projecten, onderzoeken en convenanten de buiten de uitvoeringsregelingen vallen, ontvingen in 2024 een bijdrage, zoals de realisatie van twee nieuwe locaties om loodvrij vissen te stimuleren, de ontwikkeling van virtuele historische belevingspunten langs de trekvaart Haarlem-Leiden, onderzoek naar waterrecreatievoorzieningen in het OVP (Wijde Blik) en deelname aan het convenant Varen doe je Samen!

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.4		Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		4.450	4.965	5.405	-440
Baten		-1.125	-2.167	-2.716	549
Saldo van baten en lasten		3.325	2.798	2.690	109
Stortingen reserves					
5.4	Reserve Waterrecreatie	1.562	1.552	1.552	0
Onttrekkingen reserves					
5.4	Reserve Waterrecreatie	-2.053	-2.728	-2.714	-14
Resultaat		**2.834**	**1.622**	**1.527**	**95**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied

Wat hebben we bereikt?

- De startversie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) van juni 2023 is verder uitgewerkt onder andere resulterend in een overzicht van doelen voor natuur, water en bodem, klimaat, landbouw en recreatie dat in november 2024 door PS is behandeld. Ondanks de onzekerheid in 2023 over de koers van het Rijk zijn we in Noord-Holland doorgegaan met de samenwerking met partners in de verschillende lopende gebiedsprocessen. Daar wordt gewerkt aan de opgaven voor het landelijk gebied waarbij het realiseren van de NNN een centrale plek inneemt.

- De provincie heeft Rijksmiddelen beschikbaar gekregen voor koplopersprojecten die bijdragen aan de doelen voor het landelijk gebied voor natuur, water en bodem, klimaat, landbouw en een beleefbaar landelijk gebied.

Instrumenten:

- Het instrument Provinciale Doelenbank voor PAS-melders en interimmers, interimmers en vrijgestelde bedrijven werd in april 2024 opgericht.

- Het registreren van de Intern of extern salderen vindt plaats en tevens is op het landelijk podium gevraagd dit centraal te gaan doen.

- In april 2024 is het verleasen in de beleidsregels van de provincie als mogelijkheid verankerd.

Voor het instrument doelenbank en verleasen geldt dat deze instrumenten tot op heden nog niet gebruikt zijn. Dit komt onder andere omdat in Noord-Holland de vraag naar stikstofruimte groter is dan het aanbod van stikstofruimte. Bovendien moet bij de uitgifte van ruimte uit de doelenbank steeds getoetst worden of de staat van de natuur niet in de weg staat aan het gebruik van de stikstofruimte (additionaliteitstoets). Dat maakt vergunningverlening met gebruik van salderen met ruimte uit de doelenbank complex.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De definitieve aanvragen voor Koplopersprojecten bij het Rijk ingediend en gehonoreerd gekregen.

1.2 Aanvullende aanvragen Koplopersprojecten ingediend bij het Rijk en gehonoreerd gekregen.

1.3 In een tweetal technische sessie is PS geïnformeerd over de stappen die zijn gezet in de beleidsuitwerking van het PPLG.

1.4 Voor concrete maatregelen, projecten en activiteiten om invulling te geven aan de doelen voor het landelijk gebied is gewerkt aan een Korte termijnagenda voor de periode 2025 -2027.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.5		Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		2.000	6.150	5.798	352
Baten		0	-1.984	-1.908	-76
Saldo van baten en lasten		2.000	4.166	3.889	277
Stortingen reserves					
5.5	Reserve PPLG	0	10.900	10.900	0
Onttrekkingen reserves					
5.5	Reserve PPLG	0	-366	-409	43
Resultaat		**2.000**	**14.700**	**14.381**	**320**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

5.6 Versterken kansrijke landbouw

Wat hebben we bereikt?

1. T.a.v. Kringlooplandbouw is het volgende bereikt:

- De provincie gaf Wageningen Plant Research en Wageningen Lifestock Research opdracht om onderzoek te doen naar mestbewerkingstechnieken voor de extensieve veehouderij in Noord-Holland. Denk hierbij aan monomestvergisters of stikstofstrippers (een stikstofstripper verwijdert stikstof uit mest of digestaat, een restproduct van vergisting van mest, en maakt daarbij een vloeibare stikstofkunstmest). Recentelijk is ook het onderzoek afgerond naar het sluiten van agrarische nutriëntenkringlopen in de provincie.

- Het Fieldlab Groene Hart ging van start met het ontwikkelen van innovatieve maatregelen gericht op de afname van uitstoot van schadelijke stoffen, zoals stikstof bij melkveehouders. Daartoe ging dit fieldlab een samenwerking aan met de provincies Utrecht en Zuid-Holland.

- De provincie neemt deel aan het Regieorgaan Versnellen Innovatie Emissiereductie Duurzame Veehouderij, dat zich landelijk richt op versnelling van stalinnovaties gericht op emissiereductie.

- Met de Universiteit Leiden, Wageningen University & Research, adviesbureau Boerenverstand en het agrarisch collectief Water, Land en Dijken, werkte de provincie aan een afrekenbare stoffenbalans op gebiedsniveau (REMAS). Dit betreft het in kaart brengen van de mineralenstromen van en naar de boerderij op gebiedsniveau, monitoring en doelsturing.

- De provincie ontving koplopersmiddelen van het Rijk voor subsidies die boeren ondersteunen bij innovaties en het implementeren van managementmaatregelen (meer weidegang toepassen, ander voerbeleid). Ook werd hiermee een opleidingstraject ontwikkeld.

- In 2024 is gewerkt aan verbreding van het Landbouwportaal, waarvoor de provincie koplopersmiddelen van het Rijk ontving.

2. Vanuit de Voedselvisie is het volgende gerealiseerd: KPI-K pilot melkveehouderij (Kritische Prestatie-indicatoren Kringlooplandbouw), schuurgesprek ‘mest’, Bio Fieldlab Noord-Holland, ‘Plant Protein Forward programma’, ‘BEAN DEAL’ en de aanbestedingsprocedure cateraar. Meer informatie is hier te vinden.

3. Met het netwerk 'Voedsel Verbindt' brengt de provincie partijen van stad en platteland bijeen rond het thema voedsel. Het platform Boer en Business in Balans en bijvoorbeeld de podcastserie van Greenport Noord Holland Noord worden benut om de innovatieve landbouwsector van Noord-Holland beter voor het voetlicht te brengen bij een breed publiek.

In 2024 is gewerkt aan verbreding van het Landbouwportaal, waarvoor de provincie koplopersmiddelen van het Rijk ontving.

4. T.a.v. Verduurzamen Landbouw is het volgende bereikt:

- Het netwerk Greenport Noord-Holland Noord kon extra middelen aantrekken om te investeren in smart farming projecten. Resultaten van Greenport Noord-Holland Noord zijn te vinden in het magazine https://www.greenportnhn.nl/.

- Voor het glastuinbouwgebied Alton in de Dijk & Waard is het gebiedsakkoord met de partners geactualiseerd. Greenport Aalsmeer heeft een studie uitgevoerd naar netcongestie in het gebied Kudelstaart de Kwakel en werkt met gemeenten aan een plan van aanpak warmte. De provincie ondersteunt Greenport Aalsmeer met subsidie.

- Via het NSP 2023-2027 en de afronding POP3 (2015–2025) zijn investeringsregelingen opengesteld gericht op het verduurzamen van het watersysteem en voor de aanleg van groen-blauwedooradering. Daarnaast is in 2024 een innovatieregeling opengesteld die bijdraagt aan innovatie, verduurzaming en concurrentiekracht in de landbouw.

- Via de LEADER-subsidieregeling is bijgedragen aan plattelandsontwikkeling via een theaterproductie over het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog, en aan een museale en educatieve ontvangstruimte Westfriesland, aan een varkenshouder die omschakelt naar biologische landbouw en aan een museale en educatieve ontvangstruimte in Korenmolen de Hoop in 't Zand.

- De provincie trof voorbereidingen voor productieve investeringsregelingen voor jonge landbouwers en voor een ‘samenwerkingsregeling integrale gebiedsontwikkeling’. Deze regelingen gaan in het eerste kwartaal 2025 open. Voor deze samenwerkingsregeling hebben we via de koplopersmiddelen van het Rijk € 2,5 miljoen ontvangen om gebiedsprocessen extra te ondersteunen.

5. Met inzet van het Bestuurlijk Platform Visserij is een visserijontwikkelplan opgesteld. De provincie neemt sinds 2024 als partner deel in 2 convenanten. Deze zijn gericht op een duurzame visserijketen en de versterking van de sociaaleconomische positie van visserijgemeenschappen. Voor 5 visserijregio’s zijn projecten om visserijgemeenschappen toekomstbestendig te maken. In Noord-Holland zijn er plannen gemaakt voor de regio’s Kop van Noord-Holland en de Hollandse Haringkust. De Hollandse Haringkust bestaat uit de plaatsen IJmuiden, Katwijk en Scheveningen.

6. Met de bollensector, ketenpartijen, experts en het waterschap voerde de provincie gesprekken over verduurzaming, KPI’s (kritische prestatie-indicatoren) en een regionale aanpak. Daarbij is voortgebouwd op ervaring die is opgedaan in Zuid-Holland en bij de Greenport Duin- en Bollenstreek. De inzet is het verminderen van gebruik en emissies van gewasbeschermingsmiddelen. Er zijn 2 projecten opgestart: regioaanpak verduurzamen bollenteelt in Noord-Kennemerland en monitoring en kennisdeling met ondernemers en het waterschap in West-Friesland. Er zijn meerdere sporen in de projecten en het bestaande Fieldlab Bol om de milieu-impact te verlagen. Zoals regeneratieve teelttechnieken, innovatieve teelt- en spuittechniek, gebruik van waarschuwingsmodellen en het uitwerken van duurzaamheids-KPI’s. De sector werkt toe naar een landelijk convenant.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1

- De provincie zet in op de 7 paden richting kringlooplandbouw: biologische landbouw, multifunctionele landbouw, extensieve landbouw, stoppen, hightech open landbouw, hightech gesloten landbouw, natuurbeheer en natuurontwikkeling (zie paragraaf 6.2 van het PPLG). De productie op en de consumptie van eigen bodem van meer plantaardige eiwitten ziet de provincie daarom als een positieve ontwikkeling en deze heeft zij in 2024 gestimuleerd. Daarnaast vindt de provincie het belangrijk om korte ketens te stimuleren, onder andere bij haar eigen bedrijfsvoering.

- De provincie heeft haar partners en netwerken in 2024 geactiveerd in samenwerking met waterschappen, gemeenten, IPO en Rijk. Ook werd gewerkt aan de 7 doelen van kringlooplandbouw (onder meer via landbouwtafels en bijeenkomsten). Verder heeft de provincie partijen gestimuleerd om aan kringlooplandbouw te werken met Europese, nationale en provinciale middelen.De provincie liet in 2024 onderzoek uitvoeren naar agrarische nutriëntenbalansen en de haalbaarheid van mestbewerking in de Noord-Hollandse regio's. Deze onderzoeken vormen de basis voor een op te stellen mestplan. Een plan dat aansluit op de extensieve veehouderij in Noord-Holland en kansen biedt voor betere benutting van nutriënten in agrarische bedrijven in Noord-Holland.

- Voor het Fieldlab Groene Hart ging de provincie een samenwerking met Zuid-Holland en Utrecht aan. Kern van het Fieldlab is om te onderzoeken of verschillende ontwikkelsporen van (technische) innovaties een maatschappelijk, technisch, economisch en juridisch houdbaar verdienmodel bieden voor melkveehouders.

- De provincie verrichtte het voorwerk voor een uitgebreide stikstofaanpak. Het doel hiervan is het vaststellen van heldere doelstellingen voor een brede stikstofaanpak, met de staat van instandhouding van natuur als centraal uitgangspunt. De inzet is te komen tot structurele oplossingen via samenwerking met het Rijk, andere provincies, de agrarische sector, experts en onderzoekers.

- De provincie startte in 2024 een bodemonderzoek, onder meer gericht op het potentieel voor koolstofopslag in landbouwbodems.

- Landbouwopgaven zijn verwerkt in het PPLG en in aanvragen voor koplopersgelden van het Rijk.

- De beide regionale Greenports hebben zich volgens de jaarplannen van 2024 ingezet voor onder andere huisvesting van internationale medewerkers, duurzame gebiedsontwikkeling, innovatie in de landbouw, energietransitie en duurzame logistiek. Greenport Aalsmeer, waar de provincie onderdeel van is, heeft voor de provincie en gemeenten verkend wat er mogelijk is op het gebied van toekomstbestendige glastuinbouw en slim ruimtegebruik. Greenport Noord-Holland Noord kent een brede opzet, waarin verschillende landbouwsectoren samenwerken aan actuele thema's, zoals zoetwateropslag, agrowaterstof en groen onderwijs.

1.2

- De provincie heeft zich ingezet voor ketensamenwerking en netwerkvorming (waaronder de uitvoeringsagenda Voedsel Verbindt 2024–2027), het stimuleren van kennisdeling, data(deling) en innovatie. Ook heeft de provincie ingezet op gebiedsprojecten, ketenbrede eiwitprojecten en logistieke projecten. Op het platform Boer en Business in Balans staat meer informatie over de projecten: https://www.boerenbusinessinbalans.nl/.

- In het kader van de ‘Voedselvisie’ is in 2024 aan 19 acties uitvoering gegeven gericht op natuurinclusieve landbouw, het sluiten van kringlopen en de korte keten. Daarbij is er gebiedsgericht gewerkt, in netwerken opgetrokken en zijn data- en kennis gedeeld en innovatie gestimuleerd. Verder is gewerkt aan de tussentijdse beleidsevaluatie, die in het eerste kwartaal 2025 aan PS wordt aangeboden.

2.1 Het landbouwportaal is ingezet voor ondernemers voor kringlooplandbouw, de inzet van maatregelen op het gebied van bodem en water en voor coaching. Kennisdeling werd versterkt via Greenports en schuurbijeenkosten.

3.1 De provincie heeft zich ingezet voor ketensamenwerking en netwerkvorming (waaronder de uitvoeringsagenda Voedsel Verbindt 2024–2027), het stimuleren van kennisdeling, data(deling) en innovatie. Ook heeft de provincie ingezet op gebiedsprojecten, ketenbrede eiwitprojecten en logistieke projecten. Op het platform Boer en Business in Balans staat meer informatie over de projecten: www.boerenbusinessinbalans.nl/.

3.2 Samen met het netwerk van Voedsel Verbindt is het Streekdiner georganiseerd in Purmerend. Tijdens dit diner gingen Statenleden en ondernemers in gesprek over de toekomst van het landelijk gebied.

4.1 Via ambtelijke en bestuurlijke tafels investeerde de provincie in samenwerking tussen de agrarische sector, natuurorganisaties en waterschappen. Om op die manier te werken aan opgaven van natuur en stikstof, klimaat, water en landbouw. Met natuurorganisaties en

agrarische collectieven verkende de provincie mogelijkheden voor het versterken van (agrarisch) natuurbeheer.

5.1 Voor de verduurzaming van de visserijketen en de visserijgemeenschappen is gewerkt aan een ‘Visserij Ontwikkel Plan’ voor de regio’s Kop van Noord-Holland en de Hollandse Haringkust.

6.1 Met de bollensector, ketenpartijen experts en het waterschap worden gesprekken gevoerd over verduurzaming en kritische prestatie-indicatoren, en een regionale aanpak. De inzet is het verminderen van gebruik en emissies van gewasbeschermingsmiddelen.

6.2 Er is een ‘Uitvoeringsstrategie 300 ha NNN in de binnenduinrand’ opgesteld. Hiervoor maakte de provincie een analyse op basis van ecologie, hydrologie, economie en maatschappelijke belangen. Deze analyse heeft geresulteerd in sleutelgebieden voor begrenzing en zoekgebieden voor ontgrenzing. Bij dit proces waren interne en externe stakeholders betrokken. In de korte-termijnagenda wordt een besluit genomen over de inzet voor de komende jaren en de realisatie van een aantal ha NNN.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 5.6		Versterken kansrijke landbouw			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		5.513	7.317	5.031	2.286
Baten		0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		5.513	7.317	5.031	2.286
Stortingen reserves					
5.6	Reserve Europese projecten landbouwsubsidies	1.200	1.200	1.200	0
Onttrekkingen reserves					
5.6	Reserve Europese projecten landbouwsubsidies	-2.505	-2.562	-365	-2.197
Resultaat		**4.208**	**5.955**	**5.866**	**90**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur

Doelenboom

6. Economie, leefbaarheid en cultuur
6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie
6.2 Behouden kwaliteit van erfgoed
6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen

Maatschappelijk doel

In 2024 is de 'Uitvoeringsagenda Duurzame en Circulaire Economie 2025–2029' opgesteld. Deze nieuwe agenda is de integratie van de bestaande 'Uitvoeringsagenda Economie 2021–2023' en de 'Actieagenda Circulaire Economie 2021–2025' die hiermee worden vervangen. Met het samenvoegen krijgt de transitie naar een circulaire economie de volwaardige plek binnen het economisch beleid, passend bij de opgave en urgentie van de grondstoffentransitie. De nieuwe agenda is in 2024 2 keer besproken met Provinciale Staten (PS) en wordt in 2025 definitief vastgesteld door Gedeputeerde Staten (GS). Het versterken van de brede welvaart vanuit economisch perspectief staat nog steeds centraal. Met subsidieregelingen zijn onder meer de verduurzaming van bedrijventerreinen en de publiek-private samenwerking voor een veerkrachtige en duurzame technische arbeidsmarkt gestimuleerd. Verschillende stimuleringsregelingen en instrumenten hebben het innovatieve mkb in Noord-Holland ondersteund. Denk aan ROM InWest, het Innovatiefonds Noord-Holland en de MKB Innovatie Topsectoren-regeling (MIT). Daarnaast is nieuw of aangepast beleid vastgesteld. Dit vormt de basis voor de stimulering van de Noord-Hollandse economie, zoals het 'Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied'.

De provincie maakte in 2024 duurzaam behoud van het waardevolle erfgoed mogelijk. Dit is onder andere gedaan door het inzetten van subsidies voor onderhoud, verduurzaming, restauratie en herbestemming van provinciale en rijksmonumenten, inclusief de forten van de Hollandse Waterlinies Noord-Holland. Meer dan 30.000 bezoekers vonden in 2024 hun weg naar het Huis van Hilde, het Noord-Hollands archeologisch depot en museum

Naast cultureel erfgoed, heeft Noord-Holland een veelzijdige en kwalitatief sterke culturele infrastructuur, met podia, musea, beeldende kunstinstellingen en bibliotheken. De provincie wil het aanbod voor alle inwoners en bezoekers toegankelijk houden. Daarom is de provinciale inzet die is gericht op regionale samenwerking tussen gemeenten, voortgezet. In 2024 leidde dit onder meer in een officieel erkende cultuurregio Noord-Holland Noord.

Voor het behoud van het voorzieningenniveau heeft de provincie ingezet op de toekomstbestendigheid van accommodaties door het verduurzamen ervan. Hiervoor heeft de provincie met subsidies, begeleiding en ontzorgen, eigenaren van maatschappelijk vastgoed ondersteund.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6				Economie, leefbaarheid en cultuur
	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten	38.341	66.120	25.815	40.305
Baten	-100	-3.627	-3.245	-382
Saldo van baten en lasten	38.241	62.493	22.570	39.923
Stortingen reserves	10.181	22.856	22.856	0
Onttrekking reserves	-11.636	-34.384	-33.376	-1.008
Resultaat	**36.786**	**50.965**	**12.050**	**38.915**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Verbonden partijen

Programma	Verbonden partij	Publiek doel
6	Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie
6	Stichting Voorbereiding Pallas-reactor	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor
6	Gemeenschappelijke Regeling Siteholderschap Werelderfgoed Hollandse Waterlinies	Behoud en uitdragen van de universele waarde van het UNESCO werelderfgoed van de Hollandse Waterlinies.
6	Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden, marketing en acquisitie
6	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. in liquidatie (RON)	Ontwikkeling Noordzeekanaalgebied
6	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)	Ontwikkeling Economie
6	PolanenPark B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein
6	PolanenPark C.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein
6	Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie
6	Life Sciences Fund Amsterdam B.V.	Ontwikkeling economie
6	Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.	Stimuleren duurzame economie
6	Innovatiefonds Noord-Holland B.V.	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie
6	InWest Regio B.V. (ROM)	De vennootschap heeft als doel om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland en aan het realiseren van de transitieopgaven op het gebied van energie en circulariteit door onder andere het beschikbaar stellen van financiering, adviseren en begeleiden van ondernemingen, en het stimuleren en faciliteren van innovatie.
6	ROM InWest B.V.	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Noord-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland.

*Meer informatie is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen

Kaders

Zie voor het wettelijk- en provinciaal beleidskader de bijlage van de jaarstukken.

6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie

Wat hebben we bereikt?

1 De integratie van het algemeen en circulair economisch beleid via de nieuwe uitvoeringsagenda is een belangrijke stap in de bijdrage van de provincie aan een toekomstbestendige en duurzame economie. Een duidelijk voorbeeld van koploperschap in de omschakeling naar circulariteit, is de ‘Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen’. De trekker hiervan was de provinciale ketenaanjager circulaire bouw. Deze deal is door meer dan 45 Noord-Hollandse bedrijven en organisaties ondertekend. Nationaal en internationaal is dit een voorbeeld voor andere regio's.

2 Met het totaalpakket van ondersteuningsinstrumenten voor het Noord-Hollandse mkb levert de provincie een belangrijke bijdrage aan een zo mkb-vriendelijk mogelijke provincie. Ondernemers kunnen onder andere terecht voor advisering over financiering, financiering van onderzoeks- en innovatie projecten en ondersteuning bij de start en doorontwikkeling van hun bedrijf, via programma’s als PIM en GO NH! die in 2024 beschikbaar waren.

3 Met het doorzetten van het ‘Manifest Werken en Ontwikkelen in 2024’ is de samenwerkingsbasis tussen ondernemers, onderwijs en overheden verlengd. Dit netwerk maakt het mogelijk om actief te interveniëren. Met als doel de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt inhoudelijk te verbeteren, instroom te bevorderen, uitstroom uit cruciale sectoren (techniek en technologie) tegen te gaan. Zodat de Noord-Hollandse economie een passende arbeidsinzet kent.

4 De toekomstbestendigheid van de havens in het Noordzeekanaalgebied en Den Helder wordt in de publiek-private samenwerkingsverbanden mede vormgegeven door de provincie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In Noord-Holland Zuid is een bedrijventerreinenstrategie vastgesteld. Deze strategie is een visie zoals bedoeld in de omgevingsverordening. In de omgevingsverordening is de verplichting tot regionale afstemming opgenomen. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart om tot een nieuwe kantorenstrategie te komen. In Noord-Holland Noord zijn de 3 regio’s aan de slag met de uitvoering van regionale afspraken over de planning en programmering van bedrijventerreinen.

1.2 Voor de uitvoeringsregeling ‘Toekomstbestendige Bedrijventerreinen’ was in 2024 € 1 miljoen beschikbaar voor fysieke maatregelen, waaronder herstructurering en vergroening. Hiervoor is 1 aanvraag gedaan. Daarnaast konden gemeenten een duurzaamheidsfonds aanvragen voor een subsidieregeling voor verduurzamingsmaatregelen voor ondernemers. Hiervoor zijn 5 aanvragen gedaan. Voor de uitvoeringsregeling ‘Ondersteuning Toekomstbestendige Werklocaties’ (OTW) was in 2024 € 600.000 beschikbaar voor bedrijventerreinen en winkelgebieden. In 2024 zijn voor het onderdeel bedrijventerreinen 23 aanvragen gedaan. Voor het onderdeel winkelgebieden waren dat er 13. Daarnaast liep ook de opdracht voor het aanjagen van beheer en verduurzamen van bedrijventerreinen door tot het einde van 2024. Deze opdracht werd uitgevoerd door Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen en Ontwikkelingsbedrijf NHN.

1.3 De verkenning van een verdozingstrategie leidde tot de conclusie dat er geen aparte strategie wordt opgesteld. In plaats daarvan krijgen de afspraken over grote (logistieke) partijen die zich

willen vestigen een nadere uitwerking. Dat gebeurt in het kader van de verplichte regionale afspraken rond planning en programmering van bedrijventerreinen in MRA en Noord-Holland Noord. Deze uitwerking vindt plaats in 2025.
Datacenters hebben ook een impact op het landschap. In 2024 is in overleg met de datacentersector, nutsbedrijven en gemeenten gewerkt aan een herziening van de Datacenterstrategie die begin 2025 in PS wordt vastgesteld. Voorwaarden voor landschappelijke inpassing van nieuwe datacenters maken daarvan deel uit.

1.4 De provincie heeft circulair ondernemen en het circulair maken van grondstofketens in 2024 onder meer gestimuleerd via de ketenaanjager circulaire bouw. Met de ruimtelijke verkenning naar circulaire werklocaties zijn de randvoorwaarden om ruimte te bieden aan een circulaire economie in beeld gebracht. Met de circulair ambassadeur en een aantal innovatieprogramma's zijn mkb'ers gestimuleerd tot circulair ondernemen. Op basis van de evaluatie is besloten om de subsidieregeling circulaire ketensamenwerking te beëindigen.

1.5 De provincie heeft voor inkopen zoveel mogelijk circulaire aanbestedingen verricht. Vanuit inkopen zijn er in verschillende inkooptrajecten circulaire ambities en eisen opgenomen.

1.6 Met de ketenaanjager circulair bouwen heeft de provincie de samenwerking op het gebied van circulair slopen aangejaagd. De 'Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen' is door meer dan 45 Noord-Hollandse bedrijven en organisaties ondertekend. In samenwerking met C-creators werkte de provincie aan het stimuleren en aanjagen van circulair bouwen. Verder heeft de provincie samen met Building Balance een aanpak biobased bouwen opgesteld, aansluitend op de nationale aanpak van het Rijk.

2.1 De provincie evalueerde de uitvoeringsregeling 'MKB Innovatiestimulering Topsectoren' (MIT). Onder meer door interviews af te nemen en een enquête te houden onder mkb-ondernemers. Dit gaf inzicht in het bereik en de effectiviteit van de MIT-subsidies in de provincie die zijn meegenomen bij de openstelling in 2025.

2.2 In 2024 ontvingen 11 Noord-Hollandse ondernemingen via de Rom InWest financiering uit het MKB-fonds en 7 Noord-Hollandse ondernemingen uit het Transitiefonds. Verder zijn 2 nieuwe en 9 vervolginvesteringen gedaan voor in totaal € 4,7 miljoen. Het opgetelde bedrag van de investeringen per 31 december 2024 is € 13 miljoen. De 'MKB Innovatiestimulering Topsectoren' (MIT) heeft in 2024 geleid tot circa 88 gehonoreerde aanvragen voor het onderdeel haalbaarheid. Vanuit het Innovatiefonds Noord-Holland (INH) zijn 12 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 3,9 miljoen. Het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) investeert sinds de beheerfase alleen nog in de al bestaande portfoliobedrijven binnen de nog resterende ruimte van de oorspronkelijke € 85 miljoen. Dit betreft vervolginvesteringen. Eind 2024 had PDENH 22 bedrijven in portefeuille. In 2024 vonden daarin 10 vervolginvesteringen plaats, ter waarde van € 5,2 miljoen. In 2024 waren er 4 faillissementen. 2 bedrijven zitten niet langer in het fonds.

3.1 In 2024 is de 2.0 versie van het 'Manifest Werken & Ontwikkelen 2030' met alle deelnemende partijen vastgesteld. De actieagenda van dit manifest is gericht op vraagstukken die een veerkrachtige en duurzame arbeidsmarkt voor techniek en technologie in de weg staan. Obstakels waarbij de triple helix (bedrijfsleven, onderwijs en overheden) nodig is om tot oplossingen te komen. Een voorbeeld is het beperken van uitstroom van studenten en medewerkers uit technische opleidingen.

3.2 De subsidieregeling ‘Versterking en verduurzaming van regionale techniek- en technologiecampussen’ is in 2024 weer opengesteld. Hiervan hebben 3 regionale campussen en 2 bovenregionale publiek-private samenwerkingen gebruik gemaakt.

4.1 In 2024 hebben PS het ‘Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied’ vastgesteld als leidraad voor het toekomstig provinciaal beleid. Eind 2024 is de bijbehorende uitvoeringsagenda gedeeld met PS. In 2024 heeft de provincie met de 6 gemeenten in het Noordzeekanaalgebied ook een aanvraag gedaan voor een bijdrage uit het landelijke fonds Gebiedsinvesteringen Netten op Zee. Hieruit is totaal € 50 miljoen toegekend voor projecten die bijdragen aan het realiseren van het Ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied.

4.2 De provincie Noord-Holland werkt met partners in de regio en het Rijk aan de realisatie van de Energiehaven. In 2024 is hiervoor onder meer het technisch ontwerp opgeleverd. Dit biedt de basis voor de gesprekken over de financiële bijdrage van het Rijk en de ruimtelijke procedure.

4.3 Op basis van het bestuursakkoord (2023) is in 2024 het programma voor de ontwikkeling van het Maritiem Cluster in Den Helder gestart. Het programma is gericht op het versterken van de regionale economie en de kansen door de energietransitie. Met de gemeente Den Helder en het ministerie van Defensie is gewerkt aan de verplaatsing en nieuwbouw van bruggen, aanpassing van de N250 en de ontwikkeling van een nieuwe wijk voor legering van marinepersoneel. Daarnaast heeft de provincie samen met Defensie en de gemeente een toekomstperspectief voor de Luchthaven Den Helder laten opstellen. Dit vormt de basis voor het versterken van de civiel-militaire samenwerking op en rond de luchthaven.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 6.1		Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		21.100	28.735	-10.016	38.751
Baten		-100	-3.277	-2.938	-339
Saldo van baten en lasten		21.000	25.458	-12.954	38.412
Stortingen reserves					
6.1	Reserve MKB innovatie-instrumenten	4.922	4.922	4.922	0
6.1	Reserve Circulaire Economie	1.180	1.180	1.180	0
Onttrekkingen reserves					
6.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	0	-3.150	-3.106	-44
6.1	Reserve MKB innovatie-instrumenten	-5.237	-3.477	-3.202	-274
6.1	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	0	-2.032	-1.872	-160
6.1	Reserve Circulaire Economie	-1.180	-1.991	-1.427	-564
Resultaat		**20.685**	**20.910**	**-16.459**	**37.369**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
Werkgelegenheid (BBV indicator)	Percentage	76,8%	Betreft de bruto arbeidsparticipatie ten opzichte van de totale beroepsbevolking in vierde kwartaal 2024. Bron: CBS
Toename van het bruto regionaal product(BRP) (BBV indicator)	Percentage	7,2%	Het betreft de procentuele toename van het bruto regionaal product in 2022 ten opzichte van 2021 (Waarde 2022, recentere cijfers niet beschikbaar) Bron: CBS

6.2 Behouden kwaliteit van erfgoed

Wat hebben we bereikt?

1. De cultuurhistorische waarden van het landschap zijn versterkt bij ruimtelijke ontwikkelingen en beter verankerd in gemeentelijk erfgoedbeleid.

2. De provincie zette actief in op het behoud en publiek toegankelijk maken van archeologisch erfgoed. Hierin heeft Huis van Hilde een belangrijke taak vervuld. Met 30.089 bezoekers is het jaarlijkse streefaantal van minimaal 30.000 bezoekers gehaald.

3. Er is ingezet op verder behoud, herbestemming en verduurzaming van monumenten. Hierdoor verkeren Rijks- en provinciale monumenten in Noord-Holland veelal in goede bouwkundige staat en zijn ze duurzamer in gebruik. Voor Rijksmonumenten was het restauratievolume in 2024 14,59%.

4. Nieuwe bebording maakt de waarden van het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies beter bekend en de toegang voor het publiek is erdoor verbeterd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 De provincie gaf het Steunpunt Cultureel Erfgoed de opdracht om gemeenten te ondersteunen bij hun erfgoedbeleid voor het gebouwde, groene en archeologisch erfgoed. De implementatie van de Omgevingswet bij erfgoedbeleid kreeg daarbij extra aandacht.

1.2 De provincie zette zich ervoor in om de ontwikkelprincipes van de ‘Leidraad Landschap & Cultuurhistorie’ en de kernkwaliteiten uit de Omgevingsverordening onder de aandacht te brengen van gemeenten, natuurbeheerders, (landschap)ontwerpers en initiatiefnemers.

2.1 In de 10 geselecteerde gebieden van bovengemeentelijk archeologisch belang zette het Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland gemeenten, gebruikers en beheerders van vindplaatsen aan tot zorgvuldige omgang met deze waarden. Bijvoorbeeld door het uitbrengen van de laatste 10 archeoglossy’s voor het archeologiegebied de Rede van Texel, met de daar

aanwezige historische scheepswrakken. De provincie bracht ook in 2024 de archeologische kroniek van Noord-Holland uit (over 2023). Hierin zijn resultaten van vele tientallen archeologische opgravingen en ontdekkingen gebundeld. Deze opgravingen werden gedaan als uitvloeisel van het ruimtelijk beleid van met name gemeenten. De provincie heeft zich ook ingezet voor een zorgvuldige omgang met (toevals)vondsten en vindplaatsen.

2.2 In Huis van Hilde zijn in 2024, naast de vaste tentoonstelling, 2 tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd. Ook zijn er diverse archeologische publicaties uitgegeven door Huis van Hilde en zijn er diverse lezingen over archeologische thema's gehouden.

3.1 Voor het behoud en de verduurzaming van monumenten heeft de provincie subsidies vertrekt. Het aantal ontvankelijke aanvragen voor restauratiesubsidies voor rijksmonumenten (niet-woonhuizen) betrof in 2024 44. Hiervan heeft de provincie 25 aanvragen kunnen honoreren en 19 moeten afwijzen vanwege het bereikte subsidieplafond. Een groot deel van deze restauratieprojecten draagt substantieel bij aan het toekomstbestendig gebruik van het gebouwde erfgoed, door de combinatie van restauratie met energiebesparende maatregelen. Voor het onderhoud aan provinciale monumenten zijn 12 subsidies verstrekt en 2 voor restauratie van deze monumenten. Voor onderhoud aan de historische rijksmonumentale windmolens is aan 101 molens een subsidie verleend. Voor de onderzoeken herbestemming/verduurzaming monumenten en energiescans zijn 8 subsidieverzoeken gehonoreerd.

3.2 In samenspraak met gemeenten zijn in 2024 richtlijnen opgesteld voor het behoud en de bescherming van stolpboerderijen die niet beschermd zijn als monument.

3.3 Voor gemeenten bestond het plan om een handelingsperspectief op te stellen voor de omgang van klimaatrisico's voor erfgoed. Dit onderwerp wordt in 2025 opgepakt, in samenwerking met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

4.1 In 2024 is verder gewerkt aan het aanjagen, stimuleren en co-financieren van het herstel van de liniedijken van de Stelling van Amsterdam, de restauratie en herbestemming van diverse onderdelen van het werelderfgoed als ook de verduurzaming. Ook is voor het versterken van de beleving van het strategisch landschap en het watermanagementsysteem geïnvesteerd in nieuwe bebording langs de Stelling van Amsterdam.

Tot slot kreeg Artis in september 2024 een bijdrage van €12,7 miljoen voor restauratie van het aquarium. Dit bedrag is tot stand gekomen door de motie 'M187-2022 Instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium', waarbij € 2,7 miljoen beschikbaar werd gesteld vanuit het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. Daarnaast is op basis van de motie (M187) het Rijk bewogen haar rol te nemen bij de instandhouding van het Artis Aquarium. Dit heeft geresulteerd in een Rijksbijdrage van €10 miljoen die via het provinciefonds is ontvangen.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 6.2		Behouden kwaliteit van erfgoed			(bedragen x €1.000)
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		9.767	20.081	18.689	1.392
Baten		0	-350	-308	-42
Saldo van baten en lasten		9.767	19.731	18.381	1.350
Stortingen reserves					
6.2	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	4.079	3.821	3.821	0
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	0	233	233	0
Onttrekkingen reserves					
6.2	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	-4.119	-10.444	-10.430	-14
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	-1.100	-2.245	-2.294	49
6.2	Reserve Subsidie SvA/NHW Werelderfgoed	0	-885	-885	0
Resultaat		**8.627**	**10.211**	**8.826**	**1.385**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Gerealiseerd	Toelichting
% Rijksmonumenten (exclusief oorspronkelijke functie woonhuis), weergegeven naar de staat van het casco, categorie ‘matig’ en ‘slecht’ (BBV indicator)	Percentage	11,6%	Betreft fysieke staat: matig Rijksmonumenten (geen woonhuis) in Noord-Holland (2023) In Nederland: 10,4% Bron: Monumentenmonitor Provincies/De erfgoedmonitor
	Percentage	2,4%	Betreft fysieke staat: slecht Rijksmonumenten (geen woonhuis) in Noord-Holland (2023) In Nederland: 3,0% Bron: Monumentenmonitor Provincies/De erfgoedmonitor

6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen

Wat hebben we bereikt?

1. De provincie verkreeg door een eerste verkenning in het kader van de regionale voorzieningenakkoorden een beter inzicht in de knelpunten met betrekking tot voorzieningen.

2. De provincie stimuleerde het ontwikkelen van regionaal sport- en cultuurtalent door het inzetten van meerdere (SPUK-)regelingen.

3. Via Probiblio kregen bibliotheken ondersteuning in hun ontwikkeling naar een bredere maatschappelijke en educatieve functie.

4. De provincie verbeterde de toegankelijkheid van het aanbod op het gebied van sport en cultuur door verdere regionale samenwerking.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In 2024 is de provincie gestart met een verkenning naar regionale voorzieningenakkoorden, zoals afgesproken in het coalitieakkoord 'Verbindend vooruit!'. Als basis voor deze verkenning is een inventarisatie verricht naar de culturele voorzieningen in Noord-Holland.

1.2 Het ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed is gericht op het helpen van eigenaren van maatschappelijk vastgoed bij het verduurzamen van hun gebouwen. In het kader van dit programma gingen ook in 2024 meerdere trajecten voor cultureel vastgoed en monumentale gebouwen van start.

2.1 Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met brancheorganisaties van verschillende culturele sectoren. De resultaten hiervan worden meegenomen in de regionale voorzieningenakkoorden (zie ook 6.3).

3.1 Onze ondersteuningsinstelling Probiblio heeft in 2024 een nieuw bibliotheekconvenant als ook een meerjarenplan 2024-2028 opgesteld. Dit naar aanleiding van wetswijzigingen in het bibliotheekwerk.

4.1 De provincie heeft in 2024 haar jaarlijkse bijdrage van € 750.000 aan Plein C voor Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) voorgezet. GS hebben besloten om voor de periode 2025–2028 de jaarlijkse bijdrage voor CmK voort te zetten.

4.2 In maart 2024 is de samenwerking op het gebied van cultuur door 16 gemeenten in de Kop van Noord-Holland (cultuurregio Noord-Holland Noord) officieel erkend door het ministerie van OCW. Dit leidde tot het opstellen van een meerjarig cultuurprogramma Noord-Holland Noord. In de regio MRA is de bestaande samenwerking op het gebied van cultuur gecontinueerd en zijn nieuwe uitgangspunten voor cultuur binnen de MRA-agenda 2025–2028 vastgelegd. De provincie heeft een voortrekkersrol genomen bij het opstellen van zogenaamde 'Cultuurconvenanten 2025–2028' voor de regio's MRA en Noord-Holland Noord. Deze convenanten gaan onder meer in op afspraken over subsidies aan meerjarig ondersteunde instellingen, de omgang met publieke collecties, talentontwikkeling en de gezamenlijke ambities op het gebied van cultuur. Op 24 oktober 2024 organiseerde de provincie een wethoudersdiner, met als thema 'Kiezen voor cultuur'. Dit om de samenwerking op het gebied van cultuur in de regio's MRA en NHN verder te bevorderen. Circa 30 bestuurders met cultuur in hun portefeuille namen hieraan deel.

Wat heeft het gekost?

Beleidsdoel 6.3		Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen (bedragen x €1.000)			
		Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
Lasten		7.474	17.304	17.142	162
Baten		0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		7.474	17.304	17.142	162
Stortingen reserves					
6.3	Reserve verleende subsidies beleidsdoel bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	0	12.700	12.700	0
Onttrekkingen reserves					
6.3	Reserve verleende subsidies beleidsdoel bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	0	-10.160	-10.160	0
Resultaat		**7.474**	**19.844**	**19.682**	**162**

*een positief verschil is voordelig

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie

Doelenboom

7. Overzicht Algemene middelen en organisatie
7.1 Algemene dekkingsmiddelen
7.2 Organisatie

7.0 Overzichten algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB en onvoorzien conform BBV

Bij het opstellen van deze jaarrekening is gebleken dat de indeling van de tabellen in dit hoofdstuk (zoals opgenomen in de begroting) niet helemaal voldoen aan de voorgeschreven indeling volgens het BBV. De begroting en de jaarrekening moeten dezelfde opbouw hebben én de provincie moet voldoen aan de wettelijke vereisten. Daarom is deze paragraaf 7.0 met tabellen volgens het BBV toegevoegd en is de opstelling conform de begroting opgenomen vanaf paragraaf 7.1. In komende begrotingen en jaarrekeningen wordt dit aangepast. De dubbeling in informatie is dan niet meer nodig. De cijfers in deze paragraaf 7.0 verschillen niet van de cijfers in 7.1. Het betreft slechts een andere presentatie volgens de wettelijke voorschriften.

Budgettabel (x € 1.000)

	Algemene dekkingsmiddelen				
	Lasten	**Ontwerp begroting 2024**	**Actuele begroting 2024**	**Jaarrekening 2024**	**Bedrag verschil ***
7.1.3	Dividend		245	123	122
7.1.4	Financieringsfunctie	3.369	1.893	3.702	-1.809
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	460	483	418	65
7.1.6	Grondbeleid	2.250	3.133	2.955	178
7.1.8	Stelposten	17.488	-2.150	-2.405	255
7.1.9	Capaciteit	1.539	4.555	4.641	-86
	Baten				
7.1.1	Lokale heffingen	-269.167	-275.600	-272.118	-3.482
7.1.2	Uitkering provinciefonds	-306.333	-345.251	-352.671	7.420
7.1.3	Dividend	-7.250	-18.450	-18.690	240
7.1.4	Financieringsfunctie	-1.927	-1.920	-3.817	1.897
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	-549	-1.979	-2.600	621
7.1.6	Grondbeleid	-4.800	-7.720	-6.660	-1.060
7.1.8	Stelposten	-2.150			
7.1.9	Capaciteit	-330	-330	-402	72

	Totaal lasten	**25.106**	**8.159**	**9.435**	**-1.276**
	Totaal baten	**-592.506**	**-651.250**	**-656.958**	**5.708**
	Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-567.400**	**-643.091**	**-647.523**	**4.432**

*een positief verschil is voordelig

LET OP: In deze tabel wijkt de weergave van de kolom Ontwerp begroting af van de cijfers zoals in de begroting 2024 is gepresenteerd. Het saldo op de beleidsdoelen is echter hetzelfde, het betreft een verschuiving tussen onderliggende posten die is ontstaan doordat de wijziging naar beleidsdoelen en het wijzigen van de lay-out van dit programma bij de begroting niet volledig kon worden afgerond. Omdat in de “gewone begrotingsprogramma’s" op beleidsdoel wordt gerapporteerd, zijn deze verschuivingen daar niet aan de orde.

Budgettabel (x € 1.000)

Overhead

	Lasten	**Ontwerp begroting 2024**	**Actuele begroting 2024**	**Jaarrekening 2024**	**Bedrag verschil ***
7.2.1	Materiële overhead	37.187	35.221	28.498	6.723
7.2.6	Capaciteit overhead	50.685	60.041	58.125	1.917
	Baten				
7.2.1	Overhead	-207	-215	-328	113
	Totaal lasten	**87.872**	**95.262**	**86.623**	**8.639**
	Totaal baten	**-207**	**-215**	**-328**	**113**
	Totaal overhead	**87.665**	**95.047**	**86.295**	**8.752**

*een positief verschil is voordelig

Budgettabel (x € 1.000)

Vennootschapsbelasting

	Lasten	**Ontwerp begroting 2024**	**Actuele begroting 2024**	**Jaarrekening 2024**	**Bedrag verschil ***
7.2.2	Vennootschapsbelasting	3.634	28	18	10
	Baten				
7.2.2	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
	Totaal lasten	**3.634**	**28**	**18**	**10**
	Totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal vennootschapsbelasting	**3.634**	**28**	**18**	**10**

*een positief verschil is voordelig

Budgettabel (x € 1.000)

	Onvoorzien				
	Lasten	**Ontwerp begroting 2024**	**Actuele begroting 2024**	**Jaarrekening 2024**	**Bedrag verschil ***
7.2.3	Onvoorzien	0	0	0	0
	Baten				
7.2.3	Onvoorzien	0	0	0	0
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal onvoorzien	**0**	**0**	**0**	**0**

*een positief verschil is voordelig

7.1 Algemene dekkingsmiddelen

Elk programma had in 2024, naast de lasten, ook baten die direct tot dat programma behoorden. Denk aan specifieke uitkeringen van het Rijk of bijdragen uit reserves. Deze baten waren niet altijd toereikend om de lasten te dekken.

Tegenover deze nadelige saldi op de programma's staan de algemene dekkingsmiddelen die in dit overzicht van structurele algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen. Per saldo vertoont de jaarrekening een positief saldo.

De in omvang belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddelen van de provincie bestonden in 2024 uit de inkomsten van het provinciefonds en de provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting. Daarnaast behoren de ontvangen dividenden en het renteresultaat (de financieringsfunctie) tot de structurele algemene dekkingsmiddelen.

De jaarrekening kent naast de zes inhoudelijke programma's en de algemene dekkingsmiddelen nog een aantal andere centrale posten, zoals de overhead, de post onvoorzien en de vennootschapsbelasting. Deze onderwerpen zijn, volgens het BBV, in één overzicht opgenomen onder 7.1.

Wat heeft het gekost?

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

7.1.1 Een toelichting op de opcenten op de motorrijtuigenbelasting vindt u in de paragraaf Provinciale heffingen van deze jaarstukken.

7.1.3 Het ontvangen dividend in 2024 bestaat uit ontvangsten van zeven deelnemingen: Alliander, Bank Nederlandse Gemeenten, Afvalzorg Holding, Life Science Fund, Nederlandse Waterschapsbank, Life Science Fund en Zeehaven IJmuiden. Een toelichting op de deelnemingen staat in de paragraaf Verbonden partijen in deze jaarstukken.

7.1.4 Onder de financieringsfunctie wordt het renteresultaat van de provincie verstaan. Een overzicht van het renteresultaat staat in de paragraaf Financiering van deze jaarstukken.

7.1.5 Op de post overige algemene dekkingsmiddelen staat het verhuren van onroerend goed, de facilitering van de dienstverlening voor het bedrijfsbureau voor de recreatieschappen en de externe detachering van provinciepersoneel. Bij het verhuren van onroerend goed gaat het om de verhuur van delen van het gebouw aan het Houtplein en de verhuur van de parkeergarage onder de Dreef. Verder is hier in 2024 de storting in de reserve Coalitieakkoord begroot en verantwoord, evenals de overhevelingen vanuit deze reserve naar de betreffende bestemmingsreserves.

7.1.6 De baten en lasten die voortvloeiden uit het provinciale grondbeleid worden verantwoord in de paragraaf Grondbeleid van deze jaarstukken.

7.1.7 Hierna staan de lasten voor de afwikkeling van lasten van het programma ‘economisch herstel en duurzaamheid’, zoals dat tot en met 2023 in de begroting en de jaarrekening als afzonderlijk begrotingsprogramma 7 was verantwoord.

7.1.8 In 2024 is gebruik gemaakt van twee stelposten; één voor toekomstige prijsstijgingen en één voor mogelijke toekomstige tegenvallers. De stelpost prijsstijgingen is gebruikt ter dekking van kostenstijgingen die uit de contractuele verplichtingen van de provincie voortvloeiden. Het (restant) van de stelpost macro-economische tegenvallers is in 2024 ingezet om het nieuwe beleid uit het Coalitieakkoord te dekken.

Onder de stelposten is ook de ‘doorschuif btw’ opgenomen. Het betreft btw die vanuit de deelnemingen aan de provincie is doorberekend en die de provincie kan declareren bij het btw-compensatiefonds.

7.1 Algemene dekkingsmiddelen

	Lasten	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil *
7.1.3	Dividend	0	245	123	122
7.1.4	Financieringsfunctie	3.369	1.893	3.702	-1.809
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	720	483	418	65
	Deels naar 7.1.9 Capaciteit				
7.1.6	Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale	3.421	3.133	2.955	178
	Deels naar 7.1.9 Capaciteit				
7.1.7	Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen	108	0	0	0
7.1.8	Stelposten	17.488	-2.150	-2.405	255
7.1.9	Capaciteit	0	4.555	4.641	-86
	Baten				
7.1.1	Lokale heffingen	-269.167	-275.600	-272.118	-3.482
7.1.2	Uitkering provinciefonds	-306.333	-345.251	-352.671	7.420
7.1.3	Dividend	-7.250	-18.450	-18.690	240
7.1.4	Financieringsfunctie	-1.927	-1.920	-3.817	1.897
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	-879	-1.979	-2.600	621
	Deels naar 7.1.9 Capaciteit				
7.1.6	Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale	-4.800	-7.720	-6.660	-1.060
7.1.8	Stelposten	-2.150	0	0	0
7.1.9	Capaciteit	0	-330	-402	72
	Totaal lasten	**25.106**	**8.159**	**9.435**	**-1.276**
	Totaal baten	**-592.506**	**-651.250**	**-656.958**	**5.708**
	Saldo van lasten en baten	**-567.400**	**-643.091**	**-647.523**	**4.432**
	Stortingen				
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	67.868	107.862	107.862	0
7.1.6	Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale	6.000	12.055	12.055	0
	Onttrekkingen				
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen	0	-95.400	-94.400	-1.000
7.1.7	Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen	-53.000	0	0	0
Resultaat		**-546.532**	**-618.574**	**-622.006**	**3.432**

*een positief verschil is voordelig

7.2 Organisatie

Wat heeft het gekost?

Een toelichting van de verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening is opgenomen onder 5.1.1 Toelichting per programma.

De overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De personele kosten van de medewerkers die in het primaire proces werken, worden verantwoord bij de betreffende beleidsdoelen. Bij de toewijzing van kosten aan overhead volgt de provincie de notities en aanwijzingen van de commissie BBV.

Voor bepaalde activiteiten treedt de provincie op als ondernemer voor de vennootschaps-belasting. Als zodanig is de provincie belastingplichtig. Vooralsnog gold dit enkel voor de participatie in Polanenpark C.V. en de reclameopbrengsten op de bushokjes.

De post ‘afrekeningsverschillen’ heeft betrekking op de afwikkeling van lasten en baten die we in een eerder jaar in de jaarrekening hebben verantwoord. Het kan bijvoorbeeld gaan om de definitieve vaststelling van een subsidie die in een eerder jaar is verleend. Als de vaststelling lager uitkomt dan de verlening, is sprake van een ‘afrekeningsverschil'. Ditzelfde geldt bij het verschil tussen de werkelijke hoogte van de facturen die in 2024 werden ontvangen over activiteiten uit 2023 en de kosten die in de jaarrekening 2023 al zijn opgenomen.

7.2	Organisatie				
	Lasten	**Ontwerp begroting 2024**	**Actuele begroting 2024**	**Jaarrekening 2024**	**Bedrag verschil ***
7.2.1	Overhead	87.872	35.221	28.498	6.723
	Deels naar 7.2.6 Capaciteit overhead				
7.2.2	Vennootschapsbelasting	3.634	28	18	10
7.2.4	Afrekeningsverschillen	0	-1.220	-4.319	2.199
7.2.6	Capaciteit overhead	0	60.041	58.125	1.917
	Baten				
7.2.1	Overhead	-207	-215	-328	113
7.2.4	Afrekeningsverschillen	0	0	-2	898
	Totaal lasten	**91.506**	**94.070**	**82.322**	**10.848**
	Totaal baten	**-207**	**-215**	**-325**	**1.010**
	Saldo van lasten en baten	**91.299**	**93.855**	**81.997**	**11.858**
	Stortingen				
7.2.1	Overhead	1.420	1.420	5.126	-3.706
7.2.5	Algemene reserve beheren	0	11.260	11.260	0
	Onttrekkingen				
7.2.1	Overhead	-7.432	-6.909	-5.615	-1.294
7.2.5	Algemene reserve beheren	-2.239	-77.504	-77.499	-5
Resultaat		**83.048**	**22.122**	**15.269**	**6.853**

*een positief verschil is voordelig

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' geeft inzicht in de mate waarin de provincie financiële gevolgen van risico's kan opvangen. Gedekte risico's, al dan niet via een voorziening of verzekering, zijn uitgesloten van de risico-inventarisatie. De paragraaf begint met een samenvatting van kengetallen, werkt relevante risico's uit en toont het verloop en de benodigde weerstandscapaciteit voor 1 en 4 jaar. Deze bedragen worden vergeleken met de beschikbare weerstandscapaciteit om het weerstandsvermogen te bepalen. De paragraaf sluit af met de verplichte BBV-kengetallen.

Visie

De visie van de provincie op risicomanagement luidt als volgt: de provincie Noord-Holland streeft naar het systematisch inzichtelijk maken van alle significante risico's en kansen bij het realiseren van haar doelstellingen. Risicomanagement is daarmee onderdeel van het reguliere denken en doen. Het bewust verminderen, spreiden, vermijden, of accepteren van risico's draagt bij aan het 'in control zijn' van de organisatie. De provincie anticipeert actief op risico's en kansen om de doelstellingen te bereiken.

Beleid

Het risicobeleid is vastgelegd in de kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2022-2025 en de Financiële verordening. De kadernota bevat beleidsregels en normen over de wijze waarop de weerstandscapaciteit wordt opgebouwd en ingezet. De financiële verordening is bepalend voor de minimale hoogte van de algemene reserve (minimaal 25 procent van de structurele algemene dekkingsmiddelen) en de hierin aan te houden risicoreservering (zie berekening weerstandsvermogen).

Overzicht belangrijkste cijfers

Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste cijfers, waarbij de volgorde is bepaald door het moment van opstellen. In de volgende hoofdstukken worden de kengetallen nader toegelicht. In het afsluitende hoofdstuk van deze paragraaf volgt een beoordeling van de kengetallen aan de hand van signaalwaarden.

Risico-inventarisatie (x € 1.000) *	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2025	Rekening 2024
Bruto risicobedrag	€ 49.750	€ 45.796	€ 48.190	€ 94.813
Hoogte risico's 1 jaar	€ 31.289	€ 29.200	€ 30.061	€ 66.925
Hoogte risico's 4 jaar	€ 34.900	€ 33.013	€ 33.141	€ 73.953
Weerstandsvermogen				
Weerstandsvermogen 1 jaar	3,8	4,1	4,4	2,2
Weerstandsvermogen 4 jaar	18,5	23,7	29,3	12,9
Kengetallen				
Netto schuldquote	129%	67%	129%	62%
Gecorrigeerde netto schuldquote	113%	50%	114%	41%
Solvabiliteitsratio	39%	61%	44%	60%
Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	-5%	2%	6%
Belastingcapaciteit	91%	81%	89%	89%

** Overige niet-gekwantificeerde risico's kunnen niet in berekeningen worden meegenomen, maar hebben een significante invloed op het risicobedrag en het daaraan gerelateerde weerstandsvermogen.*

Risico's

De provincie doet continu aan risicomanagement. Twee keer per jaar worden de risico's geïnventariseerd en tegen de weerstandscapaciteit gehouden.

Alleen risico's met een risicoscore (gevolgklasse x kansklasse) van 4 of hoger staan in de risicotabel. Risico's met een lagere score worden wel meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

	Risico's	Risicobedrag	Risicoscore	Dekking
	Strategische risico's			
1.	Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij WABO - procedure	€ 3.000.000	6	Weerstandsvermogen
2.	Kosten opruimen afvalinrichting	€ 1.000.000	4	Weerstandsvermogen
3.	Wateroverlast: natuurontwikkeling Texel	€ 1.048.000	4	Weerstandsvermogen
4.	Lening Nationaal Restauratiefonds	€ 9.100.000	4	Weerstandsvermogen
5.	Deelneming PDENH	€ 6.785.021	4	Weerstandsvermogen
6.	Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer	€ 3.800.000	6	Weerstandsvermogen
7.	Deelneming ROM	€ 11.900.000	8	Weerstandsvermogen
8.	Lening Pallas	€ 43.984.173	4	Weerstandsvermogen

	Externe risico's			
9.	Dividenduitkering	€ 4.641.750	6	Weerstandsvermogen

1. Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij Wabo-procedure
De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en daarop betrokken wetten ligt bij de omgevingsdiensten. Als mandaatgever is en blijft de provincie verantwoordelijk voor de vermogensrechtelijke gevolgen van de besluiten die deze diensten namens de provincie nemen. Fouten in de procedures kunnen leiden tot schadeclaims van bedrijven bij de provincie. Dit doet afbreuk aan het imago van de provincie. Schadeclaims kunnen oplopen tot een bedrag van circa € 3 miljoen. De provincie heeft privaatrechtelijke overeenkomsten gesloten met de omgevingsdiensten over de eisen waaraan de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving moeten voldoen. De aansprakelijkheid voor tekortkomingen in de uitvoering van de VTH-taken ligt tot het bedrag van de betreffende dienstverlening bij de omgevingsdiensten. Zij moeten voldoen aan de Verordening Kwaliteit VTH Omgevingsrecht.

2. Kosten opruimen afvalinrichting
De provincie is het bevoegd gezag voor majeure risicobedrijven. Als dergelijke bedrijven in continuïteitsproblemen komen, door bijvoorbeeld brand of wijzigingen in regelgeving, mogelijk met faillissement als gevolg, dan is het denkbaar dat het bevoegd gezag de eventuele opruim- en saneringskosten moet dragen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het mogelijk bij dergelijke bedrijven een financiële zekerheidsstelling te eisen. Hiervoor moet wel na de inwerkingtreding van de Omgevingswet de vergunning van de betreffende bedrijven worden geactualiseerd. Tot dat moment is de provincie verantwoordelijk voor dit risico. Het gaat om zo'n 145 bedrijven.

3. Wateroverlast: natuurontwikkeling Texel
Wateroverlast heeft allereerst gevolgen voor de agrarische productie. In periodes van droogte kan verzilting optreden. Daardoor is de kans op botulisme in warme, droge zomers gering. Daarnaast zijn er voorzieningen waarmee altijd water kan worden in- of uitgelaten. De provincie blijft het waterpeil in het gebied tot en met 2030 monitoren en de resultaten met het hoogheemraadschap delen. Treedt er ondanks alle onderzoeken en maatregelen toch waterschade op, dan wordt gekeken wat daarvan de oorzaak is. Eventuele schade die voortvloeit uit direct aan het project toerekenbare gevolgen, wordt vergoed. Schade die niet het gevolg is van het project of daar niet aan kan worden toegerekend, valt hier dus buiten.

4. Lening Nationaal Restauratiefonds
De provincie heeft geld uitgeleend aan het Nationaal Restauratiefonds (NRF) dat op zijn beurt geld leent aan eigenaren voor het herbestemmen, restaureren en verduurzamen van monumenten. Het risico bestaat dat de lening niet (volledig) wordt terugbetaald aan het NRF en in het verlengde daarvan aan de provincie. Om dit risico te beperken, toetst het NRF of de ontvangers van de leningen voldoende kredietwaardig zijn. Door hypothecaire leningen, met het monument als onderpand, verkrijgt het NRF voldoende zekerheid. Ook bekijkt het NRF in hoeverre daadwerkelijk voldoende zekerheid kan worden verkregen uit het te financieren onderpand. Het risico bedraagt maximaal € 9,1 miljoen.

5. Deelneming Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland B.V. (PDENH)
Het PDENH investeert in duurzame en innovatieve bedrijven of initiatieven in Noord-Holland.

Omdat het PDENH wordt gefinancierd met provinciale middelen, leiden de investeringen ook tot een financieel risico voor de provincie. De financiële risico's zijn relatief beperkt, omdat wordt geïnvesteerd in bedrijven die al op de markt actief zijn. Verder wordt als beheersmaatregel voor iedere investering een uitgebreid boekenonderzoek uitgevoerd. Ondanks dat het risico relatief beperkt is, gaat het in absolute zin om grote bedragen. Het aantal investeringen en het uitgezette kapitaal door het PDENH neemt in de toekomst verder toe. Voor de zekerheid is bij de berekening van het benodigde risicobedrag voor het PDENH uitgegaan van 10 procent van het geïnvesteerde vermogen. Dit bedrag dient ter dekking van onvoorziene risico's, in de vorm van (onvoorziene) faillissementen van ondernemingen waarin het fonds heeft geïnvesteerd. Naar verwachting is het risicobedrag ruim berekend, omdat in de jaarstukken van de provincie ook al een verliesvoorziening is opgenomen voor dekking van voorziene risico's bij het PDENH.

6. Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer en Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland
De provincie kent het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) subsidies toe op grond van 2 regelingen: de subsidieregeling ANLb en de uitvoeringsregeling POP3-subsidies Noord-Holland. Deze subsidies bestaan uit EU- en provinciale middelen. De POP3-subsidieverplichtingen overstijgen het bedrag waar wij als provincie aan Europese middelen aanspraak op kunnen maken. Dit kan tot kosten leiden voor de provincie, maar het is ook mogelijk dat hiervoor tot 2026 alsnog Europese middelen beschikbaar komen. Onze overprogrammering van € 7,2 miljoen is eind 2024 gedaald tot € 3,8 miljoen. De verwachting is dat dit bedrag komend jaar (einde van de POP3-periode) nog verder zal dalen, doordat er projecten onverhoopt niet door gaan en er extra EU-middelen beschikbaar komen voor onze provincie.

7. Deelneming ROM
ROM InWest investeert in duurzame en innovatieve bedrijven of initiatieven in Noord-Holland. Omdat de ROM deels wordt gefinancierd met provinciale middelen, leiden de investeringen ook tot een financieel risico voor de provincie. De provincie is voor € 40 miljoen aandeelhouder in ROM InWest. Het totaalkapitaal van de ROM is circa € 160 miljoen. Bij het besluit tot deelname in de ROM (18 mei 2021) is er een risicopercentage van 30% opgenomen. Dit komt neer op een risico van maximaal € 12 miljoen. De ROM hanteert een 'waarderingstemplate' en heeft een 'valuation committee' om de investeringen te monitoren.

8. Lening Pallas

De Provincie Noord-Holland heeft vanaf 2015 een lening verstrekt aan de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor. De rechtsopvolger van deze stichting is vanaf medio 2025 de besloten vennootschap NRG Pallas B.V., een 100% staatsdeelneming. In een nog af te sluiten nieuwe leningsovereenkomst wordt opgenomen dat de provincie in 2035 als eerste schuldeiser zal worden afgelost. Er bestaat een risico dat de lening niet kan worden afgelost; dan wordt het openstaande bedrag niet terugbetaald. Ultimo 2024 is het openstaande bedrag € 43.984.173.

De kans dat dit eenmalige risico optreedt wordt gedurende de looptijd van de lening ingeschat op 20%. De beheersmaatregelen voor dit risico zijn:

- De provincie heeft een preferentie ten opzichte van andere schuldeisers;
- De Rijksoverheid heeft de financiering van de B.V. verzorgd;
- Er vindt periodiek overleg plaats met de enig aandeelhouder van de B.V., de Minister van VWS.

De komende maanden zal de aangepaste leningsovereenkomst worden aangegaan.

Externe risico's

9. Dividenduitkeringen
Jaarlijks ramen we de dividendinkomsten van een aantal deelnemingen. Deze mogelijke inkomsten zijn een risicopost, doordat pas na afloop van een boekjaar bij een deelneming blijkt of het verwachte positieve resultaat is behaald. De dividendinkomsten maken deel uit van de structurele dekkingsmiddelen. Daarom reserveert de provincie volgens besluitvorming van PS 25% van de inkomsten die voor dat jaar zijn geraamd als onderdeel van de algemene reserve. Door hetzelfde bedrag op te nemen in de risico-inventarisatie, wordt het risico afgedekt dat 25% van de geraamde dividenden niet worden uitgekeerd. De impact van het risico beperkt de provincie door de dividendontvangsten voorzichtig te ramen. Daarnaast vinden jaarlijks diverse overleggen met de deelnemingen plaats. Hierbij worden de mogelijke risico's binnen de bedrijfsvoering besproken. Eventueel worden maatregelen genomen. Tenslotte kan in bepaalde gevallen de keuze worden gemaakt om dividend uit te keren uit winsten die in het verleden zijn behaald.

Overige risico's niet-gekwantificeerd

Naast genoemde risico's onderkent de provincie een aantal risico's die zich zowel landelijk als wereldwijd voordoen en waarvan de omvang en eventuele schade nog niet verder te kwantificeren zijn.

Strategische risico's

Stikstof
De maatregelen en wetgeving vanuit de rijksoverheid om stikstof te verminderen, hebben gevolgen voor de snelheid en kosten voor het uitvoeren van provinciaal beleid. Denk aan de verschillende grote opgaven en de aanleg, het beheer en het onderhoud van infrastructuur.

Inflatie
De grondstof- en energieprijzen zijn in de afgelopen periode bovengemiddeld gestegen. De verdere ontwikkeling van deze inflatie is niet goed in te schatten en vormt een risico voor provinciale activiteiten. Hierdoor is het niet mogelijk om in te schatten of de indexatie die de provincie toepast toereikend is.

Externe risico's

Extreme weersomstandigheden
Het ontwerp van onze infrastructuur is gebaseerd op klimaatuitgangspunten waar minder extreme situaties voorkomen. Deze extreme situaties kunnen gevolgen hebben voor onze (water-)wegen, bruggen, viaducten en dijken. Door het monitoren van het provinciaal areaal houden we deze risico's in beeld.

Faunaschade
Onder programma 5.2 'Beheren van natuur' wordt rekening gehouden met faunaschade. De hieraan gerelateerde tegemoetkoming varieert door verschillende externe componenten waar de provincie geen invloed op heeft. Hierdoor lopen we het risico dat de compensatie hoger uitvalt dan oorspronkelijk begroot.

Vervallen vrijstelling motorrijtuigenbelasting elektrische voertuigen
Het vervallen van de vrijstelling motorrijtuigenbelasting elektrische voertuigen leidt in eerste instantie tot extra inkomsten voor de provincie. Het Rijk kan echter anders besluiten zonder compensatie voor provincies met een minder gunstige situatie tot gevolg.

Te voorkomen risico's

Indexering op begrotingen omgevingsdiensten
Hier is sprake van als de indexering op de begrotingen van de verschillende omgevingsdiensten hoger uitkomt dan eerder is begroot. Het gaat hier om de gewogen indexeringscijfers ten aanzien van de cao en de prijsinflatie van materiële kosten. De timing van deze indexering is afhankelijk van de gemeentelijke cao-onderhandelingen, waarvan de afsluiting niet samenvalt met de provinciale planning- en controlcyclus. Dit kan leiden tot onverwacht hogere kosten. Het risico heeft zich voorgedaan in 2024.

Cybersecurity & Informatiebeveiliging
Het aantal cyberincidenten neemt elk jaar toe. De provincie moet er rekening mee houden dat zij getroffen wordt. Het is daarom belangrijk om te voldoen aan de gestelde securitynormen en daar proactief invulling aan te geven. Dit vermindert de kans op cyberincidenten. Als een cyberincident zich voordoet, kan dit leiden tot hoge kosten, reputatieschade en inbreuk op het vertrouwen in de overheid.

Personeelsschaarste
Zowel kwalitatief als kwantitatief heerst er personele schaarste. Met als gevolg dat vacatures lastig zijn in te vullen. Dit geldt voor zowel het aantrekken van vast als van tijdelijk personeel. Als gevolg hiervan kan de doorloop van projecten en het behalen van provinciale doelstellingen in het gedrang komen.

PFAS
Bij civiele werken moet de grond worden onderzocht op de aanwezigheid van PFAS. Als de grond meer schadelijke stoffen bevat dan de norm toestaat, heeft dit vertraging in de projecten tot gevolg.

Hogere kwaliteitseisen assets
Aanscherping van wet- en regelgeving kan zorgen voor hogere kwaliteitseisen aan assets. Dit leidt in het geval van vervanging en/of onderhoud tot hogere investeringen en/of lasten.

Verdeling provinciefonds
Het Rijk werkt aan de toekomstige verdeling van het provinciefonds. Deze verdeling kan zowel positief als negatief uitvallen voor de provincie Noord-Holland.

Verloop risico's

Om het verloop van de risico's inzichtelijk te maken, wordt het bruto-risicobedrag per categorie weergegeven per boekjaar.

Risico-inventarisatie (bruto x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2025	Rekening 2024	Afname / toename*
Strategische risico's	€ 47.938	€ 47.938	€ 43.233	€ 46.465	€ 90.171	Toename
Externe risico's	€ 1.783	€ 1.813	€ 2.563	€ 1.725	€ 4.642	Toename
Overig niet-gekwantificeerd	PM	PM	PM	PM	PM	-
Bruto risicobedrag	€ 49.721	€ 49.751	€ 45.796	€ 48.190	€ 94.813	Toename

**ten opzichte van de meest recente inventarisatie bij de Begroting 2025*

Ten opzichte van de begroting 2025 (stand juni 2024) is het risicoprofiel bij de jaarrekening 2024 (stand januari 2025) toegenomen. De toename van € 46,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door het opnemen van de lening Pallas en in mindere mate de hogere prognose van het dividend.

Berekening risico's

Bij de begroting en de jaarrekening wordt jaarlijks het actuele totale weerstandsvermogen (voor een periode van 4 jaar) en het actuele incidentele weerstandsvermogen (voor een periode van 1 jaar) berekend. Om tot het weerstandsvermogen te komen, wordt de beschikbare weerstandscapaciteit vergeleken met de uitkomst van de simulatie van de risico's (benodigde weerstandscapaciteit). Het quotiënt van beide bedragen wordt het weerstandsvermogen genoemd. De totale bruto-omvang van deze risico's bedraagt € 94,8 miljoen (exclusief PM-posten). Op basis van de Monte-Carlosimulatie, een statistische rekenmethodiek, wordt een risicobedrag berekent waar de gevolgschade voor de termijn van 1 en 4 jaar met 99% zekerheid onder zullen vallen. Bij de jaarrekening 2024 betreffende deze € 66,9 miljoen (1 jaar) en € 73,9 miljoen (4 jaar). Beide risicobedragen zijn sterk gestegen door het toevoegen van de lening Pallas.

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Toelichting weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken. Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.
De incidentele weerstandscapaciteit kan de provincie eenmalig inzetten om financiële tegenvallers op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit kan terugkerend worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen.

Het beleid over de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen en er financiële schade is voor de provincie, spreken we van incidenten. In dergelijke gevallen wordt de financiële positie van de provincie aangetast en kan het voorkomen dat we maatregelen moeten nemen om de financiële positie op termijn weer op peil te brengen. Het volgende is van toepassing bij het aanwenden van de weerstandscapaciteit bij incidenten:

- PS wordt geïnformeerd over het incident, inclusief de achtergronden.
- Er volgt een voorstel voor het risicobedrag dat ten laste van de algemene reserve gebracht wordt, wanneer geen andere dekkingsmogelijkheden voorhanden zijn.
- Als de algemene reserve hierdoor niet meer toereikend is, wordt een bezuinigingsvoorstel geformuleerd.
- De weerstandscapaciteit moet op peil worden gebracht als het zodanig is aangetast dat deze niet langer aan de norm voldoet. In dat geval volgt een herstelplan dat voorgelegd wordt aan PS.

Toelichting weerstandsvermogen

Het kengetal weerstandsvermogen drukt uit in welke mate de provincie in staat is om met financiële reserves risico's op te vangen. Het kengetal weerstandsvermogen wordt berekend door

de totale (huidige) weerstandscapaciteit te delen door de hoogte van de risico's over een periode van 1 jaar (incidentele weerstandsvermogen) of 4 jaar (structureel weerstandsvermogen). De norm voor het minimaal aan te houden weerstandsvermogen bedraagt 1. Als ondanks genomen beheersmaatregelen het totale of het incidentele weerstandsvermogen lager wordt dan 1, dan doen GS financiële voorstellen om het weerstandsvermogen weer terug te brengen tot het minimale niveau. Daarnaast kent de financiële verordening de norm om de algemene reserve op minimaal 25 procent van de structurele algemene dekkingsmiddelen te houden. Deze structurele algemene dekkingsmiddelen worden verder toegelicht in beleidsdoel 7.1.

Incidenteel weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2024	Totaal
Incidentele capaciteit		
Algemene reserve	146,96	146,96
Onvoorzien		
Totaal incidentele capaciteit	146,96	146,96
Berekende risico's voor 1 jaar		66,93
Kengetal weerstandsvermogen voor 1 jaar		**2,20**

Totale weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	146,96				146,96
Onvoorzien	-				-
Totaal incidentele capaciteit	146,96	-	-	-	146,96
Structurele capaciteit					
Onbenutte belastingcapaciteit		231,84	281,08	295,59	808,51
Onvoorzien		-	-	-	-
Meerjarenbegrotingsruimte		-	-	-	-
Totale structurele capaciteit	-	231,84	281,08	295,59	808,51
Totale weerstandscapaciteit					**955,47**
Berekende risico's voor 4 jaar					73,95
Kengetal weerstandsvermogen voor 4 jaar					**12,92**

De paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen geeft een actueel overzicht van de risico's afgezet tegen het huidige weerstandsvermogen. Daarom wordt deze vergeleken met de meest recente analyse, in dit geval de begroting 2025 zoals berekend in juni 2024.
Uit voorgaand overzicht blijkt dat de berekende weerstandscapaciteit op basis van de incidentele capaciteit 2,2 bedraagt (dit was 4,4 bij de begroting 2025). Deze afname komt doordat de lening Pallas is toegevoegd.

Voor een periode van 4 jaar bedraagt de weerstandscapaciteit 12,9 (dit was 29,9 bij de begroting 2025). Deze afname wordt veroorzaakt door de toevoeging van de Lening Pallas.

Zowel het incidentele als structurele weerstandsvermogen valt hoger uit dan 1. Dit betekent dat in beide gevallen de totale weerstandscapaciteit groter is dan de hoogte van de risico's.

Conclusie
Bij de jaarrekening 2024 zijn risico's geïnventariseerd met een totale bruto-omvang van € 94.8 miljoen. Het berekende risicobedrag (na simulatie) voor het komend jaar bedraagt € 66,9 miljoen. Het berekende risicobedrag voor de komende 4 jaar bedraagt € 74,0 miljoen. De incidentele weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2024 bedraagt € 147 miljoen. Het weerstandsvermogen voor 1 jaar komt dan uit op 2,2. De totale weerstandscapaciteit bedraagt € 955 miljoen. Het weerstandsvermogen voor een periode van 4 jaar komt dan uit op 12,9. Met een zekerheid van 99% kan geconcludeerd worden dat de berekende weerstandscapaciteit toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen.

Kengetallen

Conform het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) zijn de volgende 6 kengetallen opgenomen:

1. Netto-schuldquote
2. Netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Kengetal grondexploitatie
5. Structurele exploitatieruimte
6. Opcenten (zie hiervoor de paragraaf 'Provinciale heffingen'

	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
1. Netto schuldquote	67%	86%	62%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	50%	72%	41%
3. Solvabiliteitsratio	61%	52%	60%
4. Grondexploitatie	0%	0%	0%
5. Structurele exploitatieruimte	-5%	2%	6%
6. Belastingcapaciteit	81,1%	91,4%	88,6%

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

1. Berekening netto-schuldquote

De netto-schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen. De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en afschrijvingen op de exploitatie.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A	Vaste schulden (art. 46)	0	215	160
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	153	18	62
C	Overlopende passiva (art. 49)	432	576	469
D	Financiële activa (art. 36 lid d, e en f)	0	0	0
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	136	135	224
F	Liquide middelen (art. 40)	0	6	1
G	Overlopende activa (art. 40a)	54	60	32
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	586	705	698
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%	**67%**	**86%**	**62%**

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

Om aan de verschillende verplichtingen te kunnen blijven voldoen, wordt sinds 2023 geld geleend. De schuldquote in 2024 is gedaald, zie voor een toelichting hierop in de paragraaf financiering.

2. Berekening gecorrigeerde netto schuldquote

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote. Met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A	Vaste schulden (art. 46)	0	215	160
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	153	18	62
C	Overlopende passiva (art. 49)	432	576	469
D	Financiële activa (art. 36 lid b, c, d, e en f)	100	100	148
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	136	135	224
F	Liquide middelen (art. 40)	0	6	1
G	Overlopende activa (art. 40a)	54	60	32
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	586	705	698
	Gecorrigeerde netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%	**50%**	**72%**	**41%**

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

Zie voor opmerkingen hetgeen onder de netto schuldquote is gemeld. Zoals hierboven is vermeld, zit het verschil in het feit dat bij deze berekening ook de verstrekte leningen zijn meegenomen. Het verschil met de netto schuldquote is zichtbaar op regel D.

3. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een provincie bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A	Eigen vermogen (art. 42)	984	919	1.060
B	Balanstotaal	1.600	1.759	1.780
	Solvabiliteit A/B * 100%	**61%**	**52%**	**60%**

* 2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

Hoe hoger de solvabiliteitsratio, des te hoger de weerbaarheid. De mate van weerbaarheid in combinatie met de andere kengetallen geeft een indicatie van de financiële positie van de provincie. De lichte daling komt door een toename van de vaste schulden en nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen vanuit het Rijk.

4. Grondexploitatie

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
Niet in exploitatie genomen bouwgronden (art. 38 lid a punt 1)	0	0	0
Bouwgronden in exploitatie (art. 38 lid b)	0	0	0
Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	586	705	698
Grondexploitatie (A+B)/C * 100%	**0%**	**0%**	**0%**

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

De provincie beschikt niet over gronden die in exploitatie zijn genomen. Dit past bij het grondbeleid van de provincie.

5. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij dit onderscheid is de aard van de activiteit leidend. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering uit het provinciefonds en eigen belastinginkomsten (motorrijtuigenbelasting). Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd.

Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten, is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo

van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves). Dit wordt uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten, is het noodzakelijk om de volgende cijfers te presenteren:

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A	Totale structurele lasten	570	576	613
B	Totale structurele baten	574	602	677
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	34	26	23
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1	3	3
E	Totale baten	586	705	698
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) * 100%	**-5%**	**0%**	**6%**

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Daarnaast bevorderen hogere structurele baten de wendbaarheid (flexibiliteit) van de begroting. Voor Noord-Holland is in alle jaren sprake van een positief percentage.

6. Belastingcapaciteit

Een provincie heeft de mogelijkheid om het aantal opcenten te verhogen tot een bepaald maximaal. Dit wordt door het Rijk bepaald. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten in jaar 't' (het begrotingsjaar) te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies in jaar 't-1' (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar). Dit wordt uitgedrukt in een percentage.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2023	Begroting 2024*	Rekening 2024
A	Aantal opcenten MRB	67,9	77,4	77,4
B	Landelijk gemiddelde opcenten in het jaar ervoor	83,7	84,7	87,4
	Aantal opcenten t.o.v. landelijk gemiddelde in het jaar ervoor (A/B) * 100%	81,1%	91,4%	88,6%

*2024 tot en met tweede begrotingswijziging 2024

De provincie Noord-Holland blijft onder het landelijk gemiddelde als het gaat om de heffing van opcenten; de provincie heeft zelfs het laagste opcententarief van alle provincies. Dit zorgt voor voldoende capaciteit om financiële tegenvallers op te vangen.

Bovenstaande tabellen geven op basis van een aantal kengetallen inzicht in de financiële positie van de provincie. Voor een beoordeling daarvan is het belangrijk om deze financiële positie (en het verwachte verloop), in relatie te bekijken en tegen een norm te houden. In het overzicht hieronder zijn signaalwaarden, verkregen vanuit het Rijk, opgenomen. Er is immers geen harde norm waaraan de provincie zich moet houden. Signaalwaarden 6 en 7 zijn interne richtlijnen,

vastgelegd in de financiële verordening en in de kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

	Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol	JR 2022	JR 2023	JR 2024	Begr 2025
1a	NSQ	< 90%	90 - 130%	> 130%	41%	67%	62%	129%
1b	NSQ (gecorr. verstrekte leningen)	< 90%	90 - 130%	> 130%	23%	50%	41%	114%
2	Solvabiliteit	> 50%	20 - 50%	< 20%	69%	61%	60%	44%
3	Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%	0%	0%	0%	0%
4	Structurele begrotingsruimte	> 0%	0%	< 0%	7%	-5%	6%	2%
5	Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%	81%	81%	89%	89%
6	Weerstandsratio 1 jaar	> 1,5	0,8 - 1,5	< 1,5	19,3	4,1	2,2	4,4
7	25% norm algemene reserve	> 25%	25%	< 25%	30%	27%	27%	29%

1 De kengetallen netto-schuldquote en netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. Vanaf 2025 is er sprake van een solvabiliteitsrisico (het niet meer kunnen betalen van langlopende leningen) doordat er vreemd vermogen wordt aangetrokken ter financiering van bedrijfsactiviteiten. Het aantrekken van vreemd vermogen zet zich door, waardoor er vanaf 2025 sprake is van een verhoogd risicoprofiel.

2 De verwachte solvabiliteitsratio is minder hard gedaald dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een toename van het balanstotaal.

3 De provincie Noord-Holland heeft geen grondexploitatie. Hier zijn dus voor de komende jaren geen financiële consequenties of risico's te verwachten.

4 Uit de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit blijkt of een provincie over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Voor de provincie Noord-Holland zijn de structurele baten de komende jaren groter dan de structurele lasten. Dit betekent dat de provincie voldoende flexibiliteit heeft om eventuele tegenvallers op te vangen.

5 Noord-Holland heeft het laagste opcenten tarief van alle provincies. Het percentage opcenten van Noord-Holland (77,4%) ligt onder het gemiddelde van alle 12 provincies (+/- 87%). Dit resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit bij de jaarrekening 2024 van € 215 miljoen. Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de begroting van de provincie voldoende wendbaar en flexibel is.

6 en 7 De weerstandsratio voor 1 jaar laat zien in hoeverre de provincie de gesimuleerde risico's kan dekken. Deze is en blijft ruimschoots boven de waarde 1, waardoor de provincie in staat is tegenvallers op te vangen. Dit is met name dankzij de algemene reserve welke minimaal gelijk dient te zijn aan het bedrag dat overeenkomst met weerstandsratio 1.
Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de cijfers in de jaarrekening een positief beeld geven. De provincie in staat om tegenvallers op te vangen. Vanaf 2025 is met name

de schuldquote een risico voor de provincie. De situatie wordt nauwkeurig gemonitord om te voorkomen dat de cijfers zich verder negatief ontwikkelen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Duurzame toepassing van infrastructuur

Het beheren van de (provinciale) infrastructuur behoort tot de kerntaken van de provincie. De provincie beheert circa 645 kilometer wegen, 427 kilometer fietspaden, 60 kilometer busbanen, 253 kilometer vaarwegen (bodem en oevers), 610 civiele kunstwerken (inclusief duikers), DVM-systemen, een verkeers-, tunnel- en brugbediencentrale en 13 gebouwen (waarvan 4 huur). Onderdeel van de beheertaak is de wettelijke zorgplicht en provinciale ambitie om de kapitaalgoederen volgens afgesproken kwaliteitseisen in stand te houden door onderhoud en vervanging. Zo blijven functionaliteit en kwaliteit van deze kapitaalgoederen op peil. Dat voorkomt kapitaalvernietiging.

Infrastructuur

De instandhouding van de provinciale infrastructuur legt een groot beslag op de provinciale begroting. De infrastructuur wordt doelmatig en efficiënt in stand gehouden.

De provincie ging in 2024 verder met de ontwikkeling van het assetmanagement. Het beheer van de provinciale assets is verder in lijn gebracht met de provinciebrede doelstellingen. Belangrijke thema's zijn duurzaamheid, biodiversiteit, klimaatverandering, energieverbruik, digitalisering en innovatie.

Het bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau voor het functioneren van het areaal is leidend. De systematiek is gebaseerd op de landelijke afspraken. Dit is vastgelegd in de 'Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen' (NIKG), die in 2024 is vastgesteld voor de periode 2024–2028. Hierbij is ook voorgesteld om de parallelwegen met een doorfietsroute op hetzelfde niveau te onderhouden als de fietspaden en stroomwegen. Dat is goed voor het fietsgebruik, borgt de duurzaamheid en maakt van biodiversiteit een integraal onderdeel van instandhoudingsprojecten. In het NIKG is vastgelegd welke financiële middelen jaarlijks gemiddeld nodig zijn om het areaal in stand te houden.

De afweging om budget beschikbaar te stellen voor voorgenomen beleidswijzigingen, trends en ontwikkelingen, zoals omschreven in de NIKG, wordt (jaarlijks) bij de kaderbrief gemaakt.

Netwerken	Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau	Werkelijk kwaliteitsniveaus t.o.v. gehele netwerk (%)						Streefwaarde 95% ≥ kwaliteitsniveau	Realisatie
		A+	A	B	C	D	totaal		
Stroomwegen	B	0%	24%	76%	0%	0%	100%	95%	100%
Overige wegen	C	0%	34%	46%	14%	5%	100%	95%	95%
Fietspaden	B	40%	33%	19%	6%	1%	100%	95%	92%
Busbanen (incl. haltes)	B	7%	4%	89%	0%	0%	100%	95%	100%
Vaarwegen	D	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal								**95%**	**95%**

Gebouwen

De provincie Noord-Holland heeft verschillende panden in beheer. De meeste zijn in gebruik voor de huisvesting van medewerkers of de opslag van eigendommen. De provincie verhuurt een klein deel van de panden als winkel of kantoor aan derden.

In 2023 is een nieuw contract voor het technisch beheer en onderhoud (TBO) aanbesteed. Hierin zijn naast de nieuwbouwpanden ook de historische panden opgenomen. Het TBO is opgedeeld in de volgende delen:

- Planmatig onderhoud. Dit betreft werkzaamheden die voor en vaste aanneemsom zijn ondergebracht bij de onderhoudsleverancier. Voorbeelden hiervan zijn verplichte inspecties en keuringen en het verhelpen van afgekochte storingen.
- Correctief onderhoud. Dit betreft de werkzaamheden die volgens het meerjarenonderhoudsplan worden uitgevoerd, inclusief vervangingen. Daarnaast behoren het verhelpen van storingen en niet-geplande kleine onderhoudswerkzaamheden tot het correctief onderhoud.

Bovenstaande geldt voor de steunpunten en projectlocaties van de provincie Noord-Holland. Deze zijn onderdeel van de gebiedscontracten.

Maincontract

Planmatig onderhoud

Voor de kantoorpanden Houtplein 33, Dreef 1 en 3 en Huis van Hilde en voor de panden Paviljoen Welgelegen, Dokterswoning en Paviljoenslaan 3 en 5 is 1 contract (een zogeheten ‘maincontract’) afgesloten op basis van een prestatiecontract. Dit betekent dat er één contract is voor het onderhoud aan alle technische disciplines, waaronder bouwkunde, verwarming, lucht- en elektrotechniek. In 2023 is de aanbesteding van het huidige maincontract TBO aanbesteed. Het contract is gestart op 1 juli 2023 en heeft een looptijd van vijf jaar met een optie om nog 5 jaar te verlengen.

Correctief onderhoud

Voor het correctief onderhoud, zowel bouwkundig als installatietechnisch, aan alle panden werkt de provincie sinds 1 juli 2023 met een jaarplan. Dit jaarplan is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan. Het bevat het planmatig onderhoud op bouwkundig en installatietechnisch gebied. Voorbeelden hiervan zijn schilderwerk, dakrenovatie, vervangen gebouwbeheersysteem en het vervangen van de warmtepomp. Het meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks bijgesteld op basis van inspecties. Wijzigingen in het meerjarenplan (bijvoorbeeld het eerder of later uitvoeren van onderhoud) zorgt voor aanpassingen in het jaarplan en de begroting.

De provincie liet onder meer onderhoud uitvoeren aan de gebouwbeheersystemen Paviljoen en Houtplein. Er is schilderwerk uitgevoerd op Paviljoenslaan 3 en 5, in Paviljoen Welgelegen en op het Houtplein. De vloer van de Statenzaal is onderhouden en er zijn draagbalken vervangen in de Statenzaal. Op het Houtplein kwamen 1-persoons werkplekken. De koelmachine van het Paviljoen is vervangen en er is krachtstroom aangelegd op de Dreef. Daar zijn ook de vochtproblemen in de kelder aangepakt. In alle panden zijn energiebesparende maatregelen genomen. Tochtproblemen bij het Paviljoen zijn aangepakt. Op het Houtplein is een bronpomp vervangen van de installatie voor warmte-koudeopslag.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland

Alle vervangingsmaatregelen aan het infrastructurele areaal worden begroot gepland. Zo kan de studiefase van een infraproject tijdig van start gaan. Bestuurlijk wordt een doorkijk van het infrastructurele programma vastgelegd in het ‘integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur’ (iMPI). De vervangingskredieten hiervan worden met de behandeling van de begroting aangevraagd en door de PS beschikbaar gesteld.

Het vast en variabel onderhoud is grotendeels in uitvoering bij een gebiedscontractant. Deze is verantwoordelijk voor het inplannen van de uitvoering.

Daarnaast zijn er ook aspecten van het onderhoud waarvan het efficiënter is om deze in andere contracten te beleggen, zoals centrale brugbediening en dynamisch verkeersmanagement (DVM).

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (wegen)	Begroot 2024	Besteed 2024	Verschil
A. Grootonderhoud gepland	€ 34.070.000	€ 28.348.488	€ 5.721.512
B. Projecten reserve kap. lasten VIK v/h Res. GO	€ 1.845.000	€ 1.875.326	€ -30.326
C. Vast onderhoud wegen	€ 4.108.000	€ 1.668.193	€ 2.439.807
D. Gebiedscontracten (GBC1 t/m GBC7)	€ 40.440.000	€ 39.184.126	€ 1.255.874
E. Tunnels	€ 7.055.000	€ 5.709.016	€ 1.345.984
F. DVM-areaal wegen	€ 5.470.000	€ 4.785.150	€ 684.851
G. Planmatig onderhoud gebouwen	€ 2.103.000	€ 1.428.421	€ 674.579
H. Correctief onderhoud gebouwen	€ 925.000	€ 1.333.691	€ -408.691
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	**€ 96.016.000**	**€ 84.332.411**	**€ 11.683.589**

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (vaarwegen)	Begroot 2024	Besteed 2024	Verschil
A. Variabel onderhoud vaarwegen	€ 8.405.000	€ 7.059.779	€ 1.345.221
B. Beheer vaarwegen	€ 847.000	€ 1.101.443	-€ 254.443
C. Vast onderhoud vaarwegen	€ 3.612.000	€ 2.499.834	€ 1.112.166
D. Gebiedscontracten (GBC1/GBC7)	€ 5.014.000	€ 4.590.605	€ 423.395
E. DVM areaal vaarwegen	€ 3.799.000	€ 4.298.914	-€ 499.914
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	**€ 21.677.000**	**€ 19.550.576**	**€ 2.126.424**

4.3 Financiering

Algemeen

De treasuryfunctie omvat alle activiteiten gericht op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen en de hieraan verbonden risico's.

Het treasurybeleid beslaat de doelstellingen, de richtlijnen en de limieten die voor het uitvoeren van de treasuryfunctie zijn vastgesteld. De wettelijke en provinciale kaders zijn vastgelegd in:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido);
- Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden;
- Ministeriële regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden;
- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Financiële verordening Noord-Holland 2023;
- Financieringsstatuut Provincie Noord-Holland 2024;
- Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen Noord-Holland 2020.

Deze wettelijke kaders bevatten regels voor het aangaan en verstrekken van leningen, evenals het verlenen van garanties uit hoofde van de publieke taak. Uitzettingen of derivaten moeten een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. In de ministeriële regeling staat heel duidelijk wat minimaal onder prudente uitzettingen en een prudent gebruik van derivaten wordt verstaan. De voorschriften richten zich op de tegenpartij (debiteurenrisico) en op het type instrument (marktrisico). De provincie Noord-Holland beschikt niet over uitzettingen en derivaten. Dat is in 2024 niet veranderd.

De belangrijkste doelstellingen van het provinciale treasurybeleid zijn:

- Duidelijke richtlijnen bieden voor een eenduidige behandeling van aanvragen voor geldleningen en garantstellingen (vanuit publieke taak).
- Zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de nodige financiële middelen.
- Beheersen van financiële risico's.
- Minimaliseren van de kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

De provincie Noord-Holland heeft zich bij het uitvoeren van de treasuryfunctie aan de wettelijke kaders en provinciale regelgeving gehouden.

De provincie Noord-Holland hanteert het systeem van totaalfinanciering. Dit houdt in dat niet voor iedere investering apart een lening wordt afgesloten. Investeringen worden gefinancierd uit het totaal van eigen vermogen en het korte en lange vreemd vermogen (aangetrokken leningen). Er is dus geen directe relatie tussen een bepaald(e) investering/project en een afgesloten lening met bijbehorende rentelasten. De rentekosten worden evenwel aan de desbetreffende taakvelden met behulp van een (rente)omslag toegerekend, zodat inzicht is in de volledige kosten van de taakvelden.

Liquiditeitsprognoses

De liquiditeitsprognoses leveren informatie op over de liquiditeitsbehoefte op de korte, middellange en lange termijn. De prognoses vormen een belangrijke basis voor het uitzetten van tijdelijk beschikbare financiële middelen in deposito's, evenals het aantrekken van kort en lang vreemd vermogen wanneer er een tekort aan liquide middelen dreigt te ontstaan.

In 2024 heeft de provincie geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tijdelijk overtollige middelen uit te zetten bij Nederlandse gemeenten, waterschappen en provincies. De liquiditeitsprognose voor de korte en lange termijn liet dit niet toe. Voor het bepalen van de hoogte, de looptijd en het rentepercentage van de te plaatsen deposito's en uitzettingen maakt de provincie gebruik van liquiditeitsprognoses en renteverwachtingen, om zo de marktconformiteit vast te stellen.

De provincie heeft in 2024 voor het eerst lang vreemd vermogen moeten aantrekken in de vorm van een 1-jarige en een 2-jarige lening. Het bedrag dat op 31 december 2024 uitstond aan langlopende leningen bedraagt € 160 miljoen. Het saldo van de uitstaande kasgeldlening bedroeg per diezelfde datum € 0.

Schatkistbankieren

De Staat verzekert met het verplichte schatkistbankieren dat met de middelen van de provincie geen onnodige financiële risico's worden gelopen. Schatkistbankieren biedt de

twee volgende hoofdactiviteiten:

- Rekeningcourantverhouding met de Staat. Een positief saldo op de bankrekeningen van de provincie wordt dagelijks afgeroomd ten gunste van de rekening-courant. Andersom wordt een negatief saldo op de bankrekeningen dagelijks aangezuiverd vanaf deze rekening-courant. Deze saldoregulatie geschiedt door het Agentschap van de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën.
- Plaatsing van deposito's bij genoemd Agentschap. Hierbij worden dagelijks onafhankelijk vastgestelde tarieven gehanteerd en aanvragen worden nooit geweigerd als het saldo toereikend is. Vanwege de aflopende financiële ruimte wordt van het plaatsen van deposito's geen gebruik gemaakt.

Sinds de ingang van het verplicht schatkistbankieren per 15 december 2013 is het voor de provincie mogelijk om tijdelijk overtollige middelen uit te zetten bij Nederlandse gemeenten, waterschappen en provincies, voor zover deze niet onder het toezicht van de uitzettende overheid vallen. Voor het bepalen van de hoogte, de looptijd en het rentepercentage van de te plaatsen deposito's en uitzettingen, maakt de provincie gebruik van liquiditeitsprognoses en renteverwachtingen om de marktconformiteit vast te stellen. Vanwege de aflopende financiële ruimte zijn er in 2024 geen overtollige middelen bij andere overheden dan het Rijk uitgezet.

De provincie had eind 2023 bij de schatkist € 30,33 miljoen in rekening-courant staan. Eind 2024 was dit bedrag € 109 miljoen. De stijging op de rekening-courant wordt veroorzaakt door hogere SPUK-baten en een hogere uitkering van het provinciefonds dan geprognotiseerd en lagere (investerings)uitgaven dan begroot. Uitzettingen bij de schatkist leveren op peildatum 16 januari 2025 bij een deposito van 10 jaar een rente op van 2,81%. De rente op de rekening-courant bij de schatkist bedraagt op dezelfde peildatum 2,92%.

Financieringstekort

In 2024 trok de provincie voor € 160 miljoen aan langlopende financiering aan. Voor het komende begrotingsjaar is sprake van het aantrekken van middelen op basis van de nu voorliggende liquiditeitsprognoses. In de aanloop van het aantrekken van langlopende en kortlopende financiering handelt de provincie volgens het financieringsstatuut.

Renteverwachtingen

Een belangrijke basis is de renteverwachting. Deze is in 2024 ieder kwartaal opgesteld met 2 rentevisies van verschillende banken en treasuryspecialisten. Deze renteverwachting heeft de provincie geleerd dat de geraadpleegde instanties voor 2025 een gelijkblijvende rente verwachten vergeleken met het laatste kwartaal 2024. Ondanks dat, is besloten de vrijkomende deposito's voorlopig op de rekening-courant te laten staan. Dit gezien de ontwikkeling van het saldo in de schatkist.

Kasgeldlimiet/renterisiconorm

De Wet fido stelt normen voor de hoogte van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Bij het uitvoeren van het treasurybeleid is de provincie Noord-Holland in 2024 binnen deze normen gebleven. Overschrijding van de kasgeldlimiet was niet aan de orde, ondanks dat er in 2024 kasgelden waren aangetrokken om aan de financieringsbehoefte te kunnen voldoen. Het uitstaande bedrag aan kasgeldleningen op 31 december 2024 bedroeg € 0 miljoen. De kasgeldleningen zijn in de loop van 2024 afgelost en volgens het financieringsstatuut omgezet naar langlopende financiering.

Berekening Kasgeldlimiet Jaarrekening 2024 (bedragen x € 1.000)

Stappen (1–4) (bedragen x € 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)	Ruimte(+)/Overschrijding(-) = (5)-(3)
(1) – (2) = (3)				
Gemiddelde Kw 1	€ 94.441	€ 33.313	€ 61.128	€ 1.947
Gemiddelde Kw 2	€ 54.458	€ 27.172	€ 27.286	€ 35.947
Gemiddelde Kw 3	€ 9.695	€ 72.887	€ -63.192	€ 126.425
Gemiddelde Kw 4	€ 3.290	€ 75.972	€ -72.681	€ 135.914
(4) Gemiddelde van (3)	€ 40.471	€ 52.336	€ -11.865	€ 75.059
Stappen (5–9)		Variabelen		Bedragen
(5)		Kasgeldlimiet		€ 63.233
(6a) = (5>4)		Ruimte onder de kasgeldlimiet		€ 75.059
(6b) = (4>5)		overschrijding van de kasgeldlimiet		Geen overschrijding van de kasgeldlimiet
Berekening kasgeldlimiet (5)				

(7)	Begrotingstotaal ontwerp begroting	€ 903.328
(8)	Percentage regeling	7%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet	€ 63.233

Renteresultaat

De feitelijke realisatie van het treasurybeleid weerspiegelt het renteresultaat van de provincie. In 2024 heeft de provincie rentebaten van bijna € 3,7 miljoen, met name op verstrekte langlopende geldleningen en uitzettingen met een looptijd langer dan 1 jaar en deels ook door de rentevergoeding op de schatkist die in 2024 is gestegen. De rentelasten voor 2024 bedroegen € 6,0 miljoen. Deze bestonden met name uit rentelasten voor (kort) opgenomen geldleningen.

Het renteresultaat is doorbelast aan de taakvelden via een omslagrente.

					Realisatie 2024				**Begroting 2024**
	Bedragen x € 1.000								
A	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				6.038				6.600
B	De externe rentebaten (idem)			-/-	3.722			-/-	1.920
	Saldo rentelasten en rentebaten				2.316				4.680
C1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-				-		
C2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-				-		
C3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-				-		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				2.316				4.680
D1	Rente over eigen vermogen			+/+	-			+/+	-
D2	Rente over voorzieningen			+/+	-			+/+	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				2.316				4.680
E	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	2.354			-/-	4.707
F	Renteresultaat op het taakveld Treasury				-38				-27

Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om (her)financiering van de meerjarige leningen over de jaren te spreiden. De renterisiconorm voor 2024 is 20% van het begrotingstotaal van de ontwerpbegroting en bedraagt € 180 miljoen.

Voor 2024 zijn twee langlopende leningen bij de BNG aangetrokken om een mogelijke overschrijding van de kasgeldlimiet te voorkomen. Het bedrag aan opgenomen langlopende financiering bedraagt € 160 miljoen. De eerste lening (€ 70 miljoen) dient in 2025 te worden afgelost, de tweede lening (€ 90 miljoen) in 2026. Voor 2024 tot en met 2028 wordt met de huidige leningportefeuille de renterisiconorm niet overschreden.

Toerekening rente aan taakvelden

Vanaf het jaar 2024 heeft de provincie Noord-Holland, op basis van de Financiële verordening Noord-Holland 2024, rente baten en lasten intern doorberekend aan de taakvelden waar deze betrekking op hebben. De doorberekening van deze rente baten en lasten is op basis van de boekwaarde van de activa per 1 januari 2024 tegen een zogenoemd renteomslag percentage. Voor 2024 is de werkelijke omslagrente 0,18% geweest.

4.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

De maatschappelijke opgaven van de provincie zijn veelomvattend en – vanwege de onderlinge verwevenheid – in toenemende mate complex. Een robuuste én wendbare bedrijfsvoering zorgt ervoor dat de provincie deze opgaven en wettelijke taken adequaat kan vervullen. Op het gebied van het interne functioneren van de organisatie, het faciliteren van in- en externe samenwerking, en het politiek-bestuurlijke besluitvormingsproces. Doeltreffend, doelmatig én rechtmatig.

De afgelopen jaren lag in de organisatie van de bedrijfsvoering de nadruk op het in orde brengen van de basis. Daardoor is de provincie nu beter in staat om tijdig in te spelen op politiek-maatschappelijke ontwikkelingen. Omdat de basis op orde is, stond 2024 in het teken van onderhoud en doorontwikkeling. De provincieorganisatie deed dat op de volgende thema's in de bedrijfsvoering:

1. Professionalisering
2. Digitalisering en datagedreven werken
3. Bedrijfsvoeringssystemen
4. Informatiebeheer

1. Professionalisering

De provincie wil het coördinerend middelpunt van de regio zijn: wendbaar in haar taak en voorop in de samenwerking. Medewerkers kunnen met hun kennis en ervaring samen oplossingen vinden voor ruimtelijke en economische opgaven. Een bijzonder relevante ambitie met het oog op de uitdagingen waar de provincie voor staat. Het betekent dat de provincie wendbaar, professioneel, vernieuwend en trots wil zijn.

Om dit te bereiken, ging in 2024 het programma 'Samenwerken' van start en werd er een leiderschapsprogramma opgezet. Door deze programma's zijn medewerkers, waaronder leidinggevenden, beter voorbereid op de opgaven waaraan de provincie werkt. In lijn met de cao is in 2024 het beleid op het gebied van duurzame inzetbaarheid geactualiseerd. Met programma's op het gebied van werving & selectie, ontwikkeling en trainees, is gewerkt aan het vinden, binden en ontwikkelen van gekwalificeerde medewerkers. En aan de diversiteit van de organisatie.

In 2024 was versterking van de interne communicatie opnieuw een belangrijk speerpunt. Dit komt doordat medewerkers nog steeds veel thuiswerken. Het doel was dan ook niet alleen om collega's te informeren, maar ook om ze, zowel inhoudelijk als sociaal, te verbinden. Dat gebeurde onder meer via het intranet dat in 2023 is vernieuwd. Een blik op het intranet is voor elke medewerker de start van de werkdag. Daarnaast maakt de organisatie voor de interne communicatie gebruik van onder meer livestreams, videoboodschappen, e-mails van de directie, achtergrondverhalen en interviews. Tot slot ging in 2024 een onderzoek naar de interne communicatie van start.

2. Digitalisering en datagedreven werken

AI- en datastrategie 2025–2026
Eind 2023 liep de looptijd van de data- en digitaliseringsstrategie af. Er is toen besloten om in

2024 een nieuwe strategie op te stellen. Gezien de huidige ontwikkelingen op het gebied van artificiële intelligentie (AI) en data, zijn dit de 2 hoofdonderwerpen in de strategie. De focus ligt daarbij op de vraag hoe AI en data kunnen helpen bij het maken van ruimtelijke keuzen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de 3 prioritaire opgaven, maar naar álle opgaven benoemd in het coalitieakkoord. De inhoud van de strategie is volgens planning in 2024 opgesteld en volgt begin 2025 het bestuurlijke proces. Naar verwachting wordt de AI- en datastrategie in mei 2025 vastgesteld door PS.

ICT-visie
In 2024 is verder gewerkt aan de doelstellingen uit de ICT-visie. Eind 2024 is de eerste rapportage opgesteld door de Architectuurboard. Daaruit is een gemengd beeld naar voren gekomen wat de voortgang betreft. Dat valt grotendeels te verklaren door de relatief korte periode tussen de vaststelling van de visie en het opstellen van de rapportage. De provincie zet stappen, maar niet altijd in samenhang. Dit geldt zowel voor het datagedreven werken als de ondersteunende ICT. In de aankomende AI- en datastrategie is opgenomen hoe de provincie de komende jaren het datafundament versterkt. Verder zijn er op operationeel niveau de nodige inspanningen gedaan om een hoger securityniveau te bereiken.

Vernieuwing ICT-basisdiensten
De provincie Noord-Holland werkt continu aan de verbetering van de ICT-basisdiensten. In 2024 zijn drie grote aanbestedingen succesvol afgerond: provinciale telefonie, hardware, en cloud- en werkplekdiensten. De aanbesteding voor cloud- en werkplekdiensten is gegund aan Sogeti. De implementatiefase ging in de zomer van 2024 van start. De doorlooptijd bedraagt maximaal twee jaar. Verder is er begonnen met de aanbesteding voor het beheer en doorontwikkelen van de netwerkdiensten. Tot slot zijn er enkele applicaties gemoderniseerd en vervangen, en is SharePoint verder uitgerold en doorontwikkeld. Hiermee is in 2024 aan de verwachtingen voldaan, zijn de beoogde resultaten behaald en worden de geleerde lessen meegenomen in vervolgprojecten.

Interprovinciale samenwerking
Op het gebied van interprovinciale samenwerking en lobby is aan de verwachtingen voldaan. Het IPO-werkprogramma ‘Digitalisering’ heeft verder vorm gekregen en we zijn betrokken bij veel interprovinciale werkgroepen.

Het afgelopen jaar heeft de provincie te maken gehad met nieuwe wet- en regelgeving vanuit Europa. Zoals verwacht, lag de focus voornamelijk op AI- en datagebruik. Deels wordt er binnen de provincie al gewerkt aan de implementatie en deels wordt er nog vanuit het Rijk een vertaalslag gemaakt. De impact is groter dan verwacht en zal de komende jaren veel van de provincie vergen.

3. Bedrijfsvoeringssystemen

De provincie gebruikt voor de ondersteuning van het financiële, personele en een deel van het inkoopproces al jaren een systeem van SAP, een producent en leverancier van softwareoplossingen en bedrijfsapplicaties. Het betreft een systeem dat voor de besturing en bedrijfsvoering van cruciaal belang is. Dit zogeheten kernsysteem is sterk verouderd en voldoet niet meer. Vervanging is dan ook noodzakelijk. Dit is in 2024 met het bepalen van de aanbestedingsstrategie en de implementatiestrategie voorbereid. Daarbij is onder andere kennisgenomen van ervaringen van andere (publieke) organisaties. De aanbesteding vindt in 2025 plaats.

In 2024 heeft de provincie met succes een systeem voor aanvraag en afhandeling van subsidies geïmplementeerd. Ook daarbij is geleerd van ervaringen van andere organisaties. Daarnaast is een leverancier geselecteerd voor een contractmanagementapplicatie. De implementatie vindt in 2025 plaats.

4. Informatiebeheer

Verschillende uitvoeringskaders zijn geüpdatet. Voor het informatiebeheer zijn online trainingen beschikbaar via het LMS. Alle managementlagen kregen in 2024 inzicht in de staat van het informatiebeheer en aanbevelingen om dat te verbeteren.

In 2024 zijn de informatiebeheereisen meegenomen in de ICT-vernieuwingen. Daarnaast is SharePoint geïmplementeerd. Dit programma voldoet aan de eisen van Informatiebeheer.

Kaderstelling

De provincie vertaalt onder meer externe regelgeving in interne kaders, voor zowel het primair proces als de bedrijfsvoering. Hierbij is het uitgangspunt dat deze kaders begrijpelijk zijn en praktisch toepasbaar in de context van de opgaven van de provincie.

Europese en nationale wet- en regelgeving op digitaal gebied is van groot belang voor de provinciale opgaven, omdat de impact op de provincie groot is. De werkgroep Digitale Wetgeving zorgt voor een actueel overzicht van digitale wetgeving. Ook zorgt de werkgroep ervoor dat er eigenaren belegd zijn en actie wordt ondernomen als dat nodig is.

In 2024 heeft provincie Noord-Holland gewerkt aan de implementatie van een groot aantal digitale wetten:

De Single Digital Gateway (SDG) geeft burgers en bedrijven makkelijk toegang tot digitale overheidsdienstverlening in de Europese Unie. In de AAC is afgesproken om te kiezen voor een minimale implementatie, die inmiddels is afgerond. In 2025 worden nog een aantal aanvullende acties uitgevoerd, zodat de provincie aan de wettelijke vereisten voldoet.

Er is in 2024 gewerkt aan de Wet open overheid (Woo), die verplicht overheidsorganisaties bepaalde informatie actief openbaar te maken.

- De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) regelt dat burgers en bedrijven hun zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen. De implementatie van de Wmebv is gestart en wordt in 2025 afgerond.

- De Wet digitale overheid (Wdo) zorgt ervoor dat Nederlandse burgers en bedrijven veilig en betrouwbaar kunnen inloggen bij de overheid. De implementatie van de Wdo is begonnen en wordt afgerond als het Stelsel Toegang[1] beschikbaar komt.

- Overheidsorganisaties moeten hun websites en apps toegankelijk maken en houden, en daar een verklaring over publiceren. Dat staat in het Besluit digitale toegankelijkheid overheid. Het afgelopen jaar zijn de voorbereidingen begonnen om dit besluit te implementeren. Naar verwachting gaat hiervoor in het tweede kwartaal van 2025 een project van start.

[1] Het Stelsel Toegang maakt het technisch mogelijk dat in de nabije toekomst kan worden ingelogd met zowel publieke inlogmiddelen, zoals DigiD, als met erkende private inlogmiddelen.

Sturing & beheersing

De provincie stuurt op het behalen van de doelstellingen via de planning- & controlcyclus. Het coalitieakkoord is vertaald in de begroting 2024. Intern stuurt de provincie steeds meer met dashboards. In 2024 kwamen veel nieuwe dashboards en datagedreven analyses op het gebied van bedrijfsvoering beschikbaar voor het management en voor medewerkers. Ook integreerde de provincie in 2024 diverse dashboards ter ondersteuning van het management.

De focus op interne beheersing lag op het beheerst realiseren van de provinciedoelstellingen. Hierbij gaat de aandacht uit naar zowel doelmatigheid en doeltreffendheid als rechtmatigheid. Hiertoe is een controlframework ingericht dat vanuit verschillende invalshoeken (de 7 elementen van control, zoals opgenomen in het controlstatuut) bijdraagt, onder meer aan het versterken van de governance, het werken in overeenstemming met wet- en regelgeving, risicomanagement en project- en procesbeheersing. De voortgang op de versterking van de verschillende elementen van control wordt periodiek besproken en zo nodig bijgesteld.

Rechtmatigheidsverantwoording

Over het boekjaar 2024 heeft het college van GS zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven. In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de geconstateerde rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden groter dan € 400.000. Onrechtmatigheden die door de Provinciale Staten zijn geaccepteerd of onder de rapportagegrens liggen worden niet toegelicht. De afspraken voor de toelichting op onrechtmatigheden en welke onrechtmatigheden zijn geaccepteerd zijn vastgelegd in de Beleidsnota Rechtmatigheid 2023-2026 (gewijzigd) en in de Financiële Verordening provincie Noord-Holland.

De toelichting op de onrechtmatigheden bestaat uit:

- Een beschrijving van de geconstateerde afwijking;
- De maatregelen die worden ondernomen om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

In 2024 zijn de volgende rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden boven de rapportagegrens vastgesteld:

	Omschrijving en proces	**Fouten**	**Onduidelijkheden**
1.	Onrechtmatigheden proces Aanbesteden	€ 3,1 mln.	-

De fouten en onduidelijkheden worden hieronder toegelicht.

Beschrijving van de geconstateerde afwijking

In het proces Aanbesteden zijn vanuit de gegevensgerichte controle voor € 3,1 miljoen aan fouten geconstateerd. De in 2024 geconstateerde onrechtmatigheden (€ 1,3 miljoen) betreffen met name overschrijdingen van de Europese aanbestedingsdrempel óf het uitbreiden dan wel voortzetten

van de initiële opdracht, waardoor alsnog de aanbestedingsgrenzen zijn overschreden. De overige fouten komen voort uit de doorwerking van dossiercontroles 2023 (€ 1,8 miljoen).

Maatregelen ter voorkoming in de toekomst

Voor 2025 staan verbeteracties gepland, onder andere op het gebied van contractbeheer en tussentijdse monitoring van de spend worden op basis van dashboard en evaluaties verbeteringen doorgevoerd.

Ook bij deze jaarrekening is een rechtmatigheidsverantwoording van GS aanwezig (zie rechtmatigheidsverantwoording). Dit is mogelijk door een goed ingerichte (verbijzonderde) interne controlefunctie, waarvan ook de externe accountant gebruik maakt om tot een oordeel te komen. Daartoe vindt periodiek afstemming plaats met de accountant.

Kosten bedrijfsvoering

De kosten voor bedrijfsvoering bestaan uit de materiële overhead en de capaciteitskosten.

Materiële overhead betreft de fysieke en infrastructurele kosten die nodig zijn voor de algemene werking van de provincie. Voorbeelden van materiële overhead zijn huisvestingskosten, zoals huur en onderhoud van gebouwen, en ICT-kosten, zoals aanschaf en onderhoud van hardware en software.

Capaciteitskosten zijn eigen personeelskosten en inhuurkosten die nodig zijn om de capaciteit van de provincie op peil te houden. Kosten voor interne medewerkers bestaan uit salarissen en overige arbeidsvoorwaardelijke kosten, zoals opleidingen en reiskosten. Daarnaast zijn er inhuurkosten voor extern ingehuurde medewerkers.

Verder is er ook personele overhead, deze behoort zowel tot de overhead als tot de capaciteitskosten. Personele overheadkosten zijn personeelsgerelateerde kosten die niet direct kunnen worden toegewezen aan specifieke projecten of producten, maar die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering als geheel. Onder personele overhead vallen bijvoorbeeld de salarissen en aanvullende uitgaven voor HR, administratie en management.

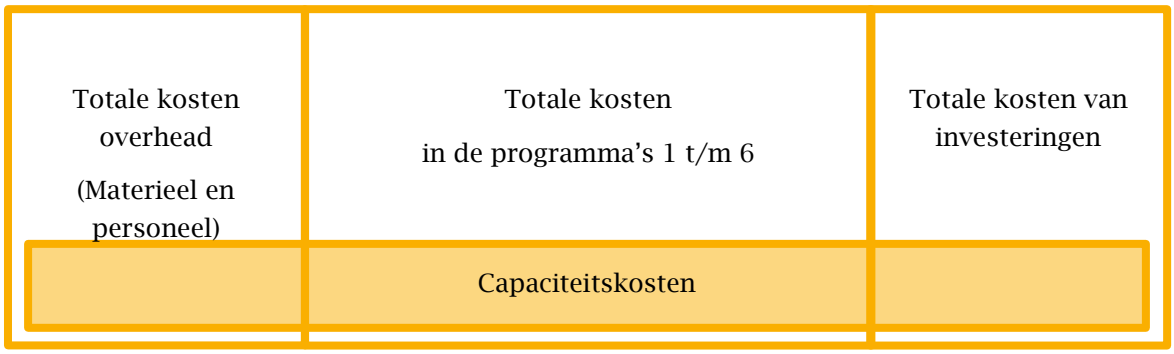

Voor de bepaling van personele overhead wordt uitgegaan van de functies zoals genoemd in de notitie Overhead van de commissie BBV, aangevuld met een aantal interne uitgangspunten. Hierin is voor specifieke functies, in lijn met de uitgangspunten van de BBV-notitie, vastgelegd of deze tot overhead of tot programmakosten behoren.

Het totaal van de capaciteitskosten wordt verdeeld over de programma's, de investeringen en de overhead op basis van de in de laatste begrotingswijziging opgenomen geactualiseerde

verdeelsleutel. Er wordt geen materiële of personele overhead aan investeringen of programma's toegerekend. Voorgaande figuur visualiseert dit.

Materiële overhead 2024

Deze werkelijke kosten zijn weergegeven en toegelicht bij beleidsdoel 7.2.

Capaciteitskosten 2024

Totale capaciteitskosten met verschil tussen begroting en realisatie

Bedragen x € 1 miljoen	Begroot	Gerealiseerd	Verschil (min is minder besteed dan begroot)
Loonkosten	132	126,1	-5,9
Inhuur	24,6	24	-0,6
Overig	6,6	4,8	-1,9
Totaal capaciteitskosten	163,2	154,9	-8,3

In totaal is € 8,32 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Hiervoor zijn verschillende verklaringen.

De arbeidsmarkt blijft moeilijk, vooral voor technische functies, zoals projectleider en ingenieur. Dit leidt tot hogere prijzen voor (tijdelijk) ingehuurd personeel, terwijl de vacatures open blijven staan.

Daarnaast waren er onzekerheden over de vraag of er extra budgetten zouden komen voor nieuwe opgaven vanuit het Rijk, bijvoorbeeld in het groene domein. De provincie wilde gereed zijn voor deze nieuwe opgaven en daarom is een formatieuitbreiding in de begroting opgenomen. Omdat de onzekerheden bleven is er voorzichtig omgegaan met het invullen van vacatures.

Verder maken medewerkers vaker gebruik van de mogelijkheid om verlofdagen te kopen. Dit leidt tot een verschuiving van kosten naar een later moment in de tijd, wanneer de medewerker het verlof opneemt. Om die reden is hiervoor in programma 7 een storting in de voorziening verlofsparen gedaan.

Ook wordt de onderbesteding een klein deel veroorzaakt door onder andere opleidingskosten en andere algemene personele kosten (overig kosten).

Toerekening van capaciteitskosten aan de programma's

Om de capaciteitskosten te kunnen toerekenen aan de programma's en investeringen, is halverwege het jaar een inventarisatie gemaakt van de programma's waaraan medewerkers van de provincie werken. Deze inventarisatie leidde tot de verdeelpercentages die in de laatste begrotingswijziging van 2024 door PS zijn vastgesteld.

Deze begrote verdeelpercentages worden ook gebruikt voor het toerekenen van de capaciteitskosten aan de programma's en investeringen in de jaarrekening. Het gerealiseerde percentage wijkt iets af van het begrote percentage. Dit komt doordat onderliggend het percentage verfijnd wordt naar een afzonderlijk percentage voor de vier hoofd-organisatorische

eenheden. Omdat niet alle organisatorische eenheden in gelijke mate werken aan alle programma's, ontstaan getalsmatige afwijkingen van de totaalpercentages.

Voor de bepaling van personele overhead wordt uitgegaan van de functies, zoals genoemd in de notitie Overhead van de commissie BBV. Deze lijst is aangevuld met een aantal interne uitgangspunten, zoals het uitgangspunt dat geen overhead wordt toegerekend aan investeringsbudgetten (dit is ook opgenomen in de financiële verordening).

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting €	%	Realisatie €	%	Verschil %
1. Bestuur	10,1	6,2%	9,6	6,2%	0,0%
2. Klimaat en gezonde leefomgeving	8,4	5,2%	8,0	5,1%	0,0%
3. Ruimte en Wonen	9,5	5,8%	8,9	5,8%	0,0%
4. Bereikbaarheid	35,2	21,5%	32,6	21,1%	0,4%
5. Natuur en landelijk gebied	18	11,0%	16,9	10,9%	0,1%
6. Economie, leefbaarheid en cultuur	6,7	4,1%	6,4	4,1%	0,0%
7. Overzicht Algemene middelen en organisatie	64,6	39,6%	62,7	40,5%	-0,9%
Investeringen	10,7	6,6%	9,8	6,3%	0,2%
Totaal	163,2	100%	154,9	100%	0%

De verschillen in deze tabel weerspiegelen de moeilijke arbeidsmarktsituatie. De organisatorische eenheid met de meeste technische functies werkt voor een groot deel aan mobiliteit en aan investeringsprojecten en minder aan taken die onder de overhead vallen. De toegerekende percentages zijn hiermee in overeenstemming.

4.5 Wet open overheid

Wet open overheid

Dit is de openbaarheidsparagraaf van de provincie Noord-Holland. Artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse verantwoording verslag doet van de uitvoering van de Woo, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Met deze paragraaf legt de provincie een beschrijvende verantwoording op hoofdlijnen af over de uitgevoerde activiteiten met betrekking tot de drie speerpunten van de Woo: passieve openbaarmaking, (verbetering van) de informatiehuishouding en actieve openbaarmaking.

Passieve openbaarmaking

In 2024 zijn er 86 Woo-verzoeken ingediend en in behandeling genomen; een daling van circa 23% ten opzichte van 2023. Er zijn vijf bezwaarprocedures ingediend en behandeld. Het aantal Woo-verzoeken dat binnen de wettelijke termijn wordt afgedaan, is ten opzichte van 2023 gestegen met 15 %. De personele capaciteit van de Woo-unit is uitgebreid en daarmee op peil gebracht. Er is ingezet op contact en afstemming met de verzoeker over de wijze en voortgang van de behandeling van het verzoek, zodat het verzoek zoveel mogelijk naar tevredenheid wordt voorzien van een antwoord. Ongeveer 50 % van de verzoeken is in overleg met de verzoeker informeel afgedaan.

Woo-verzoeken	Aantal	% tijdig (binnen de wettelijke termijn 4 + 2 wkn)	% niet tijdig	tijdig, gemiddelde afdoeningstermijn in dagen	niet tijdig, gemiddelde afdoeningstermijn in dagen
2023	111	65%	35%	40	127
2024	86	75%	25%	35	90

Digitale informatiehuishouding

In 2024 zijn de informatiebeheer-eisen meegenomen in de ICT-vernieuwingen. Daarnaast is de SharePoint-werkomgeving volledig geïmplementeerd. Deze voldoet aan de eisen van Informatiebeheer. Door onlinetrainingen is er doorlopend aandacht voor de bewuste omgang met informatie en het belang van goed informatiebeheer.

Meer informatie over de digitale informatiehuishouding vindt u bij het onderdeel ‘informatiebeheer’ in de paragraaf ‘bedrijfsvoering’.

Actieve openbaarmaking

Een derde speerpunt van de Woo is actieve openbaarmaking. De Woo-index van het ministerie van BZK is inmiddels in gebruik (het Kennis- en exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties, kortweg KOOP). Bestuursorganen publiceren de informatie op de eigen website. Via een digitale link naar de Woo-index is deze informatie vindbaar voor de burger. De provincie voldoet aan de verplichte publicatie van de eerste tranche documenten van 1 november 2024. Voor de publicatie van de volgende tranches maakt het ministerie van BZK keuzen die gaan over een aantal technische aspecten. Afhankelijk daarvan is op den duur een publicatieplatform voor de provincie noodzakelijk om te voldoen aan de actieve openbaarmaking.

4.6 Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn privaat- of publiekrechtelijke organisaties waarin de provincie een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een financieel belang bestaat uit een bedrag dat de provincie ter beschikking heeft gesteld en niet kan verhalen als de verbonden partij failliet gaat. Het kan ook gaan om een bedrag waarvoor de provincie aansprakelijk is als de verbonden partij de verplichtingen niet nakomt. Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht.

De verbonden partijen van de provincie Noord-Holland bestaan uit de provinciale deelnemingen (A), de gemeenschappelijke regelingen waaraan de provincie deelneemt (B) en een aantal overige rechtspersonen met een voor de provincie financieel en bestuurlijk belang (C).

A. Deelnemingen

Naar hun aard kunnen deelnemingen worden onderscheiden in de categorieën: (voormalige) nutsbedrijven, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, beleggingen en overige.

De deelnemingen in de (voormalige) nutsbedrijven (PWN, Alliander, Afvalzorg) zijn historisch ontstaan. Regelmatig wordt beoordeeld of aanhouding ervan nog een provinciaal belang dient.

Voor de participaties in ontwikkelingsvennootschappen (SADC en PolanenPark) gelden sociaaleconomische redenen en motieven vanuit ruimtelijke ordening. Zolang de doelstelling van de betreffende ontwikkelingsmaatschappij actueel is, blijft de provincie in principe deelnemen. Tenzij nieuwe ontwikkelingen tot andere keuzes leiden.

De deelnemingen met een beleggingskarakter in de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank dienen geen direct provinciaal belang, maar worden aangehouden vanwege het geringe risico en het hoge rendement.

Recreatie Noord-Holland is een uitvoeringsorganisatie waarin de provincie deelneemt. Deze organisatie beheert en onderhoudt gebieden van een aantal recreatieschappen.

De provincie neemt deel in vier fondsen (PDENH, INH, ROM InWest en LSFA). Deze fondsen zijn actief op het gebied van duurzaamheid, innovatieve bedrijven en life sciences.

B. Gemeenschappelijke regelingen

De provincie is actief in een aantal recreatieschappen in het kader van landschapsbeheer en het creëren van recreatievoorzieningen.

De Randstedelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling en oefent voor de provincies Flevoland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland de wettelijk verplichte rekenkamerfunctie uit.

Het openbaar lichaam Waddenfonds is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Groningen en Fryslân.

De gemeenschappelijke regeling siteholderschap werelderfgoed Hollandse Waterlinies is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant.

De provincie neemt deel in 4 omgevingsdiensten. Dat betreft gemeenschappelijke regelingen tussen de provincie en een aantal gemeenten in Noord-Holland. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland en Flevoland en een aantal gemeenten in beide provincies.

C. Overige verbonden partijen

De provincie is lid van de vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO). Deze samenwerking optimaliseert de condities waaronder provincies werken en stimuleert provinciale vernieuwingsprocessen.

De provincie is lid van de coöperatieve vereniging samenwerkingsverband DOVA. Deze vereniging behartigt de belangen op het gebied van openbaar vervoer.

De provincie is betrokken bij een tweetal stichtingen. Deze worden als verbonden partij opgenomen als door de provincie een bestuurder wordt benoemd en er sprake is van jaarlijkse financiële bijdragen. Daarmee wordt een ruime invulling gegeven aan de definitie van verbonden partijen.

Het gaat hierbij om de volgende stichtingen:

- Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied;
- Stichting Administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden.

Het fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland is op grond van de Wet milieubeheer tot stand gekomen als publiekrechtelijk rechtspersoon. Doel is het beheren van de gelden in het fonds. Hiermee betalen we de kosten van de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen.

Sturen op bijdrage aan provinciale doelen

De provincie stuurt actief op de bijdrage van een verbonden partij aan de provinciale doelen. De beleidsmatige afweging of voortzetting van participatie in bestaande verbonden partijen wenselijk is, komt aan de orde bij de vierjaarlijkse evaluatie van de verbonden partij. Naast (her)definiëring van het publieke belang wordt voor elke verbonden partij getoetst of deze bijdraagt aan de provinciale beleidsdoelstellingen. Dit gebeurt zowel bij het aangaan van de verbintenis als bij de periodieke evaluatie. Vanuit bedrijfseconomisch perspectief wordt beoordeel of de bedrijfsvoering van de verbonden partij voldoende zakelijk is. In alle gevallen wordt periodiek de beleidsmatige afweging gemaakt om betrokken te blijven of te zijn bij activiteiten van de verbonden partij.

Invulling aandeelhouders- en commissarisrol

De belangen van de provincie bij de deelnemingen worden primair via de aandeelhoudersrol behartigd. Deze rol is geplaatst in de portefeuille van de gedeputeerde die ook belast is met het beleidsveld. Voor het benodigde contact met de belangrijkste deelnemingen houden de portefeuillehouder en bestuurders van de onderneming elk jaar verschillende afstemmingsoverleggen.

Informatie over de overige aspecten van de invulling van de aandeelhoudersrol vindt u in de kadernota Verbonden partijen 2020.

Relevante ontwikkelingen verbonden partijen

De volgende wijzigingen vonden de afgelopen periode plaats op het gebied van de verbonden partijen:

- Medio 2021 besloten Gedeputeerde Staten (GS) een verkenning uit te voeren naar de vraag of, en zo ja hoe, een vervreemding van de aandelen in Recreatie Noord-Holland N.V. is te realiseren. Er is door Staatsbosbeheer een non-binding offer gedaan, dit heeft echt niet geleid de verkoop en levering van de aandelen aan Staatsbosbeheer. GS hebben in september 2024 besloten het verkoopproces te beëindigen en zich te beraden op de toekomstige verhouding met Recreatie Noord-Holland N.V.

- In de jaarrekening 2024 van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is bij de Niet uit de balans blijkende verplichtingen een claim opgenomen voortkomend uit een duikongeval dat in 2019 heeft plaats gevonden. Op dit moment is het nog onduidelijk of deze claim eventuele (financiële) gevolgen heeft voor de deelnemers in het recreatieschap en de provincie in het bijzonder. Zodra hier meer over bekend is zullen de effecten van deze claim indien nodig worden opgenomen in de risicoparagraaf.

- Het management van Participatiefonds Duurzame Economie B.V. is per april 2024 belegd bij ROM Inwest B.V.

- In december 2023 is SolaRoad B.V. i.l. ontbonden en de vereffening is in 2024 afgerond.

- Per 1 januari 2023 voert het Innovatiefonds Noord-Holland B.V. namens de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de provincie de Vroegefasefinanciering Noord-Holland uit (fondsvermogen van € 10 miljoen, provincie € 5 miljoen). Eind 2023 is hiervoor een leningovereenkomst getekend. De eerste twee leningdelen zijn in 2024 overgeboekt. Het derde en laatste deel volgt in 2025.

- In 2024 zijn alle gemeenschappelijke regelingen waarin de provincie deelneemt aangepast aan wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen die op 1 juli 2022 inging. De gemeenschappelijke regeling van het Plassenschap Loosdrecht e.o. voldeed reeds aan de gewijzigde wetgeving bij de omvorming naar een bedrijfsvoeringsorganisatie op 1 januari 2023.

- De statuten van de Stichting Bevordering Kwaliteit Leefomgeving Schipholregio zijn op 6 december 2024 gewijzigd. Hierdoor er geen sprake meer is van een bestuurlijk belang in deze stichting en daarmee is er geen sprake meer van een verbonden partij.

- De aandelen in Zeestad Beheer B.V. en Zeestad C.V. zijn op 23 december 2024 overgedragen aan de gemeente Den Helder. Daarmee zijn beide entiteiten geen verbonden partij meer voor de provincie.

- De Stichting Voorbereiding Pallas-reactor is 30 december 2024 gefuseerd met de Stichting Nuclear Research and Consultancy Group tot de nieuwe Stichting NRG PALLAS. Binnen deze nieuwe stichting heeft de provincie geen bestuurlijk belang, zodat deze stichting niet is aan te merken als verbonden partij.

- De evaluatie van de verbonden partijen ging in 2024 van start en loopt door in 2025. Wanneer deze is afgerond wordt de Kadernota Verbonden Partijen waar nodig aangepast aan de hand van de resultaten van deze evaluatie.

- De provincie Noord-Holland is met terugwerkende kracht per 1 januari 2024 toegetreden als aandeelhouder in het kapitaal van ROM InWest B.V. Dit gebeurde samen met de overige regionale aandeelhouders die nu ook deelnemen in InWest Regio B.V. GS heeft op 26 november 2024 besloten als aandeelhouder toe te treden tot het kapitaal van ROM InWest B.V. PS hebben op 11 november 2024 aangegeven geen bedenkingen te hebben.

Lasten

De lasten voor de verbonden partijen staan in de verschillende programma's. De lasten in verband met toevoegingen aan de voorziening waardering verbonden partijen voor InWest Regio B.V., ROM InWest B.V., PDENH en Life Science Fund Amsterdam (LSFA) B.V. van totaal 3,2 miljoen staat onder beleidsdoel 6.1. De lasten (rentelasten) voor de deelnemingen in SADC en Zeehaven IJmuiden staan in programma 6 'Economie, leefbaarheid en cultuur' onder beleidsdoel 6.3.

De bijdragen aan de recreatieschappen zijn opgenomen in programma 5 onder beleidsdoel 5.2. De bijdragen aan de omgevingsdiensten staan onder beleidsdoel 2.2. De bijdragen van de provincie aan het Interprovinciaal Overleg (IPO) zijn verdeeld over de programma's op basis van de kerntaak waarvoor het IPO deze middelen inzet.

Inkomsten

De provincie ontving in 2024 circa € 18,6 miljoen 2024 aan dividend. Zie hiervoor het overzicht van de ontvangen bedragen per deelneming. De ontvangen dividenden worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. Leningen en garantstellingen verstrekt aan verbonden partijen. Voor 2025 raamt de provincie circa € 6,9 miljoen.

Leningen en garantstellingen verstrekt aan verbonden partijen

Aan een aantal provinciale verbonden partijen zijn bij oprichting of bij een latere financieringsbehoefte leningen dan wel garanties verstrekt, namelijk:

- De in het verleden met PolanenPark afgesloten leningovereenkomst voor een maximumbedrag van € 23 miljoen is medio 2016 afgelost. De aandeelhouders in PolanenPark staan sindsdien naar rato garant voor een bancaire lening van PolanenPark van € 20 miljoen. Voor de provincie betekent dit een garantstelling van maximaal € 8 miljoen.

- Aan Zeehaven IJmuiden is in 2011 een lening verstrekt van € 0,6 miljoen. Deze lening is in 2021 verlengd tot 2026.

- Aan de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor is een subsidie in de vorm van een rentedragende geldlening van € 40 miljoen verleend voor de activiteiten in de voorbereidingsfase van de Pallas-reactor.

- Aan SADC (Schiphol Area Development Company) is in 2018 een kredietfaciliteit van in totaal € 13,5 miljoen verstrekt door de 4 aandeelhouders: voor de provincie derhalve € 3,375 miljoen. Per boekjaar wordt bekeken of de inzet hiervan nodig is.

- De provincie verstrekte in december 2021 een converteerbare lening van € 55 miljoen aan Alliander voor de oplopende investeringen in de energietransitie.

- De provincie verstrekte in december 2023 een lening van € 5 miljoen aan Het Innovatiefonds Noord-Holland B.V. voor de uitvoering van de Vroege Fase Financiering Noord-Holland. In 2025 wordt de derde en laatste tranche verstrekt aan het fonds.

Risico's verbonden aan verbonden partijen

De financiële risico’s gerelateerd aan verbonden partijen zijn als volgt (zie ook de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'):

Gestort aandelenkapitaal bij deelnemingen

Een aandeelhouder in een vennootschap (deelneming) heeft een bedrag betaald voor de aandelen. Als de vennootschap slechte resultaten behaalt, kan sprake zijn van (gedeeltelijk) verlies van dit bedrag. Dit moet dan op de provinciale balans worden gecorrigeerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen

Als een deelneming winsten behaalt, kan een deel van die winst als dividend worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Deze dividenden zijn onzeker doordat pas na afloop van een boekjaar blijkt of het verwachte resultaat is behaald.

De provincie dekt in het weerstandsvermogen het risico af dat 25 procent van het verwachte dividend niet wordt uitgekeerd. Dit risico is in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' opgenomen als risico’s verbonden partijen.

Deelnemingen

Alliander N.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Arnhem	Eigen vermogen	€ 4.749.000.000	€ 6.038.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 62.654.400	Vreemd vermogen	€ 6.877.000.000	€ 6.908.000.000
% belang	9,16	Resultaat	€ 267.000.000	€ 976.000.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Dividend	€ 7.502.000	€ 15.872.000

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Energievoorziening
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In december 2021 is door de PNH een lening van € 55 miljoen verstrekt aan Alliander.

N.V. Afvalzorg Holding

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 77.752.000	€ 73.717.000
Nominale waarde aandelen	€ 12.600.000	Vreemd vermogen	€ 156.043.000	€ 171.425.000
% belang	90	Resultaat	€ 6.136.000	- € 2.779.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Dividend	€ 1.125.000	€ 1.125.000

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Efficiënt gebruik stortplaatsen
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Velserbroek	Eigen vermogen	€ 286.070.000	€ 289.548.000
Nominale waarde aandelen	€ 6.806.703	Vreemd vermogen	€ 606.657.000	€ 643.859.000
% belang	100	Resultaat	€ 16.746.000	€ 3.887.000
Programma	Ruimte en Wonen	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Drinkwatervoorziening en natuurbeheer
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Er is geen dividend uitgekeerd in 2024 over het boekjaar 2023, het resultaat is toegevoegd aan het eigen vermogen. Dit is gedaan vanwege het perspectief van de investeringsagenda van PWN, die nodig is voor de leveringszekerheid van drinkwater.

Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 2.698.065	
Nominale waarde aandelen	€ 370.000	Vreemd vermogen	€ 1.745.623	
% belang	100	Resultaat	€ 6.663	
Programma	Natuur en landelijk gebied	Dividend	€ 0	

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Beheer en onderhoud recreatiegebieden
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Gedeputeerde Staten besloten in 2021 een verkenning uit te voeren naar de vraag of en zo ja hoe een vervreemding van de aandelen in RNH is te realiseren. Er is een non-binding offer ontvangen van Staatsbosbeheer. Dit heeft echter niet geleid tot verkoop en levering van de aandelen van RNH aan Staatsbosbeheer. GS hebben in september 2024 besloten het verkoopproces te beëindigen en zich te beraden op de toekomstige verhouding met RNH.

Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 123.208.000	€ 129.288.000
Nominale waarde aandelen	€ 3.424.680	Vreemd vermogen	€ 22.967.000	€ 21.018.000
% belang	25	Resultaat	€ 1.321.000	€ 6.080.000
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht lid RvC
Publiek doel	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden, marketing en acquisitie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Alkmaar	Eigen vermogen	€ 1.203.624	€ 1.225.055
Nominale waarde aandelen	€ 26.460	Vreemd vermogen	€ 3.628.427	€ 4.252.334
% belang	49	Resultaat	-€ 75.546	€ 21.432
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht voorzitter RvC

Publiek doel	Ontwikkeling Economie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

PolanenPark B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 425.406	€ 461.300
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 1.322.405	€ 1.321.390
% belang	50	Resultaat	€ 40.423	€ 35.894
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

PolanenPark C.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 5.723.316	€ 5.724.072
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	€ 9.229.010	€ 5.497.774
% belang	50	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Zeehaven IJmuiden N.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	IJmuiden	Eigen vermogen	€ 32.154.000	
Nominale waarde aandelen	€ 408.402	Vreemd vermogen	€ 31.276.000	
% belang	8,40	Resultaat	€ 3.108.000	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 24.500	

Bestuurlijk belang	Benoeming bestuurslid beherende stichting
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Zeestad Beheer B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 0
Nominale waarde aandelen	€ 0	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
% belang	0	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte en Wonen	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De deelneming in Zeestad Beheer B.V. is per 23 december 2024 beëindigd door verkoop van de aandelen aan de gemeente Den Helder.

Zeestad C.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Nominale waarde aandelen	0	Vreemd vermogen	€ 68.024.599	€ 0
% belang	0	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte en Wonen	Dividend	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De deelneming in Zeestad C.V. is per 23 december 2024 beëindigd door overdracht van het aandeel aan de gemeente Den Helder.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 4.721.000.000	€4.777.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 1.525.875	Vreemd vermogen	€ 110.819.000.000	€123.164.000.000
% belang	1,10	Resultaat	€ 254.000.000	€ 294.000.000
Programma	Overzicht algemene middelen en organisatie	Dividend	€ 1.525.875	€ 1.318.356

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Belegging
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 2.060.000.000	€2.094.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 11.845	Vreemd vermogen	€ 73.849.000.000	€76.674.000.000
% belang	0,2	Resultaat	€ 125.000.000	€94.000.000
Programma	Overzicht algemene middelen en organisatie	Dividend	€ 106.591	€ 106.591

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Belegging
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Life Sciences Fund Amsterdam B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 8.195.396	€ 5.445.516
Nominale waarde aandelen	€ 36.038	Vreemd vermogen	€ 58.398	€ 46.040
% belang	20	Resultaat	€ 1.861.709	-€ 204.871
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	€ 372.609	€ 243.026

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Ontwikkeling economie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100% Fondsomvang: €10 miljoen

Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€ 62.451.399	
Nominale waarde aandelen	€ 1	Vreemd vermogen	€ 2.084.821	
% belang	100	Resultaat	€ 1.222.346	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend		

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Stimuleren duurzame economie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%. Fondsomvang: €85 miljoen. In 2023 is de beheerfase van het fonds ingegaan. Er worden geen nieuwe participaties aangegaan.

Innovatiefonds Noord-Holland B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 10.192.271	€ 12.613.863
Nominale waarde aandelen	€ 8.000	Vreemd vermogen	€ 4.663.998	€ 7.016.406
% belang	50	Resultaat	-€ 646.433	€ 296.591
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend		

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100% Per april 2024 is de heer Wouter Keij opgevolgd door de heer Ludolf Stavinga als directeur/bestuurder van het Innovatiefonds Noord-Holland B.V.

InWest Regio B.V. (ROM)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€ 41.611.829	€ 41.579.147
Nominale waarde aandelen	€ 40.000	Vreemd vermogen	€ 131.082	€ 386.742
% belang	33,25	Resultaat	-€ 2.921.012	-€ 1.853.809
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend		

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA

Publiek doel	De vennootschap heeft als doel om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland en aan het realiseren van de transitieopgaven op het gebied van energie en circulariteit door onder andere het beschikbaar stellen van financiering, adviseren en begeleiden van ondernemingen, en het stimuleren en faciliteren van innovatie.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1 januari 2024 hebben de regionale aandeelhouders de door InWest Regio B.V. gehouden aandelen in ROM InWest B.V. overgenomen en is Janet Nieboer benoemd als directeur bestuurder. De directeuren Zijl en Reiding zijn per 1 januari 2024 ontslagen. De achtergrond van deze herstructurering is om te zorgen dat er een fiscale eenheid bestaat tussen de verschillende InWest vennootschappen.

ROM InWest B.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	n.v.t.	€ 37.202.572
Nominale waarde aandelen	€ 9996	Vreemd vermogen	n.v.t.	€ 2.800.255
% belang	16,66%	Resultaat	n.v.t.	-€ 2.070.777
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Dividend	n.v.t.	

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Noord-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1 januari 2024 is de provincie Noord-Holland toegetreden tot het kapitaal van ROM InWest B.V. door middel van overname van een deel van de aandelen die door InWest Regio B.V. werden gehouden in het kapitaal van ROM InWest B.V. Door deze herstructurering is er een fiscale eenheid ontstaan tussen de verschillende InWest vennootschappen.

Gemeenschappelijke regelingen

Recreatieschap Spaarnwoude

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 3.027.122	€ 3.275.346
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	33,33%	Eigen vermogen	€ 13.728.038	€ 14.033.832
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 4.829.404	€ 5.660.195
		Resultaat	-€ 800.533	€ 305.794

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Eén lid van Provinciale Staten is lid van het algemeen bestuur
Publiek doel	Beheer recreatiegebied
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1 juli 2024 is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd en is deze conform de per 1 juli 2022 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Recreatieschap Groengebied Amstelland

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amstelveen	Bijdrage Provincie NH	€ 1.024.894	€ 1.108.935
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	14,28%	Eigen vermogen	€ 2.154.633	€ 2.303.402
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 2.799.058	€ 3.092.551
		Resultaat	€ 157.617	€ 148.769

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het algemeen bestuur.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Recreatieschap Twiske-Waterland

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 1.511.651	€ 1.635.606
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	21,5%	Eigen vermogen	€ 5.203.785	€ 5.417.155
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 694.281	€ 755.886
		Resultaat	-€ 28.797	€ 213.370

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het algemeen bestuur.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Per 1 juli 2024 is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd en conform de per 1 juli 2022 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 848.677	€ 908.933
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	12,5%	Eigen vermogen	€ 1.426.103	€ 1.452.448
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 1.097.395	€ 1.634.332
		Resultaat	-€ 47.043	€ 26.345

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Op maandag 15 april 2025 heeft het algemeen bestuur besloten voornemens te zijn om het recreatieschap op te heffen

Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 556.475	€ 575.862
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	25%	Eigen vermogen	€ 1.080.557	
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 6.520.396	
		Resultaat	€ 428.864	

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het bestuur van het Plassenschap.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Beheersregeling Amstel

			2023	2024
Vestigingsplaats	n.v.t.	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Programma	Bereikbaarheid	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
		Resultaat	€ 0	€ 0

Bestuurlijk belang	Door de beheerregeling is het beheer bij één provincie belegd: de provincie Noord-Holland.
Publiek doel	Het beheer van de Amstel
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Randstedelijke rekenkamer

			2023	2024
Vestigingsplaats	Amsterdam	Bijdrage Provincie NH	€ 470.339	€ 472.749
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	25%	Eigen vermogen	€ 354.289	
Programma	Bestuur	Vreemd vermogen	€ 1.004.576	
		Resultaat	€ 0	

Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan om gezamenlijk op een effectieve en efficiënte wijze de wettelijke opdracht voor het instellen van een rekenkamer vorm en inhoud te kunnen geven.
Publiek doel	Rekenkamerfunctie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Waddenfonds

			2023	2024
Vestigingsplaats	Leeuwarden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	33,33%	Eigen vermogen	€ 130.474.976	€ 51.917.239
Programma	Natuur en landelijk gebied	Vreemd vermogen	€ 79.309.808	€ 159.202.222
		Resultaat	€ 2.153.209	-€ 78.557.738

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Water is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. 2 leden Provinciale Staten nemen deel aan het algemeen bestuur
Publiek doel	Beheren en besteden Waddenfonds
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek

			2023	2024
Vestigingsplaats	Lelystad	Bijdrage Provincie NH	€ 605.705	€ 571.392
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	4,24	Eigen vermogen	€ 3.173.135	
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 4.693.261	
		Resultaat	€ 1.169.879	

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Eigenaarsrol Omgevingsdiensten is lid van het algemeen bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

			2023	2024
Vestigingsplaats	Zaandam	Bijdrage Provincie NH	€ 26.872.000	€ 31.684.000
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	20%	Eigen vermogen	€ 5.932.000	€ 9.357.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 32.665.000	€ 40.341.000
		Resultaat	€ 3.652.000	€ 4.486.000

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Milieu is lid van het algemeen bestuur. Gedeputeerde Omgevingsdiensten is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

			2023	2024
Vestigingsplaats	Hoorn	Bijdrage Provincie NH	€ 9.659.000	€ 9.749.000
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	30%	Eigen vermogen	€ 4.188.000	€ 3.566.000
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 5.837.000	€ 6.759.000
		Resultaat	€ 1.742.000	€ 1.690.000

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Eigenaarsrol Omgevingsdiensten is lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst IJmond

			2023	2024
Vestigingsplaats	Beverwijk	Bijdrage Provincie NH	€ 1.138.601	€ 449.496
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	13%	Eigen vermogen	€ 729.707	€ 742.091
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 12.106.613	€ 13.348.423
		Resultaat	€ 105.487	€ 124.232

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Omgevingsdiensten is lid van het algemeen bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Gemeenschappelijke regeling siteholderschap werelderfgoed Hollandse Waterlinies

			2023	2024
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 300.000	€ 300.000
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	30	Eigen vermogen	€ 833.034	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Vreemd vermogen	€ 0	
		Resultaat	-€ 16.416	

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder is Cultureel erfgoed is lid van het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan
Publiek doel	Behoud en uitdragen van de universele waarde van het UNESCO werelderfgoed van de Hollandse Waterlinies.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Opgericht in 2022

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Interprovinciaal overleg (vereniging IPO)

			2023	2024
Vestigingsplaats	Den Haag	Bijdrage Provincie NH	€ 2.425.075	€ 2.298.000
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	8,33%	Eigen vermogen	€ 9.393.432	
Programma	Bestuur	Vreemd vermogen	€ 38.268.737	
		Resultaat	€ 3.676.547	

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder IPO-bestuur is lid van het bestuur van het IPO. 2 leden van Provinciale Staten nemen deel aan de algemene vergadering van het IPO.
Publiek doel	Belangenbehartiging provincies
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.

			2023	2024
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 258.848	€ 341.820
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 825.719	
Programma	Bereikbaarheid	Vreemd vermogen	€ 4.484.347	
		Resultaat	€ 316.269	

Bestuurlijk belang	Namens Gedeputeerde Staten is de teamsenior openbaar vervoer van de sector Mobiliteit de gevolmachtigde om deel te nemen aan de Algemene Ledenvergadering van de DOVA U.A.
Publiek doel	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlemmermeer	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 20.324.920	
Programma	Ruimte en Wonen	Vreemd vermogen	€ 247.772	
		Resultaat	- € 461.702	

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Schiphol: Voorzitter Raad van Toezicht
Publiek doel	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Door een wijziging van de statuten is deze stichting sinds 6 december 2024 geen verbonden partij meer voor de provincie Noord-Holland.

Stichting projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied

			2023	2024
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH	€ 531.362	€ 619.727
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 316.197	
Programma	Ruimte en Wonen	Vreemd vermogen	€ 1.664.884	
		Resultaat	€ 6.019	

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Havens: Voorzitter Bestuursplatform NZKG
Publiek doel	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Stichting administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.

			2023	2024
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 32.154.000	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Vreemd vermogen	€ 31.276.000	
		Resultaat	€ 3.108.000	

Bestuurlijk belang	Lidmaatschap bestuur Stichting.
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

			2023	2024
Vestigingsplaats	Schagen	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	-€ 416.474.000	
Programma	Economie, leefbaarheid en cultuur	Vreemd vermogen	€ 458.197.000	
		Resultaat	-€ 147.902.000	

Bestuurlijk belang	Benoeming leden Raad van Toezicht.
Publiek doel	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor

Eventuele ontwikkelingen/risico's	Sinds 30 december 2024 is deze stichting geen verbonden partij meer voor de Provincie Noord-Holland vanwege een fusie met een andere stichting.

Publiekrechtelijke rechtspersonen

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland

			2023	2024
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 56.554.990	
Programma	Klimaat en gezonde leefomgeving	Vreemd vermogen	€ 42.859	
		Resultaat	€ 5.330.641	

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Staten zijn beheerder van het Fonds.
Publiek doel	Beheer fonds voor de nazorg stortplaatsen
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

4.7 Grondbeleid

Algemeen

Grondaankoop, -bezit en -verkoop is voor de provincie een middel voor het realiseren van provinciale doelen en dus geen doel op zich. De grondactiviteiten van de provincie vinden plaats binnen de kaders van de vijfde Nota Grondbeleid. Belangrijkste uitgangspunten hierin zijn: rechtmatigheid, transparantie, marktconformiteit en duurzaamheid. Daarbij voldoet de provincie aan het gelijkheidsbeginsel (arrest Didam).

De aankoop van gronden voor de verschillende beleidsdoelen gebeurt zoveel mogelijk op minnelijke (vrijwillige) basis. Alleen als het noodzakelijk is, start de provincie een onteigeningsprocedure. In 2024 is dat niet gebeurd.

Natuur

Grond vormt een essentiële schakel in de transitie van het landelijk gebied en in het bijzonder de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Realisatie vindt plaats via verschillende instrumenten, zoals de vestiging van kwalitatieve verplichtingen, kavelruilen of door aankopen van grond binnen de NNN-begrenzing of daarbuiten om in te zetten als ruilgrond. Met name het vestigen van een kwalitatieve verplichting via een zogeheten Kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL-subsidie), is een bijzondere vorm die specifiek voor de NNN-realisatie is ontwikkeld. De provincie gaat dan een overeenkomst aan met een eigenaar die zijn agrarische grond omzet in grond met een natuurfunctie. De eigenaar krijgt vervolgens compensatie voor de waardevermindering van de grond.

In 2020 besloten PS om voor de NNN-realisatie in en nabij Natura 2000-gebieden zo nodig het onteigeningsinstrument in te zetten. Hiermee werd het mogelijk om op basis van volledige schadeloosstelling aan te kopen. Het onteigeningsinstrument wordt alleen ingezet nadat in een gebiedsproces een gezamenlijke gebiedsvisie is vastgesteld en de minnelijke verwerving onvoldoende is gebleken. In 2024 is er 1 minnelijke aankoop gedaan waarbij sprake was van betaling van volledige schadeloosstelling om ter onteigening te voorkomen. De overige aankopen binnen dit thema waren passieve verwervingen op vrijwillige basis. (Stoppende) agrariërs of grondeigenaren die hun grond willen verkopen, weten, de provincie te vinden (vaak via agrarische makelaars). Hierin speelt mee dat geëigende financierders (zoals de Rabobank) momenteel zeer terughoudend zijn met de financiering van verhuizende en/of startende boeren. Hierdoor hebben stoppers geen mogelijkheid hun bedrijf te verkopen om zo hun pensioen veilig te stellen. In 2024 zijn er in totaal 14 aankopen gepasseerd bij de notaris, waarmee de provincie 1.175.926 m^2 NNN (ruil)grond heeft verworven.

Volgens het BBV worden de aankopen voor het NNN op de balans opgenomen tegen de verwervingskosten (inclusief eventuele schadeloosstelling en aanvullende kosten). De aankoop van (meestal) agrarische gronden voor het NNN leidt tot een (forse) waardedaling. Dit geldt zeker voor de extra kosten voor de aankoop van opstallen en de schadeloosstelling. Hierdoor is de balanswaarde van de NNN-gronden (fors) hoger dan de daadwerkelijke waarde. Dit vormt een risico voor het moment dat deze grond, zijnde natuurgrond, weer verkocht gaat worden. Daarom is in 2020 een reserve voor de toekomstige afwaardering NNN-gronden aangelegd. Deze reserve wordt, ten laste van de reserve Groen, steeds bij de tweede begrotingswijziging van het opvolgende jaar aangevuld. En wel met het verschil tussen de verwervingskosten van de aangekochte NNN-gronden die in het vorige jaar zijn aangekocht en de potentiële verkoopopbrengsten van NNN-gronden. Deze is gestandaardiseerd op € 1 per vierkante meter.

Een bijzondere vorm van activering zijn aankopen in het kader van de zogenaamde SPUK-regelingen. Zo heeft het Rijk met een SPUK-regeling budget beschikbaar gesteld voor de verwerving van gronden, om deze vervolgens in te zetten voor de bodemdalingsopgave. Gronden die in dit kader worden aangekocht, worden ook voor de verwervingsprijs op de balans gezet. En direct daarna met de SPUK-Rijksbijdrage (zijnde 'bijdrage derde') afgewaardeerd tot € 1. Hiermee blijven deze aankopen wel zichtbaar op de balans. In 2024 is 1 transactie – voor de NNN-realisatie – bekostigd met SPUK-gelden. Deze aankoop maakt deel uit van nummer 20 van de tabel 'overzicht provinciale gronden'.

De provincie heeft in het verleden een grote grondportefeuille gekregen van het Rijk voor de afronding van het NNN. Deze Strategische Gronden Groen worden in eerste instantie ingezet als ruilgrond voor de NNN-realisatie. Overtollige percelen worden verkocht, waarbij de opbrengst ten goede komt van de reserve Groen.

De ervaring leert dat een grondpositie hét vliegwiel is voor gebiedsprocessen in het landelijk gebied. Inbreng van provinciale gronden in (kavel)ruilprocessen, vormde ook in het afgelopen jaar de motor van de gebiedsgerichte aanpak. Door de belangrijke opgaven in het landelijk gebied is de provincie de afgelopen jaren terughoudend geweest met het verkopen van gronden.

Infrastructuur

Projecten waar grondverwerving aan de orde is, zijn de aanpassingen aan meerdere provinciale wegen (N-wegen) en de realisatie van enkele HOV-verbindingen. Grootschalige projectmatige verwervingen zijn niet aan de orde. Het gaat om diverse kleinere projecten, waarbij bijvoorbeeld sprake is van verwerving voor onderhoud, veiligheid en uitbreiding van wegen en fietspaden, en de aanleg van rotondes. Deze taakgebonden verwervingen vallen onder het budget dat PS beschikbaar hebben gesteld voor het betreffende project. Vaak lopen die budgetten via een projectkrediet in het kader van het 'integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur' (iMPI). De rol van de grondverwerving binnen deze projecten heeft een faciliterend karakter, waarbij tegelijkertijd de wettelijke kaders en de kaders in de vijfde Nota Grondbeleid worden bewaakt. Ook in 2024 verwierf de provincie grond voor de provinciale infrastructuur. Het betreffen enkele grondtransacties van de projecten N240-14 N240b en HOV-03 HOV 't Gooi Huizen-Hilversum.

Grondbanken

In het 'Programma Natuurontwikkeling' (PNO) 2019–2023 is besloten de voormalige beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland (zie regel 18 in onderstaande tabel) af te bouwen en geen nieuwe in te stellen. De (beperkte) hoeveelheid grond in de voormalige beheergrondbanken wordt ingezet voor provinciale doelen. Is dat niet aan de orde, dan worden de gronden, als dit destijds contractueel is vastgelegd, aangeboden aan de zittende pachters. In 2024 was sprake van 2 verkopen op basis van die contractuele afspraak.

Strategische grondaankopen

Met het krediet Strategische grondaankopen hebben PS het mogelijk gemaakt om anticiperend op ontwikkelingen voor provinciale doelen in brede zin, gronden aan te kopen. Met de PS-voordracht 2023-12 (6 maart 2023) bedraagt het krediet € 60 miljoen. Hiervan zit per 31 december 2024 circa € 37,9 miljoen 'vast' in de (grond)eigendommen, zoals vermeld in de tabel onder 'Materiële vaste activa (strategische grondaankopen)'.

In 2024 is één strategische aankoop gedaan (zie regel 16 in onderstaande tabel): de aankoop Balgweg te Breezand. Daarnaast heeft uit aankoop 2023 een resterende overdracht plaatsgevonden. Het betreft gronden en opstallen van een bollenbedrijf. Aangrenzend aan de te verwerven gronden heeft de provincie al circa 16 ha cultuurgrond in (strategisch) eigendom. Er zijn voor aankoop diverse relevante mogelijkheden in kaart gebracht om met deze gronden op korte- of (midden)lange termijn provinciale doelen te realiseren.

Beheer en verkoop

De provincie Noord-Holland bezit in totaal circa 13.500 hectare grond, ongeveer 5% van de gehele provincie Noord-Holland. Circa 3.100 hectare hiervan valt binnen de beheergrenzen van de provinciale (vaar)wegen en circa 7.200 hectare grond is in beheer gegeven aan PWN en Staatsbosbeheer via beheerovereenkomsten. Van de resterende 3.000 hectare grond wordt circa 2.800 hectare verpacht aan circa 370 agrariërs. Het overige deel bestaat uit water, kleine incourante percelen, bermen en overhoeken.

De provincie verhuurt meer dan 1.000 ligplaatsen en steigerplekken en de grond onder 25 tankstations langs provinciale wegen. Ligplaatsen en tankstations zijn in permanent beheer uitgegeven. Met de verhuur en verpachtingen ontvangt de provincie ongeveer € 4,2 miljoen per jaar. Het overige vastgoed wordt tijdelijk beheerd, in afwachting van een definitieve bestemming, verkoop, ontwikkeling of sloop.

De percelen binnen de begrenzing van het NNN en/of met een weidevogeldoelstelling, verpacht de provincie met gebruiksbeperkingen. Deze beperkingen dragen bij aan doelstellingen voor natuur, duurzame landbouw en biodiversiteit. Eind 2024 bedroeg het areaal NNN-eigendommen circa 500 ha.

Verantwoording GS aan PS

De provincie streeft altijd naar maximale transparantie als het gaat om grondtransacties. In de begroting worden kosten en opbrengsten in enig jaar zo goed mogelijk geraamd. Hierbij gelden wel enkele kanttekeningen:

- Aan- en verkoop van grond is vaak een grillig proces dat sterk gekoppeld is aan de actuele economische situatie. Het is dan ook niet altijd goed te plannen of te voorspellen. Daarom wijkt de realisatie altijd af van de raming, die uiteraard achteraf wordt verklaard.
- Zolang er onderhandeld wordt over aan- en verkoop van gronden, kan vrijgeven van informatie (bijvoorbeeld over taxaties) de onderhandelingspositie van de provincie of derde partijen schaden. Er wordt daarom zo nodig een beroep gedaan op geheimhouding.

Overzicht provinciale gronden op balans

Hieronder volgt een overzicht van de boekwaarden per 31 december 2024 van de gronden die onderdeel zijn van de materiële vaste activa.

Perceel	Grond	Boekwaarde per 01-01-2024	Mutaties (waarde) 2024	SPUK dekking 2024	Boekwaarde per 31-12-2024	Oppervlakte m2 31-12-2024
Materiële vaste activa (krediet strategische grondaankopen)						
1. Zonneweide Jaagweg Koggenland		€ 7.300.000	€ 0	€ 0	€ 7.300.000	1.122.735
2. Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein, Anna Paulowna		€ 2.011.000	€ 0	€ 0	€ 2.011.000	165.988
3. Bergweg 30, Bloemendaal (in erfpacht gegeven)		€ 225.807	€ 0	€ 0	€ 225.807	3.082
4. Perceel Hoofdweg 511, Haarlemmermeer		€ 380.000	€ 0	€ 0	€ 380.000	48.000
5. Percelen Wieringen (aan- en verkopen in kader van kavelruilingen)		€ 4.717.894	€ 0	€ 0	€ 4.717.894	1.009.723
6. SLP-zuid/deel NW, Rijssenhout		€ 4.626.281	€ 0	€ 0	€ 4.626.281	48.050
7. Aankoop Gansoord 30 en Turfspoor 47 Lissebroek		€ 4.568.386	€ 507.599	€ 0	€ 5.075.985	149.208
8. Perceel grond aan de Horndijk, Loosdrecht		€ 170.000	€ 0	€ 0	€ 170.000	705
9. Grasland Parallelweg, Burgerbrug		€ 1.073.952	-€ 92.460	€ 0	€ 981.492	170.077
10. Bollengrond Kolonel Sneepweg, Bergen		€ 1.071.708	€ 0	€ 0	€ 1.071.708	67.880
11. Percelen kavelruil Zonnevanck, Stammeer/Bergen		€ 2.112.405	€ 0	€ 0	€ 2.112.405	378.839
12. Percelen fietspad Wierwijk, Wieringen		€ 390.846	€ 0	€ 0	€ 390.846	72.875
13. Percelen kavelruil Schoorldam, Schoorl		€ 347.590	€ 0	€ 0	€ 347.590	63.768
14. Jaagweg 1, Broek in Waterland		€ 1.087.698	€ 0	€ 0	€ 1.087.698	768
15. Percelen Burgerweg 2, Hippolytushoef		€ 1.671.920	€ 0	€ 0	€ 1.671.920	232.872
16. Balgweg 105 te Breezand		€ 0	€ 6.704.724	€ 0	€ 6.704.724	277.665
Subtotaal		€ 31.755.488	€ 7.119.863	€ 0	€ 38.875.351	3.812.235
Overige materiële vaste activa						
17. Percelen voormalig Wieringerrandmeer		€ 4.703.504	€ 0	€ 0	€ 4.703.504	2.182.570
18. Voormalig beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland		€ 936.040	€ 0	€ 0	€ 936.040	859.265
19. Strategische Gronden Groen (voorheen BBL & PASO)		€ 24.008.871	-€ 327.289	€ 0	€ 23.681.582	12.500.754
20. NNN-eigendom		€ 33.898.422	€ 10.513.078	-€ 1.830.000	€ 42.581.500	5.348.122

21. Ronde Hoep Bodemdaling		€ 1	€ 0	€ 0	€ 1	320.000
22. Renovatie Houtplein grond		€ 7.700.000	€ 0	€ 0	€ 7.700.000	-
23. Grond archeologisch depot te Castricum		€ 1.308.715	€ 0	€ 0	€ 1.308.715	-
Subtotaal		€ 72.555.553	€ 10.185.788	-€ 1.830.000	€ 80.911.341	21.210.711
Totalen		€ 104.311.042	€ 17.305.651	-€ 1.830.000	€ 119.786.692	25.022.946

Voorraad jaarrekening 2024	Categorie	Boekwaarde per 01-01-2024	Mutaties (waarde) 2024	SPUK dekking 2024	Boekwaarde per 31-12-2024	Oppervlakte m2 31-12-2024
ZO-deel SLP-zuid, Rijssenhout (beoogd transformatorstation)	6. SLP-zuid / deel NW, Rijssenhout	€ 91.506	-€ 91.506	€ 0	€ 0	0
Beheergrondbank Assendelft P 1210	18. Voormalig beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland	€ 83.002	-€ 83.002	€ 0	€ 0	0
Totalen		€ 174.508	-€ 174.508	€ 0	€ 0	

NB: een opmerking over Perceel 20. NNN-eigendom heeft als boekwaarde per 1 januari 2024 een ander bedrag dan de boekwaarde per 31december 2023 in de jaarstukken over 2023. De telling in de jaarstukken 2023 voor dit perceel was niet juist. De eindpositie in 2023 was hoger. Hierbij is de transactie met verkoop en mutatie op dit perceel niet verwerkt, hetgeen leidt tot een verschil van € 474.270. Dit verschil is alleen op het niveau van de toelichting in de paragraaf grondbeleid in de jaarstukken 2023 en was dus een presentatiefout in de paragraaf grondbeleid in de jaarstukken 2023. In 2024 is dit gecorrigeerd.

4.8 Provinciale heffingen

Algemeen

Provinciale belastingen en heffingen zijn inkomsten die door de inwoners en ondernemers binnen de provincie worden betaald. Met provinciale belastingen en heffingen creëert de provincie de mogelijkheid om, aanvullend op onder meer de uitkering uit het provinciefonds, collectieve voorzieningen te financieren. Bij het heffen wordt uitgegaan van het profijtbeginsel. Uitgangspunt is dat degene die profiteert van een voorziening voor die voorziening betaalt. Het profijtbeginsel manifesteert zich sterker bij heffingen (bijvoorbeeld leges) dan bij belastingen (bijvoorbeeld opcenten motorrijtuigenbelasting). In de paragraaf Provinciale heffingen staan de beleidslijnen die PS hebben vastgesteld en de gerealiseerde belastingopbrengsten. Bij het heffen wordt rekening gehouden met interne en externe kaders en wet- en regelgeving, waaronder verschillende artikelen uit de Provinciewet (art. 222 tot en met 226).

Lastendruk

Provinciale belastingen en heffingen bepalen, zij het in beperkte mate, de collectieve lastendruk. Ze zijn dus medebepalend voor de omvang van het besteedbaar inkomen. Wettelijk mag het bedrag van provinciale belastingen en heffingen niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen van de belastingplichtige.

Provinciale heffingen moeten overheidsoptreden legitimeren

Wat krijgt de burger of het bedrijf terug voor de betaling aan de provincie? De provincie streeft naar evenwicht tussen het ervaren van overheidsoptreden en de hoogte van de bijdrage die betaald moet worden. De Provinciewet bepaalt dat provinciale opcenten tot een bepaalde limiet geheven mogen worden. Het BBV bepaalt dat de provinciale heffingen maximaal kostendekkend mogen zijn. Bij overtreding van deze regels kan de belastingrechter bij een bezwaar of beroepsprocedure de legesverordening onverbindend verklaren.

Kwijtscheldingsbeleid (art. 10 BBV)

Gelet op het karakter van de heffingen van de provincie Noord-Holland voert de provincie het beleid om geen kwijtschelding toe te passen.

Toelichting belastingen en heffingen

De provincie Noord-Holland kent de volgende provinciale belastingen en heffingen:

- Belastingen: betalingen voor de uitvoering van collectieve vormen van dienstverlening met een algemeen belang. De provincie kent provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. De opbrengst van deze belasting is een algemeen dekkingsmiddel.
- Heffingen: betalingen voor de uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening die verband houden met collectieve voorzieningen. In de provincie Noord-Holland valt de grondwaterheffing hieronder.
- Leges: betalingen voor individuele dienstverlening van overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. De provincie Noord-Holland kent leges en overige rechten.
- Nazorgheffing: in de zogenoemde Leemtewet is op 1 april 1998 een regeling in de Wet milieubeheer opgenomen over de nazorg van operationele stortplaatsen. Dit zijn stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen niet vóór 1 september 1996 is beëindigd.

Hierna volgt een toelichting op de belastingen en heffingen.

Belastingen: opcenten motorrijtuigenbelasting

De motorrijtuigenbelasting wordt geheven over het bezit van een motorvoertuig. De heffing en inning van de motorrijtuigenbelasting, waarop de provinciale opcenten meeliften, verzorgt de Belastingdienst. Boven op de motorrijtuigenbelasting betalen houders van personenauto's en motoren 'provinciale opcenten'. De provincies stellen het opcententarief vast, en zijn daarbij gehouden aan het wettelijk maximum dat het Rijk bepaalt. In 2024 is het tarief van de opcenten in Noord-Holland verhoogd van 67,9 naar 77,4 opcenten. Het wettelijk maximum voor 2024 bedroeg 138,3 opcenten (Provinciewet artikel 222, 2 de lid). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met het inflatiecorrectiecijfer.

De provincie Noord-Holland heft sinds 2001 het laagste opcententarief. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de tarieven opcenten per provincie voor de jaren 2024, 2023 en 2022.

Provincie	2024	2023	2022
Noord-Holland	77,4	67,9	67,9
Utrecht	81,9	79,4	77,5
Overijssel	82,2	79,9	79,9
Noord-Brabant	82,8	80,8	79,6
Flevoland	83,0	82,2	82,2
Limburg	83,1	80,6	79,1
Zeeland	84,4	82,3	82,3
Friesland	89,6	87,0	87,0
Drenthe	92,0	92,0	92,0
Groningen	95,7	95,7	94,5
Gelderland	97,9	93,0	90,6
Zuid-Holland	98,7	95,7	91,8
Gemiddeld	**87,4**	**84,7**	**83,7**
Maximum tarief	**138,3**	**125,8**	**118,4**

Ontwikkeling van aantal voertuigen per brandstofsoort

De volgende tabellen geven een overzicht van de samenstelling van de voertuigen die in Noord-Holland zijn geregistreerd, over de jaren 2020 tot en met 2024. Uit de tabellen blijkt dat het totaal aantal voertuigen jaarlijks stijgt. Daarnaast valt de stijging op van zowel benzine- als elektrische voertuigen, zowel relatief als in absolute aantallen. Het aandeel en aantal dieselvoertuigen daalt de laatste jaren.

Aantal voertuigen	2020	2021	2022	2023	2024
Benzine	1.251.388	1.282.449	1.300.845	1.364.231	1.367.942
Diesel	162.887	142.066	128.338	111.306	94.683
Elektro	40.197	59.122	73.488	133.801	163.643

Overige brandstoffen	17.818	17.327	17.141	17.030	15.989
Totaal	**1.472.290**	**1.500.964**	**1.519.812**	**1.626.368**	**1.642.257**

% Brandstofverbruik	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Benzine	85,0%	85,4%	85,6%	83,9%	83,3%
Diesel	11,1%	9,5%	8,4%	6,8%	5,8%
Elektro	2,7%	3,9%	4,8%	8,2%	10,0%
Overige brandstoffen	1,2%	1,2%	1,1%	1,0%	1,0%
Totaal	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

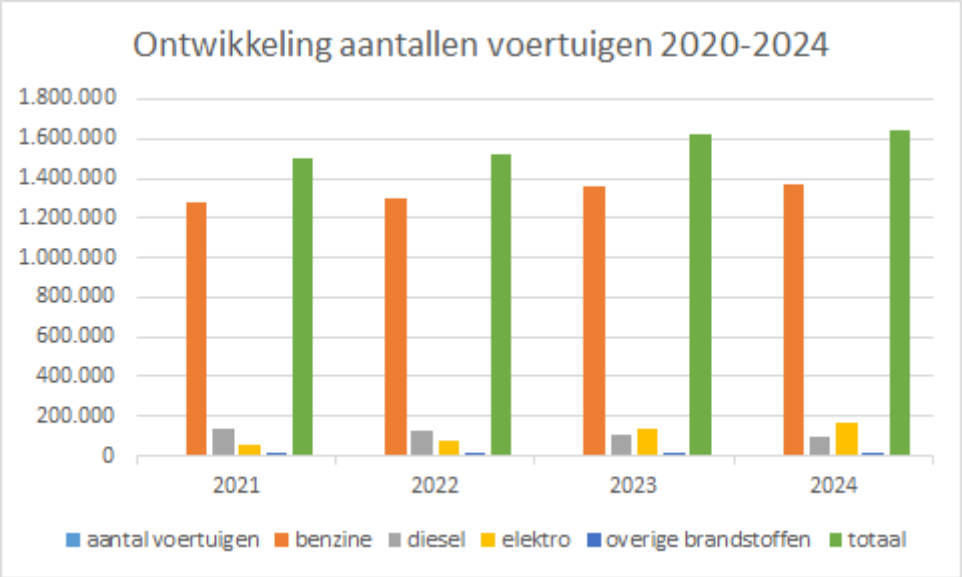

Uit het overzicht ontvangen van de belastingdienst ‘gerealiseerde opbrengst vastgesteld op 22 januari 2025’ blijkt dat de provincie Noord-Holland over 2024 in totaal € 280,3 miljoen aan provinciale opcenten heeft ontvangen. In de jaren 2022 en 2023 was dat respectievelijk € 229,8 miljoen en € 234,9 miljoen.

Medio april 2025 heeft de Belastingdienst aangegeven dat zij mogelijk een fout hebben gemaakt in de berekening van de opcenten in de maanden oktober t/m december 2024. Medio mei 2025 is dat bevestigd door de Belastingdienst en is gebleken dat de oorspronkelijke opbrengst van € 280,3 miljoen met een bedrag van € 8,2 miljoen te hoog was opgegeven. Hierdoor komt de uiteindelijke opbrengst over 2024 uit op een bedrag van €272,1 miljoen. Dit bedrag is verwerkt in deze jaarrekening.

De registratie van gegevens voor de motorrijtuigenbelasting wordt uitgevoerd door het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting (CBM) en is daarmee de verantwoordelijkheid van het Rijk. Het CBM int de provinciale opcenten en draagt deze aan de provincies af. De provincies hebben geen controlemogelijkheden op deze afdrachten en zijn daarmee informatieafhankelijk van het CBM. De kwaliteit van de informatie over de ontvangen opcenten per provincie is daarom niet geheel gewaarborgd. Er blijft dus enige onzekerheid bestaan over de juistheid en volledigheid van de ontvangen opcenten.

Opbrengsten opcenten MRB	2022	2023	2024
Jaarrekening	229,8	234,9	272,1
Begroting	229,1	231,5	275,6

Aantal leasevoertuigen in Noord-Holland

Sinds 2016 werkt een verandering in de provinciale belastinggrondslag direct en egaliserend door in de verdeling van het provinciefonds. Bij zo'n verandering kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de verhuizing van een grootwagenparkhouder of een leasebedrijf naar een andere provincie. De volgende tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van het aantal leasevoertuigen in Nederland en in de provincie Noord-Holland.

Noord-Holland	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
GWH					
Personenauto's	154.179	161.035	175.403	270.321	282.787
Motoren	77	100	103	28	121
	154.256	**161.135**	**175.506**	**270.349**	**282.908**

Particulieren	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Personenauto's	51.026	56.012	58.078	61.454	142.418
Motoren	40	52	78	74	35
	51.066	**56.064**	**58.156**	**61.528**	**142.453**

Totaal	205.322	217.199	233.662	331.877	425.361

Onbenutte belastingcapaciteit

Het maximumaantal opcenten dat provincies mogen heffen, wordt wettelijk vastgesteld. Dit wordt jaarlijks in de septembercirculaire van het provinciefonds gepubliceerd. Voor 2024 was dat vastgesteld op 138,3 opcenten.

overzicht onbenutte belastingcapaciteit

Opbrengst opcenten (*€ 1 mln.)	Opcenten tarief 2024	Opbrengst per opcent (*€ 1 mln.)	Maximum opcenten tarief 2024	Maximale opbrengst 2024 (*€ 1 mln.	Onbenutte belastingcapaciteit 2024 (*€1 mln.)
€ 272,12	77,40	€ 3,52	138,30	€ 486,82	€ 214,7

Grondwaterheffing

Sinds 1 januari 2010 was de grondwaterheffing gebaseerd op de Waterwet. Door de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 wordt deze heffing gebaseerd op de Omgevingswet en wordt dan grondwateronttrekkingsheffing genoemd. De heffing is uitsluitend bestemd voor de ten laste van de provincie komende kosten voor het grondwaterbeheer, waaronder het tegengaan van verdroging in bepaalde gebieden. In 2023 bedroeg de opbrengst van de grondwaterheffing €

736.000 (afgerond). In 2024 bedroeg de opbrengst € 838.892. Er is een voorziening ingesteld met als doel onnodige fluctuaties van het heffingstarief tegen te gaan. Deze is tevens bedoeld om onvoorziene en ontoerekenbare schades te kunnen betalen. De voorziening is in 2024 met € 760.060 afgenomen.

Periode	Voorziening grondwaterheffing
1-1-2024	€ 3.316.658
31-12-2024	€ 2.556.598

Leges

Provincies hebben een aantal taken waarvan individuele diensten worden afgenomen door inwoners of bedrijven. De afnemers van deze diensten moeten leges betalen. Daarmee kan de provincie deze diensten bekostigen (zoals personeels-, huisvestings- en materiaalkosten). In de tarieventabel die hoort bij de legesverordening zijn voor de provincie tarieven opgenomen voor het verstrekken van een aantal vergunningen: vergunningen in het kader van de fysieke leefomgeving, water, natuurbescherming, ontgrondingen en sinds 2024 voor het eerst ook voor milieuvergunningen.

Uitgangspunt van PS is dat leges voor een vergunningsaanvraag kostendekkend zijn of worden. Volgens het beleid van PS wordt dit in eerste instantie bereikt door het optimaliseren van efficiency en in tweede instantie door het verhogen van de tarieven. Dit beleid vereist inzicht in de kostenstructuur, kostenbeheersing en kostentoerekening. Om te berekenen of de kosten worden gedekt, gaat de provincie uit van een gemiddelde tijdsbesteding per vergunningsaanvraag. Het uurtarief van de omgevingsdienst en provincie wordt gehanteerd om de hoogte van de leges te berekenen. In het vierde kwartaal van 2023 zijn de legestarieven 2024 ter vaststelling aangeboden aan PS.

Kostendekkendheid leges in 2024

De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH- taken) is toegewezen aan de omgevingsdiensten: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG), Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN), Omgevingsdienst IJmond (OD IJmond) en Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). De integrale kosten voor de uitvoering van de VTH-taken betaalt de provincie per omgevingsdienst, op basis van hun eigen opgestelde dienstverleningsovereenkomst.

Bij de berekening van de leges en de kostendekkendheid mogen alleen de kosten van de vergunningverlening worden doorberekend. Toezicht en handhaving worden dus niet doorberekend in de kostendekkendheid.

Kostprijsberekening methode

Om de kostprijs van de diverse vergunningsaanvragen te berekenen, gebruikt de provincie de Activity Based Costing method (ABC-methode). Deze methode wordt ook beschreven in de handleiding kostentoerekening 2016 van de VNG. De ABC-methode is de meest transparante methode. Bij deze methode worden alle handelingen om te komen tot een vergunning onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met een uurtarief van een behandelend ambtenaar bij de provincie Noord-Holland, en/of een uurtarief van de medewerker van de omgevingsdiensten. Met ingang van 2020 maakt de provincie gebruik van de Rijkstarieven. Voor het uurtarief van de provincie wordt gerekend met schaal 9.

Volgens artikel 10 van het BBV mogen de geraamde baten niet de geraamde lasten overschrijven. De kostendekkendheid mag maximaal 100% zijn. Eventueel kruis subsidiëren is wel toegestaan.

De geraamde lasten die zijn opgenomen in de begroting 2024 zijn berekend door: het verwachte aantal uren dat een medewerker besteedt aan het afhandelen van de aanvraag te vermenigvuldigen met het uurtarief van de omgevingsdienst en het aantal verwachte aanvragen in 2024.

Overzicht kostendekkendheid leges

Tarieventabel leges	Uitvoerende organisatie	Baten begroot 2024	Lasten begroot 2024	Kostendekkendheid begroot 2024	Baten realisatie 2024
Fysieke leefomgeving	OD NZKG	€ 1.600.000	€ 1.571.000	101,8%	€ 2.422.498
Milieubelastende activiteiten	OD NZKG, ODIJ	€ 500.000	€ 4.533.000	11,0%	€ 0
Wegen/waterwegen	Provincie Noord-Holland	€ 460.000	€ 564.000	81,6%	€ 425.000
Wateractiviteiten	OD NZKG	€ 325.000	€ 862.000	37,7%	€ 47.832
Baden en zwemmen	OD NHN	€ 20.000	€ 32.000	62,5%	€ 0
Ontgrondingactiviteiten	OD NZKG	€ 60.000	€ 63.000	95,2%	€ 53.450
Natura 2000 flora en fauna activiteiten	OD NHN	€ 400.000	€ 1.681.000	23,8%	€ 676.480
Luchtvaartwet	OD NZKG en PNH	€ 20.000	€ 42.000	47,6%	€ 32.045
Wadlopen*	Provincie Friesland	€ 1.000	€ 37.000	2,7%	€ 1.569
Schadevergoeding*	BIJ12/Faunafonds	€ 350.000	€ 700.000	50,0%	€ 533.400
Overige	Provincie Noord-Holland	€ 10.000	€ 0	0,0%	€ 0
Totaal provinciale heffingen		**€ 3.746.000**	**€ 10.085.000**	**42,2%**	**4.192.274**

* De leges Wet Natuurbescherming (BIJ12) en Wadloop worden ontvangen bij de uitvoerende organisaties, respectievelijk. BIJ12/faunafonds en de provincie Friesland. Deze legesopbrengsten worden verrekend met de bijdrage die de provincie Noord-Holland moet betalen. Daarmee lopen deze baten niet via de begroting van de provincie.

Voor 2024 is de totale gerealiseerde legesopbrengst € 4,2 miljoen. De gerealiseerde opbrengsten zijn meer dan geraamd bij de begroting voor 2024. Deze meeropbrengst is met name het gevolg van de toename van het aantal verleende vergunningen voor Natura 2000 flora en fauna activiteiten en de hogere tarieven aan leges die zijn opgelegd voor vergunningen die vallen onder de fysieke leefomgeving.

Hieronder volgt een overzicht aan van het aantal verleende vergunningen over de jaren 2023 tot en met 2024.

Aantal verstrekt vergunningen		2024 realisatie	2024 geraamd	2023 realisatie
Fysieke leefomgeving	ODNZKG	108	117	208
Milieubelastende activiteiten		0	150	nvt
Wegenwet	provincie Noord-Holland	479	400	391
Verkeersreglement	provincie Noord-Holland	21	20	22
Vaarwegen	provincie Noord-Holland	273	300	297
Wateractiviteiten	ODNZKG	16	99	57
Baden en zwemmen	ODNHN	0	10	6

Ontgrondingsactiviteiten	ODNZKG	2	9	1
Natura 2000 flora en faunaactiviteiten	ODNHN	309	200	206
Luchtvaartwet	ODNZKG	15	16	16
Wadloop	provincie Friesland	15	100	118
Faunafonds Schadevergoeding	BIJ12	1.778	1.300	1.379
Overige	provincie Noord-Holland	0	17	11
Totaal aantal verstrekte vergunningen		**3.016**	**2.738**	**2.712**

Ontwikkelingen met betrekking tot leges

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 heeft voor een verschuiving gezorgd in de vergunningsaanvragen. Er zijn meer algemene regels van toepassing en er zijn minder vergunningsplichten voor bedrijven. Ook neemt het aantal bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is, licht af. Dit komt doordat het bevoegd gezag aan de gemeenten is toegewezen. Daar staat tegenover dat het aantal mogelijke situaties waarvoor leges kunnen worden geheven toeneemt door de ruimere werkingssfeer van de Omgevingswet

De vrijstelling van leges voor milieuvergunningen is per 1 januari 2024 komen te vervallen. Dit maakt het mogelijk leges te heffen voor milieubelastende activiteiten. In 2024 zijn er een aantal vergunningsaanvragen voor milieubelastende activiteiten ontvangen in het derde kwartaal. Er zijn nog geen leges opgelegd voor deze vergunningsaanvragen.

De gemiddelde tijdsbesteding van een milieuvergunningsaanvraag is voor dit moment een weloverwogen schatting, daar er nog geen ervaring is met de tijdsbesteding van een milieuvergunningsaanvraag. Aan de hand van de ervaringen die de provincie in 2025 en 2026 opdoet, kan beoordeeld worden of de geschatte gemiddelde tijdsbesteding klopt. Zo nodig vindt aanpassing plaats, zodat de leges kostendekkend zijn.

Met ingang van 1 januari 2024 trad ook het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in werking. Zoals uit de Statenbrief van 17 juli 2024 is gebleken, is de inwerkingtreding soepel verlopen. De aanvragen voor activiteiten op provinciale wegen en vaarwegen komen binnen via het Omgevingsloket en worden tijdig afgehandeld. Het optimaliseren van het Omgevingsloket blijft ook in 2025 nog van toepassing.

In elke regio werkt de provincie samen met lokale en regionale (overheids)partners. De provincie neemt ook deel aan deze samenwerkingsoverleggen.

Door de inwerkingtreding van de Wkb, per 1 januari 2024, zijn meer bouwwerken vergunningsvrij voor bouwactiviteiten. Of deze verandering effect heeft op de aantal vergunningsaanvragen, zal blijken. Het aantal vergunningsaanvragen voor de fysieke leefomgeving is in 2024 gedaald na de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. In december 2023 daarentegen piekte het aantal vergunningsaanvragen voor de fysieke leefomgeving.

Nazorgheffing gesloten stortplaatsen

De nazorgregeling Wet milieubeheer geldt sinds 1 april 1998. Deze geldt voor stortplaatsen waarop of na 1 september 1996 afval is gestort.
De stortplaatsen mogen na sluiting geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Daartoe moet eeuwigdurende nazorg plaatsvinden waarvoor de provincie verantwoordelijk is.

De provincie moet maatregelen nemen om bodembeschermende voorzieningen op gesloten stortplaatsen in stand te houden, te onderhouden, te herstellen en eventueel te vervangen. Verder moeten de bodembeschermende voorzieningen regelmatig worden geïnspecteerd en moet de bodem onder de stortplaats worden onderzocht. Ter bestrijding van deze kosten is een nazorgheffing ingesteld, die wordt geheven bij de exploitanten van de operationele stortplaatsen. Via een tarieventabel stellen PS de jaarlijkse heffing vast. De tarieven worden berekend aan de hand van het doelvermogen dat aanwezig moet zijn bij sluiting van de stortplaats en het opgebouwde kapitaal in het Nazorgfonds. De heffingen worden gestort in het Nazorgfonds (dat alleen nazorg als taak heeft). Het Nazorgfonds is een bij wet vastgestelde rechtspersoon. In dit fonds wordt een zodanig kapitaal opgebouwd, dat uit het rendement daarvan de eeuwigdurende nazorg gefinancierd kan worden.

In 2024 kreeg baggerstortplaats Insteekhaven (Den Helder) een negatieve eindheffing. Op 1 januari 2024 is deze stortplaats gesloten verklaard. Het doelvermogen is vastgesteld op € 843.977. Op 31 december 2023 was dit € 1.067.727. Hierdoor vond er een negatieve eindheffing plaats van € 223.750.

De tarieventabel 2024 moest worden gewijzigd vanwege de negatieve eindheffing aan insteekhaven Den Helder. In december 2024 stelden PS de aangepaste tarieventabel vast.

Opbrengst belastingen en lokale heffingen

Voor 2024 bedraagt de totale opbrengst belastingen en lokale heffingen € 277,12 miljoen.

Belasting / Heffing	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2022
Opcenten motorrijtuigenbelasting	€ 272,1	€ 234,9	€ 229,8
Grondwaterheffing	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,8
Leges			
* Fysieke leefomgeving	€ 2,4	€ 3,1	€ 2,0
* Overige leges	€ 1,8	€ 1,8	€ 1,5
Totaal	**€ 277,1**	**€ 240,6**	**€ 234,1**

5 Jaarrekening

5.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.1.1 Toelichting per programma

Hier worden de verschilverklaringen toegelicht. Hierbij is -/- nadelig (meer lasten/minder baten/minder onttrekking/meer storting) en + voordelig (minder lasten/meer baten/meer onttrekking/minder storting).

Wijziging doelenboom 2024

In de begroting 2024 is de doelenboom aangepast. Hierover zijn de Provinciale Staten op 25 juli 2023 middels een brief van Gedeputeerde Staten – kenmerk 2079145/2083152 – geïnformeerd. Dit heeft geleid tot een verschuiving van beleidsdoelen tussen programma's. Door deze verschuiving is de indeling van de programma's en de vergelijkende cijfers 2023 ten opzichte van de jaarstukken 2023 gewijzigd voor de programma's 2, 3, 5, 6 en 7. In de bijlage is één tabel opgenomen die een overzicht biedt van de oude en nieuwe doelenboom en de afwijkingen. In de afwijkingen is te zien van welke programma's de bedragen afkomstig zijn.

Programma1 Bestuur

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1 — Bestuur

	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	23.011	24.068	25.031	25.440	-410
Baten	-63	-59	-446	-452	6
Saldo van baten en lasten	**22.949**	**24.009**	**24.585**	**24.989**	**-404**
Stortingen reserves	3.043	1.243	1.200	1.200	0
Onttrekking reserves	-943	0	-2.209	-2.242	33
Resultaat	**25.049**	**25.252**	**23.576**	**23.947**	**-371**

Verschillenanalyse programma 1

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 1	**- 410**	**6**	**0**	**33**	**- 371**
1.1					
Functioneren van Gedeputeerde staten: Er is meer gestort (€ 1,5 miljoen) in de pensioenvoorziening voor (oud-)GS-leden. De rekenrente, waarmee moet worden gerekend, is verlaagd, waardoor de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen hoger uitvalt. Tevens zijn de pensioenen in 2024 verhoogd.	- 1.532				- 1.532
Capaciteitskosten Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 1. Openbaar Bestuur wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.	577				577

Overige verschillen afzonderlijk programma 1 ≤ € 250.000	545	6	0	33	584

Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2				Klimaat en gezonde leefomgeving	
	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	74.419	86.591	64.375	63.401	974
Baten	-6.073	-6.324	-7.414	-8.913	1.499
Saldo van baten en lasten	**68.346**	**80.267**	**56.961**	**54.488**	**2.473**
Stortingen reserves	23.319	2.523	649	649	0
Onttrekking reserves	-25.672	-22.888	-23.831	-22.868	-963
Resultaat	**65.992**	**59.902**	**33.779**	**32.269**	**1.510**

Verschillenanalyse programma 2

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 2	**974**	**1.499**	**0**	**- 963**	**1.510**
2.1. Bijdragen aan de warmtetransitie					
Door de overgang naar een andere leverancier voor het service-punt duurzame energie is € 385.000 aan prestatie en lasten uitgesteld naar 2025. Het overige verschil van € 53.000 bestaat uit afwijkingen in diverse kleinere posten.	332				332

De verwachting was dat de provincie de SPUK middelen voor naderingsdetectie (rode waarschuwing lampen op de windmolens) in 2024 zou ontvangen, maar door vertraging in de aanvraag van deze SPUK ontvangt de provincie deze middelen pas in 2025 (€ 300.000). Het andere verschil (€ 300.000) wordt verklaard doordat de capaciteitsbaten op een andere boekingscombinatie worden verantwoord. De lasten worden wel verantwoord op deze boekingscombinatie.		- 600		- 600
2.2. VTH taken uitvoeren en coördineren				
Verschil baten (€1,4 miljoen) zit op dwangsommen. De verwachte baten op dwangsommen kunnen niet worden opgenomen in de begroting. Dit komt doordat de hoogte van dwangsommen vaak onbekend is en het verder ook erg onzeker of ze ook geïnd kunnen worden.		1.423		1.423
Vergoeding UP VTH taken milieu 2024 NHN (€ 361.000) De omgevingsdienst NHN heeft laten weten dat dit niet gefactureerd gaat worden. Het voorschot was te hoog omdat een gedeelte vanuit een reserve werd bekostigd. In januari 2025 heeft de omgevingsdienst NZKG laten weten dat de voorlopige afrekening 2024 € 1,3 miljoen lager is. De definitieve afrekening volgt later dit jaar. Verder is er nog een teruggaaf van € 498.000 van de OD NZKG over 2023. Gezien het tijdstip waarop het bekend werd kon dit niet meer meegenomen worden in de cijfers van 2023.	2.071			2.071
2.2. Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren				
De overschrijding van € 2 miljoen op de lasten wordt voor het grootste deel verklaard door de lasten van € 2,86 miljoen voor subsidie BUVR aan waterschap Amstel, Gooi en Vecht voor waterbodemsanering die in 2024 is beschikt en vastgesteld. Deze was ten onrechte niet begroot. Omdat deze hogere lasten en de onttrekking aan de reserve Bodemsanering niet waren begroot, wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld deze € 2,86 miljoen alsnog ten laste van de reserve bodemsanering te brengen. Daarnaast zijn voor meerdere bodemsaneringsprojecten lagere lasten gerealiseerd waardoor een lagere onttrekking heeft plaatsgevonden aan de reserve bodemsanering.	- 2.054		- 917	- 2.971

Voor de SPUK E94 'specifieke uitkering (water)bodemsanering 2022' zijn in 2024 € 585.000 aan lasten verantwoord door de uitvoerder, waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Daar tegenover zijn de baten vanuit de SPUK geboekt. Deze lasten en baten waren niet begroot omdat het uitgangspunt was dat dit een B-regeling zou zijn die pas in 2025 tot lasten en baten zou gaan leiden. Pas na afronding van het boekjaar 2024 bleek dat het ministerie deze SPUK toch niet als B-regeling aanmerkt. Verantwoord is nu het uitbetaalde voorschotbedrag.	- 585	585			0

Capaciteitskosten					
Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 2. wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.	478				478
Overige verschillen afzonderlijk programma 2 ≤ € 250.000	732	91	0	- 46	777

Programma 3 Ruimte en Wonen

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3 — Ruimte en Wonen

	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	25.621	28.926	27.288	25.813	1.475
Baten	-151	-6.692	-220	-1.339	1.119
Saldo van baten en lasten	**25.470**	**22.234**	**27.068**	**24.474**	**2.594**
Stortingen reserves	13.950	1.200	80.079	80.079	0
Onttrekking reserves	-22.937	-8.971	-18.312	-17.640	-672
Resultaat	**16.483**	**14.463**	**88.835**	**86.913**	**1.922**

Verschillenanalyse programma 3

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 3	**1.475**	**1.119**	**0**	**-672**	**1.922**
3.1. Beleid luchthavens uitvoeren					
Lasten zijn € 90.000 lager omdat er vertraging was bij de uitvraag van een opdracht. Opdracht is in januari 2025 vergund. Verder was voor de inhuur van twee externe medewerkers budget gereserveerd. Echter is dit uiteindelijk uit een ander budget gefinancierd (€ 117.000).	259				259
3.2. Bijdragen aan versnelling woningbouw					
De subsidie is op verzoek van de gemeente Ouder-Amstel ingetrokken. Hiermee vloeit het bedrag van € 1 miljoen terug naar de reserve woningbouw.	1.000			-1.000	
3.3. Beoordelen versterkingsplannen primaire waterkeringen					

PNH ontvangt op basis van de 'Samenwerkingsovereenkomst meekoppelkansen dijkversterking Markermeerdijken' in 2024 en 2025 facturen van haar partners voor voorbereidings- en uitvoeringskosten. De verdeling van de hieruit voortkomende lasten vallen anders uit dan geraamd. Meer lasten (€ 525.000) dan geraamd in 2024 betekent minder lasten in 2025. Door de hogere lasten in 2024 is de onttrekking aan de reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterking hoger dan begroot (€ 525.000).	-525			525	0

Capaciteitskosten

Programma 4 Bereikbaarheid

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4 — Bereikbaarheid

	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	233.847	251.349	275.527	254.473	21.053
Baten	-8.602	-10.138	-9.080	-8.846	-234
Saldo van baten en lasten	**225.245**	**241.211**	**266.447**	**245.627**	**20.819**
Stortingen reserves	120.430	64.913	86.525	89.812	-3.288
Onttrekking reserves	-96.053	-70.826	-102.287	-90.787	-11.500
Resultaat	**249.622**	**235.297**	**250.684**	**244.653**	**6.032**

Verschillenanalyse programma 4

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 4	**21.053**	**- 234**	**- 3.288**	**- 11.500**	**6.032**
4.1. Mobiliteitsbeleid en –strategie opstellen					
Hogere lasten als gevolg van een tekort van € 722.000. Deze worden onder andere veroorzaakt binnen het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP). Dit betreft de projecten Studiekosten en project Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, die niet waren voorzien. De hogere baten van € 300.000 zijn veroorzaakt door de vrijval van de balanspost SPUK gelden E56. Deze had vorig jaar al geboekt moeten worden, maar is door foutherstel pas in 2024 gecorrigeerd. Overige betreft lager dan € 50.000	- 722	350			- 372
4.1. Mobiliteitsbeleid met partners uitvoeren					
De hogere lasten (€ 1,6 miljoen) worden veroorzaakt door de extra activiteiten welke zijn uitgevoerd door de MRA-E in 2024 welke in eerste instantie pas in 2025 zouden worden uitgevoerd. Deze lasten worden volledig gedekt door de SPUK E106.	- 1.619	1.619			0

Lagere lasten (€ 5,3 miljoen) en lagere onttrekking (€ 3,8 miljoen) uit de reserve Mobiliteit uitvoering als gevolg van de uitvoering die gepland was voor december 2024 bij een gemeente. De verwachte subsidieaanvraag van de gemeente is in 2024 niet ontvangen. De aanvraag is door nieuwe inzichten van de gemeente naar 2025 doorgeschoven, wat resulteert in onder andere een verschil van € 1 miljoen voor OV SAAL. Voor UVR Klein Infra is er een verschil van € 1.100.000 door lagere vastgestelde subsidiebeschikkingen in voorgaande jaren. Voor UVR Klein Infra is er een verschil van € 500.000. Volgens concessiebesluiten vallen de omrijkosten binnen het eigen risico van de vervoerder; dit wordt pas zichtbaar bij jaarafsluiting(OV € 276.000). Daarnaast een aantal administratieve correcties van meerdere jaren voor de beschikking Zaanbrug uit voorgaande jaren bedragen € 900.000. Daarnaast ook lagere lasten door het niet volledig uitkeren van de regio bijdrage op het project Werkgeversaanpak MRA (€ 700.000) omdat er niet voldoende subsidieaanvragen in 2024 hiervoor ontvangen zijn. Restant lagere lasten (€ 253.000) schuift door naar 2025. Overige kleine verschillen tellen op tot een bedrag van €500.000.	5.275			- 3.790	1.485
Minder lasten door minder aanvraag op de projecten doorfietsroutes (€420.000) en lagere definitieve vastgestelde beschikking van gemeente voor fietsnetwerken (€ 100.000).	521				521
Lagere vastgestelde subsidie aanvragen van een totaal bedrag van € 427.000 euro. Dit zit onder andere in de volgende projecten, Toegankelijkheid bushaltes 2021 een bedrag van € 108.000, het project Oosttangent een bedrag terug ontvangen van € 87.000 en € 5.000 in overige. Verder is voor het project Uithoorlijn een bedrag van €227.000 niet uitgevoerd.	427				427
€436.500 hogere baten omdat er in de begroting dubbel is geraamd vanwege een administratieve verwerking in de inkomsten.		- 437			- 437
Lagere subsidielasten doordat het geld nog niet kan worden uitgegeven, omdat er nog onderhandelingen met gemeenten plaatsvinden over de wijze van uitvoering voor de haven van Boekelermeer. Deze lasten worden daarom doorgeschoven naar 2025. Hierdoor ook een lagere onttrekking op de reserve Verleende subsidies. Zowel de subsidie voor Prins Bernardlaan (€ 800.000) als voor Herinrichting Zandvoort nieuw noord (€ 1,5 miljoen) is vanuit de reserve uitvoeren Mobiliteit meer overgeheveld naar de reserve Verleende subsidies Mobiliteit.	803		- 2.348	- 421	- 1.966

4.2. OV-concessies beheren en verlenen					
Als gevolg van een centrale actie bij DOVA in de planning van de uit te voeren activiteiten op de marketing zijn er in 2024 minder marketingskosten gemaakt. Deze resulteert in lagere lasten van € 300.000. De kosten schuiven door naar 2025. Schaarste op de energiemarkt hierdoor kan Liander niet voldoen aan de aanvraag van de Provincie voor extra laad infra. En resulteert achterstanden bij Liander en hebben bijgedragen aan minder uitgaven voor laad infra eindpunt Haarlem (€ 250.000). De lagere lasten leiden tot een lagere onttrekking uit de reserve Openbaar Vervoer projecten	791			- 977	- 186
Er zijn hogere lasten bij het opstellen van de voorlopige eindafrekening in vergelijking met het te laag vastgestelde voorschot. Dit verschil van circa € 4,1 mln is ontstaan door een combinatie aan factoren. In de aanlevering aanvraag van de bevoorschotting zijn componenten van Transdev niet meegenomen, zoals de Meer Partijen Overeenkomst (MPO) en bikkergelden, door een te lage aanvraag van de bevoorschotting in de begroting en een hoger dan verwachte eindafrekening. MPO is een afspraak tussen Connexxion, ING en Provincie Noord-Holland en werkt samen ter bevordering van elektrische bussen. Dit vraagt aan alle betrokken partijen een verbetering in de overdracht van informatie. Verder zijn de baten in 2024 lager: de boete van €1,5 miljoen is in 2023 opgelegd omdat Connexxion niet op tijd zero emissie materieel had ingezet tegen eerder gemaakte afspraken. Het bedrag is als vordering in jaarrekening 2023 opgenomen en stond op balans. De vordering wordt echter niet ontvangen, maar d.m.v. extra diensten afgelost. Daardoor vervalt de reservering en is nu als negatieve baten geboekt in resultatenrekening.	- 4.143	- 1.500			- 5.643
Door correcties die in 2024 zijn gemaakt voor de boekjaren 2021 en 2022, zijn er lagere lasten met betrekking tot de Beschikbaar Vergoeding Openbaar Vervoer (BVOV) 2021, evenals correcties in de afrekening van voorgaande boekjaren als gevolg van gewijzigde inzichten. Dit resulteert in een bedrag van € 1,9 miljoen.	1.856				1.856

4.3. Netwerkmanagement en verkeerskundig beheren			
Voor meerdere samenwerkingsverbanden is in totaal € 421.000 minder ingezet vanwege het wegvallen van de Rijksbijdrage (BO-MIRT). Voor 2024 is door de deelnemers van het Regionaal Datateam gekozen om de activiteiten beperkt door te zetten.Ook voor het Regionaal iVRIteam is minder gedaan dan begroot. Omdat wegbeheerders in Noord-Holland en Flevoland in het algemeen voorzichtig zijn met het realiseren van iVRI's is in NH en Flevoland gekozen om de landelijke ontwikkelingen te volgen in plaats van zelf actief te zijn op dit thema. Minder inspanningen dus ook minder kosten. Voor beide samenwerkingen zijn daarom ook geen bijdragen van de andere deelnemers opgevraagd.	421		421
Na een periode van erg hoge energieprijzen zijn deze in 2024 weer flink gedaald. Daardoor zijn deze lasten in 2024 fors lager. Een voordeel van € 2,3 miljoen.	2.305		2.305
Voor het onderhoud aan de tunnels geldt dat het de aannemer niet is gelukt de in 2024 geprogrammeerde werkzaamheden allemaal uit te voeren. Deze werkzaamheden schuiven door naar 2025. Daardoor € 1,3 miljoen lagere lasten voor het tunnelonderhoud.	1.346		1.346
In 2024 is € 841.000 minder uitgegeven aan gladheidsbestrijding dan begroot. Voorzichtigheidshalve zijn deze lasten niet voortijdig verlaagd omdat het strooiseizoen aan het eind van het jaar slecht voorspelbaar is. Daardoor is deze begrotingsruimte onbenut.	841		841
Lagere lasten dan begroot voor VerkeersManagement as a Service (VMaaS). De begroting was in 2024 incidenteel hoger i.v.m. de invoering van VMaaS. Verder zijn er hogere baten: Begin 2025 liet het ministerie van I&W weten dat voor SPUK E34 iDiensten Mobiliteit een deel van de kosten die in 2024 gemaakt zijn, alsnog vallen onder de SPUK-voorwaarden. Daardoor zijn voor 2024 extra, niet begrote, baten van € 499.000 ingeboekt. Daarnaast zijn lagere baten als gevolg van verminderde activiteiten in regionale samenwerkingen van € 130.000 gerealiseerd.	336	348	684
Als gevolg van lagere energieprijzen in 2024 zijn de lasten voor energie zo'n € 250.000 lager dan begroot. Daarnaast zijn (onderhouds)werkzaamheden aan de steunpunten doorgeschoven naar 2025. De onderbesteding daarvan bedraagt € 428.000.	678		678

Als gevolg van lagere lasten voor het door derden bedienen van bruggen en sluizen blijft hier € 1,1 miljoen over. Deze lasten zijn lager omdat steeds meer objecten aangesloten zijn op de bediencentrale in Heerhugowaard.	1.091				1.091
De overschrijding van € 500.000 wordt vooral veroorzaakt door hogere uitgaven aan beheer en onderhoud van de bediencentrale Heerhugowaard. Dit als gevolg van een nieuw afgesloten onderhoudscontract.	- 499				- 499
4.4. Studiefase verbeter- en uitbreidingsprojecten					
- Hogere lasten (€ 488.000) als gevolg van het niet ondertekenen van de realisatieovereenkomst voor de Nieuwe Bennebroekerweg. Hierdoor bevindt het project zich nog in de planuitwerkfase, wat leidt tot vertragingen en budgetoverschrijdingen. Daarnaast zijn er ook lasten over 2023 in rekening gebracht voor de Nieuwe Bennebroekerweg. Deze lasten worden niet gedekt door de reserve OPI. - Het project Weg on de Zuid is in 2024 niet meer doorgegaan. Er was al voor € 591.000 geinvesteerd welke nu in zijn geheel is afgeschreven. Daarnaast is er aanvullende afschrijving voor € 80.000 van project N243a-04 gestart in 2024 welke initeel pas in 2025 zou starten. Ook onttrekking kapitaallasten is daardoor hoger. - Project Busbaan Wijckerpoort is ten onrechte niet begroot (€ 1,2 miljoen) als storting op de reserve kapitaallasten, maar begroot zonder dekking vanuit de OPI reserve. Hierdoor heeft een hogere onttrekking vanuit de OPI-reserve naar de Reserve dekking kapitaallasten plaatsgevonden (hogere storting). Hiernaast is Project HOV Greenport uitgesteld tot 2025, waardoor er een lagere onttrekking (€ 420.000) vanuit de OPI-reserve naar de Reserve dekking kapitaallasten weginfrastructuur (lagere storting). Per saldo een hogere onttrekking op de OPI-reserve. Daarnaast nog ook een hogere onttrekking kapitaallasten voor het project Duinpolderweg omdat deze in 2024 niet meer doorgegaan. Er was al voor € 584.160 geinvesteerd welke nu in zijn geheel is afgeschreven. Ook onttrekking kapitaallasten is daardoor hoger.	- 1.160	- 757	1.782	- 135
Omslagrente is lager (€ 258.189) door de lagere rentelasten en hogere rentebaten.	258				258

4.4. Infrastructuur beheren en in stand houden			
Lagere lasten aan strategisch en algemeen beheer wegen (€ 1,4 miljoen) doordat er baggerwerkzaamheden door de aannemer zijn doorgeschoven naar 2025, verder zijn er een aantal zaken (uitvoeren duiker inspecties en de inspectie Schagerbrug A) binnen objectbeheer kunstwerken die wat vertraging hebben opgelopen en daardoor doorschuiven naar 2025. Daarnaast is als gevolg van het uit dienst gaan van de dossierhouder bij de gemeente Alkmaar voor de trajectaanpak N244-N246 nog geen factuur ontvangen van € 900.000. Verder was er voor de aanpak van Chroom 6 € 448.000 aan kosten begroot. Deze werkzaamheden hebben niet plaatsgevonden in 2024. In een aantal gebieden zijn werkzaamheden aan variabel onderhoud binnen de gebiedscontracten niet uitgevoerd. Dit betreft: - GBC 1 wegen Een onderbesteding van € 250.000 om het vervangen deklaag en tussenlaag is geschrapt en € 200.000 onderbesteding vanwege een vertraging in de vervanging van ANWB-masten. Tot slot is € 400.000 minder uitgegeven aan diverse kleine zaken op asfaltgebied doordat de offerte niet tijdig was ingediend. - GBC2/3 wegen Lagere lasten van € 779.000 veroorzaakt door de lagere kosten voor het gerealiseerde groot onderhoud N242. - GBC 4 wegen Lagere lasten van € 137.000 door uitgestelde uitvoering van beschoeiing Houtvaart, lagere lasten van € 115.000 door uitstel van het kappen en herplanten van populieren N200 en lagere lasten van € 250.000 vanwege vertraging in het opstellen van plan plus de kap van populieren langs de N513. - GBC 5 wegen Er is € 300.000 niet uitgegeven aan N246-N244, dit werk wordt pas in 2025 uitgevoerd omdat daar niet gewerkt mocht worden omdat Rijkswaterstaat in die periode aan de A7 aan het werk was. - GBC 7 wegen: Voor € 220.000 als gevolg van vertraging met de opdracht voor N201 verlichting fase 1&2. Prestatie voor fase 1 kon niet meer geleverd vanwege levertijd van materiaal. Fase 2 ging over innovatieve verlichting en die is komen te vervallen omdat dit te duur bleek. De lagere lasten aan variabel onderhoud wegen, strategisch en algemeen beheer wegen en variabel onderhoud wegen Gebiedscontracten zorgen voor een € 5,7 miljoen lagere onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud wegen. Daarnaast is er € 300.000 minder onttrokken voor capaciteitskosten.	5.692	- 5.907	- 215

4.4. Infrastructuur beheren en in stand houden			
Lagere lasten (€ 469.362) door een lager GWW indexcijfer dan waar bij de begroting rekening mee gehouden is. Volgens contract wordt achteraf de werkelijke indexatie in rekening gebracht door de gebiedsaannemers.	469		469
4.4. Vaarwegen beheren en in stand houden			
De overschrijding van € 280.000 wordt vooral veroorzaakt door de kosten van het beheer en onderhoud aan de Wilhelminasluis in 2024 . Daar is een nieuwe beheerovereenkomst met de gemeente Zaanstad voor gesloten.	- 281		- 281
Lagere lasten voor indexatie van de kosten van de gebiedscontracten van € 411.000 door een lager GWW indexcijfer dan bij de begroting is geschat. De gebiedsaannemers hebben recht op indexatie van de vaste contractsom, echter zijn de indexcijfers lager dan geschat bij de begroting.	411		411
In een aantal gebieden is de uitvoering van werkzaamheden aan variabel onderhoud binnen de gebiedscontracten anders gegaan dan verwacht. Dit betreft: - GBC 1 vaarwegen De kosten van het verwijderen van de oude palenrij van de Rolpaalbrug zijn voor € 400.000 lager uitgevallen doordat de palen minder diep verwijderd hoefden te worden dan eerder aangenomen was en de opdracht deels is doorgeschoven naar 2025. Het veilig stellen van de deuren van de Koopvaardersschutsluis is niet uitgevoerd doordat er gewacht werd op een rapportage. Dit veroorzaakt € 250.000 lagere lasten. Opleverdossier VS+, Vanuit de mogelijkheden die WaakSaam aanvankelijk aanbood was door voortschrijdend inzicht toch minder nodig dan eerder bedacht, waardoor de kosten € 220.000 lager uit zijn gevallen. - GBC 5 vaarwegen Hogere lasten van € 170.000 voor vervanging van slijtlaag Broek in Waterland is naar 2025 uitgesteld doordat de busmaatschappij EBS de dienstregeling moest aanpassen i.v.m. volledige stremming van de brug. EBS had daarvoor langer de tijd nodig. Deze lagere lasten leiden tot een € 1,35 miljoen lagere onttrekking aan de Reserve Groot Onderhoud vaarwegen.	1.342	- 1.351	- 9

4.4 Innovatieprojecten infrastructuur uitvoeren					
Voor € 350.000 aan opdrachten is van 2024 doorgeschoven naar 2025 vanwege te lage personele bezetting. Daarnaast was € 300.000 gereserveerd voor kansen die zich zouden kunnen voordoen. Dat is niet gebeurd. Minder onttrekking aan de reserve vanwege lagere lasten, voor het grootste deel lagere lasten Smart Mobility.	708			- 806	- 98
Capaciteitskosten					
Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 4. wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.	2.533				2.533
Overige verschillen afzonderlijk programma 4 ≤ € 250.000	1.373	- 614	- 183	- 30	546

Programma 5 Natuur en landelijk gebied

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5 — Natuur en landelijk gebied

	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	127.835	174.607	151.074	134.393	16.680
Baten	-16.004	-20.781	-26.739	-17.710	-9.029
Saldo van baten en lasten	**111.831**	**153.826**	**124.335**	**116.684**	**7.651**
Stortingen reserves	40.039	27.486	35.460	35.592	-132
Onttrekking reserves	-47.492	-89.528	-64.727	-51.383	-13.344
Resultaat	**104.378**	**91.784**	**95.068**	**100.893**	**-5.825**

Verschillenanalyse programma 5

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 5	**16.680**	**-9.029**	**-132**	**-13.344**	**-5.825**
5.1. Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natuur					
De voornaamste oorzaken van de lagere lasten en onttrekking uit de reserve Groen zijn: Proceskosten € 1,4 miljoen; met het wegvallen van het Transitiefonds is grote onzekerheid ontstaan over de financiering van de uitvoering. Door onzekerheid over budget voor uitvoering zijn de processen ter voorbereiding van de uitvoering ook vertraagd. Subsidies € 2,2 miljoen; voor een bedrag van € 1,1 miljoen komt dit door subsidies die eind 2024 lager vastgesteld zijn (projecten zijn bijvoorbeeld goedkoper uitgevallen of sommige opgevoerde kosten voldoen niet aan de subsidievoorwaarden, ook heeft een aanvrager zelf gevraagd zijn subsidie in te trekken). Hiernaast is het niet gelukt om alle subsidieaanvragen in 2024 af te handelen, er is bijvoorbeeld een aanvraag langer blijven liggen omdat er veel onduidelijkheid over de status van de aanvraag was, deze schuiven door naar 2025. Inrichtingskosten € 500.000; met het wegvallen van het Transitiefonds is grote onzekerheid ontstaan over de financiering van de uitvoering. Door de onzekerheid over toekomstig budget zijn er minder projecten tot uitvoering gekomen. Bijkomende kosten grondaankopen € 462.000; in 2024 is minder aangekocht dan verwacht, er zijn een aantal aankopen naar 2025 geschoven, inclusief de bijkomende kosten. Groenprojecten; minder uitgevoerde werkzaamheden aan de faunapassage A1 en de faunapassage Maxisweg (€ 776.000) daarnaast is er voor € 90.000 meer uitgegeven aan faunapassages OVP. Als gevolg van lagere investeringskosten faunapassages N201 is er € 1 miljoen minder overgeheveld van de reserve Groen naar de reserve Kapitaallasten Groen.	5.371		1.011	-6.793	-411

Voornaamste oorzaken van de lagere lasten en baten uit SPUK L16 (Programma Natuur): Voor € 4,4 miljoen omdat de subsidies die via de B-regeling aan medeoverheden zijn verstrekt via de balans ontvangen en doorbetaald worden, zonder dat de baten en lasten worden geraakt (kassiersfunctie). Voor € 3,3 miljoen is de verplichting doorgeschoven naar volgende jaar ivm de BBV regels mbt subsidies van meer dan € 1,5 miljoen.	7.818	-7.887		-69
5.1. Programma Groene uitweg uitvoeren				
Voor € 474.000 zijn werkzaamheden en subsidieverantwoordingen doorgeschoven naar 2025. Dat heeft meerdere redenen, waaronder langere afstemming met een terreinbeherende organsatie. Daarnaast zijn voor € 140.000 voor subsidies lagere eindverantwoordingen ingediend. Een verleende subsidie voor buitenplaats Trompenburgh blijkt voor € 295.000 niet te realiseren, deze subsidie valt vrij. Per saldo € 909.000 lagere lasten dan begroot. Per saldo een € 621.000 lagere onttrekking aan de reserve Groene Uitweg.	909		-916	-7
5.2. Tegemoetkoming faunaschade uitkeren				
Op basis van recente informatie vanuit BIJ12/Faunafonds wordt verwacht dat de te betalen schade en bijkomende kosten over 2024 uit gaat komen op een totaalbedrag van € 28,8 miljoen. De achterliggende oorzaak hiervan is dat het aantal aanvragen fors is toegenomen (35% meer aanvragen tov 2023) en er is een hoger schadebedrag per aanvraag. Dit laatste komt voornamelijk door schade van de houtduif bij kapitaalintensieve gewassen (bijvoorbeeld de schade aan bloemkool van € 0,9 miljoen naar € 5,3 miljoen).	-6.674			-6.674
5.3. Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen				
Op de SPUK Impuls veenweiden zijn minder lasten gerealiseerd doordat enkele subsidies later worden beschikt dan verwacht. De baten uit de SPUK verschuiven mee met de lasten. De bestedingstermijn van de Spuk-middelen is verlengd tot 2028, waardoor genoeg tijd resteert om de gelden te besteden.	1.787	-1.787		0
5.3. Balans ecologie en economie Waddengebied				

Hogere storting in de reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee en lagere lasten uit de reserve Cofinanciering Wadden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een aanvullende subsidie van € 925.000 voor het project “Waddenbaai fase 1”. De oorspronkelijke subsidie voor dit project was meer dan € 1,5 miljoen, daarom is ook voor deze aanvullende subsidie de BBV regels van meer dan € 1,5 miljoen van toepassing. Als gevolg hiervan wordt het bedrag van € 925.000 in de reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee gestort ipv deze rechtstreeks als last te nemen uit de reserve Cofinanciering Waddenzee. Lagere lasten uit de reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee omdat bij de aanvullende subsidie voor het project Waddenbaai fase 1 tegelijkertijd ook het uitgavenpatroon over de afgelopen en toekomstige jaren aangepast is.	4.154		-925	-3.291	-62
5.4. Schoon en voldoende grondwater bevorderen					
De lasten die toe te schrijven zijn aan de Grondwaterheffing zijn € 0,6 miljoen hoger uitgevallen dan begroot. De baten zijn met de lasten op gelijke hoogte gebracht door een onttrekking aan de Voorziening Grondwaterheffing. Lasten en baten Grondwaterheffing leveren per saldo € 0 resultaat op. Dat er toch een verschil van € 40.000 zichtbaar is, komt door leges voor vergunningen grondwateronttrekking. Begroting en realisatie van deze leges hadden op een ander beleidsdoel moeten landen dan de grondwaterheffing. Met ingang van 2025 is dit geëffectueerd.	-611	572			-39
5.6. Europese landbouwprojecten cofinancieren					
De lasten en de onttrekking aan de reserve Europese landbouwsubsidies zijn fors lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door correcties op lasten en onttrekkingen. De openstaande verplichting voor de cofinanciering is met € 998.000 naar beneden bijgesteld. RVO berekent de openstaande verplichtingen op de subsidieregelingen per 31-12. Binnen POP3 vinden in 2024 en 2025 de eindvaststelingen plaats. Dit levert lagere verplichtingen op en een lagere onttrekking aan de reserve. Verder hebben correcties plaatsgevonden op 2021 (€ 237.000) en 2023 (€ 209.000) waardoor de onttrekking in 2024 lager uitvalt.	2.197			-2.197	0
Capaciteitskosten					
Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 5 wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.	1.066	104			1.170
Overige verschillen afzonderlijk programma 5 ≤ € 250.000	663	-31	-218	-147	267

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6				Economie, leefbaarheid en cultuur	
	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	34.544	38.341	66.120	25.815	40.305
Baten	-3.932	-100	-3.627	-3.245	-382
Saldo van baten en lasten	**30.613**	**38.241**	**62.493**	**22.570**	**39.923**
Stortingen reserves	29.736	10.181	22.856	22.856	0
Onttrekking reserves	-11.673	-11.636	-34.384	-33.376	-1.008
Resultaat	**48.675**	**36.786**	**50.965**	**12.050**	**38.915**

Verschillenanalyse programma 6

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 6	**40.305**	**- 382**	**0**	**- 1.008**	**38.915**
6.1. Ruimtelijke vestigingsklimaat bevorderen en transitie naar een circulaire economie					

Voor de lening aan stichting Pallas was een voorziening getroffen. Deze is in 2024 vrijgevallen (hoofdbestandsdeel van € 40,1 miljoen). Daarnaast is er in 2024 een hoger subsidiebudget beschikbaar gesteld voor de uitvoeringsregeling Ondersteuning Toekomstbestendige Werklocaties. Dit budget is uiteindelijk niet geheel benut omdat hiervoor een beperktere opstellingstijd was. Vanwege beperkte capaciteit bij het externe Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen kon pas later een aanvullende opdracht aan hen verstrekt worden die daardoor in omvang kleiner was. Daarnaast is op basis van de evaluatie besloten om de subsidieregeling circulaire ketensamenwerking in 2024 niet opnieuw open te stellen. Ook is de ketenaanpak biobased bouwen later gestart. Dit zorgt voor lagere lasten en een lagere onttrekking aan de reserve circulaire economie.	40.721		- 564	40.157
6.1. Een innovatief klimaat bevorderen				
Op basis van de-jaarrekeningen 2024 van InWest Regio B.V., ROM in West B.V., Life Sciences Fund Amsterdam B.V. en PDENH zijn aanvullende stortingen gedaan in de voorziening voor duurzame waardevermindering (totaal € 3,2 miljoen hogere lasten). Lagere MIT lasten (overige verschillen kleiner dan € 250.000) door minder aanvragen in 2024 en deels door lagere capaciteitskosten. Dit zorgt voor een lagere onttrekking aan de reserve MKB	- 3.231		- 681	- 3.912
6.1. Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplex				
Bij de uitvoeringsregeling Duurzame zeehavens zijn enkele subsidies lager vastgesteld. De lasten voor bijdrage programmabureau NZKG uit dit budget zijn € 90.000 lager uitgevallen. Van Port of Amsterdam ontvingen we € 53.000 terug, dit was niet opgenomen in de begroting. Daarnaast zijn de uitgaven die geraamd waren voor onderzoeken en opdrachten lager uitgevallen dan geraamd.	298			298
6.2. Investeren in behoud en herbestemming van provinciale en rijksmonumenten				

UVR restauratie Rijksmonumenten 2024 e.v.: € 970.483,- over: er is € 671.483 retour ontvangen betreffende (restauraties die bij de afrekening lager uitvielen) en € 299.000 restbedrag van 2023. Het totale bedrag van € 970.483,-. Deels valt terug in de reserve coalitieakkoord. UVR Molens: € 169.970: Niet alle molen-eigenaren hebben in 2024 een subsidie aangevraagd. Dankzij deze meevallers wordt er totaal €1 miljoen minder onttrokken aan de reserve coalitieakkoord (deze worden ook verantwoord op programma 7). De overige lasten waren lager dan € 100.000.	1.266				1.266
Capaciteitskosten Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 6 wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering.	315				315
Overige verschillen afzonderlijk programma 6 ≤ € 250.000	936	- 382	0	237	791

Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 7 — Overzicht Algemene middelen en organisatie

	Jaarrekening 2023	Ontwerp begroting 2024	Actuele begroting 2024	Jaarrekening 2024	Bedrag verschil
Lasten	92.382	116.612	102.229	91.757	10.472
Baten	-551.464	-592.713	-651.465	-657.283	5.817
Saldo van baten en lasten	**-459.082**	**-476.101**	**-549.236**	**-565.526**	**16.290**
Stortingen reserves	10.380	75.288	132.597	136.303	-3.706
Onttrekking reserves	-105.578	-62.671	-179.813	-177.514	-2.299
Resultaat	**-554.280**	**-463.484**	**-596.452**	**-606.737**	**10.285**

Verschillenanalyse programma 7

Toelichting	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Totaal programma 7	**10.472**	**5.817**	**- 3.706**	**- 2.299**	**10.285**
7.1 - Lokale heffingen					
De lagere opbrengst van € 3,482 miljoen in 2024 komt doordat de werkelijke afrekening van de Belastingdienst lager was dan verwacht dit wordt verklaard door een afname van het aantal belaste voertuigen in 2024.		-3.482			-3.482

7.1 - Uitkering provinciefonds			
De toename van € 7,4 miljoen wordt verklaard door een achttal nieuwe decentralisatie uitkeringen. Via resultaatbestemming wordt in de voordracht een voorstel gedaan om deze middelen via het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve zodat de middelen in 2025 tot besteding kunnen komen. Het gaat hierbij om de volgende decentralisatie uitkeringen: - Uitvoeringskosten Lbv en Lbv+ ad € 4.000 - Nationaal programma Landelijk Gebied ad € 2.335.000 - Spreidingswet ad € 2.164.000 - Natuurbrandpreventie en mitigatie ad € 945.000 - Natuur bij energieprojecten ad € 925.000 - Weerbaar bestuur kleine gemeenten ad € 217.000 - Toekomst bestendig maken energiebeleid ad € 741.000 - Novex ad € 80.000.	7.420		7.420
7.1 - Overige algemene dekkingsmiddelen			
De lagere onttrekking van € 1 miljoen (reserve coalitieakkoord) wordt veroorzaakt door lagere bestedingen voor Monumenten in programma 6. In programma 6 is daar het volgende over vermeld: UVR restauratie Rijksmonumenten 2024 e.v.: € 807.813,- over. Verklaring: er is € 508.000 retour ontvangen (restauraties die bij de afrekening lager uitvielen) en € 299.000 restbedrag van 2023. Het totale bedrag van € 807.813,- valt terug in de Reserve en dient als dekking voor de UVR voor komende jaren; UVR energiescans en onderzoeken herbestemming gebouwd erfgoed: € 96.000,-. Verklaring: De markt voor het financieren van energiemaatregelen voor monumenten is momenteel moeilijk. Om die reden zijn er ook minder aanvragen voor energiescans c.q. onderzoeken herbestemming geweest in 2024. Het bedrag valt terug in de Reserve en zal onder meer worden benut voor de (nieuwe) UVR Energiescans NH 2025. UVR Molens: € 169.970 over. Verklaring: Niet alle molen-eigenaren hebben in 2024 een subsidie aangevraagd. Dit bedrag van € 169.970 valt terug in de Reserve.		- 1.000	- 1.000
€ 459.154 hogere baten doordat Elan wonen per abuis elders binnen programma 7 is begroot.	459		459
7.1 - Grondbeleid uitvoeren			
De afwijking op deze baten hangt samen met de afwijking op de lagere begrote baten van Elan wonen (€ 459.154). De overige baten (€ 169.417) betreffen ovierige kleine mutaties.	- 629		- 629
Er zijn twee transacties binnen Grond uitgesteld met gezamenlijke opbrengst van € 744.850. Tegelijkertijd is één transactie naar voren geschoven en in 2024 gepasseerd met opbrengst van € 209.807.	- 535		- 535

7.1 - Dividend			
De omslagrente is resultante van lagere rentelast dan begroot en hogere rentebaten dan begroot (€ 122.263). Het verschil wordt verklaard door hogere dividendontvangsten van een aantal deelnemingen. De grootste hiervan zijn: - Bank Nederlandsche Gemeenten ad € 118.000 - Alliander ad € 72.000 - Life Science Fund ad € 43.000.	122	240	362
7.1 - Financieringsfunctie			
Het verschil in de rentelasten wordt vooral verklaard door: - Lagere rentelasten opgenomen geldleningen: Omdat er minder leningen afgesloten zijn dan verwacht zijn de rentelasten hiervan ook lager (-/- € 790.000). Dit wordt veroorzaakt door lagere uitgaven en hogere inkomsten. - Effect van de lagere rentelaten en rentebaten op de omslagrente. De omslagrente houdt in dat het saldo van rentelasten en rentebaten wordt doorbelast aan de programma's. Die omslagrente wordt als negatieve last verantwoord onder de financieringsfunctie (en als last op de programma's). Doordat de rentelasten lager zijn uitgavallen dan begroot en rentebaten hoger dan begroot, is ook de omslagrente lager dan begroot : € 2,4 miljoen. Doordat de omslagrente als negatieve last verantwoord wordt, leidt het verschil ten opzichte van de begroting tot hogere lasten onder de financieringsfunctie (en lagere lasten op de programma's). - Het verschil aan rentebaten wordt verklaard door: Hogere rentevergoeding (in procenten) op de schatkist gedurende het jaar en een hoger banksaldo dan verwacht. De verwachte negatieve kasstroom over 2024 is lager uitgevallen door achterblijvende uitgaven en hogere baten (voordeel € 1,7 miljoen).	- 1.809	1.897	88
7.1 - Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale			
Er zijn twee verkooptransacties binnen grond uitgesteld. Deze transacties hebben gezamenlijke boekwaarde van € 514.295. Tegelijkertijd is één transactie naar voren geschoven en gepasseerd en dus afgerond in 2024 met boekwaarde van € 226.592. De genoemnde lasten hebben te maken met de verschuiving van de passiringsdatum van de verkopen en de afboeking van de boekwaardes die voor een deel niet in de begroting waren meegenomen. Dit betekent dat deze lasten niet worden afgeboekt omdat de passering van de grond nog niet heeft plaatsgevonden.	330		330

7.1 - Stelposten					
De doorschuif BTW is hoger uitgevallen dan begroot. Het betreft BTW die vanuit de deelnemingen naar de provincie wordt doorgeschoven en die de provincie kan declareren bij het BTW-compensatiefonds. De provincie kan hier niet op sturen.	255				255
7.2 - Overhead					
Voor de rente op de lening aan stichting Pallas was een voorziening getroffen. Deze is in 2024 vrijgevallen. Zie ook BD 6.1. Daar tegenover is een voorziening getroffen van € 500.000 voor verstrekte voorschotten op subsidies aan organisaties die inmiddels failliet zijn verklaard.	4.133				4.133

- Minder kosten voor I-projecten: De migratie van de vaste telefonie bleek minder complex dan ingeschat door de IT-leverancier. Hierdoor werd het project succesvol afgerond en werden er minder kosten gemaakt. Daarnaast worden applicaties vanuit een datacenter naar de cloud gemigreerd. De geplande verhuizing van een aantal applicaties is in 2024 nog niet afgerond (€ 276.000 minder lasten). - Vanaf de zomer van 2024 is gestart met de transitie naar een nieuwe leverancier voor de IT-basisdiensten (werkplek en cloud). Daardoor was er minder gelegenheid dan gepland om wijzigingen en vernieuwingen door te voeren in de werkplek, de cloud-omgeving en in applicaties van de provincie. Uitgaven worden gedekt uit de reserve bedrijfsvoering (€ 298.000 minder lasten). - In 2024 deed de provincie mee aan een interprovinciale aanbesteding waarbij een mantelcontract is afgesloten met meerdere hardwareleveranciers. Op basis van deze contracten doet de provincie zogeheten mini-competities voor het bestellen van hardware. Door uitloop van deze aanbesteding en mini-competitie zijn kosten voor vervanging van hardware begin 2025 gemaakt in plaats van in Q4 2024. Uitgaven worden gedekt uit de reserve bedrijfsvoering (€ 732.000 minder lasten). - Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering is bepaald dat het bedrag dat in een jaar niet wordt besteed aan materiële overhead en materiële personeelskosten gestort wordt in de reserve bedrijfsvoering. Het gaat hierbij in 2024 vooral om lagere materiële personeelslasten. Deze lagere lasten zijn onderdeel van de capaciteitskosten en komen als voordeel op alle begrotingsprogramma's terecht. Zie ook de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering. Daarnaast is er ook een lagere onttrekking gedaan doordat er minder uitgaven waren voor ICT-hardware en I-projecten (zie hierboven).	1.306		- 3.706	- 1.275	- 3.675
7.2 - Afrekeningsverschillen					
In de jaarrekening 2023 zijn kosten opgenomen voor subsidieverplichtingen. Doordat een aantal subsidies in 2024 lager zijn vastgesteld leidt dit tot een positef afrekeningsverschil. Lagere lasten doordat de bodemsanering Parnassia bijna is afgerond. Nu de monitoringsfase ingaat is duidelijk dat minder geld nodig is. Daardoor kan er € 0,9 miljoen vrijvallen uit de voorziening.	2.714				2.714

Capaciteitskosten					
Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 7 wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering	1.830				1.830
Overige verschillen afzonderlijk programma 7 ≤ € 250.000	1.591	447	0	- 24	2.014

5.1.2 Overzicht van baten en lasten (artikel 27 BBV)

Baten en lasten per beleidsprogramma exclusief mutaties reserves (x € 1.000)

		LASTEN			BATEN			SALDO		
Nr	Programma	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp begroting	Actuele begroting	Saldo rekening
1	Bestuur	24.068	25.031	25.440	-59	-446	-452	24.009	24.585	24.989
2	Klimaat en gezonde leefomgeving	86.591	64.375	63.401	-6.324	-7.414	-8.913	80.267	56.961	54.488
3	Ruimte en Wonen	28.926	27.288	25.813	-6.692	-220	-1.339	22.234	27.068	24.474
4	Bereikbaarheid	251.349	275.527	254.473	-10.138	-9.080	-8.846	241.211	266.447	245.627
5	Natuur en landelijk gebied	174.607	151.074	134.393	-20.781	-26.739	-17.710	153.826	124.335	116.684
6	Economie, leefbaarheid en cultuur	38.341	66.120	25.815	-100	-3.627	-3.245	38.241	62.493	22.570
Saldo van baten en lasten		**603.882**	**609.415**	**529.337**	**-44.094**	**-47.526**	**-40.506**	**559.787**	**561.889**	**488.832**

Specificatie programma 7 Financiën en Bedrijfsvoering inclusief BBV-overzichten algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien(x € 1.000)

	LASTEN			BATEN			SALDO		
Omschrijving	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	Saldo rekening
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	0	0	0	-269.167	-275.600	-272.118	-269.167	-275.600	-272.118
Uitkering provinciefonds	0	0	0	-306.333	-345.251	-352.671	-306.333	-345.251	-352.671
Dividend	0	245	123	-7.250	-18.450	-18.690	-7.250	-18.205	-18.567
Financierings-functie	3.369	1.893	3.702	-1.927	-1.920	-3.817	1.442	-27	-115
Overige algemene dekkingsmiddelen	460	483	418	-549	-1.979	-2.600	-89	-1.496	-2.182
Grondbeleid	2.250	3.133	2.955	-4.800	-7.720	-6.660	-2.550	-4.587	-3.705
Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stelposten	17.488	-2.150	-2.405	-2.150	0	0	15.338	-2.150	-2.405
Totaal algemene dekkings-middelen	**23.567**	**3.604**	**4.793**	**-592.176**	**-650.920**	**-656.556**	**-568.609**	**-647.316**	**-651.763**
Onvoorzien									
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal onvoorzien	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Vennootschaps-belasting									
Vennootschaps-belasting	3.634	28	18	0	0	0	3.634	28	18
Totaal vennootschaps-belasting	**3.634**	**28**	**18**	**0**	**0**	**0**	**3.634**	**28**	**18**
Overhead									
Overhead	37.187	35.221	28.498	-207	-215	-328	36.980	35.006	28.170
Totaal overhead	**37.187**	**35.221**	**28.498**	**-207**	**-215**	**-328**	**36.980**	**35.006**	**28.170**
Capaciteit									
Capaciteit	52.224	64.596	62.766	-330	-330	-402	51.894	64.266	62.365
Totaal capaciteit	**52.224**	**64.596**	**62.766**	**-330**	**-330**	**-402**	**51.894**	**64.266**	**62.365**
Overige programma-kosten programma 7									
Afrekenings-verschillen	0	-1.220	-4.319	0	0	2	0	-1.220	-4.317
Totaal generaal	**116.612**	**102.229**	**91.757**	**-592.713**	**-651.465**	**-657.284**	**-476.101**	**-549.236**	**-565.527**
Saldo van baten en lasten	**720.494**	**711.644**	**621.094**	**-636.807**	**-698.992**	**-697.790**	**83.687**	**12.653**	**-76.694**

Mutaties reserves per programma (x € 1.000)

		Toevoegingen			Onttrekkingen			Mutaties	
Nr	Programma	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	Saldo rekening
1	Bestuur	1.243	1.200	1.200	0	-2.209	-2.242	1.243	-1.009	-1.042
2	Klimaat en gezonde leefomgeving	2.523	649	649	-22.888	-23.831	-22.868	-20.365	-23.182	-22.219
3	Ruimte en Wonen	1.200	80.079	80.079	-8.971	-18.312	-17.640	-7.771	61.767	62.439
4	Bereikbaarheid	64.913	86.525	89.812	-70.826	-102.287	-90.787	-5.913	-15.762	-975
5	Natuur en landelijk gebied	27.486	35.460	35.592	-89.528	-64.727	-51.383	-62.042	-29.267	-15.791
6	Economie, leefbaarheid en cultuur	10.181	22.856	22.856	-11.636	-34.384	-33.376	-1.455	-11.528	-10.520
7	Overzicht Algemene middelen en organisatie	75.288	132.597	136.303	-62.671	-179.813	-177.514	12.617	-47.216	-41.211
Totaal mutaties reserves		182.834	359.366	366.491	-266.520	-425.563	-395.810	-83.686	-66.197	-29.319
Resultaat		**903.328**	**1.071.010**	**987.586**	**-903.327**	**-1.124.554**	**-1.093.598**	**0**	**-53.544**	**-106.013**

5.1.3 Specificatie van incidentele en structurele baten en lasten (art. 28c en d)

Incidentele en structurele baten en lasten en mutaties reserves (x € 1.000)

2024		Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
Totaal Exploitatie			**-12.592**	**-64.102**	**-76.694**
Baten			*-20.910*	*-676.878*	*-697.788*
	1	Bestuur	-375	-77	-452
	2	Klimaat en gezonde leefomgeving	-2.220	-6.694	-8.913
	3	Ruimte en Wonen	-1.244	-95	-1.339
	4	Bereikbaarheid	40	-8.886	-8.846
	5	Natuur en landelijk gebied	-13.705	-4.004	-17.710
	6	Economie, leefbaarheid en cultuur	-875	-2.370	-3.245
	7	Overzicht Algemene middelen en organisatie	-2.531	-654.752	-657.283
Lasten			*8.318*	*612.776*	*621.094*
	1	Bestuur	561	24.879	25.440
	2	Klimaat en gezonde leefomgeving	7.047	56.355	63.401
	3	Ruimte en Wonen	11.636	14.177	25.813
	4	Bereikbaarheid	8.683	245.791	254.473
	5	Natuur en landelijk gebied	13.557	120.836	134.393
	6	Economie, leefbaarheid en cultuur	-31.969	57.784	25.815
	7	Overzicht Algemene middelen en organisatie	-1.196	92.953	91.757
Totaal Reserves			**-49.974**	**20.655**	**-29.319**
Baten			*-393.090*	*-2.720*	*-395.810*
	1	Bestuur	-2.242	0	-2.242
	2	Klimaat en gezonde leefomgeving	-22.868	0	-22.868
	3	Ruimte en Wonen	-17.640	0	-17.640
	4	Bereikbaarheid	-88.891	-1.896	-90.787
	5	Natuur en landelijk gebied	-51.321	-62	-51.383
	6	Economie, leefbaarheid en cultuur	-33.376	0	-33.376
	7	Overzicht Algemene middelen en organisatie	-176.752	-762	-177.514
Lasten			*343.116*	*23.376*	*366.491*
	1	Bestuur	1.200	0	1.200
	2	Klimaat en gezonde leefomgeving	649	0	649
	3	Ruimte en Wonen	80.079	0	80.079
	4	Bereikbaarheid	89.812	0	89.812
	5	Natuur en landelijk gebied	21.163	14.428	35.592
	6	Economie, leefbaarheid en cultuur	19.035	3.821	22.856
	7	Overzicht Algemene middelen en organisatie	131.177	5.126	136.303
Eindtotaal			**-62.566**	**-43.447**	**-106.013**

Limitatief overzicht van incidentele baten en lasten (x € 1.000)

Beleidsdoel	Toelichting	Incidentele Baten	Incidentele Lasten	Totaal
1.4	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. UVR cofinanciering EU projecten 2024-2026. Storting in reserve t.b.v. projecten versterking arbeidsmarkt.	-2.242	1.200	-1.042
2.1	Betreft baten t.b.v. invulling taakstelling Coalitieakkoord2023; uit SPUK RVO Ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoeden; voor project energiebesparingsakkoord Amsterdam UVR stimulerend energietoezicht bedrijven NH 2021; uit waardevermindering nav aankoop NNN gronden 2023 en uit een overheveling i.v.m. aanvulling reserve. Lasten i.v.m. inhuur personeel t.b.v. SPUK Ontzorgingsprogramma RVO; ter dekking kosten div.warmtetransitieprojecten en uit overhevelingen voor subsidieverlening i.h.k.v. UVR aardwarmte-onderzoek NH	-16.057	1.764	-14.293
2.2	Betreft baten t.b.v. invulling taakstelling Coalitieakkoord2023; baten uit SPUK E94 Waterbodemsanering 2022 en onttrekking uit reserve t.b.v. dekking capaciteitslasten Programma Klimaat en gezonde leefomgeving voor div. projecten kwaliteitsverbetering bodem en ondergrond. Storting in reserve vanuit coalitieakkoord ter bevordering gezonde leefomgeving incl. leefbaarheidsfonds, asbest en geluidsschermen.	-7.629	1.000	-6.629
3.2	Baten uit SPUK's voor Woondeals, Flexibele inzet woningbouw; voor UVR Subsidie Woonakkoorden NH 2021 en i.h.k.v. Woonvisie opdrachten; voor subsidie BUVR voor project Gebiedsontwikkeling rondom station Alkmaar-Noord en voor project Vernieuwen Zeekade Grote Hout te Velsen-Noord; voor subsidie BUVR voor project Geluidscherm Weesp OV SAAL (PHS) en subsidie BUVR voor project Herinrichting Heijermans- en doctor HG Scholtenstraat Zandaam en t.b.v. invulling taakstelling binnen programma volgens Coalitieakkoord2023. Storting in reserve vanuit coalitieakkoord ter bevordering woonakkoorden en aanjaagteams; lasten i.h.k.v. subsidie BUVR i.h.k.v. bestedingsplan OV-fonds; door overheveling van reserve Coalitieakkoord i.v.m. woningbouw incl. knelpuntenbudget en t.b.v. Stadsmakersfonds en lagere lasten i.v.m. intrekken subsidieaanvraag BUVR voor project 'Flexwonen Pbus'.	-8.927	80.279	71.352
3.3	Betreft baten i.h.k.v. projecten meekoppelkansen Markemeerdijken en voor subsidie BUVR voor project Realisatie bereikbaarheid Oeverdijk en stadsstrand. Lasten i.v.m. uitbesteed werk div.projecten i.h.k.v. meekoppelkansen Markermeerdijken en fiets- en wandelverbindingen en voor subsidie BUVR voor project Bereikbaarheid Oeverdijk en stadsstrand.	-8.879	8.474	-405
4.1	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. dekking capaciteitslasten Programma Bereikbaarheid voor o.a. Amsterdamse logistics program; studiekosten iMPI wegen; project fietsknelpunten en project werkgevers aanpak; voor div.projecten voorlichtingscampagne verkeersveiligheid, aanpak doorfietsroutes en bereikbaarheid Zuid-Kennemerland; voor dekking lasten project Zaanbrug, voor UVR subsidie kleine infrastructuur NH 2023-2024 en BUVR subsidie voor project Verbindindsweg Assendelft; voor BUVR subsidie project Integraal inpassingsplan HOV Huizen en uit een overheveling voor integraal inpassingenplan HOV Huizen en herinrichting Prins Bernhardlaan. Storting in reserve betreft voorn. overhevelingen vanuit beëindigde reserves nav Nieuwe begroting 2019 en voor een deel een storting vanuit coalitieakkoord t.b.v. bereikbaarheid en mobiliteit incl. aanpak kust Zuid-Kennemerland, Den Helder, de ondertunneling N247 Broek in Waterland, Gooi- en Vechtstreek en lasten i.h.k.v. subsidie BUVR voor project Integraal inpassingsplan HOV Huizen; subsidie BUVR voor project Havenontwikkeling Boekelermeer.	-27.250	22.028	-5.222

4.2	Baten uit afrekening OV consessie NHN en Haarlem-Ijmond en door vrijval reservering opgelegde boete OV-concessie. Stortingen in reserve o.a. n.a.v. BDU-uitkering provinciefonds; uitkering vanuit meicirculaire t.b.v. herijken/verbeteren en op peil houden OV-reisproduct en ter compensatie tariefstijging OV.	-8.031	12.604	4.573
4.4	Baten door onttrekking aan reserve en overheveling/vrijval uit reserve voor vast en variabel onderhoud provinciale (vaar)wegen gebiedscontracten incl. baggerwerkzaamheden, project Cruquiusbrug; t.b.v. dekking capaciteitslasten Programma Bereikbaarheid voor het beheren en instandhouden van infrastructuur; voor studiekosten div. overige investeringsprojecten en project Nieuwe Bennebroekerweg; voor MRA-programma Focus Smart Mobility; voor dekking kapitaallasten projecten OV en wegen en baten uit afwikkeling reserve economisch herstel en duurzaamheid regiodeal Wadden en uit oude reservering Kaderbrief2019. Storting komt uit de omzetting van voorziening naar reserve Groot onderhoud (vaar)wegen; deels indexeringen 2024-2031 en ophoging budget; deels project baggerwerkzaamheden Amstel; uit storting kapitaallasten OV en een storting vanuit coalitieakkoord ter bevordering bereikbaarheid en mobiliteit. Lasten ook uit afrekeningen: aanleg div.technische installaties B&O Bediencentrale HHW en Solaroad licht verkeer; lasten uitbesteed werk div.projecten i.h.k.v. meerjareninvesteringen wegen en Focus Smart Mobility; i.v.m. projecten Nieuwe Bennebroekerweg en Weg om de Zuid; project Realisatie vernieuwen Zaanbrug en uit een overheveling van reserve Groot onderhoud vaarwegen en vanuit beëindigde reserves nav Nieuwe begroting 2019.	-51.785	59.650	7.865
5.1	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. dekking capaciteitslasten Programma Natuur en landelijk gebied voor div. NNN projecten; voor UVR subsidie natuurherstelmaatregelen en kwaliteitsimpuls landschap NH; voor lasten faunapassageprojecten en biodiversiteitsprojecten, voor project baggerwerkzaamheden Loosdrechtse Plassen vanuit gebiedsprogramma; ook baten uit overheveling i.v.m. waardevermindering nav aankoop NNN gronden 2023 en voor project Doorfietsroutes en baten uit SPUK's Programma Natuur en IBP Vitaal Platteland gebiedsplan Laag Holland en bijdrage derden voor Programma Oostelijke Vechtplassen. Lasten uit overheveling middelen t.b.v. projecten t.b.v. Faunapassage Maxisweg en A1 en voor projecten Oostelijke Vechtplassen; door subsidie BUVR voor project Dorpsbos/waterberging Ursem, voor project Waterland Oost fase 1; voor diverse projecten i.h.k.v. integrale gebiedsontwikkeling en agrarisch natuur- en landschapsbeheer vanuit RVO plattelandsprogramma; door baggerwerkzaamheden Loosdrechtse Plassen vanuit gebiedsprogramma en voor proceskosten SPUK Programma Natuur.	-50.913	7.065	-43.848
5.3	Baten door onttrekking aan reserve voor UVR subsidie cofinanciering Waddenfonds NH, voor kosten investeringskader Waddengebied; uit overheveling/vrijval reserve i.v.m. project Waddenbaai fase I, voor invulling taakstelling Coalitieakkoord2023 en uit SPUK Impulsgelden bodemdaling Veenweidengebieden. Storting aan reserve t.b.v. investeringskader Waddengebied en cofinanciering Waddenfonds en uit een overheveling voor project Waddenbaai fase I. Lasten door div. overige Waddenprojecten en uit projecten Loket veenweideboeren NH en Polderprogramma Prachtige Bovenkerkerpolder.	-7.494	4.240	-3.254
5.4	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. UVR subsidie waterrecreatie voor uitbreiden vaarnetwerk voor kleine pleziervaart, voorzieningen en diensten NH; voor subsidie BUVR voor projecten SAIL Amsterdam en voor de invulling taakstelling binnen programma volgens Coalitieakkoord2023. Storting in reserve t.b.v. uitvoering Visie Waterrecreatie.	-2.714	1.552	-1.162
5.5	Baten uit SPUK-regeling L34 Capaciteit uitvoeringskosten PPLG. Lasten door overheveling reserve t.b.v. incidentele uitgaven PPLG.	-1.835	10.900	9.065
5.6	Storting in reserve t.b.v. uitvoering gemeenschappelijk landbouwbeleid.	0	1.200	1.200

6.1	Baten door onttrekking aan reserve voor div. BUVR subsidies i.h.k.v. Actieagenda Circulaire Economie en ketensamenwerking; voor subsidie opstellen toekomstplan Haven Beverwijk en herstel Noorderkade; voor UVR subsidie MKB innovatiestimulering topsectoren en voor projecten verduurzaming en toekomstbestendeigheid i.h.k.v. herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijfsterreinen; ook baten uit vrijval t.b.v. invulling taakstelling binnen programma volgens Coalitieakkoord2023 en SPUK MIT stimuleringsregelingen MKB Haalbaarheidsprojecten. Storting in reserve voor MIT t.b.v. stimuleringsregelingen MKB binnen de regio; negatieve lasten door vrijval voorziening i.v.m. lening Pallas; lasten i.v.m. projecten Circulaire Economie en i.v.m. uitgaven Haven Beverwijk herstel Noorderkade.	-10.050	-32.248	-42.298
6.2	Baten door onttrekking aan reserve t.b.v. lasten subsidies BUVR i.h.k.v. uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam, (Nieuwe) Hollandse Waterlinies en Herstel Liniedijken en voor lasten UVR subsidies restauratie rijksmonumenten NH. Lasten betreft subsidies BUVR voor project Verder met Vesting Muiden i.h.k.v. uitvoeringprogramma (Nieuwe) Hollandse Waterlinies en lasten projecten Herstel Liniedijken Spaarndam.	-13.609	2.594	-11.015
6.3	Baten door onttrekking aan reserve voor project restauratie Artis Aquarium volgens Beleidskader Erfgoed en Cultuur 2022. Storting in reserve voor toegekende subsidie verduurzaming Artis.	-10.160	12.700	2.540
7.1	Baten uit grondverkoop; uit overheveling reserve i.v.m. incidentele lasten PPLG en t.b.v. woningbouw incl. knelpuntenbudget en het Stadmakersfonds en uit afwikkeling reserve economisch herstel en duurzaamheid regiodeal Wadden. Storting in reserve t.b.v. invulling taakstelling volgens Coalitieakkoord2023 en overheveling i.v.m. afwaardering grond NNN.	-96.796	119.917	23.121
7.2	Baten uit onttrekking aan reserve t.b.v. dekking capaciteitslasten volgens bestedingsplan reserve bedrijfsvoering, voor ICT transitie en transformatie, voor restauratie Artis en LSBU regelingen resv. economisch herstel en duurzaamheid (reservering jaarrekening 2023) en voor invulling taakstelling binnen programma volgens Coalitieakkoord2023. Storting betreft voorn. aframing UI-posten naar Algemene reserve t.b.v. budget 2025 en deels een storting vanuit septembercirculaire t.b.v. agrarisch natuur- en landschapsbeheer; lagere lasten door vrijval voorziening project bodemsanering Parnassia lagere vaststelling lasten i.h.k.v. projecten UVR duurzaamheid, verduurzamen culturele instellingen en dorps- en buurthuizen en oplossingen bij netcongestie en i.v.m. vrijval door intrekken subsideaanvraag UVR Versterken maatschappelijke sector.	-82.206	9.032	-73.174
	Overige mutaties < € 0,5 miljoen	-7.423	27.484	20.061
Eindtotaal		**-414.000**	**351.434**	**-62.566**

Structurele stortingen in reserves (x € 1.000)

BD	Onderwerp	Structurele stortingen
5.1	Resv. Groen	14.428
6.2	Resv. Monumenten	3.821
7.2	Resv. Bedrijfsvoerin	5.126
Eindtotaal		**23.376**

Structurele onttrekkingen aan reserves (x € 1.000)

BD	Onderwerp	Structurele onttrekkingen
4.4	Resv. Kaplst. Innov	-674
4.4	Resv. Kaplst. OV	-68
4.4	Resv. Kaplst. Wegen	-1.155
5.1	Resv. Kaplst. Groen	-62
7.2	Resv. huisvesting	-762
Eindtotaal		**-2.720**

5.1.4 Toelichting op uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (art. 28e)

WNT-verantwoording 2024 Provincie Noord-Holland

De WNT is van toepassing op de Provincie Noord-Holland. Het voor de Provincie Noord-Holland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000,- (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024 **bedragen x € 1**	**M. van Kuijk**	**K. Bolt**
Functiegegevens[5]	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang[6] en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12	01/01 – 30/04
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1,033	1
Dienstbetrekking?[8]	ja	ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 180.519,-	€ 44.716,-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.313,-	€ 6.789,-
Subtotaal	*€ 203.832,-*	*€ 51.505,-*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	€ 233.000,-	€ 77.030,-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[11]	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 203.832,-**	**€ 51.505,-**

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[12]	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[13]	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023[14]		
	M. van Kuijk	**K. Bolt**
Functiegegevens[5]	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/06 -31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1	1
Dienstbetrekking?[8]	ja	ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.447,-	€ 117.918,-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.812,-	€ 20.876,-
Subtotaal	€ 106.259,-	€ 138.795,-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	€ 130.745,-	€ 223.000,-
Bezoldiging	**€ 106.259,-**	**€ 138.795,-**

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12[1]

Gegevens 2024 **bedragen x € 1**	**M. van Dam**			
Functiegegevens[3]	Statengriffier			
Kalenderjaar[4]	2024	**2023**		
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	08/04 t/m 31/12	n.v.t.		

Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar [5]	9	0		
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar[6]	1.021	n.v.t.		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar[7]	€ 221,-	€ 212,-		
Maxima op basis van de normbedragen per maand[8]		€ 0,-		
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12[9]	€ 225.641,-			
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 173.570,-	€ 0,-		
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 [10]	€ 173.570,-			
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[11]	N.v.t.			
Bezoldiging	**€ 173.570,-**			
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[12]	N.v.t.	N.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[13]	N.v.t.			

Tabellen 1c, 1d, 1e, 1f, 1g en 2 zijn niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

5.1.5 EMU-saldo

	Omschrijving	Ontwerp begroting 2024 x € 1.000	Werkelijk 2024 x € 1.000	Verschil x € 1.000
(0)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-83.687	76.694	160.381
(1)	Mutatie (im)materiële vaste activa	267.771	57.028	-210.743
(2)	Mutatie voorzieningen	783	-1.487	-2.270
(3)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	-175	-175
(4)	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
(0 -1+2-3-4)	**EMU saldo**	**-350.675**	**18.354**	**369.029**

Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht. Het EMU-saldo over 2024 geeft aan dat de provincie via reële transacties afgelopen jaar minder uitgegeven heeft dan dat de provincie heeft ontvangen.

De mutatie (im)materiële vaste activa bedroeg volgens de tabel EMU-saldo in de ontwerpbegroting € 267,8 miljoen. Dit bedrag was niet juist. In deze begrote mutatie (im)materiële vaste activa werd uitgegaan van een bedrag aan investeringen van € 293,9 miljoen. Dit had € 134,5 miljoen moeten zijn. Het resterende verschil tussen begrote en werkelijke mutaties in (im)materiële vaste activa van € 51,3 miljoen wordt veroorzaakt door minder grondaankopen dan begroot en een lager investeringsvolume in wegen dan begroot, omdat nog niet alle verwachte investeringen in de realisatiefase zitten waardoor de aanbestedingsfase en de uitvoering van de projecten nog niet zijn gerealiseerd. Het verschil in mutaties voorzieningen wordt veroorzaakt door een hogere onttrekking aan de voorzieningen dan verwacht o.a. in de voorziening bodembeheertaken (Bosa).

5.2 Balans en toelichting

5.2.1 Balans

BALANS

ACTIVA		31-12-2024	31-12-2023
		x € 1.000	x € 1.000
	Vaste Activa	**1.524.244**	**1.407.935**
(1)	**Immateriële vaste activa**	**0**	**0**
(2)	**Materiële vaste activa**	**1.177.066**	**1.120.038**
a	Investeringen met een economisch nut	173.017	160.354
b	Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	1.004.049	959.684
(3)	**Financiële vaste activa**	**347.178**	**287.897**
a	*Kapitaalverstrekkingen*	198.902	*187.505*
	waarvan aan deelnemingen	198.895	187.498
	waarvan aan overige verbonden partijen	7	7
b	*Leningen*	*92.189*	*88.789*
	waarvan aan openbare lichamen	33.200	33.200
	waarvan aan deelnemingen	58.989	55.589
c	*Overige langlopende leningen*	*56.087*	*11.603*
	Vlottende Activa	**255.898**	**190.788**
(4)	**Voorraden**	**0**	**175**
	Voorraad gronden	0	175
(5)	**Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar**	**223.629**	**135.728**
	Vorderingen op openbare lichamen	106.169	100.079
	Uitzettingen s'Rijksschatkist korter dan een jaar	109.093	30.238
	Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen	4.225	4.268
	Overige vorderingen	4.142	1.143
(6)	**Liquide middelen**	**708**	**458**
	Banksaldi	708	458
(7)	**Overlopende activa**	**31.561**	**54.427**
	Nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen van		
	- Europese overheidsorganen	0	0
	- het Rijk	3.101	5.742
	- Overige Nederlandse overheidsorganen	3.599	3.065
	- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	24.861	45.620
	Totaal	**1.780.142**	**1.598.723**
	Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vpb 1969	0	0

BALANS

PASSIVA		31-12-2024	31-12-2023
		x € 1.000	x € 1.000
	Vaste passiva	**1.249.685**	**1.014.476**
(8)	**Eigen Vermogen**	**1.060.218**	**983.523**
	Waarvan Algemene Reserves	146.958	119.569
	Waarvan Bestemmingsreserves	807.247	819.875
	Gerealiseerd resultaat	106.013	44.080
(9)	**Voorzieningen**	**29.467**	**30.954**
	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	29.467	30.954
(10)	**Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer**	**160.000**	**0**
	Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	160.000	0
	Vlottende Passiva	**530.457**	**584.247**
(11)	**Netto-vlottende schulden**	**61.551**	**152.573**
	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	3.080	2.658
	Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	100.000
	Overige schulden	58.471	49.915
(12)	**Overlopende passiva**	**468.906**	**431.674**
	Nog te betalen subsidieverplichtingen	219.569	219.132
	Nog te betalen verplichtingen	55.387	72.995
	Nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen van		
	- Europese overheidsorganen	0	0
	- het Rijk	175.620	124.238
	- Overige Nederlandse overheidsorganen	18.227	15.088
	Overige vooruitontvangen bedragen	103	220
	Totaal	**1.780.142**	**1.598.723**
(13)	Gewaarborgde geldleningen	0	0
	Garantstellingen	2.000	6.310

Toelichting op de balans

Gehanteerde verdeelsleutels en waarderingsgrondslagen (art. 51)

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en gelet op artikel 216, 217 en 217a van de Provinciewet het Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 12 oktober 2021, tot vaststelling van de Financiële verordening Noord-Holland 2021, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De apparaatskosten zijn direct verantwoord als directe salariskosten dan wel materiële kosten op de voorgeschreven taakvelden (w.o. ook het taakveld Overhead) op basis van de bij de begroting 2024 (inclusief begrotingswijzigingen) vastgestelde verdeelsleutels. De verdeelsleutel is gebaseerd op de verwachte tijdsbesteding van het provinciaal personeel. Daarnaast is enkel een deel van de verantwoorde kosten van overhead toegerekend aan investeringsprojecten waarbij de tijdschrijfgegevens in het financiële systeem als basis dienden. De provincie rekent geen interne rente toe aan investeringen of andere activiteiten aangezien er bij ons geen sprake is van een financieringstekort. De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld. De in 2024 bevoorschotte (uitbetaalde voorschotten) provinciale subsidies groter dan € 1.5 miljoen worden naar rato van realisatie in de lasten genomen, de nog niet gerealiseerde lasten worden als vooruitbetaalde voorschotten in de balans opgenomen. De in 2024 toegekende provinciale subsidies (d.m.v. afgegeven subsidiebeschikkingen) kleiner dan € 1.5 miljoen zijn volledig als lasten verantwoord. Hierbij wordt de subsidielast toegerekend aan het jaar waarin de prestatie geleverd is. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Indien sprake is van duurzame waardevermindering, dan hebben wij hiermee in de waardering rekening gehouden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, vermeerderd met bijkomende kosten en verminderd met bijdragen van derden en cumulatieve afschrijvingen. De activa worden lineair afgeschreven. Als basis voor de berekening van de afschrijving wordt de netto aanschafwaarde gehanteerd. Na afstoting van materiële vaste activa worden boekwinsten of verliezen ten gunste of ten laste van de exploitatie verantwoord.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	40
Renovatie bedrijfsgebouwen	25
Machines, apparaten en installaties	15
Overige materiële vaste activa	3/10

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut betreffen voornamelijk infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals aanleg en reconstructie van wegen, vaarwegen, bruggen, viaducten, groen en kunstwerken. Deze worden vermeerderd met bijkomende kosten en onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd. Deze activa worden eveneens jaarlijks lineair afgeschreven in maximaal:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50
Vaarwegen	40/80
Wegen	50
Technische installaties	5/8/15

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn –tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. De onder de financiële vaste activa opgenomen deelnemingen zijn tegen nominale en/of aanschafwaarde opgenomen tenzij is gebleken dat de marktwaarde lager is dan de nominale waarde c.q verkrijgingsprijs ofwel nihil is.

Vlottende activa
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt indien nodig een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen per individuele vordering (statische methode). De liquide middelen en overlopende activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
De reserves, voorzieningen en aangegane zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering hierop is de Voorziening pensioenen (oud-) leden Gedeputeerde Staten die tegen contante waarde van de pensioenaanspraken is gewaardeerd.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde

Niet in de balans opgenomen verplichtingen
Borg- en Garantstellingen Voor zover leningen door de provincie gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en de Beleidsnota Rechtmatigheid 2023-2026 (gewijzigd) en op basis van de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 16 december 2024 door Provinciale Staten is vastgesteld;

    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan Provinciale Staten zijn gemeld.

    - Ten aanzien van het M&O criterium is het M&O beleid (als onderdeel van de nota Fraudebleid) van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Indien bijvoorbeeld terugvorderingen en het opleggen van sancties is toegepast op het geconstateerde misbruik wordt dit niet meer opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording, de jaarrekening is in deze situatie immers getrouw en de financiële effecten van het misbruik zijn tenietgedaan. Via de paragraaf bedrijfsvoering geeft de provincie inzicht in de aard en (financiële) impact van het geconstateerde misbruik.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening en Beleidsnota Rechtmatigheid. Dit betekent dat:

    - Een verantwoordingsgrens van 1 % (zijnde € 9,9 miljoen) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;

    - Een rapporteringstolerantie van € 400.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen indien de verantwoordingsgrens wordt overschreden.

Activa

Immateriële en materiële vaste activa

Staat van geactiveerde immateriële en materiële investeringen (Bbv artikel 34, 35 en 52)

	Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12-2023	Reclassificatie	Investeringen 2024	Des-investeringen 2024	Bijdragen van derden 2024	Afwaarderingen 2024	Afschrijving 2024	Boekwaarde per 31-12-2024
		x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
1.	**IMMATERIËLE ACTIVA**								
	bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	-	-	-	-	-
	Totaal immateriële activa	-		-	-	-	-	-	-
2.	**MATERIËLE VASTE ACTIVA**								
a.	**Investeringen met een economisch nut**	**160.354**	-	**18.212**	**420**	**1.832**	-	**3.297**	**173.017**
	- Gronden en terreinen	104.311		17.728	420	1.832	-		119.787
	- Bedrijfsgebouwen	54.458		541	-	-	-	3.297	51.702
	- Machines apparaten installaties	1.585		57-	-	-	-	-	1.528
b.	**Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut**	**959.684**	-	**69.362**	-	**7.962**	-	**17.036**	**1.004.049**
	(Grond-, weg- en waterbouwkundige werken)	959.684		69.362		7.962	-	17.036	1.004.049
	Totaal materiële vaste activa	**1.120.038**	-	**87.574**	**420**	**9.794**	-	**20.332**	**1.177.066**
	TOTAAL GEACTIVEERDE INVESTERINGEN	**1.120.038**	-	**87.574**	**420**	**9.794**	-	**20.332**	**1.177.066**

Toelichting:

De bruto investeringen in gronden betroffen aankopen voor de realisatie van het programma NNN voor een bedrag van € 10,5 mln. (waarvan € 1,8 miljoen gedekt door specifieke uitkering Programma Natuur) en strategische grondaankopen (€ 7,2 mln.) Voor meer informatie zie paragraaf Grondbeleid.

De investeringen in bedrijfsgebouwen betroffen € 0,3 mln. voor steunpunt Vijfhuizen en € 0,2 mln. voor energie neutraal maken van steunpunten.

De grootste investeringen en bijdragen derden in openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreffen:

Investeringen PMI:
Wegen: € 18,3 mln. waarvan N241 € 12,4 mln., N247 Waterland € 2,0 mln. en N243 € 0,8 mln.
Bruggen/sluizen : € 4,0 mln. waarvan Cruquiusbrug € 3,6 mln., Stolperbasculebrug € 0,2 mln., Wilhelminasluis € 0,2 mln.
HOV: € 4,9 mln. waarvan HOV 't Gooi € 0,7 mln., HOV Royal Flora € 2,8 mln., Busbaan Wijkerpoort € 1,1 mln.

Investeringen PMO:
Wegen: € 2,6 mln. aan onderhoud en vervanging bij N-wegen waarvan N240 € 1,1 mln. en N243 € 0,4 mln.
Bruggen: € 9,2 mln. waarvan Cruquiusbrug € 5,2 mln., Brug Krommenie N203 € 2,5 mln..
Waterwegen: € 11,3 mln. voor onderhoud aan oevers en vaarwegen.
Sluizen: KVSS € 6,1 mln.
Technische installaties: € 12,7 mln. waarvan MRL € 6,4 mln. en CAB € 6,2 mln.

Bijdragen van derden:
Bijdragen van derden € 8 mln., onder andere ontvangen van gemeenten en overige overheden, waaronder € 2,7 mln. voor de HOV 't Gooi en HOV Royal Flora Aalsmeer, € 2,3 mln. voor de N247 en € 1,3 mln. voor de N241.

Afschrijvingen:
Ten behoeve van de jaarlijkse afschrijvingen is er voor eigen panden € 3,3 mln. en voor geactiveerde projecten € 17 mln. in 2024 afgeschreven.

Financiële vaste activa

Staat van Financiële vaste activa (Bbv artikel 36)

Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12-2023	Investeringen in 2024	Desinvesteringen in 2024	Herwaardering in 2024	Afschrijvingen oninbaarheid in 2024	Boekwaarde per 31-12-2024
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
FINANCIELE VASTE ACTIVA						
A. Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	187.498	18.032	3.804	3.231-	400-	198.895
- overig	7	-	-	-	-	7
B. Leningen aan:						
- openbare lichamen	33.200	-	-	-	-	33.200
- deelnemingen	55.589	3.400		-	-	58.989
C. Overige langlopende leningen	11.603	1.150		43.334	-	56.087
TOTAAL FINANCIELE VASTE ACTIVA	**287.897**	**22.582**	**3.804**	**40.103**	**400-**	**347.178**

Toelichting

Investeringen

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen: De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een stortingen van kapitaal van € 9,7 mln. in Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland, € 0,92 mln. in het Innovatiefonds Noord-Holland B.V. en € 4,0 mln. in InWest Regio B.V.

Daarnaast heeft InWest Regio B.V. (ROM) haar aandelen in ROM InWest B.V. per 1 januari 2024 overgedragen aan de aandeelhouders van InWest Regio B.V. Daardoor is in de jaarrekening van PNH € 3,4 mln. agio gedesinvesteerd in InWest Regio B.V. (ROM) en als investering opgenomen in ROM InWest B.V.

- Leningen aan deelnemingen: Er is een nieuwe lening € 3,4 mln. is verstrekt aan Innovatiefonds Noord-Holland B.V.

- Overige langlopende leningen: Jaarlijkse toevoeging rente Stg. Voorbereiding Pallas-reactor € 0,66 mln.

Desinvesteringen

- Deelnemingen: De aandelen van Zeestad Beheer B.V. voor € 0,009 mln. zijn overgedragen aan gemeente Den Helder.

De afwikkeling van de liquidatie van Solaroad B.V. heeft in 2024 plaatsgevonden. De boekwaarde van deze verbonden partij was nihil. De kapitaalstorting van € 0,4 mln., evenals de voorziening die voor Solaroad voor € 0,4 mln. was gevormd zijn afgeboekt. Deze boeking heeft geen resultaateffect.

Herwaarderingen

- Deelnemingen: Betreft stortingen in voorziening ten behoeve van de duurzame waarde vermindering van deelnemingen InWest Regio B.V. (ROM) van € 0,6 mln., ROM InWest B.V. van € 0,3 mln., PDENH van € 1,4 mln. en Life Sciences Fund Amsterdam B.V. van € 0.9 mln. De totale herwaardering InWest Regio B.V. (ROM) bedraagt hierdoor tot en met 2024 € 2,1 mln. en voor ROM InWest B.V. € 0,3 mln. De herwaardering PDENH bedraagt tot en met 2024 € 14 mln. en voor Life Sciences Fund Amsterdam B.V. € 0,9 mln.

- Overige langlopende leningen: Aan de Stg. Voorbereiding Pallas-reactor is een rentedragende geldlening van € 43,9 mln. (incl. toevoeging rentebestanddeel) verstrekt. In 2024 is er € 0,66 mln. rente toegevoegd aan deze lening. Deze rentevordering staat onder de kortlopende vorderingen. De gehele lening van € 43,9 mln. was voorzien. In 2024 is de publieke financiering (Rijk) voor Pallas definitief geworden en daarmee is invulling gegeven aan de vereisten voor vrijval van de voorziening.

Investeringsuitgaven en kredieten

Voor de specificatie van investeringsuitgaven en kredieten zie de bijlage.

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Vlottende Activa

Voorraden	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Voorraad gronden	0	175

De mutatie van de voorraad gronden bestaat uit:

Voorraden per 01-01-2024	175	44
Overheveling vanuit Materiële vaste activa	419	175
Verkopen	-594	-44
Voorraden per 31-12-2024	0	175

Toelichting
Afgelopen jaar zijn gering aantal gronden verkocht. Daarbij zijn de gronden die eind 2023 op de voorraden stonden volledig verkocht

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	**31-12-2024**	**31-12-2023**
	x € 1.000	x € 1.000
Vorderingen op openbare lichamen		
Te vorderen omzetbelasting	62.615	74.635
Te vorderen Vennootschapsbelasting	575	104
Motorrijtuigenbelasting	19.260	19.826
Nog te ontvangen Provincies	27	20
Nog te ontvangen Rijksoverheid	468	70
Nog te vorderen Gemeenten	21.418	698
Overige nog te ontvangen	1.806	4.726
	106.169	100.079
Uitzettingen in 's-Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	109.093	30.238
Rekening-courant verhouding met niet-financiele instellingen (Groenfonds)	4.225	4.268
Overige vorderingen		
Debiteuren	2.889	1.047
Te vorderen rente per 31 december van de verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen	1.224	12
Overige posten	28	84
	4.142	1.143
Totaal uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	223.629	135.728

Toelichting

De toename van het bedrag aan vorderingen met circa € 92 mln. wordt grotendeels veroorzaakt door de uitzettingen in ‘s Rijksschatkist met (€ 78,9 mln), de nog te ontvangen opcenten (€ 3,2 mln.) en vorderingen op gemeenten (€ 20,7 mln.).

De vordering op gemeenten is dit jaar zo hoog omdat de Zaanbrug is afgewikkeld en de bijdragen van die gemeenten is gefactureerd (€ 19,3 mln.).

Medio april 2025 heeft de Belastingdienst aangegeven dat zij een fout hebben gemaakt in de berekening van de opcenten in de maanden oktober t/m december 2024. Volgens opgave blijkt een lagere opbrengst en te vorderen bedrag van € 8,2 miljoen voor de provincie. Dit bedrag is in mindering gebracht op de vordering over december 2024.

Bij de debiteuren is dit jaar rekening gehouden met dubieuze debiteuren. Er is een voorziening van € 0,5 mln. in mindering gebracht, als gevolg van lopende faillissementen. De post is als last in programma 7 opgenomen.

Liquide middelen

De provincie NH heeft alle bankrekeningen van de huisbankier ABN AMRO en de BNG in het stelsel van het schatkistbankieren. Dat betekent dat dagelijks alle saldi worden afgeroomd of aangevuld naar € 0,00.

Het saldo bij de jaarrekening 2024 is € 0,708 mln. Dit bedrag bestaat uit de bankrekening van Huis van Hilde (€ 0,665 mln.), de BNG bankrekening (€ 0,001 mln.) en de post kruisposten (€ 0,042 mln.)

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2024			
(1)	**Drempelbedrag**	**10.645**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**417**	**493**	**561**	**639**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	10.228	10.153	10.085	10.006
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				

(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	822.749			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	322.749			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €300.000	Drempelbedrag	10.645			

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	37.948	44.860	51.592	58.805
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	417	493	561	639

Overlopende activa

Het saldo van de overlopende activa is afgenomen met ca. € 22,8 mln.

De afname komt met name door een daling in de nog te ontvangen bedragen van € 18,9 mln. Deze daling komt voornamelijk doordat de doorbelasting van het project Zaanbrug in 2024 heeft plaatsgevonden. Deze post staat nu onder de debiteuren. Daarnaast hebben we vanuit de doeluitkeringen enkelen bedragen ontvangen (€ 3,7 mln.).

Nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen:

Nog te ontvangen voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12-2023	Correctie voorgaand jaar	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2024
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
EU					
Rijk					
Bodem Overbruggingsjaar (E58)	1.400			1.400	-
Regeling Wilhelminasluis (E37)	3.072				3.072
Programma Aanpak Stikstof (PAS-melders L24)	804			804	-
Regeling veilig, slim, doelmatig en duurzaam gebruik mobiliteitsinfrastructuur	466			466	-
SPUK Schone Lucht Akkoord (E53)			29		29
Totaal Rijk	**5.742**	-	**29**	**2.670**	**3.101**
Overige Nederlandse overheidsorganen					
Groenfonds	3.065		794	320	3.539
UVR Kennis Bodem en Water	-		810	750	60
Totaal overige	**3.065**		**1.604**	**1.070**	**3.599**
Totaal	**8.807**	-	**1.633**	**3.740**	**6.700**

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen:	31-12-2024	31-12-2023
	x € 1.000	x € 1.000
Overige voorschotten	0	0
Nog te ontvangen bedragen	4.390	23.367
Overige vooruitbetaalde bedragen	20.471	22.253
	24.861	45.620

Passiva

Eigen vermogen - Reserves

Staat van het verloop van de reserves (Bbv. artikel 54)

Naam van de reserve	Stand per 1-1-2024	Resultaat-bestemming 2023	Toevoegingen		Onttrekkingen			Stand per 31-12-2024
			Stortingen	Wegens overheveling van middelen	Bestedingen	Wegens overheveling van middelen	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Algemene reserves								
Algemene reserve	119.569	93.629	11.260	-	76.558	-	941	146.958
Totaal algemene reserves (a)	**119.569**	**93.629**	**11.260**	**-**	**76.558**	**-**	**941**	**146.958**
Bestemmingsreserves								
Programma 1 Bestuur								
Reserve Cofinanciering Europese projecten	3.718	-	1.200	-	2.242	-	-	2.676
Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving								
Reserve Bodemsanering	24.128	-	445	-	852	-	-	23.721
Reserve Duurzame elektriciteit	5.179	-	33	-	18-	-	4.329	901
Reserve Energietransitie	14.721	-	33	-	314	1.104	9.412	3.924
Reserve Gezonde leefomgeving	8.027	-	1.000	-	315	-	6.416	2.296
Reserve Subsidie Warmtetransitie	1.535	-	-	-	992	2.000-	-	2.543
Reserve Warmtetransitie	6.262	-	33	896-	366	-	786	4.247

Programma 3 Ruimte en Wonen								
Reserve Klimaatadaptatie	1.367	-	-	-	341	-	-	1.025
Reserve Meekoppelkansen bij Dijkverst. en Kustontw.	11.716	-	-	-	5.895	-	-	5.821
Reserve OV-fonds, incl. OV-knooppunten	17.682	-	-	-	2.016	-	-	15.667
Reserve Subsidies Meekoppelkansen bij Dijkverst. en Kustontw.	2.983	-	-	-	2.983	-	-	-
Reserve Subsidie OV-fonds (OD 3.4.1)	5.339	-	-	-	380	-	-	4.958
Reserve Woningbouw	4.619	-	1.160	78.919	281	-	3.169	81.248
Reserve Verleende subsidies Woningbouw	3.752	-	-	-	757	-	-	2.995
Reserve Woonbeleid	1.979	-	-	-	588	-	1.229	162
Programma 4 Bereikbaarheid								
Reserve Groot onderhoud vaarwegen	7.588	-	13.152	-	7.136	5.333	1.843	6.428
Reserve Groot onderhoud wegen	29.481	-	17.568	5.100	30.714	-	1.400	20.036
Reserve Innovatieveprojecten Mobiliteit	12.431	-	-	-	1.654	182	-	10.595
Reserve Mobiliteitsbeleid	3.606	-500	50	205	1.564	-	-	1.797
Reserve Ontwikkeling prov infrastructuur	88.548	-	19.574	-	1.555	1.646	581	104.340
Reserve Openbaar Vervoer projecten	16.238	-	12.604	-	9.531	-	-	19.311
Reserve Uitvoeren mobiliteit	78.041	-	10.511	4.000	15.590	5.425	25	71.512
Reserve Verleende subsidies OD 4.1.2	4.083	-	-	5.220	4.712	-	-	4.591
Programma 5 Natuur en landelijk gebied								
Reserve Cofinanciering Waddenzee	6.072	-	832	-	1.158	925	-	4.821
Reserve Europese proj. Landbouwsubsidies	4.417	-	1.200	-	365	-	-	5.252
Reserve Groen	114.736	-	14.428	1.496	18.723	16.211	-	95.727
Reserve Groene Uitweg	9.598	-	44	-	264	1.496	-	7.882
Reserve Laag Holland	788	-	-	-	253	-	-	535
Reserve Landschap	3.713	-	-	-	44-	-	3.573	184
Reserve Oostelijke Vechtplassen (OVP)	17.246	-	58	4.000	1.647	-	-	19.657

Reserve PPLG incidentele middelen CA 2023	-	-	-	10.900	409	-	-	10.491
Reserve Subsidies Groene Uitweg	902	-	-	-	295-	-	-	1.197
Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee	6.257	-	-	925	340-	-	-	7.522
Reserve Subsidies > € 1,5 miljoen Groen, OD 5.1.1	17.172	-	-	-	4.262	-	-	12.910
Reserve Waterrecreatie	3.385	-	1.552	-	1.387	-	1.328	2.222
Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur								
Reserve Circulaire economie	1.108	-	1.180	-	547	-	880	861
Reserve Herstructurering bedrijventerrein	3.149	-	-	-	975	-	2.131	43
Reserve MKB	13.060	-	4.922	-	3.202	-	-	14.780
Reserve Monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds	8.951	-	3.821	-	10.430	-	-	2.342
Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	14.688	-	-	-	1.872	-	-	12.817
Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	6.312	-	-	233	2.294	-	-	4.251
Reserve Subsidies SvA/NHW Werelderfgoed	3.025	-	-	-	885	-	-	2.140
Reserve Subsidies kwaliteit cultuur en voorzien.	-	-	12.700	-	10.160	-	-	2.540
Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie								
Reserve Bedrijfsvoering	12.826	-	5.126	-	4.852	-	-	13.100
Reserve Coalitieakkoord	-	14.055	107.862	-	-	93.819	581	27.517
Reserve Huisvesting	11.434	-	-	-	762	-	-	10.672
Reserve Waardevermindering grondaankopen Groen	18.059	-	-	12.055	-	-	-	30.114
Reserve Economisch herstel en duurzaamheid	63.104	63.104-	-	-	-	-	-	-
Reserves ter dekking van kapitaallasten								
Reserve Dekking Kapitaallasten Weginfras (Prog. 4)	31.240	-	-	420	1.155	-	-	30.505
Reserve Dekking Kapitaallasten OV-infras (Prog. 4)	85.165	-	-	1.226	68	-	-	86.322
Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten (Progr. 4)	6.686	-	-	182	674	-	-	6.194

Reserve Kapitaallasten Groen (Progr. 5)	3.761	-	-	156	62	-	-	3.855
Totaal bestemmingsreserves	**819.877**	**-49.549**	**231.088**	**124.141**	**156.487**	**124.141**	**37.683**	**807.247**
Totaal reserves(a + b)	**939.446**	**44.080**	**242.348**	**124.141**	**233.045**	**124.141**	**38.624**	**954.205**
Resultaat 2024								106.013
Totaal eigen vermogen								1.060.218

Algemene reserve Doel:

De Algemene Reserve vormt een buffer voor financiële tegenvallers van een omvang die niet uit de algemene dekkingsmiddelen is op te vangen.

Vanuit de resultaatbestemming van 2023 is € 30,52 miljoen gestort in de Algemene reserve. Daarnaast is vanwege het opheffen van de reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid (EHDF) ultimo 2023 ook € 63,1 miljoen in 2024 toegevoegd aan de algemene reserve

Stortingen:

- In 2024 is € 11,26 miljoen gestort in de Algemene Reserve. Dit betreft de volgende toevoegingen:
- € 9,57 miljoen: Bij de Laatste begrotingswijziging 2024 is besloten om een aantal zogenaamde Uitgestelde intenties (UI) in de algemene reserve te storten zodat deze middelen meegenomen kunnen worden naar 2025;
- € 1,69 miljoen: Dit betreft een decentralisatie uitkering voor Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) uit de septembercirculaire 2024 van het provinciefonds. Bij de Laatste begrotingswijziging 2024 is besloten om deze middelen te storten in de algemene reserve.

Onttrekkingen:

In 2024 is € 76,56 miljoen aan de algemene reserve onttrokken of overgeheveld naar een andere reserve. Dit bedrag bestaat onder andere uit:

- Een onttrekking van € 53 miljoen die gestort is in de reserve Coalitieakkoord. Dit conform het ontwerpbesluit bij de jaarrekening 2023;
- Een onttrekking van € 19,03 uit de Eerste begrotingswijziging 2024. Het gaat hierbij om een onttrekking van diverse decentralisatie uitkeringen uit de decembercirculaire 2023 van € 10,8 miljoen, € 6,62 miljoen onttrekkingen voor nog lopende toezeggingen vanuit de reserve EHDF en € 1,61 miljoen voor Uitgestelde intenties;
- Een onttrekking van € 1,9 miljoen uit de kaderbrief 2024. Het gaat hierbij om een onttrekking voor VMaas ad € 1,5 miljoen en een onttrekking van € 0,4 miljoen voor de decentralisatie uitkering Weerbaar bestuur;
- Diverse overige kleinere onttrekkingen uit de begroting 2024 en de Tweede begrotingswijziging 2024 ad € 2,48 miljoen.

Vrijval:

- Bij de kaderbrief 2025 is besloten om € 941.000 van de reserve EHDF in zet zetten voor de taakstelling op de reserves van € 40 miljoen en over te hevelen naar de reserve Coalitieakkoord. Omdat de reserve EHDF ultimo 2023 is opgeheven loopt dit via de algemene reserve. Het eindsaldo van de reserve EHDF is in 2024 toegevoegd aan de algemene reserve.

Stand:

Conform het financieel beleid van Provincie Noord-Holland moet de omvang van de Algemene Reserve tenminste 25 % van de structurele algemene dekkingsmiddelen bedragen, met een minimum bedrag gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat berekend is voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft.

De structurele algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de algemene uitkering van het provinciefonds (exclusief voormalig BDU middelen), de opcenten motorrijtuigenbelasting, het renteresultaat en de dividenduitkeringen.

De omvang van de (vrij besteedbare) structurele algemene dekkingsmiddelen per ultimo 2024 bedraagt € 542,1 miljoen. 25 % hiervan is € 135,5. Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt dat de omvang van de berekende risico's € 66,9 miljoen voor het komende jaar zijn en € 73,9 miljoen voor 4 jaar.

Op basis hiervan kan afgeleid worden dat de minimale omvang van de Algemene reserve € 135,5 miljoen moet zijn. De eindstand van de algemene reserve bedraagt 147 miljoen. De algemene reserve heeft op basis hiervan een surplus van € 11,5 miljoen ultimo 2024 en voldoet hiermee aan de gestelde kaders.

Toelichting bestemmingsreserves

	Reserve Cofinanciering Europese projecten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Ambitie: De provincie Noord-Holland benut ‘met verstand’ optimaal de Europese subsidiemogelijkheden voor het realiseren van haar eigen doelstellingen.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	1.4
Toelichting stortingen	Conform begroting is een bedrag van € 1.200.000 gestort in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 2.241.997 onttrokken aan de reserve. Het betreft ter dekking van gerealiseerde kosten voor Kansen voor West (KvW), Just transition fund (JTF) en Interreg.
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen (€ 2,7 miljoen) zullen worden ingezet voor cofinanciering van Europese projecten en voor uitvoeringskosten van Europese subsidieverlening.

	Reserve Bodemsanering
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige bodemsaneringskosten te dekken op basis van afspraken opgenomen in het landelijke bodemconvenant 2016-2020. Dit convenant beschrijft de bodemdoelen die de provincie Noord-Holland zal realiseren en de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.2
Toelichting stortingen	De jaarlijkse storting voor capaciteitskosten bodemsanering bedroeg € 319.000, daarnaast is er nog een storting van € 126.000 uit de uitkering van het Provinciefonds i.v.m. de wet Bodemsanering.
Toelichting onttrekkingen	Voor uitgaven aan bodemsaneringssubsidies en -projecten is € 852.000 onttrokken aan de reserve.
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2024 bedraagt € 23,7 miljoen. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige bodemsaneringskosten.

	Reserve Duurzame Elektriciteit
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten op het gebied van het stimuleren van het gebruik van duurzame elektriciteit die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.1
Toelichting stortingen	De storting van €33.000 betreft de verdeling van de reserve energietransitie in 3 OD's
Toelichting onttrekkingen	Voor € 4,33 miljoen is dit de onttrekking met betrekking tot de begrote vrijval en € -0,018 miljoen aan overige onttrekkingen.
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2024 bedraagt € 901.000. In 2022 is de totale reserve Energietransitie gesplitst in drie reserves: Energietransitie, Warmtetransitie en Duurzame Elektriciteit. Voor elke reserve is een apart bestedingsplan gemaakt.

	Reserve Energietransitie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.1
Toelichting stortingen	Dit storting van € 33.000 betreft de verdeling van de reserve energietransitie in 3 OD's
Toelichting onttrekkingen	Er is in totaal € 10.830.000 onttrokken aan de reserve. Deze gelden zijn besteed aan: € 0,3 miljoen aan energieneutraal maken eigen organisatie, € 1,1 aan overheveling reserves en € 9,4 miljoen begrote vrijval
Toelichting stand	De eindstand bedraagt € 3,9 miljoen. in 2022 is de reserve Energietransitie gesplitst in drie reserves: Energietransitie, Warmtetransitie, Duurzame electriciteit

	Reserve Gezonde leefomgeving
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Om de ambities op het gebied van de leefbaarheid waar te kunnen maken, wordt een programma ‘Gezonde Leefomgeving’ opgezet. Hierbij wordt onder andere ingezet op meer structureel onderzoek naar gezondheid en het monitoren van de omgevingskwaliteit (o.a. lucht, geluid, geur). Ook onderwerpen als de sanering van asbestdaken en het terugdringen van geluidsoverlast door provinciale wegen vallen hieronder. Dit zal worden aangevuld met extra activiteiten op het vlak van toezicht en handhaving bij de majeure risicobedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.2
Toelichting stortingen	De storting betreft een begrote storting van € 1 miljoen
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben voornamelijk betrekking op Actieplan Gevelmaatregelen (€ 0,3 miljoen) en € 6.4 miljoen taakstelling vanuit het Coalitieakkoord.
Toelichting stand	De eindstand bedraagt € 2.296 miljoen. Deze middelen worden voor diverse uitvoeringsregelingen ingezet

	Reserve Subsidies Warmtetransitie
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.1
Toelichting stortingen	N.v.t.
Toelichting onttrekkingen	Dit betreft een overheveling van reserve warmtetransitie i.h.k.v. onderzoek aardwarmte van € 2 miljoen. Verder is er in 2024 € 0,77 miljoen uitgetrokken voor Energiebesparingsakkoord Amsterdam en een bedrag van € 0,222 miljoen Ultvoeringsregeling aardwarmte-onderzoek.
Toelichting stand	De stand eind 2024 is € 2,543 miljoen en wordt enkel gebruikt voor de subsidie Stimulerend Energietoezicht Bedrijven (SEB) Noord-Holland

	Reserve Warmtetransitie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten op het gebied van het stimuleren van de warmtetransitie die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	2.1
Toelichting stortingen	Deze bestaat uit voor het grootste gedeelte uit een overheveling van € 0,896 miljoen en € 0,033 miljoen betreft de verdeling van de reserve energietransitie in 3 OD's
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen betreffen € 0,134 miljoen Initiatieven Burgercollectieven, € 0,095 miljoen Uitvoeringsregeling gebouwde omg NH 2022, € 0,050 miljoen Verduurzamingsinitiatieven, € 0,078 miljoen Servicepunt duurzame energie, € 0,004 miljoen overige en een taakstelling coalitieakkoord van € 0,786 miljoen.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2024 is € 4,2 miljoen. In 2022 is de reserve opgedeeld in drie reserves, Reserve Energietransitie, Reserve Warmte transitie en Reserve Duurzame Elektriciteit.

	Reserve Klimaatadaptatie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	-Vormgeven eigen klimaatadaptatiebeleid en eigen klimaatadaptatieprojecten, opstellen integraal waterplan, cofinancieren aanvullend klimaatonderzoek, verbinden met andere provinciale opgaven (bv.: biodiversiteit, KRW,OV-knooppunten, etc.), - Cofinanciering Deltaprogramma's. Conform afspraken die zijn vastgelegd in het landelijke bestuursakkoord Klimaatadaptatie (projecten wateroverlast, droogte, hittestress, overstromingen en meekoppelkansen), - Cofinanciering klimaatadaptatieprojecten van derden (o.a. waterschappen, gemeenten, belangenorganisaties, bedrijven). - Cofinanciering van digitaal beter beschikbaar maken klimaatgegevens voor inwoners en bedrijven (o.a. overstromings-wateroverlast gegevens).
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.3
Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen zijn in 2024 hoger uitgekomen dan begroot, omdat een subsidie aan WUR toch in 2024 is verleend.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 bedraagt € 1.026.000. Dit is voldoende om de lopende activiteiten uit te voeren. Het bestedingsplan zal kritisch tegen het licht worden gehouden zodat duidelijk wordt of er eventueel een bedrag kan vrijvallen. De looptijd van de reserve eindigt 31-12-2025.

	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bijdragen aan meekoppelkansen gekoppeld aan dijkversterkingsprojecten. Dijkversterkingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie en andere regionale partijen en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of een aan de dijkversterking gerelateerd ruimtelijk kwaliteitsprogramma op te stellen.
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.3
Toelichting stortingen	In 2024 is € 0 gestort in de reserve Meekoppelkansen.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen bedroegen in 2024 € 5,9 miljoen. De onttrekkingen betreffen de lasten van diverse onderdelen van het project Markermeerdijken.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 bedraagt € 5,8 miljoen. De in de reserve resterende middelen worden ingezet conform de samenwerkingsovereenkomst Markermeerdijken. De provincie werkt in het project samen met onder meer de gemeente Hoorn en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het resterende bedrag is naar verwachting voldoende om het project conform de samenwerkingsovereenkomst af te ronden.

	Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van cofinanciering van projecten die een bijdrage leveren aan de verbetering van de OV bereikbaarheid, het optimaliseren van de ketenreis (deur-tot-deur reis), efficiënt ruimtegebruik door het clusteren van functies rondom OV-knooppunten en/of het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving in het (bus- of trein)stationsgebied. In het Bestedingsplan OV-fonds (PS-besluit 14 september 2020, nr. 1413429/1413431) zijn hiervoor uitgangspunten en randvoorwaarden bepaald. Het betreft veelal langjarige integrale projecten met meerdere (co)financiers. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanvraag.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.2
Toelichting stortingen	Niet van toepassing
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking van € 2 miljoen bestaat grotendeels uit: € 1,2 miljoen onttrekking voor knooppunt ontwikkeling Alkmaar, € 0,54 miljoen OV-knooppunten proceskosten en € 0,23 Heiloo ketenreis
Toelichting stand	De eindstand is € 15,7 miljoen en wordt ingezet voor met name ontwikkeling Haarlem Nieuw-Zuid (€ 8 miljoen), Guisweg, Zaanstad (€ 6 miljoen) en Ketenreis (€ 1,6 miljoen)

	Reserve Subsidies Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2023
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.3
Toelichting stortingen	In 2024 heeft geen storting in deze reserve plaatsgevonden.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 2.983.000 aan deze reserve onttrokken. Dit betrof een subsidie aan de gemeente Hoorn.
Toelichting stand	De stand van deze reserve is per 31-12-2024 € 0.

	Reserve Subsidie OV-fonds
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.

Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.4
Toelichting stortingen	N.v.t.
Toelichting onttrekkingen	Voor werkzaamheden voor de ontwikkeling van de Poort van Hoorn is in 2024 een bedrag van € 0,4 miljoen onttrokken
Toelichting stand	De stand van de reserve bij het opmaken van de jaarrekening wordt gevormd door de meerjarige subsidies van boven € 1,5 miljoen, die volgens de regels voor het verantwoorden va de subsidies niet in een boekjaar mogen worden verantwoord. Bij deze reserve gaat het om de subsidie voor de Poort van Hoorn die in 2021 is verleend. Eindstand in 2024 bedraagt € 5 miljoen.

	Reserve Woningbouw
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel door versnelling van de woningbouw en binnenstedelijk bouwen bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.2
Toelichting stortingen	Dit betreft een storting m.b.t. aanjaagteam van € 1,2 miljoen en een bedrag van € 79 miljoen overheveling vanuit het coalitieakkoord i.v.m. Woningbouw.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking van € 3,2 miljoen is op basis van de invulling van de taakstelling uit het coalitieakkoord en een onttrekking van € 0,1 miljoen voorinzet capaciteit en € 0,17 miljoen uitvoeringsregeling versnelling woningbouw.
Toelichting stand	De eindstand bedraagt per 31 december 2024 € 81 miljoen.

	Reserve Verleende subsidies woningbouw
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.2
Toelichting stortingen	Niet van toepassing
Toelichting onttrekkingen	Deze onttrekking bestaat uit € 1,2 miljoen Bloemendalerpolder-Weesp, een intrekking van € 1,0 miljoen gemeente Ouder-Amstel en € 0,55 miljoen knooppunt Kogerveld, Zaanstad
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen (€ 3 miljoen) zullen worden ingezet voor subsidieverlening.

	Reserve Woonbeleid
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om door middel van afstemming en regionale programmering bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	3.2
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	De totale onttrekkingen bedragen € 1,8 miljoen. Dit bestaat uit de begrote vrijval van € 1,23 miljoen a.g.v. invulling taakstelling Coalitieakkoord en € 0,59 miljoen aan onttrekkingen t.b.v. exploitatielasten (uitvoering woonakkoord en opdracht woonvisie
Toelichting stand	In het nieuwe coalitieakkoord is er budget beschikbaar gesteld voor Wonen. Dit budget is in de reserve Woningbouw terecht gekomen. Er zal daarom geen gebruik meer worden gemaakt van de reserve Woonbeleid en kan derhalve vrijvallen.

	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen
Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale vaarwegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	Reguliere storting € 13,2 miljoen conform begroting.
Toelichting onttrekkingen	Overheveling van € 5,1 miljoen naar reserve Groot Onderhoud wegen conform begroting en overheveling van € 233.000 naar de reserve Stelling van Amsterdam/Werelderfgoed. Onttrekking wegens vrijval van € 1,8 miljoen. Daarnaast de onttrekking van € 7,1 miljoen voor het uitgevoerde variabel onderhoud.
Toelichting stand	Stand van € 6,4 miljoen per 31-12-2024 is toereikend voor de verwachte toekomstige bestedingen.

	Reserve Groot Onderhoud Wegen
Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale wegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	Reguliere storting € 17,6 miljoen conform begroting, daarnaast conform begroting een overheveling uit de reserve Groot Onderhoud Vaarwegen van € 5,1 miljoen.
Toelichting onttrekkingen	Onttrekking wegens vrijval van € 1,4 miljoen, daarnaast de onttrekking van € 30,7 miljoen ten behoeve van het uitvoering van variabel onderhoud aan de provinciale weginfrastructuur.
Toelichting stand	Stand van € 20 miljoen per 31-12-2024 is toereikend voor de verwachte toekomstige bestedingen aan variabel onderhoud.

	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve heeft als doel uitgaven te dekken voor innovatieve projecten op het gebied van Mobiliteit, zoals Smart Mobility, Beter Benutten, Intelligente kruispunten, I-Centrales en SolaRoad.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 1,56 miljoen uitgegeven aan projecten Smart Mobility. Voor het overige (€ 94.000) zijn uitgaven gedaan voor duurzaamheid en circulaire provinciale infrastructuur. Vanwege aanleg van LED-verlichting is € 182.000 overgeheveld naar de kapitaallastenreserve.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 bedraagt € 10,6 miljoen. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige uitgaven aan de innovatieve projecten Mobiliteit als Smart Mobility, Solaroad en circulaire provinciale infrastructuur.

	Reserve Mobiliteitsbeleid
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de voorbereiding van het opstellen en uitvoeren van beleid. In het jaarlijkse door PS vast te stellen programma Mobiliteit maken we dit inzichtelijk. Het gaat hierbij om activiteiten voor onder andere fiets, het goederenvervoer, duurzame respectievelijk slimme mobiliteit, waaronder ook verkeersmanagementbeleid, het openbaar vervoer, verkeersveiligheid, en mobility-as-a-service en de samenwerkingsverbanden met Regio en Rijk.

Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.1
Toelichting stortingen	Er is conform begroting € 255.000 gestort. Hiervan is € 205.000 overgeheveld uit andere reserve naar deze reserve in 2024.
Toelichting onttrekkingen	Voor de projecten 'bouwen aan bereikbaarheid slim & duurzaam', verkeersveiligheid en actieve mobiliteit en meerdere kleinere projecten is in 2024 € 1.564.000 onttrokken uit deze reserve.
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve gaat ingezet worden voor verkeersveiligheid, voorlichting en actieve mobiliteit. Eindstand 2024 bedraagt € 1,8 miljoen.

	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor het aanleggen en verbeteren infrastructuur en ter dekking van uitgaven met betrekking tot het jaarlijks door PS vastgestelde 4 jarig programma Mobiliteit of separate krediet besluiten.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	Conform begroting is € 19,6 miljoen in deze reserve gestort.
Toelichting onttrekkingen	Er is een onttrekking van € 1,6 miljoen en een overheveling van € 1,6 miljoen naar de reserve kapitaallasteng edaan die betrekking hebbend op de netto investeringen van enkele werken, met name een paar grote projecten waaronder investeringsprojecten HOV-03. Daarnaast is er een vrijval van Met nam € 0,6 mln.Het gaat om de projecten investeringsprojecten HOV-03 't Gooi Huizen-Hilversum
Toelichting stand	Uit het resterende saldo van deze reserve worden onder andere de volgende infrastructurele projecten gedekt: Haven Boekelermeer, ondertunneling Broek en Waterland, AVANT, HOV projecten en aanpassingen van N-wegen. Eind stand 2024 bedraagt € 104,3 miljoen.

	Reserve Openbaar Vervoer Projecten
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserveren van provinciale middelen voor de uitvoering van Visie Openbaar Vervoer 2020 (Visie Openbaar Vervoer 2020, vastgesteld door PS op 6 februari 2012, punt 9 bij voordracht 03). Egalisatie van nog niet bestede middelen voor infrastructuur, aanleg en constructie.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.Kaderbrief 2012, vastgesteld door PS op 27 juni 2011, punt 8 bij voordracht 50.
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.2
Toelichting stortingen	Conform begroting is € 67.000 gestort in de Reserve Openbaar Vervoer Projecten. daarnaast zijn door de motie KRUL en motie Bikker extra stortingen in de reserve. Hierdoor komt de totale storting in 2024 op €12,6 miljoen .
Toelichting onttrekkingen	Voor de lasten van een aantal kleinere projecten is € 10,5 miljoen onttrokken aan deze reserve in 2024.
Toelichting stand	Het restant van de reserve wordt met name ingezet voor de vervanging van buurtbussen en om uitgestelde projecten te kunnen realiseren. Stand eind 2024 bedraagt € 19,3 miljoen

	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de uitvoering van Mobiliteitsbeleid waarmee de Provincie andere wegbeheerders (gemeenten en waterschappen) en organisaties (bv. op gebied verkeersveiligheid) in staat stelt om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Onder dit doel valt de subsidieregeling kleine infrastructuur en gedragsbeïnvloeding, evenals de subsidieregeling voor fietsvoorzieningen en doorstroming openbaar vervoer. Verder valt hieronder de jaarlijkse storting die we ten behoeve van de verbetering van het openbaar vervoer in de ov terminal in de Zuidas en de stortingen die we voor de OLV Greenport doen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.1
Toelichting stortingen	In 2024 is € 14,5 miljoen in de reserve gestort. Hiervan is € 4 miljoen overgeheveld uit de coalitieakkoord reserve. De stortingen zijn gelijk aan de jaarlijks in de begroting opgenomen stortingen
Toelichting onttrekkingen	Totaal aan onttrekkingen voor 2024 is € 21 miljoen. Hiervan is € 15,6 miljoen onttrokken voor diverse bestedingen en enkele administratieve correcties en € 5,4 miljoen overgeheveld naar de reserve verleende subsidies en 25K vrijgevallen. De overige onttrekkingen bestaan uit diverse projecten die in 2024 zijn uitgevoerd voor uitvoeringsregelingen in het kader van kleine infrastructurele werken.
Toelichting stand	Er staat nog een aantal projecten op stapel om uit deze reserve gedekt te worden. Onder andere voor de Bennebroekerweg, de A9 bij Heiloo en meerdere kleinere projecten. Stand eind 2024 is € 71,5 miljoen.

	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de juridische verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	Beschikbaar
Beleidsdoel	4.1
Toelichting stortingen	Door overheveling is € 5,2 miljoen in deze reserve gestort.
Toelichting onttrekkingen	Door een administratieve correcties is de totale onttrekking € 4,7 miljoen.
Toelichting stand	Uit het resterende saldo van deze reserve worden onder andere de infrastructurele projecten gedekt en eindstand van de reserve bedraagt €4,6 miljoen in 2024

	Reserve Cofinanciering Waddenzee
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Provinciale cofinanciering realiseren van projecten in het kader van het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 en Waddenfonds.
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.3
Toelichting stortingen	Conform de begroting is er in 2024 € 832.000 gestort in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen van in totaal € 2 miljoen hadden o.a. betrekking op: • € 193.000 uitvoeringsregeling cofinanciering Waddenfonds; • € 523.000 subsidies Buiten UVR; • € 320.000 Aan proceskosten voor met name het IKW (Investeringskader Waddengebied); • € 122.000 capaciteitskosten ten behoeve van inhuur. Hiernaast is er een bedrag van € 925.000 overgeheveld naar de reserve Verleende subsidies Cofinanciering Waddenzee voor het project “Waddenbaai fase 1”.
Toelichting stand	De stand eind 2024 is € 4,8 miljoen. Dit is bedoeld voor de provinciale cofinanciering Waddenfondsprojecten en het Investeringskader Waddengebied.

	Reserve Europese projecten landbouwsubsidies

Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Cofinanciering en uitvoeringskosten Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO-POP3) en Europees Fonds Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). De programma's POP3 en EFMZV zijn gereed. Naast dat de middelen uit de reserve worden ingezet voor realiseren van provinciaal beleid voor met name landbouw en visserij, zijn ze ook bestemd voor de uitvoeringskosten van RVO die de functie vervult van beheersautoriteit en betaalorgaan om de Europese bijdrage aan de subsidie EU-conform uit te voeren.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.6
Toelichting stortingen	In 2024 is conform begroting een bedrag van € 1,2 miljoen in de reserve gestort.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 0,37 miljoen onttrokken voor de provinciale cofinanciering van regelingen uit het POP3 programma. In 2024 zijn de eerste subsidies verleend uit het NSP (Nationaal Strategisch Plan), het vervolgprogramma binnen het GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid). RVO voert alle subsidieregelingen uit voor de provincies. In 2024 beliepen de uitvoeringskosten van RVO € 1,3 miljoen. Dit kwam vooral door het inregelen van nieuwe subsidieregelingen binnen het NSP, een late factuur voor 2023 en hogere automatiseringskosten. De onttrekkingen zijn gecorrigeerd voor het bedrag aan openstaande verplichtingen dat RVO meldt (-€ 998.000), een foutief geboekt bedrag uit 2021 (-€ 237.000) en een meevaller op de kosten 2023 (-€ 209.000).
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2024 is voldoende om de komende jaren aan de verplichtingen te voldoen.

	Reserve Groen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel: · het realiseren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), inclusief de daarvoor benodigde natuurverbindingen, · het uitvoeren van natuurcompensatieprojecten, · het uitvoeren van Natura2000 Herstelmaatregelen, · het uitvoeren van maatregelen in het kader van het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering en · het realiseren van recreatieve verbindingen. De uitvoering wordt geprogrammeerd in het jaarlijks door PS vast te stellen geactualiseerde Programma Natuurnetwerk (PNN), dat mogelijk per begrotingsjaar 2024 wordt geïntegreerd in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). De Reserve Groen is niet bedoeld voor het financieren van het beheer van groengebieden.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	De reserve Groen wordt jaarlijks gevoed door Rijksmiddelen voor natuur die, conform afspraken in het Natuurakkoord (2011) en het Natuurpact (2013), via het provinciefonds aan ons worden overgemaakt. Daarnaast zijn er opbrengsten uit verkoop van Strategische Gronden Groen (SGG) ook wel genoemd BBL&PASO gronden. Deze worden ontvangen via Programma 7, Overzicht Algemene middelen en organisatie, en worden van daaruit in de reserve Groen gestort. Totaal is er in 2024 een bedrag van € 15,9 miljoen in de reserve gestort. Enkele stortingen in de reserve Groen op een rij: • € 8,8 miljoen Rijksmiddelen; • € 3 miljoen extra bijdrage realisatie NNN uit KB 2019; • € 217.000 opbrengsten uit grondverkopen van SGG gronden; • Vanuit de reserve Groene Uitweg is er € 1,5 miljoen overgeheveld naar de reserve Groen voor 2 Faunapassages.

Toelichting onttrekkingen	De uitgaven uit de reserve Groen van totaal € 34,9 miljoen hebben o.a. betrekking gehad op: • € 8,6 miljoen voor Subsidies (zowel Uitvoeringsregelingen als subsidies buiten UVR); • € 2,1 miljoen voor diverse uitvoeringsprojecten; • € 2 miljoen voor de oude regeling SKNL-functiewijziging; • € 2,9 miljoen capaciteitskosten; • € 338.000 voor kosten met betrekking tot grondaankopen NNN; • € 1 miljoen voor Masterplan Biodiversiteit; • € 221.000 voor KRW projecten; • € 1,3 miljoen proceskosten. Hiernaast is er € 12,1 miljoen overgeheveld naar de reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen en € 4 miljoen naar de reserve OVP.
Toelichting stand	Er wordt jaarlijks een PNN (Programma Natuurnetwerk) opgesteld met daarin een nadere analyse van de doelen en de voortgang van de projecten om deze te bereiken. Het eindsaldo per 31-12-2024 bedraagt € 95,7 miljoen.

	Reserve Groene Uitweg
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het uitvoeren van het programma De Groene Uitweg. Dit programma heeft tot doel om de landschappelijke kwaliteiten van de Vechtstreek te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Het programma maakt onderdeel uit van het pakket van Groen Blauwe investeringen die zijn gekoppeld aan de uitvoering van het Stroomlijnalternatief Schiphol Amsterdam Almere (SAA). Diverse projecten vallen onder de zes thema's, zoals beschreven in de Noordvleugelbrief uit 2006. De thema's zijn: Natuurboulevard / Waterberging Horstermeer / Recreatieve vaarverbindingen / Fietspaden en -bruggen / Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie / Behoud weidelandschap.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	Omdat minder aanlegplaatsen in de trekvaart bij Muiden gerealiseerd kunnen worden, vloeit € 44.000 terug in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 1.496.000 overgeheveld naar de reserve Groen. Dat betreft € 270.000 voor de faunapassage A1 en € 1.226.000 voor de faunapassage Maxisweg, zoals besloten bij de EBW 2024. Voor realisatie van diverse projecten is € 264.000 onttrokken aan de reserve.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 bedraagt € 7,9 miljoen. Deze middelen worden ingezet voor de uitvoering van het programma de Groene Uitweg.

	Reserve Laag Holland
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het dekken van de kosten voor de provinciale doelen binnen het integrale gebiedsprogramma Laag Holland waarin onder provinciale regie en in samenwerking met alle relevante partners wordt gewerkt aan de integrale opgaven voor natuur, landbouw, water, bodemdaling, klimaat, recreatie en landschap en aan de daarbij behorende projecten.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Totaal is in 2024 € 253.000 onttrokken aan de reserve. Dit betrof een subsidie buiten UVR (€ 64.000) en proceskosten.
Toelichting stand	De stand eind 2024 is € 535.000. Dit is toereikend om de plannen in de resterende looptijd te realiseren.

	Reserve Landschap
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Investeren in groene ruimte voor rust en ontspanning in onze dichtbevolkte provincie.
Instellingsbesluit	Begroting 2020

Bestedingsplan	Bij de Jaarrekening 2024 zal deze reserve opgeheven worden.
Beleidsdoel	5.3
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Uit deze reserve is er € 3,6 miljoen vrijgevallen i.v.m. het besluit uit de Kaderbrief 2025 m.b.t. het Invullen van de taakstelling uit het Coalitieakkoord 2023. Door lager vastgestelde subsidies uit voorgaande jaren is er € 44.000 teruggevloeid in deze reserve.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2024 bedraagt €184.000 dat i.v.m. het opheffen van deze reserve zal terugvloeien in de algemene reserve.

	Reserve Oostelijke Vechtplassen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel de toekomstige uitgaven voortvloeiend uit het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen te kunnen dekken. In december 2017 wordt het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen getekend. Hierin participeren naast Provincie Noord-Holland ook andere overheden, ondernemers, watersportverbond, bewonersverenigingen, recreantenverenigingen en natuur- en milieuorganisaties. Het gebiedsakkoord geeft invulling aan verschillende beleidsopgaven: Natuur (Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000), Waterkwaliteitsverbetering (Kaderrichtlijn Water (KRW)), Visie Waterrecreatie en Recreatieve verbindingen.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	In 2024 is € 4,1 miljoen in de reserve OVP gestort. Dit bestaat voornamelijk uit een overheveling vanuit de reserve Groen. Hiermee worden de middelen die vanuit de reserve Groen toegezegd zijn voor het Gebiedsprogramma OVP overgeboekt naar de reserve OVP.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen van totaal € 1,65 miljoen hebben voornamelijk betrekking gehad op baggerwerkzaamheden.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2024 is € 19,66 miljoen. Het programma Oostelijke Vechtplassen (OVP) is in 2018 gestart met de uitvoering. De planning is om de projecten uit het Gebiedsakkoord af te ronden in 2027. De voortgang en planning van de projecten worden jaarlijks opgenomen in het PNN.

	Reserve PPLG
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het doel van de reserve is het doorontwikkelen van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) en het opstarten van de uitvoering. De nieuwe coalitie heeft € 35 miljoen beschikbaar gesteld om te voorkomen dat de voortgang wordt vertraagd of beperkt door externe of financiële factoren. De reserve kan worden ingezet voor extra capaciteit, voor voorfinanciering van maatregelen waarvoor Rijksmiddelen worden verwacht, om in cofinancieringsconstructies te kunnen deelnemen en voor andere incidentele initiatieven. Voor deze bestemmingsreserve zijn kaders vastgesteld waar binnen bestedingsvoorstellen door GS kunnen worden goedgekeurd. Overige bestedingen worden ter goedkeuring aan PS voorgelegd.
Instellingsbesluit	Eerste begrotingswijziging 2024
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.5
Toelichting stortingen	In 2024 is € 10,9 miljoen in deze reserve gestort. Dit was een overheveling uit de Reserve Coalitieakkoord die pas kon plaatsvinden na de instelling van de reserve bij de EBW 2024.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 409.000 onttrokken aan de reserve PPLG. De helft betrof capaciteitskosten en de helft proceskosten, onder meer bijdragen aan gebiedspartners. Door de onzekerheid rond het Rijksbeleid en het Transitiefonds is in 2024 terughoudend omgegaan met de eigen middelen. In 2024 waren bestedingen begroot voor capaciteit. Halverwege het jaar kwam voor capaciteitskosten toch nog een specifieke uitkering van het Rijk beschikbaar, waardoor nog slechts € 0,2 miljoen ten laste van de reserve kwam. Voor voorfinanciering was de reserve niet meer nodig nadat de beschikking van de koplopersmiddelen ontvangen was.

Toelichting stand	De stand van de reserve PPLG bedraagt per 31-12-2024 € 10,5 miljoen. In 2025 wordt vanuit de reserve Coalitieakkoord nog eens € 4,9 miljoen overgeheveld. Dit betekent dat nog € 19,2 miljoen moet worden overgeheveld om de € 35 miljoen uit het Coalitieakkoord te bereiken. Voorwaarde voor overhevelingen uit de reserve Coalitieakkoord is een bestedingsplan. Het bestedingsplan voor 2025 is verwerkt in de Begroting 2025. Dit betreft € 2 miljoen voor voorfinanciering (geld dat terugkomt in de reserve) en € 2 miljoen voor het verschil tussen de werkelijke lasten van de koplopersprojecten en het SPUK-plafond. Het bestedingsplan voor de resterende middelen is begin 2025 verschenen in de vorm van de Korte Termijn Agenda Landelijk gebied 2025-2027 (KTA). De KTA bevat een tiental projecten en plannen die optellen tot € 32,6 miljoen. Na vaststelling van de KTA liggen er bestedingsplannen voor de volledige € 35 miljoen.

	Reserve Subsidies Groene Uitweg
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2023
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Vanwege het wegvallen van een deel van de subsidie voor Buitenplaats Trompenburgh een terugstorting van € 295.000 in de subsidiereserve.
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2024 is ter dekking van verstrekte subsidies Buitenplaats Trompenburg en Entree Muiden West.

	Reserve verleende cofinanciering Waddenzee
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de juridische verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2022
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.3
Toelichting stortingen	In 2024 is er een aanvullende subsidie verstrekt voor het project “Waddenbaai fase 1”, omdat daar de BBV regels van meer dan € 1,5 miljoen van toepassing zijn is het bedrag van € 925.000 in deze reserve gestort.
Toelichting onttrekkingen	Bij de aanvullende subsidie voor het project Waddenbaai fase 1 is tegelijkertijd ook het uitgavenpatroon over de afgelopen en toekomstige jaren aangepast waardoor er in 2024 een negatieve onttrekking van € 340.000 geboekt is.
Toelichting stand	De stand per 31 december 2024 is € 7,5 miljoen. Dit is voor de subsidie Waddenbaai fase I.

	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	Geen
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2024 € 4,3 miljoen onttrokken voor de in deze reserve opgenomen subsidies die in 2022 uit de UVR Natuurherstelmaatregelen 2022 beschikt zijn.
Toelichting stand	De stand per 31 december 2024 is € 12,9 miljoen. Dit is bestemt voor de resterende uitbetalingen van de in deze reserve opgenomen subsidies.

	Reserve Waterrecreatie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van een visie op waterrecreatie en via cofinanciering middelen ter beschikking te stellen voor initiatieven die bijdragen aan de bevordering van waterrecreatie, rekening houdend met ruimtelijk beleid.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.4
Toelichting stortingen	Conform de Begroting is er € 1,6 miljoen gestort in de reserve Waterrecreatie
Toelichting onttrekkingen	Er is vanuit de reserve totaal ca. € 1,4 miljoen uitgegeven aan waterrecreatie. De middelen zijn met name besteed aan de diverse Uitvoeringsregelingen, totaal een bedrag van € 778.000. Hiernaast is er € 580.000 uitgegeven ter voorbereiding op de SAIL 2025. De rest van de uitgaven hadden betrekking op proceskosten. Hiernaast is er € 1,3 miljoen vrijgevallen i.v.m. het besluit uit de Kaderbrief 2025 m.b.t. het Invullen van de taakstelling uit het Coalitieakkoord 2023.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2024 bedraagt € 2,2 miljoen. Besteding hiervan zal o.a. via het Uitvoeringsprogramma waterrecreatie 2021 – 2025 plaatsvinden.

	Reserve Circulaire Economie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel uitvoering te geven aan de Uitvoeringsagenda Circulaire Economie, zoals vastgesteld in 2017, voor het uitvoeringsjaar 2019. De Uitvoeringsagenda geeft concrete invulling aan de Ontwikkelagenda circulaire economie “We maken het rond” uit 2017.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.1
Toelichting stortingen	In 2024 is € 1.180.000,- in de reserve Circulaire Economie gestort
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2024 een totaal van € 547.000 onttrokken uit de Reserve Circulaire Economie. Aan de hand van de actieagenda Circulaire Economie is een kasraming opgenomen en een vrijval van € 880.000.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2024 is € 861.000;

	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bij de Laatste begrotingswijziging 2010 is besloten om de bestemmingsreserve ‘Herstructurering Bedrijventerreinen’ opnieuw in te stellen. Dit in verband met het convenant bedrijventerreinen 2010–2020 en de decentralisatie hiervoor van de zogenaamde TOPPER-middelen. Het Rijk heeft de middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het Provinciaal Herstructureringsprogramma.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2010
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.1
Toelichting stortingen	nvt
Toelichting onttrekkingen	Er is in totaal € 3,1 miljoen, waarvan € 2,1 miljoen een vrijval en een bedrag van € 975.000 onttrokken uit de reserve Herstructurering bedrijventerreinen. Dit geld is uitgegeven aan: • HIRB plus • HIRB+ toekomstbest. werklocaties • HIRB+ toekomstbest. winkelgebieden • HIRB+ toekomstbest. werklocaties • Overige kleinere subsidies
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2024 bedraagt € 43.000. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige uitgaven aan de HIRB regelingen.

	Reserve MKB innovatie-instrumenten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel financiële dekking te bieden aan de MKB innovatie-instrumenten.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.1
Toelichting stortingen	In 2024 is er € 4,9 miljoen gestort in de Reserve MKB, € 4,9 miljoen voor de MIT-Regelingen
Toelichting onttrekkingen	Er is in totaal € 3,2 miljoen onttrokken uit de Reserve MKB. Dit geld is besteed aan: • MIT 2022 R&D projecten • MIT Haalbaarheidsprojecten 2023 • PIM opdrachten • GO-NH opdrachten • European digital innovation hub • Innnovatiefonds PNH beheerskosten • MIT Haalbaarheidsprojecten 2022 • MIT 2018 Haalbaarheidsonderzoek • Lagere vaststelling subsidies MIT voorgaande jaren • Capaciteit
Toelichting stand	Per 31-12-2024 is de reserve nog € 14,8 miljoen beschikbaar. Een deel hiervan zal worden ingezet voor de MIT-regelingen 2024 en de uitvoeringskosten van de MIT regelingen.

	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	a. verstrekken van onderhouds- en restauratiesubsidies ten behoeve van provinciale monumenten; b. verstrekken van een onderhoudssubsidie voor molens in Noord-Holland.
Instellingsbesluit	Instellingsbesluit van het fonds stamt van voor 1989.
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.2
Toelichting stortingen	In 2024 is er € 3,8 miljoen gestort in de Reserve Monumenten. Dit was ten behoeve van de UVR Rijksmiddelen monumentenzorg
Toelichting onttrekkingen	Er is totaal in 2024 €10,4 miljoen onttrokken aan de reserve Monumenten. Dit geld is besteed aan: • UVR Restauratie Rijksmonumenten (€9,3 miljoen) • UVR Provinciale monumenten (€0,1 miljoen) • UVR Restauratie provinciale monumenten (€0,4 miljoen) • UVR Molens (€0,5 miljoen) • UVR Energiescans & onderzoek herbestemming erfgoed (€0,1 miljoen)
Toelichting stand	Per 31-12-2024 is in de reserve nog € 2,3 miljoen beschikbaar dit geld zal worden ingezet voor programma behoud en herbestemming monumenten.

	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserve voor versterken van de rol van havencomplexen in de Noord-Hollandse economie.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.1
Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	De totale onttrekking bedraagt € 1,9 miljoen, dit geld is uitgegeven aan jacht/museumhaven.
Toelichting stand	In 2024 is de eind stand van de reserve Ontwikkeling Havencomplexen uitgekomen op: €12,8 miljoen.

	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het behoud van de Outstanding Universal Value (OUV) van het UNESCO werelderfgoed Stelling van Amsterdam, het uitdragen en breed bekend maken van deze waarde en de restauratie in combinatie met herontwikkeling van forten en andere geschikte gebouwen langs de Stelling.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.2
Toelichting stortingen	De verantwoorde storting betreft de overheveling uit Reserve GOV ten behoeve van Damsluizencomplex Ringvaart (€0,233 miljoen)
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen in 2024 bedroegen €2,3 miljoen, en bestonden uit: • BUV Gemeente Weesp, Schanzen (€0,5 miljoen) • BUV Gemeente GM, Muiden Vestingwallen (€0,6 miljoen) • BUV RS Spaarnwoude, liniedijk Spaarndam (€0,6 miljoen) • UVR Stichting uiteraard Uitermeer (€0,1 miljoen) • Damsluizen Haarlemmerringvaart (€0,4 miljoen) • overige kleine opdrachten (€0,1 miljoen)
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2024 is € 4,3 miljoen. De reserve is bestemd voor het uitvoeren van de uitvoeringsagenda 2025.

	Reserve Subsidie Stelling van Amsterdam / NHW Werelderfgoed
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Tweede begrotingswijziging 2023
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.2
Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2024 € 0,885 miljoen onttrokken, dit geld is besteed aan subsidie vesting Muiden.
Toelichting stand	De reserve (€ 2,1 miljoen) is bestemd voor het uitvoeren van de uitvoeringsagenda 2025.

	Reserve verleende subsidies beleidsdoel bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit beleidsdoel.
Instellingsbesluit	
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	6.3
Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2024 €10,16 miljoen verstrekt als subsidie.
Toelichting stand	De reserve (€12,7 miljoen) is bepaald door het totale bedrag aan verleende subsidies binnen het beleidsdoel minus reeds genomen lasten voor deze subsidies.

	Reserve Bedrijfsvoering
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve is bestemd voor het egaliseren van de bedrijfsvoeringskosten en strategische ICT-investeringen (Impulsbudget).
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	7.2

Toelichting stortingen	Naast de begrote storting van € 1.420.000 heeft een extra storting plaatsgevonden van € 3.706.133 in verband met niet-bestede middelen voor materiële overhead en materiele capaciteitskosten in 2024.
Toelichting onttrekkingen	Uit de reserve betalen we onder andere de kosten van aanschaf van laptops, I-pads, smartphones en beeldschermen. In 2024 is een deel van de in gebruik zijnde apparaten vervangen (€ 223.000). Voor de I-projecten zijn in de begroting structurele middelen gereserveerd. Wanneer de kosten in een jaar hoger zijn dan de structureel begrote middelen, wordt het meerdere aan kosten onttrokken uit de reserve. In 2024 ging het om een bedrag van € 3,29 miljoen. Doordat het pand aan het Houtplein inmiddels meer dan 10 jaar in gebruik is, is het nodig om een deel van de installaties en de inrichting te vervangen. Hiervoor is in het structurele budget van de materiële overhead geen ruimte. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de reserve bedrijfsvoering. Aan dergelijke huisvestingsprojecten is in 2024 € 1,29 miljoen besteed. In verband met het thuiswerken zijn aan de medewerkers passende faciliteiten geboden. Hiervoor was budget gereserveerd in de reserve bedrijfsvoering. In 2024 bedroegen de kosten € 49.000.
Toelichting stand	De reserve is bedoeld als egalisatiereserve. Binnen de stand van € 13,1 miljoen is voor projecten in het I-domein € 6,5 miljoen gereserveerd. Voor de vervanging van laptops, I-pads, smartphones en beeldschermen is € 1,3 miljoen gereserveerd. Voor huisvestingsprojecten (onder andere voor vervanging van de brandinstallatie en voor vervanging van meubilair) is € 4,2 miljoen beschikbaar. Voor aanschaf van thuiswerkhulpmiddelen is nog € 0,5 miljoen gereserveerd. Tenslotte is € 0,6 miljoen beschikbaar voor overige bedrijfsvoeringsrisico's, zoals het eigen risicodragerschap voor de WIA.

	Reserve Coalitieakkoord
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het doel van de reserve coalitieakkoord is het realiseren van de ambities uit het coalitieakkoord. Wanneer in het akkoord incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld voor een specifieke ambitie worden deze in de reserve coalitieakkoord gereserveerd voor deze ambitie. Wanneer voor de ambitie een uitvoeringsgereed plan is vastgesteld worden de incidentele middelen overgeheveld naar de inhoudelijke bestemmingsreserve waar vanuit de daadwerkelijke bestedingen plaatsvinden.
Instellingsbesluit	Begroting 2024
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	7.1
Toelichting stortingen	De stortingen bestaan uit een bedrag van € 14.055.000 uit de winstbestemming 2023. Daarnaast is vanuit de taakstelling op de reserves € 39.994.000 gestort. Bij het Coalitieakkoord zijn middelen vrijgespeeld met een waarde van € 67.868.000 die gestort zijn in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	Er wordt voor een bedrag van € 93.820.000 overgeheveld naar: reserve Mobiliteit ad € 4 miljoen, reserve PPLG ad € 10,9 miljoen en de reserve Woningbouw ad € 78,92 miljoen.
Toelichting stand	De eindstand van de reserve bedraagt € 27.517.000

	Reserve Huisvesting
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve is bestemd voor het dekken van de kapitaallasten die volgen uit de recente investeringen in de huisvesting van de provincie.
Instellingsbesluit	Lentenota 2009, vastgesteld door PS op 22 juni 2009, punt 10
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	7.2
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	Jaarlijks wordt een gelijk bedrag van € 762.273 onttrokken aan de reserve. Deze onttrekking fungeert als gedeeltelijke dekking van de extra afschrijvingskosten die ontstonden door de verbouwing van het kantoorpand Houtplein 33 in Haarlem.
Toelichting stand	De stand van de reserve bedraagt eind 2024 € 10,7 miljoen. In de komende 14 jaar zal nog telkens een bedrag € 762.273 worden onttrokken als gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten van de verbouwing van het pand Houtplein 33. Daarmee is de reserve over 14 jaar volledig besteed.

	Reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het reserveren van middelen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen, die ontstaat doordat de gronden een hogere economische waarde hebben wanneer de provincie deze aankoopt dan wanneer de provincie deze verkoopt tegen de natuurwaarde. Door de instelling van deze reserve wordt dit soort verliezen gedekt, zodat de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers krijgt in de toekomst.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	7.1
Toelichting stortingen	De stortingen bestaan uit de overheveling van een bedrag van € 12 miljoen uit de Reserve Groen.
Toelichting onttrekkingen	n.v.t.
Toelichting stand	In deze reserve worden middelen opgenomen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen. Er is geld voor afwaardering nodig omdat de gronden een hogere economische waarde hebben bij aankoop van de provincie dan als de provincie deze gronden weer verkoopt tegen natuurwaarde. Daarom vindt er in het jaar na aankoop van de gronden een storting plaats uit de desbetreffende reserves waarvoor de gronden zijn aangekocht. Door de waarde in de reserve waardevermindering grondaankopen Groen krijgt de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers bij verkoop in de toekomst. Stand per 31-12-2024 is € 30,1 miljoen.

	Reserve Kapitaallasten Wegen
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de provinciale infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Begroting 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	De storting in de reserve was € 420.000 voor de dekking van de kapitaallasten van de aanleg fietsverbinding Haarlem-Bloemendaal N208 en de uitritten N250.
Toelichting onttrekkingen	Er is € 1,2 miljoen onttrokken ter dekking van kapitaallasten van bestaande investeringen in weginfrastructuur.
Toelichting stand	Per 31-12-2024 is er in de reserve nog € 30,5 miljoen beschikbaar voor de dekking kapitaallasten van Verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI.

	Reserve Kapitaallasten OV
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de provinciale infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	In 2024 is € 1.225.000 gestort in de reserve ter dekking van kapitaallasten van provinciale OV-infrastructuur. Dat betreft voor € 1,1 miljoen HOV Beverwijk en voor € 125.000 HOV 't Gooi.
Toelichting onttrekkingen	Ter dekking van de afschrijvingen is in 2024 € 68.000 onttrokken aan de reserve.
Toelichting stand	Per 31-12-2024 is er in de reserve € 86,3 miljoen beschikbaar voor de dekking van kapitaallasten van gerealiseerde investeringen in het Openbaar Vervoer.

	Reserve Kapitaallasten Groen
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Groen binnen programma Groen te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van betreffende reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan de reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Groen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	5.1
Toelichting stortingen	In 2024 is € 156.000 gestort in de reserve kapitaallasten Groen vanwege de realisatie van faunapassages in de N201.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 62.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten.
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is gebaseerd op de werkelijke investeringsuitgaven die geactiveerd zijn met als dekkingsbron de reserve kapitaallasten groen. Verminderd met de reeds onttrokken kapitaallasten. Stand per 31-12-2024 bedraagt € 3,9 miljoen.

	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de provinciale infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Tweede Begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Beleidsdoel	4.4
Toelichting stortingen	Overheveling van € 182.000 vanuit de reserve Innovatieve projecten Mobiliteit t.b.v. dekking van kapitaallasten vanwege aanleg van LED-verlichting. Vanwege aanleg van LED-verlichting is € 182.000 overgeheveld naar de kapitaallastenreserve.
Toelichting onttrekkingen	Onttrekking van € 674.000 ter dekking van de kapitaallasten van gerealiseerde innovatieve mobiliteitsprojecten.
Toelichting stand	Stand per 31-12-2024 van € 6,2 miljoen is ter dekking van de kapitaallasten van innovatieve mobiliteitsprojecten.

Voorzieningen

Staat van het verloop van voorzieningen (artikel 55 BBV)

Naam van de voorziening	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekkingen		Boekwaarde 31-12-2024
			Bestedingen	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
Voorzieningen					
Voorziening Financiële Risico's	4.645	-	1.420	550	2.675
Voorziening Pensioenen leden GS	8.856	1.978	580	-	10.254
Voorziening Grondwaterheffing	3.317	-	760	-	2.557
Voorziening Bodembeheertaken	1.479	-	445	-	1.035
Voorziening sanering Parnassia	1.450	-	140	900	410
Voorziening Agriport	5.000	-	-	-	5.000
Voorziening bovenwettelijk verlof	6.205	4.275	2.943	-	7.537
Totaal voorzieningen	**30.952**	**6.253**	**6.288**	**1.450**	**29.467**

Toelichting voorzieningen

	Voorziening Financiële Risico's
Doel	De voorziening dient als buffer voor de opvang van concrete financiële risico's, waarvan de kans groot is dat deze binnen afzienbare tijd daadwerkelijk tot verplichting zullen leiden.
Instellingsbesluit	Najaarsbericht 2005
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering
Looptijd	Ingesteld op: November 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
€ 0	€ 1.970.000	€ 2.675.000

Toelichting stortingen	geen stortingen in 2024
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is een bedrag van € 1.420.000 onttrokken aan de voorziening in verband met betaling van een claim bij het project N243 in verband met gestegen prijzen. Daarnaast is € 550.000 vrijgevallen ook inverband met een claim van de N243. Het totale bedrag van € 1.970.000 was in 2023 toegevoegd aan de voorziening.
Toelichting stand	In deze voorziening zit het risico voor de volgende onderdeel: - Planschade voor de Ronde Hoep Voor het bedrag van het risico van de Ronde Hoep hebben in 2024 geen mutaties plaatsgevonden. - Schadeclaim N243 De provincie is in goed overleg uit de claim gekomen en hierdoor heeft er een vrijval plaatsgevonden van het bedrag dat er in 2023 op de balans opgenomen was.

	Voorziening Pensioenen Leden GS	
Doel	Het zeker stellen van de opgebouwde pensioenrechten van (ex)gedeputeerden.	
Instellingsbesluit	Volgens het BBV (artikel 44) dient een voorziening te worden ingesteld voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is vast te stellen. Daarom is besloten een voorziening in te stellen voor de pensioenen van (oud) leden van GS.	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	1 Bestuur	
Looptijd	Ingesteld op: 1 juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	**Onttrekkingen**	**Stand eind 2024**
€ 1.978.137	€ 580.232	€ 10.253.851
Toelichting stortingen	Jaarlijks wordt door ProAmbt bepaald wat de stand van de voorziening moet zijn. Op basis van de benodigde stand van de voorziening wordt vastgesteld hoeveel er gestort moet worden of vrij kan vallen. In 2024 moest een bedrag van € 1.978.137 worden gestort.	
Toelichting onttrekkingen	Aan ouderdoms- en nabestaandenpensioenen is aan (partners van) oud-GS-leden een bedrag uitbetaald van € 580.232.	
Toelichting stand	Jaarlijks wordt door ProAmbt bepaald wat de stand van de voorziening moet zijn. Op basis van de benodigde stand van de voorziening wordt vastgesteld hoeveel er gestort moet worden of vrij kan vallen.	

	Voorziening Grondwaterheffing	
Doel	Het voorkomen van continue aanpassing van de grondwaterheffing. Bij hogere c.q. lagere ontvangsten dan geraamd, kan dit verschil verrekend worden met de gevormde voorziening.	
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2004 op grond van invoering BBV per 1 januari 2004.	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	5 Natuur en landelijk gebied	
Looptijd	Ingesteld op: Juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	**Onttrekkingen**	**Stand eind 2024**
	€ 760.000	€ 2.557.000
Toelichting stortingen		
Toelichting onttrekkingen	In het jaar 2024 zijn de lasten die te maken hebben met de grondwaterheffing hoger dan de baten. De hogere lasten geven geen aanleiding om het tarief te verhogen. Daarom wordt in 2024 een bedrag van € 760.060 onttrokken aan de voorziening.	
Toelichting stand	De stand van de Voorziening Grondwaterheffing per 31-12-2024 is € 2.556.597,60. Dit bedrag is voldoende om in de toekomst onvoorziene schades en incidentele hogere lasten op te vangen.	

	Voorziening Bodembeheertaken
Doel	Uitvoering van bodembeheertaken. Hiermee geeft de provincie uitvoering aan de afspraken uit het landelijk bodemconvenant 2010-2015 tussen Rijk, gemeente, provincies en waterschappen. Hierna zijn er twee opvolgende convenanten getekend te weten 2014-2020 en het huidig geldende 2021-2030.
Instellingsbesluit	Bodemsaneringstrategie en uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014 (GS dd. 26 januari 2010)
Besluitvorming	
Bestedingsplan	

Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	Ingesteld op: 26 januari 2010 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
	€ 445.000	€ 1.035.000

Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking van €445.000 is gedaan ter dekking van de kosten binnen het project GBG 't Gooi over 2024.
Toelichting stand	De stand van de voorziening per ultimo 2024 bedraagt € 1.035.000 en is bedoeld voor de toekomstige uitgaven voor het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.

	Voorziening Bodemsanering Parnassia
Doel	Uitvoering van bodemsanering van de verontreinigde grond behorend bij het voormalig provinciaal Ziekenhuis (De provincie is verantwoordelijk voor het saneren van deze grond).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2019
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	2 Klimaat en gezonde leefomgeving
Looptijd	Eindigt op: wanneer bodemsanering Parnassia gereed is.

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
	€ 1.040.000	€ 410.000

Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	Voorziening is in 2019 gevormd t.b.v. de Bodemsanering bij voormalig psychiatrisch ziekenhuis. PNH neemt de bodemsanering voor haar rekening. De onttrekkingen zijn de bijdragen die voor 2024 zijn gedaan. Daarnaast is gebleken dat het huidige saldo niet geheel nodig is. Hierdoor heeft er een vrijval van € 0,9 miljoen plaats gevonden.
Toelichting stand	De stand van € 410.000 is toereikend voor de toekomstige verplichtingen voor de bodemsanering Parnassia.

	Voorziening Agriport
Doel	Herinrichten van een kruispunt A7 met de N239. Provincie Noord-Holland ontvangt hiervoor gelden van derden, welke besteed moeten worden voor dit specifieke doel.
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2021. Op basis van het BBV (artikel 44 lid 2) moet een voorziening worden ingesteld voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	4 Bereikbaarheid
Looptijd	Ingesteld op: Juni 2021 Eindigt op: Geen einddatum (bij besteding middelen)

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2024
		€ 5.000.000

Toelichting stortingen	n.v.t.
Toelichting onttrekkingen	n.v.t.
Toelichting stand	De huidige stand is bedoeld voor de kosten van het kruispunt. Dit wordt de komende jaren gerealiseerd.

	Voorziening Bovenwettelijk verlof
Doel	Voorziening is gevormd ter dekking van de toekomstige opname van (gespaard) bovenwettelijk verlof.

Instellingsbesluit	Jaarrekening 2022. Op basis van uitspraken van de commissie BBV, in aanvulling op de Notitie-Arbeidsgerelateerde verplichtingen 2013, moet een voorziening worden gevormd voor bovenwettelijk verlof die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen.	
Besluitvorming		
Bestedingsplan		
Programma	7 Economisch herstel en duurzaamheid	
Looptijd	Ingesteld op: December 2022 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	**Onttrekkingen**	**Stand eind 2024**
€ 4.275.234	€ 2.943.423	€ 7.536.445
Toelichting stortingen	In 2024 is er voor € 4,27 mln aan extra verlof gekocht door de medewerkers binnen de provincie. Dit is volgens de regels van het BBV opgenomen als verplichting in de voorziening.	
Toelichting onttrekkingen	In 2024 is voor € 2,94 miljoen aan bovenwettelijk verlof opgenomen door de medewerkers. Dit is volgens de regels van het BBV als onttrekking uit de voorziening verantwoord.	
Toelichting stand	De voorziening is gevormd op basis van de uitspraak van de commissie BBV (2022) en gebaseerd op de verlofregistratie voor bovenwettelijk verlof. Het bedrag in de voorziening is het saldo verlof per 31 december.	

Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer

x € 1.000	Oorspronkelijk bedrag	Rente-percentage	Boekwaarde per 1 januari 2024	Opname in 2024	Aflossing in 2024	Aflossings-verplichting 2025	Boekwaarde per 31 december 2024	Rente 2024
1-BNG	70.000	3,485%	0	70.000	0	70.000	70.000	2.453
2-BNG	90.000	3,164%	0	90.000	0	0	90.000	2.028

Afgelopen jaar is er een lening van € 160 miljoen aangetrokken ten behoeven van het huidige financieringstekort.

Einddatum van leningdeel twee is 15-4-2026.

Netto vlottende schulden

Netto-vlottende schulden	31-12-2024	31-12-2023
	x € 1.000	x € 1.000
Rekening-courant verhouding met niet-financiele instellingen (Nazorgfonds)	3.080	2.658
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	100.000
Overige schulden		
Crediteuren	36.892	33.841
Nog af te dragen loonheffing	5.714	5.262
Nog af te dragen omzetbelasting	3.235	839
Nog af te dragen Vennootschapsbelasting	0	0
Nog af te dragen pensioenpremies	1.671	1.750
Nog te betalen Rijk	6.299	6.844
Nog te betalen rentelasten	4.481	416
Overige nog te betalen	177	963
	58.471	49.915
Totaal netto-vlottende schulden	61.550	152.573

De netto vlottende schulden zijn in 2024 ten opzichte van 2023 gedaald. Dit komt grotendeels door de onderhandse lening die kortdurend was en in 2024 is afgelost.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
	x € 1.000	x € 1.000
Nog te betalen subsidieverplichtingen	219.569	219.131
Nog te betalen verplichtingen	55.387	72.995
Vooruitontvangen bedragen		
Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen		
Europese overheidsorganen	0	0
het Rijk	175.620	124.239
Overige Nederlandse overheidsorganen	18.227	15.088
Overig	103	220
	193.950	139.547
Totaal overlopende passiva	468.906	431.673

De overlopende passiva zijn gestegen. Dit komt voornamelijk door de vooruitontvangen bedragen voor de doeluitkeringen (toename € 54,5 mln.), die in het volgende overzicht per SPUK-regeling te zien zijn. Dit betreffen voornamelijk ontvangen gelden voor specifieke doeluitkeringen van het rijk (€ 51,4 mln.) en de stijging in de doeluitkeringen/bijdragen van overige overheden (€ 3,1 mln.).

Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12-2023	Correctie voorgaand jaar	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2024
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
EU					
Totaal Europese overheidsorganen		-	-		-
Rijk					
Interprovinciaal overleg	375	-	2.729	3.104	-
SPUK Bermmaatregelen (E12)	856	-	-	-	856
SPUK IBP-Vitaal Platteland (L7)	1.667	-	-	900	767
SPUK Gebiedsplan Impuls Veenweiden (L10)	14.361	-	-	2.213	12.148
SPUK Novi-gebieden (J59)			114	-	114
SPUK Regionale MIT-regeling (F12)	72	-	-	-	72
SPUK i-Diensten Mobiliteit (E34)	478	-	-	478	0
SPUK Flexibele inzet woningbouw (J41)	1.168		-	1.168	0
SPUK Energiehaven IJmond (E43)	27.638	-	-	27.638	-
SPUK Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed (J13)	333	-	-	54	279
SPUK Beschikb.verg. reg. OV-concessies (E52)	1.110	-	36	1.146	-
SPUK Snelfietsroutes (E10)	919	-	-	-	919
SPUK Stim. Verkeersveiligheidsmaatregelen (E20)	1.226	-	-	195	1.031
SPUK Regionale MIT-regeling 2021(F14)	497	-	-	38-	536

SPUK Programma Natuur (L16)	25.950	-	-	13.804	12.147
SPUK Doelm. duurz. gebruik verkeersinfrastructuur (E38)	300	-	-	300	-
SPUK Bodem overbruggingsjaar 2021 (E58)	352	-	-	62	290
SPUK Bodem overbruggingsjaar 2021 CINDU (E58)	6.825	-	-	114	6.711
SPUK Woondeals (J81)	456	-	-	111	346
SPUK OV-concessies (E86)	1.092	-	-	-	1.092
SPUK Bodem overbruggingsjaar 2022 (E83)	2.129	309	-	538	1.900
SPUK Regionale MIT-regeling (F25)	580	-	5.454	2.950	3.084
SPUK Flex.inz.onderst.woningb. (J210)	8.108	-	-	-	8.108
SPUK Ontzorgingsprog. Maatsch. Vastgoed (J86)	2.039	-	1.649	1.380	2.308
SPUK Schone Lucht Akkoord (E53)	88	-	-	88	0
SPUK (Water)bodemsanering 2022 (E94)	5.000	-	3.523	585	7.938
SPUK Stim. Verkeersveiligheidsmaatregelen (E84)	485	-	-	-	485
SPUK Versn.voorst. trans. landelijk gebied (L25)	939	-	-	32	907
SPUK Uitbreiding capaciteit OD NZKG (F39)	2.500	500	-	690	2.310
SPUK Deltaprogramma (E87)	204	-	200	155	249
SPUK Capaciteit klimaat-en energiebeleid (K28)	2.547	-	8.050	2.380	8.218
SPUK Nat. Progr. Lokale Warmtetransitie (J95)	2.084	-	1.027	0-	3.111
SPUK Bodem buitenproportionele uitgaven (E113)	-	-	3.244	-	3.244
SPUK Versnelling aanpak natuurinclusief isoleren (J117)	7.024	-	7.108	-	14.132
SPUK. NGF Toekomstbestendige Leefomgeving (J104)	127	-	-	25	102
SPUK Reg. Aanpassing Laadinfrastructuur (E106)	1.580	-	4.680	3.918	2.342
SPUK Uitvoering aanpak piekbelasting (L32)	-	-	389	104	286
SPUK Bodemopgaven 2023 (E97)	1.583	-	-	-	1.583
SPUK Woondeals tweede tranche (J103)	978	-	-	-	978
SPUK Slim, veilig, doelmatig en duurzaam keline en micro-ondernemingen en bedrijventerreinen (E103)	-	-	607	554	53
SPUK Schoon en emissieloos bouwen (E111)	-	-	169	38	132
SPUK Ontzorgingsprogramma verduurzaming kleine en micro-ondernemingen en bedrijventerreinen (J118)	-	-	6.483	-	6.483
SPUK Prov.maatregelen landelijk gebied - uirvoering 2024 (L34)	-	-	1.835	1.835	-
SPUK Ganzenbeheerplan Schiphol (E109)	100		-	100	-
SPUK NOVEX (J112)	319		68	63	324
SPUK Capaciteit Natuurmonitoring (L29)	149		-	112	37
SPUK Provinciale maatregelen landelijk gebied - uitvoering koplopers (L35)	-	-	12.422	73	12.348
SPUK Duurzame en circulaire infrastructuur (E115)	-	-	327	309	18
SPUK Prov. maatr. PAS meldersstructuur (L37)	-	-	7.900	-	7.900
SPUK Woondeals derde tranche (J5)	-	-	970	-	970
SPUK Programma Natur 2de fase (L33)	-	-	28.986	39	28.947
SPUK Flex.inzet woningbouw (J6)	-	-	6.738	-	6.738

SPUK Gebiedsinvestering Net op Zee (K2/K2B)	-	-	12.700	-	12.700
SPUK Compensatie WOO (C130)	-	-	69	-	69
SPUK Sanering verkeerslawaai (E122)	-	-	309	-	309
Totaal Rijk	***124.238***	***809***	***117.786***	***67.216***	***175.620***
					-
Overige Nederlandse overheidsorganen					-
Fietspad Markermeerdijk	2.215	-	-	-	2.215
Bodemsanering het Gooi	1.965	-	-	-	1.965
Geothermie	764	-	-	-	764
MRA-e 2021	2.081	-	33	-	2.114
MRA-e 2024			2.543		2.543
N515	250	-	-	-	250
Duinpolderweg	80	-	-	80	-
Bennebroekweg	-	-	1.181	-	1.181
Collectieve Energie Provincies	180	-	-	180	-
Koopstromen onderzoek	38	-	-	-	38
Amsterdam Circulaire economie	26	-	-	26	-
Communicatie Strategie Buitenpoorten	8	-	-	-	8
Regionale Samenwerking en Data Top 15	472	-	-	283	189
Groenfonds	6.919	-	807	857	6.869
Asielbeleid	91	-	-	-	91
Totaal Overige Nederlandse overheidsorganen	***15.088***	***-***	***4.564***	***1.426***	***18.227***
Totaal	**139.326**	**809**	**122.350**	**68.642**	**193.847**

De correcties voorgaand jaar:
Voor de regelingen E83 en F39 is de beginstand aangepast omdat we B-regelingen met ingang van 2024 verantwoorden via de balans (kassiersfunctie) in plaats van via de exploitatie.

Verstrekte borg- en garantstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening worden gespecificeerd: er zijn op dit moment geen leningen verstrekt.

Staat van gewaarborgde leningen ultimo 2024

Door wie de geldlening is aangegaan	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag (x € 1.000)	% of deel gewaarborgd provincie	Boekwaarde 31-12-2024 Totaal (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023 Totaal (x € 1.000)
		-		-	-

Over 2024 bestaan geen gewaarborgde leningen.

Staat van andere garantieverplichtingen ultimo 2024

Naam rechtspersoon	Inhoud garantieverplichting	Garantiebedrag per 31-12-2024 (x € 1.000)
Het Nationaal Groenfonds	Uitvoering van het natuurbeleid (convenantleningen)	
BNG Bank	(Her-) financiering van PolanenPark BV	2.000
	(besluit GS 7-06-2016, nr.747558/817011)	
Totaal		2.000

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Bedrijfsvoering	
Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen:	**x € 1.000**
Eurest multiservice (outsourcing)	594
Leaseplan (lease van het wagenpark)	2.234
Sogeti	11.221
TBO (technisch beheer kantoren)	10.186
Canon (printers)	1.672
Fujitsu (outsourcing ICT)	16.775
Facilicom	24.638
Gispen (thuiswerkhulpmiddelen)	159
Maas (koffiemachines)	29
Niet uit de balans blijkend recht	
Huuropbrengsten Elan wonen	432

Beleid en Beheer	
Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen:	**x € 1.000**
Gebiedscontracten groot onderhoud wegen en vaarwegen:	68.361

SKNL-functiewijziging:

SKNL-functiewijziging ad. € 31,2 miljoen voor verplichtingen met een dertigjarige looptijd die van 2002 t/m 2015 zijn aangegaan voor functiewijziging van agrarische grond naar natuurgrond en waarvoor de financiële afhandeling met de decentralisatie van natuurbeleid naar de provincies is gekomen.
In het jaar 2014 hebben we voor een deel van deze kosten de aflossing al als Last genomen, eind 2024 is dat een bedrag van € 6,3 miljoen.

SVNL-agrarische natuur vanaf 2025:

Per 2023 is het GLB-NSP (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid – Nationaal Strategisch Plan) van start gegaan. Agrariërs binnen het NNN kregen met ingang van beheerjaar 2023 de mogelijkheid

om een ANLb-contract (Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer) af te sluiten voor een periode van zes jaar. De beschikkingen voor ANLb zijn gecontinueerd met nieuwe beschikkingen tegen actuele tarieven met een looptijd van 6 jaar.

Daarnaast is er extra ANLb-beheer afgesloten, een zogenaamde uitbreiding. Deze nieuwe beschikkingen zijn in 2023 aangegaan. De Europese Unie draagt (op basis van het IPO advies van 7 april 2022) vanaf 2023 65% bij aan het ANLb tot een maximum van € 34,4 miljoen. Deze cofinancieringsafspraak loopt tot en met 2027, omdat het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en de nationale afspraken daarover (NSP) vanaf 2023 maar 5 jaar gelden en geen 6 jaar zoals onze beschikking.
Er wordt echter gerekend op een continuering van het GLB-NSP waarbij 2028 gedekt wordt.

In totaal is of wordt er de komende jaren (2025 - 2028) maximaal voor € 45,6 miljoen beschikt, waarvan € 18 miljoen ten laste van de provincie. De uitbetaling aan RVO in 2025 is al vastgelegd in 2024 omdat het beheer in 2024 uitgevoerd is (uitbetaling het jaar NA het beheer).

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle relevante gebeurtenissen na balansdatum zijn verwerkt in de jaarrekening.

5.3 Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakvelden x € 1.000	Actuele Begroting 2024		Rekening 2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 Uitkering provinciefonds	0	-345.251	0	-352.671
0.2 Opbrengst Provinciale belastingen	0	-275.600	0	-272.118
0.3 Geldleningen en uitzettingen	1.893	-1.920	3.702	-3.817
0.4 Deelnemingen	245	-18.450	130	-18.690
0.5 Algemene dekkingsmiddelen, overige b	-1.667	-2.289	-8.494	-2.999
0.6 Overhead	95.262	-215	90.757	-328
0.7 Vennootschapsbelasting	28	0	18	0
0.8 Mutaties reserves	359.366	-425.563	366.491	-395.810
1.1 Provinciale Staten	5.343	0	5.241	0
1.2 Gedeputeerde Staten	4.157	0	5.418	-1
1.3 Kabinetszaken	2.352	-418	2.182	-424
1.4 Bestuurlijke organisatie	7.039	0	6.664	0
1.5 Interbestuurlijk toezicht op de regio	1.304	0	1.240	0
1.6 Openbare orde en veiligheid	1.080	-28	858	-27
1.9 Bestuur, overige baten en lasten	3.535	-20	3.479	0
2.1 Landwegen	174.955	-5.805	156.653	-7.501
2.2 Waterwegen	26.905	-1.238	24.292	-1.245
2.3 Openbaar vervoer	66.855	0	67.825	1.500
2.9 Verkeer en vervoer, overige baten en	7.160	-2.037	6.047	-1.600
3.1 Waterkeringen	8.933	0	9.542	0
3.2 Kwantiteit oppervlaktewater	901	-835	875	-914
3.3 Kwantiteit grondwater	2.151	-1.075	2.757	-1.647
3.4 Kwaliteit oppervlaktewater	2.756	-257	2.600	-155
3.5 Kwaliteit grondwater	1.180	-80	983	-30
3.9 Water, overige baten en lasten	1.035	0	974	0
4.1 Bodembescherming	1.774	-135	4.320	-731
4.2 Luchtverontreiniging	105	0	97	0
4.3 Geluidhinder	379	0	273	0
4.4 Vergunningverlening en handhaving	31.123	-2.185	29.054	-3.641
4.5 Ontgrondingen	0	-60	0	-53
4.6 Duurzaamheid	20.942	-8.844	18.173	-6.580
4.9 Milieu, overige baten en lasten	3.962	-110	3.598	-117
5.1 Natuurontwikkeling	63.642	-17.054	44.920	-9.509
5.2 Beheer natuurgebieden	37.261	-648	36.851	-571
5.3 Beheer flora en fauna	26.229	-756	32.919	-776
5.9 Natuur, overige baten en lasten	852	-225	514	-32
6.1 Agrarische aangelegenheden	8.103	0	5.916	0
6.2 Logistiek	9.133	-414	-32.390	-263
6.3 Kennis en innovatie	14.087	-3.033	15.580	-2.744
6.4 Recreatie en toerisme	11.959	-55	11.497	-58
6.9 Regionale economie, overige baten en	4.289	0	5.560	0
7.1 Cultuur	31.526	-350	30.061	-308
7.2 Maatschappij	5.586	0	5.491	0
8.1 Ruimtelijke ordening	16.845	-9.554	15.810	-8.495
8.2 Volkshuisvesting	7.958	-50	6.627	-1.279
8.3 Stedelijke vernieuwing	2.485	0	2.478	35
Resultaat (taakveld 0.9)	1.071.010	-1.124.554	987.586	-1.093.598

5.4 Overzicht van specifieke uitkeringen (art. 58)

5.4.1 Inleiding

Voor de specifieke uitkeringen van het Rijk aan de provincies is het principe van single information en single audit (SISA) ingevoerd. Het Rijk vraagt bij SISA voor de verantwoording van de provincie naar het Rijk naar informatie die zo veel mogelijk aansluit bij de informatiebehoefte en verantwoordingsmomenten van de provincies zelf. Dat betekent dat het Rijk in principe voldoende heeft aan het jaarverslag inclusief de jaarrekening. De gegevens met betrekking tot de SISA verantwoording worden conform de regelgeving, jaarlijks toegezonden aan het CBS.

Toelichting E105: Regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV concessies 2023.

Om concurrentiegevoelige redenen kan er een aanleiding zijn om concessiegegevens niet te vermelden in het provinciale jaarverslag. Hieronder wordt uitgelegd wat de werkwijze is. 1. De medeoverheid neemt in haar jaarverslag op dat zij om concurrentiegevoelige redenen accepteert dat de SISA gegevens voor de regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023 niet per concessie worden vermeld maar getotaliseerd; als er slechts sprake is van 1 concessie blijven de sisa indicatoren in de SiSa-bijlage in het jaarverslag leeg. 2. De medeoverheid levert deze gegevens op concessie niveau via het CBS in het excelbestand aan IenW zodat IenW de specifieke uitkering kan vaststellen; 3. De medeoverheid levert de volgende tekst in de aanbiedingsbrief behorend bij de sisa-bijlage aan: “IenW stemt er mee in dat de medeoverheid om concurrentiegevoelige redenen de SISA concessiegegevens voor de regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV concessies 2023 niet of per concessie vermeld in haar jaarverslag, maar wel via het CBS in het Excel bestand aan IenW aanlevert zodat IenW de specifieke uitkering kan vaststellen”

5.4.2 SiSa-tabel

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	**C130**	**Compensatie VS Woo**		Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C130/01*					
				€ 0					
IenW	**E10**	**Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes** Provincies		Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E10/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/04*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/05*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/06*
			1	Subsidie Velsen 2	€ 0	€ 0	Nee	Nee	Project is voorlopig on hold gezet
			2	Subsidie Haarlem	€ 45.967	€ 45.967	Nee	Nee	Einddatum project is uitgesteld naar 1 mei 2025
			3	Provincie NH ontbrekende schakel N208	€ 0	€ 0	Nee	Nee	Eind 2024 is een nieuwe projectleider gestart. Uitvoering start in 2025.
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/07*	Grote scope wijzigingen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/08*	Ernstige vertragingen? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: E10/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/10*	Correctie besteding (jaar T-1) per project ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: E10/11*	
			1	Subsidie Velsen 2	Ja	Ja	Nee	€ 0	
			2	Subsidie Haarlem	Nee	Nee	Nee	€ 0	
			3	Provincie NH ontbrekende	Nee	Ja	Ja	€ 0	

IenW	**E12**	**Regeling specifieke uitkeringen N-wegen** Provincies	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E12/01*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T (inclusief 2018)) *Aard controle R* *Indicator: E12/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: E12/03*		
			€ 0	€ 3.661.793	Ja		
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E12/04*	Project wijkt meer dan 10% af (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E12/05*	Totale omvang per type maatregel *Aard controle D1* *Indicator: E12/06*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E12/07*
			1	N240 (10,7-20,9)	Nee	10200	Nee
			2	N243 (0,6-14,4)	Nee	27600 13800	Nee
			3	N243 (14,8-15,7)	Nee	1800	Nee
			4	N245 (20,0-25,1)	Nee	5100	Nee
			5	N245 (25,1-20,0)	Nee	5100	Nee
			6	N506 (25,0-33,2)	Nee	16400	Nee
			7	N202 (1,4-7,3)	Nee	11800	Nee
			8	N247 (45,2-52,2)	Nee	7000	Nee
			9	N417 (8,4-10,4)	Nee	2000	Nee
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 390.570	€ 438.242	€ 219.121	Nee	
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*
			1	101 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden | aantal in meters	Nee	96.999	
IenW	**E34**	**Incidentele specifieke uitkering iDiensten Mobiliteit** Provincie Noord-Holland	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het project *Aard controle R* *Indicator: E34/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/02*	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/03*		
			€ 478.210	€ 619.835	Ja		
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/04*	Contractbedrag *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/05*		
			1	*inzet experts*	€ 194.885		
			2	*inzet tbv medeoverheden*	€ 0		

IenW	E37	**Regeling Wilhelminasluis** **Besluit infrastructuur** Provincie Noord-Holland	Beginsaldo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/01*	Ontvangen bijdrage Rijk (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/02*	Ontvangen bijdrage andere bestuursorganen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/03*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/04*	Eindsaldo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E37/06*
			-€ 12.024.107	€ 0	€ 0	€ 21.453	-€ 12.045.560	Ja

IenW	E53	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**		Beschikkingsnummer / en projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E53/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/03*	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/04*	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/05*	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/06*
			1	SPUKLA-22-03318341	€ 16.803	€ 59.193	2-5-2022	31-12-2024	Ja
			2	SPUKLA-23-03591102	€ 100.000	€ 100.000	44927	45657	Ja

				Kopie beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/07*	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*
			1	SPUKLA-22-03318341	2022	Ja
			2	SPUKLA-23-03591102	2023	Ja

IenW	E58	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E58/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/04*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E58/05*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/06*
			1	Diffuus verspreid lood: sanering	€ 0	€ 389.051	Ja	€ 8.327	Ja
			2	Sanering: aandachtslocaties PFAS en nieuwe spoedlocaties	€ 61.902	€ 143.077	Ja	€ 0	Nee
			3	Aanvullende sanering van de landbodem van de voormalige locatie Cindu	€ 33.233	€ 208.026	Ja	€ 0	Nee
			4	Aanvullende sanering van de aangelegen waterbodem in de Amstel	€ 81.092	€ 81.092	Nee	€ 0	Nee

				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/07*
				Nee

IenW	E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E83/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/05*	
			1	Gehonoreerde projecten/locaties per element van de historische spoedopgaven: Cluster 1 (Prinseneiland c.a. te Amsterdam)	€ 477.209	Nee	€ 0	€ 477.209	
			2	Gehonoreerde projecten per element van de buitenproportionele opgaven: Element diffuus verspreid lood; Bodemsanering kinderspeelplaatsen diffuus	€ 0	Ja	€ 0	€ 174.150	
			3	Gehonoreerde projecten per element van de buitenproportionele opgaven: Element diffuus verspreid lood; Bodemonderzoek schooltuinen diffuus lood Noord-Holland	€ 5.565	Ja	€ 0	€ 65.565	
			4	Gehonoreerde projecten per element van de buitenproportionele opgaven: Element PFAS; Bodemsanering terrein voormalig AWZI Rijsenhout	€ 60.743	Nee	€ 0	€ 60.743	

	Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/09*
1	Gehonoreerde projecten/locaties	Ja		Nee
2	Gehonoreerde projecten per	Ja		Nee
3	Gehonoreerde projecten per	Ja		Nee
4	Gehonoreerde projecten per	Ja		Nee

Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/10*
Nee

IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h|aantal in meters	Nee	0			
			2	360 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h|aantal in Stuks	Nee	0			
			3	361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)|aantal in	Nee	0			
			4	380 Het volwaardig afwaarderen van een 80 km/uur weg naar een 60 km/uur weg|aantal in Meters	Nee	0			
IenW	**E87**	**Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater**	Beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87/01*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87/03*	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87/04*	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87/05*	Volledige zelfstandige uitvoering ? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87/06*	
			1	IENW/BSK-2023/105429	€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 0	Ja
			2	IENW/BSK-2023/363799	€ 105.000	€ 105.000	€ 0	€ 0	Ja
				Kopie beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87/07*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87/09*			
			1	IENW/BSK-2023/105429	€ 0	Nee			
			2	IENW/BSK-2023/363799	€ 0	Nee			
IenW	**E94**	**Incidentele specifieke uitkering (water)bodemsanering 2022**	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E94/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/03*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) *Zo nee, geef bij 05 verplicht de reden aan* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/04*	Toelichting *Verplicht als bij 04 'Nee' is ingevuld* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/05*	Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/06*	
			1	IENW/BSK-2022/307565	€ 585.404	€ 585.404	Ja		Nee
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/07*					
				Nee					

IenW	**E97**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E97/02*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E97/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/05*	
			1	BSK-2021/329852	€ 0	Nee	€ 0	€ 0	
				Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/09*		
			1	BSK-2021/329852	Nee	Project is gestart in 2024.	Nee		
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/10*					
				Nee					
IenW	**E103**	**Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027**		Projectcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/01*	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project *Geldt alleen voor SiSa 2023* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/02*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E103/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/04*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/05*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/06*
			1	A	€ 0	€ 553.956	€ 553.956	Ja	Ja
				Kopie projectcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/07*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: E103/08*				
			1	A	€ 0				
				Eindverantwoording (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/09*					
				Ja					
IenW	**E105**	**Regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023**		Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en bijlage 1 van de regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E105/01*	Concessienaam zoals gedefinieerd in artikel 1 en bijlage 1 van de regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E105/02*	Maximale TVOV *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E105/03*	Prestatieafhankelijke bijdragen concessieverlener, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 *Aard controle R* *Indicator: E105/04*	Totaal subsidies conform contract, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 *Aard controle R* *Indicator: E105/05*	OCW-contract studentenkaart, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 *Aard controle R* *Indicator: E105/06*
			1						
				Kopie naam concessie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E105/07*	Directe opbrengsten van reizigers, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 *Aard controle R* *Indicator: E105/08*	Extra bijdrage concessieverlener om reden transitie 2023, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 *Aard controle R* *Indicator: E105/09*	Andere opbrengsten, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 *Aard controle R* *Indicator: E105/10*	Werkelijke kosten in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 *Aard controle R* *Indicator: E105/11*	
			1						

IenW	**E106**	**Regionale Aanpak Laadinfrastructuur**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E106/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106/02*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106/04*			
			€ 3.918.140	€ 3.918.140	€ 0	Nee			
IenW	**E109**	**Ganzenbeheerplan Omgeving Schiphol**	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E109/01*						
			€ 100.000						
IenW	**E111**	**Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E111/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/04*		
			1	SPUK-SEB24-03695062	€ 37.875	€ 37.875	Ja		
			2	SPUK-SEB24-03697237	€ 0	€ 0	Nee		
			3	SPUK-SEB24-03697254	€ 0	€ 0	Nee		
			4	SPUK-SEB24-03728515	€ 0	€ 0	Ja		
			5	SPUK-SEB24-03728561	€ 0	€ 0	Ja		
IenW	**E113**	**Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030**	Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle R* *Indicator: E113/01*	Is er sprake van Sisa tussen medeoverheden (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/02*	Correctie (Jaar T-1) werkvoorraad ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: E113/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/05*		
			€ 0	Ja	€ 0	€ 0	Nee		
IenW	**E115**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E115/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/03*				
			€ 308.951	€ 308.951	Nee				
IenW	**E122**	**Sanering Verkeerslawaai 2024**		Budgetnummer, nr. deelprogramma code geluidmaatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E122/01*	Is de geluidmaatregel 1) gevelisolatie of 2) een geluidbeperkende maatregel? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E122/02*	Verplicht invullen bij 1: Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor gevelisolatie *Aard controle R* *Indicator: E122/03*	Verplicht invullen bij 1: Correctie over totale besteding t/m jaar T *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E122/04*	Verplicht invullen bij 1: Cumulatieve besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E122/05*	
			1	nvt	nvt	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	nvt	nvt	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	nvt	nvt	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie budgetnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E122/06*	Verplicht invullen bij 2: Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor geluidbeper- *Aard controle R* *Indicator: E122/07*	Verplicht invullen bij 2: Correctie over totale besteding t/m jaar T *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E122/08*	Verplicht invullen bij 2: Cumulatieve besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E122/09*	Geluidmaatregel afgerond Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E122/10*	Eindverantwoording over de beschikking Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E122/11*
			1	*nvt*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	Nee
			2	*nvt*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	Nee
			3	*nvt*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	Nee

EZ	**F12**	**Eenmalige specifieke uitkering voor de uitvoering van regionale MIT-regeling 2018-2023**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F12/01*	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicator: F12/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F12/03*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F12/04*			
			-€ 117.860	€ 8.310.235	Ja	negatieve besteding jaar T ivm lagere definitieve beschikkingen			
EZ	**F14**	**Regeling specifieke uitkering MIT 2021**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F14/01*	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t* *Indicator: F14/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F14/03*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F14/04*			
			-€ 38.377	€ 3.926.694	Nee	negatieve besteding jaar T ivm lagere definitieve beschikkingen			
EZ	**F25**	**Regeling specifieke uitkering MIT**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F25/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F25/02*	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: F25/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F25/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F25/05*	
			1	1300033152	-€ 397.882	€ 4.053.138	Nee	negatieve besteding jaar T ivm lagere definitieve beschikkingen	
			2	1300034466	€ 2.330.955	€ 3.299.660	Nee		
			3	1300035345	€ 1.016.817	€ 1.016.817	Nee		
EZ	**F39**	**Specifieke uitkering uitbreiding capaciteit omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F39/01*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F39/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F39/03*	Correctie besteding (jaar T-1) i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: F39/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F39/05*		
			€ 690.128	€ 690.128	Nee	€ 0	Nee		
VRO	**J5**	**Regeling specifieke uitkering ten behoeve van het opstellen en uitvoeren van woondeals derde tranche**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J5/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J5/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J5/03*				
			€ 0	€ 0	Nee				
VRO	**J6**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: J6/01*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: J6/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J6/03*	Cofinanciering (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: J6/04*	Correctie cofinanciering (jaar T-1) i.v.m. cofinanciering van medeoverheden Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: J6/05*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J6/06*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Cumulatief aantal woningbouw- of herstructureringsprojecten dat t/m jaar T geholpen is met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J6/07*	Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m Jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J6/08*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J6/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J6/10*			
			0	0	Ja	Nee			

VRO	**J13**	**Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed** Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J13/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (inclusief uitvoering door derden) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J13/02*	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart *Aard controle n.v.t* *Indicator: J13/03*	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen *Aard controle n.v.t* *Indicator: J13/04*	Aantal gebouwde onroerende zaken dat hiermee wordt bereikt door het provinciaal ontzorgingsprogramma *Aard controle n.v.t* *Indicator: J13/05*	Is binnen het provinciaal ontzorgingsprogramma uitvoering gegeven aan het stimuleren van vraagbundeling bij kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van hun maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J13/06*
			€ 54.068	€ 1.669.014	210	101	187	Ja
			Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J13/07*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J13/08*	Correctie besteding (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen ivm SiSa tussen medeverheden (alleen van toepassing bij SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J13/09*			
			Ja	Ja	€ 0			
VRO	**J41**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Provincies	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J41/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J41/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J41/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41/04*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41/05*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41/06*
			€ 0	€ 6.190.083	€ 6.432.938	9	38	85.861
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41/08*				
			Nee	Nee				
VRO	**J59**	**Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI/NOVEX-gebieden**	Besteding over het totale project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J59/01*	Cumulatieve besteding over het totale project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J59/02*	Zelfstandige uitvoering? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J59/03*	Correctie indicator bestedingen (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: J59/04*	Activiteiten die zijn omschreven in het interbestuurlijk vastgestelde plan van aanpak/ontwikkelperspectief (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J59/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J59/06*
			€ 0	€ 318.182	Ja	€ 0	Ja	Nee
VRO	**J81**	**Specifieke uitkering aan provincies ten behoeve van de financiering van (tijdelijke) capaciteit of externe expertise voor het opstellen en uitvoeren van de woondeals**	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J81/01*	Aantal woondeals dat is tot stand gekomen met hulp van deze middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J81/02*	Zelfstandige uitvoering: Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J81/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J81/04*		
			€ 194.466	2	Ja	Nee		

VRO	**J86**	**Specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed tweede tranche** Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J86/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t* *Indicator: J86/02*	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart *Aard controle n.v.t* *Indicator: J86/03*	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen *Aard controle n.v.t* *Indicator: J86/04*	Aantal gebouwde onroerende zaken dat hiermee wordt bereikt door het provinciaal ontzorgingsprogramma *Aard controle n.v.t* *Indicator: J86/05*	Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J86/06*
			€ 1.380.101	€ 1.658.056	90	54	204	Ja
			Worden kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren begeleid bij het opstellen van portefeuilleroutekaarten die richting geven aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen in 2030 en 2050 (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J86/07*	Worden kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren begeleid bij het aanvragen van subsidies voor verduurzamingsmaatregelen en het opstellen van relevante (advies-)documenten om te voldoen aan de voorwaarden voor subsidieverlening (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J86/08*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J86/09*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J86/10*		
			Ja	Ja	Nee			
VRO	**J95**	**Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J95/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/02*	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/03*	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/05*	
			€ 0	€ 0	Nee	SPUK-middelen worden pas vanaf 2025 gebruikt voor de uitvoering van de activiteiten	Nee	
VRO	**J103**	**Regeling specifieke uitkering ten behoeve van het opstellen en uitvoeren van woondeals tweede tranche**	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J103/01*	Zelfstandige uitvoering: Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J103/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J103/03*			
			€ 0	Ja	Nee			
VRO	**J104**	**Specifieke uitkering deelprogramma [infra/gebouwen] van het NGF-programma Toekomstbestendige Leefomgeving**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J104/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J104/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J104/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J104/04*		
			NGFTLSP01	€ 25.200	€ 25.200	Nee		
VRO	**J112**	**Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J112/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J112/02*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J112/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J112/04*		
			€ 63.141	€ 63.141	Ja	Nee		

VRO	**J117**	**Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren**		Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J117/01*	Besteding (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: J117/02*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: J117/03*				
			1	Ondersteuning gemeenten bij opstellen (pre)SMP's	€ 0	€ 0				
			2	Handhaving	€ 0	€ 0				
			3	Beoordeling ontheffingsverzoeken WNB	€ 0	€ 0				
			4	Alternatieve verblijfplaatsen	€ 0	€ 0				
				Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: J117/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J117/05*					
				€ 0	Nee					
VRO	**J118**	**Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma verduurzaming kleine en micro mkb-ondernemingen en bedrijventerreinen**		Naam programma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J118/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J118/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J118/03*	Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld binnen en buiten de eigen provincie, gemeente of brancheorganisatie, waaronder landelijke initiatieven (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J118/04*	Is het project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J118/05*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J118/06*	
			1	MKB Ontzorgingsprogramma	€ 0	€ 0	Nee	Nee		
			2	Programma verduurzaming bedrijventerreinen	€ 0	€ 0	Nee	Nee		
				Het aantal bedrijventerreinen waarbij de organisatiegraad is opgezet ten behoeve van de verduurzaming *Programma verduurzaming bedrijventerreinen* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J118/07*	Het aantal bedrijventerreinen waarbij de organisatiegraad is verbeterd ten behoeve van de verduurzaming *Programma verduurzaming bedrijventerreinen* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J118/08*	Het aantal kleine en micro ondernemingen waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen *MKB Ontzorgingsprogramma* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J118/09*	Worden kleine en micro ondernemingen begeleid/ondersteund bij het voorbereiden en aanvragen van een subsidie of lening voor het verduurzamen van de bedrijfsprocessen en haar bedrijfsmatig vastgoed (Ja/Nee) MKB Ontzorgingsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J118/10*			
				0	1	0	Nee			
VRO	**J210**	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Provincies		Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J210/01*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Vanaf SiSa 2023 inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J210/02*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210/03*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen Vanaf SiSa 2023 inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd Vanaf SiSa 2023 inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210/05*	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210/06*	
				€ 0	€ 0	35	35	51.590	Nee	
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210/07*						
				Nee						

KGG	**K2**	**Specifieke uitkering gebiedsinvesteringen aanlandlocaties Net op Zee**	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: K2/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: K2/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K2/03*	Zijn alle acties conform het regioplan gebiedsinvesteringen Net op Zee afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K2/04*	Correctie bestedingen (jaar T-1) i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Vanaf SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: K2/05*	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	€ 0	
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 2.122.820	€ 256.813	€ 0	€ 2.379.633	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
LVVN	**L7**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland**	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/01*	Totale besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: L7/02*	Totale Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021 *Aard controle R* *Indicator: L7/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/06*
		1	Grid Laag Holland 1509752/1538581	€ 0	€ 177.196	Nee	Nee	
		2	Alkmaarder-Uitgeestermeer 1509653/1537766	€ 0	€ 222.832	Nee	Nee	
		3	Waterland-Oost 1671242/1714828	€ 0	€ 500.000	Ja	Ja	
		4	Amsterdam Burkmeer 1722115/1741940	€ 0	€ 93.406	Nee	Nee	
		5	Ilperveld 1559639/1621839	€ 0	€ 752.000	Ja	Nee	Bestedingen worden deels door provincie gedragen
		6	HHNK Kennis & Inzicht 1709087/1749162	€ 0	€ 133.000	Nee	Nee	
		7	Vereniging agrarisch natuurbeheer Water, Land en Dijken 1598575/1634001	€ 0	€ 17.000	Ja	Ja	
		8	Vereniging agrarisch natuurbeheer Water, Land en Dijken 1893757/1936390	€ 0	€ 276.000	Ja	Nee	
		9	Natuurmonumenten 2006102/2116593	€ 0	€ 958.000	Ja	Nee	Bestedingen worden deels door provincie gedragen
		10	Staatsbosbeheer 1924272/2105147	€ 900.000	€ 1.700.000	Ja	Nee	Bestedingen worden deels door provincie gedragen

LVVN	L10	Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L10/01*	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L10/02*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L10/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L10/04*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L10/05*	
		1	Ronde Hoep 1721527/1744229	€ 0	€ 266.300	Nee		
		2	Bijdrage Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen 1200014933 + Slappe bodem 1200026570	€ 10.000	€ 28.264	Nee		
		3	Inhuur adviseur Regionale Veeweide Strategie	€ 0	€ 84.907	Ja		
		4	Loket Veenweideboeren 1904839/1904842	€ 0	€ 300.000	Nee		
		5	Proces Reg Veenweide Strat 1200013366	€ 20.108	€ 49.943	Ja	Er zijn nog aanvullende bestedingen opgevoerd in 2024 ter afronding van dit project	
		6	Aankoop gronden veenweiden	€ 0	€ 1.912.431	Nee		
		7	Bijdrage Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling (NKB) 1200012284	€ 0	€ 30.000	Nee		
		8	Cofinanciering Prov. Zuid-Holland VIP-NL	€ 209.973	€ 1.170.455	Nee		
		9	Bodem/klimaattraject CONO boeren (Wij Land) 1767728/1927723	€ 12.996	€ 50.000	Nee		
		10	Loket Veenweideboeren 2216144/2227177	€ 1.295.000	€ 1.295.000	Nee		
		11	Polderprogramma Prachtige Bovenkerkerpolder 2229590/2318872	€ 664.500	€ 664.500	Nee		

LVVN	L16	Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur	Naam Uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/01*	Besteding (jaar T) per uitvoeringsprogramma - exclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: L16/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T). Vanaf SiSa 2022 inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: L16/03*	Cumulatieve besteding apparaatskosten (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/04*	Uitvoeringsprogramma volgens uitvoeringsplan uitgevoerd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/05*	Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/06*
		1	PN01. 'Versnelling binnenduinrand kansen'	€ 190.327	€ 7.821.292	€ 0	Ja	Nee
		2	PN02. voorverkenning hydro-buffer Zwanenwater	€ 28.625	€ 28.625	€ 0	Ja	Nee
		3	PN03. Hydrologische verbetering Middenduin Kennemerland	€ 47.423	€ 53.805	€ 7.051	Ja	Nee
		4	PN04. Vernatten natuur duinen Texel	€ 159.327	€ 180.604	€ 23.689	Ja	Nee
		5	PN05. Dynamisch kustbeheer Texel	€ 290.834	€ 341.160	€ 0	Ja	Nee
		6	PN06. Zanderij castricum (extra kwelnatuur)	€ 0	€ 17.192	€ 0	Ja	Nee
		7	PN07. Impuls dynamisering zeereep Castricum	€ 236.745	€ 246.933	€ 0	Ja	Nee
		8	PN08. Bos/-omvorming inrichting Kennemerduinen/Kraansvlak & Bergen	€ 971.641	€ 1.533.725	€ 0	Ja	Nee
		9	PN09. Revitalisering bos Leyduin	€ 0	€ 250.000	€ 0	Ja	Nee
		10	PN10. Verwijderen Japanse Duizendknoop in bossen Gooi	€ 0	€ 425.000	€ 0	Ja	Nee

11	PN11. Herstel mineralenbalans oude bossen	€ 0	€ 232.500	€ 0	Ja	Nee
12	PN12. mineralengift heide	€ 0	€ 742.500	€ 0	Ja	Nee
13	PN13 Berijfsverpl. LH	€ 1.830.000	€ 1.830.000	€ 0	Ja	Nee
14	PN14. Wormer en Jisperveld (oeverbeschoeiing)	€ 491.504	€ 1.249.167	€ 0	Ja	Nee
15	PN15 Verkenningen systeemherstel Laag-Holland	€ 200.227	€ 409.757	€ 0	Ja	Nee
16	PN16. Habitatherstel Eilandspolder; verbeteren veenmosrietlanden	€ 59.794	€ 68.305	€ 8.890	Ja	Nee
17	PN17. hydrologische maatregelen Varkensland; tbv botanisch hooiland, plas-dras en moeras	€ 318.729	€ 361.282	€ 47.389	Ja	Nee
18	PN18. hydrologische maatregelen IVOT en Westzaan	€ 730.469	€ 828.341	€ 108.607	Ja	Nee
19	PN19. Emissie verlaging overgangszone incl pilots	€ 21.560	€ 210.062	€ 162.062	Ja	Nee
20	PN20. Natuurimpuls Ilperveld en Eilandspolder	€ 0	€ 700.000	€ 0	Ja	Nee
21	PN22. Broedvogeleilanden Kustvogels Texel	€ 109.401	€ 116.873	€ 0	Ja	Ja
22	PN23. revitaliseren bossen; Robbenoord, Diemerbos, Waarderhout, Groote Vliet/De Weelen, Noorderbos en Schoorlse Duinen	€ 104.969	€ 1.117.735	€ 15.607	Ja	Nee
23	PN24. Spaarnwoude e.a. revitalisering bos en recreatieve zonering	€ 0	€ 143.615	€ 15.606	Ja	Nee
24	PN25. verlandingsreeks Oostelijke Vechtplassen	€ 625.000	€ 732.832	€ 0	Ja	Nee
25	PN26 waterkwaliteit het Hol (OVP)	€ 2.352.315	€ 2.612.487	€ 0	Ja	Nee
26	PN27. hydrologische verkenning Gooi	€ 139.656	€ 184.895	€ 0	Ja	Nee
27	PN29 Afkoppelen nutrientenrijk water	€ 0	€ 1.100.000	€ 128.938	Ja	Nee
28	PN30 defosfatering water Vechtplassen	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	Nee
29	PN33. Kennemerland openmaken; struweel verwijderen	€ 461.031	€ 483.448	€ 0	Ja	Nee
30	PN39. Exotenbestrijding Kennemerland Zuid - Middenduin	€ 15.558	€ 17.686	€ 2.313	Ja	Nee
31	PN40. Exotenbestrijding Schoorlse Duinen - Amerikaanse Vogelkers	€ 63.731	€ 72.242	€ 9.476	Ja	Nee
32	PN49. Extra inzet invasieve exoten, watercrassula Texel	€ 14.776	€ 928.042	€ 0	Ja	Nee
33	Bossenstrategie / boscompensatie	€ 0	€ 49.174	€ 0	Ja	Nee
34	PN99	€ 0	€ 129.378	€ 0	Ja	Nee

	Kopie Uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t. Indicator: L16/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t. Indicator: L16/08*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: L16/09*
1	*PN01. 'Versnelling binnenduinrand kansen'*		Ja
2	*PN02. voorverkenning hydro-buffer Zwanenwater*		Ja
3	*PN03. Hydrologische verbetering Middenduin Kennemerland*		Ja
4	*PN04. Vernatten natuur duinen Texel*		Ja
5	*PN05. Dynamisch kustbeheer Texel*		Ja

		6	PN06. Zanderij castricum (extra kwelnatuur)		Ja	
		7	PN07. Impuls dynamisering zeereep Castricum		Ja	
		8	PN08. Bos/-omvorming inrichting Kennemerduinen/Kraansvlak & Bergen		Ja	
		9	PN09. Revitalisering bos Leyduin		Ja	
		10	PN10. Verwijderen Japanse Duizendknoop in bossen Gooi		Ja	
		11	PN11. Herstel mineralenbalans oude bossen		Ja	
		12	PN12. mineralengift heide		Ja	
		13	PN13 Berijfsverpl. LH		Ja	
		14	PN14. Wormer en Jisperveld (oeverbeschoeiing)		Ja	
		15	PN15 Verkenningen systeemherstel Laag-Holland		Ja	
		16	PN16. Habitatherstel Eilandspolder; verbeteren veenmosrietlanden		Ja	
		17	PN17. hydrologische maatregelen Varkensland; tbv botanisch hooiland, plas-dras en moeras		Ja	
		18	PN18. hydrologische maatregelen IVOT en Westzaan		Ja	
		19	PN19. Emissie verlaging overgangszone incl pilots		Ja	
		20	PN20. Natuurimpuls Ilperveld en Eilandspolder		Ja	
		21	PN22. Broedvogeleilanden Kustvogels Texel		Ja	
		22	PN23. revitaliseren bossen; Robbenoord, Diemerbos, Waarderhout, Groote Vliet/De Weelen, Noorderbos en Schoorlse Duinen		Ja	
		23	PN24. Spaarnwoude e.a. revitalisering bos en recreatieve zonering		Nee	
		24	PN25. verlandingsreeks Oostelijke Vechtplassen		Ja	
		25	PN26 waterkwaliteit het Hol (OVP)		Ja	
		26	PN27. hydrologische verkenning Gooi		Ja	
		27	PN29 Afkoppelen nutrientenrijk water		Nee	
		28	PN30 defosfatering water Vechtplassen		Nee	
		29	PN33. Kennemerland openmaken; struweel verwijderen		Ja	
		30	PN39. Exotenbestrijding Kennemerland Zuid - Middenduin		Ja	
		31	PN40. Exotenbestrijding Schoorlse Duinen - Amerikaanse Vogelkers		Ja	
		32	PN49. Extra inzet invasieve exoten, watercrassula Texel		Ja	
		33	Bossenstrategie / boscompensatie		Nee	
		34	PN99		Ja	

LVVN	**L25**	**Regeling specifieke uitkering provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied**	Naam versnellingsvoorstel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L25/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L25/02*	Totale cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L25/03*	Baten (jaar T) vermogensvorming *Aard controle R* *Indicator: L25/04*	Totale cumulatieve baten vermogensvorming (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L25/05*
		1	Integrale aanpak stikstofreductie Rondehoep	€ 32.052	€ 32.052	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L25/06*				
			Nee				
LVVN	**L29**	**Regeling specifieke uitkering capaciteit natuurmonitoring**	Aantal ingezette fte (ambtelijke capaciteit of externe inhuur) (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L29/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L29/02*			
			1	€ 111.662			
LVVN	**L32**	**Specifieke uitkering Regeling uitvoering aanpak piekbelasting**	Selecteer welke van toepassing (samenwerkingsovereenkomst/ werkafspraken) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L32/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t* *Indicator: L32/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L32/04*	
		1	Werkafspraken	€ 103.917	€ 103.917	Nee	
LVVN	**L33**	**Specifieke uitkering Uitvoeringsprogramma Natuur op grond van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase**	Onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L33/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L33/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L33/03*		
		1	Aanleg bos in het kader van boscompensatie	€ 0	€ 0		
		2	Overige uitvoeringsactiviteiten	€ 38.546	€ 38.546		
			Cumulatieve besteding apparaatskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t* *Indicator: L33/04*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen voor uitvoeringsactiviteiten ten behoeve van natuurgebieden die buiten Natura 2000-gebieden zijn gelegen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: L33/05*	(Verwachte) opbrengsten door verwerving van vermogensbestanddelen (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: L33/06*	Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L33/07*	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
LVVN	**L34**	**Specifieke uitkering indirecte uitvoeringskosten Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L34/01*				
			€ 1.834.961				

LVVN	L35	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml)	Naam maatregelpakket *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35/01*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen *Zelfstandige uitvoering* *Aard controle R* *Indicator: L35/02*	Correctie besteding (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen i.v.m. aan medeoverheden overgeboekte middelen *Vanaf SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: L35/03*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35/04*		
		1	*Fieldlab Groene Hart*	€ 44.010	€ 0	€ 44.010		
		2	*Fietspad Blijdesteinsweg*	€ 29.480	€ 0	€ 29.480		
		3	*Integrale samenwerking NSP*	€ 0	€ 0	€ 0		
		4	*Aanleg Bos en Parklandschap*	€ 0	€ 0	€ 0		
			Besteding (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen *Zelfstandige uitvoering* *Aard controle R* *Indicator: L35/05*	Correctie besteding aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1) i.v.m. aan medeoverheden overgeboekte middelen *Vanaf SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: L35/06*	Totale cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t* *Indicator: L35/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35/08*		
			€ 44.010	€ 0	€ 44.010	Nee		
LVVN	**L37**	**Regeling provinciale maatregelen PAS-melders 2024**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L37/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L37/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L37/03*			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
			Omschrijving van de maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L37/04*	Karakter van de maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L37/05*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L37/06*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L37/07*	Is de aankoopsom, indien van toepassing, gebaseerd op een taxatie door een onafhankelijke taxateur conform marktwaarde (Ja/Nee/N.v.t)? *Aard controle D1* *Indicator: L37/08*	Wat is de restwaarde van door de provincie verworven vermogensbestanddelen? *Aard controle R* *Indicator: L37/09*
		1	*nvt*	*nvt*	€ 0	€ 0	*N.v.t*	€ 0
			Kopie naam/nummer van de maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L37/10*	Is de vrijgekomen depositieruimte uitsluitend gebruikt voor het legaliseren van PAS-melders (Ja/Nee)? *Aard controle D1* *Indicator: L37/11*	Is voldaan aan de juridische en beleidsmatige kaders op het moment van besteding van de middelen (Ja/Nee)? *Aard controle D1* *Indicator: L37/12*			
		1	*nvt*	*Nee*	*Nee*			
			Kopie naam/nummer van de maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L37/13*	Naam opgelost gemeld PAS-project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L37/14*	Wat is de waarde van het opgeloste gemeld PAS-project? *Aard controle R* *Indicator: L37/15*	Vul in totale besteding per opgelost gemeld PAS-project *Aard controle R* *Indicator: L37/16*		
		1	*nvt*	*nvt*	€ 0	€ 0		

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording lichten Gedeputeerde Staten toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de Provinciale Staten vastgestelde kaders zoals de begroting en provinciale verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de Provinciale Staten op 16 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de Provinciale Staten bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 9,9 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Gedeputeerde Staten stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 3,8 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 9,9 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 0,4 miljoen acceptabel op basis van door de Provinciale Staten vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de Provinciale Staten aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

6. Bijlagen

Investeringsuitgaven en kredieten

Overzicht van het verloop van investeringsuitgaven en kredieten

Omschrijving van de investeringsuitgaven x € 1.000	Beschikbaar krediet (bruto) tm 2023	Rectificaties krediet t/m 2023	krediet mutaties 2024	Beschikbaar krediet (bruto) tm 2024	Besteding t/m 2023	Rectificaties Besteding t/m 2023	Besteding 2024	Besteding tm 2024	Restant krediet (bruto) ultimo 2024	Te realiseren bijdrage derden t/m 2024	Realisatie bijdrage derden tm 2024	Nog te realiseren bijdrage derden 2024
MATERIELE VASTE ACTIVA												
a. Investeringen met een economisch nut:												
Gronden en terreinen												
Krediet strategische grondaankopen	60.000	0	0	60.000	31.755	0	7.120	38.875	21.125	0	0	0
Krediet SPUK Gronden	30.000	0	0	30.000	1.912	0	0	1.912	28.088	24.864	1.912	22.952
Krediet NNN gronden	250.000	0	0	250.000	39.961	0	10.515	50.476	199.524	7.894	7.894	0
	340.000	0	0	340.000	73.629	0	17.635	91.264	248.736	32.758	9.807	22.952
ICT												
Krediet technische installaties	1.670	0	0	1.670	1.584	0	-57	1.527	143	0	0	0
Investeringen Steunpunten B&U												
Krediet gebouwen	6.535	0	700	7.235	708	36	541	1.285	5.950	0	0	0
Totaal investeringen met een economisch nut	**348.205**	**0**	**700**	**348.905**	**75.921**	**36**	**18.119**	**94.076**	**254.829**	**32.758**	**9.807**	**22.952**
b. Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut:												
Vervangingsinvesteringen												
Krediet PMO kunstwerken - sluizen	40.700	0	0	40.700	19.262	0	6.081	25.343	15.357	0	0	0
Krediet PMO kunstwerken - bruggen	121.781	0	6.100	127.881	77.040	0	9.099	86.139	41.742	0	0	0

Krediet PMO vaarwegen en oevers	55.822	0	19.695	75.517	37.064	0	10.814	47.878	27.639	0	0	0
Krediet PMO wegen	76.282	0	26.400	102.682	57.445	0	2.627	60.072	42.610	0	0	0
Krediet technische installaties	49.398	0	13.400	62.798	19.525	0	12.668	32.193	30.605	0	0	0
Voorschotkrediet uit 10 miljoen	0	0	1.400	1.400	0	0	411	411	989	0	0	0
	343.983	0	66.995	410.978	210.336	0	41.700	252.036	158.942	0	0	0
Verbeter- en uitbreidingsinvesteringen												
Krediet PMI kunstwerken - bruggen	71.664	0	0	71.664	57.469	0	3.820	61.289	10.375	10.839	8.753	2.086
Krediet PMI kunstwerken - sluizen	54.300	0	112	54.412	52.042	0	195	52.238	2.174	40.211	37.602	2.609
Krediet PMI openbaar vervoer	265.247	-12.649	1.700	254.298	195.644	8.849	4.594	209.087	45.211	84.579	74.860	9.718
Krediet PMI wegen	338.990	0	6.091	345.081	264.924	0	17.783	282.707	62.374	63.988	61.115	2.873
Krediet Innovatieve projecten	7.473	0	0	7.473	7.078	0	180	7.258	215	0	0	0
Voorschotkrediet uit 10 miljoen	630	8.360	-390	8.600	328	0	361	689	7.911	0	0	0
	738.303	-4.289	7.513	741.528	577.487	8.849	26.932	613.268	128.260	199.617	182.331	17.286
Programma natuurontwikkeling												
Krediet Groenprojecten	2.072	0	0	2.072	343	0	156	499	1.573	0	0	0
Totaal investeringen met een maatschappelijk nut	**1.084.358**	**-4.289**	**74.508**	**1.154.578**	**788.166**	**8.849**	**68.788**	**865.803**	**288.775**	**199.617**	**182.331**	**17.286**
Totaal	**1.432.563**	**-4.289**	**75.208**	**1.503.483**	**864.087**	**8.885**	**86.907**	**959.879**	**543.603**	**232.376**	**192.138**	**40.238**

Specificatie van het verloop van investeringsuitgaven en kredieten

Omschrijving van de investeringsuitgaven x € 1.000	Beschikbaar krediet (bruto) tm 2023	Rectificaties krediet t/m 2023	krediet mutaties 2024	Beschikbaar krediet (bruto) tm 2024	Besteding t/m 2023	Rectificatie Besteding t/m 2023	Besteding 2024	Besteding tm 2024	Restant krediet (bruto) ultimo 2024	Te realiseren bijdrage derden t/m 2024	Realisatie bijdrage derden tm 2024	Nog te realiseren bijdrage derden 2024
MATERIELE VASTE ACTIVA												
a. Investeringen met een economisch nut:												
Gronden en terreinen												
Krediet strategische grondaankopen												
P.00183 - Aankoop strategische gronden	30.084	0	415	30.499	30.084	0	415	30.499	0	0	0	0
P.00228 - Aankoop strategische gronden	1.672	0	0	1.672	1.672	0	0	1.672	0	0	0	0
P.00233 - Aankoop strategische gronden 2	0	0	6.705	6.705	0	0	6.705	6.705	0	0	0	0
Nog te besteden voorschotkrediet strategische gronden	28.245	0	-7.120	21.125	0	0	0	0	21.125	0	0	0
	60.000	0	0	60.000	31.755	0	7.120	38.875	21.125	0	0	0
Krediet SPUK Gronden				0								
P.00205 - Aankoop gronden Veenweiden (CO2 red.)	30.000	0	0	30.000	1.912	0	0	1.912	28.088	24.864	1.912	22.952
	30.000	0	0	30.000	1.912	0	0	1.912	28.088	24.864	1.912	22.952
Krediet NNN gronden												
P.00182 - Grond aankopen NNN GROEN	249.353	-1	0	249.352	39.313	0	10.515	49.828	199.524	7.894	7.894	0
NNN Gronden Oostelijke Vechtplassen	647	1	0	648	648	0	0	648	0	0	0	0
	250.000	0	0	250.000	39.961	0	10.515	50.476	199.524	7.894	7.894	0
Totaal Gronden	**340.000**	**0**	**0**	**340.000**	**73.629**	**0**	**17.635**	**91.264**	**248.736**	**32.758**	**9.807**	**22.952**
ICT												
Krediet technische installaties												
P.00219 - Netwerkvoorziening buiten-werklocaties	1.670	0	0	1.670	1.584	0	-57	1.527	143	0	0	0
Totaal ICT	**1.670**	**0**	**0**	**1.670**	**1.584**	**0**	**-57**	**1.527**	**143**	**0**	**0**	**0**

Investeringen Steunpunten B&U

Krediet gebouwen												
P.00058 - Verbouwing steunpunt Vijfhuizen	915	0	0	915	342	36	308	686	229	0	0	0
P.00145 - Energie neutraal maken steunpunten	3.820	0	700	4.520	366	0	233	599	3.921	0	0	0
P.00144 - Nieuwbouw gez. Steunpunt Uitgeest	1.800	0	0	1.800	0	0	0	0	1.800	0	0	0
	6.535	0	700	7.235	708	36	541	1.285	5.950	0	0	0
Totaal Investeringen Steunpunten B&U	**6.535**	**0**	**700**	**7.235**	**708**	**36**	**541**	**1.285**	**5.950**	**0**	**0**	**0**
Totaal investeringen met een economisch nut	**348.205**	**0**	**700**	**348.905**	**75.921**	**36**	**18.119**	**94.076**	**254.829**	**32.758**	**9.807**	**22.952**

b. Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

Vervangingsinvesteringen

Krediet PMO kunstwerken - sluizen												
P.00059 - K20N KVSS-02 Verv.kolk en damwand sluis	40.700	0	0	40.700	19.262	0	6.081	25.343	15.357	0	0	0
	40.700	0	0	40.700	19.262	0	6.081	25.343	15.357	0	0	0
Krediet PMO kunstwerken - bruggen												
P.00028 - N247b-02 km 54.3-55.3 verv. 2 vaste kuns	3.600	0	0	3.600	1.278	0	219	1.497	2.103	0	0	0
P.00029 - Trajectaanpak N244-N246	17.255	0	0	17.255	16.336	0	0	16.336	919	0	0	0
P.00034 - K19w Cruquiusbrug A verv best. En aanbru	17.705	0	0	17.705	8.461	0	5.224	13.685	4.020	0	0	0
P.00039 - N247, Maatregelen bereikbaarh Waterland,	3.600	0	1.100	4.700	1.561	0	217	1.779	2.921	0	0	0
P.00044 - N236, Reconstructie km 7.0-11.0 incl. Ve	7.674	0	0	7.674	8.043	0	0	8.043	-369	0	0	0
P.00046 - N203 Brug Krommenie A-01 vervangen 19D03	17.525	0	5.000	22.525	14.424	0	2.452	16.876	5.649	0	0	0
P.00047 - N522-05 Verv. brug Ouderkerk ad Amstel	22.810	0	0	22.810	21.971	0	149	22.119	691	0	0	0
P.00065 - VIK vervangen Broekhornerbrug	2.427	0	0	2.427	441	0	0	441	1.986	0	0	0

P.00131 - K20N-03 Vervanging Stolperbasculebrug 14	25.700	0	0	25.700	2.728	0	663	3.392	22.308	0	0	0
P.00132 - K20na/K20a -01 en 10/09-b-01 vwv 4/5/7	1.985	0	0	1.985	1.782	0	75	1.857	128	0	0	0
P.00189 - Vervanging Schagerbrug	1.500	0	0	1.500	14	0	100	114	1.386	0	0	0
	121.781	0	6.100	127.881	77.040	0	9.099	86.139	41.742	0	0	0
Krediet PMO vaarwegen en oevers												
P.00029 - Trajectaanpak N244-N246	840	0	0	840	840	0	0	840	0	0	0	0
P.00054 - N235, Doorstroming/Verkeersveiligheid op	1.065	0	0	1.065	1.064	0	0	1.064	1	0	0	0
P.00063 - K4/5/6a-01 Vervangen oevers vwv 18	7.973	0	0	7.973	5.551	0	-28	5.523	2.450	0	0	0
P.00064 - K7/K8-01 vervanging 2,5 km oevers vwv 21	4.800	0	0	4.800	4.449	0	6	4.455	345	0	0	0
P.00129 - K18a-01+K18b-01 Vervanging Vaarwegvak 16	8.764	0	968	9.732	8.339	0	508	8.847	885	0	0	0
P.00132 - K20na/K20a -01 en 10/09-b-01 vwv 4/5/7	7.520	0	2.680	10.200	6.726	0	276	7.003	3.197	0	0	0
P.00133 - K09-01 Vervanging Vaarwegvak 8	1.940	0	0	1.940	1.913	0	111	2.024	-84	0	0	0
P.00147 - K20a-02 - Gem Alkmaar - Vaarwegvak 5	1.600	0	0	1.600	1.547	0	-140	1.407	193	0	0	0
P.00180 - K19o-a-01 - Vaarwegvak 32	1.600	0	0	1.600	0	0	0	0	1.600	0	0	0
P.00181 - K19o-b-01 K19o-b-01 Vaarwegvak 33	1.690	0	0	1.690	0	0	0	0	1.690	0	0	0
P.00197 - K20-z-b01 Vervanging vaarwegvak 13	12.205	0	0	12.205	5.172	0	5.958	11.130	1.075	0	0	0
P.00207 - K11-a-01Vaarwegvak 22 - Broekervaart: 't	1.604	0	13.568	15.172	61	0	1.860	1.921	13.251	0	0	0
P.00208 - K11-b-01Vaarwegvak 23 - Trekvaart Schouw	168	0	-168	0	155	0	-155	0	0	0	0	0
P.00209 - K18-a-02Vaarwegvak 16 Westfriesche Vaart	484	0	-484	0	191	0	-191	0	0	0	0	0
P.00210 - K18-b-02Vaarwegvak 17 - Westfriesche Vaa	484	0	-484	0	191	0	-191	0	0	0	0	0
P.00212 - K06-10 - 14G28 Braaksluis (iMPI)	1.285	0	415	1.700	105	0	764	869	831	0	0	0
P.00221 - Vaarwegvak 1	1.000	0	3.200	4.200	758	0	2.036	2.794	1.406	0	0	0
P.00234 - Vervanging afmeervoorziening Amstel	500	0	0	500	0	0	0	0	500	0	0	0
P.00235 - Vervanging calamiteitensteiger NH kanaal	300	0	0	300	0	0	0	0	300	0	0	0
	55.822	0	19.695	75.517	37.064	0	10.814	47.878	27.639	0	0	0
Krediet PMO wegen												
P.00041 - N231b-01 Trajectbendering N231b	4.296	0	0	4.296	3.011	0	13	3.024	1.272	0	0	0
P.00049 - N417-02, Herinr. Utrechtsew. Holl. Radin	1.200	0	0	1.200	638	0	146	784	416	0	0	0
P.00051 - N244, Verdubbeling, traject A7 - N247	6.000	0	0	6.000	6.000	0	0	6.000	0	0	0	0
P.00052 - N236-08 Traj.ben Fr.Kampweg en N524	2.700	0	0	2.700	2.500	0	7	2.506	194	0	0	0

P.00054 - N235, Doorstroming/Verkeersveiligheid op	4.160	0	0	4.160	4.160	0	0	4.160	0	0	0	0
P.00057 - N302a-03 vervanging wegconstructie km 39	4.680	0	0	4.680	3.348	0	17	3.365	1.315	0	0	0
P.00083 - N241-13 Traj.benad N241b, ged N244-A7	17.600	0	0	17.600	17.638	0	0	17.638	-38	0	0	0
P.00085 - N239a Trajectbenadering N239a, ged N242-	2.200	0	0	2.200	1.809	0	-14	1.794	406	0	0	0
P.00086 - N243 Trajectbenadering	9.480	0	0	9.480	7.741	0	376	8.116	1.364	0	0	0
P.00098 - N506a, km 24.9-33.9, Trajectbenadering	3.700	0	0	3.700	2.780	0	9	2.789	911	0	0	0
P.00113 - Busbaan Wijckerpoort (velsertraverse-bus	0	0	750	750	0	0	0	0	750	0	0	0
P.00122 - N240c-01 Herplant bomen N240	750	0	0	750	747	0	11	758	-8	0	0	0
P.00139 - Natuurverbinding Vechtplassen	2.156	0	0	2.156	179	0	178	357	1.799	0	0	0
P.00142 - N240-14 N240b-01 1e deel	5.200	0	-1.463	3.737	4.167	0	-430	3.737	0	0	0	0
P.00169 - Herplant bomen langs traject N244	480	0	0	480	487	0	0	487	-7	0	0	0
P.00174 - N242a-05 - Vervangen geluidsschermen	1.500	0	0	1.500	997	0	11	1.008	492	0	0	0
P.00193 - 09D01-01 Visserbrug verv. remmingwerk	730	0	0	730	682	0	0	682	48	0	0	0
P.00195 - LED-verlichting 2e fase	5.950	0	0	5.950	0	0	0	0	5.950	0	0	0
P.00206 - SLS-01, vervanging- sleutelsysteem obj	1.900	0	0	1.900	89	0	170	259	1.641	0	0	0
P.00230 - VRI-progr, Alg-48 - Vervanging VRI	900	0	11.100	12.000	176	0	587	763	11.237	0	0	0
P.00232 - N511a-04 Vervanging 5 paddentunnels	700	0	0	700	298	0	84	381	319	0	0	0
P.00237 - N250a-04 Toepass. circulaire geleiderail	0	0	350	350	0	0	314	314	36	0	0	0
P.00238 - N511a-05 Vervangen paddentunnels (6st)	0	0	1.400	1.400	0	0	0	0	1.400	0	0	0
P.00242 - N240-14 N240b-01 2e deel	0	0	14.263	14.263	0	0	1.148	1.148	13.115	0	0	0
	76.282	0	26.400	102.682	57.445	0	2.627	60.072	42.610	0	0	0

Krediet technische installaties

P.00071 - K08 Hefbrug Oterleek-01 GO KW 19B45	99	0	0	99	93	0	2	95	4	0	0	0
P.00134 - Projecten Machinerichtlijn	4.820	0	0	4.820	1.146	0	181	1.327	3.493	0	0	0
P.00136 - Uitrol intelligente Verkeerslichten iVR	4.515	0	0	4.515	0	0	0	0	4.515	0	0	0
P.00137 - Vervanging observatiecamera's VRI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P.00138 - Vervanging Scada systeem	1.500	0	0	1.500	1.530	0	33	1.563	-63	0	0	0
P.00146 - K05 Roskamsluis zelfbediening Roskamslui	723	0	0	723	91	0	11	102	621	0	0	0
P.00215 - 24-uurs centrale bediening 2e deel	37.741	0	7.400	45.141	16.664	0	12.441	29.105	16.036	0	0	0
P.00248 - Verv Dynamische Reizigersinfo.sys (DRIS)	0	0	6.000	6.000	0	0	0	0	6.000	0	0	0
	49.398	0	13.400	62.798	19.525	0	12.668	32.193	30.605	0	0	0

Voorschotkrediet uit 10 miljoen												
P.00239 - 25E22-02 Verv pontveer het Schouw	0	0	400	400	0	0	289	289	111	0	0	0
P.00240 - N242ld-02 Verv Huygenbrug	0	0	1.000	1.000	0	0	122	122	878	0	0	0
	0	0	1.400	1.400	0	0	411	411	989	0	0	0
Totaal Vervangingsinvesteringen	**343.983**	**0**	**66.995**	**410.978**	**210.336**	**0**	**41.700**	**252.036**	**158.942**	**0**	**0**	**0**

Verbeter- en uitbreidingsinvesteringen

Krediet PMI openbaar vervoer												
P.00084 - HOV-07 Aalsmeer-knooppunt Schiphol Zuid	45.926	0	0	45.926	45.094	0	-18	45.076	849	36.617	36.617	0
P.00113 - Busbaan Wijckerpoort (velsertraverse-bus	24.550	0	1.350	25.900	4.280	0	1.101	5.381	20.519	0	0	0
P.00114 - HOV-03 HOV 't Gooi Huizen-Hilversum	138.084	-12.649	0	125.435	117.877	0	694	118.571	6.864	6.619	6.619	0
P.00115 - HOV-05 HOV Fokkerweg-Schiphol Rijk	44.445	0	0	44.445	22.050	8.849	5	30.905	13.540	36.550	27.090	9.460
P.00130 - N231 OLV HOV Greenport	12.242	0	350	12.592	6.343	0	2.811	9.154	3.438	4.792	4.534	259
	265.247	-12.649	1.700	254.298	195.644	8.849	4.594	209.087	45.211	84.579	74.860	9.718
Krediet PMI wegen												
P.00026 - Smart Mobility Schiphol	2.785	0	0	2.785	2.096	0	0	2.096	689	113	113	0
P.00029 - Trajectaanpak N244-N246	13.192	0	0	13.192	13.294	0	0	13.294	-102	5	5	0
P.00039 - N247, Maatregelen bereikbaarh Waterland,	56.695	0	0	56.695	38.165	0	2.042	40.206	16.489	17.852	15.442	2.410
P.00041 - N231b-01 Trajectbendering N231b	2.984	0	0	2.984	2.580	0	7	2.587	397	600	600	0
P.00042 - N208-05 aanl.fietsverb/pad Hlem/Bldaal	3.250	0	0	3.250	2.173	0	305	2.478	772	63	63	0
P.00044 - N236, Reconstructie km 7.0-11.0 incl. Ve	14.945	0	0	14.945	14.207	0	1	14.208	737	70	70	0
P.00049 - N417-02, Herinr. Utrechtsew. Holl. Radin	3.700	0	0	3.700	1.834	0	74	1.908	1.792	0	0	0
P.00051 - N244, Verdubbeling, traject A7 - N247	39.125	0	0	39.125	38.493	0	0	38.493	632	23.858	23.858	0
P.00052 - N236-08 Traj.ben Fr.Kampweg en N524	260	0	0	260	299	0	0	299	-39	0	0	0
P.00054 - N235, Doorstroming/Verkeersveiligheid op	5.900	0	0	5.900	5.881	0	-4	5.877	23	4.782	4.782	0
P.00078 - N241, Herinrichting gedeelte N242-N248	48.000	0	0	48.000	45.747	0	-64	45.683	2.317	10.273	10.273	0
P.00081 - N236-11 Reconst N236, deel 6 Noordereind	1.500	0	1.100	2.600	298	0	63	360	2.240	0	0	0
P.00083 - N241-13 Traj.benad N241b, ged N244-A7	60.000	0	0	60.000	39.127	0	12.440	51.568	8.432	2.736	2.736	0
P.00085 - N239a Trajectbenadering N239a, ged N242-	6.150	0	0	6.150	6.614	0	0	6.614	-464	318	318	0

P.00086 - N243 Trajectbenadering	41.820	0	0	41.820	39.942	0	843	40.785	1.035	927	927	0
P.00088 - N509-05 km 1.48-2.45 Traj.benadering GO	600	0	0	600	617	0	11	628	-28	0	0	0
P.00089 - Kruispunt N525 Westerheide-oud postweg,	2.006	0	0	2.006	1.707	0	-6	1.702	304	6	6	0
P.00098 - N506a, km 24.9-33.9, Trajectbenadering	1.270	0	0	1.270	1.109	0	2	1.111	159	0	0	0
P.00130 - N231 OLV HOV Greenport	2.862	0	0	2.862	1.562	0	344	1.906	956	813	769	44
P.00139 - Natuurverbinding Vechtplassen	460	0	0	460	25	0	39	64	396	0	0	0
P.00142 - N240-14 N240b-01 1e deel	3.750	0	-1.400	2.350	2.715	0	-365	2.350	0	0	0	0
P.00150 - Masterplan N201, 8 nadeelcomp dossiers	1.800	0	0	1.800	141	0	0	141	1.659	0	0	0
P.00191 - VM-maatregelen N242	50	0	-50	0	33	0	-33	0	0	0	0	0
P.00196 - Trajectbenadering groot onderhoud N202a	660	0	0	660	537	0	9	546	114	0	0	0
P.00192 - Reconstructie kruispunt N501-Redoute	359	0	1.641	2.000	271	0	55	325	1.675	0	0	0
P.00201 - Wadweg Waardpolder hoofdweg	575	0	0	575	533	0	0	533	42	26	26	0
P.00202 - N23 Westfrisiaweg Restwzh GBC	7.700	0	0	7.700	4.090	0	824	4.914	2.786	850	734	116
P.00204 - N516-04 Ambacht-N516-Thorbeckeweg(AVANT)	15.167	0	0	15.167	0	0	0	0	15.167	0	0	0
P.00211 - N240-16: Aanleg bermverharding	700	0	0	700	692	0	11	703	-3	173	173	0
P.00224 - N200-06-Korteterm.maatreg.Kop vd Zeeweg	150	0	100	250	25	0	185	210	40	0	0	0
P.00226 - N244-10 Aansluiting N244-N247	375	0	0	375	88	0	278	366	9	26	26	0
P.00227 - ALG-45 — kantmarkering fietspaden	200	0	2.300	2.500	29	0	505	534	1.966	498	195	303
P.00230 - VRI-progr, Alg-48 - Vervanging VRI	0	0	250	250	0	0	0	0	250	0	0	0
P.00236 - N250-05 Uitritten N250	0	0	150	150	0	0	101	101	49	0	0	0
P.00242 - N240-14 N240b-01 2e deel	0	0	1.400	1.400	0	0	117	117	1.283	0	0	0
P.00249 - Verbetering - Aanleg bronbemaling	0	0	600	600	0	0	0	0	600	0	0	0
	338.990	0	6.091	345.081	264.924	0	17.783	282.707	62.374	63.988	61.115	2.873
Krediet PMI kunstwerken - bruggen												
P.00029 - Trajectaanpak N244-N246	24.404	0	0	24.404	22.530	0	0	22.530	1.874	14	14	0
P.00034 - K19w Cruquiusbrug A verv best. En aanbru	12.570	0	0	12.570	6.905	0	3.579	10.484	2.086	4.447	2.361	2.086
P.00047 - N522-05 Verv. brug Ouderkerk ad Amstel	28.990	0	0	28.990	27.700	0	67	27.767	1.223	6.378	6.378	0
P.00131 - K20N-03 Vervanging Stolperbasculebrug 14	5.700	0	0	5.700	333	0	174	507	5.193	0	0	0
	71.664	0	0	71.664	57.469	0	3.820	61.289	10.375	10.839	8.753	2.086
Krediet PMI kunstwerken - sluizen												
P.00077 - Alg-29, Nieuwbouw Wilhelminasluis	54.300	0	112	54.412	52.042	0	195	52.238	2.174	40.211	37.602	2.609
	54.300	0	112	54.412	52.042	0	195	52.238	2.174	40.211	37.602	2.609

Krediet Innovatieve projecten												
P.00157 - LED-verlichting	6.050	0	0	6.050	5.639	0	182	5.822	228	0	0	0
P.00121 - Samenwerking zonnefietspaden	1.423	0	0	1.423	1.439	0	-2	1.437	-14	0	0	0
	7.473	0	0	7.473	7.078	0	180	7.258	215	0	0	0
Voorschotkrediet uit 10 miljoen												
P.00028 - N247b-02 km 54.3-55.3 verv. 2 vaste kuns	500	0	0	500	237	0	29	265	235	0	0	0
P.00194 - N501-03 Reconstructie kruispunt	130	0	0	130	91	0	0	91	39	0	0	0
P.00243 - HOV-12 - HOV Noordwijk-Schiphol	0	0	1.100	1.100	0	0	299	299	801	0	0	0
P.00246 - N241-14 - Maatregelen parallelwegen N241	0	0	50	50	0	0	0	0	50	0	0	0
P.00247 - N242-26 - Poortconstr. overgang A9-N242	0	0	150	150	0	0	33	33	117	0	0	0
P.00149 - Nog te verdelen voorschotkrediet	0	8.360	-1.690	6.670	0	0	0	0	6.670	0	0	0
	630	8.360	-390	8.600	328	0	361	689	7.911	0	0	0
Totaal verbeter- en uitbreidingsinvesteringen	**738.303**	**-4.289**	**7.513**	**741.528**	**577.487**	**8.849**	**26.932**	**613.268**	**128.260**	**199.617**	**182.331**	**17.286**
Programma natuurontwikkeling												
Krediet Groenprojecten												
P.00139 - Natuurverbinding Vechtplassen	2.072	0	0	2.072	343	0	156	499	1.573	0	0	0
Totaal investeringen met een maatschappelijk nut	**1.084.358**	**-4.289**	**74.508**	**1.154.578**	**788.166**	**8.849**	**68.788**	**865.803**	**288.775**	**199.617**	**182.331**	**17.286**
Totaal	**1.432.563**	**-4.289**	**75.208**	**1.503.483**	**864.087**	**8.885**	**86.907**	**959.879**	**543.603**	**232.376**	**192.138**	**40.238**

Wijziging doelenboom 2023-2024

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	
Programma 1				
Exploitatie	**€ 22.949**	**€ 22.949**	**€ 0**	
Baten	-€ 63	-€ 63	€ 0	
Lasten	€ 23.011	€ 23.011	€ 0	
Reserves	**€ 2.100**	**€ 2.100**	**€ 0**	
Onttrekkingen	-€ 943	-€ 943	€ 0	
Toevoegingen	€ 3.043	€ 3.043	€ 0	
Realisatie 2023	**€ 25.049**	**€ 25.049**	**€ 0**	

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 2				
Exploitatie	**€ 65.402**	**€ 68.346**	**-€ 2.943**	7 en 6
Baten	-€ 5.107	-€ 6.073	€ 967	7 en 6
Lasten	€ 70.509	€ 74.419	-€ 3.910	7 en 6
Reserves	**-€ 2.607**	**-€ 2.353**	**-€ 254**	7 en 6
Onttrekkingen	-€ 26.276	-€ 25.672	-€ 604	7 en 6
Toevoegingen	€ 23.669	€ 23.319	€ 350	7 en 6
Realisatie 2023	**€ 62.795**	**€ 65.992**	**-€ 3.197**	7 en 6

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 3				
Exploitatie	**€ 24.068**	**€ 25.470**	**-€ 1.403**	5, 6 en 7
Baten	-€ 11.249	-€ 151	-€ 11.098	5, 6 en 7
Lasten	€ 35.317	€ 25.621	€ 9.695	5, 6 en 7
Reserves	**€ 2.921**	**-€ 8.987**	**€ 11.908**	5, 6 en 7
Onttrekkingen	-€ 25.019	-€ 22.937	-€ 2.082	5, 6 en 7
Toevoegingen	€ 27.940	€ 13.950	€ 13.990	5, 6 en 7
Realisatie 2023	**€ 26.988**	**€ 16.483**	**€ 10.505**	5, 6 en 7

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	
Programma 4				
Exploitatie	**€ 225.245**	**€ 225.245**	**€ 0**	
Baten	-€ 8.602	-€ 8.602	€ 0	
Lasten	€ 233.847	€ 233.847	€ 0	
Reserves	**€ 24.378**	**€ 24.378**	**€ 0**	
Onttrekkingen	-€ 96.053	-€ 96.053	€ 0	
Toevoegingen	€ 120.430	€ 120.430	€ 0	
Realisatie 2023	**€ 249.622**	**€ 249.622**	**€ 0**	

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 5				
Exploitatie	**€ 104.611**	**€ 111.831**	**-€ 7.220**	3 en 6
Baten	-€ 14.644	-€ 16.004	€ 1.360	3 en 6
Lasten	€ 119.255	€ 127.835	-€ 8.579	3 en 6
Reserves	**-€ 7.431**	**-€ 7.453**	**€ 22**	3 en 6
Onttrekkingen	-€ 45.408	-€ 47.492	€ 2.084	3 en 6
Toevoegingen	€ 37.977	€ 40.039	-€ 2.062	3 en 6
Realisatie 2023	**€ 97.180**	**€ 104.378**	**-€ 7.198**	3 en 6

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 6				
Exploitatie	**€ 32.271**	**€ 30.613**	**€ 1.658**	2, 3 en 5
Baten	-€ 3.752	-€ 3.932	€ 179	2, 3 en 5
Lasten	€ 36.023	€ 34.544	€ 1.479	2, 3 en 5
Reserves	**€ 7.753**	**€ 18.063**	**-€ 10.309**	2, 3 en 5
Onttrekkingen	-€ 11.071	-€ 11.673	€ 603	2, 3 en 5
Toevoegingen	€ 18.824	€ 29.736	-€ 10.912	2, 3 en 5
Realisatie 2023	**€ 40.024**	**€ 48.675**	**-€ 8.651**	2, 3 en 5

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 7				
Exploitatie	**€ 13.218**	**-€ 459.082**	**€ 472.300**	2, 3 en 8
Baten	-€ 967	-€ 551.464	€ 550.497	2, 3 en 8
Lasten	€ 14.185	€ 92.382	-€ 78.197	2, 3 en 8
Reserves	**-€ 21.906**	**-€ 95.198**	**€ 73.292**	2, 3 en 8
Onttrekkingen	-€ 22.495	-€ 105.578	€ 83.082	2, 3 en 8
Toevoegingen	€ 589	€ 10.380	-€ 9.791	2, 3 en 8
Realisatie 2023	**-€ 8.688**	**-€ 554.280**	**€ 545.592**	2, 3 en 8

Jaarrekening 2023	Doelenboom 2023 x € 1.000	Doelenboom 2024 x € 1.000	Verschil	Door wijziging indeling van programma:
Programma 8				
Exploitatie	**-€ 462.393**	**€ 0**	**-€ 462.393**	7
Baten	-€ 541.905	€ 0	-€ 541.905	7
Lasten	€ 79.512	€ 0	€ 79.512	7
Reserves	**-€ 74.658**	**€ 0**	**-€ 74.658**	7
Onttrekkingen	-€ 83.082	€ 0	-€ 83.082	7
Toevoegingen	€ 8.425	€ 0	€ 8.425	7
Realisatie 2023	**-€ 537.050**	**€ 0**	**-€ 537.050**	7

Wettelijk en provinciaal beleidskader

Programma 1. Bestuur

Wettelijk beleidskader

· Gemeentewet

· Provinciewet

· Wet algemene regels herindeling

· Beleidskader gemeentelijke herindeling

Provinciaal beleidskader

· Evaluatiekader Subsidies 2018

· MRA-agenda 2020-2024

· Europastrategie 2022-2030 Noord-Holland - Provincie Noord-Holland

· Beleidsnota IBT 2022-2025

· Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Holland

· Aanvullend beleidskader voor het interbestuurlijk archieftoezicht

· Beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing

· Instellingsbesluit Eenheid Screening en Bewakingsaanpak 2019

· Beleidsregel Wet Bibob Noord-Holland 2019

· Gedragscode integriteit voor Statenleden, duo-commissieleden, gedeputeerden en de commisaris van de Koning van de provincie Noord-Holland 2012

· Regeling gedragscode ambtelijke integriteit

· Regeling melden vermoeden misstand

· Agenda toekomst van het toezicht

Programma 2. Klimaat en gezonde leefomgeving

Wettelijk beleidskader

- Klimaatwet
- Warmtewet
- Ontwikkelingsperspectief Circulaire Economie
- Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025

Provinciaal beleidskader

- Omgevingsvisie
- Omgevingsverordening
- Verkenning ondergrondvisie
- Beleidsregel geurhinder
- Actieplan geluid
- Actieprogramma klimaat

- Bouwstenen voor een adaptieve Uitvoeringsstrategie energie-infrastructuur 2020-2024
- Plan van aanpak waterstof
- Actieagenda - Provincie Noord-Holland
- Provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid
- Elektriciteitswet
- Warmtetransitie Noord-Hollandse aanpak 2022-2023
- Ontwikkelingsperspectief Circulaire Economie
- Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025

Programma 3. Ruimte en Wonen

Wettelijk beleidskader

- Woningwet/Huisvestingswet
- Wet versterking regie op de Volkshuisvesting
- Wet ruimtelijke ordening (incl. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en Besluit ruimtelijke ordening)
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Omgevingswet
- Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
- Wet luchtvaart
- Luchthavenverkeersbesluit (LVB) Schiphol
- Luchthaven Indelingsbesluit (LIB) Schiphol
- Wijzigingswet Wet luchtvaart (regelgeving burgerluchtvaart en militaire luchthavens (RBML))
- Waterwet
- Waterschapswet
- Drinkwaterwet
- Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
- Europese Richtlijn Overstromingsrisico's
- Europese Kaderrichtlijn Water
- (concept) Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting

Provinciaal beleidskader

- Provinciale Omgevingsvisie NH2050
- Omgevingsverordening Noord-Holland 2022
- Provinciale Woonagenda 2020 - 2025

- Masterplan Wonen versie 1, versie 1.5 en versie 2Woondeals Noord-Holland Noord en MRAProgramma OV-knooppunten (“Maak Plaats!”)
- Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en Versnellen Woningbouw
- Visie Noordzeekanaalgebied 2040
- 5e Nota Grondbeleid
- Water, bron van recreatie, Visie op de waterrecreatie 2030
- Provinciale beleidsnota Regionale Luchthavens
- Visie publieke mobiliteit (2024-2034)
- Regionaal waterprogramma 2022 - 2027

Programma 4. Bereikbaarheid

Wettelijk beleidskader

- Omgevingswet (in werking januari 2024)
- Wet Personenvervoer 2000
- Wegenverkeerswet (1994)
- Wegenwet (1930)

Provinciaal beleidskader

- Omgevingsvisie NH2050
- Perspectief Mobiliteit
- Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) 2020 - 2023
- Investeringsstrategie Noord-Hollandse Infrastructuur (iNHi)
- Focus Smart Mobility 2022-2025
- Actieagenda Actieve Mobiliteit
- Opgave Verkeersveiligheid Noord-Holland 2030
- Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Noord-Holland 2020-2024
- Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030

Programma 5. Natuur en landelijk gebied

Wettelijk beleidskader

- Wet natuurbescherming (vervallen)
- Omgevingswet. Op 1 januari is de Omgevingswet geldig geworden, waarin de Wet natuurbescherming is opgenomen.

Provinciaal beleidskader

- **Programma Natuurnetwerk 2023**
- **Masterplan Biodiversiteit**
- **Visie Recreatie & Toerisme**
- **Groen Kapitaal**
- **Betrekken bij Groen**
- **Gebiedsakkoord Oostelijke-Vechtplassen**
- **Agenda Natuurinclusief**

Programma 6. Economie, leefbaarheid en cultuur

Wettelijk beleidskader

- Erfgoedwet
- Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken
- Besluit Kwaliteit Leefomgeving
- Omgevingswet
- Wet op de archeologische monumentenzorg
- Wet op het specifiek cultuurbeleid
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

Provinciaal beleidskader

- Beleidskader Erfgoed en Cultuur 2022
- Omgevingsverordening NH2022
- Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018
- Regioprofiel MRA 2019-2024 "Meer dan de delen, Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed"
- Noord-Hollandse waarderingskaart voor stolpboerderijen
- Datacenterstrategie
- Uitvoeringsagenda Economie 2021-2023
- Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt en Onderwijs 2021-2023

6.4 Bestuur en Directie

Provinciale Staten

Zetelverdeling Provinciale Staten	Aantal zetels
VVD	9
BBB	8
Groen Links	7
PvdA	7
D66	4
Partij voor de Dieren	4
JA21	3
PVV	3
Volt	2
CDA	2
Forum voor Democratie	2
SP	2
50Plus	1
ChristenUnie	1

6.5 Waar zijn we te bereiken

Bezoekadres

Provinciaal Bestuur van Noord-Holland

Dreef 3,2012 HR Haarlem

Ambtelijke organisatie van Noord-Holland

Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Postadres

Postbus 3007, 2001 DA Haarlem

Algemene telefoonnummer

023-5143143

Website

www.noord-holland.nl

Algemene e-mail

post@noord-holland.nl

6.6 Lijst van Gemeenten

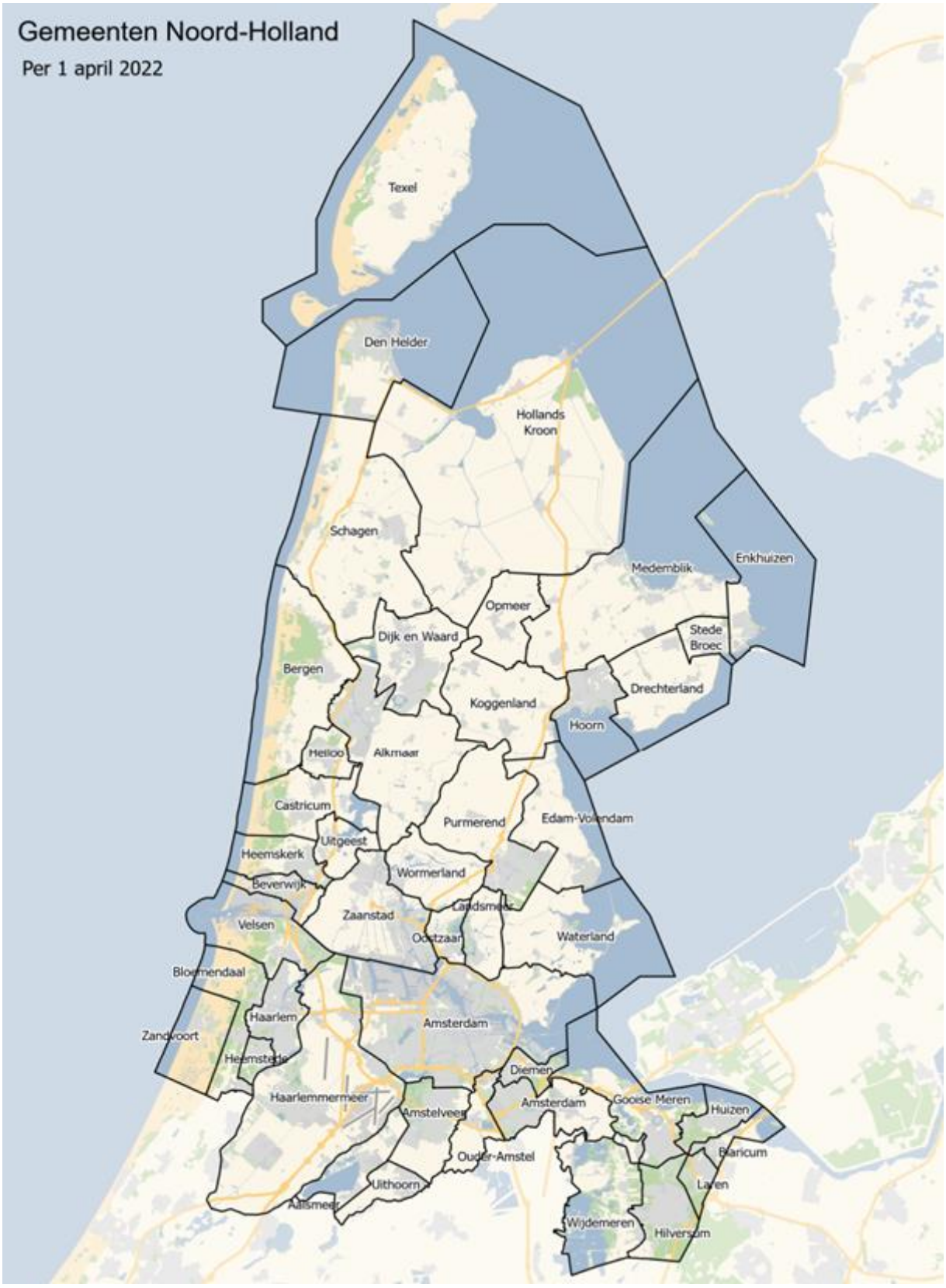

A
Aalsmeer
Alkmaar
Amstelveen
Amsterdam
B
Bergen (NH.)
Beverwijk
Blaricum
Bloemendaal
C
Castricum
D
Den Helder
Diemen
Dijk en Waard
Drechterland
E
Edam-Volendam
Enkhuizen
G
Gooise Meren
H
Haarlem
Haarlemmermeer
Heemskerk
Heemstede
Heiloo
Hilversum
Hollands Kroon
Hoorn
Huizen
K
Koggenland
L
Landsmeer
Laren
M
Medemblik
O
Oostzaan
Opmeer
Ouder-Amstel
P
Purmerend
S
Schagen
Stede Broec
T
Texel
U
Uitgeest
Uithoorn
V
Velsen
W
Waterland
Wijdemeren
Wormerland
Z
Zaanstad
Zandvoort

Provincie Noord-Holland

2025 | 29

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 20 mei 2025

Onderwerp: Jaarstukken 2024

Kenmerk: 2315423/2406776

Jaarstukken 2024

1. Inleiding

Via de jaarstukken 2024 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde output van het jaar 2024. Provinciale Staten controleren of dit is gebeurd binnen de kaders zoals geformuleerd in de begroting 2024 en bijgesteld in begrotingswijzigingen.

De jaarstukken hebben wettelijk dezelfde structuur als de begroting. Dit betekent dat wij rapporteren over de 6 beleidsinhoudelijke programma's en het programma 'Overzicht Algemene middelen en organisatie', zoals die in de begroting 2024 waren opgenomen.

Deze voordracht bevat beslispunten over de jaarstukken, de onderbouwing van deze beslispunten en een analyse op hoofdlijnen van de financiële ontwikkelingen in 2024. De inhoudelijke toelichtingen en analyses zijn te vinden in de jaarstukken zelf.

De jaarstukken zijn voor 22 mei ook als webversie te benaderen via http://financien.noord-holland.nl/

Tot slot zenden wij de jaarstukken 2024 na vaststelling door Provinciale Staten conform artikel 204 van de Provinciewet aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Status controle externe accountant
Op het moment van verzending van deze voordracht bevindt de accountantscontrole zich in de afrondende fase. Er vinden nog een aantal laatste controles plaats en een onafhankelijke kwaliteitsbeoordeling door een tweede accountant. Bij deze controles is ook het bericht van de Belastingdienst over de opcenten meegenomen. De Belastingdienst heeft aangegeven dat zij een fout hebben gemaakt in de berekening van de opcenten in de maanden oktober tot en met december 2024. Het betreft een bedrag van €8,2 miljoen. Dit is verwerkt in deze jaarrekening. Indien er nog wijzigingen uit de laatste controles in de jaarstukken volgen, informeren wij uw Staten hierover. De accountant verwacht medio mei het concept accountantsrapport gereed te hebben. Deze wordt besproken in de rekeningencommissie van 5 juni in aanwezigheid van de accountant. Het definitieve accountantsrapport en de controleverklaring en de bestuurlijk reactie vanuit GS worden tijdig voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening aan u toegezonden.

2. Voorstel
Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

1. De jaarstukken 2024 vast te stellen

2. De volgende bedragen uit het totale voordelige jaarrekeningresultaat van € 106 miljoen te bestemmen:
   I. € 1,7 miljoen extra uitkering septembercirculaire geoormerkt te storten in de Algemene reserve.
   II. € 7,4 miljoen extra uitkering decembercirculaire geoormerkt te storten in de Algemene reserve.
   III. € 1,5 miljoen te onttrekken aan de reserve OV projecten.
   IV. € 0,6 miljoen te onttrekken aan de reserve Ontwikkeling prov. Infrastructuur.
   V. € 2,9 miljoen te onttrekken aan de reserve Bodemsanering.
   VI. € 0,3 miljoen vrij te laten vallen door het opheffen van twee reserves, zie besluit 3.
   VII. Het resterende voordelig rekeningresultaat van € 102,2 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve.

3. Het opheffen van enkele reserves, zoals vermeld in het ontwerpbesluit.

4. Decharge en afsluiten van enkele projecten, zoals vermeld in het ontwerpbesluit.

3. Onderbouwing besluiten

Besluit 1: Jaarstukken 2024

Het rekeningresultaat 2024 voor bestemming bedraagt € 106 miljoen voordelig. Dit is te verklaren door de vrijval van de voorziening lening Pallas van € 44 miljoen (minder lasten), meer dekkingsmiddelen (meer baten) van € 60,9 miljoen, onderbesteding op programma's die als gevolg van reservemutaties het resultaat met € 1,1 miljoen beïnvloeden.

Bijkomende dekkingsmiddelen

De bijkomende dekkingsmiddelen (€ 60,9 miljoen meer baten) komen voort uit bijstellingen van Rijksuitkeringen bij de mei-, september- en decembercirculaires (waarvan € 22,1 miljoen algemene uitkering en € 24,7 miljoen decentralisatie uitkering), meer opbrengst uit opcenten (€ 2,9, miljoen), dividenden (€ 11,2 miljoen). De provincie heeft geen invloed op de bijstellingen van Rijksuitkeringen. De trend is dat de laatste jaren in de decembercirculaire meer baten staan opgenomen dan wij hebben begroot op basis van de meicirculaire. Het blijft voor de provincie een uitdaging hoelang het Rijk hiermee doorgaat. Tegelijkertijd is het belangrijk voorzichtig te blijven uitgeven, aangezien de uitkering van het provinciefonds vanaf 2025 en verder onder druk staat en het, na het wegvallen van het transitiefonds, niet helder is waar het Rijk wel en geen geld voor geeft.

De trend is dat de laatste jaren in de decembercirculaire meer baten staan opgenomen dan wij hebben begroot op basis van de meicirculaire. Het blijft voor de provincie een uitdaging hoe lang het Rijk hiermee doorgaat. Tegelijkertijd is het belangrijk voorzichtig te blijven uitgeven, aangezien de uitkering van het provinciefonds vanaf 2025 en verder onder druk staat en het, na het wegvallen van het transitiefonds, niet helder is waar het Rijk wel en geen geld voor geeft. Het overige deel van de dekkingsmiddelen betreft opcenten motorijtuigenbelasting, dividenden en SPUK-bijdragen. Tegenover de SPUK-bijdragen staan altijd lasten, hierdoor hebben ze geen invloed op het resultaat.

Onderbestedingen

Naast de bijkomende dekkingsmiddelen wordt het voordelige resultaat onder andere veroorzaakt door onderbestedingen bij verschillende programma's (€ 55,4 miljoen minder lasten). Dit is met name bij programma 4 op diverse onderhoudswerkzaamheden en minder subsidieaanvragen. Diverse structurele onderhoudswerkzaamheden, subsidieaanvragen en/of investeringen zijn nog niet gerealiseerd, waardoor de bestedingen doorschuiven naar volgend jaar of volgende jaren. Deze meevallers door uitgestelde projecten en subsidieaanvragen is eenmalig als gevolg van de complexiteit van de (onderliggende) projecten. Door de lagere lasten is deels ook het saldo van de reservemutaties lager dan begroot. Het effect hiervan is dat de reservemutaties (saldo van stortingen en onttrekkingen) € 54,3 miljoen lager zijn. Zodra deze investeringen (alsnog) worden gestart, nemen de uitgaande kasstromen toe, evenals de financieringsbehoefte. Deze toename in de financieringsbehoefte kan leiden tot extra rentelasten.

Mede door de ontwikkelingen op het gebied van het provinciefonds, de wijzigingen vanuit het Rijk, inflatie (stijgende kosten), het doorschuiven van investeringen, blijft de situatie op langere termijn aandacht vragen. Het is belangrijk dat hierop continu sturing plaatsvindt, zodat er in de kaderbrief 2026 mogelijk keuzes gemaakt kunnen worden.

Financiële positie

De totale omvang van de algemene reserve van de provincie bedraagt eind 2024 €147 miljoen en is circa 27% van de structurele algemene dekkingsmiddelen. De financiële verordening stelt de ondergrens voor het eigen vermogen op 25%, wat overeenkomt met €137 miljoen eind 2024. Dit biedt een buffer tegen financiële tegenvallers. De provincie heeft de beschikking over beperkte liquide middelen. Aan de passiva-zijde van de balans staan de algemene reserve en andere reserves, terwijl de activa-zijde de bezittingen bevat, zoals investeringen in bruggen, panden, en wegen die in het verleden zijn aangelegd. Bij nieuwe investeringen moet er geld worden geleend, wat op de balans verschijnt als zowel een investering als een schuld die moet worden afbetaald. De netto schuldquote in 2024 (van 62%) is lager dan de begrote 86% doordat er minder vreemd vermogen is aangetrokken en de baten van de provincie ook hoger zijn uitgevallen dan begroot. Door uitgestelde investeringen, lagere uitgaven dan verwacht (onderbesteding op diverse onderhoudswerkzaamheden), de hogere Rijksuitkeringen bij dekkingsmiddelen en ontvangen Specifieke uitkeringen (SPUK) van het rijk (leiden nooit tot een resultaateffect omdat hier altijd lasten tegenover staan) was er een positieve kasstroom in 2024. Deze oorzaken – uitstel van investeringen, projecten en hogere dekkingsmiddelen – leiden ook tot een positieve bijstelling van het EMU-saldo. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht. Het EMU-saldo over 2024 geeft aan dat de provincie via reële transacties afgelopen jaar minder uitgegeven heeft dan dat de provincie heeft ontvangen.

Resultaat ten opzichte van laatste begrotingswijziging

Over een deel van het gerealiseerde resultaat van € 106 miljoen (van 2024) zijn Provinciale Staten bij de laatste begrotingswijziging 2024 geïnformeerd (stand laatste begrotingswijziging met een resultaat van € 53,5 miljoen). Dit resultaat kwam toen met name door hogere dekkingsmiddelen en ook, op verzoek van GS en PS, intensievere monitoring op budgetuitputting. Dit heeft voornamelijk in programma 4 (bij OV-concessies en (onderhoud)-infrastructuur) en programma 7 (bij algemene uitkering) geleid tot aanzienlijke bijstellingen in de laatste begrotingswijziging. De nadruk in de voorliggende jaarstukken ligt bij de geactualiseerde begroting 2024 (laatste begrotingswijziging). Het rekeningresultaat ten opzichte van het begrotingsresultaat is met € 52,5 miljoen toegenomen.

Hieronder een uiteenzetting van de belangrijkste mutaties – groter dan € 2 miljoen – die het verschil van € 52,5 miljoen in het resultaat veroorzaken. De overige verschillen per programma boven de € 250.000 zijn in hoofdstuk 5 van de jaarstukken verklaard.

Ontwikkeling	Beleidsdoel	Financieel effect op het rekeningresultaat (x € 1 miljoen)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
A. Lagere lasten en hogere baten bij milieutaken	2.2	3,5	V
B. Hogere lasten bij kwaliteit bodem en ondergrond	2.2	-2,1	N
C. Hogere lasten bij OV concessies beheren en verlenen	4.2	-4,1	N
D. Lagere lasten bij netwerkmanagement en verkeerskundig beheer	4.3	7,3	V
E. Hogere lasten Faunaschade	5.2	-6,7	N
F. Lagere lasten vrijval voorziening stichting Pallas	6.1 & 7.1	44,0	V
G. Hogere lasten InWest Regio, ROM In west B.V. LSFA B.V.en PDENH.	6.1	-3,2	N
H. Hogere algemene uitkering	7.1	7,4	V
I. Lagere opcenten	7.1	-3,5	N
J. Hogere storting egalisatiereserve bedrijfsvoering	7.2	-3,7	N
K. Lagere lasten bij afrekenverschillen	7.2	2,7	V
L. Capaciteitskosten Provinciale organisatie		8,3	V
Overige financiële mutaties die het resultaat beïnvloeden		2,6	V
Verschil rekeningresultaat (voor bestemming)		**52,5**	**V**

Toelichting van de belangrijkste afwijkingen:

A. Lagere lasten zijn het gevolg van een teruggave van € 1,3 miljoen door de Omgevingsdienst NZKG, omdat zij in totaal minder hebben uitgegeven aan lasten. De overige lasten betreffen een terugbetaling van NZKG uit 2023. Daarnaast was er sprake van niet gefactureerde posten die het gevolg zijn van onderbezetting. Ten slotte waren de verwachte baten uit dwangsommen niet opgenomen in de begroting, wat resulteerde in € 1,4 miljoen extra baten.

B. De overschrijding van € 2,1 miljoen op de lasten wordt voor het grootste deel verklaard door de lasten van € 2,86 miljoen voor subsidie BUVR aan waterschap Amstel, Gooi en Vecht voor waterbodemsanering die in 2024 is beschikt en vastgesteld. Deze was ten onrechte niet begroot. Omdat deze hogere lasten en de onttrekking aan de reserve Bodemsanering niet waren begroot, wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld deze € 2,86 miljoen alsnog ten laste van de reserve bodemsanering te brengen.
C. Er zijn hogere lasten bij het opstellen van de voorlopige eindafrekening. In vergelijking met het te laag vastgestelde voorschot. Dit verschil van circa € 4,1 miljoen is ontstaan door een combinatie aan factoren, in de aanlevering van de bevoorschotting zijn componenten van Transdev niet meegenomen zoals de Meer Partijen Overeenkomst (MPO) en bikkergelden. I.v.m. een te lage aanvraag van de bevoorschotting in de begroting en een hoger dan verwachte eindafrekening. Dit vraagt aan alle betrokken partijen een verbetering in de overdracht van informatie.
D. Lagere lasten van totaal € 7,3 miljoen bestaan uit:
    - € 2,3 miljoen aan vast onderhoud wegen bij netwerkmanagement en verkeerskundig beheer doordat de hoge energieprijzen gedurende 2024 flink zijn gedaald.
    - € 1,3 miljoen voor het onderhoud aan de tunnels. Het was de aannemer niet gelukt om de geprogrammeerde werkzaamheden in 2024 allemaal uit te voeren.
    - € 0,8 miljoen minder uitgegeven aan gladheidsbestrijding wegen. Voorzichtigheidshalve zijn deze lasten niet voortijdig verlaagd omdat het strooiseizoen aan het eind van het jaar slecht voorspelbaar is.
    - € 0,7 miljoen minder bij steunpunten (vaar)wegen als gevolg van € 0,3 miljoen lagere energieprijzen in 2024. Voor het overige zijn (onderhouds)werkzaamheden aan de steunpunten doorgeschoven naar 2025.
    - € 1,1 miljoen lager vast onderhoud vaarwegen omdat steeds meer objecten aangesloten zijn op de bediencentrale in Heerhugowaard.
    - € 1,1 miljoen lager door diverse kleine posten onder de € 0,5 miljoen. Deze posten zijn wel toegelicht in hoofdstuk 5 in de verschillenverklaring per programma.
E. Hogere lasten Faunaschade: Op basis van recente informatie vanuit BIJ12/Faunafonds wordt verwacht dat de te betalen schade en bijkomende kosten over 2024 uit gaat komen op een totaalbedrag van € 28,8 miljoen. Dat is € 6,7 miljoen meer dan begroot. De achterliggende oorzaak hiervan is dat het aantal aanvragen fors is toegenomen (35% meer aanvragen ten opzichte van 2023) en er is een hoger schadebedrag per aanvraag. Dit laatste komt voornamelijk door schade van de houtduif bij kapitaalintensieve gewassen (bijvoorbeeld de schade aan bloemkool van € 0,9 miljoen naar € 5,3 miljoen).
F. Voor de lening aan stichting Pallas was een voorziening getroffen. Deze is in 2024 vrijgevallen (hoofdbestandsdeel van € 40,1 miljoen). De rente bij programma 7 (overhead totaal € 3,9 miljoen) op de lening aan stichting Pallas was ook onderdeel van de voorziening. Deze voorziening is in 2024 vrijgevallen.
G. Hogere lasten voor duurzame waardevermindering (totaal € 3,2 miljoen). Er zijn op basis van de concept-jaarrekeningen 2024 van InWest Regio B.V., ROM InWest B.V., Life Sciences Fund Amsterdam (LSFA) B.V. en PDENH aanvullende stortingen gedaan in de voorziening voor duurzame waardevermindering.
H. De algemene uitkering van het provinciefonds is toegenomen met € 7,4 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door een achttal nieuwe decentralisatie uitkeringen.

Omdat deze uitkeringen niet meer tot besteding konden komen. Bij het verwachte rekeningresultaat, zie punt 4 zal een voorstel gedaan worden om deze middelen geoormerkt in het resultaat vrij te laten vallen om ze vervolgens toe te voegen aan de algemene reserve zodat deze middelen in 2025 ingezet kunnen worden voor het doel waarvoor ze in 2024 zijn toegekend.

I. Lagere opcenten
Het verschil van € 3,5 miljoen in 2024 komt doordat de werkelijke afrekening van de Belastingdienst lager was dan verwacht. Dit wordt verklaard door een afname van het aantal belaste voertuigen in 2024.

J. Lagere reguliere jaarlasten voor materiële overhead leiden tot een storting in de egalisatiereserve bedrijfsvoering. Het gaat hierbij in 2024 vooral om lagere materiële personeelslasten. Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering is bepaald dat het bedrag dat in een jaar niet wordt besteed aan materiële overhead en materiële personeelskosten gestort wordt in de reserve bedrijfsvoering.

K. In de jaarrekening 2023 zijn kosten opgenomen voor subsidieverplichtingen. Doordat een aantal subsidies in 2024 lager zijn vastgesteld leidt dit tot een positief afrekeningsverschil (totaal €1,8 miljoen) en lagere lasten doordat de bodemsanering Parnassia bijna is afgerond. Nu de monitoringsfase ingaat is duidelijk dat minder geld nodig is. Daardoor kan er € 0,9 miljoen vrijvallen uit de voorziening.

L. In 2024 zijn de gerealiseerde capaciteitskosten € 8,3 miljoen lager dan begroot. De loonkosten zijn lager als gevolg van de krappe arbeidsmarkt, vooral voor technische functies, zoals projectleider en ingenieur. Daarnaast waren er onzekerheden over de vraag of er extra budgetten zouden komen voor nieuwe opgaven vanuit het Rijk, bijvoorbeeld in het groene domein. De provincie wilde gereed zijn voor deze nieuwe opgaven en daarom is een formatie-uitbreiding in de begroting opgenomen. Omdat de onzekerheden bleven is er voorzichtig omgegaan met het invullen van vacatures.

Ontwikkelingen jaarrekening:

De belangrijkste (financiële) ontwikkelingen in de jaarrekening 2024 zijn:

Eén van de belangrijkste verandering dit jaar is dat het boekwerk circa 274 pagina's zal bevatten ten opzichte van 305 (in 2023). Dit komt doordat we niet meer verantwoorden op operationeeldoelniveau maar op beleidsdoelniveau, zoals opgenomen in de begroting 2024. Daarmee is het gevoerde beleid meer op hoofdlijnen en worden deze in de jaarstukken 2024 beter verantwoord.

Rechtmatigheidsverantwoording:
Vanaf 2023 informeren gedeputeerde staten met de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening over de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties voor zover die samenhangen met het begrotings-, voorwaarden- en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. De interne controle wijst op beperkte begrotingsonrechtmatigheden en enkele afwijkingen van de regels voor Europese aanbestedingen. Het totaal van de onrechtmatigheden blijft onder de door provinciale staten vastgestelde verantwoordingsgrens van circa € 9,9 miljoen in 2024.

Om deze reden concludeert het college in de rechtmatigheidsverantwoording dat de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Kredietenstaat:
Ook is in de jaarstukken van 2024 de kredietstaat naar de bijlage verplaatst in tegenstelling tot voorgaande jaren. Daarnaast zijn een aantal projecten uit de kredietenstaat gehaald vanwege decharge. Voor deze projecten is een lijst, welke in deze voordracht is verwerkt.

Specifieke uitkering:
Ook in 2024 is sprake van toename in de nog te besteden doeluitkeringen, met name van het Rijk als gevolg van het ontvangen van meer specifieke uitkeringen in 2024 in vergelijking met 2023. Dit gaf ook dit jaar een hogere druk op het ambtelijke apparaat en de controle van de jaarstukken.

Besluit 2: Bestemming jaarresultaat 2024

	Omschrijving	Bedrag (x €1 mln.)	Voordelig(V)/ Nadelig (N)
	Rekeningresultaat	**106,0**	**V**
	Resultaatbestemming		
I	Uitkering septembercirculaire storten in de algemene reserve	-1,7	N
II	Uitkering decembercirculaire storten in de algemene reserve	-7,4	N
III	Onttrekking aan de reserve OV projecten	1,5	V
IV	Onttrekking aan de reserve Ontwikkeling prov. infrastructuur	0,6	V
V	Onttrekking aan de reserve Bodemsanering	2,9	V
VI	Vrijval reserves	0,3	V
VII	**Gerealiseerde resultaat 2024**	**102,2**	**V**

Toelichting:

Van een positief resultaat van circa € 106 miljoen voor bestemming gaan we naar een positief resultaat van € 102,2 miljoen na bestemming.

Het voorstel resultaatbestemming betreft een PS-besluit bij behandeling van de jaarrekening en is geen onderdeel van het boekwerk zelf. De resultaatbestemming valt niet onder de accountantscontrole en betreft eigen beleid van de provincie.

Hieronder volgt per post uit de voorgaande tabel een korte toelichting:

I. *Extra uitkering septembercirculaire provinciefonds 2024*
In de septembercirculaire 2024 van het provinciefonds heeft de provincie € 1,7 miljoen van het Rijk ontvangen voor Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb). Ook dit geld is niet besteed en daarom laten wij dit geoormerkt vrijvallen in het resultaat van 2024, zodat het in 2025 weer onttrokken kan worden aan de algemene reserve.

II. *Extra uitkering decembercirculaire provinciefonds 2024*
In de decembercirculaire 2024 van het provinciefonds heeft de provincie € 7,4 miljoen van het Rijk ontvangen voor indirecte uitvoeringskosten Nationaal programma Landelijk gebied, spreidingswet, natuurbrandpreventie- en migratie, natuur en energieprojecten, toekomstbestendig maken energiebeleid, weerbaar bestuur kleine gemeenten, novex en uitvoeringskosten LBV en LBV+. Dit geld is niet meer besteed en daarom laten wij dit geoormerkt vrijvallen in het resultaat van 2024, zodat het in 2025 weer onttrokken kan worden aan de algemene reserve.

III. *Aanvullende onttrekking aan de reserve OV projecten*
In 2023 is een boete opgelegd omdat Connexxion niet op tijd zero emissie materieel had ingezet tegen eerder gemaakte afspraken. Het bedrag is was als vordering in jaarrekening 2023 opgenomen en stond op balans. Nu blijkt dat het niet betaald wordt, maar d.m.v. extra diensten wordt afgelost. Daardoor vervalt reservering, en is als negatieve baten geboekt in het resultaat. Deze negatieve bate is niet begroot en daarom onttrokken van de reserve OV projecten. Wij stellen voor om deze middelen € 1,5 miljoen alsnog via resultaatbestemming te onttrekken aan de reserve OV projecten.

IV. *Aanvullende onttrekking aan de reserve Ontwikkeling prov. Infrastructuur*
De uitgaven op beleidsdoel 4.4 waarvoor dekking aanwezig is binnen de reserve Ontwikkeling prov. infrastructuur waren hoger dan begroot. Omdat PS deze hogere onttrekking nog niet geautoriseerd hebben in de actuele begroting 2024 is deze niet verwerkt in de jaarrekening 2024. We stellen u voor de middelen via resultaatbestemming alsnog te onttrekken aan de betreffende reserve.

V. *Aanvullende onttrekking aan de reserve Bodemsanering*
Ter dekking van een subsidie van € 2,9 miljoen die in 2024 is beschikt en vastgesteld aan waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) wordt voorgesteld ter dekking € 2,9 miljoen te onttrekken aan de reserve Bodemsanering. De € 2,9 miljoen is in 2021 door het Rijk in de vorm van een doeluitkering bodemsanering uitbetaald aan de provincie en toen toegevoegd aan de reserve bodemsanering. De onttrekking is niet begroot. We stellen u voor de middelen via resultaatbestemming alsnog te onttrekken aan de betreffende reserve.

VI. *Vrijval reserves*
Er wordt voorgesteld om twee reserves op te heffen, zie besluit 3. Wij stellen voor om het resterende bedrag in deze reserves vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat.

VII. *Resultaat na bestemming*
Het resultaat na bestemming komt uit op € 102,2 miljoen positief. Wij stellen voor om dit resultaat toe te voegen aan de algemene reserve, mede gezien de grote onzekerheden en opgaven die momenteel op ons af komen.

Besluit 3: Opheffen reserves

De volgende reserves worden opgeheven:

I. Reserve Landschap, saldo € 184.000.
II. Reserve Woonbeleid, saldo € 162.000.

I. Eerder is besloten dat de reserve tot 31-12-2024 zou lopen. Er worden geen uitgaven meer voorzien. Daarom zal deze reserve worden opgeheven. In deze reserve zit nog een klein bedrag van afgerond € 0,2 miljoen. Dit bedrag valt vrij ten gunste van het te bestemmen resultaat 2024.

II. Voor het woonbeleid geldt dat de middelen uit deze reserve volledig tot besteding zijn gekomen en dat de reserve om deze reden geen functie meer heeft. In het nieuw coalitieakkoord is budget beschikbaar gesteld voor wonen. Dit budget is in de reserve woningbouw terechtgekomen. Het resterende deel van de reserve Woonbeleid valt vrij in het te bestemmen resultaat van 2024.

Het opheffen van de bovenstaande reserves zijn hiermee dan ook een financieel technisch besluit en heeft geen invloed op de inhoudelijke doelstellingen van de provincie op de verschillende beleidsterreinen waarvoor deze reserve in het verleden gebruikt zijn. Het opheffen van deze reserves is in lijn met de uitgangspunten uit de nota reserves.

Besluit 4: Decharge en afsluiten van enkele projecten

Er zijn een aantal projecten uit de kredietenstaat gehaald vanwege decharge. Voor deze projecten is een lijst, welke in deze voordracht, zie ontwerpbesluit is verwerkt.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. M van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 29-2025

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 20 mei 2025;

besluiten:

1. De jaarstukken 2024 vast te stellen

2. De volgende bedragen uit het totale voordelige jaarrekeningresultaat van € 106 miljoen te bestemmen:
   I. € 1,7 miljoen extra uitkering septembercirculaire geoormerkt te storten in de Algemene reserve.
   II. € 7,4 miljoen extra uitkering decembercirculaire geoormerkt te storten in de Algemene reserve.
   III. € 1,5 miljoen te onttrekken aan de reserve OV projecten.
   IV. € 0,6 miljoen te onttrekken aan de reserve Ontwikkeling prov. Infrastructuur.
   V. € 2,9 miljoen te onttrekken aan de reserve Bodemsanering.
   VI. € 0,3 miljoen vrij te laten vallen door het opheffen van twee reserves, zie besluit 3.
   VII. Het resterende voordelig rekeningresultaat van € 102,2 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve.

3. De volgende reserves op te heffen:

   I. Reserve Landschap, eindsaldo € 184.000.
   II. Reserve Woonbeleid, eindsaldo € 162.000.

4. Decharge en afsluiten van enkele projecten:

Decharge en afsluiten investeringskredieten

Omschrijving van de investeringsuitgaven x € 1.000	Project (Dekkings bron)	Beschikbaar krediet	Cumulatief besteed t/m 2024
N242Ld-01 vervangen km 43,9-45,1	P.00040.1	350	217
N245-13 Trajectben GO N245a	P.00040.5	90	72
N242-21 rec oost afrit N242-N243/4	P.00040.6	520	407
Gladheidmanagementsysteem	P.00043.1.01	140	134
Nieuwbouw Langebalk HHWD (25 jaar)	P.00043.2	3.100	3.091
MRL programma 24 uurs bediening	P.00043.3	12.574	12.471
CAB 24BB inrichting centrale	P.00043.4	8.528	8.283
MRL 24BB inrichting centrale	P.00043.5	2.047	2.047
Nieuwbouw Langebalk HHWD (10 jaar)	P.00043.8	2.730	2.730
K20-07 Verlengen Koopvaardersschutsluis	P.00059.3	1.720	1.716
N201-29 Trajectben Heemstede-Fokkerweg	P.00092.2	8.300	8.156
Vervanging observatiecamera's VRI	P.00137.1	1.000	522
Bereikb H'mmermeer Bollenstr.(DPW)	P.00143.1	4.800	1.080
N197a-01 Wateroverlast - PMO VIGO	P.00176.1	0	71
Alg-46 Bermmaatregelen Geb 6	P.00223.1	2.700	1.298
N203-18 kortetermmaatreg	P.00225.1	750	494
TOTAAL		49.349	42.788

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
1	VVD	Bas de Wit	23	Bijdragen aan de energietransitie	"De samenwerking tussen gemeenten is verbeterd, en daarmee ook de afstemming bij energieopwekking." Kunt u deze stelling over de verbeterde samenwerking tussen gemeenten staven met onderliggende feiten en indrukken? Waaruit blijkt deze verbetering? En hoe toekomstbestendig is dat (mede in het licht van toenemende spanning om de RES-biedingen te realiseren)?	De samenwerking tussen gemeenten in de energieregio's Noord-Holland Noord en Zuid is duidelijk verbeterd, wat heeft geleid tot een betere afstemming bij energieopwekking. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de hoge mate van deelname en betrokkenheid tijdens (bestuurlijke) overleggen. Deze samenwerking is toekomstbestendig door de dynamische aanpak van de RES, de gezamenlijke aanpak van infrastructuuruitdagingen en de continue monitoring en bijsturing van het proces. Hoewel er uitdagingen blijven bestaan, zoals het realiseren van de RES-biedingen en het omgaan met netcongestie, biedt de huidige samenwerkingsstructuur een solide basis om deze aan te pakken	Leefomgeving	Rosan Kocken	
2	VVD	Bas de Wit	24	Klimaat en Energie	"Het draagvlak is versterkt via burgerpeilingen en door advies in te winnen bij Klimaatverbond Nederland." Hoe hebben de peiling en het advies ervoor gezorgd dat het draagvlak onder inwoners en ondernemers in Noord-Holland is versterkt? Het inwinnen van advies door de provincie en het uitvoeren van een peiling dragen in zichzelf nog niet per se bij aan draagvlak.	Het klopt dat een peiling of advies op zichzelf nog geen draagvlak creëert. In Noord-Holland is het draagvlak echter versterkt doordat de resultaten van de peilingen én het externe advies worden verwerkt in beleid en communicatie. 1. Burgerpeilingen: van input naar actie De peiling onder inwoners liet zien dat: 93% het bestaan van klimaatverandering erkent; Een ruime meerderheid klimaatmaatregelen steunt, mits deze rechtvaardig zijn; Burgers invloed willen op beleid, via participatie met transparante communicatie. Door duidelijk te laten zien dat zorgen, wensen en voorwaarden van inwoners zijn meegenomen, voelen mensen zich gehoord en serieus genomen. Dát is wat het draagvlak versterkt – niet de peiling zelf, maar de respons erop. 2. Advies van Klimaatverbond Nederland: inhoudelijke onderbouwing en geloofwaardigheid. Het advies van Klimaatverbond Nederland heeft geholpen om keuzes in het beleid inhoudelijk te onderbouwen en beter te communiceren. Dat zorgt voor meer duidelijkheid, geloofwaardigheid en vertrouwen – ook richting ondernemers, die belang hechten aan voorspelbaar en onderbouwd beleid.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
3	VVD	Bas de Wit	22	Rekening Programma 2	In de tabel op pagina 22 is te zien dat ten opzichte van de Ontwerpbegroting 2024 de afwijkingen groot zijn met de actuele begroting en de jaarrekening 2024 (zo'n EUR 23 mln lager dan begroot; waarvan EUR 17 mln in beleidsdoel 2.1). Waar in de begroting wordt een toelichting gegeven op deze feiten, de oorzaken daarvan en wat dit betekent voor (de manier van begroten in) de komende jaren? In paragraaf 5.1.1. kan ik dat niet terugvinden.	Wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting vinden gedurende het jaar plaats door middel van begrotingswijzigingen. De toelichtingen en oorzaken worden hierin toegelicht. Dit maakt deel uit van de reguliere P&C-cyclus.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
4	JA21	Kelly Uiterwijk	6	Financieel beeld	We zien ten opzichte van de ontwerpbegroting lagere lasten van 100 miljoen en ten opzichte van de actuele begroting 90 miljoen aan lagere lasten. Dit wordt deels verklaart door de Pallas-lening, 44 miljoen. Hoe wordt het restant verklaart?	De belangrijkste afwijking tussen (actuele) begroting en realisatie zijn lagere lasten € 44 miljoen Pallas (Programma 6 & 7). Het restant van het verschil van circa € 46 miljoen wordt voornamelijk verklaard door doorgeschoven onderhoudskosten en subsidiekosten en/of lager vastgestelde subsidies (voornamelijk in programma's 4 en 5). Ook zijn de capaciteitskosten lager dan begroot (€ 8,3 miljoen). Het resterende deel van de lagere lasten is gespecificeerd in de voordracht. Daarnaast zijn alle verklaringen voor afwijkingen in de (baten en) lasten gespecificeerd in hoofdstuk 5.1.1 van de jaarrekening.	Bestuur	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
5	JA21	Kelly Uiterwijk	29	Spoedlocaties saneren	Wanneer wordt iets aangemerkt als een spoedlocatie saneren? Wat is de bevoegdheid van de provincie hierin ten opzichte van de gemeente? Is de provincie ook financieel verantwoordelijk? Is dit opgenomen in onze risicoparagraaf?	De Wet bodembescherming (Wbb) stelt dat er sprake is van een spoedlocaties indien er sprake is van een bodemverontreinging met onacceptabele risico's voor mens of milieu. In een landelijke cirulaire zijn de criteria vastgelegd om te bepalen wanneer er in de praktijk sprake is van onacceptabele risico's. Tot 1 januari 2024 was de provincie bevoegd gezag om te beoordelen of er sprake is van spoedeisenheid op een verontreinigde locatie. Sinds de inwerkingtreding van de omgevingswet per 1 januari 2025 zijn de gemeenten bevoegd gezag voor het beoordelen van bodemverontreiniging. De provincie blijft verantwoordelijk voor locatie die onder de Wbb beoordeeld zijn. De Wbb stelt dat de kosten indien mogelijk verhaald moeten worden op de veroorzaker, dan wel de eigenaar indien er sprake is van een schuldig eigenaar. Indien de kosten niet verhaald kunnen worden, stelt het Rijk budget beschikbaar aan de provincie om de locatie te saneren. Derhalve zijn spoedlocaties niet opgenomen in de risicoparagraaf.	Leefomgeving	Jeroen Olthof	
6	JA21	Kelly Uiterwijk	36	Wonen	Is er 13 of 20 miljoen gereserveerd onder 2.1. voor Haarlem Nieuw-Zuid?	Aanvankelijk was er 8 miljoen gereserveerd, maar vanwege financiële tekorten is besloten om uit het Investeringskader nogmaals 13 miljoen te reserveren. Dit omdat Haarlem Nieuw Zuid één van de projecten is waar op korte termijn kan worden gestart met het bouwen van woningen. Daarmee komt de provinciale bijdrage in totaal uit op 21 miljoen. Er wordt nog aan aanvullende financiële afspraken gewerkt omdat de Vervoerregio Amsterdam niet direct kan bijdragen buiten haar werkingsgebied, maar wel een belang heeft in de uitvoering van het project en veel R-net lijnen zullen rijden via de hub Haarlem Nieuw Zuid. Zie ook de brief aan PS van 8 november 2024 (2325768/2332400).	Ruimte	Jeroen Olthof	
7	JA21	Kelly Uiterwijk	43	Mobiliteit	Wat was de rol en de financiële bijdrage van de provincie aan het ZERA-evenement?	Het ZERA-evenement is vanuit de gemeente Amsterdam georganiseerd, als RUAS-partner was de rol van Noord-Holland financiële steun aan het evenement. Het totale budget voor de uitvoering van alle activiteiten binnen RUAS bestaat uit een bijdrage van €40.000 door de provincie Noord-Holland, €10.000 door de provincie Flevoland en €100.000 door de Vervoerregio Amsterdam (totaal: €150.000 waarvan NH dus 27% voor haar rekening neemt). De bijdrage van de provincie Noord-Holland is bij het GS-besluit van 12 september 2023 vastgesteld. Vanuit het RUAS-budget zelf van 2024 is €30.000 bijgedragen aan het evenement ZERA. Naar rato gerekend komt deze bijdrage van de provincie Noord-Holland uit op een bedrag van €8000.	Ruimte	Jeroen Olthof	
8	PvdA	Tim Wagelaar	118	Bedrijfsvoering	- In de jaarstukken wordt gesproken over de krappe arbeidsmarkt. Met name in technische functies zoals projectleider en ingenieur speelt deze krapte, waardoor de prijzen oplopen voor (tijdelijk) ingehuurd personeel, terwijl de vacatures open blijven staan. Hoe heeft het college geprobeerd in te spelen op deze krappe arbeidsmarkt, die voorlopig aanhoudt? - Wat zijn de andere voornaamste belemmeringen geweest bij de beleidsuitvoering?	Vanuit de ambtelijke organisatie is een task force B&U opgezet die gericht is op de arbeidsmarkt benadering in samenwerking met HRM. Daarnaast lopen er diverse wervingsacties en acties gericht op de verbetering van capaciteitsbeheersing met als doel beschikbare capaciteit optimaal in te zetten.	Bestuur	Arthur van Dijk	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
9	GroenLinks	Nicole van der Waart	23	aanlanding Wind op Zee	Er wordt gesteld dat onderzoek naar aanlanding Wind op Zee bij Den Helder niet langer nodig is. Dat komt niet overeen met het beeld dat we in de commissie krijgen, graag een toelichting.	Den Helder is in beeld voor de aanlanding van waterstof. Voor wat betreft het aansluiten van een elektriciteitsaanlanding is Den Helder in een eerdere fase in beeld geweest. Echter ontbreekt het in Den Helder aan (plannen voor) een 380 kV-station die wel nodig is voor een aanlanding. Om een dergelijk nieuw station te kunnen onderbouwen heeft het Rijk de provincie en Kopgemeenten gevraagd te inventariseren welke toename in elektriciteitsvraag er in de omgeving Den Helder wordt verwacht. Dit is de inventarisatie waar in de jaarstukken naar verwezen wordt. Mede op basis van deze inventarisatie is de conclusie getrokken dat de huidige verwachting niet voldoende basis is om een 380 kV-station te rechtvaardigen. Dit hebben we december 2024 medegedeeld aan het ministerie van Klimaat & Groene Groei (KGG). Daarmee hebben we ingestemd met het voorstel van KGG om de omgeving van Den Helder niet verder te onderzoeken als locatie waar elektriciteit vanaf zee aangesloten wordt op het landelijk hoogspanningsnet. Voor de volledigheid verwijzen we u ook naar het toentertijd gepubliceerde nieuwsbericht: https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2024/December_2024/Geen_groot_hoogspanningsstation_en_bovengrondse_elektriciteitsmasten_in_de_buurt_van_Den_Helder	Leefomgeving	Rosan Kocken	https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2024/December_2024/Geen_groot_hoogspanningsstation_en_bovengrondse_elektriciteitsmasten_in_de_buurt_van_Den_Helder
10	GroenLinks	Nicole van der Waart	23	Warmtenetten	Er wordt gesteld dat bedrijven gestimuleerd zijn te verduurzamen. Op welke wijze zijn zij gestimuleerd (het gaat dus om warmte)?	Met de volgende aanpakken stimuleren wij bedrijven om te verduurzamen: 1) verduurzaming maatschappelijk vastgoed: maatschappelijke organisaties worden geadviseerd over voor hen geschikte verduurzamingsmaatregelen. 2) Verduurzaming MKB: midden- en kleinbedrijven worden geadviseerd over de voor hen geschikte verduurzamingsmaatregelen. 3) Energiebesparingsakkoord: Bedrijven met een energiebesparingsplicht worden erop gewezen dat zij deze plicht hebben en er worden afspraken met hen gemaakt over wanneer de maatregelen worden getroffen. Bij deze trajecten kan het gaan over besparing van warmte en elektriciteit, maar ook over opwekken van duurzame warmte en elektriciteit.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
11	GroenLinks	Nicole van der Waart	24	Energie-infrastructuur	Er wordt gesteld dat via inzet van de omgevingsdiensten bedrijven zijn gestimuleerd energie te besparen. Op welke wijze en wat zijn de effecten hiervan?	De omgevingsdiensten zien onder meer toe op uitvoering wet-en regelgeving t.a.v. energiebesparing. Bedrijven die grootverbruiker of zeer grootverbruiker van energie zijn, zijn verplicht te investeren in maatregelen die binnen 5 jaar terug te verdienen zijn. Zeer grootverbruikers dienen hiervoor een onderzoeksrapportage in te leveren en de maatregelen die daarin staan uit te voeren (Onderzoeksplicht). De omgevingsdienst geeft de bedrijven desgevraagd ook advies en waar nodig maatwerkadvies, waarbij de kosteneffectiviteit van maatregelen wordt meegewogen. Van de 112 bedrijven waar de provincie bevoegd gezag voor is, zijn 46 rapportages ingediend, goed voor 4,18 Mton CO2-besparing	Leefomgeving	Rosan Kocken	
12	GroenLinks	Nicole van der Waart	26	Beleidsindicatoren	CO2 emissie wordt als indicator voor luchtverontreiniging genomen, wat is hier de reden van? Wordt niet bedoeld dat dit een indicator is voor broeikasgassen of voor de klimaatdoelstelling?	Dit is een verplichte BBV-indicator. Dit betreft de emissie van broeikasgassen in Noord-Holland. Provincies hanteren voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de programma's en de programmaverantwoording de beleidsindicatoren die zijn opgenomen in de regeling beleidsindicatoren provincies. De BBV-indicatoren zijn uniforme indicatoren die deze vergelijkbaarheid vergroten en moeten worden opgenomen in dit jaarverslag.	Bestuur	Esther Rommel	

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
13	GroenLinks	Peter Korzelius	9	2. In één oogopslag	De voorziening voor de lening Pallas-reactor van € 43,9 miljoen is vrijgevallen om dat het Rijk de lening financiert. Moet een vrijval van een voorziening altijd via de exploitatie lopen? Aangezien dat het zicht op het werkelijk rekeningresultaat diffuser maakt.	Ja, dit moet op basis van de verslaggevingsrichtlijnen (BBV). De voorziening is in het verleden ten laste van het exploitatie gevormd. Als in één van de volgende jaren vervolgens blijkt dat de voorziening niet (geheel) nodig is, moet het restant weer terugstromen ten gunste van exploitatie.	Bestuur	Esther Rommel	
14	GroenLinks	Peter Korzelius	35	Programma 3 Ruimte en Wonen	Punt 3.2.3. Kan er iets meer toegelicht worden op de verkenning mogelijkheden actief grondbeleid? En ook waarom dat niet tot resultaat heeft geleid?	Er was geen animo bij gemeenten, bovendien was het beschikbare bedrag relatief laag tov investeringen in woningbouw. GS hebben in de kaderbrief 2026 voorgesteld het gereserveerde bedrag te schrappen.	Ruimte	Esther Rommel	
15	GroenLinks	Peter Korzelius	40	Programma 3 Ruimte en Wonen	De tabel over de waterkwaliteit op deze pagina geeft een onthutsend beeld over de ecologische kwaliteit van de waterlichamen. Is er al een prognose te geven over het halen van de KRW-doelstellingen in 2027 bij waterlichamen in de drie waterschappen?	Ja, zie hiervoor de Tussenevaluatie Kaderrichtlijn Water in Noord-Holland. Wij hebben u op 28 mei 2025 hierover een brief gestuurd.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
16	GroenLinks	Peter Korzelius	91	4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Is er aanleiding om de kadernota Risicomanangment en Weerstandsvermogen 2022-2025 te herzien aangezien deze gedateerd is?	De kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen zal eind 2025 worden geactualiseerd. Afgezien van de signaleringswaarden die bij de Kaderbrief zijn voorgesteld zijn de kaders nog van toepassing.	Bestuur	Esther Rommel	
17	GroenLinks	Peter Korzelius	94	4.1 Weerstandsvermogen en risicobheersing	Is het juist dat nu de voorziening Pallsas-reactor is vrijgevallen aangezien de lening door het Rijk gefinancieerd wordt kan dan ook Lening Pallas als risico komen te vervallen? punt 8 op pagina 94 vinden wij op dit punt onhelder.	Nee, dit is niet juist. De financiering voor de nieuwe Pallas-reactor is geregeld. Dit was de randvoorwaarde voor vrijval van de voorziening, omdat het risico op niet terugontvangen van de verstrekte lening hierdoor verkleind is. Er blijft echter gedurende de looptijd van de lening een risico bestaan dat de lening niet of niet volledig kan worden terugbetaald. De kans dat dit risico zich voordoet is kleiner dan in de situatie waarin nog geen externe financiering was verkregen. Voorzichtigheidshalve is dit risico is in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing ondergebracht.	Bestuur	Esther Rommel	
18	CDA	Simon Dijk	36	3.2 Versnellen en programmeren woningbouw	4.1 In september 2024 ging de nieuwe bouwambassadeur aan de slag. Met als doel de woningbouw aan te jagen en als onafhankelijk adviseur doorbraken in project- en gebiedsontwikkelingen te realiseren. Samen met overheden, marktpartijen en overige partners. Vraag: zijn er ondertussen doorbraken tot stand gebracht? En zo ja, welke?	De bouwambassadeur zal in het najaar rapporteren aan GS en de commissie Ruimte. U kunt dan ook rechtstreeks vragen aan hem stellen.	Ruimte	Jelle Beemsterboer	
19	CDA	Simon Dijk	42	Programma 4 Bereikbaarheid	De chauffeurstekorten bij busbedrijven lopen steeds verder op. Dit geldt ook voor de chauffeurs die de gladheidsbestrijding doen op vrachtwagens. Het wordt steeds moeilijker voor de aannemer om mensen te vinden die ’s nachts dit werk willen doen. Vraag: In de kaderbrief 2026 is te lezen dat er bezuinigd gaat worden op gladheidsbestrijding, omdat hier structureel sprake is van onderbesteding. Is het chauffeurstekort hier een van de oorzaken van? En zijn er door dit tekort situaties geweest waarin de veiligheid in het geding kwam?	De reservering die gedaan wordt voor de verwachte uitgaven voor gladheidsbestrijding is altijd uitgegaan van een scenario met veel strooiacties. Dit hebben wij op basis van historische inzichten bijgesteld. Als er een nieuwe aanbesteding gaat plaatsvinden zal de kostprijs voor gladheidsbestrijding naar verwachting door toegenomen kosten anders worden.	Ruimte	Jeroen Olthof	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
20	CDA	Simon Dijk	43	4.1 Realiseren perspectief mobiliteit	De provincie paste de ov-vervoerplannen aan om het wegvallen van de Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer en Transitie Vangnet Openbaar Vervoer op te kunnen vangen. Er vonden gesprekken plaats met de vervoerder over de financiële herijking van de ov-concessies Gooi en Vechtstreek en Noord-Holland Noord. Extra uitdaging is de schaarste op de arbeidsmarkt (chauffeurs en technisch personeel) en de ontwikkelingen bij busfabrikanten. Vraag: Zijn er door deze problemen ook diensten uitgevallen? En zo ja, hoeveel?	Rituitval komt helaas altijd voor. In onze ov-jaarverslagen publiceren we dit. Het laatst gepubliceerde jaarverslag is 2023 zie: https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Jaarverslag%202023%20Openbaar%20Vervoer%20provincie%20Noord-Holland.pdf. Op pagina 8 zijn de rituitvalcijfers van de afgelopen jaren te zien. De cijfers over 2024 worden op dit moment nog besproken met Connexxion/Transdev. De bedoeling is om na de zomer het ov-jaarverslag 2024 uit te geven.	Ruimte	Jeroen Olthof	https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Jaarverslag%202023%20Openbaar%20Vervoer%20provincie%20Noord-Holland.pdf.
21	CDA	Dennis Heijnen	6	Analyse jaarstukken op hoofdlijnen	In hoeverre had de vrijval voor voorzieningen van de lening Pallas kunnen worden voorzien voor het jaar 2024?	De vrijval van de voorziening hangt samen met de financiering van de reactor door het Rijk. In een Kamerbrief van 20 september 2022 heeft de Minister van VWS de voorwaarden voor Rijksfinanciering vermeld. De voorwaarde van het succesvol doorlopen van de staatssteunprocedure is pas in juli 2024 vervuld. Daarmee is de Rijksfinanciering pas definitief geworden. Het overleg met het ministerie over de concrete voortgang van het project/traject en met de accountant over de feitelijke vrijval van de voorziening als gevolg van de gebeurtenissen heeft na het laatste begrotingsproduct 2024 plaatsgevonden.	Bestuur	Esther Rommel	
22	CDA	Dennis Heijnen	77	6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie	onderwerp 2.2 Aangegeven wordt dat enkele ondernemingen financiering hebben ontvangen uit de Rom InWest en uit het Transitiefonds. Het totaal van investeringen is 13 miljoen. Wat zijn de kosten (ambtenaren, proceskosten, bureaukosten) die zijn gemaakt voor het verstrekken van deze lening. Wat is de ratio tussen de gemaakte interne kosten ten opzichte van de verstrekte financiering?	De ROM InWest heeft meerdere regionale aandeelhouders waaronder provincie Noord-Holland die elk kapitaal hebben ingelegd bij oprichting, dat is verdeeld over een Transitiefonds en een MKB-fonds. Hiermee doet de ROM investeringen, op basis van de investeringsreglementen die ook bij oprichting zijn vastgesteld. Dit gebeurt op afstand van de aandeelhouders. Er is geen direct verband te leggen tussen de investeringen van de ROM enerzijds en de interne ambtelijke kosten (bureau/proceskosten) van de aandeelhouders voor het houden van de aandelen anderzijds. Dit geldt dus ook voor de provincie. De kosten die de ROM zelf maakt voor investeringen (bijvoorbeeld behandelen aanvragen, investeren en beheren van de investeringen) worden gedekt uit het fondsvermogen van het MKB-fonds en het Transitiefonds. Uitgangspunt van de ROM InWest is dit zo efficiënt en effectief mogelijk te doen, hiervoor bestaat geen vaste ratio.	Bestuur	Esther Rommel	
23	CDA	Dennis Heijnen	94	4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Hoe verhoudt het risico van de lening Pallas zich tot de reden van de vrijval van de voorziening?	De vrijval van de voorziening hangt samen met de financiering van de reactor door het Rijk. De financiering voor de nieuwe Pallas-reactor is inmiddels geregeld. Dit was de randvoorwaarde voor vrijval van de voorziening, omdat het risico op niet terugontvangen van de verstrekte lening hierdoor verkleind is. Daarmee vervalt de reden voor de voorziening. Er blijft echter gedurende de looptijd van de lening een risico bestaan dat de lening niet of niet volledig kan worden terugbetaald. De kans dat dit risico zich voordoet is kleiner dan in de situatie waarin nog geen externe financiering was verkregen. Voorzichtigheidshalve is dit risico is in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing ondergebracht.	Bestuur	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
24	CDA	Dennis Heijnen	95	4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Waarom wordt ervoor gekozen om de inflatie als strategisch risico aan te merken en hier geen bedrag aan te hangen. Er zijn verschillende methodes om de gemiddelde inflatie te berekenen. Bijvoorbeeld het gemiddelde van de afgelopen 5 jaar, of het gemiddelde van de afgelopen x jaar met uitzondering van de pieken (omhoog en omlaag).	Er is geen bedrag gekoppeld aan inflatie omdat via indexeringen al rekening wordt gehouden met inflatie. Het benoemde strategisch risico kan niet worden gekwantificeerd doordat de provincie niet goed kan inschatten in hoeverre deze indexeringen aansluiten bij de werkelijke inflatie.	Bestuur	Esther Rommel	
25	GroenLinks	Peter Korzelius	96	4.1 Weerstandsvermogen en risicobheersing. Cybersecurity & Informatiebeveiliging	Gelet op de afhankelijkheid van de provincie van Amerkaanse techbedrijven voor de ICT verdient het geen aanbeveling te onderzoeken of er alternatieven zijn die die afhankelijkheid verminderen?	Zowel interprovinciaal als binnen de provincie Noord-Holland onderzoeken we op dit moment welke alternatieven er zijn voor de Amerikaanse big tech. Hierbij kijken we uiteraard ook naar Europese bedrijven. Een doelstelling is om meer baas te worden over eigen data en überhaupt minder afhankelijk te worden van ICT-leveranciers.	Bestuur	Esther Rommel	
26	GroenLinks	Peter Korzelius	98	4.1 Weerstandsvermogen en risicobheersing.	Kan toegelicht worden waarom de toevoeging Lening Pallas leidt tot een afname van de weerstandscapaciteit terwijl de voorziening daarvoor is vrijgevallen?	De opgenomen toelichting vermeld onterecht dat de weerstandscapaciteit is afgenomen. Hier had moeten worden vermeld dat het weerstandsvermogen is afgenomen. De weerstandscapaciteit is zowel incidenteel als structureel toegenomen. De vrijval van de voorziening hangt samen met de financiering van de reactor door het Rijk. De financiering voor de nieuwe Pallas-reactor is inmiddels geregeld. Dit was de randvoorwaarde voor vrijval van de voorziening, omdat het risico op niet terugontvangen van de verstrekte lening hierdoor verkleind is. Daarmee vervalt de reden voor de voorziening. Er blijft echter gedurende de looptijd van de lening een risico bestaan dat de lening niet of niet volledig kan worden terugbetaald. De kans dat dit risico zich voordoet is kleiner dan in de situatie waarin nog geen externe financiering was verkregen. Voorzichtigheidshalve is dit risico is in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing ondergebracht. De vrijval van de voorziening resulteert in een hogere weerstandscapaciteit. Het opnemen van het risico deelt de beschikbare weerstandscapaciteit door een groter risicobedrag. Dit resulteert in een lager weerstandsvermogen.	Bestuur	Esther Rommel	
27	GroenLinks	Peter Korzelius	103	4.1 Weerstandsvermogen en risicobheersing.	Is er momenteel al iets te zeggen over de ontwikkelling van de NSQ in 2025?	Bij de begroting 2026 zal een nieuwe berekening van de kengetallen voor 2025 en verder plaatsvinden. Deze berekening hanteert de cijfers van de tweede begrotingswijziging 2025 en is op dit moment nog niet beschikbaar. Als de trend van de afgelopen jaren zich voortzet, wordt verwacht dat het kengetal lager uitkomt dan de begrote 114%.	Bestuur	Esther Rommel	
28	GroenLinks	Peter Korzelius	137	4.7 Grondbeleid	De aankopen voor het NNN wordt op de balans opgenomen tegen de verwervingskosten. De aankoop van agrarische gronden voor natuur leidt tot een forse waardedaling. Daarvoor is een reserve toekomstige afwaardering NNN-gronden. De aanvulling daarvan wordt ten laste gebracht van de reserve Groen. Dit leidt er toe dat de reserve Groen afneemt en er minder budget is voor het afmaken van het NNN. Is het ook mogelijk de aangekochte gronden tegen aanschafwaarde op te nemen op de balans en deze in 40 of 50 jaar af te schrijven?	Het is op basis van de verslaggevingsregels niet mogelijk af te schrijven op gronden. De aangekochte gronden worden op dit moment tegen aanschafwaarde op de balans opgenomen en afgewaardeerd naar lagere waarde wanneer deze worden omgezet in NNN-gronden. Om deze waardedaling in de toekomst te kunnen dekken zijn gelden in de genoemde reserve waarderverandering gereserveerd en uit de reserve Groen onttrokken, zodat een beter inzicht bestaat in het resterende beschikbare saldo in de reserve Groen.	Bestuur	Esther Rommel	
29	GroenLinks	Peter Korzelius	145	4.8 Provinciale heffingen	Is het mogelijk om een overzicht te krijgen (al dan niet vertrouwelijk) van de bedrijven die aangeslagen zijn voor de grondwaterheffing ?	Dit is mogelijk binnen de kaders van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Er zal separaat een geanonimiseerde lijst worden gedeeld met het aantal betrokken bedrijven, waarbij per bedrijf het totaal onttrokken grondwater wordt vermeld, zonder dat bedrijfsnamen worden genoemd.	Bestuur	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
30	GroenLinks	Peter Korzelius	146	4.8 Provinciale heffingen	Er is een voorziening grondwaterheffing mede bedoeld om onvoorziene en ontoerekenbare schades te betalen? Over welke schades gaat het hier?	De provincie Noord- Holland kent een voorziening grondwaterheffing die is ingesteld met als doel onnodige fluctuaties van het heffingstarief tegen te gaan. De voorziening is tevens bedoeld om onvoorziene en ontoerekenbare schades te betalen zoals: maatregelen ter voorkoming en bestrijding van nadelige gevolgen van grondwateronttrekkingen, noodzakelijke onderzoeken voor het grondwaterbeleid, het bijhouden van een register met gegevens over grondwateronttrekkingsactiviteiten en vergoeding van schade die het gevolg is van een grondwateronttrekkingsactiviteit.	Bestuur	Esther Rommel	
31	GroenLinks	Peter Korzelius	147	4.8 Provinciale heffingen	De leges zijn bij lange na niet kostendekkend. Welke mogelijkheden zijn er om de kostendekkendheid te vergroten?	Uit de eerste ervaringen met de Omgevingswet, per 1 januari 2024, blijkt dat de kosten per activiteit kunnen verschillen. We willen de kosten voor vergunningverlening stap voor stap beter in beeld brengen. Bij de milieu leges verwachten we dat er in de komende jaren ruimte is om de tarieven te verhogen, zodat deze beter aansluiten op de kosten. Om dit over het algemeen goed te kunnen bepalen, hebben we eerst meer data nodig. Die hopen we in 2025 en 2026 te verzamelen. De data hangt ook af van het aantal vergunningsaanvragen dat we ontvangen.	Bestuur	Esther Rommel	
32	GroenLinks	Peter Korzelius	136	4.6 Verbonden partijen	De relatie van de provincie met de Pallas-reactor is voor ons een groot raadsel. Op deze pagina wordt gemeld dat de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor geen verbonden partij meer is vanwege een fusie met een andere stichting. Gaarne een wat uitgebreidere toelichting ook in relatie met de verstrekte lening en het vrijvallen van de voorziening.	De Stichting Voorbereiding Pallas-reactor was een verbonden partij vanwege het bestaan van een financieel en een bestuurlijk belang (het recht om bestuurders te benoemen). Door de fusie en statutenwijziging per 30 december 2024 is het bestuurlijke belang vervallen en is de nieuwe stichting (per 1 mei 2025 omgezet in de 100% staatsdeelneming NRG Pallas B.V.) geen verbonden partij meer voor de provincie. Onze rol als schuldeiser van NRG Pallas B.V. blijft uiteraard bestaan. De vrijval van de voorziening hangt samen met de financiering van de reactor door het Rijk. De financiering voor de nieuwe Pallas-reactor is inmiddels geregeld. Dit was de randvoorwaarde voor vrijval van de voorziening, omdat het risico op niet terugontvangen van de verstrekte lening hierdoor verkleind is. Daarmee vervalt de reden voor de voorziening.	Bestuur	Esther Rommel	
33	GroenLinks	Peter Korzelius	139	4.7 Grondbeleid	Langs rijkswegen worden de rechten tot vestiging van tankstations geveild, hetgeen hoge opbrengsten genereert voor de rijksoverheid. Op welke wijze komt de vestiging van tankstations langs provinciale wegen tot stand?	Door de provincie wordt enkel de ondergrond verhuurd aan bestaande tankstations. Dit is een bestaande situatie sinds halverwege de vorige eeuw. In 2012 is een nieuw tankstationbeleid opgesteld. Als er sprake is van vestiging van een nieuw tankstation dan wordt dit openbaar aangeboden en wordt een erfpachtcontract gesloten.	Bestuur	Esther Rommel	
34	GroenLinks	Peter Korzelius	206	Balans Passiva Eigen-vermogen - Reserves	De provincie heeft per ultimo 2024 807,2 miljoen aan bestemmingsreserves. De mutaties zijn opgenomen in de balans en vanaf pagina 208 e.v. staat een toelichting op deze reserves. In hoeverre is de hoogte van alle bestemmingsreserves getoetst op hun actuele nut en noodzaak?	Jaarlijks wordt van elke reserve in de toelichting op de balans aangegeven of er vrije ruimte dan wel tekorten te verwachten zijn, gegeven het restantbedrag per 31-12. De bestemmingsreserves worden daarnaast, confom de nota reserves, doorgelicht. De uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen in de besluitvorming over de begroting 2026. In paragraaf 4.2 van de Kaderbrief 2026 is hierop een toelichting opgenomen. Het is het voornemen van het college om de resultaten van de doorlichting gelijktijdig met het vaststellen van de conceptbegroting vast te stellen en aan PS te verzenden.	Bestuur	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
35	GroenLinks	Peter Korzelius	226	Toelichting voorzieningen	In totaal heeft de provincie in totaal 29,5 miljoen aan voorzieningen. Ook hier de vraag of deze jaarlijks getoetst worden op de gewenste of noodzakelijke hoogte.	Binnen de organisatie worden de voorziening minimaal 4x per jaar bekeken met betrekking van voortgang en uitputting. Voor sommige, zoals verlof, is dit vaker dan 4 keer. De laatste toetsing wordt bij de jaarafsluiting en het opstellen van de jaarrekening gedaan. Hierbij wordt gekeken of de voorziening nog toereikend is of eventueel te hoog is opgenomen. Waar nodig is valt er dan een bedrag of gehele voorziening vrij. Daarnaast worden de voorzieningen en de onderliggende dossier getoetst door de accountant bij de jaarrekening. Hierbij wordt ook gekeken naar de toekomstige verwachtingen en risico's.	Bestuur	Esther Rommel	
36	GroenLinks	Peter Korzelius	272	6.4 Bestuur en directie	Hier staat dat de VVD 9 zetels heeft in PS en 50Plus 1 zetel per ultimo 2024. Is dit juist omdat de heer H. Stulemeijer begin februari officieel 2025 is toegetreden tot de fractie van de VVD?	De verdeling van de zetels is juist vermeld. Echter, dit keer is het van belang, vanwege de overstap van de heer Stulemeijer per 3-2-2025, dat er een peildatum wordt vermeld.	Bestuur	Arthur van Dijk	
37	GroenLinks	Ruchama Bwefar	29	3.3 Bodemsanering	4e punt: wat zijn de gebruiksadviezen die in afstemming met de GGD en het RIVM zijn gegeven?	Advies voor de eigenaren van de tuintjes is: wissel de consumptie van zelf geteelde groenten en fruit af met de consumptie van producten uit de supermarkt wanneer zij het risico op een mogelijk verhoogde PFAS inname willen beperken	Leefomgeving	Jeroen Olthof	
38	GroenLinks	Ruchama Bwefar	29	3.3 Bodemsanering. 5e punt	Wat is de locatie met de aangetroffen PFAS verhoging in het grondwater?	Het gaat om een locatie in Velsen. De locatie is gelegen in een woonwijk. Vroeger was op deze locatie een brandweeroefenplek. (zie ook 51)	Leefomgeving	Jeroen Olthof	
39	GroenLinks	Tessa van Wijnen	95	paragrafen	waarom wel stikstof als strategisch risico benoemen en niet natuurherstel? Immers ook daarvoor wel taken, maar onvoldoende duidelijkheid over financiering?	Stikstof wordt als strategisch risico benoemd omdat de stikstofproblematiek een directe impact heeft op de uitvoerbaarheid van het provinciaal beleid, waaronder natuurherstel. Bij natuurherstel is er geen sprake meer van onzekerheid over de financiering, dit is inmiddels een gegeven waarmee in het beleid al rekening moet worden gehouden.	Bestuur	Esther Rommel	
40	GroenLinks	Tessa van Wijnen	145/169	grondwaterheffing	hoeveel % van de opbrengsten van de grondwaterheffing komen te n gunste van provinciaal grondwaterbeleid? Hoeveel % van de kosten van provinciaal grondwaterbeleid zijn daarmee gedekt?	De grondwateronttrekkingsheffing is een bestemmingsheffing. De genoemde bepalingen in de wet zorgen ervoor dat de opbrengsten uit de grondwateronttrekkingsheffing uitsluitend (100%) kunnen worden ingezet voor activiteiten die bijdragen aan het beheer en de bescherming van grondwater. Zie tevens het antwoord op vraagnr. 30. Voorafgaand het jaar is niet te voorspellen wat de kosten zullen gaan worden. Om deze reden is de voorziening grondwater ingesteld. Bij te weinig opbrengsten wordt er onttrokken uit de voorziening, bij meer ontvangen opbrengsten wordt er in de voorziening gestort.	Bestuur	Esther Rommel	
41	GroenLinks	Tessa van Wijnen	147	kostendekkendheid leges	Er zijn 0 milieubelastende vergunningen verstrekt. Wat betekent dat voor de kosten van VTH taken?	In 2024 zijn er geen vergunningen verleend voor milieubelastende activiteiten. Wel zijn er vanaf het derde kwartaal van 2024 vergunningsaanvragen ingediend. De kosten voor de VTH-taken hebben onder andere betrekking op de behandeling van vergunningaanvragen. Zodra een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt ontvangen, wordt deze in behandeling genomen. De behandeling van de vergunningaanvraag brengt kosten met zich mee. De kosten worden dus wel al gemaakt door de omgevingsdienst om tot een vergunningte komen.	Bestuur	Esther Rommel	

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
42	PvdD	Ilona Haas	13	1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur	Hoe beweegt de organisatie mee met de behoefte van PS om wijzigingen door te voeren in het systeem van beleidsontwikkeling, waarbij meer ingezet wordt op een volledige cyclus van visie tot en met uitvoering en evaluatie?	Zie ook het antwoord op vraag 62. Er zijn momenteel geen plannen om de organisatie in zijn geheel hier op mee te laten bewegen, of hierop aan te passen. De beleidscyclus is een belangrijk instrument in de organisatie. Kennis hierover, de wijze waarop we deze als organisatie toepassen en relevante beleidsinstrumenten worden verzameld, uitgedragen (bijvoorbeeld via leertrajectjen) en geborgd door de sector Onderzoek en Informatie. Deze kennis wordt actief uitgedragen (ondermeer via leertrajecten zoals de Leergang Strategisch Beleisadviseur) en toegepast. Er is hiermee meer aandacht ontstaan voor monitoring, evauatie en de mogelijkheid tot bijstelling van beleid.	Bestuur	Arthur van Dijk	
43	GroenLinks	Tessa van Wijnen	147	kostendekkenheid leges	Hoe werkt dat met Wadlopen? Er is 1/6 van het verwachtte aantal vergunningen gerealiseerd, maar 150% van de verwachtte baten gerealiseerd. Moet dat corresponderen?	Er zijn verschillende soorten activiteiten waarvoor je een wadloopvergunning moet aanvragen. Voor deze activiteiten gelden verschillende tarieven. De conclusie die je kunt trekken wanneer er meer opbrengsten zijn ontvangen dan begroot maar minder vergunningsaanvragen heb ontvangen dan begroot, is dat de tarieven van de aangevraagde activiteiten relatief hoog waren.	Bestuur	Esther Rommel	
44	PvdD	Ilona Haas	4	Inleiding	Hoe wordt de Brede Basismonitor gebruikt in beleidsevaluaties en beleidsontwikkeling? Graag enkele voorbeelden.	De Brede Basismonitor wordt momenteel vooral gebruikt als signalerend instrument om brede maatschappelijke trends in Noord-Holland in beeld te brengen en kan aanleiding geven om een beleidsevaluatie uit te voeren of nieuw beleid te ontwikkelen. De monitor biedt vooral context en achtergrondinformatie bij grote beleidsstukken, zoals de Omgevingsvisie NH2050, maar de indicatoren zijn meestal niet rechtstreeks te koppelen aan de effecten van provinciaal beleid.	Bestuur	Esther Rommel	
45	PvdD	Ilona Haas	20	1.4 Belangen van provincie behartigen op landelijk en Europees niveau	In 1.2: “Daarnaast schreef de provincie, samen met partners, visiepapers over onderwerpen als bio-economie en cohesiebeleid. Deze papers werden gepresenteerd aan Europese instanties.” Welke papers waren dit en we ontvangen deze graag of waar zijn deze terug te lezen?	In samenwerking met de Nederlandse provincies en de Duitse deelstaat Baden-Württemberg schreef de provincie het position paper ‘Towards a more circular bioeconomy. Taking full advantage of secondary raw material streams’. De link naar dit paper is terug te vinden in de laatste kolom. Over het onderwerp cohesiebeleid schreef de provincie mee aan het visiepaper 'Cohesiebeleid na 2027. Gezamenlijke visie van de Nederlandse centrale, regionale en lokale overheid'. De hyperlink naar dit -door de Nederlandse Rijksoverheid, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) ondertekende paper- is eveneens opgenomen in de laatste kolom.	Bestuur	Arthur van Dijk	https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Joint HNP position paper Baden-W%C3%BCrttemberg Bioeconomy final sent.pdf https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/10/04/visiepaper-cohesiebeleid-post-2027

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
46	PvdD	Ilona Haas	21	1.4 Belangen van provincie behartigen op landelijk en Europees niveau	Circulaire economie: Welke voorbeelden en in welke Noord-Hollandse situaties werd of wordt de bio-economie strategie in uitvoering gebracht?	Gedeputeerde Rommel is in het Huis van de Nederlandse Provincies verantwoordelijk voor het EU dossier Circulaire Economie. Vanuit deze rol is het initiatief genomen voor een gezamenlijk HNP position paper om het belang van circulaire economie te benadrukken m.b.t. de herziening van de EU Bioeconomy Strategy, die naar verwachting eind 2025 door de Europese Commissie wordt gepresenteerd. Het position paper (zie link in de laatste kolom) is gezamenlijk opgesteld met de deelstaat Baden-Württemberg en roept op tot het beter mogelijk maken van hergebruik van grondstoffen uit reststromen (einde-afval status beter harmoniseren binnen de EU). Om het position paper kracht bij te zetten, en op initiatief van Noord-Holland, is het Bioeconomy Strategy event (zie link in de laatste kolom) op 27 maart 2025 in Brussel georganiseerd. Met 10 innovatieve circulaire bedrijven is met de Europese Commissie gesproken over belemmeringen in de huidige Bioeconomy Strategy maar vooral ook verbetervoorstellen besproken vanuit het bedrijfsleven, vanuit de praktijk, voor de herziening van de EU Bioeconomy Strategy.	Bestuur	Arthur van Dijk	https://www.nl-prov.eu/hergebruik-van-grondstoffen-uit-afval-behoeft-europese-afstemming-aldus-nederlandse-provincies/ https://www.nl-prov.eu/samen-naar-een-circulaire-toekomst-de-rol-van-de-provincies-in-de-eu-bio-economie-strategie/
47	PvdD	Ilona Haas	21	1.4 Belangen van provincie behartigen op landelijk en Europees niveau	Europa en landbouw: NH neemt deel aan de werkgroep Agrifood, waarbij een duurzame agrifoodsector wordt nagestreefd: welke definitie van duurzaamheid wordt gehanteerd in deze werkgroep?	De werkgroep draagt bij aan Europees landbouwbeleid dat boeren stimuleert om bij te dragen aan de provinciale opgaven op natuur, water, bodem en klimaat en op milieubeleid met gezondheid als uitgangspunt, via een integrale aanpak van bodem, water en lucht.	Bestuur	Arthur van Dijk	
48	PvdD	Angeline Egbers	28	2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving	“2.1 Sturen op VTH” Wat zijn de vervolgstappen geweest op de pilot indirecte lozingen om na de pilot een verdere invulling te geven aan de VTH taken op indirecte lozingen van bedrijfsafvalwater op de riolering.	De pilot heeft een vervolg gekregen in een programmatische aanpak. Het plan van aanpak hiervoor is begin 2025 door betrokken partijen geaccordeerd.	Leefomgeving	Jeroen Olthof	
49	PvdD	Ilona Haas	29	2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving	“Het onderzoek naar PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) in de duintuinen is afgerond.” Wat is de bronverwijzing van rapportage en waar is deze te vinden?	PFAS gewasonderzoek Duintuinen Egmond, SWECO, 15-4-2024. Te vinden op https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Water_Bodem/PFAS.	Leefomgeving	Jeroen Olthof	https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Water_Bodem/PFAS
50	PvdD	Ilona Haas	29	2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving	“Op 1 locatie loopt vervolgonderzoek”. Om welke locatie gaat het? Welke maatregelen zijn genomen om risico voor mens en natuur te beperken, ook zolang het onderzoek loopt?	Het gaat om een locatie in Velsen. De locatie is gelegen in een woonwijk. Vroeger was op deze locatie een brandweeroefenplek. De verontreiniging bevindt zich niet aan de oppervlakte. Er is derhalve geen directe blootstelling mogelijk en er is geen sprake van risico's voor mens of natuur. Derhalve zijn ook geen maatregelen getroffen. Het vervolgonderzoek richt zich op het in beeld brengen van mogelijke verspreiding van de verontreiniging. Als blijkt dat deze groter is, dan criteria op basis van de Wet bodembescherming hiervoor, kunnen maatregelen nodig zijn om de verspreiding te beperken.	Leefomgeving	Jeroen Olthof	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
51	PvdD	Angeline Egbers	27	2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving	1.4 Milieuruimte “In de uitvoeringsagenda NOVEX NZKG is een hoofdstuk opgenomen over een gezondere leefomgeving, met daarin een lijst van actiepunten op het gebied van milieuruimte en gezonde leefomgeving. Hoeveel geld is in 2024 naar deze uitvoeringsagenda (naar het aspect gezonde leefomgeving) gegaan en aan welke onderdelen (GL1 t/m GL7) is dit besteed?	Er is geen geld vanuit de provincie naar de acties gegaan opgenomen in de Uitvoeringsagenda NZKG. Beleidsmatig is de provincie wel bezig met de acties GL2, GL4, GL5 en het ontwikkelen van provinciaal beleid op het gebied van gezonde leefomgeving. Voor de acties GL6, GL7, GL8 en GL9 geldt dat deze volledig gefinancierd worden uit de Europese subsidie van het Rijk, gebiedsinvesteringen Netten op Zee.	Leefomgeving	Jeroen Olthof	
52	PvdD	Angeline Egbers	27	2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving	1.4 Milieuruimte “De provincie speelde een actieve rol (mede dankzij de startnotitie Gezonde Leefomgeving) bij het agenderen van het belang van een gezonde leefomgeving bij andere overheden.” Zijn hier concrete voorbeelden van te geven? En wat waren de concrete uitgaven?	Er waren geen concrete uitgaven. Concrete voorbeelden van agendering van het belang is oa. dat de provincie Noord-Holland een ruimtelijke analyse heeft laten maken over de gezonde leefomgeving in de regio Noord-Holland Noord. Het dient als inbreng voor het opstellen van het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord en daarmee agendeerd de PNH het belang van gezonde leefomgeving bij de 17 gemeenten in Noord-Holland Noord en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) die samen met de provincie Noord-Holland werken aan de ruimtelijke toekomst van Noord-Holland Noord. Ander voorbeeld is dat GS negatief gereageerd hebben naar de gemeente Beverwijk op de gebiedsontwikkeling inclusief woningbouw op het Bazaarterrein in Beverwijk	Leefomgeving	Jeroen Olthof	
53	PvdD	Angeline Egbers	27	2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving	1.5 Beleidsontwikkeling gezonde leefomgeving “In juli 2024 stelden PS de startnotitie ‘Gezonde Leefomgeving’ vast. Deze startnotitie markeert een beginpunt voor verdere beleidsontwikkeling voor een gezonde leefomgeving.” Welk bedrag was hiervoor gereserveerd in 2024? Is dit bedrag uitgegeven? Waaraan?	We hebben een bedrag van 6.000,- euro uitgegeven. Dit is besteed aan een tekstschrijver, om zorg te dragen dat de startnotitie goed leesbaar is. We hebben deze kosten gedekt uit het algemeen Milieubudget.	Leefomgeving	Jeroen Olthof	
54	PvdD	Angeline Egbers	29	2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving	2.3 TATA STEEL “Informatievoorziening en participatie zijn belangrijke onderwerpen als het gaat om Tata Steel. In 2024 organiseerde de omgevingsdienst over de NRD voor het project Heracless-Groen Staal twee informatieavonden.” Op welke manier is vormgegeven aan participatie (en dus niet alleen informatievoorziening) en is dit ergens terug te zien in de uitgaven?	Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar het participatieplan van Tata Steel dat voor het project Heracless-Groen Staal is opgesteld en in maart 2023 is gepubliceerd met de start van het project. U bent daar eerder per brief over geïnformeerd (kenmerk 1987567/1987583, d.d. 22 maart 2023). Sindsdien bent u twee keer geïnformeerd over de voortgang van het participatietraject (kenmerk 2069251/2069258, d.d. 19 juli 2023 en kenmerk 2257443/2257448, d.d. 18 juni 2024). De manier waarop de participatie is vormgegeven is niet als eigenstandige uitgave terug te zien in de jaarstukken 2024.	Leefomgeving	Jeroen Olthof	https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/20230320%20HeraCless%20Participatieplan%20-%20definitief.pdf
55	PvdD	Angeline Egbers	22	Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving Algemeen	De omgang met bestrijdingsmiddelen ontbreekt in de paragraaf voor een gezonde leegomgeving, terwijl dit onderwerp wel onderwerp van beleid is. Er staat wel iets over onder ‘Natuur en landelijk gebied’ (5.6, blz. 71 en 73). Kan over bestrijdingsmiddelen ook iets worden opgenomen onder ‘leefomgeving’, desnoods met een verwijzing naar ‘landelijk gebied’?	Vanuit Gezonde Leefomgeving maakt 'gewasbeschermingsmiddelen' onderdeel uit van het dossier Zeer Zorgwekkende Stoffen. Het gebruik van deze middelen en de effecten daarvan relateert aan meerdere beleidsopgaven, zoals landbouw, Kaderrichtlijn Water, Natura 2000 en ruimtelijke ordening. Op het moment dat duidelijk is of en zo ja, welk handelingsperspectief de provincie wil gaan benutten kunnen we het onderwerp 'gewasbeschermingsmiddelen' die plek in de begroting geven. Naar verwachting is hier eind 2025 duidelijkheid over.	Leefomgeving	Jeroen Olthof/Rosan Kocken	

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
56	PvdD	Henrice Vonck	23	2.1 Bijdragen aan de energietransitie	1. Klimaat en energie: Op welke manier is de Noord-Hollandse Klimaataanpak en het reductiedoel onderdeel geworden van de provinciale begrotingscylus in 2024?	De Noord-Hollandse Klimaataanpak is sinds 2024 stevig ingebed in de provinciale begrotingscyclus via de invoering van de klimaatbegroting. Deze vervangt de eerdere klimaatparagraaf en maakt klimaatbeleid tot een integraal onderdeel van de sturing, uitvoering en verantwoording van provinciaal beleid. De cyclus begint bij de kaderbrief, waarin – mede op basis van de tweejaarlijkse Provinciale Klimaat- en Energieverkenning (pKEV) – wordt bepaald welke reductieopgave de provincie heeft, en welke bijsturing daarvoor nodig is. De klimaatbegroting vertaalt deze opgave vervolgens naar concrete maatregelen, budgetten en indicatoren per transitiepad, waaronder mobiliteit, industrie en landbouw. Gedurende het jaar geeft het Dashboard Klimaat en Energie inzicht in de stand van zaken en voortgang, zodat tijdig kan worden bijgestuurd. Tot slot worden de resultaten vastgelegd in de jaarstukken, waarmee Provinciale Staten verantwoording wordt afgelegd over de effectiviteit en inzet van middelen. De klimaatbegroting is opgezet als groeimodel: elk jaar wordt deze verder verdiept, verbreed en aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen, zodat de provincie gericht blijft sturen op het behalen van haar klimaatdoelen.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
57	PvdD	Henrice Vonck	23	2.1 Bijdragen aan de energietransitie	1.a Aanlanding wind op zee: ‘De energiebehoefte op land werd in kaart gebracht.’ Wat is het resultaat van deze inventarisatie per gebied, en welke gebieden zijn dat? Waarop is deze behoefte gebaseerd, en is er Europees of landelijk beleid op een mogelijk verdelingsvraagstuk bij schaarste: wie gaat voor wie?	Dit betreft de verwachte groei naar de elektriciteitsvraag in de regio Den Helder. Het doel van deze inventarisatie was om te kijken of er een onderbouwing te vinden is voor een 380 kV-station in de omgeving van Den Helder, welke op zijn beurt nodig is voor een eventuele aanlanding van elektriciteit vanaf zee. Het resultaat is dat dit niet het geval is. Zie ook het anwoord op vraag 9. De inventarisatie is gebaseerd op de verwachte autonome groei van de elektriciteitsvraag aangevuld met de gewenste ontwikkelingen in de economie door gemeente en provincie in dit gebied.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
58	PvdD	Henrice Vonck	23	2.1 Bijdragen aan de energietransitie	1.b warmte: ‘Bedrijven zijn gestimuleerd om energiemaatregelen te nemen die tot verdere verduurzaming leidden.’ Welke verduurzaming is hiermee bereikt bij welke bedrijven? Hoeveel energie is hiermee bespaard?	Met drie aanpakken worden bedrijven gestimulleerd energiemaatregelen te treffen (zie ook antwoord op vraag 10). Wij hebben geen volledig overzicht van het aantal bedrijven dat heeft verduurzaamd, welke maatregelen zij hebben getroffen en welke besparing daarmee is bereikt. Wij monitoren wel de trend van verduurzaming van bedrijven met de provinciale klimaat enenergieverkenning (pKEF) en met het dashboard klimaat en energie: https://energietransitie-nh.incijfers.nl/dashboard/klimaat-en-energie/industrie-en-bedrijven .	Leefomgeving	Rosan Kocken	https://energietransitie-nh.incijfers.nl/dashboard/klimaat-en-energie/industrie-en-bedrijven

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
59	PvdD	Henrice Vonck	24	2.1 Bijdragen aan de energietransitie	2. Energie-infrastructuur: Welke en hoeveel energiebesparing is bereikt door de inzet op energiebesparing via de omgevingsdiensten, en bij welke bedrijven? Is deze besparing al opgenomen in de laatste evaluatie van het EBA?	De vier omgevingsdiensten zien toe op de Informatiie, Energiebesparings-((middel)grootverbruikers) en Onderzoeksplicht (zeer grootverbruikers). Van de bedrijven waarvan bekend is dat ze vallen onder de Energiebesparingsplicht en die gecontroleerd zijn, voldoet 69% aan de plicht. Dat is meer dan landelijk gemiddeld. Deze bedrijven hebben de verplichte maatregelen genomen van de Erkende Maatregelen Lijst (de EML). Hoeveel energie daarmee bespaard is, is nog niet bekend (en ook niet in de evaluatie van het EBA beschreven), maar landelijk is de OmgevingsdienstNL bezig om per erkende maatregel een inschatting te maken van de energiebesparing die het nemen van zo'n maatregel oplevert. Mogelijk kunnen we bij einde akkoord in 2026 hier meer over zeggen. Ook krijgen de omgevingsdiensten (wegens een wijiging van de Energiewet in 2024) einde 2025 (naar verwachting) goed inzicht in het energieverbruik er bedrijf. Vanaf dat moment kan dan ook gezien worden of een bedrijf energie bespaart , maar als een bedrijf voldoet een de energiebesparingsplichten kan het toch zijn dat deze meer is gaan of gaat verbruiken door bijvoorbeeld uitbreiding van activiteiten.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
60	PvdD	Henrice Vonck	24	2.1 Bijdragen aan de energietransitie	1.2 Warmte: 'Via het Energiebesparingsakkoord kregen bedrijven een stimulans om energiemaatregelen te treffen.' Waaruit bestond die stimulans?	De provincie heeft gemeenten extra armslag geboden door een subsidieregeling Energiebesparend toezicht bedrijven (SEB) voor hen open te stellen. Gemeenten hebben deze subsidie aangevraagd voor enerzijds extra inzet door hun omgevingsdienst op gebied van toezicht en handhaving en anderzijds (meestal) door henzelf op gebied van stimulering als het aanbieden van energiescans aan bedrijven. Gemeenten hebben voor de vereiste cofinanciering van 50% voor de uitvoering van hun plan gezorgd.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
61	PvdD	Henrice Vonck	24	2.1 Bijdragen aan de energietransitie	2.1 Energie-infrastructuur: 'Er werden subsidies verstrekt voor ruimtelijke procedures en energiehubs.' In welke fase bevinden de gesubsidieerde energiehubs zich?	Energiehubs bevinden zich over het algemeen in de begin fase van ontwikkeling. Een aantal al langer lopende initiatieven op bedrijven terreinen zijn verder ontwikkeld en sluiten met hun ontwikkeling goed aan bij de inrichting van een energiehub.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
62	PvdD	Ilona Haas	113	4.4 Bedrijfsvoering	Professionalisering organisatie: Uitdrukkelijk vanuit PS komt in 2024 de vraag om de organisatie beter in te richten op het doorlopen van de volledige beleidscyclus. Op welke wijze wordt de organisatie hierin getraind en ingericht?	Zie ook antwoord op vraag 42. Er zijn momenteel geen plannen om de organisatie in zijn geheel hier op mee te laten bewegen, of hierop aan te passen. De beleidscyclus is een belangrijk instrument in de organisatie. Kennis hierover, de wijze waarop we deze als organisatie toepassen en relevante beleidsinstrumenten worden verzameld, uitgedragen (bijvoorbeeld via leertrajectjen) en geborgd door de sector Onderzoek en Informatie. Deze kennis wordt actief uitgedragen (ondermeer via leertrajecten zoals de Leergang Strategisch Beleisadviseur) en toegepast. Er is hiermee meer aandacht ontstaan voor monitoring, evauatie en de mogelijkheid tot bijstelling van beleid.	Bestuur	Arthur van Dijk	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
63	Volt	Beppie van den Bogaerde	154	Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving	Onder 2.1 Bijdragen aan de energietransitie staat: “De verwachting was dat de provincie de SPUK middelen voor naderingsdetectie (rode waarschuwing lampen op de windmolens) in 2024 zou ontvangen, maar door vertraging in de aanvraag van deze SPUK ontvangt de provincie deze middelen pas in 2025 (€ 300.000). Het andere verschil (€ 300.000) wordt verklaard doordat de capaciteitsbaten op een andere boekingscombinatie worden verantwoord. De lasten worden wel verantwoord op deze boekingscombinatie.” Dit zou dus moeten staan onder Bedrijfsvoering (blz. 179) – blijkbaar, maar ik kon het daar niet vinden. Kunt u aangeven op welke blz. of onder welke kop deze informatie staat?	In de paragraaf Bedrijfsvoering (vanaf pagina 113) worden de kosten van de Bedrijfsvoering benoemd, alleen zijn deze op totaalniveau en als zodanig worden de kosten niet gesplitst naar een lager niveau, vandaar dat het niet 1 op 1 terug te vinden is.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
64	Volt	Beppie van den Bogaerde	83	Beleidsdoel 6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	Op blz. 83 van de Jaarstukken bij 6.3 ‘Wat heeft het gekost’ staat bij Lasten onder Ontwerpbegroting 2024 een bedrag van 7.474 milj. Onder Actuele begroting 2024 staat een bedrag van 17.304 milj. Dit bedrag staat ook in de dec’24 LBW, maar stond niet in de sept’ 24 BW. Wij kunnen echter nergens vinden waar dit verschil van plm. 10 milj verklaard wordt. Graag een verwijzing of een verklaring.	Van het Rijk hebben we 10 miljoen ontvangen tbv de restauratie Artis Aquarium. Vervolgens is dit in 2024 op de begroting gezet.	Leefomgeving	Jeroen Olthof	
65	Volt	Julia Schneemann	75	programma 6	Tabel ‘Rekening Programma - Wat heeft het gekost’ voor programma 6: Waarom zijn de Onttrekking reserves hoger dan de Lasten bij de Jaarrekening 2024?	Voor de lening aan Pallas was een voorziening getroffen. Deze is in 2024 vrijgevallen. Vandaar ook het grote verschil tussen de actuele begroting 2024 en de jaarrekening 2024. Daarom ontstaat ook het beeld dat de onttrekking hoger is dan de lasten bij de jaarrekening 2024. Zie ook pagina 170 van de Jaarstukken 2024.	Bestuur	Esther Rommel	
66	PvdD	Ilona Haas	56	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Agroforestry: Hoe worden de resultaten van het onderzoek door studenten verder gebracht? Wat heeft GS nodig hierbij?	Het studentenonderzoek laat goed zien dat er heel veel vormen van agroforestry zijn en dat het vooral helpt als agrariërs hierin van elkaar kunnen leren. Dit wordt verder opgepakt in het EIP project living lab van de Natuur- en Milieufederatie.	Landelijk gebied	Rosan Kocken	
67	PvdD	Ilona Haas	57	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Natuur: Eilandspolder ontwikkeling ligt sinds wegvallen procesmanager stil. Is dit proces inmiddels hervat? Hoe kan het dat een dergelijk proces op de beschikbaarheid van een individu hangt? Waarom is deze niet direct vervangen?	Het gebiedsproces Eilandspolder lag stil door enerzijds onvoldoende energie/draagvlak voor een gebiedsproces vanuit het gebied en anderzijds onvoldoende zicht op financiën. Niet vanwege ontbreken procesmanager.	Landelijk gebied	Rosan Kocken	
68	PvdA	Amar Karar	36	Ruimte en Wonen	Waarom zijn er nog geen concrete projectvoorstellen opgesteld met betrekking tot actief grondbeleid?	Er is geen animo bij gemeenten. GS stellen bij de Kaderbrief 2026 voor dit budget te schrappen.	ruimte	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
69	Volt	Julia Schneemann	76	beleidsdoel 6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie	Wat hebben we gedaan 1.2: Is de subsidieverdeling logisch, als er voor de uitvoeringsregeling 'Toekomstbestendige Bedrijventerreinen' van €1 miljoen slechts 1 aanvraag was, terwijl er voor de uitvoeringsregeling 'Ondersteuning Toekomstbestendige Werklocaties' van €600.000 23 aanvragen waren? "..." Wat was het gemiddelde subsidiebedrag in die 23 aanvragen voor de uitvoeringsregeling 'Toekomstbestendige Bedrijventerreinen' en wat was het bedrag van de aanvraag voor Toekomstbestendige Bedrijventerreinen? "..." Hoeveel van de 23 aanvragen bij de uitvoeringsregeling 'Toekomstbestendige Bedrijventerreinen' zijn gehonoreerd?	De regeling Ondersteuning Toekomstbestendige Werklocaties (OTW) is bedoeld voor procesondersteuning en onderzoek. De regeling Toekomstbestendige Bedrijventerreinen (TOBED) is bedoeld voor fysieke maatregelen, zoals de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van een bedrijventerreinen. Ook kunnen gemeenten via deze regeling een duurzaamheidsfonds aanvragen, waarmee ze een eigen regeling kunnen maken voor verduurzamingsmaatregelen voor bedrijfspanden. Bedragen voor procesondersteuning en onderzoek liggen lager dan fysieke maatregelen. Daarom is het maximum subsidiebedrag voor de OTW 25.000 euro. Bij de regeling Toekomstbestendige Bedrijventerreinen ligt dit bedrag veel hoger, namelijk op 300.000 euro en 50.000 euro voor een duurzaamheidsfonds. Kortgezegd kunnen er met de OTW-regeling dus met een kleiner bedrag veel meer aanvragen gehonoreerd worden, omdat het gaat om activiteiten (proces & onderzoek) waarvan de bedragen veel lager liggen dan de activiteiten die gesubsidieerd worden met de TOBED-regeling (fysieke maatregelen). In 2024 zijn er 23 aanvragen voor de OTW (onderdeel bedrijventerreinen) verleend. Dit ging om een gemiddeld bedrag van 20.000 euro per aanvraag. Voor de TOBED zijn er 7 aanvragen ontvangen, waarvan er één is ingetrokken. Van deze 6 aanvragen waren er 5 aanvragen voor een duurzaamheidsfonds (a 50.000 euro per fonds). Het achterblijven van het aantal aanvragen voor de TOBED had verschillende redenen. Zo was er bij gemeenten een gebrek aan capaciteit en was er slechts een periode van 6 weken waarin een aanvraag kon worden ingediend. Ook waren er een aantal 'vaste aanvragers' die vorig jaar de keus hebben gemaakt geen aanvraag in te dienen, omdat ze op dat moment al te veel andere lopende projecten in de pijpleiding hadden zitten. De TOBED-regeling staat in 2025 voor een veel langere periode open. Op dit moment zijn er al 7 aanvragen ontvangen voor een totaalbedrag van circa 600.000 euro.	Bestuur	Esther Rommel	
70	PvdD	Ilona Haas	57	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Stikstof: "maatwerkoplossingen" op Texel worden gezocht ten behoeve van legalisatie. Valt onder een maatwerkoplossing ook het voorkomen dat stikstof neerslaat?	Om eventuele vergunningen te borgen zal er ook ingezet worden op het verlagen van de stikstofdeken. Het is niet het primaire doel van deze pilot maar wel een belangrijke randvoorwaarde. Via het landbouwspoor vanuit het bredere programma stikstof werken we ook aan het verlagen van de emissies. Specifiek voor Texel zetten we ook in op een pilot met stikstofkrakers die zowel leiden tot een verlaging van de stalemissie als de veldemissie.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	
71	Volt	Julia Schneemann	85	programma 7	Waarom valt de materiële overhead (Budgettabel 7.2.1) zo veel lager uit dan begroot?	Alle verklaringen voor afwijkingen in de baten en lasten zijn gespecificeerd in hoofdstuk 5.1.1 van de jaarrekening. Zie pagina 176 en 177.	Bestuur	Arthur van Dijk/Esther Rommel	
72	PvdD	Ilona Haas	57	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Stikstofaanpak: met hoeveel mol stikstof/ha/jr is de stikstofdepositie in de Noord-Hollandse N2000-gebieden afgenomen?	Volgens gegevens van het RIVM is de gemiddelde depositie in de Noord-Hollandse Natura 2000-gebieden ongeveer 350 mol/ha/jr lager in 2022 ten opzichte van 2005.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
73	PvdA	Amar Karar	39	Ruimte en Wonen	Wanneer kunnen we de resultaten verwachten van de studie over extreme weersituaties? Kan er daarnaast ingegaan worden op de studieopzet. Wordt er ingegaan op zowel preventieve maatregelen als acties gedurende een noodsituatie?	De uiteindelijke resultaten met de voorgestelde maatregelen verwachten we in 2027. In 2024 en 2025 hebben we scenario's uitgewerkt met de Limburgbui uit 2021 als basis en via modelberekeningen maken we zogenaamde ""waterbeelden" (hoe diep kan het worden en hoe lang blijft het water staan in gebieden voordat het weer droog is). In 2025 -2026 bepalen we op basis van deze waterbeelden de gevolgen in de vorm van mogelijke schade, slachtoffers en eventueel maatschappelijke ontwrichting, omdat er domino effecten kunnen plaatsvinden (als bv door uitval van energie, gemalen, Schiphol en/of ziekenhuizen niet meer functioneren en het een bovenregionaal of zelfs een nationaal probleem wordt). Dit doen we onder andere samen met Vitale en Kwetsbare sectoren zoals de telecom, energiesector en veiligheidsregio's. In 2026-2027 beoordelen we met behulp van zogenaamde risicodialogen de uiteindelijk impact (hoe erg vinden we de gevolgen) en welke noodzakelijke maatregelen we moeten treffen. Dit moet landen in een gezamenlijk uitvoeringsprogramma Bovenregionaal Wateroverlast ARK-NZK, nu gepland in 2027. Hier gaat het om zowel preventieve maatregelen, zoals inzet extra gemalen, verhogen van kades of aanwijzen van waterbergingsgebieden als noodmaatregelen waarop we ons moeten voorbereiden.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
74	PvdD	Ilona Haas	58	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Bossenstrategie: Er zijn voorstellen om grasland binnen NNN om te zetten in bos. In hoeverre wordt gekeken of ook buiten NNN hiertoe mogelijkheden zijn om extra natuur te realiseren als bufferzone van beschermde natuur? Om welke gebieden gaat de genoemde 90 ha?	Op dit moment wordt er niet gericht gestuurd op bos als bufferzone rond beschermde natuur. Mocht het in een gebiedsproces als goede optie naar voren komen, dan wordt dat natuurlijk wel meegenomen. De genoemde 90 ha is voornamelijk op gronden van Staatsbosbeheer. In 2024 is in de Weelen 7,68 ha nieuw bos aangeplant en voor 8,79 ha spontaan bos toegevoegd.	Landelijk gebied	Rosan Kocken	
75	Volt	Julia Schneemann	94	hoofdstuk 4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Lening Pallas: Op pagina 6 wordt geschreven dat het voordelig uitvallen (onder meer) "te verklaren [is] door de vrijval van de voorziening lening Pallas van € 44 miljoen." Tegelijkertijd staat er bij de risicoanalyse op pagina 94 dat het openstaande schuldbedrag €43.984.173,- is. Is dit risico nog actueel, met de vrijval van de voorziening lening? Zo ja, waarom?	Dit risico is actueel. De financiering voor de nieuwe Pallas-reactor is inmiddels geregeld. Dit was de randvoorwaarde voor vrijval van de voorziening, omdat het risico op niet terugontvangen van de verstrekte lening hierdoor verkleind is. Daarmee vervalt de reden voor de voorziening. Er blijft echter gedurende de looptijd van de lening een risico bestaan dat de lening niet of niet volledig kan worden terugbetaald. De kans dat dit risico zich voordoet is kleiner dan in de situatie waarin nog geen externe financiering was verkregen. Voorzichtigheidshalve is dit risico is in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing ondergebracht.	Bestuur	Esther Rommel	
76	Volt	Julia Schneemann	96	Hoofdstuk 4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Komt de hoge rekening 2024 voor de risico-inventarisatie door de Pallas-lening? Zo ja, vervalt die dan niet? Als de hoge rekening door Pallas komt en dat risico niet vervalt, waarom is dit niet begroot voor 2025?	Nee, risico's die zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing hebben geen effect op de hoogte van de jaarrekening. Het hoge rekeningenresultaat is (deels) ontstaan omdat het Rijk zekerheden heeft gesteld voor de financiering van de Pallas-reactor, waardoor de voorziening kon vrijvallen. Dit had een positief effect op het jaarrekeningsresultaat. Het onderliggende risico bestaat nog wel, maar is afgenomen en daarom opgenomen in de paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen.	Bestuur	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
77	PvdD	Ilona Haas	58	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Bossenstrategie: “Combineren van bos met andere ontwikkelingen, zoals woningbouw, blijft onder de aandacht.” Tot welk resultaat heeft ‘deze aandacht’ tot nu toe geleid?	Het leidt nu vooral tot koppeling met de Subsidieregeling Boscompensatie. Substantieel groen aanleggen bij woningbouw is zonder deze subsidie vaak onmogelijk als gevolg van de wens betaalbare woningen te realiseren. Deze projecten dragen bij aan de compensatie voor gekapte bomen voor natuurdoelen.	Landelijk gebied	Rosan Kocken	
78	PvdD	Ilona Haas	58	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Bossenstrategie/Agroforestry: Op welke manier heeft de provincie de ontwikkeling van agroforestry-initiatieven gesteund in 2024?	In 2024 is dit vanuit de provincie vooral gesteund vanuit de Voedselvisie, onder ander via de PPS agroforestry. Provincie Noord-Holland is sinds 2022 één van de deelnemende partijen aan het onderzoeks- en samenwerkingsprogramma voor verdienmodellen in de agroforestry. Daarnaast zijn er proefpercelen agroforestry op provinciale grond op basis van experimenteerruimte in onze pacht ingericht in de Haarlemmermeer.	Landelijk gebied	Rosan Kocken/Jelle Beemsterboer	
79	Volt	Julia Schneemann	107	hoofdstuk 4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	Wat verklaart de grote onderbesteding op het beheer en onderhoud meerjarig gepland (wegen)? Is dat niet juist relatief goed te begroten, aangezien het provinciale aanbestedingen zijn en niet bijvoorbeeld subsidies?	Zie voor de verklaring voor de onderbesteding op groot (ook wel variabel genoemd) onderhoud wegen blz. 163 van de Jaarrekening. Zie voor de verklaring voor de onderbesteding op variabel onderhoud vaarwegen blz. 164 van de Jaarrekening.	Ruimte	Jeroen Olthof	
80	PvdD	Ilona Haas	58	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Faunabeheer/Loosdrechtse plassen: “In 2024 heeft de provincie Noord-Holland werkzaamheden uitgevoerd in het kader van ganzenbeheer in het gebied”. Waaruit bestonden deze werkzaamheden en met welk doel en wat was het effect?	Er zijn nieuwe ganzenrasters geplaatst en ganzenrasters beheerd in het belang van habitatherstel, aangroei van riet en oeverbescherming voor moerasvogels.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	
81	Volt	Julia Schneemann	3	Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie, capaciteitskosten	Er wordt geschreven over arbeidsmarkt-tekorten. Hoe zorgt de provincie ervoor een aantrekkelijke werkgever te zijn? Kan er een inschatting worden gegeven welk deel personeelskosten worden gemaakt door vaste werknemers, en hoe veel door externe inhuur?	a. werkgeverschap: Dit doet de provincie door middel van ondermeer arbeidsvoorwaarden (bijvoorbeeld via de CAO), traineeships (om jongere medewerkers te binden), inzet op duurzame inzetbaarheid van medewerkers, en een programma Vinden & Binden wat zich zowel richt op het binnenhalen van personeel als het behouden ervan. b. personeelskosten: De kosten van (vaste en tijdelijke) eigen medewerkers en externe inhuur zijn vermeld op pagina 118 van de jaarrekening. De loonkosten van eigen medewerkers bedragen 126,1 miljoen en de kosten van ingehuurde medewerkers bedragen 24 miljoen.	Bestuur	Arthur van Dijk/Esther Rommel	
82	PvdD	Ilona Haas	58	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Veenweidestrategie: Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken beheerde het loket. Welke kosten werden hiervoor in rekening gebracht en uit welke middelen werden deze vergoed? Wat was hun opdracht?	Aan ANV Water, Land en Dijken (WLD) is een subsidie verstrekt van € 1.295.000 in het kader van het project 'Loket Veenweideboeren Noord-Holland' om maatregelen te nemen bij agrariërs in het Noord-Hollandse veenweidegebied. Het ging hierbij in alle gevallen om activiteiten en diensten met betrekking tot (het realiseren van) Niet Productieve Investeringen met als doel de CO2 uitstoot in het veenweidegebied van Noord-Holland te reduceren. Het overgrote deel van het budget is naar de daadwerkelijke uitvoering van deze maatregelen gegaan. Daarnaast was een klein deel van het budget (ongeveer € 79.000) bedoeld voor ANV WLD zelf om activiteiten uit te voeren. De kosten zijn t.l.v. ‘SPUK L10 Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden’ gebracht. Dit betreft een eenmalige Rijksbijdrage (zie hyperlink in de laatste kolom).	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer/ Rosan Kocken	wetten.nl - Regeling - Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden - BWBR0044220
83	Volt	Julia Schneemann	168	Programma 5 Natuur en landelijk gebied	Tegemoetkoming Faunaschade. Kan er al een gedetailleerde uitsplitsing worden gegeven van de schade? Dus het aantal aanvragen/per dier/per gewas/waarde van de aanvraag?	Bij12 publiceert de cijfers over de schade per provincie en diersoort elk jaar op: https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schadecijfers/	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schadecijfers/

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
84	Volt	Bart Bonekamp	37	Beleidsdoel 3.2 Versnellen en programmeren woningbouw	Saldo van baten en lasten in 3.2 versnellen en programmeren woningbouw wijkt nog 2.5M af van geactualiseerde begroting, zowel door hogere baten en lagere lasten. Waar zit dit met name in?	Dit zit hem in de lastige voorspelbaarheid van de uitgaven voor OV-knooppunten. Het gaat om grote bedragen en het moment van uitbetaling is erg afhankelijk van bijdragen van Rijk, prorail, VRA en gemeente. Daardoor schuiven gereserveerde budgetten soms door.	Ruimte	Jeroen Olthof	
85	PvdD	Ilona Haas	61	5.2 Beheren van natuur	6.1 Dierenwelzijn “De uitvoering van de motie, die oproept tot een incidentele bijdrage aan de wildopvang, is in uitvoering genomen” Welke activiteiten zijn hiertoe ondernomen?	Er zijn meerdere overleggen gevoerd met de sector en met gemeenten. Met hen is een conceptbestedingsplan besproken. Verdere uitvoering van de motie is afhankelijk van de uitkomst van de bespreking van motie 40 2025.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	
86	Volt	Bart Bonekamp	44	beleidsdoel 4.1 Realiseren perspectief mobiliteit	Wat zit er in het maatregelpakket deelmobilteit, MaaS en hubs en zit er verschil tussen het pakket van regio Alkmaar en die van regio Zuid-Kennemerland?	Dit maatregelpakket bevat tien maatregelen die gezamenlijk bijdragen aan het bevorderen van duurzame mobiliteit door het stimuleren van een modal shift van auto naar alternatieve vervoersmiddelen. De tien maatregelen binnen dit pakket zijn: lagere parkeernormen, deelmobiliteit en MaaS, ITS (intelligente verkeerssystemen), betaald parkeren uitbreiden, autoluwe zones, stimuleren van actieve mobiliteit, knooppuntenbeleid, C-V2X (communicatie tussen voertuigen en infrastructuur), aantrekkelijk maken van OV-gebruik, verhogen van de OV-capaciteit. De regio’s zetten in op maatregelen uit het maatregelpakket die in lijn zijn met de lokale behoeften, prioriteiten en ambities. Daarom kan het accent in de ene regio anders liggen dan in de andere regio. In regio Alkmaar is het maatregelpakket al uitgewerkt tot een regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit. Het accent ligt hier op mobiliteitshubs, beleid voor deelmobiliteit, streekhubs en knooppuntenbeleid. De regio Zuid-Kennemerland IJmond is nog bezig met de uitwerking, maar hier lijkt het accent tot nu toe meer te liggen op het ontwikkelen van een regionale strategie voor mobiliteitshubs gericht op recreanten, het regionaal verbeteren en meer uniform maken van mobiliteitshubs en het (gemeentelijk) aanbieden van deelfietsen	Ruimte	Jeroen Olthof	
87	Volt	Bart Bonekamp	159	Programma 4 Bereikbaarheid	Lagere lasten op mobiliteitsbeleid van 5,3M doordat een uitvoering van een gemeente in december 2024 niet heeft plaatsgevonden. Om welke gemeente en wat voor project gaat het hier? Of wordt deze gemeente bewust niet genoemd en zo ja, waarom?	Het betreft de gemeente Hilversum voor het OV SAAL project Kleine spoorbomen. 5,3 mln is de totale onderbesteding. Gemeente Hilversum is nu bezig met de aanvraag voor de ondergrondse fietsenstalling. Daarvan komt een deel uit het OV SAAL budget (2,75 miljoen). Dit project was eerder in 2024 voorzien, maar is vertraagd vanwege uitloop van aanbesteding. Project de Kleine Spoorbomen wordt pas voorzien in 2026. Daar is 1 miljoen voor gereserveerd. Die stond er ook voor 2024 op. Geld wordt besteed aan aangrenzende infrastructuur (door het sluiten van de overweg, moet er aan de omliggende wegen het een en ander worden aangepast voor doorstroming en verkeersveiligheid).	Ruimte	Jeroen Olthof	
88	PvdD	Ilona Haas	65	5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen	“Nu er een landelijk Collectief Natuurinclusief is, sluit de provincie daar zo goed mogelijk op aan. Dat gaat om kennis delen en onze initiatieven verbinden, in het bijzonder op de domeinen infrastructuur en vrijetijdseconomie.” Dus niet op de overige domeinen, zoals landbouw, bouw, energie, water en bedrijventerreinen? Om welke redenen?	Zeker ook op de andere domeinen. Voor de genoemde domeinen zitten wij vanuit Noord-Holland in de kernteams van de domeinen infrastructuur en vrijetijdseconomie, met als reden omdat we daarin al koplopers zijn. De overige 8 domeinen zijn verdeeld over de andere provincies.	Landelijk gebied	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
89	PvdD	Ilona Haas	67	5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water	2.1 KRW “Daarnaast heeft ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de waterschappen over de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water.“ Wat is de uitkomst van deze overleggen? Welke activiteiten worden ondernomen door de waterschappen om de KRW doelen te halen en welke afspraken zijn gemaakt om de resultaten te monitoren?	Wij hebben met de waterschappen de voortgang van de uitvoering van de maatregelen, de verwachtingen van het doelbereik en de knelpunten die hierbij ervaren besproken. Zie verder de Tussenevaluatie Kaderrichtlijn Water in Noord-Holland. Wij hebben u hierover op 28 mei 2025 een brief gestuurd.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
90	PvdA	Amar Karar	36	Ruimte en Wonen	Wat is het percentage aan sociale huur en sociale koopwoningen van de woningbouwprojecten waaraan de provincie een bijdrage heeft geleverd via het investeringskader versnellen woningbouw en duurzame bereikbaarheid en de flexibele schil voor woningbouwprojecten (team versnellen woningbouw)?	Op dit moment is 1 bijdrage gelabeld (de overige zitten nog in de pijplijn) . Bij dit project is het percentage sociale huur 100%. De flexibele schil betreft het vergroten van de capaciteit van gemeenten tbv woningbouw, waaraan de provincie een deel bijdraagt (rijksmiddelen). Welk deel van deze capaciteit aan sociale woningbouw wordt besteed wordt niet gemonitord. Wij gaan er van uit dat alle gemeenten zich aan de woondealafspraken houden (minimaal 30% sociaal)	Ruimte	Jelle Beemsterboer	
91	PvdD	Ilona Haas	68	5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied	PAS: Instrumenten doelenbank en verleasen zijn nog niet toegepast. Hoeveel heeft de oprichting en inrichting van deze instrumenten gekost? Sinds wanneer is bekend dat aanbod van de stikstofruimte kleiner is dan de vraag?	Het inrichten van deze instrumenten heeft geen extra kosten met zich meegebracht. Op de tweede vraag kunnen we geen antwoord geven want dit is een onderdeel van vraag en aanbod op de markt en de toepassing dient getoetst te worden aan het additionaliteitsvereiste.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	
92	PvdD	Ilona Haas	70	5.6 Versterken kansrijke landbouw	“2. Vanuit de Voedselvisie is het volgende gerealiseerd: KPI-K pilot melkveehouderij (Kritische Prestatie-indicatoren Kringlooplandbouw), schuurgesprek ‘mest’, Bio Fieldlab Noord-Holland, ‘Plant Protein Forward programma’, ‘BEAN DEAL’ en de aanbestedingsprocedure cateraar. Meer informatie is hier te vinden.” Infographic_Resultaten_Voedselvisie_final.pdf Wat hielden de drie pachtgrondexperimenten in? En wat hebben ze opgeleverd? Wat is er binnen de Bean Deal aan projecten in Noord-Holland uitgevoerd? Is er een vervolg gekomen op het icoonproject Duinrandboeren?	De pachtexperimenten gaan over agroforestry, monitoring is opgestart. Het tweede project is strokenteelt. Ook dit project is nog gaande. Het derde project is Greenbase, bermen, akkerranden, sloten en erven in de Haarlemmermeer. Projecten dragen bij aan meer biodiversiteit en inzicht in aanleg en beheer. Binnen de Bean deal is een project gedaan in de Wieringermeer, akkerbouwers telen veldbonen en zaaien akkerranden in. Zie de link in de laatste kolom. Het project Duinboeren heeft een vervolg gekregen door inzet van de gemeente.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	https://www.boerenbusinessinbalans.nl/
93	CDA	Willemien Koning	56	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Kunt u voorbeelden geven wat de provincie daadwerkelijk heeft gedaan aan stikstofaanpak naast de PAS-melderspilot op Texel? Hoeveel PAS-melders zijn er in 2024 gelegaliseerd?	De verificatie van de PAS-melders is versneld en nu nagenoeg afgerond. Voor de legalisering van de PAS-melders zijn we ook afhankelijk van de maatregelen van het Rijk. Vooralsnog richten we onze pijlen op de afronding van de pilot Texel. Daarnaast hebben we gewerkt aan natuurherstel, het PPLG, de Korte Termijn Agenda en fieldlab Groene Hart als voorbeelden.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	
94	PvdD	Ilona Haas	70	5.6 Versterken kansrijke landbouw	“Via het NSP 2023-2027 en de afronding POP3 (2015–2025) zijn investeringsregelingen opengesteld gericht op het verduurzamen van het watersysteem en voor de aanleg van groen-blauwe dooradering.” Wat is er in 2024 concreet uitgevoerd aan de groen-blauwe dooradering?	Bij de regeling voor GBDA (groen-blauwe dooradering) zijn 3 aanvragen goedgekeurd. Hiervoor zijn de verleningsbeschikkingen recentelijk verstuurd of gaan deze op korte termijn uit. Hierdoor kunnen landschapselementen bij 23 agrarische bedrijven worden gerealiseerd. Er wordt o.a. 6 km aan natuurvriendelijke oevers gerealiseerd en er worden diverse houtige elementen aangelegd. Via de regeling voor verduurzaming van het watersysteem is in 2024 een subsidie verleend aan AVL WLD voor de aanleg van 14 km natuurvriendelijke oever. (zie vraag 111).	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
95	CDA	Willemien Koning	56	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Op pagina 56 staat: ‘‘Met het wegvallen van het Transitiefonds is grote onzekerheid ontstaan over de financiering van de uitvoering. Hierdoor aarzelen stakeholders, met vertraging als gevolg. Daarnaast kost(te) het verkrijgen van de benodigde vergunningen bij sommige projecten meer tijd dan verwacht. Ook gaat het in sommige gevallen om complexe gebiedsprocessen en -ontwikkelingen, die vaak een lange adem vragen.’’ Wat is de reden dat het verkrijgen van vergunningen zo lang duurt? Wat voor soort vergunningen gaat het om? Speelt hierbij stikstof ook een rol?	Vertragingen in de uitvoering van natuurprojecten zijn veelal gekoppeld aan het feit dat het seizoen waarin werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zeer kort is; tussen einde broedseizoen (vanwege verstoring broed) en start van de natte periode in de herfst (vanwege begaanbaarheid terrein met machines). In deze situatie leidt ook een korte vertraging in bijvoorbeeld vergunningverlening, of de noodzaak van extra onderzoek vanwege een specifieke, lokale parameter (bijv. bodemkenmerken) snel tot een vertraging van een jaar. Omdat projecten ter verbetering van N2000 vrijgesteld zijn van een stikstofvergunning speelt stikstof voor een groot deel van de natuurprojecten geen beperkende rol.	Landelijk gebied	Rosan Kocken	
96	PvdD	Ilona Haas	70	5.6 Versterken kansrijke landbouw	Met welk percentage areaal is biologische landbouw in 2024 toegenomen?	Het areaal Biologisch is in 2024 in Noord-Holland met 12,9 % gestegen. De informatie over 2024 komt later dit jaar beschikbaar in Agrimatie noord-holland.nl onder het thema Biologische Landbouw (zie link).	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	Home - Agrifood Noord-Holland
97	CDA	Willemien Koning	58	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Op deze pagina staat geschreven: ‘‘Voor de ontwikkeling van meer bos binnen NNN is geanalyseerd waar ecologisch en op andere aspecten (zoals kabels en leidingen) ruimte is voor verandering van grasland naar ambitietype bos’’ Waarom beperkt u het zoekgebied voor ambitietype bos alleen naar grasland?	Binnen de Noord-Hollandse NNN is omzetten van grasland naar bos de meest voor de hand liggende optie als we aanvullend nieuw bos willen realiseren. Omzetten van hei in bos (en tegelijk bos in hei) gebeurt soms, om de samenhang tussen bospercelen en hei ten behoeve van natuurverbindingen te verbeteren. Dit levert per saldo geen extra bos op. Andere natuurtypes die in NH voorkomen zijn niet geschikt voor de omzetting naar bos.	Landelijk gebied	Rosan Kocken	
98	Volt	Julia Schneemann	174-175	Verschillenanalyse programma 7	Zowel op pagina 174 als op pagina 175 wordt verwezen naar verkochte grondposities. De bedragen verschillen. Gaat dit om dezelfde of verschillende grondposities, dus gaat het over 3 of 6 gronden?	Bedragen verschillen, maar het gaat over dezelfde gronden, namelijk gronden die vallen onder label: Strategische Gronden Groen. Het eerste bedrag op pag. 174 ad € 535K zijn baten en verwijst naar de afwijking in de verkoopprijs tussen begroting en realisatie. Het tweede bedrag op pag .175 ad € 330K zijn lasten, een verschil tussen begroting en gerealiseerde boekwaarde afboeking (afboeking van de balans in verband met verkoop van dezelfde gronden). Per saldo gaat het om 3 transacties voor deze gronden.	Bestuur	Esther Rommel	
99	PvdD	Ilona Haas	71	5.6 Versterken kansrijke landbouw	“6. Met de bollensector, ketenpartijen, experts en het waterschap voerde de provincie gesprekken over verduurzaming, KPI’s (kritische prestatie-indicatoren) en een regionale aanpak.” Welke KPI’s betreffen dit? En welke regionale aanpak is hier bedoeld? Wanneer wordt PS hierover geïnformeerd?	Het betreft KPI bodem, water, biodiversiteit, plantgezondheid. Het betreft de regionale aanpak zoals deze al in de provincie Zuid-Hollond is gestart door de KAVB en de Greenport. In Noord-Holland is in Kennemerland Noord een start gemaakt, de voorbereiding. Inmiddels is er in meerdere regio's in Noord-Holland ambitie om een regio-aanpak te realiseren, echter de middelen zijn beperkt. De ambitie is om in 2025 met subsidie een bijdrage te leveren aan de regio-aanpak (uit de PPLG reserve innovatie) en uw Staten daarover te informeren.	Landelijk gebied	Rosan Kocken	
100	CDA	Willemien Koning	66	5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water	Zet de provincie zich ook in om te stimuleren dat de vervuiling door riooloverstorten wordt beperkt. Zo ja hoe, zo nee waarom niet?	De provincie heeft hierin geen rol. Dit is een taak van gemeente (rioleringszorg) en waterschap (waterbeheerder). In het specifieke geval dat een riooloverstort invloed heeft op zwemwater dan kan er wel subsidie bij de provincie worden aangevraagd voor maatregelen ter verbetering van de zwemwaterkwaliteit.	Leefomgeving	Rosan Kocken	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
101	PvdD	Ilona Haas	71	5.6 Versterken kansrijke landbouw	5. Visserij Wat betekent 'toekomstbestendig maken van visserijgemeenschappen'? Welk doel geldt hierbij en welke kaders worden gehanteerd?	Dit betreft investeringen in de visserijregio's als flankerend beleid voor de effecten van de afname van de aanvoer van vis (door erdere sanering van de visserijvloot) met als doel nieuw sociaal-economische activiteiten gerelateerd aan de visserij zoals herbestemming van de visafslagen, cultuurhistorie, recreatie en scholing. De kaders (gesteld door LVVN), betreffen vooral de relatie met het visserijcluster, samenwerking en de impact voor de regio (zie brief 2230766/2230769 aan PS over dit onderwerp).	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	
102	CDA	Willemien Koning	68	5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied	Doelenbank voor PAS-melders etc. Heeft daar nog nooit stikstofruimte in gezeten? Hoe verloopt dan de interactie tussen aanbod en vraag?	Er wordt zo veel mogelijk met partijen afgesproken dat resterende ruimte uit externe salderingen in de provinciale doelenbank voor PAS-melders opgenomen kan worden. In de Beleidsregels salderen is bovendien opgenomen dat GS de mogelijkheid hebben om te besluiten vrijgevallen ruimte die normaal gesproken automatisch naar de microdepositiebank gaat, te bestemmen voor een van de provinciale doelenbanken. Wanneer er ruimte in de provinciale doelenbanken zit	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	
103	PvdD	Ilona Haas	72	5.6 Versterken kansrijke landbouw	Blz. 72 "In het kader van de 'Voedselvisie' is in 2024 aan 19 acties uitvoering gegeven gericht op natuurinclusieve landbouw, het sluiten van kringlopen en de korte keten. Daarbij is er gebiedsgericht gewerkt, in netwerken opgetrokken en zijn data- en kennis gedeeld en innovatie gestimuleerd. Verder is gewerkt aan de tussentijdse beleidsevaluatie, die in het eerste kwartaal 2025 aan PS wordt aangeboden." Welke 19 acties zijn dit?	De 19 acties zijn te vinden op het platform boer en business in balans https://www.boerenbusinessinbalans.nl/wp-content/uploads/2024/05/Infographic_Resultaten_Voedselvisie_final.pdf en op https://agrimatie.nl/noord-holland/kerncijfers/middelen-activiteiten-en-prestaties-voedselvisie/	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	https://www.boerenbusinessinbalans.nl/wp-content/uploads/2024/05/Infographic_Resultaten_Voedselvisie_final.pdf https://agrimatie.nl/noord-holland/kerncijfers/middelen-activiteiten-en-prestaties-voedselvisie/
104	CDA	Willemien Koning	69-70	5.6 Versterken kansrijke landbouw	Er worden diverse onderzoeken gedaan en projecten opgezet zoals ontwikkelen van een stikstoffenbalans. Wanneer stuurt u de uitkomsten van die onderzoeken etc. naar de Staten toe?	Dit is een uitwerking van de Korte Termijn Agenda die dit jaar is vastgesteld. Het is ook een onderdeel van de landelijk stikstofaanpak waar de commissie MC E&N bezig is. Daarnaast werken we samen met de sector aan afspraken om te komen tot een geborgde emissie-reductie in samenhang met geborgd natuurherstel.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	
105	PvdD	Ilona Haas	73	5.6 Versterken kansrijke landbouw	4.1 samenwerking landbouw: Wat was het resultaat van de verkenning voor het versterken van (agrarisch) natuurbeheer?	Dit is een meerjarig traject, en onderdeel van de landelijke uitwerking van ANB naar een Interbestuurlijk Programma ANB. Versterking van de effectiviteit o.a. op basis van de adviezen van PBL (april 2025) is hier onderdeel van. Eerste resultaat wordt na de zomer verwacht, is oa een uitbreiding ANLb binnen bestaande kaders en zicht op de benodigde gebiedsinvesteringen, grond, en versterking van de collectieven en monitoring. Aanpassing doelenkader in 2027.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
106	PvdD	Ilona Haas	73	5.6 Versterken kansrijke landbouw	6.1: Bollenteelt "De inzet is het verminderen van gebruik en emissies van gewasbeschermingsmiddelen." Welke concrete doelen zijn geformuleerd voor 'het verminderen'?	Er zijn geen concrete doelen geformuleerd. De sector heeft in mei een toekomstplan gepresenteerd met onder meer twee hoofddoelen voor plantgezondheid : • Halvering van de milieubelasting in 2030 ten opzichte van 2019. • Uitfasering van hoog-impact gewasbeschermingsmiddelen. Om deze doelen te realiseren worden onder andere de volgende standaarden ingevoerd: • FSI-certificering. • Biodiversiteitsmonitor Bloembollen en Regiocertificering. (regio-aanpak)	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	
107	PvdD	Marieke van Aesch	67	5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren water	De provincie heeft gewerkt aan de uitvoering van de oppervlaktewater maatregelen die zijn opgenomen in het Regionale Waterprogramma (o.a. het vispasseerbaar maken van provinciale sluizen). Welke provinciale sluizen zijn hierbij nu concreet aangepakt om de vispasseerbaarheid te verbeteren? En op welke wijze worden de andere sluizen en passages gemonitord en gecoördineerd?	Het betreft de volgende provinciale sluizen: de Molenkolksluis, de Koopvaardersschutsluis, de Wilhelminasluis, de Braaksluis en de Roskamsluis. De andere sluizen in de provincie worden door de eigenaren/beheerders ervan vispasseerbaar gemaakt. Dit zijn in de regel de waterschappen en Rijkswaterstaat. Deze partijen verzorgen zelf ook de monitoring.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
108	PvdD	Marieke van Aesch	67	5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheer water	De realisatie van twee nieuwe locaties om loodvrij vissen te stimuleren. Hoeveel subsidie is hier verleend? Wat zijn de resultaten?	In 2024 is in totaal 22.500 euro subsidie verleend voor het realiseren van twee pilotlocaties in Hilversum en Zaanstad. Resultaten zijn onder andere het plaatsen van informatieborden, het organiseren van een voorlichtingsevenement rondom het thema op de locatie, voorlichting in het algemeen en het realiseren van diverse omruilpunten, waar vissers lood kosteloos hebben omgeruild voor alternatieven. Het project is onderdeel van een landelijke campagne in het kader van de Green Deal Sportvisserij.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer/ Rosan Kocken	
109	PvdD	Marieke van Aesch	66	5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheer water	Wanneer kunnen PS de resultaten van het onderzoek rondom de hoge fosfaatgehaltes in de duinen verwachten?	De rapportage hierover wordt na het zomerreces naar PS gestuurd.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
110	PvdD	Marieke van Aesch	70	5.6 versterken kansrijke landbouw	Vanuit de Voedselvisie is het volgende gerealiseerd KPI-K pilot-melkveehouderij (Kritische Prestatie-indicatoren Kringlooplandbouw),melkveehouderij (Kritische Prestatie-indicatoren Kringlooplandbouw), Wat waren de doelstellingen bij de kritische prestatie indicatoren kringlooplandbouw (KPI-k pilot) in relatie tot melkveehouderij? Wat zijn de Resultaten? Wat heeft dit bijgedragen aan de doelstellingen van de Voedselvisie? Wat heeft het schuurgesprek mest opgeleverd in de de bijdrage aan de doelstellingen van de voedselvisie? Hoe heeft de evaluatie plaatsgevonden? Hoeveel is er in totaal uitgegeven aan de Voedselvisie?	Het rapport over de pilot Ontwikkeling KPI-set Melkveehouderij Noord-Holland is openbaar beschikbaar op Boer en Business in Balans. Hierin vindt u ook de drempel- en streefwaarden voor 14 KPI's die volgens ons voldoende zijn om onze gebiedsdoelen te behalen en die tegelijkertijd werkbaar zijn voor boeren. Daarnaast is onderzocht welke vormen van beloning boeren kunnen stimuleren om extra inspanningen te leveren en hoe een stimuleringsregeling het beste geprogrammeerd kan worden. De pilot heeft waardevolle inzichten opgeleverd over de praktische toepasbaarheid van zo'n regeling, met als doel boeren via doelsturing te ondersteunen in de transitie naar kringlooplandbouw. In 2024 is circa 1 miljoen uitgegeven. In totaal is 6 miljoen uitgegeven. Zie de link in de laatste kolom.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	https://agrimatie.nl/noord-holland/kerncijfers/middelen-activiteiten-en-prestaties-voedselvisie/
111	PvdD	Marieke van Aesch	70	5.6 Versterken kansrijke landbouw	Hoeveel groen-blauwe dooradering is er in 2024 gerealiseerd? Is er inmiddels vanuit een landelijke definitielijst van elementen en bijbehorende inventarisatiemethodiek en monitoring een totaal overzicht van de uitvoering in Noord-Holland? Zo ja, wanneer wordt deze gedeeld met PS? Hoeveel natte dooradering (ha) en % en droge dooradering (ha) moet er nog gerealiseerd worden om de doelstellingen te behalen in 2030?	Realisatie is uiteengezet bij antwoord vraag 94. Er is nog geen landelijk vastgestelde definitielijst van elementen en inventarisatiemethodiek en monitoring. De Groenblauwe dooradering (GBDA) was een opgave uit het NPLG maar die is vervallen. De opgave voor GBDA is door het Rijk als een van de opgaven opgenomen in het Agrarisch Natuurbeheer (contouren stelsel ANB, kamerbrief 26 november 2024). De verwachting is dat eind juni 2025 een nadere uitwerking van de ANB wordt gepresenteerd. De verwachting is dat dan ook het verdere proces en prioritering en nadere uitwerking van de opgave voor GBDA duidelijk wordt, evenals het deel van de ogave buiten het agrarisch gebied. De verwachting is dat wij uw staten hierover in september nader over kunnen informeren.	Landelijk gebied	Jelle Beemsterboer	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
112	PvdD	Marieke van Aesch	71	5.6 versterken kansrijke landbouw	5. Bestuurlijk Platform Visserij Wat wordt verstaan onder een duurzame visserij keten? Aan welke criteria voldoet dat?	Dit betreft visserijketens die kunnen inspelen op de krimpende, steeds meer wisselende aanvoer van zeevis en nieuwe producten zoals algen en wieren. De criteria hiervoor zijn gesteld door het Rijk en betreffen onder meer dat er een gezond verdienmodel ontstaat en dat de investeringen impact hebben op meer dan één individuele onderneming (brief 2230766/2230769 aan PS).	Landelijk gebied	jelle Beemsterboer	
113	PvdD	Marieke van Aesch	56	5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur	Hoeveel compensatiebos is er in 2024 aangelegd? Wat was de opgave? Hoeveel ha agroforestry is er in 2024 bijgekomen? Is er een overzichtskaart van kansrijke gebieden voor agroforestry met planning en plan van aanpak?	In 2024 is ruim 1 ha compensatiebos aangelegd in Zaanstad op het Hembrugterrein. De totale opgave compensatiebos is 103 ha. De voortgang op ha agroforestry wordt landelijk gemonitord via het LEI (Landbouw Economisch Instituut), we hebben als provincie zelf geen inzicht in die gegevens. Wel bekend is dat de Natuur- en Milieufederatie in 2024 5 nieuwe proefpercelen samen met agrariers heeft aangelegd. We zien Haarlemmermeer en de Kop van Noord-Holland/West-Friesland als kansrijke gebieden voor agroforestry. Het blijft overigens altijd maatwerk of en hoe in te passen in de bedrijfsvoering en het landschap. Er wordt via een EIP project (Europees Innovatie Partnerschap) nader ervaring opgedaan via een Living lab.	Landelijk gebied	Rosan Kocken	https://www.mnh.nl/project/living-lab-agroforestry-noord-holland/
114	PvdD	Jaap Hollebeek	42	Programma 4 Bereikbaarheid	Inleiding: “Stikstof vormde een stevige belemmering voor de aanpassing (aanleg en renovatie) van infrastructuur. Voor welke projecten vormde stikstof een stevige belemmering? En is dat nog steeds zo?	In zijn algemeenheid kunnen we zeggen dat we bij álle infrastructuurprojecten aanlopen tegen stikstofbeperkingen. Dit wordt in de meeste projecten opgelost. Dit leidt tot ontwerpaanpassingen, wijzingen van uitvoeringsmethodes of vertragingen en daardoor tot kostenverhoging. In de huidige situatie is er één, project A9/Aansluiting Heiloo, waarvoor stikstof de uitvoering van het project in gevaar brengt. Daarnaast is er onzekerheid m.b.t. stikstof in de projecten HOV Beverwijk en bruggen Krommenie. Dit betekent een risico op vertraging en/of meerkosten.	Ruimte	Jeroen Olthof	
115	Volt	Julia Schneemann	41-54	programma 4	Het valt in programma 4 op dat veel subsidies niet zijn aangevraagd of niet goed zijn uitgevoerd, waardoor de lasten lager zijn. Wat is de reden dat er minder subsidies zijn aangevraagd en wat zijn de redenen dat niet aan subsidievoorwaarden wordt voldaan?	Naast enkele administatieve correcties zijn de redenen divers: aangevraagde subsidies hebben een kasritme verspreid over meerdere jaren. Eerder verwachte subsidieaanvragen in 2024 worden pas in 2025 aangevraagd (OV SAAL kleine spoorbomen, kustbussen). Omrijkosten OV zijn binnen de subsidievoorwaarden voor rekening van de vervoerder. Deel van de subsidies voor werkgeversaanpak schuift door naar 2025. Haven Boekelermeer is deels eigen areaal en geen subsidie. Voor fietsroutes is een in eerste instantie aangevraagde subsidie uiteindelijk niet doorgegaan, vanwege andere bestuurlijke besluitvorming in de gemeente. Lager vastgestelde subsidie beschikkingen over voorgaande jaren geven een lagere last. Redenen hiervoor kunnen zijn dat gemeenten (bepaalde onderdelen van) het project niet uitvoeren conform de voorwaarden. Bijvoorbeeld door een fietsroute te smal, met niet comfortabele ondergrond en/of uit de voorrang aan te leggen.	Ruimte	Jeroen Olthof	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
116	PvdD	Jaap Hollebeek	42	4.1 Realiseren perspectief mobiliteit	De leefbaarheid, verkeersveiligheid en doorstroming is verbeterd voor voetgangers, fietsers, gemotoriseerd vervoer, vaartransport en openbaar vervoer. In welke wijze is de leefbaarheid en verkeersveiligheid van dieren hierbij betrokken?	Hier is aandacht voor bij zowel provinciale projecten als projecten waar we als provincie subsidie aan verlenen. Bij provinciale investeringsprojecten is ontsnippering een randvoorwaarde en in het geval van beheer en onderhoud en vervangingsinvesteringen worden ontsnippermaatregelen meegewogen op technische inpasbaarheid en financiële haalbaarheid. Het risico op wildaanrijdingen wordt verminderd door het aanbrengen van faunapassages. Ook worden andere maatregelen getroffen, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van zogenaamde Kerkuilrollers bij vervanging van hectometerpaaltjes en het kiezen voor diervriendelijker kleurenverlichting. Bij het verlenen van subsidies is ook aandacht voor dierenwelzijn. Bij de subsidieregeling ‘Kleine infrastructuur’ bijvoorbeeld is één van de subsidievoorwaarden dat, indien het project gesitueerd is op infrastructuur met een ontsnipperingsopgave, de faunavoorzieningen die worden getroffen en de verwachte effecten hiervan op de doelsoorten in de omgeving worden benoemd. Hier denken we actief over mee. Verder zijn er provinciale subsidieregelingen die verband houden met natuurbeheer en het vergroten van biodiversiteit, die (indirect) kunnen bijdragen aan het verbeteren van de leefbaarheid en verkeersveiligheid van dieren.	Ruimte/Landelijk gebied	Jeroen Olthof	
117	PvdD	Jaap Hollebeek	53	4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden	Daarnaast zijn biodynamische oevers gerealiseerd. Hierbij worden natuurlijke, levende gewassen toegepast in plaats van harde (dode) materialen. Ook heeft de provincie de toepassing van mossen op beton als bescherming verkend. Worden deze toepassingen gecontinueerd of was het eenmalig?	De pilot van de biodynamische oever bij de Westfriesche vaart loopt tot het einde van 2025 door. Vanuit de eerste tussenevaluatie blijkt dat ligging, type grond en inrichting van de oever belangrijke onderdelen zijn om dit succesvol te kunnen inzetten. In Q1 2026 wordt het definitieve onderzoeksresultaat aan de provincie opgeleverd.	Ruimte	Jeroen Olthof	
118	PvdD	Jaap Hollebeek	52	4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden	2.1 Tijdens de realisatie van oevertrajecten zijn waar mogelijk natuurvriendelijke oevers toegepast, om zo de biodiversiteit en waterkwaliteit te bevorderen. Hoeveel natuurvriendelijke oevers van provinciale vaarwegen zijn er inmiddels gerealiseerd?	Ad a. Dit betreft de aanleg van natuurvriendelijke oevers in vaarwegen die in beheer zijn van de provincie Noord-Holland. In de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) 2024-2028 is nu het uitgangspunt vastgelegd: een natuurvriendelijke oever; tenzij. Of en welk type NVO mogelijk is moet per reconstructie bepaald worden en is vooral afhankelijk van de constructieve eisen aan de oeverbescherming (gezien het gebruik van de vaarweg en de oever en de mogelijk impact van golfslag) en de hoeveel ruimte die er is om een NVO aan te leggen. De financiering van de maatregelen is integraal onderdeel van de vervangingsinvesteringen. Ad b. Vanaf 2020 is het zoeken naar kansen voor het verhogen van de biodiversiteit in oeververvangingsprojecten vast onderdeel in de oeververvangingsprojecten. We kunnen niet met cijfers onderbouwen wat er meer gerealiseerd is dan voorheen. Wel kunnen we melden dat het totaal aantal strekkende kilometers NVO langs provinciale vaarwegen ten opzichte van 2020 met 6,1 km is toegenomen tot 16,1 kilometer is (bron: NIKG 2020-2023 en 2024 – 2028). Ad c. In de praktijk blijkt dat de aanleg van NVO’s in de meeste gevallen niet tot extra kosten hoeft te leiden bij oeververvanging. Het leidt tot andere oeverconstructies.	Ruimte	Jeroen Olthof	
119	PvdD	Jaap Hollebeek	32	3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening	Op welke wijze is het toepassen van de Basiskwaliteit Natuur, zoals aangereikt door het Ministerie van LVVN, onderdeel van het regie voeren op ruimtelijk beleid. Op welke wijze vertaalde dit richting woningbouwprojecten?	Invloed op landschap en natuur is standaard onderdeel van een integrale ruimtelijke afweging op het moment dat sprake is van impact is op provinciale belangen.	Ruimte	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
120	PvdD	Jaap Hollebeek	39	3.3 Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptie	39 De provincie voerde de Kamerbrief 'Water-Bodem-Sturend' (WBS) uit met een tijdelijk programma van april 2023 tot eind 2024. Op welke wijze is WBS onderdeel geweest van het beleid richting woningbouwprojecten? Worden deze programma's gecontinueerd?	Hoewel het programma WBS niet is voortgezet, worden de uitgangspunten ervan momenteel wel opgenomen als richtinggevend kader binnen het volgende beleid: - Woondeal MRA (afspraak 8.8) en Woondeal Noord-Holland Noord (afspraken 3.8.2 t/m 3.8.5): Woningen die nu gebouwd worden moeten ook in het toekomstige klimaat veilig, aantrekkelijk en betaalbaar zijn. Partijen in deze Woondeal spannen zich dan ook in om klimaatadaptief en natuurinclusief te (ver)bouwen en in te richten. - Actieagenda wonen en Versnellen Woningbouw 2024-2028 (actiepunt 3.7): We stimuleren overheden en marktpartijen om stad, land en infrastructuur klimaatbestendig in te richten. Bijvoorbeeld door rekening te houden met mogelijke overlast van water en hitte, in lijn met onder andere de Kamerbrief Water en Bodem sturend en de Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw MRA. - De Provincie Noord-Holland is mede-ondertekenaar van het Convenant Toekomstbestendig Bouwen 2.0. Hierin staan onder andere ambities i.r.t. WBS. - WBS wordt tevens opgepakt in het 'Plan van Aanpak Versnellen Woningbouw'.	Leefomgeving	Rosan Kocken	
121	PvdD	Henrice Vonck	32	3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening	Onder 'Wat hebben we bereikt?' 1: Geldt ook voor luchthaven Schiphol dat die werkt binnen hun bestaande milieuruimte? En wat is de bestaande milieuruimte voor Schiphol wat betreft geluid- en luchtkwaliteit? Is de leefomgevingskwaliteit op het gebied van luchtkwaliteit in de Schipholregio in 2024 verbeterd? Zo ja, in welke mate?	Wij zijn als provincie niet het bevoegde gezag voor Schiphol, dat is het Rijk. Ook het toezicht en de handhaving ligt bij het Rijk. Het Rijk werkt aan een nieuwe vergunning voor Schiphol, een zogenaamd luchthavenverkeersbesluit (LVB). in de stappen daarnaartoe zijn steeds rechtzaken waardoor er geen nieuwe piketpalen zijn. De formele ruimte is het oude LVB met een aanwijzing op het zogenaamde nieuwe normen en handhavingsstelsel (preferentieel vliegen) recent aangevuld met een plafond van 474.000 vluchten. De rapportage van luchtmeetnet Haarlemmermeer over het meetjaar 2024 is nog niet gepubliceerd. De meerjarige trend van de afgelopen jaren is dat de luchtkwaliteit verbetert.	Ruimte	Esther Rommel	
122	PvdD	Henrice Vonck	33	3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening	Wat hebben we ervoor gedaan? 1.2: In 2024 werkte de NOVEX MRA aan de 3 hoofdopgaven: […] groenblauw netwerk en […] duurzame energie. Wat is hier concreet bereikt of voorbereid?	De provincie heeft samen met de MRA-partners input geleverd op de 3 hoofdopgaven, ten behoeve van de Uitvoeringsagenda NOVEX MRA 1.0. Dit is een uitwerking van het Ontwikkelperspectief NOVEX MRA, die in 2022 als Verstedelijkingsconcept door alle MRA-partners en het Rijk is onderschreven.	Ruimte	Esther Rommel	
123	PvdD	Henrice Vonck	34	3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening	2.1 'De impact van de luchtvaart en de ruimtelijke belangen heeft de provincie actief ingebracht in de trajecten van het ministerie van IenW.' Wat heeft de provincie concreet hiervoor gedaan of gezegd? Was gezondheid hiervan een onderdeel?	In het uitvoeringsprogramma Novex-Schipholregio staat de samenhang en balans tussen lucht- en landzijdige belangen centraal. Daarbij wordt inderdaad breed gekeken naar de gezondheid, welvaart en welzijn.	Ruimte	Esther Rommel	
124	PvdD	Henrice Vonck	34	3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening	2.3: Wanneer verwacht PS dit gevraagde plan over een emissievrije luchthaven in 2030 te ontvangen?	Op de website van Schiphol kunt u lezen welke maatregelen Schiphol neemt om invulling te geven aan deze ambitie.	Ruimte	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
125	PvdD	Henrice Vonck	34	3.1 Regie voeren op ruimtelijke ordening	at hebben we ervoor gedaan? 2.5/6: Waar is informatie te vinden over het gestarte 'kennisprogramma voor innovatieve luchtvaarttoepassingen, zoals drones en elektrisch vliegen, en het beoogde Sustainable Air Mobility Lab en -innovatiemissie.'? En hoeveel geld is hieraan besteed?	Als één van de uitkomsten van de innovatiemissie zijn we in 2024 een samenwerking gestart met Amsterdam Dronelab/gemeente Amsterdam, METIP/gemeente Den Helder en de provincie om te komen tot een Sustainable Airmobility Lab. We werken vanuit onze eigen programma's en opgaven aan gezamenlijke programmalijnen. Door actief de verbinding te leggen proberen we meer synarchie te creeren. Het gaat dus om het slim combineren van beperkte capaciteit en budgetten. We verwachten rond de zomer 2025 programmapagina op de site te lanceren. De bijdrage daaraan is vooralsnog in kind. Tijdens de innovatiemissie hebben de CdK en de gedeputeerde actief gecommuniceerd via de provinciale website. Die informatie is nog steeds online beschikbaar. De kosten voor de missie bedroegen € 50403,72 dit is belast op de budgetten van Internationaal en luchtvaart.	Ruimte	Esther Rommel	
126	PvdD	Henrice Vonck	35	3.2 Versnellen en programmeren woningbouw	6. Waar en hoe is deze vergaarde kennis over circulair en biobased bouwen toegankelijk? Wie zijn de bouwende partijen?	We werken samen met onze partners Building Balance en C-creators aan het stimuleren van circulair en biobased bouwen. Deze stichtingen delen kennis op diverse manieren, naast bijeenkomsten en webinars staat kennis op hun websites, waar wij naartoe linken vanaf de website PNH. Ook diverse marktpartijen delen hun kennis op hun sites.	Ruimte	Jelle Beemsterboer	
127	PvdD	Henrice Vonck	35	3.2 Versnellen en programmeren woningbouw	6: In 2030 moeten 260.000 woningen verduurzaamd zijn. Dit wordt niet genoemd in de jaarstukken. Is dit programma voortgezet in 2024? Hoeveel woningen zijn er verduurzaamd in 2024? Wat is nog de restopgave?	Het aantal te verduurzamen woningen in 2030 is bijgesteld naar 226.000. We gebruiken hiervoor aantallen die zijn afgeleid van het Rijksprogramma Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving. Het beleid verduurzaming gebouwde omgeving is onderdeel van de Noord-Hollandse Klimaataanpak. Met de provinciale Klimaat en Energieverkenning (pKEV) monitoren we de jaarlijkse voortgang van het programma. Er zijn geen cijfers beschikbaar van het aantal verduurzaamde woningen. We monitoren wel de trend van verduurzaming van de gebouwde omgeving met het dashboard klimaat en energie : https://energietransitie-nh.incijfers.nl/dashboard/klimaat-en-energie/gebouwde-omgeving---wonen.	Ruimte	Jelle Beemsterboer	https://energietransitie-nh.incijfers.nl/dashboard/klimaat-en-energie/gebouwde-omgeving---wonen.
128	PvdD	Henrice Vonck	35	3.2 Versnellen en programmeren woningbou	In de inleiding (p.3) staat: 'Acute problemen rond stikstof […] moeten opgelost worden. Op korte termijn zijn veel woningen nodig.' Voor welke woningbouwprojecten vormt stikstof een belemmering?	Het is lastig om precies aan te geven hoeveel woningbouwprojecten geraakt worden door de stikstofproblematiek. Initiatiefnemers stellen het indienen van hun vergunningaanvraag doorgaans uit totdat er meer duidelijkheid is over de haalbaarheid of voorwaarden. De provincie Noord-Holland heeft alleen zicht op de projecten die door gemeenten bij ons worden gemeld (via ambtelijk contact of de versnellingstafels) en waarbij advies wordt gevraagd. De namen van deze projecten maken wij extern niet bekend, vanwege het risico op bezwaarprocedures. De grootste woningbouwopgave ligt binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA), en daarom verwachten we dat de stikstofimpact daar het meest voelbaar zal zijn. De problemen rondom stikstof en woningbouw zijn sinds de uitspraken van de Raad van State op 18 december 2024 verergerd. Vóór de uitspraken was stikstof vooral een belemmering voor woningbouwprojecten in de vorm van vertraging en extra kosten. Initiatiefnemers slaagden er doorgaans in om binnen de regels een oplossing te vinden. De mogelijkheden voor intern salderen zijn momenteel sterk ingeperkt, waardoor voor veel projecten geldt dat er onzekerheid is of deze projecten uitgevoerd kunnen worden.	Ruimte	Jelle Beemsterboer	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
129	PvdD	Henrice Vonck	36	3.2 Versnellen en programmeren woningbouw	6.1: “Ook werkte de provincie verder aan de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen NHN.” Welke secundaire bouwmaterialen wil de provincie meer toegepast zien in de woningbouw? Betreft dit ook de categorie bouwstof/afvalstof?	We zetten in op het stimuleren van circulair oogsten. Dit is niet specifiek gekoppeld aan bepaalde materialen. Het gaat om het zodanig slopen, ontmantelen, demonteren en remonteren, dat de vrijgekomen grondstoffen en materialen in andere projecten kunnen worden toegepast zonder verlies van kwaliteit. Deze vrijkomende materialen gaan zoveel als mogelijk naar verwerkers en leveranciers van secundaire bouwmaterialen, die vervolgens zelf zorgen voor de afzet hiervan. Op deze manier wordt de circulaire keten van verschillende materialen aangejaagd. De provincie heeft daarin geen specifieke uitspraken gedaan over welke bouwmaterialen wel of niet toegepast moeten worden in de woningbouw, dat laat zij over aan de markt.	Ruimte	Esther Rommel/ Jelle Beemsterboer	
130	PvdD	Henrice Vonck	232	Overlopende passiva	Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen’: De reserve ‘Versnelling aanpak natuurinclusief isoleren (J117)’ blijkt niet te zijn benut, Wat is hiervoor de reden?	De SPUK-gelden zijn pas in 2023 en 2024 ontvangen. De bestedingsperiode loopt tot 31-12-2030 en vanaf het boekjaar 2025 zullen de eerste SPUK-gelden worden benut.	Bestuur	Esther Rommel	
131	PvdD	Henrice Vonck	248	5.4.2 SiSa-tabel	‘Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma verduurzaming kleine en micro mkb-ondernemingen en bedrijventerreinen.’ Hoeveel van deze bedrijven en/of terreinen zijn in 2024 verduurzaamd? Wat is de restopgave?	Voor het Bedrijventerrein Breekland is de opdracht eind 2024 gestart en zullen deze werkzaamheden in 2025 verder worden uitgevoerd. Looptijd van deze SPUK is tot mei 2027.	Bestuur	Esther Rommel	
Nagekomen vragen									
132	PvdA	Tino Wallaart	88	7.1, Algemene Dekkingsmiddelen, regel 7.1.2	•In de Jaarrekening is de uitkering van het Provinciefonds uitgekomen op € 352.671 mln. In de Meicirculaire van het Rijk (bijlage 7, pagina 41) staat dat de uitkering aan Noord-Holland is uitgekomen op € 354.618 mln. Kunt u bevestigen dat de daadwerkelijke baten uit het Provinciefonds in 2024 daarom € 1.947 miljoen hoger lagen? •Welke bestemming stelt GS voor deze meevallende baten voor?	- Nee dat is niet correct. Het werkelijke verschil tussen de decembercirculaire 2024 en de meicirculaire 2025 bedraagt €2,9 miljoen voordelig (zie bijlage 8 van de meicirculaire 2025). Het verschil met het door u genoemde bedrag van €1,9 miljoen wordt veroorzaakt door de eindafrekening (of nog te verrekenen bedragen) over het voorgaande jaar 2023 (zie bijlage 8 van de meicirculaire 2024). Deze verrekeningen worden niet meer meegeteld als opbrengsten in de circulaires van het volgende jaar maar worden uiteraard wel afgerekend. Vandaar dat wij ze wel als baten (of last) meenemen. - Dit bedrag wordt volgens de reguliere procedure opgenomen in de tweede begrotingswijziging 2025, die ter besluitvorming wordt voorgelegd.	Bestuur	Esther Rommel	
133	PvdA	Amar Karar	36	Ruimte en Wonen	Welk beoordelingskader (aangaande bijvoorbeeld efficiëntie en doelmatigheid) hanteert GS m.b.t de investeringen vanuit het Investeringskader versnellen woningbouw en duurzame bereikbaarheid en de flexibele schil voor woningbouwprojecten?	GS hanteren een format/ kader voor het beoordelen van investeringsaanvragen (conform de kaders in hfd. 3.3 van het investeringskader). De flexibele schil is een Rijksregeling, die wij co-financieren. Daarbij volgen wij de rijksregels.	Ruimte	Jeroen Olthof en Jelle Beemsterboer	
134	JA21	Kelly Uiterwijk	6	Pagina 6 van het statenvoorstel onder I.	Het verschil van 3,5 miljoen komt doordat de daadwerkelijke afrekening van de belastingdienst lager uitviel dan verwacht. Dit wordt verklaard door een afname van het aantal belaste voertuigen in 2024. Vorig jaar zijn we juist de opcenten hoger gaan ramen, omdat er telkens een groei van heg wagenpark was. Zet deze groei nu toch minder dan verwacht door? Heeft dit ook meerjarige effecten?	Het is op basis van 1 jaar lastig in te schatten of deze trend de komende jaren doorzet. Wel is bij de Kaderbrief 2026 voorgesteld om het groeipercentage van 2%, zoals dat is voorgesteld bij het Coalitieakkoord, los te laten. Dit percentage wordt vervangen door de groeipercentages die gehanteerd worden in de circulaires van het provinciefonds.	Bestuur	Esther Rommel	

Beantwoording Technische Vragen Jaarstukken 2024

Id	Fractie:	Naam vragensteller PS- of duo-lid	Pagina Jaarstukken 2024	Programma, beleidsdoel of hoofdstuk	Vraag	Antwoord	Commissie	Portefeuillehouder	Hyperlink
135	JA21	Kelly Uiterwijk	77		Onder 2.2. Staat dat er 4 faillissementen waren bij bedrijven die meedoen aan ROM InWest. Heeft dat financiële gevolgen voor de provincie?	Er zijn geen 4 faillissementen geweest bij portfoliobedrijven van ROM Inwest maar bij PDENH. In de provinciale jaarrekening is voor PDENH een verliesvoorziening genomen ter grootte van het waardeverschil tussen het eigen vermogen van PDENH en het door de provincie gestorte kapitaal. Het waardeverschil is ontstaan door mutaties in boekwaarden (herwaardering) van de financieringen verstrekt door PDENH, faillissementen van vennootschappen waaraan financiering is verstrekt en door opbrengsten uit exits die opnieuw zijn geïnvesteerd. Doordat deze waardes in de toekomst kunnen veranderen wordt dit verschil niet afgeboekt (of bijgeboekt) op de provinciale deelneming in PDENH. Wat uiteindelijk de financiële gevolgen zullen zijn geweest van de faillissementen zal pas duidelijk zijn bij het einde van het fonds.	Bestuur	Esther Rommel	
136	JA21	Kelly Uiterwijk	84		Op pagina 84 zien we dat de financieringsfunctie zowel bij lasten als bij baten een fikse afwijking laat zien. Wat is hier de oorzaak van?	De oorzaak van deze afwijkingen wordt met name veroorzaakt door de techniek (omslagrente) waarop de rentelasten volgens het BBV verdeeld dienen te worden over de programma's die deze rentelasten veroorzaken. Deze grote afwijkingen worden veroorzaakt door hogere rentebaten dan begroot, verklaring hiervoor is een hoger saldo op de rekening courant met het rijk (liquide middelen) en een hogere rentevergoeding (in %) op deze rekeningcourant. Deze hogere rente baten hebben invloed op de omslagrente. De omslagrente is het saldo van rente baten en lasten wat vanuit de financieringsfunctie wordt doorbelast over de programma's. Omdat het saldo van de rente baten en lasten lager is dan begroot worden er ook minder rentelasten doorbelast, hierdoor is er een lagere omslagrente vergoeding aan de lasten kant dan begroot. De begrote toe te rekenen omslagrente was 4,7 miljoen (lasten), de werkelijke toe te rekenen omslagrente is 2,3 miljoen (lasten). de doorberekende omslagrente is daardoor 2,4 miljoen lager. De correctie op de rentelasten (de doorbelaste omslagrente over de programma's) is daardoor ook lager dan begroot. Het uiteindelijke renteresultaat (saldo van baten en lasten en doorberekende omslagrente) is nagenoeg gelijk aan de begroting. Zie ook de paragraaf financiering, hierin zijn de begrote en werkelijke omslagrente berekeningen opgenomen. Daaruit blijkt dat de rentelasten conform begroting zijn en dat de rentebaten de verschillen veroorzaakt.	Bestuur	Esther Rommel	
137	JA21	Kelly Uiterwijk	224		De reserve waardevermindering grondaankopen groen moet verliezen dekken van gronden die verkocht worden tegen natuurwaarde. Is deze reserve naar schatting 100% kostendekkend voor ons arsenaal? Zo nee, in hoeverre is deze reserve naar verwachting kostendekkend indien verkoop van alle gronden zich zou voordoen?	Deze reserve Waardervermindering rondaankopen Groen is naar schatting 100% kostendekkend voor alle gronden die als NNN aangekocht zijn. Hierbij wordt vanuit gegaan dat alle gronden die als NNN aangekocht worden, na de transformatie tot NNN niet de aankoopprijs waard zullen zijn maar de natuurprijs a € 1 per m2. Het verschil tussen de aankoopprijs en de verwachte natuurprijs bij verkoop wordt in de reserve gestort. Dat is de werkwijze vanaf de oprichting van deze reserve en wordt nog steeds gehanteerd.	Bestuur	Esther Rommel	

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de Statengriffier, R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
J. Riel
AD/CC

Doorkiesnummer +31235145736
jolanda.riel@noord-holland.nl

Betreft: Bestuurlijke reactie op het Verslag van bevindingen 2024 Publiek Belang Accountants

Verzenddatum
27 MEI 2025

Kenmerk
2394121/2394130

Uw kenmerk

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:

Onze bestuurlijke reactie op het "Verslag van bevindingen 2024" van Publiek Belang Accountants. Dit rapport is opgesteld naar aanleiding van de wettelijke controle van de jaarrekening.

Inleiding
De accountant rapporteert twee keer per jaar; één keer naar aanleiding van de interim-controle, één keer naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole. In november 2024 is de Managementletter 2024 aan de provincie Noord-Holland opgeleverd. In de Managementletter is gerapporteerd over de interim-controle 2024.

Het nu voorliggende verslag gaat specifiek in op de belangrijkste controlebevindingen en aanbevelingen vanuit de controle van de jaarrekening 2024.

Algemeen beeld van het accountantsverslag
De controle door de accountant richt zich in het jaar 2024 op de getrouwheid van de cijfers evenals de getrouwheid van de door Gedeputeerde Staten afgegeven rechtmatigheidsverantwoording.

De jaarrekening voldoet aan de verslaggevingsregels en is vrij van materiele afwijkingen of onzekerheden. Dit betekent dat de accountant een goedkeurende verklaring afgeeft.

De interne controle ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording wijst op beperkte begrotingsonrechtmatigheden en enkele afwijkingen van de regels voor Europese aanbestedingen. Het totaal van de onrechtmatigheden (€ 3,1 miljoen) blijft onder de door Provinciale Staten vastgestelde verantwoordingsgrens van circa € 9,9 miljoen in 2024. Om deze reden concludeert het college in de rechtmatigheidsverantwoording dat de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

Duiding van het algemene beeld
In het kort merkt de accountant in zijn verslag de volgende punten op:

Wat ging er goed en is verbeterd?
- Evaluatie van het jaarrekeningproces 2023 heeft geleid tot verbeteringen in het jaarrekeningenproces. Het jaarrekening- en controleproces is aanzienlijk soepeler verlopen dan in voorgaand jaar.
- De financiële positie van de provincie is solide. Er is ruimte om financiële tegenvallers en risico's op te vangen.
- SiSa[1]-kennis is binnen de eigen organisatie opgebouwd.
- De verbijzonderde interne controles gedurende het jaar worden goed uitgevoerd en de controledossiers zijn goed bruikbaar voor de accountantscontrole.

Wat kan en moet er beter?
- De betrouwbaarheid van de IT-omgeving voor jaarrekeningdoeleinden is verbeterd; voor de omgang met rollen en het beheer van rechten bestaan belangrijke aandachtspunten.
- Europese aanbestedingsregels zijn niet altijd gevolgd en spendanalyse moet frequenter worden uitgevoerd.
- Een primaire registratie van toegezegde bijdragen door derden ontbreekt. Het risico is dat niet alle baten worden ontvangen. In 2024 zijn wel stappen gezet ter verbetering.

Specifieke bevindingen
Naast een duiding van het algemene beeld gaan wij hieronder in op de meer specifieke adviezen van de accountant. De opvolging hiervan monitort de organisatie door middel van het systeem van auditopvolging.

In onderstaande tabel zijn de door de accountant specifiek benoemde adviezen en de reactie van het college daarop opgenomen. De focus is hier gelegd op aspecten die de aandacht vragen. De accountant herhaalt in zijn verslag constateringen uit de interim- controle. Voor de bestuurlijke reactie op deze punten verwijzen we u naar de auditopvolgingsrapportage.

[1] SiSa (single information, single audit) is een methodiek waarmee de provincie jaarlijks verantwoording aflegt aan de Rijksoverheid over de besteding van middelen die een specifieke doelbesteding kennen.

Pag.	Aanbeveling Publiek Belang	Bestuurlijke reactie
	Het beeld van uw jaarrekening	
1	Onderbesteding op programma's 1. Afgezet tegen de gewijzigde begroting 2024 blijven de werkelijke lasten ruim achter. [...] De onderbesteding op programma's is een jaarlijks terugkerend patroon. Op vrijwel geen van de programma's is sprake van een overschrijding van de begrote lasten en uit verantwoordingsoogpunt is sprake van verklaarbare begrotingsonderschrijdingen. Uit beleidsmatig oogpunt adviseren wij om na te gaan hoe de voorspellende kracht van de begroting kan toenemen.	De afwijking tussen de gewijzigde begroting en de werkelijke lasten is voornamelijk veroorzaakt door een incidentele vrijval van de voorziening Pallas (€ 44 miljoen). Op dit moment loopt een verkenning naar de reserves. Door een (mogelijke) afname van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves wordt verwacht dat de voorspellende kracht van de begroting op termijn zal toenemen.
2	EMU-saldo 2. Uit de toelichting op deze variant op het kasstroomoverzicht voor overheden blijkt dat de provincie in 2024 € 18 miljoen minder (2023: € 94 miljoen meer) heeft uitgegeven dan ontvangen. Dit hangt in belangrijke mate samen met het investeringsniveau. Wij adviseren u de oorzaken goed te analyseren vanwege de mogelijke gevolgen voor planning en inzet van capaciteit en financiering.	Vanuit de Treasury Commissie zijn al de benodigde acties ondernomen om de voorspelbaarheid van de kasstromen toe te laten nemen. Hierbij wordt gekeken naar de programmering van de investeringen, de aankopen van gronden, de realisatie in de exploitatie en naar betere grip op de inkomende geldstromen.
	IT-omgeving	
3	Functiehuis en functiescheiding 3. De provincie heeft een functiehuis met drie functies, die worden gebruikt voor alle afdelingen. Vanuit een informatiebeveiligings-oogpunt geeft het gebruik van slechts drie functies voor alle medewerkers onvoldoende mogelijkheden voor het inrichten en aantoonbaar maken van de noodzakelijke functiescheiding. Wij adviseren om meer onderscheid te maken binnen het functiehuis, zodat de noodzakelijke functiescheiding eenvoudiger kan worden ingericht en aantoonbaar gemaakt. [...] Ook met het oog op de aanbesteding van een nieuw Bedrijfsvoeringssysteem, adviseren wij om tijdig voldoende onderscheidende functies te definiëren. Dit voorkomt dat de huidige structuur wordt overgezet naar het nieuwe systeem.	Onderzocht wordt om: - Een PNH rollenmodel in te richten naast het algemeen functiehuis. - De opdracht te geven aan Sector MWO om op basis van het provinciale Informatiebeveiligingsbeleid, beleid te ontwikkelen ten aanzien van functieroepnamen en een plan van aanpak op te stellen om dit te implementeren in het nieuwe Bedrijfsvoeringssysteem.

4	Bio pre-audit 4. De provincie wil voldoen aan de eisen van de Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO). Om toe te werken naar dit informatiebeveiligings-niveau heeft een extern bureau begin 2024 een 'pre-audit' gedaan op de naleving van de BIO en is ingegaan op de formele aspecten van het Information Security Management Systeem (ISMS). Op basis van de auditresultaten van deze pre-audit, zou de auditor "*bij een formele certificatieaudit een negatief advies hebben gegeven voor certificering op de ISO27001:2017 en BIO-eisen.*" [...] Om toe te werken naar een beter informatiebeveiligingsniveau heeft uw directieteam een programmaplan vastgesteld. Wij adviseren om het tempo van de verbeteringen te volgen en uw directieteam periodiek te laten informeren over de voortgang.	Het streven naar een hoger niveau van informatiebeveiliging heeft de aandacht. Het implementeren van een ISMS-tool staat op de planning van 2025. In 2024 zijn reeds voorbereidende werkzaamheden getroffen, zoals het schrijven van een businesscase en programma van eisen. Tot de verwezenlijking van de ISMS-tool, zal het ISMS-proces nog plaatsvinden in de bestaande standaardsoftware. Verder is het de bedoeling dat met de komst van een nieuwe CISO het programmaplan zo snel mogelijk zal worden uitgevoerd. De wervingsprocedure is reeds gestart.
5	**Treasury** 5. De provincie heeft de afgelopen jaren kortdurende financieringen afgesloten, waarvan eind 2024 € 160 miljoen resteert. Eind 2024 beschikt de provincie ook over liquide middelen tot een bedrag van circa € 110 miljoen. Hoewel deze liquiditeitspositie een momentopname is en de beschikbare liquide middelen deels afkomstig zijn van laat in het boekjaar ontvangen Rijksbijdragen, adviseren wij u de oorzaak van deze positie te betrekken bij de treasuryplanning naar de toekomst om onnodige externe financiering zoveel mogelijk te voorkomen.	Zie beantwoording aanbeveling 2.

5	**Opcenten Motorrijtuigenbelastingen** 6. Op 13 mei 2025 heeft de Belastingdienst de provincies geïnformeerd over foutieve afdrachten van deze provinciale opcenten 2024 als gevolg van de invoering van een nieuw systeem bij de Belastingdienst [...] Overigens geeft de Belastingdienst aan dat de fout eveneens in 2025 voorkomt en dit gecorrigeerd zal worden met maandelijkse afdrachten in 2025. [...] Wij bevelen aan de maandelijkse afdrachten in de komende periode met verhoogde aandacht te monitoren.	In de processen met betrekking tot de opcenten Motorrijtuigenbelastingen zijn diverse interne controles ingebouwd om de ontwikkeling van de opcenten te monitoren. Wij zullen bij deze interne controles de komende periode de afdrachten van de Belastingdienst met extra aandacht volgen en waar nodig aanvullende acties ondernemen. Hierin blijft een afhankelijkheid van de Belastingdienst bestaan, zoals ook in overleg met de accountant jaarlijks toegelicht in de paragraaf provinciale heffingen.
5	**Subsidies RVO** 7. Tot en met 2024 controleerde de accountant van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) de geldstromen en gaf daarbij een controleverklaring af. Vanaf 2025 is de provincie zelf verantwoordelijk voor de controle op deze geldstromen. Wij raden aan om op korte termijn te zorgen voor interne controle op deze geldstromen en daarmee samenhangende verplichtingen.	De organisatie is bekend dat een aantal geldstromen vanuit RVO overkomen. Hiervoor zijn inmiddels acties opgezet om de beheersing van deze geldstroom op te zetten. De komende periode zullen wij deze interne controles verder inrichten.
6	**Overige opbrengsten en bijdragen werken van derden** 8. De provincie heeft geen centrale primaire registratie die de volledigheid van opbrengsten en bijdragen van derden bewaakt. Wel is op alternatieve wijze de volledigheid onderbouwd, onder andere door de gerealiseerde opbrengsten af te stemmen met de begroting en door vergelijking met vorig jaar. In 2024 is gewerkt aan het opzetten van een centrale registratie, maar dit is nog niet afgerond. Wij adviseren u dit proces af te ronden.	Project voor het realiseren van verbetermaatregelen voor een structurele borging van de volledigheid van inkomende subsidies is onder handen. Verwachte realisatie is Q3-2025. Daarna wordt invulling gegeven aan de verbetering en beschrijving van het proces Bijdragen aan derden.

6	**Rechtmatigheid** 9. Een aandachtspunt is dat de spendanalyse pas laat in (en gedeeltelijk na) het boekjaar is opgesteld. Tijdens het jaar bestond minder inzicht in de (on)rechtmatigheid van de inkopen. Wij adviseren om de spendanalyse frequenter tussentijds op te stellen, zodat onrechtmatige aanbestedingen eerder worden gesignaleerd en de mogelijkheid bestaat om bij te sturen.	Met de inrichting van het huidige systeem is dit alleen met heel veel handwerk te doen. Aanpassing van de inrichting is lastig doordat dit bij de leverancier ligt. We blijven onderzoeken wat er mogelijk is qua tussentijdse analyses. Ten aanzien van onrechtmatige inkopen constateren we dat ondanks de aandacht die we hier voortdurend voor hebben zich toch nog onrechtmatigheden blijven voordoen. Dit wordt mede verklaard door de steeds striktere interpretatie van de regelgeving. Wij zullen er daarom op blijven inzetten om fouten te voorkomen.
8	**Sisa-bijlage** <u>Analyse Sisa-bestedingen</u> 10. Voor deze regelingen moet in 2025 nog € 39 miljoen worden besteed. Dat is meer dan de totale besteding in 2024 over alle regelingen van alle jaarlagen samen. Het is de vraag of een besteding van deze omvang in 2025 reëel is. Het advies is om voor de regelingen die in 2025 aflopen na te gaan of het verzoeken om een langere looptijd wenselijk is.	Wij hebben een bestedingsoverzicht van alle Specifieke Uitkeringen met afloop 2025 in beeld. Het nog te besteden bedrag in 2025 is lager dan de gestelde € 39 miljoen doordat de looptijd van het Programma Natuur inmiddels is uitgesteld tot 2026. Het resterende deel te besteden van 2025 bedraagt € 5 miljoen. Dit is zeer reëel te noemen. Een en ander wordt nader toegelicht in de jaarrekening 2024.
8	<u>Regeling IenW E10, Specifieke uitkering snelfietsroutes</u>. 11. De regeling is op verzoek van de provincie verlengd tot eind 2024. Wij merkten op dat in 2025 nog bestedingen plaatsvinden. De provincie heeft niet opnieuw om verlenging gevraagd. Hierdoor zijn de bestedingen in 2025 niet rechtmatig (buiten de bestedingsperiode) waardoor deze zeer waarschijnlijk niet door het Rijk worden vergoed. Wij raden aan om opnieuw verlenging aan te vragen.	De regeling is onder de aandacht bij de projectleider. Deze zal tijdig zorgdragen voor het aanvragen van de verlenging van de looptijd bij het Rijk.

8	<u>Regeling LVVN L33, Specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase.</u> 12. De administratie kent geen onderscheid tussen de verschillende projecten en uitvoeringskosten. Dit maakt bewaking complex. Wij raden aan om vanaf 2025 in de administratie onderscheid te maken om in de komende jaren de besteding te kunnen volgen, om tijdig dreigende overschrijding van maxima te signaleren en om jaarlijks goed verantwoording af te kunnen leggen.	Intern is deze regeling onder de aandacht. Er is een plan gemaakt samen met de projectleider om deze regeling administratief beter in kaart te brengen.

Tot slot
Wij vertrouwen erop u met deze brief inzicht te hebben gegeven hoe wij met de opmerkingen van de accountant zullen omgaan. Via de auditopvolgingslijst informeren wij u over de follow-up.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

p/v.

provinciesecretaris
H.J. Schartman

voorzitter
J. Olthof

1 bijlage(n)
- Concept Verslag van bevindingen 2024 Publiek Belang Accountants d.d. 15 mei 2025

Publiek Belang Accountants B.V.
Sir Winston Churchilllaan 370 F 442
2285 SJ Rijswijk (ZH)
info@publiekbelangaccountants.nl
www.publiekbelangaccountants.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de provincie Noord-Holland te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 als van het vermogen van de provincie Noord-Holland op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2024;
- de balans per 31 december 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het College van Gedeputeerde Staten over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024 ;
- de Sisa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de provincie Noord-Holland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Op alle opdrachten verricht door Publiek Belang Accountants zijn algemene voorwaarden van toepassing welke bij de Kamer van Koophandel zijn gedeponeerd. Publiek Belang Accountants is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Den Haag onder nummer 67229328.

Lid van Coöperatie De Maatschappelijke Accountants

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 9.860.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met Provinciale Staten overeengekomen dat wij aan Provinciale Staten tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 400.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa-, of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's
Wij hebben risico’s op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude geïdentificeerd en ingeschat. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in provincie Noord-Holland en haar omgeving en de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop Gedeputeerde Staten inspeelt op frauderisico’s en het interne beheersingssysteem monitort.

Wij hebben ten aanzien van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude de opzet en implementatie van de organisatie- en governancestructuur, de interne beheersing, de informatiesystemen en cultuur en gedrag in relatie tot fraude geëvalueerd, waaronder de frauderisicoanalyse van het college c.q. management, de gedragscode en klokkenluidersregeling.

Wij hebben om inlichtingen gevraagd bij het management en bij het College van Gedeputeerde Staten of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermeende of vermoede fraude. Hieruit volgden geen signalen van feitelijke, vermeende of vermoede fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang. Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico’s, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van frauderisico’s.

Het risico is dat de directie maatregelen van interne controle doorbreekt. In dat kader hebben wij aandacht besteed aan journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de

jaarrekening zijn gemaakt, aan schattingen en aan significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsvoering. Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Tevens hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college c.q. management zoals de waardering van vaste activa en debiteuren en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college c.q. management bij deze posten.

Met betrekking tot de naleving van aanbestedingsrichtlijnen hebben wij kennisgenomen van de door de organisatie opgestelde crediteurenanalyse, en hebben wij gegevensgerichte deelwaarnemingen uitgevoerd op crediteurniveau. Hierbij is vastgesteld dat in een aantal gevallen (van in totaal niet-materiële omvang) niet de juiste aanbestedingsprocedure is gevolgd. Steekproefsgewijs hebben wij vastgesteld dat aan de verantwoorde investeringsbedragen geleverde prestaties ten grondslag liggen.

Wij hebben frauderisico's onderscheiden op opdrachtverlening voor meerwerk op infrastructurele werken en op de rechtmatigheid van betalingen en op deze frauderisico's met verhoogde aandacht gerichte werkzaamheden uitgevoerd.

Wij hebben in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd: over 2024 hebben wij een handmatige betaling die buiten het gestandaardiseerde betaalproces om heeft plaatsgevonden gecontroleerd. Ook hebben wij kennisgenomen van advocatenbrieven en correspondentie met toezichthouders en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing vormen voor fraude of het niet naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Tenslotte hebben wij gezorgd voor een professioneel kritische instelling van ons team.

Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen voor fraude gebleken.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' in het jaarverslag heeft Gedeputeerde Staten een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de provincie om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de toezichthouder voort te zetten

Onze werkzaamheden ten aanzien van de door het college gehanteerde en onderbouwde veronderstellingen voor het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie betreffen:

- Het kennisnemen van de (risico)analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen. Wij hebben ons mede gericht op de vraag of deze paragraaf alle relevante informatie bevat, gegeven de kennis die wij hebben vanuit de controle van de jaarrekening.
- Het kennisnemen van de meerjarenbegroting.
- Het kennisnemen van het oordeel van de financieel toezichthouder (het Ministerie van BZK) of de begroting van de provincie structureel en reëel in evenwicht is.
- Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen voor de conclusie en veronderstellingen van het college, voor het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt, dat uw provincie goed in staat is om financiële risico's op te vangen. Vanuit de voorgeschreven financiële kengetallen blijken een stabiele en toereikende solvabiliteit, structurele exploitatieruimte en onbenutte belastingcapaciteit. Doordat de afgelopen jaren veel is geïnvesteerd en een omvangrijk bedrag is uitgeleend, beschikt uw provincie wel over minder liquiditeiten waardoor de komende jaren een financieringsbehoefte ontstaat.

Onze werkzaamheden leiden niet tot bevindingen waaruit gerede twijfel over uw financiële positie zou kunnen blijken.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten
Ingevolge artikel 217 lid 3 (b) Provinciewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het College van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het College van Gedeputeerde Staten tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Gedeputeerde Staten noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel Ingevolge artikel 217 lid 3 (b) Provinciewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering sisa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling informatieverstrekking sisa.
Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.
Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze

werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten voor de jaarrekening

Het College van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het College van Gedeputeerde Staten is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het College van Gedeputeerde Staten tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Gedeputeerde Staten noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Gedeputeerde Staten de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de provincie in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het College van Gedeputeerde Staten moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Provinciale Staten is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de provincie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Gedeputeerde Staten en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het College van Gedeputeerde Staten gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de provincie in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de provincie haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de provincie de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de provincie, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de provincie. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met Provinciale Staten onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijswijk, 27 mei 2025

Publiek Belang Accountants B.V.

Was getekend: [redacted]

Verslag van bevindingen 2024

Provincie Noord-Holland

27 mei 2025

Op alle opdrachten verricht door Publiek Belang Accountants zijn algemene voorwaarden van toepassing welke bij de Kamer van Koophandel zijn gedeponeerd. Publiek Belang Accountants is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Den Haag onder nummer 67229328.

Lid van Coöperatie
De Maatschappelijke Accountants

PUBLIEK BELANG
accountants

Aan Provinciale Staten van de Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Sir Winston Churchilllaan 370 F442
2285 SJ Rijswijk (ZH)
info@publiekbelangaccountants.nl
www.publiekbelangaccountants.nl

Datum:
27-05-2025

Behandeld door:
[redacted]

Ons kenmerk:
25022

Onderwerp:
Verslag van bevindingen 2024

Geachte leden van Provinciale Staten,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2024 van de Provincie Noord-Holland uitgevoerd. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen en is bestemd voor Provinciale Staten. Graag lichten wij onze rapportage nader aan u toe.

Hoogachtend,

Pub
drs. [redacted]

Bijlage: één

Verslag van bevindingen 2024

Onze opdracht

U heeft ons met de opdrachtbevestiging van 9 juli 2024 opdracht gegeven voor de jaarrekeningcontrole 2024. U ontvangt de controleverklaring bij de jaarrekening 2024 afzonderlijk. Op grond van de wet bevat dit verslag onze bevindingen over de inrichting van uw financiële beheer en financiële organisatie en de mate waarin deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Wij informeren u over (eventuele) afwijkingen in de jaarrekening en geven adviezen die bijdragen aan het uitvoeren van uw toezichthoudende taak. Voor de rapportage van bevindingen heeft u de ondergrens op € 400.000 gesteld.

In het kort

- Het jaarrekeningproces is ten opzichte van voorgaand jaar sterk verbeterd en SiSa-kennis is binnen eigen organisatie opgebouwd.
- De verbijzonderde interne controles gedurende het jaar worden goed uitgevoerd en de controledossiers zijn goed bruikbaar voor onze controle.
- De betrouwbaarheid van uw IT-omgeving voor jaarrekeningdoeleinden is duidelijk verbeterd; voor de omgang met rollen en het beheer van rechten bestaan belangrijke aandachtspunten.
- Europese aanbestedingsregels zijn niet altijd gevolgd en spendanalyse moet frequenter worden uitgevoerd.
- Een primaire registratie van toegezegde bijdragen door derden ontbreekt. Het risico is dat niet alle baten worden ontvangen. In 2024 zijn wel stappen gezet ter verbetering.
- De financiële positie van de provincie is op balansdatum solide. Er is ruimte om financiële tegenvallers en risico's op te vangen.

Het beeld van uw jaarrekening

Uw financiële positie

De jaarrekening sluit met een voordelig resultaat van € 106,0 miljoen. Tijdens het jaar is € 29,3 miljoen meer onttrokken aan reserves dan toegevoegd. Zonder deze tussentijdse reservemutaties, is het voordelig resultaat € 76,7 miljoen. Dit betekent dat 'het vermogen' van de provincie in 2024 met € 76,7 miljoen is toegenomen. Ruim de helft van deze toename hangt samen met de vrijval van de voorziening op de lening aan Pallas.

Afgezet tegen de gewijzigde begroting 2024 blijven de werkelijke lasten ruim achter. Circa 92% van de begrote lasten (gecorrigeerd voor de vrijval van bovengenoemde voorziening) is gerealiseerd. In 2023 was dat 90% en in 2022 was dat 95%. De onderbesteding op programma's is een jaarlijks terugkerend patroon.

Op vrijwel geen van de programma's is sprake van een overschrijding van de begrote lasten en uit verantwoordingsoogpunt is sprake van verklaarbare begrotingsonderschrijdingen. Uit beleidsmatig oogpunt adviseren wij om na te gaan hoe de voorspellende kracht van de begroting kan toenemen.

Het EMU-saldo is een belangrijke indicator voor de ontwikkeling in de financiële positie van de provincie. Uit de toelichting op deze variant op het kasstroomoverzicht voor overheden blijkt dat de provincie in 2024 € 18 miljoen minder (2023: € 94 miljoen meer) heeft uitgegeven dan ontvangen. Dit hangt in belangrijke mate samen met het investeringsniveau. Wij adviseren u de oorzaken goed te analyseren vanwege de mogelijke gevolgen voor planning en inzet van capaciteit en financiering.

Verslag van bevindingen 2024

Informatiewaarde van de jaarstukken

Om de doelstellingen van de provincie te bereiken verstrekt de provincie jaarlijks meer dan € 200 miljoen aan subsidies en bijdragen. In het jaarverslag staat dat de provincie stuurt op het behalen van de doelstellingen via de planning- en controlcyclus. De jaarstukken geven in beperkte mate inzicht in de doeltreffendheid van de provinciale subsidieregelingen en de verstrekte bijdragen. Door meer aandacht te geven aan de mate waarin beoogde doelen zijn bereikt, kan de informatiewaarde van de jaarstukken toenemen.

Jaarrekening-proces

Het jaarrekeningproces is sterk verbeterd

Uw medewerkers en wij hebben wij het jaarrekeningproces 2023 uitgebreid samen geëvalueerd. Dit heeft geleid tot verbeteringen die hebben geleid tot een aanzienlijk soepeler jaarrekening- en controleproces over 2024. De succesfactoren zijn:

- De conceptjaarstukken die wij ontvingen bij de start van de controle bevatten ook de laatste boekingsperiode, waardoor het aantal bij te houden correcties na start controle aanzienlijk is beperkt.
- Bij het onderbouwen van jaarrekeningposten 2024 is rekening gehouden met aandachtspunten uit de controle over 2023. Dit resulteerde in veel minder vragen en aanvullingen uit onze controle.
- Door een deel van de SiSa-controles vanaf januari en daarmee voor de start van de jaarrekeningcontrole uit te voeren is werkdruk verminderd en is de doorlooptijd van het jaarrekening- en controleproces verbeterd.

Mede door deze maatregelen is het aantal en de omvang van de correcties vergeleken met vorig jaar zeer beperkt.

Wij kijken terug op een plezierige samenwerking en spreken wij onze waardering uit voor de grote inzet van uw medewerkers.

Interne beheersing

Managementletter 2024

De managementletter uit oktober 2024 bevat onze bevindingen en adviezen over de interne beheersing. Wij concludeerden dat de Verbijzonderde interne controle (VIC) goed op orde is en dat bestuur en management gestructureerd worden geïnformeerd over (de opvolging van) bevindingen uit interne en externe onderzoeken en audits. De belangrijkste processen zijn beschreven en de frauderisicobeheersing heeft nadrukkelijk de aandacht.

Als belangrijk risico signaleerden wij de onrechtmatigheid van (Europese) aanbestedingen. Ook adviseerden wij om:

- de jaarafgrenzing van lasten en baten scherper te controleren door afwijkingen uit 2023 die in 2024 zijn gebleken
- het zicht op de volledigheid van baten te verbeteren door een goede primaire registratie te voeren
- met het oog op de aanstaande aanbesteding van het nieuwe bedrijfsvoeringssysteem vooraf te definiëren welke applicatieve controls de provincie noodzakelijk vindt, zodat deze in de aanbestedingsdocumentatie vermeld kunnen worden.

Voor onze overige bevindingen op het gebied van interne beheersing verwijzen wij naar onze managementletter.

Betaalproces

De provincie heeft de interne beheersing van het betaalproces adequaat ingericht. Tegelijkertijd nemen in het algemeen de criminaliteitsrisico's toe, waaronder risico's van CEO-fraude en nepfacturen. Wij zullen in komende controles de nieuwe tool Safespend toepassen in de controle. Deze tool analyseert aan de hand van beschikbare big-data of een betaling een verhoogd frauderisico bevat. Voordeel van deze aanpak is dat alle betalingen in beginsel in de analyse worden betrokken. Wij hebben afgesproken onze ervaringen met deze tool met de provincie te delen. In de toekomst kunt u overwegen Safespend ook in te zetten als onderdeel van uw eigen interne beheersing omdat hiermee ook voorafgaand aan de betaling dezelfde analyses op het betalingsvoorstel kunnen worden uitgevoerd.

IT-omgeving

Uit onze eerdere IT-audits in het kader van de jaarrekeningcontroles bleek dat de IT-omgeving onvoldoende betrouwbaar is voor jaarrekeningdoeleinden. Medio 2024 hebben wij van uw directieteam begrepen dat verbeteringen zijn doorgevoerd, waardoor wij de IT-audit hebben uitgevoerd naar de stand van eind december 2024.

Scope

Kort samengevat zijn de werkzaamheden gericht op de maatregelen die de betrouwbaarheid van de gegevensverwerkende systemen waarborgen voor zover die een relatie hebben met de financiële verantwoording. Het accent ligt op de IT General Controls (ITGC) met betrekking tot toegang, wijzigingen en uitvoering en het betaalproces via SAP en de betaalapplicatie ABN Amro. De onderzoeksgebieden zijn in opzet en bestaan beoordeeld. Overige applicaties en Applicatieve Controls vallen buiten de scope van dit onderzoek. De IT-audit bevindingen die met uw organisatie zijn afgestemd, geven een nadere toelichting op de scope van het onderzoek en de afzonderlijke bevindingen.

Bevindingen

De afgelopen tijd zijn veel relevante acties geïnitieerd die tot daadwerkelijke verbeteringen hebben geleid in de processen en in de inrichting van het informatievoorzieningsproces. De resterende aandachtspunten uit 2021 met betrekking tot het accountbeheer, voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole, zijn opgelost.

Over de toekenning van rechten merken wij het volgende op. De provincie heeft een functiehuis met drie functies, die worden gebruikt voor alle afdelingen. Vanuit een informatiebeveiligingsoogpunt geeft het gebruik van slechts drie functies voor alle medewerkers onvoldoende mogelijkheden voor het inrichten en aantoonbaar maken van de noodzakelijke functiescheiding.

Wij adviseren om meer onderscheid te maken binnen het functiehuis, zodat de noodzakelijke functiescheiding eenvoudiger kan worden ingericht en aantoonbaar gemaakt. Nu worden rechten op individueel medewerkersniveau toegekend, waardoor het risico op functievermenging ontstaat. Door rechten per functie in te richten en medewerkers aan functies te koppelen, kunnen bevoegdheden periodiek beter worden gecontroleerd.

Ook met het oog op de aanbesteding van een nieuw Bedrijfsvoeringssysteem, adviseren wij om tijdig voldoende onderscheidende functies te definiëren. Dit voorkomt dat de huidige structuur wordt overgezet naar het nieuwe systeem.

Verslag van bevindingen 2024

Bio pre-audit

De provincie wil voldoen aan de eisen van de Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO). Om toe te werken naar dit informatiebeveiligingsniveau heeft een extern bureau begin 2024 een ‘pre-audit’ gedaan op de naleving van de BIO en is ingegaan op de formele aspecten van het Information Security Management Systeem (ISMS). Op basis van de auditresultaten van deze pre-audit, zou de auditor “*bij een formele certificatieaudit een negatief advies hebben gegeven voor certificering op de ISO27001:2017 en BIO-eisen*.”

De auditor merkt wel op dat “*het nieuwe ISO-team alle credits krijgt voor de nieuwe start van het ISMS. Het team is goed op weg en de eerste contouren van een compliance ISMS zijn gemaakt. Veel zaken zijn nog niet op orde, maar deze heeft het ISO-team zelf ook al gesignaleerd en deze op de eigen backlog geregistreerd. Hiermee kon het team aantonen dat ze weten wat ze moeten doen.*”

Om toe te werken naar een beter informatiebeveiligingsniveau heeft uw directieteam een programmaplan vastgesteld. Wij adviseren om het tempo van de verbeteringen te volgen en uw directieteam periodiek te laten informeren over de voortgang.

Gevolg voor onze controleaanpak

Net als andere jaren volgen wij een volledig gegevensgerichte controle en steunen wij niet op (IT-)controls binnen processen, waardoor deze tekortkomingen geen invloed hebben op onze controleaanpak.

Investerings-kredieten

In 2023 is gestart met het opschonen van de investeringskredieten en de tabel met kredieten in te korten door alleen lopende projecten toe te lichten. Dit project is in 2024 afgerond. In deze jaarrekening 2024 is, vanuit het oogpunt van leesbaarheid, de tabel verplaatst naar de bijlagen bij de jaarrekening. Dit draagt bij aan het inzicht dat de jaarrekening biedt. De analyse van de begrotingsrechtmatigheid van de investeringen is gedegen uitgevoerd en er zijn geen overschrijdingen van kredieten boven de verantwoordingsgrens.

De provincie heeft een belangrijke taak in het kader van de mobiliteit voor het beheer, onderhoud en vervanging van de infrastructuur. In 2024 is de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2024-2028 vastgesteld. Hierin toetst de provincie of de middelen die in de begroting zijn gereserveerd, voldoende zijn om het areaal in stand te houden. Uit deze toets blijkt een positief beeld, er zijn voldoende middelen beschikbaar. Belangrijke voorwaarde hierbij is dat de aannames en onderhoudsplannen die ten grondslag liggen aan deze toets actueel worden gehouden.

De daadwerkelijke planning en realisatie van de hiermee samenhangende uitgaven is opgenomen in het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI). Door diverse factoren blijft de realisatie van deze plannen achter op de begroting waardoor budgetten minder en/of later worden aangewend. Dit heeft ook consequenties voor de financieringsbehoefte van de provincie. Het is daarom van belang de integrale samenhang tussen enerzijds de voorgenomen uitgaven voor beheer en investeringen, de onderhoudsplannen en de begroting en anderzijds de haalbaarheid en realisatie daarvan goed te blijven bewaken. Op die wijze kan ook de kwaliteit van de voorspelling van de financieringsbehoefte verder worden verbeterd.

Verslag van bevindingen 2024

Treasury	De provincie heeft de afgelopen jaren kortdurende financieringen afgesloten, waarvan eind 2024 € 160 miljoen resteert. Eind 2024 beschikt de provincie ook over liquide middelen tot een bedrag van circa € 110 miljoen. Hoewel deze liquiditeitspositie een momentopname is en de beschikbare liquide middelen deels afkomstig zijn van laat in het boekjaar ontvangen Rijksbijdragen, adviseren wij u de oorzaak van deze positie te betrekken bij de treasuryplanning naar de toekomst om onnodige externe financiering zoveel mogelijk te voorkomen.
Lening Pallas	Voor de Pallas-reactor is een rentedragende geldlening van € 44 miljoen (incl. toevoeging rentebestanddeel) verstrekt. De gehele lening van € 44 miljoen was tot en met 2023 voorzien. In 2024 is de publieke financiering door het Rijk voor Pallas definitief geworden omdat de Europese Commissie heeft ingestemd met het plan van de Nederlandse regering om geld te investeren in de bouw van de Pallas-reactor. De staatssteuntoets is daarmee afgerond en daarmee is invulling gegeven aan de vereisten voor vrijval van de voorziening. Voor het programma Economie, Leefbaarheid en Cultuur betekent dit een totaal voordeel van € 40 miljoen. De rente op de lening aan stichting Pallas (totaal € 4 miljoen) is vrijgevallen in programma 7 overzicht algemene middelen en organisatie.
Opcenten Motorrijtuigen-belastingen	De Belastingdienst verzorgt de heffing en inning van de motorrijtuigenbelasting, waarvan de provinciale opcenten deel uitmaken. De opcenten worden maandelijks afgedragen aan de provincies. De Auditdienst Rijk controleert deze belastingopbrengsten die onderdeel zijn van de totale verantwoording van de Belastingdienst. Op 13 mei 2025 heeft de Belastingdienst de provincies geïnformeerd over foutieve afdrachten van deze provinciale opcenten 2024 als gevolg van de invoering van een nieuw systeem bij de Belastingdienst. Voor de provincie Noord-Holland heeft dit tot gevolg dat de Belastingdienst € 8,2 miljoen teveel opcenten over 2024 heeft afgedragen. De provincie heeft deze correctie verwerkt in de jaarstukken 2024. Overigens geeft de Belastingdienst aan dat de fout eveneens in 2025 voorkomt en dit zal gecorrigeerd worden met de maandelijkse afdrachten in 2025. Tevens zal de correctie onderwerp van de controle zijn door de Auditdienst Rijk in 2025. Wij bevelen aan de maandelijkse afdrachten in de komende periode met verhoogde aandacht te monitoren.
Subsidies RVO	Tot en met 2024 verzorgde de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voor alle provincies de Grondgebonden subsidies. Met ingang van 2025 heeft RVO deze regelingen, op initiatief van RVO, overgedragen aan de provincies. Dit gaat om regelingen die de functieverandering van grond financieren en kennen een zeer lange looptijd met complexe regelgeving. Tot en met 2024 controleerde de accountant van RVO de geldstromen en gaf daarbij een controleverklaring af. Vanaf 2025 is de provincie zelf verantwoordelijk voor de controle op deze geldstromen. Wij raden aan om op korte termijn te zorgen voor interne controle op deze geldstromen en de daarmee samenhangende verplichtingen.
Overige opbrengsten en bijdragen werken van derden	De provincie kent veel verschillende inkomsten, zoals de algemene uitkering, de provinciale opcenten, subsidiebaten, bijdragen van andere overheden in investeringen, heffingen, leges, verkopen van grond en overige inkomsten. Voor de grootste opbrengstenstromen zoals de algemene uitkering en de opcenten is het relatief eenvoudig om de volledigheid vast te stellen.

Bij andere opbrengsten is dit lastiger omdat die van jaar tot jaar verschillen. De provincie heeft geen centrale primaire registratie die de volledigheid van opbrengsten en bijdragen van derden bewaakt. Wel is op alternatieve wijze de volledigheid onderbouwd, onder andere door de gerealiseerde opbrengsten af te stemmen met de begroting en door vergelijking met vorig jaar. In 2024 is gewerkt aan het opzetten van een centrale registratie, maar dit is nog niet afgerond. Wij adviseren u dit proces af te ronden.

Rechtmatigheid

Het college van gedeputeerde staten informeert met de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening over de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties voor zover die samenhangen met het begrotings-, voorwaarden- en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. De interne controle wijst op zeer beperkte begrotingsonrechtmatigheden en enkele afwijkingen van de regels voor Europese aanbestedingen. Het totaal van de onrechtmatigheden blijft ver onder de door provinciale staten vastgestelde verantwoordingsgrens van circa €9,9 miljoen. Om deze reden concludeert het college in de rechtmatigheidsverantwoording dat de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van onze controle.

Naleving aanbestedingsregels

Voor uw organisatie gelden nationale en Europese aanbestedingsregels. U beschikt over inkoop- en aanbestedingsbeleid en een bureau Inkoop waarin expertise rond aanbestedingen is samengebracht. Jaarlijks maakt uw organisatie een meerjarige spendanalyse om per leverancier vast te stellen of de totale inkopen passen binnen de aanbestedingsdrempels. Overschrijding van de drempel kan betekenen dat de lasten onrechtmatig zijn.

Uit de spendanalyse blijkt dat in 2024 € 3,1 miljoen (2023: € 5,5 miljoen) onrechtmatig is aanbesteed. Een aandachtspunt is dat de spendanalyse pas laat in (en gedeeltelijk na) het boekjaar is opgesteld. Tijdens het jaar bestond minder inzicht in de (on)rechtmatigheid van de inkopen. Wij adviseren om de spendanalyse frequenter tussentijds op te stellen, zodat onrechtmatige aanbestedingen eerder worden gesignaleerd en de mogelijkheid bestaat om bij te sturen.

SiSa-bijlage

Met de SiSa-bijlage in de jaarrekening legt de provincie verantwoording af over de besteding van Rijksmiddelen. De afgelopen jaren is sprake van een forse toename van het aantal subsidieregelingen dat onder de SiSa-verantwoording is gebracht. In 2020 waren dit nog 4 regelingen, in 2023 al 40 regelingen en in 2024 gaat het om 51 regelingen.

SiSa-team

SiSa legt een grote administratieve druk op uw organisatie. De verschillende regelingen stellen eigen specifieke inhoudelijke eisen aan de besteding van de middelen en aan de inhoud van de verantwoording. Om een goede SiSa-verantwoording mogelijk te maken heeft de provincie een SiSa-team ingericht, dat bestaat uit inhoudelijke projectdeskundigen, financieel deskundigen en SiSa-specialisten. Eerder steunde de provincie in belangrijke mate op externe deskundigheid, maar in 2024 is de SiSa-deskundigheid met eigen medewerkers en zeer beperkte externe ondersteuning in uw organisatie geborgd. Dat is een belangrijke verbetering, waardoor kennis in uw organisatie blijft.

Verslag van bevindingen 2024

Het SiSa-team heeft controledossiers aangemaakt die goed bruikbaar zijn voor onze controle. De uitkomsten van de controles door de provincie zijn duidelijk vastgelegd en dossiers kennen voor alle regelingen dezelfde opbouw. De goede voorbereiding door het SiSa-team droeg bij aan een soepele SiSa-controle, met weinig correcties.

Analyse Sisa-bestedingen

In vorige jaren bestond de indruk dat de bestedingen ten laste van SiSa-middelen achterblijven, waardoor beleidsdoelen mogelijk in mindere mate worden bereikt. Op basis van onze waarnemingen hebben wij een analyse gemaakt die dit beeld, in ieder geval voor 2024, in ander perspectief plaatst.

Wij maakten onderstaand overzicht van de ontvangsten, bestedingen en nog te besteden bedragen voor alle 51 SiSa-regelingen naar de stand van 31.12.2024, gerecapituleerd naar einddatum van de SiSa-regelingen. Hieruit blijkt onder meer de omvang van de nog te besteden SiSa-middelen in de komende jaren.

SiSa einddatum	Ontvangen	Besteding 2024	Besteding tot en met 2024	Vooruit ontvangen / nog te besteden
2024	€ 24.243.264	€ 4.059.040	€ 21.938.265	€ 2.304.998
2025	€ 86.123.593	€ 21.351.613	€ 47.170.907	€ 38.952.686
2026	€ 26.844.245	€ 1.548.545	€ 5.711.545	€ 21.132.700
2027	€ 41.097.413	€ 6.864.622	€ 12.562.303	€ 28.535.110
2028	€ 14.123.778	€ 439.693	€ 439.693	€ 13.684.085
2029 en verder	€ 71.441.800	€ 758.290	€ 1.934.243	€ 69.507.557
Totaal	**€263.874.093**	**€ 35.021.803**	**€ 89.756.956**	**€ 174.117.136**

Hieruit blijkt dat:

- De provincie voor de SiSa-regelingen in totaal € 264 miljoen van het Rijk heeft ontvangen. Daarvan is in het jaar 2024 € 35 miljoen besteed. Samen met de besteding in eerdere jaren is eind 2024 totaal € 90 miljoen besteed.
- Het per eind 2024 vooruit ontvangen bedrag aan Rijksmiddelen € 174 miljoen is. Dit betekent dat de provincie voor € 174 miljoen door het Rijk wordt (voor)gefinancierd. De nog te besteden middelen per jaarlaag geven een indicatie van de verwachte uitgaven per jaar. Dit is relevante informatie voor de Treasurer.
- Van de regelingen die afliepen in 2024 € 2 miljoen niet is besteed. Dit bedrag zal worden terugbetaald aan het Rijk. De uitputting is ca. 90% en dat is meer dan eerder werd verwacht.
- Voor de regelingen die in 2025 aflopen is dat beeld mogelijk anders. Voor deze regelingen moet in 2025 nog € 39 miljoen worden besteed. Dat is meer dan de totale besteding in 2024 over alle regelingen van alle

jaarlagen samen (die was zoals eerder opgemerkt € 35 miljoen). Het is de vraag of een besteding van deze omvang in 2025 reëel is. Het advies is om voor de regelingen die in 2025 aflopen na te gaan of het verzoeken om een langere looptijd wenselijk is. Dit mede in het licht van de relatief beperkter resterende opgaaf uit de jaarlaag 2026 van € 21 miljoen.

Over specifieke regelingen merken wij nog het volgende op:

- Regeling IenW E10, Specifieke uitkering snelfietsroutes. De regeling is op verzoek van de provincie verlengd tot eind 2024. Wij merkten op dat in 2025 nog bestedingen plaatsvinden. De provincie heeft niet opnieuw om verlenging gevraagd. Hierdoor zijn de bestedingen in 2025 niet rechtmatig (buiten de bestedingsperiode) waardoor deze zeer waarschijnlijk niet door het Rijk worden vergoed. Wij raden aan om opnieuw verlenging aan te vragen.

- Regeling LVVN L33, Specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase. De Rijksbijdrage is € 90 miljoen met een looptijd tot en met 2032. De beschikking stelt maxima aan projectonderdelen en maximeert verschillende soorten uitvoeringskosten. De administratie kent geen onderscheid tussen de verschillende projecten en uitvoeringskosten. Dit maakt bewaking complex. Wij raden aan om vanaf 2025 in de administratie onderscheid te maken om in de komende jaren de besteding te kunnen volgen, om tijdig dreigende overschrijding van maxima te signaleren en om jaarlijks goed verantwoording af te kunnen leggen.

- Regeling VRO J59 Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden. In de SiSa bijlage was vermeld dat dit een eindverantwoording betreft. De toegekende bedragen zijn volledig besteed, maar de regeling loopt nog door tot en met 2025. Op ons advies is nagevraagd of een aanvullende toekenningsbeschikking mogelijk is. Hieruit bleek dat deze al was toegekend voor € 0,1 miljoen met een looptijd tot eind 2026. De SiSa-bijlage is op dit punt gecorrigeerd, waardoor € 0,1 miljoen aanvullend kan worden gedeclareerd.

De bijlage bij dit verslag bevat de SiSa-tabel waarmee wij u per regeling informeren over de uitkomsten van onze controle. Deze tabel is door het Rijk voorgeschreven en moet ook worden opgenomen als geen resterende fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Bij enkele regelingen constateerden wij fouten of onzekerheden boven de rapportagegrens die wij in de tabel toelichten.

Bijlage

Onze risicoanalyse en controlewerkzaamheden

De controlestandaarden schrijven voor dat wij u informeren over de belangrijkste risico's die wij bij onze controle onderkennen. Onze controle richtte zich op de betrouwbaarheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties die samenhangen met de SiSa-verantwoording. Naast gebruikelijke controlerisico's, zoals de volledigheid van opbrengsten, de juistheid van kosten en het voldoen aan verslaggevingsregels, geven wij in het bijzonder aandacht aan de risico's die samenhangen met doorbreking van functiescheiding door de leiding.

Onze risicoanalyse

Wij hebben in augustus 2024 onze risicoanalyse gedeeld met de Rekeningencommissie. Onze controle richtte zich vooral op:

- De toereikende onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording
- Juistheid van inkopen, personele lasten en subsidielasten
- Juiste toerekening van lasten aan het jaar bij subsidietoekenningen > eur 1,5 miljoen
- Volledigheid van de baten
- Juistheid van de waardering van deelnemingen
- Juistheid van waardering en presentatie van gronden
- Juistheid van financieringstransacties
- Doorbreking van interne beheersing door het management
- Voldoen aan de verslaggevingsregels van het BBV, SiSa en de juistheid van de WNT-verantwoording

Onze controlewerkzaamheden met betrekking tot fraude

De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en opsporen van fraude berust bij het governance orgaan en bij de directie. Het is onze verantwoordelijkheid om onze controle zo te plannen en uit te voeren dat wij een redelijke zekerheid krijgen dat de jaarrekening als geheel geen materiële onjuistheden bevat, of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten.

Omdat onze controle niet bestond uit een uitvoerige controle van alle transacties, die nodig zou zijn om fouten of fraude aan het licht te brengen, kan het zijn dat bij onze controlewerkzaamheden geen materiële fraude is geconstateerd. Al wordt door effectieve interne beheersingsmaatregelen de kans dat fouten of fraude voorkomen en onopgemerkt blijven, kleiner, die mogelijkheid wordt niet uitgesloten. Daarom kunnen wij niet garanderen dat eventuele fouten of fraude worden ontdekt.

Tegen de achtergrond van het frauderisico werden controlewerkzaamheden uitgevoerd

Zoals toegelicht in onze controleaanpak omvatten onze werkzaamheden onder meer besprekingen met gedeputeerde staten, de provinciesecretaris, het directieteam en (concern)control over de interne

beheersingsmaatregelen, managementschattingen, bijzondere transacties buiten de normale gang van zaken, de Wet Normering Topinkomens en memoriaal boekingen.

Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

Wij hebben risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude geïdentificeerd en ingeschat. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in provincie Noord-Holland en haar omgeving en de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop Gedeputeerde Staten inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort.

Wij hebben ten aanzien van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude de opzet en implementatie van de organisatie- en governancestructuur, de interne beheersing, de informatiesystemen en cultuur en gedrag in relatie tot fraude geëvalueerd, waaronder de frauderisicoanalyse van het college c.q. management, de gedragscode en klokkenluidersregeling.

Wij hebben om inlichtingen gevraagd bij het management en bij het College van Gedeputeerde Staten of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermeende of vermoede fraude. Hieruit volgden geen signalen van feitelijke, vermeende of vermoede fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang. Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van frauderisico's.

Het risico is dat de directie maatregelen van interne controle doorbreekt. In dat kader hebben wij aandacht besteed aan journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt, aan schattingen en aan significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsvoering. Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Tevens hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college c.q. management zoals de waardering van vaste activa en debiteuren en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college c.q. management bij deze posten.

Met betrekking tot de naleving van aanbestedingsrichtlijnen hebben wij kennisgenomen van de door de organisatie opgestelde crediteurenanalyse, en hebben wij gegevensgerichte deelwaarnemingen uitgevoerd op crediteurniveau. Hierbij is vastgesteld dat in een aantal gevallen (van in totaal niet-materiële omvang)

niet de juiste aanbestedingsprocedure is gevolgd. Steekproefsgewijs hebben wij vastgesteld dat aan de verantwoorde investeringsbedragen geleverde prestaties ten grondslag liggen.

Wij hebben frauderisico's onderscheiden op opdrachtverlening voor meerwerk op infrastructurele werken en op de rechtmatigheid van betalingen en op deze frauderisico's met verhoogde aandacht gerichte werkzaamheden uitgevoerd.

Wij hebben in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd: over 2024 hebben wij een handmatige betaling die buiten het gestandaardiseerde betaalproces om heeft plaatsgevonden gecontroleerd. Ook hebben wij kennisgenomen van advocatenbrieven en correspondentie met toezichthouders en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing vormen voor fraude of het niet naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Tenslotte hebben wij gezorgd voor een professioneel kritische instelling van ons team.

Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen voor fraude gebleken.

Frauderisico-analyse
Uw organisatie heeft een actuele en gedegen frauderisico-analyse, die inzicht geeft in de mogelijke frauderisico's en die de beheersmaatregelen benoemt om de gevolgen van frauderisico's zoveel mogelijk te beperken. Hiermee is fraude-analyse en fraudepreventie onderdeel van uw interne beheersing. De analyse bevat naast reguliere frauderisico's ook risico's op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik en weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit.

Ontwikkelpunt is om de frauderisico's en onderkende beheersingsmaatregelen zichtbaar te koppelen aan procesbeschrijvingen zoals die van het proces Inkoop omdat in dit proces fraude- en corruptierisico's kunnen voorkomen.

Zo kan worden vastgesteld of naast de reguliere interne controles in de processen nog specifieke preventieve maatregelen nodig zijn. Wij vinden het een positieve ontwikkeling dat met ingang van 2023 bij de evaluatie van de uitkomsten van de verbijzonderde interne controles expliciet is bekeken of geconstateerde afwijkingen of bevindingen signalen voor fraude kunnen bevatten. Mede naar aanleiding daarvan heeft het VIC team aanvullende controles uitgevoerd. Deze hebben niet geleid tot fraudesignalen.

Continuïteit

Accountants rapporteren vanaf 2022 in de controleverklaring bij de jaarrekening over de financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Bij het opstellen en presenteren van de financiële overzichten moet het college inzicht geven in gebeurtenissen of omstandigheden met invloed op de financiële positie. De

financiële positie is het vermogen van de provincie om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen.

De financiële positie is een breder begrip dan het (weerstands)vermogen. Het weerstandsvermogen richt zich op de mogelijkheden tot het opvangen van onverwachte tegenvallers, terwijl de financiële positie ook betrekking heeft op de reguliere exploitatie. In de praktijk komt het gevraagde inzicht in de financiële positie vooral tot uitdrukking in de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag.

Onze werkzaamheden ten aanzien van de door het college gehanteerde en onderbouwde veronderstellingen voor het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie betreffen:

- Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen.
- Het kennisnemen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Mede gericht op de vraag of deze paragraaf alle relevante informatie bevat, gegeven de kennis die wij hebben vanuit de controle van de jaarrekening.
- Het kennisnemen van de meerjarenbegroting.
- Het kennisnemen van het oordeel van de financieel toezichthouder (het Ministerie van BZK) of de begroting van de provincie structureel en reëel in evenwicht is.
- Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen voor de conclusie en veronderstellingen van het college, voor het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt, dat uw provincie goed in staat is om financiële risico's op te vangen. Vanuit de voorgeschreven financiële kengetallen blijken een stabiele en toereikende solvabiliteit, structurele exploitatieruimte en onbenutte belastingcapaciteit. Doordat de afgelopen jaren veel is geïnvesteerd en een omvangrijk bedrag is uitgeleend, beschikt uw provincie over minder liquiditeiten waardoor de komende jaren een financieringsbehoefte ontstaat.

Onze werkzaamheden leiden niet tot bevindingen waaruit gerede twijfel over uw financiële positie zou kunnen blijken.

SiSa-tabel

Met de volgende tabel informeren wij over de uitkomsten van onze controle. Deze tabel is door het Rijk voorgeschreven en moet ook worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: goedkeurend

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout / onzekerheid
BZK C130	Compensatie VS Woo	geen	0	
IenW E10	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes	geen	0	
IenW E103	Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027	geen	0	
IenW E105	Regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023	geen	0	
IenW E106	Regionale Aanpak Laadinfrastructuur	geen	0	
IenW E109	Ganzenbeheerplan Omgeving Schiphol	geen	0	
IenW E111	Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	geen	0	
IenW E113	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	geen	0	
IenW E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	geen	0	
IenW E12	Regeling specifieke uitkeringen N-wegen	geen	0	
IenW23 E122	Sanering Verkeerslawaai 2024	geen	0	
IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	geen	0	
IenW E34	Incidentele specifieke iDiensten Mobiliteit	fout	478.000	De provincie heeft betalingen gedaan vóór gemeenten in plaats van áán gemeenten zoals de regeling stelt.
IenW E37	Regeling Wilhelminasluis	geen	0	
IenW E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	geen	0	
IenW E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	geen	0	
IenW E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	geen	0	
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	geen	0	
IenW E87	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater	geen	0	
IenW E94	Incidentele specifieke uitkering (water)bodemsanering 2022	onzekerheid	585.000	Omdat geen B-regeling is aangevraagd, bestaat geen zekerheid over de getrouwheid en

				rechtmatigheid van de bestedingen van de medeoverheid.
IenW E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	geen	0	
EZ F12	Eenmalige specifieke uitkering voor de uitvoering van regionale MIT-regeling 2018-2023	geen	0	
EZ F14	Regeling specifieke uitkering MIT 2021	geen	0	
EZ F25	MIT-regeling	geen	0	
EZ F39	Specifieke uitkering uitbreiding capaciteit omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)	geen	0	
VRO J5	Regeling specifieke uitkering ten behoeve van het opstellen en uitvoeren van woondeals derde tranche	geen	0	
VRO J103	Regeling specifieke uitkering ten behoeve van het opstellen en uitvoeren van woondeals tweede tranche	geen	0	
VRO J104	Specifieke uitkering deelprogramma [infra/gebouwen] van het NGF-programma Toekomstbestendige leefomgeving	geen	0	
VRO J112	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden	geen	0	
VRO J117	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	geen	0	
VRO J118	Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma verduurzaming kleine en micro mkb-ondernemingen en bedrijventerreinen	geen	0	
VRO J13	Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed	geen	0	
VRO J210	Meerjarige regeling specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw	geen	0	
VRO J41	Regeling specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw	geen	0	
VRO J59	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-NOVEX- gebieden	geen	0	
VRO J6	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	geen	0	
VRO J81	Specifieke uitkering aan provincies ten behoeve van de financiering van (tijdelijke) capaciteit of externe expertise voor het opstellen en uitvoeren van de woondeals	geen	0	
VRO J86	Specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed tweede tranche	geen	0	
VRO J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	geen	0	
KGG K2	Specifieke uitkering gebiedsinvesteringen aanlandlocaties Net op Zee	geen	0	
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	geen	0	
LVVN L7	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	geen	0	
LVVN L10	Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden	geen	0	
LVVN L16	Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma natuur	geen	0	
LVVN L25	Regeling specifieke uitkering provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied	geen	0	

LVVN L29	Regeling specifieke uitkering capaciteit natuurmonitoring	geen	0
LVVN L32	Specifieke uitkering Regeling uitvoering aanpak piekbelasting	geen	0
LVVN L33	Specifieke uitkering Uitvoeringsprogramma Natuur op grond van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase	geen	0
LVVN L34	Specifieke uitkering indirecte uitvoeringskosten Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied	geen	0
LVVN L35	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml)	geen	0
LVVN L37	Regeling provinciale maatregelen PAS-melders 2024	geen	0

Tijdbesteding

Eén van de maatregelen van onze beroepsgroep voor verdere verbetering van de kwaliteit van de accountantscontrole is dat de accountant aan het toezichthoudend orgaan van de gecontroleerde rechtspersoon rapporteert hoeveel uren hij verwacht te besteden en daadwerkelijk heeft besteed aan de uitvoering van de jaarrekeningcontrole.

In overeenstemming met deze maatregel hebben wij onderstaand de geraamde tijdbesteding weergegeven ten opzichte van de werkelijke tijdbesteding.

Functieniveau	Begrote uren	Werkelijk bestede uren
Registeraccountants	470	652
Senior manager	485	596
Overige medewerkers	285	148
Totaal	**1.240**	**1.396**

De opdracht die u ons heeft verstrekt

In het kader van de overeenkomst tussen de Provincie Noord-Holland en Publiek Belang Accountants B.V. voor de controle van uw jaarrekening, bevestigen wij elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Daarmee geeft u ons op meer gedetailleerde wijze opdracht tot de controle van de jaarrekening. Er is geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle en er waren geen meningsverschillen met het management. Tijdens de uitvoering van de controle zijn geen belangrijke aanpassingen in de geplande reikwijdte van de gedaan. Wij vinden de reikwijdte van onze controle voldoende om een controleverklaring bij de jaarrekening van Provincie Noord-Holland af te kunnen geven.

Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met een analyse van de risico's voor de jaarrekening van uw provincie. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw provincie en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving een zo goed mogelijke risicoanalyse te maken, als basis voor onze controle. Het gaat vooral om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering en deze inventarisatie focust op de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening door fraude of fouten.

Interimcontrole

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet alleen op de jaarrekening, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Wij onderzoeken tijdens de interimcontrole de procesrisico's, om te bepalen of in de processen voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een managementletter met verbeterpunten voor de interne beheersing.

Wij voeren onze analyse en evaluatie uit in het kader de controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van onze oordeelsvorming en inschatting dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat door fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen nemen wij de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van passende controlewerkzaamheden. Deze risico-inschattingen zijn niet bedoeld om een oordeel te geven over de effectiviteit van de interne beheersing. Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn bij een opdracht tot het geven van een oordeel over de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie bestaande tekortkomingen.

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de verslaggevingsvoorschriften en of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om materiële afwijkingen te ontdekken. Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen rapporteren wij fouten en onzekerheden die de vastgestelde rapportagetolerantie overschrijden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. Van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
M.W. Vos
CZ/FIN/SKA

Telefoonnummer +31235145010
vosm@noord-holland.nl

Verzenddatum

22 MEI 2025

Kenmerk
2405009/2405014

Uw kenmerk

Betreft: Zienswijze Provinciale Staten op de conceptbegroting 2026 en de resultaatbestemming 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de zienswijze van Provinciale Staten op de conceptbegroting 2026 en resultaatbestemming 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

6 bijlage(n)

1. Voordracht
2. Conceptbegroting 2026 OD NHN
3. Concept jaarrekening 2024 OD NHN
4. Brief accountant OD NHN jaarrekening 2024
5. AB-besluit resultaatbestemming 2024 OD NHN
6. Dashboard OD NHN 2024
7. Q&A Jaarstukken OD NHN
8. Actuele ontwikkelingen Omgevingsdiensten

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

omgevingsdienst nhn

BEGROTING 2026 EN MEERJARENRAMING 2027-2029

OPSTELLER

Organisatie	:	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Afdeling	:	Bedrijfsvoering
Projectcoördinator	:	Elma de Koekkoek
Telefoon	:	088 - 10 21 300
E-mail	:	edekoekkoek@odnhn.nl
Kenmerk	:	47046006
Adres	:	Postbus 2095 1620 EB HOORN
Bezoekadres	:	Dampten 2 1624 NR HOORN

OPDRACHTGEVER

Organisatie	:	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Contactpersoon	:	Q.M. Foppe
Telefoon	:	088-10 21 300
E-mail	:	postbus@odnhn.nl

DATUM

9 april 2025

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 5
1.1 Takenpakketten 5
1.2 Uitvoerings- en handhavingsstrategie 5
1.3 Maatschappelijke meerwaarde 6
1.4 Ambitie 8
1.5 Financiële ontwikkelingen 8
1.6 Interbestuurlijk programma VTH Robuustheid omgevingsdienst 8
2 PROGRAMMA VTH&A-TAKEN 11
2.1 Algemeen 11
2.2 Doel en aanpak 11
2.2.1 Aanvragen en meldingen 11
2.2.2 Milieubescherming 12
2.2.3 Normering Geluid en bodem 13
2.2.4 Bodembescherming 13
2.2.5 Omgevingsadvies 13
2.2.6 Energie en circulair 14
2.2.7 Ondermijning 15
2.3 Wat gaat het kosten 15
1 PROGRAMMA VTH&A-PLUSTAKEN 16
1.1 Algemeen 16
1.2 Doel en aanpak 17
1.2.1 Nieuw beleid 17
1.2.2 Toezicht en handhaving 18
1.2.3 Natuurbescherming 18
1.2.4 Zwemwaterveiligheid 19
1.2.5 Wegen en Vaarwegen 19
1.2.6 Bodembeheer (Provinciale taak/VTH-plus) 19
1.3 Wat mag het kosten 19
2 OVERHEAD 20
3 PARAGRAFEN 21
3.1 Paragraaf weerstandsvermogen 21
3.1.1 Beschikbare weerstandscapaciteit 21
3.1.2 Bestaande risico's 21
3.1.3 Benodigde weerstandscapaciteit 22
3.1.4 Kengetallen financiële positie 22
3.2 Paragraaf financiering 24

3.2.1 Marktonwikkeling en rentevisie 24
3.2.2 Beleidskaders voor de treasury activiteiten 24
3.2.3 Toerekening rentelasten naar taakvelden 25
3.2.4 EMU-saldo 25
3.2.5 Vennootschapsbelasting (Vpb) 26
3.3 Paragraaf Bedrijfsvoering 27
3.3.1 Algemeen 27
3.3.2 Personeel 27
3.3.3 Automatisering 28
3.3.4 Huisvesting / Facilitair 30
3.3.5 Deelname Omgevingsdienst NL 30
3.4 Openbaarheidsparagraaf 32
3.4.1 Algemeen 32
3.4.2 Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) 32
4 FINANCIELE BEGROTING 34
4.1 Overzicht van baten en lasten 34
4.2 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting 34
4.2.1 Uitgangspunten 34
4.2.2 Uurtarief 34
4.2.3 Bijdragen deelnemers en overige inkomsten 34
4.3 Meerjarenraming 2027-2029 37
4.3.1 Meerjaren exploitatie 37
4.3.2 Meerjaren balans 37
4.3.3 Meerjarig incidentele baten en lasten 39
4.3.4 Meerjarig Investeringsoverzicht 39
4.4 Overzicht naar taakveld 39
5 BIJLAGE: STEMVERHOUDINGEN VASTSTELLEN BEGROTING 40

1 INLEIDING

Voor u ligt de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De begroting is opgesteld conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De activiteiten van de OD NHN worden uitgevoerd binnen drie programma's: Milieutaken, VTH-Plustaken en Overhead.

Kadernota

In de vergadering van het algemeen bestuur (AB) van 31 maart 2025 is met het vaststellen van de kadernota 2026 de basis voor deze begroting gelegd.

Het voorgestelde indexatiepercentage van 7,34% is toegepast in de begroting.

Voor de asbestsloopmeldingen geldt dat de voorgestelde herverdeling van de totale uitvoeringskosten op basis van de werkelijke productafname door de zestien gemeenten in de begroting is verwerkt.

Cao

Op basis van de financiële uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) is in de indexatie van 2026 nog geen rekening gehouden met de gevolgen van cao-wijzigingen. Het nadeel dat hieruit zal ontstaan in 2026 zal tot uiting komen in het rekeningresultaat 2026.

Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH)

Daarnaast is naar aanleiding van de resultaten van de commissie Van Aartsen in 2022 het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH) gestart, met daarin onder meer aandacht voor: de robuustheid van de organisatie, normfinanciering, de schaarste op de arbeidsmarkt en de kwaliteitscriteria.

1.1 Takenpakketten

Gemeenten en de provincie brengen naast het verplichte landelijk basistakenpakket, ook extra taken in van structurele- en incidentele aard. De huidige opdracht aan de omgevingsdienst omvat dan ook een breed scala aan taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. In grote lijnen betreft het bedrijfsgebonden (milieu)taken, duurzaamheidstaken, natuurbescherming, waaronder uitvoering op het onderwerp stikstof, zwemwater, (vaar-) wegen en advisering bij ruimtelijke plannen.

1.2 Uitvoerings- en handhavingsstrategie

In december 2023 heeft het AB de Handhavings- en Uitvoeringsstrategie 2024 – 2027 (U&H-strategie) vastgesteld en is deze vervolgens ter besluitvorming aangeboden aan de colleges B en W van onze deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten. Deze strategie geeft inzicht in onze prioriteiten en vormt het kader voor de uitvoering van de wettelijke taken, het beleid en de ambities van de gemeenten en provincie Noord-Holland. Het geeft aan wat we willen bereiken en welke instrumenten we daarvoor inzetten.

In deze strategie zijn de ontwikkelingen als gevolg van de Omgevingswet, het IBP-VTH en de maatschappelijke opgaven zoals circulaire economie, energietransitie, stikstof, indirecte lozingen, Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en ondermijning meegenomen.

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen, zoals gepubliceerd op 4 maart 2021, hebben geleid tot het IBP VTH, gepubliceerd in juli 2022. Dit programma kent zes pijlers. Pijler 5 van het Interbestuurlijk Programma heeft onder andere tot doel om te komen tot een Implementatieprogramma voor één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan per regio.

Alle pijlers uit het IBP raken in zekere mate de U&H-strategie en hebben mogelijk gevolgen voor de strategische keuzes die in de toekomst gemaakt worden. Wij onderschrijven de samenwerkingsprincipes uit het IBP als uitgangspunt om te komen tot een gezamenlijke strategie.

Om invulling te geven aan de ontwikkelingen die het VTH-stelsel op dit moment doormaakt, hebben de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland een gezamenlijk deel opgesteld; de gezamenlijke Noord-Hollandse U&H-strategie.

Met dit gezamenlijk deel streven de deelnemers van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten naar een gelijk speelveld binnen Noord-Holland, waarbij wordt opgetreden als één overheid en gelijkwaardige situaties gelijkwaardig worden behandeld. Een gezamenlijk bovenregionale strategie is geen vereiste vanuit de wet, maar het is wel in lijn met onder andere de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LSHO), waaraan overheden gezamenlijk op bovenregionaal (provinciaal) niveau invulling kunnen geven, om een gelijk speelveld te bereiken.

Bovendien overstijgen veel beleidsopgaven in de fysieke leefomgeving de gemeente- of regiogrenzen. Daarom is een beleidsmatige samenwerking op bovenregionaal niveau gewenst door overal gebruik te maken van gedeelde methoden en uitgangspunten.

In het gezamenlijke deel wordt gestreefd naar één uitvoerings- en handhavingsbeleid, met ruimte voor regionaal maatwerk per omgevingsdienst (OD). In de praktijk betekent dit dat zoveel als mogelijk wordt gestreefd naar eenduidige werkwijzen en methoden bij de vier omgevingsdiensten (één uitvoerings- en handhavingsbeleid), maar op onderdelen, waar beleidsvrijheid wenselijk is, maatwerk per OD mogelijk blijft.

Ieder van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten heeft immers een eigen werkgebied met specifieke kenmerken, en een eigen takenpakket. Dit vraagt om een specifieke uitwerking van opgaven, prioriteiten en inzet. Bovendien zijn de deelnemers van de omgevingsdiensten niet alleen opdrachtgever, maar ook eigenaar van de omgevingsdienst. Zij geven vanuit deze rol gerichte kaders voor de uitvoering en handhaving door de omgevingsdienst, met inachtneming van de gemeenschappelijke uitgangspunten uit de Noord-Hollandse U&H-strategie.

De wettelijke kaders van het Omgevingsbesluit, artikelen 13.5 t/m 13.7 en 13.8 beschrijven wat het uitvoerings- en handhavingsbeleid van de omgevingsdiensten minimaal dient te bevatten.

Figuur 1: Relatie gezamenlijke en individuele U&H-strategie en uitvoeringsprogramma

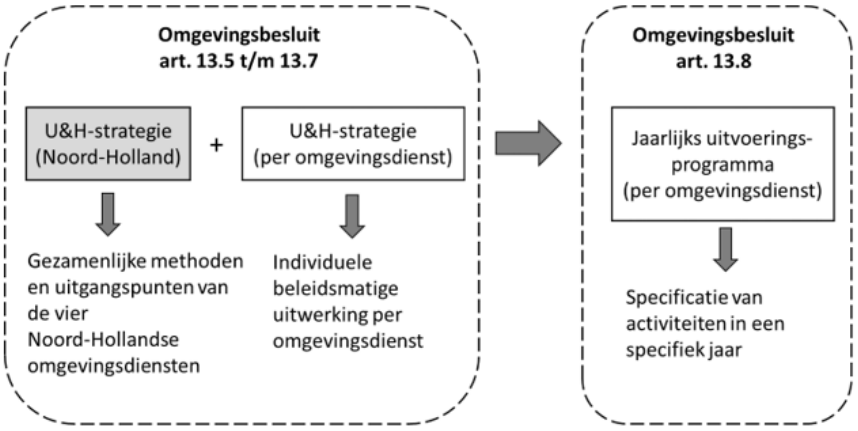

De resultaten van de probleem- en risicoanalyse, de gestelde prioriteiten en ambities worden verwerkt in een individueel uitvoeringsprogramma per deelnemer.

1.3 Maatschappelijke meerwaarde

Wij zorgen ervoor dat mensen in de regio Noord-Holland (Noord) schoon, gezond, veilig en duurzaam kunnen wonen, werken en recreëren. Dit doen wij door wettelijke en extra taken uit te

voeren voor de provincie Noord-Holland en zestien gemeenten: Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Dijk en Waard, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel. Ook werken wij samen in verschillende regionale projecten, zoals het Pact van Westfriesland.

Onze meerwaarde zit in de manier waarop we bijdragen aan een leefbare omgeving. We ondersteunen initiatieven die rekening houden met de natuur, het milieu en de leefomgeving van mens en dier. Dit doen we vanuit onze missie, visie, kernwaarden en principes.

Missie

De OD NHN is een onafhankelijke partner die op inspirerende wijze mensen en kennis verbindt om maatschappelijke ambities in de fysieke leefomgeving te realiseren.

Visie

De OD NHN maakt natuur & milieu zichtbaar als logische thema's in de afweging bij keuzes door overheden, burgers en bedrijven. Wij spelen een aanjagersrol in de ontwikkeling en transitie van de fysieke leefomgeving op de thema's natuur en milieu. En wij verhogen de maatschappelijke bewustwording op deze thema's bij burgers en bedrijven.

Kernwaarden

Onze organisatie werkt vanuit vier kernwaarden: Samen, Deskundig, Dichtbij en Maatschappelijk bewust.

Samen

Wij zetten ons in voor de leefomgeving. Dit doen we door actieve samenwerking met alle belanghebbenden. Wij vullen elkaar aan vanuit de eigen rol, taak en verantwoordelijkheid. Dit betekent dat onze producten en diensten integraal door onze professionals zijn opgesteld.

Deskundig

Deskundigheid vormt onze hoeksteen. Onze professionals bezitten en delen hoogwaardige, actuele en integrale vakkennis. Wij zijn omgevingsbewust en hanteren onze missie en kernwaarden in onze dienstverlening.

Dichtbij

Vanuit onze rol hebben wij oog voor de belangen van onze inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners en overige relaties. We onderhouden in- en extern actief contact en hebben vaste aanspreekpunten. Wij zijn voor iedereen zichtbaar. Heldere en directe communicatie staan bij ons centraal. Daarom zijn we laagdrempelig benaderbaar.

Maatschappelijk bewust

Wij staan voor duurzame keuzes en integrale maatschappelijke afwegingen. Dit laten wij zien in onze maatschappelijke meerwaarde, bereikte resultaten en bedrijfsvoering.

Leidende principes

- Wij stellen het maatschappelijk vraagstuk centraal;
- Wij werken vanuit de geest van de wet;
- Wij spreken verwachtingen over rollen en verantwoordelijkheden helder uit;
- Wij verantwoorden ons voor de keuzes die we hebben gemaakt;
- Wij zijn nieuwsgierig naar elkaar en inspireren anderen, en
- Wij willen ons continu verbeteren.

1.4 Ambitie

Ook in 2026 blijft de omgevingsdienst een belangrijke autoriteit op het gebied van de leefomgeving. We richten ons vooral op complexe vraagstukken rondom milieu, duurzaamheid en natuur. Daarnaast zetten we ons in voor een veilige regio op het gebied van milieu en natuur, het voorkomen van incidenten en het bieden van meerwaarde door specialistische kennis te bundelen. Onze ambitie is om in 2026 robuust te worden in de uitvoering van deze taken. Om deze ambitie te kunnen realiseren zijn wij volledig afhankelijk van de financiële ondersteuning van onze deelnemers.

Wij zijn een onafhankelijke organisatie die mensen en kennis samenbrengt om maatschappelijke doelen in de fysieke leefomgeving te realiseren.

Naast onze deelname aan landelijke vakgroepen werken wij samen met de drie andere omgevingsdiensten in Noord-Holland. Dit doen we op verschillende onderwerpen, zoals:

- Strategie voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)
- Data gedreven werken
- Aanpak van milieucriminaliteit (samen met de Officier van Justitie)
- Controle op asbest en bodemvervuiling
- Energietransitie: bodemenergiesystemen, waterstof en energiebesparing
- Bodemtaken in relatie tot de Omgevingswet
- Circulaire economie
- Samenwerking in de bedrijfsvoering, zoals het werven en behouden van schaarse specialisten

In 2026 wordt deze samenwerking steeds verder uitgebreid en versterkt.

De OD NHN wil ook in haar eigen bedrijfsvoering in toenemende mate voorbeeldgedrag laten zien als het gaat om de maatschappelijke opgaves op het gebied van energie, duurzaamheid en klimaat. Hierbij blijft de verdere invulling van het hybride werken ook in 2026 een belangrijke rol spelen.

1.5 Financiële ontwikkelingen

Naast de structurele lumpsumbijdrage (LS) ontvangen wij van de deelnemende gemeenten extra inkomsten. Hoewel deze extra inkomsten in beginsel een incidenteel karakter hebben, kan gesteld worden dat deze inkomsten grotendeels jaarlijks terugkeren. Daarmee zijn ze voor de OD NHN min of meer structureel. Hierop passen we het eigen personeelsbestand aan. Daarmee komt de begroting veel meer in overeenstemming met de realiteit. Natuurlijk brengt dit risico's met zich mee bij wegvallende extra inkomsten. Maar in een arbeidsmarkt waarbij goed personeel schaars is en inhuur duur is, worden deze risico's als acceptabel gezien.

1.6 Interbestuurlijk programma VTH Robuustheid omgevingsdienst

Het Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) is ontstaan door samenwerking tussen het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Dit programma heeft als doel het verbeteren van het systeem voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op gebieden zoals milieu, veiligheid en ruimtelijke ordening.

Het programma richt zich op:

- Het verbeteren van de uitvoeringskwaliteit
- Het vergroten van kennis en capaciteit bij betrokken organisaties
- Een betere samenwerking tussen de verschillende partijen

Hierdoor wordt het VTH-stelsel sterker en effectiever. Dit helpt bij het aanpakken van complexe maatschappelijke vraagstukken, zoals duurzaamheid en energietransitie, en zorgt voor betere naleving van wet- en regelgeving.

Volgens landelijke afspraken over de uitvoering van het Plan van aanpak Robuustheid wordt elke zes maanden een voortgangsrapportage opgesteld. Deze rapportage wordt rechtstreeks naar het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) gestuurd. Hierin leggen we verantwoording af over de stappen die nodig zijn om op 1 april 2026 robuust te worden. Dit is de deadline die I&W heeft vastgesteld om te voldoen aan de robuustheidscriteria.

BELEIDSBEGROTING

2 PROGRAMMA VTH&A-TAKEN

2.1 Algemeen

VTH&A-taken

De omgevingsdienst draagt actief bij aan het mogelijk maken van maatschappelijke initiatieven van burgers, bedrijven en overheden. Wij doen dit met aandacht voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.

Wij voeren integrale VTH&A-taken uit in opdracht van de zestien aangesloten gemeenten en de provincie Noord-Holland. Die taken omvatten vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering. Dit inclusief de daarbij behorende ondersteuning van bijvoorbeeld juristen. Deze taken hebben betrekking op onder andere asbestverwijdering, bedrijfsgebonden milieutaken, bodem, bodemenergiesystemen, circulaire economie, ecologie en natuur, energiebesparing, externe veiligheid, geluid en luchtkwaliteit.

Bij de uitvoering van deze taken zijn wij een professionele, betrouwbare en vertrouwde organisatie voor al onze relaties. Op die manier dragen wij bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.

Data gedreven organisatie

De omgevingsdienst werkt stap voor stap aan het digitaal maken van data. Zo beschikken wij over een hoogwaardig bodeminformatiesysteem en bodemloket met actuele bodeminformatie voor de adviezen, die ook voorhanden zijn voor burgers en bedrijven. Voor gemeenten zijn actuele bodemkwaliteitskaarten, bodembeheerplannen en bodemfunctieklasse kaarten (inclusief de gehalten PFOS en PFOA) en asbestdakenkaart beschikbaar.

Voor het aspect externe veiligheid heeft de OD NHN een GIS-kaart met onder andere de invloed gebieden van wegen en buisleidingen, 100% letaliteitscontour buisleidingen, PR-contouren van windturbines, et cetera. Deze gegevens zijn nu ook opgenomen in het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) en daardoor beschikbaar voor burgers en bedrijven.

In 2023 zijn alle gezoneerde industrieterreinen actueel en digitaal vastgelegd in de GeoMilieu-module zonebeheer. Hierdoor kan snel en eenvoudig worden beoordeeld of nieuwe bedrijven of uitbreidingen passen binnen de geluidzone van het industrieterrein. De ontwikkeling voor de komende jaren is dat de zones digitaal benaderbaar zijn door een externe partij via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

We kunnen in opdracht van een gemeente de basisgeluidsemissiekaart (BGE) gaan opstellen en digitaal ontsluiten via het DSO.

2.2 Doel en aanpak

2.2.1 Aanvragen en meldingen

Wat wil de OD NHN bereiken?

De procedures rond adviezen, meldingen van milieubelastende activiteiten en vergunningaanvragen zijn in hoofdzaak vraag gestuurd. Wij worden als dienst gevoed door (economische) ontwikkelingen in de markt. Initiatieven van burgers en bedrijven én de ambities van onze gemeenten om bijvoorbeeld een (nieuw) bedrijventerrein te ontwikkelen bepalen de werkvoorraad. We maken een inschatting van het toekomstige aantal vergunningen, meldingen en adviezen. Dat doen we op basis van trends, ervaring en inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen. De inschatting leggen we vast in een werkplan. Op basis hiervan zorgen we voor voldoende gekwalificeerd personeel en overige middelen.

Een vergunning heeft als doel om (economische) activiteiten op een verantwoorde manier mogelijk te maken. Vergunningen en meldingen voor vergelijkbare activiteiten worden op vergelijkbare wijze behandelt. Hierdoor is sprake van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. Wij werken met een

standaard voorschriftenpakket waarbij maatwerk mogelijk is. De wettelijke procedure die wordt doorlopen geeft belanghebbenden de gelegenheid om tijdig kennis te nemen van de inhoud van de (ontwerp)vergunning, en hierop desgewenst inspraak uit te oefenen.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Wij blijven deze taken op hetzelfde kwaliteitsniveau uitvoeren en stellen ons ten doel vergunningaanvragen en meldingen binnen de geldende termijnen af te handelen. Veel hangt daarbij af van de juistheid en volledigheid van de ontvangen aanvragen. Het is daarom van belang dat gemeenten, initiatiefnemers en partners ons vooraf bij het proces betrekken. Dit beschouwen wij nadrukkelijk als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Onze mensen zijn hiervoor benaderbaar en beschikbaar.

Tot slot leiden wij onze mensen vakinhoudelijk verder op, en investeren we in de relatie met initiatiefnemers en efficiënte werkprocessen.

Indicatoren

Onze producten leveren we via vastgelegde procedures waarbij de U&H-Strategie ons richting geeft. De parameters uit de U&H-Strategie 2024 – 2027 zijn een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. In 2025 bouwen wij de kwantitatieve parameters verder in ons zaaksysteem in, zodat wij hierover in 2026 bij de periodieke rapportages en in het jaarverslag adequaat kunnen rapporteren. Daarnaast geven wij op termijn ook vorm aan de monitoring en rapportage over de kwalitatieve criteria uit de U&H-Strategie. Wij verwachten dit in 2027 in ons zaaksysteem in te bouwen en vanaf dan te kunnen monitoren.

2.2.2 Milieubescherming

Wat wil de OD NHN bereiken?

Door het uitvoeren van toezicht, zorgen we voor meer naleving van de wet- en regelgeving en stimuleren de spontane naleving daarvan. We handhaven overtredingen op een open, eenduidige en voortvarende manier. Hierdoor zorgen we voor een gevoel van veiligheid bij de burger, verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en een gelijk speelveld in Noord-Holland Noord.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

We werken informatie- en risico gestuurd. We bepalen aan de hand van risicoanalyse en prioriteitstelling in de U&H-strategie hoe vaak en intensief we controles uitvoeren. Daarbij betrekken we ook het naleefgedrag (bonus-malus). Hoe meer de wet- en regelgeving wordt nageleefd hoe minder vaak een controle zal plaatsvinden (bonus). Zien we geen verbetering in de naleving dan zal vaker een controle plaatsvinden (malus). Door het gebruik van digitale checklists neemt het inzicht in aantal en soort overtredingen in de loop der jaren toe waardoor we een bonus-malus regeling gerichter kunnen toepassen.

Als we daartoe aanleiding zien, houden we ook steekproefsgewijs of themagericht toezicht. Bij overtredingen gebruiken we de beschikbare instrumenten om de overtreding te stoppen. Bij de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving is de Landelijke Handhavingsstrategie (LHSO) leidend.

Inkomende meldingen van overlast en handhavingsverzoeken worden met prioriteit in behandeling genomen.

Wij zijn 24-uur per dag en 7 dagen per week inzetbaar voor de afhandeling van calamiteiten zoals (asbest)branden en dumpingen van drugsafval.

Indicatoren

Onze producten leveren we via vastgelegde procedures waarbij de U&H-Strategie ons richting geeft. De parameters uit de U&H-Strategie 2024 – 2027 zijn een combinatie van kwantitatieve en

kwalitatieve indicatoren. In 2025 bouwen wij de kwantitatieve parameters verder in ons zaaksysteem in, zodat wij hierover in 2026 – bij de periodieke rapportages en in het jaarverslag – adequaat kunnen rapporteren. Daarnaast geven wij op termijn ook vorm aan de monitoring en rapportage over de kwalitatieve criteria uit de U&H-Strategie. Om deze in ons zaaksysteem te in te bouwen hebben wij tijd nodig.

2.2.3 Normering Geluid en bodem

Wat wil de OD NHN bereiken?

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen gemeenten extra taken en verantwoordelijkheden als het gaat om de normering van geluid. Het betreft extra taken die we in het kader van bezuinigingswensen van deelnemers binnen de grenzen van de begroting zo optimaal mogelijk moeten uitvoeren.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Hierbij gaat het om de toepassing van de veranderde rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen, een hernieuwde vaststelling van de basisgeluidsemissie voor gemeentelijke wegen, en de opname van geluidsnormen in het Omgevingsplan.

Als omgevingsdienst beheren wij als plustaak de bodemkwaliteitskaarten en de nota bodembeheer voor onze opdrachtgevers. Daarnaast maken we deze inzichtelijk op onze website voor alle klanten om grondverzet in onze regio zo makkelijk mogelijk te maken. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten wijzigingen hierin worden geactualiseerd.

2.2.4 Bodembescherming

Wat wil de OD NHN bereiken?

Met het reinigen van de verontreinigde ondergrond (bodem en grondwater) worden duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit gecreëerd. Het gaat hierbij om het voorkomen van nieuwe bodem- en grondwaterverontreinigingen en het saneren en/of beheren van de verontreinigde ondergrond. De ambitie is een duurzame bodemkwaliteit in Noord-Holland, waarbij zich geen risico’s voordoen voor de gezondheid en het milieu, waaronder planten en dieren.

De gemeenten zorgen voor het evenwichtig toedelen van functies aan locaties en stellen regels aan activiteiten over de wenselijke bodemkwaliteit. Het gaat hierbij om de chemische bodemkwaliteit, maar ook om thema’s als het verlies van organische stof of verzilting. Met de Omgevingswet worden al deze aspecten in een samenhangende aanpak integraal meegenomen bij het opstellen van de omgevingsvisie en omgevingsplan.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De omgevingsdienst blijft zorgdragen voor een kwalitatief goede uitvoering van deze taken.

2.2.5 Omgevingsadvies

Wat wil de OD NHN bereiken?

De ontwikkeling van omgevingsvisies en omgevingsplannen vraagt in elke gemeente de komende jaren nog veel aandacht. Van de benodigde integrale inhoudelijke afweging wordt het belang groter dan voorheen. De omgevingsdienst wil graag mogelijk maken dat haar kennis en kunde op het juiste moment beschikbaar is voor gemeentelijke ruimtelijke planvorming.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Met het product de Omgevingsscan kunnen onze omgevingsadviseurs, als zij in een vroeg stadium worden betrokken bij bijvoorbeeld een gebiedsontwikkelingstraject, een omgevingsanalyse maken

die specifieke aandachtspunten rondom milieu en natuur inzichtelijk maakt. Hierdoor kan het mogelijke vergunningstraject efficiënter verlopen.

Ook kunnen beelden en belemmeringen omgezet worden in kansen en geïntegreerd worden in overige opgaven. Ook voor 2026 is de verwachting dat gemeenten dit instrument inzetten bij de voorbereiding van visies, plannen en projecten. Daarnaast is de omgevingsdienst gesprekspartner van overige partners, zoals provincie, GGD en de Veiligheidsregio. Deze samenwerking draagt bij aan één van de doelstellingen van de Omgevingswet: afstemming aan de voorkant voor het bewerkstelligen van integrale visie en besluitvorming.

2.2.6 Energie en circulair

Wat wil de OD NHN bereiken?

Volgens het landelijke Klimaatakkoord moet ons land in 2030 minimaal 49% CO2-reductie gerealiseerd hebben én in 2050 klimaatneutraal zijn. Als tussenstap naar klimaatneutraliteit heeft de Europese Unie haar ambitie voor 2030 opgevoerd: de emissies moeten minstens 55% dalen. Wij leveren binnen de huidige begroting op verschillende onderdelen een bijdrage aan deze energietransitie. We maken hierbij gebruik van het U&H-instrumentarium, omgevingsinstrumenten en ons specialisme op de volgende onderdelen:

Energiebesparing bij bedrijven

Het intensiveren van het toezicht op de wettelijke informatie- en energiebesparingsplicht (de zogenaamd Erkende Maatregelen Lijsten, EML-controles). De EML-controles maken al langer deel uit van de reguliere integrale controles die de omgevingsdienst uitvoert in het kader van het Uitvoeringsprogramma.

Om een versnelling aan de uitvoering van deze taken te geven zijn diverse subsidieregelingen in het leven geroepen:

- Provinciaal Energiebesparingsakkoord bedrijven Noord-Holland (EBA):

Dit betreft een akkoord tussen de provincie Noord-Holland en de Noord-Hollandse gemeenten. Aan het akkoord is een subsidieregeling gekoppeld van de provincie. Het akkoord is gesloten voor de periode 2022 –2026 met de mogelijkheid tot verlenging tot 2030. De stimuleringsactiviteiten binnen deze subsidieregeling zijn niet belegd bij de OD NHN, maar liggen bij de gemeenten. Het toezicht op de energiebesparingsplicht binnen deze stimuleringsregeling is sinds 1 juli 2023 een wettlijke basistaak voor omgevingsdiensten.

- Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving energiebesparing (SPUK-the):
  Dit betreft een subsidieregeling vanuit het Rijk en is van toepassing voor de periode 2022 – 2026. De taken mogen alleen worden uitgevoerd door ons eigen personeel.

Naast de verplichte energiebesparing uit de Omgevingswet zijn er diverse andere verplichtingen rond een duurzamer energiegebruik. Voorbeelden zijn de onderzoeksplicht voor zeer groot verbruikers en verplichtingen uit de bouwwetgeving (taken op het gebied van de bouwwetgeving zijn niet belegd bij de OD NHN!). De Rapportageplicht Werkgebonden Personenmobiliteit (WPM, voor bedrijven > 100 werknemers) is vanaf per 1 juli 2024 van kracht. Het toezicht op deze nieuwe wetgeving is een basistaak voor omgevingsdiensten. Op dit moment is de inhoud en omvang van die toezichtstaak nog niet duidelijk. Ook is nog niet inzichtelijk wat de bijdrage vanuit het Rijk aan gemeenten is voor deze taak. Koepelvereniging Omgevingsdienst NL werkt samen met het Rijk aan een uitwerking van deze structurele toezichtstaak.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Wij vervullen taken binnen de energietransitie en de circulaire transitie op drie niveaus:

- Lokaal: door mee te werken bij het ontwikkelen van kaders en visie in beleidsondersteuning en uitvoering;
- Regionaal: door aanjager en coördinator te zijn, zoals bij de meerjarenaanpak verduurzaming bedrijventerreinen, de bestaande particuliere woningbouw, en door inbreng van expertise bij de uitwerking van de zogenaamde zoekgebieden voor de RES NHN (Noord-Holland Noord, regionaal en lokaal);

- Bovenregionaal: door expertsessies te organiseren, door partijen te verbinden en door projecten op NHN-niveau te organiseren, zoals Aardgasvrij NHN.
- Planmatig voeren we controles energiebesparing bij bedrijven uit. Indien blijkt dat de bedrijven niet de vereiste maatregelen hebben getroffen om energie te besparen, zetten we in op handhaving.

Binnen de energietransitie, waaronder ook de uitvoering van de Regionale Energietransitie Noord-Holland- Noord, speelt de robuustheid van het energienet een cruciale rol. In Noord-Holland is in 2022 de Taskforce Energie-infrastructuur van start gegaan. De Taskforce pakt gezamenlijk het volgelopen elektriciteitsnet aan. De omgevingsdienst faciliteert de partijen binnen de Taskforce door vroegtijdig betrokken te zijn bij vergunningstrajecten en benodigde advisering voor de omgevingsplannen.

Een circulaire economie kan niet zonder ketensamenwerking. Alle schakels in de keten zijn samen verantwoordelijk voor het behoud van de grondstoffen in de eigen keten. Naast de reguliere controles gaan we daarom ook inzetten op ketentoezicht. Daarnaast blijven we samen met partners ketensamenwerking stimuleren, onder andere vanuit de Actieagenda Circulair Westfriesland 2023 – 2026.

2.2.7 Ondermijning

Wat wil de OD NHN bereiken?

Het tegengaan van ondermijning die samenhangt met milieucriminaliteit. Ongeveer 90% is druggerelateerd, te onderscheiden in productie, opslag of afval van hennep, synthetische drugs, cocaïne en heroïne.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Samen met handhavingspartners zoals gemeenten, provincie, politie, waterschappen en anderen dragen wij bij met de uitvoering van onze taken, met het opstellen van interventiestrategieën en convenanten en het delen van informatie. Ook ondersteunen wij gemeenten bij het uitvoeren van gerichte controles (de zogenoemde integrale controles ondermijning) bij individuele bedrijven en bedrijfsterreinen.

2.3 Wat gaat het kosten

De begrote lasten voor het programma Milieu bedraagt € 14.543.000 (incl. onvoorzien € 67.000). Zie ook de financiële begroting. In de begrote lasten zijn geen budgetten opgenomen voor nieuwe taken.

1 PROGRAMMA VTH&A-PLUSTAKEN

1.1 Algemeen

Nieuw beleid

Het in deze begroting opgenomen nieuw beleid is gebaseerd op de in Provinciale Staten vastgestelde kadernota 2026 en heeft betrekking op de robuuste versterking van de provinciale opgaven onder de Omgevingswet.

VTH&A-plustaken

Wij dragen als omgevingsdienst actief bij aan het mogelijk maken van maatschappelijke initiatieven van burgers bedrijven en overheden. Wij doen dit met aandacht voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.

Wij voeren structureel VTH&A-plustaken in opdracht van de provincie Noord-Holland uit. Onze taken omvatten vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering. Dit inclusief de daarbij behorende ondersteuning van bijvoorbeeld juristen. Deze taken hebben betrekking op:

- Bodembescherming;
- Gebiedsbescherming;
- Houtopstanden;
- Natuurschoon;
- Soortenbescherming;
- Beheer en Schadebestrijding;
- Stikstof;
- Stiltegebieden;
- Wegen en vaarwegen en
- Zwemwater.

Bij de uitvoering van deze taken zijn wij een professionele, betrouwbare en vertrouwde organisatie voor al onze relaties. Op die manier dragen wij bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.

Afstemming

Om de uitvoering goed af te stemmen is er regelmatig overleg tussen de provincie en de omgevingsdienst. Daarnaast bespreken we risico- en aandachtdossiers met de gedeputeerde die natuur in de portefeuille heeft. Tevens sluiten we aan bij landelijke en regionale inhoudelijke overleggen, hebben we overleg met onze collega-omgevingsdiensten en met de collega's van andere provincies.

Data gedreven werken

Data gedreven werken is werken op basis van feiten uit de samenleving, die verzameld worden in de vorm van data, geanalyseerd worden naar informatie, samen met domeinkennis op de juist manier geïnterpreteerd worden naar bruikbare inzichten, en om op basis van deze inzichten een zo geïnformeerd mogelijk besluit te nemen wat een hogere waarde geeft voor de samenleving.

De OD NHN heeft en bouwt heel veel data op dat gecombineerd met overige databronnen door middel van analyse kan worden omgezet in bruikbare informatie. Dit sluit aan bij de meerjarenvisie van het BZK “Samen data gedreven werken aan de fysieke leefomgeving”, wat ook is opgenomen in de U&H strategie van PNH als de OD NHN.

Om deze informatie te ontsluiten is het noodzakelijk om hiermee projectmatig aan de slag te gaan.

1.2 Doel en aanpak

1.2.1 Nieuw beleid

Om de provinciale ambities die voortvloeien uit de Omgevingswet vanaf 2026 beter te faciliteren, breiden we onze adviestaken, communicatie, juridische ondersteuning en kwaliteitsbewaking structureel uit. Dit versterkt de tijdigheid, uitvoerbaarheid en doelmatigheid van beleid. Ook intensiveren we onze inzet bij zwemwaterbeheer en dragen we bij aan landelijke beleidsverbetering via het Deskundigenberaad Zwemwater. Met deze extra inzet ondersteunen we de provincie zonder afbreuk te doen aan onze operationele taken. De doorwerking hiervan volgt in het uitvoeringsprogramma 2026.

Aanvragen en meldingen

De procedures rond adviezen, meldingen en vergunningaanvragen zijn in hoofdzaak vraag gestuurd. Wij als omgevingsdienst worden gevoed door (economische) ontwikkelingen in de markt. Initiatieven van burgers en bedrijven én de ambities van de provincie bepalen de werkvoorraad. Ook voor de VTH&A-plustaken maken wij een inschatting van het toekomstige aantal vergunningen, meldingen en adviezen. Dat doen we op basis van trends, ervaring en inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen. De inschatting leggen we vast in een werkplan. Op basis hiervan zorgen we voor voldoende gekwalificeerd personeel en overige middelen.

Een vergunning heeft als doel om (economische) activiteiten op een verantwoorde manier mogelijk te maken. Vergunningen en meldingen voor vergelijkbare activiteiten worden op vergelijkbare wijze behandelt. Hierdoor is sprake van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. De wettelijke procedure die wordt doorlopen geeft belanghebbenden de gelegenheid om tijdig kennis te nemen van de inhoud van de (ontwerp)vergunning, en hierop desgewenst inspraak uit te oefenen.

Wij stellen ons ten doel om vergunningaanvragen en meldingen binnen de geldende termijnen af te handelen. Veel hangt daarbij af van de juistheid en volledigheid van de ontvangen aanvragen. Het is daarom van belang dat wij vooraf betrokken worden. Dit beschouwen wij nadrukkelijk als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Onze mensen zijn hiervoor benaderbaar en beschikbaar.

Tot slot leiden wij onze mensen vakinhoudelijk verder op, en investeren we in de relatie met initiatiefnemers en efficiënte werkprocessen.

Groen staal

De komende jaren geeft Tata Steel de plannen voor de productie van groen staal vorm. In 2025 verwachten we de aanvraag voor de natuurvergunning en 2026 staat in het teken van de wettelijke procedures. In dat jaar is de verwachting dat op onderdelen ook gestart wordt met de voorbereiding van de bouw op het bedrijfsterrein waarop toezicht gehouden moet worden. Bij het doorlopen van de procedure houden we rekening met een gang naar de Raad van State

Soortenmanagementplan

Met nagenoeg alle Noord-Hollandse gemeenten werken wij aan een soortenmanagementplan (SMP). Met een SMP is het mogelijk tot een gebiedsgerichte omgevingsvergunning voor soortenbescherming te komen. Vervolgens kunnen onder andere particulieren gebruik maken van deze vergunning bij het uitvoeren van, bijvoorbeeld, verduurzamingsmaatregelen. Dit is een gezamenlijke opgave van de Noord-Hollandse gemeenten, de provincie en de omgevingsdienst.

Indicatoren

We leveren onze producten via vastgelegde procedures, waarbij de U&H-Strategie ons richting geeft. De parameters uit de U&H-Strategie 2024 – 2027 zijn een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. In 2025 bouwen wij de kwantitatieve parameters verder in ons zaaksysteem in, zodat wij hierover in 2026 – bij de periodieke rapportages en in het jaarverslag – adequaat kunnen rapporteren. Daarnaast geven wij op termijn ook vorm aan de monitoring en rapportage over de kwalitatieve criteria uit de U&H-Strategie. Om deze in ons zaaksysteem te in te bouwen hebben wij tijd nodig.

1.2.2 Toezicht en handhaving

Wat wil de OD NHN bereiken?

De werkzaamheden vanuit toezicht en handhaving zijn in hoofdzaak vraag gestuurd. Hoe meer vergunningen en meldingen er behandeld worden bij de afdeling regulering, hoe meer controles wij vanuit toezicht en handhaving kunnen uitvoeren. Daarnaast bestaat een heel groot deel van de werkzaamheden uit het behandelen van meldingen en handhavingsverzoeken die geheel vraag gestuurd zijn.

Iedere zaak wordt zoveel mogelijk integraal afgestemd en opgepakt. Daarnaast zorgen verschillende werkprocedures en afstemmingsmomenten voor kwaliteit, uniformiteit en rechtsgelijkheid.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Door vooraf voorlichting en informatie te geven, worden problemen en overtredingen op een later moment zoveel mogelijk voorkomen. Deze voorlichting en informatie wordt op verschillende manieren (presentaties, brieven, filmpjes, e.d.) en bij verschillende belanghebbenden, zoals gemeenten, wildbeheereenheden en particulieren gegeven.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt meegedacht met klanten, bedrijven en burgers. We dragen zorg voor een objectieve beoordeling en we kijken naar mogelijkheden die binnen de kaders van de wet vallen. We weten wat er speelt binnen het werkveld en wat de belangen en keuzes van onze opdrachtgever zijn. Dit nemen we mee in de uitvoering.

1.2.3 Natuurbescherming

Wat wil de OD NHN bereiken?

Door het op een adequate, professionele en transparante wijze uitvoeren van onze taken, dragen we bij aan:

- De bescherming en ontwikkeling van de natuur. Mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.
- Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies.
- Het verzekeren van een samenhangend uitvoering gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen. Dit is nodig voor hun bijdrage aan de biologische diversiteit, hun cultuurhistorische betekenis én, ter vervulling van maatschappelijke functies.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De OD NHN voert de volgende taken uit: verlenen van vergunningen, het geven van advies met instemming, het opstellen van maatwerkvoorschriften, het afhandelen van meldingen, het geven van advies en het beantwoorden van vragen, het toepassen van toezicht en handhaving, het afhandelen van klachten en het behandelen van handhavingsverzoeken.

Dit in relatie tot:

- Gebiedsbescherming van Natura 2000-gebieden (hieronder valt ook stikstof).
- Soortenbescherming waaronder ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer, populatiebeheer en schadebestrijding, opvang wilde inheemse diersoorten, onderzoek en educatie en/of tijdelijke natuur.
- Houtopstanden (meldingen, wachtverplichting en compensatie).
- Beheerplannen Natura 2000-gebieden, faunabeheerplannen en kennisdocumenten.
- Vrijstellingen, opdrachten of het sluiten van de jacht.
- De Natuurschoonwet aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).
- Stiltegebieden.

We blijven deze taken op hetzelfde kwaliteitsniveau uitvoeren.

1.2.4 Zwemwaterveiligheid

Wat wil de OD NHN bereiken?

We zorgen ervoor dat de zwemlocaties en badinrichtingen een veilige en hygiënische omgeving zijn voor alle gebruikers. Ook zorgen we ervoor dat deze locaties voldoen aan de Omgevingswet.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

We intensiveren de inzet bij zwemwaterbeheer en dragen bij aan landelijke beleidsverbetering via het Deskundigenberaad Zwemwater. Met deze extra inzet ondersteunen we de provincie, zonder afbreuk te doen aan de operationele taken. We blijven deze taken op hetzelfde kwaliteitsniveau uitvoeren.

1.2.5 Wegen en Vaarwegen

Wat wil de OD NHN bereiken?

De OD NHN zorgt (samen met de vaarweginspecteurs van de Provincie Noord-Holland) door middel van toezicht en handhaving voor een vlotte en veilige doorgang van de provinciale wegen en vaarwegen.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Het uitvoeren van toezicht en handhaving van de geldende wet- en regelgeving (BPR binnenvaart politie regelement en SVW scheepvaartverkeerswet) met betrekking tot provinciale wegen en vaarwegen.

De OD NHN voert daarvoor de volgende taken uit:

- Toezicht en handhaven op snelheid in de vaarwegen;
- Handhaven op werkzaamheden langs provinciale wegen;
- Handhaven op verkeerd geplaatste bebording langs provinciale wegen;
- Toezicht en handhaven op verkeerd afgemeerde schepen;
- Handhaven op gevaarlijke situaties op de vaarwegen.

1.2.6 Bodembeheer (Provinciale taak/VTH-plus)

Wat wil de OD NHN bereiken?

Ook onder de Omgevingswet blijft een deel van de bodemtaken bij provincie Noord-Holland. Dit valt onder het overgangsrecht. In het overgangsrecht worden aanvragen afgehandeld volgens de Wet bodembescherming. Denk hierbij aan het afronden van procedures die gestart zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, spoedlocaties en nazorglocaties. Ook is de provincie onder de Omgevingswet verantwoordelijk voor het diepere grondwater.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

We blijven deze taken op hetzelfde kwaliteitsniveau uitvoeren

1.3 Wat mag het kosten

De begrote lasten voor het programma VTH plus bedraagt € 8.848.000 (incl. onvoorzien € 71.000). Zie ook de financiële begroting.

2 OVERHEAD

Onder de overhead zijn de kosten en baten opgenomen van de afdelingen Bedrijfsvoering en Concernstaf. Beide voeren taken uit voor het programma Milieu en het programma VTH-Plus. De verdeelsleutel voor het verdelen van de overheadkosten is gebaseerd op de verwachte uren voor beide programma's. Het percentage van overhead vastgesteld op 26,5% van de totale lasten.

De financiële dekking van de overheadkosten komt voort uit de opbrengsten in het primaire proces. In het uurtarief zit opslag voor de dekking van de overhead. De rentebaten vormen opbrengsten voor de overhead.

De totale lasten van de overhead wordt geraamd op € 8.533.000. De baten op € 100.000.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

3 PARAGRAFEN

3.1 Paragraaf weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te vangen en de taken van de organisatie voort te zetten. Het weerstandsvermogen iom de financiële gezondheid van de organisatie te bepalen.

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de deelnemende gemeenten en de provincie, na besluit van het algemeen bestuur, uiteindelijk bijdragen in een eventueel exploitatietekort van onze organisatie. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de continuïteit en zij staan garant dat de OD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen te voldoen. Daarmee is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd en vormen zij feitelijk de (structurele) weerstandscapaciteit.

3.1.1 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandcapaciteit bestaat uit een incidenteel én een structureel deel. De incidentele weerstandcapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om de onverwachte niet-begrote lasten de dekken, zonder dat dit invloed heeft op de OD NHN. De middelen van de incidentele weerstandcapaciteit bestaat uit het vrij inzetbare deel van de reserves en de post onvoorzien.

De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve niet groter mag zijn dan 2,5% van de lasten. Eind 2024 is de stand van de algemene reserve € 406.000. Hierbij is geen rekening gehouden met de bestemming van het rekeningresultaat 2024.

Weerstandscapaciteit	2026	2027	2028	2029
Algemene Reserve	406	406	406	406
Post Onvoorzien Milieutaken	67	67	67	67
Post Onvoorzien VTH plustaken	71	71	71	71
Totaal	**544**	**544**	**544**	**544**

3.1.2 Bestaande risico's

Een risico is een onzekere gebeurtenis waaruit financiële gevolgen kunnen vloeien, maar waarbij niet duidelijk is of de gebeurtenis gaat gebeuren en hoe groot de financiële gevolgen zullen zijn. Op het moment dat de financiële gevolgen inzichtelijk zijn, worden deze gedekt in de begroting. In de loop van 2025 wordt deze risicomatrix geactualiseerd.

De volgende risico's worden onderkend (opsomming is niet limitatief):

RISICO'S						
Nr	**Risico**	**Effect**	**E/I**	**Kans**	**Impact (x 1.000)**	**Weerstands-capaciteit (x 1.000)**
1	Claims	exploitatienadeel	E	0,5	500	250
2	Datalek van geregistreerde gegevens	exploitatienadeel	E	0,1	800	80
3	Aanbestedingsrisico's	exploitatienadeel	E	0,5	250	125
4	Projecten ten lasten van het rekeningresultaat	exploitatienadeel	E	0,5	100	50
	Totaal					**505**

De benodigde weerstandcapaciteit per risico wordt bepaald door de vermenigvuldiging van de kans maal de financiële impact.

3.1.3 Benodigde weerstandscapaciteit

Uit het totaaloverzicht van risico's, blijkt dat de benodigde weerstandcapaciteit 2026 uitkomt op € 505.000. De ratio beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld benodigde weerstandscapaciteit is 544/505 = 1,1. Daarmee is dit voldoende om de bestaande risico's te dekken.

Weerstandsnorm			
Waarderingscijfers		Ratio	Betekenis
A		>2.0	uitstekend
B		1.4-2.0	ruim voldoende
C		1.0-1.4	voldoende
D		0.8-1.0	matig
E		0.6-0.8	onvoldoende
F		<0.6	ruim onvoldoende

Daar staat tegenover dat de deelnemers garant staan voor voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen.

3.1.4 Kengetallen financiële positie

Gezien het stijgende belang van toekomstbestendigheid van lokale overheden nemen we verplichte basisset van vijf financiële kengetallen op. Het opnemen van kengetallen past in het streven naar meer transparantie en inzicht in de financiële positie. Voor onze organisatie waren de volgende vier kengetallen van toepassing:

a. Netto schuldquote: geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen;
b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast exclusief verstrekte leningen ten opzichte van de eigen middelen;
c. Solvabiliteitsratio: dit is de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen. Dit geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen (eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal);
d. Structurele exploitatieruimte: saldo van de structurele baten en lasten en saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten, uitgedrukt als percentage. Dit is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen.

Kengetallen		Verloop van de kengetallen %					
		Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
		Ratio	Ratio	Ratio	Ratio	Ratio	Ratio
A	Netto schuldquote	-10,93	-1,39	-1,65	-0,95	-0,88	-1,42
B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-10,93	-1,39	-1,65	-0,95	-0,88	-1,42
C	Solvabiliteitsratio	34,54	13,09	13,09	13,09	13,09	13,09
D	Structurele exploitatieruimte	-0,75	0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00

Toelichting kengetallen

a. Netto schuldquote: Een ratio van 1 of lager wordt gekwalificeerd als voldoende. Meerjarig voldoet de OD NHN aan deze norm;
b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Deze is gelijk aan het kengetal voor de netto schuldquote. Bij de OD NHN is geen sprake van verstrekte leningen;
c. Solvabiliteitsratio: Een hoge ratio betekent dat de organisatie relatief veel eigen vermogen heeft en goed in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Met een percentage tussen de 20% en 50% valt onze organisatie in de neutrale categorie. Met een percentage van 0% tot 20% valt onze organisatie in de meest risicovolle categorie. In de begroting houden we rekening met een algemene reserve van maximaal 2,5% van de exploitatielasten. Deze reservepositie is

relatief laag ten opzichte van de financiële verplichtingen. De neutrale categorie wordt gehaald door de tijdelijke bestemmingsreserves en het ontbreken van lopende geldleningen.

d. Structurele exploitatieruimte: Bij de OD NHN zijn de structurele baten in principe gelijk aan de structurele lasten.

3.2 Paragraaf financiering

Deze paragraaf moet volgens artikel 13 van de BBV in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille bevatten en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Op 9 maart 2022 is de laatste versie van het treasurystatuut vastgesteld. De belangrijkste punten uit dit statuut zijn:

- Aantrekken van langlopende geldleningen geschiedt door een offerte aan te vragen.
- Uitzettingen van tijdelijke overtollige financiële middelen vindt uitsluitend plaats bij het Agentschap van de Generale Thesaurie van het Ministerie van Financiën.

3.2.1 Marktonwikkeling en rentevisie

De OD NHN heeft een rekening-courantfaciliteit, ter grootte van € 500.000, bij de BNG. Het afgelopen jaar is hiervan geen gebruik gemaakt. Op dit moment is er geen financieringsbehoefte, behalve da de vooruit ontvangen lumpsumbijdrage van de deelnemers. Ook wordt er geen rente toegerekend binnen de begroting.

3.2.2 Beleidskaders voor de treasury activiteiten

Renterisicobeheer

Risicobeheer geeft een inschatting van de financieringsrisico's die onze organisatie kan lopen. Onder risico's verstaan we koers- en valutarisico's én vanwege het renterisico. De OD NHN heeft geen financiële producten met een koersrisico en bezit geen vreemde valuta. Daardoor is er geen sprake van koers- en valutarisico's.

Renterisicobeheer is de beheersing van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van het vreemd vermogen hoger en/of de renteopbrengsten van uitgezette geldmiddelen lager worden dan geraamd. De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) hanteert hiervoor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. De wet normeert via percentages het maximale risico dat mag worden gelopen op de vaste (renterisiconorm) en de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet). Onze organisatie heeft momenteel geen leningen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft als doel om het renterisico op de netto vlottende schuld (vlottende korte schuld minus vlottende middelen) te beperken. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De netto vlottende schuld mag deze norm niet overschrijden.

	Kasgeldlimiet	
1	Begrotingstotaal	31.923
2	Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	2.713
3	Vlottende korte schulden	6.580
4	Vlottende middelen	7.106

	Toets kasgeldlimiet	
5	Totaal netto-vlottende schuld (3-4)	-526
	Toegestane kasgeldlimiet (2)	2.713
	Ruimte (+) Overschrijding (-) = (2) – (5)	**3.239**

Renterisiconorm

De renterisiconorm moet het renterisico op langlopende schulden te beperken. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen van de bestaande geldleningen niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen zijnde de totale lasten.

Renterisiconorm	
Begrotingstotaal	31.923
Renterisiconorm (20%)	6.385
Aflossing en renteherziening	-
Ruimte	**6.385**

3.2.3 Toerekening rentelasten naar taakvelden

Conform de wettelijke rentebepalingen, geven we in onderstaand overzicht inzicht in de rentebaten en -lasten. De OD NHN heeft geen kortlopende financiering.

Omschrijving		**bedragen**
Externe financiering kort en lang		
De externe rentelasten		-
De externe rentebaten (idem)	-/-	100
Saldo rentelasten en rentebaten		**-100**
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**+/+**	**-100**
Rente over eigen vermogen	+/+	-
Rente over voorzieningen	+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**-100**
7.4 Milieubeheer	-/-	100
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		**100**
Renteresultaat op het taakveld Treasury		**-**

3.2.4 EMU-saldo

Het saldo van de Economische Monetaire Unie (EMU-saldo) geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen moeten dit cijfer in hun begroting opnemen omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa. Volgens de regels van de EMU zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

In onderstaande tabel het (meerjarig) berekende EMU-saldo. De categorieën die van invloed zijn op het EMU-saldo, maar die bij de OD NHN niet voorkomen, zijn niet in de tabel opgenomen.

	T-1	T	T+1	T+2	T+3
EMU saldo	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (negatief exploitaitiesaldo is negatief bedrag)	-	-	-	-	-
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	249	225	222	292	265
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	333	105	456	216	98
EMU saldo	**-84**	**120**	**-234**	**76**	**167**

3.2.5 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Overheidsorganisaties zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Voor de wettelijke taken en plustaken zijn de omgevingsdiensten vrijgesteld van Vpb-plicht. Bij de OD NHN geldt dat alle taken onder de wettelijke taken en plustaken vallen. Voor de jaren 2026 t/m 2029 wordt dan ook geen Vpb-plicht verwacht.

3.3 Paragraaf Bedrijfsvoering

3.3.1 Algemeen

De omgevingsdienst vervult zijn rol als deskundige dienstverlener door effectief de toegewezen taken binnen het domein van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord en in de gehele provincie te realiseren. Wij leveren producten en services die voldoen aan de behoeften van onze klanten. De afdelingen Bedrijfsvoering en Concernstaf bieden hierbij de benodigde ondersteuning.

3.3.2 Personeel

Het tekort aan arbeidskrachten blijft een belangrijke zorg. Wij slagen er nog steeds in om voldoende gekwalificeerd personeel te werven en te behouden, maar dit kost steeds meer tijd en inspanning. Het vooruitplannen van personeelsverloop en bezetting is hierbij essentieel. Om een aantrekkelijke werkgever te blijven en in 2026 te voldoen aan de steeds hogere eisen op het gebied van robuustheid en kwaliteit, zetten we in op de volgende speerpunten:

Aantrekken en behouden van talent

Een belangrijk speerpunt blijft het aantrekken van jong talent en het opleiden van schoolverlaters. Dit doen we door:

- Het aanbieden van gerichte opleidingen en trainingen.
- Kennisdeling tussen ervaren medewerkers en nieuwe collega's.
- Actieve werving via gerichte arbeidsmarktcampagnes en onze koepelvereniging Omgevingsdienst NL.

Daarnaast investeren we in de lange termijn inzetbaarheid van medewerkers door verzuim te verminderen en vitaliteit te stimuleren.

Ontwikkeling en groei

De steeds complexere werkzaamheden en de hogere eisen aan robuustheid (zoals voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.0) brengen extra uitdagingen met zich mee voor de ontwikkeling en groei van zowel bestaande als nieuwe medewerkers. Daarom moeten we blijven investeren in opleiding en scholing.

- In samenwerking met koepelvereniging OD NL bieden een uitgebreid opleidingsprogramma om medewerkers te ondersteunen in hun ontwikkeling.
- Een structurele uitbreiding van het opleidingsbudget in 2026 is noodzakelijk binnen de robuustheidscriteria en een essentieel onderdeel van ons Plan van aanpak Robuustheid. Zonder deze investering bestaat het risico dat we niet voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen en deskundigheid van onze medewerkers.

Hybride werken en flexibiliteit

Wij blijven inzetten op een werkomgeving waarin medewerkers flexibel kunnen werken en een goede werk-privébalans behouden. Dit vertaalt zich in:

- Ondersteuning en faciliteiten voor hybride werken.
- Flexibele werktijden die aansluiten bij zowel de organisatiebehoefte als de wensen van medewerkers.
- Stimuleren van informele ontmoetingen en onderlinge verbinding.

Werkgeluk en vitaliteit

Een gezonde werkomgeving draagt bij aan gemotiveerde en betrokken medewerkers. Daarom investeren we in:

- Een vitaliteitsprogramma met aandacht voor zowel fysieke als mentale gezondheid.
- Het bevorderen van werkplezier en eigenaarschap door autonomie in het werk.

Inclusie en diversiteit

We streven naar een inclusieve werkomgeving waarin iedereen zich welkom voelt en zich optimaal kan ontwikkelen. Dit doen we door:

- Actief te werken aan diversiteit binnen onze teams.
- Een veilige en respectvolle werksfeer te creëren waarin iedere stem telt.
- Barrières weg te nemen voor medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Concurrerende arbeidsvoorwaarden

Om talent aan te trekken en te behouden, blijven we investeren in aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, zoals:

- Een marktconform salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden, inclusief thuiswerk- en reiskostenvergoedingen.
- Mogelijkheden voor deeltijdwerken.

Door deze speerpunten vast te houden en door te ontwikkelen, blijven we ook in 2026 een aantrekkelijke werkgever waar professionals graag werken en zich langdurig aan verbinden.

3.3.3 Automatisering

Datagedreven werken wordt steeds belangrijker. Het ontwikkelen van efficiënte dashboards en bruikbare managementinformatie speelt hierbij een cruciale rol. Ook in 2026 zetten we extra in op het verbeteren van de datakwaliteit en het toegankelijk maken van deze data, zowel voor onze eigen organisatie als mogelijk voor onze partners. Om dit te bereiken, kijken we kritisch naar onze processen en passen we deze aan waar nodig. Waar mogelijk maken we gebruik van automatisering en robotisering om het werk efficiënter te maken.

In 2026 richten we ons op het verder verbeteren van de moderne werkplek. We gaan Teams en SharePoint vaker gebruiken om documenten makkelijker toegankelijk te maken en om digitaal beter samen te werken. Ons doel is een werkplek die goed past bij onze organisatie en de externe wereld, met extra aandacht voor veiligheid en gebruiksvriendelijkheid. De ontwikkeling van de werkplek blijft een doorlopend proces.

Daarnaast staan in 2026 ook reguliere vervangingsinvesteringen gepland, zoals nieuwe laptops en mobiele apparaten.

In 2025 hebben we gewerkt aan het in kaart brengen van onze ICT-architectuur en het herzien van ons wijzigingsbeheerproces. Op basis van deze inzichten blijven we ons informatielandschap in 2026 op een gestructureerde en samenhangende manier beheren en verder ontwikkelen.

In 2026 verwachten we dat omgevingsdiensten onder de uitgebreidere regels van de NIS2-richtlijn gaan vallen[1]. Deze EU-regelgeving stelt strengere eisen aan cyberbeveiliging voor overheidsinstanties en bepaalde bedrijven. Dit betekent dat we onze beveiligingsmaatregelen moeten versterken en ons moeten voorbereiden op strenger toezicht en mogelijke sancties bij niet-naleving.

De implementatie van het nieuwe Documentmanagementsysteem (DMS) is eind 2025 afgerond. In 2026 richten we ons op de verdere inbedding binnen onze organisatie. Daarnaast hebben we in 2025 ons huidige zaaksysteem aanbesteed en geïmplementeerd, waarbij we in 2026 de doorontwikkeling voortzetten. De verdere optimalisatie van beide systemen vraagt om aanzienlijke inspanningen en middelen. Dit is essentieel om een efficiënte, toekomstbestendige informatievoorziening binnen onze organisatie te waarborgen. Hiermee bereiden we ons voor de landelijke eisen met betrekking tot uitvoering van de Pijler 3 van IBP VTH.

[1] De NIS2-richtlijn (Network and Information Security Directive 2) is een Europese wet die cybersecurity-eisen aanscherpt voor essentiële en belangrijke sectoren, zoals energie, transport, gezondheidszorg en overheid. Organisaties moeten strengere beveiligingsmaatregelen nemen, cyberincidenten snel melden en aantonen dat zij risico's actief beheersen. De richtlijn breidt de scope van de oorspronkelijke NIS-richtlijn uit, waardoor meer bedrijven onder de verplichtingen vallen, en introduceert strengere handhaving en boetes bij niet-naleving.

Pijler 3 IBP VTH – Harmonisatie Informatielandschap

Pijler 3 van het IBP VTH richt zich op het verbeteren en vernieuwen van de informatievoorziening binnen het VTH-stelsel. Uit evaluaties blijkt dat de huidige informatievoorziening versnipperd is en dat het systeem ongeveer 30 jaar achterloopt op de digitale mogelijkheden.

Pijler 3 heeft als doel:

- Het oplossen van knelpunten in de informatievoorziening
- Het verbeteren van de datakwaliteit bij toezicht, vergunningverlening en handhaving
- Het opstellen van een informatielandschap om beter inzicht te krijgen in hoe de informatievoorziening nu is geregeld

Voor omgevingsdiensten, waaronder de OD NHN, betekent dit dat ze zich moeten voorbereiden op een meer uniforme en geïntegreerde manier van informatiebeheer. Dit houdt in dat omgevingsdiensten hun systemen en processen moeten aanpassen zodat deze beter aansluiten op landelijke standaarden en makkelijker informatie kunnen delen binnen het VTH-stelsel. Het doel is om landelijk minder verschillende systemen en applicaties te gebruiken, zodat het werk efficiënter en effectiever wordt uitgevoerd.

De overgang naar een geharmoniseerd informatielandschap van VTH-stelsel vraagt om grote investeringen. Veel oude en versnipperde systemen moeten worden vervangen of aangepast om te voldoen aan de landelijke standaarden. Dit brengt kosten met zich mee voor:

- IT-infrastructuur
- Procesoptimalisatie
- Cybersecurity
- Opleiding van medewerkers

In eerdere fases hebben de VNG en IPO aangegeven dat er een structurele bijdrage van het Rijk nodig is voor het nieuw Digitaal VTH-stelsel. Op het moment van het schrijven van deze begroting is het uitvoeringsplan voor de verdere ontwikkeling van het Digitaal VTH-stelsel nog niet klaar. Het uitvoeringsplan wordt verwacht in het voorjaar 2025. Dit plan zal afspraken bevatten over het ontwikkelen van een uniform digitaal VTH-stelsel, de verdeling van kosten, verantwoordelijkheden en randvoorwaarden voor het programma. Het is nu al bekend dat gemeenten worden geacht bij te dragen aan de financiering van het nieuwe Digitaal VTH-stelsel/de harmonisatie van het informatielandschap.

Herijking ICT

In 2025 is de reserve van Masterplan ICT volledig opgebruikt. Dit betekent dat wij vanaf 2026 in onze reguliere begroting extra structurele ICT kosten moeten opnemen die tot 2026 gedekt werden uit Masterplan ICT. Deze kosten hebben voornamelijk impact op de aanschaf van de specifieke software en inzet van externe adviseurs en/of projectleiders om de nieuwe software te kunnen implementeren en de kennis te kunnen overdragen aan de ICT-medewerkers.

De juiste ICT-architectuur, informatiebeveiliging en adoptie van technologische ontwikkelingen stelt ons in staat om binnen en buiten de organisatie adequaat en transparant te functioneren. Het zorgt voor efficiënter werkende medewerkers met als gevolg dat er meer werk verzet kan worden binnen dezelfde tijd en met dezelfde capaciteit.

Het tempo van technologische veranderingen en de beschikbaarheid van specifieke software en expertise fluctueren hevig. Dat heeft invloed op de timing en de specifieke behoeften voor investeringen in ICT. Hierdoor zijn bij de opstelling van de begroting de precieze specificaties van de benodigde technologische upgrades of de noodzaak voor inhuur van diverse ICT-adviseurs niet (altijd) van tevoren duidelijk aan te geven. Daarnaast ontstaan ook onvoorziene vereisten als gevolg van veranderingen in regelgeving, interoperabiliteitseisen met andere systemen, of door feedback van gebruikers die urgente aanpassingen vereisen. Dergelijke factoren staan een strakke manier van plannen en alloceren van financiële middelen op ICT-gebied in de weg.

Ondanks het feit dat wij onze ervaringen meenemen in de toekomstige planning en budgettering verwachten we komende jaren onvoorziene kosten op ICT-gebied. Dit komt door de toekomstige algehele verandering van het digitale VTH-stelsel en de ontwikkeling van het toekomstige informatielandschap om de ambities van versterking VTH te kunnen bereiken.

In een snel veranderende technologische en regelgevende omgeving zijn onvoorziene incidentele uitgaven op ICT-gebied onvermijdelijk om ervoor te zorgen dat wij onze dienstverlening efficiënt en effectief kunnen blijven uitvoeren. Deze onvoorziene kosten moeten worden gedekt binnen de begroting wat bij onvoldoende middelen kan leiden tot het niet kunnen aanpassen aan deze veranderingen.

3.3.4 Huisvesting / Facilitair

In 2026 blijven wij ons richten op het creëren en behouden van een veilige, gezonde en prettige werkomgeving voor alle medewerkers en bezoekers. Daarnaast streven we naar kostenbesparing en duurzaamheid door energiebesparende maatregelen en betere recycling.

Veilige en gezonde werkomgeving

Het waarborgen van een veilige en gezonde werkomgeving is onze topprioriteit. Daarom investeren we in:

- Veiligheidstechnologieën en trainingen, zoals brandveiligheidssystemen, EHBO-cursussen en regelmatige veiligheidscontroles.
- Regelmatige inspectie van werkplekken op ergonomie om klachten zoals RSI te voorkomen.
- Luchtfiltersystemen om een gezonde luchtkwaliteit te garanderen. Dit is essentieel voor de gezondheid van de medewerkers.

Een stimulerende werkomgeving

Een prettige werkomgeving verhoogt de productiviteit en tevredenheid van medewerkers. Daarom investeren we in:

- Moderne en flexibele werkruimtes, zoals open werkplekken, stilteruimtes en ontspanningsruimtes.
- Updaten van verouderde en kapotte kantoormeubilair en apparatuur voor een betere werkomgeving.

Kostenoptimalisatie

We willen binnen het budget blijven en tegelijk onze doelen behalen. Dit doen we door:

- Slimme inkoop van energie en facilitaire diensten bij nieuwe aanbestedingen.
- Investeren in technologieën voor het beheer van faciliteiten om onnodige uitgaven te identificeren en te verminderen.
- Regelmatige evaluatie van leveranciers en contracten om de beste prijs-kwaliteitverhouding te krijgen.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk onderdeel van ons beleid. We verminderen onze ecologische voetafdruk door:

- Energiebesparende maatregelen, zoals LED-verlichting, slimme thermostaten en zuinige apparaten.
- Minder papierverbruik en meer digitale documentatie om afval te beperken.

3.3.5 Deelname Omgevingsdienst NL

Door het IBP Versterking VTH-stelsel krijgt de koepelvereniging Omgevingsdienst NL een grotere en belangrijkere rol. Dit zorgt voor een betere samenwerking en kennisuitwisseling op landelijk niveau. Ook is er een nationaal opleidingscentrum voor de omgevingsdiensten opgericht, met financiële steun van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W).

Doordat alle omgevingsdiensten deelnemen aan de vereniging Omgevingsdienst NL, worden de belangen van alle omgevingsdiensten gewaarborgd en geformaliseerd. De vereniging beschikt over

wettelijke bevoegdheden en is daarmee een volwaardige gesprekspartner van de andere koepels, zoals de VNG en IPO. Zo kan de vereniging subsidies aanvragen en verkrijgen, aanbestedingen doen namens de leden en fungeren als kennis- en opleidingscentrum.

Voor ons als OD NHN is deze ontwikkeling belangrijk, omdat het helpt om de kennis van onze medewerkers up-to-date te houden en om te sparren met de andere omgevingsdiensten op verschillenden VTH-gebieden. Dit betekent wel dat we de komende jaren een hogere contributie voor deelname aan Omgevingsdienst NL kunnen verwachten.

3.4 Openbaarheidsparagraaf

3.4.1 Algemeen

De Wet open overheid (Woo) regelt de openbaarheid van overheidsinformatie en stelt dat informatie in principe openbaar is, tenzij er een wettelijke uitzondering van toepassing is. De Woo kent drie kernverplichtingen:

- **Passieve openbaarmaking**: De overheid verstrekt informatie op verzoek van burgers en organisaties.
- **Actieve openbaarmaking**: Bepaalde categorieën overheidsinformatie moeten uit eigen beweging openbaar worden gemaakt.
- **Informatiehuishouding**: Overheidsorganisaties moeten hun informatie goed ordenen en toegankelijk houden.

Het Woo-team van de omgevingsdienst voert de passieve openbaarmaking uit. Het handelt verzoeken af via een speciaal e-mailadres en een Woo-formulier op de website. Dit zorgt voor een efficiënte en centrale verwerking.

Voor de actieve openbaarmaking geldt dat de Woo voorschrijft dat 17 categorieën documenten gefaseerd openbaar worden gemaakt. De eerste vier categorieën zijn inmiddels in werking getreden. In 2025/2026 verwachten we dat er via een Koninklijk Besluit verdere verplichtingen volgen. De impact hiervan op het aantal Woo-verzoeken is op dit moment nog onzeker.

3.4.2 Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv)

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) wordt gefaseerd ingevoerd:

- **1 januari 2024**: Inwerkingtreding van de zorgplicht (artikel 2.1 Awb).
- **1 januari 2026**: Inwerkingtreding van het grootste gedeelte van de wet (afdeling 2.3 Awb).
- **1 januari 2027**: Inwerkingtreding van het laatste onderdeel van de wet (artikel 2:10, lid 2), waarmee de wet volledig van kracht wordt.

Deze wet verplicht bestuursorganen om digitaal berichtenverkeer mogelijk te maken en regelt dat burgers en bedrijven het recht hebben om officiële berichten, zoals vergunningaanvragen en bezwaarschriften, elektronisch aan overheidsinstanties te verzenden. Daarnaast wordt de rechtspositie van burgers en bedrijven in het digitale contact met de overheid versterkt, terwijl de mogelijkheid om via de post te communiceren behouden blijft.

Voor OD NHN heeft deze wet impact op de digitale dienstverlening en interne processen. Bestuursorganen moeten elektronische communicatie veilig en toegankelijk aanbieden, wat vraagt om aanpassingen in systemen, werkwijzen en juridische borging. Sinds 1 januari 2024 geldt bovendien een zorgplicht, wat inhoudt dat OD NHN passende ondersteuning moet bieden aan burgers en bedrijven bij hun digitale communicatie met de overheid.

In 2025 is een begin gemaakt met de inventarisatie van de benodigde wijzigingen, en in 2026 zal verdere voorbereiding en implementatie plaatsvinden voor de inwerkingtreding van de kernbepalingen per 1 januari 2026. Dit betekent dat OD NHN haar digitale infrastructuur moet verbeteren, processen moet aanpassen en medewerkers moet trainen in digitale communicatie. Daarnaast zal in 2026 een start worden gemaakt met de voorbereidingen voor de notificatievereisten die vanaf 2027 gelden.

De implementatie van deze wet vraagt niet alleen om technische aanpassingen, maar ook om organisatorische en juridische borging. OD NHN zal zich in 2026 verder richten op de voorbereiding en optimalisatie van digitale dienstverlening en de naleving van de Wmebv, met aandacht voor toegankelijkheid, procesverbetering en informatiebeveiliging. De strategische aanpak vereist budgettaire middelen voor procesoptimalisatie, ICT-aanpassingen en personele inzet.

FINANCIELE BEGROTING

4 FINANCIELE BEGROTING

4.1 Overzicht van baten en lasten

	Rekening 2024			begroting 2025			Begroting 2026		
	BATEN	LASTEN	SALDO	BATEN	LASTEN	SALDO	BATEN	LASTEN	SALDO
Programma 1 Milieutaken	17.240	12.573	4.666	18.676	13.705	4.971	19.785	14.476	5.310
Programma 2 VTH-plustaken	9.952	7.019	2.933	10.397	7.720	2.402	12.038	8.776	3.261
Programma 3 Overhead OD NHN	525	8.745	-8.221	100	7.619	-7.519	100	8.533	-8.433
Onvoorzien Milieutaken	-	-	-	-	62	-62	-	67	-67
Onvoorzien VTH plustaken	-	-	-	-	67	-67	-	71	-71
Rente	-	-	-	-	-		-	-	-
Vpb (vrijgesteld)	-	-	-	-	-		-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-		-	-	-
Saldo van baten en lasten	**27.716**	**28.338**	**-622**	**29.173**	**29.173**	-	**31.923**	**31.923**	-
Mutaties in reserves	2.312		2.312		-	-	-	-	-
Resultaat	**30.028**	**28.338**	**1.690**	**29.173**	**29.173**	**-**	**31.923**	**31.923**	**-**

4.2 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

4.2.1 Uitgangspunten

De kadernota is de basis voor het opstellen van de begroting 2026. De begroting is geïndexeerd met 7,34% (gewogen gemiddelde). De kadernota 2026 is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 31 maart 2025.

4.2.2 Uurtarief

De uurtarieven 2026 indexeren we met 7,34%. Het uurtarief 2026 voor het programma Milieu komt daarmee op € 111,76 en voor het programma VTH-plus op € 107,28. Dit uurtarief hanteren we voor de werkzaamheden die opgenomen zijn in het Uitvoeringsprogramma (UP).

Alle extra taken die we als omgevingsdienst erbij krijgen, hebben niet alleen invloed op de primaire afdelingen, maar ook op de interne organisatie. Daarom is het van belang dat alle nieuwe taken tegen het gehanteerde uurtarief bij ons neergelegd worden. Omdat in het uurtarief een opslag voor overhead zit, komt er ook budget beschikbaar om de interne organisatie (overhead) op orde te brengen en te houden. Dit betekent ook dat nieuwe belegde taken bij de OD NHN geen invloed hebben op het uurtarief.

4.2.3 Bijdragen deelnemers en overige inkomsten

Bijdrage deelnemers

Nadere analyse van de bijdragen van deelnemers over de afgelopen jaren leert dat we naast de structurele lumpsumbijdrage (LS) van de gemeenten nog veel extra inkomsten ontvangen. Hoewel deze extra inkomsten in beginsel een incidenteel karakter hebben, kunnen we stellen dat deze inkomsten grotendeels jaarlijks terugkeren en daarmee voor ons min of meer structureel zijn. Omdat ze buiten de LS vallen, worden aan deze inkomsten in de begroting niet toegewezen aan een individuele deelnemer.

De bijdrage 2026 van de deelnemers is als volgt opgebouwd:

Bijdrage per deelnemer	Lumpsum bijdrage 2025	Herziening verdeling Asbestsloop-meldingen	Indexatie over LS bijdrage 2025 + herverdelling asbestsloop-meldingen	Subtotaal (1)	Bestsaande aanvullende taken onderbrengen in LS	Nieuwe afgesproken taken onderbrengen in LS	subtotaal (2)	Bijdrage 2026 = subtotaal (1) + subtotaal (2)
Gemeente Alkmaar	1.622	33	121	1.776	266	-	266	2.042
Gemeente Bergen	867	-4	63	926	-	-	-	926
Gemeente Castricum	859	-13	62	908	-	-	-	908
Gemeente Den Helder	1.111	12	82	1.205	-	-	-	1.205
Gemeente Dijk en Waard	1.209	-11	88	1.286	-	87	87	1.374
Gemeente Drechterland	585	-2	43	625	-	-	-	625
Gemeente Enkhuizen	629	-6	46	668	-	-	-	668
Gemeente Heiloo	413	-9	30	434	-	-	-	434
Gemeente Hollands Kroon	2.124	16	157	2.297	-	-	-	2.297
Gemeente Hoorn	1.861	55	141	2.057	-	-	-	2.057
Gemeente Koggenland	243	-20	16	239	327	-	327	566
Gemeente Medemblik	1.634	3	120	1.757	-	-	-	1.757
Gemeente Opmeer	371	-25	25	371	-	-	-	371
Gemeente Schagen	1.068	3	79	1.149	-	224	224	1.373
Gemeente Stede Broec	138	-5	10	142	-	-	-	142
Gemeente Texel	656	-25	46	677	-	-	-	677
Provincie Noord-Holland	40	-	3	42	-	-	-	42
Totaal Milieutaken	**15.428**	-	**1.132**	**16.561**	**593**	**311**	**904**	**17.465**
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	10.429	-	766	11.195	-	843	843	12.038
Totalen bijdragen OD NHN	**25.858**	**-**	**1.898**	**27.756**	**593**	**1.154**	**1.747**	**29.502**

De (meerjaren) bijdrage van de deelnemers voor de periode 2026-2029:

Bijdrage per deelnemer	Bijdrage 2026	vervallen bijdrage Groen Staal 2027	Bijdrage 2027	Bijdrage 2028	Bijdrage 2029
Gemeente Alkmaar	2.042	-	2.042	2.042	2.042
Gemeente Bergen	926	-	926	926	926
Gemeente Castricum	908	-	908	908	908
Gemeente Den Helder	1.205	-	1.205	1.205	1.205
Gemeente Drechterland	1.374	-	1.374	1.374	1.374
Gemeente Dijk en Waard	625	-	625	625	625
Gemeente Enkhuizen	668	-	668	668	668
Gemeente Heiloo	434	-	434	434	434
Gemeente Hollands Kroon	2.297	-	2.297	2.297	2.297
Gemeente Hoorn	2.057	-	2.057	2.057	2.057
Gemeente Koggenland	566	-	566	566	566
Gemeente Medemblik	1.757	-	1.757	1.757	1.757
Gemeente Opmeer	371	-	371	371	371
Gemeente Schagen	1.373	-	1.373	1.373	1.373
Gemeente Stede Broec	142	-	142	142	142
Gemeente Texel	677	-	677	677	677
Provincie Noord-Holland	42	-	42	42	42
Totaal Milieutaken	**17.465**	**-**	**17.465**	**17.465**	**17.465**
	-	-	-	-	-
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	12.038	-209	11.828	11.828	11.828
Totalen bijdragen OD NHN	**29.502**	**-209**	**29.293**	**29.293**	**29.293**

Overige inkomsten

De overige inkomsten onderscheiden we in overige bijdragen deelnemers, specifieke uitkeringen / subsidies en overige bijdragen. Voor zover deze opdrachten een structureel karakter hebben (meer dan drie jaar) kunnen deze gebruikt worden als dekking voor structurele lasten (vooral op het gebied van personeel).

Overige inkomsten	2026	2027	2028	2029
Extra opdrachten deelnemers (buiten LS)	1.368	1.368	1.368	1.368
Specifieke uitkeringen	294	-	-	-
Overige bijdragen	659	-	-	-
Rentebaten	100	100	100	100
Totaal	**2.420**	**1.468**	**1.468**	**1.468**

De overige bijdragen van de deelnemers bestaan uit de bijdragen van extra opdrachten buiten de lumpsum, die in beginsel een incidenteel karakter hebben, maar doordat ze jaarlijks steeds terugkeren een structurele stroom van inkomsten genereren.

In deze begroting zijn onder de overige bijdragen de specifieke uitkeringen opgenomen die de OD NHN ontvangt voor energiebesparende maatregelen. Deze regelingen lopen tot en met 2026.

4.3 Meerjarenraming 2027-2029

4.3.1 Meerjaren exploitatie

Meerjarenraming 2027 -2029	BATEN 2027	LASTEN 2027	SALDO 2027	BATEN 2028	LASTEN 2028	SALDO 2028	BATEN 2029	LASTEN 2029	SALDO 2029
Programma 1 Milieutaken	18.833	13.775	**5.058**	18.833	13.775	**5.058**	18.833	13.775	**5.058**
Programma 2 VTH plustaken	11.828	8.623	**3.205**	11.828	8.623	**3.205**	11.828	8.623	**3.205**
Programma 3 Overhead	100	8.225	**-8.125**	100	8.225	**-8.125**	100	8.225	**-8.125**
Onvoorzien Milieutaken	-	67	**-67**	-	67	**-67**	-	67	**-67**
Onvoorzien VTH plustaken	-	71	**-71**	-	71	**-71**	-	71	**-71**
Treasury	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
Vpb (vrijgesteld)	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
Saldo van baten en lasten	**30.761**	**30.761**	**-**	**30.761**	**30.761**	**-**	**30.761**	**30.761**	**-**
mutaties reserves per programma	-	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**
Resultaat	**30.761**	**30.761**	**-**	**30.761**	**30.761**	**-**	**30.761**	**30.761**	**-**

4.3.2 Meerjaren balans

ACTIVA	01-01-2025	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Materiële vaste activa	762	844	724	958	980	813
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa	**762**	**844**	**724**	**958**	**980**	**813**
Uitzettingen < 1 jaar	8.688	5.986	6.106	5.872	5.850	6.267
Liquide middelen	501	500	500	500	500	250
Overlopende activa	374	500	500	500	500	500
Totaal vlottende activa	**9.563**	**6.986**	**7.106**	**6.872**	**6.850**	**7.017**
Totaal Activa	**10.325**	**7.830**	**7.830**	**7.830**	**7.830**	**7.830**
PASSIVA	**01-01-2025**	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**
Eigen vermogen	1.875	1.025	1.025	1.025	1.025	1.025
Exploitatiesaldo	1.690	-	-	-	-	-
Voorzieningen	225	225	225	225	225	225
Vaste schulden	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	**3.790**	**1.250**	**1.250**	**1.250**	**1.250**	**1.250**
Netto vlottende schulden < 1 jaar	577	580	580	580	580	580
Overlopende passiva	5.957	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Totaal vlottende passiva	**6.535**	**6.580**	**6.580**	**6.580**	**6.580**	**6.580**
Totaal Passiva	**10.325**	**7.830**	**7.830**	**7.830**	**7.830**	**7.830**

Verloopoverzicht reserves

Reserves	01-01-2025	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Algemene Reserve	406	406	406	406	406	406
Bestemmingsreserve impulsbudget cultuur	166	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering Milieu	41	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering VTH-Plus	33	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Masterplan ICT	610	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve VTH plus	619	619	619	619	619	619
Totaal	**1.875**	**1.025**	**1.025**	**1.025**	**1.025**	**1.025**

Algemene reserve:

Doel: Deze reserve vormt het weerstandsvermogen (de buffer voor het opvangen van risico's en incidentele tegenvallers waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen bestaan) om mogelijke toekomstige financiële tegenvallers incidenteel op te vangen, zonder dat de continuïteit van de uitvoering van de taken in gevaar komt.

Toelichting: Het bedrag is opgebouwd door storting van een positief rekeningresultaat tot 2,5% van de lasten van het betreffende jaar.

Bestemmingsreserve Impuls cultuur- & mensontwikkeling:

Doel: Deze intensivering is opgenomen als onderdeel van het bedrijfsplan. Het is noodzakelijk gezien het invoeren van Het Nieuwe Werken, het overbruggen van de geconstateerde cultuurverschillen, het invoeren van digitaal handhaven, coaching en om- en bijscholing.

Storting: Conform het bedrijfsplan bij de oprichting van de OD NHN.

Toelichting: In 2025 worden onttrekkingen voorzien waardoor deze reserve leeg zal zijn.

Bestemmingsreserve Masterplan ICT:

Doel: Bij de start van het Masterplan ICT is inzichtelijk gemaakt welke acties moeten plaatsvinden en wat de financiële consequenties daarvan zijn. Wanneer deze kosten werkelijk worden gemaakt is niet met zekerheid te zeggen. In deze bestemmingsreserve worden de exploitatieoverschotten en -tekorten op het MP ICT per jaar verrekend.

Mutaties: Via resultaatbestemming c.q. begrotingswijziging conform exploitatieresultaat.

Toelichting: In 2025 worden onttrekkingen voorzien waardoor deze reserve leeg zal zijn.

Bestemmingsreserve VTH-plustaken:

Doel: Dekken van de kosten in het kader van nog te verrichten werkzaamheden VTH-plustaken.

Mutaties: Storting of onttrekking van het exploitatiesaldo VTH-plustaken.

Bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering

Doel: De OD NHN is gezien de steeds complexer wordende wet- en regelgeving, toe aan de volgende stap in de organisatieontwikkeling om de organisatie toekomstbestendig te maken. Het gaat hierbij om versterking van de bedrijfsvoering. Wij willen beter in control komen door adequate sturing op de interne organisatie en het beter inspelen op de wijzigende opdrachten van onze deelnemers. De reserve zal ingezet worden voor tijdelijk extra personele inzet en systeemtechnische- on organisatorische aanpassingen.

Storting: De reserve is gevormd bij de bestemming van het resultaat 2022.

Onttrekking: Niet geraamde uitgaven die voldoen aan de gestelde voorwaarden kunnen hieruit gedekt worden.

Toelichting: In 2025 worden onttrekkingen voorzien waardoor deze reserve leeg zal zijn.

4.3.3 Meerjarig incidentele baten en lasten

		2026		2027		2028		2029	
Omschrijving incidentele posten	**Prog.**	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**
Inhuur personeel	Milieu		953		-		-		-
Specifieke uitkeringen	Milieu	953		-		-		-	
totaal		**953**	**953**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Presentatie van het structurele begrotingssaldo	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Saldo baten en lasten	-	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Begrotingssaldo na bestemming	-	-	-	-
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-	-	-	-
Structureel begrotingssaldo	**-**	**-**	**-**	**-**

4.3.4 Meerjarig Investeringsoverzicht

Omschrijving	**Afschr. termijn**	**Investering 2025**	**Investering 2026**	**Investering 2027**	**Investering 2028**	**Investering 2029**
Voorzieningen meubilair en inrichting						
Inrichting pand	10	50	0			
Werkplek (bureau + bureaustoel)	10	20	10	10	10	10
ICT-voorzieningen						
Ipads	3	1	40	13	1	33
Iphones	3	86	32	84	78	32
Laptops	3	185	23	100	199	23
(Presentatie)beeldschermen	5			250	26	
Totaal investeringen		**342**	**105**	**456**	**314**	**98**

4.4 Overzicht naar taakveld

Begroting	**BATEN 2026**	**LASTEN 2026**	**SALDO 2026**	**taakveld**
Programma 1 Milieutaken	19.785	14.476	**5.310**	7.4 Milieubeheer
Programma 2 VTH plustaken	12.038	8.776	**3.261**	7.4 Mileubeheer
Programma 3 Overhead	100	8.533	**-8.433**	0.4 Overhead
Onvoorzien Milieutaken	-	67	**-67**	0.8 Overige baten en lasten
Onvoorzien VTH plustaken	-	71	**-71**	0.8 Overige baten en lasten
Rente	-	-	**-**	0.5 Treasury
Vpb (vrijgesteld)	-	-	**-**	0.9 Vennootschapbelasting
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	**-**	0.5 Algemene dekkingsmiddelen
Saldo van baten en lasten	**31.923**	**31.923**	**-**	
mutaties reserves per programma	-	-	**-**	0.10 Mutaties reserves
Resultaat	**31.923**	**31.923**	**-**	

5 BIJLAGE: STEMVERHOUDINGEN VASTSTELLEN BEGROTING

Rekentabel stemverdeling Algemeen Bestuur OD NHN vanaf 1 januari 2025

Deelnemende partijen	In te brengen budget in 2025	Aantal inwoners per 1 januari 2024	Gewogen stemmen obv financiele inbreng incl. provincie (van belang voor stemmen provincie)		Gewogen stemmen obv aantal inwoners		Bepaling stemverhouding AB (gemiddelde uit gewogen stemmen financiele inbreng (gemeenten zonder provincie) en gewogen stemmen obv aantal inwoners)			Aantal stemmen afgerond / gecorrigeerd vanaf 1 januari 2025
Gemeente Den Helder	€ 1.110.867	56432	4,30%	4	8,30%	8	7,22%	8,30%	5,43	5
Gemeente Hollands Kroon	€ 2.124.284	49.522	8,23%	8	7,29%	7	13,80%	7,29%	7,38	7
Gemeente Schagen	€ 1.067.673	47.744	4,13%	4	7,03%	7	6,94%	7,03%	4,89	5
Gemeente Texel	€ 655.874	13.815	2,54%	3	2,03%	2	4,26%	2,03%	2,20	2
Regio Kop van Noord-Holland	*€ 4.958.698*	*167.513*								*19*
Gemeente Drechterland	€ 584.814	20.496	2,26%	2	3,02%	3	3,80%	3,02%	2,39	2
Gemeente Enkhuizen	€ 628.877	18.895	2,44%	2	2,78%	3	4,09%	2,78%	2,40	2
Gemeente Hoorn	€ 1.860.763	75.645	7,21%	7	11,13%	11	12,09%	11,13%	8,13	8
Gemeente Koggenland	€ 242.664	23.587	0,94%	1	3,47%	3	1,58%	3,47%	1,77	2
Gemeente Medemblik	€ 1.634.415	46.002	6,33%	6	6,77%	7	10,62%	6,77%	6,09	6
Gemeente Opmeer	€ 371.010	12.199	1,44%	1	1,80%	2	2,41%	1,80%	1,47	2
Gemeente Stedebroec	€ 137.805	22.217	0,53%	1	3,27%	3	0,90%	3,27%	1,46	2
Regio West-Friesland	*€ 5.460.348*	*219.041*								*24*
Gemeente Alkmaar	€ 1.621.783	112.304	6,28%	6	16,53%	17	10,54%	16,53%	9,47	10
Gemeente Bergen	€ 867.091	29.932	3,36%	3	4,40%	4	5,63%	4,40%	3,51	4
Gemeente Castricum	€ 858.556	36.366	3,32%	3	5,35%	5	5,58%	5,35%	3,83	4
Gemeente Heiloo	€ 413.163	24.312	1,60%	2	3,58%	4	2,68%	3,58%	2,19	2
Gemeente Dijk en Waard	€ 1.209.217	90.076	4,68%	5	13,26%	13	7,86%	13,26%	7,39	7
Regio Alkmaar	*€ 4.969.810*	*292.990*								*27*
Inbreng totaal gemeenten	**€ 15.388.856**									
Provincie Noord-Holland	€ 10.436.342		40,41%	40					30,00	30
Totaal	**€ 25.825.198**	**679.544**	**100%**	**100**	**100%**	**100**	**100%**	**100%**	**100**	**100**
Maximum aantal stemmen				**100**		**100**				

Bijlage

Bezuiningsscenario's 3% & 5%

Invulling geven aan het verzoek van de Regietafel
De regietafel heeft de volgende bezuinigingsrichtlijn in de brief van 5 juli 2024 opgenomen:

- Alle gemeenschappelijke regelingen ontwerpen twee scenario's, uitgaande van een structurele bezuiniging van 3% en 5% op de *gemeentelijke* bijdrage 2026.
- Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een vierdeling :
  -Wettelijke taken – kan niet op taakniveau worden bezuinigd;
  -Taken waar niet op kan worden bezuinigd zonder ernstige impact (impact kan organisatorisch, operationeel, maatschappelijk, imago, financieel -waaronder frictiekosten- enz. zijn. Dit zal voor elke gemeenschappelijke regeling verschillend zijn);
  -Taken waarop eventueel kan worden bezuinigd, met beperkte impact;
  -Bezuinigingen door efficiency, beter organiseren (onderdeel van plan -do-check-act, lage impact).

Het staat elke gemeenschappelijke regeling vrij om de wijze van uitwerking organisatie-specifiek te maken. Het zijn immers allemaal verschillende gemeenschappelijke regelingen qua omvang en missie. Voor zowel de 3% als 5% scenario's is aangegeven wat de effecten zullen zijn, op het niveau van taken en impact.

Vertaling naar een 2 scenario's voor de OD NHN
Een besparing in de begroting van 2026 van 3% en 5% op de gemeentelijke bijdrage staat respectievelijk gelijk aan € 596.000 en € 992.000[1]. Hierop is een aantal mogelijke besparingsmaatregelen in beeld gebracht. In onderstaande tabel is met een x gespecificeerd welke besparingsmaatregelen in de scenario's zijn opgenomen, waarbij de kleur de mate van impact aangeeft. De besparingsmaatregelen met impact 4, 3 en 2 zijn zowel toegekend aan de 3% als de 5% scenario's. Om tot een 3% besparing te komen is aanvullend de 'hoog risico' besparingsmaatregel met impact 1 'Meldingen (deels) administratief afdoen' toegevoegd. Alle overige 'hoog risico' en 'impactvolle' besparingsmaatregelen zijn tevens onderdeel van de set van voorgestelde besparingsmaatregelen om aan de 5% criteria te kunnen voldoen.

Nr.	Omschrijving besparingsmaatregel	3%	5%	Voorstel besparing Gemeenten (€)
1	Verminderen personele en bestuurlijke voorzieningen en representatie	x	x	12.000
2	Wijzigingen rondom inzet huisvesting en bijbehorende facilitaire kosten	x	x	12.000
3	Meerjarige UP afspraken en huidige T-rapportage en verantwoording versoberen	x	X	118.000
4	Verminderen omvang stelpost onvoorziene kosten vanaf 2026	x	x	66.000
5	Geen VTH APV controles evenementen meer	x	x	145.000
6	Geen VTH APV klachten (geluidsoverlast) meer	x	x	40.000
7	Langere afschrijving en latere vervanging I-pads, Telefoons en Laptops (van 3 naar 4 jaar)	x	x	Gem. 28.000
8	Meldingen (deels) administratief afdoen	x	x	175.000
9	Controle frequentie naar beneden		x	86.000
10	Terugbrengen adviestaken		x	200.000
11	Overdragen beheer archief		x	110.000
	Totaal	€596.000	€992.000	

[1] Berekening gebaseerd op begroting 2025 incl. indexatiecijfer voor 2026 van het structurele financieringsaandeel van de gemeentelijke milieutaken.

Impact
Bij de voorstellen van de mogelijke bezuinigingen van de gevraagde scenario's is rekening gehouden met de maatschappelijke impact en wettelijke kaders en uitgewerkt volgens het schilmodel. Hierbij is geprioriteerd van laag risico en lage impact tot hoog risico en hoge impact. Bij beide scenario's is de volgende onderverdeling gehanteerd:

Ranking	Omschrijving
1	Niet uit te voeren taken en/of maatregelen met wettelijke of maatschappelijke impact
2	Onwenselijke taken en/of maatregelen met politiek maatschappelijke impact (technisch mogelijk)
3	Niet perse wenselijk (maar relatief beperkt maatschappelijke impact)
4	Efficiency bevorderende voorstellen in de keten en samenwerkingsvoordelen

Risico's
Het versoberen, staken of verminderen van (wettelijke) taken in het uitvoeringsprogramma kan tot gevolg hebben dat de, door het algemeen bestuur vastgestelde, U&H strategie en/of wetgeving niet (volledig) kan worden uitgevoerd. Dit kan leiden tot verhoogde risico's met maatschappelijke impact. Op basis van de reacties op de door de OD NHN aangeboden Kadernota 2026, is reeds duidelijk geworden dat de uitvoering van een aantal sterk gegroeide taken zal moeten worden versoberd en dat nieuwe wettelijke taken niet zullen worden uitgevoerd.

Op basis van het Plan van Aanpak Robuustheid zullen de komende jaren juist investeringen in plaats van besparingen noodzakelijk zijn om aan de robuustheidcriteria te kunnen voldoen (en daarmee nu en in de toekomst een voldoende stevige en wensbare organisatie te hebben om de groeiende en dynamische opgaven in het fysieke domein aan te kunnen). Er zijn dan ook geen voorstellen gedaan voor besparingen op de thema's in het Plan van Aanpak Robuustheid (bijv. opleidingskosten).

Het versoberen, staken of verminderen van (wettelijke) taken in het uitvoeringsprogramma vormen een besparing op de uitgaven aan het uitvoeringsprogramma, maar geven mogelijk geen directe besparing voor de deelnemers of de OD NHN per 1 januari 2026. Dit als gevolg van mogelijke verplichtingen voorvloeiend uit de uittredingregels, een te volgen reorganisatieproces met mogelijke transitievergoedingen voor OD NHN medewerkers tot gevolg en/of de (wettelijke) taken in de voorgestelde besparingsmaatregelen door de deelnemer zelfstandig moet worden uitgevoerd. De getoonde bedragen zijn een mogelijke besparing binnen de begroting van OD NHN. Er is geen overzicht en/of impactanalyse van de voorstelde besparingen per individuele deelnemer.

Het aandeel lumpsum in de begroting van de OD NHN zal bij effectuering van de voorgestelde besparingsmaatregelen een groter aandeel overhead bevatten. Dit zal leiden tot extra administratieve complexiteit van te hanteren tarieven en bijdrage aan de overhead tussen gemeentelijke deelnemers en de provincie.

Gemeenschappelijke regeling: alleen ga je sneller, samen kom je verder
Door werkzaamheden te concentreren en te beleggen bij OD NHN wordt collectief - inclusief gemeenten - kostenefficiënter gewerkt, omdat het totaal aan werkzaamheden vanuit een gezamenlijkheid goedkoper kan worden uitgevoerd, dan door 16 individueel zelfstandige deelnemers. Echter, er is geen kwantitatief inzicht van de individuele business cases op de bespaarde kosten van de deelnemers doordat activiteiten bij de OD NHN zijn ondergebracht. Ook is in het kader van het opstellen van de bezuinigingsscenario's niet gekeken naar gemeentelijke taken die, indien alsnog als plus-taak ondergebracht bij de OD NHN, tot besparing zouden kunnen leiden.

Minimale ondergrens
Het uitvoeren van een taak heeft een minimale ondergrens om kwaliteit en continuïteit te waarborgen. Bij besparing op taken kunnen bepaalde werkzaamheden niet meer door OD NHN vanuit kwaliteits- en continuïteitsoogpunt worden gegarandeerd. Daarnaast zal concentratie van (gespecialiseerde) kennis en taakuitvoering vanuit een groep specialisten in basis bijdragen aan continuïteit, efficiency en een hoger kwaliteitsniveau. Het concentreren van werkzaamheden bij de omgevingsdienst is feitelijk al een besparing in zichzelf. Op dit moment is nog niet duidelijk welke taken zullen moeten worden afgestoten, aangezien dit afhankelijk is van de te maken keuzes.

Financieel effect van collectieve besparingen ten gunste van provincie
Bij de besparingen op de overhead is uiteraard rekening gehouden met het relatieve aandeel voor gemeenten. Een aandeel van mogelijke bezuinigingen zal ook ten gunste vallen aan de Provincie Noord-Holland en in onderstaande tabel staat dit effect weergegeven.

Nr.	Omschrijving besparingsmaatregel	Aandeel provincie (€)
1	Verminderen personele en bestuurlijke voorzieningen en representatie	€ 8.000
3	Wijzigingen rondom inzet huisvesting en bijbehorende facilitaire kosten	€ 8.000
4	Verminderen omvang stelpost onvoorziene kosten aandeel VTH tot max van € 1.000 per jaar	€ 70.000
7	Langere afschrijving en latere vervanging I-pads, Telefoons en Laptops (van 3 naar 4 jaar)	€ 20.000
11	Overdragen beheer archief	€ 70.000
	Totaal	**€ 176.000**

Bijlagen
In bijlage tabel 1 zijn alle voorgestelde besparingsmaatregelen voor het 3% besparingsscenario opgenomen inclusief de verwachte impact en risico's. In bijlage tabel 2 staan de aanvullende besparingsmaatregelen om tot het 5% besparingsscenario te kunnen komen toegelicht.

Voor het te bepalen bedrag per besparingsmaatregel is gebruik gemaakt van de gerealiseerde cijfers 2024 voor de jaarrekening en/of getallen in het UP 2024 en 2025. Op diverse onderdelen bevat het voorgestelde besparingsbedrag een indicatie omdat het onderliggende plan nog nader uitgewerkt moet worden. Dit was in het beschikbare tijdbestek voor dit traject (nog) niet mogelijk. Daarbij vraagt een eventueel besluit met personele consequenties om een zorgvuldig plan van aanpak met een langere doorlooptijd. De eventuele effecten van (meer)kosten en/of (in)directe kosten voor een deelnemer als gevolg van een besparing voor OD NHN zijn niet bekend en/of in kaart gebracht. Bij de bepaling van de omvang van de besparing op uitvoeringstaken is gerekend met een gedeelte van het uurtarief 2026 omdat niet op alle overhead en/of materiële kosten van de OD NHN een gelijk aandeel bespaard kan worden bij het versoberen, staken en/of verminderen van een specifieke uitvoeringstaak.

Tabel 1 Specificatie voorgestelde besparingsmaatregelen t/m 3%

Nr.	Omschrijving Maatregel	Maatschappelijke impact	Bedrag aandeel gemeenten (€)	Verplichting gemeente o.b.v. wetgeving	Werkt dit kostenverhogend voor gemeente/andere organisaties en wat is het risico voor gemeenten
1	Verminderen personele en bestuurlijke voorzieningen voor vergaderingen en representatie	Bijeenkomsten en overleggen worden mogelijk minder efficiënt en effectief. Kans op afname van aantrekkelijk werkgeverschap OD NHN.	12.000	N.V.T.	Bezuiniging op voorzieningen zoals het afschalen van overleggen op externe vergaderlocaties voor AB/DB/MT/TMT, afdelingen en/of met andere externe (samenwerkings)partijen. Versoberen en beperken van catering en verblijfskosten voor overleggen. Als een vergadering qua huisvesting met de deelnemers niet binnen OD NHN kan plaatsvinden kan mogelijk een beroep op de beschikbare vergaderlocaties van de deelnemers (gemeenten) worden gedaan om de bijeenkomst te faciliteren.
2	Wijzigingen rondom inzet huisvesting en bijbehorende facilitaire kosten	Versobering van de dienstverlening en mogelijke afname van aantrekkelijke werkgeverschap OD NHN door verminderde bereikbaarheid, openstelling en/of werkplekken van het kantoor	12.000	N.V.T.	Potentiële besparing bevat inschatting van verschillende (huisvestings)scenario's. Werkelijke besparing is afhankelijk van nadere uitwerkingen.
3	Meerjarige UP afspraken en huidige T-rapportage en verantwoording versoberen	Gemeenten zullen zich meerjarig financieel moeten committeren aan gemaakte afspraken	118.000	N.V.T.	Gemeenten zullen zich meerjarig financieel moeten committeren aan het uitvoeringsprogramma van OD NHN. Meerjarige budgetten moeten beschikbaar zijn. Kans op extra inzet en kosten voor gemeenten bij eventuele beleidswijzigingen en/of aanvullende taken gedurende de periode. Versoberde rapportages kan leiden tot meerwerk bij gemeenten bij eventuele vraagstukken en interne verantwoording. Potentiële besparing bevat schatting en is afhankelijk van nadere uitwerkingen.

4	Verminderen omvang stelpost onvoorziene kosten vanaf 2026	Wettelijke verplichting om stelpost onvoorziene kosten op te nemen	66.000	Verplichting om in begroting een stelpost onvoorzien op te nemen	Het is een verplichting om in de vastgestelde begroting een stelpost onvoorzien op te nemen. De hoogte van het bedrag is echter zelfstandig te bepalen. Het voorstel van deze besparing voorziet in een verlaging tot maximaal € 1.000 van het op te nemen bedrag in de begroting. Risico is dat eventuele (hogere) onvoorziene kosten niet binnen de begroting gedragen kunnen worden en een direct beroep zal worden gedaan op de deelnemers (risicodrager).
5	Geen VTH APV controles evenementen meer	Toename van geluidsoverlast wat direct gevolgen zal hebben op de omgevingskwaliteit, het woongenot negatief zal beïnvloeden	145.000	Geen wettelijke taak maar aanvullende opdrachten voor OD NHN	Door het niet uitvoeren van de geluidmetingen bestaat de kans dat er meer meldingen geluidsoverlast en handhavingsverzoeken bij de gemeente worden ingediend. Ook kunnen meer bezwaar- en beroepszaken worden ingediend in het vergunningenproces. De eventuele controles, handhaving en afhandelen van meldingen overlast zullen door gemeenten zelf worden uitgevoerd en zullen leiden tot meerkosten. Deze taak wordt niet door elke gemeente en in de dezelfde omvang uitgevoerd. Diverse gemeenten hebben deze taak in de lumpsum opgenomen. Hierdoor zijn de uittredingsregels van toepassingen en zijn de besparingen niet direct te verzilveren. Daarnaast zal er een sociaal plan opgesteld moeten worden binnen OD NHN voor de betrokken medewerkers. De kosten van dit traject en eventuele transitievergoedingen voor getroffen medewerkers zal gedragen moeten worden door de gemeenten.
6	Geen VTH APV klachten (geluidsoverlast) meer	Toename van geluidsoverlast wat direct gevolgen zal hebben op de omgevingskwaliteit en het woongenot negatief zal beïnvloeden	40.000	Geen wettelijke taak maar aanvullende opdrachten voor OD NHN	Door het niet afhandelen van meldingen overlast knalapparaten bestaat de kans dat er meer handhavingsverzoeken worden ingediend. Ook kunnen meer bezwaar- en beroepszaken worden ingediend in het vergunningenproces. De eventuele controles, handhaving en afhandelen van meldingen overlast zullen door gemeenten zelf worden uitgevoerd en zullen leiden tot meerkosten.

					Gemeenten Drechterland, Medemblik en Stede Broec nemen deze diensten in het UP van 2025 af. Hierdoor zal deze besparing voor de meeste gemeenten geen effect hebben. Mogelijke uittredingsregels zijn van toepassingen waardoor besparingen niet direct te verzilveren zijn. Daarnaast zal er mogelijk een sociaal plan opgesteld moeten worden binnen OD NHN voor de betrokken medewerkers. De kosten van dit traject en eventuele transitievergoedingen voor getroffen medewerkers zal gedragen moeten worden door de gemeenten.
7	Langere afschrijving en latere vervanging I-pads, Telefoons en Laptops van 3 naar 4 jaar	Mogelijk risico dat beveiligingsupdates op telefoons/I-pads niet meer worden gegarandeerd. Indien risico aanwezig is kunnen Systemen en data onvoldoende beveiligd zijn met datalek en/of systeemverstoringen tot gevolg. Waarbij het primaire proces komt stil te liggen en/of vertraagd met eventuele maatschappelijke verstoringen tot gevolg.	Gem. 28.000	N.V.T.	Risico en impact zal nog nader getoetst moeten worden. In verband met geen gelijke vervanging per jaar (in verleden) zal besparing per jaar kunnen verschillen.
8	Meldingen (deels) administratief afdoen	De afhandeling van meldingen betreft grotendeels gemeentelijke basistaken. Deze worden voor een deel op een lager ambitieniveau opgepakt. Dit leidt tot onvoldoende ondersteuning voor initiatiefnemers en toenemende overlast voor de omgeving, het stilleggen van initiatieven, vertragingen en hogere kosten. Mogelijk met maatschappelijke gevolgen voor gemeenten. Daarmee wordt voor een deel van de	175.000	Ja	<u>1.Eigen verantwoordelijkheid van initiatiefnemers</u> Initiatiefnemers hebben meer verantwoordelijkheid, maar zijn vaak onvoldoende deskundig, wat leidt tot (onbedoelde) fouten en onduidelijkheid, ook voor de bedrijven zelf en hun omwonenden. De ondersteuning aan initiatiefnemers wordt minder waardoor de inhoudelijke kwaliteit van meldingen achterblijft en risico's voor de omgeving toenemen. <u>2.Hogere kosten voor toezicht en handhaving</u> Onbeoordeelde meldingen aan de voorkant leiden mogelijk tot hogere operationele kosten aan de achterkant waardoor voorziene besparingen niet

		initiatieven niet voldaan aan de vastgestelde U&H-strategie.			worden gerealiseerd. Dit geldt voor toezicht en handhaving maar mogelijk ook voor Woo-verzoeken. <u>3.Kennisverlies en informatiegebrek</u> Gemeenten lopen het risico op kennisverlies, wat de effectiviteit van de werkzaamheden ondermijnt. De informatiepositie over bijvoorbeeld industrieterreinen en individuele bedrijven neemt af. <u>4.Praktijk</u> Gebrekkige regulering kan leiden tot inefficiënte initiatieven en imagoschade voor gemeenten als gevolg van desinvesteringen door burgers en bedrijven. <u>5.Toename van juridische procedures</u> Door onduidelijkheid over bedrijfsactiviteiten worden omwonenden actiever. Dit leidt tot extra werk voor toezichthouders en juristen. Onomkeerbare situaties leiden tot imagoschade voor gemeenten. <u>6.Verschuiving in lumpsum</u> Gemeenten hebben basistaken in lumpsum opgenomen, wat complicaties kan opleveren met betrekking tot mogelijke uittredingregels en besparingen niet direct gerealiseerd kunnen worden. <u>7.Afname van carrièreperspectief</u> De OD wordt een minder aantrekkelijk werkgever voor (beginnende) vergunningverleners. De leveringszekerheid en kwaliteit van de dienstverlening komt daarmee onder druk te staan. Stagnerende mogelijkheden voor nieuwkomers en een afname van de aantrekkelijkheid van de werkgever kunnen leiden tot een lagere instroom van talent.
	Totaal		**596.000**		<u>Voorgestelde besparingsmaatregelen t/m 3%</u>

Tabel 2 Aanvullende Specificatie voorgestelde bezuinigingsmaatregelen t/m 5%

	Starttotaal vanuit het 3% scenario		**596.000**		
9	Controle frequentie naar beneden i.c.m. lagere administratieve handelingen	Het minder vaak controleren van bedrijven kan resulteren van een lager naleefgedrag en dus een hogere kans op overtredingen. Deze overtredingen kunnen in meer of mindere mate gevolgen hebben voor de leefomgeving.	86.000	Ja	Risico op meer en langdurigere overtredingen. Grotere kans op meldingen overlast en verzoeken om handhaving waardoor besparing niet gerealiseerd wordt. Gemeenten hebben taken in de lumpsum opgenomen. Hierdoor zijn de uittredingsregels mogelijk van toepassingen en zijn de besparingen niet direct te verzilveren. Nadere uitwerking bij gewenste invoering is noodzakelijk.
10	Terugbrengen adviestaken	Geen advisering mbt ontwikkeling omgevingsvisie, omgevingsplannen, ontwikkelgebieden en geen aanlevering omgevingsscan (excl.(B)OPA advisering)	200.000	Ja	De gemeenten lopen het risico dat een initiatief vertraging oploopt tijdens de vergunningaanvraag omdat voorafgaand aan de aanvraag gebieds- en deskundigheids-specifieke aspecten in het voortraject niet zijn meegenomen. Dit kan kostenverhogend werken wanneer hiermee bij gemeenten een grotere afhankelijkheid ontstaat van commerciële adviesbureaus.
11	Overdragen beheer archief	Risico op niet naleven van de archiefwet. Geen directe toegang meer tot het archief voor gemeenten en provincie waardoor uitvoering van taak mogelijk inefficiënt en ineffectief uitgevoerd kan worden.	110.000	Ja	<u>1. Kostenverhoging voor opdrachtgevers</u> De overdracht kan leiden tot hogere structurele kosten voor gemeenten, zeker wanneer de taak niet binnen de bestaande formatie kan worden opgevangen. Gemeenten moeten óf nieuwe medewerkers aannemen (vaak tegen hogere loonkosten per fte) óf externe partijen inhuren, wat doorgaans prijziger is. Door verlies van het schaalvoordeel dat OD NHN nu biedt, stijgen de kosten per deelnemer, vooral voor kleinere gemeenten. **Belangrijk om te benadrukken is dat ook de provincie** hierdoor direct geraakt wordt: bij overdracht naar gemeenten vervalt de archiefbeheerfunctie bij OD NHN volledig,

					waardoor de provincie haar huidige oplossing voor archiefbeheer verliest en geen gebruik meer kan maken van het collectieve voordeel. De genoemde risico's zijn hiermee ook van toepassing voor provincie. 2. Risico op niet-naleving Archiefwet Er is verhoogde kans op niet-naleving van de archiefwet als gemeenten geen goed alternatief hebben. Dit vergroot het risico op juridische en bestuurlijke kwetsbaarheid door onvolledig of onjuist archiefbeheer. 3. Verlies van OD NHN als kenniscentrum OD NHN verliest haar rol als regionaal specialistisch kenniscentrum voor archiefbeheer. Dit betekent verlies van opgebouwde kennis, ervaring en kwaliteit op dit terrein. De regio raakt hierdoor een belangrijke schakel kwijt in het behouden van eenduidige en kwalitatief hoogwaardige informatievoorziening. 4. Impact op samenwerking en informatiestromen Bij overdracht moeten de werkprocessen tussen OD NHN en gemeenten/provincie volledig opnieuw worden ingericht zoals overdracht van documenten, documentenbeheer, opvragen en het leveren van de informatie/documenten aan de OD NHN om de taken te kunnen uitvoeren. Dit leidt tot onnodige complexiteit, onduidelijkheid en efficiencyverlies , terwijl het uitgangspunt is om efficiënter te werken. Er is de verhoogde kans op fouten, met negatieve gevolgen voor de continuïteit en betrouwbaarheid van dienstverlening. Voor de provincie betekent dit ook dat zij zelfstandig een nieuwe structuur moet optuigen voor archiefbeheer, los van de gemeenten, wat extra organisatorische en financiële lasten met zich meebrengt.

					5. Beperkte invloed en afname kwaliteit informatievoorziening OD NHN heeft na overdracht geen invloed meer op de kwaliteit van het documentbeheer, toezicht op vernietigingstermijnen of de archiveringspraktijken bij deelnemers. Dit leidt mogelijk tot grote verschillen in kwaliteit tussen gemeenten en kan de regionale informatievoorziening ondermijnen. 6. Belemmering uitvoering resterende taken OD NHN Zonder directe toegang tot het archief wordt de uitvoering van andere taken van OD NHN (zoals toezicht, vergunningverlening, handhaving) inefficiënt en ineffectief. Dit kan leiden tot vertragingen en extra kosten voor zowel OD NHN als de deelnemers. 7. Organisatorische onrust en kosten door reorganisatie De overdracht impliceert een ingrijpende reorganisatie binnen OD NHN, met bijbehorende interne onrust, verlies van expertise en bijbehorende afvloeiingskosten. Eventuele afvloeiingsregelingen zorgen juist in de eerste jaren voor kostenverhoging, in plaats van besparing.
	Totaal		**992.000**		**5% besparingsmaatregelen**

Bijlage

Actualisering bedrijfsvoeringskosten

Inleiding

De ontwerpbegroting 2026 is opgesteld uitgaande van een 0-lijn en de reguliere indexatie. Het indexatiepercentage voor 2026 bedraagt 7,34%. Andere autonome ontwikkelingen zijn in de ontwerpbegroting niet meegenomen.

Onder de autonome ontwikkelingen in de kadernota 2026 stond een aantal PM-posten opgenomen. De PM- posten betroffen de volgende posten:

- Autonome ontwikkelingen
  - Plan van aanpak Robuustheid
- Bedrijfsvoering
  - Herijken bedrijfsvoeringskosten
  - Nieuwe financieringssystematiek VTH-stelsel
  - Doorontwikkeling VTH-informatievoorziening

Deze bijlage bij de begroting geeft een onderbouwing van deze PM-kosten voor de bedrijfsvoeringskosten. Daarnaast staan de risico's beschreven indien geen financiële middelen beschikbaar worden gesteld om hier uitvoering aan te kunnen geven.

Autonome ontwikkelingen

- **Plan van aanpak robuustheid**

In de kadernota 2026 zijn, conform besluit in het Algemeen Bestuur (AB) van 11 december 2024, de benodigde bedragen voor het plan van aanpak robuustheid op PM gesteld in het meerjarenperspectief 2026-2029. Ondanks deze PM waren de onderliggende bijdragen 2026 per deelnemer in de Kadernota al toegelicht.

Totaal is structureel €1,8 miljoen benodigd om aan de robuustheidscriteria te (gaan) voldoen. Wel kan worden opgemerkt dat de kosten naar verwachting jaarlijks als gevolg van indexatie zullen stijgen.

Bedrijfsvoering

- **Herijken bedrijfsvoeringskosten**

Het herijken van de bedrijfsvoeringskosten zijn onder te verdelen in twee categorieën:

- Capaciteitsanalyse bedrijfsvoering
- Herijking materiële kosten

- ***Capaciteitsanalyse Bedrijfsvoering***

In het AB van 12 maart 2025 zijn de uitkomsten van de uitgevoerde capaciteitsanalyse Bedrijfsvoering door bureau Seinstra ter kennisgeving met het AB gedeeld. In de rapportage is een aantal positieve zaken aangegeven, zoals: 1.verbetering van de sturing in de afdelingen, 2.er is meer aandacht gekomen voor overleg en onderlinge samenwerking, 3, er wordt meer structureel gekeken naar verbeteringen en 4. er wordt gezorgd voor een betere basis met meer samenhang en sturing. Daarnaast zijn diverse aanbevelingen gedaan die met name zijn gericht op een efficiëntere en effectievere manier van werken binnen de afdeling bedrijfsvoering. In zijn algemeenheid loopt de OD NHN enigszins gelijk op met andere omgevingsdiensten. Echter, op het

gebied van data-analyse en binnen de afdeling financiën, heeft de OD NHN achterstanden die gevolgen kunnen hebben voor de actuele bedrijfsvoering van OD-NHN.

Kort samengevat geeft het Seinstra-rapport op deze onderwerpen het volgende aan:

- Er bestaat een structurele achterstand in de functie van data-analyse. De capaciteit data-analyse is 'te dun' kijkend naar de verwachtingen en behoeften aan deze. Andere diensten zijn de afgelopen jaren gestart met investeren op deze taak omdat data-analyse de dienst helpt de bedrijfsvoering met goede data-analyses te ondersteunen maar vooral ook om de effectiviteit en efficiency van de uitvoering van het primaire proces te verbeteren. Bovendien maakt de komst van de Omgevingswet dat de komende jaren de vraag naar data vanuit de omgevingsdiensten zal toenemen. Dit vanwege het feit dat gemeenten onder meer moeten rapporteren over de waarden die in hun Omgevingsplan staan. Seinstra concludeert dat de OD NHN nu onvoldoende is voorbereid op haar toekomst. Kijkend naar andere diensten en te verwachten ontwikkelingen, voorziet Seinstra voor de korte termijn een benodigde aanvullende inzet van minstens 2-3 fte. Deze conclusie is bestendig aan wat de OD NHN al eerder heeft aangegeven in het Plan van aanpak Robuustheid.
- Ten opzichte van andere omgevingsdiensten is de formatie voor de financiële functie bij de OD NHN 'dun'. Dat heeft als consequentie dat alle aandacht nu gaat naar de reguliere financiële en P&C producten, maar dat er geen ruimte en mogelijkheid is om te verbeteren en te ontwikkelen. Ook bestaat er een risico op het gebied van de continuïteit omdat een bezetting met twee mensen kwetsbaar is. Seinstra concludeert dat uitbreiding met 1 fte gewenst is. Dit zowel om de kwetsbaarheid te verminderen, als om te kunnen werken aan strategische ontwikkelingen (bijvoorbeeld als het gaat om de landelijke financieringssystematiek en het optimaliseren van dashboards). Bij voortzetting van de huidige situatie bestaat het risico dat deze nieuwe taken niet tot uitvoering kunnen worden gebracht naast het risico dat lopende taken niet of in voldoende mate kunnen worden uitgevoerd bij ziekte of vertrek van medewerkers.

Door geen uitvoering te geven aan de uitbreiding van de begroting voor bedrijfsvoering, bestaat het risico dat de OD NHN verder gaat achterlopen op het gebied van data-analyse. Ook wordt de kwetsbaarheid binnen de financiële afdeling niet opgeheven.

- ***Herijking materiële kosten***

De afgelopen jaren is het aantal wettelijke taken en de vraag vanuit de deelnemers en de markt toegenomen. Daarnaast stijgen de economische kosten en zijn de kwaliteitsnormen aangescherpt. De bedrijfsvoering is wel in de afgelopen jaren meegegroeid, maar de ontwikkeling van de kosten zijn sinds de oprichting nooit herijkt.

Eén van de maatregelen om de kosten te herijken is het opzetten van een zero-based budgettering wat inhoudt dat het budget vanaf 'nul' wordt opgebouwd. Alle activiteiten worden opnieuw gebudgetteerd uitgaande van de werkelijke lasten van voorgaande jaren en de verwachte uitgaven in het komende jaar op basis van de uit te voeren taken en werkzaamheden. Dit wijkt dus wezenlijk af van de methode om de budgetten van het vorige jaar over te nemen en te indexeren met het indexpercentage.

Voor de lopende begroting van 2025 is een zero-based budgettering opgesteld en afgezet tegen de huidige budgetten die in de administratie van OD-NHN zijn opgenomen. Hieruit komt naar voren dat er in de begroting 2026 een mogelijk tekort bestaat van € 450.000 in de materiële kosten. Dit bedrag betekent dat de OD NHN in werkelijkheid meer lasten verwacht dan is begroot. Binnen de OD NHN zal dit bedrag in de budgetten van 2026 als taakstelling moeten opnemen, wat betekent dat er een bezuiniging ter hoogte van dit bedrag moet worden gerealiseerd boven op de bezuinigingsscenario's van 3% en 5% om dit bedrag binnen de begroting te vinden.

De Cao-onderhandelingen voor de CAO-periode 2025-2026 zijn nog gaande. De uitkomsten hiervan kunnen zowel een positief als negatief effect hebben. Een eventueel positief effect kan worden ingezet om de hogere materiële kosten de dekken. Een nadelig effect maakt het tekort alleen nog maar groter.

- **Nieuwe financieringssystematiek VTH-stelsel**

Er is inmiddels een Quickscan Financiering OD NHN uitgevoerd. Naar aanleiding van deze quickscan zal een plan van aanpak worden opgesteld op welke wijze en op welke onderdelen inhoud gegeven gaat worden aan de aanbevelingen. Vooralsnog zijn hier geen concrete bedragen aan te koppelen.

- **Doorontwikkeling VTH-informatievoorziening**

Ten behoeve van de ontwikkeling van de ICT en informatievoorziening (IV) van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD-NHN) is in het verleden een bestemmingsreserve Masterplan ICT gevormd. Met deze reserve heeft OD-NHN projecten bekostigd waarmee een basis is gelegd voor de IV-omgeving ter ondersteuning van de taken van de uitvoeringsprogramma's. Eind 2025 is dit budget uitgeput. De ontwikkeling van ICT en IV staat niet stil. Het reguliere ICT-budget in de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 voorzien alleen in dekking van de beheer-en exploitatiekosten van de huidige ICT-dienstverlening. Deze bieden geen ruimte voor investeringen in nieuwe projecten.

Om inzicht te geven in de structurele behoefte aan projectbudget was een meerjarenprojectoverzicht 2026 – 2035 opgesteld. Dit meerjarenoverzicht liet zien dat in 2026 € 1,1 miljoen nodig is om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving, aanbestedingstrajecten informatiebeveiliging, robuustheid en innovatie op het gebied van data en proces- en kostenoptimalisatie.

Als gevolg van het AB-besluit inzake de Kadernota 2026 waarin is besloten om in 2026 geen extra middelen beschikbaar te stellen voor bedrijfsvoering is gekozen voor om een nieuw overzicht op te stellen. In dit overzicht zijn voor 2026 alleen implementatiekosten opgenomen die naar verwachting als gevolg van aflopende contracten moeten worden aanbesteed.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Implementatiekosten	47.800	29.700	257.650	346.050	167.625	234.850	161.794	175.400	217.100	204.750
Wetgeving	-	-	-	-	48.800	48.800	48.800	48.800	48.800	48.800
Informatiebeveiliging	-	393.300	-	-	-	-	-	-	-	-
Optimalisatie	-	292.900	264.800	92.700	93.200	184.075	93.200	93.200	93.200	184.075
Datagedreven werken	-	375.400	114.050	272.850	169.450	142.000	142.000	142.000	142.000	142.000
Innovatie	-	-	228.400	228.400	172.300	131.000	279.800	279.800	279.800	279.800
Totaal	**47.800**	**1.091.300**	**864.900**	**940.000**	**651.375**	**740.725**	**725.594**	**739.200**	**780.900**	**859.425**

Veel van bovenstaande investeringen zijn noodzakelijk om nieuwe taken voortkomend uit wetgeving te kunnen uitvoeren. Daarnaast omvat het overzicht algemene wetgeving waaraan de omgevingsdienst moet voldoen. De meest impactvolle nieuwe wetgeving betreft NIS2. Dit betreft wetgeving waarin zwaardere eisen gesteld worden op het gebied van Informatiebeveiliging. Het niet voldoen aan NIS2 kan resulteren in een boete van 1,4% van de lasten, met een minimum van € 7 miljoen, en hoofdelijke aansprakelijkheid van directie en bestuur.

Voorts is er ook nog veel werk nodig om te kunnen voldoen aan de Wet Open Overheid en de archiefwet, waarbij in praktische zin vindbaarheid van informatie ook juridische consequenties kan hebben in VTH- zaken.

Tenslotte dienen in verband met het aflopen van bestaande ICT-contracten diverse aanbestedingen te worden uitgezet die voldoen aan de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Dit leidt vervolgens tot implementatietrajecten met daarbij behorende eenmalige implementatiekosten.

Als deze projecten niet worden uitgevoerd voldoet de OD NHN, en daarmee ook haar deelnemers, niet aan wet - en regelgeving. Daarnaast dienen deze projecten ook om de efficiëntie en effectiviteit van met name de VTH-processen te waarborgen en te verbeteren. Zonder deze projecten zal het uitvoeren van de processen door toenemende complexiteit duurder worden en de effectiviteit afnemen. De inzet op het integraal verzamelen, beheren en gebruiken van data en Artificial Intelligence (AI) zijn essentieel voor een betaalbare en effectieve omgevingsdienst.

Verder voorzien we in de nabije toekomst door toenemende vraag naar opslagruimte en wijzigende licentiemodellen een explosieve toename in de operationele ICT kosten. Deze groei kan alleen worden vermeden met een gedegen strategie en een samenhangende visie op het IV-landschap ter voorbereiding op de aanbesteding of heroverweging van onze generieke ICT-voorziening.

Publieke Sector Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorende bij de controleverklaring
d.d. 9 april 2025 kenmerk
312018013.25.198

ValidSigned door A. Booij RA
op 09-04-2025

JAARSTUKKEN 2024

OPSTELLER

Organisatie	:	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Telefoon	:	088- 10 21 300
E-mail	:	postbus@odnhn.nl
Kenmerk	:	47046006
Adres	:	Postbus 2095 1620 EB HOORN
Bezoekadres	:	Dampten 2 1624 NR HOORN

DATUM

9 april 2025

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING **6**
LEESWIJZER **7**
SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR **8**
Algemeen bestuur 8
Dagelijks bestuur 8
SAMENVATTING FINANCIËLE VERANTWOORDING **9**
Programma 1: Overzicht exploitatiesaldo milieutaken 12
Programma 2: Overzicht exploitatiesaldo VTH-plustaken 13
Programma 3: Overzicht exploitatiesaldo Overhead 14
JAARVERSLAG **15**
A. PROGRAMMAVERANTWOORDING **16**
ALGEMEEN: OMGEVINGSWET **17**
PROGRAMMA 1 MILIEUTAKEN **19**
1 Doel en resultaat 19
1.1 Milieubescherming 19
1.2 Normering geluid en bodem 19
1.3 Bodembescherming 20
1.4 Omgevingsadvies 21
1.5 Energie en circulair 21
1.6 Ondermijning 22
1.7 Natuurbescherming (gemeentelijke advisering) 23
1.8 Toezicht en Handhaving 24
2 Wat heeft het gekost? 25
2.1 Baten en lasten 25
2.1 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb, onvoorzien en rente 25
PROGRAMMA 2 VTH-PLUSTAKEN **26**
1 Doel en resultaat 26
1.1 Natuurbescherming 26
1.2 Zwemwaterveiligheid 27
1.3 Bodembeheer 27
1.4 Wegen en Vaarwegen 27
2 Wat heeft het gekost? 28
2.1 Baten en lasten 28
2.2 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb, onvoorzien en rente 28
B. PARAGRAFEN **29**
1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing 30

1.1 Weerstandscapaciteit 30
1.2 Inventarisatie risico's 31
1.3 Benodigde weerstandscapaciteit 32
2 Paragraaf Financiering 34
2.1 Rentevisie 34
2.2 Risicobeheer 34
2.3 Koers- en valutarisico's 34
2.4 Renterisicobeheer 34
3 Paragraaf Bedrijfsvoering 36
3.1 Inleiding 36
3.2 Rechtmatigheidsverantwoording 36
3.3 Vennootschapsbelasting voor overheden 39
3.4 Organisatie en Personeel 40
4 Openbaarheidsparagraaf 43
JAARREKENING 44
1 Balans per 31 december 2024 45
2 Toelichting op de balans 46
2.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 46
2.2 Rechtmatigheidsverantwoording 46
2.3 Vaste activa 47
2.4 Vlottende activa 49
2.5 Vaste Passiva 51
2.6 Vlottende passiva 53
2.7 Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten 55
3 Overzicht van baten en lasten 56
4 Toelichting op het overzicht baten en lasten 57
4.1 Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien 57
4.2 Overzicht incidentele lasten en baten 57
4.3 Overzicht per taakveld 58
4.4 Overzicht kostenverdeling overhead 58
5 Wet normeringbezoldiging topfunctionarissen 59
6 Wet op de vennootschapsbelasting 60
7 EMU-saldo 60
8 Gebeurtenissen na balansdatum 61
9 SISA verantwoording 62
10 Rechtmatigheidsverantwoording 63
CONTROLEVERKLARING 65
BIJLAGEN 66
Bijlage 1: Investeringsoverzicht 66

Bijlage 2: Stemverhoudingen 67
Bijlage 3: Productieaantallen Milieutaken 68
Bijlage 4: Productieaantallen VTH-basistaken en VTH-plustaken 69
COLOFON.....70

INLEIDING

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN), bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening 2024. Met deze stukken legt OD NHN verantwoording af aan haar deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland.

Het jaar 2024 is een hectisch jaar geweest. De Omgevingswet werd van kracht en het bijbehorende Digitale Stelsel (DSO) ging in werking. We kregen er nieuwe wettelijke taken bij en het bestuur formuleerde een Plan van Aanpak Robuustheid. Daarvan heeft het ministerie I&W geoordeeld dat het inhoudelijk wel adequaat is, maar dat onvoldoende helder is of de OD NHN tijdig de robuuste status gaat bereiken. Door het voorlopig ontbreken van de financiering van het plan, loopt de implementatie dan ook ver achter bij de beoogde planning. Het twee jaar durende InterBestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH-stelsel liep in september weliswaar af, maar we mogen verwachten dat het vervolg de deelnemers binnen het stelsel nog jaren zal bezighouden.

Inhoudelijk ging het uitvoerende werk gewoon door en zetten onze gedreven medewerkers zich in om de leefomgeving in de regio te verbeteren. Maar ook in de uitvoering is er ongekende dynamiek: van verduurzaming van (nieuwe) woningen die leidt tot meer vergunningaanvragen, tot de zoveelste stikstofuitspraak door de Raad van State die opnieuw zorgt voor maatschappelijke onzekerheid in dit dossier.

Bovenstaande ontwikkelingen geven een toenemende druk op de werkorganisatie van OD NHN. Mede daarom is het aantal operationeel leidinggevenden in 2024 op orde gebracht en weer op het niveau zoals bedoeld bij de oprichting van de OD NHN in 2013. Ook heeft in opdracht van het algemeen bestuur in de tweede helft van 2024 een capaciteitsonderzoek plaatsgevonden ten aanzien van de afdeling bedrijfsvoering. Hierover wordt het bestuur in de eerste helft van 2025 geïnformeerd.

Omgevingsdiensten zijn een niet meer te negeren overheidspartij in de ketensamenwerking binnen het fysieke domein. Het belang van het behouden en versterken van de kwaliteit van onze leefomgeving neemt in de komende jaren dan ook zeker niet af. Dat ook de OD NHN deze positie inmiddels heeft verworven ligt aan zowel de inhoudelijke kennis als de grote betrokkenheid van mensen binnen het werkveld. Om die rol ook in de nabije toekomst te kunnen vervullen, zijn investeringen nodig. Ondertussen noopt het ravijnjaar 2026 onze gemeentelijke deelnemers tot financiële heroverwegingen. Het bij elkaar brengen van enerzijds de sterk groeiende opgaven in het fysieke domein en anderzijds de krimpende budgetten bij onze deelnemers, belooft een niet minder hectisch jaar in 2025.

Namens het dagelijks bestuur,

Q.M. Foppe
Directeur Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

LEESWIJZER

In deze jaarstukken volgt allereerst een samenvatting van de financiële verantwoording waarin op hoofdlijnen wordt ingegaan op het bereikte resultaat 2024 en inzicht wordt gegeven in de taakstelling over de jaren heen. Daarna volgen de twee onderdelen jaarverslag en jaarrekening. Het jaarverslag gaat in op de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. In het hoofdstuk Jaarrekening is de balans met toelichting en de overzichten van baten en lasten met de bijbehorende toelichtingen opgenomen.

In 2024 heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) milieutaken uitgevoerd voor zestien gemeenten en de provincie Noord-Holland. De OD NHN heeft in 2024 twee financieringsstromen: de milieutaken (deel 1) die we sinds de oprichting in 2014 uitvoeren en de in 2016 overgekomen VTH-plustaken van de provincie Noord-Holland (deel 2). Het gevolg hiervan is dat in de jaarstukken een categorisering is aangebracht in de programmaverantwoording en de financiële verantwoording. De financiële tabellen zijn opgebouwd zowel in totaal voor de hele OD NHN **(groen)**, als separaat voor de milieutaken **(grijs)** en VTH-plustaken **(paars)**.

In bijlage 1 vindt u het investeringsoverzicht, in bijlage 2 de stemverhoudingen en in bijlagen 3 en 4 zijn de productieaantallen per taak opgenomen.

De jaarstukken zijn opgesteld met in achtneming van de regelgeving uit het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen taken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord. De deelnemende gemeenten zijn Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland. Het is een Gemeenschappelijke Regeling, waarbij sprake is van verlengd openbaar bestuur.

De Gemeenschappelijke Regeling kent een algemeen bestuur (AB) en een dagelijks bestuur (DB). Op 31 december 2024 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur (AB) bestaat uit de wethouders van de aangesloten gemeenten en de gedeputeerde Klimaat en Energie van de provincie Noord-Holland:

- Dhr. L. Voskuil — gemeente Bergen (burgemeester, onafhankelijk voorzitter)
- Dhr. C. Peetoom — gemeente Alkmaar
- Dhr. E. Briët — gemeente Bergen
- Dhr. P. Slettenhaar — gemeente Castricum
- Dhr. M. Zuiddam — gemeente Den Helder
- Dhr. R. Schoenmaker — gemeente Dijk en Waard
- Dhr. M. ten Have — gemeente Drechterland
- Dhr. J. Franx — gemeente Enkhuizen
- Dhr. R. Vennik — gemeente Heiloo
- Dhr. M. Versluis — gemeente Hollands Kroon
- Dhr. A. Helling — gemeente Hoorn
- Dhr. J. Schilder — gemeente Koggenland
- Dhr. J. Broeders — gemeente Medemblik
- Dhr. H. ter Veen — gemeente Opmeer
- Dhr. H. Heddes — gemeente Schagen
- Dhr. N. Slagter — gemeente Stede Broec
- Dhr. R. Kieft — gemeente Texel
- Dhr. J. Beemsterboer — provincie Noord-Holland (plaatsvervangend voorzitter)

Dagelijks bestuur

- Dhr. L. Voskuil — gemeente Bergen (onafhankelijk voorzitter)
- Dhr. R. Vennik — gemeente Heiloo
- Dhr. M. Versluis — gemeente Hollands Kroon
- Dhr. A. Helling — gemeente Hoorn
- Dhr. J. Beemsterboer — provincie Noord-Holland (plaatsvervangend voorzitter)
- Dhr. Q. Foppe — directeur OD NHN (secretaris)

SAMENVATTING FINANCIËLE VERANTWOORDING

Deze paragraaf geeft in hoofdlijnen inzicht in het financieel resultaat over het boekjaar 2024. De jaarrekening laat een positief saldo zien van € 1.690.000.

Het saldo van € 1.690.000 wordt verdeeld over de programma's 'Milieu' (1) en 'VTH-Plus' (2). Het saldo van de overhead (3) wordt door middels van een verdeelsleutel toegerekend aan de programma's Milieu en VTH-Plus.

(Bedragen x € 1.000)

Overzicht per Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1 en 2	27.191	19.593	7.599
Programma 3 Overhead OD NHN	525	8.745	-8.220
Rente	-	-	-
Mutatie in reserves	2.312		2.312
Totaal	**30.028**	**28.338**	**1.690**

Omvang baten

De totale gerealiseerde baten 2024 liggen in lijn met de begroting 2024. Op programmaniveau en op niveau van de opbrengstcategorieën zijn wel afwijkingen tussen de gerealiseerde opbrengsten 2024 en begrote opbrengsten 2024. De belangrijkste afwijkingen kunnen als volgt worden verklaard:

Bij het programma Milieu is de vaste bijdrage uit de lumpsum € 637.000 lager uitgevallen. De overheveling van de bodemtaken van de Provincie Noord-Holland naar de gemeenten ten bedrage van € 637.000 is in de begroting ten onrechte verrekent met de lumpsum van de VTH-Plustaken. Dit had moeten worden verrekend met de het aandeel van de Provincie Noord-Holland in de milieutaken. Bij het opstellen van de begroting 2024 is geen rekening gehouden met de opbrengsten Specifieke Uitkering Interbestuurlijk programma VTH (SPUK IBP). Deze regeling liep af per 31 december 2023, maar is met een jaar verlengd tot en met 31 december 2024. De opbrengsten zijn voor de SPUK IBP daardoor € 201.000 hoger uitgevallen dan begroot. De werkzaamheden voor SPUK IBP zijn voornamelijk uitgevoerd door medewerkers in loondienst. Voor deze medewerkers is geen (tijdelijke) vervanging aangesteld. Dit heeft als gevolg dat de uitvoering van SPUK IBP leidt tot een bijdrage aan het gerealiseerde resultaat voor € 147.000.

Het Energiebesparingsakkoord (EBA) is een meerjarige subsidieregeling. De opbrengsten voor 2024 waren ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 te hoog ingeschat. De opbrengsten in 2024 zijn € 191.000 lager uitgevallen dan begroot. Desalniettemin hebben we in 2024 meer uren gerealiseerd dan ons werd gevraagd in het uitvoeringsprogramma.

De opbrengsten SPUK THE zijn in 2024 € 200.000 lager uitgevallen dan begroot. De SPUK THE regeling duurt vier jaar, onbenutte gelden zullen in de toekomst worden aangewend om de werkzaamheden inzake SPUK THE uit te voeren. De verantwoorde opbrengsten 2024 uit aanvullende taken van het uitvoeringsprogramma's en de incidentele opbrengsten zijn € 569.000 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de uitvoering, als gevolg van krapte arbeidsmarkt, lager is uitgevallen dan begroot. Daardoor zijn ook de personele kosten lager uitgevallen dan begroot.

Bij programma VTH-Plus is de vaste bijdrage uit de lumpsum € 637.000 hoger uitgevallen. Dit wordt, zoals hierboven weergegeven, veroorzaakt door de overheveling van de bodemtaken van de provincie Noord-Holland naar de gemeenten. In de begroting 2024 is geen rekening gehouden met aanvullende taken. Daardoor is de aanvullende bijdrage uitvoeringsprogramma is € 156.000 hoger dan begroot. Deze bate ziet toe op de uitgevoerde werkzaamheden inzake het soortenmanagementplan. Evenals bij het programma Milieu is bij het opstellen van de begroting 2024 voor het programma VTH-Plus geen rekening gehouden met opbrengsten voortvloeiende uit de activiteiten voor SPUK IBP. Daardoor zijn de baten voor SPUK IBP € 134.000 hoger uit dan begroot en draagt dit bij aan het gerealiseerde resultaat 2024 omdat de werkzaamheden zijn uitgevoerd door interne medewerkers en geen (tijdelijke) vervanging is aangetrokken.

Personele lasten

Taken binnen de lumpsumbijdrage en aanvullende opdrachten voeren we zoveel mogelijk uit met ons vaste personeel. Toch ervaren we ook in 2024 grote uitdagingen door de krapte op de arbeidsmarkt. Het is moeilijk om direct goed gekwalificeerd en ervaren personeel te vinden. Bovendien blijft het een uitdaging om zittend personeel vast te houden in een steeds concurrerender markt waarin organisaties strijden om schaarse talenten.

De personele krapte zorgde in 2024 regelmatig voor openstaande vacatures. Wanneer deze niet konden worden ingevuld door eigen personeel, waren we genoodzaakt om tijdelijke inhuur in te zetten. Toch is het voor sommige functies moeilijk om zelfs via inhuur geschikte kandidaten te vinden.

Hierdoor nemen we vaker nieuwe medewerkers met potentie, maar zonder ervaring in het gewenste vakgebied, aan. Dit vraagt om een inspanning van het bestaande personeel. Ervaren collega's worden ingezet om nieuwe medewerkers te begeleiden en op te leiden, wat betekent dat zijn minder tijd beschikbaar hebben voor hun reguliere werkzaamheden. Het opleidingsproces is echter noodzakelijk om op de lange termijn een stabiel personeelsbestand op te bouwen dat onze kerntaken kan uitvoeren.

Om de werving van personeel te verbeteren, hebben we in 2024 een raamcontract afgesloten met een wervingsbureau. Dit contract richt zich vooral op leidinggevende posities. Deze intensieve aanpak van werving en selectie heeft geleid tot extra kosten, maar is essentieel om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Een andere uitdaging waarmee we in 2024 te maken hadden, is een hoog ziekteverzuim. Om werkdruk te verlagen en de continuïteit van onze dienstverlening te waarborgen hebben we meer tijdelijk personeel ingehuurd.

Tot slot is een deel van de personele lasten op het gebied van VTH-controles via een raamcontract uitbesteed aan een derde partij. Deze uitbesteding is noodzakelijk om (extra) taken uit te voeren en draagt eveneens bij aan de personele lasten.

De combinatie van de krapte op de arbeidsmarkt, het werven en opleiden van personeel, de kosten voor tijdelijke inhuur en uitbesteding, en de extra investeringen in werving en selectie, heeft geleid tot een stijging van de personele lasten in 2024.

ICT

De incidentele uitgaven op het gebied van ICT-projecten waren in 2024 aanzienlijk. Deze uitgaven hebben voornamelijk betrekking op de implementatie- en ontwikkelingskosten van het zaaksysteem en bedrijfsinformatiesysteem.

De incidentele projectkosten die uit deze implementaties en doorontwikkelingen voortvloeien worden gedekt uit de bestemmingsreserve MP ICT. De investeringen in ICT zijn cruciaal voor het verbeteren van onze processen en het verhogen van de efficiëntie binnen de organisatie. We blijven alert op het beheer van deze kosten, terwijl we tegelijkertijd zorgen voor een toekomstbestendige ICT-infrastructuur.

Verdeling Overhead

De gehanteerde verdeelsleutel voor de verdeling van het werkelijke saldo van de overhead wijkt af van de gehanteerde verdeelsleutel voor de begroting. De verdeelsleutel wordt gevormd door de verhouding van de bestede uren tussen de taakvelden Milieu en VTH-Plus.

Dotatie en onttrekking aan de reserves

De dotatie aan de algemene reserve en bestemmingsreserve 2024 hebben plaatsgevonden conform resultaatbestemming 2023. Er hebben zich geen andere dotaties gedurende 2024 voorgedaan. De onttrekkingen die in 2024 hebben plaatsgevonden zijn in overeenstemming met de resultaatbestemming 2023 en gemaakte afspraken. De onttrekkingen zijn in overeenstemming met de verhouding die gedaan is bij de vorming van de reserves. De onttrekking van de reserve Masterplan ICT is gebaseerd op de verdeelsleutel die is gehanteerd voor de verdeling van de overhead over milieutaken en de VTH-plustaken.

Rentebaten

OD NHN moet een deel van haar geld verplicht aanhouden op een eigen bankrekening bij het ministerie van Financiën (zgn. schatkistbankieren). Vanaf eind 2022 ontvangen we rente over deze gelden. De rentebaten in de begroting 2024 bedragen € 15.000. De gerealiseerde rentebaten 2024 bedragen € 328.000. Dit wordt veroorzaakt doordat het rentepercentage afgelopen jaren is gestegen ten opzichte van het moment van het opstellen van de begroting 2024.

Hieronder wordt kort per programma Milieutaken, VTH-plustaken en de overhead de grootste financiële verschillen aangegeven.

In de derde tertaalrapportage van het Uitvoeringsprogramma 2024 worden de details van de verrichte werkzaamheden (in uren en aantallen) en eventuele verschillen per deelnemer toegelicht.

Programma 1: Overzicht exploitatiesaldo milieutaken

Dit overzicht bevat de lasten en baten van programma 1 'Milieutaken' en het aan milieutaken toegerekende deel van programma 3 'Overhead'.

(Bedragen x € 1.000)

Milieutaken	Realisatie 2023	Raming 2024	Realisatie 2024
Baten	15.821	18.613	17.573
Lasten	16.263	18.613	18.135
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-442**	**-**	**-562**
Onttrekkingen reserves:			
- Bestemmingsreserve Verstevigen Bedrijfsvoering	-	-	207
- Bestemmingsreserve Masterplan ICT	463	-	361
- Bestemmingsreserve CAO	650	-	604
Subtotaal reservemutaties	**1.113**	**-**	**1.172**
Gerealiseerd resultaat	**671**	**-**	**610**

Verschillenanalyse:

Onderwerp	Bedrag	V/N
Kosten personeel primair proces	2.883	V
Kosten Inhuur personeel primair proces	2.510	N
Kosten Inhuur personeel opdrachten buiten UP primair proces	1.197	V
Kosten overige personeelslasten	82	N
Kosten onvoorzien	60	V
Licentiekosten primair proces	85	N
Baten LS	637	N
Baten aanvullende opdrachten	569	N
Baten Energiebesparingsakkoord	191	N
(Aandeel in) Baten SPUK IBP	201	V
Baten SPUK THE	200	N
Aandeel in renteopbrengsten overhead	199	V
Aandeel in salarissen overhead	533	V
Aandeel in inhuur personeel overhead	1.130	N
Aandeel in kosten werving en selectie overhead	61	N
Aandeel in kosten voormalig personeel overhead	63	N
Aandeel in ICT Projecten overhead	361	N
Aandeel in ICT voorzieningen / telefonie overhead	244	V
Aandeel in overige huisvestigingskosten overhead	61	N
Aandeel in overige overhead	110	V
Voorziening terugbetaling inkomsten bodemloket	100	N
Onttrekking aan reserves	1.172	V
Overige	61	V
Saldo	**610**	**V**

(N= nadeel; V = voordeel)

Programma 2: Overzicht exploitatiesaldo VTH-plustaken

Dit overzicht bevat de lasten en baten van programma 2 'VTH-plustaken' en het aan VTH-plustaken toegerekende deel van programma 3 'Overhead'.

(Bedragen x € 1.000)

VTH plus taken	Realisatie 2023	Raming 2024	Realisatie 2024
Baten	9.300	9.079	10.143
Lasten	8.921	9.079	10.203
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**379**	**-**	**-60**
Onttrekkingen reserves:			
- Bestemmingsreserve Verstevigen Bedrijfsvoering	-		119
- Bestemmingsreserve VTH-Plustaken	-		442
- Bestemmingsreserve Masterplan ICT	295		207
- Bestemmingsreserve CAO	397		372
Subtotaal reservemutaties	**692**	**-**	**1.140**
Gerealiseerd resultaat	**1.071**	**-**	**1.080**

Verschillenanalyse:

Onderwerp	Bedrag	V/N
Kosten personeel primair proces	92	V
Kosten inhuur personeel primair proces	389	N
Uitkeringen UWV	75	V
Overige personeelskosten	61	N
Kosten onvoorzien	64	V
Baten LS	637	V
Baten aanvullende bijdrage UP	156	V
(Aandeel in) Baten SPUK IBP	134	V
Aandeel in rentebaten	114	V
Aandeel in salarissen overhead	128	V
Aandeel in inhuur personeel overhead	647	N
Aandeel in ICT Projecten overhead	207	N
Aandeel in ICT voorzieningen / telefonie overhead	140	V
Overige overhead	103	N
Onttrekking aan reserves	1.140	V
Overige	193	N
Saldo	**443**	**V**

(N= nadeel; V = voordeel)

Programma 3: Overzicht exploitatiesaldo Overhead

In het programma Overhead zijn de kosten en baten opgenomen van de afdelingen Bedrijfsvoering en Concernstaf. Beide voeren taken uit voor zowel het programma Milieu als het programma VTH-Plus. De verdeelsleutel voor het verdelen van de overheadkosten is gebaseerd op de totaal gerealiseerde uren voor beide programma's.

De financiële dekking van de kosten van de overhead komt voort uit de gerealiseerde opbrengsten in het primaire proces. Het merendeel van de opbrengsten heeft als basis het uurtarief 2024 vermenigvuldigt met het aantal uren. In het uurtarief zit opslag voor de dekking van de overhead.

De opbrengsten zijn verantwoord onder de programma Milieu en VTH-Plus.

(Bedragen x € 1.000)

OD NHN Overhead	Realisatie 2023	Raming 2024	Realisatie 2024
Baten	405	15	525
Lasten	7.935	7.165	8.745
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-7.530**	**-7.150**	**-8.220**
Reservemutaties	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-7.530**	**-7.150**	**-8.220**

Verschillenanalyse:

Onderwerp	Bedrag	V/N
Kosten personeel	661	V
Kosten inhuur personeel (deels dekking door reserves via de programma Milieu en VTH-plus)	1.586	N
Kosten inhuur personeel SPUK Interbestuurlijk programma	191	N
Kosten werving en selectie	96	N
Kosten voormalig personeel	100	N
Kosten ICT Licentie, werkplekvoorzieningen en telefonie	321	V
Kosten overige huisvesting	96	N
Kosten WKR	73	V
Rentebaten	313	V
Kosten ICT-projecten (dekking door reserves via de programma Milieu en VTH-Plus)	568	N
Baten SPUK Interbestuurlijk programma (aandeel betrekking op overhead)	186	V
Overige	13	V
Saldo	**1.070**	**N**

(N= nadeel; V = voordeel)

JAARVERSLAG

A. PROGRAMMAVERANTWOORDING

ALGEMEEN: OMGEVINGSWET

Wat wilde de OD NHN bereiken?

De OD NHN werkt vanaf 2024 volgens de Omgevingswet. Hierdoor zijn de procedures, de kaders waaraan vergunningaanvragen worden getoetst en de regels waarop wordt toegezien veranderd. Hierbij hoort ook de grotere afwegingsruimte die onze deelnemers bij inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen. Veel valt onder het overgangsrecht. Voor het toetsingskader voor vergunningen zijn dit onder andere het gemeentelijk Omgevingsplan, dat bestaat uit alle vigerende bestemmingsplannen, de set aan landelijke regels die overgaan naar de lokale overheid en de vigerende gemeentelijke verordeningen. Sinds de intrede van de Omgevingswet verlenen we vergunningen op basis van activiteiten in plaats van inrichtingen. Dit geldt ook voor het toezicht op basis van milieubelastende activiteiten.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

Van voorbereiden naar werken met

Het jaar 2024 stond, na de intensieve in- en externe voorbereiding in eerdere jaren, vooral in het teken van de Omgevingswet. Hierbij hoorde ook de afhandeling van nog lopende aanvragen onder de oude wetgeving (de Wabo) en het daarbij geldende overgangsrecht. Mede door de gedegen, maar arbeidsintensieve in- en externe voorbereiding, was de technische invoering een succes. In een enkel geval bleek de routering tussen gemeente en de omgevingsdienst nog niet volgens afspraak te verlopen, maar dit is rechtgezet.

Overgangsrecht

De behandeling van veel aanvragen viel in 2024 onder het overgangsrecht. Voor het toetsingskader voor vergunningen zijn nu onder andere het gemeentelijk Omgevingsplan, bestaande uit de bestemmingsplannen, en de set aan landelijke regels en de gemeentelijke verordeningen relevant.

Landelijk en regionaal beeld

Het landelijke en regionale beeld is dat het aantal meldingen en nieuwe aanvragen voor een reguliere vergunning onder de Omgevingswet nog achterblijft bij de situatie onder de Wabo. We herkennen dit uit de praktijk. Hiervoor is een combinatie van factoren de oorzaak:

- Het verwerken van vergunningaanvragen en het doen van meldingen via de DSO was voor initiatiefnemers, hun adviseurs én de overheid complex. We steken momenteel dan ook veel tijd in de begeleiding van initiatiefnemers en het uitbouwen van de eigen kennis en ervaring.
- Daarnaast speelde ook de noodzaak tot vooroverleg en het uitvoeren van participatietrajecten een rol. De doorwerking van de nieuwe wetgeving op de bedrijfsvoering, met name rond de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven in de zorgplicht, was onduidelijk. Dit leek de initiatiefnemers af te schrikken. Vooral voor onze toezichthouders is de inhoudelijke duiding van het begrip zorgplicht een uitdaging.
- De agrarische sector heeft met grote onzekerheden te maken. Denk bijvoorbeeld aan de voortgaande jurisprudentie rondom stikstof en stalsystemen, de aanpassingen in de Aeriuscalculator, de (on)mogelijkheden van in- en extern salderen én de maatschappelijke zorgen over spuitzonering en de waterkwaliteit. De sector wacht af waar het kabinet voor hun mee komt. Zij houden initiatieven vast tot er weer meer ruimte komt om te ondernemen. Op dat moment zullen we alle zeilen moeten bijzetten om iedereen tijdig te helpen.
- Door stijgende rente, grond- en bouwkosten liep het aantal bouwaanvragen al enige tijd terug. Dit heeft ook invloed op het werk van de omgevingsdiensten. Inmiddels lijkt de lijn omhoog weer gevonden te zijn.

Vooroverleg

Het is belangrijk dat onze organisatie vooraf door opdrachtgevers, initiatiefnemers en ketenpartners bij processen betrokken wordt én dat onze rol op tijd duidelijk is. We zien hier een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle betrokkenen. Hierdoor wordt er in procedures tijdig beschikt, kunnen we juist en volledig adviseren op adviesvragen en optimaliseren we de dienstverlening richting initiatiefnemers.

Regionaal overleg voortgezet

Het regionale overleg van de programmamanagers in Noord-Holland Noord is in een nieuwe vorm voortgezet. Nagenoeg alle betrokken overheden, inclusief de provincie, gemeenten, de drie grote GR-en en het waterschap, zijn aangesloten bij dit overleg.

Onder de nieuwe titel “Programma Samenwerking Omgevingswet” (PSO) wordt bijvoorbeeld gekeken naar verdere uitwerking of herijking van de onderlinge werkafspraken in de regio. Werken die zoals we dat bedacht hebben, wat moeten we behouden, waar zit nog ruimte voor verbetering?

15% Omgevingswet is nu ingevoerd

Op dit moment is iets meer dan vijftien procent van de Omgevingswet met succes ingevoerd. Hierbij gaat het vooral om de directe uitvoering van VTH-taken. De komende jaren werken we aan het opstellen van omgevingsvisies en omgevingsplannen. Daarmee krijgt de wet voor een steeds groter deel een plaats in de samenleving.

PROGRAMMA 1 MILIEUTAKEN

1 Doel en resultaat

1.1 Milieubescherming

Wat wilde de OD NHN bereiken?

Door adequate, professionele en transparante uitvoering van vergunningprocedures, het afhandelen van meldingen, advisering en toezicht én handhaving werken wij aan het schoon, veilig, gezond en duurzaam wonen, werken en recreëren in Noord-Holland Noord. Daarmee draagt onze organisatie actief bij aan het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken.

Ons werkterrein omvat onder andere bedrijfsgebonden milieutaken, bodemenergiesystemen, asbestsloop, controle en handhaving en de (gemeentelijke) advisering op het gebied van natuur, ruimtelijke ordening, geluid, lucht, licht, bodem en externe veiligheid.

We dragen bij aan initiatieftafels, bij de omgevingsscan en omgevingsplannen, vergunnings- en toezichts-/handhavingstrajecten.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

Onze procedures rond adviezen, meldingen en vergunningaanvragen zijn vooral vraaggestuurd. Maatschappelijke initiatieven van bedrijven, burgers en overheden én de ambities van onze eigenaren/opdrachtgevers bepalen de werkvoorraad. Veel hangt daarbij af van de juistheid en volledigheid van de aangeboden dossiers en onze betrokkenheid aan de voorkant van het proces.

Tegen het einde van 2024 zien we dat we voor vergunningaanvragen beter worden gevonden. Het doen van meldingen en de uitnodiging voor initiatieftafels bij de deelnemers, blijft alleen achter bij de gezamenlijke verwachting en ervaringscijfers. We denken dat de complexiteit van de DSO hierbij een rol speelt. Initiatiefnemers hebben moeite om hun milieubelastende activiteiten goed te melden en wachten met het melden van hun activiteiten. Er is nog te weinig ervaring met de Omgevingswet om te zeggen of er vanuit het toezicht meer ongemelde activiteiten zijn. Dit zal de komende tijd blijken.

1.2 Normering geluid en bodem

Wat wilde de OD NHN bereiken?

Door de Omgevingswet krijgen gemeenten extra taken en verantwoordelijkheden als het gaat om de normering van geluid:

- Onder de Omgevingswet is de rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen veranderd.
- Onder de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht om uiterlijk op 1 juli 2027 de basisgeluidemissie (BGE) voor de gemeentelijke wegen met meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal vast te stellen. Deze basisgeluidemissie moet daarnaast elke vijf jaar gemonitord worden.
- Gemeenten moeten onder de Omgevingswet geluidsnormen opnemen in het Omgevingsplan.

We beheren de bodemkwaliteitskaarten en houden als plustaak de nota bodembeheer actueel voor onze opdrachtgevers. Ook maken we dit via onze website digitaal inzichtelijk, zodat grondverzet in onze regio zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

<u>Geluid</u>

Voor geluidnormering zijn we begonnen met het dezoneren van enkele geluidgezoneerde industrieterreinen. Daarnaast is er een plan van aanpak opgesteld om de basisgeluidemissiekaart vast te leggen. Alle gezoneerde bedrijventerreinen zijn actueel en digitaal vastgelegd in GeoMilieu.

Hiermee kunnen we beoordelen of nieuwe bedrijven, of uitbreidingen, binnen de geluidzone van het industrieterrein passen.

Verder is er een verdiepingsslag gemaakt in de beoordeling van geluidberekeningen waar nieuw geplaatste warmtepompen aan moeten voldoen. Daarnaast worden er op dit moment 35 saneringsprojecten (wegverkeerslawaai) uitgevoerd. In totaal worden er 3.954 woningen gesaneerd. Er zijn inmiddels 3 projecten gereed.

Bodem

Voor burgers en bedrijven hebben we een bodeminformatiesysteem en bodemloket beschikbaar. Om de kwaliteit hiervan te waarborgen, hebben we een eigen foutentool ontwikkeld. Hierdoor zijn we vanaf 2025 niet meer afhankelijk van externe partijen om onze bodemdata te beheren en valideren.

In het kader van de omgevingswet is de daadwerkelijke verdeling van de overgangsrechtslocaties bodem vastgelegd. Alle bodemtaken vanuit de warme overdracht van de provincie zijn in de uitvoeringsprogramma's van de gemeentes opgenomen. Voor de wijzigingen/revisie van de bodemkwaliteitskaarten en de Nota bodembeheer zijn al de nodige voorbereidingen getroffen. Hierbij wordt eveneens de Omgevingswet en het regionaal bodembeleid opgenomen en wordt hiermee de nota geactualiseerd.

1.3 Bodembescherming

Wat wilde de OD NHN bereiken?

We willen een duurzame bodemkwaliteit in Noord-Holland realiseren waarbij zich geen risico's voordoen voor gezondheid en milieu. Dit doen we door nieuwe bodem- en grondwaterverontreinigingen te voorkomen en verontreinigde ondergrond te saneren en/of beheren. Door het evenwichtig toedelen van functies aan locaties en het stellen van regels aan activiteiten kunnen we de gewenste bodemkwaliteit bereiken. Het gaat hierbij om de chemische bodemkwaliteit en om thema's zoals het verlies van organische stof of verzilting.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

De voor de gemeente ingeplande controles Graven en Saneren blijven achter op de prognose. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het bevoegd gezag voor Graven en saneren (voorheen Wet bodembescherming) voor de meeste activiteiten overgegaan van de provincie naar de gemeenten. Het blijkt dat veel meer activiteiten nog vallen onder het overgangsrecht, waardoor de provincie het bevoegde gezag is. De taken zijn dus wel uitgevoerd maar onder het mandaat van een ander bevoegd gezag. De komende jaren zullen steeds minder activiteiten onder het overgangsrecht vallen en zal de gemeente het bevoegde gezag worden. Daarnaast zijn zaken informatieplicht voor de gemeente behandeld.

Met behulp van geavanceerde machine learning-tools in GIS hebben we historische gegevens van oude kaarten geanalyseerd en gevisualiseerd. Met behulp van deze inzichten kunnen we bij planologische ontwikkelingen en bouwaanvragen sneller en nauwkeuriger advies geven.

Daarnaast hebben we een koppeling tussen de bodemkwaliteitskaarten en het bodeminformatiesysteem gerealiseerd. Hiermee kunnen een 'Vlekkenkaart' genereren. Deze kaart biedt aanvragers en toepassers eenvoudiger inzicht in de duurzame en veilige toepassingsmogelijkheden van grond.

Voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Hollands Kroon, Hoorn en Medemblik hebben we grondstromen in kaart gebracht. Dit biedt meer inzicht in het duurzame gebruik van grond. Uit onze analyse blijkt dat de kwaliteitsklasse "Landbouw/natuur" vaak lange transportafstanden aflegt en regelmatig wordt toegepast op locaties waar ook "Wonen" of "Industrie" mogelijk zou zijn. Op basis hiervan hebben we een rapport opgesteld met conclusies en aanbevelingen. Deze wordt begin 2025 gedeeld met de betrokken gemeenten.

1.4 Omgevingsadvies

Wat wilde de OD NHN bereiken?

De ontwikkeling van omgevingsvisies en omgevingsplannen vraagt de komende jaren nog veel aandacht. Niet alleen het organiseren van burgerparticipatie is daarbij een uitdaging, maar ook de benodigde integrale inhoudelijke afwegingen. We willen ervoor zorgen dat onze kennis en kunde nog beter aan de voorkant van een voorgenomen initiatief beschikbaar is.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

In het begin van het jaar zagen wij de vraag naar ROM-adviezen wat afnemen. Deelnemers lieten hun plannen graag nog in 2023, op basis van de oude wetgeving, toetsen. Inmiddels zien we dat de vraag naar advies weer gestabiliseerd is en de doorlooptijd van adviesverzoeken op het gewenste niveau blijft.

Er is samengewerkt met gemeenten om specialistische kennis over omgevingsaspecten in te brengen. Hiermee is ook een goede doorontwikkeling gemaakt van onze producten op dit vlak (omgevingsanalyse en omgevingsscan). Daarnaast is er een verbeterslag gemaakt in het digitaliseren van de omgevingsscan.

Door deelname aan het grootschalige gebieds-ontwikkelproject Maritiem Cluster in Den Helder, is er een vroegtijdig integraal advies gegeven voor omgevingsaspecten en vergunningstrajecten. Dit is geheel in lijn met de doelstelling van de nieuwe Omgevingswet om latere procedures te versnellen en mogelijke schade door uitstel te voorkomen.

Het team Omgevingsadvies is betrokken bij de Taskforce energie infrastructuur, die versnelling van het realiseren van netuitbreidingen als doel heeft.

1.5 Energie en circulair

Wat wilde de OD NHN bereiken?

In het kader van een gezonde en veilige leefomgeving, willen we een aanjagersrol spelen op het gebied van de energietransitie, energiebesparing en circulaire economie.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

<u>Energiebesparing particulieren</u>

Er is een belangrijke bijdrage geleverd aan de isolatieaanpak van gemeenten. Dit is gedaan met behulp van de inzet Energie-armoedegelden en de Nationale Isolatieaanpak.

De campagne "Gluren bij duurzame buren" is ook in 2024 doorgezet (met uitzondering van de gemeenten Dijk en Waard, Schagen en Texel). Hierbij nemen we een kijkje bij buren in de regio die duurzame maatregelen hebben uitgevoerd. We doen dit in de vorm van een online event met experts en een mobiele showroom van het Duurzaam Bouwloket. De video's van de regio Noordkop zijn in 2024 opgenomen en worden in 2025 uitgezonden. In de regio Alkmaar is gewerkt aan het projectplan.

<u>Energiebesparing bedrijven</u>

Voor verschillende gemeenten voeren we een coördinatierol uit voor de stimulering van verduurzaming bij bedrijven. Vanuit het Energiebesparingsakkoord Bedrijven NH bestaan budgetten om een energiescan/Erkende Maatregelen Lijst audit uit te voeren.

We hebben weer een bijdrage geleverd aan de Duurzaam Ondernemen Awards Medemblik. Op basis van het thema zijn er beoordelingscriteria opgesteld voor de prijs voor de meest duurzame ondernemer én de meest innovatieve ondernemer. Er zijn interviews afgenomen bij de genomineerde ondernemers en verwerkt in een matrix waarop de jury haar keuze voor de winnaar kon baseren. Hiermee zorgen we voor aandacht en bewustwording voor de positieve maatschappelijke impact van duurzaam ondernemen.

Met betrekking tot de Green Deal Zorg zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd voor ziekenhuizen en zorginstellingen. Eén bijeenkomst ging over nieuwe wetgeving en de ander over circulaire toepassingen. Er is meegewerkt aan een video over de Green Deal Zorg om te laten zien wat hierbij de rol van de omgevingsdienst is.

Samenwerking op het gebied van duurzaamheid wordt gestimuleerd door de opzet van de Werkgroep Communicatie Duurzaamheid West Friesland. Hierbij wordt wekelijks overleg georganiseerd en acties gecoördineerd. Een Communicatiejaarplan 2025 is opgesteld aan de hand van het Jaarplan 2025.

Naast het uitvoeren van de controles energiebesparing bij bedrijven, hebben wij een bijdrage geleverd aan vijf Rekenkameronderzoeken. Hiervan is er een landelijk en vier regionaal (Alkmaar, Den Helder, Hollands Kroon en Koggenland).

We leveren periodiek rapportages aan de gemeenten over de voortgang van het Energiebesparingsakkoord (EBA). Daarnaast werken we samen met de provincie en de gemeenten aan een plan van aanpak om de volgende stappen in de versnelling te kunnen zetten.

Circulair

We werken vanuit twee sporen mee aan de circulaire transitieopgave:

- Spoor 1: zet in op de verkenning van ruimte binnen VTH. Hierin ligt de focus op wat mogelijk en nodig is (voor bevoegde gezagen) om te sturen op circulaire bedrijfsvoering en ketensamenwerking. We hebben dit gedaan door zitting te nemen in het coördinatieteam Circulair van Omgevingsdienst NL.
- Spoor 2: zet in op het stimuleren van circulaire materiaalketens. Dat doen we vanuit de strategie en Actieagenda Circulair Westfriesland 2023-2026. We werken samen met meerdere partners. We zetten in op circulaire materiaalketens binnen de sectoren Agrarisch, Bouw, GWW/Infra, Zorg en Maakindustrie (Textiel en E-waste). Per sector werken overheden en ketenpartners samen aan oplossingen om materiaalketens te sluiten. We verzorgen coördinatorschap van de samenwerking en de uitvoering van de actieagenda.

Dit hebben we in 2024 opgeleverd:

1. De start van het Biobased Innovatie HUB met inzet op 3 programmalijnen:
   a. Biobased composieten en binders (samenwerking met o.a. InHolland, AMS, EBS NPSP, Spaak, en Cirqlar, ONHN). Hiervoor is een gezamenlijke EFRO-subsidie voorbereid en ingediend.
   b. Biobased Industriële bouw (samenwerking met industriële bouwers en woningcorporaties in NH verenigd in NH Bouwstroom).
   c. Teelt voor Bouw (samenwerking met o.a. Vertify, telers, AMS en TNO)
2. Een projectvoorstel voor Regiodeal NHN: Circulaire bouwmaterialen strategie NHN.
3. De verkenning effect van micro-organismen en drijfmest afgerond.

De subsidieaanvraag EIP is ingediend voor Experimententuin NHN, waarin we met partners willen inzetten op 4 programmalijnen: Plastic vrije landbouw, Sluiten mestkringloop, verbeteren mestkwaliteit (vanuit meten=weten aanpak), Klimaat- en natuur inclusieve landbouw.

1.6 Ondermijning

Wat wilde de OD NHN bereiken?

We willen ondermijning tegengaan en milieucriminaliteit bestrijden. Ondermijning is een relatief begrip en gaat om verschillende onderwerpen. Toch is ongeveer 90% drugs-gerelateerd. Het Ministerie van Justitie & Veiligheid heeft opdracht gegeven om het Landelijke Informatie en

Expertise Centrum (LIEC) op te richten, met daarnaast diverse regionale informatie- en expertisecentra (RIEC).

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

In samenwerking met, en onder regie van, diverse gemeenten zijn in totaal 17 gezamenlijke controleronden op bedrijventerreinen uitgevoerd. Ter voorbereiding van deze controleronden hebben we risicoanalyses uitgevoerd waarbij potentiële ondermijnende activiteiten en/of milieucriminaliteit in kaart zijn gebracht.

We zijn 24/7 bereikbaar voor calamiteiten. Het aantal oproepen via de meldkamer is in 2024 aanzienlijk toegenomen. In totaal zijn we 139 maal opgeroepen. Dit is twee keer zoveel dan verwacht. Opvallend is de toename van het aantal meldingen over drugsafvaldumpingen en/of drugslabs. Voor het afhandelen van drugsafvaldumpingen is samen met de overige omgevingsdiensten in Noord-Holland, de Veiligheidsregio NHN en de politie een protocol opgesteld. In dit protocol is afgesproken dat de omgevingsdiensten een coördinatierol hebben.

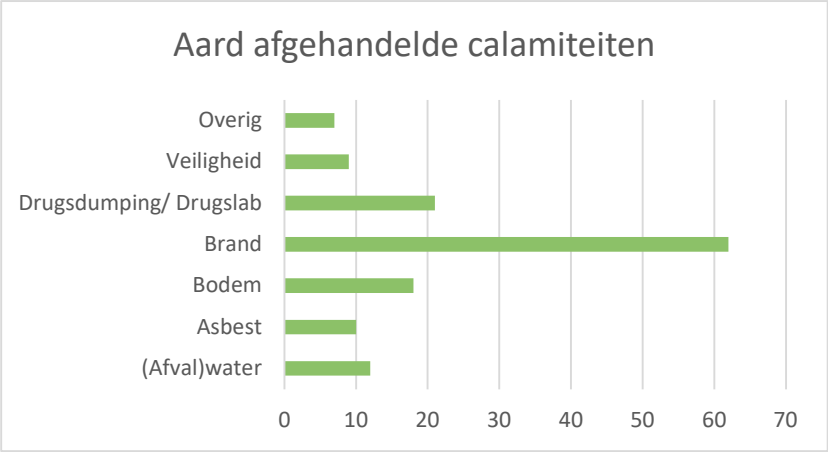

In oktober hebben we een bijeenkomst georganiseerd over het afhandelen van calamiteiten en hoe op te treden bij drugsafvaldumpingen. Voor deze bijeenkomst waren collega's van gemeenten, politie, brandweer, NH Samen Veilig en Staatsbosbeheer uitgenodigd. Met deze bijeenkomst wilden we kennis delen en samenwerking tussen partijen verstevigen.

1.7 Natuurbescherming (gemeentelijke advisering)

Wat wilde de OD NHN bereiken?

Door op een adequate, professionele en transparante wijze gemeenten te adviseren over natuurwetgeving dragen we bij aan:

- Het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.
- Het beschermen en ontwikkelen van de natuur.
- Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van (maatschappelijke) functies.
- Het mogelijk maken van maatschappelijke initiatieven met oog voor de bescherming van de natuur.
- Het verzekeren van een samenhangend advies gericht op het behoud en beheer van waardevolle natuur(gebieden) en natuurverbindingen.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

In 2024 zijn we bij gemeentelijke natuuradvisering volledig op sterkte gekomen. Hierdoor zijn we ingelopen op de zes maanden wachttijd. We halen nu in de meeste gevallen de adviestermijn van twee weken.

Hierdoor is er ook ruimte om andere projecten op te pakken, zoals omgevingsscans en het leveren van een bijdrage aan de soortenmanagementplannen (SMP's). Daarnaast is er in samenwerking

met de provincie gewerkt aan het opstellen van een brochure over natuurvriendelijk isoleren. Verder hebben we de Woningbouwkaart voor al onze gemeentelijke deelnemers geactualiseerd.

We hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de verduurzamingsopgave bestaande woningvoorraad in combinatie met soortenbescherming. Door te adviseren over de juiste keuzes en het stimuleren van maatregelen, blijven de woningen en de omgeving geschikt voor burgers als 'inwonende' dieren.

1.8 Toezicht en Handhaving

Wat wilde de OD NHN bereiken?

Met behulp van het uitvoeren van toezicht, zorgen we voor meer naleving van de regelgeving. We handhaven overtredingen op een open, eenduidige en voortvarende manier. Hierdoor zorgen we voor een gevoel van veiligheid bij de burger, verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van het vertrouwen in de overheid.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

Om zo efficiënt mogelijk te werken, zijn we in 2024 gestart met het project tankstations. Dit is een innovatief project met een visie naar het 'nieuwe werken'. Hierdoor zijn meer dan 140 tankstations in Noord-Holland Noord volledig gecontroleerd.

Het project tankstations was belangrijk, leerzaam, uitdagend en innovatief. De regelgeving rondom tankstations is vernieuwd, omvangrijk en complex. Doordat in een korte periode alle tankstations, door een vast team van toezichthouders zijn gecontroleerd, kunnen we stellen ze allemaal aan dezelfde actuele normen en eisen zijn getoetst.

Er zijn relatief veel overtredingen geconstateerd. Veel tankstations zijn nabij woningen gevestigd, waardoor vooral de omgevingsveiligheid een belangrijk aspect van de controle vormt.

In 2024 zijn we begonnen met het gebruik van digitale checklisten. Digitale checklisten vertaalt regelgeving naar eenvoudige checklisten. We verwachten door deze uniforme manier van werken de kwaliteit van de uitvoering te verhogen én de administratieve lasten voor de toezichthouder te verlagen. Daarnaast worden de resultaten van het toezicht op voorschriftenniveau vastgelegd en kunnen we deze data gebruiken om de informatiegestuurde handhaving te verbeteren. De eerste resultaten zijn positief.

In de periode september tot en met december zijn alle 32 vuurwerkopslagplaatsen en/of -verkooplocaties meerdere malen gecontroleerd op de naleving van de voorschriften. Alle geconstateerde overtredingen zijn direct of na aanschrijving opgeheven.

In totaal zijn 1.075 meldingen overlast door ons ontvangen en afgehandeld. De meeste meldingen overlast zijn: geluidsoverlast (57%) afkomstig van horecabedrijven, windturbines en knalapparaten en geuroverlast (24%).

2 Wat heeft het gekost?

2.1 Baten en lasten

De baten en lasten van het programma Milieu kunnen als volgt worden samengevat:

(bedragen * € 1.000)

OD Uitvoeringstaken	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Totale baten	15.821	18.613	17.573
Totale lasten	16.263	18.613	18.135
Saldo van baten en lasten	**-442**	**-**	**-562**
Mutaties in reserves	1.113	-	1.172
Resultaat	**671**	**-**	**610**

2.1 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb, onvoorzien en rente

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten inclusief toerekening van overhead en de algemene dekkingsmiddelen, heffing VPB, onvoorziene bedragen, rente en mutaties van de reserve aangegeven voor het programma Milieu.

Tabel: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (vpb), onvoorzien en rente (volgens vernieuwde BBV)

2024	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1 Milieutaken	17.240	12.573	4.666
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	334	5.562	-5.228
Heffing VPB (vrijgesteld)	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-
Rente	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**17.573**	**18.135**	**-562**
Mutaties in reserves	1.172	-	1.172
Resultaat	**18.746**	**18.135**	**610**

PROGRAMMA 2 VTH-PLUSTAKEN

1 Doel en resultaat

1.1 Natuurbescherming

Wat wilde de OD NHN bereiken?

Door het vergunningsproces op een adequate, professionele en transparante wijze uit te voeren dragen we bij aan:

- Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.
- Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies.
- Het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle Natura 2000-gebieden vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit.
- Het bijdragen aan de voedselzekerheid door mogelijkheden te bieden voor het beperken van onder andere vraatschade aan gewassen.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

Afstemming beleid en uitvoering

Om beleid en uitvoering goed op elkaar af te stemmen, is er regelmatig (ambtelijk) overleg tussen de provincie en onze organisatie. Een belangrijk onderdeel was het stikstofbeleid en de verificatie van de PAS-melders. Daarnaast bespraken we de risico- en aandachtdossiers met de desbetreffende gedeputeerden. Verder sloten we voor verschillende taakvelden aan bij landelijke en regionale inhoudelijke overleggen en hebben we overleg met andere omgevingsdiensten, handhavingspartners, gemeenten en met andere provincies gehad.

Soortenmanagementplannen

In het derde tertaal van 2024 zijn de eerste besluiten voor een gebiedsgerichte omgevingsvergunning genomen gebaseerd op een soortenmanagement plan. Meerdere partijen, waaronder onze organisatie, hebben inspanningen geleverd om tot dit resultaat te komen. Het werken met SMP's biedt de mogelijkheid om inwoners tegemoet te komen in de procedure. Dit leidt namelijk tot een versnelling zonder de bescherming van de natuur uit het oog te verliezen.

PAS-melders

Het nog lopende project van verificatie is weerbarstig door de grote juridische, procedurele en inhoudelijke complexiteit. De inzet van extra vergunningverleners en uitbreiding van de juridische capaciteit, zorgen voor extra inzet op de beoordeling van de meldingen. Doordat alle onderdelen aan elkaar gerelateerd zijn, is het arbeidsintensief en vraagt dit om maatwerk. Hierdoor rust ook de eindbeoordeling op een klein aantal specialisten.

Om voor de terechte PAS-melders tot een oplossing te komen, zoeken we naar wat helpend en nodig is. De pilot op Texel heeft hierbij de prioriteit. Eind 2024 zijn al ruim 30 van de 167 PAS-melders voorzien van een verificatie. Begin 2025 komt dit in een versnelling richting de deadline van 28 februari. Dan ontvangt de meerderheid bericht over of zij een terechte melding hebben gedaan. Met een positieve verificatie komen PAS-melders in aanmerking voor (landelijke) regelingen.

Stikstof bedrijvenregister

Samen met andere omgevingsdiensten, provincies en BIJ12 wordt gewerkt aan een (landelijk) bedrijvenregister. Dit register helpt in de toekomst met het verbeteren van de prioritering van controles en het verlenen van vergunningen. Hieruit voortvloeiend is Team Stikstof een pilot gestart om hieraan concreet vorm te geven. Ook wordt er een overzicht gemaakt van bedrijven

zonder natuurvergunning. Prioritering voor controles vindt plaats op basis van afstand tot Natura 2000-gebieden, controlehistorie en andere beschikbare data.

Inzet drones

In 2024 hebben we meer gebruik gemaakt van onze drones. Door inzichtelijk te maken waarvoor de drones ingezet kunnen worden, en welke informatie daarbij verkregen kan worden, werd de vraag een stuk groter. Voor verschillende taakvelden zijn dronevluchten gemaakt en is de verkregen informatie gebruikt voor vergunning- en handhavingsprocessen. Eind 2024 hebben we onderzoek gedaan naar de inzet van onze dronebeelden. Naar aanleiding van dit onderzoek, hebben we software aangeschaft om dronebeelden om te kunnen zetten in 2d- en 3d-modellen. Dit is van enorme meerwaarde voor het in kaart brengen van grotere projecten.

1.2 Zwemwaterveiligheid

Wat wilde de OD NHN bereiken?

De OD NHN zorgt ervoor dat de zwemlocaties en zweminrichtingen veilig en hygiënisch zijn en dat de locaties voldoen aan de geldende regelgeving.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

Meldingen werden integraal beoordeeld op juistheid en volledigheid. In een multidisciplinair team vindt regelmatig technisch overleg plaats. Daarin wordt kennis gedeeld en nieuwe of gewijzigde wetgeving besproken. Op deze manier beoordelen we de consequenties voor onze producten en diensten. In afstemming met de provincie wordt zo nodig maatwerkvoorschriften opgesteld.

Daarnaast zijn we landelijk steeds meer in beeld als partner bij de uitvoering. We zijn adviespartner voor de branche en delen projectmatig onze expertise van zwemwater-behandeling. We ondersteunden de provincie Noord-Holland in haar verkenning naar provinciaal zwemwaterbeleid.

Vanuit de Omgevingswet moet voor de badwaterbassins aan meer parameters worden voldaan dan voorheen. Ook zijn veel, al bestaande parameters, aangescherpt. Daarnaast is de frequentie van metingen omhooggegaan. Om alle binnenkomende laboratoriumuitslagen goed te kunnen beoordelen, is er in 2024 een nieuw systeem ontwikkeld.

We merken dat het in de praktijk moeilijk is om aan alle parameters te voldoen. Dit is een landelijk probleem. Wij zijn betrokken bij de landelijke overleggen en werkgroepen hoe hier mee om te gaan.

1.3 Bodembeheer

Wat wilde de OD NHN bereiken?

Het voorkomen van nieuwe bodem- en grondwaterverontreinigingen en het saneren en/of beheren van verontreinigde ondergrond. De ambitie is een duurzame bodemkwaliteit in Noord-Holland waarbij zich geen risico’s voordoen voor de gezondheid en het milieu, waaronder planten en dieren.

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

Voor dit doel hebben we namens provincie Noord Holland vergunningaanvragen en meldingen beoordeeld. Ook zijn we ingesprongen op calamiteiten ter voorkoming van nieuwe gevallen van bodemverontreiniging. Daarnaast is er gewerkt aan een verdere overdacht van de Wbb-taken naar de gemeente. Met als doel tot een efficiënter proces te komen voor initiatiefnemers met betrekking tot hun werkzaamheden.

1.4 Wegen en Vaarwegen

Wat heeft de OD NHN daarvoor gedaan?

Samen met de provincie werken we aan het project Stip op de horizon. Binnen dit project zijn werkprocessen in kaart gebracht en geëvalueerd. Mogelijke knelpunten in het werkproces zijn meegenomen in een opgerichte werkgroep om deze gezamenlijk aan te pakken en op te lossen. Wij sluiten ook aan bij deze werkgroep.

Er is gewerkt aan het in kaart brengen van de beroepsvaart op de K19 Ringvaart Haarlemmermeer. Uit de praktijk is gebleken dat er op de K19 vaak te hard wordt gevaren door de beroepsvaart. Om schade aan oevers te voorkomen worden schippers actief aangesproken en ingelicht over de maximaal toegestane snelheid. Samen met de provincie zal worden besproken hoe het probleem van te snel varen verder aangepakt kan worden.

2 Wat heeft het gekost?

2.1 Baten en lasten

De baten en lasten van het programma VTH-Plus kunnen als volgt worden samengevat:

(bedragen * € 1.000)

OD Uitvoeringstaken	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Totale baten	9.300	9.079	10.143
Totale lasten	8.921	9.079	10.203
Saldo van baten en lasten	**379**	**-**	**-60**
Mutaties in reserves	692	-	1.140
Resultaat	**1.071**	**-**	**1.080**

2.2 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb, onvoorzien en rente

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten inclusief toerekening van overhead en de algemene dekkingsmiddelen, heffing VPB, onvoorziene bedragen, rente en mutaties van de reserve aangegeven voor het programma VTH-Plus.

Tabel: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (vpb), onvoorzien en rente

2024	Baten	Lasten	Saldo
Programma 2 VTH plustaken	9.952	7.019	2.933
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	191	3.183	-2.992
Heffing VPB (vrijgesteld)	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-
Rente	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**10.143**	**10.203**	**-60**
Mutaties in reserves	1.140	-	1.140
Resultaat	**11.282**	**10.203**	**1.080**

B. PARAGRAFEN

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) staat welke paragrafen provincies en gemeenten moeten opnemen in hun jaarstukken. De paragrafen 'lokale heffingen', 'onderhoud kapitaalgoederen', 'verbonden partijen' en 'grondbeleid' zijn op de OD NHN niet van toepassing. De overige paragrafen worden hieronder toegelicht.

1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de OD NHN in staat is bedrijfsmatige tegenvallers met financiële consequentie(s) op te vangen. Aangezien alle structurele kosten, voor zover te voorzien, zijn opgenomen in de begroting, is het weerstandsvermogen vooral bedoeld voor het opvangen van risico's.

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de deelnemende gemeenten en de provincie, na besluit van het algemeen bestuur, uiteindelijk bijdragen in een eventueel exploitatietekort van de OD NHN. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de continuïteit en zij staan garant dat de OD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen. Daarmee is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd.

Het beleid rond weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing, die op 15 december 2014 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

Deze paragraaf bevat:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's
- Benodigde weerstandscapaciteit
- De kengetallen:
    - Netto schuldquote;
    - Solvabiliteitsratio; en
    - Structurele exploitatieruimte;
- Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

1.1 Weerstandscapaciteit

De definitie van weerstandscapaciteit volgens het BBV is:

De middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Te denken valt hierbij aan: het vrij besteedbare deel van de algemene reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves. Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld: het vermogen om eenmalige tegenvallers op te vangen. Deze capaciteit moet worden gezocht in de vermogenssfeer, meer specifiek: in de reserves. Met structurele weerstandscapaciteit worden die middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Dit moet worden gezocht in de exploitatiesfeer.

De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve niet groter mag zijn dan 2,5% van de lasten. Ultimo 2024 is de stand van de algemene reserve € 406.000. De lasten in de jaarrekening 2024 rondom milieutaken zijn € 18.135.000. Er zal geen storting in de algemene reserve plaatsvinden zonder specifiek besluit van het algemeen bestuur. In artikel 3 van de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) staat dat het algemeen bestuur kan besluiten van dit percentage positief of negatief af te wijken.

1.2 Inventarisatie risico's

Risico's kunnen een externe of interne oorzaak hebben. Externe risico's zijn toe te schrijven aan de ontwikkelingen op regionaal, provinciaal of landelijk niveau. De interne risico's hangen hiermee samen of kunnen gericht zijn op de bedrijfsvoering.

Totaaloverzicht met bestaande risico's per 31 december 2024:
(bedragen * € 1.000)

RISICO'S						
Nr.	**Risico**	**Effect**	**E/I**	**Kans**	**Impact**	**Weerstands-capaciteit**
1	Claims	exploitatienadeel	E	0,5	500	250
2	Datalek van geregistreerde gegevens	exploitatienadeel	E	0,1	800	80
3	Aanbestedingsrisico's	exploitatienadeel	E	0,5	250	125
4	Projecten ten laste van het rekeningresultaat	exploitatienadeel	E	0,5	100	50
	Totaal					**505**

De benodigde weerstandcapaciteit per risico wordt bepaald door de vermenigvuldiging van de kans maal de financiële impact.

Claims

In 2024 heeft de OD NHN geen claims ontvangen.

Datalek van geregistreerde gegevens

In 2024 hebben we acht datalekmeldingen ontvangen, waarvan er vier geen datalekken waren omdat er geen persoonsgegevens zijn gelekt waarop de AVG van toepassing is.

In 2024 heeft de OD geen boete gekregen voor het lekken van data.

Aanbestedingsrisico's

De afgelopen en komende periode zijn er diverse Europese aanbestedingen. Aanbesteden biedt in beginsel optimale mogelijkheden om de beste prijs-kwaliteitverhouding te behalen. Het opnieuw aanbesteden brengt echter ook financiële risico's met zich mee. Zie ook het onderdeel rechtmatigheid in de paragraaf bedrijfsvoering.

Projecten ten laste van het rekeningresultaat

In de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR) staat vermeld dat begrotingswijzigingen (tussentijdse vraag om extra financiële middelen) niet wenselijk zijn. In 2024 heeft de OD NHN extra middelen uitgegeven met betrekking tot PAS-meldingen (stikstof). Voor zover deze kosten niet door het rekeningresultaat gedekt worden, worden deze kosten via het rekeningresultaat gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve VTH-plustaken. Er is in 2024 een onttrekking geweest uit de reserve voor VTH-Plus.

1.3 Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt gevormd op basis van een inventarisatie en waardering van de risico's, zoals vastgesteld in de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing. De totaal benodigde weerstandscapaciteit is € 505.000.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 406.000}}{\text{€ 505.000}} = 0{,}80$$

Uitgaande van de stand van de algemene reserve ultimo 2024 van € 406.000 is dit onvoldoende om de bestaande risico's te dekken.

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio:

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	**Ratio**	**Betekenis**
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio voor de OD NHN valt in de klasse D. Dit duidt op een matig weerstandsvermogen.

De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve niet groter mag zijn dan 2,5% van de lasten.

Daar staat tegenover dat de deelnemers garant staan dat de OD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen.

Kengetallen financiële positie

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Gezien het stijgende belang van toekomstbestendigheid van lokale overheden moet in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen opgenomen worden. Het opnemen van kentallen past in het streven naar meer transparantie en inzicht in de financiële positie. Voor de OD NHN waren de volgende vier kengetallen van toepassing:

a. Netto schuldquote: geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen;
b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen: geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast exclusief verstrekte leningen ten opzichte van de eigen middelen;
c. Solvabiliteitsratio: geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen (eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal);
d. Structurele exploitatieruimte: is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen.

	Jaarrekening 2024 Kengetallen	Verloop van de kengetallen %		
		Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
		Ratio	Ratio	Ratio
A	Netto schuldquote	-14,18	-10,67	-10,93
B	Netto schuldquota gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-14,18	-10,67	-10,93
C	Solvabiliteitsrisico	41,77	40,81	34,54
D	Structurele exploitatieruimte	-0,37	0,00	-0,75

Toelichting ratio's

Netto schuldquote

Hoe lager het percentage, hoe beter. De OD NHN heeft een negatief percentage. Dit wordt veroorzaakt doordat de financiële middelen hoger zijn dan de schulden.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is gelijk aan het kengetal voor de netto schuldquote. Bij de OD NHN is geen sprake van verstrekte leningen.

Solvabiliteitsratio

Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Een hoge ratio betekent dat de organisatie relatief veel eigen vermogen heeft en goed in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Door aanwending van de reserves is het eigen vermogen gedaald en is het percentage lager dan begroot.

Structurele exploitatieruimte

Hoe hoger dit percentage, hoe beter. De OD heeft op dit moment onvoldoende structurele baten om de structurele lasten te dekken.

2 Paragraaf Financiering

Op basis van artikel 13 van het BBV bevat deze paragraaf in ieder geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte. Voor de OD NHN betekent dit dat in de financieringsparagraaf de ontwikkelingen worden aangegeven rond de rentevisie, de ontwikkelingen rond de renterisiconorm, de kasgeldlimiet, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid rondom treasury.

De financieringsparagraaf in samenhang met het in artikel 212 van de Gemeentewet voorgeschreven treasurystatuut vormt een belangrijk instrument in het transparant maken, en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren, van de financieringsfunctie. Het treasurystatuut is door het algemeen bestuur op 9 maart 2022 vastgesteld.

2.1 Rentevisie

De OD NHN heeft een rekening courant faciliteit bij de BNG, ter grootte van € 500.000.

2.2 Risicobeheer

Dit onderdeel geeft een inschatting van de financieringsrisico's die de OD NHN kan lopen. Onder risico's wordt verstaan koers- en valutarisico's en de risico's ten aanzien van de rente.

2.3 Koers- en valutarisico's

De OD NHN heeft geen financiële producten met een koersrisico en bezit geen vreemde valuta. Daardoor is er geen sprake van koers- en valutarisico's.

2.4 Renterisicobeheer

Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van het vreemd vermogen hoger en/of de renteopbrengsten van uitgezette geldmiddelen lager worden dan geraamd. De OD NHN heeft momenteel geen lening afgesloten.

De Wet fido hanteert hiervoor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. De wet normeert via percentages het maximale risico dat mag worden gelopen op de vaste (renterisiconorm) en de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet).

Renterisiconorm

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de lening portefeuille van decentrale overheden te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties. Ze stellen dus een grens aan de structuur van de leningen, niet aan de hoogte. De renterisiconorm betreft leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (lange leningen, lang geld).

Op basis van artikel 6 van de Wet fido mag het renterisico op de vaste schuld de renterisiconorm niet overschrijden. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen van de bestaande geldleningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal, zijnde de totale lasten.

Tabel: Renterisiconorm

Renterisiconorm	*** € 1.000**
Begrotingstotaal	27.692
Renterisiconorm 20%	5.538
Aflossing en renteherziening	-
Ruimte	**5.538**

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet richt zich op leningen met een rente typische looptijd van maximaal een jaar (ook wel korte leningen, of kort geld genoemd). De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen 8,5% van het begrotingstotaal.

Overschrijdt een overheid de kasgeldlimiet meer dan twee opeenvolgende kwartalen? Dan moet de toezichthouder op de hoogte worden gesteld. Vervolgens wordt de overheidsorganisatie geacht een plan op te stellen dat aangeeft hoe zij weer aan de kasgeldlimiet gaat voldoen. De OD NHN heeft in 2024 geen overschrijdingen.

Tabel: Kasgeldlimiet

Kasgeldlimiet		kwartalen in 2024 (* € 1.000)			
		1e	2e	3e	4e
1	Begrotingstotaal	27.692	27.692	27.692	27.692
2	Toegestane kasgeldlimiet (8,5% van (1))	2.354	2.354	2.354	2.354
3	Vlottende korte schulden	3.392	4.125	4.212	2.101
4	Vlottende middelen	13.048	13.541	14.117	7.672
Toets kasgeldlimiet					
5	Totaal netto-vlottende schuld = (3 - 4)	-9.656	-9.415	-9.905	-5.571
	Toegestane kasgeldlimiet (2)	2.354	2.354	2.354	2.354
	Ruimte (+) Overschrijding (-) = (2 – 5)	12.009	11.769	12.259	7.924

3 Paragraaf Bedrijfsvoering

3.1 Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering beschrijft hoe OD NHN de eigen bedrijfsprocessen, die nodig zijn om de beleidsdoelstelling te realiseren, beheerst en aanstuurt. Het gaat om de algemene bedrijfsvoering en organisatiebrede opgaven en initiatieven.

3.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Het dagelijks bestuur (DB) moet verantwoording afleggen over rechtmatigheidsafwijkingen in de paragraaf bedrijfsvoering. De rechtsmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria:

1. Begrotingscriterium,
2. Voorwaardencriterium en
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Het gaat hierbij om afwijkingen die geconstateerd zijn.

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten en de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In de rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 12 maart 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Het grensbedrag is daarmee vastgesteld op € 850.000.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen [1]:

nr	Onderwerp	Bedrag (€ 1.000)
Begrotingscriterium		
1a	Overschrijding lasten programma's	1.927
1b	Overschrijding investeringsbudgetten	76
2	Ongeautoriseerde reserve mutaties	0

[1] De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.

3	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig zijn gemeld	0
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**2.003**
4	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	1.582 421
Voorwaardencriterium		
5	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	**0**
M&O criterium		
6	Geen bevindingen	**0**
Totaal onrechtmatigheden		**2.003**
Waarvan acceptabel		1.582
Waarvan niet-acceptabel		421

Begrotingscriterium

In beginsel kunnen begrotingsoverschrijdingen en -onderschrijdingen als onrechtmatig worden bestempeld, maar hoeven niet altijd te worden meegenomen in het rechtmatigheidsoordeel. Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang in hoeverre de over- en onderschrijding past binnen het door het AB geformuleerde beleid en tijdig is gemeld en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten.

OD NHN volgt hierbij de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen binnen de regio Noord-Holland Noord (FUGR 2019, artikel 2.1), dat de begroting (met de deelnemersbijdragen) gedurende het begrotingsjaar niet wordt aangepast. Een incidenteel voor- of nadeel komt tot uiting in het rekeningresultaat van de Gemeenschappelijke Regeling. Het bestuur wordt hierover geïnformeerd in bestuursrapportages en in de jaarstukken.

Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse bestuursrapportage.

Toelichting:

Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden gemeld in de tussentijdse bestuursrapportages en de jaarstukken met een analyse van de realisatie versus de begroting. In de FUGR is met de deelnemers afgesproken om lopende het jaar geen begrotingswijzigingen op te stellen.

Toelichting niet-acceptabele afwijking:

De niet-acceptabele afwijkingen betreffen overschrijdingen van € 396.000 op de lasten en van € 25.000 op investeringsbudgetten. Tussen het tijdstip van het opstellen van de tweede bestuursrapportage en het einde van het jaar is het verschil tussen de begroting en de realisatie verder opgelopen. Voor een nadere specificatie van de investeringskredieten verwijzen wij naar het investeringsoverzicht in bijlage 1. De overschrijding van € 76.000 op investeringsbudgetten was voor een bedrag van € 51.000 reeds gemeld in de 2de bestuursrapportage 2024, daarom acht het dagelijks bestuur geen verdere maatregelen noodzakelijk.

Voorwaardencriterium

Aanbestedingswet 2012

De oorsprong van de regelgeving is het voorkomen van onrechtmatige, onethische of anderszins dubieuze uitgaven van maatschappelijk geld door (semi)overheidsorganisaties. Om dit ook een juridisch kader te geven is de Aanbestedingswet 2012 (ABW 2012) in het leven geroepen. Dit is de basis van de regelgeving. Aanvullend hierin zijn een aantal onderdelen uit de ABW 2012 uitgewerkt in algemene maatregelen van bestuur waarvan de belangrijkste de Gids Proportionaliteit en het Aanbestedingsreglement Werken 2016 (ARW 2016) zijn. Dit vormt de basis van de regelgeving voor OD NHN.

Uitvloeisel hiervan is op hoofdlijnen het volgende:

- Uitgaven van meer dan € 50.000 dienen meervoudig onderhands aanbesteed te worden, wat ook is vertaald naar het intern beleid van OD NHN.
- Uitgaven van meer dan € 221.000 dienen Europees aanbesteed te worden, conform wet- en regelgeving.

Tabel: Onrechtmatigheid OD NHN 2024 per inkoopcategorie op niveau 1 (hoogste aggregatieniveau; bedragen X € 1.000))

Inkoopcategorie (niveau 1)	Onrechtmatig Europees	Onrechtmatig intern beleid	Totaal
Flexibele arbeid (inhuur op uren)	0	0	0
Automatisering en telecommunicatie	0	230	230
Kantoor en Organisatie	0	170	170
Advies en onderzoek	0	320	320
Personeelsgerelateerde zaken	0	190	190
Totaal	**0**	**910**	**910**

Toelichting:

Bij de beoordeling van de naleving van de Europese aanbestedingsregels geldt dat de omvang van de totale fout gelijk is aan de omvang van de besteding (last of investering) in het jaar waarin de onrechtmatigheid wordt geconstateerd, verhoogd met de bestedingen van de jaren erna voor de duur van het afgesloten contract. Dit is alleen het geval als de bestedingen in de jaren erna (contractueel) verplicht zijn.

Voor de controle van de jaarrekening worden alleen de afwijkingen op wet- en regelgeving meegenomen in de rapportage ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording. Voor 2024 is er geen onrechtmatigheid op Europese wet- en Regelgeving geconstateerd. Door acties op onrechtmatige inhuur, beëindigingen van uitgaven en het doen van meerdere aanbestedingen in 2024, heeft de OD NHN actief geacteerd op de geconstateerde onrechtmatigheden en risico's bij de rapportage 2023. Wel zien we ook in 2024 een bedrag aan onrechtmatigheid op intern beleid (uitgaven > € 50.000, < 221.000).

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Onder *misbruik* wordt verstaan het bewerkstelligen van geen of te geringe betaling van (verplichte) bijdragen aan de overheid en van het verkrijgen of genieten van een (te hoge) uitkering door het bewust niet, niet tijdig, niet juist of niet volledig verstrekken van gegevens en inlichtingen.

Onder *oneigenlijk gebruik* wordt verstaan het volgens de regels van de wet, maar in strijd met de bedoelingen van de wettelijke bepalingen, geheel of ten dele ontgaan van een verplichte bijdrage van de overheid en verkrijgen of genieten van een (te hoge) uitkering.

Fraude is opzettelijke misleiding om onrechtmatig (financieel) voordeel te krijgen. De fraudepleger bevoordeelt hiermee zichzelf of anderen op een manier die in strijd is met de wet- of regelgeving.
Er is bij fraude altijd opzet in het spel. Bij vermoeden van fraude dient melding te worden gedaan bij de directeur. Eventueel volgt hieruit aangifte bij het Openbaar Ministerie.

De OD NHN heeft nog geen overkoepelend beleidsstuk 'Misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld.

Er zijn in 2024 geen gevallen bekend van misbruik, oneigenlijk gebruik of fraude.

Specifieke uitkeringen (SiSa)
Als gevolg van een wijziging in de Gemeentewet over de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is SiSa onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Fouten en onduidelijkheden met betrekking tot specifieke uitkeringen (SiSa) dienen daarom wel te worden betrokken bij de rechtmatigheidsverantwoording. Voor OD NHN zijn de volgende specifieke uitkeringen in dit kader relevant:

- IenW E93 - Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH
- KGG K21 - Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht

Er zijn geen fouten of onzekerheden met betrekking tot specifieke uitkeringen geconstateerd.

Ondernomen acties in 2024 om de afwijkingen in de rechtmatigheid te voorkomen
Het dagelijks bestuur heeft de volgende actie ondernomen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen:

Inkoop en aanbesteding
Met het verbeteren van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en het actief sturen op rechtmatigheid in 2024 zijn wij onder de 3%-norm gekomen.

- De procedure prestatielevering inkoopproces is verbeterd
- Vaststellingsprocedure bestuursrapportage is verbeterd

In 2025 gaan we wederom acties ondernemen om de onrechtmatigheid op Intern Beleid te beperken. Dit gaan we doen door de aanbestedingen te doen en uitgaven te vermijden bij crediteuren waar we boven de drempel zitten. Met betrekking tot inhuur gaan we strakker acteren in verband met de Wet DBA.

3.3 Vennootschapsbelasting voor overheden

Eind 2014 heeft de Tweede Kamer de Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen aangenomen. Volgens deze wet moeten overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelasting betalen.

Taken die door een overheid of samenwerkingsverband vanwege een wet worden uitgevoerd en volgens de Wet op de omzetbelasting overheidstaken zijn, worden vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Denk aan vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daar waar een overheid of samenwerkingsverband concurreert met de markt op een niet-wettelijke taak, kan er over de winst daarop wél vennootschapsbelasting verschuldigd zijn.

Op basis van het bovenstaande zijn wij niet belastingplichtige voor de vennootschapsbelasting.

3.4 Organisatie en Personeel

In het complexe politieke en bestuurlijke speelveld waarin wij opereren, blijven we kwetsbaar. In 2024 heeft onze organisatie inspanningen geleverd om te voldoen aan de eisen die door het Rijk en onze deelnemers zijn gesteld. Desondanks hebben wij, naast de uitvoering en de realisatie van onze reguliere taken, gewerkt aan de verdere professionalisering en ontwikkeling van onze organisatie. We blijven ons inzetten om robuustheid te verkrijgen en onze dienstverlening toekomstbestendig te maken.

Robuustheid OD NHN

Het Interbestuurlijk Programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP VTH) heeft robuustheidscriteria opgesteld waaraan alle omgevingsdiensten vóór 1 april 2026 moeten voldoen. IBP VTH bevat de gezamenlijke ambities van het Rijk, de VNG en het IPO om het VTH-stelsel te versterken.

Op dit moment voldoen we nog niet aan alle gestelde robuustheidscriteria. Daarom hebben wij een Plan van Aanpak opgesteld én ingediend bij de stelselverantwoordelijke staatssecretaris. Hierin zetten we uiteen hoe we aan de criteria zullen voldoen. Op 27 juni 2024 heeft het Algemeen Bestuur van de OD NHN dit Plan van Aanpak 'Robuustheid' unaniem aangenomen, exclusief de financiële paragraaf. Hoewel het Algemeen Bestuur het belang van een stevige en robuuste omgevingsdienst volledig onderschrijft, blijft de financiële haalbaarheid een punt van aandacht. Op het moment van het schrijven van dit jaarverslag is er geen bestuurlijke overeenstemming over de financiering van het Plan van Aanpak robuustheid.

Om robuust te worden, is een structurele investering van €1,7 miljoen (prijspeil 2024) nodig. Deze investeringen zijn noodzakelijk op het gebied van innovatie, opleiding en data- en business intelligence. Op deze manier kunnen we voldoen aan de minimale landelijke vereisten. Tegelijkertijd hebben de gemeenten ons verzocht om bezuinigingsscenario's van 3% en 5% uit te werken, zoals opgenomen in de brief van de regietafel van 5 juli 2024. Deze tegenstrijdige verwachtingen benadrukken onze kwetsbare positie in het complexe politieke en bestuurlijke speelveld.

ICT

De incidentele uitgaven op het gebied van ICT-projecten waren in 2024 aanzienlijk. Deze uitgaven hebben voornamelijk betrekking op de implementatie- en ontwikkelingskosten van twee grote systemen:

Zaaksysteem: Het zaaksysteem dat eind 2022 in een minimale versie is aangeschaft, moest, mede dankzij diverse ontwikkelingen van de wet- en regelgeving, ook in 2024 verder ontwikkeld en gekoppeld worden om de functionaliteit op diverse gebieden uit te breiden. Dit is essentieel om de organisatie beter te ondersteunen in haar kerntaken en om efficiënter te kunnen werken.

Bedrijfsinformatiesysteem: In 2024 hebben we een nieuw bedrijfsinformatiesysteem geïntroduceerd. Dit systeem wordt ingezet om processen verder te automatiseren, gegevens te integreren en de efficiëntie van de organisatie te verhogen. Gedurende het jaar hebben we het systeem verder doorontwikkeld om deze optimaal te laten aansluiten op de behoeften van de organisatie.

Versteviging Bedrijfsvoering

In 2024 hebben we actief gewerkt aan de versteviging van onze bedrijfsvoering. Dit is mede mogelijk gemaakt door de inzet van financiële middelen uit het rekening resultaat 2022. We hebben deze middelen ingezet op vier gebieden waar versteviging op relatief korte termijn het grootste en duurzaamste effect kon opleveren:

1. Versteviging inkoop en aanbesteding: We hebben een doeltreffende inkoopstrategie ontwikkeld en zijn erin geslaagd om onregelmatigheden in onze inkoopprocessen te identificeren, deze in kaart te brengen en voor het grootste deel op te lossen.
2. Toekomstgerichte werving en selectie: We hebben, onder andere, onze werving- en selectieprocedures geoptimaliseerd, functiebeschrijvingen aangepast in lijn met HR21-normen, en HR-taken geconfigureerd en geautomatiseerd in ons nieuwe AFAS-systeem.

3. Additionele capaciteit Financiën: Door de inzet van een extra businesscontroller hebben wij ons gericht op de uitwerking van de bepalingen van het Plan van Aanpak robuustheidscriteria, de integratie van het formatieoverzicht met de financiële begroting, het ontwikkelen van effectievere en efficiëntere verantwoording van de uitvoeringsprogramma's, en het in kaart brengen van de nieuwe financieringssystematiek voortvloeiend uit pijler 1 van het robuustheidsprogramma.
4. Benchmark/Capaciteitsanalyse Bedrijfsvoering: Dit project is gestart in juni 2024 en afgerond in december 2024, uitgevoerd door een extern bureau. De capaciteitsanalyse van de afdeling Bedrijfsvoering van de OD NHN concludeert dat de huidige formatie grotendeels voldoet aan de uitvoering van de operationele taken, maar dat deze niet voldoende is om goed te kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen en uitdagingen die de omgevingsdiensten te wachten staan. In bepaalde functies, zoals financiën, HRM en data-analyse, is de formatie kwetsbaar en/of niet toereikend om aan deze behoeften te voldoen. Dit leidt tot een verhoogd risico op continuïteitsproblemen en een beperkte slagkracht om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Deze bevindingen sluiten nauw aan bij de bepalingen van ons plan van aanpak met betrekking tot de robuustheid.

In 2024 zijn diverse verbeteringen in processen en producten gerealiseerd. Zo zijn de instroom-, doorstroom- en uitstroomprocessen geoptimaliseerd en is een start gemaakt met een Vitaliteitsprogramma voor onze medewerkers. Daarnaast zijn de aanbesteding van flexkrachten en de salarisadministratie succesvol afgerond.

Bezetting

Per 31 december 2024 telt de OD NHN 233 eigen 212,7 fte's in dienst en 28,0 fte's extern. Per 31 december 2023 waren dat 206,9 fte's in dienst en 31,8 fte's extern.

Inhuur

Het streven is om onze formatiebegroting voor minimaal 85% met vast personeel in te vullen. De volgende cijfers vergelijken de stand van zaken per 31 december 2023 met de stand van zaken per 31 december 2024 als het gaat om het eigen personeel ten opzichte van de formatiebegroting:

2023: 206,9 fte eigen personeel

2024: 212,7 fte eigen personeel

Het jaar 2024 is het eerste jaar binnen OD NHN dat gebruik wordt gemaakt van een intern vastgestelde formatiebegroting. Daardoor kunnen de vergelijkende cijfers van 2023 niet worden weergegeven.

Stand per 31 december 2024	**Formatiebegroting in FTE**	**% t.o.v. formatiebegroting**
Totaal	249,4	100,0
Aantal medewerkers FTE	212,7	85,3
Aantal externe inhuur FTE	28,0	11,2
Aantal openstaande vacatures, niet ingevulde vacatures en uitbesteed werk in FTE	8,7	3,5

Opleiden en ontwikkelen

De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor aanzienlijke uitdagingen bij het aantrekken van gekwalificeerd personeel. De landelijke campagne 'Werken bij de Omgevingsdiensten' heeft de wereld van de omgevingsdiensten meer in beeld gebracht bij de werkzoekenden.

Ondanks intensieve campagne- en wervingsinspanningen, blijkt het steeds moeilijker om professionals met de juiste expertise direct beschikbaar te krijgen. Dit tekort heeft directe gevolgen voor de uitvoeringscapaciteit van onze organisatie en dwingt ons om nieuwe strategieën te hanteren.

Een van de belangrijkste maatregelen die we in 2024 hebben getroffen, is het aantrekken van nieuwe medewerkers met potentie, die vervolgens zowel intern als extern worden opgeleid en klaargestoomd voor de uitvoering van kwalitatief hoogwaardig werk. Hoewel dit op de lange termijn een duurzame oplossing is, vraagt dit een aanzienlijke inspanning van het bestaande personeel. Ervaren collega's zijn in 2024 vaak ingezet om nieuwe medewerkers te begeleiden en op te leiden, wat betekent dat zij minder tijd beschikbaar hadden voor hun reguliere werkzaamheden. Dit leidt tot een tijdelijk verlies aan realisatievermogen. De combinatie van opleiden en uitvoeren zorgt voor extra druk binnen de organisatie en een langere inwerkperiode voordat nieuwe medewerkers volledig inzetbaar zijn.

Daarnaast zorgt de steeds groeiende complexiteit van ons werk, en de eisen op het gebied van robuustheid (voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.0), voor een extra uitdaging op het gebied van ontwikkeling en groei van het bestaande personeel. We zijn genoodzaakt om steeds meer te investeren in opleiding en scholing van onze medewerkers. Dit heeft ervoor gezorgd dat het opleidingsbudget van 2024 volledig benut is. De noodzaak voor de structurele uitbreiding van dit budget wordt komende periode steeds groter, want alleen dan kunnen we voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen.

Mede dankzij deze investeringen is het ons in 2024 gelukt om het aandeel van externe inhuur te verlagen ten opzichte van voorgaand jaar.

In het vierde kwartaal is een Strategisch Opleidingsplan vastgesteld. Dit plan heeft als doel de competenties en vaardigheden van onze medewerkers structureel te ontwikkelen, in lijn met de strategische doelstellingen van de organisatie. De implementatie van dit plan staat gepland voor 2025. Met deze aanpak willen we niet alleen de leercultuur binnen de organisatie versterken, maar ook de betrokkenheid van medewerkers vergroten en hen ondersteunen in hun professionele groei. De inzet van GoodHabitz als online leerplatform is voortgezet in 2024 en de samenwerking met ODNL Academy wordt steeds verder versterkt en uitgebreid.

Verzuim

Het verzuimpercentage bij de OD NHN is ten opzichte van 2023 licht gedaald van 8,23% naar 7,85%. De meldingsfrequentie was 1,3.

Opbouw naar verzuimklasse	
Kort: 1-8 dagen	1,43%
Middel lang: 8 tot 42 dagen	1,05%
Lang: 42 tot 365 dagen	3,9%
Extra lang: 366 tot 732 dagen	0,96%
Langer dan 2 jaar: meer dan 733 dagen	0,5%

In 2024 is de aandacht gericht op de langdurige dossiers. Waar acties nodig waren binnen de dossiers zijn die uitgezet en is er al resultaat zichtbaar in het vierde kwartaal van 2024.

4 Openbaarheidsparagraaf

Sinds 2019 was er sprake van een stijgende trend in het aantal Woo-verzoeken binnen het werkgebied van de OD NHN. In 2024 zijn er 64 verzoeken ingediend, een daling ten opzichte van 72 verzoeken in 2023. Hoewel het te vroeg is om te spreken van een structurele stabilisatie, lijkt de eerder opwaartse trend doorbroken. De verdeling van verzoeken is 57% gemeentelijk en 43% provinciaal.

Complexe dossiers blijven een uitdaging; één verzoek vereiste de beoordeling van ruim 2500 documenten en kostte 401 uur. Ondanks de complexiteit zijn in 2024 geen termijnoverschrijdingen gemeld.

De Woo verplicht bestuursorganen 17 categorieën van informatie actief openbaar te maken. De verplichte actieve openbaarmaking gebeurt in verschillende tranches. Per 1 november 2024 is het eerste deel van de regeling van actieve openbaarmaking in werking getreden. De OD NHN voldoet aan deze eerste tranche.

In 2025/2026 is de verwachting dat door verdere uitbreiding meer documenten in de toekomst actief openbaar gemaakt moeten worden wat impact zal hebben op de werklast. Wat het gevolg hiervan zal zijn ten opzichte van het aantal Woo verzoeken in 2025 is nog onduidelijk.

Wij hebben geen invloed op het aantal te behandelen zaken of de grootte van deze zaken. Wel hebben wij invloed op het proces en de doorlooptijden. Deze is binnen de OD NHN in 2024 verder aangescherpt in samenwerking met onze adviseur procesinnovatie.

JAARREKENING

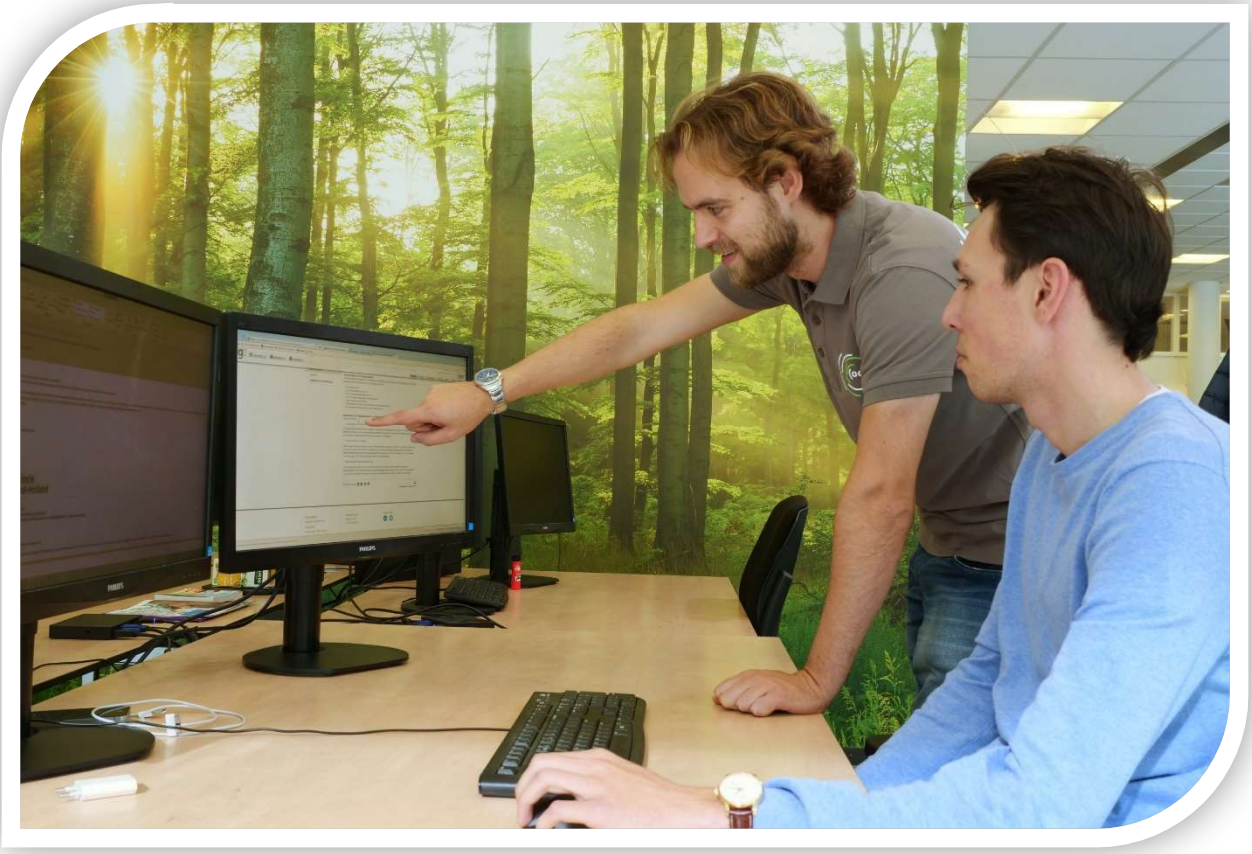

1 Balans per 31 december 2024

(Bedragen * € 1.000)

ACTIVA		31 december 2024		31 december 2023	
Vaste activa					
- Investeringen met een econ. nut		762		648	
Materiële vaste activa	1		*762*		*648*
Totaal vaste activa			**762**		**648**
Vlottende activa					
- Vorderingen op openbare lichamen		984		1.751	
- Overige vorderingen		40		31	
- Uitzettingen in 's Rijkschatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		7.664		6.563	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2		*8.689*		*8.345*
- Banksaldi		501		254	
Liquide middelen	3		*501*		*254*
- Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.		374		778	
Overlopende activa	4		*374*		*778*
Totaal vlottende activa			**9.563**		**9.376**
Totaal generaal			**10.325**		**10.025**

PASSIVA		31 december 2024		31 december 2023	
Vaste passiva					
- Algemene reserve		406		339	
- Bestemmingsreserve		1.469		2.106	
- Gerealiseerd resultaat		1.690		1.742	
Eigen vermogen	5		*3.566*		*4.188*
- Voorzieningen		225		23	
Voorzieningen	6		*225*		*23*
Totaal vaste passiva			**3.791**		**4.210**
Vlottende passiva					
- Overige schulden		577		810	
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7		*577*		*810*
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen.		3.410		2.799	
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:					
Het Rijk		81		590	
Overige Nederlandse overheidslichamen		645		522	
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren		1.822		1.093	
Overlopende passiva	8		*5.957*		*5.004*
Totaal vlottende passiva			**6.534**		**5.814**
Totaal generaal			**10.325**		**10.025**

2 Toelichting op de balans

2.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden, tenzij anders is vermeld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten en gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden. Vanaf 2018 is door invoering van het individueel keuzebudget (IKB), waarin de totale uitbetaling in december van het betreffende jaar plaatsvindt, geen sprake meer van overlopend vakantiegeld.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, namelijk vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) moet wel een verplichting worden opgenomen.

De bedragen in de tabellen worden weergeven in € 1.000. Hierdoor kan het voorkomen dat door de afronding op duizendtallen marginale afwijkingen ontstaan. De onderliggende (niet afgeronde) bedragen kloppen echter wel.

2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 12 maart 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld;

Ten aanzien van het M&O criterium geldt dat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid en daarom eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten

of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde € 850.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

2.3 Vaste activa

De grens van het activeren van investeringen wordt gesteld op € 10.000 exclusief btw. Als een investering het bedrag van € 10.000 exclusief btw overstijgt, moet activering op de balans plaatsvinden. De investeringen met een economisch nut worden gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingprijs. Als ingangsdatum van de afschrijving geldt als uitgangspunt het jaar volgend op het jaar waarin de investering wordt gedaan. Investeringen met een lagere aanschafwaarde hoeven, als er een gegronde reden voor is, niet te worden geactiveerd en worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie verantwoord.

Er wordt lineair afgeschreven met de volgende afschrijvingstermijnen in jaren:

Omschrijving van de investering	Afschrijvingstermijn
Apparaten:	
- meetapparatuur	7
Automatisering:	
- apparatuur (pc/beeldscherm/scanners/telefoon)	3
- digitale presentatiemiddelen	5
- telefooncentrale, print en -kopieerapparaten	5
- netwerk, server, koeling, bekabeling e.d.	5
- programmatuur (software)	3
Bedrijfsmiddelen:	
- personenauto’s	5
- lichte motorvoertuigen	5
- machines	5
Gebouwen:	
- inventaris/inrichtingskosten/meubilair	10
- renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en bedrijfsgebouwen	25
- installaties	10
- veiligheidsvoorzieningen	10
- uitbreiding/verbouwingen	10
Gereedschap	5
Telecommunicatieapparatuur (centrale)	5

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	2023	2024
Overige investeringen met een economische nut	648	762
Totaal	648	762

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **overige investeringen met economisch nut** weer:

	Boekwaarde per 1-1-2024	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdrage derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde per 31-12-2024
Basistaken:							
Inrichting pand	180	66	-	25	-	-	221
Aanpassing pand	73	103	-	16	-	-	159
Automatisering	392	180	-	206	-	-	367
Automatisering	-	13	-	-	-	-	13
Geluidsmeter	3	-	-	2	-	-	1
Totaal	648	363	-	249	-	-	762

Hieronder de begroting en realisatie van de investeringen. Hieruit blijkt dat we ten opzichte van de begroting 2024 meer gerealiseerd hebben dan begroot. Echter, ten aanzien van de verwachte prognose uit de 2e bestuursrapportage hebben we minder geïnvesteerd. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de investeringen nader toegelicht.

investeringsgroep	soort investering	budget begroting 2024	door-schuiven jr 2023	2e bestuurs-rapportage 2024	realisatie 2024	saldo (= begroting - realisatie)	doorschui-ven naar 2025
Inrichting pand	Werkplek	20	5	25	-	25	-
Inrichting pand	Keukens	-	27	57	28	-1	-
Inrichting pand	Overige inrichting	50	-	100	101	-51	-
Vervoermiddelen	Kilometerregistratiesystemen	-	-	-	13	-13	-
Terreinen	Laadpalen	-	43	50	41	2	-
Automatisering	Ipads	13	-	35	10	3	-
Automatisering	Iphones	68	-	38	79	-11	-
Automatisering	Software	-	-	-	-	-	-
Automatisering	Laptops	182	-	78	91	91	91
Automatisering	Dititale presentatiemiddelen	-	-	-	-	-	-
Automatisering	Beeldschermen + kabels	-	-	-	-	-	-
		333	75	383	363	45	91

2.4 Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

VLOTTENDE ACTIVA

2. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen bestaan uit het openstaande debiteurensaldo per 31 december 2024:

	2023	2024
Vorderingen op openbare lichamen	1.751	984
Overige vorderingen	31	40
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	6.563	7.664
Totaal	8.345	8.689

Specificatie vorderingen op openbare lichamen	2023	2024
Gemeente Alkmaar	86	0
Gemeente Bergen	37	0
Gemeente Castricum	28	-
Gemeente Den Helder	288	-
Gemeente Drechterland	26	-
Gemeente Dijk en Waard	8	0
Gemeente Enkhuizen	25	-
Gemeente Heiloo	19	-
Gemeente Hoorn	66	0
Gemeente Koggenland	30	-
Gemeente Medemblik	1	-
Gemeente Opmeer	4	0
Gemeente Schagen	50	-
Gemeente Stede Broec	21	-
Gemeente Texel	15	0
Gemeente Texel	-	11
BTW component in vooruit gefactureerde lumpsumbijdrage 2024	1.047	973
Totaal	1.751	984

3. Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit banksaldi:

	2023	2024
BNG	252	500
ING	2	1
Totaal liquide middelen	254	501

4. Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	2023	2024
Nog te ontvangen bedragen	563	265
Vooruitbetaalde bedragen	215	109
Totaal overlopende activa	778	374

Berekening drempelbedrag schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)				
	Verslagjaar 2024			
Drempelbedrag	**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	**242**	**240**	**246**	**379**
Ruimte onder het drempelbedrag	758	760	754	621
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag				
Begrotingstotaal verslagjaar	27.692	27.692	27.692	27.692
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan €500 miljoen				
Het deel van het begrotingstotaal dat de €500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	22.046	21.852	22.599	34.833
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	242	240	246	379

2.5 Vaste Passiva

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Het resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

PASSIVA

VASTE PASSIVA

5. Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2023	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve Milieutaken	339	-	-	67	406
Bestemmingsreserves	2.106	-	2.312	1.675	1.469
Gerealiseerd resultaat Milieutaken	671	610	-	-671	610
Gerealiseerd resultaat VTHplus	1.071	1.080	-	-1.071	1.080
Totaal	4.188	1.690	2.312	-0	3.566

Het verloop van de reserves in het verslag jaar was als volgt:

	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2023	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve Basistaken	339			67	406
Bestemmingsreserve:					
- Impuls cultuur & mensontwikkeling	166	-	-	-	166
- VTH plus	362	-	442	699	619
- CAO	-	-	976	976	-
- Masterplan ICT	1.178	-	568	-	610
- Verstevigen bedrijfsvoering Milieu	248	-	207	-	41
- Verstevigen bedr.voering VTH-Plus	152	-	119	-	33
Totaal	2.446	-	2.312	1.742	1.876

Alle onttrekkingen/ toevoegingen aan de reserves zijn van incidentele aard.

<u>Toelichting op de reserves</u>

Algemene Reserve

Doel: Deze reserve vormt het weerstandsvermogen (de buffer voor het opvangen van risico's en incidentele tegenvallers waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen bestaan) om mogelijke toekomstige financiële tegenvallers incidenteel op te vangen zonder dat de continuïteit van de uitvoering van de taken in gevaar komt.

Storting: In 2024 heeft er een storting ad € 67.000 plaatsgevonden cf besluit resultaatbestemming 2023.

Onttrekking: In 2024 is geen beroep gedaan op de Algemene Reserve.

Bestemmingsreserve Impuls cultuur-mensontwikkeling

Doel: Deze intensivering is opgenomen als onderdeel van het bedrijfsplan en is noodzakelijk gezien het invoeren van hybride werken, het overbruggen van de geconstateerde cultuurverschillen, het invoeren van digitaal handhaven, coaching en om- en bijscholing.

Storting: In 2024 hebben geen stortingen plaatsgevonden.

Onttrekking: In 2024 heeft geen onttrekking plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Masterplan ICT

Doel: Het Masterplan ICT is in 2017 gevormd om te kunnen voldoen aan de minimale eisen met betrekking tot het op orde brengen van de bestaande situatie, reguliere bedrijfsvoering en nieuwe wettelijke vereisten.

Storting: In 2024 hebben geen stortingen plaatsgevonden.

Onttrekking: In 2024 hebben onttrekkingen plaatsgevonden voor de incidentele ICT projectkosten conform doel van de bestemmingsreserve. De totale onttrekking voor 2024 bedraagt € 568.000.

Bestemmingsreserve VTH-plus

Doel: Dekking van de kosten in het kader van nog te verrichten werkzaamheden VTH-plustaken.

Storting: In 2024 heeft een storting ad € 699.000 plaatsgevonden conform resultaatbestemming 2023.

Onttrekking: In 2024 heeft een onttrekking aan de bestemmingsreserve plaatsgevonden ad € 442.000 om de extra inzet m.b.t. stikstof en afhandelen PAS-meldingen te kunnen financieren.

Bestemmingsreserve cao

Doel: Dekking van de niet begrote kosten die voortvloeien uit de afgesloten Cao 2024. De cao heeft een looptijd van 1 jaar. Na 1 jaar zal de totale reserve vrijvallen.

Storting: De reserve is gevormd bij de bestemming van het resultaat 2023.

Onttrekking: De reserve is bestemd voor de Cao 2024. De vrijval heeft geheel plaatsgevonden in 2024.

Bestemmingsreserve Versteviging bedrijfsvoering

Doel: De OD NHN is gezien de steeds complexer wordende wet- en regelgeving, toe aan de volgende stap in de organisatieontwikkeling om de organisatie toekomstbestendig te maken. Het gaat hierbij om versterking van de bedrijfsvoering. De OD NHN wil beter in control komen door adequate sturing op de interne organisatie en het beter inspelen op de wijzigende opdrachten van onze deelnemers. De reserve zal ingezet worden voor tijdelijk extra personele inzet en systeemtechnische- on organisatorische aanpassingen. De reserve is gevormd bij de bestemming van het resultaat 2022.

Storting: In 2024 hebben zicht geen stortingen voorgedaan.

Onttrekking: De onttrekkingen in 20234 hebben plaatsgevonden conform doel van de bestemmingsreserve voor het verstevigen van de bedrijfsvoering.

6. Voorzieningen

Het verloop van de voorziening in het verslag jaar was als volgt:

	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Aanwending	Vrijgevallen	Saldo 31-12-2024
Voorziening verlofsparen	23	25	-	-	47
Voorziening RVU	-	78	-	-	78
Voorziening Bodemloket	-	100	-	-	100
Totaal	23	203	-	-	225

Voorziening verlofsparen

Met ingang van 2022 heeft elke medewerker de mogelijkheid om verlof te sparen. Het doel is om medewerkers in staat te stellen om in alle levens- en carrièrefasen de werktijd af te stemmen op de eigen behoefte. Deze spaaruren verjaren niet. Voor het verlofsparen moet een voorziening worden gevormd. Bij daadwerkelijk opname van het verlof wordt een onttrekking aan de voorziening gedaan. De omvang van de voorziening wordt gevormd door het aantal verlofuren maal uurtarief.

Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)

Met ingang van 2024 maken medewerkers binnen de OD NHN gebruik gemaakt van de Regeling Vervroeg Uittreden (RVU). Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de ex-medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, wordt een voorziening getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente tegenover de ex-medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling. Dat betekent voor alle jaren tot aan de AOW datum.

Voorziening bodemloket

Tot begin 2024 werd voor het verstrekken van bodeminformatie middels het bodemloket een kostendekkende bijdrage gevraagd aan de aanvrager. In 2024 is duidelijk geworden dat deze dienstverlening kosteloos had moeten worden aangeboden. Particulieren en organisaties die in het verleden een bijdrage hebben betaald voor diensten van het bodemloket kunnen deze bijdrage terugvorderen van de OD NHN. Er is een inschatting gemaakt van de kans en de omvang van de bedragen die zullen worden teruggevorderd.

2.6 Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, worden gewaardeerd op het nominale bedrag.

VLOTTENDE PASSIVA

7. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2023	2024
Crediteuren	810	577
Totaal	810	577

8. Overlopende passiva

De post overlopende passiva kan als volgt gespecificeerd worden:

	2023	2024
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen.	2.799	3.410
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.112	726
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren	1.093	1.822
Totaal	5.004	5.957

Specificatie verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	**2023**	**2024**
Nog te betalen posten	812	1.141
WW reparatie 3e jaar en IKB	55	53
Loonheffing	1.056	1.226
Vooruit ontvangen	-	-
Omzetbelasting	875	990
Totaal	2.799	3.410

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	**2023**	**2024**
Het Rijk	590	81
Overige Nederlandse overheidslichamen	522	645
Totaal	1.112	726

Specificatie overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren	**2023**	**2024**
Vooruitontvangen bedragen deelnemers 1e kwartaal LS	1.093	1.822
Totaal	1.093	1.822

Specificatie overheidslichamen	Saldo 1-1-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2024
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Vooruit ontvangen budget Werkgroep Communicatie WF	3	-	1	2
Voouitontvangen budget Provincie Noord-Holland	-	135	22	113
Regeling omgevingslawaai (2503)	20	-	-	20
Actieplan Duurzaamheid NHN	4	-	4	-
Subsidie energiebesparingsprogramma West-Friesland	175	174	133	215
EBA (EnergieBesparingsAkkoord Bedrijven)	242	277	442	77
Gemeente Uitgeest	-	12	3	9
Gemeente Hoorn	19	100	87	31
Gemeente Castricum	-	135	57	78
Gemeente Den Helder	56	-	74	-19
Gemeente Medemblik	-	103	99	4
DE subsidie Bergen	-	132	85	47
Gemeente Heiloo	4	122	58	67
Het Rijk				
Specifieke uitkering IPB VTH	337	-	337	-
Specifieke uitkering extra ondersteuning THE	253	360	532	81
Totaal	**1.112**	**1.548**	**1.935**	**726**

2.7 Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

De OD NHN is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen:

- Huurovereenkomst Dampten 2 te Hoorn, In de gesloten huurovereenkomst is onder meer bepaald dat de huurprijs jaarlijks wordt aangepast op basis van de wijziging van het maandindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CRI) reeks alle huishoudens, gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Voor 2025 geldt een huurprijs van € 360.134 exclusief btw op jaarbasis.
- In 2023 is de aansprakelijkheidsverzekering bedrijven opnieuw voor 3 jaar aanbesteed bij Centraal beheer Achmea. In 2025 is de jaarpremie € 28.541.
- Leaseauto’s:

Auto	Start datum	Eind datum	Lease bedrag per maand	leverancier
18x ID.3.PRO S Business	25-6-2024	25-06-28	€ 795	PON
2x ID.3.PRO S. Business	25-6-2024	25-06-28	€ 839	PON
7x Jeep compass Trailhawk	25-9-2024	25-09-28	€ 7.203	PON
6x Jeep Renegade (tw) 2.0td trailhawk	28-05-19	28-05-25	€ 5.244	MKB lease
6x Jeep compass Trailhawk	28-05-25	28-05-29	€ 6.224	PON
Audi Q3 sportback	09-06-21	09-06-26	€ 1.102	MBK-lease
Id.5 Volkswagen	15-10-24	15-10-28	€ 1.013	PON

Het leasecontract is opnieuw aanbesteed in 2023. Vanaf 2024 worden de leaseauto’s geleidelijk vervangen.

3 Overzicht van baten en lasten

(Bedragen *(€ 1.000)

	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1 Milieutaken	18.603	13.731	4.872	18.603	13.731	4.872
Programma 2 VTH plustaken	9.074	6.672	2.402	9.074	6.672	2.402
Programma 3 Overhead	15	7.165	-7.150	15	7.165	-7.150
Onvoorzien Milieutaken	-	60	-60	-	60	-60
Onvoorzien VTH-Plustaken	-	64	-64	-	64	-64
Rente	-	-	-	-	-	-
VPB (vrijgesteld)	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**27.692**	**27.692**	**-**	**27.692**	**27.692**	**-**
Mutaties in reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	**27.692**	**27.692**	**-**	**27.692**	**27.692**	**-**

	Begroting na wijziging			Jaarrekening		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1 Milieutaken	18.603	13.731	4.872	17.240	12.573	4.666
Programma 2 VTH plustaken	9.074	6.672	2.402	9.952	7.019	2.933
Programma 3 Overhead	15	7.165	-7.150	525	8.745	-8.220
Onvoorzien Milieutaken	-	60	-60	-	-	-
Onvoorzien VTH-Plustaken	-	64	-64	-	-	-
Rente	-	-	-	-	-	-
VPB (vrijgesteld)	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**27.692**	**27.692**	**-**	**27.716**	**28.338**	**-622**
Mutaties in reserves	-	-	-	2.312	-	2.312
Resultaat	**27.692**	**27.692**	**-**	**30.028**	**28.338**	**1.690**

4 Toelichting op het overzicht baten en lasten

Het ontstaan van de afwijkingen tussen begroting en jaarrekening is toegelicht in de alinea's 'Samenvatting financiële verantwoording' op pagina 8 tot en met 13.

De analyse voor de afwijkingen tussen de begroting en jaarrekening is onderdeel van de jaarrekening.

4.1 Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Op de post onvoorzien staat het algemene budget voor onvoorziene uitgaven. De totale geraamde en gerealiseerde lasten voor de post onvoorzien laten zich als volgt specificeren:

Onvoorzien	Raming 2024	Realisatie 2024
Programma 1 Milieutaken	60	-
Programma 2 VTH plustaken	64	-
Totaal	**124**	**-**

In 2024 is geen sprake geweest van onvoorziene uitgaven ten laste van het onvoorziene uitgaven budget.

4.2 Overzicht incidentele lasten en baten

Omschrijving incidentele posten	baten	lasten
ICT projecten	-	568
Onttrekking aan reserve MP ICT	568	-
Voorziening bodemloket	-	100
Voorziening RVU	-	78
Ontrekking aan reserve CAO	976	-
Kosten voorgaande boekjaren	-	31
SPUK THE	532	-
SPUK IBP	337	-
EBA	442	-
Inhuur uitvoering Energiebesparende maatregelen	-	800
Rentebaten	328	-
Onttrekking aan reserve VTH versteviging bedrijfsvoering	326	-
Onttrekking aan de reserve VTH Plus	442	-
Inhuur uitvoering PAS-meldingen	-	177
Inhuur versteviging bedrijfsvoering	-	326
Opbrengsten voorgaande boekjaren	26	-
Resultaat	3.978	2.080

Er is beoordeeld of baten en lasten een structureel of incidenteel karakter hebben. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Bij het begrip incidenteel gaat het om baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

De ondergrens voor het melden is gelegd op € 50.000.

4.3 Overzicht per taakveld

Overzicht per Taakveld	Baten	Lasten	Saldo	Taakvelden
Programma 1 en 2	27.191	19.593	7.599	7.4 Milieubeheer
Programma 3 Overhead OD NHN	525	8.745	-8.220	0.4 Overhead
Rente	-	-	-	0.5 Treasury
Mutatie in reserves	2.312		2.312	0.10 Mutatie reserves
Totaal	**30.028**	**28.338**	**1.690**	0.11 resultaat van de rekenig b&l

4.4 Overzicht kostenverdeling overhead

OD NHN Overhead lasten per discipline		Rekening 2024	%
1	Personele overhead	5.838	67%
2	Informatievoorziening en automatisering	1.922	22%
3	Facilitaire zaken en huisvesting	986	11%
	Totaal	**8.745**	

5 Wet normeringbezoldiging topfunctionarissen

De Wet normering topinkomens (WNT) is in 2013 in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. De hoogste leidinggevenden in de (semi)publieke sector mogen niet meer verdienen dan een minister. In 2024 is het maximumsalaris € 233.000. Voor extern ingehuurde topfunctionarissen die geen dienstbetrekking bij de desbetreffende instelling hebben, gelden afwijkende regels. De eerste twaalf maanden van de functievervulling mag het inkomen niet meer zijn dan de som van € 30.800 per maand voor de eerste zes maanden en € 23.400 per maand voor de volgende zes maanden. Na twaalf maanden functievervulling geldt de algemene WNT-norm.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de dertiende maand van de functievervulling:

	Q.M. Foppe
Functiegegevens	**Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in **2024**	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	148.273
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.736
Subtotaal	€ 171.009
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	€ 171.009
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

	Q.M. Foppe
Functiegegevens	**Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in **2023**	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.963
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.360
Subtotaal	€ 160.323
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	€ 160.323
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12:

N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen:

N.v.t.

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van €2.100 of minder:

Topfunctionaris	Functie	Periode
Dhr. L. Voskuil	voorzitter	01/01 - 31/12
Dhr. J. Beemsterboer	lid DB en AB	01/01 - 31/12
Dhr. R. Vennik	lid DB en AB	01/01 - 31/12
Dhr. M. Versluis	lid DB en AB	01/01 - 31/12
Dhr. A. Helling	lid DB en AB	01/01 - 31/12
Mw. R. van Dolder	lid AB	01/01 - 31/05
Dhr. J. Schilder	Lid AB	15/07 – 31/12
Dhr. N. Langedijk	Lid AB	01/01 - 31/12
Dhr. C. Peetoom	Lid AB	01/01 - 31/12
Dhr. H. Heddes	Lid AB	01/01 - 31/12
Dhr. N. Slagter	lid AB	01/01 - 31/12
Dhr. E. Briët	lid AB	01/01 - 31/12
Dhr. V. Brouwer	Lid AB	01/01 - 15/10
Dhr. P. Slettenhaar	lid AB	26-11 – 31-12
Mw. P. Bais	lid AB	01/01 - 16/09
Dhr. M. Zuiddam	lid AB	16/09 - 31/12
Dhr. M. ten Have	lid AB	01/01 - 31/12
Dhr. J. Franx	lid AB	01/01 - 31/12
Dhr. J. Broeders	lid AB	01/01 - 31/12
Dhr. H. ter Veen	lid AB	01/01 – 31/12
Dhr. R. Kieft	lid AB	01/01 – 31/12

6 Wet op de vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen vennootschapsbelasting gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De OD NHN heeft niet als doel winst te maken. De OD NHN houdt geld over door bijvoorbeeld het niet invullen van openstaande vacatures, (opgelegde) efficiëntere bedrijfsvoering of extra opbrengsten. Geld dat aan het eind van het jaar niet is besteed, wordt door de Belastingdienst voor de vennootschapsbelasting als winst gezien. Met het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen is overeengekomen dat nagenoeg alle taken die de omgevingsdiensten uitvoeren, voorgeschreven zijn door wetgeving. Daarom zijn deze overheidstaken vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

7 EMU-saldo

Het saldo van de Economische en Monetaire Unie (EMU-saldo) geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen moeten dit cijfer in hun begroting opnemen omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa. Volgens de regels van de EMU zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het

vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden.

(bedragen * € 1.000)

nr.	EMU saldo	begroting 2024	jaarrekening 2024
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (negatief expl.saldo is negatief bedrag)	-	1.690
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	269	393
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	-	203
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	333	363
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie:	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-	-
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-
11	Verkoop van effecten:	-	-
	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee
	Berekend EMU-saldo (+1+2+3-4+5+6-7+8-9-10-11)	**-64**	**1.923**

8 Gebeurtenissen na balansdatum

Na de balansdatum hebben geen bijzonderheden plaatsgevonden.

9 SISA verantwoording

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E93	**Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH**	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E93/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/03*			
			€ 337.170	€ 525.000	Ja			
			Naam activiteit *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/04*	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/06*			
			1 Deelname werk-en projectgroepen	€ 12.636	€ 17.394			
			2 Aanleveren data voor het IBP	€ 234	€ 5.343			
			3 Scholing en opleiding	€ 298.545	€ 405.586			
			4 Inzicht in de bestaande vormen van bekostiging OD	€ 0	€ 156			
			5 Impelmenteatie van de landelijke handhavingstrategie omgevingswet	€ 312	€ 4.953			
			10 Een risicoanalyse en uitvoeringen handhavinigsplan OD	€ 18.447	€ 64.116			
			11 Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma		€ 6.240			
			12 Participeren in onderzoek naar mandaten		€ 390			
			13 Visitatie bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots		€ 13.826			
			15 Materiele kosten	€ 6.996	€ 6.996			
KGG	K21	**Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: K21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K21/02*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/03*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee) *Aard controle D2* *Indicator: K21/04*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/05*	
			€ 532.231	€ 962.460	Ja	Ja	Nee	

10 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 12 maart 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 850.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 2.003.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 850.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 1.582.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

nr	Onderwerp	Bedrag (€ 1.000)
Begrotingscriterium		
1a	Overschrijding lasten programma's	1.927
1b	Overschrijding investeringsbudgetten	76
2	Ongeautoriseerde reserve mutaties	0
3	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig zijn gemeld	0
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**2.003**
4	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	1.582 421
Voorwaardencriterium		
5	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	**0**
M&O criterium		
6	Geen bevindingen	**0**

Totaal onrechtmatigheden	**2.003**
Waarvan acceptabel	1.582
Waarvan niet-acceptabel	421

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

CONTROLEVERKLARING

BIJLAGEN

Bijlage 1: Investeringsoverzicht

(bedragen * € 1.000)

Omschrijving	Afschr. termijn	Investering t/m 2020	Investering 2021	Investering 2022	Investering 2023	Investering 2024	Totaal geïnvesteerd	Afschrijving t/m 2024	Boekwaarde
Voorzieningen meubilair en inrichting		**290**	**-**	**103**	**48**	**169**	**611**	**230**	**380**
Inrichting pand	10	132	-	103	15	66	316	95	221
Aanpassing pand	10	159	-	-	3	62	223	135	89
Terreinen	10	-	-	-	30	41	71	-0	71
ICT-voorzieningen		**-**	**199**	**298**	**127**	**180**	**804**	**437**	**367**
Laptops, beeldschermen enz.	3	**-**	131	189	38	91	449	270	180
Ipads	3	**-**	-	-	34	10	44	11	33
Software	3	**-**	-	38	-	-	38	25	13
Iphones	3	**-**	68	71	37	79	255	127	127
Digitale presentatiemiddelen	5	**-**	-	-	18	-	18	4	15
Overig		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-1**	**1**
Meetapparatuur	7	-	-	-	-	-	-	-1	1
Vervoersmiddelen		-	-	-	-	13	13	-	13
Volgssyteem bedrijfsauto's)	3	-	-	-	-	13	13	-	13
Totaal investeringen		**290**	**199**	**401**	**175**	**363**	**1.428**	**666**	**762**

Bijlage 2: Stemverhoudingen

Rekentabel stemverdeling Algemeen Bestuur OD NHN vanaf 1 januari 2024

Deelnemende partijen	In te brengen budget in 2024	Aantal inwoners per 1 januari 2023	Gewogen stemmen obv financiele inbreng incl. provincie (van belang voor stemmen provincie)		Gewogen stemmen obv aantal inwoners		Bepaling stemverhouding AB (gemiddelde uit gewogen stemmen financiele inbreng (gemeenten zonder provincie) en gewogen stemmen obv aantal inwoners)			Aantal stemmen afgerond / gecorrigeerd vanaf 1 januari 2024
Gemeente Den Helder	€ 1.068.655	56.539	4,39%	4	8,35%	8	7,33%	8,35%	5,49	6
Gemeente Hollands Kroon	€ 2.043.563	49.431	8,40%	8	7,30%	7	14,02%	7,30%	7,46	8
Gemeente Schagen	€ 1.027.102	47.450	4,22%	4	7,01%	7	7,05%	7,01%	4,92	5
Gemeente Texel	€ 630.951	13.979	2,59%	3	2,06%	2	4,33%	2,06%	2,24	2
Regio Kop van Noord-Holland	*€ 4.770.271*	*167.399*								*21*
Gemeente Drechterland	€ 562.592	20.385	2,31%	2	3,01%	3	3,86%	3,01%	2,40	2
Gemeente Enkhuizen	€ 604.980	18.885	2,49%	2	2,79%	3	4,15%	2,79%	2,43	2
Gemeente Hoorn	€ 1.790.056	75.216	7,36%	7	11,10%	11	12,28%	11,10%	8,19	8
Gemeente Koggenland	€ 233.443	23.509	0,96%	1	3,47%	3	1,60%	3,47%	1,78	2
Gemeente Medemblik	€ 1.572.309	46.031	6,46%	6	6,80%	7	10,79%	6,80%	6,15	6
Gemeente Opmeer	€ 125.843	12.180	0,52%	1	1,80%	2	0,86%	1,80%	0,93	1
Gemeente Stedebroec	€ 132.569	22.138	0,55%	1	3,27%	3	0,91%	3,27%	1,46	1
Regio West-Friesland	*€ 5.021.792*	*218.344*								*22*
Gemeente Alkmaar	€ 1.560.157	111.834	6,41%	6	16,51%	17	10,71%	16,51%	9,53	10
Gemeente Bergen	€ 834.142	30.138	3,43%	3	4,45%	4	5,72%	4,45%	3,56	4
Gemeente Castricum	€ 825.932	36.345	3,40%	3	5,37%	5	5,67%	5,37%	3,86	4
Gemeente Heiloo	€ 397.463	24.319	1,63%	2	3,59%	4	2,73%	3,59%	2,21	2
Gemeente Dijk en Waard	€ 1.163.268	88.985	4,78%	5	13,14%	13	7,98%	13,14%	7,39	7
Regio Alkmaar	*€ 4.780.962*	*291.621*								*27*
Inbreng totaal gemeenten	**€ 14.573.025**									
Provincie Noord-Holland	€ 9.748.846		40,08%	40					30,00	30
Totaal	**€ 24.321.871**	**677.364**	**100%**	**100**	**100%**	**100**	**100%**	**100%**	**100**	**100**
Maximum aantal stemmen				**100**		**100**				

Bijlage 3: Productieaantallen Milieutaken

In de tabel hieronder zijn de totalen van de OD NHN opgenomen. Het college van iedere deelnemer ontvangt separaat een verantwoording van het uitvoeringsprogramma van hun gemeente.

Hoofdgroep	Producten	Totaal gemeenten	
		Prognose 2024	Realisatie 2024
Aanvragen / Meldingen	Behandelen melding	3.794	3.120
	Besluit m.e.r. behandelen	0	7
	Behandelen omgevingsplanactiviteit	81	12
	Behandelen aanvraag Wbb	5	8
	Behandelen omgevingsvergunning regulier	156	29
	Behandelen omgevingsvergunningaanvraag OBM	0	3
	Behandelen omgevingsvergunningsaanvraag uitgebreid	14	17
	Informatieplicht verwerken	0	1.106
	Opstellen maatwerkvoorschriften	41	32
Bezwaar en Beroep	Bezwaarprocedure	17	31
	Voorlopige voorziening	0	2
	Beroepsprocedure	12	5
Uitvoeren Subsidieregelingen	Behandelen aanvraag subsidie	1.311	772
Toezicht	Preventieve controle uitvoeren	171	143
	Integrale controle uitvoeren	3.959	3.117
	Hercontrole uitvoeren	990	605
	Aspectcontrole uitvoeren	583	728
	Administratieve controle uitvoeren	1.927	1.435
	Sanctiecontrole	0	48
	Calamiteiten	69	139
	Klacht behandelen	910	1.075
Handhaving	Handhavingsbesluit nemen	0	37
	Handhavingsverzoek behandelen	0	9
	Last onder bestuursdwang uitvoeren	0	23
	Last onder dwangsom uitvoeren	0	14
Advies	WOO-verzoeken behandelen	33	30
	Procedureel vooroverleg	0	51
	Integrale ruimtelijke adviesaanvraag behandelen	886	888
	Adviesaanvraag behandelen	1070	769
	Opdrachten coördineren	53	30
	Geluidmeting uitvoeren	9	2
	Onderzoek beoordelen	204	174
	Invoeren bodemgerelateerde documenten	566	705
	Behandelen adviesaanvraag strategisch	56	12
Divers (projecten)	Project 'T&H Evenementen'	105	152

Bijlage 4: Productieaantallen VTH-basistaken en VTH-plustaken

Soort taken	Hoofdgroep	Producten	Provincie	
			Prognose 2024	Realisatie 2024
Basistaak Milieu	Handhaving	Preventieve controle uitvoeren	0	2
		Integrale controle uitvoeren	10	130
		Hercontrole uitvoeren	2	4
		Administratieve controle uitvoeren	0	111
		Sanctiecontrole uitvoeren	0	1
		Klacht behandelen	0	1
VTH-plustaken	Aanvragen / Meldingen	Advies met instemmingsbesluit regulier	10	0
		Advies met instemmingsbesluit uitgebreid	5	2
		Behandelen aanvraag omgevingsvergunning natuur regulier	398	313
		Behandelen aanvraag omgevingsvergunning natuur uitgebreid	250	83
		Behandelen aanvraag Wbb	47	50
		Behandelen omgevingsplanactiviteit	19	0
		Informatieplicht verwerken	0	17
		Opstellen maatwerkvoorschriften	3	38
		Behandelen melding	121	273
	Bezwaar en Beroep	Bezwaarprocedure	38	30
		Voorlopige voorziening	16	6
		Beroepsprocedure	44	22
	Toezicht	Preventieve controle uitvoeren	0	77
		Integrale controle uitvoeren	1.643	1.498
		Hercontrole uitvoeren	181	101
		Aspectcontrole uitvoeren	0	8
		Sanctiecontrole uitvoeren	0	74
		Administratieve controle uitvoeren	10.995	10.697
		Klacht behandelen	264	364
		Calamiteit	0	78
	Handhaving	Strafrecht toepassen	10	0
		Handhavingsbesluit nemen	95	76
		Last onder bestuursdwang uitvoeren	40	70
		Last onder dwangsom uitvoeren	19	4
		Handhavingsverzoek behandelen	73	33
	Advies	WOB-verzoeken behandelen	42	28
		Onderzoek beoordelen	20	9
		Adviesaanvraag provincie behandelen	850	618
		Verwerken informatieverzoek	0	165

COLOFON

UITGAVE OMGEVINGSDIENST NOORD-HOLLAND NOORD

Bezoekadres:	Dampten 2 1624 NR Hoorn
Telefoon:	088-10 21 300
E-mail:	postbus@odnhn.nl
Website:	www.odnhn.nl
Postadres:	Postbus 2095 1620 EB Hoorn
Eindredactie:	Team Concernondersteuning Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Datum :	9 april 2025

Actuele ontwikkelingen bij de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten

Algemene ontwikkelingen in het VTH-stelsel

De vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH), zijn belangrijke instrumenten in het beschermen en verbeteren van de leefomgeving. Deze taken worden grotendeels in mandaat uitgevoerd door de 4 Noord-Hollandse omgevingsdiensten. De afgelopen jaren is er veel veranderd op het gebied van VTH. De Omgevingswet trad in werking, onze Omgevingsverordening is vernieuwd, we ontwikkelen beleid voor een gezonde leefomgeving in Noord-Holland en onze visie en strategische sturing op de inzet van de VTH-instrumenten zijn verankerd in een Nota uitvoering en handhaving. Daarnaast is de afgelopen twee jaar - naar aanleiding van de adviescommissie VTH (Van Aartsen) - in het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) landelijk samengewerkt om te komen tot een effectief, slagvaardig en toekomstvast stelsel. Een van de thema's binnen het IBP VTH is de robuustheidscriteria voor toekomstbestendige omgevingsdiensten. 3 van de 4 Noord-Hollandse OD's zijn nu niet robuust en hebben een plan van aanpak ingediend waarin staat welke stappen ze zetten om voor 1 april 2026 wel robuust zijn. Ook heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid aangegeven dat omwonenden erop moeten kunnen vertrouwen dat de overheid zich verantwoordelijk voelt en zorg draagt voor een gezonde leefomgeving. Hiertoe moet het bevoegd gezag de mogelijkheden binnen het systeem van normering en VTH beter benutten. Deze punten nemen we mee in ons beleid voor een gezonde leefomgeving en onze VTH-aanpak en we dragen bij aan de Actieagenda Industrie en Omwonenden van het Rijk.

Tegelijkertijd wordt het werk van de omgevingsdiensten in aard, omvang en complexiteit meer door de toenemende samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven en (conflicterende) vragen vanuit de samenleving. Daardoor is er veel behoefte aan, maar ook veel concurrentie, om geschikte arbeidskrachten. Daarnaast staan met name gemeenten, maar ook de provincies en het Rijk voor een bezuinigingsopgave.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

In 2024 is de voorbereiding gestart voor intensivering van de samenwerking tussen de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Het doel is inzicht te verkrijgen in het samenwerkingspotentieel: Wat zijn de relevante onderwerpen en wat zijn de juiste samenwerkingsvormen? Dit zal in 2025 leiden tot actualisatie van de huidige Samenwerkingsagenda 2022-2024. Een aantal belangrijke ontwikkelingen binnen de OD NZKG worden hieronder uitgelicht.

<u>Tata:</u>
De grip vanuit toezicht en handhaving bij Tata leidt momenteel tot het doorlopen van diverse juridische trajecten (Lasten onder dwangsom en aanzeggingen), waarbij de betrokkenheid en de belangstelling vanuit de omgeving onverminderd is.Gelijktijdig wordt er met behulp van maatwerkafspraken vanuit het Rijk, gewerkt aan het vergroenen van de staalproductie (Groen Staal). Naar verwachting volgt dit jaar de aanvraag Groen Staal. Om de aanvraag te behandelen is in de Kaderbrief voor 2026 extra budget aangevraagd. Tenslotte wordt er gewerkt aan het ambtshalve aanpassen van de vergunning, waarin in voorschriften Financiële Zekerheid gesteld kan worden voor een eventuele bedrijfsbeëindiging of een incident.

Meer Meten:
Om invulling te kunnen geven aan de motie 107-"Robuust meten en monitoren door de omgevingsdienst" wordt in de Kaderbrief om structureel € 395.000 extra gevraagd. Doel is om, met het oog op de beleidsontwikkelingen Gezonde Leefomgeving, de metingen te intensiveren. Tevens wordt onderzocht hoe de onafhankelijke meetdienst (landelijk of provinciaal) kan worden opgetuigd. Afhankelijk hiervan zal vanaf 2027 meer inzet nodig zijn voor het intensiveren van de metingen.

ZZS:
Er zal steeds meer inspanning nodig zijn om meer inzicht te verkrijgen in de aanwezigheid en de emissies van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven.
De wettelijke instrumenten hiervoor zijn de informatieplicht en (voor vergunningplichtige bedrijven) ook het vermijdings- en reductieprogramma (VRP). In het VRP doet het bedrijf onderzoek naar de mogelijkheden voor het vermijden of reduceren van emissies naar lucht en water (indirecte lozingen), inclusief een plan van aanpak van het bedrijf. Gezien de grootte van het bedrijvenbestand doet de OD NZKG dit op een risico-gestuurde manier, waarbij branchetype (gericht op de milieubelastende activiteit), milieuzwaarte, risicofactoren, omgevingstype (prioriteit voor bedrijven nabij woongebied) in het kader van gezondheid en expert judgement de belangrijkste criteria zijn.
De lijst van ZZS is continue aan verandering onderhevig. Zo is in november 2024 alle PFAS als ZZS geclassificeerd, waar dit eerder niet zo was. Bij de uitvoering van de ZZS-verplichtingen zal met wijzigingen in de ZZS-lijst risicogestuurd rekening worden gehouden.

Energiebesparing:
Energiebesparing is belangrijk om Nederland vóór 2050 energieneutraal te maken. De focus ligt op het stimuleren van bedrijven om daadwerkelijk energiebesparende maatregelen te doorvoeren. De OD NZKG houdt toezicht op nalevering van zowel het Bouwbesluit (BBL), als de Wet milieubeheer (BAL, BBL) als de Waterwet (BAL).
Er zijn controles uitgevoerd, bedrijven aangeschreven ener zijn ingediende rapportages beoordeeld in het kader van de informatie- en onderzoeksplicht. De invoering van de Omgevingswet bracht veranderingen met zich mee.
In 2024 heeft de OD NZKG de Prio50 aanpak geïntroduceerd. Het doel van deze aanpak is om via datagestuurd toezicht de doelmatigheid van het toezicht te verhogen en inzicht te krijgen en te geven in de energiebesparingsprestatie van de grootste energieverbruikers. De invoering van deze aanpak heeft ervoor gezorgd, dat nagenoeg alle bezochte bedrijven een verschuiving naar een hogere voortgangscategorie hebben bereikt.
Voor landelijke kennisdeling is OD NZKG bij een aantal werkgroepen betrokken.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
De Omgevingsdienst Noord Holland Noord is niet robuust op de onderdelen data-analisten, innovatiebudget en opleidingsbudget. De financiële dekking voor uitvoering van het vastgestelde Plan van Aanpak Robuustheid is door de gemeentelijke deelnemers onthouden. Daarnaast hebben gemeenten de Omgevingsdienst een bezuinigingsopgave gevraagd van 3% tot 5%. Komend jaar wil de Omgevingsdienst een besluit nemen op welke wijze robuust te worden, al dan niet door middel van fusie of versterkte samenwerking. Bekend knelpunt in deze omgevingsdienst is dat ze sterk gericht is op de uitvoering van haar vth-taken maar beperkt is in haar bedrijfsmatige en

beleidsondersteunende functie en beperkt is in haar dienstverlenende ambitie, overeenkomstig de Omgevingswet. De ambities in de vastgestelde U&H strategie op advisering en dienstverlening zullen door het gebrek aan gemeentelijke financiën niet voor deze taken versterkt worden. Naast de overgebleven bodemtaken uit de Warme Overdracht vallen de overige taken van de provincie onder de zogenaamde Plustaken. Voor de provinciale taken is de uitvoering op orde en werken we met de gevraagde financiën uit de Kadernota aan versterking van de beleidsondersteunende en adviserende functie overeenkomstig de Omgevingswet voor onze provinciale taken.

Omgevingsdienst IJmond

De Omgevingsdienst IJmond is momenteel ontwikkeling van de hele organisatie, waarbij het doel is om de dienst op lange termijn toekomstbestendig te maken. Er vinden diverse herijkingen plaats: Gemeenschappelijke Regeling en DVO structuur, de financiële systematiek en benodigde capaciteit t.o.v. het huidige takenpakket. In 2026 zullen de werkzaamheden hiervoor doorlopen en de (financiële) gevolgen van de gemaakte en nog te maken keuzes duidelijker worden. Hiervoor vallen in 2026 naast de nu genoemde bijdrage in de begroting, nog aanvullende aanvragen via begrotingswijziging(en) te verwachten. Bij elkaar gaat het om zowel incidentele kosten vanuit het ontwikkeltraject, als ook structurele kosten voor uitbreiding in taken/taakomvang en facilitaire zaken. Belangrijkste posten hierin zijn: aanvullingen op het opleidingsbudget (t.b.v. kennisniveau medewerkers), organisatorische kosten (o.a. ICT) en onderhoud van het kantoorpand, extra inzet voor aanpak van achterstanden en verlichting werkdruk, verbeteren sturingsinformatie en toename van advisering onder de Omgevingswet en ruimtelijke opgaven.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

De Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek werkt nog aan enkele punten om te kunnen voldoen aan alle robuustheidseisen van het InterBestuurlijk Programma VTH per 1 april 2026. Daarvoor is in de begroting het budget verhoogt voor noodzakelijke investering in ICT systemen. Daarnaast wordt hun takenpakket uitgebreid met een volgend pakket van nieuwe basis-/ wettelijke verplichte taken. Niet alles kan direct gerealiseerd worden en daarom is voorzien dat van 2025 t/m 2027 er jaarlijks een paar onderwerpen bij komen. Voor 2026 gaat het om casemanagement vergunningen, ketentoezicht, Zeer zorgwekkende stoffen en werkgebonden personenmobiliteit. Gezien er door het bestuur in 2025 nog keuzes te maken zijn over het uitvoeringsniveau van de nieuwe taken én de verdeling van deze kosten over de deelnemers, verwachten we dat er wijzigingen zullen optreden t.o.v. de in de begroting vermelde kosten. Dit zal dan t.z.t. middels een begrotingswijziging 2026 voorgedragen worden.

Publieke Sector Accountants B.V.
Arcadialaan 20 E
1813 KN Alkmaar
www.publiekesectoraccountants.nl
info@psa-ra.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord te Hoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2024;
- de balans per 31 december 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 oktober 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Op alle opdrachten verricht door Publieke Sector Accountants B.V. zijn de ‘Algemene Voorwaarden Publieke Sector Accountants’, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 69411409, van toepassing.
Publieke Sector Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 69411409.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 283.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in de jaarstukken anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Inhoudsopgave;
- Inleiding;
- Leeswijzer;
- Samenstelling van het bestuur;
- Samenvatting financiële verantwoording;
- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- Bijlagen, bestaande uit:
  - Bijlage 1: Investeringsoverzicht;
  - Bijlage 2: Stemverhoudingen;
  - Bijlage 3: Productieaantallen Milieutaken;
  - Bijlage 4: Productieaantallen VTH-basistaken en VTH-plustaken;
- Colofon.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet ('Regeling Informatieverstrekking SiSa').

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Bado en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur op 12 maart 2025 vastgestelde normenkader voor de financiële rechtmatigheid en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 oktober 2023, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij

concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alkmaar, 9 april 2025

Publieke Sector Accountants B.V.

ValidSigned door A. Booij RA
op 09-04-2025

A. Booij RA

Dashboard Jaarrekening OD NHN 2024

In het overleg van de Regietafel van 25 oktober 2021 is de drie grote gemeenschappelijke regelingen gevraagd een dashboard aan te leveren.

1. Financieel

Resultaat	Streefwaarde		Realisatie 2024	Realisatie 2023
Positief resultaat in procenten van de uitgaven		≥ 0%	6,0%	6,9%
		> 0 % ≤ -2%		
		> -2%		

Algemene reserve	Streefwaarde		Realisatie 2024	Realisatie 2023
Algemene reserve in procenten van de reguliere uitgaven over het boekjaar		≤ 1,5% ≤ 2,5%	2,23%	2,09%
		≤ 0,5% ≤ 1,5%		
		< 0,5%		

Weerstandcapaciteit	Streefwaarde		Realisatie 2024	Realisatie 2023
Algemene reserve is groter dan de risico's		≥ 1	0,80	0,67
		≤ 0,5% ≤ 1		
		< 0,5		

Risico's	Streefwaarde		Realisatie 2024	Realisatie 2023
Inschatting risico's		Minimaal		
		Gemiddeld		
		Hoog/urgent		

2. Organisatie/bedrijfsvoering

Ziekteverzuim	Streefwaarde		Realisatie 2024	Realisatie 2023
Percentage ziekteverzuim		≤ 5%	7,85%	8,28%
		> 5 % ≤ 7%		
		> 7%		

Overhead ratio	Streefwaarde (begroting)		Realisatie 2024	Realisatie 2023
Overheadkosten in procenten van de totale kosten		≤ 39% begroot	31%	32%
		> 39 % ≤ 40%		
		> 40%		

3. Prestatie afspraken

De OD NHN maakt met iedere deelnemer individuele afspraken in de vorm van het uitvoeringsprogramma (UP).

Q&A Bestuurlijk - Jaarstukken 2024 en Begroting 2026

De OD NHN verkeert in een complexe situatie. De rol van de OD NHN in de uitvoering van de groter en complexer wordende uitdagingen in het fysieke domein groeit. Om deze landelijke trend het hoofd te bieden, zijn er minimumcriteria vastgesteld waar elke Omgevingsdienst als organisatie aan moet voldoen. Hoewel de OD NHN in de afgelopen jaren al een stuk is geprofessionaliseerd is het nodig ook voor onze dienst om een route naar 'robuustheid' uit te stippelen. Maar al deze zaken kosten geld. En veel van de eigenaren van de OD NHN ervaren stevige last van het ravijnjaar 2026 en houden noodgedwongen de hand op de knip.

De bestuurlijke discussie hierover loopt al bijna 2 jaar en lijkt zich verengt te hebben tot een exclusief financiële. Mede daarom is de onderstaande Q&A opgesteld om u in de gelegenheid te stellen om in uw college of richting uw raad de jaarstukken 2024 en de begroting 2026 van de OD NHN van procesmatige en inhoudelijke context te voorzien.

Met het in december 2023 vaststellen van de nieuwe U&H Strategie 2024 – 2027 (basis Omgevingswet) heeft het bestuur de aanpak van de uitdagingen in de fysieke leefomgeving onderschreven en de OD NHN de opdracht gegeven dit document als leidraad te gebruiken. De maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving breiden zich verder uit en wordt ook steeds complexer.

Op verzoek van de Regietafel (brief dd. 5 juli 2024) en in opdracht van het algemeen bestuur OD NHN (besluit 11 december 2024) wordt met de begroting 2026 in een bijlage een tweetal bezuinigingsscenario's aangeboden. De tweede bijlage bij de begroting betreft de herijking van de bedrijfsvoeringskosten zoals die recentelijk bij de OD NHN heeft plaatsgevonden. Naast deze regionale opgave heeft de OD NHN ook te maken met nationale ontwikkelingen, dit betreft: nieuwe wetgeving, marktontwikkelingen en het voldoen aan de robuustheidscriteria. Voor dit laatste heeft het algemeen bestuur op 27 juni 2024 een plan van aanpak Robuustheid vastgesteld, exclusief de financiële paragraaf. De financiële opgave van dit plan van aanpak is tekstueel opgenomen in de kadernota 2026 en het plan zelf is op 10 juli 2024 gedeeld met de raden en staten. Uiterlijk mei 2025 vindt een gesprek plaats met I&W (niveau directeur-generaal) over het komen tot robuustheid.

Momenteel ligt de begroting 2026 (0-lijn inclusief indexatie) voor, inclusief een tweetal bezuinigingsscenario's van 3% en 5%. Alle financieel niet gehonoreerde verzoeken, plus een extra bezuiningsscenario, maakt dat de OD NHN effectief afstevent op een ***bezuiniging van 13,62% - 18,12%*** (zie hiervoor de ***begeleidende brief bij de Jaarstukken 2024 en de Begroting 2026)***. Samenvattend heeft de OD NHN te maken met:

- Robuustheidscriteria, waarbij de deelnemers van de OD NHN iets te doen hebben op het gebied van: opleiding, data/ Business Intelligence en innovatie;
- (Nieuwe) wettelijke ontwikkelingen:
  - Werkgebonden personenmobiliteit;
  - ZZS;
  - Bodemenergiesystemen en
- Gemeentelijke natuuradvisering. Een ontwikkeling voortkomend uit de Omgevingswet;
- Actualisering bedrijfsvoeringskosten (herijking bedrijfsvoering, ICT) -> komt terug in de Kadernota 2027
- Bezuinigingsscenario's: 3% en 5%

De begroting 2026 en de bezuinigingsscenario's zijn aan de raden en de staten verstuurd. Hoewel grote zorgvuldigheid is betracht in het documenteren en onderbouwen van feiten en cijfers zullen raads- en statenleden waarschijnlijk vragen stellen. Op de volgende pagina's vindt u enkele potentiële bestuurs/ raadsvragen met een suggestie voor de beantwoording van deze. Deze zijn opgesteld op verzoek van het dagelijks bestuur.

Bijgevoegd ontvangt u de **1**. **tijdlijn** met **enkele mijlpalen met toelichting** en een **2. Q&A** voor potentiële input voor het te woord staan van raads-& en statenleden.

1. **Tijdlijn**

= Zie toelichting op de volgende pagina =

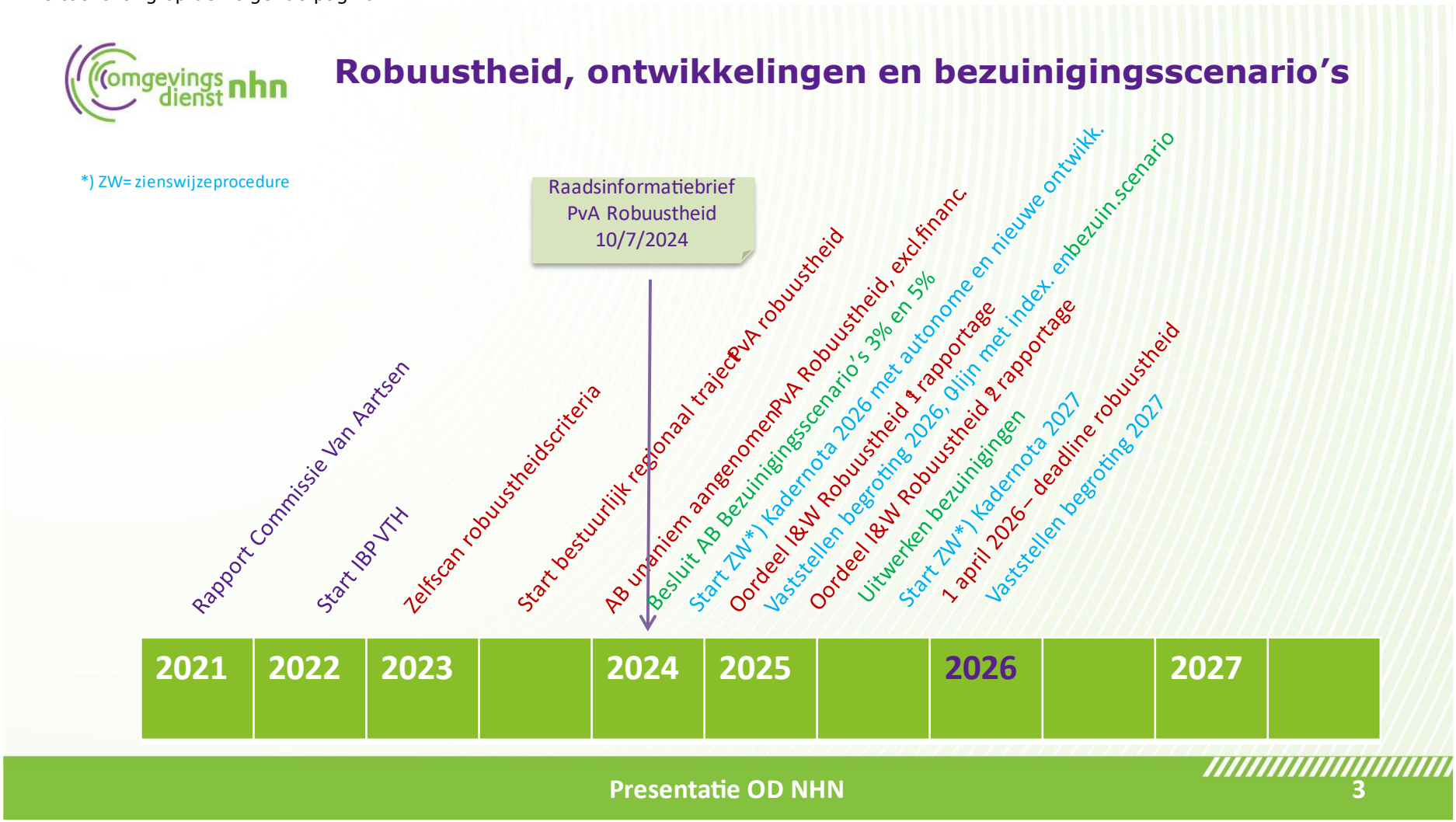

Onderwerpen op het tijdspad

Momenteel hebben we te maken met diverse ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële – en organisatorische situatie van de OD NHN. In de ***begeleidende brief*** bij de Begroting 2026 staat het ***financiële effect*** van alle ontwikkelingen weergegeven in een tabel.

Autonome ontwikkelingen: Robuustheid en de relatie met de bezuinigingsscenario's (rood in de voorgaande tijdlijn)

Het thema robuustheid komt voort uit het Interbestuurlijk Programma VTH dat van 2022- 2024 heeft gelopen. De VNG, IPO en het Rijk hebben samen met Omgevingsdienst NL de taak om de wet- en regelgeving, de taken en de organisaties van de omgevingsdiensten te professionaliseren en te harmoniseren. In deze periode zijn circa 60 rapporten opgeleverd en op 16 januari 2025 hebben partijen (vervolg)samenwerkingsafspraken ondertekend. Een belangrijk onderwerp binnen dit programma en het vervolg daarvan, betreft de robuustheid van de omgevingsdiensten. Op 27 juni 2024 heeft het algemeen bestuur het plan van aanpak robuustheid vastgesteld, exclusief de financiële paragraaf.

Op 5 juli 2024 heeft de Regietafel een brief verstuurd met het verzoek om 3%- en 5% bezuinigingsscenario's te leveren bij de Kadernota 2026. Vanwege het plan van aanpak robuustheid waarin aangegeven is dat 1,7 miljoen (prijspeil 2024) aan structurele investeringen nodig is, is aangegeven dat bezuinigingsscenario's niet mogelijk zouden zijn. Op 11 december heeft het AB besloten de scenario's toe te voegen aan de begroting 2026. Op 10 juli 2024 is het plan van aanpak robuustheid door middel van een raadsinformatiebrief gedeeld met de raden en staten. De benodigde structurele investeringen zijn tekstueel met tabellen in de kadernota 2026 opgenomen.

Binnen het Interbestuurlijk Programma VTH (2022- 2024) zijn diverse onderwerpen onder handen genomen (circa 60 opgeleverde rapporten), waaronder ook de financieringssystematiek. De OD NHN heeft naar aanleiding hiervan een screening laten uitvoeren op de financieringssystematiek. De bij het Interbestuurlijk Programma VTH betrokken partijen (waaronder de VNG namens de gemeenten en het IPO namens de Provincie) hebben de intentie uitgesproken om alle aanbevelingen de komende jaren te implementeren. Wat de financiële consequenties daarvan zijn, is nog niet te overzien.

Op basis van de Zienswijzen op de Kadernota 2026 is alleen de indexatie opgenomen in de Begroting 2026.

Vakinhoudelijke ontwikkelingen zoals weergegeven in de Kadernota 2026 (blauw in de voorgaande tijdlijn) Op basis van impactanalyses (ambtelijk gedeeld) en een presentatie in het algemeen bestuur (16/10/24) over het onderwerp Energiebesparingsplicht, zijn vak-ontwikkelingen voortkomend uit wetgeving en/ of marktontwikkelingen expliciet opgenomen in de Kadernota 2026. Op basis van de Zienswijzen op de Kadernota 2026 zijn deze ontwikkelingen niet opgenomen in de Begroting 2026.

De PM Post Bedrijfsvoering zoals weergegeven in de Kadernota 2026 is met een eerste uitwerking als bijlage Actualisering Bedrijfsvoeringskosten meegezonden bij de begroting 2026. Er heeft inmiddels een onderzoek naar de efficiency van de afdeling bedrijfsvoering plaatsgevonden. Dit rapport (Seinstra) is op 12 maart 2025 gedeeld met het algemeen bestuur. Hieruit blijkt dat de Omgevingsdienst NHN redelijk op één lijn zit met de andere omgevingsdiensten die gebenchmarkt zijn. Wel is expliciet aangegeven dat de OD NHN op het gebied van data-analyse en business intelligence, op het administratieve vlak en binnen de financiële afdeling dun bezet is.

Naast deze personele analyse is de OD NHN ook bezig om alle materiële budgetten onder het vergrootglas te leggen. Deze 'zero-based' aanpak vergt meer tijd dan gepland, maar de eerste resultaten zijn opgenomen in de bijlage. Deze bedrijfsvoeringskosten zullen verder worden uitgewerkt en worden meegenomen in de **Kadernota 2027** (blauw in de voorgaande tijdlijn).

Bezuinigingsscenario's 3% en 5% als bijlage bij de begroting 2026 (groen in de voorgaande tijdlijn) Zoals besloten in het algemeen bestuur van 11 december 2024 zijn alsnog in een bijlage van de begroting 2026 bezuinigingsscenario's van 3% en 5% opgenomen. Bezuinigingen op de begroting van de OD NHN betekent niet altijd een kostenbesparing voor de deelnemer. Dit heeft te maken met wetgeving en – afhankelijk van de ingebrachte taken – de wens om taken zelf of elders uit te laten voeren. Ook kan dit betekenen dat 'aan de voorzijde' zaken bespaard worden die naar verwachting in de toezicht en handhaving- sfeer mogelijk meer

inspanning gaan opleveren. Voor de voorziene risico's verwijzen we graag naar de bijlage met de 3% en de 5% bezuinigingen.

2. Q&A

1. **Wat moeten we doen om te voorkomen dat effectief mogelijk ruim 18% bezuinigd wordt in plaats van 3% of 5%?**

Er zullen keuzes gemaakt moeten worden waarover het algemeen bestuur, geholpen door het dagelijks bestuur, op 9 juli 2025 bij het vaststellen van de Begroting 2026 een besluit zal moeten nemen. De zienswijzeperiode is een periode waarin raden en staten richting kunnen geven. Door het afwijzen van de benodigde financiële middelen, zoals opgenomen in de Kadernota 2026, voor het uitvoeren van wettelijke en overige taken heeft er in theorie al een bezuiniging plaatsgevonden van 13,62% voor het gemeentelijk deel en 9,32% voor het provinciale deel. Zie hiervoor de tabel zoals opgenomen in de begeleidende brief voor de zienswijzeprocedure.

2. **Waarom gaat het bij bezuinigingen al heel snel over mensen/ bepaalde vakdisciplines?**

Het belangrijkste kapitaal van de OD NHN zijn de vakspecialistische medewerkers. Op het moment dat om bezuinigingen wordt gevraagd heeft dit direct gevolgen en effect op de medewerkers van de OD NHN. Een percentage van 85% (realisatie 2024) van de begroting bestaat uit lonen, inhuur en kosten voor aanbesteed werk. Uitbreiding van vakspecialisten, vanwege bijvoorbeeld nieuwe wetten of structurele marktontwikkelingen, hebben invloed op de uitbreiding van benodigde (nieuwe) vakkennis in diverse vakdisciplines met voldoende menskracht. Daar waar mogelijk en gewenst worden mensen aangenomen, (o.a. zelf) opgeleid en stromen mensen door. De afgelopen jaren zijn de opgaven complexer geworden en zijn wetten uitgebreid. Door het aanhouden van een 0-lijn (met indexatie) in de begroting, het niet investeren in de robuustheid van de OD NHN, het niet beschikbaar stellen van middelen voor wettelijke ontwikkelingen of gevolgen daarvan, én het daarbovenop realiseren van een mogelijke bezuiniging, geeft een effectieve bezuiniging van ruim 18%. Dit betekent ook dat de OD NHN bepaalde taken mogelijk helemaal niet meer kan uitvoeren in verband met de schaarste van mensen in bepaalde vakdisciplines. De OD NHN bestaat bij gratie van de wetgeving én de gemeenschappelijke loyaliteit aan een gecentraliseerde specialistische dienst. Specialisten die de gemeentelijke deelnemers (vaak) niet meer in huis hebben.

3. **Is de OD NHN niet gewoon te klein?**

De benodigde investeringen in de OD NHN in een tijd dat er bezuinigd moet worden geeft een lastig dilemma. Twee van de drie robuustheidscriteria betreffen percentages van de begroting. Een gefuseerde OD maakt dit percentage niet kleiner. Een Gemeenschappelijke Regeling als de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is opgericht om efficiënt en effectief te kunnen werken voor haar eigenaren. Vanuit de Samenwerkingsagenda 4 Omgevingsdiensten Noord-Holland worden zowel nieuwe/ andere onderwerpen voor samenwerking als de diepgang hiervan onderzocht. Dit wordt mede gedaan om efficiënter te kunnen werken. Dit is echter wat anders dan het zijn of vinden van een stevige samenwerkings-/ fusiepartner. Ook na een eventuele fusie blijven verplichtingen vanuit de robuustheidscriteria bestaan. De robuustheidsonderwerpen binnen de OD NHN zijn niet nieuw: Business Intelligence/ Data, opleidingen en innovatie. Voor deze eerste twee onderwerpen is de afgelopen jaren meermalen om financiering verzocht en niet verkregen. Onderdelen uit de bezuinigingsscenario's geven echter directe financiële consequenties voor de deelnemers. De OD NHN voldoet ruimschoots aan de robuustheidsbegrotingsomvang, aangezien de natuurtaken voor de provincie inmiddels ook meetellen. Robuustheidscriteria zijn voor een groot deel procentuele verplichtingen op onderwerpen en blijven dan ook bestaan bij een eventuele fusie.

4. **Is de OD NHN niet gewoon te duur?**

In het rapport 'Omgevingsdiensten in beeld' uit 2023 staat de OD NHN wat betreft begrotingsomvang met haar begroting op plek 11 van de toen nog 29 omgevingsdiensten in Nederland. Deze ranking is gemaakt op basis van de cijfers uit 2022. De bijdrage per inrichting (bedrijf/ organisatie) aan de OD NHN bedroeg € 856. Dit is plek 16 gezien de bijdrage per inrichting die de omgevingsdiensten ontvangen. Van de 29 omgevingsdiensten ontvingen 14 omgevingsdiensten een gemiddelde bijdrage per inrichting van € 1.043 of meer.

5. **Wanneer zijn raads- en statenleden op de hoogte gesteld van het plan van aanpak robuustheid?**

Het door het AB op 27 juni 2024 vastgestelde plan van aanpak robuustheid is op 10 juli 2024 met een raadsinformatiebrief gedeeld met de raden en staten van de deelnemers. Daarnaast is het onderwerp robuustheid zowel aan de orde geweest in de Kadernota 2026 als tijdens de regionale raadsinformatieavonden.

6. **Waarom zat er geen uitgebreide onderbouwing met bijlagen bij de Kadernota 2026?**

Naast het plan van aanpak robuustheid dat op 10 juli 2024 expliciet is gedeeld met de raden en staten, zijn de ook financieel onderbouwde impactanalyses van de vak-onderwerpen in de Kadernota 2026 (ambtelijk) gedeeld in december 2024. Daarnaast heeft in het AB op 16 oktober 2024 een presentatie plaatsgevonden over de Energiebesparingsplicht. Op basis van bovengenoemde onderbouwingen zijn de onderwerpen in de Kadernota 2026 opgenomen.

7. **Waarom zaten er geen bezuinigingsscenario's bij de Kadernota 2026?**

Vanwege de structureel benodigde financiering om te komen tot robuustheid (1,7 miljoen prijspeil 2024) is door het bestuur in de zomer van 2024 besloten vooralsnog geen gehoor te geven aan de oproep van de Regietafel (brief 5 juli 2024). Op 11 december 2024 is door het AB alsnog besloten de bezuinigingsscenario's van 3% en 5% als bijlage aan te bieden bij de begroting 2026.

8. **Waarom is de kaasschaafmethode niet toegepast?**

Leidend bij het opstellen van de bezuinigingsscenario's is de aanpak geweest die de Veiligheidsregio en de GGD hebben gehanteerd, waarbij per maatregel de impact hiervan is weergegeven. Gestart is met het vinden van maatregelen in de interne organisatie en van daaruit is gekeken naar de opgaven en dienstverlening. Hoe meer gesneden wordt in de dienstverlening hoe groter de maatschappelijke impact. De grote zorg is het behoud van gekwalificeerd schaars personeel in de aankomende periode. Ook de werkdruk bij het zittende personeel blijft een punt van aandacht.

9. **Met het per 1 januari 2025 ontstaan van Omgevingsdienst NL kan het toch wel een tandje minder bij de OD NHN?**

Bedrijfsplan Omgevingsdienst NL: '*Omgevingsdienst NL is een koepel met een drietal kerntaken: faciliteren van de kennisinfrastructuur, hoogwaardige landelijke inhoudelijke (beleids)ondersteuning en 3. Vertegenwoordiging van de omgevingsdiensten, signaleren en agenderen bij Rijk, koepels (VNG, IPO, UvW*) en landelijk werkende organisaties. *) Unie van Waterschappen.*

De missie van Omgevingsdienst NL is om erkend kennis- en expertisehouder te zijn op het vakgebied van het omgevingsbeleid, milieu en duurzaamheid. Omgevingsdienst NL geeft dit handen en voeten door het stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen omgevingsdiensten. Het bureau van Omgevingsdienst NL ondersteunt en faciliteert omgevingsdiensten bij het verzamelen en uitwisselen van kennis, expertise en data.'

Omgevingsdienst NL is op basis van het bovenstaande het best te vergelijken met een koepel als de VNG. Omgevingsdienst NL voert zelf geen taken uit, maar werkt voor en samen met de omgevingsdiensten in het land.

10. **Als op 9 juli een keuze gemaakt wordt voor (een deel van) één van de bezuinigingsscenario's is deze dan per 1 januari 2026 geeffectueerd?**

Na besluitvorming op 9 juli in het algemeen bestuur zal uitgerekend moeten worden wat het implementeren van (delen van het) betreffende scenario betekent voor de individuele deelnemers. Afhankelijk van het feit of het om plustaken gaat bij een deelnemer en/ of deze de taken structureel financiert middels de lumpsum maakt dat per deelnemer een rekensom gemaakt moet worden. Op het moment dat het taken betreft die structureel zijn opgenomen in de begroting dan zullen de uittrederegels gelden. De uittrederegels kunnen tot extra lasten leiden bij individuele deelnemers. Als dit het geval is zal aparte besluitvorming in het AB plaatsvinden om eventuele frictiekosten op te vangen. Daarbij kan ook sprake zijn van incidentele kosten om taken over te dragen aan een deelnemer. Het ligt dan ook niet in de verwachting dat alle bezuinigingen per 1 januari 2026 geeffectueerd zijn.

11. Waarom is er niet nog meer gekeken naar de materiele kant van de begroting?

Momenteel wordt gewerkt aan een zero-based begroting en dit proces is nog niet afgerond. Dit betekent dat de begroting opnieuw wordt opgebouwd met achterlating van de ontstane scheefgroei in taken, materiele kosten en indexering. Het beeld dat momenteel ontstaat is dat de materiele kosten zoals door de jaren heen zijn opgenomen in de begroting zijn achtergebleven bij de werkelijke materiele kosten anno 2025. Budgetten zoals ingeboekt in de bezuinigingsscenario's zijn in ieder geval beschikbaar.

12. Hoe kan het dat de provincie Noord-Holland financieel voordeel heeft in de gemeentelijke bezuinigingsscenario's?

De gemeentelijke bezuinigingen betreft de gemeentelijke kant van de begroting met effecten voor de provinciale begroting. De gemeentes zijn met elkaar 61% eigenaar van de OD NHN, de provincie is dat voor 39%. Bezuinigingen aan gemeentelijke zijde hebben ook financiële effecten op de afdeling bedrijfsvoering. Kostenverlagingen bij de afdeling bedrijfsvoering hebben dan ook een kostenverlagend effect voor de provincie Noord-Holland.

13. Hadden, vanuit efficiencyoogpunt, extra taken overgedragen moeten worden door de deelnemers aan de OD NHN om bezuinigingen bij deelnemers zelf te veroorzaken?

Dit is niet onderzocht, maar vanuit het oogpunt van de OD NHN verwachten we bijvoorbeeld bij ecologen/ duurzaamheidsadviseurs mogelijke efficiencyvoordelen door taken over te dragen aan de OD NHN.

14. Zijn er niet meer financieel administratieve bezuinigingen mogelijk?

Behalve het bijstellen van de afschrijvingstermijn en het verlagen van de stelpost onvoorziene kosten tot €1 .000 zijn meer administratieve bezuinigingen niet verantwoord. Meer administratieve bezuinigingen geven een te groot financieel risico en daarmee een te groot financieel risico voor de algemene reserve.

15. Gaan er bij bezuinigingen arbeidsplaatsen verloren?

Ja, de verwachting is dat er arbeidsplaatsen zullen verdwijnen bij bezuinigingen. Wel is de verwachting dat zowel de uitrederegels als de krappe arbeidsmarkt niet tot gedwongen ontslagen zullen hoeven te leiden. Een grotere zorg is hoe specialisten behouden kunnen blijven voor de OD NHN. Alhoewel personeel goed geïnformeerd is en wordt, heeft onrust in zijn algemeenheid het vertrek van schaarse medewerkers tot gevolg. Een ontwikkeling die de dienstverlening van de OD NHN versneld kan uithollen.

16. Hebben de bezuinigingsscenario’s meer effect op de ene deelnemer dan op de andere?

Ja, dit heeft te maken met zowel de financieringssystematiek als de mate waarin deelnemers bepaalde diensten en producten afnemen. Na besluitvorming in het algemeen bestuur kunnen de financiële effecten per deelnemer worden doorgerekend.

17. Kan de OD NHN een diepere analyse maken van de bezuinigingseffecten per deelnemer?

Nee, dat is op dit moment niet mogelijk. Dit heeft enerzijds te maken met de zeer beperkte ambtelijke capaciteit die de OD NHN hiervoor ter beschikking heeft. Maar vooral om dat veel van de voorgestelde bezuinigingen per deelnemer tot individuele effecten/keuzes zullen leiden, die alleen door die individuele deelnemer kunnen worden becijferd.

18. Waarom is er geen scenario van 7% aangeleverd? (Met name binnen de regio Alkmaar speelt deze verwachting)

Uitgangspunt voor het opstellen van de bezuinigingsscenario's is de brief van de Regietafel van 5 juli 2024. Hierin wordt verzocht om een tweetal bezuinigingsscenario's van 3% en 5%.

19. Hoe komt het dat er zoveel geld nodig is zoals in de Kadernota 2026 is aangegeven?

De maatschappelijke opgave in het fysieke domein groeit en wordt steeds complexer. Dit is vertaald in de ambtelijk gedeelde Impactanalyses, het plan van aanpak robuustheid, zoals in juli

2024 gedeeld met de raden en staten. Daarnaast is er een start gemaakt met het doorlichten van de bedrijfsvoeringskosten. Dit laatste onderwerp laat op dit moment in eerste instantie een scheefgroei zien in datgene wat momenteel gefinancierd wordt en datgene wat nodig is. Momenteel is de OD NHN sinds de oprichting bezig met een volgende slag in de bedrijfsvoering die passend is bij een volwassen wordende organisatie. De OD NHN had bij de oprichting in 2014 een begrotingsomvang van ruim € 11 miljoen (met een bezuinigingsopgave) en kent nu een begroting (2025) van circa € 29 miljoen.

20. Kunnen door reorganisatie/ nauwere samenwerking met andere omgevingsdiensten bezuinigingen gerealiseerd worden?

De vier omgevingsdiensten die werkzaam zijn in Noord-Holland oriënteren zich momenteel op (nieuwe) verdergaande samenwerkingsonderwerpen en – vormen, veelal voortkomend vanuit de vakinhoud.

Daarnaast heeft de provincie Noord-Holland een bestuurlijke verkenner toegezegd om samenwerkingsmogelijkheden bestuurlijk te onderzoeken. De provincie Noord-Holland heeft hierbij een direct belang omdat zij deelnemer is in vier omgevingsdiensten: ODNZKG, OD IJmond, OFGV en OD NHN. Maar de directe aanleiding vormt de noodzaak om tot robuuste omgevingsdiensten te komen. Op basis van de status van de uitvoering van de respectievelijke robuustheidsplannen, verwacht het ministerie I&W niet dat OD IJmond, OFGV en OD NHN per 1 april 2026 robuust zijn. In het geval van de OD NHN geldt dat structurele investeringen nodig zijn op de onderwerpen: data/ Business Intelligence, opleidingen en innovatie. De laatste twee onderwerpen betreffen procentuele investeringen op/van de begroting.

Met het ministerie van I&W (niveau directeur-generaal) vindt voor eind mei opnieuw een gesprek plaats met de voorzitter en directeur van de OD NHN over het komen tot een robuuste omgevingsdienst. I&W stelt expliciet geen structurele middelen ter beschikking.

Reorganisatie/ nauwere samenwerking/ fusie zijn in bovenstaande verkenningen geen onbesproken onderwerpen, maar in bovenstaande gevallen geldt dat over het algemeen de kosten voor de baten uitgaan.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 20 mei 2025

Onderwerp: Zienswijze PS op de conceptbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Kenmerk: 2405009/2405015

Bijlagen:
1. Aanbiedingsbrief OD NHN
2. Conceptbegroting 2026 OD NHN
3. Jaarrekening 2024 OD NHN
4. Brief accountant OD NHN jaarrekening 2024
5. AB-besluit resultaatbestemming 2024 OD NHN
6. Dashboard OD NHN 2024
7. Actuele ontwikkelingen Omgevingsdiensten
8. Q&A Jaarstukken OD NHN

1. Inleiding

Op 14 april 2025 zijn door het dagelijks bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) de conceptbegroting 2026, de jaarrekening 2024 en de resultaatbestemming 2024 ter zienswijze aan Provinciale Staten (PS) verstuurd.
PS hebben in de gemeenschappelijke regeling OD NHN een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen PS een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de OD NHN. Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling OD NHN worden gemeenteraden en PS van de deelnemende gemeenten en provincie in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken op de conceptbegroting 2025, de jaarrekening 2023 en de Resultaatbestemming 2023.

De deelnemers hebben tot 25 juni 2025 om hun zienswijze bekend te maken aan het DB van de OD NHN. Na bespreking van de stukken in de Commissie Leefomgeving op 19 juni wordt de zienswijze onder voorbehoud van de definitieve besluitvorming tijdens de PS-vergadering van 30 juni 2025 met de OD NHN gedeeld.

2. Begroting 2026

De voorstellen die waren opgenomen in de kadernota 2026 zijn voor de gemeenten allemaal afgekeurd op de indexatie na. Voor de provincie zijn de voorstellen voor de VTH-plustaken wel meegenomen in de begroting 2026. Hierbij ging het om:
- Indexatie van 7,34%, hierop is het uurtarief in de begroting aangepast;
- Aanvullend lumpsum bijdrage à € 843.000 voor de aanvullende provinciale taken onder de Omgevingswet op het gebied van zwemwater en de nieuwe manier van (samen)werken in relatie tot diezelfde Omgevingswet.

De totale bijdrage van de provincie Noord-Holland aan de OD NHN komt in 2026 uit op € 12.080.000, onder te verdelen in:
- Milieutaken: € 42.000, inclusief indexatie van € 3.000;
- VTH-plustaken: € 12.038.000, inclusief indexatie van € 766.000 en extra lumpsumbijdrage van € 843.000.

Het afkeuren door gemeenten van de extra budget aanvragen voor Werkgebonden Personen Mobiliteit, Zeer Zorgwekkende Stoffen en Bodemenergiesystem baart ons zorgen. Hierdoor kan de OD NHN niet volledig uitvoering geven aan de wettelijke taken die door de gemeenten zijn ingebracht. Wij begrijpen dat de gemeenten voor 2026 te maken hebben met grote financiële uitdagingen. Toch willen wij benadrukken dat een goed functionerende omgevingsdienst, die het budget tot haar beschikking heeft om al haar wettelijke taken volledig uit te voeren, belangrijk is voor een veilige leefomgeving in Noord-Holland en in dit geval in Noord-Holland Noord.

Naar aanleiding van de kadernota 2026 en de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) is er vanuit de gedeputeerde een brief gestuurd aan het DB van de OD NHN. De status op dit moment is dat de directeur van de OD NHN de brief heeft ingebracht bij de regietafel Noord-Holland Noord die de FUGR heeft opgesteld. Er is aangegeven dat deze binnen de regietafel zal worden besproken.

Aan de begroting 2026 zijn ook scenario's toegevoegd die ingaan op het verzoek van de gemeenten op door te rekenen hoe een bezuiniging van 3% of 5% zou uitpakken voor de OD NHN. Wij achten deze bezuinigingen in zijn geheel niet wenselijk. Een groot deel van de voorgestelde bezuinigingssuggesties raken de OD NHN direct in de uitvoering van haar taken en doen daarmee afbreuk aan een veilige leefomgeving. Ook komt de uitvoering van wettelijke taken hierdoor verder in het gedrang.

Het advies is om als zienswijze op de begroting 2026 aan te geven dat de voorgestelde bezuinigen in de scenario's voor 3% of 5% wat betreft de provincie onwenselijk zijn.

3. Jaarrekening 2024

De OD NHN sluit het boekjaar 2024 af met een positief resultaat van € 1.690.000 verdeeld over:

- Milieutaken: € 610.000
- VTH-plustaken: € 1.080.000.

Kijkend naar de gerealiseerde lasten en baten dan liggen die in lijn met de begroting 2026. Het positieve resultaat komt met name voort door de vrijval en inzet van reserves à € 2.300.000 en hogere rentebaten à € 328.000. Het positieve resultaat is hiermee ook incidenteel en niet structureel. Hoewel ook de ODN NHN moeite heeft om voldoende personeel te vinden en te behouden voor de uitvoering van haar taken heeft dat in 2024 niet geleid tot achterstanden of niet uitgevoerde taken.

De beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel blijft voor omgevingsdiensten in het algemeen een complicerende factor. Dit zorgt voor een hogere werkdruk bij de werknemers van de omgevingsdienst. De OD NHN heeft in 2024 daarom voor de werving van personeel een nieuwe raamovereenkomst gesloten. Daarnaast wordt er actief gezocht naar kandidaten met potentie die wellicht niet direct over de juiste kennis en ervaring beschikken, maar intensief begeleid en opgeleid worden door ervaren collega's om op het gewenste niveau te komen. Dit vraagt extra inzet van het bestaande personeel, maar is noodzakelijk voor de continuering van de dienstverlening op de lange termijn. Verder blijft het ziekteverzuim bij de OD NHN hoog, dit komt mede door de hoge werkdruk die is ontstaan doordat het lastig is vacatures te vullen. Om de werkdruk te verlagen wordt er op dit moment meer tijdelijk personeel ingehuurd.

Er volgen geen bijzonderheden uit de accountantscontrole.

4. Resultaatbestemming 2024

Het voorstel is om het positieve resultaat als volgt te verdelen:

- Er wordt een reserve van € 1.000.000 gevormd voor de uitvoering van het plan van aanpak Robuustheid. Deze wordt gevuld middels het positieve resultaat van € 610.000 op de Milieutaken en met € 390.000 vanuit de VTH-plustaken.
- Het restant van de van het resultaat op de VTH-plustaken, te weten € 690.000, uit te keren aan de provincie.

Door het instellen van een bestemmingsreserve Robuustheid kan de OD NHN starten met de uitvoering van het plan van aanpak robuustheid. Dit past binnen de beleidslijn van de provincie die wil voorzien in een sterk VTH-stelsel vanuit de 4 Noord-Hollandse omgevingsdiensten.

Gezien de ontwikkelingen rond het stikstofdossier verwachten wij dat er de komende jaren extra werkzaamheden bij de OD NHN nodig zijn rond bijvoorbeeld vergunningverlening. Hiervoor zullen extra middelen nodig zijn en als zienswijze wordt dan ook voorgesteld om de € 690.000 toe te voegen aan de reserve VTH-plustaken.

Advies is om als zienswijze in te dienen dat de € 690.000 die uitgekeerd zou worden aan de provincie wordt toegevoegd aan de reserve VTH-plustaken.

5. Voorstel
Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 26-2025

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 20 mei 2025;

gelet op artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord,

besluiten:

1. Als zienswijze op de resultaatbestemming 2024 aan te geven dat: i.p.v. het voorstel om € 690.000 terug te storten aan de provincie, dit bedrag toe te voegen aan de reserve VTH-plustaken. Op deze manier heeft de OD NHN aanvullend budget beschikbaar om de verwachte extra werkzaamheden rondom het stikstofdossier de komende jaren uit te voeren.
2. Als zienswijze op de begroting 2026 aan te geven dat: de voorgestelde bezuinigingsscenario's van 3% en 5% beide onwenselijk zijn. Een sterk VTH-stelsel binnen de provincie Noord-Holland leunt op sterke omgevingsdiensten. De nu voorgestelde bezuinigingen zorgen ervoor dat de Omgevingsdienst Noord-Holland niet meer kan voldoen aan de door de deelnemers aan haar opgedragen wettelijke taken.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
A.W. Voordenhout
CZ/FIN/SKA

Telefoonnummer +31235143137
voordenhouta@noord-holland.nl

Verzenddatum

22 MEI 2025

Kenmerk
805589/2404278

Uw kenmerk

Betreft: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de begrotingswijziging 2025, de Ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Ter informatie is bijgevoegd de Kaderbrief 2026.
Tenslotte is bijgevoegd een notitie over de actuele ontwikkelingen bij de vier Omgevingsdiensten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

6 bijlagen:

- Voordracht
- Begrotingswijziging 2025
- Begroting 2026
- Jaarstukken 2024
- Kaderbrief 2026
- Notitie actuele ontwikkelingen

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 20 mei 2025

Onderwerp: Zienswijze op de begrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Kenmerk: 805589/2404278

Bijlagen:
1. Begrotingswijziging 2025
2. Ontwerpbegroting 2026
3. Jaarstukken 2024
4. Kaderbrief 2026

1. Inleiding

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (hierna: OD NZKG) heeft ingestemd met de begrotingswijziging 2025, de ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024. Wij ontvingen het verzoek deze documenten door te zenden aan uw Staten voor eventuele zienswijzen. Provinciale Staten hebben in de gemeenschappelijke regeling OD NZKG een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen Provinciale Staten een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de OD NZKG.
Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 49 van de Gemeenschappelijke Regeling OD NZKG worden de gemeenteraden en Provinciale Staten van de deelnemende gemeenten en provincie in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken over de begrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026. De jaarstukken 2024 van de OD NZKG worden ter informatie meegezonden.

De ontvangen zienswijzen worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt de (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de OD NZKG aan.

Begrotingswijziging 2025

De begrotingswijziging 2025 omvat de volgende wijzigingen:

1. Actualisatie van de baten 2025 van -€ 970.000 o.b.v. op de UVO 2025. De daling van de UVO in 2025 heeft betrekking op diverse volumewijzigingen i.c.m. herprioritering en enkele wegvallende taken;

2. Stijging baten Specifieke Uitkering € 176.000 (einde SPUK IBP en restant SPUK EZK). De SPUK EZK (€ 2,8 miljoen) bevat € 1,8 miljoen omtrent Groen Staal welke onder UVO geschaard zal worden;

3. Stijging van Overige Baten van € 373.000 (toename Maatwerk en rente opbrengst);

4. Een onttrekking aan de reserve Omgevingswet van € 175.000;

5. Bijstelling van de lasten gerelateerd aan de baten van -€ 247.000 zie bijlage 1 resultaatmodel.

Tevens wordt gevraagd om in te stemmen met de volgende investeringen conform het in bijlage 3 opgenomen meerjarige investeringsplan:

1. De investering in het Ebbehuis van 2.500.000. Hiervan is 1.000.000 al eerder besloten door het DB en AB. De investeringen die eerder zijn gedaan in het Ebbehuis zijn volledig afgeschreven waardoor er in de begroting van OD NZKG dekking is voor de kapitaallasten van 250.000 van deze investering.
2. De investering in laptops, i-pads en telefoons van 1.034.000.
3. De overige investeringen van 460.000.

De geactualiseerde begroting 2025 is de basis voor de meerjarenbegroting 2026-2029.

De bijdrage van de provincie Noord-Holland aan de OD NZKG is in de begrotingswijziging 2025 vastgesteld op € 32,887 miljoen (oorspronkelijke begroting 2025 € 31,200 miljoen).

Ontwerpbegroting 2026

De bijdrage van de provincie Noord-Holland aan de OD NZKG wordt in de ontwerpbegroting 2026 vastgesteld op € 38,775 miljoen, opgebouwd als volgt:

• UVO 2024 (oorspronkelijke begroting 2025)	31.200
• UVO 2025 (begrotingswijziging 2025)	1.687
• Loon-en prijsstijging 2026	818
• Ontwikkelingen 2026, bestaande uit:	
- Meer weten	395
- Aanpassing bestaande taken	1.876
- Groen staal	2.800
Totaal	38.775

In de tussen provincie en OD NZKG te sluiten Uitvoeringsovereenkomst 2026 zal de exacte bijdrage wordt vastgelegd, rekening houdend met de werkzaamheden in 2025 en eventueel gewijzigde of aanvullende volumes en ambities. Na afloop van het jaar 2026 zal uiteindelijk conform de systematiek worden afgerekend op basis van daadwerkelijk geleverde diensten, producten en uren.

Het weerstandsvermogen van de OD NZKG is de komende periode op een voldoende niveau. Er wordt één gemiddeld tarief gehanteerd; voor 2026 bedraagt dit € 124,91.

Jaarstukken 2024

Het jaar 2024 is afgesloten met een positief saldo van € 4,486 miljoen.
Er was een positief resultaat begroot ad € 2,7 miljoen. De afwijking bedraagt daarmee € 1,8 miljoen. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit lagere baten ad € 4,3 miljoen en lagere lasten ad € 6,1 miljoen.

De € 4,3 miljoen lagere baten komen voort uit een lagere subsidie en uit het niet volledig realiseren van de uitvoeringsovereenkomsten. De OD NZKG sluit elk jaar een uitvoeringsovereenkomst (UVO) af met alle 11 opdrachtgevers. In 2024 bedraagt het totaal van deze uitvoeringsovereenkomsten € 80,1 miljoen. Dit is voor 95% gerealiseerd. De onderschrijding komt voort uit minder vraag uit de markt en doordat de formatie nog niet volledig op sterkte is

De onderschrijding van € 6,1 miljoen aan de lastenkant wordt grotendeels veroorzaakt doordat de formatie niet volledig op sterkte is, lagere implementatiekosten nieuw VTH-systeem, lagere kosten voor groot onderhoud en lagere kosten implementatie Omgevingswet.

Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om het positieve resultaat 2024 volledig terug te betalen aan de deelnemers. Voor de provincie Noord-Holland betreft dat een terugbetaling van € 1.792.000 (40% op basis van UVO-realisatie 2024).

2. Zienswijze op de begrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026

Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen zijn bij de begrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026 stellen wij u voor om de OD NZKG te berichten dat er geen zienswijze wordt ingediend.

3. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 21-2025

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 20 mei 2025;

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze op de begrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied in te dienen.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Oplegger DB

Datum vergadering:	Bijlagen:	Agendapunt:
28 maart 2025		4.3

- Onderwerp: 1ste begrotingswijziging 2025
- Status: Financiële werkgroep en gezamenlijk opdrachtgeveroverleg zijn akkoord voor doorgeleiding naar DB

Samenvatting

Op 12 juli 2024 is door het Algemeen Bestuur de meerjarenbegroting 2025-2028 vastgesteld. De basis voor deze meerjarenbegroting was de uitvoeringsovereenkomst 2024.
Met het voorliggende besluit wordt de begroting voor het jaar 2025 geactualiseerd voor de met de opdrachtgevers opgestelde uitvoeringsovereenkomsten 2025.

Begrotingswijziging 2025

Gevraagd wordt om in te stemmen met de volgende begrotingswijzigingen conform het in bijlage 1 opgenomen resultaatmodel, waarbij de baten afnemen met -€ 246K:

1. Actualisatie van de baten 2025 van -€ 970K o.b.v. op de UVO 2025. De daling van de UVO in 2025 heeft betrekking op diverse volumewijzigingen i.c.m. herprioritering en enkele wegvallende taken;
2. Stijging baten Specifieke Uitkering € 176K (einde SPUK IBP en restant SPUK EZK). De SPUK EZK (€ 2,8m) bevat € 1,8m omtrent Groen Staal welke onder UVO geschaard zal worden;
3. Stijging van Overige Baten van € 373K (toename Maatwerk en rente opbrengst);
4. Een onttrekking aan de reserve Omgevingswet van € 175K;
5. Bijstelling van de lasten gerelateerd aan de baten van -€ 247K, zie bijlage 1 resultaatmodel.

De geactualiseerde begroting 2025 is de basis voor de meerjarenbegroting 2026-2029 die ook geagendeerd is voor het DB van 28 maart 2025.

Investeringen 2025

Gevraagd wordt om in te stemmen met de volgende investeringen conform het in bijlage 3 opgenomen meerjarige investeringsplan, waarbij de investeringen zijn geactualiseerd.

1. De investering in het Ebbehuis van 2.500K. Hiervan is 1.000K al eerder besloten door het DB en AB (zie separate oplegger en besluit op agenda van het Dagelijks Bestuur)
   De investeringen die eerder zijn gedaan in het Ebbehuis zijn volledig afgeschreven waardoor er in de begroting van OD NZKG dekking is voor de kapitaallasten van 250K van deze investering.
2. De investering in laptops, i-pads en telefoons van 1.034K.
3. De overige investeringen van 460K.

Voorgesteld besluit:

1. Het Dagelijks Bestuur stemt in met de begrotingswijzing 2025 conform bijlage resultaatmodel en met doorgeleiding naar raden en staten voor zienswijzen.

De secretaris,

L. de Maat

De Voorzitter,

T.R. Poppens

Bijlage 1 Resultaatmodel begrotingswijziging 2025

Tabel Resultaten per werkveld (x €1.000)

Programma & taakveld	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Eerste begrotings-wijziging 2025	Baten 2026	Lasten 2026	Saldo 2026	2027	2028	2029
TOTAAL Baten	-82.619	-89.497	-89.250	-90.266	-	-90.266	-89.027	-88.553	-88.553
TOTAAL Lasten	78.133	89.497	89.250	-	90.266	90.266	89.028	88.554	88.554
8.3 Wonen en bouwen	-7.385	-6.915	-6.317	-17.679	11.242	-6.437	-6.437	-6.437	-6.437
Inkomsten	-17.296	-18.089	-17.900	-17.679		-17.679	-17.679	-17.679	-17.679
Salarislasten	5.487	6.287	6.638		6.319	6.319	6.319	6.319	6.319
Inhuur	4.212	4.518	4.542		4.521	4.521	4.521	4.521	4.521
Materieel	212	368	404		402	402	402	402	402
Bouw	-7.385	-6.915	-6.317	-17.679	11.242	-6.437	-6.437	-6.437	-6.437
7.4 Milieubeheer	-2.259	-1.930	-2.035	-7.583	5.473	-2.109	-2.109	-2.109	-2.109
Inkomsten	-6.578	-6.839	-7.315	-7.583		-7.583	-7.583	-7.583	-7.583
Salarislasten	3.391	4.178	4.459		4.616	4.616	4.616	4.616	4.616
Inhuur	894	644	759		791	791	791	791	791
Materieel	35	87	62		66	66	66	66	66
Bodem	-2.259	-1.930	-2.035	-7.583	5.473	-2.109	-2.109	-2.109	-2.109
7.4 Milieubeheer	-18.931	-20.505	-23.400	-53.753	29.935	-23.818	-23.467	-23.467	-23.467
Inkomsten	-46.190	-52.057	-52.044	-53.753		-53.753	-52.990	-52.990	-52.990
Salarislasten	19.100	25.022	22.453		22.914	22.914	22.466	22.466	22.466
Inhuur	4.798	3.792	4.024		4.533	4.533	4.556	4.556	4.556
Materieel	3.361	2.737	2.168		2.487	2.487	2.501	2.501	2.501
Milieu en Seveso	-18.931	-20.505	-23.400	-53.753	29.935	-23.818	-23.467	-23.467	-23.467
7.4 Milieubeheer		-1.464		-6.902	7.328	426	426	426	426
8.3 Wonen en bouwen		-721		-3.399	3.609	210	210	210	210
Inkomsten	-10.760	-12.024	-10.865	-10.301		-10.301	-9.826	-9.351	-9.351
Salarislasten	8.421	8.324	9.713		9.145	9.145	8.804	8.494	8.494
Inhuur	2.007	1.199	1.427		1.383	1.383	1.338	1.294	1.294
Materieel	630	315	411		410	410	408	406	406
Randvoorwaardelijk	298	-2.186	686	-10.301	10.937	636	724	843	843
0.4 Overhead	23.558	31.398	31.109	-950	32.547	31.597	31.157	31.039	31.039
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-1.471	-490	-950	-950		-950	-950	-950	-950
Salarislasten	12.002	13.345	16.997		17.399	17.399	16.993	16.874	16.874
Inhuur	1.969	5.107	1.656		1.735	1.735	1.701	1.701	1.701
Autonome ontwikkelingen	-	-	-		-	-	-	-	-
Materieel	11.059	13.436	13.406		13.414	13.414	13.414	13.414	13.414
0.8 Overige baten en lasten	-	138	132	-	132	132	132	132	132
Onvoorzien	-	138	132		132	132	132	132	132
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	23.558	31.536	31.241	-950	32.679	31.729	31.289	31.171	31.171
Saldo voor mutatie reserves	-4.719	-	175	-90.266	90.266	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	232	-	-175	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	556								
Onttrekkingen	-324	-	-175		-		-	-	-
Financien, bedrijfsvoering	232	-	-175	-	-	-	-	-	-
Saldo na mutatie reserve	-4.486	-	-	-90.266	90.266	-	-	-	-

Bijlage 2 Overzicht UVO en overige baten

Tabel Uitvoeringsovereenkomsten Deelnemer	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Eerste begrotings-wijziging 2025
Gemeente Amsterdam	26.260	29.509	28.284
Provincie Noord-Holland	30.479	31.200	32.887
Gemeente Zaanstad	3.632	4.890	4.620
Gemeente Haarlemmermeer	12.247	13.267	12.413
Gemeente Aalsmeer	566	950	915
Gemeente Amstelveen	944	1.239	1.224
Gemeente Diemen	342	482	437
Gemeente Ouder-Amstel	309	406	382
Gemeente Uithoorn	359	521	501
Provincie Flevoland	304	430	408
Provincie Utrecht	846	1.211	912
Totaal UVO	**76.287**	**84.105**	**82.985**
Overige baten	**6.008**	**5.392**	**6.091**
Mutaties reserves	**324**	**-**	**175**
TOTAAL	**82.619**	**89.497**	**89.250**

Bijlage 3 Overzicht meerjaren investering plan

(bedragen x € 1.000)

Investeringen	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Aanpassingen gebouw (in 10 jaar)						
Bedrijfsgebouwen		0	0	0	0	0
Installaties , laadpalen (in 10 jaar)		50				
Machines, apparaten en installaties		50	0	0	0	0
Verbouw Ebbehuis (in 10 jaar)		2.500				
Aanschaf Laptops 3 jaar		552			608	
Aanschaf Ipads 3 jaar		92			101	
Aanschaf telefoons 3 jaar		390			429	
Aanpassen Ebbehuis apparatuur + vergaderzalen		300				
Warmte Camera (in 3 jaar)		80				
Drone (in 3 jaar)		30				
Overige materiele vaste activa		3.944	0	0	1.138	0
Totale Investeringen		3.994	0	0	1.138	

Meerjarenbegroting 2026-2029

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

Meerjarenbegroting 2026-2029

Maart 2025

Ebbehout 31
1507 EA Zaandam

www.ODNZKG.nl

Inhoud

Inleiding **5**

2. Ontwikkelingen **7**

2.1 Speerpunten 7

2.2 Ontwikkeling omzet 10

3. Programmabegroting 2026 ..... **12**

3.1 Producten 12

3.2 Capaciteit 13

3.3 Programma Bouw 14

3.4 Programma Bodem 16

3.5 Programma Milieu & Seveso 20

3.6 Tata Steel 23

3.7 Programma Randvoorwaardelijk 25

3.8 Programma Bedrijfsvoering 28

4. Financiële begroting **32**

4.1 Resultaatmodel 32

4.2 Toelichting bij de meerjarenbegroting en financiële positie 33

4.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 34

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen 43

4.5 Financiering 43

4.6 Bedrijfsvoering 44

5. Bijlagen **46**

5.1 Resultaatmodel per programma en taakveld de baten en lasten 46

5.2 Uitvoeringsovereenkomsten per deelnemer 47

5.3 Kosten per uur, Capaciteit in uren en FTE's 49

5.4 Meerjarig overzicht van de risico's 50

5.5 Overzicht rente, afschrijvingen, EMU-saldo en Vennootschapsbelasting 51

5.6 Geprognotiseerde balans 52

5.7 Verklaring kengetallen 55

5.8 Financiële ontwikkelingen 56

Inleiding

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) staat voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Onze kernwaarden onafhankelijk en deskundig helpen ons deze missie uit te voeren in een dynamisch werkgebied met veel verschillende en soms tegenstrijdige belangen. We weten wat er speelt in ons werkgebied. We vertalen beleidsmatige opgaven van gemeenten en provincies naar de praktijk van de bedrijven, en voeden vice versa de beleidsmakers met onze ervaring in de uitvoeringspraktijk.

Koers
Handvat voor de koers van onze organisatie is de bestuurlijk vastgestelde en opgavegerichte regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027, waarbij de doelen van de Omgevingswet als vertrekpunt dienen. Bij keuzes en prioritering in de uitvoering hebben we daarmee de focus gelegd op de klimaatopgave, milieu gerelateerde gezondheid en de ontwikkelingen in de komende jaren in de thema's water en bodem. We prioriteren aan de hand van impactanalyses op zaken waar we het meest kunnen bereiken op de opgaven in de leefomgeving. De komende jaren blijft de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie het bestuurlijke handvat voor onze uitvoeringspraktijk en die van de andere omgevingsdiensten in Noord-Holland.

Arbeidsmarkt
De veranderingen gaan snel bijvoorbeeld op het gebied van datagericht werken en/of kunstmatige intelligentie, dit soort ontwikkelingen vraagt ook het maken van keuzes en hoe hierop goed te anticiperen: waarop behouden we onze inzet op het bestaande kwaliteitsniveau, waar wordt ons gevraagd te intensiveren en innoveren, en wat kunnen we niet doen? De arbeids- en inhuurmarkt blijft vooralsnog krap in alle sectoren. De hoeveelheid werk zal de komende periode per saldo op hetzelfde niveau blijven, maar de ontwikkelingen vragen soms andere expertise en daarmee wendbaarheid van de OD NZKG. Omwille van autonome ontwikkelingen en beleidswensen van onze opdrachtgevers blijven we onverminderd middelen reserveren voor verhoogde inzet op werving en selectie naast het binden en boeien van huidige medewerkers en het toekomstbestendig houden van de organisatie.

Afname groei in 2026
De komende jaren is de steile groei van de organisatie eruit. Onze arbeidsmarktcommunicatie richt zich nu meer op het versterken van ons werkgeversimago. Onze wervingsactiviteiten concentreren zich op het invullen van schaarse functies en spelen in op het gemiddelde vervangingspercentage van 8% per jaar. Onze ambities voor 2026 moeten passen binnen het beschikbare budget dat is opgenomen in de bestuurlijk vastgestelde Meerjarenbegroting en binnen de mogelijkheden die er zijn in de huidige arbeids- en inhuurmarkt. We gaan in 2025 met onze opdrachtgevers het gesprek aan hoe we de ambities 2026 en verder gaan realiseren binnen de beschikbare middelen en capaciteit.

Toekomstbestendige en robuuste OD NZKG
In het in september 2024 afgesloten landelijke Interbestuurlijke Programma Versterking VTH-stelsel (IBP-VTH) werd in nauwe samenwerking met alle omgevingsdiensten in Nederland gewerkt aan structurele verbeteringen van de werking van het VTH-stelsel. De OD NZKG is als robuust beoordeeld door Ministerie I&W op thema's als begroting, kwaliteitscriteria, opleidingsbudget, weerstandsvermogen, informatie gestuurd werken en het aansluiten bij de identiteit van ons werkgebied.

VNG en IPO in samenwerking met ODNL werken met het ministerie van I&W aan nieuwe en structurele afspraken over het vervolg. Ook OD NZKG beziet op welke onderdelen we een goede basis hebben en waar investering nodig is middels een IBP VTH-quickscan. Bijvoorbeeld als het gaat over landelijk kennis delen, oftewel: de kennisinfrastructuur voor de uitvoeringskennis van het VTH-stelsel (KIS VTH). Met de KIS VTH gaan we er met elkaar voor zorgen dat alle uitvoeringskennis van de 28 omgevingsdiensten slim gedeeld wordt. Tussen de verschillende omgevingsdiensten maar ook met bijvoorbeeld gemeentes, provincies of kennisinstituten.

In de VTH-uitvoeringsopgave blijven we inzetten op efficiënter en meer risicogericht werken en we bundelen onze krachten zo veel als mogelijk met ketenpartners in de regio en het landelijke, met andere Seveso-omgevingsdiensten en binnen ODNL.

Samenwerking in Noord-Holland
In Noord-Holland voeren we met OD NHN, OD IJmond en OFGV actief het gesprek over wat nodig is om te komen tot adequate VTH-taakuitvoering in relatie tot de opgaven in de hele provincie Noord-Holland.
Immers, de andere drie omgevingsdiensten in Noord-Holland bleken niet robuust te zijn volgens de toets van het ministerie van I&W. De verwachting is dat deze gezamenlijke verkenning input levert voor verdere samenwerking op het landelijke (via Omgevingsdienst NL) en regionale (samenwerkingsagenda) niveau.
Hierin wordt ook het samenwerkingspotentieel onderzocht: concreet samenwerken op uitvoering, inhoudelijke opgaven en bedrijfsvoering, tussen twee of meer Omgevingsdiensten in Noord-Holland.

Tata Steel
De maatschappelijke aandacht voor Tata Steel neemt steeds verder toe en de vraag om inzet van de OD NZKG ook. Strenger wordende normen en verouderende installaties leiden tot meer nalevingsproblemen en daarmee meer toezicht en handhaving, zo blijkt. Het bedrijf en de rijksoverheid zetten in op een schonere staalproductie ('Groen Staal') en vragen van de OD NZKG complexe advisering en vergunningverlening. Voor de OD NZKG vertaalt deze toenemende vraag om inzet zich in een noodzakelijke groei van de capaciteit voor het Tata-programma met ongeveer 15% per jaar. Het Tata-programma omvat daardoor inmiddels zo'n 10% van de begroting van de OD NZKG en het werven van de benodigde specialisten vormt een serieuze uitdaging op de arbeidsmarkt. We blijven hier de komende jaren vol op inzetten.

Financiële uitdagingen
In de kaderbrief 2026 e.v. heeft de Omgevingsdienst een aantal ontwikkelingen geschetst waarvoor extra financiering van de opdrachtgevers wordt gevraagd. De ontwikkelingen betreffen deels autonome ontwikkeling zoals indexaties maar ook een aantal die deels voortkomen uit wetgeving. Denk aan intensiveringen voor de Europese kaderrichtlijn water maar ook het verwerken van klachten van burgers buiten kantooruren.
Een aantal voorgestelde intensiveringen betreft individuele opdrachtgevers en andere voorgestelde intensiveringen vragen om financiering van alle opdrachtgevers (zie paragraaf 5.8).

In de ambtelijke voorbereiding en bestuurlijke besluitvorming over de kaderbrief is aangegeven dat gezien de te verwachte korting op de begrotingen van onze opdrachtgevers zij terughoudend zijn op de voorgestelde intensiveringen zoals vermeld in de kaderbrief. In overleg met opdrachtgevers zijn in de meerjarenbegroting alleen de autonome financiële ontwikkelingen verwerkt en de ontwikkelingen waar overeenstemming met de opdrachtgever over is. De overige (nieuwe maar ook onvermijdelijke) ontwikkelingen zijn inhoudelijk wel benoemd maar niet begroot, met de kanttekening dat later in het jaar bij het opstellen van de uitvoeringovereenkomsten bezien wordt of er ruimte is om alsnog de voorgestelde intensiveringen te financieren of niet. Onvermijdelijke (wettelijk ingegeven) ontwikkelingen die eraan komen moeten belegd bij de opdrachtgevers zelf wanneer deze taken niet worden afgenomen van OD NZKG.

Tot slot
We groeien naar een wendbare organisatie en we vernieuwen continu, sturen bij en agenderen waar nodig. In de indringende context van de grote druk op de beschikbare ruimte in combinatie met onder meer de klimaatopgave, de stikstofkwestie en de nodige issues op het gebied van externe veiligheid, bodem en bouw doet ons werk ertoe. Het vraagt om een dienst die deskundig en onafhankelijk haar werk kan doen in een in alle opzichten uitdagend werkveld. Dat is het werk waar we trots op zijn.

Loes De Maat,
Algemeen directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2. Ontwikkelingen

2.1 Speerpunten

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) werkt aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Wij voeren kerntaken uit zoals vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTH&A) en dragen bij aan belangrijke maatschappelijke opgaven uit de college- en coalitieakkoorden zoals de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. De werkgebieden waar we actief zijn, zijn complex en vereisen innovatieve oplossingen en samenwerking. Het gebruik van data en slimme technologieën stelt ons in staat risico's beter te voorspellen en onze impact te vergroten.

Gedurende de periode 2025-2027 ligt de nadruk op drie inhoudelijke opgaven die cruciaal zijn voor het realiseren van een gezonde en duurzame leefomgeving, hiervan is water en bodem een nieuwe opgave t.o.v. de meerjarenbegroting 2025-2028:

1. **Milieu-gerelateerde gezondheid**: verminderen van schadelijke emissies en het verbeteren van de lucht-, water- en bodemkwaliteit door gerichte inzet van regelgeving, toezicht, handhaving en advies (VTH&A).
2. **Klimaat en duurzaamheid**: bijdragen aan reductie van CO_2 door het versnellen van de energietransitie, bevorderen van een circulaire economie en het stimuleren van energiebesparing bij bedrijven.
3. **Water en Bodem**: het beschermen en verbeteren van water- en bodem door water en bodem sturend te maken binnen onze VTH&A-aanpak, met duidelijke rolafbakening, een versterkte informatiepositie over kwetsbare gebieden en bronnen, en intensieve samenwerking met ketenpartners en overheden.

Met deze speerpunten geven we uitvoering aan de bestuurlijk vastgestelde regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027.

Onze aanpak: versterking VTH&A-instrumentarium

Om de genoemde opgaven effectief aan te pakken, zetten we drie speerpunten centraal als het gaat om verder versterken van ons VTH&A-instrumentarium en inzet hiervan gericht op realiseren van onze doelen. Hierin werken we nauw samen met andere omgevingsdiensten en de landelijke initiatieven gericht op verder versterken VTH-stelsel (vervolg Interbestuurlijk Programma Versterking VTH). Onze speerpunten voor deze periode zijn:

1. **Opgavegerichte benadering versterken**: de komende drie jaar zetten we in op opgavegericht werken om maatschappelijke vraagstukken zoals klimaat, gezondheid en duurzaamheid samen met interne en externe partners aan te pakken, met focus op risicogestuurd toezicht en inhoudelijke advisering. We stemmen onze VTH&A-processen af op milieudoelen, zoals CO_2-reductie en energie-efficiëntie, en werken programmatisch voor meer samenhang en flexibiliteit in het behalen van deze doelen.
2. **Naar een datagedreven werkwijze**: we versterken onze datagestuurde werkwijze door slimme technologieën en data-analyse te benutten. Dit stelt ons in staat om risico's vroegtijdig te identificeren en ons toezicht effectief te prioriteren.
3. **Innovatie in VTH&A-processen**: we zetten in op innovatieve technologieën, zoals AI, drones en automatisering, om onze processen te versnellen, effectiever te maken en beter in te spelen op veranderingen in de omgeving.

Overige ontwikkelingen 2026

Omzetting inrichting naar milieubelastende activiteit

Met de invoering van de Omgevingswet is de grondslag van de milieuregulering gewijzigd van de inrichting naar de milieubelastende activiteit (mba). Dit maakt allerlei aanpassingen nodig in de systemen, te beginnen met het opnemen van de relevante mba in het inrichtingen-bedrijvenbestand (met circa 20.000 inrichtingen) en uiteindelijk met het vaststellen van kengetallen voor de financiering. De omzetting van inrichting naar mba is projectmatig opgepakt. De uitgaven worden gedekt uit de reserve Omgevingswet. De verwachting is dat de werkzaamheden van dit project uiterlijk 2026 worden afgerond.

Het is een wettelijke plicht voor het bevoegd gezag om nieuw beleid door te voeren in de vigerende omgevingsvergunningen Milieu. Inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024 leidt in de jaren erna tot een nog grotere opgave met betrekking tot de actualisaties dan er al was. Zo moeten bijvoorbeeld binnen twee jaar na inwerkingtreding in bepaalde gevallen maatwerkvoorschriften worden opgesteld en zal een flink aantal vergunningen moeten worden aangepast aan de indeling in mba's. Uit inventarisatie blijkt dat er nog veel inzet nodig is om omgevingsvergunningen in overeenstemming te brengen met de Omgevingswet. Het gaat onder meer om het intrekken van vergunningen waar de vergunningplicht is vervallen, het eventueel opstellen van maatwerk voorschriften etc..

Wet Kwaliteitsborging Bouw

De eerste fase van de WKB is de nieuwbouw vallend onder gevolgklasse 1 die is ingegaan op 1-1-2024. De tweede fase is verbouw vallend onder de gevolgklasse 1. Deze zou ingaan op 1-1-2025, maar is uitgesteld. De ingangsdatum is nog niet bekend. Daardoor is de impact op de uitvoering van de taken en personele consequenties (bij met name Constructieve veiligheid) in 2025 onzeker. Eventuele consequenties bij inwerkingtreding later in 2025 of 2026 zijn door middel van het verkleinen van de flexibele schil op te vangen.

VTH Tata Steel

Tata Steel IJmuiden staat regionaal en nationaal in de maatschappelijke, politieke en bestuurlijke belangstelling. De VTH-uitvoering speelt zich af in de context van politieke debatten, media-aandacht, juridische procedures en meerdere onderzoeksrapporten. De zorgen over de milieu- en gezondheidseffecten op de omgeving nemen toe, onder meer vanuit de conclusies van het RIVM en de Expertgroep Gezondheid IJmond. De route naar 'Groen Staal' vraagt veel aandacht. De gevolgen van de veroudering van bepaalde bestaande installaties worden steeds duidelijker terwijl de wet- en regelgeving op onderdelen strenger wordt.

Dit alles leidt tot een toenemende inzet van de OD NZKG. Vergunningen worden geactualiseerd en toezicht geïntensiveerd. Er is een groeiende vraag naar overleg met omwonenden, organisaties van belanghebbenden en deskundigen. Mediaverzoeken, kamer- en statenvragen, meldingen, handhavingsverzoeken en Woo-verzoeken blijven toenemen. Andere overheden zoals de ministeries van I&W en KGG, het Openbaar Ministerie, gemeenten en andere omgevingsdiensten (met name de OD NHN) vragen de OD NZKG steeds vaker om informatie en ondersteuning.

De informatiepositie van de OD NZKG is versterkt door onderzoeken, ook door de dienst zelf, van bijvoorbeeld emissies naar met name bodem en lucht Deze aanpak vergt veel extra capaciteit van de organisatie, ook omdat de verkregen inzichten soms leiden tot nieuwe handhavingstrajecten. Deze ontwikkelingen leiden in combinatie tot een jaarlijkse toename in capaciteits- en budgetbehoefte.

Tata Steel zet in op verduurzaming van de staalproductie met CO_2-reductie en waterstoftransitie. De ambities liggen zeer hoog, evenals het gewenste tempo en de technische complexiteit. De daadwerkelijke voorbereiding, uitvoering

en de bijbehorende regulering en het toezicht zullen lokaal en regionaal plaats moeten vinden met een grote rol voor de OD NZKG. Het realiseren van deze nationale doelen vraagt een extra inspanning van de OD NZKG waarvan de kosten zijn geraamd op € 5M per jaar tot 2030 (Groen Staal fase 1). Daarom heeft PNH met het Rijk afspraken gemaakt over Rijksfinanciering daarvoor.

Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH stelsel

Het Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH is in 2024 afgerond en heeft 58 resultaten opgeleverd. Alle betrokken partijen hebben zich middels het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst gecommitteerd aan het implementeren van de resultaten van het IBP in de periode vanaf 2025. Als OD NZKG zetten we ons hier de komende jaren voor in. Als OD NZKG zijn we op het moment van schrijven één van de twee robuuste omgevingsdiensten in Nederland en zal implementatie van de resultaten ons verder versterken. We zetten ons de komende jaren onder andere in voor implementatie van de kennis informatiestructuur, verbetering van de samenwerking tussen bestuurs- en strafrecht, verdere implementatie van de regionale U&H strategie en doorontwikkeling van het digitale VTH stelsel. Ook heeft het IBP een landelijke financieringssystematiek opgeleverd, deze ontwikkeling wordt op de volgende pagina geschetst.

Arbeidsmarkt

In 2023 en 2024 heeft OD NZKG succesvol ingezet op het binnenhalen van nieuw talent. De traineepool die in september 2024 startte, was met 18 trainees groot. De zij-instromers en trainees die we zelf opleiden en begeleiden voeren steeds meer op zelfstandige basis productieve werkzaamheden uit. In de komende periode stellen we als doel om elk jaar 7 tot 10 trainees aan ons te verbinden. De vacatureruimte neemt af, waardoor de beschikbare uitvoeringscapaciteit steeds beter in lijn komt met de begroting. De komende jaren is de steile groei van de organisatie eruit. Onze (deels landelijke ingezette) arbeidsmarktcommunicatie richt zich op het versterken van ons werkgeversimago en onze wervingsactiviteiten concentreren enerzijds op het invullen van schaarse functies en spelen anderzijds in op het gemiddelde vervangingspercentage van 8% per jaar. De OD NZKG zet daarnaast in op het boeien en binden van medewerkers, waarbij we belang hechten aan de ontwikkeling van een diverse personeelssamenstelling. Hierbij krijgt het ontwikkelen en systematisch borgen van kennis prioriteit.

2.2 Ontwikkeling omzet

De UVO 2025 vormt conform de kaderbrief de basis voor de omzet ontwikkeling 2026-2029. Conform Meerjarenbegroting 2024-2027 wordt de administratieve inzet voor de Omgevingswet afgebouwd. De omzet daalt hiermee met € 478K.

In 2026 groeit de omzet verder vanwege aanvullende autonome ontwikkelingen of beleidswensen. Dit betreft inzet voor de meetdienst, TATA, en Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Het volledig overzicht is opgenomen in bijlage 5.8. De omzet stijgt hiermee met € 4.887K. De overige baten dalen met € 1.858K, dit heeft te maken met de verschuiving van de middelen voor Groen Staal.

Conform kaderbrief 2026 zal er een herprioritering plaats vinden om qua groei binnen de meegekregen kaders van Amsterdam en Aalsmeer te blijven. Vanwege de herprioritering is de omzet in 2026 € 2.834K lager. Ook dit is opgenomen in bijlage 5.8. Er wordt niet verwacht deze groei in 2027 alsnog te realiseren.

In 2025 ontvangt OD NZKG geen SPUK gelden meer voor het Interbestuurlijk Programma versterking VTH. De OD NZKG ontvangt in 2025 SPUK gelden voor de energiebesparingsplicht. Dit loopt tot en met 2026, waarna de SPUK voor zover nu bekend vervalt. Het restant budget 2022 van deze subsidie, dit is € 988K, wordt besteed in 2026. Vanuit EZK ontvangt OD NZKG vanaf 2024 een SPUK-uitkering voor Groen Staal. Deze subsidie bouwt af naar 0 in 2026. De middelen voor Groen Staal zijn deels opgenomen in de UVO 2025 met doorwerking naar 2026 en verder en deels zijn deze als extra claim opgenomen voor 2026 zodat het totale budget uitkomt op € 5,0M per jaar. De provincie Noord-Holland heeft in 2024 toegezegd de OD NZKG tot 2029 jaarlijks € 5,0M te betalen voor de werkzaamheden voor de maatwerkafspraken en het project Groen Staal fase 1. De provincie ontvangt daarvoor rijksgeld vanuit het Klimaatfonds (via het ministerie van KGG en het provinciefonds) en milieuleges.

De totale omzet in 2026 is circa € 1,0M hoger dan in 2025. Dit komt door:

- SPUK gelden THE: € 89K lagere baten
- SPUK gelden EZK: € 1,1M lagere baten
- SPUK gelden EZK: € 1,8M lagere baten (verschuiving naar autonome ontwikkelingen)
- Indexatie conform kaderbrief: € 2,1M hogere baten
- Autonome ontwikkelingen en beleidswensen: € 4,9M hogere baten
- Herprioritering: € 2,8M lagere baten
- Onttrekking reserve 2025: € 175K lagere baten

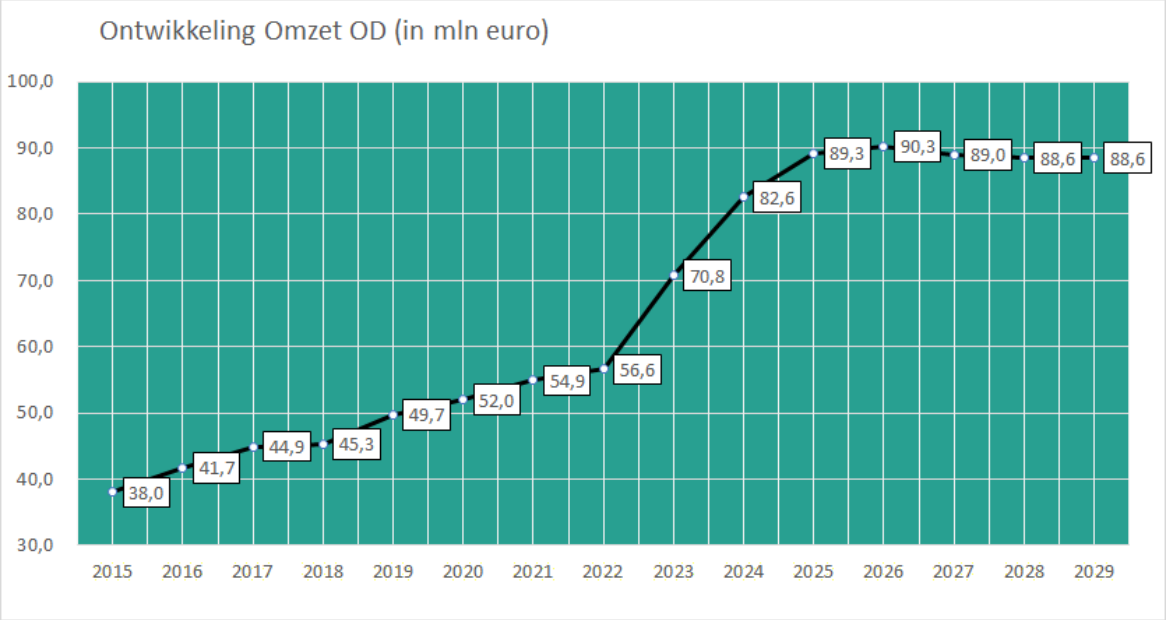

Grafiek 1:

Ontwikkeling omzet OD NZKG (in mln. euro), vanaf 2027 exclusief indexatie

3. Programmabegroting 2026

De programmabegroting 2026 en verder is opgesteld conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV).
De programma's binnen de OD NZKG komen overeen met de werkzaamheden, ingedeeld in werkvelden conform de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma maken we inzichtelijk wat het aandeel in de omzet van de OD NZKG is, zie Tabel 1. Het programma bedrijfsvoering is een ondersteunend programma en is daarom niet opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 1*:*
Omzetverdeling naar programma's (inclusief maatwerk)

Programma's	Uren 2026	Aandeel
Bouw	144.120	21,0%
Bodem	60.093	8,8%
Milieu & Seveso	388.797	57%
Randvoorwaardelijk	92.623	14%
Totaal	**685.633**	**100%**
Inclusief maatwerkuren		

3.1 Producten

Via de PGF-begrotingsmethodiek betaalt elke opdrachtgever voor zijn eigen producten. Per werkveld kennen we een categorie *outputproducten* en een categorie *regieproducten*. De outputproducten worden verrekend op basis van een vaste prijs, ongeacht het aantal werkelijke uren dat daaraan wordt besteed. De regie uren o.b.v. werkelijke uren.

Als gevolg van werken onder de Omgevingswet bevat de PDC-outputproducten zonder in de praktijk getoetste kengetallen. Bestuurlijk is daarom in 2023 besloten om voor een periode van minimaal 2 jaren een aangepaste begrotings- en afrekening systematiek te hanteren. Dit betreft:

Voor de afrekening komen we tot een werkwijze die invulling geeft aan het bestuurlijke uitgangspunt van financiële rust.

A. **Regieproducten**: werkelijke uren afrekenen conform huidige systematiek.
B. **Randvoorwaardelijk pakket:** naar rato conform huidige systematiek.
C. **Outputproducten**:
   1. **Bodem**: fixed price conform begroting voor het hele programma bodem vanwege de verschuiving in taken en de verandering in pakket en dubbele registratie. Afwijkingen van maximaal +5% en -5% van de begroting worden niet afgerekend, maar toegevoegd of onttrokken aan het weerstandsvermogen van OD NZKG.
   2. **Bouw**: fixed price conform begroting voor het hele programma Bouw vanwege invoering Wkb en daarmee verandering in pakket en dubbele registratie. Afwijkingen van maximaal +5% en -5% van de begroting worden niet afgerekend, maar toegevoegd of onttrokken aan het weerstandsvermogen van OD NZKG.
   3. **Milieu**: fixed price conform begroting voor het hele programma Milieu vanwege het nog onvolledige inzicht in de mba's. Afwijkingen van maximaal +5% en -5% van de begroting worden niet afgerekend, maar toegevoegd of onttrokken aan het weerstandsvermogen van OD NZKG.

Het financieel risico voor de outputproducten ligt in eerste instantie bij OD NZKG, maar er vindt een verrekening plaats als de daadwerkelijk inzet[4] meer of minder is dan 5% afwijking van de begroting. Zo wordt dit risico gezamenlijk gedragen. De OD NZKG draagt de 5% afwijking en de opdrachtgever het meerdere dan de 5% afwijking. Indien blijkt dat (eventuele) extra uitgaven kunnen worden opgevangen binnen de eigen begroting van OD NZKG zal worden afgezien van de 5% regeling.

In de uitvoeringsovereenkomsten die afgesproken zijn met de opdrachtgevers is een verdeling output- en regieproduct gemaakt. De verhouding van de producten wordt in de grafiek getoond en vervolgens per programma weergegeven.

Daarnaast kennen we een *randvoorwaardelijk pakket* waarin randvoorwaardelijke producten zoals procesondersteuning en taken van algemeen nut zijn opgenomen, bijvoorbeeld de Consignatiedienst. De werkzaamheden op het product procesondersteuning zijn grotendeels direct te relateren aan de inzet op de werkpakketten. Voor de overige randvoorwaardelijke producten wordt per opdrachtgever een verdeelsleutel vastgesteld op basis van de ureninzet per pakket en de afname binnen deze pakketten

Naast de inkomsten vanuit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten uit het maatwerk, dat bestaat uit werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies (SPUK gelden) en op basis van offertes.

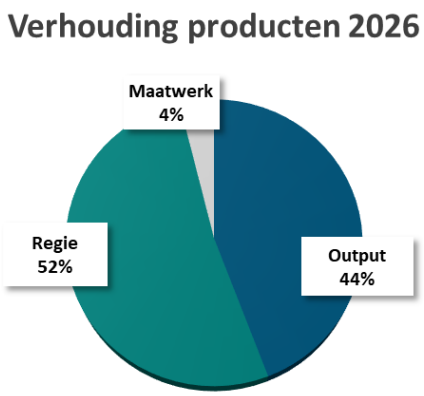

3.2 Capaciteit

Vanuit de afspraken met opdrachtgevers wordt de ureninzet vertaald naar de mogelijke invulling door het eigen personeel en door inhuur. Voor 1 fte wordt 1.365 productieve uren gerekend. Vanuit de benodigde inzet zijn de kosten per programma weergegeven. Het streven is een flexibele schil van 10% met uitzondering voor Bouw waar een percentage van 33% voor geldt. De flexibele schil zorgt dat de OD NZKG wendbaar blijft. Dit is noodzakelijk om op de veranderende wetgeving en wijziging van de omvang van het takenpakket te kunnen anticiperen. Aandachtspunt hierbij is dat er een match moet zijn tussen de wijziging van taken en de flex-schil, zodat de nog benodigde kennis wel beschikbaar blijft. Naast de capaciteit zijn in de programma's materiele kosten opgenomen.

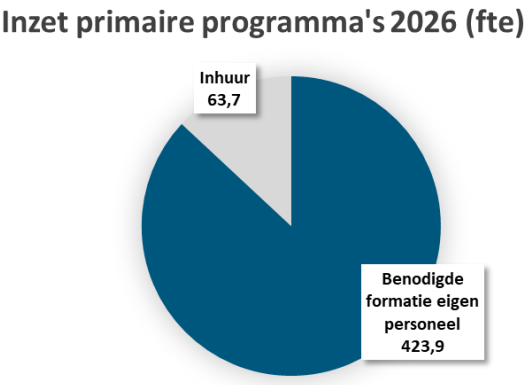

3.3 Programma Bouw

Baten: € 17,7M

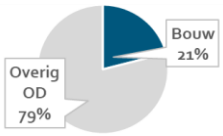

Het programma Bouw heeft als doelstelling bij te dragen aan de grote bouwopgaven in de regio en proactief gemeenten te ondersteunen. Daarbij meer aan de voorkant te adviseren én het verlenen van omgevingsvergunningen, behandelen van meldingen, toezicht en handhaving bouw- en sloop, waarbij milieu, bodem en bouw meer met elkaar verweven zijn. Wij blijven expertise leveren op advisering zoals constructieve veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026
De neerwaartse trend in het bouwwerkveld heeft zich gestabiliseerd. De Omgevingswet hebben wij ons eigen gemaakt. Echter, de invloed van bijvoorbeeld stikstof of andere belemmerende zaken binnen de bouwwereld kunnen zorgen voor verminderde aanvragen. Er is nog steeds een grote ambitie op het woningbouwprogramma.
De verwachting is dat de hierboven genoemde factoren in 2025 invloed zullen hebben en het is ongewis of de woningbouwopgave dan ook op gang zal komen. Daarnaast blijft de inzet op complexe dossiers zoals datacenters in relatie tot de energietransitie groot en zetten wij ons in bij de infrastructurele werken.

Dit maakt dat er vraag blijft naar de inzet van de OD NZKG op de bouwproducten zoals vergunningverlening, constructief advies en toezicht op de vele bouwwerken die in ons gebied gerealiseerd worden. Ook zien wij een ontwikkeling naar meer complexe bouwprojecten en thema's zoals Houtbouw, hetgeen van invloed is op de benodigde ervaring en gevraagde tijdsinspanning.
Met de ingang van fase 1 van de WKB voor uitsluitend nieuwbouw zal het effect minimaal zijn voor de dossiers bij de OD NZKG. Daarmee schuift het te verwachten effect door naar 2026 mits op rijksniveau besloten wordt om de WKB verder in te voeren. De daadwerkelijk benodigde uren zijn afhankelijk van de uitwerking van de wet en met de producten die nu onder deze wet vallen doen wij ervaring op qua inzet. Op zijn vroegst in 2026 komt meer duidelijkheid over het geheel van wegvallende, gewijzigde en nieuwe taken door de invoering van de WKB

Ook op het gebied van energieprestatie gebouwen is de wetgeving vernieuwd (EPBD, Label C) en onder het bouwbesluit gebracht. Voor beide regelgeving geldt dat de implementatiefase voorbij is en de OD NZKG zich heeft gericht op toezicht en handhaving. Dit zal ook in 2025 worden voortgezet met als doel dat de betrokken bedrijven eind 2025 voldoen aan de betreffende regelgeving.

Doorlopende werkzaamheden zijn het programma bruggen en kades van Amsterdam, het programma Hoog Frequent Spoor in Amsterdam, het programma Aanpak Wegtunnels Amsterdam en de Metrolijnen in Amsterdam en SAA A9 Amstelveen. Daarnaast is de OD NZKG betrokken bij diverse projecten zoals:
- Schiphol
- Markermeerdijken
- Zuid-As-Dok
- Oostlijn
- Knooppunt Nieuwe meer
- Werkzaamheden IJtunnel

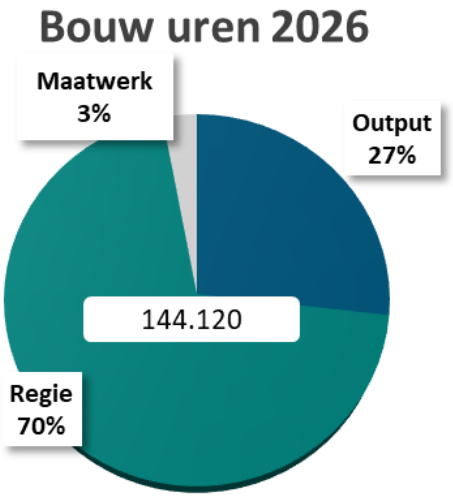

Ontwikkelingen 2026, capaciteit en lasten

Ten aanzien van het risicogericht kwaliteitsniveau zijn grote stappen gezet. Constructieve veiligheid is formatief op orde en kan het afgesproken kwaliteitsniveau leveren.

De analyse van het kwaliteitsniveau van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouw zal in 2025 opnieuw beoordeeld worden. Op basis daarvan kijken we of dat aanleiding geeft tot bespreking met onze opdrachtgevers.

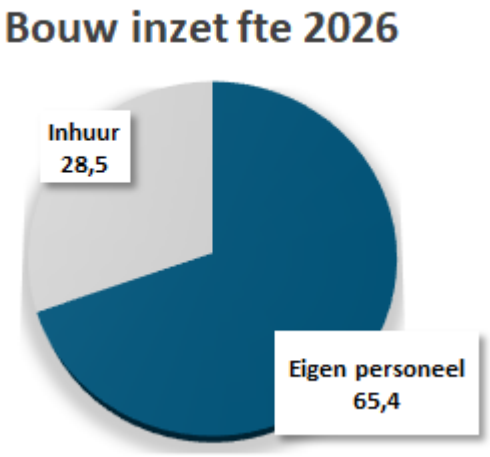

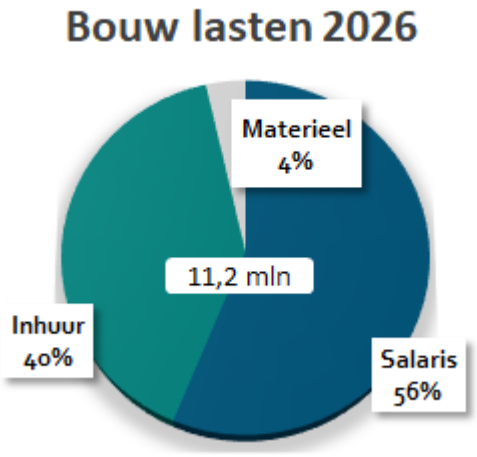

3.4 Programma Bodem

Baten: € 7,6M

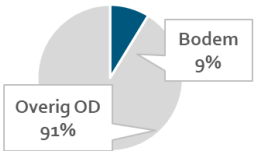

Het doel van het programma Bodem is de bescherming van de leefomgeving, ten aanzien van bodemverontreiniging. Concreet betekent dit dat de OD NZKG toetst en erop toeziet of de uitvoering van bodemwerkzaamheden plaatsvindt binnen de kaders van wet- en regelgeving voor bodembescherming. Hierbij hoort ook de toetsing en controle aan standaardvereisten zoals MBA Graven en MBA Saneren onder de Omgevingswet. Ook is uitgebreid overgangsrecht Wet bodembescherming van toepassing.

Door de komst van de Omgevingswet verandert er veel voor het programma Bodem. Naast een verschuiving van opdrachtgeverschap voor een deel van de productie zijn het beleid, het VTH-instrumentarium en de processen hierop aangepast.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026
In onze dynamische regio is sprake van veel activiteiten in (verontreinigde) bodem, zowel voor (nieuw)bouw/infrastructuur/funderingsherstel als wel in het kader van energietransitie voor het aanleggen van nieuwe kabels, leidingen en warmtenetten. Ook is er toenemende aandacht voor Water en Bodem Sturend en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Dit maakt dat er veel vraag blijft naar onze inzet op bodem.

Het leveren van kennis en expertise vanuit Bodem voor de Omgevingsverordening, de Omgevingsvisies en Omgevingsplannen van de opdrachtgevers zal ook de komende jaren veel aandacht vragen. De gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn zijn nu ook bevoegd gezag voor de bodemtaken. De financiering vanuit het Rijk van deze nieuwe bevoegd gezag taken roept nog steeds vragen op. De provincie is alleen nog bevoegd gezag voor bodemsituaties op overgangsrecht situaties, Seveso-locaties en grote grondwaterverontreinigingen. De gemeenten Amsterdam en Zaanstad waren zelf al bevoegd voor deze taken. Ook is het basistakenpakket gewijzigd, waardoor bepaalde reguleringstaken bodem bij de omgevingsdiensten zijn belegd. Deze worden nu ook voor Zaanstad uitgevoerd.

De Omgevingswet vereist een integrale aanpak voor de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving. Dat betekent dat de OD NZKG nu intensiever samenwerkt met zijn opdrachtgevers in het verbinden van het beleid met de uitvoering. Dit heeft geleid tot grotere geïntegreerde, en daarmee complexere adviesvragen voor de uitwerking en uitvoering van de nieuwe omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsverordeningen en de monitoring/evaluatie van de beleidsrealisatie van onze deelnemers. Dit zorgt nu al voor een stijging van het volume van de adviestaken op het gebied van bodem en de verwachting is dat dit zo zal blijven. Afhankelijk van de ambities zal de adviesvraag per deelnemer fluctueren. Grote beleidswijzigingen in een omgevingsplan vergen meer tijd dan een beleid neutrale aanpak. Door de keuze van het Rijk voor een wijziging in de beleidsfasering (van saneren naar beheren) en de warme overdracht van bevoegdheden van de provincie naar gemeenten is voor de bodemadviestaken vooralsnog geen sprake van beleidsneutraliteit. Voor de inbedding van de nieuwe opzet zijn samenwerkingsafspraken gemaakt, onder andere voor het bodembeleid, toevalvondsten, Pfas en zeer zorgwekkende stoffen. Afstemming hierover heeft geleid tot een (tijds)intensievere samenwerking. Door regionale- en landelijke samenwerking is efficiëntie gerealiseerd.

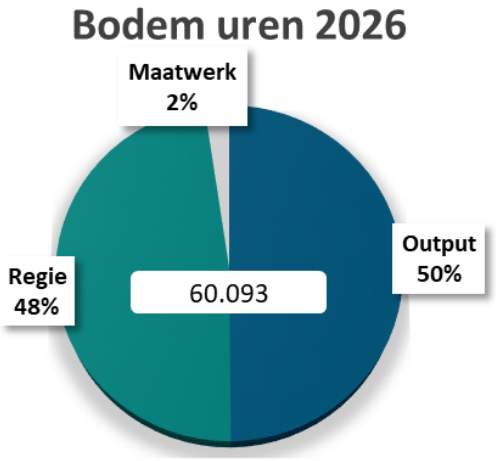

Ontwikkelingen 2026, capaciteit en lasten
Zoals in 2025 al geschetst, was er bij de warme overdracht van bodemtaken geen sprake van volledige beleidsneutraliteit. Bij de Provincie Noord-Holland blijft beleidsadvies van belang voor onder meer de resterende taken, als grondwaterkwaliteit (Pfas, ZZS), werkgroepen IPO, overgangsrecht Wbb en spoedlocaties. Voor de zes nieuw bevoegde gezagen zal de komende tijd verder worden gebouwd en invulling worden gegeven aan de rol van het bevoegd gezag (netwerk met gemeente), toevalvondsten, VNG-WEB, OD.nl, beleidsvraagstukken bodemverontreiniging (waaronder diffuus lood, Pfas, ZZS).

Onder de Omgevingswet wordt het bodeminformatiesysteem NAZCA (BIS) op een andere manier gebruikt dan onder de Wet Bodembescherming. Hiervoor is een uitgebreide aanpassing nodig van het BIS waarvoor in 2021 een 'Visie BIS onder de OW' is opgesteld met als doel om de beschikbare informatie in het BIS te verbeteren zodat een locatiebeoordeling eenvoudiger tot stand kan komen (met een verwachtingenkaart).

In 2024 is met externe projectfinanciering van onze opdrachtgevers fase 1A en 1B met succes afgerond en is tevens gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de bodemdata.Het project is uitgevoerd door een team invoerders die samen ruim 20% van alle locaties in het BIS doornamen. Daarbij is belangrijke informatie aangevuld en verbeterd, honderden contouren zijn ingetekend en aan ruim 4.500 onderzoeken is bodeminformatie (pdf) gekoppeld. Een conceptevaluatie van fase 1B is gedeeld en besproken. De definitieve evaluatie zal begin 2025 zijn afgerond en besproken zodat kan worden gestart met fase 2, die loopt van 2025 t/m 2032.

Vanaf 2024 is de organisatie van de kwaliteitscontrole op de BIS-data in NAZCA operationeel en is met opdrachtgevers afgesproken dat data centraal door de OD NZKG wordt ingevoerd en gecontroleerd. Vanaf 2025 is de verplichting dat de bodemdata (milieu-hygiënische bodem- en grond(water)onderzoeken) wordt opgenomen in de Basisregistratie Ondergrond en is de bronhouder verantwoordelijk voor de kwaliteit van de bodemdata. Hierover zijn in 2025 afspraken gemaakt en testen van aanlevering uitgevoerd.
Om te borgen dat nieuwe bodeminformatie correct en volledig wordt ingevoerd en zichtbaar is op de verwachtingenkaart, actualiseert de OD NZKG periodiek het invoerprotocol op basis van ontwikkelingen en inzichten. De invoer wordt uitgevoerd met het vier ogen principe (collegiale toetsen) en er vindt een kwaliteitscontrole plaats via een maandelijkse softwarematig controle en er wordt ook steekproefsgewijs gecontroleerd.

De OD NZKG verzorgde de backoffice voor het Regionaal Schakelpunt (RSP).
Voor 2024 heeft de provincie de financiering hiervan nog op zich genomen. In een bestuurlijke besluitvorming over de structurele voortzetting van het RSP Bodem diende de financiering hiervan voor de komende jaren te worden

meegenomen. Door krapte in de bemensing en het niet (kunnen) regelen van de financiering vanuit de Provincie Noord-Holland, het Rijk en de gemeenten is het Regionaal Schakelpunt (tijdelijk) gestopt.
In 2025 zal worden onderzocht of er nog weer voldoende draagvlak kan worden gevonden voor het RSP, waardoor in 2026 een doorstart kan worden gemaakt. Ook landelijk zijn er ontwikkelingen gaande om te komen tot landelijke kennisnetwerken als opvolging vanuit het IBP-VTH.

Aan de implementatie van de Omgevingswet is veel tijd en aandacht besteed. Bij de uitvoering zijn we tegen een aantal complexe onvolkomenheden/onduidelijkheden in de wetgeving aangelopen en dat zal de komende jaren nog wel zo blijven. In 2024 hebben we aan een belangrijke onvolkomenheid/onduidelijkheid, namelijk het overgangsrecht de juiste invulling/uitleg kunnen geven. Hiervoor is een notitie gemaakt die landelijk is 'omarmd' en ervoor zorgt dat nieuwe activiteiten plaatsvinden onder de Omgevingswet en slechts in uitzonderingsgevallen onder het overgangsrecht. Deze uitwerking is in lijn met de wettekst en de gedachte achter het overgangsrecht bodem zoals die blijkt uit de Memorie van Toelichting. Effect van de gekozen lijn was wel dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden in opdrachtgeverschap met effecten voor de begrotingen in de Uitvoeringsovereenkomsten. Dit is voor 2025 grotendeels hersteld. De huidige werkwijze is daarmee voldoende robuust en duidelijk om ook vorm te kunnen geven aan nieuwe kengetallen voor onze outputproducten in 2026 en 2027.

De Omgevingsdienst ziet het belang van de circulaire economie en staat achter de ambities. Hergebruik van grond via de grondbank is een goed voorbeeld daarvan. Toch is er ook een risico: het toepassen van circulaire bouwstoffen of andere producten, secundaire bouwstoffen zoals staalslakken, op of in de bodem leidt soms tot achteruitgang van de bodemkwaliteit. Een goed voorbeeld daarvan is de problematiek rond de opslag en toepassing van staalslakken in relatie tot de bodem.

Deze staalslakken komen vrij bij het productieproces van staal. Uit lokale grondwatermonitoring is gebleken dat op meerdere plekken waar de bodem bedekt is met staalslakken, of een daarvan afgeleid product zoals Duomix, zonder goede beschermende voorzieningen (boven- en/of onderafdichting) het grondwater verontreinigd is geraakt. Tevens is vaak de pH-waarde van het grondwater verhoogd, wat gevolgen heeft voor het leven in en boven de grond. Dit wordt ondersteund door wetenschappelijke literatuur waaruit blijkt dat de grondwaterkwaliteit grote risico's loopt bij verkeerde toepassing en/of opslag van staalslakken.
De Omgevingsdienst heeft veel tijd besteed aan de aanpak van deze problematiek. Dit heeft geleid tot nieuwe of geactualiseerde inzichten over de 'juiste' toepassing en de inzet van bodembeschermende maatregelen. Op ons advies is in de omgevingsplannen van al onze regiogemeenten een meldingsplicht voor beoogde toepassingen van staalslakken opgenomen. De komende jaren zal de aanpak van bestaande toepassingen van staalslakken en andere secundaire bouwstoffen verder worden geïntensiveerd en gezocht worden naar betere toepassingsmogelijkheden.

De gemeente Amsterdam heeft ambities die samenkomen in de Omgevingsvisie (OVA2050) en vragen om een sterk fundament: een gezonde bodem. Amsterdam heeft in samenwerking met OD NZKG een nota opgesteld over het belang van een gezonde bodem en beschrijft de stappen die genomen moeten worden richting de toekomst om invulling te geven aan Europese en landelijke ontwikkelingen en richtlijnen, die bijdragen aan de ambities in de OVA2050 en zo een verhoogde kwaliteit van de stedelijke leefomgeving te bewerkstelligen. De stedelijke bodem is de afgelopen decennia vooral gezien als schadepost vanwege historische bodemverontreinigingen. Inmiddels zijn we ons bewust van de essentiële rol van een gezond bodemleven en de fysische aspecten van de bodem in het behalen van klimaatdoelen, herstel van (bodem)biodiversiteit, circulariteit, de bouwopgave en verduurzaming van (stads)landbouw. Het integrale karakter van deze maatschappelijke opgaven maakt het noodzakelijk bodemkwaliteit breder te beoordelen dan alleen de milieuhygiënische kwaliteit. In 2025 wordt de verkenning naar een integrale aanpak van bodemgezondheid afgerond. In 2026 zal de transitie naar een verbreed bodemadvies starten en de OD NZKG heeft hier ook een rol in.

Dit verbreed bodemadvies sluit goed aan bij het feit dat bodem en ondergrond een belangrijk aandeel vormen in de integrale aanpak van actuele vraagstukken. 'Rekening houden met water en bodem' is de lijn in de zogeheten Nota Ruimte die de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening aan het uitwerken is. Daarin staat hoe Nederland op de lange termijn moet worden ingericht. De praktijk is dat de meeste thema's in water en bodem sturend niet nieuw zijn. Er is al een uitgebreid wetgevingshuis met regels en gedragsadviezen aanwezig, waarbij taken sectoraal bij verschillende (decentrale) overheden zijn belegd.

De Omgevingswet stimuleert een meer integrale aanpak. Samen met Amsterdam is hier dus al een start mee gemaakt, maar met onze andere opdrachtgevers moeten we de vele kansen hierin nog benutten.
In de huidige werkwijzen worden de effecten op het bodem- en watersysteem namelijk nog onvoldoende meegenomen. Daarom is de OD gestart met de verkenning van een nieuwe aanpak voor integrale advisering over de bodem (inclusief gezonde bodem) bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
Dit betreft het introduceren van systeemdenken over het natuurlijke bodem- en watersysteem waarbij verschillende thema's met betrekking tot water, bodem en natuur integraal (en in samenhang) worden benaderd.
Dit moet leiden tot afspraken met onze partners over hoe dit te implementeren.
Om daar een goede invulling aan te geven is ook de expertise binnen Regulering Bodem verbreed met een geohydroloog, fysisch geografen en data-specialisten om de staat van het natuurlijke ondergrondse landschap in beeld te brengen en daarover te kunnen adviseren in een verbreed bodemadvies.
Daarnaast is het bodemwerkveld aangesloten bij de bestaande ZZS-aanpak voor water en lucht.

Op veel locaties op het terrein van Tata Steel zijn bekende maar ook nog onbekende verontreinigingen aanwezig. Het in beeld brengen van de gehele bodem- en grondwaterverontreiniging op het Tata Steel terrein en de aanpak van deze complexe verontreinigingssituatie (o.a. veroorzaakt door de opslag van staalslakken) vraagt steeds meer capaciteit van de bodemadviseurs en toezichthouders en ook specifieke kennis (van complexe verontreiniging met o.a. ZZS, ecologisch risico's, geohydrologisch situatie en modellen). Ook is er veel aandacht vanuit de Provincie, Tweede Kamer en burgers voor de bodemsituatie. Om grip te krijgen op de verontreinigingssituatie (zowel inhoudelijk als qua voortgang) is capaciteit en expertise met ruime werkervaring noodzakelijk.

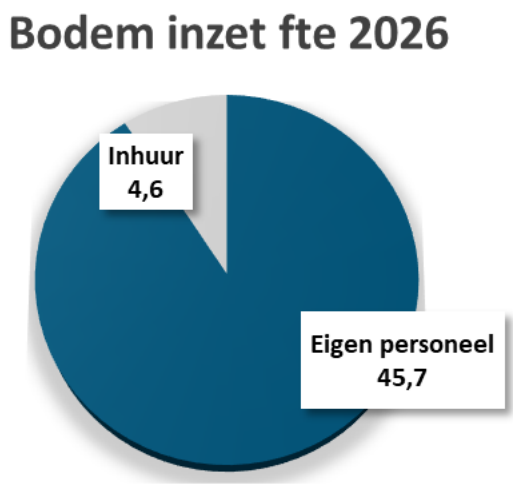

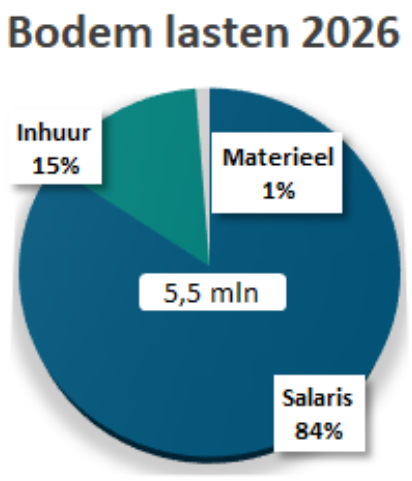

3.5 Programma Milieu & Seveso

Baten: € 53,8M

Doel van het programma Milieu & Seveso is het waarborgen van een schoon, veilig, gezond & leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert ook VTH-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder de Seveso-Richtlijn en/of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder de Omgevingswet.

We houden per opdrachtgever rekening met de gewenste verdere ontwikkeling van de (complexe) bedrijvigheid, infrastructuur en woningbouw bij een steeds intensiever gebruik van de ruimte. Hiervoor zetten we alle gebruikelijke VTH-instrumenten in: vergunningverlening, toezicht en handhaving, behandelen van meldingen en klachten, het uitvoeren van projecten en programma's en het leveren van specialistische inhoudelijke en juridische adviezen. De analyses op basis van basisbeelden (per bedrijf) of brancheplannen geven zicht op waar extra inzet noodzakelijk is.

Wij inspecteren de Seveso-bedrijven met regelmaat op naleving van deze wetgeving. Voor de Seveso-bedrijven hebben wij een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd met de andere Seveso-OD's en inspectiepartners als Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Veiligheidsregio's. Bij de uitvoering komt meer aandacht voor samenlevingsgericht werken.

Op basis van de uitgangspunten van het programma actualiseren zetten wij in op actuele vergunningen.
Wij verkennen de mogelijkheden om op basis van de meest actuele inzichten over de best beschikbare technieken scherper te vergunnen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026
De doelstelling is om de VTH-werkzaamheden uit te voeren conform het uniforme uitvoeringsniveau voor al onze opdrachtgevers (gelijk speelveld in het gehele verzorgingsgebied van de OD NZKG) en een gelijk speelveld voor Seveso-bedrijven in Nederland. De vastgestelde Uitvoering en Handhavingstrategie OD NZKG 2025-2027 biedt hiervoor het strategisch kader. De strategie draagt bij aan een uniforme werkwijze in het werkgebied en geeft richting aan de uitvoering van onze taken. De strategie kent een ontwikkelagenda waaraan uitvoering wordt gegeven.

Ontwikkeling expertisewerkzaamheden
De OD NZKG ziet een toenemende vraag vanuit de opdrachtgevers naar integrale adviezen. De verduurzaming van de industrie en milieuactiviteiten vraagt om het opbouwen van nieuwe kennis en opschaling van specifieke bestaande kennis en expertise. Dit geldt in het bijzonder voor activiteiten, die leiden tot vermindering van grondstofgebruik en het opnieuw benutten daarvan om de grondstofketen te sluiten. Het vraagt ook om visievorming hoe om te gaan met de beoordelingsruimte in de uitvoering. Inzet op het terugdringen van de CO_2 uitstoot kunnen leiden tot afwentelingsrisico's voor een veilige en gezonde leefomgeving. Dit vraagt om complexe afwegingen in het kader van vergunningverlening.

Daarnaast is een belangrijk vraagstuk om te komen tot uitwerking van Omgevingsplannen voor de gebieden waar deze nog niet zijn. De komende jaren moeten de bruidschatregels immers opgenomen worden in Omgevingsplannen. De OD NZKG heeft vanuit haar wettelijke VTH-taken veel kennis zowel op de thema geluid, lucht, veiligheid, afval, energie, water en natuur/stikstof. Inbreng van deze kennis in de planvorming helpt deze toekomstbestendiger te maken door rekening te houden met te voorziene knelpunten. Deze ruimtelijke, opgavegerichte vragen vereisen een integrale benadering en een betere organisatorische inbedding.

De inrichting van een herkenbaar loket voor deze strategische vragen, het ontwikkelen van gemeenschappelijke kaders evenals het inzetten/opleiden van omgevingsadviseurs heeft daarom de komende jaren prioriteit.

Daarnaast wordt onverkort ingezet op specifieke maatschappelijke opgaves als de energietransitie, milieu gerelateerde gezondheid (bv. lucht- geluid en waterkwaliteit) en circulaire economie. Kennisontwikkeling op nieuwe energiedragers (denk aan waterstof, batterijopslag, electrolyzers e.d.), het in kaart brengen, registreren en digitaliseren van alle emissiepunten met hun bronkenmerken zijn belangrijke speerpunten. Daarnaast lopen trajecten dan wel programma's op de voorbereidingen om te komen tot een regionale meetdienst voor ons werkgebied, de inpassing van circulaire initiatieven in vergunningen en het in samenwerking met ODNL ontwikkelen van een (landelijke) kennisinfrastructuur

We zetten in opbouwen van multidisciplinaire koplopersgroepen met gespecialiseerde kennis op specifieke opgaven zoals de opgave ZZS, wind op land, waterstofeconomie en verzwaring van het elektriciteitsnet. Daardoor kunnen wij in een vroeg stadium een bijdrage leveren aan regionale samenwerkingsverbanden, waarin afspraken worden gemaakt over de strategieën en prioritaire projecten.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)
De aankomende jaren zal de inspanning van de OD NZKG gericht zijn op het verkrijgen van meer inzicht in de aanwezigheid en in emissies van ZZS bij bedrijven. De wettelijke instrumenten hiervoor zijn de informatieplicht en voor vergunningplichtige bedrijven ook het vermijdings- en reductieprogramma (VRP). Ook voor de gemeentelijke vergunningplichtige bedrijven geldt de informatieplicht op basis van de Omgevingswet voor specifieke Milieubelastende activiteiten (MBA). De OD NZKG vraagt bij circa 50 bedrijven per jaar uit. Daarnaast zal de OD NZKG in 2025 uitzoeken op welke manier we data vanuit de uitvraag zo goed mogelijk kunnen registreren in het kader van datagedreven werken in de toekomst, ook in relatie tot inzicht in outcome.

In Q1 2025 zullen we starten met de uitvraag van de gemeentelijke afvalbedrijven. Onzekere factoren bij de uitvraag zijn onder andere de inschatting van benodigde capaciteit, de aanwezigheid van capaciteit, de consequenties op de vergunningplicht onder de Omgevingswet (MBA), wijziging in stoffenlijst en de medewerking van de bedrijven bij het aanleveren van de juiste informatie.

Per 1-1-2025 is er tevens een nieuwe verplichting voor alle bedrijven bijgekomen en geborgd in wetgeving om hun emissies te registreren in een landelijke openbare database (https://www.e-mjv.nl/zzs). Doel van de database is inzicht in welke ZZS in de leefomgeving terechtkomen, waarbij gegevens op een uniforme manier worden geregistreerd.

Energiebesparing
Sinds 2023 is het team energiebesparing operationeel en zijn we naast de intensivering van toezicht op de energiebesparingsplicht aan de slag gegaan met VTH&A taken voor het Energielabel C bij kantoorgebouwen.
In 2025 en 2026 plegen we op basis van het Provinciaal energiebesparingsakkoord, de SPUK THE gelden (Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht) en de afspraken met opdrachtgevers meer inzet op energiebesparende maatregelen bij industrie en kantoorgebouwen. Door inzet op het Provinciaal energiebesparingsakkoord, waar alle OD's binnen Noord-Holland bij betrokken zijn, wordt gestreefd naar een (regionaal) eenduidige inzet van het VTH instrumentarium bij de naleving van wetgeving op het gebied van energiebesparende maatregelen. Na 2026 komt de SPUK THE, voor zover nu bekend is, te vervallen en wordt deze omgezet in een structurele Rijksbijdrage voor de uitvoering van de energiebesparingstaak door omgevingsdiensten. Het is de bedoeling dat de huidige intensivering van het toezicht op energiebesparende maatregelen op hetzelfde niveau blijft.

Ketentoezicht

In de aanpak van milieuovertredingen en -criminaliteit maakt ketentoezicht inzichtelijk welke wegen product-/grond- of afvalstromen hebben doorlopen. Door dit verloop in samenhang te beschouwen, worden veelplegers en ondermijnende activiteiten zichtbaar. De aanpak van ketentoezicht bestaat uit een structurele uitvoering van bepaalde afvalstromen en gerichte pilots op nieuwe afvalstromen. Vanuit het IBP VTH is een tevens een Handreiking ketentoezicht opgesteld als hulpmiddel voor een meer uniforme en programmatische aanpak van ketentoezicht met een landelijke en regionale borging. Deze handreiking zal als basis dienen voor de uitvoering van ketentoezicht in 2025.

We zetten in op verdere inzet en ontwikkeling van de strafrechtelijke handhavingsinstrumenten in afstemming en in combinatie met bestuursrechtelijke handhaving. De landelijke handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO) is hierbij het uitgangspunt.

Seveso-samenwerking

De OD NZKG zal als één van de zes Seveso-omgevingsdiensten in afstemming met de provincies/IPO zich inzetten voor uitvoering van de Meerjarenprogramma Seveso 2024-2027. Dit programma zal zicht richten op de volgende vijf onderdelen in de VTH-uitvoering en de Seveso-inspecties bij de provinciale bedrijven:

1. Programma Samenwerken als één op het gebied van Toezicht en Handhaving.
2. Programma Samenwerken als één op het gebied van Vergunningverlening.
3. Cluster Samenwerking, Coördinatie en bijdrage Seveso+.
4. Cluster Kwaliteit, Opleiding en Kennisontwikkeling.
5. Cluster Communicatie.

Deze vijf clusters en programma's werken allemaal aan de totstandkoming van een excellente uitvoering van de VTH-taken bij Seveso- en RIE4-bedrijven en de ontwikkeling van een gezamenlijk landelijk speelveld.
De samenwerking tussen de zes Seveso-OD's heeft dan ook als doel te werken alsof zij één dienst zijn.

Meer meten

De verduurzaming van de industrie brengt ingrijpende wijzigingen van bedrijfsprocessen met zich mee, daarbij zich onzekerheden gaan voordoen over de effecten op de omgeving. Maatschappelijk en politiek is er een toenemende vraag om intensiever en onafhankelijker te meten. Dit is expliciet aan de orde in de Tweede Kamer. De OD NZKG verkent het opzetten van een meetdienst op landelijk niveau, dan wel een regionale meetdienst met landelijke coördinatie en samenwerking. In 2025 voert de OD NZKG een verkenning uit naar de inrichting van een meetdienst met mogelijke gevolgen voor 2026 en verder.

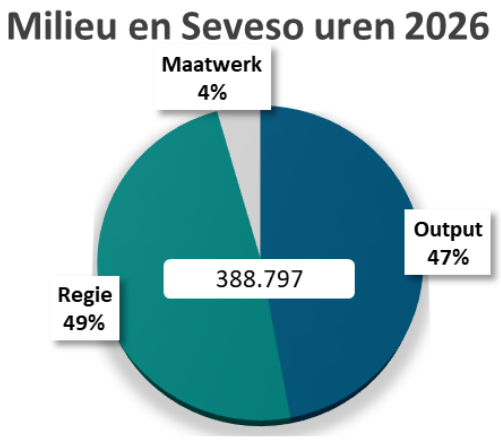

Ontwikkelingen 2026, capaciteit en lasten
De regio blijft onverminderd aantrekkelijk om te wonen en te werken met als gevolg een blijvende hoge druk op de beschikbare (milieu)ruimte. Het wordt steeds ingewikkelder om tegemoet te komen aan de vraag naar woningbouw, bedrijvigheid en infrastructurele voorzieningen. We informeren onze opdrachtgevers tijdig over risicovolle situaties bij bedrijven en zullen ook actiever gaan inspelen op de behoefte die leeft in de samenleving en bij omwonenden.
De aandacht voor verdere professionalisering, zoals branche-gerichte aanpak, innovatie en informatiegericht werken blijft. Daarnaast zorgen beleidsmatige ontwikkelingen en veranderingen in wet- en regelgeving voor extra druk op de capaciteit en daarmee lasten. Denk bijvoorbeeld aan de Energietransitie, Milieueffectrapportages (MER) in het kader van de Omgevingswet, of Gezondheidseffectrapportages (GER), of meer meten.
De hierboven genoemde ontwikkelingen, thema's, en opgaven zullen zorgen voor een toenemende impact op de VTH-uitvoering waarbij wet en regelgeving per definitie achterlopen op het kunnen faciliteren van de gewenste innovatie. Dit vraagt om meer inzet op het beïnvloeden van wet en regelgeving en uitvoerbare beleidskaders.

De capaciteit om vergunningen te actualiseren blijft onder druk staan door de toenemende hoeveelheid en complexiteit van aanvragen in combinatie met de beleidsambities. Deze druk zal komende jaren verder toenemen. De overgang naar nieuwe producten van de Omgevingswet geven – evenals de vertaling van de beleidsopgaven naar de uitvoering – bepaalde onzekerheden over de capaciteit en lasten. Het ligt in de rede te verwachten dat de beleidsopgaven vragen om een hoger kwaliteitsniveau in de VTH-uitvoering inclusief de daarvoor benodigde middelen.

De materiële lasten bestaan voornamelijk uit de kosten voor luchtmeetnet en kosten voor wettelijk verplichte bouwadviezen. Hierbij rijst ook de vraag of de huidige materiële lasten, gezien de hierboven genoemde en de in bijlage 5.8 genoemde ontwikkelingen, voldoende zullen zijn om in de toekomst de lading te kunnen dekken.

3.6 Tata Steel
Ten opzichte van 2024 is de programmabegroting Tata Steel in 2025 met 6% gestegen, waar 15% gevraagd was. De middelen houden hiermee deels gelijke trend met de opgave. Deze trend is geschetst in de inleiding.
In het nieuwe Uitvoeringsprogramma Tata Steel 2025-2027 worden alle VTH-activiteiten in samenhang gebracht met de doelstellingen van het bevoegd gezag en de middelen zoals voorzien in de meerjarenbegroting 2025-2028.

Een aantal speerpunten van het programma:

- In 2025 en 2026 zullen onze meetinspanningen aanzienlijk intensiveren. De OD NZKG heeft de taak om na te gaan of het staalbedrijf aan de emissiegrenswaarden voldoet. In combinatie met het achterblijvende naleefgedrag van het bedrijf en de toenemende juridificering betekent dat meer controlemetingen, meer handhaving (waarschuwen, lasten onder dwangsom opstellen) en meer bezwaar- en beroepsprocedures. De meetgegevens kunnen ook leiden tot aanscherping van de vergunningen.
- Het verscherpt toezicht op de kooksgasfabrieken loopt nog door. Inmiddels is het bedrijf aangezegd dat als het bedrijf de emissies ervan niet in overeenstemming brengt met de wet- en regelgeving, we zullen overwegen de vergunning ervoor in te trekken.
- Het project HeraCless/Groen Staal fase 1 is op gang gekomen. Tata Steel heeft - met aanzienlijke vertraging ten opzichte van de eerdere planning - concepten ingediend voor het benodigde milieueffectrapport (MER). Daarover is in 2025 het vooroverleg gestart. Onveranderd is daarentegen het doel dat in 2030 de nieuwe fabrieken moeten draaien. Dit vraagt ook van de OD NZKG enorme inspanningen.
- Het Rijk en het bedrijf spreken over staatssteun (de 'maatwerkafspraken'), waarbij de landelijke politiek voorwaarden meegeeft over de bescherming van de gezondheid van de omwonenden, onder meer middels

een nog te ontwikkelen gezondheids-effectrapportage (GER). Daarbij wordt een groot beroep gedaan op de expertise van de OD NZKG.

- In 2025 werken we aan financiële-zekerheidsstelling door het bedrijf. Dit is een nieuw instrument onder de Omgevingswet, bedoeld om te voorkomen dat de overheid de kosten moet dragen van onverhoopte milieuschade door bedrijfsactiviteiten. De oppervlakte, de historie en de hoeveelheden potentieel schadelijke stoffen bij het bedrijf maken dit een complexe opgave.

Deze punten komen boven op de reguliere VTH-taken: het periodiek inspecteren van de installaties, het behandelen van vergunningaanvragen, het communiceren met de omwonenden en andere overheden, advisering. Ook deze spelen zich af onder de vergrootglazen van media-aandacht en rechtszaken.

Meerjarenraming 2026-2029

In de jaren 2026 en 2027 verwachten we opnieuw dat een toename van 15% van het budget nodig is om de extra werkzaamheden te financieren. Voor de jaren daarna is dat moeilijker te voorspellen. Het zal mede afhangen van de voortgang van de transitie naar Groen Staal, van de resultaten van de lopende inspanningen om de bedrijfsinstallaties duurzaam te laten voldoen aan wet- en regelgeving en uiteindelijk vooral van het naleefgedrag van het bedrijf.

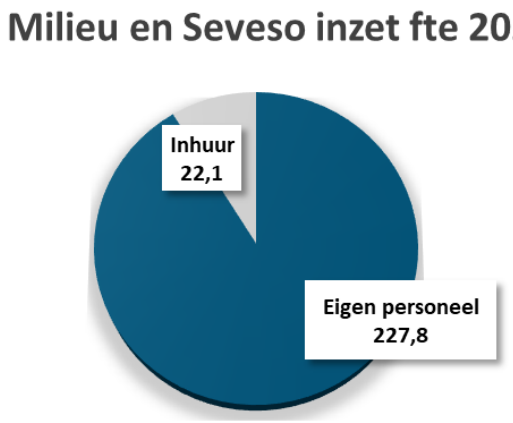

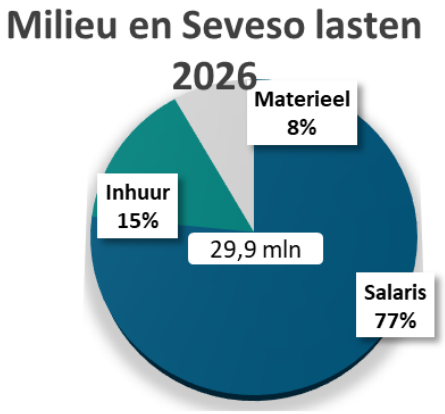

3.7 Programma Randvoorwaardelijk

Baten: € 10,3M

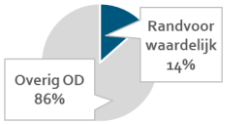

In dit programma zit een aantal randvoorwaardelijke producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn. Zoals bijvoorbeeld procesondersteuning, accountmanagement, consignatiedienst, bestuursondersteuning en juridische expertise. Voor een deel van deze producten is bij de prestatiegerichte financiering een vast budget afgesproken met de afspraak om dit te valideren als de Omgevingswet is ingevoerd. De programma-overstijgende producten worden op regiebasis in rekening gebracht.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026

Transparantie overheid start met actieve openbaarmaking

Gedurende 2024 zijn er wederom meer middelen vrij gemaakt voor de implementatie van de Woo. De nieuwe wet vereist van bestuursorganen de actieve openbaarmaking van een aantal bij wet aangewezen categorieën en spreekt van een inspanningsverplichting om naast deze verplichte categorieën te onderzoeken welke aanvullende informatiecategorieën eveneens gepubliceerd zouden kunnen worden. Deze inspanningsverplichting veronderstelt dat de overheid zich bij elk document actief de vraag moet stellen waarom het niet openbaar gemaakt zou moeten worden, 'openbaar, tenzij'. De samenleving heeft immers het recht te weten wat er in de leefomgeving speelt.
De OD NZKG staat volledig achter de bedoeling van deze wet en tracht hier door middel van een projectmatige aanpak invulling aan te geven. De implementatie zal evengoed enkele jaren duren, conform de planning vanuit het Rijk. Het artikel over de actieve openbaarmaking is nog niet volledig in werking getreden, de OD NZKG is echter wel al begonnen met de implementatie ervan. Er is ten eerste onderzocht welke categorieën de OD NZKG wettelijk gezien dient te openbaren en er is gekeken naar de eerder benoemde aanvullende categorieën waarvan we informatie willen gaan publiceren. Hiervoor is inmiddels een plan van aanpak opgesteld, met daarin onder andere aandacht voor de cultuurverandering binnen de organisatie waar de wet om vraagt en een projectplanning. In de komende jaren zal dit plan ten uitvoer worden gebracht.

Woo-verzoeken

Burgers en bedrijven verwachten steeds meer transparantie in de besluitvorming en in het handelen van/door de overheid. Mede door sociale media staan wij vaker in het nieuws en worden er ook meer Woo-verzoeken ingediend. Wel zien we een minder sterke stijging voor 2026 en verder in vergelijking tot afgelopen 3 jaar omdat burgers en bedrijven ons inmiddels goed weten te vinden en informatie ook steeds beter te vinden is waardoor makkelijker verwezen kan worden naar bestaande informatie. Echter door het breder beschikbaar zijn van informatie, is het opvragen van honderden tot duizenden documenten in één Woo-verzoek meer regel dan uitzondering geworden. Tevens is opvallend dat men zeer snel na afhandeling van een Woo-verzoek nog een ander Woo-verzoek indient, soms bij meerdere overheden tegelijk. Dit vergt veel afstemming. Deze omvangrijke en complexe verzoeken zijn zeer arbeidsintensief en kostbaar. De actieve openbaarmaking zal de komende jaren een prominente rol gaan vervullen, echter betekent dit niet direct dat het aantal Woo-verzoeken zal afnemen.

Bibob

Door de OD wordt de wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen Openbaar Bestuur (Bibob) toegepast op aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de activiteiten bouw en milieu. De Bibob helpt voorkomen dat de overheid voor het verlenen van vergunningen criminele organisaties faciliteert. Er wordt ingegrepen wanneer blijkt dat een vergunning wordt misbruikt voor het plegen van strafbare feiten. De afgelopen jaren werd elk jaar een stijging in de aantallen Bibob-adviezen gerealiseerd. We verwachten dat deze stijging zich de komende jaren zal voortzetten.
Er wordt nauw samengewerkt met opdrachtgevers, waarbij de Bibob-jurist een belangrijke schakel betekent tussen het primair proces van de OD NZKG en de afdelingen Bibob van de opdrachtgevers.

Administratieve inzet Omgevingswet
In 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Aanvankelijk was berekend dat we minimaal 5% van de capaciteit nodig zouden hebben voor het administratieve werk dat voortvloeit uit de onvolkomenheden van het DSO bij het (geautomatiseerd) routeren van aanvragen en meldingen binnen en tussen behandeldiensten en voor het opzetten van een serviceorganisatie t.b.v. ondersteuning medewerkers. In FTE was dit tussen de 10 à 15 fte per jaar, ofwel € 1,9M in 2024. De Benodigde inzet wordt in de loop der jaren afgebouwd en bedraagt voor 2026 in totaal € 950K en loopt door tot en met 2028.

Omzetten inrichtingen in mba's
Met de Omgevingswet wijzigt de grondslag van de milieuregulering van het begrip 'inrichting' naar het begrip 'milieubelastende activiteit (mba)'. De omzetting van de inrichtingen naar de mba's wordt projectmatig opgepakt in de periode 2023 t/m 2025. Hiervoor is budget beschikbaar gesteld in de UVO's. De verwachting is dat eind 2025 dit proces van omzetten grotendeels is afgerond en dat wijzigingen daarna deel uit gaan maken van het reguliere proces. Eventuele uitloop van dit project zal indien nodig vanuit de bestemmingsreserve Omgevingswet worden opgevangen.

Borgen data en dataontwikkeling
Het belang van het goed borgen en toepassen van data neemt ieder jaar toe. Tal van ontwikkelingen dragen daaraan bij: de samenleving verwacht van de Omgevingsdienst een effectieve inzet van toezicht, handhaving en vergunningverlening. Goede data zijn daarvoor onontbeerlijk. Het jaar 2024 stond voor het programma Datagedreven Werken (DGW) geheel in het teken van het scheppen van de noodzakelijke voorwaarden en het stellen van de juiste kaders om DGW vanaf 2025 geheel te kunnen integreren in de organisatie. Zo zijn op strategisch- en beleidsniveau een aantal richtinggevende stukken opgeleverd en vastgesteld, waaronder de 'Datastrategie 2025-2027. Meer effect voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving' en het 'Beleidskader Data Governance 2025-2027. Meer waardevolle data, meer waarde uit data'. In 2025 is gestart met een brede groep van 'data-eigenaren' en 'data stewards' die zich vanaf 2025 zullen inzetten voor een waardevolle en kwalitatief hoogstaande gegevenshuishouding. In 2026 zal DGW geheel geïntegreerd zijn in ons dagelijks werken.

Informatieveiligheid
De OD NZKG heeft zich de afgelopen jaren intensief ingezet om te voldoen aan de Baseline Informatie Beveiliging Overheid (BIO). De OD NZKG is aangesloten bij de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de VNG. De IBD helpt beveiligingsincidenten te voorkomen en waarschuwt voor eventuele kwetsbaarheden in systemen. Mocht er een incident plaatsvinden dan biedt de IBD-hulp en ondersteuning aan om de schade zoveel mogelijk te beperken en de situatie te herstellen. De IBD wordt daarbij geholpen door de forensisch experts van BDO.
De informatiebeveiligingsdienst (IBD) ziet op moment twee soorten dreiging meer *ransomware* en steeds meer en ernstige kwetsbaarheden en gevaren in software. Vanaf 17 oktober 2024 is de NIS2 richtlijn (Network and Information Security Directive) in werking. Dit is een Europese richtlijn waarbij essentiële organisaties in Europa wettelijk verplicht worden om zichzelf te beschermen tegen cybercriminaliteit.

De kosten zijn terug te voeren op het herstel van de systemen, onderzoek naar de aanval, alsmede het betalen van losgeld bij een ransomware-aanval. Het verschilt per aanval welke kosten gemoeid zijn. Nadat NIS2 in 2025 vertaald zal zijn in Nederlandse wetgeving, kunnen ook boetes opgelegd gaan worden aan organisaties die zich niet houden aan deze wet. De boetes kunnen oplopen van 1,4 tot 2% van de omzet. Ook kunnen directieleden persoonlijk aansprakelijk worden gesteld bij nalatigheid.

Om de toename aan cybercriminaliteit verder het hoofd te bieden, wordt een Chief Information Security Officer (CISO) aangesteld. Er worden trainingen aangeboden er wordt extra technische software aangeschaft als bescherming tegen hacken. Voor de NIS2 richtlijn zal software worden aangeschaft om de interne en externe audits en rapportageverplichtingen te kunnen registreren.

Automatisering en Robotisering

De organisatie zet stevig in op belangrijke ICT-innovatie. NLP-technieken worden ontwikkeld voor het automatisch omzetten van spraak naar tekst en het samenvatten van reguliere gesprekken. Door deze technologie kunnen gesprekken efficiënt worden gedocumenteerd en geanalyseerd. Dit zou bijvoorbeeld het notuleren van overleggen verder kunnen verbeteren. Chatbots hebben een belangrijke rol gespeeld in het ondersteunen van zowel de Omgevingswet als het HR-beleid. De Copilot Omgevingswet biedt een ingang voor interne en externe vragen, waarbij antwoorden worden voorbereid met behulp van een beveiligd platform en onder menselijke controle worden aangevuld. Voor HR-beleid is een vergelijkbare chatbot ontwikkeld om vragen van medewerkers efficiënt af te handelen en hen te voorzien van relevante informatie en een doorverwijzing naar het achterliggende beleidsdocument. AI-zoekmachines worden onderzocht en ontwikkeld om documenten beter doorzoekbaar te maken en snel relevante informatie te vinden voor de lijn. Dit verbetert de toegankelijkheid van informatie en dan met name documenten die niet in een DMS zitten en daarmee geen structuur hebben. Een voorbeeld hiervan is het zoeken naar juridische documenten in onze digitale archieven.

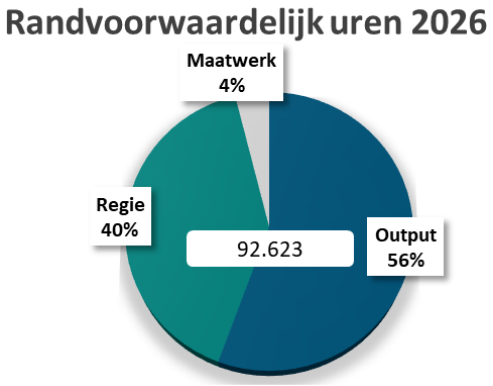

Ontwikkelingen 2026, capaciteit en lasten

De ontwikkeling op het gebied van wet- en regelgeving leidt tot intensivering en uitbreiding van het takenpakket. De inzet op Woo, verweer in bezwaar en beroep en Bibob zal verder toenemen. Door de invoering van de Omgevingswet zullen de extra werkzaamheden afnemen en meer geïntegreerd worden in de bestaande producten. Deze zullen veelal zijn ondergebracht in andere werkvelden zoals Bouw, Bodem en Milieu.

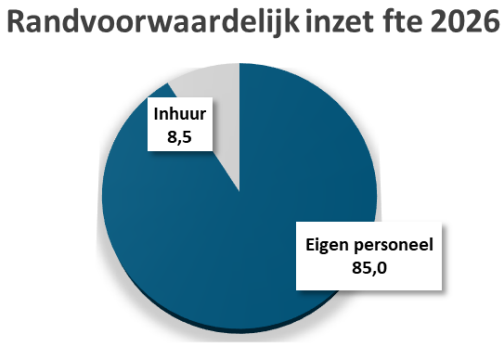

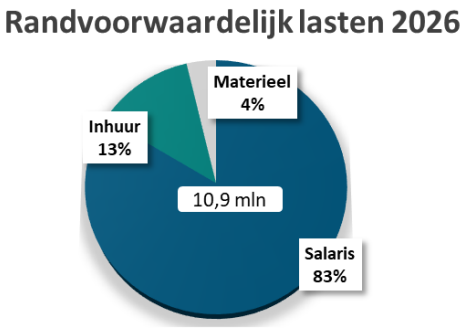

3.8 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van: HR, informatievoorziening, financiële administratie, communicatie, huisvesting, facility, sturing, coaching en planning & control. Naast deze personele en materiële bedrijfsvoeringkosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026

Innovatie
Als dienst zetten we volop in op innovatie om onze wendbaarheid te vergroten en maximaal te profiteren van actuele ontwikkelingen. Onze innovatiestrategie richt zich op het implementeren van slimme oplossingen die de effectiviteit verhogen en zorgen voor optimale uitvoering van onze taken. Dit geldt zowel voor inhoudelijke opgaven als voor de doorontwikkeling van ons VTH-instrumentarium en organisatieontwikkeling.

In 2024 heeft de OD NZKG aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van AI-tools, met name op het gebied van cameratoezicht, documentbegrip en eigen chatbots. Door de implementatie van dergelijke AI-tools zoekt de organisatie succesvol naar efficiëntie en effectiviteit binnen het eigen werk. Deze aanpak bouwt voort op een solide fundament van reeds aanwezige kennis in robotisering (RPA) en taaltechnologie (NLP), wat technisch wordt aangeduid als *hyperautomation*. Parallel aan deze ontwikkelingen stellen we onze eigen OD-visie op voor het toepassen van AI. We monitoren voortdurend innovaties en passen onze meerjarige innovatie-agenda aan waar nodig.

Datagedreven werken
Het jaar 2024 stond voor het programma Datagedreven Werken (DGW) geheel in het teken van het scheppen van de noodzakelijke voorwaarden en het stellen van de juiste kaders om DGW vanaf 2025 geheel te kunnen integreren in de organisatie. Zo zijn op strategisch- en beleidsniveau een aantal richtinggevende stukken opgeleverd en vastgesteld, waaronder de 'Datastrategie 2025-2027. Meer effect voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving' en het 'Beleidskader Data Governance 2025-2027. Meer waardevolle data, meer waarde uit data'.
In 2026 zal datagedreven werken een vast onderdeel zijn van onze bedrijfsvoering en zullen wij blijven investeren in een waardevolle en kwalitatief hoogstaande gegevenshuishouding.

Innovatie meetdata
Bescherming van de leefomgeving staat centraal in de missie van de OD. Hiervoor worden steeds meer innovatieve middelen ingezet om gericht toezicht te houden en te handhaven. Door het inzetten van geavanceerde meetapparatuur in combinatie met datagedreven werken, kunnen we meer en sneller bruikbare informatie halen uit de beschikbare data. Hierbij valt te denken aan de toepassing van satellietdata en mobile meetinstrumenten.
Het gebruik van satellietdata in combinatie met een AI-tool is een waardevol instrument voor milieu-, bouw- en bodemtoezicht. Satellieten bieden een breder perspectief en kunnen informatie verstrekken over een groter geografisch gebied. De mobiele meetinstrumenten geven de OD een breder beeld van de milieukwaliteit in de regio.
In 2025 zal er voor het eerst gewerkt gaan worden met deze data uit de satellieten en de mobiele meetinstrumenten.
In 2026 zal het gebruik verder worden uitgebreid en gekoppeld worden aan AI-tools waardoor betere data beschikbaar komt waarop gerichte acties kunnen worden ondernomen.

Programma werving & selectie
Werving van geschikte medewerkers blijft ook de komende jaren nog uitdagend. De OD NZKG zet de vernieuwing op het gebied van werving en selectie voort en onderzoekt wat instroom verder kan bevorderen. We blijven ons inzetten om onze zichtbaarheid verder te vergroten, via carrièrebeurzen, social media en door de directe inzet van onze recruiters.

ODNL ontwikkelt zich sterk naar een koepelorganisatie voor alle OD's in Nederland. Steeds meer activiteiten krijgen een landelijk karakter, zoals de arbeidsmarktcampagne van alle OD's. In 2024 is de campagne middels radiospotjes en billboards veel onder de aandacht gebracht. Wij verwachten dat dit in 2025 en 2026 ook mee gaat helpen aan de bekendheid van de OD en het gemakkelijker aantrekken van nieuw personeel.

Duurzame inzetbaarheid
Duurzame inzetbaarheid is erop gericht mensen gezond, gelukkig en bekwaam aan het werk te houden.
De focus ligt hierbij voornamelijk op arbeidsomstandigheden, vitaliteit en een leven lang ontwikkelen. Vanuit goed werkgeverschap en zorg voor de gezondheid, het welzijn, de veiligheid en ook het werkplezier van medewerkers besteden we veel aandacht aan duurzame inzetbaarheid. Een belangrijke taak hierbij is weggelegd voor de teammanagers, zij moeten duurzame inzetbaarheid regelmatig bespreken met het team en de medewerkers. De medewerkers zelf hebben hierin natuurlijk ook een eigen verantwoordelijkheid, om goed voor hun (geestelijke en lichamelijke) gezondheid te zorgen. Het Persoonlijk Budget Duurzame Inzetbaarheid dat zij als arbeidsvoorwaarde aangeboden krijgen, kan hierbij helpen.

OD-school en coaching
Naast werving is behouden en ontwikkelen van medewerkers de sleutel tot een optimale bezetting van onze organisatie. Vanaf 1 januari 2025 biedt de ODNL Academie een (groeiend) aanbod aan (specialistische) trainingen en opleidingen aan alle OD's. De OD NZKG ondersteunt ODNL bij de ontwikkeling van dit landelijke initiatief en gelooft dat deze ons werk en de VTHA-keten uiteindelijk ten goede zal komen. Naast opleidingen zetten we ook meer in op loopbaancoaching; het ontwikkelen van middelen en programma's om interne doorstroom te bevorderen en talent te behouden. Op basis van een verkenning van de behoeften in de organisatie en de mogelijkheden, geven we verder vorm en inhoud aan loopbaanadvisering en talentontwikkeling

Leiderschapsontwikkeling
Ons leiderschap gaat zich richten op het creëren van een veilige ruimte waar medewerkers zich vrij voelen om ideeën te delen en fouten te maken. Hierdoor ontstaat een dynamische leeromgeving die de wendbaarheid en effectiviteit van de organisatie vergroot. We hebben onderzocht welke behoefte de managers hebben aan het versterken van hun coachingsvaardigheden en wat hun eigen ontwikkelpunten zijn.

Communicatie

Nieuwe website
In 2023 is een nieuwe communicatiestrategie gemaakt waarin bewoners en bedrijven meer centraal staan.
Het afgelopen jaar hebben we de bezoekgegevens geanalyseerd en is er een gebruikersonderzoek gedaan.
De huidige website is op onderdelen gedateerd.

Een website is niet meer een plek waar alleen maar veel informatie in woorden staat. Mensen komen vooral op onze website voor het doen van een handeling, zoals eerder genoemd: melden, aanvragen, opzoeken. De huidige website is vooral gericht op zenden van informatie met veel tekst. De huidige structuur moet onder de loep worden genomen. De huidige website dateert uit 2019 en is op sommige onderdelen achterhaald. Medio september 2025 wordt de nieuwe site gelanceerd en deze zal verder worden ingericht op de toekomst.

Programma Impact met Taal

De OD NZKG is er voor de samenleving en staat voor een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving voor de mensen die wonen en werken in haar werkgebied. Onze brieven en e-mails zijn belangrijke contactmomenten met de inwoners en bedrijven; we versturen er jaarlijks circa 60.000. Het taalgebruik is vaak juridisch, abstract, technisch van aard, afstandelijk van toon en vaak niet goed te begrijpen.

Hoe duidelijker (B1) en prettiger van toon de communicatie is, hoe beter we elkaar begrijpen en hoe groter de impact is van ons werk. Daarom willen we werken aan uitingen met heldere, samenlevingsgerichte teksten, die inwoners en ondernemers in ons werkgebied begrijpen. Als de omgeving begrijpt wat er van hen verwacht wordt, maken we de grootste impact op de leefomgeving van het Noordzeekanaalgebied.

Hybride werken

Ons kantoorgebouw aan de Ebbehout in Zaandam is de plek waar we de verbinding vinden, waar we elkaar regelmatig persoonlijk ontmoeten. Daar werken we samen, zien we elkaar tijdens een training of borrel en kunnen we terecht voor praktische zaken. Mede door de toename van het aantal medewerkers (van 510 eind 2023 naar 591 in 2024, exclusief inhuur) zijn we toe aan een heroriëntatie van de inrichting van ons kantoor. In maart 2025 is het definitieve ontwerp klaar. Na goedkeuring start de voorbereiding voor de aanbesteding van de verbouwing, die voorlopig staat gepland in de zomer. In 2026 zal het pand weer klaar moeten zijn voor de toekomst.

Ontwikkelingen 2026, capaciteit en lasten

Voor 2026 beweegt bedrijfsvoering mee met de groei van de organisatie. Door de groei in fte's zal er ook meer ondersteuning nodig zijn vanuit bedrijfsvoering. Het is de opgave van bedrijfsvoering om met de organisatie mee te groeien en daarbij de dienstverlening te kunnen bieden die nodig is. Tegelijkertijd heeft bedrijfsvoering ook een eigen opgave door het verder ontwikkelen van data gedreven werken, het versterken van de communicatie, het werken aan innovatieve oplossingen zoals robotisering en AI en het optimaliseren van het wervings- en selectieproces.

Onder bedrijfsvoering vallen de volgende onderdelen:

Onderdelen Bedrijfsvoering	fte	%
Directie- en management	34	21%
Staf	6	4%
Control	13	8%
Communicatie	12	8%
Mens & Organisatie	28	17%
BV Facilitair & Evementen & Secretariaat	16	10%
Proces & Informatie	27	17%
Data & Innovatie	23	14%
Ondersteuning	1	1%

**Inhuur programma Bedrijfsvoering is alleen vertaald in €'s, niet in FTE*

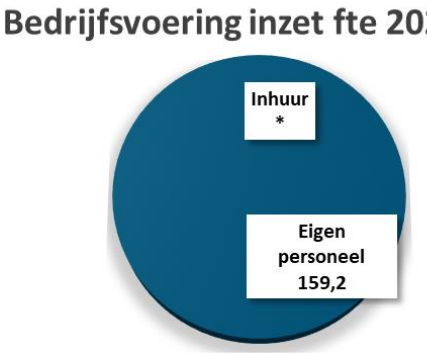
Bedrijfsvoering inzet fte 2026
Inhuur
*
Eigen
personeel
159,2

Bedrijfsvoering lasten 2026
Materieel
42%
Salaris
53%
Inhuur
5%

4. Financiële begroting

4.1 Resultaatmodel

Tabel Resultaten per werkveld								(x €1.000)
Programma & taakveld	Rekening 2024	2025 met UVO 2025	Baten 2026	Lasten 2026	Saldo 2026	2027	2028	2029
TOTAAL Baten	**-82.619**	**-89.250**	**-90.266**	**-**	**-90.266**	**-89.028**	**-88.554**	**-88.554**
TOTAAL Lasten	**78.133**	**89.250**	**-**	**90.266**	**90.266**	**89.028**	**88.554**	**88.554**
8.3 Wonen en bouwen	-7.385	-6.317	-17.679	11.242	-6.437	-6.437	-6.437	-6.437
Inkomsten	-17.296	-17.900	-17.679	-	-17.679	-17.679	-17.679	-17.679
Salarislasten	5.487	6.638	-	6.319	6.319	6.319	6.319	6.319
Inhuur	4.212	4.542	-	4.521	4.521	4.521	4.521	4.521
Materieel	212	404	-	402	402	402	402	402
Bouw	**-7.385**	**-6.317**	**-17.679**	**11.242**	**-6.437**	**-6.437**	**-6.437**	**-6.437**
		0	-	-	-	-	-	-
7.4 Milieubeheer	-2.259	-2.035	-7.583	5.473	-2.109	-2.109	-2.109	-2.109
Inkomsten	-6.578	-7.315	-7.583	-	-7.583	-7.583	-7.583	-7.583
Salarislasten	3.391	4.459	-	4.616	4.616	4.616	4.616	4.616
Inhuur	894	759	-	791	791	791	791	791
Materieel	35	62	-	66	66	66	66	66
Bodem	**-2.259**	**-2.035**	**-7.583**	**5.473**	**-2.109**	**-2.109**	**-2.109**	**-2.109**
		0	-	-	-	-	-	-
7.4 Milieubeheer	-18.931	-23.400	-53.753	29.935	-23.818	-23.467	-23.467	-23.467
Inkomsten	-46.190	-52.044	-53.753	-	-53.753	-52.990	-52.990	-52.990
Salarislasten	19.100	22.453	-	22.914	22.914	22.466	22.466	22.466
Inhuur	4.798	4.024	-	4.533	4.533	4.556	4.556	4.556
Materieel	3.361	2.168	-	2.487	2.487	2.501	2.501	2.501
Milieu en Seveso	**-18.931**	**-23.400**	**-53.753**	**29.935**	**-23.818**	**-23.467**	**-23.467**	**-23.467**
		0	-	-	-	-	-	-
7.4 Milieubeheer		-	-6.902	7.328	426	426	426	426
8.3 Wonen en bouwen		-	-3.399	3.609	210	210	210	210
Inkomsten	-10.760	-10.865	-10.301	-	-10.301	-9.826	-9.351	-9.351
Salarislasten	8.421	9.713	-	9.145	9.145	8.804	8.494	8.494
Inhuur	2.007	1.427	-	1.383	1.383	1.338	1.294	1.294
Materieel	630	411	-	410	410	408	406	406
Randvoorwaardelijk	**298**	**686**	**-10.301**	**10.937**	**636**	**724**	**843**	**843**
		0	-	-	-	-	-	-
0.4 Overhead	23.558	31.109	-950	32.547	31.597	31.157	31.039	31.039
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)		-	-	-	-	-	-	-
Inkomsten	-1.201	-950	-950	-	-950	-950	-950	-950
Salarislasten	12.002	16.997	-	17.399	17.399	16.993	16.874	16.874
Inhuur	1.969	1.656	-	1.735	1.735	1.701	1.701	1.701
Autonome ontwikkelingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Materieel	10.788	13.406	-	13.414	13.414	13.414	13.414	13.414
0.8 Overige baten en lasten	-	132	-	132	132	132	132	132
Onvoorzien	-	132	-	132	132	132	132	132
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**23.558**	**31.241**	**-950**	**32.679**	**31.729**	**31.289**	**31.171**	**31.171**
		-	-	-	-	-	-	-
Saldo voor mutatie reserves	**-4.719**	**175**	**-90.266**	**90.266**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	232	-175	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	232	-175	-	-	-	-	-	-
Financien, bedrijfsvoering	**232**	**-175**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na mutatie reserve	**-4.486**	**0**	**-90.266**	**90.266**	**0**	**0**	**0**	**0**

Uitgangspunten voor de raming Begroting OD NZKG 2026-2029

In de kaderbrief 2026 zijn de uitgangspunten opgenomen voor de meerjarenbegroting 2026-2029.
De basis voor het opstellen van de begroting is het jaar 2025 en de volumeafspraken, die afgesproken worden voor de Uitvoeringsovereenkomsten (UVO's) 2025. De volgende aanvullende uitgangspunten zijn verwerkt:

- De berekende benodigde formatie is gebaseerd op de UVO en overige opdrachten. Daarbij is de gestreefde vast-/flexnorm 90/10. Voor het werkveld Bouw wordt een lagere norm gehanteerd van circa 70/30.
- Aan de basis van de begroting 2026 ligt de aangepaste begroting van 2025. De wijziging van de begroting 2025 is op basis van de afgesloten UVO's van 2025. Deze wijziging ligt gelijktijdig met deze meerjarenbegroting 2026-2029 voor bij het bestuur.

4.2 Toelichting bij de meerjarenbegroting en financiële positie

In voorgaande jaren was er sprake van een groeiopgave. Deze groeiopgave is afgelopen jaren grotendeels gerealiseerd. Met een stabilisatie van de begroting in 2026 die goed aansluit op de beschikbare capaciteit verwachten we de omzet de komende jaren volledig te kunnen realiseren. Vanaf 2026 is er voornamelijk bij provincie Noord-Holland sprake van een groei van de omzet. De totale omzet stijgt in 2026 naar € 90,3M, ofwel een stijging van € 1,0M t.o.v. 2025. De volumegroei wordt veroorzaakt door autonome ontwikkelingen, niet autonome ontwikkelingen maar wel onvermijdelijk en beleidswensen. Deze beheerste groei wordt als een realistische groei ingeschat.

Loon- en prijscompensatie
De meerjarenbegroting is conform de kaderbrief 2026-2029 geïndexeerd. De prijscompensatie is 2,9% en is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Plan Bureau (CPB), dit is conform bestendig beleid. De prijzen worden vooralsnog na 2026 constant gehouden.
In onze meerjarenbegroting wordt jaarlijks rekening gehouden met een cumulatieve looncompensatie. Voor 2026 is hiervoor een percentage van 2,1% gehanteerd. De huidige cao eindigt op 30 juni 2025. Op dit moment zijn er nog geen gegevens voor de nieuwe provinciale cao ná 30 juni 2025 waaronder de OD NZKG valt. Er bestaat derhalve nog een onzekerheid of de opgenomen looncompensatie 2025 en 2026 overeenkomt met de daadwerkelijke cao-stijging.

Financiële positie
Op basis van onderhavige meerjarenbegroting is de algehele financiële positie van de OD NZKG goed.
De meerjarenbegroting is structureel sluitend. Het weerstandsvermogen voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5), mits de reserve gelijk blijft aan zijn huidige omvang.

Verplichte paragrafen BBV

4.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
  - Inventarisatie risico's
  - Inventarisatie weerstandscapaciteit
  - Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de risico's. Van alle risico's is het financieel effect (gevolg) ingeschat. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

Tabel: overzicht risico's

(bedragen x € 1.000)

RISICO'S	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2024	Risico-bedrag 2025	Risico-bedrag 2026	Risico-bedrag 2027	Risico-bedrag 2028	Risico-bedrag 2029
Reeds bekende risico's							
Wet- en regelgeving	5.412	757	513	574	574	574	574
Omzetfluctuatie, conjunctuur en arbeidsma	5.302	326	455	908	608	608	608
Bedrijfsvoering	1.675	570	1.096	579	579	579	579
Prestatiegericht financieren	5.060	401	0	770	814	862	862
	17.449	**2.055**	**2.064**	**2.830**	**2.574**	**2.622**	**2.622**

In bijlage 5.4 is een tabel opgenomen met een toelichting op de kans dat deze risico's zich voordoen en de meerjarige effecten hiervan.

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect € 5.412K)

Omgevingswet

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) hebben per 1 januari 2024 de juridische kaders van de taken en werkprocessen van de OD NZKG ingrijpend gewijzigd. De invoering en uitwerking ervan vormen aanzienlijke risico's.

- Het aangrijpingspunt van het milieurecht wijzigt van 'inrichting' naar 'milieubelastende activiteit', wat veel uitzoekwerk vraagt en onverwachte effecten heeft op de bevoegdheidsverdeling.
- Veel taken en het basistakenpakket zijn veranderd van inhoud en soms ook van bevoegd gezag/opdrachtgever.

- Zelfs nu de wet al in werking is getreden, zijn veel effecten nog onduidelijk, zoals rond de overgang van bodembevoegdheden van de provincies naar gemeenten, het nieuwe geluidsstelsel en de Wkb.

- Voor de werkprocessen is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) cruciaal. Dit systeem zou zowel de maatschappij als de overheid grote voordelen opleveren door alle regels per locatie met een muisklik zichtbaar te maken en indieners via overzichtelijke vragenbomen soepel te leiden door de administratieve processen. Dit zou onjuiste en onvolledige (en dus tijdrovende) aanvragen en meldingen voorkomen. Het inmiddels uitgeklede DSO maakt deze verwachtingen lang niet waar. Het werkt nu wel maar kan minder dan het vroegere Omgevingsloket en heeft allerlei kinderziektes. Deze laatste worden landelijk opgepakt maar verdere ontwikkeling is een kwestie van jaren. Hoe goed we ons ook hebben voorbereid, de nieuwe regels, het op het laatste moment nog veranderde overgangsrecht en het vooralsnog ontbreken van jurisprudentie maken ons werk ingewikkelder. Onze besluiten zullen vaker juridisch worden aangevochten. We ontvingen een hausse aan aanvragen vlak voor de inwerkingtreding. Dit heeft, in combinatie met een ingewikkeld overgangsrecht, veel druk op de VTH-processen gelegd. CEBEON heeft landelijk de financiële effecten van de Omgevingswet onderzocht. De veel voorkomende eenvoudige VTH-taken kunnen goedkoper worden en de gemeenten en provincies kunnen milieuleges gaan heffen, maar bij de complexere taken die de omgevingsdiensten veelal uitvoeren, zijn geen financiële voordelen te verwachten. Daarentegen zijn de invoeringskosten met ieder uitstel gestegen. De terugverdientijd ervan bij de gemeenten is in het geactualiseerde Integrale financiële beeld Omgevingswet 2023 geraamd op 35 jaar, waar 10 jaar het bestuurlijk afgesproken maximum was. Het Rijk geeft (al vanuit het vorige regeerakkoord) enige financiële compensatie aan de gemeenten, maar (nog) niet rechtstreeks aan de omgevingsdiensten. De financiële effecten op de lagere overheden worden inmiddels landelijk gemonitord, maar dit is een ingewikkelde en langdurige operatie met een ongewis effect op de financiering.

Door de nieuwe definiëring van de taken kan de OD NZKG meer of minder werk krijgen. Daarvoor zijn nog geen kengetallen in de financieringssystematiek (PGF). De vele wijzigingen in de werkprocessen en de regelgeving geven in elk geval tijdelijk risico's voor het niveau van dienstverlening, nu het Digitaal Stelsel Omgevingswet nog niet optimaal functioneert. Dit type problemen doet zich landelijk voor, wat de beschikbaarheid van de voor de oplossing benodigde expertise verder doet afnemen. De omvang van deze effecten is niet goed in te schatten. De gevolgen raken primair de kwaliteit van de dienstverlening en uitvoering en zijn niet specifiek voor de OD NZKG. Tijdens de overgangsperiode zal de productie lager zijn, omdat het meer tijd kost om de nieuwe werkwijze uit te voeren.

Beheersmaatregelen:
- Het programma Omgevingswet heeft de taken overgebracht naar de lijnorganisatie.
- De medewerkers van de OD NZKG zijn opgeleid over de Omgevingswet door collega's die zich daardoor hebben ontwikkeld tot een aanzienlijke groep specialisten. Dit verstevigt onze positie in onze taakuitoefening, in ons werkgebied en landelijk.
- We hebben enige invloed op beleid, regelgeving en financiering via onze inbreng in diverse regionale en landelijke gremia, zoals over de bodemtaken, de milieuleges, het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de financiële gevolgen van de Omgevingswet op de decentrale overheden en hun uitvoeringsdiensten.
- In de meerjarenbegroting en de UVO's zijn de kosten geraamd van de extra benodigde inzet vanaf de inwerkingtreding, zoals voor het handmatig oplossen van de kinderziektes van het DSO en voor de beantwoording van de vele interne en externe vragen over de gevolgen van de nieuwe regelgeving.

De kans op dit risico is gedaald van groot naar gemiddeld. Het risicobedrag is € 635K voor 2024 en € 306K voor 2025. Vanaf 2026 daalt het risico naar € 61K.

Algemene Verordening Gegevensbescherming
Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Door het toenemende gebruik van data, waarbij ook sprake is van privacybescherming, blijft er een continu risico voor het optreden van datalekken. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.

Beheersmaatregelen: er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.

De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is € 41K vanaf 2024.

Klimaatadaptatie en Circulair Programma
Rondom klimaat - en circulaire programma's ontstaan strategisch gezien in toenemende mate wetten die impact hebben op ons werk en op de bedrijven en burgers in onze leefomgeving. Voor de bedrijven kunnen de wetgevingsinstrumenten zoals bijvoorbeeld een CO_2-heffing grote gevolgen hebben voor hun bedrijfsvoering. Meer kosten, investeringen, nieuwe vergunning aanvragen. Voor de OD NZKG ontstaat een grotere inspanningsverplichting. De veranderende wetgeving heeft impact op het bedrijvenbestand. Er ontstaan zowel nieuwe bedrijven als faillissementen in kapitaalintensieve industrie die de veranderende omstandigheden niet kunnen bolwerken. Daarnaast kan het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of meer passend zijn. Het financiële risico is dat de toenemende inzet en expertise die gevraagd wordt, moeilijker leverbaar en financierbaar blijkt.

Beheersmaatregelen: de OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. De kansen worden zo ook gesignaleerd. De OD NZKG blijft inzetten op passende contracten voor haar taken bij de huidige opdrachtgevers in de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast is de verwachting dat de inzet in de komende jaren ook via het Rijk ontvangen kan worden. Anticiperen gaat zowel organisatorisch als door actieve deelname in de Rijksprogramma's.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag neemt toe van € 83K in 2025 tot € 165K in 2026 en verder.

Terugdringen Milieubelasting
Het terugdringen van de milieubelasting om de milieu gerelateerde gezondheid te verbeteren zal de komende jaren steeds belangrijker worden. Er lopen vanuit het Rijk vele programma's die uiteindelijk gaan leiden tot strengere wetgeving. Enkele voorbeelden zijn de stikstof situatie (PAS), het schoon lucht programma, het oppervlaktewater en de zeer zorgwekkende stoffen. De verwachting is dat in de komende 5 jaar de inventariserende programma's zullen leiden tot daadwerkelijke wetgeving in 2027.
Er ontstaan dan in hoofdlijn twee grote effecten. De OD NZKG zal meer en andere werk ontvangen en kan zich voor een groter vergunning potentieel en meer toezicht zien staan. Aan de andere kant ontstaat er voor bedrijven economisch gezien een sterke verhoging van kosten voor een productieproces en hun beheersing van de milieueffecten. Faillissementen en bedrijfsverplaatsingen kunnen ontstaan. Het financiële risico is dat de veranderingen sneller gaan dan de financiering via contracten met de opdrachtgevers. Ofwel, dat de kosten voor de baten uitgaan.

Beheersmaatregelen: diverse opdrachtgevers, zoals PNH, Zaanstad en Amsterdam, hebben de OD NZKG gevraagd mee te denken bij het duiden van de opgave en het meedenken bij een regionale en lokale aanpak op basis van de wetgeving.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag neemt toe van € 83K in 2025 tot € 161K in 2026 en verder.

Wijziging beleid Rijk of provincie voor Tata Steel
Het risico dat, ten gevolge van gewijzigde politieke omstandigheden, het beleid ten aanzien van Tata Steel impactvol verandert. Met de toezegging van PNH voor 2025 en verder lijkt er een zekerheid van budgettering te zijn voor het VTH-werk dat de OD NZKG uitvoert bij Tata Steel voor de aankomende jaren. Ook het Rijk heeft aangekondigd de PNH de komende jaren te ondersteunen. Hoe de financiering vorm gaat krijgen is nog niet formeel bekend. Het risico wordt nu gezien over de langere termijn. De gevolgen zijn afnemende werkzaamheden door andere beleidsprioriteiten. Minder taken op het vlak van toezicht en handhaving.

Beheersmaatregelen: bij afnemende taken en werkzaamheden moeten medewerkers op andere plekken in de organisatie worden ingezet.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is € 140K vanaf 2026.

Conjuncturele ontwikkelingen, arbeidsmarkt, Groen Staal en Tata (totaal geschat financieel effect € 5,3M)

Omzetfluctuatie, Economische en conjuncturele ontwikkelingen
Na jaren van stabiele financiering zien we bij alle gemeentelijke opdrachtgevers een daling op het gemeentefonds en toenemende lasten gezien de enorme prijsstijgingen van de afgelopen jaren. Dit betekent met name in 2026, ook wel ravijnjaar genoemd, een bezuiniging op de begroting. Diverse opdrachtgevers hebben aangegeven dat de bedragen naar beneden worden bijgesteld dan wel zij overwegen om bepaalde (plus) taken niet meer door de OD NZKG te laten uitvoeren. We lopen hiermee een risico op frictiekosten.
Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld. Andersom kan het zijn dat de dat de economie snel weer aantrekt en dat er een sterke stijging is van initiatieven. Dit betekent ongepland werk voor de gehele VTH-keten. Met betrekking tot het bedrijvenbestand lopen dan de kosten voor de baat uit.

Beheersmaatregelen: de gevolgen voor de uitvoering worden afgestemd met de opdrachtgevers en als het nodig is samen met hen geprioriteerd. Het risico van omzetverlies wordt in eerste instantie zoveel als mogelijk opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. De arbeidsmarkt is echter zo weerbarstig dat een volledige flexibiliteit in contractering ook niet altijd mogelijk is.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is € 207K vanaf 2025. In 2026 eenmalig € 414K

Arbeidsmarkt en inhuur
De krapte op de arbeidsmarkt en voor sommige functies beperkte beschikbaarheid van inhuurkrachten, kunnen gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Per 1 januari 2025 vervalt in het kader van de wet DBA en de voorgenomen wet VBAR het moratorium op de handhaving van schijnzelfstandigheid. Op dit moment bestaat er nog veel onduidelijkheid rondom de criteria van de wet DBA. Het leidt regelmatig tot nieuwe inzichten, publicaties en handreikingen over de toepassing van de wet. De OD NZKG blijft urgentie voelen om contracten met externe medewerkers die niet voldoen aan de wet DBA, te beëindigen.

Het niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten. Het beëindigen van contracten met zzp'ers leidt, zeker wanneer posities niet of niet volledig ingevuld worden door medewerkers met een vast contract, tot een risico op productieverlies.

Beheersmaatregelen: de OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel. We hebben onze wervingscapaciteit vergroot, zetten in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus. Innovatie op het vlak van digitalisering en data-analyse wordt ingezet om zo efficiënt mogelijk te werven. Daarnaast worden medewerkers opgeleid waaronder trainees, opleidingstrajecten voor zij instromers en training *on-the-job* constructies.

We bewegen voor wat betreft de wet DBA en de voorgenomen wet VBAR mee met steeds veranderende inzichten. We maken het mogelijk om contracten met externe medewerkers met een gelimiteerde tijd van 6 maanden te verlengen, tot uiterlijk 1 juli 2025. Voor de zzp'ers die, met de kennis van nu, niet voldoen aan de criteria van de wet DBA, maken een 'plan per contract'. In dit plan omschrijven we de risico's in het geval een contract beëindigd zou worden en welke oplossingen denkbaar zijn.

De kans op dit risico is gestegen van klein naar gemiddeld. Het risicobedrag is vanaf 2025 € 248K

Afbreukrisico Groen Staal
Tata Steel heeft op 20 december 2024 de concept MER (3000 A4) ingediend. Hiermee is een volgende stap gezet in de ambities voor de transitie voor naar Groen Staal. Binnen TATA wordt met 200 mensen volop doorgegaan met het project. Binnen de OD NZKG zijn 30 tot 35 adviseurs beschikbaar om in 2025 de verwachte definitieve vergunning aanvragen in Q2 en verder te gaan verwerken. Het risico dat deze plannen geen doorgang vinden is nog aanwezig. Zeker wanneer de Nederlandse of Europese overheid geen subsidie verleent aan het bedrijf Tata Steel zelf voor deze investering. Er bestaat voor de langere termijn toch een kans dat Tata Steel beslist om van Groen Staat af te zien. De VTH-A werkzaamheden komen dan te vervallen. De medewerkers die op Groen Staal zijn ingezet, komen daarmee zonder werk te zitten.
De medewerkers die op Groen Staal werkzaam zijn, moeten op andere projecten/ procedures worden ingezet. Beheersmaatregelen: een groot deel van de medewerkers werken deeltijd op het project en houden binding met hun eigen team. Hiermee kan het wegvallen van het werk voor Groen Staal makkelijk worden opgevangen.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is in 2026 € 93K.

Tata Steel vertrekt uit Nederland – risico vanaf 2026 -
Tata Steel zou kunnen besluiten uit Nederland te vertrekken. Dit zou kunnen vanwege tegenvallende financiële resultaten en/of vanwege geen of onvoldoende subsidie vanuit Nederland of Europa voor de transitie en het investeringsprogramma Groen Staal. De Europese Staalmarkt is onderhevig aan grote concurrentie vanuit China en de VS. De geopolitieke situatie met o.a. ook de oorlogen in Oekraïne en Midden-Oosten maken de marktsituatie erg onvoorspelbaar. Tata Steel levert mondiaal het meest hoogwaardige staal.
Voor de OD NZKG zal een vertrek betekenen dat er, wanneer het staalproces wordt stopgezet, er – afhankelijk van hoe snel het bedrijf vertrekt – een groot aantal medewerkers beschikbaar komen. Wanneer er door Tata Steel wordt ingezet op een snel vertrek, dan kan de situatie ontstaan dat er voor collega's van Milieu een daling van werkzaamheden zal zijn. Voor collega's van Bouw (sloop) en Bodem (sanering) zal dan een enorme toename aan werkzaamheden ontstaan. De werkveld gebieden zijn voor de medewerkers op expertise niet uitwisselbaar.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is vanaf 2026 € 153K.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect € 1,7M)

Nieuw zaaksysteem
In 2025 vindt de implementatie van het nieuwe VTH-systeem PowerBrowser. De conversie naar een nieuw pakket brengt implementatie- en uitvoeringsrisico's met zich mee, zeker in combinatie met volle projectkalender voor de organisatie. De adoptie van het nieuwe VTH-systeem heeft tijd nodig voor de gebruikersorganisatie. Het gevolg kan zijn problemen in de uitvoering waardoor er onvoldoende productie geleverd kan worden en wettelijke termijnen niet worden gehaald.

Beheersmaatregelen:

1. De aanbesteding is zorgvuldig voorbereid en opgezet. Leerpunten van andere omgevingsdiensten zijn hierin nadrukkelijk meegenomen;
2. Sterke betrokkenheid van de gebruikersorganisatie bij aanbesteding en implementatie, waarborgt de aansluiting op het werkveld;
3. Projectorganisatie voor implementatie is vastgesteld door stuurgroep en directieraad;
4. Financiering van implementatiefase is geborgd met een directie besluit;
5. Opleidingsprogramma voor het gebruik van het nieuwe VTH-systeem worden uitgewerkt binnen het project;
6. Uitgangspunten voor in gebruik name van het nieuwe VTH-systeem i.r.t. de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn vastgesteld door de directieraad.

De kans op dit risico is zeer groot. Het risicobedrag is in 2025 € 517K.

Informatiebeveiliging
De dreiging tot informatiebeveiligingsincidenten blijft toe nemen. Het risico van een informatiebeveiligingsincident is dat de dienstverlening en bedrijfsvoering volledig kan stil komen te liggen. Daarnaast kunnen informatiebeveiligingsincidenten leiden tot fouten in de dienstverlening en kan vertrouwelijke informatie in verkeerde handen komen te vallen. De informatiebeveiligingsdienst (IBD) ziet op moment twee soorten dreiging meer *ransomware* en steeds meer en ernstige kwetsbaarheden en gevaren in software. Vanaf 17 oktober 2024 is de NIS2 richtlijn (Network and Information Security Directive) in werking. Dit is een Europese richtlijn waarbij essentiële organisaties in Europa wettelijk verplicht worden om zichzelf te beschermen tegen cybercriminaliteit.

De kosten zijn terug te voeren op het herstel van de systemen, onderzoek naar de aanval, alsmede het betalen van losgeld bij een *ransomware*-aanval. Het verschilt per aanval welke kosten gemoeid zijn. Nadat NIS2 in 2025 vertaald zal zijn in Nederlandse wetgeving, kunnen ook boetes opgelegd gaan worden aan organisaties die zich niet houden aan deze wet. De boetes kunnen oplopen van 1,4 tot 2% van de omzet. Ook kunnen directieleden persoonlijk aansprakelijk worden gesteld bij nalatigheid.

Beheersmaatregelen: om de toename aan cybercriminaliteit het hoofd te bieden is een Chief Information Security Officer (CISO) aangesteld. De implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) loopt. Voor het bewustzijn van de medewerkers worden er awareness-trainingen gevolgd. Er is extra technische software aangeschaft als bescherming tegen hacken. Voor de NIS2 richtlijn zal software worden aangeschaft om de interne en externe audits en rapportageverplichtingen te kunnen registreren.
Interne pre-audit: dit is een interne beoordeling die organisaties helpt om hun huidige nalevingsstatus te begrijpen en eventuele tekortkomingen te identificeren voordat een externe audit plaatsvindt.

Externe audit: deze audits worden uitgevoerd door erkende auditorganisaties en gespecialiseerde cyberbeveiligingsauditors. Ze beoordelen of de noodzakelijke beveiligingsmaatregelen aanwezig zijn en effectief functioneren.
Doorlopende supervisie: voor essentiële entiteiten omvat dit regelmatige inspecties ter plaatse, off-site toezicht en beveiligingsscans. Belangrijke entiteiten kunnen ook audits ondergaan als er aanwijzingen zijn dat ze mogelijk niet voldoen aan de richtlijn.
Rapportage en aanbevelingen: na de audit levert de auditor een gedetailleerd rapport met bevindingen, tekortkomingen in de naleving en verbeterpunten. Dit rapport bevat praktische aanbevelingen om geïdentificeerde problemen aan te pakken en de cyberbeveiligingshouding van de organisatie te verbeteren.

De kans op dit risico is toegenomen van gemiddeld naar groot. Het risicobedrag is € 579K vanaf 2025.

Groen Staal niet volledig kunnen leveren
Om het Groen Staal traject goed uit te lopen, is 5 miljoen subsidie per jaar bij het Rijk gevraagd (2023 - 2030).
Bij de OD NZKG een inspanningsverplichting wanneer alle aanvragen gaan binnenlopen. Er kan schade ontstaan op het vlak van imago (herstel) en schadeclaims van Tata Steel bij onvoldoende tijdige vergunning levering.
De OD NZKG kan aansprakelijk gesteld worden voor vertraging schade in de voortgang van het project.
Het is in deze fase van het project moeilijk om het gevolg van het risico realistisch te kwantificeren.

Beheersmaatregelen: vooruitlopend op het vrijkomen van het geld, zijn de werving, inhuur en opleidingen van medewerkers in voorbereiding. De aansprakelijkheid is beoordeeld in relatie met de bedrijfsaansprakelijkheid verzekering. Daarnaast is de communicatie met Tata Steel over de project voortgang en afstemming is essentieel voor zowel OD NZKG als Tata.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risico vanaf 2024 als PM opgenomen.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect € 5,1M)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal

Per 2019 zijn de kengetallen en daaraan gekoppelde (vaste) volumes voor een periode van 4 jaar ingevoerd. Hierbij is bestuurlijk afgesproken om na deze periode te evalueren en noodzakelijke wijzigingen per 2023 in te voeren, ervan uit gaande dat de Omgevingswet zou zijn ingevoerd. Vanaf 2024 werken we onder de Omgevingswet. Dit heeft grote impact op ons werk en heeft geresulteerd in een sterk gewijzigde product diensten catalogus (PDC) en daaraan gekoppelde kengetallen en financiering. Het evalueren van kengetallen kan pas plaatsvinden als ervaring is opgedaan met werken onder de Omgevingswet. Tot die tijd werkt OD NZKG met de kengetallen uit 2019.

Update 2024: risico kan komen te vervallen. Huidige afrekening is niet op basis van kengetal.

Nieuw risico:
OD NZKG staat voor de vraag wat de meest geschikte financieringssystematiek is voor de toekomst. Dit betreft:

- Landelijke financieringssystematiek
- Actualisatie van de PGF-systematiek

Op dit moment wordt onderzocht wat de complexiteit van de systematiek, consequenties en verschillen zijn ten aanzien van deze 2 varianten. Beide varianten gaan uit van een systematiek op basis van kengetallen. Een nieuwe systematiek kan resulteren in herverdelingseffecten van de deelnemersbijdragen.
Het risico is aanwezig dat de kengetallen die worden opgesteld niet robuust blijken te zijn om alle taken uit te voeren. Bij grote herverdeeleffecten tussen de opdrachtgevers kan er discussie ontstaan over de hoogte van de kengetallen en de hoogte van de bijdrage.

Beheersmaatregelen: de afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. Voor 2025 is bestuurlijk afgesproken dat afwijkingen boven de 5% worden verrekend met onze opdrachtgevers. Dit is het laatste jaar van deze tijdelijke afspraak voortvloeiend uit de implementatie van de Omgevingswet.
Praktijkervaringen zullen worden gebruikt om te komen tot nieuwe kengetallen. Voordat wordt overgegaan op een (nog nader te bepalen) systematiek zal een validatietraject worden ingeregeld. Op basis hiervan kunnen kengetallen worden herijkt.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is € 440K vanaf 2026

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem
Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt. Door de tijdelijke afrekenafspraak op uren basis nog in 2025 is dit een eenmalig jaar waarin geen risico bestaat.

Beheersmaatregelen: we maken jaarlijks een inschatting van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is € 330K vanaf 2026.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. De hoogte van de weerstandscapaciteit is per 31-12-2024 € 3.082K.

Tabel: meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

bedragen x 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Reserve weerstandsvermogen	€ 1.224	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082
Dotatie bij jaarrekening 2023	€ 1.858					
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 3.082**	**€ 3.082**	**€ 3.082**	**€ 3.082**	**€ 3.082**	**€ 3.082**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld.

[1] De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5).

Tabel: meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

						(bedragen x € 1.000)
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	€ 2.055	€ 2.064	€ 2.830	€ 2.574	€ 2.622	€ 2.622
Ratio weerstandsvermogen	**1,5**	**1,5**	**1,1**	**1,2**	**1,2**	**1,2**
bij een besluit tot dotatie	€ 1.858					
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082	€ 3.082
Ratio weerstandsvermogen na verrekening dotatie	**1,5**	**1,5**	**1,1**	**1,2**	**1,2**	**1,2**

Legenda	
Ratio	**Waardering**
>2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim Voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Tabel: financiële kengetallen

	Norm	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
netto schuldquote	≤ 0%	-14%	-4%	-4%	-5%	-5%	-6%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	34%	30%	28%	28%	28%	28%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	20%	0%	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2026 is het kengetal -/- 8%. Het voldoet daarmee aan de gestelde norm.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 33% in 2026. De ratio is daarmee voldoende.

Structurele exploitatieruimte
Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. In 2026 is de ratio 0% vanwege het aanbieden van een sluitende begroting.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn wordt de economische levensduur als uitgangspunt genomen (conform de financiële verordening).

Ebbehuis
Afgelopen jaar is hard gewerkt om het kantoor aan het Ebbehout aan te passen aan het hybride werken.
De komende jaren zullen er extra investeringen nodig zijn om het pand klaar te maken voor de toekomst. Dit betekent niet alleen investeringen om er een fijnere en gezondere werkomgeving van te maken, maar ook investeringen om er een veiliger werkomgeving van te maken.

Vanwege de groei van de organisatie, maar ook vanwege de invoering van de Omgevingswet en de vervanging van het VTH-systeem Mozard is ervoor gekozen om de aanpassing van het kantoorgebouw niet in 2024, maar in 2025 plaats te laten vinden. De kapitaallasten zullen vanaf 2026 in de meerjarenbegroting worden opgenomen.

Laptops
De laptops voor de organisatie zijn in 2021 aangeschaft en in drie jaar conform financiële verordening afgeschreven. Deze afschrijving is voor het laatst in 2024 zodat in 2025 bij geen hernieuwde aanschaf een vrijval van kapitaallasten ontstaat van € 156K. De verwachting is dat gedurende 2025 de laptops voor de gehele organisatie vervangen gaan worden, bij levering gedurende het jaar geeft dit voor het eerst kapitaallasten in 2025.

4.5 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG.
Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico), de financieringspositie en het kasbeheer.

Beleidskader
De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financierings- (treasury-)statuut evenals een financieringsparagraaf in begroting en rekening. De OD NZKG werkt volgens het aangepaste Treasurystatuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Eén van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie
Per balansdatum 31-12-2024 heeft de OD NZKG geen leningen. Voor 2026-2029 zijn geen leningen bij derden noodzakelijk en niet aanwezig in deze begroting.

Kasbeheer
De OD NZKG beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasury activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat overtollige liquide middelen moeten worden aangehouden in de schatkist zijn er geen kredietrisico's. Om het renterisico te beperken is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning, de rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie. Binnen deze kaders streeft de OD NZKG naar spreiding in de rente typische looptijden van uitzettingen.

4.6 Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering is een verplichte paragraaf conform de Besluit Begroten en Verantwoorden vereisten. Het programma Bedrijfsvoering wordt beschreven in paragraaf 3.8.

Informatie voor derden Iv3
De Omgevingsdienst voldoet aan de verplichting om de financiële gegevens voor begrotingen, halfjaarrapportages en jaarrekeningen ter beschikking te stellen aan het Centraal Bureau voor de Statistiek in verband met het Publicatiebeleid Iv3 open data voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincies en waterschappen.

Rechtmatigheid en Verbijzonderde Interne Controle
OD NZKG heeft de verbijzonderde interne controle (VIC) uitbesteed. De OD NZKG kan door de uitbesteding van de VIC de onafhankelijke rol beter borgen, de eigen organisatie is hiervoor te klein. Andere reden is dat de OD m.i.v. 2020 de financiële en personeelsadministratie volledig in eigen beheer heeft genomen. Het belang van het toetsen van de opzet, bestaan en werking van de financiële en personeelsprocessen werd daardoor groter.

In 2025 e.v. worden de volgende processen ge-audit.
- UVO-beheerproces
- Debiteurenproces
- Personeelsproces – instroom/doorstroom/uitstroom
- Inkoop- en crediteurenproces
- WABO-leges

Openbaarheidsparagraaf
Dit is de openbaarheidsparagraaf van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. De openbaarheidsparagraaf is een nieuwe verplichte paragraaf in de begroting. De verplichting komt aanvankelijk voort uit het besluit tot actieve openbaarmaking van informatie, de plannen ter verbetering van de informatiehuishouding bij de ministeries en artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) dat bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

De focus van deze openbaarheidsparagraaf is de beschrijvende en kwalitatieve verantwoording op hoofdlijnen over de activiteiten die worden uitgevoerd op de thema's verbetering van de informatiehuishouding, actieve openbaarmaking en passieve openbaarmaking.

Een goede informatievoorziening met een ordentelijke informatiehuishouding is noodzakelijk en van groot belang in een democratische rechtsstaat. Belanghebbenden, journalisten en de wetenschap dienen toegang te hebben tot de voor hen noodzakelijke informatie. Een open overheid voorziet hierin door tijdens en na afloop van het maken van beleid en wetgeving transparant te zijn in de gemaakte keuzes.

Actieve openbaarmaking

Gedurende 2024 zijn er wederom meer middelen vrij gemaakt voor de implementatie van de Woo. De nieuwe wet vereist van bestuursorganen de actieve openbaarmaking van een aantal bij wet aangewezen categorieën en spreekt van een inspanningsverplichting om naast deze verplichte categorieën te onderzoeken welke aanvullende informatiecategorieën eveneens gepubliceerd zouden kunnen worden. Deze inspanningsverplichting veronderstelt dat de overheid zich bij elk document actief de vraag moet stellen waarom het niet openbaar gemaakt zou moeten worden, 'openbaar, tenzij'. De samenleving heeft immers het recht te weten wat er in de leefomgeving speelt.
De OD NZKG staat volledig achter de bedoeling van deze wet en tracht hier door middel van een projectmatige aanpak invulling aan te geven. De implementatie zal evengoed enkele jaren duren, conform de planning vanuit het Rijk.

Het artikel over de actieve openbaarmaking is nog niet volledig in werking getreden, de OD NZKG is echter wel al begonnen met de implementatie ervan. Er is ten eerste onderzocht welke categorieën de OD NZKG wettelijk gezien dient te openbaren en er is gekeken naar de eerder benoemde aanvullende categorieën waarvan we informatie willen gaan publiceren. Hiervoor is inmiddels een plan van aanpak opgesteld, met daarin onder andere aandacht voor de cultuurverandering binnen de organisatie waar de wet om vraagt en een projectplanning. In de komende jaren zal dit plan ten uitvoer worden gebracht. In 2024 zijn de eerste wettelijk verplichte categorieën bekend gemaakt en ook verplicht gesteld, de OD NZKG voldoet dan ook aan deze wettelijke vereisten. Tevens heeft de OD NZKG actief deelgenomen aan de landelijke werkgroep inzake de openbaarmaking van handhavingsbeschikkingen. Deze werkgroep zal in 2025 voortgezet worden en momenteel verkent de OD NZKG intern de verdere mogelijkheden om tot maximale openbaarmaking over te gaan. Het e-data loket zal verbeterd worden, overzichtelijker en completer zodat documenten voor eenieder goed te vinden zijn.

Passieve openbaarmaking

Burgers en bedrijven verwachten steeds meer transparantie in de besluitvorming en in het handelen van/door de overheid. Mede door sociale media staan wij vaker in het nieuws en worden er ook meer Woo-verzoeken ingediend. Het opvragen van honderden tot duizenden documenten in één Woo-verzoek is meer regel dan uitzondering geworden. Tevens is opvallend dat men zeer snel na afhandeling van een Woo-verzoek, nog een ander Woo-verzoek indient, soms bij meerdere overheden tegelijk. Dit vergt veel afstemming. Deze omvangrijke en complexe verzoeken zijn zeer arbeidsintensief en kostbaar. De komende jaren wordt ook ingezet op het automatiseren van handelingen en het optimaliseren van het Woo-proces, waardoor dit minder inspanning vergt van de medewerkers en derhalve in de toekomst hopelijk minder tijdrovend zal zijn.

5. Bijlagen

5.1 Resultaatmodel per programma en taakveld de baten en lasten

Tabel Resultaten per werkveld									(x €1.000)
Programma & taakveld	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Eerste begrotings-wijziging 2025	Baten 2026	Lasten 2026	Saldo 2026	2027	2028	2029
TOTAAL Baten	**-82.619**	**-89.497**	**-89.250**	**-90.266**	**-**	**-90.266**	**-89.028**	**-88.554**	**-88.554**
TOTAAL Lasten	**78.133**	**89.497**	**89.250**	**-**	**90.266**	**90.266**	**89.028**	**88.554**	**88.554**
8.3 Wonen en bouwen	-7.385	-6.915	-6.317	-17.679	11.242	-6.437	-6.437	-6.437	-6.437
Inkomsten	-17.296	-18.089	-17.900	-17.679		-17.679	-17.679	-17.679	-17.679
Salarislasten	5.487	6.287	6.638		6.319	6.319	6.319	6.319	6.319
Inhuur	4.212	4.518	4.542		4.521	4.521	4.521	4.521	4.521
Materieel	212	368	404		402	402	402	402	402
Bouw	**-7.385**	**-6.915**	**-6.317**	**-17.679**	**11.242**	**-6.437**	**-6.437**	**-6.437**	**-6.437**
7.4 Milieubeheer	-2.259	-1.930	-2.035	-7.583	5.473	-2.109	-2.109	-2.109	-2.109
Inkomsten	-6.578	-6.839	-7.315	-7.583		-7.583	-7.583	-7.583	-7.583
Salarislasten	3.391	4.178	4.459		4.616	4.616	4.616	4.616	4.616
Inhuur	894	644	759		791	791	791	791	791
Materieel	35	87	62		66	66	66	66	66
Bodem	**-2.259**	**-1.930**	**-2.035**	**-7.583**	**5.473**	**-2.109**	**-2.109**	**-2.109**	**-2.109**
7.4 Milieubeheer	-18.931	-20.505	-23.400	-53.753	29.935	-23.818	-23.467	-23.467	-23.467
Inkomsten	-46.190	-52.057	-52.044	-53.753		-53.753	-52.990	-52.990	-52.990
Salarislasten	19.100	25.022	22.453		22.914	22.914	22.466	22.466	22.466
Inhuur	4.798	3.792	4.024		4.533	4.533	4.556	4.556	4.556
Materieel	3.361	2.737	2.168		2.487	2.487	2.501	2.501	2.501
Milieu en Seveso	**-18.931**	**-20.505**	**-23.400**	**-53.753**	**29.935**	**-23.818**	**-23.467**	**-23.467**	**-23.467**
7.4 Milieubeheer		-1.464		-6.902	7.328	426	426	426	426
8.3 Wonen en bouwen		-721		-3.399	3.609	210	210	210	210
Inkomsten	-10.760	-12.024	-10.865	-10.301		-10.301	-9.826	-9.351	-9.351
Salarislasten	8.421	8.324	9.713		9.145	9.145	8.804	8.494	8.494
Inhuur	2.007	1.199	1.427		1.383	1.383	1.338	1.294	1.294
Materieel	630	315	411		410	410	408	406	406
Randvoorwaardelijk	**298**	**-2.186**	**686**	**-10.301**	**10.937**	**636**	**724**	**843**	**843**
0.4 Overhead	23.558	31.398	31.109	-950	32.547	31.597	31.157	31.039	31.039
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-1.471	-490	-950	-950		-950	-950	-950	-950
Salarislasten	12.002	13.345	16.997		17.399	17.399	16.993	16.874	16.874
Inhuur	1.969	5.107	1.656		1.735	1.735	1.701	1.701	1.701
Autonome ontwikkelingen	-	-	-		-	-	-	-	-
Materieel	11.059	13.436	13.406		13.414	13.414	13.414	13.414	13.414
0.8 Overige baten en lasten	-	138	132	-	132	132	132	132	132
Onvoorzien	-	138	132		132	132	132	132	132
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**23.558**	**31.536**	**31.241**	**-950**	**32.679**	**31.729**	**31.289**	**31.171**	**31.171**
Saldo voor mutatie reserves	**-4.719**	**-**	**175**	**-90.266**	**90.266**	**-**	**-**	**-**	**-**
0.10 Mutaties reserves	232	-	-175	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	556								
Onttrekkingen	-324	-	-175		-		-	-	-
Financien, bedrijfsvoering	**232**	**-**	**-175**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo na mutatie reserve	**-4.486**	**-**	**-**	**-90.266**	**90.266**	**-**	**-**	**-**	**-**

5.2 Uitvoeringsovereenkomsten per deelnemer

Onze ambities voor 2026 e.v. moeten, voor de deelnemersbijdragen, passen binnen het beschikbare budget van de opdrachtgevers. De gemeenten verwachten in 2026 een korting op het gemeentefonds. OD NZKG heeft van de opdrachtgevers gemeente Amsterdam en Aalsmeer zienswijzen ontvangen over de beschikbare middelen in 2026. Gemeente Zaanstad heeft in een zienswijze op de meerjarenbegroting aangekondigd dat we in het kader van het financieel uitdagende jaar 2026 de optie verkennen om een generieke bezuiniging op te leggen aan alle gemeenschappelijke regelingen. Concreet betekent dit dat op verzoek van deze opdrachtgevers, behoudens Zaanstad, voor de UVO 2026 een herprioritering/ombuiging is verwerkt in deze meerjarenbegroting. We zullen met deze opdrachtgevers de mogelijkheden onderzoeken welke taken betrokken kunnen worden bij deze ombuigingen om zo verantwoorde keuzes te maken voor de UVO afspraak 2026. De deelnemersbijdrage van de andere gemeenten stijgen slechts zeer beperkt. Met uitzondering van gemeente Aalsmeer hier is sprake van een kleine daling. Voor deze gemeenten gaan wij in 2025 ook invulling geven aan een realistische UVO 2026.

Intensiveringen 2026
In de kaderbrief 2026 e.v. heeft de Omgevingsdienst een aantal ontwikkelingen geschetst waarvoor extra financiering van de opdrachtgevers wordt gevraagd. De ontwikkelingen betreffen deels autonome ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld indexaties maar ook een aantal die deels voortkomen uit wetgeving. Denk hierbij aan de Europese kaderrichtlijn Water en professionalisering van de organisatie zoals het verwerken van klachten van burgers na werktijd. Een aantal ontwikkelingen betreft alleen separate opdrachtgevers, maar andere ontwikkelingen vragen om financiering van alle opdrachtgevers.

In de ambtelijke voorbereiding en bestuurlijke besluitvorming van de kaderbrief is aangegeven dat gezien de te verwachte korting op de begrotingen van onze opdrachtgevers zij terughoudend zullen zijn op de financiële intensiveringen zoals vermeld in de kaderbrief 2026. In overleg met opdrachtgevers zijn in de meerjarenbegroting alleen de autonome financiële ontwikkelingen verwerkt en de ontwikkelingen waar overeenstemming over is met de opdrachtgever. De overige (nieuwe maar ook onvermijdelijke) ontwikkelingen zijn in onderstaande tabel wel benoemd maar niet begroot, met de kanttekening dat later in het jaar bij het opstellen van de uitvoeringovereenkomsten er ruimte is om alsnog in te stemmen met de ontwikkelingen. Onvermijdelijke (wettelijk ingegeven) ontwikkelingen die eraan komen, moeten belegd worden bij de opdrachtgevers zelf wanneer deze taken niet worden afgenomen van OD NZKG.

Dit heeft geresulteerd in het trekken van één lijn omtrent de genoemde ontwikkelingen in het kader van overeenstemming: als één opdrachtgever voor een bepaalde ontwikkeling heeft aangegeven geen financiële ruimte te hebben, dan wel de ontwikkelingen inhoudelijk niet te steunen, dan voert de OD NZKG deze ontwikkelingen voor geen één opdrachtgever uit. In bijlage 5.9 is per ontwikkeling aangegeven of een opdrachtgever middelen beschikbaar heeft voor de intensivering.

In het onderstaande overzicht is het deelnemersbedrag voor 2026 opgenomen (kolom G). Het overzicht van de detaillering van de ontwikkelingen 2026 is opgenomen in bijlage 5.8.

Deelnemer / Contractpartner	A. BEGROTING 2025 o.b.v. UVO 2024	B. UVO 2025 volume afspraken en tarief 2025 meerjaren begroting	C. Loon- en prijsstijging 2026	D. Ontwikkelingen 2026	E. Subtotaal A t/m D	F. Herprioritering/ Ombuigingen	G. Begroting 2026
Gemeente Amsterdam	29.509	-1.225	703	-216	28.772	-2.772	26.000
Provincie Noord-Holland	31.200	1.687	818	5.071	38.775	0	38.775
Gemeente Zaanstad	4.890	-270	115	-35	4.700		4.700
Gemeente Haarlemmermeer	13.267	-853	309	-81	12.641		12.641
Gemeente Aalsmeer	950	-34	23	-6	933	-63	870
Gemeente Amstelveen	1.239	-15	30	-10	1.245		1.245
Gemeente Diemen	482	-45	11	-5	444		444
Gemeente Ouder-Amstel	406	-24	9	-4	388		388
Gemeente Uithoorn	521	-20	12	-4	510		510
Provincie Flevoland	430	-22	10	49	467		467
Provincie Utrecht	1.211	-299	23	126	1.061		1.061
Totaal UVO	**84.105**	**-1.120**	**2.063**	**4.887**	**89.935**	**-2.834**	**87.100**

Het meerjarig beeld van de uitvoeringsovereenkomst ziet er als volgt uit.

Bijlage 2 Uitvoeringsovereenkomsten per deelnemer

Tabel Uitvoeringsovereenkomsten (x €1.000)

Deelnemer	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Eerste begrotings-wijziging 2025	2026	2027	2028	2029
Gemeente Amsterdam	26.260	29.509	28.284	26.000	25.827	25.654	25.654
Provincie Noord-Holland	30.479	31.200	32.887	38.775	38.822	38.644	38.644
Gemeente Zaanstad	3.632	4.890	4.620	4.700	4.674	4.649	4.649
Gemeente Haarlemmermeer	12.247	13.267	12.413	12.641	12.569	12.498	12.498
Gemeente Aalsmeer	566	950	915	870	866	863	863
Gemeente Amstelveen	944	1.239	1.224	1.245	1.239	1.233	1.233
Gemeente Diemen	342	482	437	444	441	438	438
Gemeente Ouder-Amstel	309	406	382	388	386	384	384
Gemeente Uithoorn	359	521	501	510	507	505	505
Provincie Flevoland	304	430	408	467	465	462	462
Provincie Utrecht	846	1.211	912	1.061	1.054	1.047	1.047
Totaal UVO	**76.287**	**84.105**	**82.985**	**87.100**	**86.851**	**86.376**	**86.376**
Overige baten	**6.008**	**5.392**	**6.091**	**3.166**	**2.178**	**2.178**	**2.178**
Mutaties reserves	**324**	**-**	**175**	**-**	**-**	**-**	**-**
TOTAAL	**82.619**	**89.497**	**89.250**	**90.266**	**89.028**	**88.554**	**88.554**

Vanaf 2027 exclusief indexatie.

5.3 Kosten per uur, Capaciteit in uren en FTE's

De tarieven in 2026 voor werkzaamheden binnen de UVO worden ten opzichte van het tarief 2025 aangepast naar aanleiding van de loon- en prijsontwikkeling. Het tarief bedraagt in 2026 € 124,91

Tarief ontwikkeling	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Per uur voor UVO producten	104,57	112,40	116,22	121,73	124,91	124,91	124,91	124,91
Maatwerk door medewerker	104,57	112,40	116,22	121,73	124,91	124,91	124,91	124,91
Maatwerk door projectleider	135,94	146,12	151,08	158,24	162,37	162,37	162,37	162,37

* Maatwerkuren gaan buiten de UVO om. Opslag projectleider maatwerk bedraagt 30%.

In de begroting 2026 en voor de doorrekening van de tarieven is met de volgende hoeveelheid uren rekening gehouden.

Capaciteit in uren	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 UVO	MJB 2026
UVO	523.970	571.926	641.128	659.105	659.105
Maatwerk	10.953	21.971	34.806	26.528	17.709
Herfasering en nieuwe claims					39.124
Herprioritering					-22.688
	534.923	593.897	675.934	685.633	693.250
Groei in capaciteit t.o.v. jaar eerder		*11,02%*	*13,81%*	*1,43%*	*1,11%*

Vanuit de benodigde capaciteit in uren wordt gerekend met een norm van 1.365 uur per Full Time Equivalent (FTE = volledig dienstverband). Met deze norm wordt de capaciteit in uren omgezet naar personeel in FTE's. Met de formatie voor vaste dienstverbanden bij de OD NZKG wordt als saldo de inhuur berekend.

Capaciteit in FTE's	Benodigd eigen personeel	Inhuur	Totaal	%
Programma Bouw	65	29	94	15%
Programma Bodem	46	5	50	8%
Programma Milieu & Seveso	228	22	250	39%
Programma Randvoorwaardelijk	85	8	93	14%
Programma Bedrijfsvoering	159	*	159	25%
Totaal	583	64	647	100%

** Inhuur programma Bedrijfsvoering is alleen vertaald in €'s, niet in FTE.*

5.4 Meerjarig overzicht van de risico's

In onderstaande tabel zijn de strategische bedrijfsrisico's van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is, de kans dat het risico zich voordoet en in welk jaar zich dit kan voordoen.

Risico's	kans op risico	Totaal geschat effect	Risico-bedrag 2024	Risico-bedrag 2025	Risico-bedrag 2026	Risico-bedrag 2027	Risico-bedrag 2028	Risico-bedrag 2029
							(bedragen x € 1.000)	
Verandering in Wet- en regelgeving								
a. Extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	*gemid.*	1529	635	306	61	61	61	61
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	*erg klein*	827	41	41	41	41	41	41
d. Klimaatadaptatie en circulaire programma	*gemid.*	827	41	83	165	165	165	165
e. Terugdringen milieubelasting door wetgeving en rijksprogramma's	*gemid.*	827	41	83	165	165	165	165
f. Verandering rijks- of provinciaal beleid t.a.v. Tata Steel	*klein*	1401	0	0	140	140	140	140
Verandering in Wetgeving		**5.412**	**757**	**513**	**574**	**574**	**574**	**574**
Omzet fluctuaties, conjunctuur en arbeidsmarkt								
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen	*klein*	2.068	204	207	414	207	207	207
b. niet realiseren dekkingsbijdrage overhead, arbeidsmarkt en inhu	*gemid.*	1.241	122	248	248	248	248	248
c. Afbreuk risico Groen Staal	*gemid.*	467	0	0	93	0	0	0
d. Vertrek Tata uit Nederland	*klein*	1.526	0	0	153	153	153	153
Omzet fluctuaties, conjunctuur en arbeidsmarkt		**5.302**	**326**	**455**	**908**	**608**	**608**	**608**
Bedrijfsvoering								
a. risico nieuw zaaksysteem	*zeer gro*	517	510	517	-	-	-	-
b. informatiebeveiliging	*groot*	1.158	60	579	579	579	579	579
c. Groen Staal niet volledig kunnen leveren	*gemid.*	PM	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering		**1.675**	**570**	**1.096**	**579**	**579**	**579**	**579**
Prestatiegericht financieren								
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	*klein*	4.400	0	0	440	484	532	532
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	*groot*	660	401	0	330	330	330	330
Prestatiegericht financieren		**5.060**	**401**	**0**	**770**	**814**	**862**	**862**
Totaal		**17.449**	**2.055**	**2.064**	**2.830**	**2.574**	**2.622**	**2.622**

De methode van het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op het Nederlands Instituut voor Risicomanagement (NAR). Alle risico's krijgen een score van kans maal gevolg. Aan de hand daarvan wordt bepaald hoeveel weerstandscapaciteit nodig is.

Kans	Klasse	Kans	Frequentie	%
	1	Zeer klein	1x per 20 jaar	5%
	2	Klein	1x per 10 jaar	10%
	3	Gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
	4	Groot	1x per 2 jaar	50%
	5	Zeer groot	1x per jaar	100%

Financieel gevolg	Klasse	min.	max.	Gemiddeld
	1	€ 0	€ 50.000	€ 25.000
	2	€ 50.000	€ 100.000	€ 75.000
	3	€ 100.000	€ 250.000	€ 175.000
	4	€ 250.000	€ 500.000	€ 375.000
	5	€ 500.000	maximaal	€ 1.000.000

Risico matrix		laag		*Prioriteit*		hoog	
	5	5	10	15	20	25	hoog
	4	4	8	12	16	20	
Financieel gevolg	3	3	6	9	12	15	
	2	2	4	6	8	10	
	1	1	2	3	4	5	laag
		1	2	3	4	5	
				Kans			

5.5 Overzicht rente, afschrijvingen, EMU-saldo en Vennootschapsbelasting

Rente

De OD NZKG heeft per balansdatum 31-12-2024 geen lening.

Investeringen

						(bedragen x € 1.000)
Investeringen	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Aanpassingen gebouw (in 10 jaar)						
Bedrijfsgebouwen		0	0	0	0	0
Installaties , laadpalen (in 10 jaar)		50				
Machines, apparaten en installaties		50	0	0	0	0
Verbouw Ebbehuis (in 10 jaar)		2.500				
Aanschaf Laptops 3 jaar		552			608	
Aanschaf Ipads 3 jaar		92			101	
Aanschaf telefoons 3 jaar		390			429	
Aanpassen Ebbehuis apparatuur + vergaderzalen		300				
Warmte Camera (in 3 jaar)		80				
Drone (in 3 jaar)		30				
Overige materiele vaste activa		**3.944**	**0**	**0**	**1.138**	**0**
Totale Investeringen		**3.994**	**0**	**0**	**1.138**	

Afschrijving

De OD NZKG heeft voor een bedrag van € 582K aan materiële vaste activa (meubilair, laptops, Technische materialen en huisvestingsaanpassing) en geen immateriële vaste activa (ontwikkeling van software) in bezit per balansdatum 31 december 2024.

						(bedragen x € 1.000)
Afschrijvingen	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Gevelaanpassing tochtsluis (in 10 jaar)	11	11	11	11	0	0
Bedrijfsgebouwen	11	11	11	11	0	0
Installaties (o.a. oplaadpalen in 10 jaar)	6	6	0	0	0	0
Installaties (o.a. oplaadpalen in 10 jaar)	0	0	5	5	5	5
Machines, apparaten en installaties	6	6	5	5	5	5
Laptops/Ipads (in 3 jaar)	156	0	0	0	0	0
iphones (in 3 jaar)	120	31	0	0	0	0
Wifi Netwerk Ebbecloud	23	23	23	23	0	0
Beeldschermen docking stations	12	12	12	12	12	0
Warmte Camera	27	0	16	16	16	16
Drone	9	0	6	6	6	6
plaza/balie receptie (in 10 jaar)	28	28	28	28	28	19
Huisvestingsplan, werkplekuitbreiding (in 10 jaar)	36	36	36	36	36	36
werkpleksensoren (in 5 jaar)	2	2	2	2	2	-
Aanschaf Laptops 3 jaar	-	123	184	184	61	-
Aanschaf Ipads 3 jaar	-	21	31	31	10	-
Aanschaf telefoons 3 jaar	-	87	130	130	43	-
Verbouw Ebbehuis	-	-	250	250	250	250
Verbouw Ebbehuis apparatuur + vergaderzalen	-	-	60	60	60	60
Aanschaf Laptops 3 jaar	-	-	-	-	135	203
Aanschaf Ipads 3 jaar	-	-	-	-	23	34
Aanschaf telefoons 3 jaar	-	-	-	-	95	143
Overige materiele vaste activa	413	362	778	778	778	766
Kantoorautomatisering software (in 5 jaar)	0	0	0	0	0	0
Immateriele vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale Afschrijvingen	**430**	**379**	**793**	**793**	**783**	**771**

EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo bij de decentrale overheden (en de bijdrage daaraan door de OD NZKG) wordt gemaakt aan de hand van de onderstaande tabel. De categorieën die niet van invloed zijn op het EMU-saldo maar die bij de OD NZKG niet voorkomen, zijn niet in de tabel opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Berekening van het EMU saldo	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatiesaldo voor bestemming reserves	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	430	379	793	793	783	771
Totale bijdrage aan EMU saldo	**430**	**379**	**793**	**793**	**783**	**771**

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Overheidsorganisaties zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). In een samenwerking met Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn specifieke afspraken gemaakt voor omgevingsdiensten en vastgelegd in een notitie. Eén van de resultaten is een lijst met activiteiten waarvoor geen Vpb-plicht geldt, het gaat dan om wettelijke taken en plustaken. Naast deze lijst zijn er een aantal commerciële activiteiten, bijvoorbeeld het detacheren van personeel. Als de opbrengsten van de commerciële activiteiten niet meer dan kostendekkend zijn, is er geen Vpb-plicht. De Vpb-plicht is in principe van toepassing bij structurele overschotten op alle taken. Echter er is geen plicht tot aangifte Vennootschapsbelasting, wanneer bij een overschot dit eerst wordt bestemd voor een eventuele benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen of bestemmingsreserves en vervolgens voor terugbetaling aan de opdrachtgevers.

Voor de OD NZKG geldt dat bijna alle taken wettelijke taken zijn. Het geringe deel aan commerciële activiteiten is maximaal kostendekkend. Voor 2026 en verder geldt dat de begroting sluitend wordt opgesteld en er geen overschotten zijn. Er wordt dan ook geen meerjarige Vpb-plicht verwacht over 2026 tot en met 2029.

5.6 Geprognotiseerde balans

(bedragen x € 1.000)

Meerjarenbalans ACTIVA	waarde bezittingen	Eindbalans 2024	Eindbalans 2025	Eindbalans 2026	Eindbalans 2027	Eindbalans 2028	Eindbalans 2029
Immateriële vaste activa	ontwikkeling software	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	investering meubilair	582	4.198	3.404	2.611	2.966	2.195
TOTAAL VASTE ACTIVA		**582**	**4.198**	**3.404**	**2.611**	**2.966**	**2.195**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	debiteuren (te ontvangen)	48.188	48.087	47.586	47.586	47.586	47.586
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	bankrekening saldo	184	184	184	184	184	184
Overlopende activa	vooruitbetaald	745	745	745	745	745	745
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**49.116**	**49.015**	**48.514**	**48.514**	**48.514**	**48.514**
TOTAAL		**49.698**	**53.212**	**51.918**	**51.124**	**51.479**	**50.709**

(bedragen x € 1.000)

Meerjarenbalans PASSIVA	financiering bronnen	Eindbalans 2024	Eindbalans 2025	Eindbalans 2026	Eindbalans 2027	Eindbalans 2028	Eindbalans 2029
Eigen vermogen	weerstandvermogen	3.082	3.082	3.082	3.082	3.082	3.082
Jaarrekeningresultaat vorig boekjaar	saldo vorig jaar	4.487	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	WW, OW, wetg kalender, POB	1.788	1.288	787	787	787	787
Voorzieningen	personeel, verlof en OHW	3.034	3.434	3.434	3.434	3.434	3.434
Vaste schulden met rentetypische looptijd > één jaar	lening bij BNG	0	0	0	0	0	0
TOTAAL VASTE PASSIVA		**12.392**	**7.804**	**7.303**	**7.303**	**7.303**	**7.303**
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < één jaar	crediteuren (te betalen)	6.731	6.731	6.731	6.731	6.731	6.731
Overlopende passiva	vooruitontvangen	30.575	38.678	37.884	37.091	37.446	36.675
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**37.306**	**45.409**	**44.615**	**43.822**	**44.177**	**43.406**
TOTAAL		**49.698**	**53.212**	**51.918**	**51.124**	**51.479**	**50.709**

Verloopoverzicht reserves en voorzieningen

(bedragen x € 1.000)

Eigen Vermogen	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025	Stand per 31-12-2026	Stand per 31-12-2027	Stand per 31-12-2028	Stand per 31-12-2029
Algemene reserve	3.082	3.082	3.082	3.082	3.082	3.082
Bestemmingsreserve WW & Re-integratie	115	115	115	115	115	115
Bestemmingsreserve Omgevingswet	1.002	501	0	0	0	0
Bestemmingsreserve PBDI	672	672	672	672	672	672
Totaal reserves	**4.871**	**4.370**	**3.869**	**3.869**	**3.869**	**3.869**

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025	Stand per 31-12-2026	Stand per 31-12-2027	Stand per 31-12-2028	Stand per 31-12-2029
Voorziening Personeel	286	286	286	286	286	286
Voorziening Restant verlof	2.748	3.148	3.148	3.148	3.148	3.148
Totaal voorzieningen	**3.034**	**3.434**	**3.434**	**3.434**	**3.434**	**3.434**

Incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Incidentele baten en lasten	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten:						
Onttrekking Algemene reserve	0	-	-	-	-	-
Onttrekking WW & Reintegratie	0	-	-	-	-	-
Onttrekking reserve Omgevingswet	168	501	501	-	-	-
Onttrekking Persoonlijk ontwikkelbudget (PBD	155	-	-	-	-	-
Vrijval voorziening Personeel	389	-	-	-	-	-
Totaal baten:	**712**	**501**	**501**			
Lasten:		-	-	-	-	-
Toevoeging Weerstandsvermogen	1.858	-	-	-	-	-
Toevoeging WW & Reintegratie	0	-	-	-	-	-
Toevoeging Omgevingswet	500	-	-	-	-	-
Toevoeging voorziening personeel	23	-	-	-	-	-
Toevoeging voorziening Gekocht verlof	518	400	-	-	-	-
Toevoeging reserve POB	556					
Totaal lasten:	**3.455**	**400**	**-**			

<u>Algemene reserve</u>

De Algemene reserve vormt het Weerstandsvermogen. Dit Weerstandsvermogen dekt het risico af zoals dit is omschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

<u>Bestemmingsreserve Persoonlijk Budget voor Duurzame Inzetbaarheid PBDI</u>

Medewerkers hadden recht op een persoonlijk opleidingsbudget dat binnen 5 jaar ingezet kan worden. Vanaf 1 januari 2023 is opnieuw een budget voor 5 jaar toegekend onder de naam PBDI. Met ingang van 2024 is het budget verhoogd van € 5K naar € 6K. Dit budget kan elke medewerker op basis van een ontwikkelplan inzetten en bespreken in het goede gesprek voor input van de leidinggevende. Het kan worden gebruikt voor diverse doelen zoals:

- loopbaan en arbeidsmobiliteit;
- leren en ontwikkelen;
- balans werk & privé;
- gezondheid en vitaliteit.

Zo kunnen er extra vitaliteitsuren worden gekocht, bijvoorbeeld in het kader van benodigd herstel of mantelzorgtaken. In de cao zijn de kaders aangegeven ten aanzien van de diverse doelen. Voor Loopbaan en arbeidsmobiliteit en Leren en ontwikkelen kan de werknemer minimaal 40% per doel (minimaal 80% voor twee doelen) besteden. Voor de andere doelen (Balans werk en privé en Gezondheid en vitaliteit) kan de werknemer maximaal 20% (gezamenlijk) besteden.

Omgevingswet (€ 1.002K)
In voorgaande jaren is een bestemmingsreserve voor de implementatie van de Omgevingswet gevormd. De implementatie van de Omgevingswet heeft inmiddels plaatsgevonden. Met het omzetten van de mba's is een start gemaakt. De komende jaren is hier nog extra inzet op nodig om de vergunningen aan te passen en Omgevingswet-proof te maken. We verwachten dit in twee jaar te kunnen doen. Het besluit hiervoor wordt gelijktijdig met deze jaarrekening als apart besluit aangeboden.

WW & re-integratie
De OD NZKG is eigen risicodrager voor werkloosheidskosten, re-integratie inspanningen bij ziekte, bemiddeling- en mobiliteitstrajecten, etc. Het is verplicht om voor dit reële bedrijfsrisico een reserve te vormen.

Voorziening gekocht verlof
Onder de CAO regeling kunnen de medewerkers verlof kopen. De voorziening gekocht verlof is het totaal wat tot en met een jaar is opgebouwd. We verwachten een toename van de voorziening in het jaar 2025 van € 400K.

5.7 Verklaring kengetallen

Hieronder is de berekening van de financiële kengetallen toegelicht. Zie hoofdstuk 4.5 voor de beoordeling en toelichting op de kengetallen.

(bedragen x €1.000)

Netto schuldquote	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vaste schulden	-	-	-	-	-	
Netto vlottende schuld	6.731	6.731	6.731	6.731	6.731	6.731
Overlopende passiva	30.575	38.678	37.884	37.091	37.446	36.675
Financiële activa (excl. verstrekte leningen)	-					
Financiële activa (verstrekte leningen)	-					
Uitzettingen < 1 jaar	48.188	48.087	47.586	47.586	47.586	47.586
Liquide middelen	184	184	184	184	184	184
Overlopende activa	746	745	745	745	745	745
Totale baten (excl. mut. res.)	82.295	89.250	90.266	89.028	88.554	88.554
Netto schuldquote	**-14%**	**-4%**	**-4%**	**-5%**	**-5%**	**-6%**

De netto schuldquote wordt berekend door het saldo van de schulden en vorderingen te delen door de totale baten.

(bedragen x €1.000)

Solvabiliteitsratio	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Eigen vermogen	9.358	4.370	3.869	3.869	3.869	3.869
Balanstotaal*	27.388	14.535	14.034	14.034	14.034	14.034
Solvabiliteit	**34%**	**30%**	**28%**	**28%**	**28%**	**28%**

De verhouding tussen het eigen vermogen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit.

(bedragen x €1.000)

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totale structurele lasten	75.980	89.250	90.266	89.028	88.554	88.554
Totale structurele baten	81.583	89.250	90.266	89.028	88.554	88.554
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-	-	
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-	-	
Totale baten	81.583	89.250	90.266	89.028	88.554	88.554
Structurele exploitatieruimte	**7%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**

De berekening voor structurele exploitatieruimte is het saldo van structurele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de totale baten.

	Norm	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
netto schuldquote	≤ 0%	-14%	-4%	-4%	-5%	-5%	-6%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	34%	30%	28%	28%	28%	28%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	7%	0%	0%	0%	0%	0%

5.8 Financiële ontwikkelingen

Ontwikkelingen 1 t/m 7 zijn opties voor nieuwe ontwikkelingen die de OD NZKG op zich af ziet komen voor 2026 en verder. De verwachting is dat voor deze ontwikkelingen ook in de jaren na 2026 dezelfde middelen nodig zijn. Deze zijn dan ook opgenomen in de begroting voor 2027 tot en met 2029. Nummer 8 betreft volumegroei en uitbreiding van bestaande taken. Nummer 9 gaat over de verschuiving van SPUK EZK/ overige baten naar de UVO PNH.

1. **Water en Bodem sturend: deel water** *(onvermijdelijk – geen middelen voor beschikbaar)*

De deadline voor de Europese kaderrichtlijn Water in 2027 en de afnemende waterkwaliteit, dagen de OD NZKG uit tot actie. Naast zorgen over onvoldoende beschikbaarheid en kwaliteit voor drinkwater, natuur, landbouw en bedrijven, betekent een teveel aan water een noodzaak voor beveiliging en berging. De erkenning van de urgentie van deze vraagstukken, resulteert in een toenemend beroep op de waterkennis van de OD NZKG voor advies op de VTH-taken, strategische adviezen en capaciteit op de juridische kaders met betrekking tot water.

Risico niet uitvoeren

Het werkgebied van de OD NZKG kent een urgente opgave met betrekking tot waterkwaliteit en -kwantiteit. Naast zorgen over voldoende beschikbaarheid en kwaliteit voor drinkwater, natuur, landbouw en bedrijven, betekent een teveel aan water de noodzaak voor berging en beveiliging tegen overstromingsgevaar. Dit vraagt om duidelijk keuzes in waterhuishouding en ruimtelijke inrichting. Ambities op gebied van woningbouw, economische ontwikkeling en energietransitie (zoals waterstof) zullen hier in toenemende mate door worden bepaald. De Europese Kaderrichtlijn Water geeft aan wat de eisen in 2027 zijn.

Het risico van niet intensiveren is dat de doelstellingen voor waterkwaliteit en kwantiteit niet worden gehaald. Er wordt immers onvoldoende capaciteit en kennis opgebouwd voor het toenemend aantal VTH-adviezen, ontwikkeling Waterstof en integrale aanpak water-bodemstel.

2. **Water en Bodem sturend: deel bodem** *(onvermijdelijk - geen middelen voor beschikbaar)*

In de huidige werkwijzen worden de effecten op het bodem- en watersysteem onvoldoende meegenomen. De nieuwe aanpak gaat over integrale advisering over de bodem bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, vanaf de eerste overleggen en visies daarover. Dit vertaalt zich in advies op beleid en dossier en beïnvloeding. Daarnaast wordt voor bodem aangesloten bij de bestaande ZZS-aanpak voor water en lucht. Door onderzoek ontstaat inzicht in verspreiding van bodembedreigende stoffen. Deze kan worden aangepakt, bijvoorbeeld door scherper vergunnen.

Risico's niet uitvoeren

Het Rijk vraagt rekening te houden met de robuustheid en duurzaamheid van het natuurlijke bodem- en watersysteem rekening te houden met de robuustheid en duurzaamheid van het natuurlijke bodem- en watersysteem. De grote maatschappelijke opgaven van de komende jaren geven een grotere druk op het bodem- en watersysteem. Daardoor treedt nog meer stapeling van functies op en de noodzaak plekken te gebruiken, die niet veilig/gezond/duurzaam is. Veel taken van de OD NZKG raken aan WBS. Voor twee focuspunten is een aanvullende inzet nodig: Integrale benadering van de ondergrond en De lekkende kraan dicht.

De risico's van niet intensiveren zijn: minder brede adviezen, onvoldoende schoon water beschikbaar, minder beperken ZZS, minder inzicht in de bodem.

3. **Energietransitie** *(onvermijdelijk – geen middelen voor beschikbaar)*

De energietransitie speelt een belangrijke rol binnen de thema's Klimaat, Milieu gerelateerde gezondheid, Water en Bodem en Transformatiegebieden. In alle drie de provincies is een toename van initiatieven rond energietransitie te zien. Dit leidt tot extra werk op het gebied van advisering, bijvoorbeeld op het gebied van waterstof. Daarvoor is verdere verbreding van de expertise van de OD NZKG noodzakelijk. Daarnaast vraagt het om intensieve beleidsafstemming met de provincies en de betrokken omgevingsdiensten.

Risico's niet uitvoeren
Om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn, heeft het vorige kabinet het doel voor 2030 tot tenminste 55% CO_2-reductie aangescherpt. Tot op heden is van een significante daling in CO_2-uitstoot bij de ca. 8.000 energierelevante bedrijven in het werkgebied van OD NZKG nog geen sprake. Naast de oorzaak netcongestie, wat de elektrificering van bedrijven belemmert, komt dat door de onzekerheid in de andere technische en ruimtelijke mogelijkheden die bedrijven zien voor verduurzaming.

Dit vraagt van de OD op het gebied van advisering om steeds nieuwe en verbredende kennis, op een veelvoud van onderwerpen. Of het nu gaat om de beste manier om waterstof te produceren, te vervoeren en op te slaan, of dat alternatieven zoals methanol of toepassing van energieopslagsystemen betere mogelijkheden zijn, zijn vragen die steeds vaker gesteld worden. Ook de (on)mogelijkheden van CO_2-opslag en -gebruik komen steeds nadrukkelijker naar voren. Het bijhouden en uitbreiden van deze kennis kost steeds meer tijd. Actuele kennis is ook essentieel om richting bedrijven een serieuze gesprekspartner te zijn, en tegenwicht te kunnen bieden wanneer de OD NZKG betere alternatieven ziet.

Wanneer vergunningaanvragen worden ingediend is deze kennis vervolgens nodig om te zorgen voor een zo spoedig mogelijke vergunningverlening; dit helpt het tempo van de energietransitie en is positief voor de beeldvorming over de overheid. De kennis wordt ingezet om de leefbaarheid en veiligheid te borgen en om niet alleen de energietransitie, maar ook de transformatie van gebieden en het verbeteren van de milieu-gerelateerde gezondheid te realiseren.

Risico's van niet intensiveren zijn: het in onvoldoende mate onderhouden en verder opbouwen van de kennis leidt tot een vertraging van de energietransitie, een slechtere onderhandelingspositie richting bedrijven en minder impact op de leefomgeving. Het betreft hier één van de strategische prioriteiten van de Uitvoering en Handhavingsstrategie.

4. ZZS *(onvermijdelijk – geen middelen voor beschikbaar)*

Milieu gerelateerde gezondheid is één van de focuspunten uit de U&H-strategie van de OD NZKG, zeer zorgwekkende stoffen vallen onder deze categorie. Om de wettelijke verplichtingen op het gehele bedrijvenbestand op voldoende niveau uit te voeren, is vergroting van de capaciteit nodig. Dit betreft zowel het toezicht als de advisering.

Risico's niet uitvoeren
De verspreiding van gevaarlijke stoffen in de leefomgeving neemt de laatste jaren onvoldoende af: de daling van concentraties in water en lucht stagneert en persistente stoffen in de bodem leiden tot langdurige problemen met de bodemkwaliteit. Er is nog geen volledig beeld van de bedrijven die werken met ZZS in de emissies naar lucht en water (indirecte lozingen). Het in kaart brengen is complex wegens o.a. de ondeugdelijke kaders, ZZS is een verzameling van meer dan 3000 stoffen en recent is daar ook de PFAS-groep bijgekomen.

ZZS niet-afvalbedrijven
De provinciale niet- afvalbedrijven moeten voor 2026 opnieuw voldoen aan de informatieplicht voor ZZS-emissies naar lucht en water en het VRP moet worden geactualiseerd. Voor de informatieplicht moeten bedrijven de gegevens invoeren in de per 2025 verplicht gestelde ZZS-emissiedatabase. Er zijn meer uren nodig dat in de UVO's zijn begroot. Daarvoor zij drie oorzaken:

- De database zowel voor de bedrijven als de OD NZKG een nieuw instrument;
- De beoordelingen zullen grotendeels plaats vinden in 2026
- Het aantal ZZS-stoffen is groter dan in de vorige cyclus.

Voor de eerste beoordeling voor 1-1-2021 was aanvullend budget nodig en toegekend, dit is voor 2026 ook nodig om de informatieplicht en VRP's te kunnen beoordelen binnen een redelijke termijn. Het betreft ongeveer 70 niet-afvalbedrijven.

ZZS-Afvalbedrijven
Voor de afvalbedrijven gelden in eerste aanleg dezelfde overwegingen als voor de overige bedrijven, maar de situatie is complexer. Afvalbedrijven zijn zeer complex zijn vanwege de verschillende afvalstromen met ZZS, daarnaast wordt het Besluit melden afvalstoffen door het ministerie van IenW telkens uitgesteld. Het betreft ongeveer 60 afvalbedrijven. Voor afvalbedrijven wordt daarnaast op dit moment niet voldaan aan de ZZS-verplichting vanuit de wet- en regelgeving, hoewel de verplichting ook voor deze branche al geldt vanaf 2016.

Risico: De controle van de gegevens en de vervolgstappen in het VTH-proces vinden vertraagd plaats. Aanpak van ZZS is één van de strategische speerpunten uit de U&H-strategie. Dit is een bestuurlijk risico.

5. **MER** *(onvermijdelijk – geen middelen voor beschikbaar)*

De MER spelt onder de Omgevingswet een steeds grotere rol. Daarnaast zijn er ontwikkelingen op het gebied van de digitale MER. Deze biedt nieuwe mogelijkheden op het gebied van verzamelen, monitoren en analyseren van kwantitatieve gegevens. Dit vraagt om nieuwe expertise en voldoende capaciteit. Het type bedrijven, dat voor het gebruik van dit instrument in aanmerking komt, ligt in/valt onder de provincies en de gemeenten Zaanstad en Amsterdam.

<u>Risico's niet uitvoeren</u>
Dit onderwerp omvat een aantal ontwikkelingen en nieuwe producten.
lan-MER: Met de komst van de Omgevingswet wordt de OD NZKG vaker gevraagd om te adviseren op MER-procedures bij Ruimtelijke Ontwikkelingen. Behalve dat het aantal adviesverzoeken hoger ligt alsook het gewenste detailniveau waarop we adviseren. Ook is er een nieuw instrument (het OER). Dit vraag om nieuwe kennisontwikkeling en structureel extra tijd.
Project-MER: Een project-MER wordt uitgevoerd bij initiatieven van bedrijven die een grote impact hebben op de leefomgeving. In de meeste gevallen zijn dit bedrijven onder bevoegd gezag PNH. Met een MER-beoordelingsnotitie wordt bepaald of een project-MER noodzakelijk is. Nieuw is de wens om naast een MER ook een GER (Gezondheidseffectrapportage) uit te laten voeren. Het GER is een nieuw instrument en heeft draagvlak bij politiek en omwonenden, maar moet nog ontwikkeld worden. Wat betreft de MER-beoordelingsnotities en MER-procedures.
Monitoring: Het is wettelijk verplicht om de effecten van MER-procedures te monitoren. Een dergelijk monitoringsysteem is waardevol om zicht te krijgen op welke acties wel of niet tot resultaat leiden, maar moet nog worden ingericht. Dit systeem zal helpen bij het maken van toekomstige keuzes.

Risico's van niet intensiveren zijn: in de eerste plaats blijft de kennis achter, waardoor nieuwe instrumenten niet of later en minder kunnen worden ingezet. In de tweede plaats wordt minder geleerd van het evalueren van afgeronde procedures

6. **Meer meten** *(nieuw - opgenomen)*

De verduurzaming van de industrie brengt ingrijpende wijzigingen van bedrijfsprocessen met zich mee, daarbij zich onzekerheden gaan voordoen over de effecten op de omgeving. Maatschappelijk en politiek is een toenemende vraag om intensiever en onafhankelijker te meten. Dit is expliciet aan de orde in de Tweede Kamer en in de Provinciale Staten (motie 107-2024). De OD NZKG verkent het opzetten van een meetdienst op landelijk niveau, dan wel een regionale meetdienst met landelijke coördinatie en samenwerking. In 2025 investeert de OD reeds in intensiever meten. Dit aanvullende budget is bedoeld om, vooruitlopend op de definitieve keuze voor de plaatsing van een meetdienst, wel alvast te starten met het opzetten van de meetdienst, investeringen, huur en materiële kosten. Gedurende de verkenning die hiertoe wordt uitgevoerd in 2025 worden opdrachtgevers op de hoogte gehouden van ontwikkelingen.

7. 24 uurs openstelling *(nieuw – geen middelen voor beschikbaar)*

Op 1 januari 2023 is bij de OD NZKG een frontoffice gestart, met eigen toezichthouders. Hiermee is invulling gegeven aan het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer, getiteld 'Stof tot nadenken', om meer samenlevingsgericht te werken. In 2025 wordt de avondopenstelling geëffectueerd. In 2026 wordt de overstap naar 24-uurs openstelling gemaakt. Dit past bij een robuuste omgevingsdienst.

Risico's niet uitvoeren

In 2025 wordt de avondopenstelling ingevoerd. Het voorgestelde plan omvat verschillende taken. Een centraal team voor overlastmeldingen en ongewone voorvallen zorgt voor een snelle en effectieve afhandeling van meldingen. Snelle en persoonlijke reacties op meldingen verhogen de klanttevredenheid. Proactieve communicatie en transparantie richting de samenleving zijn essentieel. Daarnaast wordt de coördinatie van e-noses ingezet voor betere monitoring en handhaving. Deze intensivering gaat over de late avond en de nacht en betreft het met name een verbetering van bereikbaarheid en consignatiedienst. Ongeveer 46% van de overlastmeldingen wordt buiten kantoortijden ingediend.

Risico's van niet intensiveren zijn: als deze taken niet worden uitgevoerd neemt de responstijd toe, de kwaliteit van de dienstverlening neemt af, de klant is en voelt zich minder gehoord, wat leidt tot een lagere klanttevredenheid.

8. Uitbreiding bestaande taken *(volumegroei – deels middelen voor beschikbaar)*

Dit betreft diverse posten die een aanpassing zijn van bestaande en/of volumegroei en/of eerder waren opgenomen in de Meerjarenbegroting 2025-2028. Deze zijn samengevoegd en opgenomen in één kolom. Het betreft o.a. groei TATA, Actualiseren van vergunningen, ketentoezicht en Circulaire Economie en lagere inzet t.b.v. administratieve inzet Omgevingswet (samen € 2,3M). De groei van Tata Steel met jaarlijks 15% loopt door tot en met 2027, hierna blijft het bedrag gelijk. De afbouw van de administratieve inzet Omgevingswet loopt door tot en met 2027. In 2028 is het bedrag 0. De overige onderwerpen lopen door en zijn ook opgenomen in de begroting 2027 tot en met 2029.

9. Groen Staal *(voorheen SPUK EZK - opgenomen)*

De transitie Groen Staal bij Tata Steel IJmuiden blijft onverminderd aanwezig als onderwerp in ons VTH-stelsel. In het verleden is er een beroep gedaan op een bedrag van € 5,0M om deze opgave te realiseren.
Dit bedrag is inmiddels meer dan alleen een inschatting, aangezien in 2023 en 2024 al (voorbereidend) werk is verricht voor het dossier Groen Staal. Als organisatie is er nu meer zicht op hetgeen wat qua werklast kan ontstaan en de benodigde inzet om dat op te vangen. Zodoende is er met voortschrijdend inzicht en met vaste afstemmingsmomenten tot een beter onderbouwd inzicht gekomen, die uitkomt op de genoemde 5 miljoen euro. Natuurlijk blijft hier gelden dat voortschrijdende inzichten of bijvoorbeeld beleidswijzigingen kunnen leiden tot een bijstelling van deze raming - naar boven of naar beneden. Dit zal vooral afhankelijk zijn van de planning van TSIJ voor het project Groen Staal. Dit zal terugkomen in de afspraken over budgetverantwoording, ijkingen en rapportagemomenten.

De geraamde € 5,0M per jaar die oorspronkelijk eind 2021 was ingeschat, was nodig om het projectteam zodanig in te richten dat de OD NZKG het hoge tempo van de transitie naar Groen Staal kan bijbenen. Inmiddels heeft dat projectteam grotendeels gestalte gekregen en dient het gevraagde budget ook ten behoeve van het in stand houden van dit team en ook nog voor het opvullen van het gat tot de gewenste inzet. Dit budget heeft sinds 2023 vorm gekregen d.m.v. een opbouw uit twee verschillende soorten budget:

1) Dekking vanuit de uitvoeringsovereenkomst met PNH (± € 2,0M à € 2,5M per jaar)
2) Aanvullende financiering vanuit het Rijk d.m.v. een Specifieke Uitkering (SPUK)

De genoemde SPUK bij punt 2 was halverwege 2023 oorspronkelijk toegekend voor de periode 1 mei 2023 tot en met december 2024 voor een bedrag van € 3,0M. Op jaarbasis telt dit op naar de geraamde € 5,0M per jaar, maar met de kennis dat deze SPUK meerjarig is, ontstond er het risico dat er wellicht te weinig budget beschikbaar zou zijn. Door het uitstellen van de planning en bijbehorende werkzaamheden vanuit TSIJ voor het project Groen Staal heeft dit gelukkig niet tot een groot risico geleid. Vanwege het uitstellen hebben de OD NZKG en PNH een zogenaamde wijzigingsbeschikking ingediend bij het Rijk waarin eigenlijk verzocht wordt om de einddatum van de SPUK te verlengen.
Met de verwachting dat de genoemde SPUK in 2025 naar alle waarschijnlijkheid volledig uitgeput zal worden, zal er (weer) een beroep gemaakt moeten worden op aanvullend budget. Vooralsnog is het niet duidelijk in welke vorm(en) dat zal gebeuren (i.e. volledig bedrag in de uitvoeringsovereenkomst, of uitvoeringsovereenkomst aangevuld met een nieuwe SPUK, of een zogenaamde Decentralisatie Uitkering (DU)). In deze kaderbrief is het aanvullende budget van € 2,8M opgenomen voor 2026, waarmee de totale bijdrage voor Groen Staal € 5,0M bedraagt.

Wijzigingen deelnemerbijdragen 2026

Deelnemer / Contractpartner	A. BEGROTING 2025 o.b.v. UVO 2024	B. UVO 2025 volume afspraken en tarief 2025 meerjaren begroting	C. Loon- en prijsstijging 2026	D. Ontwikke-lingen 2026	D1. Water en Bodem Sturend: deel Water	D2. Water en Bodem Sturend: deel Bodem	D3. Energie-transitie	D4. ZZS	D5. MER-evaluaties	D6. Meer meten	D7. 24 uurs open-stelling	D8. Aanpassing bestaande taken / Volume-groei	D9. Groen Staal (voorheen SPUK EZK)	E. Subtotaal A t/m D	F. Herpriori-tering/ Ombuigingen	G. Begroting 2026
Gemeente Amsterdam	29.509	-1.225	703	-216								-216		28.772	-2.772	26.000
Provincie Noord-Holland	31.200	1.687	818	5.071						395		1.876	2.800	38.775		38.775
Gemeente Zaanstad	4.890	-270	115	-35								-35		4.700		4.700
Gemeente Haarlemmermeer	13.267	-853	309	-81								-81		12.641		12.641
Gemeente Aalsmeer	950	-34	23	-6								-6		933	-63	870
Gemeente Amstelveen	1.239	-15	30	-10								-10		1.245		1.245
Gemeente Diemen	482	-45	11	-5								-5		444		444
Gemeente Ouder-Amstel	406	-24	9	-4								-4		388		388
Gemeente Uithoorn	521	-20	12	-4								-4		510		510
Provincie Flevoland	430	-22	10	49						30		19		467		467
Provincie Utrecht	1.211	-299	23	126						75		51		1.061		1.061
Totaal UVO	**84.105**	**-1.120**	**2.063**	**4.887**						**500**		**1.587**	**2.800**	**89.935**	**-2.834**	**87.100**

Detaillering aanpassing bestaande taken en volume groei

Deelnemer / Contractpartner	8a. TATA 15%	8b. TATA Bodem	8c. AADV	8d. Actuali-saties vergunning en a.g.v. OW	8e. Circulaire Economie	8f. Grond-wateront-trekking	8g. Ketentoe-zicht	8h. EPBD Label C	8i. BRO	8j. Admin. Inzet OW	8. Totaal
Gemeente Amsterdam								-43		-173	-216
Provincie Noord-Holland	1.502	325	238					-9		-180	1.876
Gemeente Zaanstad								-9		-26	-35
Gemeente Haarlemmermeer								-8		-73	-81
Gemeente Aalsmeer								-2		-4	-6
Gemeente Amstelveen								-4		-6	-10
Gemeente Diemen								-2		-3	-5
Gemeente Ouder-Amstel								-2		-2	-4
Gemeente Uithoorn								-2		-3	-4
Provincie Flevoland			21							-2	19
Provincie Utrecht			58							-7	51
Totaal UVO	**1.502**	**325**	**317**					**-80**		**-478**	**1.587**

Intensiveringen per opdrachtgever

Zoals in hoofdstuk 5.2 is aangegeven hanteert OD NZKG één lijn omtrent de genoemde ontwikkelingen in het kader van overeenstemming: als één opdrachtgever voor een bepaalde ontwikkeling heeft aangegeven geen financiële ruimte te hebben, dan wel de ontwikkelingen inhoudelijk niet te steunen, dan voert de OD NZKG deze ontwikkelingen voor geen één opdrachtgever uit. In het onderstaande overzicht is dit voor alle ontwikkelingen inzichtelijk gemaakt. Ter verduidelijking van dit overzicht volgt hieronder een voorbeeld.

Voor opdrachtgever Aalsmeer is voor € 24K intensiveringen opgenomen in de kaderbrief 2026. De opdrachtgever heeft voor al deze ontwikkelingen aangegeven hier middelen beschikbaar voor te hebben in 2026. De cellen zijn daarom bij kolom 2 blauw gemaakt. Er zijn echter andere opdrachtgevers die geen middelen beschikbaar hebben voor deze ontwikkelingen. Ofwel er is geen overeenstemming tussen de opdrachtgevers. Daarom is er voor deze ontwikkelingen geen bedrag verwerkt in de meerjarenbegroting voor gemeente Aalsmeer.

In totaliteit was er in de kaderbrief 2026 voor € 8.0 mln. aan ontwikkelingen opgenomen. Doordat niet voor alle ontwikkelingen middelen beschikbaar zijn gesteld door de opdrachtgevers in 2026 is dit in deze Meerjarenbegroting € 3,1 mln. Lager.

		1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1*	2*	
#	**Onderwerp**	**Aalsmeer**		**Amstelveen**		**A'dam**		**Diemen**		**HLM**		**Ouder-Amstel**		**Uithoorn**		**Znstd**		**PNH**		**PU**		**PF**		**Totaal**		**Verschil**
1	Water en Bodem Sturend: deel Water	1		2		44		1		3		1		1		18		346						415	-	-415
2	Water en Bodem Sturend: deel Bodem	15		13		289		5		53		6		7		49		59						497	-	-497
3	Energietransitie																	97		73		73		243	-	-243
4	ZZS	6		18		187		5		104		13		15		45		217						610	-	-610
5	MER-evaluaties					15										15		411		36		21		498	-	-498
6	Meer meten																	395	395	75	75	30	30	500	500	-
7	24 uurs openstelling	0		2		55		0		16		0		0		28		49						150	-	-150
8	Aanpassing bestaande taken / Volumegroei	2	-6	-0	-10	-79	-216	3	-5	38	-81	-1	-4	-0	-4	12	-35	2.267	1.876	53	51	20	19	2.315	1.587	-728
9	Groen Staal (voorheen SPUK EZK)																	2.800	2.800					2.800	2.800	-
	TOTAAL	**24**	**-6**	**35**	**-10**	**512**	**-216**	**13**	**-5**	**215**	**-81**	**19**	**-4**	**22**	**-4**	**167**	**-35**	**6.641**	**5.071**	**237**	**126**	**144**	**49**	**8.029**	**4.887**	**-3.143**
8a	TATA 15%																	1.502	1.502					1.502	1.502	-
8b	TATA Bodem																	325	325					325	325	-
8c	AADV																	238	238	58	58	21	21	317	317	-
8d	Actualisaties vergunningen a.g.v. OW	4		3		54		2		30		1		2		20		56						174	-	-174
8e	Circulaire Economie	0		4				1		23		1		1		9		54		2		1		96	-	-96
8f	Grondwateronttrekking																	54						54	-	-54
8g	Ketentoezicht	2		1		58		3		62		0		0		18		218				0		364	-	-364
8h	EPBD Label C	-2	-2	-4	-4	-43	-43	-2	-2	-8	-8	-2	-2	-2	-2	-9	-9	-9	-9					-80	-80	-
8i	BRO	1		1		25		0		3		0		0				10						40	-	-40
8j	Admin. Inzet OW	-4	-4	-6	-6	-173	-173	-3	-3	-73	-73	-2	-2	-3	-3	-26	-26	-180	-180	-7	-7	-2	-2	-478	-478	-
	Totaal	**2**	**-6**	**-0**	**-10**	**-79**	**-216**	**3**	**-5**	**38**	**-81**	**-1**	**-4**	**-0**	**-4**	**12**	**-35**	**2.267**	**1.876**	**53**	**51**	**20**	**19**	**2.315**	**1.587**	**-728**

*1	Bedrag oorspronkelijk opgenomen/aangeboden in Kaderbrief 2026
*2	Bedrag opgenomen in MJB
	Opdrachtgever aangegeven post op te willen nemen
	Opdrachtgever aangegeven post niet op te willen nemen

	Verschil per opdrachtgever		**-30**		**-44**		**-728**		**-18**		**-295**		**-23**		**-27**		**-202**		**-1.571**		**-111**		**-95**		**-3.143**	

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Jaarstukken 2024

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

0.5
0.3
Station
Koogerpark

Inhoud

1 Voorwoord 5

2 Verantwoording programma's 9

2.1 Programma Bouw 9
2.2 Programma Bodem 12
2.3 Programma Milieu en Brzo 16
2.4 Programma Randvoorwaardelijk 25
2.5 Programma Bedrijfsvoering 30

3 Paragrafen 35

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 35
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen 45
3.3 Financiering 45
3.5 Openbaarheidsparagraaf 50

4 Financiële jaarrekening 52

4.1 Overzicht baten en lasten 52
4.2 Dekkingsmiddelen 54
4.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 54
4.4 Toelichting baten en lasten 56
4.5 Incidentele baten en lasten 58
4.6 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen 59
4.7 Balans 60
4.8 Model rechtmatigheidsverantwoording 68

Bijlage 1 Overzicht taakvelden per programma 69
Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer 70
Bijlage 3 Berekening financiële kengetallen 71
Bijlage 4 Meerjarig overzicht risico's 72
Bijlage 5 Sisa (Single Informatie Single Audit) 74
Bijlage 6 Controleverklaring accountant 75

1 Voorwoord

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) staat voor een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving: een belangrijke missie in een dynamisch gebied waar veel verschillende en soms tegenstrijdige belangen spelen. In de huidige context van onder meer de klimaatopgave, de de schaarse ruimte en daarmee toenemende druk op de milieugerelateerde gezondheid en de nodige kwesties op het gebied van externe veiligheid doen vergunningverlening, toezicht, handhaving en – gevraagd en ongevraagd – advies er meer toe dan ooit. Onze kerntaken – regulering, toezicht, handhaving en advies (VTH&A) – voeren we uit binnen geldende wet- en regelgeving, de regionale Uitvoerings- & Handhavingsstrategie 2024-2027 en afspraken met onze 11 opdrachtgevers.

Groei

De energietransitie en de voortdurende stikstofproblematiek, het tekort aan woningen in de regio en de nog steeds krappe arbeids- en inhuurmarkt blijven zorgen voor een uitdagende situatie in onze regio en Nederland. Voor onze dienst betekent dat een stevige vraag naar onze inzet en expertise over de hele breedte van ons werkdomein. Per saldo zagen we deze vraag in 2024 voor de OD NZKG en onze opdrachtgevers toenemen met circa 14%. Dit verlangt van ons dat we goed blijven anticiperen op behoeften, dat we de juiste keuzes maken en we een wendbare organisatie blijven.

Combineren van expertise

We krijgen veel meldingen en zienswijzen van omwonenden én komen bij veel bedrijven. Daarom weet de OD NZKG als geen andere overheid wat er speelt in de praktijk in ons het werkgebied op milieu, bodem, bouw, veiligheid, duurzaamheid en energie. Onze deskundigheid zetten we in om de leefbaarheid te borgen en om bij te dragen aan grote opgaven als de energietransitie, de transformatie van gebieden en het verbeteren van de milieu gerelateerde gezondheid. We vertalen beleidsmatige opgaven van gemeenten en provincies naar de praktijk van de bedrijven. Omgekeerd voeden we vanuit die praktijkkennis de beleidsmakers met adviezen over bijvoorbeeld omgevingsplannen en knelpunten in wet- en regelgeving.

Arbeidsmarkt

Er is in 2024 een goed werving- en selectieresultaat behaald. Dit blijft toch een uitdaging door de aanhoudende krapte op de arbeids- en inhuurmarkt. Hoewel er volop is geworven, zijn veel medewerkers pas later in het jaar ingestroomd. Omdat de groei voor een groot deel later in het jaar heeft plaatsgevonden, en een deel van de instroom eerst moest worden opgeleid, bleven ook de gemaakte uren en omzet achter bij de begroting.

Wijzigingen in het OD NZKG-bestuur

Gedurende 2024 heeft het bestuurslid namens de gemeente Ouder-Amstel afscheid genomen. Haar definitieve vervangster in ons bestuur is in 2025 geïnstalleerd.

Financieel resultaat

Het jaar 2024 is afgesloten met een positief saldo. Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2024 is € 4,5M positief. Bij de halfjaarrapportage was al een positief saldo voorzien van € 2,6M. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit lagere baten ad € 4,4M en lagere lasten ad € 6,1M.

De € 4,4M lagere baten komen én voort uit een lagere Rijkssubsidie én anderzijds uit het niet volledig realiseren van de uitvoeringsovereenkomsten. De OD NZKG sluit elk jaar een uitvoeringsovereenkomst (UVO) af met alle 11 opdrachtgevers. In 2024 bedraagt het totaal van deze uitvoeringsovereenkomsten € 80,1M. We hebben deze voor 95% gerealiseerd. De onderschrijding komt voort uit minder vraag uit de markt en doordat de formatie nog niet volledig op sterkte is. De exacte over- en onderschrijdingen, de oorzaken en daarmee gepaarde meer of minderkosten worden per opdrachtgever uitgewerkt in de opdrachtgevers rapportage. De onderschrijding van € 6,1M aan de lastenkant wordt grotendeels veroorzaakt doordat de formatie niet volledig op sterkte is, lagere implementatiekosten van het nieuwe VTH-zaaksysteem, lagere kosten voor groot onderhoud en lagere kosten voor implementatie van de Omgevingswet.

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen bepalen voor een belangrijk deel de inhoud en organisatie van ons werk. Vooruitlopend op de invoeringsdatum van de Omgevingswet is in december 2023 een hausse aan aanvragen ontvangen omdat bedrijven dachten dat die aanvragen dan onder de oude wetgeving zouden vallen. Het heeft de OD NZKG veel inspanning gekost een aanpak te ontwikkelen hoe om te gaan met vergunningen die voor 1 januari 2024 bij ons ingediend waren.

De implementatie vanaf 1 januari heeft voor de werkvelden de nodige veranderingen betekend. Onze adviseurs en inspecteurs hebben zich ook in 2024 verder verdiept in de Omgevingswet. Zo konden – en kunnen – wij onze opdrachtgevers op de juiste manier blijven bedienen, met toepassing van de actuele wet- en regelgeving. De Omgevingswet heeft (extra) administratieve taken met zich meegebracht. Dit betreft de manier waarop het werk via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) binnenkomt (in pdf). Maar ook in de afhandeling. De hoofdlijn daarin is dat – door de overgang van inrichtingen naar milieubelastende activiteiten - er voor één zaak nu meerdere meldingen en informatieplichten zijn. Dit geeft een toename in administratieve taken en werkdruk voor de medewerkers.

Tata Steel

De maatschappelijke aandacht voor de relaties tussen industrie, gezondheid en omwonenden is in 2024 verder toegenomen en richtte zich opnieuw vaak op Tata Steel. Daarmee nemen ook de inspanningen, vragen en verzoeken toe van bewoners, belangengroepen en de politiek op alle niveaus: lokaal, regionaal en steeds vaker ook landelijk. Ook van de OD NZKG vroeg dit veel inzet. De OD NZKG geeft prioriteit aan de communicatie met de omwonenden en andere betrokkenen bij Tata Steel. Voor de Groen Staal-plannen van Tata Steel is een milieueffectrapportage nodig. Eind 2024 heeft Tata Steel de eerste concepten voor het uiteindelijke Milieueffectrapport (MER) ingediend voor vooroverleg. In het voortraject is de OD NZKG betrokken geweest rondom de Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD). De OD NZKG wordt daarbij intensief bevraagd vanwege onze kennis en expertise over de regelgeving, het bedrijf en de omgeving.

Samenlevingsgericht en transparant

Ons werk heeft brede aandacht van bewoners, belangengroepen, politiek en media. Vooral wanneer het gaat om bedrijven waar thema's als overlast van geur, geluid en stof, en zorgen over veiligheid en milieu gerelateerde gezondheid een rol spelen. Soms is een eenmalige bijeenkomst voldoende om alle vragen rondom een nieuwe vergunning of overlastmeldingen te beantwoorden. Voor een aantal bedrijven is meer nodig en hebben we een gerichte communicatieaanpak met gesprekken met bewonersgroepen, bijeenkomsten en maandelijkse nieuwsbrieven. We zien dat deze nieuwsbrieven goed gelezen worden door bewoners, ketenpartners en bestuurders.

Het vervolg op het InterBestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH)

Het programma liep tot september 2024. In dit landelijke programma werkten alle omgevingsdiensten in Nederland samen aan structurele verbeteringen van de werking van het stelsel. De OD NZKG is al in het voorjaar van 2024 als robuust beoordeeld door het Ministerie I&W op thema’s als begroting, kwaliteitscriteria, opleidingsbudget, weerstandsvermogen, informatie gestuurd werken en het aansluiten bij de identiteit van ons werkgebied.

In het najaar is landelijk gesproken over een vervolg aanpak. VNG en IPO werken samen met ODNL aan nieuwe en structurele afspraken op de pijlers die in het IBP VTH-programma al waren geformuleerd. In aanloop is OD NZKG eind 2024 gestart met het in kaart brengen op welke onderdelen we een goede basis hebben en waar we vorderingen willen maken, middels een IBP VTH-Quickscan.

Tot slot

Met deskundigheid werken aan een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving doet ertoe. In 2024 is veel werk verzet op advisering en op de reguliere VTH-taken voor bedrijven die onder gemeentelijk of provinciaal gezag (Seveso) vallen, in open contact met belanghebbenden in de omgeving van die bedrijven. Vanzelfsprekend vooral dankzij de professionele en bevlogen inzet van inmiddels ruim 650 medewerkers, waar we hen zeer dankbaar voor zijn.

Loes de Maat, Algemeen directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2 Verantwoording programma's

In dit bestuurlijke jaarverslag rapporteren we over het algemene beeld per programma en de belangrijkste ontwikkelingen. Voor de jaarrekeningen van de opdrachtgevers hebben wij onze opdrachtgevers half januari 2025 geïnformeerd over de voorlopige financiële afrekening van de Uitvoeringsovereenkomsten (UVO's).

De programma's komen overeen met de werkvelden in de UVO's. Per programma maken we inzichtelijk of de realisatie conform begroting is. Conform de BBV-wetgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) worden programma's met betrekking tot het primair proces verantwoord, exclusief de personele lasten en materiele overheadkosten. Deze worden apart verantwoord op het programma Bedrijfsvoering.

Naast de inkomsten uit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten vanuit het maatwerk. Daarbij gaat het om werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies en op basis van offertes.

2.1 Programma Bouw

Het programma Bouw heeft als doelstelling bij te dragen aan de grote, complexe bouwopgaven in de regio en onaanvaardbare risico's, vooral op het gebied van veiligheid en gezondheid, af te vangen. Voor het verlenen van omgevingsvergunningen, het behandelen van meldingen, de toezicht en de handhaving op bouw en sloop in realisatie- en gebruiksfase is per bouwactiviteit een toetsingsniveau vastgesteld met een oplopende intensiteit per categorie.

Door de uitvoering van de wettelijke VTH-taken voor bouw, gebruik en sloop ziet de OD NZKG erop toe dat bouwwerken veilig (brandveilig en constructief), gezond, bruikbaar en energiezuinig worden gebouwd. Betrokken zijn bij bouwtaken betekent dat we volledig vraaggestuurd werken. De OD NZKG behandelt de vergunningaanvragen. De werkvoorraad voor bouwtoezicht is vooral afhankelijk van de verleende bouwvergunningen. Vanaf het moment van de daadwerkelijke start van de bouw voeren we controles uit. Bij de controles gebruiken we een systematische aanpak, op basis van digitale checklisten. Hiermee is ook de inhoudelijke kwaliteit van het toezicht gewaarborgd en navolgbaar.

Het programma Bouw heeft uitgebreide ervaring en kennis van project coördinatie besluiten van rijks- en/of provinciaal belang en gemeentegrens (of stadsdeel) overschrijdende projecten en kan deze themagericht uitvoeren. Denk daarbij aan de landelijke woningbouwopgaven, infrastructurele werken en werken gericht op de energietransitie. Wij zijn en blijven van transformatiegebieden en innovatieve projecten die veelal aansluiten bij duurzaamheidsopgave waarvoor onze disciplines bouw, bodem en milieu noodzakelijk zijn, denk daarbij ook aan houtbouw en *biobased* bouwen.

Bij al deze voorbeelden zit de kracht van de OD NZKG in het bundelen van expertise zoals op het gebied van constructieve veiligheid, duurzaamheid, energie en milieu. Het dagelijks toepassen van deze kennis en ervaring zorgt voor een grote meerwaarde in de opgaven waar onze opdrachtgevers voor staan. Het programma Bouw draagt daar namens de OD NZKG graag aan bij.

Terugblik en ontwikkelingen

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouw
Vooruitlopend op de Omgevingswet is in december 2023 een hausse aan aanvragen ontvangen die vallen onder het oude regiem, die begin 2024 in behandeling genomen zijn. Daarnaast kwamen er in vergelijking met andere jaren evenzoveel aanvragen Omgevingswet binnen, waardoor de werkvoorraad zeker in het begin van 2024 hoog was. Een nieuwe wet vraagt meer tijd om te leren kennen, net als het werken met het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Met name in de eerste helft van het jaar was het dan ook terug te zien dat er veel extra inzet is gepleegd. Daarnaast valt op dat onder de Omgevingswet vergunningaanvragen gesplitst in meer activiteiten apart worden aangevraagd. Ook omdat de aanvragers hier zelf nog ervaring mee op moeten doen. In de loop van het jaar werd er weer meer gecombineerd aangevraagd. Daarnaast worden er meer verzoeken om vooroverleg ingediend. Ook zijn er onder de Omgevingswet nieuwe taken bijgekomen zoals de informatieplichten bouw- en sloopveiligheid en stikstofemissie. Daarnaast is de melding mobiel breken na ingang van de Omgevingswet van milieutoezicht naar bouwtoezicht overgedragen.

Economische ontwikkelingen
In de eerste helft van het jaar zijn in Amsterdam net zoveel splitsingsverzoeken ingediend als normaal in een heel jaar, waarvoor advies is gevraagd bij het team constructieve veiligheid. Dit is mogelijk het gevolg van de wijzigingen voor verhuurders per 1 juli 2024 met een gemaximeerde huurprijs en heeft invloed op de inzet van onze capaciteit. Ook een tweede aanpassing medio het jaar heeft tot een toename van splitsingsadviezen gezorgd. Al geruime tijd zien we een afname van grote en complexe bouwaanvragen met name uit de regio Amsterdam. Wij zijn in gesprek over de oorzaak van deze afname. Hieronder volgen enkele voorbeelden van taken en projecten waar het werkveld Bouw van de OD NZKG de afgelopen periode aan heeft bijgedragen.

Project 'elektrische onderstations'
Middels het project 'elektrische onderstations' draagt de OD NZKG bij aan de complexe opgave die Amsterdam heeft om de netcongestie tegen te gaan. Het vormt onderdeel van het Programma Elektriciteitsvoorziening Amsterdam (EVA). Daarvoor moeten netbeheerders veel nieuwe elektrische onderstations bouwen en bestaande stations aanpassen. De OD NZKG neemt naast de stedelijke locatie ook de niet–stedelijke locaties op zich. Er wordt een projectmatige aanpak gehanteerd voor het thema elektrische onderstations om het gehele VTH-proces soepel en transparant te doorlopen van conceptaanvragen tot aan de uitvoering van de initiatieven. Hierbij wordt de OD NZKG al in een vroeg stadium betrokken om de ruimtelijke knelpunten per locatie in kaart te brengen en mee te denken over mogelijke ruimtelijke inpasbaarheid. De opgave om te voldoen aan waterberging in de binnenstad is een uitdaging. Daarover worden onder meer gesprekken gevoerd met Waternet en het Havenbedrijf. Op landelijk niveau praat de OD NZKG mee over externe veiligheid vanwege het aspect elektromagnetische straling.

Artis
Voor Artis is de OD NZKG verantwoordelijk voor de VTH-taken in de dierentuin van Amsterdam. Een gebied waar milieu en bouw vaak samen komen. Afgelopen jaar is onder andere inzet gepleegd op de VTH-taken inzake de restauratie en herbestemming van het gebouw Duivenhuis (van dierenverblijf naar horeca), het wijzigen van het gebruik van diverse gebouwen zoals de Blauwe Sterrenzaal, Huize Welgelegen, de Serre en de Robbenzaal voor horeca-activiteiten en de restauratie en verbouwing van het monumentale aquariumgebouw.

Project A9
Het infrastructurele A9 BaHo project is volop in uitvoering wat langs de A9 van Badhoevedorp naar knooppunt Holendrecht voor iedereen ook goed te zien is en

soms qua bereikbaarheid ook goed te merken is. Nadat de OD NZKG de afgelopen jaren een enorme hoos aan reguliere en uitgebreide vergunningaanvragen heeft behandeld, lopen de vergunningaanvragen nu terug. Het zwaartepunt ligt nu bij toezicht. Ook is er om planningtechnische redenen veel werk naar 2025 en 2026 doorgeschoven.

Brasapark/Brasa Village
In het Brasapark worden 520 flexwoningen gebouwd onder de naam Brasa Village. De aannemer is in januari 2024 door de OD NZKG geadviseerd om een andere, stillere heitechniek te gebruiken. De heiwerkzaamheden zijn op 22 juli gestart zonder geluidsontheffing. Bij de bouw is gekozen voor gebruik van een heimethode die bij het heien de geluidsnorm overschrijdt. De OD NZKG heeft metingen op de gevel van geluidsgevoelige objecten (zoals nabijgelegen woningen) verricht. Hieruit is gebleken dat de normering werd overschreden. De OD NZKG heeft de werkzaamheden per 29 juli jl. stilgelegd.

De aannemer weigerde in eerste instantie, vanwege hogere kosten, om de best beschikbare technieken voor heiwerkzaamheden in te zetten om overschrijding van de geluidsnorm te voorkomen en geluidsoverlast te beperken. De OD NZKG was voornemens om bij verdere overtreding een definitieve last onder dwangsom op te leggen.

Uiteindelijk heeft de aannemer extra maatregelen getroffen en dunnere palen gebruikt die minder diep gaan waardoor er minder geluid wordt geproduceerd. Deze dunnere palen zijn onderdeel van het ontwerp en de vergunning en dit heeft daarom geen gevolgen voor de constructieve veiligheid.

The Cubehouse in Amsterdam
The Cubehouse is gelegen op de Zuidas, begrenst aan de noordkant door treinstation Zuid. Het gebouw is gedeeltelijk gesitueerd op een bestaande ondergrondse drielaagse parkeergarage. Dit was een aandachtspunt in het ontwerp. De constructeur van de OD NZKG heeft als eis gesteld dat het aannemelijk moest zijn dat belastingen uit het nieuwe ontwerp door de bestaande kelder en fundering gedragen kon worden, alvorens de vergunning kon worden verleend. *The Cubehouse* is een voorbeeld van een van de ontwikkelingen in de houtbouw. De OD NZKG ziet de afgelopen jaren een toename van het aantal projecten in de houtbouw, zowel de omvang van de projecten, maar ook technisch / constructief.

Financiële verantwoording

Het saldo op het programma Bouw laat een positief resultaat zien van € 97K.
De baten op het programma Bouw blijven € 643K achter ten opzichte van de begroting. Vanwege de inzet op de Omgevingswet en de hoge werkvoorraad zien we een hoge productiviteit binnen het werkveld Bouw. Aan de lastenkant ontstaat hierdoor een voordeel van € 739K. Verder zien we dat de arbeidsmarktproblematiek met name bij Constructieve Veiligheid en Toezicht ervoor zorgt dat niet alle baten gerealiseerd konden worden. Dit zien we ook terug in het voordeel aan de lastenkant.

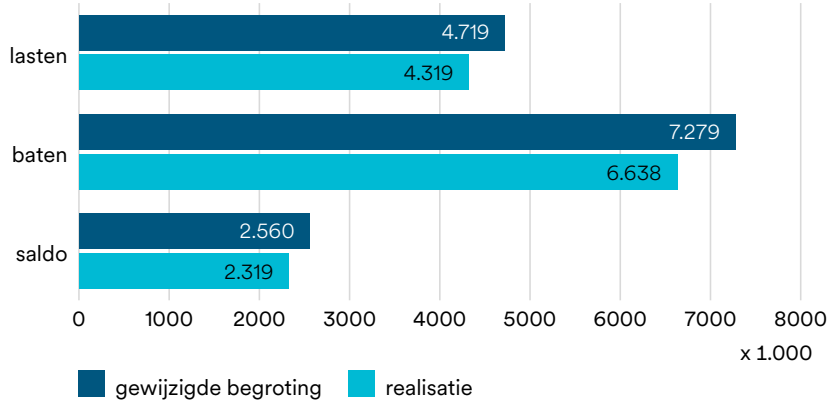

Programma Bouw (bedragen x € 1.000)	gewijzigde begroting	realisatie	verschil begroting-realisatie
lasten	10.651	9.911	-739
baten	-17.939	-17.296	643
saldo	**-7.288**	**-7.385**	**-97**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.2 Programma Bodem

Bodem en ondergrond vormen een belangrijk aandeel in de integrale aanpak van actuele vraagstukken. Door water en bodem sturend te laten zijn in de ruimtelijke ordening, kunnen we in Nederland ook in de toekomst met een ander en grillig klimaat blijven leven, wonen en werken. In een veilige omgeving, met een gezonde bodem, voldoende en schoon water. De technische maakbaarheid van het water- en bodemsysteem heeft steeds meer zijn grenzen bereikt.

Het veilig en leefbaar houden van ons werkgebied vraagt om een stevigere positie van water en bodem in ruimtelijke planvorming en het is positief dat dit steeds breder wordt gedragen. Bodem levert de noodzakelijke inzet van expertise voor de aanpak en versnelling van de opgaven waar we de komende tijd voor staan.

Terugblik en ontwikkelingen

Omgevingswet
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Dit heeft voor het werkveld Bodem de nodige veranderingen met zich meegebracht. Om onze opdrachtgevers op de juiste manier te kunnen blijven bedienen, met toepassing van de actuele wet- & regelgeving, hebben de bodemadviseurs en inspecteurs van de OD NZKG zich ook in 2024 verder verdiept in de Omgevingswet-materie. Daarbij is ook veel tijd en aandacht besteed aan de implementatie.

Bij de uitvoering zijn we tegen een aantal complexe onvolkomenheden en onduidelijkheden in de wetgeving aangelopen. De belangrijkste daarvan was de juiste invulling en uitleg van het overgangsrecht, waarin de overgang van de oude wet- en regelgeving naar de Omgevingswet geregeld wordt. Hiervoor hebben wij een notitie gemaakt die landelijk is omarmd en ervoor zorgt dat nieuwe activiteiten plaatsvinden onder de Omgevingswet en slechts in uitzonderingsgevallen onder overgangsrecht. Deze uitwerking is in lijn met de wettekst en de gedachte achter het overgangsrecht bodem zoals die blijkt uit de Memorie van Toelichting. Effect van de gekozen lijn is wel dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden in opdrachtgeverschap waardoor dit niet aansluit bij de begrotingen in de uitvoeringsovereenkomsten.

Voor een goede implementatie van de Omgevingswet hebben we de gemeenten ondersteund, zoals bij het opstellen van bodemregels (beleidskader Bodem) voor voorbereidingsbesluiten en omgevingsplanregels, de website is aangepast, er is een webinar georganiseerd voor 250 deelnemers uit het land en er zijn nieuwsbrieven verzonden naar veelmelders, toepasbare regels opgesteld en er is geadviseerd bij bestuurlijke voordrachten.

De Omgevingswet heeft voor het bodemwerkveld veel (extra) administratieve taken met zich meegebracht. Dit betreft de manier waarop het werk via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) binnenkomt (in PDF). Maar ook in de afhandeling. De hoofdlijn daarin is dat er voor 'één zaak' nu meerdere meldingen en informatieplichten zijn. Dit geeft een forse toename in administratieve taken en werkdruk voor de medewerkers. Waar voor het aanleggen van bijvoorbeeld een kabel in de bodem onder de Wet Bodembescherming kon worden volstaan met één zogenaamde BUS-melding moet de aanvrager nu 3 tot soms wel 5 verschillende meldingen en informatieplichten doen. De benodigde inzet is daardoor voor alle partijen toegenomen. Dit is onder de aandacht van het Rijk gebracht met het verzoek dit aan te passen.

Bodemkwaliteitskaarten en PFAS-kaart
Het afgelopen jaar is tevens hard gewerkt aan het opstellen van de Bodemkwaliteitskaarten en PFAS-kaarten. Daarbij is gewerkt aan de automatisering van de databewerking en is voor meer detaillering gekozen. Deze verbeterslag heeft meer tijd gekost dan verwacht waardoor de afronding van de meeste kaarten in 2025 zal plaatsvinden. Ook de gemeente Zaanstad heeft aan de OD NZKG gevraagd om een Bodemkwaliteitskaart op te stellen. Dit is nu gepland voor 2025.

Bodeminformatiesysteem (BIS)
Onder de Omgevingswet wordt het BIS op een andere manier gebruikt dan onder de Wet Bodembescherming. Hiervoor is een uitgebreide aanpassing nodig, die gefaseerd wordt uitgevoerd. Daarom is ook in 2024 gewerkt aan het verrijken

van de bodemdata (fase 1B) en tevens aan het verbeteren van de kwaliteit van de bodemdata. Fase 1A en 1B zijn in 2024 met succes afgerond. Doel van deze fasen van het project was om de beschikbare informatie in het BIS te verbeteren zodat een locatiebeoordeling makkelijker tot stand kon komen. Het project is uitgevoerd door een team invoerders (12 medewerkers) die samen ruim 20% van alle locaties in het BIS doornamen. Daarbij is belangrijke informatie aangevuld en verbeterd. Honderden contouren zijn ingetekend en aan ruim 4.500 onderzoeken is bodeminformatie (pdf) gekoppeld. Een concept evaluatie van fase 1B is gedeeld en besproken. De definitieve evaluatie wordt begin 2025 afgerond en besproken zodat kan worden gestart met fase 2 (periode 2025 – 2032).

Kwaliteitscontrole
Om te borgen dat nieuwe bodeminformatie correct en volledig wordt ingevoerd en zichtbaar is op de verwachtingenkaart, actualiseert de OD NZKG periodiek het invoerprotocol op basis van ontwikkelingen en inzichten. De invoer wordt met het vier ogen principe (collegiale toetsen) uitgevoerd en er vindt een kwaliteits-controle plaats via een maandelijkse softwarematige controle en er wordt ook steekproefsgewijs gecontroleerd. Deze kwaliteitsverbetering is mede nodig omdat vanaf 1 juli 2025 de milieukwaliteit een nieuw en verplicht onderdeel is in de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Ook de milieu-hygiënische bodem- en grond(water)onderzoeken moeten dan worden aangeleverd aan het BRO. Bronhouders (gemeenten en provincie) zijn wettelijk verplicht om gegevens aan de BRO te leveren, maar ook om de gegevens uit de BRO te gebruiken. De juiste kwaliteit van deze aan te leveren gegevens is belangrijk in verband met mogelijke aansprakelijkheid voor de bronhouder.

Verwachtingenkaart
Voor inzicht in de verwachte bodemkwaliteit op een BIS locatie is in samenwerking met medewerkers van de OD NZKG, gemeenten en provincie de verwachtingen-kaart uitgewerkt. De kaart toont de diffuse bodemkwaliteit van de regio (zoals berekend in de bodemkwaliteitskaart) en de plekken waar de bodemkwaliteit afwijkt van de bodemkwaliteitskaart, omdat er sprake is van een (verdenking van) bodemverontreiniging of sanering.

Gewerkt wordt aan het regelmatig automatisch actualiseren van de verwachtingen-kaart. Er worden immers continu nieuwe gegevens ingevoerd in het BIS en bestaande informatie wordt verrijkt.

De huidige versie van de verwachtingenkaart is beschikbaar in het BIS en interne geo-viewers binnen de OD NZKG (zoals de digitale bodeminspecteur). De kaart kan ook beschikbaar gemaakt worden voor geo-viewers van gemeenten, zoals Datapunt Amsterdam. De verwachtingenkaart zal op termijn onderdeel worden van de rapportagemodule die door externen geraadpleegd wordt.

Centrale Invoer
Sinds 1 januari 2024 wordt bodeminformatie (data) in het bodeminformatiesysteem (BIS) alleen nog toegevoegd door adviseurs en een vast invoerteam van de OD NZKG (Centrale Invoer). De centrale invoer van de bodemrapporten loopt voor alle gemeenten en ook voor de Provincie Noord-Holland (Bodemrapporten Tata) conform afspraak. Alle rapporten zijn binnen twee weken in het BIS opgenomen. De datakwaliteitsbeheerder van het BIS voert de centrale kwaliteitscontrole uit van de ingevoerde gegevens en koppelt dit maandelijks terug aan de invoerders van de OD NZKG, waarmee de kwaliteit van de bodemdata steeds verder verbetert.

In 2024 zijn onder de Centrale Invoer ruim 600 bodemrapporten in het BIS opgenomen.

Water en Bodem Sturend
Ook onder het nieuwe kabinet vormen bodem en ondergrond een belangrijk aandeel in de integrale aanpak van actuele vraagstukken. 'Rekening houden met water en bodem' wordt ook de lijn in de zogeheten Nota Ruimte die de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening aan het uitwerken is. Daarin staat hoe Nederland op de lange termijn moet worden ingericht. De praktijk is dat de meeste thema's in water en bodem sturend niet nieuw zijn. Er is al een uitgebreid wetgevingshuis met regels en gedragsadviezen, waarbij taken sectoraal bij verschillende (decentrale) overheden zijn belegd. De Omgevingswet stimuleert een meer integrale aanpak, maar is net van kracht en samen met onze opdrachtgevers moeten we de vele kansen hierin nog benutten.

In de huidige werkwijzen worden de effecten op het bodem- en watersysteem nog onvoldoende meegenomen. In 2024 is de OD NZKG gestart met een nieuwe aanpak te verkennen voor integrale advisering over de bodem bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, vanaf de eerste overleggen en visies daarover. Dit betreft het introduceren van een systeemdenken over het natuurlijke bodem en watersysteem waarbij verschillende thema's met betrekking tot water, bodem en natuur integraal (in samenhang) worden benaderd. Dit moet in 2025 leiden tot afspraken met onze partners over hoe dit te implementeren. Om daar een goede invulling aan te geven is ook de expertise binnen Regulering Bodem verbreed met een geohydroloog, fysisch geografen en data-specialisten om de staat van het natuurlijke ondergrondse landschap in beeld te brengen en daarover te kunnen adviseren in een verbreed bodemadvies. Daarnaast is Regulering Bodem aangesloten bij de bestaande ZZS-aanpak voor water en lucht.

Regionaal Schakelpunt
De OD NZKG verzorgt de backoffice voor het Regionaal Schakelpunt (RSP). Voor 2024 is een uitvoeringsprogramma door de backoffice opgesteld. Dit is goedgekeurd door het kernteam met vertegenwoordigers van gemeenten, waterschappen, Omgevingsdiensten en provincie Noord-Holland.

Het Regionaal Schakelpunt is nu echter (tijdelijk) gestopt. Er is krapte in bemensing en ook de financiering vanuit de Provincie Noord-Holland, het Rijk en de gemeenten is niet geregeld. Dit besluit is ook besproken in het kernteam RSP Noord-Holland en is toegelicht in het Bodemberaad.

Staalslakken
Op dit moment is de problematiek rond de opslag en toepassing van staalslakken in relatie tot de bodem in de media erg actueel. Deze staalslakken komen vrij bij het productieproces van staal. Uit actuele lokale grondwatermonitoring blijkt dat op meerdere plekken waar de bodem bedekt is met staalslakken zonder goede beschermende voorzieningen (boven- en/of onderafdichting) het grondwater verontreinigd is. Tevens is vaak de pH-waarde van het grondwater verhoogd, wat gevolgen kan hebben voor het leven in en boven de grond. Dit wordt ondersteund door wetenschappelijke literatuur waaruit blijkt dat de grondwaterkwaliteit grote risico's loopt bij verkeerde toepassing en/of opslag van staalslakken. De OD NZKG heeft afgelopen jaar veel tijd besteed aan de aanpak van deze problematiek. Dit heeft geleid tot nieuwe of geactualiseerde inzichten over de 'juiste' toepassing en de inzet van bodembeschermende maatregelen. Op ons advies is in de omgevingsplannen van al onze regiogemeenten een meldingsplicht voor beoogde toepassingen van staalslakken opgenomen. Hierdoor kan al in een vroeg stadium worden beoordeeld of de toepassing verantwoord kan. In 2025 zal de aanpak van bestaande toepassingen van staalslakken verder worden geïntensiveerd.

Financiële verantwoording

Het programma Bodem heeft per saldo een nadelig resultaat van € 241K ten opzichte van de begroting. De baten voor het programma Bodem zijn € 641K lager dan begroot, de lasten voor Bodem zijn € 400K lager dan begroot. De werkdruk was in de eerste helft van 2024 hoog, waardoor de baten in deze periode te veel omhoog zijn bijgesteld. Bij de lasten is vooral aan de toezichtkant in 2024 nog sprake van een tijdelijke onderbezetting door de tijdspan tussen uitstroom en instroom van personeel.

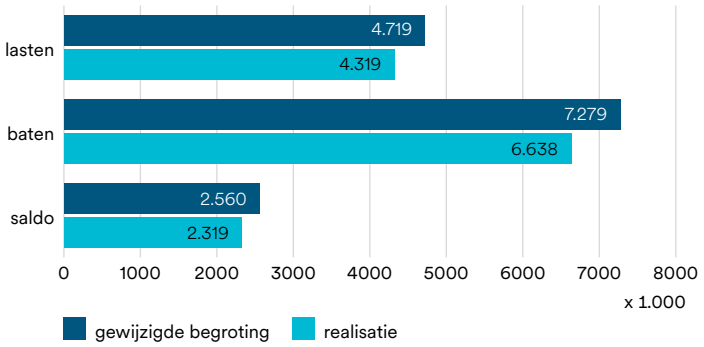

Programma Bodem: gewijzigde begroting vs. realisatie (x € 1.000)
Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Bodem (bedragen x € 1.000)	**gewijzigde begroting**	**realisatie**	**verschil begroting-realisatie**
lasten	4.719	4.319	-400
baten	-7.279	-6.638	641
saldo	**-2.560**	**-2.319**	**241**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.3 Programma Milieu en Brzo

In dit hoofdstuk maken wij inzichtelijk hoe het Programma Milieu en Brzo bijdraagt aan de beleidsopgaven en wat de OD NZKG daarvoor aan activiteiten levert.

Door de uitvoering van de wettelijke VTH-taken voor milieu zorgt de OD NZKG dat bedrijfsprocessen kunnen worden gevoerd met een aanvaardbaar risico voor het milieu. Hiermee borgen wij dat, ondanks de aanwezigheid van de bedrijfsmatige activiteiten, onze leefomgeving schoon en leefbaar blijft, veilig is en we de landelijke ambities tegen klimaatverandering volgen. Activiteiten vinden energiezuinig plaats en we dwingen besparingen af. De OD NZKG behandelt de meldingen of vergunningaanvragen. Wij zien toe op het naleven van wet- en regelgeving bij bedrijven, welke in beginsel hier zelf verantwoordelijk voor zijn.

Omgevingswet en overgangsrecht binnen het werkveld Milieu

Het werken onder de Omgevingswet heeft flinke gevolgen voor het werk dat via het DSO binnenkomt en afgehandeld wordt. De hoofdlijn daarin is dat er voor

'één zaak' nu meerdere meldingen en informatieplichten kunnen zijn, omdat onder de Omgevingswet er nu wordt uitgegaan van Milieu Belastende Activiteiten (MBA's) in plaats van inrichtingen. Om hierin een forse toename in administratieve taken en werkdruk voor de medewerkers te voorkomen, is er door de OD NZKG een werkwijze ontwikkeld om deze meldingen en informatieplichten gebundeld af te kunnen handelen. Daarnaast zien wij ook dat aanvragers ook wegwijs moeten worden in het DSO, vanwege onjuiste of onvolledige informatie die wij ontvangen.

Vooruitlopend op de Omgevingswet is in december 2023 een hausse aan aanvragen ontvangen omdat bedrijven dachten dat die aanvragen dan onder de oude wetgeving zouden vallen. Vervolgens werd per 1 januari 2024 bekend dat het Activiteitenbesluit per direct verviel. Het heeft de OD NZKG ca. een half jaar gekost een aanpak te ontwikkelen hoe om te gaan in vergunningen die voor 1 januari 2024 bij ons ingediend waren. De boodschap dat alle vergunningen die voor 1 januari 2024 ingediend zouden worden onder de oude wetgeving zouden vallen, verviel hierbij. Dit heeft voor veel vertraging in het proces gezorgd.

Dit was ook het geval bij het actualiseren van vergunningen, waarbij was aangegeven dat als het Ontwerp Besluit (OB) voor 1 januari 2024 gereed was, deze onder de oude wetgeving doorgezet kon worden naar het Definitief Besluit (DB). Ook deze actualisaties moesten herschreven worden vanwege het vervallen van het Activiteitenbesluit per 1 januari 2024. Dit resulteerde ook in een extra druk op de beschikbare capaciteit en tijd.

Maar ook bijvoorbeeld de omgevingsplannen van de gemeenten moesten vanwege de Omgevingswet herschreven worden. Om onze processen hierop te laten aansluiten, resulteerde dit ook in een (onvoorziene) extra druk op de capaciteit.

Vergunningverlening en Regulering

Vergunningen zijn een instrument voor normering van milieubelastende activiteiten, waardoor de kans op overlast en veiligheidsrisico's wordt beperkt. De gecombineerde jaarlijkse werklast wordt bepaald door vergunningaanvragen van bedrijven (de zogenaamde autonome vraag) en actualisatie van vergunningen als gevolg van de doorwerking van technologische ontwikkelingen, gewijzigde wetenschappelijke inzichten, 'level playing field', de politiek-maatschappelijke agenda, nieuwe wet- en regelgeving en (wereldwijde) ongevallen en incidenten.

Actualisaties

Als gevolg van de uitdagingen die het werken met de Omgevingswet met zich meebrengt, zijn er in 2024 minder actualisaties afgerond dan gebruikelijk. Daar komt bij dat als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet aanpassing en actualisatie van vergunningen noodzakelijk is. Deze opgaaf komt boven op de gebruikelijke actualisaties die ook doorlopen. Denk hierbij aan actualisaties vanwege een nieuwe Best Beschikbare Techniek referentiedocument (Bref), Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) of het Landelijk afvalbeheerplan (LAP).

Datacenters

In maart 2020 besloot de provincie Noord-Holland dat zij voor inrichtingen met een opgesteld vermogen >50 MW het bevoegd gezag was. Dit betrof voor zover bekend 33 datacenters, zowel nieuwe als bestaande. In 2024 heeft de focus vooral gelegen op nieuwe aanvragen. Door het complexe karakter van de aanvragen omtrent een

datacenter in combinatie met de overgang naar de Omgevingswet, zorgde dit voor extra aandacht en capaciteit in 2024. Dit komt ook voort uit het feit dat in de omgevingsplannen van de gemeenten geen ruimte is opgenomen voor datacenters. Als gevolg hiervan kan een dossier bewerkelijk en tijdrovend worden, ook omdat deze gepaard gaan met grote belangen.

Financiële Zekerheid

Eén van de aspecten waarop een deel van de vergunningen aangepast moet worden is financiële zekerheidsstelling. Financiële zekerheidsstelling is een nieuw instrument uit de Omgevingswet en is bedoeld om kosten te dekken van het opruimen van milieuverontreiniging die mogelijk ontstaan na een calamiteit en/ of bedrijfsbeëindiging. Het doel is om deze voor het grootste deel niet op de samenleving af te wentelen. In de Omgevingswet is bepaald voor welke activiteiten financiële zekerheidsstelling verplicht is. Volgens de Omgevingswet dient, in ieder geval voor de verplichte bedrijven, financiële zekerheid te zijn gesteld voor 1 januari 2026. Omdat het een nieuw complex instrument is, is in 2024 een landelijk project gestart met alle Seveso-omgevingsdiensten en het IPO. Hierin is afgesproken om voor 1 januari 2026 een aantal pilots te doen en op basis van de ervaringen de overige bedrijven in de jaren daarna. In 2024 heeft binnen de OD NZKG kennisontwikkeling plaatsgevonden over dit onderwerp en zijn de pilots gestart.

Toezicht

De OD NZKG werkt informatie- en risico-gestuurd. In het kader van samenwerking in de regio wordt steeds meer gebiedsgericht gewerkt bij meldingen van overlast. Onder andere door bewoners eerder, meer en sneller te betrekken. Bij toezicht maken we gebruik aan een breed pallet aan instrumenten om naleving bij bedrijven te stimuleren. De teams Toezicht en Handhaving zien toe op de naleving van de milieu- en veiligheidseisen ter bescherming van de fysieke leefomgeving.

Op basis van risicoprioritering of meldingen overlast worden bedrijven geselecteerd en gecontroleerd op naleving van de betreffende wet- en regelgeving. Hiertoe zijn bedrijven op basis van milieueffect ingedeeld in risicovolle bedrijven (Brzo en RIE4) of branches. Op basis van de thema's: externe veiligheid, brandveiligheid, energiebesparing, afval, afvalwater, lucht, geur, geluid/licht, bodembescherming etc. worden bedrijven beoordeeld. Bij de risicovolle (Brzo en RIE4) bedrijven worden de genoemde thema's op maat beoordeeld. Bij geconstateerde overtreding(en) zal inzet van handhaving plaatsvinden op basis van het meest geschikte instrument afhankelijk van de situatie beschreven in de vastgestelde VTH Strategie (thans Uitvoering en Handhavingsstrategie) welke is afgeleid van de landelijke Handhavingsstrategie.

Zeer Zorgwekkende Stoffen

De afgelopen jaren en in toekomstige jaren zal de inspanning van de OD NZKG gericht zijn op het verkrijgen van meer inzicht in de aanwezigheid en in emissies van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven. De wettelijke instrumenten hiervoor zijn de informatieplicht en voor vergunningplichtige bedrijven ook het vermijdings- en reductieprogramma (VRP). In het VRP doet het bedrijf onderzoek naar de mogelijkheden voor het vermijden of reduceren van emissies naar lucht en water (indirecte lozingen), inclusief een plan van aanpak van het bedrijf. Gezien de grootte van het bedrijvenbestand is de aanpak op een risico-gestuurde manier, waarbij branchetype (gericht op de milieubelastende activiteit), milieuzwaarte, risicofactoren, omgevingstype (prioriteit voor bedrijven nabij woongebied) in het

kader van gezondheid en expert judgement de belangrijkste criteria zijn. De OD NZKG heeft in 2023 bij circa 43 bedrijven in het gehele werkgebied een uitvraag gedaan naar alle ZZS-emissies. Van de 43 bedrijven die de OD NZKG heeft aangeschreven zijn de aangeleverde gegevens in 2024 beoordeeld.

Energiebesparing

Energiebesparing is belangrijk om Nederland vóór 2050 energieneutraal te maken. De OD NZKG werkt hieraan met toegewijd team Toezicht en Handhaving energiebesparing. De focus ligt op het stimuleren van bedrijven om daadwerkelijk energiebesparende maatregelen te doorvoeren. Dit team houdt toezicht op nalevering van zowel het Bouwbesluit (BBL), als de Wet milieubeheer (BAL, BBL) als de Waterwet (BAL).

Het team heeft controles uitgevoerd, bedrijven aangeschreven en zijn ingediende rapportages beoordeeld in het kader van de informatie- en onderzoeksplicht. De invoering van de Omgevingswet bracht veranderingen met zich mee. Ondanks de veranderingen zijn de controles efficiënt uitgevoerd en de doelstellingen voor 2024 behaald dan wel succes aan de energiebesparingsopgave gewerkt. Hiermee is bijgedragen aan de verdere verduurzaming van bedrijven en een stap gezet richting een energieneutraal Nederland.

In 2024 heeft de OD NZKG de Prio50 aanpak geïntroduceerd. Het doel van deze aanpak is om via datagestuurd toezicht de doelmatigheid van het toezicht te verhogen en inzicht te krijgen en te geven in de energiebesparingsprestatie van de grootste energieverbruikers. De invoering van deze aanpak heeft ervoor gezorgd dat nagenoeg alle bezochte bedrijven een verschuiving naar een hogere voortgangscategorie hebben bereikt.

De toezicht en handhaving Label C verplichting is voortgezet op basis van de afgestemde handhavingsstrategie. De focus lag op beoordelen verbeterplannen, handhaving in de vorm van Last onder Dwangsom (beperkt) en de inning daarvan, inventarisatie kantoren met status onduidelijk met eventuele start handhaving en het voorbereiden van toezicht op aflopende labels.

Het toezicht op energiekeuring voor het onderdeel verwarmingssystemen is nog niet mogelijk op de manier waarop de wetgever de keuring heeft ingericht omdat noodzakelijke certificeringen van de verantwoordelijke keuringsinstanties niet op orde zijn. De OD NZKG heeft een alternatieve aanpak onderzocht. Dit heeft niet de gewenste uitkomsten opgeleverd en daarom heeft de OD NZKG besloten te wachten tot zaken vanuit het Rijk goed geregeld zijn.

Ketentoezicht

Ketentoezicht helpt om afvalcriminaliteit op het netvlies te krijgen. Ketentoezicht maakt inzichtelijk welke wegen product-/grond- en afvalstromen hebben doorlopen vanaf de ontdoener naar de (tussen en/of eind) verwerker, waarbij er zogenaamde ‘lekkages’ kunnen optreden. Door dit verloop in samenhang te beschouwen, worden veelplegers en milieu-criminele activiteiten zichtbaar. De aanpak van ketentoezicht bestaat uit een structurele uitvoering van bepaalde afvalstromen (zoals asbest, e-waste, grondstromen) en gerichte pilots op nieuwe afvalstromen. In het ‘Dreigingsbeeld milieucriminaliteit 2021’ staan bodem en afvalcriminaliteit als een van de speerpunten benoemd.

In 2024 is het ketentoezicht voornamelijk gericht geweest op de afvalstromen grondstromen, automotive, e-waste en plastics. Vanuit het IBP VTH is tevens een Handreiking ketentoezicht opgesteld als hulpmiddel voor een meer uniforme en programmatische aanpak van ketentoezicht met een landelijke en regionale borging. Deze handreiking zal als basis dienen voor de uitvoering van ketentoezicht in 2025.

Ketentoezicht vraagt om intensivering van de samenwerking tussen andere Omgevingsdiensten, inspectie- en opsporingsdiensten en het Openbaar Ministerie. In november 2024 is aanvullend op het bestaande dreigingsbeeld een 'special' vastgesteld: Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit 2024 met twee nieuwe speerpunten op kunststofafval en klimaatmaatregelen.

Grip op Indirecte Lozingen

De OD NZKG neemt, samen met OD IJmond en OD Noord-Holland-Noord en Waterschap Hollandsnoorderkwartier (HHNK), het voortouw voor het vervolg op de try-out grip indirecte lozingen (project IBP-VTH en samenwerking waterketen Noorderkwartier). Deze try-out was gericht op het intensiveren van het toezicht op indirecte lozingen en is maart 2024 afgerond. In de vervolgfase wordt aangesloten bij de eerder gemaakte afspraken met andere omgevingsdiensten over uniformiteit ten aanzien van de aanpak op onder andere de digitale checklist, methodiek, delen van informatie en kennis. De OD NZKG heeft mede met het oog op een gelijk speelveld en het bereiken van meer grip op indirecte lozingen de wens om samen te werken met de andere omgevingsdiensten vanuit een uniforme aanpak. Dit is een gedeelde ambitie.

Een gezamenlijk plan van aanpak, als vervolg op de try-out, is opgesteld voor de Waterketen Noorderkwartier. De voorgestelde aanpak omvat drie fasen die enige overlap kennen over een periode van 3 jaar. De verschillende omgevingsdiensten zijn elk verantwoordelijk voor de uitvoering in haar eigen regio, maar werken binnen een gemeenschappelijk kader.

De OD NZKG heeft ook tijdelijke lozingen behandeld in 2024. Helaas kwamen de tijdelijke lozingen in 2024 niet altijd tijdig bij de OD NZKG binnen en soms zelfs nadat de tijdelijke lozing al had plaatsgevonden. Vaak bleek dit een storing in het DSO te zijn. Naarmate het jaar vorderde werden de storingen ook minder frequent.

Grondwaterbeschermingsgebieden

In 2024 zijn we gestart met uitvoering geven aan het projectplan Grondwater-beschermingsgebieden en het voorbereiden van de overleggen met stakeholders, de zogenaamde 'Watertafel'. De versterking in de samenwerking lijkt het gewenste effect te hebben; er is sprake van een toenemend aantal meldingen via onze ketenpartners. Andere resultaten zijn het uitvoeren van een dronevlucht om de stand van zaken op Texel in kaart te brengen. De aanwezigheid van de juiste bebording in alle tien de grondwaterbeschermingsgebieden is in kaart gebracht en gedeeld met de drinkwaterbedrijven.

Open bodemenergiesystemen (Obes)

Sinds 2016 voert de OD NZKG namens de Provincie Noord-Holland de VTH-taken voor open bodemenergiesystemen en grondwateronttrekkingen > 150.000 m3/J uit. Afhankelijk van marktomstandigheden worden jaarlijks zo'n 50-60 vergunningen

voor nieuwe Obes verleend. Inmiddels wordt op meer dan 700 vergunningen toezicht uitgevoerd. Voor een belangrijk deel is dat administratief toezicht waarbij naast het stimuleren van het naleefgedrag ook gestreefd wordt naar het zo optimaal mogelijk laten functioneren van deze energiebesparende systemen. Dit betreft sinds 2024 een VTH-taak die de OD NZKG uitvoert namens provincie Noord-Holland, dan wel in geval van meervoudige procedures namens de gemeenten die de OD NZKG hiervoor mandateren.

Eén van de grote wijzigingen die in 2024 direct uitgevoerd moest worden was het ambtshalve aanvullen van de verleende Obes-vergunningen uit 2023 en 2024 met lozingsvoorschriften. In 2024 is gestart met de uitvoering van deelproject 3 Toezicht en Handhaving. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de efficiëntie die de WKO (warmtekoude opslag) Experttool oplevert.

Gesloten Bodemenergiesystemen (Gbes)

Sinds 1 januari 2024 is de aanleg en het gebruik van gesloten bodemenergiesystemen een milieubelastende activiteit geworden onder de Omgevingswet. Het uitvoeren van toezicht op bodemenergiesystemen is onder de Omgevingswet een wettelijke basistaak van de omgevingsdiensten. In 2024 hebben we deze taak voor het eerst namens de AM-gemeenten uitgevoerd. Het grote aantal lussen of bodemwarmtewisselaars (nu ruim 16.000 in het werkgebied van de OD NZKG) maakt dat we hiervoor een eigentijdse toezichtstrategie moeten ontwikkelen. Het jaar 2024 is benut voor het opdoen van ervaring in de uitvoering en het uitwerken van deze strategie.

Bij nagenoeg alle gemelde boringen heeft toezicht plaatsgevonden. Ervaring leert dat dit nu al voor beter naleefgedrag zorgt bij de boorbedrijven. Daarnaast is er gestart met de overdracht van gegevens van bestaande Gbes-systemen vanuit de gemeenten wat het mogelijk maakt om ook toezicht te gaan houden op de bestaande Gbes-systemen en de eindgebruikers te informeren over het optimale gebruik van hun installatie.

Schiphol

Maatschappelijk is er veel belangstelling voor het zogenoemde PFAS-dossier op Schiphol. Op de vergunningsaanvraag voor de opslag van met PFAS verontreinigde grond (TTOP4) zijn meer dan 600 bezwaarschriften binnengekomen. Na de hoorzitting is tegen de afwijzing van de bezwaarschriften beroep aangetekend door de advocaat van 99 bezwaarmakers. Schiphol is hierover met de advocaat in gesprek gegaan en heeft aangeboden het grondwater van de locaties extra te gaan monitoren om aan de wensen van de bezwaarmakers tegemoet te komen.

Daarnaast is er vanuit de politiek, bewoners en media veel belangstelling geweest voor de aanvraag van de grondreinigingsinstallatie (TTOP5). Het college van burgemeester en wethouders is inmiddels akkoord gegaan met een de definitieve verklaring van geen bedenkingen voor TTOP5. De ‘Definitieve Tijdelijke Opslag’ (DTOP) aan de Koolhovenlaan te Schiphol-Rijk is in 2024 door Schiphol ontmanteld.

De toezichtinspanningen van de OD NZKG hebben zich in 2024 voornamelijk gericht op fysiek, administratief en onaangekondigd toezicht naast controles op energiebesparing. De achterstand in opleveringscontroles is ingehaald. Daarnaast zijn de natte koeltorens gecontroleerd, wat belangrijk is gezien de risico's op legionellabesmetting voor de bezoekers van Schiphol. Ook zijn 20 meldingen ‘ongewoon voorval’ behandeld. Gezien de actuele vraagstukken lag de nadruk

op de controles bij de TTOP's en met name op de afdekking van de met PFAS verontreinigde grond.

Schiphol continueert de ontwikkelingen en verduurzaming (elektrificatie) op de platformen. Zo is in 2024 onder andere een vergunning verleend voor een hoogspanningsstation op de luchthaven. Schiphol heeft in 2024 diverse proefnemingen aangevraagd en in 2024 uitgevoerd om de stroomvoorziening van de vliegtuigen op nog andere duurzame manieren uit te voeren, bijvoorbeeld met een GPU op waterstof of met een iron flow batterij. Ook is er door Schiphol gewerkt aan een plan van aanpak voor de verduurzaming van het energiegebruik in verschillende gebouwen.

De bedrijven AFS en KLM Maintenance & Engineering vallen onder het Seveso-toezicht, omdat zij werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Bij beide bedrijven zijn meerdere inspecties uitgevoerd in 2024. KLM Maintenance & Engineering heeft naar aanleiding van interventies van de OD NZKG maatregelen genomen ter verbetering van de naleving van afvalwatervoorschriften, afvoer van afvalstoffen en ongevalsonderzoek. Er loopt nog een handhavingstraject op de staat en het onderhoud van de bedrijfsriolering en een daarmee samenhangende mogelijke bodemverontreiniging. Bij AFS wordt toezicht uitgevoerd op de emissies.

Tata Steel

De maatschappelijke aandacht voor de relaties tussen industrie, gezondheid en omwonenden is in 2024 verder toegenomen en richtte zich opnieuw vaak op Tata Steel. Daarmee nemen ook de inspanningen, vragen en verzoeken toe van bewoners, belangengroepen en de politiek op alle niveaus: lokaal, regionaal en steeds vaker ook landelijk. Ook van de OD NZKG vroeg dit veel inzet.

De OD NZKG geeft prioriteit aan de communicatie met de omwonenden en andere betrokkenen bij Tata Steel. Er is regelmatig overleg met belanghebbenden, zoals met de dorpsraad, Greenpeace en Frisse Wind. We maken nieuwsbrieven en er is een speciale app voor het melden van klachten. Het team 'Informatie en Meldingen' en de omgevingsmanager behandelen vragen van omwonenden.

Met een klankbordgroep van omwonenden is het geluidzonebeheer onder de loep genomen. Drie externe partijen hebben diverse aanbevelingen gedaan, die zijn overgenomen door de OD NZKG en de provincie. De resultaten zijn gepresenteerd op een informatieavond waar ook de minister van Economische Zaken en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat toelichting gaven op de rol van het Rijk bij de verduurzaming en verbeterslag voor de gezondheid van het staalbedrijf.

De beide kooksgasfabrieken (KGF 1 en 2) vragen veel capaciteit op het vlak van toezicht, vergunningverlening en expertise. Vanwege het toegenomen aantal ongewone voorvallen en handhavingstrajecten was al in 2023 verscherpt toezicht op beide KGF-en ingesteld. Tata Steel heeft eind 2023 een verbeterplan ingediend, dat loopt tot in 2025. De OD NZKG monitort en bespreekt de uitvoering ervan met de medewerkers van de werkeenheid KGF en met de directie van Tata Steel. In 2024 zijn uitgebreide technische en juridische analyses gemaakt van de milieuprestaties van KGF 2, onder meer op basis van nieuwe meetgegevens. In december 2024 heeft de OD NZKG Tata Steel aangeschreven de installaties in lijn te brengen met de wettelijke eisen en daartoe in de gelegenheid gesteld. Als het bedrijf in gebreke zou blijven, zal de OD NZKG overgaan tot het intrekken van de vergunning van KGF 2.

In 2024 zijn verschillende voorschriften in de vergunning voor Tata Steel opgenomen die de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen moeten terugbrengen. Op dit

moment wordt nog gewerkt aan de reductie van de stikstofemissie van KGF 1. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar een zogeheten actualisatieverzoek waarin diverse partijen uit de omgeving de OD NZKG vragen om per 2029 de sluiting van KGF 2 en Hoogoven 7 in de vergunning op te nemen.

Nieuwe wetgeving eist dat bedrijven zoals Tata Steel financiële zekerheid stellen voor het geval dat ze onverhoopt niet zelf in staat zijn de kosten te dragen van hun aansprakelijkheid voor incidenten of van hun verplichtingen bij beëindiging van hun activiteiten. Tata Steel is een van de eerste bedrijven waarvoor deze nieuwe regels worden uitgewerkt. Vanwege de complexiteit van de regelgeving en de omvang van de mogelijke verplichtingen van Tata Steel vraagt dit veel inzet.

Aanzienlijke inzet vroeg in 2024 ook de bodem onder het bedrijfsterrein. Op diverse plekken zijn sinds 2022 in het grondwater metalen en een sterk verhoogde pH-waarde aangetroffen. In 2024 is het onderzoek uitgebreid naar onder meer de Mergelkade, waar onder de opslagplaats van staalslakken de bodem is verontreinigd. Tata Steel dient voor deze locatie een plan van aanpak in te dienen om de verontreiniging te stoppen en te saneren.

Voor de Groen-Staalplannen van Tata Steel is een milieueffectrapportage nodig. Op 20 december 2024 heeft Tata Steel de eerste concepten voor het uiteindelijke Milieueffectrapport (MER) ingediend voor vooroverleg. In het voortraject is de OD NZKG betrokken geweest rondom de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Het Rijk wil maatwerkafspraken maken met Tata over deze verduurzamingsplannen. Daarbij is, mede op instigatie van OD NZKG en PNH, tot en met de Tweede Kamer veel aandacht voor de effecten van het gehele bedrijf op het leefmilieu en de gezondheid in de IJmond. De OD NZKG wordt daarbij intensief bevraagd vanwege onze kennis en expertise over de regelgeving, het bedrijf en de omgeving. Zo is de OD NZKG betrokken bij de discussies over de adviezen van de Expertgroep Gezondheid IJmond over het doen opstellen van een gezondheidseffectrapportage (GER) naast de MER.

De besluiten van de OD NZKG worden steeds vaker juridisch aangevochten, zowel door Tata Steel als door omwonenden en milieuorganisaties. Eind 2024 liepen er 22 nog op zittingen te behandelen beroeps- en bezwaarzaken.

De doelstellingen en bijbehorende werkzaamheden van de OD NZKG in het programma Tata Steel zijn in 2024 opnieuw in kaart gebracht. Dit zal in 2025 samenkomen in een nieuw Uitvoeringsprogramma U&H Tata Steel.

Financiële verantwoording

Het resultaat op het Programma Milieu en Brzo is € 13K voordelig ten opzichte van de begroting. Zowel de lasten (-€ 1,9M) als de baten (-€ 1,9M) zijn lager dan begroot.

De lagere lasten komen voort uit lagere kosten voor capaciteit (-€ 1,3M) en materieel (-€ 605K; Advies milieu, SPUK EKZ/Groen Staal en Mer beoordelingen) dan begroot. De lagere kosten voor capaciteit zijn grotendeels gerelateerd aan lagere loonkosten (-€ 871K) vanwege het niet of niet tijdig genoeg (t.o.v. begroot) vervullen van vacatures wat weer gerelateerd is aan de arbeidsmarktproblematiek. Daarnaast is de inzet voor externen (-€ 370K) lager dan begroot.

De lagere baten komen voornamelijk terug op de uitvoeringsovereenkomsten (UVO) en de Specifieke Uitkeringen (SPUK). Betreffende de UVO's zit de onderschrijding

enkel op het regie-gedeelte. De onderschrijding op het regie-pakket is toe te schrijven aan diverse producten (bijv. Groen Staal, Ketentoezicht, ZZS gemeentelijke bedrijven, Milieu Advies), waar de eerdergenoemde arbeidsmarkt een rol speelt, maar ook deels vanwege externe factoren/vraag gestuurd werk.

Betreffende de Specifieke Uitkeringen (SPUK), in 2024 een drietal uitkeringen Toezicht en Handhaving Energiebesparing, EZK (Groen Staal), en het Interbestuurlijk Programma (IBP), zijn de baten lager dan begroot (-€ 594K) vanwege vertraging Groen Staal plannen Tata Steel (EZK) en het achterblijven van de vraag voor inzet kennis en kunde in verschillende landelijke projecten (IPB).

Daarnaast heeft er een verschuiving van baten plaatsgevonden, waardoor de opbrengsten op offertes hoger is geworden dan begroot (+€ 261K). Dit is grotendeels gerelateerd aan het verschuiven van realisatie op de UVO naar offertes omtrent het onderwerp Circulaire Economie.

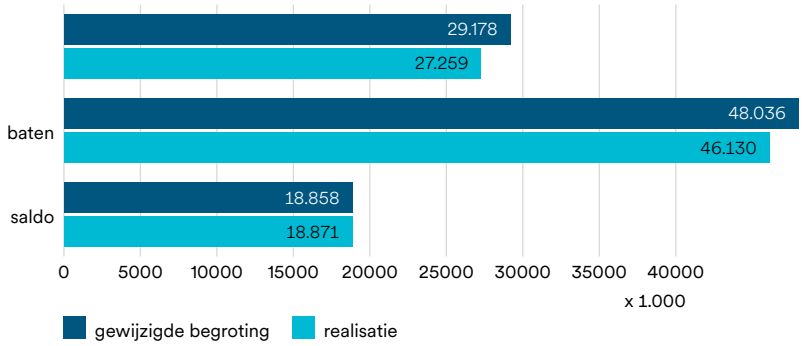

Programma Milieu/BRZO: gewijzigde begroting vs. realisatie (x € 1.000)
Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Milieu (bedragen x € 1.000)	**gewijzigde begroting**	**realisatie**	**verschil begroting-realisatie**
lasten	29.178	27.259	-1.919
baten	-48.036	-46.130	1.906
saldo	**-18.858**	**-18.871**	**-13**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.4 Programma Randvoorwaardelijk

In dit programma zitten producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn. Het gaat om werkzaamheden voor accountmanagement, informatieanalyse, procesondersteuning en risicobeheersing zoals de consignatiedienst en nieuwe wet- en regelgeving. De opdrachtgevers betalen voor deze producten jaarlijks een vast bedrag. Daarnaast zijn een aantal producten opgenomen zoals Bibob, Omgevingswet en Verweer in bezwaar en beroep die op regiebasis worden afgerekend per opdrachtgever.

Terugblik en ontwikkelingen

Informatieanalyse en datakwaliteit
Datagedreven werken is één van de belangrijke opgaven uit de uitvoerings- en handhavingsstrategie. De OD NZKG heeft de afgelopen jaren stevig geïnvesteerd in informatie- en data gestuurd werken en heeft daar een vervolg aan gegeven in 2024. Dit alles met als doel om organisaties te helpen beter gefundeerde beslissingen te nemen, risico's te beheersen en strategieën te ontwikkelen die leiden tot duurzame groei en innovatie. Dit wordt bereikt via robuuste analytische methoden, innovatieve technieken en een diepgaande kennis van zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoekprincipes. Er is nauw samengewerkt met medewerkers uit het primair proces om de specifieke behoeften te begrijpen en op maat gemaakte oplossingen te bieden. De focus richt zich daarbij op Artificial Intelligence (AI), informatieanalyses, kwalitatief onderzoek, kwantitatief onderzoek, beleidsanalyses, kwantitatieve data-analyses, risicoanalyses en benchmarking.

In 2024 is o.a. invulling gegeven aan de volgende projecten:

Risicoprioritering Branches

Met behulp van de informatie uit dit ontwikkelde dashboard wordt de prioriteit bepaald in de volgorde van bedrijfsbezoeken door de inspecteurs. Dit dashboard biedt inzicht in bedrijven met slecht naleefgedrag, de meeste milieu-impact en de noodzakelijke bezoekfrequentie. Op basis daarvan genereert het dashboard een lijst van bedrijven die met prioriteit gecontroleerd moeten worden. In 2024 zijn er aanzienlijke stappen gezet op verschillende gebieden wat heeft geleid tot belangrijke verbeteringen en optimalisaties van het risicomodel. De SCIOS-data (Stichting Certificering Inspectie en Onderhoud van Stookinstallaties) is succesvol geïntegreerd in het risicomodel doordat er een koppeling is gerealiseerd met het Data Warehouse (DWH).

E-MJV

De OD NZKG heeft de taak om jaarlijks de elektronische milieujaarverslagen (e-MJV) van de meest vervuilende bedrijven te beoordelen. Om de milieujaarverslagen sneller, secuurder, consistenter, met een grotere diepgang en met een hogere kwaliteit te beoordelen, wordt gewerkt aan de door onszelf ontwikkelde e-MJV Analysetool. De pdf-rapportages die trends en afwijkingen in luchtuitstoot presenteren zijn, samen met het bijbehorende dashboard, in 2024 geïmplementeerd in de werkprocessen. Voor de e-MJV module rondom energiegebruik is in 2024 ook een interactief dashboard gemaakt. Nieuwe data in de energie-module leidt sinds dit jaar automatisch tot een pdf-rapportage met daarin de grootste aandachtspunten. Bij diverse bedrijven zijn in 2024 afwijkingen geconstateerd, nadat de e-MJV Analysetool fouten opmerkte (bijvoorbeeld kWh

en MWh verwisseld). Om module lucht, module energie en andere milieuthema's samen te brengen is een overzichtsdashboard ingericht. Op deze manier wordt per bedrijf meteen duidelijk welke milieuaspecten de grootste aandacht verdienen. In de laatste maanden van 2024 is begonnen aan de nieuwe module ZZS, aangezien dit thema sterk is gerelateerd aan het strategische doel om te focussen op milieugerelateerde gezondheid. In 2025 wordt verder gewerkt aan de overige modules waarover de industriële bedrijven rapporteren, zoals ZZS, water en afval.

Tata Steel

Het afgelopen jaar heeft het team Informatieanalyse een belangrijke bijdrage geleverd aan een aantal grootschalige onderzoeken bij Tata Steel. Er zijn verschillende statistische analyses uitgevoerd om te kijken welke aspecten invloed hebben op het aantal ongewone voorvallen bij de fabrieken, wat heeft bijgedragen aan het begrijpen van de problemen bij de installaties van de kooksgasfabrieken. Ook zijn toezichthouders ondersteund met analyses ter bevestiging van geconstateerde signalen of klachten onder andere door trends uit grote databestanden te halen. Ook worden zogenaamde basisbeelden gemaakt over de werkeenheden van Tata Steel. Tijdens deze sessies wordt een risicomatrix ingevuld op basis van informatie van alle betrokken medewerkers. De opgestelde risicomatrix geeft informatie over de thema's waarop we meer gericht toezicht moeten houden.

Geurradar Tata Steel

Omwonenden rond Tata Steel ervaren regelmatig geuroverlast. Dit willen we beter in kaart brengen door aan de hand van eNose sensordata de ervaring van geuroverlast van Tata Steel te voorspellen. Hierdoor kunnen we het probleem beter leren begrijpen en potentieel de omwonenden tijdig alarmeren wanneer er een geurwolk onderweg is. Zodoende hopen wij de impact van Tata Steel te verminderen op het gebied van geuroverlast.

In 2024 hebben we op basis van de data die we momenteel binnenkrijgen van zo'n 30 eNoses in de omtrek van het Tata-terrein, in combinatie met KNMI wind-data en openbare sensordata zoals het luchtmeetnet, gewerkt aan een model waarmee voldoende nauwkeurige voorspellingen kunnen worden gedaan over geuroverlast. Daarnaast is ook gelabelde data nodig (geuroverlast meldingen op locatie) zodat er een patroon uit de data kan worden gedestilleerd om betrouwbare voorspellingen te maken. De basis voor dit model is gerealiseerd. Dit moet nu verder worden aangevuld met data dichter bij potentiële bronnen en de betrouwbaarheid moet worden getoetst. Het doel is om dit complexe en innovatieve project in 2025 door te ontwikkelen tot een bruikbaar product.

Bezwaar en beroep

De steeds mondigere inwoners, de toenemende aandacht van de pers en de toenemende juridisering bij procedures zorgt al jaren voor een toename van het aantal complexe bezwaar- en beroepzaken dat de OD NZKG behandelt. Voor 2024 was weer een forse stijging van het aantal bezwaar- en beroepszaken begroot van 10%, met name voor de provincie Noord-Holland voor Tata. Dit betrof o.a. de handhaving staalslakken, maar ook de procedures m.b.t. het realiseren van een PSAF-reinigingsinstallatie. Voor Haarlemmermeer speelde de PFAS-zaak Schiphol die begin maart bij de RvS dient. Echter, over de gehele linie zijn er minder uren besteed aan bezwaar en beroep dan bij de halfjaarsrapportage is begroot,

met uitzondering van de gemeente Amsterdam. Dit komt vooral door verhoogde inzet op het ADM-terrein.

WOO en actieve openbaarmaking

In 2023 is de OD NZKG gestart met het project om informatie actiever te gaan openbaren en is een projectleider gestart om een inventarisatie te maken van alle lopende projecten en is in samenhang daarmee toegewerkt naar de actieve openbaarmaking van documenten. Deze projectleider heeft zich in 2024 aangesloten bij verschillende landelijke werkgroepen om de inhoud af te stemmen met andere overheidsorganen en een gezamenlijk beleid te ontwikkelen. In 2024 zijn nieuwe categorieën verplicht openbaar geworden en de OD NZKG voldoet aan alle huidige vereisten van de Wet Open Overheid (Woo). Meer informatie over de actieve openbaarmaking is opgenomen in de aparte paragraaf actieve openbaarmaking.

Er is in 2024 hard gewerkt aan de digitalisering van processen inzake de handelingen ter afhandeling van de Woo-verzoeken. In 2024 zijn er 82 Woo-verzoeken binnengekomen bij de OD NZKG. Meer dan voorgaande jaren. De laatste jaren zijn de Woo-verzoeken ook steeds omvangrijker geworden.

Uitvoering van taken in het kader van de wet Bibob

Door de OD NZKG wordt de wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen Openbaar Bestuur (Bibob) toegepast op aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de activiteiten Bouw en Milieu. De Bibob helpt voorkomen dat de overheid voor het verlenen van vergunningen criminele organisaties faciliteert. Er wordt ingegrepen wanneer blijkt dat een vergunning structureel wordt misbruikt voor het plegen van strafbare feiten. In 2024 is wederom een stijging van het aantal Bibob-adviezen zichtbaar ten opzichte van het voorgaande jaar. Met de halfjaarsrapportage is de begroting nog fors naar boven bijgesteld. Door krapte op de arbeidsmarkt hebben we personeel later kunnen inzetten waardoor het aantal uren lager is uitgekomen dan bij het halfjaar is begroot.

Informatie en Meldingen

De behandeling van overlastmeldingen heeft voortdurend onze aandacht. De opmerkingen hierover in het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer, de opdracht van het Bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid en onze ambitie om meer samenlevingsgericht te werken zijn hiervoor belangrijke prikkels. Het hier speciaal voor opgerichte team Toezicht en Handhaving Informatie en Meldingen (TH I&M) dat naar buiten is gericht, zorgt voor een efficiëntieslag door het combineren van frontoffice en backoffice. Het snel kunnen acteren op meldingen door snelle intern afstemming zorgt voor een sneller contact met de melders. Daarnaast in het kader van samenwerking in de regio wordt steeds meer gebiedsgericht gewerkt bij meldingen van overlast. Onder andere door bewoners meer en sneller erbij te betrekken.

Het team is verantwoordelijk voor de intake en afhandeling van overlastmeldingen en ongewone voorvallen. Ten opzichte van 2023 waar 5.239 overlast meldingen binnenkwamen, is er een grote toename van meldingen in 2024. In totaal 1.280 meldingen meer zodat het aantal overlastmeldingen op 6.519 meldingen kwam in 2024. Deze 20% toename is het gevolg van meer bekendheid van het TH I&M,

de meldingentool en de expliciete groei van meldingen over een aantal bedrijven. Ook weten groepen mensen zich meer te formeren en met elkaar een melding in te dienen. We zien een aantal van de melders veelvuldig terugkomen. Voor de ongewone voorvallen werden in 2023 net geen 2.400 meldingen gedaan en in 2024 waren dit er 2.704. Een toename van ruim 11%. Wanneer wordt gekeken naar de aard van de overlastmeldingen, dan zorgt geur voor de meeste overlast, gevolgd door geluid.

Consignatiedienst

De consignatiedienst staat het gehele jaar 24/7 klaar om onze expertise in te brengen bij incidenten, calamiteiten en crisis voor de opdrachtgevers in ons werkgebied. Wij hebben dit jaar actief bijgedragen aan het regionale risicoprofiel (2025-2028) voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VRAA). De geconsigneerden zijn opgeleid en volgen jaarlijks de trainingen om goed voorbereid te zijn op de samenwerking met andere hulporganisaties binnen een crisis. Er is getraind in samenwerking met Tata Steel, OD IJmond en Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). Er zijn bouw gerelateerde onderwerpen getraind, waarbij er meer aandacht zal komen voor het effect van explosies. De samenwerking met andere veiligheidsregio's in ons werkgebied krijgt meer aandacht, zo is er meer contact met de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VRZW) waarbij van elkaar leren door omgaan met data-analyse elkaar helpt.

Overlastmeldingen

De consignatiedienst behandelt (overlast)meldingen buiten kantoortijden en burgers weten ons hiervoor steeds beter en vaker te vinden. Ons meldingssysteem is ingericht om hier adequaat op te kunnen reageren. Het aantal incidenten en ongewone voorvallen nemen jaar op jaar toe en dit zorgt ervoor de we meer uren maken dan begroot.

Omgevingswet (Ow) en Wet kwaliteitsborging (Wkb)

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden en is de organisatie ook daadwerkelijk gaan werken met nieuwe processen, nieuwe systemen en soms ook nieuwe producten. Hierop is door de OD NZKG tijdig geanticipeerd door middel van het opleiden en trainen van onze medewerkers, het verbeteren van het DSO en het adviseren van onze opdrachtgevers en stakeholders. Hiervoor is ook extra budget ter beschikking gesteld om de overgang van het oude naar het nieuwe systeem zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Deze tijdelijke post voor extra werkzaamheden onder de Omgevingswet bleek ook nodig te zijn, alleen niet in die mate als vooraf ingeschat. Het gaat hierbij om uren die zijn gemaakt voor vragen en problemen over de Omgevingswet en Wet kwaliteitsboring voor het bouwen (Wkb). Denk hierbij aan algemene vragen over de juridische regels in de wet en het overgangsrecht, maar ook aan ICT-vragen over het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Ook zijn werkprocessen aangepast en zijn er technische aanpassingen gedaan in het zaaksysteem.

Milieubelastende activiteiten (MBA's)

Met de Omgevingswet wijzigde de grondslag van de milieuregulering van het begrip 'inrichting' naar het begrip 'milieubelastende activiteit (mba)'. De omzetting van de inrichtingen naar de mba's wordt projectmatig opgepakt in de periode 2023 t/m 2025. Op basis van de ODNL-handreiking werd in 2023 een werkwijze

ontworpen, in pilots getest en waar nodig bijgesteld. Het betreft het toevoegen van hoofdstuk 3 bal mba's aan het bedrijven bestand. Vanaf de zomer 2023 werd de aanpak breed uitgezet in de organisatie. In 2024 is de tweede fase van het project gestart waarbij de automatisch omgezette mba's worden gecontroleerd tijdens de toezichtcontroles, behandeling van klachten, behandeling van meldingen en informatieplichten of vergunningaanvragen. Het project verloopt volgens planning en zal eind 2025 gereed zijn.

In fase 2 van het project worden de automatisch toegekende mba's gecontroleerd op juistheid tijdens bijvoorbeeld de integrale controles. Deze fase is op 1 januari 2024 gestart toen de Omgevingswet van kracht werd. In 2024 zijn de mba's van 1.821 bedrijven gecontroleerd en de wijzigingen zijn doorgevoerd in het bedrijvenbestand. In 2024 zijn totaal 2.731 uur besteed aan het project en een bedrag van € 168K is als onttrekking opgenomen uit de bestemmingsreserve Omgevingswet.

Financiële verantwoording

Het programma Randvoorwaardelijk heeft een nadeel van € 1,0M ten opzichte van de begroting. Een voordeel van € 42K op de lasten en een nadeel van € 1,1M op de baten.

Aan de batenkant is een nadeel ontstaan van € 1,1M. Dit wordt veroorzaakt door minder capaciteit bij het verwerken van Woo-verzoeken gedurende het jaar (1.893 uur minder ad € 220K). Het grootste verschil (7.349 uur ad € 855K) wordt veroorzaakt door een daling van het aantal uren in de tweede helft van het jaar dat aan de invoering van de Omgevingswet is besteed. Er is minder inzet van tijdelijk extra personeel nodig is geweest. Dit is vooral terug te zien in minder omzet Omgevingswet extra werkzaamheden.

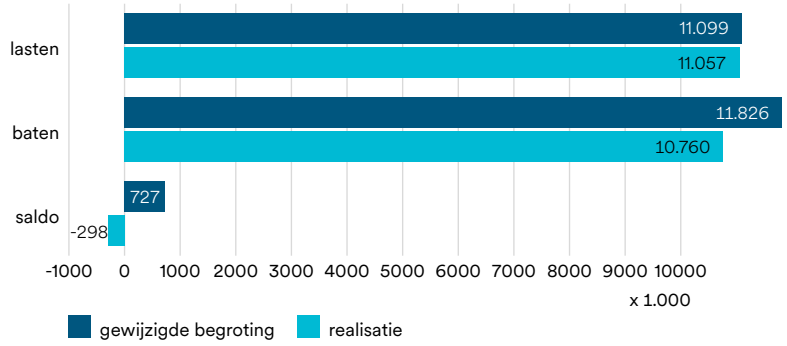

Programma Randvoorwaardelijk: gewijzigde begroting vs. realisatie (x € 1.000)
Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Randvoorwaardelijk (bedragen x € 1.000)	**gewijzigde begroting**	**realisatie**	**verschil begroting-realisatie**
lasten	11.099	11.057	-42
baten	-11.826	-10.760	1.067
saldo	**-727**	**298**	**1.025**
(-/- = voordeel, + = nadeel)			

2.5 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van personeelszaken, informatievoorziening, financiële administratie, communicatie, huisvesting, facility management, sturing, coaching en planning en control. Naast deze personele en materiële bedrijfsvoeringkosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

Terugblik en ontwikkelingen

Communicatiestrategie
Als omgevingsdienst zijn we er voor de bewoners en bedrijven in ons werkgebied. Hierbij positioneren we de OD NZKG als een deskundige en onafhankelijke omgevingsdienst. Met gerichte communicatie brengen we ons werk dichter bij de inwoners en bedrijven door (tijdig) te informeren, luisteren, de interactie en de dialoog aan te gaan. Hierbij hanteren we een aantal uitgangspunten. Zo staat in onze communicatie de beleving van inwoners centraal. Dus niet regels of waarden, maar hoe inwoners het ervaren. Daarnaast is al onze communicatie verbonden met de uitdagingen van deze tijd, zoals klimaat, gezondheid en de transformatie van gebieden. Als omgevingsdienst vergroten we de zichtbaarheid daar waar het nodig is. We gaan hierbij voor de grootste impact. En dat doen we op verschillende manieren.

In contact met bewoners
Afgelopen jaar hebben we bij diverse overlast gevende bedrijven veelvuldig contact gehad met bewoners. Per overlast gevend bedrijf maken we een communicatieaanpak op maat. Soms is een eenmalige bijeenkomst voldoende om alle vragen rondom een nieuwe vergunning of overlastmeldingen te beantwoorden. Voor een aantal bedrijven hebben we een gerichte communicatieaanpak met een jaarplanning. Hierbij zijn er regelmatig gesprekken met bewonersgroepen, organiseren we bijeenkomsten en versturen we maandelijkse nieuwsbrieven. We zien dat deze nieuwsbrieven goed gelezen worden door bewoners, ketenpartners en bestuurders. Afgelopen jaar hebben we geïnvesteerd in een regionale omgevingsdialoog in de IJmond.

Publieksjaarverslag
Voor de derde maal hebben we een publieksjaarverslag gepubliceerd. In dit verslag laten we op een laagdrempelige manier zien wie we zijn, wat we doen en welke speerpunten we belangrijk vinden. Naast enkele kerncijfers van onze organisatie die interessant zijn voor bewoners, profileren we ons werk en het positieve effect daarvan op de leefomgeving door middel van enkele korte artikelen waarin collega's en soms inwoners aan het woord komen. Het publieksjaarverslag is breed uitgezet.

Media
Ieder jaar zien we het aantal mediavragen gestaag toenemen. Zo ook in 2024. Hierbij valt op dat deze vragen meer over de breedte van ons werk gaan. Naast vragen over toezicht en vergunning bij Tata Steel zien we een toename aan vragen over bijvoorbeeld Pfas, staalslakken, geuroverlast, water en bodem en vuurwerk.

Innovatie

In 2024 heeft de OD NZKG aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van AI-tools, met name op het gebied van cameratoezicht, documentbegrip en eigen chatbots. Door de implementatie van dergelijke AI-tools zoekt de organisatie succesvol naar efficiëntie en effectiviteit binnen het eigen werk.

Cameratoezicht: er wordt gewerkt aan een AI-tool om rookdetectie te ondersteunen en mogelijke overtredingen te signaleren. Het systeem werkt altijd onder menselijke controle om de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid te waarborgen. Dit helpt bij het vroegtijdig identificeren van milieuschendingen en het nemen van passende maatregelen.

Documentbegrip: NLP-technieken worden ontwikkeld voor het automatisch omzetten van spraak naar tekst en het samenvatten van reguliere gesprekken. Door deze technologie kunnen gesprekken efficiënt worden gedocumenteerd en geanalyseerd. Dit zou bijvoorbeeld het notuleren van overleggen verder kunnen verbeteren.

Chatbots: Chatbots hebben een belangrijke rol gespeeld in het ondersteunen van zowel de Omgevingswet als het HR-beleid. De Copilot Omgevingswet biedt een ingang voor interne en externe vragen, waarbij antwoorden worden voorbereid met behulp van een beveiligd platform en onder menselijke controle worden aangevuld. Voor HR-beleid is een vergelijkbare chatbot ontwikkeld om vragen van medewerkers efficiënt af te handelen en hen te voorzien van relevante informatie en een doorverwijzing naar het achterliggende beleidsdocument.

AI-zoekmachines: AI-zoekmachines worden onderzocht en ontwikkeld om documenten beter doorzoekbaar te maken en snel relevante informatie te vinden voor de lijn. Dit verbetert de toegankelijkheid van informatie en dan met name documenten die niet in een DMS zitten en daarmee geen structuur hebben. Een voorbeeld hiervan is het zoeken naar juridische documenten in onze digitale archieven.

Agile werken: Agile werken is ook een belangrijk speerpunt geweest in 2024. Door de adoptie van agile methodologieën hebben de ontwikkelteams van de dienst flexibeler en responsiever kunnen opereren, wat heeft geleid tot snellere doorlooptijden in onze productontwikkeling en een verbeterde samenwerking tussen teams. Deze aanpak heeft niet alleen de interne processen verbeterd, maar heeft ook bijgedragen aan een cultuur van continue verbetering en innovatie binnen de organisatie.

Implementatie PowerBrowser
In 2024 zijn we vol aan de slag gegaan met de implementatie van het nieuwe VTH-systeem PowerBrowser. In de eerste helft van 2025 gaan we deze implementatie afronden en PowerBrowser in gebruik nemen. Dat betekent, vooral in het eerste kwartaal, dat er veel aandacht en inspanning van de organisatie nodig is voor een succesvolle implementatie.

Datagedreven werken
Het jaar 2024 stond voor het programma Datagedreven Werken (DGW) geheel in het teken van het scheppen van de noodzakelijke voorwaarden en het stellen van de juiste kaders om DGW vanaf 2025 geheel te kunnen integreren in de organisatie. Zo zijn op strategisch- en beleidsniveau een aantal richtinggevende stukken opgeleverd en vastgesteld, waaronder de ‘Datastrategie 2025-2027. Meer effect voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving’ en het ‘Beleidskader Data Governance 2025-2027. Meer waardevolle data, meer waarde uit data’. Deze eerste stelt de organisatie in staat om gedurende de looptijd te bepalen welke ontwikkelingen onze organisatie nodig heeft om daadwerkelijk gebruik te maken van data en zodanig waarde te creëren. Deze laatste beschrijft hoe wij eigenaarschap van data definiëren, wat dit eigenaarschap omhelst en welke rollen benodigd zijn om de kwaliteit van onze waardevolle data te bewaken.

Naast bovenstaande prestaties heeft het programma DGW in 2024 veel activiteiten ontplooid. Er is doorlopend geëxperimenteerd en geoefend met (nieuwe) vormen

van datakwaliteitsbeheer, er zijn trainingen en overige educatiematerialen ontworpen, gegeven en beschikbaar gesteld.

Arbeidsmarkt & Werving en selectie
De arbeidsmarkt was ook in 2024 onverminderd krap voor de ervaren specialistische medewerkers die de OD NZKG nodig heeft. Het team Werving en Selectie heeft verder vorm gekregen en richt zich naast ‘kennis’ steeds meer op gewenste competenties voor de functie.

Er zijn in 2024 een aantal grootschalige wervingsacties uitgevoerd. In de eerste helft van 2024 is er een grote wervingscampagne geweest voor de start van de 8e traineepool (Technisch Traineeship, TTS). Circa 80 belangstellenden hebben de informatiemiddag bezocht en waarna we op 1 september zijn gestart met een selectie van 20 trainees met een afgeronde HBO- of WO-opleiding. We constateren met enige trots dat de OD NZKG in trek is als werkgever bij trainees. Daarnaast startte in 2024 een grote wervingscampagne, specifiek gericht op Tata Steel en het project Groen Staal project. In december 2024 zijn de voorbereiding getroffen voor een nieuwe wervingscampagne voor Tata Groen Staal in 2025. Deze campagne richt zich in het bijzonder op de zzp’er die, vanwege de opheffing van het handhavingsmoratorium in het kader van de wet DBA, mogelijk eerder open staat voor een vaste aanstelling. De OD NZKG is actief geweest met haar profiel en zichtbaarheid op de arbeidsmarkt. Zo is er deelgenomen aan de landelijke wervingscampagne van de ODNL en hebben we diverse beurzen en stagemarkten van hogescholen en universiteiten bezocht.

De diverse activiteiten op het gebied van arbeidsmarktcommunicatie en werving en selectie hebben geleid tot een instroom van 124 nieuwe medewerkers in 2024.

Leiderschapsontwikkeling

Vanuit de Visie op Leiderschap van de OD NZKG en de strategische agenda 2022-2024 is in 2022 het Leiderschapstraject 'Bezielde Zakelijkheid' van start gegaan. De doelstelling van het programma is om directie en teammanagement te ondersteunen in een beweging naar een meer coachende en resultaatgerichte stijl van leidinggeven. Het programma begeleidt de ontwikkeling van persoonlijke leiderschap en teamleiderschap, waarbij tools en vaardigheden worden aangereikt om de rollen van manager, coach en leider meer effectief in te kunnen vullen. Het aanbod wordt individueel, in cross-disciplinaire groepen, in MT’s en in plenaire bijeenkomsten toegepast.

Opleiden en ontwikkelen

De OD NZKG is een aantrekkelijke werkgever en weet medewerkers te 'binden en te boeien'. Wij vragen van medewerkers om zich te blijven ontwikkelen en hun kennis en vaardigheden steeds actueel te houden. In 2024 is 3% van de loonsom beschikbaar gesteld voor opleidingen.

Ons aanbod aan trainingen en opleidingen krijgt vorm op aanwijzing van een stuurgroep met teammanagers uit de verschillende directies en een directeur als voorzitter. De vraag naar inhoud en vormgeving van het aanbod staat meermaals per jaar op de agenda en wordt op deze wijze ook in onze MT’s besproken. We bieden wettelijk verplichte en vakinhoudelijke trainingen aan, net zoals trainingen die we met het oog op de ontwikkeling van de organisatie en onze omgeving belangrijk vinden.

Het Nieuwe Werken – hybride werken

In 2024 wordt het Nieuwe Werken gekenmerkt door een hybride werkomgeving met flexibiliteit en autonomie voor medewerkers. Ter ondersteuning hiervan is het Programma Ebbehuis gestart, gericht op de herinrichting van het kantoorgebouw om beter aan te sluiten op de wensen van medewerkers en de afgelopen groei van de organisatie. De nadruk ligt op samenwerking. Het programma biedt meer flexibiliteit in werkplekkeuze en bevordert samenwerking door open en toegankelijke ruimtes. De aanpassingen omvatten verschillende werkplektypologieën, zoals traditionele werkplekken voor langdurig gebruik, werkplekken voor kortere tijd, en moderne vergaderruimtes met geavanceerde faciliteiten. Deze diversiteit aan werkplekken draagt bij aan een efficiëntere en productievere werkomgeving.

Aanbestedingen en Inkoop

In 2024 zijn een aantal (grote) aanbestedingen afgerond, zoals de aanbesteding van NS Business Cards, energiecontroles en inhuur personeel. Vooral de aanbesteding van inhuur personeel heeft grote gevolgen voor de bedrijfsvoering van de organisatie. OD NZKG is overgestapt van een raamcontractant naar een broker voor externe inhuur. Met deze broker heeft OD NZKG een groter bereik voor het inhuren van specialistische functies. Er is in 2024 wederom gebruik gemaakt van externe expertise voor het uitvoeren van aanbestedingen. Om inkoopvolume en kennis te bundelen zijn er aanbestedingen uitgevoerd met andere overheidsorganisaties, zoals de aanbesteding van IT-hardware.

Interne klachtenregeling

In 2024 zijn er 12 klachten ingediend. Van deze 12 klachten zijn 8 klachten afgehandeld volgens de interne klachtenregeling binnen de wettelijke termijn. De overige 4 klachten zijn geen klachten over ongewenst gedrag van medewerkers van de OD NZKG en zijn derhalve niet als klacht in behandeling genomen.

Financiële verantwoording

Het programma Bedrijfsvoering komt uit op een positief resultaat van € 3,0M. Dit heeft verscheidene oorzaken.

Door latere instoom van medewerkers is er € 600K minder loonkosten uitgegeven dan begroot. Door een vertraging van de implementatie van het nieuwe VTH-systeem ontstaat er een voordeel in 2024 van € 525K. Tevens was voor 2024 een budget van € 500K beschikbaar voor groot onderhoud en aanloopkosten voor de verbouwing van het pand om deze aan te passen aan het nieuwe werken. Deze kosten zijn in 2024 niet gemaakt en schuiven door naar 2025. Per saldo was de dotatie aan de voorziening gekocht verlof € 394K lager doordat meer verlof is gekocht dan opgenomen. Mede als gevolg van de invoering van de Omgevingswet, zijn er minder kosten (voor opleidingen) voor PBDI gemaakt dan begroot (€ 556K). Door dalende energielasten in 2024 ten opzichte van 2023 bleek het voorschotbedrag van de gemeente Zaanstad te hoog en is deze in de loop van het jaar naar beneden bijgesteld. Dit leidde tot een voordeel van € 225K.

De dotatie aan de reserve is € 57K hoger dan voorzien. De lasten zijn € 136K hoger als gevolg van een hoger bedrag wat gereserveerd moet worden voor niet opgenomen PBDI-gelden. De baten zijn € 79K hoger, voornamelijk als gevolg van de aankoop van verlofuren door medewerkers van 60 jaar en ouder.

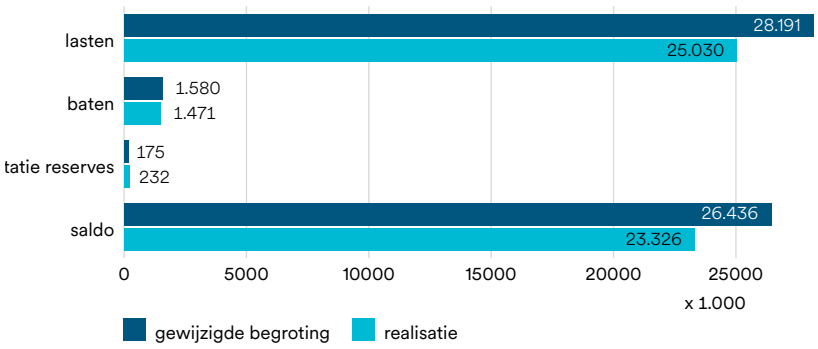

Programma Bedrijfsvoering: gewijzigde begroting vs. realisatie (x € 1.000)
Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Bedrijfsvoering (bedragen x € 1.000)	**gewijzigde begroting**	**realisatie**	**verschil begroting-realisatie**
lasten	28.191	25.030	-3.161
baten	-1.580	-1.471	109
mutatie reserves	175	232	57
saldo	**26.786**	**23.790**	**-2.995**
(-/- = voordeel, + = nadeel)			

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen in 2024
- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
  - Inventarisatie risico's
  - Inventarisatie weerstandscapaciteit
  - Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Ontwikkelingen 2024

In 2024 is de zekerheid over invoering van de Omgevingswet een feit geworden. Er zijn afspraken gemaakt met bestuur en opdrachtgevers over de eerste 2 implementatiejaren van de Omgevingswet. Dit is van invloed op het risico. Het risico is voor 2025 wel gedaald maar nog aanwezig. Door de afreken afspraken is het PGF-risico als verwaarloosbaar beschouwd in 2025. Het is nog onzeker of we in 2026 met nieuwe kengetallen kunnen gaan werken. Zolang er geen bestuurlijk besluit is, blijft vanaf 2026 gewerkt worden onder de PGF-systematiek. De andere mogelijkheid is een overstap naar een landelijke financieringssystematiek. De risico's opgenomen voor Tata Steel zijn afgewogen naar de situatie eind 2024. Tata Steel heeft de concept MER eind 2024 ingediend. Er wordt zowel aan de kant van Tata Steel als bij OD NZKG met volle kracht verder gewerkt aan het project Groen Staal. De risico's zijn opgenomen vanaf 2026. In 2025 is de overgang van het zaaksysteem van Mozard naar PowerBrowser een feit. Het opgenomen risico is ingeschaald als zeer groot en opnieuw berekend. Het risico van informatiebeveiliging is hoger ingeschat.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In de tabel op volgende bladzijde volgt een overzicht van de risico's. Van alle risico's is het financieel effect (gevolg) ingeschat. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

Overzicht risico's

risico's (bedragen x € 1.000)	totaal geschat financieel effect	risico-bedrag 2024	risico-bedrag 2025	risico-bedrag 2026	risico-bedrag 2027	risico-bedrag 2028	risico-bedrag 2029
wet- en regelgeving	5.412	757	513	574	574	574	574
omzetfluctuatie, conjunctuur en arbeidsmarkt	5.302	326	455	908	608	608	608
bedrijfsvoering	1.675	570	1.096	579	579	579	579
prestatiegericht financieren	5.060	401	0	770	814	862	862
	17.449	**2.055**	**2.064**	**2.830**	**2.574**	**2.622**	**2.622**

In bijlage 4 is een tabel opgenomen met een toelichting op de kans dat deze risico's zich voordoen en de meerjarige effecten hiervan.

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect € 5,4M)

Omgevingswet
De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) hebben per 1 januari 2024 de juridische kaders van de taken en werkprocessen van de OD NZKG ingrijpend gewijzigd. De invoering en uitwerking ervan vormen aanzienlijke risico's.

- Het aangrijpingspunt van het milieurecht wijzigt van 'inrichting' naar 'milieu-belastende activiteit', wat veel uitzoekwerk vraagt en onverwachte effecten heeft op de bevoegdheidsverdeling.
- Veel taken en het basistakenpakket zijn veranderd van inhoud en soms ook van bevoegd gezag/opdrachtgever.
- Zelfs nu de wet al in werking is getreden, zijn veel effecten nog onduidelijk, zoals rond de overgang van bodembevoegdheden van de provincies naar gemeenten, het nieuwe geluidsstelsel en de Wkb.
- Voor de werkprocessen is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) cruciaal. Dit systeem zou zowel de maatschappij als de overheid grote voordelen opleveren, door alle regels per locatie met een muisklik zichtbaar te maken en indieners via overzichtelijke vragenbomen soepel te leiden door de administratieve processen. Dit zou onjuiste en onvolledige (en dus tijdrovende) aanvragen en meldingen voorkomen. Het inmiddels uitgeklede DSO maakt deze verwachtingen lang niet waar. Het werkt nu wel maar kan minder dan het vroegere Omgevingsloket en heeft allerlei kinderziektes. Deze laatste worden landelijk opgepakt maar verdere ontwikkeling is een kwestie van jaren. Hoe goed we ons ook hebben voorbereid, de nieuwe regels, het op het laatste moment nog veranderde overgangsrecht en het vooralsnog ontbreken van jurisprudentie maken ons werk ingewikkelder. Onze besluiten zullen vaker juridisch worden aangevochten.
- We ontvingen een hausse aan aanvragen vlak voor de inwerkingtreding. Dit heeft, in combinatie met een ingewikkeld overgangsrecht, veel druk op de VTH-processen gelegd.

CEBEON heeft landelijk de financiële effecten van de Omgevingswet onderzocht. De veel voorkomende eenvoudige VTH-taken kunnen goedkoper worden en de gemeenten en provincies kunnen milieuleges gaan heffen, maar bij de complexere

taken die de omgevingsdiensten veelal uitvoeren, zijn geen financiële voordelen te verwachten. Daarentegen zijn de invoeringskosten met ieder uitstel gestegen. De terugverdientijd ervan bij de gemeenten is in het geactualiseerde Integrale financiële beeld Omgevingswet 2023 geraamd op 35 jaar, waar 10 jaar het bestuurlijk afgesproken maximum was. Het Rijk geeft (al vanuit het vorige regeerakkoord) enige financiële compensatie aan de gemeenten, maar (nog) niet rechtstreeks aan de omgevingsdiensten. De financiële effecten op de lagere overheden worden inmiddels landelijk gemonitord, maar dit is een ingewikkelde en langdurige operatie met een ongewis effect op de financiering.

Door de nieuwe definiëring van de taken kan de OD NZKG meer of minder werk krijgen. Daarvoor zijn nog geen kengetallen in de financieringssystematiek (PGF). De vele wijzigingen in de werkprocessen en de regelgeving geven in elk geval tijdelijk risico's voor het niveau van dienstverlening, nu het Digitaal Stelsel Omgevingswet nog niet optimaal functioneert. Dit type problemen doet zich landelijk voor, wat de beschikbaarheid van de voor de oplossing benodigde expertise verder doet afnemen. De omvang van deze effecten is niet goed in te schatten. De gevolgen raken primair de kwaliteit van de dienstverlening en uitvoering en zijn niet specifiek voor de OD NZKG. Tijdens de overgangsperiode zal de productie lager zijn, omdat het meer tijd kost om de nieuwe werkwijze uit te voeren.

Beheersmaatregelen:
- Het programma Omgevingswet heeft de taken overgebracht naar de lijnorganisatie;
- De medewerkers van de OD NZKG zijn opgeleid over de Omgevingswet door collega's die zich daardoor hebben ontwikkeld tot een aanzienlijke groep specialisten. Dit verstevigt onze positie in onze taakuitoefening, in ons werkgebied en landelijk;
- We hebben enige invloed op beleid, regelgeving en financiering via onze inbreng in diverse regionale en landelijke gremia, zoals over de bodemtaken, de milieuleges, het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de financiële gevolgen van de Omgevingswet op de decentrale overheden en hun uitvoeringsdiensten;
- In de meerjarenbegroting en de UVO's zijn de kosten geraamd van de extra benodigde inzet vanaf de inwerkingtreding, zoals voor het handmatig oplossen van de kinderziektes van het DSO en voor de beantwoording van de vele interne en externe vragen over de gevolgen van de nieuwe regelgeving.

De kans op dit risico is gedaald van groot naar gemiddeld. Het risicobedrag is € 635K voor 2024 en € 306K voor 2025. Vanaf 2026 daalt het risico naar € 61K.

Algemene Verordening Gegevensbescherming
Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Door het toenemende gebruik van data, waarbij ook sprake is van privacybescherming, blijft er een continu risico voor het optreden van datalekken. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.

Beheersmaatregelen: Er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.

De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is € 41K vanaf 2024.

Klimaatadaptatie en Circulair Programma
Rondom klimaat - en circulaire programma's ontstaan strategisch gezien in toenemende mate wetten die impact hebben op ons werk en op de bedrijven en burgers in onze leefomgeving. Voor de bedrijven kunnen

de wetgevingsinstrumenten zoals bijvoorbeeld een CO2-heffing grote gevolgen hebben voor hun bedrijfsvoering. Meer kosten, investeringen, nieuwe vergunning aanvragen. Voor de OD NZKG ontstaat een grotere inspanningsverplichting. De veranderende wetgeving heeft impact op het bedrijvenbestand. Er ontstaan zowel nieuwe bedrijven als faillissementen in kapitaalintensieve industrie die de veranderende omstandigheden niet kunnen bolwerken. Daarnaast kan het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of meer passend zijn. Het financiële risico is dat de toenemende inzet en expertise die gevraagd wordt, moeilijker leverbaar en financierbaar blijkt.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. De kansen worden zo ook gesignaleerd. De OD NZKG blijft inzetten op passende contracten voor haar taken bij de huidige opdrachtgevers in de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast is de verwachting dat de inzet in de komende jaren ook via het Rijk ontvangen kan worden. Anticiperen gaat zowel organisatorisch als door actieve deelname in de Rijksprogramma's.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag neemt toe van € 83K in 2025 tot € 165K in 2026 en verder.

Terugdringen Milieubelasting
Het terugdringen van de milieubelasting om de milieu gerelateerde gezondheid te verbeteren zal de komende jaren steeds belangrijker worden. Er lopen vanuit het Rijk vele programma's die uiteindelijk gaan leiden tot strengere wetgeving. Enkele voorbeelden zijn de stikstof situatie (PAS), het schoon lucht programma, het oppervlaktewater en de Zeer Zorgwekkende Stoffen. De verwachting is dat in de komende 5 jaar de inventariserende programma's zullen leiden tot daadwerkelijke wetgeving in 2027.

Er ontstaan dan in hoofdlijn twee grote effecten. De OD NZKG zal meer en andere werk ontvangen en kan zich voor een groter vergunning potentieel en meer toezicht zien staan. Aan de andere kant ontstaat er voor bedrijven economisch gezien een sterke verhoging van kosten voor een productieproces en hun beheersing van de milieueffecten. Faillissementen en bedrijfsverplaatsingen kunnen ontstaan. Het financiële risico is dat de veranderingen sneller gaan dan de financiering via contracten met de opdrachtgevers. Ofwel, dat de kosten voor de baten uitgaan.

Beheersmaatregelen: diverse opdrachtgevers, zoals PNH, Zaanstad en Amsterdam, hebben de OD NZKG gevraagd mee te denken bij het duiden van de opgave en het meedenken bij een regionale en lokale aanpak op basis van de wetgeving.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag neemt toe van € 83K in 2025 tot € 161K in 2026 en verder.

Wijziging beleid rijk of provincie voor Tata Steel
Het risico dat, ten gevolge van gewijzigde politieke omstandigheden, het beleid ten aanzien van Tata Steel impactvol verandert. Met de toezegging van PNH voor 2025 en verder lijkt er een zekerheid van budgettering te zijn voor het VTH-werk dat de OD NZKG uitvoert bij Tata Steel voor de aankomende jaren. Ook het Rijk heeft aangekondigd de PNH de komende jaren te ondersteunen. Hoe de financiering vorm gaat krijgen is nog niet formeel bekend. Het risico wordt nu gezien over de langere termijn. De gevolgen zijn afnemende werkzaamheden door andere beleidsprioriteiten. Minder taken op het vlak van toezicht en handhaving.

Beheersmaatregelen: Bij afnemende taken en werkzaamheden moeten medewerkers op andere plekken in de organisatie worden ingezet.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is € 140K vanaf 2026.

Conjuncturele ontwikkelingen, arbeidsmarkt, Groen Staal en Tata Steel (totaal geschat financieel effect € 5,3M)

Omzetfluctuatie, Economische en conjuncturele ontwikkelingen
Na jaren van stabiele financiering zien we bij alle gemeentelijke opdrachtgevers een daling op het gemeentefonds en toenemende lasten gezien de enorme prijsstijgingen van de afgelopen jaren. Dit betekent met name in 2026, ook wel ravijnjaar genoemd, een bezuiniging op de begroting. Diverse opdrachtgevers hebben aangegeven dat de bedragen naar beneden worden bijgesteld dan wel zij overwegen om bepaalde (plus) taken niet meer door de OD NZKG te laten uitvoeren. We lopen hiermee een risico op frictiekosten. Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld. Andersom kan het zijn dat de dat de economie snel weer aantrekt en dat er een sterke stijging is van initiatieven. Dit betekent ongepland werk voor de gehele VTH-keten. Met betrekking tot het bedrijvenbestand lopen dan de kosten voor de baat uit.

Beheersmaatregelen: De gevolgen voor de uitvoering worden afgestemd met de opdrachtgevers en als het nodig is samen met hen geprioriteerd. Het risico van omzetverlies wordt in eerste instantie zoveel als mogelijk opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. De arbeidsmarkt is echter zo weerbarstig dat een volledige flexibiliteit in contractering ook niet altijd mogelijk is.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is € 207K vanaf 2025. In 2026 eenmalig € 414K.

Arbeidsmarkt en inhuur
De krapte op de arbeidsmarkt en voor sommige functies beperkte beschikbaarheid van inhuurkrachten, kunnen gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Per 1 januari 2025 vervalt in het kader van de wet DBA en de voorgenomen wet VBAR het moratorium op de handhaving van schijnzelfstandigheid. Op dit moment bestaat er nog veel onduidelijkheid rondom de criteria van de wet DBA. Het leidt regelmatig tot nieuwe inzichten, publicaties en handreikingen over de toepassing van de wet. De OD NZKG blijft urgentie voelen om contracten met externe medewerkers die niet voldoen aan de wet DBA, te beëindigen.

Het niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten. Het beëindigen van contracten met zzp'ers leidt, zeker wanneer posities niet of niet volledig ingevuld worden door medewerkers met een vast contract, tot een risico op productieverlies.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel.
We hebben onze wervingscapaciteit vergroot, zetten in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus. Innovatie op het vlak van digitalisering en data-analyse wordt ingezet om zo efficiënt mogelijk te werven. Daarnaast worden medewerkers opgeleid waaronder trainees, opleidingstrajecten voor zij instromers en training *on-the-job* constructies.

We bewegen voor wat betreft de wet DBA en de voorgenomen wet VBAR mee met steeds veranderende inzichten. We maken het mogelijk om contracten met externe medewerkers met een gelimiteerde tijd van 6 maanden te verlengen, tot uiterlijk 1 juli 2025. Voor de zzp'ers die, met de kennis van nu, niet voldoen aan de criteria van de wet DBA, maken een 'plan per contract'. In dit plan omschrijven we de risico's in het geval een contract beëindigd zou worden en welke oplossingen denkbaar zijn.

De kans op dit risico is gestegen van klein naar gemiddeld. Het risicobedrag is € 248K vanaf 2025.

Afbreukrisico Groen Staal
Tata Steel heeft op 20 december 2024 de concept MER (3.000 A4) ingediend. Hiermee is een volgende stap gezet in de ambities voor de transitie voor naar Groen Staal. Binnen TATA wordt met 200 mensen volop doorgegaan met het project. Binnen de OD NZKG zijn 30 tot 35 adviseurs beschikbaar om in 2025 de verwachte definitieve vergunning aanvragen in Q2 en verder te gaan verwerken. Het risico dat deze plannen geen doorgang vinden is nog aanwezig. Zeker wanneer de Nederlandse of Europese overheid geen subsidie verleent aan het bedrijf Tata Steel zelf voor deze investering. Er bestaat voor de langere termijn toch een kans dat Tata Steel beslist om van Groen Staat af te zien. De VTH-A werkzaamheden komen dan te vervallen. De medewerkers die op Groen Staal zijn ingezet, komen daarmee zonder werk te zitten. De medewerkers die op Groen Staal werkzaam zijn, moeten op andere projecten/ procedures worden ingezet. Beheersmaatregelen: Een groot deel van de medewerkers werken deeltijd op het project en houden binding met hun eigen team. Hiermee kan het wegvallen van het werk voor Groen Staal makkelijk worden opgevangen.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is in 2026 € 93K.

Tata Steel vertrekt uit Nederland – risico vanaf 2026
Tata Steel zou kunnen besluiten uit Nederland te vertrekken. Dit zou kunnen vanwege tegenvallende financiële resultaten en/of vanwege geen of onvoldoende subsidie vanuit Nederland of Europa voor de transitie en het investeringsprogramma Groen Staal. De Europese Staalmarkt is onderhevig aan grote concurrentie vanuit China en VS. De geopolitieke situatie met o.a. ook de oorlogen in Oekraïne en Midden-Oosten maken de marktsituatie erg onvoorspelbaar. Tata Steel levert mondiaal het meest hoogwaardige staal. Voor de OD NZKG zal een vertrek betekenen dat er, wanneer het staalproces wordt stopgezet, er – afhankelijk van hoe snel het bedrijf vertrekt – een groot aantal medewerkers beschikbaar komt. Wanneer er door Tata Steel wordt ingezet op een snel vertrek, dan kan de situatie ontstaan dat er voor collega's van Milieu een daling van werkzaamheden zal zijn. Voor collega's van Bouw (sloop) en Bodem (sanering) zal dan een enorme toename aan werkzaamheden ontstaan. De werkveld gebieden zijn voor de medewerkers op expertise niet uitwisselbaar.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is vanaf 2026 € 153K.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect € 1,7M)

Nieuw zaaksysteem
In 2025 vindt de implementatie van het nieuwe VTH-systeem PowerBrowser. De conversie naar een nieuw pakket brengt implementatie- en uitvoeringsrisico's met zich mee, zeker in combinatie met volle projectkalender voor de organisatie. De adoptie van het nieuwe VTH-systeem heeft tijd nodig voor de gebruikersorganisatie. Het gevolg kan zijn problemen in de uitvoering waardoor er onvoldoende productie geleverd kan worden en wettelijke termijnen niet worden gehaald.

Beheersmaatregelen:
1. De aanbesteding is zorgvuldig voorbereid en opgezet. Leerpunten van andere omgevingsdiensten zijn hierin nadrukkelijk meegenomen;
2. Sterke betrokkenheid van de gebruikersorganisatie bij aanbesteding en implementatie, waarborgt de aansluiting op het werkveld;
3. Projectorganisatie voor implementatie is vastgesteld door stuurgroep en directieraad;
4. Financiering van implementatiefase is geborgd met een directie besluit;
5. Opleidingsprogramma voor het gebruik van het nieuwe VTH-systeem worden uitgewerkt binnen het project;
6. Uitgangspunten voor in gebruik name van het nieuwe VTH-systeem i.r.t. de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn vastgesteld door de directieraad.

De kans op dit risico is zeer groot. Het risicobedrag is in 2025 € 517K.

Informatiebeveiliging
De dreiging tot informatiebeveiligingsincidenten blijft toe nemen. Het risico van een informatiebeveiligingsincident is dat de dienstverlening en bedrijfsvoering volledig kan stil komen te liggen. Daarnaast kunnen informatiebeveiligingsincidenten leiden tot fouten in de dienstverlening en kan vertrouwelijke informatie in verkeerde handen komen te vallen. De informatiebeveiligingsdienst (IBD) ziet op moment twee soorten dreiging meer ransomware en steeds meer en ernstige kwetsbaarheden en gevaren in software. Vanaf 17 oktober 2024 is de NIS2 richtlijn (Network and Information Security Directive) in werking. Dit is een Europese richtlijn waarbij essentiële organisaties in Europa wettelijk verplicht worden om zichzelf te beschermen tegen cybercriminaliteit.

De kosten zijn terug te voeren op het herstel van de systemen, onderzoek naar de aanval, alsmede het betalen van losgeld bij een ransomeware-aanval. Het verschilt per aanval welke kosten gemoeid zijn. Nadat NIS2 in 2025 vertaald zal zijn in Nederlandse wetgeving, kunnen ook boetes opgelegd gaan worden aan organisaties die zich niet houden aan deze wet. De boetes kunnen oplopen van 1,4 tot 2% van de omzet. Ook kunnen directieleden persoonlijk aansprakelijk worden gesteld bij nalatigheid.

Beheersmaatregelen: Om de toename aan cybercriminaliteit het hoofd te bieden is een Chief Information Security Officer (CISO) aangesteld. De implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) loopt. Voor het bewustzijn van de medewerkers worden er awareness-trainingen gevolgd. Er is extra technische software aangeschaft als bescherming tegen hacken. Voor de NIS2 richtlijn zal software worden aangeschaft om de interne en externe audits en rapportageverplichtingen te kunnen registreren. Interne pre-audit: Dit is een interne beoordeling die organisaties helpt om hun huidige nalevingsstatus te begrijpen en eventuele tekortkomingen te identificeren voordat een externe audit plaatsvindt.

Externe audit: Deze audits worden uitgevoerd door erkende auditorganisaties en gespecialiseerde cyberbeveiligingsauditors. Ze beoordelen of de noodzakelijke beveiligingsmaatregelen aanwezig zijn en effectief functioneren. Doorlopende supervisie: Voor essentiële entiteiten omvat dit regelmatige inspecties ter plaatse, off-site toezicht en beveiligingsscans. Belangrijke entiteiten kunnen ook audits ondergaan als er aanwijzingen zijn dat ze mogelijk niet voldoen aan de richtlijn. Rapportage en aanbevelingen: Na de audit levert de auditor een gedetailleerd rapport met bevindingen, tekortkomingen in de naleving en verbeterpunten. Dit rapport bevat praktische aanbevelingen om geïdentificeerde problemen aan te pakken en de cyberbeveiligingshouding van de organisatie te verbeteren.

De kans op dit risico is toegenomen van gemiddeld naar groot. Het risicobedrag is € 579K vanaf 2025.

Groen Staal niet volledig kunnen leveren
Om het Groen Staal traject goed uit te lopen, is € 5 miljoen subsidie per jaar bij het Rijk gevraagd (2023 - 2030). Bij de OD NZKG leidt dit tot een inspanningsverplichting wanneer alle aanvragen gaan binnenlopen. Er kan schade ontstaan op het vlak van imago (herstel) en schadeclaims van Tata Steel bij onvoldoende tijdige vergunning levering. De OD NZKG kan aansprakelijk gesteld worden voor vertraging schade in de voortgang van het project. Het is in deze fase van het project moeilijk om het gevolg van het risico realistisch te kwantificeren. Beheersmaatregelen: Vooruitlopend op het vrijkomen van het geld, zijn de werving, inhuur en opleidingen van medewerkers in voorbereiding. De aansprakelijkheid is beoordeeld in relatie met de bedrijfsaansprakelijkheid verzekering. Daarnaast is de communicatie met Tata Steel over de project voortgang en afstemming is essentieel voor zowel OD NZKG als Tata Steel.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risico vanaf 2023 als PM opgenomen.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect € 5,1M)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal
Per 2019 zijn de kengetallen en daaraan gekoppelde (vaste) volumes voor een periode van 4 jaar ingevoerd. Hierbij is bestuurlijk afgesproken om na deze periode te evalueren en noodzakelijke wijzigingen per 2023 in te voeren, ervan uit gaande dat de Omgevingswet zou zijn ingevoerd. Vanaf 2024 werken we onder de Omgevingswet. Dit heeft grote impact op ons werk en heeft geresulteerd in een sterk gewijzigde product diensten catalogus (PDC) en daaraan gekoppelde kengetallen en financiering. Het evalueren van kengetallen kan pas plaatsvinden als ervaring is opgedaan met werken onder de Omgevingswet. Tot die tijd werkt OD NZKG met de kengetallen uit 2019.

Update 2024: Risico kan komen te vervallen. Huidige afrekening is niet op basis van kengetal.

Nieuw risico:
OD NZKG staat voor de vraag wat de meest geschikte financieringssystematiek is voor de toekomst. Dit betreft:

- Landelijke financieringssystematiek
- Actualisatie van de PGF-systematiek

Op dit moment wordt onderzocht wat de complexiteit van de systematiek, consequenties en verschillen zijn ten aanzien van deze 2 varianten. Beide varianten gaan uit van een systematiek op basis van kengetallen. Een nieuwe systematiek kan resulteren in herverdelingseffecten van de deelnemersbijdragen. Het risico is aanwezig dat de kengetallen die worden opgesteld niet robuust blijken te zijn om alle taken uit te voeren. Bij grote herverdeeleffecten tussen de opdrachtgevers kan er discussie ontstaan over de hoogte van de kengetallen en de hoogte van de bijdrage.

Beheersmaatregelen: De afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. Voor 2025 is bestuurlijk afgesproken dat afwijkingen boven de 5% worden verrekend met onze opdrachtgevers. Dit is het laatste jaar van deze tijdelijke afspraak voortvloeiend uit de implementatie van de Omgevingswet. Praktijkervaringen zullen worden gebruikt om te komen tot nieuwe kengetallen. Voordat wordt overgegaan op een (nog nader te bepalen) systematiek zal een validatietraject worden ingeregeld. Op basis hiervan kunnen kengetallen worden herijkt.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is € 440K vanaf 2026

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem
Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt. Door de tijdelijke afrekenafspraak op uren basis nog in 2025 is dit een eenmalig jaar waarin geen risico bestaat.

Beheersmaatregelen: We maken jaarlijks een inschatting van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is € 330K vanaf 2026.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken.

Meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
reserve weerstandsvermogen	1.224	3.082	3.082	3.082	3.082	3.082
dotatie bij jaarrekening 2023	1.858					
beschikbare weerstandscapaciteit	**3.082**	**3.082**	**3.082**	**3.082**	**3.082**	**3.082**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het Algemeen Bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. Deze ratio is voor het jaar 2025 en verder toereikend op basis van de beschikbare weerstandcapaciteit per 31-12-2024.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5).

Meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Beschikbare weerstandscapaciteit	3.082	3.082	3.082	3.082	3.082	3.082
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	2.055	2.064	2.830	2.574	2.622	2.622
Ratio weerstandsvermogen	**1,5**	**1,5**	**1,1**	**1,2**	**1,2**	**1,2**

1 De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Legenda

ratio	waardering
> 2,0	uitstekend
1,5– 2,0	ruim voldoende
1,0– 1,5	voldoende
0,8– 1,0	matig
0,6– 0,8	onvoldoende
< 0,6	ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Financiële kengetallen

	norm	rekening 2022	rekening 2023	begroting 2024	rekening 2024
netto schuldquote	≤0%	-6%	-11%	-5%	-14%
solvabiliteitsratio	≥20%	18%	36%	30%	34%
structurele exploitatieruimte	≥0%	-1%	6%	4%	7%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2024 is het kengetal -/- 14%. Het voldoet daarmee ruim aan de gestelde norm.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten 1e kwartaal 2025, afrekeningen UVO 2024 en komt daarmee uit op 34%. De ratio is in 2024 gestegen door een positief rekeningresultaat van € 4,5M. De ratio is in 2024 voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. Als gevolg van het positieve jaarrekening resultaat is dit percentage in 2024 7%.

Algeheel oordeel

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Drie kengetallen geven een goed beeld en voldoen aan de norm. Er is sprake van een financieel gezonde positie. In bijlage 3 is de berekening van de kengetallen toegelicht.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft, bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn wordt de economische levensduur als uitgangspunt genomen (conform de financiële verordening). In 2024 zijn door OD NZKG geen nieuwe investeringen gedaan in de materiële vaste activa.

3.3 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico) en de financieringspositie. Voor uitvoering van de financieringsfunctie gelden de kaders uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de bijhorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. Er zijn voorschriften voor een verplicht financieringsstatuut (treasury-statuut) en een financieringsparagraaf in begroting en jaarrekening.

De OD NZKG werkt volgens het treasury statuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Een van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals genoemd binnen de Wet Fido: renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie
De OD NZKG gaat uitsluitend leningen aan in de Europese geldeenheid (de euro). In 2013 is bij BNG Bank een lening afgesloten van € 1,1M met een looptijd van vijf jaar en een rente van 1,45%. De lening is per 31-12-2018 volledig afgelost.

Kasbeheer
De OD NZKG beperkt interne liquiditeitsrisico's door treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat we overtollige liquide middelen moeten aanhouden in de schatkist (op een rekeningcourant bij het agentschap van het ministerie van Financiën) zijn er geen kredietrisico's.

Om het renterisico te beperken, is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. We stemmen nieuwe leningen en uitzettingen af op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning. De rentetypische

looptijd en het renteniveau van de lening of uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie. Binnen deze kaders streven we naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

3.4 Bedrijfsvoering

Verplichte beleidsindicatoren

Vanuit het BBV is het verplicht te verantwoorden op ongeveer veertig beleids-indicatoren. De indicatoren zijn vooral voor gemeenten opgesteld en daarom grotendeels niet van toepassing op de OD NZKG. De indicatoren die wel van toepassing zijn, passen allemaal binnen het programma Bedrijfsvoering.

Formatie en bezetting

De formatie voor 2024 is vastgesteld op 590,4 fte op basis van een omzet van € 87,4M. De bezetting op 31-12-2024 was in totaal 552,8 fte. Een tekort van 37,6 fte. Aan het begin van het jaar was de bezetting echter nog maar 478,6 fte en in de maand mei 507,6 fte. Pas later in het jaar heeft er een forse stijging in fte's plaatsgevonden. Zo zijn er in de maand september 25 medewerkers in dienst gekomen. Hoewel er volop is geworven, zijn veel medewerkers dus pas later in het jaar ingestroomd. Omdat de groei voor een groot deel later in het jaar heeft plaatsgevonden, bleven ook de gemaakte uren en omzet achter bij de begroting.

naam indicator	berekening	Realisatie 2024	toelichting
formatie	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De formatie bedraagt 590,4 FTE (excl. inhuur) per 31-12-2024
bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De bezetting bedraagt 552,8 FTE (excl. inhuur) per 31-12-2024
apparaatskosten	Kosten per inwoner	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De apparaatskosten bedragen € 75.648K
apparaatskosten	Niet te berekenen per inwoner	75.648	
externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	23,0%	
personele overhead	% van de totale lasten	18,9%	
materiële overhead	% van de totale lasten	14,4%	

Nieuwe cao provinciale sector

In 2024 is een nieuwe cao afgesloten. Deze cao heeft een looptijd van 1 januari 2024 tot en met 30 juni 2025.

Enkele belangrijke wijzigingen uit de cao in 2024:

- Salarisverhoging: per 1 januari 2024 is het salaris eerst nominaal met € 25 verhoogd en procentueel met 4,25%

- Per 1 september 2024 is het salaris met 2,5% verhoogd
- Verhogingen per 1 januari 2024 werden met terugwerkende kracht doorberekend
- Het Persoonlijk Budget Duurzame Inzetbaarheid (PBDI): Het PBDI van € 5.000 (voor een periode van 5 jaar) werd verhoogd met € 1.000 en is ingekaderd zodat duidelijk is welk percentage aan welk doel van duurzame inzetbaarheid besteed kan worden
- Mogelijkheid tot een versnelde doorgroei in salaris bij bevordering: van 3% naar 6%
- Er komt een RVU-regeling voor medewerkers met 41 ABP-dienstjaren en de laatste 10 jaar werkzaam in de provinciale sector. Maximaal 2 jaar vóór de AOW-datum kan gebruik worden gemaakt van de RVU.

De onderhandelingen voor de cao vanaf 30 juni 2025 zullen gaan starten in 2025.

Boter bij de Vis

54 Medewerkers ontvingen in 2024 de flexibele beloning 'Boter bij de vis'. Daarnaast hebben diverse medewerkers op basis van bijzondere geleverde prestaties een gratificatie ontvangen zoals cadeaus, cadeaubonnen, of geheel of gedeeltelijke vergoeding van opleidingskosten etc. Zowel op individueel- als op teamniveau.

Verzuim

Het organisatie breed verzuim is in 2024 gedaald met 0,25% van 5,64% in 2023 naar 5,39% in 2024. De meldingsfrequentie is van 1,03 in 2023 toegenomen tot 1,06 in 2024. Het aantal personen dat zich 3 of meer keer heeft ziekgemeld is gestegen in 2024. Van 65 personen in 2023 naar 77 personen in 2024.

Hier is aandacht voor middels het voeren van zogenaamde frequent verzuim-gesprekken en training van leidinggevenden hierin. Er is een daling waarneembaar van het aantal medewerkers dat langdurig ziek is. Het aantal medewerkers hierbij langer dan een jaar ziek is gedaald van 12 in 2023 naar 9 in 2024. Al deze dossiers zijn goed in beeld en de medewerkers krijgen de nodige begeleiding.

Gestuurd wordt op verdere preventie van verzuim. Hiervoor zijn diverse acties ingezet. Aandacht voor en training op de balans werk-privé bij het Tijd- en Plaatsbewust Werken (TPBW) en acties met betrekking tot de duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van medewerkers. Ook wordt frequenter overleg met de bedrijfsarts, teammanagers en HR gevoerd, om ook meer preventief interventies te kunnen inzetten. Daarnaast wordt goed samengewerkt tussen de bedrijfsarts en de bedrijfsmaatschappelijk werker.

Rechtmatigheid

De OD NZKG heeft de verbijzonderde interne controle (VIC) uitbesteed. De OD NZKG kan door de uitbesteding van de VIC de onafhankelijke rol beter borgen, de eigen organisatie is hiervoor te klein. Andere reden is dat de OD NZKG m.i.v. 2020 de financiële en personeelsadministratie volledig in eigen beheer heeft genomen. Het belang van het toetsen van de opzet, bestaan en werking van de financiële en personeelsprocessen werd daardoor groter.

In 2024 zijn de volgende processen ge-audit:
- UVO-beheerproces
- Debiteurenproces
- Personeelsproces – instroom/doorstroom/uitstroom
- Inkoop- en crediteurenproces
- WABO-leges
- Aanbestedingen

De keuze voor deze processen is bepaald o.b.v. de financiële materialiteit.
De uitkomst van de audits is dat de opzet, bestaan en werking van de processen op orde is. In 2024 zijn er net als in 2023 lijncontroles uitgevoerd. Hieruit zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

Voor onze opdrachtgevers worden elk kwartaal legesrapportages opgesteld. Deze rapportages bevatten geen bijzonderheden in 2024.

Rechtmatigheidsverklaring

In 2022 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de Wet versterking decentrale rekenkamers. Met deze wet is ook de invoering van de zogenaamde rechtmatigheidsverantwoording (RMV) een feit. Dit betekent dat wij, net als vorig jaar in de jaarrekening 2024, verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties. Daarmee heeft de interne toetsing een wettelijke status gekregen.

In het controleprotocol van 2024 is de RMV duidelijk verwoord en zijn de verantwoordingsgrenzen voor 2024 vastgesteld. Ook zijn de 3 rechtmatigheidscriteria toegelicht die niet expliciet uit het overzicht van baten en lasten blijken. Het gaat om het begrotings-, voorwaarden- en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze verklaring geven directie en dagelijks bestuur aan in hoeverre deze criteria zijn nageleefd.

Verantwoordingsgrens
De verantwoordingsgrens is een door het Algemeen Bestuur vastgesteld bedrag, waarboven het Dagelijks Bestuur de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van OD NZKG inclusief de dotaties aan de reserves. Het uitgangspunt is om de verantwoordingsgrens gelijk te houden aan de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole, i.c. 1% van de totale lasten van OD NZKG, inclusief de dotaties aan de reserves en is vastgesteld op € 873,5K.

Rapportagegrens
Het Dagelijks Bestuur is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de bedrijfsvoeringsparagraaf indien de geconstateerde onrechtmatigheid de verantwoordingsgrens (1% van de totale lasten) overschrijdt. Dit als toelichting/aanvulling op hetgeen is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
Het Dagelijks Bestuur hecht waarde aan het gesprek over de bevindingen uit de rechtmatigheidscontroles. Daarom beperkt het Dagelijks Bestuur zich niet alleen tot het geven van een toelichting louter bij het overschrijden van de verantwoordingsgrens. Het Dagelijks Bestuur rapporteert derhalve alle bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid boven de rapportagegrens in de paragraaf bedrijfsvoering met een toelichting vanuit haar actieve informatieverstrekking richting Algemeen Bestuur. De rapporteringtolerantie wordt door het Algemeen Bestuur vastgesteld, met inachtneming van bovengenoemde minimumeisen, op 0,3% van de begroting. Deze grens is voor 2024 een bedrag van € 262K.

Bevindingen 2024
OD NZKG heeft de verbijzonderde interne controle (VIC) uitbesteed. De uitbreiding van de controle werkzaamheden in 2023 is voorgezet in 2024. Hieronder volgt een korte samenvatting van de VIC 2024

- **UVO beheerproces:** In de VIC' zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Wel is het wenselijk dat de UVO's voor start van het kalenderjaar zijn ondertekend.

- **Debiteuren en overige baten:** Met betrekking tot de uitvoering van de VIC op de Overige baten zijn geen bevindingen geconstateerd
- **Crediteuren en Inkoop:** Met betrekking tot de uitvoering van de VIC op inkopen zijn er geen bevindingen geconstateerd die hoger zijn dan de rapportagegrens.
- **Personeel in dienst:** In de VIC is vastgesteld dat de arbeidsovereenkomst niet altijd voor de startdatum van indiensttreding is ondertekend. We zijn mogelijkheden aan het verkennen om op een nieuwe wijze de workflow in ons financieel systeem in te richten waarbij een mutatie (zoals instroom of doorstroom) geen doorgang kan vinden zolang de stukken nog niet zijn ondertekend door teammanager en medewerker

In de VIC is bij 1 medewerker geconstateerd dat de opgave loonheffing te laat is ondertekend. Bij HR is deze constatering onder de aandacht gebracht.

- **Personeel doorstroom:** In de VIC is vastgesteld dat bij functiewijzigingen de addenda niet altijd tijdig zijn ondertekend. Als beheersmaatregel legt de HR helpdesk meer nadruk op behandeltermijnen voordat zij mutatieverzoeken in behandeling neemt. Daarnaast zijn we mogelijkheden aan het verkennen om op een nieuwe wijze de workflow in ons financieel systeem in te richten waarbij een mutatie (zoals instroom of doorstroom) geen doorgang kan vinden zolang de stukken nog niet zijn ondertekend door teammanager en medewerker.
- **Personeel uit dienst:** Bij 1 medewerker komt het dienstverband zoals vermeld in de ontslagbevestiging niet overeen met de ontslagbrief van de medewerker. Met functioneel beheer van ons HR systeem wordt verkend of de datum van ontslag indienen automatisch overgenomen kan worden. Hierdoor kunnen er geen fouten worden gemaakt door een HR Helpdesk medewerker in de brief betreffende de uitdienst melding
- **Personeel salarismutaties:** De VIC 2024 is in lijn met 2023 uitgebreid met extra controles op salarismutaties, er zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Begrotingsrechtmatigheid
Er zijn geen fouten geconstateerd die hoger zijn dan onze rapporteringsgrens.

Afwijkingen;
- Geen

Voorwaardencriterium
In 2024 is het inkoop- en aanbestedingsbeleid wederom getoetst met het opstellen van een spendanalyse. Deze analyse heeft tot doel om vast te stellen of per leverancier de aankopen conform ons inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn verlopen. De spendanalyse is zo een hoeksteen in het drieluik van het aankoopbeleid. Het draagt bij aan de juiste aanbesteding kalender van het volgend jaar. Het geeft niet alleen welke aanbestedingen nog extra nodig zijn, maar ook welke aanbestedingen veranderen in aard (bijvoorbeeld van meervoudig onderhands naar Europees). Zo wordt de aanbesteding niet alleen gevoed vanuit het contractmanagement waar de einddatum van het contract de volgende aanbesteding bepaalt. Er zijn geen fouten geconstateerd die hoger zijn dan onze rapporteringsgrens.

Afwijkingen;
- Geen

Misbruik- en oneigenlijk gebruik
De OD NZKG heeft niet te maken gehad met misbruik- en oneigenlijk gebruik van onze organisatie door externen.

Conclusie
Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grenzen.

3.5 Openbaarheidsparagraaf

Dit is de openbaarheidsparagraaf van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (hierna: OD NZKG). De openbaarheidsparagraaf is sinds 2022 een terugkerende paragraaf in het jaarverslag. We vinden het belangrijk om expliciete aandacht te besteden aan openbaarheid, en zijn daar inmiddels ook toe verplicht. Deze verplichting komt aanvankelijk voort uit het besluit tot actieve openbaarmaking van informatie, de plannen ter verbetering van de informatiehuishouding bij de ministeries en artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo), waarin wordt bepaald dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

De focus van deze openbaarheidsparagraaf is de beschrijvende en kwalitatieve verantwoording op hoofdlijnen over de activiteiten die zijn uitgevoerd in 2024 op de thema's verbetering van de informatiehuishouding, actieve openbaarmaking en passieve openbaarmaking.

Actieve openbaarmaking

Gedurende 2024 zijn er wederom meer middelen vrij gemaakt voor de implementatie van de Woo. De nieuwe wet vereist van bestuursorganen de actieve openbaarmaking van een aantal bij wet aangewezen categorieën en spreekt van een inspanningsverplichting om naast deze verplichte categorieën te onderzoeken welke aanvullende informatiecategorieën eveneens gepubliceerd zouden kunnen worden. Deze inspanningsverplichting veronderstelt dat de overheid zich bij elk document actief de vraag moet stellen waarom het niet openbaar gemaakt zou moeten worden, 'openbaar, tenzij'. De samenleving heeft immers het recht te weten wat er in de leefomgeving speelt. De OD NZKG staat volledig achter de bedoeling van deze wet en tracht hier door middel van een projectmatige aanpak invulling aan te geven. De implementatie zal evengoed enkele jaren duren, conform de planning vanuit het Rijk. Het artikel over de actieve openbaarmaking is nog niet volledig in werking getreden, de OD NZKG is echter wel al begonnen met de implementatie ervan. Er is ten eerste onderzocht welke categorieën de OD NZKG wettelijk gezien dient te openbaren en er is gekeken naar de eerder benoemde aanvullende categorieën waarvan we informatie willen gaan publiceren. Hiervoor is inmiddels een plan van aanpak opgesteld, met daarin onder andere aandacht voor de cultuurverandering binnen de organisatie waar de wet om vraagt en een projectplanning. In de komende jaren zal dit plan ten uitvoer worden gebracht. In 2024 zijn de eerste wettelijk verplichte categorieën bekend gemaakt en ook verplicht gesteld, de OD NZKG voldoet dan ook aan deze wettelijke vereisten. Tevens heeft de OD NZKG actief deelgenomen aan de landelijke werkgroep inzake de openbaarmaking van handhavingsbeschikkingen. Deze werkgroep zal in 2025 voortgezet worden en momenteel verkent de OD NZKG intern de verdere mogelijkheden om tot maximale openbaarmaking over te gaan. Het e-data loket zal verbeterd worden, overzichtelijker en completer zodat documenten voor eenieder goed te vinden zijn.

Passieve openbaarmaking

Sinds een aantal jaren is het aantal Woo-verzoeken – waaronder ook de zeer omvangrijke verzoeken – flink toegenomen. De begroting is daarom de afgelopen jaren fors omhoog bijgesteld (van 1.755 uur in 2022 tot 10.821 uur in 2024) en valt de Woo sinds 2023 onder Programmaoverstijgend. In de begroting van 2024 was rekening gehouden met 10.821 uur voor de Woo. Er is in totaal 8.928 uur geschreven.

Dit verschil is met name toe te rekenen aan het niet tijdig kunnen invullen van openstaande vacatures. Het Woo-proces is arbeidsintensief, omdat er ook zogenoemd 'handwerk' bij komt kijken, zoals het beoordelen van documenten op de zogenaamde uitzonderingsgronden in de Woo en de grote hoeveelheid documenten die op verzoek openbaar worden gemaakt.

Daarnaast vergt dit proces soft skills van de medewerkers. De juristen dienen onze medewerkers namelijk voortdurend op de hoogte te houden over de ontwikkelingen met betrekking tot de Woo, maar ook verzoekers stellen het steeds vaker op prijs om gedurende het verzoek vaak op de hoogte te worden gesteld. Op deze manier weten wij in sommige dossiers bezwaar en/of beroep te voorkomen.

Ook in 2024 zijn de processen inzake de passieve openbaarmaking verder verbeterd. Verschillende aspecten binnen het Woo-proces zijn geautomatiseerd en geactualiseerd, waardoor dit minder inspanning vergt van de medewerkers (het 'handwerk' neemt af). Dit zal uiteindelijk een positief effect hebben op de termijnafhandeling van de dossiers. Met het vergroten van de actieve openbaarmaking hopen we bovendien op den duur een afname te creëren in het aantal Woo-verzoeken. Het is belangrijk hierbij te vermelden dat er enkele jaren overheen kunnen gaan voordat dit effect zichtbaar wordt.

Verbetering van de informatiehuishouding

Om de processen goed te laten verlopen is het belangrijk om overheidsinformatie correct op te slaan. Als we onze informatie op orde hebben, kunnen we als OD NZKG beter samenwerken, open, transparant en betrouwbaar zijn. Op deze manier kunnen wij ook op de juiste wijze, en in lijn met onze kernwaarden, verantwoording afleggen.

Allereerst dienen de systemen op orde te zijn en zo ingericht te worden, dat de informatie duurzaam toegankelijk is en blijft. Het huidige zaaksysteem fungeert tevens als archiefsysteem en hierin is momenteel alle informatie te vinden. Ook dit systeem is continu aan controle en verbeteringen onderhevig, waarbij allerlei methoden worden toegepast om informatie vindbaar te maken, maar ook om het in de eerste plaats op correcte wijze op te slaan. Zo wordt continu gemonitord welke aanpassingen mogelijk zijn, als er binnen de systemen aanpassingen nodig zijn. Vanaf 2022 zijn we volop bezig met het optimaliseren van ICT-processen rond de afhandeling van de Woo-verzoeken. In 2025 zal worden overgegaan op een nieuw zaaksysteem en dit heeft tot gevolg gehad dat er veel tijd is besteed aan deze processen om ervoor te zorgen dat het nieuwe zaaksysteem ons Woo-proces op efficiënte wijze zal blijven ondersteunen.

4 Financiële jaarrekening

4.1 Overzicht baten en lasten

Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2024 is € 4,5M positief. Bij de halfjaarrapportage was al een positief saldo voorzien van € 2,6M. Het jaarrekeningresultaat is € 1,8M positiever dan begroot. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit lagere baten ad € 4,4M en lagere lasten ad € 6,1M.

Overzicht baten en lasten per programma

totaal (bedragen x € 1.000)	gewijzigde begroting	realisatie	verschil begroting–realisatie
lasten	84.258	78.133	-6.125
baten	-86.906	-82.619	4.287
saldo	**-2.648**	**-4.486**	**-1.839**

Op hoofdlijnen betreft het onderstaande afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het totaal van de baten is € 4,3M lager dan begroot door:
- € 4,2M lagere UVO-baten, bij alle primair proces programma's zijn de baten lager dan begroot.
- € 654K hogere baten voor projecten en offertes
- € 594K lagere subsidie-inkomsten
- € 148K lagere overige baten

Het totaal van de lasten is € 6,1M lager dan begroot door:
- € 3,1M lagere apparaatslasten primair proces bij de programma's Bouw, Bodem, Milieu en Randvoorwaardelijk.
- € 3,2M lagere lasten bij het programma Bedrijfsvoering: minder instroom door krapte arbeidsmarkt, lagere implementatiekosten nieuw VTH-systeem, lagere kosten voor groot onderhoud, lagere dotatie aan de voorziening gekocht verlof en lagere kosten voor PBDI.
- Mutatie op reserve van € 57K

Begroten, afrekenen en valideren onder de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging

Sinds 1 januari 2017 werkt de OD NZKG met prestatiegerichte financiering (PGF). Via de PGF-begrotingsmethodiek betaalt elke opdrachtgever voor zijn eigen producten. Hierbij maken we onderscheid in outputproducten, regieproducten en een randvoorwaardelijk pakket. Outputproducten worden begroot en afgerekend tegen een vaste prijs per product. Regieproducten worden begroot op een aantal uren per product en afgerekend tegen het werkelijk aantal ingezette uren. Aan outputproducten liggen kengetallen en ervaringscijfers ten grondslag.

Als gevolg van werken onder de omgevingswet bevat de PDC-outputproducten zonder in de praktijk getoetste kengetallen. Bestuurlijk is daarom in 2023 besloten om voor een periode van minimaal 2 jaren een aangepaste begrotings- en afrekening systematiek te hanteren. Dit betreft:

Voor de afrekening komen we tot een werkwijze die invulling geeft aan het bestuurlijke uitgangspunt van financiële rust.

A. **Regieproducten:** werkelijke uren afrekenen conform huidige systematiek.
B. **Randvoorwaardelijk pakket:** naar rato conform huidige systematiek.
C. **Outputproducten:**
   1. **Bodem:** *fixed price* conform begroting voor het hele programma Bodem vanwege de verschuiving in taken en de verandering in pakket en dubbele registratie. Afwijkingen van maximaal +5% en -5% van de begroting worden niet afgerekend, maar toegevoegd of onttrokken aan het weerstandsvermogen van de OD NZKG.
   2. **Bouw:** *fixed price* conform begroting voor het hele programma Bouw vanwege invoering Wkb en daarmee verandering in pakket en dubbele registratie. Afwijkingen van maximaal +5% en -5% van de begroting worden niet afgerekend, maar toegevoegd of onttrokken aan het weerstandsvermogen van de OD NZKG.
   3. **Milieu:** *fixed price* conform begroting voor het hele programma Milieu vanwege het nog onvolledige inzicht in de mba's. Afwijkingen van maximaal +5% en -5% van de begroting worden niet afgerekend, maar toegevoegd of onttrokken aan het weerstandsvermogen van de OD NZKG.

Het financieel risico voor de outputproducten ligt in eerste instantie bij de OD NZKG, maar er vindt een verrekening plaats als de daadwerkelijke inzet meer of minder is dan 5% afwijking van de begroting. Zo wordt dit risico gezamenlijk gedragen. De OD NZKG draagt de 5% afwijking en de opdrachtgever het meerdere boven de 5% afwijking. Indien blijkt dat (eventuele) extra uitgaven kunnen worden opgevangen binnen de eigen begroting van de OD NZKG, zal worden afgezien van de 5% regeling.

Het effect van deze bestuurlijk afspraak zien we voor het eerst terug in deze jaarrekening. Voor elke individuele opdrachtgever is voor de outputproducten op werkveld niveau berekend of de inzet in uren meer/ minder is geweest dan 5% afwijking t.o.v. de vastgestelde begroting (6-maands rapportage) c.q. de *fixed price* afspraak.

Als gevolg van deze bestuurlijke afspraak zijn de totale baten OD NZKG in 2024 voor de outputproducten € 965K lager. Voornamelijk veroorzaakt doordat de extra uren die zijn gerealiseerd niet in rekening zijn gebracht bij de opdrachtgevers omdat dit kon worden opgevangen binnen de eigen begroting.

Overzicht baten en lasten per programma

resultaten per programma (bedragen x € 1.000)	gewijz. begroting 2024 lasten	gewijz. begroting 2024 baten	gewijz. begroting 2024 saldo	realisatie 2024 lasten	realisatie 2024 baten	realisatie 2024 saldo
Bouw	10.651	-17.939	-7.288	9.911	-17.296	-7.385
Bodem	4.719	-7.279	-2.560	4.319	-6.638	-2.319
Milieu/BRZO	29.178	-48.036	-18.858	27.259	-46.130	-18.871
Randvoorwaardelijk	11.099	-11.826	-727	11.057	-10.760	298
Bedrijfsvoering	28.191	-1.580	26.611	25.030	-1.471	23.558
– kosten overhead	*28.191*	-	*28.191*	*25.030*	-	*25.030*
– onvoorzien	-	-	-	-	-	-
– vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
saldo voor mutaties reserves	**83.838**	**-86.661**	**-2.823**	**77.577**	**-82.295**	**-4.719**
mutaties reserves	**420**	**-245**	**175**	**556**	**-324**	**232**
toevoegingen	420		420	556		556
onttrekkingen	-	-245	-245	-	-324	-324
saldo na mutaties reserves	**84.258**	**-86.906**	**-2.648**	**78.133**	**-82.619**	**-4.486**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

4.2 Dekkingsmiddelen

De OD NZKG realiseert het grootste deel van de dekkingsmiddelen via uitvoeringsovereenkomsten (UVO's) met de opdrachtgevers. Er zijn UVO's afgesloten met elf opdrachtgevers waaronder de Founding Fathers (gemeente Amsterdam, gemeente Zaanstad, gemeente Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland), de AM-gemeenten (Amstelland-Meerlanden) en de contractpartners provincie Flevoland en Utrecht. De overige dekkingsmiddelen bestaan uit opbrengsten voor offertes, subsidies, extern detacheren van personeel en onttrekkingen uit reserves. In bijlage 2 zijn de dekkingsmiddelen verder gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)	UVO 2024	gewijz. begroting OD NZKG 2024	realisatie 2024	afwijking 2024
uitvoeringsovereenkomst	80.171	80.487	76.287	-4.200
totaal dekkingsmiddelen via UVO's	**80.171**	**80.487**	**76.287**	**-4.200**
overige baten		5.784	5.738	-46
onttrekking reserves		245	324	79
vrijval voorziening		390	270	-120
totaal dekkingsmiddelen	**80.171**	**86.906**	**82.619**	**-4.287**

4.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Deze voorschriften zijn verder uitgewerkt in de financiële verordening van de OD NZKG.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

In het controleprotocol dat door het Algemeen Bestuur op 20-09-2024 is vastgesteld wordt het normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht

Activa

Vaste activa
Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs en worden lineair afgeschreven in vijf jaar.

Materiële vaste activa met economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en worden lineair afgeschreven.
- 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen
- 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen en kantoormeubilair
- 3 tot 5 jaar: software, automatiseringsapparatuur, telefooninstallaties
- 1 tot 10 jaar: verbouwingen, termijn afhankelijk van looptijd huurcontract, inclusief optietermijn verlenging

Afschrijving start op jaarbasis in het jaar nadat de investering gereed is gekomen of is verworven. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25K per stuk hoeven niet te worden geactiveerd. Deze activa worden in het jaar van aanschaf ten laste van de exploitatie gebracht.

Vlottende activa
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Aangezien de debiteuren alleen publieke en geen private partijen zijn, is de kans op oninbaarheid klein. Er is dan ook geen voorziening dubieuze debiteuren gevormd. De uitzettingen omvat ook het rekeningcourantsaldo in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa
Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

Passiva

Vaste passiva
Algemene reserve
De algemene reserve wordt gebruikt voor de vorming van een weerstandsvermogen om risico's op te kunnen vangen.

Bestemmingsreserve
Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan het Algemeen Bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Gerealiseerd resultaat
Het gerealiseerde rekeningresultaat is het resultaat in het boekjaar. Dit wordt ter bestemming voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies.

Vaste schulden
Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Deze schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva
Netto-vlottende schulden
De netto-vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

Overlopende passiva
Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

4.4 Toelichting baten en lasten

In deze paragraaf staat een toelichting op de afwijkingen tussen de begroting en realisatie in 2024 voor zowel de baten als de lasten. Afwijkingen zijn in ieder geval per programma toegelicht. De richtlijn voor toelichtingen op afwijkingen is gesteld op € 100K.

Baten	€ 4,3M nadeel

De baten zijn ten opzichte van de begroting op verschillende onderdelen € 4,3M lager uitgevallen.

Bouw (€ 643K nadeel)
De baten op het programma Bouw blijven € 643K achter ten opzichte van de begroting. We zien dat de arbeidsmarktproblematiek met name bij Constructieve Veiligheid en Toezicht ervoor zorgt dat niet alle baten gerealiseerd konden worden.

Bodem (€ 641K nadeel)
De baten voor het programma Bodem zijn € 641K lager dan begroot. De werkdruk was in de eerste helft van 2024 hoog, waardoor de baten in deze periode te veel omhoog zijn bijgesteld.

Milieu en Brzo (€ 1,9M nadeel)
De lagere baten komen voort uit een optelsom van verscheidene categorieën, zoals de uitvoeringsovereenkomsten, maar ook subsidies. Kijkende naar de uitvoeringsovereenkomsten (UVO's) is het resultaat € 1,6M negatief en deze lagere

baten zijn met name toe te schrijven aan lagere inzet dan begroot op een aantal onderwerpen, deels vanwege het niet of niet tijdig genoeg vervullen van vacatures wat weer gerelateerd is aan de arbeidsmarktproblematiek en deels vanwege externe factoren (e.g. Groen Staal, vraag-gestuurd werk). Dit vertaalt zich ook door naar een onderbesteding op het materieel budget. Bij de categorie Subsidies is er een onderschrijding van € 594K t.o.v. de aangepaste begroting, welke toe te schrijven is aan een lagere realisatie op de Specifieke Uitkeringen (SPUK's, i.e. Groen Staal en IBP). Dit nadeel wordt enigszins opgevangen door een voordeel op offertes en externe detacheringen, waar € 300K meer baten zijn gerealiseerd dan begroot.

Randvoorwaardelijk (€ 1,1M nadeel)
De opbrengsten van het programma Randvoorwaardelijk laten een nadeel zien wat voornamelijk wordt veroorzaakt door minder uren voor het product Omgevingswet extra werkzaamheden (€ 855K). Ook het aantal uren op WOO-verzoeken bleef achter, mede als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt (€ 220K). Tevens zijn er minder uren gemaakt op verweer in bezwaar en beroep (€ 113K). In de eerste maanden van het jaar zijn er veel zaken geweest waardoor de halfjaarsrapportage naar boven is bijgesteld. De verwachting was dat het aantal bezwaar en beroepszaken nog verder zouden toenemen als gevolg van de invoering van de Omgevingswet, maar dit is niet gebeurd.

Bedrijfsvoering (€ 109K nadeel)
Er ontstaat een nadeel als gevolg van een lagere vrijval van de voorziening personeel dan begroot (€ 120K), mede door het ontstaan van nieuwe verplichtingen. Tevens wordt de vergoeding voor de contractbreuk met de ICT-leverancier gespreid over 2 jaar omdat ook volgend jaar nog compensatie nodig is (€ 140K). Naast deze nadelen is er ook een voordeel uit hogere rentebaten (€ 173K).

Lasten	€ 6,2M voordeel

Ten opzichte van de begroting zijn de lasten € 6,3M lager uitgevallen.

Bouw (€ 739K voordeel)
Vanwege de inzet op de Omgevingswet en de hoge werkvoorraad zien we een hoge productiviteit binnen het werkveld Bouw. Aan de lastenkant ontstaat hierdoor een voordeel van € 739K.

Bodem (€ 400K voordeel)
De lasten voor Bodem zijn € 400K lager dan begroot. Bij de lasten is vooral aan de toezichtkant in 2024 nog sprake van een tijdelijke onderbezetting door de tijdspan tussen uitstroom en instroom van personeel.

Milieu en BRZO (€ 1,9M voordeel)
Capaciteitlasten (loon en inhuur) zorgen voor € 1,3M minder lasten dan begroot. Dit is voornamelijk gerelateerd aan niet ingevulde vacatures vanwege de krapte op de arbeidsmarkt. Bij de materiële lasten is er € 605K minder aan lasten dan begroot. Dit is voornamelijk gerelateerd aan externe factoren (e.g. Groen Staal, MER-aanvragen) en een verdere algemene onderbesteding.

Randvoorwaardelijk (€ 42K voordeel)
Het programma Randvoorwaardelijk heeft een voordeel van € 42K ten opzichte van de begroting. De lagere lasten zijn met name het gevolg van het niet (tijdig) kunnen invullen van vacatures door krapte op de arbeidsmarkt (€ 42K).

Bedrijfsvoering (€ 3,2M voordeel)
Het programma Bedrijfsvoering komt uit op een positief resultaat van € 3,2M. Dit heeft verscheidene oorzaken. Zo zijn er door krapte op de arbeidsmarkt medewerkers later ingestroomd dan verwacht wat heeft geleid tot lagere loonkosten ad € 600K. Uitstel implementatie van het nieuwe VTH-systeem ad € 525K. Tevens was voor 2024 een post onvoorzien opgenomen ad € 500K voor o.a. kosten voor groot onderhoud en aanloopkosten voor de verbouwing van het pand om deze aan te passen aan het nieuwe werken. Door een vertraging zijn deze kosten niet gemaakt in 2024. In 2024 is veel meer verlof gekocht dat voorheen (€ 1,0M), maar is er ook veel meer opgenomen waardoor de toevoeging aan de voorziening veel minder hoog hoefde te zijn. Dit levert een voordeel op van € 394K. Mede als gevolg van de invoering van de Omgevingswet, zijn er minder uren voor PBDI opgenomen dan was begroot (€ 556K). Door dalende energielasten in 2024 ten opzichte van 2023 bleek het voorschotbedrag van de gemeente Zaanstad te hoog en is deze in de loop van het jaar naar beneden bijgesteld. Dit leidde tot een voordeel van € 225K.

4.5 Incidentele baten en lasten

incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	
baten	
onttrekking algemene reserve	0
onttrekking WW & Re-integratie	0
onttrekking wetgevingskalender	0
onttrekking reserve Omgevingswet	168
onttrekking persoonlijk ontwikkelbudget PBDI	155
vrijval voorziening personeel	389
saldo van de rekening 2022	3.652
totaal baten	**4.364**
lasten	
toevoeging weerstandsvermogen	1.858
toevoeging WW & Re-integratie	0
toevoeging Omgevingswet	500
toevoeging voorziening personeel	23
toevoeging voorziening gekocht verlof	518
toevoeging reserve PBDI	556
saldo van de rekening 2022	0
totaal lasten	**3.455**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
Er zijn geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

4.6 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) moeten we in het financieel verslaggevingsdocument verschillende gegevens van topfunctionarissen en niet-topfunctionarissen publiceren. Dit geldt ook voor (eventueel onbezoldigde) bestuursleden.

Topfunctionarissen
In 2024 is er een functionaris die valt onder de WNT. De vastgestelde norm 2024 bij een volledige dienstbetrekking is € 233K. De norm 2023 was € 223K. Dit betreft de functie van algemeen directeur, die van 1-1 t/m 31-12 is vervuld door mw. L. de Maat. De maximale norm is berekend voor de periode van de werkzaamheden

Inkomens topfunctionarissen 2024

naam	**mw. L. de Maat**
functie	algemeen directeur
duur dienstverband in 2024	1 januari– 31 december
omvang dienstverband (fte)	1
gewezen topfunctionaris	nee
dienstbetrekking	ja
bezoldiging	
beloning	€ 171.831
belastbare onkostenvergoeding	€ –
beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€ 23.291
totale bezoldiging	**€ 195.122**
individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 233.000

Inkomens topfunctionarissen 2023

naam	**mw. L. de Maat**
functie	algemeen directeur
duur dienstverband in 2023	1 januari– 31 december
omvang dienstverband (fte)	1
gewezen topfunctionaris	nee
dienstbetrekking	ja
bezoldiging	
beloning	€ 164.501
belastbare onkostenvergoeding	€ –
beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€ 22.445
totale bezoldiging	**€ 186.946**
individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 223.000

Niet-topfunctionarissen
De OD NZKG had in 2024 geen niet-topfunctionarissen in dienst van wie de bezoldiging het maximum heeft overschreden.

Bestuursleden
De leden van het Algemeen Bestuur van de OD NZKG zijn onbezoldigd. Uit hoofde van hun functie als bestuurder bij deelnemende gemeenten/provincie zijn zij lid van het AB.

Per 31-12-2024

naam	functie
Tjapko Poppens	burgemeester gemeente Amstelveen (voorzitter)
Jelle Beemsterboer	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Jeroen Olthof	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Alexander Scholtes	wethouder gemeente Amsterdam
Zita Pels	wethouder gemeente Amsterdam
Charlotte van der Meij	wethouder gemeente Haarlemmermeer
Marianne Schuurmans-Wijdeven	burgemeester gemeente Haarlemmermeer
Stephanie Onclin	wethouder gemeente Zaanstad
Joke Geldhof	burgemeester gemeente Ouder-Amstel
Hans Prins	wethouder gemeente Diemen (vervanger E. Boog)
Willem Kikkert	wethouder gemeente Aalsmeer
Ferry Hoekstra	wethouder gemeente Uithoorn
Loes de Maat	directeur Omgevingsdienst NZKG (secretaris)

Directie
In 2024 hebben er geen wisselingen plaats gehad binnen het directieteam. Wel is Jacob Jan Feenstra tijdelijk aangesteld als vervanger van Colinda Geertsma omdat zij haar functie van directeur een deel van het jaar niet heeft kunnen uitoefenen.

4.7 Balans

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	**31 december 2024**	**31 december 2023**
vaste activa		
kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0
totaal immateriële activa	**0**	**0**
investeringen met een economisch nut	582	1.012
totaal materiële activa	**582**	**1.012**
totaal vaste activa	**582**	**1.012**
vlottende activa		
omzetbelasting	0	0
totaal vorderingen op openbare lichamen	0	0
totaal uitzettingen in 's Rijks schatkist	36.856	12.080
debiteuren	11.331	23.707
totaal overige vorderingen	**11.331**	**23.707**
totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**48.188**	**35.788**
ABN-Amro	184	313
totaal liquide middelen	**184**	**313**
vooruitbetaalde bedragen	428	321
nog te ontvangen bedragen	316	1.164
totaal overlopende activa	**745**	**1.485**
totaal vlottende activa	**49.116**	**37.585**
totaal activa	**49.698**	**38.597**

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	**31 december 2024**	**31 december 2023**
vaste passiva		
algemene reserve	-3.082	-1.224
bestemmingsreserves	-1.788	-1.056
saldo van rekening	-4.486	-3.652
totaal eigen vermogen	**-9.357**	**-5.932**
voorziening personeel	-286	-652
voorziening gekocht verlof	-2.748	-2.230
totaal voorzieningen	**-3.034**	**-2.882**
langlopende lening	0	0
totaal vaste schulden	**0**	**0**
totaal vaste passiva	**-12.391**	**-8.814**
vlottende passiva		
crediteuren	35	-229
af te dragen loonheffing en premies ABP	-3.930	-610
omzetbelasting	-2.839	-2.926
totaal netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**-6.734**	**-3.765**
nog te betalen bedragen	-8.264	-4.081
vooruitontvangen bedragen	-22.308	-21.937
totaal overlopende passiva	**-30.572**	**-26.018**
totaal vlottende passiva	**-37.306**	**-29.783**
totaal passiva	**-49.698**	**-38.597**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

leverancier	omschrijving	looptijd	(bedragen x € 1.000) jaarlijkse lasten
Gemeente Zaanstad	facilitaire diensten	t/m 31-12-2025	700
Gemeente Zaanstad	huur pand / parkeerplaatsen	t/m 31-08-2033	1.290
Ayvens voorheen Leaseplan	lease auto's	t/m 31-12-2025	250
NS GO	reiskosten openbaar vervoer woon-werkveer	t/m 31-12-2025	500
Duvak automatisering BV	ICT support en beheer	t/m 29-11-2024	522
Mozard	zaaksysteem	t/m 31-12-2025	163
Afas	fin. en HR systeem	t/m 31-12-2025	152
GGD	meetnetten NZKG	t/m 31-12-2025	440
Acture verzekering	verzekering ERD WGA	t/m 31-12-2025	238
Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland	service niveau overeenkomst fysieke brandveiligheid	t/m 31-12-2024	150
SoftwareOne	licenties Microsoft	t/m 31-03-2025	337
SoftwareOne	TM7 voor het anonimiseren/ metadateren	t/m 30-06-2025	104
SoftwareOne	licenties digitale checklisten	t/m 31-12-2024	107

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa	**€ 0K**

In 2020 is de investering van het eigen zaaksysteem volledig afgeschreven. In 2022 is gestart met de aanbesteding ter verlenging of vervanging van het zaaksysteem. Inmiddels is de aanbesteding afgerond en is de implementatie gestart. In maart 2025 zal het nieuwe zaaksysteem in gebruik worden genomen. Het nieuwe zaaksysteem wordt conform BBV niet geactiveerd.

Verloopoverzicht immateriële vaste activa

omschrijving (bedragen x € 1.000)	boek-waarde 31-12-2023	investe-ringen/ desinves-teringen 2024	afschrij-vingen 2024	rente-kosten 2024	afwaar-deringen 2024	boek-waarde 31-12-2024
ontwikkelingskosten software	–		–			–
	–	–	–	–	–	–

Materiële vaste activa	**€ 582K**

In 2024 hebben geen investeringen plaatsgevonden in de materiële vaste activa.

Verloopoverzicht materiële vaste activa

omschrijving (bedragen x € 1.000)	boek-waarde 31-12-2023	investe-ringen/ desinves-teringen 2024	afschrij-vingen 2024	rente-kosten 2024	afwaar-deringen 2024	boek-waarde 31-12-2024
gevelaanpassing (tochtsluis)	43	-	11			32
bedrijfsgebouwen	**43**	**-**	**11**	**-**	**-**	**32**
installaties (o.a. oplaadpalen)	13	-	6			6
machines, apparaten en installaties	**13**	**-**	**6**	**-**	**-**	**6**
inventaris/meubilair	0	-	-	-		0
kantoorautomatisering (telefoons/tablets)	199	-	120			80
aanschaf sensor camera	27	-	27			0
aanschaf laptops 2021	156	-	156			-
wifi netwerk Ebbecloud	92	-	23			69
beeldschermen docking stations	60	-	12			48
aanschaf drone	9	-	9			-
werkpleksensoren	12	-	2			9
aanpassing plaza en meubilair	178	-	28			150
aanpassing revitalisering huisvesting	223	-	36			187
overige materiële vaste activa	**956**	**-**	**413**	**-**	**-**	**544**
	1.012	**-**	**430**	**-**	**-**	**582**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**€ 48,2M**

Vorderingen op openbare lichamen	**€ 0K**

Uitzettingen in 's Rijks schatkist	**€ 36,9M**

De OD NZKG is verplicht de overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het Ministerie van Financiën, genaamd het schatkistbankieren. Per 31 december 2024 bedraagt het uitstaand bedrag € 36,9M. Dit saldo is vooral een tegenhanger van de Crediteuren € 3,3M, Omzetbelasting € 2,8M, Af te dragen ABP-premie € 657K, Nog te betalen bedragen € 8,3M en Vooruitontvangen bedragen € 22,3M.

Debiteuren	**€ 11,3M**

Het saldo van de vorderingen per 31-12-2024 bedraagt € 11,3M.

De debiteuren groter dan € 100K zijn:

Gemeente Amsterdam Nog te ontvangen uit afrekening 2023:	€ 563K
Provincie Noord-Holland Voorschot UVO 1e kwartaal 2025:	€ 9,9M
Rijkswaterstaat detachering:	€ 123K
Tata Steel LOD:	€ 498K

Op 31 januari 2025 is reeds € 10,7M van deze vorderingen ontvangen.

Liquide middelen	€ 184K
ABN-Amro bank	€ 184K

Het saldo op de ABN-AMRO rekening per 31 december 2024 is € 184K. De ABN-AMRO rekening wordt alleen gebruikt als betaalrekening. Met ingang van 1 januari 2016 mag het saldo van deze rekening niet hoger zijn 0,75 % van de totale begroting (in 2024 een bedrag van € 623K) gemiddeld per kwartaal. Hiervoor vindt 'Saldo regulering' plaats via de schatkist rekeningcourant bij het ministerie van Financiën. Het saldo is per 31-12 € 184k omdat kleine ontvangsten zijn gedaan in de laatste week van 2024 terwijl de laatste saldoregulering op 20 december, de laatste dag van betaling, is gedaan. Op kwartaalbasis zit OD NZKG in 2024 ruim onder het gemiddelde bedrag van € 623K omdat Saldo Regulering regelmatig is toegepast.

Overlopende activa	€ 745K
Vooruibetaalde bedragen	€ 428K

De facturen die vooruitbetaald zijn hebben betrekking op ICT-kosten. Veel contracten voor licenties zijn afgesloten met gebroken jaren en lopen vaak van juli tot en met juni, waarbij de kosten vooruit worden betaald en dus voor de helft de factuur voor 2025 al is voldaan, de kosten die betrekking hebben op 2025 zijn als vooruitbetaalde bedragen opgenomen.

Nog te ontvangen bedragen	€ 316K

Op nog te ontvangen zijn de nog in rekening te brengen uren van de offertes (€ 630K) en de projecten (€ 117K) voor het 4e kwartaal opgenomen, deze zijn in januari 2025 in rekening gebracht. Aan Omgevingsdienst.nl moeten nog bedragen (totaal € 172K) voor de subsidies Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid MVO in rekening worden gebracht. Aan DCMR moet nog een bedrag van € 12K in rekening worden gebracht voor MeerJarenAfspraak (MJA). Kleine posten voor een saldo van € 9K behoeven verder geen toelichting.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen	€ 4,9M

Tabel: verloopoverzicht eigen vermogen

reserves (bedragen x € 1.000)	stand per 31-12-2023	toevoegingen 2024	onttrekkingen 2024	stand per 31-12-2024
algemene reserve	1.224	1.858	-	3.082
bestemmingsreserve WW & reïntegratie	115	-	-	115
bestemmingsreserve Omgevingswet	670	500	168	1.002
bestemmingsreserve PBDI	271	556	155	672
gerealiseerde resultaat 2023	-	-	-	-
totaal reserves	**2.280**	**2.914**	**324**	**4.871**

Algemene reserve	€ 3,1M

In 2023 was sprake van een positief rekening resultaat van € 3,7M. Met de bestemming van dit resultaat heeft het AB besloten om € 1,9M ten gunste van de algemene reserve te brengen. Een bedrag van € 500K is toegevoegd aan de reserve Omgevingswet. En een bedrag van € 1,3M is terugbetaald aan de opdrachtgevers. Per 31 december 2024 is de reserve € 3,1M. In 2024 is er een positief resultaat van € 4,5M. Dit bedrag zal worden terugbetaald aan onze opdrachtgevers.

WW & Re-integratie	€ 115K

Deze reserve is bedoeld voor re-integratie inspanningen bij langdurige ziekte. In 2024 is er geen mutatie geweest voor deze reserve.

Omgevingswet	€ 1,0M

De reserve is ingesteld om de extra kosten die voortvloeien uit de invoering van de Omgevingswet te kunnen dekken. In 2024 is een bedrag van € 500K toegevoegd aan de reserve om het project Omzetting Milieubelastende Activiteiten (MBA's) te kunnen bekostigen, dit project is bijna afgerond. In 2024 is een bedrag van € 168K aan kosten gemaakt.

Voorgesteld wordt om de resterende middelen aan een ander onderwerp gerelateerd aan de Omgevingswet in te zetten. Bij het afbakenen van het project van inrichting naar mba is het daadwerkelijk aanpassen van de vergunningen en/ of vergunningvoorschriften niet opgenomen. Het aanpassen/ actualiseren van de vergunningen (milieu) is een direct gevolg van de Omgevingswet en de nieuwe mba indeling. De Omgevingswet is dan in de vergunningen geïmplementeerd.

Het betreft hier géén werkzaamheden als gevolg van achterstanden. Gelijktijdig met de jaarrekening 2024 wordt een separaat voorstel aangeboden om de reserve in te zetten voor deze werkzaamheden.

Persoonlijk Budget Duurzame Inzetbaarheid PBDI	**€ 672K**

Medewerkers hadden recht op een persoonlijk opleidingsbudget dat binnen 5 jaar ingezet kan worden van € 5.000 (2018 tot en met 2022). Vanaf 1 januari 2023 is opnieuw een budget voor 5 jaar van € 6.000 toegekend onder de naam PBDI. Dit budget kan worden ingezet voor opleidingen en voor medewerkers van 60 jaar en ouder bestaat de mogelijkheid om dit budget volledig om te zetten in verlofdagen ten behoeve van vitaliteit. In 2024 is er een bedrag van € 155K onttrokken ten behoeve van Gekocht verlof vitaliteit 2024. Dit bedrag is ten gunste gebracht van de voorziening gekocht verlof. Het restant budget voor PBDI voor een bedrag van € 556K is toegevoegd aan de reserve PBDI om de PBDI aanvragen voor de komende 4 jaar op te vangen.

Gerealiseerde resultaat	**€ 4,5M**

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten over 2024 betreft een resultaat van € 4,5M positief.

Voorzieningen	**€ 3,0M**

Verloopoverzicht voorzieningen (afrondingsverschil 1k t.o.v. de balans)

voorzieningen (bedragen x € 1.000)	**stand per 31-12-2023**	**toevoegingen 2024**	**onttrekkingen/ vrijval 2024**	**stand per 31-12-2024**
voorziening personeel	652	-	366	286
voorziening restant verlof	2.230	518	-	2.748
totaal voorzieningen	**2.882**	**518**	**366**	**3.034**

Voorziening Personeel	**€ 286K**

De OD NZKG is eigen risicodrager voor WW- en ZW kosten. In 2024 zijn meerdere personen aan ander werk gekomen waarvoor wij in de voorziening bedragen hadden gereserveerd, dit heeft geresulteerd in een vrijval van € 270K. Daarnaast is in 2024 voor € 96K aanspraak gemaakt door meerdere personen ten laste van deze voorziening.

Voorziening Restant verlof	**€ 2,7M**

Deze voorziening is getroffen om capaciteitskosten te compenseren wanneer medewerkers gespaard verlof voor een langere periode in één keer opnemen. Dit heeft te maken met wijzigingen in de cao per 1 januari 2018. Daarin is besloten dat de huidige maximale spaarperiode van vijf jaar vervalt voor (aangekocht) bovenwettelijk verlof en daarmee ongelimiteerd is. In 2024 is het aankopen van

verlof toegenomen daarmee is het saldo verlof in 2024 gegroeid. Om toekomstige kosten van langdurig verlof en vervroegd pensioen op te vangen is daarom een toevoeging gedaan van € 518K, dit is te verdelen in € 363K gekocht verlof en de aankoop van verlof ten laste van het PBDI door 60 plus medewerkers ad € 155K.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 6,7M

Crediteuren	€ -35K

Het saldo van crediteuren bestaat uit 4 kleine facturen (< € 1K) die in de laatste week van december zijn ontvangen. Tevens is een credit nota van € 38K ontvangen die nog niet kon worden verrekend. Deze facturen zijn binnen de termijn van 30 dagen afgehandeld.

Af te dragen loonheffing en premies ABP	€ 3,9M

De betaling van de premies voor het ABP over de maand december is in januari 2025 achteraf gedaan, vandaar een nog te betalen bedrag van € 657K op de eindbalans. Daarnaast is via de salarisadministratie de te betalen Loonheffing over December 2024 geboekt; dit betreft een bedrag van € 3,3M.

Af te dragen omzetbelasting	€ 2,9M

Met ingang van 1 januari 2020 wordt de Omgevingsdienst aangemerkt als onderneming voor de Omzetbelasting. Dit betekent dat op alle werkzaamheden de volledige 21% BTW wordt doorberekent op de facturen. De betaalde BTW op crediteuren facturen wordt in de vooraftrek daarop in mindering gebracht. Per saldo is de berekende afdracht voor het 4e kwartaal 2024 € 2,9M.

Overlopende passiva	€ 30,5M

Nog te betalen bedragen	€ 8,3M

Per balansdatum is een bedrag van € 8,3M opgenomen alsnog te betalen.
Een gedeelte van dit bedrag, namelijk € 4,7M, wordt gevormd door de voorlopige afrekening van de uitvoeringsovereenkomsten over 2024 met opdrachtgevers.
De definitieve afrekening zal, na instemming AB, in 2025 aan de betreffende opdrachtgevers betaald worden. Het betreft gemeente Amsterdam (€ 1,2M), gemeente Haarlemmermeer (€ 127K), provincie Noord-Holland (€ 1,3M), gemeente Zaanstad (€ 1,1M) gemeente Aalsmeer (€ 362K), gemeente Amstelveen (€ 36K), gemeente Diemen (€ 81K), gemeente Uithoorn (€ 127K), gemeente Ouder-Amstel (€ 95K), Provincie Utrecht (€ 242K) en provincie Flevoland (€ 50K), Het restant is als volgt te splitsen, € 1,4M wordt veroorzaakt door te betalen facturen voor de inhuurkosten van december 2024 welke in rekening wordt gebracht in januari.
En € 2,2M bestaat uit facturen voor overige materiele kosten en waarvoor de prestatie reeds in 2024 is geleverd, de grootste facturen hiervan zijn: de kosten

voor de milieucontroles (€ 255K), Afvalwater bemonstering (€ 62K), diverse hard- en software kosten bij de firma Duvak (€ 78K), Comon Invent huur E-noses (€ 65K), LOD nog te betalen aan Provincie Noord-Holland voor € 554K en het restant zijn nog te betalen facturen met een bedrag lager dan € 50K.

Vooruit ontvangen bedragen	€ 22,3M

Het bedrag vooruit ontvangen bedragen betreft de bijdragen van de Founding Fathers voor het eerste kwartaal 2025 voor een totaalbedrag van € 20,1M, een abusievelijk opgelegde en betaalde factuur voor de gemeente Aalsmeer (€ 628K). Dit moet nog terugbetaald worden. Er is een bedrag van € 280K voor de jaren 2024-2025 opgenomen voor een vaststellingsovereenkomst van een ICT-leverancier om extra kosten die we moeten maken voor dienstverlening. Hier resteert voor 2025 nog € 140K voor. Voor extra werkzaamheden voor bodemtoezicht in het kader van de invoering Omgevingswet was in 2024 € 200K gereserveerd, hiervan is € 100K gebruikt en resteert nog € 100K welke in 2025 worden besteed. Daarnaast hebben we van het Rijk specifieke uitkeringen in voorschot ontvangen, namelijk de SPUK Energiebesparing, restant € 539K, de SPUK Groen Staal, restant € 374K en de SPUK IBP VTH, restant € 344K. Het restant ad € 45K zijn kleine vooruitbetalingen onder de € 50K.

4.8 Model rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur OD NZKG

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en financiële verordening en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 20-09-2024 het vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1 % van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 873,5K . De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Conclusie
Het Dagelijks Bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 0,- bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 873,5K. In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het dagelijks bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Bijlage 1

Overzicht taakvelden per programma

taakveld, programma, kostensoort (bedragen x € 1.000)	gewijz. begroting 2024 lasten	gewijz. begroting 2024 baten	gewijz. begroting 2024 saldo	realisatie 2024 lasten	realisatie 2024 baten	realisatie 2024 saldo
Programma Bouw						
inkomsten		-17.939	-17.939		-17.296	-17.296
salarislasten	6.553		6.553	5.487		5.487
inhuur	3.431		3.431	4.212		4.212
materieel	666		666	212		212
taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**10.651**	**-17.939**	**-7.288**	**9.911**	**-17.296**	**-7.385**
totaal programma Bouw	**10.651**	**-17.939**	**-7.288**	**9.911**	**-17.296**	**-7.385**
Programma Bodem						
inkomsten		-7.279	-7.279		-6.638	-6.638
salarislasten	4.077		4.077	3.391		3.391
inhuur	408		408	894		894
materieel	234		234	35		35
taakveld 7.4 Milieubeheer	**4.719**	**-7.279**	**-2.560**	**4.319**	**-6.638**	**-2.319**
totaal programma Bodem	**4.719**	**-7.279**	**-2.560**	**4.319**	**-6.638**	**-2.319**
Programma Milieu						
inkomsten		-48.036	-48.036		-46.130	-46.130
salarislasten	19.972		19.972	19.100		19.100
inhuur	5.154		5.154	4.798		4.798
materieel	4.053		4.053	3.361		3.361
taakveld 7.4 Milieubeheer	**29.178**	**-48.036**	**-18.858**	**27.259**	**-46.130**	**-18.871**
totaal programma Milieu/BRZO	**29.178**	**-48.036**	**-18.858**	**27.259**	**-46.130**	**-18.871**
Programma Randvoorwaardelijk						
inkomsten		-7.924	-7.924	-	-7.209	-7.209
salarislasten	5.682		5.682	5.642		5.642
inhuur	1.396		1.396	1.344		1.344
materieel	359		359	422		422
taakveld 7.4 Milieubeheer	**7.437**	**-7.924**	**-487**	**7.408**	**-7.209**	**200**
inkomsten		-3.903	-3.903	-	-3.551	-3.551
salarislasten	2.799		2.799	2.779		2.779
inhuur	688		688	662		662
materieel	177		177	208		208
taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**3.663**	**-3.903**	**-240**	**3.649**	**-3.551**	**98**
totaal programma Randvoorwaardelijk	**11.099**	**-11.826**	**-727**	**11.057**	**-10.760**	**298**
Programma Bedrijfsvoering						
inkomsten		-1.190	-1.190		-1.201	-1.201
salarislasten	13.104		13.104	12.002		12.002
inhuur	2.320		2.320	1.969		1.969
materieel	12.767	-390	12.377	11.059	-270	10.788
taakveld 0.4 Overhead	**28.191**	**-1.580**	**26.611**	**25.030**	**-1.471**	**23.558**
onvoorzien	-		-	-		-
taakveld 0.8 overige baten en lasten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
taakveld 0.9 vennootschapsbelasting	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
totaal programma Bedrijfsvoering	**28.191**	**-1.580**	**26.611**	**25.030**	**-1.471**	**23.558**
saldo voor mutaties reserves	**83.838**	**-86.661**	**-2.823**	**77.577**	**-82.295**	**-4.719**
Programma Bedrijfsvoering						
taakveld 0.10 Mutaties reserves	**420**	**-245**	**175**	**556**	**-324**	**232**
totaal programma Bedrijfsvoering	**420**	**-245**	**175**	**556**	**-324**	**232**
saldo na mutaties reserves	**84.258**	**-86.906**	**-2.648**	**78.133**	**-82.619**	**-4.486**

Bijlage 2
Bijdrage per deelnemer

deelnemer (bedragen x € 1.000)	UVO 2024	gewijz. begroting OD NZKG	realisatie 2024	afwijking 2024
Gemeente Amsterdam	27.200	27.449	26.260	-1.189*
Provincie Noord-Holland	31.684	32.061	30.479	-1.582**
Gemeente Zaanstad	4.724	4.224	3.632	-592***
Gemeente Haarlemmermeer	11.901	12.523	12.247	-275
Gemeente Aalsmeer	928	737	566	-171
Gemeente Amstelveen	981	918	944	26
Gemeente Diemen	422	355	342	-13
Gemeente Ouder-Amstel	404	329	309	-20
Gemeente Uithoorn	485	379	359	-20
Provincie Flevoland	354	422	304	-118
Provincie Utrecht	1.089	1.091	846	-245
totaal UVO baten	**80.171**	**80.487**	**76.287**	**-4.200**
projecten + offertes		676	902	226
subsidies		250	231	-19
externe detachering		170	264	94
overig		256	330	74
overig– SPUK		3.552	2.958	-594
onttrekking reserves		245	324	79
voorziening		390	270	-120
rente opbrengst		880	1.053	173
overige baten		**6.419**	**6.332**	**-87**
totale baten		**86.906**	**82.619**	**-4.287**

* inclusief € 250K vooruitontvangen bedragen Bouw
** inclusief € 100K vooruitontvangen bedrag Bodem
*** inclusief € 472K vooruitontvangen bedrag Bouw en Bodem

Bijlage 3
Berekening financiële kengetallen

Hieronder volgt de berekening van de financiële kengetallen en toelichting daarop. Zie paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing voor de beoordeling van en toelichting op de kengetallen.

Netto schuldquote

netto schuldquote (bedragen x € 1.000)	**Rekening 2022**	**Rekening 2023**	**Begroting 2024**	**Rekening 2024**
vaste schulden	-	-	-	-
netto vlottende schuld	4.833	3.765	4.045	6.731
overlopende passiva	21.367	26.018	21.368	30.575
financiële activa (excl. verstrekte leningen)				
financiële activa (verstrekte leningen)				
uitzettingen < 1 jaar *	28.761	35.788	28.761	48.188
liquide middelen	29	313	29	184
overlopende activa	556	1.486	554	746
totale baten (excl. mut. res.)	56.098	70.383	86.661	82.295
netto schuldquote	**-6%**	**-11%**	**-5%**	**-14%**

* De netto schuldquote wordt berekend door het saldo van de schulden en vorderingen te delen door te totale baten.

Solvabiliteitsratio

solvabiliteitsratio (bedragen x € 1.000)	**Rekening 2022**	**Rekening 2023**	**Begroting 2024**	**Rekening 2024**
eigen vermogen	2.634	5.932	2.534	9.358
balanstotaal*	14.846	16.660	8.478	27.388
solvabiliteit	**18%**	**36%**	**30%**	**34%**

*Gecorrigeerd met voorschot opdrachtgevers UVO 2024 (afrek) en vooruitontvangen SPUK.
De verhouding tussen het eigen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit.

Structurele exploitatieruimte

structurele exploitatieruimte (bedragen x € 1.000)	**Rekening 2022**	**Rekening 2023**	**Begroting 2024**	**Rekening 2024**
totale structurele lasten	56.935	65.114	83.249	75.980
totale structurele baten	56.098	69.040	86.661	81.583
totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-		-
totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-		-
totale structurele baten	56.098	69.014	86.661	81.583
structurele exploitatieruimte	**-1%**	**6%**	**4%**	**7%**

De berekening voor structurele exploitatieruimte is het saldo van structurele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de structurele totale baten.

Bijlage 4
Meerjarig overzicht risico’s

In de tabel op pagina 73 zijn de strategische bedrijfsrisico’s van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is. Dit is het maximaal vastgestelde bedrag van het risico. Elk risico kent een kans van optreden. Hoe groter de kans van optreden hoe hoger het risicobedrag is. Op basis van de kans van optreden is voor elk risico het risicobedrag bepaald.

Meerjarig overzicht noodzakelijk weerstandsvermogen

risico's (bedragen x € 1.000)	kans op risico	totaal geschat financ. effect	risico-bedrag 2024	risico-bedrag 2025	risico-bedrag 2026	risico-bedrag 2027	risico-bedrag 2028	risico-bedrag 2029
verandering in wet- en regelgeving								
a. extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	gemid.	1.529	635	306	61	61	61	61
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	erg klein	827	41	41	41	41	41	41
d. klimaatadaptatie en circulaire programma	gemid.	827	41	83	165	165	165	165
e. terugdringen milieubelasting door wetgeving en rijksprogramma's	gemid.	827	41	83	165	165	165	165
f. verandering rijks- of provinciaal beleid t.a.v. Tata Steel	klein	1.401	0	0	140	140	140	140
verandering in wetgeving		**5.412**	**757**	**513**	**574**	**574**	**574**	**574**
omzet fluctuaties, conjunctuur en arbeidsmarkt								
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen	klein	2.068	204	207	414	207	207	207
b. niet realiseren dekkingsbijdrage overhead, arbeidsmarkt en inhuur	gemid.	1.241	122	248	248	248	248	248
c. afbreuk risico Groen Staal	gemid.	467	0	0	93	0	0	0
d. vertrek Tata uit Nederland	klein	1.526	0	0	153	153	153	153
omzet fluctuaties, conjunctuur en arbeidsmarkt		**5.302**	**326**	**455**	**908**	**608**	**608**	**608**
bedrijfsvoering								
a. risico nieuw zaaksysteem	zeer groot	517	510	517	-	-	-	-
b. informatiebeveiliging	groot	1.158	60	579	579	579	579	579
c. Groen Staal niet volledig kunnen leveren	gemid.	PM	-	-	-	-	-	-
bedrijfsvoering		**1.675**	**570**	**1.096**	**579**	**579**	**579**	**579**
prestatiegericht financieren								
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	klein	4.400	0	0	440	484	532	532
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	groot	660	401	0	330	330	330	330
prestatiegericht financieren		**5.060**	**401**	**0**	**770**	**814**	**862**	**862**
totaal		**17.449**	**2.055**	**2.064**	**2.830**	**2.574**	**2.622**	**2.622**

Risico matrix

	laag		prioriteit		hoog	
5	5	10	15	20	25	hoog
4	4	8	12	16	20	
3	3	6	9	12	15	
2	2	4	6	8	10	
1	1	2	3	4	5	laag
	1	2	3	4	5	
	kans					

Bijlage 5 Sisa (Single Informatie Single Audit)

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E23	Proefontgassing	Besteding (jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)				
		DCMR Milieudienst Rijnmond, Provincie Zuid-Holland en Omgevingsdienst Noordzeekanaal-gebied	Aard controle R Indicator: E23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E23/02				
			€ 0	Nee				
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03			
			€ 36.876	€ 36.876	Nee			
			Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06			
		1	Aanvragen SPUK	€ 36.876	€ 36.876			
		2						
		15						
EZK	F21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)	
			Aard controle R Indicator: F21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F21/02	Aard controle R Indicator: F21/03	Aard controle D2 Indicator: F21/04	Aard controle R Indicator: F21/05	
			€ 942.036	€ 942.036	Nee	Ja	Nee	
EZK	F39B	Specifieke uitkering uitbreiding capaciteit omgevingsdienst Noordzeekanaal-gebied (NZKG) (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie-(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings-informatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: F39B/01	Aard controle R Indicator: F39B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F39B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F39B/04		
			030007 Provincie Noord-Holland	€ 690.128	€ 690.128	Nee		

Bijlage 6
Controleverklaring accountant

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam

Postbus 1078
1000 BB Amsterdam
Telefoon 020 254 9000
amsterdam.nl

Nr. 664.000.24-A

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied te Zaandam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1 de balans per 31 december 2024;
2 het overzicht van baten en lasten over 2024;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
4 de SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (bijlage 5); en
5 het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (bijlage 1).

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het in juni 2024 door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de Omgevingsdienst Noorzeekanaalgebied zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).
Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter

ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 832.500 (afgerond). De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de 0,3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:
- het directieverslag (voorwoord);
- de verantwoording programma's;
- de verplichte paragrafen;
- overige bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten
Wij hebben onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet -Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied;

- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de entiteit in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het in juni 2024 door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de entiteit in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de entiteit;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Amsterdam, 1 april 2025

drs. D.A. van Hooff RA
Auditdienst ACAM

ACAM is bereikbaar per metrolijn 52, halte Rokin
Een routebeschrijving vindt u op www.amsterdam.nl

Colofon

Redactie
Arnold Joustra

Vormgeving
Vorm de Stad, Amsterdam

www.odnzkg.nl

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Kaderbrief Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied 2026-2029

Inleiding

In deze kaderbrief 2026-2029 schetsen wij ontwikkelingen die van invloed zijn op OD NZKG en op het meerjarig financieel beleid. In de kaderbrief staan de uitgangspunten waarop de meerjarenbegroting wordt gebaseerd. Op basis van deze meerjarenbegroting worden afzonderlijke gesprekken gevoerd met de opdrachtgevers om te komen tot een uitvoeringsovereenkomst (UVO) 2026. Concreet betekent dit dat de daadwerkelijk invulling van de werkzaamheden 2026 op een later moment plaatsvindt. De kaderbrief is ook input voor de kadernotities 2026 van de deelnemers van de Omgevingsdienst.

De OD NZKG staat voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving: in het werkgebied spelen voortdurend veel verschillende en soms tegenstrijdige belangen. In de huidige context van onder meer de klimaatopgave, de stikstofcrisis, permanente druk op de schaarse ruimte en op de milieugerelateerde gezondheid en de nodige issues op het gebied van externe veiligheid doen vergunningverlening, toezicht, handhaving en - gevraagd en ongevraagd – adviseren op milieu, bodem en bouw er onverminderd toe. Deze VTH-taken voeren we uit binnen de geldende wet- en regelgeving en conform de opdracht die u bij ons heeft belegd.

Hierbij helpt het dat de bestuurlijk vastgestelde regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027 opgavegericht is ingestoken, waarbij de doelen van de Omgevingswet als vertrekpunt dienden. Hierin zit een prioriteringsmethodiek die is uitgebreid met een impactanalyse gericht op de opgaven. Deze strategie heeft impact op de uitvoeringspraktijk van de OD NZKG en de andere omgevingsdiensten in Noord-Holland met ons. We hebben daarmee de focus op drie inhoudelijke opgaven die cruciaal zijn voor een gezonde en duurzame leefomgeving: milieugerelateerde gezondheid, klimaat en duurzaamheid, en water en bodem.

Financiële ontwikkelingen
In voorgaande jaren was er sprake van een groeiopgave. Deze groeiopgave is afgelopen jaren grotendeels gerealiseerd. Met een stabilisatie van de begroting die goed aansluit op de huidige beschikbare capaciteit verwachten we de omzet de komende jaren volledig te kunnen realiseren. Vanaf 2026 is er voornamelijk bij provincie Noord-Holland sprake van een groei van de omzet. De totale omzet stijgt in 2026 naar € 91,7 mln., ofwel een stijging van € 3,6 mln. t.o.v. 2025. De groei wordt veroorzaakt door autonome ontwikkelingen, niet autonome maar wel onvermijdelijke ontwikkelingen, en nieuwe ontwikkelingen. Deze beheerste groei wordt als een realistische groei ingeschat.

Arbeidsmarkt
OD NZKG zet vol in op het binnenhalen van nieuw talent. De zij-instromers en trainees die we zelf opleiden en begeleiden voeren steeds meer op zelfstandige basis productieve werkzaamheden uit. De vacatureruimte neemt af, waardoor de beschikbare uitvoeringscapaciteit steeds beter in lijn komt met de begroting. De komende jaren is de steile groei van de organisatie er naar verwachting uit. Onze (deels landelijke ingezette) arbeidsmarktcommunicatie richt zich op het versterken van ons werkgeversimago en onze wervingsactiviteiten concentreren enerzijds op het invullen van schaarse functies en spelen anderzijds in op vervanging van de uitstroom van gemiddeld zo'n 8% per jaar.

Versterking VTH stelsel
Het landelijke Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH is in 2024 afgerond en heeft 58 resultaten opgeleverd. I&W, ODNL, de VNG en het IPO (en daarmee alle deelnemers van de omgevingsdiensten) hebben zich middels het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst gecommitteerd aan het implementeren van de resultaten van het IBP in de periode vanaf 2025. Als OD NZKG zijn we één van de tot nog toe twee robuuste omgevingsdiensten in Nederland en zal implementatie van de resultaten ons verder versterken. We focussen daarbij

op implementatie van de kennis informatie structuur, verbetering van de samenwerking tussen bestuurs- en strafrecht, verdere implementatie van de regionale U&H strategie en doorontwikkeling van het digitale VTH stelsel.

Tot slot: voor 2026 en verder speelt de vraag wat de meest geschikte financieringssystematiek is voor OD NZKG. In het "Bestuurlijk overleg IBP versterking VTH" is de rapportage Financieringssystematiek omgevingsdiensten vastgesteld. De rapportage bevat een model voor de financiering van de omgevingsdiensten. De komende tijd wordt onderzocht of OD NZKG wil gaan werken met (elementen van) de Landelijke financieringssystematiek en/of dat onze huidige PGF systematiek wordt geactualiseerd. Dit zal ambtelijk en bestuurlijk worden voorbereid, en door ons bestuur in de 2e helft van 2025 worden besloten.

Inhoudelijke opgaven

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) werkt aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Wij voeren kerntaken uit zoals vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTH&A) en dragen bij aan belangrijke maatschappelijke opgaven uit de college- en coalitieakkoorden zoals de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. De werkgebieden waar we actief zijn, zijn complex en vereisen innovatieve oplossingen en samenwerking. Het gebruik van data en slimme technologieën stelt ons in staat risico's beter te voorspellen en onze impact te vergroten.

Gedurende de periode 2025-2027 ligt de nadruk op vier inhoudelijke opgaven die cruciaal zijn voor het realiseren van een gezonde en duurzame leefomgeving, hiervan is water en bodem een nieuwe opgave t.o.v. de meerjarenbegroting 2025-2028:

1. **Milieu-gerelateerde gezondheid**: Verminderen van schadelijke emissies en het verbeteren van de lucht-, water- en bodemkwaliteit door gerichte inzet van regelgeving, toezicht, handhaving en advies (VTH&A).
2. **Klimaat en duurzaamheid**: Bijdragen aan reductie van CO_2 door het versnellen van de energietransitie, bevorderen van een circulaire economie en het stimuleren van energiebesparing bij bedrijven.
3. **Water en Bodem**: Het beschermen en verbeteren van water- en bodem door water en bodem sturend te maken binnen onze VTH&A-aanpak, met duidelijke rolafbakening, een versterkte informatiepositie over kwetsbare gebieden en bronnen, en intensieve samenwerking met ketenpartners en overheden.

Met deze speerpunten geven we uitvoering aan de bestuurlijk vastgestelde regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027 .

Onze aanpak: Versterking VTH&A-instrumentarium

Om de genoemde opgaven effectief aan te pakken, zetten we drie speerpunten centraal als het gaat om verder versterken van ons VTH&A-instrumentarium en inzet hiervan gericht op realiseren van onze doelen. Hierin werken we nauw samen met andere omgevingsdiensten en de landelijke initiatieven gericht op verder versterken VTH-stelsel (vervolg Interbestuurlijk Programma Versterking VTH). Onze speerpunten voor deze periode zijn:

1. **Opgavegerichte benadering versterken**: De komende drie jaar zetten we in op opgavegericht werken om maatschappelijke vraagstukken zoals klimaat, gezondheid en duurzaamheid samen met interne en externe partners aan te pakken, met focus op risicogestuurd toezicht en inhoudelijke advisering. We stemmen onze VTH&A-processen af op milieudoelen, zoals CO_2-reductie en energie-efficiëntie, en werken programmatisch voor meer samenhang en flexibiliteit in het behalen van deze doelen.
2. **Naar een datagedreven werkwijze**: We versterken onze datagestuurde werkwijze door slimme technologieën en data-analyse te benutten. Dit stelt ons in staat om risico's vroegtijdig te identificeren en ons toezicht effectief te prioriteren.
3. **Innovatie in VTH&A-processen**: We zetten in op innovatieve technologieën, zoals AI, drones en automatisering, om onze processen te versnellen, effectiever te maken en beter in te spelen op veranderingen in de omgeving.

Overige ontwikkelingen 2026

Omzetting inrichting naar milieubelastende activiteit

Met de invoering van de Omgevingswet is de grondslag van de milieuregulering gewijzigd van de inrichting naar de milieubelastende activiteit (mba). Dit maakt allerlei aanpassingen nodig in de systemen, te beginnen met het opnemen van de relevante mba in het inrichtingen-bedrijvenbestand (met circa 20.000 inrichtingen) en uiteindelijk met het vaststellen van kengetallen voor de financiering. De omzetting van inrichting naar mba is projectmatig opgepakt. De uitgaven worden gedekt uit de reserve Omgevingswet. De verwachting is dat de werkzaamheden van dit project in 2025 worden afgerond.

Het is een wettelijke plicht voor het bevoegd gezag om nieuw beleid door te voeren in de vigerende omgevingsvergunningen Milieu. Inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024 leidt in de jaren erna tot een nog grotere opgave met betrekking tot de actualisaties dan er al was. Zo moeten bijvoorbeeld binnen 2 jaren na inwerkingtreding in bepaalde gevallen maatwerkvoorschriften worden opgesteld en zal een flink aantal vergunningen moeten worden aangepast aan de indeling in mba's.
Uit inventarisatie blijkt dat er nog veel inzet nodig is om omgevingsvergunningen in overeenstemming te brengen met de Omgevingswet. Het gaat onder meer om het intrekken van vergunningen waar de vergunningplicht is vervallen, het eventueel opstellen van maatwerk voorschriften etc

Wet Kwaliteitsborging Bouw

De eerste fase van de WKB is de nieuwbouw vallend onder gevolgklasse 1 die is ingegaan op 1-1-2024. De tweede fase is verbouw vallend onder de gevolgklasse 1. Deze zou ingaan op 1-1-2025, maar is uitgesteld. De ingangsdatum is nog niet bekend. Daardoor is de impact op de uitvoering van de taken en personele consequenties (bij met name Constructieve veiligheid) in 2025 onzeker. Eventuele consequenties bij ingang later in 2025 of 2026 zijn door middel van het verkleinen van de flexibele schil op te vangen.

VTH Tata Steel

Tata Steel IJmuiden staat regionaal en nationaal in de maatschappelijke, politieke en bestuurlijke belangstelling. De VTH-uitvoering speelt zich af in de context van politieke debatten, media-aandacht, juridische procedures en meerdere onderzoeksrapporten. De zorgen over de milieu- en gezondheidseffecten op de omgeving nemen toe, onder meer vanuit de conclusies van het RIVM en de Expertgroep Gezondheid IJmond. De route naar 'Groen Staal' vraagt veel aandacht. De gevolgen van de veroudering van bepaalde bestaande installaties worden steeds duidelijker terwijl de wet- en regelgeving op onderdelen strenger wordt.

Dit alles leidt tot een toenemende inzet van de OD NZKG. Vergunningen worden geactualiseerd en toezicht geïntensiveerd.. Er is een groeiende vraag naar overleg met omwonenden, organisaties van belanghebbenden en deskundigen. Mediaverzoeken, kamer- en statenvragen, meldingen, handhavingsverzoeken en Woo-verzoeken blijven toenemen. Andere overheden zoals de ministeries van IenW en KGG, het Openbaar Ministerie, gemeenten en andere omgevingsdiensten (met name de OD NHN) vragen de OD NZKG steeds vaker om informatie en ondersteuning.

De informatiepositie van de OD NZKG is versterkt door onderzoeken, ook door de dienst zelf, van bijvoorbeeld emissies naar met name bodem en lucht Deze aanpak vergt veel extra capaciteit van de organisatie, ook omdat de verkregen inzichten soms leiden tot nieuwe handhavingstrajecten.
Deze ontwikkelingen leiden in combinatie tot een jaarlijkse toename in capaciteits- en budgetbehoefte .

Tata Steel zet in op verduurzaming van de staalproductie met CO_2-reductie en waterstoftransitie. De ambities liggen zeer hoog, evenals het gewenste tempo en de technische complexiteit. De daadwerkelijke voorbereiding, uitvoering en de bijbehorende regulering en het toezicht zullen lokaal en regionaal plaats moeten vinden met een grote rol voor de OD NZKG. Het realiseren van deze nationale doelen vraagt een extra inspanning van de OD NZKG waarvan de kosten zijn geraamd op € 5 mln. per jaar tot 2030 (Groen Staal fase 1). Daarom heeft PNH met het Rijk afspraken gemaakt over Rijksfinanciering daarvoor.

Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH stelsel

Het Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH is in 2024 afgerond en heeft 58 resultaten opgeleverd. Alle betrokken partijen hebben zich middels het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst gecommitteerd aan het implementeren van de resultaten van het IBP in de periode vanaf 2025. Als OD NZKG zetten we ons hier de komende jaren voor in. Als OD NZKG zijn we op het moment van schrijven één van de twee robuuste omgevingsdiensten in Nederland en zal implementatie van de resultaten ons verder versterken. We zetten ons de komende jaren onder andere in voor implementatie van de kennis informatie structuur, verbetering van de samenwerking tussen bestuurs- en strafrecht, verdere implementatie van de regionale U&H strategie en doorontwikkeling van het digitale VTH stelsel. Ook heeft het IBP een landelijke financieringssystematiek opgeleverd, deze ontwikkeling wordt op de volgende pagina geschetst.

Arbeidsmarkt

In 2023 en 2024 heeft OD NZKG succesvol ingezet op het binnenhalen van nieuw talent. De traineepool die in september 2024 startte, was met 18 trainees groot. De zij-instromers en trainees die we zelf opleiden en begeleiden voeren steeds meer op zelfstandige basis productieve werkzaamheden uit. In de komende periode stellen we als doel om elk jaar 7 tot 10 trainees aan ons te verbinden. De vacatureruimte neemt af, waardoor de beschikbare uitvoeringscapaciteit steeds beter in lijn komt met de begroting. De komende jaren is de steile groei van de organisatie eruit. Onze (deels landelijke ingezette) arbeidsmarktcommunicatie richt zich op het versterken van ons werkgeversimago en onze wervingsactiviteiten concentreren enerzijds op het invullen van schaarse functies en spelen anderzijds in op het gemiddelde vervangingspercentage van 8% per jaar. De OD NZKG zet daarnaast in op het boeien en binden van medewerkers, waarbij we belang hechten aan de ontwikkeling van een diverse personeelssamenstelling. Hierbij krijgt het ontwikkelen en systematisch borgen van kennis prioriteit.

Financiële ontwikkelingen 2026

De uitvoeringsovereenkomsten (UVO's) 2025 zijn met de ambtelijk opdrachtgevers besproken en worden in concept vastgesteld. Voor de financiering van de UVO 2025 is uitgegaan van de Meerjarenbegroting 2025-2028. De totale begroting voor de uitvoeringsovereenkomst 2025 is € 83 mln. Dit bedrag is in gesprek tussen OD NZKG en onze opdrachtgevers tot stand gekomen. In voorgaande jaren was er sprake van enorme ambities c.q. groeiopgave. Deze groeiopgave is afgelopen jaren grotendeels gerealiseerd. In het kader van realistisch begroten is nu een bedrag opgenomen in de UVO voor 2025 dat in lijn ligt met 2024. Op basis van de huidige beschikbare capaciteit verwacht OD NZKG deze omzet in 2025 te kunnen realiseren.

Vanaf 2026 is er voornamelijk bij de provinciale opdrachtgevers sprake van een groei van de omzet. De totale omzet stijgt in 2026 naar € 91,7 mln., ofwel een stijging van € 3,6 mln. t.o.v. 2025. Hiervan heeft € 2,1 mln. betrekking op indexatie en € 1,4 mln. op volumegroei. Ook deze groei wordt als een realistische groei ingeschat.

Financieringssystematiek

Sinds 1 januari 2017 werkt de OD NZKG met prestatiegerichte financiering (PGF). Via de PGF-begrotingsmethodiek betaalt elke opdrachtgever voor zijn eigen producten. Hierbij maken we onderscheid in outputproducten, regieproducten en een randvoorwaardelijk pakket. Outputproducten worden begroot en afgerekend tegen een vaste prijs per product. Regieproducten worden begroot op een aantal uren per product en afgerekend tegen het werkelijk aantal ingezette uren. Aan outputproducten liggen kengetallen en ervaringscijfers ten grondslag. In het randvoorwaardelijk pakket zijn randvoorwaardelijke producten opgenomen, zoals procesondersteuning en taken van algemeen nut als de consignatiedienst, bestuursondersteuning, behandeling van verzoeken in het kader van de Wet Open Overheid (WOO) en accountmanagement. Hiervoor betalen de opdrachtgevers een vaste prijs.

Deze kaderbrief 2026 is opgesteld op basis van de PDC omgevingswet. Als gevolg van werken onder de omgevingswet bevat deze PDC outputproducten zonder in de praktijk getoetste kengetallen. Bestuurlijk is daarom in 2023 besloten om voor een periode van minimaal 2 jaren een aangepaste begrotingssystematiek te hanteren. De inzet voor 2025/ 2026 is voor alle output en regieproducten bepaald op basis van de verwachte uren inzet in 2024 waarbij rekening is gehouden met eventuele volume aanpassingen voor 2025. Voor het randvoorwaardelijke pakket is een vast prijs opgenomen in deze kaderbrief.

Voor de toekomst speelt de vraag wat de meest geschikte financieringssystematiek is voor OD NZKG. Op 20 juni 2024 stelde het "Bestuurlijk overleg IBP versterking VTH" de rapportage Financieringssystematiek omgevingsdiensten vast. De rapportage bevat een model voor de financiering van de omgevingsdiensten.

De komende tijd wordt onderzocht of OD NZKG wil gaan werken met de Landelijke financieringssystematiek of dat de PGF systematiek wordt geactualiseerd. Wij gaan hierover graag met u in 2025 in gesprek.

Omgevingswet

Met ingang van 2024 is de Omgevingswet ingevoerd en is er hard gewerkt aan het operationeel krijgen en verbeteren van het DSO. Voor procesoptimalisatie en het verder verbeteren van het DSO was in 2024 een bedrag van € 1.900K opgenomen in onze begroting met een afbouw van € 475K per jaar. Voor 2026 is een bedrag van €950K verwerkt in deze kaderbrief voor het uitvoeren van deze werkzaamheden. Voor het advieswerkzaamheden rondom de Omgevingswet aan onze opdrachtgevers was in 2024 een bedrag van circa € 600K beschikbaar, vanaf 2025 komt deze bijdrage te vervallen.

Indexatie 2026-2029

In deze kaderbrief zijn de al bekende mutaties opgenomen voor 2026 ten opzichte van de vorige bestuurlijk vastgestelde meerjarenbegroting 2025-2028. De mutaties zijn het gevolg van:

- Nog vast te stellen (concept) uitvoeringsovereenkomsten voor 2025;
- Prijscompensatie in overeenstemming met de consumentenprijsindex CPI van het CPB (tabel 1);
- Cumulatieve loonkostencompensatie (tabel 2).

Wijziging CAO en loon- en prijscompensatie

Voor 2026 wordt rekening gehouden met kostenstijgingen voor prijzen en voor lonen. De prijscompensatie is gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product van het Centraal Planbureau (CPB), dit is in overeenstemming met het bestendig beleid. De prijsstijging voor 2026 is naar verwachting 3,0% (970K).
Over 2023 is de werkelijke kostenstijging voor prijzen 0,1% lager dan waarmee de prijzen in de begroting zijn doorgerekend. De nacalculatie 2023 komt hiermee op -32K. Het prijseffect voor 2026 is hiermee totaal € 938K.

Tabel 1 *bedragen x € 1.000*

Prijscompensatie	2026	2027	2028	2029
Nacalculatie prijscompensatie 2023 (-0,1%)	-32	-32	-32	-32
Prijscompensatie 2026 (3,0%)	970	970	970	970
TOTAAL	**938**	**938**	**938**	**938**

De huidige cao eindigt op 30 juni 2025. Op dit moment zijn er nog geen gegevens voor de nieuwe provinciale cao ná 30 juni 2025 waaronder de OD NZKG valt. De premie ABP-werkgeversdeel blijft in 2025 gelijk. De looncompensatie voor 2026 is gezet op 2,1% conform de verwachting in de meerjarig macro economische verkenning van 17 september 2024. Het looneffect voor 2026 is 1.200k.

Tabel 2 *bedragen x € 1.000*

Looncompensatie	2026	2027	2028	2029
Premiewijziging ABP 2025	0	0	0	0
Looncompensatie 2026 (2,1%)	1.200	1.200	1.200	1.200
TOTAAL	**1.200**	**1.200**	**1.200**	**1.200**

Indicatief effect uurtarieven 2026

De uurtarieven 2026 worden in de meerjarenbegroting 2026-2029 vastgesteld door het Algemeen bestuur. De kostenontwikkeling naar aanleiding van de financiële mutaties in deze kaderbrief heeft effect op het uurtarief van de OD NZKG. Door de loon- en prijscompensatie van in totaal 2.138K zal het tarief stijgen. Het gaat vooralsnog om een indicatie van het uurtarief, gebaseerd op het werkaanbod uit de concept uitvoeringsovereenkomsten 2025.

Tabel 3

Tarieven	2023	2024	2025	2026 concept
Per uur voor UVO producten	112,40	116,22	121,73	124,91
Maatwerk door medewerker	112,40	116,22	121,73	124,91
Maatwerk door projectleider	146,12	151,08	158,24	162,37

Bijlage 1. Deelnemersbijdragen 2026

Onze ambities voor 2026 moeten, voor de deelnemersbijdragen, passen binnen het beschikbare budget van de opdrachtgevers. De gemeenten verwachten in 2026 een korting op het gemeentefonds. OD NZKG heeft van de opdrachtgevers gemeente Amsterdam en Aalsmeer zienswijzen ontvangen over de beschikbare middelen in 2026. Gemeente Zaanstad heeft in een zienswijze op de meerjarenbegroting aangekondigd dat we in het kader van het financieel uitdagende jaar 2026 de optie verkennen om een generieke bezuiniging op te leggen aan alle gemeenschappelijke regelingen. Concreet betekent dit dat op verzoek van deze opdrachtgevers, behoudens Zaanstad, voor de UVO 2026 een herprioritering/ombuiging is verwerkt in deze kaderbrief. We zullen met deze opdrachtgevers de mogelijkheden onderzoeken welke taken betrokken kunnen worden bij deze ombuigingen om zo verantwoorde keuzes te maken voor de UVO afspraak 2026.

De deelnemersbijdrage van de andere gemeenten stijgen slechts zeer beperkt. Voor deze gemeenten gaan wij in 2025 ook invulling geven aan een realistische UVO 2026. De meeste ambities in deze kaderbrief zijn tot stand gekomen in samenspraak met de provincies. De provinciale deelnemersbijdragen stijgen daardoor harder dan die van de gemeenten.

In het onderstaande overzicht is het deelnemersbedrag voor 2026 opgenomen (kolom G). Het overzicht van de detaillering van de ontwikkelingen 2026 is opgenomen in bijlage 3.

Wijzigingen deelnemerbijdragen 2026

Deelnemer / Contractpartner	A. BEGROTING 2025 o.b.v. UVO 2024	B. UVO 2025 volume afspraken en tarief 2025 meerjaren begroting	C. Loon- en prijsstijging 2026	D. Ontwikke-lingen 2026	E. Subtotaal A t/m D	F. Herpriori-tering/ Ombuigingen	G. Begroting 2026
Gemeente Amsterdam	29.509	-1.225	703	512	29.500	-3.500	26.000
Provincie Noord-Holland	31.200	1.687	818	6.641	40.346		40.346
Gemeente Zaanstad	4.890	-270	115	167	4.901		4.901
Gemeente Haarlemmermeer	13.267	-853	309	215	12.936		12.936
Gemeente Aalsmeer	950	-34	23	24	962	-92	870
Gemeente Amstelveen	1.239	-15	30	35	1.289		1.289
Gemeente Diemen	482	-45	11	13	461		461
Gemeente Ouderamstel	406	-24	9	19	411		411
Gemeente Uithoorn	521	-20	12	22	536		536
Provincie Flevoland	430	-22	10	144	562		562
Provincie Utrecht	1.211	-299	23	237	1.172		1.172
Totaal UVO	84.105	-1.120	2.063	8.029	93.077	-3.592	89.485
Overige baten	1.668	1.339	75	-1.858	1.224		1.224
SPUK	3.724	-1.647		-1.089	988		988
TOTAAL	89.497	-1.428	2.138	5.082	95.289	-3.592	91.697

Toelichting tabel:

A. is vastgestelde begroting 2025 bij AB besluit dd 12 juli 2024

B. is de verandering in UVO 2025 per peildatum 11-11-2024 ten opzichte van begroting 2025 (UVO = A+B)

C. is de loon- en prijsindex van 2026

D. Ontwikkelingen zoals weergegeven in bijlage 2

E. Totaal kolom A t/m D. Begroting excl. Herprioritering

F. Herprioritering/ ombuigingen verwerkt op basis van zienswijzen opdrachtgevers

G. Begroting 2026 tot max. bedrag opdrachtgevers

Bijlage 2. Financiële ontwikkelingen

Ontwikkelingen 1 t/m 7 zijn opties voor nieuwe ontwikkelingen die de OD NZKG op zich af ziet komen voor 2026 en verder. Voor elke ontwikkeling is aangegeven of het een autonome ontwikkeling, niet autonome maar wel onvermijdelijke ontwikkeling of nieuwe ontwikkeling (gewenst vanuit opdrachtgever) betreft. In het algemeen: de loon- en prijsontwikkeling is autonome ontwikkeling. Nummer 8 betreft volumegroei en uitbreiding van bestaande taken. Nummer 9 gaat over de verschuiving van SPUK EZK/ overige baten naar de UVO PNH.

1. **Water en Bodem sturend: deel water** *(onvermijdelijk)*

De deadline voor de Europese kaderrichtlijn Water in 2027 en de afnemende waterkwaliteit, dagen de OD NZKG uit tot actie. Naast zorgen over onvoldoende beschikbaarheid en kwaliteit voor drinkwater, natuur, landbouw en bedrijven, betekent een teveel aan water een noodzaak voor beveiliging en berging. De erkenning van de urgentie van deze vraagstukken, resulteert in een toenemend beroep op de waterkennis van de OD NZKG voor advies op de VTH-taken, strategische adviezen en capaciteit op de juridische kaders met betrekking tot water.

2. **Water en Bodem sturend: deel bodem** *(onvermijdelijk)*

In de huidige werkwijzen worden de effecten op het bodem- en watersysteem onvoldoende meegenomen. De nieuwe aanpak gaat over integrale advisering over de bodem bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, vanaf de eerste overleggen en visies daarover. Dit vertaalt zich in advies op beleid en dossier en beïnvloeding. Daarnaast wordt voor bodem aangesloten bij de bestaande ZZS-aanpak voor water en lucht. Door onderzoek ontstaat inzicht in verspreiding van bodembedreigende stoffen. Deze kan worden aangepakt, bijvoorbeeld door scherper vergunnen.

3. **Energietransitie** *(onvermijdelijk)*

De energietransitie speelt een belangrijke rol binnen de thema's Klimaat, Milieu gerelateerde gezondheid, Water en Bodem en Transformatiegebieden. In alle drie de provincies is een toename van initiatieven rond energietransitie te zien. Dit leidt tot extra werk op het gebied van advisering, bijvoorbeeld op het gebied van waterstof. Daarvoor is verdere verbreding van de expertise van de OD NZKG noodzakelijk. Daarnaast vraagt het om intensieve beleidsafstemming met de provincies en de betrokken omgevingsdiensten.

4. **ZZS** *(onvermijdelijk)*

Milieugerelateerde gezondheid is één van de focuspunten uit de U&H-strategie van de OD NZKG, Zeer Zorgwekkende Stoffen vallen onder deze categorie. Om de wettelijke verplichtingen op het gehele bedrijvenbestand op voldoende niveau uit te voeren, is vergroting van de capaciteit nodig. Dit betreft zowel het toezicht als de advisering.

5. **MER** *(onvermijdelijk)*

De MER spelt onder de Omgevingswet een steeds grotere rol. Daarnaast zijn er ontwikkelingen op het gebied van de digitale MER. Deze biedt nieuwe mogelijkheden op het gebied van verzamelen, monitoren en analyseren van kwantitatieve gegevens. Dit vraagt om nieuwe expertise en voldoende capaciteit. Het type bedrijven, dat voor het gebruik van dit instrument in aanmerking komt, ligt in/valt onder de provincies en de gemeenten Zaanstad en Amsterdam.

6. **Meer meten** *(nieuw)*

De verduurzaming van de industrie brengt ingrijpende wijzigingen van bedrijfsprocessen met zich mee, daarbij zich onzekerheden gaan voordoen over de effecten op de omgeving. Maatschappelijk en politiek is een toenemende vraag om intensiever en onafhankelijker te meten. Dit is expliciet aan de orde in de Tweede Kamer en in de Provinciale Staten (motie 107-2024). De OD NZKG verkent het opzetten van een meetdienst op landelijk niveau, dan wel een regionale meetdienst met landelijke coördinatie en samenwerking. In 2025 investeert de OD reeds in intensiever meten. Dit aanvullende budget is bedoeld om, vooruitlopend op de definitieve keuze voor de plaatsing van een meetdienst, wel alvast te starten met het opzetten van de meetdienst, investeringen, huur en materiële kosten. Gedurende de verkenning die hiertoe wordt uitgevoerd in 2025 worden opdrachtgevers op de hoogte gehouden van ontwikkelingen.

7. 24 uurs openstelling *(nieuw)*

Op 1 januari 2023 is bij de OD NZKG een frontoffice gestart, met eigen toezichthouders. Hiermee is invulling gegeven aan het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer, getiteld 'Stof tot nadenken', om meer samenlevingsgericht te werken. In 2025 wordt de avondopenstelling geëffectueerd. In 2026 wordt de overstap naar 24-uurs openstelling gemaakt. Dit past bij een robuuste omgevingsdienst.

8. Uitbreiding bestaande taken *(volumegroei)*

Dit betreft diverse posten die een aanpassing zijn van bestaande en/of volume groei en/of eerder waren opgenomen in de Meerjarenbegroting 2025-2028. Deze zijn samengevoegd en opgenomen in één kolom. Het betreft o.a. groei TATA, Actualiseren van vergunningen, ketentoezicht en Circulaire Economie en lagere inzet t.b.v. administratieve inzet omgevingswet. (samen € 2.315)

9. Groen Staal *(voorheen SPUK EZK)*

De transitie Groen Staal bij Tata Steel IJmuiden blijft onverminderd aanwezig als onderwerp in ons VTH-stelsel. In het verleden is er een beroep gedaan op een bedrag van 5 miljoen euro om deze opgave te realiseren.
Dit bedrag is inmiddels meer dan alleen een inschatting, aangezien in 2023 en 2024 al (voorbereidend) werk is verricht voor het dossier Groen Staal. Als organisatie is er nu meer zicht op hetgeen wat qua werklast kan ontstaan en de benodigde inzet om dat op te vangen. Zodoende is er met voortschrijdend inzicht en met vaste afstemmingsmomenten tot een beter onderbouwd inzicht gekomen, die uitkomt op de genoemde 5 miljoen euro. Natuurlijk blijft hier gelden dat voortschrijdende inzichten of bijvoorbeeld beleidswijzigingen kunnen leiden tot een bijstelling van deze raming - naar boven of naar beneden. Dit zal vooral afhankelijk zijn van de planning van TSIJ voor het project Groen Staal. Dit zal terugkomen in de afspraken over budgetverantwoording, ijkingen en rapportagemomenten.

De geraamde €5 miljoen per jaar die oorspronkelijk eind 2021 was ingeschat, was nodig om het projectteam zodanig in te richten dat de OD NZKG het hoge tempo van de transitie naar groen staal kan bijbenen. Inmiddels heeft dat projectteam grotendeels gestalte gekregen en dient het gevraagde budget ook ten behoeve van het in stand houden van dit team en ook nog voor het opvullen van het gat tot de gewenste inzet. Dit budget heeft sinds 2023 vorm gekregen d.m.v. een opbouw uit twee verschillende soorten budget:

1) Dekking vanuit de uitvoeringsovereenkomst met PNH (± €2,0 à €2,5m per jaar)
2) Aanvullende financiering vanuit het Rijk d.m.v. een Specifieke Uitkering (SPUK)

De genoemde SPUK bij punt 2 was halverwege 2023 oorspronkelijk toegekend voor de periode 1 mei 2023 tot en met december 2024 voor een bedrag van €3,0m. Op jaarbasis telt dit op naar de geraamde €5,0m per jaar, maar met de kennis dat deze SPUK meerjarig is, ontstond er het risico dat er wellicht te weinig budget beschikbaar zou zijn. Door het uitstellen van de planning en bijbehorende werkzaamheden vanuit TSIJ voor het project Groen Staal heeft dit gelukkig niet tot een groot risico geleid. Vanwege het uitstellen hebben de OD NZKG en PNH een zogenaamde wijzigingsbeschikking ingediend bij het Rijk waarin eigenlijk verzocht wordt om de einddatum van de SPUK te verlengen.

Met de verwachting dat de genoemde SPUK in 2025 naar alle waarschijnlijkheid volledig uitgeput zal worden, zal er (weer) een beroep gemaakt moeten worden op aanvullend budget. Vooralsnog is het niet duidelijk in welke vorm(en) dat zal gebeuren (i.e. volledig bedrag in de uitvoeringsovereenkomst, of uitvoeringsovereenkomst aangevuld met een nieuwe SPUK, of een zogenaamde Decentralisatie Uitkering (DU)). In deze kaderbrief is het aanvullende budget van € 2,8 mln. opgenomen voor 2026, waarmee de totale bijdrage voor Groen Staal € 5,0 mln. bedraagt.

Bijlage 3. Deelnemerbijdragen 2026 in detail

Wijzigingen deelnemerbijdragen 2026

Deelnemer / Contractpartner	1. Water en Bodem Sturend: deel Water	2. Water en Bodem Sturend: deel Bodem	3. Energie-transitie	4. ZZS	5. MER-evaluaties	6. Meer meten	7. 24 uurs open-stelling	8. Aanpassing bestaande taken / Volume-groei	9. Groen Staal (voorheen SPUK EZK)
Gemeente Amsterdam	44	289		187	15		55	-79	
Provincie Noord-Holland	346	59	97	217	411	395	49	2.267	2.800
Gemeente Zaanstad	18	49		45	15		28	12	
Gemeente Haarlemmermeer	3	53		104			16	38	
Gemeente Aalsmeer	1	15		6			0,4	2	
Gemeente Amstelveen	2	13		18			2	0	
Gemeente Diemen	1	5		5			0,12	3	
Gemeente Ouderamstel	1	6		13			0,05	-1	
Gemeente Uithoorn	1	7		15			0,05	0	
Provincie Flevoland			73		21	30		20	
Provincie Utrecht			73		36	75		53	
Totaal UVO	415	497	243	610	498	500	150	2.315	2.800

Actuele ontwikkelingen bij de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten

Algemene ontwikkelingen in het VTH-stelsel

De vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH), zijn belangrijke instrumenten in het beschermen en verbeteren van de leefomgeving. Deze taken worden grotendeels in mandaat uitgevoerd door de 4 Noord-Hollandse omgevingsdiensten. De afgelopen jaren is er veel veranderd op het gebied van VTH. De Omgevingswet trad in werking, onze Omgevingsverordening is vernieuwd, we ontwikkelen beleid voor een gezonde leefomgeving in Noord-Holland en onze visie en strategische sturing op de inzet van de VTH-instrumenten zijn verankerd in een Nota uitvoering en handhaving. Daarnaast is de afgelopen twee jaar - naar aanleiding van de adviescommissie VTH (Van Aartsen) - in het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) landelijk samengewerkt om te komen tot een effectief, slagvaardig en toekomstvast stelsel. Een van de thema's binnen het IBP VTH is de robuustheidscriteria voor toekomstbestendige omgevingsdiensten. 3 van de 4 Noord-Hollandse OD's zijn nu niet robuust en hebben een plan van aanpak ingediend waarin staat welke stappen ze zetten om voor 1 april 2026 wel robuust zijn. Ook heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid aangegeven dat omwonenden erop moeten kunnen vertrouwen dat de overheid zich verantwoordelijk voelt en zorg draagt voor een gezonde leefomgeving. Hiertoe moet het bevoegd gezag de mogelijkheden binnen het systeem van normering en VTH beter benutten. Deze punten nemen we mee in ons beleid voor een gezonde leefomgeving en onze VTH-aanpak en we dragen bij aan de Actieagenda Industrie en Omwonenden van het Rijk.

Tegelijkertijd wordt het werk van de omgevingsdiensten in aard, omvang en complexiteit meer door de toenemende samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven en (conflicterende) vragen vanuit de samenleving. Daardoor is er veel behoefte aan, maar ook veel concurrentie, om geschikte arbeidskrachten. Daarnaast staan met name gemeenten, maar ook de provincies en het Rijk voor een bezuinigingsopgave.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

In 2024 is de voorbereiding gestart voor intensivering van de samenwerking tussen de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Het doel is inzicht te verkrijgen in het samenwerkingspotentieel: Wat zijn de relevante onderwerpen en wat zijn de juiste samenwerkingsvormen? Dit zal in 2025 leiden tot actualisatie van de huidige Samenwerkingsagenda 2022-2024. Een aantal belangrijke ontwikkelingen binnen de OD NZKG worden hieronder uitgelicht.

<u>Tata:</u>
De grip vanuit toezicht en handhaving bij Tata leidt momenteel tot het doorlopen van diverse juridische trajecten (Lasten onder dwangsom en aanzeggingen), waarbij de betrokkenheid en de belangstelling vanuit de omgeving onverminderd is.Gelijktijdig wordt er met behulp van maatwerkafspraken vanuit het Rijk, gewerkt aan het vergroenen van de staalproductie (Groen Staal). Naar verwachting volgt dit jaar de aanvraag Groen Staal. Om de aanvraag te behandelen is in de Kaderbrief voor 2026 extra budget aangevraagd. Tenslotte wordt er gewerkt aan het ambtshalve aanpassen van de vergunning, waarin in voorschriften Financiële Zekerheid gesteld kan worden voor een eventuele bedrijfsbeëindiging of een incident.

Meer Meten:
Om invulling te kunnen geven aan de motie 107-"Robuust meten en monitoren door de omgevingsdienst" wordt in de Kaderbrief om structureel € 395.000 extra gevraagd. Doel is om, met het oog op de beleidsontwikkelingen Gezonde Leefomgeving, de metingen te intensiveren. Tevens wordt onderzocht hoe de onafhankelijke meetdienst (landelijk of provinciaal) kan worden opgetuigd. Afhankelijk hiervan zal vanaf 2027 meer inzet nodig zijn voor het intensiveren van de metingen.

ZZS:
Er zal steeds meer inspanning nodig zijn om meer inzicht te verkrijgen in de aanwezigheid en de emissies van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven.
De wettelijke instrumenten hiervoor zijn de informatieplicht en (voor vergunningplichtige bedrijven) ook het vermijdings- en reductieprogramma (VRP). In het VRP doet het bedrijf onderzoek naar de mogelijkheden voor het vermijden of reduceren van emissies naar lucht en water (indirecte lozingen), inclusief een plan van aanpak van het bedrijf. Gezien de grootte van het bedrijvenbestand doet de OD NZKG dit op een risico-gestuurde manier, waarbij branchetype (gericht op de milieubelastende activiteit), milieuzwaarte, risicofactoren, omgevingstype (prioriteit voor bedrijven nabij woongebied) in het kader van gezondheid en expert judgement de belangrijkste criteria zijn.
De lijst van ZZS is continue aan verandering onderhevig. Zo is in november 2024 alle PFAS als ZZS geclassificeerd, waar dit eerder niet zo was. Bij de uitvoering van de ZZS-verplichtingen zal met wijzigingen in de ZZS-lijst risicogestuurd rekening worden gehouden.

Energiebesparing:
Energiebesparing is belangrijk om Nederland vóór 2050 energieneutraal te maken. De focus ligt op het stimuleren van bedrijven om daadwerkelijk energiebesparende maatregelen te doorvoeren. De OD NZKG houdt toezicht op nalevering van zowel het Bouwbesluit (BBL), als de Wet milieubeheer (BAL, BBL) als de Waterwet (BAL).
Er zijn controles uitgevoerd, bedrijven aangeschreven ener zijn ingediende rapportages beoordeeld in het kader van de informatie- en onderzoeksplicht. De invoering van de Omgevingswet bracht veranderingen met zich mee.
In 2024 heeft de OD NZKG de Prio50 aanpak geïntroduceerd. Het doel van deze aanpak is om via datagestuurd toezicht de doelmatigheid van het toezicht te verhogen en inzicht te krijgen en te geven in de energiebesparingsprestatie van de grootste energieverbruikers. De invoering van deze aanpak heeft ervoor gezorgd, dat nagenoeg alle bezochte bedrijven een verschuiving naar een hogere voortgangscategorie hebben bereikt.
Voor landelijke kennisdeling is OD NZKG bij een aantal werkgroepen betrokken.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
De Omgevingsdienst Noord Holland Noord is niet robuust op de onderdelen data-analisten, innovatiebudget en opleidingsbudget. De financiële dekking voor uitvoering van het vastgestelde Plan van Aanpak Robuustheid is door de gemeentelijke deelnemers onthouden. Daarnaast hebben gemeenten de Omgevingsdienst een bezuinigingsopgave gevraagd van 3% tot 5%. Komend jaar wil de Omgevingsdienst een besluit nemen op welke wijze robuust te worden, al dan niet door middel van fusie of versterkte samenwerking. Bekend knelpunt in deze omgevingsdienst is dat ze sterk gericht is op de uitvoering van haar vth-taken maar beperkt is in haar bedrijfsmatige en

beleidsondersteunende functie en beperkt is in haar dienstverlenende ambitie, overeenkomstig de Omgevingswet. De ambities in de vastgestelde U&H strategie op advisering en dienstverlening zullen door het gebrek aan gemeentelijke financiën niet voor deze taken versterkt worden. Naast de overgebleven bodemtaken uit de Warme Overdracht vallen de overige taken van de provincie onder de zogenaamde Plustaken. Voor de provinciale taken is de uitvoering op orde en werken we met de gevraagde financiën uit de Kadernota aan versterking van de beleidsondersteunende en adviserende functie overeenkomstig de Omgevingswet voor onze provinciale taken.

Omgevingsdienst IJmond

De Omgevingsdienst IJmond is momenteel ontwikkeling van de hele organisatie, waarbij het doel is om de dienst op lange termijn toekomstbestendig te maken. Er vinden diverse herijkingen plaats: Gemeenschappelijke Regeling en DVO structuur, de financiële systematiek en benodigde capaciteit t.o.v. het huidige takenpakket. In 2026 zullen de werkzaamheden hiervoor doorlopen en de (financiële) gevolgen van de gemaakte en nog te maken keuzes duidelijker worden. Hiervoor vallen in 2026 naast de nu genoemde bijdrage in de begroting, nog aanvullende aanvragen via begrotingswijziging(en) te verwachten. Bij elkaar gaat het om zowel incidentele kosten vanuit het ontwikkeltraject, als ook structurele kosten voor uitbreiding in taken/taakomvang en facilitaire zaken. Belangrijkste posten hierin zijn: aanvullingen op het opleidingsbudget (t.b.v. kennisniveau medewerkers), organisatorische kosten (o.a. ICT) en onderhoud van het kantoorpand, extra inzet voor aanpak van achterstanden en verlichting werkdruk, verbeteren sturingsinformatie en toename van advisering onder de Omgevingswet en ruimtelijke opgaven.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

De Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek werkt nog aan enkele punten om te kunnen voldoen aan alle robuustheidseisen van het InterBestuurlijk Programma VTH per 1 april 2026. Daarvoor is in de begroting het budget verhoogt voor noodzakelijke investering in ICT systemen. Daarnaast wordt hun takenpakket uitgebreid met een volgend pakket van nieuwe basis-/ wettelijke verplichte taken. Niet alles kan direct gerealiseerd worden en daarom is voorzien dat van 2025 t/m 2027 er jaarlijks een paar onderwerpen bij komen. Voor 2026 gaat het om casemanagement vergunningen, ketentoezicht, Zeer zorgwekkende stoffen en werkgebonden personenmobiliteit. Gezien er door het bestuur in 2025 nog keuzes te maken zijn over het uitvoeringsniveau van de nieuwe taken én de verdeling van deze kosten over de deelnemers, verwachten we dat er wijzigingen zullen optreden t.o.v. de in de begroting vermelde kosten. Dit zal dan t.z.t. middels een begrotingswijziging 2026 voorgedragen worden.

Provincie
Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
A.W. Voordenhout
CZ/FIN/SKA

Telefoonnummer +31235143137
voordenhouta@noord-holland.nl

Verzenddatum

22 MEI 2025

Kenmerk
805610/2404276

Uw kenmerk

Betreft: Omgevingsdienst IJmond

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst IJmond. Ter informatie is bijgevoegd de Kadernota 2026.
Tenslotte is bijgevoegd een notitie over de actuele ontwikkelingen bij de vier Omgevingsdiensten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris M.J.H. van Kuijk

voorzitter A.Th.H. van Dijk

5 bijlage(n):

- Voordracht
- Ontwerpbegroting 2026 ODIJ
- Jaarstukken 2024 ODIJ
- Kadernota 2026 ODIJ
- Notitie actuele ontwikkelingen

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Begroting 2026

Omgevingsdienst IJmond

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Inhoud

1 Inleiding 1
1.1 Landelijke ontwikkelingen & onze opgave 2

2 Ontwikkelingen omgevingsdiensten 4
2.1 (Externe) ontwikkelingen 4

3 Opzet en opbouw begroting 2026 7
3.1 Deel 1 – Begroting 2026 | regulier 7
3.1.1 Uitgangspunten voor de berekening van het uurtarief 7
3.1.2 Kosten personeel, CAO-ontwikkelingen en prijsontwikkelingen 7
3.1.3 Ramingen voor begrotingsaanpassingen 2026 10
3.2 Deel 2 – Begroting 2026 | incidentele bijdrage 11
3.2.1 Toelichting incidentele lasten 12
3.3 Planning- & Control 14

4 Wijze van financieren 15
4.1 Verdeelsleutel berekening deelnemersbijdrage 2026 15
4.1.1 Tarief 16
4.1.2 Financieel beleid 16

5 Verplichte paragrafen 17
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 17
5.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit 17
5.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit 18
5.4 Beoordeling weerstandsvermogen 20
5.5 Conclusie weerstandsvermogen 20
5.6 Financiële kengetallen 21
5.7 Onderhoud kapitaalgoederen 22
5.8 Treasury/financiering 23
5.9 Verbonden partijen 23
5.10 Wet Open Overheid 24

6 Financiële begroting | inclusief overhead 25

7 Financiële positie 29
7.1 Geprognotiseerde balans 29
7.2 EMU-saldo 30

8 Meerjarenraming 31

9 Bijlage I - Financiële bijlage 33
9.1 Formatie overzicht 33
9.2 Specificatie overhead 33
9.3 Stemverhoudingen 33
9.4 Verbonden partijen 34

9.5 Verdeelsleutel incidentele bijdrage 35
9.6 Overzicht van dienstverleningsovereenkomsten en projectenbijdragen per deelnemer 36

10 Bijlage II - Vergelijking: stappen van begrotingswijziging 2025 naar kadernota 2026 41

11 Bijlage III - Voortgang financiële aanpak en toekomstvisie 42
11.1 Terugblik – analyse 42
11.2 Terugblik – aanpak 43
11.3 Aanpak & voortgang 46
11.4 Aansturing van de onderdelen 46
11.5 Voortgang meerjarenprogramma 47
11.6 Positie deelnemers 51
11.7 Conclusie 52
11.8 Financiële verantwoording 52

1 Inleiding

Deze begroting 2026 biedt een overzicht van de financiële kaders en prioriteiten van Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJmond) met als doel een effectieve en efficiënte uitvoering van onze taken in lijn met onze strategische doelstellingen. De begroting 2026 maakt onderdeel uit van een meerjarig traject om de organisatie operationeel en financieel in controle te brengen. In dit traject werken wij samen met onze deelnemers om de organisatie toekomstbestendig te maken voor de huidige én toekomstige opgave. Tegelijkertijd pakken we de achterstanden in de uitvoering van de wettelijke taken aan die de afgelopen jaren zijn ontstaan en we actualiseren het juridische en financiële kader (programma GR, DVO en financieringsstructuur) tussen de organisatie en haar deelnemers.

Middelen voor korte en lange termijn

Het Algemeen Bestuur (hierna: AB) van ODIJmond heeft in 2024 aanleiding gezien om een verdiepende analyse te laten uitvoeren waar de organisatie staat. Dit resulteerde in de rapportage 'Twee zijden van de medaille' en een begrotingswijziging 2025[1]. Hierin zijn de uitkomsten van deze analyse, oplossingsrichtingen en de benodigde middelen toegelicht aan het bestuur van ODIJmond. Het AB besloot een proces te starten om de organisatie toekomstbestendig door te ontwikkelen en besloot daarvoor bij haar deelnemers voor de jaren 2024, 2025 en 2026 incidentele middelen op te vragen. Zij stelde hiervoor de begrotingswijziging 2025 op. De incidentele middelen voor 2026 vraagt het bestuur op via deze begroting. Dit ziet het bestuur als de korte termijn. Met dit traject werkt het bestuur aan keuzes voor de lange termijn (vanaf 1 januari 2027). De eventuele middelen die voor de lange termijn structureel noodzakelijk zijn, zullen worden opgenomen in de Kadernota 2027.

Met de begroting 2026 vraagt het bestuur daarmee het tweede gedeelte van deze incidentele middelen op bij de deelnemers. Met dit document lichten wij dit verzoek toe, doordat wij u inzicht geven in;

- de voortgang van het programma GR, DVO en financieringsstructuur
- de eerst stap op de inhaalslag
- het onderzoek naar de toekomstscenario's
- de vervolgstappen en de wijze waarop de raden en staten betrokken worden.

In bijlage II nemen wij u mee in de voortgang en planning van deze bovenstaande punten.

Financiële positie gemeenten

Het bestuur vindt het belangrijk om al vroeg in dit document stil te staan bij de financiële positie van de diverse deelnemers in ons werkgebied. Zij hebben komende jaren te maken met stevige financiële uitdagingen. Deze opgave is aanleiding geweest om aan ons te verzoeken scenario's uit te werken waarbij wij rekening houden met een lagere gemeentelijke bijdrage met ingang van het begrotingsjaar 2026. Dit verzoek komt op hetzelfde moment dat wij in een proces zitten om onze organisatie enerzijds operationeel en financieel in controle te brengen, anderzijds stappen te zetten

[1] https://www.odijmond.nl/publish/pages/147/begrotingswijziging_2025_omgevingsdienst_ijmond_1.pdf

om onze organisatie toekomstbestendig te maken, waarbij wij ook oog hebben voor de landelijke criteria waaraan omgevingsdiensten per 1 april 2026 dienen te voldoen. Hoewel wij voor 2026 nog niet kunnen voldoen aan de bezuinigingsvraag vanuit onze deelnemers, omdat dat ten koste gaat van de voortgang van ons traject doorontwikkeling ODIJmond, streven wij ernaar via deze begroting met een financiële staat te laten zien welke stappen wij hebben gezet om het kostenniveau voor incidentele middelen te dempen. Via de zienswijzen op onze begrotingswijziging 2025 verzochten onze deelnemers om tegenvallers primair waar mogelijk op te vangen in de eigen begroting. In lijn van dit verzoek zetten wij ons in om de noodzakelijke incidentele bijdrage zoveel mogelijk te dempen. Deze inspanning zorgt voor grofweg een halvering van de gevraagde middelen, dit staat beschreven hoofdstuk 10 (bijlage II) van deze begroting. Deze aanpak zorgt ervoor dat we de financiële impact voor de deelnemers - waar mogelijk - beperken, terwijl we onze uitvoering op peil kunnen houden. Hiermee zorgen we voor het benodigde inzicht voor onze deelnemers om keuzes te kunnen maken voor de langere termijn.

1.1 Landelijke ontwikkelingen & onze opgave

In dit hoofdstuk geven wij een samenvatting van de aanleiding van ons traject doorontwikkeling ODIJmond. Voor de uitgebreide toelichting verwijzen naar de begrotingswijziging 2025.

De opgave voor omgevingsdiensten verandert sterk. Er ontstaat meer zicht op de impact van menselijk handelen op milieu en gezondheid, waardoor nieuwe thema's ontstaan en bestaande thema's verdiepen. Met de komst van de Omgevingswet veranderde voor omgevingsdiensten het wettelijk kader onder vrijwel alle taken. Om de keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving te versterken, wordt op landelijk niveau sinds 2022 gewerkt aan criteria om het functioneren van omgevingsdiensten te objectiveren[2]. Ten aanzien van deze criteria is ODIJmond in de huidige vorm niet robuust en heeft in de huidige situatie niet de omvang om alle nieuwe taakvelden zelfstandig op te kunnen pakken.

Verdiepende analyse

Ons bestuur verzocht ons om een verdiepende analyses op te stellen om een volledig beeld te krijgen van de positie van de organisatie in de uitvoering van haar opdracht. Zo krijgen we inzicht in de noodzakelijke stappen om toekomstbestendig te worden. Bij het opstellen van deze analyse is ODIJmond ondersteund door externe adviesbureaus.

Vanuit deze verdiepende analyse ontstond het beeld dat de organisatie enerzijds te sterk steunt op incidentele middelen en anderzijds dat het juridisch kader, de governance én de financieringsstructuur op belangrijke onderdelen niet is geactualiseerd en daarmee niet meer aansluit op de huidige situatie. Verder kwam uit de analyse dat de opdracht en middelen al meerjarig uit balans zijn, waardoor de organisatie qua middelen en capaciteit niet in staat is om de gehele opdracht uit te voeren. We constateerden dat hier tussen de deelnemers en de organisatie geen gemeenschappelijk beeld bij was. De huidige wijze waarop managementtaken en de centrale

[2] https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/vergunningverlening-toezicht-handhaving/kwaliteitscriteria-vergunningverlening-toezicht/

sturing zijn geborgd zijn onvoldoende om medewerkers goed te kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van de opdracht.

Daarnaast is er is sprake van een verdringingseffect in de uitvoering van taken. De uitvoering van nieuwe taken, zoals de implementatie van de Omgevingswet en de prioritering van ondermijning, is ten koste gegaan van de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van toezicht, handhaving en vergunningverlening. In de praktijk betekent dit dat er geen goed zicht is op de werkelijke situatie buiten, maar heeft ook geresulteerd in een achterstand in de gecontracteerde opdracht. Dit effect wordt veroorzaakt door een gebrek aan sturing op de opdracht en het onvoldoende goed koppelen van de opdracht en nieuwe taken aan middelen. Vanuit de aanbevelingen van een extern adviesbureau komt naar voren dat het, zonder versterking van de VTH-taken via een formatie-uitbreiding, niet mogelijk is om achterstanden binnen de VTH-taken in te lopen en zodoende milieurisico's te beperken en voorkomen.

Hoewel de financiële situatie van de organisatie op orde lijkt, is dit niet het geval. De omvang van de incidentele middelen is verhoudingsgewijs te groot. Evenals het aantal vaste contracten dat gefinancierd wordt uit incidentele middelen. Het positieve resultaat over voorgaande jaren is gerealiseerd door werkzaamheden niet uit te voeren en oneigenlijk rendement te maken. Als je dit normaliseert is het resultaat direct negatief.

Oplossingsrichting (korte en lange termijn)

Onze opdrachtgevers zijn tevreden over de kwaliteit, flexibiliteit en mate van klantgerichtheid waarmee de dienst opereert. Dit ontstaat omdat de werkzaamheden die wel worden uitgevoerd kwalitatief goed zijn en de belangrijkste klantvragen met voorrang worden opgepakt. Echter is er onvoldoende zicht op de totale opdracht en de werkzaamheden die de dienst niet uitvoert of kan uitvoeren. Onze deelnemers hebben aangegeven de huidige situatie te willen aanpakken maar ook kritisch te kijken naar wat de beste oplossingsrichting is voor de taakuitvoering op de lange termijn. Gezien de veranderende opgaven, context en stappen die de organisatie moet zetten richting de toekomst willen de deelnemers vanuit inzicht keuzes maken.

Korte termijn (tot 1 januari 2027):

- Gericht op het uitvoeren van beheersmaatregelen op de achterstanden op de uitvoering van wettelijke taken.
- Verbeteren van de centrale sturing op de opgaven.
- Het actualiseren van de GR, DVO en financieringsstructuur (inclusief governance) én het extern laten ontwikkelen van scenario's richting de toekomst.

Lange termijn (vanaf 1 januari 2027):

- Maken van bestuurlijke keuzes op basis van inzicht in de opgaven en kosten, zodat de uitvoering van de taken naar de toekomst toe geborgd zijn. Keuzes betreffende de lange termijn dienen te worden gemaakt voor 1 januari 2027.

2 Ontwikkelingen omgevingsdiensten

2.1 (Externe) ontwikkelingen

Speelveld omgevingsdiensten verandert

Afgelopen jaar hebben wij op verschillende momenten op ambtelijk en bestuurlijk niveau met onze deelnemers stilgestaan bij onze veranderde opgave. Bedrijven hebben een impact op de kwaliteit van de leefomgeving en daarmee op de gezondheid van de inwoners. De kennis van deze impact neemt toe. Ook is het steeds beter mogelijk om de impact te meten en te duiden, waardoor deze tastbaarder en zichtbaarder wordt.

Het werkveld van omgevingsdiensten verbreedt. Aan de ene kant door het ontstaan van nieuwe thema's en aan de andere kant door verdieping van bestaande thema's. Zoals de energietransitie, stikstof, zeer zorgwekkende stoffen en de Kaderrichtlijn Water (indirecte lozingen). Ook worden opgaven steeds complexer waardoor de opgaven voor omgevingsdiensten steeds vaker van lokaal naar regionaal of provinciaal niveau verschuiven. Als laatste belangrijke ontwikkeling geldt dat omgevingsdiensten landelijk de ambitie hebben om meer datagericht te werken. Risicogericht- en informatie gestuurd handhaven moet naar de toekomst toe een belangrijke onderlegger worden voor de uitvoering van de VTH-taken. Om dit effectief te maken vraagt dit inzet van alle partijen in de VTH-keten, maar ook van andere overheden. Door data op een uniforme wijze te registeren en uitwisselbaar te maken tussen partijen neemt de kwaliteit van analyses toe en kan de beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Dit is een belangrijke ontwikkeling waarin omgevingsdiensten landelijk samen optrekken. Ook ODIJmond sorteert hierop voor door, aansluitend op de landelijke criteria, in te zetten op data-analyse.

Samenwerking provinciaal en landelijk

De veranderende opgaven vragen om een andere aanpak. Per thema bepalen we gericht of we dit zelfstandig oppakken, samenwerken op provinciaal niveau of aansluiten bij landelijke initiatieven. In 2024 is een start gemaakt met de professionalisering van de ODNL-vereniging. ODNL groeit door naar een vereniging van omgevingsdiensten, waarin kennisplatforms, een opleidingsacademie en datagericht werken op landelijk niveau worden georganiseerd. Dit ontsluit specifieke kennis, zodat individuele diensten dit niet meer zelf hoeven te regelen én zorgt voor de ontwikkeling van landelijke standaarden die diensten kunnen implementeren. Daarnaast benutten we schaalvoordelen, bijvoorbeeld door gezamenlijk met alle diensten opleidingen in te kopen.

Een andere belangrijke samenwerking vindt plaats op provinciaal niveau. In de 'Samenwerkingsagenda 2022-2024' van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten is afgesproken om toe te werken naar een gezamenlijke strategie gericht op een gelijk speelveld voor inwoners, bedrijven en overheden. In 2025 geven wij hier een vervolg aan door onze samenwerkingsagenda te actualiseren. Daarnaast benoemen we ook onderwerpen die we echt gezamenlijk gaan uitvoeren, bijvoorbeeld door dat een van de diensten de uitvoering oppakt en/of taken dienen in gezamenlijkheid uitvoeren. Vanuit ODIJmond zien we dit als een belangrijke stap richting een toekomstbestendige uitvoering.

Versterking vergunningen, toezicht en handhaving

Omgevingsdiensten hebben een belangrijke positie in het beschermen en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Daarmee is er momenteel veel aandacht voor het functioneren van omgevingsdiensten en het versterken van de keten vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). In het rapport; 'Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur[3]' van de Commissie Van Aartsen (2021) staat een aantal stevige aanbevelingen die zijn omgezet in landelijke (kwaliteit en robuustheid)criteria, waaraan omgevingsdiensten moeten gaan voldoen. Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen vanuit dat rapport startte het ministerie van IenW het Interbestuurlijk Programma Versterking-VTH (IBP-VTH). Het programma kende zes pijlers waaruit alle omgevingsdiensten in Nederland gezamenlijk meerdere producten ontwikkeld hebben die bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit in de uitvoering, het versterken van het gelijke speelveld en uniformering van de wijze waarop omgevingsdiensten de taken uitvoeren. In september 2024 is het programma afgerond en heeft ODIJmond een start gemaakt met het implementeren van de producten uit het IPB-VTH. In onze voortgangsrapportages in 2025 houden we u op de hoogte van welke stappen er zijn al gezet.

Bestuurlijk toekomstbeeld ODIJmond

Voldoen aan de landelijke criteria betekent dat een dienst in staat is de opgedragen taken zo uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving (bescherming bewoners), het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en het aanpakken van de (milieu)problemen. In 2025 voldeden slechts twee van de 28 omgevingsdiensten aan de criteria. Voor de andere diensten ligt er een opgave om hier voor 1 april 2026 aan te gaan voldoen. In de huidige situatie voldoet ODIJmond als kleine dienst aan meerdere eisen niet. Via een plan van aanpak beschreef elke omgevingsdienst de noodzakelijke stappen om te kunnen gaan voldoen. In ons plan van aanpak, dat het bestuur opstelde, spreekt ons bestuur de ambitie uit om te komen tot een toekomstbestendige organisatie. Gedurende 2024 en 2025 onderzoekt het bestuur, ondersteund door adviesbureau Galan Groep, langs welke route ODIJmond toekomstbestendig kan worden. Daarbij wordt ook gekeken naar de kansen van verregaande regionale samenwerking en fusie.

Omgevingswet en advisering voor onze deelnemers

In 2024 zijn wij gestart met werken onder de Omgevingswet[4]. Het eerste jaar stond vooral in het teken van het leren werken vanuit de nieuwe wetgeving en de werkwijze, processen en systemen hiervoor inrichten. Voor ons lag de focus in de eerste plaats op de VTH-taken voor bouw en milieu. In het tweede gedeelte van het jaar zijn we ook met advisering aan de slag gegaan.

Onze deelnemers maken gebruik van de bruidsschat[5] maar zullen deze gefaseerd gaat omzetten naar omgevingsvisie en omgevingsplannen. Wij ondersteunen onze deelnemers in dit proces voor de milieuthema's maar zien ook een nadrukkelijke kans om breder te ondersteunen bij het

[3] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/03/04/rapport-om-de-leefomgeving-omgevingsdiensten-als-gangmaker-voor-het-bestuur
[4] https://www.raadvanstate.nl/omgevingswet/
[5] https://vng.nl/artikelen/de-bruidsschat

opstellen van deze plannen. Niet alleen opdat wij de inhoudelijke- en gebiedskennis hebben maar ook om waar mogelijk te streven naar uniformiteit.

Een andere belangrijke ontwikkeling is de ruimtelijke advisering. Vanuit de nieuwe wetgeving en het maatschappelijke belang om de transitie opgaven op het gebied van onder andere energie en circulariteit te realiseren, komen er complexe ruimtelijke puzzels op onze regio af. Denk hierbij aan de mogelijke realisatie van de Energiehaven, wind op zee, netcongestie of vloeibaar gas of waterstof als alternatieve energiebron. Zowel vanuit ruimtelijke advisering als VTH gaan deze onderwerpen veel vragen van onze deelnemers en de omgevingsdienst. Wij voeren momenteel al gesprekken met al onze deelnemers om met elkaar de voorbereiden te starten.

3 Opzet en opbouw begroting 2026

De begroting 2026 is opgebouwd in dezelfde lijn als de Kadernota 2026. De opzet en opbouw wijkt af van onze voorgaande begrotingen. We splitsen deze begroting in twee delen;

- een regulier deel waarin indexeringen en onvermijdbare structurele lasten worden berekend en de bijdrage worden berekend op basis van de afspraken in de huidige gemeenschappelijke regeling en dienstverleningsovereenkomsten;
- een incidenteel deel, waarin de beschreven incidentele middelen voor 2026 worden aangevraagd, deze zijn als aparte bijdrage gepresenteerd in hoofdstuk 6.

3.1 Deel 1 – Begroting 2026 | regulier

In deze begroting nemen wij geen ontwikkelingen op die onderdeel zijn van het lopende proces om onze organisatie toekomstbestendig door te ontwikkelen, waaronder de herijking van onze GR en financieringsstructuur. Ook maken we geen keuzes die vooruitlopen op het onderzoek naar toekomstscenario's. Dit zorgt ervoor dat het reguliere gedeelte van deze begroting zowel inhoudelijk als financieel beperkt is.

In de praktijk betekent dit dat we ontwikkelingen met een meerjarige impact (en dus ook het eventuele financiële effect) doorschuiven richting de kadernota 2027. In dit deel schetsen we wel de belangrijkste ontwikkelingen en vragen we noodzakelijke, structurele middelen.

3.1.1 Uitgangspunten voor de berekening van het uurtarief

Voor het begrotingsjaar 2026 formuleerden wij een aantal uitgangspunten.

1. Bij de begroting 2026 gaan wij uit van de huidige wijze van tariefberekening (gebaseerd op het structurele kostengedeelte van de begroting en de gegarandeerde uren uit de dienstverleningsovereenkomsten).
2. Formatie rekenen wij door op basis van werkelijke loonkosten. Gewogen loon/ prijs-compensatieberekening die wij sinds jaar en dag hanteren.
3. Als productiviteitsnorm gaan wij uit van 1.340 uur, zijnde een percentage van 73% van de totale beschikbare uren per fte (1.836). Dit betreft de 'declarabele' uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers.
4. Jaarlijks stellen wij een begroting op, op basis van de gegarandeerde, gecontracteerde uren die voor onbepaalde tijd per gemeente zijn vastgelegd in de GR. Een aantal gemeenten participeert in de verdeelsleutel. Daarnaast hebben deelnemers aanvullende dienstverleningsovereenkomsten met ons afgesloten. De formatie en vaste kosten zijn hierop afgestemd; de begroting is zo tenminste budgettair neutraal.

3.1.2 Kosten personeel, CAO-ontwikkelingen en prijsontwikkelingen

Op dit moment is de nieuwe CAO voor 2026 nog niet bekend. Voor de kosten van ons personeel gebruiken we daarom de ramingen van het Centraal Planbureau. Deze staan in de 'Aanvullende kerngegevens Actualisatie MLT september 2024'.

Tabel aanvullende kerngegevens | actualisatie MLT-september 2024	Indexatie	% lasten	Indexatie 2
Loonvoet voor de overheidssector	4	85%	3,40%
Prijs materiële overheidsconsumptie	2,3	15%	0,35%
Indexatie tarief 2026			3,75%

Aantal ontwikkelingen vraagt om budgetverhoging

Wij voorzien een aantal ontwikkelingen die de bovenstaande, reguliere indexatie overstijgen. Om deze reden zijn wij genoodzaakt onze budgetten bij te stellen.

Landelijke kwaliteitscriteria doen een beroep op ons opleidingsbudget

De afgelopen jaren kenden wij veel instroom van personeel, waaronder trainees en zij-instromers. Via onze eigen opleiding en de extra training-on-the-job leiden wij hen op om zelfstandig hun werkzaamheden uit te kunnen voeren. Daarbij hebben wij aandacht voor zowel vakkennis als de benodigde vaardigheden. De kwaliteitscriteria waaraan omgevingsdiensten dienen te voldoen stellen daarnaast nog veel andere kennis- en vaardigheidseisen. Via ons opleidingsbudget zullen wij extra investeren in de kennis- en vaardigheidseisen waaraan wij nog onvoldoende of niet aan voldoen. Dit begroten wij binnen ons opleidingsbudget, dat gelijk is aan andere jaren en is gesteld op een percentage van 2,5-3% van de loonsom. Deze ontwikkeling past daarom binnen de reguliere indexatie.

Goed werkgeverschap vraagt nieuwe secundaire arbeidsvoorwaarden

Medewerkers voelen zich snel thuis in onze organisatie. Onze bedrijfscultuur kenmerkt zich door enerzijds een laagdrempelige, informele cultuur, maar anderzijds een professionele werkomgeving, gericht op de ontwikkeling van onze collega’s. Om als werkgever ook naar de toekomst toe aantrekkelijk te blijven voor nieuwe medewerkers zullen wij in 2025 en 2026 onze arbeidsvoorwaarden moderniseren en harmoniseren, zoals vitaliteitsbeleid ter vervanging van het generatiepact. Ook is vastgesteld dat het functiewaardering in het functiegebouw van onze organisatie laag is ten opzichte van de markt. De precieze financiële effecten van deze modernisering zijn op dit moment nog niet te berekenen.

Verlenging contract VTH-pakket zorgt voor nieuwe voorwaarden

In 2026 loopt het contract af voor onze belangrijkste ICT-applicatie, het VTH-pakket voor zaakgericht werken. Omdat wij meebouwden aan dit open source pakket, profiteerden wij van gunstige voorwaarden en tarieven. Met de verlenging van het contract vervallen deze voordelen. Wij houden er rekening mee dat wij deze applicatie openbaar moeten aanbesteden. De applicatie is inmiddels ondergebracht in een community met negen andere omgevingsdiensten. Deze nieuwe samenwerkingsvorm is voor ons waardevol. Het draagt bij aan uniformiteit in registratie en werkwijzen onder omgevingsdiensten en met de extra expertise zijn we als omgevingsdiensten in staat de applicatie door te ontwikkelen.

Overstap naar een nieuwe applicatie voor tijdschrijven

De applicatie waarmee wij onze uren schrijven voor onze deelnemers wordt niet langer ondersteund door de leverancier. Wij maken momenteel kosteloos gebruik van deze applicatie. Tijdschrijven is voor onze bedrijfsvoering, maar ook voor de verantwoording aan onze deelnemers, essentieel. Wij onderzoeken momenteel welke applicatie past bij onze bedrijfsvoering. Daarbij kijken wij scherp naar de kosten van de applicatie. Een van de mogelijkheden is de uitbreiding van ons huidige HR-systeem met een tijdschrijffunctionaliteit. Gezien de huidige minimale kosten, leidt elke oplossing tot een stijging van de licentiekosten. Daarnaast zal de inrichting van dit systeem eenmalige implementatiekosten vragen. We nemen deze als onderdeel van de incidentele bijdrage 2026.

Sterke organisatiegroei vraagt om meer Microsoft licenties

De sterke organisatiegroei van afgelopen jaren, zorgt ook voor een toename in licenties voor applicaties die wij gebruiken. De Microsoft-licentiekosten zijn niet voorzien in de huidige budgettering. Om dat naar de toekomst toe wel te borgen, werken wij via de herijking financieringsstructuur toe naar een systematiek waarbij de dekking meebeweegt met de omvang van de organisatie. De sterke organisatiegroei vraagt niet alleen om een budgetbijstelling voor 2027, maar vraagt ook om extra budget in 2026. Het belang van voldoende licenties enerzijds en de substantiële afwijking anderzijds maken dat uitstel tot 2027 niet verantwoord is. Uitstel van de verhoging van dit budget leidt mogelijk tot een negatief resultaat.

Meerjarenonderhoudsplan en benodigde investeringen in het pand

Ons meerjarenonderhoudsplan vraagt om actualisatie. Dat staat gepland voor 2025. Daarbij krijgen wij te maken met prijsaanpassingen en tegelijkertijd krijgen wij ook te maken met de noodzakelijke vervanging van installaties. Aangezien het pand de nieuwbouwfase ontgroeit, vragen de complexere installaties extra aandacht. Wij werken hierin samen met de gemeente Beverwijk. Beide zijn wij eigenaar van het pand. Als uitstel van de benodigde investeringen niet mogelijk is, verwachten wij hogere, onvoorziene afschrijvingslasten en een stijging van het meerjarenonderhoudsplan voor deze installaties. Over de planning en vervolgstappen vindt overleg plaats met de gemeente Beverwijk. Als mede-eigenaar van 3/16e deel van het pand hebben wij evenredig stemrecht.

De uitvoering van de VvE-taken vraagt om expertise

Op dit moment voeren wij de Vereniging van Eigenaren taken alleen administratief uit, waarbij de praktische uitvoering bij de gemeente Beverwijk ligt. Wij hebben de capaciteit en expertise intern niet opgebouwd en dit bij gemeente Beverwijk belegd. Gemeente Beverwijk heeft expliciet aangegeven hier naar de toekomst geen extra capaciteit voor beschikbaar te hebben. Om deze reden starten we in 2025 een gezamenlijk aanbestedingstraject om deze taken uit te besteden aan een externe partij. Hoewel we verwachten dat dit een kostenstijging met zich meebrengt, is deze stap noodzakelijk om de kwaliteit en continuïteit van het onderhoud op lange termijn te waarborgen en meer zicht en grip te krijgen op de benodigde financiering in de toekomst.
Voor ODIJmond is het geen mogelijkheid deze expertise intern op te bouwen.

Huidige organisatie vraagt meer expertise op inkoop en aanbesteding

Momenteel hebben wij niet de benodigde expertise op inkoop in huis. Het gaat hier om expertise op de langere termijneffecten van inkoopafspraken in relatie tot bijvoorbeeld de groei van onze organisatie en om kennis over complexere regelgeving. Dit signaal beschreven wij ook in het rapport 'Twee zijden van de medaille'. Een aantal ontwikkelingen vraagt om het opstarten van inkoopprocessen en we zullen intern nauwgezet moeten sturen op het goed naleven van het inkoopbeleid en de geldende wet- en regelgeving. Voor de onderwerpen die we in 2025-2026 noodzakelijkerwijs moeten oppakken lenen wij deze expertise in vanuit een andere organisatie of kopen wij deze in. Hiermee zijn we in staat keuzes van ons bestuur over de toekomst van onze organisatie af te wachten, voordat wij structurele keuzes ten aanzien van maken. Ten tijde van het opstellen van deze begroting zijn de financiële effecten hiervan nog niet in te schatten.

Intensievere inzet op toezicht en handhaving maakt uitbreiding van ons wagenpark noodzakelijk

Door de intensievere inzet op toezicht & handhaving – waarmee wij enerzijds uitvoering geven aan de gehele opdracht van onze deelnemers, maar anderzijds achterstanden inlopen - en daarmee de groei van het aantal medewerkers, neemt de druk op ons wagenpark toe. Dit vraagt om een uitbreiding van het aantal dienstauto's. We kijken hierbij enkel naar de noodzakelijke uitbreiding om de huidige behoefte van de uitvoering te dekken. Een volledig herziening van het wagenpark wordt pas overwogen na dat het bestuur de toekomstrichting van de organisatie heeft bepaald. Deze uitkomsten gaan richting geven aan een structurele aanpak voor een toekomstbestendig wagenpark.

3.1.3 Ramingen voor begrotingsaanpassingen 2026

De bedragen zijn ramingen gebaseerd op actuele inzichten. Ze kunnen wijzigen door toekomstige ontwikkelingen.

Post	Bedrag (€)
Ontwikkelingen ICT - verlenging contract VTH-applicatie - nieuw tijdschrijfsysteem - stijging licentiekosten	90.000
Ontwikkelingen onderhoud kantoorpand - afschrijvingslasten voor noodzakelijke investeringen in installaties	25.000
Ontwikkelingen onderhoud kantoorpand - expertise ten behoeve van uitvoering VvE-taken	35.000
Ontwikkelingen wagenpark - intensievere inzet op toezicht en handhaving maakt uitbreiding van ons wagenpark noodzakelijk	25.000
Totaal	**175.000**

Bijdragen projecten en programma's Duurzame leefomgeving

Voor het jaar 2026 verwachten we dezelfde inkomsten als in 2025. Dit geld komt van onze projecten, programma's en afspraken met gemeenten over onze dienstverlening. Op deze manier kunnen we ons werk goed blijven uitvoeren.

Formule 1 Zandvoort

De Formule 1 blijft nog één jaar in Zandvoort. Dit betekent dat we in onze begroting voor 2026 rekening houden met nog één jaar verlenging van dit project. Met deze middelen kunnen wij met behoud van de juiste mensen en expertise dit evenement goed begeleiden.

Project Buitengebied Heemskerk

In 2026 stopt het project Buitengebied in gemeente Heemskerk. We hebben op dit moment nog geen nieuwe afspraken gemaakt over een mogelijk vervolg van dit project. Daarom is deze bijdrage niet verwerkt in deze begroting.

Programma Gezonde Leefomgeving 2021-2025

Eind 2025 loopt het programma Gezonde Leefomgeving 2021-2025[6] af. We zijn nog in gesprek over de ontwikkeling en financiering van een nieuw programma. Er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt over een vervolg. Daarom is deze bijdrage niet verwerkt in deze begroting.

Programma IJmond Bereikbaar

In 2025 maken we nieuwe afspraken over het programma IJmond Bereikbaar. In de begroting van 2026 houden we rekening met de nieuwste ontwikkelingen rond dit project. We blijven ons best doen om subsidies te krijgen. Met deze subsidies kunnen we het project voortzetten en onze bijdrage leveren aan duurzame mobiliteit in de IJmond. Omdat de afspraken hierover nog niet bekend zijn tijdens het opstellen van deze begroting is deze niet opgenomen in deze begroting. Wij houden rekening met afbouw van onze inzet op dit programma.

3.2 Deel 2 – Begroting 2026 | incidentele bijdrage

In dit gedeelte van de begroting 2026 geven we invulling aan de bestuurlijke afspraak over de noodzakelijke incidentele middelen voor 2026. Waar we in de oorspronkelijke berekening nog uitgingen van 1,5 miljoen euro, vragen wij met deze begroting 750.000 euro op bij onze deelnemers. Dit lagere bedrag komt deels tot stand doordat we in 2024 scherp stuurden op onze uitgaven. Daarnaast zochten we - zoals verzocht door onze deelnemers - zoveel als mogelijk binnen de eigen begroting naar mogelijkheden om de bijdrage te verlagen. Ook houden we in de begroting rekening met de toegekende IenW subsidie. Daarnaast hebben we rentebaten mee begroot als demping op de bijdrage, al brengt dit een onzekerheid met zich mee, omdat niet gegarandeerd is dat deze baten daadwerkelijk worden gerealiseerd.

[6] Dit programma heette programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmondgemeenten 2021-2025

3.2.1 Toelichting incidentele lasten

De incidentele middelen die wij via deze begroting 2026 opvragen zijn nodig voor de voortzetting van het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur. In 2025 zijn hiervoor al middelen beschikbaar gesteld via een begrotingswijziging, maar het programma loopt door tot uiterlijk 2026 Daarnaast zijn, gelijk aan het verzoek in de begrotingswijziging 2025, ook voor 2026 incidentele middelen nodig voor de versterking van centrale sturing en kritische posities.

Met de doorontwikkeling van onze organisatie, waaronder het programma herijking GR en financieringsstructuur valt, werken wij aan essentiële inzichten en keuzemogelijkheden voor de toekomstige koers van ODIJmond. De financiële vertaling van de uitkomsten zal landen in de kadernota 2027. De gevraagde incidentele middelen voor 2026 zijn daarom een noodzakelijke overbrugging om de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening te waarborgen en te voorkomen dat achterstanden opnieuw oplopen.

De incidentele bijdrage vragen wij op als project- en programmabudget. Een belangrijk onderscheid is dat deze bijdrage niet wordt verwerkt in het reguliere tarief, in tegenstelling tot de indexatie en de stijging van onze overige bedrijfskosten. De personele lasten en inhuur worden apart gefinancierd met deze incidentele bijdrage. Voor de opbouw van het incidentele gedeelte volgen we de indeling zoals wij deze hanteerden in onze begrotingswijziging 2025. Voor de verdeling hiervan verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.1 voor een toelichting en naar hoofdstuk 9.5 van bijlage I voor gedetailleerde toelichting en een overzicht van de bedragen.

Versterking van kritische posities als voorbereiding op 2027

Een belangrijk onderdeel om onze organisatie operationeel in controle te brengen is de versterking van kritische posities richting 2027. Wij richten ons op vijf specifieke tijdelijke maatregelen die ons een solide basis bieden om onze taken in 2026 op het vereiste niveau te blijven uitvoeren en tegelijkertijd – terwijl ‘de winkel open blijft’ - te werken aan een soepele overgang naar structurele oplossingen vanaf 2027.

1. **Inlopen op milieucontroles en actualisatie vergunningen**: In 2026 zetten we in op het inlopen van achterstanden op milieucontroles bij bedrijven met een hoger risicoprofiel en het actualiseren van milieuvergunningen. Dit creëert een actueel beeld van de situatie in ons werkgebied, verlaagt de kans op calamiteiten en verbetert het naleefgedrag van ondernemers.

2. **Verlichting van werkdruk**: Door kritische posities tijdelijk te versterken voorkomen we uitval of vertrek van onze medewerkers, verbeteren we hun perspectief en herstellen we de balans tussen de gecontracteerde opdracht en beschikbare middelen.

3. **Oog voor de ontwikkeling van onze medewerkers en organisatie**: Deze versterking biedt ruimte om te werken aan structurele oplossingen, zoals de doorontwikkeling van interne medewerkers en het verkennen van een mogelijke reorganisatie om te voldoen aan landelijke criteria vanuit het IBP-VTH.

4. **Operationele sturingsinformatie door verbeteren van datakwaliteit**: We verbeteren de datakwaliteit van milieutoezicht en ontwikkelen daarop aansluitend operationele sturingsinformatie om onze capaciteit efficiënter in te zetten. Dit bouwt voort op eerdere investeringen in datagericht toezicht.

5. **Advies binnen de Omgevingswet**: Wij onderscheiden ons als organisatie doordat wij niet alleen uitvoering geven aan de VTH-taken, maar ook beschikken over een brede expertise op het gebied van milieuadvisering ten behoeve van het beschermen en bevorderen van een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. Goede advisering is belangrijk binnen de Omgevingswet om de juiste afwegingen te kunnen maken. Maar advisering vraagt ook integrale samenwerking en afstemming tussen ons en onze deelnemers. Wij verwachten dat onze expertise een belangrijke aanvulling is op de expertise bij gemeenten. Via onze expertise dragen wij bij aan het opstellen van regels in het Omgevingsplan en het maken van integrale afwegingen. Wij verwachten dat de vraag naar onze milieuadvisering (zowel rondom ruimtelijke plannen, transitieopgaven, als op vergunningverlening bij bedrijven) mede als gevolg van de schaarse milieuruimte binnen ons werkgebied zal toenemen. Om een kwalitatieve uitvoering te kunnen garanderen en blijvend te kunnen voldoen aan de te verwachte vraag van onze deelnemers, achten wij een gerichte investering in adviescapaciteit en expertise in 2026 als essentieel.

Versterking kritische posities in het primaire proces 2026	Bedrag (€)
Toezicht & handhaving milieu	210.000
Vergunningverlening milieu	210.000
Data-analyse	105.000
Advies	115.000
Totaal	**640.000**

Versterking Centrale Sturing

Hoewel wij 2026 als een overbruggingsjaar zien binnen het proces dat wij doorlopen, blijft een bijdrage voor het versterken van onze centrale sturing noodzakelijk. We werken aan het versterken van onze centrale sturing en verbetering van onze planning & controle cyclus (P&C-cyclus) met heldere sturingsinformatie en controlemechanismen. Hiermee borgen we een concrete en realistische uitvoering, een heldere verantwoording en zijn wij in staat onze capaciteit efficiënt in te zetten en onze opdrachten effectief uit te voeren. Hiervoor maken wij ruimte voor extra managers, waarmee wij de afhankelijkheid van onze directeur verkleinen, zoals dat ook is aanbevolen in het TwynstraGudde-rapport (2019).

Inzet op centrale sturing en borgen managementtaken 2026	Bedrag (€)
Management	500.000
Bezuiniging/ ombuiging gerealiseerd	-150.000

Totaal	**350.000**

Incidentele implementatiekosten ICT-systemen

In de Kadernota 2026 beschreven wij een aantal ICT-gerelateerde ontwikkelingen die om een investering vragen. Voor specifiek de implementatie van een nieuw tijdschrijfsysteem zijn incidentele kosten benodigd. Deze kosten hebben betrekking op de inrichting en overgang naar de nieuwe applicatie. Omdat het hier gaat om een eenmalige investering, zijn deze opgenomen in de incidentele bijdrage 2026?

Eenmalige kosten	Bedrag (€)
Eenmalige kosten inrichten applicatie	75.000
Totaal	**75.000**

3.3 Planning- & Control

ODIJmond werkt in opdracht van het openbare bestuur. Dat vraagt om een transparante werkwijze inzicht in de voortgang van de uitvoering van onze opdracht. Wij maken daarbij gebruik van een Planning & Controle (P&C) cyclus.

Uitvoeringsprogramma

Ons Uitvoeringsprogramma (UP)[7] vormt het hart van onze P&C-cyclus. Wij stellen jaarlijks een UP op en onze deelnemers stellen deze bestuurlijk vast.
In ons uitvoeringsprogramma beschrijven wij:

- Activiteiten die worden uitgevoerd voor vergunningen, toezicht en handhaving. Leidend hierbij zijn de prioriteiten die onze opdrachtgevers vastlegden in ons Beleidskader VTH-milieu 2023-2026[8].
- De wijze waarop dit bijdraagt aan de doelstellingen van het strategisch beleidskader.
- Concrete operationele afspraken met andere (keten)partners.
- Overige uitvoeringstaken bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en energie.

Rapportages & evaluatie

Gedurende het jaar stellen wij viermaandelijks een rapportage op. Het gaat hierbij om twee tussentijdse rapportages en een jaarverslag, inclusief inzicht in de financiële voortgang. Hierin rapporteren wij over de voortgang van ons werk en de afwijkingen ten opzichte van onze begroting en uitvoeringsprogramma. De tussentijdse rapportages bieden ons bestuur de ruimte om bij te sturen of opnieuw te prioriteren naar aanleiding van lokale ontwikkelingen.

Jaarrekening

Daarnaast ontvangt het bestuur een keer per jaar de jaarrekening inclusief controleverklaring van de accountant van het vorige jaar. We stellen onze jaarrekening op in het eerste kwartaal volgend

[7] https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/
[8] https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/

op het begrotingsjaar, in overeenstemming met de bepalingen van het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

4 Wijze van financieren

Onze financiële exploitatie is gebaseerd op de bijdragen van onze deelnemers. Die kent op dit moment de vorm van inputfinanciering. Jaarlijks stellen wij een begroting op op basis van de gegarandeerde, gecontracteerde uren die voor onbepaalde tijd, per gemeente, zijn vastgelegd in de GR en DVO's. De begroting is zo tenminste budgettair neutraal. Structureel is onze begroting niet in evenwicht, dit wordt gecorrigeerd door de incidentele baten. Er worden in de komende jaren stappen gezet om dit evenwicht meerjarig te herstellen.

4.1 Verdeelsleutel berekening deelnemersbijdrage 2026

Evenals bij onze begrotingswijziging 2025 koos ons bestuur ervoor om bij beide delen van de begroting een aparte verdeelsleutels te hanteren.

- Het reguliere gedeelte wordt berekend op basis van de ingebrachte taken via de Gemeenschappelijke Regeling, de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten en beschikte projectbijdragen, vermenigvuldigd met de kostprijs
- Voor het opvragen van de incidentele middelen voor 2025 koos het AB van ODIJmond voor een specifieke, eenmalige verdeelsleutel die gebaseerd is op de totale financiële inbreng. Naar aanleiding van de zienswijzen op de begrotingswijziging 2025 koos ons bestuur ervoor om voor 2026 de dienstverleningsovereenkomsten, die betrekking hebben op de bouwtaak, niet mee te nemen in de verdeling van de bijdrage voor de versterking van de kritische posities.

De reguliere bijdrage

Onze financiering komt uit drie hoofdbronnen die elk op een eigen manier worden berekend:

1. Bijdrage via de Gemeenschappelijke Regeling (GR)
    - Deze is gebaseerd op het aantal uren dat elke deelnemer inbrengt voor:
        - Reguliere GR-taken (Onze deelnemers hebben met ingang van 2025 alle basistaken ingebracht)
        - Bodemtaken
        - Omgevingsveiligheid
    - Deze uren vermenigvuldigen we met het tarief (de integrale kostprijs)
    - Voor sommige deelnemers gebruiken we nog de oude verdeling uit 2019-2023
2. Bijdrage via dienstverleningsovereenkomsten (DVO's)
    - Voor extra diensten buiten de GR maken we aparte overeenkomsten
    - We berekenen deze bijdrage door het afgesproken aantal uren te vermenigvuldigen met hetzelfde tarief
3. Bijdrage voor projecten en programma's
    - Deze worden apart berekend volgens specifieke afspraken of subsidiebeschikkingen

Deze drie stromen samen vormen de totale bijdrage per deelnemer.

Incidentele bijdrage

Voor 2026 vragen wij een incidentele bijdrage die wij niet zullen verdelen via de reguliere kostprijs, maar via een speciaal ontwikkelde verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel brengt de financiële bijdragen van alle deelnemers op transparante en eerlijke wijze in kaart. De verdeling is gebaseerd op de financiële inbreng van taken per deelnemer, waarbij de begroting 2025 als stabiel referentiepunt dient. In deze berekening nemen we zowel bijdragen uit de Gemeenschappelijke Regeling als uit dienstverleningsovereenkomsten mee, met uitzondering van taken die vanaf 1 januari 2024 bij ons zijn ingebracht. Voor het onderdeel 'versterking kritische posities' zijn bouwtaken uitgezonderd van de berekening. Projectbijdragen blijven bewust buiten beschouwing om vermenging met projectkosten en subsidies te voorkomen. Dit waarborgt een zuivere berekening van de incidentele lasten. Deze incidentele bijdrage behandelen we als programmabudget, los van het reguliere tarief. Een gedetailleerde toelichting van deze verdeelsystematiek, inclusief de bedragen vindt u in hoofdstuk 9.5 van bijlage I.

4.1.1 Tarief

De incidentele bijdrage voor het herstel van centrale sturing en het versterken van de kritische posities is apart berekend, deze lasten zijn niet verwerkt in het uurtarief.
Het basistarief van onze diensten bedraagt voor 2026 € 109,55 (begroting 2025 was dat: € 104.50)

4.1.2 Financieel beleid

De begroting 2026 is niet structureel in evenwicht. De totale begroting is wel in evenwicht door de dekking van incidentele baten. Dit betekent dat wij structurele lasten dekken uit incidentele baten. De oorzaak hiervan is de toenemende trend van financiering voor projecten korter dan vijf jaar en de binnen vijf jaar aflopende DVO’s. Voor 2026 herstellen wij de balans met de incidentele middelen die wij opvragen middels deze begroting. Er worden alleen meerwerkprojecten en/of subsidietrajecten gestart als wij deze kunnen bemensen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de wettelijke en primaire taken voor milieu en bouw. Wij willen dit beter in balans brengen door onze manier van financieren te vernieuwen. Wanneer de – structurele – begroting op de lange termijn in evenwicht is, geldt het laagste niveau van financieel toezicht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Lukt dit niet, dan kan het Ministerie strengere financiële controle opleggen.

5 Verplichte paragrafen

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is de verhouding tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit. De omvang van reserves bepaalt de mogelijkheden om financiële tegenvallers op te vangen. Het beleid streeft ernaar dat de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om gekwantificeerde risico's te dekken. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de weerstandscapaciteit uit vrij aanwendbare middelen die ODIJmond kan gebruiken om financiële risico's op te vangen. Het gaat hierbij om risico's die niet op andere wijze kunnen worden ondervangen.

5.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is de financiële waardering van relevante risico's. Deze wordt bepaald via een risico-inventarisatie, waarbij niet-reguliere risico's worden geanalyseerd. Reguliere risico's met beperkte financiële gevolgen worden verondersteld binnen de begroting opvangbaar te zijn. Voor niet-reguliere risico's wordt de kans van optreden en het financiële gevolg ingeschat. Door middel van een Monte Carlo-simulatie is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op basis van de P90-waarde. ODIJmond heeft deze berekening in 2020 laten uitvoeren en door het Algemeen bestuur laten vaststellen.

Algemene reserve

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan voor de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit worden ingezet. De huidige omvang van de algemene reserve voor resultaat bestemming bedraagt € 467.359,-.

Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves met een bestedingsfunctie waarbij geld is weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. Ondanks deze bestedingsfunctie zou besloten kunnen worden, indien noodzakelijk, de bestemmingsreserve bestedingsvrij te maken om risico’s financieel op te vangen. Omdat dit ten koste zou gaan van bestaand beleid, hebben wij ervoor gekozen om de bestemmingsreserves niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit te rekenen.

Begrotingsruimte en stille reserves

De begroting van ODIJmond is sluitend, daarnaast zijn stille reserves niet aanwezig. De eventuele begrotingsruimte wordt niet als bestanddeel van de weerstandscapaciteit gerekend.

Voorzieningen

In 2024 bestaan de voorzieningen uit een voorziening voor de onderhoudskosten van het kantoorpand en een voorziening voor financiële verplichtingen van specifieke medewerkers. Laatstgenoemde is zeer gering. De voorziening voor het onderhoud van ons pand is ontstaan voor 2021. De personele voorziening is gevormd in 2021. Omdat naast deze specifieke medewerkers, dit risico aanwezig blijft ten aanzien van andere medewerkers, wordt het risico en de weging in de

benodigde weerstandscapaciteit gehandhaafd. De voorzieningen worden niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt is dat alleen de Algemene Reserve en eventueel gerealiseerd resultaat in een boekjaar van ODIJmond tot de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend.

5.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit
(per 31 december 2024, vóór resultaatbestemming 2024)

Indicatie beschikbare weerstandscapaciteit	€
Algemene reserve	467.359
Totaal	**467.359**

Benodigde weerstandscapaciteit

Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze heeft tot de onderstaande lijst geleid.

Risicoanalyse Omgevingsdienst IJmond			
Nr.	**Risico**	**Oorzaak**	**Gevolg**
1	Salariskosten kosten nemen jaarlijks structureel toe.	Het vaste personeel blijft in dienst en heeft recht op een tredenverhoging	- De salariskosten in de begroting dienen met een hoger percentage te worden geïndexeerd
2	Salarissen worden verhoogd jaarlijks of gedurende het jaar	CAO verhogingen vinden plaats	- De ODIJ dient rekening te houden met extra sala'- riskosten (voor de begroting)
3	Externe inhuur in 2020 overschrijdt het budget	Er wordt meer ingehuurd in 2020 voor diverse taken, in plaats dat het eigen personeel wordt ingezet	- Toename van de kosten voor externe inhuur - Begrotingstekort
4	Nieuwe wetgeving of werkzaamheden leiden tot extra opleiding bij het personeel	De Omgevingswet en warmte- en energietransitie vragen om meer specialistische kennis	- Toename Opleidingskosten - Toename externe inhuur
5	Uittreden van een gemeente uit de gemeenschappelijke regeling	Door herindeling wil de gemeente aanlsuiten bij een andere OD	- Minder baten uit GR bijdragen - Niet alle kosten kunnen verhaald worden op de uittreder
6	DVO's/projecten lopen af waardoor incidentele baten verdwijnen, terwijl hier structurelen lasten tegenover staan	Afloop DVO/project	- Wegvallen van baten uit DVO/projecten - Structurele lasten blijven aanwezig ondanks afloop DVO/project
7	Claims a.g.v. onjuiste advisering	Er ontstaat een calamiteit door nalatigheid van een medewerker van de ODIJ	- ODIJ krijgt een claim
8	Toename algemene lasten a.g.v. (vertraging) nieuwe wetgeving	De vertraging van de omgevingswet zal naar verwachting extra kosten met zich mee brengen.	- Meer lasten voor de omgevingswet/warmte- en energietransitie dan voorzien
9	Ziekteverzuim neemt toe met 1,5%	Diverse oorzaken; langdurige afwezigheid van personeel	- Extra personeelslasten door ziekteverzuim of door inhuur van vervanging (extern)

Op basis van gekwantificeerde risico's is een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. Het resultaat daarvan is weergegeven in figuur 1 tot en met 3.

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	€ 88.739
25%	€ 172.847
50%	€ 267.495
75%	€ 361.807
80%	€ 386.926
90%	€ 467.360
95%	€ 579.216
99%	€ 1.388.389

Statistieken	Waarde
Minimum	€ 0
Maximum	€ 2.360.896
Gemiddeld	€ 296.941
Standaarddeviatie	€ 227.086
Absolute maximum	€ 2.797.826
Trekkingen	€ 100.000

Figuur 1: Kansverdeling

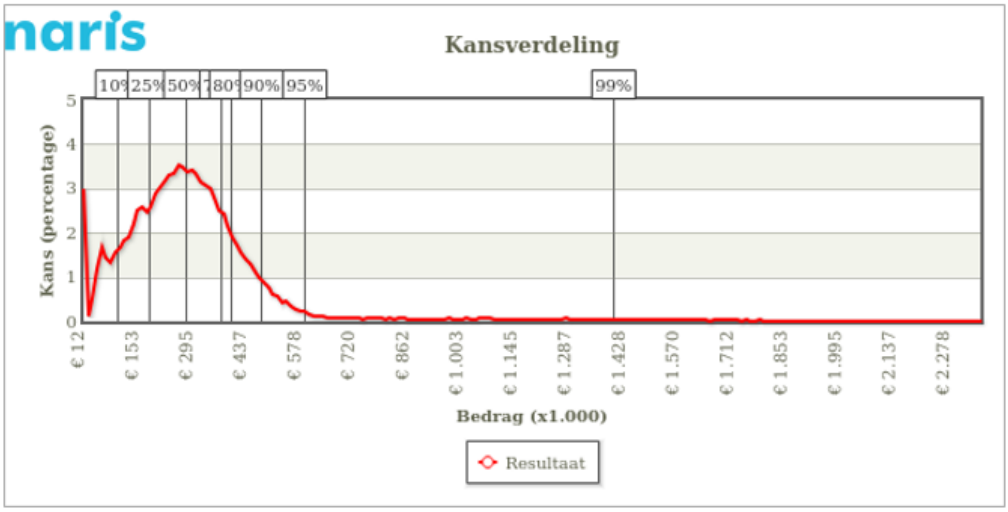

Figuur 2: Berekening benodigde weerstandscapaciteit

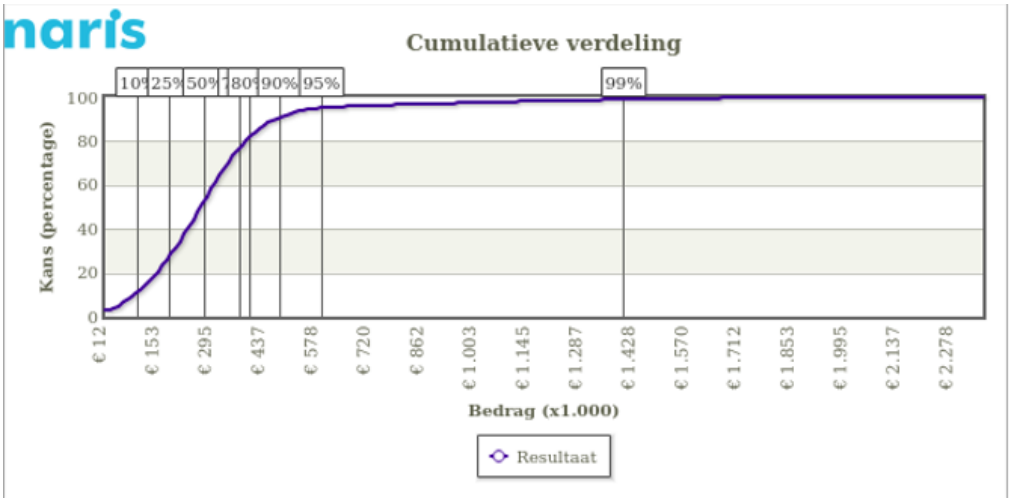

Figuur 3: Tabel weerstandscapaciteit

Uit figuur 1 valt af te lezen dat bij een zekerheidspercentage van 90% het risicoprofiel van ODIJmond € 467.360,- bedraagt. Met andere woorden, in 90% van alle uitgevoerde simulaties is het bedrag dat uitgegeven dient te worden aan optredende risico's niet hoger dan € 467.360,-.

Risico's die ontstaan zijn na de laatst uitgevoerde risico-inventarisatie

In 2024 is geen specifieke risicoanalyse uitgevoerd om het weerstandsvermogen te herijken. Wel is in de rapportage "Twee zijden van de medaille" een integrale analyse van de organisatie opgenomen. Naar aanleiding van deze rapportage is het programma GR, DVO en financieringsstructuur gestart. Nadat de uitkomsten van dit project bekend zijn, zal een herijking van ons weerstandsvermogen worden uitgevoerd. Deze gefaseerde aanpak zorgt ervoor dat de beoordeling van risico's en benodigde buffers gebaseerd zal zijn op de meest actuele inzichten in onze financiële structuur en verplichtingen.

Oorzaak	Kans	Risico	Kleur	Gevolg	Impact
Financiering energiebesparingstoezicht en programma Gezondheid & Lucht	Groot	Financiering van vaste lasten met incidenteel gel		Operationeel / financieel	Groot
Toename van het verzuim	Gematigd	Toename langdurig verzuim		Operationeel / financieel	Groot
Arbeidsmarkt	Gematigd	Kwalitatief goed opgeleide medewerkers aantrekken		Operationeel / financieel	Groot
Complexiteit van wet maakt inschatting capaciteits verlies lastig	Groot	Omgevingswet		Operationeel / financieel	Gering groot
Geen impact analyse van de wet	Gematigd	Wet kwaliteitsborging		Operationeel / financieel	Gering groot
Geen afspraken gemaakt met deelnemers bij afnemende subsidie	Gematigd	Aflopende subsidie Ijmond Bereikbaar		Operationeel / financieel	Groot
Verlof verruimingen uit CAO 2023-2025	Gematigd	Boventallig verlof en verruiming verlofsparen in de cao-afspraken		Operationeel / financieel	Gering groot
Haalbaarheids opgave robuustheid	Gematigd	Uitkomsten plan van aanpak Robuustheid		Operationeel / financieel	Zeer groot
Lang openstaan van juridische vacatures	Gematigd	Onderbezetting juridische afdeling		Operationeel / financieel / reputatie	Gering groot
Geen herrijking van contracten en tijdelijke afspraken	Groot	Niet structurele dienstverleningsovereenkomsten en tijdelijke formatieafspraken met onze deelnemers		Operationeel / financieel	Groot
MJOP is moet geactualiseerd worden.	Gematigd	Onderhoudsvoorziening is mogelijke niet toereikend		operationeel / financieel	Groot
Oplopend verlof saldo	Groot	Salarisstijgingen door cao en promotie werken door in de toekomsige verplichtingen		Operationeel / financieel	Groot

5.4 Beoordeling weerstandsvermogen

Op basis van het in de vorige paragrafen geformuleerd beschikbare en benodigd weerstandsvermogen, kan voor ODIJmond de ratio van het weerstandsvermogen worden berekend.

5.5 Conclusie weerstandsvermogen

De laatste herijking van het weerstandsvermogen vond plaats in 2020, en het huidige weerstandsvermogen is gebaseerd op dit rapport met een ratio van 1.0. In 2024 is geen specifieke risicoanalyse uitgevoerd voor een herijking, maar wel is een integrale analyse opgenomen in de rapportage "Twee zijden van de medaille". Naar aanleiding hiervan is het programma GR, DVO en financieringsstructuur gestart. Sommige risico's zijn in kans of omvang toegenomen en er zijn ook nieuwe risico's geïdentificeerd. De impact van deze ontwikkelingen op het benodigde weerstandsvermogen is echter nog niet berekend en daarom niet opgenomen in deze begroting.

Een volledige herijking van het weerstandsvermogen zal worden uitgevoerd nadat de uitkomsten van het project DVO-financiering bekend zijn.

Deze tabel geeft inzicht in de betekenis van het de weerstandsratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uistekend
B	1,4 -2,0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

5.6 Financiële kengetallen

Kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van resultatenrekening en/of balans en helpen bij de beoordeling van onze financiële positie. Deze kengetallen geven inzicht in hoeveel (financiële) ruimte wij hebben om structurele en incidentele lasten te dekken. De verplicht op te nemen kengetallen staan in Artikel 113 van het BBV.

Ratio's	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Netto schuldquote	**2026**	**2025**	**2024**
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-6.38%	-18.32%	-22,36%
Solvabiliteitsratio	-6.44%	-18.39%	-22,30%
Structurele exploitatieruimte	6.77%	4,49%	5,27%
	-25,90%	-17,88%	-28,9%

Netto schuldquote, al dan niet gecorrigeerd voor alle leningen

De netto-schuldquote toont de schuldenlast in verhouding tot de eigen middelen. Bij ODIJmond is de langlopende lening aflossingsvrij en hebben de kortlopende schulden geen rentelasten, voornamelijk bestaand uit nog te besteden specifieke uitkeringen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio toont het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Omdat ODIJmond een gemeenschappelijke regeling is, wordt niet gestuurd op solvabiliteit. Het eigen vermogen bestaat uit gelden van deelnemende gemeenten

Structurele exploitatieruimte

Om te zien hoe groot de structurele exploitatieruimte is, kijken wij naar de structurele baten en lasten en vergelijken deze met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.
Bij onze omgevingsdienst is dit kengetal sterk negatief: -28%. Dit vormt een aanzienlijk financieel risico omdat we structurele uitgaven dekken met incidentele middelen. Om dit probleem aan te

pakken is het programma herziening GR, DVO en financieringsstructuur gestart, dat moet leiden tot een gezondere financiële basis.

Grondexploitatie en belastingcapaciteit
Wij exploiteren geen grond, waardoor dit kengetal niet van toepassing is. En omdat wij geen belastingen innen, is dit kengetal niet van toepassing.

5.7 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud van ons gebouw is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld door de afdeling Bouwkunde van gemeente Beverwijk. Het MJOP is opgesteld voor het grote onderhoud van het gehele gebouw en verdeeld in twee onderdelen:

- Gemeente Beverwijk, het Stadhuis
- Gemeente Beverwijk, het Verhuurkantoor (of marktkantoor)

Voor elk onderdeel is een apart MJOP opgesteld. Het huidige MJOP dateert van oktober 2020 en is door een extern bureau in opdracht van gemeente Beverwijk opgesteld. Alle partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het door hen gebruikte gebouwdeel. Er is besloten om de gebouwonderdelen die gezamenlijk worden gebruikt en/of bij alle partijen voorkomen, gelijktijdig uit te voeren. Eind 2024 is een eerste analyse uitgevoerd ter voorbereiding op een nieuw MJOP. Uit deze analyse bleek dat het eerdere MJOP onvolledig is opgesteld doordat onder andere de elektronische installatie en ook de WKO-installatie niet volledig zijn meegenomen. Deze installaties blijken aan vervanging toe te zijn, omdat de economische levensduur is verstreken. Bovendien is het MJOP niet aangepast aan de huidige inflatie.

Voor de eigen onderdelen vanuit het MJOP heeft ODIJmond vanaf boekjaar 2015 een voorziening groot onderhoud gevormd. Per 31-12-2024 bedraagt deze voorziening ongeveer € 208.000,-. Voor 2024 is wel aanpassing in de voorziening meegenomen in verband met een correctie voor de inflatie, deze correctie is gebaseerd op de inflatiecijfers van het CPB, wat heeft geleid tot een stijging van € 8.000,-.

In 2025 actualiseren wij, samen met de gemeente Beverwijk, het MJOP. Hierbij herzien wij ook de rol van de VvE ten opzichte van de eigenaren. Tot en met 2024 lag de uitvoering van het onderhoud bij medewerkers van de gemeente Beverwijk, maar dit past niet meer bij hun beschikbare capaciteit, mede door de toegenomen complexiteit van de installaties. Het gebouw is inmiddels de nieuwbouwfase gepasseerd, maar betreffende het MJOP is er onzekerheid over de toereikendheid van de hoogte van de voorziening voor deze nieuwe fase. Dit vraagt om een hernieuwde visie op het beheer en onderhoud van het gebouw voor de komende jaren. We stellen deze visie op in 2025.

5.8 Treasury/financiering

In 2014 is het treasury statuut met daarin het treasury beleid opgesteld. Het treasury statuut heeft tot doel een kader te scheppen waarbinnen de financiële continuïteit van ODIJmond kan worden gewaarborgd. Hiervoor zijn enkele doelstellingen opgesteld, namelijk:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van vermogen en resultaten van ODIJmond tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), het besluit Leningsvoorwaarden Decentrale Overheden en de limieten en richtlijnen van het treasury statuut;
5. Het realiseren van informatiestromen ter ondersteuning van de opstelling van het treasury beleid, de uitvoering van het beleid en de verantwoording daarover.

In 2024 hebben wij actief op de hoogte van de saldi van onze betaalrekeningen gestuurd. De intentie is om de saldi van de bankrekeningen zo laag mogelijk te houden. De reden hiervoor is dat wij sinds 2014 aan verplichte schatkistbankieren meedoen. Over de saldi die op onze schatkistbankieren bankrekeningen staan ontvangen wij rente. In de begroting is deze rente baten ingeschat en opgenomen als baten.

Lening

Ten behoeve van de nieuwbouw hebben wij een lening van € 3.700.000,- bij BNG Bank afgesloten met de looptijd van 10 jaar. In 2026 bedragen de rentelasten voor deze lening € 14.430,-.

Bij het aantrekken van vreemd vermogen zijn in de Wet FIDO grenzen gesteld in hoeverre dit mag plaatsvinden met kort vreemd vermogen en de mate waarin renterisico mag worden gelopen over de vaste schulden. De kasgeldlimiet ligt voor gemeenschappelijke regelingen op 8,2% en de renterisiconorm op 20% van de jaarbegroting met een minimumbedrag van € 2.500.000,-. De kasgeldlimiet is voor ons niet van belang omdat er geen kasgeldleningen zijn aangetrokken. Per 2 januari 2021 is de lening van de BNG voor tien jaar geherfinancierd, waardoor per heden de minimum risiconorm volgens de Wet FIDO niet wordt overschreden.

5.9 Verbonden partijen

Wij zijn per 31 december 2024 primair verbonden aan onze deelnemende gemeenten: Beverwijk, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en de Provincie Noord-Holland.

VvE Stationsplein

ODIJmond en gemeente Beverwijk zijn gezamenlijk eigenaar van het pand aan het Stationsplein 48, 48a en 48b. In overeenstemming met de akte van splitsing is een VvE geformeerd. Het bestuur is tweeledig en bestaat uit een bestuurslid van ODIJmond en een bestuurslid vanuit gemeente Beverwijk. Voor beide partijen is sprake van financiële aansprakelijkheid. Als de VvE haar verplichtingen niet nakomt, zal dit worden verhaald bij de eigenaren.

5.10 Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) is ingegaan op 1 mei 2022 en legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in de begroting en jaarrekening wordt aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo.

De Wet Open Overheid kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

ODIJmond heeft een Woo-coördinator in dienst.

6 Financiële begroting | inclusief overhead

BATEN - GR-bijdragen	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Gemeente Beverwijk	1.201.498	1.290.000	1.352.000
Gemeente Bloemendaal	152.688	161.000	169.000
Gemeente Edam-Volendam	278.377	293.000	308.000
Gemeente Haarlem	1.788.705	1.881.000	1.972.000
Gemeente Heemskerk	666.796	727.000	763.000
Gemeente Heemstede	150.404	159.000	166.000
Gemeente Landsmeer	156.244	165.000	173.000
Gemeente Oostzaan	135.022	142.000	149.000
Gemeente Purmerend	413.391	436.000	457.000
Gemeente Uitgeest	297.280	313.000	328.000
Gemeente Velsen	2.083.525	2.339.000	2.306.000
Gemeente Waterland	180.451	190.000	199.000
Gemeente Wormerland	194.669	205.000	215.000
Gemeente Zandvoort	174.150	184.000	192.000
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	132.817	334.000	350.000
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	316.679	140.000	147.000
GR-bijdragen deelnemers *	**8.322.696**	**8.959.000**	**9.246.000**

*de bijdragen gemeenschappelijke regeling zijn inclusief de bijdrage voor de uitvoering van omgevingsveiligheid en de uitvoering van bodemtaken. Voor de gemeente Velsen is uitvoering van de secretarisrol van KIMO Nederland & België vanaf 2026 niet begroot.

BATEN -Incidentele extra bijdrage	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Gemeente Beverwijk		240.000	87.000
Gemeente Bloemendaal		66.000	27.000
Gemeente Edam-Volendam		46.000	20.000
Gemeente Haarlem		279.000	126.000
Gemeente Heemskerk		167.000	53.000

Gemeente Heemstede		55.000	23.000
Gemeente Landsmeer		73.000	31.000
Gemeente Oostzaan		83.000	29.000
Gemeente Purmerend		81.000	41.000
Gemeente Uitgeest		83.000	27.000
Gemeente Velsen		358.000	144.000
Gemeente Waterland		78.000	30.000
Gemeente Wormerland		122.000	42.000
Gemeente Zandvoort		203.000	38.000
Provincie Noord-Holland		70.000	32.000
Incidentele extra bijdrage deelnemers	**-**	**2.004.000**	**750.000**

**In de bijlagen is de uitwerking van de bijdrage 2026 toegelicht. Voor het vergelijk is de bijdrage van 2025 hier gepresenteerd in plaats van als onderdeel van de overeenkomsten en subsidie bijdragen.

BATEN - Overeenkomsten en (subsidie)projecten	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Dekking vanuit dienstverleningsovereenkomsten	5.670.474	5.137.000	5.477.000
Dekking ten behoeve van extern projectkosten	3.300.227	1.034.000	472.000
Formatiedekking projecten	802.178	1.125.000	867.000
Subtotaal overeenkomsten en (subsidie)projecten	**9.772.879**	**7.296.000**	**6.816.000**
Overige baten	158.220	27.000	321.000
Rentebaten			100.000
Nagekomen baten	-	-	-
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	9.931.099	7.323.000	7.237.000
BATEN - Totaal	**18.253.795**	**18.286.000**	**17.233.000**

LASTEN	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Personele lasten			
Salarissen en sociale lasten	11.382.257	12.831.000	13.996.000
Werving & personeelsbeleid	102.126	74.000	76.000

Inhuur personeel	1.271.919	200.000	250.000
Scholing & employability	193.613	335.000	335.000
Overige personeelslasten	251.942	215.000	220.000
Subtotaal personele lasten	13.201.857	13.655.000	14.877.000
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.000	65.000
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	100.090	102.000	127.000
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	169	5.000	5.000
Afschrijvingslast ICT	80.772	156.000	156.000
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	15.093	14.000	15.000
Subtotaal kapitaalslasten	261.384	342.000	368.000
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	49.062	48.000	53.000
Organisatieontwikkeling	60.059	632.000	25.000
Accountants- en advieskosten	147.833	41.000	42.000
Huisvestingskosten	270.935	274.000	315.000
Facilitaire kosten	31.590	27.000	32.000
ICT-kosten	472.123	424.000	599.000
Handhavingskosten	47.971	40.000	41.000
Algemene kosten	380.697	385.000	418.000
Bankkosten	1.325	1.000	1.000
Subtotaal overige bedrijfslasten	1.461.595	1.872.000	1.526.000
Externe projectkosten	3.300.227	2.433.000	472.000
Nagekomen baten en lasten	16.345		-
Vennootschapsbelasting	-	-	-
LASTEN - Totaal	**18.241.408**	**18.302.000**	**17.243.000**

SALDO BATEN - LASTEN	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Baten - Totaal	18.253.795	18.286.000	17.233.000
Lasten - Totaal (direct)	13.996.176	13.136.000	12.509.335

Overhead	4.245.232	5.166.000	4.733.665
Saldo van baten en lasten	12.387	-16.000	-10.000
Dotatie aan reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves	111.846	15.000	10.000
Resultaat na reservemutaties	**124.233**	**-1.000**	**-**

INCIDENTELE BATEN - LASTEN	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Totaal incidentele baten	9.772.879	6.027.000	4.357.000
Totaal incidentele lasten	4.688.430	3.121.000	797.000

Specificatie naar taakveld 2026

Taakveld	Baten	Lasten	Mutaties reserves	
8.3 Wonen en bouwen	2.932.000	2.051.000		881.000
7.4 Milieubeheer	14.080.000	10.322.000		3.758.000
0.4 Overhead	-	4.734.000		-4.734.000
4.1 Openbaar basisonderwijs	121.000	121.000		-
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	-	-		-
0.5 Treasury	100.000	15.000		85.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**17.233.000**	**17.243.000**	**-**	**-10.000**
0.10 Mutaties reserves			10.000	10.000
0.11 Resultaat van de rekening baten en lasten				**-**

7 Financiële positie

7.1 Geprognotiseerde balans

Balans	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Materiële vaste activa	3.469.447	3.641.314	3.028.000
Financiële vaste activa	10.338	11.520	10.000
Vlottende activa	10.610.730	5.823.343	6.000.000
Balanstotaal activa	**14.090.514**	**9.476.177**	**9.038.000**
Algemene reserve	467.359	467.360	592.000
Gerealiseerd resultaat	124.232		-
Bestemmingsreserve	150.500	150.500	20.000
Voorzieningen	1.124.329	1.009.779	1.317.000
Vaste schulden	3.700.000	3.700.000	3.700.000
Vlottende passiva	8.524.093	4.148.538	3.409.000
Balanstotaal passiva	**14.090.514**	**9.476.177**	**9.038.000**

Toelichting op de geprognotiseerde balans

Omdat het resultaat van 2024 nog niet is bestemd, is dit op deze manier in de balans verwerkt. Onze vaste activa dalen licht, als gevolg van verwachte investeringen, maar verminderen ook met de afschrijvingen hierop. Ook is van belang te noemen dat er jaarlijks terugkerende, niet uit de balans blijkende verplichtingen bestaan. Dit gaat om jaarlijks terugkerende arbeidskosten voor niet boventallige verlofdagen, de rentelasten uit hoofde van de financiering van de huisvesting, de kosten voor telefonie, het leasecontract van het wagenpark en het leasecontract van de printers. Het is niet toegestaan om deze verplichtingen op de balans als schuld of verplichting op te nemen. Deze verplichtingen bedragen in 2024 € 557.306,-.

Investeringen

Wij doen geen investeringen van maatschappelijk nut. Alle investeringen zijn van economisch nut. De kapitaalslasten zijn begroot voor alleen vervangingsinvesteringen die noodzakelijk zijn. Pas na het door het bestuur te bepalen toekomstrichting wordt de investeringsbegroting bijgesteld. De kapitaallasten zijn alleen verhoogd voor de verwachte noodzakelijke investering in de elektronische installaties van het pand.

Bestemmingsreserve nieuwbouw

Het doel van deze reserve is om de kosten van het huidige kantoorpand van Omgevingsdienst IJmond gelijkmatig te verdelen over meerdere jaren. De uitputting van de reserve gebeurt volgens de begroting. De verwachting is dat de reserve eind 2028 volledig zal zijn gebruikt.

7.2 EMU-saldo

Decentrale overheden rapporteren hun aandeel in het EMU-saldo aan het CBS. ODIJmond valt niet onder de steekproef voor gemeenschappelijke regelingen met een exploitatie boven twintig miljoen. Het EMU-saldo wordt wel in de begroting opgenomen, zijnde het verschil tussen inkomsten en uitgaven. De categorieën die van invloed zijn en niet voorkomen bij de ODIJmond, zijn niet in de tabel opgenomen.

EMU-saldo	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Exploitatiesaldo	12.386	15.000	-
+ afschrijvingen	246.291	328.000	197.000
+ dotatie voorzieningen	136.577	20.000	33.000
- onttrekking voorzieningen	36.180	40.000	40.000
+ toevoeging reserves	105.467	-	-
- onttrekking reserves	111.846	15.000	10.000
EMU-saldo	**352.696**	**278.000**	**180.000**

8 Meerjarenraming

De lange termijn richt zich op de periode vanaf 1 januari 2027. IJkpunt voor het bepalen van deze richting is de tweede helft van 2025. Wanneer ons bestuur inzicht heeft in welke middelen er nodig zijn om de uitvoering van de opdracht met borging van kwaliteit en continuïteit op het huidige ambitieniveau uit te voeren. Op basis van dit inzicht zal het bestuur keuzes maken en richting bepalen rekening houdend met de uitkomsten van externe onderzoeken en toekomstscenario's. De voorliggende meerjarenraming is gebaseerd op de begroting 2026, waarbij een indexatie van 2,5 procent is doorgevoerd.

De meerjarenraming toont aan dat de nu gevraagde incidentele middelen op termijn een structureel karakter zullen gaan krijgen. We beseffen dat veel van onze deelnemers in dezelfde periode te maken krijgen met een financiële zware periode. Ons bestuur is echter van mening dat de inzichten, die het lopende programma oplevert, belangrijk zijn om weloverwogen besluitvorming over mogelijke besparingen of herverdeling van taken te kunnen laten plaatsvinden.

Het definitief doorrekenen van de meerjarenraming is daarom afhankelijk van de strategische keuzes die medio 2025 door het Algemeen Bestuur zullen worden gemaakt. Op basis van deze inzichten kunnen we gerichte beslissingen nemen die zowel recht doen aan de financiële realiteit van onze deelnemers als aan onze kerntaken. De implementatie van de gekozen richting zal, afhankelijk van de bestuurlijke besluitvorming, in 2026 of 2027 starten. Het bestuur heeft besloten om de financiële effecten hiervan te verankeren in de kadernota 2027.

Tot en met 2026 ontvangen wij een stevige bijdrage vanuit het energiebesparingsakkoord en de SPUK Toezicht Handhaving en Energie. Over het voortzetten van deze bijdrage zijn geen afspraken bekend, daarom is bij de meerjarenraming geen rekening meer gehouden met de financiering van deze bijdrage door het Rijk en de Provincie. Omdat dit een basistaak betreft komen de personele lasten hiervoor ten laste van haar deelnemers.

BATEN - GR-bijdragen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Gemeente Beverwijk	1.386.000	1.421.000	1.457.000
Gemeente Bloemendaal	173.000	177.000	181.000
Gemeente Edam-Volendam	316.000	324.000	332.000
Gemeente Haarlem	2.021.000	2.072.000	2.124.000
Gemeente Heemskerk	782.000	802.000	822.000
Gemeente Heemstede	170.000	174.000	178.000
Gemeente Landsmeer	177.000	181.000	186.000
Gemeente Oostzaan	153.000	157.000	161.000
Gemeente Purmerend	468.000	480.000	492.000

Gemeente Uitgeest	336.000	344.000	353.000
Gemeente Velsen	2.364.000	2.423.000	2.484.000
Gemeente Waterland	204.000	209.000	214.000
Gemeente Wormerland	220.000	226.000	232.000
Gemeente Zandvoort	197.000	202.000	207.000
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	359.000	368.000	377.000
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	151.000	155.000	159.000
GR-bijdragen deelnemers	**9.477.000**	**9.715.000**	**9.959.000**

BATEN -Benodigde extra bijdrage	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Benodigde bijdrage deelnemers	**1.657.000**	**1.870.000**	**2.489.000**

BATEN - Overeenkomsten en (subsidie)projecten	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dekking vanuit dienstverleningsovereenkomsten	5.380.000	5.380.000	5.380.000
Dekking ten behoeve van extern projectkosten	484.000	496.000	508.000
Formatiedekking projecten	419.000	396.000	-
Subtotaal overeenkomsten en (subsidie)projecten	**6.283.000**	**6.272.000**	**5.888.000**
Overige baten	82.000	82.000	54.000
Rentebaten	100.000	100.000	100.000
Nagekomen baten	-	-	-
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	**6.465.000**	**6.454.000**	**6.042.000**

SALDO BATEN - LASTEN	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten - Totaal	17.599.000	18.039.000	18.490.000
Lasten - Totaal (direct)	12.747.000	13.065.000	13.393.000
Overhead	4.852.000	4.974.000	5.097.000
Saldo van baten en lasten	-	-	-
Dotatie aan reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves			-
Resultaat na reservemutaties	**-**	**-**	**-**

9 Bijlage I - Financiële bijlage

9.1 Formatie overzicht

Formatie	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
GR-formatie	65	63	63
Formatie overeenkomsten en (subsidie-) projecten	34	44	49
Overheadformatie	36	30	31
Formatie Regeling Generatiepact	3	2	3
Totaal formatie	**138**	**140**	**146**

9.2 Specificatie overhead

Specificatie Overhead	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Personele lasten	2.113.685	2.451.742	2.986.000
Overige personele lasten	748.203	671.300	305.000
Afschrijvingen	165.519	163.988	197.000
Rentelasten	15.093	14.430	15.000
ICT	213.706	148.446	303.000
Externe projectkosten		874.000	
Overige bedrijfslasten	989.472	841.738	927.000
Totaal	**4.245.678**	**5.165.644**	**4.733.000**

9.3 Stemverhoudingen

In overeenstemming met artikel 8 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Stemrecht is de stemverhouding, wanneer opgeroepen wordt tot gewogen stemmen, als volgt bepaald:

Vaststelling door het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur stelt de verhouding van de stemmen vast aan de hand van de vastgestelde begroting voor het volgende jaar. Dit betekent dat de begroting niet alleen een financieel document is, maar ook direct invloed heeft op de stemverhoudingen binnen het bestuur.

Aanpassing bij wijziging van de begroting

Als de begroting gedurende een jaar wordt gewijzigd, stelt het Algemeen Bestuur de stemverhouding opnieuw vast. Deze aanpassing gebeurt direct met het besluit tot vaststelling van deze gewijzigde begroting. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de stemverhouding op basis van financiële inbreng van de GR.

Deelnemer	Bijdrage GR 2026	Stemrecht 2026
	€	%
Gemeente Beverwijk	1.352.000	14,62
Gemeente Bloemendaal	169.000	1,83
Gemeente Edam-Volendam	308.000	3,33
Gemeente Haarlem	1.972.000	21,33
Gemeente Heemskerk	763.000	8,25
Gemeente Heemstede	166.000	1,80
Gemeente Landsmeer	173.000	1,87
Gemeente Oostzaan	149.000	1,61
Gemeente Purmerend	457.000	4,94
Gemeente Uitgeest	328.000	3,55
Gemeente Velsen	2.306.000	24,94
Gemeente Waterland	199.000	2,15
Gemeente Wormerland	215.000	2,33
Gemeente Zandvoort	192.000	2,08
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	350.000	3,79
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	147.000	1,59
Totaal bijdrage gemeenschappelijke regeling	**9.246.000**	**100,00**

9.4 Verbonden partijen

Gegevens over 2024 van de VvE:

a.	Naam en vestigingsplaats	VVE Stationsplein 48 te Beverwijk	
b.	Openbaar belang dat wordt behartigd	Gezamenlijk onderhoud en beheer van het pand	
c.	Belang in de verbonden partij	1-1-2024 en 31-12-2024: 3/16 deel. Voor het overige deel is de gemeente Beverwijk eigenaar. De stemverhouding is 50/50.	
d.	Verwachte omvang van het EV	1-1-2024: € 47.908,-	
		31-12-2024: € 47.908,-	
	Verwachte omvang van het VV	1-1-2024: € 597.245,-	
		31-12-2024: € 597.245,-	

		Het VV bestaat per 31-12-2024 nagenoeg geheel uit het reservefonds voor groot onderhoud.	
e.	Verwachte omvang van het financiële resultaat	€ 32.473,- positief resultaat verwacht (op basis van concept jaarrekening)	(*)

*Dit op basis van de jaarrekening over 2023. Nog geen definitieve jaarrekening ontvangen.

Gedurende het boekjaar 2024 hebben wij geen bestuurlijke en financiële belangen in andere partijen gehad.

9.5 Verdeelsleutel incidentele bijdrage

Voor het opvragen van de incidentele middelen voor 2025 koos het AB van ODIJmond voor een specifieke, eenmalige verdeelsleutel die gebaseerd is op de totale financiële inbreng. Naar aanleiding van de zienswijzen op de begrotingswijziging 2025 koos ons bestuur ervoor om voor 2026 de dienstverleningsovereenkomsten, die betrekking hebben op de bouwtaak, niet mee te nemen in de verdeling van de bijdrage voor de versterking van de kritische posities.

Om een eerlijke en transparante verdeling van de incidentele lasten te waarborgen, hanteren we de volgende uitgangspunten:

- **Basis van verdeling**: We verdelen de bijdrage op basis van de financiële inbreng van de ingebrachte taken per deelnemer. Deze verdeling staat los van het reguliere tarief en behandelen wij als programmabudget.

- **Referentiepunt**: We gebruiken de begroting 2025 als referentiepunt, wat zorgt voor een stabiele en actuele berekeningsbasis.

- **Inbegrepen bijdragen**: In de berekeningen nemen we zowel de bijdragen van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) als de bijdragen via dienstverleningsovereenkomsten mee, met uitzondering van dienstverleningsovereenkomsten die per 1 januari 2024 ingebrachte taken. Voor de verdeling van de bijdrage voor de versterking van de kritische positie zijn de dienstverleningsovereenkomsten die betrekking hebben op de bouwtaak uitgezonderd. Deze aanpak zorgt voor een complete weergave van de financiële betrokkenheid van alle deelnemers.

- **Uitsluiting projectbijdragen**: Projectbijdragen worden bewust buiten de berekeningen gehouden vanwege de vermenging met projectkosten en subsidies. Dit zorgt voor een zuivere berekening van de incidentele lasten.

Deelnemer	Verdeling versterking kritische posities in het primaire proces 2026	Inzet op centrale sturing en implementatie ICT syteem t.b.v. centrale sturing	Verdeling versterking kritische posities in het primaire proces 2026	Inzet op centrale sturing en implementatie ICT syteem t.b.v. centrale sturing	Incidentele demping verwachte rente baten en bijdrage I&W	Incidentele bijdrage 2026
	%	%	€	€	€	€
Beverwijk	11,44	12,18	73.216	51.765	-38.367	86.614
Bloemendaal	3,71	3,13	23.744	13.303	-9.860	27.187
Edam-Volendam	2,68	2,26	17.152	9.605	-7.119	19.638
Haarlem	17,25	14,54	110.400	61.795	-45.801	126.394
Heemskerk	6,77	8,65	43.328	36.763	-27.248	52.843
Heemstede	3,17	2,68	20.288	11.390	-8.442	23.236
Landsmeer	4,23	3,56	27.072	15.130	-11.214	30.988
Oostzaan	3,81	4,07	24.384	17.298	-12.821	28.861
Provincie Noord-Holland	4,36	3,68	27.968	15.597	-11.560	32.005
Purmerend	5,64	4,76	36.096	20.230	-14.994	41.332
Uitgeest	3,43	4,14	21.952	17.595	-13.041	26.506
Velsen	19,61	16,53	125.504	70.253	-52.070	143.687
Waterland	4,03	4,07	25.792	17.298	-12.821	30.269
Wormerland	5,57	5,89	35.648	25.033	-18.554	42.127
Zandvoort	4,29	9,87	27.456	41.948	-31.091	38.313
Totaal	**99,99**	**100,01**	**640.000**	**425.000**	**-315.000**	**750.000**

De verwachte incidentele baten uit schatkistbankieren en de rijksbijdrage zijn in mindering gebracht op de bijdrage van deelnemers en verwerkt in de begroting onder overige baten.

9.6 Overzicht van dienstverleningsovereenkomsten en projectenbijdragen per deelnemer

Gemeenten	Omschrijving begroting	Begroting 2026
		€
Alkmaar	Uitvoering strategische nota Schiphol	13.365
Bergen	Uitvoering strategische nota Schiphol	13.365
Beverwijk	Bijdrage Natuur milieueducatie	80.557
Beverwijk	Verduurzaming bedrijven (Greenbiz IJmond)	25.658

Beverwijk	Energiebesparingsakkoord	30.522
Beverwijk	Meetnet	25.000
Beverwijk	Bijdrage uitvoering duurzaamheidslening	10.000
Beverwijk	Steunpunt JTF-regio IJmond	1.750
Beverwijk	Bijdrage personele dekking mobiliteitsfonds	6.667
Beverwijk	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem OpenWave (nacalculatie)	-
Beverwijk	Doorberekening toelage overgangsecht overname personeel	-
Beverwijk	Doorberekening van constructeurslasten	-
Beverwijk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	146.794
Beverwijk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woning vergunningverlening niet complex	198.171
Bloemendaal	Dienstverleningsovereenkomst DOR Digitaal Opkopers Register	6.573
Bloemendaal	Dienstverleningsovereenkomst Volledige milieutakenpakket	258.532
Bloemendaal	Dienstverleningsovereenkomst Toezicht en Handhaving Drank en horecawetgeving	32.864
Bloemendaal	Energiebesparingsakkoord	19.949
Castricum	Uitvoering strategische nota Schiphol	13.365
Castricum	Steunpunt JTF-regio IJmond	1.500
Edam - Volendam	Dienstverleningsovereenkomst Milieu toezicht en handhaving	146.794
Edam - Volendam	Dienstverleningsovereenkomst activiteitenbesluit leefomgeving	16.432
Edam - Volendam	Energiebesparingsakkoord	6.927
Haarlem	Uitvoering strategische nota Schiphol	7.559
Haarlem	Energiebesparingsakkoord	78.571
Heemskerk	Bijdrage Natuur milieueducatie	80.557
Heemskerk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woning vergunningverlening niet complex	301.256
Heemskerk	Bijdrage personele dekking mobiliteitsfonds	6.667
Heemskerk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	98.593
Heemskerk	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem OpenWave (nacalculatie)	-
Heemskerk	Meetnet	14.000
Heemskerk	Bijdrage uitvoering duurzaamheidslening	10.000
Heemskerk	Versnelling van het verduurzamen van bedrijfsterreinen, de Trompet en de Houtwegen (Greenbiz IJmond)	50.000

Heemskerk	Bijdrage programma Gezondheid en schone lucht (luchtkwaliteit en gezondheid)	-
Heemskerk	Energiebesparingsakkoord	20.834
Heemskerk	Steunpunt JTF-regio IJmond	1.625
Heemskerk	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie OpenWave	20.000
Heemstede	Dienstverleningsovereenkomst - Toezicht en handhaving Drank- en horecawetgeving	32.864
Heemstede	Dienstverleningsovereenkomst DOR Digitaal Opkopers Register (nacalculatie)	6.573
Heemstede	Dienstverleningsovereenkomst - Volledig Milieu	191.489
Heemstede	Energiebesparingsakkoord	12.960
Heemstede	Advisering bestemmingsplannen - nacalculatie	-
Heiloo	Uitvoering strategische nota Schiphol	13.365
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst volledig milieutakenpakket	279.784
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst brandveiligheid taken	29.468
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst Alcoholwet	21.909
Landsmeer	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem OpenWave (nacalculatie)	-
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouwvergunningverlening	179.658
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw Juridische handhaving	146.794
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw en woningtoezicht	132.552
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw ondersteuning	29.468
Landsmeer	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie OpenWave	12.500
Landsmeer	Energiebesparingsakkoord	3.137
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Volledig Milieutakenpakket	228.735
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Toezicht en handhaving Drank en horecawetgeving	21.909
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Ruimtelijke Ordening toezicht	21.909
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Brandveiligheidstaken (factureren aan veiligheidsregio)	60.470
Oostzaan	Energiebesparingsakkoord	4.909
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Bouw en woningtoezichttaken	94.211
Oostzaan	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie OpenWave	-
Provincie Noord-Holland	Schone en slimme mobiliteit/ IJmond Bereikbaar	-
Beverwijk	Bijdrage Indirecte Lozingen	16.367

Uitgeest	Bijdrage Indirecte Lozingen	5.275
Edam - Volendam	Bijdrage Indirecte Lozingen	14.184
Heemskerk	Bijdrage Indirecte Lozingen	15.241
Landsmeer	Bijdrage Indirecte Lozingen	4.496
Oostzaan	Bijdrage Indirecte Lozingen	3.749
Purmerend	Bijdrage Indirecte Lozingen	35.874
Waterland	Bijdrage Indirecte Lozingen	6.745
Wormerland	Bijdrage Indirecte Lozingen	6.371
Provincie Noord-Holland	Hergebruik stedelijk waterafval	5.250
Provincie Noord-Holland	Steunpunt JTF-regio IJmond	16.667
Provincie Noord-Holland	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem OpenWave (nacalculatie)	-
Purmerend	Dienstverleningsovereenkomst volledig milieutakenpakket	343.103
Purmerend	Energiebesparingsakkoord	15.198
Rijks overheid	SPUK THE (2022-2026)	232.113
Uitgeest	Bijdrage uitvoering duurzaamheidsprogramma	90.000
Uitgeest	Dienstverleningsovereenkomst Brandveiligheidstaken	60.251
Uitgeest	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	170.346
Uitgeest	Dienstverleningsovereenkomst Toezicht en handhaving Alcoholwet	26.072
Uitgeest	Bijdrage EBP 2023-2026	26.093
Uitgeest	Energiebesparingsakkoord	4.927
Uitgeest	Steunpunt JTF regio IJmond	583
Velsen	Dienstverleningsovereenkomst Havenverordening	74.000
Velsen	Verduurzaming bedrijven (GreenBiz IJmond)	60.000
Velsen	Meetnet	39.000
Velsen	Energiebesparingsakkoord	36.573
Velsen	Bijdrage programma Gezondheid en schone lucht (luchtkwaliteit en gezondheid)	-
Velsen	Steunpunt JTF-regio IJmond	2.875
Velsen	Bijdrage personele dekking mobiliteitsfonds	6.667
Waterland	Dienstverleningsovereenkomst Milieu specialistische regelgeving - Milieu evenementen - Milieu specialistische regelgeving - Ruimtelijke plannen en bouwplannen	110.314

Waterland	Energiebesparingsakkoord	6.736
Waterland	Dienstverleningsovereenkomst toezicht (volledig milieutakenpakket)	152.490
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Bouw- en woningtoezichtstaken	141.316
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Ruimtelijke Ordeningstoezicht	21.909
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst Brandveiligheidstaken (factureren aan veiligheidsregio)	90.705
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Volledig milieutakenpakket	355.153
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Toezicht en handhaving Drank- en horecawetgeving	21.909
Wormerland	Energiebesparingsakkoord	7.066
Wormerland	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie Open Wave	18.775
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Milieu (Volledige milieutakenpakket)	153.366
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	704.609
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Toeristische verhuur + APV	173.179
Zandvoort	Uitbreiding formatie (Bouw- en woning vergunning)	146.794
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Verlenging Formule1 2024-2025 - 2026	70.110
Zandvoort	Energiebesparingsakkoord	11.751
Zandvoort	Bijdrage Geluidsmetingen Circuit	15.000
IJmond	JTF IJmond circulaire cofinanciering	63.250
Uitgeest	JTF netcongestie cofinanciering	17.600

10 Bijlage II - Vergelijking: stappen van begrotingswijziging 2025 naar kadernota 2026

Via deze bijlage informeren wij gemeenteraden en Provinciale Staten welke stappen wij hebben gezet om de benodigde incidentele middelen voor onze deelnemers zo laag mogelijk te houden.

Voor de uitvoering van de maatregelen, om toe te werken naar een toekomstbestendige organisatie, maakten wij een eerste inschatting van de benodigde overbrugging per jaar tot en met 2027. Het bestuur koos daarbij om in te zetten op enkel incidentele middelen. Wij raamden deze op € 980.000,- voor specifiek de dekking van de noodzakelijke versterking van onze organisatie en het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur. Daarnaast raamden wij de kosten voor formatie ten behoeve van centrale sturing en het versterken van kritische posities op € 1.510.000,-. Dit gaf een totaalbedrag van € 2.490.000,- (zie de 2e kolom).

Op basis van deze berekening koos het bestuur voor het opvragen van een incidentele bijdrage van € 2.005.000,- (zie de 3e kolom). Hiervoor stelden wij een begrotingswijziging 2025 op, die ons Algemeen Bestuur op 18 december 2024 vaststelde. Tijdens het opstellen van de begrotingswijziging maar ook in het proces om deze vast te stellen is via zienswijzen vanuit onze deelnemers verzocht om kritisch te kijken naar mogelijkheden om het kosteneffect voor de deelnemers zo laag mogelijk te houden. Wij hebben ons onder andere ingespannen om een rijksbijdrage te ontvangen voor de versterking van omgevingsdiensten. We schrapten één formatieplaats en benutten rente-inkomsten als aanvullende dekking. Dit geeft een totaalbedrag van € 750.000 als aanvraag voor 2026 (zie de 4e kolom).

Financiële bijdragen		Oorspronkelijke aanvraag incidenteel budget	Beschikbaar gesteld budget d.m.v. begroting wijziging 2025	Aanvraag 2026
		€	€	€
1.	Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur	374.000	374.000	-
2.	Organisatieontwikkeling	606.000	606.000	-
3.	Implementatiekosten ICT	-	-	75.000
Eenmalige bijdragen		980.000	980.000	75.000
4.	Versterking kritische posities in het primaire proces 2025	810.000	525.000	640.000
5.	Inzet op centrale sturing en borgen managementtaken	700.000	500.000	350.000
Demping	Rentebaten			-115.000
Demping	Subsidie IenW 2025			-200.000
Incidentele bijdragen		1.510.000	1.025.000	675.000
Totaal		**2.490.000**	**2.005.000**	**750.000**

11 Bijlage III - Voortgang financiële aanpak en toekomstvisie

11.1 Terugblik – analyse

In de begrotingswijziging 2025 hebben wij ons bestuur geïnformeerd dat de huidige situatie bij ODIJmond niet langer houdbaar is. De opdracht van onze deelnemers kan al meerjarig niet volledig worden uitgevoerd, zonder een goed gezamenlijk inzicht. Voor de volledige analyse verwijzen we naar de begrotingswijziging 2025[9]. Hieronder vatten we de kern samen.

Aansluiting opdracht en middelen verbeteren

Vastgesteld is dat de uit te voeren opdracht en beschikbare middelen al meerjarig uit balans is. Er is een analyse uitgevoerd over de belangrijkste productgroepen. Hieruit bleek dat de organisatie 17-21 FTE te klein is om alle werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Daarnaast bleken ook de bedragen voor overhead en bedrijfsvoering te laag en mogelijk niet evenredig verdeeld over de deelnemers. Dit is ontstaan omdat het financiële volume van de organisatie al over een lange periode niet was herijkt (herijkingeffect). Daarnaast zijn externe ontwikkelingen wel inhoudelijke gevolgd, maar deze zijn operationeel niet altijd goed doorvertaald naar de organisatie. Daarnaast zijn de externe ontwikkelingen niet altijd goed gekoppeld aan de benodigde inzet, capaciteit en middelen. Meer nog, ze zijn binnen de bestaande begroting opgevangen, waardoor een verdringingseffect is ontstaan; hierbij verdringt de ene taak de andere taak, doordat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om beide taken uit te voeren.

Actualisatie juridisch- en financieel kader noodzakelijk

De gemeenschappelijke regeling (GR), dienstverleningsovereenkomsten (DVO) en de financieringsstructuur zijn niet meer actueel. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de dienst en haar deelnemers. Gebrek aan een actueel kader zorgt voor onduidelijkheid en gebrek aan inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. In de praktijk is dit ook merkbaar; er is onvoldoende rolscherpte naar elkaar toe en het is onduidelijk wat er precies wordt geleverd voor de beschikbaar gestelde middelen. Vanuit deelnemers perspectief is er een hybride- en complex model van contracteren ontstaan. Dit heeft als risico dat er mogelijk scheefgroei is in de bijdrage vanuit de deelnemers en het risico niet juist verdeeld is.

Centrale sturing en organisatievorm herzien

De huidige organisatievorm is in de praktijk onvoldoende uitgewerkt, geïmplementeerd en financieel vertaald. Medewerkers die belast zijn met het uitvoeren van de primaire VTH-taken en overige dienstverlening worden niet goed gefaciliteerd. Hierbij is tevens vastgesteld dat het overhead percentage het laagste is van Nederland. Geconcludeerd is dat de huidige organisatievorm en de te beperkte overhead (management & stafcapaciteit) zorgt voor onvoldoende sturing en prioritering van de opgaven. Hierdoor worden werkzaamheden onvoldoende effectief en efficiënt uitgevoerd en ontbreekt sturingsinformatie en grip op de uitvoering.

[9] https://www.odijmond.nl/publish/pages/147/begrotingswijziging_2025_omgevingsdienst_ijmond_1.pdf

Conclusie en effect

Doordat er geen aansluiting is tussen de opdracht en de beschikbare middelen, het huidige juridische- en financiële kader niet actueel is én de organisatievorm de uitvoering van de werkzaamheden onvoldoende ondersteund, is er een te beperkt inzicht op de omvang en de specifieke milieuproblematiek in de leefomgeving.
Om ervoor te zorgen dat er voldoende zicht is op de situatie buiten en te voorkomen dat schadelijke activiteiten leiden tot lozingen, verontreiniging, onnodige uitstoot en/of het onjuist gebruik of opslaan van gevaarlijke stoffen, is het noodzakelijk om op korte termijn vervolgstappen te nemen.

Effecten algemeen:

- Onze deelnemers hebben geen actueel en volledig beeld van potentiële risico's, omdat er momenteel geen volledig en actueel beeld is van de bedrijven die milieubelastende activiteiten uitvoeren
- Er is geen ook totaaloverzicht van overtredingen en mogelijke inhoudelijke risico's, omdat het '*level playing field'* niet aanwezig is. Dit komt omdat niet alle soortgelijke bedrijven op eenzelfde wijze en met eenzelfde frequentie worden gecontroleerd.
- Minder toezicht leidt onvermijdelijk tot een lager naleef gedrag van regelgeving bij bedrijven.
- Een aantal bedrijven beschikt niet over een actuele vergunning, waarbij de kans bestaat dat de werkelijke situatie niet overeenkomt met wat bij de bedrijven vergund is.
- Door gebrek aan capaciteit om vergunningen te actualiseren loopt dit aantal de komende jaren substantieel op, wanneer er geen actie ondernomen wordt.

Effecten op interne organisatie:

- De disbalans tussen de opdracht en middelen resulteert in de praktijk dat medewerkers ervaren dat de werkdruk (te) hoog is. Ook zien medewerkers dat er aan bepaalde werkzaamheden niet wordt toegekomen.
- De P&C-cyclus (programmering, realisatie en verantwoording) en de praktijk zijn in onvoldoende mate op elkaar afgestemd. Hierdoor is er geen centrale richting en worden prioriteiten vaak individueel bepaald. Er is een sterke klantgerichtheid zonder een goed inzicht en wat deze klantgerichte houding betekend voor de reguliere werkzaamheden en contractafspraken.
- Het werkgeverschap richting de medewerkers is in onvoldoende mate geborgd. Dit ligt in belangrijke mate binnen de teams, zonder duidelijke kaders. Uit de in 2023 uitgevoerde evaluatie onder het personeel blijkt dat dit zorgt voor onduidelijkheid, gebrek aan transparantie en onveilige situaties.

11.2 Terugblik – aanpak

De interne en externe uitdagingen die voorliggen zijn stevig en vragen om een organisatiebrede verbetering. Dit komt op een moment dat de gemeentelijke financiën landelijk zwaar onder druk staan en de komende jaren verslechteren. Het ODIJmond-bestuur realiseert zich dat dit de situatie

complex maakt en dat het een extra aanleiding geeft om kritisch te kijken naar wat de beste keuzen voor de lange termijn zijn. Hierbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar de veranderende opgave en de aangescherpte landelijk kwaliteit- en robuustheidscriteria.
Om colleges, raden en staten in positie te brengen zodat zij gedegen bestuurlijke keuzes kunnen maken, is gekozen voor een aanpak waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen de korte- en lange termijn.

Korte termijn tot 2027

De korte termijn richt zich op de periode tot 1 januari 2027. In deze periode zetten wij een aantal noodzakelijke stappen om de operationele- en financiële positie op orde te houden. Deze bestaan uit de volgende punten.

Inlopen achterstand

Hierbij wordt voor de korte termijn alleen gefocust op de achterstanden die ontstaan zijn in de uitvoering naast de primaire VTH-taken. Het gaat hier om een inhaalslag in toezicht & handhaving voornamelijk in situaties waar het risico op omgevingsveiligheid het groot is. Hierbij wordt ook een inventarisatie gemaakt van de achterstand op het gebied van vergunningverlening.
Dit is een beheersmaatregel voor 2024, 2025 en 2026. Om dit te realiseren is het noodzakelijk om op een aantal kritische uitvoerende- en aansturende posities de capaciteit (tijdelijk) uit te breiden.

Verbeteren P&C-cyclus

We investeren in tijdelijk capaciteit om de P&C-cyclus (het sturingsmechanisme) te verbeteren, zodat de beschikbare capaciteit effectiever en efficiënter kan worden ingezet. Hiermee gaan we toewerken naar een betere en centrale prioriteitstelling, verbetering van de focus op de realisatie van het uitvoeringsprogramma (UP) en het verbeteren van inzicht en verantwoording richting de deelnemers. Dit is een proces waarbij zowel instrumentarium, administratie en cultuur zullen moeten worden aangepakt. Dit zal een meerjarige aanpak vergen, waarvoor we in 2024, 2025 en 2026 de basis zullen leggen.

Actualiseren GR, DVO en financieringsstructuur

Een belangrijke stap op korte termijn is samen met de deelnemers inzicht krijgen in wat er op lange termijn nodig is. Hierbij is het noodzakelijk de GR, DVO en financieringsstructuur te actualiseren zodat deze aansluit op de huidige- en waar mogelijk toekomstige situatie.
In dit proces verscherpen wij het zicht op de gecontracteerde opdracht, vernieuwen wij de basis waarop deelnemers- en organisatie financieel verrekenen en ontwikkelen we spelregels zodat deze naar de toekomst actueel blijven en zodat er rolscherpte ontstaat tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Voor de actualisatie van de financieringsstructuur heeft het bestuur de volgende kaders gesteld; ‘maak inzichtelijk wat het kost huidige takenpakket uit te voeren, tegen het huidig bestuurlijke ambitieniveau, met borging van kwaliteit en continuïteit en een geactualiseerd bedrijvenbestand.

Extern onderzoek naar toekomstscenario’s

Een commissie van het AB en DB van de ODIJmond heeft een extern bureau opdracht gegeven om toekomstscenario's uit te werken. In deze opdracht is besloten om vanuit alle mogelijke scenario's op basis van een onderbouwd advies, te komen tot voorkeursscenario's. Deze scenario's worden opgebouwd vanuit waar de dienst nu staat en afgezet tegen de toekomstige opgaven en criteria waaraan omgevingsdiensten moeten voldoen. Dit levert de deelnemers inzicht op welke wijze de toekomstige opdracht van haar deelnemers op een goede wijze kan worden uitgevoerd en welke mogelijke keuzes het bestuur kan maken om de verwachte structurele kostenstijging te dempen of (gedeeltelijk) op te vangen.

Lange termijn

De lange termijn richt zich op de periode vanaf 1 januari 2027. IJkpunt voor het bepalen van deze richting is de tweede helft 2025. Wanneer ons bestuur inzicht heeft in welke middelen er nodig zijn om de uitvoering van de opdracht met borging van kwaliteit en continuïteit op het huidige ambitieniveau uit te voeren. Op basis van dit inzicht zal het bestuur keuzes maken en richting bepalen rekening houdend met de uitkomsten van het externe onderzoek naar toekomstscenario's. De implementatie zal afhankelijk van de richting in 2026 of 2027 starten. Het bestuur heeft besloten het financiële effect te verankeren in de Kadernota 2027.

Hierbij worden de volgende resultaten richting 2027 verwacht:

- Een toekomstscenario, inclusief de operationele, financiële en maatschappelijke effecten voor de uitvoering van de opdracht van de deelnemers. Tevens een toekomst richting voor de dienst in een zelfstandige, samenwerking of gefuseerde vorm.
- Een geactualiseerde GR- en DVO zodat er voor alle partijen weer inzicht is in de gecontracteerde opdracht, de samenwerkingsvorm en er uniforme afspraken en werkbare afspraken zijn tussen de dienst en haar deelnemers en de deelnemers op gelijke wijze participeren in de samenwerking.
- Een vernieuwde financieringsstructuur waarbij de balans tussen de gecontracteerde opdracht en de middelen is hersteld inclusief spelregels hoe deze verrekend worden met de deelnemers en hoe deze naar de toekomst toe actueel blijven.
- De disbalans tussen incidentele- en financiële middelen is hersteld en er is sprake van een landelijke conform tarief zodat de dienst kan inspelen op noodzakelijke ontwikkelingen. Hierdoor zal het financiële volume (inbreng deelnemers) wijzigingen.
- Een P&C-cyclus die het operationele proces ondersteunt, zodat er op een effectieve- en efficiënte wijze kan worden gewerkt. Er intern en extern sturingsinformatie beschikbaar is, zodat er verantwoording kan worden afgelegd richting de deelnemers.

De keuze voor een toekomstscenario zal invloed hebben op de ontwikkelingsrichting van de organisatie op de lange termijn, de periode van 2027 tot 2030. Het actualiseren van de GR- en DVO-structuur en het herijken van het financiële volume inclusief de financieringsstructuur is een verwachte noodzakelijke stap, vooruitlopend op de uitwerking van alle toekomstscenario's. Eerst moet er extra inspanning worden geleverd op zowel operationele als financiële controle.

11.3 Aanpak & voortgang

Het Bestuur van ODIJmond heeft besloten een zogenaamd meerjarenprogramma te starten om de ontwikkellijnen die de organisatie samen met haar deelnemers oppakt, te sturen. In dit meerjarenprogramma onderscheiden we drie ontwikkelingen, te weten:

1. Herijking GR- en DVO en financieringsstructuur, inclusief governance
2. Herijking van de financieringsstructuur
3. Uitwerken toekomstscenario's

11.4 Aansturing van de onderdelen

- De aansturing van herijken GR- en DVO en financieringsstructuur, inclusief governance en het herijken financieringsstructuur is belegd bij de organisatie.
- De aansturing van de ontwikkeling waarbij gekeken wordt naar de mogelijke toekomstscenario's is belegd bij een commissie die is samengesteld uit AB en DB leden van ODIJmond. De directeur ondersteunt de commissie.
- De andere stappen; het inlopen van achterstanden, verbeteren van de P&C-cyclus en herstellen van de centrale sturing worden gezien als interne bedrijfsvoering en pakt de organisatie zelfstandig op.

Programmaplan en -planning

- Over dit programma legt de organisatie verantwoording af over de voortgang richting het DB.
- Er is een zogenaamd programmaplan en dito planning opgesteld.
- Een accounthouder organiseert overleggen waarin werk- en klankbordgroepen samenwerken met de deelnemers aan de uitvoering.
- De programmaplanning houdt rekening met de bestuurlijke afstemming met het AB en DB
- De programmaplanning houdt rekening met de afstemming en bijbehorende rol van gemeenteraden en Provinciale Staten.

11.5 Voortgang meerjarenprogramma

Deze begroting 2026 maakt onderdeel uit van dit meerjarenprogramma om ODIJmond operationeel- en financieel in controle te brengen. Dit betekent dat wij ook in deze begroting rapporteren over de voortgang, tot op publicatie van dit document.
Dit gebeurt op hoofdlijnen zodat de gemeenteraden en Provinciale Staten geïnformeerd worden.

Ontwikkellijn	Status	Toelichting	Deadline
Herijken GR en DVO structuur (algemeen: analyse en uitgangspunten)		Gedurende Q3, Q4 (2024) en Q1 (2025) er is een volledige analyse gemaakt van de huidige 208 documenten waarin contractuele afspraken tussen de dienst en deelnemers zijn opgenomen. De huidige GR is getoetst op actualisatie, volledigheid en samenhang met de huidige DVO's. Er zijn interviews afgenomen met een AB-delegatie, de deelnemers ambtelijk en intern. Er is met een ambtelijke werkgroep met vertegenwoordigers van de deelnemers gewerkt om te komen tot een analyse en uitgangspunten voor een toekomstig juridisch kader.	16 april 2025: AB ontvangt rapportage.
Herijken GR, DVO structuur en governance (verplichte en facultatieve taken)		Gedurende Q1, Q2 (2025) wordt in afstemming met deelnemers bepaald welke taken verplicht moeten worden afgenomen binnen de GR en welke taken facultatief kunnen worden afgenomen. Hiermee ontstaat een basis van solidariteit tussen de deelnemers en voor de organisatie de basis waarop zij kan organiseren.	9 juli 2025: AB ontvangt rapportage.
Herijken financieringsstructuur (financieel volume | analyse IST-SOLL)		Gedurende Q3, Q4 (2024) en Q1 (2025) is er een IST–SOLL analyse opgesteld. Hierbij is een vergelijking gemaakt van de huidige opdracht tegen de huidige middelen (IST-situatie) en de huidige opdracht tegen de benodigde middelen als dit in balans wordt gebracht en de situatie wanneer de bestuurlijk vastgestelde uitgangspunten worden gehanteerd (SOLL-situatie). De IST-SOLL analyse geeft de deelnemers enerzijds inzicht in wat de uitvoering van de opdracht werkelijk zou moeten kosten. Anderzijds maakt hij ook zichtbaar of er scheefgroei is tussen de deelnemers en deelnemers die te veel of te weinig bijdragen.	16 april 2025: AB ontvangt analyse.

Herijking financieringsstructuur (Analyse Knel- & uitgangspunten)		Gelijktijdig aan het opstellen van de IST-SOLL analyse is tevens de huidige financieringsstructuur en spelregels onderzocht. Er was al vastgesteld dat deze niet actueel was en daarmee niet aansluit op de huidige situatie. In deze analyse is vastgesteld waar de knelpunten zitten en wordt aangegeven over welke onderwerpen er nagedacht dient te worden richting een toekomstige structuur.	16 april 2025: AB ontvangt rapportage.
Herijking financieringsstructuur (Uitgangspunten toekomstige structuur)		Vanaf Q2-2025 zal samen met de deelnemers gewerkt gaan worden aan de uitgangspunten van de toekomstige financieringsstructuur.	juli 2025: AB ontvangt uitgangspunten.
Herijking financieringsstructuur (Actualiseren bedrijvenbestand)		Vanaf Q3- 2024 tot op heden wordt er vanuit de organisatie gewerkt aan het actualiseren van het bedrijvenbestand. Een bedrijvenbestand is de basis waar vanuit de VTH-milieu activiteiten de kern van een omgevingsdienst worden opgebouwd. Daarnaast wordt een proces ontwikkeld om dit bestand naar de toekomst toe actueel te houden	10 juni 2025: informeren AB over voortgang.
Toekomstscenario's (Hoofdlijn scenario's)		Gedurende Q4-2024 en Q1-2025 wordt door een extern bureau scenario's op hoofdlijnen ontwikkeld. Deze scenario's geven het bestuur inzicht van de mogelijke opties. Gelijktijdig wordt een wegingskader voorgesteld waarmee de scenario's onder andere worden afgezet tegen de opgave, landelijke kwaliteit- en robuustheid eisen en wat realistisch is. Hiermee ontstaat inzicht welke richtingen mogelijk zijn.	16 april 2025 AB ontvangt rapportage.
Toekomstscenario's (Voorkeur scenario')		Gedurende Q2, Q3 (2025) worden twee tot drie voorkeursscenario's van het AB uitgewerkt in detail. Hierbij ontstaat inzicht in de haalbaarheid, maar ook in de financiële, operationele en maatschappelijke impact van de scenario's.	9 juli 2025: AB ontvangt rapportage.

Dit meerjarenprogramma loopt op dit moment door tot 1 januari 2027. De belangrijkste stappen om te komen tot een toekomstrichting worden in 2025 gezet. Voor de vervolgstappen verwijzen wij naar de programmaplanning die is gemaakt voor de herijking GR, DVO, financieringsstructuur én governance en het uitwerken van toekomstscenario's.

Inlopen achterstanden VTH

In 2024 en 2025 zetten wij een extra stap om de belangrijkste achterstanden op het gebied van VTH-milieu in te lopen. Hierbij ligt de focus op bedrijven met een potentieel hoger risico op omgevingsveiligheid. Dit zijn in elk geval de vergunningplichtige bedrijven maar ook bedrijven waar grote volumes brandbare of schadelijke stoffen worden opgeslagen.

Wij zijn deze extra stap gestart met het uitvoeren toezicht controles. Voor deze jaren hebben we 500 bedrijven extra opgenomen in de programmering. Hiermee voldoen we vanaf 2024 weer aan de bestuurlijke ambitie om vergunningplichtige bedrijven[10] jaarlijks te controleren.
Vanuit de bedrijven die een melding milieubelastende activiteit (MBA) moeten doen[11] is de achterstand +/- 2.600 bedrijven op een bestand van 6.000 bedrijven én te groot om volledig in te lopen. Hier hebben we de bedrijven geselecteerd met een potentieel hoger risico op omgevingsveiligheid en specifieke sectoren. Voor 2024 en 2025 ligt de focus op de inhaalslag, vanaf 2026 zal het een combinatie van inhalen en reguliere uitvoering worden.
In april 2025 ontvangen de deelnemers de eerste voortgangsrapportage op dit onderdeel.

Overzicht vergunningen

Vanuit de toezichtcontroles ontstaat een beeld wat de actualiteit en volledigheid is van de vergunningen. Tot 2019 werden trends in de vergunningverlening geregistreerd, daarna is dit losgelaten. Hierdoor is er geen actueel overzicht van alle vergunningen én is er een meerjarige achterstand van de actualisatie hiervan. Vanuit de toezichtcontroles krijgen wij zicht op onrechtmatigheden en het aantal overtredingen. Echter geeft dit geen directe reflectie op de vergunning. Daarnaast gebruiken we onze controles om de WABO[12] om te zetten naar de Omgevingswet. Hierbij registreren we het aantal milieubelastende activiteiten (MBA's) bij bedrijven (een bedrijf kan dus meerdere MBA's hebben waarop wij controleren). Op basis van de MBA's kan ook beoordeeld worden of de vergunning volledig en actueel is. Gedurende 2025 ontstaat een betrouwbaarder beeld van waar we staan met de vergunningverlening.

Adviseringstaak

Voor advisering is het beeld dat wij over de afgelopen jaren alleen de vragen vanuit de deelnemers oppakken. Dit beeld blijft voor 2024 en 2025 gelijk. Eigenlijk zou vanuit advisering ook proactief geadviseerd moeten worden ten aanzien van ontwikkelingen, beleid of wijzigende wetgeving. Zo is het mogelijk om aan de voorkant te sturen. Om dit te kunnen doen is er structureel meer capaciteit nodig. Dit is niet vanuit de incidentele middelen te organiseren omdat inhuur op expertise in de huidige arbeidsmarkt niet realistisch is. In 2025 zetten wij een stap om het kennisniveau van onze

[10] Het gaat hier om bedrijven die een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (MBA) nodig hebben. Dit betreft doorgaans grotere, complexere en milieubelastende bedrijven die onder het Europese IPPC-regime (Integrated Pollution Prevention and Control) vallen of waarvoor specifieke milieuregels gelden. Voorheen aangeduid als WABO type-C bedrijven.
[11] Dit zijn voornamelijk middelgrote bedrijven met enige milieubelasting, waarvoor algemene rijksregels gelden (zoals het Besluit activiteiten leefomgeving, Bal), maar die geen omgevingsvergunning voor milieu nodig heeft. Voorheen aangeduid als WABO type-B bedrijven.
[12] De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht was een Nederlandse wet die in 2010 werd ingevoerd om allerlei vergunningen op het gebied van bouwen, milieu en ruimtelijke ordening samen te voegen tot één omgevingsvergunning. Dit maakte het vergunningsproces eenvoudiger en efficiënter. De Wabo is per 1/1/24 vervangen door de Omgevingswet, die regels voor de fysieke leefomgeving verder integreert en vereenvoudigt.

eigen medewerkers te verdiepen en maken wij inzichtelijk hoeveel extra formatie er nodig is om de adviestaak goed in te vullen.

Extra capaciteit op thema advies

Ook zijn wij met de deelnemers en specifiek provincie Noord-Holland in gesprek om voor ruimtelijke advisering extra incidentele middelen voor 2025 tot 2027 aan te vragen en ontvangen. Grote dossiers die onderdeel zijn van de energietransitie, zoals aanlanding Wind op Zee, de Energiehaven en infrastructuur voor het tegengaan van netcongestie en/of het uitbreidingen naar waterstof vragen op korte termijn advisering. Het is nodig om in 2025 te starten met opbouwen van capaciteit, zodat we vanaf 2026 aan de vraag kunnen voldoen, omdat we dan de risico's dat de transitie afgeremd wordt, kunnen vermijden.

Voortgang herstel centrale sturing

In 2024 hebben wij een aantal richtinggevende keuze gemaakt om de centrale sturing van onze primaire VTH-dienstverlening te verbeteren. Als belangrijk onderdeel hiervan wordt de P&C-cyclus verbeterd en zetten we de eerste stappen om de P&C-cyclus en de praktijk beter op elkaar aan te sluiten.

Evaluatie organisatievorm 'zelforganisatie' en herziening

In 2019 heeft ODIJmond gekozen voor de organisatievorm 'zelforganisatie'. Dit is een organisatievorm waarbij het management verantwoordelijk is voor 'het WAT' (de richting) en de medewerkers verantwoordelijk zijn voor 'het HOE' (hoe ze de richting realiseren). Dit geldt zowel voor de inhoudelijk taken als de bedrijfsvoering taken. Deze organisatievorm zorgt voor flexibiliteit en eigenaarschap én vraagt ook om verantwoordelijkheid, senioriteit en bereidheid om meer te doen dan de reguliere werkzaamheden. Deze organisatievorm vraagt om zowel duidelijke kaders en spelregels als om kennis van 'zelforganisatie' die actueel gehouden moe(s)t worden. De organisatievorm is, mits goed georganiseerd, niet financieel voordeliger dat ene hiërarchische structuur. De management- en staftaken die worden opgepakt door uitvoerend personeel zorgen voor productiviteitsverlies op dat vlak. Ook is een jaarlijkse forse investering in kennis van zelforganisatie en wat dit betekent voor de samenwerking nodig. Medewerkers moeten met elkaar goed in staat zijn afspraken te maken én in staat zijn elkaar daarop aan te spreken.

In 2023 is onder de medewerkers een evaluatie uitgevoerd naar het functioneren van deze organisatievorm. Gedurende 2024 is in samenwerking met hen én de teams waar zij onderdeel van uitmaken. Geïnventariseerd wat er nodig is om 'zelforganisatie' te laten functioneren. Hierbij is vastgesteld dat deze stap te groot is, de middelen hiervoor niet beschikbaar zijn en het draagvlak voor deze werkwijze inmiddels te beperkt is.
Eind 2024 is besloten over te stappen naar een hiërarchisch model, waarbij staf- en bedrijfsvoeringstaken weer uitgevoerd gaan worden door staf- en management maar de medewerkers wel een hoge mate van verantwoordelijkheid (eigenaarschap) houden voor de uitvoerende werkzaamheden. De managementfuncties zijn beperkt en worden binnen de kaders van de begroting gerealiseerd.

Planning & controle cyclus

In 2024 zijn we gestart met een proces om de P&C-cyclus te verbeteren. De eerste stap hierbij is gericht op het concreter en realistischer maken van ons uitvoeringsprogramma (UP). Dit document is voor het jaar 2025 opgesteld vanuit de focus dat het een intern- en extern sturingsdocument moet zijn. Daarnaast werken we organisatie breed eraan om de uitvoering buiten en de P&C-cyclus weer op elkaar aan te laten sluiten. Om dit te bereiken is een gezamenlijke richting, herstel van centrale sturing en het betrekken van de medewerkers bij de P&C-cyclus essentieel. Organisatie breed zal plan-do-check-act (PDCA) meer in het gedrag en de werkwijze moeten worden verankerd om de juiste feedback in de P&C-cyclus te krijgen. Dit wordt een meerjarige inspanning.

11.6 Positie deelnemers

Financiële positie

Het komt op een ongelegen moment dat in 2024 is vastgesteld dat stappen nodig zijn om de organisatie operationeel en financieel onder controle te krijgen, terwijl de Rijksoverheid de eisen voor gemeenten én omgevingsdiensten aanscherpt en de financiële positie van gemeenten vanaf 2026 sterk verslechtert. Geconcludeerd kan worden dat onze deelnemers de afgelopen jaren te weinig hebben betaald waardoor niet alle werkzaamheden zijn uitgevoerd én er is een achterstand ontstaan. Hier was geen gezamenlijk beeld op. Om rekening te houden met de financiële positie van de deelnemers, komt er in het proces ruimte voor keuzes maken. We presenteren mogelijke toekomstscenario’s voor de organisatie van de dienstverlening én laten het bestuur zien welke keuzes mogelijk zijn en wat de gevolgen van die keuzes zijn. Het is wel belangrijk hier het tijdspad te bewaken. Ons bestuur heeft gekozen voor een route waarbij 2024-2025 gebruikt wordt om inzichtelijk te maken waar we staan, welke (bestuurlijke) keuzes kunnen worden gemaakt inclusief een inschatting van de impact van deze keuze. Vanuit dit inzicht wordt vanaf april 2025 tot einde jaar richting bepaald en worden besluiten genomen.
Het financieel effect hiervan land in de Kadernota 2027. Dit betekent dat eventueel bezuinigingen pas per 2027 kunnen worden geëffectueerd. Echter dan wel vanuit een situatie dat er inzicht is en achterstanden met het hoogste risico zijn ingelopen. Het is belangrijk dat nog moet worden bekeken hoe bezuinigingen zich verhouden met de impact op de leefomgeving en hoe deze zich verhouden tot de landelijke verscherpte criteria. Wij verwachten dit beeld begin juli 2025 met het bestuur te delen.

Betrokkenheid deelnemers

- De ontwikkellijn GR, DVO en financieringsstructuur wordt in actieve participatie met de deelnemers uitgevoerd. Alle deelnemers zijn ambtelijk betrokken en hebben onderling afgestemd wie op welk onderwerp een stap naar voren doet: door te participeren in de klankbord of werkgroepen.
- Het Dagelijks Bestuur is intensief betrokken bij het tot stand komen van het programma (de aanpak) en wordt periodiek gerapporteerd op de voortgang.
- Ook het AB wordt op regelmatige basis bijgepraat door de externe projectleiders die de verschillende onderdelen begeleiden.
- Het ontwikkelen van toekomstscenario’s wordt aangestuurd door een commissie van DB en AB leden.

11.7 Conclusie

We startten dit document met de conclusie dat het jaar 2026 dus onderdeel uitmaakt van een meerjarenprogramma. Dit gegeven geeft ook nadrukkelijk richting aan de begroting 2026.
Wij hebben de structurele lasten beperkt tot strikt noodzakelijke punten. Hiermee sluiten we aan bij de bestuurlijke afspraak; 'geen structurele keuzes maken die vooruitlopen op het bepalen van de toekomstrichting voor de lange termijn'

Daarnaast vragen we de incidentele kosten op om het programma (GR, DVO en financieringsstructuur), de toekomstscenario's en het inlopen van de achterstanden te kunnen continueren. De doorloop van deze onderdelen is noodzakelijk omdat er anders geen inzicht ontstaat waarop structurele keuzes kunnen worden gemaakt en de organisatie operationeel- en financieel niet in controle komt.

In 2024 is besloten de kosten 2024-2025 en 2026 apart van elkaar op te vragen. Destijds zijn de kosten voor 2026 becijferd op 1,5 miljoen euro. Vanuit de zienswijzen van de gemeenteraden en Provinciale Staten op de begrotingswijziging 2025 hebben wij besloten ons maximaal in te spannen om dit bedrag te verlagen. Door een scherper inzicht in de werkelijke situatie, ombuigingen, incidentele meevallers, interne bezuinigingen hebben wij dit bedrag kunnen verlagen tot 750k euro. Dit bedrag is noodzakelijk om tot een neutraal operationeel resultaat te komen in de begroting 2026 en de gemaakte afspraken rond de inhaalslag en het programma GR, DVO, financieringsstructuur en de toekomstscenario's uit te voeren.

Met dit document hebben wij richting de gemeenteraden en Provinciale Staten een tussentijdse verantwoording willen geven op de voortgang van ontwikkellijnen en de besteding van de incidentele middelen 2024. In bestuursrapportage rapporteren wij over de voortgang en gaan we onder andere inhoudelijk in op wat de resultaten zijn van het inlopen van de achterstanden.

11.8 Financiële verantwoording

De financiële verantwoording voor de besteding van de incidentele middelen nemen wij op in de bestuursrapportages 2025. Dit aangezien de middelen pas in 2025 beschikbaar zijn gesteld.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Contactpersoon: Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251–263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

14 april 2025 | versie 2.0

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Jaarstukken 2024

Omgevingsdienst IJmond

ValidSigned door A.R. Sallehart RA
op 10-04-2025

Publieke Sector Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorende bij de controleverklaring
d.d. 10 april 2025 met kenmerk
312021001.25.200

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Inhoud

Inleiding 4

1 Financieel jaarverslag 5

2 Programmaverantwoording 9
2.1 Programma Milieu en leefomgeving 9
2.1.1 Doelstellingen 9
2.2 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving 9

3 Verplichte paragrafen 12
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 12
3.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit 12
3.2.1 Algemene reserve 12
3.2.2 Bestemmingsreserves 12
3.2.3 Begrotingsruimte en stille reserves 13
3.2.4 Voorzieningen 13
3.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit 13
3.4 Beoordeling weerstandsvermogen 16
3.5 Conclusie weerstandsvermogen 16
3.6 Financiële kengetallen 17
3.7 Onderhoud kapitaalgoederen 18
3.8 Treasury/financiering 19
3.9 Bedrijfsvoering 20
3.9.1 Opleiding en ontwikkeling 21
3.9.2 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim 22
3.9.3 Eigenrisicodrager Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en Ziekte Wet (ZW) 24
3.9.4 Klachtbehandeling over 2024 24
3.9.5 Rechtmatigheidsverantwoording 24
3.10 Verbonden partijen 26
3.10.1 VvE Stationsplein 26
3.11 Wet Open Overheid 26

4 Jaarrekening 29
4.1 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving 29
4.2 Begrotingsrechtmatigheid 31
4.3 Toelichting overzicht van baten en lasten 31
4.3.1 Baten en lasten naar taakveld 33
4.3.2 Overheadkosten 34
4.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 34
4.4.1 Bezoldiging topfunctionarissen 34
4.4.2 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT 36

4.4.3 Overzicht incidentele baten en lasten 36
4.5 Belastingen 36
4.5.1 Omzetbelasting (BTW) 36
4.5.2 Vennootschapsbelasting (Vpb) 36
4.6 Resultaatbestemming 37
4.7 Balans per 31 december 2024 38
4.8 Toelichting op de balans 40
4.8.1 Waarderingsgrondslagen 40
4.8.2 Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording 40
4.8.3 Materiële vaste activa 41
4.8.4 Onderhandenwerk (OHW) projecten en ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen 41
4.8.5 Vorderingen en overlopende activa 41
4.8.6 Overige activa en passiva 41
4.9 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 48
4.9.1 Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen 48
4.9.2 Leasecontract autolease 48
4.9.3 Restverlof 48
4.9.4 Personele verplichtingen 48
4.10 Investeringen 48
4.11 EMU-saldo 49
4.12 Rechtmatigheidsverantwoording 49

5 SiSa-bijlage specifieke uitkeringen 51

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 53

Inleiding

Dit zijn de jaarstukken van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) over het boekjaar 2024. De begroting en jaarstukken van een Gemeenschappelijke Regeling moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (het BBV). In dit besluit zijn de richtlijnen opgenomen waaraan ODIJmond zich moet houden in het kader van de informatieverstrekking aan het Algemeen Bestuur (AB) en de informatieverstrekking aan derden. De jaarstukken zijn tweeledig en bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit een programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. De jaarrekening bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de financiële positie, waaronder de balans. De jaarrekening bevat ook de rechtmatigheidsverantwoording. Dit is een vereiste paragraaf waarbij het Dagelijks Bestuur zelfstandig verantwoording aflegt over het feit dat zij rechtmatig heeft gehandeld.

1 Financieel jaarverslag

Voorwoord

Het jaar 2024 was in belangrijke mate het jaar waarin we nadrukkelijk hebben gekeken waar we staan als organisatie in de uitvoering van onze opdracht, waarbij de veranderende context waarin omgevingsdiensten werken, centraal stond.

Enerzijds werkten wij aan meer inzicht; waar staan we met de uitvoering van de dienstverlening voor onze deelnemers, hoe ontwikkelen de opgaven buiten zich en welke thema's pakken wij zelfstandig op en op welke thema's is winst en efficiency te behalen door de samenwerking aan te gaan met bijvoorbeeld andere omgevingsdiensten. Anderzijds was onze focus erop gericht om de basis op orde te brengen; we keken daarbij naar de afspraken met onze deelnemers en of deze voldoende actueel en duidelijk waren voor beide partijen. Daarbij keken we naar de veranderende opgave, maar ook naar de balans tussen de beschikbare middelen en capaciteit.

Op landelijk niveau droegen wij actief bij aan het versterken van het VTH-stelsel. We namen hierbinnen deel aan het Interbestuurlijke Programma Versterking-VTH (IBP-VTH) Vanuit zes landelijke pijlers werkten wij, samen met overheden aan meer uniformiteit, de effectiviteit van het stelsel en de toekomstbestendigheid van de omgevingsdiensten. Voor ons ook een belangrijk proces om een goed beeld op te bouwen waar we staan ten opzichte van een sterk veranderende opgave. Een opgave om de leefomgeving gezond, veilig en duurzaam te houden voor toekomstige generaties. Tegen de achtergrond dat we steeds meer zicht krijgen op wat de impact van mens en bedrijf is op de milieu, gezondheid en daarmee de leefomgeving.

Vanuit dit inzicht en de criteria om het VTH-stelsel te versterken, bepaalden wij in 2024 richting om gedurende 2025 en 2026 samen met ons bestuur en deelnemers onze organisatie toekomstbestendig te maken voor de komende jaren. Gelijktijdig gaven wij in 2024 ook een stevige impuls aan onze VTH-taken op het gebied van milieu, met een noodzakelijke inhaalslag controleerden wij de vergunningplichtige bedrijven en bedrijven met een hoge risico op omgevingsveiligheid. Daarnaast startten we met werken onder de omgevingswet, wat onze werkprocessen en dienstverlening in de breedte raakt. Voor VTH bouw hebben we onze dienstverlening uitgebreid met de gemeenten Edam-Volendam en Landsmeer.

Samen met de andere drie omgevingsdiensten in de provincie Noord-Holland doorliepen we afgelopen jaar een intensief proces om in kaart te brengen welke expertise er op landelijk, provinciaal of lokaal niveau nodig is, beschikbaar was en verkenden we hoe we de samenwerking hierin met elkaar kunnen organiseren. Dit is een belangrijke eerste stap in het versterken van de provinciale samenwerking tussen de omgevingsdiensten, iets waar de opgave om vraagt.

Door de expertise, lokale kennis en inzet van onze medewerkers waren wij in 2024 in staat een stevige stap te zetten richting een toekomstbestendige uitvoering.

Samenwerking

Wij zijn een proactieve, klantgerichte kennisorganisatie, gewend om onze deelnemers te ondersteunen en trekken hierin als partners met elkaar op.

De afgelopen jaren merkten wij dat de basis waarop deze samenwerking steunt, namelijk het juridische en financiële kader, aan actualisatie vraagt. De organisatie is gegroeid, het takenpakket is bij verschillende deelnemers toegenomen en de opgave verandert en wordt complexer. Daarnaast heeft zowel onze organisatie al onze deelnemers te maken met personele wisselingen, waardoor informele werkafspraken en historische kennis van en over de samenwerking niet langer geborgd zijn. Wij merkten dat er steeds vaker onduidelijkheid ontstond rond afspraken over de opdracht, financiële kaders en verantwoordelijkheden onderling. Om te zorgen dat er weer een gezamenlijk beeld ontstaat bij de basis, namelijk de afspraken en middelen, startten wij met onze deelnemers een programma om de GR, DVO- en financieringsstructuur te herijken. Dit programma startten we in 2024 en loopt door t/m 2026. De uitkomsten zullen een nieuwe basis geven vanaf 2027. In de tussentijd werken wij, samen met onze deelnemers, ketenpartners en collega-OD’s aan het versterken van de onderlinge samenwerking. Inzet is om optimaal gebruik kunnen maken van elkaar expertise en capaciteit bij het aanpakken van uitdagingen in ons werkgebied.

Just Zandhuis MBA
Directeur

Algemene toelichting

Onze vijftien deelnemers vormen samen de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omgevingsdienst IJmond. Deze GR bepaalt in artikel 30 dat het Algemeen Bestuur de jaarstukken, voorzien van een controleverklaring, uiterlijk op 15 juli 2025 vaststelt. De datum van vaststelling van de jaarstukken 2024 is gepland op 9 juli 2025. Met ingang van 29 november 2010 is de GR Omgevingsdienst IJmond ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 51365901 met als rechtsvorm: Publiekrechtelijke rechtspersoon; Openbaar Lichaam op basis van Gemeenschappelijke Regeling. Alle bedragen in de jaarrekening zijn exclusief BTW. ODIJmond is door de Belastingdienst aangemerkt als ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting. Hierdoor worden alle facturen die wij voor onze dienstverlening verzenden, verzwaard met het geldende tarief voor de omzetbelasting. Zelf kunnen wij geen beroep doen op het BTW-compensatiefonds. Verder is het officiële standpunt van de Belastingdienst (in 2016 ontvangen), dat ODIJmond géén activiteiten verricht die vennootschapsbelastingplichtig zijn. Al onze activiteiten in 2020 waren vrijgesteld van vennootschapsbelasting (Vpb). In 2021 is dit gewijzigd. Een deel van de overige opbrengsten is aangemerkt als belastingplichtig. Dit is klein van omvang.

Rechtmatigheid

In overeenstemming met het controleprotocol dat het algemeen bestuur op 1 november 2023 heeft vastgesteld, heeft de accountant de jaarrekening gecontroleerd op getrouwheid in overeenstemming met de richtlijnen van de verslagleggingsregels Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In november 2024 vond de interim-controle plaats door de accountant. De uitkomsten zijn uitgewerkt in de managementletter.

Financieel resultaat

Het financieel resultaat van 2024 is positief in vergelijking tot de begroting, voornamelijk door een niet-begrote bijdrage van het Interbestuurlijk Programma 2023-2024 en hogere rentebaten dan begroot. Beide factoren hebben een eenmalig karakter; zonder deze baten zou een negatief resultaat zijn verantwoord.

Doorontwikkeling ODIJmond

Medio 2024 is via een bestuursopdracht een externe analyse uitgevoerd over de positie van de dienst ten opzichte van haar opdracht. De uitkomsten en aanbevelingen zijn verwerkt in de rapportage "Twee zijden van de medaille". Uit deze analyse blijkt dat de opdracht en middelen niet meer in balans zijn, de organisatie teveel steunt op incidentele middelen en dat er meerjarige achterstanden zijn ontstaan in de uitvoering. Het bestuur heeft besloten om de achterstanden bij hoog-risicobedrijven in te lopen, wat in de tweede helft van het jaar leidde tot herprioritering en extra inhuur voor toezicht en handhaving. De IBP-bijdrage heeft voorkomen dat hiervoor reserves aangesproken moesten worden.

De rapportage bestuursopdracht is input geweest voor het Plan van Aanpak toekomstbestendige organisatie. In dit plan beschrijft ons bestuur hoe zij via een ontwikkelagenda van vijf punten de organisatie toekomstbestendig wil maken. Enerzijds betekent dat de basis op orde brengen en het ophalen van inzicht in de uitvoering van de opdracht. Anderszijds betekent dat dat gekeken is wat er nodig is om als organisatie te kunnen gaan voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria waaraan omgevingsdiensten op 1 april 2026 moeten voldoen. Na deze rapportage zijn eind 2024 de eerste

verbeterstappen gezet. Onder begeleiding van een extern bureau is eind november met organisatiebrede steun besloten om de principes van zelforganisatie los te laten en terug te gaan naar meer centrale sturing via een hiërarchische organisatiestructuur. Er is een managementteam gevormd en in 2025 starten de procedures voor managementfuncties, waarmee centrale sturing wordt hersteld zonder afbreuk te doen aan de autonomie van medewerkers en teams.

Belangrijk is dat er vanuit de bestuursopdracht ook nadrukkelijk is gekeken naar de noodzaak om de financieringsstructuur te herijken; het financieel volume en de mate waarin er gestuurd wordt op operationeel en financieel resultaat. Hier zijn belangrijke constateringen gedaan ten aanzien van het meerjarige financieel resultaat van de dienst, de hoofdlijnen:

- De organisatie is in een te grote mate afhankelijk geworden van incidentele middelen (diverse kortlopende overeenkomsten & subsidiestromen), terwijl de organisatiekosten structureel van aard zijn.
- Het financiële volume is niet meer in balans met de omvang van de opdracht. Hierdoor is de dienst al meerjarig niet in staat de volledige opdracht van de deelnemers te realiseren. Er is geen gezamenlijk beeld welk gedeelte van de opdracht wel en niet is gerealiseerd over de afgelopen jaren.
- Door het financiële volume niet tussentijds te herijken, maar nieuwe taken uit te voeren met de reeds beschikbare middelen is een herijking- en verdringingseffect ontstaan.
- Het operationeel resultaat van de organisatie staat onder druk. Aan de subsidiestromen, die de afgelopen jaren in belangrijke mate zorgden voor een positief operationeel resultaat, zitten verplichtingen. Deze verplichtingen werden grotendeels uitgevoerd met eigen medewerkers. Door de uitvoering van deze verplichtingen door eigen medewerkers zijn andere taken, die door onze organisatie had moeten worden uitgevoerd, niet uitgevoerd. Hierdoor zijn er achterstanden ontstaan, maar is er ook rendement gerealiseerd.
- Het verlofsaldo is de afgelopen jaren opgelopen naar een te hoog niveau. Door onvoldoende sturing op verlofopname maar ook door structureel te veel werkzaamheden met een te kleine organisatie uit te voeren.

Deze constateringen vragen een aantal interventies om te borgen dat de organisatie operationeel en financieel in controle komt en er op volledige wijze kan worden verantwoord richting de deelnemers. Hiervoor startten wij het eerdergenoemde Programma herijking GR, DVO- en financieringsstructuur. We pasten de organisatiestructuur aan, maakten een start om de planning & controle cyclus te verbeteren en hebben volop ingezet om achterstanden in te lopen. Om dit te kunnen realiseren verzochten wij onze deelnemers via een begrotingswijziging 2025 om aanvullende, incidentele middelen. Het bestuur besloot dit te ondersteunen, maar realiseert zich dat een groot deel van de onderliggende vraagstukken structureel van aard zijn.

De jaren 2025 en 2026 zijn aangemerkt als transitieperiode waarin we inzichten verder uitwerken en samen met onze deelnemers de toekomstrichting bepalen. Het voornemen is om de inzichten, die in onze transitieperiode zijn uitgewerkt, vanaf 2027 te implementeren en te verankeren in een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling en financieringsstructuur. Hiermee werken we toe naar een toekomstbestendige organisatie.

Voor een inhoudelijk toelichting op onze uitvoering verwijzen wij naar ons jaarverslag 2024.

2 Programmaverantwoording

Alle activiteiten van ODIJmond zijn samengevoegd in één programma: “Milieu en leefomgeving”.

2.1 Programma Milieu en leefomgeving

2.1.1 Doelstellingen

De beleidslijnen die de gemeenten Beverwijk Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en de provincie Noord-Holland in hun milieubeleidsplannen en ons uitvoeringsprogramma hebben neergelegd, bepaalden in 2024 grotendeels onze werkzaamheden. ODIJmond is een uitvoerende dienst en ons doel is de wettelijke taken zo adequaat mogelijk uit te voeren. Daarnaast zijn wij erop gericht burgers en bedrijven te stimuleren en te ondersteunen om een duurzame ontwikkeling in de IJmond in beweging te brengen.

De activiteiten van ODIJmond beperken zich al jaren niet meer tot alleen ‘klassieke’ milieutaken. In een aantal gemeenten wordt het toezicht ook integraal uitgevoerd op brandveiligheid, Bouw- en Woningtoezicht, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO), Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en Drank- en Horecawetgeving. Om haar medewerkers breed en sector overstijgend in te kunnen zetten, investeert ODIJmond in het opleiden van haar medewerkers. ODIJmond ziet voordelen in het verbreden van haar takenpakket waar deze inhoudelijk en/of procesmatig vergelijkbare voordelen biedt aan de verschillende opdrachtgevers, zoals het geval is bij de bundeling van milieutaken. We zien dat verschillende thema’s in onze dienstverlening steeds specialistischer worden, dit vraagt meer expertise. Omdat hier naar de toekomst toe het juiste antwoord op te kunnen geven gaan wij ons richten op het extra opleiden van onze collega’s en het versterken van de samenwerking met de andere omgevingsdiensten op landelijk- en provinciaal niveau.

2.2 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Wij hebben in 2024 positief resultaat van €124.232 gerealiseerd na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. Het resultaat is hoger dan begroot.

Niet begrote baten

De projectbaten zijn hoger dan begroot. Het grootste aandeel hiervan is dat voor de uitvoering van het Interbestuurlijk programma 'versterking VTH-stelsel’ (IBP) hiervoor is minder ingehuurd is dan vooraf was begroot.

De overige baten bestaan uit de vergoeding voor het opvragen van bodeminformatie, deze zijn lager dan begroot als gevolg van de stabilisatie van de woningmarkt. Daarnaast zijn hier de rentebaten verantwoord. De rentebaten waren niet begroot.

Personeel, recruitment en inhuur

In 2024 is het aantal medewerkers gestegen naar 149 (2023: 144). Ondanks de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt zijn we erin geslaagd vacatures in te vullen. Een belangrijke stap hierin was te investeren in eigen recruitment capaciteit die met zijn expertise een waardevolle bijdrage levert aan het genereren van sollicitaties en het invullen van vacatures.
Tot nu toe hebben we 31 nieuwe collega's mogen verwelkomen en werken we aan de verdere optimalisatie van het recruitmentproces. Om de dienstverlening op het minimaal vereiste niveau te houden, hebben we meer gebruik gemaakt van externe inhuur dan begroot. We constateren dat zowel de niet-ingevulde vacatures als de toenemende complexiteit van het werk veel van onze medewerkers vraagt. We investeren extra in het opleiden en begeleiden van nieuwe medewerkers

Verlofbalans

Ondanks de verruiming van de verlofrechten in 2024 is het verlofsaldo in uren gedaald, maar in financiële waarde gestegen. Dit komt door de stijging van het interne uurtarief van €60,94 in 2023 naar €65,98 in 2024. Het totaal aantal verlofuren is gedaald van 18.596 uur in 2023 naar 16.527 uur in 2024.

Stijgende overige bedrijfslasten

De overige personeelslasten zijn hoger dan begroot omdat de organisatie in de afgelopen jaren sterk is gegroeid. Deze groei werkt ook door in de kosten voor het afnemen van onze licenties. Waar wij als kleine organisatie gebruik konden maken van pilot systemen of ingroeiregelingen voor het gebruik van systemen, zien we dat dit niet meer mogelijk is. Dit betekent dat wij contracten hebben moeten afsluiten tegen hogere tarieven welke niet waren begroot

Externe projectkosten

In tegenstelling tot voorgaande jaren is er in 2024 voor de uitvoering van projecten externe capaciteit ingehuurd, aangezien deze niet konden worden uitgevoerd met de bestaande personele capaciteit. We zijn overgegaan op een zuiverdere aanpak waarbij extra capaciteit wordt ingehuurd voor zowel regulier als projectmatig werk. Met uitzondering van de formatiedekking worden de overschrijdingen op externe projectlasten direct gedekt door de projectbijdragen. Nog te besteden subsidies worden verantwoord in de jaren van daadwerkelijke uitvoering.

Rentebaten

In 2024 hebben wij voor het rente ontvangen vanuit het schatkistbankieren. Hierdoor zijn de rente baten hoger dan begroot, deze staan voor een groot gedeelte ter dekking van de overige bedrijfslasten overschrijdingen. De rente die verband houdt met subsidie of projectbijdragen die wij op rekening hebben, zijn toegerekend aan deze projecten en niet verantwoord als baten.

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2024	2024	2024
	€	€	€
Totaal baten	18.253.795	14.253.112	16.227.402
Totaal directe lasten	13.996.176	11.035.454	13.106.521
Overhead	4.245.232	3.277.279	3.232.731
Saldo van baten en lasten	**12.386**	**59.621-**	**111.850-**
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves	111.846	59.624	111.848
Resultaat	**124.232**	**3**	**2-**

3 Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De term 'weerstandsvermogen' verwijst niet naar euro's, maar is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.
De omvang van reserves bepalen mede de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen. Uitgangspunt van het beleid voor de omvang van het weerstandsvermogen is dat de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit tenminste voldoende moet zijn om de gekwantificeerde risico's op te vangen. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en in de weerstandscapaciteit. Anders gezegd: het weerstandsvermogen geeft inzicht in de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) definieert dit als volgt: De weerstandscapaciteit bestaat uit vrij aanwendbare middelen en mogelijkheden waarover ODIJmond beschikt om financiële tegenvallers te dekken. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen.

3.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is de financiële waardering van alle voor het weerstandvermogen relevante risico's. Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd. Risico's betreffen mogelijke gebeurtenissen die kunnen leiden tot financiële tegenvallers, die niet goed zijn te voorzien of waarvoor geen andere maatregelen zijn getroffen. Of risico's waarvan na het treffen van beheersmaatregelen nog restrisico's overblijven van materiële betekenis in relatie tot de financiële positie. Van reguliere risico's (risico's die zich regelmatig voordoen, die veelal vrij goed meetbaar zijn en die beperkte financiële gevolgen hebben) wordt verondersteld dat deze met continuering van bestaand beleid ondervangen kunnen worden in de vastgestelde begroting. Deze maken daarom geen onderdeel uit van de inventarisatie. In de eerste plaats wordt van alle niet-reguliere risico's afzonderlijk een inschatting gemaakt wat de kans van optreden is en welke financiële gevolgen het risico met zich meebrengt bij optreden. Vervolgens zijn door middel van een statische analyse (Monte Carlo-simulatie) alle risico's doorgerekend en is op basis van de P90-waarde de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. ODIJmond heeft de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit in 2020 laten uitvoeren. Deze is opgenomen in het rapport weerstandsvermogen die op 16 december 2020 is vastgesteld door het Algemeen bestuur.

3.2.1 Algemene reserve

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan voor de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit worden ingezet. De huidige omvang van de algemene reserve voor resultaat bestemming bedraagt €467.359.

3.2.2 Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves met een bestedingsfunctie waarbij geld is weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. Ondanks deze bestedingsfunctie zou besloten kunnen worden, indien noodzakelijk, de bestemmingsreserve bestedingsvrij te maken om risico's financieel op te vangen. Omdat dit ten koste zou gaan van bestaand beleid, hebben wij ervoor gekozen om de bestemmingsreserves niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit te rekenen.

3.2.3 Begrotingsruimte en stille reserves

De begroting van ODIJmond is sluitend, daarnaast zijn stille reserves niet aanwezig. De eventuele begrotingsruimte wordt niet als bestanddeel van de weerstandscapaciteit gerekend.

3.2.4 Voorzieningen

In 2024 bestaan de voorzieningen uit een voorziening voor de onderhoudskosten van het kantoorpand en een voorziening voor financiële verplichtingen van specifieke medewerkers. Laatstgenoemde is zeer gering. De voorziening voor het onderhoud van ons pand is ontstaan voor 2021. De personele voorziening is gevormd in 2021. Omdat naast deze specifieke medewerkers, dit risico aanwezig blijft ten aanzien van andere medewerkers, wordt het risico en de weging in de benodigde weerstandscapaciteit gehandhaafd. De voorzieningen worden niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt is dat alleen de Algemene Reserve en eventueel gerealiseerd resultaat in een boekjaar van ODIJmond tot de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend.

3.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit (per 31 december 2024, vóór resultaatbestemming 2024)

Indicatie beschikbare weerstandscapaciteit	€
Algemene reserve	467.359
Totaal	**467.359**

Benodigde weerstandscapaciteit

Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze heeft tot de onderstaande lijst geleid (zie volgende pagina).

Risicoanalyse Omgevingsdienst IJmond			
Nr.	Risico	Oorzaak	Gevolg
1	Salariskosten kosten nemen jaarlijks structureel toe.	Het vaste personeel blijft in dienst en heeft recht op een tredenverhoging	- De salariskosten in de begroting dienen met een hoger percentage te worden geïndexeerd
2	Salarissen worden verhoogd jaarlijks of gedurende het jaar	CAO verhogingen vinden plaats	- De ODIJ dient rekening te houden met extra sala'- riskosten (voor de begroting)
3	Externe inhuur in 2020 overschrijdt het budget	Er wordt meer ingehuurd in 2020 voor diverse taken, in plaats dat het eigen personeel wordt ingezet	- Toename van de kosten voor externe inhuur - Begrotingstekort
4	Nieuwe wetgeving of werkzaamheden leiden tot extra opleiding bij het personeel	De Omgevingswet en warmte- en energietransitie vragen om meer specialistische kennis	- Toename Opleidingskosten - Toename externe inhuur
5	Uittreden van een gemeente uit de gemeenschappelijke regeling	Door herindeling wil de gemeente aanlsuiten bij een andere OD	- Minder baten uit GR bijdragen - Niet alle kosten kunnen verhaald worden op de uittreder
6	DVO's/projecten lopen af waardoor incidentele baten verdwijnen, terwijl hier structurelen lasten tegenover staan	Afloop DVO/project	- Wegvallen van baten uit DVO/projecten - Structurele lasten blijven aanwezig ondanks afloop DVO/project
7	Claims a.g.v. onjuiste advisering	Er ontstaat een calamiteit door nalatigheid van een medewerker van de ODIJ	- ODIJ krijgt een claim
8	Toename algemene lasten a.g.v. (vertraging) nieuwe wetgeving	De vertraging van de omgevingswet zal naar verwachting extra kosten met zich mee brengen.	- Meer lasten voor de omgevingswet/warmte- en energietransitie dan voorzien
9	Ziekteverzuim neemt toe met 1,5%	Diverse oorzaken; langdurige afwezigheid van personeel	- Extra personeelslasten door ziekteverzuim of door inhuur van vervanging (extern)

Risicoanalyse 1

Op basis van gekwantificeerde risico's is een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. Het resultaat daarvan is weergegeven in figuur 1 tot en met 3.

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	€ 88.739
25%	€ 172.847
50%	€ 267.495
75%	€ 361.807
80%	€ 386.926
90%	€ 467.360
95%	€ 579.216
99%	€ 1.388.389

Statistieken	Waarde
Minimum	€ 0
Maximum	€ 2.360.896
Gemiddeld	€ 296.941
Standaarddeviatie	€ 227.086
Absolute maximum	€ 2.797.826
Trekkingen	€ 100.000

Figuur 1 Kansverdeling

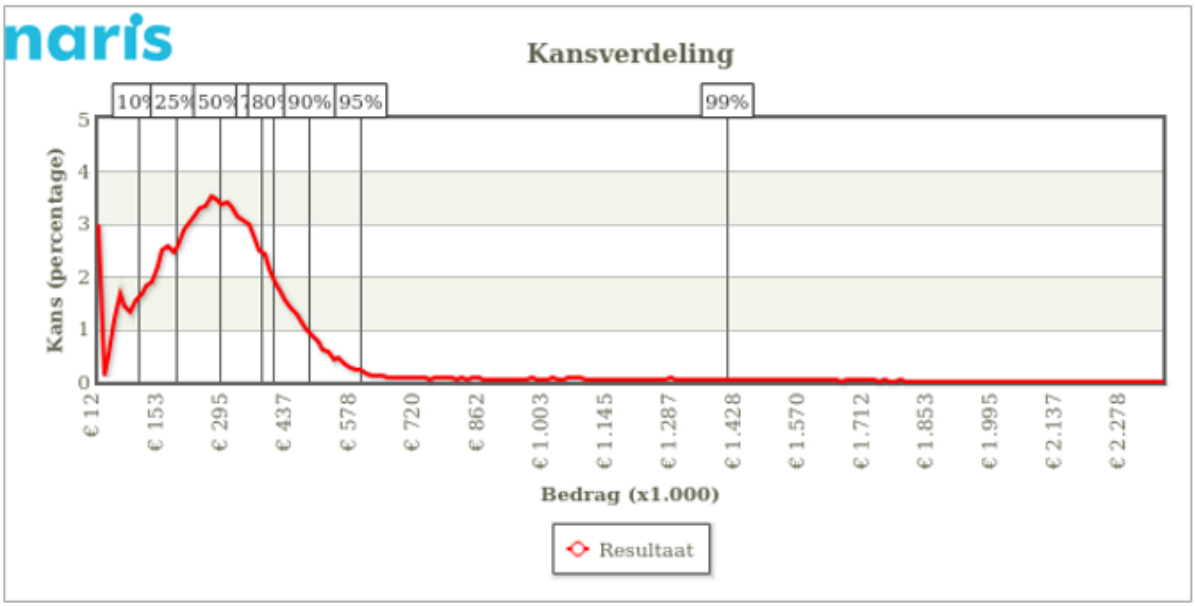

Figuur 2 Berekening benodigde weerstandscapaciteit

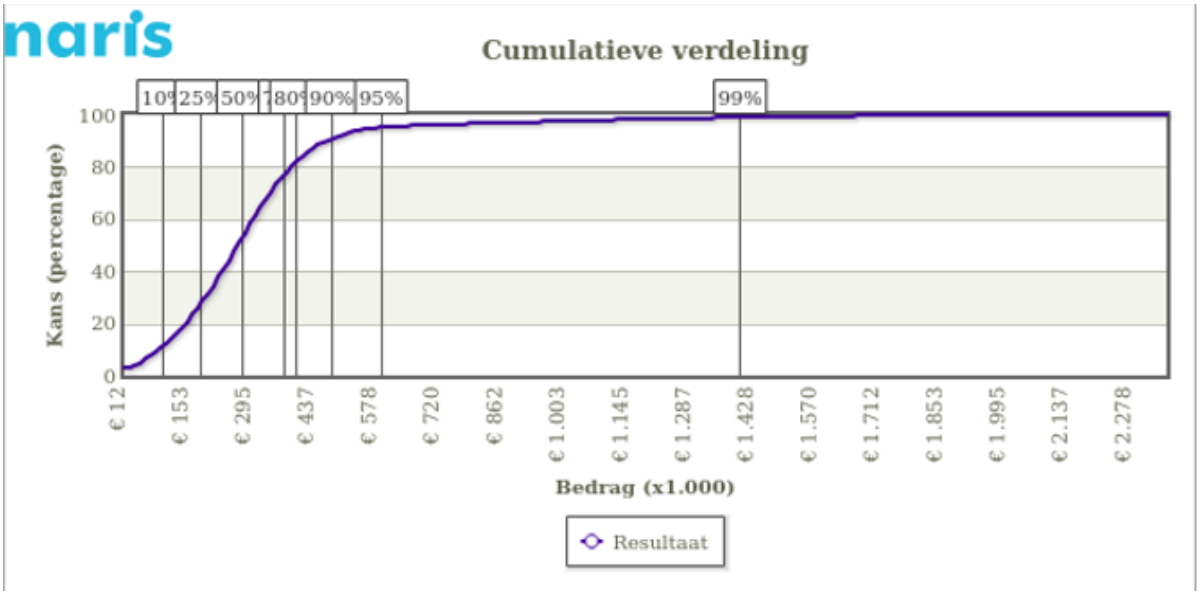

Figuur 3 Tabel weerstandscapaciteit

Uit figuur 1 valt af te lezen dat bij een zekerheidspercentage van 90% het risicoprofiel van ODIJmond € 467.360 bedraagt. Met andere woorden, in 90% van alle uitgevoerde simulaties is het bedrag dat uitgegeven dient te worden aan optredende risico's niet hoger dan € 467.360.

Risico's die ontstaan zijn na de laatst uitgevoerde risico-inventarisatie

In 2024 is geen specifieke risicoanalyse uitgevoerd om het weerstandsvermogen te herijken. Wel is in de rapportage "Twee zijden van de medaille" een integrale analyse van de organisatie opgenomen. Naar aanleiding van deze rapportage is het programma GR, DVO en financieringsstructuur gestart. Nadat de uitkomsten van dit project bekend zijn, zal een herijking

van ons weerstandsvermogen worden uitgevoerd. Deze gefaseerde aanpak zorgt ervoor dat de beoordeling van risico's en benodigde buffers gebaseerd zal zijn op de meest actuele inzichten in onze financiële structuur en verplichtingen.

Oorzaak	Kans	Risico	Kleur	Gevolg	Impact
Financiering energiebesparingstoezicht en programma Gezondheid & Lucht	Groot	Financiering van vaste lasten met incidenteel gel		Operationeel / financieel	Groot
Toename van het verzuim	Gematigd	Toename langdurig verzuim		Operationeel / financieel	Groot
Arbeidsmarkt	Gematigd	Kwalitatief goed opgeleide medewerkers aantrekken		Operationeel / financieel	Groot
Complexiteit van wet maakt inschatting capaciteits verlies lastig	Groot	Omgevingswet		Operationeel / financieel	Gering groot
Geen impact analyse van de wet	Gematigd	Wet kwaliteitsborging		Operationeel / financieel	Gering groot
Geen afspraken gemaakt met deelnemers bij afnemende subsidie	Gematigd	Aflopende subsidie Ijmond Bereikbaar		Operationeel / financieel	Groot
Verlof verruimingen uit CAO 2023-2025	Gematigd	Boventallig verlof en verruiming verlofsparen in de cao-afspraken		Operationeel / financieel	Gering groot
Haalbaarheids opgave robuustheid	Gematigd	Uitkomsten plan van aanpak Robuustheid		Operationeel / financieel	Zeer groot
Lang openstaan van juridische vacatures	Gematigd	Onderbezetting juridische afdeling		Operationeel / financieel / reputatie	Gering groot
Geen herrijking van contracten en tijdelijke afspraken	Groot	Niet structurele dienstverleningsovereenkomsten en tijdelijke formatieafspraken met onze deelnemers		Operationeel / financieel	Groot
MJOP is moet geactualiseerd worden.	Gematigd	Onderhoudsvoorziening is mogelijke niet toereikend		operationeel / financieel	Groot
Oplopend verlof saldo	Groot	Salarisstijgingen door cao en promotie werken door in de toekomsige verplichtingen		Operationeel / financieel	Groot

Risicoanalyse uitbreiding

3.4 Beoordeling weerstandsvermogen

Op basis van het in de vorige paragrafen geformuleerd beschikbare en benodigd weerstandsvermogen, kan voor ODIJmond de ratio van het weerstandsvermogen worden berekend.

3.5 Conclusie weerstandsvermogen

De laatste herijking van het weerstandsvermogen vond plaats in 2020, en het huidige weerstandsvermogen is gebaseerd op dit rapport met een ratio van 1.0. In 2024 is geen specifieke risicoanalyse uitgevoerd voor een herijking, maar wel is een integrale analyse opgenomen in de rapportage "Twee zijden van de medaille". Naar aanleiding hiervan is het programma GR, DVO en financieringsstructuur gestart. Sommige risico's zijn in kans of omvang toegenomen en er zijn ook nieuwe risico's geïdentificeerd. De impact van deze ontwikkelingen op het benodigde weerstandsvermogen is echter nog niet berekend en daarom niet opgenomen in deze jaarrekening. Een volledige herijking van het weerstandsvermogen zal worden uitgevoerd nadat de uitkomsten van het project DVO-financiering bekend zijn.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de betekenis van het de weerstandsratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uistekend
B	1,4 -2,0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

3.6 Financiële kengetallen

Kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van resultatenrekening en/of balans en helpen bij de beoordeling van onze financiële positie. Deze kengetallen geven inzicht in hoeveel (financiële) ruimte wij hebben om structurele en incidentele lasten te dekken. De verplicht op te nemen kengetallen in de jaarrekening staan in Artikel 113 van het BBV en worden in tabel 6 berekend en toegelicht.

Ratio's	Oorspronkelijke Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
	2024	**2024**	**2024**
Netto schuldquote	-10,80%	-21,17%	-22,36%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-10,87%	-21,24%	-22,30%
Solvabiliteitsratio	5,14%	4,39 %	5,27%
Structurele exploitatieruimte	-9,17%	-5,73%	-28,29%

Netto schuldquote, al dan niet gecorrigeerd voor alle leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto-schuldquote. De quote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van rentelasten en aflossingen op de exploitatie. De langlopende lening van ODIJmond is aflossingsvrij. Er is geen sprake van rentelasten bij onze kortlopende schulden, grotendeels nog aan te wenden voor vooruit ontvangen specifieke uitkeringen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de dienst in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Gezien ODIJmond een gemeenschappelijke regeling is waarbij het aanhouden van een groot eigen vermogen onwenselijk is, is solvabiliteit geen ratio om voor ons op te sturen. Het eigen vermogen betreft gelden van de deelnemende gemeenten.

Structurele exploitatieruimte

Om te zien hoe groot de structurele exploitatieruimte is, kijken wij naar de structurele baten en lasten en vergelijken deze met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie

Wij exploiteren geen grond, waardoor dit kengetal niet van toepassing is.

Belastingcapaciteit

Omdat wij geen belastingen innen, is dit kengetal niet van toepassing.

3.7 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud van ons gebouw is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld door de afdeling Bouwkunde van gemeente Beverwijk. Het MJOP is opgesteld voor het grote onderhoud van het gehele gebouw en verdeeld in twee onderdelen:

- Gemeente Beverwijk, het Stadhuis
- Gemeente Beverwijk, het Verhuurkantoor (of marktkantoor)

Voor elk onderdeel is een apart MJOP opgesteld. Het huidige MJOP dateert van oktober 2020 en is door een extern bureau in opdracht van gemeente Beverwijk opgesteld. Alle partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het door hen gebruikte gebouwdeel. Er is besloten om de gebouwonderdelen die gezamenlijk worden gebruikt en/of bij alle partijen voorkomen, gelijktijdig uit te voeren.
Eind 2024 is een eerste analyse uitgevoerd ter voorbereiding op een nieuw MJOP. Uit deze analyse is gebleken dat het eerdere MJOP onvolledig is opgesteld doordat onder andere de elektronische installatie en ook de WKO installatie niet volledig zijn meegenomen. Deze installaties blijken aan vervanging toe te zijn omdat de economische levensduur is verstreken. Bovendien is het MJOP niet aangepast aan de huidige inflatie.

Voor de eigen onderdelen vanuit het MJOP heeft ODIJmond vanaf boekjaar 2015 een voorziening groot onderhoud gevormd. Per 31-12-2024 bedraagt deze voorziening ongeveer € 208.000. Voor 2024 is wel aanpassing in de voorziening meegenomen in verband met een correctie voor de inflatie, deze correctie is gebaseerd op de inflatiecijfers van het CPB, wat heeft geleid tot een stijging van € 8.000.

In 2025 wordt samen met de gemeente Beverwijk het meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd. Hierbij wordt ook de rol van de VVE ten opzichte van de eigenaren herzien. Tot en met 2024 lag de uitvoering van het onderhoud bij medewerkers van de gemeente Beverwijk, maar dit past niet meer bij hun beschikbare capaciteit, mede door de toegenomen complexiteit van de installaties. Het gebouw is inmiddels de nieuwbouwfase gepasseerd, maar betreft het meerjarenonderhoudsplan is er onzekerheid over de toereikendheid van de hoogte van de voorziening voor deze nieuwe fase. Dit vraagt om een hernieuwde visie op het beheer en onderhoud van het gebouw voor de komende jaren, welke in 2025 zal worden opgesteld.

Financiële verantwoording in 2024

De jaarlijkse kosten voortkomend uit het MJOP maken onderdeel uit van de begroting van de VvE. In overeenstemming met deze begroting heeft ODIJmond over 2024 hiervoor een bedrag van ongeveer € 28.000 als last verantwoord. Deze kosten komen in de jaarrekening tot uitdrukking onder de huisvestingskosten.

3.8 Treasury/financiering

In 2014 is het treasury statuut met daarin het treasury beleid opgesteld. Het treasury statuut heeft tot doel een kader te scheppen waarbinnen de financiële continuïteit van ODIJmond kan worden gewaarborgd. Hiervoor zijn enkele doelstellingen opgesteld, namelijk:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van vermogen en resultaten van ODIJmond tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), het besluit Leningsvoorwaarden Decentrale Overheden en de limieten en richtlijnen van het treasury statuut;
5. Het realiseren van informatiestromen ter ondersteuning van de opstelling van het treasury beleid, de uitvoering van het beleid en de verantwoording daarover.

In 2024 hebben wij actief op de hoogte van de saldi van onze betaalrekeningen gestuurd. De intentie is om de saldi van de bankrekeningen zo laag mogelijk te houden. De reden hiervoor is dat wij sinds 2014 aan verplichte schatkistbankieren meedoen. Over de saldi die op onze schatkistbankieren bankrekeningen staan ontvangen wij rente. Door de gestegen rente in 2024 is over het geld in de schatkist een positief renteresultaat behaald van € 264.000.

Lening

Ten behoeve van de nieuwbouw hebben wij een lening van € 3.700.000 bij BNG Bank afgesloten met de looptijd van 10 jaar. In 2024 bedragen de rentelasten voor deze lening € 14.430.

Bij het aantrekken van vreemd vermogen zijn in de Wet FIDO grenzen gesteld in hoeverre dit mag plaatsvinden met kort vreemd vermogen en de mate waarin renterisico mag worden gelopen over de vaste schulden. De kasgeldlimiet ligt voor gemeenschappelijke regelingen op 8,2% en de renterisiconorm op 20% van de jaarbegroting met een minimumbedrag van € 2.500.000. De kasgeldlimiet is voor ons niet van belang omdat er geen kasgeldleningen zijn aangetrokken. Per 2 januari 2021 is de lening van de BNG voor tien jaar geherfinancierd, waardoor per heden de minimum risiconorm volgens de Wet FIDO niet wordt overschreden.

3.9 Bedrijfsvoering

Wij hebben als doelstelling te blijven groeien naar een organisatie van professionals waarin een optimale dienstverlening centraal staat. In 2024 is bij de bedrijfsvoering aandacht besteed aan:

Personeel

Ondanks de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt is de formatie in 2024 gegroeid. Op 31 december 2024 bestond onze formatie uit 149 medewerkers met een fte van 135,8. Dit cijfer is exclusief externe inhuur en vacatures en is niet gecorrigeerd voor de generatiepactregeling. Gedurende 2024 zijn er 31 nieuwe medewerkers in dienst getreden. Helaas is een medewerker in de loop van het jaar overleden. Daarnaast hebben 24 medewerkers de organisatie verlaten, waarvan vier medewerkers met (vervroegd) pensioen.
Deze ontwikkelingen weerspiegelen zowel de dynamiek binnen onze organisatie als de inspanningen om, ondanks de uitdagingen op de arbeidsmarkt, een stabiele en groeiende formatie te behouden.

De leeftijdsopbouw in 2024 laat aan het einde van het jaar met name in de categorie 20-30 en 40-50 jaar een stijging ten opzichte van het begin zien.

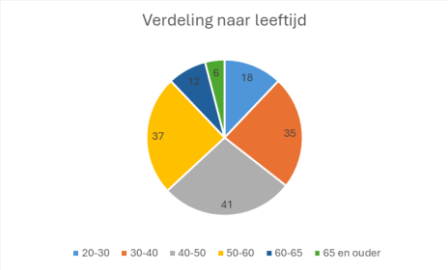

Formatieoverzicht 2023

De opbouw van dienstjaren laat zien dat ruim een kwart (27%) van de medewerkers meer dan 15 dienstjaren heeft. Ruim 40% kent een dienstverband van 5 jaar of korter. Het aantal contracten voor bepaalde tijd is -net als vorig jaar- net boven de 20%.

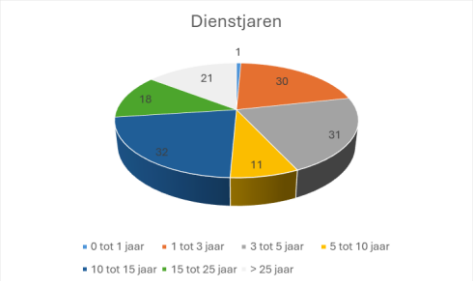

Formatie	Oorspronkelijke Begroting	Gewijzigde Begroting	Realisatie
	2024	**2024**	**2024**
GR-formatie	62,3	63,4	**65,1**
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	39,5	43,8	**33,9**
Overheadformatie	27,9	30,3	**36,1**
Formatie Regeling Generatiepact	2,1	2,5	**2,5**
Totaal formatie	**131,8**	**140,0**	**137,6**

3.9.1 Opleiding en ontwikkeling

In 2025 wordt een strategische personeelsplanning opgesteld. Uit de eerste analyses blijkt dat in de komende vier jaar een grote groep senioren de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Door de huidige arbeidsmarktsituatie blijkt dat vaak personeel moet worden aangetrokken met een lichter ervaringsniveau dan gewenst. Daarnaast zijn we begonnen met de ontwikkeling van een programma voor de doorgroei van medewerkers naar medior- en seniorniveau. In dit programma maken wij ook gebruik van de ODNL Academy die eind 2024 is opgestart vanuit ODNL.

Al meer dan twintig jaar leiden wij eigen medewerkers op tot medewerker omgevingsrecht. Ook in 2024 zijn wij gestart met het opleiden van een groep van acht junioren. De opleiding duurt ongeveer zeven maanden. Via theorieles en het meelopen met controles (training on the job) stomen wij nieuwe collega's klaar tot medewerker omgevingsrecht. De theorielessen worden verzorgd door onze eigen collega's, wat eraan bijdraagt dat ook zij hun eigen vakkennis up-to-date houden. Voor de lichting van afgelopen jaar hebben wij ons gericht op zij-instromers. Onze nieuwe collega's komen daarmee uit verschillende functies en branches en kijken ernaar uit om een nieuwe stap te zetten in hun carrière.

Wij hebben gedurende 2024 negen stagiaires een stageplaats aangeboden.

Groeispurt

Na het succes van de afgelopen 2 jaar, organiseerden wij ook in 2024 de groeispurt. Gestart werd met een gezamenlijk ontbijt en gedurende de maand oktober kregen onze collega's de mogelijkheid om deel te nemen aan diverse inhoudelijke workshops, presentaties en (ontspannende) activiteiten. Tijdens de groeispurt is met een plenaire sessie aandacht gegeven aan de evaluatie en het herijkingsproces van de (zelf)organisatie, maar ook aan het vergroten van de kennis over werkinhoudelijke onderwerpen en de persoonlijke ontwikkeling. Voorbeelden daarvan zijn workshops Omgevingswet, Feedback geven en ontvangen, de WOO en trainingen als Word, Excel en B1-schrijven, Datamask (een tool om gegevens te anonimiseren) & AVG.
We wisselden dit af met activiteiten zoals een natuurwandeling, fietstocht, bootcamp of stoelmassage.

Onboardings programma welkom bij ODIJMOND

Aan het eind van 2024 is een start gemaakt met een vernieuwd onboarding programma 'Welkom bij ODIJmond!' Belangrijk onderdeel van het programma is het onderwerp psychosociale arbeidsbelasting (PSA). PSA zijn alle belastende factoren in het werk die tot stress kunnen leiden. Met alle nieuwe medewerkers wordt – in aanwezigheid van HR- besproken hoe we met elkaar, binnen deze onderwerpen, omgaan. Ook wordt extra aandacht aan de mogelijkheden om contact op te nemen met onze externe vertrouwenspersoon. Het is belangrijk dat iedereen zich prettig voelt en dat wanneer dit niet zo voelt, je dat bespreekbaar mag en kan maken.

Externe ontwikkelingen

In 2024 lag er een bekrachtigde cao SGO 2024-2025, welke - naast een salarisverhoging per 1 januari en 1 oktober 2024 - een aantal belangrijke wijzigingen bevatte.
Zo is de doorbetaling bij arbeidsongeschiktheid gelijkgetrokken met de landelijke wet- en regelgeving (104 weken loondoorbetaling voor arbeidsongeschiktheid op of na 31-12-2023). Is er een verplichte bijdrage (mits voldaan aan de voorwaarden) van de werkgever aan de arbeidsongeschiktheidsverzekering voor medewerkers. De opzegtermijn van medewerkers die minder dan 5 jaar in dienst zijn, is van één maand naar twee maanden gegaan. En er moet een beleidsplan vitaliteit worden opgesteld. Dit geven wij in 2025 verder vorm; het formuleren van een integraal vitaliteitsbeleid is één van de prioriteiten in ons HR-Jaarplan.

We zien dat door de korte looptijd van de cao de afgelopen jaren, regeldruk ontstaat om regelingen aan te passen. Ook als het gaat om de diverse verlofregelingen die in de cao aanvullend werken op de geldende wettelijke regelingen.

3.9.2 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over 2024 is 5,38%. Het aantal meldingen is 190 met een ziekmeldfrequentie van 1,34. We zien een lichte stijging in het verzuim (vorig jaar was het percentage 5,17%), met name het lange en extra lange verzuim nam toe. We gaven afgelopen jaar veel aandacht aan dit verzuim en de ondersteuning daarbij. Dat leidde in een aantal gevallen tot een positieve oplossing. Tegelijk ontstonden er ook weer nieuwe meldingen. We zetten voor 2025 in op preventie en duurzame inzetbaarheid; onder andere door in huis een spreekuur te organiseren van een adviseur arbeid & gezondheid en (daardoor) een kortere lijn met de arbodienst.
Ook stellen wij een integraal vitaliteitsbeleid op, waar ook de huidige cao handvatten voor geeft.
Het verzuimcijfer over de eerste drie kwartalen van 2024 voor openbaar bestuur en overheidsdiensten is 6% (bron: CBS). In onderstaande grafiek zetten we het verzuimpercentage van ODIJmond af tegen de cijfers van het CBS.

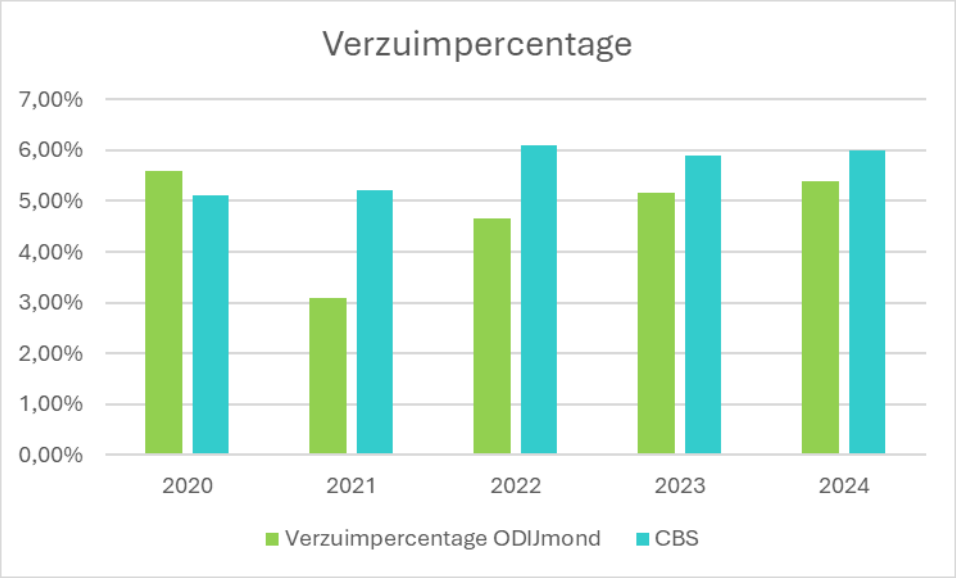

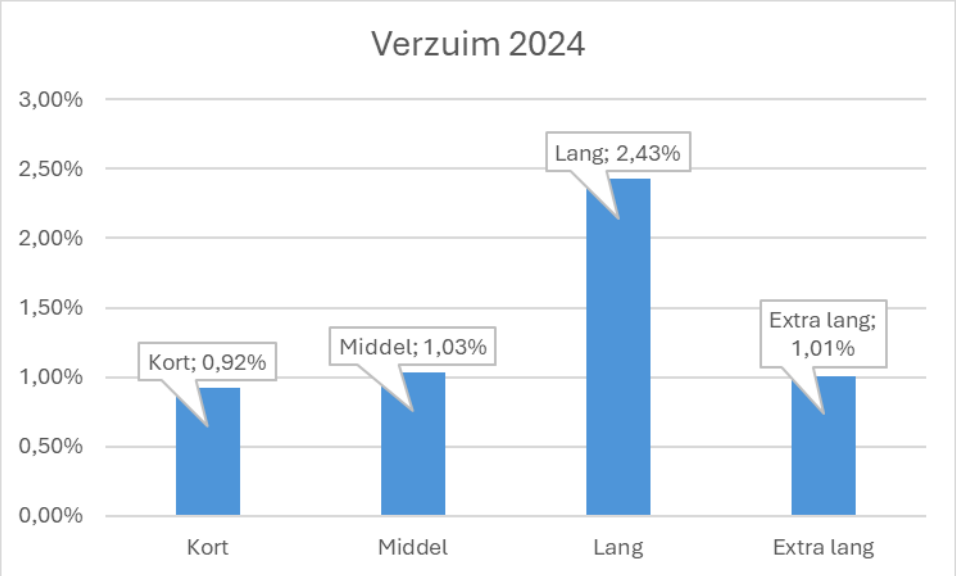

Uitleg verzuimduur

- Kort verzuim betreft verzuimmeldingen korter dan 8 dagen
- Middellang verzuim betreft verzuimmeldingen tussen de 8 en 43 dagen
- Lang verzuim betreft verzuimmeldingen met een duur tussen de 43 en 366 dagen.
- Extra lang verzuim betreft verzuimmeldingen met een duur van 366 dagen en langer.

3.9.3 Arbeidsomstandigheden

In 2024 is de Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) opgepakt. Een RI&E is een wettelijk verplicht instrument dat ons helpt om de risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn binnen onze organisatie systematisch in kaart te brengen en te evalueren. Het stelt ons in staat om gerichte maatregelen te nemen om deze risico's te beheersen en de arbeidsomstandigheden te verbeteren.

Voor het opstellen van de RI&E zijn in 2024 verschillende acties afgerond. Vragenlijsten -met externe ondersteuning- over veiligheid en gezondheid binnen onze organisatie zijn ingevuld. Gesprekken met preventiemedewerker, inspecties van onze kantoren in Beverwijk en Wormer, externe inspecties bij collega's van toezicht en handhaving, groepsinterviews met medewerkers zijn gehouden. En dit alles in gesprek en overleg met een vertegenwoordiger van de OR.
Op basis van bovenstaand is een plan van aanpak opgesteld, dat in 2025 wordt afgerond en de acties worden in 2025 en 2026 opgepakt.

Aanvullend valt te melden dat in 2024 de zgn. "Toolboxmeetings" met medewerkers zijn gehouden. Ook zijn Veiligheidsbewustzijnstrainingen (van SGS) gegeven.

3.9.4 Eigenrisicodrager Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en Ziekte Wet (ZW)

Er is over 2024 geen instroom te rapporteren in zowel WGA als ZW.

3.9.5 Klachtbehandeling over 2024

In 2024 is slechts een klacht afgehandeld. Dit betrof een klacht in de zin van Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) over een beweerdelijk klachtwaardige gedraging van een medewerker van Omgevingsdienst IJmond. Het betrof een geval dat in informele sfeer kon worden afgedaan. In 2025 zal team P&O klachtprocedures oppakken. Steviger borging – in samenspraak met het MT, juridische zaken en onze externe vertrouwenspersoon- staat centraal.

Afgehandelde klachten (Hoofdstuk 9 van de Awb)				
Jaar	Aantal afgehandeld	Afkomstig van hoeveel personen	Oordeel met personele consequentie	Aantal door naar de Nationale Ombudsman
2021	4	3	0	0
2022	3	3	0	0
2023	2	2	0	0
2024	1	1	0	0

3.9.6 Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: begrotingscriterium, Voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

- Begrotingscriterium

De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting.

In paragraaf 4.1 is een uiteenzetting gemaakt van de overschrijding op baten en lastenniveau. Gezien er sprake is van één programma binnen de Omgevingsdienst IJmond bekijken wij de begrotingsrechtmatigheid op dat niveau. Daaruit blijkt dat de totale lasten van €18.241.408 de lasten conform de gewijzigde begroting van €16.339.252 overschrijden met €1.902.156. Hiermee zijn deze lasten dus onrechtmatig. Tegenover deze extra lasten staan extra baten van €2.026.393 waarom deze worden gecompenseerd. Dit is conform de spelregels die het algemeen bestuur met het dagelijks bestuur heeft afgesproken in de financiële verordening. Het voorkomen van deze onrechtmatigheid is, door de lange doorlooptijd van het goedkeuringsproces van begrotingswijziging inclusief zienswijzen, uitdagend. Hierdoor is het voorkomen van budgetoverschrijdingen enkel mogelijk door de begroting conservatiever op te stellen waarbij voldoende ruimte in budgetten wordt verwerkt om tegenvallers op te vangen. Hierdoor is ook de uitzondering in de financiële verordening opgenomen dat overschrijdingen geaccepteerd worden door het algemeen bestuur, mits hier extra baten tegenover staan. Gezien hier sprake van is, zal de huidige werkwijze worden gecontinueerd en het algemeen bestuur zo goed als mogelijk worden geïnformeerd omtrent wijzigingen in de begroting.

In 2024 heeft de omgevingsdienst voor €66.594 geïnvesteerd. In totaal was er voor 2024 op basis van de bestuursrapportage een investeringskrediet beschikbaar gesteld van €46.000. Hiermee is dit krediet met €20.594 overschreden waarmee dit onrechtmatig is. Gezien de geringe omvang hiervan kleiner is dan de grens benoemd in artikel 8.3 van de Financiële verordening Omgevingsdienst IJmond artikel 212 Gemeentewet heeft dit verder geen invloed op de rechtmatigheidsverantwoording.

- Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheers handelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern.
Zoals in het gecommuniceerde en vastgestelde normenkader 2024 en controleplan 2024 is opgenomen, zijn hierop werkzaamheden uitgevoerd op de Europese aanbestedingen en naleving van de subsidievoorwaarden.

Er is een integrale check uitgevoerd op crediteuren met een uitgaaf van meer dan € 200.000 in de afgelopen 4 jaar en een uitgaaf van meer dan € 50.000 in 2024. Hierin zijn geen crediteuren aangetroffen die onterecht niet Europees aanbesteed zijn.

Uit de uitgevoerde analyses op de naleving van de subsidievoorwaarden is vastgesteld dat er geen subsidiebaten zijn verantwoord waarbij is gebleken dat niet aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

- Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

In de gemeenschappelijke regeling zijn er geen regelingen waarvan misbruik te maken is door de gebruikers. Een risico wat wij zien is dat toezichthouders worden omgekocht door bedrijven of personen om een ander oordeel te vellen. Gezien hier sprake is van beïnvloeding van eigen personeel betreft dit fraude en behoort dit niet tot het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

In 2024 zijn de directie en het dagelijks bestuur geen gevallen van fraude bekend.

3.10 Verbonden partijen

Wij zijn per 31 december 2024 primair verbonden aan onze deelnemende gemeenten: Beverwijk, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en de Provincie Noord-Holland.

3.10.1 VvE Stationsplein

ODIJmond en gemeente Beverwijk zijn gezamenlijk eigenaar van het pand aan het Stationsplein 48, 48a en 48b. In overeenstemming met de akte van splitsing is een VvE geformeerd. Het bestuur is tweeledig en bestaat uit een bestuurslid van ODIJmond en een bestuurslid vanuit gemeente Beverwijk. Voor beide partijen is sprake van financiële aansprakelijkheid. Als de VvE haar verplichtingen niet nakomt, zal dit worden verhaald bij de eigenaren.

Gegevens over 2024 van de VvE:

a.	Naam en vestigingsplaats	VVE Stationsplein 48 te Beverwijk	
b.	Openbaar belang dat wordt behartigd	Gezamenlijk onderhoud en beheer van het pand	
c.	Belang in de verbonden partij	1-1-2024 en 31-12-2024: 3/16 deel. Voor het overige deel is de gemeente Beverwijk eigenaar. De stemverhouding is 50/50.	
d.	Verwachte omvang van het EV	1-1-2024: € 47.908	
		31-12-2024: € 47.908	
	Verwachte omvang van het VV	1-1-2024: € 597.245	
		31-12-2024: € 597.245	
		Het VV bestaat per 31-12-2024 nagenoeg geheel uit het reservefonds voor groot onderhoud.	
e.	Verwachte omvang van het financiële resultaat	€ 32.473 positief resultaat verwacht (op basis van concept jaarrekening)	(*)

*Dit op basis van de jaarrekening over 2023. Nog geen definitieve jaarrekening ontvangen.

Gedurende het boekjaar 2024 hebben wij geen bestuurlijke en financiële belangen in andere partijen gehad.

3.11 Wet Open Overheid

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) is ingegaan op 1 mei 2022 en legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in de begroting en jaarrekening wordt aangegeven hoe rekening

wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. In de begroting 2023 is voor het eerst een openbaarheidsparagraaf opgenomen, evenals in de jaarstukken 2022.
De Wet Open Overheid kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo contactfunctionaris

ODIJ heeft een Woo coördinator in dienst.

Passieve openbaarmaking

De Wet open overheid is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo kent de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob, zoals een kortere doorlooptijd voor het beantwoorden van Woo-verzoeken en de verplichting om informatie actiever openbaar te maken. In totaal zijn in 2024 35 Woo-verzoeken ontvangen en afgehandeld. Hiervan is 1 verzoek afgedaan door een gesprek met de burgemeester. Twee verzoeken bleken pas achteraf geen Woo verzoek, maar een verzoek om openbare informatie. Daarnaast ontvingen we 7 verzoeken om zienswijze van andere bestuursorganen. Tegen besluiten op Woo-verzoeken kan bezwaar worden ingediend. In 2024 zijn 4 beslissingen op bezwaar genomen. Daarvan werd maar één bezwaarmaker deels in het gelijk gesteld, omdat er meer informatie was. Twee bezwaarmakers kregen ongelijk. Eén bezwaar werd voor een deel niet behandeld, omdat niet werd voldaan aan de eisen en voor het overige kreeg bezwaarmaker geen gelijk. Eén bezwaar werd ingetrokken.

Actieve openbaarmaking

De Woo verplicht overheidsorganen om zeventien informatiecategorieën actief te publiceren, waarvan tien voor ons gelden. Per 1 november 2024 is het verplicht om informatie over de organisatie en werkwijze en de bereikbaarheidsgegevens openbaar te maken. De verplichting voor de eerstvolgende informatiecategorieën wordt pas eind 2025 verwacht. Deze zal bestaan uit het openbaar maken van de vergaderstukken van het Algemeen Bestuur, de agenda's en besluitenlijsten van het Dagelijks Bestuur en de jaarplannen en jaarverslagen. Wij voldoen hier nu al bijna aan. Alleen de agenda's en besluitenlijsten van het Dagelijks Bestuur zijn nog niet openbaar. De voorbereidingen hiervoor zijn al gestart. Vooruitlopend op de verplichtingen publiceren we al jaarverslagen, jaarplannen, onderzoeksrapporten en de Woo-verzoeken, besluiten en openbaar gemaakte documenten op onze website. Om te kunnen voldoen aan de toekomstige verplichte publicaties bereidden we ons in 2024 inhoudelijk en technisch voor.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat overheidsorganisaties hun digitale informatiehuishouding binnen acht jaar (vanaf 1 mei 2022) op orde brengen. In 2023 is een impact analyse opgesteld en dit is uitgewerkt in een plan van aanpak.
Voor de actieve openbaarmaking en het op orde brengen van de informatiehuishouding is begin 2024 een projectgroep open overheid ingesteld. De projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van archief/Avg, communicatie, ICT, management en de Woo-coördinator, die ook projectleider is. De projectgroep is verantwoordelijk voor het bijstellen en uitvoeren van het plan van aanpak. Ook

is extra aandacht voor bewustwording en worden interactieve trainingen aan onze medewerkers gegeven over de Wet open overheid.

4 Jaarrekening

4.1 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
BATEN	**2024**	**2024**	**2024**
GR-bijdragen			
Gemeente Beverwijk	1.201.498	1.209.573	1.226.497
Gemeente Bloemendaal	152.688	149.812	152.688
Gemeente Edam-Volendam	278.377	273.133	278.377
Gemeente Haarlem	1.788.705	1.763.575	1.788.705
Gemeente Heemskerk	666.796	682.366	691.796
Gemeente Heemstede	150.404	147.571	150.404
Gemeente Landsmeer	156.244	153.301	156.244
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	132.817	130.315	132.817
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	316.679	310.714	316.679
Gemeente Oostzaan	135.022	132.478	135.022
Gemeente Purmerend	413.391	405.603	413.391
Gemeente Uitgeest	297.280	293.151	297.280
Gemeente Velsen	2.083.525	2.193.864	2.224.484
Gemeente Waterland	180.451	177.052	180.451
Gemeente Wormerland	194.669	191.001	194.669
Gemeente Zandvoort	174.150	170.869	174.150
GR-bijdragen deelnemers	**8.322.696**	**8.384.378**	**8.513.654**
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	9.772.879	5.828.734	7.596.748
Overige baten	158.220	40.000	117.000
Nagekomen baten			
TOTAAL BATEN	**18.253.795**	**14.253.112**	**16.227.402**

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
LASTEN	**2024**	**2024**	**2024**
Personele lasten			
Salarissen en sociale lasten	11.382.257	11.521.511	12.290.000
Werving & personeelsbeleid	102.126	24.000	74.000
Inhuur derden	1.271.919	152.500	600.000
Scholing & employability	193.613	288.038	328.038
Overige personeelslasten	251.942	210.000	210.000
Subtotaal personele lasten	**13.201.857**	**12.196.049**	**13.502.038**
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.300	65.300
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	100.090	100.000	100.000
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	169	5.000	5.035
Afschrijvingslast ICT	80.772	127.125	128.015
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	15.093	14.430	14.430
Subtotaal kapitaalslasten	**261.384**	**311.855**	**312.780**
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	49.062	47.430	47.431
Organisatieontwikkeling	60.059	25.625	25.625
Accountants- en advieskosten	147.883	40.000	40.000
Huisvestingskosten	270.935	268.000	268.000
Facilitaire kosten	31.590	26.000	26.000
ICT-kosten	472.123	365.000	415.000
Handhavingskosten	47.971	39.000	39.000
Algemene kosten	380.697	311.685	361.685
Bankkosten	1.325	1.200	1.200
Subtotaal overige bedrijfslasten	**1.461.595**	**1.123.940**	**1.223.941**
Externe projectkosten	3.300.227	680.889	1.300.493
Nagekomen baten en lasten	16.345	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-
TOTAAL LASTEN	**18.241.409**	**14.312.733**	**16.339.252**

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2024	**2024**	**2024**
Totaal baten	18.253.795	14.253.112	16.227.402
Totaal directe lasten	13.996.176	11.035.454	13.106.521
Overhead	4.245.232	3.277.279	3.232.731
Saldo van baten en lasten	**12.386**	**59.621-**	**111.850-**
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves	111.846	59.624	111.848
Resultaat	**124.232**	**3**	**2-**

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

De overschrijding van de totale baten en lasten ten opzichte van de begroting leidt in overeenstemming met de begroting per saldo tot een positief saldo van baten en lasten. De lasten zijn direct gerelateerd aan de baten en passen binnen het bestaand beleid. Na de begrote onttrekking resteert een positief saldo. Het algemeen en dagelijkse bestuur ontvangen iedere vier maanden een rapportage en zijn daarmee geïnformeerd over onder- en overschrijdingen. Het algemeen bestuur is daarmee bekend met de onderschrijdingen. De overschrijding op de lasten op het programma betreft dan ook een overschrijding die gedekt wordt met direct gerelateerde baten. Hierdoor is deze onrechtmatig maar wordt deze in overeenstemming met de spelregels, die zijn opgenomen in de financiële verordening, geaccepteerd.

4.3 Toelichting overzicht van baten en lasten

Grondslagen van resultaatbepaling

Het overzicht van baten en lasten is opgesteld met in achtneming van het BBV. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt evenredig afgeschreven.

Resultaat projecten

Op de dienstverlening, buiten de GR takenpakketten, is een positief resultaat gerealiseerd. De projectbaten zijn hoger dan de begroting. Voorbeelden van niet-begrote dienstverlening betreffen de uitbreiding van dienstverlening van de taakuitvoering van bouw- en woningtoezicht. Het projectresultaat is hoger dan de begroting 2024. Dit komt met name doordat er na het vaststellen van de begroting een aantal projecten zijn gestart die direct ter dekking staan van onze formatie.

Overige opbrengsten

In 2024 is een grote renteopbrengst ontvangen als gevolg van stijgende rentes die wij ontvangen op de gelden die wij wegzetten in de schatkist. Er is geen gebruik gemaakt van deposito's. De overige baten voor 2024 bestaan uit de vergoeding voor de informatievoorziening aan makelaars.

Salarissen en sociale lasten

De totale salarissen en sociale lasten geven de kosten weer van medewerkers die in deze verantwoordingsperiode bij ons werkzaam zijn, van zowel de kernformatie als de projectformatie. De kernformatie wordt ingezet om de uitvoeringsprogramma's voor de deelnemende gemeenten en de provincie uit te voeren. De salarissen en sociale lasten zijn lager dan begroot als gevolg van het niet of later in kunnen vullen van vacatures.

Inhuur derden

Om de minimale bezetting op peil te houden is in 2024 meer gebruik gemaakt van inhuur.
Ten opzichte van de begroting en voorgaande jaren zien we stijging van de inhuurlasten, dit heeft de volgende oorzaken: krappe arbeidsmarkt, betere personele inzet op de reguliere- en projectmatige taken, extra inspanningen op het inlopen van achterstanden. De dekking wordt gevonden in lagere personele kosten en projectbaten.

Overige personeelslasten

Omgevingsdienst IJmond heeft een hybride werkregeling minimaal 50% van de werktijd is op kantoor. We stimuleren de ontmoeting en afstemming van collega's onderling actief. Daarnaast is ons mobiliteitsbeleid aangepast naar 100% vergoeding voor het openbaar vervoer voor alle reizen. Wij zien dat, mede door de stijgende benzineprijzen, medewerkers meer reizen met het openbaar vervoer. Door deze effecten zijn de reiskosten hoger dan begroot.

Helaas is ons verzuim opgelopen in 2024, hierdoor zijn ook de kosten voor verzuimbegeleiding door coaching en bedrijfsartsen hoger dan begroot.

Kapitaallasten

De kapitaallasten dalen incidenteel ten opzichte van onze begroting. In de begroting is rekening gehouden met vervangingsinvesteringen vanwege de inflatie maar ook door de geplande directeurswissel zijn deze investeringen uitgesteld. Hierdoor zijn de afschrijvingslasten lager dan begroot. Wel hebben we naar aanleiding van de pilot dit jaar in verplaatsbare vergaderruimten geïnvesteerd.

Overige bedrijfslasten

Het totaal van de overige bedrijfslasten is, voor aftrek van de doorbelasting aan projecten, hoger dan de begroting.
In het kader van verandering in de rechtmatigheidsverantwoording is expertise ingehuurd om ons te ondersteunen met de voorbereiding hierop. In verband met de wijziging in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de impact op onze gemeenschappelijke regeling hebben wij advies ingewonnen. Hierdoor zijn de advieskosten hoger dan begroot. De aanhoudende inflatie heeft ook in 2024 gezorgd voor een overschrijding op onze energielasten.

De kosten voor licenties zijn hoger door groei van het aantal applicaties maar ook doordat voor veel contracten het niet meer mogelijk is om gebruik te maken van gratis licenties als gevolg van onze toegenomen omvang.
Deze incidentele kosten dekken wij uit een incidentele stijging van onze projectbaten, een daling van de kapitaallasten en door niet begrote rentebaten.

De nagekomen baten en lasten welke niet worden begroot, hebben in 2024 betrekking op de doorbelasting van de kosten voor beveiliging en glasbewassing.

Onvoorzien

Er is geen post onvoorzien begroot en daarom ook niet verantwoordt in de jaarrekening.

4.3.1 Baten en lasten naar taakveld

Wij verdelen de baten en lasten over de volgende taakvelden volgens het BBV:

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
	2024	**2024**	**2024**
8.3 Wonen en bouwen	2.758.555	1.598.832	1.159.723
7.4 Milieubeheer	15.338.387	12.190.207	3.148.179
0.4 Overhead	25.739	4.245.232	-4.219.493
4.1 Openbaar basisonderwijs	131.114	192.044	-60.930
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		-	-
0.5 Treasury		15.093	-15.093
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**18.253.795**	**18.241.409**	**12.386**
0.10 Mutaties reserves			111.846
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten			**124.232**

4.3.2 Overheadkosten

Specificatie Overhead	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2024	**2024**	**2024**
Personele lasten	2.113.256	2.010.462	2.348.412
Overige personele lasten	748.186	164.572	281.070
Afschrijvingen	165.519	161.406	65.300
Rentelasten	15.093	14.430	14.430
ICT (afschrijving + overige)	213.706	210.313	145.250
Overige bedrijfslasten	989.472	725.239	808.941
Totaal	**4.245.232**	**3.286.422**	**3.663.402**

Toelichting op de overheadskosten

De berekening van zowel de overheadformatie als de overheadkosten is in overeenstemming met de BBV-vernieuwingen. De overheadformatie ten opzichte van de totale formatie is 18,57% op basis van FTE. Het percentage overhead ten opzichte van onze totale lasten gecorrigeerd voor externe projectkosten is 18,17%

4.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden.
De WNT is van toepassing op ODIJmond. Het voor ons toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

4.4.1 Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	J. Zandhuis
Functiegegevens	[Directeur]
Aanvang en einde functievervulling in 2024	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking?	[ja]
Bezoldiging 2024:	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 123.709
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.462
Subtotaal	€ 144.171
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging 2024	€ 196.927

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2023:	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	[02/06] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking	[ja]
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 68.037
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.664
Subtotaal	€ 79.701
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 130.134
Totale bezoldiging 2023	€ 79.701

1b. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder

Namenlijst Dagelijks en Algemeen Bestuur	FUNCTIE
Gemeente Velsen – de heer S. Dinjens	(LID AB en DB)
Gemeente Heemskerk – mevrouw A. Zalinyan	(LID AB en DB)
Gemeente Haarlem – de heer R. Berkhout	[LID AB en DB]
Gemeente Beverwijk – mevrouw S. Klaassen	[LID AB en DB]
Gemeente Landsmeer – de heer N. Bonenkamp	[LID AB en DB]
Gemeente Velsen – mevrouw M.T. Meijs	[LID AB en DB]
Gemeente Beverwijk – mevrouw B. van den Berg	[LID AB en DB]
Gemeente Landsmeer – mevrouw J. van Boeijen	[LID AB]
Gemeente Oostzaan – mevrouw R. Dral	[LID AB]
Gemeente Bloemendaal – de heer Wijkhuisen	[LID AB]
Gemeente Wormerland – de heer J. Schalkwijk	[LID AB]
Provincie Noord-Holland – de heer J. Beemsterboer	[LID AB]
Gemeente Purmerend – de heer M.T.A. Hegger	[LID AB]
Gemeente Edam-Volendam – de heer K. Schilder	(LID AB)
Gemeente Waterland – mevrouw A.M.H. v.d. Weijenberg	[LID AB]
Gemeente Oostzaan – de heer S. Nijssen	[LID AB]
Gemeente Uitgeest – de heer J. Schouten	(LID AB)
Gemeente Bloemendaal – mevrouw T. van der Windt	[LID AB]
Gemeente Heemstede – mevrouw A. Grummel	(LID AB)
Gemeente Zandvoort – de heer M. Hendriks	(LID AB)

4.4.2 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.4.3 Overzicht incidentele baten en lasten

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn alleen baten en lasten opgenomen waarbij het gaat om eenmalige zaken, resultaten uit eenmalige bijzondere projecten. Bij de meeste opgenomen projecten is sprake van een meerjarige tijdelijke geldstroom, waarvan de eindigheid vastligt. De incidentele baten zijn in totaal hoger dan de incidentele lasten.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	Werkelijk	Begroting	Gewijzigde begroting
Jaar	**2024**	**2024**	**2024**
Baten	9.772.879	2.213.242	4.180.195
Totaal incidentele baten	**9.772.879**	**2.213.242**	**4.180.195**

INCIDENTELE LASTEN	Werkelijk	Begroting	Gewijzigde begroting
Jaar	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	4.688.430	944.564	1.782.493
Totaal incidentele lasten	**4.688.430**	**944.564**	**1.782.493**

4.5 Belastingen

4.5.1 Omzetbelasting (BTW)

ODIJmond is met ingang van 1 januari 2007 door de belastingdienst als een BTW-plichtige organisatie aangemerkt. Hierdoor is een vereenvoudiging van de administratieve handelingen voor zowel ons als onze deelnemers gerealiseerd en is efficiency in de administratie bewerkstelligd. In deze jaarrekening zijn alle baten en lasten exclusief BTW opgenomen. Doordat wij zelf BTW afdragen en verrekenen, wordt met uitzondering van Europese subsidies geen BTW doorgeschoven naar onze deelnemers in het kader van het BTW Compensatiefonds.

4.5.2 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Volgens deze wet moeten overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt, in principe vennootschapsbelasting betalen. De Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) heeft met de belastingdienst een inschatting gemaakt van de gevolgen voor omgevingsdiensten. De uitkomsten zijn gepubliceerd in de vorm van onder meer een activiteitenlijst met wettelijke en plustaken waarvoor geen Vpb-plicht geldt. In 2021 hebben wij onze Vpb-positie laten herbeoordelen door EFK Belastingadviseurs. Het resultaat gerealiseerd uit de bodemrapportages is belastingplichtig.

Vanaf 2021 doen wij alleen een vereenvoudigde aangifte voor dit onderdeel. EFK Belastingadviseurs ondersteunt ons hierin. De financiële impact hiervan is laag. Wanneer er geen resultaten meer gerealiseerd worden op dit onderdeel vervalt de belastingplicht.

4.6 Resultaatbestemming

De jaarrekening 2024 toont een positief saldo van € 124.232. Het algemeen bestuur neemt een besluit over de bestemming van dit resultaat, in overeenstemming met artikel 31 uit de Gemeenschappelijke regeling.

4.7 Balans per 31 december 2024

ACTIVA	31 december	2024	31 december	2023
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	3.469.447		3.653.169	
		3.469.447		3.653.169
Totaal vaste activa		**3.469.447**		**3.653.169**
Financiële vaste activa				
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	10.338		10.338	
Totaal financiële vaste activa		**10.338**		**10.338**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	1.303.521		538.386	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.872.406		7.878.632	
Overige vorderingen	158.426		237.588	
Overige uitzettingen	0		0	
		10.334.353		8.654.606
Liquide middelen				
Kassaldi	851		1.171	
Banksaldi	191.944		215.991	
		192.795		217.162
Overlopende activa				
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel				
1. Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese overheidsinstellingen	0		72.907	
2. Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	83.582		228.138	
		83.582		301.045
Totaal vlottende activa		**10.610.730**		**9.172.813**
TOTAAL GENERAAL		**14.090.514**		**12.836.320**

PASSIVA	31 december 2024		31 december 2023	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	467.359		467.359	
Bestemmingsreserves	150.500		156.861	
Gerealiseerd resultaat	124.232		105.487	
		742.091		729.707
Voorzieningen				
Onderhoud pand	208.278		181.625	
Personeel	916.051		835.654	
		1.124.329		1.017.279
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
Onderhandse leningen van:				
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.700.000		3.700.000	
		3.700.000		3.700.000
Totaal vaste passiva		**5.566.420**		**5.446.986**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Overige schulden	771.251		593.212	
		771.251		593.212
Overlopende passiva				
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.104.003		936.935	
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren				
1. Voorschotbedragen van Europese overheidslichamen	46.751		0	
2. Voorschotbedragen van het Rijk	2.256.805		2.620.699	
3. Voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.345.283		3.238.488	
		7.752.842		6.796.122
Totaal vlottende passiva		**8.524.093**		**7.389.334**
TOTAAL GENERAAL		**14.090.514**		**12.836.320**

4.8 Toelichting op de balans

4.8.1 Waarderingsgrondslagen

De balans is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben

4.8.2 Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid.

Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door het algemeen bestuur is vastgesteld op 6 november 2024;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
    - Ten aanzien van het M&O-criterium is de nota M&O-beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van november 2023 alsmede onze eigen financiële verordening.

Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 25.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

4.8.3 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en verminderd met een lineaire afschrijving. Berekend op basis van een percentage van de aanschafwaarde. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte gemiddelde levensduur van de activa. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Vaste activa	Afschrijftermijn in jaren
Appartementsrecht en parkeervergunningen	Niet van toepassing
Bedrijfsgebouwen	50
Vaste inrichting en warmtekoudeopslag-installatie	15
Overige inrichting	5 of 10
Hard- en software	3,5 of 5
Telecommunicatieapparatuur (onder hard- en software)	10
Mobiele telefoons (onder hard- en software)	3,5
Vervoersmiddelen	5

ODIJmond is van zowel het bedrijfsgebouw als de betreffende grond geen eigenaar. Gemeente Beverwijk heeft ons ondererfpacht van de grond en een recht van appartement geleverd. Dit betreft een exclusief gebruiksrecht van het appartement en het medegebruiksrecht van de gemeenschappelijke gedeelten. In 2011 is een splitsingsakte opgesteld en een vereniging van eigenaren (VvE) opgericht. In 2013 heeft gemeente Beverwijk ons twintig parkeervergunningen voor onbepaalde tijd geleverd, waarover wij niet afschrijven. De activeringsgrens voor aanschaffingen bedraagt € 1.000.

4.8.4 Onderhandenwerk (OHW) projecten en ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen

Waardering vindt plaats op basis van aan deze projecten bestede kosten. Indien van toepassing, wordt een voorziening voor verwachte verliezen in mindering gebracht.
De op 31 december gedeclareerde termijnen zijn in mindering gebracht op het OHW. Ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen zijn onder de overlopende passiva opgenomen.

4.8.5 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover rekening houdend met mogelijke oninbaarheid op basis van individuele beoordeling.

4.8.6 Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

ACTIVA
Vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Vaste activa	Grond	Gebouw	Vaste en overige inrichting	Vervoer-middelen	Overige materiële vaste activa: hard- en software	Totaal
Boekwaarden 1/1	143.755	2.982.748	380.193	169	146.306	**3.653.171**
Investeringen			25.580		41.014	**66.594**
Desinvesteringen						
Boekwaarde			64.416		160.331	**224.747**
Cumm. Afschrijvingen			-63.350		-160.331	**-223.681**
Afschrijvingen	0	-65.260	-102.830	-169	-83.125	**-251.384**
Bijdragen van derden						**0**
Boekwaarden 31/12	**143.755**	**2.917.488**	**304.009**	**0**	**104.195**	**3.469.447**

Financiële vaste activa

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	**2024**	**2023**
Waarborgsommen	10.338	10.338
Overige	0	0

Waarborgsommen betreft de borg van ons bedrijfspand te Wormer.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2024	**2023**
Vorderingen op openbare lichamen	1.303.521	535.402
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.872.406	7.878.632

a. Het drempelbedrag voor middelen die buiten 's Rijks schatkist mogen worden gehouden bedraagt €1.000.000.
b. Per kwartaal betrof dit gemiddeld:

	2024		**2023**
1e kwartaal	211.338	1e kwartaal	224.078
2e kwartaal	211.130	2e kwartaal	219.374
3e kwartaal	203.713	3e kwartaal	236.315
4e kwartaal	192.922	4e kwartaal	213.236
gemiddeld 2024	204.776	gemiddeld 2023	223.251

Het bedrag van de RC-verhouding met het Rijk bestaat uit de ontvangen voorschotten van subsidieprojecten en doeluitkeringen, het totaal aan reserves en voorzieningen en nog te betalen bedragen.

Overige vorderingen	158.423	291.465
Deze post wordt als volgt onderverdeeld:		
Overige debiteuren	55.432	37.087
Overige vorderingen	102.991	254.378

Inventarisatie van de ouderdom en het risicoprofiel van de debiteurensaldi per 31-12-2024
heeft geen aanleiding gegeven om voor vorderingen een voorziening dubieuze debiteuren te vormen.

Overige uitzettingen	0	0
De overige uitzettingen bestaan uit:		
Te vorderen bijdragen fietsenplan	0	0

Liquide middelen		
	2024	**2023**
Kassaldi	851	1.171
Banksaldi	191.944	215.991
Deze post wordt als volgt onderverdeeld:		
1) Rekening courant Rabobank	11.183	33.158
2) Rekening-courant BNG	180.055	180.078
3) Kruispost LM	706	2.755

Overlopende activa		
	2024	**2023**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan	83.582	301.045
Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese lichamen	-	72.907
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	*83.582*	228.138

Europese lichamen	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
INTERREG UYW	72.907	129.383	9.725	-
Totaal	**72.907**	**129.383**	**9.725**	**-**

Overige Nederlandse overheidslichamen	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
Project snuffelfiets	-	4.404	15.556	19.960
Programma actualiseren GR, DVO en financieringsstructuur		51.607-	57.602	5.995
JTF Energiehub Uitgeest-Noord		26.215-	35.429	9.214
Haalbaarheidsstudie Beverwijk Business Docks	14.500	3.360	1.500	19.360
Haalbaarheidsstudie slimmer en duurzamer De Houtwegen Heemskerk	10.500	4.200	9.500	24.200
JTF IJmond circulair			4.483	4.483
OTW Uitgeest (GreenBiz projecten)	10.000	20.000		-
IJmond bereikbaar	157.357	779.726	593.488	-
Ondersteuning JTF	32.780	236.667	148.494	-
EBP Uitgeest	3.060	22.617		-
Overigen	60			-
Label C regio IJmond		370		370
Totaal	**228.138**	**993.522**	**866.052**	**83.582**

PASSIVA
Vaste passiva

Eigen vermogen

	2024	**2023**
Algemene reserve	467.359	467.359

Algemene reserve	Boekwaarde 1-1	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat-bestemming	Vormen bestemmings reserve	Boekwaarde 31-12
Algemene reserve	467.359					467.359

Algemene reserve

Op 19 juni 2024 heeft het Algemeen Bestuur besloten €105.487 toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve ten behoeve van Risicobeheersing en oplossingsrichtingen. De algemene reserve is het weerstandsvermogen van de ODIJ.

Gerealiseerd resultaat

De bestemming van het resultaat vindt plaats op de vergadering van het Algemeen Bestuur

					2024 150.500	2023 156.861
Bestemmingsreserves	**Boekwaarde 1-1**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Resultaat-bestemming 2024**	**Retournering gemeenten**	**Boekwaarde 31-12**
Nieuwbouw	50.183		10.170			40.013
Arbeidsmarkt	46.678		46.678			-
Vervoermiddelen	10.000		5.000			5.000
IBP plan van aanpak robuustheid	50.000		50.000			-
Risicobeheersing en oplossingsrichtingen		105.487				105.487
TOTAAL	**156.861**	**105.487**	**111.848**	**-**	**-**	**150.500**

Nieuwbouw

De reserve is gevormd voor een niet-begrote of tegenvallende kosten volgend uit de nieuwbouw, zoals de BDB-index, de warmtekoude-opslag, extra investeringen werkplekken, zonnepanelen, extra afschrijvingen oude inventaris en digitalisering van het archief. De onttrekking betreft deze onderdelen en is door het AB vastgesteld in de begroting 2022.

Arbeidsmarkt

Bij de resultaatbestemming 2021 is deze reserve gevormd. Om de ODIJ in staat te stellen te investeren in een arbeidsmarktcampagne. In 2024 zijn de kosten van een externe recruiter hiermee bekostigd.

Reserve vervoermiddelen

In 2020 hebben we een transitie gemaakt van bezit naar gebruik. We leasen nu een volledig elektrisch wagenpark. Hiermee zijn we een voorbeeld voor de omgeving. Voor de hogere lasten van lease voor elektrisch rijden ten opzichte van bezit van een hybride auto's is door het bestuur een bestemmingsreserve gevormd. De reserve is uitgeput wanneer ook het leasecontract is beëindigd.

IBP plan van aanpak robuustheid

In 2023 is de reserve gevormd om de kosten te dekken voor de totstandkoming van het plan van aanpak voor Robuustheid. Deze bestemmingsreserve had een looptijd van 2 jaar, 2023 en 2024, en is volledig benut voor het schrijven van een plan van aanpak.

Risicobeheersing en oplossingsrichtingen

In 2024 is een bestemmingsreserve gevormd om de verandering in de organisatie en de nieuwe financieringsstructuur vorm te geven. Deze bestemmingsreserve zal de komende 2 jaar benut gaan worden en daarna vervallen.

Gerealiseerde resultaat

2024	2023
124.232	105.487

De bestemming van het resultaat vindt plaats op de vergadering van het Algemeen Bestuur op 11 juni 2025.

				2024 1.124.329	2023 1.017.279
Voorzieningen	**Boekwaarde 1-1**	**Toevoeging**	**Vrijval**	**Aanwending**	**Boekwaarde 31-12**
Voorziening voor verplichtingen en risico's					
Boventallig verlof	701.670		36.180		665.490
Spaarverlof	86.240	116.577			202.817
Eigen risico wga	47.744				47.744
Reguliere voorziening voor ww vanuit cao	0				0
Langdurig verzuim	-				-
subtotaal	*835.654*	*116.577*	*36.180*	-	*916.051*
Voorziening die dient ter egalisatie van kosten					
Onderhoud pand	181.625	26.653			208.278
subtotaal	*181.625*	*26.653*	-	-	*208.278*
TOTAAL	**1.017.279**	**143.230**	**36.180**	**-**	**1.124.329**

Onderhoud pand

De jaarrekening bevat een voorziening voor het onderhoud van het kantoorpand gedeeld met de gemeente Beverwijk, gebaseerd op ons aandeel van het totale gebouw (3/16-deel). De voorziening egaliseert kosten van groot onderhoud over meerdere jaren, voorkomt schommelingen in de begroting en dekt werkelijke onderhoudskosten. De gemeente Beverwijk leidt het onderhoudsplan, maar onze organisatie blijft verantwoordelijk voor de voorziening en zal het plan evalueren en aanpassen indien nodig. Het onderhoudsplan wordt momenteel geactualiseerd. Op basis hiervan zal bepaald worden of een aanpassing in de hoogte van de voorziening benodigd is. ODIJ is niet zeker van de toereikendheid van de voorziening en heeft vooruitlopend op de nieuwe berekening voorzichtigheidshalve de voorziening, naast onze reguliere reservering, opgehoogd met het prijsindexatiecijfer 2024.

Verlof

In 2021 hebben wij een reservering voor boventallig verlof gevormd. Deze is in de jaarrekening 2024 als kortlopende schuld gepresenteerd. Deze reservering betreft alle vakantie-uren die boventallig zijn. Binnen de ODIJ is het beleid dat het verlof groter dan twee keer de arbeidsduur boventallig is. Vanaf 2022 geeft de CAO ruimere mogelijkheden voor het opbouwen van verlof. Dit kan door extra aankopen via het individueel keuze budget (IKB) en/of te kiezen voor het spaarverlof. Deze verlofsoorten vervallen niet of pas na vijf jaar.

Voor het boventallig verlof en het spaarverlof is het volledige saldo voorzien. Beide voorzieningen zijn berekend op basis van een gemiddeld uurtarief.

Personeel

Wij zijn vanaf 1 januari 2022 eigen risicodrager voor de WGA. Dat betekent dat wij bij instroom in deze regeling financiële risico's lopen over de jaren 4 tot en met 10 die voorheen gedekt werden uit de externe Wet hervattingskas. Deze risico’s zijn maximaal 70% van de loonsom in die jaren. Op basis van ervaringscijfers tot op heden is de kans dat dit risico zich voordoet gering. Omdat de financiële impact echter groot kan zijn, willen wij uiteindelijk een voorziening vormen ter hoogte van de maximale schadelast voor 1 persoon voor de duur van 1 jaar. De schadelast na dit jaar kan via de reguliere begroting in de exploitatie worden opgenomen. De eerste schadelast kan zich pas in 2025 voordoen. Omdat wij nog geen specifieke ervaringscijfers voor onze organisatie hebben bestaan er op dit moment nog relatief grote onzekerheden rondom de juistheid van onze aannames rond de opbouw van de voorziening. In 2025 staat de premiekorting van de Wet hervattingskas hier ter dekking voor. Om de instroom te beperken en te voorkomen zijn wij een dienstverleningsovereenkomst met Robidus aangegaan en is ons verzuimbeleid aangescherpt. De CAO verplicht tot doorbetalen bij ziekte van 2 kalenderjaren.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van:	2024	2023
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.700.000	3.700.000

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	Saldo 1-1	Aangetrokken	Aflossing	Saldo 31-12
Lening BNG	3.700.000	0	0	3.700.000

De rentelast van de BNG-lening voor 2024 bedraagt **€ 14.430**

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2024	2023
Overige schulden	771.251	593.212
Deze post wordt als volgt onderverdeeld:		
Crediteuren	745.255	419.656
Overige kortlopende schulden	25.996	173.556

De overige kortlopende schulden betreffen:

Inschatting restant jaarverslag	0	10.000
Nog te betalen kosten	0	108.420
Nog te verlonen/ uit te betalen salarissen	8.726	10.492
Ontvangen dwangsommen	17.270	44.644

De reservering boventallig verlof is gepresenteerd onder de voorzieningen

Overlopende passiva

	2024	2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.104.003	936.935
De nog te betalen bedragen kunnen als volgt verdeeld worden:		
Te betalen loonbelasting	1.002.704	0
Te betalen BTW	744.893	868.539
Te betalen vennootschapsbelasting	0	-8.919
Overige	356.406	77.315

	2024	2023
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	5.648.839	5.859.187
Nog te besteden voorschotbedragen van Europese lichamen	46.751	
Nog te besteden voorschotbedragen van het Rijk	2.256.805	2.620.699
Nog te besteden voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.345.283	3.238.488

Het verloop van de ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren wordt per categorie als volgt weergegeven:

Europese lichamen	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
INTERREG UYW	-	129.383	9.725	46.751
Totaal	**-**	**129.383**	**9.725**	**46.751**

Nog te besteden voorschotbedragen van het Rijk

Omschrijving	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringen	2.315.375	154.104	292.794	2.176.685
SPUK THE	146.872	244.162	330.645	60.389
SPUK IBP VTH	158.452	50.621	189.342	19.731
Subtotaal Rijkssubsidies	**2.620.699**	**448.887**	**812.781**	**2.256.805**

Nog te besteden voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen

Omschrijving	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
Energiebesparingsonderzoeken	4.664	4.336	-	9.000
WUP Heemskerk	15.000			15.000
Opleiding invoering omgevingswet				-
Walstroom	23.000		6.000	17.000
Energiebesparingsakkoord	146.292	212.635	91.226	267.701
Energietaken Wet milieubeheer- Edam-Volendam	67.572	66.712	28.565	105.719
Programma gezondheid en luchtkwaliteit	295.572	349.170	268.599	376.143
SPUK Houtstook		49.405	49.405	-
SPUK Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)				-
Energielabel C- kantoren intensivering Haarlem	16.416	32.216	13.376	35.256
Indirecte lozingen				-
Bonaire	10.609		1.586	9.023
PFAS- verbindingen				-
Overigen	588			2.601
BSBM	11.525			11.525
Uitvoeringslasten toezicht EED richtlijn	56.849		15.426	41.423
Toezicht energiebesparing	48.040	7.185	15.615	39.610
IJmond bereikbaar	-	779.726	593.488	186.238
Veilige schoolomgeving-gemeente Velsen	26.000		26.000	-
Uitbreiding fietscampagne RWS	20.000		20.000	-
Mobiliteitsfonds	1.029.011	28.008	298.665	758.354
Eenmalige bijdrage PNH automatisering	18.009			18.009
PNH extra gelden voor uitvoering bodemtaken	371.858	7.636	15.765	363.729
Geluidsmetingen Zandvoort	81.203		27.705	53.498
Uitgeest duurzaamheidsprogramma	195.575	96.609	81.675	210.509
WUP Uitgeest	4.000		4.000	-
OTW Uitgeest (GreenBiz projecten)	-	20.000		20.000
EBP Uitgeest	-	22.617		19.557
Ecologisch onderzoek De Buch		20.800		20.800
IOV	40.273	10.000	8.821	41.452
IOV- DP 6- Van data naar informatie en terug	15.277	5.334	2.400	18.211
RVMK	8.393			8.393
Meetnet luchtkwaliteit	15.000	78.000	75.000	18.000
ISV Beverwijk monitoring CAIJ Belt	4.717			4.717
ISV diverse projecten div. gemeenten	17.473			17.473
Synchronisatie BIS	6.925			6.925
Bodemkwaliteitskaart	34.423	-	706	33.717
NMC Beverwijk	15.530	66.607	81.584	553
NMC Heemskerk	11.769	66.607	72.150	6.226
Energieakkoord regio Zuid-Kennemerland	119.562	51.235	89.801	80.996
OTW	2.831	2.219	2.831	2.219
OTW Heemskerk_label C kantoren	5.748	9.092	14.839	1
OTW Beverwijk_label C kantoren	15.473	5.205	20.675	3
OTW Velsen_label C kantoren	14.685	7.848	22.533	-
OTW Uitgeest_label C kantoren	18.210	3.558	21.768	-
Ondersteuning JTF	-	236.667	148.494	88.173
Warmtenet en warmteplan	96.720			96.720
GreenBiz (IJmond gemeenten)	134.621	178.404	214.198	98.827
REB	120.516		1.898-	122.414
Communicatie Groen thuis	97.762		7.592	90.170
Versnelling RenovatieOpgave (VeReno)	800	3.600		4.400
Buitengebied		289.820	191.946	97.874
Interregproject Commit Leefomgeving		8.000	7.342	658
Zon op schooldaken Zaanstreek Waterland		42.479	24.678	17.801
Project Indirecte Lozingen		91.939	6.109-	98.048
Label C regio Zaanstreek Waterland		9290		9.290
Label C regio Zuid Kennemerland		1.680-	2.670-	990
Subtotaal subsidies overheidsinstellingen	**3.238.488**	**2.861.279**	**2.553.777**	**3.345.283**

4.9 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In onderstaande tabel is het bedrag aan uitstaande verplichtingen per 31 december 2024 weergegeven. Uit hoofde van de gemeenschappelijke regeling (GR) staan de deelnemende gemeenten garant voor deze lopende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen	
Omschrijving	
Leasecontract printer	7.522
Leasecontract autolease	74.222
Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen	50.499
Uit te betalen niet boventallig verlof	425.063
Totaal	**557.306**

4.9.1 Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen

In maart 2021 zijn contracten afgesloten voor mobiele telefonie en vaste datalijnen. Beide contracten hebben een looptijd van 60 maanden (5 jaar). De resterende looptijd per 31 december 2024 is 14 maanden.

4.9.2 Leasecontract autolease

In november 2020 alsmede in mei 2022 is een leasecontract aangegaan voor ons elektrisch wagenpark. De resterende looptijd per 31 december 2024 is 10 en 11 maanden.

4.9.3 Restverlof

Het restantverlof van alle medewerkers is in 2024 gekwantificeerd op basis van het gemiddelde uurtarief aan loonkosten van € 65,98. Het totaal aan restverlof bedraagt 6.442 uur.

4.9.4 Personele verplichtingen

Voor medewerkers met een vaste of tijdelijke dienstbetrekking, waarvan het contract na balansdatum niet verlengd wordt, zijn wij verantwoordelijk voor de vergoeding van de WW-uitkeringen. Dit zal maximaal voor een vooraf vastgestelde periode gelden, dan wel tot het moment dat met een nieuwe arbeidsbetrekking wordt begonnen. Gezien de huidige ontwikkelingen, onder meer de groei van de organisatie en toename van het personeelsbestand, kunnen dergelijke situaties zich voordoen. De omvang van de verplichting is op dit moment nog niet redelijkerwijs in te schatten, daarom is de post pro memorie opgenomen.

4.10 Investeringen

We hebben in 2024 nagenoeg geen investeringen gedaan. De investeringen die gedaan zijn betreffen de aanschaf van nieuwe laptops en iPads voor onze nieuwe medewerkers.

Deze investeringen passen in het investeringsplan. Al onze investeringen zijn van economisch nut.

4.11 EMU-saldo

Decentrale overheden zijn verplicht een inzicht te geven in de berekening van hun aandeel in het EMU-saldo van Nederland. Deze informatie wordt aangeleverd bij het CBS. Onder gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats, wanneer deze een exploitatie van twintig miljoen of hoger hebben. ODIJmond valt daarom niet in de steekproef. Het EMU-saldo is wel verplicht om op te nemen in de begroting. Het EMU-saldo is het totaal van inkomsten minus uitgaven.

EMU-saldo	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2024	**2024**	**2024**
Exploitatiesaldo	106.024	59.621-	111.850-
+ afschrijvingen	246.291	297.425	298.350
+ dotatie voorzieningen	136.577	20.000	25.000
- onttrekking voorzieningen	36.180	40.000	40.000
+ toevoeging aan reserves	105.467		
- onttrekking reserves	111.848	59.621	111.848
EMU-saldo	**446.334**	**158.183**	**59.652**

4.12 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 6 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 182.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1.902.156 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 182.000. Van de niet rechtmatig tot

stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 1.902.156 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken (aangezien er sprake is van overschrijdingen die worden gedekt door extra baten).

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5 SiSa-bijlage specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1	BSV/22/00159	€ 14.956	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	BSV/23/00086	€ 263	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	IenW/BSK-2019/229677	€ 163.534	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1	*BSV/22/00159*	€ 114.359	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2	*BSV/23/00086*	€ 69.971	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3	*IenW/BSK-2019/229677*	€ 163.534	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

IenW	**E93**	**Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH**	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E93/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/03*				
			€ 210.271	€ 418.363	Nee				
				Naam activiteit *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/04*	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/06*			
				1 1. Deelname werk- en projectgroepen/ klankbordgroep ondergrens omgevingsdiensten	€ 121.013	€ 277.453			
				2 2. Aanleveren data ODNL	€ 53.185	€ 60.356			
				3 3. Scholing en opleiding	€ 14.592	€ 24.389			
				4 4. Inzicht in bestaande vormen bekostiging OD	€ 2.548	€ 7.625			
				5 5. Implementatie van LHSO	€ 1.465	€ 4.257			
				6 7. Openbaarmaken handhaven Wabo	€ 102	€ 2.409			
				7 8. Landelijk arbeidsmarkt campange	€ 10.438	€ 11.593			
				8 10. Risico analyse naar uitvoering TZH	€ 5.114	€ 11.593			
				9 13. Visitaties bij OD	€ 1.814	€ 18.688			
KGG	**K21**	**Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: K21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K21/02*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/03*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee) *Aard controle D2* *Indicator: K21/04*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/05*		
			€ 326.470	€ 652.062	Ja	Ja	Nee		

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Plaats	Plaats

Datum	Datum
Handtekening	Handtekening

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251–263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Kadernota 2026

Omgevingsdienst IJmond

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Inhoud

1 Inleiding 1

2 Opzet en opbouw kadernota 2

3 Route naar een toekomstbestendig ODIJmond 3

4 Deel 1 - Kadernota | *regulier* 5
4.1 Kosten personeel en CAO-ontwikkelingen en prijsontwikkelingen 6
4.2 Aantal ontwikkelingen vraagt een budgetverhoging 6
4.3 Bijdragen projecten en programma's 2026 9

***5* Deel 2 - Kadernota | *incidentele investeringen richting 2027* 10**

Bijlage 14
Vergelijking: stappen van begrotingswijziging 2025 naar kadernota 2026 14

1 Inleiding

Voor u ligt onze kadernota 2026. Met deze kadernota geeft ons bestuur richting aan de begroting 2026.

We bevinden ons momenteel in een sterk veranderend speelveld. Vanuit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP-VTH) zijn de (kwaliteits)eisen waaraan een omgevingsdienst en haar deelnemers moeten voldoen, verscherpt. Met de komst van de Omgevingswet hebben omgevingsdiensten te maken met nieuwe wettelijke kaders. Het thema gezondheid speelt hierbinnen een centrale rol. Dit vraagt omgevingsdiensten om zich sterker te positioneren op het taakveld advisering. Ook de maatschappelijke transitie opgaven, waaronder de overstap naar hernieuwbare energie en circulariteit blijven speerpunten. Verder zien we thema's als Zeer Zorgwekkende Stoffen, stikstof, bodem en indirecte lozingen complexer worden. Ontwikkelingen die eraan bijdragen dat onze opgave groeit en van ons als omgevingsdienst vraagt om onze expertise en capaciteit te verbreden. Waar mogelijk zullen wij op regionaal, provinciaal of landelijk niveau samenwerken met de andere omgevingsdiensten en ketenpartners.

ODIJmond voldoet niet aan robuustheidscriteria

Binnen het IBP-VTH zijn kwaliteitseisen verscherpt en wordt aangestuurd op robuuste omgevingsdiensten. Binnen dit traject stelde het ministerie van IenW vast dat Omgevingsdienst IJmond, in de huidige vorm en omvang (nog) niet voldoet aan landelijke criteria en daarmee niet robuust is. In 2025 zal het ministerie van IenW naar alle waarschijnlijkheid de landelijke kwaliteitscriteria voor omgevingsdiensten omzetten in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Gedurende 2025-2026 wordt duidelijk wat dit betekent voor de toekomstige ontwikkeling van onze organisatie Het bestuur en deelnemers bepalen hierin de richting.

Actualisatie uitvoering- en handhavingsstrategie

In 2025 actualiseren wij onze uitvoering- en handhavingsstrategie. Met deze actualisatie sluit onze strategie aan op die van de overige omgevingsdiensten in Noord-Holland. De uitvoerings- en handhavingsstrategie laat voor 2026 en de daaropvolgende jaren een stevige opgave zien.
Dat vraagt van onze deelnemers om keuzes te maken binnen de beschikbare capaciteit. Deze keuzes leggen wij via ons uitvoeringsprogramma jaarlijks voor aan onze deelnemers.

Steeds meer inzicht in de impact Omgevingswet

Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet inwerking. De eerste jaren van de Omgevingswet zijn transitiejaren; gemeenten zetten de bruidsschat stapsgewijs om naar omgevingsplannen en omgevingsdiensten in Nederland bouwen ervaringscijfers op. De inschatting is dat er twee tot vier jaar nodig is om een goed beeld te vormen van de daadwerkelijke impact.

De doorontwikkeling van ODIJmond naar een toekomstbestendige dienst

In 2024 startten wij, in opdracht van ons bestuur, met de noodzakelijke stappen om onze organisatie toekomstbestendig te maken. We beschreven deze stappen in ons Plan van Aanpak 'de doorontwikkeling van ODIJmond naar een toekomstbestendige dienst'. In dit plan beschrijven wij via vijf ontwikkellijnen hoe wij op 1 april 2026 voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria en daarmee in staat zijn om naar de toekomst toe de veranderende opgave te kunnen beantwoorden en de opdracht van onze deelnemers uit te blijven voeren met behoud van onze sterke punten; een flexibele, kennisrijke dienst, die nabij haar deelnemers acteert.

Voor een uitgebreidere toelichting, verwijzen wij naar:

- Begrotingswijziging 2025
- Bestuursrapportage – twee zijden van een medaille.

2 Opzet en opbouw kadernota

De opzet en opbouw van deze kadernota wijkt af van onze voorgaande kadernota's. Momenteel doorlopen wij een proces waarin wij onze Gemeenschappelijke Regeling (GR), dienstverleningsovereenkomsten (DVO) en financieringsstructuur herijken. Ons Dagelijks Bestuur kiest ervoor om in de kadernota 2026 geen stappen te zetten die hier (financieel) op vooruitlopen. Daarnaast besloot zowel ons Dagelijks Bestuur als Algemeen Bestuur de organisatie gedurende 2024, 2025 en 2026 te ondersteunen met incidentele middelen. Op deze manier maakt ons bestuur pas keuzes over de noodzakelijke structurele middelen als er volledig zicht is op de opgaven en kosten en zo een juiste balans tussen de uitvoering van de taken en benodigde middelen naar de toekomst toe kan worden geborgd. Dit betekent concreet dat wij voor een aantal structurele ontwikkelingen en vraagstukken nu geen (structurele) middelen aanvragen, die eigenlijk wel nodig zijn voor de uitvoering of de bedrijfsvoering, zoals de bestuursrapportage 'Twee zijden van een medaille' beschrijft.

Voor **2024** en **2025** stelden onze deelnemers incidentele middelen beschikbaar via een begrotingswijziging 2025. Voor **2026** kiest ons Dagelijks Bestuur ervoor de incidentele middelen aan te vragen via deze kadernota.

Kadernota opgebouwd via twee delen

Om beeld te geven bij de benodigde structurele en incidentele middelen voor 2026 maken wij met de opbouw van deze kadernota onderscheid tussen het reguliere gedeelte, waar wij structurele middelen opvragen voor reguliere indexeringen en onvermijdbare stijgingen in de bedrijfslasten en de aanvraag voor de incidentele middelen om de om de afgesproken professionaliseringsaanpak te kunnen bekostigen en de volgende stap te zetten met het inlopen van achterstanden. In het reguliere gedeelte staan aanpassingen met een structurele grondslag. Deze zullen worden verrekend via de in de Gemeenschappelijke Regeling overeengekomen

verdeelsleutel. Voor de incidentele middelen koos ons bestuur voor een aparte verdeelsleutel. We gaan daar in deze kadernota nader op in.

In deel 2 van deze kadernota laten wij met een financiële staat zien welke stappen wij hebben gezet om het kostenniveau voor incidentele middelen te dempen. Via een zienswijze op onze begrotingswijziging 2025 verzochten onze deelnemers om tegenvallers primair op te vangen in de eigen begroting. In lijn van dit verzoek zetten wij ons in de noodzakelijke incidentele bijdrage zoveel mogelijk te dempen. Ook enkele andere ontwikkelingen hielpen daarbij. We beschrijven deze in deel 2. Deze aanpak zorgt ervoor dat we de financiële impact voor de deelnemers waar mogelijk beperken, terwijl we onze uitvoering op peil kunnen houden en goed voorbereid blijven op de uitkomsten van het onderzoek naar toekomstrichtingen.

Het opvragen van incidentele middelen komt op een moment dat de financiële positie van niet alleen gemeenten in ons werkgebied, maar van gemeenten in heel Nederland zwaar onder druk staat. Een stijging van de (incidentele) lasten vanuit Omgevingsdienst IJmond verhoudt zich lastig tot deze situatie. Zoals we dat ook eerder aangaven, benadrukken wij nogmaals dat er binnen het bestuur en de organisatie begrip en aandacht is voor de positie van de deelnemers en dat wij de zorgen delen. Aan de andere kant stelde ons bestuur dit jaar vast dat er op noodzakelijke stappen te zetten zijn. De incidentele middelen die wij daarvoor opvragen spelen daarin een cruciale rol.

3 Route naar een toekomstbestendig ODIJmond

Via onze begrotingswijziging 2025 beschreven wij noodzakelijke stappen om toe te werken naar een toekomstbestendige organisatie. In onze aanpak maakten wij onderscheid tussen de korte en lange termijn:

- Korte termijn: Gericht op het uitvoeren van beheersmaatregelen op achterstanden op de uitvoering van de wettelijke taken. Het verbeteren van de centrale sturing op de opgaven. Het actualiseren van de GR, DVO en financieringsstructuur. Het extern laten ontwikkelen van scenario’s richting de toekomst;
- Lange termijn: Het maken van bestuurlijke keuzes op lange termijn, op basis van inzicht in de opgaven en kosten, zodat de uitvoering van de taken naar de toekomst toe geborgd zijn.

De aanpak voor de korte termijn startten wij in 2024 en loopt door tot en met 2026. Via onze begrotingswijziging 2025 zijn hiervoor de eerste incidentele middelen voor 2025 beschikbaar gesteld. Via deze kadernota vragen wij de resterende middelen aan voor 2026. Het eventuele structurele effect verwerken wij in de kadernota 2027.

Balans tussen opdracht en de beschikbare middelen

In onze begrotingswijziging 2025 gaven wij het signaal af dat de opdracht, beschikbare capaciteit en middelen al meerjarig niet met elkaar in balans zijn. Het effect is dat wij de opdracht, die verstrekt wordt vanuit onze deelnemers, maar gedeeltelijk kunnen uitvoeren. Met onze aanpak op korte termijn verscherpen wij het zicht op de gecontracteerde opdracht, vernieuwen wij het inzicht in de benodigde middelen om de huidige opdracht, tegen het huidige bestuurlijke ambitieniveau, met borging van kwaliteit en continuïteit, te kunnen uitvoeren. Daarmee ontstaat ook het inzicht in de benodigde structurele investering in formatie. Dit inzicht is in het tweede kwartaal van 2025 beschikbaar. Vanaf dat moment zullen tot eind 2025 zullen wij in gesprek gaan met het bestuur en de deelnemers over de vervolgstappen en het toekomstscenario.

Inlopen achterstand (beheersmaatregelen)

Door het meerjarig oppakken van ontwikkelingen binnen de bestaande middelen is er een verdringingseffect ontstaan. Vanuit dit effect zijn achterstanden ontstaan in de uitvoering van onze toezicht en handhaving en de actualisatie van vergunningen. Door te prioriteren op bedrijven met een hoger risico op de omgevingsveiligheid maken we in drie jaar een belangrijke stap in het beheersbaar maken van de achterstand. Gedurende drie jaar bezoeken wij alle bedrijven met een hoger risico op de omgevingsveiligheid en hebben wij opvolging gegeven aan de constateringen.

Herijken van de GR- en DVO-structuur

De GR en DVO zijn het juridische kader waarbinnen de gemeenschappelijke regeling functioneert en de afspraken tussen de deelnemers en organisatie zijn vastgelegd. Dit juridisch kader is de afgelopen jaren niet geactualiseerd of grondig aangepast op de veranderende samenwerking. Hierdoor is het juridisch kader een hybride en complexe structuur geworden, die niet meer goed aansluit op de huidige samenwerking en de verhoudingen tussen de deelnemers onvoldoende borgt. Ook is er in de praktijk teveel onduidelijkheid tussen opdrachtgever en opdrachtnemer over wat er is afgesproken.

Herijken van de financieringsstructuur

Onze financieringsstructuur is niet robuust, is de laatste tien jaar niet herijkt en steunt nog gedeeltelijk op uitgangspunten uit de tijd van de oprichting. Daarmee is de structuur niet (volledig) geactualiseerd op o.a. de toetreding van nieuwe deelnemers, uitbreiding van opdrachten of ontwikkelingen, waardoor een herijkingseffect is ontstaan. Dit herijkingseffect zorgt ervoor dat de opdracht, middelen en capaciteit uit balans zijn geraakt. Naast het herijkingseffect is er ook sprake van een verdringingseffect. Nieuwe activiteiten worden uitgevoerd in een pilot, binnen bestaande of incidentele middelen en zijn niet goed geëvalueerd. Hiermee verdringen nieuwe activiteiten de oude activiteiten. Daarnaast zijn (inhoudelijke) ontwikkelingen, zoals de inwerkingtreding van de Omgevingswet, veelal binnen de bestaande formatie opgevangen. Om een goed beeld te hebben van de opgaven, wordt ook het bedrijvenbestand geactualiseerd.

Verbeteren centrale sturing (P&C cyclus)

Met het verbeteren van de centrale sturing investeren in overhead om meer sturende en ondersteunde capaciteit te organiseren om de planning & control cyclus (het sturingsmechanisme) te verbeteren. We borgen hiermee dat de programmering en verantwoording aansluiten op de daadwerkelijke uitvoering en werken toe naar een betere prioriteitstelling, verbeteren de sturing op het realiseren van de opdracht en verbeteren het inzicht en de verantwoording richting onze deelnemers. Binnen dit verbetertraject kijken we naar zowel het instrumentarium, de administratie als de organisatiecultuur.

Toekomstscenario's

Een extern bureau is gevraagd om, in opdracht van ons bestuur, toekomstscenario's te ontwikkelen. Op basis van de in 2024 uitgevoerde analyses en de signalen in de praktijk is het beeld ontstaan dat de organisatie in haar uitvoerende en ondersteunde capaciteit zal moeten uitbreiden om de huidige opdracht met borging van kwaliteit en continuïteit te kunnen uitvoeren voor haar deelnemers. Een analyse van de verschillende productgroepen laat een inschatting zien van 15-21 fte. Een dergelijke groei zou een structureel kostenverhogend effect hebben voor onze deelnemers. Om dit effect te kunnen opvangen, maar ook een onderbouwde afweging te maken of zelfstandig toekomstbestendig de juiste route is voor de lange termijn, worden toekomstscenario's ontwikkeld. Op basis van deze scenario's wordt in 2025 een bestuurlijk toekomstrichting bepaald die in 2026-2027 geëffectueerd zal worden.

4 Deel 1 - Kadernota | *regulier*

In deze kadernota nemen wij - zoals eerder beschreven - geen ontwikkelingen op die onderdeel zijn van het lopende proces om de financieringsstructuur te herijken. Dit zorgt ervoor dat het reguliere gedeelte van deze kadernota zowel inhoudelijk als financieel beperkt is.

In de praktijk betekent dit dat we ontwikkelingen (en dus ook het eventuele financiële effect) doorschuiven richting de kadernota 2027. In dit deel schetsen we wel de belangrijkste ontwikkelingen en vragen we noodzakelijke, structurele middelen. Deze staan los van de herijking GR, DVO en financieringsstructuur waar we in deel 2 van deze kadernota nader op ingaan.

Uitgangspunten voor de berekening van het uurtarief

Voor het begrotingsjaar 2026 formuleerden wij een aantal uitgangspunten.

1. Bij de begroting 2026 gaan wij uit van de huidige wijze van tariefberekening (gebaseerd op het structurele kostengedeelte van de begroting en de gegarandeerde uren uit de dienstverleningsovereenkomsten).
2. Formatie rekenen wij door op basis van werkelijke loonkosten. Gewogen loon/ prijs-compensatieberekening die wij sinds jaar en dag hanteren.

3. Als productiviteitsnorm gaan wij uit van 1.340 uur, zijnde een percentage van 73,2% van de totale beschikbare uren per fte (1.829). Dit betreft de 'declarabele' uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers.
4. Jaarlijks stellen wij een begroting op, op basis van de gegarandeerde, gecontracteerde uren die voor onbepaalde tijd per gemeente zijn vastgelegd in de GR. Een aantal gemeenten participeert in de verdeelsleutel. Daarnaast hebben deelnemers aanvullende dienstverleningsovereenkomsten met ons afgesloten. De formatie en vaste kosten zijn hierop afgestemd; de begroting is zo tenminste budgettair neutraal.

4.1 Kosten personeel en CAO-ontwikkelingen en prijsontwikkelingen

Op dit moment is de nieuwe CAO voor 2026 nog niet bekend. Voor de kosten van ons personeel gebruiken we daarom de ramingen van het Centraal Planbureau. Deze staan in de 'Aanvullende kerngegevens Actualisatie MLT september 2024'. Bij het maken van de definitieve begroting zullen we rekenen met de meest recente ramingen of met de dan geldende CAO-afspraken.

Tabel aanvullende kerngegevens actualisatie MLT september 2024	Indexatie	% lasten	Indexatie2
Loonvoet voor de overheidssector	4	85%	3,40%
Prijs materiële overheidsconsumptie	2,3	15%	0,35%
Indexatie tarief 2026			**3,75%**

4.2 Aantal ontwikkelingen vraagt een budgetverhoging

Wij voorzien een aantal ontwikkelingen die de bovenstaande, reguliere indexatie overstijgen. Om deze reden zijn wij genoodzaakt onze budgetten bij te stellen. In deze kadernota lichten wij deze ontwikkelingen toe en waarom budgetverhoging onvermijdelijk is. Ons Dagelijks Bestuur kiest ervoor om deze budgetten wel op te nemen in deze kadernota, maar zal tijdens de vergadering in maart nog een kritische afweging maken om deze budgetten structureel of incidenteel mee te nemen richting het opstellen van de begroting 2026.

Landelijke kwaliteitscriteria doen een beroep op ons opleidingsbudget

De afgelopen jaren kenden wij veel instroom van personeel, waaronder trainees en zij-instromers. Via onze eigen opleiding en de extra training-on-the-job leiden wij hen op om zelfstandig hun werkzaamheden uit te kunnen voeren. Daarbij hebben wij aandacht voor zowel vakkennis als de benodigde vaardigheden. De kwaliteitscriteria waaraan omgevingsdiensten dienen te voldoen stellen daarnaast nog veel andere kennis- en vaardigheidseisen. Via ons opleidingsbudget zullen wij extra investeren in de kennis- en vaardigheidseisen waaraan wij nog niet of onvoldoende aan voldoen. Dit begroten wij binnen ons opleidingsbudget wat gelijk is aan andere jaren en gesteld is op een percentage van de loonsom van 2,5 -3% van de loonsom en deze ontwikkeling past daarom binnen de reguliere indexatie.

Goed werkgeverschap vraagt nieuwe secundaire arbeidsvoorwaarden

Medewerkers voelen zich snel thuis bij onze organisatie. Onze bedrijfscultuur kenmerkt zich door enerzijds een laagdrempelige, informele cultuur, maar anderzijds een professionele werkomgeving. Om als werkgever ook naar de toekomst toe aantrekkelijk te blijven voor nieuwe medewerkers zullen wij in 2025 en 2026 onze arbeidsvoorwaarden moderniseren en harmoniseren, zoals vitaliteitsbeleid ter vervanging van het generatiepact. De precieze financiële effecten van deze modernisering zijn op dit moment nog niet te berekenen.

Verlening contract VTH-pakket zorgt voor nieuwe voorwaarden

In 2026 loopt het contract af voor onze belangrijkste ICT-applicatie, het VTH-pakket voor zaakgericht werken. Omdat wij meebouwden aan dit open source pakket, profiteerden wij van gunstige voorwaarden en tarieven. Met de verlening van het contract vervallen deze voordelen. De applicatie is inmiddels ondergebracht in een community met negen andere omgevingsdiensten. Deze nieuwe samenwerkingsvorm is voor ons waardevol. Het draagt bij aan uniformiteit in registratie en werkwijzen onder omgevingsdiensten en met de extra expertise zijn we als omgevingsdiensten in staat de applicatie door te ontwikkelen.

Overstap naar een nieuwe applicatie voor tijdschrijven

De applicatie waarmee wij onze uren schrijven voor onze deelnemers wordt niet langer ondersteund door de leverancier. Wij maken momenteel kosteloos gebruik van deze applicatie. Tijdschrijven is voor onze bedrijfsvoering, maar ook voor de verantwoording aan onze deelnemers, essentieel. Wij onderzoeken momenteel welke applicatie past bij onze bedrijfsvoering. Daarbij kijken wij scherp naar de kosten van de applicatie. Een van de mogelijkheden is de uitbreiding van ons huidige HR-systeem met een tijdschrijffunctionaliteit. Gezien de huidige, minimale kosten, leidt elke oplossing tot een stijging van de licentiekosten. Daarnaast zal de inrichting van dit systeem eenmalige implementatiekosten vragen. We nemen deze op in het incidentele gedeelte van deze kadernota (deel 2).

Sterke organisatiegroei vraagt om meer Microsoft licenties

De sterke organisatiegroei van afgelopen jaren, zorgt ook voor een toename in licenties voor applicaties die wij gebruiken. De Microsoft-licentiekosten zijn niet voorzien in de huidige budgettering. Om dat naar de toekomst toe wel te borgen, werken wij via de herijking financieringsstructuur toe naar een systematiek waarbij de dekking meebeweegt met de omvang van de organisatie. De sterke organisatiegroei vraagt niet alleen om een budgetbijstelling voor 2027, maar vraagt ook om extra budget in 2026. Het belang van voldoende licenties enerzijds en de substantiële afwijking anderzijds maken dat uitstel tot 2027 niet verantwoord is. Uitstel van de verhoging van dit budget leidt mogelijk tot een negatief resultaat.

Meerjarenonderhoudsplan en benodigde investeringen in het pand

Ons meerjarenonderhoudsplan vraagt om actualisatie. Dat staat gepland voor 2025. Daarbij krijgen wij te maken met prijsaanpassingen en tegelijkertijd krijgen wij ook te maken met de noodzakelijke vervanging van installaties. Aangezien het pand de nieuwbouwfase ontgroeit,

vragen de complexe installaties om extra aandacht. Wij werken hierin samen met de gemeente Beverwijk. Beide zijn wij eigenaar van het pand. Als uitstel van de benodigde investeringen niet mogelijk is, verwachten wij hogere, onvoorziene afschrijvingslasten en een stijging van het meerjarenonderhoudsplan voor deze installaties. Over de planning en vervolgstappen vindt overleg plaats met de gemeente Beverwijk. Als mede-eigenaar van 3/16 deel van het pand hebben wij evenredig stemrecht.

De uitvoering van de VvE-taken vraagt om expertise

Op dit moment voeren wij de Vereniging van Eigenaren-taken alleen administratief uit, waarbij de praktische uitvoering bij de gemeente Beverwijk ligt. In de praktijk constateren wij dat zowel binnen onze eigen organisatie als bij de gemeente Beverwijk onvoldoende capaciteit en expertise aanwezig is om de taak adequaat uit te voeren. De gemeente Beverwijk heeft expliciet aangegeven hier geen extra capaciteit voor beschikbaar te hebben. Om deze reden starten we in 2025 een aanbestedingstraject om deze taken uit te besteden aan een externe partij. Hoewel we verwachten dat dit een kostenstijging met zich meebrengt, is deze stap noodzakelijk om de kwaliteit en continuïteit van het onderhoud op lange termijn te waarborgen en meer zicht en grip te krijgen op de benodigde financiering in de toekomst.

Huidige organisatie vraagt meer expertise op inkoop en aanbesteding

Momenteel hebben wij niet de benodigde expertise op inkoop in huis. Het gaat hier om expertise op de langere termijneffecten van inkoopafspraken in relatie tot bijvoorbeeld de groei van onze organisatie en om kennis over de complexere regelgeving. Dit signaal beschreven wij ook in het rapport ‘twee zijden van de medaille’.
Een aantal ontwikkelingen vraagt het opstarten van inkoopprocessen en we zullen intern nauwgezet moeten sturen op het goed naleven van het inkoopbeleid en geldende wet- en regelgeving. Voor de onderwerpen die we in 2025-2026 noodzakelijkerwijs moeten oppakken lenen wij deze expertise in vanuit een andere organisatie of kopen wij deze in. Hiermee kunnen wij keuzes van ons bestuur over de toekomst van onze organisatie afwachten, voordat wij structurele keuzes maken. Ten tijde van het schrijven van deze kadernota zijn de financiële effecten hiervan nog niet in te schatten

Groei aantal medewerkers vraagt om uitbreiding van ons wagenpark

Door de groei van de organisatie en de intensievere inzet op toezicht neemt de druk op ons wagenpark toe. Dit vraagt om een uitbreiding van het aantal dienstauto’s. We kijken hierbij enkel naar de noodzakelijke uitbreiding om de huidige behoefte te dekken. Een volledig herziening van het wagenpark, wordt pas overwogen na de uitkomsten van het programma DVO, GR en de financieringsmogelijkheden. Deze uitkomsten gaan richting geven aan een structurele aanpak voor een toekomstbestendig wagenpark.

Ramingen voor begrotingsaanpassingen 2026

De bedragen zijn ramingen gebaseerd op actuele inzichten. Ze kunnen wijzigen door toekomstige ontwikkelingen.

Post	Bedrag (€)
Ontwikkelingen ICT - verlenging contract VTH-applicatie - nieuw tijdschrijfsysteem - stijging licentiekosten	90.000
Ontwikkelingen onderhoud kantoorpand - afschrijvingslasten voor noodzakelijke investeringen in installaties	25.000
Ontwikkelingen onderhoud kantoorpand - expertise ten behoeve van uitvoering VvE-taken	35.000
Ontwikkelingen wagenpark - Uitbreiding wagenpark ten behoeve van VTH- uitvoering	25.000
Totaal	**175.000**

We verwerken deze kosten in het tarief voor 2026. Het definitieve uurtarief wordt vastgesteld in de Programmabegroting 2026, die wij in april 2025 opleveren. Gezien de huidige ontwikkelingen en stijgende kosten is een tariefstijging te verwachten.

4.3 Bijdragen projecten en programma's 2026

Voor het jaar 2026 verwachten we dezelfde inkomsten als in 2025. Dit geld komt van onze projecten, programma's en afspraken met gemeenten over onze dienstverlening. Op deze manier kunnen we ons werk goed blijven uitvoeren.

- Formule 1 Zandvoort
  De Formule 1-race blijft nog één jaar in Zandvoort. Dit betekent dat we in onze begroting voor 2026 rekening houden met nog één jaar verlenging van dit project. Met deze middelen kunnen wij met behoud van de juiste mensen en expertise dit evenement goed begeleiden.

- Project Buitengebied Heemskerk
  In 2026 stopt het project Buitengebied in de gemeente Heemskerk. We hebben op dit moment nog geen nieuwe afspraken gemaakt over een mogelijk vervolg van dit project. Dit kan gevolgen hebben voor onze planning en begroting na 2026.

- Programma Gezonde Leefomgeving 2021-2025
  Eind 2025 loopt het Programma Gezonde Leefomgeving 2021-2025 af. We zijn nog in gesprek over de ontwikkeling en financiering van een nieuw programma. Er zijn nog geen

concrete afspraken gemaakt over een vervolg. Dit is belangrijk voor onze plannen en begroting voor 2026 en daarna.

- IJmond Bereikbaar
  In 2025 maken we nieuwe afspraken over het programma IJmond Bereikbaar. In de begroting van 2026 houden we rekening met de nieuwste ontwikkelingen rond dit project. We blijven ons best doen om subsidies te krijgen. Met deze subsidies kunnen we het project voortzetten en onze bijdrage leveren aan duurzame mobiliteit in de IJmond.

5 Deel 2 - Kadernota | *incidentele investeringen richting 2027*

In dit deel van de kadernota geven we invulling aan de bestuurlijke afspraak over de noodzakelijke incidentele middelen voor 2026. Waar we in de oorspronkelijke berekening nog uitgingen van 1,5 miljoen euro, vragen wij met deze kadernota 750.000 euro op bij onze deelnemers. Dit lagere bedrag komt deels tot stand doordat we in 2024 scherp stuurden op onze uitgaven, we daarnaast - zoals verzocht door onze deelnemers - zoveel als mogelijk binnen de eigen begroting zochten naar mogelijkheden om de bijdrage te verlagen. Daarnaast houden we in de begroting rekening met de toegekende IenW-subsidie. Ook hebben we rentebaten mee begroot als demping op de bijdrage, al brengt dit een onzekerheid met zich mee, omdat niet gegarandeerd is dat deze baten daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Toelichting incidentele bijdrage 2026

De incidentele bijdrage vragen wij op als project- en programmabudget en dient als overbrugging naar 2027. Een belangrijk onderscheid is dat deze lasten niet worden verwerkt in het reguliere tarief, in tegenstelling tot de indexatie en de stijging van overige bedrijfskosten. De personele lasten en inhuur worden apart gefinancierd met deze incidentele bijdrage. Voor de opbouw van het incidentele gedeelte volgen we de indeling zoals wij deze hanteerden in onze begrotingswijziging 2025.

Verdeling van de incidentele bijdrage

Om een eerlijke en transparante verdeling van de incidentele lasten te waarborgen, hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Basis van verdeling
  We verdelen de bijdrage op basis van de financiële inbreng van de ingebrachte taken per deelnemer. Deze verdeling staat los van het reguliere tarief en behandelen wij als programmabudget.

- Referentiepunt
  We gebruiken de begroting 2025 als referentiepunt, wat zorgt voor een stabiele en actuele berekeningsbasis.

- Inbegrepen bijdragen
  In de berekeningen nemen we zowel de bijdragen van de Gemeenschappelijke Regeling als de bijdragen via dienstverleningsovereenkomsten mee, met uitzondering van dienstverleningsovereenkomsten specifiek voor de uitvoering van bouwtaken en de per 1 januari 2025 ingebrachte taken. Deze aanpak zorgt voor een complete weergave van de financiële betrokkenheid van alle deelnemers.

- Uitsluiting projectbijdragen
  Projectbijdragen worden bewust buiten de berekeningen gehouden vanwege de vermenging met projectkosten en subsidies. Dit zorgt voor een zuivere berekening van de incidentele lasten.

Versterking van kritische posities als Voorbereiding op 2027

De incidentele middelen die wij via deze kadernota opvragen zijn nodig ten behoeve van de uitvoering van het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur. De uitkomsten van dit programma, dat doorloopt tot en met 2026, zal richting geven aan onze toekomstige koers. De afspraken hierover financieel landen binnen de kadernota 2027. De incidentele middelen zijn daarmee ter overbrugging en noodzakelijk om de uitvoering van onze taken op peil te houden. Daarbij richten wij ons op een vijftal (tijdelijke) maatregelen die ons een noodzakelijke basis bieden om onze taken in 2026 op een gelijkwaardig niveau uit te voeren en tegelijkertijd een solide overgang naar structurele oplossingen vanaf 2027 mogelijk te maken.

- Inlopen op milieucontroles en actualisatie vergunningen
  In 2026 zetten we in op het inlopen van achterstanden op milieucontroles bij bedrijven met een hoger risicoprofiel en het actualiseren van milieuvergunningen. Dit creëert een actueel beeld van de situatie in ons werkgebied, verlaagt de kans op calamiteiten en verbetert het naleefgedrag van ondernemers.

- Verlichting van werkdruk
  Door kritische posities tijdelijk te versterken voorkomen we uitval of vertrek van onze medewerkers, verbeteren we hun perspectief en herstellen we de balans tussen de gecontracteerde opdracht en beschikbare middelen.

- Oog voor de ontwikkeling van onze medewerkers en organisatie
  Deze versterking biedt ruimte om te werken aan structurele oplossingen, zoals de dooronwikkeling van interne medewerkers en het verkennen van een mogelijke reorganisatie om te voldoen aan landelijke criteria vanuit het IBP-VTH.

- Operationele sturingsinformatie door verbeteren van datakwaliteit
  We verbeteren de datakwaliteit van milieutoezicht en ontwikkelen daarop aansluitend operationele sturingsinformatie om onze capaciteit efficiënter in te zetten. Dit bouwt voort op eerdere investeringen in datagericht toezicht.

- Advies binnen de Omgevingswet:
  Wij onderscheiden ons als organisatie doordat wij niet alleen uitvoering geven aan de VTH-taken, maar ook de brede expertise in huis hebben ten behoeve van de milieuadvisering. Goede advisering die belangrijk is binnen de Omgevingswet om de juiste afwegingen te kunnen maken. Maar ook advisering die integrale samenwerking en afstemming vereist tussen ons en onze deelnemers. Wij verwachten dat de bij ons aanwezige expertise een belangrijke aanvulling is op de al aanwezige expertise bij gemeenten waar het gaat om het beschermen en bevorderen van een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. Via onze expertise dragen wij bij aan het opstellen van regels in het Omgevingsplan en het maken van integrale afwegingen. Wij verwachten dat de vraag van onze deelnemers naar onze milieuadvisering (zowel rondom ruimtelijke plannen, transitieopgaven, als op vergunningverlening bij bedrijven) mede als gevolg van de schaarse milieuruimte binnen ons werkgebied zal toenemen. Om een kwalitatieve uitvoering te kunnen garanderen en blijvend te kunnen voldoen aan de te verwachte vraag van onze deelnemers, achten wij een gerichte investering in adviescapaciteit en expertise in 2026 als essentieel.

Versterking kritische posities in het primaire proces 2026	Bedrag (€)
Toezicht & handhaving milieu	210.000
Vergunningverlening milieu	210.000
Data-analyse	105.000
Advies	115.000
Totaal	**640.000**

Versterking Centrale Sturing

Hoewel wij 2026 als een overbruggingsjaar zien binnen het proces dat wij doorlopen, blijft een bijdrage noodzakelijk voor het versterken van onze centrale sturing. We werken aan het versterken van onze centrale sturing en verbetering van onze planning & control cyclus met heldere sturingsinformatie en controlemechanismen. Hiermee borgen we een concrete en realistische uitvoering, een heldere verantwoording en zijn wij in staat onze capaciteit efficiënt in te zetten en onze opdrachten effectief uit te voeren. Hiervoor maken wij ruimte voor extra managers, waarmee wij de afhankelijkheid van onze directeur verkleinen, zoals dat ook is aanbevolen in het TwynstraGudde-rapport (2019).

Inzet op centrale sturing en borgen managementtaken 2026	Bedrag (€)
Management	500.000
Bezuiniging/ ombuiging gerealiseerd	-150.000
Totaal	**350.000**

Incidentele implementatiekosten ICT-systemen

In hoofdstuk 4.2 beschreven wij een aantal ICT-gerelateerde ontwikkelingen die om een investering vragen. Voor specifiek de implementatie van een nieuw tijdschrijfsysteem zijn incidentele kosten benodigd. Deze kosten hebben betrekking op de inrichting en overgang naar de nieuwe applicatie. Omdat het hier gaat om een eenmalige investering, zijn deze opgenomen in het incidentele gedeelte van de kadernota.

Eenmalige kosten	Bedrag (€)
Eenmalige kosten inrichten applicatie	75.000
Totaal	**75.000**

Bijlage

Vergelijking: stappen van begrotingswijziging 2025 naar kadernota 2026

In deze bijlage willen wij richting bestuur, gemeenteraden en Provinciale Staten verduidelijken welke stappen wij hebben gezet om de benodigde incidentele middelen voor onze deelnemers zo laag mogelijk te houden.

Voor de uitvoering van de maatregelen, om toe te werken naar een toekomstbestendige organisatie, maakten wij een eerste inschatting van de benodigde overbrugging per jaar tot en met 2027. Het bestuur koos daarbij om in te zetten op enkel incidentele middelen. Wij raamden deze op € 980.000,- voor specifiek de dekking van de noodzakelijke reorganisatiekosten en de financiering van het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur. Daarnaast raamden wij de kosten voor formatie ten behoeve van centrale sturing en het versterken van kritische posities op € 1.510.000,-. Dit gaf een totaalbedrag van € 2.490.000 (zie de 2e kolom).

Op basis van deze berekening koos het bestuur voor het opvragen van een incidentele bijdrage van € 2.005.000 (zie de 3e kolom). Hiervoor stelden wij een begrotingswijziging 2025 op, die ons Algemeen Bestuur op 18 december 2024 vaststelde. Tijdens het opstellen van de begrotingswijziging maar ook in het proces om deze vast te stellen is via zienswijzen vanuit onze deelnemers verzocht om kritisch te kijken naar mogelijkheden om het kosteneffect voor de deelnemers zo laag mogelijk te houden. Wij hebben ons onder andere ingespannen om een rijksbijdrage te ontvangen voor de versterking van omgevingsdiensten. We schrapten één formatieplaats en benutten rente-inkomsten als aanvullende dekking. Dit geeft een totaalbedrag van € 750.000 als aanvraag voor 2026 (zie de 4e kolom).

Financiële bijdragen		Oorspronkelijke aanvraag incidenteel budget	Beschikbaar gesteld budget d.m.v. begroting wijziging 2025	Aanvraag 2026
		(€)	(€)	(€)
1.	Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur	374.000	374.000	-
2.	Organisatieontwikkeling	606.000	606.000	-
3.	Incidentele implementatiekosten ict	-	-	75.000
Eenmalige bijdragen		**980.000**	**980.000**	**75.000**
4.	Versterking kritische posities in het primaire proces 2025	810.000	525.000	640.000
5.	Inzet op centrale sturing en borgen managementtaken	700.000	500.000	350.000

Demping	Rentebaten			-115.000
Demping	Subsidie IenW 2025			-200.000
Incidentele bijdragen		1.510.000	1.025.000	675.000
Totaal		**2.490.000**	**2.005.000**	**750.000**

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Omgevingsdienst IJmond
Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251–263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

5 februari 2025 | versie 1.1

Actuele ontwikkelingen bij de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten

Algemene ontwikkelingen in het VTH-stelsel

De vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH), zijn belangrijke instrumenten in het beschermen en verbeteren van de leefomgeving. Deze taken worden grotendeels in mandaat uitgevoerd door de 4 Noord-Hollandse omgevingsdiensten. De afgelopen jaren is er veel veranderd op het gebied van VTH. De Omgevingswet trad in werking, onze Omgevingsverordening is vernieuwd, we ontwikkelen beleid voor een gezonde leefomgeving in Noord-Holland en onze visie en strategische sturing op de inzet van de VTH-instrumenten zijn verankerd in een Nota uitvoering en handhaving. Daarnaast is de afgelopen twee jaar - naar aanleiding van de adviescommissie VTH (Van Aartsen) - in het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) landelijk samengewerkt om te komen tot een effectief, slagvaardig en toekomstvast stelsel. Een van de thema's binnen het IBP VTH is de robuustheidscriteria voor toekomstbestendige omgevingsdiensten. 3 van de 4 Noord-Hollandse OD's zijn nu niet robuust en hebben een plan van aanpak ingediend waarin staat welke stappen ze zetten om voor 1 april 2026 wel robuust zijn. Ook heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid aangegeven dat omwonenden erop moeten kunnen vertrouwen dat de overheid zich verantwoordelijk voelt en zorg draagt voor een gezonde leefomgeving. Hiertoe moet het bevoegd gezag de mogelijkheden binnen het systeem van normering en VTH beter benutten. Deze punten nemen we mee in ons beleid voor een gezonde leefomgeving en onze VTH-aanpak en we dragen bij aan de Actieagenda Industrie en Omwonenden van het Rijk.

Tegelijkertijd wordt het werk van de omgevingsdiensten in aard, omvang en complexiteit meer door de toenemende samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven en (conflicterende) vragen vanuit de samenleving. Daardoor is er veel behoefte aan, maar ook veel concurrentie, om geschikte arbeidskrachten. Daarnaast staan met name gemeenten, maar ook de provincies en het Rijk voor een bezuinigingsopgave.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

In 2024 is de voorbereiding gestart voor intensivering van de samenwerking tussen de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Het doel is inzicht te verkrijgen in het samenwerkingspotentieel: Wat zijn de relevante onderwerpen en wat zijn de juiste samenwerkingsvormen? Dit zal in 2025 leiden tot actualisatie van de huidige Samenwerkingsagenda 2022-2024. Een aantal belangrijke ontwikkelingen binnen de OD NZKG worden hieronder uitgelicht.

<u>Tata:</u>
De grip vanuit toezicht en handhaving bij Tata leidt momenteel tot het doorlopen van diverse juridische trajecten (Lasten onder dwangsom en aanzeggingen), waarbij de betrokkenheid en de belangstelling vanuit de omgeving onverminderd is.Gelijktijdig wordt er met behulp van maatwerkafspraken vanuit het Rijk, gewerkt aan het vergroenen van de staalproductie (Groen Staal). Naar verwachting volgt dit jaar de aanvraag Groen Staal. Om de aanvraag te behandelen is in de Kaderbrief voor 2026 extra budget aangevraagd. Tenslotte wordt er gewerkt aan het ambtshalve aanpassen van de vergunning, waarin in voorschriften Financiële Zekerheid gesteld kan worden voor een eventuele bedrijfsbeëindiging of een incident.

Meer Meten:
Om invulling te kunnen geven aan de motie 107-"Robuust meten en monitoren door de omgevingsdienst" wordt in de Kaderbrief om structureel € 395.000 extra gevraagd. Doel is om, met het oog op de beleidsontwikkelingen Gezonde Leefomgeving, de metingen te intensiveren. Tevens wordt onderzocht hoe de onafhankelijke meetdienst (landelijk of provinciaal) kan worden opgetuigd. Afhankelijk hiervan zal vanaf 2027 meer inzet nodig zijn voor het intensiveren van de metingen.

ZZS:
Er zal steeds meer inspanning nodig zijn om meer inzicht te verkrijgen in de aanwezigheid en de emissies van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven.
De wettelijke instrumenten hiervoor zijn de informatieplicht en (voor vergunningplichtige bedrijven) ook het vermijdings- en reductieprogramma (VRP). In het VRP doet het bedrijf onderzoek naar de mogelijkheden voor het vermijden of reduceren van emissies naar lucht en water (indirecte lozingen), inclusief een plan van aanpak van het bedrijf. Gezien de grootte van het bedrijvenbestand doet de OD NZKG dit op een risico-gestuurde manier, waarbij branchetype (gericht op de milieubelastende activiteit), milieuzwaarte, risicofactoren, omgevingstype (prioriteit voor bedrijven nabij woongebied) in het kader van gezondheid en expert judgement de belangrijkste criteria zijn.
De lijst van ZZS is continue aan verandering onderhevig. Zo is in november 2024 alle PFAS als ZZS geclassificeerd, waar dit eerder niet zo was. Bij de uitvoering van de ZZS-verplichtingen zal met wijzigingen in de ZZS-lijst risicogestuurd rekening worden gehouden.

Energiebesparing:
Energiebesparing is belangrijk om Nederland vóór 2050 energieneutraal te maken. De focus ligt op het stimuleren van bedrijven om daadwerkelijk energiebesparende maatregelen te doorvoeren. De OD NZKG houdt toezicht op nalevering van zowel het Bouwbesluit (BBL), als de Wet milieubeheer (BAL, BBL) als de Waterwet (BAL).
Er zijn controles uitgevoerd, bedrijven aangeschreven ener zijn ingediende rapportages beoordeeld in het kader van de informatie- en onderzoeksplicht. De invoering van de Omgevingswet bracht veranderingen met zich mee.
In 2024 heeft de OD NZKG de Prio50 aanpak geïntroduceerd. Het doel van deze aanpak is om via datagestuurd toezicht de doelmatigheid van het toezicht te verhogen en inzicht te krijgen en te geven in de energiebesparingsprestatie van de grootste energieverbruikers. De invoering van deze aanpak heeft ervoor gezorgd, dat nagenoeg alle bezochte bedrijven een verschuiving naar een hogere voortgangscategorie hebben bereikt.
Voor landelijke kennisdeling is OD NZKG bij een aantal werkgroepen betrokken.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
De Omgevingsdienst Noord Holland Noord is niet robuust op de onderdelen data-analisten, innovatiebudget en opleidingsbudget. De financiële dekking voor uitvoering van het vastgestelde Plan van Aanpak Robuustheid is door de gemeentelijke deelnemers onthouden. Daarnaast hebben gemeenten de Omgevingsdienst een bezuinigingsopgave gevraagd van 3% tot 5%. Komend jaar wil de Omgevingsdienst een besluit nemen op welke wijze robuust te worden, al dan niet door middel van fusie of versterkte samenwerking. Bekend knelpunt in deze omgevingsdienst is dat ze sterk gericht is op de uitvoering van haar vth-taken maar beperkt is in haar bedrijfsmatige en

beleidsondersteunende functie en beperkt is in haar dienstverlenende ambitie, overeenkomstig de Omgevingswet. De ambities in de vastgestelde U&H strategie op advisering en dienstverlening zullen door het gebrek aan gemeentelijke financiën niet voor deze taken versterkt worden. Naast de overgebleven bodemtaken uit de Warme Overdracht vallen de overige taken van de provincie onder de zogenaamde Plustaken. Voor de provinciale taken is de uitvoering op orde en werken we met de gevraagde financiën uit de Kadernota aan versterking van de beleidsondersteunende en adviserende functie overeenkomstig de Omgevingswet voor onze provinciale taken.

Omgevingsdienst IJmond

De Omgevingsdienst IJmond is momenteel ontwikkeling van de hele organisatie, waarbij het doel is om de dienst op lange termijn toekomstbestendig te maken. Er vinden diverse herijkingen plaats: Gemeenschappelijke Regeling en DVO structuur, de financiële systematiek en benodigde capaciteit t.o.v. het huidige takenpakket. In 2026 zullen de werkzaamheden hiervoor doorlopen en de (financiële) gevolgen van de gemaakte en nog te maken keuzes duidelijker worden. Hiervoor vallen in 2026 naast de nu genoemde bijdrage in de begroting, nog aanvullende aanvragen via begrotingswijziging(en) te verwachten. Bij elkaar gaat het om zowel incidentele kosten vanuit het ontwikkeltraject, als ook structurele kosten voor uitbreiding in taken/taakomvang en facilitaire zaken. Belangrijkste posten hierin zijn: aanvullingen op het opleidingsbudget (t.b.v. kennisniveau medewerkers), organisatorische kosten (o.a. ICT) en onderhoud van het kantoorpand, extra inzet voor aanpak van achterstanden en verlichting werkdruk, verbeteren sturingsinformatie en toename van advisering onder de Omgevingswet en ruimtelijke opgaven.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

De Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek werkt nog aan enkele punten om te kunnen voldoen aan alle robuustheidseisen van het InterBestuurlijk Programma VTH per 1 april 2026. Daarvoor is in de begroting het budget verhoogt voor noodzakelijke investering in ICT systemen. Daarnaast wordt hun takenpakket uitgebreid met een volgend pakket van nieuwe basis-/ wettelijke verplichte taken. Niet alles kan direct gerealiseerd worden en daarom is voorzien dat van 2025 t/m 2027 er jaarlijks een paar onderwerpen bij komen. Voor 2026 gaat het om casemanagement vergunningen, ketentoezicht, Zeer zorgwekkende stoffen en werkgebonden personenmobiliteit. Gezien er door het bestuur in 2025 nog keuzes te maken zijn over het uitvoeringsniveau van de nieuwe taken én de verdeling van deze kosten over de deelnemers, verwachten we dat er wijzigingen zullen optreden t.o.v. de in de begroting vermelde kosten. Dit zal dan t.z.t. middels een begrotingswijziging 2026 voorgedragen worden.

Provincie Noord-Holland

2025 | 25

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 20 mei 2025

Onderwerp: Zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst IJmond

Kenmerk: 805610/2404276

Bijlagen:
1. Ontwerpbegroting 2026
2. Jaarstukken 2024
3. Kadernota 2026

1. Inleiding

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJ) heeft ingestemd met de ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024. Wij ontvingen het verzoek deze documenten door te zenden aan uw Staten voor eventuele zienswijzen.

Provinciale Staten hebben in de gemeenschappelijke regeling ODIJ een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen Provinciale Staten een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de ODIJ. Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling ODIJ worden de gemeenteraden en Provinciale Staten van de deelnemende gemeenten en provincie in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken over de ontwerpbegroting 2026. De jaarstukken 2024 van de ODIJ worden ter informatie toegezonden.

De ontvangen zienswijzen worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt de (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de ODIJ aan.

Ontwerpbegroting 2026

De begroting 2026 is gesplitst in twee delen:

A. een regulier deel waarin indexeringen en onvermijdbare structurele lasten worden berekend en de bijdrage wordt berekend op basis van de afspraken in de huidige gemeenschappelijke regeling en dienstverleningsovereenkomsten;

Dit reguliere deel bedraagt voor de Provincie Noord-Holland € 497.000, verdeeld als volgt:

- bodemtoezichttaken ad € 350.000 (2025: € 334.000);

- VTH plustaken ad € 147.000 (2025: € 140.000).

B. een incidenteel deel, waarin de beschreven incidentele middelen voor 2026 worden aangevraagd.

Voor de Provincie Noord-Holland bedraagt dit incidentele deel voor 2026 € 32.005, opgebouwd als volgt:

-	Versterking kritische posities in het primaire proces	27.968
-	Inzet op centrale sturing en ICT systeem	15.597
-	Demping verwachte rentebaten en bijdrage I&W	-11.560
	Totaal	32.005

Het basistarief van de ODIJ bedraagt voor 2026 € 109,55.

Jaarstukken 2024

Uit de Jaarrekening 2024 blijkt dat in 2024 een positief resultaat van € 124.232 is gerealiseerd.

Het financieel resultaat van 2024 is positief in vergelijking tot de begroting, voornamelijk door een niet-begrote bijdrage van het Interbestuurlijk Programma 2023-2024 en hogere rentebaten dan begroot. Beide factoren hebben een eenmalig karakter; zonder deze baten zou een negatief resultaat zijn verantwoord.

Tijdens de vergadering van het algemeen bestuur van de ODIJ op 11 juni 2025 zal worden besloten over de bestemming van het resultaat in overeenstemming met artikel 31 uit de gemeenschappelijke regeling.

2. Zienswijze op de ontwerpbegroting 2026

Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen zijn bij de ontwerpbegroting 2026 stellen wij u voor om de ODIJ te berichten dat er geen zienswijze wordt ingediend.

3. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 25-2025

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 20 mei 2025;

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond in te dienen.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
M.W. Vos
CZ/FIN/SKA

Telefoonnummer +31235145010
vosm@noord-holland.nl

Verzenddatum
22 MEI 2025

Kenmerk
2405008/2405012

Uw kenmerk

Betreft: Zienswijze Provinciale Staten op de concept begroting 2026 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de zienswijze van Provinciale Staten op de conceptbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris M.J.H. van Kuijk

voorzitter A.Th.H. van Dijk

5 bijlage(n)
1. Voordracht
2. Aanbiedingsbrief OFGV
3. Conceptbegroting 2026
4. Voorlopige jaarrekening 2024 (ter informatie)
5. Kadernota 2026 (ter informatie)
6. Actuele ontwikkelingen Omgevingsdiensten

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie Noord-Holland

2025 | 22

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 20 mei 2025

Onderwerp: Zienswijze PS op de conceptbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Kenmerk: 2405008/2405011

Bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief OFGV
2. Aanbiedingsbrief
3. Conceptbegroting 2026
4. Voorlopige jaarrekening 2024 (ter informatie)
5. Kadernota 2026 (ter informatie)
6. Actuele ontwikkelingen Omgevingsdiensten

1. Inleiding

Op 28 maart 2025 zijn door het dagelijks bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) de ontwerpbegroting 2026 ter zienswijze aan Provinciale Staten (PS) verstuurd. De voorlopige jaarrekening 2024 en de kadernota 2026 zijn ter informatie toegestuurd.

PS hebben in de gemeenschappelijke regeling OFGV een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen PS een zienswijze kenbaar maken aan het DB van OFGV. Op grond van Artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 23 van de gemeenschappelijke regeling OFGV worden de gemeenteraden en PS van de deelnemende gemeenten en provincies in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken op de ontwerpbegroting 2026. Conform artikel 25 van de gemeenschappelijke regeling wordt de voorlopige jaarrekening 2024 ter informatie aan PS gezonden. De kadernota 2026 is ook ter informatie toegezonden, deze vormt de basis voor de ontwerpbegroting 2026. De ontvangen zienswijzen worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt de (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het algemeen bestuur (AB) van OFGV aan.

De deelnemers hebben tot 20 juni 2025 om hun zienswijze bekend te maken aan het DB van de OFGV. Na bespreking van de stukken in de Commissie Leefomgeving op 19 juni wordt de zienswijze onder voorbehoud van de definitieve besluitvorming tijdens de PS-vergadering van 30 juni 2025 met de OFGV gedeeld.

2. Conceptbegroting 2026

Uit de conceptbegroting 2026 blijkt dat de kosten van de reguliere werkzaamheden voor de provincie Noord-Holland uitkomen op € 289.696. Hierin zijn twee stijgingen van € 9.530 (indexering, 3,5%) en € 7.820 (toevoeging collectieve taken robuustheid) opgenomen. De indexering is conform de door het AB vastgestelde regels. Daarnaast worden ook de jaarlijkse

productiekosten in rekening gebracht. In 2026 komen die voor de provincie uit op € 9.319. De totale bijdrage van de provincie aan de OFGV voor 2026 komt hiermee uit op € 299.015.

De collectieve taken die worden toegevoegd zaten ook in de 1ste begrotingswijzing 2025 waarop uw Staten op 10 maart 2025 besloten hebben geen zienswijze in te dienen. Omdat ten tijde van het opstellen van de conceptbegroting de 1ste begrotingswijziging 2025 nog niet definitief was vastgesteld worden deze taken nog als 'nieuw' opgenomen in de conceptbegroting 2025. Het gaat om de volgende taken:

- Actualiseren vergunningen
- Circulaire Economie
- Stafrechtelijke handhaving

De gevraagde budgetten voor deze taken zijn reeds verwerkt in de begroting van de provincie.

De gevraagde indexering is conform de vastgestelde spelregels en de gevraagde budgetten voor de collectieve taken zijn reeds toegekend door provincie en verwerkt in de begroting. Het advies is daarom om geen zienswijze uit te brengen op de conceptbegroting 2026.

4. Voorlopige jaarrekening 2026

De OFGV heeft op dit moment alleen nog een voorlopige jaarrekening 2024 gedeeld met haar deelnemers. De planning is dat deze halverwege mei wordt goedgekeurd door de accountant (zoals gebruikelijk) en daarna wordt voorgelegd aan het DB en het AB. Hierdoor is voor nu nog weinig te zeggen over de definitieve jaarrekening 2024. Deze zal halverwege juli samen met de resultaatbestemming 2024 worden toegezonden aan de raden en staten van de deelnemers, zodat zij een zienswijze kunnen uitbrengen op de stukken. De stukken worden uiterlijk voor de PS-vergadering van 3 november 2025 geagendeerd.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 22-2025

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 20 mei 2025;

gelet op artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluiten:

1. Geen zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Provinciale Staten van de
provincie Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

Verzenddatum	**Bijlagen**	**Kenmerk**
28 maart 2025	2	2025 OFGV ivw04

Onderwerp:
Ontwerpbegroting 2026 OFGV

Geachte heer, mevrouw,

Gelet op artikel 28 lid 3 en 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (de GR-OFGV) vraagt het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst met deze brief om uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2026.

U heeft tot uiterlijk 20 juni 2025 de gelegenheid uw zienswijze aan ons kenbaar te maken. Dit is de uiterste datum om er voor zorg te kunnen dragen dat de begroting en begrotingswijziging inclusief zienswijzen tijdig worden geagendeerd ter vaststelling in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 26 juni 2025. De zienswijzetermijn is in overeenstemming met artikel 35 van de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. Hierin is gesteld dat de zienswijzetermijn minimaal 12 weken is.

De zienswijze kunt u richten aan Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek, postbus 2341, 8203 AH LELYSTAD. U kunt deze ook digitaal indienen via info@ofgv.nl.

Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2026 is uitgegaan van de kaders die het Algemeen Bestuur op 6 februari 2025 heeft vastgesteld. Op verzoek van het Dagelijks Bestuur OFGV zijn de in de kadernota beschreven toe te voegen basistaken verwerkt in de ontwerpbegroting waarbij de kosten over de deelnemers zijn verdeeld op basis van de stemverhouding 2025. De per 1-1-2026 toe te voegen basistaken betreffen: casemanagement, ketentoezicht, zeer zorgwekkende stoffen en werkgebonden personenmobiliteit. De kadernota 2026 met een beschrijving van die taken is ter informatie bij deze brief gevoegd.

Een gelijkluidende brief is gezonden aan de gemeenteraden van alle twaalf deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten van de twee deelnemende provincies. De colleges van deze 14 partijen ontvangen een afschrift van deze brief.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

A.Y. Sprong
Voorzitter Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Bijlagen:

- Kadernota 2026
- Ontwerpbegroting 2026

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

ONTWERPBEGROTING

2026

Inhoudsopgave

Inleiding 5

A. Beleidsbegroting 2026 7

A.1. Programmaplan Milieu en Leefomgeving 7

A.1.1. Wat willen we bereiken? 8

A.1.2. Wat gaan we daarvoor doen? 8

A.1.3. Wat mag het kosten? 9

A.2. Paragrafen 11

A.2.1. Lokale heffingen 12

A.2.2. Weerstandsvermogen 12

A.2.3. Onderhoud kapitaalgoederen 20

A.2.4. Financiering 20

A.2.5. Bedrijfsvoering 21

A.2.6. Verbonden partijen 22

A.2.7. Grondbeleid 22

A.2.8. Rechtmatigheid 22

A.2.9. Openbaarheid Woo 23

B. Financiële begroting 2026 24

B.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting 24

B.1.1. Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027 – 2029 25

B.1.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten 29

B.1.3. Algemene dekkingsmiddelen 32

B.1.4. Kosten van overhead 33

B.1.5. Stelposten, vennootschapsbelasting en onvoorzien 34

B.1.6. Incidentele baten en lasten 34

B.2. Financiële positie en toelichting 35

B.2.1. Uitgangspunten en ontwikkelingen ten opzichte van 2025 36

B.2.2. Geprognosticeerde eindbalans 36

B.2.3. Jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen 36

B.2.4. Investeringen in vaste activa 37

B.2.5 Financiering 37

B.2.6. Reserves en voorzieningen 38

B.2.7. EMU-saldo 39

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2026 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV), opgesteld aan de hand van de kaders die het Algemeen Bestuur van de OFGV op 6 februari 2025 meegaf.

Op verzoek van het bestuur ontwikkelt de OFGV naar een toekomstbestendige dienst die alle taken uitvoert die van een Omgevingsdienst verwacht mogen worden; een dienst die doet wat deze moet doen. Hiertoe heeft het AB op 27 maart 2024 het ontwikkelplan vastgesteld, worden vanaf 1 januari 2025 alle individuele basistaken uitgevoerd en heeft het AB op 28 juni 2024 een temporisering afgesproken voor de inbreng van een aantal collectieve basistaken.

De OFGV doet in 2025 voorstellen voor het uitvoeren van de volgende vier collectieve basistaken met ingang van 1 januari 2026: casemanagement, ketentoezicht, zeer zorgwekkende stoffen en werkgebonden personenmobiliteit. Elke taak wordt in 2025 uitgewerkt in een voorstel dat aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd, zodat het bestuur het ambitieniveau van de uitvoering kan bepalen aan de hand van scenario's. De vier collectieve basistaken zijn alvast financieel verwerkt in deze begroting. De bedragen stemmen overeen met de kadernota 2026 en de verdeling over de deelnemers betreft de reguliere stemverdeling 2025.

Naast het inbrengen van alle basistaken door de deelnemers werkt de OFGV via het Ontwikkelplan aan de uitvoering van ontwikkelopgaven op het gebied van organisatie, dienstverlening en bedrijfsvoering. Daarbinnen werken we onder andere aan samenwerking met de deelnemers, het verbeteren van werkprocessen en het optimaliseren van datagedreven werken. Het verbeteren van datakwaliteit staat centraal bij de aanbesteding van het VTH-informatiesysteem waarvan de aanbesteding en implementatie in 2026 plaatsvinden. Daarnaast wordt in 2026 de financieringssystematiek voor bestuurlijke besluitvorming voorgelegd. In deze systematiek wordt de gewijzigde taakuitvoering als gevolg van de Omgevingswet betrokken en wordt onderzocht of de 'spelregels' aangepast kunnen worden zodat de financiering meebeweegt met wijzigingen in taken en ambities.

De ambities van deelnemers over het beschermen van de fysieke leefomgeving met betrekking tot de milieutaken in het werkgebied van de OFGV zijn opgenomen in de Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027. De OFGV heeft samen met de deelnemers outcomegerichte doelstellingen geformuleerd. De doorvertaling van dit beleid naar uitvoering wordt ook in 2026 samen met de deelnemers verder vormgegeven.

Met deze lijn van doorontwikkelen verwacht de OFGV op 1 april 2026 aan het Rijk te kunnen aantonen te voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten en

verwachten we bovenal dat de gewenste robuuste en toekomstbestendige dienst ontstaat die vergunningen-, toezichts- en handhavings- en adviestaken op het gebied van de fysieke leefomgeving effectief en efficiënt kan uitvoeren.

Lelystad, 26 juni 2025

de Voorzitter de Secretaris

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

INLEIDING

De begroting 2026 van de OFGV sluit aan bij de kaders inclusief indexering vóór wijzigingen die het Algemeen Bestuur (AB) heeft vastgesteld.

Leeswijzer

Deze programmabegroting bevat de volgende onderdelen:

Hoofdstuk A1: Het programmaplan

Dit hoofdstuk geeft antwoord op de vragen: wat willen we bereiken, hoe gaan we dat realiseren, welke kosten zijn daaraan verbonden en welke risico's lopen we?

Hoofdstuk A2: De paragrafen

In de paragrafen wordt behandeld hoe het weerstandsvermogen is opgebouwd, welke financieringsrisico's de OFGV loopt en wat de uitdagingen in de bedrijfsvoering zijn. De paragraaf risico's en weerstandsvermogen bevat ook de wettelijk verplichte kengetallen over solvabiliteit en liquiditeit.

Hoofdstuk B1: Baten en lasten

Dit hoofdstuk bevat de begroting en meerjarenraming, inclusief een toelichting op de verschillende begrotingsposten. De wijzigingen ten opzichte van 2025 zijn per begrotingspost weergegeven.

Hoofdstuk B2: Financiële positie

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan balansposities (activa en reserves) en aan terugkerende verplichtingen voor het personeel. Inclusief een geprognosticeerde eindbalans van de activa en passiva.

Proces

De conceptversie van de programmabegroting 2026 werd op 14 maart 2025 door het Dagelijks Bestuur (DB) vastgesteld. Vervolgens wordt deze aangeboden aan de raden en Staten van de 14 deelnemende partijen. Zij kunnen tot 20 juni 2025 zienswijzen indienen. In het DB van 28 mei 2025 worden de binnengekomen (concept)zienswijzen en de mogelijke wijzigingen van de begroting besproken.

De begroting 2026 wordt vervolgens, inclusief (concept) zienswijzen en een reactie van het DB, ter vaststelling voorgelegd aan het AB. In haar vergadering van 26 juni 2025 besluit het AB over de begroting 2026.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

A. BELEIDSBEGROTING 2026

A.1. Programmaplan Milieu en Leefomgeving

A.1.1. Wat willen we bereiken?

De algemene doelstelling van de OFGV is het behouden dan wel verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (veiligheid, gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid) in Flevoland en de regio Gooi en Vechtstreek.

De doelstellingen afkomstig uit de Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027 zijn:

- Bevorderen van de naleving van wet- en regelgeving en vergunningvoorschriften door bedrijven in het werkgebied.
- Verbeteren van de bodemkwaliteit en voorkomen van de aanwezigheid van schadelijke stoffen in de bodem en het grondwater door toe te zien op bodembedreigende activiteiten en het toepassen van bodembeschermende maatregelen.
- Bevorderen van omgevingsveiligheid en minimaliseren van risico's voor mens, milieu en infrastructuur.
- Beperken van geluidsoverschrijdingen en overmatige hinder.
- Verminderen van het energiegebruik en stimuleren van alternatieve energiebronnen in de regio.
- Voorbereiden op en bijdragen aan een circulaire economie in 2050.
- Tegengaan van ondermijning en milieucriminaliteit door verbeterde detectie, preventie en handhaving.
- Voorkomen of beperken van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in de leefomgeving.
- Voorkomen van gezondheidsrisico’s als gevolg van asbest door het beperken van asbestvezels in de lucht, bodem en water.
- Bijdragen aan een betere luchtkwaliteit en verminderen van geuroverlast.

A.1.2. Wat gaan we daarvoor doen?

De algemene activiteiten van de OFGV betreffen regulering van, toezicht en handhaving op en advisering en voorlichting over milieubelastende activiteiten in samenwerking met partneroverheden.

- Zorgdragen voor actuele en goed handhaafbare vergunningen waarin specifieke eisen worden gesteld ter bescherming van de fysieke leefomgeving.
- Beoordelen van meldingen, rapportages en onderzoeken.
- Uitvoeren van effectieve risicogerichte en informatiegestuurde inspecties en interventies.
- Handhaven op overtredingen.
- Afhandelen van klachten binnen de gestelde termijnen.
- Verstrekken van specialistische en juridische adviezen.
- Informeren van bedrijven over wet- en regelgeving.
- Vertegenwoordigen van de OFGV en de deelnemers in bezwaar- en beroepsprocedures.

De aanvullende activiteiten afkomstig uit de Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027 zijn:

- Beoordelen van bodem- en grondwateronderzoeken om de aanwezigheid en concentratie van schadelijke stoffen te identificeren en te monitoren.
- Identificeren van en passend reageren op niet-gemelde activiteiten die de bodem- of grondwaterkwaliteit kunnen bedreigen, zoals grondverzet, lozingen en aanleg van ondergrondse systemen.
- Het invullen en actueel houden van het Register Externe Veiligheid.
- Het uitvoeren van geluidcontroles en geluidmetingen.
- Het informeren van bedrijven en instellingen over de voordelen en mogelijkheden van energiebesparing en duurzame energieopwekking.
- Het verzamelen van energiegebruiksgegevens van bedrijven en instellingen in de regio teneinde inzicht te krijgen in het aantal bedrijven dat moet voldoen aan de informatieverplichting, de energiebesparingsplicht en de onderzoekplicht.
- Het gebruiken van data-analyses om regionale trends en patronen in het energiegebruik te identificeren.
- Het informeren van bedrijven over circulaire mogelijkheden waaronder het beperken van het gebruik van grondstoffen en het stimuleren van het hergebruik van afvalstoffen.
- Het meedenken over aanpassingen in afvalstoffenwetgeving, het Circulair Materialen Plan, het inzetten van het VTH-instrumentarium ten behoeve van circulaire economie en einde-afvalstatus oordelen.
- Het inzichtelijk maken van de omvang van het dreigingsbeeld en type milieucriminaliteit.
- Het ontwikkelen van indicatoren die het zicht op Zeer Zorgwekkende Stoffen in grondstofstromen en bij bedrijven vergroot.
- Het uitvoeren van projecten en vrije veldcontroles om illegale asbestsaneringen op te sporen.

A.1.3. Wat mag het kosten?

De specificatie van de baten en lasten staat in hoofdstuk B van deze begroting.

Het totaaloverzicht van de lasten en baten is als volgt:

Overzicht baten en lasten 2026	Baten	Lasten	Saldo
Programma Milieu en Leefomgeving	€ 20.040.008	€ 13.396.584	€ 6.643.424
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead		€ 6.484.742	€ -6.484.742
Vennootschapsbelasting			
Onvoorzien		€ 60.423	€ -60.423
Saldo van baten en lasten	**€ 20.040.008**	**€ 19.941.748**	**€ 98.259**
Onttrekking reserves	€ 455.000	€ -	€ 455.000
Resultaat	**€ 20.495.008**	**€ 19.941.748**	**€ 553.259**

Zie volgende pagina voor de tweede tabel.

	Realisatie	Begroting na 2e BW	Begroting excl. Index	Index	Toevoeging taken	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2026	2026	2026	2027	2028	2029
Totaal baten	€ 19.654.626	€ 18.776.436	€ 18.842.800	€ 643.949	€ 553.259	€ 20.040.008	€ 20.885.032	€ 21.513.136	€ 22.292.332
Totaal directe lasten	€ 13.559.461	€ 13.926.597	€ 13.506.453	€ 424.823	€ 421.860	€ 13.949.843	€ 14.300.340	€ 14.708.480	€ 15.260.246
Totaal overhead	€ 6.486.797	€ 5.732.225	€ 5.732.225	€ 217.825	€ 131.399	€ 6.484.742	€ 6.722.939	€ 6.941.546	€ 7.167.587
Totaal onvoorzien	€ -	€ 59.122	€ 59.122	€ 1.301	€ -	€ 60.423	€ 61.752	€ 63.111	€ 64.499
Saldo van baten en lasten	**€ -391.632**	**€ -941.508**	**€ -455.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -455.000**	**€ -200.000**	**€ -200.000**	**€ -200.000**
Onttrekking reserves	€ 536.001	€ 941.508	€ 455.000	€ -	€ -	€ 455.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Resultaat	**€ 144.369**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

A. BELEIDSBEGROTING 2026

A.2. Paragrafen

A.2.1. Lokale heffingen

De OFGV is niet bevoegd om lokale belastingen op te leggen. Deze bevoegdheid ligt bij de gemeenten en provincies. De OFGV legt wel leges op voor vergunningen namens de provincie Flevoland. Het legestarief wordt bepaald door Provinciale Staten van Flevoland.

A.2.2. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Het beleid over het weerstandsvermogen is door het AB vastgesteld middels de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Het beleid bevat het risicoprofiel van de OFGV, het doel en de hoogte van de Algemene Reserve en overig weerstandsvermogen en de methode voor het kwantificeren van risico’s.

Risicobeleid

Risicoprofiel

Het risicoprofiel bestaat uit de hoeveelheid risico’s die een organisatie kan of wenst te accepteren. In de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement is vastgelegd dat de OFGV een variabele ratio (norm) tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit hanteert met een bandbreedte van 0,8 tot 1,2. Het hanteren van een variabele ratio leidt tot minder schommelingen in de mutaties van de reserves. De gekwantificeerde risico’s mogen samen niet hoger zijn dan de beschikbare middelen in de weerstandscapaciteit. Bij de daling van een feitelijk ratio onder 0,8 wordt tijdig gekeken naar mogelijkheden om weer richting de bandbreedte te komen.

Weerstandsvermogen

Tot de weerstandscapaciteit worden de volgende bestanddelen gerekend:

Bestanddeel	Incidentele Weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Algemene Reserve	X	
Bestemmingsreserves (voor zover niet bestemd)	X	
Onvoorzien		X
Begrotingsruimte		X
Stille reserves	X	
Kostenreductie (bezuinigingen)	X	

De Algemene Reserve is bedoeld als buffer om fluctuaties in de exploitatie en onverwachte tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen. Het rekeningresultaat wordt met de Algemene Reserve verrekend. Wanneer de maximale hoogte van 5% van het begrotingstotaal wordt overschreden, wordt in het voorstel tot resultaatbestemming een voorstel gedaan tot bestemming van dat meerdere.

Bestemmingsreserves en voorzieningen worden gebruikt om substantiële risico's respectievelijk voorziene uitgaven die verstorend werken op het begrotingsevenwicht te dekken. Een bestemmingsreserve of voorziening heeft een concreet doel. Het gaat om bestedingen voor niet-reguliere taken. Het instellen van een bestemmingsreserve of voorziening gaat gepaard met spelregels over het bestedingsdoel, de verwachte looptijd en een boven- en ondergrens van de hoogte van de reserve of voorziening.

De begrotingspost "onvoorzien" is bedoeld om onvoorziene uitgaven op het gebied van bedrijfsvoering te dekken. Samen met ruimte in de begroting zijn dit structurele (jaarlijks terugkomende) onderdelen van de weerstandscapaciteit.

Soorten risico's

De OFGV onderscheidt operationele, tactische en strategische risico's. Operationele risico's zijn risico's in de financiële bedrijfsvoering die binnen de AO/IC van beheersmaatregelen zijn voorzien. Tactische risico's zijn risico's in de operationele processen zoals imagoschade, informatiebeveiliging en aansprakelijkheid. Beheersmaatregelen hiervoor zijn onder andere het uitvoeren van integriteitsbeleid, informatiebeveiligingsbeleid en het afsluiten van verzekeringen. Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. De OFGV verstaat onder strategische risico's onder meer:

A. Exploitatieverlies door kostenstijging;
B. Exploitatieverlies door opbrengstendaling;
C. Schaalnadeel door taakverandering;
D. Productiviteitsverlies door ziekteverzuim;
E. Productiviteitsverlies door inefficiëntie.

Risicokwantificatie

De risico's met een ingeschatte waarde van € 50.000 en hoger zijn benoemd en opgenomen in een risicoregister. Kleinere risico's vormen een onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Per risico worden de beheersmaatregelen geformuleerd en uitgevoerd. Het doel hiervan is de risico's en de impact van deze risico's (welk bedrag is er mee gemoeid) te verkleinen. De vermenigvuldiging van de wegingsfactoren voor kans en impact levert de kwantificatie van het risico op. Dit is het benodigd weerstandsvermogen voor het risico. De tabel op de volgende pagina bevat het totaaloverzicht van alle risico's met hun wegingsfactoren voor kans en impact. De tabel bevat de optelsom van de benodigde weerstandscapaciteit.

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit 2026

Aanwezige weerstandscapaciteit	2026
Vrije weerstandscapaciteit	
Algemene Reserve	€ 839.372
Onvoorzien	€ 60.423
Totaal vrije weerstandscapaciteit	**€ 899.794**
Niet vrije weerstandscapaciteit	
Bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling	€ 545.623
Totaal niet vrije weerstandscapaciteit	**€ 545.623**

De vrij beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt in 2026 € 899.794. De benodigde weerstandscapaciteit komt uit op € 947.500. De verhouding tussen de vrije en benodigde weerstandscapaciteit is 0,95 en valt binnen de afgesproken bandbreedte van 0,8 – 1,2 conform de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement van de OFGV.

Tabel risico's en benodigd weerstandsvermogen

In de begroting zijn de belangrijkste (financiële) risico's voor de OFGV vermeld. In deze begroting is het model voor risicobeoordeling en -kwantificering aanbevolen door het Ministerie van BZK gehanteerd in overeenstemming met de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Bij het opstellen van elk planning & control document worden de risico's beoordeeld. Op de volgende pagina's is de stand van zaken weergegeven.

	Omschrijving risico	Effect	Beheersmaatregel	Financieel	Klasse Impact	Wegingsfactor Impact	Klasse Frequentie	Wegingsfactor Frequentie	Benodigde weerstands-capaciteit
1	Indexering	Exploitatieverlies kosten	Kostenbesparing inkoop Vacatures niet of later invullen	€ 394.347	4	€ 625.000	1	0,10	€ 62.500
2	Implementatiekosten VTH systemen		Rekeningresultaat 2024 hiervoor aanwenden	€ 454.377	4	€ 625.000	3	0,50	€ 312.500
3	Datagericht werken		Programma van eisen aanbesteding VTH systemen	€ 200.000	3	€ 175.000	2	0,20	€ 35.000
4	Functiewaardering		Structurele ophoging van het salarisbudget	€ 350.000	4	€ 625.000	3	0,50	€ 312.500
5	Ontwikkelingen op arbeidsmarkt		Arbeidsmarktcommunicatie Werving en selectie	€ 100.000	2	€ 75.000	3	0,50	€ 37.500
6	Overige opbrengsten	Exploitatieverlies opbrengsten	Inzicht uitvoering takenpakket Wet- en regelgeving volgen	€ 389.000	4	€ 625.000	1	0,10	€ 62.500
7	Eisen aan de taakuitvoering	Productiviteitsverlies	Uniforme uitvoering in PDC Uniforme U&H strategie	€ 0	0	€ 0	0	0,00	€ 0
8	Ziekteverzuim		Verzuimbeleid Flexibele schil	€ 272.985	4	€ 625.000	2	0,20	€ 125.000
	Totaal benodigde weerstandscapaciteit								**€ 947.500**

Klasse/ Impact	Financieel	Wegingsfactor
1	< 50.000	€ 25.000
2	50.001 – 100.000	€ 75.000
3	100.001 – 250.000	€ 175.000
4	250.001 – 1.000.000	€ 625.000
5	> 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/ Frequentie	Kans	Wegingsfactor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

Classificatie	Weerstandsvermogen	Beoordeling
A	>2	Uitstekend
B	1,4>x<2,0	Ruim voldoende
C	1,0>x<1,4	Voldoende
D	0,8>x<1,0	Matig
E	0,6>x<0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

1. Indexering

In de Gemeenschappelijke Regeling heeft het AB afspraken gemaakt rondom de indexering van de OFGV begroting. Volgens de Gemeenschappelijke Regeling wordt jaarlijks bij het vaststellen van de begroting voor 80% van de begroting een indexering toegepast gebaseerd op de Loonvoet sector overheid en voor 20% van de begroting een indexering gebaseerd op de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de "Septembercirculaire gemeentefonds" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Desondanks blijft de OFGV, als gemeenschappelijke regeling, financieel afhankelijk van de deelnemende partijen en beperkt in het mogen aanhouden van reserves. Dat maakt de organisatie extra kwetsbaar als de werkelijke kostenstijging hoger uitvalt dan in de begroting voorzien en loopt de OFGV risico.

Begroting 2026

De OFGV heeft het risico van een te lage indexering voor 2026 berekend als 2% van de lasten. De kans dat de indexering van de budgetten in 2025 en 2026 onvoldoende is om de kosten te dekken blijft aanwezig, maar de kans is ten opzichte van de begroting 2025 verlaagd. De indexering die bij de begroting 2025 is doorgevoerd op de budgetten lijkt vooralsnog toereikend te zijn voor de stijging van de kosten. Het risico blijft wel aanwezig op het ICT budget omdat de OFGV met leveranciers een maximale indexering had afgesproken op de lopende contracten, maar die contracten lopen af. Het vermoeden is dat de leveranciers hun kostenstijging zullen doorberekenen in de nieuwe aanbesteding.

2. Implementatie VTH-systemen

In 2026 vindt de aanbesteding plaats voor de VTH-systemen. De implementatiekosten van de nieuwe systemen in 2027 worden geschat op € 800.000. Idealiter worden deze incidentele kosten uit incidentele middelen zoals een positief rekeningresultaat betaald. In deze begroting is een onttrekking aan de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling voorzien die zonder extra toevoegingen niet toereikend is.

Begroting 2026

De OFGV zal voorstellen het rekeningresultaat 2024 aan de bestemmingsreserve toe te voegen. Hiermee resteert in 2027 nog een tekort van € 444.000 voor de implementatiekosten. De OFGV verwacht dat eventuele rekeningresultaten in 2025 en/of 2026 voldoende zullen zijn om het tekort te dekken. Het AB besluit over de bestemming van rekeningresultaten. Daarom is de kans op het risico gemiddeld.

3. Datagericht werken

Er is een toenemende vraag naar informatie over de effecten van de werkzaamheden van de OFGV en het beleid van de deelnemers. Daarnaast biedt het gebruik van data over bijvoorbeeld milieubelastende activiteiten en het combineren van

die data met gegevens over vastgoed, bedrijven en topografie de mogelijkheid voor effectievere en efficiëntere taakuitvoering. Dat vraagt om meer specialisatie en differentiatie in de gebruikte informatiesystemen en meer aandacht voor afspraken over dataverzameling, datakwaliteit en datamodellering. Tegelijkertijd dient de data beschermd te worden volgens de Baseline Informatiebeveiliging Overheden. Het risico bestaat dat het beschikbare budget niet toereikend is voor deze kwaliteitsverbetering.

Begroting 2026

De OFGV heeft het risico berekend op € 200.000 voor het inrichten van een eigen datawarehouse en het upgraden van beveiligingscertificaten. De eisen en wensen over datakwaliteit en het combineren daarvan met andere databases worden verwerkt in het programma van eisen van de aanbestedingen ICT en VTH-systemen. Daarom is de kans op het risico ten opzichte van de begroting 2025 verlaagd.

4. Functiewaardering

Sinds de start van de OFGV in 2013 hebben er veranderingen plaatsgevonden in de werkzaamheden van medewerkers terwijl die niet (volledig) zijn verwerkt in de functieomschrijvingen. In 2025 onderzoekt de OFGV of de werkzaamheden nog aansluiten bij de functiewaardering volgens het functieboek HR21. Het risico bestaat dat als gevolg van herwaardering of een herijking van de functie-uitoefening een aantal functies hoger ingeschaald zullen worden.

Begroting 2026

De OFGV acht de kans reëel dat 35 functionarissen hoger ingeschaald worden tegen een gemiddelde van € 10.000 per functie. Daarmee is het risico berekend op € 350.000. De kans op het risico is gemiddeld.

5. Ontwikkelingen op arbeidsmarkt

Als gevolg van de aantrekkende economie is het voor de specialistische functies uiterst moeilijk personeel te werven. Ook het behouden van het huidige personeel bij de huidige arbeidsmarkt vraagt meer aandacht en inzet dan voorheen. De groeiende krapte op de arbeidsmarkt heeft als reëel gevolg dat voor specialistische functies een hogere inschaling nodig is. Ook kan dit tot gevolg hebben dat de OFGV meer recruitment kosten maakt en dat op sommige functies langer externe inhuur nodig is om de taken uit te voeren voordat deze ingevuld kunnen worden met vast personeel.

Begroting 2026

De genoemde risico’s blijven aanwezig, zowel op het vinden en behouden van personeel als op de ‘concurrentiestrijd’ ingezet door hogere waardering van functies of arbeidsmarkttoelages. Het risico is geraamd op het plaatsen van 10 functies in een hogere schaal, waarmee het risico is berekend op € 100.000.

6. Overige opbrengsten

De begroting van de OFGV bevat de post overige opbrengsten, die jaarlijks door de OFGV wordt ingevuld met het behalen van de overige inkomsten. Deze opbrengsten worden gegenereerd door meer taken voor de deelnemers uit te voeren. Het risico is dat de OFGV deze extra opbrengsten niet kan behalen.

Begroting 2026

Het begrote bedrag voor de overige opbrengsten bedraagt in 2026 € 403.000. Ondanks het vertrek van de ODNL Academie waardoor de OFGV geen opbrengsten meer zal genereren door het organiseren van opleidingen, verwacht de OFGV ook in 2026 voldoende extra inkomsten te genereren door het uitvoeren van meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen. Daarom is de kans op het risico laag.

7. Eisen aan de taakuitvoering

De begroting is gebaseerd op een uniforme VTH-procesgang. Afwijkende situaties per deelnemer (zoals het niet digitaal aanleveren van dossiers of het stellen van afwijkende eisen) zetten de efficiencydoelstellingen onder druk.

Begroting 2026

In de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) zijn standaard producten en diensten aangeboden die voor alle deelnemers gelijk zijn. Afwijkende eisen zijn toegestaan, maar worden apart geprijsd. Door het vaststellen van de Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027 gaat de OFGV uit van uniforme taakuitvoering voor de deelnemers. Daarom is het risico op nihil gezet.

8. Ziekteverzuim

In de begroting is een budget opgenomen van 1% van de salarissom voor inhuur ter vervanging van langdurig zieken. In geval van een hoger ziekteverzuim is er sprake van productiviteitsverlies.

Begroting 2026

Over het jaar 2024 lag het langdurig verzuim op 3,3%. Daarom is het risicobedrag bepaald op 3% van de salarissom minus het beschikbare inhuurbudget en bedraagt € 272.985. De OFGV blijft aandacht besteden aan verzuimpreventie door middel van gesprekken, trainingen, het verstrekken van informatie over gezondheid en vitaliteit en het focussen op wat de medewerker nog wél kan bij ziekte. Dit alles om het risico zo veel mogelijk te beperken en laag houden.

Kengetallen

De paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing bevat vijf financiële kengetallen. De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen geeft deze paragraaf bestuurders inzicht in de financiële positie van de OFGV. De indicatoren zijn te grofmazig

om een volwaardige uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een organisatie.

	Indicatoren OFGV		
Kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuld quote	2%	1,9%	4,2%
Netto schuld quote gecorrigeerd voor alle leningen	2%	1,9%	4,2%
Solvabiliteitsratio	43%	28%	23%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	-14,7%	-2%	-2%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuld quote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de OFGV ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

De tabel presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de OFGV heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug). Op beide indicatoren scoort de OFGV goed. Dit omdat de OFGV geen leningen heeft en dus ook geen rente en aflossingen betaalt.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). Dit geeft inzicht in de mate waarin de OFGV in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De OFGV scoort op begrotingsbasis 23% op deze indicator. Volgens de VNG-norm is 50% een gezonde indicator, dat wil zeggen dat de helft van de balans uit eigen middelen bestaat. De OFGV scoort lager omdat de OFGV conform het door het AB vastgestelde risicobeleid beperkt is in het aanhouden van reserves. Dit heeft direct invloed op het percentage.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Deze indicator is niet van toepassing omdat de OFGV geen grondposities heeft.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de partnerbijdragen. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten en kapitaallasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is. Dit laat zien in hoeverre de OFGV in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. Volgens de VNG-norm is 0,6% een gezonde indicator,

dat wil zeggen dat er structureel 'geld over' is op de begroting. De OFGV scoort negatief omdat de bijdragen van de deelnemende partijen lager zijn dan de structurele uitgaven.

Belastingcapaciteit

Het financiële kengetal 'belastingcapaciteit' geeft aan hoe belastingtarieven zich verhouden tot het landelijk gemiddelde. Deze indicator is niet van toepassing omdat de OFGV geen belastingen heft.

A.2.3. Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van het BBV in ieder geval de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Voor de OFGV is geen van deze onderdelen van toepassing. Het gebouw waarin de OFGV is gevestigd wordt gehuurd. Voor de activa van de OFGV en de steunpunten groene handhaving is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld.

A.2.4. Financiering

Gegeven de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) is elke overheid of Gemeenschappelijke Regeling (GR) verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente-risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen zijn geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader zoals gesteld door de Wet FIDO. Het treasurystatuut is aangepast naar het wettelijk verplichte schatkistbankieren: overtollige middelen tot € 500.000 worden aangehouden in rekening-courant bij de BNG, het meerdere wordt aangehouden bij de schatkist.

Rentevisie

Tijdens het opstellen van deze conceptbegroting heeft de OFGV geen leningen lopen en worden geen leningen voorzien.

Koers -en valutarisico

Koersrisicobeheer is het beheersen van de risico’s die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De OFGV bezit geen derivaten, daardoor is er geen sprake van koersrisico. Valutarisicobeheer is het beheersen van risico’s die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van wat er verwacht werd op het beslissingsmoment. De OFGV bezit geen vreemde valuta, daardoor is er geen sprake van valutarisico.

Renterisico's

Renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van het vreemd vermogen hoger en/of de renteopbrengsten van activa lager zijn dan geraamd. De Wet FIDO hanteert voor de beheersing van het renterisico de kasgeldlimiet en de rente risiconorm. De wet normeert via percentages het maximale risico dat een gemeenschappelijke regeling mag lopen op de vaste (de rente risiconorm) en de vlottende schuld (de kasgeldlimiet).

Rente-risiconorm

Aangezien de OFGV geen langlopende schulden heeft, is er geen sprake van een mogelijk risico. Uit de liquiditeitenplanning blijkt dat de OFGV het hele jaar een positief banksaldo heeft.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat een overheid mag financieren met kortlopende geldleningen. De toegestane kasgeldlimiet 2026 betreft het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage 8,2% * het begrotingstotaal ad € 19.486.748 = € 1.597.913. Aangezien de OFGV geen kortlopende schulden heeft, wordt de norm niet overschreden.

Financieringssystematiek

Deze begroting is opgesteld met de bijdrage van de deelnemers berekend op basis van de Kostenverdeelsystematiek (KVS). De KVS geldt voor de partnerbijdragen in de jaren 2024-2026.

A.2.5. Bedrijfsvoering

- Met behulp van een enquête onder de medewerkers evalueert de OFGV het gebruik van de kantoor- en vergaderruimtes. Hieruit moet blijken of de inrichting van het pand voldoet aan alle wensen over werken, ontmoeten en verbinden. Als er aanpassingen nodig zijn, dan worden die in 2026 uitgevoerd.
- De OFGV werkt volgens de Europese kwaliteitsmanagementstandaard EFQM. De OFGV wil de kwaliteit van de uitvoering borgen in de werkprocessen, in systemen en in het handelen van medewerkers. In 2026 voert de OFGV audits op de werkprocessen uit met als doel de doelmatigheid en doeltreffendheid van de VTH-taken te vergroten.
- De KVS wordt in 2025 samen met de deelnemers geëvalueerd en in 2026 voor bestuurlijke besluitvorming voorgelegd. In de evaluatie wordt de gewijzigde taakuitvoering als gevolg van de Omgevingswet betrokken en wordt onderzocht of spelregels dusdanig aangepast kunnen worden zodat de financiering meebeweegt met wijzigingen in taken en ambities. Ook wordt onderzocht of de KVS nog aanpassing

behoeft als gevolg van de aanbevelingen vanuit het IBP VTH over de financieringssystematiek van omgevingsdiensten. De bestuurlijke besluitvorming betreft de volgende KVS-periode 2027-2029.

- Voor de werving en selectie van medewerkers is het van belang dat de OFGV zichtbaar is voor potentiële nieuwe medewerkers. Ook in 2026 ligt de nadruk op het uitvoeren van activiteiten uit het strategisch wervings- en mediaplan en arbeidscommunicatie. Daarnaast blijft de OFGV inzetten op het opleiden van nieuwe medewerkers via een traineeprogramma en het stimuleren van doorstroming binnen de organisatie. Ook pakt de OFGV acties op die bijdragen aan het boeien en binden van medewerkers.
- In 2026 vindt de aanbesteding plaats en in 2027 de implementatie van de VTH-systemen. Voor de VTH-systemen ligt de nadruk op datagericht werken ter ondersteuning van een effectievere en efficiëntere taakuitvoering. De OFGV zet in op het verhogen van de datakwaliteit. In 2026 start de OFGV met het centraliseren van het documentmanagement in een centraal Document Management Systeem (DMS). Daarmee wordt een basis gelegd voor verdere documentaire- en archiveringstaken.
- De ICT-infrastructuur moet plaatsonafhankelijk werken optimaal ondersteunen en voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Daarnaast implementeert de OFGV de Cybersecuritywet als Nederlandse uitwerking van de Europese regelgeving. De architectuur van Informatievoorziening en ICT wordt verder ingericht volgens geldende overheidsnormen en professionele standaards.

A.2.6. Verbonden partijen

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdemeren en Zeewolde, de provincies Flevoland en Noord-Holland.

De OFGV heeft zelf geen verbonden partijen.

A.2.7. Grondbeleid

Het grondbeleid omvat het instrumentarium dat een gemeente of provincie ter beschikking heeft om de vastgestelde ruimtelijke en deels ook economische doelstellingen te realiseren. De OFGV is niet bevoegd om een (eigen) grondbeleid op te stellen.

A.2.8. Rechtmatigheid

De OFGV heeft zijn bedrijfsvoeringsprocessen op het gebied van financiën, inkoop en HRM beschreven in een Administratieve Organisatie volgens de 6-w methode: wat is de processtap, wie voert die uit, waarom wordt dat gedaan, waarmee wordt de stap uitgevoerd, wanneer wordt de stap uitgevoerd en waartoe leidt dat? In de processen zijn beheersmaatregelen opgenomen om

mogelijke risico's te ondervangen. Elk jaar worden deze processen geëvalueerd en worden de Administratieve Organisatie en het Interne Controle Plan geüpdatet. De interne controle ondersteunt de rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur.

Jaarlijks legt de OFGV een frauderisicoanalyse aan het Algemeen Bestuur voor.

A.2.9. Openbaarheid Woo

In de Woo staan 17 informatiecategorieën die de overheid uit zichzelf openbaar moet maken (actieve openbaarmaking, zoals vergaderstukken AB en organisatiegegevens en op termijn ook juridische besluiten) en die de overheid openbaar maakt als iemand erom vraagt (passieve openbaarmaking, Woo-verzoeken). De OFGV maakt de eerste vijf informatiecategorieën actief openbaar en volgt de wetgeving voor de toekomstige twaalf categorieën.

Onder de Omgevingswet heeft de OFGV geen mandaat om zelfstandig Woo-verzoeken te beantwoorden. De OFGV verzamelt wel alle documentatie en levert deze aan bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de passieve openbaarmaking van de documentatie. De prognose voor 2026 (gebaseerd op het gemiddelde van de jaren 2021-2022-2023) is het behandelen van tien Woo-verzoeken. De Woo-verzoeken worden voornamelijk ingediend door omwonenden die klachten hebben over specifieke bedrijven. Zij vragen dan alle informatie op over het bedrijf, zoals de vigerende vergunningen, verslagen van uitgevoerde controles, handhavingszaken, klachten en overige correspondentie.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

B. FINANCIËLE BEGROTING 2026

B.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

B.1.1. Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027 – 2029

a. Regulier budget

BATEN REGULIER BUDGET		Realisatie	Begroting na 2e BW	Begroting excl. index	Index	Toevoeging taken	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2024	2025	2026	2026	2026	2026	2027	2028	2029
1	**BIJDRAGEN DEELNEMERS**									
1.1	Almere	€ 2.053.427	€ 2.238.336	€ 2.238.336	€ 78.320	€ 83.950	€ 2.400.607	€ 2.504.318	€ 2.596.341	€ 2.691.866
1.2	Lelystad	€ 1.478.662	€ 1.618.967	€ 1.618.967	€ 56.648	€ 67.194	€ 1.742.810	€ 1.818.103	€ 1.884.910	€ 1.954.260
1.3	Zeewolde	€ 741.289	€ 811.965	€ 811.965	€ 28.411	€ 23.530	€ 863.906	€ 901.228	€ 934.345	€ 968.721
1.4	Flevoland	€ 4.682.235	€ 5.081.601	€ 5.081.601	€ 177.808	€ 153.363	€ 5.412.772	€ 5.646.615	€ 5.854.104	€ 6.069.489
1.5	Urk	€ 380.809	€ 416.015	€ 416.015	€ 14.557	€ 12.662	€ 443.233	€ 462.382	€ 479.372	€ 497.009
1.6	Dronten	€ 1.216.618	€ 1.334.678	€ 1.334.678	€ 46.701	€ 38.414	€ 1.419.794	€ 1.481.132	€ 1.535.557	€ 1.592.053
1.7	Noordoostpolder	€ 1.743.815	€ 1.931.157	€ 1.931.157	€ 67.572	€ 55.325	€ 2.054.053	€ 2.142.792	€ 2.221.531	€ 2.303.266
1.8	Noord Holland	€ 247.597	€ 272.347	€ 272.347	€ 9.530	€ 7.820	€ 289.696	€ 302.212	€ 313.317	€ 324.844
1.9	Gooise Meren	€ 1.077.121	€ 1.164.922	€ 1.164.922	€ 40.761	€ 33.963	€ 1.239.645	€ 1.293.200	€ 1.340.720	€ 1.390.048
1.10	Hilversum	€ 788.150	€ 1.179.326	€ 1.245.690	€ 43.587	€ 24.843	€ 1.314.120	€ 1.370.893	€ 1.421.268	€ 1.473.559
1.12	Huizen	€ 314.601	€ 480.341	€ 480.341	€ 16.807	€ 13.161	€ 510.309	€ 532.356	€ 551.917	€ 572.224
1.13	Wijdemeren	€ 646.463	€ 776.529	€ 776.529	€ 27.171	€ 22.784	€ 826.484	€ 862.189	€ 893.871	€ 926.759
1.14	Blaricum	€ 157.175	€ 194.380	€ 194.380	€ 6.801	€ 6.985	€ 208.166	€ 217.160	€ 225.139	€ 233.423
1.15	Laren	€ 203.446	€ 250.129	€ 250.129	€ 8.752	€ 9.266	€ 268.147	€ 279.732	€ 290.011	€ 300.681
Subtotaal		**€ 15.731.410**	**€ 17.750.692**	**€ 17.817.056**	**€ 623.427**	**€ 553.259**	**€ 18.993.742**	**€ 19.814.310**	**€ 20.542.403**	**€ 21.298.202**
2	**ANDERE BIJDRAGEN**						€ -			
2.6	Overige opbrengsten	€ 3.084.009	€ 389.000	€ 389.000	€ 13.611	€ -	€ 402.611	€ 420.005	€ 435.438	€ 451.459
Totaal baten regulier budget		**€ 18.815.419**	**€ 18.139.692**	**€ 18.206.056**	**€ 637.038**	**€ 553.259**	**€ 19.396.353**	**€ 20.234.315**	**€ 20.977.842**	**€ 21.749.661**

LASTEN REGULIER BUDGET		Realisatie	Begroting na 2e BW	Begroting excl. index	Index	Toevoeging taken	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2024	2025	2026	2026	2026	2026	2027	2028	2029
1	**PERSONEEL**									
1.1a	Salarissen	€ 11.523.941	€ 14.537.959	€ 14.594.368	€ 554.586	€ 470.270	€ 15.619.225	€ 16.368.947	€ 17.023.705	€ 17.704.654
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ 119.137	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 3.525.155	€ 42.852	€ 42.852	€ 1.628	€ -	€ 44.481	€ 46.616	€ 48.481	€ 50.420
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 329.534	€ 143.934	€ 144.349	€ 5.485	€ 3.458	€ 153.292	€ 160.650	€ 167.076	€ 173.759
	Subtotaal personeelskosten	€ 15.497.767	€ 14.724.746	€ 14.781.569	€ 561.700	€ 473.728	€ 15.816.997	€ 16.576.213	€ 17.239.262	€ 17.928.832
1.2	Opleidingskosten	€ 852.957	€ 482.671	€ 484.744	€ 10.664	€ 17.289	€ 512.698	€ 523.977	€ 535.505	€ 547.286
1.3	Algemene personeelskosten	€ 576.074	€ 647.173	€ 648.832	€ 14.274	€ 13.831	€ 676.938	€ 691.830	€ 707.051	€ 722.606
3	**KAPITAALLASTEN**									
3.1	Afschrijving ICT	€ 111.437	€ 127.702	€ 127.702	€ 2.809	€ -	€ 130.512	€ 133.383	€ 136.317	€ 139.316
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 53.135	€ 77.032	€ 77.032	€ 1.695	€ -	€ 78.726	€ 80.458	€ 82.229	€ 84.038
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 79.906	€ 82.409	€ 82.409	€ 1.813	€ -	€ 84.222	€ 86.075	€ 87.969	€ 89.904
4	**INDIRECTE KOSTEN**									
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 159.523	€ 184.220	€ 184.220	€ 4.053	€ -	€ 188.273	€ 192.415	€ 196.648	€ 200.975
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 88.418	€ 115.873	€ 115.873	€ 2.549	€ -	€ 118.423	€ 121.028	€ 123.691	€ 126.412
4.3	Informatiemanagement	€ 844.115	€ 989.560	€ 995.367	€ 21.898	€ 48.410	€ 1.065.675	€ 1.089.120	€ 1.113.080	€ 1.137.568
4.4	Wagenpark	€ 94.313	€ 130.069	€ 130.069	€ 2.862	€ -	€ 132.930	€ 135.855	€ 138.843	€ 141.898
4.5	Diverse kosten	€ 184.014	€ 212.698	€ 212.698	€ 4.679	€ -	€ 217.378	€ 222.160	€ 227.047	€ 232.042
4.6	Accountant	€ 36.090	€ 29.560	€ 29.560	€ 650	€ -	€ 30.210	€ 30.875	€ 31.554	€ 32.248
4.7	HRM	€ 93.302	€ 76.858	€ 76.858	€ 1.691	€ -	€ 78.549	€ 80.277	€ 82.043	€ 83.848
4.8	Innovatie en ontwikkeling	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 4.400	€ -	€ 204.400	€ 208.897	€ 213.493	€ 218.189
5	**ONVOORZIEN**									
5.1	Onvoorzien	€ -	€ 59.122	€ 59.122	€ 1.301	€ -	€ 60.423	€ 61.752	€ 63.111	€ 64.499
Totaal lasten regulier budget		**€ 18.671.050**	**€ 18.139.692**	**€ 18.206.056**	**€ 637.038**	**€ 553.259**	**€ 19.396.353**	**€ 20.234.315**	**€ 20.977.842**	**€ 21.749.661**

b. Directe productiekosten

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN		Realisatie	Begroting na 2e BW	Begroting excl. index	Index	Toevoeging taken	Begroting	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2024	2025	2026	2026	2026	2026	2027	2028	2029
1	**BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**									
1.4	Directe productiekosten Flevoland	€ 256.434	€ 290.043	€ 290.043	€ 6.381	€ -	€ 296.424	€ 302.945	€ 309.610	€ 316.421
1.1	Directe productiekosten Almere	€ 1.381	€ 1.403	€ 1.403	€ 31	€ -	€ 1.434	€ 1.465	€ 1.498	€ 1.530
1.9	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 350	€ 13.540	€ 13.540	€ 298	€ -	€ 13.838	€ 14.142	€ 14.453	€ 14.771
1.8	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 480	€ 9.118	€ 9.118	€ 201	€ -	€ 9.319	€ 9.524	€ 9.734	€ 9.948
Totaal baten directe productiekosten		**€ 258.645**	**€ 314.104**	**€ 314.104**	**€ 6.910**	**€ -**	**€ 321.014**	**€ 328.077**	**€ 335.294**	**€ 342.671**
6	**DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**									
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 256.434	€ 290.043	€ 290.043	€ 6.381	€ -	€ 296.424	€ 302.945	€ 309.610	€ 316.421
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.381	€ 1.403	€ 1.403	€ 31	€ -	€ 1.434	€ 1.465	€ 1.498	€ 1.530
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 350	€ 13.540	€ 13.540	€ 298	€ -	€ 13.838	€ 14.142	€ 14.453	€ 14.771
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 480	€ 9.118	€ 9.118	€ 201	€ -	€ 9.319	€ 9.524	€ 9.734	€ 9.948
Totaal lasten directe productiekosten		**€ 258.645**	**€ 314.104**	**€ 314.104**	**€ 6.910**	**€ -**	**€ 321.014**	**€ 328.077**	**€ 335.294**	**€ 342.671**

c. Subsidies

SUBSIDIES		Realisatie	Begroting na 2e BW	Begroting excl. index	Index	Toevoeging taken	Begroting	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2024	2025	2026	2026	2026	2026	2027	2028	2029
2	OVERIGE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES									
2.7	Diverse subsidies	€ 580.562	€ 322.640	€ 322.640	€ -	€ -	€ 322.640	€ 322.640	€ 200.000	€ 200.000
Totaal baten subsidies		€ 580.562	€ 322.640	€ 322.640	€ -	€ -	€ 322.640	€ 322.640	€ 200.000	€ 200.000
7	OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES									
7.5	Diverse subsidies	€ 580.562	€ 322.640	€ 322.640	€ -	€ -	€ 322.640	€ 322.640	€ 200.000	€ 200.000
Totaal lasten subsidies		€ 580.562	€ 322.640	€ 322.640	€ -	€ -	€ 322.640	€ 322.640	€ 200.000	€ 200.000

d. Reserves

RESERVES		Realisatie	Begroting na 2e BW	Begroting excl. index	Index	Toevoeging taken	Begroting	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2024	2025	2026	2026	2026	2026	2027	2028	2029
2	OVERIGE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES									
2.1	Onttrekking bestemmingsreserve I&O	€ 536.001	€ 941.508	€ 455.000	€ -	€ -	€ 455.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Totaal baten reserves		€ 536.001	€ 941.508	€ 455.000	€ -	€ -	€ 455.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
7	OVERIGE KOSTEN - LASTEN RESERVES									
7.1	Implementatiekosten ICT en VTH systemen	€ -	€ 200.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 800.000	€ -	€ -
7.7	Invoeringskosten Omgevingswet	€ 76.284	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.8	Diverse innovatieprojecten	€ 259.000	€ 217.225	€ 200.000	€ -	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
7.9	Ontwikkelplan	€ 200.717	€ 524.283	€ 255.000	€ -	€ -	€ 255.000	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten reserves		€ 536.001	€ 941.508	€ 455.000	€ -	€ -	€ 455.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000

Bij het opstellen van de begroting 2026 is onder meer uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Deze begroting is opgesteld met de bijdragen van de deelnemers doorberekend op basis van de Kostenverdeelsystematiek (KVS) voor de periode 2024-2025-2026 en verhoogd met de jaarlijkse indexatie.
- Het begrotingstotaal in 2026 wordt geïndexeerd conform de vigerende Gemeenschappelijke Regeling. Salarissen en kosten van inhuur (ongeveer 80% van het begrotingstotaal) worden verhoogd met de Loonvoet sector overheid en de overige kosten (circa 20% van het begrotingstotaal) met de prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de "Septembercirculaire gemeentefonds" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze prijsindexen in de septembercirculaire gemeentefonds bedragen 3,8% respectievelijk 2,2% voor 2026. Het gewogen indexcijfer is 3,5%.
- De basis voor de begroting 2026 is de begroting 2025 na 2e begrotingswijziging. De 1e begrotingswijziging 2025 is voor zienswijzen aan de raden en Staten voorgelegd en gaat voor een besluit naar het AB samen met deze ontwerpbegroting. De begrotingswijziging is alvast verwerkt in deze begroting met als doel om een zo actueel mogelijk beeld te geven over het begrotingsjaar 2026. De wijzigingen gaan in per 1 januari 2025 en hebben betrekking op:
    - De individuele inbreng van basistaken door afzonderlijke deelnemers:
        - Asbestmeldingen Blaricum
        - Asbestmeldingen Laren
        - Asbestmeldingen Huizen
        - Asbestmeldingen Wijdemeren
        - Bodem Huizen
        - VTH-milieu en bodem Hilversum
    - De uitbreiding van het aantal geluidscontroles voor de gemeente Almere.
    - De collectieve inbreng van basistaken voor alle deelnemers
        - Actualiseren vergunningen
        - Circulaire Economie
        - Strafrechtelijke handhaving
    - De verlaging van de deelnemersbijdragen voor de opleidingscoördinator in verband met de overdracht van de ODNL Academie aan Omgevingsdienst NL.

De 2e begrotingswijziging 2025 betreft de aanpassing van de onttrekkingen aan de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling voor innovatieprojecten, ontwikkelplan en implementatie VTH-systemen in het begrotingsjaar 2025. Deze is samen met de ontwerpbegroting in maart vastgesteld door het Dagelijks Bestuur.

In de kadernota 2026 zijn de sobere en doelmatige uitvoering van de collectieve basistaken casemanagement, ketentoezicht, zeer zorgwekkende stoffen en werkgebonden personenmobiliteit opgenomen voor een totaalbedrag van € 553.529.

Deze taken zijn financieel in de begroting 2026 verwerkt waarbij als verdeelsleutel over de deelnemers de reguliere stemverdeling 2025 is gehanteerd. In overeenstemming met eerdere afspraken met het Algemeen Bestuur werkt de OFGV in de loop van 2025 de vier taken uit in voorstellen voor uitvoering daarvan. Deze voorstellen worden in november 2025, wederom met een keuze uit ambitieniveaus, voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

B.1.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Baten reguliere begroting

Bijdragen deelnemers

De bijdragen van de deelnemende partijen aan de begroting van 2026 zijn berekend op basis van de Kostenverdeelsystematiek (KVS) 2024-2025-2026 en verhoogd met de structurele uitbreiding van het takenpakket 2025 en 2026 en de indexering.

Het stemrechtpercentage wordt conform artikel 7 lid 1 van de Gemeenschappelijke Regeling OFGV bepaald naar rato van de totale financiële bijdrage per deelnemer van het voorgaande kalenderjaar. De verdeling van de stemmen in 2026 wordt bepaald aan de hand van de jaarcijfers over 2025.

Overige inkomsten

De post overige inkomsten is het deel van de OFGV begroting dat niet gedekt wordt door de structurele partnerbijdragen, maar wordt gedekt met de overige inkomsten. Dit bedrag van € 403.000 wordt onder andere gerealiseerd door het uitvoeren van extra opdrachten.

Lasten reguliere begroting

Personeelskosten

Het begrotingsbedrag voor personeelskosten bedraagt in 2026 € 15.619.000. Dit bedrag wordt aangewend voor de salarissen van vast personeel, de kosten voor flexibele schil en inhuur bij ziekte. Ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenschijf 2026 uit de begroting 2025 is het bedrag met € 1.292.000 gestegen. Dat wordt veroorzaakt door de structurele taakuitbreiding en de indexering.

Opleidingskosten

Het budget voor opleidingskosten is nodig voor de noodzakelijke kwaliteitsverbetering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook het bijhouden van bestaande kennis in het kader van aanpassingen in wet- en regelgeving drukken op dit budget. De raming voor 2026 bedraagt € 512.000 en is ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenschijf uit de begroting 2025 verhoogd met € 57.000 in verband met de structurele taakuitbreiding.

Algemene personeelskosten

Het budget voor algemene personeelskosten bedraagt € 677.000 en is ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenschijf uit de begroting 2025 verhoogd met € 47.000 in verband met de structurele taakuitbreiding. Het budget is bestemd voor de vergoedingen aan personeel zoals reiskosten, piket en overwerk en voor personeelsgerelateerde kosten zoals werkkleding, OR/GO en de personeelsvereniging.

Afschrijvingen

De raming van de afschrijvingen is als volgt:

Activa	Termijn	Afschrijving
Verbouwing pand	10 jaar	€ 84.222
Meubilair	10 jaar	€ 78.726
ICT hardware (computers, laptops, tablets)	3 jaar	€ 75.512
Telefoons	2 jaar	€ 55.000
Totaal afschrijvingen		**€ 293.460**

De afschrijvingen voor de verbouwing van het pand en voor het meubilair zijn het gevolg van de gemaakte keuzes over het plaats-onafhankelijk werken en de inrichting van het pand.

De afschrijvingskosten voor de handhavingsschepen van de provincie Flevoland zijn verwerkt in de directe productiekosten. Deze kosten worden niet door overige deelnemers betaald en zijn daarom niet opgenomen onder de reguliere kapitaallasten.

Huur en services

De pandgebonden huisvestingslasten zijn de huurlasten zoals overeengekomen met de verhuurder. Het huurcontract wordt jaarlijks verhoogd met de CBS-index huurprijzen. Ook bevat deze post andere lasten verbonden aan de huisvesting zoals gas-water-licht, verzekering, belasting, schoonmaak en beveiliging. Het begrotingsbedrag bedraagt € 188.000.

Huisvesting (niet-pandgebonden)

De dienstgebonden huisvestingslasten betreffen het budget van € 118.000 voor onderhoud, inrichting, catering en dergelijke.

Informatiemanagement

De kosten voor informatiemanagement betreffen de kosten voor hardware, software, onderhoud en dergelijke. Het budget bedraagt € 1.066.000 en is ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenschijf uit de begroting 2025 verhoogd met € 157.000 als gevolg van de structurele taakuitbreiding en de indexering.

Wagenpark

Het budget voor het wagenpark van € 133.000 is bestemd voor de leasekosten van handhavingsvoertuigen.

Diverse kosten

Het budget voor diverse kosten bedraagt € 217.000 en is bestemd voor kosten zoals porti, kantoorartikelen, telefoonkosten, verzekeringen en dergelijke.

Accountant

Het budget is bestemd voor de accountantscontrole en bedraagt € 30.000.

HRM

Het budget van € 79.000 is bestemd voor diverse kosten op het gebied van HRM zoals Arbo en integriteit.

Innovatie en ontwikkeling

Het budget van € 200.000 is bestemd voor innovatieprojecten en ontwikkelingen en is een vereiste vanuit het IBP VTH. Het budget wordt aangevuld tot € 400.000 vanuit de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling.

De innovatieagenda voor 2026 is als volgt:

	Innovatieagenda	2025	2026
2024	3. Pilot financiële zekerheid	€ 17.225	
2024/2025	5. Ketentoezicht opstarten	€ 100.000	
2024/2025	6. Locatiebestand op orde	€ 100.000	
2025	8. Visitatie 2025	€ -	€ 20.000
2025	9. Altijd actuele digitale vergunning	€ 20.000	€ 80.000
2025	10. Casemanagement opstarten	€ 100.000	
2025	11. Eenmalige kosten CE	€ 37.927	
2025	12. Werkgebonden personenmobiliteit	€ 42.073	
2026	13. Toezicht energiebesparing opstarten		€ 50.000
2026	14. Advies omgevingsplannen opstarten		€ 50.000
2026	15. Omgevingsveiligheid opstarten		€ 50.000
2026	16. Indirecte lozingen opstarten		€ 100.000
2026	17. Datagedreven werken		€ 50.000
	Totaal	**€ 417.225**	**€ 400.000**

Onvoorzien

Het bedrag voor onvoorzien bedraagt in 2026 € 60.000. Het budget onvoorzien maakt deel uit van het weerstandsvermogen en is bestemd voor risico's in de bedrijfsvoering.

Directe productiekosten

Directe productiekosten zijn budgetten van deelnemers die nodig zijn voor het uitvoeren van specifieke taken. Deze directe productiekosten worden niet procentueel verdeeld over alle deelnemers maar worden door de specifieke deelnemers overgedragen aan de Omgevingsdienst. De specificatie is als volgt:

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN PROVINCIE FLEVOLAND		
Vaartuigen	€	95.332
Buitengebied	€	102.572
Extern advies VTH	€	84.580
Zwemwater	€	87.991
Grondwater	€	81.252
Subtotaal	**€**	**451.727**
Legesopbrengsten	€	155.303
Totaal Provincie Flevoland	**€**	**296.424**
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN GEMEENTE ALMERE		
Geluidsmeter	€	1.411
Totaal Gemeente Almere	**€**	**1.411**
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN GEMEENTE GOOISE MEREN		
Algemeen uitbesteed werk	€	13.620
Totaal Gemeente Gooise Meren	**€**	**13.620**
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN PROVINCIE NOORD-HOLLAND		
Advertentie-, onderzoek en kadasterkosten	€	9.172
Totaal Provincie Noord-Holland	**€**	**9.172**

In overleg met de provincie Flevoland is nog geen raming opgenomen van de legesopbrengsten voor omgevingsvergunningen. In de loop van 2025 worden op basis van ervaringscijfers de legesopbrengsten geëxtrapoleerd en worden afspraken gemaakt over de financiële verwerking daarvan.

Subsidies

Het in deze begroting geraamde bedrag voor de subsidies van € 323.000 in 2026 betreft de Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparing (SPUK-THE). Deze subsidie loopt van 2022 tot en met 2026. Voor 2027 en verder is de stelpost van € 200.000 geraamd.

Reserves

Voor 2026 zijn twee onttrekkingen aan de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling geraamd. Dit betreft de onttrekking voor innovatieprojecten ad € 200.000 en de kosten van het ontwikkelplan ad € 255.000.

B.1.3. Algemene dekkingsmiddelen

De OFGV ontvangt geen algemene dekkingsmiddelen.

B.1.4. Kosten van overhead

De specificatie van de overhead is als volgt:

	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
Specificatie overhead	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Personele lasten overhead personeel	3.439.515	2.806.400	3.479.739	3.646.767	3.792.638	3.944.343
Overige personeelskosten	1.522.332	1.206.701	1.237.064	1.264.279	1.292.093	1.320.519
Afschrijvingen	244.478	287.143	293.460	299.916	306.514	313.258
Facilitair	526.267	642.861	657.004	671.458	686.230	701.327
Informatiemanagement	718.115	759.560	787.265	809.644	832.517	855.892
Financiën	36.090	29.560	30.210	30.875	31.554	32.248
Totaal	**6.486.797**	**5.732.225**	**6.484.742**	**6.722.939**	**6.941.546**	**7.167.587**

De personele overhead mag maximaal 24% bedragen.
De OFGV blijft hier onder.

	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
Percentage personele overhead	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Personele lasten overhead personeel	3.439.515	2.806.400	3.479.739	3.646.767	3.792.638	3.944.343
Personele lasten direct personeel	12.058.252	11.975.169	12.337.258	12.929.446	13.446.624	13.984.489
% personele overhead	**22,2%**	**19,0%**	**22,0%**	**22,0%**	**22,0%**	**22,0%**

De vergelijkende cijfers van de realisatie 2024 betreffen schattingen vóór controle.

B.1.5. Stelposten, vennootschapsbelasting en onvoorzien

De OFGV heeft geen stelposten in de begroting 2026. Het bedrag voor onvoorzien is toegelicht op pagina 22. De OFGV hoeft geen vennootschapsbelasting te betalen, omdat resultaten behaald worden als gevolg van de wettelijke taak of zonder winstopslag.

B.1.6. Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten betreffen posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden en dus een tijdelijk karakter hebben. De begroting 2026 is incidenteel verhoogd met de kosten voor innovatieprojecten ad € 200.000 en de kosten voor het ontwikkelplan ad € 255.000. Deze worden incidenteel onttrokken aan de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

B. FINANCIËLE BEGROTING 2026

B.2. Financiële positie en toelichting

B.2.1. Uitgangspunten en ontwikkelingen ten opzichte van 2025

De wijzigingen ten opzichte van de meerjarenschijf 2026 in de begroting 2025 hebben betrekking op de structurele taakuitbreiding 2025 en 2026 en de indexering.

B.2.2. Geprognosticeerde eindbalans

De balansprognose tot en met 2029 is als volgt:

Balans	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Materiële vaste activa	1.823.637	1.403.497	1.403.497	1.403.497	1.403.497	1.403.497
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Vlottende activa	4.653.329	5.159.062	4.704.062	4.704.062	4.704.062	4.704.062
Balanstotaal activa	**6.476.966**	**6.562.559**	**6.107.559**	**6.107.559**	**6.107.559**	**6.107.559**
Algemene reserve	839.372	839.372	839.372	839.372	839.372	839.372
Bestemmingsreserves	144.368	1.010.896	555.896	555.896	555.896	555.896
Voorzieningen	180.704	180.704	180.704	180.704	180.704	180.704
Vlottende passiva	5.312.523	4.531.588	4.531.588	4.531.588	4.531.588	4.531.588
Balanstotaal passiva	**6.476.966**	**6.562.559**	**6.107.559**	**6.107.559**	**6.107.559**	**6.107.559**

Voor de raming van de vaste activa en vlottende passiva is gebruikgemaakt van het gemiddelde van de jaarrekeningcijfers van de drie voorafgaande jaren. Het eigen vermogen is gebaseerd op bekende reservemutaties en een nihil rekeningresultaat. De vergelijkende cijfers over 2024 betreffen schattingen vóór controle.

B.2.3. Jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen

De formatie bedraagt begin 2025 175 fte. Ruimte in het salarisbudget wordt ingezet voor de flexibele schil en samenwerking op de bedrijfsvoering.

B.2.4. Investeringen in vaste activa

Investering	Afschrijvingstermijn	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Verbouwing pand	10 jaar - 2033	€ 800.000						
Meubilair	10 jaar - 2033	€ 475.000						
ICT hardware (computers, laptops, tablets)	3 jaar	€ 100.735	€ 151.325	€ 41.775	€ 224.069	€ 160.585	€ 44.593	€ 239.185
Telefoons	2 jaar		€ 106.900	€ -	€ 111.000	€ -	€ 115.938	€ -
Handhavingsschepen	30 jaar - 2045							
Totaal investeringen		**€ 1.375.735**	**€ 258.225**	**€ 41.775**	**€ 335.069**	**€ 160.585**	**€ 160.531**	**€ 239.185**

De OFGV vervangt de activa pas op het moment dat het nodig is. Dit betekent dat de activa langer mee kan gaan dan de afschrijvingstermijn en soms juist eerder worden aangeschaft als dat voordelen oplevert. De niet uitgegeven kredieten schuiven door naar latere jaren.

Op basis van de afschrijvingstermijn worden in 2026 investeringen gedaan in ICT hardware zoals computers, tablets en telefoons.

De afschrijvingstermijnen stemmen overeen met de termijnen in de Financiële Verordening. Alle kosten als gevolg van de afschrijving op genoemde investeringen zijn structureel in de begroting verankerd.

B.2.5 Financiering

De begroting van de OFGV wordt grotendeels gedekt uit de bijdragen van de deelnemers. De OFGV stuurt voorafgaand aan elk kwartaal een voorschotnota van 25% van deze bijdrage aan de deelnemer. Daarom heeft de OFGV geen leningen nodig voor haar reguliere taakuitvoering. De OFGV neemt deel aan het wettelijk verplichte schatkistbankieren: overtollige middelen tot € 500.000 worden aangehouden in rekening-courant bij de BNG, het meerdere wordt aangehouden in de schatkist.

B.2.6. Reserves en voorzieningen

Reserves	Saldo 31-12-2023	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31-12-2024	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Saldo 31-12-2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12-2026
Algemene Reserve	€ 839.372			€ 839.372			€ 839.372			€ 839.372
Bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling	€ 1.003.129	€ 1.330.635	€ 536.001	€ 1.797.763	€ 144.368	€ 941.508	€ 1.000.623	€ 0	€ 455.000	€ 545.623
Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV	€ 160.756		€ 160.756	€ 0			€ 0			€ 0
Totaal reserves	**€ 2.003.257**	**€ 1.330.635**	**€ 696.757**	**€ 2.637.135**	**€ 144.368**	**€ 941.508**	**€ 1.839.995**	**€ 0**	**€ 455.000**	**€ 1.384.995**

Algemene Reserve

De omvang van de algemene reserve bedraagt begin 2025 € 839.000. In 2026 zijn geen onttrekkingen aan de reserve voorzien.

Eventuele rekeningresultaten worden in eerste instantie afgewikkeld met de algemene reserve. Die heeft een ondergrens van € 0 en een bovengrens van 5% van de omzet. Het maximum van de algemene reserve van deze begroting is € 1.002.000. Gezien het benodigde weerstandsvermogen is de algemene reserve toereikend en hoeft deze niet verhoogd te worden tot het maximum.

Innovatiereserve

De bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling wordt gevoed vanuit rekeningresultaten van boekjaren waarin meer inkomsten zijn ontvangen dan de taakstelling. Met betrekking tot de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling heeft het AB in februari 2020 de spelregels van de bestemmingsreserve bepaald: de reserve wordt aangevuld vanuit het overschot op de overige inkomsten. Hierbij wordt een plafond van maximaal € 300.000 voor onbestemde middelen gehanteerd met als peildatum 31 december om te monitoren of dat plafond al dan niet wordt overschreden. Als op 31 december blijkt dat daarmee het plafond voor onbestemde middelen van € 300.000 wordt overschreden, dan wordt het meerdere alsnog direct uitbetaald aan de deelnemers.

Het saldo van de innovatiereserve betreft het saldo in de jaarrekening 2024 minus de geraamde onttrekkingen in 2025 en 2026. Aangezien de bestemde innovatieprojecten, de kosten voor het ontwikkelplan en de implementatiekosten voor ICT en VTH systemen dit saldo in 2027 overschrijden, zal bij de bestemming van het rekeningresultaat van 2024 worden voorgesteld de innovatiereserve maximaal te vullen. In het onderstaande staatje is de bestemming van het rekeningresultaat 2024 ter indicatie verwerkt. Hierover moet het Algemeen Bestuur nog beslissen. In de begroting 2026 bedraagt het saldo van de innovatiereserve daarmee € 546.000.

Voorzieningen

De OFGV heeft een voorziening voor verlofsparen. Het is onbekend hoeveel medewerkers in de loop van 2025 en 2026 kiezen voor verlofsparen. De waarde van de voorziening is gelijk aan de waarde in de jaarrekening 2024 en bedraagt € 181.000.

B.2.7. EMU-saldo

Het EMU-saldo is het totaal van inkomsten minus uitgaven. Conform het Europese stabiliteits- en groeipact is de macronorm voor lidstaat Nederland een maximaal EMU-saldo van -0,5% van het bruto binnenlands product. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Alle gemeenten, provincies en waterschappen moeten deze informatie aanleveren bij het CBS. Bij gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats wanneer deze een exploitatie van € 20 mln of meer hebben. De OFGV valt hier buiten.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Verzendlijst gemeenteraad en Provinciale Staten

Verzenddatum	**Bijlagen**	**Kenmerk**
	1	2025 OFGV ivw03

Onderwerp:
Voorlopige jaarrekening 2024

Geachte heer, mevrouw,

In overeenstemming met artikel 58b van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen ontvangt u hierbij de voorlopige jaarrekening over het boekjaar 2024 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Hiermee beschikt u tijdig over informatie van deze 'verbonden partij' om in de eigen financiële stukken op te nemen. Wij vermelden hierbij nadrukkelijk dat dit de cijfers vóór accountantscontrole zijn. U kunt dus geen rechten ontlenen aan deze cijfers.

De officiële stukken volgen de onderstaande route/planning:

2 mei 2025	Accountantscontrole
28 mei 2025	Definitieve jaarstukken en voorstel resultaatbestemming in DB
26 juni 2025	Definitieve jaarstukken en voorstel resultaatbestemming in AB
2 juli 2025	Verzenden definitieve jaarstukken en voorstel resultaatbestemming voor zienswijze aan raden en Staten
1 oktober 2025	Sluitingstermijn zienswijzen resultaatbestemming
30 oktober 2025	Definitieve resultaatbestemming in DB
27 november 2025	Definitieve resultaatbestemming in AB

Een gelijkluidende brief is gezonden aan de gemeenteraden van alle 12 deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten van de 2 deelnemende provincies. De colleges van deze 14 partijen ontvangen een afschrift van deze brief.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

A.Y. Sprong
Voorzitter Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Bijlage: Voorlopige jaarrekening 2024

1. Resultaat 2024 vóór accountantscontrole: € 144.368

Het voorlopig rekeningresultaat 2024 is positief, van geringe omvang en bestaat uit meerdere componenten die hieronder per component worden toegelicht.

Verschillenanalyse baten	2024	Korte toelichting
Hogere omzet opleidingscentrum	17.891	De ODNL Academie heeft meer opleidingen verzorgd voor andere omgevingsdiensten dan geraamd.
Hogere overige inkomsten	90.693	De OFGV heeft meer inkomsten dan geraamd behaald met meerwerkopdrachten, rentebaten en afwikkelingsverschillen.
Totaal	**€ 108.584**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

Verschillenanalyse lasten	2024	Korte toelichting
Hogere salarissen	-242.666	De OFGV heeft in 2024 meer nieuwe medewerkers kunnen aannemen dan verwacht. Daarnaast heeft het eigen personeel meer gepresteerd bij innovatieprojecten en de implementatie van de omgevingswet, zodat deze kosten niet uit de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling gedekt hoefden te worden.
Lagere flexibele schil personeel	74.295	Het eigen personeel heeft meer gepresteerd waardoor minder inhuur nodig was.
Lagere algemene personeelskosten	9.145	De verbindende bijeenkomsten van personeel zijn in 2023 zoveel mogelijk in het vernieuwde pand georganiseerd. Daardoor zijn de kosten voor externe bijeenkomsten lager uitgevallen.
Lagere opleidingskosten	108.660	De cursussen en opleidingen zijn in 2024 kostenefficiënt georganiseerd door de ODNL Academie.
Lagere afschrijvingen	43.144	In 2024 is minder geïnvesteerd in ICT hardware dan voorzien, de OFGV heeft langer gebruik gemaakt van de bestaande telefoons, laptops en ipads. De investeringen schuiven door naar 2025.
Hogere kosten informatiemanagement	-5.806	De informatiemanagementkosten vallen incidenteel hoger uit dan het beschikbaar budget door een zorgvuldige voorbereiding op de Baseline Informatiebeheer Overheden en datagericht werken.
Lagere besteding uit de post onvoorzien	191	De post onvoorzien is in 2024 niet gebruikt.
Lagere overige lasten	48.819	Op de overige budgetten resteert een incidenteel overschot met als belangrijkste reden de huurverlaging als gevolg van het teruggaan van vier naar twee verdiepingen en lagere kantoorkosten vanwege plaatsonafhankelijk werken.
Totaal	**€ 35.785**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

De directe productiekosten zijn specifieke kosten die door afzonderlijke deelnemers worden bekostigd. Deze hebben geen invloed op het resultaat van de OFGV.

Verschillenanalyse directe productiekosten	2024	Korte toelichting
Lagere directe productiekosten Flevoland	29.042	Het saldo op de directe productiekosten van Flevoland wordt veroorzaakt door hogere legesopbrengsten, hogere kosten voor extern advies vergunningverlening en lagere kosten voor groene handhaving.
Lagere directe productiekosten Gooise Meren	12.977	In 2024 zijn nauwelijks kosten gemaakt in het kader van dit budget.
Lagere directe productiekosten Noord-Holland	8.495	In 2024 zijn nauwelijks kosten gemaakt in het kader van dit budget.
Lagere baten directe productiekosten	-50.514	De niet uitgegeven middelen worden als voorschotbedrag op de balans gezet. De betreffende partner beslist wat er met dit voorschot gebeurt.
Totaal	**€ -**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

In 2024 heeft de OFGV twee subsidies van het Rijk aangewend voor het Interbestuurlijk Programma versterking VTH stelsel (SPUK IBP) en voor het uitvoeren van toezicht en handhaving op energiebesparing (SPUK THE). De subsidies hebben geen invloed op het resultaat van de OFGV, anders dan de dekking van interne uren van personeel.

Verschillenanalyse subsidies	2024	Korte toelichting
Hogere lasten subsidies	-50.332	In 2024 zijn meer uren ten laste van de subsidies SPUK IBP en SPUK THE gemaakt dan geraamd. De ontvangen en niet uitgegeven subsidiebedragen worden als voorschotbedrag op de balans gezet.
Hogere inkomsten subsidies	50.332	
Totaal	**€ -**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

De reservemutaties hebben geen invloed op het resultaat van de OFGV, anders dan de dekking van interne uren van personeel. In 2024 is de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling ingezet ter dekking van uren en kosten voor innovatieprojecten, kosten van het ontwikkelplan en de voorbereiding op de Omgevingswet.

Verschillenanalyse reserves	2024	Korte toelichting
Lagere innovatieprojecten	124.000	Het eigen personeel heeft meer gepresteerd bij innovatieprojecten zodat deze kosten niet uit de bestemmingsreserve gedekt hoefden te worden.
Lagere kosten ontwikkelplan	149.283	In 2024 zijn de kosten van het ontwikkelplan lager uitgevallen, niet uitgegeven middelen schuiven door naar 2025.
Lagere implementatiekosten Omgevingswet	135.090	Het eigen personeel heeft meer gepresteerd bij de implementatie van de omgevingswet zodat deze kosten niet uit de bestemmingsreserve gedekt hoefden te worden.
Lagere mutatie reserves	-408.373	Door de lagere uitgaven wordt er minder aan de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling onttrokken.
Totaal	**€ -**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

2. Balans 31-12-2024 vóór accountantscontrole

De voorlopige balans is als volgt:

ACTIVA		31-12-2024		31-12-2023
Investeringen met een economisch nut	1.823.637		1.792.794	
MATERIËLE VASTE ACTIVA		**1.823.637**		**1.792.794**
TOTAAL VASTE ACTIVA		**1.823.637**		**1.792.794**
Vorderingen op openbare lichamen	1.449.039		1.073.493	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.838.319		4.261.680	
Overige vorderingen	125.134		38.297	
UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		**3.412.492**		**5.373.469**
Banksaldi	501.846		500.000	
LIQUIDE MIDDELEN		**501.846**		**500.000**
De van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	442.832		7.795	
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	296.160		192.338	
OVERLOPENDE ACTIVA		**738.991**		**200.133**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**4.653.330**		**6.073.602**
TOTAAL ACTIVA		**6.476.967**		**7.866.396**

PASSIVA		31-12-2024		31-12-2023
Algemene reserve	839.372		839.372	
Bestemmingsreserves	1.797.763		1.163.885	
Resultaat reguliere budgetten	35.784		835.569	
Overig resultaat	108.584		334.310	
Cumulatief resultaat	144.368		1.169.879	
EIGEN VERMOGEN		**2.781.502**		**3.173.135**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	180.704		90.276	
VOORZIENINGEN		**180.704**		**90.276**
TOTAAL VASTE PASSIVA		**2.962.206**		**€ 3.263.411**
Overige schulden	1.598.015		1.512.360	
NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		**1.598.015**		**1.512.360**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.207.840		1.396.173	
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	307.405		524.737	
De van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	305.678		834.998	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	95.823		334.718	
OVERLOPENDE PASSIVA		**1.916.746**		**3.090.625**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**3.514.761**		**€ 4.602.985**
TOTAAL PASSIVA		**6.476.967**		**€ 7.866.396**

3. Baten en lasten 2024 vóór accountantscontrole

Het voorlopig overzicht van baten en lasten is als volgt:

a. Regulier budget

	BATEN REGULIERE BUDGET	Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2023
1	**BIJDRAGEN DEELNEMERS**					
1.1	Almere	€ 2.053.427	€ 2.053.427	€ 1.953.427	€ -	€ 1.824.523
1.2	Lelystad	€ 1.478.662	€ 1.478.662	€ 1.478.662	€ -	€ 1.525.262
1.3	Zeewolde	€ 741.289	€ 741.289	€ 741.289	€ -	€ 713.190
1.4	Flevoland	€ 4.682.235	€ 4.682.235	€ 4.682.235	€ -	€ 4.400.364
1.5	Urk	€ 380.809	€ 380.809	€ 380.809	€ -	€ 379.916
1.6	Dronten	€ 1.216.618	€ 1.216.618	€ 1.216.618	€ -	€ 1.291.275
1.7	Noordoostpolder	€ 1.743.815	€ 1.743.815	€ 1.743.815	€ -	€ 1.642.039
1.8	Noord Holland	€ 247.597	€ 247.597	€ 242.347	€ -	€ 605.705
1.9	Gooise Meren	€ 1.077.121	€ 1.077.121	€ 1.077.121	€ -	€ 969.775
1.10	Hilversum	€ 788.150	€ 788.150	€ 788.150	€ -	€ 633.915
1.11	Weesp					€ 76.313
1.12	Huizen	€ 314.601	€ 314.601	€ 314.601	€ -	€ 262.257
1.13	Wijdemeren	€ 646.463	€ 646.463	€ 646.463	€ -	€ 572.704
1.14	Blaricum	€ 157.175	€ 157.175	€ 157.175	€ -	€ 136.950
1.15	Laren	€ 203.446	€ 203.446	€ 203.446	€ -	€ 127.128
	Subtotaal reguliere bijdrage deelnemers	**€ 15.731.410**	**€ 15.731.410**	**€ 15.626.160**	**€ -**	**€ 15.161.316**
2	**ANDERE BIJDRAGEN**					
2.6	Overige opbrengsten	€ 3.084.009	€ 2.975.425	€ 370.424	€ -108.584	€ 1.421.010
	Totaal reguliere baten	**€ 18.815.419**	**€ 18.706.835**	**€ 15.996.584**	**€ -108.584**	**€ 16.582.326**

	LASTEN REGULIERE BUDGET	Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2023
1	**PERSONEEL**					
1.1a	Salarissen	€ 11.523.941	€ 11.281.275	€ 12.833.092	€ -242.666	€ 10.307.193
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ 119.137	€ 120.000	€ -	€ 863	€ 111.613
1.1c	Flexibele schil	€ 3.525.155	€ 3.568.503	€ 40.503	€ 43.348	€ 1.378.384
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 329.534	€ 359.619	€ 128.908	€ 30.085	€ 230.061
	Subtotaal personeelskosten	**€ 15.497.767**	**€ 15.329.397**	**€ 13.002.503**	**€ -168.370**	**€ 12.027.249**
1.2	Opleidingskosten	€ 852.957	€ 961.617	€ 438.062	€ 108.660	€ 965.702
1.3	Algemene personeelskosten	€ 576.074	€ 585.219	€ 607.374	€ 9.145	€ 494.788
3	**KAPITAALLASTEN**					
3.1	Afschrijving ICT	€ 111.437	€ 150.691	€ 125.691	€ 39.254	€ 95.666
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 53.135	€ 55.819	€ 75.819	€ 2.684	€ 32.398
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 79.906	€ 81.112	€ 81.112	€ 1.206	€ 44.516
4	**INDIRECTE KOSTEN**					
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 159.523	€ 181.319	€ 181.319	€ 21.796	€ 253.229
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 88.418	€ 85.049	€ 114.049	€ -3.369	€ 105.821
4.3	Informatiemanagement	€ 844.115	€ 838.309	€ 870.353	€ -5.806	€ 700.789
4.4	Wagenpark	€ 94.313	€ 99.020	€ 128.020	€ 4.707	€ 72.785
4.5	Diverse kosten	€ 184.014	€ 193.350	€ 209.350	€ 9.336	€ 173.517
4.6	Accountant	€ 36.090	€ 36.094	€ 29.094	€ 4	€ 34.045
4.7	HRM	€ 93.302	€ 109.647	€ 75.647	€ 16.345	€ 183.241
5	**ONVOORZIEN**					
5.1	Onvoorzien	€ -	€ 191	€ 58.191	€ 191	€ 5.341
5.2	Incidentele lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 223.359
	Totaal reguliere lasten	**€ 18.671.050**	**€ 18.706.834**	**€ 15.996.584**	**€ 35.784**	**€ 15.412.447**

b. Directe productiekosten

De restanten vanuit de directe productiekosten worden op de balans opgenomen onder de overlopende passiva.

	DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN	Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2023
6	**BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**					
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 256.434	€ 285.476	€ 285.475	€ 29.042	€ 166.206
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.381	€ 1.381	€ 1.381	€ -	€ 1.348
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 350	€ 13.327	€ 13.327	€ 12.977	€ -
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 480	€ 8.975	€ 8.975	€ 8.495	€ 927
	Totaal baten directe productiekosten	**€ 258.645**	**€ 309.158**	**€ 309.158**	**€ 50.514**	**€ 168.481**
6	**LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**					
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 256.434	€ 285.476	€ 285.475	€ 29.042	€ 166.206
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.381	€ 1.381	€ 1.381	€ -	€ 1.348
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 350	€ 13.327	€ 13.327	€ 12.977	€ -
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 480	€ 8.975	€ 8.975	€ 8.495	€ 927
	Totaal lasten directe productiekosten	**€ 258.645**	**€ 309.158**	**€ 309.158**	**€ 50.514**	**€ 168.481**

c. Subsidies

	SUBSIDIES	Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2023
2	**ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES**					
2.7	Diverse subsidies	€ 580.562	€ 530.230	€ 363.230	€ -50.332	€ 481.091
	Totaal baten subsidies	**€ 580.562**	**€ 530.230**	**€ 363.230**	**€ -50.332**	**€ 481.091**
7	**OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES**					
7.5	Diverse subsidies	€ 580.562	€ 530.230	€ 363.230	€ -50.332	€ 481.091
	Totaal lasten subsidies	**€ 580.562**	**€ 530.230**	**€ 363.230**	**€ -50.332**	**€ 481.091**

d. Reserves

	Mutaties bestemmingsreserves	Realisatie 2024	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2023
2	**ANDERE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES**					
2.2	Onttrekking bestemmingsreserve I&O	€ 536.001	€ 944.374	€ 594.374	€ 408.373	€ 376.787
2.4	Onttrekking Bestemmingsreserve Weesp	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 76.313
	Totaal baten reserves	**€ 536.001**	**€ 944.374**	**€ 594.374**	**€ 408.373**	**€ 453.100**
7	**OVERIGE KOSTEN TEN LASTE VAN RESERVES**					
7.7	Invoeringskosten Omgevingswet	€ 76.284	€ 211.374	€ 211.374	€ 135.090	€ 78.848
7.8	Diverse innovatieprojecten	€ 259.000	€ 383.000	€ 383.000	€ 124.000	€ 297.939
7.9	Ontwikkelplan	€ 200.717	€ 350.000	€ -	€ 149.283	€ -
7.10	Uittreden gemeente Weesp uit de GR OFGV	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 76.313
	Totaal lasten reserves	**€ 536.001**	**€ 944.374**	**€ 594.374**	**€ 408.373**	**€ 453.100**

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

KADERNOTA

2026

Inleiding 3

A. Bestuurlijke context 5

A.1. Visie 5

A.1.1. Missie 6

A.1.2. Kernwaarden 7

A.1.3. Kwaliteit 8

A.2. Externe ontwikkelingen 10

A.2.1. Casemanagement 2026 11

A.2.2. Ketentoezicht 2026 12

A.2.3. Zeer zorgwekkende stoffen 2026 12

A.2.4. Werkgebonden personenmobiliteit 2026 13

A.2.5. Omgevingswet 2027 13

A.2.6. Toezicht energiebesparing 2027 14

A.2.7. Omgevingsveiligheid 2027 14

A.2.8. Samenwerkingsafspraken versterking VTH-stelsel 15

A.3. Interne ontwikkelingen 17

A.3.1. Aanbesteding VTH-informatiesysteem 18

A.3.2. Informatiebeveiliging 18

A.3.3. Arbeidsmarkt 19

B. Financiële kaders 2026 20

B.1. Uitgangspunten 20

B.2. Financiële doorwerking 2025 23

B.3. Overzicht 1e Begrotingswijziging 2025 25

B.3.1. Baten reguliere begroting 26

B.3.2. Lasten reguliere begroting 27

B.3.3. Baten en lasten directe productiekosten 27

B.3.4. Baten en lasten subsidies 28

B.3.5. Baten en lasten reserves 28

B.4. Overzicht van baten en lasten 2026 29

B.4.1. Baten reguliere begroting 30

B.4.2. Lasten reguliere begroting 31

B.4.3. Baten en lasten directe productiekosten 32

B.4.4. Baten en lasten subsidies 32

B.4.5. Baten en lasten reserves 33

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

INLEIDING

Voor u ligt de Kadernota 2026 (hierna: kadernota) van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). In deze nota wordt het Algemeen Bestuur (AB) inzicht geboden in de ontwikkelingen die de begroting van de OFGV op korte en/of middellange termijn beïnvloeden. Het AB geeft met deze kadernota kaders mee aan het Dagelijks Bestuur (DB) voor het opstellen van een sluitende meerjarenbegroting.

Op 1 april 2026 wil de OFGV voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten. Hiertoe heeft het AB op 27 maart 2024 het ontwikkelplan vastgesteld, worden alle individuele basistaken voor de deelnemers met ingang van 1 januari 2025 uitgevoerd en heeft het AB op 28 juni 2024 een temporisering afgesproken voor de inbreng van collectieve basistaken. Ook besloot het AB dat elke taak per onderwerp uitgewerkt zou worden in voorstellen en begrotingswijzigingen.

In deze kadernota wordt de ontwikkeling van de OFGV nader uitgewerkt. De in te brengen taken per 1-1-2026 en per 1-1-2027 zijn opgenomen met een inschatting van de financiële consequenties. De definitieve berekening van toe te voegen taken volgt in gesprekken met deelnemers over het inbrengen van taken. De begrotingswijzigingen volgen de wettelijke formele procedure, inclusief zienswijzen van raden en Staten en besluitvorming in het AB.

Met deze lijn van doorontwikkelen van de OFGV verwachten we dat de gewenste robuuste en toekomstbestendige dienst ontstaat die vergunningen-, toezicht en handhaving- en de adviestaken op het gebied van de fysieke leefomgeving effectief en efficiënt kan uitvoeren.

Mede gelet op het ravijnjaar bij gemeenten in 2026, blijft de OFGV kritisch kijken naar mogelijkheden om taken efficiënter, minder of anders uit te voeren. Hier is ook rekening mee gehouden bij de temporisering over 2025-2027 van nieuw in te brengen collectieve basistaken en door het inbrengen van de basistaken op een sober, doelmatig en wettelijk minimum niveau.

Proces van kader naar begroting

De door het AB geformuleerde kaders zijn richtinggevend voor het DB bij het opstellen van de conceptbegroting 2026. Deze conceptbegroting wordt in maart 2025 aan de raden en Staten gestuurd. Zij hebben volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) twaalf weken de tijd om zienswijzen in te dienen. In het DB van 28 mei 2025 worden de binnengekomen zienswijzen en de mogelijke wijzigingen van de begroting besproken. De begroting 2026 wordt vervolgens, inclusief zienswijzen en een reactie van het DB, op 26 juni 2025 ter vaststelling voorgelegd aan het AB.

Lelystad, 6 februari 2025

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

A. BESTUURLIJKE CONTEXT

A.1. Visie

Klimaatverandering, PFAS, afvaldumpingen: bedreigingen voor een veilige en gezonde leefomgeving zijn continu in het nieuws. De OFGV kijkt verder dan vandaag. We blijven ons ontwikkelen om onze leefomgeving en natuur te kunnen blijven beschermen. We investeren continu in opleiding en onderzoek, zoeken actief samenwerking op met andere partijen en werken steeds meer op basis van data en informatie. Zo kunnen we ook in de toekomst veilig en gezond leven in Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

In dit hoofdstuk is beschreven hoe de OFGV invulling geeft aan de taken, doelstellingen en activiteiten. De visie, missie en kernwaarden van de OFGV zijn in een gezamenlijke sessie in 2024 opnieuw geformuleerd en met alle medewerkers tot stand gekomen.

A.1.1. Missie

Waarom bestaat de OFGV?
Wij beschermen onze leefomgeving door te zorgen dat iedereen zich aan de natuur- en milieuregels houdt. Dit doen wij namens twaalf gemeenten en twee provincies in Flevoland en de Gooi en Vechtstreek voor u als inwoner, ondernemer, bedrijf of instelling.

Wat doet de OFGV?
De OFGV verleent vergunningen, geeft advies, houdt toezicht en handhaaft waar nodig. Wij zijn expert op het gebied van milieubelastende activiteiten. Voorbeelden zijn: uitstoot van industrie, geluid door evenementen, energieverbruik door bedrijven, graafwerkzaamheden en asbestsaneringen. Het volledige overzicht van werkzaamheden is te vinden in de producten en diensten catalogus op www.ofgv.nl.

Wat mag ik van de OFGV verwachten?
De OFGV beschermt voor en met u onze leefomgeving. Wij zijn open over hoe wij dat doen en daar mag u ons op aanspreken. Iedere OFGV-collega heeft specifieke kennis en vaardigheden. U mag van ons verwachten dat wij samen vanuit onze gedeelde kernwaarden werken. Wij zijn betrouwbaar, verantwoordelijk en onafhankelijk. Zo werken wij met u en zo werken wij onderling met elkaar.

Hoe werkt de OFGV?
Werken bij een omgevingsdienst is uitdagend. Medewerkers nemen belangrijke beslissingen en moeten dus goed weten wat we moeten doen. Daarom werken we met aandacht voor ieders persoonlijke ontwikkeling. Ook zorgen we dat alle medewerkers van de OFGV, van toezichthouders tot juristen, werken met vooruitstrevende middelen en systemen.

WIJ ZIJN

Onafhankelijk
Wij zijn zelfstandige denkers en kennisontwikkelaars.

Verantwoordelijk
Wij nemen verantwoordelijkheid om iedere taak tot een goed einde te brengen.

Betrouwbaar
Wij zijn betrouwbaar en vertrouwen op elkaar.

BELANGRIJK VINDEN WE

Samenwerking
Samen voor de leefomgeving en de natuur.

Ambitie
Gedreven en deskundig. We gaan voor het beste resultaat.

Respect en veiligheid
Bij ons heb je de vrijheid om jezelf te zijn en wordt iedereen gelijk behandeld.

Openheid
We zijn transparant over wat we doen en willen bereiken.

Trots
Wij zijn trots op het werk dat we verzetten.

A.1.3. Kwaliteit

Kwaliteitscriteria VTH
De landelijke Kwaliteitscriteria VTH zijn bedoeld als toetsingskader om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (de VTH-taken) verder te professionaliseren en de kwaliteit van de mensen, het werk en de organisatie te borgen. Het voldoen aan de criteria zorgt ervoor dat het bevoegd gezag in staat is om de gewenste kwaliteit en continuïteit te leveren.

De kwaliteitscriteria geven criteria voor het opleidingsniveau, de inhoudelijke kennis en de werkervaring van individuele medewerkers, de frequentie van taakuitvoering door individuele medewerkers en de kritieke massa van de organisatie. De OFGV wil in 2026 voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria en blijft ook in 2026 medewerkers opleiden en bijscholen op veranderende wet- en regelgeving. Dit doen we door opleidingen te volgen bij de landelijke ODNL Academie en waar nodig bij andere opleiders.

Procescriteria
De procescriteria zijn richtinggevend voor de vormgeving van de beleidscyclus in de vorm van de Big-8. Het gaat erom dat de verschillende analyses, strategieën, prioriteiten en doelstellingen transparant zijn, dat ze worden vastgesteld en dat de organisatiehier aantoonbaar naar handelt. In de Regionale Uitvoering en Handhaving Strategie 2024-2027 hebben de deelnemers aangegeven hoe de OFGV de taken op een uniforme manier in het werkgebied kan uitvoeren.Hier is een gewenste doorontwikkeling nodig waarin samen met de deelnemers uitvoering wordt gegeven aan outcomegericht sturen en rapporteren.

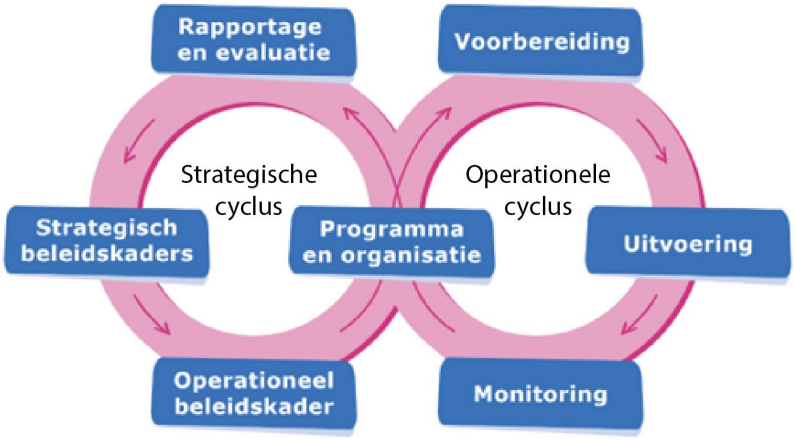

Bij het invullen van de strategische beleidscyclus staat de deelnemer centraal. Welke doelen wil de betreffende deelnemer bereiken? Hoe kan de OFGV hierbij ondersteuning bieden? Hoe draagt de OFGV bij aan de door de deelnemers gewenste doelen en effecten?

Onder de operationele cyclus valt het beschrijven van uniforme werkprocessen en protocollen en het uitvoeren van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering. De OFGV legt hierover vervolgens verantwoording af. Ten slotte wordt beoordeeld of de uitgevoerde werkzaamheden voldoende hebben bijgedragen aan de gestelde doelen en effecten van de deelnemer. De uitkomsten van deze evaluatie kunnen leiden tot bijstelling van de beleidskaders en/of de uitvoering.

In het model vervult de OFGV een rol bij het vertalen van beleid en strategieën van de deelnemers naar daadwerkelijke uitvoering. Daarbij wordt door de OFGV kennis, informatie en praktijkervaring in de beleidscyclus ingebracht.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

A. BESTUURLIJKE CONTEXT

A.2. Externe ontwikkelingen

In dit hoofdstuk zijn macro-economische invloeden en bestuurlijke keuzes benoemd.

Opvallend is dat er een aantal ontwikkelingen zijn benoemd waarvan de effecten nog niet geheel te voorzien zijn. In de begroting 2026 worden de mogelijke hieruit voortvloeiende risico's geanalyseerd en zo nodig beschreven. In deze kadernota zijn zoveel mogelijk richtbedragen gehanteerd. Een belangrijk deel van deze ontwikkelingen betreft het inbrengen van de wettelijk verplichte collectieve basistaken die tot nu toe niet of op een te laag niveau zijn ingebracht. In 2025 is de eerste set basistaken ingevoerd. In 2026 en 2027 volgen respectievelijk de 2e en 3e tevens laatste set, conform de door het AB vastgestelde temporisering. Voor alle in 2026 in te brengen collectieve basistaken geldt dat hiervoor in 2025 een voorstel wordt uitgewerkt met de omschrijving hoe de taak sober en doelmatig kan worden uitgevoerd en hoe de kosten over de deelnemers worden verdeeld. Deze kostenstijging volgt het reguliere zienswijzeproces langs raden en Staten.

De door het AB vastgestelde temporisering van de inbreng van collectieve basistaken is als volgt:

Inbreng basistaken per 1-1-2026

- Collectief
  - Casemanagement
  - Ketentoezicht
  - Zeer zorgwekkende stoffen
  - Werkgebonden personenmobiliteit

Inbreng basistaken per 1-1-2027

- Collectief
  - Toezicht energiebesparing
  - Mogelijke kostenstijging omgevingswet
  - Beleidsadvies omgevingstafels en omgevingsplannen
  - Omgevingsveiligheid

De taken zijn hieronder toegelicht. Het hoofdstuk sluit af met de landelijke samenwerkingsafspraken versterking VTH-stelsel.

A.2.1. Casemanagement 2026

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het werken vanuit de 1-loketgedachte en een integrale uitvoering van VTH-taken een wettelijk vereiste. Casemanagement is al langer een wettelijke taak. Een casemanager fungeert bij complexe zaken als contactpersoon naar burgers, bedrijven, het bevoegd gezag en ketenpartners. De casemanager coördineert binnen de organisatie de interne afstemming tussen vergunningverleners, toezichthouders en juristen. De inzet van een casemanager heeft als resultaat dat tussen alle VTH-partijen en overige stakeholders duidelijke afspraken en verwachtingen zijn met betrekking tot een volledig, integraal en tijdig verlopend VTH-proces.

Casemanagement is in 2024 bij complexe inrichtingen onder het bevoegd gezag van de provincie Flevoland toegepast. In 2025 voert de OFGV casemanagement incidenteel uit als innovatieproject waarbij de structurele inzet en de verdeling over de deelnemers nog wordt bepaald. In deze kadernota is rekening gehouden met een structurele taakuitbreiding per 1-1-2026 van 1 fte schaal 11.

A.2.2. Ketentoezicht 2026

Ketentoezicht is een andere manier van toezicht houden waarbij het toezicht gebeurt vanuit het perspectief van wet- en regelgeving in een bepaalde branche of (afval)keten en dat dat toezicht onderling is afgestemd tussen toezichthouders of toezichthoudende organisaties. Conform artikel 13.12, lid d Besluit activiteit Leefomgeving betreft dit een wettelijke taak die bewezen effectief is en door de Omgevingsdienst dient te worden uitgevoerd.

In de Kwaliteitscriteria versie 3.0 die vanaf 1 januari 2025 van kracht zijn, zijn forse eisen aan ketentoezicht gesteld waaronder een minimale omvang van de benodigde capaciteit van maar liefst zes medewerkers. In 2025 zoeken we uit hoe hieraan invulling gegeven kan worden in samenwerking met andere omgevingsdiensten en in wisselwerking met huidige taken.

In 2025 voert de OFGV ketentoezicht incidenteel uit als innovatieproject waarbij de structurele inzet en de verdeling over de deelnemers nog wordt bepaald. In deze kadernota is rekening gehouden met een structurele taakuitbreiding per 1-1-2026 van 1 fte schaal 9.

A.2.3. Zeer zorgwekkende stoffen 2026

Er komt steeds meer aandacht voor de schadelijke effecten van zeer zorgwekkende stoffen op de volksgezondheid en het milieu. Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) zijn stoffen die geclassificeerd zijn als de meest gevaarlijke stoffen voor mens en milieu. Hierbij kan gedacht worden aan stoffen als PFAS (Poly- en perfluoralkylstoffen) en stoffen vrijkomend uit GenX-technologie (anti-aanbak en hittebestendige coatings). Zowel directe als indirecte blootstelling aan ZZS kan gevaarlijk zijn voor de gezondheid. Ze zijn vaak niet-biologisch afbreekbaar waardoor ze zich ophopen in bodem, water en lucht én in organismen zoals planten, mensen en dieren. Het RIVM heeft een lijst samengesteld met alle ZZS waarmee in Nederlands beleid rekening gehouden moet worden, dus ook bij vergunningverlening en handhaving. Deze lijst is constant groeiende. Daarnaast is er een lijst met potentiële ZZS. Dit zijn stoffen die mogelijk voldoen aan de ZZS-criteria. Het streven van de Rijksoverheid is om uiteindelijk alle ZZS uit de samenleving te weren.

De OFGV moet de komende jaren de kennis over zeer zorgwekkende stoffen verder uitbreiden. De verwachting is dat

de behoefte naar gericht onderzoek naar de emissie en immissie van deze stoffen toeneemt, dat dit in toenemende mate onderdeel van vergunningen en toezicht wordt en ook in toenemende mate bij toezicht op bijvoorbeeld indirecte lozingen wordt betrokken. In 2025 breidt de OFGV kennis op dit gebied uit waarbij de structurele inzet en de verdeling over de deelnemers nog wordt bepaald. In deze kadernota is rekening gehouden met een structurele taakuitbreiding per 1-1-2026 van 1 fte schaal 10.

A.2.4. Werkgebonden personenmobiliteit 2026

Vanaf 1 juli 2024 zijn bedrijven met meer dan 100 werknemers verplicht te rapporteren over het zakelijke verkeer en het woon-werkverkeer van hun werknemers. Dit is de rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Bedrijven moeten uiterlijk 30 juni 2025 rapportages indienen over het jaar 2024. Omgevingsdiensten zijn verantwoordelijk voor de controle op deze rapportageverplichting omdat het een wettelijke basistaak betreft.

In 2025 voert de OFGV de taak werkgebonden personenmobiliteit incidenteel uit als innovatieproject waarbij de structurele inzet en de verdeling over de deelnemers nog wordt bepaald. In deze kadernota is rekening gehouden met een structurele taakuitbreiding per 1-1-2026 van 0,4 fte schaal 10. Hierbij is uitgegaan van de administratieve beoordeling van 280 rapportages (ministeriële lijst van grote werkgevers in Flevoland en de Gooi en Vechtstreek, deze moet nog gecontroleerd worden).

A.2.5. Omgevingswet 2027

Op 1-1-2024 is de Omgevingswet inwerking getreden. De OFGV heeft werkprocessen beschreven voor de samenwerking met de deelnemers en samenwerkingspartners op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies. De praktijk zal uitwijzen wat het adviseren bij omgevingstafels, het verlenen van vergunningen binnen kortere termijnen en het toezicht houden middels doelvoorschriften en zorgplichten betekent voor het dagelijkse werk. Het AB van de OFGV heeft aangegeven dat een jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet geëvalueerd wordt welke effecten deze heeft ten opzichte van de KVS 2024-2026. Deze evaluatie wordt in 2025 uitgevoerd. Eerder is gecommuniceerd dat bij een aantal andere omgevingsdiensten rekening wordt gehouden met een kostenstijging van 7% tot 9%.

Onderdeel van deze kostenstijging is het beleidsadvies bij omgevingstafels en omgevingsplannen. De OFGV verwacht deze taak met ingang van 1-1-2027 uit te voeren en houdt rekening met een structurele taakuitbreiding van 1 fte schaal 12. De bestuurlijke afwegingsruimte die gemeenten krijgen op milieugerelateerde onderwerpen in ruimtelijke ordening, zal prominenter op tafel komen. De OFGV verwacht dat inhoudelijk advies op milieugerelateerde onderwerpen vaker nodig is om de

consequenties van (ruimtelijke) ontwikkelingen in beeld te brengen. De OFGV treedt daarbij op als adviseur van de gemeenten en zorgt voor een integraal beleidsadvies op het gebied van de leefomgeving.

De gemeenten hebben tot 2032 de tijd voor het opstellen van een omgevingsplan. In het omgevingsplan worden lokale regels gesteld voor initiatieven en activiteiten met een lokaal effect, waaronder geur, geluid en bodem. De OFGV adviseert deelnemers op basis van gebiedskennis en milieukennis over het omzetten van de bruidsschatregels naar het omgevingsplan. Het doel is dat elke deelnemer gebiedsgerichte en lokaal passende regels opstelt die de lokaal gewenste ontwikkelingen ondersteunen.

A.2.6. Toezicht energiebesparing 2027

Om verdere opwarming van de aarde en de gevolgen daarvan zo veel mogelijk te voorkomen, wil Nederland het energieverbruik verminderen en duurzame energie produceren. Het doel van het Klimaatakkoord is een vermindering van broeikasgassen met 55% in 2030 en met 95-100% in 2050. De OFGV draagt bij aan deze doelstelling door toezicht op energiebesparing door bedrijven uit te voeren. Daarnaast heeft de energietransitie onder andere effect op het aantal vergunningaanvragen en meldingen van bodemenergiesystemen, advisering over het efficient gebruik van deze systemen, de aanleg van grotere windparken en het saneren van oudere windmolens.

De OFGV investeert in uitvoeringscapaciteit en in kennisopbouw op het gebied van energiebesparing, mede gefinancierd door de Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparing (SPUK-THE) en door meerwerkopdrachten van de deelnemers.

De OFGV maakt een berekening van de uit te voeren taken en daarmee benodigde formatie voor deze structurele taak voor de gemeenten. In deze kadernota is rekening gehouden met een structurele taakuitbreiding per 1-1-2027 van 5 fte schaal 8.

A.2.7. Omgevingsveiligheid 2027

De OFGV ondersteunt de gemeenten door het adviseren over omgevingsveiligheid bij ruimtelijke plannen en vergunningverlening. Daarnaast verwacht de OFGV adviezen te geven omtrent omgevingsveiligheid in omgevingsinstrumenten.

Waterstof speelt een steeds belangrijkere rol in de energietransitie, omdat het fossiele brandstoffen kan vervangen en kan dienen als langdurige opslagoplossing voor hernieuwbare elektriciteit om ons elektriciteitssysteem in evenwicht te brengen. Het gebruik van waterstof brengt risico’s met zich mee. Zo kan waterstof ontbranden bij kleine hoeveelheden in de lucht en kan waterstof veel energie bevatten waardoor een explosie erg

krachtig kan zijn. De OFGV investeert in kennis over (de veiligheid van) waterstof.

In het register externe veiligheid (REV) moet voor elk pand de mate van kwetsbaarheid vastgesteld worden. Zo zijn industriële inrichtingen beperkt kwetsbaar, woningen kwetsbaar en basisscholen en verzorgingshuizen zeer kwetsbaar. De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het vaststellen en vastleggen van deze kwetsbaarheid. Daarnaast moeten van alle risicovolle objecten de aandachtsgebieden vastgelegd worden. Dat zijn de gebieden waar het risico op brand, explosies en gifwolken als gevolg van een incident hoog is. Deze informatie is nodig om de juiste afweging te kunnen maken bij ruimtelijke ordening en vergunningverlening. De OFGV houdt deze informatie van alle risicovolle objecten structureel bij voor de gemeenten.

Advisering over omgevingsveiligheid in het kader van omgevingswet is onderdeel van de reguliere taken van de OFGV. Sinds 1 januari 2021 worden de subsidiegelden van Rijk en provincie voor de taken op het gebied van omgevingsveiligheid (de voormalige IOV-gelden) toegevoegd aan het gemeentefonds. Deze gelden zijn onder andere bestemd voor advisering over omgevingsveiligheid bij omgevingsplannen en –visies en kennisontwikkeling over nieuwe onderwerpen zoals waterstof of energieopslagsystemen. Niet alle gemeenten hebben deze taak en de bijbehorende gelden overgedragen aan de OFGV. De OFGV gaat uit van de verdeling in het gemeentefonds die sinds 2021 verhoogd is met indexeringen naar € 124.200,- in 2026. Dit is inclusief het actueel houden van het REV en exclusief het incidenteel invullen van nieuwe risicovolle objecten als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

A.2.8. Samenwerkingsafspraken versterking VTH-stelsel

In het interbestuurlijk programma voor versterking van het VTH-stelsel (IBP VTH) is gewerkt aan de opvolging van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen. Nu het IBP VTH is afgerond, slaan het Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten de handen ineen om met elkaar te borgen dat de opgeleverde producten worden geïmplementeerd en doorontwikkeld. In het Bestuurlijk Omgevingsberaad worden samenwerkingsafspraken gemaakt over deze producten en de financiering door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat tot en met 2028.

In 2026 zullen onder andere de volgende onderwerpen aandacht vragen:

- Landelijk register milieubelastende activiteiten, inclusief eenduidige registratie in VTH-systemen.
- Landelijke standaarden voor datakwaliteit in vergunningverlening, inclusief de doorontwikkeling van de Altijd Actuele Digitale Vergunning.
- Publiceren van handhavingsbeschikkingen en

inspectierapporten.
- Verbeteren van datakwaliteit bij bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving.
- Uniforme kennisinfrastructuur VTH.
- Monitoring in de “Staat van VTH”.

Deze samenwerkingsafspraken zullen impact hebben op de ontwikkelkracht van de OFGV en mogelijk ook op de productie of de financiën. De OFGV informeert de deelnemers over ontwikkelingen zodra deze bekend zijn.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

A. BESTUURLIJKE CONTEXT

A.3. Interne ontwikkelingen

Dit hoofdstuk beschrijft de doorontwikkeling van de OFGV op het vlak van de bedrijfsvoering.

A.3.1. Aanbesteding VTH-informatiesysteem

Met een beroep op de turbulente omstandigheden waar Omgevingsdiensten zich in bevinden en de grote mate van onzekerheid over te stellen eisen die dat met zich meebrengt, is het gelukt de aanbesteding van het VTH-informatiesysteem in 2024 met 2 jaar uit te stellen. In 2025 wordt het programma van eisen opgesteld waarna de aanbesteding en implementatie in 2026 volgen. Het nieuwe informatiesysteem zal de doorontwikkeling van een strikt uitvoerende VTH-organisatie naar een meer algemeen kenniscentrum op milieugebied qua informatievoorziening moeten ondersteunen. In 2026 wordt een start gemaakt met het centraliseren van het documentmanagement in een centraal Document Management Systeem (DMS). Daarmee wordt een basis gelegd voor verdere documentaire- en archiveringstaken.

In 2026 vindt de laatste implementatie plaats van de aanbesteding voor het beheer van de ICT infrastructuur. De verwachting is dat de kosten van de ICT-infrastructuur en van het VTH-informatiesysteem vanaf 2026 zullen toenemen. Dit mede omdat de kosten voor ICT de afgelopen jaren vanwege contractuele afspraken zijn geïndexeerd met een aanzienlijk lager percentage dan de inflatie. Bij een nieuwe aanbesteding zal deze lage indexatie naar verwachting worden gecorrigeerd. De extra structurele kosten worden opgenomen in de begroting voor 2026 en verder. Het ICT-budget wordt hiervoor toereikend gemaakt doordat alle materiële overhead behorende bij de taakuitbreidingen wordt toegevoegd aan het ICT-budget.

De implementatiekosten van de nieuw aanbestede systemen worden in totaal geschat op € 1 mln. Deels worden deze kosten aangewend in 2025 voor de implementatie van de ICT-infrastructuur, deels in 2025, 2026 en 2027 voor de implementatie van het VTH-informatiesysteem. De incidentele kosten worden gedekt uit de reserves van de OFGV. Daarvoor is in de begroting 2025 al een onttrekking aan de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling voorzien. In de loop van 2025 komt de OFGV met een voorstel voor de verdeling van de implementatiekosten over de jaren 2025 tot en met 2027.

A.3.2. Informatiebeveiliging

Na de inhaalslag om te gaan voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) in 2024 en 2025, staat 2026 in het teken van de verdere inbedding van informatiebeveiliging in de beleidscyclus en werkprocessen. Daarnaast implementeert de OFGV de Cybersecuritywet als Nederlandse uitwerking van de Europese regelgeving. De verdere professionalisering van informatievoorziening en ICT vragen om een verdere organisatie daarvan. De architectuur van Informatievoorziening en ICT wordt verder ingericht volgens geldende overheidsnormen en professionele standaards.

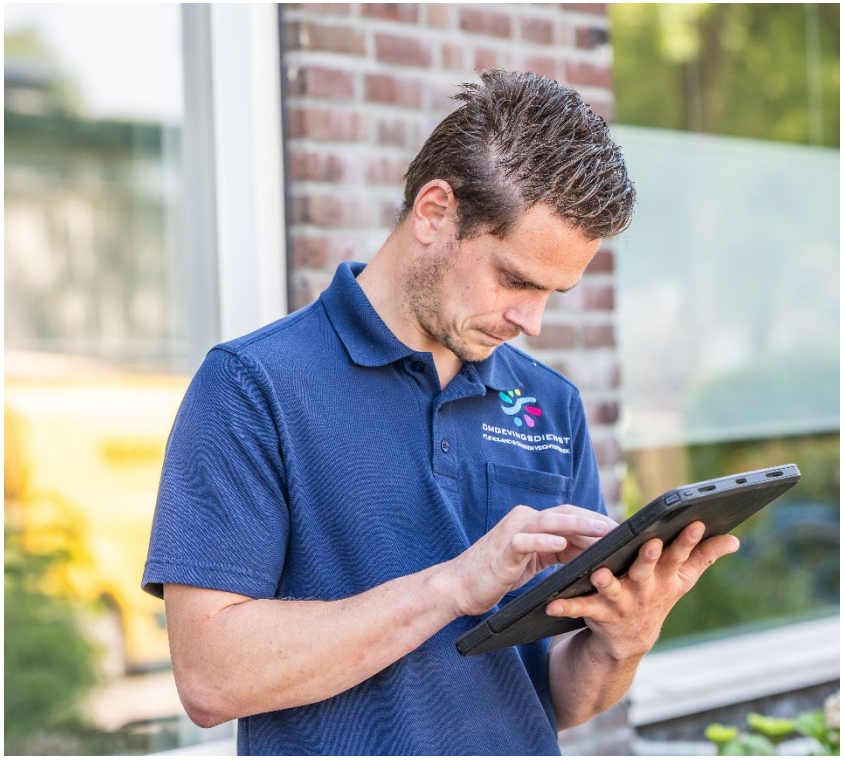

A.3.3. Arbeidsmarkt

In de afgelopen jaren is het niet makkelijk gebleken om goed gekwalificeerd personeel te werven. Met de beoogde ontwikkeling van de OFGV zullen er in de komende jaren ook nog veel vacatures zijn. Er wordt daarom uitgebreid ingezet op arbeidsmarktcommunicatie en naamsbekendheid van de OFGV, waarbij uiteraard wordt aangesloten op de arbeidsmarktcommunicatiecampagnes van Omgevingsdienst NL. De verwachting is dat veel nieuwe medewerkers intern opgeleid moeten worden en we blijven inzetten op traineeships. Het opleidingsbudget blijft daarom de komende jaren op minimaal hetzelfde niveau.

De OFGV streeft ernaar (in overeenstemming met de cao SGO) zoveel mogelijk personeel in dienst te nemen waardoor de inhuur beperkt kan worden. Gelet op de huidige arbeidsmarkt blijft inhuur waarschijnlijk noodzakelijk om de taken voor alle deelnemers goed uit te kunnen voeren. Overigens stellen ook de robuustheidseisen grenzen aan het percentage inhuur. Op en vanaf 1 april 2026 mag dat niet hoger dan 20% zijn.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

B. FINANCIËLE KADERS 2026

B.1. Uitgangspunten

De OFGV neemt maatregelen om de begroting structureel in evenwicht te houden én de mogelijke frictiekosten tot een minimum te beperken. Dit volgens de bestuurlijk afgesproken spelregels. Hieronder volgen de uitgangspunten bij de financiële kaders:

- De Kadernota 2026 is opgesteld met de bijdragen van de deelnemers doorberekend op basis van de KVS 2024-2025-2026 en verhoogd met de jaarlijkse indexatie.
  In het jaar 2025 zal de herijking van de KVS plaatsvinden voor de volgende KVS-periode van 2027-2028-2029. Deze herijking wordt tevens gebruikt voor een berekening van de kostenstijging als gevolg van de Omgevingswet.
- Conform de vigerende Gemeenschappelijke Regeling worden salarissen en kosten van inhuur personeel (ongeveer 80% van het begrotingstotaal) verhoogd met de Loonvoet sector overheid en de overige kosten (circa 20% van het begrotingstotaal) met de prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de “Septembercirculaire gemeentefonds” van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze prijsindexen in de septembercirculaire gemeentefonds bedragen 3,8% respectievelijk 2,2% voor 2026. Het gewogen indexcijfer is 3,5%.
- De in deze kadernota genoemde overdracht van collectieve taken en kwaliteitsverbeteringen zijn zoveel mogelijk verwerkt in het financiële kader. De geraamde kosten betreffen de kosten voor het uitvoeren van de taken inclusief de bijbehorende opslag voor overhead en randvoorwaardelijke kosten. Er is gerekend met het verwachte prijspeil op 1 januari 2026. Dit zijn:

De implementatiekosten van de nieuw aanbestede systemen worden in totaal geschat op € 1 mln. Deels worden deze kosten aangewend in 2025 voor de implementatie van de ICT-infrastructuur, deels in 2026 en 2027 voor de implementatie van het VTH-informatiesysteem. De incidentele kosten worden gedekt uit de reserves van de OFGV. Daarvoor is in 2025 een onttrekking aan de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling voorzien. In de loop van 2025 komt de OFGV met een voorstel voor de verdeling van de implementatiekosten over de jaren 2025 tot en met 2027.

	Temporisering collectieve taken Kadernota 2026	**Indicatief bedrag prijspeil 2025**	**Index 2026 3,5%**	BW 2026	BW 2027
1	Casemanagement vergunningen	€ 175.000,00	€ 6.125,00	€ 181.125,00	
2	Ketentoezicht	€ 141.000,00	€ 4.935,00	€ 145.935,00	
3	Zeer zorgwekkende stoffen	€ 155.000,00	€ 5.425,00	€ 160.425,00	
4	Werkgebonden personenmobiliteit	€ 63.550,00	€ 2.224,25	€ 65.774,25	
5	Beleidsadvies omgevingstafels en omgevingsplannen	€ 200.000,00	€ 7.000,00		€ 207.000,00
6	Toezicht energiebesparing	€ 650.000,00	€ 22.750,00		€ 672.750,00
7	Omgevingsveiligheid	€ 120.000,00	€ 4.200,00		€ 124.200,00
	Totaal	**€ 1.504.550,00**		**€ 553.259,25**	**€ 1.003.950,00**

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

B. FINANCIËLE KADERS 2026

B.2. Financiële doorwerking 2025

In 2025 wordt besloten over de 1e begrotingswijziging 2025 die een financiële doorwerking heeft op de begroting 2026. Deze structurele begrotingswijziging gaat voor zienswijzen naar de raden en Staten en ligt ter besluitvorming door het Algemeen Bestuur voor gelijktijdig met de begroting 2026. Dit betekent dat op het moment van het opstellen van deze kadernota, de begrotingswijziging nog geen formele procedure gevolgd heeft. Om een zo actueel mogelijk beeld te geven over het begrotingsjaar 2026 is de begrotingswijziging onder voorbehoud verwerkt in deze Kadernota. Dit betreft:

- De individuele inbreng van basistaken door afzonderlijke deelnemers:
  - Asbestmeldingen Blaricum
  - Asbestmeldingen Laren
  - Asbestmeldingen Huizen
  - Asbestmeldingen Wijdemeren
  - Bodem Huizen
  - VTH-milieu en bodem Hilversum[1]
- De uitbreiding van het aantal geluidscontroles voor de gemeente Almere.
- De collectieve inbreng van basistaken voor alle deelnemers
  - Actualiseren vergunningen
  - Circulaire Economie
  - Strafrechtelijke handhaving
- De verlaging van de deelnemersbijdragen voor de opleidingscoördinator in verband met de overdracht van de ODNL Academie aan Omgevingsdienst NL.

In de tabellen onder B.3 zijn de wijzigingen in 2025 weergegeven. Het financiële kader 2026 is onder B.4 weergegeven.

[1] De gemeenten Hilversum en Wijdemeren fuseren ambtelijk per 1-1-2026 en bestuurlijk per 1-1-2027. De OFGV zal voor de stroomlijning van de ingebrachte taken de komende fusie voorbereiden.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

B. FINANCIËLE KADERS 2026

B.3. Overzicht 1e Begrotingswijziging 2025

B.3.1. Baten reguliere begroting

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2025 zijn de bijdragen van de volgende deelnemers structureel gewijzigd in verband met individuele taakinbreng:

- Gemeente Blaricum € 24.229 vanwege het afhandelen van asbestmeldingen
- Gemeente Laren € 30.892 vanwege het afhandelen van asbestmeldingen
- Gemeente Wijdemeren € 73.293 vanwege het afhandelen van asbestmeldingen
- Gemeente Huizen € 70.870 vanwege het afhandelen van asbestmeldingen
- Gemeente Huizen € 68.554 vanwege taken op het gebied van bodem en grondwater
- Gemeente Hilversum € 324.708* vanwege VTH-milieutaken, bodem en grondwater
- Gemeente Almere € 8.879 vanwege extra geluidcontroles bij evenementen

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2025 zijn de bijdragen structureel gewijzigd in verband met collectieve taakinbreng:

- Alle deelnemers € 174.375 vanwege het planmatig actualiseren van vergunningen
- Alle deelnemers € 263.749 vanwege de taakinbreng circulaire economie
- Alle deelnemers € 155.000 vanwege strafrechtelijke handhaving
- Alle deelnemers € 164.068 vanwege de overdracht van de ODNL Academie

* voor de inbreng van VTH-taken door de gemeente Hilversum is rekening gehouden met een groeiscenario. Voor 2026 is het bedrag € 391.071 en voor 2027 € 457.435 (prijspeil 2025). Deze bedragen worden verwerkt in de begroting 2026. Eventueel meerwerk als gevolg van de taakoverdracht wordt achteraf in rekening gebracht bij Hilversum.

BATEN REGULIER BUDGET		Begroting	Blaricum asbestmeldingen	Laren asbestmeldingen	Huizen asbestmeldingen	Wijdemeren asbestmeldingen	Hilversum VTH-taken	Huizen bodem- en grondwatertaken	Almere geluidcontroles	Verlagen formatie ODNL Academie	collectieve taak actualiseren vergunningen	collectieve taak circulaire economie	collectieve taak strafrecht	Begroting na 1e BW
Nummer	Post	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025
1	**BIJDRAGEN DEELNEMERS**													
1.1	Almere	€ 2.182.507							€ 8.789	€ -20.394	€ 15.383	€ 32.784	€ 19.267	€ 2.238.336
1.2	Lelystad	€ 1.571.612								€ -15.341	€ 23.540	€ 24.662	€ 14.493	€ 1.618.967
1.3	Zeewolde	€ 787.887								€ -7.688	€ 12.143	€ 12.359	€ 7.263	€ 811.965
1.4	Flevoland	€ 4.976.565								€ -49.950	€ 27.500	€ 80.297	€ 47.189	€ 5.081.601
1.5	Urk	€ 404.747								€ -3.962	€ 5.118	€ 6.368	€ 3.743	€ 416.015
1.6	Dronten	€ 1.293.096								€ -12.602	€ 22.020	€ 20.258	€ 11.905	€ 1.334.678
1.7	Noordoostpolder	€ 1.853.433								€ -17.782	€ 50.120	€ 28.586	€ 16.800	€ 1.931.157
1.8	Noord Holland	€ 263.161								€ -5.918	€ -	€ 9.513	€ 5.590	€ 272.347
1.9	Gooise Meren	€ 1.144.830								€ -10.431	€ 3.899	€ 16.769	€ 9.855	€ 1.164.922
1.10	Hilversum	€ 837.694					€ 324.708			€ -7.449	€ 5.362	€ 11.975	€ 7.037	€ 1.179.326
1.12	Huizen	€ 334.377			€ 70.870			€ 68.554		€ -3.095	€ 1.735	€ 4.976	€ 2.924	€ 480.341
1.13	Wijdemeren	€ 687.100				€ 73.293				€ -6.313	€ 6.336	€ 10.148	€ 5.964	€ 776.529
1.14	Blaricum	€ 167.055	€ 24.229							€ -1.523	€ 731	€ 2.449	€ 1.439	€ 194.380
1.15	Laren	€ 216.235		€ 30.892						€ -1.620	€ 487	€ 2.604	€ 1.530	€ 250.129
Subtotaal		**€ 16.720.301**	**€ 24.229**	**€ 30.892**	**€ 70.870**	**€ 73.293**	**€ 324.708**	**€ 68.554**	**€ 8.789**	**€ -164.068**	**€ 174.375**	**€ 263.749**	**€ 155.000**	**€ 17.750.692**
2	**ANDERE BIJDRAGEN**	€ -												
2.6	Overige opbrengsten	€ 389.000												€ 389.000
Totaal baten regulier budget		**€ 17.109.301**	**€ 24.229**	**€ 30.892**	**€ 70.870**	**€ 73.293**	**€ 324.708**	**€ 68.554**	**€ 8.789**	**€ -164.068**	**€ 174.375**	**€ 263.749**	**€ 155.000**	**€ 18.139.692**

B.3.2. Lasten reguliere begroting

De bijdragen van de deelnemers zijn aan de lastenkant als volgt verdeeld over de budgetten voor salarissen van direct en overhead personeel, 1% inhuur bij ziekte, 5% opleidingskosten, 4% algemene personeelskosten en 14% materiële overhead. De materiële overhead is toegevoegd aan het budget Informatiemanagement (licenties, systemen en apparatuur).

			1e BW AB											
LASTEN REGULIER BUDGET		Begroting incl. index	Blaricum asbestmeldingen	Laren asbestmeldingen	Huizen asbestmeldingen	Wijdemeren asbestmeldingen	Hilversum VTH-taken	Huizen bodem- en grondwatertaken	Almere geluidcontroles	Verlagen formatie ODNL Academie	collectieve taak actualiseren vergunningen	collectieve taak circulaire economie	collectieve taak strafrecht	Begroting na 1e BW
Nummer	Post	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025
1	**PERSONEEL**													
1.1a	Salarissen	€ 13.670.709	€ 20.300	€ 25.882	€ 59.377	€ 61.407	€ 276.002	€ 57.437	€ 7.364	€ -137.463	€ 146.098	€ 220.979	€ 129.865	€ 14.537.959
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ -												€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 42.852												€ 42.852
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 137.136	€ 164	€ 209	€ 479	€ 495	€ 2.029	€ 463	€ 59	€ -1.109	€ 1.178	€ 1.782	€ 1.047	€ 143.934
	Subtotaal personeelskosten	€ 13.850.698	€ 20.464	€ 26.091	€ 59.856	€ 61.903	€ 278.031	€ 57.901	€ 7.423		€ 147.276	€ 222.761	€ 130.912	€ 14.724.746
1.2	Opleidingskosten	€ 448.683	€ 819	€ 1.044	€ 2.394	€ 2.476	€ 10.147	€ 2.316	€ 297	€ -5.543	€ 5.891	€ 8.910	€ 5.236	€ 482.671
1.3	Algemene personeelskosten	€ 619.982	€ 655	€ 835	€ 1.915	€ 1.981	€ 8.118	€ 1.853	€ 238	€ -4.434	€ 4.713	€ 7.128	€ 4.189	€ 647.173
3	**KAPITAALLASTEN**													
3.1	Afschrijving ICT	€ 127.702												€ 127.702
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 77.032												€ 77.032
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 82.409												€ 82.409
4	**INDIRECTE KOSTEN**													
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 184.220												€ 184.220
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 115.873												€ 115.873
4.3	Informatiemanagement	€ 894.394	€ 2.292	€ 2.922	€ 6.704	€ 6.933	€ 28.412	€ 6.485	€ 831	€ -15.520	€ 16.495	€ 24.949	€ 14.662	€ 989.560
4.4	Wagenpark	€ 130.069												€ 130.069
4.5	Diverse kosten	€ 212.698												€ 212.698
4.6	Accountant	€ 29.560												€ 29.560
4.7	HRM	€ 76.858												€ 76.858
4.8	Innovatie en ontwikkeling	€ 200.000												€ 200.000
5	**ONVOORZIEN**													
5.1	Onvoorzien	€ 59.122												€ 59.122
Totaal lasten regulier budget		**€ 17.109.301**	**€ 24.229**	**€ 30.892**	**€ 70.870**	**€ 73.293**	**€ 324.708**	**€ 68.554**	**€ 8.789**	**€ -164.068**	**€ 174.375**	**€ 263.749**	**€ 155.000**	**€ 18.139.692**

B.3.3. Baten en lasten directe productiekosten

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2025 zijn de baten en lasten van directe productiekosten niet gewijzigd.

			1e BW AB											
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN		Begroting	Blaricum asbestmeldingen	Laren asbestmeldingen	Huizen asbestmeldingen	Wijdemeren asbestmeldingen	Hilversum VTH-taken	Huizen bodem- en grondwatertaken	Almere geluidcontroles	Verlagen formatie ODNL Academie	collectieve taak actualiseren vergunningen	collectieve taak circulaire economie	collectieve taak strafrecht	Begroting na 1e BW
Nummer	Post	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025
1	**BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**													
1.4	Directe productiekosten Flevoland	€ 290.043												€ 290.043
1.1	Directe productiekosten Almere	€ 1.403												€ 1.403
1.9	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 13.540												€ 13.540
1.8	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 9.118												€ 9.118
Totaal baten directe productiekosten		**€ 314.104**												**€ 314.104**
6	**DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**													
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 290.043												€ 290.043
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.403												€ 1.403
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 13.540												€ 13.540
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 9.118												€ 9.118
Totaal lasten directe productiekosten		**€ 314.104**												**€ 314.104**

B.3.4. Baten en lasten subsidies

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2025 zijn de baten en lasten van subsidies niet gewijzigd. Dit betreft de subsidie SPUK-THE.

SUBSIDIES		Begroting	1e BW AB											Begroting na 1e BW
			Blaricum asbestmeldingen	Laren asbestmeldingen	Huizen asbestmeldingen	Wijdemeren asbestmeldingen	Hilversum VTH-taken	Huizen bodem- en grondwatertaken	Almere geluidcontroles	Verlagen formatie ODNL Academie	collectieve taak actualiseren vergunningen	collectieve taak circulaire economie	collectieve taak strafrecht	
Nummer	Post	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025
2	**OVERIGE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES**													
2.7	Diverse subsidies	€ 322.640												€ 322.640
Totaal baten subsidies		**€ 322.640**												**€ 322.640**
7	**OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES**													
7.5	Diverse subsidies	€ 322.640												€ 322.640
Totaal lasten subsidies		**€ 322.640**												**€ 322.640**

B.3.5. Baten en lasten reserves

De baten en lasten van reserves zijn niet gewijzigd. Onderstaande tabel bevat de onttrekkingen voor 2025 die door het bestuur zijn vastgesteld. De onttrekking aan de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling wordt in maart 2025 bijgesteld bij de herziening van de innovatieagenda 2025-2026.

RESERVES		Begroting	1e BW AB											Begroting na 1e BW
			Blaricum asbestmeldingen	Laren asbestmeldingen	Huizen asbestmeldingen	Wijdemeren asbestmeldingen	Hilversum VTH-taken	Huizen bodem- en grondwatertaken	Almere geluidcontroles	Verlagen formatie ODNL Academie	collectieve taak actualiseren vergunningen	collectieve taak circulaire economie	collectieve taak strafrecht	
Nummer	Post	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025
2	**OVERIGE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES**													
2.1	Onttrekking bestemmingsreserve I&O	€ 1.200.000												€ 1.575.000
Totaal baten reserves		**€ 1.200.000**												**€ 1.575.000**
7	**OVERIGE KOSTEN - LASTEN RESERVES**													
7.1	Implementatiekosten ICT en VTH systemen	€ 1.000.000												€ 1.000.000
7.7	Invoeringskosten Omgevingswet	€ -												€ -
7.8	Diverse innovatieprojecten	€ 200.000												€ 200.000
7.9	Ontwikkelplan													€ 375.000
Totaal lasten reserves		**€ 1.200.000**												**€ 1.575.000**

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

B. FINANCIËLE KADERS 2026

B.4. Overzicht van baten en lasten 2026

B.4.1. Baten reguliere begroting

De personeelslasten zijn geïndexeerd met 3,8%. De overige materiële budgetten zijn geïndexeerd met 2,2%. Over de totale begroting betreft dit een gewogen indexering van 3,5%. Het verschil tussen de bedragen 2025 na 1e wijziging en het kader 2026 voor wijziging betreft het groeiscenario van de taakuitvoering voor Hilversum.

BATEN REGULIER BUDGET		Begroting na 1e BW	Kader voor wijzigingen	Index	Kader incl. index	Wijzigingen Kadernota	Kader incl. wijzigingen
Nummer	Post	2025	2026	2026	2026	2026	2026
1	**BIJDRAGEN DEELNEMERS**						
1.1	Almere	€ 2.238.336	€ 2.238.336	€ 78.320	€ 2.316.656		€ 2.316.656
1.2	Lelystad	€ 1.618.967	€ 1.618.967	€ 56.648	€ 1.675.615		€ 1.675.615
1.3	Zeewolde	€ 811.965	€ 811.965	€ 28.411	€ 840.376		€ 840.376
1.4	Flevoland	€ 5.081.601	€ 5.081.601	€ 177.808	€ 5.259.409		€ 5.259.409
1.5	Urk	€ 416.015	€ 416.015	€ 14.557	€ 430.571		€ 430.571
1.6	Dronten	€ 1.334.678	€ 1.334.678	€ 46.701	€ 1.381.379		€ 1.381.379
1.7	Noordoostpolder	€ 1.931.157	€ 1.931.157	€ 67.572	€ 1.998.729		€ 1.998.729
1.8	Noord Holland	€ 272.347	€ 272.347	€ 9.530	€ 281.877		€ 281.877
1.9	Gooise Meren	€ 1.164.922	€ 1.164.922	€ 40.761	€ 1.205.683		€ 1.205.683
1.10	Hilversum	€ 1.179.326	€ 1.245.689	€ 43.587	€ 1.289.277		€ 1.289.277
1.12	Huizen	€ 480.341	€ 480.341	€ 16.807	€ 497.148		€ 497.148
1.13	Wijdemeren	€ 776.529	€ 776.529	€ 27.171	€ 803.700		€ 803.700
1.14	Blaricum	€ 194.380	€ 194.380	€ 6.801	€ 201.181		€ 201.181
1.15	Laren	€ 250.129	€ 250.129	€ 8.752	€ 258.881		€ 258.881
1.16	PM bijdragen deelnemers	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 553.259	€ 553.259
Subtotaal reguliere bijdrage deelnemers		**€ 17.750.692**	**€ 17.817.055**	**€ 623.427**	**€ 18.440.482**	**€ 553.259**	**€ 18.993.741**
2	**ANDERE BIJDRAGEN**						
2.6	Overige opbrengsten	€ 389.000	€ 389.000	€ 13.611	€ 402.611	€ -	€ 402.611
Totaal reguliere baten		**€ 18.139.692**	**€ 18.206.055**	**€ 637.038**	**€ 18.843.093**	**€ 553.259**	**€ 19.396.353**

B.4.2. Lasten reguliere begroting

De personeelslasten zijn geïndexeerd met 3,8%. De overige materiële budgetten zijn geïndexeerd met 2,2%. Het verschil tussen de bedragen 2025 na 1e wijziging en het kader 2026 voor wijziging betreft het groeiscenario van de taakuitvoering voor Hilversum.

LASTEN REGULIER BUDGET		Begroting na 1e BW	Kader voor wijzigingen	Index	Kader incl. index	Wijzigingen Kadernota	Kader incl. wijzigingen
Nummer	Post	2025	2026	2026	2026	2026	2026
1	**PERSONEEL**						
1.1a	Salarissen	€ 14.537.959	€ 14.594.368	€ 554.586	€ 15.148.954	€ 470.270	€ 15.619.225
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 42.852	€ 42.852	€ 1.628	€ 44.481	€ -	€ 44.481
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 143.934	€ 144.349	€ 5.485	€ 149.834	€ 3.458	€ 153.292
	Subtotaal personeelskosten	€ 14.724.746	€ 14.781.569	€ 561.700	€ 15.343.269	€ 473.728	€ 15.816.997
1.2	Opleidingskosten	€ 482.671	€ 484.744	€ 10.664	€ 495.409	€ 17.289	€ 512.698
1.3	Algemene personeelskosten	€ 647.173	€ 648.831	€ 14.274	€ 663.105	€ 13.831	€ 676.937
3	**KAPITAALLASTEN**						
3.1	Afschrijving ICT	€ 127.702	€ 127.702	€ 2.809	€ 130.512	€ -	€ 130.512
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 77.032	€ 77.032	€ 1.695	€ 78.726	€ -	€ 78.726
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 82.409	€ 82.409	€ 1.813	€ 84.222	€ -	€ 84.222
4	**INDIRECTE KOSTEN**						
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 184.220	€ 184.220	€ 4.053	€ 188.273	€ -	€ 188.273
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 115.873	€ 115.873	€ 2.549	€ 118.423	€ -	€ 118.423
4.3	Informatiemanagement	€ 989.560	€ 995.367	€ 21.898	€ 1.017.265	€ 48.410	€ 1.065.675
4.4	Wagenpark	€ 130.069	€ 130.069	€ 2.862	€ 132.930	€ -	€ 132.930
4.5	Diverse kosten	€ 212.698	€ 212.698	€ 4.679	€ 217.378	€ -	€ 217.378
4.6	Accountant	€ 29.560	€ 29.560	€ 650	€ 30.210	€ -	€ 30.210
4.7	HRM	€ 76.858	€ 76.858	€ 1.691	€ 78.549	€ -	€ 78.549
4.8	Innovatie en ontwikkeling	€ 200.000	€ 200.000	€ 4.400	€ 204.400	€ -	€ 204.400
5	**ONVOORZIEN**						
5.1	Onvoorzien	€ 59.122	€ 59.122	€ 1.301	€ 60.423	€ -	€ 60.423
Totaal reguliere lasten		**€ 18.139.692**	**€ 18.206.055**	**€ 637.038**	**€ 18.843.093**	**€ 553.259**	**€ 19.396.353**

B.4.3. Baten en lasten directe productiekosten

De materiële budgetten zijn geïndexeerd met 2,2%.

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN		Begroting na 1e BW	Kader voor wijzigingen	Index	Kader incl. index	Wijzigingen Kadernota	Kader incl. wijzigingen
Nummer	Post	2025	2026	2026	2026	2026	2026
1	**BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**						
1.4	Directe productiekosten Flevoland	€ 290.043	€ 290.043	€ 6.381	€ 296.424	€ -	€ 296.424
1.1	Directe productiekosten Almere	€ 1.403	€ 1.403	€ 31	€ 1.434	€ -	€ 1.434
1.9	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 13.540	€ 13.540	€ 298	€ 13.838	€ -	€ 13.838
1.8	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 9.118	€ 9.118	€ 201	€ 9.319	€ -	€ 9.319
Totaal baten directe productiekosten		**€ 314.104**	**€ 314.104**	**€ 6.910**	**€ 321.014**	**€ -**	**€ 321.014**
6	**LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**						
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 290.043	€ 290.043	€ 6.381	€ 296.424	€ -	€ 296.424
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.403	€ 1.403	€ 31	€ 1.434	€ -	€ 1.434
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 13.540	€ 13.540	€ 298	€ 13.838	€ -	€ 13.838
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 9.118	€ 9.118	€ 201	€ 9.319	€ -	€ 9.319
Totaal lasten directe productiekosten		**€ 314.104**	**€ 314.104**	**€ 6.910**	**€ 321.014**	**€ -**	**€ 321.014**

B.4.4. Baten en lasten subsidies

Het subsidiebedrag voor 2026 betreft de SPUK-THE.

SUBSIDIES		Begroting na 1e BW	Kader voor wijzigingen	Index	Kader incl. index	Wijzigingen Kadernota	Kader incl. wijzigingen
Nummer	Post	2025	2026	2026	2026	2026	2026
2	**ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES**						
2.7	Diverse subsidies	€ 322.640	€ 322.640	€ -	€ 322.640		€ 322.640
Totaal baten subsidies		**€ 322.640**	**€ 322.640**	**€ -**	**€ 322.640**	**€ -**	**€ 322.640**
7	**OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES**						
7.5	Diverse subsidies	€ 322.640	€ 322.640	€ -	€ 322.640		€ 322.640
Totaal lasten subsidies		**€ 322.640**	**€ 322.640**	**€ -**	**€ 322.640**	**€ -**	**€ 322.640**

B.4.5. Baten en lasten reserves

De implementatiekosten voor ICT en VTH-systemen zijn vooralsnog geraamd in 2025 als onttrekking aan de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling. De OFGV komt in de loop van 2025 met een begrotingswijziging waarbij de implementatiekosten over de jaren 2025 tot en met 2027 worden verdeeld.

RESERVES		Begroting na 1e BW	Kader voor wijzigingen	Index	Kader incl. index	Wijzigingen Kadernota	Kader incl. wijzigingen
Nummer	Post	2025	2026	2026	2026	2026	2026
2	**OVERIGE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES**						
2.1	Onttrekking bestemmingsreserve I&O	€ 1.575.000	€ 200.000	€ -	€ 200.000	€ -	€ 200.000
2.2	Onttrekking Algemene Reserve	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -
Totaal lasten reserves		**€ 1.575.000**	**€ 200.000**	**€ -**	**€ 200.000**	**€ -**	**€ 200.000**
7	**OVERIGE KOSTEN - LASTEN RESERVES**						
7.1	Implementatiekosten ICT en VTH systemen	€ 1.000.000	€ -	€ -		€ -	€ -
7.8	Diverse innovatieprojecten	€ 200.000	€ 200.000	€ -	€ 200.000	€ -	€ 200.000
7.9	Ontwikkelplan	€ 375.000					
Totaal baten reserves		**€ 1.575.000**	**€ 200.000**	**€ -**	**€ 200.000**	**€ -**	**€ 200.000**

Actuele ontwikkelingen bij de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten

Algemene ontwikkelingen in het VTH-stelsel

De vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH), zijn belangrijke instrumenten in het beschermen en verbeteren van de leefomgeving. Deze taken worden grotendeels in mandaat uitgevoerd door de 4 Noord-Hollandse omgevingsdiensten. De afgelopen jaren is er veel veranderd op het gebied van VTH. De Omgevingswet trad in werking, onze Omgevingsverordening is vernieuwd, we ontwikkelen beleid voor een gezonde leefomgeving in Noord-Holland en onze visie en strategische sturing op de inzet van de VTH-instrumenten zijn verankerd in een Nota uitvoering en handhaving. Daarnaast is de afgelopen twee jaar - naar aanleiding van de adviescommissie VTH (Van Aartsen) - in het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) landelijk samengewerkt om te komen tot een effectief, slagvaardig en toekomstvast stelsel. Een van de thema's binnen het IBP VTH is de robuustheidscriteria voor toekomstbestendige omgevingsdiensten. 3 van de 4 Noord-Hollandse OD's zijn nu niet robuust en hebben een plan van aanpak ingediend waarin staat welke stappen ze zetten om voor 1 april 2026 wel robuust zijn. Ook heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid aangegeven dat omwonenden erop moeten kunnen vertrouwen dat de overheid zich verantwoordelijk voelt en zorg draagt voor een gezonde leefomgeving. Hiertoe moet het bevoegd gezag de mogelijkheden binnen het systeem van normering en VTH beter benutten. Deze punten nemen we mee in ons beleid voor een gezonde leefomgeving en onze VTH-aanpak en we dragen bij aan de Actieagenda Industrie en Omwonenden van het Rijk.

Tegelijkertijd wordt het werk van de omgevingsdiensten in aard, omvang en complexiteit meer door de toenemende samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven en (conflicterende) vragen vanuit de samenleving. Daardoor is er veel behoefte aan, maar ook veel concurrentie, om geschikte arbeidskrachten. Daarnaast staan met name gemeenten, maar ook de provincies en het Rijk voor een bezuinigingsopgave.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

In 2024 is de voorbereiding gestart voor intensivering van de samenwerking tussen de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Het doel is inzicht te verkrijgen in het samenwerkingspotentieel: Wat zijn de relevante onderwerpen en wat zijn de juiste samenwerkingsvormen? Dit zal in 2025 leiden tot actualisatie van de huidige Samenwerkingsagenda 2022-2024. Een aantal belangrijke ontwikkelingen binnen de OD NZKG worden hieronder uitgelicht.

<u>Tata:</u>
De grip vanuit toezicht en handhaving bij Tata leidt momenteel tot het doorlopen van diverse juridische trajecten (Lasten onder dwangsom en aanzeggingen), waarbij de betrokkenheid en de belangstelling vanuit de omgeving onverminderd is.Gelijktijdig wordt er met behulp van maatwerkafspraken vanuit het Rijk, gewerkt aan het vergroenen van de staalproductie (Groen Staal). Naar verwachting volgt dit jaar de aanvraag Groen Staal. Om de aanvraag te behandelen is in de Kaderbrief voor 2026 extra budget aangevraagd. Tenslotte wordt er gewerkt aan het ambtshalve aanpassen van de vergunning, waarin in voorschriften Financiële Zekerheid gesteld kan worden voor een eventuele bedrijfsbeëindiging of een incident.

Meer Meten:
Om invulling te kunnen geven aan de motie 107-"Robuust meten en monitoren door de omgevingsdienst" wordt in de Kaderbrief om structureel € 395.000 extra gevraagd. Doel is om, met het oog op de beleidsontwikkelingen Gezonde Leefomgeving, de metingen te intensiveren. Tevens wordt onderzocht hoe de onafhankelijke meetdienst (landelijk of provinciaal) kan worden opgetuigd. Afhankelijk hiervan zal vanaf 2027 meer inzet nodig zijn voor het intensiveren van de metingen.

ZZS:
Er zal steeds meer inspanning nodig zijn om meer inzicht te verkrijgen in de aanwezigheid en de emissies van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven.
De wettelijke instrumenten hiervoor zijn de informatieplicht en (voor vergunningplichtige bedrijven) ook het vermijdings- en reductieprogramma (VRP). In het VRP doet het bedrijf onderzoek naar de mogelijkheden voor het vermijden of reduceren van emissies naar lucht en water (indirecte lozingen), inclusief een plan van aanpak van het bedrijf. Gezien de grootte van het bedrijvenbestand doet de OD NZKG dit op een risico-gestuurde manier, waarbij branchetype (gericht op de milieubelastende activiteit), milieuzwaarte, risicofactoren, omgevingstype (prioriteit voor bedrijven nabij woongebied) in het kader van gezondheid en expert judgement de belangrijkste criteria zijn.
De lijst van ZZS is continue aan verandering onderhevig. Zo is in november 2024 alle PFAS als ZZS geclassificeerd, waar dit eerder niet zo was. Bij de uitvoering van de ZZS-verplichtingen zal met wijzigingen in de ZZS-lijst risicogestuurd rekening worden gehouden.

Energiebesparing:
Energiebesparing is belangrijk om Nederland vóór 2050 energieneutraal te maken. De focus ligt op het stimuleren van bedrijven om daadwerkelijk energiebesparende maatregelen te doorvoeren. De OD NZKG houdt toezicht op nalevering van zowel het Bouwbesluit (BBL), als de Wet milieubeheer (BAL, BBL) als de Waterwet (BAL).
Er zijn controles uitgevoerd, bedrijven aangeschreven ener zijn ingediende rapportages beoordeeld in het kader van de informatie- en onderzoeksplicht. De invoering van de Omgevingswet bracht veranderingen met zich mee.
In 2024 heeft de OD NZKG de Prio50 aanpak geïntroduceerd. Het doel van deze aanpak is om via datagestuurd toezicht de doelmatigheid van het toezicht te verhogen en inzicht te krijgen en te geven in de energiebesparingsprestatie van de grootste energieverbruikers. De invoering van deze aanpak heeft ervoor gezorgd, dat nagenoeg alle bezochte bedrijven een verschuiving naar een hogere voortgangscategorie hebben bereikt.
Voor landelijke kennisdeling is OD NZKG bij een aantal werkgroepen betrokken.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
De Omgevingsdienst Noord Holland Noord is niet robuust op de onderdelen data-analisten, innovatiebudget en opleidingsbudget. De financiële dekking voor uitvoering van het vastgestelde Plan van Aanpak Robuustheid is door de gemeentelijke deelnemers onthouden. Daarnaast hebben gemeenten de Omgevingsdienst een bezuinigingsopgave gevraagd van 3% tot 5%. Komend jaar wil de Omgevingsdienst een besluit nemen op welke wijze robuust te worden, al dan niet door middel van fusie of versterkte samenwerking. Bekend knelpunt in deze omgevingsdienst is dat ze sterk gericht is op de uitvoering van haar vth-taken maar beperkt is in haar bedrijfsmatige en

beleidsondersteunende functie en beperkt is in haar dienstverlenende ambitie, overeenkomstig de Omgevingswet. De ambities in de vastgestelde U&H strategie op advisering en dienstverlening zullen door het gebrek aan gemeentelijke financiën niet voor deze taken versterkt worden. Naast de overgebleven bodemtaken uit de Warme Overdracht vallen de overige taken van de provincie onder de zogenaamde Plustaken. Voor de provinciale taken is de uitvoering op orde en werken we met de gevraagde financiën uit de Kadernota aan versterking van de beleidsondersteunende en adviserende functie overeenkomstig de Omgevingswet voor onze provinciale taken.

Omgevingsdienst IJmond

De Omgevingsdienst IJmond is momenteel ontwikkeling van de hele organisatie, waarbij het doel is om de dienst op lange termijn toekomstbestendig te maken. Er vinden diverse herijkingen plaats: Gemeenschappelijke Regeling en DVO structuur, de financiële systematiek en benodigde capaciteit t.o.v. het huidige takenpakket. In 2026 zullen de werkzaamheden hiervoor doorlopen en de (financiële) gevolgen van de gemaakte en nog te maken keuzes duidelijker worden. Hiervoor vallen in 2026 naast de nu genoemde bijdrage in de begroting, nog aanvullende aanvragen via begrotingswijziging(en) te verwachten. Bij elkaar gaat het om zowel incidentele kosten vanuit het ontwikkeltraject, als ook structurele kosten voor uitbreiding in taken/taakomvang en facilitaire zaken. Belangrijkste posten hierin zijn: aanvullingen op het opleidingsbudget (t.b.v. kennisniveau medewerkers), organisatorische kosten (o.a. ICT) en onderhoud van het kantoorpand, extra inzet voor aanpak van achterstanden en verlichting werkdruk, verbeteren sturingsinformatie en toename van advisering onder de Omgevingswet en ruimtelijke opgaven.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

De Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek werkt nog aan enkele punten om te kunnen voldoen aan alle robuustheidseisen van het InterBestuurlijk Programma VTH per 1 april 2026. Daarvoor is in de begroting het budget verhoogt voor noodzakelijke investering in ICT systemen. Daarnaast wordt hun takenpakket uitgebreid met een volgend pakket van nieuwe basis-/ wettelijke verplichte taken. Niet alles kan direct gerealiseerd worden en daarom is voorzien dat van 2025 t/m 2027 er jaarlijks een paar onderwerpen bij komen. Voor 2026 gaat het om casemanagement vergunningen, ketentoezicht, Zeer zorgwekkende stoffen en werkgebonden personenmobiliteit. Gezien er door het bestuur in 2025 nog keuzes te maken zijn over het uitvoeringsniveau van de nieuwe taken én de verdeling van deze kosten over de deelnemers, verwachten we dat er wijzigingen zullen optreden t.o.v. de in de begroting vermelde kosten. Dit zal dan t.z.t. middels een begrotingswijziging 2026 voorgedragen worden.

Van: [redacted]>
Verzonden: maandag 26 mei 2025 15:43
Aan: raadsgriffie@almere.nl; griffie@dronten.nl; griffie@lelystad.nl; griffie@noordoostpolder.nl; griffie@urk.nl; griffie@zeewolde.nl; griffie@laren.nl; griffie@hilversum.nl; griffier@blaricum.nl; Griffie@gooisemeren.nl; Statengriffie <statenggriffie@noord-holland.nl>; griffier@wijdemeren.nl
CC: [redacted]
Onderwerp: Betreft: Verzoek om ondersteuning amendement OFGV provincie Flevoland in de richting van bestuur OFGV

Geachte collegae-griffies/griffiers,

Graag jullie aandacht voor dit schrijven plus de bijlage met verzoek die onder de aandacht te brengen van uw raad of Staten.

M.h.g.

Provinciale Staten Flevoland
[redacted]

Geachte raden en Staten tevens lid van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV),

In Provinciale Staten zal op 28 mei 2025 een discussie plaatsvinden over de begroting van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek.
Daarbij zal naar verwachting het amendement dat in de bijlage is toegevoegd worden aangenomen.
Gelet op het feit dat deze week sprake is van een aantal vrije dagen informeren we u aan de voorkant.

In het licht van de moeilijke financiële tijden (het ravijnjaar) als gevolg van de opstelling van het rijk naar gemeenten en provincies is het zoeken
bij een samenwerkingsverband als de OFGV naar alternatieve oplossingen volgens Provinciale Staten een noodzakelijke stap.
Hiervoor zal bijgaand amendement in de Statenvergadering van 28 mei 2025 worden behandeld en naar wij verwachten worden aangenomen.

Heeft u vragen, suggesties en andere zaken politieke onderwerpen gericht op deze GR - neem dan gerust contact op met [redacted]

Binnenkort zullen de zienswijzes ook in het bestuur van de OFGV worden besproken.
We hopen op uw steun voor de zienswijze van PS. Mocht u al als raad of staten al hebben besloten over (g)een zienswijze dat hopen we dat u

uw bestuurder alsnog wilt wijzen op deze zienswijze van Flevoland en aandringt op ondersteuning daarvan.

Vriendelijk verzoek aan de griffie dit amendement en toelichting bij uw raden en staten onder de aandacht te brengen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Statenleden Provinciale Staten Flevoland

PROVINCIE FLEVOLAND

PROVINCIALE STATEN

AMENDEMENT

Artikel 26 van Reglement van Orde Provinciale Staten van Flevoland

Amendement nr.:

(In te vullen door de griffier)

Onderwerp: 'Inzicht alternatieve uitvoeringsscenario's'

Agendapunt:

Onderwerp Statenvoorstel: Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Nummer Statenvoorstel: 3383949

Aan de voorzitter van Provinciale Staten

Provinciale Staten van Flevoland

in vergadering bijeen op: 28 mei 2025

Wijzigen ontwerpbesluit (dictum)

X De tekst van beslispunt(en), zijnde	X toe te voegen
Geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV)	een zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) waarbij de Omgevingsdienst wordt verzocht om alternatieve - binnen de kaders van robuustheid - mogelijkheden en consequenties te onderzoeken waarbij de taken anders, minder of niet (meer) uit te voeren en in beeld te brengen wat daarvan dan de consequenties zouden zijn. Waardoor raden en Staten beter, vanuit de alternatieve scenario's, in staat zijn afgewogen keuzes te maken over de inzet van middelen en prioritering van taken en waarbij wordt voldaan aan de robuustheid van de Omgevingsdienst per 1 april 2026.
☐ Beslispunt(en)	☐ te laten vervallen

CONCEPT

Dit document is geclassificeerd als intern

☐ Het (de) navolgende beslispunt(en) toe te voegen

Toelichting:

De Omgevingsdienst zet – in opdracht van het ministerie van I&W – in op het robuust (uitbreiding van taken en en bijbehorende kosten) maken van haar taken, mee als gevolg van nieuwe wettelijke verplichtingen. Dat in een tijd (ravijnjaar) waarbij middelen binnen de provincies en gemeenten onder toenemende financiële druk staan. Innovaties - nieuwe technologieën (bijv, sensoren), inzet van data, AI etc. - kunnen ondersteuning geven in de uitvoering van de robuustheid van taken en geven inzicht in mogelijke alternatieve uitvoeringsscenario's.

Naam initiatiefnemers: Henri van Ulsen, Andrea van Veen van den Berg

Handtekening initiatiefnemer:

Het amendement wordt ondersteund door:

PARTIJ	NAAM ONDERTEKENAAR	HANDTEKENING
BBB	A.van Veen van den Berg	
VVD voor Flevoland	H.van Ulsen	
Partij voor de Vrijheid		
Partij van de Arbeid		
GroenLinks		
ChristenUnie		
D66 flevoland		
CDA Flevoland		
JA21		
Partij voor de Dieren		
Forum voor Democratie		
SP		
SGP		
Sterk Lokaal Flevoland		
50PLUS		

Stemverhouding	Voor	Tegen
Totaal		
BBB		
VVD		
PVV		
PvdA		
GroenLinks		

CONCEPT

ChristenUnie		
D66		
CDA		
JA21		
PvdD		
Forum voor Democratie		
SP		
SGP		
SterkLokaalFlevoland		
50PLUS		
Het amendement is:	**Aangenomen**	**Verworpen**

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van

Statengriffier,
mr. A. Kost

Voorzitter,
A.J. Gerritsen

CONCEPT

Dit document is geclassificeerd als intern

Geachte raden en staten,

Ter informatie voor u.
Het in de brief van 26 mei 2025 aan uw raden en staten bijgevoegde amendement m.b.t. de OFGV is vanavond in de Provinciale Staten
Van Flevoland aangenomen.
Voor de definitieve tekst zie de bijlage hierna.

Met vriendelijke groet,
namens de statenleden Henri van Ulsen en Andrea van Veen

Bijlage:
Tekst dictum amendement: '*Een zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) waarbij de Omgevingsdienst wordt verzocht om alternatieve – binnen de kaders van robuustheid – mogelijkheden en consequenties te onderzoeken waarbij de taken anders, minder of niet (meer) uit te voeren en in beeld te brengen wat daarvan dan de consequenties zouden zijn. Waardoor raden en Staten beter, vanuit de alternatieve scenario's, in staat zijn afgewogen keuzes te maken over de inzet van middelen en prioritering van taken.'*

1 Advies over het MER in het kort

Provincie Noord-Holland wil in 2030 samen met de gemeenten en waterschappen, jaarlijks 6,3 Terawattuur (TWh) hernieuwbare energie opwekken. Deze ambitie volgt uit de Regionale Energiestrategieën (RES 1.0) van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid, waarin de regio's voor 2030 respectievelijk een energiebod[1] van 3,6 TWh en 2,7 TWh hebben vastgelegd (wind en zon).

Een deel van de opgave voor wind is inmiddels gerealiseerd (1,8 TWh). Om de resterende energieopgave te kunnen invullen, is extra ruimte nodig voor de plaatsing van nieuwe windturbines. De provincie wil dit planologisch mogelijk maken door de Omgevingsverordening NH2022 te wijzigen op het onderdeel windenergie. Voor het besluit over deze wijziging is een milieueffectrapport (hierna: MER) opgesteld.[2] De provincie Noord-Holland heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: Commissie) gevraagd te adviseren over de juistheid en volledigheid van het MER.

Wat staat in het MER?

In het MER zijn 20 zoekgebieden uit de 'Herijking RES 2024 Noord-Holland Noord' en de 'Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid' onderzocht (zie figuur 1 en 2).[3] Daarnaast zijn door de provincie 25 extra potentiële gebieden voor de lange termijn (periode tot 2050) benoemd en onderzocht. De zoekgebieden voor wind in de gemeenten Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer en Zaanstad zijn niet meegenomen in dit MER, omdat deze gemeenten zelf bezig zijn met een proces voor de verdere uitwerking en verfijning van de RES-zoekgebieden.[4]

Uit het MER blijkt dat er voor 14 van de onderzochte windzoekgebieden voor de periode tot 2030 voor één of meerdere milieuaspecten grote risico's zijn voor de uitvoerbaarheid.[5] Het gaat om mogelijk negatieve effecten op de leefomgeving (door geluid of slagschaduw), landschap en cultuurhistorie en natuur. De andere RES-zoekgebieden[6] kennen volgens het MER ook belangrijke aandachtspunten, onder andere vanwege effecten op leefomgeving, natuur, energieopbrengst en netcongestie. In het MER staat dat de daadwerkelijke effecten afhankelijk zijn van de inrichting van de windenergiegebieden, zoals de keuze voor het aantal turbines, de afmetingen en de ruimtelijke invulling.

---

1 Nederland kent 30 RES-regio's waarvan er twee in Noord-Holland liggen: Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. In de RES hebben alle regio's vastgelegd hoeveel hernieuwbare energie ze in 2030 opwekken (het energiebod). Daarmee dragen de regio's bij aan het behalen van de landelijke doelstelling vanuit het Klimaatakkoord om in 2030 ten minste 35 TWh aan grootschalige duurzame elektriciteit op land op te wekken.

2 *Milieueffectrapport Wind op Land Provincie Noord-Holland*, 24 januari 2025. Antea Group.

3 Ten opzichte van de zoekgebieden die in RES 1.0 zijn vastgelegd, hebben daarbij een aantal wijzigingen plaatsgevonden. De zoekgebieden Elbaweg en Tatasteel zijn vergroot, locatie Oosterwijzend is gewijzigd en er zijn vijf nieuwe zoekgebieden toegevoegd: Geestmerambacht langs N504; Kernglastuinbouwgebied, de Kwakel; Krabbersgat; Helsdeur en Opmeer.

4 De Commissie heeft in dit kader eerder geadviseerd over het MER voor 'Regionale Energiestrategie zoekgebieden Diemen' en over het MER voor 'Programma Windenergie Amsterdam'.

5 Het gaat om de zoekgebieden A2/A9 Ouderkerkerplas, Nes, Alton, Elbaweg, Kade Velsen-Noord, Noordzeekanaal III, A9-A22, Waarderpolder, Oosterwijzend, A9 De Kil, Tata Steel, Kernglastuinbouwgebied de Kwakel, Krabbersgat en Helsdeur.

6 Het gaat om de zoekgebieden Boekelermeer I, Boekelermeer II, Omgeving Beekland/N245, Geestmerambacht langs N504 en Opmeer.

CONCEPT

Voor de 25 extra potentiële zoekgebieden voor 2050, spelen vergelijkbare risico's voor 12 van de 25 zoekgebieden[7]. Het gaat voornamelijk om effecten van geluid en in enkele gevallen om effecten op natuur. Voor zoekgebied L (zie figuur 3) worden risico's voor de uitvoerbaarheid verwacht door effecten op landschap. Ook de extra potentiële zoekgebieden vragen daarnaast aandacht voor energieopbrengst, netcongestie, effecten op de leefomgeving en natuur.

Wat is het advies van de Commissie?

De Commissie waardeert de keuze van de provincie om de zoekgebieden uit de regionale herijkingen 2024 als basis te hanteren voor het MER. Dit doet recht aan de RES-processen waarbij de provincie, gemeenten, waterschappen en netbeheerders als gelijkwaardige partners samenwerken. De Commissie realiseert zich dat het inpassen van de energieopgave complex is in een gebied waar de druk op beschikbare ruimte zo groot is. Ze waardeert dat gezocht wordt naar mogelijkheden en dat daarbij ook al een goede doorkijk is gemaakt naar 2050.

De Commissie constateert desondanks dat nog belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van deze informatie is essentieel, zodat de provincie het belang van de leefomgeving volwaardig mee kan wegen bij de besluitvorming over de wijziging van de provinciale omgevingsverordening. Het gaat om de volgende punten:

- **Duidelijkheid over de energiedoelstelling, invloed van spelregels en energievisie 2.0.** Geef aan in hoeverre de energiedoelstelling haalbaar is met de RES-zoekgebieden, ook als rekening wordt gehouden met de (on)uitvoerbaarheid van (delen van) zoekgebieden vanwege milieueffecten. Geef daarbij aan in hoeverre de gemeenten Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer naar verwachting bijdragen aan de doelstelling. Licht toe welke invloed de spelregels van Zaanstad en Haarlemmermeer[8] en Energievisie 2.0 hebben op de doelstelling.
- **Alternatieven voor behalen van de energiedoelstelling.** Onderzoek welke alternatieven[9] er zijn voor het behalen van de energiedoelstelling en in hoeverre daarbij gevarieerd kan worden in de verhouding tussen wind- en zonne-energie. Dit is belangrijk als blijkt dat de energiedoelstelling mogelijk niet wordt gehaald, maar ook als de zoekgebieden samen meer potentie bieden dan nodig is voor het halen van de doelstelling.
- **Inzicht in de gezamenlijke effecten (cumulatieve effecten).** De effecten van de individuele zoekgebieden kunnen beperkt zijn, maar in samenhang toch optellen tot grote effecten en/of risico's voor de uitvoerbaarheid geven. Daarom is het belangrijk om in ieder geval voor natuur, landschap en cultureel erfgoed de cumulatieve effecten te beoordelen.
- **Navolgbaarheid van de effectanalyses en -beoordelingen.** De beoordelingsschaal is niet specifiek gemaakt per criterium. Daarom is moeilijk te volgen waarom een bepaalde milieuscore wordt toegepast. Daarnaast ontbreekt voor een aantal milieuaspecten belangrijke informatie, of is de effectanalyse van onvoldoende diepgang om bij te kunnen dragen aan een zorgvuldige besluitvorming. Het gaat dan om natuur, landschap, cultureel erfgoed, geluid, slagschaduw, veiligheid en energieopbrengst.

[7] Namelijk voor A, D, J, L, M, O, P, Q, R, V, W, X (zie figuur 3).

[8] Uit het MER blijkt dat gemeenten Zaanstad en Haarlemmermeer respectievelijk in 2024 en 2023 in hun beleid spelregels (voorwaarden) hebben vastgesteld voor de ontwikkeling van windenergie in hun gemeenten.

[9] Met 'alternatieven' bedoelt de Commissie verschillende combinaties van zoekgebieden die vanuit een thematisch perspectief worden geprioriteerd. Het kan bijvoorbeeld gaan om zoekgebieden die relatief weinig effect hebben op leefomgeving, natuur of landschap, of om zoekgebieden waarmee ruimtelijk gezien vraag en aanbod zo goed mogelijk op elkaar aansluiten.

CONCEPT

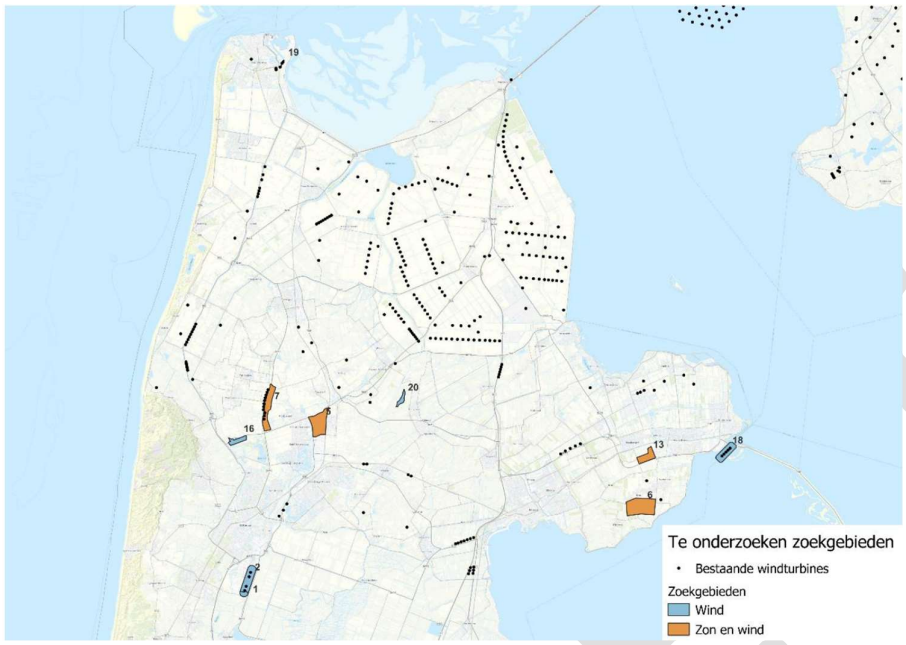

Figuur 1: Onderzochte zoekgebieden RES Noord-Holland Noord 2024. Bron: MER.

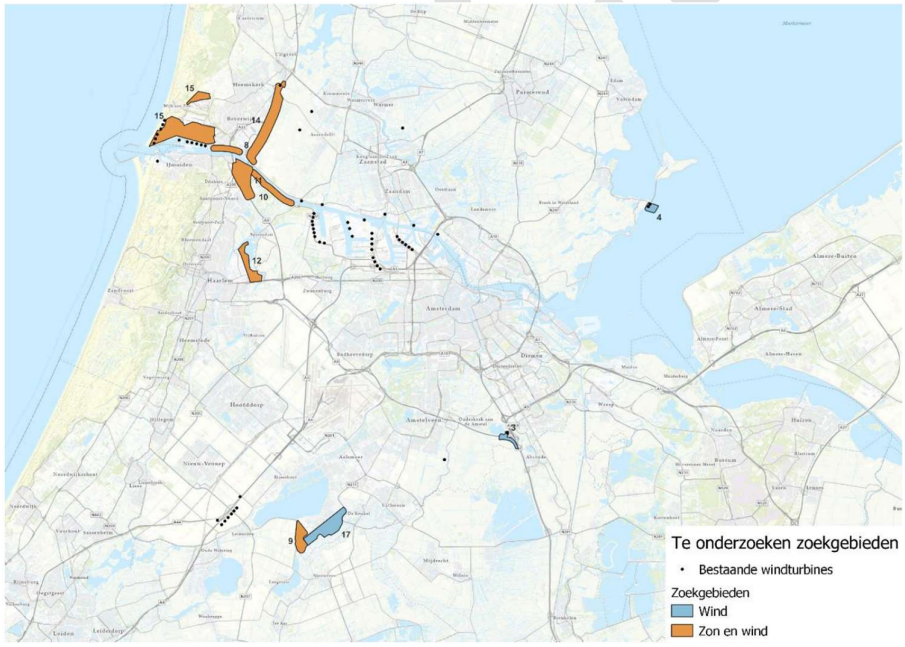

Figuur 2: Onderzochte zoekgebieden RES Noord-Holland Zuid 2024. Bron: MER.

Figuur 3: Potentiële zoekgebieden wind voor de lange termijn. Bron: MER.

Aanleiding MER

De omgevingsverordening is een 'plan of programma' waarvoor een plan-MER verplicht kan zijn. Die verplichting geldt als het plan kaders stelt voor mer-(beoordeling)plichtige-projecten. Een MER is ook nodig als mogelijk sprake is van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden, waarvoor een Passende beoordeling nodig is. In dit geval wil het bevoegd gezag kaders stellen voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van windparken (categorie C2 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit) en daarom is een plan-MER nodig.

Besluit nog niet beschikbaar

De gewijzigde omgevingsverordening is op het moment van toetsing nog niet beschikbaar. Hierdoor kan de Commissie niet beoordelen of het MER en het plan op elkaar passen. Dit moet het bevoegd gezag zelf doen als de gewijzigde omgevingsverordening beschikbaar is. Dit geldt ook voor de herijkingen van de RES'en (2026) als voorliggend MER gebruikt wordt voor de besluitvorming hierover.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag - in dit geval Provinciale Staten van Noord-Holland - besluit over de wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 op windenergie.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3934 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar beoordeling toe. Aan deze beoordeling koppelt zij adviezen en aanbevelingen. Adviezen staan in een tekstkader. Het uitvoeren daarvan is essentieel voor het volwaardig meewegen van het belang voor de leefomgeving bij de wijziging van de omgevingsverordening. Dit moet volgens de Commissie gebeuren voordat de provincie een besluit nemen over de omgevingsverordening.

Aanbevelingen staan niet in een tekstkader. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming - nu en in de toekomst - te verbeteren.

2.1 Doelstelling, besluiten en samenhang

Energiedoelstelling

De wijziging van de provinciale omgevingsverordening moet bijdragen aan het behalen van de provinciale energiedoelstelling voor 2030 om 6,3 TWh hernieuwbare energie op te wekken. Uit het MER blijkt niet wat de energiepotentie is van de verschillende zoekgebieden.[10] Ook is onduidelijk welk aandeel van de opgave de provincie wil invullen met windenergie en welk aandeel met zonne-energie. In het MER staat dat de zoekgebieden voor wind en zon in de RES 2024 in Noord-Holland Noord samen onvoldoende potentie hebben (3,348 TWh) om de regionale doelstelling te halen (3,6 TWh). Hoewel aangegeven is dat de doelstelling van 3,6 TWh blijft staan, is niet aangegeven of en hoe deze doelstelling gehaald kan worden.

Het is belangrijk om in het MER aan te geven wat de (individuele en gezamenlijke) potentie is van de zoekgebieden. De Commissie adviseert om aan te geven voor welke (delen van) zoekgebieden de milieueffecten leiden tot risico's voor de uitvoerbaarheid. Laat zien wat dat betekent voor het halen van de energiedoelstelling. Als de energiedoelstelling onder druk staat, adviseert de Commissie om te verkennen welke alternatieve mogelijkheden er zijn om de doelstelling alsnog te halen.

[10] Figuur 9.5 van het MER duidt op een gemiddelde potentie van ca 1,3 TWh/jaar (voor de 20 zoekgebieden) met een minimum van 1 TWh en een maximum van 1,8 TWh.

CONCEPT

Aparte procedures Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer

De gemeenten Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer doorlopen een eigen procedure voor de ontwikkeling van windenergie. De zoekgebieden in deze gemeenten zijn daarom niet meegenomen in het provinciale plan-MER en worden ongewijzigd herbevestigd in de omgevingsverordening.[11]

De Commissie adviseert om de inzichten uit de milieueffectrapportages van de gemeenten Diemen en Amsterdam[12] over te nemen in dit provinciale plan-MER.[13] Voor de zoekgebieden in Zaanstad en Haarlemmermeer is het belangrijk om de milieueffecten in het provinciale MER te onderzoeken, omdat deze gemeenten zelf (nog) geen MER hebben opgesteld. Breng daarbij in beeld welke invloed de spelregels van Zaanstad en Haarlemmermeer hebben op de milieueffecten en energieopbrengst in deze gemeenten.

Laat voor alle vier de gemeenten in elk geval zien dat de zoekgebieden met de kennis van nu uitvoerbaar zijn en welke bijdragen ze leveren aan de provinciale energiedoelstelling van 2030. De zoekgebieden in gemeenten Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer zijn integraal onderdeel van de provinciale energie-opgave. De uitvoerbaarheid en potentie van deze gebieden bepalen hoeveel energie nog moet worden opgewekt in de andere Noord-Hollandse gemeenten. Daarnaast is het belangrijk om deze zoekgebieden te betrekken bij de beoordeling van cumulatieve effecten op natuur en landschap, zie paragraaf 2.3 van dit advies.

Samenhang met Energievisie 2.0

Het MER kijkt slechts in beperkte mate naar de ontwikkelingen en veranderingen in de technische en maatschappelijke context, terwijl dit wel aanleiding was voor de herijkingen in 2024. Relevante nieuwe inzichten hierover zijn opgenomen in de Energievisie 2.0, die in januari 2025 is gepubliceerd.[14]

In de Energievisie 2.0 is beschreven welke keuzes en ontwikkelingen richting 2050 nodig zijn voor een robuust en betrouwbaar energiesysteem. In de visie wordt onder andere ingegaan op mogelijkheden voor het bundelen van vraag, aanbod en opslag van hernieuwbare energie en het efficiënt benutten van energie-infrastructuur. Ook gaat de visie in op de 'optimale regionale energiemix'.

Het MER verwijst niet naar de Energievisie 2.0, maar de visie vormt wel een beleidskader voor het besluit over de verordening. De Commissie adviseert daarom om de leidende principes en structurerende keuzes uit de visie in het MER te beschrijven. Geef daarbij aan welke milieu-afwegingen zijn betrokken bij de totstandkoming van de visie.[15] Onderbouw vervolgens in hoeverre de ontwikkeling van de zoekgebieden windenergie (en zonne-energie) past binnen de leidende principes en structurerende keuzes uit de visie. Geef aan wat de toepassing van

[11] Dat heeft de provincie laten weten in reactie op de vraag die de Commissie hierover stelde (op 14 april 2025).

[12] MER Windenergie Diemen (2023) en MER Windenergie Amsterdam (2024).

[13] De informatie uit dit MER kan geabstraheerd (minder gedetailleerd gemaakt) worden, zodat de diepgang van de informatie aansluit bij het detailniveau van het provinciale MER.

[14] Energievisie.pdf.

[15] De Commissie constateert dat voor de Energievisie geen MER is opgesteld, terwijl de visie wel kaderstellend is voor mer-(beoordelings)plichtige vervolgbesluiten. De provincie heeft op 8 mei 2025 (tijdens het adviesgesprek) mondeling aangegeven dat de Energievisie onderdeel wordt van de Actualisatie van Omgevingsvisie NH2050, waarvoor ook een MER wordt opgesteld.

CONCEPT

deze principes en keuzes betekent voor de wenselijkheid en/of prioritering van zoekgebieden.

Wijziging provinciale omgevingsverordening en relatie met herijkingen RES

Het MER is opgesteld voor de wijziging van de provinciale omgevingsverordening op het onderdeel windenergie. De provincie heeft aangegeven dat de regels van de verordening niet wijzigen, maar dat de wijziging alleen gaat over de (ruimtelijke begrenzing van) zoekgebieden.

De zoekgebieden die in de gewijzigde verordening worden vastgelegd, volgen uit de herijkingen van de RES 2024[16]. In de herijkte RES'en zijn een aantal zoekgebieden ongewijzigd herbevestigd. Een aantal andere zoekgebieden zijn gewijzigd en er zijn vijf nieuwe zoekgebieden benoemd. In de herijkingen is aangegeven dat de milieueffecten van de wijzigingen en nieuwe zoekgebieden onderzocht worden in het provinciale MER voor de wijziging van de omgevingsverordening. Uit het MER blijkt dat het rapport ook gebruikt wordt om de zoekgebieden in de volgende herijking van de RES'en te onderbouwen.

De gewijzigde omgevingsverordening en de volgende herijkingen (2026) zijn op het moment van toetsing nog niet beschikbaar. Hierdoor kan de Commissie niet beoordelen of het MER en de besluiten op elkaar passen. Dit moet het bevoegd gezag zelf doen als deze besluiten beschikbaar zijn.

De Commissie adviseert om, voorafgaand aan de besluitvorming te verduidelijken:

- In hoeverre de energiedoelstelling gehaald kan worden met de RES-zoekgebieden. Geef aan welke (delen van) zoekgebieden mogelijk niet uitvoerbaar zijn door milieueffecten en geef aan wat dit betekent voor het halen van de doelstelling.
- Welke bijdragen de zoekgebieden in Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer leveren aan het behalen van de doelstelling. Beschrijf ook (op hoofdlijnen) de milieueffecten bij ontwikkeling van de zoekgebieden in deze gemeenten. Geef aan welke invloed de spelregels van Zaanstad en Haarlemmermeer hebben op de energiepotentie en milieueffecten.
- Hoe de wijziging van de omgevingsverordening past binnen de leidende principes en structurerende keuzes uit Energievisie 2.0. Geef daarbij ook aan welke milieu-afwegingen zijn meegenomen bij het bepalen van deze principes en keuzes.
- In hoeverre het MER aansluit op de te nemen besluiten over de wijziging van de omgevingsverordening en de volgende herijking van de RES'en van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid.

Vervolgbesluiten

Na vaststelling van de gewijzigde omgevingsverordening zullen gemeenten plannen of programma's opstellen om windenergie via het gemeentelijk beleid mogelijk te maken. De Commissie merkt op dat de mer-plicht voor deze vervolgbesluiten niet automatisch vervalt omdat nu bij de provinciale verordening een MER is opgesteld. Immers, altijd moet beoordeeld en gemotiveerd worden dat de inhoud van het MER past bij het plan of

[16] Herijking 2024 Noord-Holland Noord en Herijking 2024 Noord-Holland Zuid.

programma en of een mer-procedure moet worden doorlopen. De Commissie verwacht dat veel van de informatie uit het provinciale MER daarbij kan worden (her)gebruikt.

2.2 Afbakening en alternatieven

Afbakening: windenergie en zonne-energie

In het MER zijn alleen de effecten van windenergie onderzocht, omdat voor het opwekken van zonne-energie geen mer-plicht geldt. Toch is het nodig om de effecten van wind- en zonne-energie integraal in het MER te onderzoeken, omdat de RES-regio's invulling willen geven aan de energiedoelstelling voor 2030 door grootschalige opwek van wind- én zonne-energie. Voor het behalen van de doelstelling kan daarbij gevarieerd worden tussen de hoeveelheid wind- en zonne-energie.

Het betrekken van zoekgebieden voor zon in het MER is belangrijk om inzicht te krijgen in:

- De maximale potentie van zonne-energie voor het invullen van de energie-opgave. Daarbij ontstaat ook inzicht in mogelijke beperkingen of aandachtspunten vanwege ruimtegebruik, milieueffecten en/of netcongestie.
- De milieugevolgen (en aansluitmogelijkheden op het energienet) als gekozen wordt voor een bepaalde verhouding tussen windenergie en zonne-energie.

Alternatieven

In het MER zijn geen alternatieven onderzocht.[17] Met 'alternatieven' bedoelt de Commissie verschillende combinaties van zoekgebieden waarmee invulling kan worden gegeven aan de energiedoelstelling. Gebruikelijk is dat de combinaties van zoekgebieden worden ontwikkeld vanuit verschillende thematische perspectieven. Denk bijvoorbeeld aan: leefomgeving, natuur, landschap of energiesysteem. Het gaat hierbij dus **niet** om alternatieven ten aanzien van de inrichting van de zoekgebieden, zoals de ruimtelijke configuratie van de turbines e.d.

Het ontbreken van alternatieven is een gemis, omdat alternatieven kunnen helpen om andere mogelijkheden en (cumulatieve) milieugevolgen daarvan in beeld te brengen. Dit is belangrijk in het geval de energiedoelstelling niet kan worden gehaald, maar ook als de zoekgebieden juist meer energie-opwekpotentie bieden dan nodig is voor het behalen van de doelstelling. Dit laatste geldt wellicht in nog sterkere mate voor de potentiële zoekgebieden voor 2050, die gezamenlijk een grote extra opwekpotentie hebben.

Wat betreft de mogelijkheden voor alternatieven kan worden gedacht aan:

- De keuze voor combinaties van zoekgebieden waarmee kan worden voldaan van de opgave. Het kan daarbij gaan om de keuze voor 'clustering' of 'spreiding' van opweklocaties of de keuze om kwetsbare gebieden (zoals woongebieden, natuurgebieden of landschappelijk waardevolle gebieden) zoveel mogelijk te ontzien.
- De keuze voor de verhouding tussen wind- en zonne-energie voor het behalen van de energiedoelstelling.
- Kansen voor energiesysteemefficiëntie, bijvoorbeeld door (in lijn met Energievisie 2.0):

[17] In de adviezen over de concept RES-sen van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid adviseerde de Commissie al om alternatieven te onderzoeken (17 september 2020).

CONCEPT

- windenergie en zonne-energie te combineren voor een zo stabiel mogelijke energievoorziening gedurende het jaar en om cable pooling[18] mogelijk te maken, en/of;
- door vraag en aanbod zo goed mogelijk op elkaar te laten aansluiten.

Een hogere systeemefficiëntie betekent een lagere kans op netcongestie en lagere maatschappelijke kosten.

Belangrijk is dat de alternatieven samen een goed beeld geven van de (ruimtelijke) mogelijkheden voor invulling van de provinciale energiedoelstelling: de hoeken van het speelveld.

De Commissie adviseert om in aanvulling op het MER, voorafgaand aan het besluit:

- De effecten van zonne-energie te onderzoeken en daarbij aan te geven welke rol zonne-energie speelt bij de invulling van de energiedoelstelling voor 2030.
- Een aantal alternatieven te ontwikkelen en onderzoeken die samen een goed beeld geven van de keuzemogelijkheden van de provincie voor invulling van de energiedoelstelling.

2.3 Cumulatieve effecten

In het MER zijn alleen de cumulatieve geluidseffecten (wind in combinatie met andere bronnen, zoals industriegeluid en geluid afkomstig van infrastructuur) in beeld gebracht. Maar de beoordeling van cumulatieve effecten op natuur, landschap en erfgoed is ook van belang. De effecten van de RES-zoekgebieden kunnen immers zelfstandig acceptabel zijn, maar in cumulatie tot grote negatieve gevolgen leiden.

Cumulatieve effecten kunnen tot problemen in de uitvoering leiden als dit conflicteert met wetgeving. Er kan bijvoorbeeld een Passende beoordeling nodig zijn indien significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten. Te denken valt hier aan Natura 2000-gebieden, die door meerdere zoekgebieden een effect kunnen ondervinden. Ook kan sprake zijn van cumulatieve effecten op beschermde soorten (buiten Natura 2000-gebieden). Dit is bijvoorbeeld het geval als sprake is van cumulatieve effecten op de migratieroute van ruige dwergvleermuis die langs de kustlijn door de provincie loopt.

Ook voor landschap en erfgoed is het belangrijk om de cumulatieve effecten in beeld te brengen. De inschatting dat er geringe effecten van windturbines net buiten een Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)[19] of Werelderfgoedgebied aan te merken zijn, kan veranderen als blijkt dat andere geringe effecten ook vanuit andere zoekgebieden zullen optreden. De optelsom kan leiden tot aantasting van de kernkwaliteiten.

[18] Cable pooling is het combineren van een windpark- en een zonneparkaansluiting op één netaansluiting. Dit is mogelijk als projectinitiatieven in elkaars 'buurt' liggen. Voordeel is dat hierdoor minder netaansluitingen nodig zijn op middenspanningsniveau. De systeemefficiëntie kan verder verhoogd worden wanneer ook gebruik gemaakt wordt van infra-pooling. Infra-pooling betekent dat windparken aan elkaar gekoppeld worden naar een virtueel windpark > 75 MW dat direct aangesloten kan worden op het hoogspanningsnet.

[19] Beschermd landschap.

Om de cumulatieve effecten correct te kunnen beoordelen, is het belangrijk om ook de zoekgebieden in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer, Zaanstad en Diemen mee te nemen in de beoordeling.

De Commissie adviseert om in aanvulling op het MER, voorafgaand aan het besluit, de cumulatieve milieugevolgen die kunnen optreden op hoofdlijnen te laten zien. Ga in ieder geval in op de cumulatieve effecten op natuur (zowel gebiedsbescherming als soortenbescherming), BPL'en en erfgoed.

2.4 Effectanalyses en -beoordelingen

Diepgang effectanalyses

De effectanalyses zijn globaal en vooral gebaseerd op GIS-analyses. In de basis wordt de 'ernst van het effect' daarbij bepaald door de afstand tot een kwetsbaar object (zoals woningen) of waarde (zoals een natuurgebied of landschappelijke waarde). Voor een aantal aspecten is een dergelijke analyse op plan-MER niveau voldoende, maar voor een aantal aspecten kan dit ook een vertekend beeld geven of onvoldoende informatie bieden om effecten en risico's voor de uitvoerbaarheid goed in beeld te brengen. Het gaat om de beoordeling van;

- effecten op natuur;
- effecten op landschap;
- effecten op erfgoed;
- effecten van geluid, slagschaduw en veiligheid;
- energieopbrengst.

In de volgende paragrafen wordt dit nader toegelicht.

Navolgbaarheid effectbeoordelingen

De effectbeoordelingen zijn gebaseerd op een generieke beoordelingsschaal (tabel 4-1 in het MER). Deze schaal is niet per criterium gespecificeerd, waardoor onduidelijk is wanneer welke score van toepassing is. Ook de toelichtende teksten in het MER maken onvoldoende duidelijk hoe de beoordeling tot stand is gekomen.

Effecten op natuur

In de analyse van effecten op natuur, ontbreekt informatie over beschermde soorten, weidevogels en ganzenfoerageergebieden. Deze informatie is belangrijk voor de risicobeoordeling (en daarmee de inschatting van de uitvoerbaarheid) van de zoekgebieden. Voor Natura 2000-gebieden is de relevante informatie openbaar beschikbaar, maar deze informatie is in het MER niet benut om voldoende duiding aan risico's te geven.

Beschermde soorten

De analyse van beschermde soorten (paragraaf 7.3.2 in het MER) gaat alleen op hoofdlijnen in op migratieroutes van trekvogels. Andere soortgroepen zijn buiten beschouwing gelaten, terwijl ook de effecten op bijvoorbeeld vleermuizen[20] en lokale vogels en mogelijk ook

[20] Denk aan trekroutes van de ruige dwergvleermuis langs de kust en de verspreiding van de rosse en tweekleurige vleermuis door de provincie.

CONCEPT

andere soorten van belang zijn voor een volledige inschatting van de effecten op beschermde soorten.

Weidevogels en ganzenfoerageergebieden

Voor de beoordeling van effecten op weidevogels en ganzenfoerageergebieden is een generieke effectafstand van 1.500 meter toegepast. De daadwerkelijke effectafstand kan per soort aanzienlijk verschillen. Aannemelijk is dat de effecten op weidevogels op een afstand van 1.500 meter uitgesloten kunnen worden, maar de nadere onderbouwing ontbreekt nog in het MER. Voor ganzen zijn de aanvaringsrisico's op deze afstand niet met zekerheid uit te sluiten.

Natura 2000

In de risico-analyse Natura 2000-gebieden (tabel 7-2 MER) ontbreekt diepgang, omdat:

- geen onderscheid is gemaakt in hoog of laag risico, en;
- de instandhoudingsdoelen van de verschillende gebieden niet in beschouwing zijn genomen.[21]

Op basis van de uitgevoerde risico-analyse is geconcludeerd dat voor alle Natura 2000-gebieden risico's gelden, maar ontbreekt een gebiedsspecifieke beoordeling. Sommige Natura 2000-gebieden liggen op vrij grote afstand van het dichtstbijzijnde RES-zoekgebied, met mogelijk lagere risico's op aanvaringen tot gevolg, terwijl andere gebieden dichterbij liggen. Het onderscheidende risicoprofiel komt niet tot uiting in de beoordelingen. Hierdoor is niet duidelijk wat de effecten betekenen voor de uitvoerbaarheid van de verschillende zoekgebieden.

Niet alle instandhoudingsdoelen zijn even gevoelig voor verstoring of aanvaringen. De veel genoemde meervleermuis heeft bijvoorbeeld een laag risico voor aanvaringen. Een inhoudelijke beoordeling van de risico's voor Natura 2000-gebieden op basis van de afstand en de instandhoudingsdoelen kan de risicomatrix tot een veel effectiever instrument maken voor de beoordeling van de locatiekeuze en uitvoerbaarheid van de zoekgebieden. De milieugevolgen voor Natura 2000-gebieden kunnen dan beter meewegen bij het besluit.

Effecten op landschap

In haar adviezen over de concept RES'en voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid heeft de Commissie aangeraden om visualisaties te maken. Ook adviseerde ze een toetsingskader om de effecten op landschap en erfgoed weer te geven.

In het MER zijn afbeeldingen opgenomen van de bestaande situatie, voornamelijk maar niet uitsluitend van de BPL'en. De afbeeldingen geven wel een beeld van de bestaande kwaliteiten, maar niet van de mogelijke effecten daarop omdat geen voorbeeldwindturbine-opstellingen zijn ingetekend. De Commissie adviseert om dit alsnog te doen, zodat duidelijk wordt welke visuele effecten zullen optreden.

Voor het toetsingskader wordt verwezen naar de provinciale handreiking wind op land.[22] Dit is een nuttig document voor verdere uitwerking van eenmaal aangewezen zoekgebieden,

[21] Het MER geeft aan dat de risico-analyse een Passende beoordeling is. Een juridische vereiste van een Passende beoordeling is dat per Natura 2000-gebied aan de hand van instandhoudingsdoelstellingen wordt uitgesloten dat natuurlijke kenmerken worden aangetast. Dit is in het MER niet gedaan.

[22] Ruimtelijke handreiking wind op land OV NH2020.pdf.

CONCEPT

maar het is niet bedoeld voor de selectie van zoekgebieden. Het gevolg van het ontbreken van een toetsingskader is dat de effecten op landschap minder systematisch worden beschreven en beoordeeld dan feitelijk zou kunnen met een daartoe uitgewerkt toetsingskader.

Volgens de NRD zouden BPL'en met kernkwaliteit weidevogelgebied niet in aanmerking komen als zoekgebied. Drie van de zoekgebieden 2030 behoren tot deze categorie, namelijk: A2/A9 Ouderkerkerplas (3), A9-A22 (11) en Waarderpolder (12). Ook enkele lange termijn zoekgebieden liggen nabij weidevogelgebied. Dit keert in de conclusies terug als aandachtspunt, maar het MER maakt niet duidelijk welke invloed dit heeft op de uitvoerbaarheid van deze zoekgebieden.

De zoekgebieden Zuiderlegmeerpolder Oost (9) en Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17) liggen in of aan de rand van het Groene Hart. Het MER gaat niet in op de bescherming van de kernkwaliteiten van het Groene Hart en de bestuurlijke afspraken die gemaakt zijn over energie-opwek. Ook ontbreekt een beschrijving van de effecten van deze zoekgebieden.

Effecten op erfgoed

In het MER is het risico op aantasting van de uitzonderlijke universele waarde van UNESCO Werelderfgoedgebied Nieuwe Hollandse Waterlinie beoordeeld. Daarbij is gebruik gemaakt van de vuistregel ten aanzien van zoneringen uit het 'Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies'. Deze afstanden zijn generiek en nog onvoldoende onderbouwd om op basis daarvan effecten op de uitzonderlijke universele waarde uit te sluiten. Het bepalen van een passende afstand is in hoge mate situationeel. Het is daarom nodig om (gebiedsspecifiek) te onderbouwen waarom buiten deze afstand geen effecten op Werelderfgoed te verwachten zijn, of waar nodig de gehanteerde effectafstand aan te passen.[23] Maak voor de zonering gebruik van de informatie in het nominatiedossier[24].

De effecten op UNESCO Werelderfgoedgebieden Waddenzee en de Beemster zijn in het MER niet beoordeeld, terwijl effecten op deze gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten. Voor de Waddenzee geldt behalve voor vogels ook een beschermingsregime voor het landschap.[25] Het RES-zoekgebied Helsdeur (19) ligt nabij de Waddenzee (zie figuur 1) en ook de potentiële zoekgebieden A en B voor de lange termijn liggen op enkele kilometers van de Waddenzee (zie figuur 3). Daarom is het nodig om toe te lichten waarom geen effecten te verwachten zijn op dit UNESCO Werelderfgoed gebied.[26]

Ook nabij de Beemster, in de zogenaamde wijdere setting van dit UNESCO Werelderfgoed[27], liggen verschillende potentiële zoekgebieden voor de lange termijn (G, H, I, J, M, N). Daarom

[23] Daarbij is het ook belangrijk om na te gaan in hoeverre de referentieturbines uit het MER qua afmetingen overeenkomen met de referentieturbines uit het afwegingskader (tiphoogte 240 meter).

[24] Nominatiedossier Nieuwe Hollandse Waterlinie.

[25] Zie het Nominatiedossier en State of Conservation Wadden Sea World Heritage Site. In het Nominatiedossier (pagina 96) is aangegeven dat geen windturbines mogen worden geplaatst in het beschermde gebied van de Waddenzee en dat de landschapswaarden van de Waddenzee beschermd zijn. In de State of Conservation is aangegeven dat rekening moet worden gehouden met de wijdere context bij het bepalen van de (cumulatieve) effecten op het Werelderfgoed.

[26] Negatieve effecten op de 'uitzonderlijke universele waarden' van UNESCO Werelderfgoed zijn op grond van de Omgevingswet niet toegestaan.

[27] De wijdere setting van een Werelderfgoed heeft betrekking op de topografie, de natuurlijke en bebouwde omgeving en andere kenmerken van het Werelderfgoed, zoals infrastructuur, patronen van landgebruik, ruimtelijke indeling en visuele

is het nodig om op hoofdlijnen toe te lichten in hoeverre de ontwikkeling van deze gebieden effect kan hebben op de uitzonderlijke universele waarde van dit gebied. Datzelfde geldt voor mogelijke effecten van de zoekgebieden lange termijn L en Y op de Hollandse Waterlinies.

Een aparte categorie UNESCO Werelderfgoed wordt gevormd door de Geoparken. Voor de provincie Noord-Holland is van belang dat het Oer-IJ de status heeft van 'Geopark in oprichting'. Het MER laat niet zien in hoeverre de zoekgebieden overlap vertonen of anderszins effecten met zich mee gaan brengen die de beoogde status in gevaar kunnen brengen.

Geluid, slagschaduw en veiligheid

Het MER hanteert verschillende afstanden om zoekgebieden af te bakenen (450 meter tot woonbebouwing) en vervolgens de milieueffecten te bepalen (300 - 600 meter).
Voor de effectbepaling is het aantal gehinderden binnen bepaalde afstanden tussen windturbines en woningen gehanteerd. Onduidelijk is op grond van welke uitgangspunten deze afstanden en aantal gehinderen zijn gekozen (zoals het gehanteerde akoestische bronvermogen en het aantal windturbines en de daaruit berekende geluidbelasting per afstand). Neem een onderbouwing daarvan op in het MER.

Evenmin is duidelijk op basis waarvan de effectbeoordeling is uitgevoerd, omdat deze alleen in kwalitatieve termen is gegeven. Overigens kan de Commissie zich goed vinden in de gevoeligheidsanalyse op grond van oppervlak van het zoekgebied en aantal gehinderden.

Energieopbrengst

In het MER is een schatting gegeven van de energieopbrengst per zoekgebied. Daarbij is uitgegaan van een vermogen van 5 MW per windturbine en van 2.500 vollasturen per jaar. Het aantal vollasturen lijkt laag ingeschat, gezien het gekozen vermogen per windturbine. Nationaal Programma RES gaat immers uit van 3.300 vollasturen in geval van 5,6 MW per windturbine[28] en provincie Noord-Holland gaat in de publicatie Ruimtelijke handreiking wind op land (2020)[29] uit van een vergelijkbaar aantal vollasturen. Onduidelijk is waarom er in het MER voor is gekozen om meer conservatieve uitgangspunten te hanteren.

Door een laag aantal geschatte vollasturen per jaar wordt de opbrengst per zoekgebied mogelijk met 20 tot 30% onderschat. Daardoor zijn er mogelijk meer zoekgebieden aangegeven dan nodig. Bovendien zijn er om dezelfde energieopbrengst te behalen meer windturbines nodig. Meer windturbines betekent ook dat er meer aansluitcapaciteit nodig is en dat heeft een negatief effect op netcongestie.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming:

- De navolgbaarheid van de effectanalyses en -beoordelingen te verbeteren door de beoordelingsschaal per criterium te specificeren. Geef ook een aanvullende tekstuele

verbanden. Ook de bijbehorende sociale en culturele gebruiken, economische processen en andere immateriële aspecten van erfgoed, zoals percepties en associaties, kunnen hier deel van uitmaken. De Wijdere setting kan ook een essentiële rol spelen bij de bescherming van de authenticiteit en integriteit van het Werelderfgoed, en het beheer ervan houdt verband met de rol in het ondersteunen van de uitzonderlijke universele waarden.

[28] Wat is de RES | Regionale Energiestrategie.

[29] Ruimtelijke handreiking wind op land OV NH2020.pdf, zie pagina 7.

toelichting op verschillen in effectbeoordelingen tussen zoekgebieden waar dit nodig is voor de navolgbaarheid van de beoordelingen.
- De effectanalyses en beoordelingen voor natuur, landschap, erfgoed, geluid, slagschaduw en veiligheid aan te vullen, zoals toegelicht in bovenstaande paragrafen.
- De gehanteerde uitgangspunten voor de energieopbrengstberekening te onderbouwen en eventueel aan te passen.

CONCEPT

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.N. Butter

BEL/EN

Telefoonnummer +31235145225

ruud.butter@noord-holland.nl

Verzenddatum

22 MEI 2025

Kenmerk

2348302/2405044

Uw kenmerk

Betreft: vaststellen herijking van de RES

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende besluit, met bijlagen, over het vaststellen van de herijking van de RES en het bijbehorende milieueffectrapport Wind op land.

Inleiding

In de Regionale Energiestrategie (RES) van Noord-Holland Noord en Zuid staat waar we in onze regio kansen zien voor het grootschalig opwekken van zon- en windenergie op land. In 2019 is de eerste versie, de RES 1.0, opgesteld door overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners samen. De RES 1.0 is in 2021 vastgesteld door de gemeenten, waterschappen en Provincie Noord-Holland. In 2024 is de Herijking RES opgesteld. Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden, welke zoekgebieden er zijn afgevallen en bijgekomen. De uitgangspunten uit de RES 1.0 voor de realisatie van de uitgesproken ambitie blijven onverminderd actueel en blijven onveranderd staan.

Proces

De energieregio's Noord-Holland Noord (NHN) en Noord-Holland Zuid (NHZ) hebben in 2024 hun gezamenlijke kaart met zoekgebieden in geactualiseerd. Dit betekent dat zoekgebieden voor zonne- en windenergie zijn toegevoegd, geschrapt of aangepast. In de uitgangspuntennotitie zijn afspraken vastgelegd over het proces en de kaders van de herijking van de RES. De gemeenten in Noord-Holland zijn hiermee aan de slag gegaan. Zij hebben het initiatief genomen om zoekgebieden te vergroten, te verkleinen of eventueel te schrappen. Daarbij kunnen ontwikkelaars, energiecoöperaties, inwoners, bedrijven, waterschappen en Rijkswaterstaat ook ideeën aandragen. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad beslist welke aanpassingen op de zoekgebiedenkaart worden doorgevoerd. Het resultaat van dit proces ligt nu als laatste bij u voor.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Milieueffectrapport

Specifiek voor de gewijzigde en nieuwe zoekgebieden voor windenergie voert de provincie Noord-Holland een planMER (milieueffectrapport) voor beide RES-regio's uit, om de mogelijke milieueffecten van windenergie zorgvuldig en transparant in kaart te brengen. Een planMER is verplicht als een programma (in dit geval: de RES) kaders stelt (in dit geval: artikel 6.36 OVNH2022) voor projecten in het plangebied waarvoor volgens het Omgevingsbesluit een project-mer of mer-beoordeling verplicht is, zoals bij windenergie.

Vrijblijvende doorkijk naar alternatieven zoekgebieden voor windenergie

Eén van de kritiekpunten van de commissie mer op het vorige planMER, bij de RES 1.0, was dat er onvoldoende aandacht was voor alternatieve zoekgebieden. De provincie heeft daarom als onderdeel van het huidige planMER voor de Herijking RES 2024 een alternatievenscan laten uitvoeren. In deze scan worden mogelijke alternatieve gebieden voor windenergie buiten de bestaande RES zoekgebieden onderzocht. Bij het selecteren van deze alternatieve gebieden is gekeken naar locaties zonder belemmeringen, zoals voldoende afstand tot woningen en natuur. Ook is er gekeken naar mogelijk 'slimme' locaties, zoals loacties van het waterschap, bedrijventerreinen en kasgebieden. In het huidige planMER-traject zijn deze gebieden samen met de herijkte zoekgebieden onderzocht op milieueffecten. Hiermee is invulling gegeven aan de wens van de commissie mer.

Gemeente blijft aan zet

Het besluit of een van deze alternatieve zoekgebieden daadwerkelijk worden aangewezen als RES zoekgebied voor windenergie ligt bij de gemeenten. Het planMER biedt enkel de benodigde milieueffect-inzichten. De provincie wijst hiermee dus niet zelfstandig nieuwe windzoekgebieden aan, maar biedt inzicht in mogelijke interessante alternatieve windzoekgebieden die nog kunnen helpen bij het halen van de RES-doelstellingen in 2030, of voor de opgave ná 2030.

Ter inzage

Het planMER is samen met het ontwerp besluit tot herijking van de RES ter inzage gelegd. Gemeenten, inwoners en andere belanghebbenden hebben de mogelijkheid gehad om zienswijzen op de plan-MER in te dienen. Op het planMER zijn 31 zienswijzen ingediend. In de bijgevoegde nota van beantwoording wordt inhoudelijk ingegaan op de zienswijzen.

Advies commissie mer

Het milieueffectrapport is ook voor advies aan de commissie mer voorgelegd. De adviezen van de commissie zijn zo veel mogelijk overgenomen. Echter zijn er een aantal adviezen waar wij niet achter staan. De commissie adviseert bijvoorbeeld alternatieven uit te werken voor behalen van de energiedoelstelling. Feitelijk zijn er geen alternatieven en het behalen van de energiedoelstelling is grotendeels afhankelijk van initiatieven uit de samenleving. Dat de potentie van de gebieden groter is dan de doelstelling is een bewuste keuze om zo de haalbaarheid van de doelstelling te vergroten. De commissie adviseert

ook inzicht te geven in de gezamenlijke effecten (cumulatieve effecten). De effecten van de zoekgebieden zijn echter zeer afhankelijk van de precieze invulling van wind en zon in een project. Het detailniveau van het mer sluit niet goed aan bij dit advies van de commissie

Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp

Ten aanzien van de ontwerp stukken zijn de onderstaande grotere wijzigingen doorgevoerd:

Wijzigingen in herijking

- Zoekgebied WFL 19 (Wieringerhoek) is aangepast, het deel gelegen in de gemeente Hollands Kroon is verwijderd.
- Zoekgebied WFL 15 (Elbaweg) is aangepast, het zoekgebied is verkleind en het is gewijzigd van zoekgebied zon en wind naar alleen zon.

Wijzigingen in planMER

- Zoekgebied H in Zaanstad is van de alternatievenscan naar het herijkingsdeel verplaats, en maakt nu dus ook deel uit van de herijkte RES.
- Het alternatieve gebied nabij Heiloo is naar aanleiding van zienswijzen verwijderd uit de alternatieven scan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

7 bijlage(n)

Herijking van de RES NHN en NHZ met kaartmateriaal, Milieueffectrapport Wind op land 2024, Nota van beantwoording planMer, advies commissie mer

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 20 mei 2025

Onderwerp: vaststellen herijking van de RES

Kenmerk: 2348302/2405045

Bijlagen: Herijking van de RES NHN en NHZ met kaartmateriaal, Milieueffectrapport Wind op land 2024, nota van beantwoording planMer, advies commissie MER

1. Inleiding

In de Regionale Energiestrategieën (RES) van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid staat waar we in onze regio kansen zien voor het grootschalig opwekken van zon- en windenergie op land. In 2019 is de eerste versie, de RES 1.0, opgesteld door overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners samen. De RES 1.0 is in 2021 vastgesteld door de gemeenten, waterschappen en Provincie Noord-Holland. In 2024 is de Herijking RES opgesteld. Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden, welke zoekgebieden er zijn afgevallen en bijgekomen. De ambitie van de RES-en blijft gehandhaafd.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Gemeenten, waterschappen en provincie werken samen om de ambitie, die in 2021 in de RES 1.0 is vastgelegd, voor 2030 te realiseren. Noord-Holland Noord heeft de ambitie 3,6 terawattuur (TWh) duurzame zonne- en windenergie op land op te wekken. Noord-Holland Zuid heeft deze ambitie op 2,7 TWh gezet. Deze ambitie wijzigt niet met deze herijking, maar de totale opwek potentie van de (gewijzigde) zoekgebieden in beide RES'en wel.

3. Financiering, communicatie en inwonersparticipatie

De uitgangspunten uit de RES 1.0 op het gebied van zorgvuldige participatie bij planvorming en een eerlijke verdeling van lusten en lasten blijven staan.

In het Klimaatakkoord is de ambitie opgenomen dat vijftig procent van de nieuwe duurzame energie opwek op land in eigendom komt van de lokale omgeving, dit is ook in de RES'en 1.0 van Noord-Holland bestuurlijk vastgesteld. Om hier uitvoering aan te geven hebben wij de leidraad 'Financiële participatie' opgesteld, met hulp van gemeenten en initiatiefnemers. In de

leidraad zijn de verschillende fasen van initiatief tot vergunning beschreven en hoe financiële participatie daar een rol in speelt. Participatie wordt veelal geassocieerd met de inhoudelijke betrokkenheid van inwoners en stakeholders bij het proces rondom beleid en projecten voor duurzame opwek. Naast het meepraten over het proces en het ontwerp kan ook het financieel participeren en lokaal eigenaarschap in projecten voor duurzame opwek bijdragen aan het maatschappelijke draagvlak voor duurzame opwek.

4. Proces en procedure

In de RES is de ambitie tot 2030 vastgelegd. Ieder jaar wordt de voortgang inzichtelijk gemaakt in een monitor. Als blijkt dat er wijzigingen nodig zijn in de RES, bijvoorbeeld in de vorm van extra of andere zoekgebieden, kan worden besloten om de RES te herijken.

In zowel de energieregio Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid zijn er nieuwe ontwikkelingen op basis waarvan in 2023 gestart is met het proces van de Herijking RES, door het vaststellen van Uitgangspuntennotitie herijking RES door alle colleges. Daarin is opgenomen dat de Herijking RES 2024 alleen gaat over de wijzigingen van de zoekgebieden, welke zoekgebieden er zijn afgevallen en bijgekomen, en wat het effect is van die wijzigingen op de opwekcijfers. De kaders, uitgangspunten en de ambitie van de RES 1.0 blijven staan. In dit proces richting de Herijking RES kunnen ook nieuwe zoekgebieden worden onderzocht. Het resultaat van dit proces is de Herijking RES 2024 voor beide RES-regio's, deze is bij alle RES-partners inmiddels door de besluitvorming heen en ligt nu als laatste bij u voor.

Specifiek voor de gewijzigde en nieuwe zoekgebieden voor windenergie heeft de provincie Noord-Holland een planMER (milieueffectrapport) voor beide RES-regio’s opgesteld, om de mogelijke milieueffecten van windenergie zorgvuldig en transparant in kaart te brengen. Een planMER is verplicht als een programma (in dit geval: de RES) kaders stelt (in dit geval: artikel 6.36 OVNH2022) voor projecten in het plangebied waarvoor volgens het Omgevingsbesluit een project-mer of mer-beoordeling verplicht is, zoals windenergie.

Ter inzage

Het planMER is samen met het ontwerp besluit tot herijking van de RES ter inzage gelegd. Gemeenten, inwoners en andere belanghebbenden hebben de mogelijkheid gehad om zienswijzen op de plan-MER in te dienen. Op het planMER zijn 31 zienswijzen ingediend. In de bijgevoegde nota van beantwoording wordt inhoudelijk ingegaan op de zienswijzen, waarbij is aangegeven welke zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het ontwerp.

Advies commissie MER

Het milieueffectrapport is ook voor advies aan de commissie mer voorgelegd. De adviezen van de commissie zijn zo veel mogelijk in het planMER overgenomen. Echter zijn er een aantal adviezen waar wij niet achter staan. De commissie adviseert bijvoorbeeld alternatieven uit te werken voor behalen van de energiedoelstelling. Feitelijk zijn er geen alternatieven en het behalen van de energiedoelstelling is grotendeels afhankelijk van initiatieven uit de samenleving. Dat de potentie van de gebieden groter is dan de doelstelling is een bewuste keuze om zo de haalbaarheid van de doelstelling te vergroten. De commissie adviseert ook inzicht te geven in de gezamenlijke effecten (cumulatieve effecten). De effecten van de zoekgebieden zijn echter zeer afhankelijk van de precieze invulling van wind en zon in een project. Het detailniveau van het MER sluit niet goed aan bij dit advies van de commissie.

Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp

Ten aanzien van de ontwerp stukken zijn de onderstaande grotere wijzigingen doorgevoerd:

Wijzigingen in herijking

- Zoekgebied WFL 19 (Wieringerhoek) is aangepast, het deel gelegen in de gemeente Hollands Kroon is verwijderd.

- Zoekgebied WFL 15 (Elbaweg) is aangepast, het zoekgebied is verkleind en het is gewijzigd van zoekgebied zon en wind naar alleen zon.

Wijzigingen in planMer

- Zoekgebied H in Zaanstad is van de alternatievenscan naar het herijkingsdeel verplaats, en maakt nu dus ook deel uit van de herijkte RES.

- Het alternatieve gebied nabij Heiloo is naar aanleiding van zienswijzen verwijderd uit de alternatieven scan.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 24-2025

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 20 mei 2025;

gelet op artikel 6.36 OVNH2022,

besluiten:

1. De herijking van de RES Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid 2024 vast te stellen
2. Kennis te nemen van het Milieueffectrapport Wind op land 2024

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Index

Herijking RES 2024

Noord-Holland Noord
25 maart 2024

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO

Met elkaar naar een schone en duurzame regio

Samen continueren en versnellen

Woord vooraf

In onze visie is de energietransitie van doorslaggevend belang voor een leefbaar en toekomstbestendig Nederland. Dit vraagt veel van alle betrokkenen, niet alleen van ons als overheden, maar ook van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. De energietransitie vergt een verandering in ons gedrag en heeft grote impact op onze leefomgeving. Maar de energietransitie levert ook veel op: velen hebben een baan in de energiesector en het beschikken over voldoende schoon opgewekte energie zorgt ervoor dat er verder kan worden gebouwd aan een duurzame toekomst voor onze regio. De overstap naar fossielvrije energiebronnen biedt waardevolle kansen om onze leefomgeving groener en gezonder te maken.

In Noord-Holland Noord werken we als gemeenten, hoogheemraadschap en provincie dan ook hard aan een duurzaam energiesysteem. In 2021 hebben we de *Regionale Energiestrategie 1.0* vastgesteld met daarin ons gezamenlijke aanbod om 3,6 Terawattuur aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030. Daarmee dragen we als regio bij aan de landelijke afspraken uit het Klimaatakkoord van 2019.

Voor u ligt de Herijking RES 2024 Noord-Holland Noord. Hierin beschrijven we wat er in de zoekgebieden van onze energieregio wijzigt ten opzichte van de in 2021 vastgestelde RES 1.0. Met de herijking stellen we de wijzigingen van de zoekgebieden met elkaar vast zodat ze tijdig in het omgevingsbeleid kunnen worden opgenomen om de uitvoering mogelijk te maken.

Uit de herijking blijkt dat er voortvarend wordt gewerkt aan de concretisering van zoekgebieden. In een aantal gemeenten heeft dit geleid tot aanpassing of het afvallen van zoekgebieden. Ook zijn er nieuwe zoekgebieden en initiatieven bijgekomen en is het *OER-programma* van start gegaan. Gelijktijdig gaan de technische ontwikkelingen van zon- en windenergie snel, wat invloed heeft op de verwachte opwekcijfers van de zoekgebieden.

Tegelijkertijd verandert de context van de RES voortdurend. Hierop moeten we alert anticiperen en doordachte systeemkeuzes maken. De elektrificatie van bedrijven en huishoudens gaat steeds sneller, waardoor de vraag naar elektriciteit verder toeneemt. Tegelijkertijd hebben we in onze regio in grote mate te maken met netcongestie, voor zowel het terugleveren als het afnemen van stroom. Het wordt daarom steeds belangrijker om vraag en aanbod van lokaal opgewekte energie bij elkaar te brengen en om een mix van zonne- en windenergie te realiseren. Dit is

nodig om het elektriciteitsnetwerk te ontlasten en voor een constante en betrouwbare levering van duurzame energie. Daarmee houden we de energie betaalbaar voor inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Met de zoekgebieden zoals opgenomen in deze herijking RES 2024 zijn er nog voldoende mogelijkheden om onze gezamenlijke ambitie van 3,6 TWh te realiseren. De grootste uitdaging is om onze ambitie tijdig (in 2030) te realiseren. Sinds de RES 1.0 is er 0,26 TWh extra opwek bijgekomen. Komende zes jaar moet er nog 1,26 TWh gerealiseerd worden. Dit is een grote opgave, zeker omdat het steeds lastiger wordt om projecten van de grond te krijgen. Komende jaren blijven we te maken hebben met netcongestie. Daarnaast hebben landelijke ontwikkelingen rondom regelgeving voor zonne- en windenergie invloed op de mogelijkheden. Ook blijkt de vertaling van zoekgebieden naar beleid en haalbare projecten met draagvlak vaak weerbarstig.

We zijn er dus nog niet en we blijven ons in dit krachtenveld volop inzetten voor het realiseren van onze gezamenlijke ambitie van 3,6 TWh in 2030. Ook omdat we in 2030 nog niet klaar zijn; ook na 2030 ligt er nog een grote opgave om meer duurzame energie te realiseren. Continuïteit van de bestuurlijke samenwerking is essentieel voor de voortgang van de uitvoering. Het regionale bod is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De drie deelregio's werken aan hun eigen ambities, maar kunnen niet zonder elkaar om zowel de eigen als de gezamenlijke doelen te halen.

Er zitten meerdere projecten in 'de pijplijn' die komende jaren worden uitgevoerd. Voor de komende periode ligt de focus op versnelling van de uitvoering van de projecten en het geven van vertrouwen aan (lokale) initiatiefnemers om energieprojecten te kunnen realiseren. We danken allen die hierin met ons optrekken en zetten de plezierige en vruchtbare samenwerking in onze regio voort.

Namens de stuurgroep Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord,

Rosan Kocken	gedeputeerde Provincie Noord-Holland
Peter van Diepen	wethouder gemeente Den Helder – namens Kop van Noord-Holland
Arthur Helling	wethouder gemeente Hoorn – namens Westfriesland
René Schoemaker	wethouder gemeente Dijk en Waard – namens regio Alkmaar
Marjan Leijen	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Guy Heemskerk	gemeentesecretaris gemeente Hoorn
Laurette van Halen	namens Liander

Index

Woord vooraf

1 **Inleiding** 1

1.1 Doel en afbakening herijking RES 2

1.2 Regionale energiestrategie Noord-Holland Noord 3

1.3 Wie is op welke manier betrokken? 7

1.4 Proces en vervolgstappen 9

2 **Context en ontwikkelingen** 11

2.1 Opwek van energie op rijksvastgoed (OER) 12

2.2 Innovaties 14

2.3 Kleinschalige opwek 15

2.4 Andere ontwikkelingen naast de RES 16

2.5 Warmte en de RES 17

3 **Energieregio Noord-Holland Noord** 19

3.1 Bod en opwekcijfers 20

3.2 Aandachtspunten uitvoering 24

3.3 Energie-infrastructuur 25

3.4 Participatie, lokaal eigendom en maatschappelijke initiatieven 29

Index

Woord vooraf

4 **Kop van Noord-Holland** 31

4.1 Opwekcijfers en zoekgebieden 32

4.2 Ambities en ontwikkelingen Kop van Noord-Holland 38

4.3 Energie-infrastructuur 40

4.4 Warmte 44

4.5 Participatie en proces 45

5 **Westfriesland** 47

5.1 Opwekcijfers en zoekgebieden 48

5.2 Ambitie en inzet Westfriesland 55

5.3 Energie-infrastructuur 56

5.4 Warmte 60

5.5 Participatie en proces 61

6 **Regio Alkmaar** 63

6.1 Opwekcijfers en zoekgebieden 64

6.2 Ambities, accenten en thema's Regio Alkmaar 70

6.3 Energie-infrastructuur 72

6.4 Warmte 76

6.5 Participatie en proces 77

Bijlagen 79

I Methodiek berekeningen 80

II Inzet betrokken overheden 85

III Informatie warmte 89

IV Begrippenlijst 93

Leeswijzer

Het inleidende **hoofdstuk 1** gaat kort in op het wat en waarom van de herijking, wat de RES inhoudt, de betrokken partijen en hun rollen, het besluitvormingsproces en de vervolgstappen.

De relevante ontwikkelingen en de context van de RES vormen het hoofdonderwerp van **hoofdstuk 2.** Hier wordt onder meer ingegaan op het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER), rol en belang van innovaties, kleinschalige opwek en de warmtetransitie.

In Hoofdstuk 3 wordt beschreven wat de wijzigingen zijn in de zoekgebieden, en of er zoekgebieden zijn bijgekomen of afgevallen. Ook is hier uitgewerkt in welke opwekcijfers de plannen en de nieuwe rekenregels resulteren. Verder komen in dit hoofdstuk de aandachtspunten rond de elektriciteitsinfrastructuur aan bod.

Hoofdstukken 4 tot en met 6 behandelen per deelregio in meer detail de wijzigingen in de zoekgebieden en welke ontwikkelingen daar spelen. Achtereenvolgens komen aan de orde: Kop van Noord-Holland, Westfriesland en regio Alkmaar.

In de **bijlagen** treft u een toelichting aan op de nieuwe rekenregels, de inzet en rol van de betrokken overheden, de ontwikkelingen rond het thema warmte, de begrippenlijst en het colofon.

In het document zijn buttons verwerkt. Zwart-wit buttons zijn voor de navigatie in het document.

Button

Button

Deze PDF voldoet zoveel mogelijk aan de digi-toegankelijkheidseisen. Het kleurcontrast voldoet niet volledig aan deze eisen. Mocht u hiervan problemen ondervinden, dan kunt u contact opnemen met *info@energieregionhn.nl*

Wij willen het milieu ontzien. Deze PDF is niet geschikt om te printen.

Inleiding

1.1 Doel en afbakening herijking RES

Wat houdt de herijking van de RES 1.0 in?

Deze herijking gaat over wijzigingen van de zoekgebieden, welke zoekgebieden er zijn afgevallen en bijgekomen, en wat het effect is van die wijzigingen op de opwekcijfers. In de doorrekening van de herijking zijn de actuele landelijke rekenregels voor benuttingspercentatages en opbrengst per oppervlakte toegepast. Deze nieuwe rekenregels hebben ook gevolgen voor de opwekpotentie van zoekgebieden.

Ambitie wijzigt niet

De kaders, uitgangspunten en de ambitie van de *RES 1.0 voor Noord-Holland Noord* blijven staan. De *Uitgangspuntennotitie Herijking RES*, waarin deze afspraken zijn opgenomen, is in de zomer van 2023 vastgesteld door de colleges van B&W van de betrokken gemeenten, het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. In de herijking is gekeken naar wijzigingen van de zoekgebieden, actuele ontwikkelingen, participatie en draagvlak en of er kaders en ambities in de deelregio's zijn veranderd. Het advies en de inzichten van de netbeheerder Liander, naar aanleiding van de wijzigingen, zijn eveneens onderdeel van de herijking.

Doel herijking

De herijking van de RES 1.0 dient meerdere doelen. Voor de partners in de RES (gemeenten, hoogheemraadschap, provincie) is het van belang om hun ambitie in de zoekgebieden tijdig te kunnen realiseren. Door de actuele wijzigingen en nieuwe ontwikkelingen vast te stellen in de Herijking RES 2024, kunnen de wijzigingen tijdig in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie worden opgenomen. Dit is belangrijk om te kunnen blijven koersen op vergunningverlening in 2025 en realisatie van de ambitie van 3,6 TWh in 2030. Voor de netbeheerder dient de geactualiseerde en opnieuw vastgestelde kaart als uitgangspunt om uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk op te plannen. Als laatste maar zeker niet als onbelangrijkste geeft de herijking ook duidelijkheid voor de stakeholders: inwoners, maatschappelijke belangenorganisaties, ontwikkelaars, bedrijfsleven en andere belanghebbenden.

Herijking RES is geen volledige 'RES 2.0'
In de RES 1.0 was de landelijke planning voor de RES'en opgenomen: een tweejaarlijkse Herijking RES (2.0, 3.0). Het Nationaal Programma RES (NPRES) heeft *deze planning gewijzigd*. Er wordt herijkt wanneer kaders worden aangepast of wanneer aanleiding is door bijvoorbeeld nieuwe (technologische) ontwikkelingen, nieuwe zoekgebieden en/of wijzigingen in zoekgebieden. Deze herijking is geen volledige Herijking RES 2.0 zoals het NPRES bedoelt, omdat er geen aangepaste of nieuwe kaders in beschreven worden. Deze blijven, zoals vastgelegd in de Uitgangspuntennotitie, ongewijzigd. Deze herijking gaat alleen over de wijzigingen van de zoekgebieden.

Meerjarig, dynamisch proces met ruimte voor nieuwe initiatieven

De RES en de voorliggende herijking zijn dynamische documenten. De uitvoering van de RES is een adaptief, flexibel en meerjarig proces dat zich stap voor stap ontwikkelt en waarbij samenwerken en leren centraal staan. Een van de uitgangspunten van de RES is dat er ruimte is en blijft voor innovaties, nieuwe zoekgebieden en initiatieven, ook buiten de zoekgebieden. Daarnaast worden zoekgebieden aangepast of vallen zoekgebieden af, doordat ze zijn uitgewerkt en geconcretiseerd.

Uitgangspunten blijven staan

De uitgangspunten voor de realisatie van de in de RES 1.0 uitgesproken ambitie blijven onverminderd actueel. Zie kader.

- **Zorgvuldige participatie**: bij planvorming kunnen inwoners en belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven.
- Een **eerlijke verdeling van de lusten en lasten** en er wordt gestreefd naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project.
- De **wettelijke afstandscriteria en normen voor (geluids)overlast** dienen als het uitgangspunt. Lokale overheden kunnen besluiten tot strengere normen.
- **Zon op grote daken, zon op parkeerplaatsen en zon op geluidsschermen** wordt actief gestimuleerd om de realisatie te versnellen.
- Er is en blijft **ruimte voor nieuwe initiatieven** en zoekgebieden.
- Bij ieder project wordt gestreefd naar het creëren van **toegevoegde waarde voor landschap en natuur** en het verminderen van negatieve effecten op de natuur en omgeving.
- **Ruimtelijke samenhang** is belangrijk. De provincie neemt het voortouw om deze te bewaken.
- **Koppelkansen worden per project verkend** en waar mogelijk benut.

De opwekcijfers veranderen ook door de technologische vooruitgang

Zoals in de inleiding al genoemd, houdt de herijking naast de ontwikkelingen en aanpassing van zoekgebieden, ook rekening met technische ontwikkelingen. Zo worden zonnepanelen en windturbines steeds efficiënter. Dit is van invloed op de potentie van de zoekgebieden, en daarmee ook op het realiseren van de ambitie van de RES. In bijlage 1 is meer informatie opgenomen over de berekeningsmethodiek.

1.2 Regionale energiestrategie Noord-Holland Noord

In 2021 hebben de gemeenten, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en provincie Noord-Holland de *Regionale Energiestrategie 1.0* vastgesteld. Hierin staat het gezamenlijke aanbod van de regio om 3,6 Terawattuur (TWh) aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030. In de RES 1.0 zijn de zoekgebieden hiervoor op kaart gezet. Ook zijn de ambities, uitgangspunten en randvoorwaarden beschreven, is ingegaan op de knelpunten en slimme inzet van de elektriciteitsinfrastructuur en komen de participatie en besluitvorming aan de orde. Warmte was een prominent onderwerp in de RES 1.0, maar omdat dit zijn eigen krachtenveld heeft, wordt aan het thema warmte in deze herijking beperkt aandacht besteed.

Wat is de Regionale Energiestrategie (RES)?
Nederland is ingedeeld in dertig ‘energieregio’s’ waarin gemeenten, provincie, waterschappen, netbeheerders, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en inwoners samenwerken om meer duurzame elektriciteit op te wekken met wind- en zonprojecten. In de Regionale Energiestrategieën (RES) beschrijven deze partijen ‘in tekst en op de kaart’ hoe en waar ze dit in hun regio willen doen.

De energieregio Noord-Holland Noord bestaat uit 17 gemeenten, de provincie Noord-Holland en het waterschap Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier. De energieregio is ingedeeld in drie deelregio’s.

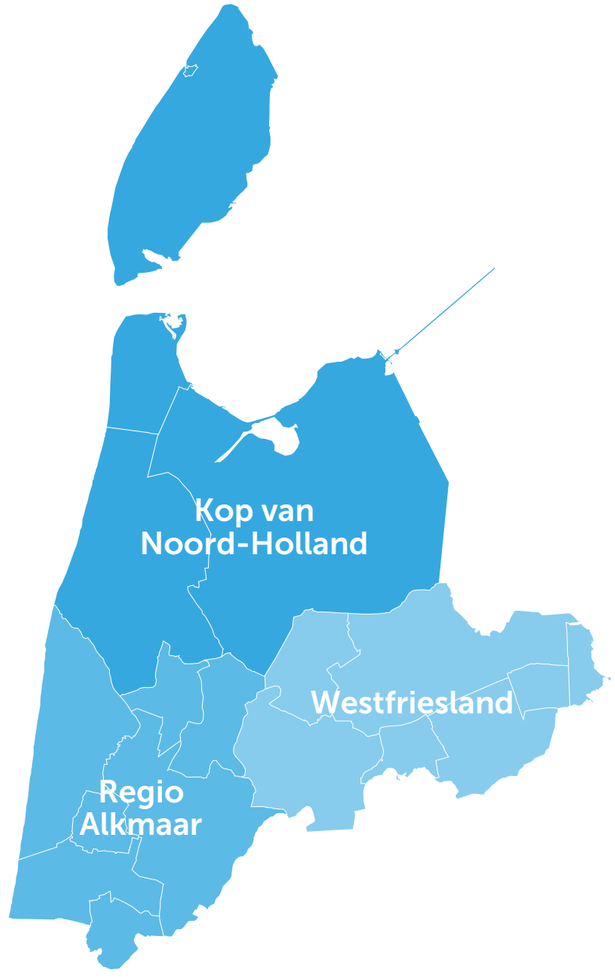

Energieregio Noord-Holland Noord

Waarom een RES?
Door te werken aan meer zon- en windenergie draagt de regio Noord-Holland Noord bij aan de landelijke en internationale klimaatdoelstellingen, namelijk om de CO2-uitstoot fors naar beneden te brengen. Daarnaast is het beschikken over betaalbare, duurzame elektriciteit en warmte belangrijk om te kunnen blijven ondernemen, wonen en reizen. Door de afbouw van het gebruik van fossiele brandstoffen, neemt komende jaren de vraag naar duurzame elektriciteit steeds verder toe.

Opgave RES 2030

In het Klimaatakkoord uit 2019 staan meer dan zeshonderd afspraken om de CO2-uitstoot in 2030 met 49 procent te verminderen. Inmiddels is deze doelstelling verhoogd naar 55 procent, met als streven 60 procent. Een van die afspraken is de landelijke RES-doelstelling om in 2030 35 TWh duurzame elektriciteit op land op te wekken. Deze doelstelling is binnen bereik. Volgens de *RES-monitor* is de verwachte opwek in 2030 tussen de 34 TWh en 44 TWh; hiervan is op dit moment 26 TWh gerealiseerd.

Het gezamenlijke bod van de 30 RES-regio's in 2021 komt uit op 55 TWh. Daarmee overschrijden de ambities de landelijke RES-doelstelling uit het Klimaatakkoord. Dit neemt de urgentie echter niet weg. Door de snelgroeiende vraag naar duurzame elektriciteit is op alle fronten extra inzet nodig. Ook omdat er ná 2030 ook nog een grote opgave ligt. Daarom blijft er landelijk en in de regio's onverminderd gewerkt worden aan realisatie van de gezamenlijke ambitie van 55 TWh, ook al lijkt dit streefdoel pas na 2030 binnen bereik. Zie ook de *Kamerbrief* van minister Jetten over voortgang RES, december 2023.

Het kabinet gaat in 2024 in gesprek met decentrale overheden om nieuwe interbestuurlijke afspraken te maken over de RES-opgave na 2030. Leefomgeving, uitvoeringskracht en maatschappelijke betrokkenheid van organisaties en burgers kunnen hierbij extra aandacht en concretisering krijgen. Deze gesprekken moeten rond de zomer van 2024 uitmonden in afspraken over de RES-opgave na 2030.

Systeembenadering
De langetermijnstrategie voor de energietransitie is gebaseerd op een systeembenadering met als doel een CO2-neutraal energiesysteem. Daarvoor is het van belang om keuzes en opgaven in samenhang te bekijken. De realisatie van meer warmtenetten bijvoorbeeld vermindert de elektriciteitsvraag en ontlast daarmee het elektriciteitsnet. Het *Nationaal Plan Energiesysteem (NPE)* stelt dat elektriciteit de grootste drager wordt van het energiesysteem. De elektriciteitsvraag neemt de komende 25 jaar aanzienlijk toe. Dit onderstreept de urgentie van het voortvarend realiseren van hernieuwbare elektriciteitsopwekking in een energiesysteem dat daarop is voorbereid. Daarnaast geeft het NPE aan dat er vanuit de regering meer sturing komt op energiebesparing, het inzetten van schaarse energie- en infrastructuur waar deze het meest nodig is vanuit systeemperspectief, op sterke internationale samenwerking en meer ruimte voor participatie en maatschappelijk initiatief.

Tijdlijn

Om de gezamenlijk vastgelegde ambitie voor het opwekken van duurzame energie te realiseren is het nodig dat in januari 2025 vergunningen voor projecten zijn verleend. Dat betekent voor overheden: verankeren van de RES'en in ruimtelijk beleid eind 2023, begin 2024.

2018

2013
Energieakkoord Nederland

2019

2020

2021

Klimaatakkoord
Definitief Klimaatakkoord getekend. De RES is één van de maatregelen uit het Klimaatakkoord.

juli 2021
Fit-for-55
door Europese Commissie.

2022

December 2022
Bestuurlijke afspraak
Randvoorwaarden scheppen om democratisch vastgestelde RES'en uit te voeren met streefdoel 55 TWh.

2022- 2030
RES Herijking 2.0
Maatwerk per regio.

Juli 2023
pMIEK
le overzicht maatschappelijk geprioriteerde energie-infrastructuur.

2023

Tweede Kamerverkiezingen

Juli 2023
Concept Nationaal Plan Energiesysteem
Start dialogen perspectief 2050.

1 juli 2023
RES voortgangsdocument 2023
(t.b.v. PBL Monitor dec 2023).

December 2023
Definitief Nationaal Plan Energiesysteem

2024

Europese verkiezingen

1 september 2024
Concept provinciale Energievisie

Gemeenteraadsverkiezingen

Provinciale staten- en waterschapsverkiezingen

1 januari 2025
Omgevingsvergunningen
Omgevingsvergunningen voor het realiseren van minimaal 35 TWh zijn verleend.

2025

Februari 2025
pMIEK
2e overzicht maatschappelijk geprioriteerde energie-infrastructuur.

2025
Energiewet en Warmtewet

1 juli 2025
RES voortgangsdocument 2025
(T.b.v. PBL Monitor dec 2025).

2030

2027
Herijking Nationaal Plan Energiesysteem

2035
CO2-vrij elektriciteitssysteem

1 januari 2030
Minimaal 35TWh duurzame energie
In 2030 wordt minimaal 35 TWh duurzame elektriciteit op land geproduceerd.

1 januari 2050
Duurzame energie
Nederland is klimaatneutraal.

2050

- Intensivering dialoog met de samenleving
- Slimmer benutten & uitbreiden van het energienet
- Gebiedsgericht werken en samenhang andere ruimtelijke opgaven
- Maatwerk per regio: RES herijking 2.0
- Provinciale overzichten prioriteren maatschappelijke netinfrastructuur

PBL brengt jaarlijks een monitor uit in december.

bron: Tijdlijn RES op weg naar 2030 - 2050

1.3 Wie is op welke manier betrokken?

Gemeenten, provincie en het hoogheemraadschap werken als gelijkwaardige partners aan de uitvoering van de RES[1]. De gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het hoogheemraadschap hebben als hoogste democratische organen een doorslaggevende stem. Zij hebben de RES 1.0 vastgesteld en stellen met de Herijking RES 2024 ook de wijzigingen van de zoekgebieden vast. Vervolgens borgen de overheden deze wijzigingen in het omgevingsbeleid en zorgen zij voor tijdige vergunningverlening.

[1] In de bijlage worden de rollen en verantwoordelijkheden per organisatie uitgebreid toegelicht.

Gemeenten

Gemeenten staan dicht bij inwoners, ondernemers, initiatiefnemers, energie-coöperaties en andere samenwerkingspartijen. Zij werken samen met de netbeheerder voor tijdige aansluiting van nieuwe projecten. Gemeentelijke rollen zijn onder andere aanjagen en ondersteunen van energiecoöperaties en andere lokale initiatieven, het borgen van plannen in het omgevingsbeleid, organiseren van participatie en draagvlak, concretiseren van zoekgebieden en vergunningverlening. In de deelregiohoofdstukken en in de RES 1.0 is meer informatie te vinden over hoe de gemeenten hier invulling aan geven.

Partners in de RES

Ook maatschappelijke organisaties zijn belangrijke partners in de realisatie van de energiestrategie. Uiteraard worden inwoners intensief betrokken, zij krijgen immers te maken met de plannen in hun leefomgeving. Hier ligt vooral een rol voor gemeenten. De netbeheerder denkt en werkt actief mee om met de investeringen in de elektriciteitsinfrastructuur in te kunnen spelen op de plannen. Lokale partners als energiecoöperaties, ondernemers en andere initiatiefnemers zijn cruciaal om ideeën en plannen van de grond te krijgen, met aandacht voor lokaal eigendom. Ook organisaties die opkomen voor maatschappelijke belangen zijn gesprekspartner in de planontwikkeling, om initiatieven in te brengen en om scherp oog te houden op de kwaliteit van de leefomgeving.

Provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland zet zich in voor de landelijke afspraak om 55 procent CO2-reductie te behalen in 2030 ten opzichte van 1990. De RES is hierin een belangrijk instrument; de verduurzaming van de energievoorziening is immers cruciaal in het terugdringen van de CO2-uitstoot. In de RES is de provincie gelijkwaardig partner en geeft ze actief invulling aan haar rollen als kennishouder, inspirator en initiator. Daarnaast vervult ze ook een rol als beschermer en borger van de kwaliteit van de leefomgeving.

Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier (HHNK)

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) werkt actief in de RES mee om de regionale energie-ambities te realiseren. Het hoogheemraadschap streeft naar klimaatneutraliteit in uiterlijk 2035. De ambities en het duurzaamheidsbeleid van het hoogheemraadschap zijn beschreven in de strategische visie *'Op weg naar klimaatneutraliteit'.*

Elk hoogheemraadschap en waterschap in Nederland geeft hier op haar eigen wijze invulling en uitvoering aan. HHNK streeft daarbij naar maximale energie-opwekking bij haar eigen assets. Naast de rioolwaterzuiverings-installaties (rwzi's) bieden ook gemalen, overloopgebieden en eventueel ook waterkeringen kansen. Daarnaast is het hoogheemraadschap bezig met energiebesparing, het vergisten van slib tot biogas en het benutten van kansen voor aquathermie (zowel thermische energie uit oppervlaktewater als thermische energie uit afvalwater). Via onderstaande links is meer informatie te vinden over initiatieven en onderzoeken:

- *Aquathermie viewer*
- *Energie en Grondstoffen Fabriek (efgf.nl)*

1.4 Proces en vervolgstappen

Besluitvorming

Alle 17 gemeenten, de provincie en het hoogheemraadschap stellen de Herijking RES 2024 vast en bouwen daarmee voort op de reeds gemaakte regionale afspraken. De besluitvorming is maatwerk: er zijn gemeenten zonder wijzigingen van zoekgebieden en gemeenten waar juist wel wijzigingen zijn voorzien. Het is de bevoegdheid van de gemeenteraden om te besluiten over wijzigingen ten opzichte van de kaart van de RES 1.0 (op eigen grondgebied) om deze wijzigingen vervolgens te borgen in het omgevingsbeleid.

Wijzigingen naar aanleiding van raadsbesluiten en amendementen over de Herijking RES 2024, zijn in dit document aangegeven door middel van een ... in de tekst en een A in de kaarten. Klik hier voor meer informatie. De actuele status van de zoekgebieden is in de RES-viewer te zien.*

Als een gemeente geen wijzigingen heeft of als de wijzigingen binnen de door de gemeenteraad eerder vastgestelde kaders blijven, besluit het college van B&W over de Herijking RES 2024, die in dat geval ter informatie wordt gedeeld met de gemeenteraad. Daarnaast besluiten het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap en Provinciale Staten over de gehele Herijking RES 2024. Daarmee worden de vastgelegde bestuurlijke afspraken opnieuw bekrachtigd en de wijzigingen van de zoekgebieden vastgesteld.

Vervolgstappen

Nadat de Herijking RES 2024 is vastgesteld, worden de gewijzigde en nieuwe zoekgebieden geborgd in omgevingsbeleid van de gemeenten (omgevingsplannen) en provincie (omgevingsverordening). De wijziging van de zoekgebieden wordt na besluitvorming verwerkt in de *RES-viewer*.

Voor nieuwe- en aangepaste zoekgebieden voor opwekking van windenergie stelt de provincie een plan-MER op. Dit is nodig om de wind-zoekgebieden te kunnen borgen in de provinciale verordening. In deze plan-MER worden de mogelijke omgevingseffecten van de wind-zoekgebieden in beeld gebracht. Planning is om de concept plan-MER in april 2024 gereed te hebben. Met de informatie uit de concept plan-MER kunnen gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap een goed overwogen besluit nemen over de Herijking RES. In het najaar van 2024 stelt de provincie (GS) de plan-MER vast, rekening houdend met de genomen besluiten over de Herijking RES, waarna de nieuwe / aangepaste wind-zoekgebieden worden opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening (per 1-1-2025).

Voor een aantal nieuwe zoekgebieden in de Herijking RES geldt dat er nog veel moet worden onderzocht en dat participatie (grotendeels) nog moet plaatsvinden. De uitkomsten hiervan zijn bepalend voor de uiteindelijke invulling van het zoekgebied.

Daarnaast is en blijft er ruimte voor nieuwe initiatieven en zoekgebieden. Een aantal van deze ontwikkelingen is nog niet ver genoeg om op te nemen in de Herijking RES. Begin 2025 wordt opnieuw geïnventariseerd of er nieuwe zoekgebieden in beeld zijn en of een nieuwe herijking nodig is.

Planning uitvoering RES

De landelijke planning is dat op 1 januari 2025 de projecten uit de RES een vergunning hebben, zodat ze uiterlijk 2030 gerealiseerd zijn. De meeste projecten in de zoekgebieden van de RES Noord-Holland Noord hadden op 1-1-2024 nog geen vergunning. Voor de zon-op-dak-opgave is een vergunning veelal ook niet nodig. Voor de andere zoekgebieden is versnelling van de uitvoering belangrijk, om te kunnen blijven koersen op het realiseren van de ambitie van Noord-Holland Noord om in 2030 3,6 TWh op te wekken.

2

Context en ontwikkelingen

2.1 Opwek van energie op Rijks-vastgoed (OER)

Met het *OER-Programma* (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) stelt de Rijksoverheid haar gronden ter beschikking voor het opwekken van hernieuwbare energie. Decentrale overheden kunnen bij de minister van Economische Zaken en Klimaat een beroep doen op dit aanbod. Op kaart 2.1 staan de OER-projecten langs de Rijkswegen (RWS) in Noord-Holland ingetekend. In tabel 2.2 staan alle aangedragen OER-projecten in Noord-Holland Noord.

Kaart 2.1. OER-trajecten langs Rijkswegen in aanvraag (links) en in uitvoering (rechts).

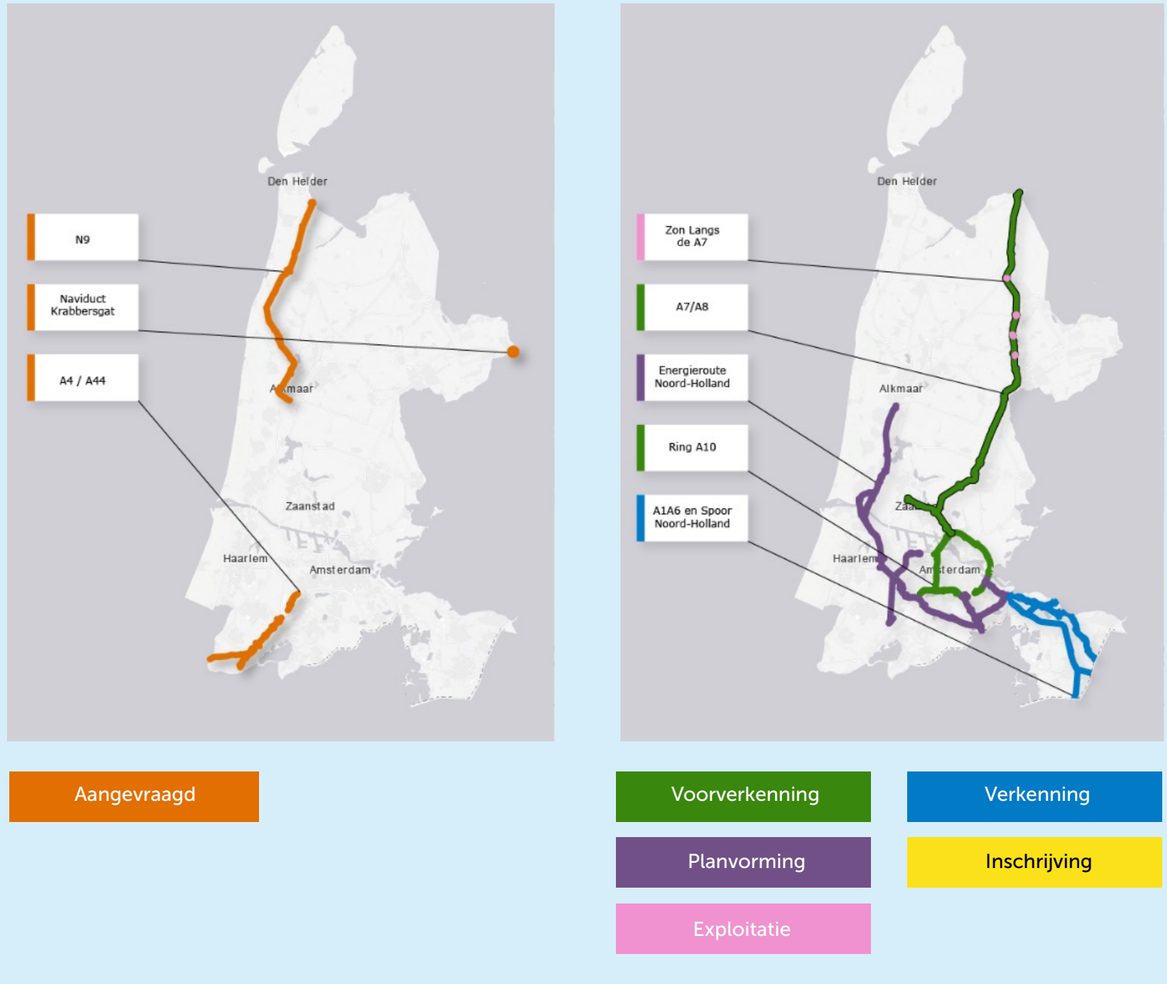

Voor álle aangemelde OER-projecten, zie tabel 2.2

De OER-projecten zijn opgenomen in deze Herijking RES 2024 voor Noord-Holland Noord. Omdat de locaties al zijn aangemeld bij het OER, door middel van collegebesluiten, is dit een toevoeging aan de RES waar niet opnieuw besluitvorming voor nodig is. Het wordt bekrachtigd door het in de Herijking RES op te nemen. Daarmee is het inzichtelijk voor eenieder, ook in de *RES-viewer*.

Werkwijze OER-programma

Bij een positieve beoordeling van een aanvraag wordt een locatie opgenomen in het OER-programma en stelt het Rijk capaciteit en middelen ter beschikking om aan de slag te gaan met betreffende project. Bij OER-projecten werken Rijk, provincie en gemeenten samen om marktpartijen te selecteren om energieprojecten op deze gronden te realiseren en exploiteren. De betrokken overheden stellen op basis van hun eigen bevoegdheden de voorwaarden en uitgangspunten vast, bijvoorbeeld voor veiligheid, (financiële) participatie, lokaal eigendom en ruimtelijke inpassing. Projectontwikkelaars en energiecoöperaties kunnen op de projecten inschrijven, waarna de rechten om op de betreffende gronden te ontwikkelen en exploiteren worden gegund aan de partij met het beste voorstel.

Tabel 2.2 Alle aangedragen OER-projecten in Noord-Holland Noord

Gebied	Fase
Knooppunten A7 (pilot)	**Realisatie**
Energieroute NH: A9, A22, A5 en A2, A1 (gedeelte tussen A10 en A9) (ook NH Zuid)	**Planvorming**
A7, Kop Afsluitdijk, A8 (ook NH Zuid)	**Verkenning**
Luchthaven de Kooy en Marineterrein Den Helder	**Voorverkenning gepland (start maart 2024)**
Wieringerhoek	**(Pre)voorverkenning**
Repoweren wind Enkhuizen	**Nog niet gepland**
N9	**Nog niet gepland**

2.2 Innovaties

De rol van innovaties in Noord-Holland Noord

Innovatie kan de motor zijn voor een succesvolle energietransitie, gezonde concurrentiekracht en economische groei in de komende decennia. In Noord-Holland Noord wordt door diverse partijen en ondernemers gewerkt aan de ontwikkeling en toepassing van energie-innovaties, zoals *TNO Petten*, *New Energy Coalition*, *IDEA* en het *Ontwikkelingsbedrijf NHN*.

Innovaties opwek-technieken

De ambitie van de RES Noord-Holland Noord (3,6 TWh in 2030) gaat ervan uit dat dit wordt gerealiseerd door de toepassing van bewezen technieken: zon- en windenergie. In de toepassing van deze technieken vinden diverse innovaties plaats, zoals kleinschalige windturbines, agri-PV (zonnepanelen in combinatie met voedselteelt), drijvende zonnepanelen en zonnepanelen-folie. Zodra deze installaties een groter vermogen hebben dan 15 KWp, worden deze meegenomen in de gerealiseerde opwek-cijfers van de RES.

Daarnaast zijn er innovaties in andere vormen van elektriciteitsopwekking. Deze innovaties kunnen naar verwachting in 2030 nog geen grootschalige bijdrage leveren aan de RES-doelstelling en worden daarom niet meegenomen in het RES-bod voor 2030. Deze technieken kunnen echter wel belangrijk zijn voor de opgave ná 2030.

Energie uit water en kernenergie

TNO *onderzoekt,* in opdracht van het Waddenfonds en betrokken gemeenten en provincies, het potentieel van energie uit water in en rondom het Waddengebied. Het gaat hier om drie technieken: golfenergie, getijdenenergie en energie door spanningsverschil tussen zoet en zout water. Er wordt onderzocht of opschaling vóór 2030 haalbaar is.

Op landelijk niveau wordt onderzoek gedaan naar d*e mogelijkheden van kernenergie.* De Rijksoverheid onderzoekt de bouw van twee nieuwe kerncentrales. Daarnaast gaat de ontwikkeling van kleine kerncentrales (SMR's) wereldwijd snel en is er vanuit bedrijfsleven, onderzoek en lokaal bestuur veel interesse naar SMR's. Ook hiernaar wordt in opdracht van EZK onderzoek gedaan. Er is geconcludeerd dat haalbaarheid voor 2030 niet realistisch wordt geacht. Daarom worden SMR's niet meegenomen in de doelstelling van de RES voor 2030. In Den Helder loopt momenteel een initiatief voor een SMR.

Innovaties flexibel energiesysteem

Om het elektriciteitsnet efficiënter te benutten is het belangrijk dat de opwekking van elektriciteit slimmer wordt gebruikt en toegepast, bijvoorbeeld door de elektriciteitsvraag slim te sturen en af te stemmen op de momenten dat er veel zon- en/of windenergie wordt opgewekt. Maar ook door pieken op het net op te vangen door opslagsystemen, of om te zetten in andere vormen van energie. Dit kan enerzijds oplossingen bieden voor de netcongestie in grote delen van Noord-Holland. Anderzijds kunnen hierdoor netuitbreidingen in de toekomst worden voorkomen.

Bedrijventerreinen zijn bij uitstek geschikt voor dit soort toepassingen. Hier is ruimte voor energieopwekking en kunnen de verschillende bedrijven met elkaar hun energieverbruik aansturen. Er zijn al meerdere voorbeelden van bedrijventerreinen in Noord-Holland Noord waar dit soort energie hubs worden ontwikkeld (bijv. Boekelermeer Alkmaar).

2.3 Kleinschalige opwek

Kleinschalig zon-pv

In het Klimaatakkoord van 2019 is rekening gehouden met een autonome groei van 7 TWh door kleinschalige zonne-energie installaties op daken. Alles wat boven deze 7 TWh aan kleinschalige zon-pv wordt opgewekt, mag worden bijgeteld bij de nationale RES-doelstelling van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030.

De *groei van zonnepanelen op woningen* gaat hard. Volgens de Klimaat- en Energieverkenning van PBL (2023) wordt verwacht dat huishoudens in 2030 ongeveer 12 TWh aan zonnestroom zullen produceren via kleinschalige zonne-energie. Tegelijkertijd bestaat er een bredere behoefte om een helder beeld te krijgen van de autonome groei van 7 TWh. Op nationaal niveau voeren PBL en RVO momenteel gesprekken om een beter inzicht te verkrijgen in kleinschalige zonne-energie. De intentie is om dit tegen het jaar 2024 te realiseren en het volledige plaatje van kleinschalige zon-pv duidelijk in kaart te brengen. Kijk *hier* voor meer informatie.

Kleine windturbines/erfmolens

Een kleine windturbine – ook wel erfmolen genoemd – is een compacte windmolen die meestal wordt geplaatst op privéterreinen zoals boerderijen of landgoederen. Met de erfmolen wekken landeigenaren eigen duurzame energie op. In vergelijking met reguliere windturbines zijn erfmolens aanzienlijk kleiner en zijn ze afgestemd op lokale energiebehoeften. De tiphoogte van een erfmolen varieert doorgaans tussen de 4 en 21 meter, volgens gegevens van *NP RES* uit 2023. Binnen het provinciaal beleid van Noord-Holland is de maximaal toegestane ashoogte van kleine windturbines 15 meter.

De opwek van kleine windturbines wordt bijgeteld bij de nationale RES-doelstelling van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030. Praktisch gezien is hun bijdrage echter beperkt, tenzij er heel veel worden geplaatst. Een kleine windturbine met een tiphoogte van 21 meter met een vermogen van 15 KW kan jaarlijks 32,1 MWh produceren. Ter vergelijking: een grote windturbine met een tiphoogte van 165 meter met een vermogen van 5,6 MW levert 16.800 MWh per jaar op. Dit betekent dat er meer dan 500 kleine windturbines nodig zouden zijn voor dezelfde energieopbrengst als één grote windturbine.

Net zoals bij kleinschalige zonne-energie, verkent NP RES samen met PBL, *RVO* en de regio's de mogelijkheid om kleine windturbines effectief op te nemen in de monitoring voor de doelrealisatie tegen 2030.

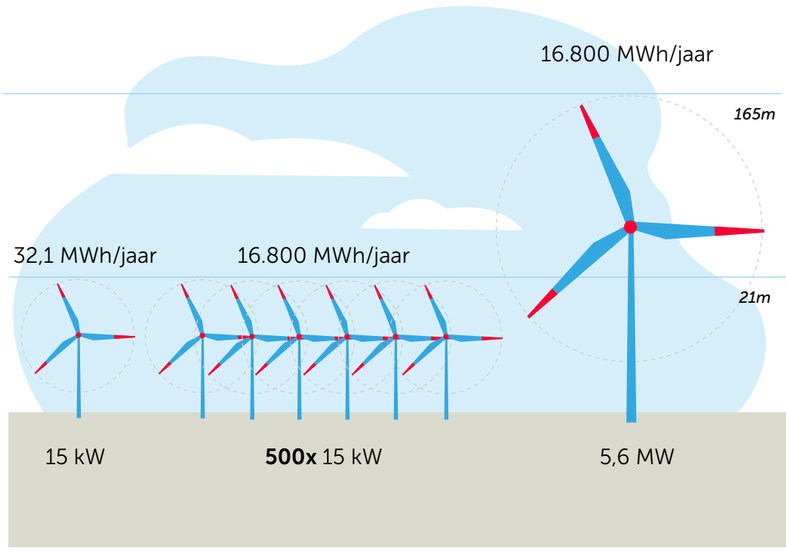

bron: NPRES

2.4 Andere ontwikkelingen naast de RES

De focus van de RES ligt op de grootschalige opwek van wind en zon op land en zon op (grote) daken en bouwwerken. Naast de RES-opgave van 35 TWh wordt landelijk gewerkt aan de opschaling van wind op zee naar 49 TWh in 2030. Buiten de RES om zijn er echter ook andere initiatieven die inspelen op- en bijdragen aan een duurzame energievoorziening, zoals opwek via afvalverbrandingsinstallaties en biomassacentrales.

Deze vormen van elektriciteitsopwekking leveren, naast de RES-doelstellingen en de opgave wind op zee, een belangrijke bijdrage in de landelijke opgave voor hernieuwbare elektriciteit.

Afvalverbrandingsinstallaties en biogas in Noord-Holland Noord

In 2021 werd in Noord-Holland Noord 0,33 TWh aan hernieuwbare elektriciteit opgewekt door afvalverbrandingsinstallaties en overige verbranding van biomassa[2]. Daarbij werd circa 0,01 TWh hernieuwbare elektriciteit opgewekt vanuit biogas uit bijvoorbeeld monovergisters.

[2] Bron: Klimaatmonitor.

2.5 Warmte en de RES

De warmtetransitie van de gebouwde omgeving raakt aan de RES. De Regionale Structuur Warmte (RSW) maakte dan ook integraal onderdeel uit van de RES 1.0. De gemaakte werkafspraken in de RSW uit de RES 1.0 staan nog vast.

In de warmtetransitie ligt de regie bij gemeenten. Soms spelen er bovenlokale zaken en is regionale samenwerking gewenst. De Regionale Structuur Warmte (RSW) beschrijft de activiteiten die invulling geven aan deze samenwerking. In de RES-regio Noord-Holland Noord is afgesproken dat de provincie Noord-Holland deze samenwerking faciliteert. Dit doet zij in afstemming met het *Nationale Programma Lokale Warmtetransitie (NLPW).*

Dit is de organisatie die sinds januari 2023 gemeenten faciliteert bij het vormgeven van de warmtetransitie.

Vanwege deze ontwikkelingen en de veelomvattendheid van het thema, heeft ‘warmte’ een eigen spoor gekregen naast de RES. Om die reden, en omdat de gemaakte werkafspraken nog steeds gelden, maakt warmte geen onderdeel uit van de Herijking RES 2024.

In de bijlage is een uitgebreide beschrijving te vinden van de manier waarop warmte in Noord-Holland is georganiseerd.

3

Energieregio Noord-Holland Noord

3.1 Bod en opwekcijfers

Inleiding: bod blijft staan, opwekpotentie verandert wel

De energieregio Noord-Holland Noord heeft in 2021 in de RES 1.0 het gezamenlijke aanbod gedaan om 3,6 Terawattuur aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030. Dit aanbod is nog steeds actueel en richtsnoer voor de regio om bij te dragen aan het Klimaatakkoord. Sinds 2021 is er wel het nodige gebeurd: er zijn zoekgebieden gewijzigd, bijgekomen en afgevallen, hetgeen van invloed is op de mogelijke opwek ('potentie') van hernieuwbare elektriciteit. Ook heeft het Nationaal Programma RES nieuwe rekenregels vastgesteld: de techniek ontwikkelt zich in hoog tempo en er wordt steeds meer ervaring opgedaan met de RES-plannen. De uitgangspunten voor de opwekberekeningen zijn hierop aangepast (zie ook bijlage 1).

In deze Herijking RES 2024 Noord-Holland Noord is beschreven wat er in de zoekgebieden van de energieregio wijzigt ten opzichte van de RES 1.0. En wat een en ander betekent voor de opwekpotentie. Ook zijn de nieuwe rekenregels verwerkt in de cijfers.

RES is dynamisch proces

De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling van een aantal zoekgebieden worden nader onderzocht. Daarnaast sluit deze kaart met zoekgebieden bestaande initiatieven én nieuwe initiatieven niet uit, deze zullen ook op haalbaarheid en wenselijkheid worden onderzocht. Er kunnen in de toekomst zowel zoekgebieden bijkomen als afvallen.

Verschil opwekpotentie

De herijking van de RES levert een andere opwekpotentie op dan bij de RES 1.0. In grote lijnen is dit verschil logisch te verklaren omdat sinds de vaststelling van de RES 1.0 enkele zaken veranderd zijn. Zo zijn zoekgebieden verder geconcretiseerd, gewijzigd, bijgekomen en afgevallen. Anderzijds heeft het Nationaal Programma RES nieuwe kengetallen vastgesteld omdat de afgelopen jaren bijvoorbeeld de technische potentie van zonnepanelen verder vooruit is gegaan. Voor de potentie van zon op grote daken wordt nu tevens gebruikgemaakt van een nieuwe dataset voor grote daken die eerder nog niet voorhanden was. Het samenspel van deze veranderingen maakt dat de potentie vandaag de dag niet dezelfde is als bij de RES 1.0. Tevens is de al gerealiseerde duurzame opwekking uit zon en wind toegenomen, doordat in de afgelopen jaren meer duurzame opwekking van elektriciteit is gerealiseerd.

Huidige en potentiële opwek in Noord-Holland Noord

Dit maakt dat de optelsom van potentie en inmiddels gerealiseerde duurzame opwekking voor alle deelregio's hoger uitpakt. De gerealiseerde, duurzame opwekking is met 264 GWh toegenomen. De potentie van alle zoekgebieden is gedaald met 205 GWh. De som van de gerealiseerde opwekking en de potentie komt voor deze herijking uit op 3.634 GWh, oftewel 3,63 TWh. Het bod van 3,6 TWh lijkt daarmee nog altijd te bereiken. Daarbij de notie dat het grootste deel van de potentie nog gerealiseerd moet worden en daarmee nog niet 'verzilverd' is. De uitdaging ligt voor Noord-Holland Noord in de *tijdige realisatie* binnen zes jaar om het doel in 2030 te halen.

Na opstellen van de Herijking RES is gebleken dat onterecht kleinschalig zon op dak is meegeteld in het deel 'gerealiseerde opwekking'. Hierdoor geeft de Herijking RES 2024 Noord-Holland Noord een te rooskleurig beeld. In totaal is er 286 GWh onterecht meegeteld. Na correctie hiervoor komt de Herijking RES 2024 Noord-Holland Noord op een totaal van 3.348 GWh (huidige productie plus potentie). Dit is 252 GWh onder het vastgestelde RES bod van 3,6 TWh. De regio Noord-Holland Noord blijft werken aan ambitie van 3,6 TWh. De regio staat er minder rooskleuring voor dan gedacht, de opgave blijft onverminderd urgent en groot. Voor meer informatie klik hier.

Huidige en potentiële opwerk van Noord-Holland Herijking RES 2024 en RES 1.0 (2021)

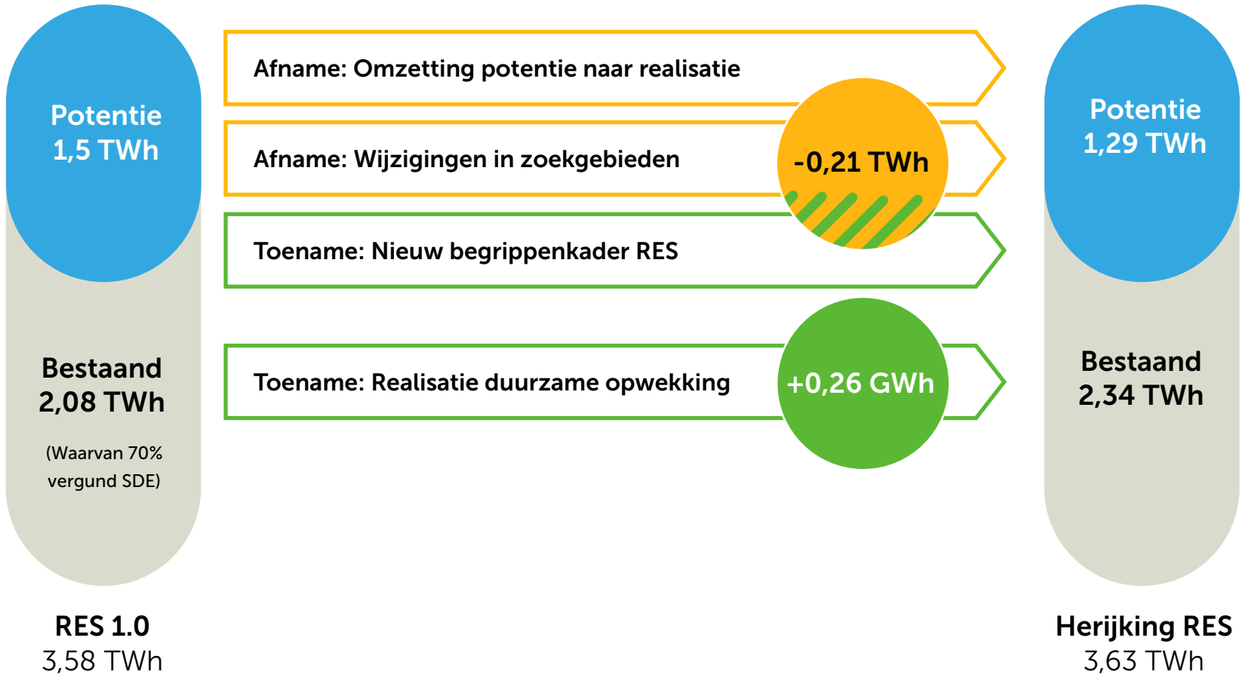

Index

Herijking RES 2024
Noord-Holland Noord

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**716**	617 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**41**	20 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**8**	8 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**18**	11 ha
Zon*	**355**	381 ha
Wind	**18**	2 turbines
Zon + wind	**34 + 102**	33 ha. + 11 turbines
Totaal potentiële opwekking (GWh)	**1.292**	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**1,29**	
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	2,34	

* De potentiële opbrengst van het zoekbegied Wieringer-hoek is niet opgenomen in de tabel.

0 — 10 — 20 km

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

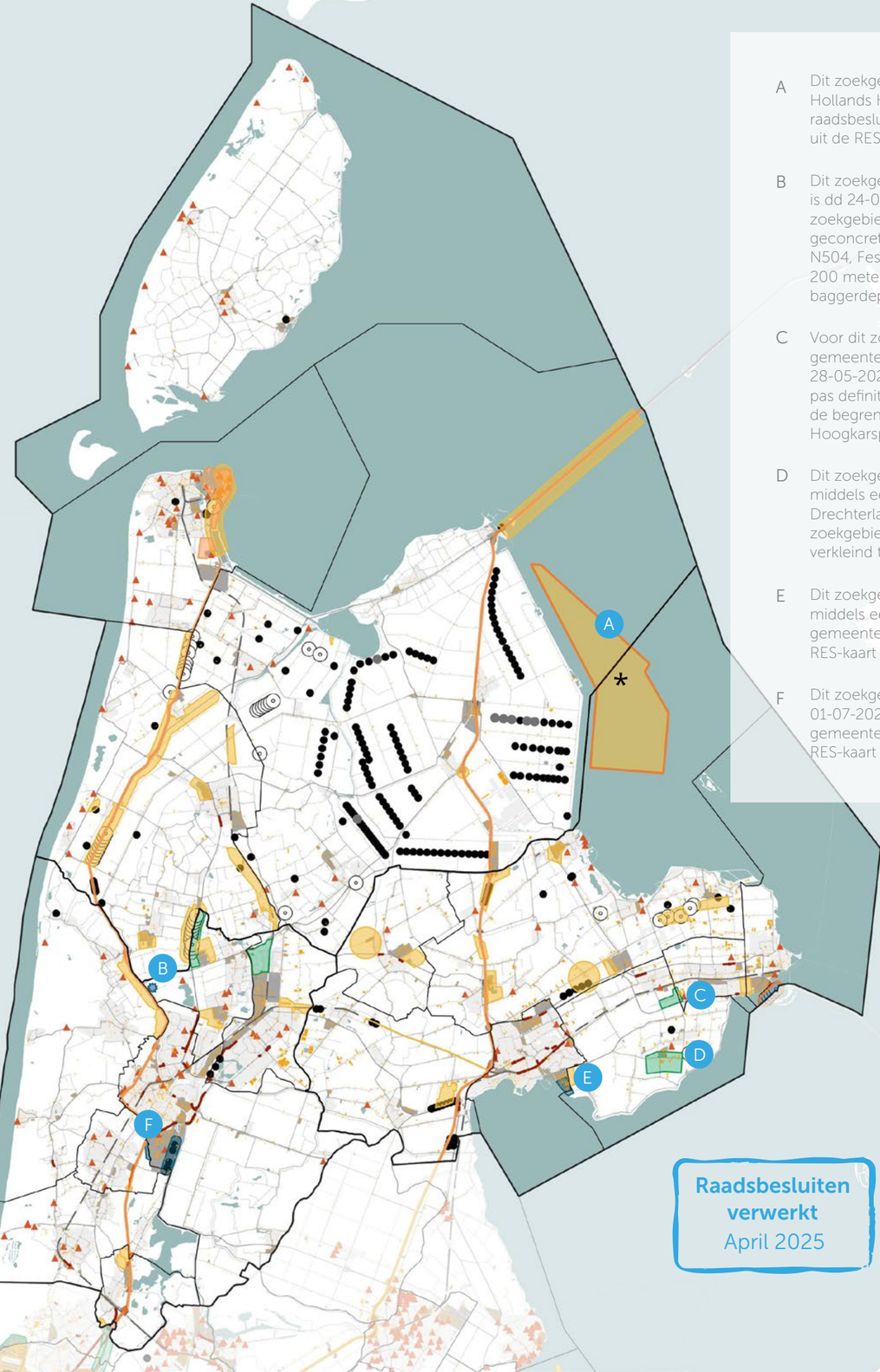

A Dit zoekgebied (Wieringerhoek, gedeelte Hollands Kroon) is dd 11-07-2024 middels een raadsbesluit van de Gemeente Hollands Kroon uit de RES-kaart verwijderd.

B Dit zoekgebied (Geestmerambacht langs N504) is dd 24-09-2024 middels een raadsbesluit als zoekgebied toegevoegd en op de kaart geconcretiseerd: begrensd door de noordzijde N504, Festivalweg, Wagenweg en een lijn van 200 meter vanaf de Kanaaldijk (incl. baggerdepot).

C Voor dit zoekgebied (Oosterwijzend) heeft de gemeenteraad van Drechterland op 28-05-2024 besloten dat het onderdeel wind pas definitief wordt als er duidelijkheid is over de begrenzing van de nieuwe wijk Hoogkarspel-Zuid.

D Dit zoekgebied (Elbaweg) is dd 24-03-2025 middels een raadsbesluit van de Gemeente Drechterland aangepast: windenergie is uit het zoekgebied verwijderd en het zoekgebied is verkleind tot het zoekgebied uit de RES 1.0.

E Dit zoekgebied (Hoorn80) is dd 09-07-2024 middels een amendement van de gemeenteraad van de Gemeente Hoorn uit de RES-kaart verwijderd.

F Dit zoekgebied (BoekelermeerIII) is dd 01-07-2024 middels een amendement van de gemeenteraad van de Gemeente Heiloo uit de RES-kaart verwijderd.

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot opwaarderen bestaande windtrubines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Natuurontwikkeling gecombineerd met zonneatollen

In de RES 1.0 is door de energieregio Noord-Holland Noord het zoekgebied ‘Wieringerhoek’ aangewezen voor zon op water. Dit zoekgebied biedt de unieke kans voor de regio om duurzame energieopwekking te combineren met het vergroten van de natuurwaarde in dit deel van het IJsselmeer en bij te dragen aan recreatie en toerisme. Hiermee kan dit gebied bijdragen aan een aantal Nationale Opgaven zoals vanuit PAGW (Programmatische Aanpak Grote Wateren), Natura 2000, Kader Richtlijn Water en het Klimaatakkoord). Daarbij houdt de energieregio rekening met verschillende belangen zoals van landbouw, scheepvaart en visserij. De mogelijkheden om deze opgaven te combineren zijn beschreven in het *Buitendijks Plan*. De potentie van het zoekgebied is ingeschat op 1,6 TWh[3]. In de RES 1.0 was de potentie ingeschat op 1,1 TWh.

[3] Deze potentie telt niet mee in het huidige bod.

Begin 2022 hebben de gemeenten Medemblik, Hollands Kroon en de provincie Noord-Holland gezamenlijk een aanvraag ingediend bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) om de locatie Wieringerhoek op te nemen in het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER). Deze aanvraag is gehonoreerd. Gezamenlijk met het Rijk onderzoekt de regio de uitwerking van het zoekgebied in een pre-voorverkenning OER. Gezien de omvang, complexiteit en gevoeligheid van de ruimtelijke opgave, werken de Rijksdepartementen EZK, IenW, LNV, Rijkswaterstaat, Rijksvastgoedbedrijf en de bovengenoemde decentrale overheden samen aan de ‘integrale verkenning Wieringerhoek’. Doel van deze verkenning is om een antwoord te geven op de vraag in hoeverre de locatie Wieringerhoek geschikt/kansrijk is voor een ‘zon op water’-project, op zo’n manier dat het (zoveel mogelijk) verenigbaar is met de andere functies/waarden in het gebied. Naar aanleiding van de uitkomst van deze integrale verkenning volgt een besluit of het OER-programma wordt voorgezet.

Een aantal partners in de energieregio heeft zorgen geuit over de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van het plan. Deze zorgen gaan over het (maatschappelijke) draagvlak en de impact die het plan zal hebben in het IJsselmeergebied. Onder anderen deze factoren worden ook onderzocht in de verkenning.

3.2 Aandachtspunten uitvoering

Noodzaak versnelling in uitvoering

Met de zoekgebieden, zoals opgenomen in deze Herijking RES, zijn er nog voldoende mogelijkheden om de gezamenlijke ambitie van 3,6 TWh te realiseren. De grootste uitdaging is om deze ambitie tijdig (in 2030) te realiseren. Meerdere projecten in ‘de pijplijn’ worden de komende jaren uitgevoerd. Sinds de RES 1.0 is er 0,26 TWh extra opwek bij gekomen. Komende zes jaar moet er nog 1,26 TWh gerealiseerd worden. Dit is een grote opgave, zeker omdat het steeds lastiger wordt om projecten van de grond te krijgen.

In de *foto van het Nationaal Programma RES* wordt dit herkend. De netcongestie in de regio vormt een steeds serieuzere uitdaging voor het tijdig behalen van het RES doel. Er moet daarom meer focus komen op het slim inpassen van zon- en windenergie. Daarnaast leiden de landelijke zonneladder en windnormen in een aantal zoekgebieden tot minder of andere mogelijkheden. De provincie Noord-Holland voert in het begin van 2024 een analyse uit, waarbij de impact van de zonneladder op de zoekgebieden ‘zon op veld’ worden onderzocht. Dit geeft duidelijkheid voor de betrokken partijen.

Komende tijd moet er ingezet worden op uitvoering en versnelling. Dit vraagt inzet, daadkracht, samenwerking en het maken van keuzes.

Sanering

Van de opgestelde bestaande opwek wordt in de toekomst een deel gesaneerd, opgewaardeerd of vervangen. Dit heeft te maken met technische levensduur, of afspraken voor sanering bij nieuwe opwek-projecten. Dit is niet opgenomen in de cijfers omdat over deze ontwikkelingen geen zekerheid gegeven kan worden, in zowel tijd als effect.

3.3 Energie-infrastructuur

Inzicht vanuit infrastructuur en het belang van systeemefficiëntie

"Het energiesysteem speelt een cruciale rol in het volbrengen van de RES ambities. Het verbindt, letterlijk, de ambities en plannen voor opwek in de 30 RES regio's met de verbruikers van energie", schreef Liander in de *netimpactanalyse* bijgevoegd aan de RES 1.0. De in deze netimpactanalyse genoemde handelingsperspectieven en adviezen zijn onverminderd actueel en worden zelfs belangrijker, gezien de verder gecompliceerde omstandigheden. Liander nodigt de partners in de RES dan ook uit om de *netimpactanalyse* ter harte te nemen. In deze herijking worden de belangrijkste en gewijzigde punten aangestipt.

Netcongestie na RES 1.0

Netcongestie voor teruglevering is in Noord-Holland Noord na 2021 toegenomen. Dit komt door de stijging in duurzame energie-opwek, wat ook uit deze herijking blijkt. Dit heeft gevolgen voor de uitwerking van de RES voor 2030 voor bepaalde deelregio's. In de regioparagrafen is dit verder uitgelegd.

Het is inmiddels algemeen bekend dat alle ambities in Nederland, voor vraag naar en teruglevering van elektriciteit, niet zonder meer op het huidige elektriciteitsnet passen. Om de ambities te realiseren is een immense verbouwing nodig en vele miljarden aan jaarlijkse investeringen in de energienetten. Met netcongestie moet blijvend rekening gehouden worden, het is 'here to stay', zo bleek ook uit de Tweede Kamer *hoorzitting netcongestie* van 17 januari 2024.

Omgaan met netcongestie vraagt van iedereen om slimmer om te gaan met de energiebalans: verbruik op het moment dat je opwekt en minimaliseer piekbelasting op de netten. Gezamenlijk moet slimmer én optimaler gebruik worden gemaakt van onze infrastructuur, om zoveel mogelijk opwekplannen mogelijk te kunnen maken met minimaal gebruik van de (openbare) ruimte en financiële middelen.

Daarnaast moeten doorlooptijden voor de aanpassing en uitbreiding van de energie-infrastructuur aanzienlijk korter. Ook gemeenten hebben hier een grote rol in. Weerstand en (juridische) discussies ten aanzien van bijvoorbeeld de bouw van elektriciteitshuisjes en elektriciteit(verdeel) stations staan de versnelling van de opgave in de weg. Gezamenlijk moet er worden gezocht naar hoe het wel kan.

De netsituatiekaarten, vermeld in de regioparagrafen in deze herijking, laten de huidige status voor teruglevering per gebied zien. Liander geeft inzicht in waar op dit moment kleine opwekprojecten (o.a. zon op dak, kleine zonneweides) mogelijk zijn (3x80A tot 2MW). Ook geven de netsituatiekaarten, in het geval van schaarste op een elektriciteitstation voor teruglever- of aansluitvermogen (zogeheten 'velden', de stopcontacten op een station), inzicht in de te verwachten oplostermijnen. Dit is van toepassing voor grote opwekprojecten zoals zoekgebieden voor wind en zon op veld (>2MW).

In diverse regio's in Noord-Holland Noord blijkt inmiddels dat het vrije vermogen op verdeelstations of het aantal vrije velden ('stopcontacten'), voor het aansluiten van duurzame opwek sinds de RES 1.0 verder is afgenomen. Dit bemoeilijkt het snel aan kunnen sluiten van grote (>2MW) zonneparken en windopwek als daar een netaansluiting voor nodig is. *Slimme oplossingen* bieden op kortere termijn ruimte voor nieuwe of grotere aansluitingen.

Zon op dak

Een groot gedeelte van de RES potentie voor Noord-Holland Noord is ingevuld met zon op dak (circa 60%). Naast de impact op verdeelstations is daardoor grote druk op het middenspannings- en laagspanningsnet (MS en LS net, het zogeheten distributienet) ontstaan, waardoor ook hier significante aanpassingen nodig zijn (extra kabels en elektriciteitshuisjes).

De versnippering van zon op dak brengt uitdagingen met zich mee voor de lokale netten. Door de piekbelasting van zon op dak zal Liander veelal lagergelegen netdelen (elektriciteitshuisjes, kabels) moeten verzwaren. Dit is een flinke opgave omdat daarvoor veel straten opengebroken moeten worden. Deze werkzaamheden kennen lange doorlooptijden en brengen hoge maatschappelijke kosten en overlast met zich mee. *Slim inpassen* van zon op dak is dan ook essentieel. Zie verderop de paragraaf 'Handelingsperspectief voor/in de regio' voor een toelichting.

Om de laagspanning en middenspannings-netten geschikt te maken voor de toenemende capaciteit heeft Liander twee versnellingsprogramma's geïnitieerd. De *buurtaanpak* om de laagspanningsnetten effectief en efficiënt te verzwaren en het programma *HELIX* voor het versnellen van de verzwaring van het middenspanningsnet.

Onzekerheid opwek, concretiseer de zoekgebieden

Het RES bod is in zijn totaliteit nagenoeg gelijk gebleven, maar dit geldt ook voor de grote onzekerheid van de realisatie van zoekgebieden. Veel gebieden bevinden zich nog in een verkenningsfase. Daarbij kunnen zoekgebieden nog worden geschrapt, toegevoegd of gewijzigd. Het is vanzelfsprekend dat voor de netbeheerder zorgvuldigheid voorop staat bij het nemen van besluiten. De keerzijde is dat als gevolg daarvan voorbereidingstijd voor de aanleg van energieinfrastructuur voor de netbeheerder wordt verkort, met vertragingen en mogelijk verder beperkende factoren vanuit de infrastructuur tot gevolg.

Versnellen op netuitbreidingen

Vanuit diverse sporen - de Energyboard, de *Taskforce Energie-infrastructuur*, *Landelijk Programma Netcongestie (LAN)*, de Noord-Hollandse *MIEK* en het *Nationaal plan energiesysteem (NPE)* en het programma *Verduurzaming Industrie* (CES) - verkennen Rijk, provincie, gemeenten, netbeheerders en andere stakeholders samen diverse versnellingsopties en toekomstbeelden. De netbeheerders werken ondertussen hard om elektriciteitsnetten uit te breiden.

De grote opgave op het gebied van energie-infrastructuur vraagt om gecoördineerde, planmatige en zorgvuldige ruimtelijke en energetische (faserings)beslissingen in de tijd op alle niveaus (nationaal, provinciaal, regionaal en gemeentelijk). Ver genoeg vooruitkijken, keuzes maken én daarop plannen, zo ook met de RES. Netbeheerders presenteerden eind 2023 de *Nationale uitvoeringsagenda*, met als doel samen stappen te kunnen zetten naar uitvoering in de hoogste versnelling. Kortom, alles wordt aangegrepen om de energienetten zo snel mogelijk uit te kunnen breiden.

Handelingsperspectief voor/in de regio

Naast de genoemde handelingsperspectieven in de *netimpactrapportage RES 1.0* verwijst Liander ook naar de *slimme oplossingen* pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure van Liander*.

Aanbevelingen netbeheerders: wat kan de regio doen?

Door bijvoorbeeld het elektriciteitsnet efficiënt te benutten, zijn er minder nieuwe kabels en elektriciteitshuisjes nodig. Dat scheelt in realisatietijd, maar ook in het gebruik van schaarse openbare ruimte en in overlast. Andere maatregelen zijn:

- **Zon op dak; slim inpassen**. Plaatsing en het gebruik van zonnepanelen strategisch optimaliseren om de impact op het lokale elektriciteitsnet te minimaliseren door bijvoorbeeld lokale energieopslag en zorgen dat de opwek(piek) wordt afgestemd op de verbruik(spiek).
- **Cluster energie opwek.** Opwek-projecten kunnen geclusterd als één project worden ontwikkeld, maar ook als meerdere projecten waardoor er meer kabelverbindingen en meer stopcontacten op het station nodig zijn. Deze stopcontacten zijn schaars. Daarnaast is de ruimte ondergronds een aandachtspunt, ook hiermee moet efficiënt worden omgegaan.
- **Combineer wind en zon (cable pooling).** Opwek door wind en zon vult elkaar goed aan en kan gecombineerd worden op één aansluiting. Deze mogelijkheid kan verkend worden bij de gecombineerde zon/windprojecten, zoals bijvoorbeeld bij het zoekgebied Alton/Zandhorst.
- **Combineer vraag en aanbod.** Bedrijventerreinen in de regio zijn, vanuit slim gebruik van het elektriciteitsnet, in de regel een goed startpunt. Hier ligt namelijk veel dakoppervlakte geclusterd bij elkaar en is sprake van een hoog constant energieverbruik. Dit zorgt dat de opgewekte stroom direct kan worden geconsumeerd waardoor er minder infrastructuur nodig is voor de transport van elektriciteit. Dit is opportuun voor de zoekgebieden op bedrijventerrein Boekelermeer.
- **Plan opweklocaties in de buurt van (toekomstige) elektriciteitsstations met teruglevercapaciteit.** De regio verkent deze mogelijkheden. Indien projecten verafgelegen zijn van verdeelstations vraagt dit om kabels over lange afstanden door gronden van meerdere eigenaren. Hierdoor is de realisatie niet alleen kostbaar en tijdrovend, maar gaat dit ook gepaard met impact op de omgeving gedurende graafwerkzaamheden. Locaties dicht bij een verdeelstation hebben daarom vanuit het energiesysteem de voorkeur.
- **Concretiseer opweklocaties in de regio.** Duurzame opwek vereist ruimtelijke inpassing, maar ook energie-infrastructuur moet zowel onder- als bovengronds worden ingepast. Dit dient samen te komen in de uitwerking van de opwekpotentie in de regio richting opweklocaties. Om het bod voor 2030 te halen, moeten vergunningen in 2025 verleend zijn. Maar ook voor het elektriciteitsnet is spoedig duidelijkheid nodig, in de vorm van concrete opweklocaties (wat, waar, wanneer), om als netbeheerder tijdig te kunnen anticiperen.

3.4 Participatie, lokaal eigendom en maatschappe-lijke initiatieven

Maatschappelijk draagvlak is een belangrijk aspect van de RES. Het proces om te komen van zoekgebieden tot een uitgevoerd project kent daarom zorgvuldige participatie: bij planvorming kunnen inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden meedenken. Een aantal gemeenten hebben hiervoor een specifiek participatiekader opgesteld, of zijn hier nog mee bezig. In andere gemeenten zijn algemene participatiekaders opgesteld die in sommige gevallen ook toepasbaar zijn voor de RES[4].

Daarnaast is uitgangspunt dat er lokaal kan worden meegeprofiteerd; er wordt gestreefd naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project. Een aantal gemeenten heeft hier sinds de RES 1.0 beleid voor vastgesteld. Ook in gemeenten die geen beleid hebben vastgesteld, wordt gewerkt aan lokaal eigendom bij zon- en windprojecten. Omdat (financiële) participatie altijd om maatwerk vraagt is dit niet overal op dezelfde wijze (in beleid of anders) vormgegeven. Voorbeelden zijn samenwerking van gemeenten met lokale energiecoöperaties, de borging van het streven naar 50% lokaal eigendom in beleid en de ondersteuning van provincie aan energiecoöperaties.

Om het draagvlak verder te vergroten wordt bij ieder project gezocht naar toegevoegde waarde voor landschap en natuur en worden maatregelen genomen om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Om de schaarse ruimte goed te gebruiken wordt per project verkend hoe en waar opwek gecombineerd kan worden met andere functies.

De wereld staat ondertussen niet stil, uit de samenleving komen steeds vaker nieuwe initiatieven die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de transitie naar hernieuwbare energie. Deze kunnen door de RES-partners zelf worden aangedragen maar ook vanuit maatschappelijke organisaties, ondernemers en bedrijven komen. Waar mogelijk faciliteren de RES-partners deze nieuwe initiatieven, waarbij het nuttig is om de initiatieven te onderzoeken op haalbaarheid. Deze initiatieven kennen doorgaans een groot draagvlak, het zijn projecten van, met en door de lokale gemeenschap. Zoals aangegeven in de RES 1.0: de deur staat open voor nieuwe initiatieven, ook als die buiten de zoekgebieden liggen, en innovaties worden verwelkomd.

[4] *Voortgangsrapportage Noord-Holland Noord (2023).*

4

Kop van Noord-Holland

4.1 Opwekcijfers en zoekgebieden

Theoretische potentie Kop van Noord-Holland

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in de Kop van Noord-Holland is 2.144 GWh (2,14 TWh). Deze potentie is opgebouwd uit bestaande (gerealiseerde) opwek en de potentie van de zoekgebieden. De bestaande opwek in de Kop van Noord-Holland is 1.769 GWh (1,77 TWh). De theoretische potentie van zoekgebieden is 375 GWh (0,38 TWh). Deze potentie voor opwek uit zoekgebieden is onder te verdelen in zon op grote daken en parkeerplaatsen (276 GWh) en zon op veld in zoekgebieden (98 GWh).

De Kop van Noord-Holland (hierna ook: 'de Kop') is een wijds en dunbevolkt gebied. In dit gebied liggen kansen voor duurzame energie. Windpark Wieringermeer is hier een voorbeeld van. In de RES 1.0 sprak de Kop de ambitie uit om dé energie-innovatieregio van Nederland te zijn. De mogelijkheden zijn niet oneindig. De Kop heeft waardevolle natuur en landschappen. De land- en tuinbouw en het toerisme zijn belangrijke economische dragers. Leefbaarheid staat hoog in het vaandel van de regio. Zon en wind op agrarische percelen liggen vanuit het huidige beleid niet voor de hand; in de duinen is het zelfs onbespreekbaar.

Ontwikkelingen sinds de RES 1.0

Sinds de RES 1.0 is in de Kop van Noord-Holland meer hernieuwbare elektriciteit opgewekt, hierdoor is de bestaande opwek toegenomen tot 1.769 GWh. De theoretische potentie voor de zoekgebieden is in diezelfde periode afgenomen van 515 GWh naar 375 GWh. Dit komt doordat de potentie van zon op grote daken in de regio is afgenomen. De oorzaak hiervoor is dat er gebruik gemaakt is van een nieuwe dataset van grote daken. In deze dataset is, in tegenstelling tot bij de RES 1.0, alleen gekeken naar grote daken waar nog geen zonnepanelen op liggen. Deze, meer verfijnde, realistischere dataset was ten tijde van de RES 1.0 nog niet beschikbaar en kon dus nog niet worden gebruikt.

Opwekcijfers Kop van Noord-Holland Herijking RES 2024 en RES 1.0 (2021)

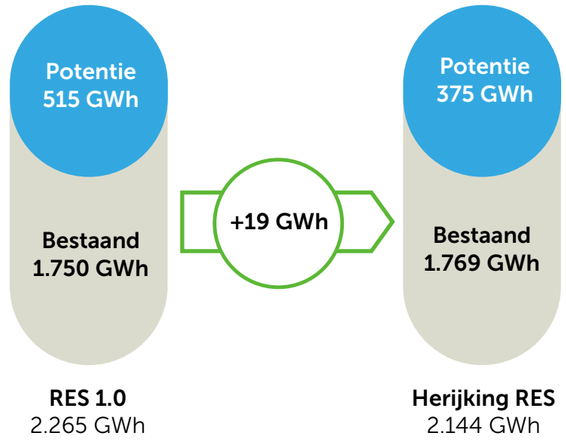

Belangrijkste mutaties
Toename: duurzame opwekking met 19GWh
Afname: potentie, voornamelijk door rekenmethode zon op daken

Het grootste gedeelte van de bestaande energieopwekking in de regio Noord-Holland Noord komt voort uit het windpark Wieringermeer. Er zijn afspraken gemaakt dat er in dit windpark nog 32 windturbines worden gesaneerd. Daarnaast ziet de regio meer mogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie.

Voor wat betreft de zoekgebieden is in de Kop één zoekgebied toegevoegd in de gemeente Hollands Kroon.

In de kaart op de volgende pagina zijn de zoekgebieden ingetekend.

Zoekgebieden

De zoekgebieden in deze Herijking RES 2024 zijn richtinggevend. De zoekgebieden worden nader onderzocht op precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling. Daarnaast sluit deze kaart met zoekgebieden bestaande initiatieven én nieuwe initiatieven niet uit, deze zullen ook op haalbaarheid en wenselijkheid worden onderzocht. Er kunnen in de toekomst zowel zoekgebieden bijkomen als afvallen.

Index

Herijking RES 2024

Noord-Holland Noord

Kop van Noord-Holland

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**260,3**	225 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**16**	8 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**3,1**	3 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**-**	-
Zon*	**95,3**	93 ha
Wind	**-**	-
Zon + wind	**-**	-
Totaal potentiële opwekking (GWh)	**375**	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**0,38**	
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	1,77	

* De potentiële opbrengst van het zoekbegied Wieringer-hoek is niet opgenomen in de tabel.

0 7,5 15 km

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

05 Afsluitdijk
06 Wieringerhoek*
07 Den Helder
08 A7
10 spoorweg Heerhugowaard-Den Helder
11 N9/N249
13 Energy & Health campus
14 Schagerweg Breekland
15 Oudevaart Warmenhuizen
16 Lagedijk
17 Amsteldijk

A Dit zoekgebied (Wieringerhoek, gedeelte Hollands Kroon) is dd 11-07-2024 middels een raadsbesluit van de Gemeente Hollands Kroon uit de RES-kaart verwijderd.

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot opwaarderen bestaande windtrubines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

Uitgangspunten bij de Kop van Noord-Holland

Landschappelijke uitgangspunten bij de zoekgebieden in de Kop zijn:

- Er zijn diverse beperkingen door de aanwezigheid van luchthavens bij Den Helder en op Texel, monumentale landschappen zoals Wieringen en Texel, natuur en duinen, vogeltrekroutes (geen zoekgebieden in vogelfoerageergebieden), waterkeringen/dijken, radarinstallaties van de Marine en verspreid liggende woningen.
- Wind- en zonne-energie in het Amstelmeer en Robbenoordbos zijn niet bespreekbaar. Op agrarische gronden verschilt dit per gemeente voor wat betreft zon, wind is in de meeste gevallen ook uitgesloten.

Rondom de opwek van zonne-energie spelen de volgende uitgangspunten en ontwikkelingen:

- Zon op (grote) daken wordt gezien als een kans, mede gezien de aanwezigheid van agrarische gebouwen (grote schuren) in de Kop.
- Zon rondom bedrijventerreinen biedt kansen en wordt verkend, ook hier is netcongestie een uitdaging en een mogelijke showstopper tot 2030.
- De Gemeenteraad van Schagen heeft het beleidskader zonneparken geactualiseerd en vastgesteld, zie *Gemeente Schagen - Beleid zonneparken*. Met deze actualisatie wordt voorzien in het mogelijk maken van grote zonneparken binnen bepaalde zoekgebieden. Daarnaast wordt extra aandacht besteed aan lokaal eigendom en participatie om zo de inwoners van Schagen beter te betrekken en mee te laten doen.

De regio denkt ook na over beleid rondom kleinschalige windturbines:

- Agrariërs hebben aangegeven dat zij graag kleinschalige windturbines op hun erf willen. De regio onderzoekt de ruimtelijke impact hiervan. In Schagen en Den Helder is hier inmiddels beleid voor gemaakt. De eerste kleinschalige windturbines zijn inmiddels operationeel in Schagen. Hollands Kroon voert hier ook gesprekken over en gaat mogelijk ook over tot beleid.

Rondom opwek langs infrastructuur spelen de volgende uitgangspunten en ontwikkelingen:

- Zon op geluidsschermen, tussen knooppunten en boven parkeerplaatsen biedt kansen. Dit geldt met name voor een aantal grotere parkeerterreinen bij de kust. Uit een analyse ‘zon op parkeren Texel’ is gebleken dat niet alle locaties haalbaar zijn voor 2030.
- Zon langs waterwegen en snelwegen wordt in veel gevallen verkend middels een OER traject (A7, Wieringerhoek, Luchthaven de Kooy, marineterrein Den Helder en de N9).
- Zon langs N-wegen is in principe een optie, ook wegen in lokaal beheer kunnen eventueel worden gebruikt, waarbij er geen aantasting mag zijn van aanliggende agrarisch bestemde percelen.

Rondom energieopwekking op/nabij assets van het hoogheemraadschap HHNK spelen de volgende ontwikkelingen:

- Wind langs dijken kan worden verkend; hier gelden strikte voorwaarden voor wat betreft de waterkeringsfunctie, natuur, ecologie en het landschap.
- HHNK wil bij gemaal 'Helsdeur' in Den Helder twee bestaande windturbines 'opwaarderen'. Dit past binnen de huidige provinciale verordening. Aanvullend is het HHNK van zins in Den Helder nabij het gemaal een nieuwe turbine te realiseren. Omdat het geen ontwikkeling op de korte termijn betreft, is deze locatie nog niet toegevoegd als zoekgebied binnen deze herijking. Wel worden aanvullend op de verkenning door HHNK alvast de milieueffecten onderzocht via de plan-MER door de Provincie Noord-Holland.
- HHNK is bezig met het verkennen van de mogelijkheden van windenergie op de RWZI Geestmerambacht. Dit betekent niet dat gemeenten hier per definitie actief op acteren. De plannen zijn gedeeld met de raad van Schagen bij een werkbezoek aan de locatie in september 2023. Omdat het geen ontwikkeling op de korte termijn betreft en de gemeente Schagen alleen beleid heeft voor kleine windturbines en zonneparken, is deze locatie nog niet toegevoegd als zoekgebied in de Herijking RES 2024. Wel onderzoekt de provincie Noord-Holland via de plan-MER alvast de milieueffecten, aanvullend op de verkenning door HHNK.

Aandachtspunt zon op land

Aandachtspunt voor zon op veld is het gegeven dat landbouw een van de belangrijkste economische dragers is in de Kop. Goede land- en tuinbouwgrond moet agrarisch blijven en niet worden ingenomen door zonneweides. Er is ogenschijnlijk veel ruimte in de Kop, maar de duinen, de natuur en de weidevogelgebieden vormen hoogwaardige functies die beperkingen opleggen. Vanuit het provinciaal beleid liggen er onder andere beperkingen langs de randen van het IJsselmeer, de Waddenzee en de Noordzee. Met name op Texel is het duingebied onderdeel van het Natuurnetwerk. De stuwwallenlandschappen van Texel en Wieringen zijn beschermd. Rondom Schagen en Callantsoog is een aantal gebieden aangemerkt als weidevogelleefgebied (onderdeel van NNN of BPL) of onderdeel van het Natuurnetwerk. Dit laatste geldt ook rondom Kolhorn en Anna Paulowna.

Specifieke zoekgebieden

De afgelopen tweeënhalf jaar zijn de zoekgebieden onderzocht op haalbaarheid en wenselijkheid. Hierdoor zijn zoekgebieden verder geconcretiseerd, toegevoegd of verwijderd.

Onderstaand wordt de laatste stand van zaken en eventuele wijzigingen per zoekgebied toegelicht.

Nieuwe (specifieke) zoekgebieden

Zoekgebied 18 - Amsteldijk 21 (zon op land), een voormalige vuilstortlocatie. Door deze voormalige functie is het perceel voor weinig andere functies inzetbaar. De grond is in eigendom van de gemeente. De ontwikkeling grenst aan NNN. De ontwikkeling kan met de juiste inrichting en meerjarig natuurbeheer ook bijdragen aan natuurontwikkeling.

De overige zoekgebieden in de Kop van Noord-Holland zijn als volgt:

05 - Afsluitdijk Dit zoekgebied wijzigt niet in omvang of type opwek. Het zoekgebied voor zon langs de Afsluitdijk kan nog steeds op steun rekenen van de gemeente. De herinrichting van Afsluitdijk zorgt er echter voor, dat er op dit moment geen ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Na de afronding van de herinrichting wordt gekeken naar verdere uitwerking van het zoekgebied. De planning voor het zoekgebied is afhankelijk van de realisatie van de herinrichting van de Afsluitdijk. Het zoekgebied wordt meegenomen in het OER-traject.

06 - Wieringerhoek ***** De gemeenteraad van Hollands Kroon heeft een motie aangenomen om Wieringerhoek te schrappen. Het college beseft dat deze samenwerking niet eenzijdig kan worden opgezegd. De wens van de raad om het zoekgebied te laten vallen wordt serieus genomen en zal uitgedragen worden. Voor de lopende trajecten rondom dit zoekgebied, zoals het OER-programma, blijft Hollands Kroon aan tafel zitten om invloed te behouden en belangen te behartigen. Op het moment dat zich een keuzemogelijkheid aandient om te stoppen of door te gaan met de uitwerking van het zoekgebied, zal het college hier eerst de raad over consulteren, alvorens een definitief besluit over de voortgang binnen de gemeente wordt genomen. De laatste stand van zaken van de Wieringerhoek wordt beschreven in paragraaf 3.1.
**Dit zoekgebied (Wieringerhoek, gedeelte Hollands Kroon) is dd 11-07-2024 middels een raadsbesluit van de Gemeente Hollands Kroon uit de RES-kaart verwijderd.*

07 - Den Helder Ten opzichte van de RES 1.0 is dit zoekgebied ongewijzigd voor wat betreft omvang en type opwek.

08 - A7 Het zoekgebied betreft vier afritten van de A7 en wordt meegenomen in het OER-traject. Ten opzichte van de RES 1.0 is dit zoekgebied ongewijzigd voor wat betreft omvang en type opwek.

10 - Spoorweg Heerhugowaard-Den Helder Volgt het beleid zon op land. Dit zoekgebied is aangepast op basis van het vastgestelde beleidskader Schagen.

11 - N9 - N249 Dit zoekgebied is onderdeel van het OER-traject en kent ten opzichte van de RES 1.0 geen wijzigingen in omvang of type opwek.

13 - Energy en healthcampus Ten opzichte van de RES 1.0 is dit zoekgebied ongewijzigd voor wat betreft omvang en type opwek.

14 - Schagerweg Breekland Ten opzichte van de RES 1.0 is dit zoekgebied ongewijzigd voor wat betreft omvang en type opwek. De initiatiefnemer is gemeente Dijk en Waard en Schagen kijkt mee.

15 - Oudevaart Warmenhuizen Het zoekgebied wordt aangehouden in deze herijking.

16 – Lagedijk Ten opzichte van de RES 1.0 is dit zoekgebied ongewijzigd voor wat betreft omvang en type opwek.

4.2 Ambities en ontwikkelingen Kop van Noord-Holland

De Kop van Noord-Holland staat in de Nederlandse top van regio's waar wind- en zonne-energie wordt opgewekt. Niet alleen op land maar ook voor de energieopwekking op zee speelt de Kop een rol van nationale betekenis. Een belangrijke drijvende kracht achter de innovatie is de wens om de kwaliteit van het landschap te behouden.

De Kop wil zich niet beperken tot de opwekking van wind- en zonne-energie. Innovatie is belangrijk. Experimenten met getijdenenergie bij Texel, Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN part of TNO) dat onderzoek doet in Hollands Kroon naar onder andere de effectiviteit van het windmolenpark, de belangrijke positie van Den Helder in het aan land brengen van waterstof en de Energy & Health Campus in Petten, geven aan dat duurzame energie hier volop leeft. Dit biedt kansen om de koppositie de komende decennia te handhaven en uit te bouwen.

Combinaties maken

De kennis en kunde in de regio bieden mogelijkheden om in te stappen in bijvoorbeeld het onderhoud van windparken op zee (logistieke dienstverlening), waterstofproductie en -transport, CO2-afvang en -opslag en zonneparken.

Den Helder zet de komende jaren in om de waterstofeconomie verder te ontwikkelen. Dit betreft het op duurzame manier produceren, transporteren, opslaan en de hele keten van bedrijvigheid die daarbij betrokken is.

Energy & Health Campus

De Energy & Health Campus in Petten huisvest onder meer *ECN part of TNO:* een internationale topspeler op het gebied van energie-innovatie gericht op duurzame energie. Op de locatie in Petten wordt gewerkt aan uiteenlopende projecten. Op de Energy & Health Campus wordt innovatie waar mogelijk in de praktijk gebracht. Duurzaamheidsaspecten spelen een prominente rol in het ruimtelijke ontwikkelingsplan en het informatiecentrum.

Mariene energie

Voor de kust van Texel loopt een proef met energiewinning uit water. In opdracht van het Waddenfonds en de betrokken gemeenten en provincies, *onderzoekt* TNO het potentieel van energie uit water in en rondom het Waddengebied. Specifiek gaat het om drie technieken: golfenergie, getijdenenergie en energie door het spanningsverschil tussen zoet en zout water. Het verschilt per techniek of realisatie vóór 2030 haalbaar is. Opschaling van deze technieken is nodig om te kunnen voorzien in de elektriciteitsbehoefte van de Waddeneilanden en gemeenten aan de Waddenzee-kust. Voor een aantal van deze technieken is ontwikkeling binnen de Kop van Noord-Holland, met name rondom

het Marsdiep en de Noorzeekustzone, een mogelijkheid. Verder onderzoek zal moeten uitwijzen of dit daadwerkelijk haalbare en wenselijke ontwikkelingen zijn.

Kernenergie

De gemeente Den Helder is benaderd door een initiatiefnemer voor de realisatie van een kleine kernreactor, ook wel Small Modular Reactor ofwel SMR genaamd. Het elektrisch vermogen bedraagt circa 300 Megawatt. In dit stadium betreft het een eerste verkenning waarin de gemeente de kaders en uitgangspunten vormgeeft. Te denken valt aan randvoorwaarden waaronder veiligheid, werkgelegenheid, ruimtebeslag, draagvlak en effect op het elektriciteitsnet. De vergunningverlening, op basis van de Kernenergiewet, duurt naar verwachting enkele jaren.

Kleine windmolens

In Schagen en Den Helder is er op dit moment beleid voor kleinschalige windturbines in Hollands Kroon is men zich hierin aan het verdiepen. Er zijn om en nabij vijf turbines gerealiseerd in de Kop voor 2024.

Biomassa

De potentie voor verbrandbare en vergistbare biomassa is groot in de Kop, bijvoorbeeld in gemeente Hollands Kroon, vanwege de hoeveelheid organische reststromen. Eveneens is er in de Kop een aantal verbrandings- en vergistingsinstallaties. Daarbij heeft initiatiefnemer Nature Energy Netherlands BV (NEN) plannen om een grootschalige vergistingsinstallatie te bouwen op het bedrijventerrein Kooypunt. Grondstoffen zijn onder andere mest en organische reststromen. Er wordt groen gas geproduceerd dat via de bestaande gasinfrastructuur wordt gedistribueerd. Groen gas kan woningen en buurten verduurzamen waarvoor er niet of nauwelijks alternatieven zijn.

4.3 Energie-infrastructuur

De Kop van Noord-Holland kenmerkt zich nu al door een grote hoeveelheid duurzaam opgewekte elektriciteit. Uit de RES 1.0 bleek al dat de volledige ambitie van de regio grotendeels niet past op de huidige energie-infrastructuur. De netbeheerder en de gemeenten staan dan ook voor een serieuze opgave in de Kop om de energie-infrastructuur passend te maken voor de verdere ambities van de regio.

De afgelopen jaren zijn het verbruik en opwek verder toegenomen in de regio, wat zich de komende jaren doorzet. Gasloze woningen worden bijgebouwd, de industrie stapt over op groene stroom en elektrificeert, het vervoer wordt steeds meer elektrisch en bestaande huizen gaan van het aardgas af. Ook de opwekking van duurzame energie neemt verder toe, vooral via zonnepanelen op daken waar mede in de RES groots op wordt ingezet.

Huidige situatie op het elektriciteitsnet in de Kop

De ambities en ontwikkelingen leiden ertoe dat het elektriciteitsnet in de Kop van Noord-Holland sinds de vaststelling van de RES 1.0 verder toenemende beperkingen kent. Enerzijds zit het gebied voor de vraag naar elektriciteit voor grote aanvragers op slot. Dit komt deels door congestie op het hoogspanningsnet van TenneT dat sinds 18 oktober 2023 speelt. De te verwachten oplostermijn voor TenneT is voor de Kop van Noord-Holland rond 2034 – 2036.

Anderzijds zit de regio op dit moment ook voor teruglevering van elektriciteit voor een groot gedeelte op slot. In grote delen van de regio wordt pas na 2030 weer aansluitmogelijkheden voor grote duurzame elektriciteits-opwekkers verwacht. Het tekort aan velden of capaciteit op verdeelstations maken het aansluiten van grote zon- en windprojecten (<2MW) op de korte termijn niet mogelijk. Zie daarvoor de kaart Netsituatiekaart Kop van Noord-Holland (> 2MW) waarin wordt weergegeven op welk termijn er weer vermogen en of velden beschikbaar zijn om terugleververmogen op te kunnen nemen.

Netsituatie Kop van Noord-Holland (>2MW, huidig en voorzien)

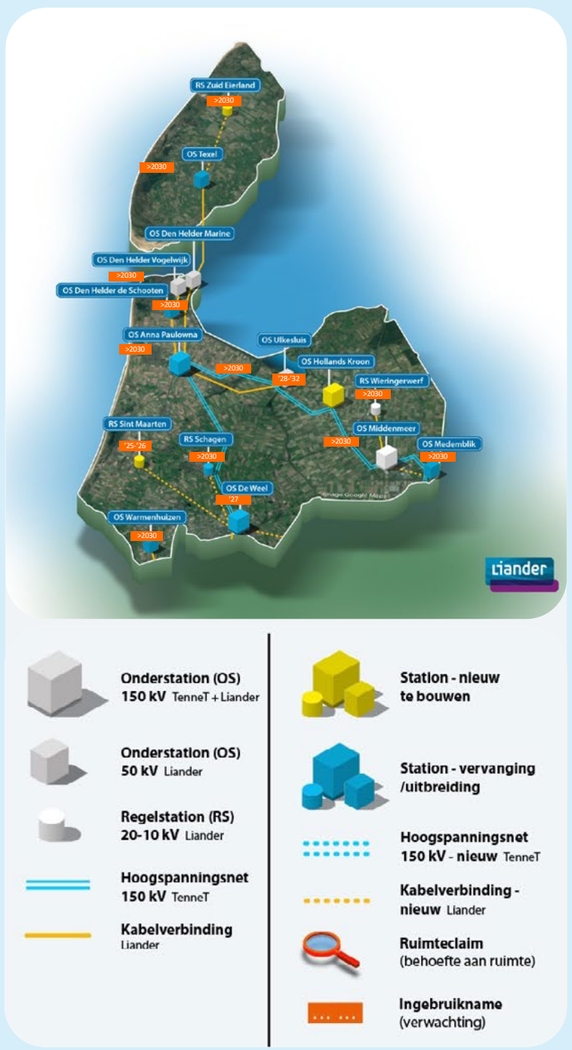

Toelichting bij kaart

In de kaart is per elektriciteitsstation (bestaand of nieuw te bouwen) aangegeven wanneer Liander verwacht zowel capaciteit als velden beschikbaar te hebben en dus grootschalige opwek te kunnen aansluiten. Het gaat hier niet om het jaar waarin de uitbreiding op het station zelf gereed is. Voor informatie over planning en realisatie van de elektriciteitsstations verwijst Liander naar de voortgangsrapportages binnen Spoor 1 van de Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland. Omdat grote opwekprojecten veel tijd in beslag nemen voordat ze in gebruik worden genomen, is het van belang om ruim van tevoren te starten met de voorbereiding van het project en een aanvraag in te dienen bij Liander.

De inpassing van grootschalige opwek (>2MW) van duurzame energie is afhankelijk van twee factoren:

1. **Transportcapaciteit.** Transport van opgewekte energie zorgt voor een hogere belasting op alle delen van ons elektriciteitsnet. De verschillende kabels en transformatoren die nodig zijn om opgewekte energie van opweklocatie naar verbruikslocatie te brengen, moeten voldoende capaciteit hebben. Meerdere delen in het elektriciteitsnetwerk kunnen zorgen voor een beperking in de transportcapaciteit.
2. **Beschikbare velden.** Om een grootschalige opwekinstallatie op een station aan te sluiten is een veld (stopcontact) nodig om op in te prikken. Meerdere ontwikkelingen, buurten of bedrijven kunnen op één veld aangesloten worden. Maar bij een aansluiting groter dan 2MW is een eigen veld en kabel nodig. Dat betekent dat zowel (niet-)beschikbare transportcapaciteit als (niet-)beschikbare velden ervoor zorgen dat een grootschalig opwekproject niet aangesloten kan worden.

Daarnaast ziet Liander dat de ruimte voor teruglevering op de kabels in de regio zeer beperkt is. Dit komt met name door de groei van *zonnepanelen op daken*, zowel bij inwoners, bedrijven, als maatschappelijke instellingen. Deze zonnepanelen leveren terug op het laag- en middenspanningsnet. Dit zijn de kabels en elektriciteitshuisjes in buurten en op bedrijventerreinen.

De regio heeft op dit netvlak overwegend te maken met netcongestie voor teruglevering. Totdat het elektriciteitsnet is verzwaard met extra kabels en elektriciteitshuisjes is teruglevering in deze gebieden niet mogelijk. *Slim inpassen* van zon op dak kan, afhankelijk van de lokale mogelijkheden, uitkomst bieden. De onderstaande afbeelding van de Kop van Noord-Holland laat de situatie in het gebied zien voor teruglevering voor projecten met vermogens tussen 3x80A en <2MW.

Impact Herijking RES 2024

De potentie in de Kop van Noord-Holland bestaat voor het overgrote deel uit duurzame energie door zon op dak en zon boven parkeerterreinen (ca. 80 procent).

Deze potentie kan overal in de regio gerealiseerd worden en is lastig te sturen. Zoals beschreven in paragraaf 3.3 brengt de versnippering van zon op dak grote uitdagingen met zich mee. *Slim inpassen* van zon op dak is dan ook essentieel.

Er zijn in de Kop op dit moment geen extra mogelijkheden om wind en/of ‘zon op veld’ (>2MW) in de regio aan te kunnen sluiten. Dit blijkt uit de netsituatiekaart voor de Kop waarin per verdeelstation wordt aangegeven of er (op korte termijn) velden en capaciteit beschikbaar is. Dit zal overwegend rond 2030 weer het geval zijn.

Liander werkt samen met de regio hard aan de versterking van de stations en versnelling van de netuitbreiding. Liander gaat uit van drie nieuwe en zeven uit te breiden stations. Met deze uitbreidingen kunnen huidige knelpunten worden opgelost én bouwt Liander een toekomstvast elektriciteitsnet dat de ontwikkelingen in de regio, zoals duurzame opwek, kan faciliteren.

Voor de bouw en uitbreiding van stations geldt een gemiddelde realisatietijd van vijf tot zeven jaar. Maar in veel gevallen duurt het langer door de zoektocht naar geschikte locaties en de te doorlopen vergunningprocedures. In de *Taskforce energie-infrastructuur Noord-Holland* werken de provincie Noord-Holland, gemeenten en netbeheerders samen om de opgave op het hoogspanningsnet te versnellen.

Naast de genoemde handelingsperspectieven in paragraaf 3.3 en de netimpactrapportage RES 1.0 wordt verwezen naar de slimme oplossingen-pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure* van Liander, waarin de netbeheerder een aantal principes meegeeft.

Netsituatie Kop van Noord-Holland voor grootverbruikklanten voor teruglevering - (> 3x80A tot < 2MW) - situatie januari 2024

Rode gebieden:	Er is geen extra capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar. Liander heeft hier de mogelijkheden voor congestiemanagement onderzocht, maar dit biedt geen uitkomst.
Oranje gebieden:	Er is geen capaciteit op het net beschikbaar. We onderzoeken of congestiemanagement een oplossing biedt voor de capaciteitsproblemen.
Gele gebieden:	Ook bekijken we of hier andere slimme netoplossingen mogelijk zijn. Er is nog wel capaciteit beschikbaar, maar we zien op basis van onze voorspellingen en uitstaande aanvragen dat er binnen afzienbare tijd transportschaarste kan ontstaan.
Transparante gebieden:	Op dit moment zijn er geen knelpunten in het gebied en is er capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar.

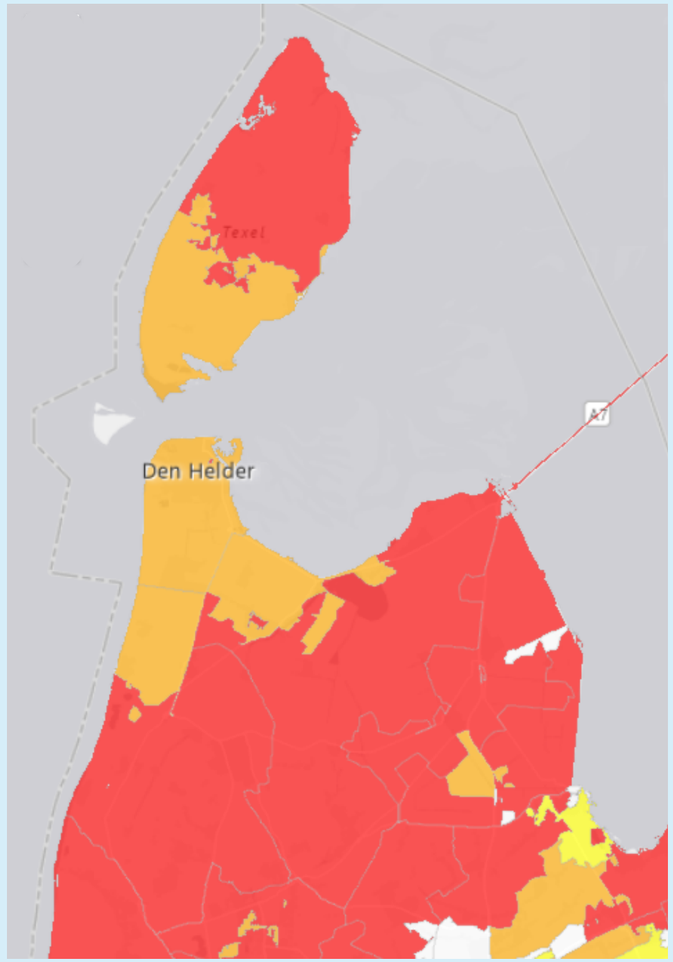

Deze afbeelding toont de netsituatie voor het terugleveren van elektriciteit. De kleuren geven de situatie aan per gebied. Alleen in de gele en transparante delen is (beperkte) teruglevering mogelijk. Om het net efficiënt te benutten en hoge pieken te voorkomen is het van belang de door zonnepanelen opgewekte elektriciteit direct gedurende de dag ook te verbruiken (zogeheten ‘opwek achter de meter’).

Het opknippen van grote zonneweiden (die op dit moment niet meteen aangesloten kunnen worden) in kleine delen om daarmee wel een aansluiting te realiseren is geen haalbaar scenario. Elektriciteitsstations hebben hiervoor geen ruimte op de velden (stopcontacten in het station), en het is bij wet verboden.

4.4 Warmte

Bovengemeentelijke warmte-infrastructuur

In de Kop van Noord-Holland is regelmatig overleg over de activiteiten op weg naar fossielvrije verwarming in 2050. Er is op dit moment geen sprake van bovengemeentelijke warmte-infrastructuren. Het is gezien de lage woningdichtheid en de grote afstanden tot warmtebronnen niet erg waarschijnlijk dat die er zullen komen.

- Vanwege de geschiktheid van de bodem liggen er in de Kop kansen voor geothermie. Energie Combinatie Wieringermeer (ECW) heeft op Agriport A7 enkele geothermiedoubletten en Hoge Temperatuur Opslag (HTO) gerealiseerd. De putten zijn 2.250 meter diep en pompen water van ongeveer 92°C omhoog. Het is niet de verwachting dat deze putten kunnen worden benut voor de verwarming van woningen.
- Er zijn potentiële restwarmtebronnen, afkomstig uit de glastuinbouw en datacenters. De verwachting dat die kunnen worden benut voor verwarming van woningen is laag, mede door de lage temperatuur van de restwarmte uit datacenters, de grote transportafstanden en de lage woningdichtheid. Er zijn enkele kleine warmtenetten aanwezig in Den Helder. Den Helder heeft de Nijverheidsweg aangewezen als mogelijke locatie voor het realiseren van een aardwarmtebron met een grootschalig warmtenet. Hiermee worden onder meer de wijk Schooten en delen van defensieterrein van collectieve warmte voorzien.
- De mogelijkheden voor warmte-koudeopslag (WKO) worden als goed ingeschat. Ook lopen er al diverse WKO-projecten in de Kop van Noord-Holland.

4.5 Participatie en proces

Participatie en draagvlak

Bij de totstandkoming van de RES 1.0 was er een uitgebreid participatieproces. De Herijking RES 2024 is een voortzetting van de RES met wijzigingen of toevoegingen. Om die reden is voor de Herijking RES 2024 geen nieuw participatieproces gestart. Voor de invulling van de zoekgebieden wordt door iedere gemeente een participatie traject opgestart of zal dit worden uitgevoerd door de projectontwikkelaar met input vanuit de gemeente.

5

Westfriesland

5.1 Opwekcijfers en zoekgebieden

Theoretische potentie Herijking RES 2024

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in Westfriesland is 812 GWh (0,81 TWh). Deze potentie is opgebouwd uit bestaande (gerealiseerde) opwek en de potentie van zoekgebieden. De bestaande opwek in Westfriesland is 306 GWh (0,31 TWh). De theoretische potentie van zoekgebieden is 506 GWh (0,51 TWh). Deze potentie uit zoekgebieden is onder te verdelen in zon op grote daken en parkeerplaatsen (269 GWh), zon op veld in zoekgebieden (227 GWh) en wind op land in zoekgebieden (9 GWh).

Ontwikkelingen sinds de RES 1.0

Sinds de RES 1.0 is in Westfriesland meer opwek gerealiseerd, dit verklaart de toename van de huidige opwek tot 306 GWh. De theoretische potentie van de zoekgebieden is in diezelfde periode toegenomen van 466 GWh naar 506 GWh. Dit komt door de toename van de potentie van zon op grote daken in de regio. De belangrijkste oorzaak voor de toename is dat door de voortschrijdende techniek voor hetzelfde oppervlakte zon op dak meer potentie wordt toegerekend dan in de RES 1.0.

Verder zijn in de deelregio twee zoekgebieden toegevoegd, een in Hoorn en een in Enkhuizen. Het laatste zoekgebied is onderdeel van het OER-traject.

Opwekcijfers Westfriesland Herijking 2024 en RES 1.0 (2021)

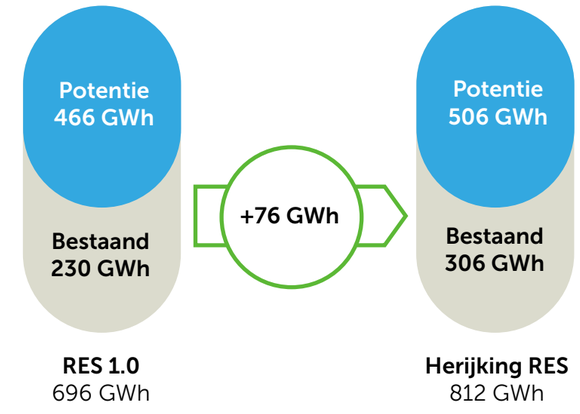

Belangrijkste mutaties
Toename: duurzame opwekking met 76GWh, zon op grote daken.
Toename: potentie zon op grote daken i.v.m. verouderde dataset in RES 1.0.

Uitgangspunten Westfriesland
De regio Westfriesland wil haar aandeel leveren aan de landelijke doelstelling om 35 TWh duurzame energie op te wekken op land in 2030. Hiervoor gaat de regio voornamelijk uit van opwek van zonne-energie. Allereerst zet de regio in op zon op dak. Tegelijkertijd is de regio zich bewust dat naast zon op dak ook duurzame energieopwekking op land gerealiseerd moet worden om het Westfriese bod te halen. Mogelijkheden voor windenergie worden daarnaast ook verkend. Daar waar mogelijk ondersteunen de gemeenten het gebruik van kleine windturbines, ofwel erfmolens. Recent startte de gemeente Medemblik hiervoor een pilot, tegelijkertijd sluit de gemeente Medemblik opwek via grootschalige windturbines uit.

Naast de duurzame ambities is de regio trots en zuinig op haar traditionele identiteit met karakteristieke (lint)dorpen, open ruimtes en de mooie historische stadjes Hoorn, Enkhuizen en Medemblik. Duurzame opwek moet dan ook passend worden geïntegreerd. In de zomer van 2023 hebben de Westfriese gemeenten daarom regionale beleidskaders vastgesteld.

Hieraan voorafgaand heeft brede participatie plaatsgevonden met inwoners, bedrijven en stakeholders om input op de halen. Paragraaf 5.5 gaat dieper op de manier waarop participatie is georganiseerd in Westfriesland.

Zoekgebieden

De zoekgebieden in de RES 1.0 zijn richtinggevend. De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling van de zoekgebieden worden nader onderzocht. In 2023 kwamen de Westfriese gemeenten met regionale beleidskaders voor zon- en windenergie (zie verder paragraaf 5.5).

De Westfriese gemeenten zetten in op zoekgebieden voor zon rond transformatorstations, infrastructuur en bedrijventerreinen. Daarnaast onderzoeken de samenwerkende overheden (Rijk, provincie en betrokken gemeenten) op dit moment de mogelijkheden van een integraal zonneproject in het zoekgebied Wieringerhoek. Zonne-energie kan in het IJsselmeer worden gecombineerd met het vergroten van natuurwaarden in de Wieringerhoek op het grondgebied van de gemeenten Medemblik en Hollands Kroon*.

**Zoekgebied Wieringerhoek (op grondgebied Hollands Kroon) is dd 11-07-2024 middels een raadsbesluit van de Gemeente Hollands Kroon uit de RES-kaart verwijderd.*

Index

C Voor dit zoekgebied (Oosterwijzend) heeft de gemeenteraad van Drechterland op 28-05-2024 besloten dat het onderdeel wind pas definitief wordt als er duidelijkheid is over de begrenzing van de nieuwe wijk Hoogkarspel-Zuid.

D Dit zoekgebied (Elbaweg) is dd 24-03-2025 middels een raadsbesluit van de Gemeente Drechterland aangepast: windenergie is uit het zoekgebied verwijderd en het zoekgebied is verkleind tot het zoekgebied uit de RES 1.0.

E Dit zoekgebied (Hoorn80) is dd 09-07-2024 middels een amendement van de gemeenteraad van de Gemeente Hoorn uit de RES-kaart verwijderd.

01 Grootslaggebied
02 Bedrijventerrein Medemblik
03 Bedrijventerrein Zwaagdijk-Oost
04 Middenstation Zwaagdijk-Oost
05 A7 - tussen afslagen Abbekerk-Medemblik
06 A7 - nabij Broerdijk
07 Bedrijventerrein Wognum
08 Wester Boekelweg
09 Bedrijventerrein De Veken en omgeving
11 spoorweg Obdam-Hoorn
12 Vredemaker/Jaagweg
13 A7 - Oudendijk
14 Kamersloot
15 Elbaweg
16 Oosterwijzend
17 Bedrijventerrein Andijk
18 Krabbersplaat/Schepenwijk
19 Wieringerhoek*
20 Hoorn80
21 Krabbersgat

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot opwaarderen bestaande windtrubines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

Herijking RES 2024

Noord-Holland Noord

Westfriesland

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**263,5**	227 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**5,9**	3 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**1,1**	1 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	-	-
Zon*	**220,1**	216 ha
Wind	-	-
Zon + wind	**5,8 + 9,2**	6 ha + 1 turbines

Totaal potentiële opwekking (GWh)	**506**
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**0,51**
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	0,31

* De potentiële opbrengst van het zoekbegied Wieringer-hoek is niet opgenomen in de tabel.

0 5 10 km

Westfriesland heeft zoekgebieden voor hernieuwbare energie langs infrastructuur en op enkele bedrijventerreinen. Windenergie op het IJsselmeer is voor de Herijking RES 2024 uitgesloten en wordt op dit moment niet verder onderzocht. Westfriesland neemt in totaal 21 zoekgebieden op in de herijking RES 2024. Zie het kader op pagina 52 voor een overzicht van de zoekgebieden. Voor deze zoekgebieden gaat Westfriesland ook na de herijking RES 2024 de haalbaarheid, inpasbaarheid en precieze invulling nader onderzoeken.

Gewijzigde en nieuwe zoekgebieden

Sinds de RES 1.0 is één specifiek zoekgebied verplaatst naar de generieke zoekgebieden:

- Voor zoekgebied 10 (De Braken) heeft een technische correctie plaatsgevonden. In dit zoekgebied zijn er kansen voor (grootschalig) zon op dak bij bedrijventerrein De Braken. Zon op dak valt onder generieke zoekgebieden, daarom wordt zoekgebied 10 in de Herijking 2024 niet meer als apart zoekgebied gerekend. Dit heeft geen effect op de potentie, ambitie of het bod van Westfriesland.

En zijn twee zoekgebieden toegevoegd:

- Zoekgebied 20 (Hoorn 80 zuidkant)* is nieuw ten opzichte van de RES 1.0. Het gaat hier om een verkenning voor windenergie. In deze herijking wordt er geen potentie aan dit zoekgebied verbonden, omdat eerst de participatie- en verkenningstrajecten moeten worden afgerond voordat daarover besloten kan worden.
  **Dit zoekgebied (Hoorn80) is dd 09-07-2024 middels een amendement van de gemeenteraad van de Gemeente Hoorn uit de RES-kaart verwijderd.*
- Zoekgebied 21 (Krabbersgat) betreft een nieuw zoekgebied voor wind. Rijkswaterstaat ziet kansen om het opwaarderen van het windpark Krabbersgat mee te koppelen met het OER-traject nabij het viaduct Krabbersgat. Onderzoek naar het toepassen van zonne-energie liep al op dit punt.

Ook is een aantal zoekgebieden gewijzigd in omvang of type opwek:

- Zoekgebied 02 (Bedrijventerrein Medemblik) Met een raadsbesluit is besloten dat er geen zonneweide komt in de 'Poort van Medemblik', hierop is de omvang van het zoekgebied aangepast.
- Zoekgebied 11 (Spoorweg Obdam-Hoorn) Ten opzichte van de RES 1.0 heeft er een kleine wijziging plaatsgevonden in de afbakening van het zoekgebied.
- Zoekgebied 12 (Jaagweg) Ten opzichte van de RES 1.0 heeft er een kleine wijziging plaatsgevonden in de afbakening van het zoekgebied.
- Zoekgebied 14 (Kamersloot) Als gevolg van een bijeenkomst met de raad is zoekgebied 14 gewijzigd in omvang en van zoekgebied voor wind en zon gewijzigd naar zoekgebied zon.
- Zoekgebied 15 (Elbaweg)* Dit zoekgebied is vergroot in omvang ten opzichte van de RES 1.0.
  **Dit zoekgebied (Elbaweg) is dd 24-03-2025 middels een raadsbesluit van de Gemeente Drechterland aangepast: windenergie is uit het zoekgebied verwijderd en het zoekgebied is verkleind tot het zoekgebied uit de RES 1.0.*
- Zoekgebied 16 (Oosterwijzend)* Ten opzichte van de RES 1.0 is het zoekgebied voor zon- en wind-energie verplaatst naar het zuiden. De omvang is hetzelfde gebleven.
  **Voor dit zoekgebied (Oosterwijzend) heeft de gemeenteraad van Drechterland op 28-05-2024 besloten dat het onderdeel wind pas definitief wordt als er duidelijkheid is over de begrenzing van de nieuwe wijk Hoogkarspel-Zuid.*

Onderstaand een complete lijst van de zoekgebieden in Westfriesland

01 Grootslaggebied kassengebied tussen Wervershoof en Andijk biedt ruimte voor de opwek van zonne-energie. Ten opzichte van de RES 1.0 is het zoekgebied ongewijzigd in omvang en type opwek.

02 Bedrijventerrein Medemblik ten westen van het bedrijventerrein in Medemblik biedt mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Ten opzichte van de RES 1.0 is het zoekgebied gewijzigd in omvang. Met een raadsbesluit is besloten dat er geen zonneweide komt in het gebied 'Poort van Medemblik', hierop is het zoekgebied aangepast.

03 Bedrijventerrein Zwaagdijk Oost het bedrijventerrein Zwaagdijk Oost biedt mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Ten opzichte van de RES 1.0 is het zoekgebied ongewijzigd in omvang en type opwek. Momenteel voert de gemeente Medemblik een pilot uit voor de aanleg van een zonneweide.

04 Middenstation Zwaagdijk Oost de ruimte rond het transformatorstation biedt mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Ten opzichte van de RES 1.0 is het zoekgebied ongewijzigd in omvang en type opwek.

05 A7 tussen afslagen Abbekerk Medemblik de omgeving biedt mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Het zoekgebied maakt onderdeel uit van het OER-traject. Ten opzichte van de RES 1.0 zijn er verder geen wijzigingen voor wat betreft type opwek en omvang van het zoekgebied.

06 A7 nabij Broerdijk langs de infrastructuur is mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Ten opzichte van de RES 1.0 zijn er geen wijzigingen voor wat betreft type opwek en omvang van het zoekgebied.

07 Bedrijventerrein Wognum dit bedrijventerrein biedt mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Ten opzichte van de RES zijn er geen wijzingen voor wat betreft omvang en type opwek. Het zoekgebied moet nog verder geconcretiseerd worden.

08 Wester Boekelweg aan de noordkant zijn er diverse mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie. Ten opzichte van de RES 1.0 is het zoekgebied ongewijzigd in omvang of type opwek.

09 De Veken dit (toekomstige) bedrijventerrein biedt mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. De optie voor zon opwek is meegenomen in de concept gebiedsvisie Hoogwoud Oost.

10 De Braken dit bedrijventerrein biedt binnen het bestaande terrein mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie op daken. Dit zoekgebied gaat enkel over zon op dak, daarom wordt het in deze herijking onder de 'generieke zoekgebieden' onder gebracht. Dit is een technische correctie en heeft geen impact op het bod, de potentie of de ambitie.

11 Spoorweg Obdam-Hoorn langs de infrastructuur is in de spoorberm mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Ten opzichte van de RES 1.0 wordt de afbakening van het zoekgebied gecorrigeerd naar de omvang van het talud.

12 Jaagweg langs de infrastructuur is mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Ontwikkelingen voor een zonneweide lopen hier. De afbakening van het zoekgebied is aangepast aan die ontwikkelingen.

13 A7-Oudendijk langs de infrastructuur is in de berm mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Dit zoekgebied maakt onderdeel van het OER-programma.

14 Kamersloot dit zoekgebied is gewijzigd in omvang, en van zoekgebied voor wind en zon gewijzigd naar zoekgebied voor alleen zon. Het zoekgebied is gehalveerd en smaller gemaakt en verplaatst richting de weg op grotere afstand van de Omringdijk.

15 Elbaweg ***** naast dit bedrijventerrein is mogelijk ruimte voor wind- en zonne-energie. Het zoekgebied is vergroot voor zowel windenergie als voor zonne-energie.
**Dit zoekgebied is dd 24-03-2025 middels een raadsbesluit van de Gemeente Drechterland aangepast: windenergie is uit het zoekgebied verwijderd en het zoekgebied is verkleind tot het zoekgebied uit de RES 1.0.*

16 Oosterwijzend ***** ten opzichte van de RES 1.0 is het zoekgebied voor zon- en wind-energie verplaatst naar het zuiden. De omvang is hetzelfde gebleven.
**Voor dit zoekgebied heeft de gemeenteraad van Drechterland dd 28-05-2024 besloten dat het onderdeel wind pas definitief wordt als er duidelijkheid is over de begrenzing van de nieuwe wijk Hoogkarspel-Zuid.*

17 Bedrijventerrein Andijk op en rond het bedrijventerrein Andijk worden de mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie nader bekeken. In dit zoekgebied is een zonneweide gerealiseerd. Daarnaast wordt er nog een pilot voor zonne-energie uitgewerkt. Netcongestie bemoeilijkt de ontwikkeling hiervan echter.

18 Krabbersplaat/Schepenwijk naast dit bedrijventerrein is mogelijk ruimte voor de opwek van zonne-energie. Ten opzichte van de RES 1.0 zijn er geen wijzingen voor dit zoekgebied.

19 Wieringerhoek op dit moment vindt een OER-verkenning plaats door de ministeries EZK, IW, LNV, RW, RVB, provincie Noord-Holland en de gemeenten Medemblik en Hollands Kroon naar de mogelijkheden van een integraal zonneproject in de Wieringerhoek. In paragraaf 3.1 is de Wieringerhoek uitvoeriger omschreven.

20 Hoorn 80 ***** Hoorn 80 zuidkant, verkenning voor windenergie. Dit zoekgebied is nieuw ten opzichte van de RES 1.0. In deze herijking wordt geen opgave gekoppeld aan het zoekgebied. Voordat hierover besloten wordt doorloopt de gemeente eerst een participatie- en verkenningstraject met lokale stakeholders
**Dit zoekgebied is dd 09-07-2024 middels een amendement van de gemeenteraad van de Gemeente Hoorn uit de RES-kaart verwijderd.*

21 Krabbersgat zoekgebied voor wind. Dit is onderdeel van het OER-traject. De bestaande windmolens in Enkhuizen worden meegenomen in het onderzoek naar het toepassen van zonne-energie langs de Houtribdijk. Dit zoekgebied wordt regionaal uitgewerkt.

Wind in Opmeer

De gemeente Opmeer laat ter oriëntatie de mogelijkheden van windenergieopwekking binnen de gemeentegrenzen onderzoeken, via de plan-MER door de provincie. Met deze informatie kan de gemeenteraad van Opmeer bij de besluitvorming over de herijking RES een besluit nemen over mogelijk toe te voegen zoekgebieden wind.

Wijzigingen wind en zon in Drechterland

De gemeente Drechterland heeft op 18 januari 2024 een raadsbijeenkomst gehouden over de zoekgebieden 14, 15 en 16. Het college heeft toen de raad uitgenodigd om eventuele wijzigingen in deze zoekgebieden aan te geven en te bespreken. Het resultaat van deze bijeenkomst heeft zich vertaald in de nodige aanpassingen van de drie zoekgebieden.
De raad heeft het college daarbij een aantal randvoorwaarden meegegeven:

1. Er moet rekening gehouden worden met 600 meter afstand tussen windmolens en woningen.
2. In het zoekgebied 16 dient er rekening gehouden te worden met de mogelijke woningbouwlocatie Hoogkarspel Zuid. Dit betekent ook de afstand van 600 meter van een windturbine tot deze mogelijke nieuwe woningbouwlocatie handhaven.
3. Bewoners moeten kunnen meeprofiteren van de opbrengsten van zon- en wind-energie projecten.

Naast de mogelijkheden in deze specifieke zoekgebieden wil Westfriesland de kansen voor duurzame opwek zoveel mogelijk benutten door zon op daken, parkeerplaatsen en langs infrastructuur. Net als bij de RES 1.0 gaat de regio bij het benutten van deze kansen zorgvuldig om met agrarische gronden, en houdt de regio rekening met zaken als stiltegebieden en ontwikkelruimte bij bedrijventerreinen.

Westfriesland ziet dat zon op (grote) daken in de afgelopen drie jaar een grote vlucht heeft genomen. De ambitie zon op dak uit de RES 1.0 is hiermee al grotendeels behaald. Ondernemers combineren opwek van zonne-energie vaak met andere maatregelen om hun onderneming te verduurzamen. Door oplossingen ‘achter de meter’ wordt het elektriciteitsnet in sommige gevallen niet extra belast.

5.2
Ambitie en inzet Westfriesland

Een veelomvattende opgave

Westfriesland ziet de energietransitie als een veelomvattende opgave. Het behelst meer dan de opwek door wind en zon op land (de focus van de RES). De regio richt zich ook op energiebesparing, een warmtevoorziening zonder aardgasgebruik, duurzaam ondernemen en schone mobiliteit. De overgang naar een duurzaam energiesysteem heeft impact op de samenleving, maar kan ook niet zonder de inbreng van de samenleving. Betrokkenheid van inwoners is bijvoorbeeld nodig om energiebesparing te realiseren. Daarbij zorgt Westfriesland ervoor dat de energietransitie de bewoners niet overkomt. De kaders voor duurzame energieopwekking op land (o.a. over ruimtelijke inpassing, biodiversiteit en financiële participatie) zijn tot stand gekomen na gesprekken met inwoners en stakeholders.

5.3 Energie-infrastructuur

In de afgelopen jaren is het energieverbruik en de opwekking ervan in de regio gestaag toegenomen, en deze trend zal zich naar verwachting de komende jaren voortzetten. Er staat een aanzienlijke uitbreiding met betrekking tot nieuwbouwen van (gasloze) woningen in de planning, de industrie stapt over op groene stroom en elektrificeert, het vervoer wordt steeds meer elektrisch en bestaande huizen gaan van het aardgas af en ook de opwekking van duurzame energie, vooral via zonnepanelen op daken, neemt sterk toe.

Wat is de huidige situatie op het elektriciteitsnet?

De genoemde ontwikkelingen leiden ertoe dat het energienetwerk in Westfriesland na vaststelling RES 1.0 toenemende beperkingen kent. In delen van de regio zit het energienetwerk inmiddels op slot voor extra aansluitingen voor verbruik en opwek.

De afgelopen jaren heeft ook in Westfriesland netcongestie meer en meer zijn intrede gedaan. Voor wat betreft de vraag naar elektriciteit zit het gebied voor grote verbruikers op slot, mede ook door congestie op het hoogspanningsnet van TenneT dat sinds 18 oktober 2023 speelt.

Feit is dat ook hier in de regio forse netuitbreidingen gepland staan om alle ambities te kunnen waarmaken. Voor wat betreft opwek van elektriciteit zijn er gebieden waar op dit moment mogelijkheden zijn voor teruglevering, maar niet overal zal het elektriciteitsnet in de regio mogelijkheden bieden voor 2030. Het tekort aan velden of capaciteit op verdeelstations maken inpassing daar op de korte termijn niet mogelijk. Onderstaande kaart van Westfriesland laten zien waar dit zich af speelt.

Netsituatie Westfriesland voor grootverbruikklanten voor teruglevering - (> 3x80A tot < 2MW) - situatie januari 2024

Rode gebieden: Er is geen extra capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar. Liander heeft hier de mogelijkheden voor congestiemanagement onderzocht, maar dit biedt geen uitkomst.

Oranje gebieden: Er is geen capaciteit op het net beschikbaar. We onderzoeken of congestiemanagement een oplossing biedt voor de capaciteitsproblemen.

Gele gebieden: Ook bekijken we of hier andere slimme netoplossingen mogelijk zijn. Er is nog wel capaciteit beschikbaar, maar we zien op basis van onze voorspellingen en uitstaande aanvragen dat er binnen afzienbare tijd transportschaarste kan ontstaan.

Transparante gebieden: Op dit moment zijn er geen knelpunten in het gebied en is er capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar.

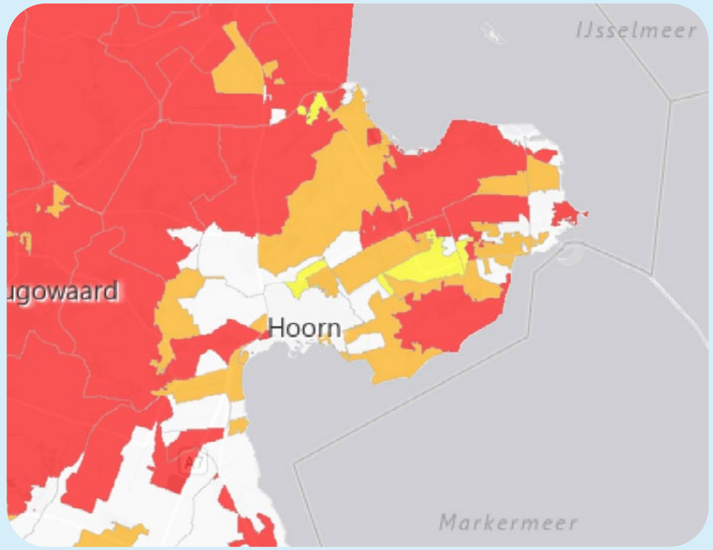

Deze afbeelding toont de netsituatie voor het terugleveren van elektriciteit. De kleuren geven de situatie aan per gebied. Alleen in de gele en transparante delen is (beperkte) teruglevering mogelijk. Om het net efficiënt te benutten en hoge pieken te voorkomen is het van belang de door zonnepanelen opgewekte elektriciteit direct gedurende de dag ook te verbruiken (zogeheten ‘opwek achter de meter’).

Het opknippen van grote zonneweiden (die op dit moment niet meteen aangesloten kunnen worden) in kleine delen om daarmee wel een aansluiting te realiseren is geen haalbaar scenario. Elektriciteitsstations hebben hiervoor geen ruimte op de velden (stopcontacten in het station), en het is bij wet verboden.

Daarnaast ziet Liander dat de ruimte voor teruglevering op de kabels in de regio krapper wordt. Dit komt door de groei van *zonnepanelen op daken*, zowel bij inwoners als bij bedrijven en maatschappelijke instellingen. Deze zonnepanelen leveren terug op het laag- en middenspanningsnet. Dit zijn de kabels en elektriciteitshuisjes in buurten en op bedrijventerreinen. Ook op deze kabels is er in enkele gebieden in de regio sprake van netcongestie. Totdat het elektriciteitsnet is verzwaard met extra kabels en elektriciteitshuisjes is teruglevering in deze gebieden niet mogelijk. Dit treft bijvoorbeeld de gebieden rondom Andijk en Venhuizen (rode gebieden op de kaart).

Impact Herijking RES 2024

De potentie in de Westfriese regio bestaat voor het overgrote deel uit duurzame energie door zon op dak en zon boven parkeerterreinen (>54%). Deze potentie kan overal in de regio gerealiseerd worden en is lastig te sturen. Zoals beschreven in paragraaf 3.3 brengt de versnippering van zon op dak grote uitdagingen met zich mee. *Slim inpassen* van zon op dak is dan ook essentieel.

Er zijn in Westfriesland nog beperkt mogelijkheden om wind en/of 'zon op veld' (>2MW) in de regio aan te kunnen sluiten. Dit blijkt uit de onderstaande netsituatiekaart voor Westfriesland waarin per verdeelstation wordt aangegeven of er (op korte termijn) velden en capaciteit beschikbaar is. Voor een deel van de opwekgebieden is pas rond 2030 capaciteit beschikbaar.

Liander werkt samen met de regio hard aan de versterking van de stations en de versnelling van de netuitbreiding. Liander gaat uit van zes nieuwe en vijf uit te breiden stations die uiterlijk voor 2033 in bedrijf moeten gaan. Met deze uitbreidingen kunnen huidige knelpunten worden opgelost én bouwt Liander aan een toekomstvast elektriciteitsnet dat de ontwikkelingen in de regio, zoals duurzame opwek, kan faciliteren.

Voor de bouw en uitbreiding van stations geldt een gemiddelde realisatietijd van vijf tot zeven jaar. Maar in veel gevallen duurt het langer door de zoektocht naar geschikte locaties en de te doorlopen vergunningprocedures. In de *Taskforce energie-infrastructuur Noord-Holland* wordt er samengewerkt door provincie Noord-Holland, gemeenten en netbeheerders om de opgave op het hoogspanningsnet te versnellen.

Naast de genoemde handelingsperspectieven in paragraaf 3.3 en de netimpactrapportage RES 1.0 wordt verwezen naar de slimme oplossingen-pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure* van Liander, waarin de netbeheerder een aantal principes meegeeft.

Netsituatie Westfriesland (>2MW, huidig en voorzien)

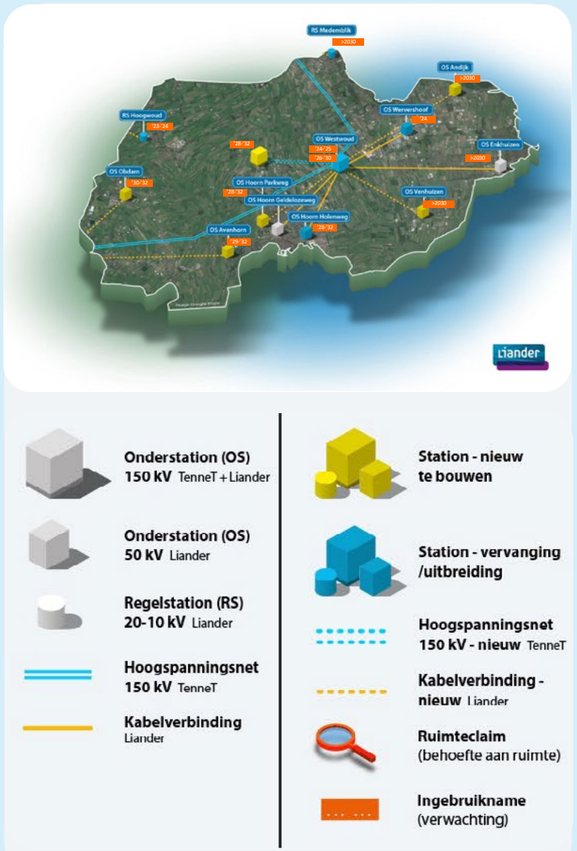

Toelichting bij de kaart

In de kaart is per elektriciteitsstation (bestaand of nieuw te bouwen) aangegeven wanneer Liander verwacht zowel capaciteit als velden beschikbaar te hebben en dus grootschalige opwek te kunnen aansluiten. Het gaat hier niet om het jaar waarin de uitbreiding op het station zelf gereed is. Voor informatie over planning en realisatie van de elektriciteitsstations verwijst Liander naar de voortgangsrapportages binnen Spoor 1 van de Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland. Omdat grote opwekprojecten veel tijd in beslag nemen voordat ze in gebruik worden genomen, is het van belang om ruim van tevoren te starten met de voorbereiding van het project en een aanvraag in te dienen bij Liander.

De inpassing van grootschalige opwek (>2MW) van duurzame energie is afhankelijk van twee factoren:

1. Transportcapaciteit. Transport van opgewekte energie zorgt voor een hogere belasting op alle delen van ons elektriciteitsnet. De verschillende kabels en transformatoren die nodig zijn om opgewekte energie van opweklocatie naar verbruikslocatie te brengen, moeten voldoende capaciteit hebben. Meerdere delen in het elektriciteitsnetwerk kunnen zorgen voor een beperking in de transportcapaciteit.

2. Beschikbare velden. Om een grootschalige opwekinstallatie op een station aan te sluiten is een veld (stopcontact) nodig om op in te prikken. Meerdere ontwikkelingen, buurten of bedrijven kunnen op één veld aangesloten worden. Maar bij een aansluiting groter dan 2MW is een eigen veld en kabel nodig. Dat betekent dat zowel (niet-)beschikbare transportcapaciteit als (niet-)beschikbare velden ervoor zorgen dat een grootschalig opwekproject niet aangesloten kan worden.

5.4 Warmte

In 2023 is een regionale warmtevisie opgesteld met als doel inzicht te geven in vraag en aanbod van warmte en de verbinding te leggen tussen de gebouwde omgeving en andere sectoren als glas- en tuinbouw, productiebedrijven en HHNK. Een stip op de horizon is dat verschillende warmteclusters op den duur aan elkaar geregen kunnen worden waardoor een Westfries warmtenet ontstaat. De eerste resultaten laten zien dat er geen groot collectief georganiseerd kan worden op warmte. Wel laat het rapport zien dat er clusters zijn waar vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd. Hiervoor wordt nu een samenwerking opgestart tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid om vanuit communities de warmtevraag te organiseren. De gelden vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmte worden ingezet om een warmteregisseur aan te stellen om de samenwerking binnen de communities te faciliteren.

5.5 Participatie en proces

In 2023 kwamen de Westfriese gemeenten met *regionale beleidskaders voor zon- en windenergie*. Dit beleidskader geeft regels voor initiatiefnemers hoe projecten in te passen in het Westfriese landschap. Draagvlak voor projecten voor de opwek van energie door de omgeving vinden de gemeenten van belang. Daarom geeft het beleidskader ook aan hoe initiatiefnemers de omgeving vooraf betrekken en hoe de omgeving (financieel) kan participeren. De gemeente Koggenland koos ervoor om haar eigen beleidskader te hanteren. Via een representatieve enquête haalden de Westfriese gemeenten input op bij haar inwoners.

Daarnaast zijn verschillende partners en stakeholders geconsulteerd zoals bijvoorbeeld landschapsarchitecten, ondernemers, provincie, LTO, NMF en kernraden. In september 2023 nodigde de regio alle eigenaren van gronden in de RES-zoekgebieden en geïnteresseerde projectontwikkelaars uit om hun initiatieven kenbaar te maken.

6

Regio Alkmaar

6.1 Opwekcijfers en zoekgebieden

De regio Alkmaar heeft, door de aanwezigheid van veel (natuur-)beschermingsregimes, ruimtelijk gezien in Noord-Holland Noord de minste potentie voor duurzame energieopwekking. De regio blijft desalniettemin inzetten op een ambitie van 0,62 TWh voor 2030. Deze ambitie is ongewijzigd t.o.v. de RES 1.0.

Theoretische potentie Herijking RES 2024

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in regio Alkmaar is 661 GWh (0,66 TWh). Deze potentie is opgebouwd uit bestaande (gerealiseerde) opwek en de potentie van zoekgebieden. De bestaande opwek in regio Alkmaar is 267 GWh (0,27 TWh). De theoretische potentie van zoekgebieden is 394 GWh (0,39 TWh). Deze potentie uit zoekgebieden is onder te verdelen in potentie voor zon op grote daken en parkeerplaatsen (211 GWh), potentie voor zon op veld in zoekgebieden (72 GWh) en potentie voor wind op land in zoekgebieden (111 GWh).

Ontwikkelingen sinds de RES 1.0

Sinds de RES 1.0 is in regio Alkmaar meer opwek gerealiseerd en is de bestaande opwek toegenomen van 98 GWh naar 267 GWh. De theoretische potentie van de zoekgebieden is in diezelfde periode afgenomen van 516 GWh naar 394 GWh. Dit is grotendeels te verklaren door het feit dat de potentie van zon op grote daken voor de regio is afgenomen. De oorzaak hiervoor is dat er gebruik gemaakt is van een nieuwe dataset van grote daken. In deze dataset is, in tegenstelling tot bij de RES 1.0, alleen gekeken naar grote daken waar nog geen zonnepanelen op liggen. Deze meer verfijnde en realistischere dataset was ten tijde van de RES 1.0 nog niet beschikbaar en kon dus nog niet worden gebruikt. Daarnaast is door concretisering van zoekgebieden preciezer in beeld waar mogelijk zon op veld kan worden gerealiseerd. Als gevolg hiervan is de potentie naar beneden bijgesteld.

Opwekcijfers Regio Alkmaar Herijking 2024 en RES 1.0 (2021)

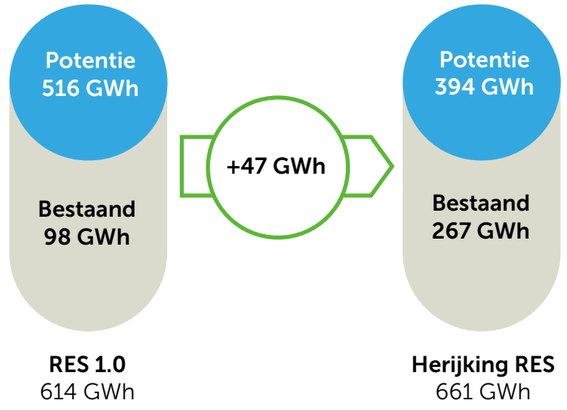

Belangrijkste mutaties
Toename: duurzame opwekking met 74 GWh.
Afname: potentie, voornamelijk door rekenmethode zon op daken.

Ten opzichte van de RES 1.0 is in de deelregio één zoekgebied zon op veld geschrapt, namelijk in de gemeente Uitgeest (zoekgebied 18). Er is tevens één zoekgebied veranderd van zoekgebied voor zon naar een zoekgebied voor wind met daarbij een aanpassing van de begrenzing, dit vindt plaats in de gemeente Heiloo (zoekgebied 13). Ook zijn twee zoekgebieden toegevoegd, een zoekgebied zon op veld in Heiloo en in Dijk en Waard een verkenning naar een zoekgebied wind op land.

Wijzigingen zoekgebieden

De afgelopen jaren zijn de zoekgebieden uit de RES 1.0 onderzocht en verkend op haalbaarheid, wenselijkheid en invulling. Hierop zijn zoekgebieden verder geconcretiseerd, toegevoegd en verwijderd. In de toekomst kunnen er zowel zoekgebieden bijkomen als afvallen. Onderstaand wordt de laatste stand van zaken en eventuele wijzigingen per zoekgebied toegelicht.

Sinds de RES 1.0 zijn twee specifieke zoekgebieden toegevoegd:

- **31 Toekomstige afslag A9 Heiloo**
  Zoekgebied voor zonne-energie in de restruimtes van de toekomstige afslag die momenteel nog in ontwerp is. De ontwerpregels van de Energieroute Noord-Holland worden hierbij aangehouden. Aan dit zoekgebied is in deze herijking geen potentie toegekend, omdat realisatie voor 2030 niet haalbaar lijkt.
- **32 N504*** Verkenning van zoekgebied voor de opwek van windenergie langs de N504. In gemeente Dijk en Waard wordt op verzoek van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en het Recreactieschap Geestmerambacht langs de N504 ter hoogte van de rioolwaterzuivering gestart met een verkenning voor een zoekgebied voor windturbines. Vanwege de onzekerheid is dit zoekgebied niet als afgebakend zoekgebied opgenomen op de kaart en is er geen potentie aan toegerekend.

  **Dit zoekgebied (Geestmerambacht langs N504) is dd 24-09-2024 middels een raadsbesluit als zoekgebied toegevoegd en op de kaart geconcretiseerd: begrensd door de noordzijde N504, Festivalweg, Wagenweg en een lijn van 200 meter vanaf de Kanaaldijk (incl. baggerdepot).*

Voor de Herijking van de RES is in regio Alkmaar het volgende zoekgebied aangepast:

- **13 Boekelermeer III*** (voorheen 13 Kanaalweg – deel Heiloo). Ten opzichte van de RES 1.0 is dit zoekgebied, ten zuidwesten van industrieterrein Boekelermeer, gewijzigd van zon op veld naar opwek van windenergie. Ook is de begrenzing van het zoekgebied gewijzigd. De reden hiervoor is dat de grondeigenaren geen medewerking wilden verlenen aan zonne-energie en omdat de realisatie van zonne-energie op landbouwgrond in de toekomst zeer onzeker is geworden. Grondeigenaren staan wel open voor opwek van windenergie.
  In dit zoekgebied wordt de mogelijkheid voor de opwek van windenergie nader bekeken. Dit zoekgebied is Boekelermeer III genoemd en als zodanig in deze herijking opgenomen. Vanwege de onzekerheid over de haalbaarheid is er nog geen potentie aan dit zoekgebied toegerekend

  **Dit zoekgebied (BoekelermeerIII) is dd 01-07-2024 middels een amendement van de gemeenteraad van de Gemeente Heiloo uit de RES-kaart verwijderd.*

En het volgende zoekgebied is afgevallen:

- **18 N203 Uitgeest – Krommenie**
  Zoekgebied voor zon langs de spoorlijn Uitgeest – Krommenie. Dit zoekgebied is afgevallen. Het UNESCO Werelderfgoed “de Stelling van Amsterdam” biedt geen ruimte om zonne-energie op deze locatie te ontwikkelen.

De status van de overige zoekgebieden in de regio Alkmaar is als volgt:

02 N9 Koedijk – Zijpersluis Zoekgebied voor zon langs het Noordhollandsch Kanaal en de N9. De mogelijkheid om zonne-energie in dit zoekgebied te realiseren is onzeker vanwege Bijzonder Provinciaal Landschap en omdat de realisatie van zonne-energie op landbouwgrond in de toekomst zeer onzeker is geworden. Vanwege deze onzekerheid is de potentie op nul gezet.

03 N9 Koedijk Zoekgebied voor zon langs het Noordhollandsch Kanaal en de N9. De mogelijkheid om zonne-energie in dit zoekgebied te realiseren is onzeker vanwege Bijzonder Provinciaal Landschap en omdat de realisatie van zonne-energie op landbouwgrond in de toekomst zeer onzeker is geworden. Vanwege deze onzekerheid is de potentie op nul gezet

04 Omgeving Breekland/N245 Het gebied rondom bedrijventerrein Breekland en omgeving biedt mogelijk ruimte voor de opwek van windenergie en/of zonne-energie.

06 Alton/Zandhorst Deze gebieden bieden kansen voor de opwek van zowel wind- als zonne-energie.

07 Westfrisiaweg Binnen het zoekgebied Westfrisiaweg liggen verschillende wachtlandschappen. Sommige delen binnen het zoekgebied kunnen op termijn misschien een andere functie krijgen, maar worden op dit moment nog niet gebruikt. Onderzocht wordt of deze gebieden tijdelijk gebruikt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie.

20 Zuiderdel Het gebied rondom bedrijventerrein Zuiderdel tot de N245 biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie.

22 Boekelermeer I (deel Heiloo) In dit zoekgebied wordt de mogelijkheid voor de opwek van windenergie door één windturbine nader bekeken. De gemeente Heiloo heeft samen met HVC een samenwerkingsovereenkomst getekend met als doel om te onderzoeken of en hoe een windmolen gerealiseerd kan worden. De omgeving en ook omliggende gemeenten zijn hiervan op de hoogte gesteld.

24 Boekelermeer II (deel Alkmaar) Zoekgebied voor opwek van windenergie door twee windturbines op en rond het bedrijventerrein Boekelermeer. Er loopt een aanvraag voor 1 windturbine.

27 Uitgeest, Limmerkoog Zoekgebied voor de opwek van zonne-energie. Na een intensief participatieproces met de omgeving heeft energiecoöperatie DUEC een vergunning gekregen voor de realisatie van een zonneweide. De vergunning is nog niet onherroepelijk. De zonneweide overlapt met zoekgebied 30.

28 Communicatieweg Zoekgebied voor de opwek van zonne-energie.

29 Zon rond kernen Bergen Zoekgebied voor de opwek van zonne-energie rond kernen.

30 Limmerkoog bij A9 Zoekgebied voor de opwek van zonne-energie. Na een intensief participatieproces met de omgeving heeft energiecoöperatie DUEC een vergunning gekregen voor de realisatie van een zonneweide. De vergunning is nog niet onherroepelijk. De zonneweide overlapt met zoekgebied 27.

Zon langs infrastructuur

OER-Knooppunten A9 De provincie Noord Holland is in het najaar van 2020 gestart met een ontwerptraject “A9”. Samen met Rijkswaterstaat, gemeenten en andere stakeholders zijn de mogelijkheden verkend voor energieopwekking op en rond de A9 op het traject tussen Alkmaar en Diemen. Dit project valt onder het OER-programma (Opwek Energie op Rijksvastgoed). Deze gebieden zijn in deze Herijking opgenomen op de kaart. Het zoekgebied is inmiddels benoemd tot ‘de Energieroute Noord-Holland’. Op basis van de uitkomsten van participatie en lokaal onderzoek zijn er langs de A9 zoekgebieden voor zonnepanelen opgenomen bij Alkmaar, Heiloo, Akersloot en Uitgeest. Dit is eveneens vastgelegd in *een voorkeursvariant* die in februari 2024 vastgesteld is. De Energieroute Noord-Holland is na deze vaststelling opgenomen in onderliggende Herijking.

Over de Regio Alkmaar

Regio Alkmaar bestaat uit de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest, waar meer dan 300.000 mensen wonen. Om de regio te versterken werken deze gemeenten samen.
De regio wordt gekenmerkt door een afwisseling van landschapstypen parallel aan de kustlijn. Van stedelijke gebieden en beschermde dorpsaanzichten tot waardevolle zeekleipolders, droogmakerijen, veenontginningen, duinlandschappen en natuurgebieden. Deze gebieden vormen de landschappelijke identiteit van de regio. Een identiteit waar gemeenten en inwoners veel waarde aan hechten.

Veel gebieden hebben een beschermde status. De duinen zijn bijvoorbeeld beschermd als NNN-gebied en Natura 2000-gebied. In de duinen en de Eilandspolder liggen grote stiltegebieden. In een groot deel van regio Alkmaar liggen Bijzonder Provinciale Landschappen (BPL) met daarin ook een zeer waardevol weidevogel habitat. In het zuiden ligt het UNESCO Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam.

Maar de regio is ook ambitieus en wil zich ontwikkelen tot een innovatief en duurzaam energiecluster. Naast het behoud van de natuur- en landschappelijke waarden is ook de landbouw een belangrijke factor. Vanwege de beschermde status in veel gebieden heeft regio Alkmaar binnen de RES-regio Noord-Holland Noord ruimtelijk gezien de minste potentie voor duurzame energieopwekking.

Index

Herijking RES 2024

Noord-Holland Noord

Regio Alkmaar

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**192,2**	166 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**19**	9 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**4,2**	4 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**-**	-
Zon*	**39,8**	72 ha
Wind	**18,5**	2
Zon + wind	**28,1 + 92,4**	28 ha + 10 turbines
Totaal potentiële opwekking (GWh)	**394**	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**0,39**	
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	0,27	

02 N9 Koedijk-Zijpersluis
03 N9 Koedijk
04 Omgeving Breekland/N245
06 Alton
07 Westfrisiaweg
13 Boekelermeer III
20 Omgeving Zuiderdel
22 Boekelermeer
24 Boekelermeer II
27 Limmerkoog
28 Communicatieweg
29 Zon rond kernen Bergen
30 Limmerkoog bij A9
31 afslag Heiloo
32 Geestmerambacht langs N504

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

F Dit zoekgebied (Geestmerambacht langs N504) is dd 24-09-2024 middels een raadsbesluit als zoekgebied toegevoegd en op de kaart geconcretiseerd: begrensd door de noordzijde N504, Festivalweg, Wagenweg en een lijn van 200 meter vanaf de Kanaaldijk (incl. baggerdepot).

B Dit zoekgebied (BoekelermeerIII) is dd 01-07-2024 middels een amendement van de gemeenteraad van de Gemeente Heiloo uit de RES-kaart verwijderd.

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot opwaarderen bestaande windtrubines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

0 2,5 5 km

6.2 Ambities, accenten en thema's Regio Alkmaar

Uitgangspunten zoekgebieden en kansen opwekking duurzame energie

- Binnen regio Alkmaar is sprake van veel Bijzondere Provinciale Landschappen (BPL) en daarbij landschappen die niet aangetast mogen worden zoals weidevogelhabitat, NNN-gebieden, Natura2000 gebieden en het UNESCO Werelderfgoed "de Stelling van Amsterdam". Dit levert beperkingen op voor de ontwikkeling van zon en wind.
- Gezien deze waardevolle gebieden hebben alle gemeenteraden in regio Alkmaar in hun wensen en bedenkingen tijdens besluitvorming over de RES 1.0 uitgesproken te hechten aan de hoge natuurwaarden in de regio en hebben opgeroepen zorgvuldig te zijn met inpassing van de opwek in het landschap.
- Wind en zon langs infrastructuur en waterwegen is volgens de deelregio een kansrijk zoekgebied mits de opgave goed wordt ingepast in het landschap.
- De potentie voor zon op daken, parkeerplaatsen, duurzame energie op bedrijventerreinen en geluidsschermen wil de regio zo veel mogelijk benutten. Mogelijkheden voor zon op grote daken ziet de regio met name op bedrijventerreinen en (perifere) winkelgebieden in de regio.
- Zon op waardevolle agrarische productiegronden is in de meeste gevallen geen optie. Op sommige plekken in de regio kan dit wel toegepast worden, bijvoorbeeld in de omgeving van bedrijventerreinen.
- 'Wachtlandschappen' kunnen benut worden voor tijdelijke opwek van zonne-energie.

Financiële participatie als uitgangspunt

Uit het Klimaatakkoord en ook als streven in de RES 1.0 is ten minste 50 procent lokaal eigendom bijvoorbeeld door middel van financiële participatie naar voren gekomen. Tijdens de behandeling van de 'wensen en bedenkingen' bij de concept-RES NHN hebben de gemeenteraden in Alkmaar, Bergen en Langedijk moties of amendementen aangenomen met als strekking te streven naar deze 50 procent.

Het doel van deze financiële participatie is het verkrijgen van draagvlak en acceptatie voor hernieuwbare elektriciteitsprojecten op land.

In regio Alkmaar was het bij het opstellen van de RES 1.0 de intentie om te onderzoeken of regionaal beleid voor financiële participatie handig zou zijn. Echter, omdat financiële participatie altijd om maatwerk vraagt werken de gemeenten binnen de regio allen vanuit eigen beleid actief aan het uitgangspunt van financiële participatie.

Wind

Huidige situatie en mogelijkheden

Rondom Alkmaar staan op een aantal locaties al windturbines. Aan de oostkant van het bedrijventerrein Boekelermeer, langs de N242 bij Heerhugowaard en langs de N245 ter hoogte van Oudkarspel. In gebieden waar geen risicozones liggen of waar geen bescherming geldt vanuit provinciaal beleid, is er potentie voor plaatsing van een windturbine. In regio Alkmaar liggen deze gebieden ten noorden van Dijk en Waard en op het Alkmaarse en Heilooër deel van het bedrijventerrein Boekelermeer

Zon

Huidige situatie

Bij Bergen, op bedrijventerrein de Vaandel in Dijk en Waard en op het bedrijventerrein Boekelermeer in Alkmaar zijn bestaande grootschalige zonneparken.

Zon op geluidsschermen en boven parkeerplaatsen

Daarnaast zijn er ook nieuwe initiatieven te noemen. Een aansprekend voorbeeld hiervan is dat in Alkmaar een energieleverend geluidsscherm wordt gebouwd langs de Schagerweg (N245), Huiswaarderweg (N245) en Nollenweg (N508). Het scherm is 2,5 kilometer lang en 5 meter hoog. Op het frame worden 4.300 zonnepanelen geplaatst. Met de opgewekte energie kunnen ca. 400 huishoudens van stroom worden voorzien.

Zon op parkeerplaatsen

Inmiddels zijn boven de parkeerplaatsen aan de zuidzijde van sportcomplex De Meent 918 zonnepanelen geplaatst met accu's om de energie op te slaan. Aan de hand van 16 laadpunten kunnen in totaal 20 elektrische auto's opladen en er zijn 20 laadpunten voor elektrische fietsen. De parkeerplaatsen functioneren drievoudig: parkeren, duurzame energie opwekken en opladen. Het dak van de ijsbaan en van de naastgelegen sporthal zijn ook voorzien van zonnepanelen. Totaal telt het sportcomplex 2.650 zonnepanelen.

Ook is er een initiatiefnemer voor een zonnepark in Glastuingebied Alton (gemeente Dijk en Waard) langs de N242.

'Zelfvoorziening door zon'

De gemeente Uitgeest heeft een zonneweide vergund in de Limmerkoog van ongeveer 10 hectare. Naar verwachting wordt na realisatie ongeveer 14 GWh opgewekt. In 2023 heeft openluchtzwembad De Zien 96 zonnepanelen geïnstalleerd op haar ligweide. De zonnepanelen leveren elektriciteit voor de warmtepomp waarmee het zwemwater wordt verwarmd.

6.3 Energie-infrastructuur

De vraag naar elektriciteit in de regio Alkmaar is afgelopen jaren gestaag toegenomen. Deze groei komt uit verduurzamingambities van het bedrijfsleven, vervoerders die overstappen op elektrisch rijden en het bijbouwen van veel (gasloze)woningen. Ook gaan meer bestaande woningen en wijken van het gas af waardoor een hogere capaciteitsvraag ontstaat. Het elektriciteitsnet in Alkmaar is onder andere door deze ontwikkelingen na de RES 1.0 verder onder druk komen te staan.

Wat is de huidige situatie op het elektriciteitsnet?

Voor de vraag naar elektriciteit is al een aantal jaar sprake van netcongestie voor grootverbruikers op het regionale elektriciteitsnet. Elektriciteitsstation Oterleek, belangrijk voor het voeden van de regio, is voor levering van elektriciteit al enige tijd maximaal belast. De geplande uitbreiding van Oterleek alsmede de bouw van enkele nieuwe elektriciteitsstations is benodigd om aan de capaciteitsvraag te voldoen.

Uitgezonderd Oterleek en elektriciteitsstation De Weel zijn veel netuitbreidingen verwacht in de periode na 2030. Aanvullend is er sinds 18 oktober 2023 sprake van netcongestie op het hoogspanningsnet van TenneT voor het afnemen van elektriciteit. Het beeld voor het terugleveren van elektriciteit is voor de regio nagenoeg gelijk als voor afnemen. Op de meeste elektriciteitsstations is er onvoldoende terugleververmogen en/of velden beschikbaar. Daarom moet de realisatie van invoeders boven 2MVA, zoals zonneparken, goed worden afgestemd met te verwachten uitbreidingen.

Ook de kleinere projecten (3x80A tot >2MW) kunnen in schaarste gebieden (zie de rode en oranje gebieden op de kaart op pagina 73) pas doorgang vinden na het uitbreiden van de verdeelstations, tenzij de opwek volledig achter de meter wordt opgewekt.

Daarnaast ziet Liander dat de ruimte voor teruglevering op de kabels in de regio krapper wordt. Dit komt door een significante groei van zonnepanelen op daken, zowel bij inwoners, bedrijven als maatschappelijke instellingen. In de regio Alkmaar is na de RES 1.0 een toename van 169 GWh aan opwek gerealiseerd. Deze zonnepanelen leveren terug op het laag- en middenspanningsnet. Dit zijn de kabels en elektriciteitshuisjes in buurten en op bedrijventerreinen. Ook op deze kabels is er in enkele gebieden in de regio sprake van netcongestie. Totdat het elektriciteitsnet is verzwaard met extra kabels en elektriciteitshuisjes is teruglevering voor projecten van 3x80A tot 2 MW in deze gebieden niet mogelijk.

Netsituatie regio Alkmaar (>2MW, huidig en voorzien)

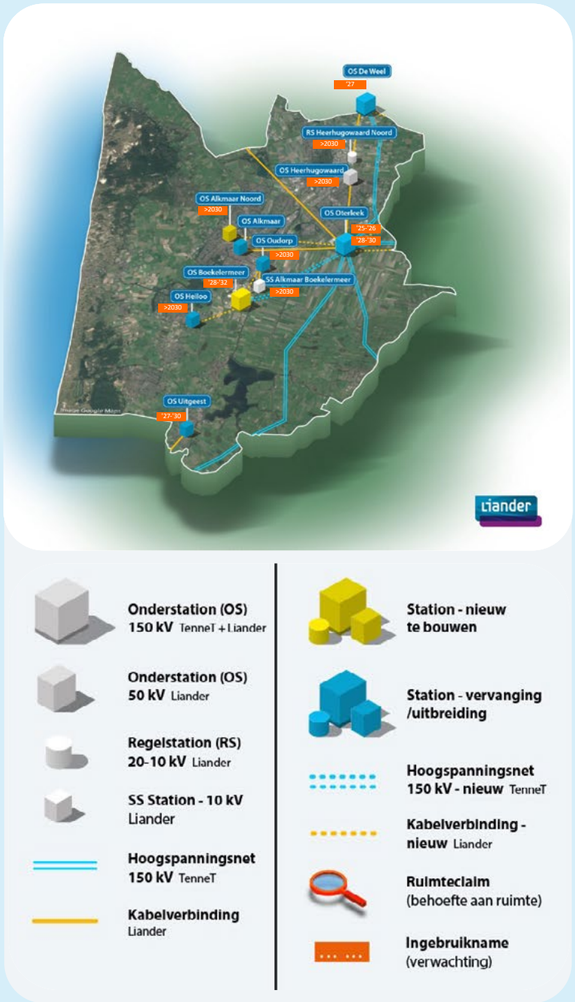

Toelichting bij de kaart
In de kaart is per elektriciteitsstation (bestaand of nieuw te bouwen) aangegeven wanneer Liander verwacht zowel capaciteit als velden beschikbaar te hebben en dus grootschalige opwek te kunnen aansluiten. Het gaat hier niet om het jaar waarin de uitbreiding op het station zelf gereed is. Voor informatie over planning en realisatie van de elektriciteitsstations verwijst Liander naar de voortgangsrapportages binnen Spoor 1 van de Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland. Omdat grote opwekprojecten veel tijd in beslag nemen voordat ze in gebruik worden genomen, is het van belang om ruim van tevoren te starten met de voorbereiding van het project en een aanvraag in te dienen bij Liander.

De inpassing van grootschalige opwek (>2MW) van duurzame energie is afhankelijk van twee factoren:

1. **Transportcapaciteit.** Transport van opgewekte energie zorgt voor een hogere belasting op alle delen van ons elektriciteitsnet. De verschillende kabels en transformatoren die nodig zijn om opgewekte energie van opweklocatie naar verbruikslocatie te brengen, moeten voldoende capaciteit hebben. Meerdere delen in het elektriciteitsnetwerk kunnen zorgen voor een beperking in de transportcapaciteit.
2. **Beschikbare velden.** Om een grootschalige opwekinstallatie op een station aan te sluiten is een veld (stopcontact) nodig om op in te prikken. Meerdere ontwikkelingen, buurten of bedrijven kunnen op één veld aangesloten worden. Maar bij een aansluiting groter dan 2MW is een eigen veld en kabel nodig. Dat betekent dat zowel (niet-)beschikbare transportcapaciteit als (niet-)beschikbare velden ervoor zorgen dat een grootschalig opwekproject niet aangesloten kan worden.

Netsituatie van regio Alkmaar voor grootverbruikklanten voor teruglevering - (> 3x80A tot < 2MW) - situatie januari 2024

Rode gebieden: Er is geen extra capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar. Liander heeft hier de mogelijkheden voor congestiemanagement onderzocht, maar dit biedt geen uitkomst.

Oranje gebieden: Er is geen capaciteit op het net beschikbaar. We onderzoeken of congestiemanagement een oplossing biedt voor de capaciteitsproblemen.

Gele gebieden: Ook bekijken we of hier andere slimme netoplossingen mogelijk zijn. Er is nog wel capaciteit beschikbaar, maar we zien op basis van onze voorspellingen en uitstaande aanvragen dat er binnen afzienbare tijd transportschaarste kan ontstaan.

Transparante gebieden: Op dit moment zijn er geen knelpunten in het gebied en is er capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar.

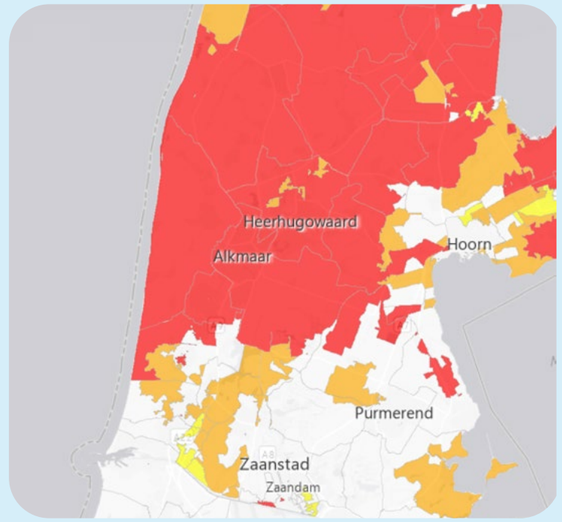

Deze afbeelding toont de netsituatie voor het terugleveren van elektriciteit. De kleuren geven de situatie aan per gebied. Alleen in de gele en transparante delen is (beperkte) teruglevering mogelijk. Om het net efficiënt te benutten en hoge pieken te voorkomen is het van belang de door zonnepanelen opgewekte elektriciteit direct gedurende de dag ook te verbruiken (zogeheten ‘opwek achter de meter’).

Het opknippen van grote zonneweiden (die op dit moment niet meteen aangesloten kunnen worden) in kleine delen om daarmee wel een aansluiting te realiseren is geen haalbaar scenario. Elektriciteitsstations hebben hiervoor geen ruimte op de velden (stopcontacten in het station), en het is bij wet verboden.

Wat is de impact van de Herijking van de Regionale Energiestrategie 1.0?

De potentie in de regio bestaat voor een groot deel uit duurzame energie door zon op dak en zon boven parkeerterreinen (ca. 50%). Deze potentie kan overal in de regio gerealiseerd worden en is lastig te sturen. Zon op dak brengt, zoals beschreven in paragraaf 3.3, daarom grote uitdagingen met zich mee in de lokale netten. *Slim inpassen* van zon op dak is dan ook essentieel.

Met de netuitbreidingen kan Liander huidige knelpunten oplossen én bouwen aan een toekomstvast elektriciteitsnet dat de ontwikkelingen in de regio, zoals die van duurzame opwek, kan faciliteren. Voor de bouw en uitbreiding van stations geldt een gemiddelde realisatietijd van vijf tot zeven jaar. Maar in veel gevallen duurt het langer door de zoektocht naar geschikte locaties en de te doorlopen vergunningprocedures. In de *Taskforce energie-infrastructuur Noord-Holland* wordt samengewerkt door provincie Noord-Holland, gemeenten en netbeheerders om de opgave op het hoogspanningsnet te versnellen.

Naast de genoemde handelingsperspectieven in paragraaf 3.3 en de netimpactrapportage uit de RES 1.0 wordt verwezen naar de slimme oplossingen-pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure* van Liander, waarin de netbeheerder een aantal principes meegeeft.

6.4 Warmte

In Alkmaar en Dijk en Waard zijn warmtenetten aanwezig. De warmte wordt geleverd door de bio-energiecentrale van HVC. Daarnaast bevindt zich ten zuiden van Alkmaar een aantal vergistings- en vergassingsinstallaties voor energie uit biomassa. Twee belangrijke soorten warmtebronnen in de regio zijn deze bio-energiecentrale van HVC en de levering van proceswarmte van bedrijven aan bedrijven en in de toekomst, aan woningen. Verder zijn er tientallen open en gesloten WKO-projecten.

Een voorbeeld van een dergelijk WKO-project is dat naast het eerder genoemde zonnepark ‘De Meent’ ook een warmte/koude-opslag is aangelegd om het sportcomplex duurzaam te verwarmen en te koelen. Daarvoor wordt de restwarmte van de ijsmachines gebruikt.

In Alkmaar zijn in 2023 1.170 nieuwe aansluitingen op het warmtenet gerealiseerd. Totaal telt Alkmaar ruim 8.500 aansluitingen op het warmtenet. Naast het aardgasvrij maken via de wijkgerichte aanpak worden ook afzonderlijke wooncomplexen en nieuwbouwwoningen aangesloten op het warmtenet.

Ook in Dijk en Waard worden grote stappen gezet in het verduurzamen van woningen en andere gebouwen. 4.868 woningen zijn al aangesloten op het warmtenet. In de Rivierenwijk in Heerhugowaard kregen afgelopen jaren vijfhonderd woningen van woningcorporatie Woonwaard een aansluiting, plus particulieren met subsidie van de gemeente. Daarmee was de Rivierenwijk-Zuid een van de eerste grote bestaande wijken in Nederland die overschakelde op duurzame warmte. Na de Rivierenwijk volgden 181 woningen in het stationsgebied. Ook het gemeentehuis van Dijk en Waard gaat binnenkort van het aardgas af met behulp van het warmtenet.

Daarnaast worden bedrijven in Dijk en Waard met lage temperatuur-restwarmte van onder andere een azijnfabriek verwarmd. In een volgende fase worden waarschijnlijk ook nieuwbouwwoningen op dit systeem aangesloten.

KOMATSU

6.5 Participatie en proces

Voor de ongewijzigde zoekgebieden uit de RES 1.0 geldt dat die via het proces van de RES 1.0 middels brede participatie tot stand zijn gekomen. Bij de uitwerking van deze zoekgebieden uit de RES 1.0 wordt participatie op het project toegesneden, sturen op mogelijke financiële participatie maakt daar ook deel van uit.

Energieroute Noord-Holland

De gemeenten Alkmaar, Uitgeest, Castricum en Heiloo werken met nog acht andere gemeenten al enige tijd aan de Energieroute Noord-Holland, met als doel om langs de snelwegen van Diemen tot Alkmaar zonne-energieprojecten mogelijk te maken. Het belangrijkste resultaat van dit project tot nu toe is een gedragen, vastgestelde voorkeursvariant met een heldere ruimtelijke onderbouwing, aangevuld met ontwerpregels en visuele impressies voor de inpassing van zonnepanelen binnen het projectgebied. Deze voorkeursvariant kwam tot stand na een intensief participatieproces met omwonenden en andere geïnteresseerden. In 2024 wordt een begin gemaakt met de planvormingsfase. In deze fase wordt de voorkeursvariant vastgelegd in een projectbesluit onder bevoegd gezag van de provincie.

7

Bijlagen

Bijlage 1. Methodiek berekeningen

Introductie en Begrippenkader RES

Voor de herijking van de RES is opnieuw gekeken naar de potentie van de zoekgebieden. Daarbij is zoveel mogelijk de methodiek van de RES 1.0 gehanteerd, maar er is ook gebruik gemaakt van nieuwe data en kengetallen. In deze bijlage wordt beknopt ingegaan op de gehanteerde methodiek, de uitgangspunten en bijzondere verschillen en afwijkingen tussen de RES 1.0 en de Herijking RES 2024.

Aan de berekeningen van de potentiële opwek van hernieuwbare energie voor de RES ligt een reeks uitgangspunten ten grondslag. Deze uitgangspunten komen primair voort uit de systematiek die het Nationaal Programma RES voorschrijft in het uniforme '*Begrippenkader RES*' dat voor alle RES-regio's als basis dient. Er is gebruikt gemaakt van de versie van 27 januari 2023 van het Begrippenkader RES.

De uitgangspunten beschrijven, voor de bouwstenen die in de RES worden gebruikt, op welke manier de opwekpotentie berekend kan worden. Zo wordt onder meer beschreven welke energetische opbrengst per vierkante meter zonnepaneel kan worden gehanteerd, maar ook welke percentage van bijvoorbeeld een zonneweide effectief uit zonnepanelen bestaat, of het aantal vollasturen die voor een potentiële windturbine gerekend mag worden. Daarnaast hanteert het Begrippenkader een drietal categorieën waarin de duurzame opwekking van elektriciteit kan worden onderverdeeld. Dit zijn:

- zon op gebouw; zon op grote daken en zon boven parkeren,
- zon op veld; zon langs infrastructuur en zon op veld (zonneweides),
- wind op land.

Basisgegevens

Aan de basis van de berekening van de potentie liggen gegevens over bijvoorbeeld de grootte van daken of zoekgebied en de locatie. Er wordt hierbij uitgegaan van enkele overzichtelijke bronnen waarin deze gegevens zijn opgenomen.

1. Grote daken

Voor grote daken is gebruik gemaakt van data van *zonnedakje.nl*. Deze partij heeft voor de provincie Noord-Holland door middel van luchtfoto's en geavanceerde software een analyse gemaakt van de daken in de provincie. Daarbij is onderscheid gemaakt in kleine en grote daken conform de uitgangspunten van het NP RES. Voor de RES wordt enkel gekeken naar de grote daken, dit zijn daken waar meer dan 15 kWp aan zonnepanelen geïnstalleerd kan worden. De analyse rondom daken maakt ook een onderscheid tussen daken waar al zonnepanelen liggen en daken waar nog geen zonnepanelen liggen. De ervaring leert dat het niet vaak gebeurt dat op daken waar al zonnepanelen liggen en nog ruimte is voor meer panelen, deze ook geplaatst worden. Daarom is voor de analyse van de potentie

op daken alleen uitgegaan van grote daken waar nog geen zonnepanelen op liggen. De potentie is conform de kengetallen en uitgangspunten van het Begrippenkader RES uitgerekend door zonnedakje.nl. Aanvullend is een correctie uitgevoerd om te voorkomen dat de potentie van grote daken van kassen in glastuinbouwconcentratiegebieden meegerekend zou worden. Voor de glastuinbouwconcentratiegebieden is uitgegaan van aangeleverde geodata van de Provincie Noord-Holland. De grote daken in deze gebieden zijn uit de dataset verwijderd.

2. Zon boven parkeren
De data voor de potentiële locaties voor zonnepanelen boven parkeervelden en de grootte van deze locaties is overgenomen uit de RES 1.0. Vooralsnog is er door gemeenten niet aangegeven dat hier wijzigingen worden voorzien.

3. Zon langs infrastructuur
De data voor de potentiële locaties voor zonnepanelen langs infrastructuur en de grootte van deze locaties is overgenomen uit de RES 1.0. Vooralsnog is er door gemeenten niet aangegeven dat hier wijzigingen worden voorzien.

4. Zon op veld
De data voor de potentiële locaties voor zonnepanelen op veld of drijvend op water en de grootte van deze locaties is overgenomen uit de RES-viewer data die is aangeleverd door de gemeenten.

5. Wind op land
De data voor de potentiële locaties voor windturbines op land binnen de deelregio's en gegevens omtrent type en aantal turbines is overgenomen uit de RES-viewer data die is aangeleverd door de gemeenten.

Zon

Berekeningen potentie zon
Aan de basis van de berekening van de potentie liggen tevens enkele overzichtelijke formules. Deze zijn te onderscheiden in een formule voor de berekening voor zoekgebieden waar ingezet wordt op zon en een formule voor zoekgebieden waar wordt ingezet op wind. Zoekgebieden waar zowel zon als wind wordt onderzocht is de potentie berekend door de berekening voor zon en wind simpelweg bij elkaar op te tellen. Voor de berekening van de energetische potentie van zon wordt uitgegaan van:

oppervlakte x benuttingspercentage x opbrengst per oppervlakte = potentie

De oppervlakte komt zoals eerder gemeld uit de hierboven beschreven bronnen voor basisgegevens. Het benuttingspercentage is voor zon op veld door het Begrippenkader RES vastgesteld op 50% (elke m2 locatie is dus voor 0,5 m2 effectief zonnepaneel). Voor zon op gebouw wordt door het NP RES geen benuttingspercentage gegeven. De opbrengst per oppervlakte (oftewel: de hoeveelheid elektriciteit die elke m2 zonnepaneel oplevert) volgt eveneens uit de kengetallen van het Begrippenkader RES.
Voor zon op grote daken is de berekende potentie vervolgens nog gecorrigeerd naar het verwachte percentage grote daken dat tot 2030 zal worden benut voor zon op dak. Het is immers onmogelijk om alle grote daken al voor 2030 te benutten. Voor dit percentage is het in de RES 1.0 gebruikte percentage

per deelregio aangehouden. Hieronder een overzicht van de deelregio's en de gebruikte percentages:

Regio Alkmaar	40 %
Kop van Noord-Holland	50 %
Westfriesland	45 %

Veranderingen ten opzichte van RES 1.0
Ten opzichte van de RES 1.0 zijn er een aantal veranderingen.

1. Begrippenkader RES
Ten eerste was er tijdens het proces van de RES 1.0 nog geen Begrippenkader RES. Destijds werden voor de berekeningen de uitgangspunten achter de Analysekaarten RES aangehouden. Daarin werden voor verschillende typen opwekking ook verschillende benuttingspercentages en opbrengst per oppervlakte aangehouden. Dit is nu grotendeels geuniformeerd met het Begrippenkader RES.

2. Technologische vooruitgang
Ten tweede hebben door technologische vooruitgang de zonnepanelen vandaag de dag een hogere opbrengst per m2 dan tijdens de RES 1.0. Dat maakt dat de opbrengst van elektriciteit per oppervlakte is toegenomen.

3. Data zonnedakje.nl
Voor zon op grote daken is zoals hierboven toegelicht gebruikt van gegevens van zonnedakje.nl. Deze data was tijdens de RES 1.0 nog niet voorhanden. Dat maakt dat nu preciezer kan worden geanalyseerd waar nog potentie op daken zit dan tijdens het proces van de RES 1.0.

4. Concretisering zoekgebieden
Hoewel niet van belang voor de methodiek is het belangrijk om ten aanzien van veranderingen tussen de RES 1.0 en de herijking ook te benoemen dat binnen veel zoekgebieden de afgelopen periode gewerkt is aan concretisering van de zoekgebieden. Als gevolg hiervan is voor veel zoekgebieden nu al met meer precisie gekeken welke mogelijke oppervlaktes zonneweides realistisch lijken. Deze nieuwe oppervlaktes zijn meegenomen in de herijking.

Bijzonderheden Herijking RES
Voor sommige deelregio's zijn er naast bovenstaande uitgangspunten en veranderingen nog specifieke bijzonderheden te vermelden.

1. *Westfriesland*
De deelregio Westfriesland had ten tijde van de RES 1.0 voor de berekening van de potentie nog gerekend met de kengetallen van de Concept RES. Met de herijking is dit gelijk getrokken met de andere deelregio's van Noord-Holland Noord. Dit maakt met name de opbrengst per oppervlakte zonnepaneel een stuk hoger ligt dan in de RES 1.0. Dit verklaart grotendeels de toename in de potentie.

Wind

Berekeningen potentie wind

Voor de berekening van de energetische potentie van wind wordt uitgegaan van:

aantal turbines per type × vermogen type turbine × vollasturen = potentie

Het aantal en type turbine komt zoals eerder vermeld uit de gegevens die de deelregio's hebben aangeleverd. De vollasturen die mogen worden gebruikt voor de berekening volgen uit het Begrippenkader RES.

Veranderingen ten opzichte van RES 1.0

Ten opzichte van de RES 1.0 zijn er een aantal veranderingen.

1. Begrippenkader RES

Het Begrippenkader RES verwijst voor de kengetallen omtrent vollasturen naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) die een kaart bijhoudt waarop per gemeente staat aangegeven welk kengetal mag worden gebruikt. Deze kengetallen zijn net iets anders dan de kengetallen waar tijdens de RES 1.0 mee werd gerekend.

2. Concretisering zoekgebieden

Hoewel niet van belang voor de methodiek is het belangrijk om ten aanzien van veranderingen tussen de RES 1.0 en de herijking ook te benoemen dat binnen zoekgebieden de afgelopen periode gewerkt is aan concretisering van de zoekgebieden. Als gevolg hiervan is voor enkele zoekgebieden wind op land al met meer precisie gekeken welke mogelijke hoeveelheid of type turbines realistisch lijken. Deze nieuwe gegevens zijn indien door de gemeenten opgenomen in de gegevens, meegenomen in de herijking.

Bijzonderheden Herijking RES

Ten aanzien van wind op land is het belangrijk om te benoemen dat het Begrippenkader RES uitgaat voor de potentie van turbines van 5,6 MW. In de RES 1.0 werd er uitgegaan turbines van 3 MW. In het participatieve proces van de RES 1.0 is hier ook steeds van uitgegaan. In afwijking op het Begrippenkader wordt daarom voor de Herijking RES 2024 nog altijd uitgegaan van turbines van 3 MW.

Bestaande duurzame opwekking

Voor de bestaande opwekking van duurzame energie is gebruik gemaakt van data van de Provincie Noord-Holland. In het *Dashboard Energietransitie in Noord-Holland* is voor de drie deelregio's van Noord-Holland Noord de hernieuwbare elektriciteitsopwekking van 2022 opgevraagd. Daarbij is de duurzame opwekking van zonnestroom en van wind op land meegeteld. De optelling van de deelregio's leidt tot de cijfers voor de energieregio.

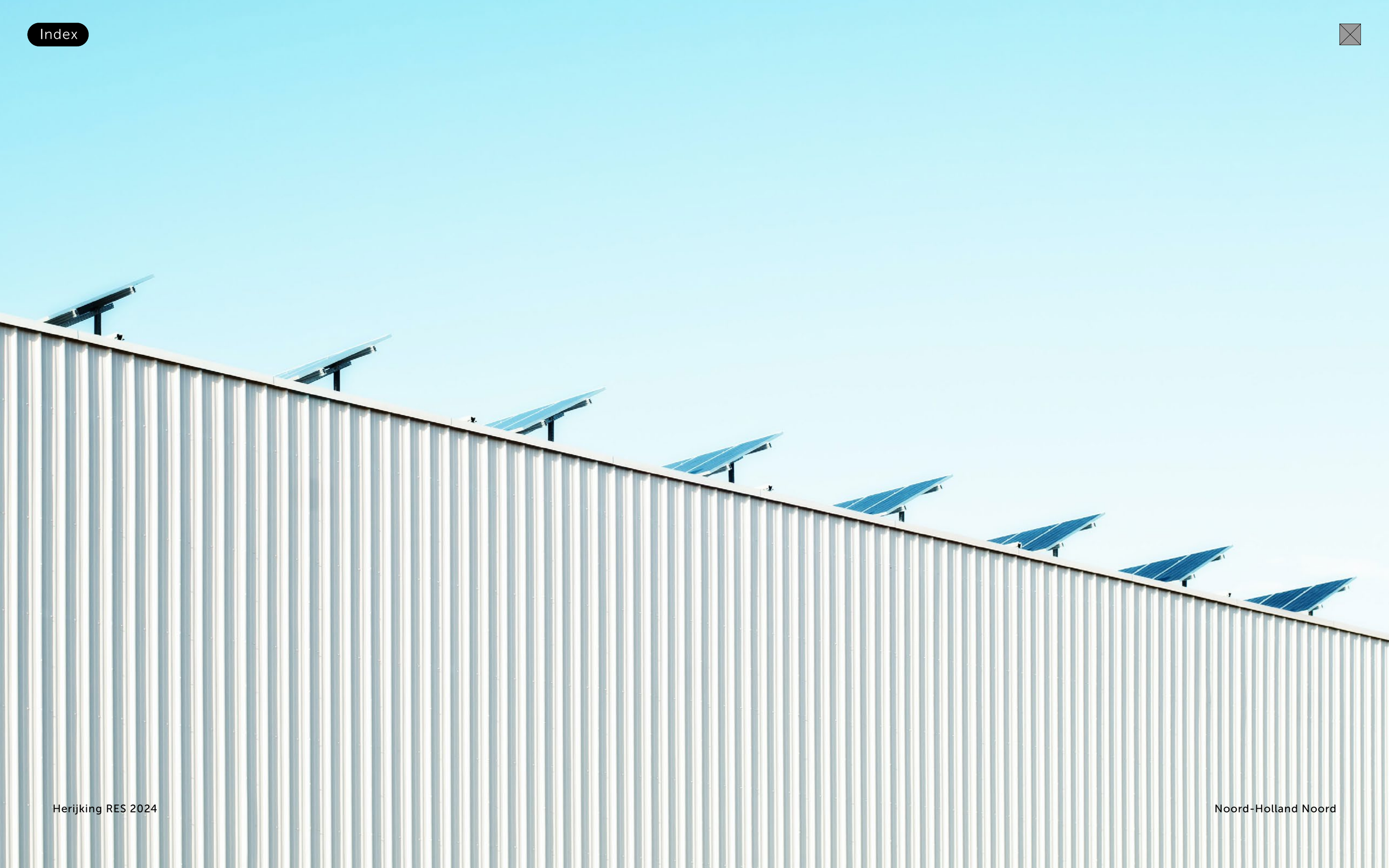

Bijlage 2. Inzet betrokken overheden

Gemeenten

De gemeenten betrekken de lokale samenleving bij de planvorming en uitvoering van de RES en zorgen voor borging in omgevingsbeleid en vergunningverlening. Gemeenten zijn verantwoordelijkheid voor:

- Concretisering en integrale afweging, waar nodig in samenspraak met buurgemeenten en provincie.
- Communicatie en participatie, in samenwerking met energiecoöperaties en andere initiatiefnemers. Toetsen van participatieplannen.
- Tijdig betrekken van en samenwerken met netbeheerder.
- Borging in gemeentelijke beleid en omgevingsplannen, verlenen van vergunningen.

De wijze waarop gemeenten hun rol invullen (inzet, randvoorwaarden etc. verschillen per gemeente, zie daarvoor de deelregiohoofdstukken).

Provincie Noord-Holland

De provincie committeert zich aan het landelijk klimaatakkoord en de daarna gemaakte afspraken om voor 2030 55% CO2-reductie te behalen ten opzichte van 1990. De energietransitie speelt hier een belangrijke rol in. Ook via verduurzaming van mobiliteit, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik wordt bijgedragen aan het verminderen van CO2-uitstoot. Deze gewenste transformatie heeft veel maatschappelijke impact. Met alle inzet draagt de provincie bij aan het versterken van welzijn van onze inwoners en focust de provincie op draagvlak, betaalbaarheid en uitvoerbaarheid.

De RES is een belangrijk instrument in de verduurzaming van de energievoorziening. De RES 1.0 is in gezamenlijkheid, en vanuit verschillende rollen en bevoegdheden opgesteld. De provincie is, net als de gemeenten en het hoogheemraadschap, gelijkwaardig partner geweest in het bottom-up proces van de RES 1.0. Deze aanpak zet de provincie voort. De totstandkoming van de RES is een zorgvuldig proces in de regio geweest. Er wordt ruimte geboden voor het uitvoeren van de RES. De provincie zal waar nodig ondersteuning bieden. Daarbij zijn participatie, lokaal eigendom, gezondheid en zorgvuldige ruimtelijke inpassing provinciale aandachtspunten.

Wind en zon

Wind- en zonne-energie leveren een belangrijke bijdrage aan de omslag naar duurzame energie. Het plaatsen van windturbines is binnen Noord-Holland alleen mogelijk als dit binnen de RES-aanpak zo is vastgesteld door de volksvertegenwoordigers. Bij het plaatsen van windturbines is het beschermen van omwonenden en de omgeving van groot belang. De provincie hanteert daarbij de landelijke regelgeving. Voor zonne-energie op land volgt de provincie het nationale afwegingskader (de zonneladder) bij ruimtelijke inpassing van zonne-energie. Daarmee gaat de provincie terughoudend om met het realiseren van zonneweides op hoogwaardige landbouwgrond. Op deze pagina's is meer informatie te vinden over de regelgeving omtrent *zonne-energie* en *windenergie*.

Rol en bevoegdheid
Binnen de RES is de provincie kennishouder, inspirator en initiator. Ook heeft de provincie een regierol in de ruimte. Zo maakt de provincie doelmatige keuzes waar het gaat over bovenregionale samenhang van energieprojecten. Ook beschermt en borgt de provincie de kwaliteit van natuur en landschap. De uitvoering van de RES staat soms op gespannen voet met de provinciale beschermingsregimes. Bij energieprojecten in gebieden met beschermingsregimes werkt de provincie constructief mee en verzorgt de provincie de integrale belangenafweging. De inhoudelijke inbreng en betrokkenheid van de provincie is ook vastgelegd in het *Uitvoeringsprogramma bij de RES 1.0*.
De provincie onderzoekt daarbij ook de mogelijkheden van haar eigen provinciale gebouwen, wegen en geluidsschermen.

Tools en stimuleringsregelingen voor uitvoering van de RES
De provincie ondersteunt de uitvoering van de RES met verschillende *regelingen en subsidies*. De provincie ondersteunt de energiecoöperaties en de participatiecoalitie in hun rol binnen de RES vanuit het Klimaatakkoord. De provincie informeert gemeenten en belanghebbenden door verschillende inhoudelijke kennissessies te organiseren met partners. De provincie is verantwoordelijk voor de data en monitoring van de RES. Een overzicht van de provinciale input is te vinden op *deze pagina*.

Hoogheemraadschap

Alle 21 waterschappen in Nederland werken in de dertig RES'en mee om de regionale energie-ambities te realiseren. De kerntaken van het waterschap zijn waterveiligheid, oppervlaktewaterbeheer en afvalwaterzuivering.

De waterschappen hebben hun duurzaamheidsbeleid omschreven in de strategische visie '*Op weg naar klimaatneutraliteit*':

- Waterschappen kennen hun klimaatvoetafdruk en streven naar klimaatneutraliteit uiterlijk in 2035.
- Waterschappen zijn energieneutraal in 2025.
- Waterschappen dragen in de regio bij aan klimaatneutraliteit vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- Waterschappen benutten de transitie naar een circulaire economie als integraal onderdeel van klimaatbeleid.
- Waterschappen benutten meekoppelkansen voor andere opgaven.

Elk waterschap/hoogheemraadschap werkt hier op haar eigen wijze aan en streeft daarbij naar maximale energie-opwekking bij haar eigen assets. Naast de rioolwaterzuiverings-installaties (rwzi's) bieden ook gemalen, overloopgebieden en eventueel ook waterkeringen kansen. Naast de locaties waar de opwek van energie al gerealiseerd is, vinden verdere verkenningen en studies plaats om na te gaan welke andere assets kansen bieden. Dat traject doorlopen de waterschappen samen met de gemeenten en de omgeving.

Daarnaast zijn waterschappen ook bezig met energiebesparing, het vergisten van slib tot biogas en het benutten van kansen voor aquathermie (zowel thermische energie uit oppervlaktewater als thermische energie uit afvalwater). Deze warmte wordt aangeboden aan de gemeenten die bezig zijn met de warmtetransitie, waarbij dit een belangrijke bron kan zijn.

De energievraag van afvalwaterzuivering neemt toe door nieuwbouwwoningen en bedrijven. De waterschappen proberen tegelijkertijd energie te besparen maar per saldo zal de energievraag vooral toenemen omdat afvalwater zuiveren steeds lastiger en energie-intensiever wordt. Er is namelijk meer energie nodig op rwzi's om uiterlijk in 2027 de KRW (Kader Richtlijn Water)-doelen te halen omdat hiertoe een extra zuiveringsstap nodig is om extra N (stikstof) en P (Fosfor) te verwijderen. Ook medicijnresten verwijderen vergt een extra zuiveringsstap die energie kost.

Om initiatiefnemers inzicht te bieden in de mogelijkheden hebben waterschappen de omgevingswarmtekaart ontwikkeld waarin per wijk of buurt snel inzicht gegeven wordt in de vraag en aanbod van warmte (en ook koude). Zie: *Omgevingswarmte HHNK*

Om zeker te zijn dat de bronnen zoals oppervlaktewater optimaal ingezet kunnen worden, wordt ook veel aandacht besteed aan de effecten op de waterkwaliteit. Hiervoor loopt een aantal onderzoeken, waaronder het gezamenlijke onderzoek van HHNK, Rijnland en AGV naar warmtewinning bij aquathermie uit oppervlaktewater.

Waterschappen organiseren meerdere keren per jaar warmtetafels met ondersteuning van het SPDE van de provincie. Deze bijeenkomsten worden zeer goed bezocht en evaluaties geven aan dat er een grote behoefte is aan kennis en voorbeelden over warmteprojecten. De bijeenkomsten worden bezocht door gemeenten, energiecoöperaties en partijen betrokken bij de realisatie van projecten.

Waterschappen zijn naast energieneutraliteit en klimaatneutraliteit ook bezig met circulaire economie. Hiervoor worden de rioolwaterzuiveringsinstallaties steeds meer ingericht als *energie- en grondstoffenfabriek*.

KTF
MANISCOPIC

Bijlage 3. Informatie warmte

Inleiding regionale structuur warmte (RSW)

Naast de opwek van duurzame elektriciteit is de warmteopgave een belangrijk onderdeel in de RES. Het doel van deze opgave is gebouwen te verwarmen zonder aardgas. Meer specifiek gaat de RSW over bovengemeentelijke samenwerking en kennisuitwisseling op het gebied van warmtebronnen, warmtevraag en warmte-infrastructuur met als doel te voorkomen dat een warmtebron dubbel wordt geclaimd of juist onbenut blijft.

De RSW 1.0 betrof een tussenstap. Deze RSW gaf een eerste inzicht in de warmtevraag per gemeente, het warmteaanbod in de regio van bovengemeentelijke warmtebronnen en de (regionale) warmte-infrastructuur. Op dit moment hebben vrijwel alle gemeenten een transitievisie warmte (TVW) vastgesteld. Hiermee ontstaat een concreet beeld van de voorkeurtechnologieën en een eerste blik op welke wijken voor de hand liggen om als eerste mee aan de slag te gaan.

Relatie RES (RSW) met de transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen

Na vaststelling van hun TVW gaan gemeenten aan de slag met het opstellen van (wijk) uitvoeringsplannen (WUP's). In de WUP ontwikkelen gemeenten, samen met de partijen en inwoners die een rol spelen in de warmteketen in die wijk, een aanpak voor de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving op wijkniveau. De RSW, TVW en WUP beïnvloeden elkaar, dit is de interactie tussen de lokale en regionale schaalniveaus.

Ontwikkelingen NPRES en NPLW

Sinds 1 januari 2023 is er één loket voor gemeenten om ze te ondersteunen bij de warmtetransitie: het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW). Het NPLW bouwt voort op de kennis van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en het Expertise Centrum Warmte (ECW). Inhoudelijke ondersteuning wordt daarbij geleverd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Daarnaast wordt gewerkt met een accounthouder per energieregio. Zij zijn het aanspreekpunt voor de gehele regio, de hierbij behorende gemeenten en provincie en de hiermee samenwerkende partners.
Tot en met 2025 is er jaarlijks geld beschikbaar gesteld om regionale samenwerking te versterken. Met deze Specifieke uitkering (SpUk) van het Ministerie van BZK kunnen gemeenten nog beter kennis delen en samen optrekken en zo de warmtetransitie versnellen. In Noord-Holland heeft de provincie deze aanvraag verzorgd namens alle gemeenten.

Herziening Transitie visie warmte en warmteprogramma's

In het Klimaatakkoord is afgesproken de gemeentelijke Transitievisie eens in de 5 jaar te herzien/herijken. In de afgelopen jaren heeft het Rijk gewerkt aan bevoegdheden om regie te kunnen voeren over de wijkgerichte aanpak, inclusief de noodzakelijke waarborgen voor huishoudens en bedrijven. Hiermee kunnen gemeenten wijken aanwijzen, die de komende tijd van aardgas overstappen op duurzame energie. Ook is het een belangrijk instrument voor gemeenten om te voorkomen dat (een deel van) het gasnet, tegen hoge maatschappelijke kosten, in stand moet worden gehouden voor een klein aantal mensen.

Door het wetsvoorstel WGIW (Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie)

zijn gemeenten verplicht om iedere vijf jaar een warmteprogramma op te stellen waarin wordt beschreven in welke wijken zij de komende tijd aan de slag gaat met verduurzaming of het aardgasvrij maken. Dit biedt bewoners en andere betrokkenen duidelijkheid en handelingsperspectief. Door het Servicepunt Duurzame Energie wordt in 2025 gestart met een versnellingsaanpak voor Warmteprogramma's. Doel hiervan is om gemeenten te ondersteunen bij het juridisch bestendigen van hun ambities op het vlak van warmte.

Organisatie warmte in de energieregio Noord-Holland Noord

De energieregio Noord-Holland Noord is opgedeeld in meerdere sub-regio's: de Kop van Noord-Holland, Westfriesland, Alkmaar/Dijk en Waard/BUCH-gemeenten. De provincie heeft het voornemen om in iedere subregio op structurele basis ondersteuning te bieden bij de uitvoering van de warmtetransitie. De onderstaande kaart laat kansen en initiatieven zien in de verschillende subregio's. Meer informatie is te vinden op de *warmteviewer* van de provincie

Servicepunt Duurzame Energie
De provincie Noord-Holland faciliteert al meer dan 20 jaar de kennisontwikkeling van en -uitwisseling tussen gemeenten op het vlak van verduurzaming gebouwde omgeving. Dit doet de provincie door het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) aan gemeenten beschikbaar te stellen. De activiteiten van het SPDE richten zich op kennisontwikkeling en kennisdeling voor gemeenten over actuele warmtetransitie onderwerpen. Dit doen zij door het organiseren van workshops, leerlabs, het ontwikkelen van kennisdocumenten en het verspreiden van actuele informatie via de nieuwsbrief en de website van het SPDE. De uitvoering van de activiteiten richten zich op het concreet ondersteunen van gemeenten en samenwerkingsverbanden van gemeenten. Binnen het SPDE wordt samenwerking opgezocht met het NPLW.

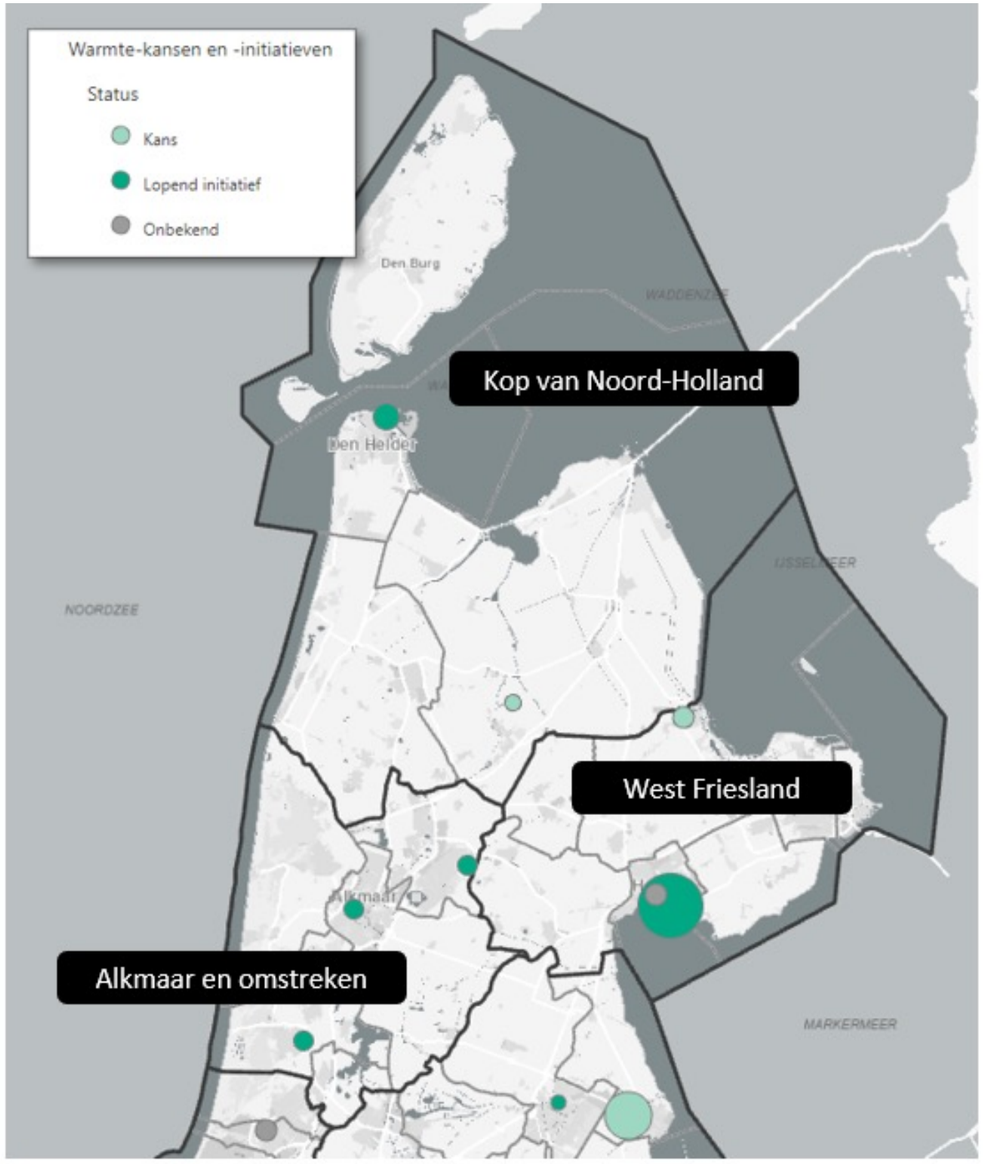

Overzicht warmtekansen en initiatieven in Noord-Holland Noord.

Bijlage 4. Begrippenlijst

Aansluitvermogen
Het aansluitvermogen geeft aan hoeveel vermogen een aansluiting nodig heeft van een nieuw aan te leggen project voor hernieuwbare energie. Kennis van het aansluitvermogen van een nieuw project is van essentieel belang om te achterhalen of dit past op het bestaande laagspannings- of middenspanningsnet.

Aardgasvrij
Niet aangesloten op de fossiele brandstof aardgas. Dit betekent niet gasloos; er kan bijvoorbeeld groen gas worden toegepast.

Aardwarmte
Zie: geothermie.

Aquathermie
Aquathermie gaat over het gebruik van warmte uit water. Dat kan oppervlaktewater zijn, zoals kanalen, rivieren en meren, of afvalwater uit het riool. Naast warmte uit oppervlaktewater en afvalwater (zowel riolering als zuivering) wordt ook warmte uit drinkwater (TED) gehaald.

Biogas
Biogas is gas dat verkregen wordt bij de vergisting van organisch afval en dat voor energieopwekking (warmte en/of elektriciteit) gebruikt kan worden.

Biomassa
Plantaardig en dierlijk (rest) materiaal, dat als grondstof wordt gebruikt voor de energieopwekking of direct als biobrandstof.

CO2-neutraliteit
Terugdringen van de CO2-footprint door de CO2-uitstoot te minimaliseren. Het ultieme doel is om, deels via compenserende maatregelen, de uitstoot van broeikasgassen terug te brengen naar bijna nul in 2050.

Distributienet
Zie: laagspannings- en middenspanningsnet.

Draagvlak
Positieve houding of steun ten opzichte van een doel, principiële keuze of concreet besluit.

Duurzame energie/ warmtebronnen
Duurzame energie is opgewekt uit bronnen die niet op kunnen raken. Soms wordt voor duurzame energie een beperktere definitie gehanteerd, namelijk: energie uit bronnen die niet op kunnen raken én die niet vervuilen.

Energiecoöperatie
Een coöperatie is een initiatief van lokale bewoners die zich richt op het bevorderen van een voor iedereen toegankelijke en duurzame energievoorziening.

Energiedrager
Een grondstof die fungeert als bron voor energie, bijvoorbeeld aardolie, aardgas, steenkool, elektriciteit, stoom en vormen van duurzame energie.

Elektriciteitsnet
Netwerk om elektriciteit te kunnen transporteren.

Energiebalans
Energiebalans kan worden toegepast op locaties waar netcongestie optreedt, om het bestaande elektriciteitsnet efficiënter te benutten. In essentie houdt dit in dat gebruikers worden gestimuleerd om energie te verbruiken op momenten van opwekking en minder te verbruiken tijdens piekbelastingen op het netwerk.

Energieneutraal
Wanneer in een gebied het totale energiegebruik niet groter is dan de hoeveelheid uit hernieuwbare bronnen opgewekte energie, bijvoorbeeld zon, wind, aardwarmte en (onder voorwaarden) biomassa.

Energieregio
Nederland is voor de RES'en in dertig energieregio's ingedeeld, die aangeven hoeveel duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.

Energietransitie
Structurele verandering naar een duurzame energiehuishouding.

Energievraag
De hoeveelheid energie die gebruikt wordt in de regio.

Erfmolen (kleinschalige windturbine)
Een kleine windmolen die vaak op agrarische erven staan. Bedrijven kunnen hiermee hun energiebehoefte efficiënter en duurzamer maken.

Gebouwde omgeving
Woningen en gebouwen die gebruikt worden voor dienstverlening (kantoren, scholen, ziekenhuizen, enz.).

Geothermie
Geothermie (aardwarmte) maakt gebruik van warmte uit de grond. Hiervoor wordt een gat geboord met een diepte van gemiddeld 2 tot 4 kilometer. Warm water wordt hieruit omhoog gepompt om bijvoorbeeld water in een warmtenet te verwarmen.

Groen gas
Duurzame variant van aardgas, die wordt gemaakt door biogas op te waarderen tot het dezelfde kwaliteit heeft als aardgas.

Grootschalige wind en zon opwek
De opwek van wind en/of zon met een vermogen van 15 KWp of meer.

GWh
Gigawattuur: hoeveelheid energie die opgewekt kan worden.

Hernieuwbare energie
Schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt.

Hernieuwbaar gas
Overkoepelende term voor gas dat is opgewekt uit hernieuwbare bronnen. Naast groen gas valt een gas als waterstof hier ook onder.

Kleinschalige zonne-energie installaties
Dit zijn zonne-energie installaties met een vermogen kleiner dan 15 KWp. Dit betreft vooral zonnepanelen op woningen.

Klimaatneutraal
Klimaatneutraal is van toepassing wanneer activiteiten over de hele keten netto niet bijdragen aan klimaatverandering. Dat betekent dat overheden, organisaties of bedrijven de broeikassen die ze uitstoten ook weer uit de lucht halen.

Klimaatmonitor
Monitoringportaal van het Rijk dat gegevens voor de monitoring van lokaal en regionaal klimaat- en energiebeleid presenteert.
Regionale klimaatmonitor - Klimaatmonitor.

Laagspanningsnet
Het laagspanningsnet, ook wel bekend als het distributienet, is het deel van het elektriciteitsnetwerk dat elektriciteit levert aan individuele huizen, bedrijven en andere faciliteiten. Het werkt op lagere spanningen dan het hoogspanningsnet. Het laagspanningsnet transporteert elektriciteit vanuit het hoogspanningsnet naar eindgebruikers via distributietransformatoren en distributiekabels.

MER/m.e.r.
De MER (milieueffectrapportage) is een rapport dat de gevolgen voor het milieu in beeld brengt bij een plan. Het milieu krijgt hiermee een volwaardige plaats in de besluitvorming bij een project. In het geval van de RES kan dit bijvoorbeeld gaan over de effecten van een zonneweide op de biodiversiteit in een gebied.

Middenspanningsnet
Het middenspanningsnet transporteert elektriciteit op hogere spanningen dan het laagspanningsnet, voor gebieden met een hogere energievraag dan individuele huizen en kleine bedrijven, zoals industriële complexen, grote kantoorgebouwen en soms zelfs middelgrote woonwijken. Het behoort tot het distributienet. Het wordt ook gebruikt om elektriciteit te transporteren vanuit hogere spanningstransformatoren naar het laagspanningnset.

MW
Megawatt: eenheid voor elektrisch vermogen.

Nationaal Klimaatakkoord
De Nederlandse invulling (juni 2019) van het Klimaatakkoord van Parijs, bestaande uit meer dan zeshonderd afspraken tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 te halveren ten opzichte van 1990.

Netbeheerder
Een netbeheerder zorgt voor veilig en continu transport van elektriciteit. Ook zijn zij verantwoordelijk voor het onderhoud en de uitbreiding van het energienet, inclusief de aansluitingen daarop. In de provincie Noord-Holland zijn de betrokken netbeheerders Liander, Stedin en TenneT. Daarnaast zijn er ook netbeheerders voor het gas/waterstofnetwerk en warmtenetten.

Netcongestie
De overbelasting van het elektriciteitsnet wordt netcongestie genoemd. Met netcapaciteit wordt aangegeven hoeveel elektriciteit er door een net (kabels) getransporteerd kan worden. Op veel plekken in de provincie Noord-Holland is er onvoldoende netcapaciteit beschikbaar. Daardoor kunnen niet alle energieprojecten direct worden aangesloten. Netbeheerders werken aan het verbeteren en verzwaren van het elektriciteitsnet om netcongestie te verminderen.

OER(-traject)
Het programma OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) is een verkenning waarin wordt gekeken waar en hoe de Rijksoverheid met steun van de omgeving grootschalig energie kan opwekken op Rijksgronden. Doel van het programma OER is om de uitvoering van de RES te ondersteunen en meters te maken om de klimaatdoelen te halen. In de RES-kaarten zijn de aangemelde OER-projecten opgenomen.

Omgevingsvisie
Rijk, provincies en gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving.

Regionale Energiestrategieën (RES'en)
De landelijke afspraken van het Nationaal Klimaatakkoord worden uitgewerkt in dertig Regionale Energiestrategieën. Iedere regio onderzoekt geeft aan hoeveel en waar duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.
Regionale Structuur Warmte (RSW)
Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de RSW. Die afkorting staat voor Regionale Structuur Warmte. De RSW brengt de vraag naar, het aanbod van en de infrastructuur van warmte in kaart.

Repoweren
Het opwaarderen van bestaande windparken of windturbines.

Restwarmte
Restwarmte is warmte die overblijft bij (industriële) processen. Wanneer deze warmte niet inzetbaar is in het proces zelf, wordt gesproken van restwarmte.

SMR
Een SMR (Small Modular Reactor), in het Nederlands ook wel kleine modulaire reactor genoemd, is een kleine kernreactor. Het is een categorie kernreactor die veel kleiner is dan conventionele kernreactoren. Een SMR kan een vermogen leveren van maximaal 300 MW.

Solar carport
Een solar carport is een overdekking boven een parkeerplaats die bestaat uit zonnepanelen waarmee zonne-energie opgewekt kan worden.

Terugleververmogen
Terugleververmogen verwijst naar het vermogen van een systeem om overtollige elektriciteit die wordt opgewekt, terug te leveren aan het elektriciteitsnet.

Transformatorstation
Een transformatorstation zorgt ervoor dat een hoge spanning wordt getransformeerd en verdeeld naar een lagere, bruikbare spanning.

Transitievisie Warmte
In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd op welke termijn wijken aardgasvrij worden en welke alternatieve warmtevoorziening het meest voor de hand ligt.

TWh
Terawattuur: hoeveelheid energie die opgewekt kan worden. 1 TWh is 1000 GWh. 1 TWh = 3,6 PJ

Verdeelstation
Zie: Transformatorstation

Vollastuur
Vaak vollastuur per jaar, is een eenheid voor de efectieve (jaar) opbrengst van een energiebron met een wisselend vermogen (zoals zonnepanelen en windmolens).

Warmtenet
Een warmtenet is een netwerk van leidingen onder de grond, waardoor warm water stroomt. Dat warme water, afkomstig van een warmtebron in de buurt, kan worden gebruikt om huizen of andere panden te verwarmen.

Windnormen
Op landelijk niveau zijn er nieuwe afspraken gemaakt voor windturbines; ook wel de windnormen. Deze normen hebben te maken met geluid, veiligheid, slagschaduw en de afstand tussen windturbines. Voor de meest actuele stand van zaken kunt u *hier* klikken.

Zoekgebied
Zoekgebieden zijn gebieden waar de mogelijkheid voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie nader onderzocht wordt. De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden nader onderzocht. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Zonneladder
Het Rijk, de Provincies (IPO), gemeenten (VNG) en waterschappen (UvW) hebben landelijke afspraken gemaakt om multifunctioneel ruimtegebruik bij zonne-energie te stimuleren. Dit is vastgelegd in een landelijke zonneladder, waarin is aangegeven in welke gewenste volgorde zonne-energie projecten toegepast dienen te worden. *Klik hier* voor meer informatie over de zonneladder.

Zonneweide
Een zonneweide is een weide of perceel met zonnepanelen met als doel om duurzame energie op te wekken. Vaak zijn deze grootschalig aangelegd met grote hoeveelheden zonnepanelen.

Colofon

Deze Herijking RES 2024 Noord-Holland Noord is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de stuurgroep Energieregio Noord-Holland Noord, die bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de drie deelregio's, de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en netbeheerder Liander.

De Herijking RES 2024 is opgesteld in nauwe samenwerking met ambtelijk vertegenwoordigers van de drie deelregio's, de provincie, het hoogheemraadschap en de netbeheerder.

De stuurgroep is ondersteund door de programmaorganisatie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord onder leiding van programmamanager Wies Thesingh.

Voor de ondersteunende analyses en onderzoeken is gebruik gemaakt van het adviesconsortium APPM, Decisio en Generation.Energy.

Redactioneel en tekstueel advies en ondersteuning: Decisio

Vormgeving: Roorda

Meer informatie is te vinden op *https://energieregionh.nl*

Maart 2024

Disclaimer copyright
De samenstellers van deze Herijking RES 2024 hebben datgene gedaan wat redelijkerwijs van hen kan worden verlangd om de rechten van de auteursrechthebbende op de beelden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de samenstellers van de Herijking RES 2024 richten. Graag nemen wij dan de juiste bronvermelding op en zullen op verzoek zo snel mogelijk informatie en beeldmateriaal verwijderen indien daarvoor gegronde redenen bestaan.

Disclaimer inhoud Herijking RES 2024
De inhoud van de Herijking RES 2024 is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de inhoud ervan kunnen geen rechten worden ontleend. De programmaorganisatie van de Energieregio Noord-Holland Noord kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortkomt uit informatie in deze Herijking RES 2024.

Herijking RES 2024

Noord-Holland Noord

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**716**	617 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**41**	20 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**8**	8 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**18**	11 ha
Zon*	**355**	381 ha
Wind	**18**	2 turbines
Zon + wind	**34 + 102**	33 ha. + 11 turbines
Totaal potentiële opwekking (GWh)	**1.292**	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**1,29**	
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	2,34	

* De potentiële opbrengst van het zoekbegied Wieringer-hoek is niet opgenomen in de tabel.

0 10 20 km

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

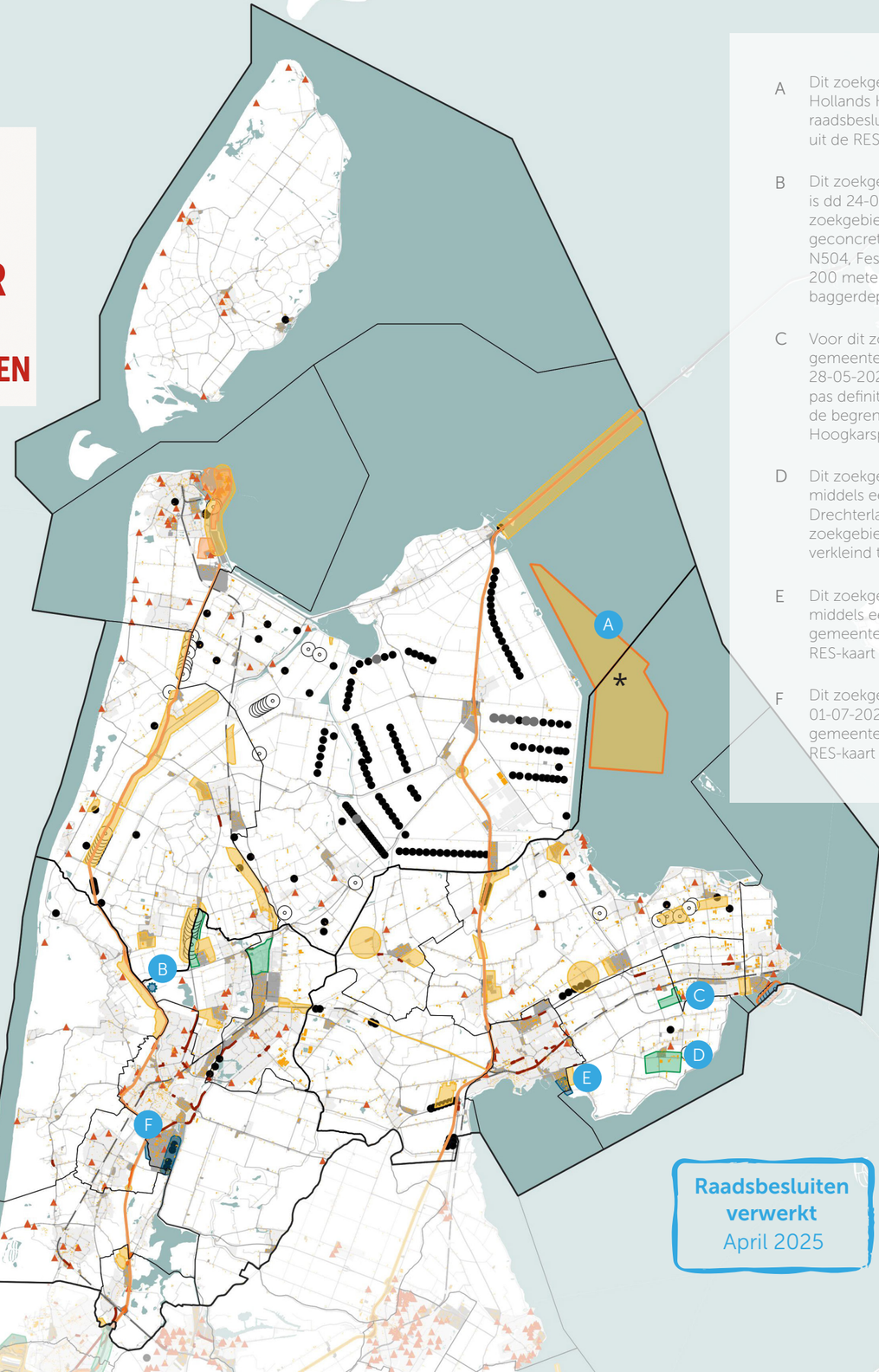

A Dit zoekgebied (Wieringerhoek, gedeelte Hollands Kroon) is dd 11-07-2024 middels een raadsbesluit van de Gemeente Hollands Kroon uit de RES-kaart verwijderd.

B Dit zoekgebied (Geestmerambacht langs N504) is dd 24-09-2024 middels een raadsbesluit als zoekgebied toegevoegd en op de kaart geconcretiseerd: begrensd door de noordzijde N504, Festivalweg, Wagenweg en een lijn van 200 meter vanaf de Kanaaldijk (incl. baggerdepot).

C Voor dit zoekgebied (Oosterwijzend) heeft de gemeenteraad van Drechterland op 28-05-2024 besloten dat het onderdeel wind pas definitief wordt als er duidelijkheid is over de begrenzing van de nieuwe wijk Hoogkarspel-Zuid.

D Dit zoekgebied (Elbaweg) is dd 24-03-2025 middels een raadsbesluit van de Gemeente Drechterland aangepast: windenergie is uit het zoekgebied verwijderd en het zoekgebied is verkleind tot het zoekgebied uit de RES 1.0.

E Dit zoekgebied (Hoorn80) is dd 09-07-2024 middels een amendement van de gemeenteraad van de Gemeente Hoorn uit de RES-kaart verwijderd.

F Dit zoekgebied (BoekelermeerIII) is dd 01-07-2024 middels een amendement van de gemeenteraad van de Gemeente Heiloo uit de RES-kaart verwijderd.

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot opwaarderen bestaande windtrubines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

Herijking RES 2024

Noord-Holland Zuid
25 maart 2024

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO Z

Met elkaar naar een schone en duurzame regio

Samen continueren en versnellen

Woord vooraf

De energietransitie is een van de grootste opgaven van deze tijd waar we als gemeenten, waterschappen en provincie in Noord-Holland Zuid samen hard aan werken. Dit vraagt veel van alle betrokkenen, niet alleen van ons als overheden maar ook van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Zo neemt de behoefte aan schoon opgewekte energie in hoog tempo toe en wordt het vinden van ruimte en draagvlak tegelijk steeds ingewikkelder. Ook gaat de elektrificatie van bedrijven en huishoudens steeds sneller, hebben we in toenemende mate te maken met netcongestie en landelijke ontwikkelingen rond regelgeving voor zonne- en windenergie hebben invloed op de tijdige uitvoering van onze plannen.

Gelukkig levert deze transitie ook veel op: er ontstaan veel nieuwe banen en de opwek van hernieuwbare energie biedt kansen om onze leefomgeving groener en gezonder te maken. Voldoende schoon opgewekte energie zorgt ervoor dat we verder kunnen bouwen aan de duurzame toekomst van onze regio, ook na 2030. We moeten vooruitdenken en slimme keuzes voor ons energiesysteem maken. Zo moeten we vraag en aanbod van lokaal opgewekte energie bij elkaar brengen om ons energienet te ontlasten. En draagt een mix van zonne- en windenergie bij aan betrouwbare levering van duurzame energie. Op deze manier blijft energie betaalbaar voor inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

In de *Regionale Energiestrategie 1.0* (2021) hebben wij in Noord-Holland Zuid ons gezamenlijke bod om in 2030 2,7 Terawattuur aan hernieuwbare energie op te wekken vastgesteld. Daarmee draagt onze regio bij aan de landelijke afspraken uit het Klimaatakkoord van 2019.

In deze Herijking RES 2024 voor de regio staat beschreven wat er in de zoekgebieden wijzigt ten opzichte van de RES 1.0. Met de herijking stellen we deze wijzigingen met elkaar vast. Zo kunnen ze tijdig in het omgevingsbeleid worden opgenomen om de uitvoering mogelijk te maken. Zo worden in een aantal gemeenten zoekgebieden aangepast, zijn er nieuwe initiatieven en is het OER-programma van start gegaan. Ook gaan de technische ontwikkelingen van zonne- en windenergie snel. Dit heeft allemaal invloed op de berekeningen hoeveel er in de zoekgebieden in onze regio kan worden opgewekt.

Ons doel blijft met de wijzigingen in deze herijking in zicht en we houden vast aan ons gezamenlijke bod uit de RES 1.0 om 2,7 Terawattuur hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030.

Maar we zijn er nog niet. Onze ervaring uit de afgelopen periode is dat de uitdaging groot is om ons doel op tijd te bereiken. Zo moeten vergunningen voor het realiseren van grote energieprojecten in 2030 op 1 januari 2025 verleend zijn en moeten de projecten kunnen worden aangesloten op het energienetwerk. Ook de vertaling van plannen naar beleid en haalbare projecten met draagvlak in de uitvoering blijkt in de praktijk weerbarstig.

Het regionale bod van 2,7 TWh hernieuwbare opwek in 2030 is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. We werken met alle inzet aan versnelling van de uitvoering, waarbij het zaak is om elkaar de ruimte en het vertrouwen te geven om energieprojecten te kunnen realiseren voor 2030. We danken allen die hieraan bijdragen en zetten de goede samenwerking in onze regio voort.

Namens de stuurgroep Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid,

Voorzitter Rosan Kocken	tevens namens de provincie Noord-Holland
Floor Gordon	namens de deelregio Amstelland
Zita Pels	namens de deelregio Amsterdam
Bart Heller	namens de deelregio Gooi en Vechtstreek
Charlotte van der Meij	namens de deelregio Haarlemmermeer
Jeroen Verwoort	namens de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland
René Tuijn	namens de deelregio Zaanstreek-Waterland
Hans Schouffoer	namens de waterschappen
Laurette van Halen	namens Liander

Index

Woord vooraf

1 **Inleiding** 1

1.1 Doel en afbakening herijking 2

1.2 Regionale energiestrategie Noord-Holland Zuid 4

1.3 Wie is op welke manier betrokken? 7

1.4 Proces en vervolgstappen 9

2 **Context en ontwikkelingen** 11

2.1 Opwek van energie op rijksvastgoed (OER) 12

2.2 Innovaties 14

2.3 Kleinschalige opwek 16

2.4 Andere ontwikkelingen naast de RES 17

2.5 Warmte en de RES 18

3 **Energieregio Noord-Holland Zuid** 20

3.1 Bod en zoekgebieden 21

3.2 Aandachtspunten uitvoering 24

3.3 Energie-infrastructuur 25

3.4 Participatie, lokaal eigendom en maatschappelijke initiatieven 29

Index

Woord vooraf

4 **Amstelland** 31

4.1 Opwekcijfers en zoekgebieden 32

4.2 Ambities en ontwikkelingen Amstelland 36

4.3 Warmte 39

4.4 Energie-infrastructuur 44

4.5 Participatie en proces 45

5 **Amsterdam** 47

5.1 Opwekcijfers en zoekgebieden 48

5.2 Aanbod Amsterdam wind, zon en warmte 51

5.3 Ambities en beleidscontext Amsterdam 52

5.4 Warmte 56

5.5 Elektriciteitsinfrastructuur 58

5.6 Participatie 59

6 **Gooi en Vechtstreek** 61

6.1 Opwekcijfers en zoekgebieden 62

6.2 Ambities en ontwikkelingen Gooi en Vechtstreek 67

6.3 Warmte 68

6.4 Energie-infrastructuur 69

Index

Woord vooraf

7 **Haarlemmermeer** 73

7.1 Opwekcijfers en zoekgebieden 74

7.2 Ambities en accenten Haarlemmermeer 79

7.3 Warmte 80

7.4 Energie-infrastructuur 81

8 **IJmond & Zuid-Kennemerland** 86

8.1 Opwekcijfers en zoekgebieden 87

8.2 Ambities en ontwikkelingen IJmond & Zuid-Kennemerland 91

8.3 Energie-infrastructuur 94

8.4 Lokaal eigendom en draagvlak 98

9 **Zaanstreek-Waterland** 100

9.1 Opwekcijfers en zoekgebieden 101

9.2 Ambities en ontwikkelingen Zaanstreek-Waterland 105

9.3 Energie-infrastructuur 106

9.4 Participatie en proces 110

Index

Woord vooraf

Bijlagen 112

I Methodiek berekeningen 113

II Inzet betrokken overheden 118

III Informatie warmte 121

IV Begrippenlijst 123

Leeswijzer

Het inleidende **hoofdstuk 1** gaat kort in op het wat en waarom van de herijking, wat de RES inhoudt, de betrokken partijen en hun rollen, het besluitvormingsproces en de vervolgstappen.

De relevante ontwikkelingen en de context van de RES vormen het hoofdonderwerp van **hoofdstuk 2**. Hier wordt onder meer ingegaan op het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER), rol en belang van innovaties, kleinschalige opwek en de positie van het thema warmte in de RES.

Hoofdstuk 3 vormt 'het hart' van de herijking. Hier wordt beschreven: wat zijn de wijzigingen in de zoekgebieden, zijn er zoekgebieden bijgekomen en/of afgevallen? Wat is de actuele opwekpotentie kijkend naar de plannen en de nieuwe rekenregels? Hoe staat de realisatie van de potentie ervoor, welke aandachtspunten zijn er rond de elektriciteitsinfrastructuur?

Hoofdstukken 4 tot en met 9 behandelen per deelregio in meer detail de wijzigingen in de zoekgebieden en welke ontwikkelingen daar spelen. Achtereenvolgens komen aan de orde: Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vechtstreek, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek-Waterland.

In de **bijlagen** treft u een toelichting aan op de nieuwe rekenregels, de inzet en rol van de betrokken overheden, de ontwikkelingen rond het thema warmte, de begrippenlijst en het colofon.

In het document zijn buttons verwerkt. Zwart-wit buttons zijn voor de navigatie in het document.

Button

Button

Deze PDF voldoet zoveel mogelijk aan de digi-toegankelijkheidseisen. Het kleurcontrast voldoet niet volledig aan deze eisen. Mocht u hiervan problemen ondervinden, dan kunt u contact opnemen met *info@energieregionhn.nl*

Wij willen het milieu ontzien. Deze PDF is niet geschikt om te printen.

1

Inleiding

1.1 Doel en afbakening herijking RES

Wat houdt de herijking van de RES 1.0 in?

Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden, welke zoekgebieden er zijn afgevallen en bijgekomen, en wat het effect van die wijzigingen is op de opwekcijfers. In de doorrekening van de herijking zijn de actuele landelijke rekenregels voor benutting, opbrengst e.d. toegepast. Deze nieuwe rekenregels hebben ook impact op de opwekpotentie van de zoekgebieden.

De kaders, uitgangspunten en de ambitie van de *RES 1.0 voor Noord-Holland Zuid* blijven staan. De *Uitgangspuntennotitie Herijking RES*, waarin deze afspraken zijn opgenomen, is in de zomer van 2023 vastgesteld door de colleges van B&W van de betrokken gemeenten, de dagelijks besturen van de waterschappen en Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. In de herijking wordt wel gekeken naar actuele ontwikkelingen en of er beleid en zoekgebieden in de deelregio's zijn veranderd. Het advies en de inzichten van de netbeheerders Liander en Stedin naar aanleiding van de wijzigingen, zijn ook onderdeel van de herijking.

Doel herijking

De herijking van de RES 1.0 dient meerdere doelen. Voor de partners in de RES (gemeenten, waterschappen, provincie) is het van belang om hun ambitie in de zoekgebieden tijdig te kunnen realiseren. Door de actuele wijzigingen en nieuwe ontwikkelingen vast te stellen in de Herijking RES 2024, kunnen ze tijdig in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie worden opgenomen. Dit is belangrijk om te kunnen blijven koersen op vergunningverlening in 2025 en realisatie van de ambitie van 2,7 TWh in 2030. Voor de netbeheerders dient de geactualiseerde en opnieuw vastgestelde kaart als uitgangspunt om uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk op te plannen. Tot slot geeft de herijking ook duidelijkheid voor de stakeholders: inwoners, maatschappelijke belangenorganisaties, ontwikkelaars en energiecoöperaties, bedrijfsleven en andere belanghebbenden.

Herijking RES is geen volledige 'RES 2.0'
In de RES 1.0 stond de landelijke planning voor de RES'en: een tweejaarlijkse Herijking RES (2.0, 3.0). Het Nationaal Programma RES (NPRES) heeft *deze planning gewijzigd*. Er wordt herijkt wanneer kaders worden aangepast of wanneer aanleiding is door bijvoorbeeld nieuwe (technologische) ontwikkelingen, nieuwe zoekgebieden en/of wijzigingen in zoekgebieden.

Deze herijking is geen volledige Herijking RES 2.0 zoals het NPRES bedoelt, omdat er geen aangepaste of nieuwe kaders in beschreven worden. Deze blijven, zoals vastgelegd in de Uitgangspuntennotitie, ongewijzigd. Deze herijking gaat alleen over de wijzigingen in de zoekgebieden.

Meerjarig, dynamisch proces met ruimte voor nieuwe initiatieven

De uitvoering van de RES is een adaptief, flexibel en meerjarig proces dat zich stap voor stap ontwikkelt en waarbij samenwerken en leren centraal staan. Een van de uitgangspunten van de RES is dat er ruimte is en blijft voor innovaties, nieuwe zoekgebieden en initiatieven, ook buiten de zoekgebieden. Daarnaast worden zoekgebieden aangepast of vallen zoekgebieden af, doordat ze zijn uitgewerkt en geconcretiseerd.

Uitgangspunten blijven staan

De uitgangspunten uit de RES 1.0 voor de realisatie van de uitgesproken ambitie blijven onverminderd actueel. Zie kader.

- **Zorgvuldige participatie**: bij planvorming kunnen inwoners/ belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente initiatieven van inwoners.
- Een **eerlijke verdeling van de lusten en lasten**: en er wordt gestreefd naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project.
- Bij ieder project wordt gestreefd naar **toegevoegde waarde voor landschap en natuur** en worden maatregelen genomen om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen.
- Per project wordt verkend hoe **kansen gekoppeld kunnen worden**, ofwel waar opwek gecombineerd kan worden met andere functies.
- De **wettelijke kaders voor afstand en (geluids)overlast** blijven het uitgangspunt. Lokale overheden kunnen besluiten tot strengere normen.
- Snel realiseerbare projecten zoals **zon op grote daken, parkeerplaatsen en geluidsschermen** worden actief gestimuleerd.
- Er is en blijft ruimte voor **nieuwe initiatieven en zoekgebieden**.
- **Ruimtelijke samenhang** is belangrijk. De provincie neemt het voortouw om deze te bewaken.

De opwekcijfers veranderen ook door de technologische vooruitgang

In de herijking wordt naast de ontwikkelingen en aanpassing van zoekgebieden ook rekening gehouden met technische ontwikkelingen. Zo worden zonnepanelen en windturbines steeds efficiënter. Dit heeft invloed op de potentie van de zoekgebieden en daarmee ook op het realiseren van de ambitie van de RES. In bijlage 1 is meer informatie opgenomen over de berekeningsmethodiek.

1.2 Regionale energiestrategie Noord-Holland Zuid

In 2021 hebben de gemeenten, waterschappen en provincie Noord-Holland de *Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid* vastgesteld. Hierin staat het gezamenlijke bod van de regio om 2,7 Terawattuur (TWh) aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030. In de RES 1.0 zijn de zoekgebieden hiervoor op kaart gezet en zijn de plannen beschreven. Ook zijn de ambities, uitgangspunten en randvoorwaarden beschreven, is ingegaan op de knelpunten en slimme inzet van de elektriciteits-infrastructuur en komen participatie en besluitvorming aan de orde.

Warmte was een belangrijk onderwerp in de RES 1.0, in deze herijking wordt hier beperkt aandacht aan besteed. Dat komt omdat de regie voor de warmtetransitie bij gemeenten ligt. Het in 2023 opgerichte *Nationaal Programma Lokale Warmte* speelt samen met de provincie Noord-Holland een faciliterende rol voor de gemeenten.

Wat is de Regionale Energiestrategie (RES)?

Nederland is ingedeeld in dertig ‘energieregio’s’ waarin gemeenten, provincie, waterschappen, netbeheerders, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en inwoners samenwerken om meer duurzame elektriciteit op te wekken met wind- en zonprojecten. In de Regionale Energiestrategieën (RES) beschrijven deze partijen ‘in tekst en op de kaart’ hoe en waar ze dit in hun regio willen doen. De energieregio Noord-Holland Zuid bestaat uit de deelregio’s Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vechtstreek, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek-Waterland.

Energieregio Noord-Holland Zuid

Waarom een RES?

Door te werken aan meer zonne- en windenergie draagt de regio Noord-Holland Zuid bij aan de landelijke en internationale klimaatdoelstellingen, om de CO2-uitstoot fors naar beneden te brengen. Daarnaast is het beschikken over betaalbare, duurzame elektriciteit en warmte belangrijk om te kunnen blijven ondernemen, wonen en reizen. Door de afbouw van het gebruik van fossiele brandstoffen, neemt komende jaren de vraag naar duurzame elektriciteit steeds verder toe.

Opgave RES 2030

De landelijke RES-doelstelling is 35 TWh opwekking van duurzame elektriciteit in 2030. Deze doelstelling is binnen bereik. Volgens de *RES-monitor* is de verwachte opwek in 2030 tussen de 34 TWh en 44 TWh; hiervan is op dit moment 26 TWh gerealiseerd. Het gezamenlijke bod van de 30 RES-regio's in 2021 komt uit op 55 TWh. Daarmee overschrijden de ambities de doelstelling uit het Klimaatakkoord van minimaal 35 TWh in 2030. Dit neemt de urgentie echter niet weg, ook na 2030 zal er in toenemende mate behoefte zijn aan duurzaam opgewekte elektriciteit. Door deze snelgroeiende vraag is op alle fronten extra inzet nodig. Daarom blijft er landelijk en in de regio's onverminderd gewerkt worden aan realisatie van de gezamenlijke ambitie van 55 TWh, ook al lijkt dit streefdoel pas na 2030 binnen bereik (zie ook de *Kamerbrief* van minister Jetten over voortgang RES, december 2023). Het NPRES heeft in beeld gebracht *onder welke voorwaarden* het mogelijk is om meer dan 35 TWh te verzilveren.

Het kabinet gaat in 2024 in gesprek met decentrale overheden om nieuwe interbestuurlijke afspraken te maken over de RES-opgave na 2030. Aspecten rond leefomgeving, uitvoeringskracht en maatschappelijke betrokkenheid van organisaties en inwoners kunnen hierbij extra aandacht en concretisering krijgen. Deze gesprekken moeten in de zomer van 2024 uitmonden in afspraken over de RES-opgave na 2030.

Systeembenadering

De langetermijnstrategie voor de energietransitie is gebaseerd op een systeembenadering met als doel een CO2-neutraal energiesysteem. Daarvoor is het van belang om keuzes en opgaven in samenhang te bekijken. De realisatie van meer warmtenetten bijvoorbeeld vermindert de elektriciteitsvraag en ontlast daarmee het elektriciteitsnet. Het *Nationaal Plan Energiesysteem* (NPE) stelt dat elektriciteit de grootste drager wordt van het energiesysteem. De elektriciteitsvraag neemt de komende 25 jaar aanzienlijk toe. Dit onderstreept de urgentie van het voortvarend realiseren van hernieuwbare elektriciteitsopwekking in een systeem dat daartoe is geëquipeerd. Daarnaast geeft het NPE aan dat de regering meer gaat sturen op:

- Energiebesparing.
- Inzetten van schaarse energie- en infrastructuur waar deze het meest nodig is vanuit systeemperspectief.
- Sterke internationale samenwerking.
- Ruimte voor participatie en maatschappelijk initiatief.

Tijdlijn

Om de gezamenlijk vastgelegde ambitie voor het opwekken van duurzame energie te realiseren is het nodig dat in januari 2025 vergunningen voor projecten zijn verleend. Dat betekent voor overheden: verankeren van de RES'en in ruimtelijk beleid eind 2023, begin 2024.

2018

2013
Energieakkoord Nederland

2019

2020

2021

Klimaatakkoord
Definitief Klimaatakkoord getekend. De RES is één van de maatregelen uit het Klimaatakkoord.

juli 2021
Fit-for-55
door Europese Commissie.

2022

December 2022
Bestuurlijke afspraak
Randvoorwaarden scheppen om democratisch vastgestelde RES'en uit te voeren met streefdoel 55 TWh.

2022- 2030
RES Herijking 2.0
Maatwerk per regio.

Juli 2023
pMIEK
le overzicht maatschappelijk geprioriteerde energie-infrastructuur.

2023

Tweede Kamerverkiezingen

Juli 2023
Concept Nationaal Plan Energiesysteem
Start dialogen perspectief 2050.

1 juli 2023
RES voortgangsdocument 2023
(t.b.v. PBL Monitor dec 2023).

December 2023
Definitief Nationaal Plan Energiesysteem

2024

Europese verkiezingen

1 september 2024
Concept provinciale Energievisie

Gemeenteraadsverkiezingen

Provinciale staten- en waterschapsverkiezingen

1 januari 2025
Omgevingsvergunningen
Omgevingsvergunningen voor het realiseren van minimaal 35 TWh zijn verleend.

2025

Februari 2025
pMIEK
2e overzicht maatschappelijk geprioriteerde energie-infrastructuur.

2025
Energiewet en Warmtewet

1 juli 2025
RES voortgangsdocument 2025
(T.b.v. PBL Monitor dec 2025).

2030

2027
Herijking Nationaal Plan Energiesysteem

2035
CO2-vrij elektriciteitssysteem

1 januari 2030
Minimaal 35TWh duurzame energie
In 2030 wordt minimaal 35 TWh duurzame elektriciteit op land geproduceerd.

1 januari 2050
Duurzame energie
Nederland is klimaatneutraal.

2050

- Intensivering dialoog met de samenleving
- Slimmer benutten & uitbreiden van het energienet
- Gebiedsgericht werken en samenhang andere ruimtelijke opgaven
- Maatwerk per regio: RES herijking 2.0
- Provinciale overzichten prioriteren maatschappelijke netinfrastructuur

PBL brengt jaarlijks een monitor uit in december.

bron: Tijdlijn RES op weg naar 2030 - 2050

1.3 Wie is op welke manier betrokken?

Gemeenten, provincie en waterschappen werken als gelijkwaardige partners aan de uitvoering van de RES. De gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen hebben als hoogste democratische organen een doorslaggevende stem. Zij hebben de RES 1.0 vastgesteld en stellen met de Herijking RES 2024 ook de wijzigingen van de zoekgebieden vast. Vervolgens borgen de overheden deze wijzigingen in het omgevingsbeleid en zorgen zij voor tijdige vergunningverlening.

Partners in de RES

Ook maatschappelijke organisaties zijn belangrijke partners in de realisatie van de energiestrategie. Uiteraard worden inwoners intensief betrokken, zij krijgen immers te maken met de plannen in hun leefomgeving. Hier ligt vooral een rol voor gemeenten. De netbeheerders denken en werken verder actief mee om met hun investeringen in de elektriciteitsinfrastructuur in te kunnen spelen op de plannen. Lokale partners als energiecoöperaties en ontwikkelaars zijn cruciaal om ideeën en plannen van de grond te krijgen. Ook organisaties die opkomen voor maatschappelijke belangen zijn gesprekspartner in de planontwikkeling om initiatieven in te brengen en om een scherp oog te houden op de kwaliteit van de leefomgeving.

Gemeenten

Gemeenten staan dicht bij inwoners, ondernemers, initiatiefnemers, energiecoöperaties en andere samenwerkingspartijen. Zij werken samen met de netbeheerders voor tijdige aansluiting van nieuwe projecten. Gemeentelijke rollen zijn onder andere het aanjagen en ondersteunen van energiecoöperaties en andere lokale initiatieven, het borgen van plannen in het omgevingsbeleid, organiseren van participatie en draagvlak, concretiseren van zoekgebieden en vergunningverlening. In de deelregiohoofdstukken en in de RES 1.0 is meer informatie te vinden over hoe de gemeenten hieraan invulling geven.

Provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland zet zich in voor de landelijke afspraak om 55 procent CO2-reductie te behalen in 2030 ten opzichte van 1990. De RES'en zijn hierin een belangrijk instrument; de verduurzaming van de energievoorziening is immers cruciaal in het terugdringen van de CO2-uitstoot. In de RES'en is de provincie gelijkwaardig partner en geeft ze actief invulling aan haar rollen als kennishouder, inspirator en initiator, én als beschermer en borger van de kwaliteit van de leefomgeving. De provincie is tevens bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor windparken met een opgesteld vermogen tussen 5 en 100 MW.

Waterschap AGV, Hoogheemraadschap HHNK en Hoogheemraadschap van Rijnland

Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en Hoogheemraadschap van Rijnland werken actief mee in de RES'en om de regionale energie-ambities te realiseren. De waterschappen streven naar klimaatneutraliteit in uiterlijk 2035. De ambities en het duurzaamheidsbeleid van de waterschappen zijn beschreven in de strategische visie '*Op weg naar klimaatneutraliteit*'. Elk waterschap geeft hier op zijn eigen wijze invulling en uitvoering aan. De waterschappen streven daarbij naar maximale energie-opwekking bij hun eigen assets. Naast de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) bieden ook gemalen, overloopgebieden en eventueel ook waterkeringen kansen. Daarnaast zijn waterschappen bezig met energiebesparing, het vergisten van slib tot biogas en het benutten van kansen voor aquathermie (zowel thermische energie uit oppervlaktewater als thermische energie uit afvalwater). Via onderstaande links is meer informatie te vinden over initiatieven en onderzoeken van de waterschappen in Noord-Holland:

- *Omgevingswarmte Rijnland*.
- *Omgevingswarmte HHNK.*
- *Waternet (omgevingswarmte.nl).*
- *Wegwijzer Aquathermie | Wegwijzer Aquathermie.*
- *Onderzoek naar gevolgen warmtewinning Sloterplas in Amsterdam | Waterschap AGV*.
- *Energie en Grondstoffen Fabriek (efgf.nl).*

1.4 Proces en vervolgstappen

Besluitvorming

Alle 27 gemeenten, de provincie en de drie waterschappen stellen de Herijking RES vast en bouwen daarmee voort op de gemaakte regionale afspraken. De besluitvorming is maatwerk: er zijn gemeenten zonder wijzigingen in zoekgebieden en gemeenten waar wel wijzigingen zijn voorzien. Het is de bevoegdheid van de gemeenteraden om te besluiten over wijzigingen ten opzichte van de kaart van de RES 1.0 (op eigen grondgebied) om deze wijzigingen vervolgens te borgen in het omgevingsbeleid.

Wijzigingen naar aanleiding van raadsbesluiten en amendementen over de Herijking RES 2024, zijn in dit document aangegeven door middel van een ... in de tekst en een A in de kaarten. Klik hier voor meer informatie. De actuele status van de zoekgebieden is in de RES-viewer*

Als een gemeente geen wijzigingen heeft, besluit het college over de Herijking RES, die in dat geval ter informatie wordt gedeeld met de raad. In waterschappen met voor hen relevante wijzigingen stelt het algemeen bestuur de Herijking RES 2024 vast, zonder relevante wijzigingen wordt de Herijking RES 2024 vastgesteld door het dagelijks bestuur en ter informatie met het algemeen bestuur gedeeld. Daarnaast besluiten Provinciale Staten over de gehele Herijking RES 2024. Daarmee worden de vastgelegde bestuurlijke afspraken opnieuw bekrachtigd en de wijzigingen in en van de zoekgebieden vastgesteld.

Vervolgstappen

Nadat de Herijking RES is vastgesteld, worden de gewijzigde en nieuwe zoekgebieden geborgd in omgevingsbeleid van gemeenten (omgevingsplannen) en provincie (omgevingsverordening). De wijziging van de zoekgebieden wordt na besluitvorming verwerkt in de *RES-viewer.*

Voor nieuwe/aangepaste zoekgebieden voor opwekking van windenergie stelt de provincie een plan-MER op. Dit is nodig om de wind-zoekgebieden te kunnen borgen in de provinciale verordening. In deze plan-MER worden de verwachte milieueffecten van windturbines in de onderzoeksgebieden in beeld gebracht. Planning is om de concept plan-MER in april 2024 gereed te hebben. Met de informatie uit de concept plan-MER kunnen gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen een goed overwogen besluit nemen over de Herijking RES. In het najaar van 2024 stelt de provincie (GS) de plan-MER vast, rekening houdend met de genomen besluiten over de herijking, waarna de nieuwe/aangepaste wind-zoekgebieden worden opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening (per 1-1-2025).

Daarnaast is en blijft er in het RES-proces ruimte voor nieuwe initiatieven en zoekgebieden. Een aantal toekomstige ontwikkelingen is wel in beeld maar nog niet ver genoeg om op te nemen in de herijking RES. Deze kunnen verder ontwikkelen en aanleiding geven tot een volgende Herijking. Begin 2025 wordt opnieuw geïnventariseerd of er nieuwe zoekgebieden in beeld zijn.

Planning uitvoering RES

De landelijke planning is dat op 1 januari 2025 de projecten uit de RES een vergunning hebben, zodat ze uiterlijk 2030 gerealiseerd zijn. De meeste projecten uit de RES Noord-Holland Zuid hebben op 1-1-2024 nog geen vergunning. Voor de zon-op-dak-opgave is een vergunning veelal ook niet nodig. Voor de andere zoekgebieden is versnelling van de uitvoering belangrijk, om te kunnen blijven koersen op het realiseren van de ambitie van Noord-Holland Zuid om in 2030 2,7 TWh op te wekken.

2

Context en ontwikkelingen

2.1 Opwek van energie op rijks-vastgoed (OER)

Met het OER-Programma (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) stelt de rijksoverheid haar gronden ter beschikking voor het opwekken van hernieuwbare energie. Zie ook *energieoprijksgrond.nl*. Decentrale overheden kunnen bij de minister een beroep doen op dit aanbod. In kaart 2.1 zijn de OER-projecten langs de Rijkswegen (RWS) in Noord-Holland ingetekend.

Kaart 2.1 OER-Projecten langs Rijkswegen, in aanvraag (links) en in uitvoering (rechts)

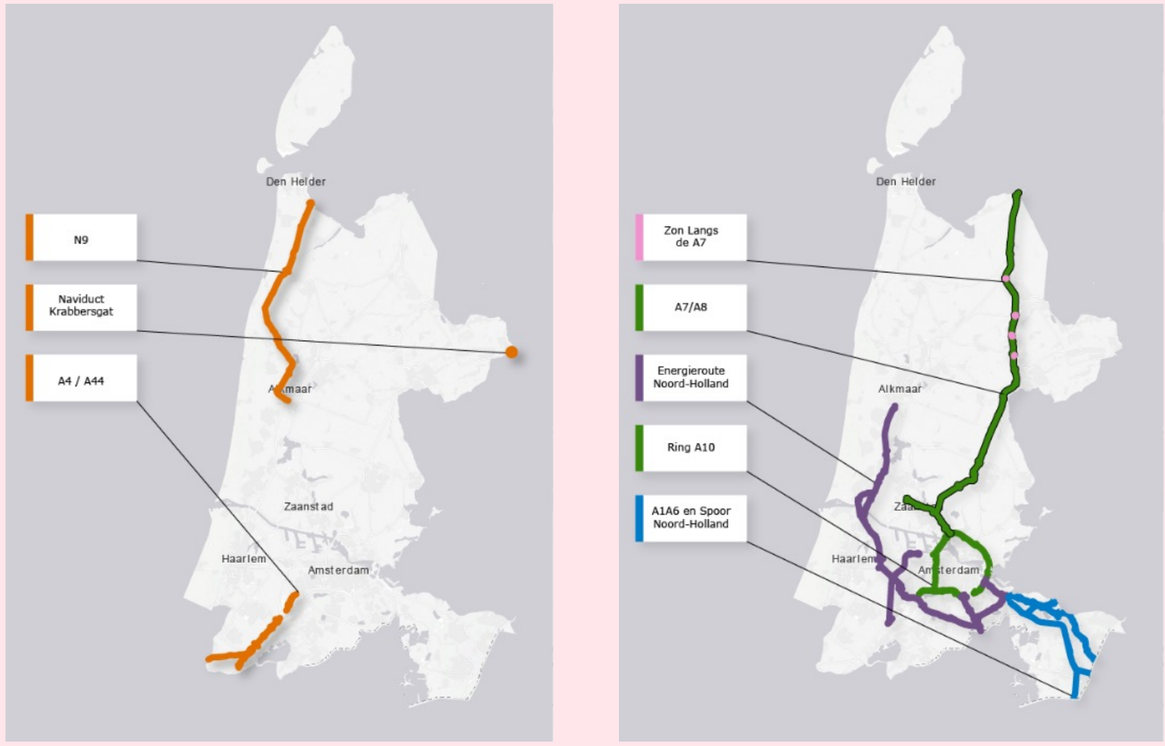

OER in de RES

De OER-initiatieven zijn opgenomen in deze herijking van de RES voor Noord-Holland Zuid. Omdat de locaties al zijn aangemeld bij het OER door middel van collegebesluiten (of reeds in de RES 1.0 waren opgenomen), is dit een toevoeging aan de RES waar niet opnieuw besluitvorming voor nodig is. Het wordt bekrachtigd door het in de RES op te nemen. Daarmee is het inzichtelijk voor eenieder, ook in de *RES-viewer.*

Werkwijze OER-programma

Bij een positieve beoordeling van een aanvraag wordt een locatie opgenomen in het OER-programma en stelt het Rijk capaciteit en middelen ter beschikking om aan de slag te gaan met betreffende project. In zo'n project werken Rijk, provincie en gemeenten samen om marktpartijen te selecteren om energieprojecten op deze gronden te realiseren en exploiteren. De betrokken overheden stellen op basis van hun eigen bevoegdheden de voorwaarden en uitgangspunten vast, bijvoorbeeld voor veiligheid, (financiële) participatie, lokaal eigendom en inpassing. Projectontwikkelaars en energiecoöperaties kunnen op de projecten inschrijven, waarna de rechten om op de betreffende gronden te ontwikkelen en exploiteren worden gegund aan de partij met het beste voorstel.

2.2 Innovaties

De rol van innovaties in Noord-Holland Zuid

Innovatie kan bijdragen aan een succesvolle energietransitie, gezonde concurrentiekracht en economische groei in de komende decennia. In Noord-Holland Zuid werken kennisinstellingen, ondernemers en overheden op verschillende manieren aan de ontwikkeling en toepassing van innovaties die bijdragen aan de energietransitie. Zo heeft de gemeente Heemstede haar plannen voor een zonneparking uitgewerkt met gebruik van *sociale innovatie door vanuit co-creatie* te werken en stimuleert *Rom InWest* technologie en innovatie door deze via investeringen verder te kunnen laten groeien.

Innovaties opwek-technieken

Uitgangspunt bij de ambitie van de RES NHZ (2,7 TWh in 2030) is dat deze wordt gerealiseerd door de toepassing van bewezen technieken: de opwekking van zonne- en windenergie. In de toepassing van deze technieken wordt volop geïnnoveerd, zoals bij de ontwikkeling van kleinschalige windturbines, ‘agri-PV’ (zonnepanelen in combinatie met voedselteelt), zon-op-geveltoepassingen, drijvende zonnepanelen en zonnepanelen-folie. Installaties met een vermogen groter dan 15 KWp, worden meegenomen in de gerealiseerde opwekcijfers van de RES.

Langere termijn

Daarnaast zijn er innovaties in andere vormen van elektriciteitsopwekking. Deze innovaties kunnen naar verwachting in 2030 nog geen grootschalige bijdrage leveren aan de RES-doelstelling en tellen daarom niet mee in het RES-bod voor 2030. Deze technieken kunnen echter wel belangrijk zijn voor de opgave ná 2030.

Kernenergie

Op landelijk niveau wordt onderzoek gedaan naar *de mogelijkheden van kernenergie*. De Rijksoverheid onderzoekt de bouw van twee nieuwe kerncentrales. Daarnaast gaat de ontwikkeling van kleine kerncentrales (SMR's) wereldwijd snel en is er vanuit bedrijfsleven, onderzoek en lokaal bestuur veel interesse naar SMR's. Ook hiernaar wordt in opdracht van het ministerie van EZK onderzoek gedaan.

Daarbij wordt onderzocht hoe kleine kerncentrales van toegevoegde waarde kunnen zijn in het nationale energiesysteem, bijvoorbeeld in en rond industriële clusters. Er is geconcludeerd dat haalbaarheid in 2030 niet realistisch wordt geacht. Daarom worden SMR's niet meegenomen in de doelstelling van de RES voor 2030.

Innovaties flexibel energiesysteem

Om het elektriciteitsnet efficiënter te benutten is het belangrijk dat de opwekking van elektriciteit slimmer wordt gebruikt en toegepast. Dit kan bijvoorbeeld door de elektriciteitsvraag slim te sturen en af te stemmen op de momenten dat er veel zonne- en/of windenergie wordt opgewekt. Maar ook door pieken op te vangen door opslagsystemen of om te zetten in andere vormen van energie. Dit biedt enerzijds oplossingen voor de toenemende netcongestie in grote delen van Noord-Holland. Anderzijds kunnen hierdoor netuitbreidingen in de toekomst worden voorkomen.

Bedrijventerreinen zijn bij uitstek geschikt voor dit soort toepassingen. Hier is ruimte voor energieopwekking en kunnen de verschillende bedrijven met elkaar hun energieverbruik aansturen. Op het *Schiphol Trade Park* van SADC in Haarlemmermeer is zo'n energiehub bijvoorbeeld al ontwikkeld.

2.3 Kleinschalige opwek

Kleinschalig zon-pv

In het Klimaatakkoord van 2019 is rekening gehouden met een autonome groei van 7 TWh door kleinschalige zonne-energie op daken. Alles wat boven deze 7 TWh aan kleinschalige zon-pv wordt opgewekt, mag worden bijgeteld bij de nationale doelstelling van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030.

Volgens de Klimaat- en Energieverkenning van PBL en anderen (2023) wordt verwacht dat huishoudens in 2030 ongeveer 12 TWh aan zonnestroom zullen produceren via kleinschalige zonne-energie. Tegelijkertijd bestaat er een bredere behoefte om een helder beeld te krijgen van de autonome groei van 7 TWh. Op nationaal niveau voeren PBL en RVO momenteel gesprekken om een beter inzicht te verkrijgen in kleinschalige zonne-energie.

De intentie is om dit streven tegen het jaar 2024 te realiseren en het volledige plaatje van kleinschalige zon-pv duidelijk in kaart te brengen. Kijk *hier* voor meer informatie.

Kleine windturbines/erfmolens

Een kleine windturbine - ook wel erfmolen genoemd - is een compacte windmolen die meestal wordt geplaatst op privéterreinen zoals boerderijen of landgoederen. In vergelijking met reguliere windturbines zijn erfmolens aanzienlijk kleiner en zijn ze afgestemd op lokale energiebehoeften. De tiphoogte van een erfmolen varieert doorgaans tussen de 4 en 21 meter, volgens gegevens van NPRES uit 2023. In Noord-Holland is de maximaal toegestane ashoogte van kleine windturbines 15 meter.

Kleine windturbines worden meegerekend in de nationale RES-doelstelling van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030. Praktisch gezien is deze bijdrage echter beperkt. Een kleine windturbine met een tiphoogte van 21 meter met een vermogen van 15 KW kan jaarlijks bijvoorbeeld 32,1 MWh produceren. Ter vergelijking: een grote windturbine met een tiphoogte van 165 meter met een vermogen van 5,6 MW levert 16.800 MWh per jaar op. Dit betekent dat meer dan 500 kleine windturbines nodig zouden zijn voor dezelfde energieopbrengst als één grote windturbine.

Net zoals bij kleinschalige zonne-energie, verkent NPRES samen met PBL, *RVO* en de regio's de mogelijkheid om kleine windturbines effectief op te nemen in de monitoring voor de doelrealisatie tegen 2030.

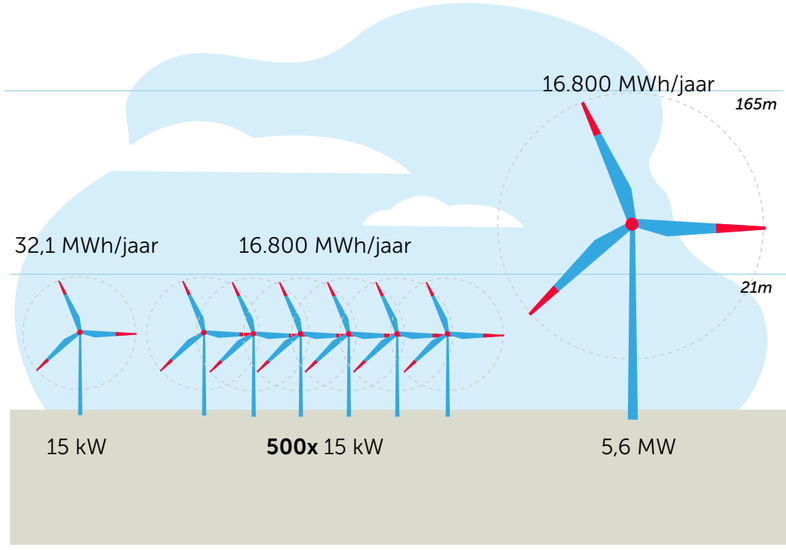

bron: NPRES

2.4 Andere ontwikkelingen naast de RES

De focus van de RES ligt op de grootschalige opwekking van wind- en zonne-energie op land en zon op (grote) daken en bouwwerken. Naast de RES zijn er talloze initiatieven die inspelen op, en bijdragen aan de energietransitie. Landelijk wordt gewerkt aan de opschaling van wind op zee naar 49 TWh. In de regio spelen kleinschalige opwek van zonne-energie, opwekking via afvalverbrandingsinstallaties en biomassacentrales een rol. Deze vormen van elektriciteitsopwekking leveren, naast de RES-doelstellingen en de opgave wind op zee, een belangrijke bijdrage in de landelijke opgave voor hernieuwbare elektriciteit.

Afvalverbrandingsinstallaties en biogas in Noord-Holland

Afvalverbrandingsinstallaties en hernieuwbare elektriciteit uit biogas dragen bij aan de vermindering van CO2-uitstoot. In 2021 werd in Noord-Holland Zuid 0,50 TWh aan hernieuwbare elektriciteit opgewekt door afvalverbrandingsinstallaties en overige verbranding van biomassa[1]. Daarbij werd circa 0,04 TWh hernieuwbare elektriciteit opgewekt vanuit biogas uit bijvoorbeeld monovergisters.

[1] Bron: Klimaatmonitor.

2.5 Warmte en de RES

De warmtetransitie van de gebouwde omgeving raakt aan de RES. De Regionale Structuur Warmte (RSW) maakte dan ook integraal onderdeel uit van de RES 1.0. De gemaakte werkafspraken in de RSW uit de RES 1.0 staan nog vast.

In de warmtetransitie ligt de regie bij gemeenten. Soms spelen er bovenlokale zaken en is afstemming/samenwerking gewenst. De Regionale Structuur Warmte (RSW) beschrijft de afspraken om invulling te geven aan deze samenwerking. In de RES-regio Noord-Holland Zuid is afgesproken dat de provincie Noord-Holland deze samenwerking faciliteert. Dit doet zij in afstemming met het *Nationale Programma Lokale Warmtetransitie* (NLPW).

Dit is de organisatie die sinds januari 2023 gemeenten faciliteert bij het vormgeven van de warmtetransitie.

Vanwege deze ontwikkelingen en de veelomvattendheid van het thema, heeft ‘warmte’ een eigen spoor gekregen naast de RES en is het geen onderdeel van de Herijking RES 2024. In bijlage 3 is een beschrijving te vinden van de manier waarop warmte in Noord-Holland is georganiseerd.

3

Energieregio Noord-Holland Zuid

3.1 Bod en zoekgebieden in vogelvlucht

Inleiding: bod blijft staan, opwekpotentie verandert wel

De energieregio Noord-Holland Zuid deed in 2021 in de RES 1.0 het gezamenlijke aanbod om 2,7 Terawattuur (TWh) aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030. Dit aanbod is nog steeds de inzet van de regio om bij te dragen aan het Klimaatakkoord. Sinds 2021 is er wel het nodige gebeurd: er zijn zoekgebieden gewijzigd, bijgekomen en afgevallen. Dit is van invloed op de mogelijke opwekking ('potentie') van hernieuwbare elektriciteit. Ook zijn er nieuwe rekenregels vastgesteld: de techniek ontwikkelt zich in hoog tempo en er wordt steeds meer ervaring opgedaan met de uitwerking van de RES-plannen in de praktijk. De uitgangspunten voor de opwekberekeningen zijn hierop aangepast (zie ook bijlage 1).

Herijking: inventarisatie waar de energieregio staat

De ontwikkelingen en nieuwe berekeningen betekenen dat de optelsom van potentie en gerealiseerde duurzame opwekking voor alle deelregio's van Noord-Holland Zuid hoger uitpakt. De potentie van alle zoekgebieden is naar boven bijgesteld, met 106 GWh. De al gerealiseerde duurzame opwekking is met 358 GWh toegenomen. De som van de potentie en gerealiseerde opwekking komt uit op 3.410 GWh oftewel 3,41 TWh. Er is dus in de zoekgebieden van de RES 1.0 en de voorliggende herijking samen ruimte voor 3,41 TWh. De uitdaging voor Noord-Holland Zuid ligt in de tijdige realisatie binnen zes jaar om het doel in 2030 te halen.

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

Na opstellen van de Herijking RES is gebleken dat onterecht kleinschalig zon op dak is meegeteld in het deel 'gerealiseerde opwekking'.

Hierdoor geven de cijfers van de Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid een te rooskleurig beeld. In totaal is er 413 GWh onterecht meegeteld. Na correctie hiervoor komt de Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid op een totaal van 2.997 GWh (huidige productie plus potentie). Dit is 297 GWh boven het vastgestelde RES bod van 2,7 TWh.

De ambitie van de RES NHZ blijft staan. De regio staat er minder rooskleuring voor dan gedacht, maar de zoekgebieden bieden nog voldoende potentie om het bod te halen.

Klik hier voor meer informatie.

Potentieverschillen

De herijking van de RES levert een andere opwekpotentie op dan de eerdere RES 1.0. In grote lijnen is dit verschil logisch te verklaren omdat in de tijd na de vaststelling van de RES 1.0 zaken veranderd zijn. Zo zijn enerzijds in de (deel)regio's de plannen verder geconcretiseerd, waardoor zoekgebieden worden toegevoegd of aangepast. Anderzijds heeft het Nationaal Programma RES nieuwe kengetallen vastgesteld. Met deze kengetallen kan de informatie uit alle RES-regio's worden opgeteld en meetbaar gemaakt worden. In deze kengetallen wordt ook rekening gehouden met de toegenomen technische potentie van zonnepanelen. Voor de berekening van potentie van zon op grote daken wordt nu tevens gebruikgemaakt van een nieuwe dataset die eerder nog niet beschikbaar was. Het samenspel van deze veranderingen maakt dat de potentie in de herijking niet hetzelfde is als bij de RES 1.0. Tevens is de al gerealiseerde duurzame opwekking uit zon en wind ook toegenomen doordat sinds de RES 1.0 projecten zijn afgerond en daarmee meer duurzame opwekking van elektriciteit is gerealiseerd in de (deel)regio's.

Opwekcijfers Herijking RES 2024 en RES 1.0 (2021) Noord-Holland Zuid

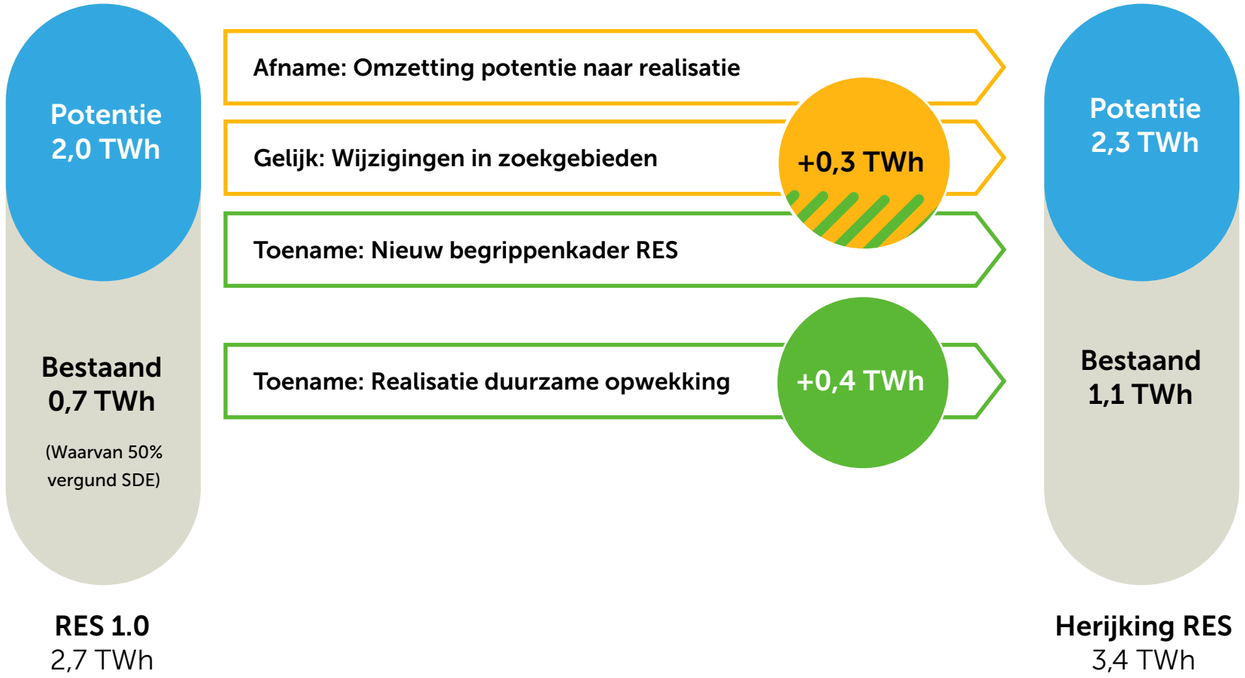

RES 1.0
2,7 TWh

Herijking RES
3,4 TWh

De kaart op de volgende pagina toont de zoekgebieden van de Herijking 2024. De kaart bevat de generieke zoekgebieden; zon op grote daken, zon boven parkeren, zon langs infrastructuur en de verkenningen en voorkeursvarianten OER. En ook de specifieke zoekgebieden voor zon en wind op land.

Index

Herijking RES 2024

Noord-Holland Zuid

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**1043**	899 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**118**	135 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**35**	25 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**145**	92
Zon*	**682**	392 ha
Wind	**206**	7 tur
Zon + wind	**25 + 54**	28 ha + 6 turbines
Totaal potentiële opwekking (GWh)	**2.309**	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**2,31**	
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	1,10	

* De totalen voor hectares en turbines zijn exclusief de deelregio Amsterdam.
** De doelstelling van Amsterdam voor 284,5 GWh in zoekgebieden zon op dak, zon boven parkeerplaatsen, zon langs infrastructuur en zon op veld/water zijn in boven-staande tabel meegeteld onder zoekgebied Zon.

A Dit zoekgebied is dd 24-09-2024 middels een raadsbesluit door gemeente Zaanstad toegevoegd aan het zoekgebied Wind in het NZKG.

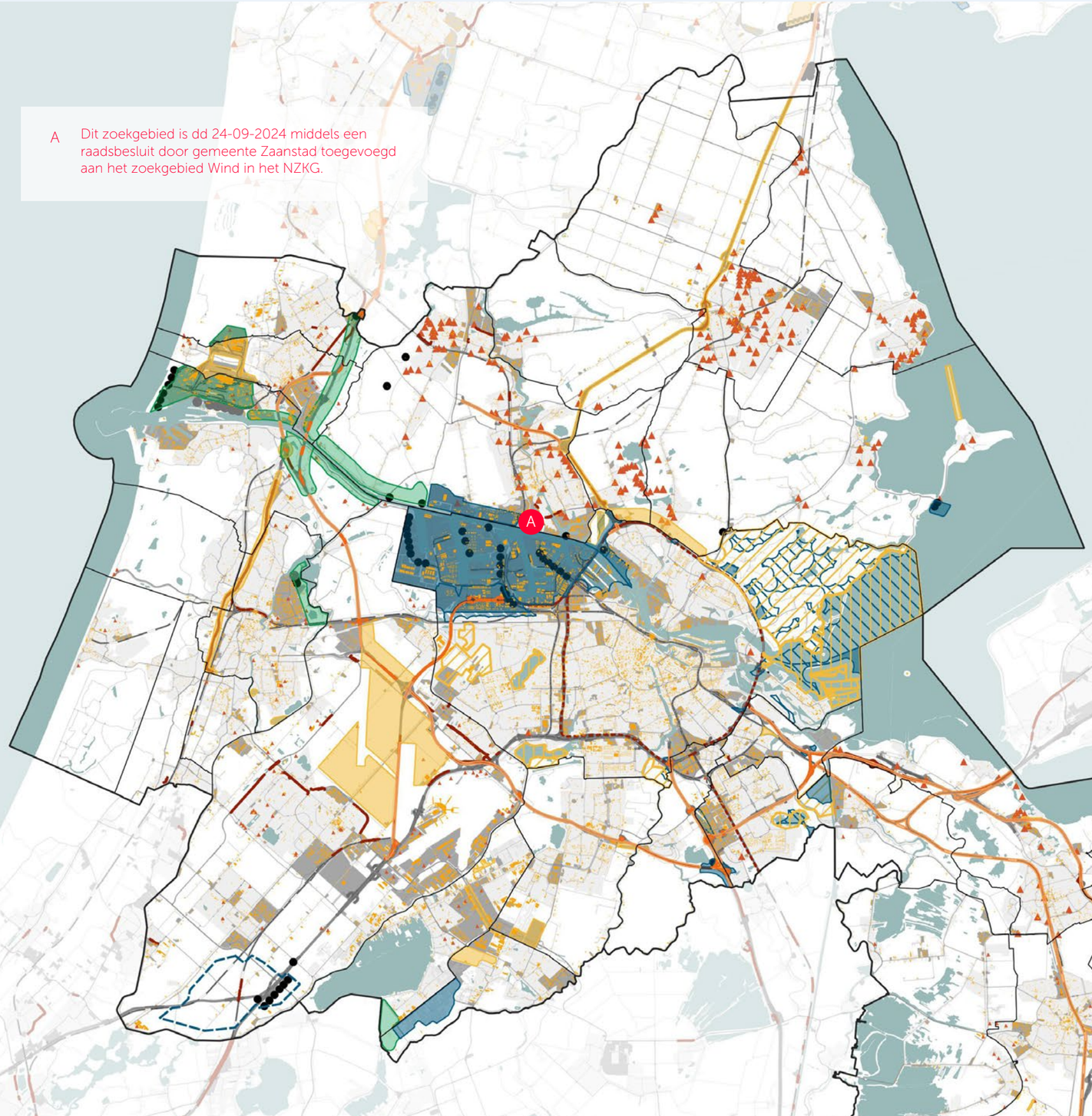

Legenda

- Bestaande windturbines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

0 — 7,5 — 15 km

3.2 Aandachtspunten uitvoering

Noodzaak versnelling in uitvoering

Met de zoekgebieden zoals opgenomen in deze Herijking RES zijn er voldoende mogelijkheden om de gezamenlijke ambitie van 2,7 TWh te realiseren. De grootste uitdaging is om deze ambtitie tijdig (in 2030) te realiseren. Meerdere projecten in ‘de pijplijn’ worden de komende jaren uitgevoerd. Sinds de RES 1.0 is er 0,36 TWh aan gerealiseerde opwekking bijgekomen. In de komende zes jaar moet er nog ten minste 1,6 TWh gerealiseerd worden.

Dit is een grote opgave, zeker omdat het steeds lastiger wordt om projecten van de grond te krijgen. In de foto van het *Nationaal Programma RES* wordt dit herkend. Knelpunten op het elektriciteitsnet zijn bepalend voor het tijdig realiseren van projecten, de beperkingen uit de landelijke zonnebrief en de mogelijke windnormen leiden in een aantal zoekgebieden tot minder of andere mogelijkheden. De provincie Noord-Holland voert in het begin van 2024 een analyse uit, waarbij de impact van de zonneladder op de zoekgebieden ‘zon op veld’ worden onderzocht. Dit geeft duidelijkheid voor de betrokken partijen.

Uit de herijking blijkt dat de komende tijd ingezet moet worden op uitvoering en versnelling. Dit vraagt inzet, daadkracht, samenwerking en het maken van keuzes.

Sanering

Van de opgestelde bestaande opwekking wordt in de toekomst een deel gesaneerd, opgewaardeerd of vervangen. Dit heeft te maken met technische levensduur, of afspraken voor sanering bij nieuwe opwek-projecten. Dit is niet opgenomen in de cijfers omdat over deze ontwikkelingen geen zekerheid gegeven kan worden, in zowel tijd als effect.

3.3 Energie-infrastructuur

Inzicht vanuit infrastructuur en het belang van systeemefficiëntie

"Het energiesysteem speelt een cruciale rol in het volbrengen van de RES-ambities. Het verbindt, letterlijk, de ambities en plannen voor opwek in de 30 RES regio's met de verbruikers van energie", schreven de netbeheerders in de netimpactanalyse bijgevoegd aan de RES 1.0. De in deze netimpactanalyse genoemde handelingsperspectieven en adviezen zijn onverminderd actueel en worden zelfs belangrijker, gezien de toegenomen krapte op het elektriciteitsnet. De netbeheerders nodigen de partners in de RES dan ook uit de netimpactanalyse (nogmaals) ter harte te nemen. In deze herijking worden alleen de belangrijkste en gewijzigde punten aangestipt.

Netcongestie na

In een beperkt aantal gebieden in Noord-Holland Zuid is er op dit moment sprake van netcongestie voor teruglevering. Dat is goed nieuws. Aan de andere kant zien de netbeheerders dat de krapte wél toeneemt. Dit komt door de stijging in gerealiseerde duurzame energie-opwekking. Dit blijkt ook uit deze herijking en is met name terug te zien op het lokale net door zon op dak.

Het is inmiddels algemeen bekend dat alle ambities in Nederland, voor vraag en teruglevering, niet zonder meer op het huidige elektriciteitsnet passen. Om de ambities te realiseren is een immense verbouwing nodig, en vele miljarden aan jaarlijkse investeringen in de energienetten. Met netcongestie moet blijvend rekening worden gehouden, het is '*here to stay*', zo bleek ook uit de Tweede Kamer-hoorzitting netcongestie van 17 januari 2024.

Omgaan met netcongestie vraagt van iedereen om slimmer om te gaan met de energiebalans: verbruik op het moment dat je opwekt en minimaliseer piekbelasting op de netten. Gezamenlijk moet er slimmer én optimaal gebruik worden gemaakt van de infrastructuur, om zoveel mogelijk opwekplannen mogelijk te kunnen maken, tegen minimaal gebruik van (openbare) ruimte en financiële middelen.

Daarnaast moeten doorlooptijden voor de aanpassing en uitbreiding van infrastructuur aanzienlijk korter. Ook gemeenten hebben hier een rol in. Weerstand tegen en (juridische) discussies over bijvoorbeeld de bouw van elektriciteitshuisjes en elektriciteit(verdeel) stations staan de versnelling van de opgave in de weg. Samen moet op zoek worden gegaan naar hoe het wel kan.

De netsituatiekaarten, vermeld in de regioparagrafen in deze herijking laten de huidige status voor teruglevering per gebied zien. Ze geven inzicht in waar op dit moment kleine opwekprojecten (onder meer zon op dak, kleine zonneweides) mogelijk zijn (3x80A tot 2MW) en wanneer grote opwekprojecten

zoals zoekgebieden voor wind en zon op veld (>2MW) kunnen. De kaarten geven de te verwachten oplostermijn aan als er sprake is van schaarste op een elektriciteitsstation voor terugleververmogen of aansluitvermogen (zogeheten 'velden', de stopcontacten op een station).

Zoekgebieden zon en wind

In diverse regio's in Noord-Holland Zuid blijkt inmiddels dat het vrije vermogen op verdeelstations of het aantal vrije velden ('stopcontacten'), voor het aansluiten van bijvoorbeeld duurzame opwek, na vaststelling van de RES 1.0 verder is afgenomen. Dit bemoeilijkt het snel aan kunnen sluiten van grote (>2MW) zonne- en windparken als daar een netaansluiting voor nodig is. *Slimme oplossingen* bieden op kortere termijn ruimte voor nieuwe of grotere aansluitingen.

Zon op dak

Een groot gedeelte van de RES-potentie voor Noord-Holland Zuid is ingevuld met zon op dak (circa 70 procent). Naast de impact op verdeelstations zien we daardoor grote druk op het middenspannings- en laagspanningsnet (MS- en LS-net, het zogeheten distributienet) ontstaan, waardoor ook hier significante aanpassingen (extra kabels en elektriciteitshuisjes) nodig zijn.

De versnippering van zon op dak brengt grote uitdagingen met zich mee voor de lokale netten. Door de piekbelasting van zon op dak zal Liander veelal lagergelegen netdelen (elektriciteitshuisjes, kabels) moeten verzwaren. Dit is een enorme opgave omdat daarvoor veel straten opengebroken moeten worden. Deze werkzaamheden kennen lange doorlooptijden en brengen hoge maatschappelijke kosten en overlast met zich mee. *Slim inpassen* van zon op dak is dan ook essentieel. Zie verder de paragraaf 'Handelingsperspectief voor/in de regio' voor toelichting.

Om de lokale netten geschikt te maken voor de toenemende capaciteit heeft Liander versnellingsprogramma's geïnitieerd zoals de *buurtaanpak* om de laagspanningsnetten effectief en efficiënt te verzwaren.

Onzekerheid opwek, concretiseer de zoekgebieden

De totale RES-potentie (3,4 TWh) is in zijn totaliteit gegroeid ten opzichte van het bod voor de RES 1.0 (2,7 TWh). Deze groei zit met name in de toegenomen potentie van zon op dak. Voor wind en zon op veld is het overgrote deel van de zoekgebieden gehandhaafd. Er is wel sprake van onzekerheid rond de realisatie van zoekgebieden. Veel gebieden bevinden zich nog in een verkenningsfase. Zonneweides kunnen mogelijk niet ontwikkeld worden (zonnebrief) en windenergie staat (nog steeds) ter discussie. Deze onzekerheden maken het onmogelijk om als netbeheerder vroegtijdig te anticiperen. Door toe te werken naar concrete opweklocaties, en een aanvraag bij de netbeheerder, kan de voorbereiding voor de benodigde infrastructuur opgestart worden.

Versnellen op netuitbreidingen

Langs diverse sporen - de *Taskforce Energie-infrastructuur*, *Landelijk Programma Netcongestie (LAN)*, de Noord-Hollandse *MIEK* en het *Nationaal plan energiesysteem (NPE)* en de *Cluster Energie Strategie (CES) Noordzeekanaalgebied* - verkennen Rijk, provincie, gemeenten, netbeheerders en andere stakeholders samen versnellingsopties en toekomstbeelden. De netbeheerders werken ondertussen doorlopend hard aan netuitbreiding.

De grote opgave op het gebied van infrastructuur vraagt om gecoördineerde, planmatige en zorgvuldige ruimtelijke en energetische beslissingen in de tijd op alle niveaus (nationaal, provinciaal, regionaal en gemeente). Ver genoeg vooruitkijken, keuzes maken én daarop plannen, zo ook met de RES. Netbeheerders presenteerden eind 2023 de *Nationale uitvoeringsagenda*, met als doel samen stappen te kunnen zetten naar uitvoering, in de hoogste versnelling. Kortom, alles wordt aangegrepen om de energienetten zo snel mogelijk uit te kunnen breiden.

Handelingsperspectief voor/in de regio

Naast de genoemde handelingsperspectieven in de netimpactrapportage RES 1.0 wordt verwezen naar de slimme oplossingen-pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure* van Liander, waarin de netbeheerder een aantal principes meegeeft. Het kader op de volgende pagina bevat hiervan een overzicht.

Aanbevelingen netbeheerders: wat kan de regio doen?

Door het elektriciteitsnet efficiënt te benutten, zijn er minder nieuwe kabels en elektriciteitshuisjes nodig. Dat scheelt in realisatietijd, maar ook in het gebruik van schaarse openbare ruimte en in overlast.

- **Zon op dak; slim inpassen.** Minimaliseer bij plaatsing en gebruik van zonnepanelen de impact op het lokale elektriciteitsnet door onder meer lokale energieopslag en afstemming opwek(pieken) op de verbruik(spieken).
- **Cluster energieopwek.** Zo kunnen de windzoekgebieden in Diemen en Amsterdam mogelijk als één project worden ontwikkeld, waardoor er minder kabelverbindingen en minder velden ('stopcontacten') op het elektriciteitsstation nodig zijn. Deze stopcontacten zijn schaars, en ook hard nodig voor onder andere de versterking van het middenspanningsnet voor bedrijven en inwoners. Daarnaast is de ruimte ondergronds een aandachtspunt, ook hiermee moet efficiënt worden omgegaan.
- **Combineer wind en zon: cable pooling.** Opwek door wind en zon vult elkaar goed aan en kan gecombineerd worden op één aansluiting. Deze mogelijkheid kan verkend worden in bijvoorbeeld de zoekgebieden Zuiderlegmeerpolder-Oost en Noordzeekanaalgebied.
- **Combineer vraag en aanbod.** Bedrijventerreinen in de regio zijn, vanuit slim gebruik van het elektriciteitsnet, in de regel een goed startpunt. Hier ligt namelijk veel dakoppervlakte geclusterd bij elkaar en is sprake van een hoog constant energieverbruik. Dit zorgt voor minder kabels en minder transport van energie doordat de opgewekte energie tegelijkertijd verbruikt wordt op de locaties.
- **Plan opweklocaties in de buurt van (toekomstige) elektriciteitsstations met teruglevercapaciteit.** Bij de zoekgebieden kan de afstand tot een elektriciteitsstation groot zijn. Dit vraagt om kabels over lange afstanden door gronden van meerdere eigenaren. Hierdoor is de realisatie niet alleen kostbaar en tijdrovend, maar gaat dit ook gepaard met impact op de omgeving gedurende graafwerkzaamheden. Locaties dicht bij een station hebben daarom vanuit het energiesysteem de voorkeur. Dit zou mogelijk een optie zijn in het zoekgebied in het zuiden van de gemeente Amstelveen (zoekgebied AML_06). Sommige zoekgebieden liggen verder van bestaande of nieuw te bouwen elektriciteitsstations. Dit geldt bijvoorbeeld voor de zoekgebieden in Waterland. Voor het windzoekgebied in de Haarlemmermeer is het de verwachting dat in een latere fase stations dichter in de omgeving van het zoekgebied worden gebouwd (A4 zone 2 en mogelijk regelstation Lisserbroek).
- **Concretiseer opweklocaties in de regio.** Duurzame opwek vereist ruimtelijke inpassing, maar ook energie-infrastructuur moet zowel onder- als bovengronds worden ingepast. Dit moet samenkomen in de uitwerking van de opwekpotentie in de regio richting opweklocaties. Om het bod voor 2030 te halen, moeten vergunningen in 2025 verleend zijn. Maar ook voor het elektriciteitsnet is spoedig duidelijkheid nodig, in de vorm van concrete opweklocaties (wat, waar, wanneer), om tijdig te kunnen anticiperen als netbeheerder.

3.4 Participatie, lokaal eigendom en maatschappelijke initiatieven

Maatschappelijk draagvlak is een belangrijk aspect van de RES. Het proces om te komen van zoekgebieden tot een uitgevoerd project kent daarom zorgvuldige participatie: bij planvorming kunnen inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden meedenken. Ook is het belangrijk dat er lokaal kan worden meegeprofiteerd; er wordt daarom gestreefd naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project. Om het draagvlak verder te vergroten wordt bij ieder project gezocht naar toegevoegde waarde voor landschap en natuur en worden maatregelen genomen om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Om de schaarse ruimte goed te gebruiken wordt per project verkend hoe en waar opwek gecombineerd kan worden met andere functies.

Gemeenten en provincie streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom en (financiële) participatie. Niet alle gemeenten hebben een specifiek participatiekader opgesteld voor de RES. Een aantal gemeenten is hier nog mee bezig. Het gaat hierbij om kaders voor het betrekken van stakeholders en inwoners bij de RES. Wel zijn er in diverse gemeenten algemene participatiekaders opgesteld die in sommige gevallen ook toepasbaar zijn voor de RES[2]. Omdat (financiële) participatie altijd om maatwerk vraagt is dit niet overal op dezelfde wijze (in beleid of anders) vormgegeven. Gemeenten werken actief vanuit het uitgangspunt van financiële participatie. Voorbeelden zijn samenwerking van gemeenten met lokale energiecoöperaties, de borging van het streven naar 50 procent lokaal eigendom in beleid en de ondersteuning van provincie aan energiecoöperaties.

De wereld staat ondertussen niet stil, ook uit de samenleving komen steeds vaker nieuwe initiatieven die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de transitie naar hernieuwbare energie. Deze kunnen de partners zelf aandragen maar kunnen ook vanuit maatschappelijke organisaties, ondernemers en bedrijven komen. Waar mogelijk faciliteren de RES-partners deze nieuwe initiatieven, waarbij het nuttig is om ze te onderzoeken op haalbaarheid. De initiatieven kennen doorgaans een groot draagvlak; het zijn projecten van, met en door de lokale gemeenschap. Zoals aangegeven in de RES 1.0: de deur staat open voor nieuwe initiatieven, ook als die buiten de zoekgebieden liggen, en innovaties worden verwelkomd.

[2] Voortgangsrapportage Noord-Holland Zuid ([2023]).

4

Amstelland

4.1 Opwekcijfers en zoekgebieden

Opwekpotentie Amstelland

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in Amstelland is 443 GWh (0,44 TWh), bestaande uit huidige opwek van 113 GWh (0,11 TWh) en de opwekpotentie door realisatie van plannen in de zoekgebieden van 330 GWh (0,33 TWh). De mogelijke opwek in de zoekgebieden is onder te verdelen in 1) zon op grote daken en parkeerplaatsen (212 GWh), 2) zon op veld in zoekgebieden (54 GWh) en 3) wind op land in zoekgebieden (63 GWh).

In de RES 1.0 was de theoretische potentie voor de deelregio lager dan de berekening in deze herijking. Toen was er sprake van 56 GWh huidige opwek en een theoretische potentie van 320 – 344 GWh voor de zoekgebieden. Deze toename is grotendeels te verklaren doordat de opwekpotentie van zon op grote daken voor de regio is toegenomen. De opbrengst van zonnepanelen is groter dan destijds, daarnaast kende tijdens de RES 1.0 de gemeente Amstelveen geen potentie toe aan zon op grote daken.

Zoekgebieden Amstelland

In de deelregio Amstelland is één zoekgebied wind op land toegevoegd: Kernglastuinbouwgebied De Kwakel in de gemeente Uithoorn. Er zijn geen zoekgebieden afgevallen.

Op de volgende pagina wordt per zoekgebied ingegaan op de stand van zaken en de wijzigingen. Naast de mogelijkheden in deze specifieke zoekgebieden wil Amstelland de kansen zo veel mogelijk benutten voor duurzame opwek door zon op daken, parkeerplaatsen en geluidsweringen, en langs spoorlijnen en snelwegen. Ook wordt gekeken naar multifunctioneel ruimtegebruik voor energieopwek in combinatie met glastuinbouw.

Opwekcijfers Amstelland Herijking 2024 en RES 1.0 (2021)

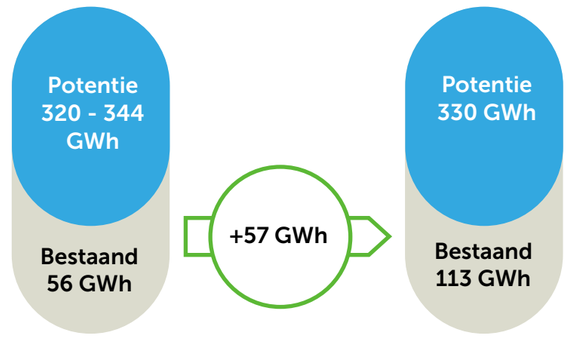

Belangrijkste mutaties
Toename duurzame opwekking met 57 GWh.
Potentie zon op grote daken toegenomen.
Deels door nieuwe begrippenkader, deels door concretisering.

Zoekgebieden Amstelland

01 Zoekgebieden Diemen

- *AML_D_A, B, C en D.* De vier Diemense zoekgebieden voor windenergie bevinden zich in en naast het knooppunt Diemen. Op basis van een Ontwerp partiële herziening is het college voornemens om de Omgevingsvisie Diemen 2040 te wijzigen. De wijziging houdt in dat de gemeente voor de genoemde gebieden planologische ondersteuning wil verlenen. De voorgenomen wijzigingen worden in 2024 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.
- *AML_D_2 Diemen Spoordriehoek.* De gemeente Diemen wil onder voorwaarden medewerking verlenen aan initiatieven voor het realiseren van een natuurvriendelijk zonneveld passend binnen de Lokale Ecologische structuur en rekening houdend met de waterbergende functie van het gebied.
- *AML_09 Diemen Gooiseweg.* Drie kleinere locaties in de lussen bij de aansluitingen van de Gooiseweg (S112) worden als zon-zoekgebieden behouden. De gemeente wil voor deze locaties onder voorwaarden medewerking verlenen aan initiatieven voor het realiseren van een natuurvriendelijk zonneveld.
- *Gebieden Energieroute Noord-Holland in Diemen.* Circa 10 ha aan stroken langs de A1 en A9 is geïnventariseerd waar zonnepanelen kunnen komen, alsmede 1.900 strekkende meter aan geluidschermen langs de A1. Begin 2024 ligt er een gedragen voorkeursvariant met een heldere ruimtelijke onderbouwing, aangevuld met ontwerp-regels en visuele impressies voor de inpassing van zonnepanelen in het projectgebied. Een aantal zon-zoekgebieden uit de RES 1.0 zijn in dit project opgenomen.

02 A2-Ouderkerkerplas

2A: Ouderkerkerplas: Hier staat een windturbine en er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor extra windturbines, maar dat is nog niet afgerond. Het is niet bekend of realisatie voor 2030 gaat lukken. Impactstudie landschap en ecologie zijn uitgevoerd en laten zien dat er mogelijkheden zijn voor extra windturbines. Er wordt een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar de gevolgen voor de ecologische waarden. Daarnaast worden de effecten van Schiphol in kaart gebracht.

2B: Knooppunt Holendrecht. Dit zoekgebied is opgenomen in de OER. Dit is een gecombineerd zoekgebied van de gemeente Ouder-Amstel en Amsterdam. Het gebied rond knooppunt Holendrecht (A2/A9) leent zich mogelijk voor de opwek van windenergie langs infrastructuur. Ook de binnenruimte van het knooppunt kan mogelijk worden gebruikt voor de opwek van zonne-energie, mits dit geen verslechtering oplevert voor de kwaliteit van bodem of water.

03 De Krijgsman Het deel van de A9 dat door Amstelveen loopt, biedt mogelijkheden om zonne-energie op het talud te realiseren, met name ter hoogte van het bedrijventerrein De Krijgsman. Het zonnepark is inmiddels bestemd, en wordt in 2026/2027 gerealiseerd. In het kader van het Energieroute NH-traject worden ook de mogelijkheden aan de overkant verkend (op het water in de oksel van de A9).

04 Oosteinderpoel Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie. Het gebied ligt grotendeels in Natuurnetwerk Nederland (NNN)- gebied. Het Natuurnetwerk Nederland is bedoeld om natuurlijke habitats te beschermen, herstellen en ontwikkelen. In het natuurnetwerk worden zonnepanelen niet toegestaan om de natuurlijke en ecologische balans van het gebied te kunnen behouden. Wegens deze ligging is besloten het zoekgebied te reduceren tot agrarische percelen die weinig tot geen (potentiële) waarden hebben. Uitgangspunt is dat er binnen dit zoekgebied gezocht wordt naar het inpassen van zonne-energie met als doel de omgeving te versterken en naar oplossingen waarbij dubbel ruimtegebruik wordt toegepast.

05 N201 Burgermeester Brouwerweg
In dit zoekgebied kan gezocht worden naar het inpassen van zonne-energie langs infrastructuur. Momenteel geen wijziging in het zoekgebied.

06 Zon op te realiseren bedrijventerrein
Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op de gebouwen van het nieuw te realiseren bedrijventerrein. De komende jaren wordt het betreffende terrein ontwikkeld. Het is de ambitie dat de daken maximaal worden benut voor de opwek van duurzame energie.

07 N196-Poelweg In de RES 1.0 was voor dit gebied 20 ha zonnepanelen vastgesteld, dit is niet gewijzigd. Dit gebied ligt echter in de Stelling van Amsterdam. Landschappelijke inpassing van zonneweides binnen de Stelling van Amsterdam is niet overal mogelijk. Het gebied zal moeten worden aangewezen als stimuleringsgebied zonne-energie door de provincie. Over het ontwerp van het duurzaamheidspark heeft de initiatiefnemer een eerste participatie-inzet gepleegd met direct omwonenden en bedrijven rondom de percelen van het duurzaamheidspark. Planning is dat medio 2024 de benodigde vergunningen worden verleend voor de aanleg van het duurzaamheidspark Noorder Legmeerpolder i.v.m. de aanvraag voor een SDE++-subsidie.

08 Zuiderlegmeerpolder Oost
In de zuidelijke punt van de regio liggen mogelijkheden voor de opwek van wind- en zonne-energie. Momenteel geen wijziging in het zoekgebied. Het verder verkennen van de mogelijkheden in dit zoekgebied vraagt om een zorgvuldig proces. Uit de lokale ateliers in de gemeente Aalsmeer bleek dat zowel positief als negatief werd gedacht over het toepassen van wind- en zonne-energie in dit gebied. De gemeente Aalsmeer maakt in het proces om te komen tot gebiedsvisie Kudelstaart een integrale afweging over de mogelijkheden van energie-opwek in dit zoekgebied. Afhankelijk van de uitkomsten kunnen de mogelijkheden voor opwek daarna nader onderzocht worden. In de gemeente Uithoorn wordt positief gekeken naar het uitwerken van het RES-zoekgebied, waar mogelijk gecombineerd met andere opgaven. Voor agrarische gronden in de gemeente Aalsmeer geldt dat de eventuele mogelijkheden moeten passen binnen de Kaders zonne-energie Aalsmeer.

09 Zie bij 01 zoekgebieden Diemen.

10 Kernglastuinbouwgebied, De Kwakel
Alle beschikbare gronden hier zijn bedoeld voor glastuinbouw maar met het aanwijzen van het zoekgebied glastuinbouwgebied worden de opties opengehouden om opwekking van windenergie mogelijk te maken. Precieze invulling moet nader onderzocht worden.

Index

Legenda

- Bestaande windturbines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Herijking RES 2024

Noord-Holland Zuid

Amstelland

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**203,9**	176 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**8,6**	4 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**4,7**	5 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**-**	-
Zon*	**49,6**	49 ha
Wind	**62,8**	7 turbines
Zon + wind	**-**	-

Totaal potentiële opwekking (GWh)	**330**
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**0,33**
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	0,11

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

01 Diemerscheg - Diemen
02 A2/A9 Ouderkerkerplas
03 A9/Krijgsman
04 Oosteinderpoel
05 N201 - Burgemeester Brouwerweg
06 Zon op te realiseren bedrijventerrein
07 N196 - Poelweg
08 Zuiderlegmeerpolder-Oost
09 Gooiseweg
10 Kernglastuinbouw-gebied

0 2,5 5 km

4.2 Ambities en accenten Amstelland

Alle gemeenten in de deelregio Amstelland hebben in juli 2021 de RES 1.0 vastgesteld. In de afgelopen 2,5 jaar zijn de zoekgebieden verder verkend op haalbaarheid, wenselijkheid en invulling. In de RES 1.0 is voor Amstelland een aantal uitgangspunten en beperkingen genoemd die nog steeds actueel zijn en waarvan de deelregio het van belang acht om ze te herhalen:

Amstelland kenmerkt zich als een stedelijke regio met daartussen waardevolle natuurlandschappen. De regio kent een grote druk op de ruimte. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming en afweging van verschillende functies. Het gebrek aan vrije ruimte gecombineerd met de grote woningbouwopgave, maakt het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. Dit geldt temeer door de ruimtelijke (hoogte)beperkingen die voor een groot deel van de regio gelden door de aanwezigheid van Schiphol, waardoor de mogelijkheden voor windenergie beperkt zijn. Duurzaamheidsambities en -doelstellingen zijn lokaal bepaald in Amstelland. Wel wordt er vanuit de regio incidenteel en op specifieke onderwerpen samengewerkt op het gebied van duurzaamheid en energie.

Tevens wil de regio kijken hoe gebieden die gereserveerd zijn voor bedrijven en transformatie- en/of maatwerkgebieden glastuinbouw, tijdelijk gebruikt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie tussen bedrijven. Er zijn geen mogelijkheden voor grondgebonden opwek van zonne-energie in het kernglastuinbouwgebied in Kudelstaart (in alle gevallen rekening houdend met ‘Kaders Zonne-Energie Aalsmeer). Ook in het kernglastuinbouwgebied in de Kwakel zijn de mogelijkheden gelimiteerd (zie ook de toelichting bij zoekgebied 10 in de toelichting op de zoekgebieden hiervoor).

Behouden concurrentiekracht

Om de concurrentiepositie sterk te houden, werken de Greenportgemeenten Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn samen met de gemeente Haarlemmermeer en andere partijen aan de opgave om het gebied te transformeren naar een modern en duurzaam tuinbouwcluster. Het gebrek aan vrije ruimte, de grote woningbouwopgave en de landschappelijke kwaliteiten maken het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. De natuur- en cultuurwaarden brengen ook landschappelijke beperkingen met zich mee, zowel vanuit Europees, nationaal en/of provinciaal beleid. Ook wordt het landschap doorsneden door zware infrastructuur, zoals snelwegen, spoorlijnen en het Amsterdam-Rijnkanaal.

Mogelijkheden en beperkingen

Wind

Mede door eerdergenoemde beperkingen zijn de mogelijkheden voor windenergie beperkt in Amstelland. De mogelijkheden die er zijn, liggen met name in het noorden van de regio (Diemerscheg), het zuidoosten (wegenknooppunt Holendrecht (A2/A9) en in de zuidwestelijke punt van de deelregio. Momenteel is er één windturbine in de regio waarmee 4,1 GWh aan windenergie wordt opgewekt.

Zon

Met name zon op grote daken biedt mogelijkheden. Grote daken liggen voornamelijk op de bedrijventerreinen en, gezien het innovatieve karakter ervan, op termijn (na 2030) ook op de kassen. Ook voor zon langs infrastructuur (op geluidsschermen en in de berm) worden mogelijkheden gezien. In het project van de Energieroute NH is begin 2024 de Verkenningsfase afgerond. Het belangrijkste resultaat is een Voorkeursalternatief waarin de mogelijkheden nader uitgewerkt zijn.

De gemeente Diemen is een langjarige samenwerking aangegaan met de plaatselijke zonne-energie-coöperatie Diemen-Ecostroom. Het doel van de samenwerking is om de grote daken vol te leggen. Waar mogelijk ontwikkelt de coöperatie samen met dakeigenaren zonnedaken waaraan mensen uit de omgeving financieel kunnen participeren.

Nadere toelichting gemeentelijke ambities en inspanningen

Voor elk van de zoekgebieden in Aalsmeer geldt dat deze worden meegenomen in het proces om te komen tot een Gemeentelijke Omgevingsvisie (GOVI) Aalsmeer, de deelgebiedsvisie Kudelstaart en het Masterplan Energie (MPE) Aalsmeer. In deze trajecten wordt een integrale afweging gemaakt of de zoekgebieden gehandhaafd blijven of dat deze een andere functie krijgen. Het Masterplan Energie beslaat de periode 2024 - 2050 en gaat in op de energetische aspecten van zon en wind op land en hoe deze invloed hebben op het integraal energiesysteem in Aalsmeer. De omgevingsvisie Aalsmeer (en deelgebiedsvisie Kudelstaart) zal duidelijkheid geven over de wenselijkheid van grondgebonden energie-opwek in relatie tot andere functies en belangen. Naar verwachting wordt het Masterplan Energie voor besluitvorming aangeboden in het derde kwartaal van 2024, de Omgevingsvisie Aalsmeer in het vierde kwartaal van 2024 en deelgebiedsvisie Kudelstaart in het tweede kwartaal van 2024.

Ambities en kaders Amstelveen

In lijn met de visie zonne-energie legt de gemeente Amstelveen de prioriteit bij het stimuleren van zon op daken via het Servicepunt Energieadvies. Dit komt overeen met de uitkomsten van het participatietraject voor de RES 1.0. Hieruit kwam duidelijk naar voren dat ‘Zon op dak’ op het grootste draagvlak kan rekenen en dat zuinig omgegaan moet worden met schaarse groene ruimte. Met name zon op grote daken biedt mogelijkheden. Ook is de gemeente Amstelveen bezig met het uitwerken van de mogelijkheden rondom multifunctioneel ruimtegebruik, waaronder zonnepanelen op parkeerterreinen en gevels.

Ambities en kaders Diemen
In de belangenafweging rond wind- en zonne-energie worden de Diemense ambities voor duurzame energie (zoveel mogelijk duurzame energie opwekken) gewogen met de impact op de leefomgeving. De gemeentelijke ambities voor duurzame energie zijn vastgelegd in de RES 1.0 en de Omgevingsvisie Diemen 2040. In 2040 wil Diemen niet meer afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Diemen wil dan een gemeente zijn met duurzame energie en hiervoor ook een flinke eigen bijdrage leveren.

Ambities en kaders Uithoorn
Uitgangspunt bij de zoekgebieden is dat alle economische activiteiten een maatschappelijke meerwaarde creëren en een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit en andere gebiedsopgaven zoals biodiversiteit en klimaatadaptatie. Bij ontwikkelingen moeten de voorwaarden behorend bij het UNESCO Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam in acht genomen te worden, evenals de uitgangspunten die zijn geformuleerd in de gebiedsvisie Groene en Recreatieve Verbindingszone (GRZ).

Ambities en kaders Ouder-Amstel
De gemeente Ouder-Amstel wil in 2040 energieneutraal zijn. Voor de opwek van duurzame energie ligt de prioriteit bij het stimuleren van zon op daken. Verder worden de mogelijkheden onderzocht voor de opwek van zonne-energie op geluidschermen langs de A9 en ook de opwek van windenergie bij de A9/A2 is nog in onderzoek. Ambities en kaders zijn vastgelegd in de (nog vast te stellen) *Omgevingsvisie en Beleidsplan Duurzaamheid.*

4.3 Warmte in Amstelland

De deelregio's Amstelland, Amsterdam en Haarlemmermeer werken samen aan het warmtevraagstuk. Reden hiervoor zijn de bestaande bovengemeentelijke warmtenetten en potentiële bovengemeentelijke warmtebronnen. Amstelland kenmerkt zich door een aantal grote glastuinbouwarealen met een hoge energievraag. Amsterdam heeft een hoogstedelijk karakter en havens met industrie. Haarlemmermeer vormt een belangrijke vestigingsplaats voor datacenters.

Het datacentercluster aan de oostkant van Haarlemmermeer gebruikt veel elektriciteit. De restwarmte uit de datacentra vormt een potentiële energiebron voor Haarlemmermeer, Aalsmeer en Uithoorn. Het datacentercluster in Amsterdam is een potentiële warmtebron voor Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel. Ook de Diemercentrale is een bovengemeentelijke warmtebron voor Almere, Amsterdam, Amstelveen, Diemen en Ouder-Amstel. De WRK-leidingen zijn een potentiële warmtebron én kunnen dienen als warmtetransportleidingen voor Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Uithoorn en Ouder-Amstel.

Binnen de algemene werkagenda die voor de gehele regio Noord-Holland Zuid is opgesteld is er voor deze deelregio's een aantal specifieke aandachtspunten:

- In de regio bevinden zich meerdere glastuinbouwclusters die een hoge energievraag hebben. De komende periode wordt besproken hoe de glastuinbouw overstapt op duurzame warmte, hoe dit in verhouding staat met de duurzame verwarming van de gebouwde omgeving en wat dit betekent voor de samenwerking tussen betrokken gemeenten.
  Duurzame warmte voor de tuinbouw is essentieel omdat bij elektrificatie van de warmtevoorziening de benodigde netuitbreidingen het tempo niet kunnen bieden dat de tuinbouwsector nodig heeft bij deze elektrificatie.
- De aansluiting van gemeenten op de Diemercentrale of het warmtenet van Amsterdam.
- Het benutten van de WRK-leidingen voor het onttrekken van zowel warmte als koude.
- De resultaten van het lopende SCAN-traject naar de potentie van geothermie. Het SCAN-traject loopt en er wordt momenteel een proefboring uitgevoerd langs de A2 bij de afslag Ouderkerk a/d Amstel. is.

4.4 Energie-infrastructuur in Amstelland

De groei in elektriciteitsvraag is groot in de regio Amstelland en die vraag wordt alleen nog maar groter: de komende jaren moeten veel (gasloze)woningen worden bijgebouwd, de industrie en glastuinbouw verduurzamen, het vervoer en logistiek wordt steeds meer elektrisch en bestaande huizen gaan van het aardgas af. Ook de opwekking van duurzame energie, vooral via zonnepanelen op daken, neemt sterk toe.

Wat is de huidige situatie op het elektriciteitsnet?

Ondanks de stijgende vraag naar elektriciteit is er op het regionale elektriciteitsnet op het moment vrijwel geen congestie; de congestie is beperkt gebleven tot een aantal middenspanningskabels. Wel is er ook in Amstelland sinds 18 oktober 2023 sprake van netcongestie voor energielevering op het hoogspanningsnet van TenneT. Voor teruglevering van elektriciteit is er doorgaans op de elektriciteitsstations nog voldoende terugleververmogen. Zoekgebieden met windturbines en grote zonneweides worden rechtstreeks op zo'n elektriciteitsstation aangesloten.

Door het gebrek aan "stopcontacten" (vrije velden) op de elektriciteitsstations is het niet altijd mogelijk om grote projecten (>2MW) aan te sluiten. Zie daarvoor de kaart Netsituatiekaart Amstelland op pagina 42. waarin wordt weergegeven op welk termijn er weer vermogen en/of velden beschikbaar zijn om terugleververmogen op te kunnen nemen. Daarom is het van groot belang dat (1) bij het realiseren van grootschalige opwekprojecten wordt ingespeeld op de planning van de energie-infrastructuuruitbreidingen en (2) getracht wordt de opwek zo slim mogelijk in het net in te passen waardoor er minder velden nodig zijn.

De inpassing van grootschalige opwek (>2MW) van duurzame energie is afhankelijk van twee factoren:

1. Transportcapaciteit
Transport van opgewekte energie zorgt voor een hogere belasting op alle delen van ons elektriciteitsnet. De verschillende kabels en transformatoren die nodig zijn om opgewekte energie van opweklocatie naar verbruikslocatie te brengen, moeten voldoende capaciteit hebben. Meerdere delen in het elektriciteits-netwerk kunnen zorgen voor een beperking in de transportcapaciteit.

2. Beschikbare velden
Om een grootschalige opwekinstallatie op een station aan te sluiten is een veld (stopcontact) nodig om opaan te sluiten. Meerdere ontwikkelingen, buurten of bedrijven kunnen op één veld aangesloten worden. Maar bij een aansluiting groter dan 2MW is een eigen veld en kabel nodig.

Amstelland *Netsituatiekaart van Amstelland (>2MW)*

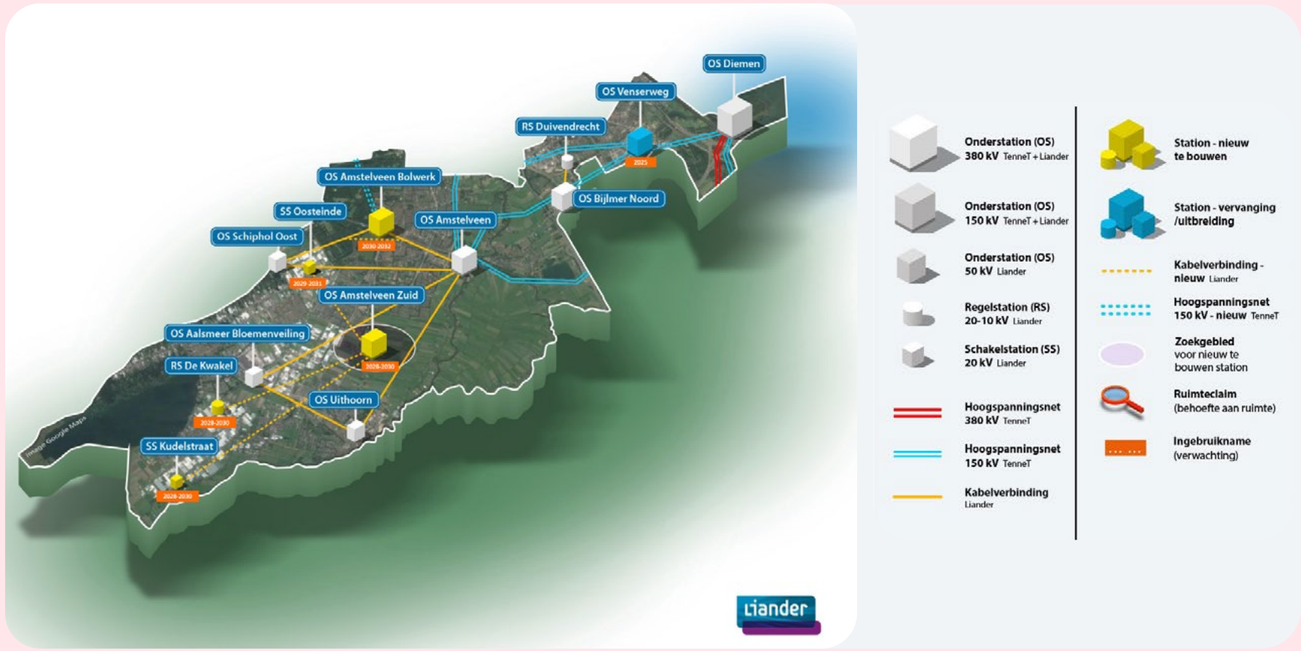

Dat betekent dat zowel (niet-)beschikbare transportcapaciteit als (niet-)beschikbare velden ervoor zorgen dat een grootschalig opwekproject niet gerealiseerd kan worden.

Omdat grote opwekprojecten veel tijd in beslag nemen voordat ze in gebruik worden genomen, is het van belang om ruim van tevoren te starten met de voorbereiding van het project en een aanvraag in te dienen bij Liander.

Daarnaast blijkt dat de ruimte voor teruglevering op de kabels in de regio krapper wordt. Dit komt door de groei van zonnepanelen op daken, zowel bij inwoners, bedrijven als maatschappelijke instellingen. Deze zonnepanelen leveren terug op het laag- en middenspanningsnet. Dit zijn de kabels en elektriciteitshuisjes in buurten en op bedrijventerreinen.

Impact van de Herijking RES 2024

Zoals beschreven in paragraaf 3.3 brengt de versnippering van zon op dak grote uitdagingen met zich mee. *Slim inpassen* van zon op dak is dan ook essentieel om zoveel mogelijk zonne-energie in te kunnen passen.

De zoekgebieden voor wind in de regio, zoals de Diemerscheg, kunnen naar verwachting op korte termijn (2024) worden aangesloten als station Venserweg is verzwaard. Het windzoekgebied bij de Ouderkerkerplas kan ook naar verwachting op korte termijn worden aangesloten.

Voor de andere zoekgebieden geldt dat voornamelijk vrije velden (stopcontacten) op de elektriciteitsstations de beperkende factor zijn en dat er uitbreidingen op stations of nieuwe stations nodig zijn.

De netbeheerder werkt samen met de regio hard aan de versterking van de stations. Liander gaat uit van vier nieuwe en twee uit te breiden stations die voor 2033 in bedrijf moeten gaan. Met deze uitbreidingen kunnen huidige knelpunten worden opgelost én bouwt Liander een toekomstvast elektriciteitsnet dat de ontwikkelingen in de regio, zoals duurzame opwek, kan faciliteren. Voor de bouw en uitbreiding van stations geldt een gemiddelde realisatietijd van vijf tot zeven jaar. Maar in veel gevallen duurt het langer door de zoektocht naar geschikte locaties en de te doorlopen vergunningprocedures. In de *Taskforce energie-infrastructuur Noord-Holland* werken de provincie Noord-Holland, gemeenten en netbeheerders samen om de opgave op het hoogspanningsnet te versnellen.

Naast de genoemde handelingsperspectieven in de netimpactrapportage RES 1.0 wordt verwezen naar de slimme oplossingen-pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure* van Liander, waarin de netbeheerder een aantal principes meegeeft. In paragraaf 3.3 zijn deze principes opgenomen.

Netsituatie Amstelland voor grootverbruikklanten voor teruglevering - (> 3x80A tot < 2MW)

Rode gebieden:	Er is geen extra capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar. Liander heeft hier de mogelijkheden voor congestiemanagement onderzocht, maar dit biedt geen uitkomst.
Oranje gebieden:	Er is geen capaciteit op het net beschikbaar. We onderzoeken of congestiemanagement een oplossing biedt voor de capaciteitsproblemen.
Gele gebieden:	Ook bekijken we of hier andere slimme netoplossingen mogelijk zijn. Er is nog wel capaciteit beschikbaar, maar we zien op basis van onze voorspellingen en uitstaande aanvragen dat er binnen afzienbare tijd transportschaarste kan ontstaan.
Transparante gebieden:	Op dit moment zijn er geen knelpunten in het gebied en is er capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar.

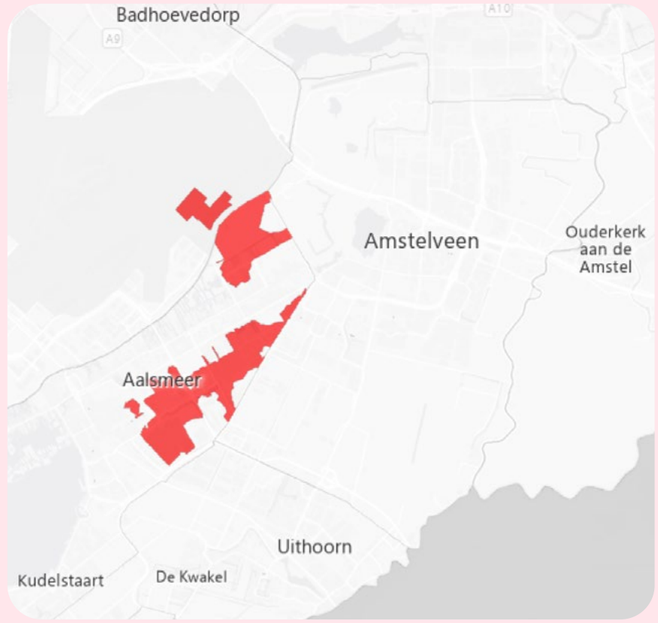

Deze afbeelding toont de netsituatie voor het terugleveren van elektriciteit. De kleuren geven de situatie aan per gebied. Alleen in de gele en transparante delen is (beperkte) teruglevering mogelijk. Om het net efficiënt te benutten en hoge pieken te voorkomen is het van belang de door zonnepanelen opgewekte elektriciteit direct gedurende de dag ook te verbruiken (zogeheten ‘opwek achter de meter’).

Het opknippen van grote zonneweiden (die op dit moment niet meteen aangesloten kunnen worden) in kleine delen om daarmee wel een aansluiting te realiseren is geen haalbaar scenario. Elektriciteitsstations hebben hiervoor geen ruimte op de velden (stopcontacten in het station), en het is bij wet verboden.

4.5 Participatie en proces

In het proces naar de RES 1.0 (2021) zijn zoekgebieden vastgesteld die de uitkomst waren van een gezamenlijk zoekproces door gemeenten en stakeholders. De regio onderschrijft het belang van participatie en draagvlak. Om het mogelijk te maken dat participatie optimaal aansluit bij de lokale situatie en de behoefte van de betrokken partijen, is ervoor gekozen om de participatie rond de specifieke zoekgebieden te organiseren.

Amstelveen, Ouder-Amstel en Diemen werken mee aan de Energieroute NH waarvan de ambitie is om zoveel mogelijk zonne-energie langs de snelwegen (A1 en A9) te realiseren. Voor de Energieroute NH was er in de verkenningsfase een participatietraject. Er zijn zorgen, wensen en ideeën opgehaald. De uitkomsten zijn verwerkt in een voorkeursvariant, een eerste ontwerp met opstellingen van zonnepanelen langs de snelwegen. Vanaf 2024 start de planvormingsfase. Dan worden omwonenden en andere geïnteresseerden opnieuw bij het project betrokken.

Diemen doorloopt voor haar wind-zoekgebieden een m.e.r.-traject waarvan twee verplichte zienswijzenprocedures deel uitmaken. Verder worden er drie participatierondes georganiseerd. In elke ronde is er een rondetafelgesprek met stakeholders en een informatieavond voor inwoners en andere geïnteresseerden.

Uithoorn heeft in de *GOVI 2040* vastgesteld dat een belangrijk uitgangspunt is voor de RES-zoekgebieden om maatschappelijke meerwaarde te creëren. Een vorm hiervan is het laten meeprofiteren van omwonenden door middel van mede-eigenaarschap of aandeelhouderschap. Ook kan dit door een financiële bijdrage aan een gebiedsfonds, waarbij de opbrengsten geïnvesteerd worden in kwalitatieve gebiedsontwikkeling en verdere verduurzaming. Per zoekgebied wordt bekeken welke vorm het beste aansluit.

Aalsmeer ontwikkelt de deelgebiedsvisie Kudelstaart. Via dit proces wordt de mogelijkheid van grondgebonden energie-opwek (zon en wind) in zoekgebied Zuiderlegmeerpolder Oost in beeld gebracht in relatie tot andere belangen. Afhankelijk van de uitkomsten kunnen de mogelijkheden voor opwek daarna nader onderzocht worden. Voor alle zoekgebieden geldt het uitgangspunt dat wordt gestreefd naar 50 procent lokaal eigenaarschap om de lokale samenleving mee te laten profiteren.

5

Amsterdam

5.1 Opwekcijfers en zoekgebieden

Het Amsterdamse bod uit de RES 1.0 blijft gehandhaafd om 0,7 TWh hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030. Dit bod bestaat uit tenminste 127 megawatt (MW) opgesteld vermogen windenergie in de windzoekgebieden en 400 MW opgesteld vermogen zonne-energie op grote daken en door dubbelgebruik van stedelijke ruimtes. Totdat het plan-MER naar de windenergieplannen is afgerond wordt gewerkt met de cijfers uit de RES 1.0. Bij de zonopwek moet de potentie van Weesp worden opgeteld (17,4 MW) dat sinds maart 2022 bij de deelregio Amsterdam hoort.

Stadsgebied Weesp
Per 24 maart 2022 is Weesp onderdeel van de gemeente Amsterdam. Daar vormt Weesp samen met de kern *Driemond* een bestuurscommissiegebied met een 'status aparte'. De opwekpotentie voor Weesp uit de RES 1.0 is in deze herijking opgeteld bij die van Amsterdam. Het gaat om 16,5 GWh zonne-energie.

In de RES wordt alleen de voortgang van zon op grote daken en zoekgebieden meegenomen in de herijking. Amsterdam stimuleert echter ook de realisatie van zon op kleinere daken om dat hiervoor ook een groot potentieel is dat de stad wil benutten. Amsterdam monitort zelf de voorgang van de realisatie van de gehele ambitie op zon.

Veranderingen in de cijfers

De ‘theoretische potentie’ voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in Amsterdam is 738 GWh (0,74 TWh). Deze potentie bestaat uit huidige opwek van 310 GWh (0,31TWh) en een theoretische potentie uit zoekgebieden van 428 GWh (0,43 TWh). Potentie voor opwek uit zoekgebieden is onder te verdelen in zon op grote daken en in zoekgebieden (285 GWh) en wind op land in zoekgebieden (143 GWh).

In de RES 1.0 was de theoretische potentie voor de deelregio nagenoeg gelijk aan de herijking (707 GWh). Toen was er sprake van 296 GWh huidige opwek en een theoretische potentie van 411 GWh voor de zoekgebieden.

Sinds de RES 1.0 is in Amsterdam meer opwek gerealiseerd en de huidige opwek toegenomen van 296 GWh naar 310 GWh. De theoretische potentie voor de zoekgebieden is in diezelfde periode toegenomen van 411 GWh naar 428 GWh. Deze stijging komt voort uit het feit dat sinds 2022 Weesp bij de gemeente Amsterdam hoort, de potentie van zon op grote daken van Weesp wordt daarom bij de Amsterdamse cijfers opgeteld.

Op de volgende pagina staat de kaart met de zoekgebieden in de deelregio Amsterdam.

Opwekcijfers Amsterdam Herijking RES 2024 en RES 1.0 (2021)

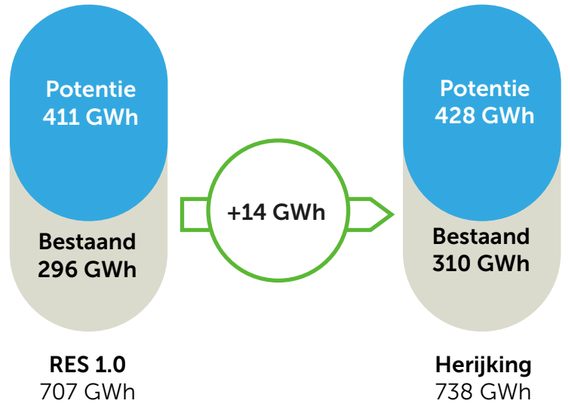

Belangrijkste mutaties
Toename duurzame opwekking met 14 GWh.
Potentie neemt licht toe door de toevoeging van zon op dak in Weesp.

Index

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

1A	Havengebied
1B	Havengebied-Zuid
2A	Noorder IJplas
2B	Cornelis Douwesterrein
3	Ring A10 Noord
4A	Sciencepark
4B	Zeeburgereiland
4C	Strand/Buiteneiland
4D	IJburg Baai
4E	IJburg Diemerpark
5A	Diemerscheg - Amsterdam
5B	Waternetterrein/Gein
5C	Gaasperplas
6A	Knooppunt Holendrecht
6B	Amstel III
7	Kop Amstelscheg

Legenda

- Bestaande windturbines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Herijking RES 2024

Noord-Holland Zuid

Amsterdam

Zoekgebieden	GWh 2030
Zon op grote daken	
Zon boven parkeerplaatsen	
Zon op geluid-schermen e.d.	284,5
Zon Zon Zon	
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	-
Wind voorkeursgebied Wind reservegebied Wind extra reservegebied	143,0
Zon + wind	-
Totaal potentiële opwekking (GWh)	**428**
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**0,43**
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	0,31

* Reservegebieden zijn vooralsnog niet meegenomen in de berekende potentiële duurzame opwekking.

0 2,5 5 km

5.2 Aanbod Amsterdam wind, zon en warmte

Windenergie

Doel van Amsterdam is om in totaal tenminste 127 MW (283 GWh) opgesteld vermogen windenergie te realiseren in 2030. Totdat het programma Windenergie Amsterdam is vastgesteld - er loopt nu een plan-MER - werkt de gemeente Amsterdam met de zoekgebieden uit de RES 1.0.

Zonne-energie

- De ambitie is om in 2030 de helft van de totale potentie op Amsterdamse daken te benutten voor het opwekken van zonne-energie, oftewel 550 MW (520 GWh) geïnstalleerd vermogen, waarvan 400 MW (380 GWh) op grote daken . Daar komt de opwek in Weesp bij (16,5 GWh/17,4 MW).
- Inzet op zon op daken, dubbel ruimtegebruik en tijdelijk gebruik braakliggend terrein en parkeerlocaties.
- Waterland/ IJmeer (extra zoekgebied) en andere natuurgebieden en wateroppervlaktes dienen als aanvullend zoekgebied onder de voorwaarde ‘nee, tenzij’ wanneer de andere zoekgebieden niet voldoende zijn om de ambitie te realiseren.
- De Noorder IJplas (zoekgebied 2a) (ten westen van de A10/A8) vormt hierop een uitzondering en is door de gemeenteraad wel aangewezen als zoekgebied voor zonne-energie.

5.3 Ambities en beleidscontext Amsterdam

Ambitie

Amsterdam heeft de ambitie om de stad klimaatneutraal te maken. In het voorjaar van 2020 heeft de gemeenteraad de concept-Regionale Energiestrategie Amsterdam (concept-RES) vastgesteld met daarin de ambitie om voor 2030 minstens 127 MW (283 GWh) vermogen windenergie en 550 MW zon op de daken te realiseren, waarvan 400 MW op grote daken. Hier moeten de zonopwekcijfers van Weesp bij worden geteld (17,4 MW zon op grote en kleine daken).

Op het gebied van warmte heeft het gemeentebestuur de ambitie om Amsterdam in 2040 aardgasvrij te laten zijn en nieuwbouw altijd aardgasvrij te realiseren.

Besluitvorming

Omgevingsvisie Amsterdam 2050

De in 2021 door de gemeenteraad vastgestelde Omgevingsvisie Amsterdam 2050 vormt het integrale kader voor alle beleid en alle projecten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. De windzoekgebieden en de ambitie om in 2030 127 MW vermogen aan windenergie te hebben gerealiseerd uit de RES 1.0 Noord-Holland Zuid zijn in de Omgevingsvisie overgenomen en in samenhang gebracht met andere waarden en ruimtelijke ontwikkelingen. In de aangewezen zoekgebieden zal de gemeente onder voorwaarden medewerking verlenen aan initiatiefnemers van windprojecten.

Hierbij zal een integrale afweging gemaakt worden ten opzichte van andere functies en elke plaatsing vraagt om een zorgvuldige inpassing. De veiligheid en gezondheid van mens en natuur mogen niet in het gedrang komen. De Omgevingsvisie beschrijft ook dat gemeente, initiatiefnemer(s), bewoners en belanghebbenden samen een participatieplan maken voor een beoogd gebied voor windenergie. In elke fase van het lokale participatieproces kunnen bewoners vragen stellen, adviseren, en soms ook meebeslissen.

Coalitieakkoord Amsterdam 2022-2026

In het Amsterdamse Coalitieakkoord staat de ambitie om het potentieel aan windenergie in Amsterdam te benutten zonder dat hierdoor onaanvaardbare gezondheidsrisico's ontstaan of de natuur te veel wordt belast. De inzet is om lokaal eigenaarschap te stimuleren, zodat Amsterdammers mee kunnen profiteren. Er wordt uitgegaan van coöperatieve vormen van duurzame energieopwekking.

Proces rond plannen opwek windenergie

Het realiseren van windturbines roept veel reacties op van voor- en tegenstanders. De gemeente is daarom al geruime tijd met betrokken en ongeruste Amsterdammers in gesprek. Zo waren diverse groepen Amsterdammers betrokken bij de totstandkoming van de RES 1.0. Hieronder wordt de periode beschreven vanaf de vaststelling van de RES en wordt ingegaan op de reflectiefase, de stedelijke adviesgroep RES Amsterdam en inspraak en advies.

Reflectiefase

Bij de vaststelling van de RES 1.0 is op verzoek van de raad een reflectiefase ingesteld. Tijdens deze fase is veel aandacht besteed aan de zorgen en behoeften van Amsterdammers rond windenergie. Diverse (lokale) experts en klankbordgroepen hebben geadviseerd hoe de zorgen over gezondheid en natuur in het proces richting dit programma en de realisatie van concrete windprojecten zorgvuldig kunnen worden meegenomen.

De uitkomsten, zorgen en conclusies van de reflectiefase zijn beschreven in het document *Signalen uit de stad*. Naar aanleiding van de reflectiefase heeft het college van B&W onder andere besloten om een plan-MER te laten opstellen, waarin de zoeklocaties op milieueffecten worden beoordeeld. Alle adviezen en signalen uit de reflectiefase zijn betrokken bij de totstandkoming van het plan-MER en het Programma Windenergie Amsterdam (PWA).

Stedelijke Adviesgroep RES Amsterdam (SARA)

Na de reflectiefase is de Stedelijke Adviesgroep RES Amsterdam (SARA) in het leven geroepen. SARA bestaat uit lokale vertegenwoordigers van verschillende belangengroepen binnen de stadsgrenzen van Amsterdam, zoals Natuur en Milieu, Windalarm, jong RES en leden van de klankbordgroepen Gezondheid en Natuur. In lijn met de gemaakte werkafspraken heeft de SARA vanuit verschillende perspectieven advies uitgebracht op specifieke producten die de gemeente Amsterdam in het kader van het plan-MER en het PWA oplevert. De SARA heeft ook ongevraagde adviezen opgeleverd, die tevens betrokken zijn bij de totstandkoming van het PWA.

NRD en plan-MER

De *Notitie Reikwijdte en Detailniveau* (NRD) heeft van 22 februari 2023 t/m 4 april 2023 ter inzage gelegen. De zienswijzen over de NRD zijn van een reactie voorzien in een *Nota van Beantwoording* (NvB). Naar aanleiding van de zienswijzen is de aanpak verder aangescherpt (zie ook de paragraaf 'participatieproces'). De adviezen van de Commissie m.e.r. en overige (wettelijke) adviseurs zijn tevens meegenomen in de NvB. De NvB is op 18 juli 2023 door het college van B&W vastgesteld.

Plan-MER

Daarmee is de eerste fase van het plan-MER afgerond en is het opstellen van het plan-MER gestart. Conform de beschreven aanpak in de NRD en aanvullingen daarop naar aanleiding van zienswijzen en adviezen, worden diverse alternatieven onderzocht op de milieueffecten. Het gaat om het basisalternatief en vier optimalisatiealternatieven, namelijk voor Natuur, Gezondheid, Landschap en Energie.

Deze alternatieven geven inzicht in de milieugevolgen en hoe op een bepaald thema de nadelige gevolgen verminderd of weggenomen kunnen worden. Op die manier ontstaat een beeld van ‘de hoeken van het speelveld'. Vervolgens zal een voorkeursalternatief samengesteld worden, dat wordt opgenomen in het PWA. Over het plan-MER wordt advies gevraagd aan de Commissie m.e.r., uiterlijk op het moment dat het ontwerp-PWA (Programma Windenergie Amsterdam) ter inzage gaat.

Programma Windenergie Amsterdam (PWA)
Parallel aan het plan-MER is het opstellen van het PWA gestart. Aanvullend op het plan-MER, wordt bijvoorbeeld verder gekeken naar sociale effecten en mogelijkheden en eventuele randvoorwaarden voor lokale financiële deelname. Hierover meer in de paragraaf ‘Financiële participatie'. In de paragraaf ‘participatieproces’ wordt uitgelegd hoe eenieder en de raad betrokken wordt bij het ontwerp-PWA.

In het PWA zal het voorkeursalternatief worden vastgelegd op basis van het plan-MER en de aanvullende onderzoeken en adviezen. Dan wordt duidelijk in welke zoekgebieden en onder welke randvoorwaarden gestart kan worden met de ontwikkeling van windenergie in Amsterdam. De provincie Noord-Holland is daarbij betrokken.

Financiële participatie
Er wordt verkend hoe de doelstelling van lokaal eigendom en het meeprofiteren door de omgeving (financiële participatie) het beste ingevuld kan worden. Aan een gespecialiseerd bureau is gevraagd advies te geven over financiële deelname en mogelijke randvoorwaarden in gemeentelijk beleid. Voor dat advies zijn verschillende interne en externe kennisdragers en belanghebbenden geïnterviewd. Op 7 juli 2023 vond een bijeenkomst plaats met alle betrokkenen bij het onderzoek, waar de eerste inzichten werden gedeeld en besproken.

Zon

Amsterdam zet in op duurzaam gebruik van daken, waaronder het benutten van het potentieel voor zonne-energie. Het gebruik van daken voor het opwekken van zonne-energie kan veel bijdragen aan de groei van opgewekte duurzame elektriciteit. Op daken kan elektriciteit worden opgewekt voor 400.000 à 500.000 huishoudens. Voor daken hanteert Amsterdam een doelgroepgerichte aanpak om het plaatsen van zonnepanelen te stimuleren.

Daarnaast kijkt Amsterdam naar alternatieve locaties waar dubbel ruimtegebruik mogelijk is. De aanpak voor zonne-energie staat uitvoerig beschreven in de *Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050*. Hieronder volgt een beknopte omschrijving van de ambities en voortgang van de realisatie van zonprojecten in Amsterdam.

Stand van zaken

In Amsterdam is inmiddels 250 MW opgesteld vermogen zon gerealiseerd

- In 2025 wil Amsterdam 350 MW aan opgesteld vermogen zonne-energie in de gemeente.
- In 2030 moet op 50 procent van alle geschikte daken zonne-energie worden opgewekt (550 MW).
- Voor 2040 is de ambitie dat op 100 procent van alle geschikte daken zonne-energie wordt opgewekt (1.100 MW).
- Naast de daken zet Amsterdam in op het benutten van de mogelijkheden voor dubbelgebruik van stedelijke ruimtes, zoals (tijdelijk) braakliggende gronden, parkeerlocaties en ruimte langs rijkswegen. Hiervoor zijn verschillende projecten in de voorbereidende fase. Voorbeelden zijn
- Twee tijdelijke (drijvende) zonneweides in voorbereidende fase (opgeteld ca. 5 MW); uitvoering gepland voor 2024 en 2025.
- Energieroute Noord-Holland (OER-project) in planologische fase. Verwachte realisatie in 2027 (20 à 30 MW).
- Enkele gemeentelijk zonne-carportlocaties in voorbereiding in samenwerking met Amsterdamse coöperaties.
- Naast de kwantitatieve doelstellingen voor zonne-energie werkt Amsterdam aan een aanpak op kwalitatieve aspecten van zonne-energie.
- Inzet op het verlengen van de levensduur van zonnepanelen (voorkomen dat panelen vroegtijdig worden afgedankt) en hergebruik.
- Stimuleren van duurzame circulaire zonnepanelen zonder gifstoffen en met lage CO2-footprint.
- Eerlijke energietransitie waarbij iedereen kan profiteren. Bij zonprojecten zet Amsterdam zich in voor coöperatieve vormen voor het opwekken van energie en lokaal eigendom.

5.4 Warmte in Amsterdam

Ambitie

De gemeente Amsterdam heeft als doel om in 2040 aardgasvrij te zijn. Daarbij vindt de gemeente het belangrijk dat het alternatief duurzaam is, de overstap betaalbaar en dat er toekomstbestendige en duurzame warmtebronnen worden ingezet. De Transitievisie Warmte (TVW, vastgesteld op 30 september 2020 door de gemeenteraad Amsterdam) geeft richting aan de warmtetransitie in Amsterdam. Zie de link *Volg het beleid: van het aardgas af*. Rond 2025 wordt een omgevingsprogramma warmte opgesteld waarin de fasering en aanpak van de warmtetransitie verder wordt gedetailleerd en vormgegeven.

Naast een aardgasvrije stad zet Amsterdam via een isolatie offensief in op het reduceren van het energieverbruik, door middel van maatregelen op het gebied van energiebesparing en woningisolatie.

Voorbereiding op WCW

De aanstaande Wet collectieve warmte (Wcw) voorziet in warmtenetten waarbij op den duur het meerderheidsaandeel in publieke handen is. De geplande inwerkingtreding van deze wet is ondertussen verschoven naar 1 januari 2025. Als er duidelijkheid is over de definitieve wetteksten start Amsterdam gesprekken over het opbouwen van publieke realisatiekracht, waarbij nu al wordt onderkend dat er ook middelen vanuit het rijk nodig zullen zijn om de benodigde investeringen mogelijk te maken.

Warmtebronnen/aanbod

Momenteel worden de grotere stadswarmtenetten gevoed door aftapwarmte van het Afval Energie Bedrijf (AEB) en de Diemercentrale. In gebiedsontwikkeling wordt ook gebruik gemaakt van datacenter restwarmte, aquathermie en warmte/koude-opslag in de bodem. In de toekomst moet de bronnenmix verder verduurzamen om de Amsterdamse duurzaamheidsdoelstellingen te behalen. Om te voorzien in de toekomstige warmtevraag en om de opwek hiervan te verduurzamen werkt Amsterdam aan de ontwikkeling van alternatieve bronnen, zoals aardwarmte (geothermie, zie kader), warmte uit aquathermie en restwarmte uit datacenters.

Geothermie

Geothermie is een belangrijke potentiele bron voor de verdere verduurzaming van warmtenetten. Als mede-vergunninghouder van een opsporingsvergunning kan Amsterdam haar regierol in de warmtetransitie maximaal uitoefenen in het belang van een duurzame en betaalbare warmtevoorziening. Vanuit het programma SCAN heeft EBN (Energiebeheer Nederland) een onderzoeksboring in de regio Amsterdam uitgevoerd. Als vergunninghouder van de Toewijzing Zoekgebied aardwarmte stelt Amsterdam samen met de overige vergunninghouders een onderzoeksplan voor nader seismisch onderzoek. In 2024 worden de eerste inzichten in de potentie van aardwarmte verwacht.

Datacenters
Amsterdam heeft de grootste concentratie van datacenters in Europa. Dat betekent veel locaties, veel vermogen aan servers en dus veel restwarmte. Deze restwarmte kan in de toekomst een belangrijke rol spelen voor de Amsterdamse warmtevoorziening.

Er zijn meerdere initiatieven ontplooid in de afgelopen jaren:

- Amstelkwartier 3de fase; Kauwgomballen Kwartier, Weespertrekvaart-Midden en -Oost). Hierbij wordt de restwarmte van een datacenter in Weespertrekvaart-Oost gebruikt. Eneco maakt momenteel het technisch ontwerp voor dit systeem.
- In Amsterdam-Zuidoost werkt een bouwteam van de gemeente en Eteck uit hoe restwarmte van datacenters kan worden ingezet in het betreffende gebied.
- Westpoortwarmte (50 procent aandeel Amsterdam) onderzoekt de haalbaarheid van het grootschalig inkoppelen van restwarmte uit een nieuw te bouwen datacenter in het westelijk havengebied.

In het vestigingsbeleid voor datacenters van Amsterdam is opgenomen dat datacenter-restwarmte moet worden gebruikt; dit beleid wordt komende tijd verder aangescherpt.

Regionaal samenwerken in zoektocht naar alternatieven voor biomassa
De vergunning van Vattenfall voor de biomassacentrale bij Diemen is vernietigd door de Raad van State. Amsterdam is met Diemen, Ouder-Amstel en Almere, de provincies Noord-Holland en Flevoland en Vattenfall een gezamenlijk traject gestart om mogelijke alternatieve warmtebronnen in kaart te brengen. Er wordt ingezet op een toekomst zonder biomassa. In 2024 wordt duidelijk hoe de vraag naar warmte kan worden ingevuld.

Nieuw programma CWA (collectieve warmte Amsterdam)
Amsterdam heeft een programma opgezet om de ontwikkeling van nieuwe warmtesystemen te begeleiden, bijvoorbeeld in de gebiedsontwikkeling. Het programma Collectieve Warmte Amsterdam is in 2022 gestart met als doel de kennis en belangen op het gebied van collectieve warmtesystemen te bundelen.

Ondersteunen coöperatieve projecten
Amsterdam ondersteunt bewoners die zelf warmte-initiatieven en -coöperaties starten. Initiatieven in Middenmeer (in totaal 5.000 woningen), bij KetelhuisWG (in totaal 2.500 woningen) en circa zes andere plekken in de stad worden ondersteund door de gemeente.

5.5 Elektriciteits-infrastructuur

Elektriciteitsinfrastructuur

Om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan én om de stad duurzaam te laten groeien, moet het elektriciteitsnetwerk in Amsterdam de komende jaren drastisch veranderen. Amsterdam gaat van het gas af, bouwt nieuwe woonwijken met stedelijke voorzieningen, en de mobiliteit wordt uitstootvrij. Hierdoor zal de vraag naar elektriciteit in 2050 3,5 tot 5 keer zo groot zijn als nu. Netuitbreidingen zijn hard nodig om de toenemende vraag naar elektriciteit te faciliteren. Op sommige delen van het elektriciteitsnetwerk van zowel TenneT als Liander is op dit moment al geen transportruimte meer beschikbaar. Hierdoor komen onder andere bedrijven en stedelijke voorzieningen in de wachtrij terecht.

Taskforce Congestie Amsterdam (TFCA)

Om de congestie op het elektriciteitsnetwerk in Amsterdam op te lossen en de impact ervan zo klein mogelijk te houden werken de gemeente Amsterdam, TenneT, Liander en de Port of Amsterdam samen in de TFCA aan:

1. Planning, besluitvorming en ruimtelijke inpassing van de benodigde netuitbreidingen.
2. Het toepassen van maatregelen om de vraag naar elektriciteit te verlagen tijdens piekmomenten en het aanbod (tijdelijk) te vergoten
3. Het creëren van de juiste randvoorwaarden (wet- en regelgeving) voor bovenstaande

De mogelijke congestie op het elektriciteitsnetwerk van TenneT heeft grote gevolgen voor de verduurzamings- en ontwikkelmogelijkheden binnen Amsterdam. Na afronding van het onderzoek naar mogelijkheden congestiemanagement (Q2 2024) moet blijken welk handelingsperspectief er hiervoor is.

Thematische studie elektriciteit Amsterdam 2.0 (TSA 2.0)

De gemeente Amsterdam en de netbeheerder monitoren periodiek de impact van plannen en ontwikkelingen in Amsterdam op het elektriciteitsnetwerk. In deze '*TSA 2.0*' is niet alleen gekeken naar de effecten van de groei van de stad, maar ook naar de ambities en ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie, datacenters en de veranderende mobiliteit. De TSA wordt tweejaarlijks geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten. Zo wordt er samengewerkt aan een duurzaam, betrouwbaar en effectief netwerk. De volgende update (TSA 3.0) is voorzien in het voorjaar 2024. De ambitie van de RES is hierin verwerkt.

5.6 Participatie en proces

Om tot het Programma Windenergie Amsterdam en het plan-MER te komen waren er diverse participatiemomenten met Amsterdammers, stadsdelen en andere betrokkenen. Voorafgaand aan het opstellen van het plan-MER heeft de *Notitie Reikwijdte en Detailniveau* (NRD) van het plan-MER van 22 februari 2023 tot en met 4 april 2023 ter inzage gelegen. De zienswijzen over de NRD zijn van een reactie voorzien in een *Nota van Beantwoording* (NvB). De adviezen van de Commissie m.e.r. en overige (wettelijke) adviseurs zijn opgenomen in de NvB. De NvB is vastgesteld door B&W op 18 juli 2023.

In het tweede kwartaal van 2024 zal er een tervisieleggingperiode zijn voor het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en plan-MER. Het participatietraject is in lijn met het participatiebeleid en de inspraakverordening (straks ‘participatieverordening’) van de gemeente Amsterdam. Eenieder kan via een zienswijze reageren. Ook zullen er bijeenkomsten in de stadsdelen georganiseerd worden.

6

Gooi en Vechtstreek

6.1 Opwekcijfers en zoekgebieden

Theoretische potentie Gooi en Vechtstreek

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in Gooi en Vechtstreek is 227 GWh (0,23 TWh). Deze potentie bestaat uit de huidige (gerealiseerde) opwek en de potentie uit van zoekgebieden. De huidige opwek in de Gooi en Vechtstreek is 93 GWh (0,093 TWh). De theoretische potentie van de zoekgebieden is 134 GWh (0,13 TWh). Potentie voor opwek uit zoekgebieden is onder te verdelen in zon op grote daken en parkeerplaatsen (127 GWh) en zon op veld in zoekgebieden (7 GWh).

Ontwikkelingen sinds de RES 1.0

In de RES 1.0 was de theoretische potentie voor Gooi en Vechtstreek vrijwel gelijk aan deze herijking (224 GWh). Toen was er sprake van 25 GWh huidige opwek en een theoretische potentie van 199 GWh voor de zoekgebieden.

Sinds de RES 1.0 is in Gooi en Vechtstreek meer opwek gerealiseerd en de huidige opwek toegenomen van 25 GWh naar 93 GWh. De theoretische potentie voor de zoekgebieden is in diezelfde periode afgenomen, van 199 GWh naar 134 GWh. Dit is naast de verschuiving van potentie naar realisatie mede te verklaren door het feit dat de gemeenten Weesp en Amsterdam zijn gefuseerd, hierdoor maakt Weesp geen onderdeel meer uit van deelregio Gooi en Vechtstreek. De potentie voor zon op (grote) daken in Weesp wordt nu bij meegeteld bij de deelregio Amsterdam. Ook rekende in de RES 1.0 de gemeente Hilversum met een relatief hoog percentage zon op grote daken dat al in 2030 zou zijn gerealiseerd. In deze herijking is dat gelijkgetrokken met de rest van de regio (40 procent van onbenutte grote daken).

In de deelregio worden geen zoekgebieden toegevoegd of geschrapt. Zoekgebied 10 (Crailo) is vanwege een technische correctie niet langer zichtbaar op de kaart. Zoekgebied 10 is daarmee geen ‘specifiek’ zoekgebied zon op veld dat op de kaart aangeduid wordt maar een ‘generiek’ zoekgebied zon op daken dat geen specifieke aanduiding op de kaart heeft.

Opwekcijfers Gooi en Vechtstreek Herijking RES 2024 en RES 1.0 (2021)

Belangrijkste mutaties
Toename duurzame opwekking met 68 GWh, voornamelijk zon op daken.
Rekenmethode zon op grote daken is voor de gemeente Hilversum naar beneden bijgesteld. zodat deze gelijk is met alle andere deelregio's.
16,5 GWh aan zonne-energie in Weesp wordt nu meegeteld in de potentie van Amsterdam.

Uitgangspunten Gooi en Vechtstreek RES 1.0 nog steeds actueel

De regio Gooi en Vechtstreek heeft een aantal uitgangspunten opgesteld voor duurzame energieopwekking in de regio:

- De gemeenten in Gooi en Vechtstreek willen de kwaliteiten die de regio biedt zo veel mogelijk behouden. Ze gaan daarom zorgvuldig om met de cultuurlandschappen en de natuurgebieden in de regio. Daarbij houden ze rekening met bestaande regimes zoals de Natura 2000, het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) en UNESCO Werelderfgoed.
- De regio Gooi en Vechtstreek wil de potentie voor zon op grote daken, langs (spoor)wegen en op parkeerplaatsen zo veel mogelijk benutten. Zo zijn gemeenten inmiddels gestart met de verkenningsfase van het OER-traject.
- De regio heeft als ambitie om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Om dit te bereiken zet de regio onder meer in op energiebesparing en vermindering van CO2-uitstoot door extra inzet op de verduurzaming van bebouwing en de aanpak van bodemdaling in het veenweidegebied.

Zoekgebieden

Het aanbod van de regio Gooi en Vechtstreek is opgebouwd uit de volgende zoekgebieden:

- Generieke zoekgebieden: zon op grote daken (inclusief Crailo), langs infrastructuur en op parkeerplaatsen
- Vliegveld Hilversum
- Zonnegeluidswal Naarderwoonbos

In de specifieke en generieke zoekgebieden wordt actief gekeken wat er binnen de regio mogelijk is, waarbij zorgvuldig aandacht is voor alle beschermingsregimes die gelden voor het landschap en de historische kernen. Dit geldt bijvoorbeeld voor UNESCO Werelderfgoed en Natura 2000. Dit maakt het uitdagend, maar niet onmogelijk.

Generieke zoekgebieden

De regio wil de potentie voor zon op grote daken, zon langs (spoor)wegen en zon op parkeerplaatsen (zoekgebieden) zoveel mogelijk benutten. Hiervoor worden momenteel voorbereiding getroffen om dit mogelijk te maken vóór 2030.

Zon op grote daken
Om meer zonnepanelen op daken te realiseren, zijn er in de regio verschillende projecten opgestart. Het project Zonwinst heeft een intensivering opgeleverd voor zon op grote daken en is inmiddels als regionaal project afgerond. In Huizen loopt de uitvoering van Zonwinst nog enkele maanden door. De gemeente beraadt zich op een vervolgaanpak. In Laren wordt bezien of er een verlenging van het project Zonwinst mogelijk is voor de aanpak zon op grote daken.

Daarnaast wordt er in Laren door de provincie een plan van aanpak opgesteld, waarbij de focus ligt op klein maatschappelijk vastgoed. In Gooise Meren en Wijdemeren zijn lokale meerjarige projecten opgestart om het aanbrengen van zonnepanelen op daken te stimuleren. In de Blaricummermeent worden de mogelijkheden verkend voor zon op dak bij 'business park A27'. In 2024 wordt onderzocht wat de meest geschikte aanpak is om gebouweigenaren hierin mee te krijgen.

Crailo
Bij zoekgebied Crailo (gelegen in de gemeenten Gooise Meren,Hilversum en Laren) worden daken van woningen en bedrijven en boven collectieve parkeerplaatsen voorzien van zo veel mogelijk zonnepanelen. In de RES 1.0 is het zoekgebied aangemerkt als zon op veld. Concretisering van het zoekgebied maakt duidelijk dat het hier feitelijk gaat om zon op dak. Daarom vindt in de Herijking RES 2024 een correctie plaats, waardoor Crailo onder de generieke zoekgebieden valt. Het betreft een technische correctie die geen effect heeft op de ambitie, de potentie of het bod.

Zon langs (spoor) wegen
Op dit moment is een deel van de regio betrokken bij het landelijk Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)-programma. Rijkswaterstaat is samen met de provincie, Prorail en de gemeenten Gooise Meren, Hilversum, Laren, Blaricum en Huizen gestart met een OER-project waarbij de opweklocaties langs de A1, de A6 en het spoor worden verkend en ontwikkeld. Op 22 juni 2023 heeft het Bestuurlijk Overleg OER de scope en het plan van aanpak voor de verkenning vastgesteld. Deze verkenningsfase loopt tot en met de zomer van 2024 en resulteert in een plan van aanpak voor de planfase.

In de gemeente Blaricum wordt in 2024 de businesscase verder uitgewerkt van zonnepanelen op het geluidsscherm bij de Blaricummermeent.

Zon op parkeerplaatsen
Vanuit de gemeenten in de regio wordt gezocht naar geschikte locaties voor zonnepanelen op parkeerplaatsen. Op dit moment is het een uitdaging om de businesscases voor zonnepanelen boven parkeerplaatsen rendabel te krijgen.
De uitdagingen zijn de bezettingsgraad en de hoge investeringskosten van de draagconstructies.

Voor zon op parkeerplaats lopen in Gooise Meren ook meerdere verkenningen. Op dit moment is Solar Carport De Kuil vergevorderd. Daar loopt nu de verwerking van zienswijze op de omgevingsvergunningen. Op het moment van schrijven is nog niet duidelijk of de subsidie van de provincie Noord-Holland voor Solar Carports verlengd wordt. Deze is essentieel om een businesscase rond te krijgen.

Overige zoekgebieden

Vliegveld Hilversum

Het zoekgebied 'Vliegveld Hilversum' is wat betreft omvang en potentie ongewijzigd ten opzichte van de RES 1.0. Sinds de RES 1.0 zijn de mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op het vliegveldterrein Hilversum op verschillende manieren verkend. De gemeente Hilversum maakt een eerste inventarisatie om te onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is zonnepanelen te plaatsen op Vliegveld Hilversum. Samen met bewoners, ondernemers en organisaties is de gemeente Hilversum in gesprek om te horen wat zij belangrijk vinden. Er zijn twee werksessies geweest met de belangrijkste stakeholders, waaronder stichting vliegveld Hilversum, lokale natuur- en milieuorganisaties, gemeente Hilversum en defensie. Daarnaast heeft er in december 2023 een eerste consultatie met bewoners en bedrijven uit de buurt plaatsgevonden. Momenteel wordt er een plan gemaakt om de businesscase voor dit relatief kleine veld rond te krijgen.

Zonnegeluidswal Naarderwoonbos

In het zoekgebied Naarderwoonbos worden de mogelijkheden onderzocht voor opwek van zonne-energie langs de A1 ter hoogte van het Naarderbos. Dit zoekgebied staat los van het OER-project A1, A6 en spoor Noord-Holland. Ten opzichte van de RES 1.0 zijn er geen wijzigingen in het zoekgebied. Wel zijn er de nodige stappen ondernomen. Zo heeft de gemeenteraad Gooise Meren in januari 2023 ingestemd om het project Zonnegeluidswal verder voor te bereiden en uit te voeren. De omgevingsvergunningen voor de aanleg van de grondwal worden aangevraagd. Voor het aanbrengen van zonnepanelen op de grondwal op vindt nog overleg plaats met de Provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat.

Index

Legenda

- Bestaande windturbines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

Herijking RES 2024

Noord-Holland Zuid

Gooi en Vechtstreek

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**109**	94 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**18,4**	9 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**3,7**	4 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**-**	-
Zon*	**2,9**	3 ha
Wind	**-**	-
Zon + wind	**-**	-

Totaal potentiële opwekking (GWh)	**134**
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**0,13**
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	0,09

10 Vliegveld Hilversum
11 Naarderbos

6.2 Ambities en ontwikkelingen Gooi en Vechtststreek

Ambitie: klimaatneutraliteit in 2050

De regio Gooi en Vechtstreek heeft de ambitie om in 2050 klimaatneutraal te zijn. De regio richt zich op het verduurzamen van de gebouwde omgeving (besparing) en hernieuwbare energie (opwek). De gezamenlijke regionale opgaven waarop gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek willen samenwerken zijn geconcretiseerd in de Regionale Samenwerkingsagenda 2023-2026, deze is in juli 2023 door alle gemeenteraden vastgesteld.

Sinds 2017 werken gemeenten, energiecoöperaties, de netbeheerder, waterschap Amstel Gooi en Vecht, provincie Noord-Holland, bedrijfsleven en woningcorporaties al samen om deze ambitie waar te maken.

Energiebesparing Gooi en Vechtstreek

In de RES 1.0 was in de Gooi en Vechtstreek al veel aandacht voor energiebesparing. Energiebesparing is een belangrijke eerste stap richting de ambitie om klimaatneutraal te zijn. Om die reden zet de regio extra in op vermindering van CO2-uitstoot door middel van de verduurzaming van bebouwing en de aanpak van bodemdaling in veenweidegebied. Voor dit laatste is medio 2022 de Regionale Veenweide Strategie vastgesteld, wat vervolgens onderdeel is geworden van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Ondanks dat het PPLG uiteindelijk is uitgesteld, zijn er verschillende gebiedsprocessen gestart in de Noordelijke Vechtstreek. Het doel hiervan is het tegengaan van bodemdaling en daarmee CO2-uitstoot te beperken.

Erfmolens

De provinciale omgevingsverordening maakt inmiddels vergunningverlening voor erfmolens mogelijk. Er zijn onderzoeken uitgevoerd naar zonnepanelen in het landschap en erfmolens (Wijdemeren en Laren). Deze onderzoeken wil de regio nader uitwerken in lokale ruimtelijke planvorming op regionaal niveau.

Ontwikkelingen windenergie

Gooise Meren start een verkenning naar de kansen en bedreigingen bij het scenario van plaatsing van één van de windmolens op haar grondgebied aansluitend op de zoekgebieden van Diemen en Amsterdam.

Bedrijventerreinen

Ten opzichte van de RES 1.0 zet de regio Gooi en Vechtstreek sterker in op verduurzaming van bedrijventerreinen. De regio heeft een top 10 geformuleerd (in het uitvoeringsprogramma lokale nadere uitwerking van de RES 1.0) waarbij besparing van energie, duurzaam opwekken van energie en aardgasvrije verwarming integraal worden opgepakt. Daarbij is ook aandacht voor slimme oplossingen zoals netcongestiemanagement.

6.3 Warmte

Warmtevraag is een voorname bepalende factor voor het energieverbruik in Nederland. In de verschillende gemeenten lopen projecten om uitvoering te geven aan de Transitievisie Warmte (TVW) die in de gemeenten is vastgesteld. Gezamenlijk is in de deelregio Gooi en Vechtstreek onderzoek gedaan naar geothermie. Dat bleek minder kansrijk dan gehoopt. Er loopt wel nog een onderzoek bij SCAN en CE Delft. Dit wordt op dit moment niet actief opgepakt. De conclusies uit dit onderzoek kunnen leiden tot een heroverweging van de mogelijkheden van geothermie.

Aquathermie wordt met het IJmeer en Gooimeer actief ingezet bij de warmtetransitie. De beperkte mogelijkheden om restwarmte van bedrijven in te zetten, worden niet onbenut gelaten.

De energieregio Noord-Holland Zuid faciliteert in de kennisdeling met de uitbreiding van het Servicepunt Duurzame Energie. In de deelregio Gooi en Vechtstreek zijn geen formele samenwerkingsafspraken over warmte. Er zijn wel verkennende gesprekken om te kijken of er eventueel regionaal kan worden samengewerkt.

6.4 Energie-infrastructuur

De vraag naar elektriciteit gaat de komende jaren aanzienlijk stijgen. Dit komt vooral door de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en bedrijfsgebouwen. Aangezien Gooi en Vechtstreek - naar verwachting - weinig duurzame warmtebronnen heeft, is de kans groot dat de warmtevraag vooral ingevuld gaat worden met warmtepompen. Daarnaast gaat ook het wagenpark in de Gooi en Vechtstreek de komende jaren verduurzamen.

Er zijn niet veel grote logistieke bedrijven in Gooi en Vechtstreek waardoor de impact vooral in de particuliere sector zichtbaar gaat zijn. Het grootste deel van de RES-ambitie gaat ingevuld worden door zon op (bedrijfs) daken. Ook gaan steeds meer bewoners zonnepanelen op hun daken leggen. Deze ontwikkelingen gaan vooral impact hebben op het laagspannings- en middenspanningsnet in de wijken. Kabels moeten daarvoor verzwaard worden en er zullen meer elektriciteitshuisjes in de wijken geplaatst moeten worden om dit te kunnen blijven faciliteren. *Slim inpassen* van zon op dak is te allen tijde van belang om zoveel mogelijk zonne-energie in te kunnen passen.

Huidige situatie op het elektriciteitsnet

In de Gooi en Vechtstreek is op dit moment geen sprake van netcongestie op stations op het regionale elektriciteitsnet. Geen van de elektriciteitsstations is op dit moment overbelast vanuit het perspectief van Liander. Wel is er ook in Gooi en Vechtstreek sinds 18 oktober 2023 sprake van netcongestie op het hoogspanningsnet van TenneT voor levering van elektriciteit. Rond de zomer van 2024 geeft TenneT na uitvoeren van het congestiemanagement-onderzoek meer duidelijkheid hierover.

Liander heeft voor haar verdeelstations wel investeringsplannen om uit te breiden, maar dit gaat zoals nu voorzien pas vanaf 2030 noodzakelijk zijn. Ook is er na 2030 behoefte aan een nieuw elektriciteitsstation om aan de groeiende vraag naar elektriciteit te kunnen blijven voldoen. De uitbreidingen en het bouwen van een nieuw station zijn noodzakelijk door de toename in de toekomst voor vraag naar elektriciteit. Voor opwek van elektriciteit is er meer dan voldoende vermogen aanwezig op de stations in Gooi en Vechtstreek om terug te kunnen leveren. De knelpunten die Liander in de toekomst ziet, worden alleen veroorzaakt door de toename in vraag naar elektriciteit.

Zoals hiervoor al aangegeven is er voor opwek van elektriciteit in Gooi en Vechtstreek voldoende vermogen beschikbaar om terug te kunnen leveren. De zoekgebieden voor ‘zon op veld’ in de regio verwacht Liander aan te kunnen sluiten voor 2030. Vanuit de RES zijn er geen zoekgebieden met grote windturbines en grote zonneweides die rechtstreeks aangesloten moeten worden op zo’n verdeelstation. Dit heeft vooral te maken met het feit dat er veel beschermd natuurgebied is in Gooi en Vechtstreek waardoor grootschalige duurzame opwek veelal niet mogelijk is.

Daarnaast blijkt wel dat de ruimte voor levering en teruglevering op de kabels in de regio krapper wordt. Resultaat hiervan is dat voor zon op dak en zon boven parkeerplaatsen de uitdaging mogelijk groter is gezien de grote opgave die dit kan veroorzaken in het laagspannings- en middenspanningsnet. *Slim inpassen* van zonne-energie is essentieel. De huidige situatie voor teruglevering voor duurzame opwekprojecten van >3x80A tot <2MW wordt in de kaart op de volgende pagina verder verduidelijkt.

Netsituatie regio Gooi en Vechtstreek voor grootverbruikklanten - (> 3x80A tot < 2MW)

Rode gebieden: Er is geen extra capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar. Liander heeft hier de mogelijkheden voor congestiemanagement onderzocht, maar dit biedt geen uitkomst.

Oranje gebieden: Er is geen capaciteit op het net beschikbaar. We onderzoeken of congestiemanagement een oplossing biedt voor de capaciteitsproblemen.

Gele gebieden: Ook bekijken we of hier andere slimme netoplossingen mogelijk zijn. Er is nog wel capaciteit beschikbaar, maar we zien op basis van onze voorspellingen en uitstaande aanvragen dat er binnen afzienbare tijd transportschaarste kan ontstaan.

Transparante gebieden: Op dit moment zijn er geen knelpunten in het gebied en is er capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar.

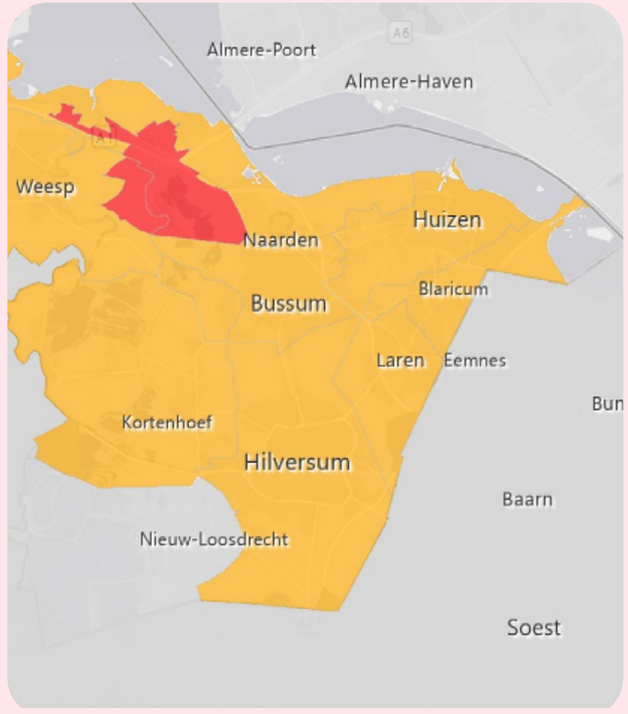

Deze afbeelding toont de netsituatie voor het terugleveren van elektriciteit. De kleuren geven de situatie aan per gebied. Alleen in de gele en transparante delen is (beperkte) teruglevering mogelijk. Om het net efficiënt te benutten en hoge pieken te voorkomen is het van belang de door zonnepanelen opgewekte elektriciteit direct gedurende de dag ook te verbruiken (zogeheten ‘opwek achter de meter’).

Het opknippen van grote zonneweiden (die op dit moment niet meteen aangesloten kunnen worden) in kleine delen om daarmee wel een aansluiting te realiseren is geen haalbaar scenario. Elektriciteitsstations hebben hiervoor geen ruimte op de velden (stopcontacten in het station), en het is bij wet verboden.

Zoals uit de afbeelding blijkt wordt de vrije ruimte (capaciteit) voor teruglevering op de kabels in de regio kleiner door de groei van zonnepanelen op daken, zowel bij inwoners en bedrijven als maatschappelijke instellingen. En voor de levering van elektriciteit komt dit door de elektrificatie, zoals de toename van elektrische auto's en warmtepompen om woningen en bedrijven te verwarmen. Deze ontwikkelingen maken gebruik van het laag- en middenspanningsnet. Dit zijn de kabels en elektriciteitshuisjes in buurten en op bedrijventerreinen.

De verwachting is dat in de Gooi en Vechtstreek netcongestie vooral op dit deel van het net zal gaan voorkomen. In dit gebied is er vaak sprake van een relatief oud elektriciteitsnet dat niet voldoet aan de toekomstige vermogensvraag van gebruikers. Liander verwacht dat in een groot deel van de wijken in deze regio het laagspannings- en middenspanningsnet verzwaard moet worden. Consequentie van deze uitbreidingen en verzwaringen is dat in veel wijken de straten open moeten en dat er een aanvullende ruimteclaim ontstaat, doordat er meer elektriciteitshuisjes in de wijken moeten komen.

Impact van de Herijking RES 2024

De potentie in de regio bestaat uit duurzame energie door zon op veld, zon op daken en wind. De zon op dak potentie kan overal in de regio gerealiseerd worden en is lastig te sturen. Zon op dak brengt daarom grote uitdagingen met zich mee in de lokale netten als dit niet *slim* ingepast wordt. De versnippering van zon op dak zorgt daarbij voor uitdagingen over de hele deelregio. Door de piekbelasting van zon op dak moet Liander veelal lagergelegen netdelen (elektriciteitshuisjes, kabels) verzwaren. Dit is een enorme opgave omdat daarvoor veel straten opengebroken moeten worden. Deze werkzaamheden kennen lange doorlooptijden en brengen hoge maatschappelijke kosten en overlast met zich mee. Hiervoor heeft Liander de *buurtaanpak* geïnitieerd om samen met gemeenten deze opgave op het laagspanningsnet aan te pakken én te versnellen.

Naast de genoemde handelingsperspectieven in de netimpactrapportage RES 1.0 wordt verwezen naar de slimme oplossingen-pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure* van Liander, waarin de netbeheerder een aantal principes meegeeft. In paragraaf 3.3 zijn deze principes opgenomen.

7

Haarlemmer-meer

7.1 Opwekcijfers en zoekgebieden

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in Haarlemmermeer is 735 GWh (0,74 TWh). Deze potentie bestaat uit huidige opwek van 178 GWh (0,18 TWh) en een theoretische potentie uit zoekgebieden van 557 GWh (0,56 TWh). Potentie voor opwek uit zoekgebieden is onder te verdelen in zon op grote daken en parkeerplaatsen (208 GWh) en zon op veld in zoekgebieden (349 GWh).

In de RES 1.0 was de theoretische potentie voor de deelregio Haarlemmermeer lager dan in deze herijking (679 GWh). Toen was er sprake van 122 GWh huidige opwek en een theoretische potentie van 557 GWh voor de zoekgebieden.

Sinds de RES 1.0 is in Haarlemmermeer meer opwek gerealiseerd en de huidige opwek toegenomen van 122 GWh naar 178 GWh. De theoretische potentie voor de zoekgebieden is in diezelfde periode gelijk gebleven, toevallig ook op 557 GWh. De verklaring is dat er in de Herijking RES een nieuwe dataset voor grote daken is gehanteerd die tot iets minder potentie leidt, terwijl de toegenomen technische potentie voor zonnepanelen leidt tot een toename van opwekpotentie bij zon langs infra en zon boven parkeren.

In de deelregio worden geen zoekgebieden toegevoegd of geschrapt. In Haarlemmermeer ligt de nadruk op realisatie binnen de zoekgebieden van de RES 1.0. In de onderstaande kaart zijn de zoekgebieden ingetekend. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt de stand van zaken verder toegelicht.

Opwekcijfers Haarlemmermeer Herijking RES 2024 en RES 1.0 (2021)

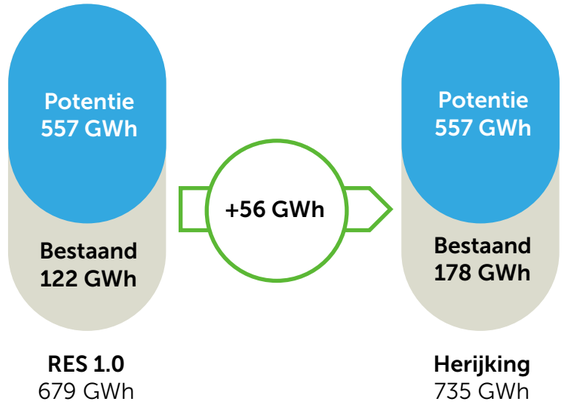

Belangrijkste mutaties
Toename duurzame opwekking met 56 GWh.
De potentie van zonne-energie is iets toegenomen door het gebruik van de nieuwste uitgangspunten uit begrippenkader.

Herijking RES 2024

Noord-Holland Zuid

Haarlemmermeer

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**169,0**	146 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**38,9**	19 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**18,1**	9 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**-**	-
Zon*	**331,3**	325 ha
Wind	**-**	-
Zon + wind	**-**	-

Totaal potentiële opwekking (GWh)	**557**
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**0,56**
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	0,18

01 Zonnecarré
02 Spoordriehoek

01

02

0 2,5 5 km

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

Legenda

- Bestaande windturbines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Zoekgebieden

De energietransitie in Haarlemmermeer stond in de afgelopen jaren vooral in het teken van beleidsvorming. De RES was daar een nadrukkelijk onderdeel van. De nadruk is de laatste tijd echter steeds meer op de uitvoering komen te liggen. Een goed voorbeeld is het Zonnecarré. Het beleid daarvoor is op orde en initiatieven worden daaraan getoetst. Voor windenergie zijn de plannen nog meer in een beleidsvormende fase en staat de gemeente aan de lat voor de participatie.

Zonnecarré

In Haarlemmermeer is een zoekgebied aangewezen voor grootschalige zonneakkers. Dit Zonnecarré ligt rondom de start- en landingsbanen van Schiphol. In dit gebied is nu ruimte geboden voor 300 hectare aan zonneakkers. Deze ruimte is via een loting verdeeld en er zijn nu zeven initiatieven actief. De meeste daarvan zitten in de fase van vergunningsaanvraag of verlening. Halfjaarlijks wordt een update gegeven over de stand van zaken van initiatieven in het Zonnecarré (*klik hier voor de meest recente update)*.

Na vaststelling van de herijking RES 2024 worden de mogelijkheden voor extra ruimte binnen het Zonnecarré onderzocht. Hierbij wordt onder meer gekeken naar ruimtelijke kwaliteit (ook in relatie tot energieopslag), de ruimte op het elektriciteitsnet, mogelijkheden om lokaal eigendom beter te stimuleren en de kansen van agri-PV (het combineren van een agrarische functie en zonnepanelen op één kavel). Vanwege de ruimtelijke kwaliteit en het zo efficiënt mogelijk omgaan met netcapaciteit, is het niet wenselijk dat eventuele nieuwe initiatieven op willekeurige plekken in het Zonnecarré ontstaan. Het lijkt logisch om juist die percelen te benutten die bestaande initiatieven ‘afmaken’ of vergroten, of waar grote afnemers bij gevestigd zijn. Ook deze overweging wordt nadrukkelijk meegenomen in de verkenning. Of er nieuwe ruimte – bovenop de huidige 300 hectare – geboden kan worden, is afhankelijk van deze verkenning en bestuurlijke besluitvorming.

Hoewel de nadruk ligt op uitvoering, staan de ontwikkelingen ook voor het Zonnecarré niet stil. Zo is de verwachting dat een herijking van het beleid nodig is om genoeg rekening te kunnen houden met ontwikkelingen op het gebied van energieopslag en de aangescherpte regels voor zon op veld. Met name die laatste is ook relevant voor het vraagstuk of en hoeveel extra ruimte wij nog kunnen en willen bieden voor grootschalig zonneakkers in het Zonnecarré. Voor nu houden wij vast aan de uitgegeven 300 hectare voor 2030. Initiatiefnemers van grotere opweklocaties, zoals bij het Zonnecarré en rijkswegen stimuleert de gemeente in samenwerking met Liander om slim op het elektriciteitsnetwerk aan te sluiten. Dit wordt gedaan door in te zetten op clustering of het koppelen van grootschalige opwek met grootschalige afnemers.

Spoordriehoek
Op 10 juni 2021 heeft de gemeenteraad met een amendement op de RES 1.0 besloten om een concreet zoekgebied voor windenergie aan te wijzen in Haarlemmermeer-Zuid. Hierbij is nadrukkelijk gevraagd te onderzoeken wat mogelijk is aan extra windturbines in het gebied. Er zijn daarvoor diverse onderzoeken uitgevoerd, zoals naar de effecten op natuur en ecologie, het landschap en de vliegveiligheid. Daaruit blijkt dat er mogelijkheden zijn voor windturbines in het zoekgebied. De raad heeft daarna kaders gesteld voor de verdere participatie en bepaald dat het draagvlak voor een eventueel windpark moet worden opgehaald.

Begin 2024 werkt de gemeente samen met alle stakeholders aan een set spelregels voor een eventueel windpark. Deze worden in concept voor de zomer van 2024 aan de gemeenteraad aangeboden. Daarna volgt een periode waarin zienswijzen kunnen worden ingediend. Daarin organiseert de gemeente ook een brede peiling om de spelregels te toetsen en draagvlak op te halen. In het vierde kwartaal wordt de definitieve besluitvorming verwacht en worden de spelregels aan de provincie aangeboden. Zij is bevoegd gezag bij de verdere vergunningverlening. Op deze manier kan de gemeente een goed onderbouwd advies meegeven aan de provincie over de wenselijkheid van een windpark in Haarlemmermeer-Zuid. Vervolgens is een initiatiefnemer aan zet om binnen alle kaders haar plannen vorm te geven.

Zon op daken

Haarlemmermeer zet flink in op zonnepanelen op daken, maar dat is slechts een deel van de duurzame maatregelen waarbij de gemeente haar inwoners en bedrijven ondersteunt. Via het project Toekomstbestendige Werklocaties wordt bijvoorbeeld gebiedsgericht gewerkt om bedrijventerreinen stap voor stap te verduurzamen. Verder ontzorgt Haarlemmermeer inwoners en bedrijven bij het nemen van duurzame maatregelen via het Energieloket en Energieloket voor bedrijven. Het Haarlemmermeerse Energiebedrijf Tegenstroom ondersteunt en adviseert specifiek op zonnepanelen voor bedrijven die niet op de bedrijventerreinen liggen.

Als gemeente wil Haarlemmermeer ook zelf het goede voorbeeld geven en onderzoekt ze de mogelijkheden om haar eigen daken beschikbaar te stellen voor zonnepanelen. Door samen te werken met een lokale energiecoöperatie wordt ervoor gezorgd dat inwoners daarvan kunnen profiteren.

Parkeerterreinen

In 2024 wordt een verkenning naar het gebruik van zonnecarports op eigen gemeentelijke parkeerterreinen afgerond. Medio 2025 wordt besluitvorming verwacht over welke terreinen van zonnecarports kunnen worden voorzien.

De parkeerterreinen bij de luchthaven Schiphol hebben een hoge potentie voor zonnecarports, vooral nu de focus op grootschalige zonne-energie verschuift naar daken en objecten. De luchthaven Schiphol streeft ernaar om tegen 2030 in totaal 21 MWp aan zonnepanelen te realiseren.

Ook particuliere partijen hebben meer interesse voor het realiseren van zonnecarports. Die opschaling wil de gemeente faciliteren door met heldere voorwaarden voor het plaatsen van een zonnecarport te komen. Met ondersteuning vanuit het RES-programma ontwikkelen gemeenten en provincie een gezamenlijke handreiking die alle gemeenten in Noord-Holland kunnen gebruiken.

Langs wegen

Zoals beschreven in het Beleidskader Zonneakkers Haarlemmermeer zien de gemeente zonnepanelen in weg- en spoorbermen als wenselijke vorm van meervoudig ruimtegebruik. Ook in de RES 1.0 zijn die mogelijkheden benoemd in het ‘generieke zoekgebied’ zon langs infrastructuur.

Haarlemmermeer ziet graag dat deze locaties zorgvuldig verkend en waar mogelijk benut worden. Daarom heeft zij samen met de gemeenten Amsterdam, Diemen, Amstelveen en Ouder-Amstel het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) op 9 oktober 2020 per brief verzocht om de rijksgronden langs de A9, A5, A1 en A10 op te nemen in het programma Opwek Energie Rijksvastgoed (OER).

Naast de A9 en A5 is het rijk ook verzocht om de A4 en A44 in een OER-project op te nemen. Dit is gehonoreerd maar vanwege de vele aanvragen van andere gemeenten moet de start van het project nog ingepland worden.

Naast rijkswegen zijn er ook geschikte locaties voor zonnepanelen in wegbermen van provinciale wegen. Zo heeft de provincie initiatieven in de gemeente Haarlemmermeer lopen langs de N205 en N207. Samen met de provincie kijkt de gemeente wat er mogelijk is en zoekt zij naar een balans tussen energieopwekking, ruimtelijke inpassing en ruimte voor natuur.

PARK21

In de Zonneladder van het Beleidskader Zonneakkers Haarlemmermeer worden mogelijkheden geboden voor zonnepanelen op verschillende locaties. Zo is opgenomen dat beperkt ruimte (maximaal 20 ha) wordt geboden aan innovatieve, recreatief ingepaste en educatieve zonneakkers in PARK21. Dit is verder uitgewerkt in het Bestemmingsplan PARK21.

Microturbines

Momenteel werkt de gemeente aan een beleidskader voor de ruimtelijke inpassing van microturbines in Haarlemmermeer. Daarmee worden microturbines via een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) mogelijk. Het is de wens om deze mogelijkheid daarna op korte termijn op te nemen in het Omgevingsplan.

7.2 Ambities en accenten Haarlemmermeer

Het Beeldkwaliteitsplan Zonnecarré borgt vooral de samenhang tussen initiatieven en concretiseert de ruimtelijke voorwaarden die de gemeente aan zonneakkers stelt. De Verdeelprocedure geeft aan hoe de huidige 300 hectare is verdeeld en beschrijft de processtappen die initiatieven voor zonneakkers doorlopen. Van een globaal haalbaarheidsonderzoek, naar een participatiefase, de vergunningsaanvraag en -verlening en uiteindelijk de realisatie.

Aanpalend beleid

- *Omgevingsvisie* – de zoekgebieden uit de RES 1.0 (zonnecarré en spoordriehoek) zijn verankerd in de Omgevingsvisie.
- *Visie Polderlinten* – in de visie polderlinten wordt onder andere ruimte gezien voor microturbines op agrarische erven.

Beleidskaders Energietransitie

- *Actualisatie Programma Energietransitie* – In de actualisatie van het Programma Energietransitie zijn focusprojecten vastgesteld waar het team energietransitie deze collegeperiode aan werkt.

- *Beleidskader Zonneakkers*, *Beeldkwaliteitsplan Zonnecarré* en *Verdeelprocedure Zonnecarré* – Deze stukken schetsen alle kaders voor zonneakkers in Haarlemmermeer en specifiek de mogelijkheden binnen het Zonnecarré. Het Beleidskader Zonneakkers geeft aan welke gebieden geschikt zijn en onder welke voorwaarden.

- *Beleidskader Lokaal Eigenaarschap* – De gemeente vindt het belangrijk dat inwoners en ondernemers in Haarlemmermeer meeprofiteren van de grootschalige ontwikkelingen op gebied van wind- en zonprojecten. Initiatiefnemers zijn verantwoordelijk voor het vormgeven daarvan, in samenspraak met de omgeving. Dit beleidskader beschrijft de regels voor lokaal eigenaarschap en de stappen die daarbij gevolgd moeten worden.

7.3 Warmte

Het beleid van Haarlemmermeer voor warmte is beschreven in de Warmtevisie Haarlemmermeer 2030. Voor de RES zijn met name de bovenlokale bronnen relevant. In onze gemeente zijn vier opsporingsvergunningen voor het zoeken naar aardwarmte afgegeven. De vergunningen hebben tot doel om aan de hand van data nader te onderzoeken welke potentie er is voor aardwarmte. Er zijn momenteel nog geen concrete plannen voor de winning van aardwarmte.

7.4 Energie-infrastructuur

De vraag naar elektriciteit is groot in de regio Haarlemmermeer mede vanwege de industrie en bedrijvigheid. En die vraag wordt alleen nog maar groter: de komende jaren moeten veel (gasloze) woningen worden bijgebouwd, er is een groei in datacenters, industrie stapt over op groene stroom en elektrificeert, het vervoer wordt steeds meer elektrisch en bestaande huizen gaan van het aardgas af. Ook de opwekking van duurzame energie, vooral via zonnepanelen op daken, neemt sterk toe. Het elektriciteitsnet in Haarlemmermeer staat door al deze ontwikkelingen al geruime tijd onder druk.

Huidige situatie op het elektriciteitsnet

Voor de vraag naar elektriciteit is al een aantal jaar sprake van netcongestie op het regionale elektriciteitsnet. Elektriciteitsstations die de regio op dit moment voeden, zoals Hoofddorp, Rozenburg, Haarlemmermeer 20kV en Vijfhuizen 50 kV zijn voor levering van elektriciteit maximaal belast. Sinds 18 oktober 2023 is er ook sprake van netcongestie op het hoogspanningsnet van TenneT voor levering van elektriciteit. Voor teruglevering van elektriciteit is er op de elektriciteitsstations nog voldoende terugleververmogen. Echter, door het gebrek aan “stopcontacten” (vrije velden) op de elektriciteitsstations is het niet altijd mogelijk om grote projecten (>2MW) aan te sluiten. Daarom is het van groot belang dat bij het realiseren van grootschalige opwekprojecten wordt ingespeeld op de planning van de energie-infrastructuuruitbreidingen (zie de kaart op de volgende pagina).

Haarlemmermeer *Netsituatie van Haarlemmermeer (>2MW, huidig en voorzien)*

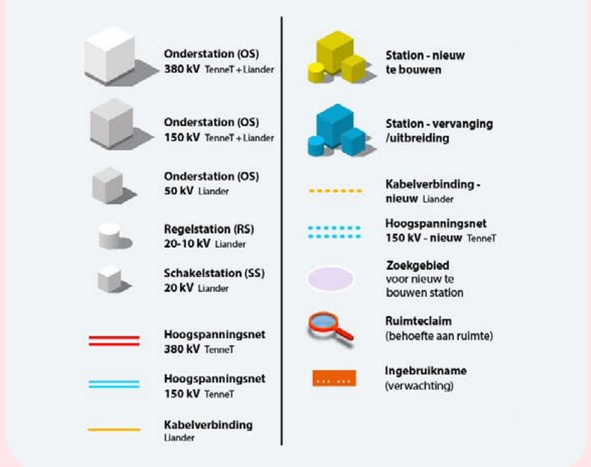

De inpassing van grootschalige opwek (>2MW) van duurzame energie is afhankelijk van twee factoren:

1. **Transportcapaciteit.** Transport van opgewekte energie zorgt voor een hogere belasting op alle delen van ons elektriciteitsnet. De verschillende kabels en transformatoren die nodig zijn om opgewekte energie van opweklocatie naar verbruikslocatie te brengen, moeten voldoende capaciteit hebben. Meerdere delen in het elektriciteitsnetwerk kunnen zorgen voor een beperking in de transportcapaciteit.

2. **Beschikbare velden.** Om een grootschalige opwekinstallatie op een station aan te sluiten is een veld (stopcontact) nodig om op in te prikken. Meerdere ontwikkelingen, buurten of bedrijven kunnen op één veld aangesloten worden. Maar bij een aansluiting groter dan 2MW is een eigen veld en kabel nodig. Dat betekent dat zowel (niet-)beschikbare transportcapaciteit als (niet-)beschikbare velden ervoor zorgen dat een grootschalig opwekproject niet aangesloten kan worden.

Daarnaast wordt de ruimte voor teruglevering op de kabels in de regio krapper. Dit komt door de groei van zonnepanelen op daken, zowel bij inwoners, bedrijven als maatschappelijke instellingen. Deze zonnepanelen leveren terug op het laag- en middenspanningsnet. Dit zijn de kabels en elektriciteitshuisjes in buurten en op bedrijventerreinen. Ook op deze kabels is er in enkele gebieden in de regio sprake van netcongestie. *Slim inpassen* van zon (op dak) is te allen tijde van belang om zoveel mogelijk zonne-energie in te kunnen passen.

Impact van de Herijking RES 2024

De potentie in de regio bestaat uit duurzame energie door zon op veld, zon op daken en wind. De zon op dak potentie kan overal in de regio gerealiseerd worden en is lastig te sturen. Zon op dak brengt daarom grote uitdagingen met zich mee in de lokale netten als dit niet *slim* ingepast wordt. De versnippering van zon op dak zorgt daarbij voor uitdagingen over de hele deelregio. Door de piekbelasting van zon op dak zal Liander veelal lagergelegen netdelen (elektriciteitshuisjes, kabels) moeten verzwaren. Dit is een enorme opgave omdat daarvoor veel straten opengebroken moeten worden.

Deze werkzaamheden kennen lange doorlooptijden en brengen hoge maatschappelijke kosten en overlast met zich mee. Hiervoor heeft Liander *de buurtaanpak* geïnitieerd om samen met gemeenten deze opgave op het laagspanningsnet aan te pakken én te versnellen.

Er lopen gesprekken over de ontwikkelingen in het Zonnecarré, de vergunde ontwikkelingen lijken op het net aangesloten te kunnen worden. Voor nog te vergunnen ontwikkelingen is voornamelijk het aantal vrije velden (‘stopcontacten’) bepalend of de ontwikkelingen aangesloten kunnen worden.

Een belangrijke optimalisatie ligt dan ook in het grootschalig clusteren van zonneweides naar grote aansluitingen die rechtstreeks op TenneT kunnen worden aangesloten. Dit grootschalig clusteren is noodzakelijk om nieuwe ontwikkelingen in het Zonnecarré aan te kunnen sluiten. Zonder deze clustering zijn er tientallen extra aansluitingen (velden) nodig en zal er een aanvullend onderstation moeten worden gebouwd in de omgeving van het zonnecarré met als voornaamste doel het ontsluiten van het Zonnecarré. Het bouwen van een onderstation voornamelijk ten gunste van zonopwek is niet systeemefficiënt en vanuit netbeheerdersperspectief niet wenselijk.

Voor het windzoekgebied in de Spoordriehoek is er op dit moment onvoldoende capaciteit beschikbaar voor het volledige vermogen en er zijn geen vrije velden beschikbaar op het dichtstbijzijnde elektriciteitsstation. Afhankelijk van de concretiseringsperiode en het uiteindelijk te ontwikkelen vermogen zal een eventueel windpark in de Spoordriehoek op een van de nieuw te ontwikkelen elektriciteitsstations in de regio worden aangesloten.

De netbeheerder werkt samen met de regio hard aan de versterking van de stations. Liander gaat uit van vijf nieuwe stations en de uitbreiding van één station, die voor 2030 in bedrijf moeten gaan. Met deze uitbreidingen kunnen huidige knelpunten worden opgelost én bouwt Liander een toekomstvast elektriciteitsnet dat de ontwikkelingen in de regio, zoals duurzame opwek, kan faciliteren. Voor de bouw en uitbreiding van elektriciteitsstations geldt een gemiddelde realisatietijd van vijf tot zeven jaar. Maar in veel gevallen duurt het langer door de zoektocht naar geschikte locaties en de te doorlopen vergunningprocedures. In de *Taskforce energie-infrastructuur Noord-Holland* werken de provincie Noord-Holland, gemeenten en netbeheerders samen om de opgave op het hoogspanningsnet te versnellen.

Naast de genoemde handelingsperspectieven in de netimpactrapportage RES 1.0 wordt verwezen naar de slimme oplossingen-pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure* van Liander, waarin de netbeheerder een aantal principes meegeeft; zie ook paragraaf 3.3 voor deze principes.

Netsituatie Haarlemmermeer voor grootverbruikklanten voor teruglevering - (> 3x80A tot < 2MW)

Rode gebieden: Er is geen extra capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar. Liander heeft hier de mogelijkheden voor congestiemanagement onderzocht, maar dit biedt geen uitkomst.

Oranje gebieden: Er is geen capaciteit op het net beschikbaar. We onderzoeken of congestiemanagement een oplossing biedt voor de capaciteitsproblemen.

Gele gebieden: Ook bekijken we of hier andere slimme netoplossingen mogelijk zijn. Er is nog wel capaciteit beschikbaar, maar we zien op basis van onze voorspellingen en uitstaande aanvragen dat er binnen afzienbare tijd transportschaarste kan ontstaan.

Transparante gebieden: Op dit moment zijn er geen knelpunten in het gebied en is er capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar.

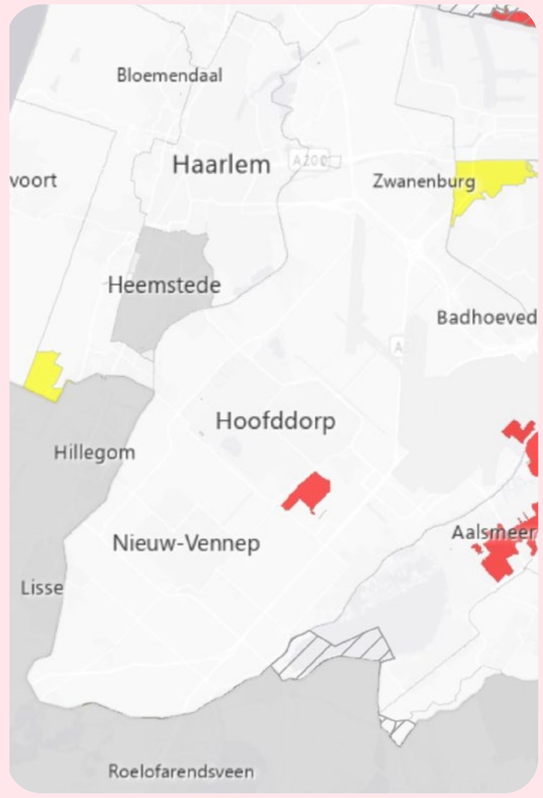

Deze afbeelding toont de netsituatie voor het terugleveren van elektriciteit. De kleuren geven de situatie aan per gebied. Alleen in de gele en transparante delen is (beperkte) teruglevering mogelijk. Om het net efficiënt te benutten en hoge pieken te voorkomen is het van belang de door zonnepanelen opgewekte elektriciteit direct gedurende de dag ook te verbruiken (zogeheten ‘opwek achter de meter’).

Het opknippen van grote zonneweiden (die op dit moment niet meteen aangesloten kunnen worden) in kleine delen om daarmee wel een aansluiting te realiseren is geen haalbaar scenario. Elektriciteitsstations hebben hiervoor geen ruimte op de velden (stopcontacten in het station), en het is bij wet verboden.

IJmond & Zuid-Kennemerland

8.1 Opwekcijfers en zoekgebieden

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame energie in de zoekgebieden in IJmond & Zuid-Kennemerland is 635 GWh (0,64 TWh). Deze potentie bestaat uit de huidige opwek (213 GWh) en de opwek uit zoekgebieden (422 GWh). Potentie voor opwek uit zoekgebieden is onder te verdelen in zon op grote daken en parkeerplaatsen (332 GWh), zon op veld in zoekgebieden (36 GWh) en wind op land in zoekgebieden (54 GWh)

In de RES 1.0 was de theoretische potentie voor de deelregio lager dan in deze herijking (553 - 597 GWh). Toen was er sprake van 157 GWh huidige opwek en een theoretische potentie van 396 – 440 GWh voor de zoekgebieden.

Sinds de RES 1.0 is in IJmond & Zuid-Kennemerland meer opwek gerealiseerd en de huidige opwek toegenomen van 157 GWh naar 213 GWh. De theoretische potentie voor de zoekgebieden is in diezelfde periode binnen de bandbreedte van de RES 1.0 gebleven, van 396 - 440 GWh naar 422 GWh. Dit is te verklaren door het feit dat de concretisering van zoekgebieden binnen de deelregio precies binnen de waardes van het lage scenario en het hoge scenario waarmee eerder werd gerekend vallen.

Zie de kaart voor een overzicht van de zoekgebieden en de opwekcijfers. In de deelregio zijn geen zoekgebieden toegevoegd of geschrapt. In de afgelopen periode zijn de plannen verder verkend en uitgewerkt. Dit heeft geleid tot een grenscorrectie van het zoekgebied Tata Steel in Velsen en een grenscorrectie van het zoekgebied Waarderpolder.

Opwekcijfers IJmond & Zuid-Kennemerland Herijking RES 2024 en RES 1.0 (2021)

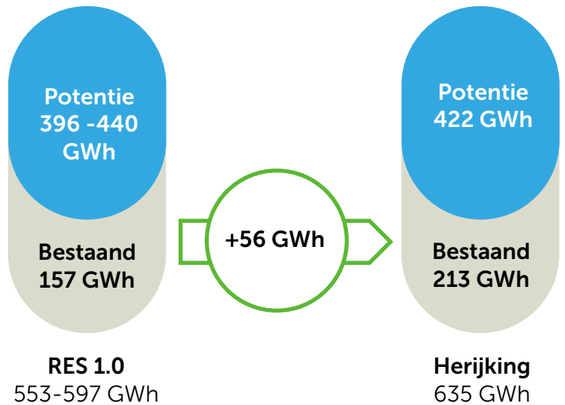

Belangrijkste mutaties
Toename duurzame opwekking met 56 GWh.
De concretisering van de zoekgebieden heeft geleid tot een potentie die precies tussen de bandbreedte van de RES 1.0 valt.

Wijzigingen zoekgebieden

Zoekgebied 1. Tata Steel. Als helder is hoe Tata Steel de ruimte op het terrein gaat gebruiken, kunnen mogelijkheden besproken worden voor windturbines. Er is geen draagvlak voor wind bij inwoners Wijk aan Zee. Gemeenteraad van Beverwijk heeft per amendement de mogelijkheid voor wind in dit zoekgebied Tata uitgesloten.

Grenscorrectie zoekgebied Tata Steel:
Westkant/Reyndersweg Velsen
De drie windturbines van windpark Reyndersweg zijn relatief klein en oud (2011). Omdat deze locatie buiten het Regionaal Energie Strategie (RES)-zoekgebied valt, kunnen hier nu geen grotere windmolens komen. De gemeente Velsen wil dit verder onderzoeken. Met grotere en nieuwe windturbines kan hier veel meer duurzame energie worden opgewekt. Dit kan een belangrijke bijdrage leveren aan de RES Noord-Holland Zuid-ambitie en de duurzaamheidsopgave van de gemeente. Daarom is deze locatie (paars gearceerd in kaart) toegevoegd aan het bestaande 'Tata Steel'-RES-zoekgebied (groen gearceerd in de kaart).

De grond van deze locatie is van Rijkswaterstaat. De gemeente Velsen zal Rijkswaterstaat verzoeken om deze locatie op te nemen in een Opwek van energie op Rijksvastgoed traject (OER-traject). In het OER-traject wordt onderzocht wat de uiteindelijke inpassing kan zijn op die locatie. Tijdens dat onderzoek betrekt de gemeente inwoners en andere belanghebbenden hierin door onder andere het gesprek te voeren over ruimtelijke inpassing en financiële participatie. Na het onderzoek wordt een besluit genomen over wat wenselijk is voor de maximale hoogte van de windturbines.

Zoekgebied 2. A9 De Kil / zoekgebied 4. Knooppunt Velsen / Zoekgebied 6. A9-A22. Deze zoekgebieden betreffen rijksgronden direct grenzend aan de infrastructuur. Deze zijn opgenomen in de Energieroute Noord-Holland (OER-project, Opwek van Energie op Rijksgronden).
De verkenningsfase van deze projecten is afgerond. Na onderzoeken en actieve betrokkenheid van omwonenden en andere geïnteresseerden is er een voorkeursontwerp opgesteld, met beschrijvingen van locaties waar zonne-energie kan worden opgewekt. Het voorkeursontwerp legt de basis voor de volgende fase, de planfase. De planfase omvat een projectbesluit en verdiepende onderzoeken, zoals ecologisch-, bodem- en geluidsonderzoek. Ook wordt projectbeleid opgesteld, onder andere over de financiële participatie. Uitgangspunt daarbij is 50 procent lokaal eigendom. Verwacht wordt dat deze fase medio 2025 wordt afgerond. Ook in de planfase worden omwonenden en andere geïnteresseerden weer via inspraakmomenten betrokken.

Zoekgebied 3. Kade Velsen-Noord. Er wordt onderzocht of er nieuwe locaties mogelijk zijn voor de opwek van windenergie.

Zoekgebied 5. Noordzeekanaal. Interne voorbereiding loopt voor uitwerking van het zoekgebied en het opzetten van samenwerking met partners in de omgeving.

Zoekgebied 7: N208. De westelijke randweg N208 is een zoekgebied voor zon omdat deze randweg een vrij ruim profiel heeft waar mogelijk zonnepanelen geplaatst kunnen worden.

Zoekgebied 8: Waarderpolder. In het gebied ten oosten van de Waarderpolder in Haarlem zijn kansen voor een energielandschap waar een combinatie van wind- en zonne-energieopwekking mogelijk is. Vanwege de nabijheid van Schiphol worden eisen gesteld aan de maximale hoogte voor windturbines in dit gebied. Daarnaast gelden er beperkingen op het gebied van natuur- en cultuurhistorisch beleid. De initiatiefnemer voor de zonneweide heeft een vergunningsverzoek bij provincie Noord-Holland ingediend. Het windproject zit in een verkennende fase waarin de initiatiefnemers verschillende zaken aan het onderzoeken zijn. De initiatiefnemers stellen een participatieplan voor financiële participatie en eigendom op. De energiecoöperaties, omwonenden en ondernemersvereniging zijn betrokken bij dat participatieplan.

In aanloop naar de Herijking RES 2024 is gebleken dat het terrein van de afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) van het Hoogheemraadschap Rijnland per abuis niet volledig in de RES 1.0 is opgenomen, zoals wel was besloten.

Het College van B&W van Haarlem besluit, in overleg met het Hoogheemraadschap Rijnland, om een administratieve correctie door te voeren in het zoekgebied Schoteroog, zodat de afvalwaterzuiveringsinstallatie hier volledig onder valt.

Zoekgebied 9: Schalkwijk. In Schalkwijk zijn plassen waar kansen zijn voor drijvende zonnepanelen. De Schouwbroekerplas en de Molenplas worden gezien als kansrijke locaties en worden nader onderzocht op haalbaarheid.

Kansen en uitgangspunten bij de verkenning van zoekgebieden en de realisatie

- Voldoende afstand rond de (grootschalige) woonbebouwing, zoals de gebieden langs de A9 (Hofgeest, Grote Buitendijk en Broekpolder).
- De regio IJmond & Zuid-Kennemerland ziet kansen voor zonne-energie op grote daken en zet daar actief op in.
- Ook zijn er kansen voor zonne-energie boven parkeerterreinen, mits landschappelijk ingepast.
- De gemeente Haarlem onderzoekt de mogelijkheden om meer zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht inpasbaar te maken.
- Drijvende zonnepanelen op wateren biedt mogelijkheden.
- Zonne-energie langs infrastructuur is eveneens een goede mogelijkheid, met name in combinatie met geluidsschermen.
- Er is geen draagvlak voor windturbines of zonnepanelen in natuurgebied zoals de duinen. Het duingebied en de binnenduinrand moeten dan ook worden ontzien voor grondgebonden energieopwekking.
- Het streven is om minimaal 50 procent lokaal eigendom te hebben.
- De regio werkt intensief aan energiebesparing en duurzame warmte.

Index

Herijking RES 2024

Noord-Holland Zuid

IJmond & Zuid-Kennemerland

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**296,3**	255 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**35,3**	17 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**8,4**	8 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**-**	-
Zon*	**2**	4 ha
Wind	**-**	-
Zon + wind	**25,1 + 54,5**	28 ha + 6 turbines

Totaal potentiële opwekking (GWh)	**422**
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**0,42**
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	0,21

0 2,5 5 km

01 Tata Steel
02 A9 De Kil
03 Kade Velsen Noord
04 Knooppunt Velsen
05 Noordzeekanaal
06 A9-A22
07 N208
08 Waarderpolder
09 Molenplas
10 Schouwbroekerplas

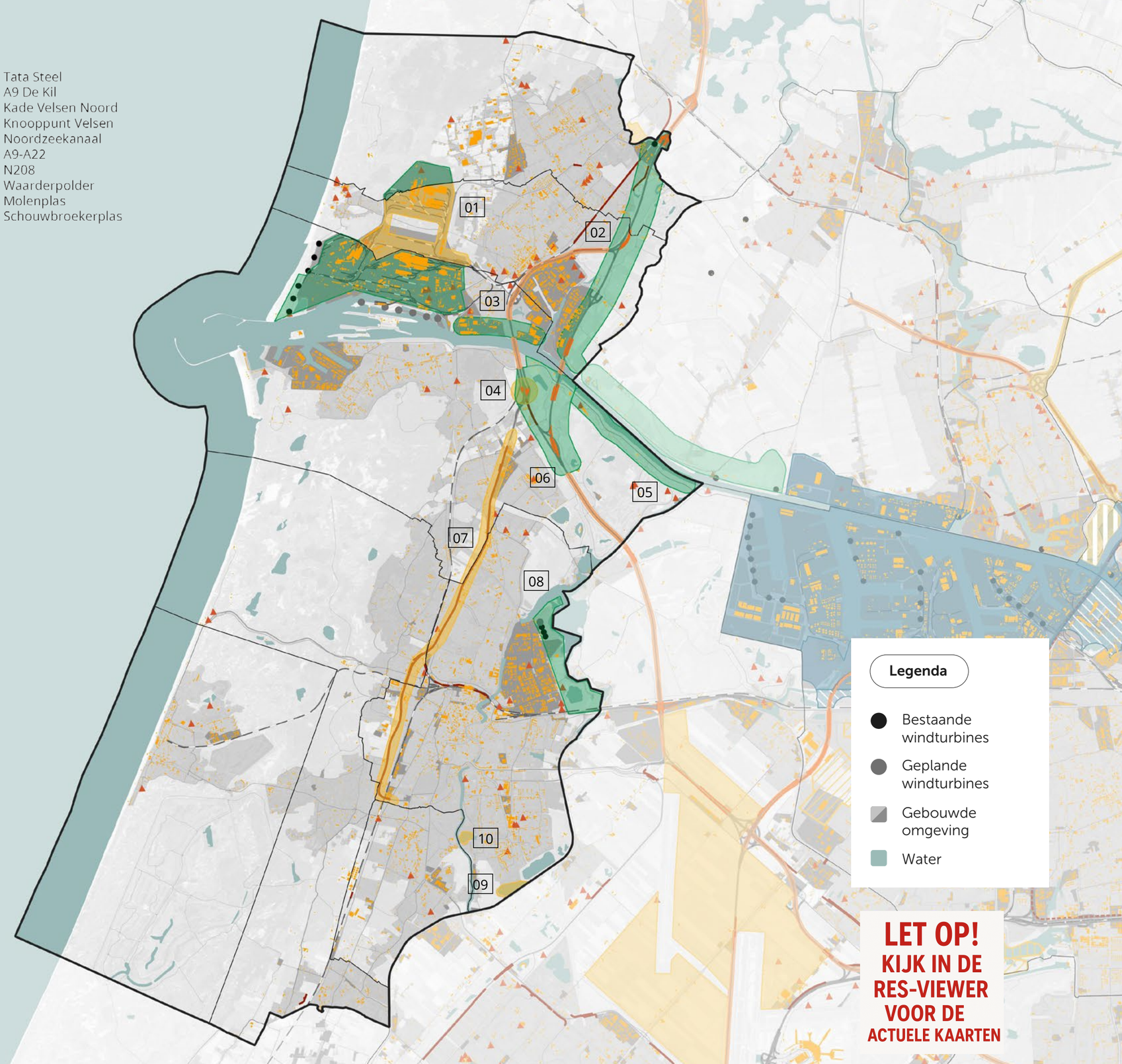

8.2 Ambities en ontwikkelingen IJmond & Zuid-Kennemerland

De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland wil een significante bijdrage leveren aan de nationale opgave van de realisatie van 35 TWh in 2030. Daarvoor hebben gemeenten en betrokken partijen zorgvuldig gewerkt aan de verkenning en nadere uitwerking van zoekgebieden om wind- en zonne-energie op te wekken, rekening houdend met de technische en landschappelijke beperkingen.

De verkenningen en uitwerkingen worden afgewogen op maatschappelijke aspecten zoals gezondheid en leefomgeving, landschappelijke inpassing, technische en ruimtelijke zaken en ontwikkelingen in het gebied. Dit gezamenlijke proces heeft geleid tot een intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen zowel de gemeenten onderling als met de waterschappen, provincie, inwoners, belangen-organisaties, natuur- en milieuorganisaties, Liander, Stedin, energiecoöperaties, en andere lokaal betrokkenen. Regionaal wordt geïnvesteerd in gezamenlijke programma's voor lokaal eigendom, energiebesparing, kleinschalig opwekken van duurzame energie en duurzame warmte bij particulieren, huurders en bedrijven.

Wind: aandachtspunten en mogelijkheden

Beperkingen vanuit landschap, geluid en veiligheid

Voor windenergie gelden veel beperkingen in het gebied. Naast de natuur- en landschappelijke waarden zijn er veiligheids- en geluidsbeperkingen rond het geclusterde stedelijk gebied. De regio houdt er rekening mee dat hierin wijzigingen kunnen komen bij het intreden van de nieuwe landelijke windnormen. De gemeente Velsen heeft een gemeentelijke afstandsnorm van 600 meter tussen woningen en windturbines.

Hoogte- en andere beperkingen

Verder zijn ten oosten van Haarlem hoogtebeperkingen vanwege de nabijheid van Schiphol. Deze hoogtebeperkingen gelden ook voor Bloemendaal en Heemstede.

Zon: aandachtspunten en mogelijkheden

In bijna heel de deelregio liggen beperkingen voor zonne-energie op veld. Het hele duingebied is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Ten zuiden van het Noordzeekanaal ligt achter de duinen een aantal gebieden die zijn aangemerkt als NNN-gebied, Natura2000 of BPL (met daarbinnen onder andere aardkundige monumenten). Bij Heemskerk is het gebied achter de duinen tuinbouwconcentratiegebied; zonne-energie is daar moeilijk inpasbaar. Aan de oostzijde van Haarlem en de drie IJmond-gemeenten is het gebied onderdeel van de Stelling van Amsterdam (dat valt onder het UNESCO Werelderfgoed) en BPL (waaronder weidevogelgebieden).

Het recreatiegebied Spaarnwoude is NNN-gebied of BPL. Haarlem en Bloemendaal kennen een beschermd stads- of dorpsgezicht. Rond het stedelijk gebied is een aantal plekken met mogelijkheden voor zonnevelden op landbouwgrond, veelal tegen het bebouwde gebied aan. Daarnaast zijn er op de bedrijventerreinen grote daken waar zonne-energieprojecten gerealiseerd kunnen worden. In de regio IJmond & Zuid-Kennemerland zijn kansen voor zon geïdentificeerd voor drie energieroutes: 1) A9-De Kil, 2) A9-A22 en 3) N208.

Warmte: bronnen en werkagenda

Warmte heeft zoals eerder besproken zijn eigen dynamiek en processen parallel aan de RES. Onderstaand wordt ingegaan op generieke en specifieke warmtebronnen en de werkagenda specifiek voor de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland.

Bovengemeentelijke bronnen voor IJmond & Zuid-Kennemerland
De deelregio beschikt (in potentie) over bovengemeentelijke warmtebronnen. Belangrijke bronnen zijn de industrie, Watertransport-maatschappij Rijnland Kennemerland (WRK), aquathermie en geothermie.

Generieke warmtebronnen
Het *potentieonderzoek geothermie* van de provincie Noord-Holland laat de mogelijkheden zien voor geothermie voor de gemeenten in de regio IJmond & Zuid-Kennemerland. Verder onderzoek moet de zekerheid van deze potentie aanduiden. Tevens is aquathermie (warmte uit oppervlaktewater en uit afvalwater bij de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) van Velsen en Beverwijk) en groen gas in beeld als potentiële bovengemeentelijke warmtebron. Voorwaarde voor het goed benutten van deze potentiële bovengemeentelijke warmtebronnen is een voldoende aanbod van elektriciteit en een directe aansluiting op hoogspanningsstations.

Specifieke warmtebronnen
Drinkwaterleidingen zijn een potentiële bovengemeentelijke warmtebron voor Zandvoort, Heemstede, Haarlem en Velsen. Daarnaast kan restwarmte van datacenters in Haarlemmermeer ingezet worden als potentiële warmtebron in Haarlem.

Werkagenda
De werkagenda voor de regio Noord-Holland Zuid heeft voor IJmond & Zuid-Kennemerland een aantal aandachtspunten:

- De potentie, verduurzaming en optimale inzet van de warmte uit de industrie voor de gebouwde omgeving.
- Het verdelingsvraagstuk van de WRK-leidingen, aangezien deze relevant zijn voor meerdere gemeenten in de gehele regio Noord-Holland Zuid (en daarbuiten).
- De resultaten van het lopende SCAN-traject naar de potentie van geothermie.

8.3 Energie-infrastructuur

De regio kenmerkt zich enerzijds door duin- en natuurgebied en anderzijds ook vanwege het industriële en stedelijke karakter, Dit laatste zorgt voor een grote vraag naar elektriciteit in de regio IJmond & Zuid-Kennemerland. En die vraag wordt alleen nog maar groter: de komende jaren moeten veel (gasloze) woningen worden bijgebouwd, de industrie stapt over op groene stroom en elektrificeert, het vervoer wordt steeds meer elektrisch en bestaande huizen gaan van het aardgas af. Ook de opwekking van duurzame energie, vooral via zonnepanelen op daken, neemt sterk toe. Het elektriciteitsnet in de deelregio IJmond en in Zuid-Kennemerland staat door al deze ontwikkelingen onder druk.

Huidige situatie op het elektriciteitsnet

Voor de vraag naar elektriciteit is het afgelopen jaar op verschillende plekken in de regio netcongestie ontstaan, zoals op het elektriciteitsstation Vijfhuizen dat een groot deel van Zuid-Kennemerland voedt. Sinds 18 oktober 2023 is er ook sprake van netcongestie op het hoogspanningsnet van TenneT en geldt voor de hele provincie dat er schaarste is voor levering van elektriciteit.

Voor teruglevering van elektriciteit is er doorgaans op de elektriciteitsstations nog voldoende terugleververmogen. Zoekgebieden met windturbines en grote zonneweides worden rechtstreeks op zo'n station aangesloten. Echter, door het gebrek aan velden ("stopcontacten") op de elektriciteitsstations is het niet altijd mogelijk om grote projecten (>2MW) aan te sluiten op de stations in de regio. Daarom is het van groot belang dat (1) bij het realiseren van grootschalige opwek projecten wordt ingespeeld op de planning van de energie-infrastructuuruitbreidingen (zie kaart) en (2) getracht wordt de opwek zo slim mogelijk in het net in te passen waardoor er minder velden nodig zijn.

Daarnaast wordt de ruimte voor teruglevering op de kabels in de regio krapper. Dit komt door de groei van zonnepanelen op daken, zowel bij inwoners, bedrijven als maatschappelijke instellingen. Deze zonnepanelen leveren terug op het laag- en middenspanningsnet. Dit zijn de kabels en elektriciteitshuisjes in buurten en op bedrijventerreinen. Ook op deze kabels is er in enkele gebieden in de regio sprake van netcongestie.

Totdat het elektriciteitsnet is verzwaard met extra kabels en elektriciteitshuisjes is teruglevering in deze gebieden niet mogelijk. Dit treft een deel van de IJmond, boven het Noordzeekanaal, waar delen van het middenspanningsnet vanuit elektriciteitsstations Velsen en Uitgeest maximaal belast zijn.

Netsituatie van IJmond & Zuid-Kennemerland (>2MW, huidig en voorzien)

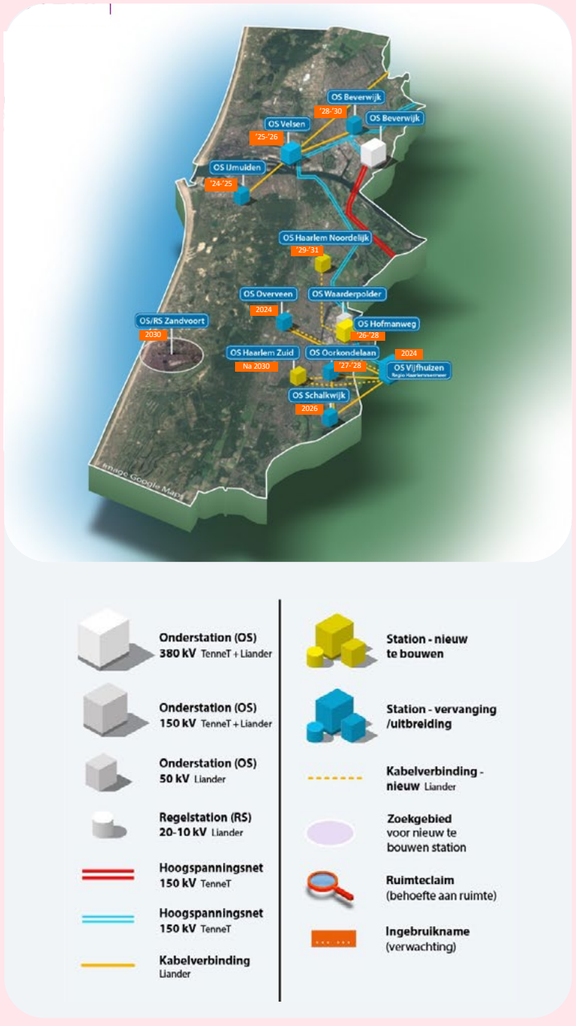

Toelichting bij de kaart
In deze afbeelding is per elektriciteitsstation (bestaand of nieuw te bouwen) aangegeven wanneer Liander verwacht zowel capaciteit als velden beschikbaar te hebben en dus grootschalige opwek te kunnen aansluiten. Het gaat hier niet om het jaar / de periode waarin de uitbreiding op het station zelf gereed is. Voor informatie over planning en realisatie van de elektriciteitsstations verwijst Liander naar de voortgangsrapportages binnen Spoor 1 van de Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland.

Omdat grote opwekprojecten veel tijd in beslag nemen voordat ze in gebruik worden genomen, is het van belang om ruim van tevoren te starten met de voorbereiding van het project en een aanvraag in te dienen bij Liander.

De inpassing van grootschalige opwek (>2MW) van duurzame energie is afhankelijk van twee factoren:

1. **Transportcapaciteit.** Transport van opgewekte energie zorgt voor een hogere belasting op alle delen van ons elektriciteitsnet. De verschillende kabels en transformatoren die nodig zijn om opgewekte energie van opweklocatie naar verbruikslocatie te brengen, moeten voldoende capaciteit hebben. Meerdere delen in het elektriciteitsnetwerk kunnen zorgen voor een beperking in de transportcapaciteit.
2. **Beschikbare velden.** Om een grootschalige opwekinstallatie op een station aan te sluiten is een veld (stopcontact) nodig om op in te prikken. Meerdere ontwikkelingen, buurten of bedrijven kunnen op één veld aangesloten worden. Maar bij een aansluiting groter dan 2MW is een eigen veld en kabel nodig. Dat betekent dat zowel (niet-)beschikbare transportcapaciteit als (niet-)beschikbare velden ervoor zorgen dat een grootschalig opwekproject niet aangesloten kan worden.

Impact van de Herijking RES 2024

De potentie in de regio bestaat uit duurzame energie door zon op veld, zon op daken en wind. De zon op dak potentie kan overal in de regio gerealiseerd worden en is lastig te sturen. Zon op dak brengt daarom grote uitdagingen met zich mee in de lokale netten als dit niet *slim* ingepast wordt. De versnippering van zon op dak zorgt daarbij voor uitdagingen over de hele deelregio. Door de piekbelasting van zon op dak zal de netbeheerder veelal lagergelegen netdelen (elektriciteitshuisjes, kabels) moeten verzwaren. Dit is een enorme opgave omdat daarvoor veel straten opengebroken moeten worden.

Deze werkzaamheden kennen lange doorlooptijden en brengen hoge maatschappelijke kosten en overlast met zich mee. Hiervoor heeft de netbeheerder de *buurtaanpak* geïnitieerd om samen met gemeenten deze opgave op het laagspanningsnet aan te pakken én te versnellen. Bovendien is het programma *HELIX* van start om eveneens te versnellen op de uitbreiding van het middenspanningsnet.

De zoekgebieden voor wind en/of ‘zon op veld’ in de regio, zoals bij industrie, bedrijventerreinen en langs snelwegen verwacht de netbeheerder voor 2030 aan te kunnen sluiten. Want we werken samen met de regio hard aan de versterking van de stations. De netbeheerder gaat uit van vier nieuwe en zeven uit te breiden stations die voor 2033 in bedrijf moeten gaan.

Met deze uitbreidingen kunnen huidige knelpunten worden opgelost én bouwen we een toekomstvast elektriciteitsnet dat de ontwikkelingen in de regio, zoals duurzame opwek, kan faciliteren. Voor de bouw en uitbreiding van stations geldt een gemiddelde realisatietijd van vijf tot zeven jaar. Maar in veel gevallen duurt het langer door de zoektocht naar geschikte locaties en de te doorlopen vergunningprocedures. In de *Taskforce energie-infrastructuur Noord-Holland* werken de provincie Noord-Holland, gemeenten en netbeheerders samen om de opgave op het hoogspanningsnet te versnellen.

Naast de genoemde handelingsperspectieven in de netimpactrapportage RES 1.0 wordt verwezen naar de slimme oplossingen-pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure* van Liander, waarin de netbeheerder een aantal principes meegeeft (zie daarvoor paragraaf 3.3).

Netsituatie Regio IJmond & Zuid-Kennemerland voor grootverbruikklanten voor teruglevering - (> 3x80A tot < 2MW)

Rode gebieden: Er is geen extra capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar. Liander heeft hier de mogelijkheden voor congestiemanagement onderzocht, maar dit biedt geen uitkomst.

Oranje gebieden: Er is geen capaciteit op het net beschikbaar. We onderzoeken of congestiemanagement een oplossing biedt voor de capaciteitsproblemen.

Gele gebieden: Ook bekijken we of hier andere slimme netoplossingen mogelijk zijn. Er is nog wel capaciteit beschikbaar, maar we zien op basis van onze voorspellingen en uitstaande aanvragen dat er binnen afzienbare tijd transportschaarste kan ontstaan.

Transparante gebieden: Op dit moment zijn er geen knelpunten in het gebied en is er capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar.

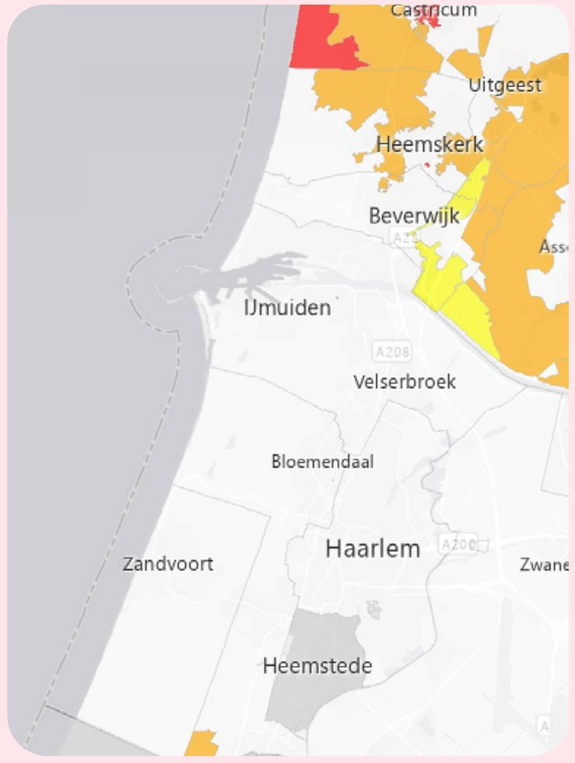

Deze afbeelding toont de netsituatie voor het terugleveren van elektriciteit. De kleuren geven de situatie aan per gebied. Alleen in de gele en transparante delen is (beperkte) teruglevering mogelijk. Om het net efficiënt te benutten en hoge pieken te voorkomen is het van belang de door zonnepanelen opgewekte elektriciteit direct gedurende de dag ook te verbruiken (zogeheten ‘opwek achter de meter’).

Het opknippen van grote zonneweiden (die op dit moment niet meteen aangesloten kunnen worden) in kleine delen om daarmee wel een aansluiting te realiseren is geen haalbaar scenario. Elektriciteitsstations hebben hiervoor geen ruimte op de velden (stopcontacten in het station), en het is bij wet verboden.

8.4
Lokaal eigendom en draagvlak

De regio onderschrijft het belang van lokaal eigendom en draagvlak bij locaties om wind- en zonne-energie op te wekken. Om lokaal eigendom te stimuleren is er op regionaal niveau samenwerking, waarbij de lokale energiecoöperaties ondersteund worden bij de realisatie hiervan. Gemeenten werken op lokaal niveau aan de (financiële) participatie en eigendom.

Fotografie Arjen de Jong

9

Zaanstreek-Waterland

9.1 Opwekcijfers en zoekgebieden

De theoretische potentie voor de opwekking van duurzame elektriciteit in de zoekgebieden in Zaanstreek-Waterland is 489 GWh (0,49 TWh). Deze potentie bestaat uit de huidige opwekking van 194 GWh (0,19 TWh) en een theoretische potentie uit zoekgebieden van 294 GWh (0,29 TWh). Potentie voor opwek uit zoekgebieden bestaat uit zon op grote daken en parkeerplaatsen (282 GWh) en zon op veld[4] in zoekgebieden (12 GWh).

In de RES 1.0 was de theoretische potentie voor de deelregio lager dan in deze herijking (407 GWh). Toen was er sprake van 87 GWh huidige opwek en een theoretische potentie van 320 GWh voor de zoekgebieden.

Sinds de RES 1.0 is in Zaanstreek-Waterland meer opwek gerealiseerd en is de gerealiseerde opwek toegenomen van 87 GWh naar 194 GWh[5]. De theoretische potentie voor de zoekgebieden is in diezelfde periode afgenomen, van 320 GWh naar 294 GWh. Dit is te verklaren door het feit dat in deze deelregio de potentie van zon boven parkeerplaatsen op een andere manier al was berekend en werd overgenomen in de RES 1.0. In de Herijking RES 2024 is hier een technische correctie op doorgevoerd.

In de deelregio worden geen zoekgebieden toegevoegd of geschrapt. In de deelregio is de gemeente Beemster opgegaan in de gemeente Purmerend. Dit heeft geen cijfermatige gevolgen.

[4] Zon op veld bestaat in de deelregio uit zon op uitgeefbare gronden op bedrijventerreinen.

[5] Het gaat hier om opwek die daadwerkelijk gerealiseerd is; in de RES 1.0 werd ook opwek meegerekend waarvan de SDE-aanvraag al was goedgekeurd.

Opwekcijfers Zaanstreek-Waterland Herijking RES 2024 en RES 1.0 (2021)

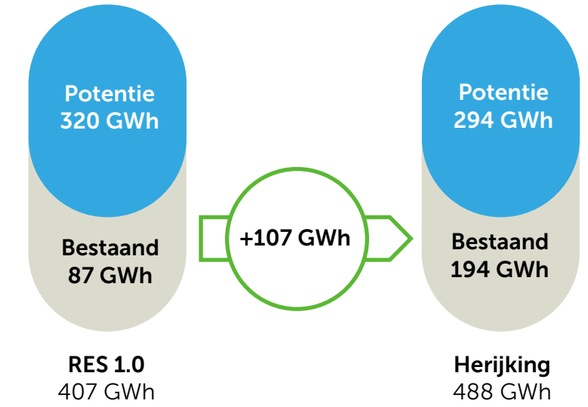

RES 1.0
407 GWh

Herijking
488 GWh

Belangrijkste mutaties
Toename duurzame opwekking met 107 GWh.
De potentie van zonne-energie is iets toegenomen door het gebruik van de nieuwste uitgangspunten uit begrippenkader. Nu gelijk met alle andere deelregio's.

Zoekgebieden

In het proces naar de RES 1.0 (2021) zijn zoekgebieden gedefinieerd op basis van een gezamenlijk zoekproces door gemeenten en stakeholders. De RES 1.0 is door alle gemeenten in Zaanstreek-Waterland vastgesteld. In de afgelopen tweeënhalf jaar is gewerkt aan concretisering van de zoekgebieden en is nader onderzoek gedaan naar de haalbaarheid en wenselijkheid van de zoekgebieden. De uitgangspunten van Zaanstreek-Waterland bij het opstellen van de RES 1.0 zijn nog steeds actueel en daarom belangrijk om te herhalen:

Uitgangspunten Zaanstreek-Waterland

Bij het formuleren en uitwerken van de zoekgebieden houden de zeven gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland rekening met de kernwaarden en opgaves in de regio:

- **Landschap als basis.**

De regio omvat zeven gemeenten met veel cultuurhistorisch en industrieel erfgoed. Hier is de regio zuinig op.

- **Andere opgaves in de regio**

(op het gebied van o.a. woningbouw, veenweidegebied en recreatie). Naast de energietransitie spelen er meer uitdagingen, ook hier maakt de regio ruimte voor.

- **Natuur- en cultuurhistorische waarden (restricties).**

De regio houdt rekening met de verschillende regimes waardoor het wordt doorkruist (bijvoorbeeld: UNESCO Werelderfgoed De Beemster en de Stelling van Amsterdam).

De regionale potentie is gebaseerd op een technische analyse van het potentieel, een analyse van beleidsmatige mogelijkheden en beperkingen en afstemming met stakeholders en inwoners. In Zaanstreek-Waterland bestaat de inzet uit: zon op daken, zon boven grote parkeerplaatsen en zon op uitgeefbare – niet in gebruik genomen – gronden van bedrijventerreinen (uitgezonderd de Beemster en gemeenten Edam-Volendam en Zaanstad).

In de regio Zaanstreek-Waterland zijn vier ‘specifieke’ zoekgebieden op de kaart ingetekend. In de onderstaande tekst beschrijven we per zoekgebied de ontwikkelingen sinds de RES 1.0:

Zoekgebied 01 Zon op Bukdijk (Waterland). Dit is een zoekgebied voor zon op veld op een doodlopend stuk dijk op het eiland Marken. Sinds de RES 1.0 is er verkennend onderzoek gedaan naar de kansen. De aansluitcapaciteit op het elektriciteitsnet was echter beperkt, daarnaast bracht het een financiële uitdaging met zich mee. Tot dusver is er nog geen initiatiefnemer. In 2024 zal de ontwikkeling van het zoekgebied actiever worden opgepakt.

Zoekgebied 02 Wind bij de Nes (Waterland). Op de Nes staan momenteel twee windmolens. Deze zijn eigendom van de Coöperatie Windenergie Waterland (CWW) en zijn in 2011 geplaatst. Ten opzichte van de RES 1.0 is het zoekgebied ongewijzigd in omvang en type opwek.

Zoekgebied 03 Zon en wind in Noordzeekanaalgebied (Zaanstad). Voor de uitwerking windenergie Noordzeekanaalgebied is gestart met het opstellen van spelregels. In de spelregels staat onder welke voorwaarden er windturbines in het Noordzeekanaalgebied kunnen komen. Na het vaststellen van de definitieve spelregels door de raad kan worden gestart met de ruimtelijke procedure windplan door de provincie. De spelregels worden naar verwachting rond de zomer van 2024 vastgesteld en zijn bepalend voor de ontwikkeling van het zoekgebied. Voor wind hebben al de nodige onderzoeken plaatsgevonden. Zo zijn de mogelijke plekken onderzocht voor plaatsing van windturbines. Daarbij is ook onderzocht wat de effecten op hoofdlijnen zijn voor geluid, slagschaduw, natuur en landschap als op deze plekken windturbines worden gebouwd. Uit de onderzoeken komt naar voren dat er een kansrijke locatie net over de grens van het zoekgebied lijkt te liggen*. Het is in dat kader nuttig om deze bevinding te betrekken bij de milieueffectrapportage van de provincie. In de komende periode gaat de gemeente op basis van deze informatie een afweging maken op welke plekken ze de bouw van windturbines mogelijk wil maken en onder welke voorwaarden. Ze kijkt ook naar spelregels die over financiële participatie gaan. Voor de ontwikkeling van grondgebonden zonenergie in het Noordzeekanaalgebied wordt gewerkt aan concretisering. In fase 1 wordt het zoekgebied opgedeeld in gebieden die kansrijk, niet kansrijk en mogelijk kansrijk zijn. Vervolgens worden in fase II de (mogelijk) kansrijke gebieden nader uitgewerkt.

Zoekgebied 04 Zon langs de A7 A8 en A10 (berm) Dit is nu opgenomen in het OER-programma van het Rijk. Voor de A7 en A8 is de voorverkenningsfase gestart in Q3 2023, de A10 volgt medio 2024.

** Dit zoekgebied is dd 24-09-2024 middels een raadsbesluit door gemeente Zaanstad toegevoegd aan het zoekgebied Wind in het NZKG.*

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

Index

Legenda

- Bestaande windturbines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

01 Zon op Bukdijk (Waterland)
02 Wind bij de Nes (Waterland)
03 Zon en wind in Noordzeekanaalgebied (Zaanstad)
04 Zon langs A7 (berm), A8 en A10

A Dit zoekgebied is dd 24-09-2024 middels een raadsbesluit door gemeente Zaanstad toegevoegd aan het zoekgebied Wind in het NZKG.

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

Herijking RES 2024

Noord-Holland Zuid

Zaanstreek-Waterland

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**264,9**	228 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**17,4**	85 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**-**	-
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**-**	-
Zon (op gronden bedrijventerreinen)	**12,3**	12 ha
Wind	**-**	-
Zon + wind	**-**	-
Totaal potentiële opwekking (GWh)	**294**	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**0,29**	
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	0,19	

*Alleen de potentie voor zon op uitgeefbare gronden op bedrijventerreinen is opgenomen in de tabel. In de gemeenten Beemster, Edam-Volendam en Zaanstad geen zon op uitgeefbare gronden op bedrijventerreinen.

In beeld gebracht is de potentie. Het is nader uit te zoeken waar dit kan.

0 2,5 5 km

9.2 Ambities en ontwikkelingen Zaanstreek-Waterland

Kleine windturbines

In aanvulling op de zoekgebieden wordt gewerkt aan een beleidskader voor kleine windturbines (ashoogte maximaal 15 meter) voor Zaanstreek-Waterland, met uitzondering van de Beemster.

Hierbij wordt gekeken naar de mogelijkheden binnen het huidige beleid van de provincie inzake kleine windturbines (inclusief huidig ruimtelijk beleid dat relevant is voor de plaatsing van kleine windturbines). Vervolgens zijn de ruimtelijke kenmerken van de verschillende gebieden onderzocht om uiteindelijk te komen tot een visie waar kleine windturbines mogelijk zijn en hoe ervoor gezorgd wordt dat deze landschappelijk goed worden ingepast. Begin 2024 zal dit project worden afgerond, waarna het aan de gemeenteraden ter vaststelling wordt aangeboden.

Stimuleren zon op dak

In 2023 heeft de Participatiecoalitie in opdracht van Provincie Noord-Holland een verkenning van de haalbaarheid van zon op grote daken en parkeerplaatsen gedaan, waar de komende jaren een vervolg aan zal worden gegeven.

9.3 Energie-infrastructuur

De vraag naar elektriciteit is groot in de regio Zaanstreek-Waterland, mede vanwege de van oudsher aanwezige industrie en bedrijvigheid. En die vraag wordt alleen nog maar groter: de komende jaren moeten veel woningen worden bijgebouwd, de industrie stapt over op groene stroom en elektrificeert, het vervoer wordt steeds meer elektrisch en bestaande huizen gaan van het aardgas af. Ook de opwekking van duurzame energie, vooral via zonnepanelen op daken, neemt sterk toe. Het elektriciteitsnet in Zaanstreek-Waterland staat door al deze ontwikkelingen al geruime tijd onder druk.

Huidige situatie op het elektriciteitsnet

Voor de vraag naar elektriciteit is al een aantal jaar sprake van netcongestie op het regionale elektriciteitsnet. Elektriciteitsstations die de regio op dit moment voeden, zoals het station in de Wijdewormer en station Hemweg in Amsterdam, zijn voor levering van elektriciteit maximaal belast. Sinds 18 oktober 2023 is er ook sprake van netcongestie op het hoogspanningsnet van TenneT.

Voor teruglevering van elektriciteit is er doorgaans op de elektriciteitsstations nog voldoende terugleververmogen. Zoekgebieden met windturbines en grote zonneweides worden rechtstreeks op zo'n station aangesloten. Recent heeft wel schakelstation Monnickendam in de gemeente Waterland zijn maximale capaciteit voor teruglevering bereikt. Door het gebrek aan "stopcontacten" op de elektriciteitsstations is het niet altijd mogelijk om grote projecten (>2MW) aan te sluiten. Daarom is het van groot belang dat bij het realiseren van grootschalige opwekprojecten wordt ingespeeld op de planning van de energie-infrastructuuruitbreidingen (zie de kaart op de volgende pagina).

Netsituatie van Zaanstreek-Waterland (>2MW, huidig en voorzien)

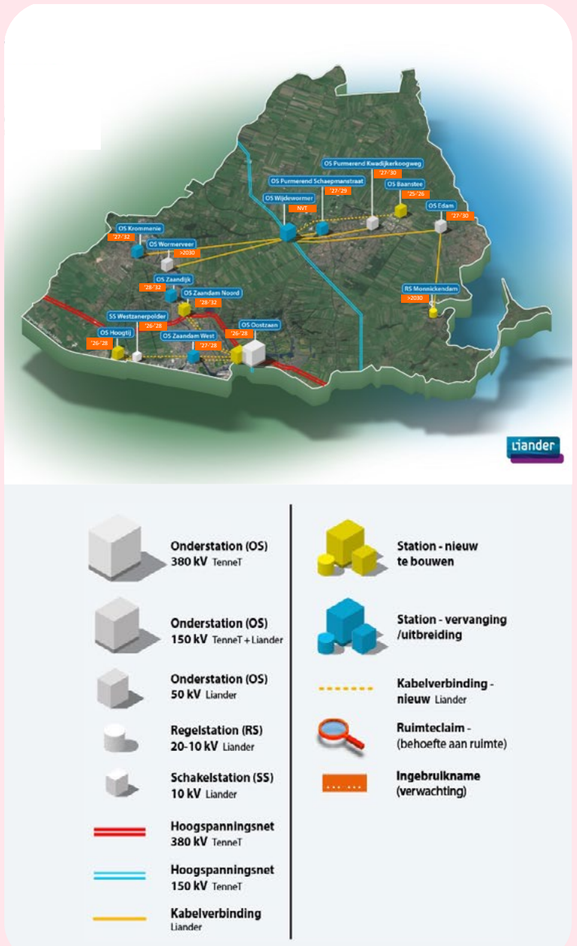

Toelichting bij de kaart
In deze afbeelding is per elektriciteitsstation (bestaand of nieuw te bouwen) aangegeven wanneer Liander verwacht zowel capaciteit als velden beschikbaar te hebben en dus grootschalige opwek te kunnen aansluiten. Het gaat hier niet om het jaar / de periode waarin de uitbreiding op het station zelf gereed is. Voor informatie over planning en realisatie van de elektriciteitsstations verwijst Liander naar de voortgangsrapportages binnen Spoor 1 van de Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland.

Omdat grote opwekprojecten veel tijd in beslag nemen voordat ze in gebruik worden genomen, is het van belang om ruim van tevoren te starten met de voorbereiding van het project en een aanvraag in te dienen bij Liander.

De inpassing van grootschalige opwek (>2MW) van duurzame energie is afhankelijk van twee factoren:

1. Transportcapaciteit. Transport van opgewekte energie zorgt voor een hogere belasting op alle delen van ons elektriciteitsnet. De verschillende kabels en transformatoren die nodig zijn om opgewekte energie van opweklocatie naar verbruikslocatie te brengen, moeten voldoende capaciteit hebben. Meerdere delen in het elektriciteitsnetwerk kunnen zorgen voor een beperking in de transportcapaciteit.

2. Beschikbare velden. Om een grootschalige opwekinstallatie op een station aan te sluiten is een veld (stopcontact) nodig om op in te prikken. Meerdere ontwikkelingen, buurten of bedrijven kunnen op één veld aangesloten worden. Maar bij een aansluiting groter dan 2MW is een eigen veld en kabel nodig. Dat betekent dat zowel (niet-)beschikbare transportcapaciteit als (niet-)beschikbare velden ervoor zorgen dat een grootschalig opwekproject niet aangesloten kan worden.

Herijking RES 2024 en elektriciteitsinfrastructuur

De potentie in de regio bestaat voor het overgrote deel uit duurzame energie door zon op dak en zon boven parkeerterreinen. Deze potentie kan overal in de regio gerealiseerd worden en is lastig te sturen. Zon op dak brengt daarom grote uitdagingen met zich mee in de lokale netten.

De versnippering van zon op dak zorgt daarbij voor uitdagingen over de hele deelregio. Door de piekbelasting van zon op dak zal Liander veelal lagergelegen netdelen (elektriciteitshuisjes, kabels) moeten verzwaren. Dit is een enorme opgave omdat daarvoor veel straten opengebroken moeten worden.

Deze werkzaamheden kennen lange doorlooptijden en brengen hoge maatschappelijke kosten en overlast met zich mee. Hiervoor heeft Liander de *buurtaanpak* geïnitieerd om samen met gemeenten deze opgave op het laagspanningsnet aan te pakken én te versnellen. Bovendien is het programma *HELIX* van start om eveneens te versnellen op de uitbreiding van het middenspanningsnet.

De zoekgebieden voor wind en/of ‘zon op veld’ in de regio, zoals langs het Noordzeekanaalgebied, langs snelwegen en in de gemeente Waterland verwacht Liander voor 2030 aan te kunnen sluiten. Want er wordt hard samengewerkt met de regio aan de versterking van de stations. Liander gaat uit van vijf nieuwe en vijf uit te breiden stations die voor 2033 in bedrijf moeten gaan. Met deze uitbreidingen kunnen huidige knelpunten worden opgelost én bouwt Liander een toekomstvast elektriciteitsnet dat de ontwikkelingen in de regio, zoals duurzame opwek, kan faciliteren. Voor de bouw en uitbreiding van stations geldt een gemiddelde realisatietijd van vijf tot zeven jaar. Maar in veel gevallen duurt het langer door de zoektocht naar geschikte locaties en de te doorlopen vergunningprocedures. In de *Taskforce energie-infrastructuur Noord-Holland* werken provincie Noord-Holland, gemeenten en netbeheerders samen om de opgave op het hoogspanningsnet te versnellen.

Naast de genoemde handelingsperspectieven in de netimpactrapportage RES 1.0 wordt verwezen naar de slimme oplossingen-pagina van de Taskforce Energie-infrastructuur en naar de *brochure* van Liander, waarin de netbeheerder een aantal principes meegeeft; zie daarvoor ook paragraaf 3.3.

Netsituatie Zaanstreek-Waterland voor grootverbruikklanten voor teruglevering - (> 3x80A tot < 2MW)

Rode gebieden: Er is geen extra capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar. Liander heeft hier de mogelijkheden voor congestiemanagement onderzocht, maar dit biedt geen uitkomst.

Oranje gebieden: Er is geen capaciteit op het net beschikbaar. We onderzoeken of congestiemanagement een oplossing biedt voor de capaciteitsproblemen.

Gele gebieden: Ook bekijken we of hier andere slimme netoplossingen mogelijk zijn. Er is nog wel capaciteit beschikbaar, maar we zien op basis van onze voorspellingen en uitstaande aanvragen dat er binnen afzienbare tijd transportschaarste kan ontstaan.

Transparante gebieden: Op dit moment zijn er geen knelpunten in het gebied en is er capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar.

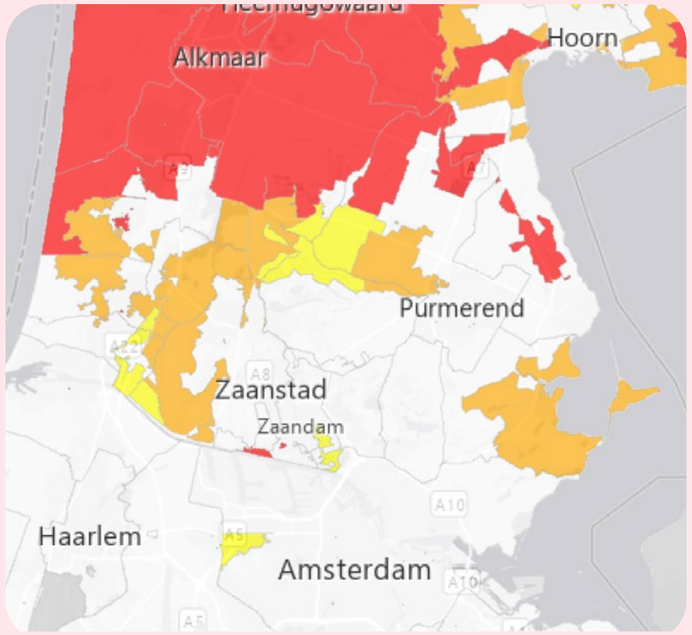

Deze afbeelding toont de netsituatie voor het terugleveren van elektriciteit. De kleuren geven de situatie aan per gebied. Alleen in de gele en transparante delen is (beperkte) teruglevering mogelijk. Om het net efficiënt te benutten en hoge pieken te voorkomen is het van belang de door zonnepanelen opgewekte elektriciteit direct gedurende de dag ook te verbruiken (zogeheten ‘opwek achter de meter’).

Het opknippen van grote zonneweiden (die op dit moment niet meteen aangesloten kunnen worden) in kleine delen om daarmee wel een aansluiting te realiseren is geen haalbaar scenario. Elektriciteitsstations hebben hiervoor geen ruimte op de velden (stopcontacten in het station), en het is bij wet verboden.

9.4 Participatie en proces

De regio onderschrijft het belang van lokaal eigendom en draagvlak bij locaties om wind- en zonne-energie op te wekken. In de RES wordt gestreefd naar het realiseren van 50 procent lokaal eigendom.

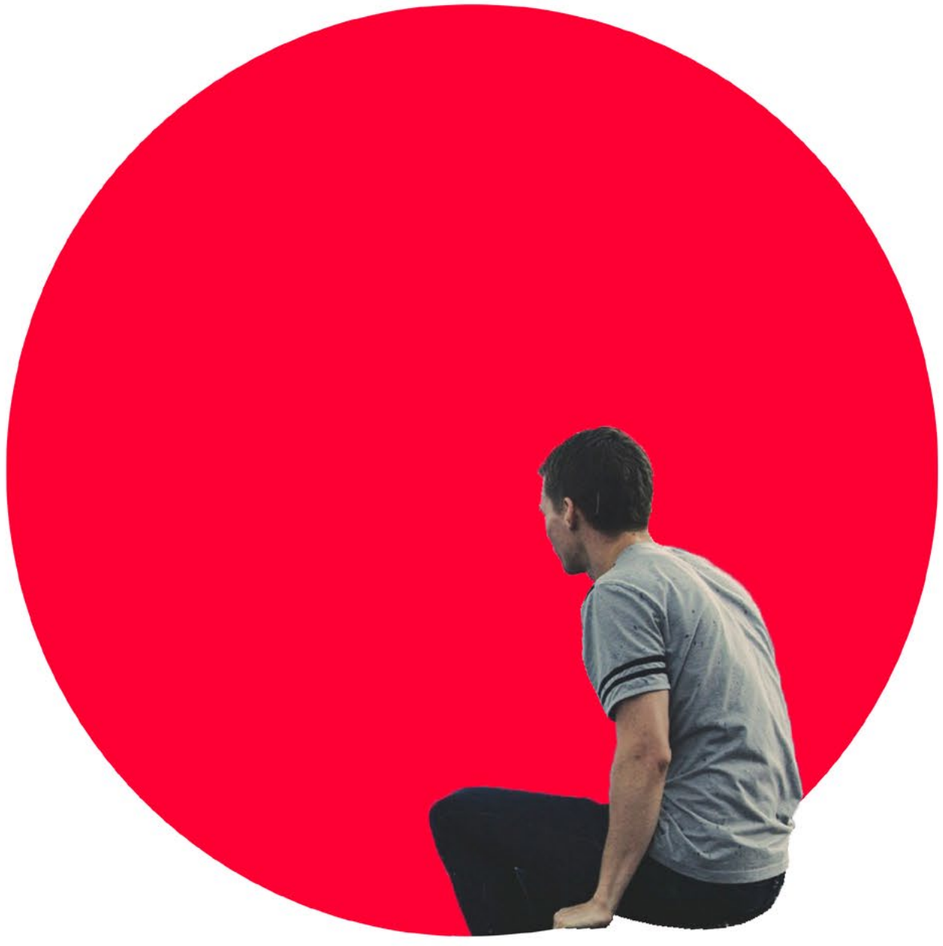

10

Bijlagen

Bijlage 1. Methodiek berekeningen

Introductie en Begrippenkader RES

Voor de herijking van de RES is opnieuw gekeken naar de potentie van de zoekgebieden. Daarbij is zoveel mogelijk de methodiek van de RES 1.0 gehanteerd, maar er is ook gebruik gemaakt van nieuwe data en kengetallen. In deze bijlage wordt beknopt ingegaan op de gehanteerde methodiek, de uitgangspunten en bijzondere verschillen en afwijkingen tussen de RES 1.0 en de Herijking RES 2024.

Aan de berekeningen van de potentiële opwek van hernieuwbare energie voor de RES ligt een reeks uitgangspunten ten grondslag. Deze uitgangspunten komen primair voort uit de systematiek die het Nationaal Programma RES voorschrijft in het uniforme 'Begrippenkader RES' dat voor alle RES-regio's als basis dient. We gebruiken daarbij de versie van 27 januari 2023 van het Begrippenkader RES.

De uitgangspunten beschrijven voor de bouwstenen die in de RES worden gebruikt op welke manier de opwekpotentie berekend kan worden. Zo wordt onder meer beschreven welke energetische opbrengst per vierkante meter zonnepaneel kan worden gehanteerd, maar ook welke percentage van bijvoorbeeld een zonneweide effectief uit zonnepanelen bestaat of het aantal vollasturen die voor een potentiële windturbine gerekend mag worden. Daarnaast hanteert het Begrippenkader een drietal categorieën waarin de duurzame opwekking van elektriciteit kan worden onderverdeeld. Dit zijn:

- zon op gebouw; zon op grote daken en zon boven parkeren,
- zon op veld; zon langs infrastructuur en zon op veld (zonneweides),
- wind op land.

Basisgegevens

Aan de basis van de berekening van de potentie liggen gegevens over bijvoorbeeld de grootte van daken of zoekgebied en de locatie. We gaan hierbij uit van enkele overzichtelijke bronnen waarin deze gegevens zijn opgenomen.

1. **Grote daken**

   Voor grote daken is gebruik gemaakt van data van *zonnedakje.nl*. Deze partij heeft voor de provincie Noord-Holland door middel van luchtfoto's en geavanceerde software een analyse gemaakt van de daken in de provincie. Daarbij is onderscheid gemaakt in kleine en grote daken conform de uitgangspunten van het NPRES. Voor de RES wordt enkel gekeken naar de grote daken, dit zijn daken waar meer dan 15 kWp aan zonnepanelen kan geïnstalleerd. De analyse rondom daken maakt ook een onderscheid tussen daken waar al zonnepanelen liggen en daken waar nog geen zonnepanelen liggen. Omdat ervaring leert dat het niet vaak gebeurt dat op daken waar nog ruimte is voor meer panelen, deze ook geplaatst worden, is voor de analyse van de potentie op daken alleen

uitgegaan van grote daken waar nog geen zonnepanelen op liggen. De potentie is conform de kengetallen en uitgangspunten van het Begrippenkader RES uitgerekend door *zonnedakje.nl*. Aanvullend is een correctie uitgevoerd om te voorkomen dat de potentie van grote daken in glastuinbouwconcentratiegebieden meegerekend zou worden. Voor de glastuinbouwconcentratiegebieden is uitgegaan van aangeleverde geodata van de provincie Noord-Holland. De grote daken in deze gebieden zijn uit de dataset verwijderd.

2. **Zon boven parkeren**
   De data voor de potentiële locaties voor zonnepanelen boven parkeervelden en de grootte van deze locaties is overgenomen uit de RES 1.0. Vooralsnog is er door gemeenten niet aangegeven dat hier wijzigingen worden voorzien.
3. **Zon langs infrastructuur**
   De data voor de potentiële locaties voor zonnepanelen langs infrastructuur en de grootte van deze locaties is overgenomen uit de RES 1.0. Vooralsnog is er door gemeenten niet aangegeven dat hier wijzigingen worden voorzien.
4. **Zon op veld**
   De data voor de potentiële locaties voor zonnepanelen op veld of drijvend op water en de grootte van deze locaties is overgenomen uit de RES-viewer data die is aangeleverd door de deelregio's.
5. **Wind op land**
   De data voor de potentiële locaties voor windturbines op land binnen de deelregio's en gegevens omtrent type en aantal turbines is overgenomen uit de RES-viewer data die is aangeleverd door de deelregio's.

Zon

Berekeningen potentie zon

Aan de basis van de berekening van de potentie liggen tevens enkele overzichtelijke formules. Deze zijn te onderscheiden in een formule voor de berekening voor zoekgebieden waar ingezet wordt op zon en een formule voor zoekgebieden waar wordt ingezet op wind. Zoekgebieden waar zowel zon als wind wordt onderzocht berekenen de potentie door de berekening voor zon en wind simpelweg bij elkaar op te tellen. Voor de berekening van de energetische potentie van zon wordt uitgegaan van:

oppervlakte × benuttingspercentage × opbrengst per oppervlakte = potentie

De oppervlakte komt zoals eerder gemeld is uit de hierboven beschreven bronnen voor basisgegevens. Het benuttingspercentage is voor zon op veld door het Begrippenkader RES vastgesteld op 50% (elke m2 locatie is dus voor 0,5 m2 effectief zonnepaneel). Voor zon op gebouw wordt door het NPRES geen benuttingspercentage gegeven. De opbrengst per oppervlakte (oftewel: de hoeveelheid elektriciteit die elke m2 zonnepaneel oplevert) volgt eveneens uit de kengetallen van het Begrippenkader RES.
Voor zon op grote daken is de berekende potentie vervolgens nog gecorrigeerd naar het verwachte percentage grote daken dat tot 2030 zal worden benut voor zon op dak. Het is immers onmogelijk om alle grote daken al voor 2030 te benutten. Voor dit percentage is het in de RES 1.0 gebruikte percentage per deelregio aangehouden[7]. Deze percentages zijn tijdens het proces in opmaat naar de RES 1.0 door elke deelregio besproken en vastgelegd.

Hieronder een overzicht van de deelregio's en de gebruikte percentages:

Amstelland	50 %
Amsterdam	-
Gooi en Vechtstreek	40 %
Haarlemmermeer	30 %
IJmond/Zuid-Kennemerland	50 %
Zaanstreek-Waterland	50 %

[7] Voor de deelregio Zaanstreek-Waterland is in de RES 1.0 gebruik gemaakt van cijfers uit een eigen studie, het hier getoonde percentage wordt dus vanaf deze herijking gebruikt. Onder het kopje 'Bijzonderheden Herijking RES 2024' wordt hier op ingegaan.

Daarnaast heeft Amsterdam op een afwijkende wijze gerekend aan hun potentie. In de deelregio tekst van Amsterdam wordt hier op ingegaan.

Veranderingen ten opzichte van RES 1.0

Ten opzichte van de RES 1.0 zijn er een aantal veranderingen.

1. **Begrippenkader RES**
   Tijdens het proces van de RES 1.0 was er nog geen Begrippenkader RES. Destijds werden voor de berekeningen de uitgangspunten achter de Analysekaarten RES aangehouden. Daarin werden voor verschillende typen opwekking ook verschillende benuttingspercentages en opbrengst per oppervlakte aangehouden. Dit is nu grotendeels geuniformeerd met het Begrippenkader RES.
2. **Technologische vooruitgang**
   Door technologische vooruitgang hebben zonnepanelen ten tijde van de herijking een hogere opbrengst per m2 dan tijdens de RES 1.0. Dat maakt dat de opbrengst van elektriciteit per oppervlakte is toegenomen.
3. **Data zonnedakje.nl**
   Voor zon op grote daken is zoals hierboven toegelicht gebruikt van gegevens van zonnedakje.nl. Deze data was tijdens de RES 1.0 nog niet voorhanden. Dat maakt dat nu preciezer kan worden geanalyseerd waar nog potentie op daken zit dan tijdens het proces van de RES 1.0.
4. **Concretisering zoekgebieden**
   Hoewel niet van belang voor de methodiek is het belangrijk om ten aanzien van veranderingen tussen de RES 1.0 en de herijking ook te benoemen dat binnen veel zoekgebieden de afgelopen periode gewerkt is aan concretisering van de zoekgebieden. Als gevolg hiervan is voor veel zoekgebieden nu al met meer precisie gekeken welke mogelijke oppervlaktes zonneweides realistisch lijken. Deze nieuwe oppervlaktes zijn meegenomen in de herijking.

Bijzonderheden Herijking RES

Voor sommige deelregio's zijn er naast bovenstaande uitgangspunten en veranderingen nog specifieke bijzonderheden te vermelden.

1. **Amsterdam**
   De deelregio Amsterdam heeft zowel in de RES 1.0 en de herijking op basis van eigen ambities en berekeningen cijfers aangeleverd voor de potentie van hun zoekgebieden. Dat maakt dat de beschreven methodiek om tot de cijfers te komen niet van toepassing zijn op deze deelregio. Bovendien maakt de deelregio enkel onderscheid tussen duurzame opwekking middels zon en middels wind op land. Daarnaast speelt buiten de methodiek, dat de deelregio Amsterdam sinds 2022 groter is geworden omdat de gemeente Weesp onderdeel is geworden van de gemeente Amsterdam.

2. **Gooi en Vechtstreek**
   Bij de berekeningen van de potentie van de RES 1.0 rekende de gemeente Hilversum voor het realisatiepercentage met 100% zon op grote daken in 2030. Dit is in de herijking gelijkgetrokken met de overige gemeenten binnen de deelregio naar 40%. Daarnaast speelt buiten de methodiek, dat de deelregio Gooi en Vechtstreek sinds 2022 kleiner is geworden omdat de gemeente Weesp onderdeel is geworden van de gemeente Amsterdam.

3. **Zaanstreek-Waterland**
   Tijdens het proces van de RES 1.0 was de deelregio Zaanstreek-Waterland al in een vergevorderd stadium van studies naar hun duurzame potentieel. Daarom is voor de RES 1.0 gebruik gemaakt van de gegevens die uit deze studie bekend waren. Voor de herijking is voor de deelregio op eenzelfde wijze gerekend aan de potentie als voor alle andere deelregio's. Daarnaast is op basis van eerste ervaringen van de deelregio met het concretiseren van zon boven parkeren voor de herijking met een realisatiepercentage van 10% gerekend voor de potentie van zon boven parkeren.

Wind

Berekeningen potentie wind

Voor de berekening van de energetische potentie van wind wordt uitgegaan van:

aantal turbines per type × vermogen type turbine × vollasturen = potentie

Het aantal en type turbine komt zoals eerder vermeld uit de gegevens die de deelregio's hebben aangeleverd. De vollasturen die mogen worden gebruikt voor de berekening volgen uit het Begrippenkader RES.

Veranderingen ten opzichte van RES 1.0

Ten opzichte van de RES 1.0 zijn er een aantal veranderingen.

1. **Begrippenkader RES**
   Het Begrippenkader RES verwijst voor de kengetallen omtrent vollasturen naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) die een kaart bijhoudt waarop per gemeente staat aangegeven welk kengetal mag worden gebruikt. Deze kengetallen zijn net iets anders dan de kengetallen waar tijdens de RES 1.0 mee werd gerekend.
2. **Concretisering zoekgebieden**
   Hoewel niet van belang voor de methodiek is het belangrijk om ten aanzien van veranderingen tussen de RES 1.0 en de herijking ook te benoemen dat binnen zoekgebieden de afgelopen periode gewerkt is aan concretisering van de zoekgebieden. Als gevolg hiervan is voor enkele zoekgebieden wind op land al met meer precisie gekeken welke mogelijke hoeveelheid of type turbines realistisch lijken. Deze nieuwe gegevens zijn indien door de deelregio's opgenomen in de gegevens, meegenomen in de herijking.

Bijzonderheden Herijking RES

Ten aanzien van wind op land is het belangrijk om te benoemen dat het Begrippenkader RES uitgaat voor de potentie van turbines van 5,6 MW. In de RES 1.0 werd er uitgegaan turbines van 3 MW. In het participatieve proces van de RES 1.0 is hier ook steeds van uitgegaan. Daarnaast kent de regio Noord-Holland Zuid veel hoogtebeperkingen in verband met het gebruik van het luchtruim, daardoor zijn turbines van 5,6 MW voor deze regio niet standaard inpasbaar. In afwijking op het Begrippenkader wordt daarom voor de herijking nog altijd uitgegaan van turbines van 3 MW. De uitzondering hierop vormt de gemeente Diemen die in studies rondom de potentie van wind op land uitgaan van turbines van 3,6 MW. Deze informatie is ook in de herijking meegenomen.

Bestaande duurzame opwekking

Voor de bestaande opwekking van duurzame energie is gebruik gemaakt van data van de Provincie Noord-Holland. In het *Dashboard Energietransitie in Noord-Holland* is voor de zes deelregio's van Noord-Holland Zuid de hernieuwbare elektriciteitsopwekking van 2022 opgevraagd. Daarbij is de duurzame opwekking van zonnestroom en van wind op land meegeteld. De optelling van de deelregio's leidt tot de cijfers voor de energieregio.

Bijlage 2. Inzet betrokken overheden

Gemeenten

De gemeenten betrekken de lokale samenleving bij de planvorming en uitvoering van de RES en zorgen voor borging in omgevingsbeleid en vergunningverlening. Gemeenten zijn verantwoordelijkheid voor:

- Concretisering en integrale afweging, waar nodig in samenspraak met buurgemeenten en provincie.
- Communicatie en participatie, in samenwerking met energiecoöperaties en andere initiatiefnemers. Toetsen participatieplannen.
- Tijdig betrekken van en samenwerken met netbeheerder.
- Borging in gemeentelijke beleid en omgevingsplannen, verlenen van vergunningen.

De wijze waarop gemeenten hun rol invullen (inzet, randvoorwaarden etc.) verschillen per gemeente, zie daarvoor de deelregiohoofdstukken.

Provincie Noord-Holland

De provincie committeert zich aan het landelijk klimaatakkoord en de daarna gemaakte afspraken om voor 2030 55% CO2-reductie te behalen ten opzichte van 1990. De energietransitie speelt hier een belangrijke rol in, en ook via verduurzaming van mobiliteit, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik wordt bijgedragen aan het verminderen van CO2-uitstoot.
Deze gewenste transformatie heeft veel maatschappelijke impact. Met alle inzet draagt de provincie bij aan het versterken van welzijn van haar inwoners en wordt gefocust op draagvlak, betaalbaarheid en uitvoerbaarheid.

De RES is een belangrijk instrument in de verduurzaming van de energievoorziening. De RES 1.0 is in gezamenlijkheid, en vanuit verschillende rollen en bevoegdheden opgesteld. De provincie is, net als de gemeenten en de waterschappen, gelijkwaardig partner geweest in het bottom-up proces van de RES 1.0. Deze aanpak zet de provincie voort. De totstandkoming van de RES is een zorgvuldig proces in de regio geweest. Er wordt ruimte geboden voor het uitvoeren van de RES. De provincie zal waar nodig ondersteuning bieden. Daarbij zijn participatie, lokaal eigendom, gezondheid en zorgvuldige ruimtelijke inpassing provinciale aandachtspunten.

Wind en zon
Wind- en zonne-energie leveren een belangrijke bijdrage aan de omslag naar duurzame energie. Het plaatsen van windturbines is binnen Noord-Holland alleen mogelijk als dit binnen de RES-aanpak zo is vastgesteld door de volksvertegenwoordigers. Bij het plaatsen van windturbines is het beschermen van omwonenden en de omgeving van groot belang. De provincie hanteert daarbij de landelijke regelgeving. Voor zonne-energie op land volgt de provincie het nationale afwegingskader (de zonneladder) bij ruimtelijke inpassing van zonne-energie. Daarmee gaat de provincie terughoudend om met het realiseren van zonneweides op hoogwaardige landbouwgrond. Op deze pagina's is meer informatie te vinden over de regelgeving omtrent *zonne-energie* en *windenergie.*

Rol en bevoegdheid
Binnen de RES is de provincie kennishouder, inspirator en initiator. Ook heeft de provincie een regierol in de ruimte. Zo maakt de provincie doelmatige keuzes waar het gaat over bovenregionale samenhang van

energieprojecten. Ook beschermt en borgt de provincie de kwaliteit van natuur en landschap. De uitvoering van de RES staat soms op gespannen voet met de provinciale beschermingsregimes. Bij energieprojecten in gebieden met beschermingsregimes werkt de provincie constructief mee en verzorgt de integrale belangenafweging . De inhoudelijke inbreng en betrokkenheid van de provincie is ook vastgelegd in het *Uitvoeringsprogramma bij de RES 1.0*. De provincie onderzoekt daarbij ook de mogelijkheden van onze eigen provinciale gebouwen, wegen en geluidsschermen.

Tools en stimuleringsregelingen voor uitvoering van de RES
De provincie ondersteunt de uitvoering van de RES met verschillende *regelingen en subsidies*. Verder ondersteunt de provincie de *participatiecoalitie* in hun rol binnen de RES vanuit het Klimaatakkoord, informeert de provincie gemeenten en belanghebbenden door verschillende inhoudelijke kennissessies te organiseren met partners en ondersteunt zij energiecoöperaties. De provincie is verantwoordelijk voor de data en monitoring van de RES. Een overzicht van de provinciale input is te vinden op *deze pagina*.

Waterschappen

Alle 21 waterschappen in Nederland werken in de dertig RES'en mee om de regionale energie-ambities te realiseren. De kerntaken van het waterschap zijn waterveiligheid, oppervlaktewaterbeheer en afvalwaterzuivering.

De waterschappen hebben hun duurzaamheidsbeleid omschreven in de strategische visie '*Op weg naar klimaatneutraliteit*':

- Waterschappen kennen hun klimaatvoetafdruk en streven naar klimaatneutraliteit uiterlijk in 2035.
- Waterschappen zijn energieneutraal in 2025.
- Waterschappen dragen in de regio bij aan klimaatneutraliteit vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- Waterschappen benutten de transitie naar een circulaire economie als integraal onderdeel van klimaatbeleid.
- Waterschappen benutten meekoppelkansen voor andere opgaven.

Elk waterschap werkt hier op haar eigen wijze aan. In de RES NHZ zijn het de waterschappen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), Amstel Gooi en Vecht (AGV) en Hoogheemraadschap van Rijnland die samen met gemeenten en provincie werken aan de energietransitie. De waterschappen streven daarbij naar maximale energie-opwekking bij haar eigen assets. Naast de rioolwaterzuiverings-installaties (rwzi's) bieden ook gemalen, overloopgebieden en eventueel ook waterkeringen kansen.

Naast de locaties waar de opwek van energie al gerealiseerd is, vinden verdere verkenningen en studies plaats om na te gaan welke andere assets kansen bieden. Dat traject doorlopen de waterschappen samen met de gemeenten en de omgeving.

Daarnaast zijn waterschappen ook bezig met energiebesparing, het vergisten van slib tot biogas en het benutten van kansen voor aquathermie (zowel thermische energie uit oppervlaktewater als thermische energie uit afvalwater). Deze warmte wordt aangeboden aan de gemeenten die bezig zijn met de warmtetransitie, waarbij dit een belangrijke bron kan zijn.

De energievraag van afvalwaterzuivering neemt toe door nieuwbouwwoningen en bedrijven. De waterschappen proberen tegelijkertijd energie te besparen maar per saldo zal de energievraag vooral toenemen omdat afvalwater zuiveren steeds lastiger en energie-intensiever wordt. Er is namelijk meer energie nodig op rwzi's om uiterlijk in 2027 de KRW (Kader Richtlijn Water)-doelen te halen omdat hiertoe een extra zuiveringsstap nodig is om extra N (stikstof) en P (Fosfor) te verwijderen. Ook medicijnresten verwijderen vergt een extra zuiveringsstap die energie kost.

Om initiatiefnemers inzicht te bieden in de mogelijkheden hebben de drie waterschappen de omgevingswarmtekaart ontwikkeld waarin per wijk of buurt snel inzicht gegeven wordt in de vraag en aanbod van warmte (en ook koude). Zie:

- *Omgevingswarmte Waternet*
- *Omgevingswarmte Rijnland*
- *Omgevingswarmte HHNK*

Verder heeft AGV de wegwijzer aquathermie ontwikkeld om de stappen van idee tot realisatie te beschrijven. Zie *Wegwijzer Aquathermie | Wegwijzer Aquathermie*.

Om zeker te zijn dat de bronnen zoals oppervlaktewater optimaal ingezet kunnen worden, wordt ook veel aandacht besteed aan de effecten op de waterkwaliteit. Hiervoor loopt een aantal onderzoeken, waaronder het gezamenlijke *onderzoek* van HHNK, Rijnland en AGV naar warmtewinning bij aquathermie uit oppervlaktewater.

Waterschappen organiseren meerdere keren per jaar warmtetafels met ondersteuning van het SPDE van de provincie. Deze bijeenkomsten worden zeer goed bezocht en evaluaties geven aan dat er een grote behoefte is aan kennis en voorbeelden over warmteprojecten. De bijeenkomsten worden bezocht door gemeenten, energiecoöperaties en partijen betrokken bij de realisatie van projecten.

Waterschappen zijn naast energieneutraliteit en klimaatneutraliteit ook bezig met circulaire economie. Hiervoor worden de rioolwaterzuiveringsinstallaties steeds meer ingericht als energie- en grondstoffenfabriek. Meer informatie: *Energie en Grondstoffen Fabriek.*

Bijlage 3. Informatie warmte

Inleiding regionale structuur warmte (RSW)

Naast de opwek van duurzame elektriciteit is de warmteopgave een belangrijk onderdeel in de RES. Het doel van deze opgave is gebouwen te verwarmen zonder aardgas. Meer specifiek gaat de RSW over bovengemeentelijke samenwerking en kennisuitwisseling op het gebied van warmtebronnen, warmtevraag en warmte-infrastructuur met als doel te voorkomen dat een warmtebron dubbel wordt geclaimd of juist onbenut blijft.

De RSW 1.0 betrof een tussenstap. Deze RSW gaf een eerste inzicht in de warmtevraag per gemeente, het warmteaanbod in de regio van bovengemeentelijke warmtebronnen en de (regionale) warmte-infrastructuur. Op dit moment hebben vrijwel alle gemeenten een transitievisie warmte (TVW) vastgesteld. Hiermee ontstaat een concreet beeld van de voorkeurtechnologieën en een eerste blik op welke wijken voor de hand liggen om als eerste mee aan de slag te gaan.

Relatie RES (RSW) met de transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen

Na vaststelling van hun TVW gaan gemeenten aan de slag met het opstellen van (wijk) uitvoeringsplannen (WUP's). In de WUP ontwikkelen gemeenten, samen met de partijen en inwoners die een rol spelen in de warmteketen in die wijk, een aanpak voor de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving op wijkniveau. De RSW, TVW en WUP beïnvloeden elkaar, dit is de interactie tussen de lokale en regionale schaalniveaus.

Ontwikkelingen NPRES en NPLW

Sinds 1 januari 2023 is er één loket voor gemeenten om ze te ondersteunen bij de warmtetransitie: het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW). Het NPLW bouwt voort op de kennis van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en het Expertise Centrum Warmte (ECW). Inhoudelijke ondersteuning waar daarbij geleverd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Daarnaast wordt gewerkt met een accounthouder per energieregio. Zij zijn het aanspreekpunt voor de gehele regio, de hierbij behorende gemeenten en provincie en de hiermee samenwerkende partners.

Tot en met 2025 is er jaarlijks geld beschikbaar gesteld om regionale samenwerking te versterken. Met deze Specifieke uitkering (SpUk) van het Ministerie van BZK kunnen gemeenten nog beter kennis delen en samen optrekken en zo de warmtetransitie versnellen. In Noord-Holland heeft de provincie deze aanvraag verzorgd namens alle gemeenten.

Herziening Transitievisie warmte

In het klimaatakkoord is afgesproken de gemeentelijke Transitievisie eens in de 5 jaar te herzien/herijken. In de afgelopen jaren heeft het Rijk gewerkt aan bevoegdheden om regie te kunnen voeren over de wijkgerichte aanpak, inclusief de noodzakelijke waarborgen voor huishoudens en bedrijven. Hiermee kunnen gemeenten wijken aanwijzen, die de komende tijd van aardgas overstappen op duurzame energie. Ook is het een belangrijk instrument voor gemeenten om te voorkomen dat (een deel van) het gasnet, tegen hoge maatschappelijke kosten, in stand moet worden gehouden voor een klein aantal mensen.

Door het wetsvoorstel WGIW (Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie) zijn gemeenten verplicht om iedere vijf jaar een warmteprogramma op te stellen waarin wordt beschreven in welke wijken zij de komende tijd aan de slag gaat met verduurzaming of het aardgasvrij maken. Dit biedt bewoners en andere betrokkenen duidelijkheid en handelingsperspectief. Door het Servicepunt Duurzame Energie wordt in 2025 gestart met een versnellingsaanpak voor Warmteprogramma's. Doel hiervan is om gemeenten te ondersteunen bij het juridisch bestendigen van hun ambities op het vlak van warmte.

Organisatie warmte in de energieregio Noord-Holland Zuid

De energieregio Noord-Holland Zuid is wat betreft warmte verdeeld in meerdere subregio's: Greenport Aalsmeer, Amsterdam, IJmond, Kennemerland, Amstelland, Gooi en Vechtstreek. De provincie is voornemens om voor elke subregio structurele ondersteuning te bieden. De onderstaande kaart laat kansen en initiatieven zien in de verschillende subregio's. Meer informatie is te vinden op de *warmteviewer* van de provincie.

Servicepunt Duurzame Energie

De provincie Noord-Holland faciliteert al meer dan 20 jaar de kennisontwikkeling van en -uitwisseling tussen gemeenten op het vlak van verduurzaming gebouwde omgeving. Dit doet de provincie door het Servicepunt Duurzame Energie (SPDE) aan gemeenten beschikbaar te stellen. De activiteiten van het SPDE richten zich op kennisontwikkeling en kennisdeling voor gemeenten over actuele warmtetransitie onderwerpen. Dit doen zij door het organiseren van workshops, leerlabs, het ontwikkelen van kennisdocumenten en het verspreiden van actuele informatie via de nieuwsbrief en de website van het SPDE. De uitvoering van de activiteiten richten zich op het concreet ondersteunen van gemeenten en samenwerkingsverbanden van gemeenten. Binnen het SPDE wordt samenwerking opgezocht met het NPLW.

Overzicht warmtekansen en initiatieven in Noord-Holland Zuid.

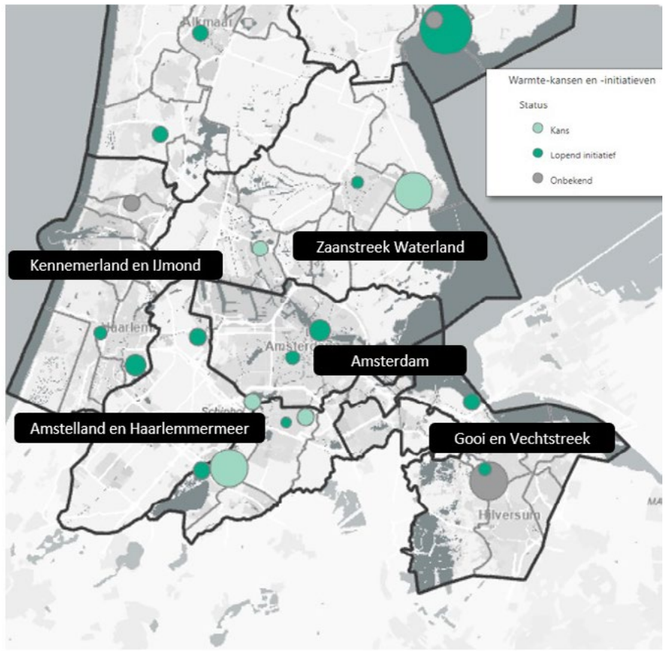

Bijlage 4. Begrippenlijst

Aansluitvermogen
Het aansluitvermogen geeft aan hoeveel vermogen een aansluiting nodig heeft van een nieuw aan te leggen project voor hernieuwbare energie. Kennis van het aansluitvermogen van een nieuw project is van essentieel belang om te achterhalen of dit past op het bestaande laagspannings- of middenspanningsnet.

Aardgasvrij
Niet aangesloten op de fossiele brandstof aardgas. Dit betekent niet gasloos; er kan bijvoorbeeld groen gas worden toegepast.

Aardwarmte
Zie: geothermie.

Aquathermie
Aquathermie gaat over het gebruik van warmte uit water. Dat kan oppervlaktewater zijn, zoals kanalen, rivieren en meren, of afvalwater uit het riool. Naast warmte uit oppervlaktewater en afvalwater (zowel riolering als zuivering) wordt ook warmte uit drinkwater (TED) gehaald.

Biogas
Biogas is gas dat verkregen wordt bij de vergisting van organisch afval en dat voor energieopwekking (warmte en/of elektriciteit) gebruikt kan worden.

Biomassa
Plantaardig en dierlijk (rest) materiaal, dat als grondstof wordt gebruikt voor de energieopwekking of direct als biobrandstof.

CO2-neutraliteit
Terugdringen van de CO2-footprint door de CO2-uitstoot te minimaliseren. Het ultieme doel is om, deels via compenserende maatregelen, de uitstoot van broeikasgassen terug te brengen naar bijna nul in 2050.

Distributienet
Zie: laagspannings- en middenspanningsnet

Draagvlak
Positieve houding of steun ten opzichte van een doel, principiële keuze of concreet besluit.

Duurzame energie/ warmtebronnen
Duurzame energie is opgewekt uit bronnen die niet op kunnen raken. Soms wordt voor duurzame energie een beperktere definitie gehanteerd, namelijk: energie uit bronnen die niet op kunnen raken én die niet vervuilen.

Energiecoöperatie
Een coöperatie is een initiatief van lokale bewoners die zich richt op het bevorderen van een voor iedereen toegankelijke en duurzame energievoorziening.

Energiedrager
Een grondstof die fungeert als bron voor energie, bijvoorbeeld aardolie, aardgas, steenkool, elektriciteit, stoom en vormen van duurzame energie.

Elektriciteitsnet
Netwerk om elektriciteit te kunnen transporteren.

Energiebalans
Energiebalans kan worden toegepast op locaties waar netcongestie optreedt, om het bestaande elektriciteitsnet efficiënter te benutten. In essentie houdt dit in dat gebruikers worden gestimuleerd om energie te verbruiken op momenten van opwekking en minder te verbruiken tijdens piekbelastingen op het netwerk.

Energieneutraal
Wanneer in een gebied het totale energiegebruik niet groter is dan de hoeveelheid uit hernieuwbare bronnen

opgewekte energie, bijvoorbeeld zon, wind, aardwarmte en (onder voorwaarden) biomassa.

Energieregio
Nederland is voor de RES'en in dertig energieregio's ingedeeld, die aangeven hoeveel duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.

Energietransitie
Structurele verandering naar een duurzame energiehuishouding.

Energievraag
De hoeveelheid energie die gebruikt wordt in de regio.

Erfmolen (kleinschalige windturbine)
Een kleine windmolen die vaak op agrarische erven staan. Bedrijven kunnen hiermee hun energiebehoefte efficiënter en duurzamer maken.

Gebouwde omgeving
Woningen en gebouwen die gebruikt worden voor dienstverlening (kantoren, scholen, ziekenhuizen, enz.).

Geothermie
Geothermie (aardwarmte) maakt gebruik van warmte uit de grond. Hiervoor wordt een gat geboord met een diepte van gemiddeld 2 tot 4 kilometer. Warm water wordt hieruit omhoog gepompt om bijvoorbeeld water in een warmtenet te verwarmen.

GJ (gigajoule)
De energie-inhoud van aardgas wordt uitgedrukt in MJ (megajoule) of GJ (gigajoule).

Groen gas
Duurzame variant van aardgas, die wordt gemaakt door biogas op te waarderen tot het dezelfde kwaliteit heeft als aardgas.

Grootschalige wind en zon opwek
De opwek van wind en/of zon met een vermogen van 15 KWp of meer.

GWh
Gigawattuur: hoeveelheid energie opgewekt kan worden.

Hernieuwbare energie
Schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt.

Hernieuwbaar gas
Overkoepelende term voor gas dat is opgewekt uit hernieuwbare bronnen. Naast groen gas valt een gas als waterstof hier ook onder.

Kleinschalige zonne-energie installaties
Dit zijn zonne-energie installaties met een vermogen kleiner dan 15 KWp. Dit betreft vooral zonnepanelen op woningen.

Klimaatneutraal
Klimaatneutraal is van toepassing wanneer activiteiten over de hele keten netto niet bijdragen aan klimaatverandering. Dat betekent dat overheden, organisaties of bedrijven de broeikassen die ze uitstoten ook weer uit de lucht halen.

Klimaatmonitor
Monitoringportaal van het Rijk dat gegevens voor de monitoring van lokaal en regionaal klimaat- en energiebeleid presenteert.

Laagspanningsnet
Het laagspanningsnet, ook wel bekend als het distributienet, is het deel van het elektriciteitsnetwerk dat elektriciteit levert aan individuele huizen, bedrijven en

andere faciliteiten. Het werkt op lagere spanningen dan het hoogspanningsnet. Het laagspanningsnet transporteert elektriciteit vanuit het hoogspanningsnet naar eindgebruikers via distributietransformatoren en distributiekabels.

MER/m.e.r.
De MER (milieueffectrapportage) is een rapport dat de gevolgen voor het milieu in beeld brengt bij een plan. Het milieu krijgt hiermee een volwaardige plaats in de besluitvorming bij een project. In het geval van de RES kan dit bijvoorbeeld gaan over de effecten van een zonneweide op de biodiversiteit in een gebied.

Middenspanningsnet
Het middenspanningsnet transporteert elektriciteit op hogere spanningen dan het laagspanningsnet, voor gebieden met een hogere energievraag dan individuele huizen en kleine bedrijven, zoals industriële complexen, grote kantoorgebouwen en soms zelfs middelgrote woonwijken. Het behoort tot het distributienet. Het wordt ook gebruikt om elektriciteit te transporteren vanuit hogere spanningstransformatoren naar het laagspanningnset.

MW
Megawatt: eenheid voor elektrisch vermogen.

Nationaal Klimaatakkoord
De Nederlandse invulling (juni 2019) van het Klimaatakkoord van Parijs, bestaande uit meer dan zeshonderd afspraken tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 te halveren ten opzichte van 1990.

Netbeheerder
Een netbeheerder zorgt voor veilig en continu transport van elektriciteit. Ook zijn zij verantwoordelijk voor het onderhoud en de uitbreiding van het energienet, inclusief de aansluitingen daarop. In de provincie Noord-Holland zijn de betrokken netbeheerders *Liander* en *Stedin*.

Netcongestie
De overbelasting van het elektriciteitsnet wordt netcongestie genoemd. Met netcapaciteit wordt aangegeven hoeveel elektriciteit er door een net (kabels) getransporteerd kan worden. Op veel plekken in de provincie Noord-Holland is er onvoldoende netcapaciteit beschikbaar. Daardoor kunnen niet alle energieprojecten direct worden aangesloten. Netbeheerders werken aan het verbeteren en verzwaren van het elektriciteitsnet om netcongestie te verminderen.

OER(-traject)
Het programma OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) is een verkenning waarin wordt gekeken waar en hoe de Rijksoverheid met steun van de omgeving grootschalig energie kan opwekken op Rijksgronden. Doel van het programma OER is om de uitvoering van de RES te ondersteunen en meters te maken om de klimaatdoelen te halen. In de RES-kaarten uit dit zich in gearceerde gebieden langs Rijkswegen.

Omgevingsvisie
Rijk, provincies en gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving.

Regionale Energiestrategieën (RES'en)
De landelijke afspraken van het Nationaal Klimaatakkoord worden uitgewerkt in dertig Regionale Energiestrategieën. Iedere regio onderzoekt haar vraag naar warmte en elektriciteit en geeft aan hoeveel duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.

Regionale Structuur Warmte (RSW)
Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de RSW. Die afkorting staat voor Regionale Structuur Warmte. De RSW brengt de vraag naar, het aanbod van en de infrastructuur van warmte in kaart.

Repoweren
Het opwaarderen van bestaande windparken of windturbines.

Restwarmte
Restwarmte is warmte die overblijft bij (industriële) processen. Wanneer deze warmte niet inzetbaar is in het proces zelf, wordt gesproken van restwarmte.

SMR
Een SMR (Small Modular Reactor), in het Nederlands ook wel kleine modulaire reactor genoemd, is een kleine kernreactor. Het is een categorie kernreactor die veel kleiner is dan conventionele kernreactoren. Een SMR kan een vermogen leveren van maximaal 300 MW.

Solar carport
Een solar carport is een overdekking boven een parkeerplaats die bestaat uit zonnepanelen waarmee zonne-energie opgewekt kan worden.

Terugleververmogen
Terugleververmogen verwijst naar het vermogen van een systeem om overtollige elektriciteit die wordt opgewekt, terug te leveren aan het elektriciteitsnet.

Transformatorstation
Een transformatorstation zorgt ervoor dat een hoge spanning wordt getransformeerd en verdeeld naar een lagere, bruikbare spanning.

Transitievisie Warmte
In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd op welke termijn wijken aardgasvrij worden en welke alternatieve warmtevoorziening het meest voor de hand ligt.

TWh
Terawattuur: hoeveelheid energie die opgewekt kan worden. 1 TWh is 1000 GWh. 1 TWh = 3,6 PJ

Verdeelstation
Zie: Transformatorstation

Vollastuur
Vaak vollastuur per jaar, is een eenheid voor de efectieve (jaar) opbrengst van een energiebron met een wisselend vermogen (zoals zonnepanelen en windmolens).

Warmtenet
Een warmtenet is een netwerk van leidingen onder de grond, waardoor warm water stroomt. Dat warme water, afkomstig van een warmtebron in de buurt, kan worden gebruikt om huizen of andere panden te verwarmen.

Windnormen
Op landelijk niveau zijn er nieuwe afspraken gemaakt voor windturbines; ook wel de windnormen. Deze normen hebben te maken met geluid, veiligheid, slagschaduw en de afstand tussen windturbines. Voor de meest actuele stand van zaken kunt u *hier* klikken.

Zoekgebied
Zoekgebieden zijn gebieden waar de mogelijkheid voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie nader onderzocht gaat worden. De zoekgebieden zijn richtinggevend voor het aanbod naar het Rijk, maar de precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden nader onderzocht. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Zonneladder
Het Rijk, de Provincies (IPO), gemeenten (VNG) en waterschappen (UvW) hebben landelijke afspraken gemaakt om multifunctioneel ruimtegebruik bij zonne-energie te stimuleren. Dit is vastgelegd in een landelijke zonneladder, waarin is aangegeven in welke gewenste volgorde zonne-energie projecten toegepast dienen te worden. *Klik hier* voor meer informatie over de zonneladder.

Zonneweide
Een zonneweide is een weide of perceel met zonnepanelen met als doel om duurzame energie op te wekken. Vaak zijn deze grootschalig aangelegd met grote hoeveelheden zonnepanelen.

Colofon

Deze Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de stuurgroep Energieregio Noord-Holland Zuid, die bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de zes deelregio's, de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, Waterschap Amstel-, Gooi en Vecht en netbeheerder Liander (mede namens netbeheerder Stedin).

De Herijking RES 2024 is opgesteld in nauwe samenwerking met ambtelijk vertegenwoordigers van de zes deelregio's, de provincie, de waterschappen en de netbeheerders.

De stuurgroep is ondersteund door de programmaorganisatie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid onder leiding van programmamanager Roos Peeters.

Voor de ondersteunende analyses en onderzoeken is gebruik gemaakt van het adviesconsortium APPM, Decisio en Generation.Energy.

Redactioneel en tekstueel advies en ondersteuning: Decisio

Vormgeving: Roorda

Meer informatie is te vinden op *https://energieregionh.nl*

Maart 2024

Disclaimer copyright
De samenstellers van deze Herijking RES 2024 hebben datgene gedaan wat redelijkerwijs van hen kan worden verlangd om de rechten van de auteursrechthebbende op de beelden te regelen volgens de wettelijke bepalingen.

Degenen die menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de samenstellers van de Herijking RES 2024 richten. Graag nemen wij dan de juiste bronvermelding op en zullen op verzoek zo snel mogelijk informatie en beeldmateriaal verwijderen indien daarvoor gegronde redenen bestaan.

Disclaimer inhoud Herijking RES 2024
De inhoud van de Herijking RES 2024 is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de inhoud ervan kunnen geen rechten worden ontleend. De programmaorganisatie van de Energieregio Noord-Holland Zuid kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortkomt uit informatie in deze Herijking RES 2024.

KTF
MANISCOPIC
Green Eneg

Herijking RES 2024

Noord-Holland Zuid

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**1043**	899 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**118**	135 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**35**	25 ha
Opwek op Rijksvastgoed (OER)	**145**	92
Zon*	**682**	392 ha
Wind	**206**	7 tur
Zon + wind	**25 + 54**	28 ha + 6 turbines
Totaal potentiële opwekking (GWh)	**2.309**	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**2,31**	
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	1,10	

* De totalen voor hectares en turbines zijn exclusief de deelregio Amsterdam.
** De doelstelling van Amsterdam voor 284,5 GWh in zoekgebieden zon op dak, zon boven parkeerplaatsen, zon langs infrastructuur en zon op veld/water zijn in boven-staande tabel meegeteld onder zoekgebied Zon.

A Dit zoekgebied is dd 24-09-2024 middels een raadsbesluit door gemeente Zaanstad toegevoegd aan het zoekgebied Wind in het NZKG.

Legenda

- Bestaande windturbines
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Raadsbesluiten verwerkt
April 2025

LET OP!
KIJK IN DE RES-VIEWER VOOR DE ACTUELE KAARTEN

0 — 7,5 — 15 km

Milieueffectrapport Wind op Land

Provincie Noord-Holland

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0490690.100
definitief
13 mei 20252024

www.anteagroup.nl

Milieueffectrapport Wind op Land

Provincie Noord-Holland

projectnummer 0490690.100
definitief
13 mei 2025

Auteur(s)
N. Hagen
F. van den IJssel

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
T.a.v. Houtplein 33
2012 DE HAARLEM

Gecontroleerd
H. Lindeboom
L. Runia

datum	beschrijving	vrijgave
13 mei 2025	definitief	J. Fuite

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Samenvatting 6

1. Inleiding 17
1.1 Aanleiding 17
1.2 Herijkte regionale energiestrategieën 18
1.3 Milieueffectrapportage (MER) 18
1.4 Wat zijn de procedurestappen? 20
1.5 Leeswijzer 22

2. Vigerend beleid 24
2.1 Wettelijke kaders 24
2.2 Vigerend provinciaal beleid 25
2.3 Regionaal windbeleid 28

3. Zoekgebieden wind 30
3.1 Huidige opwek windturbines 30
3.2 Zoekgebieden herijking Regionale Energiestrategieën 2024 30
3.2.1 Opwekpotentie RES 2024 30
3.2.2 Totstandkoming gewijzigde RES-zoekgebieden wind 30
3.2.3 Gewijzigde RES-zoekgebieden wind 31
3.2.4 Te onderzoeken RES-zoekgebieden wind 31
3.3 Doorkijk alternatieve zoekgebieden wind op termijn 39
3.3.1 Totstandkoming alternatieve zoekgebieden wind op termijn 39
3.3.2 Te onderzoeken potentiële gebieden wind 41

4. Onderzoeksmethodiek 44
4.1 Plan van aanpak 44
4.2 Beoordelingskader 45

5. Woon- en leefomgeving 46
5.1 Regelgeving en beleid 46
5.2 Beoordelingskader 48
5.3 Huidige situatie 50
5.3.1 Geluid 50
5.3.2 Slagschaduw 52
5.3.3 Omgevingsveiligheid 53
5.4 Effectbeschrijving 53
5.4.1 Geluid 53
5.4.2 Slagschaduw 60
5.4.3 Omgevingsveiligheid 61
5.4.4 Mogelijke emissies van chemische stoffen naar het milieu 64
5.5 Effectbeoordeling 65

6. Landschap en erfgoed 67
6.1 Regelgeving en beleid 67
6.2 Beoordelingskader 68
6.3 Huidige situatie 70
6.3.1 Ruimtelijk-visueel 70
6.3.2 Landschappelijke waarden 70
6.3.3 Cultuurhistorische waarden 73

6.3.4 Archeologie 75
6.4 Effectbeschrijving 76
6.4.1 Ruimtelijk-visueel, landschappelijke waarden en cultuurhistorische waarden 76
6.4.2 Cultuurhistorische waarden 87
6.4.3 Archeologie 90
6.5 Effectbeoordeling 91

7. Natuur 92
7.1 Wettelijk kader en beleid 92
7.2 Beoordelingskader 92
7.3 Huidige situatie 93
7.3.1 Natuurgebieden 93
7.3.2 Soorten 94
7.4 Effectbeschrijving 96
7.4.1 Natuurgebieden 96
7.4.2 Soorten 103
7.5 Effectbeoordeling 105

8. Ruimtegebruik 106
8.1 Regelgeving en beleid 106
8.2 Beoordelingskader 109
8.3 Huidige situatie 109
8.3.1 Stedelijke functies en infrastructuur 109
8.3.2 Landbouw 111
8.3.3 Recreatie en toerisme 111
8.3.4 Vliegroutes en radar 112
8.4 Effectbeschrijving 113
8.4.1 Stedelijke functies en infrastructuur 113
8.4.2 Landbouw 114
8.4.3 Recreatie en toerisme 114
8.4.4 Vliegroutes en radar 114
8.5 Effectbeoordeling 114

9. Energie-opbrengst en netinpassing 116
9.1 Wettelijk kader en beleid 116
9.2 Beoordelingskader 116
9.3 Huidige situatie 117
9.3.1 Energie-opbrengst 117
9.3.2 Netinpassing 117
9.4 Effectbeschrijving 119
9.4.1 Energie-opbrengst 119
9.4.2 Netinpassing 120
9.5 Effectbeoordeling 120

10. Conclusie effectbeoordelingen zoekgebieden RES 2024 122
10.1 Overzicht effectbeoordelingen zoekgebieden RES 2024 122
10.2 Integrale beschouwing effecten zoekgebieden RES 2024 122
10.3 Mogelijke combinaties van zoekgebieden 123
10.4 Aandachtspunten per zoekgebied RES 2024 123

11. Doorkijk potentiële gebieden wind op termijn 127
11.1 Woon- en leefomgeving 127
11.1.1 Effectbeschrijving 127
11.1.2 Effectbeoordeling 133
11.2 Landschap en erfgoed 134
11.2.1 Effectbeschrijving 134

11.2.2 Effectbeoordeling 143
11.3 Natuur 144
11.3.1 Effectbeschrijving 144
11.3.2 Effectbeoordeling 149
11.4 Ruimtegebruik 150
11.4.1 Effectbeschrijving 150
11.4.2 Effectbeoordeling 152
11.5 Energie-opbrengst en netinpassing 152
11.5.1 Effectbeschrijving 152
11.5.2 Effectbeoordeling 153
11.6 Conclusie effectbeoordelingen potentiële gebieden op de lange termijn 154
11.7 Integrale beschouwing effecten potentiële gebieden op termijn 154
11.8 Mogelijke combinaties van zoekgebieden 155
11.9 Aandachtspunten per potentieel gebied op de lange termijn 157

12. Gevoeligheidsanalyses raakvlakprojecten 160
12.1 Woningbouwontwikkelingen 160
12.2 Programma Ruimte voor Defensie 161
12.3 380 kV Noord-Holland Noord netuitbreiding 162

13. Cumulatie van effecten 165
13.1 Inleiding: kans op cumulatie van effecten 165
13.2 Effecten op het landschap en (landschappelijke) cultuurhistorische waarden 166
13.3 Cumulatie van effecten op beschermde natuurwaarden 168

14. Monitoring en leemten in kennis 176
14.1 Aanzet monitoringsprogramma 176
14.2 Leemten in kennis 176

Bijlage 1 detailkaarten gebieden 178

Samenvatting

In deze samenvatting kunt u beknopt teruglezen wat er in dit milieueffectrapport (MER) centraal staat. Dit MER laat de milieugevolgen van zoekgebieden voor windturbines binnen de provincie Noord-Holland zien.

Aanleiding

Binnen de provincie Noord-Holland wordt momenteel circa 1,8 Terawattuur aan windenergie opgewekt. Gemeenten, waterschappen en de provincie werken samen aan de uitbreiding van het duurzame energiesysteem. In 2021 zijn de Regionale Energiestrategieën (RES) 1.0 van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid vastgesteld. Noord-Holland Noord omvat een aanbod in 2030 om 3,6 Terawattuur aan zonne- en windenergie te produceren in 2030. Noord-Holland Zuid gaat voor 2,7 Terawattuur. Met deze opgaven dragen beide regio's bij aan de landelijke afspraken uit het Klimaatakkoord van 2019.

Het provinciale windenergiebeleid is vastgelegd in de Omgevingsverordening NH2022. Artikel 6.36 bepaalt dat windturbines alleen in de door de RES aangewezen zoekgebieden geplaatst mogen worden. De milieu- en omgevingsimpact van deze zoekgebieden is onderzocht in het Addendum MER Wind op Land 2021.

Gemeenten kunnen windturbines opnemen in hun omgevingsplannen, mits deze zorgvuldig worden afgestemd op de omgeving. Gezondheid en omgevingskwaliteit spelen een belangrijke rol bij de beoordeling van windparken. Totdat landelijke regels voor windturbines (Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving) zijn vastgesteld, moeten specifieke normen voor geluid en veiligheid per locatie worden opgesteld. De provincie is verantwoordelijk voor het verlenen van projectbesluiten, uitvoeringsbesluiten en vergunningen voor windparken.

Herijkte regionale energiestrategieën

Om de energietransitie verder vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van extra windturbines. In de regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid wordt in een samenwerkingstraject tussen gemeenten, waterschappen, provincie en netbeheerders momenteel gewerkt aan een herijking van de Regionale Energie Strategie. Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden voor zonne- en windenergie: welke zoekgebieden zijn er afgevallen en bijgekomen en wat is het effect van die wijzigingen in de opwekcijfers in beide regio's? In de RES-sen worden dus ook nieuwe en aangepaste zoekgebieden voor wind aangewezen.

Doel en scope MER voor de RES-zoekgebieden

De verdere invulling van de resterende opgave voor windenergie in Noord-Holland is een complexe ruimtelijke-planologische opgave. Ecologische waarden en woningen en andere geluidsgevoelige functies stellen beperkingen aan de plaatsingsruimte voor windturbines. Door de schaalgrootte van de turbines kan ook de landschappelijke samenhang tussen windturbineparken van belang zijn en/of kan sprake zijn van cumulatie van ecologische effecten.

In dit MER zijn 21 RES-zoekgebieden onderzocht op de milieugevolgen. De zoekgebieden binnen de gemeenten Amsterdam, Diemen, Haarlemmeremeer en Zaanstad (m.u.v. zoekgebied Zuiderhout) zijn buiten beschouwing gelaten, omdat deze gemeenten zelf al bezig zijn met het opstellen van milieueffectrapportages of andere aanvullende onderzoeken. Figuur S.1 en S.2 geeft de ligging van de achttien RES-zoekgebieden weer. In tabel 3.1 in dit MER zijn de achttien onderzochte zoekgebieden benoemd met aandachtspunten en eventuele wijzigingen ten opzichte van de RES 1.0.

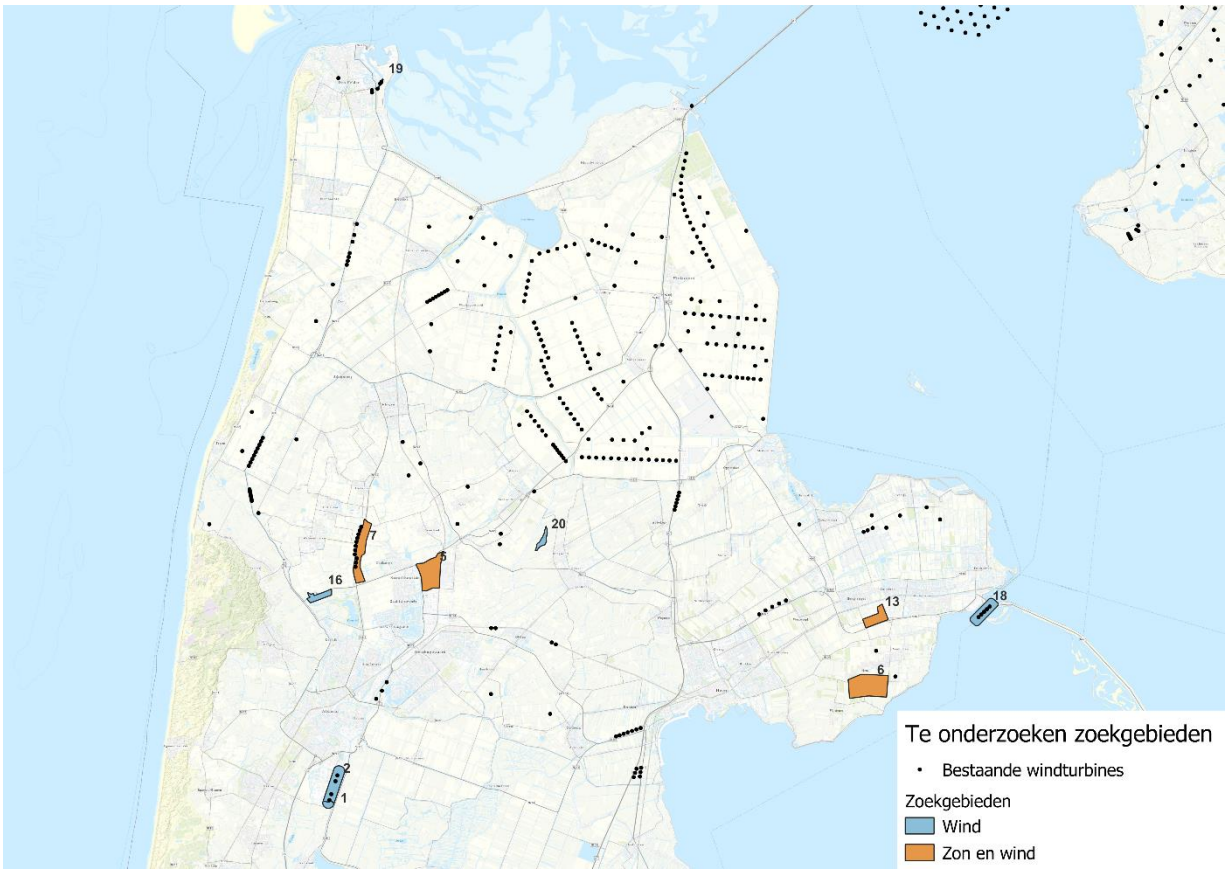

Figuur S.1 Te onderzoeken zoekgebieden RES Noord-Holland Noord 2024

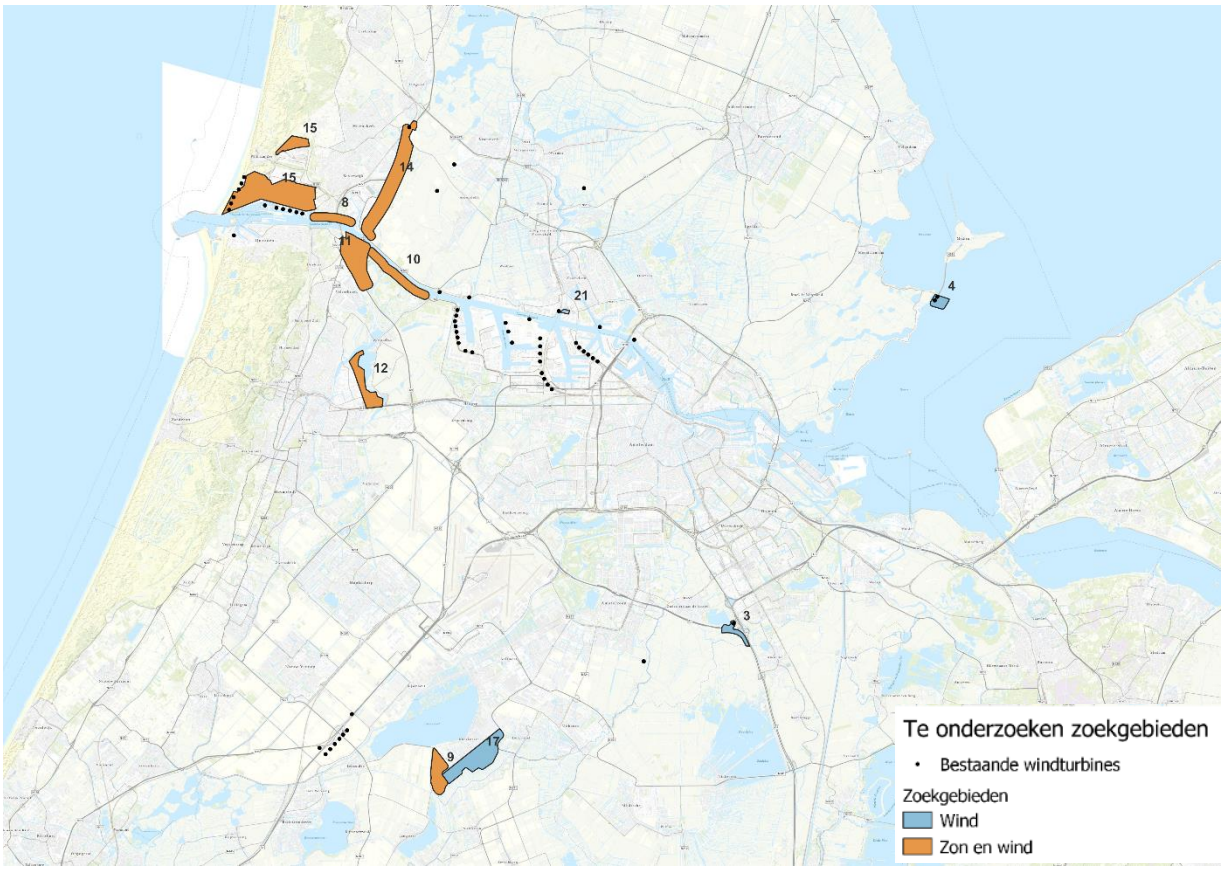

Figuur S.2 Te onderzoeken zoekgebieden RES Noord-Holland Zuid 2024 (figuur 3-3 in het MER)

Doorkijk extra potentiële gebieden op de lange termijn

De herijkte RES-sen richten zich op de opgaven voor zonne- en windenergie op land tot 2030. In 2050 moet Nederland volledig overgestapt zijn naar het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Windenergie op zee zal een belangrijke bijdrage leveren aan de opgave. Maar ook op land zijn (nog meer) extra hernieuwbare bronnen nodig om te voldoen aan de verwachte toename aan energievraag in 2050. De provincie wenst daarom te onderzoeken of er extra potentiële gebieden voor windturbines op de lange termijn in aanmerking kunnen komen. Gedacht kan worden aan gebieden op industrieterreinen, kassengebieden, waterzuiveringen of gebieden aangedragen door gemeenten ter verkenning.

Op basis van ruimtelijke randvoorwaarden, zoals 450 meter afstand tot woningen, niet in beschermde natuurgebieden en gebieden met landschappelijke waarden zijn meerdere gebieden overgebleven. Hiervan is een selectie gemaakt in verband met de grootte van de gebieden, de locatie en het aantal gebieden per subregio. Uiteindelijk zijn in dit MER 25 extra potentiële gebieden op de lange termijn onderzocht op milieugevolgen. In paragraaf 3.3.1 van dit MER is het trechteringsproces voor de extra zoekgebieden op de langer termijn nader beschreven. Figuur S.3 geeft de ligging van de 22 extra zoekgebieden op termijn weer. In tabel 3.3 zijn de 22 onderzochte zoekgebieden benoemd met aandachtspunten.

Deze 22 potentiële gebieden zijn op eenzelfde wijze op effecten beoordeeld als de herijkingsgebieden zodat deze zonder nieuwe planMER bij een volgende herijking kunnen worden aangewezen en vervolgens via de wijziging werkingsgebied-procedure als gebied kunnen worden opgenomen in de OVNH2022. Indien nodig zal het planMER voor deze gebieden op een later moment worden geactualiseerd.

Figuur S.3 Ligging 22 extra potentiële gebieden op de lange termijn

Onderzoeksmethodiek

In het planMER worden de effecten op de zoekgebieden eerst per thema en milieu-aspect uit het beoordelingskader (zie paragraaf 4.2 van dit MER) beschreven. Per thema wordt inzichtelijk gemaakt hoe de zoekgebieden scoren, en hoe ze scoren ten opzichte van elkaar. Vervolgens worden de zoekgebieden op alle thema's en milieu-aspecten gezamenlijk beoordeeld, hierbij wordt per zoekgebied gekeken in hoeverre er aandachtspunten voor de inpassing zijn en er risico's zijn op negatieve omgevingseffecten. In tabel S.1 zijn de beoordelingsaspecten voor het MER opgenomen.

Tabel S.1 Beoordelingskader MER Wind op Land

Thema	Aspect	Criterium	Methodiek
Leefomgeving	Geluid	Effecten op geluid – kans op hinder	Kwantitatief
		Effecten op geluid – cumulatie met omgevingslawaai	Kwalitatief
		Effecten op geluid – stiltegebieden	Kwalitatief
	Slagschaduw	Effecten door slagschaduw – hinderbeleving	Kwalitatief
	Omgevingsveiligheid	Effecten omgevingsveiligheid – potentiële veiligheidsrisico's	Kwalitatief
	Mogelijke emissies	Mogelijke emissies van chemische stoffen naar het milieu	Kwalitatief
Landschap en erfgoed	Ruimtelijk visueel; manifestatie in het landschap	Interferentie en helderheid van de opstelling	Kwalitatief
		Passend bij het landschap (o.a. de relevant kernkwaliteiten BPL)	Kwalitatief
		Horizonbeslag; effect op openheid (overdag en 's nachts)	Kwalitatief
	Landschappelijke waarden	Effecten op ruimtelijke dragers	Kwalitatief
		Effecten landschappelijke karakteristiek	Kwalitatief
		Effecten op openheid en ruimtebeleving	Kwalitatief
	Cultuurhistorische waarden	Effecten op kernkwaliteiten UNESCO-werelderfgoed	Kwalitatief
		Effect op kernkwaliteiten BPL (cultuurhistorie)	Kwalitatief
		Effect op (beleving van) gebouwd erfgoed	Kwalitatief
	Archeologie	Effecten op archeologische waarden	Kwalitatief
Natuur	Natuurgebieden	Effecten op Natura 2000-gebieden	Kwalitatief
		Effecten op Natuurnetwerk Nederland	Kwalitatief
	Soorten	Effecten op biodiversiteit	Kwalitatief
Ruimtegebruik	Ruimtegebruik	Effecten op stedelijke functies en infrastructuur	Kwalitatief
		Effecten op landbouw	Kwalitatief
		Effecten op recreatie en toerisme	Kwalitatief
		Effecten op vliegroutes en radar	Kwalitatief
Energieopbrengst en netinpassing	Energieopbrengst	Mate van energieopbrengst	Kwantitatief
	Netinpassing	Ligging t.o.v. netinpassing	Kwalitatief

Bij de beoordeling wordt de volgende beoordelingsschaal gebruikt, die ook is gehanteerd in het addendum MER Wind op Land uit 2021. Aan het eind van ieder themahoofdstuk wordt de beoordeling weergegeven door middel van een blauwtint, uiteenlopend van een gering risico tot een groot risico.

Tabel S.2 Beoordelingsschaal omgevingseffecten zoekgebieden wind

Blauwtint	Wanneer toekennen?	Toelichting
	Gering risico op negatief effect	Bijvoorbeeld, als er weinig tot geen woningen aanwezig zijn (onderdeel leefomgeving) of als een zoekgebied op afstand ligt van Bijzonder Provinciaal Afstand (BPL), UNESCO werelderfgoed, NNN, e.d.
	Risico op negatief effect, goede mogelijkheden voor inpassing	Er is een kans op negatieve effecten, die aandacht vragen bij het maken van concrete plannen. Dit kan tot beperkingen leiden in die concrete plannen en/of tot de noodzaak om daarin mitigerende maatregelen op te nemen. Er is binnen het zoekgebied geen strijdigheid met ander beleid, wet- en regelgeving. Een voorbeeld is een zoekgebied bij stedelijk gebied, maar met een zodanige omvang dat er voldoende ruimte is om windturbines op voldoende afstand van woningen te plaatsen.
	Belangrijk aandachtspunt, groot risico op negatief effect, inpassing waarschijnlijk mogelijk	Hier gaat het om een grote kans op negatieve effecten. Het zoekgebied ligt geheel of grotendeels buiten gebieden waarop een beschermingsregime vanuit wet- en regelgeving of beleid (zoals BPL, UNESCO werelderfgoed) van toepassing is. Bijvoorbeeld, grote kans op geluidhinder (veel woningen rond het zoekgebied), kans op aanzienlijke effecten op het landschap, maar het zoekgebied ligt niet in BPL.
	Zeer belangrijk aandachtspunt, groot risico op negatief effect en/of in strijd met status/beleid, inpassing eventueel mogelijk als exacte locatie duidelijk is en de exacte effecten op	Grote kans op negatieve effecten en/of grote kans op strijdigheid met wet- en regelgeving of beleid. Zoekgebied ligt deels in of grenst aan een gebied waarop een beschermingsregime vanuit wet- en regelgeving of beleid (zoals BPL, UNESCO werelderfgoed) van toepassing is. Bij de analyse per zoekgebied speelt dit vooral bij UNESCO werelderfgoed, BPL en Natura 2000. In dit geval is een nadrukkelijke afweging van verschillend (provinciale) belangen aan de orde.

	provinciale beschermingsregime bekend zijn	
	Groot risico en strijdigheid met status/beleid (showstopper), inpassing waarschijnlijk niet mogelijk	Dit is van toepassing als windturbines niet inpasbaar zijn in een groot deel van het zoekgebied wegens strijdigheid met vigerend beleid, wet- en regelgeving.

Conclusie zoekgebieden RES

Tabel S.3 bevat een overzicht van alle beoordelingen van de RES-zoekgebieden.

Tabel S.3 Overzichtstabel effectbeoordelingen zoekgebieden RES 2024

Nr.	Naam	Geluid	Slag-schaduw	Omgevings-veiligheid	Mogelijke emissies	Ruimte.visuele manifestatie	Landschappelijke waarden	Cultuurhistorische waarden	Archeologie	Natuurgebieden	Soorten	Sted. functies en infras	Landbouw	Recreatie en toerisme	Vliegroutes en radar	Energie-opbrengst	Netinpassing
1	Boekelermeer I																
2	Boekelermeer II																
3	A2/A9 Ouderkerkerplas																
4	Nes																
5	Alton																
6	Elbaweg																
7	Omgeving Breekland/N245																
8	Kade Velsen-Noord																
9	Zuiderlegmeerpolder Oost																
10	Noordzeekanaal III																
11	A9-A22																
12	Waarderpolder																
13	Oosterwijzend																
14	A9 De Kil																
15	Tata Steel																
16	Geestmerambacht langs N504																
17	Kernglastuinbouwgebied de Kwakel																
18	Krabbersgat																
19	Helsdeur																
20	Opmeer																
21	Zuiderhout																

De daadwerkelijke effecten die kunnen optreden zullen afhangen van de manier waarop windparken in de gebieden worden gerealiseerd: het aantal, de afmetingen, de opstellingsvorm en de mitigerende en compenserende maatregelen zijn uiteindelijk bepalend voor de effecten die zullen optreden. In het algemeen kan worden opgemerkt dat kleine zoekgebieden – doordat er minder schuifruimte is – waarschijnlijk minder mogelijkheden bieden voor een optimale inpassing dan de grotere zoekgebieden.

Aandachtspunten zijn aanwezig waar in het overzicht donkere kleuren zijn aangegeven. De aandachtspunten zijn vooral gerelateerd aan de aspecten geluid, slagschaduw, netinpassing, natuur en soorten. Deze aandachtspunten hebben verschillende gevolgen voor de bouw van windturbines: zo worden netinpassingsproblemen op termijn verholpen door de aanleg van nieuwe energie-infrastructuur, terwijl de aandachtspunten op het gebied van natuur en leefomgeving mogelijk aanpassingen vergen aan de locatiekeuze en het ontwerp.

Uit de effectbeschrijving van het thema landschap en erfgoed komt ook een aantal aandachtspunten naar voren, met name de aantasting van de openheid in veel agrarische polderlandschappen, alsook de kernkwaliteiten van het UNESCO werelderfgoed de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinies. Zorgvuldige landschappelijke inpassing is met name in deze zoekgebieden zeer cruciaal.

De aandachtspunten vanuit het thema ruimtegebruik zijn beperkt. Het gaat met name om de hoogtebeperkingen voor turbines (en (dus lagere) opbrengsten) en de ligging van zoekgebieden op bedrijventerreinen.

De effectbeoordelingen laten zien dat bij vrijwel alle zoekgebieden aandachtspunten aanwezig zijn (zie Tabel S-4), maar er weinig onoverkomelijkheden zijn. Er is een aantal zoekgebieden waar aandachtspunten vanuit

verschillende aspecten aanwezig zijn. Dit is vooral relevant daar waar het gaat om aandachtspunten vanuit zowel de leefomgeving (geluid en slagschaduw) en landschap en erfgoed.

Tabel S-4 Aandachtspunten per zoekgebied RES 2024; de zwaarte van de verschillende aandachtspunten is afhankelijk van afmetingen van het zoekgebied en de daaruit volgende mogelijkheden om te schuiven met de specifieke locatie van windturbines binnen zoekgebieden

Nr.	Naam zoekgebied	Aandachtspunten
1	Boekelermeer I	▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
2	Boekelermeer II	▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
3	A2/A9 Ouderkerkerplas	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap ▪ Ligging in gele zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging in BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
4	Nes	▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Ligging nabij stiltegebied ▪ Ligging in gele zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in Natura 2000-gebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerNederland ▪ Ligging in trekroute voor vogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
5	Alton	▪ Relatief redelijk veel geluidsgehinderden ▪ Relatief grote kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerNederland ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
6	Elbaweg	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij Natura 2000-gebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) NNN ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Hogere opwekpotentie ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
7	Omgeving Breekland/N245	▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
8	Kade Velsen-Noord	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Relatief grote kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging op industriegebied ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Ligging in gele zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
9	Zuiderlegmeerpolder Oost	▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
10	Noordzeekanaal III	▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap

Nr.	Naam zoekgebied	Aandachtspunten
		▪ Ligging in rode zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO status) ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Hogere opwekpotentie ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
11	A9-A22	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij hoogspanning ▪ Gedeeltelijke ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap ▪ Ligging in rode zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO status) ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging in BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op recreatie (evenemententerrein) ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes
12	Waarderpolder	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Ligging in ronde zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO status) ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging in BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op recreatie (recreatiegebied) ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
13	Oosterwijzend	▪ Ligging nabij stiltegebied ▪ Relatief grote kans op hinder van slagschaduw ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Ligging in gele zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
14	A9 De Kil	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij hoogspanning ▪ Ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Ligging in rode zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO status) ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Hogere opwekpotentie ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
15	Tata Steel	▪ Relatief redelijk veel geluidsgehinderden ▪ Veiligheidsrisico door ligging op industriegebied ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 gebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging in trekroute voor vogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Hogere opwekpotentie ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
16	Geestmerambacht langs N504	▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op recreatie (recreatiegebied) ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
17	Kernglastuinbouwgebied de Kwakel	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Relatief grote kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Ligging in bufferzone rond de Stelling van Amsterdam ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit

Nr.	Naam zoekgebied	Aandachtspunten
18	Krabbersgat	▪ Ligging in Natura 2000-gebied ▪ Ligging in trekroute voor vogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op recreatie (watersport) ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
19	Helsdeur	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 gebied ▪ Ligging in trekroute voor vogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
20	Opmeer	▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
21	Zuiderhout	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Beperkt risico aanwezig door aanwezigheid stedelijke functies ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes

Conclusie doorkijk potentiële gebieden op de lange termijn

Tabel S.5 geeft een overzicht van alle beoordelingen van de potentiële gebieden op de lange termijn.

Tabel S.5 Overzichtstabel effectbeoordelingen potentiële zoekgebieden op de lange termijn

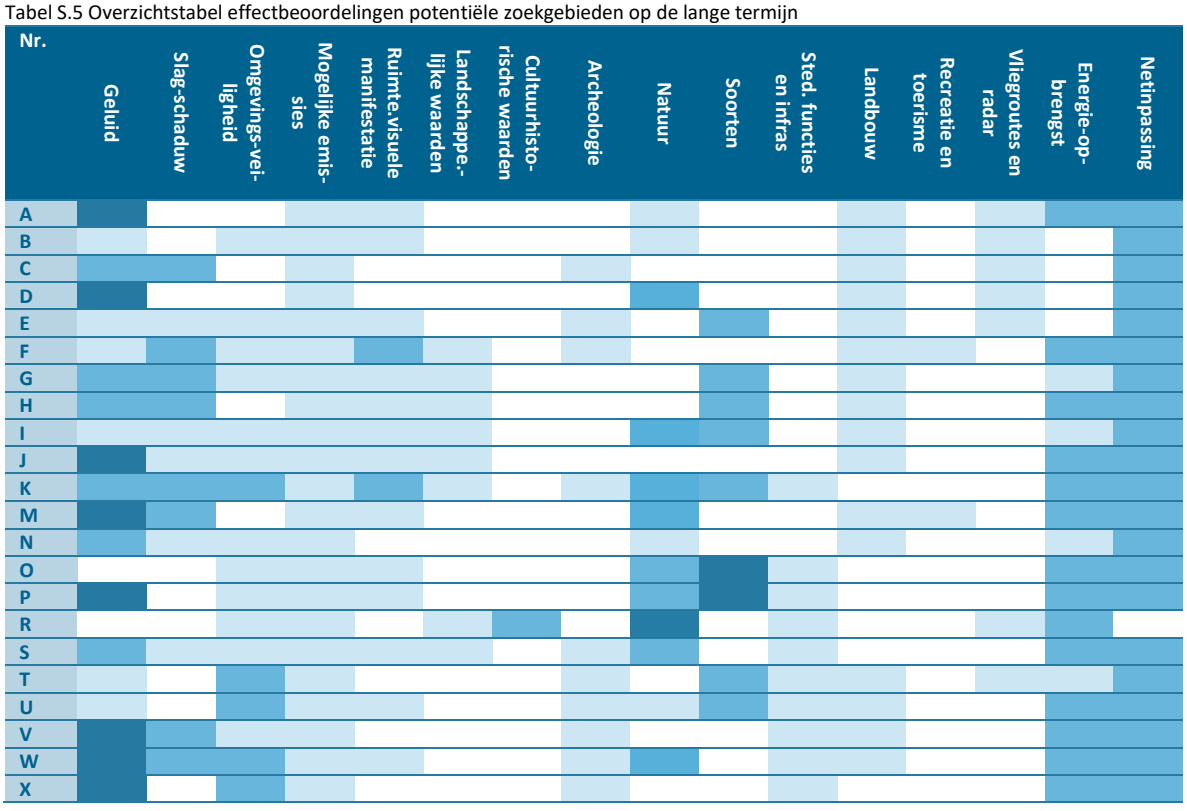

De belangrijkste aandachtspunten in de potentiële gebieden op termijn zijn redelijk vergelijkbaar met die in de bestaande RES-zoekgebieden en betreffen geluid, slagschaduw, visuele inpassing, omgevingsveiligheid, netcapaciteit en ecologische waarden. Aandachtspunten ten aanzien van landschappelijke en cultuurhistorische waarden, alsmede beschermde natuurgebieden spelen hier minder, omdat deze gebieden op voorhand grotendeels zijn uitgesloten. Net als bij de RES-zoekgebieden is het belangrijk dat geluid en slagschaduw in de potentiële gebieden op termijn tot een minimum worden beperkt, vooral in de nabijheid van woningen en andere gevoelige functies. Locatiekeuze en geavanceerde technieken voor geluidsreductie en slagschaduwbeheersing kunnen hierbij

helpen. Windturbines in de nabijheid van infrastructuur en bewoonde gebieden vragen om een zorgvuldige afweging van de veiligheidsrisico's. De locatie en opstelling moeten voldoen aan bestaande veiligheidseisen, zodat risico's voor omwonenden en infrastructuur zo laag mogelijk blijven. Bij met name de gebieden in of nabij BPL-gebieden vraagt de landschappelijke inpassing om zorgvuldig ontwerp en plaatsing, waarbij rekening wordt gehouden met de visuele samenhang met de omgeving.

Een aantal potentiële gebieden ligt nabij natuurgebieden, waaronder Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden, wat specifieke eisen stelt aan de inpassing van windturbines. Om ecologische verstoring te voorkomen, zijn bufferzones en mitigerende maatregelen zoals het voorkomen van faunaslachtoffers belangrijk.

In Noord-Holland is er sprake van bestaande beperkingen in de netcapaciteit. De toevoeging van nieuwe windenergieprojecten in de extra gebieden kan deze druk verder verhogen, met risico op netcongestie. Investeringen in netuitbreiding en lokale opslagoplossingen kunnen dit risico verminderen en de netbelasting optimaliseren.

Concluderend bieden de extra gebieden voor windenergie kansen voor de verduurzaming van de energieopwekking in Noord-Holland, mits goed afgestemd op de omgevingsvereisten. De belangrijkste aanbevelingen zijn het integreren van maatregelen voor geluid- en slagschaduwbeperking, landschappelijke en ecologische inpassing en investeringen in netcapaciteit.

In tabel S.6 zijn de aandachtspunten per potentieel gebied op de lange termijn weergegeven. Deze aandachtspunten kunnen betrokken worden bij de verdere planuitwerking van deze gebieden voor wind.

Tabel S.6 Aandachtspunten per potentieel gebied op de lange termijn; de zwaarte van de verschillende aandachtspunten is afhankelijk van afmetingen van het gebied en de daaruit volgende mogelijkheden om te schuiven met de specifieke locatie van windturbines binnen gebieden.

Gebied	Aandachtspunten
A	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
B	▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
C	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
D	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
E	▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
F	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
G	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Mogelijk veiligheidsrisico door de aanwezigheid van hoogspanningslijnen ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
H	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
I	▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels

	▪ Ligging nabij BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
J	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Mogelijk veiligheidsrisico door de aanwezigheid van hoogspanningslijnen ▪ Ligging voor een heel klein deel in BPL-gebied Schellinkhout ▪ Potentiële impact om nabijgelegen landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
K	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging nabij BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
M	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Gedeeltelijke ligging in NNN-gebied ▪ Potentiële impact om nabijgelegen landbouw ▪ Recreatieve impact door volkstuinen ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
N	▪ Nabij buisleidingen ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Potentiële impact om nabijgelegen landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
O	▪ Ligging nabij Natura 2000-gebied ▪ Ligging in trekroute van vogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
P	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Ligging nabij Natura 2000-gebied ▪ Ligging in trekroute van vogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
R	▪ Ligging in gele zone rondom de Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes
S	▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij Natura 2000-gebied ▪ Beperkt risico aanwezig door aanwezigheid stedelijke functies ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
T	▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
U	▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Veiligheidsrisico door ligging van buisleidingen ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
V	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Ligging in stiltegebied ▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij NatuurNetwerkNederland ▪ Individueel Passanten Risico ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
W	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Ligging in stiltegebied ▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000

	▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
X	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit

Gevoeligheidsanalyse raakvlakprojecten

In de provincie Noord-Holland zijn meerdere ruimtelijke ontwikkelingen gaande die invloed kunnen hebben op de zoekgebieden voor windenergie. Deze raakvlakprojecten omvatten woningbouwontwikkelingen, het programma Ruimte voor Defensie, en de uitbreiding van het 380 kV Noord-Holland Noord-netwerk.

Woningbouwontwikkelingen

De woningbouwplannen in de provincie variëren qua status van onherroepelijk tot potentieel. Alle plannen, inclusief potentiële locaties, zijn al meegenomen in de effectanalyses van zoekgebieden voor windenergie. Indien plannen niet doorgaan, kan dit de impact van nabijgelegen windgebieden op woon- en leefomgeving verkleinen.

Programma Ruimte voor Defensie

Defensie onderzoekt uitbreidingsmogelijkheden voor trainingsgebieden en infrastructuur, zoals laagvlieggebieden en maritieme faciliteiten. Alleen het nieuwe laagvlieggebied overlapt met de extra gebieden voor wind op de lange termijn (B, C, E, G, H, I, J, T, U). Verwacht wordt dat de impact hiervan beperkt is, omdat al turbines aanwezig zijn. Definitieve locaties voor defensie worden in 2025 bepaald.

380 kV Noord-Holland Noord-netuitbreiding

Voor de energietransitie wordt een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding en middenstations in Noord-Holland aangelegd. Dit project overlapt met zoekgebieden voor windenergie, vooral nabij het station Middenmeer150 (gebieden E, T en U zijn hier binnen gelegen). De planning omvat een voorkeursbeslissing in 2025 en realisatie tegen 2029.

Deze analyses benadrukken het belang van afstemming tussen ruimtelijke ontwikkelingen en zoekgebieden voor wind om negatieve effecten te minimaliseren en synergie te bevorderen.

Monitoring en leemten in kennis

In deze planfase is de kans op het optreden van effecten van windturbines op hoofdlijnen in beeld gebracht, op basis van zoekgebieden. Binnen een zoekgebied kunnen nog veel variaties qua aantal, locatie, tiphoogtes en rotordiameters worden toegepast, dat het in deze planfase alleen mogelijk is op basis van het gehele zoekgebied de effecten op hoofdlijnen in beeld te brengen. Daaraan gerelateerd zijn hoofdzakelijk kwalitatieve beoordelingen uitgevoerd. Concrete geluids- en slagschaduweffecten zijn sterk afhankelijk van de uiteindelijke windturbine-opstellingen binnen een zoekgebied. De uiteindelijke effecten kunnen mee- of tegenvallen. Dit MER beschrijft dan ook vooral de aandachtspunten bij de verdere planuitwerking. Dit zijn aandachtspunten die van belang zijn voor de onderzoeken bij het ontwikkelingen van concrete plannen voor zoekgebieden.

De monitoring van het planMER Wind op Land Noord-Holland richt zich dan met name op de voortgang van de opgave: de realisatie van nieuwe windturbines en de energie-opbrengst. De daadwerkelijke effecten van concrete initiatieven in de zoekgebieden zullen in een milieueffectrapportage in beeld moeten worden gebracht. Het is interessant om bij te houden of deze effecten passen bij de beoordelingen die in dit planMER zijn opgenomen.

Dit planMER Wind op Land kent vanwege het abstracte niveau enkele onzekerheden (leemten in kennis), die in latere planfasen, veelal door gemeenten, per zoekgebied worden uitgewerkt en waarover volgens besluiten worden genomen.

- Exacte placering binnen de zoekgebieden;
- De energieopbrengst hangt sterk af van de uiteindelijke turbine-opstellingen;
- Diverse vervolgonderzoeken zijn bij de uitwerking van de zoekgebieden noodzakelijk.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Binnen de provincie Noord-Holland wordt momenteel circa 1,8 Terawattuur[1] aan windenergie opgewekt. Gemeenten, waterschappen en provincie werken hard aan de uitbreiding van het duurzame energiesysteem. In 2021 zijn de Regionale Energiestrategieën 1.0 van de regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid vastgesteld. De RES van energieregio Noord-Holland Noord heeft een bod gedaan om 3,6 Terawattuur aan zonne– en windenergie op te wekken in 2030. Het bod van de energieregio Noord-Holland Zuid is 2,7 Terawattuur. Met deze opgaven dragen beide regio's bij aan de landelijke afspraken uit het Klimaatakkoord van 2019.

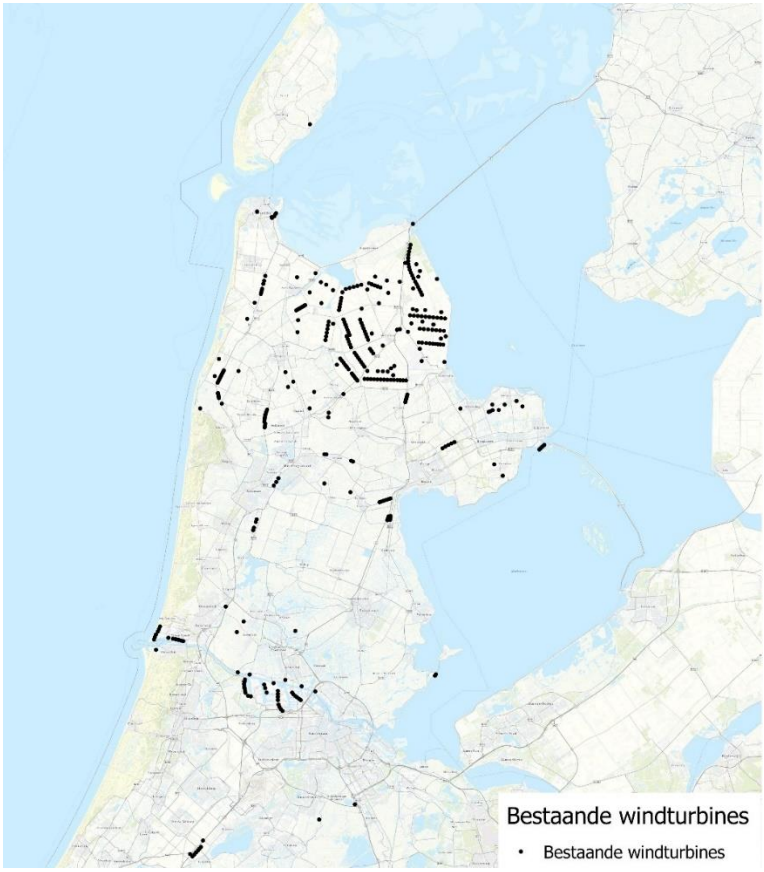

Figuur 1-1 Bestaande windturbines Noord-Holland

Het provinciale windenergiebeleid is vastgelegd in subparagraaf 6.2.3.1 windenergie (artikel 6.35 t/m 6.38) van de Omgevingsverordening NH2022 (zie paragraaf 2.1). Voor de mogelijkheid tot het plaatsen van windturbines in de RES-zoekgebieden is met name artikel 6.36 van belang. Op basis van dit artikel komen alleen de zoekgebieden wind en wind en zon uit de RES-sen 1.0 in aanmerking voor windturbines. De Regionale Energie Strategieën 1.0 van de regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland-Zuid zijn dus leidend voor dit huidige beleid. De milieu- en omgevingseffecten van de zoekgebieden uit de RES-sen 1.0 zijn onderzocht in het Addendum MER Wind op Land 2021.[2]

Gemeenten mogen binnen de RES-zoekgebieden windturbines in hun omgevingsplannen opnemen als er zorgvuldig wordt gekeken naar hoe deze passen in de omgeving. Gezondheid is ook een aspect waar de provincie naar kijkt bij de beoordeling voor het toestaan van een windpark. Totdat de nieuwe landelijke regels voor windturbines zijn vastgesteld (Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving, zie paragraaf 3.1), moeten er voor een windpark

[1] Dashboard energietransitie Noord-Holland. Provincie Noord-Holland, 1 september 2023.

[2] Addendum MER Wind op Land. Antea Group, 19 augustus 2021.

eigen, locatie-specifieke normen voor geluid en veiligheid worden opgesteld. De projectbesluiten, uitvoeringsbesluiten en vergunningen voor windprojecten vanaf 5MW worden verleend door de provincie.

1.2 Herijkte regionale energiestrategieën

Om de energietransitie verder vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van extra windturbines. In de regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid is in een samenwerkingstraject tussen gemeenten, waterschappen, provincie en netbeheerders gewerkt aan een herijking van de Regionale Energie Strategie. Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden voor zonne- en windenergie: welke zoekgebieden zijn er afgevallen en bijgekomen en wat is het effect van die wijzigingen in de opwekcijfers in beide regio's? In de RES-sen zijn dus ook nieuwe en aangepaste zoekgebieden voor wind door de gemeenten aangewezen.

De herijkingsdocumenten zijn begin 2024 opgesteld, vervolgens heeft bestuurlijk overleg met alle bestuurders uit de RES-regio's plaatsgevonden. De herijkte RES-sen zijn in de periode me-september van 2024 vastgesteld door de betrokken gemeenten en waterschappen per RES-regio. De provincie stelt de herijkte RES-sen naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 vast.

Doorkijk extra zoekgebieden op de lange termijn

De herijkte RES-sen richten zich op de opgaven voor zonne- en windenergie op land en binnenwateren tot 2030. In 2050 moet Nederland volledig overgestapt zijn naar het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Windenergie op zee zal een belangrijke bijdrage leveren aan de opgave. Maar ook op land zijn (nog meer) extra hernieuwbare bronnen nodig om te voldoen aan de verwachte toename aan energievraag in 2050. De provincie wenst daarom in een alternatievenscan te onderzoeken of er extra gebieden voor windturbines op de lange termijn kansrijk zijn. Gedacht kan worden aan locaties op industrieterreinen, kassengebieden, waterzuiveringen of zoekgebieden aangedragen door (initiatiefnemers via) gemeenten ter verkenning. Deze gebieden zijn op eenzelfde wijze op effecten beoordeeld als de herijkingsgebieden zodat deze zonder een nieuwe planMER bij een volgende herijking kunnen worden aangewezen en vervolgens via de wijziging werkingsgebied-procedure als zoekgebied kunnen worden opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022. Indien nodig zal het planMER voor deze zoekgebieden op een later moment worden geactualiseerd. Gemeenten blijven aan zet om te besluiten over het toevoegen van nieuwe zoekgebieden.

Wijziging Omgevingsverordening NH2022 op windenergie

Provincie Noord-Holland wil het windenergieregime aanpassen op basis van de Herijkte Regionale Energiestrategieën 2024 en de doorkijk naar extra zoekgebieden voor de lange termijn. Daardoor onstaan in vergelijking met het vigerende provinciale windbeleid extra en andere mogelijkheden voor het realiseren van windturbines tot 2030 en verder. Concreet gaat het om het wijzigen van het werkingsgebied van artikel 6.36 van de Omgevingsverordening NH2022. De wijzigingen hebben betrekking op de in de Omgevingsverordening opgenomen zoekgebieden voor wind en wind+zon en de voorwaarden waaraan windturbines moeten voldoen.

Buiten de zoekgebieden is het realiseren van nieuwe windturbines uitgesloten, maar kunnen nog wel bestaande turbines worden vervangen door nieuwe turbines, mits deze nieuwe turbines niet 10% groter zijn dan de huidige turbines.

Voordat de provincie het windenergieregime wijzigt in haar Omgevingsverordening NH2022 wil zij een mer-procedure doorlopen waarin de omgevingseffecten van de aangepaste en nieuwe zoekgebieden voor wind vanuit de herijkte RES-sen 2024 en de doorkijk naar extra zoekgebieden op de lange termijn in beeld worden gebracht.

1.3 Milieueffectrapportage (MER)

Wat is een milieueffectrapport?

Het doel van de milieueffectrapportage (mer-procedure) is het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming mee te nemen. Een milieueffectrapport (MER) laat de milieugevolgen van een plan of project zien, in dit geval van de ontwikkeling van windturbines in nieuwe/aangepaste zoekgebieden voor windturbines en kansrijke alternatieven binnen de provincie Noord-Holland.

Waarom een mer?

De mer-regelgeving is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet en in hoofdstuk 11 en bijlage V bij het Omgevingsbesluit. In bijlage V bij het Omgevingsbesluit is aangegeven voor welke projecten de verplichting bestaat een milieueffectrapportage (mer) of een mer-beoordeling uit te voeren. De omschrijving van het project en relevante gevallen waarin de mer-plicht of mer-beoordelingsplicht geldt, is opgenomen in de volgende tabel. De mer-plicht geldt voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark met 20 of meer windturbines, de mer-beoordelingsplicht geldt voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark met drie of meer turbines. Een deel van de nieuwe en aangepaste zoekgebieden is dermate klein dat er ruimte is voor hooguit één of twee turbines. Voor die zoekgebieden is dus geen mer of mer-beoordeling nodig in het kader van een omgevingsvergunning.

tabel 1-1 Bijlage V Omgevingsbesluit

Projecten	Gevallen waarin de m.e.r.-plicht geldt (art 16.43, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet)	Gevallen waarin de merbeoordelings-plicht geldt (art 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet)	Besluiten als bedoeld in art 11.6, derde lid, onder c, van dit besluit
C2 Windparken	Oprichting, wijziging of uitbreiding van een windpark met 20 of meer windturbines.	Oprichting, wijziging of uitbreiding van een windpark met drie of meer windtur-bines.	De omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit of het kavelbesluit op grond van artikel 3 van de Wet windenergie op zee.

Momenteel is nog onduidelijk hoeveel ruimte de nieuwe een aangepaste zoekgebieden aan windturbines bieden: meer of minder dan twintig windturbines. Vanwege de status van de Omgevingsverordening, een kaderstellend plan, is het in elk geval noodzakelijk om een plan-mer te doorlopen.

Doel van het MER

De verdere invulling van de resterende opgave voor windenergie in Noord-Holland is een complexe ruimtelijke-planologische opgave. Ecologische waarden en woningen en andere geluidsgevoelige functies stellen beperkingen aan de plaatsingsruimte voor windturbines. Door de schaalgrootte van de turbines kan ook de landschappelijke samenhang tussen windturbineparken van belang zijn en/of kan sprake zijn van cumulatie van ecologische effecten.

Het planMER speelt in de totstandkoming van de te wijzigen provinciale Omgevingsverordening NH2022 op windenergie (werkingsgebied artikel 6.36 van de Omgevingsverordening NH2022) een belangrijke rol. Gezien de hoge maatschappelijke en bestuurlijke gevoeligheid van het project biedt het planMER daarnaast een geschikt middel voor een zorgvuldige, transparante en onafhankelijke onderbouwing van de gebiedskeuzes. Het plan-MER biedt een hulpmiddel om te komen tot vaststelling van de aangepaste zoekgebieden waar windturbines gerealiseerd mogen worden. In zoekgebieden die in artikel 6.36 van de Omgevingsverordening NH2022 zijn opgenomen mag een omgevingsplan windturbines onder de in dit artikel opgenomen voorwaarden mogelijk maken Dat kan – afhankelijk van de omvang – inhouden dat op projectniveau een milieueffectrapportage moet worden uitgevoerd. Oftewel: het opnemen van een zoekgebied in de Omgevingsverordening is niet gelijk aan een concrete planologische toestemming tot het realiseren van één of meer windturbines.

Het planMER richt zich derhalve niet op gedetailleerd onderzoek van de milieugevolgen van de uiteindelijke windparken. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van projectMER-ren bij de uiteindelijke windparken, waarbij de effecten van concrete opstellingen van windturbines worden onderzocht.

Daarnaast wordt met het in dit MER onderzoeken van de alternatieve potentiële zoekgebieden wind op termijn (hoofdstuk 11) een basis gelegd voor het in de toekomst opnemen van één of meerdere van deze extra gebieden in de Omgevingsverordening van Noord-Holland. Het nu te nemen besluit sluit het realiseren van windturbines in deze gebieden (nog) uit. Door deze gebieden nu in het MER te onderzoeken wordt het in principe mogelijk één of meer van deze gebieden zonder een nieuwe mer-procedure in de Omgevingsverordening op te nemen. Indien nodig zal daartoe het huidige planMER worden geactualiseerd. Om één of meer van deze gebieden in de Omgevingsverordening te kunnen opnemen wordt dan wel de geëigende procedure (ter inzage leggen van ontwerpbesluit, mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen, vaststellen wijziging) doorlopen. Daarbij kan dan gebruik worden gemaakt van het voorliggende MER, met waar nodig een actualisatie of aanvulling.

1.4 Wat zijn de procedurestappen?

De procedurestappen van de m.e.r. zijn schematisch weergegeven in figuur 1-2.

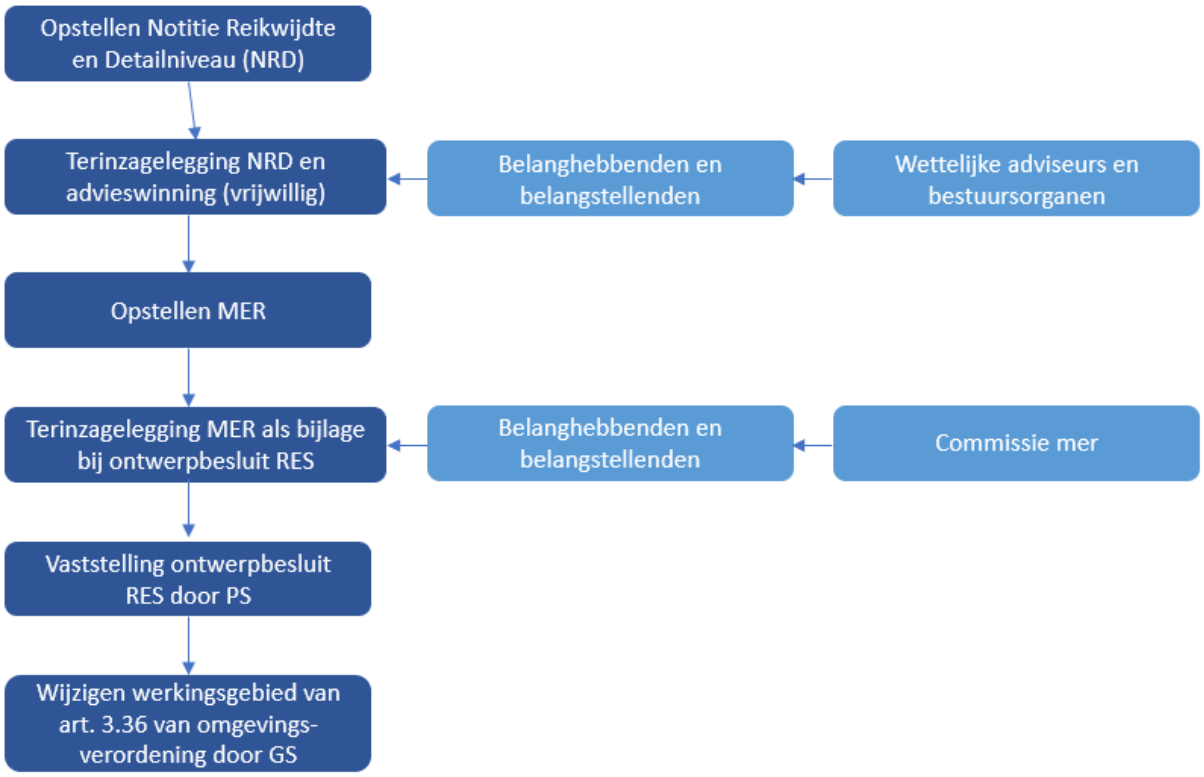

figuur 1-2 Stappenplan van de mer-procedure

Terinzagelegging NRD en adviesinwinning

Onder de Omgevingswet is de openbare kennisgeving van de start van de mer-procedure en inspraak vrijwillig. De provincie heeft besloten de start van de mer-procedure te beginnen met de openbare kennisgeving op basis van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor wind op land (hierna: NRD). In de NRD is het planvoornemen en de onderzoeksmethodiek van het planMER beschreven.

De NRD heeft zes weken ter inzage gelegen: van 24 juni tot en met 5 augustus 2024. Daarnaast heeft de provincie betrokken bestuursorganen en wettelijke adviseurs geraadpleegd. Op vrijwillige basis kan ook de Commissie mer om een advies op de reikwijdte en het detailniveau van het planMER worden gevraagd. Besloten is om geen vrijwillig advies te vragen. Het advies van de Commissie mer uit 2020 is nog breed toepasbaar voor dit planMER wind op land 2024.

Ontvangen zienswijzen en adviezen

De provincie heeft zienswijzen en adviezen ontvangen. In de Nota van Beantwoording voor de NRD MER Wind op Land Noord-Holland is aangegeven hoe met de binnengekomen zienswijzen en adviezen op de NRD in het MER rekening wordt gehouden. De Nota van Beantwoording is als losse bijlage bij dit MER gevoegd. Naar aanleiding van de zienswijzen en adviezen op de NRD zijn de volgende punten in het onderzoekskader voor het planMER aangepast:

- Er is een zienswijze ingediend over de milieu-aspecten van de gehele levenscyclus van windturbines: van grondstofwinning, productie en transport tot ontmanteling en afvalverwerking en risico's voor de kwaliteit van bodem, lucht en water. Hoewel de milieuaspecten van de gehele levenscyclus van windturbines niet van belang zijn voor de vergelijking en beoordeling van de zoekgebieden, is in het MER een algemene en kwalitatieve beschouwing opgenomen (zie paragraaf 5.4.4 van het MER);
- Er is een zienswijze ingediend over monitoring en handhaafbaarheid van de geconstateerde impact van windturbines. In het planMER is een aanzet voor een monitoringsprogramma opgenomen (zie paragraaf 13.1 van het MER);

- Er is een zienswijze ingediend dat niet alle provinciale zoekgebieden (zoekgebieden RES 2024) in het MER worden beoordeeld, te weten, de zoekgebieden in gemeente Amsterdam, Haarlemmermeer, Zaanstad en Diemen. Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER, maar wel tot het opnemen van een korte beschouwing/samenvatting over de door de betreffende gemeenten uitgevoerde onderzoeken en besluiten over windenergie (zie paragraaf 3.2.4 van dit MER);
- Er is een zienswijze ingediend, waarbij een Verkenning wind op land voor agrariërs RES-NHN is toegevoegd. In deze verkenning zijn zoekgebieden in het agrarische buitengebied voorgesteld. Een aantal voorgestelde zoekgebieden komt overeen met de te onderzoeken zoekgebieden in de doorkijk op de lange termijn. Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoeksader in het planMER. Wel is de verkenning betrokken bij de effectanalyse in het MER;
- Er is een zienswijze ingediend met specifieke informatie ten aanzien van landschap en cultuurhistorie over het zoekgebied Boekelermeer III. Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het onderzoekskader in het planMER. Wel is de informatie betrokken bij de analyse van dit zoekgebied op cultuurhistorische waarden (zie paragraaf 11.2.1 van dit MER). Dit zoekgebied is via een amendement door de gemeenteraad van Heiloo geschrapt. Dit zoekgebied verhuist van de herijking naar de alternatievenscan.

Advies Commissie mer bij de concept Regionale Energiestrategieën 1.0

De Commissie mer is een onafhankelijke instantie die adviseert over MER-en en MER-en toetst op juistheid en volledigheid. In het kader van het opstellen van de RES-sen 1.0 van Noord-Holland is destijds in 2020 de Commissie mer gevraagd een advies over de concept RES-sen uit te brengen over hoe om te gaan met milieu- en omgevingseffecten. Het advies[3] is door beide RES-regio's bij de verder uitwerking van de RES'en ter harte genomen en is nog steeds breed toepasbaar op het huidige proces van de herijking van de RES-sen. De belangrijkste adviezen van de Cie mer zijn hieronder uiteengezet. Waar relevant worden de adviezen van de Cie mer ook meegenomen bij de beoordeling van de zoekgebieden van de RES-regio's in dit planMER wind op land 2024.

tabel 1-2 Relevante onderdelen uit de adviezen van de Cie mer aan de RES en de manier waarop in dit planMER wind op land mee wordt omgegaan.

Onderdeel	Advies Commissie mer	Belang voor het planMER wind op land
Algemeen	De Commissie adviseert bij de RES 1.0 de milieuafwegingen en -onderzoeken die hierbij een rol hebben gespeeld, stapsgewijs te beschrijven zodat voor zowel besluitvormers als belanghebbenden duidelijk is op welke (milieu)gronden zoekgebieden zijn geselecteerd of juist afgevallen.	Zie paragraaf 3.2: in het planMER is de totstandkoming van de nieuwe en aangepaste zoekgebieden in het kader van de herijking RES 2024 beschreven. Zie paragraaf 3.3: aanvullend wordt in het planMER een doorkijk gemaakt naar extra zoekgebieden op de lange termijn.
	De Commissie adviseert om straks bij de RES 1.0 samen te vatten waarom de onderzochte locaties en gebieden voor windturbineparken en zonneparken vanuit milieu-oogpunt al dan niet geschikt zijn.	Zie paragraaf 4.1: het planMER is een 'overall' beschouwing geven van de kansen en risico's van de zoekgebieden en aanbevelingen voor de verder planuitwerking ten dienste van het milieubelang
	De Commissie adviseert om een vast referentiepunt bij het milieuonderzoek te hanteren, namelijk de huidige milieusituatie en deze te gebruiken voor de milieuvergelijking van de alternatieven.	Zie paragraaf 4.1: de referentiesituatie is de situatie op basis van vigerend beleid, daarnaast wordt een vergelijking met de huidige situatie gemaakt.
Natuur	De Commissie adviseert om voor de RES en/of latere omgevingsbesluiten ecologische hotsportkaarten op te stellen. Beoordeel hiermee de effecten op natuur van de samenhangende alternatieven op het niveau van de gehele RES-regio.	Zie paragraaf 4.4: in het planMER is een 'traditionele' aanpak voor het beschrijven van de effecten op natuurwaarden gehanteerd.
	De Commissie adviseert om voor de RES 1.0 en/of latere omgevingsbesluiten voor natuur een 'plantoets' of Passende beoordeling op een globaal planniveau uit te voeren, die de gevolgen van de windparken en zonneparken in of nabij Natura 2000-gebieden (waaronder IJsselmeer en Markermeer & IJmeer) voor de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden beschrijft.	Zie paragraaf 4.4: in het planMER is een passende beoordeling voor de zoekgebieden wind in de vorm van een risico-analyse uitgevoerd.
Landschap	De Commissie adviseert om voor de RES 1.0 en/of latere omgevingsbesluiten een landschappelijk toetsingskader te ontwikkelen. Beoordeel hiermee de samenhangende alternatieven op het niveau van de gehele RES-regio en ondersteun dit met visualisaties.	Zie paragraaf 2.2: er is een provinciale ruimtelijke handreiking wind op land voor de gemeenten met de verplichting daar gebruik van te maken bij het voorbereiden van de plannen.

[3] Advies over milieu-informatie Regionale energiestrategie Noord-Holland Zuid. Commissie m.e.r., 17 september 2020.

Leef-omgeving	De Commissie adviseert om de samenhangende alternatieven op het niveau van de gehele RES-regio voor de leefomgevingskwaliteit te toetsen aan een globale kaart met de huidige kwaliteit, met name voor geluid.	Zie paragraaf 5.4: In het planMER zijn geen effecten van samenhangende alternatieven onderzocht, maar van de zoekgebieden uit de herijkte RES-sen en extra zoekgebieden op de langere termijn.

Ambtshalve wijzigingen

De onderzoeksopzet voor de afbakening van de alternatieven scan in de doorkijk is op een aantal punten aangepast ten opzichte van de NRD (zie paragraaf 3.3.1 van het MER):

- Als eerste stap is een bufferzone van 450 meter tussen zoekgebieden en woningen toegepast in plaats van 300 en 600 meter tot woningen;
- Bij zoekgebieden in het buitengebied wordt een grootte van minimaal 1.000 meter lang en 200 meter breed gehanteerd;
- In de deelregio's met veel overgebleven zoekgebieden zijn de vijf grootste zoekgebieden geselecteerd.

In paragraaf 3.3 van dit MER is dit nader beschreven.

Milieueffectrapport en ontwerpbesluit van PS tot vaststelling van de herijking RES-sen

Vervolgens is dit planMER opgesteld. Het planMER is bij het ontwerpbesluit van Provinciale Staten (PS) tot vaststelling van de herijkte RES-sen gevoegd. Na het ontwerpbesluit van PS is deze met het MER ter inzage gelegd. Het ontwerpbesluit en MER hebben ter inzage gelegen vanaf 3 februari 2025 voor een periode van zes weken. Daarnaast heeft de provincie betrokken bestuursorganen en wettelijke adviseurs geraadpleegd over het MER. In de Nota van beantwoording is per zienswijze of advies een reactie opgenomen en is aangegeven of de zienswijze leidt tot een aanpassing in het MER en/of ontwerpbesluit. De Nota van beantwoording wordt als bijlage bij het ontwerpbesluit en het MER gevoegd.

Ook is de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) om een advies gevraagd over het MER. Het advies van de Commissie mer is gepubliceerd op 15 mei 2015 en is terug te vinden op de website van de commissie mer (https://www.commissiemer.nl/adviezen) onder projectnummer 3934.

Belangrijkste aanvullingen en wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen en (toetsings)adviezen

Naar aanleiding van de zienswijzen en het advies van de Commissie mer is het MER op een aantal onderdelen aangevuld en aangepast. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De potentiële zoekgebieden L en Y zijn uit het MER verwijderd;
- Zoekgebied Q is naar aanleiding van het raadsbesluit van de gemeente Zaanstad van 24 september 2024 beschouwd als RES-zoekgebied i.p.v. potentieel zoekgebied. Deze komt in dit MER terug als zoekgebied 21.
- De effectbeoordelingen zijn waar nodig nader toegelicht;
- Er is een hoofdstuk opgenomen over de gecumuleerde milieueffecten (effecten van zoekgebieden gezamenlijk; effecten die elkaar kunnen versterken of tegenwerken);
- Er is een doorkijk opgenomen naar mogelijke combinaties van zoekgebieden, vanuit verschillende perspectieven. Dit is alleen gedaan voor de potentiële zoekgebieden op termijn.

Daarnaast zijn tekstuele aanpassingen gedaan en zijn enkele kaarten vervangen (in de bijlage). Er is informatie toegevoegd over de zoekgebieden in Amsterdam en Diemen.

Vaststelling besluit voor wijziging van PS tot vaststelling van de herijking RES'sen, inclusief planMER

Naargelang de reacties en het toetsingsadvies van de Commissie mer is het planMER aangevuld. Het aangevulde planMER wordt bij het voorstel van PS voor de vaststelling van de herijkte RES-sen toegevoegd. Na vaststelling van de herijkte RES-sen met het planMER door PS, gaat Gedeputeerde Staten (GS) dit herijkingsbesluit uitvoeren door het werkingsgebied van artikel 6.36 Omgevingsverordening NH 2022 te wijzigen.

1.5 Leeswijzer

Dit milieueffectrapport (MER) is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 bevat een overzicht van de wettelijke kaders en het vigerend windbeleid;
- Hoofdstuk 3 is een toelichting gegeven op de nieuwe en aangepaste zoekgebieden;
- Hoofdstuk 4 gaat nader in op de onderzoeksmethodiek die is gebruikt in het planMER;
- De hoofdstukken 5 tot en met 9 gaan thematisch in op de verschillende milieueffecten van windenergie op de zoekgebieden. De thema's zijn achtereenvolgens: woon- en leefomgeving (hoofdstuk 5), landschap en

erfgoed (hoofdstuk 6), natuur (hoofdstuk 7), ruimtegebruik (hoofdstuk 8) en energie-opbrengst en netinpassing (hoofdstuk 9);
- In hoofdstuk 10 is een samenvattende en vergelijkende beschouwing gegeven van de effecten in de RES-zoekgebieden
- Hoofdstuk 11 geeft een doorkijk naar de alternatievenscan van extra zoekgebieden wind op de lange termijn. Daarnaast bevat dit hoofdstuk een beschouwing van mogelijke combinaties van potentiële zoekgebieden op termijn;
- Hoofdstuk 12 bevat een gevoeligheidsanalyse van raakvlakprojecten binnen de provincie;
- Hoofdstuk 13 gaat in op de mogelijke gecumuleerde effecten van de zoekgebieden;
- Hoofdstuk 14 bevat tot slot de leemten in kennis en een aanzet tot een monitoringsprogramma.

2. Vigerend beleid

2.1 Wettelijke kaders

Ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving

Tot 2021 waren er nationale normen voor windparken op land (o.a. geluid- en slagschaduwnormen). Op 30 juni 2021 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan in een zaak over een uitbreiding van het windpark in Delfzijl Zuid die gevolgen heeft voor windparken in Nederland. Het gaat dan om windparken met drie of meer windturbines. Door die uitspraak kunnen de regels voor windturbines van het rijk niet toegepast worden, omdat voor het vaststellen van deze regels geen plan-m.e.r. is uitgevoerd.

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft, met behulp van de uitvoering van een plan-mer[4], het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving opgesteld. Dit besluit is gepubliceerd op 12 oktober 2023. In het ontwerpbesluit zijn nieuwe windturbinenormen gesteld ter bescherming van de fysieke leefomgeving:

- Hanteren van een afstandsnorm tussen windturbines en windturbinegevoelige gebouwen van minimaal 2x de tiphoogte. Er kan een uitzonding gemaakt worden bij zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen;
- Naast de grenswaarden voor geluidbelasting van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}, gelden er nu ook standaardwaarden (45 dB L_{den} en 39 db L_{night}). Dit geeft volgens de toelichting op het besluit de ruimte aan lokale bevoegde gezagen voor maatwerk, tot maximaal de grenswaarde. Nieuw is de introductie waarbij mogelijk wordt gemaakt om een toeslag van 5 dB L_{den} te hanteren voor tonaal geluid;
- Voor slagschaduwhinder geldt een norm van maximaal 6 uur per jaar en een op zich zelf staand maximum van niet meer dan 20 minuten per dag. Daarnaast komt er een verplichting om een logboek bij te gaan houden over de actueel optredende slagschaduw per slagschaduwgevoelig object.;
- Voor omgevingsveiligheid veranderen er twee zaken ten opzichte van oude regelgeving. Voor beperkt kwetsbare gebouwen gaan dezelfde waarde gelden als voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen: PR = 1 x 10^{-6} contour. Voor domino-effecten wordt een norm vastgelegd: een risicovolle activiteit mag geen PR = 1 x 10^{-6} contour veroorzaken die over omliggende kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen valt als gevolg van de plaatsing van de windturbine. Dit moet middels een berekening (een QRA) worden aangetoond;
- Voor de vliegveiligheid moeten windturbines met een tiphoogte van 150 meter of meer obstakelverlichting hebben. Deze verlichting maakt de windturbines zichtbaar voor vliegverkeer. In bepaalde gebieden, zoals dichtbij een vliegveld of in een laagvlieggebied, moeten windturbines met een lagere tiphoogte ook obstakelverlichting hebben.

Op 24 januari 2024 heeft de Commissie mer een voorlopig advies op het planMER uitgebracht. De Commissie oordeelt dat de milieugevolgen van verschillende milieunormen overwegend goed in beeld zijn gebracht. De Commissie adviseert om eerst het planMER aan te vullen op de volgende punten en daarna een besluit te nemen over de nieuwe nationale windturbinenormen:

- De beoogde nieuwe standaardnorm voor geluid is strenger dan de eerdere norm. De kans op ernstige geluidhinder neemt daardoor fors af voor direct omwonenden van windparken, staat in het rapport. De Commissie stelt dat meer informatie nodig is over de gevolgen van deze nieuwe standaardnorm voor de totale bevolking van Nederland;
- Uit het rapport blijkt dat er met de strengere normen minder ruimte voor windenergie op land overblijft. Die analyse is volgens de Commissie niet compleet. In het ontwerpbesluit is naast een geluidnorm ook een afstandsnorm van windturbines tot woningen opgenomen. Uit het planMER blijkt dat de afstandsnorm geen extra bescherming voor de gezondheid biedt dan de geluidnorm al doet. Wel verwacht de Commissie dat de afstandsnorm de beschikbare ruimte voor windenergie meer kan beperken dan nu te lezen is in het rapport. Niet duidelijk is welke consequenties de nieuwe normen samen hebben.

Het plan is om per 1 juli 2025 het Besluit Windturbines leefomgeving in werking te laten treden. Tot dit tijd gelden voor bestaande en vergunde windturbines de huidige normen, zoals die zijn vastgelegd in de vergunning, totdat ze worden gesloopt of vervangen, of totdat de omgevingsvergunning milieu of het omgevingsplan wordt gewijzigd

[4] PlanMER windturbinebepalingen leefomgeving. Arcadis, 2 december 2022.

(overgangsrecht). Voor nieuwe windturbines moeten er eigen, locatie-specifieke normen voor geluid, slagschaduw en veiligheid worden opgesteld, totdat de nieuwe landelijke regels voor windturbines zijn vastgesteld.

Omgang ontwerp besluit in planMER wind op land
Dit planMER wind op land brengt de effecten van de zoekgebieden in beeld en niet van concrete windturbine-opstellingen waar deze normen uit het ontwerpbesluit met name relevant zullen zijn. Dit gedetailleerd onderzoek zal plaatsvinden bij het opstellen van projectMER-ren bij de uiteindelijke windparken. Voor het planMER wind op land zijn de normen uit de Ontwerpbesluit derhalve nog niet allemaal toepasbaar. Wel is in dit planMER een effectenanalyse uitgevoerd van de zoekgebieden op deze thema's: afstand tot woningen, geluid, slagschaduw, omgevingsveiligheid en ruimtelijke effecten (zie het beoordelingskader in paragraaf 4.2).

Natuurbescherming onder Omgevingswet

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn de Wet natuurbescherming, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming vervallen. Deze regels zijn beleidsneutraal overgeheveld naar de Omgevingswet.

De Omgevingswet beschermt Nederlandse natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuur Netwerk Nederland en bijzondere nationale natuurgebieden) en planten- en diersoorten. De wet moet ervoor zorgen dat de verschillende planten- en diersoorten in de natuur blijven bestaan. Ook kwetsbare soorten mogen niet verdwijnen. Op grond van de deze regelgeving zullen er niet zondermeer ruimtelijke ingrepen, zoals de bouw van een windturbine, plaats mogen vinden in het natuurlijk landschap en in de foerageer- en rustgebieden van dieren (zoals vogels en vleermuizen). Als een project of ruimtelijke ingreep mogelijke effecten heeft op de in het kader van de Vogel- en habitatrichtlijn beschermde natuur en soorten, is een toestemming op grond van de Omgevingswet nodig.

Provincies bepalen voor hun gebied wat wel en niet mag in de natuur. Dat doen zij aan de hand van nationale en internationale regels. Provincies geven ook vergunningen af voor activiteiten in de buurt van natuurgebieden.

Omgang natuurbescherming onder Omgevingswet in planMER wind op land
Het planMER wind op land brengt de effecten van de zoekgebieden op beschermde natuurgebieden en biodiversiteit in beeld (zie hoofdstuk 7).

2.2 Vigerend provinciaal beleid

Omgevingsvisie Noord-Holland 2050

De provincie ambieert een klimaatneutrale provincie in 2050, in lijn met de nationale doelstelling op dit gebied. Een regionale optimale energiemix voor opwekking van hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving, die past bij de regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen, is nodig om de klimaatneutrale doelstelling te halen.

Omgevingsverordening NH2022

In de Omgevingsverordening NH 2022 is het beleid voor de plaatsing en vervanging van windturbines vastgelegd (zie het tekstkader op de volgende bladzijde met de volledige weergave van de betreffende artikelen uit de Omgevingsverordening). Daarnaast bevat het relevant beleid voor beschermde gebieden waar onder voorwaarden wel/geen turbines mogen worden gebouwd.

Windbeleid op basis van de RES-sen 1.0
- In de Omgevingsverordening zijn zoekgebieden aangewezen op basis van de RES-sen 1.0, waar gemeenten in hun omgevingsplannen windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter mogelijk kunnen maken;
- De windturbines dienen zorgvuldig te worden ingepast, advies dient te worden ingewonnen bij de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling en mitigerende maatregelen dienen te worden getroffen om faunaslachtoffers (vogels en vleermuizen) zoveel mogelijk te voorkomen.

Kleine turbines en vervangingsopgaven

- Buiten de RES-zoekgebieden zijn kleine windturbines (tot 15 meter hoogte) toegestaan op agrarische bouwpercelen of bouwpercelen van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan;
- Buiten de RES-zoekgebieden is het vervangen of vernieuwen van met vergunning gebouwde bestaande turbines en windparken toegestaan door eenzelfde aantal of minder turbines met vergelijkbare omvang.

Subparagraaf 6.2.3.1 Windenergie uit Omgevingsverordening NH 2022

Artikel 6.35 Toepassingsbereik
Deze subparagraaf gaat over het bouwen, opschalen en vervangen van windturbines.

Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden uit Omgevingsverordening NH 2022

1. Een omgevingsplan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind en zon RES 1 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van één of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als;
   a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast;
   b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines; en
   c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.

2. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de zorgvuldige ruimtelijke inpassing als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 6.37 Kleine windturbines in landelijk gebied

1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het, in afwijking van Artikel 6.36, ook buiten de zoekgebieden zoals opgenomen in de Regionale energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0 voorzien in de bouw van één windturbine, als:
   a. de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan;
   b. de ashoogte niet meer bedraagt dan 15 meter vanaf het maaiveld;
   c. de windturbine in landschappelijk opzicht aansluit op de bijbehorende bebouwing; en
   d. de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast.

2. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de zorgvuldige ruimtelijke inpassing als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 6.38 Vervanging windturbines
In afwijking van Artikel 6.36 kan een omgevingsplan ook buiten de zoekgebieden zoals opgenomen in de Regionale energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0 vervanging van één of meer met vergunning gebouwde windturbines mogelijk maken, mits sprake is van eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde, vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm.

UNESCO werelderfgoed

- Binnen de provincie zijn drie gebieden aangewezen als UNESCO Werelderfgoed: Droogmakerij de Beemster (Beemster Polder), Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie. Op 26 juli 2021 zijn de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie gezamenlijk UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies geworden. Deze gebieden zijn in de omgevingsvisie aangeduid als erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde. Deze erfgoederen bevatten regels om de kernkwaliteiten van het werelderfgoed te beschermen en te versterken ;
- Binnen het UNESCO Werelderfgoed Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn onder voorwaarden windturbines toegestaan. In het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies (bijlage 7a van de Omgevingsverordening NH2022) is onderzocht waar en onder welke voorwaarden wind en/of zon eventueel mogelijk zijn. Dit Afwegingskader bevat een nadere uitwerking van de kernkwaliteiten voor deze werelderfgoederen specifiek voor wind en zon. Aan de hand van dit afsprakenkader kunnen gemeenten beoordelen of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor wind en zon passen binnen de kernkwaliteiten.

Natuurnetwerk Nederland

- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend landelijk ecologisch netwerk. Het is gericht op de bescherming, de instandhouding en zo nodig het herstel van een gunstige staat van instandhouding van aanwezige dier- en plantensoorten, typen natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten die van nature in Nederland voorkomen;

- Binnen NNN-gebied zijn windturbines toegestaan als wordt aangetoond dat de ontwikkeling van groot openbaar belang is, er geen reële alternatieven voor handen zijn en er compensatie en/of mitigatie plaatsvindt.

Bijzonder Provinciaal Landschap

- In Noord-Holland zijn 32 Bijzonder Provinciale Landschappen (BPL) aangewezen. Het Bijzonder Provinciaal Landschap omvat in Noord-Holland gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarden zijn;
- Een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die de kernkwaliteiten van het BPL aantast, kan enkel mogelijk gemaakt worden, indien er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn er compensatie en/of mitigatie plaatsvindt.

Ruimtelijke handreiking wind op land

De Ruimtelijke Handreiking Wind op Land uit 2021 biedt kaders voor het inpassen van windenergie in het Noord-Hollandse landschap met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en dient te worden betrokken bij het opstellen van de plannen. Zowel voor grote als kleine windturbines zijn ontwikkelprincipes uiteengezet die bijdragen aan het behoud van het landschappelijk pallet. Voor grote windturbines zijn de volgende ontwikkelprincipes van belang:

- Respecteer landschappelijke eenheden en overgangen;
- Aansluiten bij lokale landschappelijke waarden en dynamiek;
- Gekoppeld aan een structuur;
- Niet elke structuur is een drager;
- Maat bij schaal (maatvoering windturbine);
- Aansluiten bij bestaande opstellingen;
- Een sobere vormgeving van de turbinevoet.

Energievisie 2.0

Begin 2025 stelde de provincie Noord-Holland de Energievisie 2.0 vast: een van de bouwstenen voor de provinciale Omgevingsvisie. In de Energievisie worden op zes thema's structurerende keuzes gemaakt, die de inzet van de provincie zijn voor het energiesysteem. Structurerende keuzes geven richting aan het energiesysteem, voor specifieke sectoren, gebieden en energiedragers. De thema's waarop structurerende keuzes gemaakt worden zijn: verduurzaming van de gebouwde omgeving, verduurzaming van de logistieke sector, verduurzaming van de industrie, opslag en flexibiliteit, glastuinbouw en datacenters.

De Energievisie 2.0 richt zich voornamelijk op het gebruik van energie en in mindere mate op de productie van energie. Voor de ontwikkeling van Wind op Land is uit deze visie voornamelijk van belang dat de Provincie Noord-Holland toewerkt naar energieknooppunten. Op deze knooppunten vindt clustering van energie-intensieve activiteiten plaats, en komen lokale energiesystemen, vraag, aanbod (energieproductie, waaronder windenergie) en opslag samen. Een overzicht van energieknooppunten is weergegeven in de figuur hieronder.

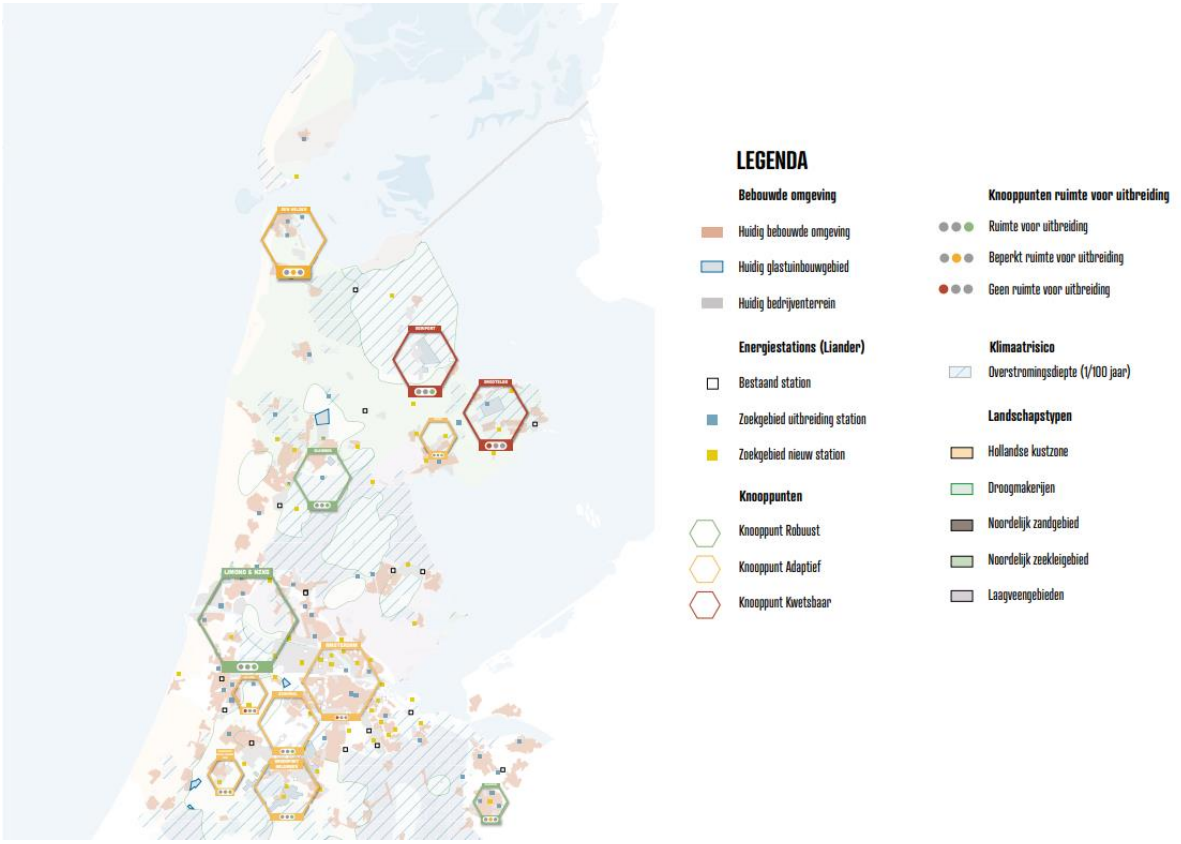

Figuur 2-1: Energieknooppunten uit de Energievisie 2.0

2.3 Regionaal windbeleid

Regionale Energiestrategie 1.0

De Regionale Energiestrategie (RES) geeft inzicht in de mogelijkheden voor regionale opwekking van energie uit wind en zon (vertaald naar keuzes in locaties, projecten en planning), de afstemming over warmtebronnen en de gevolgen voor de energie-infrastructuur. De provincie Noord-Holland bevat twee RES-regio's: Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. De RES 1.0 is voor beide regio's in 2021 vastgesteld door de betrokken partners.

Noord-Holland Noord

RES-regio Noord-Holland Noord (NHN) beslaat het grondgebied van zeventien aangesloten gemeenten verdeeld in drie deelregio's: Kop van Noord-Holland, Regio Alkmaar en Westfriesland. De zeventien gemeenten, de provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en netwerkbeheerder Liander hebben de RES opgesteld. Dit deden zij samen met experts, bewoners en maatschappelijke organisaties als energiecoöperaties, (lokale duurzame) energiebedrijven, belangenverenigingen, agrarische partijen, landschapspartijen en -beheerders, het onderwijs, woningcorporaties en het bedrijfsleven.

Energieregio Noord-Holland Noord

In de RES 1.0 NHN is de ambitie uitgesproken om voor 2030 in de regio 3,6 Terawattuur (hierna: TWh) aan hernieuwbare elektriciteit met zon en wind op te wekken. 45 zoekgebieden voor zonne- en/of windenergiezijn in de RES 1.0 NHN opgenomen. Daarnaast zet de regio zich in om het buitendijks plan in de Wieringerhoek te realiseren.

Noord-Holland Zuid

RES-regio Noord-Holland Zuid (NHZ) beslaat het grondgebied van 27 aangesloten gemeenten en bestaat uit zes deelregio's: Gooi en Vechtstreek, Amsterdam, Zaanstreek-Waterland, IJmond & Zuid Kennemerland, Amstelland en Haarlemmermeer. De gemeenten, de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland en waterschap Amstel, Gooi en Vecht hebben de RES 1.0 opgesteld. Dit hebben zij gedaan samen met de netbeheerders (Liander en Stedin), experts, inwoners, bedrijfsleven maatschappelijke organisaties als energiecoöperaties, (lokale duurzame) energiebedrijven, agrarische partijen, landschapspartijen- en beheerders, havens, belangenverenigingen, onderwijs en woningcorporaties.

In de RES 1.0 NHZ is de ambitie uitgesproken om voor 2030 in de regio 2,7 TWh aan hernieuwbare elektriciteit met zon en wind op te wekken. 32 zoekgebieden voor zonne- en/of windenergie zijn opgenomen in de RES 1.0 NHZ.

3. Zoekgebieden wind

3.1 Huidige opwek windturbines

De huidige opwek aan windenergie in Noord-Holland bedraagt circa 1,8 TWh[5]. Er zijn momenteel geen windturbines vergund of gepland om te bouwen.

3.2 Zoekgebieden herijking Regionale Energiestrategieën 2024

De energieregio's hebben in 2021 in de RES-sen 1.0 hun bod gedaan om hernieuwbare energie (zon en wind) op te wekken (NHN 3,6 TWh, NHZ 2,7 TWh, gezamenlijk 6,3 TWh). Dit aanbod is nog steeds actueel en richtsnoer voor de regio's om bij te dragen aan het Klimaatakkoord.

Sinds 2021 zijn er wel veranderingen: zoekgebieden zijn gewijzigd, bijgekomen en afgevallen, hetgeen van invloed is op de mogelijke opwekpotentie van hernieuwbare elektriciteit Ook zijn er nieuwe landelijke rekenregels vastgesteld: de techniek ontwikkelt zich in hoog tempo en er wordt steeds meer ervaring opgedaan met de RES-plannen.

De herijking van de RES-sen gaat dan ook over wijzigingen in de zoekgebieden voor zonne- en windenergie: welke zoekgebieden zijn er afgevallen en bijgekomen en wat is het effect van die wijzigingen in de opwekcijfers in beide regio's? In de RES-sen zijn dus ook nieuwe en aangepaste zoekgebieden voor wind aangewezen.

De gemeenten en waterschappen in beide RES-regio's hebben in de periode mei-september de Herijking RES 2024 Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid vastgesteld. De provincie neemt als laatste het besluit over beide RES-en.

3.2.1 Opwekpotentie RES 2024

Noord-Holland Noord

De productie van duurzame energie (wind en zon) in Noord-Holland Noord bedraagt momenteel 2,056 TWh[6]. Aangewezen zoekgebieden hebben een potentie van 1,292 TWh. Het totaal van bestaande energieproductie plus de potentie van opwek in zoekgebieden komt daarbij op 3,348 TWh, waarmee het doel van 3,6 TWh met de huidige zoekgebieden mogelijk niet wordt behaald. De ambitie van de RES Noord-Holland Noord blijft staan.

Noord-Holland Zuid

De productie van duurzame energie (wind en zon) in Noord-Holland Zuid bedraagt momenteel 0,668 TWh[7]. Aangewezen zoekgebieden hebben een potentie van 2,309 TWh. Het totaal van bestaande energieproductie plus de potentie van opwek in zoekgebieden komt daarbij op 2,997 TWh, waarmee het doel van 2,7 TWh kan worden behaald.

3.2.2 Totstandkoming gewijzigde RES-zoekgebieden wind

De totstandkoming van de zoekgebieden in de herijkte RES-sen is maatwerk: er zijn gemeenten zonder wijzigingen in zoekgebieden en gemeenten waar wel wijzigingen zijn voorzien. In de herijkte RES-sen is per deelgebied de zoektocht naar extra zoekgebieden voor wind (en zon) beschreven. Een aantal wijzigingen is gebaseerd op basis van lopend onderzoek. Bij de wijzigingen hebben ruimtelijke en milieu-afwegingen een rol gespeeld, alsook draagvlak binnen de gemeente voor deze zoekgebieden. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar de Herijking RES 2024 Noord-Holland Noord en Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid.

---

[5] Dashboard energietransitie Noord-Holland. Provincie Noord-Holland, 1 september 2023.

[6] In de bestaande opwekicijfers is in de herijking RES 2024 Noord-Holland Noord per abuis kleinschalig zon op dak meegerekend. Na correctie komt het totaal van de herijking RES Noord-Holland-Noord uit op 3,3348 TWh.

[7] In de bestaande opwekcijfers is in de Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid per abuis kleinschalig zon op dak meegerekend. Na correctie komt het totaal van de Herijking RES Noord-Holland Zuid uit op 2,997 TWh.

3.2.3 Gewijzigde RES-zoekgebieden wind

Voor het planMER is het relevant de wijzigingen in het windbeleid, concreet, in de zoekgebieden voor windturbines af te bakenen: welke wind-zoekgebieden zijn in de herijkte RES-sen afgevallen, welke gebieden zijn qua grootte of type aangepast en welke gebieden zijn nieuw? Dit planMER gaat dus niet over de zoekgebieden voor zonne-energie en de zon-component van zoekgebieden voor wind+zon.

Vervallen zoekgebieden

Eén zoekgebied 'Kamersloot' in Drechterland (regio Noord-Holland Noord) is afgevallen als zoekgebied wind. Dit zoekgebied was eerst aangeduid voor zon+wind en in de herijkte RES 2024 nu nog alleen geschikt bevonden voor zonne-energie.

Aangepaste zoekgebieden

Drie zoekgebieden zijn qua omvang en/of locatie gewijzigd:

- Zoekgebied Elbaweg is verplaatst ten opzichte van de RES 1.0;
- Zoekgebied Oosterwijzend is vergroot ten opzichte van de RES 1.0;
- Zoekgebied Tata Steel is gewijzigd qua omvang ten opzicht van de RES 1.0 (grenscorrectie);
- Zoekgebied Waarderpolder is gewijzigd qua omvang ten opzichte van de RES 1.0 (grenscorrectie);

Nieuwe zoekgebieden

Drie zoekgebieden zijn nieuw:

- Zoekgebied Geestmerambacht langs N504;
- Zoekgebied Kernglastuinbouwgebied de Kwakel;
- Zoekgebied Krabbersgat
- Zoekgebied Helsdeur
- Zoekgebied Opmeer
- Zoekgebied Zuiderhout

Afgevallen zoekgebieden in zomer 2024 n.a.v. bestuurlijk overleg en participatie

Op basis van raadsbesluiten zijn twee zoekgebieden voor wind tot 2030 uit de Herijking RES 2024 uiteindelijk afgevallen, te weten zoekgebied Boekelermeer III en Hoorn 80. Dit laatst genoemde gebied wordt wel meegenomen in de doorkijk naar alternatieve zoekgebieden op de langere termijn (zie paragraaf 3.3).

3.2.4 Te onderzoeken RES-zoekgebieden wind

Alle RES-zoekgebieden wind op land RES 2024

Figuur 3.1 geeft de ligging van alle RES-zoekgebieden wind op land 2024 (aangepaste, nieuwe en ongewijzigde zoekgebieden) weer.

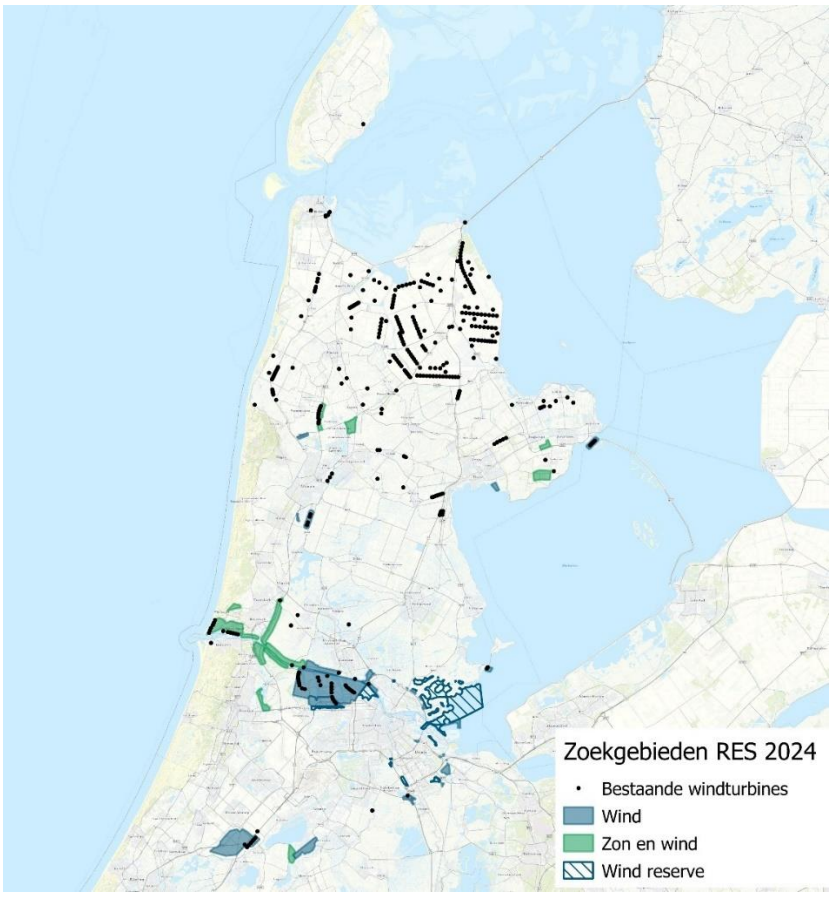

Figuur 3-1 Alle zoekgebieden RES Noord-Holland 2024

Te onderzoeken zoekgebieden herijking RES 2024

De zoekgebieden uit de RES 1.0 binnen de gemeenten Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer en Zaanstad worden in het planMER niet nogmaals beoordeeld, omdat deze gemeenten zelf al bezig zijn met het opstellen van milieueffectrapportages of andere aanvullende onderzoeken. Deze gemeentelijke onderzoeken maken deel uit van de verdere uitwerking en verfijning van de RES-zoekgebieden en zijn een stap om te komen tot projectlocaties. In onderstaand tekstkaders is de voortgang van deze MER-ren of andere besluiten ten aanzien van zoekgebieden voor wind weergegeven.

PlanMER Windenergie t.b.v. Programma Windenergie Amsterdam 2030
Dit MER, uitgevoerd voor het Programma Windenergie Amsterdam 2030, onderzoekt de milieueffecten van windturbines om de gemeentelijke doelstelling van 127 MW aan windenergiecapaciteit te onderbouwen, zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategie (RES). Het rapport analyseert verschillende potentiële zoekgebieden binnen Amsterdam op aspecten zoals geluid, gezondheid, ecologie, landschap, en recreatie. Het doel is om te bepalen welke gebieden geschikt zijn voor het plaatsen van windturbines zonder onaanvaardbare effecten voor de leefomgeving en natuur.

De informatie uit dit planMER is input geweest voor de afweging die het college heeft gemaakt tussen de verschillende zoekgebieden. Bij die afweging heeft het college invulling gegeven aan het coalitieakkoord ("het potentieel aan windenergie in Amsterdam benutten zonder dat hierdoor onaanvaardbare gezondheidsrisico's ontstaan of de natuur te veel wordt belast"). Voor geluid wordt hierbij 45 dB Lden op gevoelige objecten als grens gehanteerd (d.w.z. zoekgebieden die resulteren in meer dan 45 dB Lden op gevoelige objecten (waaronder woningen, onderwijs en zorginstellingen) vallen af, en valt het zoekgebied in het Natura2000 beschermingsregime af. Van de overige milieuaspecten (zoals landschap) en andere overwegingen (zoals sociale aspecten) is per gebied gekeken of er op voorhand geen onaanvaardbare situaties ontstaan. Op basis van bovenstaande afweging is voor elk zoekgebied onderbouwd waarom het wel of niet wordt aangewezen als gebied voor windenergie. Het resultaat is dat vier gebieden worden aangewezen, namelijk: de Haven (buiten de ring A10), knooppunt Holendrecht, Weesperkarspel, Gaasperplas (een klein deel van het oorspronkelijke zoekgebied), en de Diemerscheg.

Op 25 februari stelde het college van B en W het definitieve Programma Windenergie 2030 vast. Daarin zijn bovengenoemde gebieden aangewezen voor windenergie. In de gebieden zullen 4 tot 8 extra turbines geplaatst worden, wat zal moeten leiden tot 52 extra MW die nodig is om de ambitie van 127 MW uit windenergie in 2030 te behalen.

MER Wind Diemen

In het MER onderzoekt de gemeente Diemen de milieueffecten van mogelijke windturbine-opstellingen in vier zoekgebieden om te bepalen of, en zo ja waar, windturbines geplaatst kunnen worden. In het MER zijn de milieueffecten van windturbines in vier zoekgebieden (A tot en met D) onderzocht. Het onderzoek bestaat uit twee delen: deel A beoordeelt de milieueffecten per zoekgebied, en deel B onderzoekt vier opstellingsalternatieven (combinaties van zoekgebieden). Uit deel A blijkt dat de verschillen in milieueffecten per gebied beperkt zijn, maar dat zoekgebied D vanwege de ligging in een Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) een relatief negatief effect heeft op landschap en recreatie. Zoekgebied B heeft de minste impact op deze aspecten, maar veroorzaakt de meeste geluidshinder door de nabijheid van woningen.

In deel B worden vier alternatieven vergeleken: 'maximale opbrengst' (vier turbines), 'lijnopstelling' (drie turbines), en de clusters 'knooppunt cluster 1' en 'knooppunt cluster 2' (drie en twee turbines). De alternatieven met meer turbines hebben grotere negatieve milieueffecten. Hoewel het MER geen voorkeursalternatief aangeeft, heeft het College van Burgemeester en Wethouders (B&W) gekozen voor het alternatief ‘maximale opbrengst’ als voorkeur.

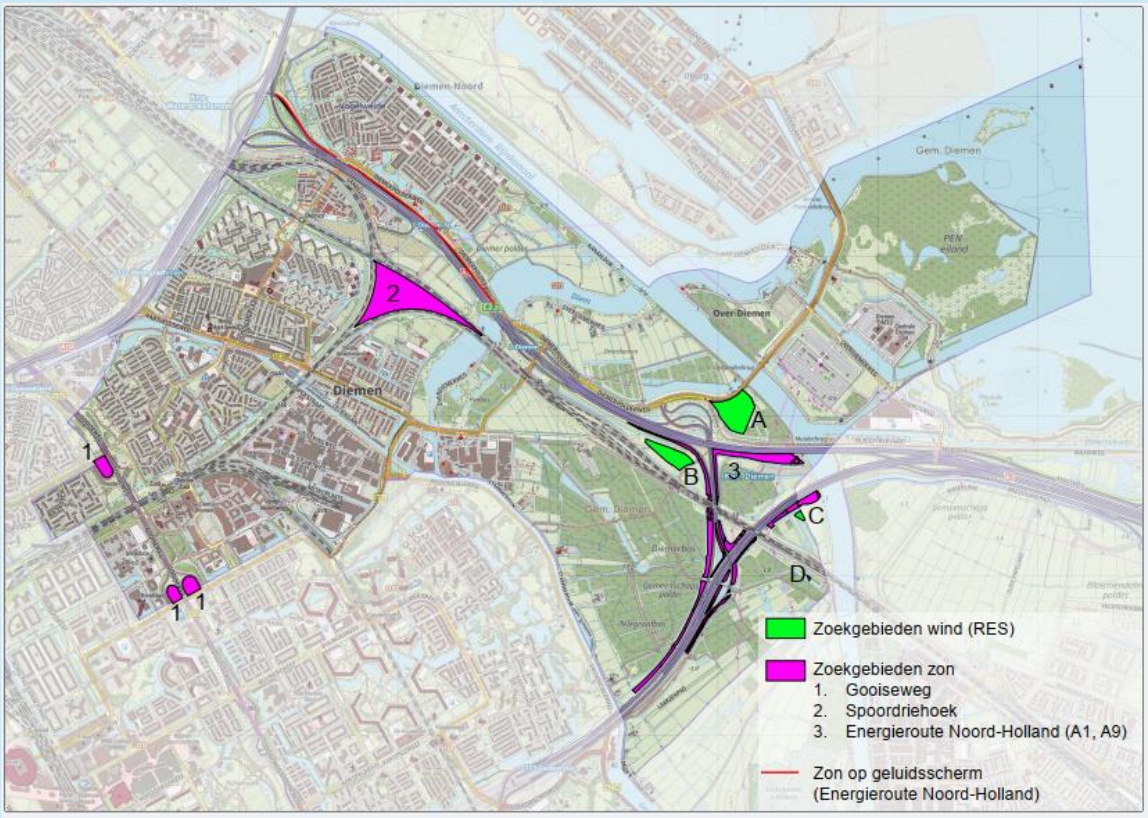

De gemeenteraad heeft op 27 juni 2024 groen licht gegeven voor vier windturbines in Diemen, met een maximale opwek van 39 GWh. Deze liggen in het buitengebied langs de zware infrastructuur en ook langs de Gooiseweg. Het besluit van de raad leidt tot een gedeeltelijke wijziging van de Diemense Omgevingsvisie. De wijzigingen zorgen ervoor dat de gemeente Diemen voor bepaalde locaties planologische ondersteuning wil bieden aan geïnteresseerde ontwikkelaars/ initiatiefnemers die windturbines of zonnevelden willen realiseren op Diemens grondgebied binnen de aangewezen projectgebieden en binnen de daarbij gestelde voorwaarden.

Spelregels windenergie Zaanstad

De gemeenteraad van Zaanstad heeft op 24 september 2024 de spelregels vastgesteld voor het zoekgebied voor windenergie, die zich voornamelijk langs het Noordzeekanaal bevindt. Op basis van effectenonderzoek en overleg met de omgeving is besloten dat de gemeente wil meewerken aan ontwikkeling van windtubrines op locaties D, F, G en H (zie kaart hieronder). De spelregels zijn gericht op het waarborgen van de betrokkenheid van de gemeenschap, het voldoen aan toekomstige milieu-eisen, en het beperken van geluidsoverlast en impact op de natuur. De raad benadrukt dat de gezondheid van de inwoners voorop staat en dat tegen deze regels geen bezwaren meer kunnen worden ingediend. Ontwikkelaars kunnen nu plannen indienen, terwijl de provincie toezicht houdt op de uitvoering.

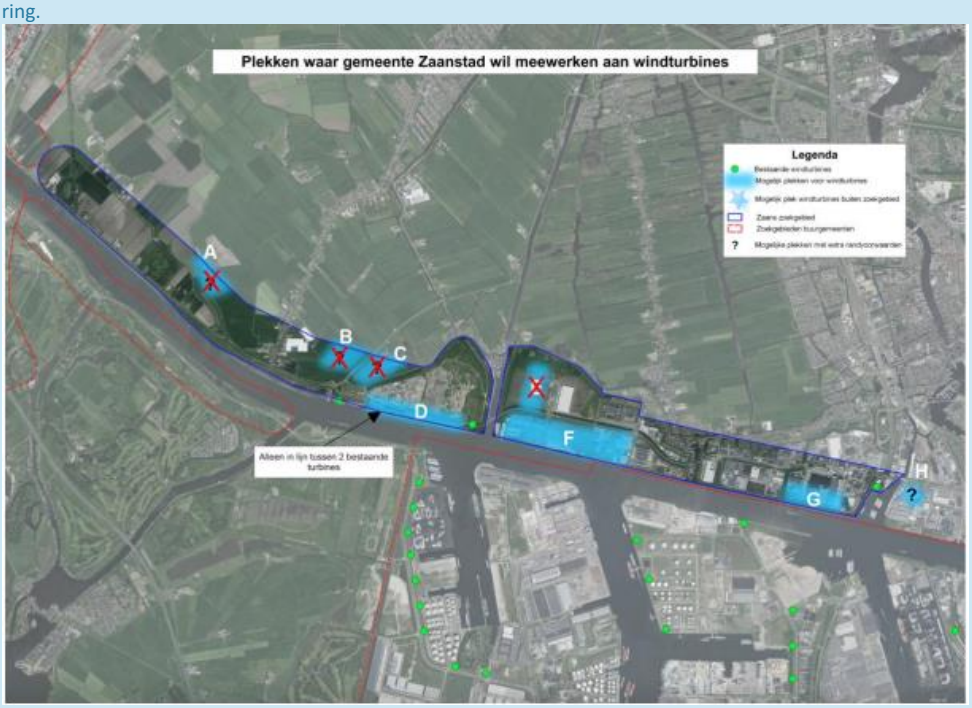

De spelregels omvatten onder andere:

- Voldoen aan nieuwe landelijke milieunormen
- Bouwen in lijn met bestaande turbines
- Streven naar 50% lokaal eigenaarschap

Spelregels wind op land Haarlemmermeer
Op 21 december 2023 besloot de gemeenteraad van Haarlemmermeer om spelregels op te stellen voor het windzoekgebied Haarlemmermeer-Zuid, als aanvulling op bestaande wet- en regelgeving. Het windzoekgebied is een gebied in Haarlemmermeer-Zuid. Hierbinnen zijn vier verschillende locaties (ook wel denkrichtingen genoemd) mogelijk: A4, Landmark, Midden en Infra

De vaststelling van de spelregels gebeurde na een participatietraject waarin input van de omgeving is verzameld over de mogelijke realisatie van een windpark. De spelregels zijn bedoeld om een evenwicht te creëren tussen de belangen van omwonenden en initiatiefnemers en zullen als advies aan de provincie Noord-Holland worden aangeboden.
De spelregels omvatten onder andere:

- Een voorkeur voor windturbines langs de snelweg.
- Eén totaalplan voor het windpark om de procedure te vereenvoudigen.
- Afstemming op de nieuwe landelijke milieunormen, die op 1 juli 2025 in werking treden, waaronder strengere regels voor geluid en slagschaduw.

Van de overige aangepaste en nieuwe zoekgebieden worden de milieueffecten in het planMER onderzocht. Volledigheidshalve worden naast de aangepaste en nieuwe zoekgebieden ook de overige ongewijzigde zoekgebieden die reeds in het addendum MER uit 2021 zijn onderzocht, in dit planMER meegenomen. Zodoende is er een overzicht van de milieueffecten van alle zoekgebieden voor wind uit het RES 2024 (uitgezonderd die in Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer en Zaanstad) en wordt voor alle zoekgebieden eenzelfde referentiesituatie gehanteerd.

Een overzicht van alle te onderzoeken RES-zoekgebieden in het planMER (de gewijzigde, de nieuwe en ongewijzigde zoekgebieden, uitgezonderd de zoekgebieden binnen de gemeenten Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer en Zaanstad) zijn weergegeven in Tabel 3-1, waarbij per zoekgebied de aandachtspunten vanuit milieuoptiek zijn benoemd. Figuur 3-2 en Figuur 3-3 biedt een overzicht van de ligging van de zoekgebieden. In bijlage 1 van dit MER zijn detailkaarten van de te onderzoeken zoekgebieden weergegeven ten opzichte van bestaande woningen.

Tabel 3-1 Te onderzoeken zoekgebieden wind op land RES 2024

Nr. MER	Naam zoekgebied	Type gebied	Oppervlakte (ha)	Nummering in RES NHN en NHZ 2024	Aandachtspunten	Wijzigingen zoekgebied RES 2024 t.o.v. RES 1.0 (2021)
1	Boekelermeer I	Wind	18	Alkmaar (NHN): 22		Ongewijzigd
2	Boekelermeer II	Wind	122	Alkmaar (NHN) 24		Ongewijzigd
3	A2/A9 Ouderkerkerplas	Wind	48	Amstelland (NHZ): 2	Hoogtebeperkingen Schiphol; overlap met BPL en NNN	Ongewijzigd
4	Nes	Wind	44	Zaanstreek en Waterland (NHZ):2	Overlap met Natura 2000 en NNN	Ongewijzigd
5	Alton	Wind+zon	186	Alkmaar (NHN): 6		Ongewijzigd
6	Elbaweg	Wind+zon	247	Westfriesland (NHN): 15		**Groter zoekgebied**
7	Omgeving Breekland/N245	Wind+zon	145	Alkmaar (NHN): 4		Ongewijzigd
8	Kade Velsen-Noord	Wind+zon	92	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 3	Hoogtebeperkingen Schiphol	Ongewijzigd
9	Zuiderlegmeerpolder Oost	Wind+zon	132	Amstelland (NHZ): 8	Hoogtebeperkingen Schiphol	Ongewijzigd
10	Noordzeekanaal III	Wind+zon	157	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 5	Hoogtebeperkingen Schiphol; Overlap met BPL, UNESCO en NNN	Ongewijzigd
11	A9-A22	Wind+zon	275	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 6	Hoogtebeperkingen Schiphol; Overlap met NNN	Ongewijzigd
12	Waarderpolder	Wind+zon	143	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 8	Hoogtebeperkingen Schiphol; Overlap met BPL, UNESCO en NNN	Omvang gewijzigd
13	Oosterwijzend	Wind+zon	79	Westfriesland (NHN): 16		**Locatie gewijzigd**
14	A9 De Kil	Wind+zon	405	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 2	Hoogtebeperkingen Schiphol; Overlap met BPL, UNESCO en NNN	Ongewijzigd
15	Tata Steel	Wind+zon	575	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 1	Bestaat uit twee subgebieden; Hoogtebeperkingen Schiphol	**Omvang en locatie gewijzigd**
16	Geestmerambacht langs N504	Wind	45	Alkmaar (NHN): 32		**Nieuw zoekgebied**
17	Kernglastuinbouwgebied, de Kwakel	Wind	268	Amstelland (NHZ): 10		**Nieuw zoekgebied**
18	Krabbersgat	Wind	104	Westfriesland (NHN): 20	Overlap met NNN	**Nieuw zoekgebied**
19	Helsdeur	Wind	3	Kop van Noord-Holland (NHN): 7	Hoogtebeperkingen De Kooij	**Nieuw zoekgebied**
20	Opmeer	Wind	28	Westfriesland (NHN)		**Nieuw zoekgebied**
21	Zuiderhout	Wind	7	Zaanstreek-Waterland (NHZ)	Deels bedrijventerrein (aangedragen gebied door de gemeente)	**Nieuw zoekgebied**

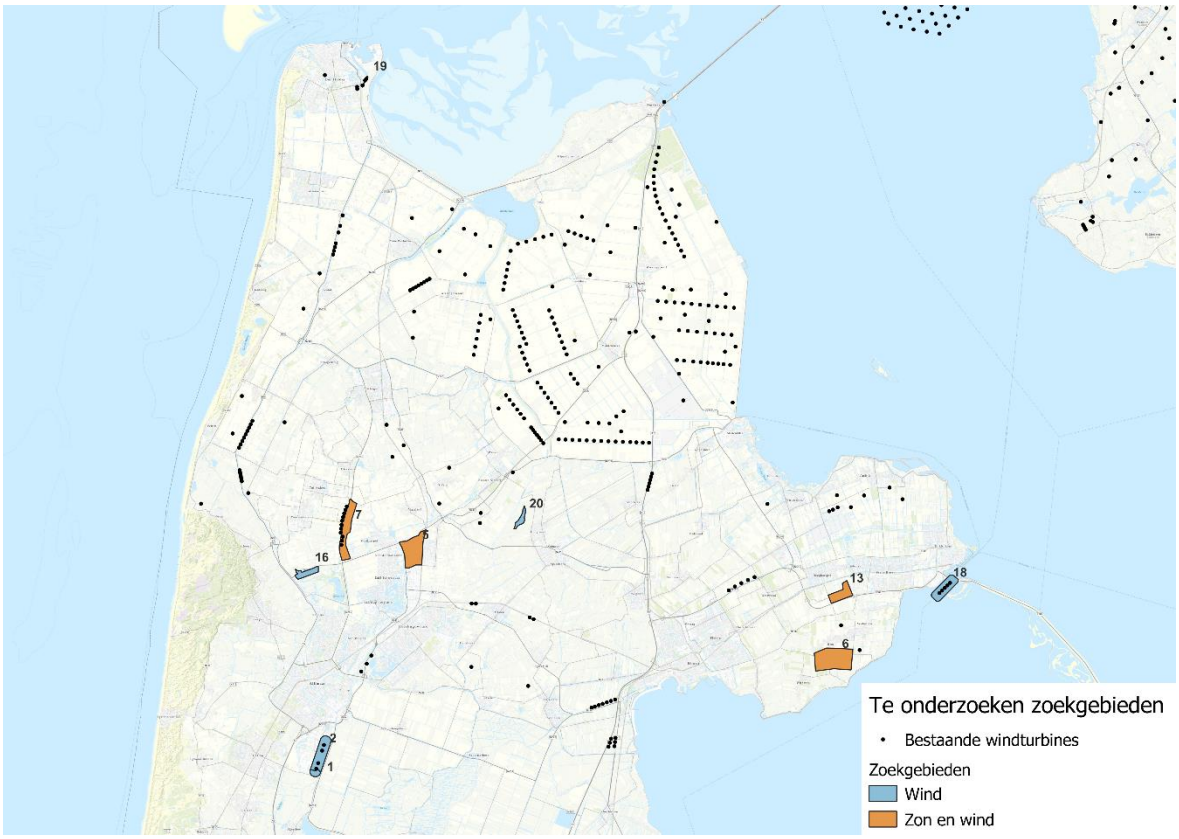

Figuur 3-2 Te onderzoeken zoekgebieden RES Noord-Holland Noord 2024

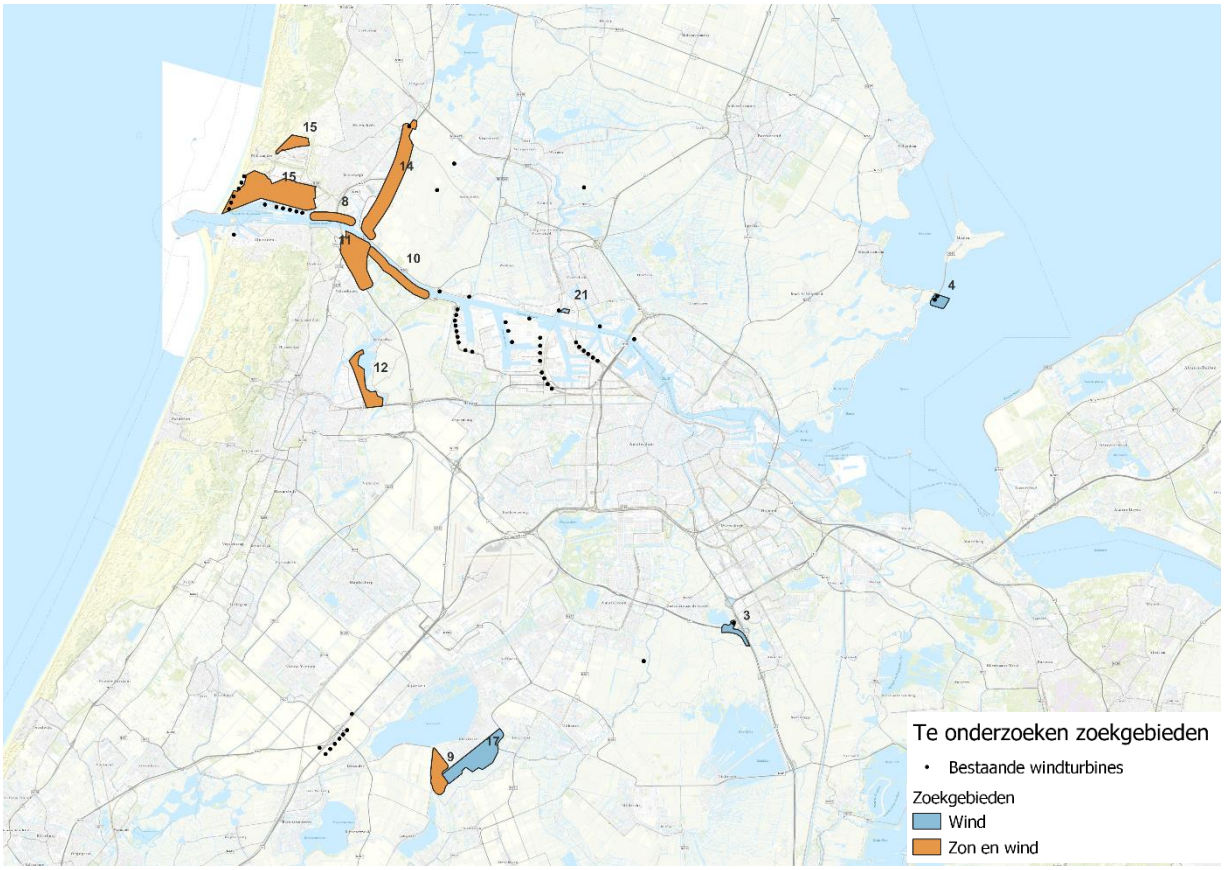

Figuur 3-3 Te onderzoeken zoekgebieden RES Noord-Holland Zuid 2024

3.3 Doorkijk alternatieve zoekgebieden wind op termijn

De herijkte RES-sen richten zich op de opgaven voor zon- en windenergie op land tot 2030. In 2050 moet Nederland volledig overgestapt zijn naar het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Windenergie op zee zal een belangrijke bijdrage leveren aan de opgave. Maar ook op land zijn extra hernieuwbare bronnen nodig om te voldoen aan de verwachte toename aan energievraag in 2050.

3.3.1 Totstandkoming alternatieve zoekgebieden wind op termijn

Ruimtelijke randvoorwaarden
Op basis van ruimtelijke randvoorwaarden zijn in deze trechtering van potentiële zoekgebieden de volgende gebieden op voorhand uitgesloten.

Afstandsnorm tot woning
Een windturbine dient op voldoende afstand van gevoelige bestemmingen (woningen, ziekenhuizen, scholen, kinderopvangverblijven, etc.). Als bandbreedte zijn de volgende bufferafstanden tussen de zoekgebieden en gevoelige gebouwen in beeld gebracht:

- Een buffer van 300 meter en een buffer van 600 meter tussen de zoekgebieden en gevoelige gebouwen aangehouden, evenals is gedaan in de addendum MER wind op land uit 2021;
- Daarnaast is een extra buffer van 450 meter tussen de zoekgebieden en gevoelige gebouwen aangehouden. Dit is meer in lijn met de afstandsnorm uit het Ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving (nog niet in werking getreden): de afstandsnorm tussen windturbines en windturbinegevoelige gebouwen is minimaal 2x de tiphoogte. Uitgaande van een grote turbine met een tiphoogte van 225 meter, bedraagt de afstandsnorm 450 meter. Deze ruimere bufferzone ten opzichte van de bufferzone van 300 meter wordt als vertrekpunt voor de verdere afbakening van zoekgebieden gehanteerd.

Beschermde natuurgebieden

- Een windturbine is niet gelegen in een Natura 2000-gebied;
- Een windturbine is niet gelegen in Bijzonder Provinciaal Landschap met de kernkwaliteit weidevogelleefgebied;
- Onder voorwaarden is een windturbine wel mogelijk in NNN-gebied (zie paragraaf 2.2). In de trechtering van de zoekgebieden zijn voor deze doorkijk ook NNN-gebieden ook uitgesloten.

Landschappelijke waarden

- Een windturbine is niet gelegen in het UNESCO-werelderfgoed de Beemster;
- Onder voorwaarden is een windturbine wel mogelijk in het UNESCO werelderfgoed de Hollandse Waterlinies, waar de Stelling van Amsterdam tegenwoordig onderdeel van uit maakt (zie paragraaf 2.2); In de trechtering van de zoekgebieden zijn voor deze doorkijk ook UNESCO-werelderfgoed de Hollandse Waterlinies uitgesloten;
- Onder voorwaarden is een windturbine wel mogelijk in Bijzonder Provinciaal Landschap (zie paragraaf 2.2). In de trechtering van de zoekgebieden zijn voor deze doorkijk ook Bijzonder Provinciaal Landschap uitgesloten.

Overige voorwaarden
Aanvullend hierop maken de grote wateren en vaarwegen geen onderdeel uit van het zoekgebied. De zoekgebieden in groot water, zoals de Afsluitdijk/Stichtse brug en een deel van de waddendijk op Texel zijn derhalve ook uitgesloten, omdat deze in groot water staan en niet windenergie op land vertegenwoordigen.

Ook zijn de Radar-invloedgebieden (vliegveld De Kooij in Den Helder en Schiphol) uitgesloten. Tot slot zijn gebieden uitgesloten waar ruimtelijke ontwikkelingen zijn gepland, zoals woningen en andere gevoelige bestemmingen.

Overgebleven gebieden
Op basis van bovenstaande gehanteerde randvoorwaarden zijn vele gebieden overgebleven, met name in het buitengebied, op agrarische gronden of langs grotere wegen, alsook in een aantal kassengebieden, bedrijventerreinen en waterzuiveringen. Voor de trechtering zijn nog twee randvoorwaarden gesteld qua minimale oppervlakte van potentiële zoekgebieden in het buitengebied en het maximaal aantal zoekgebieden per subregio.

Minimale omvang potentiële zoekgebieden in het buitengebied

Binnen de zoekgebieden in het buitengebied is het wenselijk om minimaal drie turbines te plaatsen. Als vuistregel voor de onderlinge afstand tussen windturbines wordt momenteel vier keer de rotordiameter gehanteerd. Iedere windturbinetype heeft andere tiphoogtes en rotordiameters, sommige rotordiameters van windturbines zijn in verhouding groter ten opzichte van de tiphoogte dan andere rotordiameters. Van belang zijn ook de oriëntatie van de turbines ten opzichte van de overheersende windrichting en praktische/financiële afwegingen van windturbine exploitanten.

Op basis van afmetingen van een aantal huidige middelgrote en grotere windturbines op land is een lengte van het zoekgebied voor drie turbines bepaald:

- Uitgaande van een middelgrote windturbine met een tiphoogte van circa 200 meter en bijvoorbeeld een rotordiameter van 115 - 130 meter, bedraagt de berekende onderlinge afstand tussen turbines minimaal 460 - 520 meter. Bij drie turbines op een rij is de lengte van een zoekgebied berekend op 920 – 1.040 meter;
- Uitgaande van een grotere windturbine op land met een tiphoogte van circa 225 meter en bijvoorbeeld een rotordiameter van circa 125 - 140 meter, bedraagt de berekende onderlinge afstand tussen windturbines 500 - 560 meter. Bij drie turbines op een rij is de lengte van een zoekgebied berekend op 1.000 - 1.120 meter.

In deze analyse wordt uitgegaan van een gebied met een lengte van minimaal 1.000 meter en een breedte van minimaal 200 meter. Dit kan mogelijk betekenen dat niet binnen alle gebieden de grotere windturbines met een tiphoogte van 225 meter en een rotordiameter van 200 meter kunnen worden gerealiseerd, om voldoende onderlinge afstand tussen de turbines aan te houden. Wel zal dit passen op vele (iets) grotere gebieden en biedt het binnen alle gebieden voldoende ruimte voor de middelgrote en kleinere windturbines.

Maximale aantal potentiële zoekgebieden per subregio in het buitengebied
Vele gebieden zijn geconcentreerd in Noord-Holland Noord. Noord-Holland Noord bestaat uit drie deelregio's, Noord-Holland Zuid bestaat uit zes deelregio's. Wanneer er meer dan vijf gebieden overgebleven per deelregio, zijn per deelregio de vijf grootste zoekgebieden geselecteerd.

In totaal zijn op basis van bovenstaande trechtering veertien gebieden in het buitengebied geselecteerd voor de doorkijk.

Minimale omvang potentiële gebieden kassengebieden, bedrijventerreinen en waterzuiveringen
Naast de grotere gebieden in het buitengebied, bieden kassengebieden, bedrijventerreinen en waterzuiveringen ook kansen voor de realisatie van één of twee turbines. Vele kassengebieden, bedrijventerreinen en waterzuiveringen vielen af vanwege ligging van woningen binnen 450 meter.

In totaal zijn op basis van bovenstaande trechtering zeven gebieden in kassengebieden, bedrijventerreinen, waterzuiveringen geselecteerd voor de doorkijk.

Overige extra gebieden voor de doorkijk
Zoals reeds vermeld in paragraaf 3.2.3 is één gebied overgeheveld naar de doorkijk, te weten, Hoorn 80. Tot slot zijn voor de doorkijk vier gebieden aangedragen door gemeenten:
- De strekdammen in de Noordzee bij IJmuiden;
- Een deel van het bedrijventerrein Zuiderhout in Zaandam;
- Grondgebied bij knooppunt Diemen (A1-A9) in Gooise Meren.

3.3.2 Te onderzoeken potentiële gebieden wind

Een overzicht van alle te onderzoeken gebieden voor de doorkijk zijn weergegeven in Tabel 3-2 en Figuur 3-4. In bijlage 1 van dit MER zijn detailkaarten van de te onderzoeken gebieden weergegeven ten opzichte van bestaande woningen.

Deze gebieden worden onderzocht op geschiktheid voor plaatsing van windturbines. Deze gebieden zijn op eenzelfde wijze op effecten beoordeeld als de RES-herijkingsgebieden zodat deze zonder nieuwe planMER bij een volgende herijking kunnen worden aangewezen en vervolgens via de wijziging werkingsgebied-procedure als zoekgebied kunnen worden opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022. Indien nodig zal het planMER voor deze gebieden op een later moment worden geactualiseerd. In hoofdstuk 11 is deze doorkijk nader in beeld gebracht.

Tabel 3-2 Te onderzoeken zoekgebieden wind op de langere termijn

Nr. MER	Oppervlakte (ha)	Deelregio	Aandachtspunten
A	129	Kop van NH (NHN)	-
B	317	Kop van NH (NHN)	-
C	132	Kop van NH (NHN)	-
D	288	Kop van NH (NHN)	-
E	579	Kop van NH (NHN)	-
F	131	Westfriesland (NHN)	-
G	116	Westfriesland (NHN)	-
H	49	Westfriesland (NHN)	-
I	240	Westfriesland (NHN)	-
J	144	Westfriesland (NHN)	-
K	55	Westfriesland (NHN)	geschrapt RES-zoekgebied Hoorn80
M	145	Regio Alkmaar (NHN)	-

N	107	Zaanstreek-Waterland (NHZ)	-
O	4	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ)	Strekdam in Noordzee bij IJmuiden (aangedragen gebied door de gemeente)
P	5	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ)	Strekdam in Noordzee bij IJmuiden (aangedragen gebied door de gemeente)
R	2	Gooi- en Vechtstreek (NHZ)	Grondgebied bij knooppunt Diemen langs de A1-A9 (aangedragen gebied door de gemeente[8])
S	9	Westfriesland (NHN)	Rioolwaterzuivering (RWZI)
T	513	Kop van NH (NHN)	Glastuinbouwgebied
U	98	Kop van NH (NHN)	Glastuinbouwgebied
V	7	Westfriesland (NHN)	Glastuinbouwgebied
W	28	Westfriesland (NHN)	Glastuinbouwgebied
X	5	Westfriesland (NHN)	Bedrijventerrein

[8] De gemeente Gooise Meren heeft dit zoekgebied aangedragen als onderdeel van de eigen verkenning voor windenergie met als doel inzicht te krijgen in de milieueffecten

Figuur 3-4 Overzichtskaart potentiële zoekgebieden wind

4. Onderzoeksmethodiek

4.1 Plan van aanpak

In het MER Wind op Land uit 2014 en het addendum MER Wind op Land uit 2021 zijn reeds de omgevingseffecten op de bestaande zoekgebieden, die zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening NH2022, in beeld gebracht. Het planMER Wind op Land richt zich daarom met name op de effecten van de nieuwe en aangepaste zoekgebieden die worden vastgelegd in de Omgevingsverordening NH2022. Concreet gaat het om in beeld brengen van de omgevingseffecten van de nieuwe en aangepaste zoekgebieden naar aanleiding van de herijking van de RES (inclusief zekerheidshalve de ongewijzigde zoekgebieden, zie paragraaf 3.2) en de potentiële gebieden op de lange termijn (zie paragraaf 3.3).

Effecten per thema

In dit planMER zijn de effecten op de zoekgebieden eerst per thema en milieu-aspect uit het beoordelingskader (zie paragraaf 4.2) beschreven. Per thema is inzichtelijk gemaakt hoe de zoekgebieden scoren en hoe ze scoren ten opzichte van elkaar. Bij de beoordeling is rekeningen gehouden met de plaatsingsmogelijkheden die de zoekgebieden bieden (grofweg: de grootte). Dat is nodig om (als voorbeeld) het aantal geluidsgevoelige objecten rond de zoekgebieden in perspectief te plaatsen (verschil tussen kleine en grote zoekgebieden).

Referentiesituatie

Bij de beoordeling gaat het om het risico op het optreden van effecten in vergelijking met de referentiesituatie. Het is in een MER gebruikelijk daarvoor de toekomstige situatie (in 2030) te hanteren zoals die zou ontstaan op basis van autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling bestaat uit de ruimtelijke ontwikkelingen die mogelijk zijn op grond van vastgestelde plannen (bijvoorbeeld woningbouw, bedrijvigheid, infrastructuur e.d.).

Er zijn enkele uitzonderingssituaties waarbij de beoordeling van de zoekgebieden anders is ingestoken:

- Voor de effecten (kansen en risico's) van de afzonderlijke zoekgebieden (per aspect) is de bestaande toestand als referentie gehanteerd;
- Voor de zoekgebieden en aspecten waarvoor dat relevant is, is ook de beoordeling gemaakt van de kansen en risico's in relatie tot de autonome ontwikkeling. Dit is bijvoorbeeld relevant als woonwijken of andere ruimtelijke ontwikkelingen aan de orde zijn.

Wijze van beoordeling

Bij de beoordeling is de volgende beoordelingsschaal gebruikt, die ook is gehanteerd in het addendum MER Wind op Land uit 2021 (Tabel 4-1). Per themahoofdstuk is de wijze van beoordeling , inclusief beoorelingsschaal nader toegelicht. Aan het eind van ieder themahoofdstuk is de beoordeling beschreven en weergegeven met deze blauwtinten, uiteenlopend van een gering risico tot een groot risico.

Tabel 4-1 Beoordelingsschaal omgevingseffecten zoekgebieden wind

Blauwtint	Wanneer toekennen?	Toelichting
	Gering risico op negatief effect	Bijvoorbeeld, als er weinig tot geen woningen aanwezig zijn (onderdeel leefomgeving) of als een zoekgebied op afstand ligt van Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), UNESCO werelderfgoed, NNN, e.d.
	Risico op negatief effect, goede mogelijkheden voor inpassing	Er is een kans op negatieve effecten, die aandacht vragen bij het maken van concrete plannen. Dit kan tot beperkingen leiden in die concrete plannen en/of tot de noodzaak om daarin mitigerende maatregelen op te nemen. Er is binnen het zoekgebied geen strijdigheid met ander beleid, wet- en regelgeving. Een voorbeeld is een zoekgebied bij stedelijk gebied, maar met een zodanige omvang dat er voldoende ruimte is om windturbines op voldoende afstand van woningen te plaatsen.
	Belangrijk aandachtspunt, groot risico op negatief effect, inpassing waarschijnlijk mogelijk	Hier gaat het om een grote kans op negatieve effecten. Het zoekgebied ligt geheel of grotendeels buiten gebieden waarop een beschermingsregime vanuit wet- en regelgeving of beleid (zoals BPL, UNESCO werelderfgoed) van toepassing is. Bijvoorbeeld, grote kans op geluidhinder (veel woningen rond het zoekgebied), kans op aanzienlijke effecten op het landschap, maar het zoekgebied ligt niet in BPL.
	Zeer belangrijk aandachtspunt, groot risico op negatief effect en/of	Grote kans op negatieve effecten en/of grote kans op strijdigheid met wet- en regelgeving of beleid. Zoekgebied ligt deels in of grenst aan een gebied waarop een

	in strijd met status/beleid, inpassing eventueel mogelijk als exacte locatie duidelijk is en de exacte effecten op provinciale beschermingsregime bekend zijn	beschermingsregime vanuit wet- en regelgeving of beleid (zoals BPL, UNESCO werelderfgoed) van toepassing is. Bij de analyse per zoekgebied speelt dit vooral bij UNESCO werelderfgoed, BPL en Natura 2000. In dit geval is een nadrukkelijke afweging van verschillend (provinciale) belangen aan de orde.
	Groot risico en strijdigheid met status/beleid (showstopper), inpassing waarschijnlijk niet mogelijk	Dit is van toepassing als windturbines niet inpasbaar zijn in een groot deel van het zoekgebied wegens strijdigheid met vigerend beleid, wet- en regelgeving.

Integrale beschouwing en beschouwing per zoekgebied

In hoofdstuk 10 is een overzicht van de effecten per zoekgebied op alle thema's en milieu-aspecten gezamenlijk weergegeven. Dit hoofdstuk bevat tevens een integrale beschouwing van de kansen en risico's, conclusies over de zoekgebieden in samenhang en aanbevelingen ten dienste van het milieubelang. Daarnaast zijn per zoekgebied de grootste aandachtspunten gegeven vanuit milieubelang voor de verdere planuitwerking van deze gebieden.

4.2 Beoordelingskader

In Tabel 4-2 zijn de beoordelingsaspecten voor het MER opgenomen. Het beoordelingskader geeft aan hoe de effecten in het MER in beeld worden gebracht; op basis van welke thema's en criteria, en aan de hand van welke onderzoeksmethoden, kwantitatief of kwalitatief.

Tabel 4-2 Beoordelingskader MER Wind op Land 2024

Thema	Aspect	Criterium	Methodiek
Leefomgeving	Geluid	Effecten op geluid – kans op hinder	Kwantitatief
		Effecten op geluid – cumulatie met omgevingslawaai	Kwalitatief
		Effecten op geluid – stiltegebieden	Kwalitatief
	Slagschaduw	Effecten door slagschaduw – hinderbeleving	Kwalitatief
	Omgevingsveiligheid	Effecten omgevingsveiligheid – potentiële veiligheidsrisico's	Kwalitatief
	Mogelijke emissies	Mogelijke emissies van chemische stoffen naar het milieu	Kwalitatief
Landschap en erfgoed	Ruimtelijk visueel; manifestatie in het landschap	Interferentie en helderheid van de opstelling	Kwalitatief
		Passend bij het landschap (o.a. de relevant kernkwaliteiten BPL)	Kwalitatief
		Horizonbeslag; effect op openheid (overdag en 's nachts)	Kwalitatief
	Landschappelijke waarden	Effecten op ruimtelijke dragers	Kwalitatief
		Effecten landschappelijke karakteristiek	Kwalitatief
		Effecten op openheid en ruimtebeleving	Kwalitatief
	Cultuurhistorische waarden	Effecten op kernkwaliteiten UNESCO-werelderfgoed	Kwalitatief
		Effect op kernkwaliteiten BPL (cultuurhistorie)	Kwalitatief
		Effect op (beleving van) gebouwd erfgoed	Kwalitatief
	Archeologie	Effecten op archeologische waarden	Kwalitatief
Natuur	Natuurgebieden	Effecten op Natura 2000-gebieden	Kwalitatief
		Effecten op Natuurnetwerk Nederland	Kwalitatief
	Soorten	Effecten op biodiversiteit	Kwalitatief
Ruimtegebruik	Ruimtegebruik	Effecten op stedelijke functies en infrastructuur	Kwalitatief
		Effecten op landbouw	Kwalitatief
		Effecten op recreatie en toerisme	Kwalitatief
		Effecten op vliegroutes en radar	Kwalitatief
Energieopbrengst en netinpassing	Energieopbrengst	Mate van energieopbrengst	Kwantitatief
	Netinpassing	Ligging t.o.v. netinpassing	Kwalitatief

5. Woon- en leefomgeving

In dit hoofdstuk zijn de effecten van de RES-zoekgebieden voor windturbines op de woon- en leefomgeving in beeld gebracht en beoordeeld. Hierbij is gekeken naar de aspecten geluid, slagschaduw, omgevingsveiligheid en mogelijke emissies.

5.1 Regelgeving en beleid

Geluid

Windturbines genereren geluid. Het meeste geluid van een windturbine wordt veroorzaakt door de luchtstroming om de draaiende wieken (zwiepend of zoevend geluid). De twee grootste factoren die de hoeveelheid geluid bepalen die windturbines produceren zijn de windsnelheid en het ontwerp van de windturbine. De geluidbelasting, en daarmee samenhangend de hinder die ervaren wordt in de omgeving, wordt daarnaast ook bepaald door de afstand tussen woningen en de turbines, de ligging ten opzichte van de windrichting en de eventuele afscherming of demping van het geluid in het gebied tussen de woning en de windturbine. Laagfrequent geluid dempt minder dan hogere tonen en kan daardoor ver dragen.

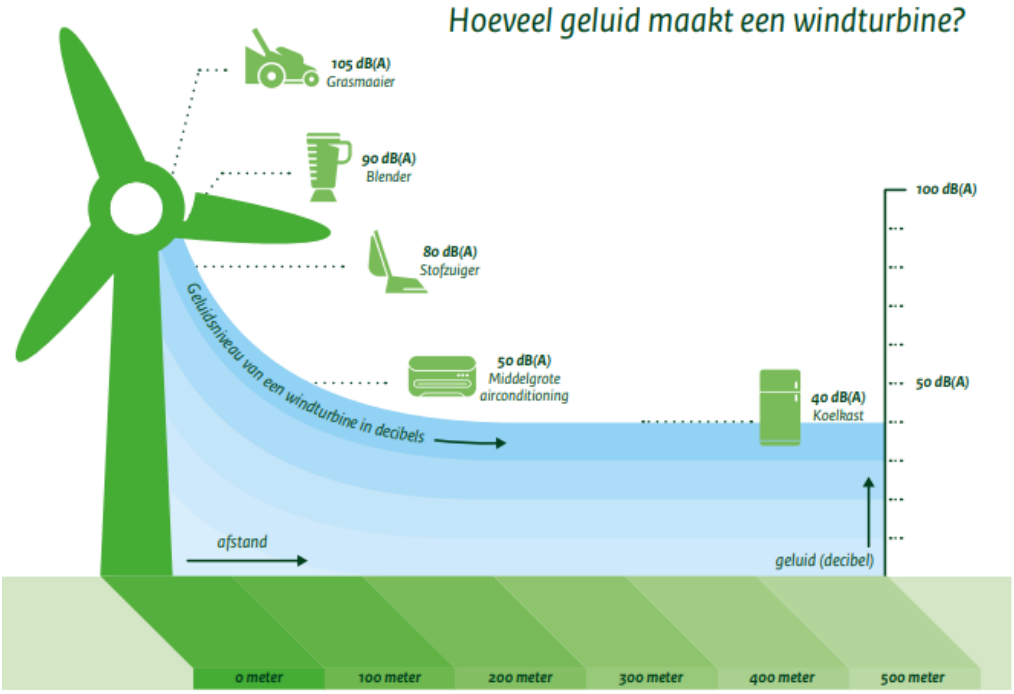

Figuur 5-1 Schematische weergave windturbinegeluid in vergelijking met andere bronnen. Deze figuur geeft een schematische weergave, in werkelijkheid kunnen de geluidniveaus en afstanden per situatie verschillen en zal het geluidniveau na 300 meter nog verder afnemen (bon: RIVM, 2023).

Geluid in relatie tot gezondheid

Er is veel onderzoek gedaan naar windturbinegeluid en de effecten van blootstelling aan dit geluid. Er bestaat een relatie tussen het geluidniveau van windturbines en hinder. De zogenaamde blootstelling-respons relatie (BR-relatie) beschrijft de relatie tussen de blootstelling aan bepaalde niveaus of concentraties van een omgevingsfactor (in dit geval windturbinegeluid) en de kans op een respons (bijv. ernstige hinder of slaapverstoring). Blootstelling-respons relaties kunnen als basis dienen voor regelgeving. Figuur 5-2 laat de huidige blootstelling-respons relatie zien voor windturbinegeluid binnenshuis en buitenshuis voor ernstige hinder. In de figuur is te zien dat bij een etmaalnorm van 47 dB L_{den} (de 'gesneuvelde' norm uit het Activiteitenbesluit) ongeveer 8 à 9% van de bewoners in huis ernstige hinder ondervinden. Bij deze norm voor windturbinegeluid wordt een bepaald percentage ernstig gehinderden aanvaardbaar geacht. Dat is ook het geval bij andere geluidbronnen.

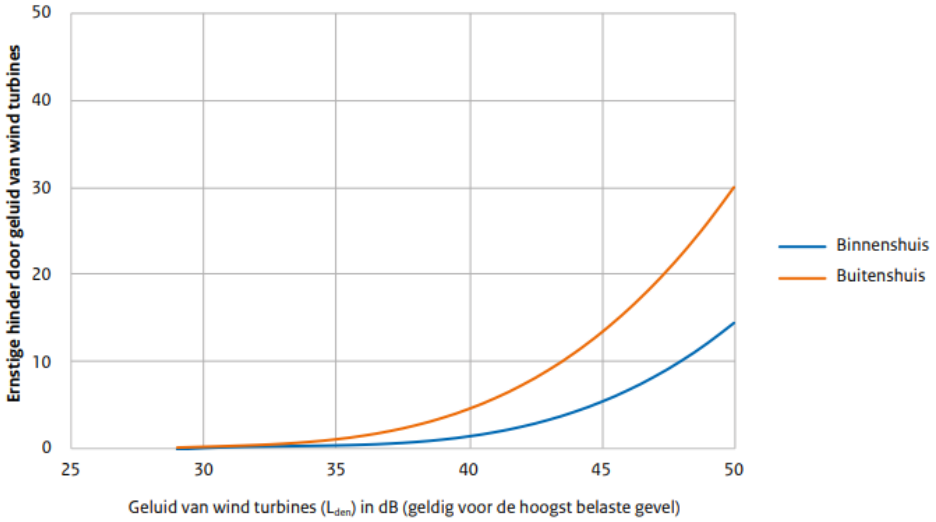

Figuur 5-2 Relatie tussen geluid van windturbines L_{den} (op de gevel, buitenshuis) en het percentage ernstig gehinderden binnenshuis en buitenshuis door windturbines (Janssen et. al., 2008, overgenomen uit Welkers et. al., 2020).

De hinder die mensen ervaren van windturbines kan indirect gezondheidseffecten veroorzaken. Onderzoeken naar slaapverstoring door windturbines zijn niet eenduidig, ze laten verschillende resultaten zien. Voor andere gezondheidseffecten, zoals hart- en vaatziekten en effecten op mentale gezondheid is onvoldoende bewijs gevonden dat die samenhangen met het geluid of woningen in de buurt van windturbines[9].

Laag frequent geluid
De meeste bronnen van geluid veroorzaken verschillende tonen. Lage tonen wordt ook wel aangeduid als laagfrequent geluid. Laagfrequent geluid kan heel vervelend zijn, zelfs als het geluid niet hard is. Windmolens veroorzaken laagfrequent geluid. De sterkte van laagfrequent geluid van windturbines is te vergelijken met dat van andere bronnen, zoals verkeer.

De laatste jaren komt vaak de vraag naar voren of het laagfrequente deel van het geluid (LFG) de hinder door windturbines (mede) verklaart. Er is nog onvoldoende bekend over het relatieve aandeel van LFG en gewoon geluid in hinder. Wellicht kan het laagfrequente deel van het geluid van windturbines, net als bij andere bronnen, tot extra hinder leiden, maar er is nog geen bewijs dat dit een factor van belang is. Dat LFG vaak een belangrijke rol speelt in de discussie, zou ook kunnen liggen aan spraakverwarring: de laagfrequente (tot 1 Hz) draaisnelheid van de bladen van een windturbine wordt vaak ervaren als hinderlijk fluctuerend geluid, en wordt soms verward met een lage geluidfrequentie. Geluid kan tot verschillende gezondheidseffecten leiden. De meest bekende hiervan zijn hinder en slaapverstoring. Voor laag frequent geluid bestaat er consensus over effecten als hinder en slaapverstoring. Over een aanvullend effect van LFG op hinder of gezondheid is op dit moment niets bekend. De Nederlandse dosis-responsrelatie voor windturbinegeluid en hinder wordt veelal uitgedrukt in het aantal gehinderden en slaapverstoorden nabij een windturbine of windpark. Geluidhinder kan overigens niet los worden gezien van visuele hinder (landschapsbeleving, slagschaduw), want mensen met uitzicht op windturbines rapporteren bij dezelfde geluidniveaus in de regel meer geluidhinder door de turbines dan mensen die geen zicht hebben op de turbines. Daarnaast heeft het al of niet hebben van een economisch belang een effect op de gerapporteerde hinder (GGD).

Tonaal geluid
Soms gebeurt het dat een windturbine ook een bromtoon of een fluitend geluid maakt die binnen de geluidsnorm valt. Een dergelijk geluid wordt 'tonaal' geluid genoemd. Een tonaal geluid hoeft ook niet te ontstaan, als het gebeurt is het een fout in de constructie van de turbine.

Slagschaduw

Windturbines kunnen leiden tot bewegende slagschaduw wanneer de zon schijnt. Slagschaduw op bijvoorbeeld ramen van woningen kan als hinderlijk worden ervaren. De weersomstandigheden (wel/geen zon), de afstand tussen blootgestelde locatie en windturbine, de stand van de zon, het al dan niet draaien van de windturbine en de draaisnelheid van de rotor zijn bepalende factoren voor de duur van de periode waarin slagschaduw op een bepaalde locatie optreedt (slagschaduwduur).

In artikel 4.430i. onderdeel 4 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is de maximaal toegestane slagschaduwemissie op slagschaduwgevoelige gebouwen (woningen, onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, kinderdagverblijven) vastgelegd. Het Bal stelt dat een windturbine moet worden voorzien van een stilstand voorziening wanneer er gemiddeld op 17 dagen per jaar meer dan 20 minuten per dag slagschaduwhinder optreedt. Praktisch kan

[9] Factsheet gezondheidseffecten van windtubinegeluid. RIVM, 2021.

dit worden vertaald in een toelaatbare slagschaduwhinder duur van vijf uur en veertig minuten per jaar op gevoelige gebouwen. Dit is een conservatieve interpretatie van de regelgeving. Aan het aantal dagen met minder dan 20 minuten slagschaduw op een gevoelig object wordt namelijk geen beperking gesteld. Voor kantoorgebouwen (wettelijk geen slagschaduwgevoelig gebouw) geldt geen wettelijke norm.

Omgevingsveiligheid

Om de veiligheid van de omgeving te garanderen moeten windturbines aan veiligheidseisen voldoen. Voor windturbines in Nederland gelden veiligheidsvoorschriften uit paragraaf 4.30 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het gaat om een jaarlijkse beoordeling door een deskundige en om ontwerpeisen in NEN-normen. Dit zijn de normen NEN-EN-IEC 61400-1 en NEN-EN-IEC 61400-2. Het windturbineontwerp wordt gecontroleerd op sterkte van de constructie, elektrische veiligheid, bliksemafleiding en beveiliging tegen te harde wind. Ook in de praktijk wordt de windturbine getest. Zo worden er bijvoorbeeld onder verschillende omstandigheden remproeven uitgevoerd.

Niettemin kan de aanwezigheid van windturbines een verhoogd risico opleveren voor de omgeving. Mogelijke risico's zijn mastbreuk, bladbreuk en gondel/rotorafworp. Bij een ongeval met een windturbine kunnen alleen slachtoffers vallen op plekken waar afgebroken onderdelen van een windturbine terecht komen. Daarnaast kunnen domino-effecten optreden zoals instortende gebouwen, lekkende tanks met gevaarlijke stoffen en uitval van nutsvoorzieningen. De hoogte van het risico is afhankelijk van verschillende factoren zoals afstand tot de windturbine, faalkans van de windturbine, aantal mensen in de nabijheid van een windturbine, etc.

Ontwerp besluit windturbines: nieuwe regelgeving windturbinegeluid, slagschaduwduur en omgevingsveiligheid

Zoals beschreven in paragraaf 2.1 heeft Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een ontwerpbesluit windturbines leefomgeving opgesteld, waarin o.a. afstandsnormen tussen windturbines en windturbinegevoelige gebouwen, standaard- en grenswaarden voor geluid, slagschaduwnormen en waarden voor plaatsgebonden risicocontouren ten aanzien van omgevingsveiligheid zijn opgenomen. Het plan is om per 1 juli 2025 het Besluit Windturbines leefomgeving in werking te laten treden.

Tot die tijd moeten voor nieuwe windturbines er eigen, locatiespecifieke normen voor geluid, slagschaduw en veiligheid worden opgesteld, totdat de nieuwe landelijke regels voor windturbines zijn vastgesteld. Deze eigen normen kunnen worden toegepast in een wijziging van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor nieuwe windturbines.

WHO-aanbeveling windturbinegeluid

De richtlijn van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor omgevingsgeluid uit 2018 geeft een 'voorwaardelijke' aanbeveling voor windturbinegeluid van 45 dB (L_{den}). De WHO geeft voor windturbinegeluid geen aanbeveling voor de nacht, omdat er geen eenduidig bewijs is voor een relatie met slaapverstoring. Voor de aspecten slagschaduw en omgevingsveiligheid heeft de WHO geen advieswaarden opgesteld.

5.2 Beoordelingskader

In Tabel 5-1 is het beoordelingskader voor het thema woon- en leefomgeving weergegeven. Onder de tabel is de onderzoeksmethodiek per beoordelingsaspect nader toegelicht.

Tabel 5-1 Beoordelingskader leefomgeving

Thema	Aspect	Criterium
Woon- en leefomgeving	Geluid	Effecten op geluid – kans op hinder
		Effecten op geluid – kans op cumulatie met omgevingslawaai
		Effecten op geluid – stiltegebieden
	Slagschaduw	Effecten door slagschaduw – hinderbeleving
	Omgevingsveiligheid	Effecten omgevingsveiligheid – potentiële veiligheidsrisico's
	Mogelijke emissies	Mogelijke emissies van chemische stoffen naar het milieu

Geluid van windturbines - aantal woningen binnen invloedsgebied en hinderbeleving

Het MER heeft als doel om verschillende zoekgebieden met elkaar te vergelijken en de geschiktheid voor de ontwikkeling van windenergie te beoordelen. Omdat alleen het zoekgebied bekend is en er nog geen sprake is van (fictieve) windturbine-opstellingen, kunnen voor de beoordeling van de zoekgebieden geen geluidscontouren worden berekend.

Per zoekgebied wordt beoordeeld in welke mate en op welke afstand er losstaande of aaneengesloten woonbebouwing in de nabijheid van voorziene windturbines aanwezig is die als gevolg hiervan geluidshinder kunnen ondervinden. Daarnaast wordt gekeken naar de relatie tussen geluidniveau en hinderbeleving.

Voor elk zoekgebied voor windenergie wordt het aantal woningen (verblijfsobjecten met woonfuncties zoals gedefinieerd in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen) in schillen met een afstand van 300, 600, 900 en 1.200 meter (gerekend vanaf de rand van de zoekgebieden) bepaald. De berekeningen op de rand van de zoekgebieden is een worst-case benadering, praktisch gezien zal bij de uitwerking van de plannen dit niet het geval zijn. De aantallen worden vermenigvuldigd met een gemiddeld aantal bewoners per adres (2,1). Vervolgens worden deze aantallen gecombineerd met een uit de literatuur en praktijkgegevens afgeleide relatie tussen afstand en het aandeel van de bewoners dat hinder of ernstige hinder ervaart. Dit leidt per zoekgebied tot een inschatting van het potentieel aantal gehinderden.

Geluid van windturbines – kans op cumulatie met omgevingslawaai

Per zoekgebied wordt beoordeeld in hoeverre in het zoekgebied en omgeving reeds sprake is van omgevingslawaai (bijvoorbeeld van vlieg-, trein-, autoverkeer en industrie) en of er kans is op cumulatie van windturbinegeluid met omgevingslawaai.

Geluid van windturbines – ligging ten opzichte stiltegebieden

Onderzocht wordt of zoekgebieden in of nabij stiltegebieden zijn gelegen.

Beoordelingsschaal

Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het aantal woningen binnen de geluidcontouren van een zoekgebied voor windturbines is gelegen en daarmee naar verwachting in grotere mate sprake is van hinderbeleving van windturbinegeluid, hoe groter de kans op cumulatie van het windturbinegeluid met omgevingslawaai en/of in hoeverre het zoekgebied in of nabij stiltegebied is gelegen.

Slagschaduw van windturbines - hinderbeleving

De effecten door slagschaduw zijn op het provinciale schaalniveau van het planMER niet goed in beeld te brengen. Dit komt doordat - in sterkere mate dan bij geluid - het optreden van slagschaduw op een woonbestemming afhangt van de positie van die woning ten opzichte van een windturbine. Dit heeft te maken met de baan die zon (en dus ook de schaduw) aflegt. Om de effecten te kunnen beschrijven is daarom concrete informatie nodig over de positie van windturbines ten opzichte van woningen. Daarnaast is van belang dat voor slagschaduw een norm wordt gehanteerd (die is aangepast in het Ontwerpbesluit windturbine leefomgeving).

Op projectniveau worden voorzieningen getroffen die moeten waarborgen dat de norm niet wordt overschreden. Deze maatregelen kunnen bestaan uit een optimale positie van windturbines ten opzichte van woningen en de zogeheten stilstandvoorziening die er voor zorgt dat bij een dreigende overschrijding van de norm de turbine wordt stilgezet. Bij slagschaduw is daarnaast - anders dan bij geluid, dat zich over grote afstanden kan voortplanten waarbij de geluidsterkte afneemt met toenemende afstand - een duidelijke grens aan het optreden van het effect.

In het planMER is de reikwijdte van de effecten van slagschaduw kwalitatief bepaald op basis van de aantallen woningen rond de zoekgebieden, vooral in de zone “van zuidwest via noord tot zuidoost” rond de gebieden waar als gevolg van windturbines slagschaduw kan optreden.

Beoordelingsschaal

Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het aantal woningen binnen de slagschaduwcontour van een zoekgebied voor windturbines is gelegen en daarmee de kans groter is dat slagschaduw kan optreden.

Omgevingsveiligheid

Voor omgevingsveiligheid is het van belang dat windturbines bij falen impact kunnen hebben op risicobronnen of schade kunnen toebrengen aan voorzieningen. Falen kan bijvoorbeeld zijn het afbreken van ene deel van de rotor, het afbreken van de gondel of het omvallen van de turbine. Dergelijke incidenten, waarvan de kans op optreden overigens klein is, kunnen een vervolgimpact hebben. Voorafgaand aan het plaatsen van een windturbine moet daarom in alle gevallen een kwalitatieve risicoanalyse worden uitgevoerd.

Het gros van de zoekgebieden heeft een directe relatie met risicobronnen waar veiligheidsrisico's bij komen kijken. Dit kan gaan om locaties die langs infrastructuur liggen, zoals rijkswegen, treinsporen en hoogspanningslijnen. Andere risicobronnen kunnen industrie en bedrijvigheid zijn, maar ook zoekgebieden die in of onder aanvliegroutes van vliegvelden liggen kunnen hieronder vallen. Per risicobron wordt bekeken hoe reëel de potentiële veiligheidsrisico's zijn.

Beoordelingsschaal

Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter de kans op de ligging van het zoekgebieden voor de windturbines in of nabij risicobronnen en daarmee de kans groter is dat omgevingsveiligheidsrisico's kunnen optreden.

5.3 Huidige situatie

5.3.1 Geluid

Windturbinegeluid

In Figuur 5-3 is te zien dat er lokaal voornamelijk windturbinegeluid waarneembaar is in de Wieringermeer, in het Amsterdamse Havengebied en op een aantal andere locaties, zoals in Wijk aan Zee en de regio Alkmaar.

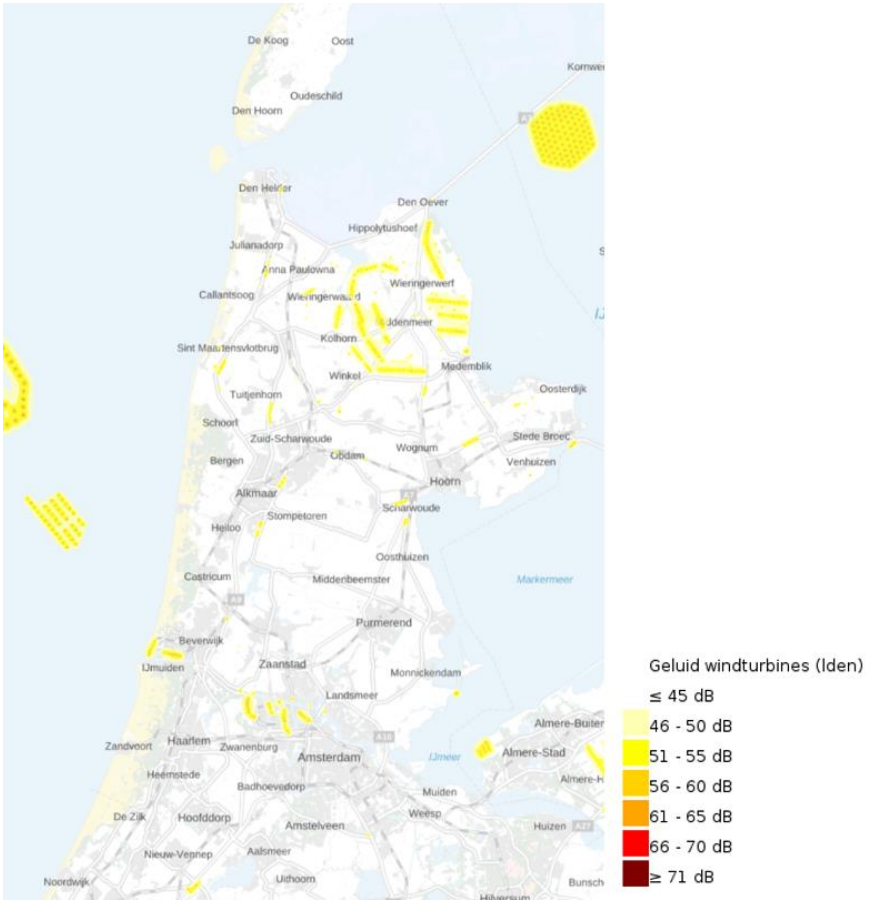

Figuur 5-3 Referentiesituatie geluid windturbines (L_{den}) (RIVM, 2024)

Cumulatie met omgevingslawaai

Figuur 5-4 laat de cumulatieve geluidbelasting zien van luchtvaartlawaai, spoorweglawaai, wegverkeerslawaai, industrielawaai en windturbinegeluid. Het zwaartepunt van het cumulatieve geluid is afkomstig van het vliegverkeer van en naar vliegveld Schiphol. Daarnaast zijn de overige bronnen waarneembaar, zoals het industrielawaai vanuit het havengebied Amsterdam, het wegverkeerslawaai vanaf de snel- en provinciale wegen, het spoorweglawaai vanaf de spoorlijnen en lokaal het windturbinegeluid.

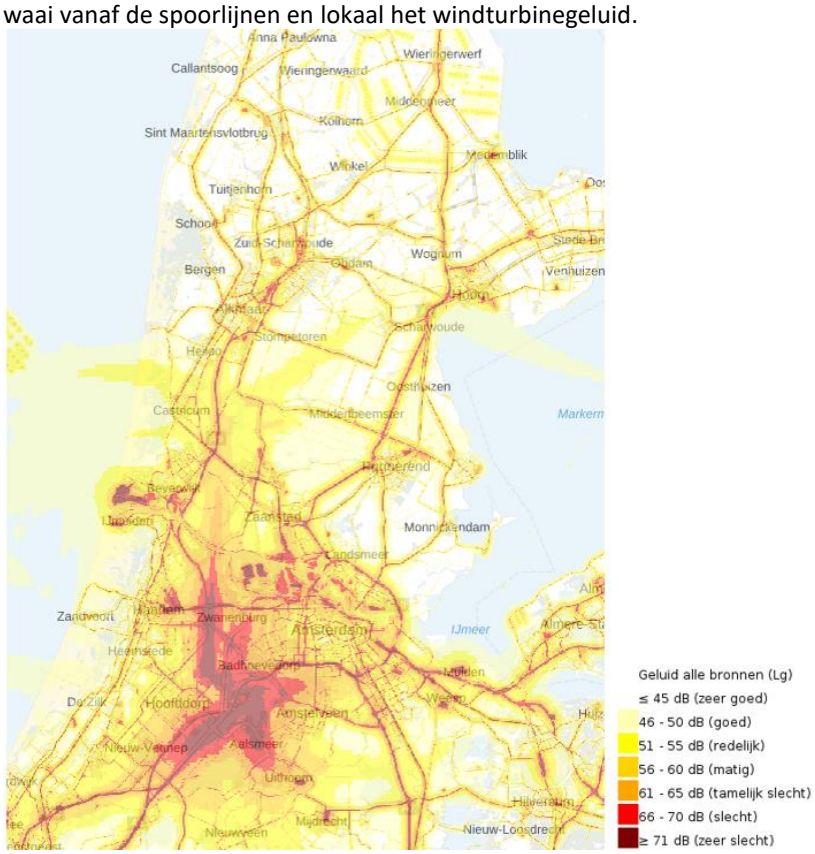

Figuur 5-4 Cumulatief geluid provincie Noord-Holland (bron: RIVM, 2022)

Ligging ten opzichte van stiltegebieden

In Figuur 5-5 is de ligging van de stiltegebieden binnen de provincie weergegeven. De stiltegebieden liggen verspreid door de provincie. Meerdere stiltegebieden zijn gelegen langs de kust van de Noordzee en een aantal langs de kust van het IJsselmeer.

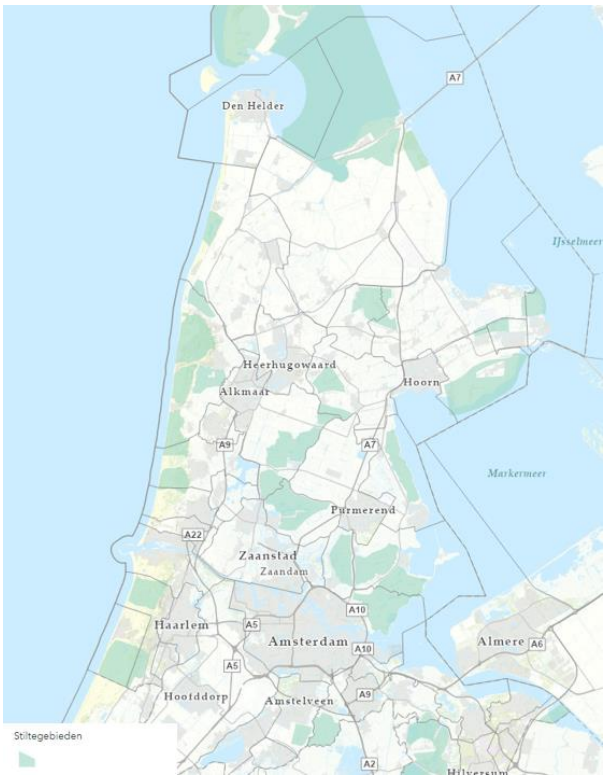

Figuur 5-5 Ligging stiltegebieden provincie Noord-Holland (Provincie Noord-Holland, 2024)

5.3.2 Slagschaduw

Windturbines kunnen bij zonneschijn een schaduw veroorzaken die ver kan reiken. Op momenten dat de rotor van de windturbine draait en de zon schijnt, zorgt dit voor een niet-statische schaduw die zich over een deel van de directe omgeving verplaatst. Deze schaduw wordt aangeduid met de term slagschaduw. De slagschaduw die is opgewekt door de draaiende beweging van de wieken van de windturbine, kan op bepaalde plaatsen en onder bepaalde omstandigheden hinderlijke slagschaduw veroorzaken. De weersomstandigheden, de afstand tussen blootgestelde locatie en windturbine, de stand van de zon en de draaisnelheid van de rotor zijn bepalende factoren voor de duur van de periode waarin slagschaduw op een bepaalde locatie optreedt (slagschaduwduur).

Van concrete windturbine-opstellingen worden slagschaduwberekeningen uitgevoerd. In deze software wordt rekening gehouden met een reële gemiddelde klimaat-, weer- en zonneverwachting en vervolgens de kans op slagschaduw per jaar contour berekend. Deze berekening levert slagschaduwcontouren op. Schematisch zien deze eruit, zoals weergegeven in Figuur 5-6. De indicatieve weergave laat zien dat de slagschaduwcontour per seizoen en per dagdeel verschilt vanwege de stand van de zon gedurende het jaar en gedurende de dag.

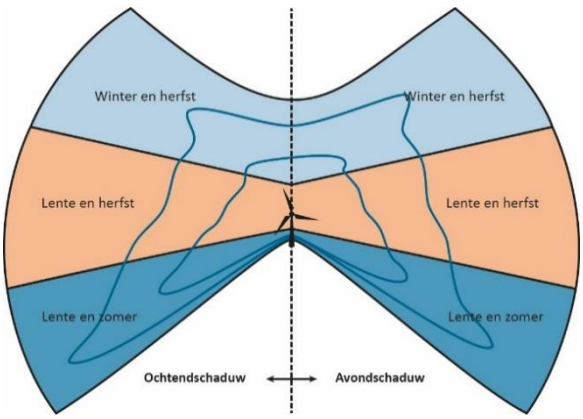

Figuur 5-6 Indicatieve weergave slagschaduwcontour per seizoen en ochtend/avond

Er is geen informatie beschikbaar van slagschaduwcontouren van alle windturbines binnen provincie Noord-Holland.

5.3.3 Omgevingsveiligheid

Op de risicokaart van provincie Noord-Holland (zie Figuur 5-7) zijn de risicobronnen met aandachtsgebieden en plaatsgebonden risicocontouren weergegeven. In de figuur zijn met name de aandachtsgebieden rondom buisleidingen te zien. Verder is te zien dat het Noordzeekanaal en rondom een deel van het havengebied in Amsterdam een veiligheidscontour is weergegeven. Ook zijn de aandachtsgebieden rondom de snelwegen en de risicocontouren rondom de windturbines zichtbaar.

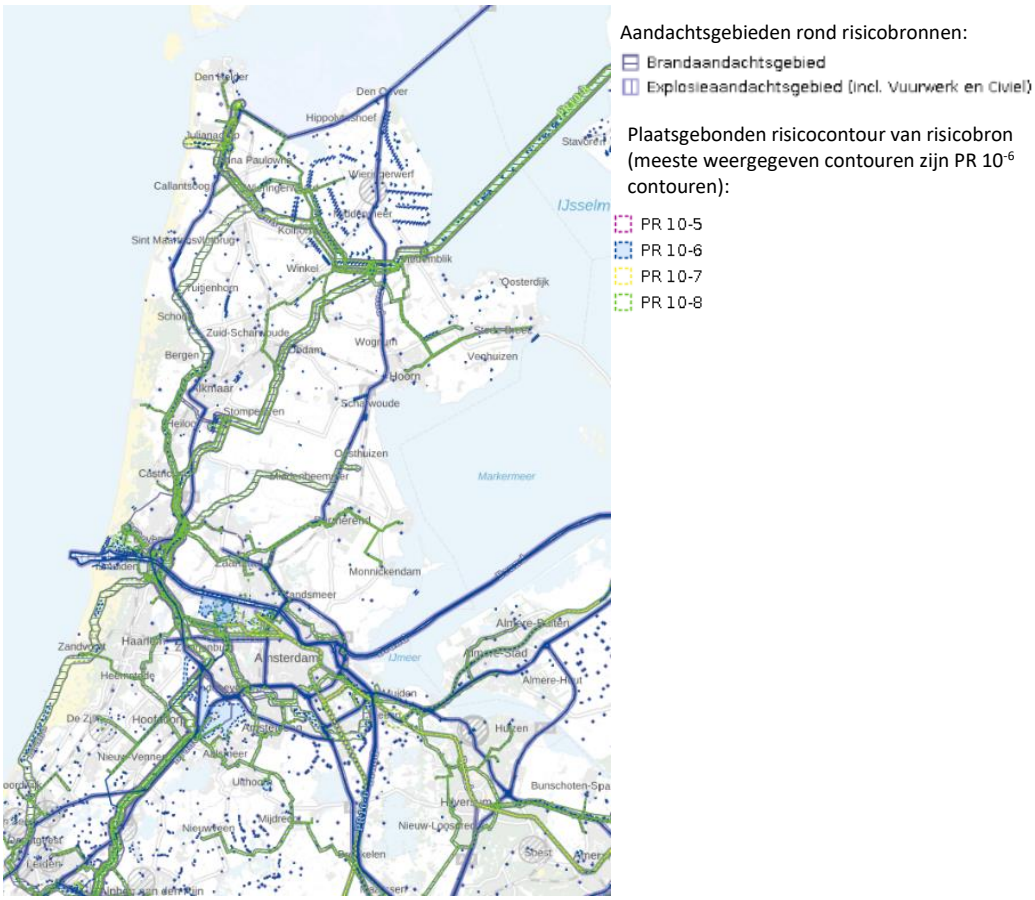

Figuur 5-7 Aandachtsgebieden omgevingsveiligheid en plaatsgebonden risicocontouren (Min. I&W, 2024)

5.4 Effectbeschrijving

5.4.1 Geluid

Voor het aspect geluid zijn twee onderwerpen onderzocht:
- het aantal woningen in de diverse schillen rond de zoekgebieden;
- de (kans op) hinder en ernstige hinder.

Bij deze twee onderwerpen is gebruik gemaakt van informatie over bestaande woningen en toekomstige woongebieden. Bij deze aanpak wordt de kans op het optreden van hinder onderzocht. Het in beeld brengen van de kans op hinder is geen uitspraak over de vraag of en in hoeverre hinder acceptabel is. Die vraag weegt wel mee bij de besluitvorming, maar de verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij het bevoegd gezag.

Een doorkijk naar de mogelijke impact op toekomstige woongebieden is gemaakt op basis van een kaart met woningbouwlocaties. Omdat daarvoor nog geen woningaantallen en – locaties beschikbaar zijn, is dit gedaan in een kwalitatieve analyse. De uitkomst daarvan is meegenomen bij de beoordeling.

Windturbinegeluid en kans op hinder

Onderzoeksmethodiek

De geluidbelasting en eventuele hinder die bij woningen kan optreden is afhankelijk van de geluidproductie van de windturbines, de afstand tussen woningen en de turbines, de ligging ten opzichte van de windrichting en de eventuele afscherming of demping van het geluid in het gebied tussen de woning en de windturbine. Deze factoren zijn voor de zoekgebieden grotendeels niet bekend. Om toch een beeld te kunnen geven van de mate waarin windturbines in de zoekgebieden kunnen leiden tot geluidhinder in de woonomgeving is met behulp van GIS het aantal woningen en woonboten rond de zoekgebieden geteld. Hierbij is gebruik gemaakt van de gegevens uit de BAG[10]. Vervolgens zijn deze aantallen gecombineerd met een uit de literatuur en praktijkgegevens afgeleide relatie tussen afstand en het aandeel van de bewoners dat hinder of ernstige hinder ervaart. Bij het bepalen van de afstanden is tevens gebruik gemaakt van indicatieve geluidberekeningen voor moderne windturbines met een vermogen van 4 – 6 MW en een tiphoogte van circa 190-220 meter. Deze zijn gebruikt voor afleiden van een (gemiddelde) relatie tussen afstand en geluidniveau, en vervolgens tussen afstand en kans op hinder. Dit leidt per zoekgebied tot een inschatting van het aantal gehinderden.

Deze aanpak heeft het karakter van een worst-casebenadering, omdat het uitgangspunt is dat op alle punten van de grenzen van het gehele zoekgebied geluid wordt geproduceerd door windturbines. In de praktijk zal dat, zeker bij de grotere zoekgebieden en zoekgebieden waarin het mogelijk is turbines niet op of dichtbij de grens van het zoekgebied te plaatsen, niet het geval zijn. Daarnaast is geen rekening gehouden met afscherming die vooral in woonkernen van belang kan zijn. Een tweede kanttekening is dat de gehanteerde relatie tussen afstand en hinderpercentages indicatief is. Dat komt doordat relatie tussen afstand en hinderpercentage is afgeleid van literatuurgegevens over de afstand van geluidcontouren tot de bron (de windturbines). Zoals hiervoor aangegeven is de afstand van de geluidcontouren geen vast gegeven, maar afhankelijk van een groot aantal factoren. Een derde kanttekening is dat de hinderpercentages zijn gebaseerd op onderzoeken van meer dan tien jaar oud. Recentere informatie is in deze vorm niet beschikbaar. Ondanks deze onzekerheden geeft de gehanteerde methodiek wel een beeld van de gevoeligheid van de zoekgebieden voor het optreden van geluidhinder.

Gehanteerde literatuur en praktijkgegevens

De kans op hinder (A) en ernstige hinder (HA) kan worden weergegeven op grond van de uit literatuur bekende relatie tussen geluidbelasting door windturbines en het aandeel van de blootgestelden dat daarvan hinder of ernstige hinder ervaart. Hiervoor is de rapportage ‘Hinder door geluid van windturbines’ (Janssen, et al., 2008)[11] gebruikt. Bij toenemende geluidbelasting neemt het percentage gehinderden en ernstig gehinderden sterk toe, maar ook bij relatief lage geluidniveaus ervaart een deel van de blootgestelden hinder of ernstige hinder. Op basis van de curves van Figuur 5-8 en praktijkervaring met de afstand van geluidcontouren tot windturbines zijn de percentages voor hinder en ernstige hinder bepaald als functie van de afstand (Figuur 5-9).

[10] Basisregistratie Adressen en Gebouwen.

[11] https://www.tno.nl/media/2187/hinder_door_geluid_van_windturbines.pdf. Dit is de meest uitgebreide actuele informatie over de dosis-effectrelatie. Deze gegevens worden ook vermeld in het rapport Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden (I. van Kamp et al, RIVM, 2013) en in Environmental Noise Guidelines for the European Region (WHO, 2018). Een review van de literatuur laat overigens zien dat de relatie tussen geluidniveau, hinderbeleving en gezondheid complex is (Van Kamp & Van den Berg, Gezondheidseffecten van windturbinegeluid, RIVM, 2021). Tot slot zijn deze gegevens over de relatie tussen geluidniveau en percentage gehinderden ook gehanteerd in de Factsheet Gezondheidseffecten van windturbinegeluid (RIVM, 2023).

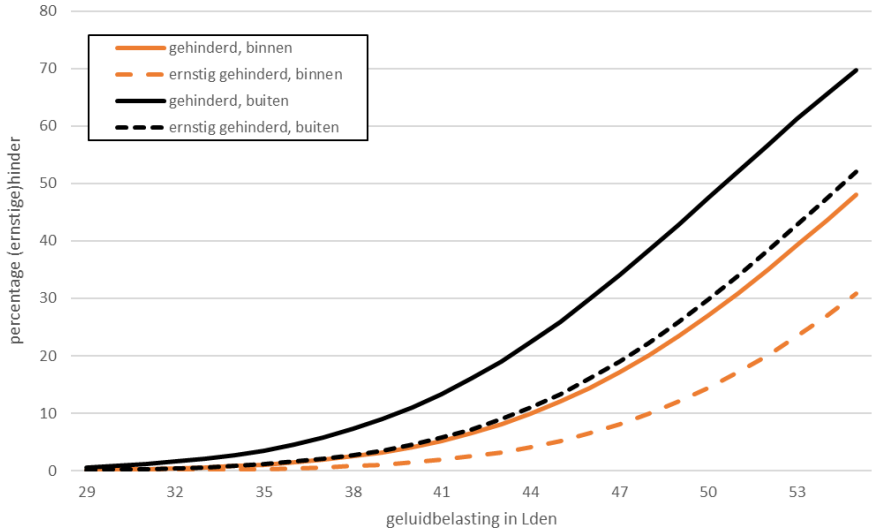

Figuur 5-8 Hinder door windturbines: relatie tussen geluidniveau en percentage (ernstige) gehinderden (Janssen, et al., 2008).

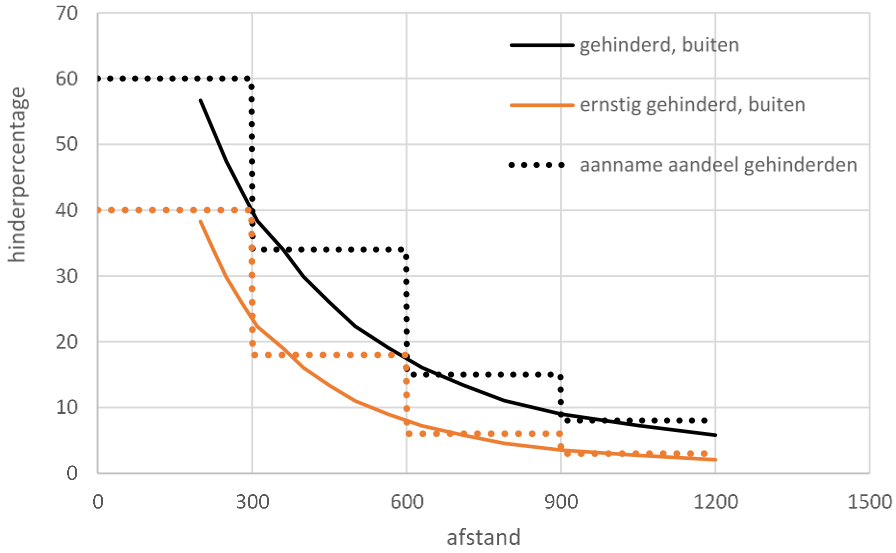

Figuur 5-9 Hinder door windturbines: afgeleide relatie tussen afstand en percentage (ernstige) gehinderden. Deze relatie is indicatief en gebaseerd op een combinatie van de informatie uit Figuur 5-8 en informatie over de geluidcontouren (afstanden) van moderne windturbines. In de berekeningen voor dit MER zijn de percentages van de 'treden' in de figuur gehanteerd.

Zoekgebieden en nabijheid bestaande woningen en toekomstige woningbouwlocaties

Bij de bepaling van de kans op het optreden van hinder door geluid is gebruik gemaakt van actuele gegevens over bestaande woningen. Op basis van kaartmateriaal van de provincie Noord-Holland is een kwalitatieve inschatting gemaakt of de zoekgebieden in of in de nabijheid van woningbouwlocaties liggen (Figuur 5-10 en Figuur 5-11). Het gaat hierbij om voorgenomen stedelijke ontwikkelingen die in verschillende stadia zijn (van vastgestelde bestemmingsplan tot potentiële locaties).

Deze kaart laat zien dat een aantal zoekgebieden in de nabijheid van woningbouwlocaties ligt en dat delen van zoekgebieden overlappen met woningbouwlocaties. Dit laatste geldt alleen voor de zoekgebied 11 (A9-A22). Ook delen van zoekgebied 5 (Alton), zoekgebied 8 (Kade Velsen-Noord), zoekgebied 14 (A9 De Kil) en zoekgebied 15 (Tata Steel) liggen dicht (< 100 meter) bij woningbouwlocaties die deels al onherroepelijk zijn en deels nog in voorbereiding.

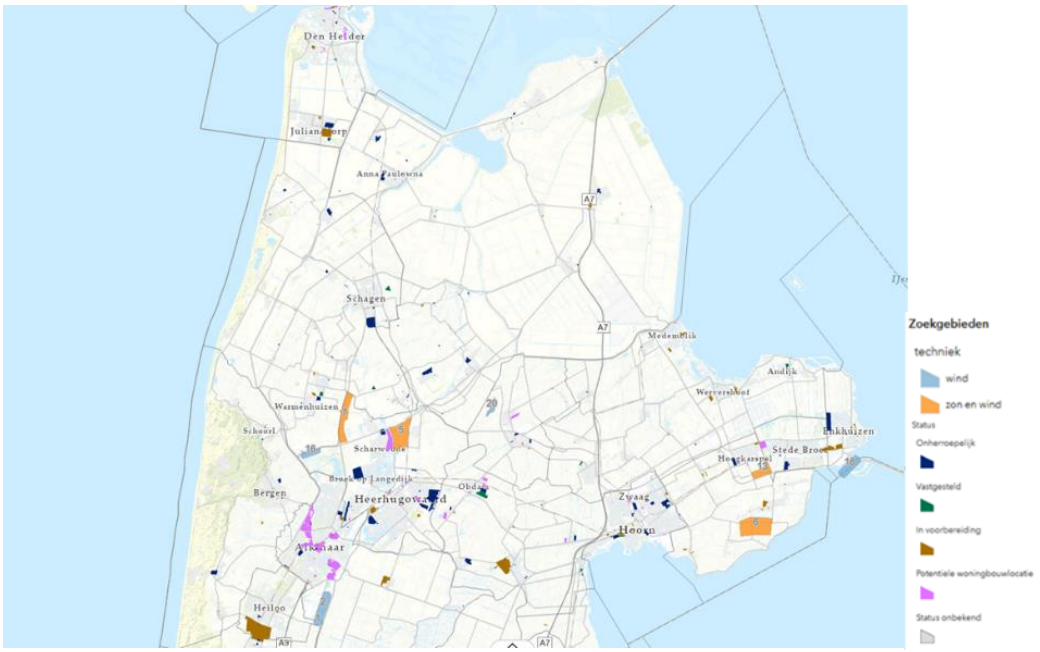

Figuur 5-10 Stedelijke uitbreidingsgebieden (woningbouw) en zoekgebieden (lichtblauw en oranje) Noord-Holland Noord (provincie Noord-Holland, 2024).

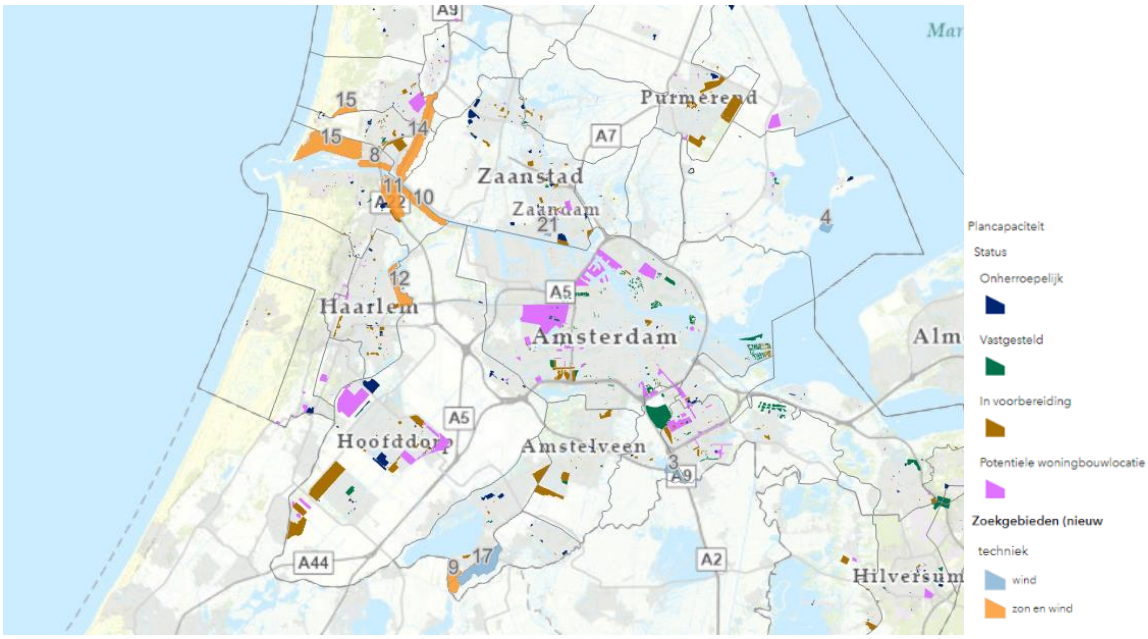

Figuur 5-11 Stedelijke uitbreidingsgebieden (woningbouw) en zoekgebieden (lichtblauw en oranje) Noord-Holland Zuid (provincie Noord-Holland, 2024).

Resultaten aantal gehinderden

Voor elk zoekgebied voor wind is het aantal woningen (verblijfsobjecten met woonfunctie zoals gedefinieerd in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen) bepaald en in schillen met een afstand van 300, 600, 900 en 1.200 meter (gerekend vanaf de rand van de zoekgebieden) bepaald. De aantallen zijn vermenigvuldigd met een gemiddeld aantal bewoners per adres (2,1 personen) en de hinderpercentages van Figuur 5-9. De resultaten van deze berekeningen zijn opgenomen in Figuur 5-12.

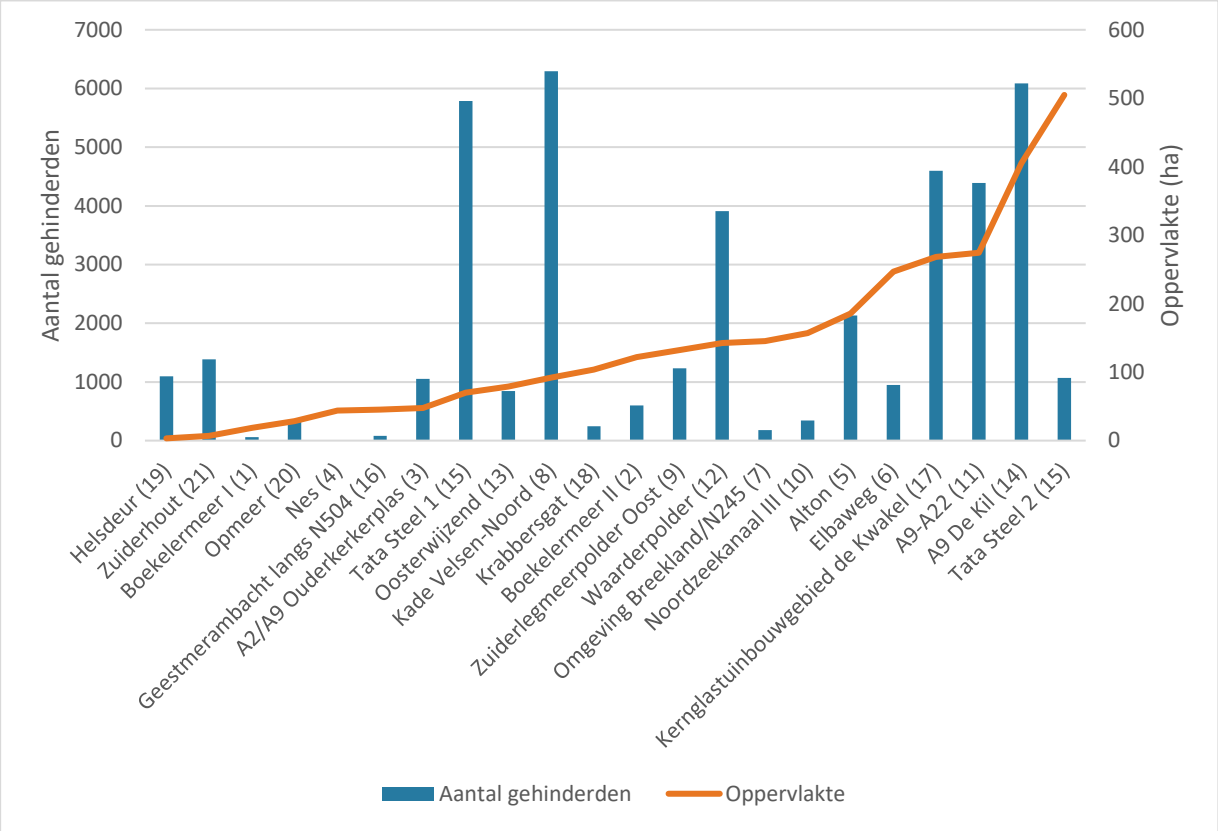

Figuur 5-12 Aantal gehinderden tot 1.200 meter per zoekgebied, met daarbij weergegeven de oppervlakte per zoekgebied (Antea Group, 2024); gesorteerd naar oppervlakte

De grootste aandachtpunten voor de geluidhinder zijn aanwezig bij de zoekgebieden met een groot aantal potentieel gehinderden (de hoogte van de blauwe staafjes in de figuur) en een klein oppervlak (waar de oranje lijn laag ligt). Een klein oppervlak geeft weinig schuifruimte voor het plaatsen van turbines en dus een grotere kans op het optreden van hinder. De zoekgebieden zijn in de figuren gerangschikt op basis van oplopend oppervlak. Figuur 5-12 laat zien dat bij enkele zoekgebieden (Tata Steel 1 (15), Kade Velsen-Noord (8) en Waarderpolder (12)) relatief veel potentieel gehinderden zijn, terwijl dit relatief kleine zoekgebieden zijn. De zoekgebieden Alton (5), Glastuinbouwgebied de Kwakel (17), A9-A22 (11) en A9-de Kil (14) hebben ook een relatief groot aantal potentieel gehinderden, maar iets meer ruimte om te schuiven bij de inpassing van turbines. Hierdoor is het in deze gebieden makkelijker om de geluidseffecten van windturbines te mitigeren.

Voor de uiteindelijke beoordeling van de inpasbaarheid van windturbines in relatie tot het optreden van geluidhinder is gekeken naar twee eigenschappen van de zoekgebieden. In de eerste plaats is dat het aantal woningen in de schil tot 600 meter rond de zoekgebieden. Voor woningen in deze zones is de kans op het optreden van hinder het grootst, ook als bij de daadwerkelijke uitwerking van plannen voor de betreffende zoekgebieden de windturbines binnen het zoekgebied, op enige afstand van de begrenzing van het zoekgebied worden geplaatst. In de tweede plaats is de grootte en de vorm van de zoekgebieden beschouwd. Deze eigenschappen van de zoekgebieden zijn immers mede bepalend voor de mogelijkheden om windturbines zodanig in te passen dat geluidhinder wordt beperkt. Voor de beoordeling is uitgangspunt dat een combinatie van een groot gebied en een klein aantal woningen in de schil van 600 meter rond de gebieden relatief gunstig is en de combinatie van veel woningen en een klein zoekgebied ongunstig. Bij deze beoordeling is ook gekeken naar de vorm van de zoekgebieden en de afstand tot woonkernen. Bij de beoordeling is ook rekening gehouden met de nabijheid van woningbouwlocaties. Dit weegt in de beoordeling mee bij zoekgebied 11 (A9-A22).

Op basis van deze uitgangspunten en de beschikbare informatie is de beoordeling van de zoekgebieden tot stand gekomen, de resultaten zijn opgenomen in Tabel 5-2. De grootste aandachtspunten voor geluidhinder zijn aanwezig bij de zoekgebieden met een groot aantal potentieel gehinderden in de schil tot 600 meter en een klein oppervlak. Een klein oppervlak geeft weinig schuifruimte voor het plaatsen van turbines en dus een grotere kans op het optreden van hinder. Uit Tabel 5-2 valt op te maken dat dit het geval is voor de gebieden A2/A9 Ouderkerkerplas (3), Alton (5), Kade Velsen-Noord (8), A9-A22 (11), Waarderpolder (12), A9 De Kil (14),

Kernglastuinbouwgebied De Kwakel (17) en Helsdeur (19). Gebieden waar relatief weinig gehinderden zijn ten opzichte van de hoeveelheid beschikbare schuifruimte zijn Boekelermeer I (1), Nes (4), Omgeving Breekland/N245 (7) en Krabbersgat (18).

Tabel 5-2 Aantal gehinderden (< 600 m) door geluid van windturbines per zoekgebied

Nr.	Zoekgebied	Aantal gehinderden in schil 0 - 600 m rond zoekgebied	Oppervlak zoekgebied (aantal ha)	Aantal gehinderden per ha zoekgebied
1	Boekelermeer I	49	122	0,40
2	Boekelermeer II	55	19	2,89
3	A2/A9 Ouderkerkerplas	679	48	14,15
4	Nes	1	43	0,02
5	Alton	1.212	186	6,52
6	Elbaweg	595	247	2,41
7	Omgeving Breekland/N245	114	182	0,63
8	Kade Velsen-Noord	2.456	92	26,70
9	Zuiderlegmeerpolder Oost	440	132	3,33
10	Noordzeekanaal III	659	157	4,20
11	A9-A22	3.234	275	11,76
12	Waarderpolder	1.618	143	11,31
13	Oosterwijzend	189	79	2,39
14	A9 De Kil	4.337	405	10,71
15	Tata Steel	3.673	575	6,39
16	Geestmerambacht langs N504	59	45	1,32
17	Kernglastuingebied de Kwakel	3.907	268	14,58
18	Krabbersgat	8	104	0,07
19	Helsdeur	506	3	168,7
20	Opmeer	70	28	2,5
21	Zuiderhout	200	7	28,57

Windturbinegeluid en cumulatie met omgevingslawaai

Om een compleet beeld te krijgen van de impact die extra geluidshinder heeft op bewoners in de nabijheid van zoekgebieden, is het belangrijk om de mogelijke extra geluidsproductie afkomstig van windturbines te beschouwen naast het reeds aanwezige geluid van andere bronnen. Deze informatie kan op twee manieren gebruikt worden: op plekken waar reeds veel geluidsproductie is en het aantal omwonenden gering is, kan het de voorkeur hebben om windturbines te realiseren. Op plekken waar reeds veel geluidsproductie is en relatief veel omwonenden zijn, kan het de voorkeur hebben om geen windturbines te realiseren, omdat de totale geluidsproductie dan mogelijk de grenswaarden overschrijdt.

Figuur 5-13 geeft weer wat de huidige geluidsproductie is op locaties van zoekgebieden. Uit deze kaart valt op te maken dat de zoekgebieden A2/A9 Ouderkerkerplas (3), A9-A22 (11), A9 De Kil (14), Tata Steel (15) en Zuiderhout (21) liggen in gebieden waar reeds veel geluid geproduceerd wordt. Dit geluid is vaak afkomstig van (snel)wegen of industrie.

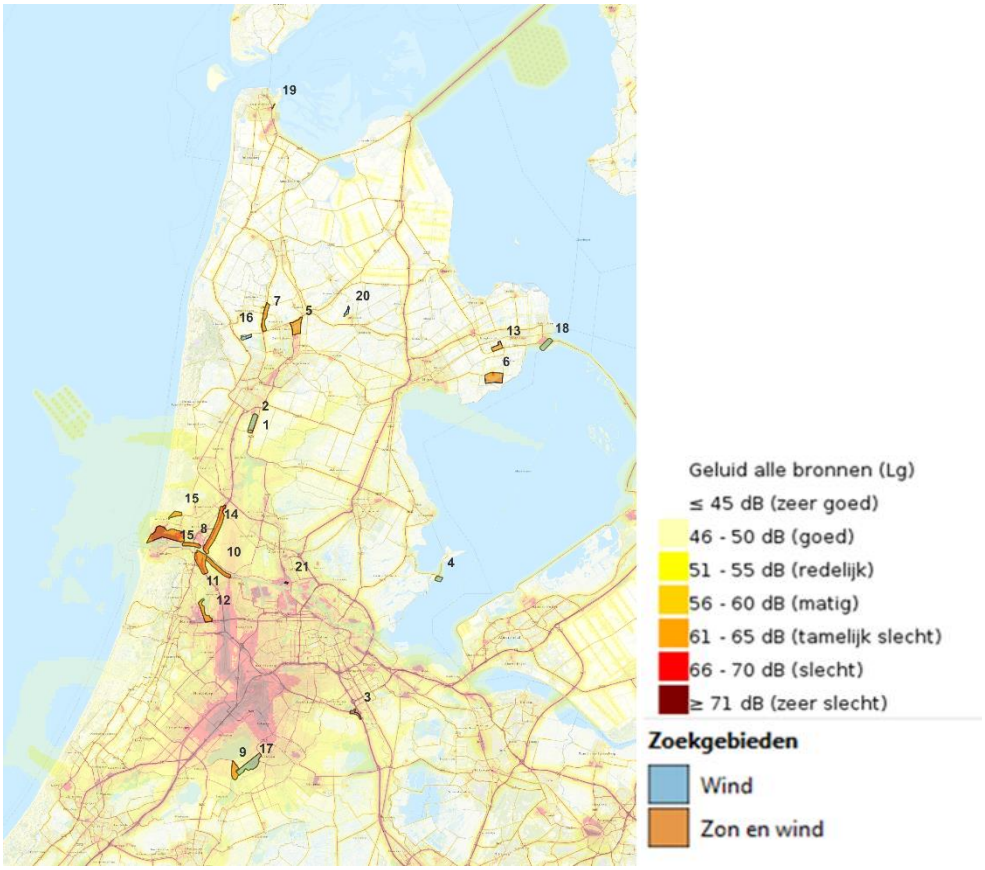

Figuur 5-13 Ligging zoekgebieden ten opzichte van gebieden met veel geluidsproductie (RIVM, 2022)

Ligging ten opzichte van stiltegebieden

De ligging van de zoekgebieden ten opzichte van de stiltegebieden is weergegeven in Figuur 5-14**.** Uit deze figuur is op te maken dat vooral de Westfriese zoekgebieden in en nabij stiltegebieden liggen. Voor zoekgebied Elbaweg (6) geldt dat deze grotendeels in stiltegebied ligt. Dit is een relatief groot knelpunt voor de realisatie van windturbines. Zoekgebieden Nes (4) en Oosterwijzend (13) liggen binnen een kilometer van het stiltegebied en hebben mogelijk effect op deze gebieden. De overige zoekgebieden liggen op relatief grote afstand van stiltegebieden (> 2.000 meter). Effecten van deze overige zoekgebieden op stiltegebieden worden gezien de draagafstand van geluid vanaf de windturbines (zie Figuur 5-9) niet verwacht.

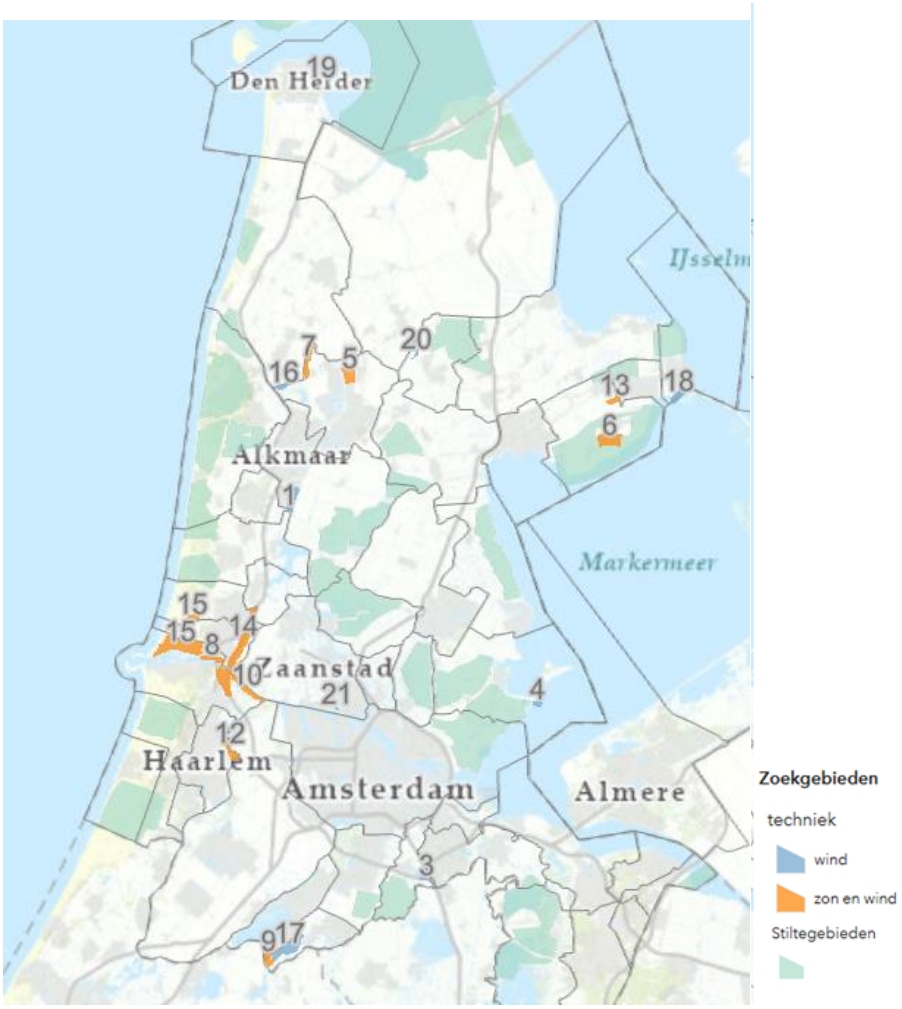

Figuur 5-14 Ligging zoekgebieden t.o.v. stiltegebieden (provincie Noord-Holland, 2022)

Mogelijke mitigerende maatregelen

Onderstaand zijn mogelijke mitigerende maatregelen benoemd om eventuele effecten te voorkomen dan wel te beperken:

- Het vergroten van de afstand tussen de windturbine en de woning of andere gevoelige objecten;
- De keuze voor het type windturbine dat minder geluid produceert;
- Het verminderen van het vermogen van de windturbine.
- Het verlagen van het maximum toerental van de windturbine.

Conclusie

De zoekgebieden die nabij hoge aantallen woningen zijn gelegen en een kleiner oppervlak hebben, veroorzaken naar verwachting met name negatieve effecten op geluid, zoals zoekgebied A2/A9 Ouderkerkerplas (3), Kade Velsen-Noord (8), A9-A22 (11), Waarderpolder (12), A9 De Kil (14), Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17), Helsdeur (19) en Zuiderhout (21). Ook het zoekgebied Elbaweg (6) vormt een belangrijk aandachtspunt vanwege de ligging in stiltegebied. De zoekgebieden Nes (4), Alton (5), Oosterwijzend (13) en Tata Steel (15) vormen ook een risico op negatief effect vanwege de nabije ligging van middelhoge aantallen woningen, danwel de ligging nabij stiltegebied.

5.4.2 Slagschaduw

De effecten door slagschaduw zijn op het provinciale schaalniveau niet goed in beeld te brengen. Dit komt doordat - in sterkere mate dan bij geluid - het optreden van slagschaduw op een woonbestemming (en andere gevoelige functies) afhangt van de positie van die woning ten opzichte van een windturbine-opstelling. De windturbine-opstellingen zijn nu nog niet bekend.

Bij slagschaduw is daarnaast - anders dan bij geluid, dat zich over grote afstanden kan voortplanten waarbij de geluidsterkte afneemt met toenemende afstand - een duidelijke grens aan het optreden van het effect. Figuur 5-15 laat dit goed zien, deze figuur geeft weer hoe ver de slagschaduw van drie windturbines op een rij met een tiphoogte van bijvoorbeeld 200 meter kan reiken. In de figuur zijn de berekende 0 uur, 5:40 uur en 10 uur kans op slagschaduw per jaar contouren weergeven.

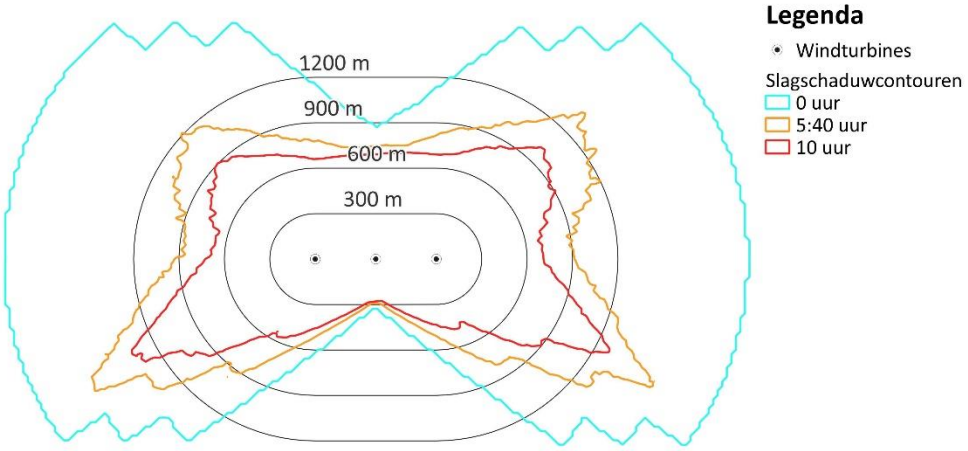

Figuur 5-15 Indicatieve slagschaduwcontour van een windturbine met 200 meter tiphoogte (Antea Group, 2024)

Dit betekent dat slagschaduw in meer of mindere mate aan de orde is bij alle zoekgebieden. Aangezien de effecten door slagschaduw goed kunnen worden beperkt of voorkomen door een goede plaatsing van windturbines en met de eerdergenoemde stilstandvoorziening, geldt er voor alle zoekgebieden in zekere zin een beperkt risico omdat inpasbaarheid mogelijk is. Als rekening moet worden gehouden met veel woningen kan de stilstandvoorziening leiden tot een lagere energieopbrengst.

De beoordeling van de gebieden op slagschaduweffecten heeft plaatsgevonden op basis van de aantallen en ligging van de woningen rond de zoekgebieden, vooral in de zone (van zuidwest via noord tot zuidoost) rond de gebieden waar als gevolg van windturbines slagschaduw kan optreden. Als in deze zone veel woningen aanwezig zijn, moet bij de inpassing van windturbines rekening worden gehouden met beperkingen. De kaartjes van de zoekgebieden in bijlage 1 geven een beeld van de zoekgebieden en de woningen in en rond deze gebieden.

Uit de beoordeling komt naar voren dat met name rondom de zoekgebieden Alton (5), Kade Velsen-Noord (8), Oosterwijzend (13) en Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17) sprake zal zijn van slagschaduwhinder, omdat in en rondom deze zoekgebieden grotere aantallen woningen liggen. Als gevolg van de zoekgebieden Elbaweg (6), Zuiderlegmeerpolder Oost (9), Waarderpolder (12), A9 De Kil (14), Helsdeur (19) en Zuiderhout (21) nabij aantallen woningen is ook sprake van slagschaduwhinder, maar dan in mindere mate. De overige zoekgebieden veroorzaken in beperktere mate slagschaduwhinder op omliggende woningen.

Mogelijke mitigerende maatregelen

Onderstaand zijn mogelijke mitigerende maatregelen benoemd om eventuele effecten te voorkomen dan wel te beperken:

- Het vergroten van de afstand tussen de windturbine en de woning of andere gevoelige objecten;
- Bij de keuze van de locatie rekening houden met de draaiing van de zon, zodat de windturbine niet aan de zonzijde van de woning staat;
- Het stilzetten van de windturbine op tijdstippen dat een woning wordt 'geraakt' door slagschaduw. Toepassen van een stilstandvoorziening.

5.4.3 Omgevingsveiligheid

Enkele zoekgebieden zijn specifiek op industrie- en bedrijventerreinen geprojecteerd. Dit zijn vanuit hinderbeleving gunstige gebieden, omdat veelal minder woningen en andere kwetsbare gebouwen nabij deze functies zijn gelegen. Echter, op deze locaties kan wel sprake zijn van omgevingsveiligheidsrisico's. Gebouwen en locaties zijn ook kwetsbaar als er veel personen een groot deel van de dag aanwezig zijn. Daarnaast, het gecumuleerde effect

van een calamiteit aan de windturbine in combinatie met de gevolgen die een dergelijke calamiteit kan hebben op een bedrijf dat (bijvoorbeeld) met gevaarlijke stoffen werkt, is hier groter.

Industrie- en bedrijventerreinen

Kade Velsen-Noord (8), Tata Steel (15) en Zuiderhout (21) zijn de meest relevante risicovolle gebieden, vanwege de ligging in industriegebied en in risicocontouren. Maar ook de realisatie van windturbines op andere bedrijventerreinen heeft een risico. Het gaat hierbij om zoekgebieden Alton (5) alsook Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17). Dit zijn allen zoekgebieden waar wel veel mensen langdurig(er) verblijven voor werk. Hierom worden deze locaties als risicovoller beoordeeld dan de locaties die enkel langs infrastructuurbundels en hoogspanningslijnen liggen.

Ook zoekgebieden Boekelermeer I en II (1 en 2) en Helsdeur (19) liggen op en nabij bestaand bedrijventerrein. In de huidige situatie zijn in deze zoekgebieden al windturbines aanwezig. Dit betekent dat het vervangen van deze turbines geen verandering van de bestaande veiligheidsrisico's teweeg brengt, tenzij de turbines groter worden dan de huidige turbines.

Buisleidingen

Sommige zoekgebieden hebben buisleidingen door of langs het zoekgebied lopen. Ook bij ondergrondse buisleidingen kunnen veiligheidsrisico's optreden bij calamiteiten met de windturbines. Hier kunnen veiligheidsrisico's optreden als er een calamiteit met de buisleiding is, zoals een fakkelbrand die overslaat op een nabije windturbine. Het gaat hierbij om de zoekgebieden Boekelermeer I (1), Alton (5), Kade Velsen-Noord (8), Noordzeekanaal III (10), A9-A22 (11), Waarderpolder (12), A9 De Kil (14), Tata Steel (15) en Opmeer (20).

Figuur 5-16 Ligging hogedruk aardgastransportleidingen in Noord-Holland (Register Externe Veiligheid, 2023)

Infrastructuur

Veel van de zoekgebieden in beide RES-regio's zijn dusdanig gepositioneerd dat ze samenlopen met relevante infrastructuurlijnen. Dit is beschouwd vanuit de effecten voor de leefomgeving (geluid) relevant, omdat hiermee

hinder veroorzakende lijnen worden gecombineerd. Langs rijkswegen worden windturbines toegestaan wanneer deze tenminste 30 meter uit de rand van de verharding worden gepositioneerd. De potentiële windturbines mogen geen onaanvaardbaar effect op de verkeersveiligheid hebben, vooral wanneer de rotorbladen zich boven de verharding bevinden.

Anders dan bij risicovolle inrichtingen zijn mensen niet langdurig aanwezig op één en dezelfde plek op een weg. Mogelijk dient voor turbines nabij en langs wegen wel het Individueel Passanten Risico (IPR) berekend te worden. De risico's zijn ook dan lager dan bij risicovolle inrichtingen. Het gaat om de volgende zoekgebieden waar infrastructuur een prominente rol speelt: Boekelermeer I en II (1 en 2), A2/A9 Ouderkerkerplas (3), Alton (5), Omgeving Breekland/N245 (7), Kade Velsen Noord (8), Noordzeekanaal III (10), A9-A22 (11), Waarderpolder (12), Oosterwijzend (13), A9 De Kil (14), Geestmerambacht langs N504 (16) en Helsdeur (19). Deze zoekgebieden worden daarom beoordeeld met een licht maar oplosbaar risico.

Hoogspanningslijnen

Er zijn zoekgebieden die ten dele beperkt worden door de aanwezigheid van bovengrondse hoogspanningslijnen. Figuur 5-17 laat zien waar deze lijnen lopen in beide RES-regio's. De blauwe lijnen zijn de 150 kV-lijnen en de rode de 380 kV-lijnen.

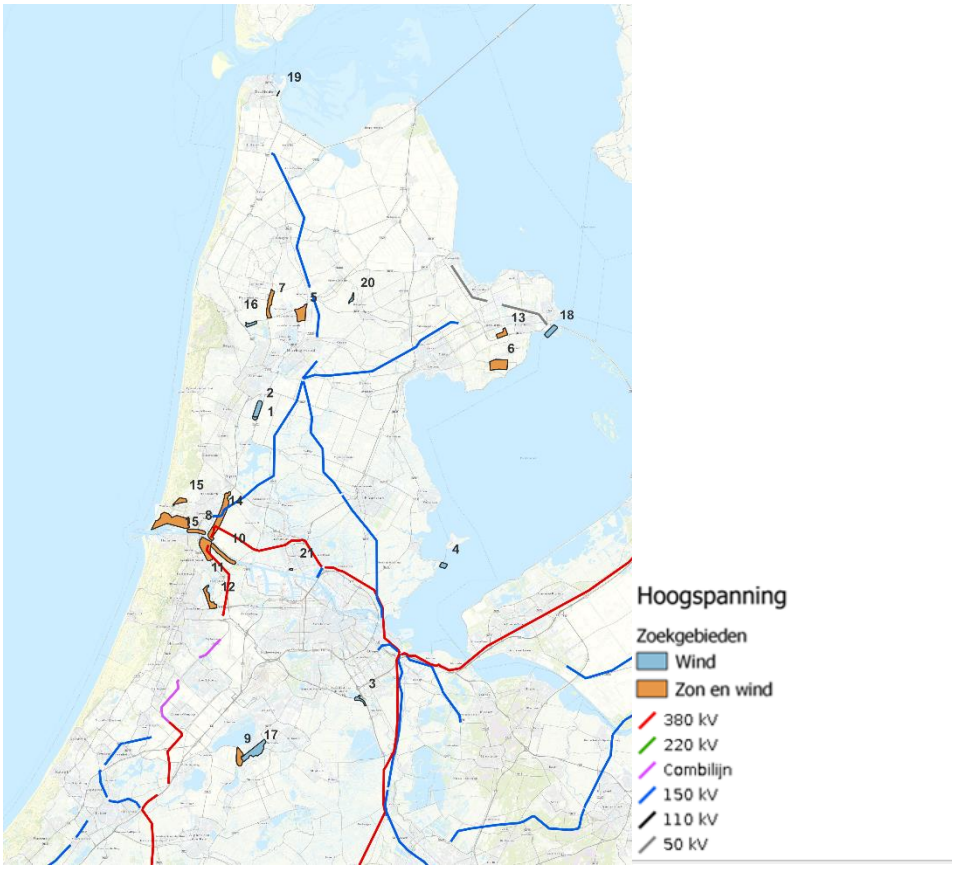

Figuur 5-17 Hoogspanningslijnen. Rood = 150 kV, blauw = 380 kV (RIVM, 2023)

De zoekgebieden die ten dele beperkt worden door de aanwezigheid van deze hoogspanningslijnen, zijn A9-A22 (11) en A9 De Kil (14). Zoekgebied A9-A22 is ruim van opzet waardoor hier meer mogelijkheden voor turbines overblijven.

Mogelijke mitigerende maatregelen

Onderstaand zijn mogelijke mitigerende maatregelen benoemd om eventuele effecten te voorkomen dan wel te beperken:

- Het vergroten van de afstand tussen de windturbine en de woning of andere kwetsbare objecten;

- Ashoogteverlaging, toerentalverlaging in combinatie met vermogensbeperking, versterken van de mast en fundering

Conclusie

Omgevingsveiligheidsrisico's zijn sterk lokaal van aard, de locatie van de windturbines kunnen daarop worden afgestemd. Zoekgebieden Alton (5), Kade Velsen-Noord (8), Tata Steel (15), kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17) en Zuiderhout (21) zijn vanwege de ligging op bedrijventerreinen/glastuinbouwgebieden als risicovol aangeduid. Zoekgebied A9-A22 (11) is beoordeeld als risicovol vanwege de aanwezigheid van verschillende risicobronnen, waaronder hoogspanning, buisleidingen en (spoor- en water)wegen. Daarnaast leidt een aantal zoekgebieden naar verwachting tot een beperkter veiligheidsrisico.

5.4.4 Mogelijke emissies van chemische stoffen naar het milieu

Hoewel de milieu-aspecten van de gehele levenscyclus van windturbines niet van belang zijn voor de vergelijking en beoordeling van de zoekgebieden, wordt in deze paragraaf een algemene en kwalitatieve beschouwing gegeven van deze effecten.

Life Cycle Assessments (LCA) zijn studies die de gehele levenscyclus van producten in kaart trachten te brengen. De levensloop van windturbines op land bestaat uit vijf stappen:

1. Productie
2. Opbouw op land
3. Gebruik en onderhoud
4. Ontmanteling
5. Recycling en afvalfase

Bij het gebruik spelen met name de mogelijke emissies van chemische stoffen naar het milieu. Verder wordt ingegaan op de recycling en afvalfase van windturbines in relatie tot mogelijke emissies van chemische stoffen.

Gebruik en onderhoud

Voor de productie van windturbines is bekend dat materialen en chemische stoffen worden gebruikt. Windturbines hebben bijvoorbeeld een beschermende verflaag (coating) op de mast en de bladen waar chemische stoffen in zitten. Deze stoffen, en de microplastics uit de verflaag op de bladen, kunnen door wind en regen ervan af slijten.

Het RIVM heeft in 2022 een quickscan[12] uitgevoerd naar de uitstoot van chemische stoffen en microplastics bij windturbines op land. Deze quickscan is gedaan in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). De verkenning geeft de eerste inzichten in emissies van chemische stoffen bij wind op land op een rij hebben gezet.

Hieruit is naar voren gekomen dat het aannemelijk is dat deze stoffen en microplastics door slijtage in de bodem en het water terechtkomen:

- In de coatings zitten chemische stoffen die volgens Europese wetgeving als gevaarlijk voor mens en milieu zijn beoordeeld. Deze stoffen kunnen met regenwater in het milieu terechtkomen. Laboratoriumonderzoek naar 'slijtagevocht' van bouwwerken voor water en wegen laat zien dat de stoffen inderdaad schadelijk kunnen zijn voor organismen. En dat dit per type coating sterk kan verschillen. Het is nog niet duidelijk of dit in de praktijk geldt voor slijtagevocht van de coatings op windturbines.
- Naar schatting komen er per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Het hangt er onder andere van af of technieken worden gebruikt die slijtage kunnen beperken. Het is nu niet bekend in welke mate de sector deze technieken gebruikt op de bladen van windturbines in Nederland.
- Ook heeft het RIVM gekeken naar het gas zwavelhexafluoride (SF6) dat in de generator van windturbines zit. Dit isolatiegas is bedoeld om stroomvonken tegen te gaan. SF6 is een broeikasgas waarvoor strenge wettelijke regels gelden om de uitstoot te beperken. Door lekkage kan, naar verwachting, een kleine hoeveelheid SF6 vrijkomen uit de windturbines. De effecten op het klimaat hiervan lijken klein ten opzichte van de winst van de verminderde CO2(carbon dioxide) uitstoot door het gebruik van windturbines.

[12] Eerste inzicht in emissies van chemische stoffen bij windturbines op land. Resultaten quickscan. RIVM-briefrapport 2022-0235, M. Hof, C. Bodar & T. de Kort.

In de verkenning wordt aangegeven dat alleen nog weinig bekend is over de stoffen waarover het precies gaat en hoeveel van elke stof vrij komt en dat deze kennis nodig is om te kunnen bepalen of emissies van stoffen uit windturbines schadelijk zijn voor mens en milieu. Ook achten ze het belangrijk om de schatting van de vrijgekomen hoeveelheid microplastics te verfijnen. De conclusie luidt dan ook dat meer onderzoek daarom nodig is. Momenteel is het ministerie van EZK in gesprek met het ministerie van I en W (vanwege haar verantwoordelijkheid voor de geldende milieuregelgeving) over de vervolgstappen naar aanleiding van de uitkomsten van deze quickscan en het bredere onderzoek.

In een ander onderzoek naar mogelijke risico's van chemische stoffen en plastic deeltjes van windturbines op zee[13] schat het RIVM in dat uit windturbines minder plastic vrijkomt dan uit andere bronnen, zoals de Nederlandse scheepvaart. Het RIVM beveelt aan bij nieuwe windturbines coatings te gebruiken waar geen of weinig gevaarlijke stoffen uit vrijkomen.

Recycling en afvalfase

Windturbines gaan gemiddeld circa 25 jaar mee. Daarna worden ze vervangen door nieuwe windturbines. De oude exemplaren worden gedemonteerd. Een groot percentage (circa 90%) van de materialen zijn te recyclen, zoals staal, koper en aluminium. De turbinebladen bestaan uit composiet, een mengsel van glas- of koolstofvezels en een kunststof hars. Ook bevatten de windturbines zeldzame aardmetalen in de permanente magneten van de generator. Het is mogelijk om deze materialen eruit te halen, maar dat kost nog veel energie. In de recycling van windturbines zitten kansen om bijvoorbeeld turbinebladen te hergebruiken in nieuwe recyclebare producten. Momenteel wordt door o.a. het TNO gewerkt aan recyclingtechnologieën.

Conclusie

Op basis van de quickscan is het aannemelijk dat chemische stoffen en microplastics die o.a. worden toegepast in de coatings van bestaande windturbines door slijtage in de bodem en het water terecht kunnen komen. Er is alleen nog weinig bekend over de stoffen om te kunnen bepalen of emissies ervan uit windturbines schadelijk zijn voor mens en milieu. Meer onderzoek is daarom nodig. Verder wordt aanbevolen om bij nieuwe windturbines coatings te gebruiken waar geen of weinig gevaarlijke stoffen uit vrijkomen. Hoewel de milieu-aspecten van de gehele levenscyclus van windturbines niet van belang zijn voor de vergelijking en beoordeling van de zoekgebieden, is dit aspect vooralsnog als een risico aangeduid voor alle zoekgebieden.

5.5 Effectbeoordeling

In Tabel 5-3 zijn de effectbeoordelingen van de zoekgebieden op het thema woon- en leefomgeving weergegeven. Voor dit thema is gekeken naar de mogelijke effecten van windturbines op een veilige en gezonde leefomgeving. Dit is gerelateerd aan de mate waarin mogelijk een toename van geluidbelasting, slagschaduw of veiligheidsrisico's zou kunnen optreden. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het risico is op negatieve effecten op de woon- en leefomgeving.

[13] Beoordeling mogelijke risico's van chemische stoffen en plastic deeltjes van windturbines op zee. RIVM-briefrapport 2022-0241, M. Hof, J. Bakker & N. Spanbroek.

Tabel 5-3 Effectbeoordeling zoekgebieden RES 2024 op het thema woon- en leefomgeving

Nr.	Zoekgebied	Geluid	Slagschaduw	Omgevings-veilig-heid	Mogelijke emis-sies
1	Boekelermeer I				
2	Boekelermeer II				
3	A2/A9 Ouderkerkerplas				
4	Nes				
5	Alton				
6	Elbaweg				
7	Omgeving Breekland/N245				
8	Kade Velsen-Noord				
9	Zuiderlegmeerpolder Oost				
10	Noordzeekanaal III				
11	A9-A22				
12	Waarderpolder				
13	Oosterwijzend				
14	A9 De Kil				
15	Tata Steel				
16	Geestmerambacht langs N504				
17	Kernglastuinbouwgebied de Kwakel				
18	Krabbersgat				
19	Helsdeur				
20	Opmeer				
21	Zuiderhout				

6. Landschap en erfgoed

In dit hoofdstuk zijn de effecten van de RES-zoekgebieden voor windturbines op landschap en erfgoed in beeld gebracht en beoordeeld. Hierbij wordt gekeken naar de aspecten ruimtelijke visualisatie, manifestatie in het landschap, landschappelijke waarden, cultuurhistorische waarden en archeologie.

6.1 Regelgeving en beleid

Landschap en erfgoed

Belangrijke aspecten van windturbines zijn de zichtbaarheid van de turbines en de effecten op het landschap. Van belang zijn of maat en schaal van windturbines of een windpark aansluit bij de maat en schaal van het landschap en in hoeverre de windturbines of een windpark kan worden waargenomen en beleefd. Dat kan bijvoorbeeld zijn vanuit de dagelijkse leefomgeving (bijvoorbeeld vanuit de woonkernen of vanaf de (hoofd)infrastructuur rond een zoekgebied). Vanwege de hoogte van de turbines is obstakelverlichting nodig. Daarom is ook aandacht nodig voor de zichtbaarheid in de avond- en nachtperiode.

Voor de landschappelijke effecten is tevens van belang in hoeverre windturbines of windparken (kunnen) aansluiten op bestaande karakteristieken van het landschap, zoals grootschalige lijninfrastructuur, overgangen land-water (dijken), grootschalige bedrijventerreinen of (grootschalige) verkavelingsstructuren.

Regelgeving

De Erfgoedwet vormt samen met de nieuwe Omgevingswet het fundament voor de bescherming van erfgoed:

- Roerend cultureel erfgoed en de aanwijzing van rijksmonumenten staat in de Erfgoedwet;
- De aanwijzing van ruimtelijk cultureel erfgoed (stads- en dorpsgezichten en cultuurlandschappen) en omgang met het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving staat in de Omgevingswet.

Provinciaal beleid

Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018 is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap, zoals bebouwing, agrarische bedrijven, infrastructuur of vormen van energieopwekking. De provincie beoogt met deze Leidraad om samen met bijvoorbeeld gemeenten, ontwikkelaars en initiatiefnemers te werken aan het behouden en versterken van de kwaliteit van het landschap en de cultuurhistorie.

UNESCO werelderfgoed

- Binnen de provincie zijn drie gebieden aangewezen als UNESCO Werelderfgoed: Droogmakerij de Beemster, Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie. Op 26 juli 2021 zijn de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie gezamenlijk UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies geworden;
- Binnen het UNESCO Werelderfgoed Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn onder voorwaarden windturbines toegestaan. In het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies (bijlage 7a van de Omgevingsverordening NH2022) is onderzocht waar en onder welke voorwaarden wind en/of zon eventueel mogelijk zijn. Dit Afwegingskader bevat een nadere uitwerking van de kernkwaliteiten voor deze werelderfgoederen specifiek voor wind en zon. Aan de hand van dit afsprakenkader kunnen gemeenten beoordelen of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor wind en zon passen binnen de kernkwaliteiten.

Bijzonder Provinciaal Landschap

- In Noord-Holland zijn 32 Bijzonder Provinciale Landschappen (BPL) aangewezen. Het Bijzonder Provinciaal Landschap omvat in Noord-Holland gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarden;
- Een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die de kernkwaliteiten van het BPL aantast, kan enkel mogelijk gemaakt worden, indien er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn er compensatie en/of mitigatie plaatsvindt.

Aardkundige waarden

- Binnen de provincie zijn 16 gebieden aangewezen als aardkundige waarde. Hier mag men de bodem niet beschadigen door te graven of door er met zware voertuigen te rijden. De aardkundige waarden zijn onder te verdelen in de categorieën: strandwallen (zandbanken langs oude kustlijnen), stuwwallen (heuvels in het landschap die zijn ontstaan doordat een gletsjer de grond heeft opgeduwd), duinen, veenmeren (erosie van veengrond) en rivieren (vertakkende benedenloop van de Rijn).
- Aardkundige waarden worden beschermd via de regels voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Binnen deze regimes zijn ze onderdeel geworden van de Wezenlijke Kenmerken en Waarden (WKW's) en de Kernkwaliteiten.

Ruimtelijke handreiking wind op land

De Ruimtelijke Handreiking Wind op Land uit 2021 biedt kaders voor het inpassen van windenergie in het Noord-Hollandse landschap met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en dient te worden betrokken bij het opstellen van de plannen. Zowel voor grote als kleine windturbines zijn ontwikkelprincipes uiteengezet die bijdragen aan het behoud van het landschappelijk pallet. Voor grote windturbines zijn de volgende ontwikkelprincipes van belang:

- Respecteer landschappelijke eenheden en overgangen;
- Aansluiten bij lokale landschappelijke waarden en dynamiek;
- Gekoppeld aan een structuur;
- Niet elke structuur is een drager;
- Maat bij schaal (maatvoering windturbine);
- Aansluiten bij bestaande opstellingen;
- Een sobere vormgeving van de turbinevoet.

6.2 Beoordelingskader

In Tabel 6-1 is het beoordelingskader voor het thema landschap en erfgoed weergegeven. Onder de tabel is de onderzoeksmethodiek per beoordelingsaspect nader toegelicht.

Tabel 6-1 Beoordelingskader landschap en erfgoed

Thema	Aspect	Criterium
Landschap en erfgoed	Ruimtelijk visueel, manifestatie in het landschap	Interferentie en helderheid van de opstelling
		Passend bij het landschap (o.a. de relevant kernkwaliteiten BPL)
		Horizonbeslag; effect op openheid (overdag en 's nachts)
	Landschappelijke waarden	Effecten op ruimtelijke dragers
		Effecten landschappelijke karakteristiek
		Effecten op openheid en ruimtebeleving
	Cultuurhistorische waarden	Effecten op kernkwaliteiten UNESCO-werelderfgoed
		Effect op kernkwaliteiten BPL (cultuurhistorie)
		Effect op (beleving van) gebouwd erfgoed
	Archeologie	Effecten op archeologische waarden

Ruimtelijk-visueel: manifestatie in het landschap

Per zoekgebied wordt in beeld gebracht wat de ruimtelijk-visuele effecten zijn op het landschap voor Noord-Holland als geheel en voor potentiële herstructureringsgebieden daarbinnen. Het effect wordt beoordeeld op de volgende subcriteria:

- *Interferentie en helderheid van de opstelling*: Dit subcriterium gaat over de mate waarin opstellingen afzonderlijk herkenbaar en beleefbaar zijn en er onderscheid kan worden gemaakt tussen individuele opstellingen. Hierbij speelt ook het begrip interferentie – samenwerking – tussen verschillende clusters waarbij zij door de waarnemer als één windpark of windlandschap in plaats van afzonderlijke lijnopstellingen worden ervaren;
- *Passendheid bij het landschap*: windturbines overstijgen het bestaande landschap. De afstand tot turbines is voor veel mensen moeilijk in te schatten en relaties met onderliggende structuren zijn vaak moeilijk te leggen. De Rijksadviseur voor het landschap geeft in een choreografie van 1.000 molens (2010) aan dat het niet

zozeer gaat of turbines passen in het landschap, maar eerder of ze passen bij een landschap. Het is daarbij van belang in welke mate de gekozen locatie(s) geassocieerd worden met wind (open landschap en kustlandschap), high tech (gebieden met een (agro-)industrieel karakter), gebieden met een verleden als energiewingebied (veenkoloniën) of zelf groene energie en natuur welke met elkaar geassocieerd worden.

Beoordelingsschaal
Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter de kans dat de windturbines in het zoekgebied de ruimtelijk-visuele kwaliteit aantasten en in mindere mate passen bij het landschap, bijvoorbeeld aantasting van open landschappen en geen aansluiting op gebieden met een (agro-)industrieel karakter en aansluitingen bij het functiegebruik van het gebied in het verleden.

Ruimtelijk-visueel: impact op leefomgeving

Daarnaast wordt ingegaan op de visuele impact op de leefomgeving. Bij dit criterium is gekeken twee subcriteria:

- Het eerste criterium is het ruimtebeslag en horizonbeslag van de opstellingen;
- Het tweede criterium is de ruimtelijke flexibiliteit. De grootte van de zoekgebieden verschillen. Bij grotere zoekgebieden is er meer ruimte om de turbines daar te plaatsen waar ze landschappelijk het beste kunnen worden. Er kan dan geschoven worden met de turbines naar de meest geschikte plekken.

Beoordelingsschaal
Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe kleiner het zoekgebied, waarmee er minder ruimte is om met de turbines te schuiven naar de meest geschikte plekken.

Effecten op landschappelijke waarden

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland (2018) is een aantal kernwaarden benoemd en per landschappelijke eenheid in Noord-Holland bekeken of deze kenmerkend is. Een aantal van deze kernwaarden staat onder invloed van de plaatsing van turbine opstellingen.

- Kernwaarde *openheid en ruimtebeleving*: turbines zijn van invloed op de openheid. Solitaire turbines kunnen een open ruimte vergroten echter rijen met turbines kunnen open ruimtes visueel verkleinen en opdelen. In dit criterium wordt onderzocht in hoeverre de openheid in Noord-Holland negatief wordt beïnvloed door de plaatsing van turbines;
- Kernwaarde *ruimtelijke dragers*: de mate waarin ensembles gekoppeld zijn met de in het landschap aanwezige elementen die voldoende maat/schaal hebben en over grote afstand zichtbaar zijn (zoals dijken, hoofdwaterlopen); Het gaat dan vooral om het gegeven dat er voor lijnopstellingen gekozen wordt van tenminste 6 turbines waarbij er lijnen ontstaan van minimaal 2,5 km lengte. Als er eventueel gebogen lijnvormige structuren voorkomen dan kan er worden aangesloten bij patronen. Dit kan de leesbaarheid vergroten en structuren benadrukken. Of dat daadwerkelijk zo is, moet in visualisaties worden verkend en op plan en/of project-MER niveau voor de windparken. In gebieden zonder duidelijke lijnstructuur in het bestaande verkavelings- of occupatie patroon zullen geforceerde lijnen negatief uitwerken;
- Kernwaarde *landschappelijke karakteristiek:* Dit is een afzonderlijk subcriterium. Er zijn landschappen die in meer of mindere mate zijn aangetast door ontwikkelingen zoals aanleg van grootschalige infrastructuur, (agro-)industriële bebouwing. Plaatsing in gave gebieden heeft niet de voorkeur. Andersom kunnen in verrommelde of aangetaste gebieden windturbines juist verkleinend werken en structuur aanbrengen.

Beoordelingsschaal
Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter de kans dat de windturbines in het zoekgebied de landschappelijke waarden aantasten, bijvoorbeeld in hoeverre de windturbines in het zoekgebied de open kernkwaliteiten aantasten en kunnen aansluiten bij lijnstructuren.

Effecten op cultuurhistorische waarden

De zoekgebieden worden onderzocht op de mate van aantasting van cultuurhistorische of landschappelijke kwaliteiten. Wegingsfactoren hierbij zijn:

- De mate waarin het gebied een cultuurhistorisch/ landschappelijke beschermde beleidsstatus geniet of de mate waarin er een relevante visuele relatie is met deze gebieden (UNESCO werelderfgoed, Bijzonder Provinciaal Landschap, beschermde stads- en of dorpsgezichten);

- Effect op beleving van cultuurhistorisch waardevolle patronen welke zijn af te leiden uit de Leidraad Landschap en cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland.

Beoordelingsschaal
Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter de kans dat de windturbines in het zoekgebied de cultuurhistorische waarden aantasten, bijvoorbeeld door ligging in of nabij UNESCO werelderfgoed, Bijzonder Provinciaal Landschap en/of beschermde stads- en of dorpsgezichten.

Aantasting archeologische waarden
Voor het criterium archeologie wordt op globale wijze de kans op aantasting of verlies van archeologische waarden bepaald. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW). Wanneer opstellingen mogelijk worden gemaakt in gebieden waar ook locaties met trefkansen op archeologische waarden zijn, dan is sprake van een negatief effect. In welke mate er een negatieve beoordeling is, hangt af van de grote van de trefkans. Wanneer in een regio veel windturbinegebieden liggen waar ook een hoge trefkans is, zal de beoordeling meer negatief zijn dan wanneer er weinig turbines worden mogelijk gemaakt of wanneer er sprake is van locaties met een lage of zeer lage trefkans. Een positieve beoordeling is bij dit criterium niet van toepassing.

Beoordelingsschaal
Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter de kans dat de windturbines in het zoekgebied de archeologische waarden aantasten, bijvoorbeeld in gebieden waar een hoge trefkans is.

6.3 Huidige situatie

6.3.1 Ruimtelijk-visueel

Voor de beoordelingsaspecten “ruimtelijk-visueel, manifestatie in het landschap” wordt geen referentiesituatie beschreven. Dit aspect kent alleen een effect als gevolg van de windturbines.

6.3.2 Landschappelijke waarden

De omgevingsverordening van Noord-Holland (Omgevingsverordening NH2022) beschrijft 32 landschappen aan de hand van hun ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische en/of aardkundige waarden. De kernkwaliteiten van deze landschappen zijn reden om ze aan te merken als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). De BPL-gebieden van de provincie Noord-Holland zijn planologisch beschermd. Het beschermingsregime is opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022 van de provincie. In een notendop betekent de planologische bescherming dat de landschappen niet aangetast mogen worden door ingrepen in het landschap. Als ontwikkeling toch plaatsvindt in het beschermde landschap, moeten de negatieve effecten gemitigeerd of gecompenseerd worden. Voor windturbines betekent dit dat bij de ontwikkeling van plannen die invloed kunnen hebben op de kernkwaliteiten van een BPL een nadere analyse en afweging moet worden gemaakt en dat moet worden nagegaan welke mitigerende en/of compenserende maatregelen noodzakelijk zijn. Figuur 6-1 toont de ligging van de BPL-gebieden in de provincie Noord-Holland.

De zoekgebieden zijn in verschillende BPL-gebieden gelegen. In de volgende secties worden kort de kernkwaliteiten van de relevante BPL-gebieden behandeld. Hierbij is vermeld welke zoekgebieden geheel of gedeeltelijk in het betreffende BPL liggen.

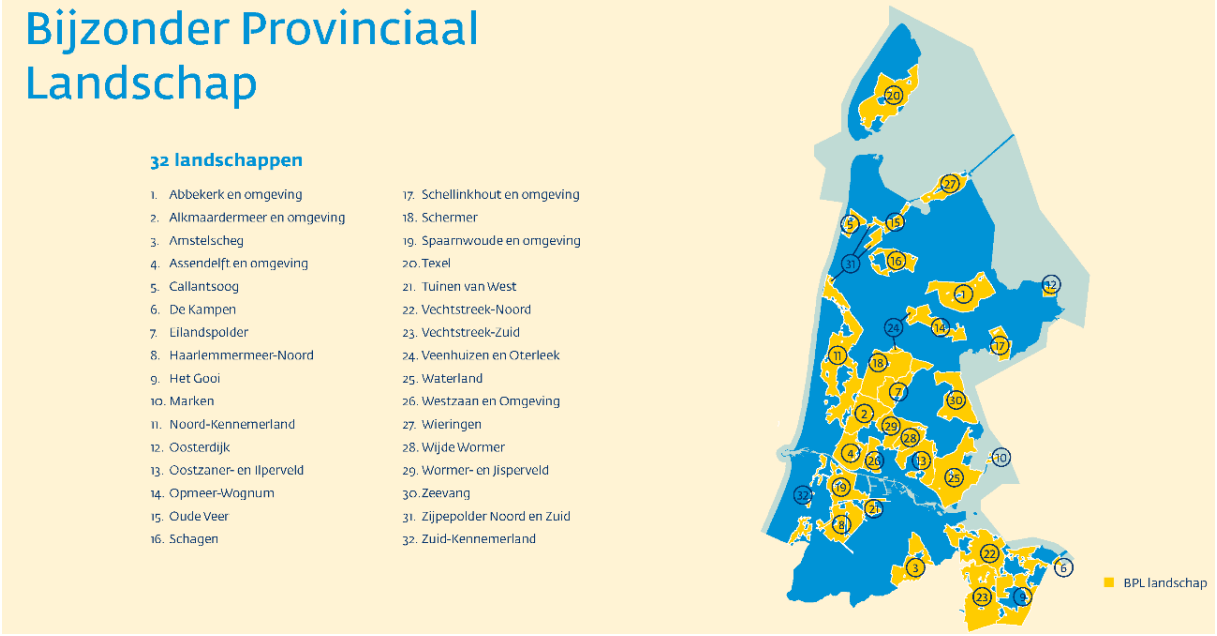

Figuur 6-1 Kaart Bijzonder Provinciaal Landschap in de provincie Noord-Holland (Provincie Noord-Holland, 2020)

Amstelscheg (relevant voor zoekgebied 3)

Het BPL-gebied Amstelscheg kent verschillende kernkwaliteiten.

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek:* De oeverwallen van de (oude) Waver en de kreekruggen en -beddingen in het landschap zijn karakteristiek voor het landschap. Daarnaast kennen verschillende deelgebieden een cultuurhistorisch waardevol verkavelingspatroon.
- *Openheid en ruimtebeleving*: Het gebied biedt door haar openheid een sterk contrast met het dichtbij gelegen stedelijk gebied. Deze openheid is van bijzondere betekenis. Verschillende gebieden worden gebruikt als habitat door weidevogels.
- *Ruimtelijke dragers*: In het BPL-gebied zijn verschillende ruimtelijke dragers aanwezig. Het betreft veenrivieren en dijken, de randen bovenland Bovenkerkerpolder, Holendrecht en Middelpolder, de Kalfjeslaan, de Legmeerdijk met de Bovenkerkerweg en de Hollandsedijk.

Assendelft en omgeving (relevant voor zoekgebied 14)

Het BPL-gebied Assendelft en omgeving kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek*: Het gebied kent een tweedeling in landschapstypen. In het veenpolderlandschap zijn de (grillige) structuren van de waterlopen van groot cultuurhistorisch belang. In de zeekleipolders wordt door het verkavelingspatroon de geschiedenis waarneembaar. Deze verkavelingspatronen zijn van groot cultuurhistorisch belang.
- *Openheid en ruimtebeleving:* Het landschap kent een open tot zeer open karakter. Hierdoor is elke ruimtelijke ingreep vanaf grote afstand zichtbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit, met als uitzondering natuurontwikkeling.
- *Ruimtelijke dragers:* Het landschap kent verschillende ruimtelijke dragers: de zee- en liniedijken, de Nauernasche Vaart, de Ringdijk en -vaart Veenpolder en de ringdijk Vlietpolder, de bebouwingslinten en de stolpenstructuren.

Figuur 6-2 Impressie BPL-gebied Amstelscheg (links) BPL-gebied Assendelft en omgeving (rechts) (Provincie Noord-Holland, 2024)

Schermer (relevant voor zoekgebied 1 en 2)

Het BPL-gebied Schellinkhout en omgeving kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek:* De Schermer is van oorsprong een binnenmeer dat in de 17e eeuw door bemaling is omgevormd tot een droogmakerij. Het landschap is grootschalig, zeer open en heeft een karakteristieke geometrische opzet. De kenmerkende binnenboezemvaarten, de Noorder- en Zuidervaart, zijn de hoofdassen van waaruit de droogmakerij verder is ingedeeld. De rechthoekige langgerekte verkaveling is zeer regelmatig en strekt zich uit zover het oog reikt;
- *Openheid en ruimtebeleving:* De Schermer is zeer open en weids. De bebouwingslinten aan weerszijde van de Noorder- en Zuidervaart en de overige bebouwingslinten in de Schermer zijn niet dicht; de erven met bebouwing en beplanting liggen grotendeels als losse groene eenheden langs het lint. Hierdoor is de openheid vrijwel overal goed zichtbaar en beleefbaar.
- *Ruimtelijke dragers:* De lange en rechte Noorder- en Zuidervaart zijn beeldbepalend in de Schermer. De waterlopen met de karakteristieke beplanting en vele stolpen aan weerszijden zijn bijzondere en herkenbare assen.

Spaarnwoude en omgeving (relevant voor de zoekgebieden 10, 11 en 12)

Het BPL-gebied Spaarnwoude en omgeving kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek:* In de Vereenigde binnenpolder bevinden zich strandwallen onder en boven het maaiveld. De strandwallen tonen de ontstaansgeschiedenis van het gebied. In het gebied zijn ook veenrivieren en -plassen aanwezig die de oorspronkelijke hoofdafwatering tonen. Wijzigingen aan deze waterlopen worden als aantasting van de kernkwaliteit gezien. De verkaveling in de veenweidepolders bestaat uit een historisch en kenmerkend regelmatig strokenpatroon. In de Vereenigde binnenpolder waaiert het patroon zich uit vanuit de waterlopen in het gebied.
- *Openheid en ruimtebeleving:* Voor een groot deel kent het veenpolderlandschap een open karakter. Delen van de IJ-polders kennen ook een afwisseling van gebieden met een open en gesloten, groen karakter. In het BPL-gebied zijn geschikte locaties aanwezig voor weidevogels, onder meer door het gebrek aan verstorende elementen.
- *Ruimtelijke dragers*: De ruimtelijke dragers zijn de (zee)dijken en liniedijken, het zijkanaal B en C en de ringvaart Haarlemmermeer en de bebouwingslinten.

Figuur 6-3 Impressie BPL-gebied Schermer (links) en Spaarnwoude en omgeving (rechts) (Provincie Noord-Holland, 2024)

Waterland (relevant voor zoekgebied Nes (4)

Het BPL-gebied Waterland kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek:* Het gebied is een veenpolderlandschap met natuurlijke, grillige waterlopen (dieën). Verspreid in het gebied liggen kleinere droogmakerijen. De ontginningsgeschiedenis en de kracht en beteugeling van het water zijn goed afleesbaar in het landschap, bijvoorbeeld aan de strokenverkaveling van de veenweidepolders, de dieën en de restanten van dijkdoorbraken. De grote openheid is een bijzondere waarde. Bewoning vindt van oudsher vooral plaats in lintdorpen langs dijken, ontginningsassen en langs wegen of vaarten in polders.
- *Openheid en ruimtebeleving:* Zowel de veenweidepolders als de droogmakerijen kenmerken zich door een grote openheid. Door de ligging nabij Amsterdam vormt deze openheid een groot contrast met de stad, waardoor deze extra wordt benadrukt en gewaardeerd. Stilte is ook een kenmerk van het gebied.
- *Ruimtelijke dragers*: De meest prominente ruimtelijke dragers zijn de randen van het gebied: de lange structuur van de Waterlandse Zeedijk (Uitdammerdijk en de Zeedijk langs de Gouwzee) en het Noordhollandsch Kanaal en de ringdijk en -vaart van de Purmer. Daarnaast zijn de (korte) lintbebouwingen (al dan niet met stolpenstructuren), ringvaarten- en dijken rond kleinere droogmakerijen en (restanten) van trekvaarten en kanalen ruimtelijke dragers in het gebied.

Figuur 6-4 Impressie BPL-gebied Waterland (Provincie Noord-Holland, 2024)

6.3.3 Cultuurhistorische waarden

UNESCO-werelderfgoed

De referentiesituatie van de cultuurhistorische waarden kan worden beschreven aan de hand van UNESCO-werelderfgoed en de provinciale structuren. De provincie kent in de huidige situatie drie beschermde erfgoedgebieden (zie Figuur 6-5). Het gaat om de grachtengordel van Amsterdam (geen relevantie voor de zoekgebieden), de Nieuwe Hollandse Waterline, dit is een uitbreiding van het werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam (relevant voor de zoekgebieden 10, 12 en 14) en Droogmakerij de Beemster (geen relevantie voor zoekgebieden).

Figuur 6-5 UNESCO werelderfgoed in Noord-Holland (Provincie Noord-Holland, 2024)

Provinciale structuren

De provincie Noord-Holland kent acht soorten provinciale structuren, welke in meer of mindere maten een beschermde status hebben. Deze structuren zijn weergegeven in Figuur 6-6. Structuren omvatten onder andere dijkstructuren (zoals de IJ-dijken en de Westfriese Omringdijk), vaarten en kanalen en natuurlijke structuren van cultuurhistorische waarde. Artikel 15 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening schrijft voor dat bij ontwikkelingen nabij Provinciale Structuren uit de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (2018) er twee gradaties van bescherming mogelijk zijn: structuren met een ‘rekening houden met’ status en structuren met een ‘betrekken bij’ status. Juridisch gezien betekent dit ‘rekening houden met’ dat de betrokken aspecten een verzwaarde status hebben in de belangenafweging. Er kan van worden afgeweken, maar dit moet wel goed worden gemotiveerd. Juridisch gezien betekent dit ‘betrekken bij’ dat aan deze aspecten aandacht moet worden gegeven, maar dat er geen sprake is van een verzwaarde juridische status van deze aspecten.

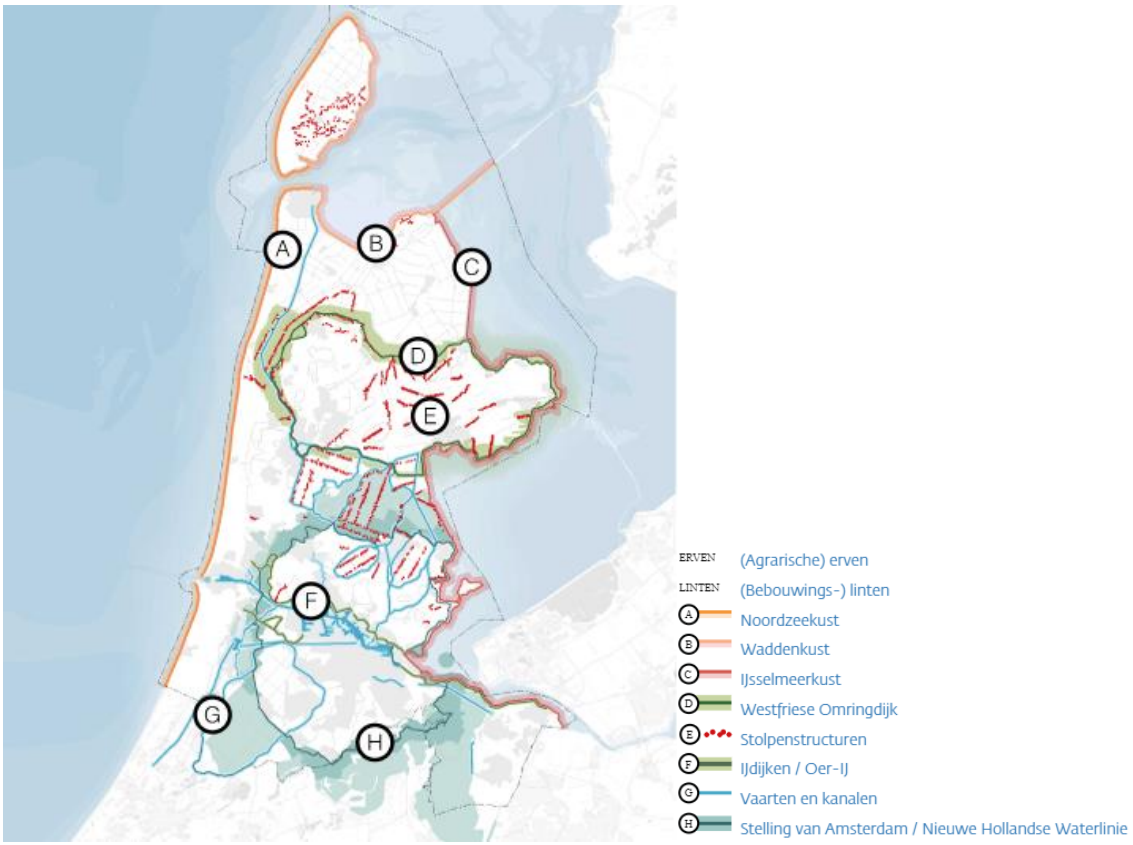

Figuur 6-6 Provinciale structuren in Noord-Holland (provincie Noord-Holland, 2024)

6.3.4 Archeologie

In de provincie Noord-Holland zijn de omstandigheden voor het bewaren van voorwerpen van archeologische betekenis, over het algemeen, goed. Dit betekent dat bijna de gehele provincie in meer of mindere mate een archeologische waarde kent. De provincie Noord-Holland heeft tien gebieden geïdentificeerd waar de archeologische waarde boven de regionale schaal uitstijgt (zie Figuur 6-7). Over het algemeen staan deze gebieden voor één of meerdere tijdsperioden en tonen daarmee de bewoningsgeschiedenis van het gebied. Deze waarden zijn op dit moment aanwezig en vormen daardoor een kwaliteit van het huidige landschap.

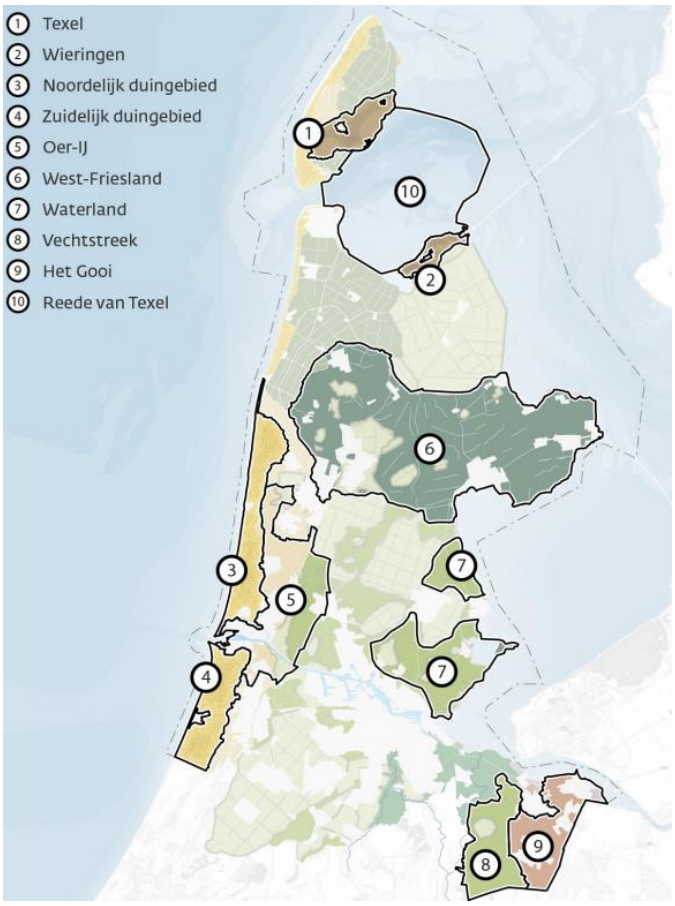

Figuur 6-7 Tien gebieden in de provincie Noord-Holland met bovenregionale archeologische waarde (provincie Noord-Holland, 2018)

6.4 Effectbeschrijving

6.4.1 Ruimtelijk-visueel, landschappelijke waarden en cultuurhistorische waarden

Voor de analyse en beoordeling van de ruimtelijk-visuele manifestatie van windturbines in het landschap en de landschappelijke waarden zijn de zoekgebieden ingedeeld in acht clusters. Deze clusters zijn gevormd op basis van de nabijheid van zoekgebieden (welke liggen dicht bij elkaar) en de kenmerken van het landschap. De indeling in clusters is uitsluitend bedoeld voor de analyse en zegt niets over een (eventuele) gezamenlijke aanpak van de zoekgebieden bij een verdere uitwerking naar concrete plannen.

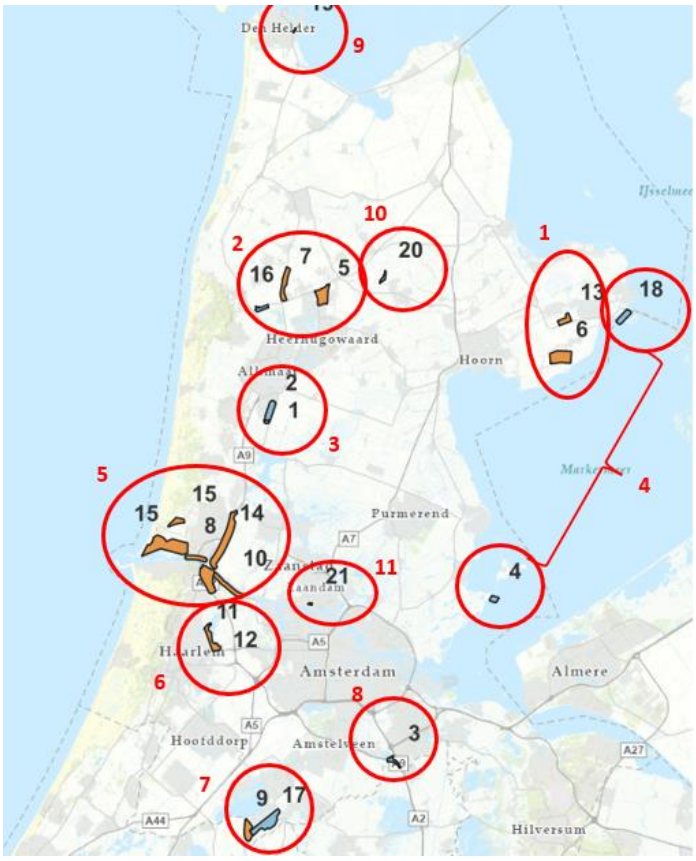

Figuur 6-8 De clustering van zoekgebieden in acht clusters voor de beschrijving van de ruimtelijk-visuele manifestatie in het landschap.

In de effectenanalyse komt de ligging van de zoekgebieden in open of meer gesloten/bebouwd gebied, de landschappelijke structuren en verkavelingspatronen en de ligging in of nabij Bijzonder Provinciaal Landschap aan de orde. Voor de clusters is geen visualisatie gemaakt, omdat er in deze fase nog geen ontwerp is en er dus nog geen opstellingen bekend zijn voor de windturbines. Wel heeft de Provincie Noord-Holland in de Handreiking Wink op Land richtlijnen opgesteld voor mogelijke opstellingen. Deze zullen worden gehanteerd om tot een zo goed mogelijke inpassing in het landschap te komen.

1. Drechterland

In cluster 1 liggen twee zoekgebieden in de gemeente Drechterland: Elbaweg (6) en Oosterwijzend (13). Het landschap van Elbaweg en Oosterwijzend wordt gekenmerkt door de zeekleilandschappen, openheid en grovere verkavelingspatronen. In de omgeving van Schellinkhout, een BPL-gebied, is het verkavelingspatroon fijnmazig. Langs een aantal wegen in de gebieden bevinden zich boerderijen of andere vormen van bebouwing.

Figuur 6-9 Landschap Oosterwijzend (14, links) en Elbaweg (7, rechts) (Bron: Cyclomedia, 2024)

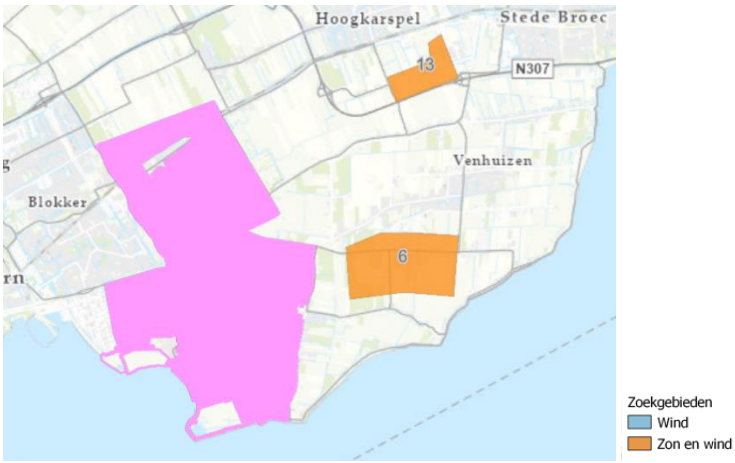

Figuur 6-10 Ligging zoekgebieden Elbaweg (6) en Oosterwijzend (13) ten opzichte van de BPL-gebieden (roze vlak)

In de zoekgebieden Elbaweg (6) en Oosterwijzend (13), niet gelegen in BPL-gebieden, vormt de openheid van het gebied een duidelijk aandachtspunt.

De kwaliteiten van de twee zoekgebieden Elbaweg (6) en Oosterwijzend (13) liggen dus in de openheid van het landschap, de mogelijkheid om tussen de beperkt aanwezige bebouwingslinten ver te kijken en de grovere verkavelingspatronen. De plaatsing van windturbines zal de openheid van de zeekleilandschappen beïnvloeden. Er bestaat een risico dat de windturbines het landschap gaan overheersen.

2. Omgeving Breekland

In cluster 2 liggen de zoekgebieden Alton (5), Omgeving Breekland/N245 (7) en Geestmerambacht langs N504 (16). Zoekgebied Alton (5) bestaat grotendeels uit kassen. De openheid van het agrarische landschap wordt bij zoekgebied Omgeving Breekland/N245 (7) lokaal onderbroken door agrarische bebouwing, hier zijn langs een deel van de doorgaande weg al windturbines aanwezig in een (onderbroken) lijnopstelling. Zoekgebied Geestmerambacht langs N504 (16) is minder open en bestaat afwisselend uit bosschages, akkers en ook lokaal bebouwing. Door de gebieden lopen daarnaast verschillende infrastructurele lijnen, zoals een spoor en provinciale wegen. De drie zoekgebieden zijn niet gelegen in BPL-gebieden (zie Figuur 6-13).

Figuur 6-11 Landschap Alton (6, links) en Omgeving Breekland/N245 (8, rechts) (Cyclomedia, 2024)

Figuur 6-12 Landschap Geestmerambacht langs de N504 (18) (Cyclomedia, 2024)

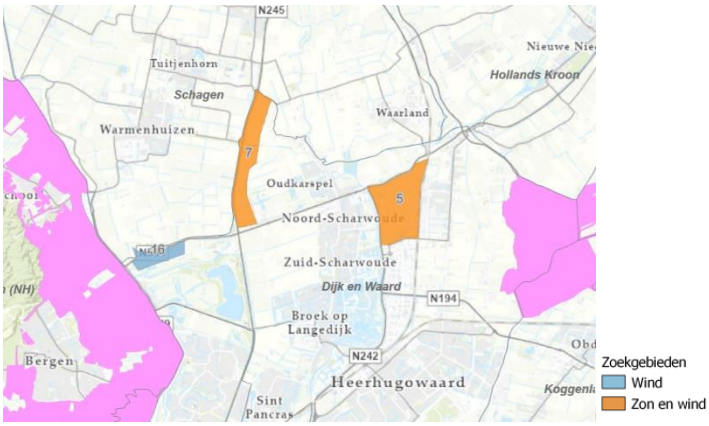

Figuur 6-13 Ligging zoekgebieden Alton (5), Omgeving Breekland/N245 (7) en Geestmerambacht langs N504 (16) ten opzichte van de BPL-gebieden (roze vlakken)

De maat, schaal en dynamiek van het landschap maken dat windturbines passen in het landschap, in ieder gebied op een andere manier. In alle drie de gebieden bieden de verschillende rechte infrastructurele lijnen mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines. De open gebieden van Omgeving Breekland/N245 (7) en Geestmerambacht langs N504 (16) zullen een meer besloten karakter krijgen. Het plaatsen van windturbines in zoekgebied Alton (5), in de ruimte tussen de kassen, zal weinig invloed hebben op de openheid van het landschap.

3. Boekelermeer

De zoekgebieden Boekelermeer I en II (1 en 2) vormen samen cluster 3. Het gebied is een voormalig meer dat drooggelegd is. Boekelermeer I en II (1 en 2) is tegenwoordig grotendeels in gebruik als bedrijventerrein en in ontwikkeling. Het gebied heeft een rationele indeling met orthogonale verkaveling en rechte wegen. Aan de oostzijde is het Noord-Hollands kanaal gelegen.

Figuur 6-14 Landschap Boekelermeer I en II (1 en 2)

Ten zuiden en oosten van Boekelermeer I en II (1 en 2) is BPL-gebied Schermer gelegen (zie Figuur 6-15). De rechthoekige verkavelingsopzet van het landschap van dit BPL-gebied is de afgelopen 400 jaar nauwelijks veranderd. Het BPL-gebied heeft een sterk rationele indeling en wordt gekenmerkt door haar openheid. Ten westen ligt het BPL-gebied Noord-Kennemerland (zie Figuur 6-15). Dit gebied kenmerkt zich door het contrast tussen de openheid in de strandvlakten en beslotenheid op de strandwallen.

Figuur 6-15 Ligging zoekgebieden Boekelermeer I en II (1, 2) ten opzichte van BPL-gebieden (roze vlakken)

Het landschap van de Boekelermeer bestaat voor een groot deel uit bedrijventerrein (deels in aanleg). Door de ontwikkeling van bedrijfslocaties op het gehele plangebied is de openheid van het landschap deels verdwenen. De Boekelermeer leent zich goed voor het plaatsen van windturbines. Windturbines kunnen het moderne landschap dat ontstaat versterken. Door de hoogte van de windturbines zullen deze echter nog steeds zichtbaar zijn.

Het rechtlijnige karakter van de polder biedt een duidelijke structuur waaraan de windturbines gekoppeld kunnen worden. Een regelmatige opstelling van windturbines in een raster of lijn past bij het landschap. In het landschap zijn al windturbines aanwezig. Bij de plaatsing van nieuwe windturbines dienen deze turbines meegenomen te worden in de opstelling. Een aandachtspunt is de beleving van de windturbines vanuit BPL-gebied de Schermer en BPL-gebied Noord-Kennemerland.

4 . Markermeer

Cluster 4 bestaat uit de zoekgebieden Nes (4) en Krabbersgat (18). In zoekgebied Nes (4) komen de windturbines direct op een dijk of in open water van het Markermeer. Een verbindingsdijk, de Nes (N518), ten noorden van het zoekgebied Nes, verbindt het schiereiland Marken met het vasteland. Zoekgebied Krabbersgat (18) ligt op een dijk langs de noordrand van Markermeer, bij Enkhuizen. Het gebied ligt direct ten zuidwesten van de viaduct Krabbersgat (N307) en ten westen van de Houtribdijk. Zowel in Nes (4) als in Krabbersgat (18) staat al een aantal windturbines.

Figuur 6-16 Landschap Nes (4, links) en Krabbersgat (18, rechts) (Cyclomedia, 2024)

Zoekgebied Nes (4) is aan de rand van BPL-gebied Waterland gelegen (zie Figuur 6-17). Zoekgebied Krabbersgat (18) is niet nabij BPL-gebied gelegen.

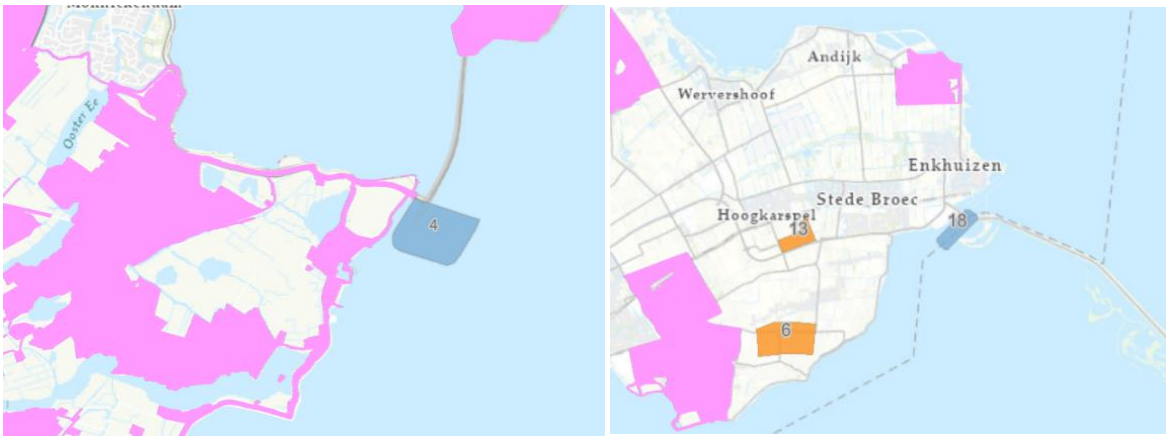

Figuur 6-17: Ligging zoekgebied Nes (4, links) en Krabbersgat (18, rechts) ten opzichte van BPL-gebieden (roze vlakken) (Provincie Noord-Holland, 2024)

In beide zoekgebieden staan al windturbines. De nieuwe turbines zullen groter en over een grotere lengte langs de dijken staan dan de huidige windturbines. Dit maakt dat de impact op de omgeving iets groter is, dan in de huidige situatie. Een aandachtspunt voor zoekgebied Nes (4) is de beleving van de windturbines vanuit BPL-gebied Waterland.

5. Noordzeekanaal e.o.

Cluster 5 is samengesteld uit de zoekgebieden Noordzeekanaal III (10), Kade Velsen-Noord (8), A9-A22 (11), A9 De Kil (14) en Tata Steel (15). De gebieden zijn allen gelegen rondom het Noordzeekanaal, maar verschillen sterk in mate van verstedelijking en in landschapstype.

Figuur 6-18 Landschap Noordzeekanaal e.o. (Cyclomedia, 2024)

De industrie- en bedrijventerreinen langs het Noordzeekanaal, zoals Kade Velsen-Noord (8) en Tata Steel (15), bieden ruimte voor het plaatsen van windturbines. Windturbines vormen een aanvulling op het stedelijke landschap. Een belemmering voor het plaatsen van windturbines op deze locaties ligt mogelijk in de al aanwezige infrastructuur en de maatregelen die genomen dienen te worden in het kader van externe veiligheid. Door deze belemmeringen is het lastig om een passende opstelling van windturbines te vinden. Het plaatsen van windturbines zonder ruimtelijk kader geeft een risico op interventie. Tata Steel is gelegen in de kustzone. Door het reliëf van het duinlandschap vallen windturbines vanaf maaiveldniveau echter grotendeels weg. Daarnaast bestaat de huidige bebouwing van Tata Steel al uit enkele hoge schoorstenen en gebouwen, die van grote afstand zichtbaar zijn. Het karakter van de omgeving doet hierdoor stedelijk aan. In het stedelijke gebied van Kade Velsen-

Noord (8) en Tata Steel (15) spelen landschappelijke waarden een minder belangrijke rol. Hier zijn er geringe negatieve landschappelijke effecten te verwachten.

Een groot deel van de andere zoekgebieden van dit cluster (11, 14, 10) valt in droogmakerijen. Het betreft de huidige en voormalige polders: de Zaandammerpolder, de Westzanerpolder, de Nauernasche polder, de Wijkermeerpolder, en de Noord Spaarndammerpolder. Het westelijk deel van de Wijkermeerpolder beslaat een klein deel van zoekgebied A9 De Kil (14). De Nauernasche polder is in gebruik als vuilstort. De Wijkermeerpolder bestaat overwegend uit agrarisch gebied. Het westelijk deel biedt ruimte aan bedrijvigheid. In de Noord Spaarndammerpolder en Zuid Spaarndammerpolder is Noordzeekanaal III (11) gelegen. Het uiterste westelijke deel van de Noord-Spaarndammerpolder beslaat ook een klein deel van zoekgebied A9/A22 (12). De polders zijn overwegend in gebruik als recreatiegebied. Ook zijn op meerdere locaties al windturbines geplaatst. Kortom, het karakter van deze droogmakerijen wordt bepaald door de infrastructurele verbindingen (zoals de A9, de N246 en de A22), de agrarische bebouwing en het achterliggende land, andere bedrijfslocaties en recreatiegebied met grote verschillen tussen de zoekgebieden. Het landschap is een afwisseling van open en gesloten delen. Het toevoegen of nieuw plaatsen van windturbines heeft als risico dat er een verdere vervaging tussen landelijk en stedelijk gebied optreedt. Goede inpassing, aan de hand van de huidige ruimtelijke patronen, is daarom noodzakelijk.

Zoekgebied A9 De Kil (14) is deels gelegen in BPL-gebied Assendelft (zie Figuur 6-19) en omgeving en deels in UNESCO werelderfgoed (voor meer informatie over UNESCO werelderfgoed, zie paragraaf 6.4.2). Forten en andere bepalende elementen zijn in of nabij dit zoekgebied gelegen: Fort Zuidwijkermeer (Beverwijk), Fort aan de St. Aagtendijk (Beverwijk) en Fort bij Veldhuis (Heemskerk). Tussen Fort Zuidwijkermeer en Fort aan de St. Aagtendijk loopt een 2,5 kilometer lange aarden wal. Het plaatsen van windturbines heeft een negatieve impact op de gaafheid van dit landschap. De aanwezigheid van bijzondere landschappen in dit gebied maakt dat dit een zeer belangrijk aandachtspunt bij de overweging voor plaatsing van windturbines in deze zoekgebieden. Aanbevolen wordt de windturbines in zoekgebied A9 De Kil (14) buiten het BPL-gebied en met aandacht voor de landschappelijke structuur te plaatsen.

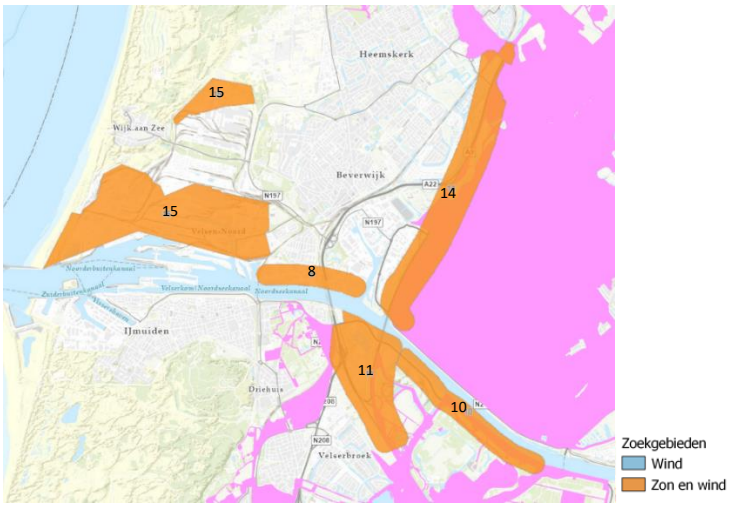

Figuur 6-19 Zoekgebieden Noordzeekanaal III (10), Kade Velsen-Noord (8), A9-A22 (11), A9 De Kil (14) en Tata Steel (15) ten opzichte van BPL-gebieden (roze vlakken) (Provincie Noord-Holland, 2024)

Zoekgebied Noordzeekanaal III (10) is niet gelegen in BPL-gebied, maar voor een zeer klein deel gelegen in UNESCO werelderfgoed (zie ook paragraaf 6.4.2). Zoekgebied Tata Steel (15) is niet in BPL-gebied gelegen.

6. Waarderpolder

Cluster 6 bestaat uit de Waarderpolder (12). In het oosten en noordoosten zijn de wateren de Binnen-Liede en de Mooie Nel gelegen. In het gebied bevinden zich een park, een waterzuiveringscentrale en een recreatiegebied. In het gebied zelf bevinden zich weinig ruimtelijke structuren waaraan de opstelling van windturbines gekoppeld kan worden. Langs de weg ten westen van het zoekgebied zijn enkele windturbines in een rij opgesteld. Voor het opstellen van windturbines zou het uitbreiden van deze rij langs het verdere verloop van de weg mogelijk zijn. Het inbreiden in het park past niet bij de recreatieve aanleg van het park met kronkelende structuur. Het verdere zoekgebied wordt gekenmerkt door een grote openheid; en is grotendeels in gebruik als recreatiegebied. Het

plaatsen van windturbines in dit gebied beïnvloedt dit negatief. Het gebied heeft een UNESCO status (zie verder paragraaf 6.4.2). In het gebied is een inlaatduiker gelegen die gebruikt kon worden voor het vanuit de ringvaart inunderen van de Haarlemmermeerpolder. Net ten zuidoosten van het zoekgebied is Fort bij Penningsveer gelegen. Dit is een zeer belangrijk aandachtspunt bij inpassing van windturbines in een gebied.

Figuur 6-20 Landschap Waarderpolder (Bron: Cyclomedia, 2024).

Binnen het zoekgebied Waarderpolder (12) zijn kleine delen van BPL-gebied Spaarnwoude en omgeving gelegen (zie Figuur 6-21). Voor een groot deel kent dit veenpolderlandschap een open karakter. Door de plaatsing van windturbines gaat de openheid deels verloren.

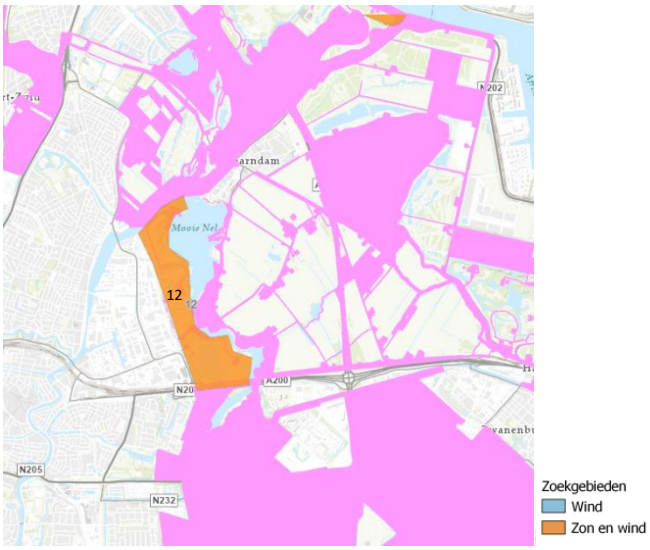

Figuur 6-21 Ligging zoekgebied Waarderpolder (12) ten opzichte van BPL-gebieden (roze vlakken) (Provincie Noord-Holland, 2024)

In het zoekgebied bevindt zich geen duidelijk ruimtelijk patroon. Een deel van het gebied is in gebruik als waterzuiveringsinstallatie. Het park in het noordoosten van het zoekgebied is gelegen op een voormalige stortlocatie. Het zuidelijk deel van het zoekgebied is gelegen in een gebied met aardkundige waarden. Dit is een aandachtspunt. Het realiseren van windturbines gaat gepaard met een mogelijke zeer lokale aantasting in een klein deel van het zoekgebied. Het effect op de aardkundige waarden is hierdoor niet groot. Echter, het landschap maakt onderdeel uit van de Stelling van Amsterdam en is als zodanig beschermd.

7. Zuiderlegmeerpolder

De zoekgebieden Zuiderlegmeerpolder Oost (9) en Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17) vormen samen cluster 7. Het landschap is typerend voor een droogmakerij. Het heeft een rationele indeling met rechte wegen en een orthogonaal verkavelingspatroon. Deze lijnen in het landschap bieden de mogelijkheid voor heldere en duidelijke opstellingen van de windturbines. Langs de Hoofdweg ligt een bebouwingslint. Dit zorgt voor een afwisseling van beslotenheid en openheid. Het achterliggende landschap in de Zuiderlegmeerpolder Oost wordt gekenmerkt door grote openheid. Dit wordt negatief beïnvloed door de plaatsing van windturbines.

Figuur 6-22 Landschap Zuiderlegmeerpolder (Cyclomedia, 2024)

Beide zoekgebieden zijn niet in of nabij BPL-gebied gelegen. In de Zuiderlegmeerpolder (9) en het Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17) overheerst een rationeel ruimtelijk patroon. Het patroon komt tot uiting door de rechthoekige verkaveling en de rechte (water)wegen die het landschap doorkruisen. Windturbines zullen een duidelijk extra structuurelement in het landschap vormen. Het risico is dat hierdoor het landschap overheerst wordt door de aanwezige windturbines. Het zoekgebied vormt een nog relatief open en gaaf deel van de droogmakerij. Deze openheid en gaafheid kan negatief worden beïnvloed door een windpark. De zoekgebieden in dit cluster liggen tevens in de nabijheid van het Groene Hart, waardoor ze ook een visueel effect kunnen hebben op dit gebied. In 2023 zijn door het bestuurlijk platform Groene Hart onderzoek perspectieven opgesteld over de omgang met duurzame energie in en om dit gebied. Deze zullen gebruikt moeten worden bij de verdere ontwikkeling van deze zoekgebieden.

8. Knooppunt Holendrecht

Cluster 8 wordt gevormd door zoekgebied A2/A9 Ouderkerkplas (3). Het landschap wordt gekenmerkt door de snelwegen. De snelwegen bieden wellicht een aanknopingspunt voor het plaatsen van windturbines. Er dient aandacht te zijn voor al aanwezige windturbines in het landschap. Het landschap kenmerkt zich door een afwisseling van openheid en beslotenheid. Lokaal zijn er bosschages aanwezig langs de snelwegen die het zicht op het verder gelegen landschap ontnemen. Het plaatsen van windturbines zal de openheid van het landschap beïnvloeden. Het is daarom een negatief effect. Bij het overwegend infrastructurele landschap vormen windturbines in principe een passende aanvulling.

Figuur 6-23 Landschap Knooppunt Holendrecht (Cyclomedia, 2024)

Zoekgebied A2/A9 Oudekerkerplas (3) ligt deels in het BPL-gebeid Amstelscheg (zie Figuur 6-24) en deels in een gebied met aardkundige waarden. Het gebied biedt door haar openheid een sterk contrast met het dichtbij gelegen stedelijk gebied. Deze openheid is van bijzondere betekenis. Verschillende gebieden worden gebruikt als habitat door weidevogels

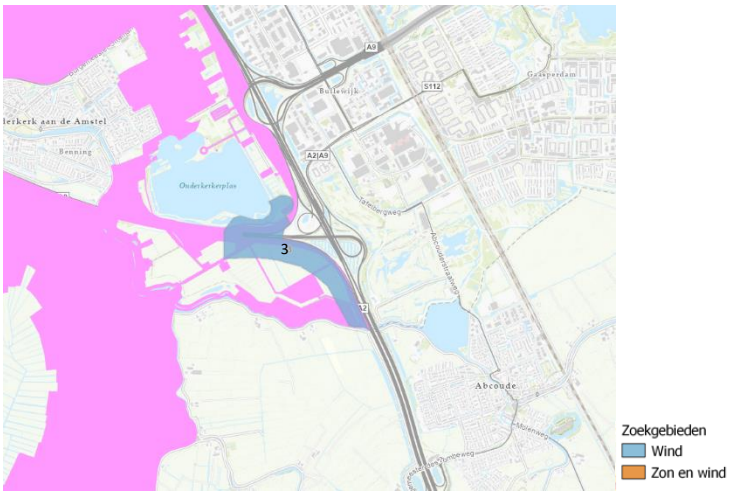

Figuur 6-24 Zoekgebied A2/A9 Oudekerkerplas (3) ten opzichte van BPL-gebieden (roze vlakken) (Provincie Noord-Holland, 2024)

Het ruimtelijke patroon op de locatie wordt overheerst door de snelwegen die het gebied doorkruisen. In de droogmakerij heeft op grote schaal ruilverkaveling plaatsgevonden. Hierdoor is het oorspronkelijke verkavelingspatroon aangepast. De aanwezigheid van deze waarden is een aandachtspunt. Door plaatsing van windturbines worden deze 'puntsgewijs' aangetast. Dit betekent dat de effecten zeer lokaal in een klein deel van het zoekgebied optreden. In het algemeen is het uiteindelijke effect niet groot. De gaafheid van het landschap is aangetast door de verschillende ruimtelijke ingrepen die hebben plaatsgevonden.

9. Marinehaven
Cluster 9 wordt gevormd door het zoekgebied Helsdeur (19). Dit gebied is een voormalig wad, dat in 1949 is drooggelegd voor de aanleg van een marinehaven. Tegenwoordig heeft het nog steeds deze functie. Binnen het zoekgebied staan reeds twee windturbines. Het gebied heeft een rationele indeling met orthogonale verkaveling en rechte wegen. Aan de oostzijde ligt Natura-2000 gebied De Waddenzee; aan de westzijde ligt het Noordhollands Kanaal.

Figuur 6-25 Landschap Helsdeur (19)

Het zoekgebied ligt niet in de nabijheid van BPL-gebied. Het landschap van de Marinehaven bestaat voor een groot deel uit industrieel gebied met twee turbines. Door de ontwikkeling van de Marinehaven en de turbines is de openheid van het landschap deels verdwenen. De Marinehaven leent zich dan ook goed voor het plaatsen van nieuwe en/of grotere windturbines. Windturbines kunnen het moderne landschap dat ontstaat versterken. Door de hoogte van de nieuwe en/of grotere windturbines zullen deze echter nog steeds zichtbaar zijn.

Het rechtlijnige karakter van het gebied biedt een duidelijke structuur waaraan de windturbines gekoppeld kunnen worden. Een regelmatige opstelling van windturbines in een raster of lijn past bij het landschap.

10. Langereis
Cluster 10 bestaat uit het zoekgebied Opmeer (20). Het landschap is typerend voor een droogmakerij. Het heeft een rationele indeling met rechte wegen en een orthogonaal verkavelingspatroon. Deze lijnen in het landschap bieden de mogelijkheid voor heldere en duidelijke opstellingen van de windturbines. Langs de Langereis ligt een bebouwingslint. Dit zorgt voor een afwisseling van beslotenheid en openheid. Het achterliggende landschap wordt gekenmerkt door grote openheid. Dit wordt negatief beïnvloed door de plaatsing van windturbines.

Figuur 6-26 Landschap zoekgebied Opmeer (Cyclomedia, 2024)

Het zoekgebied Opmeer (20) ligt ingeklemd tussen de BPL-gebieden Veenhuizen/Oterleek en Opmeer/Wognum. Beide BPL-gebieden hebben zowel openheid en ruimtebeleving als habitat voor weidevogels als kernkwaliteiten. Hoewel het zoekgebied niet gelegen is in deze BPL-gebieden, is bij de realisatie van windturbines in dit gebied de beleving vanuit het BPL-gebied wel een aandachtspunt.

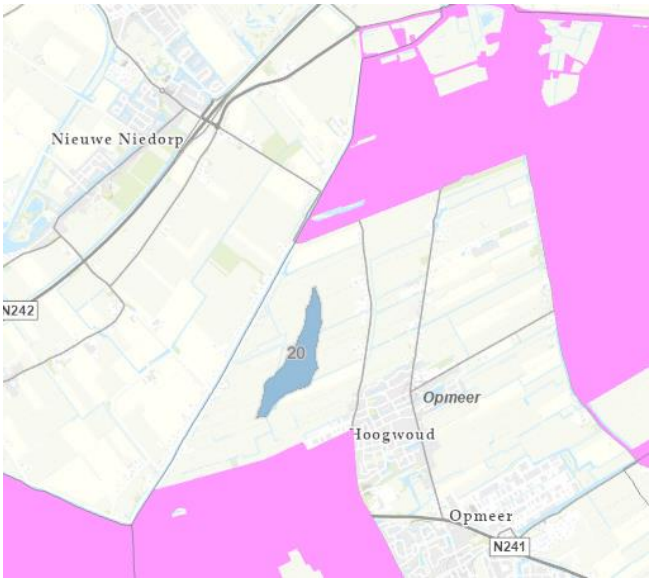

Figuur 6-27: Zoekgebied Opmeer (20) ten opzichte van BPL-gebieden (roze vlakken) (Provincie Noord-Holland, 2024)

De kwaliteiten van het gebied ligt in de openheid van het landschap, de mogelijkheid om tussen de beperkt aanwezige bebouwingslinten ver te kijken en de grovere verkavelingspatronen. De plaatsing van windturbines zal de openheid van het landschap beïnvloeden. Er bestaat een risico dat de windturbines het landschap gaan overheersen.

11. Zuiderhout

Cluster 11 bestaat uit zoekgebied 21 in Zaandam. Dit gebied is een deel van een bestaand industriegebied Zuiderhout, gelegen aan het Noordzeekanaal, aan de westzijde begrensd door de Nieuwe Zeehaven en aan de oostzijde door de Symon Spiersweg. Het gebied heeft een rationele indeling met orthogonale verkaveling en rechte wegen.

Figuur 6-28 Landschap Zuiderhout (Cyclomedia, 2024)

Zuiderhout leent zich goed voor het plaatsen van windturbines. Windturbines kunnen het moderne landschap dat ontstaat versterken. Door de hoogte van de windturbines zullen deze wel nog steeds zichtbaar zijn. Het gebied ligt niet in of nabij BPL-gebied. In het landschap zijn al windturbines aanwezig. Bij de plaatsing van nieuwe windturbines dienen deze turbines meegenomen te worden in de opstelling.

Mogelijke mitigerende maatregelen

De Ruimtelijke Handreiking Wind op Land van de provincie Noord-Holland uit 2021 biedt kaders voor het inpassen van windenergie in het Noord-Hollandse landschap met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en dient te worden betrokken bij het opstellen van plannen voor windturbines. De ontwikkelprincipes hiervan staan beschreven in paragraaf 2.2 van dit MER.

Conclusie

Meerdere zoekgebieden tasten de openheid en andere landschappelijke waarden aan, zoals A2/A9 Ouderkerkplas (3), Elbaweg (6), Oosterwijzend (13) en Opmeer (20). Een aantal gebieden overlapt geheel of deels met BPL-gebieden. Dit betreffen zoekgebieden A2/A9 Ouderkerkplas (3), Noordzeekanaal III (10), A9-A22 (11), Waarderpolder (12) en A9 De Kil (14). De BPL-gebieden waar één of meerdere van de zoekgebieden onder vallen zijn Assendelft en omgeving, Schellinkhout en omgeving, Spaarnwoude en omgeving en Waterland.

Voor alle zoekgebieden geldt dat bij plaatsing van windturbines in het landschap rekening gehouden dient te worden met de impact op de ruimtelijk-visuele manifestatie van het landschap en bij de BPL-gebieden in het bijzonder de kernkwaliteiten van het gebied. Door zorgvuldige keuze voor de manier waarop deze geplaatst worden, bijvoorbeeld door het volgen van infrastructurele lijnen in het landschap, kan het negatieve effect op de ruimtelijk-visuele manifestatie van het landschap geminimaliseerd worden.

6.4.2 Cultuurhistorische waarden

UNESCO werelderfgoed

De UNESCO Werelderfgoedlijst bevat gebieden, structuren en objecten die vanwege hun betekenis op het vlak van archeologie of cultuurhistorie extra bescherming nodig hebben. In de provincie Noord-Holland zijn gebieden die op de UNESCO Werelderfgoedlijst staan. Dit zijn de Stelling van Amsterdam, de Hollandse Waterlinie, de grachtengordel van Amsterdam, de droogmakerij de Beemster en de westelijke Waddenzee. Verschillende zoekgebieden vallen in of zijn gelegen in de directe nabijheid van de Stelling van Amsterdam (zie Figuur 6-29), waar de Hollandse Waterline onderdeel van is. Er wordt vanuit gegaan dat er geen horizoneffect optreedt bij de Beemster of Grachtengordel.

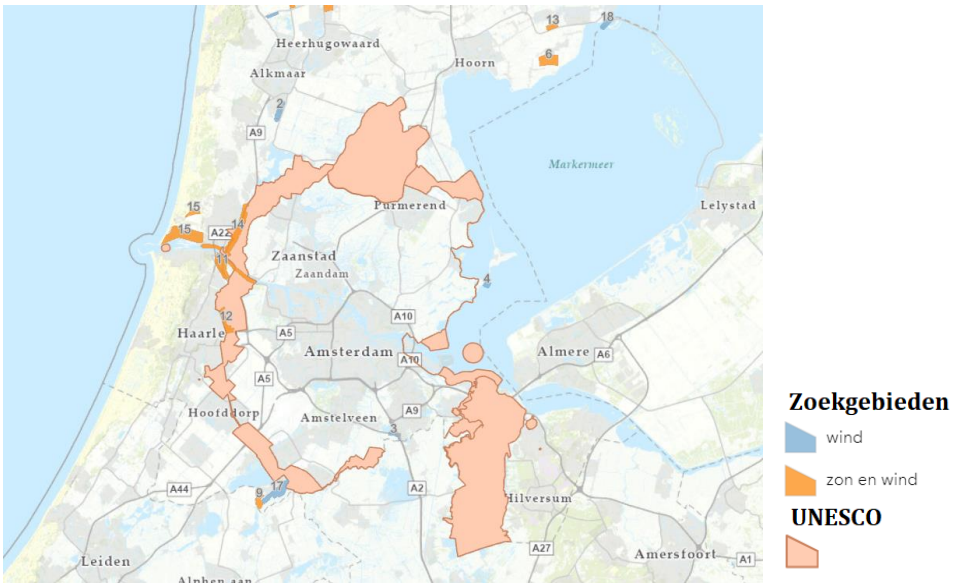

Figuur 6-29 Ligging UNESCO en zoekgebieden

In opdracht van de provincies waarin de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn gelegen (Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant en Noord-Holland) is het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgesteld. Dit is bedoeld om eenduidige regels op te stellen voor energiewinning in de Hollandse Waterlinies. In het afwegingskader wordt ingegaan op locaties waar energiewinning geen bedreiging vormt voor de werelderfgoedstatus van het gebied; en waar energiewinning niet samengaat met de werelderfgoedwaarden van het gebied. Het afwegingskader bestaat uit 4 stappen:

(1) Zonering ten behoeve van borging kernkwaliteiten;
(2) Laadvermogen
(3) Ontwerp en
(4) Waardecreatie.

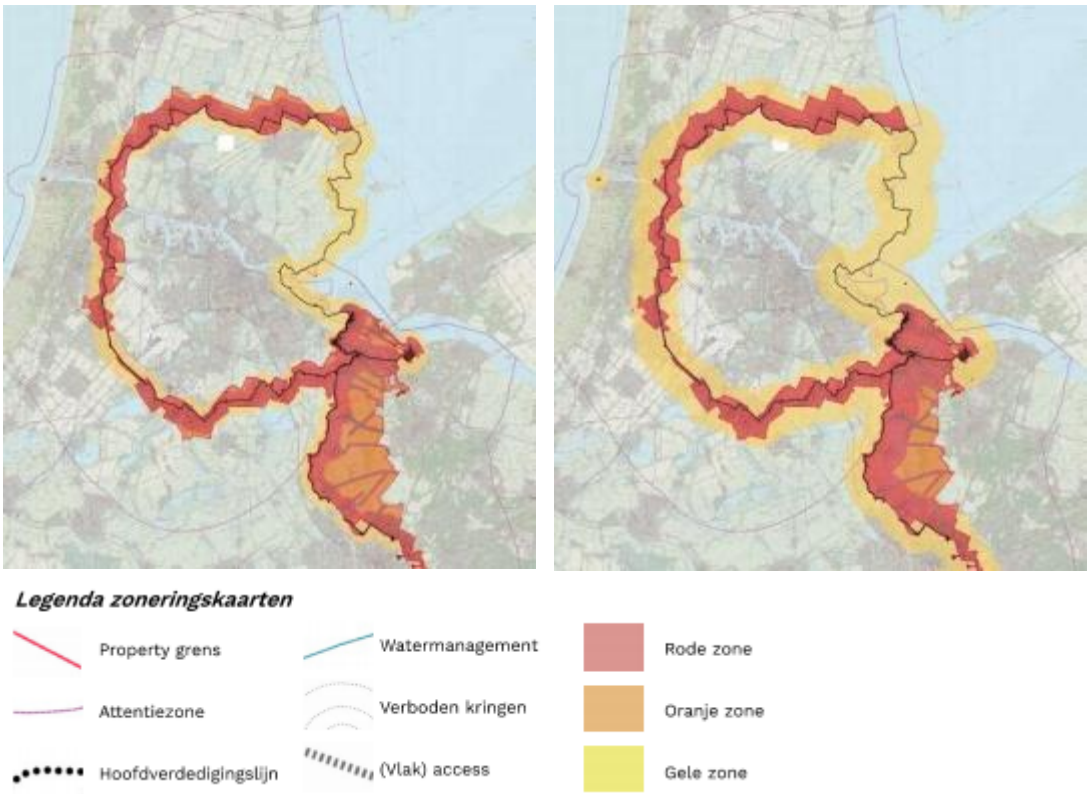

Figuur 6-30 Zoneringskaart Hollandse Waterlinies 3,0 MW turbines (links) en 5,6 MW turbines (rechts) (bron: Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies)

Stap 1 van het afwegingskader gaat in op de zonering van de Hollandse Waterlinies voor de plaatsing van wind en zon. Bovenstaande kaarten tonen de zonering van de Hollandse Waterlinies. De rode en oranje zones liggen in het UNESCO werelderfgoed. In de rode zone heeft de ontwikkeling van windturbines een negatieve impact op de kernkwaliteiten van het werelderfgoed gebied. De oranje zone betreft alle gebieden binnen het werelderfgoed gebied die niet in de rode zone vallen. Hernieuwbare energieontwikkelingen zijn mogelijk onder voorwaarden. De gele zones betreffen gebieden waar ontwikkeling mogelijk een impact hebben op het UNESCO werelderfgoed. Tabel 6-2 toont een meer gedetailleerd overzicht van de zonering.

Tabel 6-2 Zonering voor windturbines (bron: Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies)

	Windturbines 5,6 MW	Windturbines 3 MW
Rode zone	Minder dan 3 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde	Minder dan 1,5 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde
	Locaties waar het UNESCO-werelderfgoed minder dan 1 km breed is.	Locaties waar het UNESCO-werelderfgoed minder dan 1 km breed is.
	Forten inclusief verboden kringen	Forten inclusief verboden kringen
	Minder dan 2 km afstand van forten die niet gelegen zijn aan de hoofdverdedigingslijn	n.v.t.
	De veilige zijde van de hoofdverdedigingslijn	De veilige zijde van de hoofdverdedigingslijn
	Minder dan 2 km afstand van attributen niet gelegen in bovenstaande afstand zones	Minder dan 1 km afstand van attributen niet gelegen in bovenstaande afstand zones
	Uitzonderingen rode zone: transformatiegebieden en vervanging oude energievormen	Uitzonderingen rode zone: transformatiegebieden en vervanging oude energievormen
Oranje zone	Alle gebieden binnen het werelderfgoed gebied die niet in de rode zone vallen	Alle gebieden binnen het werelderfgoed gebied die niet in de rode zone vallen
Gele zone	Gebieden die in de rode zone zouden vallen, maar buiten het werelderfgoed gebied vallen langs de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde; bij forten en de verboden kringen en overige attributen op afstand van de hoofdverdedigingslijn	Gebieden die in de rode zone zouden vallen, maar buiten het werelderfgoed gebied vallen langs de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde; bij forten en de verboden kringen en overige attributen op afstand van de hoofdverdedigingslijn
	Minder dan 2 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de veilige zijde	Minder dan 1 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de veilige zijde

Voor *stap 2* worden regels gesteld aan het laadvermogen van linielandschap in de oranje zone. Dit betreft regels omtrent de omvang en onderlinge positie van initiatieven voor duurzame energie opwek. De diversiteit van het linielandschap maakt dat de regels meegenomen moeten worden in het proces. In *stap 3* wordt gekeken naar de positionering en oriëntatie van het initiatief in de omgeving; de vorm, hoogte en opstelling; en de inpassing en inrichting. Tegenover de eventuele negatieve effecten staat in *stap 4* de waardecreatie. Verschillende manieren zijn mogelijk om met het initiatief bij te dragen aan meerwaarde voor de Linies. Voor meer informatie wordt verwezen naar het Afwegingskader.

Voor Droogmakerij de Beemster stelt de provincie Noord-Holland nog een Afwegingskader op. Tijdens het opstellen van dit MER is nog niks bekend over de zonering rondom de Beemster en de regels die zullen gelden met betrekking tot windturbines. Om deze reden is voor de Beemster in dit MER alleen beschouwd of zoekgebieden in het UNESCO-gebied liggen en niet in de zones er omheen. Voor de Waddenzee bestaat op dit moment geen Afwegingskader. Daarom geldt ook voor dit UNESCO-gebied dat onderzocht is of zoekgebieden er in liggen en niet welke zoekgebieden in de zone er omheen liggen.

Beschouwd is welke zoekgebieden binnen de rode, oranje en gele zoekgebieden van de zonering voor windturbines van 5,6 MW liggen. Zoekgebied Noordzeekanaal III (10), A9-A22 (11), Waarderpolder (12) en A9 de Kil (14) liggen in de rode zone, dit is gebied met een UNESCO-status. Het plaatsen van windturbines in deze gebieden zou strijdig zijn met de huidige status van de gebieden. Zoekgebied A2-A9 (3), Nes (4), Kade Velsen-Noord (8) en kernglastuinbouwgebied De Kwakel (17) liggen in de gele zone.

Mogelijke mitigerende maatregelen
Het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies bevat eenduidige regels voor energiewinning in de Hollandse Waterlinies die dienen te worden betrokken bij het opstellen van plan voor windturbines.

Monumenten

In de provincie Noord-Holland bevinden zich vele rijks- en provinciale monumenten. De provincie heeft 14.000 rijksmonumenten, waarvan 8.000 zijn gelegen in Amsterdam. Beleidsmatig wordt ingezet om dit industriële, agrarische of religieuze erfgoed te behouden. Bij verdere ontwikkeling van plannen voor windturbines dient aandacht te zijn voor de mate waarin (de beleving van) het gebouwde erfgoed verstoord wordt. De inzet dient behoud van de huidige (beleving van) het gebouwde erfgoed te zijn.

6.4.3 Archeologie

De zoekgebieden hebben verschillende trefkansen voor archeologische waarden (zie Figuur 6-31). Gebieden met een middelhoge en hoge trefkans zijn: Boekelermeer I en II (1 en 2), Nes (4), Elbaweg (6), Kade Velsen-Noord (8), A9-A22 (11), Waarderpolder (12), Oosterwijzend (13), A9 De Kil (14), Tata Steel (15), Geestmerambacht langs N504 (16) en Opmeer (20). Windturbines hebben een relatief beperkte impact op de archeologische waarde van het landschap. Windturbines hebben een relatief klein grondbeslag. Op locatie is er een fundering, ruimte voor een toegangsweg en een kraanopstelplaats nodig. Verder moet er een kabel getrokken voor aansluiting op het elektriciteitsnet. Het is van belang dat voorafgaand aan de plaatsing van de windturbines onderzoek gedaan wordt naar de archeologische waarden op locatie. Mocht het nodig zijn dan kunnen lokaal maatregelen getroffen worden om impact op de archeologische waarden te voorkomen. Windturbines kunnen in gebieden met middelhoge en hoge trefkans een risico opleveren op negatieve effecten. Door voorgaand onderzoek en lokale maatregelen bestaat er een aanzienlijke kans dat inpassing mogelijk is. In gebieden met een lage trefkans bestaat er een gering risico op negatieve effecten.

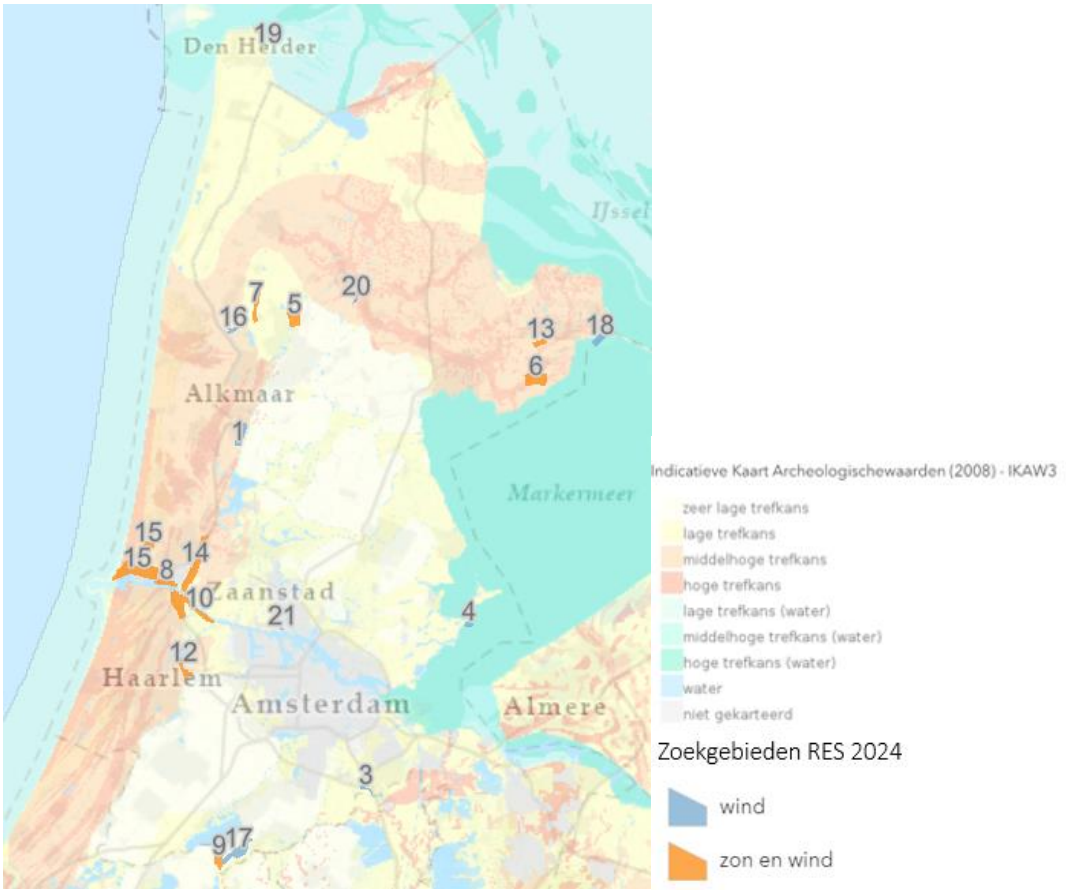

Figuur 6-31 Ligging zoekgebieden t.o.v. archeologische waarden (IKAW, 2008)

Mitigerende maatregelen

- Mitigatie is soms mogelijk door het zoekgebied bij de nadere planuitwerking aan te passen, waarbij archeologische waarden die zich in de bodem bevinden in situ behouden blijven.
- Indien een aanpassing van het zoekgebied en behoud in situ niet mogelijk is, dan worden archeologische resten ex situ behouden door middel van opgraven (dit is geen mitigerende maatregel).

6.5 Effectbeoordeling

In Tabel 6-3 zijn de effectbeoordelingen van de zoekgebieden op het thema landschap en erfgoed weergegeven. Voor dit thema is gekeken naar de ruimtelijk-visuele manifestatie in het landschap en de mogelijke impact van windturbines op de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het risico is op negatieve effecten op het landschap en erfgoed.

Tabel 6-3 Effectbeoordeling zoekgebieden RES 2024 op het thema landschap en erfgoed

Nr.	Naam	Ruimtelijke visuele manifestatie	Landschappelijke waarden	Cultuur-historische waar-den	Archeologie
1	Boekelermeer I				
2	Boekelermeer II				
3	A2/A9 Ouderkerkerplas				
4	Nes				
5	Alton				
6	Elbaweg				
7	Omgeving Breekland/N245				
8	Kade Velsen-Noord				
9	Zuiderlegmeerpolder Oost				
10	Noordzeekanaal III				
11	A9-A22				
12	Waarderpolder				
13	Oosterwijzend				
14	A9 De Kil				
15	Tata Steel				
16	Geestmerambacht langs N504				
17	Kernglastuinbouwgebied de Kwakel				
18	Krabbersgat				
19	Helsdeur				
20	Opmeer				
21	Zuiderhout				

7. Natuur

In dit hoofdstuk zijn de effecten van de RES-zoekgebieden voor windturbines op natuur in beeld gebracht en beoordeeld. Hierbij wordt gekeken naar de aspecten natuurgebieden en soorten.

7.1 Wettelijk kader en beleid

Gebiedsbescherming (Bal)

In hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is de gebiedsbescherming geregeld. Specifieke gebieden, Natura 2000-gebieden, zijn beschermd op basis van Europese richtlijnen. Voor deze juridisch beschermde gebieden gelden per gebied specifieke instandhoudingsdoelen voor de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Activiteiten met mogelijk verslechterende of significant verstorende gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn niet zonder meer toegestaan. Als sprake is van (kans op) verslechtering is een zogenaamde Passende Beoordeling nodig. Als negatieve effecten niet passend beoordeeld kunnen worden, dient een zogenaamde ADC-toets doorlopen te worden waarin dient te worden gemotiveerd dat het effect onvermijdelijk is omdat er geen alternatieven bestaan (A), de activiteit van dwingend openbaar belang is (D) en het effect volledig gecompenseerd wordt (C). Voor de analyses van de RES-zoekgebieden en ook de extra zoekgebieden op termijn (zie paragraaf 11.3.1) is een Passende Beoordeling in de vorm van een risico-analyse uitgevoerd. Deze analyse is integraal opgenomen in dit hoofdstuk en paragraaf 11.3.1.

Gebieden behorend tot het Natuur Natuurnetwerk (NNN) zijn beschermd via artikel 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Aantasting en/of verstoring van NNN-gebieden is niet zondermeer toegestaan. Als effecten optreden dient een zogenaamde Nee-Tenzij afweging te worden gemaakt door de provincie waarin dient te worden gemotiveerd dat het effect onvermijdelijk is omdat er geen alternatieven bestaan, de activiteit van zwaarwegend maatschappelijk belang is en het effect volledig wordt gecompenseerd wordt, middels een compensatieplan.

Soortenbescherming (Bal)

Veel verschillende planten- en dierensoorten zorgen ervoor dat de natuur tegen een stootje kan. Sommige soorten zijn kwetsbaar. Goede natuurbescherming is daarom belangrijk. Wanneer het met de natuur goed gaat, is er ook meer ruimte voor economische en andere maatschappelijke activiteiten. In de Omgevingswet is er sprake van een brede soortenbescherming van dieren en planten, ook buiten de aangemelde beschermingszones. Er geldt een algemene zorgplicht voor alle planten- en dierensoorten.

Bij een projectbesluit dient vooraf onderzoek verricht te worden naar het effect hiervan op beschermde flora en fauna. Hierbij wordt onderzocht welke soorten, dieren en planten, aanwezig zijn in het deelgebied. Wanneer planten- en dierensoorten, dan wel hun nesten of rustplaatsen worden aangetast kan een vergunning worden aangevraagd. In bepaalde gevallen en onder bepaalde voorwaarden kan er ook vrijstelling verleend worden.

In hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is de soortenbescherming geregeld. Bij handelingen met negatieve effecten op beschermde soorten is een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig. De grondslag voor de vergunning is opgenomen in artikel 5.1 lid 2 onder g Omgevingswet en in:

- Art. 11.37 Bal (verbodsbepalingen vogels);
- Art. 11.46 Bal (strikt beschermde soorten);
- Art. 11.54 Bal en Bijlage IX, onder A en onder B Bal (andere soorten, waaronder Rode Lijst soorten).

7.2 Beoordelingskader

In Tabel 7-1 is het beoordelingskader voor het thema natuur weergegeven.

Tabel 7-1 Beoordelingskader natuur

Thema	Aspect	Criterium
Natuur	Natuurgebieden	Effecten op Natura 2000-gebieden Effecten op Natuurnetwerk Nederland
	Soorten	Effecten op biodiversiteit

Beoordelingsschaal natuurgebieden
Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter de kans dat de windturbines in het zoekgebied leidt tot negatieve effecten vanwege ligging nabij of in NatuurNetwerk Nederland (NNN) en hoe groter de kans dat het zoekgebied voor de windturbines leidt tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. Hierbij is gekeken naar in hoeverre sprake is van ruimtebeslag, verstoring, aanvaringsslachtoffers en stikstofdepositie in de bouwfase in relatie tot de habitatdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

Beoordelingsschaal soorten
Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter de kans dat het zoekgebied voor de windturbines is gelegen in gebied met aanwezige vogels en vleermuizen (aanvaringsslachtoffers) en de ligging van de zoekgebieden nabij of in BPL-gebieden met als kernkwaliteit weidevogels.

7.3 Huidige situatie

7.3.1 Natuurgebieden

Natura 2000
Nederland kent twee soorten beschermde natuurgebieden: Natura 2000-gebieden en Natuur Netwerk Nederland (NNN) gebieden. Deze gebieden zijn verschillend in de mate waarop deze beschermd worden. Natura 2000-gebieden worden op Europees niveau beschermd via de Habitat- en Vogelrichtlijn met als doel de kwaliteit van deze gebieden in stand te houden of te verbeteren. Hierdoor is men zeer beperkt in het soort activiteiten dat in en rondom deze gebieden mag plaatsvinden. De provincie Noord-Holland kent 19 Natura 2000-gebieden. In figuur 7-1 is de ligging van de Natura 2000-gebieden, onderverdeeld in Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden, weergegeven.

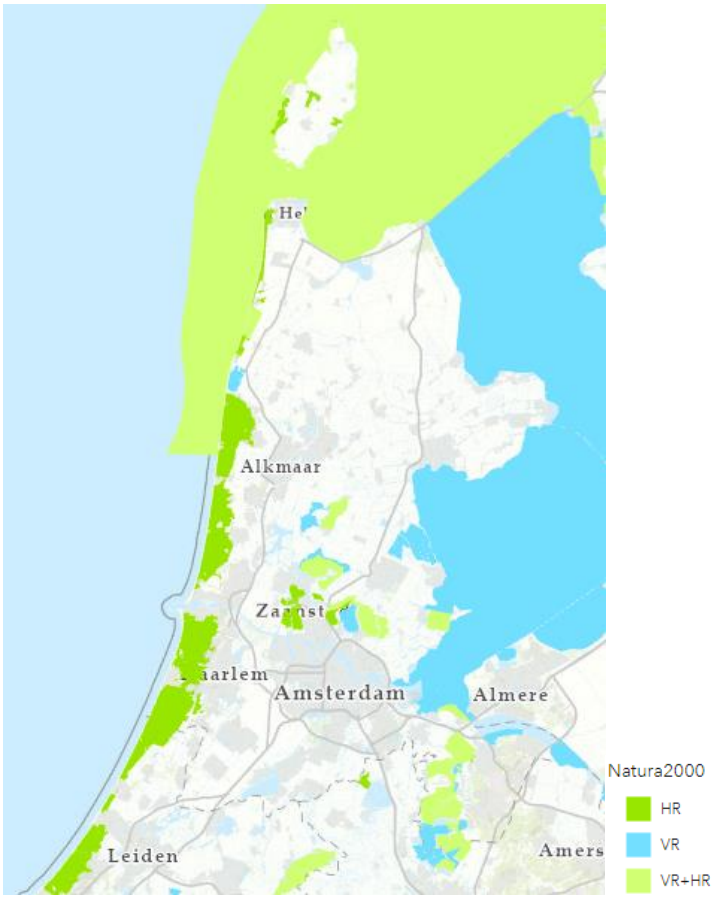

Figuur 7-1 Natura 2000-gebieden Noord-Holland (Provinciale Verordening Noord-Holland, 2022)

Natuur Netwerk Nederland

Het Natuur Netwerk Nederland (NNN) is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden, dat als doel heeft de biodiversiteit te versterken door natuurgebieden met elkaar te verbinden. Door de aanleg van nieuwe verbindingen, wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd raken, zodat plant- en diersoorten zich makkelijker kunnen verspreiden over Nederland. De taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot NNN-gebieden zijn vastgelegd in de Omgevingswet (onderdeel natuur) alsmede de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Holland. Hierin staat onder andere dat er voor ontwikkelingen in NNN-gebieden het 'nee, tenzij'-principe geldt. Plannen en projecten mogen in principe niet plaatsvinden in NNN-gebied als deze een negatief effect hebben op de natuurlijke waarden van het gebied, tenzij er sprake is van een zwaarwegend belang waarvoor geen alternatief is. De NNN-gebieden zijn weergegeven in Figuur 7-2.

Figuur 7-2 NNN-gebieden in Noord-Holland (Provinciale Verordening Noord-Holland, 2022)

7.3.2 Soorten

Op het gebied van soorten en biodiversiteit kunnen windturbines voornamelijk een negatief effect hebben op vogels en vleermuizen. Migratieroutes van deze soorten zijn onderzocht in een studie van SOVON in 2021. De impact van windturbines in de referentiesituatie op deze migratieroutes is weergegeven in Figuur 7-3.

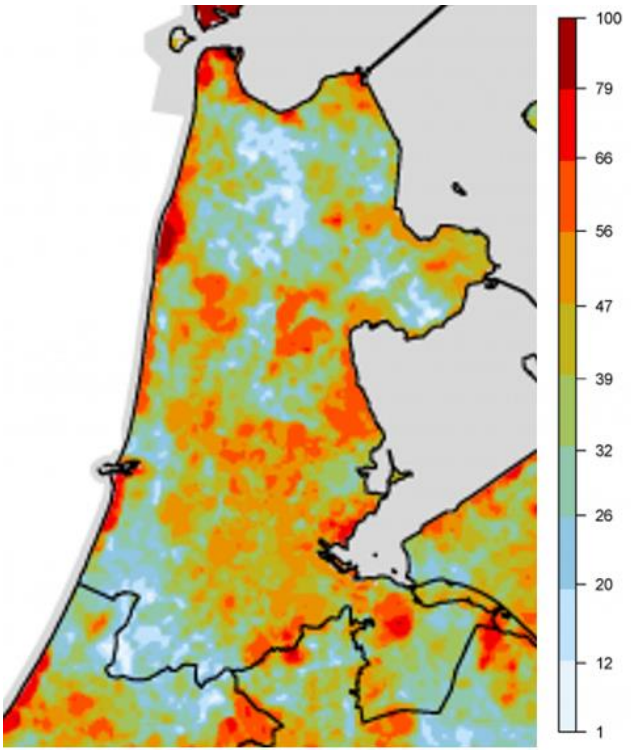

Figuur 7-3 Gecombineerde gevoeligheidskaart broedvogels en niet-broedvogels op basis van belangrijke verspreidingsgebieden en vliegbewegingen. Cumulatief kaartbeeld voor alle vogelsoorten uit de soortenmatrix, gewogen met de kwetsbaarheidsscore. Relatieve schaal van 1 (weinig risico voor aanwezigheid gevoelige soorten) tot 100 (hoog risico voor aanwezigheid gevoelige soorten). (SOVON, 2021)

Wetenschappers van de Universiteit van Amsterdam hebben recentelijk een onderzoek naar het risico op aanvaring van windmolens door trekvogels uitgevoerd[14]. Op basis van opgestelde vogeltrekkaarten (zie Figuur 7-4) blijkt dat de massale vogeltrek in het voor en najaar vooral ‘s nachts plaatsvindt. Deze trek vindt voor een aanzienlijk deel plaats op de hoogte van windturbines.

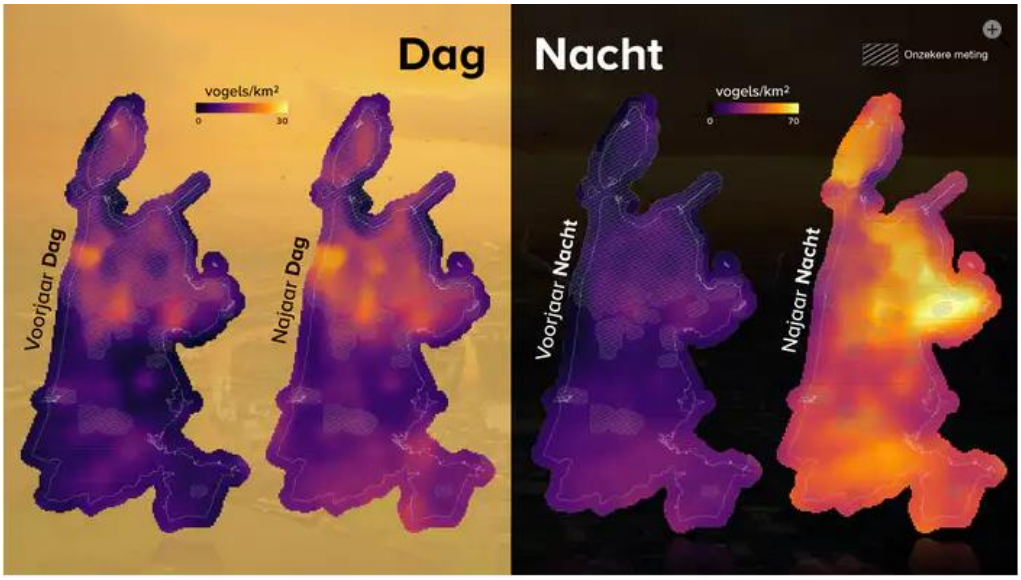

Figuur 7-4 Vogelkaarten van Noord-Holland waarop de vogeltrek in voor- versus najaar, en overdag versus ’s nachts is te zien (UvA, 2024)

Binnen Noord-Holland valt een aantal hotspots op, zoals West-Friesland, de kop van Noord-Holland en Texel en de vogeldichtheid ten zuiden van Amsterdam is relatief hoog (zie Figuur 7-5). In het westelijk deel van het Markermeer, Waterland en delen van de Zaanstreek zijn vogeldichtheden daarentegen vrij laag.

[14] Vogeltrek in kaart brengen met weer- & vogelradars. B.D. Hoekstra, Stacy Shinneman, Johannes De Groeve, Berend-Christiaan Wijers, B. Kranstauber, Judy Shamoun-Baranes van de Universiteit van Amsterdam, Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica. Juli, 2024.

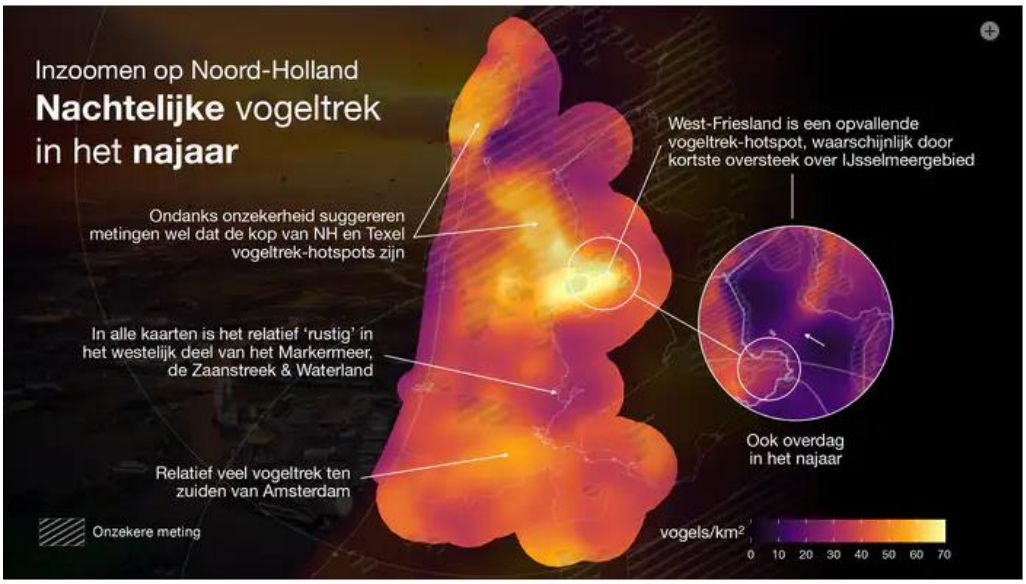

Figuur 7-5 Vogelkaart ingezoomd op Noord- Holland (UvA, 2024)

39-79% van alle vogeltrek vindt plaats in de zogenaamde rotorzone van windturbines. Wel wordt gesteld dat de hoogte waarop trekvogels vliegen sterk afhankelijk is van het weer, vooral de wind. Bij wind mee vliegen ze hoger en bij tegenwind lager. In het onderzoek is geen rekening houden met lokale verplaatsingen van broed- en trekvogels.

7.4 Effectbeschrijving

7.4.1 Natuurgebieden

Natura 2000

In Figuur 7-6 is de ligging van de zoekgebieden ten opzichte van Natura 2000-gebieden weergeven. Verschillende zoekgebieden bevinden zich geheel of voor een deel in Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebieden kennen een externe werking, waardoor ook rekening moet worden met mogelijke effecten op instandhoudingsdoelstellingen als zoekgebieden in de nabijheid van Natura 2000 gebieden liggen. Ontwikkelingen binnen een Natura 2000-gebied of binnen een bepaalde afstand van een Natura 2000-gebied kunnen een negatief effect hebben op de kwaliteit van Natura 2000-gebieden. Bij kleine afstanden kan de impact van windturbines door verstoring (slagschaduw, licht, geluid en trillingen bij de bouw) of een vermindering van de openheid (optische verstoring) leiden tot een afname van de kwaliteit van biotopen in Natura 2000-gebieden. Daarnaast kunnen windturbines leiden tot aanvaringsslachtoffers (vogels en vleermuizen) waarvoor verschillende Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Tot slot kan sprake zijn van tijdelijke stikstofdepositie-effecten op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden door de bouw van turbines.

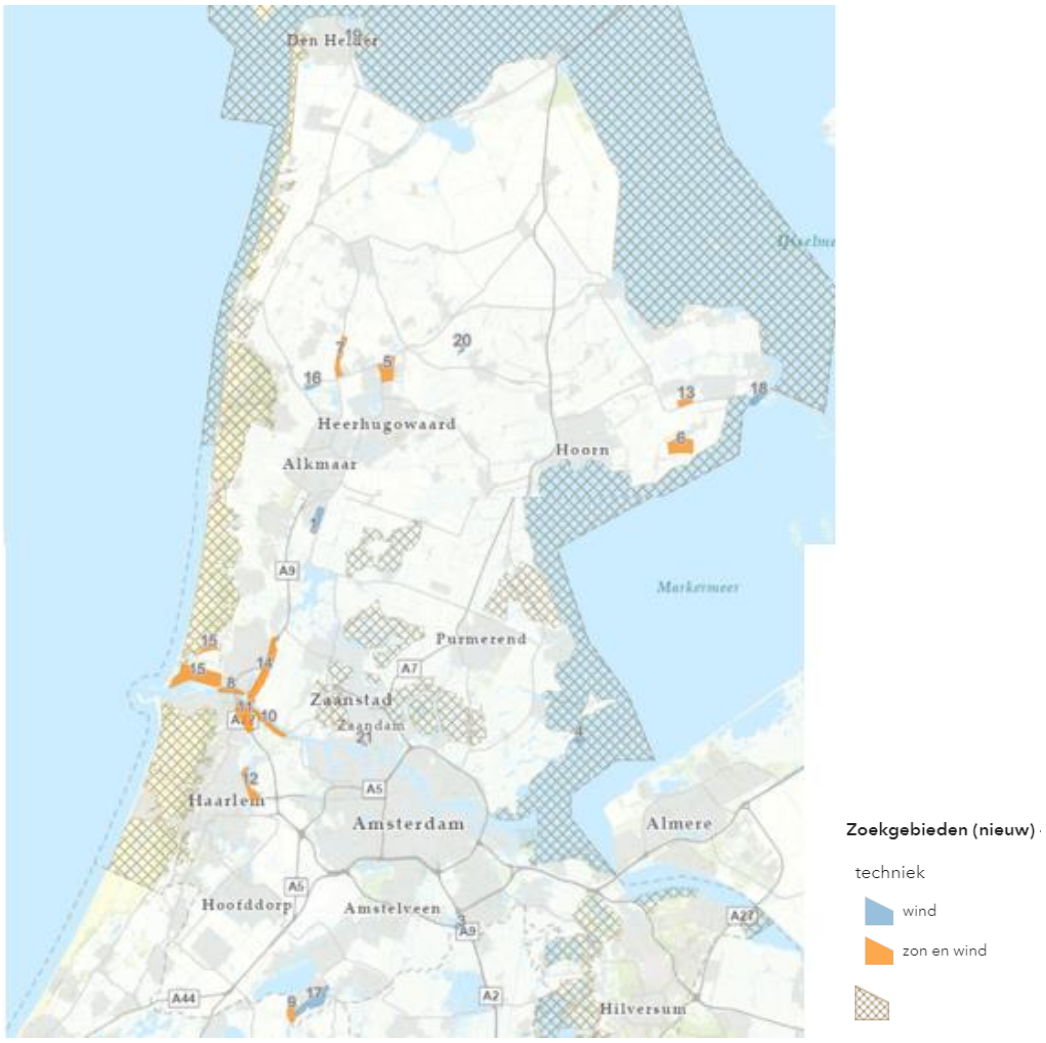

Figuur 7-6 Ligging Natura2000-gebieden en zoekgebieden; HR = habitatrichtlijn; VR = vogelrichtlijn (IPO,2022)

Ruimtebeslag

De zoekgebieden die (deels) in Natura 2000-gebieden zijn gelegen zijn Nes (4) en Krabbersgat (18), beide gelegen in/op de rand Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer (zie Figuur 7-7). De nieuwe turbines komen naar verwachting op de bestaande dijken/ophogingen binnen het zoekgebied. Beide zoekgebieden zijn echter wel groter ingetekend, waardoor ruimtebeslag in het Markermeer op voorhand niet is uitgesloten. Ook kunnen tijdens de aanlegfase tijdelijk bouwwerkzaamheden en onderhoud in het Natura 2000-gebied plaatsvinden die tot een tijdelijk ruimtebeslag leiden.

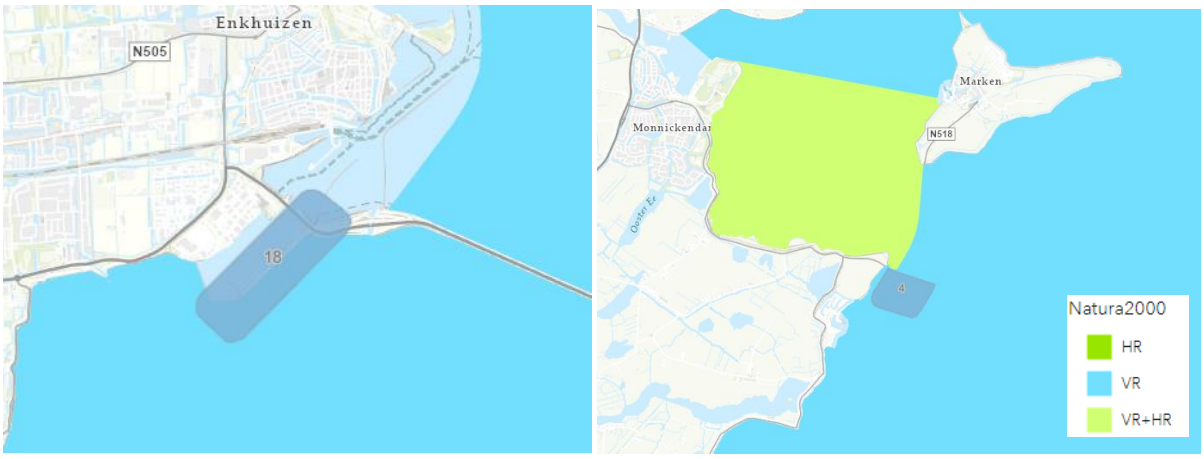

Figuur 7-7 Zoekgebieden Krabbersgat (18) en Nes (4) deels gelegen in Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer

Verstoring

Uit onderzoek door Arcadis (2014) naar effectafstanden van geluid-, licht- en optische verstoring vanuit bedrijventerreinen en fabrieken met lichtmasten, blijkt dat tot op een maximale ('worst case') effectafstand van 1.500 meter tot leefgebieden (afhankelijk van de functie) van kwalificerende soorten significant negatieve effecten kunnen optreden. Het is aannemelijk dat effecten als verstoring vanuit het werkgebied voor windturbines maximaal tot een vergelijkbaar effect kunnen zorgen als dat voor een bedrijfslocatie (met lichtmasten met een hoogte > 20 meter). Deze verstoringseffecten kunnen zowel in de gebruiks-, als de tijdelijke aanlegfase spelen. Bij aanwezigheid van bestaande landschapselementen en tussenliggende bebouwing kunnen de effecten verkleinen.

Naast Nes (4) en Krabbersgat (18) zijn andere zoekgebieden zeer dichtbij Natura 2000-gebieden gelegen. Tata Steel (15) grenst aan het Natura 2000-gebied Noord-Hollands Duinreservaat. Dit gebied is echter niet aangewezen voor habitattypen. Zoekgebied Elbaweg (6) ligt op circa 270 meter afstand van Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. Zoekgebied Helsdeur ligt op circa 300 meter van Natura 2000-gebied Waddenzee. Bij Nes (4), Krabbersgat (18), Elbaweg (6) en Helsdeur (19) kan dus sprake zijn van geluid-, licht- en optische verstoring op habitatsoorten in de betreffende Natura 2000-gebieden. De overige zoekgebieden zijn op 1.500 meter afstand of verder gelegen van Natura 2000-gebieden gelegen.

Aanvaringsslachtoffers

Aanvaringsslachtoffers in de gebruiksfase kunnen optreden bij soorten die zich vliegend voortbewegen, zoals vogels en meervleermuizen:

- Vogels die in het donker in of nabij een zoekgebied in grotere aantallen rondvliegen zijn met name relevant, aangezien het aanvaringsrisico dan het grootst is. De windturbines zijn in die omstandigheden namelijk slecht waarneembaar voor de vogels. Uit onderzoek is gebleken dat het grootste deel van de vogels bij daglicht kan uitwijken en het windpark dus kunnen vermijden;
- De meervleermuis behoort tot groep "laagvliegende soorten". De meest moderne windturbines zijn zeer hoog. Toch maakt de groep laagvliegende vleermuissoorten circa 20% uit van de slachtoffers van windturbines (Haarsma, 2016). Sinds 2016 zijn de turbines en daarmee rotorzone wel hoger geworden. Dit kan betekenen dat het percentage inmiddels lager ligt. Vleermuizen hebben een lange levensduur en een relatief klein aantal nakomelingen. Dit maakt dat mortaliteit door windturbines aanzienlijke gevolgen kan hebben op populatieniveau (Everaert, 2015 & 2017).

Het Natura 2000-gebied Markmeer & IJmeer, waar de zoekgebieden Nes (4), Krabbersgat (18) en Elbaweg (6) in of nabij zijn gelegen, zijn aangewezen voor vogels en meervleermuizen. Het Natura 2000-gebied Waddenzee, waar het zoekgebied Helsdeur (19) nabij gelegen is, is aangewezen voor vogels. Niettemin kunnen windturbines, die op grotere afstand zijn gelegen van Natura 2000-gebieden, die zijn aangewezen voor vogels en meervleermuizen, ook leiden tot aanvaringsslachtoffers. Daarom zijn vooralsnog alle Natura 2000-gebieden, die zijn aangewezen voor vogels en meervleermuzien, als aandachtspunt benoemd.

In paragraaf 7.4.2 is de verstoring van leefgebieden van o.a. vogels en vleermuizen en doordat dieren slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met een windturbine nader verkend. In de nadere planuitwerking per

zoekgebied is nader onderzoek nodig om de verstoring en additionele sterfte op de habitatsoorten te kunnen beoordelen.

Stikstofdepositie

Via stikstofdepositie is een tijdelijk effect tijdens de aanlegfase mogelijk. Het aspect stikstofdepositie speelt een bijzondere rol bij de beschrijving van de mogelijke effecten. Stikstof verspreidt zich door de lucht en komt, bijvoorbeeld bij regen, weer op de grond. Tijdens de bouw vinden transportbewegingen en inzet van materieel plaats ten behoeve van de bouw van de windturbines. De inzet van groot materieel zal een stikstofemissie tot gevolg hebben. Een (nieuwe) activiteit waardoor stikstof wordt uitgestoten, kan echter grote effecten hebben op natuur. Voor Natura 2000-gebieden is vastgelegd welke soorten en habitats beschermd worden. Hiervoor zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Een groot aantal beschermde soorten en habitattypen is zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Voor deze habitattypen zijn kritische depositiewaarden vastgesteld. Mogelijk kan met interne saldering van landbouwgronden ter plaatse van een zoekgebied de effecten worden gemitigeerd. Maar als de stikstofdepositie boven de kritische depositiewaarde komt, zijn negatieve gevolgen voor de natuur niet uit te sluiten.

Vele Natura 2000-gebieden zijn overbelast door stikstofdepositie. Bij de nadere planuitwerking van zoekgebieden, in het bijzonder de aanlegfase, dienen de stikstofeffecten te worden onderzocht.

Risico-analyse

In Tabel 7-2 is een overzicht van de mate van gevoeligheid op de storingsfactoren ruimtebeslag, verstoring, aanvaringsslachtoffers en stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden binnen Noord-Holland weergegeven. De Natura 2000-gebieden Markermeer & Ijmeer, Waddenzee en Noordhollands Duinreservaat vormen vanwege mogelijk ruimtebeslag en/of verstoring een belangrijk aandachtspunt. De overige Natura 2000-gebieden vormen vanwege mogelijke aanvaringsslachtoffers en/of tijdelijke stikstofdepositie door de bouw van de turbines ook een aandachtspunt.

Tabel 7-2 Overzicht mate van gevoeligheid op de storingsfactoren van alle RES-zoekgebieden op Natura 2000-gebieden binnen Noord-Holland (oranje is gevoelig, groen is niet gevoelig).

		Gevoeligheid storingsfactoren windturbines			
Natura 2000-gebied		Ruimtebeslag	Optische verstoring, verstoring door geluid, licht en trillingen	Aanvarings-slachtoffers	Tijdelijke stikstof-depositie door bouw turbine
Waddenzee	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Noordzeekustzone	HRL VRL			Vogels	Niet overbelast
Duinen en Lage Land van Texel	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Duinen Den Helder - Callantsoog	HRL			Nee, alleen aangewezen voor habitattypen	Overbelast
Zwanenwater & Pettemerduinen	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Schoorlse duinen	HRL			Nee, alleen aangewezen voor habitattypen	Overbelast
Noordhollands Duinreservaat	HRL			Nee, alleen aangewezen voor habitattypen, geen doelen voor vogels of (zee)zoogdieren	Overbelast
Kennemerland-Zuid	HRL			Meervleermuis	Overbelast

Natura 2000-gebied		Gevoeligheid storingsfactoren windturbines			
		Ruimtebeslag	Optische versto-ring, verstoring door geluid, licht en trillingen	Aanvarings-slachtoffers	Tijdelijke stikstof-depositie door bouw turbine
IJsselmeer	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Niet overbelast
Markermeer & IJmeer	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Niet overbelast
Eemmeer & Gooimeer Zuid-oever	VRL			Vogels	Niet overbelast
Abtskolk en De Putten	VRL			Vogels	Niet overbelast
Eilandspolder	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Wormer- en Jisperveld & Kal-verpolder	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Overbelast
Polder Westzaan	HRL			Meervleermuis	Niet overbelast
Ilperveld, Varkensland, Oost-zanerveld & Twiske	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Overbelast
Polder Zeevang	VRL			Vogels	Niet overbelast
Naardermeer	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Oostelijke Vechtplassen	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Overbelast

*HRL = Habitatrichtlijngebied, VRL = Vogelrichtlijngebied

Mogelijke mitigerende maatregelen

Op basis van de mogelijke effecten en aandachtspunten kan geconcludeerd worden dat (significante) gevolgen door de nieuwe ontwikkelingen niet uit te sluiten zijn. Daarom is onderstaand een inventarisatie en analyse van mogelijke (mitigerende) maatregelen opgesteld om eventuele effecten te voorkomen dan wel te beperken tot een niet significant effect.

Wat het niveau van de aanbevelingen/mitigerende maatregelen betreft: de Passende Beoordeling is op een abstractieniveau uitgevoerd dat aansluit bij het abstractieniveau van de Omgevingsverordening. Op hetzelfde niveau van de omgevingsverordening zijn aanbevelingen/maatregelen benoemd om effecten te voorkomen, beperken of compenseren.

Mogelijke mitigerende maatregelen voor windenergie zijn:

- Beperking van de geluiduitstoot (bronmaatregelen) door een stiller type windturbine te kiezen en/of door een stilstandsvoorziening boven een bepaald toerental/geluidniveau. Aandachtspunt is dat een stilstands-voorziening ten koste gaat van de energieopbrengst;
- Beperking van aanvaringsslachtoffers door (met name ook als er toch gekozen wordt voor meerdere wind-turbines per projectgebied):
  - Stilzetten turbines tijdens kwetsbare periodes voor vogels (slecht weer, seizoenstrek);
  - Vergroten van de afstand tussen de windturbines, zodat vogels er tussendoor kunnen vliegen;
  - Compact houden van windturbineparken zodat vogels eromheen kunnen vliegen;
  - Keuze voor grotere turbines (indien haalbaar in relatie tot vliegvelden e.d.), dan zullen er minder geplaatst hoeven te worden om de benodigde energie op te wekken. Hoe minder turbines, des te minder risico op aanvaringen.
  - Voorkomen van (nieuw) geschikt foerageergebied nabij de windturbines.
- Beperking van de effecten van barrièrewerking, deze kunnen geminimaliseerd worden door windparken zo te ontwerpen dat lange lijnopstellingen van turbines voorkomen worden of op bepaalde afstanden met openingen onderbroken worden. Dit speelt als er gekozen wordt voor meerdere windturbines per zoekgebied.

Mogelijke mitigerende maatregelen voor stikstofdepositie zijn:

- Het stikstofeffect van een ontwikkeling kan verminderd worden door de ontwikkeling te verkleinen of door het werken met voertuigen/machines die geen/beperkte uitstoot hebben.

NatuurNetwerkNederland

Een groot deel van de zoekgebieden ligt (gedeeltelijk) in of in de directe nabijheid van een NNN-gebied (zie Figuur 7-8). NNN-gebieden kennen geen externe werking, zoals bij Natura 2000-gebieden het geval is. Echter, het is niet gewenst vanuit een goede ruimtelijke ordening om windturbines aan de randen van NNN-gebieden te plaatsen, omdat deze de natuurwaarden in het gebied negatief kunnen beïnvloeden. Windturbines zijn alleen toegestaan als het aantoonbaar een meerwaarde heeft voor de kwaliteit en samenhang van natuur in het gebied; als de ontwikkeling van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn en er wordt gecompenseerd.

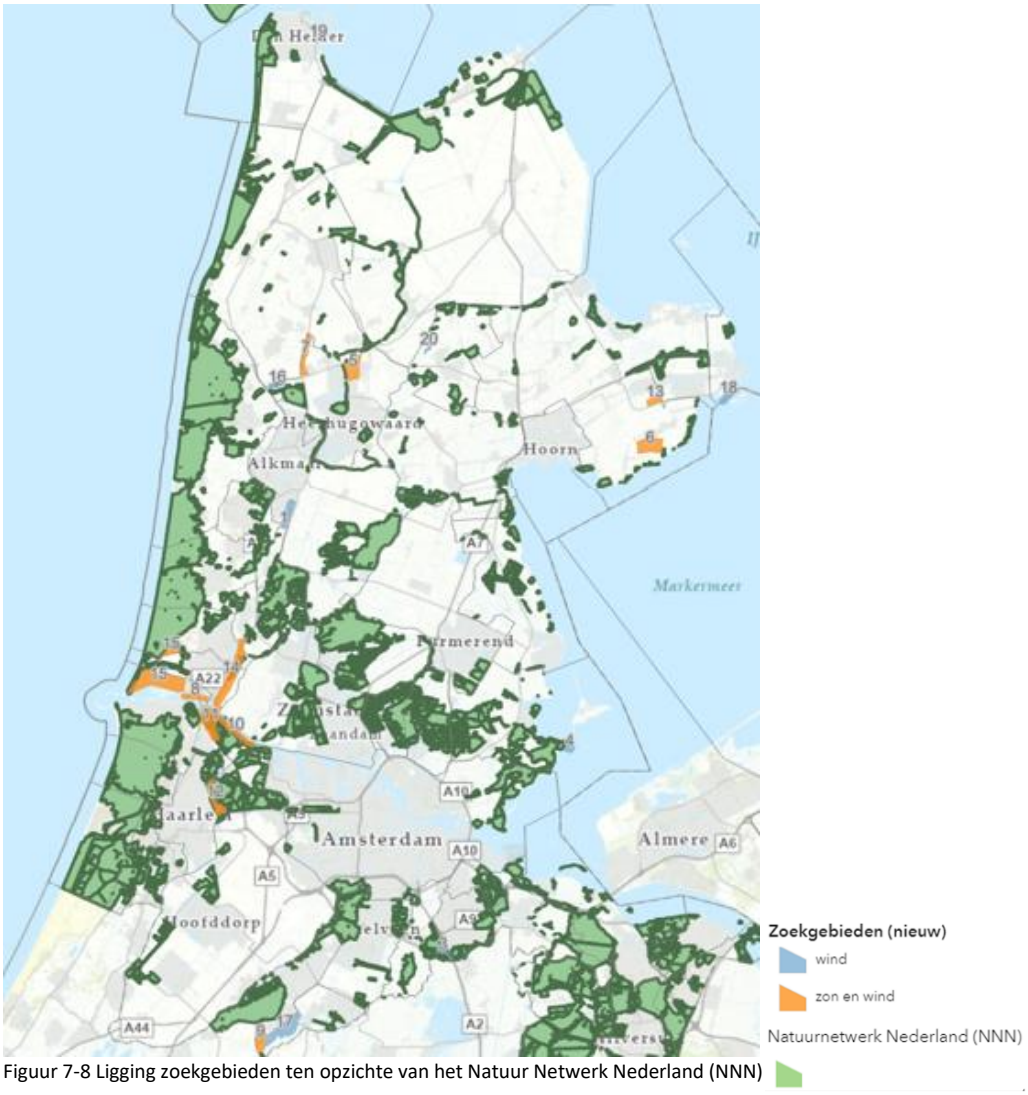

Figuur 7-8 Ligging zoekgebieden ten opzichte van het Natuur Netwerk Nederland (NNN)

Zoekgebieden die (bijna) geheel in NNN liggen zijn Waarderpolder (12) en A2/A9 Ouderkerkerplas (3). Zoekgebieden die gedeeltelijk in NNN liggen zijn Noordzeekanaal III (10), A9-A22 (11), A9 De Kil (14) en Geestmerambacht langs N504 (16) zie Figuur 7-9.

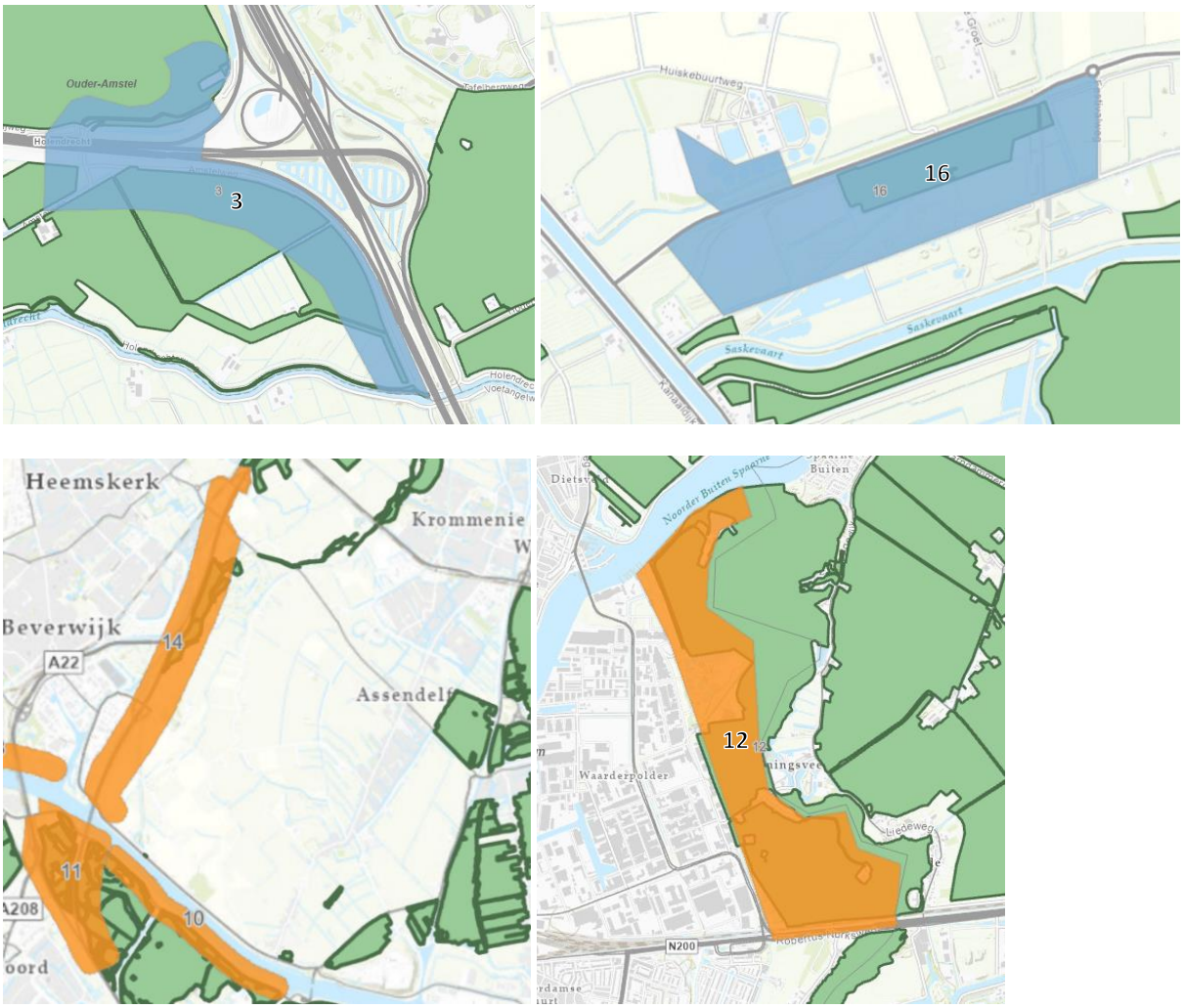

Figuur 7-9 Zoekgebieden (deels) gelegen in NNN-gebied

Zoekgebieden die binnen 600 meter van NNN liggen zijn: Boekelermeer I (1), Alton (5), Elbaweg (6), Zuiderlegmeerpolder Oost (9) en Tata Steel (15). Wanneer een zoekgebied geheel in NNN is gelegen vormt dit een belangrijk aandachtspunt, omdat er een groot risico is op negatieve effecten. Het plaatsen van windturbines in zoekgebieden in de nabijheid van NNN-gebieden creëert een risico op negatieve effecten op de natuurwaarden in deze gebieden. Er bestaat een aanzienlijke kans dat inpassing mogelijk is.

Conclusie

De impact van windturbines van zoekgebieden op de kwaliteit van Natura 2000-gebieden vormt een belangrijk aandachtspunt bij zoekgebieden Nes (4) en Krabbersgat (18) die geheel of gedeeltelijk in Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer liggen, omdat er een groot risico is op negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Ze vormen een ook belangrijk aandachtspunt wanneer het zoekgebied in de nabijheid van een Natura-2000 gebied is gelegen vanwege de verstoringseffecten, zoals zoekgebied Elbaweg (6) en Helsdeur (19). De overige Natura 2000-gebieden vormen vanwege mogelijke aanvaringsslachtoffers of tijdelijke stikstofdepositie door de bouw van de turbines een aandachtspunt. De analyse over eventuele aanvaringsslachtoffers is nader uitgewerkt in paragraaf 7.4.2. Deze analyse in het MER kan gezien worden als een passende beoordeling in de vorm van een risico-analyse. De effecten van de plaatsing van windturbines dienen bij de verdere planuitwerking nauwkeurig in kaart worden gebracht.

Zoekgebieden die zich (gedeeltelijk) in of dichtbij NNN-gebieden bevinden zijn: Boekelermeer I (1), Alton (5), Elbaweg (6), Zuiderlegmeerdpolder Oost (9), Waarderpolder (12), A2/A9 Ouderkerkerplas (3), Noordzeekanaal III (10), A9-A22 (11), Waarderpolder (12), A9 De Kil (14) en Geestmerambacht langs N504 (16), Zoekgebieden nabij NNN-gebieden vormen ook een potentieel risico, omdat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het gebied kunnen verslechteren.

7.4.2 Soorten

Windturbines kunnen een impact hebben op de biodiversiteit door verstoring van leefgebieden van o.a. vogels en vleermuizen en doordat dieren slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met een windturbine. Om de negatieve impact op de biodiversiteit te verminderen, terwijl er wel ruimte wordt geboden voor de ontwikkeling van windparken (en hoogspanningsleidingen) is een traject opgestart met het Rijk, Provincies, NWEA, TenneT en natuurorganisaties (Vogelbescherming Nederland, Zoogdiervereniging en de Natuur en Milieu Federaties). Dit betreft het traject Natuurinclusieve Energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). In het kader van dit traject wordt er gewerkt aan informatievoorziening voor de keuze voor locaties voor opwek van windenergie en mitigerende maatregelen.

De impact van windturbines op vogels en vleermuizen is zeer divers en afhankelijk van verschillende factoren. Voor vogels betreffen deze factoren: de vogelsoort; de locatie, het aantal en de hoogte van windturbines; de grootte van de rotor en de draaisnelheid; de opstelling en de uitvoering van de windturbines; de periode (op de dag of in het jaar) en de weersomstandigheden. De effecten van windturbines worden gevormd op drie vlakken:

- Directe sterfte door doodvliegen tegen de turbine (’s nachts en slecht weer);
- Verlies aan (kwaliteit van) leefgebied (mijden van de omgeving);
- Barrière vorming (omvliegen voor broedplaatsen of trek).

Voor vleermuizen zijn de bepalende factoren: de geografische ligging in Nederland en daaraan gerelateerde factoren (windsnelheid, vleermuissoort); het omliggende landschap (structuren, groen, bebouwing en open water); de fysisch geografische regio (FGR); habitatten in het landschap; seizoen en weersomstandigheden en de karakteristieken van de windturbines.

In de provincie Noord-Holland liggen met name gebieden waar broedvogels gevoelig zijn voor de plaatsing van windturbines. De nadruk in de gevoeligheidskaarten ligt sterk op waterrijke gebieden. In het algemeen huisvesten waterrijke gebieden meer soorten dan waterarme gebieden.

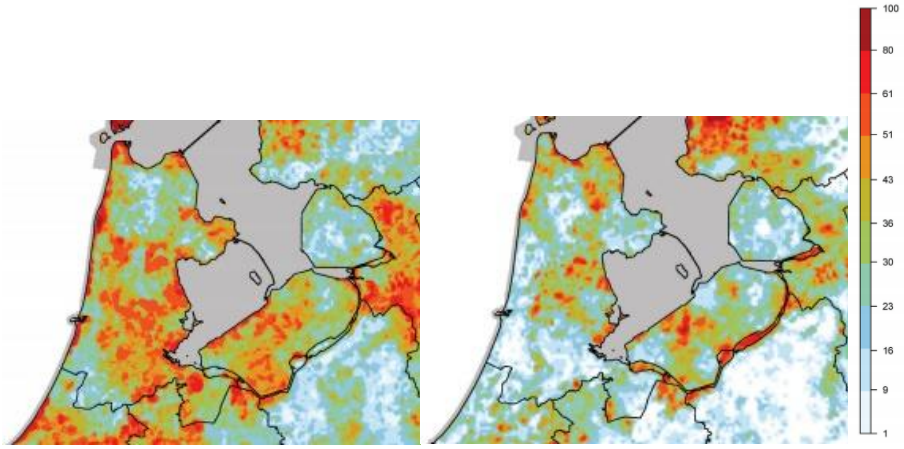

Figuur 7-10 Gevoeligheidskaart broedvogels (links) en niet-broedvogels (rechts) op basis van belangrijke verspreidingsgebieden en vliegbewegingen (grijs: onvoldoende informatie) (SOVON, 2021)

De barrièrevorming van windturbines is o.a. afhankelijk van de mate waarin een gebied in gebruik is door trekvogels. In Nederland zijn Zuidoost-Nederland, het IJsselmeer en de kust langs de Noordzee belangrijke routes voor trekvogels. Figuur 7-11 laat zien dat ook de Waddenzee en het Markermeer belangrijke locaties vormen voor trekvogels voor de trek in zowel het voor- als najaar. Zoekgebieden Tata-Steel (15), Nes (4), Krabbersgat (18) en Helsdeur (19) liggen in deze trekroutes langs de Noordzee, de Waddenzee, het IJsselmeer en het Markermeer.

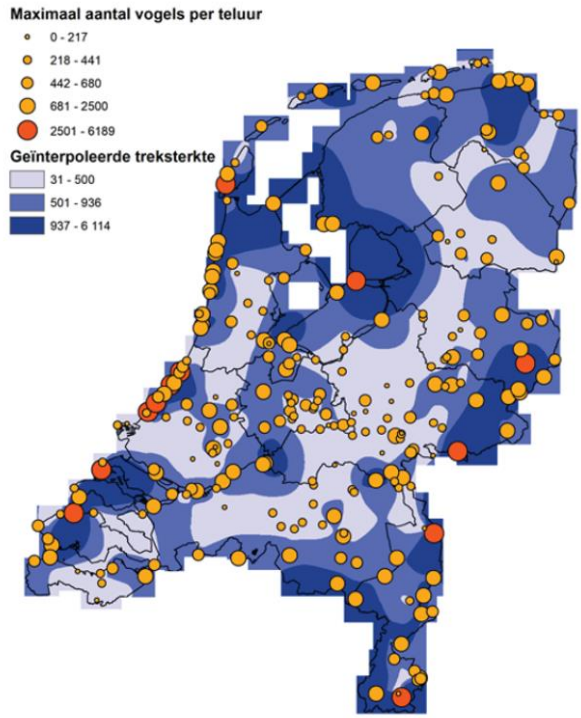

Figuur 7-11 Met nearest neighbour-interpolatie geïnterpoleerde kaart van de treksterkte (aantal waargenomen vogels per teluur) per telpost (SOVON, 2021)

In de Bijzonder Provinciale Landschappen zijn verschillende gebieden met als kernkwaliteit weidevogels. Dit betreft A2/A9 Ouderkerkerplas (3), A9-A22 (11) en Waarderpolder (12). Verder ecologisch onderzoek is nodig per zoekgebied om de impact op de biodiversiteit (zoals aanwezigheid van weidevogels) te bepalen.

Het toepassen van de afspraken over mitigerende maatregelen uit het traject Natuurinclusieve Energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL), zoals stilstandvoorzieningen[15] tijdens massale vogeltrek, draagt bij aan het verminderen van het aantal aanvaringsslachtoffers bij zowel vogels als vleermuizen.

Mogelijke mitigerende maatregelen (zie ook paragraaf 7.4.1)
Mogelijke mitigerende maatregelen ter beperking van aanvaringsslachtoffers zijn (met name ook als er toch gekozen wordt voor meerdere windturbines per projectgebied):

- Stilzetten turbines tijdens kwetsbare periodes voor vogels (slecht weer, seizoenstrek);
- Vergroten van de afstand tussen de windturbines, zodat vogels er tussendoor kunnen vliegen;
- Compact houden van windturbineparken zodat vogels eromheen kunnen vliegen;
- Keuze voor grotere turbines (indien haalbaar in relatie tot vliegvelden e.d.), dan zullen er minder geplaatst hoeven te worden om de benodigde energie op te wekken. Hoe minder turbines, des te minder risico op aanvaringen.
- Voorkomen van (nieuw) geschikt foerageergebied nabij de windturbines.

Conclusie
In waterrijke zoekgebieden in de nabijheid van de Noordzee, de Waddenzee, het IJsselmeer en het Markermeer, zoals de zoekgebieden Tata-Steel (15), Nes (4), Krabbersgat (18) en Helsdeur (19) vormt de plaatsing van windturbines een groot risico voor de aanwezige vogels in het gebied. Daarnaast zijn aandachtspunten aanwezig bij de zoekgebieden A2/A9 Ouderkerkerplas (3), A9-A22 (11) en Waarderpolder (12), die (deels) in BPL-gebieden liggen, waarvan de waarde voor weidevogels een kernkwaliteit is.

[15] Onder stilstand wordt verstaan dat de rotorbladen van de windturbine niet sneller draaien dan 1 rotatie per minuut.

7.5 Effectbeoordeling

In Tabel 7-3 zijn de effectbeoordelingen van de zoekgebieden op het thema natuur weergegeven. Voor dit thema is gekeken naar de aanwezigheid van natuurgebieden en biodiversiteit. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het risico is op negatieve effecten op de natuur.

Tabel 7-3 Effectbeoordeling zoekgebieden RES 2024 op het thema natuur

Nr.	Naam	Natuurgebieden	Soorten
1	Boekelermeer I		
2	Boekelermeer II		
3	A2/A9 Ouderkerkerplas		
4	Nes		
5	Alton		
6	Elbaweg		
7	Omgeving Breekland/N245		
8	Kade Velsen-Noord		
9	Zuiderlegmeerpolder Oost		
10	Noordzeekanaal III		
11	A9-A22		
12	Waarderpolder		
13	Oosterwijzend		
14	A9 De Kil		
15	Tata Steel		
16	Geestmerambacht langs N504		
17	Kernglastuinbouwgebied de Kwakel		
18	Krabbersgat		
19	Helsdeur		
20	Opmeer		
21	Zuiderhout		

8. Ruimtegebruik

In dit hoofdstuk zijn de effecten van de RES-zoekgebieden voor windturbines op ruimtegebruik in beeld gebracht en beoordeeld. Hierbij wordt gekeken naar de aspecten stedelijke functies en infrastructuur, landbouw, recreatie en toerisme en vliegroutes en radar.

8.1 Regelgeving en beleid

Stedelijke functies en infrastructuur

Nederland (Rijk, provincies en gemeenten) wil voldoende woningen, werkgelegenheid en bijbehorende voorzieningen met een prettige en aanvaardbare leefkwaliteit. Daarbij is het wenselijk de goede infrastructuur en (internationale) bereikbaarheid op peil te houden. De Omgevingswet bevat regels en instrumenten om dit te regelen. Rijk, provincie en met name gemeente kunnen in de omgevingsvisie en in het omgevingsplan voor ieder gebied aangeven welke activiteiten zij wel of niet toestaat, bijvoorbeeld wonen, bedrijvigheid, recreatie, landbouw ("bestemming agrarisch"), natuur, infrastructuur (bestemming "verkeer"), etc. (globaal of gedetailleerd, daar is de gemeente vrij in).

Omgevingsvisie Noord-Holland 2050: Balans tussen economische groei en leefbaarheid (2018)

Provincie Noord-Holland wil dat iedereen die hier woont, werkt en op bezoek komt een prettige leefomgeving aantreft. Nu, maar ook in de toekomst. De provincie wil balans tussen economische groei en leefbaarheid. Dit betekent dat in heel Noord-Holland een basiskwaliteit van de leefomgeving wordt gegarandeerd. Er zijn randvoorwaarden geformuleerd hoe om te gaan met klimaatverandering. De provincie ontwikkelt zoveel mogelijk natuurinclusief en met behoud van (karakteristieke) landschappen, clustert ruimtelijke economische ontwikkelingen rond infrastructuur en houdt rekening met de ondergrond.

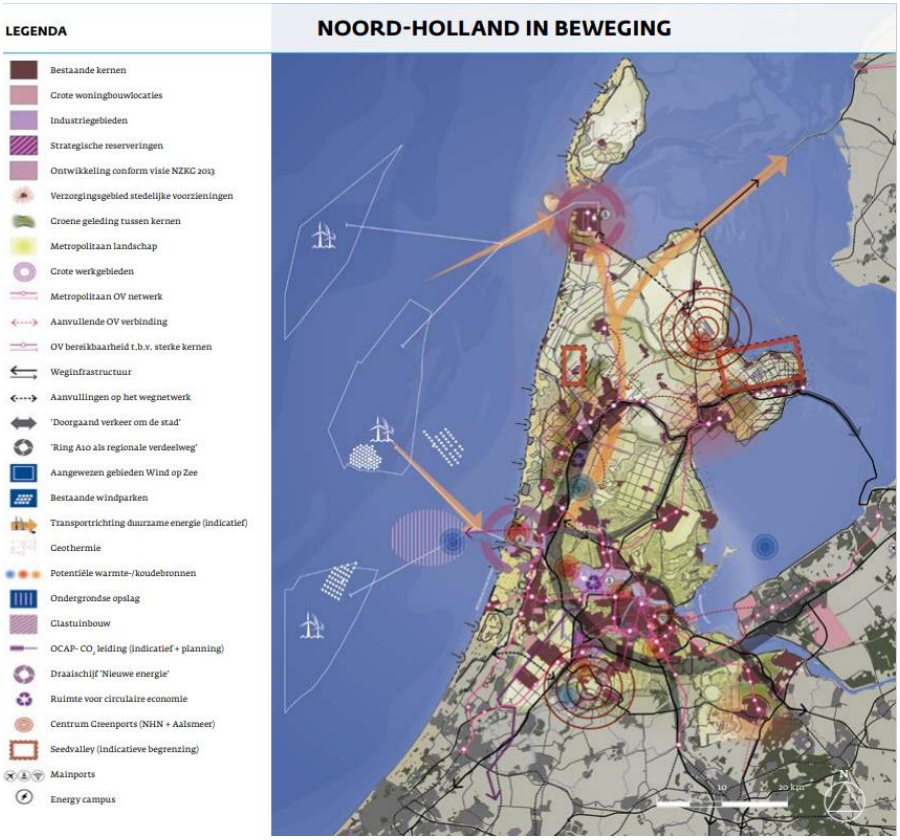

Figuur 8-1 Visiekaart Omgevingsvisie NH 2050 (Provincie Noord-Holland, 2018)

In de visie zijn vijf bewegingen met ontwikkelprincipes beschreven voor de ontwikkeling van de leefomgeving.

1. Dynamisch schiereiland. Hierin is het benutten van de unieke ligging van Noord-Holland, te midden van water, leidend;

2. Metropool in ontwikkeling. Hierin wordt beschreven hoe de Metropoolregio Amsterdam steeds meer als één stad functioneert;
3. Sterke kernen, sterke regio's, gaat over de ontwikkeling van centrumgemeenten die de gehele regio waarin ze liggen vitaal houden;
4. Nieuwe energie, benut de economische kansen van de energietransitie;
5. Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving, staan het ontwikkelen van natuurwaarden en een economisch duurzame agrarische sector centraal.

Actieagenda Wonen Noord-Holland 2024-2028 (2024)

Om voldoende woningen te bouwen, zijn door de provincie Noord-Holland korte en lange termijndoelen vastgesteld: van 2022 tot en met 2030: 191.000 woningen en tot 2040: 230.000 woningen. In het actieprogramma zijn vier actiethema's opgenomen om deze doelstellingen te behalen:

1. Versnellen van de woningbouw
2. Volkshuisvestingsprogramma's opstellen met concrete afspraken
3. Stimuleren van innovatie en toekomstbestendig wonen en bouwen
4. Monitoren en informeren

Het beleid is gericht op concentratie en clustering om zo het voorzieningenniveau op peil te houden. Hier wordt uitvoering aan gegeven door ontwikkelingen te bundelen nabij OV- en wegknooppunten, binnenstedelijk te concentreren en door clustering van voorzieningen in kernen met centrumfunctie.

Groen Herstel: Uitvoeringsagenda Economie 2021-2023 Noord-Holland (2021)

Het versterken van de Noord-Hollandse brede welvaart en welzijn is het provinciale hoofddoel en werken aan een duurzame, vernieuwende en ondernemende economie is daarbij de focus. Concreet betekent dit dat de provincie met haar economisch beleid werkt aan een aantrekkelijk, duurzaam en concurrerend vestigingsklimaat.
De vijf economische doelen uit deze uitvoeringsagenda dragen alle bij aan het Noord-Hollandse vestigingsklimaat en zijn:

1. Een sterk innovatieklimaat
2. Aantrekkelijke en duurzame werklocaties
3. Een veerkrachtige arbeidsmarkt
4. Internationalisering
5. Een sterke en duurzame agrosector

Perspectief Mobiliteit Noord-Holland: Slim – schoon – veilig (2021)

De bereikbaarheid in Noord-Holland is de afgelopen jaren steeds meer onder druk komen te staan. De groei van het aantal inwoners en de werkgelegenheid zorgt voor meer mobiliteit, meer vraag naar energie en meer vraag naar ruimte en infrastructuur. Er zijn integrale keuzes voor mobiliteit in relatie tot andere verstedelijkingsopgaven nodig om problemen te voorkomen of op te lossen. De provincie ziet op basis van de trends en ontwikkelingen als belangrijkste opgaven voor mobiliteit:

1. Bereikbare woningen
2. Bereikbare economische toplocaties / bereikbare bedrijven
3. Goede dagelijkse deur-tot-deur reis
4. Lopen en fietsen
5. De ketenreis
6. Veilig en toegankelijk reizen
7. Voorkomen negatieve effecten van mobiliteit
8. Het realiseren van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen
9. Duurzame aanleg en beheer van infrastructuur
10. Kostenbesparing en efficiëntie en dekking voor nieuwe ambities

De provincie zet in op mobiliteitstransitie. Dit wil zij bereiken door 1) mobiliteit te verminderen, 2) de wijze van verplaatsen te veranderen naar meer duurzame en ruimte-efficiënte vervoerswijzen en 3) het gebruik van mobiliteitsnetwerken te verbeteren. Per modaliteit (spoor, metro, trein, bus, fiets, auto) zijn processen en resultaten beoogd om deze mobiliteitstransitie in gang te zetten.

Landbouw

Landbouw, tuinbouw en visserij zijn belangrijk voor de Noord-Hollandse economie. Bovendien is de sector één van de pijlers van de Nederlandse economie.

Voedselvisie: Boer & Business in Balans 'naar een duurzaam voedselsysteem Noord-Holland 2020-2030

In de Voedselvisie 2020-2030 beschrijft de provincie de kansen en uitdagingen om te komen tot een duurzaam voedselsysteem. Gestreefd wordt naar een beter evenwicht tussen economische, ecologische, ruimtelijke en sociale belangen. Opdat de land-, tuinbouw en visserij in Noord-Holland baat heeft bij een gezond economisch toekomst perspectief om op de lange termijn rendabel te kunnen produceren Met de voedselvisie wil Noord-Holland veel, maar vooral ook boeren perspectief bieden.

Om tot een duurzaam voedselsysteem te komen is het nodig dat alle partijen in de voedselketen een steentje bijdragen. Niet alleen de agrarische sector en de voedselverwerkers zijn aan zet, maar ook bijvoorbeeld de retail en detailhandel, consumenten en afvalverwerkers. Het hele voedselsysteem is complex en het kost tijd om dat te veranderen. De focus ligt op 1) regeneratieve landbouw, 2) kringlooplandbouw en 3) korte keten. Dit wil de provincie bereiken met 1) Gebiedsgericht werken, 2) netwerkend samenwerken en 3) met data-/ kennisdeling en innovatie.

Recreatie en toerisme

De vrijetijdssector is ook belangrijk voor de Noord-Hollandse economie en werkgelegenheid. De sector draagt bij aan een aantrekkelijke leef- en recreëeromgeving, de sociale betrokkenheid van de inwoners en bezoekers, het in stand houden van voorzieningen en unieke streek- of plaatsgebonden gewoonten, ambachten en gebruiken.

Visie recreatie & toerisme Noord-Holland 2030

De visie beschrijft de belangrijkste kansen en uitdagingen op het gebied van recreatie en toerisme voor Noord-Holland op de middellange termijn (2030) en geeft richting aan de aanpak van de uitdagingen en de rol die de provincie hierin vervult. De provincie wil de internationale concurrentiepositie van de regio verder versterken en de toppositie op het gebied van overnachtingen, dagbezoek en watersport binnen Nederland behouden. Daarom stimuleert ze groei van de sector, verbetering van de kwaliteit van het aanbod en vergroting van de diversiteit. De ambitie voor 2030 luidt: heel Noord-Holland profiteert van recreatie en toerisme. Dit betekent dat:

- Er voldoende fysieke ruimte is voor recreatie, óók in en rondom stedelijke gebieden;
- De provincie een netwerk van goed bereikbare toeristisch-recreatieve voorzieningen heeft, dat optimaal aansluit bij de wensen en behoeften van inwoners en gasten;
- De kwaliteiten van natuur, landschap, cultuur en ondernemerschap zo goed mogelijk worden ingezet voor duurzame toeristisch-recreatieve ontwikkeling. Het gaat daarbij zowel om economische, sociale als ecologische duurzaamheid;
- Alle Noord-Hollanders profijt hebben van recreatie en toerisme. De provincie wenst de positieve impact gezamenlijk te maximaliseren en de negatieve impact te beperken;
- Recreatie en toerisme een optimale bijdrage leveren aan de economie, leefbaarheid, behoud van cultuur en natuur en preventieve gezondheidszorg. De toegevoegde waarde van recreatie en toerisme wordt dan volledig benut. Wat die 'optimale' bijdrage precies inhoudt, kan per gebied verschillen.

Vliegvelden en vliegroutes

Nederland kent burger- en militaire luchthavens met bijbehorende vliegroutes en vlieghoogten. De minister van Infrastructuur en Waterstaat is het bevoegd gezag voor beperkingengebiedactiviteiten bij burgerluchthavens van nationale betekenis. De minister van Defensie is het bevoegd gezag voor beperkingengebiedactiviteiten bij militaire luchthavens.

Het Luchthavenindelingsbesluit (LIB) Schiphol regelt specifiek voor de burgerluchthaven Schiphol welk gebied bestemd is voor gebruik als luchthaven en voor welk gebied daaromheen beperkingen gelden ten behoeve van de veiligheid en geluidsbelasting. Het LIB geeft regels voor gebruik en bestemming van de grond in deze gebieden. Het luchthavenverkeerbesluit (LVB) Schiphol bevat een beschrijving van de luchtverkeerwegen (vliegroutes) en geeft regels voor het gebruik hiervan. Het LVB bevat grenswaarden voor het veiligheidsrisico (neerstorten vliegtuigen), geluidbelasting (geluidsoverlast) en luchtverontreiniging.

Voor de overige luchthavens en heliports met bijbehorende vliegroutes in Noord-Holland zijn ook specifieke luchthavenregelingen, veelal overgenomen in de provinciale Omgevingsverordening NH2022 (zie paragraaf 8.3.4).

Radarstations

Militaire en civiele radarstations zorgen voor de beveiliging van het nationale luchtruim. Ze zorgen ook voor de veilige afhandeling van het militaire verkeer en het burgerluchtverkeer. Windturbines in gebieden rond een radarstation kunnen het radarbeeld verstoren door hun omvang en materiaal (staal) en door de bewegende onderdelen. Bijlage III van de Omgevingsregeling bevat de kaart met de gebieden waar windturbines het radarbeeld kunnen verstoren (zie paragraaf 8.3.4).

8.2 Beoordelingskader

In Tabel 8-1 is het beoordelingskader voor het thema ruimtegebruik weergegeven.

Tabel 8-1 Beoordelingskader thema ruimtegebruik

Thema	Aspect	Criterium
Ruimtegebruik	Ruimtegebruik	Effecten op stedelijke functies en infrastructuur
		Effecten op landbouw
		Effecten op recreatie en toerisme
		Effecten op vliegroutes en radar

Beoordelingsschaal

Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter de kans dat de windturbines in het zoekgebied leiden tot negatieve effecten vanwege de ligging in stedelijke functies en infrastructuur, landbouwgebied, recreatie- en toerismegebieden en/of in vliegroutes en radargebieden.

8.3 Huidige situatie

8.3.1 Stedelijke functies en infrastructuur

Stedelijke functies

Provincie Noord-Holland telt 2.952.622 inwoners (2023), 1.599.583 woningen en 12.571 bruto hectare aan bedrijventerreinen (2021).[16]

Woningbouwplannen

De provincie inventariseert bij alle gemeenten de woningbouwplannen via de website plancapaciteit.nl. Harde plannen zijn locaties met een vastgesteld bestemmingsplan. Zachte plannen zijn locaties die in voorbereiding of potentieel zijn. Het totaal aantal woningen in gemeentelijke bouwplannen ligt op 510.000 woningen (zie Tabel 8-2 en Figuur 8-2). Volledigheidshalve wordt in de referentiesituatie uitgegaan van de harde plannen (de onherroepelijke en vastgestelde plannen) en de zachte plannen (status voorbereiding, potentieel en onbekend).

Tabel 8-2 Monitor plancapaciteit woningbouw Noord-Holland (2024)

Regio Alkmaar	Totaal planstatus	Onherroepelijk	Voorbereiding	Potentieel	Onbekend
Almere/Lelystad	**99.098**	1.520	3.979	17.794	75.805
Amstelland en Meerlanden	**68.213**	13.134	27.787	27.151	141
Amsterdam (gemeente)	**195.179**	61.418	39.752	94.009	0
Gooi en Vechtstreek	**11.651**	3.032	4.917	3.576	126
Kop van Noord-Holland	**13.533**	4.296	4.314	3.964	959
Regio Alkmaar	**28.146**	5.838	6.272	16.036	0
West-Friesland	**19.000**	5.181	5.612	8.173	34
Zaanstreek Waterland	**39.614**	10.961	11.742	16.431	480

[16] Noord-Holland in cijfers, 2024.

Zuid-Kennemerland/IJmond	**35.059**	5.099	19.225	10.704	31
Totaal	**509.493**	**110.479**	**123.600**	**197.838**	**77.576**

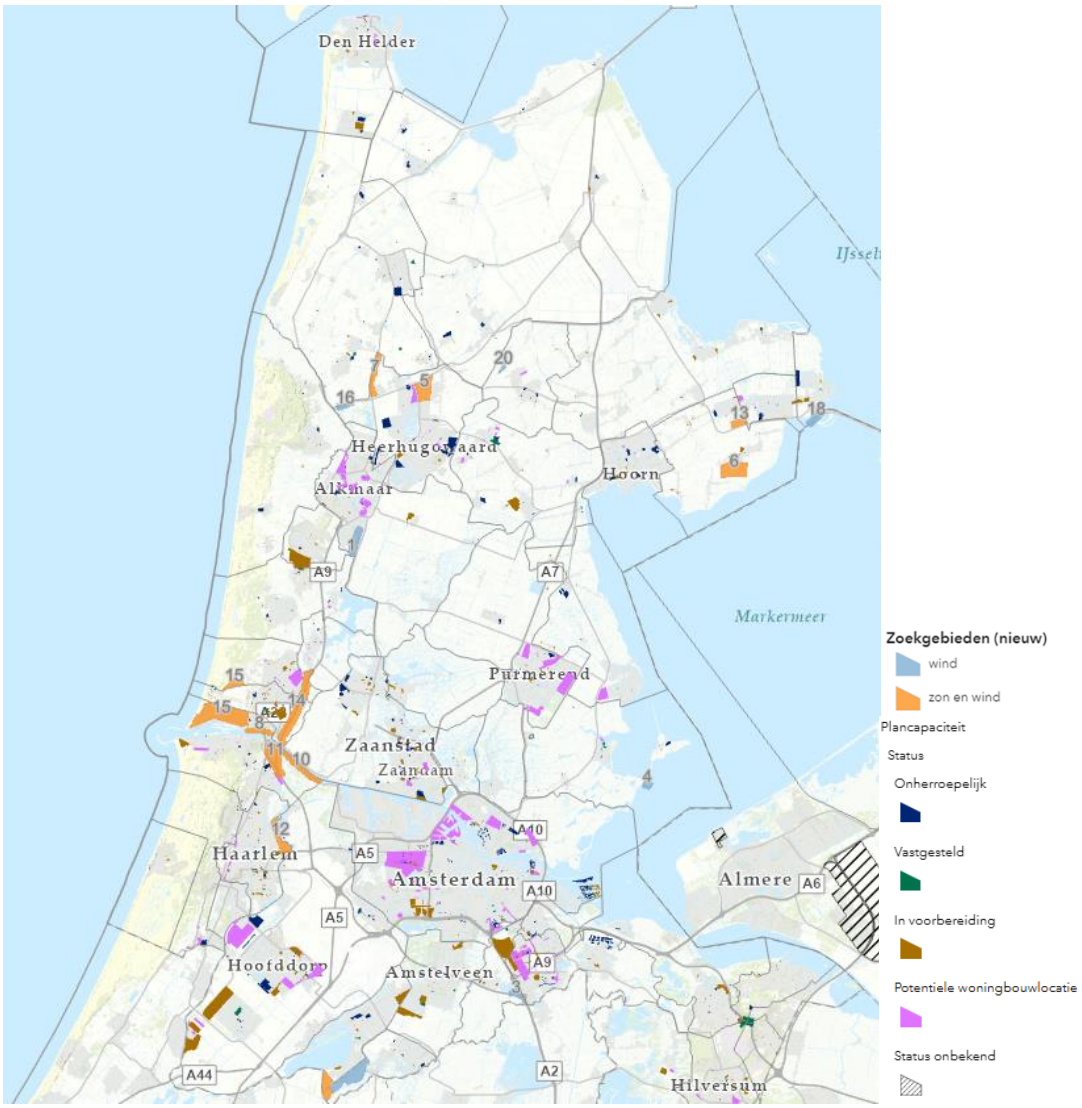

Figuur 8-2 Harde en zachte plannen woningbouwontwikkelingen Noord-Holland

Planaanbod voor bedrijvigheid

Figuur 8-3 laat het planaanbod aan bedrijventerreinen zien per deelregio. In Noord-Holland is op 1 januari 2023 in totaal 816 hectare hard planaanbod en 257 hectare zacht planaanbod, in totaal 1.073 hectare. Grote locaties waar nog hard aanbod beschikbaar is zijn het havengebied van Amsterdam (Afrika- en Amerikahaven, Atlaspark), Schipholregio (STP, Amstelveen-Zuid) en Noord-Holland Noord (Boekelermeer, Breekland, Vaandel, Robbenplaat, Kooyhaven en Kooypunt).

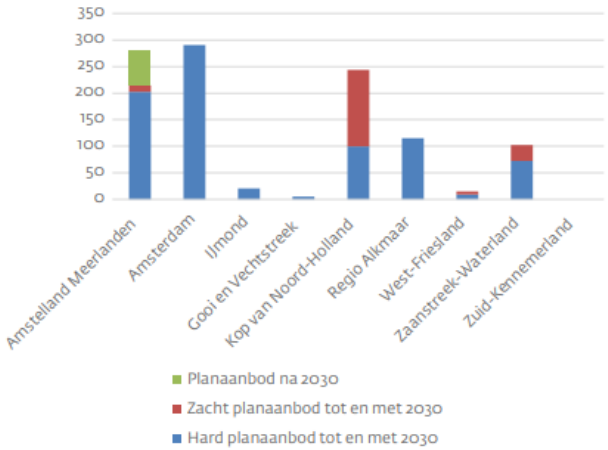

Figuur 8-3 Planaanbod bedrijvigheid (Monitor Werklocaties Noord-Holland 2022-2023.Provincie Noord-Holland, 2023)

Het zachte aanbod is voornamelijk in de Kop van Noord-Holland te vinden en gereserveerd voor datacenters. Verdere ontwikkeling van datacenters naast de geplande ontwikkeling van Google en Microsoft volgens de gemeente niet meer aan de orde. Het aanbod na 2030 is alleen in Amstelland-Meerlanden gepland (categorie gemengd). Het aanbod in Amsterdam is voornamelijk haventerrein.

Ten opzichte van het totale harde aanbod van 892 hectare in 2022 is er sprake van een daling van 76 hectare door uitgifte. In het voorafgaande jaar was ook sprake van een daling van 100 hectare. Daarmee neemt het planaanbod in Noord-Holland jaar op jaar af, zeker ten opzichte van de uitgegeven voorraad. Dit kan betekenen dat op termijn nieuwe locaties voor bedrijvigheid moeten worden gezocht. Op dit moment zijn er geen concrete plannen voor de ontwikkeling van nieuwe werklocaties.

Infrastructuur

Binnen de provincie ligt er in totaal 13.879 km aan wegen (2023). De provincie is verantwoordelijk voor het provinciale wegennet van Noord-Holland, een groot deel van de vaarwegen en onderhoudt 590 civiele kunstwerken, zoals bruggen, sluizen, tunnels en ecoducten in onderhoud.

Binnen de provincie is er één grotere infrastructurele ontwikkeling beoogd: een verbindingsweg tussen de A8 en A9: vanaf de A8 bij Assendelft die aansluit op de A9 bij Uitgeest. De provincie onderzoekt samen met de VRA, de regiogemeenten en de rijksoverheid de mogelijkheden van deze weg.

8.3.2 Landbouw

Binnen de provincie worden alle typen landbouw toegepast: akkerbouw, veeteelt, bollenteelt en glastuinbouw. Land- en tuinbouw bestrijkt ruim 60% van het provinciale grondoppervlak. De sector kent 5 economische clusters: Greenport Aalsmeer en Greenport Noord-Holland Noord, visserij, Seed Valley en Food MRA (Metropoolregio Amsterdam) (bron: Provincie Noord-Holland, 2024).

8.3.3 Recreatie en toerisme

Recreatie

Noord-Holland kent meerdere grotere recreatiegebieden, zoals Groengebied Amstelland, Twiske Waterland, Geestmerambacht Park van Luna, Spaarnwoudepark, Alkmaarder- en Uitgeestermeer en twee Nationale Parken: Nationaal park Zuid-Kennemerpark en Nationaal park Duinen van Texel. Er liggen uitgebreide wandel- en fietsnetwerken binnen de provincie. Watersport en waterrecreatie zijn vanwege de aanwezigheid van vele meren, passen en de zee belangrijk voor de economie in Noord-Holland. De provincie stimuleert de verdere ontwikkeling van waterrecreatie.

Toerisme

In 2022 hebben 2.053.000 Nederlanders een vakantie in Noord-Holland doorgebracht, dit komt overeen met bijna 9 miljoen overnachtingen. In juni 2023 waren er 977.000 buitenlandse gasten per maand en 499.000 Nederlandse gasten per maand. De provincie telt circa 22.000 accommodaties (2023). Het aantal gasten en ook logiesaccommodaties is de laatste jaren gestegen.

8.3.4 Vliegroutes en radar

In de provincie Noord-Holland ligt een aantal luchthavens. Naast de internationale luchthaven Schiphol zijn dat Den Helder Airport en de regionale luchthavens Hilversum en Texel. Daarnaast zijn er nog vliegvelden voor recreatief verkeer en luchtsporten. In Tabel 8-3 is een overzicht weergegeven van alle luchthavens, vliegvelden en helihavens met bijbehorende regelgeving. In deze regelgevingen is weergegeven welke beperkingen gelden voor bebouwing, vanwege de ligging van de luchthaven zelf en er om heen vanwege de vliegroutes van en naar de vliegvelden.

Tabel 8-3 Luchthavens Noord-Holland en geldende regelgeving (Provincie Noord-Holland, 2020, geüpdatet 2024)

Luchthaven	Regelgeving
Schiphol Airport	Luchthavenbesluit Schiphol
Vliegveld Hilversum Locatie: Noodweg 49 te Hilversum	Luchthavenbesluit is opgenomen in de Omgevingsverordening NH 2022
Vliegveld Texel Airport Locatie: Postweg 120 te Cockdorp	Luchthavenbesluit is opgenomen in de Omgevingsverordening NH 2022
Helihaven bedrijf Loodswezen Locatie: Noordersluiseiland te IJmuiden	Luchthavenbesluit is opgenomen in de Omgevingsverordening NH 2022
Amsterdam Heliport Locatie: Hornweg 24 te Amsterdam	Luchthavenbesluit is opgenomen in de Omgevingsverordening NH 2022
Helihaven Vrije Universiteit MC Amsterdam Locatie: De Boelelaan te Amsterdam	Bignal vergunning, wordt omgezet in een luchthavenbesluit. In voorbereiding
Luchthavenregeling Helihaven Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk Locatie: Vondellaan te Beverwijk	Luchthavenregeling Helihaven Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk
Vliegveld Middenmeer (MLA) Locatie: Flevoweg 1 te Middenmeer	Luchthavenregeling MLA Middenmeer
Vliegveld Beverwijk (MLA) Locatie: Aagtendijk te Beverwijk	Luchthavenregeling MLA Beverwijk
Vliegveld Obdam MLA Locatie: Lutkedijk te Obdam	Luchthavenregeling MLA Obdam
Landbouwspuitvliegen Wieringermeer Veldt	Luchthavenregeling Slootdorp
Zweefvliegterrein Wieringermeer Locatie: Hippolytushoeverweg 15a Slootdorp	Luchthavenregeling Zweefvliegveld ZC Den Helder
Zweefvliegveld Castricum Locatie: Noordhollands Duinreservaat, Hoofdweg te Castricum	Luchthavenregeling Zweefvliegveld Castricum
Maritiem vliegkamp De Kooy/Den Helder Airport Locatie: Luchthavenweg 10A, 1786 PP Den Helder	Luchthavenbesluit De Kooy

In Figuur 8-4 zijn de luchthavenbeperkingsgebieden boven Noord-Holland weergegeven. Op deze figuur is ook te zijn dat de gehele provincie is gelegen binnen de beschermingsvlakken van radarsystemen. Hier zal bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden rekening mee moeten worden gehouden. Aangezien alle zoekgebieden in binnen de beschermingsvlakken van radarsystemen liggen, is deze indicator verder net meegenomen in de effectanalyse.

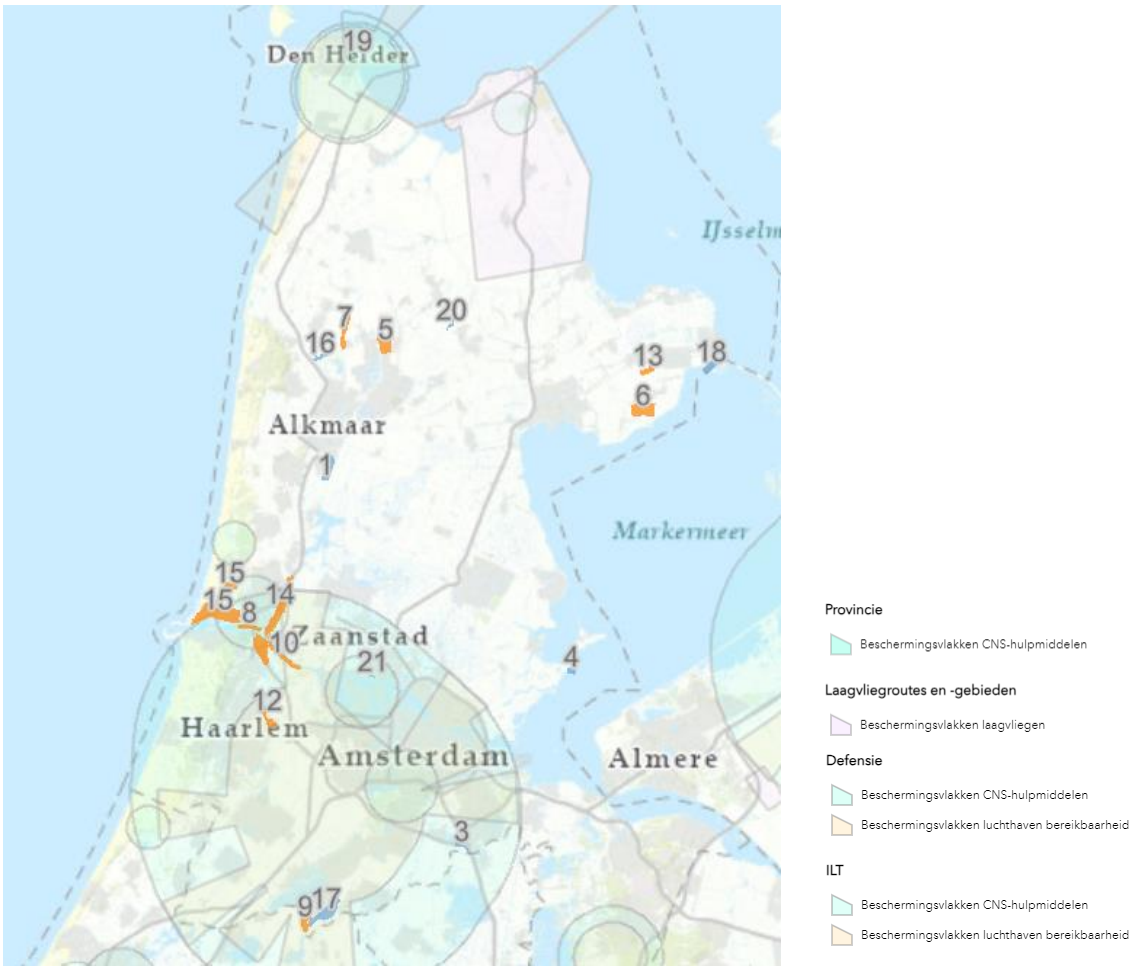

Figuur 8-4 Luchthavenbeperkingsgebieden boven Noord-Holland (RVO, laatst bijgewerkt 2022)

8.4 Effectbeschrijving

8.4.1 Stedelijke functies en infrastructuur

Als gevolg van de uitstralingseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw) zijn windturbines alleen te combineren met woonfuncties als wordt voldaan aan de normen voor geluid, slagschaduw en omgevingsveiligheid. In principe is een combinatie met bedrijven en het plaatsen van windturbines op bedrijventerreinen mogelijk. Er kunnen dan wel risico's zijn in het kader van omgevingsveiligheid (zie ook paragraaf 5.4.3). Dit geldt ook voor het plaatsen van windturbines langs (hoofd)infrastructuur: dit is niet uitgesloten, maar vraagt om voldoende afstand en een risicoanalyse (zie ook paragraaf 5.4.3). Dit beoordelingsaspect gaat met name in op de ruimtelijke inpassingsmogelijkheden in stedelijk gebied of nabij infrastructuur.

Er zijn meerdere zoekgebieden die in het landelijk gebied liggen en dus geen of weinig effecten ondervinden op stedelijke functies en/of infrastructuur. Het gaat om Nes (4), Elbaweg (6), Omgeving Breekland/N245 (7), Zuiderlegmeerpolder-Oost (9), A9-A22 (11), Waarderpolder (12), Oosterwijzend (13), Geestmerambacht langs N504 (16) en Opmeer (20).

De mogelijke beperkingen als gevolg van met name bedrijventerreinen en ook een aantal andere stedelijke functies zijn vooral aan de orde bij de zoekgebieden Boekelermeer I en II (1 en 2), Alton (5), Kade Velsen-Noord (8), Tata Steel (15), Geestmerambacht langs N504 (16), Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17), Helsdeur (19) en Zuiderhout (21). De ruimtelijke inpassing van windturbines binnen deze zoekgebieden is sterk afhankelijk van de afmetingen en de locatie-opstelling van de windturbines. Deze zoekgebieden worden vooralsnog met een beperkt risico aangemerkt.

De resterende zoekgebieden onder dit beoordelingscriterium liggen nagenoeg allemaal buiten de steden, voornamelijk in infrastructuurbundels, zoals zoekgebied A2/A9 Ouderkerkerplas (3), Noordzeekanaal III (10), A9-A22 (11), A9 De Kil (14) en Krabbersgat (18). Deze gebieden zijn ook met een beperkt risico aangemerkt vanwege de mogelijke uitdagingen bij de ruimtelijke inpassing nabij de (water)wegen.

8.4.2 Landbouw

De windturbines kunnen mogelijk effect hebben op het ruimtebeslag en de bedrijfsvoering van de landbouw (akkerbouw, veeteelt, intensieve veehouderij, bollenteelt en glastuinbouw). In meerdere zoekgebieden is sprake van kans op ruimtebeslag van landbouwgebied.

Per turbine is een funderingsplaat nodig die, zeker in combinatie met meerdere turbines, voor een afname van het landbouwareaal zorgt. Hoe groot deze afname van het areaal zal zijn, hangt af van de hoeveelheid en omvang van de turbines die gerealiseerd worden. Dit is een aandachtspunt voor de verdere uitwerking, maar werkt niet per se belemmerend voor zowel de landbouw als voor de potentie om windturbines hier te realiseren. Relevant is overigens dat de landbouw kan profiteren van win (en zon) als bron van inkomsten.

Niet alle beoogde locaties zijn in het landbouwgebied. De zoekgebieden die een impact op landbouw hebben zijn A2/A9 Ouderkerkerplas (3), Elbaweg (6), Omgeving Breekland/N245 (7), Zuiderlegmeerpolder-Oost (9), Oosterwijzend (13) en Opmeer (20). De zoekgebieden die een impact op glastuinbouw (kassen) hebben zijn Alton (5) en Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17). Deze locaties zijn daarom met een licht risico beoordeeld.

8.4.3 Recreatie en toerisme

Er zijn zoekgebieden die van belang zijn voor de recreatieve mogelijkheden. Vooral in gebieden waar nauwelijks andere recreatieve functies nabij zijn, kunnen windturbines een negatief effect hebben op de beleving en de recreatiemogelijkheden van inwoners en bezoekers van die gebieden.

Zoekgebied A9-22 (11) is een festivalterrein. Waarderpolder (12) kent recreatieve elementen zoals een zwemplas en een speeleiland. Zoekgebied Geestmerambacht langs N504 (16) betreft een evenementenlocatie voor truck & tractor pulling. Krabbersgat (18), gelegen in het IJsselmeer, kan gebruikt worden voor watersport. Windturbines op de hierboven genoemde recreatieve locaties zijn niet zonder meer mogelijk. Dit wordt dan ook als een beperkt risico gezien. Op de overige zoekgebieden worden geen potentiële effecten verwacht ten aanzien van recreatie en toerisme. Deze zijn daarom positief beoordeeld.

8.4.4 Vliegroutes en radar

In Figuur 8-4 zijn alle beperkingsgebieden weergegeven die gelden voor de vliegvelden, helihavens en laagvliegroutes ten opzichte van de zoekgebieden.

Er zijn zoekgebieden die niet beïnvloed worden door hoogtebeperkingen vanuit Defensie, de Inspectie Leefomgeving & Transport (ILT), LVNL, provincie en laagvliegroutes. Het gaat om zoekgebieden Boekelermeer I (1) en II (2), Nes (4), Alton (5), Elbaweg (6), Omgeving Breekland/N245 (7), Oosterwijzend (13), Geestmerambacht langs N504 (16), Krabbersgat (18) en Opmeer (20). Deze worden allemaal positief beoordeeld. De overige gebieden (3, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 19 en 21) zijn wel gelegen in één van de beperkingsgebieden. Deze zijn daarom beoordeeld met een licht risico.

8.5 Effectbeoordeling

In Tabel 8-4 zijn de effectbeoordelingen van de zoekgebieden op het thema ruimtegebruik weergegeven. Voor dit thema is gekeken naar of windturbines inpasbaar lijken in de stedelijke en buiten-stedelijke gebieden. Dit houdt verband met mogelijke belemmeringen vanuit o.a. landbouw, recreatie en luchthavenbeperkingen. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het risico is op ruimtelijke knelpunten met bestaande functies.

Tabel 8-4 Effectbeoordeling zoekgebieden RES 2024 op het thema ruimtegebruik

Nr.	Naam	Stedelijke functies	Landbouw	Recreatie en toerisme	Vliegroutes en radar
1	Boekelermeer I				
2	Boekelermeer II				
3	A2/A9 Ouderkerkerplas				
4	Nes				
5	Alton				
6	Elbaweg				
7	Omgeving Breekland/N245				
8	Kade Velsen-Noord				
9	Zuiderlegmeerpolder Oost				
10	Noordzeekanaal III				
11	A9-A22				
12	Waarderpolder				
13	Oosterwijzend				
14	A9 De Kil				
15	Tata Steel				
16	Geestmerambacht langs N504				
17	Kernglastuinbouwgebied de Kwakel				
18	Krabbersgat				
19	Helsdeur				
20	Opmeer				
21	Zuiderhout				

9. Energie-opbrengst en netinpassing

In dit hoofdstuk zijn de effecten van de RES-zoekgebieden voor windturbines op energie-opbrengst en netinpassing in beeld gebracht en beoordeeld.

9.1 Wettelijk kader en beleid

Energiewet (voorstel)

Het wetsvoorstel Energiewet vervangt de huidige Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet door een nieuwe Energiewet. Het voorstel voegt de regels voor het transport en de levering van gas en elektriciteit in Nederland bij elkaar. Daarnaast staan in het voorstel de Europese regels voor elektriciteit (onder meer de Europese Elektriciteitsrichtlijn) en de Europese regels voor gas. Ook staan er bepalingen in voor de transitie naar schonere en hernieuwbare bronnen van energie. De Tweede Kamer nam de nieuwe Energiewet aan, met brede steun. De behandeling in de Eerste Kamer is in september 2024 gepland.

Landelijk Actieprogramma Netcongestie

Het Landelijk Actieprogramma Netcongestie, opgesteld en onderschreven door een brede vertegenwoordiging van stakeholders, laat maatregelen zien die nodig zijn om sneller netten aan te kunnen leggen en de beschikbare netcapaciteit zo goed mogelijk te laten aansluiten op de vraag naar elektriciteitstransport, voor zowel productie als verbruik. Het programma richt zich op drie hoofddoelen:

- Sneller bouwen – sneller realiseren van netuitbreidingen. Aanpak waarin verschillende projecten in een gebied in samenhang worden aangestuurd door provincies, Rijk, gemeenten en netbeheerders.
- Sterker sturen – sturen op betere benutting van het net. Met regelgeving, contractvormen, nettarieven, etc. Door ACM, netbeheerders, Rijk in samenspraak met netgebruikers.
- Vergroten flexibele capaciteit – publiek-private acties voor slimme oplossingen. Industrieën en bedrijven ontwikkelen en benutten flexibel energiegebruik. Door netgebruikers, netbeheerders, Rijk, provincies, gemeenten en ACM.

In het kader van het doel sterker sturen, is het van belang de mate van netcongestie mee te wegen in de locatiekeuze voor windturbines op land.

9.2 Beoordelingskader

In Tabel 9-1 is het beoordelingskader voor het thema energieopbrengst en netinpassing weergegeven.

Tabel 9-1 Beoordelingskader energieopbrengst en netinpassing

Thema	Aspect	Criterium
Energieopbrengst en netinpassing	Energieopbrengst	Mate van energieopbrengst
	Netinpassing	Ligging ten opzichte van netinpassing

Beoordelingsschaal energieopbrengst

Deze beoordelingsschaal werkt anders dan de andere thema's: hoe donkerblauwer de cel, hoe minder groot de opwerkpotentie van het gebied is.

Beoordelingsschaal netinpassing

Voor het aspect netinpassing is gekeken naar de ligging van de zoekgebieden ten opzichte van de netinpassing. De beoordeling van de zoekgebieden op dit thema correspondeert met de netsituatie van het gebied waar deze gebieden zich in bevinden. Hoe donkerblauwer de cel, hoe ernstiger de aandachtspunten op het gebied van netcongestie zijn voor de ontwikkeling van windturbines. Een witte cel betekent dat er geen (ernstige) belemmeringen zijn gevonden voor de realisatie van windturbines in dit zoekgebied.

9.3 Huidige situatie

9.3.1 Energie-opbrengst

De huidige opwek aan windenergie in Noord-Holland bedraagt circa 1,8 TWh[17]. Er zijn momenteel geen windturbines vergund of gepland om te bouwen.

9.3.2 Netinpassing

Netsituatie

In het kader van de RES-sen voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid zijn de huidige netsituaties in beeld gebracht. Figuur 9-1 geeft de netsituaties voor grootverbruikklanten voor teruglevering weer.

- Voor transparante gebieden geldt dat er geen knelpunten bekend zijn;
- In gele gebieden is nog wel capaciteit beschikbaar, maar naar verwachting ontstaat er binnen afzienbare tijd wel transportschaarste;
- Gebieden die oranje gemarkeerd zijn, hebben op dit moment niet voldoende capaciteit voor teruglevering, maar mogelijk bieden congestiemanagement of andere netoplossingen uitkomst;
- In rode gebieden is niet voldoende capaciteit en zijn er geen mogelijkheden tot het vergroten van de capaciteit op de korte termijn.

Figuur 9-1 Netsituatie voor grootverbruikklanten voor teruglevering in Noord-Holland, situatie 25 oktober 2024 (Liander, 2024)

In deze figuur is te zien dat er in de provincie voor een groot deel geen transportcapaciteit beschikbaar is, maar wel congestiemanagement onderzoek naar wordt uitgevoerd. In de RES regio Noord-Holland Zuid speelt de netcongestie meer lokaal en is er meer ruimte voor het terugleveren van stroom.

[17] Dashboard energietransitie Noord-Holland. Provincie Noord-Holland, 1 september 2023.

Netuitbreiding

Om de capaciteit van het net te vergroten, worden er verschillende projecten opgestart in de provincie. Deze projecten variëren van het uitbreiden van bestaande stations tot het aanleggen van nieuwe kabels en stations. Deze projecten zijn weergegeven in Figuur 9-2 tot en met 9-4. Deze figuren geven een beeld van de planning wanneer de capaciteit in een bepaald gebied wordt vergroot. Op deze manier kan een inschatting gemaakt worden van de duur van het mogelijke capaciteitsprobleem.

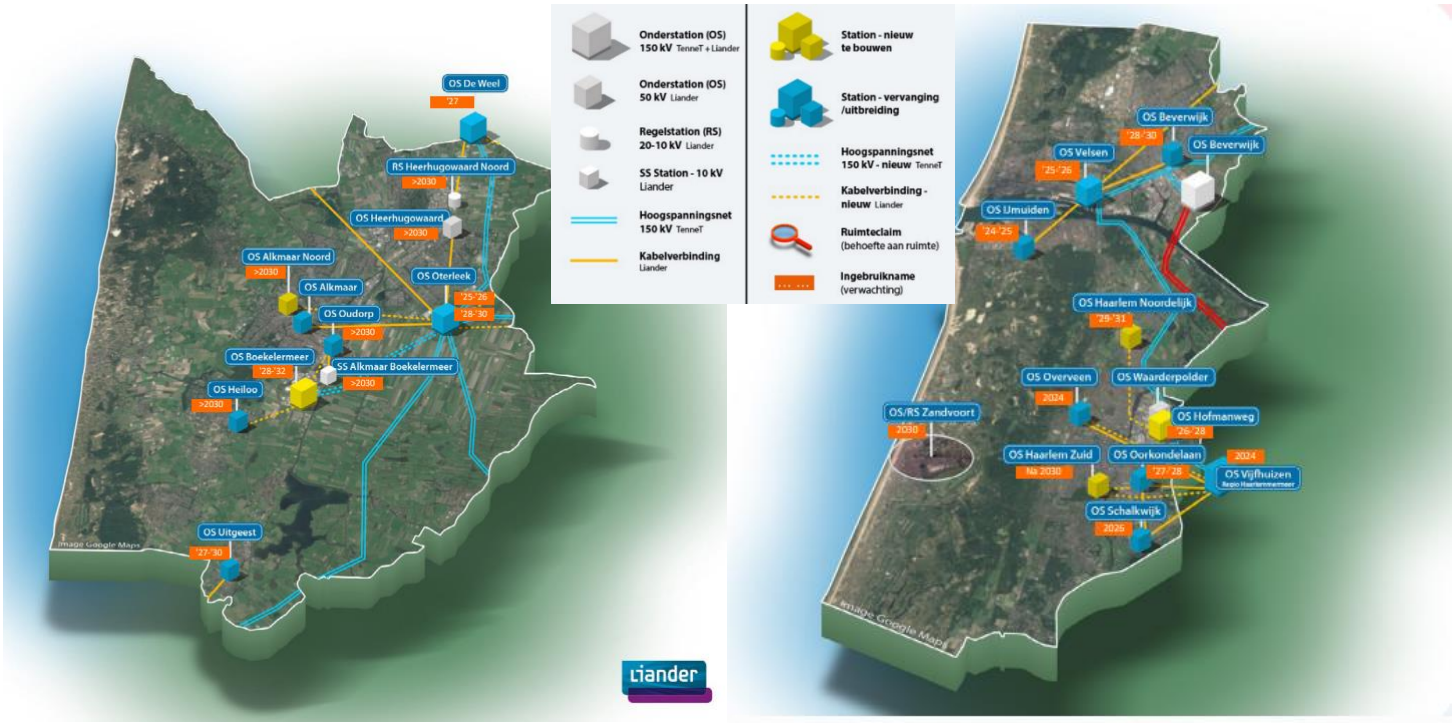

Figuur 9-2 Ontwikkeling van het hoogspanningsnet in de regio Alkmaar (links) en regio IJmond & Zuid-Kennemerland (RES NHN, 25 maart 2024)

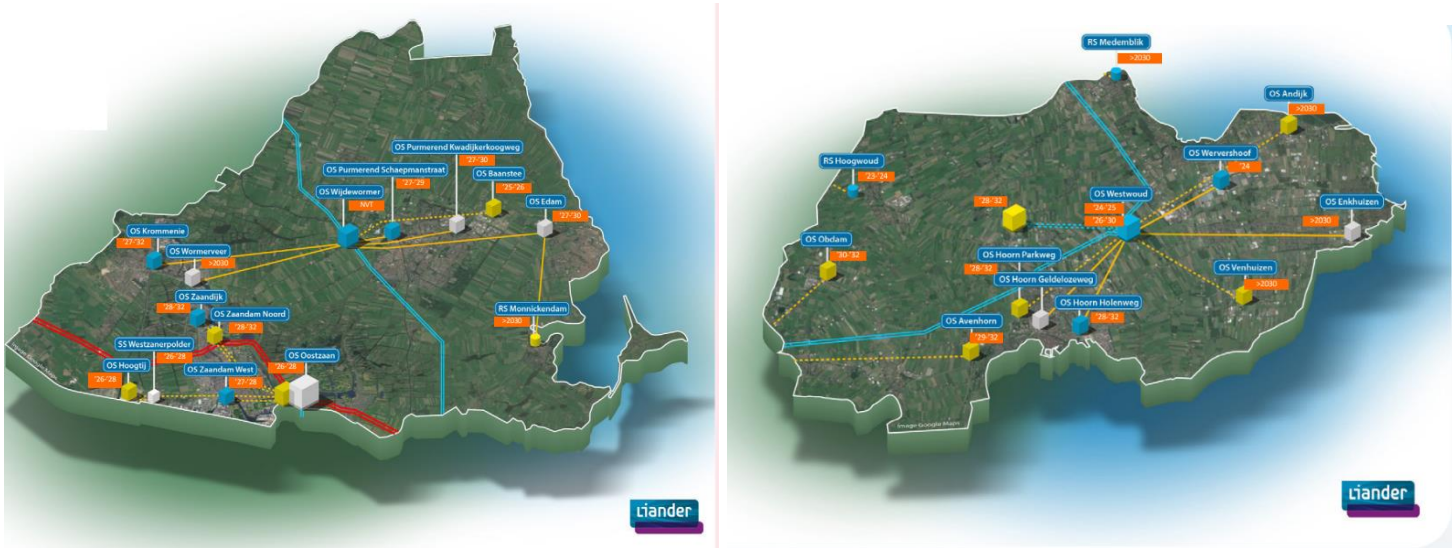

Figuur 9-3 Ontwikkeling van het hoogspanningsnet in de regio Zaanstreek-Waterland (links) en West Friesland (rechts) (RES NHZ, 25 maart 2024)

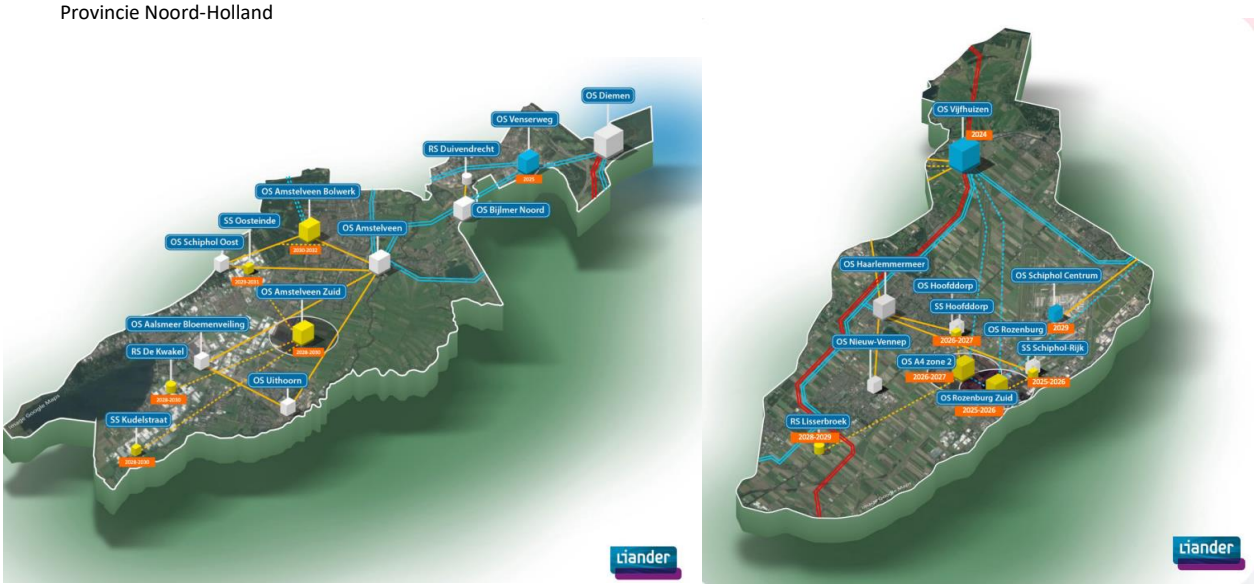

Figuur 9-4 Ontwikkeling van het hoogspanningsnet in de regio Amstelland (links) en Haarlemmermeer (rechts) (RES NHZ, 25 maart 2024)

9.4 Effectbeschrijving

9.4.1 Energie-opbrengst

De energieopbrengst per zoekgebied is sterk afhankelijk van de hoeveelheid windturbines, het soort windturbine (o.a. ashoogte), de locatie van de windturbine en de configuratie van de windturbines. In deze fase zijn voor veel zoekgebieden deze aspecten nog onduidelijk en worden in het vervolg verder uitgewerkt.

De potenties van de zoekgebieden voor de opbrengst van elektriciteit is indicatief bepaald aan de hand van een inschatting van het aantal turbines dat per locatie kan worden gerealiseerd en aannames voor de energieopbrengst per windturbine. Er is daarbij rekening gehouden met de (overigens relatief kleine) verschillen in de gemiddelde windsnelheid binnen de provincie. Hiervoor zijn gegevens van de RVO gebruikt. Omdat in dit MER niet is gekeken naar opstellingsmogelijkheden binnen de locaties, is bij de inschatting van het aantal turbines dat per locaties mogelijk is gekeken naar de afmetingen van de locatie (lengte) en de mogelijkheden als wordt uitgegaan van een bepaalde tussenafstand tussen turbines (400 meter of 500 meter). Ook is zeer indicatief rekening gehouden met beperkingen binnen de locaties, zoals glastuinbouw of bedrijvigheid. Dit speelt bijvoorbeeld bij de zoekgebieden 15 (Tata Steel) en 17 (Kernglastuinbouwgebied De Kwakel). Op deze manier is per locatie indicatief een minimum en maximum aantal turbines bepaald. Per locatie is dit de basis voor bandbreedte voor de mogelijke energieopbrengst. Voor de zeer kleine zoekgebieden is er van uitgegaan dat één windturbine kan worden geplaatst.

Voor het opgestelde vermogen is uitgegaan van 5 MW per turbine. Er is gerekend met 2.500 vollasturen per jaar voor de gebieden met de laagste gemiddelde windsnelheid en een wat hoger aantal vollasturen voor de gebieden met een wat hogere gemiddelde windsnelheid. De berekeningen zijn nadrukkelijk vooral bedoeld voor de onderlinge vergelijking van de zoekgebieden.

In Figuur 9-5 zijn de resultaten van de schatting van de energie-opbrengst per zoekgebied weergegeven. Hieruit blijkt dat zoekgebied Elbaweg (6), A9-A22 (11), A9 de Kil (14), Tata Steel (15) naar verwachting hogere opbrengsten opleveren. Deze zijn met een witte effectscore weergegeven in de beoordelingstabel. Zoekgebied Omgeving Breekland/N245 (7), Noordzeekanaal III (10) en Geestmerambacht langs N504 (16) leveren naar verwachting iets mindere opbrengsten op, deze zijn met een lichtblauwe effectscore weergegeven in de beoordelingstabel. De overige zoekgebieden leveren naar verwachting lagere opbrengsten op, deze zijn met een middenblauwe effectscore weergegeven in de beoordelingstabel.

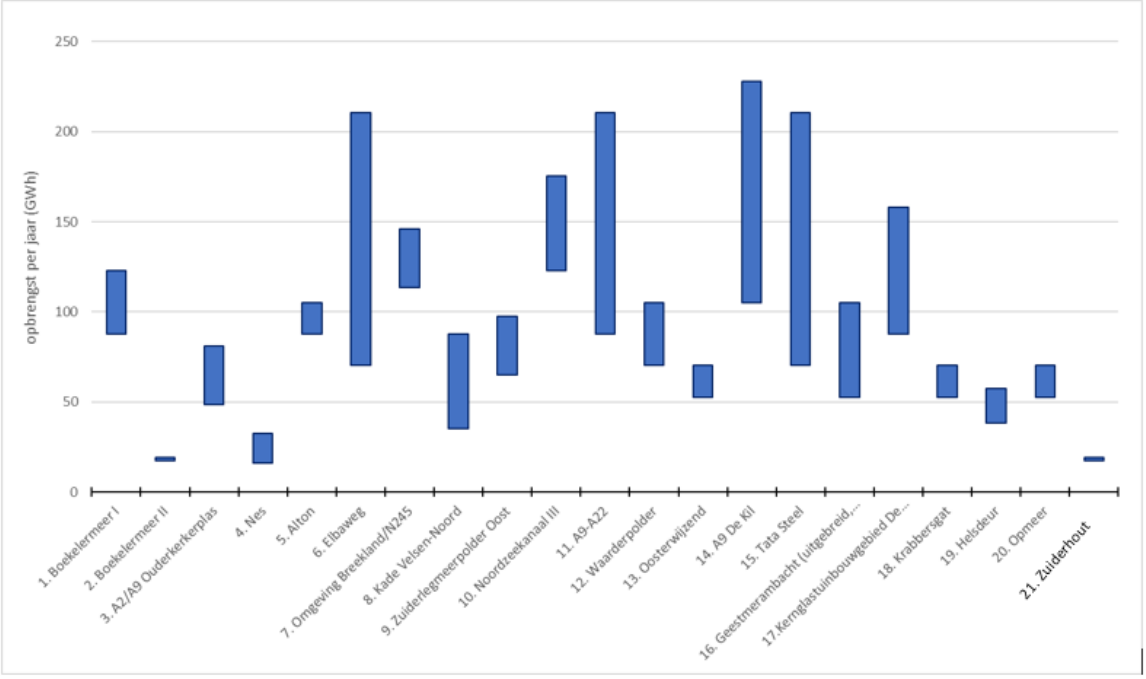

Figuur 9-5 Indicatie van de energieopbrengst voor de zoekgebieden RES 2024. De bandbreedte wordt veroorzaakt door de inschatting van het minimum en maximum aantal turbines per zoekgebied

9.4.2 Netinpassing

Voor elk zoekgebied is onderzocht in welke mate de netcapaciteit een belemmering kan zijn voor het realiseren van wind op land (zie figuur in paragraaf 9.3.2). Voor het merendeel van de gebieden geldt dat deze liggen in gebieden met bekende knelpunten op het hoogspanningsnet. Alleen in de zoekgebieden Waarderpolder (12) en Zuiderhout (21) is wel voldoende transportcapaciteit beschikbaar.

9.5 Effectbeoordeling

In Tabel 9-2 zijn de effectbeoordelingen van de zoekgebieden op het thema energie-opbrengst en netinpassing weergegeven. Onder het aspect energieopbrengst is de opwekpotentie van de verschillende zoekgebieden in kaart gebracht en beoordeeld. Hoe donkerblauwer de cel, hoe minder groot de opwerkpotentie van het gebied is.

Voor het aspect netinpassing is gekeken naar de ligging van de zoekgebieden ten opzichte van de netinpassing. De beoordeling van de zoekgebieden op dit thema correspondeert met de netsituatie van het gebied waar deze gebieden zich in bevinden. Hoe donkerblauwer de cel, hoe ernstiger de aandachtspunten op het gebied van net-congestie zijn voor de ontwikkeling van windturbines. Een witte cel betekent dat er geen (ernstige) belemmeringen zijn gevonden voor de realisatie van windturbines in dit zoekgebied.

Tabel 9-2 Effectbeoordeling zoekgebieden RES 2024 op het thema energie-opbrengst en netinpassing

Nr.	Naam	Energie-op-brengst	Netinpassing
1	Boekelermeer I		
2	Boekelermeer II		
3	A2/A9 Ouderkerkerplas		
4	Nes		
5	Alton		
6	Elbaweg		
7	Omgeving Breekland/N245		
8	Kade Velsen-Noord		
9	Zuiderlegmeerpolder Oost		
10	Noordzeekanaal III		
11	A9-A22		
12	Waarderpolder		
13	Oosterwijzend		
14	A9 De Kil		
15	Tata Steel		
16	Geestmerambacht langs N504		
17	Kernglastuinbouwgebied de Kwakel		
18	Krabbersgat		
19	Helsdeur		
20	Opmeer		
21	Zuiderhout		

10. Conclusie effectbeoordelingen zoekgebieden RES 2024

10.1 Overzicht effectbeoordelingen zoekgebieden RES 2024

In de hoofdstukken 5 tot en met 9 zijn de te verwachten milieueffecten per thema en per te onderzoeken zoekgebied RES 2024 beschreven en beoordeeld. Een overzicht van alle beoordelingen van de zoekgebieden is weergegeven in Tabel 10-1.

Tabel 10-1 Overzichtstabel effectbeoordelingen zoekgebieden RES 2024

Nr.	Naam zoekgebied RES	Geluid	Slag-schaduw	Omgevings-veiligheid	Mogelijke emissies	Ruimte.visuele manifestatie	Landschappelijke waarden	Cultuurhistorische waarden	Archeologie	Natuurgebieden	Soorten	Sted. functies en infras	Landbouw	Recreatie en toerisme	Vliegroutes en radar	Energie-opbrengst	Netinpassing
1	Boekelermeer I																
2	Boekelermeer II																
3	A2/A9 Ouderkerkerplas																
4	Nes																
5	Alton																
6	Elbaweg																
7	Omgeving Breekland/N245																
8	Kade Velsen-Noord																
9	Zuiderlegmeerpolder Oost																
10	Noordzeekanaal III																
11	A9-A22																
12	Waarderpolder																
13	Oosterwijzend																
14	A9 De Kil																
15	Tata Steel																
16	Geestmerambacht langs N504																
17	Kernglastuinbouwgebied de Kwakel																
18	Krabbersgat																
19	Helsdeur																
20	Opmeer																
21	Zuiderhout																

De verschillende tinten blauw corresponderen met het beoordelingskader dat is beschreven in paragraaf 4.2 en dat samengevat de volgende beoordeling van de aandachtspunten bevat:

Tabel 10-2 Beoordelingsschaal omgevingseffecten zoekgebieden wind

Blauwtint	Wanneer toekennen?
	Gering risico op negatief effect
	Risico op negatieve effecten aanwezig maar met grote kans dat inpassing mogelijk is
	Belangrijk aandachtspunt, aanzienlijk risico op negatief effect, inpassing waarschijnlijk mogelijk
	Zeer belangrijk aandachtspunt, groot risico op negatieve effecten en/of in strijd met status/beleid; inpassing eventueel mogelijk als exacte locatie duidelijk is en de exacte effecten op provinciale beschermingsregimes bekend zijn
	Groot risico en strijdigheid met status/beleid (showstopper), inpassing waarschijnlijk niet mogelijk

10.2 Integrale beschouwing effecten zoekgebieden RES 2024

De daadwerkelijke effecten die kunnen optreden zullen afhangen van de manier waarop windparken in de gebieden worden gerealiseerd: het aantal, de afmetingen, de opstellingsvorm en de mitigerende en compenserende maatregelen zijn uiteindelijk bepalend voor de effecten die zullen optreden. In het algemeen kan worden

opgemerkt dat kleine zoekgebieden – doordat er minder schuifruimte is – waarschijnlijk minder mogelijkheden bieden voor een optimale inpassing dan de grotere zoekgebieden.

Aandachtspunten zijn aanwezig waar in het overzicht donkere kleuren zijn aangegeven. De aandachtspunten zijn vooral gerelateerd aan de aspecten geluid, slagschaduw, netinpassing, natuur en soorten. Deze aandachtspunten hebben verschillende gevolgen voor de bouw van windturbines: zo worden netinpassingsproblemen op termijn verholpen door de aanleg van nieuwe energie-infrastructuur, terwijl de aandachtspunten op het gebied van natuur en leefomgeving mogelijk aanpassingen vergen aan de locatiekeuze en het ontwerp.

Uit de effectbeschrijving van het thema landschap en erfgoed komt ook een aantal aandachtspunten naar voren, met name de aantasting van de openheid in veel agrarische polderlandschappen, alsook de kernkwaliteiten van het UNESCO werelderfgoed de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinies. Zorgvuldige landschappelijke inpassing is met name in deze zoekgebieden zeer cruciaal.

De aandachtspunten vanuit het thema ruimtegebruik zijn beperkt. Het gaat met name om de hoogtebeperkingen voor turbines (en (dus lagere) opbrengsten) en de ligging van zoekgebieden op bedrijventerreinen.

De effectbeoordelingen laten zien dat bij vrijwel alle zoekgebieden aandachtspunten aanwezig zijn, maar er weinig onoverkomelijkheden zijn. Er is een aantal zoekgebieden waar aandachtspunten vanuit verschillende aspecten aanwezig zijn. Dit is vooral relevant daar waar het gaat om aandachtspunten vanuit zowel de leefomgeving (geluid en slagschaduw) en landschap en erfgoed.

10.3 Mogelijke combinaties van zoekgebieden

Geen alternatieven in dit MER

In dit MER zijn geen alternatieven onderzocht. Onder alternatieven wordt hierbij verstaan (verschillende) clusters van zoekgebieden, gebaseerd op (verschillende) uitgangspunten. Dergelijke clusters laten dan een verschillende ruimtelijke spreiding van zoekgebieden zien. Het opstellen van alternatieven impliceert dat ook keuzes zouden worden gemaakt, in de zin dat sommige zoekgebieden zouden afvallen, en dus niet zouden worden meegenomen in de herziening van de omgevingsvisie. Hiervoor is echter niet gekozen omdat dit afbreuk zou doen aan de zorgvuldig doorlopen RES-processen en omdat er, gezien de grote opgave, niet de ‘luxe’ is om gebieden te laten afvallen.

Daarnaast is het zo dat het aantal zoekgebieden relatief klein is, grotendeels verspreid over de provincie en een aantal zoekgebieden slechts ruimte bieden aan één of enkele turbines. Er is daarom voor gekozen om voor de RES-zoekgebieden geen nadere analyse naar mogelijke alternatieven te doen. Dit is echter wel gedaan voor de potentiële zoekgebieden op termijn, omdat daarvoor mogelijk nog beslisruimte kan ontstaan na het vaststellen van de gewijzigde omgevingsverordening. Zie hiervoor paragraaf 11.8.

Dit laat onverlet dat op basis van de nadere beschouwing over landschappelijke effecten van zoekgebieden gezamenlijk (paragraaf 13.2) enkele groepen van zoekgebieden kunnen worden aangeduid waarvoor gezamenlijke aandacht voor de landschappelijke inpassing wenselijk is.

10.4 Aandachtspunten per zoekgebied RES 2024

In Tabel 10-3 zijn de specifieke aandachtspunten per RES-zoekgebied weergegeven. Deze aandachtspunten kunnen betrokken worden bij de verdere planuitwerking van de RES-zoekgebieden voor wind.

Tabel 10-3 Aandachtspunten per zoekgebied RES 2024; de zwaarte van de verschillende aandachtspunten is afhankelijk van afmetingen van het zoekgebied en de daaruit volgende mogelijkheden om te schuiven met de specifieke locatie van windturbines binnen zoekgebieden

Nr.	Naam zoekgebied RES	Aandachtspunten
1	Boekelermeer I	▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland

Nr.	Naam zoekgebied RES	Aandachtspunten
		▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
2	Boekelermeer II	▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
3	A2/A9 Ouderkerkerplas	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap ▪ Ligging in gele zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging in BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
4	Nes	▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Ligging nabij stiltegebied ▪ Ligging in gele zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in Natura 2000-gebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerNederland ▪ Ligging in trekroute voor vogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
5	Alton	▪ Relatief redelijk veel geluidsgehinderden ▪ Relatief grote kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerNederland ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
6	Elbaweg	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij Natura 2000-gebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) NNN ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Hogere opwekpotentie ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
7	Omgeving Breekland/N245	▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
8	Kade Velsen-Noord	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Relatief grote kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging op industriegebied ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Ligging in gele zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
9	Zuiderlegmeerpolder Oost	▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
10	Noordzeekanaal III	▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap ▪ Ligging in rode zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO status) ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Hogere opwekpotentie ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
11	A9-A22	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij hoogspanning ▪ Gedeeltelijke ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap ▪ Ligging in rode zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO status) ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland

Nr.	Naam zoekgebied RES	Aandachtspunten
		▪ Ligging in BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op recreatie (evenemententerrein) ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes
12	Waarderpolder	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Ligging in rode zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO status) ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging in BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op recreatie (recreatiegebied) ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
13	Oosterwijzend	▪ Ligging nabij stiltegebied ▪ Relatief grote kans op hinder van slagschaduw ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Ligging in gele zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
14	A9 De Kil	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij hoogspanning ▪ Ligging in Bijzonder Provinciaal Landschap ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Ligging in rode zone rondom Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO status) ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Hogere opwekpotentie ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
15	Tata Steel	▪ Relatief redelijk veel geluidsgehinderden ▪ Veiligheidsrisico door ligging op industriegebied ▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 gebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging in trekroute voor vogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Hogere opwekpotentie ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
16	Geestmerambacht langs N504	▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op recreatie (recreatiegebied) ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
17	Kernglastuinbouwgebied de Kwakel	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Relatief grote kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Ligging in bufferzone rond de Stelling van Amsterdam ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
18	Krabbersgat	▪ Ligging in Natura 2000-gebied ▪ Ligging in trekroute voor vogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op recreatie (watersport) ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
19	Helsdeur	▪ Relatief veel geluidsgehinderden ▪ Redelijke kans op hinder van slagschaduw ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 gebied ▪ Ligging in trekroute voor vogels ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op stedelijke functies ▪ Hoogtebeperkingen door vliegroutes

Nr.	Naam zoekgebied RES	Aandachtspunten
		▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
20	Opmeer	▪ Veiligheidsrisico door ligging nabij buisleiding ▪ Mogelijk negatief effect op landschappelijke waarden ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Leidt mogelijk tot beperkingen op landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
21	Zuiderhout	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Beperkt risico aanwezig door aanwezigheid stedelijke functies ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes

Naast deze aandachtspunten per zoekgebied leidt de nadere beschouwing van gecumuleerde effecten van de zoekgebieden tot enkele aandachtspunten voor gebieden gezamenlijk. Deze zijn opgenomen in hoofdstuk 13.

11. Doorkijk potentiële gebieden wind op termijn

In dit hoofdstuk zijn de milieueffecten van de potentiële gebieden voor windenergie op termijn onderzocht en beoordeeld. Hiervoor is dezelfde opbouw, onderzoeksmethodiek en beoordelingskader gehanteerd zoals in effectenanalyse van de bestaande RES-zoekgebieden. Het wettelijk kader en de huidige situatie van de gebieden is gelijk aan die van de bestaande RES-zoekgebieden en zal om deze reden niet opnieuw worden beschreven.

11.1 Woon- en leefomgeving

11.1.1 Effectbeschrijving

11.1.1.1 Geluid

Voor elk gebied voor windenergie is het aantal woningen (verblijfsobjecten met woonfunctie zoals gedefinieerd in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen) bepaald en in schillen met een afstand van 300, 600, 900 en 1.200 meter (gerekend vanaf de rand van de gebieden) bepaald. De aantallen zijn vermenigvuldigd met een gemiddeld aantal bewoners per adres (2,1 personen) en de hinderpercentages van figuur 5-9. De resultaten van deze berekeningen zijn weergegeven in Figuur 11-1.

De grootste aandachtpunten voor de geluidhinder zijn aanwezig bij de gebieden met een groot aantal potentieel gehinderden (de hoogte van de staafjes in de figuren) en een klein oppervlak (waar de rode lijn laag ligt). Een klein oppervlak geeft weinig schuifruimte voor het plaatsen van turbines en dus een grotere kans op het optreden van hinder. De potentiële gebieden zijn in de figuren gerangschikt op basis oplopend oppervlak. Figuur 11-1 laat zien dat bij enkele gebieden links in de figuur (X, Q en V) relatief veel potentieel gehinderden zijn bij kleine gebieden.

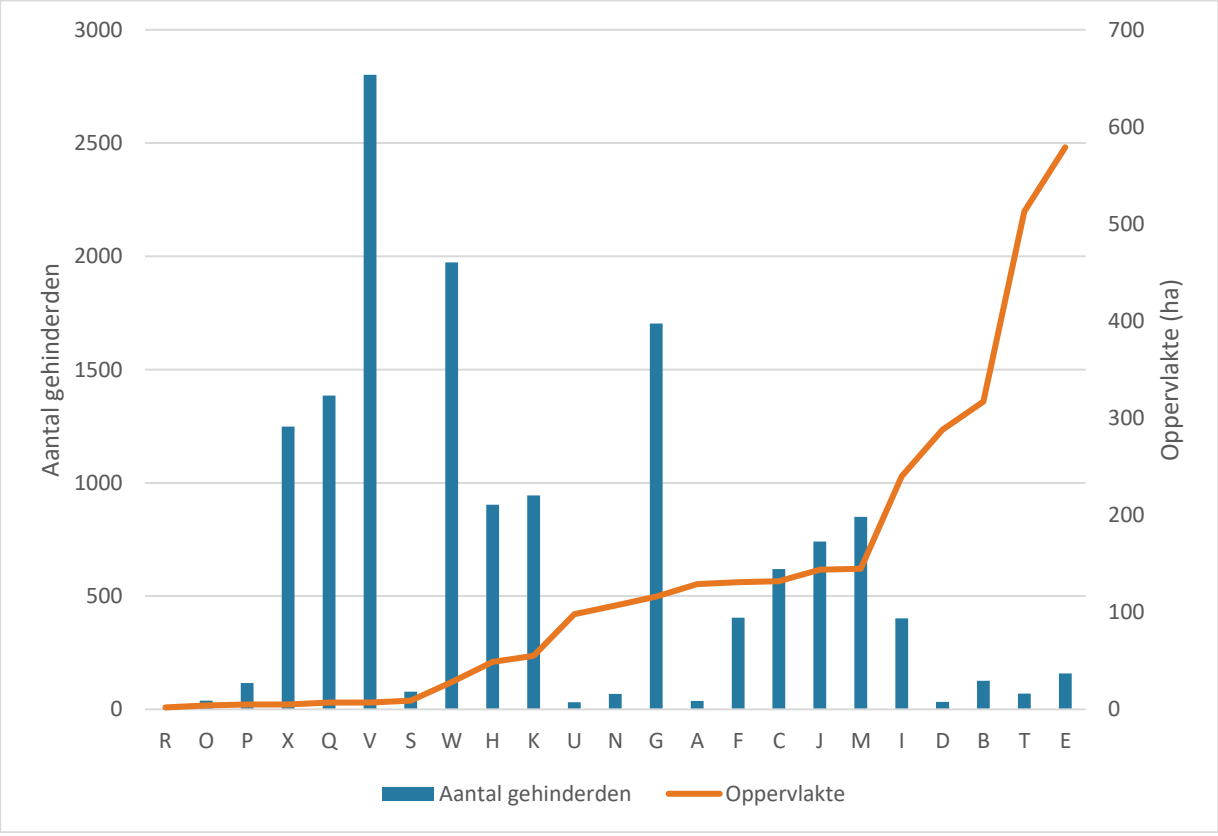

Figuur 11-1 Totaal aantal gehinderen (binnen een straal van 1.200 meter) per gebied afgezet tegen de oppervlakte.

Voor de uiteindelijke beoordeling van de inpasbaarheid van windturbines in relatie tot het optreden van geluidhinder is gekeken naar twee eigenschappen van de gebieden. In de eerste plaats is dat het aantal woningen in de

schil tot 600 meter rond de gebieden. Voor woningen in deze zones is de kans op het optreden van hinder het grootst, ook als bij de daadwerkelijke uitwerking van plannen voor de betreffende gebieden de windturbines binnen het gebied, op enige afstand van de begrenzing van het gebied worden geplaatst. In de tweede plaats is de grootte en de vorm van de gebieden beschouwd. Deze eigenschappen van de gebieden zijn immers mede bepalend voor de mogelijkheden om windturbines zodanig in te passen dat geluidhinder wordt beperkt. Voor de beoordeling is uitgangspunt dat een combinatie van een groot gebied en een klein aantal woningen in de schil van 600 meter rond de gebieden relatief gunstig is en de combinatie van veel woningen en een klein gebied ongunstig. Bij deze beoordeling is ook gekeken naar de vorm van de gebieden en de afstand tot woonkernen. Op basis van deze uitgangspunten en de beschikbare informatie is de beoordeling van de gebieden tot stand gekomen die is opgenomen in Tabel 11-1.

Bij de beoordeling is ook rekening gehouden met de nabijheid van woningbouwlocaties. Dit weegt in de beoordeling mee bij de gebieden M en N.

Op basis van deze uitgangspunten en de beschikbare informatie is de beoordeling van de gebieden tot stand gekomen, de resultaten zijn opgenomen in Tabel 12-2. De grootste aandachtspunten voor geluidhinder zijn aanwezig bij de gebieden met een groot aantal potentieel gehinderden in de schil tot 600 meter en een klein oppervlak. Een klein oppervlak geeft weinig schuifruimte voor het plaatsen van turbines en dus een grotere kans op het optreden van hinder. Uit Tabel 12-2 valt op te maken dat dit het geval is voor de potentiële gebieden P, V, W en X. Gebied V is daarbij de uitschieter naar boven. Gebieden waar relatief weinig gehinderden zijn ten opzichte van de hoeveelheid beschikbare schuifruimte zijn A, B, D, E, F, I, N, O, R, T en U. Voor de potentiële gebieden O en R geldt zelfs dat er geen gehinderden zijn binnen een straal van 600 meter van het gebied.

Tabel 11-1 Aantal gehinderden (< 600 meter) door geluid van windturbines per gebied

Nr.	Aantal gehinderden in schil 0 - 600 m rond gebied	Oppervlak gebied (ha)	Aantal gehinderden per ha
A	33	129	0,26
B	84	317	0,26
C	191	132	1.44
D	29	288	0,10
E	69	579	0,12
F	105	131	0,80
G	970	116	8,36
H	367	49	7,49
I	236	240	0,98
J	438	144	3,04
K	123	55	2,24
M	381	145	2,63
N	59	107	0,55
O	0	4	0
P	114	5	22,8
R	0	2	0
S	15	9	1,67
T	46	513	0,09
U	14	98	0,14
V	1.711	7	244,43
W	784	28	28
X	227	5	45,4

Windturbinegeluid en cumulatie met omgevingslawaai

Om een compleet beeld te krijgen van de impact die extra geluidshinder heeft op bewoners in de nabijheid van gebieden, is het belangrijk om de mogelijke extra geluidsproductie afkomstig van windturbines te beschouwen naast het reeds aanwezige geluid van andere bronnen. Deze informatie kan op twee manieren gebruikt worden: op plekken waar reeds veel geluidsproductie is en het aantal omwonenden gering is, kan het de voorkeur hebben om windturbines te realiseren. Op plekken waar reeds veel geluidsproductie is en relatief veel omwonenden zijn, kan het de voorkeur hebben om geen windturbines te realiseren, omdat de totale geluidsproductie dan mogelijk de grenswaarden overschrijdt.

Figuur 11-2 geeft weer wat de huidige geluidsproductie is op locaties van gebieden. Uit deze kaart valt op te maken dat het potentiële gebied R (nabij de snelwegen A9 en A1) liggen in gebieden waar reeds veel geluid geproduceerd wordt. Dit geluid is vaak afkomstig van (snel)wegen of industrie.

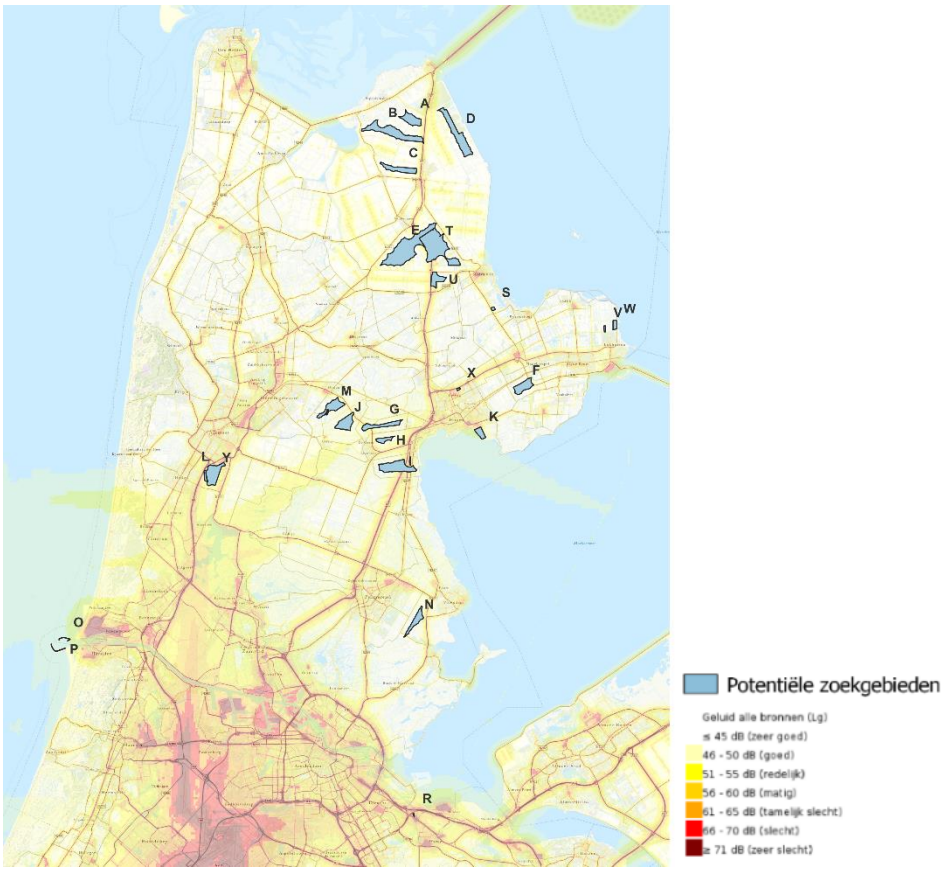

Figuur 11-2 Ligging potentiële gebieden t.o.v. gebieden met veel geluidsproductie (RIVM, 2022)

Ligging ten opzichte van stiltegebieden

De ligging van de gebieden ten opzichte van de stiltegebieden is weergegeven in Figuur 11-3**.** Uit deze figuur is op te maken dat vooral de Westfriese gebieden in en nabij stiltegebieden liggen. Voor de potentiële gebieden A, D, J, M, V en W geldt dat deze grotendeels in stiltegebied liggen (zie Figuur 11-4). Gebieden B en K liggen binnen een kilometer van het stiltegebied en hebben mogelijk effect op deze gebieden. De overige gebieden liggen op relatief grote afstand van stiltegebieden (> 2.000 meter). Effecten van deze overige gebieden op stiltegebieden worden gezien de draagafstand van geluid vanaf de windturbines niet verwacht.

Figuur 11-3 Ligging gebieden ten opzichte van stiltegebieden (provincie Noord-Holland, 2022)

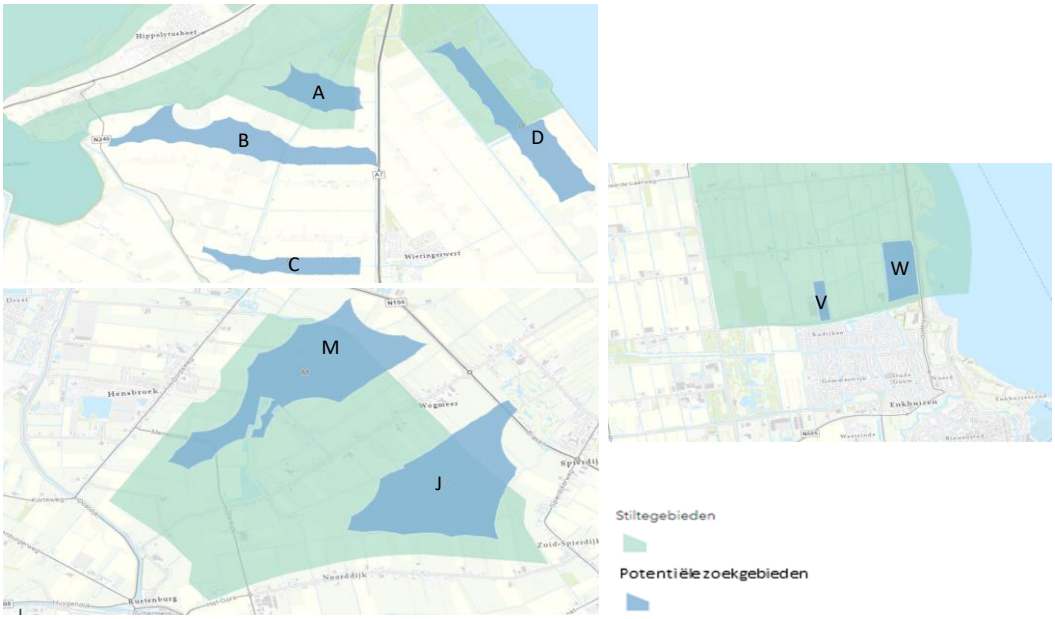

Figuur 11-4 Ligging gebieden A, D, J, M, V en W ten opzichte van stiltegebieden (provincie Noord-Holland, 2022)

Conclusie

De gebieden die nabij hoge aantallen woningen zijn gelegen veroorzaken naar verwachting met name negatieve effecten op geluid, zoals gebied P, V, W en X. De gebieden A, D, J, M, V en W liggen grotendeels in stiltegebied. Al deze gebieden zijn een groot risico op negatief effect vanwege de hoge aantallen woningen in een relatief beperkt oppervlak, danwel de grotendeelse ligging in stiltegebied.

11.1.1.2 Slagschaduw

Zoals ook weergegeven in de analyse van de RES-zoekgebieden, zijn de effecten door slagschaduw op het provinciale schaalniveau niet goed in beeld te brengen. Dit komt doordat - in sterkere mate dan bij geluid - het optreden van slagschaduw op een woonbestemming (en andere gevoelige functies) afhangt van de positie van die woning ten opzichte van een windturbine-opstelling. De windturbine-opstellingen zijn nu nog niet bekend.

Dit betekent dat slagschaduw in meer of mindere mate aan de orde is bij alle gebieden. Aangezien de effecten door slagschaduw goed kunnen worden beperkt of voorkomen door een goede plaatsing van windturbines en met de eerdergenoemde stilstandvoorziening, geldt er voor alle gebieden in zekere zin een beperkt risico omdat inpasbaarheid mogelijk is. Als rekening moet worden gehouden met veel woningen kan de stilstandvoorziening leiden tot een lagere energieopbrengst.

De beoordeling van de gebieden op slagschaduweffecten heeft plaatsgevonden op basis van de aantallen en ligging van de woningen rond de gebieden, vooral in de zone (van zuidwest via noord tot zuidoost) rond de gebieden waar als gevolg van windturbines slagschaduw kan optreden. Als in deze zone veel woningen aanwezig zijn, moet bij de inpassing van windturbines rekening worden gehouden met beperkingen. De kaartjes van de gebieden in bijlage 1 geven een beeld van de gebieden en de woningen in en rond deze gebieden.

Uit de beoordeling komt naar voren dat bij geen van de potentiële gebieden sprake is van zeer grote aantallen woningen, dat sprake is van grote slagschaduwhinder. Bij de potentiële gebieden C, F, G, H, K, M, V en W is sprake van relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen, maar dan in mindere mate, of bijvoorbeeld in hoofdlijn aan één zijde. De overige gebieden veroorzaken in beperktere mate slagschaduwhinder op omliggende woningen.

11.1.1.3 Omgevingsveiligheid

Enkele gebieden zijn specifiek op industrie- en bedrijventerreinen, glastuinbouwgebieden en rioolwaterzuiveringen geprojecteerd. Dit zijn vanuit hinderbeleving gunstige gebieden, omdat veelal minder woningen en andere kwetsbare gebouwen nabij deze functies zijn gelegen. Echter, op deze locaties kan wel sprake zijn van omgevingsveiligheidsrisico’s. Gebouwen en locaties zijn ook kwetsbaar als er veel personen een groot deel van de dag aanwezig zijn. Daarnaast, het gecumuleerde effect van een calamiteit aan de windturbine in combinatie met de gevolgen die een dergelijke calamiteit kan hebben op een bedrijf dat (bijvoorbeeld) met gevaarlijke stoffen werkt, is hier groter.

Industrie- en bedrijventerreinen

De potentiële gebieden die liggen in glastuinbouwlocaties en bedrijventerreinen zijn gebieden waar mogelijk veel mensen langdurig(er) verblijven voor werk. Het gaat om potentiële gebieden K, T, U, V, W, en X. Hierom worden deze locaties als risicovoller beoordeeld dan de locaties die enkel langs infrastructuurbundels en hoogspanningslijnen liggen.

Buisleidingen

Sommige gebieden hebben buisleidingen door of langs het gebied lopen. Ook bij ondergrondse buisleidingen kunnen veiligheidsrisico’s optreden bij calamiteiten met de windturbines. Hier kunnen veiligheidsrisico's optreden als er een calamiteit met de buisleiding is, zoals een fakkelbrand die overslaat op een nabije windturbine. Het gaat hierbij om de gebieden N (in Volendam/Waterland) en U (in Wieringermeer), waarbij gebied U een kleiner gebied qua oppervlakte betreft en daardoor minder schuifruimte heeft.

Figuur 11-5 Ligging hogedruk aardgastransportleidingen in Noord-Holland (Register Externe Veiligheid, 2023)

Infrastructuur

Veel van de gebieden in beide RES-regio's zijn dusdanig gepositioneerd dat ze samenlopen met relevante infrastructuurlijnen. Dit is beschouwd vanuit de effecten voor de leefomgeving (geluid) relevant, omdat hiermee hinder veroorzakende lijnen worden gecombineerd. Langs rijkswegen worden windturbines toegestaan wanneer deze tenminste 30 meter uit de rand van de verharding worden gepositioneerd. De potentiële windturbines mogen geen onaanvaardbaar effect op de verkeersveiligheid hebben, vooral wanneer de rotorbladen zich boven de verharding bevinden.

Anders dan bij risicovolle inrichtingen zijn mensen niet langdurig aanwezig op één en dezelfde plek op een weg. Mogelijk dient voor turbines nabij en langs wegen wel het Individueel Passanten Risico (IPR) berekend te worden. De risico's zijn ook dan lager dan bij risicovolle inrichtingen. Het gaat om de volgende gebieden waar infrastructuur een prominente rol speelt: de gebieden B, E, F, G, I, J, O, P, R, S, T, U en W. Deze gebieden worden daarom beoordeeld met een licht maar oplosbaar risico.

Hoogspanningslijnen

Er zijn gebieden die ten dele beperkt worden door de aanwezigheid van bovengrondse hoogspanningslijnen. Figuur 11-6 laat zien waar deze lijnen lopen. De blauwe lijnen zijn de 150 kV-lijnen en de rode lijnen de 380 kV-lijnen.

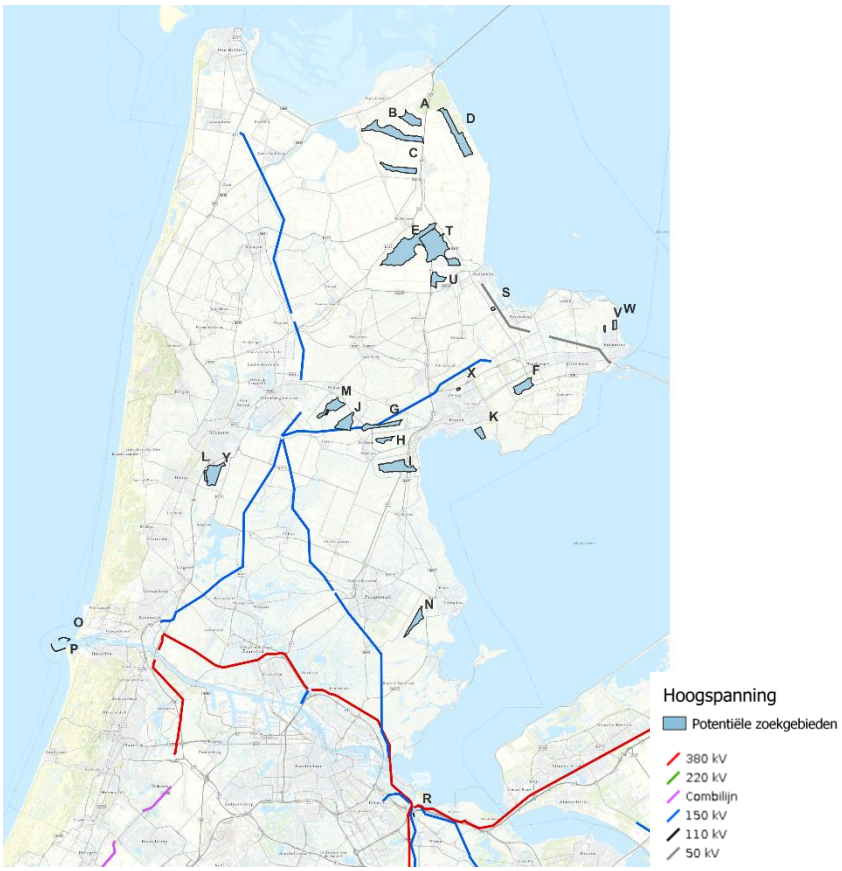

Figuur 11-6 Hoogspanningslijnen. Rood = 150 kV, blauw = 380 kV (RIVM, 2023)

De potentiële gebieden die ten dele beperkt worden door de aanwezigheid van deze hoogspanningslijnen, zijn J en G. Beide gebieden zijn redelijk ruim van opzet waardoor hier meer mogelijkheden voor turbines overblijven.

Conclusie
Omgevingsveiligheidsrisico's zijn sterk lokaal van aard, de locatie van de windturbines kunnen daarop worden afgestemd. Potentiële gebieden K, T, U, V, W, en X zijn vanwege de ligging op bedrijventerreinen als risicovol aangeduid, waarbij gebied U ook risicovol is vanwege de ligging van buisleidingen binnen het gebied met beperkte schuifruimte. Gebied J en G zijn risicovol vanwege de aanwezigheid van hoogspanningslijnen. Daarnaast leidt een aantal gebieden naar verwachting tot een beperkter veiligheidsrisico.

11.1.1.4 Mogelijke emissies

In paragraaf 5.4.4 is een algemene en kwalitatieve beschouwing opgenomen van de mogelijke emissie van windturbines in het milieu. Voor de gebieden op de lange termijn gelden dezelfde conclusies:

Op basis van de quickscan is het aannemelijk dat chemische stoffen en microplastics die o.a. worden toegepast in de coatings van de windturbines door slijtage in de bodem en het water terechtkomen. Er is alleen nog weinig bekend over de stoffen om te kunnen bepalen of emissies ervan uit windturbines schadelijk zijn voor mens en milieu. Meer onderzoek is daarom nodig. Verder wordt aanbevolen om bij nieuwe windturbines coatings te gebruiken waar geen of weinig gevaarlijke stoffen uit vrijkomen. Hoewel de milieu-aspecten van de gehele levenscyclus van windturbines niet van belang zijn voor de vergelijking en beoordeling van de potentiële gebieden, is dit aspect vooralsnog als een risico aangeduid voor alle gebieden.

11.1.2 Effectbeoordeling

In Tabel 11-2 zijn de effectbeoordelingen van de gebieden op de lange termijn op het thema woon- en leefomgeving weergegeven. Voor dit thema is gekeken naar de mogelijke effecten van windturbines op een veilige en gezonde leefomgeving. Dit is gerelateerd aan de mate waarin mogelijk een toename van geluidbelasting,

slagschaduw of veiligheidsrisico's zou kunnen optreden. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben gebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het risico is op negatieve effecten op de woon- en leefomgeving.

Tabel 11-2 Effectbeoordeling potentiële gebieden op de lange termijn op het thema woon- en leefomgeving

Nr.	Geluid	Slagschaduw	Omgevings-veiligheid	Mogelijke emissies
A				
B				
C				
D				
E				
F				
G				
H				
I				
J				
K				
M				
N				
O				
P				
R				
S				
T				
U				
V				
W				
X				

11.2 Landschap en erfgoed

11.2.1 Effectbeschrijving

11.2.1.1 Ruimtelijk-visuele manifestatie en landschappelijke waarden

Voor de analyse en beoordeling van de ruimtelijk-visuele manifestatie van windturbines in het landschap en de landschappelijke waarden zijn de gebieden ingedeeld in negen clusters (zie Figuur 11-7). Deze clusters zijn gevormd op basis van de nabijheid van gebieden (welke liggen dicht bij elkaar) en de kenmerken van het landschap. De indeling in clusters is uitsluitend bedoeld voor de analyse en zegt niets over een (eventuele) gezamenlijke aanpak van de gebieden bij een verdere uitwerking naar concrete plannen.

Figuur 11-7 De clustering van gebieden in negen clusters voor de beschrijving van de ruimtelijk-visuele manifestatie in het landschap.

In de effectenanalyse komt de ligging van de gebieden in open of meer gesloten/bebouwd gebied, de landschappelijke structuren en verkavelingspatronen en de ligging in of nabij Bijzonder Provinciaal Landschap aan de orde.

1. Wieringermeer

In cluster 1 liggen acht gebieden in de gemeente Hollands Kroon. Het gebied Wieringermeer is een voormalig meer dat drooggelegd is. Het zuidelijke gedeelte van het landschap wordt gekenmerkt door grootschalige glastuinbouw en bedrijvigheid, het noordelijke gedeelte van het gebied wordt gekenmerkt door openheid en grovere verkavelingspatronen. Langs een aantal wegen in de gebieden bevinden zich boerderijen of andere vormen van bebouwing.

De potentiële gebieden A, B, C, D en E zijn gelegen in het noordelijke agrarische buitengebied. Dit gebied is open, wel staan in dit deel reeds meerdere turbines. De potentiële gebieden T en U zijn kassengebieden en gebied S is een RWZI-locatie. Deze drie gebieden zijn dus reeds meer gesloten/bebouwd gebied.

Figuur 11-8 Landschap Wieringermeer (Cyclomedia, 2024)

De ligging van de potentiële gebieden ten opzichte van de BPL-gebieden is weergegeven in Figuur 11-9. Geen van de gebieden in dit cluster liggen in BPL-gebied. Ten zuiden van de Wieringermeer, nabij met name de potentiële gebieden S en U, ligt het BPL-gebied Abbekerk en omgeving. De openheid van het landschap wordt in dit BPL-gebied gezien als één van de kernkwaliteiten. De beleving vanuit dit BPL-gebied is daarom een aandachtspunt bij het eventueel plaatsen van windturbines in deze potentiële gebieden. Gezien de reeds aanwezige bebouwing in deze gebieden (kassengebieden en RWZI) wordt de openheid zelf niet aangetast in het gebied.

Aan de noordzijde van de Wieringermeer, nabij potentiële gebieden A en B, ligt het BPL-gebied Wieringen. Dit BPL-gebied kent geen expliciete focus op de openheid van het landschap. Ook staat hier reeds een aantal turbines.

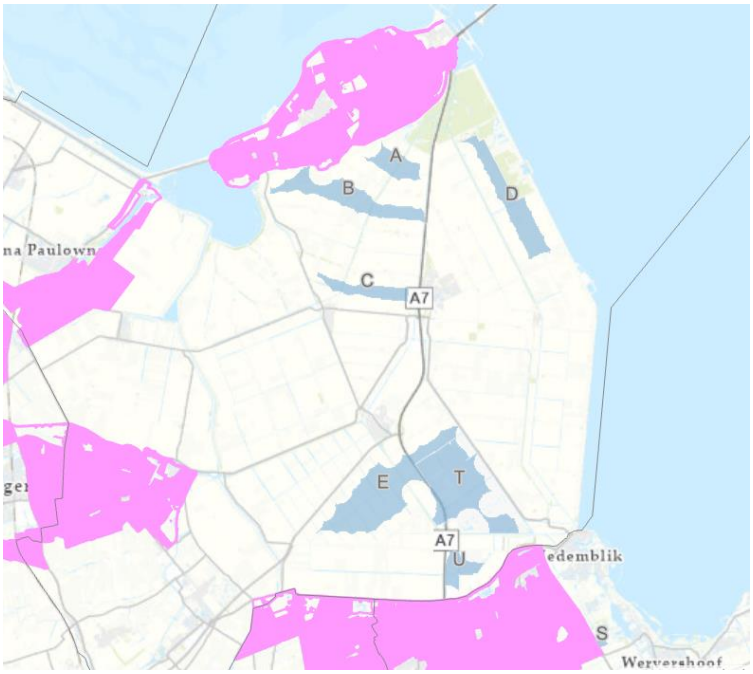

Figuur 11-9 Ligging gebieden Wieringermeer ten opzichte van BPL-gebieden (roze vlakken)

Het rechtlijnige karakter van de polder biedt een duidelijke structuur waaraan de windturbines gekoppeld kunnen worden. Een regelmatige opstelling van windturbines in een raster of lijn past bij het landschap. In het landschap zijn al windturbines aanwezig. Bij de plaatsing van nieuwe windturbines dienen deze turbines meegenomen te worden in de opstelling. Een aandachtspunt is de beleving van de windturbines vanuit BPL-gebied Abbekerk en omgeving.

2. Oosterdijk

In cluster 2 liggen de potentiële gebieden V en W, beide glastuinbouwgebieden. Het landschap erom heen wordt gekenmerkt door een zeekleilandschap met hoofdzakelijk agrarische functies.

Figuur 11-10 Landschap van gebieden V (rechts) en W (links) (Cyclomedia, 2024);

De ligging van de beide potentiële gebieden ten opzichte van het BPL-gebied is weergegeven in Figuur 11-11. Gebied W grenst aan de noordzijde aan BPL-gebied Oosterdijk. Dit is een BPL-gebied met openheid van het landschap en habitat voor weidevogels als kernkwaliteit. De beleving van de windturbines in gebied W vanuit dit BPL-gebied is daarom een aandachtspunt.

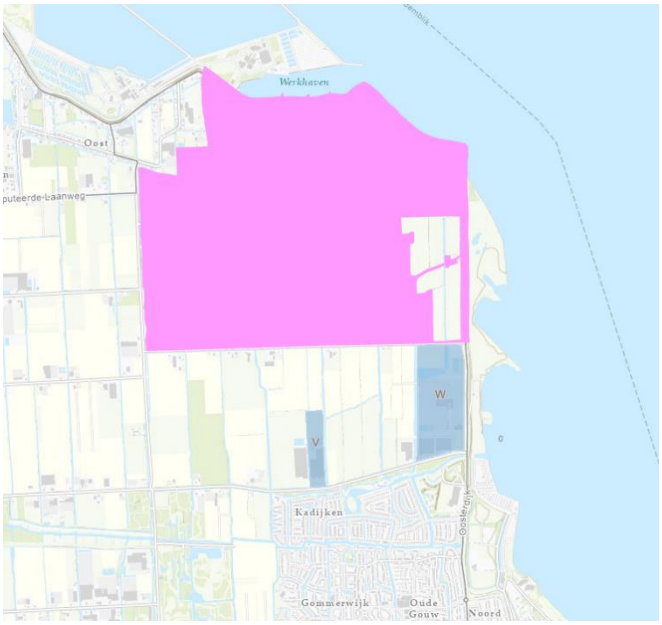

Figuur 11-11 Ligging potentiële gebieden V en W ten opzichte van BPL-gebied Oosterdijk (roze vlak)

De rechte lijnen in het landschap van sloten, wegen en landbouw zorgen voor een duidelijke structuur waar windturbines aan gekoppeld kunnen worden. Het plaatsen van windturbines in deze gebieden, in de ruimte tussen de kassen, zal weinig invloed hebben op de openheid van het landschap

3. Drechterland

In cluster 3 liggen twee gebieden in de gemeente Hoorn en één in de gemeente Drechterland: de potentiële gebieden F, gelegen in het agrarisch buitengebied en gebieden K en X op bedrijventerreinen. Het landschap van gebied F wordt gekenmerkt door de zeekleilandschappen, openheid en grovere verkavelingspatronen. In de omgeving van Schellinkhout, een BPL-gebied, is het verkavelingspatroon fijnmazig. Langs een aantal wegen in de gebieden bevinden zich boerderijen of andere vormen van bebouwing.

Figuur 11-12 Landschap potentieel gebied F (Bron: Cyclomedia, 2024)

Gebied K en X zijn bestaande bedrijventerreinen. Potentieel gebied K is aan de westzijde begrensd door waterpartijen en aan de oostzijde door een bomenrij. Gebied X wordt aan de noordzijde begrensd door een watergang en de Westfrisiaweg.

Figuur 11-13 Landschap potentiële gebieden K (links) en X (rechts) (Cyclomedia, 2024)

Potentieel gebied K grenst aan BPL-gebied Schellinkhout en omgeving (zie Figuur 11-14). In dit BPL-gebied wordt de openheid van het landschap beschouwd als kernkwaliteit van het landschap. Bij potentieel gebied F, iets verder gelegen van het BPL-gebied, vormt de openheid van het gebied ook een duidelijk aandachtspunt.

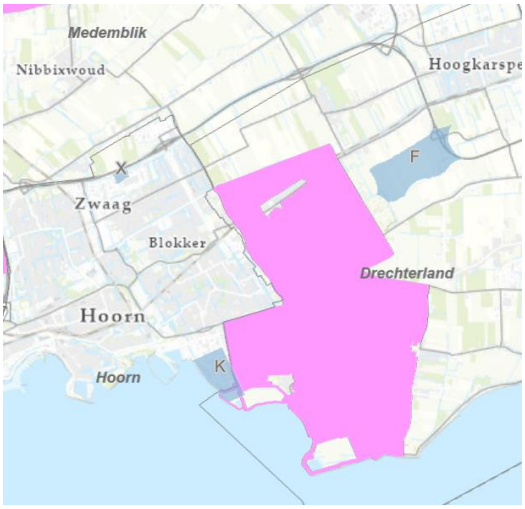

Figuur 11-14 Ligging potentiële gebieden F, K en X ten opzichte van het BPL-gebied Schellinkhout (roze vlak)

De kwaliteiten van het potentiële gebied F ligt dus in de openheid van het landschap, de mogelijkheid om tussen de beperkt aanwezige bebouwingslinten ver te kijken en de grovere verkavelingspatronen. De plaatsing van windturbines zal de openheid van de zeekleilandschappen beïnvloeden. Er bestaat een risico dat de windturbines het landschap gaan overheersen. Gebieden K en X zijn reeds bebouwd, de openheid in het gebied zelf wordt niet aangetast. Een aandachtspunt voor gebied K is wel de beleving van de windturbines vanuit BPL-gebied Schellinkhout en omgeving.

4. Koggenland

Cluster 4 wordt gevormd door de potentiële gebieden G, H, I, J en M, allen gelegen in het agrarische buitengebied. Het landschap kan worden gekenmerkt als een oud zeekleilandschap met wisselende verkavelingspatronen en lange bebouwingslinten.

Figuur 11-15 Landschap Koggenland (Cyclomedia, 2024)

De potentiële gebieden liggen op enige afstand tussen drie BPL-gebieden in (zie Figuur 11-16) Opmeer-Wognum, Zeevang en Eilandspolder. Voor al deze BPL-gebieden geldt dat openheid van het landschap en habitat voor weidevogels tot de kernkwaliteiten behoren. Hoewel de gebieden niet in deze BPL-gebieden liggen, kan de ontwikkeling van windturbines wel de beleving van deze BPL-gebieden beïnvloeden. Vooral het waarborgen van de openheid van het landschap is daarbij een aandachtspunt.

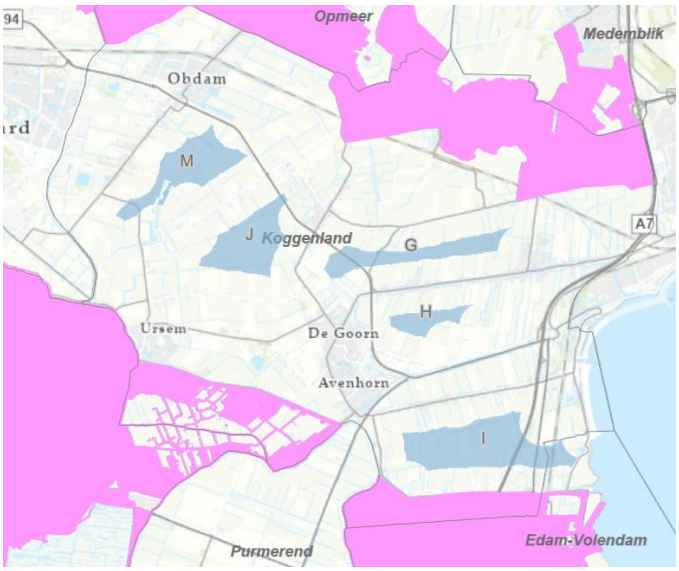

Figuur 11-16 Ligging potentiële gebieden G, H, I, J en M ten opzichte van de BPL-gebieden

Het rechtlijnige karakter van de polder biedt een duidelijke structuur waaraan de windturbines gekoppeld kunnen worden. Een regelmatige opstelling van windturbines in een raster of lijn past bij het landschap. In het landschap zijn al windturbines aanwezig. Bij de plaatsing van nieuwe windturbines dienen deze turbines meegenomen te worden in de opstelling.

5. IJmond

Cluster 5 is samengesteld uit de potentiële O en P. De gebieden zijn beiden een strekdam, gelegen in de Noordzee rondom de monding van het Noordzeekanaal bij het industriële gebied van o.a. Tata Steel.

Figuur 11-17 Landschap IJmond (Cyclomedia, 2024)

In of nabij de strekdammen zijn geen BPL-gebieden gelegen. De strekdammen lenen zich voor het accentueren van de vormen met de plaatsing van windturbines. Anderzijds tast het de openheid binnen de Noordzee aan. O.a. vanaf het strand is hierdoor sprake van enige aantasting van de openheid.

6. Purmer

Cluster 6 bestaat uit potentieel gebied N, agrarisch buitengebied. Het is een veenpolderlandschap met natuurlijke, grillige waterlopen. Verspreid in het gebied liggen kleinere droogmakerijen.

Figuur 11-18 Landschap potentieel gebied N (Cyclomedia, 2024)

Het gebied grenst aan de oostzijde aan het BPL-gebied Waterland (zie Figuur 11-19). De vergezichten, openheid van het landschap en habitat voor weidevogels behoren in dit gebied tot de kernwaarden. Hoewel het potentiële gebied niet overlapt met dit BPL, kan de ontwikkeling van windturbines wel een nagtieve invloed hebben op de beleving van deze kernwaarden. Dit is dan ook een aandachtspunt.

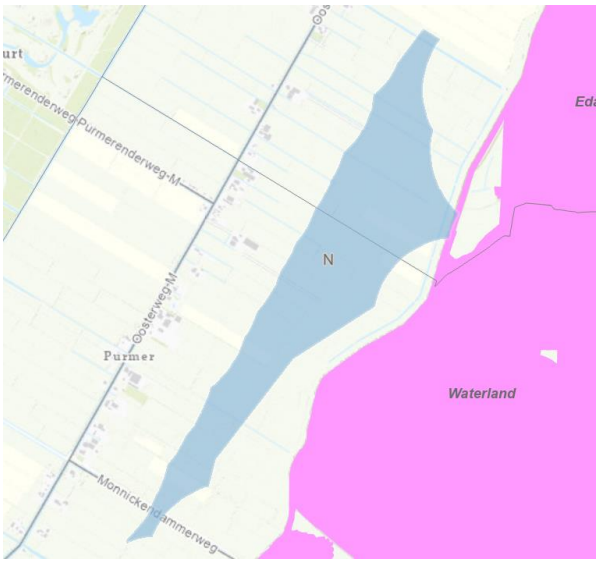

Figuur 11-19 Ligging potentieel gebied N t.o.v. BPL-gebied

7. Diemerscheg

Cluster 7 bestaat uit potentieel gebied R in Gooise Meren. Dit is grondgebied gelegen tussen de A9, de spoorlijn Weesp-Amsterdam en het Merwedekanaal.

Figuur 11-20 Landschap Diemerscheg

Potentieel gebied R is gelegen in een oude veenontginning. Het gebied wordt dus gekenmerkt door grote infrastructurele lijnen, te weten spoor-, snel- en waterwegen. Deze lijnen bieden uitgangspunten voor een lineaire opstelling van windturbines in het gebied. Het landschap voelt overwegend besloten aan door de aanwezige infrastructuur. In het gebied gelden enkele beperkingen met betrekking tot het aanwezige UNESCO-werelderfgoed. Bescherming van de landschappelijke waarde van deze locatie is een zeer belangrijk aandachtspunt.

Conclusie

Meerdere gebieden tasten de openheid en andere landschappelijke waarden aan. Voor alle gebieden geldt dat bij plaatsing van windturbines in het landschap rekening gehouden dient te worden met de impact op de ruimtelijk-visuele manifestatie van het landschap en bij de BPL-gebieden in het bijzonder de kernkwaliteiten van het gebied. Door zorgvuldige keuze voor de manier waarop deze geplaatst worden, bijvoorbeeld door het volgen van infrastructurele lijnen in het landschap, kan het negatieve effect op de ruimtelijk-visuele manifestatie van het landschap geminimaliseerd worden.

11.2.1.2 Cultuurhistorische waarden

UNESCO werelderfgoed

De UNESCO Werelderfgoedlijst bevat gebieden, structuren en objecten die vanwege hun betekenis op het vlak van archeologie of cultuurhistorie extra bescherming nodig hebben. In de provincie Noord-Holland zijn gebieden die op de UNESCO Werelderfgoedlijst staan. Het gaat om de grachtengordel van Amsterdam, de Nieuwe Hollandse Waterline, dit is een uitbreiding van het werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam en Droogmakerij de Beemster. Er wordt vanuit gegaan dat er geen horizoneffect optreedt bij de Beemster of de grachtengordel. Er zijn geen potentiële gebieden die liggen in gebied met UNESCO status (zie Figuur 11-21).

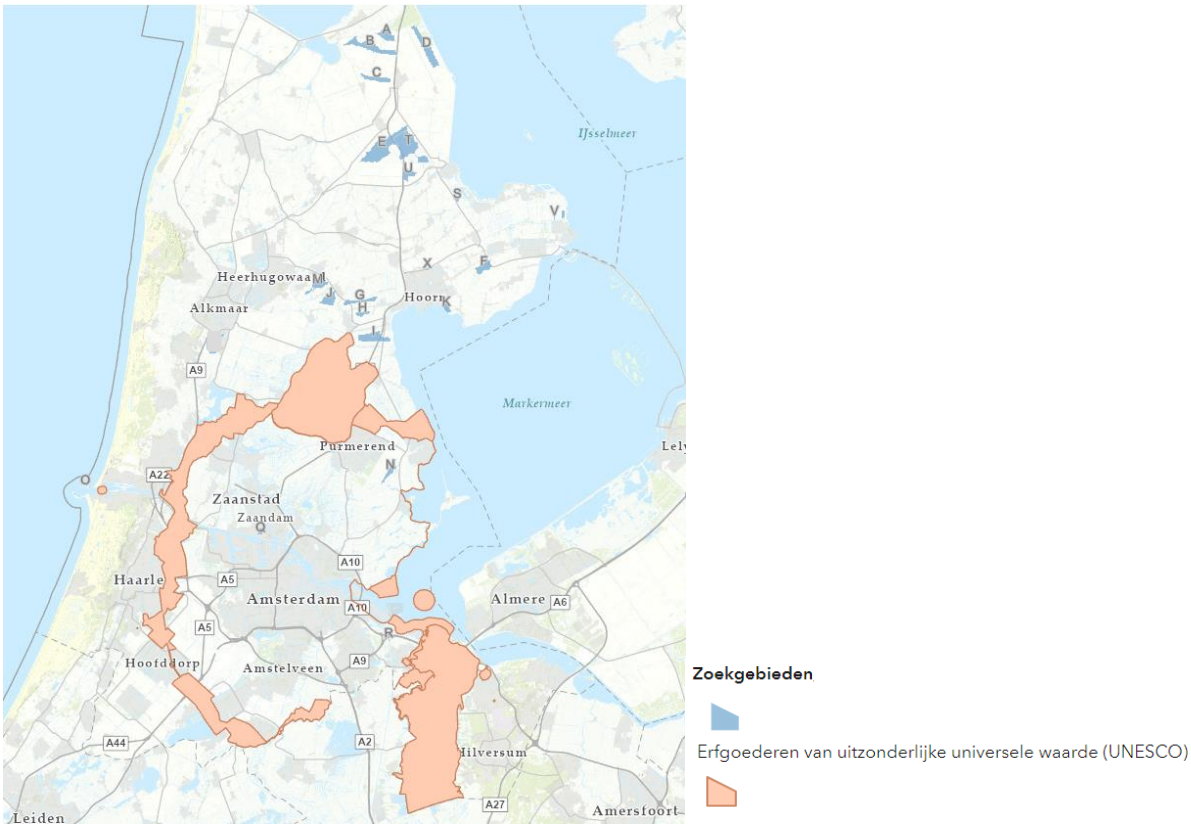

Figuur 11-21 Ligging UNESCO werelderfgoed en potentiële gebieden

Wel is potentieel gebied R gelegen in de gele zone rondom de Nieuwe Hollandse Waterlinie op basis van het afwegingskader Hollandse Waterlinies bij windturbines van 5,6 MW (zie de figuren in paragraaf 6.4.2). Deze zones zijn vastgesteld in het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies van de provincie Noord-Holland. Dit is bedoeld om eenduidige regels op te stellen voor energiewinning in de Hollandse Waterlinies. De beperkingen die van toepassing zijn op potentieel gebied R zijn weergegeven in, zie Tabel 11-3.

Tabel 11-3 Zonering voor windturbines (bron: Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies. Provincie Noord-Holland, 2021)

	Windturbines 5,6 MW	Windturbines 3 MW
Rode zone	Minder dan 3 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde	Minder dan 1,5 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde
	Locaties waar het UNESCO-werelderfgoed minder dan 1 km breed is.	Locaties waar het UNESCO-werelderfgoed minder dan 1 km breed is.
	Forten inclusief verboden kringen	Forten inclusief verboden kringen
	Minder dan 2 km afstand van forten die niet gelegen zijn aan de hoofdverdedigingslijn	n.v.t.
	De veilige zijde van de hoofdverdedigingslijn	De veilige zijde van de hoofdverdedigingslijn
	Minder dan 2 km afstand van attributen niet gelegen in bovenstaande afstand zones	Minder dan 1 km afstand van attributen niet gelegen in bovenstaande afstand zones
	Uitzonderingen rode zone: transformatiegebieden en vervanging oude energievormen	Uitzonderingen rode zone: transformatiegebieden en vervanging oude energievormen
Oranje zone	Alle gebieden binnen het werelderfgoed gebied die niet in de rode zone vallen	Alle gebieden binnen het werelderfgoed gebied die niet in de rode zone vallen
Gele zone	Gebieden die in de rode zone zouden vallen, maar buiten het werelderfgoed gebied vallen langs de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde; bij forten en de verboden	Gebieden die in de rode zone zouden vallen, maar buiten het werelderfgoed gebied vallen langs de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde; bij forten en de verboden

	kringen en overige attributen op afstand van de hoofd-verdedigingslijn	kringen en overige attributen op afstand van de hoofd-verdedigingslijn
	Minder dan 2 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de veilige zijde	Minder dan 1 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de veilige zijde

Monumenten

In de provincie Noord-Holland bevinden zich vele rijks- en provinciale monumenten. De provincie heeft 14.000 rijksmonumenten, waarvan 8.000 zijn gelegen in Amsterdam. Beleidsmatig wordt ingezet om dit industriële, agrarische of religieuze erfgoed te behouden. Bij verdere ontwikkeling van plannen voor windturbines dient aandacht te zijn voor de mate waarin (de beleving van) het gebouwde erfgoed verstoord wordt. De inzet dient behoud van de huidige (beleving van) het gebouwde erfgoed te zijn.

11.2.1.3 Archeologie

De gebieden hebben verschillende trefkansen voor archeologische waarden (zie Figuur 11-22). Gebieden met een middelhoge en hoge trefkans zijn de potentiële gebieden C, E, F, K, S, T, U, V, W en X. Windturbines hebben een relatief beperkte impact op de archeologische waarde van het landschap. Windturbines hebben een relatief klein grondbeslag. Op locatie is er een fundering, ruimte voor een toegangsweg en een kraanopstelplaats nodig. Verder moet er een kabel getrokken voor aansluiting op het elektriciteitsnet. Het is van belang dat voorafgaand aan de plaatsing van de windturbines onderzoek gedaan wordt naar de archeologische waarden op locatie. Mocht het nodig zijn dan kunnen lokaal maatregelen getroffen worden om impact op de archeologische waarden te voorkomen. Windturbines kunnen in gebieden met middelhoge en hoge trefkans een risico opleveren op negatieve effecten. Door voorgaand onderzoek en lokale maatregelen bestaat er een aanzienlijke kans dat inpassing mogelijk is. In gebieden met een lage trefkans bestaat er een gering risico op negatieve effecten.

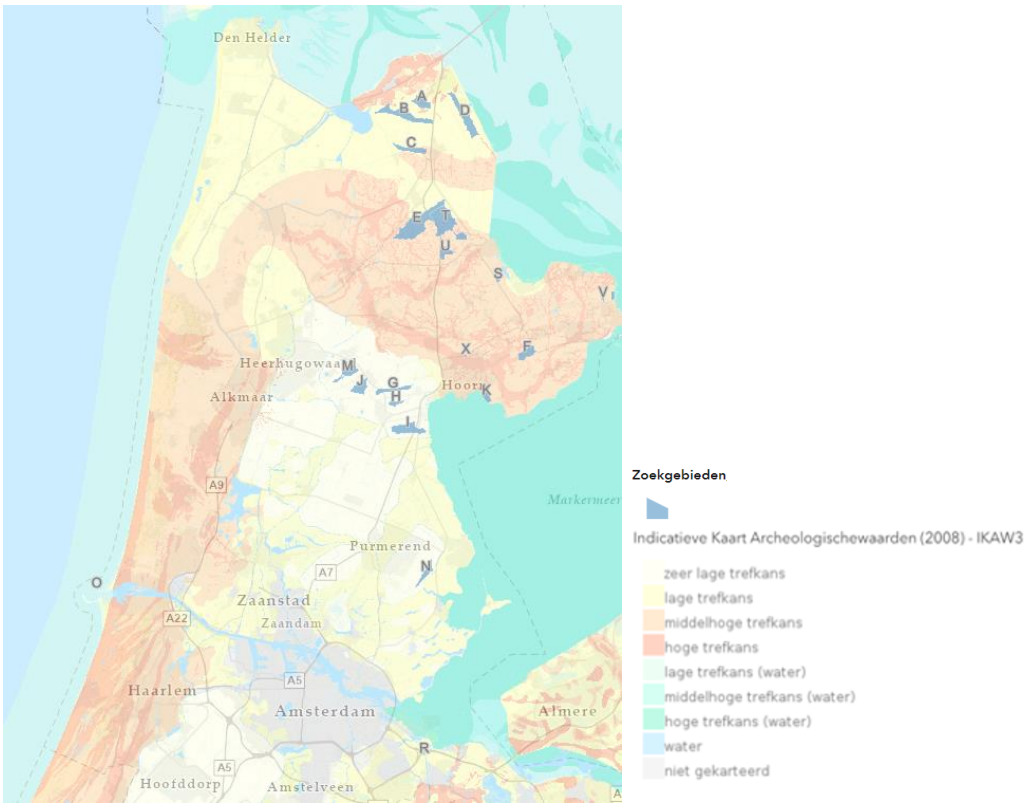

Figuur 11-22 Ligging gebieden t.o.v. archeologische waarden (IKAW, 2008)

11.2.2 Effectbeoordeling

In Tabel 11-4 zijn de effectbeoordelingen van de gebieden op het thema landschap en erfgoed weergegeven. Voor dit thema is gekeken naar de ruimtelijk-visuele manifestatie in het landschap en de mogelijke impact van windturbines op de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. Wanneer geen knelpunten

geïdentificeerd kunnen worden, hebben gebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het risico is op negatieve effecten op het landschap en erfgoed.

Tabel 11-4 Effectbeoordeling potentiële gebieden op termijn op het thema landschap en erfgoed

Nr.	Ruimtelijke visuele manifestatie	Landschappelijke waarden	Cultuur-historische waarden	Archeologie
A				
B				
C				
D				
E				
F				
G				
H				
I				
J				
K				
M				
N				
O				
P				
R				
S				
T				
U				
V				
W				
X				

11.3 Natuur

11.3.1 Effectbeschrijving

11.3.1.1 Natuurgebieden

Natura 2000-gebieden

In Figuur 11-23 zijn de potentiële gebieden op termijn ten opzichte van de Natura 2000-gebieden weergegeven.

Figuur 11-23 Ligging potentiële gebieden ten opzichte van Natura 2000-gebieden Noord-Holland (Provinciale Verordening Noord-Holland, 2022)

Ruimtebeslag

Geen van de nieuwe gebieden is in Natura 2000-gebied gelegen.

Verstoring

Een deel van de gebieden is zeer dichtbij Natura 2000-gebieden gelegen. Gebied K grenst aan Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer, W op 130 meter van Natura 2000-gebied IJsselmeer, I op 200 meter van Natura 200-gebied Markermeer en IJmeer, D op 500 meter van het Natura 2000-gebied IJsselmeer, P op 800 meter en O op 1.280 meter van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en S op 1.480 meter van Natura 2000-gebied IJsselmeer. De overige gebieden zijn op 1.500 meter afstand of verder gelegen van Natura 2000-gebieden gelegen.

Zoekgebieden

Aanvaringsslachtoffers

Aanvaringsslachtoffers in de gebruiksfase kunnen optreden bij soorten die zich vliegend voortbewegen, zoals vogels en meervleermuizen:

- Vogels die in het donker in of nabij een gebied in grotere aantallen rondvliegen zijn met name relevant, aangezien het aanvaringsrisico dan het grootst is. De windturbines zijn in die omstandigheden namelijk slecht waarneembaar voor de vogels. Uit onderzoek is gebleken dat het grootste deel van de vogels bij daglicht kan uitwijken en het windpark dus kunnen vermijden;
- De meervleermuis behoort tot groep “laagvliegende soorten”. De meest moderne windturbines zijn zeer hoog. Toch maakt de groep laagvliegende vleermuissoorten circa 20% uit van de slachtoffers van windturbines (Haarsma, 2016). Sinds 2016 zijn de turbines en daarmee rotorzone wel hoger geworden. Dit kan betekenen dat het percentage inmiddels lager ligt. Vleermuizen hebben een lange levensduur en een relatief klein aantal nakomelingen. Dit maakt dat mortaliteit door windturbines aanzienlijke gevolgen kan hebben op populatieniveau (Everaert, 2015 & 2017).

Het Natura 2000-gebied Markmeer & IJmeer, waar de gebieden K en I nabij zijn gelegen, en het Natura 2000-gebied IJsselmeer, waar de gebieden W, D en S nabij zijn gelegen, zijn beide aangewezen voor vogels en meervleermuizen. Het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, waar de gebied P en O nabij zijn gelegen, is aangewezen voor meervleermuizen. Niettemin kunnen windturbines, die op grotere afstand zijn gelegen van Natura 2000-gebieden, die zijn aangewezen voor vogels en meervleermuizen, ook leiden tot aanvaringsslachtoffers Daarom zijn vooralsnog alle Natura 2000-gebieden, die zijn aangewezen voor vogels en meervleermuzien, als aandachtspunt benoemd.

In paragraaf 7.4.2 is de verstoring van leefgebieden van o.a. vogels en vleermuizen en doordat dieren slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met een windturbine nader verkend. In de nadere planuitwerking per gebied is nader onderzoek nodig om de verstoring en additionele sterfte op de habitatsoorten te kunnen beoordelen.

Stikstofdepositie

Via stikstofdepositie is een tijdelijk effect tijdens de aanlegfase mogelijk. Het aspect stikstofdepositie speelt een bijzondere rol bij de beschrijving van de mogelijke effecten. Stikstof verspreidt zich door de lucht en komt, bijvoorbeeld bij regen, weer op de grond. Tijdens de bouw vinden transportbewegingen en inzet van materieel plaats ten behoeve van de bouw van de windturbines. De inzet van groot materieel zal een stikstofemissie tot gevolg hebben. Een (nieuwe) activiteit waardoor stikstof wordt uitgestoten, kan echter grote effecten hebben op natuur. Voor Natura 2000-gebieden is vastgelegd welke soorten en habitats beschermd worden. Hiervoor zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Een groot aantal beschermde soorten en habitattypen is zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Voor deze habitattypen zijn kritische depositiewaarden vastgesteld. Mogelijk kan met interne saldering van landbouwgronden ter plaatse van een gebied de effecten worden gemitigeerd. Maar als de stikstofdepositie boven de kritische depositiewaarde komt, zijn negatieve gevolgen voor de natuur niet uit te sluiten.

Vele Natura 2000-gebieden zijn overbelast door stikstofdepositie. Bij de nadere planuitwerking van gebieden, in het bijzonder de aanlegfase, dienen de stikstofeffecten te worden onderzocht.

Risico-analyse

In Tabel 11-5 is een overzicht van de mate van gevoeligheid op de storingsfactoren ruimtebeslag, verstoring, aanvaringsslachtoffers en stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden binnen Noord-Holland weergegeven. De Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer, IJsselmeer en Kennemerland-Zuid vormen vanwege mogelijke verstoring een belangrijk aandachtspunt. De overige Natura 2000-gebieden vormen vanwege mogelijke aanvaringsslachtoffers of tijdelijke stikstofdepositie door de bouw van de turbines een aandachtspunt.

Tabel 11-5 Overzicht mate van gevoeligheid op de storingsfactoren van alle extra gebieden op termijn op Natura 2000-gebieden binnen Noord-Holland (oranje is gevoelig, groen is niet gevoelig).

		Gevoeligheid storingsfactoren windturbines			
Natura 2000-gebied		Ruimtebeslag	Optische verstoring, verstoring door geluid, licht en trillingen	Aanvarings-slachtoffers	Tijdelijke stikstof-depositie door bouw turbine
Waddenzee	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Noordzeekustzone	HRL VRL			Vogels	Niet overbelast
Duinen en Lage Land van Texel	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Duinen Den Helder - Callantsoog	HRL			Nee, alleen aangewezen voor habitattypen	Overbelast
Zwanenwater & Pettemerduinen	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Schoorlse duinen	HRL			Nee, alleen aangewezen voor habitattypen	Overbelast
Noordhollands Duinreservaat	HRL			Nee, alleen aangewezen voor habitattypen, geen doelen voor vogels of (zee)zoogdieren	Overbelast
Kennemerland-Zuid	HRL			Meervleermuis	Overbelast
IJsselmeer	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Niet overbelast
Markermeer & IJmeer	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Niet overbelast
Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	VRL			Vogels	Niet overbelast
Abtskolk en De Putten	VRL			Vogels	Niet overbelast
Eilandspolder	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Overbelast
Polder Westzaan	HRL			Meervleermuis	Niet overbelast
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Overbelast
Polder Zeevang	VRL			Vogels	Niet overbelast
Naardermeer	HRL VRL			Vogels	Overbelast
Oostelijke Vechtplassen	HRL VRL			Meervleermuis, vogels	Overbelast

*HRL = Habitatrichtlijngebied, VRL = Vogelrichtlijngebied

Op basis van de mogelijke effecten en aandachtspunten kan geconcludeerd worden dat (significante) gevolgen door de extra gebieden op termijn niet uit te sluiten zijn. De inventarisatie en analyse van mogelijke (mitigerende) maatregelen in paragraaf 7.4.1 kunnen eventuele effecten voorkomen dan wel beperken tot een niet significant effect.

NNN-gebieden

In Figuur 11-24 zijn de potentiële gebieden ten opzichte van de NatuurNetwerkNederland (NNN)-gebieden in Noord-Holland weergegeven.

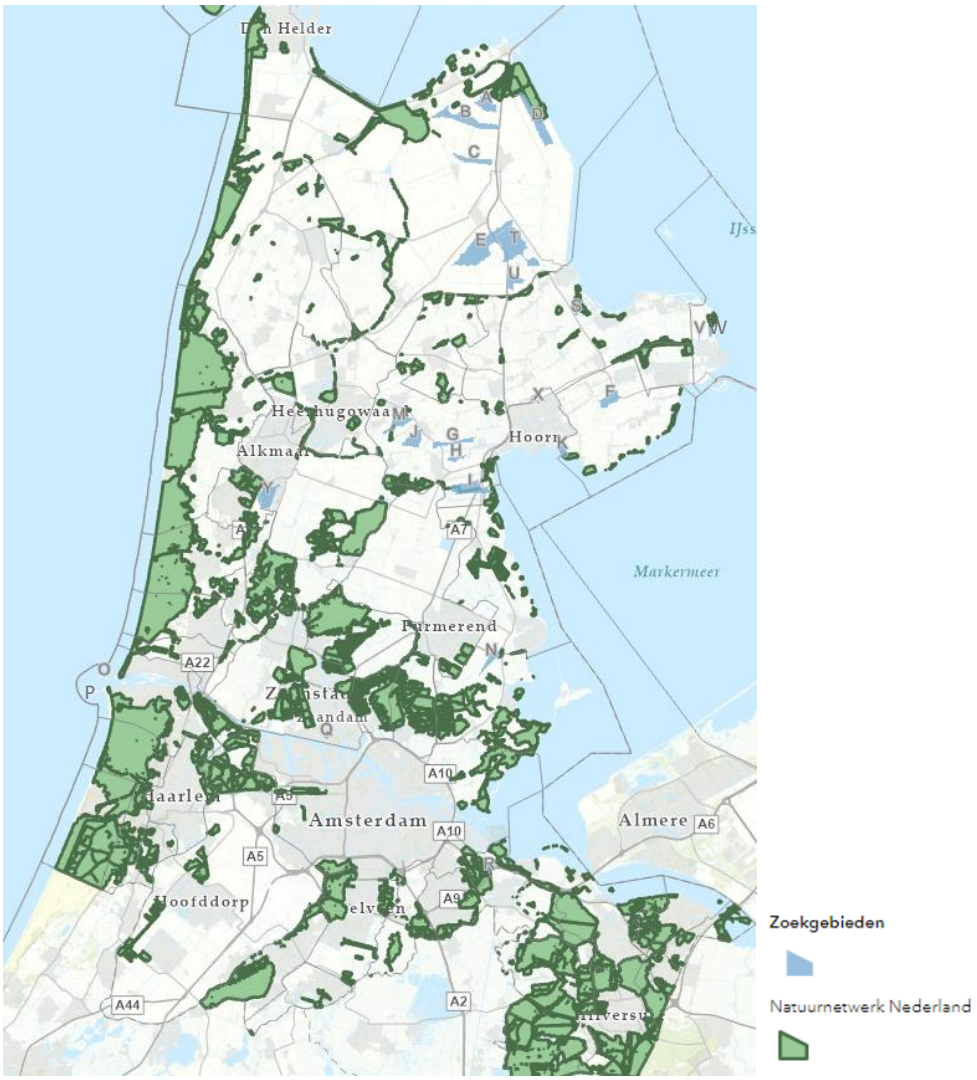

Figuur 11-24 NNN-gebieden in Noord-Holland (Provinciale Verordening Noord-Holland, 2022)

In Figuur 11-25 zijn de gebieden weergegeven die geheel of gedeeltelijk in NNN liggen. Gebied R ligt geheel in NNN-gebied, gebied K ligt gedeeltelijk in NNN-gebied. In gebied I en M ligt ook NNN-gebied, hier is voldoende schuifruimte om de windturbines buiten NNN-gebied in te passen. Ook is er een aantal gebieden dat niet (gedeeltelijk) in NNN-gebied liggen, maar wel binnen 600 meter van deze gebieden. Dit betreft de volgende gebieden: D, N, U, A, B. Wanneer een gebied in NNN is gelegen, vormt dit een belangrijk aandachtspunt. Het plaatsen van windturbines in gebieden in NNN-gebieden creëert een risico op negatieve effecten op de natuurwaarden in deze gebieden. Er bestaat een aanzienlijke kans dat inpassing mogelijk is.

Figuur 11-25 Natuurnetwerk Nederland, deelgebieden K, I, M en R (Provinciale Verordening Noord-Holland, 2022)

11.3.1.2 Soorten

In de provincie Noord-Holland liggen met name gebieden waar broedvogels gevoelig zijn voor de plaatsing van windturbines. De nadruk in de gevoeligheidskaarten ligt sterk op waterrijke gebieden. In het algemeen huisvesten in waterrijke gebieden meer soorten dan in waterarme gebieden. Van de potentiële gebieden zijn gebied E, T, U, G, H en I waterrijke gebieden.

Gebieden O en P liggen in deze trekroutes van vogels. Deze zijn als belangrijk aandachtspunt aangeduid.

In de Bijzonder Provinciale Landschappen zijn verschillende gebieden met als kernkwaliteit weidevogels. Een aantal potentiële gebieden ligt nabij deze Bijzonder Provinciale Landschappen: gebied K en I. Verder ecologisch onderzoek is nodig per gebied om de impact op de biodiversiteit (zoals aanwezigheid van weidevogels) te bepalen.

Het toepassen van de afspraken over mitigerende maatregelen uit het traject Natuurinclusieve Energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL), zoals stilstandvoorzieningen tijdens massale vogeltrek, draagt bij aan het verminderen van het aantal aanvaringsslachtoffers bij zowel vogels als vleermuizen.

11.3.2 Effectbeoordeling

In Tabel 11-6 zijn de effectbeoordelingen van de gebieden op het thema natuur weergegeven. Voor dit thema is gekeken naar de aanwezigheid van natuurgebieden en biodiversiteit. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben gebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het risico is op negatieve effecten op de natuur.

Tabel 11-6 Beoordeling potentiële gebieden op termijn op het thema natuur

Nr.	Natuurgebieden	Soorten
A		
B		
C		
D		
E		
F		
G		
H		
I		
J		
K		
M		
N		
O		
P		
R		
S		
T		
U		
V		
W		
X		

11.4 Ruimtegebruik

11.4.1 Effectbeschrijving

11.4.1.1 Stedelijke functies en infrastructuur

Als gevolg van de uitstralingseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw) zijn windturbines alleen te combineren met woonfuncties als wordt voldaan aan de normen voor geluid, slagschaduw en omgevingsveiligheid. In principe is een combinatie met bedrijven en het plaatsen van windturbines op bedrijventerreinen mogelijk. Er kunnen dan wel risico's zijn in het kader van omgevingsveiligheid (zie paragraaf 11.1.1.3). Dit geldt ook voor het plaatsen van windturbines langs (hoofd)infrastructuur: dit is niet uitgesloten, maar vraagt om voldoende afstand en een risicoanalyse (zie ook paragraaf 11.1.1.3).

Er zijn meerdere gebieden die in het landelijk gebied liggen en dus geen of weinig effecten ondervinden op stedelijke functies en/of infrastructuur. Het gaat om de potentiële gebieden A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, M en N.

De mogelijke beperkingen als gevolg van met name bedrijventerreinen en ook een aantal andere stedelijke functies (kassengebieden, rioolwaterzuiveringen) zijn vooral aan de orde bij de potentiële gebieden K, S, T, U, V, W en X. De ruimtelijke inpassing van windturbines binnen deze gebieden is sterk afhankelijk van de afmetingen en de locatie-opstelling van de windturbines. Deze gebieden worden vooralsnog met een beperkt risico aangemerkt.

De resterende gebieden onder dit beoordelingscriterium liggen nagenoeg allemaal buiten de steden, voornamelijk in infrastructuurbundels, zoals de gebieden O, P en R. Deze gebieden zijn ook met een beperkt risico aangemerkt vanwege de mogelijke uitdagingen bij de ruimtelijke inpassing nabij de (water)wegen.

11.4.1.2 Landbouw

De windturbines kunnen mogelijk effect hebben op het ruimtebeslag en de bedrijfsvoering van de landbouw (akkerbouw, veeteelt, intensieve veehouderij, bollenteelt en glastuinbouw). In meerdere gebieden is sprake van kans op ruimtebeslag van landbouwgebied.

Per turbine is een funderingsplaat nodig die, zeker in combinatie met meerdere turbines, voor een afname van het landbouwareaal zorgt. Hoe groot deze afname van het areaal zal zijn, hangt af van de hoeveelheid en omvang van de turbines die gerealiseerd worden. Dit is een aandachtspunt voor de verdere uitwerking, maar werkt niet per sé belemmerend voor zowel de landbouw als voor de potentie om windturbines hier te realiseren. Relevant is overigens dat de landbouw kan profiteren van wind (en zon) als bron van inkomsten.

Niet alle beoogde locaties zijn in het landbouwgebied. De gebieden die een impact op landbouw hebben zijn potentieel gebied A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, M en N. De gebieden die een impact op glastuinbouw (kassen) hebben zijn potentieel gebied T, U, V en W. Deze locaties zijn daarom allemaal met een licht risico beoordeeld.

11.4.1.3 Recreatie en toerisme

Er zijn gebieden die van belang zijn voor de recreatieve mogelijkheden. Vooral in gebieden waar nauwelijks andere recreatieve functies nabij zijn, kunnen windturbines een negatief effect hebben op de beleving en de recreatiemogelijkheden van inwoners en bezoekers van die gebieden.

Potentieel gebied F ligt gedeeltelijk in een golfbaan en in gebied M liggen volkstuinen. Windturbines op de hierboven genoemde recreatieve locaties zijn niet zonder meer mogelijk. Dit wordt dan ook als een beperkt risico gezien. Op de overige gebieden worden geen potentiële effecten verwacht ten aanzien van recreatie en toerisme.

11.4.1.4 Vliegroutes en radar

In Figuur 11-26 zijn alle beperkingsgebieden weergegeven die gelden voor de vliegvelden, helihavens en laagvliegroutes ten opzichte van de gebieden.

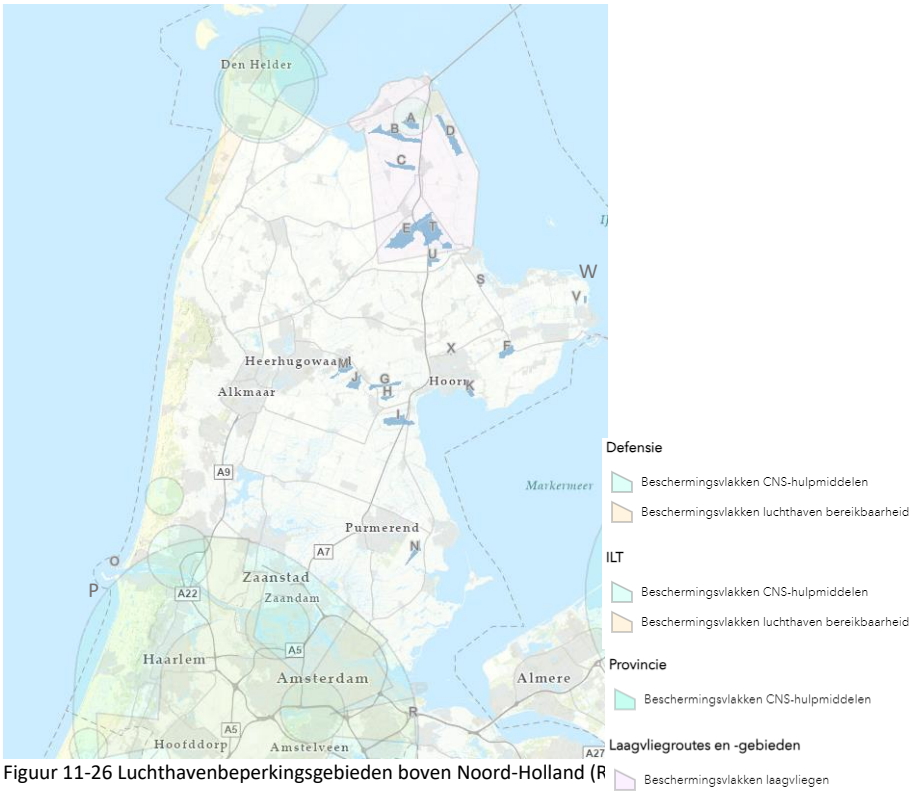

Figuur 11-26 Luchthavenbeperkingsgebieden boven Noord-Holland (R

Er zijn gebieden die niet beïnvloed worden door hoogtebeperkingen vanuit Defensie, de Inspectie Leefomgeving & Transport (ILT), LVNL, provincie en laagvliegroutes. Het gaat om de potentiële gebieden F, G, H, I, J, K, M, N, O, P, S, U, V, W, X. De overige potentiële gebieden A, B, C, D, E, R en T zijn wel gelegen in beperkingsgebieden en daarom beoordeeld met een licht risico.

11.4.2 Effectbeoordeling

In Tabel 11-7 zijn de effectbeoordelingen van de gebieden op het thema ruimtegebruik weergegeven. Voor dit thema is gekeken naar of windturbines inpasbaar lijken in de stedelijke en buiten-stedelijke gebieden. Dit houdt verband met mogelijke belemmeringen vanuit o.a. landbouw, recreatie en luchthavenbeperkingen. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden, hebben gebieden een goede beoordeling gekregen (transparante cel). Hoe donkerblauwer de cel, hoe groter het risico is op ruimtelijke knelpunten met bestaande functies.

Tabel 11-7 Beoordeling potentiële gebieden op termijn op het thema ruimtegebruik

Nr.	Stedelijke functies	Landbouw	Recreatie en toerisme	Vliegroutes en radar
A				
B				
C				
D				
E				
F				
G				
H				
I				
J				
K				
M				
N				
O				
P				
R				
S				
T				
U				
V				
W				
X				

11.5 Energie-opbrengst en netinpassing

11.5.1 Effectbeschrijving

11.5.1.1 Energie-opbrengst

De potenties van de gebieden op termijn voor de opbrengst van elektriciteit is op dezelfde wijze bepaald als bij de gebieden uit de RES 2024: aan de hand van een inschatting van het aantal turbines dat per locatie kan worden gerealiseerd en aannames voor de energieopbrengst per windturbine.

In Figuur 11-27 zijn de resultaten van de schatting van de energie-opbrengst per potentieel gebied weergegeven. Hieruit blijkt dat gebied B, C, D en E naar verwachting hogere opbrengsten opleveren. Deze zijn met een witte effectscore weergegeven in de beoordelingstabel. Gebied G, I, N en T leveren naar verwachting iets mindere opbrengsten op, deze zijn met een lichtblauwe effectscore weergegeven in de beoordelingstabel. De overige gebieden leveren naar verwachting lagere opbrengsten op, deze zijn met een middenblauwe effectscore weergegeven in de beoordelingstabel.

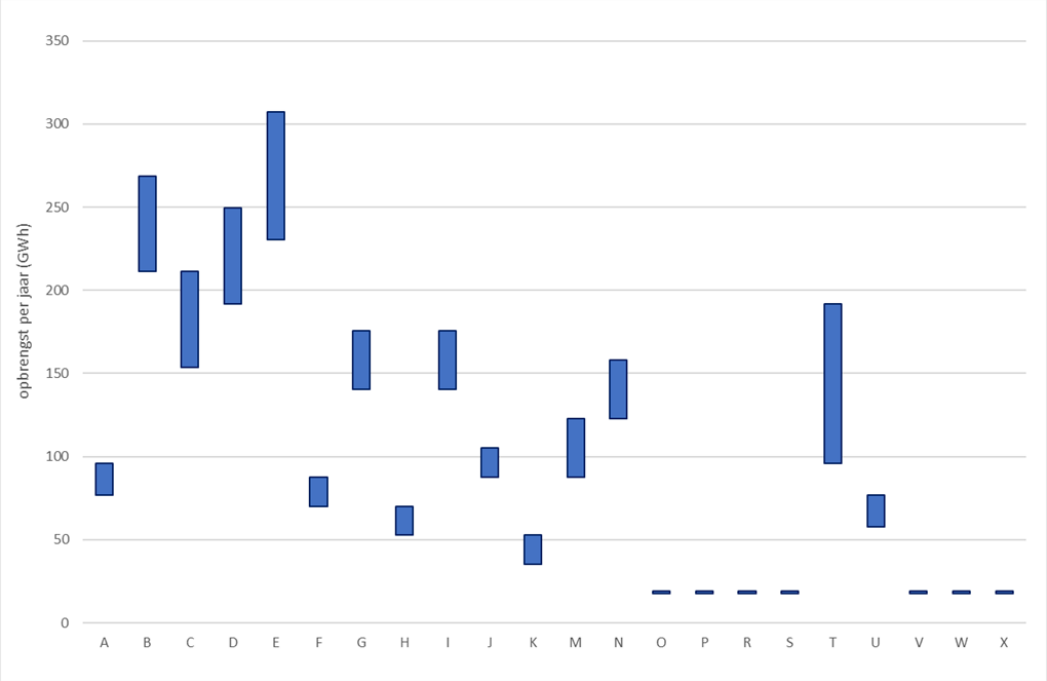

Figuur 11-27 Indicatie van de energieopbrengst voor de potentiële gebieden op termijn. De bandbreedte wordt veroorzaakt door de inschatting van het minimum en maximum aantal turbines per locatie

11.5.1.2 Netinpassing

Voor elk gebied is onderzocht in welke mate de netcapaciteit een belemmering kan zijn voor het realiseren van wind op land (zie de figuren in paragraaf 9.3.2). Voor het merendeel van de gebieden geldt dat er op dit moment geen transportcapaciteit beschikbaar is, maar wel congestiemanagementonderzoek wordt uitgevoerd. De enige gebieden waar er voldoende transportcapaciteit beschikbaar is, is gebied R.

11.5.2 Effectbeoordeling

In Tabel 11-8 zijn de effectbeoordelingen van de gebieden op het thema energie-opbrengst en netinpassing weergegeven. Onder het aspect energieopbrengst is de opwekpotentie van de verschillende gebieden in kaart gebracht en beoordeeld. Hoe donkerblauwer de cel, hoe minder groot de opwerkpotentie van het gebied is.

Voor het aspect netinpassing is gekeken naar de ligging van de gebieden ten opzichte van de netinpassing. De beoordeling van de gebieden op dit thema correspondeert met de netsituatie van het gebied waar deze gebieden zich in bevinden. Hoe donkerblauwer de cel, hoe ernstiger de aandachtspunten op het gebied van netcongestie zijn voor de ontwikkeling van windturbines. Een witte cel betekent dat er geen (ernstige) belemmeringen zijn gevonden voor de realisatie van windturbines in dit gebied.

Tabel 11-8 Beoordeling potentiële gebieden op termijn op het thema energie-opbrengst en netinpassing

Nr.	Energieopbrengst	Netinpassing
A		
B		
C		
D		
E		
F		
G		
H		
I		
J		
K		
M		

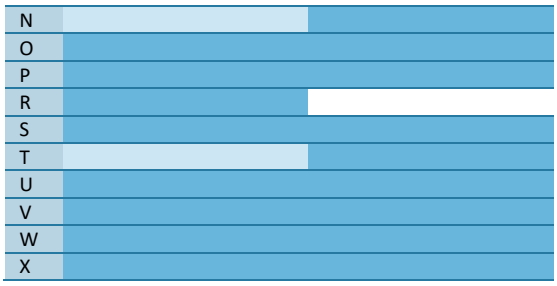

11.6 Conclusie effectbeoordelingen potentiële gebieden op de lange termijn

Overzicht effectbeoordelingen potentiële gebieden op de lange termijn

In voorgaande paragrafen 11.1 tot en met 11.5 zijn de te verwachten milieueffecten per thema en per te onderzoeken potentieel gebied op de lange termijn beschreven en beoordeeld. Een overzicht van alle beoordelingen van de gebieden is weergegeven in Tabel 11-9.

Tabel 11-9 Overzichtstabel effectbeoordelingen potentiële gebieden op termijn

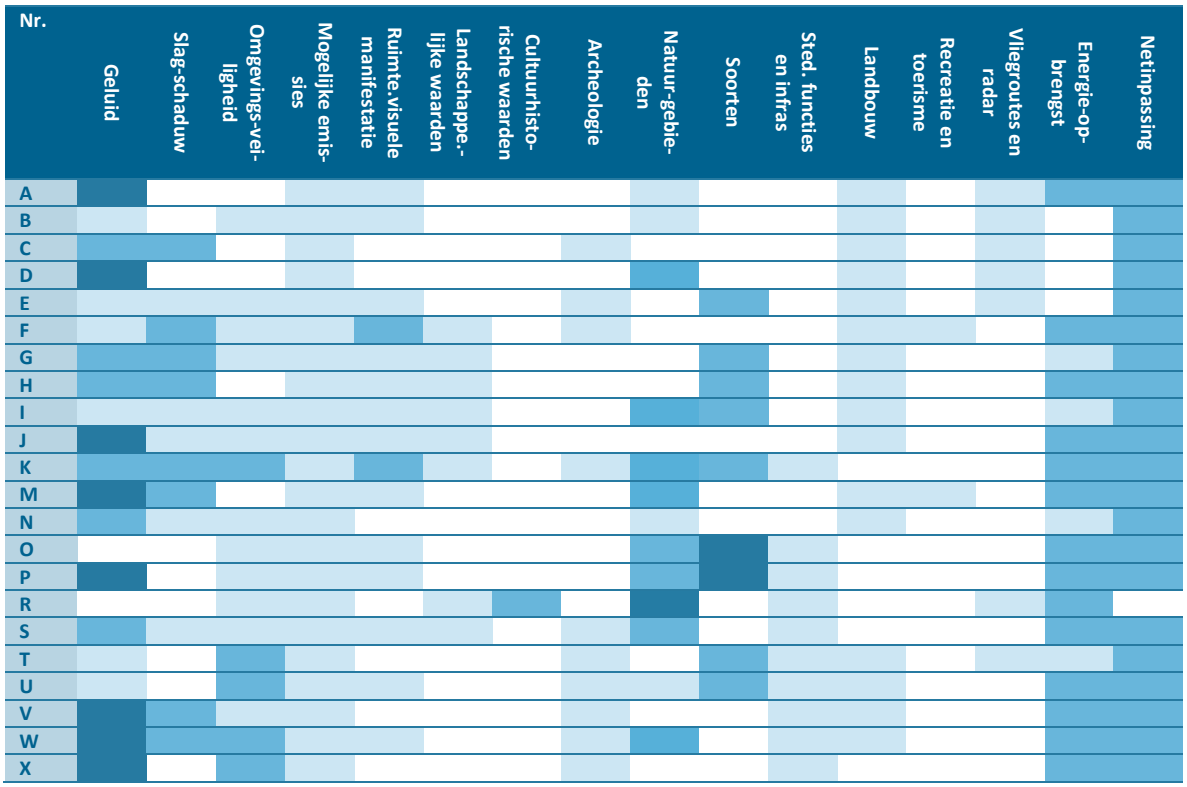

11.7 Integrale beschouwing effecten potentiële gebieden op termijn

Net zoals bij de effectbeoordeling van de RES-gebieden toont de beschouwing van de potentiële gebieden op termijn aan dat de uiteindelijke impact van het realiseren van windturbines in deze gebieden afhankelijk is van de specifieke locatie van de turbines, omvang en de beschikbare mitigerende en compenserende maatregelen. Deze beschouwing behandelt de belangrijkste aandachtspunten en knelpunten die voor de ontwikkeling van deze gebieden relevant zijn, evenals aanbevelingen om negatieve effecten te beperken en draagvlak te versterken.

Aandachtspunten zijn aanwezig waar in het overzicht donkere kleuren zijn aangegeven. De belangrijkste aandachtspunten in de potentiële gebieden op termijn zijn redelijk vergelijkbaar met die in de bestaande RES-gebieden en betreffen geluid, slagschaduw, visuele inpassing, omgevingsveiligheid, netcapaciteit en ecologische

waarden. Aandachtspunten ten aanzien van landschappelijke en cultuurhistorische waarden, alsmede beschermde natuurgebieden spelen hier minder, omdat deze gebieden op voorhand grotendeels zijn uitgesloten.

Net als bij de RES-gebieden is het belangrijk dat geluid en slagschaduw in de potentiële gebieden op termijn beperkt blijven, vooral in de nabijheid van woningen en andere gevoelige functies. Specifieke placering van de turbines binnen de gebieden en geavanceerde technieken voor geluidsreductie en slagschaduwbeheersing kunnen hierbij helpen.

Windturbines in de nabijheid van infrastructuur en bewoonde gebieden vragen om een zorgvuldige afweging van de veiligheidsrisico's. De locatie en opstelling moeten voldoen aan bestaande veiligheidseisen, zodat risico's voor omwonenden en infrastructuur zo laag mogelijk blijven.

Bij met name de gebieden nabij BPL-gebieden vraagt de landschappelijke inpassing om zorgvuldig ontwerp en plaatsing, waarbij rekening wordt gehouden met de visuele samenhang met de omgeving en, in sommige gevallen, de effecten op weidevogels.

Een aantal potentiële gebieden ligt nabij natuurgebieden, waaronder Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden, wat specifieke eisen stelt aan de inpassing van windturbines. Bij de nadere planuitwerking is nader onderzoek nodig om de effecten op instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden en de natuurlijke kenmerken van NNN-gebieden in beeld te brengen.

In Noord-Holland is er sprake van bestaande beperkingen in de netcapaciteit. De toevoeging van nieuwe windenergieprojecten in de extra gebieden kan deze druk verder verhogen, met risico op netcongestie. Investeringen in netuitbreiding en lokale opslagoplossingen kunnen dit risico verminderen en de netbelasting optimaliseren.

Concluderend bieden de extra gebieden voor windenergie kansen voor de verduurzaming van de energieopwekking in Noord-Holland, mits goed afgestemd op de omgevingsvereisten. De belangrijkste aanbevelingen zijn het integreren van maatregelen voor geluid- en slagschaduwbeperking, landschappelijke en ecologische inpassing en investeringen in netcapaciteit.

11.8 Mogelijke combinaties van zoekgebieden

In paragraaf 10.3 is aangegeven dat het voor de RES-zoekgebieden niet zinvol is geacht (ruimtelijke) alternatieven te onderzoeken. Naar aanleiding van het advies van de Commissie mer is echter in deze paragraaf voor de potentiële zoekgebieden op termijn wel een doorkijk opgenomen op welke manier (ruimtelijke) alternatieven vorm zouden kunnen krijgen, hoe die alternatieven er uit zouden kunnen zien en wat de alternatieven zouden kunnen opleveren. Bij dergelijke alternatieven is het (maximaal) te plaatsen vermogen kleiner dan bij alle zoekgebieden samen. Deze vingeroefeningen geven daarmee een beeld wat mogelijk zou kunnen zijn als de opgave voor wind kleiner wordt, bijvoorbeeld oor een groter aandeel zon.

Mogelijke combinaties van zoekgebieden

Ten aanzien van het vormen van clusters van zoekgebieden als ruimtelijke alternatieven kunnen verschillende redeneerlijnen worden gevolgd.

De eerste daarvan is dat alternatieven (clusters van zoekgebieden) worden gevormd op basis van de beoordeling van de effecten, zoals samengevat in tabel 11.9. Er kan dan bijvoorbeeld worden gekozen voor de zoekgebieden met de kleinste kans op effecten in de leefomgeving (geluid, slagschaduw), de kleinste effecten op natuurwaarden (soorten en gebieden) of de grootste potenties voor energieopwekking (grotere gebieden, mogelijkheden voor netaanpassing).

De tweede manier van het vormen van alternatieven kan zijn gelegen in ruimtelijke/landschappelijke uitgangspunten. Dat kan bijvoorbeeld door te kiezen van het zo veel mogelijk clusteren van zoekgebieden, waardoor in delen van de provincie concentraties van windturbines komen en waarbij de rest van de provincie relatief vrij blijft van windturbines. Hierbij kan ook een keuze worden gemaakt dat alleen grotere zoekgebieden worden in een dergelijk alternatief worden opgenomen. Of als tegenhanger zou er juist voor kunnen worden gekozen

windparken zo veel mogelijk te spreiden over de provincie, en daarbij ook rekening houden met de bestaande windparken.

Een derde manier kan zijn het opnemen van zoekgebieden met een duidelijke relatie met grote landschapsstructuren, zoals snelwegen en kanalen. Deze aanpak zou kunnen werken voor de RES-gebieden (bijvoorbeeld met de zoekgebieden 3, 8, 10, 14 en 11 (deels), zoekgebied 7 en de zoekgebieden 1 en 2), maar niet voor de potentiële zoekgebieden omdat meer een klein deel van deze gebieden een duidelijke relatie heeft met hoofdinfrastructuur (zoekgebieden V en W.

Alternatieven op basis van effecten

Voor het samenstellen van alternatieven op basis van de effecten kan gebruik worden gemaakt van de beoordelingen in tabel 11.9. Mogelijke uitgangspunten voor alternatieven zijn:

- Minimaliseren van effecten in de leefomgeving; in dit alternatief worden dan de zoekgebieden opgenomen met de kleinste kans op effecten door (met name) slagschaduw en geluid.
- Minimaliseren van de effecten op natuurwaarden: hierbij worden de zoekgebieden gekozen met de kleinste kans op impact op natuurgebieden en beschermde soorten
- Optimaliseren opbrengst: in dit geval worden de zoekgebieden met de hoogste (kans op) energieopbrengst en een goede inpassing in het net opgenomen.

Een alternatief op basis van landschappelijke effecten is hier niet opgenomen. In plaats daarvan wordt hieronder ingegaan om mogelijke alternatieven met concentreren of spreiden van windturbines.

In onderstaande Tabel 11-10 zijn zoekgebieden toegedeeld aan deze alternatieven en zijn de positieve en negatieve aspecten aangeduid. Dat is gedaan op basis van de beoordelingen in tabel 11.9. Er kan worden geconstateerd dat deze ‘mechanistische’ manier van ontwikkelen van alternatieven leidt tot (landschappelijk gezien) onsamenhangende alternatieven, waarbij de effecten op bepaalde aspecten kunnen worden beperkt, maar de effecten op het landschap negatief zijn. Het ontwikkelen van alternatieven vanuit een meer landschappelijk – ruimtelijk vertrekpunt lijkt daarom meer voor de hand te liggen. Dat is gedaan in de hieronder beschreven tweede manier van het ontwikkelen van alternatieven.

Tabel 11-10: Mogelijke alternatieven vanuit verschillende uitgangspunten en de belangrijkste voor- en nadelen (op basis van de beoordelingen in tabel 11.9)

alternatief	zoekgebieden	positief	negatief
leefomgeving	O, R, B, T, U, E, I, F	• Gezien het uitgangspunt van dit alternatief kan worden aangenomen dat de kans op effecten op de leefomgeving relatief klein is	• Dit alternatief heeft geen landschappelijke en ruimtelijke logica • Uit de beoordelingen van de zoekgebieden blijken relatief grote effecten op natuurwaarden (soorten en in mindere mate ook gebieden).
natuur	C, X, V, J, F, T, E, H, G, N, B, A	• Gunstig voor effecten op natuurgebieden en soorten • Het effect op de opbrengst is gemiddeld omdat er zowel kleine als grote zoekgebieden zijn opgenomen	• Dit alternatief heeft geen landschappelijke en ruimtelijke logica. • Gezien de beoordelingen leidt dit alternatief tot relatief grote effecten in de leefomgeving (met name geluid)
energie	E, B, D, C, I, G, N, T	• Gunstig voor de energieopbrengst • Gezien de beoordelingen vallen de effecten op de leefomgeving mee • Dit geldt ook voor de effecten op natuurwaarden (soorten en gebieden)	• Dit alternatief heeft geen ruimtelijke logica, maar als gevolg van het gehanteerde criterium zijn het overwegend grotere zoekgebieden in het in de Wieringermeer en bij Avenhorn-Ursem

Alternatieven op basis van spreiden of concentreren

In het geval een alternatief zou worden gebaseerd op het concentreren van windparken biedt de situering van de zoekgebieden aanknopingspunten voor een alternatief met twee of drie clusters van gebieden:

- een groep in het noordelijk deel van de Wieringermeer (zoekgebieden A, B, C en D);
- een groep in het zuidelijk deel van de Wieringermeer (zoekgebieden E, T en U);

- een groep bij Ursem en Avenhorn (zoekgebieden G, H, I, J en M).

De overige vallen bij een concentratie-alternatief af. Bij dit alternatief wordt aan de bestaande concentratie van windturbines in de Wieringermeer nog een (groot) aantal toegevoegd.

Als zou worden gekozen voor het spreiden van windturbines over de provincie kan er voor worden gekozen geen turbines meer toe te voegen aan de Wieringermeer. Bij een spreidingsalternatief komen de verspreid liggende zoekgebieden R, N, K, X, F, S, V en W in beeld. Ook kunnen den één of twee zoekgebieden van de groep bij Ursem en Avenhorn worden toegevoegd, bijvoorbeeld M en I.

De twee genoemde uitgangspunten leiden tot de alternatieven die zijn opgenomen in Tabel 11-11. In deze tabel zijn indicatief ook de voor- en nadelen aangegeven.

Tabel 11-11: Mogelijke alternatieven voor concentreren of spreiden, en de belangrijkste voor- en nadelen

alternatief	zoekgebieden	positief	negatief
concentreren	drie clusters: • A, B, C en D • E, T en U • G, H, I, J en M	• Potentie om te komen tot een samenhangend landschappelijk beeld • Potentie voor een grote energie-opbrengst • Gerichte investeringen in het net • Grotere delen van de provincie blijven zonder windturbines	• Risico op rommelig landschappelijk beeld als niet gecoördineerd wordt ontworpen en ontwikkeld • Grote belasting van op het net; • In de beleving kan meespelen dat de 'lasten' in een bepekt gebied en bij een beperkt aantal inwoners komen te liggen • Enkele van de opgenomen zoekgebieden hebben een relatief groot aantal potentieel geluidgehinderden • Bij enkele opgenomen zoekgebieden is er een relatief grote kans op effecten op natuurwaarden
spreiden	O, P, R, N, K, X, F, S, V , W, M en I	• kleinere kans op netcongestie door spreiding van het aanbod • op grote schaal onduidelijk landschapsbeeld doordat op meerdere plekken kleine aantallen turbines staan, zonder duidelijke samenhang	• geringe capaciteit en kleine opbrengst doordat grootste zoekgebieden afvallen • netconnectie relatief kostbaar, want gespreid • spreiding van 'de lasten' • bij enkele zoekgebieden een grote kans op negatieve effecten op soorten • relatief grote kans op hinder door geluid

Op basis van deze globale analyse kan geen duidelijke voorkeur voor een alternatief worden gegeven. Wel is duidelijk dat een spreidingsalternatief vanuit de energiedoelstellingen minder kansrijk is, omdat de grote en samenhangende zoekgebieden niet zijn opgenomen.

11.9 Aandachtspunten per potentieel gebied op de lange termijn

In onderstaande tabel zijn de aandachtspunten per extra gebied weergegeven. Deze aandachtspunten kunnen betrokken worden bij de verdere planuitwerking van de potentiële gebieden voor wind op de lange termijn.

Tabel 11-12 Aandachtspunten per potentieel gebied op de lange termijn; de zwaarte van de verschillende aandachtspunten is afhankelijk van afmetingen van het gebied en de daaruit volgende mogelijkheden om te schuiven met de specifieke locatie van windturbines binnen gebieden

Gebied	Aandachtspunten
A	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit

Gebied	Aandachtspunten
B	▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
C	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
D	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
E	▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
F	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
G	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Mogelijk veiligheidsrisico door de aanwezigheid van hoogspanningslijnen ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
H	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
I	▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Ligging nabij BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
J	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Mogelijk veiligheidsrisico door de aanwezigheid van hoogspanningslijnen ▪ Ligging voor een heel klein deel in BPL-gebied Schellinkhout ▪ Potentiële impact om nabijgelegen landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
K	▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 ▪ Gedeeltelijke ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Ligging nabij BPL gebied met als kernkwaliteit weidevogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
M	▪ Ligging in stiltegebied ▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Gedeeltelijke ligging in NNN-gebied ▪ Potentiële impact om nabijgelegen landbouw ▪ Recreatieve impact door volkstuinen ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
N	▪ Nabij buisleidingen ▪ Ligging nabij (< 600 m) NatuurNetwerkNederland ▪ Potentiële impact om nabijgelegen landbouw ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
O	▪ Ligging nabij Natura 2000-gebied ▪ Ligging in trekroute van vogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
P	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Ligging nabij Natura 2000-gebied ▪ Ligging in trekroute van vogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit

Gebied	Aandachtspunten
R	▪ Ligging in gele zone rondom de Nieuwe Hollandse Waterlinie ▪ Ligging in NatuurNetwerkNederland ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes
S	▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij Natura 2000-gebied ▪ Beperkt risico aanwezig door aanwezigheid stedelijke functies ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
T	▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Beperkt risico aanwezig door vliegroutes ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
U	▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Veiligheidsrisico door ligging van buisleidingen ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging in waterrijk gebied met mogelijke aanwezigheid broedvogels ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
V	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Ligging in stiltegebied ▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij NatuurNetwerkNederland ▪ Individueel Passanten Risico ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
W	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Ligging in stiltegebied ▪ Relevante slagschaduwhinder op omliggende woningen ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Ligging nabij (< 600 m) Natura 2000 ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit
X	▪ Relatief veel geluidsgehinderden i.c.m. weinig schuifruimte voor windturbines ▪ Veiligheidsrisico door ligging op bedrijventerrein ▪ Middelhoge of hoge trefkans voor archeologische waarden ▪ Op korte termijn onvoldoende netcapaciteit

Naast deze aandachtspunten per zoekgebied is het van belang aandacht te besteden aan de conclusies die zijn verbonden aan de beoordeling van de gecumuleerde effecten in hoofdstuk 13.

12. Gevoeligheidsanalyses raakvlakprojecten

Binnen de provincie speelt een aantal ruimtelijke ontwikkelingen waarover planvorming plaatsvindt en nog geen definitieve besluitvorming over heeft plaats gevonden. Dit noemen we zogenaamde raakvlakprojecten. De volgende mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen zijn relevant in relatie tot de gebieden voor wind:

- *Woningbouwontwikkelingen*
- *Programma Ruimte voor Defensie*
- *380 kV Noord-Holland Noord netuitbreiding*

12.1 Woningbouwontwikkelingen

In Figuur 12-1 zijn de beoogde woningbouwontwikkelingen binnen de provincie weergegeven. De woningbouwontwikkelingen hebben wel verschillende statussen: van onherroepelijk, vastgesteld, in voorbereiding, potentiële woningbouwlocatie en status onbekend.

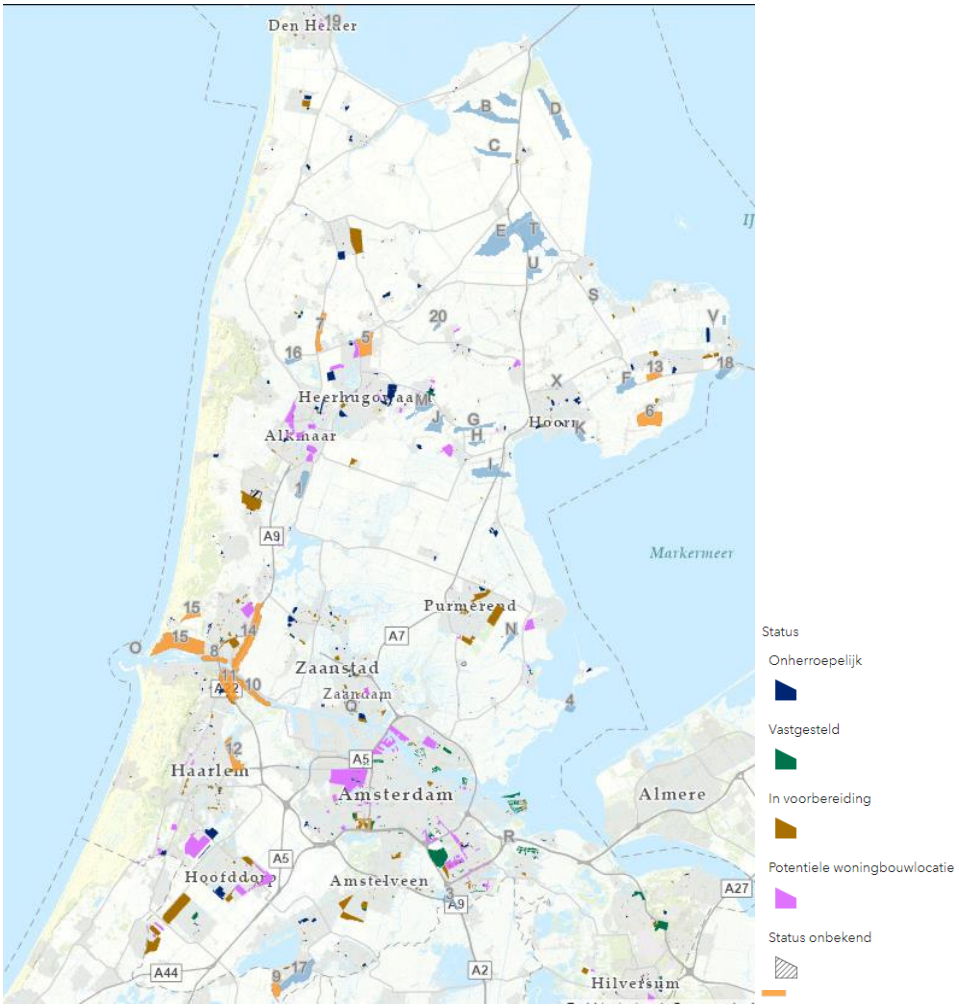

Figuur 12-1 Beoogde woningbouwontwikkelingen ten opzichte van de gebieden RES en potentiële gebieden op termijn

In de effectanalyses van de gebieden op de thema's woon- en leefomgeving en stedelijke functies zijn volledigheidshalve reeds alle beoogde woningbouwontwikkelingen betrokken, dus ook de potentiële woningbouwlocaties. Monitoring van de voortgang van de woningbouwontwikkelingen is van belang. Indien een woningbouwontwikkeling niet doorgaat, dan kunnen de effecten van nabijgelegen gebieden op woon- en leefomgeving en stedelijke functies minder groot zijn. De provincie monitort de plancapaciteit. Via deze website https://plancapaciteit.nl/ worden de gegevens door alle gemeenten ieder jaar geüpdatet.

12.2 Programma Ruimte voor Defensie

Voor de groei heeft Defensie meer ruimte nodig in Nederland om te oefenen, voor infrastructuur, munitieopslag en voor nieuwe of aangepaste vergunningen. Op meerdere locaties wil de krijgsmacht één of meer activiteiten uitbreiden of nieuwe activiteiten uitvoeren. Daarnaast onderzoekt Defensie voor een aantal activiteiten bestaande en nieuwe locaties om te bepalen wat waar het beste kan. In onderstaand overzicht zijn de relevante onderzoeken van de locatiespecifieke en bovenregionale behoeften weergegeven, zie ook Figuur 12-2 zijn de relevante onderzoeken binnen de provincie Noord-Holland weergegeven.

Locatiespecifieke behoeften

- Breezanddijk groei testen rond het IJsselmeer en Afsluitdijk, gemeente Hollandse Kroon
- Petten groei beproevingen Noordzee, gemeente Schagen
- Beperkingengebied rondom Maritiem Vliegkamp De Kooy (Outer horizontal surface) en corridors – juridische borging, gemeente Den Helder
- Uitbreiden en gereed maken voor oefenen met onbemande vaartuigen op en in het water inclusief corridors
- Leerfaciliteit alternatieve brandstoffen voor Koninklijk Instituut voor de Marine, gemeente Den Helder

Bovenregionale behoeften

- Nieuw amfibisch oefengebied
- Onbemande maritieme helikopters
- Stationering en corridors onbemande drones voor cargo
- Laagvlieggebieden helikopters
- Oefenterrein met graafmogelijkheden

Figuur 12-2 Behoeften Noord-Holland met bovenregionale afweging

Op 12 november 2024 is een Kamerbrief verstuurd waarin de resultaten van de eerste trechtering zijn beschreven. Een aantal locaties voor bepaalde behoeften is afgevallen. Voor deze gevoeligheidsanalyse is alleen het mogelijke nieuwe laagvlieggebied (zie het paarse gebied) relevant, omdat hierin gebieden zijn gelegen. Het betreft de gebieden B, C, E, G, H, I, J, T en U. Binnen dit mogelijke nieuwe laagvlieggebied staan reeds turbines. De extra

effecten of (on)mogelijkheden ten opzichte van de huidige situatie zijn naar verwachting beperkt. Er zijn geen gebieden gelegen binnen de andere behoeften.

De volgende stap in het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) is om persoonlijk betrokkenen, provincies en gemeenten verder te informeren over de eerste resultaten van het planMER. Wanneer er nieuwe resultaten zijn zal het kabinet na verder bestuurlijk overleg met de provincies en gemeenten naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 de voorlopige voorkeurslocaties bekend maken. Deze worden als onderdeel van het ontwerp van de Nationale Beleidsvisie Ruimte voor Defensie opnieuw ter inzage gelegd. Bewoners en andere stakeholders kunnen hier wederom zienswijzen op indienen die zullen worden meegenomen in de besluitvorming van definitieve locaties door het kabinet.

12.3 380 kV Noord-Holland Noord netuitbreiding

TenneT TSO B.V. (TenneT) en het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) starten een ruimtelijke procedure voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar Middenmeer in de Wieringermeerpolder (Noord-Holland Noord) met de daarbij benodigde hoogspanningsstations. De uitbreiding van het hoogspanningsnet is nodig om knelpunten in het elektriciteitsnet te voorkomen en de energietransitie te kunnen faciliteren. Deze knelpunten zijn nu al aanwezig en nemen in de periode tot 2030 sterk toe.

Het project betreft de aanleg van een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding naar het hoogspanningsstation Middenmeer150, en ten minste één 380 kV hoogspanningsstation en een 380/150 kV hoogspanningsstation. De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt in principe bovengronds aangelegd. De nieuwe verbinding wordt aan de zuidzijde aangesloten op een nader te bepalen locatie langs het bestaande 380 kV netwerk (dat loopt tussen Beverwijk, via Oostzaan naar Diemen) met een nieuw 380 kV-hoogspanningsstation. Figuur 12-3 geeft de onderzoeksalternatieven voor de 380 kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord weer.

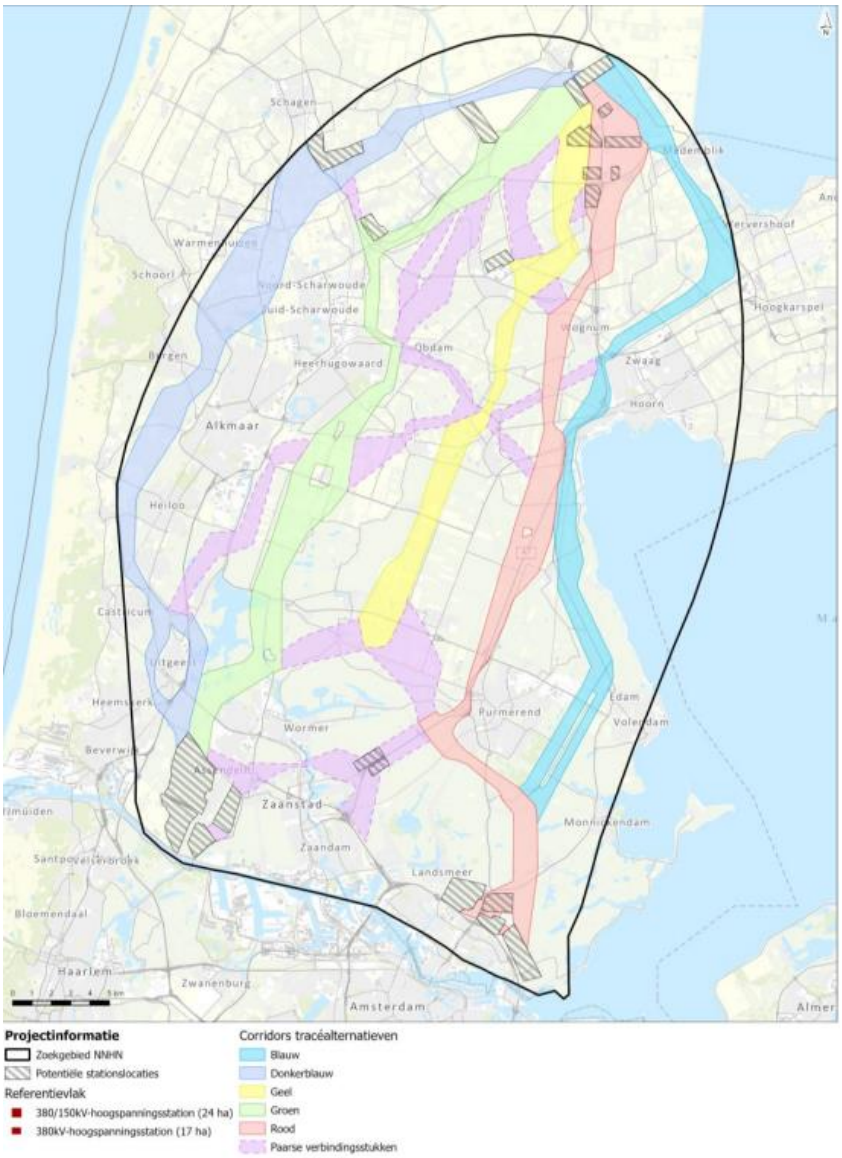

Figuur 12-3 Onderzoeksalternatieven 380 kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord (bron: RVO, 2024).

Om de nieuwe 380 kV verbinding aan te sluiten op het bestaande 150 kV netwerk bij Agriport A7 (in de gemeente Hollands Kroon) zijn ook een nieuw 380/150 kV hoogspanningsstation en een ondergrondse 150 kV kabelverbinding naar het bestaande hoogspanningsstation Middenmeer150 noodzakelijk.

Voor deze ontwikkelingen wordt een mer-procedure doorlopen. De NRD heeft recentelijk van 6 september tot en met 17 oktober 2024 ter inzage gelegen. In die periode was het mogelijk om een reactie in te dienen. Het plan is om in 2025 een voorkeursbeslissing te nemen en in 2029 het projectbesluit te nemen. Na vaststelling van het projectbesluit worden de nieuwe verbinding en bijbehorende hoogspanningsstations gebouwd.

De aanleg van de 380kV Noord-Holland Noord heeft een grote impact op de keuze voor gebieden voor windenergie (zie Figuur 12-4). Zo is een aantal gebieden gelegen in gebied dichtbij de locatie van het station Middenmeer150, wat inhoudt dat deze bij alle voorkeursalternatieven voor het project 380kV NHN afvallen. Het gaat in dit geval om de gebieden E, T en U. Daarnaast zijn er verschillende gebieden voor windenergie die in het gebied van één of meer alternatieven voor 380kV NHN liggen. Voor elk 380 kV-alternatief is bekeken of en welke wind gebieden interfereren. De uitkomsten van deze analyse zijn weergegeven in Tabel 12-1.

Figuur 12-4 Ligging gebieden RES 2024 en op termijn ten opzichte van tracé's en stationslocaties netuitbreiding

Tabel 12-1 Interferentie tussen 380kV-gebieden en WoL-gebieden. Dikgedrukte getallen of letters overlappen in zijn geheel; niet dikgedrukte getallen of letters overlappen slechts gedeeltelijk

380kV gebied	Interfereert met de volgende gebieden voor wind
Paars	20, J, G en **E**
Groen	**E**
Rood	T, **U**, G en I
Blauw	N, I, **S** en T
Donkerblauw	**7**, 14, **16**
Geel	G, J

13. Cumulatie van effecten

13.1 Inleiding: kans op cumulatie van effecten

In het MER is naar het oordeel van de Commissie mer (te) weinig aandacht besteed aan de mogelijke cumulatie van de effecten van de zoekgebieden. Het gaat daarbij om de omgevingseffecten van meerdere zoekgebieden gezamenlijk, om mogelijke cumulatie met bestaande windparken en om omgevingseffecten te samen met effecten van andere oorzaken, zoals wegverkeer of industrielawaai.

Cumulatie van effecten zoekgebieden onderling

Ten aanzien van de mogelijke cumulatie van de effecten van zoekgebieden gezamenlijk is relevant wat de aard van de effecten is en over welke afstanden de effecten optreden. Als de effectafstand kleiner is dan de helft van de tussenruimte tussen de zoekgebieden kan er geen sprake zijn van cumulatie. Uitgangspunt hierbij is dat onder cumulatie wordt verstaan dat de effecten van meerdere zoekgebieden gezamenlijk elkaar kunnen versterken. In Tabel 13-1 is voor het beoordelingskader dat is gebruikt in dit MER aangegeven of er een kans is op cumulatie van effecten. Het gaat daarbij om gecumuleerde effecten van meerdere zoekgebieden. In tabel 1 is aangegeven voor welke aspecten in dit hoofdstuk een nadere beschouwing is opgenomen.

Tabel 13-1: Kans op cumulatie van effecten per aspect

Thema	Aspect	Kans op gecumuleerde effecten	Nadere analyse in dit MER
Leefomgeving	Geluid	Gezien de tussenafstanden tussen de zoekgebieden is de kans op gecumuleerde geluidbelasting door verschillende zoekgebieden verwaarloosbaar	niet nader beschouwd
	Slagschaduw	gezien de tussenafstand tussen de zoekgebieden is de kans op gecumuleerde effecten van verschillende zoekgebieden op de tijdsduur van slagschaduw bij gevoelige bestemmingen verwaarloosbaar	niet nader beschouwd
	Omgevingsveiligheid	De tussenafstanden tussen de zoekgebieden zijn (veel) groter dan risico-afstanden. De kans op het optreden van gecumuleerde effecten is daardoor verwaarloosbaar	niet nader beschouwd
	Mogelijke emissies	Emissies van windparken zijn verwaarloosbaar. Daardoor is er ook geen risico op gecumuleerde effecten	niet nader beschouwd
Landschap en erfgoed	Ruimtelijk visueel; manifestatie in het landschap	Hoewel de meeste zoekgebieden relatief ver uit elkaar liggen kunnen, als gevolg van de grote afmetingen van moderne windturbines en het (in grote delen van de provincie) relatief open landschap, windparken in verschillende gebieden gezamenlijk zichtbaar zijn. Er is dus een (klein) kans op gecumuleerde effecten (interferentie).	nadere kwalitatieve beschouwing van de kans op visuele interferentie
	Landschappelijke waarden	Effecten op de ruimtelijke dragers en de landschappelijke karakteristieken treden vooral op op het schaalniveau van de afzonderlijke zoekgebieden. Als het gaat om de openheid en ruimtebeleving kunnen windparken (als gevolg van het veelal open landschap en de grote afmetingen van moderne turbines) in verschillende zoekgebieden tot op zekere hoogte gezamenlijk worden ervaren. Er is dus een (klein) kans op een gecumuleerd effect	nadere kwalitatieve beschouwing
	Cultuurhistorische waarden	Effecten op gebouwde cultuurhistorische spelen alleen op het niveau van de afzonderlijke zoekgebieden (en zullen overigens zeer beperkt zijn). Effecten op meer landschapsgebonden cultuurhistorische waarden (zoals de Stelling van Amsterdam, de Beemster, kernkwaliteiten BPL) kunnen mogelijk wel cumulatie vertonen	nadere kwalitatieve beschouwing
	Archeologie	hierbij gaat het uitsluitend om effecten binnen de zoekgebieden zelf, en meer specifiek de	niet nader beschouwd

Thema	Aspect	Kans op gecumuleerde effecten	Nadere analyse in dit MER
		locaties waar turbines, kabels e.d. worden gerealiseerd. Cumulatie van effecten is daardoor niet aan de orde.	
Natuur	Natuurgebieden	er is een kans op gecumuleerde effecten als meerdere zoekgebieden invloed kunnen hebben (externe werking) op beschermde gebieden	nadere analyse van mogelijke gecumuleerde invloed op Natura 2000 gebieden
	Soorten	er is een kans op gecumuleerde effecten als meerdere zoekgebieden zijn gesitueerd in de nabijheid van meerdere gebieden met instandhoudingsdoelstellingen voor dezelfde soorten	nadere analyse van beschermde soorten en de mogelijke gecumuleerde impact van zoekgebieden daarop
Ruimtegebruik	Ruimtegebruik	zowel het directe als het indirecte ruimtebeslag zijn alleen in en in de directe omgeving van zoekgebieden aan de orde. Gezien de tussenafstanden tussen de zoekgebieden is er geen overlap van deze gebieden. De kans op gecumuleerde effecten is daarom verwaarloosbaar	niet nader beschouwd
Energieopbrengst en netinpassing	Energieopbrengst	gezien de afstanden tussen de zoekgebieden is de kans op opbrengstverliezen door windafvang en turbulentie verwaarloosbaar	niet nader beschouwd
	Netinpassing	windparken op relatief korte onderlinge afstand kunnen gezamenlijk tot een (te) grote belasting van het net leiden. Anderzijds kan de aanwezigheid van meerdere windparken op korte afstand gunstig zijn om een goede en efficiënte netinpassing te realiseren.	niet nader beschouwd

13.2 Effecten op het landschap en (landschappelijke) cultuurhistorische waarden

Voor de landschappelijke effecten en de ruimtelijk-visuele manifestatie van windparken gaat het bij gecumuleerde effecten om interferentie. Vanuit een bepaald standpunt zijn dan meerdere windparken – veraf en dichter bij, met verschillende afmetingen, verschijningsvorm en draaisnelheid – zichtbaar. Dat kan invloed hebben op de manier waarop deze windparken gezamenlijk worden ervaren. Een rustig(er) beeld, eenduidigheid en regelmaat, herkenbaarheid van opstellingen van windturbines zijn van belang voor de beleving, rust en eenduidigheid worden over het algemeen als positiever ervaren dan gebrek aan regelmaat en afwijkingen van lijnen of tussenafstanden. Als meerdere winturbines of windparken zichtbaar kunnen deze aspecten worden verstoord. Voor landschappelijke cultuurhistorische waarden, zoals de openheid van de schootsvelden van de Stelling van Amsterdam of de structuur van de droogmakerij kunnen meerdere windparken gezamenlijk een groter en elkaar versterkend, als negatief te duiden invloed hebben. Vanzelfsprekend is de kans op landschappelijke interferentie (relatief) groot bij zoekgebieden die in elkaars nabijheid liggen en in een open landschap.

Kans op interferentie bij de RES-zoekgebieden

De RES-zoekgebieden liggen verspreid door de provincie, met enkele groepen van zoekgebieden met een relatief kleine onderlinge afstand. Rond het westelijk deel van het Noordzeekanaal, langs de A9 en bij IJmuiden liggen de zoekgebieden 8, 10, 11, 14 en 15, met op relatief kort afstand ook zoekgebied 12. Deze zoekgebieden hebben verschillende oriëntaties, waardoor – als voor deze gebieden onafhankelijk van elkaar (lijn)opstellingen worden ontwikkeld – er een grote kans is op interferentie en een risico dat een rommelig landschappelijk beeld ontstaat. Bij afzonderlijke, niet op elkaar afgestemde ontwikkelingen kunnen immers verschillen optreden in turbinetype, afmetingen, tussenafstanden, oriëntatie van lijnopstellingen, draaisnelheden en dergelijke. Anderzijds biedt deze groep van zoekgebieden de kans om tot een afgestemd, landschappelijk goed ingepast geheel te komen[18]. Bij deze groep van zoekgebieden is tevens van belang dat rekening moet worden gehouden met de Stelling van Amsterdam (hoofdweerstandslijn met forten, schootsvelden/inundatiegebieden).

Voor de overige kan worden geconstateerd dat de zoekgebieden 16, 7 en 5 (en even verderop 20) op relatief kleine onderlinge afstand liggen. De vorm en afmetingen van deze zoekgebieden nodigen uit tot verschillende opstellingen van windturbines: ongeveer oost-west in zoekgebied 16, ongeveer noord-zuid in zoekgebied 7,

[18] Ter vergelijking: langs de A16 tussen Moerdijk de grens zijn in samenhang opstellingen van windturbines gerealiseerd met een verspreid, maar eenduidig beeld

mogelijk een rasteropstelling in zoekgebied 5 en een solitaire turbines in zoekgebied 20. Ook dit kan, als de ontwikkelingen ten aanzien van ontwerpprincipes niet worden afgestemd, leiden tot interferentie en een rommelig beeld.

Het risico op interferentie bij de zoekgebieden 13 en 6 (en op enige afstand ook 18) in West-Friesland lijkt wat kleiner door ongeveer gelijke oriëntatie en de afstand tussen de gebieden

Kans op interferentie bij de potentiële zoekgebieden op termijn

Ook bij de potentiële zoekgebieden op termijn kunnen enkele groepen van zoekgebieden worden aangeduid waar interferentie kan optreden en er een risico is op een minder eenduidige ruimtelijk visuele manifestatie. In de Wieringermeer gaat het om de zoekgebieden A, B, C, D. E, T en U. In dit gebied moet (ook) rekening worden met de bestaande lijnopstellingen van windturbines in de Wieringermeerpolder. Interferentie is bij deze zoekgebieden onvermijdelijk en een gezamenlijke, overkoepelende visie op de inpassing van windturbines is voor deze zoekgebieden noodzakelijk. Door een afgestemde, integrale planvorming biedt de nabijheid van deze zoekgebieden ook kans om tot een landschappelijke goede inpassing. De landschappelijke onderlegger van de polder biedt hiervoor aanknopingspunten. Als een gezamenlijke planvorming niet van de grond komt is er een groot risico op rommelig landschappelijk beeld.

Een vergelijkbare constatering kan worden gedaan voor de zoekgebieden G, H, I, J en M tussen Hoorn en Heerhugowaard. Ook hier is interferentie onvermijdelijk en is het noodzakelijk te komen tot onderling afgestemde opstellingen. Dat biedt ook hier kansen op een eenduidig landschappelijk overtuigend beeld.

De overige potentiële zoekgebieden liggen verspreid en zijn relatief klein. Per gebied is bij de verdere uitwerking aandacht nodig voor de inpassing en interferentie.

Interferentie met bestaande windparken

In Noord-Holland zijn reeds windturbines aanwezig (Figuur 13-1). De grootste aantallen zijn aanwezig in de Kop van Noord-Holland/Wieringermeer en in de Noordzeekanaalzone (Amsterdam, IJmuiden). Naar verwachting zullen de oudere (en meestal kleinere) turbines op termijn verdwijnen of worden vervangen door andere (grotere) turbines. De provincie gaat nog beleid ontwikkelen over deze repowering. Momenteel gelden hiervoor beperkingen.

Voor de groep RES-zoekgebieden in de omgeving van IJmuiden langs het Noordzeekanaal en de A9 onderstrepen de bestaande winturbines de hiervoor aangegeven noodzaak om te komen tot een gezamenlijke, integrale visie op de landschappelijke inpassing van windturbines. Zonder regie dreigt hier, ook in samenhang met de bestaande turbines, een rommelig beeld te ontstaan. Voorde overige RES-zoekgebieden leiden de bestaande turbines niet tot een versterking van de opgave voor de landschappelijke inpassing. Voor sommige zoekgebieden is er overigens een directe link met repowering (zoekgebied 7). Voor de potentiële zoekgebieden op termijn is het vooral bij de zoekgebieden in de Wieringermeer wenselijk om bij het ontwikkelen van plannen ook rekening te houden met de bestaande turbines. Dit versterkt de hiervoor reeds aangegeven noodzaak voor een overkoepelende visie op de landschappelijke inpassing bij deze zoekgebieden.

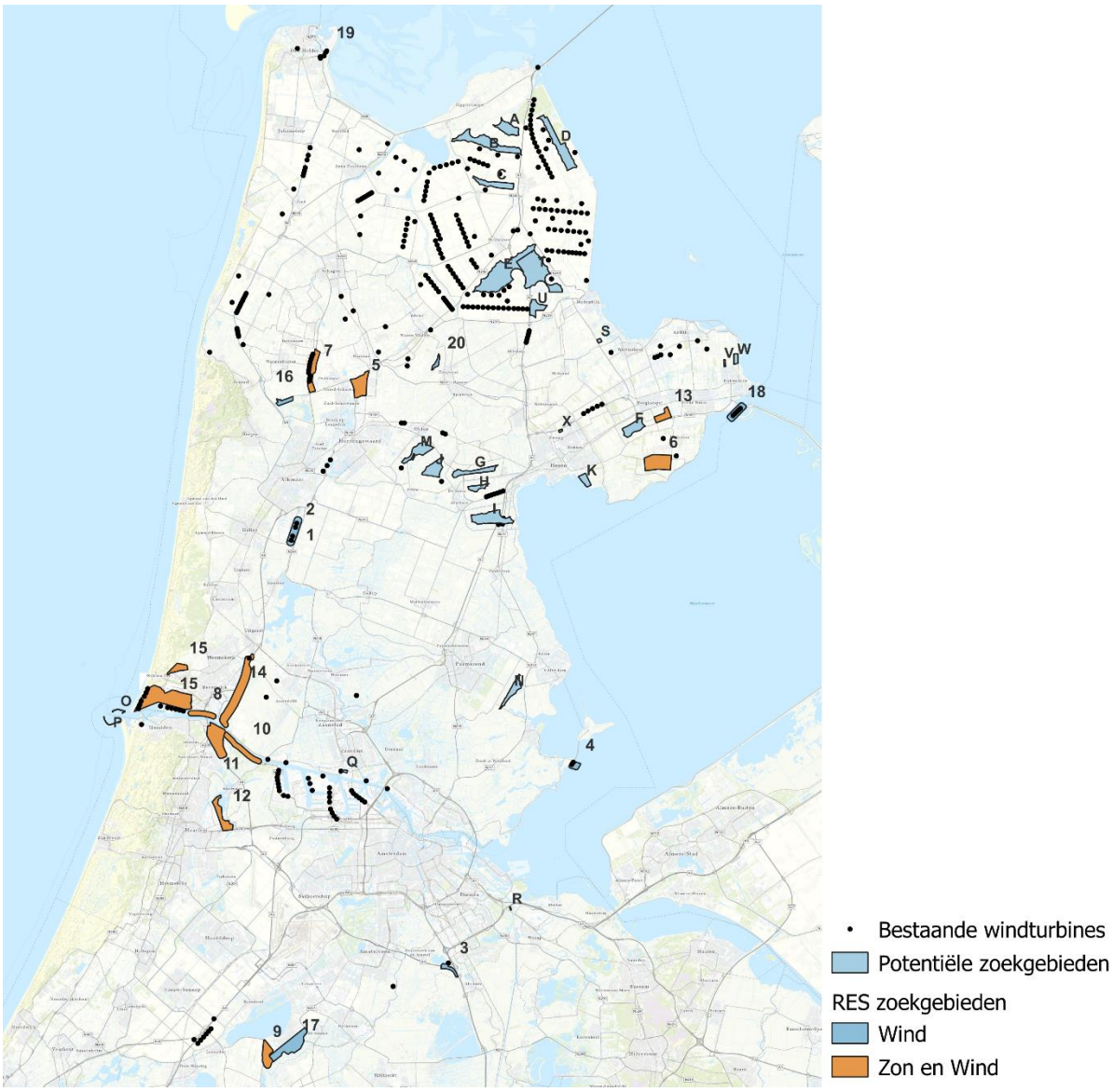

Figuur 13-1: Bestaande windparken en de RES zoekgebieden en de potentiële zoekgebieden op termijn

13.3 Cumulatie van effecten op beschermde natuurwaarden

Wanneer kan cumulatie van effecten op beschermde natuurwaarden optreden?

Ten aanzien van de effecten op natuurwaarden gaat het bij cumulatie van effecten op soorten. Immers, nagenoeg alle zoekgebieden liggen buiten Natura 2000 gebieden en de afstand tot tussen de zoekgebieden en de Natura 2000 gebieden is zo groot (Figuur 13-2 en Figuur 13-3) dat er geen invloed is *binnen* de Natura 2000 gebieden (bijvoorbeeld het minder aantrekkelijk worden van delen van gebieden door visuele verstoring; de effectafstand van visuele verstoring bedraagt tenminste enkele honderden meters, dat wil zeggen kleiner dan de afstand van de zoekgebieden tot de Natura 2000 gebieden. Cumulatie kan daardoor als 'externe werking' alleen het gevolg zijn van het effect van windturbines op sterfte van exemplaren van vogels en vleermuizen door aanvaring met een windturbine. Dat kan uiteindelijk invloed hebben op de staat van instandhouding van vogel- of vleermuissoorten.

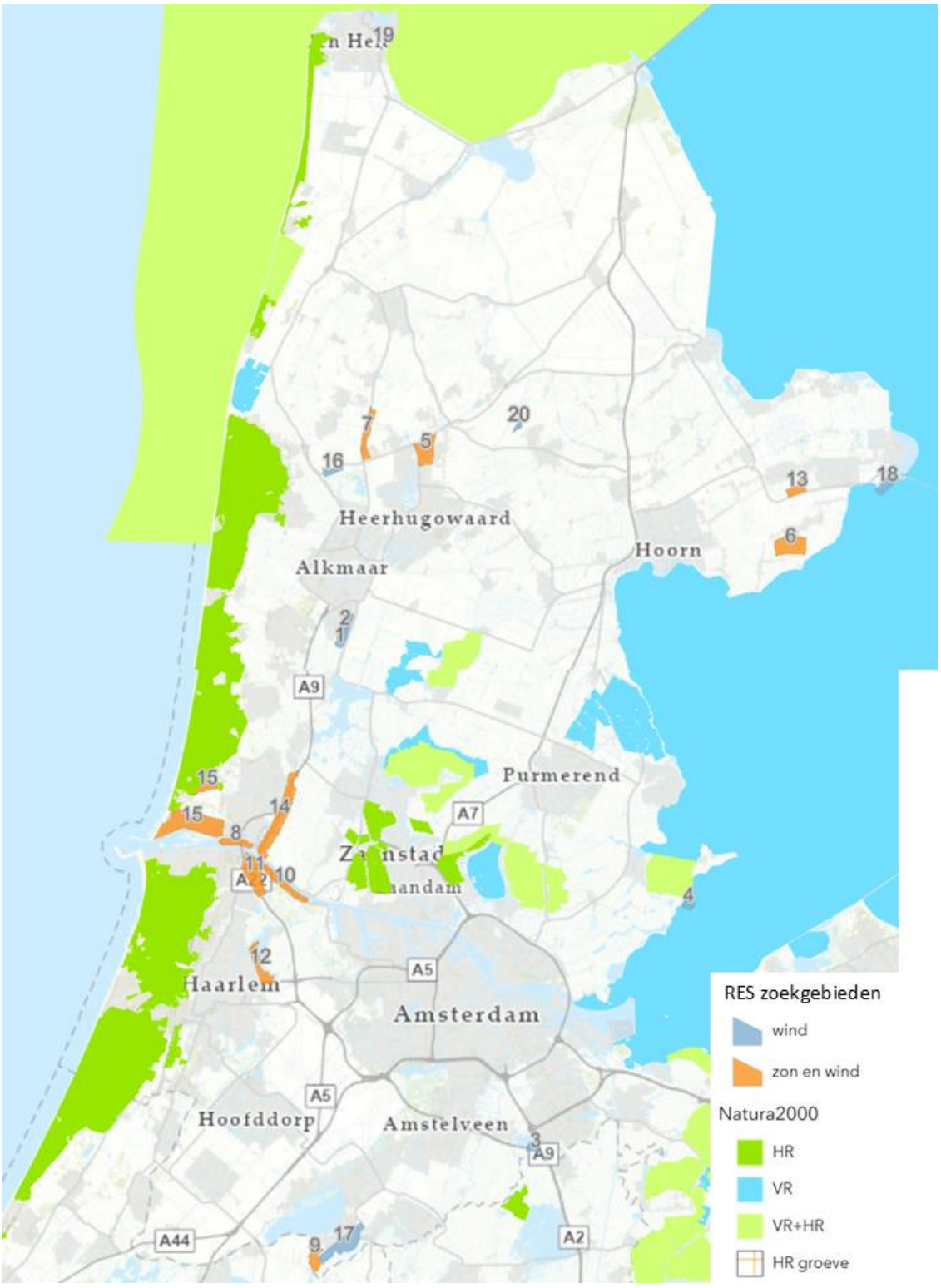

Figuur 13-2: Ligging van de RES-zoekgebieden ten opzichte van Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden

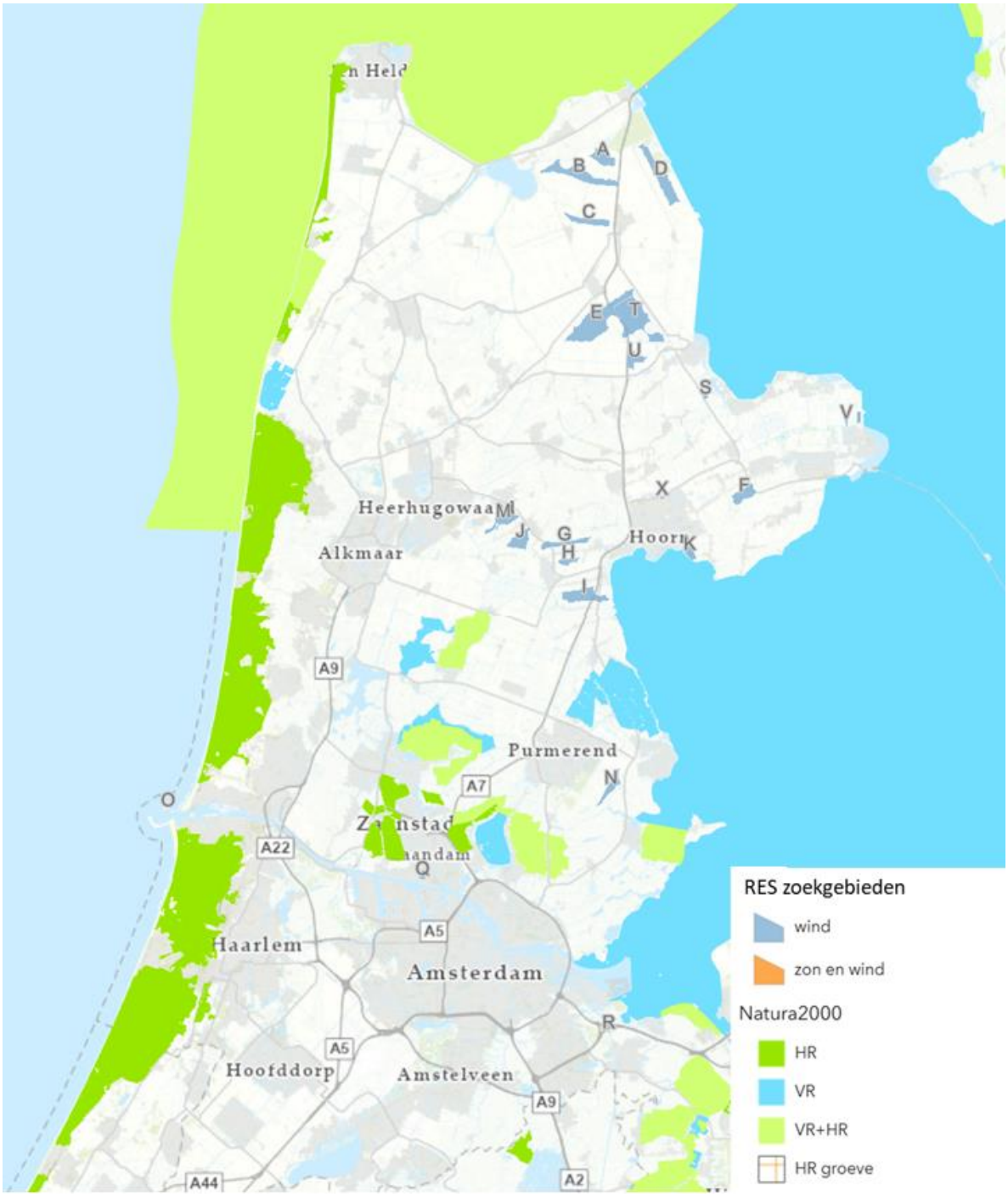

Figuur 13-3: Ligging van de potentiële zoekgebieden op termijn ten opzichte van Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden

Voor afzonderlijke Natura 2000 gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgelegd. Daarbij zijn ook voor soorten broed- en niet-broedvogels doelstellingen geformuleerd, afhankelijk van de staat van instandhouding zijn dit per soort om behoud of verbetering van de populatie (per Natura 2000 gebied). Om een oordeel te kunnen geven op de kans op gecumuleerde effecten van zoekgebieden is daarom nagegaan of verschillende zoekgebieden invloed kunnen hebben op hetzelfde Natura 2000 gebied. In Tabel 13-2 is een overzicht opgenomen van Natura 2000 gebieden die gezien de afstand tot de zoekgebieden effecten kunnen ondervinden en waarvoor instandhoudingsdoelstellingen voor broedvogels en niet-broedvogels zijn vastgesteld.

Van cumulatie op soorten waarvoor in Natura 2000 gebieden instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen kan in principe sprake zijn in de volgende situaties:

1. Als voor de betreffende soort in meerdere Natura 2000 gebieden instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen en meerdere zoekgebieden nabij deze gebieden zijn gelegen;
2. Als meerdere zoekgebieden zijn gesitueerd nabij Natura 2000 gebieden met instandhoudingsdoelstellingen voor vogels.

De redenering hierbij is dat – per definitie – bij cumulatie er sprake moet zijn van gezamenlijke effecten van meer dan één zoekgebied. Dat kunnen dus effecten zijn op soorten (1) en/of gebieden (2).

Mogelijke gecumuleerde effecten op soorten in meerdere Natura 2000 gebieden

Hierbij gaat het om de staat van instandhouding van de soort. In principe zijn de instandhoudingsdoelstellingen per soort vastgelegd per Natura 2000 gebied en vindt dus ook - bij ingrepen - de beoordeling plaats per gebied. Echter, als er effecten kunnen zijn op meerdere gebieden (met doelstelling voor dezelfde soort) kan dit gezamenlijk een negatief effect hebben op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Om dit te kunnen beoordelen is voor alle Natura 2000 gebieden in Noord-Holland en de aangrenzende gebieden in Utrecht en Zuid-Holland een overzicht gemaakt van de vogelsoorten met instandhoudingsdoelstellingen (tabel 2). Voor de relevante Natura 2000 gebieden in Noord-Holland (en aangrenzend in Utrecht en Zuid-Holland) zijn in totaal voor meer dan 70 broed- en niet-broedvogelsoorten instandhoudingsdoelstellingen opgenomen. Voor 36 van deze soorten zijn instandhoudingsdoelstellingen opgenomen in meer dan één gebied. Voor deze soorten kunnen in theorie gecumuleerde effecten optreden. Voor deze soorten is nagegaan of meerdere zoekgebieden liggen nabij de relevante Natura 2000 gebieden. Oftewel: voor welke soorten kunnen in verschillende Natura 2000 gebieden effecten zijn? Daartoe is in Tabel 13-3 (de RES-zoekgebieden 1-21) en Tabel 13-4 (de extra zoekgebieden A t/m X) een overzicht opgenomen van zoekgebieden die relatief dicht bij Natura 2000 gebieden liggen.

Tabel 13-2: Overzicht van relevante Natura 200-gebieden en soorten waarvoor in de gebieden instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgelegd. In het overzicht zijn alleen de soorten opgenomen waarvoor in meer dan één gebied instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgelegd. Natura 2000 gebieden buiten de invloedsfeer van de zoekgebieden en gebieden zonder instandhoudingsdoelstellingen voor vogels zijn niet opgenomen.

vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels)	Abtskolk & De Putten	Eilandspolder	IJsselmeer	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	Markermeer & IJmeer	Naardermeer	Polder Zeevang	Waddenzee	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	Zwanenwater & Pettemerduinen
smient	■	■	■	■	■		■	■	■	
grauwe gans	■		■	■	■	■	■	■		
grutto		■	■	■			■	■	■	
lepelaar		■	■		■			■		■
brandgans			■		■		■	■		
kolgans	■		■			■	■			
krakeend			■	■	■			■		
meerkoet		■	■	■	■					
roerdomp			■	■					■	■
slobeend			■		■			■	■	
visdief			■	■	■			■		
zwarte stern			■		■	■		■		
aalscholver			■			■				■
brilduiker			■		■			■		
bruine kiekendief			■	■				■		
fuut			■		■			■		
goudplevier		■	■					■		

vogelsoorten (broedvogels en niet-broedvogels)	Abtskolk & De Putten	Eilandspolder	IJsselmeer	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	Markermeer & IJmeer	Naardermeer	Polder Zeevang	Waddenzee	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	Zwanenwater & Pettemerduinen
kemphaan			■	■					■	
kievit		■					■	■		
kleine zwaan			■				■	■		
kuifeend			■	■	■					
rietzanger		■		■					■	
snor			■	■		■				
toppereend			■		■			■		
wintertaling		■	■					■		
wulp			■				■	■		
bergeend			■					■		
bontbekplevier			■					■		
dwerggans	■									■
grote zaagbek			■		■					
kluut			■					■		
nonnetje			■		■					
pijlstaart			■					■		
tafeleend			■		■					
toendrarietgans			■					■		
wilde eend			■					■		

Tabel 13-3: Overzicht van RES- zoekgebieden 1 tm 21 en de nabijgelegen Natura 2000 gebieden

zoekgebied	Abtskolk & De Putten	Eilandspolder	IJsselmeer	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	Markermeer & IJmeer	Naardermeer	Polder Zeevang	Waddenzee	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	Zwanenwater & Pettemerduinen
1. Boekelermeer I										
2. Boekelermeer II										
3. A2/A9 Ouderkerkerplas										
4. Nes					■					
5. Alton										
6. Elbaweg					■					
7. Omgeving Breekland/N245										
8. Kade Velsen-Noord										
9. Zuiderlegmeerpolder Oost										
10. Noordzeekanaal III										
11. A9-A22										

zoekgebied	Abtskolk & De Putten	Eilandspolder	IJsselmeer	Ilperveld, Varkensland, Oost-zanerveld & Twiske	Markermeer & IJmeer	Naardermeer	Polder Zeevang	Waddenzee	Wormer- en Jisperveld & Kal-verpolder	Zwanenwater & Pettemerdui-nen
12. Waarderpolder										
13. Oosterwijzend										
14. A9 De Kil										
15. Tata Steel										
16. Geestmerambacht (uitge-breid, langs N504)										
17.Kernglastuinbouwgebied De Kwakel										
18. Krabbersgat										
19. Helsdeur										
20. Opmeer										
21. Zuiderhout										

Uit het overzicht in Tabel 13-3 blijkt dat een gebiedsoverstijgend gecumuleerd effect op beschermde soorten nagenoeg niet voorkomt. Van de RES-gebieden ligt alleen locatie 18 Krabbersgat ligt nabij en mogelijk deels in de Natura 2000 gebieden IJsselmeer en Markermeer & IJmeer. Dat betekent dat voor soorten waarvoor in deze twee gebieden instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd er een gecumuleerd effect kan zijn. In Tabel 13-2 is zichtbaar om welke soorten het gaat. Gezien de omvang van zoekgebied 18 (in verhouding tot het totale oppervlak van deze twee Natura 2000 gebieden) is de verwachting dat dit (negatieve) gecumuleerde effect gering zal zijn. Voor dit zoekgebied moet echter bij een eventuele concrete uitwerking worden nagegaan of er gecumuleerde effecten kunnen zijn. Daarbij is nader onderzoek nodig naar het gebruik van de Natura 2000 gebieden door vogels, ligging ten opzichte van foerageergebieden, vliegroutes en dergelijke.

Bij de potentiële zoekgebieden voor de langere termijn liggen geen zoekgebieden nabij meerdere Natura 2000 gebieden met instandhoudingsdoelstellingen voor vogels (Tabel 13-4).

Tabel 13-4: Overzicht van potentiële zoekgebieden en de nabijgelegen Natura 2000 gebieden.

zoekgebied	Abtskolk & De Putten	Eilandspolder	IJsselmeer	Ilperveld, Varkensland, Oost-zanerveld & Twiske	Markermeer & IJmeer	Naardermeer	Polder Zeevang	Waddenzee	Wormer- en Jisperveld & Kalver-polder	Zwanenwater & Pettemerduinen
A										
B										
C										
D										
E										
F										

zoekgebied	Abtskolk & De Putten	Eilandspolder	IJsselmeer	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	Markermeer & IJmeer	Naardermeer	Polder Zeevang	Waddenzee	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	Zwanenwater & Pettemerduinen
G										
H										
I										
J										
K										
M										
N										
O										
P										
R										
S										
T										
U										
V										
W										
X										

Mogelijke gecumuleerde effecten op soorten per Natura 2000 gebied

Ook op het niveau van afzonderlijke Natura 2000 gebieden kunnen gecumuleerde effecten optreden. Dat kan het geval zijn als meerdere zoekgebieden invloed kunnen hebben op één en hetzelfde Natura 2000 gebied. Voor deze situatie gaat het om het effect op de voor het betreffende gebied vastgelegde instandhoudingsdoelstellingen voor vogelsoorten.

Voor de RES-zoekgebieden laat Tabel 13-3 zien dat deze kans op gecumuleerde effecten alleen aan de orde is bij het Natura 2000 gebieden Markermeer & IJmeer. Het gaat om de effecten van de zoekgebieden 4 Nes, 6 Elbaweg en 18 Krabbersgat. De effecten kunnen in principe optreden voor alle soorten die in dit gebied zijn beschermd, dat wil zeggen de soorten die voor dit gebied zijn aangeduid in Tabel 13-2 en daarnaast de krooneend (waarvoor in Noord-Holland alleen voor dit gebied een instandhoudingsdoel is vastgesteld).

Voor de potentiële zoekgebieden op termijn kunnen gecumuleerde effecten optreden voor de Natura 2000 gebieden IJsselmeer (zoekgebieden D, S, V en W) en Markermeer & IJmeer (zoekgebieden I, K, N en R) (Tabel 13-4). Ook hierbij gaat het om de soorten die voor deze Natura 2000 gebieden zijn opgenomen in Tabel 13-2, alsmede de soorten waarvoor alleen in deze gebieden instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld. Voor het IJsselmeer zijn dit de kleine rietgans, porseleinhoen en reuzenstern.

Vanwege de kans op cumulatie van effecten is het noodzakelijk om bij de verdere uitwerking van de betreffende zoekgebieden ook aandacht te besteden aan mogelijke cumulatie van effecten. Voor deze zoekgebieden is het dan ook noodzakelijk om te kijken of er gecumuleerde effecten op vleermuizen kunnen optreden.

Gecumuleerde effecten op trekroutes

In paragraaf 7.4.2 en 11.3.1.2 wordt ingegaan op de mogelijke effecten op (vogel)trek. De belangrijke trekroute voor vogels is langs de kustlijn. Cumulatie van effecten op trekvogels kan optreden als meerdere zoekgebieden

in deze route liggen. De figuren Figuur 13-2 en Figuur 13-3 laten zien dat van de RES-zoekgebieden alleen de zoekgebieden 15 Tata en 19 Helsdeur nabij de kust liggen, en van de potentiële zoekgebieden alleen de gebieden O en P (havenhoofden IJmuiden). Hierdoor is de kans op gecumuleerde effecten klein. Dit geldt ook voor trekkende vleermuizen als de trekroutes vooral langs de kust lopen.

14. Monitoring en leemten in kennis

14.1 Aanzet monitoringsprogramma

Monitoring draagt bij aan het verkrijgen van een beter beeld van de effecten en het toepassen van maatregelen om effecten te beperken.

In deze planfase is de kans op het optreden van effecten van windturbines op hoofdlijnen in beeld gebracht, op basis van gebieden. Binnen een gebied kunnen nog veel variaties qua aantal, locatie, tiphoogtes en rotordiameters worden toegepast, dat het in deze planfase alleen mogelijk is op basis van het gehele gebied de effecten op hoofdlijnen in beeld te brengen. Daaraan gerelateerd zijn hoofdzakelijk kwalitatieve beoordelingen uitgevoerd. Concrete geluids- en slagschaduweffecten zijn sterk afhankelijk van de uiteindelijke windturbine-opstellingen binnen een gebied. De uiteindelijke effecten kunnen mee- of tegenvallen. Dit MER beschrijft dan ook vooral de aandachtspunten bij de verdere planuitwerking. Dit zijn aandachtspunten die van belang zijn voor de onderzoeken bij het ontwikkelingen van concrete plannen voor gebieden.

De monitoring van het planMER Wind op Land Noord-Holland richt zich dan met name op de voortgang van de opgave: de realisatie van nieuwe windturbines en de energie-opbrengst. De daadwerkelijke effecten van concrete initiatieven in de gebieden zullen in een milieueffectrapportage in beeld moeten worden gebracht. Het is interessant om bij te houden of deze effecten passen bij de beoordelingen die in dit planMER zijn opgenomen.

Een monitorings- en evaluatieprogramma, waarin de effecten van de windturbines nader worden gemonitord, zal in latere fasen per gebied nader uitgewerkt worden. Dan heeft het meerwaarde om de effecten van concrete turbine-opstellingen te monitoren, op bijvoorbeeld windturbinegeluid, slagschaduweffecten en het aantal slachtoffers van vleermuizen en vogels.

14.2 Leemten in kennis

Dit planMER Wind op Land kent vanwege het abstracte niveau enkele onzekerheden (leemten in kennis), die in latere fasen, veelal door gemeenten, per gebied worden uitgewerkt en waarover volgens besluiten worden genomen.

Exacte placering binnen de gebieden

In dit MER is het totale gebied beschouwd. Effecten zijn hiermee beschreven voor het gehele gebied. Bij de nadere uitwerking van gebieden worden de effecten van concrete turbine-opstellingen onderzocht. Dit leidt – vooral bij grotere gebieden - naar verwachting tot minder effecten, omdat nu de gehele gebieden zijn meegenomen in de effectanalyses.

Energieopbrengst

In dit MER is de energieopbrengst gebaseerd op het vermogen van de windturbines en een inschatting van het mogelijke aantal turbines voor het betreffende gebied. Zoals aangegeven kan, met name bij de grotere gebieden, de daadwerkelijk te realiseren energieopbrengst aan de onderkant van de beschreven bandbreedte liggen. Risico's op interferentie met andere windparken zijn gesignaleerd, maar niet gekwantificeerd. Dit is onder andere afhankelijk van de nabijheid van bestaande windparken.

Vervolgonderzoeken

Om met leemten in kennis om te gaan en bij vervolgbesluiten weloverwogen beslissingen te nemen zijn in ieder geval de volgende vervolgonderzoeken bij de uitwerking van de gebieden noodzakelijk:

- Geluid- en slagschaduwonderzoek van concrete turbine-opstellingen voor windturbines (beoordeling aan de (op dit moment overigens nog niet beschikbare landelijke) normen; beoordeling van de kans op het optreden van hinder ook door geluid lager dan de norm);
- Onderzoek naar de aanwezige landschappelijke kwaliteiten en waarden en inpassing van concrete turbine-opstellingen voor windturbines met behulp van visualisaties;
- Nadere uitwerking van de Passende beoordeling van gebieden in of nabij Natura 2000-gebieden;

- Nader onderzoek naar de compensatieopgave voor NNN-gebied, indien windturbines binnen NNN-gebied zijn voorzien;
- Vervolgonderzoek naar aanwezige ecologische waarden op exacte locaties;
- Berekening van de energie-opbrengst op basis van het uiteindelijke aantal en afmetingen binnen de gebieden.

Bijlage 1 detailkaarten gebieden

In deze bijlage zijn kaarten opgenomen van de gebieden en de begrenzingen daarvan zoals gebruik bij de beoordelingen in dit Addendum. Deze kaartinformatie is afkomstig van de RES-viewers (begrenzing van de gebieden) en van openbare databestanden. De tabel geeft aan in welke figuur de gebieden zijn opgenomen. Enkele gebieden, met versnipperde gebieden, staan op verschillende kaarten. Op de kaarten zijn geluidgevoelige objecten (objecten met een woon-, zorg- of onderwijsfunctie) als zwarte stippen weergegeven.

Te onderzoeken RES-gebieden 2024

Nr. MER	Naam (potentieel) gebied	Nummering in RES NHN en NHZ 2024 Deelregio potentieel gebied	Figuur
1	Boekelermeer I	Alkmaar (NHN): 22	E
2	Boekelermeer II	Alkmaar (NHN) 24	E
3	A2/A9 Ouderkerkerplas	Amstelland (NHZ): 2	S
4	Nes	Zaanstreek en Waterland (NHZ):2	V
5	Alton	Alkmaar (NHN): 6	D
6	Elbaweg	Westfriesland (NHN): 15	I
7	Omgeving Breekland/N245	Alkmaar (NHN): 4	C
8	Kade Velsen-Noord	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 3	M
9	Zuiderlegmeerpolder Oost	Amstelland (NHZ): 8	R
10	Noordzeekanaal III	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 5	O
11	A9-A22	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 6	O
12	Waarderpolder	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 8	P
13	Oosterwijzend	Westfriesland (NHN): 16	I
14	A9 De Kil	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 2	N
15	Tata Steel	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 1	M
16	Geestmerambacht langs N504	Alkmaar (NHN): 32	C
17	Kernglastuinbouw-gebied, de Kwakel	Amstelland (NHZ): 10	R
18	Krabbersgat	Westfriesland (NHN): 20	H
19	Helsdeur	Kop van Noord Holland (NHN): 7	X
20	Opmeer	Westfriesland (NHN)	Y
21	Zuiderhout	Zaanstreek-Waterland (NHZ)	T

Te onderzoeken potentiële gebieden op de lange termijn

Nr. MER	Deelregio potentieel gebied	Figuur
A	Kop van NH (NHN)	A
B	Kop van NH (NHN)	A
C	Kop van NH (NHN)	A
D	Kop van NH (NHN)	A
E	Kop van NH (NHN)	B
F	Westfriesland (NHN)	I
G	Westfriesland (NHN)	L
H	Westfriesland (NHN)	L
I	Westfriesland (NHN)	L
J	Westfriesland (NHN)	K
K	Westfriesland (NHN)	J
M	Regio Alkmaar (NHN)	K
N	Zaanstreek-Waterland (NHZ)	U
O	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ)	Q
P	IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ)	Q
R	Gooi- en Vechtstreek (NHZ)	W
S	Westfriesland (NHN)	F
T	Kop van NH (NHN)	B
U	Kop van NH (NHN)	B
V	Westfriesland (NHN)	G
W	Westfriesland (NHN)	G
X	Westfriesland (NHN)	J

Kop van Noord-Holland

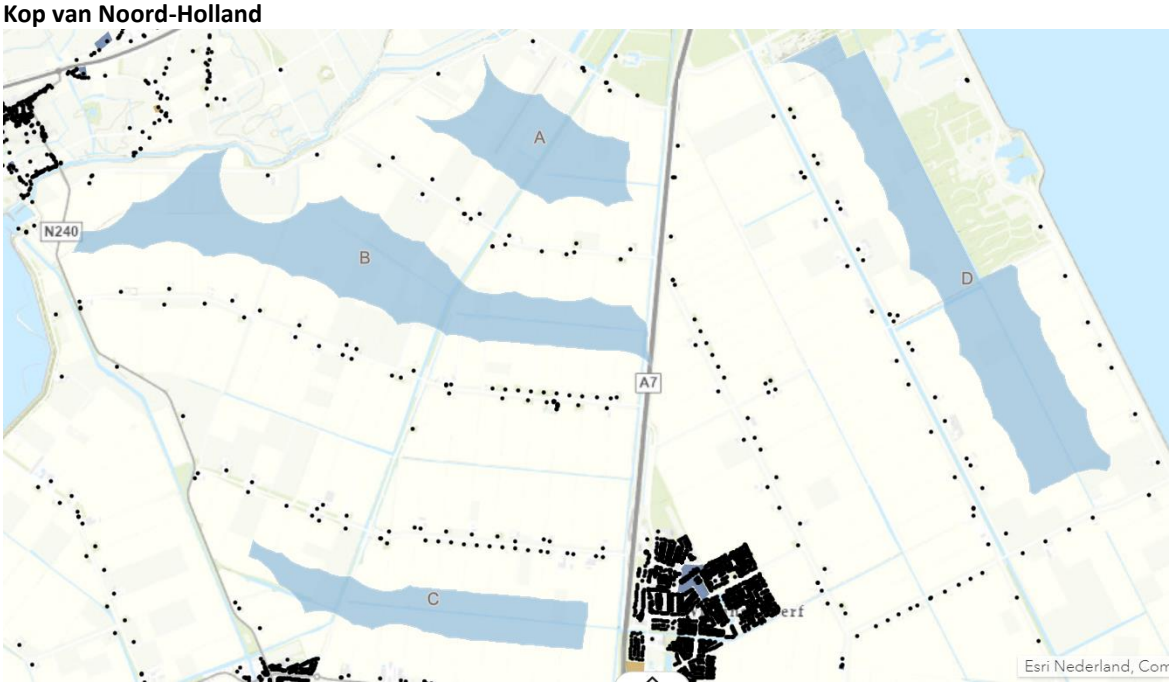

Figuur A: Detailkaart potentiële gebieden A, B, C en D

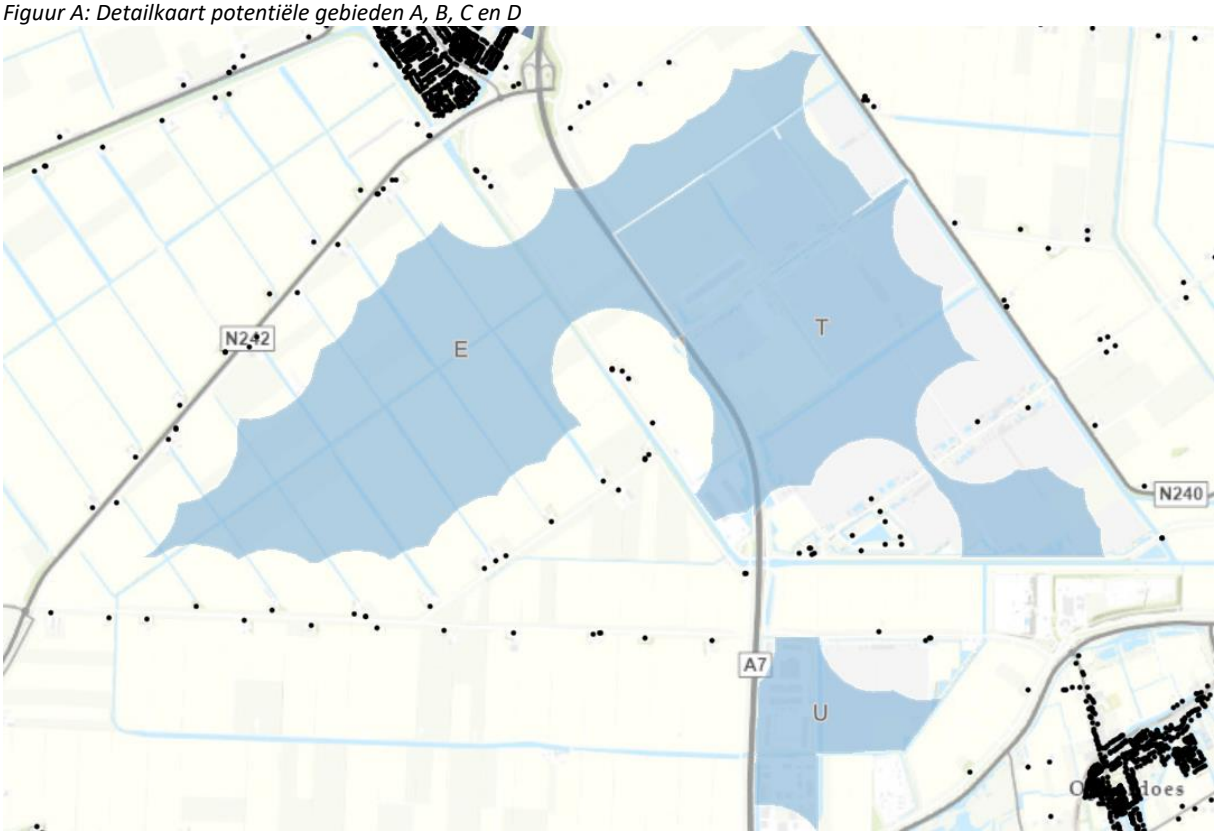

Figuur B: Detailkaart potentiële gebieden E, T en U

Regio Alkmaar

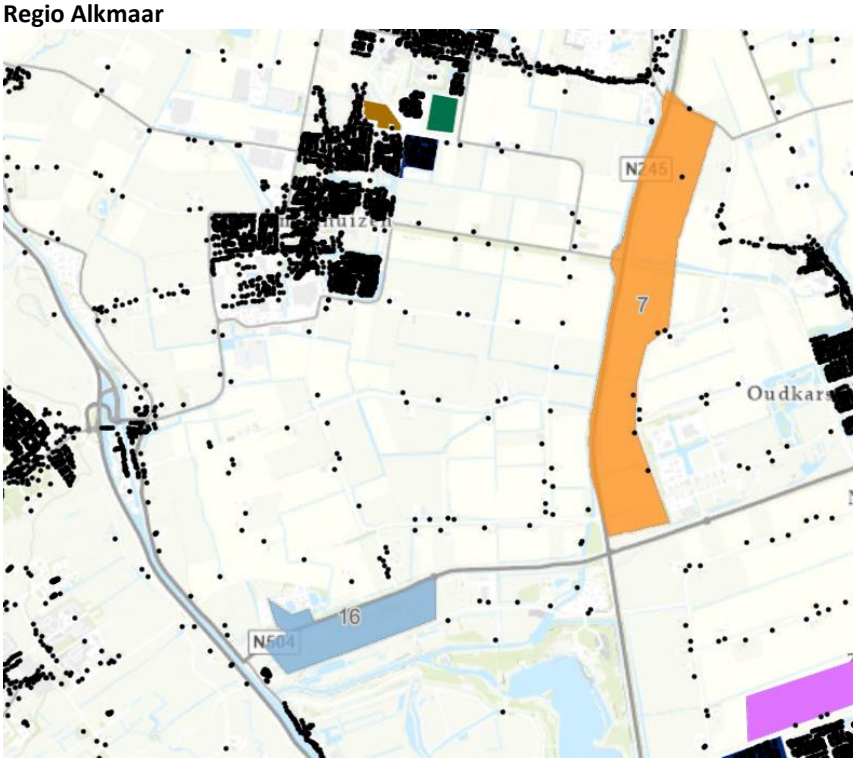

Figuur C: Detailkaart gebieden Omgeving Breekland/N245 (nr. 7) en Geestmerambacht langs N504 (nr. 16)

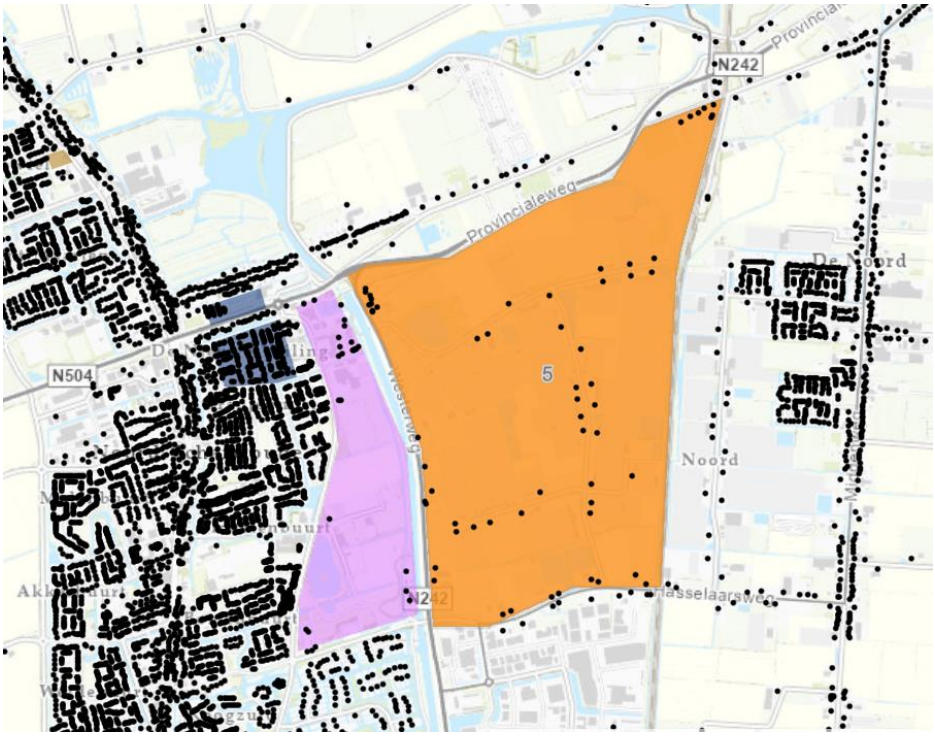

Figuur D: Detailkaart gebied Alton (5)

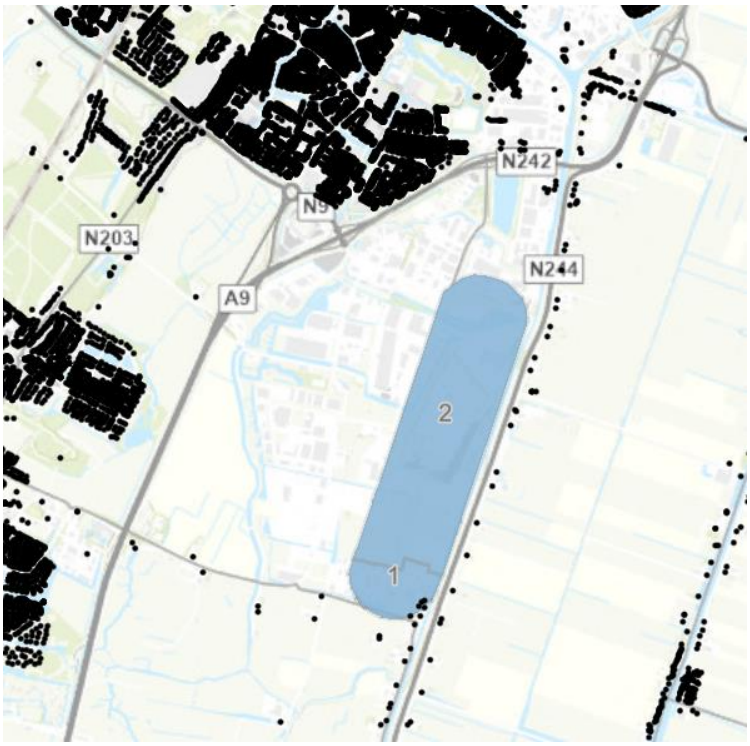

Figuur E: Detailkaart gebieden Boekelermeer I (nr. 1) en II (nr. 2)

West-Friesland

Figuur F: Detailkaart potentieel gebied S

Figuur G: Detailkaart potentiële gebieden V en W

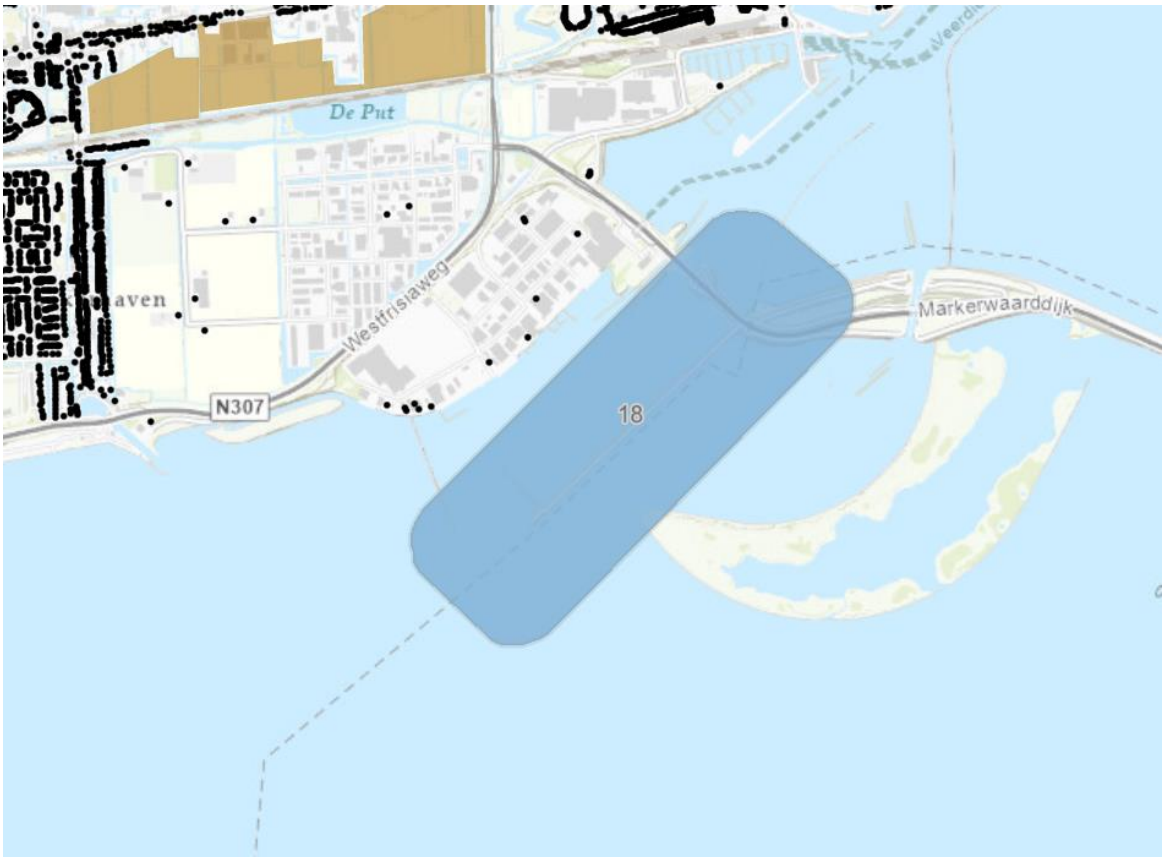

Figuur H: Detailkaart gebied 18

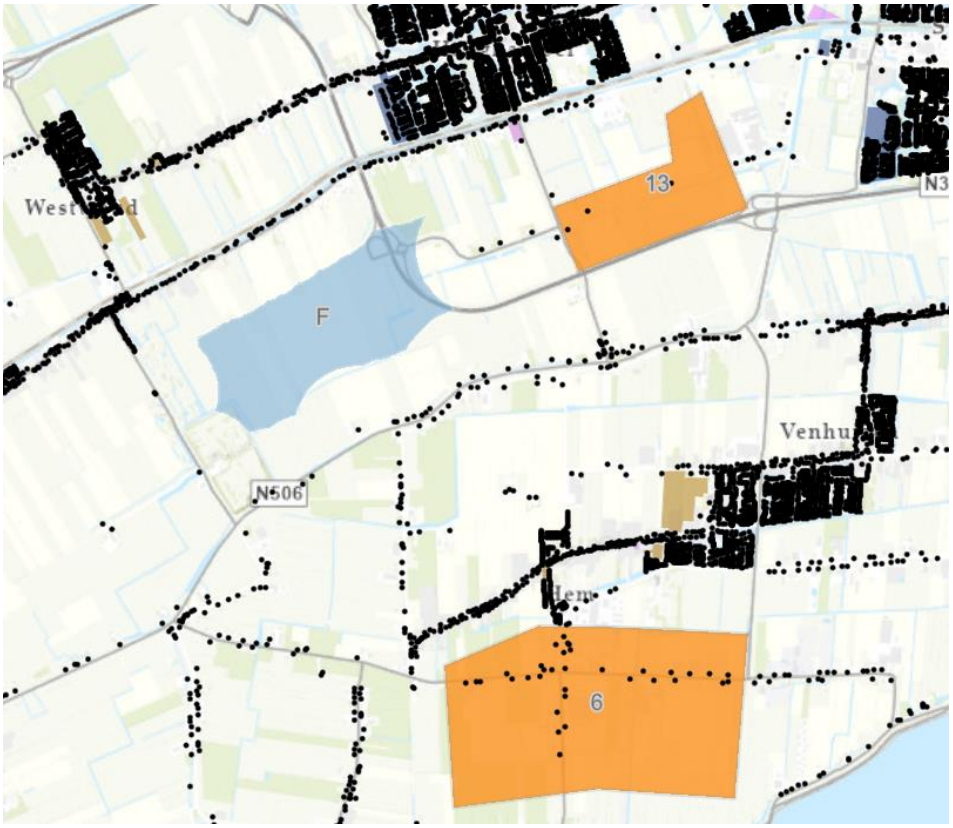

Figuur I: Detailkaart gebieden Elbaweg (nr. 6) en Oosterwijzend (nr. 13) en potentieel gebied F

Figuur J: Detailkaart potentiële gebieden K en X

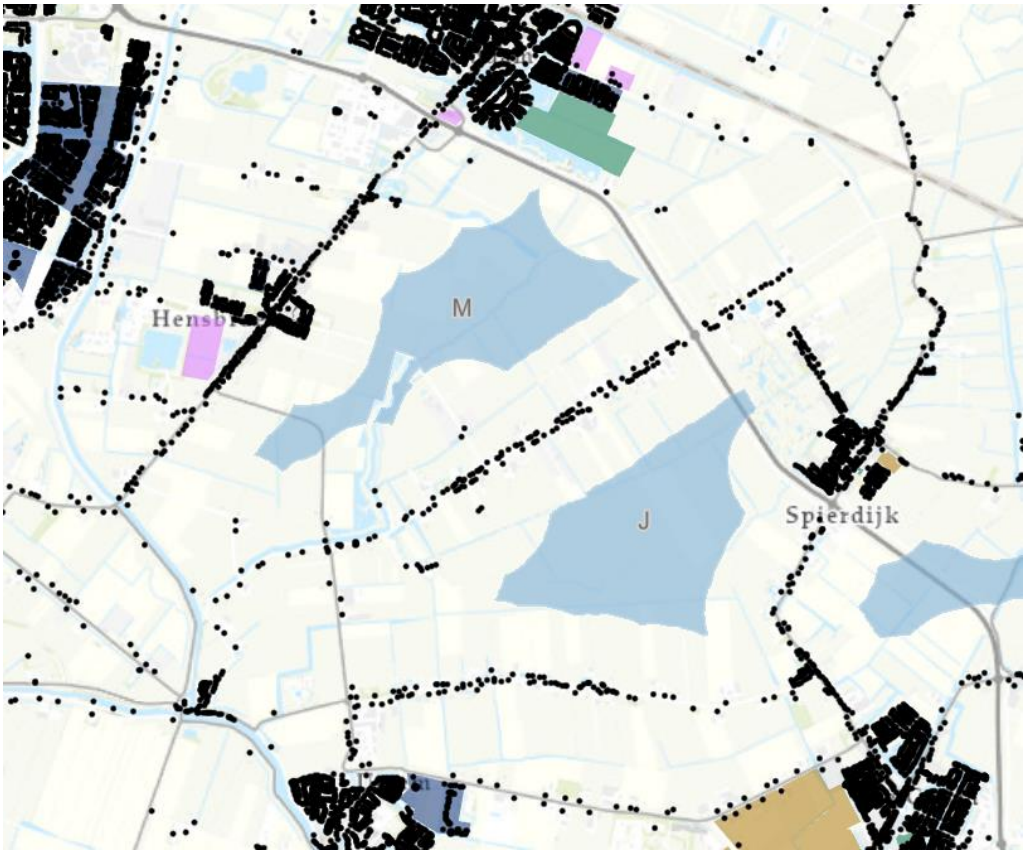

Figuur K: Detailkaart potentiële gebieden J en M

Figuur L: Detailkaart potentiële gebieden G, H en I

IJmond en Zuid-Kennemerland

Figuur M1: Detailkaart gebieden Tata Steel (nr. 15, zuidzijde) en Kade Velsen-Noord (nr. 8)

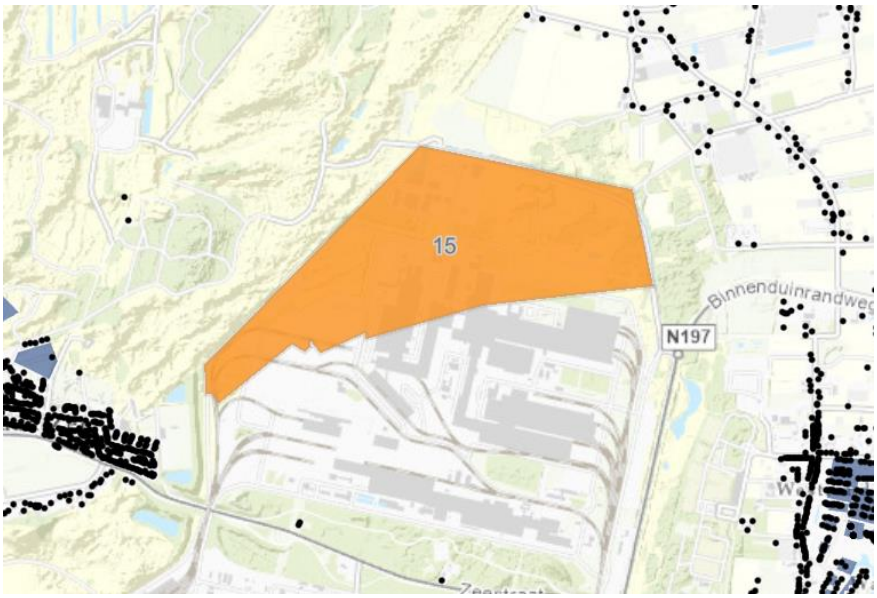

Figuur M2: Detailkaart gebied Tata Steel (nr. 15, noordzijde)

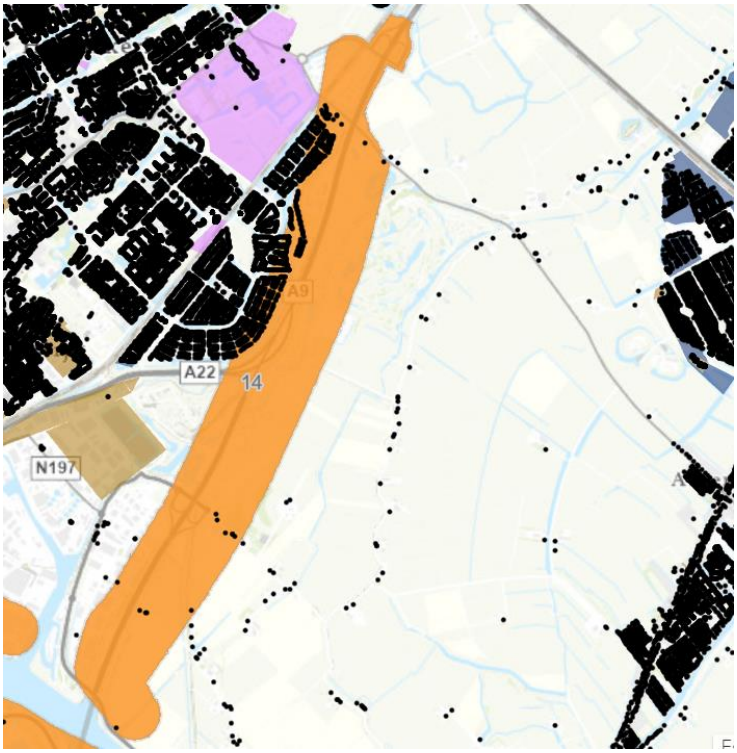

Figuur N: Detailkaart gebied A9-De Kil (nr. 14)

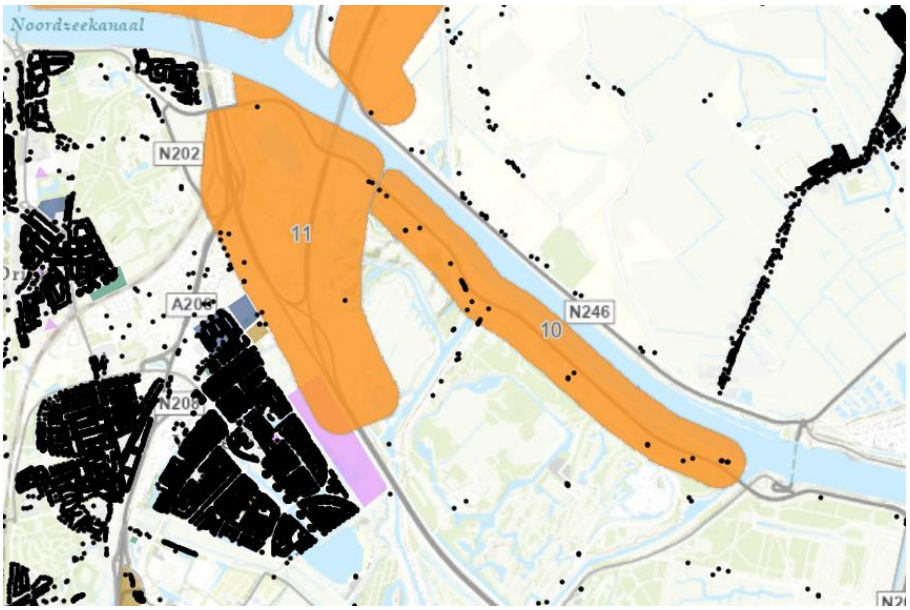

Figuur O: Detailkaart gebieden A9-A22 (nr. 11) en Noordzeekanaal III (nr.10)

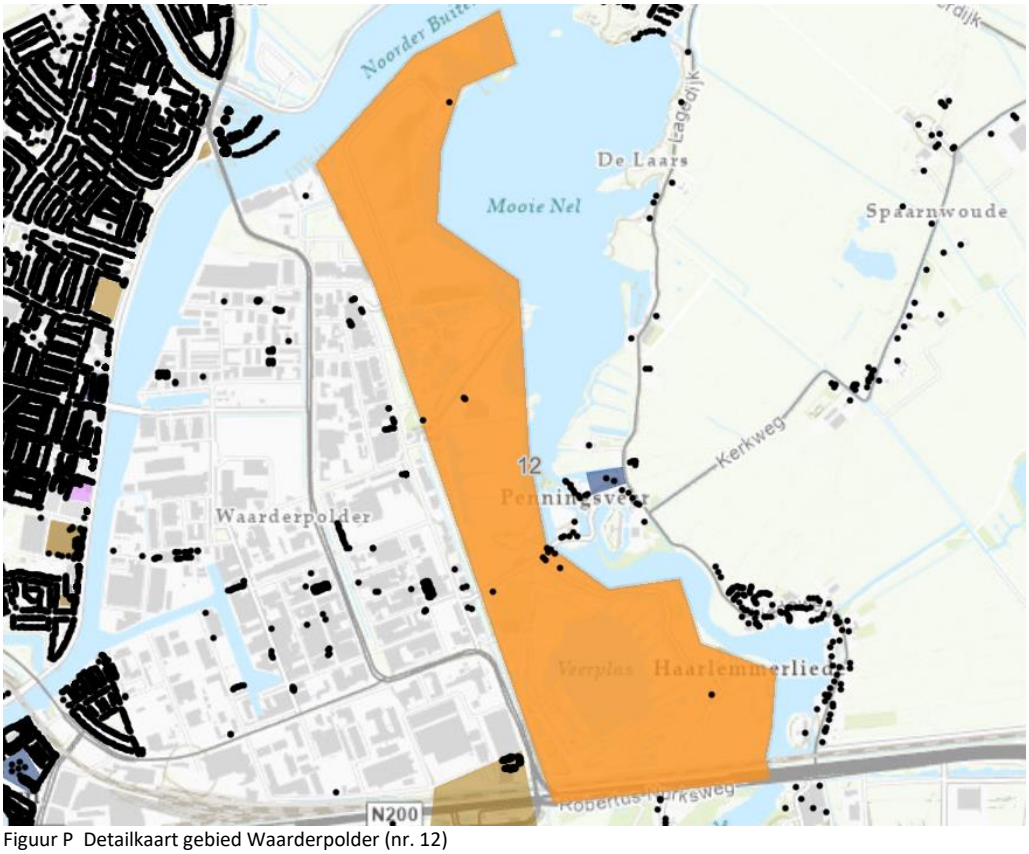

Figuur P Detailkaart gebied Waarderpolder (nr. 12)

Figuur Q: Detailkaart potentiële gebieden O en P

Amstelland

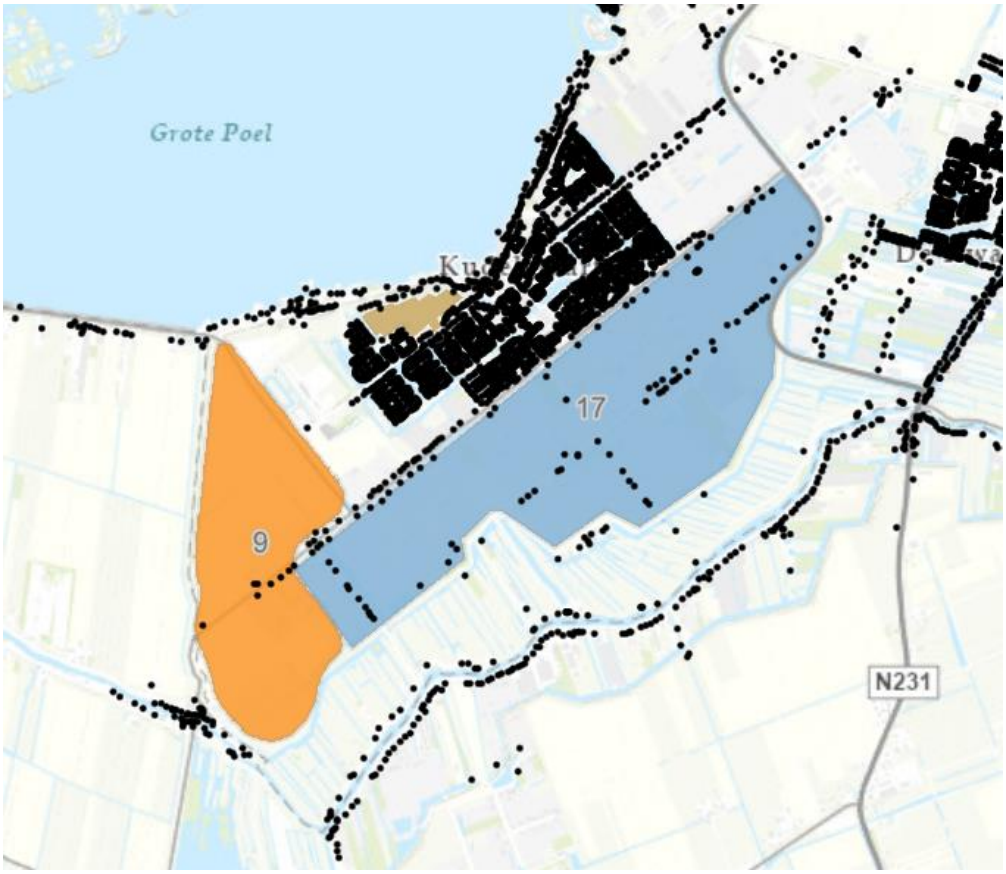

Figuur R: Detailkaart gebieden Zuiderlegmeerpolder Oost (nr. 9) en Glastuinbouwgebied De Kwakel (nr. 17)

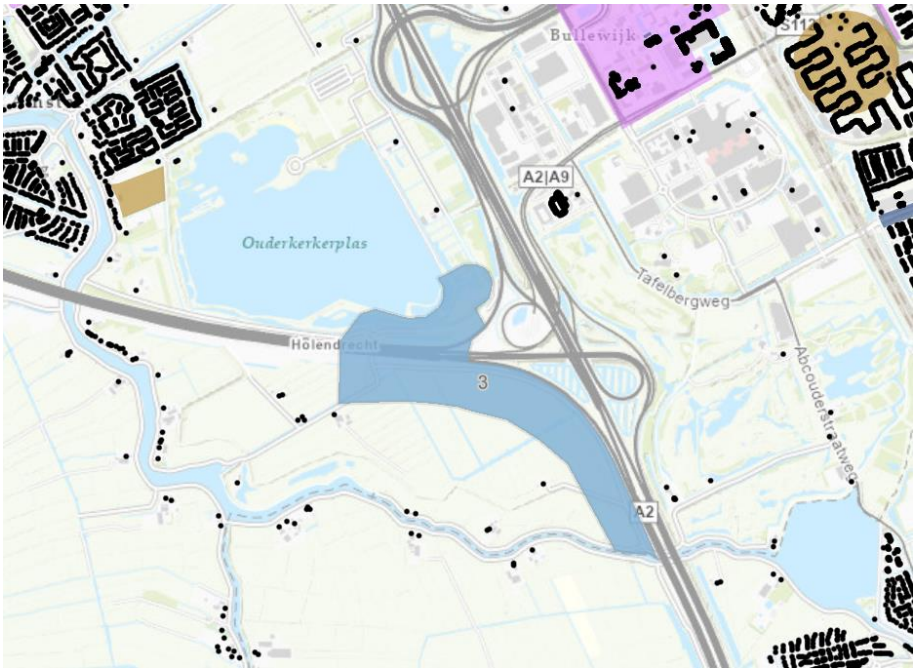

Figuur S: Detailkaart gebied A2-A9 Oudekerkerplas (nr. 3)

Zaanstreek-Waterland

Figuur T: Detailkaart zoekgebied Zuiderhout (nr. 21)

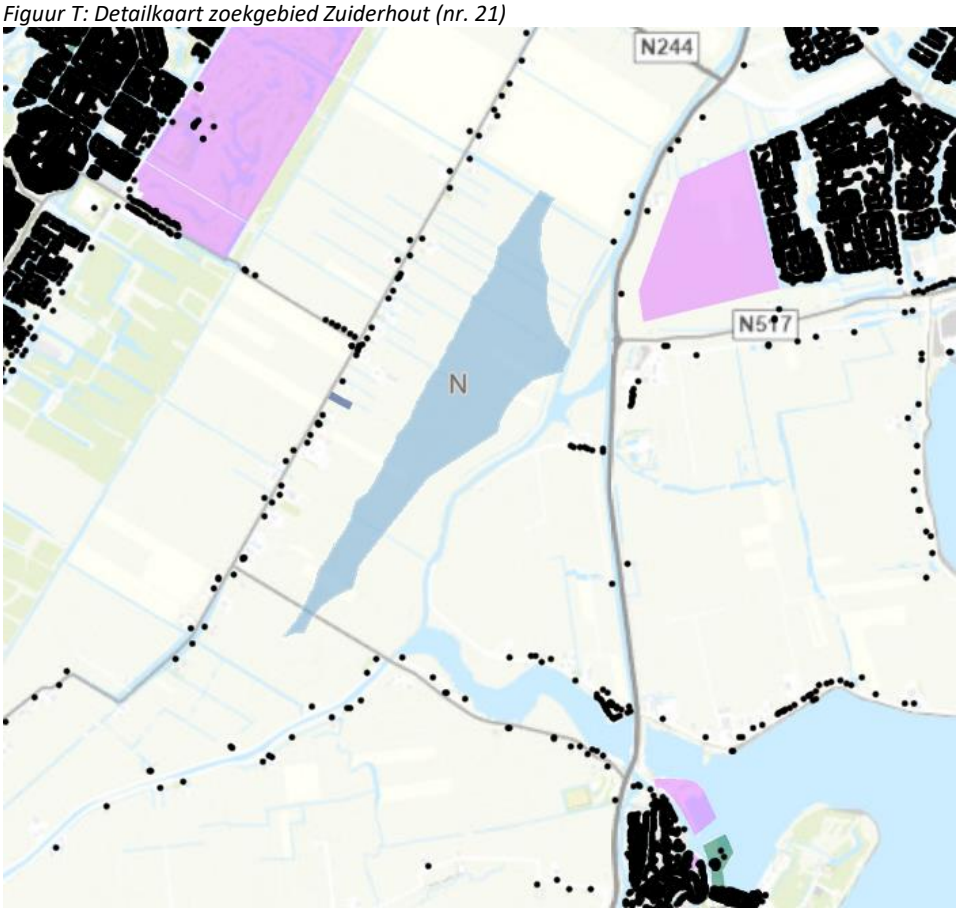

Figuur U: Detailkaart potentieel gebied N

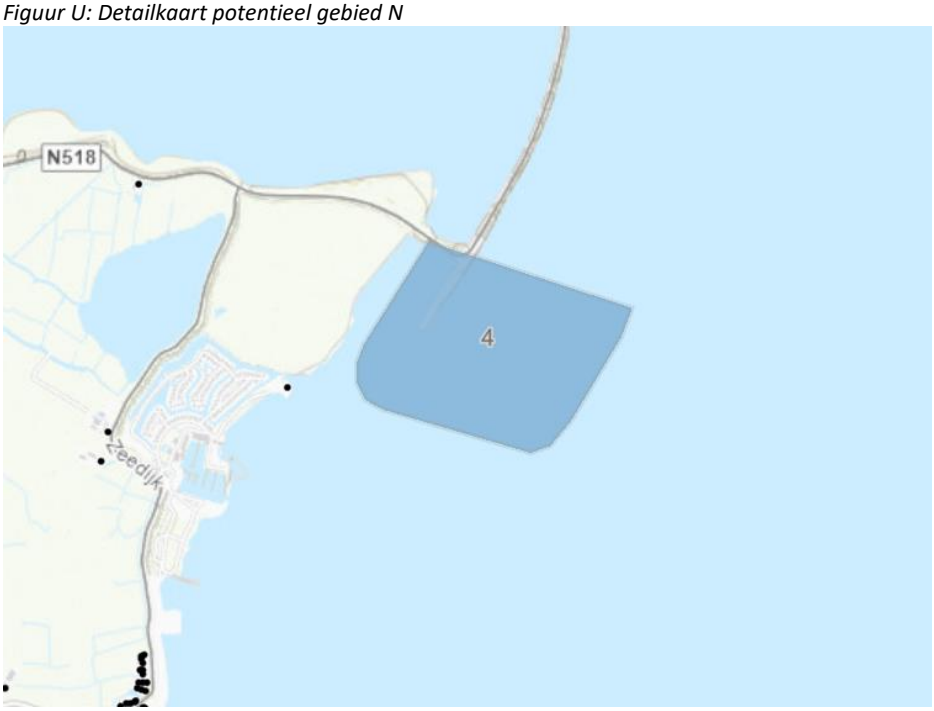

Figuur V: Detailkaart gebied Nes (nr. 4)

Gooi- en Vechtstreek

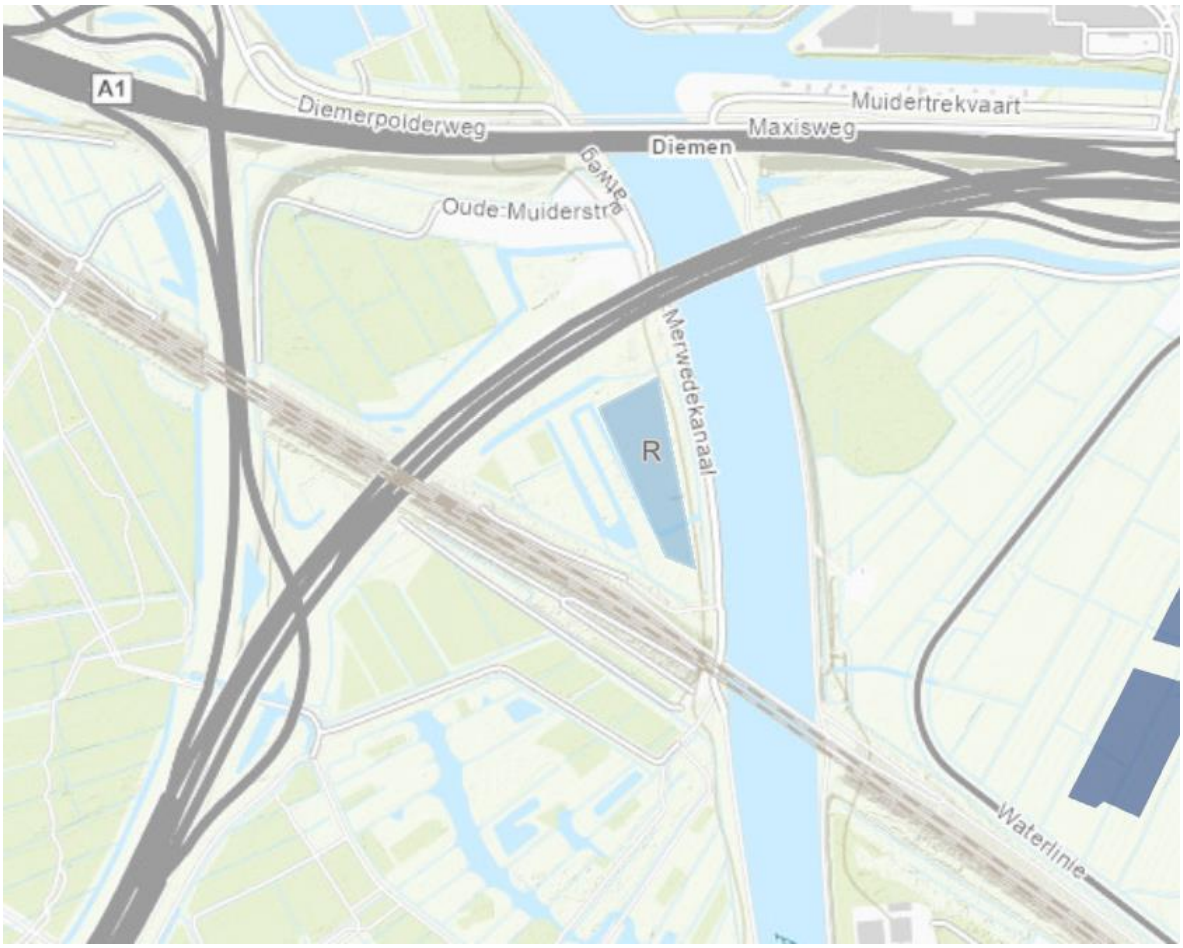

Figuur W: Detailkaart potentieel gebied R

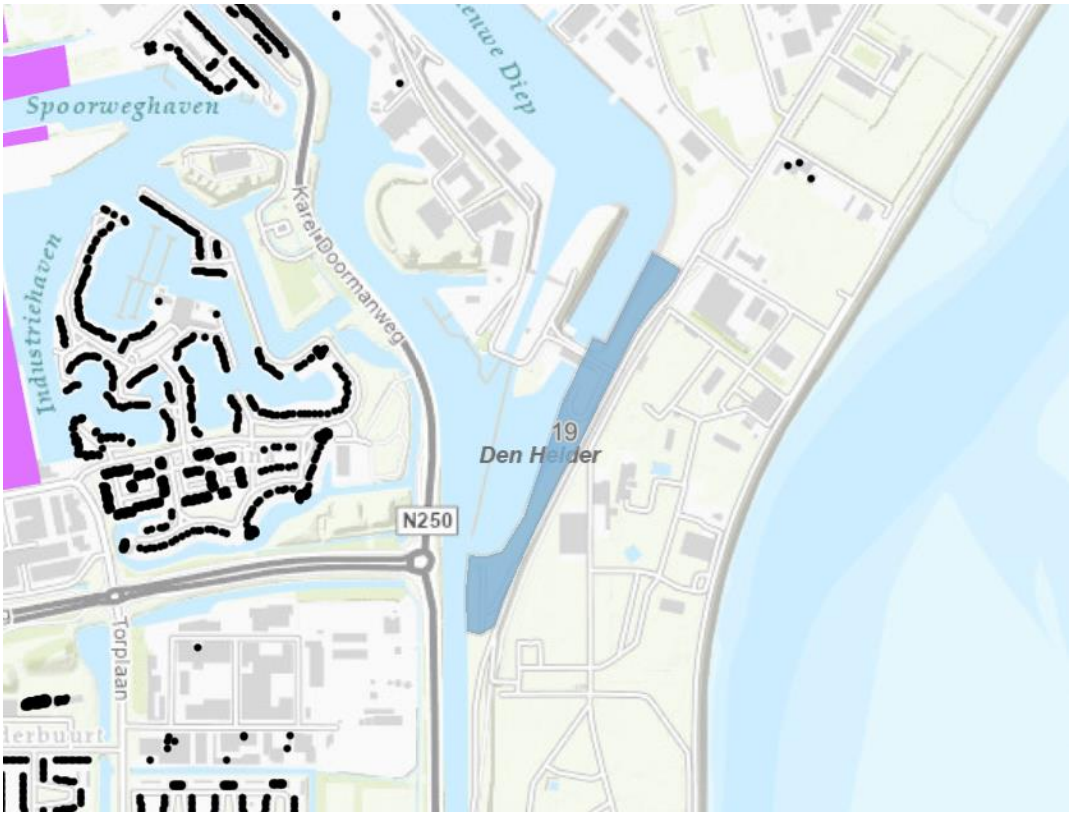

Detailkaart X: zoekgebied Helsdeur (19)

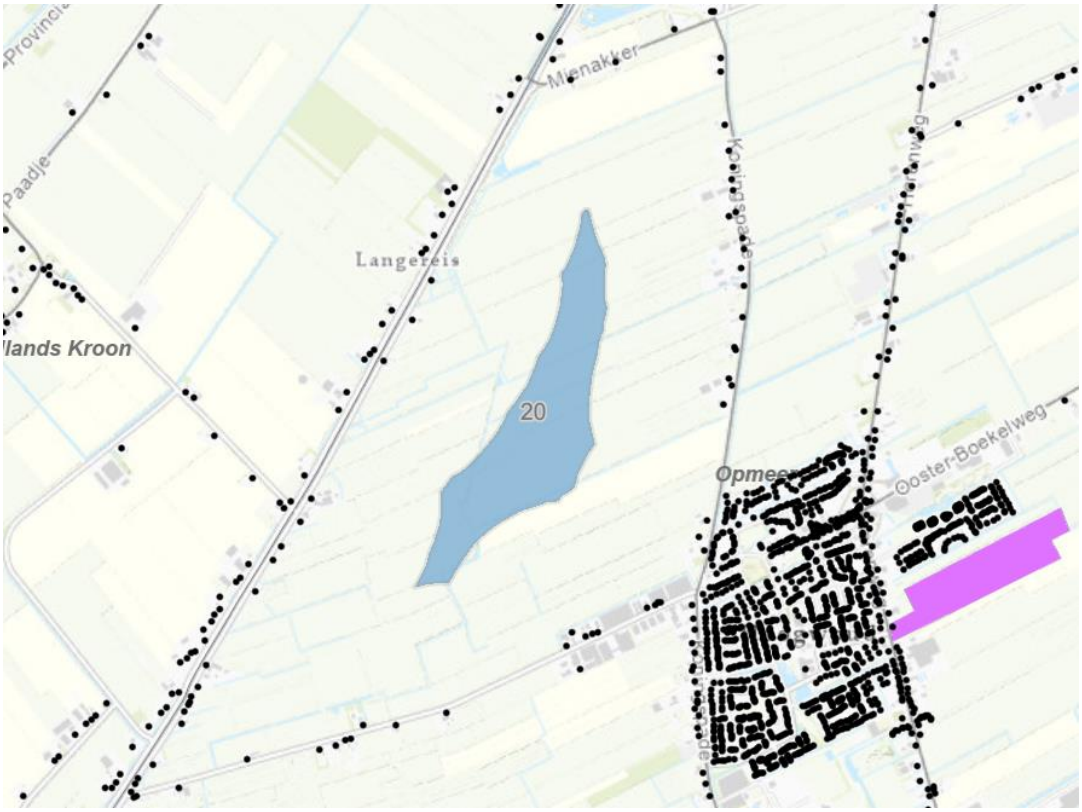

Detailkaart Y: zoekgebied Opmeer (20)

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensoring en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere

Copyright ©
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlenen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl

Nota van Beantwoording MER Wind op Land

Provincie Noord-Holland

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0490690.100
concept
11 april 2025

www.anteagroup.nl

Nota van Beantwoording MER Wind op Land

Provincie Noord-Holland

projectnummer 0490690.100
concept
11 april 2025

Auteur(s)
N. Hagen
H. Lindeboom

Gecontroleerd
L. Runia

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
T.a.v. Sector CSC (FIA)
Houtplein 33
2012 DE HAARLEM

datum	beschrijving	vrijgave
11 april 2025		J. Fuite

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Overzicht van de zienswijzen 9

3. Beantwoording per zienswijze 10

Inleiding

Aanleiding

Om de energietransitie verder vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van extra windturbines. In de regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid wordt in een samenwerkingstraject tussen gemeenten, waterschappen, provincie, en netbeheerders momenteel gewerkt aan een herijking van de Regionale Energie Strategie. Deze herijking gaat over wijzigingen in de zoekgebieden voor zonne- en windenergie: welke zoekgebieden zijn er afgevallen en bijgekomen en wat is het effect van die wijzigingen in de opwekcijfers in beide regio's? In de RES-sen worden dus ook nieuwe en aangepaste zoekgebieden voor wind aangewezen.

De concept herijkingsdocumenten zijn begin 2024 opgesteld, vervolgens heeft bestuurlijk overleg met alle bestuurders uit de RES-regio's plaatsgevonden. Voor een aantal nieuwe zoekgebieden wind wordt nog participatie worden georganiseerd. De herijkte RES-sen zijn in 2024 per regio vastgesteld door de betrokken gemeenten en de waterschappen. Vaststelling door PS moet nog plaats vinden.

De herijkte RES-sen richten zich op de opgaven voor zonne- en windenergie op land tot 2030. In 2050 moet Nederland volledig overgestapt zijn naar het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Windenergie op zee zal een belangrijke bijdrage leveren aan de opgave. Maar ook op land zijn (nog meer) extra hernieuwbare bronnen nodig om te voldoen aan de verwachte toename aan energievraag in 2050. De provincie wenst daarom te onderzoeken of er extra zoekgebieden voor windturbines op de lange termijn in aanmerking kunnen komen. Gedacht kan worden aan zoekgebieden op industrieterreinen, kassengebieden en waterzuiveringen.

Mer-procedure

De herijking van de RES-sen zal leiden tot een wijziging van de provinciale omgevingsverordening. Hiertoe dient een mer-procedure te worden doorlopen. In de mer zijn de omgevingseffecten van de aangepaste en nieuwe zoekgebieden voor wind vanuit de herijkte RES-sen 2024 en de doorkijk naar extra zoekgebieden op de lange termijn in beeld gebracht.

De openbare kennisgeving in deze mer-procedure is verlopen in twee fasen.

In de eerste fase heeft de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) zes weken ter inzage gelegen: van 24 juni tot en met 5 augustus 2024. In de NRD zijn het planvoornemen en de onderzoeksmethodiek van het milieueffectrapport (hierna MER) beschreven. Ook heeft de provincie betrokken bestuursorganen en wettelijke adviseurs geraadpleegd over de NRD. Op vrijwillige basis kan ook de Commissie mer om een advies op de reikwijdte en het detailniveau van het planMER worden gevraagd. Besloten is om geen vrijwillig advies te vragen. Het advies van de Commissie mer uit 2020 is nog breed toepasbaar voor dit planMER wind op land 2024 (zie paragraaf 1.2 van het MER). De provincie heeft zienswijzen en adviezen ontvangen van o.a. een aantal belangenorganisaties (LTO, NMF, Erfgoedvereniging Heemschut en Windalarm), een zienswijze van een bewoner binnen de provincie en een zienswijze van een windturbine ontwikkelaar. In de Nota van Beantwoording op de NRD is aangegeven hoe met deze zienswijzen en adviezen in het MER rekening wordt gehouden.

In de huidige, tweede fase van de openbare kennisgeving zijn het ontwerpbesluit en bijbehorend milieueffectrapport ter inzage gelegd. Deze stap is, in tegenstelling tot terinzagelegging van de NRD, wel verplicht onder de Omgevingswet bij een mer-procedure. Het ontwerpbesluit en MER hebben gedurende zes weken ter inzage gelegen. Daarnaast heeft de provincie betrokken bestuursorganen en wettelijke adviseurs geraadpleegd over het MER. Ook is de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) om een advies gevraagd over het MER. Het advies van de Commissie mer is gepubliceerd op 15 mei 2025 en is terug te vinden op de website van de commissie mer (https://www.commissiemer.nl/adviezen) onder projectnummera3934ts. De adviezen van de Commissie mer zijn verwerkt in de definitieve versie van het MER. Onderstaand (in sub F) is de reactie op het advies van de Commissie opgenomen

Doel

In deze Nota van beantwoording is per zienswijze of advies een reactie opgenomen en is aangegeven of de zienswijze leidt tot een aanpassing in het MER en/of een wijziging van de Omgevingsverordening.

Algemene beantwoording van terugkerende onderwerpen in de zienswijzen

Enkele onderwerpen komen in meerdere zienswijzen aan de orde Onderstaand is voor deze onderwerpen een beantwoording opgenomen. In de betreffende zienswijze wordt – als daarmee kan worden volstaan – naar deze algemene beantwoording verwezen.

A: Aard van het te nemen besluit en vervolgonderzoek

(zienswijzen nummer 1.2, 2.5, 8.4, 10.5)

Zoals in het MER in paragraaf 1.2 en in de samenvatting is beschreven is het voorgenomen besluit het vaststellen van een wijziging van de Omgevingsverordening NH2022, meer specifiek het wijzigen van het werkingsgebied van artikel 6.36. Hierin is bepaald dat buiten de opgenomen zoekgebieden het realiseren van windturbines is uitgesloten, maar dat wel is toegestaan dat bestaande turbines worden vervangen, mits de nieuwe turbines niet meer dan 10% groter zijn dan de bestaande turbines. De voorgenomen wijziging van het werkingsgebied heeft betrekking op (relatief kleine) aanpassingen van zoekgebieden die al zijn opgenomen en nieuwe zoekgebieden. Het gaat daarbij om zoekgebieden die voortkomen uit het RES-proces (de Herijking). De Omgevingsverordening bevat tevens voorwaarden waaraan windturbines moeten voldoen. Deze voorwaarden blijven ongewijzigd. Voor windprojecten van 5 MW of meer dienen Gedeputeerde Staten een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vast te stellen. Daartoe dienen dan de vereiste procedures te worden doorlopen en milieuonderzoeken te worden uitgevoerd. Daarbij dien (ook) rekening te worden met ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie (raakvlakprojecten).

In zoekgebieden die in artikel 6.36 van de Omgevingsverordening NH2022 zijn opgenomen mag een omgevingsplan windturbines onder de in dit artikel opgenomen voorwaarden mogelijk maken Dat kan – afhankelijk van de omvang – inhouden dat op projectniveau een milieueffectrapportage moet worden uitgevoerd. Oftewel: het opnemen van een zoekgebied in de Omgevingsverordening is niet gelijk aan een concrete planologische toestemming tot het realiseren van één of meer windturbines.

Enkele zienswijzen geven aan dat het wenselijk zou zijn ook kleinere windturbines (maar hoger dan 15 meter) toe te staan, in principe in de gehele provincie. Op basis van een analyse van de effecten van kleinere turbines (tot een hoogte van ongeveer 30 meter) is geconstateerd dat de landschappelijke effecten van dergelijke turbines relatief groot zijn. Daarom wordt niet aan deze wens tegemoetgekomen. Voor de energieproductie van afzonderlijke agrarische bedrijven zijn turbines van de toegestane omvang (ook in combinatie met zon) toereikend. Hierbij is ook relevant dat in vergelijking met de grote turbines (waarop het provinciale beleid zich richt) kleinere turbines relatief weinig bijdragen aan de klimaatdoelstellingen.

B. Bedoeling van de alternatievenscan en status van de zoekgebieden in de alternatievenscan

(zienswijzen nummer 2.5, 3.4, 5.1, 10.5, 10.6, 16.1, 24.1, 26.1)

Zoals in het MER is beschreven (hoofdstuk 1 en paragraaf 11.8) wordt met het in dit MER onderzoeken van de alternatieve zoekgebieden wind een basis gelegd voor het in de toekomst opnemen van één of meerdere van deze gebieden in de Omgevingsverordening van Noord-Holland. Maar alleen wanneer een gemeente besluit om een van deze alternatieve gebieden aan te wijzen als zoekgebied voor windenergie in de RES zal de provincie dit doen. Het nu te nemen besluit sluit het realiseren van windturbines in deze gebieden (nog) uit.

Door deze gebieden nu in het MER te onderzoeken wordt het in principe mogelijk één of meer van deze gebieden zonder een nieuwe mer-procedure in de Omgevingsverordening op te nemen. Indien nodig zal daartoe het huidige planMER worden geactualiseerd. Om één of meer van deze gebieden in de Omgevingsverordening te kunnen opnemen wordt dan wel de geëigende procedure (ter inzage leggen van ontwerp-besluit, mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen, vaststellen wijziging) doorlopen. Daarbij kan dan gebruik worden gemaakt van het voorliggende MER, met waar nodig een actualisatie of aanvulling.

C: Geluid: normen, hinder en laagfrequent geluid

(zienswijzen nummer 2.2, 8.5, 24.2, 29.1, 31.1)

Over de aanpak en resultaten van de effectbepalingen voor geluid worden door een aantal indieners opmerkingen gemaakt en vraagtekens geplaatst.

De methodiek die in het MER is gehanteerd leidt echter tot een voldoende goed beeld van de kans op het optreden van geluidhinder door windturbines. Dit blijkt uit het volgende. In de uitspraak van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State van 12 april 2023 over Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding (zaak 202003882/3/R3) is een oordeel gegeven over een groot aantal aspecten van geluid door windturbines waaronder dosismaat, dosishinderrelaties, laagfrequent geluid, amplitudemodulatie en de relatie met gezondheid. De methodiek die in dit planMER is gevolgd sluit aan bij de methodiek die is gehanteerd in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan de besluiten voor het Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding en waarover de Raad van State genoemde positieve uitspraak heeft gedaan. Onderdeel van deze uitspraak is dat de geluidnormen voor L_{den} en L_{night} en het karakter van het geluid van windturbines maken dat een aparte norm voor Laagfrequent geluid (LFG) niet noodzakelijk is. Hierbij is van belang dat in het voorliggende planMER geen toets of beoordeling aan de hand van normen plaatsvindt, maar de kans op het optreden van hinder is onderzocht.
Gelet op het voorgaande bevat het planMER voldoende informatie bevat om de wijziging van de Omgevingsverordening te kunnen vaststellen.

D: Aangedragen nieuwe zoekgebieden

(zienswijzen nummer 1.1, 1.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 12.1, 13.1, 18.1, 21.1, 22.1 t/m 22.4, 27.2)

Een aantal indieners van zienswijzen doet (concrete) suggesties voor nieuwe zoekgebieden, met daarbij deels ook motiveringen en onderbouwingen. Gezien de doelstellingen ten aanzien van het opwekken van duurzame energie worden deze suggesties gewaardeerd. In het kader van het nu te nemen besluit (het aanpassen van de Omgevingsverordening) is het echter niet mogelijk om de voorgestelde gebieden te onderzoeken en - bij gebleken geschiktheid – nu mee te nemen in wijziging van de Omgevingsverordening. In plaats daarvan wort na het vaststellen van de gewijzigde Omgevingsverordening een proces gestart om, ook in afstemming met de betreffende indieners van zienswijzen, na te gaan of het mogelijk is de aangedragen locaties alsnog te onderzoeken en eventueel op te nemen in een volgende wijziging van de Omgevingsverordening. Hierbij zal ook worden onderzocht of de huidige begrenzing van repowering[1] (nieuwe turbines maximaal 10% groter dan bestaande) kan worden verruimd. Gezien dit voornemen wordt het niet noodzakelijk geacht in de beantwoording van de zienswijzen inhoudelijk in te gaan op de aangedragen zoekgebieden. Bij de betreffende zienswijzen is daarom alleen verwijzing naar deze algemene reactie opgenomen.

Wij zijn voornemens daarbij ook te onderzoeken op de huidige begrenzing van repowering[2] (nieuwe turbines maximaal 10% groter dan bestaande) te verruimen.

E
: Zienswijzen op NRD

(zienswijzen nummer 2.4, 7.1 t/m 7.6, 7.8, 8.1, 8.2, 8.6, 10.6, 11.1, 11.2, 19.1, 20.1, 28.3)

In enkele zienswijzen is er op gewezen dat een aantal, naar aanleiding van de NRD ingediende, zienswijzen niet zijn opgenomen in de Nota van beantwoording. Deze constatering is correct. Er kan hierover worden vermeld dat door een administratieve omissie inderdaad een drietal zienswijzen niet zijn opgenomen in de Nota van beantwoording. De oorzaak hierin is dat deze zienswijzen na binnenkomst bij de provincie abusievelijk zijn gekoppeld aan de procedure voor de ontwerp-Omgevingsvisie. Door het grote aantal zienswijzen op de ontwerp-Omgevingsvisie (meer dan 2.000) is deze omissie niet tijdig opgemerkt. Door het alsnog meenemen van deze zienswijzen in deze fase van de procedure en het

[1] Onder repowering wordt verstaan het vervangen van een bestaande (planologisch toegestane) windturbine door een nieuwe windturbine. Daarbij bestaat in de meeste gevallen de wens een (veel) grotere turbine te plaatsen.

opnemen van een antwoord in deze Nota van Beantwoording zijn de belangen van indieners niet geschaad en is de omissie daarmee hersteld.

De betreffende zienswijzen op de NRD vragen om het schrappen van de zoekgebieden Boekelermeer (L en Y) uit de in het MER te onderzoeken zoekgebieden. Hierbij wordt verwezen naar gemeentelijke besluiten over deze zoekgebieden. In de Nota van beantwoording op de NRD is niet gereageerd op dit verzoek. Gezien de opstelling van de gemeenten is er voor gekozen deze zoekgebieden alsnog uit het MER te schrappen. Voor het overige is de strekking van de zienswijzen zodanig dat deze geen invloed zouden hebben gehad op de aanpak van de onderzoeken in het MER.

F: Reactie op advies Commissie voor de milieueffectrapportage

Het MER voor een advies voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer). De Commissie mer heeft op 15 mei 2025 een advies uitgebracht. De kernpunten van dit advies zijn:

De Commissie is van oordeel dat belangrijke informatie ontbreekt en dat het aanvullen van deze informatie essentieel is zodat de provincie het belang van de leefomgeving volwaardig mee kan wegen bij de besluitvorming over de wijziging van de provinciale omgevingsverordening. De Commissie noemt de volgende punten:

1. Duidelijkheid over de energiedoelstelling, invloed van spelregels en energievisie 2.0. Geef aan in hoeverre de energiedoelstelling haalbaar is met de RES-zoekgebieden, ook als rekening wordt gehouden met de (on)uitvoerbaarheid van (delen van) zoekgebieden vanwege milieueffecten. Geef daarbij aan in hoeverre de gemeenten Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer naar verwachting bijdragen aan de doelstelling. Licht toe welke invloed de spelregels van Zaanstad en Haarlemmermeer8 en Energievisie 2.0 hebben op de doelstelling.
2. Alternatieven voor behalen van de energiedoelstelling. Onderzoek welke alternatieven er zijn voor het behalen van de energiedoelstelling en in hoeverre daarbij gevarieerd kan worden in de verhouding tussen wind- en zonne-energie. Dit is belangrijk als blijkt dat de energiedoelstelling mogelijk niet wordt gehaald, maar ook als de zoekgebieden samen meer potentie bieden dan nodig is voor het halen van de doelstelling.
3. Inzicht in de gezamenlijke effecten (cumulatieve effecten). De effecten van de individuele zoekgebieden kunnen beperkt zijn, maar in samenhang toch optellen tot grote effecten en/of risico's voor de uitvoerbaarheid geven. Daarom is het belangrijk om in ieder geval voor natuur, landschap en cultureel erfgoed de cumulatieve effecten te beoordelen.
4. Navolgbaarheid van de effectanalyses en -beoordelingen. De beoordelingsschaal is niet specifiek gemaakt per criterium. Daarom is moeilijk te volgen waarom een bepaalde milieuscore wordt toegepast. Daarnaast ontbreekt voor een aantal milieuaspecten belangrijke informatie, of is de effectanalyse van onvoldoende diepgang om bij te kunnen dragen aan een zorgvuldige besluitvorming. Het gaat dan om natuur, landschap, cultureel erfgoed, geluid, slagschaduw, veiligheid en energieopbrengst.

De reactie op deze hoofdpunten is als volgt:

Ad 1 en 2: Het te nemen besluit van de provincie heeft uitsluitend betrekking op het verankeren in het provinciaal beleid van de uitkomsten van de RES-processen, in de vorm van de zoekgebieden wind. De vraagstukken over het behalen van de energiedoelstellingen en de bijdragen van zon en wind (en andere duurzame bronnen) krijgen een plek in de (update van) het provinciale energiebeleid (Energievisie). Voor het nu te nemen besluit is het uitgangspunt dat alle zoekgebieden uit de RES noodzakelijk (kunnen) zijn om de doelstelling te kunnen halen. Het is daarom niet logisch en passend voor dit MER te kijken naar alternatieven voor het behalen van de energiedoelstelling. Hieraan kan worden toegevoegd dat het niet onmogelijk is dat de update van het provinciale energiebeleid invloed heeft op het aanduiden van zoekgebieden voor wind en zon. In relatie tot dit MER gaat het dan om de potentiële zoekgebieden op termijn. In het MER is aanvullend gekeken naar mogelijke (ruimtelijke) alternatieven voor deze zoekgebieden (combinaties van zoekgebieden). Dit zijn de in het MER toegevoegde zoekgebieden die niet worden opgenomen in de provinciale omgevingsverordening. Deze nader beschouwing geeft een beeld van de mogelijkheden in het geval de opgave voor wind kleiner wordt als gevolg van

een groter aandeel van zon (of andere bronnen). In het MER is tevens informatie opgenomen over de zoekgebieden in de gemeenten Amsterdam en Diemen.

Ad 3: naar aanleiding van dit advies is in het MER een hoofdstuk toegevoegd over de cumulatieve effecten. Er is daarbij gemotiveerd alleen aandacht besteed aan cumulatie van effecten op natuurwaarden (beschermde soorten en gebieden) en landschappelijke waarden.

Ad 4: naar aanleiding van dit advies is nagegaan op welke plaatsen in het MER deze nader duiding wenselijk is.

Naast deze kernpunten gaat het advies in op het volgende:

- Vervolgbesluiten: in deze Nota van beantwoording is sub A (nogmaals) aangegeven wat de strekking is van het te nemen besluit en welke procedures moeten worden doorlopen en welke onderzoeken moeten worden gedaan voor concrete besluiten op zoekgebied-niveau
- Opbrengstberekeningen: naar aanleiding van dit advies zijn deze berekeningen nogmaals uitgevoerd.
- Er is een korte toelichting opgenomen bij de bepaling van de geluidhinder.

Overzicht van de zienswijzen

Indiener nr.	Indiener
N1	Particulier 1 (
N2	Natuurmonumenten

Op het planMER zijn 31 zienswijzen ingediend:

Indiener nr.	Indiener
1	LTO Noord
2	Particulier 1
3	Natuurmonumenten
4	Natuur en Milieu Federatie
5	Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland
6	Particulier 2
7	Stichting Heilloze weg
8	Particulier 3
9	Particulier 4
10	NLVOW
11	Particulier 5

Indiener nr.	Indiener
12	Vereniging Schermer Wind
13	Texel Energie
14	Stichting Natuurbescherming ZO
15	Gemeente Amsterdam
16	Gemeente Koggenland
17	Gemeente Medemblik
18	HVC
19	Particulier 6
20	Erfgoedvereniging Heemschut
21	Particulier 7
22	Regioteam Energietransitie

Indiener nr.	Indiener
23	Bescherm de natuur in het Geestmerambacht
24	Gemeente Gooise Meren
25	Recreatieschap Geestmerambacht
26	Gemeente Hollands Kroon
27	Windturbine eigenaren N245
28	Regio Alkmaar
29	Stichting Oostewind
30	HHNK
31	OD IJmond

Beantwoording per zienswijze (NRD)

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
N1	1	Boekelermeer en overlast	Naar aanleiding van deze zienswijzen en zienswijzen op het MER zijn de gebieden L en Y uit het MER verwijderd, zie de bovenstaande algemene beantwoording sub E. Omdat de gebieden uit het MER zij gehaald is een nadere inhoudelijke reactie niet nodig.
N1	2	Boekelermeer en omgevingsveiligheid **NRD**	
N1	3	Boekelermeer en natuur/landschap	
N1	4	Waardedaling woningen als gevolg van aanleg windmolens	
N1	5	Boekelermeer en netcongestie	

Beantwoording per zienswijze (PlanMER)

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
Indiener 1				
1	1	**Opnemen locaties uit studie LTO + milieu en natuur** LTO Noord heeft de 'MER Wind op land NH 2024' bestudeerd en wil reageren. Voor de energietransitie is meer ruimte nodig voor windturbines. Er wordt gewerkt aan een herziening van de RES'en Noord-Holland Noord en Zuid om nieuwe zoekgebieden voor windenergie aan te wijzen. In de MER worden deze gebieden getoetst op kansrijkheid. LTO Noord en de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland hebben locaties buiten de RES 1.0 onderzocht voor windturbines. Van de zes veelbelovende locaties zijn er slechts twee in de MER opgenomen. Dit wordt gezien als een gemiste kans. LTO Noord vraagt om deze locaties alsnog bij de MER te betrekken.	Zie de algemene beantwoording sub D	nee
1	2	**Ashoogte windturbines 15 meter** In Noord-Holland zijn kleine windturbines tot 15 meter toegestaan op agrarische percelen. LTO Noord wil echter hogere molens om duurzaam rendement te verbeteren en netcongestie op te lossen. De huidige hoogte van 15 meter is vaak niet voldoende voor agrarische bedrijven. Het verzoek voor	Zie de algemene beantwoording sub A en D	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		grotere molens werd afgewezen vanwege landschappelijke overwegingen, wat teleurstellend is zonder gedegen onderzoek. In Utrecht zijn molens van 30 meter toegestaan en Zuid-Holland verkent deze optie. LTO Noord vraagt om in de MER te onderzoeken wat mogelijk is voor grotere boerderijmolens en deze optie niet zonder goede onderbouwing af te wijzen.		
Indiener 2				
2	1	Wettelijke kaders zijn van kracht, maar soms ontbreekt de basis. EU Wet- en regelgeving van kracht op lidstaten. In MER niet expliciet vermeld dat dit zo is. Bewijs van opvolgen ontbreekt. Opgesomd wat tekortschiet: • EU Wet- en regelgeving stelt dat lidstaten schone en gezonde leefomgeving bevorderen. • SMB-richtlijn stelt eisen en criteria aan het onderzoek en het onderbouwen van plannen en programma's via mer-procedure. Gezondheid van de mens dient daarbij als zelfstandig onderdeel in de breedste zin te worden getoetst, ook bij premature planvorming, zo stelt de SMB-richtlijn. • Aandacht voor **gezondheid** volgt uit Nederlandse wet- en regelgeving: de Grondwet vi en de Omgevingswet vii, in lijn met bovenliggende EU kaders. • In het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (art. 191 VWEU) wordt het **voorzorgsbeginsel** vermeld. • Provinciaal beleid zonder wettelijke basis. Zienswijzen die hieruit voortkomen zijn: • **Zienwijze 1.a** - Dat het MER voor de provincie een globaal onderzoek betreft is duidelijk, maar dat ontslaat de provincie er niet van aan de vereisten van de SMB-richtlijn te moeten voldoen. • **Zienswijze 1.b** – Om te borgen dat MER-onderzoeken aan de EU wetgeving gaan voldoen moet de provincie een helder en bindend kader meegeven voor het detailniveau van onderzoek dat in de lokale context van individuele zoekgebieden plaats moet vinden. En dat kader moet verder gaan dan het meegeven van vrijblijvende "aandachtspunten" per zoekgebied. • **Zienswijze 1.c** - Bevoegd gezag (provincie of gemeenten) is op basis van de EU wet- en regelgeving en de Omgevingswet verplicht effecten van windturbines te onderzoeken. En daarbij moet gebruik worden gemaakt	Reactie 1a: met het doorlopen van de plan-mer-procedure voor het door de provincie te nemen besluit (het vaststellen van de provinciale verordening) wordt invulling gegeven aan de SMB-richtlijn. De Europese regels zijn met de Omgevingswet in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Reactie 1b: het uitgevoerde onderzoek in het MER is passend voor het te nemen besluit. De aard van dat besluit impliceert dat voor concrete windprojecten nog nader en gedetailleerder onderzoek zal plaatsvinden aan de hand van concrete opstellingen van windturbines. Het is niet noodzakelijk dat de provincie daar kaders voor opstelt omdat daarvoor al (wettelijke) kaders bestaan. Reactie 1c: De procedure die is doorlopen en het onderzoek van het MER voldoen aan de wettelijke vereisten. Reactie 1d: Het MER brengt – op een bij het te nemen besluit – passend detailniveau de kans op het optreden van milieueffecten in beeld. De nu doorlopen procedure en de procedures die per zoekgebied nog moeten worden	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		van de meest actuele kennis, dan wel moet er bij kennisleemtes nader onderzoek gedaan worden. • **Zienswijze 1.d** - In de MER moet duidelijk worden bij welke aspecten en resultaten van onderzoek het voorzorgsbeginsel toegepast moet worden. • **Zienswijze 1.e** – Op welke wettelijke gronden denkt Prov. NH door te kunnen gaan met wind op land, nu de wettelijke basis er eigenlijk niet is?	doorlopen waarborgen dat de milieubelangen in beeld zijn en worden meegewogen bij de besluitvorming. Doordat in de milieuonderzoeken (mer) niet (alleen) wordt getoetst aan normen maar ook de effecten kleiner dan de norm worden beschreven wordt voldoende invulling gegeven aan het voorzorgsbeginsel. Reactie 1e: De zienswijze ten aanzien van het ontbreken van een wettelijke basis wordt niet onderschreven. Met het onderzoek in het MER is invulling gegeven aan de wettelijke verplichtingen waardoor PS het voorgenomen besluit – waarvoor de wettelijke basis is gelegen in de Omgevingswet – kunnen nemen.	
2	2	Methoden onderzoek niet robuust. **Gebruikte bronnen zijn vaak niet meer actueel**. Bijv. het percentage gehinderden van geluid van windturbines is gebaseerd op onderzoek uit 2008. Daar is zeker meer actueel onderzoek naar gedaan. **Zienswijze 2.a** – Het gebruik van literatuur ter onderbouwing van het MER is niet representatief en actueel en wekt sterk de indruk van selectiviteit. **Modelmatige benadering** De onderzoekmethode is die van een manier om tot een inschatting van impact van windturbines te komen op een aantal aspecten en daarbij gehanteerde beoordelingscriteria. Een heldere normering is niet expliciet (en geldig) of wordt juist vermeden (zie Beantwoording op zienswijzen [Ref 3] indiener 5 en zienswijze 2). **Zienswijze 2.b** – Het MER is niet meer dan een globale duiding van effecten, zonder de beoordeling of eerste duiding of effecten acceptabel zijn of niet. **Zienswijze 2.c** – Geconstateerde onzekerheden in de effecten van windturbines worden niet doorvertaald in een standpunt om dan het voorzorgsbeginsel toe te passen. Dat zou wel moeten om nu al een nadere duiding te bieden voor de haalbaarheid van de zoekgebieden. **Referentie windturbines**	Reactie 2a: In een uitspraak van de Raad van State (zie de algemene beantwoording sub C) is geconstateerd dat de (ook voor dit MER gebruikte) onderzoeken ten aanzien van de kans op geluidhinder door windturbines een goede basis zijn voor het onderzoek van geluidhinder. Hieraan kan worden toegevoegd dat in het MER nadrukkelijk is gesteld dat de onderzoeken een (worstcase) kans op het optreden van hinder is. Voor concrete ontwikkelingen zal nader en concreter onderzoek worden uitgevoerd. Reactie 2b: Het klopt dat de effectbepaling een globaal karakter heeft, passend bij het te nemen besluit. Of effecten acceptabel zijn is niet aan het MER, maar wordt als onderdeel van de integrale weging van belangen beoordeeld door het bevoegd gezag (de provincie) Reactie 2c: Het MER laat zien wat de (milieu)aandachtspunten van de onderscheiden zoekgebieden zijn. Deze zijn niet van een zodanige aard dat deze het opnemen van de zoekgebieden in het voorgenomen besluit in de weg staan.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Om het vergelijk van effecten van windturbines in alle zoekgebieden eenduidig te houden, wordt een referentie windturbine gebruikt (5 MW). Op zich is dat begrijpelijk, echter: • Het is niet duidelijk wat de (hoofd)kenmerken van deze referentie-windturbine zijn. Is het 1 windturbine van 5 MW met tiphoogte X? Of een windpark van 2 of meer windturbines, ieder met tiphoogte Y in een zoekgebied met totaal 5 MW aan opgesteld vermogen? • Een heldere definiëring van de kenmerken van de referentie-windturbines is wezenlijk voor het bepalen van de effecten, zo is bekend. **Zienswijze 2.d** – De gebruikte referentie-windturbine moet gedefinieerd worden, anders is het ingeschatte effect van de referentie-windturbine nietszeggend. Geen nader (fysiek) onderzoek Voor een referentie-winturbine is geen fysiek onderzoek gedaan. Dat maakt de modelmatige inschatting van de effecten van windturbines ongevalideerd. **Zienswijze 2.e** – een ongevalideerde impact-analyse via modellen geeft weinig houvast. De voorspellende waarde is daarmee beperkt. Veel gezaghebbende onderzoekers hebben zich uitgesproken over de weinig robuuste en selectieve onderzoeksmethoden die de overheid regelmatig wenst te hanteren rond windturbines op land en de effecten hiervan op omwonenden en de leefomgeving. **Zienswijze 2.f** – GS van Prov. NH wordt met klem gevraagd zich van deze publicaties op de hoogte stellen, om te beoordelen of de resultaten van het MER-onderzoek überhaupt bruikbaar zijn voor het doel: zicht krijgen op de impact van windturbines en dan te beoordelen of zoekgebieden met voorziene IWT's toelaatbaar zijn.	Reactie 2d: Zoals in het MER is beschreven is gebruik gemaakt van een afgeleide relatie tussen afstand en optredend geluidniveau, en daar gekoppeld een kan sop het optreden van hinder. Bij deze methodiek is niet relevant welke referentie-windturbine wordt gehanteerd. Het vermogen van 5 MW per turbine is uitsluitend gebruikt voor de inschatting van de energieopbrengst per zoekgebied (paragraaf 9.4.1 in het MER). Reactie 2e: De gehanteerde uitgangspunten voor het onderzoek zijn gebaseerd op onderzoeken en reviews van onderzoeken. We verwijzen hierbij naar de uitspraak van de ABRvS over het windpark Delfzijl-zuid uitbreiding, zie de algemene beantwoording sub C. Reactie 2f: De onderzoeken in het MER zijn gebaseerd op correcte uitgangspunten. De (milieu)informatie in het MER is daardoor toereikend voor het te nemen besluit.	
2	3	**Geen onafhankelijk onderzoek** Het laten uitvoeren van dit MER-onderzoek door een partij die aan NedZero verbonden is heeft roept vragen op over de **onafhankelijkheid** van het onderzoek.		nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Zienswijze 3.a – Er moet gedegen en onafhankelijk onderzoek gedaan worden door onderzoekers c.q. wetenschappers met gezag en autoriteit op basis van onbetwiste deskundigheid, waarmee iedere schijn van belangenverstrengeling weggenomen wordt.	Aan de integriteit en onafhankelijkheid van de partij die het MER heeft opgesteld bestaat geen twijfel. Er is geen sprake van belangenverstrengeling. Het bureau heeft geen belangen in wind- en/of zonne-energie in Noord-Holland. Bovendien is het MER beoordeeld door de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage. Dit is een waarborg voor de objectiviteit in het MER.	
2	4	**Onzorgvuldige procedure** Er zijn meerdere concrete gevallen bekend dat er op ingediende zienswijzen op de NRD Windturbines Noord-Holland geen beantwoording heeft plaatsgevonden in de nota. **Zienswijze – 4a** – Alle op de NRD [Ref 2a] ingediende zienswijzen moeten (geanonimiseerd) gepubliceerd worden, inclusief bewijs van ontvangst door Prov. NH. **Zienswijze – 4b** - De beantwoordingsnota van de NRD moet geactualiseerd worden op basis van alle ingediende zienswijzen. **Zienswijze- 4c**– Het voorliggende MER-onderzoek moet geactualiseerd worden, op basis van de herziene beantwoordingsnota.	Reactie 4a en 4b: Het klopt dat door een administratieve omissie niet alle zienswijzen op de NRD zijn opgenomen in de Nota van Beantwoording. Deze omissie is hersteld in deze Nota van Beantwoording. Zie ook de algemene beantwoording sub E Reactie 4c: Met de per abuis niet vermelde zienswijzen is (voor zover relevant) rekening gehouden bij het opstellen van het MER.	nee
2	5	**Zienswijze – 5– Er is geen gedegen onderbouwing voor nut en noodzaak van nog meer windturbines in Prov. NH.** Gelet op het nemen van een goed besluit conform de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) is daardoor sprake van een onzorgvuldig besluit (art. 3.2 AWB), namelijk een besluit waarbij niet alle belangen zijn afgewogen. Het ontbrekende belang van nut/noodzaak moet alsnog onderzocht worden.	Op grond van landelijk en provinciaal beleid en regelgeving is een verdere uitbreiding van de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie noodzakelijk. Zie bij de algemene beantwoording sub A en B over de status van het nu te nemen besluit.	nee
Indiener 3				
3	1	Zoekgebied Boekelermeer III was eerst aangewezen voor zon, maar wordt in de NRD herijking RES ook benoemd als zoekgebied voor wind. Het zoekgebied ligt in het beschermingsregime van het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). De plaatsing van windmolens tast de kernkwaliteiten van het BPL, openheid en ruimtebeleving, en de structuren van het (vlakke) landschap aan. Daarnaast zal de plaatsing van een of meerdere windmolens inbreuk plegen op de contouren en beleving van het naastgelegen rijksmonument Landgoed Nijenburg. Meer dan de helft van de oppervlakte van het BPL Noord-Kennemerland is habitat voor weidevogels waarvan een deel van de populatie broedt in de naastgelegen	Zie de algemene beantwoording sub E	ja

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Kooimeerpolder (onderdeel van het rijksmonument) en niet uitgesloten kan worden dat de plaatsing van een windmolen een negatieve invloed heeft op de vestiging en het leefgebied van de weidevogels. Omdat de gemeenteraad van Heiloo op maandag 15 juli het besluit heeft genomen de voorgestelde wijziging in te trekken, gaan we ervan uit dat de optie om in dit zoekgebied ook windmolens toe te staan uit de herijking van de RES wordt gehaald.		
3	2	**Doorkijk potentiële gebieden wind op termijn L en Y in Milieueffectrapport** In het Milieueffectrapport voegt u de Boekelermeer III opnieuw toe in de 'Doorkijk potentiële gebieden wind op termijn' onder de noemer van zoekgebied L. Zoekgebied Y is het aangrenzende bedrijventerrein. In relatie tot de aantasting landschap, verstoring weidevogelleefgebied en inbreuk landgoed, staan wij zeer negatief tegen het opnemen van deze zoekgebieden. Over de beoordeling willen we het volgende opmerken. In paragraaf 3.3.1 staat dat bij de trechtering van potentiële zoekgebieden Bijzonder Provinciaal Landschap (ondertussen hernoemd als Beschermd Landschap) met de kernkwaliteit weidevogelleefgebied is uitgesloten. Daarmee dient zoekgebied L af te vallen. Niet alleen valt het onder Beschermd Landschap met de kernkwaliteit weidevogelleefgebied, het ligt ook binnen de invloedssfeer van het weidevogelleefgebied Kooimeerpolder, dat onderdeel is van het NNN. Dat laatste geldt ook voor een groot deel van zoekgebied Y. Wij vragen u niet alleen weidevogelleefgebieden, maar ook de verstoringsafstanden van weidevogelleefgebieden mee te nemen als uitsluitende randvoorwaarde. En op basis daarvan zoekgebied L, en een deel van zoekgebied Y, af te laten vallen. Mochten ze toch worden opgenomen in de effectbeoordelingen, dan vragen wij een volledig beeld te geven van de beoordeling, en beide zoekgebieden te laten scoren als groot risico op het effect "soorten", en dit op te nemen in de tabel op pagina, thema natuur.	Zie de algemene beantwoording sub E	ja
3	3	Bij de effectbeoordeling op het thema landschap en erfgoed valt op dat er alleen is gekeken naar Unesco. Een of meerdere windmolens zullen echter	Omdat (zie de algemene beantwoording sub E) de zoekgebieden L en Y uit het MER worden verwijderd is hier geen inhoudelijke reactie noodzakelijk	

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		inbreuk plegen op de contouren en beleving van het naastgelegen rijksmonument Landgoed Nijenburg, en tasten de kernkwaliteiten van het beschermd landschap aan. Wij vragen daar in paragraaf 11.2 'Landschap en erfgoed' aandacht aan te besteden in de beschrijving, en de effecten van L en Y voor 'ruimtelijke visuele manifestatie', 'landschappelijke waarden' en 'cultuurhistorische waarden' als zeer belangrijk aandachtspunt of groot risico te scoren, en dit als zodanig op te nemen in de tabel op pagina 140. Anders schept u verkeerde verwachtingen over de haalbaarheid van deze gebieden.		
3	4	**Doorkijk potentiële gebieden wind op termijn P en O, en D,W, K, I en S in Milieueffectrapport** De potentiële gebieden P en O liggen op de strekdammen bij IJmuiden. Het rapport geeft terecht aan dat ze in belangrijke routes van trekvogels liggen, en nabij Natura 2000-gebieden. De potentiële gebieden D,W,K, I en S liggen vlak bij het Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer of IJsselmeer. Omdat plaatsing van windmolens in deze gebieden een groot risico in zich houdt; omdat het strijdigheid oplevert met status en/of beleid (showstopper) en inpassing daarom waarschijnlijk niet mogelijk is, vragen wij u deze gebieden ook als zodanig te beoordelen. Daarnaast vragen wij de andere gebieden naast de trekvogelroutekaarten te leggen, en windmolens in gebieden met grote aantallen trekvogels ook een aandachtspunt te geven op soorten.	In paragraaf 11.8 van het MER is voor de betreffende gebieden als aandachtspunt opgenomen de ligging in een trekroute voor vogels en/of de ligging nabij Natura 2000-gebieden. Hoe groot het risico van windturbines in deze gebieden op natuurwaarden (met name vogels) daadwerkelijk is hangt af van de concrete uitwerking van plannen voor die gebieden (aantal en locatie van windturbines, afmetingen en draaisnelheid van windturbines, inzet van mitigerende maatregelen (zoals een stilstandvoorziening als veel vogels de turbines passeren)). We achten het aangeven van de aandachtspunten op dit moment voldoende en zien in de gesignaleerde risico's geen aanleiding de betreffende niet op te nemen. Zie verder de algemene beantwoording sub B.	nee
Indiener 4				
4	1	**Aandragen nieuw zoekgebied ten noorden van Noordertocht** De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) dient een aanvullende zienswijze in voor het gebied ten noorden van de Noordertocht tussen de Oosterweg en de Rustenburgerweg. MNH is van mening dat dit gebied onnodig is uitgesloten van het milieueffectrapport. Vereniging Schermer Wind, bestaande uit 22 leden die allen grondeigenaren in het betrokken gebied zijn, heeft een zienswijze ingediend om dit gebied als alternatieve zoeklocatie aan te wijzen. Windturbines in dit gebied leiden minder tot versnippering van het landschap dan in sommige andere delen van de Schermer. Landschap Noord-Holland heeft geen bezwaar tegen het onderzoeken van deze locatie. De windturbines kunnen zo geplaatst en gedimensioneerd worden dat ze voldoende afstand hebben van woningen en woonkernen zoals Stompetoren. Het gebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, weidevogelgebied,	Zie de algemene beantwoording sub D. Gezien het voorgenomen vervolgtraject gaan we niet nader in op het hier aangedragen nieuwe zoekgebied.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		UNESCO werelderfgoed en maakt geen deel uit van de Hollandse waterlinie, maar ligt wel in Beschermd Provinciaal Landschap.		
4	2	**Aandragen nieuw zoekgebied tussen de Veenakkers en De Gouw (Medemblik)** MNH stelt voor om het gebied Grootslag Medemblik tussen de Veenakkers en De Gouw nader te onderzoeken als alternatief zoekgebied voor windenergie. Mogelijk is het initiatief vergunbaar op grond van artikel 6.54 lid 1 sub b) van de Omgevingsverordening, door middel van compensatie aantoonbare meerwaarde voor NNN of natuurverbindingen.	Zie de algemene beantwoording sub D. Gezien het voorgenomen vervolgtraject gaan we niet nader in op het hier aangedragen nieuwe zoekgebied.	nee
4	3	**Aandragen nieuw zoekgebied langs de Molensloot (Medemblik)** Naast Grootslag Medemblik tussen de Veenakkers en De Gouw, wil MNH ook de locatie Grootslag Medemblik langs de Molensloot onderzoeken. Initiatiefnemers zijn zich bewust van de schaal van dit deel van het landschap en de afstand tot woonkernen. Daarom willen ze onderzoeken of langs de Molensloot kleinere windmolens geplaatst kunnen worden. Nu al staat er een kleine windmolen die vervangen kan worden. De windturbines kunnen, ook omdat ze kleiner zijn, zo geplaatst worden dat ze voldoende afstand hebben van woningen. De woningen binnen het gebied zijn van agrariërs en kunnen als bedrijfswoning worden aangemerkt. De windturbines zijn niet gelegen in een Natura 2000-gebied, weidevogelgebied, beschermd provinciaal landschap, UNESCO werelderfgoed en Hollandse waterlinie. Wel zijn er veel trekvogelroutes in West-Friesland, en het is van belang deze effecten goed in beeld te brengen.	Zie de algemene beantwoording sub D. Gezien het voorgenomen vervolgtraject gaan we niet nader in op het hier aangedragen nieuwe zoekgebied.	nee
4	4	**Aandragen nieuw zoekgebied De Barnstee** MNH stelt voor om te onderzoeken of het mogelijk is om op of aan de rand van bedrijventerrein De Baanstee windturbines te plaatsen. Het betreft hier een bedrijventerrein met relatief hoge opgaande bebouwing en een industriële uitstraling. Er zijn geen of nauwelijks woningen in de buurt. Het is ook een gebied in ontwikkeling waar de stroomvraag toe zal nemen. De ondernemers in De Baanstee kunnen de stroom goed gebruiken. Energie opwekken op dezelfde locatie waar de energievraag is, draagt bij aan het oplossen van netcongestie en het stabiliseren van het stroomnet. De windturbines zijn niet gelegen in een Natura 2000-gebied, weidevogelgebied, beschermd provinciaal landschap, UNESCO werelderfgoed en Hollandse waterlinie. Natuurorganisaties in Noord-Holland hebben dit gebied aangeduid als te onderzoeken gebied voor windmolens.	Zie de algemene beantwoording sub D. Gezien het voorgenomen vervolgtraject gaan we niet nader in op het hier aangedragen nieuwe zoekgebied.	nee
4	5	**Aandragen nieuw zoekgebied de Schermer**	Zie de algemene beantwoording sub D.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		MNH stelt voor om het gebied in de omgeving Westertocht, halverwege de Westdijk en de Zuidervaart bij Zuidschermer, nader te onderzoeken. Het betreft hier een aansluiting op de zichtlijnen van een bedrijventerrein, met relatief hoge opgaande bebouwing en een industriële uitstraling en geen of nauwelijks woningen in de buurt. Het gebied ligt wel in Beschermd Provinciaal Landschap, dus extra aandacht en onderzoek voor de mogelijke inpassingsvraag is noodzakelijk, maar zou in deze fase geen uitsluitend criterium moeten zijn voor het plaatsen van windmolens. De windturbines zijn niet gelegen in een Natura 2000-gebied, UNESCO werelderfgoed en Hollandse waterlinie. De locatie zou zo moeten worden gekozen dat er geen overlapping is met habitat voor weidevogels. Bovendien biedt het realiseren van een Energyhub een directe oplossing voor de netcongestie die in dit gebied speelt. HVC wil hier samen met ondernemers en energiecoöperaties het initiatief nemen om hier windmolens te plaatsen.	Gezien het voorgenomen vervolgtraject gaan we niet nader in op het hier aangedragen nieuwe zoekgebied.	
Indiener 5				
5	1	**Bezwaar tegen proces keuze potentiële zoekgebieden** In aanvulling op de zoekgebieden van de kort geleden afgeronde herijking RES is in dit MER een flinke reeks “extra potentiële gebieden op de lange termijn” onderzocht. Hiertegen maken wij ten principale bezwaar, en wel om drie redenen: 1. De zoekgebieden A t/m Y zijn niet het resultaat van een zorgvuldige afweging of transparante besluitvorming. 2. Deze locaties kunnen in de toekomst zonder nieuwe planMER worden aangewezen, wat strijdig is met het eerdere besluitvormingsproces. 3. De selectie van alternatieve gebieden houdt onvoldoende rekening met natuurwaarden en trekroutes van vogels. Wij verzoeken u daarom de zoeklocaties A t/m Y te schrappen uit het verdere onderzoeks- en/of besluitvormingstraject en hier verder niet meer naar te verwijzen. Mochten in de toekomst aanvullende zoeklocaties nodig zijn voor windenergie, dan adviseren wij een soortgelijk proces te volgen als dat van de (herijking van) de RES.	zie ook de algemene beantwoording sub B reactie op 1: In het MER is beschreven op welke manier de extra zoekgebieden tot stand zijn gekomen. Door de informatie in het MER zijn de gebieden transparant en zorgvuldig tot stand gekomen. reactie op 2: Voor de alternatieve locaties bevat dit MER al de nodige milieuinformatie. Voor een concrete initiatief in een zoekgebied moeten de benodigde procedures (waaronder eventueel ook milieueffectrapportage) worden doorlopen. Zie ook de algemene beantwoording sub B reactie op 3: de eventuele effecten op natuurwaarden zijn per zoekgebied aangegeven. Ook zijn aandachtspunten opgenomen die van belang zijn als voor een zoeklocatie een concreet voornemen tot het realiseren van windturbines ontstaat.	nee
5	2	**Zorgen over ligging potentiële zoekgebieden O en P op trekroute vogels** Er zijn ernstige bezwaren tegen de locaties Zuid- en Noordpier IJmuiden (Locaties O en P). Deze zijn gelegen in belangrijke trekvogelroutes en hotspots van biodiversiteit. Zo is de Waddenzee UNESCO werelderfgoed en een	Zie de beantwoording bij indiener 3 sub 4. In aanvulling hierop kan worden vermeld dat de het windklimaat bij de pieren gunstig is voor het opwekken van energie met windturbines.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		belangrijk overwinteringsgebied en broedgebied voor 10 tot 12 miljoen trekvogels per jaar. Voor veel kwetsbare en bedreigde soorten is Nederland een onmisbare tussenstop van de noordelijke broedgebieden naar de zuidelijke overwinteringsgebieden. Nederland is mede daarom rijkelijk bedeeld met beschermde wetlands onder de RAMSAR-conventie en Natura2000-gebieden. Het feit dat deze locaties O en P als enige slecht scoren op het onderdeel 'soorten' stemt ons niet gerust. Ook zijn deze locaties op geen enkele manier te vergelijken met bestaande locaties van windturbines, zoals langs de Reyndersweg, omdat de pieren ver in zee uitsteken en zich middenin de East Atlantic Flyway van trekvogels bevinden. Niet voor niets gelden de beide pieren als landelijke toplocaties voor de waarneming van trekvogels. Er wordt met klem verzocht om de locaties op de pieren van IJmuiden (locaties O en P) volledig te schrappen uit het verdere onderzoeks- en/of besluitvormingstraject.		
Indiener 6				
6	1	**Wettelijke kaders zijn van kracht, maar soms ontbreekt de basis** Dezelfde zienswijze als indiener nummer 2. Zie 2 – 1.	Deze zienswijze is inhoudelijk identiek aan die van indiener 2. We verwijzen hier derhalve naar de beantwoording bij indiener 2.	nee
6	2	**Methode niet robuust** Dezelfde zienswijze als indiener nummer 2. Zie 2 – 2.		
6	3	**Onderzoek niet onafhankelijk** Dezelfde zienswijze als indiener nummer 2. Zie 2 – 3.		
6	4	**Onzorgvuldige procedure** Dezelfde zienswijze als indiener nummer 2. Zie 2-4.		
6	5	**Nut en noodzaak ontbreekt.** Dezelfde zienswijze als indiener nummer 2. Zie 2-5.		
Indiener 7				
7	1	**Niet alle zienswijzen zijn meegenomen in de procedure**	zie algemene beantwoording sub E.	ja

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Zienswijze is geschreven door stichting Heilloze weg; een groep maatschappelijk betrokken inwoners van Heilo. Bij de totstandkoming van de NRD MER herijking RES zijn blijkt een aanzienlijk aantal zienswijzen niet meegenomen. De stichting vindt het opmerkelijk dat dit met name gaat om zienswijzen die betrekking hebben op zoekgebied Boekelermeer lll. Deze zijn niet opgenomen in de Nota van Beantwoording Wind op Land. Derhalve is deze onvolledig en onrechtmatig tot stand gekomen. Er is dus niet voldaan aan de wettelijke bepalingen van de Awb (zorgvuldigheids- en vertrouwensbeginsel).		
7	2	**Opnemen Boekelermeer lll in doorkijk potentiële zoekgebieden** Zienswijze is geschreven door stichting Heilloze weg; een groep maatschappelijk betrokken inwoners van Heiloo. Op 15 juli 2024 heeft de gemeenteraad Heiloo besloten tot het schrappen van Boekelermeer lll als zoekgebied, vanwege de status als Bijzonder Provinciaal Landschap en nabij NNN-gebied ligt. Het is derhalve onterecht opgenomen in planMER van 24 januari 2025 als alternatief zoekgebied.	zie algemene beantwoording sub E	ja
7	3	**Opnemen potentieel zoekgebied Y** Zienswijze is geschreven door stichting Heilloze weg; een groep maatschappelijk betrokken inwoners van Heiloo. Het zoekgebied is onterecht uitgebreid naar het gehele Industrieterrein Boekelermeer (Heiloo en Alkmaar). Hieraan ligt geen democratisch besluit ten grondslag; de betreffende gemeenteraden hebben hier niet mee ingestemd, noch in hun zienswijze akkoord voor gegeven.	zie algemene beantwoording sub E	ja
7	4	**Onvoldoende participatie omwonenden en onevenwichtige belangenafweging** Stichting Heilloze Weg constateert dat omwonenden (met name Heiloo Plan Oost) nauwelijks geïnformeerd zijn en vrijwel niet betrokken zijn bij de participatie omtrent de aanwijzing van de zoekgebieden. Andere partijen daarentegen drukken een groot stempel op de zoekscenario's (met name LTO Noord, Windunie en de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland met hun zienswijze en rapport "Verkenning kansen voor agrariërs wind op land"). Ergo, er is in de procedure niet voldaan aan de wettelijke bepalingen van de AwB (gedegen motivering en belangenafweging).	zie de algemene beantwoording sub E. Omdat de betreffende locaties worden geschrapt is geen verder inhoudelijk antwoord nodig.	ja
7	5	**Zorgen over effecten van gebieden Boekelermeer op natuur- en cultuurhistorisch landschap** Onacceptabele gevolgen omdat de locatie: a. in Beschermd Provinciaal Landschap (BPL Noord-Kennemerland) ligt, b. nabij NNN-gebied ligt,	zie de algemene beantwoording sub E. Omdat de betreffende locaties worden geschrapt is geen verder inhoudelijk antwoord nodig.	ja

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		c. grenst aan belangrijk en kwetsbaar weidevogelgebied (Heilooer Die, Kooimeer), d. ligt op de migratie/fourageer routes van tal van beschermde soorten (vleermuizen, roofvogels, rugstreeppadden, etc), e. onderdeel uitmaakt van het cultuurhistorisch belangrijke Oer IJ gebied, f. grenst aan cultuurhistorische- en natuurmonumenten (landgoederen Nijenburg en Ter Coulster), g. in open landschap ligt met lange zichtlijnen, waarin windturbines een grote horizonvervuiling vormen, h. op nog geen 300 meter afstand ligt van woningen, i. ligt op de enorm grote en hoge druk gasleidingen van de gasopslag in Bergen naar de gasbehandelingsinstallatie van TAQA in de de Boekelermeer, Ergo, er is in de procedure niet voldaan aan de wettelijke bepalingen van de AwB. Er is geen sprake van een zorgvuldige maatschappelijke belangenafweging en er wordt onvoldoende rekening gehouden met het voorzorgsbeginsel (Wet Natuurbescherming, Veiligheid inzake gasinstallatie/leidingen).		
7	6	**Zorgen over effecten Boekelermeer op geluid** In de planMER is geen rekening gehouden met de bindende Europese en Nederlandse regelgeving en verdragen met betrekking tot de bescherming van omwonenden tegen gezondheidsschade (laagfrequente trillingen, continu omgevingsgeluid, slagschaduw,verstoring fauna) en overlast. Wij verwijzen naar het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens, de SMB-richtlijn, Verdrag van Aarhus, alsmede de Grond- en Omgevingswet. Uitgegaan is van de minder stringente Nederlandse afstands- en geluidsnormen. Daarbij is ook uitgegaan van jaargemiddelden, terwijl juist de piekmomenten de meeste schade en overlast veroorzaken. Deze meetmethode is zeer discutabel en dupeert de omwonenden; mens en dier. Ergo, er is in de procedure niet voldaan aan de wettelijke bepalingen van de AwB. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met het voorzorgsbeginsel op het aspect gezondheid en leefklimaat	zie de algemene beantwoording sub E. Omdat de betreffende locaties worden geschrapt is geen verder inhoudelijk antwoord nodig.	ja
7	7	**Belangenverstrengeling**	Zie de beantwoording indiener 2 sub 3	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Stichting Heilloze Weg zet grote vraagtekens bij de onafhankelijkheid en de expertise van de opsteller van de planMER; de Antea Group. De Antea Group is onderdeel van Oranjewoud NV en is, net als meerdere belanghebbenden bij wind op land cq. windparken, lid van NedZero, de brancheverenigingvóór windenergie. Daarbij zijn de ambities voor het industriegebied Boekelermeer groot. Er komen een haven, een waterstofopwekker, een biomassacentrale en het industrieterrein moet zijn eigen energie(neutraliteit) verzorgen door een soort “Renewable Energy Valley” te worden. Dit vanwege de netcongestie. Tal van partijen hebben hier grote belangen, waaronder de New Energy Coalition en andere samenwerkingspartners, stakeholders en/ of leden van NedZero. Ergo, er is deze procedure onvoldoende voldaan aan de eisen van de AwB ten aanzien van objectiviteit en onafhankelijkheid. Er is op zijn minst een schijn van belangenverstrengeling, willekeur en vooringenomenheid bij de selectie van het zoekgebied Boekelermeer 3.		
7	8	**Er zijn betere alternatieven dan Boekelermeer III** In Noord Holland zijn tal van mens- en natuurvriendelijker en veiliger alternatieven voor Wind op land. Stichting Heilloze Weg is voor het clusteren in windmolenparken; niet voor een confetti van windmolens verspreid in het landelijk gebied. Zoekgebied Boekelermeer 3 was als zoekgebied 13 in de RES aanvankelijk alleen geselecteerd voor zonne-energie: *“Ruimtelijke ontwikkelingen die een inbreuk zijn op het kleinschalige karakter van de strandwal zijn een aantasting op de kernkwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen die doorzichten verkleinen of blokkeren zijn ook een aantasting van de kernkwaliteit. Oude landgoederen zijn onvervangbaar. De openheid en lange zichtlijnen zijn een unieke kwaliteit. Verstoring door ruimtelijke ontwikkelingen van opgaande elementen vormen een aantasting die leiden tot verstoring en zijn niet toegestaan”.*	zie de algemene beantwoording sub E	ja
Indiener 8				
8	1	**Procedurefouten zienswijzen** De MER-effectrapportage Wind op Land (dd 24 januari 2025) is niet tot stand gekomen conform de juridische procedure-eisen van de AwB. Tijdens de procedure van de NRD MER Herijking RES heeft de Provincie Noord-Holland minstens 33% van de ingediende zienswijzen niet verwerkt in de Nota van	Zie algemene beantwoording sub E	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Beantwoording Wind op Land (dd 24 oktober 2024). De Provincie weigert de procedure opnieuw uit te voeren en spreekt van een foutje zonder gevolgen. Dit is absoluut onjuist.		
8	2	**Opnemen Boekelermeer III (zoekgebied L)** Zoekgebied voor de doorkijk Boekelermeer 3 nr L (voorheen zoekgebied 13 in de Herijking RES) is onterecht opgenomen in de MER-effectrapportage (dd 24 januari 2025). Dit zoekgebied is op 15 juli 2024 middels een democratisch besluit van de gemeenteraad Heiloo uit de Herijking RES geschrapt. Er is dus geen sprake van een nieuw of alternatief zoekgebied, zoals ten onrechte gesuggereerd wordt in de MER-effectrapportage Wind op Land.	zie de algemene beantwoording sub E	ja
8	3	**Vooringenomenheid betrokkenen** De opgestelde MER-rapporten zijn behandeld door de Antea Group, dat onderdeel uitmaakt van Oranjewoud NV. Net als diverse initiatiefnemers en stakeholders rondom windparken is deze organisatie lid van NedZero; de branchevereniging VOOR windenergie. Een neutrale en objectieve oordeelsvorming, zonder vooringenomenheid en willekeur, is onvoldoende gewaarborgd, conform de procedure-eisen van de AwB. Rondom Industriegebied Boekelermeer vinden zeer ingrijpende ontwikkelingen plaats op het gebied van energietransitie en het oplossen van de netcongestie van het industriegebied. De “New Energy Coalition” speelt een belangrijke rol bij deze ontwikkelingen, alsmede een groot aantal samenwerkingspartners, stakeholders, bedrijven en/ of leden van NedZero. Een neutrale en objectieve oordeelsvorming, zonder vooringenomenheid en willekeur, is onvoldoende gewaarborgd, conform de procedure-eisen van de AwB.	Zie de beantwoording indiener 2 sub 3	nee
8	4	**Onvoldoende rekening gehouden met voorzorgbeginsel** De MER-effectrapportage Wind op Land houdt WEL rekening met nog niet geldende nieuwe Nederlandse afstands- en geluidsnormen voor windparken/ windturbines die in negatieve zin voor omwonenden afwijken van omringende Europese landen. De MER-effectrapportage Wind op Land houdt echter GEEN rekening met bindende Europese en Nederlandse regelgeving en verdragen die omwonenden juist extra moeten beschermen tegen ernstige overlast en gezondheidsschade. Ik verwijs u hierbij naar oa het Europese Vedrag voor de	het MER is opgesteld voor de wijziging van de Omgevingsverordening en is geen concreet planologisch besluit dat het plaatsen van windturbines mogelijk maakt. Zie verder de algemene beantwoording sub A In het planMER zijn geen normen gehanteerd, maar is wel beschreven welke kans op effecten in de leefomgeving er bij de zoekgebieden is.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Rechten van de Mens, de SMB-richtlijn, Verdrag van Aarhus alsmede de Grond- en Omgevingswet.		
8	5	**Meetmethode geluid** Er kunnen enorme pieken qua geluidsoverlast plaatsvinden zonder dat er ingegrepen kan worden omdat er alleen gehandhaafd kan worden op basis van jaargemiddelden. Dagen waarop windmolens stilstaan worden hierin meegerekend. Dit is een onjuiste meetmethode. En anders dan bij het geluid van de snelweg gaat deze overlast DAG en NACHT door! De MER-effectrapportage Wind op Land gaat qua geluidsnormen uit van jaargemiddelden. Er kunnen enorme pieken qua geluidsoverlast plaatsvinden zonder dat er ingegrepen kan worden omdat er alleen gehandhaafd kan worden op basis van jaargemiddelden. Dagen waarop windmolens stilstaan worden hierin meegerekend. Dit is een onjuiste en oneerlijke meetmethode. Overlast voor omwonenden gaat dag en nacht door.	Zie hiervoor de algemene beantwoording sub C	nee
8	6	**Zorgen zoekgebieden L en Y** Zoekgebied L (voorheen 13) ligt op te korte afstand van Plan Oost. Toevoeging van windmolens op dergelijke korte afstand van de wijk zou een cumulatie betekenen bovenop het reeds aanwezige hinderlijke omgevingsgeluid. De laagfrequente geluiden, het tonaal geluid en de trillingen zouden voor zeer ernstige hinder en gezondheidsklachten kunnen zorgen en dat vormt een onaanvaardbaar risico voor de bewoners. Het zoekgebied ligt op te korte afstand van woningen in Plan Oost, de Nijenburgerweg, Kanaalweg en diverse (beperkt) kwetsbare objecten in Boekelermeer alsmede de snelweg A9. Toevoeging van windmolens op dergelijke korte afstand van woningen zou een cumulatie betekenen bovenop het reeds aanwezige hinderlijke omgevingsgeluid van de snelweg A9 en vliegverkeer. De laagfrequente geluiden, het tonaal geluid, de trillingen en slagschaduw zouden voor zeer ernstige hinder en gezondheidsklachten voor omwonenden kunnen zorgen. Het voorzorgsbeginsel wordt onvoldoende gehanteerd.	zie hiervoor de algemene beantwoording sub E	nee
Indiener 9				
9	1	**Vraag opnemen zoekgebied Tata**		nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		De gemeente heeft het zoekgebied bij Tata Steel voor wind geschrapt vanwege zorgen over de verspreiding en het neerslaan van stof door windturbines. In MER Wind op Land 2024 is dit zoekgebied wel opgenomen. De eerste vraag luidt: ”Is dit mogelijk in de herziening van de RES geslopen?” (er wordt verwezen naar een raadsmemo gemeente Beverwijk 2024). De tweede vraag luidt: “Is er een zoekgebied voor wind(turbines) op of rond het terrein van Tata Steel? Zo ja, hoe verhoudt dit zich tot het schrappen van het zoekgebied voor wind uit de RES door de gemeenteraad in 2020?”	Het betreft hier een wijziging van het zoekgebied gelegen in de gemeente Velsen. Het amendement van de raad van de gemeente Beverwijk heeft hier geen zeggenschap over. Het zoekgebied is vergroot richting de Reyndersweg.	
9	2	**Zorgen over effecten zoekgebied Kade Velsen-Noord op leefbaarheid en natuur** Blz. 30 Mer bijlage. Aangepaste zoekgebieden Drie zoekgebieden zijn qua omvang en/of locatie gewijzigd: ▪ Zoekgebied Elbaweg is verplaatst ten opzichte van de RES 1.0; ▪ Zoekgebied Oosterwijzend is vergroot ten opzichte van de RES 1.0; **▪ Zoekgebied Tata Steel is gewijzigd qua omvang ten opzicht van de RES 1.0 (grenscorrectie)**; ▪ Zoekgebied Waarderpolder is gewijzigd qua omvang ten opzichte van de RES 1.0 (grenscorrectie). Eind citaat Mer. Dat deel kade Velsen-Noord (ligt rond Tata) af dient te vallen ivm onze gezondheid en leefbaarheid en van natuur en Natura2000. Er dienen geheel geen windturbines rond Wijk aan Zee en rond en op Tata-terrein geplaatst te worden.	Het betreft hier een wijziging van het zoekgebied gelegen in de gemeente Velsen. Het amendement van de raad van de gemeente Beverwijk heeft hier geen zeggenschap over. Het zoekgebied is vergroot richting de Reyndersweg. Er is op basis van de nu uitgevoerde onderzoeken geen reden om dit zoekgebied te schrappen. Uiteraard zal bij verdere planvorming aandacht nodig zijn voor alle milieuaspecten, waaronder ook de mogelijke impact op de gezondheid.	nee
9	3	**Verwijderen van bestaande windturbines** Er dienen juist de ivm onze gezondheid zeer ongewenste geplaatste windturbines verwijderd te worden.	Het nu te nemen besluit gaat niet over bestaande windturbines. Deze zijn aanwezig op grond van verleende vergunningen	nee
9	4	**Zorgen over effecten windturbines langs Noordzeekust en Noordzeekanaal op biodiversiteit** - In de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten: art. 11.27 en 11.28 Bal - Het is niet toegestaan af te wijken van de specifieke zorgplicht. Het is provincies alleen toegestaan om de specifieke zorgplicht nader in te vullen (te concretiseren) in het licht van de in artikel 11.112 van het Bal bedoelde belangen (natuurbescherming, instandhouding areaal houtopstanden in Nederland, bescherming landschappelijke waarden). De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten. Op en rond Tata bevinden zich dieren en planten zoals de vos, patrijs, zeemeeuw, ijsvogel,	In het MER is aandacht besteed aan de mogelijke effecten op (beschermde) natuurwaarden. De conclusie van het MER is dat er een kans is op effecten op natuurwaarden, maar dat dit geen aanleiding is om dit gebied niet op te nemen in de omgevingsverordening	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		tapuit, duindoorn, kruiden en grassen. Negatieve effecten van wind op land zijn in strijd met de Omgevingswet. Deze zienswijze is ook een bezwaar tegen wind op land en aan de kust NZKG vanwege de negatieve effecten op de leefomgeving, waaronder Natura2000-gebieden.		
Indiener 10				
10	1	Aard van Nota van Beantwoording Eindelijk is er een “Nota van Beantwoording NRD Wind op Land” openbaar gemaakt na voltooiing al op 24-10-2024. Zoals gebruikelijk in dergelijke beantwoordingsnota kan een bevoegd gezag vrijelijk en schijnbaar ongestraft dingen terzijde zetten. Zo ook bij de zienswijzen van burgers die hun best hebben gedaan om kennis en inzichten voor het MER bijeen te brengen. Tenminste één zienswijze van een lid van onze vereniging is niet verschenen in de Beantwoordingsnota, waarmee deze niet is betrokken in de totstandkoming van het voorliggende MER. Zo blijken ook in de MER tekst slechts 5 zienswijzen (te) bondig zijn verwoord. Wie een MER begint met een foute NRD, waarin zienswijzen tot optimalisatie van het NRD op onjuiste gronden worden beantwoord of zijn weggelaten, verkrijgt een foute MER, die bovendien daarom niet voldoet aan Europese eisen. Het volstaat niet om deze gebreken nadien te repareren in dezelfde beantwoordingstijl van “ze snijden toch geen hout”. De beantwoording van zienswijzen op het NRD is op meerdere punten onwetenschappelijk en dus incorrect en andere zienswijzen zijn onterecht niet meegenomen in het MER. De kwaliteit van de verwerking van zienswijzen op de NRD ligt ver beneden de maat en het Plan-MER zelf schiet ruim tekort in doelen die gelden voor de provincie op het gebied van SMB en zorgplicht.	Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen	nee
10	2	Nut en noodzaak De "Nota van Beantwoording NRD Wind op Land" is openbaar gemaakt op 24 oktober 2024. De brief bekritiseert de manier waarop zienswijzen van burgers zijn behandeld, waarbij sommige zienswijzen niet zijn opgenomen in de nota en daardoor niet zijn meegenomen in het MER. Dit heeft geleid tot een MER dat niet voldoet aan Europese eisen en wetenschappelijke standaarden. De verwerking van zienswijzen is van lage kwaliteit en het MER schiet tekort in het behalen van provinciale doelen op het gebied van SMB en zorgplicht.	Het MER is opgesteld ten behoeve van het besluit van de provincie over het opnemen van zoekgebieden in de provinciale verordening. Zie hiervoor de algemene beantwoording sub A. De opgave voor het realiseren van wind op land is onderdeel van het klimaatbeleid.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		De brief benadrukt dat de doelen van het Klimaatakkoord 2019 al zijn behaald met vergunde plannen en dat verdere windenergie op land niet nodig is. De provincie Noord-Holland kan zich niet beroepen op het Klimaatakkoord om nieuwe vergunningen voor windenergie op land te geven. De RES (Regionale Energiestrategieën) zijn buiten werking gesteld door de Tweede Kamer en de provincie handelt illegaal door deze toch te willen uitvoeren. Het MER biedt geen nauwkeurige vergelijking van gebieden voor windenergie en richt zich niet op gedetailleerd onderzoek van milieugevolgen. De provincie moet gemeenten de vrijheid geven om zelf te beslissen over nieuwe zoekgebieden voor windturbines. Het MER moet alternatieven zoals wind op zee en import van waterstof overwegen, die beter passen bij de energiedoelen voor 2050. Wind op land is niet noodzakelijk en de Noordzee biedt voldoende mogelijkheden voor duurzame energie. Een laatste probleem is de onbetrouwbaarheid van windenergie vanwege windstiltes en -flauwtes, die leiden tot onbalans in het energienetwerk. Om deze onbalans op te vangen, wordt vaak aardgas en LNG gebruikt, wat resulteert in hoge elektriciteitsprijzen. Batterijen zijn onvoldoende om deze perioden te overbruggen en er is geen ruimte voor waterstofopslag op land. Daarom is de Noordzee geschikter voor windenergie vanwege de ruimte en oude gasvelden. Extra locaties voor wind op land zijn contraproductief voor de ontwikkeling van windenergie op zee. Het MER (Milieu Effect Rapportage) houdt onvoldoende rekening met deze belangen en biedt geen nauwkeurige vergelijking van gebieden. De Noordzee biedt stabielere wind en minder milieueffecten, waardoor het een betere optie is voor duurzame energie. Het MER stelt niet de vraag of windenergie de beste techniek is voor Noord-Holland en houdt geen rekening met alternatieven zoals wind op zee.		
10	3	Kritiek op wijze van beoordeling De brief bekritiseert het kaderstellend beleid van de MER (Milieu Effect Rapportage) voor windenergie in Noord-Holland. Het beleid hanteert simpele	De genoemde afstand van 450 meter is (alleen) gehanteerd als maat bij de alternatieven scan. Het detailniveau van het MER past bij het nu te nemen	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		selectiecriteria, zoals een minimale afstand van 450 meter tot woningen, en kwalificeert negatieve effecten slechts als "aandachtspunten" zonder gedetailleerde ordening. De MER concludeert dat extra zoekgebieden kansen bieden voor verduurzaming, mits goed afgestemd op omgevingsvereisten. "De effectbeoordelingen laten zien dat bij vrijwel alle zoekgebieden aandachtspunten aanwezig zijn […], maar er weinig onoverkomelijkheden zijn." De "Nota van Beantwoording NRD Wind op Land" stelt dat de effectenanalyses passend zijn voor het provinciale schaalniveau en ziet geen gegronde redenen voor maatregelen tegen negatieve gevolgen van windturbines. "De provincie ziet geen gegronde redenen om aan te nemen dat de windturbines dermate negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu of de gezondheid, dat er maatregelen moeten worden genomen, anders dan de toepassing van de gangbare maatregelen […], indien dit nodig blijkt."	besluit. Bij vervolgbesluiten over concrete locaties zal nader en kwantitatief onderzoek plaatsvinden.	
		De brief benadrukt dat een m.e.r. volgens Europese regelgeving hinder en gezondheidsschade tot een minimum moet beperken, wat in dit MER onvoldoende gebeurt. Er is kritiek op het RIVM en WHO voor het negeren van bewijs voor gezondheidsschade door windturbinegeluid. "In par. 5.1 van het MER wordt simpel gesteld dat WHO en RIVM geen literatuur zouden kennen waarin bewijs van gezondheidsschade door geluid van windturbines optreedt." De MER vergelijkt onterecht de geluidsterkte van windturbines met huishoudelijke apparaten, wat als desinformatie wordt gezien. "De in het MER opgenomen Figuur 5.1. is overgenomen van RIVM, en vergelijkt schaamteloos zonder enige blijk van kennis van zeer lage frequenties, pulserend karakter en wisselwerking vanuit meerdere windturbines in een windpark de bronsterkte van een windturbine met een grasmaaier."	Zie voor geluid de algemene beantwoording sub C	
		De dosis-effect-relatie in de MER is gebaseerd op binnenshuis geluidswaarden in plaats van buitenshuis, wat als onwetenschappelijk wordt beschouwd. "Figuur 5.2 van het MER geeft een (te beperkte) dosis-effect-relatie die zelf laat zien dat een verkeerde TNO-dosis-effect-relatie wordt gebruikt: die voor hinder ten opzichte van geluidswaarden binnenshuis in plaats van zoals unaniem benodigd hinder ten opzichte van geluidswaarden buitenshuis." De resultaten van het MER zijn daarom niet houdbaar voor een geïnformeerd besluit over windenergie in Noord-Holland.	In het planMER is gerekend met hinderpercentage voor geluid buitenshuis.	

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		De brief bekritiseert het MER vanwege de onbetrouwbare capaciteit van windenergie en de negatieve effecten zoals geluid, emissie van microplastics en BPA. Hiervoor rijkt de brief een figuur aan. Er is kritiek op het RIVM, dat verklaart dat wetenschappelijke resultaten slechts tot 2020 zijn meegenomen en dat het RIVM "slechts het Nederlandse beleid weergeeft." Duits onderzoek toont aan dat binnen 500 meter afstand van windturbines 79% van de mensen slaapstoornissen heeft, tussen 500 en 1000 meter 65%, en tussen 1000 en 1500 meter nog steeds 41%. De brief benadrukt dat bij twijfel over gezondheidseffecten het voorzorgsprincipe moet worden gehanteerd en alternatieven met de minste effecten moeten worden gekozen. De "Nota van Beantwoording NRD Wind op Land" ontwijkt dit door te stellen dat "de informatie in het MER wordt gebaseerd op actuele (wetenschappelijke) inzichten over het geluid van windturbines en de relatie met hinder en gezondheid." Het MER voldoet niet aan verschillende EU-richtlijnen, zoals de Aarhus Conventie en de Richtlijn 2001/42/EC betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's. De brief stelt dat de RES (Regionale Energiestrategieën) niet verder mogen gaan dan de in het Klimaatakkoord aangegeven doelstelling van 35 TWh/jaar middels zon of wind op land. Het MER had een nul alternatief moeten meenemen waarin de energietransitie complementair verloopt door wind op zee. Wind op zee biedt betere omstandigheden met hogere en gelijkmatigere windsnelheden, wat resulteert in meer vollasturen en een hogere opbrengst. Bovendien is er back-up nodig voor duurzame energie op momenten dat het donker is of de wind wegvalt, waarvoor snel reagerende STEG gascentrales nodig zijn. Zonder deze fossiele uitstoot is windenergie waardeloos in het vervullen van de vraag naar elektriciteit.	Voor de effecten van geluid wordt verwezen naar de algemene beantwoording sub C Met het planMER en de procedure die is doorlopen is invulling gegeven aan de wettelijke vereisten. Zoals ook aangegeven inde algemene beantwoording sub A en B is voor concrete locaties nog nader onderzoek nodig en moeten procedures worden doorlopen. Het nu te nemen besluit is biedt voor de afzonderlijke zoekgebieden nog niet de planologische mogelijkheid om windturbines te realiseren. Het te nemen besluit over de zoekgebieden is gebaseerd op het vigerende klimaatbeleid en de opgave voor wind op land. Het is daarom niet nodig alternatieven (zoals wind op zee) te onderzoeken.	
10	4	Commissie mer Op internet is te vernemen dat de RES-regio Noord-Holland Zuid (NHZ) deelnam aan "de landelijke pilot RES en m.e.r.", terwijl alleen de RES-regio Noord-	Het MER is voor een advies voorgelegd aan de Commissie mer.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Holland Noord (NHN) een “Advies over milieuinformatie” ontving van de Cmer op 17 september 2020. Het "MER Wind op Land 2024 Provincie Noord-Holland" vermeldt dat de Cmer betrokken zal worden bij de huidige ter inzage legging van het MER, maar dat “Besloten is om geen vrijwillig advies te vragen. Het advies van de Commissie mer uit 2020 is nog breed toepasbaar voor dit planMER wind op land 2024”. De tijden zijn sinds 2020 veranderd, met de voltooiing van de RES-doelstelling en nieuwe wetenschappelijke publicaties. Onlangs is vanuit de Tweede Kamer naar voren gekomen dat de RES-systematiek zo snel mogelijk moet worden opgeheven. Er is twijfel of dit MER voldoet aan de SMB-richtlijn 2001/42/EC en andere Europese regelgevingen, die vereisen dat een MER moet voldoen aan “{…} verbetering van de kwaliteit van het milieu, de bescherming van de gezondheid van de mens {…} en dat dit beleid dient te berusten op het voorzorgsbeginsel”. De zorgvuldigheid van milieueffect onderzoek staat onder druk door de windbranche en gespecialiseerde adviesbureaus. Ook deze MER is opgesteld door een vriend van de doelstellingen van de windbranche en negeert nulalternatieven in Plan- en Project-m.e.r.'s. De Nederlandse overheden hebben niet bewezen dat er geen gezondheidsschade kan optreden door windturbines op land en negeren het voorzorgsprincipe bij wetenschappelijke twijfel. Omwonenden ervaren overheidsframing en lobby van de windbranche op land, terwijl alternatieven zoals wind op zee niet worden overwogen. De SMB-richtlijn 2001/42/EC schrijft voor dat “{…} redelijke alternatieven, die rekening houden met het doel en de geografische werkingssfeer van het plan of programma, worden bepaald, beschreven en beoordeeld.” Nu de regionale opbouw volgens het Klimaatakkoord verlaten moet worden, breidt de geografische werkingssfeer van de energietransitie zich uit tot (ook) de mogelijkheid van duurzame energie vanaf de Noordzee. De brief benadrukt dat de provincie Noord-Holland de Cmer zou moeten ondersteunen om beter beleid te ontwikkelen en dat de MER alleen losstaand gebruikt moet worden, niet als onderbouwing voor provinciale besluiten over zoekgebieden of windenergieprojecten. De provincie wil nu 25 extra zoekgebieden benoemen zonder enige “zeef” toe te passen, wat in strijd is met het Klimaatakkoord en de RES-methodiek.	Er is geen twijfel aan de objectiviteit van het onderzoek en aan de kwaliteit van de gebruikte informatie. Zie verder ook de algemene beantwoording sub C. Het voorgenomen besluit (de wijziging van de omgevingsverordening) en het daartoe opgestelde gaan uit van vigerende beleid en de afspraken over de energietransitie. Op basis van wetgeving dient een milieueffectrapportage altijd voor een overheidsbesluit. De wettelijke taak van de Commissie mer is het adviseren over de kwaliteit van millieueffectrapporten.	

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		De Commissie wijst erop “dat dit MER niet de plan-m.e.r.-plicht van plannen of programma’s van regio’s en gemeenten doet vervallen. De plan-m.e.r.-plicht voor dergelijke regionale en gemeentelijke plannen volgt uit de wetgeving over m.e.r. en vervalt dus niet naar aanleiding van dit provinciale MER.” Eveneens benoemt de Cmer dat “gemeenten op grond van o.m. deze [provinciale] MER nader kan beslissen of een eerdere RES 1.0 bieding nog wel past in hun gemeente en voor hun plannen wel degelijk milieueffecten moeten betrekken”.	Dit is correct, zie ook de algemene beantwoording sub A en B	
10	6	**Zoekgebieden tegen gemeenten in.** De Provincie Noord-Holland wil het primaat voor vestiging van windturbines laten bij de gemeenten die deelnemen in de RES. Maar toch meent de provincie verder te moeten gaan en zelf toch extra zoekgebieden aan te dragen. Daarbij gaat de provincie zelfs zo ver om door betrokken gemeenten reeds afgewezen zoeklocaties toch mee te nemen in dit MER: Zoekgebied K, 55 ha, Westfriesland (NHN), ondanks “geschrapt RES-zoekgebied Hoorn80” Zoekgebied L, 18 ha, Regio Alkmaar (NHN) ondanks “geschrapt RES-zoekgebied Boekelermeer III” De laatste zoeklocatie L (Boekelermeer III) kent net als zoekgebied Y en 2 een ambitieus plan om te komen tot een “proeftuin van geïntegreerde energiedragers”, samen met een groot aantal “coalitiepartners”, die kennelijk vinden dat aanvoer van waterstof vanaf windparken vanaf de Noordzee, via al door Tennet in aanbouw zijnde stations die ruimte bieden aan elektrolyzers, niet voldoende zou zijn, maar dat een visueel en subsidiabel monument nodig zou zijn in de vorm van bij Alkmaar geplaatste extra windturbines. De scores voor deze zoekgebieden laten een milde beoordeling zien, terwijl in een score van Natuur en Milieu/LTO “Verkenning kansen voor agrariërs wind op Land” van 23-08-2023 het zg. Cluster 1 een sterk negatieve beoordeling krijgt op tenminste draagvlak en natuur, maar slechts overmatig scoort op weinig zeggende criteria als “stadium projectplan” en “energie coöperatie”. Dat stadium projectplan houdt waarschijnlijk verband met de kennelijk ook door de provincie Noord-Holland blijkende steun tegen de gemeente Heiloo in. Deze	zie de algemene beantwoording sub B. De zoekgebieden L en Y worden geschrapt uit de lijst van alternatieve zoekgebieden, zie het algemene antwoord sub E	ja

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		voorbeelden laten zien dat met het overmatig aanwijzen van 25 extra zoekgebieden meteen een pressie vanuit de provincie Noord-Holland kan ontstaan tegen de inzichten van een gemeenteraad in, waarin de Provincie als bevoegd gezag voor projecten >15 MW reeds een stap zet naar betweterigheid, afwijkend van het bottom-up principe va het Klimaatakkoord 2019, zonder dat daar enig hoger belang aan ten grondslag ligt.		
Indiener 11				
11	1	**Opnemen Boekelermeer III in licht gemeentebesluit** Wat mij na het lezen van het rapport bevreemd is dat het zoekgebied Boekelermeer 3 nr L is opgenomen voor de doorkijk / toekomst in het rapport, terwijl de gemeenteraad van Heiloo het zoekgebied op 15 juli 2024 heeft geschrapt uit de Herijking RES (zoekgebied 13). Wat is de reden dat dit zoekgebied is opgenomen in het rapport?	zie de algemene beantwoording sub E	ja
11	2	**Zorgen over negatieve effecten zoekgebied Boekelermeer III** Het zoekgebied Beschermd Provinciaal Landschap is gelegen nabij NNN-landschap, vogelleefgebieden, cultuurhistorische landgoederen en binnen veiligheidscontouren. Het zoekgebied ligt dichtbij onze woning wat kan zorgen voor ernstige overlast en gezondheidsschade. Momenteel is er al geluidsoverlast van de A9 en van het vliegverkeer, als daar bovenop meer overlast komt wordt dit teveel. De provincie dient daarin het voorzorgsbeginsel in acht te nemen.	zie de algemene beantwoording sub E	ja
11	3	**Objectiviteit Antea Group** Ten slotte twijfel ik aan de objectiviteit van de Antea Group, omdat ze lid zijn van NedZero, de branchevereniging voor windenergie.	zie de beantwoording bij indiener 2 sub 3	nee
Indiener 12				
12	1	**Aandragen nieuw zoekgebied bij Noordertocht (Schermer)** De vereniging Schermer Wind is een vereniging van grondeigenaren die als doel hebben het ontwikkelen van een windpark in de Noord-Schermer parallel ten noorden van de Noordertocht. Dit zoekgebied is niet opgenomen in het M.E.R. Wind op Land 2024. Het verzoek luidt om deze locatie op te nemen in het M.E.R. en deze bij de herijking van de RES toe te voegen als potentieel zoekgebied. De vereniging Schermer telt 22 grondeigenaren in het betrokken gebied wat de lokale draagkracht onderstreept. Ook landschap Noord-Holland onderstreept deze locatie als geschikte locatie evenals de gemeente Alkmaar.	zie de algemene beantwoording sub D	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		De locatie voldoet aan landschappelijke, milieutechnische, geluidstechnische en wettelijke eisen. Conclusie: Met deze zienswijze onderbouwen wij als Vereniging Schermer Wind een nieuwe zoeklocatie wind op land en zouden wij deze locatie opgenomen willen zien in het Milieueffectrapport wind van de Provincie Noord-Holland. Dit gebied voldoet aan alle wettelijke normen en kan een aanzienlijke bijdrage leveren bij het behalen van de beoogde energie doelstellingen.		
Indiener 13				
13	1	**Onderzoeken van zoekgebieden op Texel uit RES 1.0** Wij zijn een lokale energiecoöperatie, met ruim 3.000 leden en ruim 1.800 afnemers van 100% duurzaam opgewekte elektriciteit. Opgericht in 2007 met als doelstelling een bijdrage te leveren aan het zelfvoorzienend worden van Texel. Om Texel in de toekomst energieneutraal te maken onderzoeken wij nieuwe mogelijkheden voor het zelf opwekken van elektriciteit door wind. Voor het onderzoek willen wij vragen om ook de concept zoekgebieden voor windopwek uit de RES 1.0 in de planMER mee te nemen. Deze zoekgebieden zijn uiteindelijk niet door de gemeenteraad van Texel vastgesteld maar zijn nog steeds actueel om te verkennen. De uitkomsten van een PlanMER op deze zoekgebieden geven ons, inwoners, ondernemers en onze gemeente meer duidelijkheid over de kansen maar ook onmogelijkheden die windopwek in deze 3 zoekgebieden hebben. De gemeente heeft in het verleden in de opmaat naar de RES 1.0 een 3-tal zoekgebieden wind uitgewerkt. De 3 gebieden staan in de bijlage (zoekgebieden wind en zon.pdf): rond de Cocksdorp, bij Oudeschild en ten noorden van 'Horntje.	zie de algemene beantwoording sub D	nee
Indiener 14				
14	1	**Kritiek op Programma Windenergie Amsterdam** In het Programma windenergie Amsterdam 2030 staat een zeer ontoereikende samenvatting van het Amsterdamse MER. Het MER zelf dateert al van 2 februari 2023 en intussen zijn de plannen van de gemeente al gewijzigd. In de Omgevingsvisie Amsterdam en in de Groenvisie Amsterdam is het NNN niet geborgd. Erger nog, die is vervangen door een nieuwe visie voor de HoofdGroenStructuur, HGS, waaruit het NNN rond de Gaasperplas is opgesplitst in termen als park en landschapspark, groene corridor, enz. Het voorstel voor dit nieuwe beleidskader HGS is in een referendum afgewezen door een meerderheid van de bewoners van Amsterdam en door de gemeenteraad. Toch wil het college van Amsterdam doorgaan met het plaatsen van windturbines in	Deze opmerking heeft geen betrekking op het MER van de provincie	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		drie gebieden die in of vlak naast het NNN, NatuurNetwerk Nederland liggen. De gemeente Amsterdam houdt in zijn MER en in zijn plannen geen rekening met het NNN. Een blijk daarvan is dat op dit moment een herinrichting van het Gaasperpark (NNN-gebied) is opgestart met de verlening van omgevingsvergunningen waarbij volstaan wordt met reguliere procedures, zonder daarvoor eerst een MER op te (laten) stellen. Hetzelfde gebeurt nu met een zeer gebrekkige MER van Amsterdam waarin in feite geen rekening gehouden wordt met het NNN.		
14	2	**Opnemen van zoekgebieden Amsterdam in MER Wind op Land van de Provincie** Voor zover sprake is van areaalverlies van NNNgebied, dient dit gecompenseerd te worden met inachtneming van de Provinciale Omgevingsverordening. Voor Diemerscheg wordt dit in nauw overleg met onder andere de provincie en de gemeente Diemen ingevuld. Zoekgebied Ouderkerkerplas (Zuidoost) maakt deel uit van PBL, met als kernkwaliteit weidevogels (naast Noordse woelmuis). Ecologisch onderzoek is nodig om te kijken of plannen geen inbreuk maken op de door de provincie gewenste planologische bescherming van weidevogelgebieden. De wezenlijke waarden en kenmerken van NNN mogen niet worden aangetast door habitatverlies, verlies van kwaliteit door verstoring in gebruiksfase en verlies van kwaliteit op plekken waar tijdelijke werkterreinen en bouwwegen worden gerealiseerd. Vanuit goede r.o. is het wenselijk om ontwikkelingen direct nabij NNN op effecten te onderzoeken (externe werking). Daarom verzoek ik de provincie om de plannen van de gemeente Amsterdam als niet-adequaat te beschouwen en zelf het onderdeel Amsterdam van een eigen MER te voorzien en/of de hieronder genoemde nadere toetsingen meteen uit te laten voeren op een adequate manier. Het MER stelt: "Voor NNN geldt dat de meerwaardebepaling de saldobenadering vervangt. Dit betekent dat een ontwikkeling (windturbine) duidelijk aantoonbare meerwaarde voor NNN moet hebben voor wat betreft kwaliteit en samenhang. Daarnaast geldt dat een ontwikkeling in NNN alleen mogelijk is als deze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantast of van groot belang is en er geen reële alternatieven zijn.”	Mede naar aanleiding van deze en andere zienswijzen en het advies van de Commissie mer wordt de informatie over de zoekgebieden in Amsterdam en Diemen aangevuld.	ja
Indiener 15				
15	1	Kennisgeving van publicatie Programma Windenergie Amsterdam 2030 en verzoek tot updaten relevante paragrafen in planMER Wind op Land NH.	zie het antwoord bij zienswijze 14.1	ja

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		U geeft aan dat de gemeenteraad het bevoegd gezag is om te besluiten over de wijzigingen ten opzichte van de kaart van de RES 1.0 voor zover het betreft het eigen grondgebied. Het college kan dit volgen en merkt daarbij het volgende op. Het college heeft de zoekgebieden RES 1.0 uitgewerkt in een programma in de zin van de Omgevingswet. Het college is bevoegd om een dergelijk programma vast te stellen. Bij de uitwerking van de RES 1.0 zijn de zoekgebieden gewijzigd. De wijzigingen worden verwerkt in de actualisatie van de omgevingsvisie en ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd in het vierde kwartaal 2025. Het college verzoekt u bij de herijking van de RES vooruitlopend op de besluitvorming van de gemeenteraad rekening te houden met de gewijzigde zoekgebieden van de gemeente Amsterdam. Het college verzoekt u in de herijking op te nemen dat het PWA is vastgesteld. Bij de vaststelling van het PWA heeft het college besloten het gebieden Havengebied (1a), Diemerscheg (5a), Weesperkarspel (5b) en Knooppunt Holendrecht (6a) aan te wijzen al potentieel geschikte locaties voor het opwekken energie met windturbines. Daarnaast is het gebied Noorder IJplas (2a) geschikt voor de plaatsing van windturbines. De overige gebieden zijn vervallen. Het aanbod van Amsterdam voor de opwek van energie met windturbines is ongewijzigd.		
Indiener 16				
16	1	**Gemeente Koggenland is niet bereid onderzochte potentiële zoekgebieden op hun grondgebied nader te onderzoeken, wanneer deze geschikt worden geacht** De gemeente heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Uit de RES-NHN is een aantal zoekgebieden vastgesteld op grondgebied van de gemeente Koggenland. - Bij het vaststellen van de RES-NHN is de motie aangenomen dat de afstandseis tussen nieuwe windturbines en woningen 600m is. - Daarnaast zijn er 12 vergunde en gerealiseerde kleine windmolens in Koggenland die meetellen in de RES-opgave. In de MER zijn alternatieve zoeklocaties opgenomen voor Wind op Land voor de gemeente Koggenland. Wij (de gemeente) heeft besloten dat binnen de kaders van de vastgesteld Herijking RES 2024 te blijven en geen nieuwe zoekgebieden	Zoals in de algemene beantwoording sub B is aangegeven worden de alternatieve zoekgebieden nu nog niet opgenomen in de Omgevingsverordening.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		aan te wijzen. We willen tevens voorkomen dat hiermee verwachtingen worden gewekt, richting onze inwoners, ondernemers of samenwerkingspartners. We willen daarom duidelijk zijn in ons standpunt. Als uit de MER zal gaan blijken dat alternatieve zoekgebieden op het grondgebied van de gemeente Koggenland geschikt zijn voor de opwek van windenergie dan vormt dit voor ons geen reden om deze zoekgebieden toe te voegen aan de RES-NHN.		
Indiener 17				
17	1	**Gemeente Medemblik is niet bereid onderzochte potentiële zoekgebieden op hun grondgebied nader te onderzoeken, wanneer deze geschikt worden geacht** De gemeente heeft als ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. De zoekgebieden uit de RES-NHN zullen worden aangehouden. De gemeente kiest voor zonne-energie, waarmee het Westfriese landschap behouden blijft. We zien in de MER echter een alternatief zoekgebied wind opgenomen staan op het terrein van de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Ook vernamen we dat partijen voornemens zijn om alternatieve zoeklocaties wind aan te dragen op ons grondgebied bij u. We willen echter voorkomen dat hiermee verkeerde verwachtingen worden gewekt, richting onze inwoners, ondernemers of samenwerkingspartners. We willen daarom duidelijk zijn in ons standpunt. Als uit de MER straks blijkt dat alternatieve zoekgebieden op het grondgebied van de gemeente Medemblik geschikt zijn voor de opwek van windenergie dan vormt dit voor ons geen reden om deze zoekgebieden toe te voegen aan de RES-NHN.	Zie de beantwoording bij indiener 16 sub 1	nee
Indiener 18				
18	1	**Aandragen nieuw zoekgebied Boekelermeer-Zuidschermer** HVC heeft net als haar aandeelhouder(s), in dit geval Gemeente Alkmaar, Gemeente Hoorn en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, ambities rondom energie- en klimaatneutraliteit. Potentiële locaties waar HVC aan wil werken om de doelstelling(en) te halen en om bij te dragen aan de herijking RES, is de realisatie van windmolens in de bovengenoemde gebieden en locaties. HVC suggereert Boekelermeer en Zuidschermer als potentiële locaties voor windturbines. Het gebied grenst aan een Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), wat zorgvuldige plaatsing vereist om negatieve visuele effecten te minimaliseren. Er zijn onzekerheden die in latere fasen moeten worden uitgewerkt, zoals exacte plaatsing en energieopbrengst. Het rechtlijnige	Zie hiervoor de algemene beantwoording sub D.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		karakter van de polder biedt een duidelijke structuur waaraan de windturbines gekoppeld kunnen worden. Een regelmatige opstelling van windturbines in een lijn past bij het landschap.		
18	2	**Uitbreiden potentieel zoekgebied K** HVC heeft net als haar aandeelhouder(s), in dit geval Gemeente Alkmaar, Gemeente Hoorn en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, ambities rondom energie- en klimaatneutraliteit. Potentiële locaties waar HVC aan wil werken om de doelstelling(en) te halen en om bij te dragen aan de herijking RES, is de realisatie van windmolens in de bovengenoemde gebieden en locaties. Het gebied K omvat grotendeels het huidige bedrijventerrein Hoorn80, maar zou aan de westkant richting het IJsselmeer iets kunnen worden vergroot. Deze vergroting volgt globaal de begrenzing van het bedrijventerrein zuidwaarts en betreft inclusief de Schellinkhouterdijk. Dit kan helpen bij het oplossen van netcongestie en het ondersteunen van een warmtenet. Lokale opgewekte windenergie kan lokaal worden gebruikt. Dit past binnen een toekomstige collectieve energieoplossing waaraan nu al wordt gewerkt om zo, in een combinatie van energieopslag, uitruilen en onbalans benutten, zoveel mogelijk zelfvoorzienend te zijn	Het zoekgebied K zoals dat in het MER is onderzocht omvat ook de Schellinkhouterdijk, de waterkering aan de westkant van het bedrijventerrein. Dit is het gebied dat ook is opgenomen in de RES-viewer. Het kaartje in de bijlage van het MER kan ten onrechte de suggestie wekken dat deze dijk geen onderdeel is van het zoekgebied. In het aangepaste MER wordt een correct kaartje opgenomen. Er is geen aanpassing aan de effectbepaling nodig omdat bij de bepaling van de effecten in het MER gebruik is gemaakt van de begrenzing die is opgenomen in de viewer. De oorzaak van het niet correcte kaartje is technisch van aard: het overhevelen van de GIS-kaart naar de gebruikte afbeelding.	ja (aanpassen kaartje in de bijlage)
Indiener 19				
19	1	**Zorgen over negatieve effecten Boekelermeer III op leefomgeving** De bewoners van de wijk Plan Oost te Heiloo hebben hun bezwaren kenbaar gemaakt bij de Provincie en Gemeente Heiloo over de plaatsing van windturbines in de Boekelermeer. De Gemeenteraad van Heiloo heeft unaniem een motie aangenomen waarin het Provinciebestuur wordt verzocht om de Boekelermeer in de RES te schrappen als zoekgebied voor windturbines. De bewoners zijn van mening dat de Energieroute Noord Holland een unieke kans biedt voor de realisatie van een energieleverend geluidsscherm langs de A9. Verdere toename van geluidsbelasting afkomstig van eventueel te plaatsen windturbines is voor de bewoners in Plan Oost onacceptabel. De WHO hanteert een bovengrens voor toegestane geluidsbelasting van 45 dB, maar voor de nachtelijke uren is geen enkel criterium genoemd om verstoring van het slaapritme te voorkomen. De gezondheidsproblemen van bewoners in Plan Oost zullen aanmerkelijk toenemen	zie de algemene beantwoording sub E	ja
19	2	**Zorgen over negatieve effecten Boekelermeer III op recreatie**	zie de algemene beantwoording sub E. Gezien dat antwoord is een nadere inhoudelijke reactie niet nodig	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		In Boekelermeer Zuid is langs de Westelijke Ringsloot een recreatief fiets- en wandelpad aangelegd. Het fietspad loopt pal naast het zoekgebied Boekelermeer 1. Recreatie en windturbines sporen niet met elkaar		
19	3	**Zorgen over negatieve effecten Boekelermeer lll op natuur en landschap** De zoekgebieden Boekelermeer 1 en 2 behoren tot BPL-gebied en liggen op slechts 600 meter afstand van een Natuurnetwerkgebied. Centraal door Boekelermeer 1 en 2 loopt een ecologische verbindingszone. De groenstrook langs de Westelijke Ringsloot staat in verbinding met de Etalage en met het groengebied in het Zuid-Westen van de Boekelermeer. Ecologie is het kind van de rekening, derhalve een ongewenste situatie	zie antwoord bij 19.2	nee
19	4	**Zorgen over negatieve effecten Boekelermeer lll op veiligheid** In Boekelermeer 1 bevindt zich een netwerk van buisleidingen voor het transport van aardgas. Boekelermeer 1 en 2 zijn gesitueerd op of nabij het industrieterrein.	zie antwoord bij 19.2	nee
Indiener 20				
20	1	**Zorgen over effecten op B(P)L Alkmaardermeer, Landgoed Nijenburg en Landgoed Ter Coulster.** In de titel van het document wordt het een milieueffectrapportage genoemd. Met de invoering van de Omgevingswet zou het onderzoek een bredere opzet in de vorm van omgevingseffectrapportage moeten hebben. De cultuurhistorische effecten zijn in het rapport ook onvoldoende meegenomen. Er is voor de Boekelermeer in beperkte mate gekeken naar de effecten op Beschermde Landschappen (voorheen BPL) Schermer en Noord Kennemerland, maar het BL Alkmaardermeer e.o. en de diverse (rijks-)monumenten het 18e-eeuwse Landgoed Nijenburg en het Middeleeuws Landgoed Ter Coulster zijn niet beoordeeld. In tabel 6-3 Effectbeoordeling zoekgebieden RES 2024 op het thema landschap en erfgoed wordt voor de Boekelermeer I en II alleen voor ‘Archeologie’ geconcludeerd dat er een ‘Risico op negatieve effecten aanwezig maar met grote kans dat inpassing mogelijk is’. Voor de aspecten ‘Ruimtelijke Visuele manifestatie’, ‘Landschappelijke waarden’ en ‘Cultuurhistorische Waarden’ wordt een ‘Gering risico op negatief effect’ beschreven. Wij zijn van mening dat de beoordeling van alle vier de aspecten minimaal ‘Zeer belangrijk aandachtspunt, groot risico op negatieve effecten’ zou moeten zijn. Het	zie de algemene beantwoording sub E. Gezien dat antwoord is een nadere inhoudelijke reactie niet nodig	ja

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		plaatsen van een of meerdere windmolens is een inbreuk op de contouren en beleving van deze monumenten. Onder de Omgevingswet wordt van overheden verwacht de kwaliteit van de omgeving van beschermde monumenten te borgen om ontsiering en beschadiging van die monumenten te voorkomen. Dit aspect is in de Milieueffectrapport Wind op land 2024 onvoldoende onderzocht. Het zal duidelijk zijn dat de uitbreiding zoekgebieden Y en L in de doorkijk niet onze instemming heeft.		
Indiener 21				
21	1	**Aandragen nieuw zoekgebied tuindersgebied Het Grootslag** Namens initiatiefnemers Jan van Paassen, Simon Schouten en Windunie wordt een zienswijze ingediend op de uitsluiting van het tuindersgebied "het Grootslag" in Medemblik uit het Milieueffectrapport Wind op Land van de provincie Noord-Holland. Het initiatief beoogt 3-5 windturbines te plaatsen, wat ruimtelijk en financieel haalbaar is. Staatsbosbeheer en de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland steunen het project. De turbines hebben een afstand van minimaal 500 meter tot woningen en andere gevoelige objecten. Het gebied ligt niet in Natura 2000-gebied of andere beschermde landschappen. Hoewel het in een NNN-gebied ligt, wordt dit niet gezien als een harde belemmering; Staatsbosbeheer en NMF Noord-Holland steunen het initiatief. De afstand tussen de turbines is 700-1000 meter, wat voldoet aan de voorwaarde van minimaal 4x de rotordiameter. Het project kan een sterke bijdrage leveren aan de verdere verduurzaming van het gebied en kan netcongestie in de toekomst verminderen. Het kassengebied "het Grootslag" heeft een hoge energievraag en wil deze graag verduurzamen. Door lokaal duurzame opwek te realiseren en deze te verbinden met de lokale vraag naar energie, kan het gebied ondanks netcongestie worden verduurzaamd. Staatsbosbeheer heeft aangegeven dat de natuurbalans van dit project positief kan zijn, met meer natuurwinst dan natuurschade. De initiatiefnemers verzoeken om heroverweging van "het Grootslag" als potentieel zoekgebied voor windenergie vanwege de grote potentie en het publieke belang.	Zie de algemene beantwoording sub D	nee
Indiener 22				

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
22	1	**Aandragen nieuw zoekgebied tussen de Veenakkers en De Gouw (Medemblik)** Regioteam Energietransitie (De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie, Energie-Nederland, Holland Solar en Nedzero) ondersteunt het initiatief van Noord-Holland om alternatieve gebieden voor windenergie buiten de bestaande RES zoekgebieden te onderzoeken. Dit kan gemeenten en waterschappen helpen waar RES-ambities buiten bereik dreigen te raken of waar nieuwe kansen liggen. Noord-Holland ligt nog niet op koers bij het halen van haar RES-ambities, met een aanzienlijke restopgave tot 2030. Windenergie is essentieel, vooral in tijden van netcongestie, omdat zon en wind hun kabels kunnen delen. Naast de twintig onderzochte locaties zijn er meer plekken in de provincie waar windturbines nuttig kunnen zijn, zoals Grootslag Medemblik en Bedrijventerrein De Barnstee. Regioteam Energietransitie vraagt om ook deze gebieden te onderzoeken. De zoekgebieden die de indiener aangeeft worden niet apart van elkaar beschreven, maar in een geheel als mogelijke nieuwe locaties. In het antwoord op deze zienswijze hoeft dan ook geen onderscheid gemaakt te worden tussen de verschillende zienswijzen.	Zie de algemene beantwoording sub D	nee
22	2	**Aandragen nieuw zoekgebied langs de Molensloot (Medemblik)** “…”	Zie de algemene beantwoording sub D	nee
22	3	**Aandragen nieuw zoekgebied De Barnstee** **“…”**	Zie de algemene beantwoording sub D	nee
22	4	**Aandragen nieuw zoekgebied de Schermer** **“…”**	Zie de algemene beantwoording sub D	nee
Indiener 23				
23	1	**Zoekgebied Geestmerambacht ligt deels in NNN.** Ontoereikende naleving beoordelingscriterium/argumentatie zoekgebied 16 Geesterambacht langs N504. MER beschrijft op blz. 26/27 ‘’Binnen NNN-gebieden zijn windturbines toegestaan als wordt aangetoond dat de ontwikkeling van groot openbaar belang is, er geen reële alternatieven voor handen zijn en er compensatie en/of mitigatie plaatsvindt.’’	Deze omissie wordt in de aanpassing van het MER meegenomen. Zoals aangegeven in de algemene beantwoording moeten voordat windturbines mogen worden gerealiseerd nog de geëigende procedures worden doorlopen. Vanwege het vastgestelde klimaatbeleid is er een openbaar belang en gezien de omvang van de opgave zijn er geen reële alternatieven. Als voor de betreffende locatie een concreet plan gaat worden uitgewerkt zal uiteraard op basis van het provinciale beleid ook worden gekeken naar de eventuele noodzaak van compensatie	ja

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Zoekgebied 16 Geesterambacht langs N504 ligt deels in NNN gebied. Dit is echter, onterecht, niet vermeld op de kaarten bij het raadsbesluit van de gemeente Dijk en Waard dd 24 september 2024. En wordt ook nergens in het MER genoemd. Daarnaast is geen invulling gegeven aan de randvoorwaarden; meerwaarde, groot openbaar belang, geen reële alternatieven en compensatie.		
Indiener 24				
24	1	Onduidelijkheid juridische betekenis potentiële zoekgebieden **Rechtsgevolgen en Invloed** Op bladzijde 8 van de PlanMER geeft u onder het kopje "Doorkijk extra zoekgebieden op de lange termijn" aan dat "de 25 zoekgebieden op eenzelfde wijze op effecten beoordeeld worden als de herijkingsgebieden zodat deze zonder nieuwe PlanMER bij een volgende herijking kunnen worden aangewezen en vervolgens via de wijziging werkingsgebied-procedure als zoekgebied kunnen worden opgenomen in de OVNH2022. Indien nodig zal de PlanMER voor deze zoekgebieden op een later moment worden geactualiseerd". U heeft ons eerder mondeling medegedeeld dat deze PlanMER enkel als een administratieve handeling wordt beschouwd. Wij verzoeken u in het document nadrukkelijker uit te leggen of uit deze PlanMER rechtsgevolgen voortvloeien voor de inwoners en bedrijven van onze gemeente. **… zoekgebied R** In het document 'MER Wind op Land' is Gemeente Gooise Meren onder hoofdstuk 3.3.1. benoemd als "overige extra gebieden voor de doorkijk" en "aangedragen door de gemeente". Wij verzoeken u om achter de bullit van Gooise Meren, door middel van een voetnoot, de positie van Gooise Meren zoals bovenaan deze brief omschreven, te duiden. Gemeente Gooise Meren gaat ervan uit dat gebied R, daar waar staat "te onderzoeken gebieden voor de doorkijk" of "zoekgebied", geen zoekgebied is. De raad van onze gemeente is bevoegd gezag om te besluiten of potentieel gebied R een zoekgebied wordt (voorbeeld blz.39: "indien nodig zal de planMER voor deze zoekgebieden op een later moment worden geactualiseerd").	Zie hiervoor ook de algemene beantwoording sub B. De provincie heeft, in afstemming met u voor de verkenning, uitsluitend de milieueffecten van windenergie in gebied R inzichtelijk gemaakt. Het is aan de gemeente Gooise Meren om uiteindelijk zelf te besluiten of zij het gebied wil aanwijzen als windzoekgebied in de RES NHZ en het daarmee door de provincie wil laten opnemen in de provinciale omgevingsverordening, zoals omschreven in sub B. De wijziging met betrekking tot het meenemen van de positie van de gemeente Gooise Meren is, zoals voorgesteld, overgenomen op pagina 42.	ja

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
24	2	**Ontbreken thema's gezondheidsrisico's, water -en bodemkwaliteit en beheer.** De opsomming van thema's in hoofdstuk 8 is naar onze mening niet volledig en voldoet niet geheel aan de eisen van de Omgevingswet. Er ontbreekt in ieder geval informatie over gezondheidsrisico's, water en bodemkwaliteit en -beheer. Onze vraag is of u daar nog een check op zou willen uitvoeren.	Hierover valt het volgende te melden: Gezondheidsrisico's: hierbij gaat het om de relatie tussen het geluid van windturbines en de gezondheid. Zie hiervoor de algemene beantwoording sub C Water- en bodemkwaliteit en -beheer: de impact van het plaatsen van windturbines op het watersysteem is zeer beperkt en mitigeerbaar. Om deze reden is nadere aandacht voor dit aspect in dit planMER niet noodzakelijk. Bij de uitwerking van concrete plannen voor een zoekgebied wordt dit aspect wel meegenomen.	nee
24	3	**Ontbreken toelichting participatie** U heeft er voor gekozen niet actief te participeren over het voorliggende document omdat dat al is gebeurd bij het opstellen van de RES. De gemeente vindt dat jammer en vraagt of het mogelijk is een paragraaf op te nemen over de wijze waarop participatie heeft plaatsgevonden.	Zoals ook beschreven in bovenstaande algemene beantwoording is voorafgaand aan het opstellen van het MER de NRD gepubliceerd en de mogelijkheid geboden zienswijzen in te dienen.	nee
24	4	**Ontbreken relatie tot autonome ontwikkelingen Water Aanvulling en Aanvulling in het Gooi (WAAG) en 380 kV Diemen-Ens.** De gemeente mist een koppeling met actuele nieuwe trends en ontwikkelingen in de onderzochte (potentiële) zoekgebieden, zoals de projecten WAAG (Water Aanvulling en Aanvulling in het Gooi) en de aanleg van de nieuwe 380 kV verbinding Diemen-Ens.	De onderzoekscorridors van de genoemde 380kV leiding liggen buiten de zoekgebieden van het planMER. Gezien de aard van de maatregelen in het WAAG-project is de verwachting dat er geen raakvlak is met het plaatsen van windturbines in de zoekgebieden. Dit laat onverlet dat bij concrete ontwikkelingen aandacht nodig is voor dit raakvlak.	nee
24	5	**Afstand tot woonboten** Bij afstandsnormen voor woningen zijn woonboten niet genoemd. Is dat bewust of moet hier nog naar gekeken worden? Gezien de jurisprudentie is het op dit gebied wel wenselijk. Er staat nu dat er nul mensen beïnvloed worden binnen een straal van 600 meter. De 1® woonboot ligt op ongeveer 500 meter van potentieel gebied R.	Naar aanleiding van deze zienswijze is nagegaan in hoeverre woonboten in de nabijheid van de zoekgebieden liggen. Daarbij is geconstateerd dat het om een klein aantal woonboten zijn, veel kleiner dan het aantal woningen. Het meenemen van woonboten als gevoelige bestemmingen zou de beoordeling en conclusie niet wezenlijk beïnvloeden Dit laat onverlet dat bij concrete plannen voor zoekgebieden ook aandacht moet worden besteed aan woonboten..	nee
24	6	**5 zoekgebieden aangedragen in plaats van 3 (p. 39 en 40)** Op bladzijde 39 en 40 staat "3 zoekgebieden aangedragen door de gemeente". Dit zijn er 5.	Dit wordt aangepast in het MER.	ja
Indiener 25				

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
25	1	Tegenstelling in beoordeling ruimtegebruik *''Er zijn meerdere zoekgebieden die in het landelijk gebied liggen en dus geen of weinig effecten ondervinden op stedelijke functies en/of infrastructuur. Het gaat om Nes (6), …, Geesterambacht langs N504 en Opmeer (20).* *De mogelijke beperkingen als gevolg van met name bedrijventerreinen en ook een aantal andere stedelijke functies zijn vooral aan de orde bij de zoekgebieden Boekelermeer I en II (1 en 2), Alton (5), Kade Velsen-Noord (8), Tata Steel (15), Geestmerambacht langs N504 (16), Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17) en Helsdeur (19). De ruimtelijke inpassing van windturbines binnen deze zoekgebieden is sterk afhankelijk van de afmetingen en de locatie-opstelling van de windturbines. Deze zoekgebieden worden vooralsnog met een beperkt risico aangemerkt.* Geestmerambacht staat er 2x in, zowel onder de kop geen of weinig effecten als onder de kop mogelijke beperkingen. Naar onze mening is de eerste formulering correct, omdat het een locatie betreft in het landelijk gebied. In de effectbeoordeling ten aanzien van dit aspect, genoemd op biz. Ill van de planMER is dit ook als zodanig aangegeven.	De begrenzing van zoekgebied 16 is aangepast ten opzichte van de oorspronkelijke begrenzing, met een relatief kleine uitbreiding aan de noordkant bij de rioolwaterzuivering. In de bijlage van het MER is abusievelijk de grens niet aangepast. Dit wordt gecorrigeerd in de aanpassing van het MER. Door de aanpassing van de begrenzing ligt een deel van het zoekgebied in gebied met een stedelijke functie/infrastructuur. Dit verklaart de beoordeling. In het aangepaste MER wordt dit verduidelijkt. 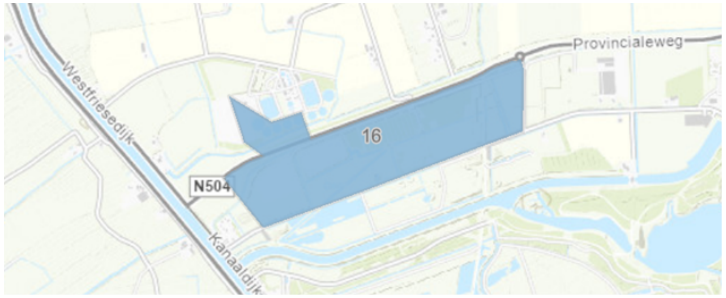 De kopjes geen of weinig effecten zijn andere kopjes dan mogelijke beperkingen. De tekst in het MER klopt.	ja
Indiener 26				
26	1	**Schrappen zoekgebied Wieringerhoek in verband met recent beantwoorde kamervragen en gebreken alternatievenstudie MER.** Eén van de kritiekpunten van de landelijke commissie MER op het vorige planMER, bij de RES 1.0, was dat er onvoldoende aandacht was voor alternatieve zoekgebieden. U heeft daarom als onderdeel van het huidige	Zie hierover de algemene beantwoording bij B.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		planMER voor de Herijking RES 2024 een alternatievenscan laten uitvoeren. Echter, deze alternatievenscan lijkt verder te gaan dan dat, deze wordt in het MER als “alternatieve zoekgebieden wind op termijn” genoemd. Het doel van deze MER is niet het zoeken naar “RES-zoekgebieden wind” voor de latere termijn. Het doel is om te kijken of er alternatieven zijn voor de bij de Herijking RES aangedragen zoekgebieden wind en hoe deze alternatieven zich verhouden tot de aangedragen zoekgebieden wind. Wij herkennen ons dan ook niet in de door u bestempelde “alternatieve zoekgebieden wind op termijn” en verzoeken u deze enkel als vergelijkingsmateriaal te gebruiken, zoals de alternatievenscan in het MER bedoeld is.		
26	2	Daarnaast hebben wij kennisgenomen van de beantwoording van de Kamervragen van JA21 en BBB met betrekking tot het bericht 'Minister wijst verder onderzoek naar eilanden met zonnepanelen in IJsselmeer definitief van de hand'. Hierin geeft Minister Hermans onder andere het volgende aan: • *“De ontwikkeling van een zon-op-waterproject in de Wieringerhoek staat op gespannen voet met een aantal andere belangrijke opgaven in het gebied (waterberging, zoetwatervoorraad, ecologie en Defensie). Als Rijk vinden wij het van belang om deze opgaven, die al onder druk staan, niet verder in de verdrukking te brengen met de ontwikkeling van een zon-op-waterproject.”* • *“Het is het kabinet bekend dat de provincie Noord-Holland en de gemeente Medemblik het project een warm hart toedragen, maar het kabinet is niet op de hoogte van eventuele stappen die zij zetten om het project alsnog mogelijk te maken.”* • *“Het Rijk is eigenaar van het IJsselmeer. Dit betekent dat medewerking van het Rijk vereist is voor het verkrijgen van de voor het project benodigde gronden.”*	Het planMER is gemaakt voor het beleid van de provincie over Wind op land. Het MER gaat derhalve niet in op zoekgebieden voor zon en de mogelijke effecten daarvan. Het gebied Wieringerhoek is in het MER alleen genoemd bij de samenvatting van het regionale windbeleid	nee
26	3	Schrappen zoekgebied Wieringerhoek **Conclusie:** alternatieve zoekgebieden wind op termijn enkel als vergelijkingsmateriaal te gebruiken en RES-zoekgebied Wieringerhoek te schrappen bij de Herijking RES.	Het planMER gaat niet over de zoekgebieden voor zon en is niet bedoeld als onderlegger bij de Herijking RES maar voor het provinciale beleid.	nee
Indiener 27				
27	1	**Grens zoekgebied windturbine 7**	De kaart in de bijlage van het MER (figuur C) laat zien dat het zoekgebied ten oosten van de N245 ligt.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Met interesse hebben wij kennis genomen van het 'Milieueffectrapport Wind op land 2024'. Wij constateren uit de kaart van de herziene RES dat de windturbines aan weerzijde van de weg N245 is aangewezen voor opschaling. Het is ons echter onduidelijk of het planMER het gebied ten westen van de N245 ook als opschalingsgebied voor windenergie meeneemt, aangezien de kaart op dit punt te weinig detail biedt. Dit gebrek aan detailniveau bemoeilijkt een duidelijke interpretatie en kan leiden tot onbedoelde uitsluiting van ons gebied in de verdere planvorming. Momenteel is de grens voor ons dus vaag.		
27	2	**Mogelijkheid tot opschalen en vervangen** Het planMER onderzoekt waar binnen de RES windenergie mogelijk is en onder welke voorwaarden. Naast nieuwe gebieden is het opwaarderen van bestaande turbines belangrijk, omdat dit met minder turbines meer vermogen en duurzame stroom oplevert, met minder impact op de omgeving. Het bestemmingsplan Landelijk gebied Harenkarspel staat vervanging van windturbines met een marge van +10% toe. Het is essentieel dat de mogelijkheid om nieuwe turbines te plaatsen en bestaande te vervangen in het planMER behouden blijft. Dit is cruciaal voor de nationale en regionale doelstellingen voor windenergie, zeker gezien de geopolitieke situatie en marktonwikkelingen.	Het planMER is niet gericht op, en bevat geen beoordeling van de mogelijke effecten van opschaling / repowering. Het voorgenomen besluit van de provincie laat de bestaande planologische mogelijkheden ongewijzigd. Voor repowering: zie de algemene beantwoording sub D.	nee
Indiener 28				
28	1	**Relatie met programma 380 kV en programma ruimte voor defensie** Wij begrijpen dat inhoudelijk nog niet veel gezegd kan worden over de consequenties van de in het planMER benoemde programma's 380 kV Noord-Holland Noord netuitbreiding en het Programma ruimte voor defensie. De relatie van deze programma's met de zoekgebieden wordt echter niet voldoende gelegd. Er wordt gezegd (bijvoorbeeld in tabel 12-2 op p. 158) dat er interferentie is met zoekgebieden maar het blijft bij die opmerking. Dat kan de indruk wekken dat de consequenties voor zoekgebieden heel beperkt zijn. Terwijl het in werkelijkheid een showstopper kan zijn. Meer duiding is daarom wenselijk.	In het planMER zijn raakvlakprojecten benoemd, waaronder het programma ruimte voor Defensie en de uitbreiding van het hoogspanningsnet. Deze informatie is voldoende voor het nu te nemen besluit. Bij concrete ontwikkelingen voor zoekgebieden is het uiteraard nodig rekening te houden met de genoemde raakvlakprojecten.	nee
28	2	**Afstandsnormen geluid**	In het planMER is voor alle zoekgebieden een indicatie gegeven van de kans op hinder als gevolg van het geluid van windturbines. Hierbij is op basis van op eerdere onderzoeken gebaseerde relaties tussen afstand, geluidniveau en kans	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		In het planMER is v.w.b. geluid geteld op basis van afstandsnorm tot woningen (nl. het aantal gehinderden in de schil O - 600 m rond de zoekgebieden). Graag zien wij in de planMER toegelicht waarom in tabel 5.2 het uitgangspunt 600 meter wordt laten zien en niet ook de aantallen behorend bij de in het planMER genoemde uitgangspunten van 300, 900 en 1200 meter. De overlast door geluid wordt immers niet gemeten door de afstand maar door het aantal decibel. Het hanteren van 1 getal, 600 meter, wekt de indruk dat dit een vastgestelde norm betreft met een bepaalde status. Een brief van VNG uit april 2023 zegt, als reactie op twee onderzoeken gepubliceerd over de effecten van afstandsnormen voor windturbines op land, daarover het volgende: *Het beschermen van omwonenden van windturbines is van groot belang. Wij zijn van mening dat hinder voor omwonenden zo veel mogelijk moet worden voorkomen met een goede wetenschappelijke onderbouwing, zoals dat ook gebeurt bij andere bronnen van hinder. Vaste afstandsnormen zijn daarvoor niet geschikt, omdat de geluidsproductie afhankelijk is van het type turbine en omdat de overdracht van geluid, trillingen en slagschaduw afhankelijk is van omgevingsfactoren zoals begroeiing en bebouwing. Het is nodig om voor iedere situatie te berekenen bij welke afstand de gewenste bescherming aan inwoners kan* *worden gegarandeerd op zo'n manier dat het de klimaatdoelstellingen niet onmogelijk maakt. Bovendien willen we dat innovatie van windturbines, zoals de ontwikkeling van stillere windmolens, doorgaat. Een vaste afstandsnorm draagt daar niet aan bij. Ook willen we dat lokaal maatwerk, afhankelijk van de omgeving, mogelijk blijft.* Daarbij is het hanteren van afstandsgrenzen niet in lijn met de geest van de Omgevingswet. Daarin wordt niet gewerkt met richtgetallen maar volgt toetsing vanuit de gedachte dat elke situatie specifiek wordt onderzocht.	op hinder hat aantal potentieel gehinderden bepaald. Hierbij zijn ook de woningen op een grotere afstand dan 500 meter meegenomen. In het MER is aangegeven dat niet is gewerkt met normen: niet voor de geluidbelasting en niet voor de afstanden. De afstanden zijn in het MER alleen gehanteerd om te laten zien welke ruimte overblijft (niet wordt uitgesloten) als verschillende normen voor de afstand worden gehanteerd. Dit is toegelicht in het MER. Voor concrete projecten dien uiteraard specifiek onderzoek naar de effecten plaats te vinden.	
28	3	**Boekelermeer Alkmaar** De mogelijkheden voor het plaatsen van windmolens op bedrijventerrein Boekelermeer Alkmaar zijn eerder onderzocht. Uit dit onderzoek is gebleken dat er binnen het gebied geen ruimte beschikbaar is. De Boekelermeer is een	zie de algemene beantwoording sub E. Gezien dat antwoord is een nadere inhoudelijke reactie niet nodig	ja

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		intensief gebruikt bedrijventerrein met een reeds goed ingevulde ruimtelijke structuur. Verdere plaatsing van windmolens leidt tot conflicten met bestaande bedrijfsactiviteiten, veiligheidsnormen en planologische kaders. Wij verzoeken u om bedrijventerrein Boekelermeer Alkmaar uit de alternatievenscan van de Plan-MER te verwijderen. Wij hechten waarde aan een zorgvuldig en efficiënt proces en achten het niet wenselijk om gebieden te betrekken waarvan reeds vaststaat dat zij niet geschikt zijn voor verdere windenergieontwikkeling.		
28	4	**Discrepantie in provinciaal beleid en MER** Overigens zien wij een discrepantie in het gepresenteerde provinciaal beleid zoals verwoord in het planMER en het beleid neergelegd in de provinciale omgevingsvisie.	Deze zienswijze wordt niet gedeeld.	nee
Indiener 29				
29	1	Toetsbare en hanteerbare geluidsnormen Geluid van windturbines heeft een nadelig effect op de leefomgeving en de gezondheid van de mensen die in de nabijheid daarvan leven, wonen en werken. Adequate normering van het hoorbare en het niet hoorbare geluid (infrasoon - <20 hz) ontbreken in de plan MER wind op land. De enige norm waarover geschreven wordt is de Lden norm en deze is -als jaargemiddelde- inadequaat, niet meetbaar en dus ook niet handhaafbaar. Dit betekent dus dat er in het geheel geen toepasbare normen zijn terwijl het wel de leefomgeving en de gezondheid van de omwonenden betreft waarvan de zorg en verantwoordelijkheid voor een belangrijk deel berust bij de Provincie. In plan MER dienen er m.i. toetsbare en hanteerbare geluidsnormen aangegeven te zijn die als leidraad gebruikt kunnen worden in de hierop volgende project-MER plannen zodat het voorzorgprincipe ingevuld wordt.	Zie de algemene beantwoording onder C.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		Stichting Oostewind verzoekt daarom in “Plan-MER wind op land” toetsbare en handhaafbare geluidsnormen op te nemen.		
Indiener 30				
30	1	**Zoekgebied 16 in alle kaarten uitbreiden naar RWZI** In het planMER lijkt het terrein van rwzi Geestmerambacht zelf echter niet te zijn aangeduid als potentieel zoekgebied voor wind. Zie figuur C in bijlage 1 op bladzijde 164. In figuur S.1 op bladzijde 7 daarentegen is het zuiveringsterrein wel (gedeeltelijk) aangeduid. Wij vragen ons af of dit een omissie is die per abuis is ontstaan, aangezien de locatie wel is onderzocht en naadloos aansluit bij zoekgebied 16 voor wind op het terrein van het recreatieschap direct ten zuiden van de rwzi. Wij zouden u willen verzoeken de rwzi als potentieel zoekgebied voor wind mee te nemen in de planMER. Verder lijkt er op bladzijde 109 een tegenstelling te staan over het zoekgebied 'Geestmerambacht langs N504' (16): • In de 2e alinea van paragraaf 8.4.1 staat dat het gebied geen of weinig effect zal hebben op stedelijke functies en/of infrastructuur. • In de 3e alinea van paragraaf 8.4.1 staat dat het gebied mogelijk beperkingen ondervindt van bedrijventerreinen en/of andere stedelijke functies.	De locatie Geestmerambacht is ten opzichte van de oorspronkelijke begrenzing aangepast. In de bijlage bij het MER is per abuis een oud kaartje opgenomen. Dit wordt aangepast. Dit verouderde kaartje verklaart de ogenschijnlijke tegenstelling. Zie ook de beantwoording bij 25.1.	ja
30	2	**Tegenstelling voor zoekgebied 16 voor ruimtegebruik** Locatie Helsdeur Voor de locatie De Helsdeur in Den Helder heeft HHNK door GIS onderzoek naar ruimtelijke mogelijkheden en belemmeringen de inpassing voor twee á drie turbines met een tiphoogte van 225 tot 250 meter in beeld gebracht. De conclusies over de ruimtelijk inpassing komen overeen met de bevindingen uit het planMER. HHNK ziet grotere turbines op deze al bestaande windlocatie als een goede kans om tezamen met locatie rwzi Geestmerambacht in de eigen energiebehoefte te kunnen voorzien. Uiteraard zal HHNK te zijner tijd in gesprek gaan met het Rijksvastgoedbedrijf en de bevoegde gezagen om mogelijke verstoring of belemmeringen te	Deze zienswijze vraagt niet om een reactie van GS. Wij stellen het op prijs op de hoogte te worden gehouden van ontwikkelingen in het genoemde zoekgebied.	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		bespreken, alvorens te starten met een nieuw windinitiatief bij gemaal De Helsdeur. Indien nodig kunnen mitigerende maatregelen worden toegepast en kan in overleg worden besproken wat de voorkeurslocaties voor de turbines zijn.		
Indiener 31				
31	1	**Methode Geluid** De locaties binnen het werkgebied van ODIJmond zijn niet de meest gunstige locaties in verband met aantal geluidgehinderden. ODIJmond adviseert om ook laag frequent geluid mee te nemen in de MER voor een volledig beeld bij de besluitvorming. Onderzoeklocaties binnen het werkgebied van ODIJmond laten relatief veel geluidgehinderden zien, dit is wat ODIJmond betreft minder wenselijk. Ondanks dat het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving nog niet officieel in werking is, moet wel rekening gehouden worden met de nieuwe standaardwaarden. Laag frequent geluid wordt kort benoemd, maar is niet nader onderzocht. ODIJmond heeft gepleit voor een gedegen (landelijk) onderzoek met als resultaat toereikende wettelijke normen voor LFG.	In het PlanMER is geen specifieke aandacht besteed aan Laagfrequent geluid. Dit is gedaan omdat op grond van literatuur over geluidemissie en geluidhinder van windturbines. Zie hiervoor de algemene beantwoording sub C.	nee
31	2	**Natuur** OD IJmond heeft de volgende opmerkingen betreffende Natura2000-activiteit: Op pagina 94 van het milieueffectrapport wordt het volgende vermeld: "Tata Steel (15) grenst aan het Natura 2000-gebied Noord-Hollands Duinreservaat. Dit gebied is echter niet aangewezen voor habitattypen." Het lijkt er op dat hier soorten bedoeld wordt. Het gebied is wel aangewezen voor habitattypen.	De opmerking van de inspreker is terecht. De betreffende habitattypen zijn echter niet gevoelig voor beïnvloeding door windturbines.	nee
31	3	**Omgevingsveiligheid** Bij het plaatsen van windturbines (of windparken) zijn voor het aspect externe veiligheid de volgende onderdelen van belang: Het plaatsgebonden risico, de effecten van het falen van een windturbine op andere risicobronnen, buisleidingen en transportroutes (domino-effecten), beperkingen bouwhoogte en radarverstoring vanwege vliegverkeer van en naar luchthaven Schiphol, radar- en zichtverstoring voor scheepvaartverkeer. In de plan-MER is het aspect omgevingsveiligheid en de mogelijke risico's beschreven. Geconcludeerd wordt dat het aspect omgevingsveiligheid per plangebied nader moet worden onderzocht. In een later stadium moeten dan ook de risico's worden berekend met een QRA.	Onderzoek van de omgevingsveiligheid dient inderdaad te worden onderzocht bij een concreet voornemen tot het realiseren van een windpark.	nee
31	4	**Luchtkwaliteit**	De effectbeschrijving in het MER is voldoende voor het nu te nemen besluit. Zoals aangegeven in het MER en in de algemene beantwoording sub A moeten	nee

Indiener nr.	Zienswijze nr.	Samenvatting zienswijze	Antwoord Gedeputeerde Staten van Noord-Holland	Wijziging in besluit en/of MER?
		De effectbeoordeling van ‘mogelijke emissies’ via de lucht is onvoldoende onderbouwd in de MER. In de MER wordt verwezen naar een quickscan van het RIVM uit 2022 waaruit blijkt dat o.a. in de coatings van de windturbines chemische stoffen zitten die volgens Europese wetgeving als gevaarlijk voor mens en milieu zijn beoordeeld. Deze stoffen kunnen met regenwater in het milieu terechtkomen. Hiernaast komen naar schatting per jaar per turbine tussen de 3,1 gram tot 14 kilogram microplastics vrij. Door het RIVM wordt aangegeven dat aanvullend onderzoek nodig is om tot een nauwkeurigere inschatting te komen. Wij adviseren om in de MER de toepasbaarheid en beschikbaarheid van windturbines met coatings waar geen of weinig gevaarlijke stoffen uit vrijkomen te onderzoeken.	voor concrete projecten in de zoekgebieden nog de benodigde procedures worden doorlopen. Daarin kan zo nodig ook aandacht worden besteed aan het door de indiener aangedragen effect.	

Copyright ©
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlenen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensoring en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere

www.anteagroup.nl

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 13 juni 2025 16:28
Aan: Commissie Leefomgeving <commissieleefomgeving@noord-holland.nl>
Onderwerp: Verzoek stukken bijvoegen (spoed!)

Verzoek aan de Provincie Noord-Holland om deze e-mail en zienswijze (zie bijlage 1x) geanonimiseerd bij de stukken/ bijlagen te voegen van de vergadering van de Commissie Leefomgeving dd 19 juni 2025 bij punt 7.a inzake de MER-Wind op Land.

Geachte Commissieleden,

Bijgaand mijn reactie op de Nota van Beantwoording MER-Wind op Land met het verzoek deze bij de stukken te voegen van de vergadering van 19-6 punt 7a van de Commissie Leefomgeving (zoals besproken).

Ik wil graag uw aandacht vestigen op mijn **volledige** zienswijze over de **MER-Wind op Land van de Provincie Noord-Holland** (zie bijlage). **Het is cruciaal dat u deze leest, omdat zowel mijn eerdere kritische zienswijze op de NRD-Herijking RES als essentiële punten uit mijn zienswijze op de MER-Wind op Land niet correct zijn verwerkt in de officiële beantwoording.**

Mijn voornaamste zorgen betreffen het (voormalige) zoekgebied **Boekelermeer 3 nr L uit de conceptversie van de MER-Wind op Land** (eerder aangeduid als **zoekgebied 13 wind** in de Herijking RES en **Boekelermeer 3** in de NRD-Herijking RES). Volgt u het nog?! Het betreft een prachtig open landschap langs de A9 in Heiloo (het noordelijk deel hiervan behoorde tot het zoekgebied). Dit gebied valt onder het Beschermd Provinciaal Landschap Noord-Kennemerland en is onderdeel van droogmakerij “De Oosterzijpolder”en het Oerij-gebied. Ook grenst het aan waardevol NNN-landschap, belangrijke vogelleefgebieden en cultuurhistorische landgoederen. Tenslotte viel het gebied tot verkort binnen de attentiezone/ bufferzone van de Hollandse Waterlinies (Unesco Wereld Erfgoed), totdat die begrenzing onlangs in stilte flink verkleind werd in Noord-Holland. U begrijpt het wellicht al; “De Oosterzijpolder” valt er nu NET buiten. Toeval? Hoewel dit zoekgebied gelukkig uit de MER is geschrapt – en eerder al door de raad van de Gemeente Heiloo uit de Herijking RES dd 15 juli 2024 – is het opmerkelijk dat het überhaupt in de MER werd opgenomen. Dit baart mij zorgen, evenals signalen die erop wijzen dat industriegebied Boekelermeer zou willen uitbreiden, alsmede de aanblijvende lobby voor windmolens, ten koste van dit waardevolle landschap. Het feit dat een groot aantal zienswijzen specifiek over dit zoekgebied gingen toont echter de breedgedragen zorgen. Zo ook bij de CommissieMer, zo valt in hun rapport te lezen.

Vergeet niet dat deze energietransitie voor diverse betrokkenen enkel een grof verdienmodel is. Omwonenden maken zich vooral zorgen om hun leefklimaat, woonomgeving en de gezondheid van hun gezin. Zij hebben geen harde stem in de bestuurlijke processen, staan niet op de netwerkborrels, zitten niet aan de versnellingstafels en moeten kunnen vertrouwen op onafhankelijke rapporten en een

eerlijke besluitvorming. Een te nauwe verwevenheid van Gemeenten en de Provincie Noord-Holland met de bedrijven, initiatieven en lobbyclubs rondom Boekelermeer (onder andere als aandeelhouder, investeerder en/ of subsidieverlener) kan leiden tot een verstrengeling van belangen en een onomkeerbare aantasting van dit onvervangbare landschap. Ik verzoek u dat niet te laten gebeuren!

Met betrekking tot de Nota van Beantwoording op de MER-Wind op Land is mij opgevallen dat diverse kritische zienswijzen/ bezwaren zijn weggelaten door de Antea Group en dat de kwaliteit van de beantwoording op veel bezwaren matig is. Ook wordt benoemt dat er 3 zienswijzen niet verwerkt zijn tijdens de NRD-procedure. Er worden echter slechts 2 indieners benoemt en de ingediende bezwaren worden wel erg beknopt weergegeven. Aan het verzoek om de procedure opnieuw te volgen is niet voldaan. Tenslotte viel mij op dat er op voorkant van de definitieve Nota van Beantwoording nog steeds concept staat. Voor het overige verwijs ik u graag naar mijn eerder ingediende volledige zienswijze in de bijlage.

Vriendelijke groeten,

*** Ik verzoek u deze e-mail en zienswijze geanonimiseerd te verwerken!**

Geachte dames en heren van de Provinciale Staten,

Hierbij dien ik een zienswijze in op de **MER-effectrapportage Wind op Land (d.d. 24 januari 2025)**, welke tot 24 maart 2025 ter inzage ligt bij de Provincie Noord-Holland.

Punt 1: De MER-effectrapportage Wind op Land (d.d. 24 januari 2025) Land is niet tot stand gekomen conform de juridische procedure-eisen van de AWB.

De MER-effectrapportage Wind op Land is mijn inziens onrechtmatig tot stand gekomen. Tijdens de procedure van de NRD MER Herijking RES (voorloper van het rapport) heeft de Provincie Noord-Holland **minstens 33%** van de ingediende zienswijzen niet verwerkt in de Nota van Beantwoording Wind op Land (d.d. 24 oktober 2024). Mogelijk ligt het aantal onverwerkte zienswijzen nog hoger. De Provincie weigert de procedure echter opnieuw uit te voeren en spreekt van een foutje zonder gevolgen. Dit is absoluut onjuist. Zeer opvallend is dat de “zoekgeraakte” zienswijzen allemaal betrekking hadden op hetzelfde zoekgebied, namelijk: Boekelermeer 3. Deze MER-effectrapportage Wind op Land is daarmee onvolledig en onrechtmatig tot stand gekomen en kan en mag geen rechtsgeldig fundament voor verdere MER-procedures in Noord-Holland vormen. Er is niet voldaan aan de wettelijke bepalingen van de AWB (o.a. het zorgvuldigheids- en vertrouwensbeginsel).

Punt 2.1: Zoekgebied voor de doorkijk Boekelermeer 3 nr. L (voorheen zoekgebied 13 in de Herijking RES) is onterecht opgenomen in de MER-effectrapportage (d.d. 24 januari 2025).

Dit zoekgebied is op 15 juli 2024 middels een democratisch besluit van de gemeenteraad Heiloo uit de Herijking RES geschrapt. Er is dus geen sprake van een nieuw of alternatief zoekgebied, zoals ten onrechte gesuggereerd wordt in de MER-effectrapportage Wind op Land. Er is sprake van een geschrapt/ doorgehaald zoekgebied omdat het gebied (notabene Beschermd Provinciaal Landschap) ongeschikt is voor grootschalige windenergie. Door het zoekgebied toch op te nemen voor de doorkijk/ toekomst bestaat de mogelijkheid dat het bollenveld er op een later moment, via een juridische achterdeur, alsnog doorheen gedrukt wordt. De democratische motie van 15 juli 2024 van de Gemeenteraad Heiloo kan daarmee worden omzeild. Inmiddels is er zelfs nog een zoekgebied bijgekomen op het gehele Industrieterrein van Boekelermeer (Boekelermeer 3 nr. Y voor de doorkijk) en bestaat het totale gebied nu uit 4 afzonderlijke zoekgebieden verdeeld over 2 gemeenten. De opzet lijkt duidelijk: omwonenden laten verdrinken in een juridisch moeras. Commerciële belangen lijken belangrijker dan de gezondheid en leefklimaat van omwonenden.

Punt 2.2: Zoekgebied voor de doorkijk Boekelermeer 3 nr. L (voorheen zoekgebied 13 in de Herijking RES) is onterecht opgenomen in de MER-effectrapportage d.d. 24 januari 2025.

In de Nota van Beantwoording Wind op Land wordt n.a.v. een zienswijze en het rapport “Verkenning kansen voor agrariërs wind op land” een selectie gemaakt van ingediende zoekgebieden in Noord-Holland die vervolgens wel of niet zijn opgenomen in de MER-effectrapportage Wind op Land. Dit rapport is opgesteld door initiatiefnemers LTO Noord, Windunie en de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland. Zoekgebied Boekelermeer 3 nr. L (voorheen zoekgebied 13 RES) wordt hier ook behandeld/ aangedragen en heet in het desbetreffende rapport “Cluster 1”. Het zoekgebied scoort notabene volgens eigen onderzoek van deze initiatiefnemers erg slecht op het gebied van natuur en draagvlak van de omgeving. Dat laatste kan ook niet anders want er is feitelijk geen overleg, nauwelijks tot geen informatievoorziening en totaal geen participatie met de omgeving. Ook is het zoekgebied in strijd met de visiekaart voor wind op land die notabene door mede-initiatiefnemer Natuur en Milieufederatie zelf is opgesteld. Toch wordt het project als zeer kansrijk bestempeld. Het rapport scoort namelijk opvallend hoog op het gebied van draagvlak bij de Gemeente Heiloo en de lokale energie coöperatie(s).

Ik benoem hieronder in het kort enkele kenmerken van dit zoekgebied:

- Ligging in Beschermd Provinciaal Landschap (BPL Noord-Kennemerland);

- Ligging nabij NNN-landschap;

- Ligging nabij vogelleefgebied en migratieroutes;

- Te kleine oppervlakte van minder dan 1000 x 200 meter;

- Te dichte afstand tot woningen en/of (beperkt) kwetsbare objecten (o.a. een woning aan de Nijenburgerweg 2a te Heiloo op slechts ca 300 meter afstand!);

- Ligging bovenop gigantische aardgasleidingen alwaar grote veiligheidscontouren van kracht zijn;

- Ligging in cultuurhistorische landschap (o.a. Oosterzijpolder) en te dichte ligging tot diverse Monumenten en/ of Landgoederen, o.a. Landgoed Nijenburg en Landgoed Ter Coulster en diverse monumentale stolpboerderijen.

Ondanks deze grote bezwaren, alsmede de democratische doorhaling van de gemeenteraad van Heiloo d.d. 15 juli 2024, wordt het zoekgebied toch opgenomen voor de doorkijk in de MER-effectrapportage Wind op Land. Terwijl andere zoekgebieden met vergelijkbare kenmerken, of veel minder bezwarende kenmerken, afvallen. Ik verwijs u

specifiek naar de antwoorden in de Nota van Beantwoording Wind op Land d.d. 24 oktober 2024 bij indiener 2 zienswijze 3. De ingediende zoekgebieden worden hier niet gelijk beoordeeld. Er is sprake van willekeur en vooringenomenheid bij de selectie van zoekgebieden waarmee niet voldaan wordt aan de juridische procedure-eisen van de AWB. En dat brengt mij direct bij punt 3.1 en 3.2.

Punt 3.1 Mogelijke vooringenomenheid van de Antea Group.

De opgestelde MER-rapporten zijn behandeld door de Antea Group, dat onderdeel uitmaakt van Oranjewoud NV. Net als diverse initiatiefnemers en stakeholders rondom windparken is deze organisatie lid van NedZero; de brancheverenigingVOOR windenergie. Een neutrale en objectieve oordeelsvorming, zonder vooringenomenheid en willekeur, is onvoldoende gewaarborgd, conform de procedure-eisen van de AWB.

Punt 3.2 Mogelijke vooringenomenheid van diverse betrokkenen rondom ontwikkelingen bij Industriegebied Boekelermeer/ Oosterzijpolder in Heiloo en Alkmaar (zoekgebieden Boekelermeer 1, 2 en 3).

Rondom Industriegebied Boekelermeer vinden zeer ingrijpende ontwikkelingen plaats op het gebied van energietransitie (o.a. innovaties van nieuwe energievormen en dragers) en het oplossen van de netcongestie van het industriegebied. De “New Energy Coalition” speelt een belangrijke rol bij deze ontwikkelingen, alsmede een groot aantal samenwerkingspartners, stakeholders, bedrijven en/ of leden van NedZero. Industriegebied Boekelermeer is inmiddels bestempeld als energy-hub en als een Europese “Renewable Energy Valley”. Er bestaan grote ambities op het gebied van o.a. de productie en het transport van waterstof en biomassa, waarmee gigantische (financiële) belangen en investeringen gemoeid zijn. Veelal rijkelijk gesubsidieerd. Deze informatie komt overigens van internet, omwonenden worden niet/ nauwelijks ergens van op de hoogte gesteld. Een neutrale en objectieve oordeelsvorming, zonder vooringenomenheid en willekeur, is onvoldoende gewaarborgd, conform de procedure-eisen van de AWB. Er is een groot risico op een verstrengeling van belangen. Het niet verwerken van kritische zienswijzen m.b.t. zoekgebied Boekelermeer 3 (zie punt 1), die een risico vormden voor de uiteindelijke besluitvorming, is hier mogelijk een zeer schrijnend voorbeeld van.

Punt 4 In de MER-effectrapportage Wind op Land d.d. 24 januari 2025 wordt onvoldoende rekening gehouden met het voorzorgsbeginsel.

De MER-effectrapportage Wind op Land houdt WEL rekening met nog niet geldende nieuwe Nederlandse afstands- en geluidsnormen voor windparken/ windturbines die in negatieve zin voor omwonenden afwijken van omringende Europese landen. De MER-effectrapportage Wind op Land houdt echter GEEN rekening met bindende Europese en Nederlandse regelgeving en verdragen die omwonenden juist extra moeten beschermen

tegen ernstige overlast en gezondheidsschade. Ik verwijs u hierbij naar o.a. het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens, de SMB-richtlijn, Verdrag van Aarhus alsmede de Grond- en Omgevingswet. Er lijkt sprake van willekeur waarbij het voorzorgsbeginsel onvoldoende gehanteerd wordt. De gezondheid en de grote gevolgen voor het leefklimaat van omwonenden en dieren lijken van ondergeschikt belang.

Punt 5. Verkeerde meetmethode op basis van jaargemiddelden.

De MER-effectrapportage Wind op Land gaat qua geluidsnormen uit van jaargemiddelden. Er kunnen enorme pieken qua geluidsoverlast plaatsvinden zonder dat er ingegrepen kan worden omdat er alleen gehandhaafd kan worden op basis van jaargemiddelden. Dagen waarop windmolens stilstaan worden hierin meegerekend. Dit is een onjuiste en oneerlijke meetmethode. Overlast voor omwonenden gaat dag en nacht door. Ook is er onvoldoende aandacht voor de risico's en overlast van onhoorbare maar schadelijke laagfrequente trillingen en de cumulatie van omgevingsgeluid. Ik verwijs u naar de ingediende onafhankelijke zienswijze (m.b.t. de gezondheidsrisico's) van Windwiki.

Punt 6 Zienswijzen op zoekgebied voor de doorkijk Boekelermeer 3 nr. L en deels ook nr. Y (voorheen zoekgebied 13 in de Herijking RES)

Hieronder benoem ik nogmaals de belangrijkste grote bezwaren tegen zoekgebied voor de doorkijk Boekelermeer 3 nr. L. Deze bezwaren zijn overigens deels ook van toepassing voor zoekgebied voor de doorkijk Boekelermeer 3 nr. Y.

Punt 6.1 Het zoekgebied ligt op te korte afstand van woningen in Plan Oost, de Nijenburgerweg, Kanaalweg en diverse (beperkt) kwetsbare objecten in Boekelermeer alsmede de snelweg A9. Toevoeging van windmolens op dergelijke korte afstand van woningen zou een cumulatie betekenen bovenop het reeds aanwezige hinderlijke omgevingsgeluid van de snelweg A9 en vliegverkeer. De laagfrequente geluiden, het tonaal geluid, de trillingen en slagschaduw zouden voor zeer ernstige hinder en gezondheidsklachten voor omwonenden kunnen zorgen. Het voorzorgsbeginsel wordt onvoldoende gehanteerd.

Punt 6.2 In het zoekgebied zijn diverse veiligheidscontouren aanwezig. Zo bevinden zich o.a. direct onder het zoekgebied gigantische ondergrondse gaspijpleidingen van Taqa (van nationaal belang) die gas vanaf de Bergermeer naar de Gasbehandelingsinstallatie op de Boekelermeer vervoeren. Dit zijn geen gewone gasleidingen maar leidingen met een enorme diameter en een zeer hoge druk. Op industrieterrein Boekelermeer bevinden zich ook diverse veiligheidscontouren. De veiligheid van de omgeving kan niet gegarandeerd worden bij het ontstaan van een gaslek, wanneer een windmolen inclusief rotorbladen geheel omvalt, wanneer er een

rotorblad afbreekt of wanneer er brand uitbreekt met potentieel groot explosiegevaar tot gevolg.

Punt 6.3 Het zoekgebied heeft een beschermde status van Beschermd Provinciaal Landschap (BPL Noord-Kennemerland) en ligt nabij een NNN-Netwerk. Windmolens zijn hier NIET toegestaan. Alleen bij een groot openbaar belang, en als er geen reële alternatieven voor handen zijn. Dat is hier niet van toepassing. Er zijn zeker alternatieven denkbaar, zowel qua locatiekeuze (bijv. in het landelijk gebied/ buitengebied rondom groot Alkmaar of in de Noordzee) als qua energiebron (bijv. zonneparken en/ of geothermie in plaats van windmolens). Zoekgebied 13 uit de RES was in eerste instantie ook geselecteerd voor zonne-energie, hetgeen voor de omgeving veel minder bezwaarlijk zou zijn. In de toelichting van de desbetreffende BPL- status staat: "*Ruimtelijke ontwikkelingen die een inbreuk zijn op het kleinschalige karakter van de strandwal zijn een aantasting op de kernkwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen die doorzichten verkleinen of blokkeren zijn ook een aantasting van de kernkwaliteit. Oude landgoederen zijn onvervangbaar. De openheid en lange zichtlijnen zijn een unieke kwaliteit. Verstoring door ruimtelijke ontwikkelingen van opgaande elementen vormen een aantasting die leiden tot verstoring en zijn niet toegestaan*". Windmolens zijn absoluut niet passend binnen dit open karakter en zouden zorgen voor ernstige horizonvervuiling en een aantasting van de BPL-status. Daarnaast zouden windmolens het landschap te veel verstedelijken, voor een rommelig beeld zorgen en niet matchen met de reeds bestaande lijn windmolens langs het Noord-Hollands Kanaal (zoekgebied Boekelermeer 1 en 2). Bovenstaande heeft de Provincie zelf ook duidelijk onderschreven, ik verwijs u naar de uitkomst van een WOO-verzoek m.b.t. tot zoekgebied 13 RES (zie link https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Bijlage%20bij%20beantwoording%20woo-verzoek%20inzake%20herijking%20RES%202024%20zoekgebied%2013.pdf). De status van BPL- en NNN- landschappen dient door de Provincie Noord-Holland beschermd te worden voor toekomstige generaties, dat is namelijk precies de reden waarom ze ooit deze beschermde status hebben gekregen.

Punt 6.4 In de directe nabijheid van het zoekgebied bevinden zich diverse Rijksmonumenten en Landgoederen die voorgoed en onherstelbaar aangetast worden in hun beleving en aanzicht bij de plaatsing van windmolens. Landgoed Nijenburg en Landgoed Ter Coulster zijn beeldbepalend voor Heiloo. De Nijenburgerweg, die grenst aan het zoekgebied, is ook aangewezen als monumentale laan en de Oosterzijpolder (waarin het zoekgebied is gelegen en/ of aan grenst) heeft een lange ontstaansgeschiedenis als droogmakerij. Het is niet zonder reden dat dit gebied een beschermde BPL- status toegewezen heeft gekregen! Monumenten en hun directe omgeving dienen voor toekomstige generaties beschermd te worden.

Punt 6.5 Het zoekgebied ligt nabij diverse weidevogel leef- en rustgebieden van Natuurmonumenten en Landschap Noord-Holland (o.a. Kooimeer en Limmer Die). Vogels gebruiken deze gebieden als rustplaats, nestlocatie en ook als jacht- en migratieroute. Dit komt uit diverse onderzoeken naar voren (o.a. Sovon). Samen met de eco-zone van de Boekelermeer vormt het zoekgebied nr. L nog het enige onbebouwde deel tussen het industrieterrein Boekelermeer en Heiloo en een open doorkijk in het landschap. Dit is een belangrijk leefgebied voor diverse planten en dieren die onder de Natuurbeschermingswet dan wel de Vogelwet vallen. In deze wetten staat dat beschermde diersoorten niet verstoord, beschadigd en/ of gedood mogen worden en dat is bij plaatsing van windmolens op deze locatie duidelijk wel het geval.

Punt 7 Conclusie en dringend verzoek aan PS/GS

In de MER-procedure is onvoldoende rekening gehouden met de Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur (AWB). Fundamentele zaken zoals het zorgvuldigheids-, rechtszekerheids-, vertrouwens-, gelijkheids- en het FairPlay beginsel worden niet/ onvoldoende gehanteerd. De MER-procedure schiet op essentiële onderdelen te kort met mogelijke ernstige gevolgen. Op basis van de genoemde argumenten, bezwaren en onregelmatigheden had de NRD-MER Herijking RES procedure opnieuw gevolgd moeten worden. De Provincie heeft helaas niet aan dit verzoek voldaan. Nu ligt er een MER-effectrapportage Wind op Land ter inzage die mijn inziens geen rechtsgeldig fundament voor verdere MER-procedures in Noord-Holland mag/ kan vormen. Ik verzoek Provinciale Staten (PS)/ Gedeputeerde Staten (GS) dit besluit daarom alsnog te heroverwegen. Ook verzoek ik PS/ GS om de zoekgebieden Boekelermeer 3 voor de doorkijk (zowel nr. L en Y) alsnog uit de MER-effectrapportage Wind op Land te schrappen, conform het democratische besluit van de gemeenteraad van Heiloo d.d. 15 juli 2024. Er zijn daarvoor voldoende onderbouwde argumenten/ zienswijzen aangedragen.

Graag ontvang ik een ontvangstbevestiging van deze zienswijze en wens ik schriftelijk op de hoogte te worden gebracht van de verdere voortgang.

Vriendelijke groeten,

XXXXXX *

Bewoner Heiloo

* Ik verzoek u mijn zienswijze geanonimiseerd te verwerken.

Van: Bewonerslandinzicht <secretariaat@bewonerslandinzicht.nl>
Verzonden: zaterdag 14 juni 2025 14:09
Aan: Statengriffie <statengriffie@noord-holland.nl>
CC: Michel Becker <michel.becker@noord-holland.nl>; Aletta den Boer <aletta.den.boer@noord-holland.nl>; Robert Nijkamp <robert.nijkamp@noord-holland.nl>; Ingrid de Sain <ingrid.de.sain@noord-holland.nl>; Dorien Sijbenga <dorien.sijbenga@noord-holland.nl>; Pieter Teeuwen <pieter.teeuwen@noord-holland.nl>; Vincent Valk <vincent.valk@noord-holland.nl>; Gert Vendrig <gert.vendrig@noord-holland.nl>; Gerda Bakker <gerda.bakker@noord-holland.nl>; Jeroen Boer <jeroen.boer@noord-holland.nl>; Joost van Gilse <gilsej@noord-holland.nl>; Laura Ouderkerken <laura.ouderkerken@noord-holland.nl>; Marianne Poot <marianne.poot@noord-holland.nl>; Nick Roosendaal <roosendaaln@noord-holland.nl>; Klaas Jeroen Terwal <terwalk@noord-holland.nl>; Bastiaan de Wit <witb@noord-holland.nl>; Ruchama Bwefar <ruchama.bwefar@noord-holland.nl>; Walter Freeman <walter.freeman@noord-holland.nl>; Anouk Gielen <gielena@noord-holland.nl>; Peter Korzelius <peter.korzelius@noord-holland.nl>; Paul Laport <paul.laport@noord-holland.nl>; Nicole van der Waart <waartn@noord-holland.nl>; Tessa van Wijnen <wijnent@noord-holland.nl>; Gery de Boer <gery.de.boer@noord-holland.nl>; Marloes ten Ham <marloes.ten.ham@noord-holland.nl>; Amar Karar <amar.karar@noord-holland.nl>; leerinkg@noord-holland.nl; Fatima Oulad Hadj <fatima.oulad.hadj@noord-holland.nl>; Chris Vonk <chris.vonk@noord-holland.nl>; Tim Wagelaar <tim.wagelaar@noord-holland.nl>; Laurien Berkvens <laurien.berkvens@noord-holland.nl>; Krista Jansen <krista.jansen@noord-holland.nl>; Emre Kanik <kanike@noord-holland.nl>; Sijmen Mlder <sijmen.mulder@noord-holland.nl>; Marieke van Aesch <marieke.van.aesch@noord-holland.nl>; Ilona Haas <ilona.haas@noord-holland.nl>; marc.hanou@noord-holland.nl; Jaap Hollebeek <hollebeekj@noord-holland.nl>; Dani묠van den Berg <bergd@noord-holland.nl>; Ivo Mantel <manteli@noord-holland.nl>; Kelly Uiterwijk <kelly.uiterwijk@noord-holland.nl>; Ilse Bezaan <bezaani@noord-holland.nl>; Dani묠de Moel <daniel.de.moel@noord-holland.nl>; Ronald van Tiggelen <tiggelenr@noord-holland.nl>; Julia Schneemann <julia.schneemann@noord-holland.nl>; Maik de Weerdt <maik.de.weerdt@noord-holland.nl>; Dennis Heijnen <heijnend@noord-holland.nl>; Willemien Koning-Hoeve <hoevew@noord-holland.nl>; Ralf Dekker <dekkerr@noord-holland.nl>; Johan Dessing <dessingj@noord-holland.nl>; Remine Alberts-Oosterbaan <oosterbaanr@noord-holland.nl>; Heidi Bouhlel-Lascaris <heidi.lascaris@noord-holland.nl>; Sander Faassen <sander.faassen@noord-holland.nl>; Hein Stulemeijer <hein.stulemeijer@noord-holland.nl>; Michel Klein <kleinm@noord-holland.nl>
Onderwerp: Burgeradres inzake RES zoekgebied Schoteroog, Waarderpolder Haarlem

Geachte heer Van der Laan,

Samen met deze email sturen wij u een burgeradres.
Kortheidshalve verwijzen wij naar de inhoud.

Vriendelijke groet,
Bewonerscommissie Land in Zicht

De voorzitter van de Provinciale Staten van Noord-Holland
per email via Statengriffier, de heer R. Van der Laan – statengriffie@noord-holland.nl
Cc: per email alle leden van de Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 14-6-2025

Betreft: Burgeradres aan de Provinciale Staten van Noord-Holland, conform artikel 155 Provinciewet – RES zoekgebied Schoteroog, Waarderpolder in Haarlem

Geachte leden van de Provinciale Staten Noord-Holland,

Aanleiding
De gemeente Haarlem ziet Schoteroog als toekomstig energielandschap, waar zon- en windenergie opgewekt gaat worden. Dit als invulling van het zoekgebied, dat opgenomen is in de Regionale Energie Strategie (RES 1.0 en de herijking RES). Wanneer de initiatiefnemers met hun plannen komen om een vergunning aan te vragen, zal het bevoegd gezag haar afweging moeten maken: wat is de bijdrage aan de energietransitie? Past het in het landschap? Beschermen we mensen en het milieu afdoende?
Een toenemend aantal omwonenden van Schoteroog heeft grote zorgen over de effecten van de geplande windturbines op hun gezondheid en de leefomgeving. Die zorgen betreffen verschillende aspecten (bijv. de effecten van geluidshinder voor de gezondheid of de inbreuk op het huidige recreatiegebied). Daarnaast is er onduidelijkheid over de rol van de Provincie Noord-Holland en de gemeente Haarlem waar het gaat om de vergunningsverlening. Wie gaat de vergunning verlenen voor grotere windturbines op deze voormalige vuilstortplaats?

Daarom hebben wij behoefte de Provinciale Staten van Noord-Holland (verder afgekort als PS NH) de situatie te schetsen en een aantal vragen te stellen.

Wat is er aan de hand?
De situatie die er aan het ontstaan is met de geplande zonneweide en windturbines op Schoteroog is als volgt samen te vatten:

- Gemeente Haarlem heeft een Omgevingsvisie 2045 [i] opgesteld. Deze Omgevingsvisie 2045 betreft geheel Haarlem en gaat uit van een integrale benadering. Deze benadering is ook gekozen voor de verdere concretisering van beleid en uitvoering in wijken en gebieden, zo wordt aangegeven. Deze concretisering vindt dan plaats via een Omgevingsplan, via thematische plannen (bijv. Actieplan Schone Energie), via Zone-ontwikkeling en via Gebiedsprogramma's, waaronder het gebied rond Schoteroog [ii], zo valt te lezen in het omgevingsplan van Haarlem.
- De Omgevingsvisie 2045 is onderbouwd met een OmgevingsEffectRapport [iii] (OER). Opmerkelijk is dat in de OER de plaatsing van de zonneweide en de windturbines op Schoteroog en de effecten daarvan niet onderzocht zijn. De Commissie MER constateert in haar toetsingsadvies [iv] over de Omgevingsvisie 2045 een aantal relevante tekortkomingen. Hun advies om tot gebieds-specifieke uitwerking te komen, heeft voor Schoteroog nog niet plaatsgevonden.
- De gemeente Haarlem heeft meer dan gemiddelde ambities met hernieuwbare energie. In Actieplan Schone Energie worden voor hernieuwbare energie doelen gesteld [v]. Voor de zonneweide en de windturbines op Schoteroog zijn specifieke doelen gedefinieerd, naast die voor andere mogelijkheden voor hernieuwbare energieopwekking [vi].
- De PS NH heeft voor de RES 1.0 en recent de Herijking RES (globaal) onderzoek gedaan naar de milieueffecten van windturbines voor alle RES-zoekgebieden [vii]. Daarin worden voor zoekgebied Waarderpolder (lees: Schoteroog) voor een of meerdere milieuaspecten grote risico's voor de uitvoerbaarheid geconstateerd, tevens bevestigd door Commissie MER [viii]. Het door PS NH noodzakelijk geachte specifiek onderzoek naar milieueffecten binnen de lokale context van de RES-zoekgebieden is voor zoekgebied Schoteroog nog niet uitgevoerd.
- Een integraal afwegingskader, zoals dat voor het gehele energielandschap Schoteroog benodigd geacht wordt, is tot op heden niet gedefinieerd. Ook een afwegingskader voor specifiek de windturbine-projecten ontbreekt, ook al is tussentijds door gemeente Haarlem aangegeven dat dit ontwikkeld zou worden [ix].

- In de onderzoeken die gemeente Haarlem eerder uit heeft laten voeren naar de haalbaarheid en effecten van windturbines op Schoteroog [x] komt naar voren dat de business case voor initiatiefnemers twijfelachtig is en er (negatieve) effecten zijn voor meer dan 2000 omwonenden. Daarnaast gaat door de windturbines een (deel van) het huidige recreatiegebied Schoteroog verloren. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse is door gemeente Haarlem niet uitgevoerd.
- Het plan voor windturbines op Schoteroog, dat initiatiefnemers [xi] in voorbereiding hebben, betreft twee tweedehands windturbines (ong. 1MW/100 m tiphoogte) [xii]. Met tweedehands windturbines is weinig tot geen ervaring mee opgedaan in Nederland, zo bleek uit het laatste onderzoek dat voor de gemeente uitgevoerd werd. Ook is onduidelijk of en aan welke eisen deze tweedehands windturbines voldoen cq. moeten voldoen.
- De elektriciteitsproductie van deze twee windturbines is marginaal te noemen, kijkend naar de ambities van de gemeente met hernieuwbare energie, de bijdrage aan RES-ambities NH/Zuid en het elektriciteitsverbruik van de gemeente [xiii].
- De huidige (reeds jarenlang stilstaande) windmolens en de mogelijk toekomstige windturbines zijn gesitueerd binnen de contour van de voormalige vuilstortplaats op Schoteroog [xiv]. Bij plaatsing van de voorziene windturbines zullen twee van de huidige funderingen ingrijpend aangepast moeten worden, dat als risicovol gezien kan worden voor de voormalige vuilstortplaats. Een vuilstortplaats waarvoor PS NH conform het nazorgplan alle verantwoordelijkheid draagt voor de nazorg [xv].

Vragen die wij hebben

Deze situatie roept vragen op die we voor willen leggen aan PS NH :

1. Aan te geven of PS NH zich als bevoegd gezag ziet om de vergunningsaanvraag voor windturbines op Schoteroog te behandelen en daarmee als partij voor de vergunningsverlening? En zo ja:
    a. Aan te geven welk afwegingskader PS NH gaat gebruiken voor het energielandschap Schoteroog, om tot een besluit over de windturbines en de zonneweide te komen?
    b. Welke consequenties en risico's acht PS NH acceptabel om windturbines te willen realiseren, in relatie tot de te verwachten marginale bijdrage aan doelen voor hernieuwbare energie, de negatieve en jarenlange consequenties voor omwonenden/huishoudens en het milieu en het opofferen van recreatiegebied Schoteroog (i.c. de voormalige vuilstortplaats), waarin afgelopen jaren al het nodige in geïnvesteerd is?
2. Aan te geven of PS NH zich op het standpunt stelt dat de gemeente Haarlem, in lijn met haar Omgevingsvisie 2045, met een (nu ontbrekende) integrale gebiedsvisie en -plan voor Schoteroog moet komen, gezien de veranderende functie van het huidige recreatiegebied als er windturbines en een zonneweide gaan komen?
3. Aan te geven of PS NH of bevoegd gezag (de provincie of de gemeente Haarlem) voor de lokale context van zoekgebied Schoteroog een onderbouwend Plan MER op moet stellen , ook gezien de resultaten van het globale onderzoek dat PS NH voor alle zoekgebieden uitgevoerd heeft ("MER Windturbines Noord-Holland").
4. Aan te geven of PS NH het nog steeds verantwoord vindt om op Schoteroog zon- en windenergie te realiseren, terwijl de leveringszekerheid, systeemstabiliteit en kostenefficiëntie in toenemende mate onder druk staan, door een energiemix met zon- en windenergie die weersafhankelijk en niet regelbaar is . En daarmee noodzakelijk maakt dat opwekking van elektriciteit via (fosiele) kolen- en gascentrales vooralsnog plaats blijft vinden [xvi].

Ons verzoek

PS NH wordt gevraagd om bovenstaande verzoeken en vragen te beantwoorden, zodat er duidelijkheid over een aantal zaken ontstaat bij de geplande windturbines op Schoteroog, naast de realisatie van de zonneweide aldaar.

Tot slot.

Gelet op de rol van PS NH als volksvertegenwoordiging verzoek ik u vriendelijk, doch dringend, om een schriftelijke en inhoudelijke reactie op dit adres. Graag ontvang ik uw antwoord binnen zes weken na dagtekening.
Tot toelichting zijn wij altijd bereid.

Met vriendelijke groet,

Bewonerscommissie Land in Zicht

[i] Omgevingsvisie 2045 - https://haarlem.nl/sites/default/files/2022-06/Omgevingsvisie%20Haarlem%202045.pdf

[ii] In Omgevingsvisie 2045 wordt gesproken over het gebied "Stadsrandpark Oost - energielandschap, recreatie en biodiversiteit".

[iii] Rapport "Omgevingseffectrapport Omgevingsvisie Haarlem 2045"(status def/03, datum 1-10-2021, Royal Haskoning/DHV)

[iv] Rapport Omgevingsvisie Haarlem – Toetsingsadvies over het milieueffectrapport (29-9-2021; Commissie voor de Milieueffectrapportage; projectnr 3552)

[v] Actieplan Schone Energie – oktober 2020 ECDW/PG – zie https://gemeentebestuur.haarlem.nl/Vergaderingen/Commissie-beheer/2020/10-december/17:10/19-10-uur-Actieplan-Schone-Energie-RB - doelstellingen: 750 TJ (=0,208 TWh) in 2030 en 950 TJ (=0,263 TWh) in 2050.

[vi] Zie Actieplan Schone Energie – tabel blz 7 – Zon op Land Schoteroog 34 TJ (=9444 MWh) in 2030 en 2050, Windenergie 90 TJ (= 25.000 MWh) in 2030 en 2050.

[vii] Zie rapport "Milieueffectrapport Wind op Land" (13 mei 2025; Altea groep; projectnummer 0490690.100)

[viii] Zie rapport Wind op land provincie Noord-Holland – toetsingsadvies over het milieueffectrapport (15 mei 2025; Commissie MER; projectnummer 3934).

[ix] In de update voortgang van projecten zon en wind Schoteroog (2022/1662623) wordt door de wethouder van gemeente Haarlem aangegeven dat er een afwegingskader voor windenergie uitgewerkt wordt, met input van de projectgroep. Dit afwegingskader is binnen de projectgroep in eerste conceptvorm uitgewerkt, van commentaar voorzien door de leden van de projectgroep, maar daarna niet verder uitgewerkt en niet in definitieve vorm beschikbaar.

[x] Zie rapport Ruimtelijke en financiele haalbaarheid windenergie gemeente Haarlem (24 dec 2021; Bosch & van Rijn) en rapport Energielandschap Haarlem Oost – (Circulaire) windturbines op Schoteroog – (18-4-2023/def; Bosch en van Rijn).

[xi] NoordNoordWest Wind en Coöperatie Kennemerkracht.

[xii] Daarnaast heeft Hoogheemraadschap Rijnland de afweging te maken voor windenergie op het (nieuw in te richten) bedrijfsterrein van de AWZI op Schoteroog. Eerder overwoog men op Schoteroog één of meerdere nieuwe windturbines (ook ong. 1MW/100m) te plaatsen, maar dat plan is stopgezet. Rijnland gaat een heroverweging maken als de AWZI-renovatie afgerond is (gepland na 2030).

[xiii] De elektriciteitsproductie van twee tweedehands windturbines is ong. 0.6% van het elektriciteitsverbruik van gemeente Haarlem in 2022 (0,59 TWh) en zal ong. 1,65% van de ambitie van Actieplan Schone Energie invullen (750 TJ in 2030) en 0,12% van de RES-ambitie van regio NH Zuid. Er wordt voor de jaren vanaf 2022 een toename van het elektriciteitsverbruik van gemeente Haarlem verwacht door toenemende elektrificeren en toepassing van warmtenetten. Dit nog los van de forse toename van elektriciteitsverbuik vanaf 2026 door de bouw van een data-center in Waarderpolder. Zie ook Energieconsumptie - CBS/Statline, https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/energieverbruik https://allecijfers.nl/woonplaats/haarlem/.

[xiv] Zie Kaartlagen en "beschermingszones stortplaatsen" op Werkingsgebieden OV NH2022 van Prov NH https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWeb/Viewer/?app=20a6c8a07610469aad9d8ccc0f57bf5f. Dit beeld is tevens bevestigd door specifieke informatie van Afvalzorg naar de locatie van de funderingen van de huidige windmolens, allen vallend binnen de contour van de voormalige vuilstortplaats op Schoteroog.

[xv] Zie https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Actueel/Besluit%20goedkeuren%20Nazorgplan%20stortplaats%20Schoteroog.pdf.

[xvi] Zie ook de blackout van de electriciteitsvoorziening in Spanje/Portugal van 28 april 2025.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
Dhr. M. Levering
BEL/RSO

023-5145246
leveringm@noord-holland.nl

Verzenddatum

- 8 MEI 2025

Kenmerk
2401254/ 2401257

Betreft: Vaststelling NRD 380kV NNHN

Geachte leden,

Hierbij brengen wij u op de hoogte van het besluit van de Minister van Klimaat en Groene Groei om de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (NNHN) vast te stellen, zoals op 10 april 2025 in de Staatscourant is gepubliceerd.

TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) zijn een ruimtelijke procedure gestart voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar Middenmeer (Noord-Holland), met de daarbij benodigde hoogspanningsstations. Van 6 september tot en met 17 oktober 2024 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor dit project ter inzage. De provincie heeft daarop een zienswijze ingediend bij de Minister. Zie de brief daarover aan uw Staten d.d. 16-10-2024 met kenmerk 2326218 / 2326221. De daarin ingebrachte punten zijn verwerkt in de nu vastgestelde NRD. De definitieve NRD bestaat uit de concept-NRD, de oplegnotitie en de reactienota. In de Staatscourant van 10 april 2025 is door KGG een kennisgeving geplaatst van de vaststelling van de NRD. Het vaststellingsbesluit met bijbehorende stukken vinden uw Staten als bijlage en op de projectwebsite.

Wat is de volgende stap in het project?

Na het opstellen van de plan-Milieueffectrapportage (MER) en Integrale Effectenanalyse (IEA) worden de regionale overheden (gemeenten, provincie en waterschap) om advies gevraagd over het gewenste tracé en de locaties van de hoogspanningsstations. Dit noemen we het Regioadvies. Op basis van dit advies, de plan-MER, de IEA en het advies van de Commissie m.e.r., neemt de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO, een ontwerp-voorkeursbeslissing. De plan-MER, IEA en ontwerp-voorkeursbeslissing zullen tegelijkertijd ter inzage worden gelegd. Hierop kan iedereen reageren. De start van de terinzagelegging en hiermee ook de reactietermijn wordt te zijner tijd aangekondigd via de diverse kanalen. Recentelijk, namelijk bij brief van 6 maart jl. met kenmerk 2371634/2371637, hebben wij u geïnformeerd over de stand van

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

zaken met betrekking tot het programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee 2031-2040 (pVAWOZ) en het daarmee samenhangende Regioadvies. In dezelfde brief hebben we een nadere toelichting gegeven op de samenhang tussen pVAWOZ en de 380kV NNHN, het gezamenlijke Regioadvies, de besluitvorming en de betrokkenheid van PS.

Wij hebben vervolgens op 28 maart 2025 van de Minister van Klimaat en Groene Groei de officiële "Uitvraag gezamenlijk en samenhangend advies van regionale overheden in Noord-Holland over het project 380kV NNHN en programma VAWOZ (2031-2040)" ontvangen (zie bijlage). Het "gezamenlijk en samenhangend advies" is het hiervoor aangegeven Regioadvies.

Voor 26 mei 2025 staat met uw Staten een BOT-overleg Regioadvies voor pVAWOZ & Netuitbreiding NHN gepland. Namens GS wil verantwoordelijk gedeputeerde Kocken graag met u in gesprek over het proces en de te maken keuzes, aan de hand van de kennis en informatie die op dat moment beschikbaar is. Uw ideeën nemen we mee bij de verdere uitwerking van het regioadvies.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris M.J.H. van Kuijk

voorzitter A.Th.H. van Dijk

7 bijlage(n)

- Vaststellingsbesluit-notitie-reikwijdte-detailniveau-380-kV-NNHN
- Concept NRD 380kV NNHN
- Oplegnotitie-notitie-reikwijdte-detailniveau-380-kV-NNHN
- Inspraakbundel-concept-NRD-380-kV-NNHN
- Reactienota-notitie-reikwijdte-detailniveau-380-kV-NNHN
- Publicatie Staatscourant Vaststelling NRD 380kV NNHN
- Uitvraag gezamenlijk en samenhangend advies van regionale overheden in Noord-Holland over het project 380kV NNHN en programma VAWOZ (2031-2040)

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 12761
10 april 2025

Kennisgeving project 380kV-Netuitbreiding Noord Holland Noord Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Vaststelling van de benodigde onderzoeken voor het milieueffectrapport (MER): de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)

Project 380kV-Netuitbreiding Noord Holland Noord Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Met een kennisgeving op 1 juni 2023 heeft de toenmalig Minister voor Klimaat en Energie u geïnformeerd over het voornemen voor het project 380kV-Netuitbreiding Noord Holland Noord, met daarin de plannen voor het project op hoofdlijnen. TenneT wil in het noorden van Noord-Holland, ten noorden van het Noordzeekanaalgebied, het elektriciteitsnetwerk uitbreiden door een bovengrondse 380 kV-verbinding aan te leggen en twee hoogspanningsstations. Eén station op de bestaande 380kV-lijn tussen Beverwijk-Diemen en één bij het station Middenmeer150.
De mogelijke gevolgen van het project op het milieu worden onderzocht, zodat dit kan worden meegenomen in de besluitvorming. De resultaten van de milieuonderzoeken komen samen in het milieueffectrapport (MER).
Op 6 september 2024 is een concept-NRD ter inzage gelegd. In dit document staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport. Eenieder heeft hierop kunnen reageren. Alle reacties zijn gebundeld in de inspraakbundel. De behandeling en verwerking van alle reacties is beschreven in de reactienota. De reacties hebben aanleiding gegeven tot enkele aanvullingen op de onderzoeken. De aanvullingen zijn beschreven in de oplegnotitie bij de concept-NRD. De concept-NRD, oplegnotitie en reactienota vormen samen de definitieve NRD. Op 30 maart 2025 is de NRD vastgesteld door de Minister van Klimaat en Groene Groei (KGG). Het is niet mogelijk om een reactie te geven op de definitieve NRD. De kaders voor het op te stellen milieueffectenrapport en de integrale effectenanalyse staan daarmee vast.

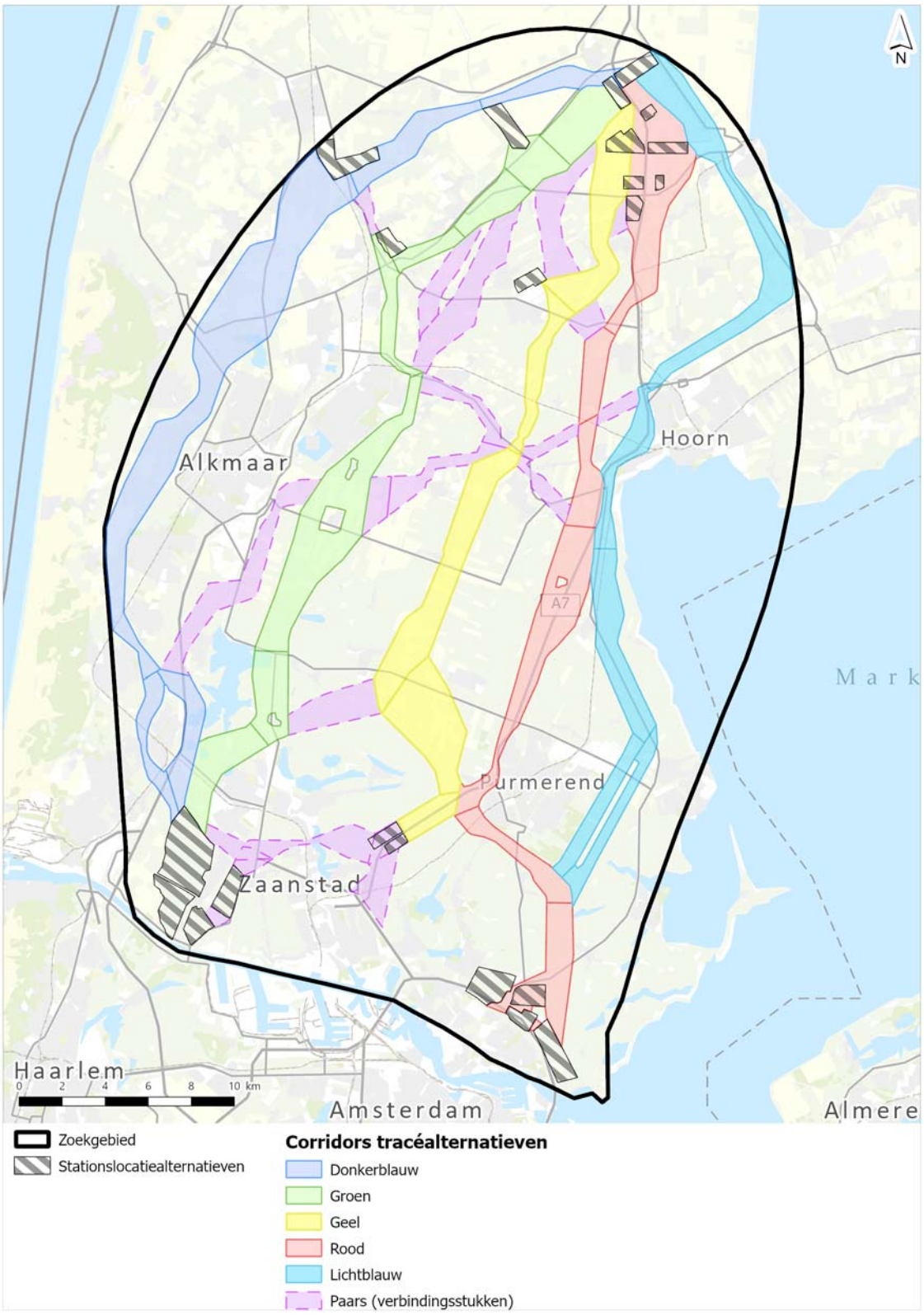

Notitie reikwijdte en detailniveau als onderdeel van de mer-procedure

Bij een milieueffectrapportage-procedure (mer-procedure) worden mogelijke milieueffecten, bijvoorbeeld op leefomgevingskwaliteit van de mens, gezondheid, landschap, natuur, bodem en water in kaart gebracht zodat deze effecten een volwaardige rol kunnen spelen bij de besluitvorming. De resultaten hiervan worden gepresenteerd in het milieueffectrapport (MER). Naast het MER wordt een Integrale Effectenanalyse (IEA) opgesteld. Hierin worden de thema's techniek, kosten, omgeving en

toekomstvastheid beschreven. Het MER is ook onderdeel van het IEA, zodat alle onderzoeksresultaten met elkaar vergeleken kunnen worden.

Welke informatie is er nodig voor de milieueffectrapportage?

De Minister van KGG heeft in de NRD aangegeven welk milieuonderzoek moet worden uitgevoerd en hoe dit in het MER moet worden opgenomen. Het concept van deze NRD heeft ter inzage gelegen van 6 september 2024 tot en met 17 oktober 2024. Iedereen heeft in die periode een reactie kunnen indienen op de concept-NRD. Er zijn binnen de inspraaktermijn in totaal 580 reacties van particulieren, bedrijven en betrokken overheden ontvangen. De Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) heeft op 10 december 2024 een advies uitgebracht op de concept-NRD en de ingediende reacties. Uit de reacties en het advies van de Commissie mer komen een aantal zaken naar voren die belangrijk zijn om in het MER op te nemen. Hoe wordt omgegaan met het advies, is te lezen in de oplegnotitie.

Wat gebeurt er hierna?

Na het opstellen van de plan-MER en IEA worden de regionale overheden (gemeenten, provincie en waterschap) om advies gevraagd over het gewenste tracé en de locaties van de hoogspanningsstations. Op basis van dit regioadvies, de plan-MER, de IEA en het advies van de Commissie mer, neemt de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO, een ontwerpvoorkeursbeslissing. De plan-MER, IEA en ontwerpvoorkeursbeslissing zullen tegelijkertijd ter inzage worden gelegd. Hierop kan iedereen reageren. De start van de terinzagelegging en hiermee ook de reactietermijn wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant en op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n.

Besluitvorming

Op de besluitvorming voor dit project is de projectprocedure van toepassing. Dit betekent dat de locaties van de stations en het tracé van de verbinding worden vastgelegd in een projectbesluit door de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). Het projectbesluit wordt voorbereid in één gecoördineerde procedure samen met een aantal andere besluiten (vergunningen en ontheffingen) die voor het project nodig zijn. De Minister van KGG coördineert de procedure.

Vaststelling van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Mede op basis van de ingediende reacties en het advies van de Commissie mer heeft de Minister van KGG op 30 maart 2025 de definitieve NRD vastgesteld.

Waar kunt u de definitieve NRD inzien

U kunt de definitieve NRD inzien op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n. Heeft u na het bezoeken van de website nog vragen? Dan kunt u bellen met Bureau Energieprojecten, T 070 379 89 79.

Heeft u hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Niet iedereen is even handig met computers. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid. Deze informatiepunten vindt u in de bibliotheken. U kunt er makkelijk binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld voor het op de computer bekijken van documenten die bij dit project horen. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over het project 380kV-Netuitbreiding Noord Holland Noord en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n en https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/een-stroomsnelweg-het-noorden-van-noord-holland. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Minister van Klimaat en Groene Groei

Klimaat en groene Groei

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/kgg

Ons kenmerk
KGG / 96656798

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum 30 maart 2025
Betreft Vaststellingsbesluit Notitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Besluit

Vaststellen Notitie Reikwijdte en Detailniveau ruimtelijke verkenning 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (NNHN).

Nut & Noodzaak
Het energienetwerk in Noord-Holland is overbelast. Op basis van analyses die TenneT in het kader van de investeringsplannen tweejaarlijks uitvoert, blijkt dat de huidige en toekomstige transportcapaciteit van het hoogspanningsnet in Noord-Holland onvoldoende is om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen. Een uitbreiding van het bestaande 150 kV-hoogspanningsnet is onvoldoende om de knelpunten in het hoogspanningsnet toekomstbestendig op te lossen. Daarvoor is een nieuwe bovengrondse 380 kV-verbinding en de daarbij behorende twee hoogspanningsstations nodig die het 150 kV-station Middenmeer verbinden met de bestaande 380 kV-verbinding tussen Beverwijk en Diemen. Hierdoor wordt het gehele onderliggende 150 kV-hoogspanningsnetwerk ten noorden van het Noordzeekanaal ontlast.

Samenhang met programma VAWOZ
Er bestaat een samenhang tussen de netuitbreiding en het aanwijzen van kansrijke aanlandlocaties dat in programma VAWOZ 2031 – 2040 plaatsvindt. Een aanlanding sluit een windpark op zee aan op het hoogspanningsnetwerk op land. Binnen programma VAWOZ worden beide hoogspanningsstations onderzocht als mogelijke aanlandlocatie van windenergie van zee. Als er één of meerdere aanlandingen plaatsvinden in de Kop van Noord-Holland is er een nut en noodzaak voor een tweede lijn van masten voor de 380 kV-verbinding. De ruimtelijke consequenties van een tweede lijn masten worden daarom onderzocht in de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Als er wordt besloten niet aan te landen in de Kop van Noord-Holland, en er geen nut en noodzaak bestaat voor twee mastenrijen, wordt de procedure voor de 380 kV-netuitbreiding vervolgd op basis van één lijn van masten. Daarnaast geldt voor aanlandingen de noodzaak voor het realiseren van een nieuw converterstation van circa 5,5 hectare per aanlanding.

Vaststelling Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Hierbij treft u de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de ruimtelijke verkenning van deze nieuw te bouwen verbinding en stations. Het doel van de NRD is om iedereen te informeren over:

- de achtergrond van het project;
- de te onderzoeken stationslocaties (zoeklocaties) voor het noordelijke 380/150 kV-hoogspanningsstation en het zuidelijke 380 kV-hoogspanningsstation en routes daartussen voor de hoogspanningsverbinding (ook wel corridors of alternatieven genoemd).
- De thema's waarop deze corridors en zoeklocaties onderzocht gaan worden in de uit te voeren milieueffectrapportage (plan-m.e.r.) en op te stellen Integrale Effectenanalyse (IEA).

Aanleiding
Op 2 juni 2023 is het voornemen gepubliceerd om een ruimtelijke verkenning te starten voor de aanleg van een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen het bestaande 150 kV-station Middenmeer en de bestaande 380 kV-verbinding tussen Beverwijk en Diemen. Op 6 september 2024 is vervolgens de concept-NRD gepubliceerd. Hierin staan:

- 12 zoeklocaties voor het noordelijke 380/150kV station van 24 hectare;
- 10 zoeklocaties voor het zuidelijke 380 kV station van 17 hectare en;
- 5 corridors voor de verbinding tussen de stations met een aantal verbindingsstukken die het mogelijk maken om te kiezen voor een route die verschillende corridors combineert.

Daarnaast wordt beschreven op welke thema's de zoeklocaties en corridors worden onderzocht en hoe. Deze concept NRD lag tot 17 oktober 2024 ter inzage.

Inspraak en advies
Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en initiatiefnemer TenneT vinden participatie met belanghebbenden bij het project van groot belang. Tijdens de ter inzage periode van de concept NDR zijn 6 inloopbijeenkomsten in de regio georganiseerd, waarbij belanghebbenden in gesprek konden met vertegenwoordigers van KGG en TenneT. Daarnaast was er tijdens de ter inzageperiode de mogelijkheid om suggesties te doen ter verdere aanscherping van de opzet en inhoud van de concept-NRD. Verder zijn onder andere de volgende participatievormen ingezet:

- Werksessies met een aantal omgevingspartijen;
- Eén-op-één overleggen en persoonlijk contact met verschillende belanghebbenden;
- Regio-overleg op ambtelijk en bestuurlijk niveau met de regionale overheden;
- Communicatiemiddelen zoals (digitale) nieuwsberichten, website, persberichten, advertenties;
- 11 inloopdagen in november en december, georganiseerd door TenneT verspreid door het hele zoekgebied, waar iedereen vragen kon stellen over het project.

Intern gebruik

Uitgebreidere informatie over participatie is te vinden in het Participatieplan van dit project, dat bij het Voornemen is gepubliceerd op de projectwebsite van RVO[1].

Zienswijzen op concept NRD
Tijdens de ter inzage periode kon eenieder een reactie indienen. In totaal zijn 580 reacties ingediend. Deze zienswijzen zijn beantwoord in de reactienota, die tegelijkertijd met de NRD gepubliceerd wordt op de projectwebsite van RVO.

Advies Commissie m.e.r.
Op de concept NRD en de binnengekomen reacties is advies gevraagd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.). De Commissie m.e.r. adviseert, als onafhankelijke organisatie, over de inhoud van milieueffectrapporten. Op 10 december 2024 heeft de Commissie m.e.r. het advies gepubliceerd. In de oplegnotitie staat beschreven op welke wijze het advies van de Commissie wordt meegenomen in de ruimtelijke verkenning.

Aanpassingen NRD
Uit het participatie- en advies proces zijn enkele zaken naar voren gekomen die aanleiding geven tot aanvullingen van de NRD ten opzichte van de concept NRD. Deze aanvullingen zijn beschreven in de oplegnotitie, gepubliceerd op de projectwebsite van RVO. De oplegnotitie vormt, samen met de reactienota en de concept-NRD, de definitieve NRD.

Vervolgproces
Na publicatie van de NRD start de ruimtelijke verkenning. De verwachting is dat na de zomer van 2025 de definitieve onderzoeksresultaten uit de plan-MER en IEA worden gepubliceerd. Op basis van deze onderzoeken en onderzoeken die gedaan worden in het kader van programma VAWOZ, worden medeoverheden uit het zoekgebied om een samenhangend advies gevraagd voor zowel de netuitbreiding als programma VAWOZ. Een eenduidig regioadvies wordt doorgaans overgenomen in de (ontwerp-)voorkeursbeslissing. De ontwerp-voorkeursbeslissing wordt naar verwachting in het voorjaar van 2026 gepubliceerd en ter inzage gelegd zodat het voor eenieder mogelijk is om een zienswijze in te dienen. Ook de publicatie van de ontwerp-voorkeursbeslissing wordt afgestemd met het besluitvormingsproces van programma VAWOZ. Op basis van de zienswijzen op de ontwerp-voorkeursbeslissing worden eventuele aanpassingen aangebracht waarna de voorkeursbeslissing definitief wordt vastgesteld.

Vervolgens start de fase van planuitwerking van het gekozen alternatief conform de procedure van de Omgevingswet. Als onderdeel van de planuitwerking wordt wederom een milieueffectrapportage (project-MER) uitgevoerd voor het gekozen alternatief. De planuitwerking moet leiden tot publicatie van een ontwerp-projectbesluit (waarop wederom zienswijzen zijn in te dienen) en uiteindelijk een

[1] 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord | RVO.nl

Intern gebruik

definitief vastgesteld projectbesluit voor een in te passen tracé voor de nieuwe verbinding inclusief stations.

De onderhavige Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt hierbij vastgesteld.

Den Haag, 30 maart 2025
De minister van Klimaat en Groene Groei,

Sophie Hermans

Intern gebruik

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Datum 29 mei 2024
Status concept

AUTEUR
GOEDGEKEURD DOOR

CLASSIFICATIE
DATUM 8 mei 2024
VERSIEDATUM 8 mei 2024
PAGINA 1 van 13
REFERENTIE
MERIDIAN NUMMER

380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Samenvatting concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau

1. Introductie

Aanleiding en voornemen
TenneT heeft de wettelijke taak om de leveringszekerheid van elektriciteit op het transportnet (110 kiloVolt (kV) en hoger) te waarborgen. Op basis van analyses die TenneT in het kader van de investeringsplannen tweejaarlijks uitvoert, blijkt dat de huidige en toekomstige transportcapaciteit van het hoogspanningsnet in Noord-Holland onvoldoende is om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen.

De berekeningen van TenneT wijzen uit dat een uitbreiding van het bestaande 150 kV-hoogspanningsnet onvoldoende is om de knelpunten in het hoogspanningsnet toekomstbestendig op te lossen. Daarom is een nieuwe bovengrondse 380 kV-verbinding nodig die het 150 kV-station Middenmeer verbindt met de bestaande 380 kV-verbinding tussen Beverwijk en Diemen. Het project dat TenneT hiervoor is gestart is de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (het gebied ten noorden van het Noordzeekanaal, zie figuur 2.1). Komt de netuitbreiding er niet, dan hebben de netbeheerders problemen om alle producenten en gebruikers van capaciteit te kunnen voorzien en komt de leveringszekerheid in gevaar.

Samenhang met programma VAWOZ
Voordat in het kader van dit project de voorkeursbeslissing wordt genomen, vindt ook besluitvorming plaats in het kader van programma Verbindingen Aanlandingen Wind op Zee 2031-2040 (programma VAWOZ). Dit programma brengt kansrijke aanlandlocaties in beeld voor windmolenparken die in de periode 2031 – 2040 worden ontwikkeld. Een aanlanding sluit een windpark op zee aan op het hoogspanningsnetwerk op land. Als er één of meerdere aanlandingen plaatsvinden in de Kop van Noord-Holland is er een nut en noodzaak voor een tweede lijn van masten voor de 380 kV-verbinding. De ruimtelijke consequenties van een tweede lijn masten worden daarom onderzocht voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Als er wordt besloten niet aan te landen in de Kop van Noord-Holland, en er geen nut en noodzaak bestaat voor twee extra circuits, wordt de procedure voor de 380 kV-netuitbreiding vervolgd op basis van één lijn van masten. Daarnaast geldt voor aanlandingen in zowel de Kop van Noord-Holland als het Noordzeekanaalgebied de noodzaak voor het realiseren van een nieuw converterstation van circa 5,5 hectare per aanlanding.

De verwachting is dat de Minister voor Klimaat en Energie eind 2025 op basis van het programma VAWOZ beslist of er een ruimtelijke procedure start voor aanlandingen van wind op zee in de Kop van Noord-Holland en het Noorzeekanaalgebied.

2. Projectonderdelen

Figuur 2.1 geeft het zoekgebied voor de netuitbreiding weer, inclusief een indicatieve weergave van de benodigde projectonderdelen op kaart. In paragraaf 2.1 worden de projectonderdelen kort beschreven.

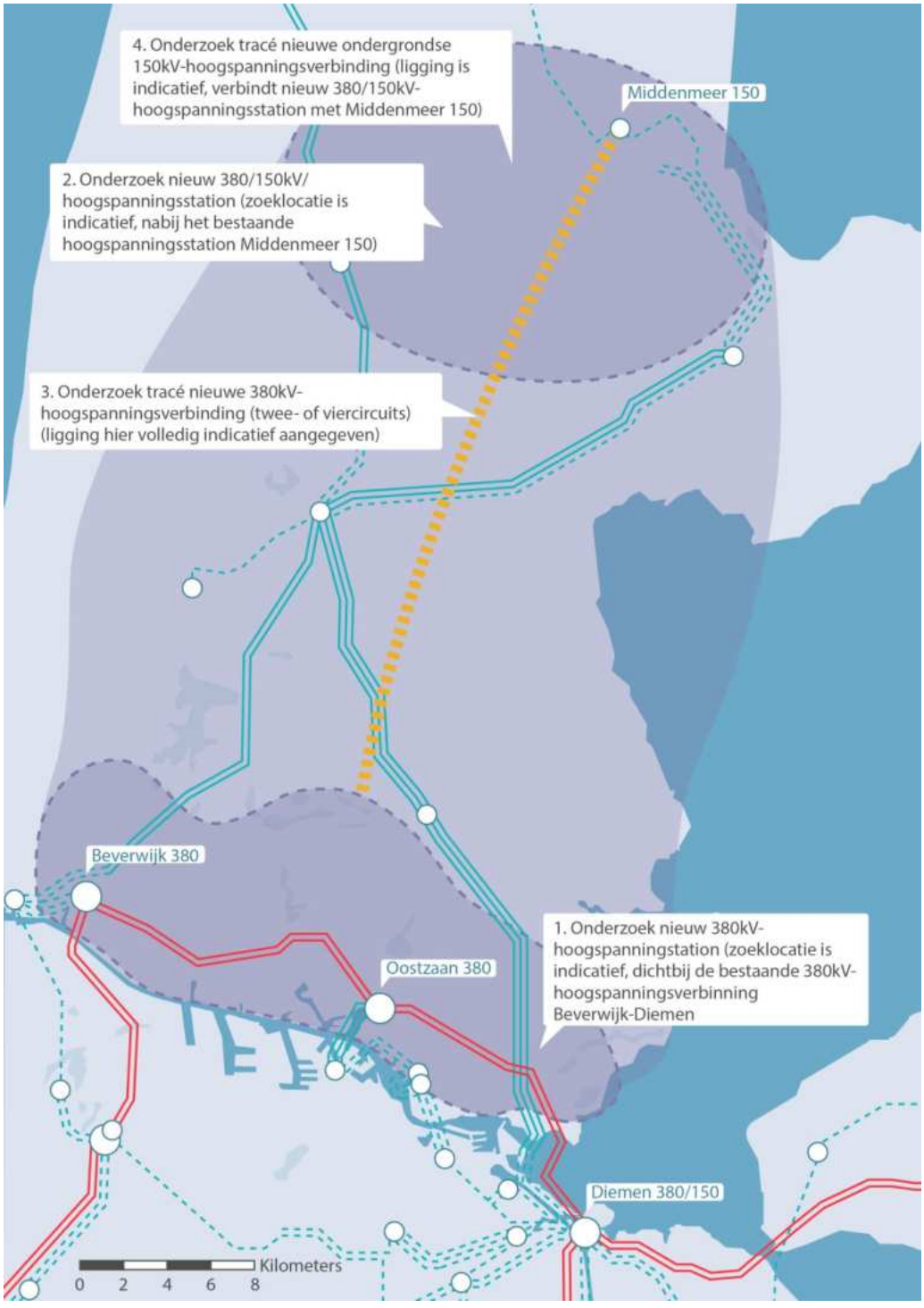

Figuur 2.1 Globale weergave onderzoeksopgave 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

380/150 kV-hoogspanningsstation nabij Agriport A7
Om de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding aan te sluiten op het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation bij Agriport A7 (Middenmeer150) moet er een nieuw 380/150 kV-hoogspanningsstation worden gerealiseerd. Dit nieuwe station heeft een oppervlakte van circa 24 hectare. Het nieuwe 380/150 kV-station wordt met een ondergrondse 150 kV-verbinding aangesloten op het bestaande station Middenmeer150. Het uitgangspunt is om het nieuwe 380/150 kV-station in de buurt van het bestaande station Middenmeer150 te realiseren.

380 kV-hoogspanningsstation Beverwijk - Diemen
Nabij de bestaande 380 kV-verbinding tussen Beverwijk en Diemen is een nieuw 380 kV-hoogspanningsstation nodig. Het bovengenoemde station Middenmeer150 kan hierdoor via een nieuwe 380 kV-verbinding worden aangesloten op het landelijk 380 kV-hoogspanningsnet. Omdat de bestaande hoogspanningsstations Beverwijk, Oostzaan en Diemen onvoldoende capaciteit hebben voor een nieuwe aansluiting, is er een nieuw 380 kV-station nodig. Dit nieuwe 380 kV-station heeft een oppervlakte van circa 17 hectare.

Bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding
De nieuwe bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding verbindt het nieuwe 380 kV-station met het nieuwe 380/150 kV-station. De hoogspanningsverbinding wordt gerealiseerd met masten van circa 58 meter hoog en 30 meter breed. Een 380 kV-mast heeft aan elke zijde drie onafhankelijke kabelbundels hangen. Dit heet een circuit. Eén lijn met masten bestaat dus uit twee circuits. Afhankelijk van de eventuele aanlanding van wind op zee in Noord-Holland zijn er mogelijk vier circuits nodig. Dit zou dus een extra mastenrij betekenen.

Ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding
Het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij Agriport A7 moet worden aangesloten op het bestaande station Middenmeer150. Voor deze aansluiting moet een ondergrondse 150 kV-verbinding tussen beide stations worden gerealiseerd.

Hoe worden de projectonderdelen onderzocht?
Om de 380 kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord zo optimaal mogelijk te realiseren, is het van belang dat alle hoeken van het speelveld worden meegenomen. Daarom worden verschillende locaties voor hoogspanningsstations en verschillende routes voor bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbindingen onderzocht. Dit zijn de onderzoeksalternatieven. Deze onderzoeksalternatieven worden onderzocht op milieueffecten in het plan-MER. Mogelijke routes voor de ondergrondse 150 kV-verbinding worden in het plan-MER verkend. Hiervoor zijn nu nog geen onderzoeksalternatieven ontwikkeld. In het volgende hoofdstuk worden de onderzoeksalternatieven beschreven.

3. Ontwikkeling onderzoeksalternatieven

Dit hoofdstuk beschrijft de onderzoeksalternatieven en hoe deze tot stand zijn gekomen.

Proces alternatievenontwikkeling

Figuur 3.1 toont het proces van de alternatievenontwikkeling. Hierbij zijn drie stappen doorlopen:

1. de ontwikkeling van zoekgebieden en grove lijnen;
2. de ontwikkeling van conceptalternatieven;
3. de ontwikkeling van onderzoeksalternatieven.

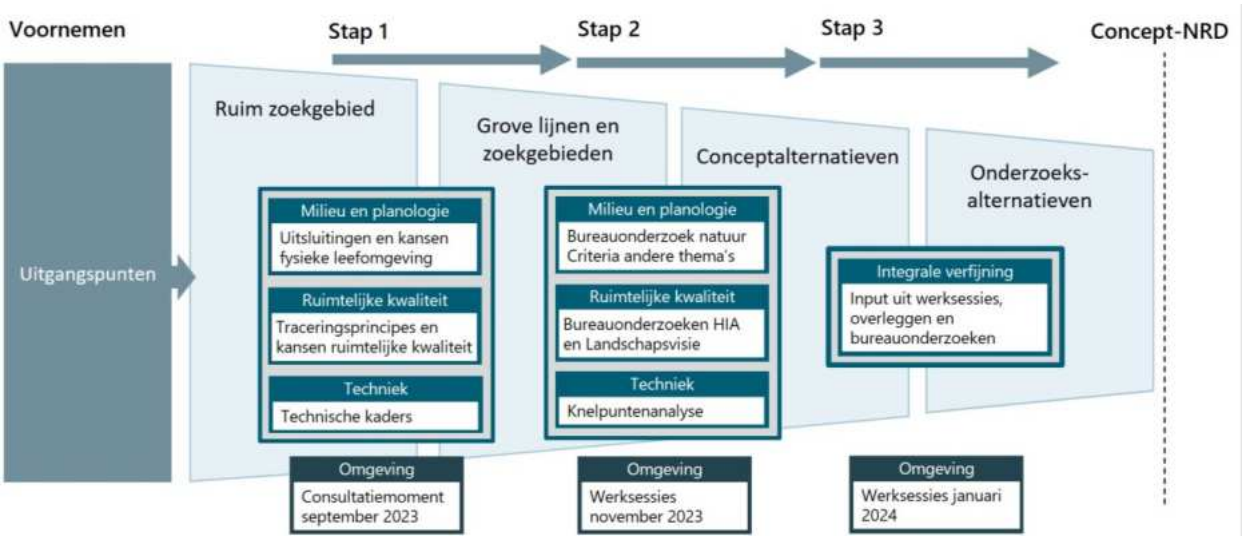

Figuur 3.1 Visualisatie ontwikkeling onderzoeksalternatieven

Deze drie stappen vormen samen een trechter van grof naar fijn. In elke stap is een verdieping gemaakt op de vorige stap vanuit de invalshoeken milieu en planologie, ruimtelijke kwaliteit en techniek. Daarnaast worden de stappen in de alternatievenontwikkeling gevoed vanuit:

- de bureauonderzoeken (Heritage Impact Assessment, landschapsvisie, technische knelpuntenanalyse en bureauonderzoek ecologie);
- de werksessies met de omgeving.

Onderzoeksalternatieven

Figuur 3.2 t/m 3.4 presenteren de onderzoeksalternatieven op kaart. Onder de figuren worden de onderzoeksalternatieven per projectonderdeel beschreven. De onderzoeksalternatieven zijn:

- de potentiële locaties waarbinnen voldoende ruimte is voor het ontwikkelen van een hoogspanningsstation;
- de corridors locaties waarbinnen voldoende ruimte is voor het ontwikkelen van de bovengrondse 380 kV-verbinding.

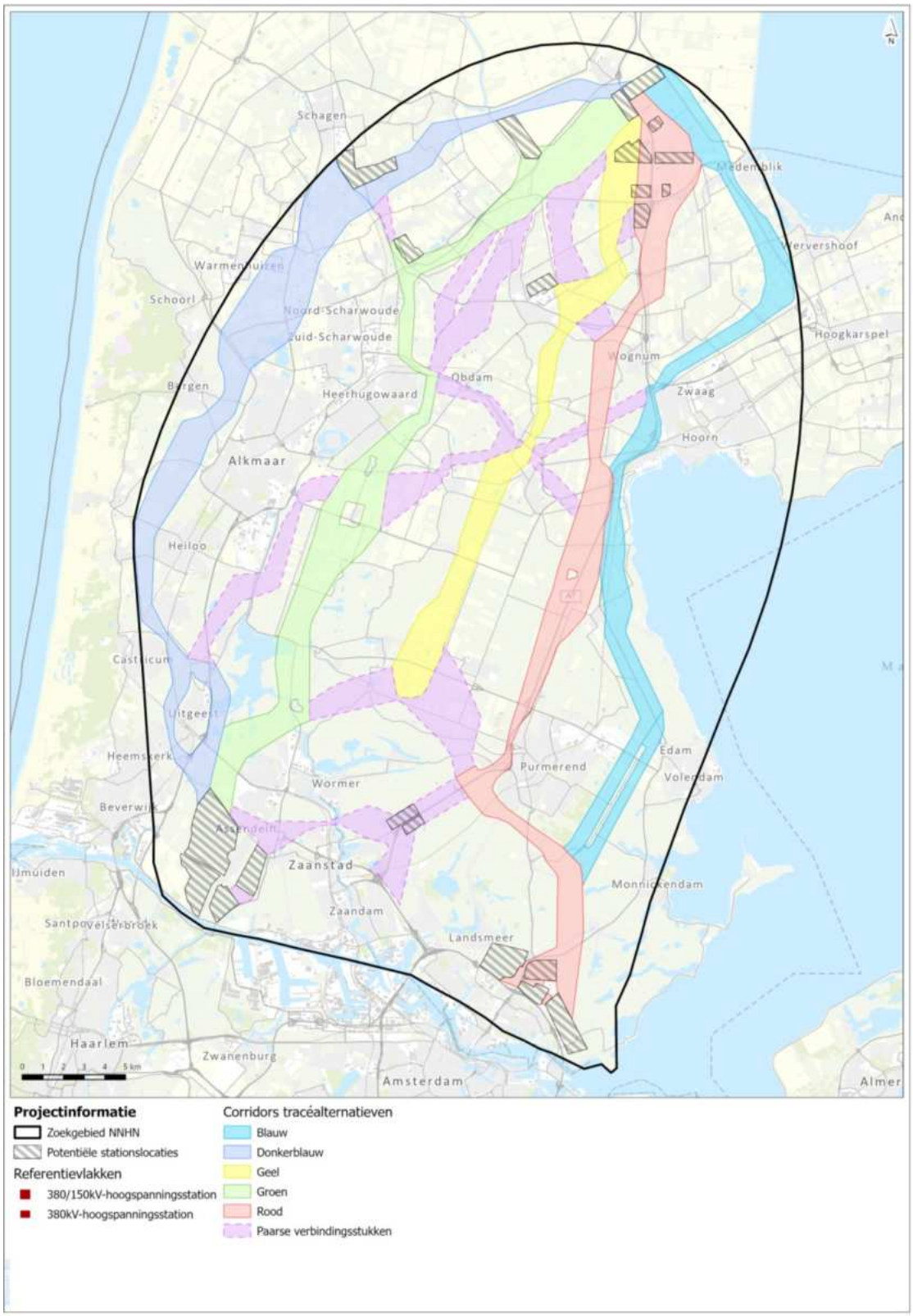

Figuur 3.2 Onderzoeksalternatieven 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Onderzoeksalternatieven bovengrondse 380 kV-verbinding

Onderzoeksalternatief donkerblauw
De corridor voor dit onderzoeksalternatief volgt vanuit de zuidwestelijke stationslocatiealternatieven twee mogelijke routes rondom Uitgeest. De beide deelcorridors komen ter hoogte van Castricum weer samen. Vanuit daar buigt de corridor af naar het noordwesten en loopt de corridor ten westen van Alkmaar richting het stationslocatiealternatief ten zuiden van Schagen. Daarna vervolgt de corridor zijn weg richting de stationslocatiealternatieven nabij Middenmeer. De corridor volgt in het begin de A9, maar volgt daarna geen bestaande infrastructuur. Daarmee wordt niet op alle locaties voldaan aan de voorkeur om te bundelen met bestaande infrastructuur.

Onderzoeksalternatief groen
De corridor voor het lichtgroene onderzoeksalternatief begint bij de zuidelijke stationslocatiealternatieven nabij Assendelft en volgt zoveel mogelijk de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding. Deze loopt tussen Markenbinnen en het hoogspanningsstation nabij de Weel. Tot aan het stationslocatiealternatief nabij de Weel, loopt de corridor parallel met de bestaande 150 kV-verbinding. Na station De Weel buigt de corridor in noordoostelijke richting af naar de stationslocatiealternatieven nabij Middenmeer. Hier wordt de N242 gevolgd.

Onderzoeksalternatief geel
De corridor voor het gele onderzoeksalternatief begint vanuit het zuiden vanaf Droogmakerij de Beemster en loopt in een rechte lijn omhoog tot aan het gebied tussen de woonkernen Ursem, De Goorn en Avenhorn. Bij Spanbroek en Opmeer buigt de corridor af naar het oosten. Tussen Abbekerk en De Weere loopt de corridor in noordelijke richting langs verschillende stationslocatiealternatieven. De corridor is via de lichtgroene of rode corridor te verbinden met de stationslocaties in het zuidwesten of -oosten.

Onderzoeksalternatief rood
De corridor voor het rode onderzoeksalternatief volgt vanaf de zuidoostelijke stationslocatiealternatieven de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding tot aan de A7. Hier buigt de corridor af naar het noordoosten, waarbij de A7 zoveel mogelijk wordt gevolgd. Ten westen van Hoorn loopt de corridor richting Wognum. De A7 wordt hier niet gevolgd, vanwege beperkte ruimte tussen Hoorn en Wognum. Vanaf de Wieringermeer wordt de corridor breder om de mogelijkheden voor aansluiting op de verschillende stationslocatiealternatieven te onderzoeken.

Onderzoeksalternatief lichtblauw
De corridor voor het lichtblauwe onderzoeksalternatief begint ten oosten van Ilpendam. Ten zuidoosten van Purmerend splitst de corridor zich in twee mogelijke routes tot aan de N247. Vervolgens loopt de corridor parallel aan de N247 in noordwestelijke richting tot aan Oosthuizen. Ten noorden van Oosthuizen volgt de corridor de spoorweg en de A7. Ten noordwesten van Hoorn buigt de corridor af naar het oosten. Hierbij wordt de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding gevolgd. Bij de N240 buigt de corridor vervolgens af naar het noordwesten, parallel aan de N240 en de ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbindingen.

Verbindingsstukken paars

De paarse verbindingsstukken verbinden de hierboven beschreven corridors. De reden hiervoor is dat uit onderzoek kan blijken dat verschillende delen van de corridors geschikt zijn of de voorkeur hebben, maar de corridor als geheel niet geschikt is of de voorkeur heeft. De verbindingsstukken volgen zoveel als mogelijk de landschappelijke hoofdstructuren of infrastructuur, zoals hoofdwegen, watergangen of bestaande 150 kV-hoogspanningsverbindingen.

Onderzoeksalternatieven zuidelijk 380 kV-hoogspanningsstation

Figuur 3.3 toont de onderzoeksalternatieven voor het zuidelijke 380 kV-hoogspanningsstation. Dit zijn locaties die ruimte bieden voor een 380 kV-hoogspanningsstation van circa 17 hectare. De stationslocaties zijn groter dan deze 17 hectare, zodat er schuifruimte is om op basis van de onderzoeken op zoek te gaan naar de beste locatie binnen het onderzoeksalternatief. Vanuit één van deze stationslocaties wordt een verbinding gerealiseerd met de bestaande 380 kV-verbinding tussen Diemen en Beverwijk.

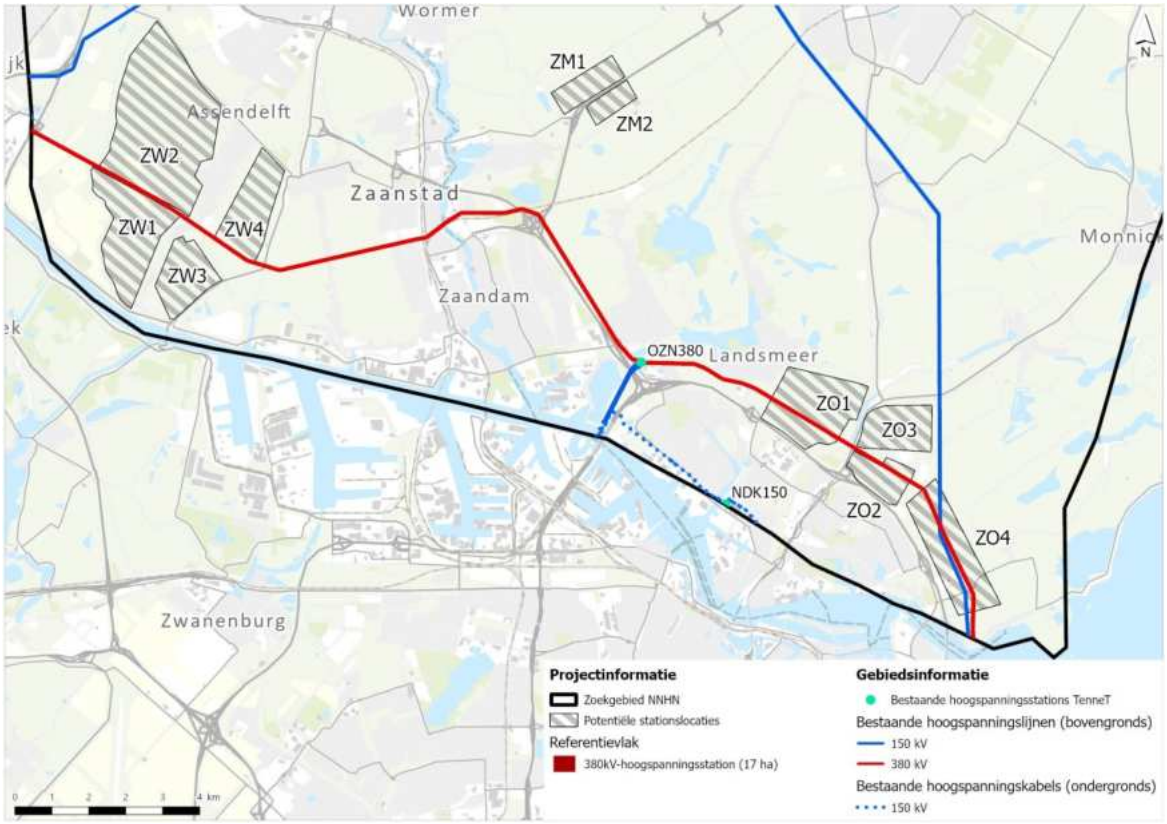

Figuur 3.3 Onderzoeksalternatieven zuidelijk 380 kV-hoogspanningsstation

Onderzoeksalternatieven noordelijk 380/150 kV-hoogspanningsstation

Figuur 3.4 toont de onderzoeksalternatieven voor het noordelijke 380/150 kV-hoogspanningsstation. Dit zijn locaties die ruimte bieden voor een 380/150 kV-hoogspanningsstation van circa 24 hectare. De stationslocaties zijn groter dan deze 24 hectare, zodat er schuifruimte is om op basis van de onderzoeken op zoek te gaan naar de beste locatie binnen het onderzoeksalternatief. Vanuit één van deze stationslocaties wordt een ondergrondse 150 kV-verbinding gerealiseerd naar het bestaande 150 kV-station Middenmeer.

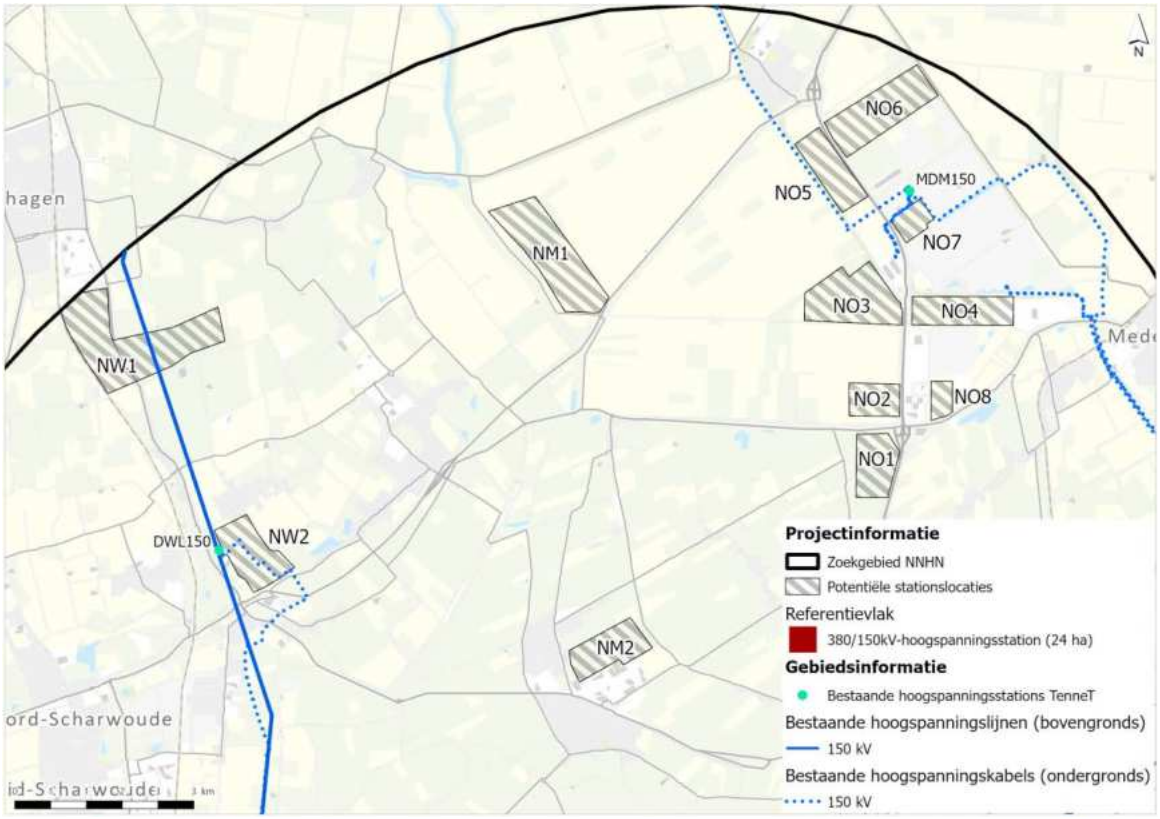

Figuur 3.4 Onderzoeksalternatieven noordelijk 380/150 kV-hoogspanningsstation

Alternatievenontwikkeling ondergrondse 150 kV-verbinding

Voor de benodigde ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding tussen het nieuwe noordelijke 380/150 kV-hoogspanningsstation en het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer is een zoekgebied gedefinieerd, waarbinnen in de plan-mer fase wordt gezocht naar mogelijke routes voor deze verbinding. In het plan-MER onderzoeken we de effecten die binnen het zoekgebied op kunnen treden door de ontwikkeling van de ondergrondse 150 kV-verbinding. Op basis daarvan worden tracés ontwikkeld, waarbinnen de verbinding mogelijk is. Belangrijk hierbij is dat voor elke stationslocatie duidelijk is dat een tracé haalbaar is en welke milieueffecten hierbij op kunnen treden. Zo kan dit worden meegewogen in de afweging om te komen tot een voorkeursbeslissing.

4. Onderzoeksaanpak

Beoordelingskader
In het beoordelingskader staat beschreven welke milieuthema's worden onderzocht, welke methodes worden toegepast en hoe de effecten worden beoordeeld. We kijken hierbij naar permanente en tijdelijke effecten en maken onderscheid tussen effecten tijdens de aanleg- en gebruiksfase. Ook gaan we onderzoeken of we naast negatieve effecten ook positieve effecten verwachten.

Het beoordelingskader bevat de thema's bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie, veiligheid, leefomgeving en gezondheid, gebruiksfuncties en duurzaamheid. Elk thema bestaat uit een aantal aspecten. Dit is een verdieping binnen een bepaald thema. Zo zijn draagkracht en bodemkwaliteit aspecten die horen bij het thema bodem. Elk aspect bevat weer een criterium, deze geven een specificatie van wat er wordt beoordeeld. Zo is 'risico op zettingen' een criterium van het aspect draagkracht (thema bodem). Daarnaast worden de verschillende methodes beschreven waarop de criteria beoordeeld worden. Hierbij is onderscheid te maken tussen methodes het plan-MER (op basis van bureauonderzoeken) en het project-MER (op basis van veldonderzoeken). De beoordeling in het project-MER heeft een hoger detailniveau, gericht op de uitvoering en uitwerking van het voorkeursalternatief. Het beoordelingskader is te vinden in de concept-NRD.

Wijze van beoordelen
De onderzoeksalternatieven worden beoordeeld aan de hand van een klasse-indeling met zeven categorieën. zodat er bij de afweging een duidelijk onderscheid mogelijk is tussen de alternatieven. De klasseindeling is te vinden in de concept-NRD en varieert van sterk positief (++) tot sterk negatief (--). Effecten van elk alternatief krijgen een objectieve beoordeling toegekend door experts in hun vakgebied. De effecten worden beschreven en beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Dat is de situatie die in de toekomst ontstaat als de nieuwe verbinding en stations niet worden gerealiseerd, maar ander vastgesteld beleid of (ontwerp-)plannen wel. De verschillende criteria worden niet ten opzichte van elkaar gewogen. Het plan-MER presenteert objectieve onderzoeksresultaten in de vorm van effectbeschrijvingen en -beoordelingen op milieuthema's.

Integrale effectenanalyse (IEA)
Gelijktijdig met het opstellen van het plan-MER worden ook de kosten, de (technische) maakbaarheid, de omgevingsaspecten en de toekomstvastheid van de onderzoeksalternatieven in beeld gebracht. De informatie uit deze studies wordt samengevat en gebundeld in een Integrale Effectenanalyse (IEA). De IEA bevat de informatie voor de Minister van Klimaat en Energie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om een voorkeursbeslissing te nemen, waarin een voorkeursalternatief is opgenomen. Na de voorkeursbeslissing wordt een project-MER opgesteld. Dit is een milieuonderzoek met een hoger detailniveau, gericht op de uitvoering en uitwerking van het voorkeursalternatief.

Figuur 4.1 geeft een schematisch overzicht weer van de stappen om te komen tot een voorkeursbeslissing vanuit de IEA.

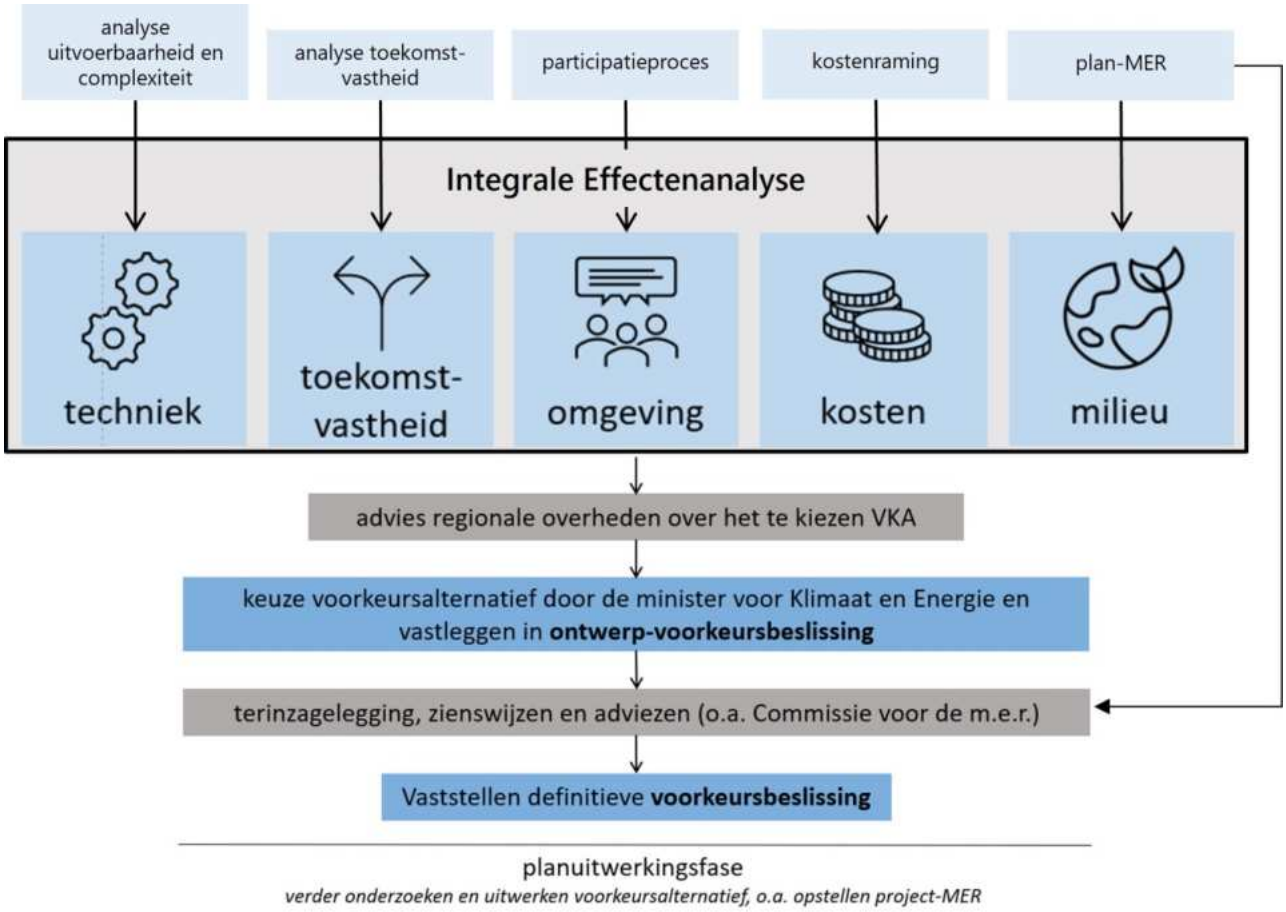

Figuur 4.1 Schematisch overzicht van de stappen om te komen tot een voorkeursbeslissing op basis van de IEA

5. Planning

Projectprocedure

Het project wordt uitgevoerd binnen de kaders van de 'projectprocedure'. De projectprocedure is het instrument voor het Rijk, de provincies en de waterschappen om complexe projecten met een publiek belang mogelijk te maken en zorgvuldig voor te bereiden. Figuur 5.1 laat de stappen in de projectprocedure zien.

Figuur 5.1 Stappen in de projectprocedure

Planning op hoofdlijnen

Figuur 5.2 laat de stappen van de projectprocedure voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord in de tijd zien.

Figuur 5.2 Globale planning 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Leeswijzer

Dit is het concept van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de mer-procedure van de 380 kiloVolt (kV)-Netuitbreiding in Noord-Holland Noord met de daarbij benodigde hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations. Met Noord-Holland Noord wordt het zoekgebied in de provincie Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal en het IJ bedoeld (zie figuur 1.1).

De publicatie van deze concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) is de eerste formele stap van de milieueffectrapportage. De reikwijdte beschrijft de verschillende alternatieven en hoe deze tot stand zijn gekomen. Het detailniveau beschrijft de diepgang van de onderzoeken die uitgevoerd worden in de milieueffectrapportage.

De concept-NRD is geschreven vanuit de 'we-vorm'. Met 'we' wordt bedoeld TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT), omdat TenneT initiatiefnemer is van dit project.

Tabel 1 geeft aan welke informatie de verschillende hoofdstukken bevatten.

Tabel 1 Hoofdstukindeling concept-NRD

Hoofdstuk	**Welke informatie bevat dit?**
1. Inleiding	- aanleiding voor het project (1.1) - projectonderdelen en het zoekgebied (1.2) - procedure op hoofdlijnen (1.3) - verhouding tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag (1.4) - samenhang tussen de concept-NRD en bijbehorende documenten (1.5)
2. Netsituatie en opgave	- huidige situatie: hoe is het elektriciteitsnet opgebouwd (2.1) - omschrijving van het knelpunt (2.2) - inhoud van het project (2.3) - samenhang met andere projecten en programma's (2.4)
3. Alternatievenontwikkeling op hoofdlijnen	- overzicht van relevante kenmerken en waarden van het zoekgebied (3.1) - beschrijving van het proces van alternatievenontwikkeling (3.2) - beschrijving van de doorlopen stappen tijdens de alternatievenontwikkeling (3.3)
4. Onderzoeksalternatieven	- beschrijving van de onderzoeksalternatieven voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding (4.1) - beschrijving van de onderzoeksalternatieven voor het zuidelijke 380 kV-hoogspanningsstation (4.2) - beschrijving van de onderzoeksalternatieven voor het

Hoofdstuk	Welke informatie bevat dit?
	noordelijke 380/150 kV-hoogspanningsstation (4.3) - beschrijving van de alternatievenontwikkeling voor de ondergrondse 150 kV-verbinding (4.4)
5. Detailniveau en aanpak milieueffectbeoordeling	- referentiesituatie (5.1) - beoordelingskader (5.2) - toelichting op enkele beleidsthema's (5.3) - wijze van beoordelen (5.4)
6. Integrale effectanalyse	- afwegingskader voor de Integrale effectenanalyse om tot het voorkeursalternatief te komen
7. Welke procedures worden doorlopen?	- projectprocedure (7.1) - mer-procedure (7.2) - participatie, zienswijzen en advies in de verkenningsfase (7.3) - waarover en op welke manier inspraak mogelijk is (7.4)
8. Bijlagen	- termenlijst - Notitie Onderzoeksalternatieven - Notitie Nut en Noodzaak - Kaarten onderzoeksalternatieven

In dit document komen verschillende termen aan bod. De termen worden zoveel mogelijk in de tekst uitgelegd, maar de betekenis is ook terug te vinden in de termenlijst in bijlage 1.

Inhoudsopgave

1. Inleiding **5**

2. Netsituatie en opgave **12**

3. Alternatievenontwikkeling op hoofdlijnen **31**

4. Onderzoeksalternatieven **38**

5. Detailniveau en aanpak milieueffectbeoordeling **48**

6. Integrale effectanalyse **62**

7. Welke procedures worden doorlopen? **65**

Bijlage 1 Termenlijst

Bijlage 2 Notitie Onderzoeksalternatieven

Bijlage 3 Nut en noodzaak

Bijlage 4 Kaarten onderzoeksalternatieven

1. Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding, de projectonderdelen en het zoekgebied van het project 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Met Noord-Holland Noord wordt het zoekgebied in de provincie Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal en het IJ bedoeld (zie figuur 1.1). Ook geven we een toelichting op het proces op hoofdlijnen en geven we aan welke partijen zijn betrokken bij dit project. Tot slot wordt de samenhang met andere documenten beschreven.

1.1 Aanleiding

Het gebruik en transport van elektriciteit in Nederland neemt al tientallen jaren toe. Het hoogspanningsnet in Nederland wordt steeds zwaarder belast. Door de energietransitie zet deze ontwikkeling de komende jaren versneld door en groeit de vraag naar elektriciteit door de elektrificatie van huishoudens, transport en bedrijfsprocessen, met netcongestie als gevolg. In Nederland zorgen TenneT en de regionale netbeheerders ervoor dat elektriciteit getransporteerd wordt van de plek waar het opgewekt wordt, naar de plek waar consumenten en bedrijven de elektriciteit gebruiken. TenneT heeft als beheerder van het hoogspanningsnet de wettelijke taak om:

- de leveringszekerheid van elektriciteit op het net te waarborgen;
- grote elektriciteitsproducenten of verbruikers op het landelijke hoogspanningsnet aan te sluiten.

Om aan deze wettelijke taak te voldoen, stelt TenneT (o.a.) investeringsplannen op waarin – door middel van knelpuntenanalyses – wordt bepaald waar op het hoogspanningsnet investeringen nodig zijn. Op basis van recente berekeningen blijkt dat de huidige transportcapaciteit in Noord-Holland onvoldoende is om de (toekomstige) vraag naar transportcapaciteit aan te kunnen. Deze berekeningen worden gebaseerd op verwachte ontwikkelingen in vraag naar en aanbod van elektriciteit in Noord-Holland. Uit alle scenario's blijkt dat zowel de groeiende vraag, als ook het groeiende aanbod van elektriciteit, in Noord-Holland Noord leidt tot knelpunten in het hoogspanningsnet. Door deze knelpunten kan TenneT (in de toekomst) de leveringszekerheid niet garanderen (zie ook paragraaf 2.2). Dit betekent dat een aanzienlijk deel van de ontwikkelingen die voorzien zijn in Noord-Holland Noord (ten noorden van het Noordzeekanaal) niet gefaciliteerd kunnen worden. Denk hierbij aan het uitbreiden en verduurzamen van woningen, de industrie en verschillende economische ontwikkelingen in de regio. Daarom moet het hoogspanningsnet in Noord-Holland worden aangepast en uitgebreid.

Ten noorden van de 380 kiloVolt (kV) verbinding Beverwijk-Oostzaan-Diemen bestaat het hoogspanningsnet in Noord-Holland momenteel uit verbindingen met een maximaal spanningsniveau van 150 kV. Een verdere uitbreiding van het bestaande 150 kV-hoogspanningsnet is na 2030 onvoldoende om de leveringszekerheid te garanderen en grote elektriciteitsproducenten en verbruikers op het net aan te sluiten. Hiervoor is een uitbreiding van het 380 kV-net noodzakelijk.

De realisatie van de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord heeft de volgende doelstellingen:

- bestaande en toekomstige (voorziene) knelpunten op het bestaande 150 kV-hoogspanningsnet in Noord-Holland Noord worden opgelost;
- de transportcapaciteit in Noord-Holland Noord wordt toekomstbestendig uitgebreid. Dit zorgt ervoor dat voldoende elektriciteit kan worden getransporteerd voor diverse maatschappelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw en de verdere verduurzaming van de industrie in Noord-Holland;
- indien besloten wordt dat er één of meerdere aanlandingen van wind op zee in de Kop van Noord-Holland gerealiseerd worden: het voorzien in voldoende transportcapaciteit om duurzaam opgewekte elektriciteit van windparken op zee te transporteren naar het bestaande 380 kV-hoogspanningsnet.

In de bijlage Nut en Noodzaak (bijlage 3) kunt u een verdiepende toelichting lezen waarom deze voorgenomen netuitbreiding noodzakelijk is.

1.2 Projectonderdelen en zoekgebied

De voorgenomen netuitbreiding bestaat uit de volgende onderdelen:

- een nieuw te bouwen 380 kV-hoogspanningsstation nabij de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding die loopt tussen Beverwijk en Diemen. Dit nieuwe 380 kV-hoogspanningsstation wordt aangesloten op de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding;
- een nieuw te bouwen 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation (genaamd ‘Middenmeer150’) bij Agriport A7 in Hollands Kroon;
- een nieuwe bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen de nieuw te bouwen hoogspanningsstations:
  - een verbinding met twee circuits (in één mastenrij, zie paragraaf 2.3) is nodig om knelpunten (toekomstbestendig) op te lossen;
  - eventueel zijn twee extra circuits (tweede mastenrij, zie paragraaf 2.3) benodigd om mogelijke windenergie afkomstig van zee te kunnen transporteren (zie tekstkader programma VAWOZ);
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding (vier circuits in één kabelbed, zie paragraaf 2.3) die het nieuw te bouwen 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij Agriport A7 aansluit op het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer150.

In paragraaf 2.3 geven we een nadere toelichting op deze onderdelen.

Samenhang met programma VAWOZ

Voordat in het kader van dit project de voorkeursbeslissing wordt genomen, vindt ook besluitvorming plaats in het kader van programma Verbindingen Aanlandingen Wind op Zee 2031-2040 (programma VAWOZ)[1]. Dit programma brengt kansrijke aanlandlocaties in beeld voor windmolenparken die in de periode 2031 – 2040 worden ontwikkeld. Een aanlanding sluit een windpark op zee aan op het hoogspanningsnetwerk op land. In Noord-Holland komen locaties in de omgeving van het Noordzeekanaalgebied en de Kop van Noord-Holland in aanmerking voor aanlandingen van elektriciteit en mogelijk waterstof. De verwachting is dat de Minister voor Klimaat en Energie eind 2025 op basis van het programma VAWOZ beslist of er een ruimtelijke procedure start voor aanlandingen van wind op zee in de Kop van Noord-Holland.

Op basis van programma VAWOZ vinden er maximaal drie aanlandingen plaats in de Kop van Noord-Holland. Indien één of meerdere aanlandingen plaatsvinden in de Kop van Noord-Holland, is er voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord een nut en noodzaak voor twee extra 380 kV-circuits in de vorm van een tweede mastenrij. Een verbinding op basis van twee circuits en één lijn van masten heeft namelijk onvoldoende capaciteit om de grote hoeveelheid windstroom van zee te transporteren.

De Minister voor Klimaat en Energie heeft besloten om -vooruitlopend op de beslissing of er een ruimtelijke procedure start voor aanlandingen van wind op zee- gelijktijdig te onderzoeken wat de ruimtelijke consequenties zijn van een tweede mastenrij voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Deze twee mastenrijen kunnen op dezelfde route parallel aan elkaar staan, of beide een andere route volgen. De effecten van zowel één als twee mastenrijen worden voor ieder onderzoeksalternatief (zie H4) onderzocht in het plan-MER.

Daarnaast moet voor aanlandingen in zowel de Kop van Noord-Holland als het Noordzeekanaalgebied per aanlanding een converterstation gebouwd worden. Dit converterstation heeft een oppervlakte van circa 5,5 hectare en komt op maximaal 6 kilometer afstand van de nieuw te realiseren hoogspanningsstations van de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Ten slotte worden binnen het programma VAWOZ ook mogelijkheden onderzocht voor het realiseren van een elektrolysefabriek (maximaal 20 hectare) op maximaal 6 kilometer afstand van het nieuw te realiseren hoogspanningsstation waar op aangesloten wordt.

Als wordt besloten niet aan te landen in de Kop van Noord-Holland, en er daardoor geen nut en noodzaak bestaat voor twee extra circuits, wordt de procedure voor de 380 kV-Netuitbreiding vervolgd op basis van twee circuits (één mastenrij). Een uitgebreide toelichting over de scope van Programma VAWOZ leest u in de concept-NRD van het project.

Figuur 1.1 geeft een weergave van het zoekgebied en de opgave van dit project. In paragraaf 2.3 leest u een uitgebreidere toelichting op de onderdelen van dit project.

[1] Zie voor meer informatie: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/vawoz-2031-2040

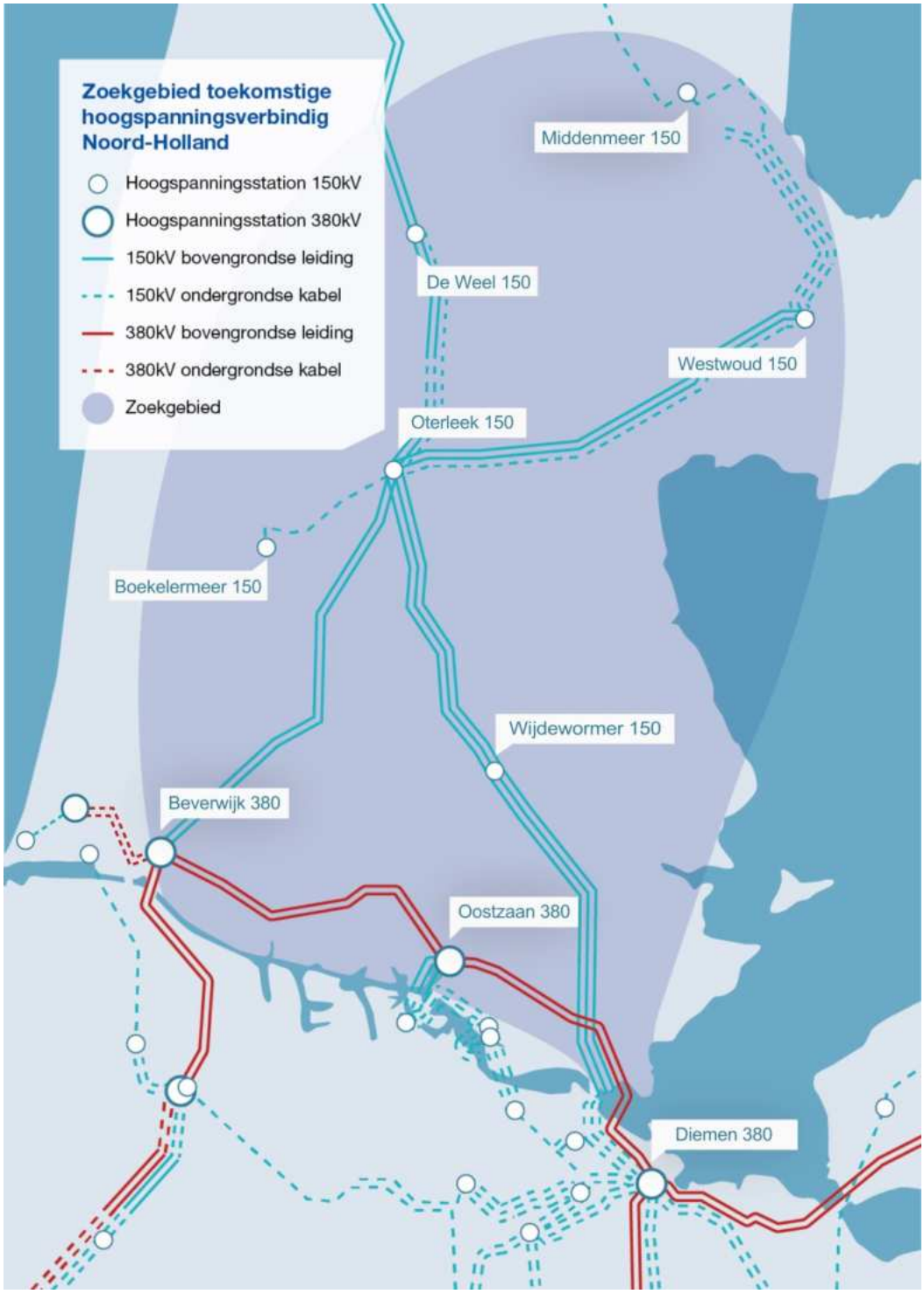

Figuur 1.1 Zoekgebied voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. De hoeveelheid lijnen tussen de hoogspanningsstations correspondeert met het aantal circuits van de hoogspanningsverbinding.

1.3 Procedure op hoofdlijnen

TenneT heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gevraagd een ruimtelijke procedure te starten voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord, met de daarbij horende onderdelen. Voor uitbreidingen van het hoogspanningsnet van 220 kV of hoger is de projectprocedure uit afdeling 5.2 van de Omgevingswet van toepassing (zie artikel 20a Elektriciteitswet). De projectprocedure bevat een aantal stappen, waarin van grof naar fijn wordt gewerkt (zie hoofdstuk 1.3.1). De eerste stap is het publiceren van een kennisgeving, met daarin het voornemen voor dit project en het voorstel voor het te doorlopen participatieproces. Het Voornemen en Voorstel voor Participatie is op 2 juni 2023 gepubliceerd[2]. Na de publicatie is de tweede fase van het proces gestart: de verkenning van alternatieven. Het project bevindt zich nu in deze fase.

De aanleg, wijziging of uitbreiding van een bovengrondse hoogspanningsverbinding van een spanning van 220 kV of meer en een lengte van meer dan 15 km valt onder Bijlage V (categorie J8) van het Omgevingsbesluit. In deze bijlage staan onder andere projecten vermeld waarvoor een mer-plicht geldt.

Het voorliggend document (de concept-NRD) beschrijft welke onderzoeksalternatieven worden onderzocht in het milieuonderzoek (het MER), op welke milieueffecten deze worden onderzocht en op welk detailniveau de onderzoeken plaatsvinden. Gelijktijdig met het milieuonderzoek, worden ook de kosten, de (technische) maakbaarheid, de omgeving en de toekomstvastheid van de alternatieven in beeld gebracht. De informatie uit deze studies wordt samengevat en gebundeld in een Integrale effectenanalyse (IEA). Daarmee bevat deze IEA de informatie om een gewogen afweging te maken, op basis waarvan de Minister voor Klimaat en Energie en de Minister voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een voorkeursbeslissing maken.

1.3.1 Projectprocedure

Het project wordt uitgevoerd binnen de kaders van de ‘projectprocedure’. De projectprocedure is het instrument voor het Rijk, de provincies en de waterschappen om complexe projecten met een publiek belang mogelijk te maken en zorgvuldig voor te bereiden. In samenspraak met betrokken partijen wordt in dit proces vanuit meerdere alternatieven naar een concrete uitwerking van het zogenaamde voorkeursalternatief toegewerkt. Een uitgebreide toelichting over de projectprocedure is te vinden in hoofdstuk 7.

De projectprocedure bestaat uit de volgende stappen:
1. kennisgeving voornemen om een verkenning uit te voeren en kennisgeving participatie;
2. verkenning van alternatieven;
3. keuze voorkeursalternatief met daarover een besluit: de voorkeursbeslissing;
4. planuitwerking van het voorkeursalternatief;
5. opstellen van het projectbesluit en de hoofdvergunningen.

[2] Zie: voornemen en voorstel voor participatie

1.3.2 Mer-procedure

Voor het project doorlopen we, in samenhang met de projectprocedure uit de Omgevingswet, de wettelijke procedure van de milieueffectrapportage (mer). Doel van de mer is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de voorbereiding en vaststelling van besluiten. Dat gebeurt door alle alternatieven te onderzoeken op effecten voor het milieu. Dit onderzoek wordt vastgelegd in een rapport: het milieueffectrapport (MER).

Gelijktijdig met het opstellen van het plan-MER worden ook de kosten, de (technische) maakbaarheid, de omgeving en de toekomstvastheid van de alternatieven in beeld gebracht. De informatie uit deze studies wordt samengevat en gebundeld in een IEA. De IEA bevat de informatie voor de Minister van Klimaat en Energie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om een voorkeursbeslissing te nemen.

Na de voorkeursbeslissing (stap 3 in de projectprocedure) wordt in de planuitwerkingsfase (stap 4) een project-MER opgesteld. Dit is een milieuonderzoek met een hoger detailniveau, gericht op de uitvoering en uitwerking van het voorkeursalternatief. In paragraaf 7.2 volgt een uitgebreidere toelichting op de mer-procedure.

1.4 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

TenneT is als netbeheerder van het hoogspanningsnet binnen Nederland de initiatiefnemer van dit project en verantwoordelijk voor het uitvoeren van de benodigde onderzoeken en het opstellen van de benodigde rapporten, zoals het plan-MER en project-MER. TenneT is ook verantwoordelijk voor de aanvraag van de benodigde vergunningen.

De netuitbreiding is onderdeel van de energie-infrastructuur van nationaal belang. Het ministerie van EZK coördineert de projectprocedure en de besluitvorming. De Ministers voor Klimaat & Energie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vormen het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag neemt uiteindelijk, op basis van de IEA en een advies uit de regio, een voorkeursbeslissing. Deze wordt uitgewerkt in het project-MER. De uiteindelijke uitwerking wordt vastgelegd door het bevoegd gezag in het projectbesluit. De benodigde vergunningen worden door verschillende landelijke, regionale en lokale overheden verleend. De Minister voor Klimaat & Energie coördineert deze vergunningverlening.

1.5 Samenhang concept-NRD en bijbehorende documenten

Deze concept-NRD stellen we op in samenhang met een aantal andere onderzoeken die worden uitgewerkt in aparte documenten. Figuur 1.2 geeft een visuele weergave van de verhoudingen tussen de verschillende documenten.

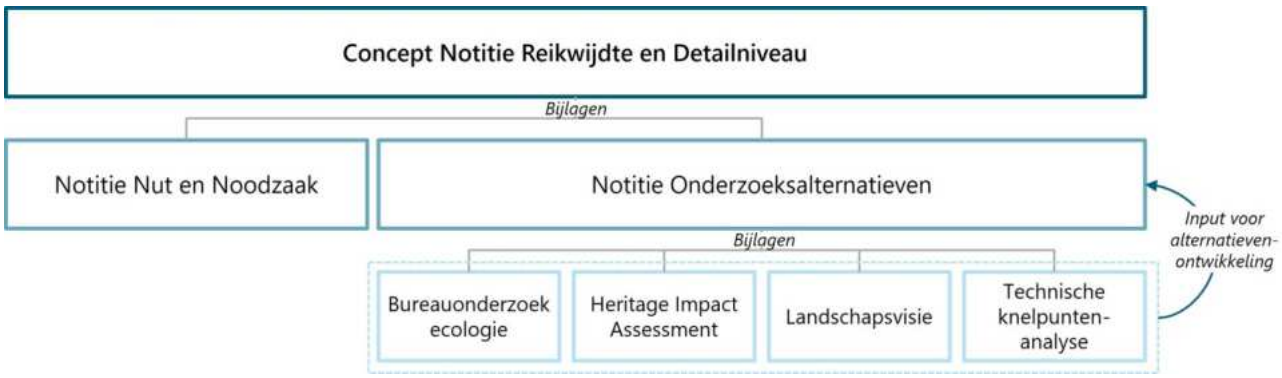

Figuur 1.2 Relaties tussen documenten

De concept-NRD heeft twee inhoudelijke bijlagen: de Notitie Onderzoeksalternatieven en de Notitie Nut en Noodzaak. De Notitie Nut en Noodzaak geeft een nadere toelichting op waarom de netuitbreiding noodzakelijk is. De Notitie Onderzoeksalternatieven (hierna: NOA) beschrijft de (totstandkoming van) de onderzoeksalternatieven. Deze onderzoeksalternatieven worden onderzocht in het plan-MER en de IEA (omgeving, techniek, toekomstvastheid en kosten, zie verder hoofdstuk 5). De onderzoeksalternatieven zijn stapsgewijs ontwikkeld in een integraal proces: de alternatievenontwikkeling. Hierbij is een omgevingsproces doorlopen en zijn vier bureauonderzoeken uitgevoerd op de thema's natuur, UNESCO Werelderfgoed (de Heritage Impact Assessment (HIA)), landschap en techniek (zie ook figuur 1.2). Met de informatie uit de bureauonderzoeken zijn knelpunten, aandachtspunten en/of kansen vanuit deze thema's zo vroeg mogelijk in het proces inzichtelijk gemaakt. Hierdoor hebben we er rekening mee kunnen houden in de alternatievenontwikkeling.

Voornemen en voorstel voor participatie
Het voornemen en voorstel voor participatie voor dit project is in juni 2023 gepubliceerd door het Ministerie van EZK. Het doel van dit document is tweeledig. Enerzijds het beschrijven van de aanleiding voor het voornemen, de projectonderdelen en de onderliggende procedures. Anderzijds het toelichten van het participatietraject tot aan het vaststellen van de definitieve NRD. Een actualisatie van het participatieplan, het bijbehorende participatieverslag en een reactienota (met daarin de antwoorden op de ingekomen reacties op het voornemen en voorstel voor participatie) is gelijktijdig met deze concept-NRD gepubliceerd.

2. Netsituatie en opgave

Dit hoofdstuk gaat dieper in op de huidige en toekomstige netsituatie. Paragraaf 2.1 beschrijft hoe het huidige elektriciteitsnet in Nederland functioneert. Paragraaf 2.2 geeft een toelichting op de gesignaleerde knelpunten in Noord-Holland Noord. Paragraaf 2.3 gaat dieper in op de projectonderdelen zoals beschreven onder paragraaf 1.2.

2.1 Huidige situatie

Hoe werkt het elektriciteitsnetwerk?
TenneT is in Nederland verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit op hoge spanningsniveaus (vanaf 110 kV). In Noord-Holland gaat het hierbij om verbindingen en hoogspanningsstations met een spanningsniveau van 150.000 en 380.000 Volt (afgekort 150 kV en 380 kV). De hoogspanningsverbindingen van 380 kV vormen de snelwegen van het hoogspanningsnet. De 380 kV-hoogspanningsstations zijn de knooppunten in het landelijke netwerk voor de verdeling van elektriciteit. Vanuit daar wordt de elektriciteit omgezet naar een andere spanning en verder verplaatst en vervoerd op lagere spanningsniveaus door TenneT of de regionale netbeheerders. Figuur 2.1 toont een schematische weergave van de werking van het Nederlandse hoogspanningsnet. Meer informatie over de werking van het hoogspanningsnet en de positie daarin van hoogspanningsstations is te lezen in deze brochure van TenneT[3].

[3] Op deze website kunt u alle brochures van TenneT lezen: https://www.tennet.eu/nl/brochures-hoogspanning-en-omgeving

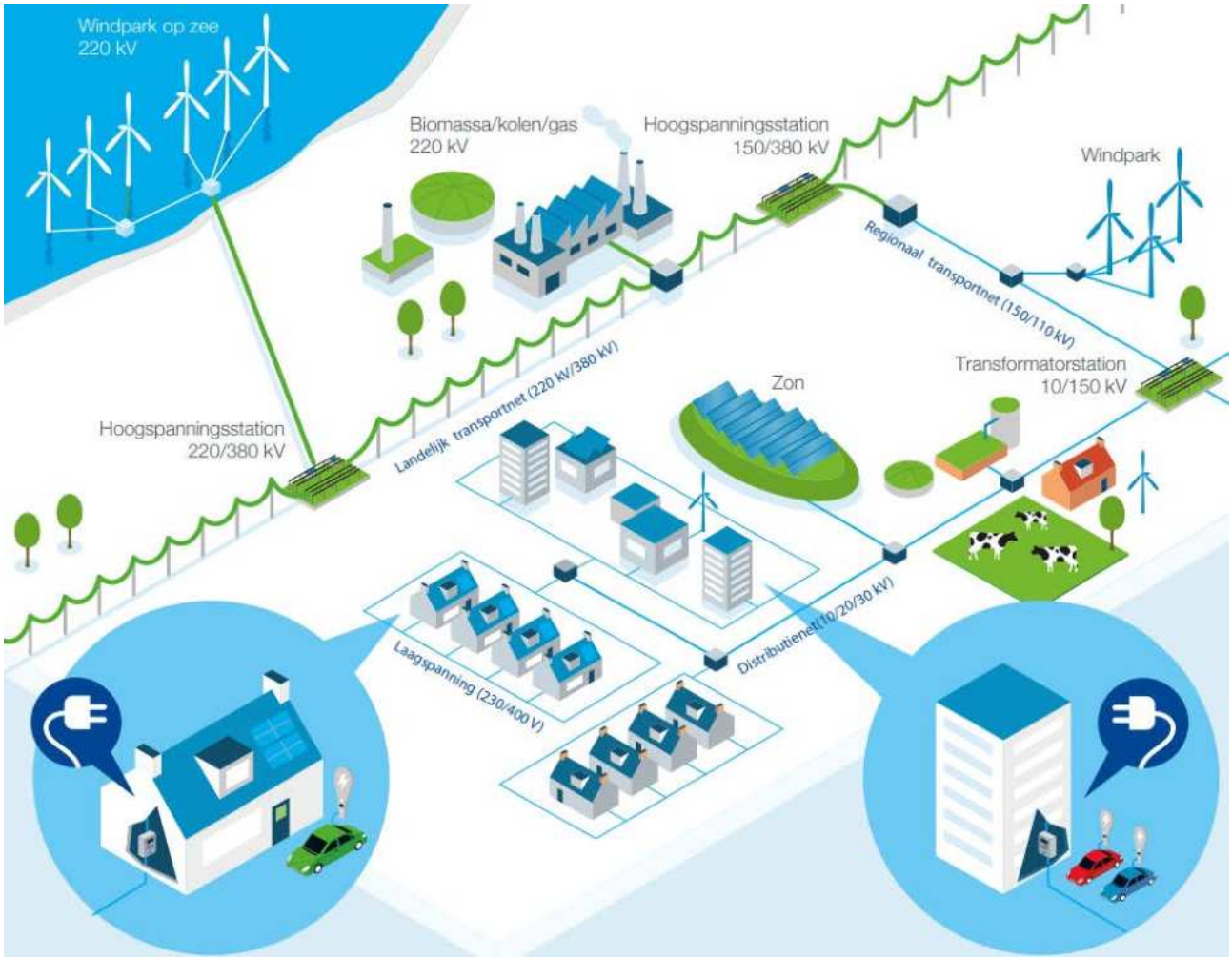

Figuur 2.1 Schematische weergave van de werking van het Nederlandse hoogspanningsnet (bron: TenneT)

Hoe ziet het huidige Nederlandse hoogspanningsnetwerk eruit?

Figuur 2.2 toont het Nederlandse 380 kV en 220 kV hoogspanningsnet per 1 januari 2021. Het 380 kV-hoogspanningsnet verzorgt het transport van grootschalig opgewekte elektriciteit door heel Nederland, maar ook van en naar het buitenland. Het 380 kV-hoogspanningsnet bestaat uit een hoofdringstructuur met daaromheen enkele kleinere zogenaamde ‘ringen’. Deze ringen zijn verbonden met de windparken op zee en met de landen Groot-Brittannië, België, Duitsland, Denemarken en Noorwegen. Deze verbindingen heten interconnectoren en zijn in figuur 2.2 paars gekleurd.

De ringstructuur draagt bij aan de robuustheid van het elektriciteitsnet. Als er een verbinding uitvalt, is het mogelijk om elektriciteit via een andere route te transporteren. Zo kan TenneT voldoen aan haar plicht om altijd elektriciteit te leveren (leveringszekerheid).

Figuur 2.2 Het 380 kV en 220 kV-net per 1-1-2024 (bron: Investeringsplan Net op land 2024 - 2033, TenneT)

2.2 Waaruit blijkt dat er een knelpunt is?

TenneT stelt elke twee jaar een investeringsplan[4] op om een doorkijk te maken naar de behoefte aan investeringen in het netwerk voor de komende 10 jaar. In het investeringsplan staat welke capaciteit het netwerk op dit moment heeft en wat er in de toekomst nodig is om aan de vraag te voldoen. Het investeringsplan houdt rekening met internationale, nationale en regionale ontwikkelingen, afspraken en ambities. In samenwerking met regionale netbeheerders en de Gasunie heeft TenneT een aantal toekomstscenario's uitgewerkt. Op basis hiervan kunnen de toekomstscenario's voor de energievoorziening over het net gesimuleerd worden om mogelijke knelpunten in het net vast te stellen.

Toekomstscenario's
Op basis van analyses die TenneT in het kader van de investeringsplannen tweejaarlijks uitvoert, blijkt dat de huidige transportcapaciteit in Noord-Holland onvoldoende is. Deze berekeningen zijn gebaseerd op reeds bekende en verwachte ontwikkelingen in vraag naar en aanbod van elektriciteit in Noord-Holland. Uit alle berekeningen blijkt dat de groeiende vraag naar elektriciteit, en ook het aanbod van elektriciteit in Noord-Holland Noord, leidt tot knelpunten in het hoogspanningsnet.

Op basis van bestaande en nieuwe knelpunten in het hoogspanningsnet is uitbreiding en aanpassing van dit net noodzakelijk. De nieuwe knelpunten komen voor op alle 150 kV-hoogspanningsverbindingen in Noord-Holland Noord. Figuur 2.3 laat de huidige (afbeelding '2022') en toekomstige (2025 en 2030) knelpunten in het Noord-Hollandse hoogspanningsnetwerk zien.

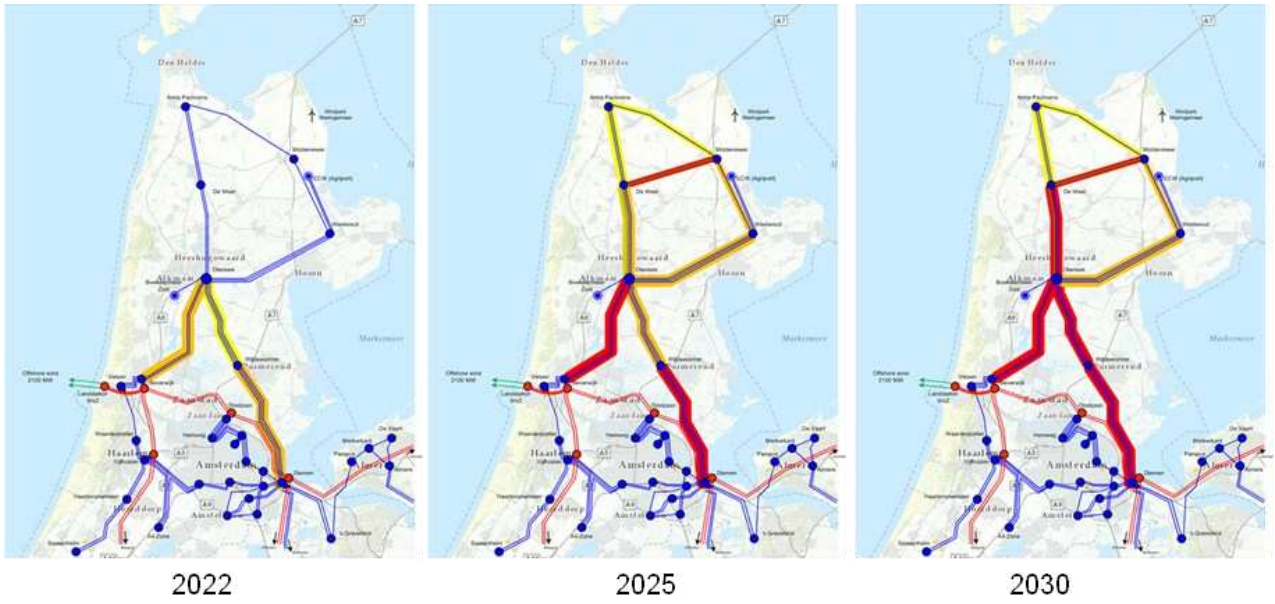

Figuur 2.3 Knelpunten in Noord-Holland Noord in 2022 (links), 2025 (midden) en 2030 (rechts) (bron: TenneT). De dikte

[4] https://www.tennet.eu/nl/over-tennet/publicaties/investeringsplannen

van de gele, oranje en rode lijnen laat de ernst van het nettechnisch knelpunt zien. Onder de figuur wordt het onderscheid tussen een gele, oranje en rode lijn toegelicht. De rode punten en tussenliggende lijnen (bijvoorbeeld tussen Beverwijk en Diemen) zijn de bestaande 380 kV-verbindingen. De blauwe punten en tussenliggende lijnen geven de bestaande hoogspanningsverbindingen op een lager spanningsniveau van 380 kV weer.

Het gaat om zware knelpunten waarbij de 150 kV-hoogspanningsverbindingen al in de normale bedrijfssituatie[5] overbelast raken. In figuur 2.3 is dat weergegeven met een rode lijn. De kleuren van de lijnen in figuur 2.3 representeren de volgende typen knelpunten (zie ook de notitie Nut en noodzaak in bijlage 3):

- een gele lijn laat een knelpunt zien waarbij een **storing tijdens onderhoud** niet kan worden opgevangen;
- een oranje lijn laat een knelpunt zien waarbij **een storing** (niet gerelateerd aan onderhoud) niet kan worden opgevangen;
- de rode lijnen laten zien dat er sprake is van een knelpunt waarbij de verbinding **overbelast is tijdens normale bedrijfsvoering**. Dit betekent dat de leveringszekerheid van elektriciteit aan afnemers niet gegarandeerd kan worden.

Een gele lijn is voor TenneT al reden om de verbinding aan te passen, omdat een storing ook in het geval van onderhoud opgevangen moet kunnen worden. De 380 kV-netuitbreiding is hiervoor essentieel. Zoals beschreven in de Vooraankondiging congestie Noord-Holland[6] duurt de structurele congestie in de regio minimaal tot 2034. Dit is het moment waarop de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord op zijn vroegst gerealiseerd kan zijn.

Om aan de wettelijke taak van leveringszekerheid te kunnen blijven voldoen moet het elektriciteitsnetwerk in Noord-Holland Noord aangepast en uitgebreid worden. Een verdere uitbreiding van het bestaande 150 kV-hoogspanningsnet is na 2030 onvoldoende om deze knelpunten toekomstbestendig op te lossen. Dit komt doordat *alle* elektriciteitstransporten over de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbindingen uit het zuiden naar het noorden van de provincie via hoogspanningsstation Oterleek gaan. Dit zorgt voor een overbelasting van de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbindingen Beverwijk-Oterleek en Diemen-Wijdewormer-Oterleek. De transportcapaciteit van deze verbindingen is noodzakelijk om lokale ontwikkelingen in vraag en aanbod van elektriciteit in de regio rondom Oterleek en Wijdewormer te kunnen faciliteren, maar wordt voor een groot deel gebruikt voor het ‘doorgaand transport’ verder naar het noorden van de provincie. Daarnaast is het huidige elektriciteitsnet in Noord-Holland Noord kwetsbaar, doordat alle stroom via hoogspanningsstation Oterleek loopt. Een calamiteit op dit station kan hierdoor regionaal grote gevolgen hebben.

Om overbelasting van het bestaande 150 kV-hoogspanningsnet te voorkomen, is de realisatie van een 380 kV-netuitbreiding nodig: er moet een ‘elektriciteits-snelweg’ worden toegevoegd. TenneT gaat hierbij het bestaande 150 kV-elektriciteitsnet opdelen in zogenaamde deelnetten. Opdeling in deelnetten zorgt ervoor

[5] Met de normale bedrijfssituatie (n-0) bedoelen we de reguliere situatie zonder storingen of onderhoud.
[6] Zie: https://www.tennet.eu/nl/congestie-onderzoek-noord-holland

dat de stroom gaat lopen via de nieuw te realiseren 380 kV-hoogspanningsverbinding, en niet alsnog via de bestaande 150 kV-verbindingen vanuit het zuiden naar Oterleek. Daarmee komt transportcapaciteit vrij voor lokale ontwikkelingen. Ieder deelnet heeft een eigen voorzieningsgebied en krijgt de stroom via het bovenliggende elektriciteitsnet, in dit geval het nieuwe 380 kV-netwerk. De Notitie Nut en Noodzaak (bijlage 3) geeft een nadere toelichting op deze deelnetten.

2.3 Wat houdt het project in?

Het voorgenomen project betreft de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen een nieuw te realiseren 380 kV-hoogspanningsstation nabij de bestaande 380 kV-verbinding Beverwijk-Oostzaan-Diemen en een nieuw te realiseren 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij Agriport A7. Het 380/150 kV-hoogspanningsstation moet middels een ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding aangesloten worden op het 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer. Figuur 2.4 geeft de projectonderdelen weer op de kaart.

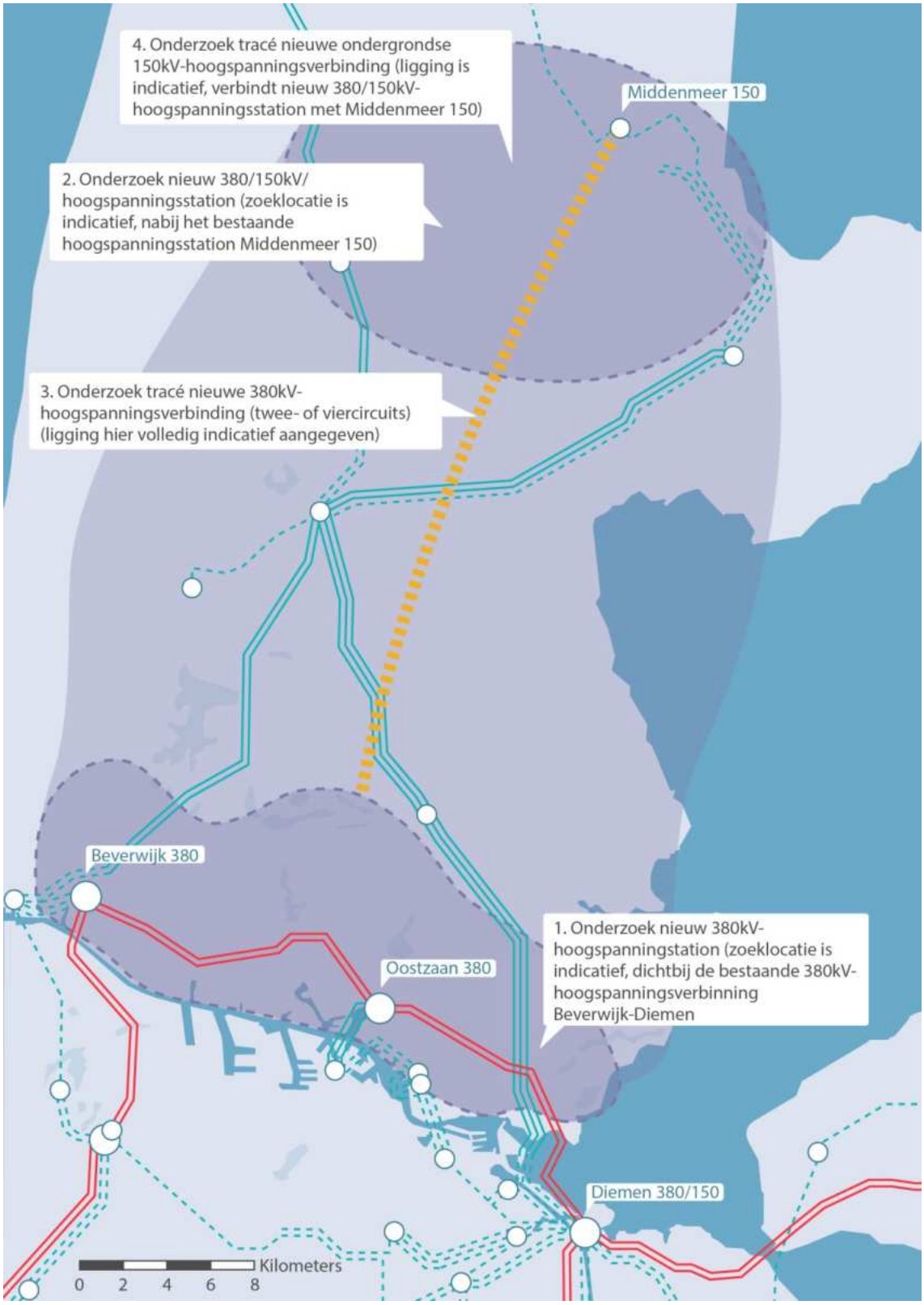

Figuur 2.4 Globale weergave onderzoeksopgave 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

2.3.1 Hoogspanningsstations

Voor de voorgenomen netuitbreiding zijn twee nieuwe hoogspanningsstations nodig:
- nabij de 380 kV-hoogspanningsverbinding die loopt van Beverwijk via Oostzaan naar Diemen;
- nabij het 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer150.

Nabij de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Diemen is een nieuw 380 kV-hoogspanningsstation nodig. Dit nieuwe hoogspanningsstation wordt aangesloten op het landelijke 380 kV-hoogspanningsnet, namelijk op de bestaande 380 kV-verbinding tussen Beverwijk en Diemen. Omdat op de bestaande hoogspanningsstations Beverwijk, Oostzaan en Diemen onvoldoende ruimte is voor een nieuwe aansluiting, is een nieuw 380 kV-hoogspanningsstation nodig. Dit nieuwe 380 kV-hoogspanningsstation heeft een oppervlakte van circa 17 hectare.

Voor de aansluiting van de nieuwe 380 kV-verbinding op het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation bij Agriport A7 (Middenmeer150) is een nieuw 380/150 kV-hoogspanningsstation nodig. Doordat dit 380/150 kV-hoogspanningsstation zowel een 380 kV- als 150 kV-deel heeft, is deze groter in omvang dan het geplande zuidelijke 380 kV-hoogspanningsstation. Het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation heeft een oppervlakte van circa 24 hectare. Op een 380/150 kV-hoogspanningsstation wordt de spanning door transformatoren omgezet van 380 kV naar 150 kV. Dit nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation wordt met een ondergrondse 150 kV-verbinding aangesloten op het bestaande station Middenmeer150.

Tijdens de ruimtelijke procedure wordt, net als voor het tracé, het ontwerp van de hoogspanningsstations steeds verder verfijnd en wordt de daadwerkelijk benodigde omvang duidelijk. Figuur 2.5 geeft ter illustratie een beeld van het huidige 380/150 kV-hoogspanningsstation in Diemen.

Figuur 2.5 Beeld 380/150 kV-hoogspanningsstation in Diemen (circa 16 hectare) (bron: TenneT)

2.3.2 Bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding

De nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding verbindt het nieuwe 380 kV-hoogspanningsstation nabij de bestaande verbinding Beverwijk-Oostzaan-Diemen met het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij Agriport A7 en het landelijke 380 kV-hoogspanningsnet. In de NOA (bijlage 2) staat een volledig overzicht van de (technische) uitgangspunten van de 380 kV-hoogspanningsverbinding. Onderstaand worden de belangrijkste uitgangspunten beschreven.

Bovengronds, tenzij
Het elektriciteitsnetwerk wordt de komende jaren fors uitgebreid en, onder andere als gevolg van de energietransitie, steeds zwaarder belast. Betrouwbare nieuwe 220/380 kV-hoogspanningsverbindingen met de hoogste transportcapaciteit zijn noodzakelijk om toekomstige opgaven en veranderingen goed aan te kunnen. TenneT heeft de wettelijke taak om een betrouwbare elektriciteitsvoorziening te waarborgen. Omdat ondergrondse hoogspanningsverbindingen op 220/380 kV-spanningsniveau de betrouwbaarheid van het elektriciteitsnet negatief beïnvloeden, worden nieuwe 220/380 kV-hoogspanningsverbindingen in beginsel bovengronds aangelegd. Dit ‘bovengronds, tenzij’ principe is ook verwoord in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en het ontwerp Programma Energie Hoofdstructuur (PEH) (zie ook paragraaf 2.4). Bovengrondse hoogspanningslijnen bieden een hoge leveringszekerheid en stabiliteit in de stroomvoorziening. Ze zijn minder storingsgevoelig, gemakkelijker te inspecteren en sneller te herstellen bij eventuele storingen. Daar staat tegenover dat ondergrondse 380 kV-kabels storingsgevoeliger zijn, nadelige effecten hebben op de stabiliteit van het net en een veel langere reparatietijd hebben.

Een ondergrondse aanleg van een nieuwe 220 of 380 kV-hoogspanningsverbinding is alleen in uitzonderlijke gevallen te overwegen. Namelijk wanneer een bovengrondse 220/380kV-hoogspanningsverbinding leidt tot onaanvaardbare hinder, beperkingen of veiligheidsrisico’s voor functies en opgaven van (inter)nationaal belang (beperkend voor luchthavens, grote kanalen, rivieren, spoorlijnen, bestaande 220/380kV-hoogspanningsverbindingen, Natura 2000-gebieden en UNESCO Werelderfgoederen) waardoor een verbinding op een bepaalde locatie niet maakbaar is en/of er geen vergunning verleend kan worden. In dergelijke gevallen kan een ondergrondse aanleg op delen van een nieuwe 220/380kV-hoogspanningsverbinding worden overwogen. Voorwaarde hierbij is dat er geen andere realistische bovengrondse oplossingen mogelijk zijn, en dat uit elektrotechnisch onderzoek blijkt dat een ondergrondse verbinding gerechtvaardigd is vanuit het oogpunt van leveringszekerheid, betrouwbaarheid, operationele aspecten en meerkosten.

Twee of vier circuits
De voorgenomen nieuwe verbinding bestaat uit twee of vier circuits (afhankelijk van de eventuele aanlanding van wind op zee in de kop van Noord-Holland). Een circuit bestaat uit drie onafhankelijke stroomvoerende kabels of kabelbundels. De beide circuits hebben elk een transportcapaciteit van 4.000 Ampère. Aan één hoogspanningsmast kunnen twee circuits worden opgehangen: aan beide zijden één. Voor een verbinding van vier circuits zijn twee rijen van masten nodig. Onderstaande figuur geeft een tweecircuitsverbinding weer.

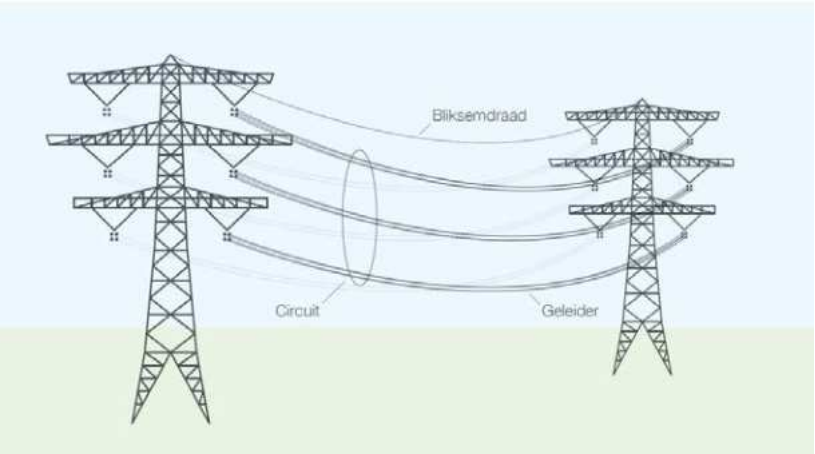

Figuur 2.6 Schematische weergave van vakwerkmasten met aan weerszijden een 380 kV circuit (bron: TenneT)

Masttype Moldau

De hoogspanningsverbinding wordt gerealiseerd met vakwerkmasten met het type 'Moldau'. Deze masten hebben als voordeel dat ze een relatief smalle magneetveldzone en het kleinste ruimtebeslag hebben van alle typen vakwerkmasten. Hierdoor wordt het aantal gevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) binnen de magneetveldzone beperkt. De mast is circa 58 meter hoog en 30 meter breed.

Figuur 2.7 geeft een impressie van een 380 kV-hoogspanningsverbinding uitgevoerd met twee mastenrijen (vier circuits) met masttype Moldau.

Figuur 2.7 Illustratie van een 380 kV-hoogspanningsverbinding met masttype Moldau op basis van 4 circuits (bron: TenneT)

Draagmasten en trekmasten

Er worden zowel draagmasten als trekmasten geplaatst om de circuits in te hangen. De draagmasten staan meestal op de rechte delen van het tracé en ‘dragen’ enkel het gewicht van de kabels. Trekmasten trekken de kabels in horizontale richting en staan daarom vaak op de knikken van het tracé.

Magneetveldzone

De magneetveldzone is het gebied aan weerszijden van een hoogspanningsverbinding waarbinnen de jaargemiddelde sterkte van het magneetveld groter is dan 0,4 microtesla. Bij een nieuwe verbinding wordt zoveel als redelijkerwijs mogelijk vermeden dat er nieuwe situaties ontstaan waarin gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone komen te liggen. De standaard Moldau-mast heeft een indicatieve breedte van de magneetveldzone van 2 x 65 meter (vanuit het hart van de mast). Bestaande 380 kV Donau-masten hebben een indicatieve magneetveldzone van 2 x 125 meter. De magneetveldzone van de Moldau-masten is hiermee aanmerkelijk minder. Wel is de indicatieve magneetveldzone van Moldau-masten iets groter dan die van bestaande 380 kV-Wintrack-masten, welke 2 x 50 meter betreft. Onderstaande figuur geeft een schets van de magneetveldzone rondom een Moldau-mast weer.

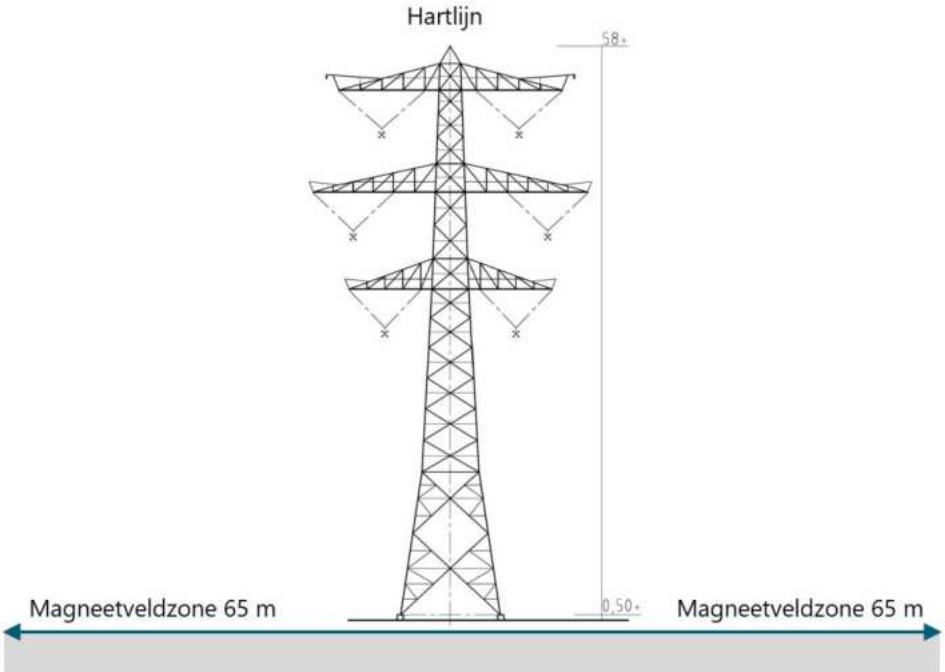

Figuur 2.8 Doorsnede van een Moldau-mast met aan weerszijden de magneetveldzone

Zakelijk recht overeenkomst-strook

Rondom elke hoogspanningsverbinding ligt een strook waar belemmeringen gelden die met een ‘zakelijk recht overeenkomst’ (ZRO-strook) met de eigenaar van de grond worden vastgelegd. TenneT gebruikt deze strook voor de aanleg en het onderhoud van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Het is van belang dat

deze strook vrij blijft van obstakels zoals hoge bomen of bouwwerken. De breedte van de strook is afhankelijk van het soort verbinding en het gebruikte masttype. De standaard type Moldau-mast heeft een indicatieve ZRO-breedte van 2 x 35 meter (vanuit het hart van de mast). Onderstaande figuur geeft een schets van de ZRO-strook rondom een Moldau-mast weer.

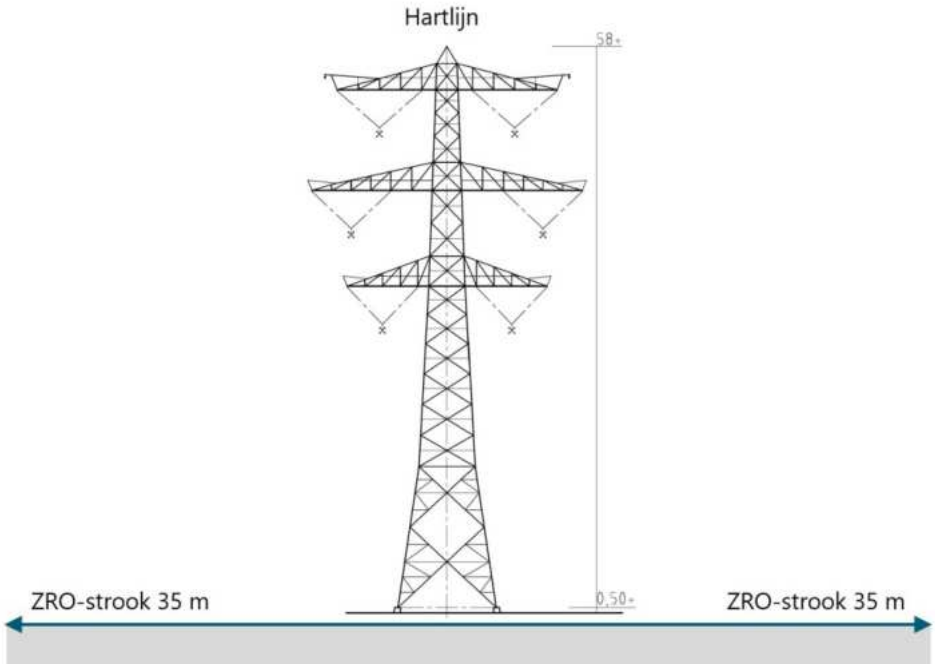

Figuur 2.9 Doorsnede van een Moldau-mast met aan weerszijden de ZRO-strook

Magneetveldzone en ZRO-strook bij vier circuits

De voorgenomen nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding bestaat uit twee of vier circuits (afhankelijk van de eventuele aanlanding van wind op zee in de kop van Noord-Holland). Bij vier circuits is een bredere strook nodig dan bij twee circuits. Dit komt omdat twee mastenrijen nodig zijn. De magneetveldzone vanuit de hartlijn blijft 65 meter aan weerszijden. Daarnaast moet uitgegaan worden van een onderlinge afstand van de mastenrijen van circa 70 meter. Dit heeft te maken met het omvalcriterium. Mocht in één van de twee mastenrijen een hoogspanningsmast omvallen is met deze afstand geborgd dat deze niet op de andere mastenrij valt. De 70 meter is in deze fase indicatief en kan dus nog wijzigen. In totaal is de benodigde breedte circa 200 meter. Figuur 2.10 geeft een schets van de benodigde ruimte bij twee mastenrijen.

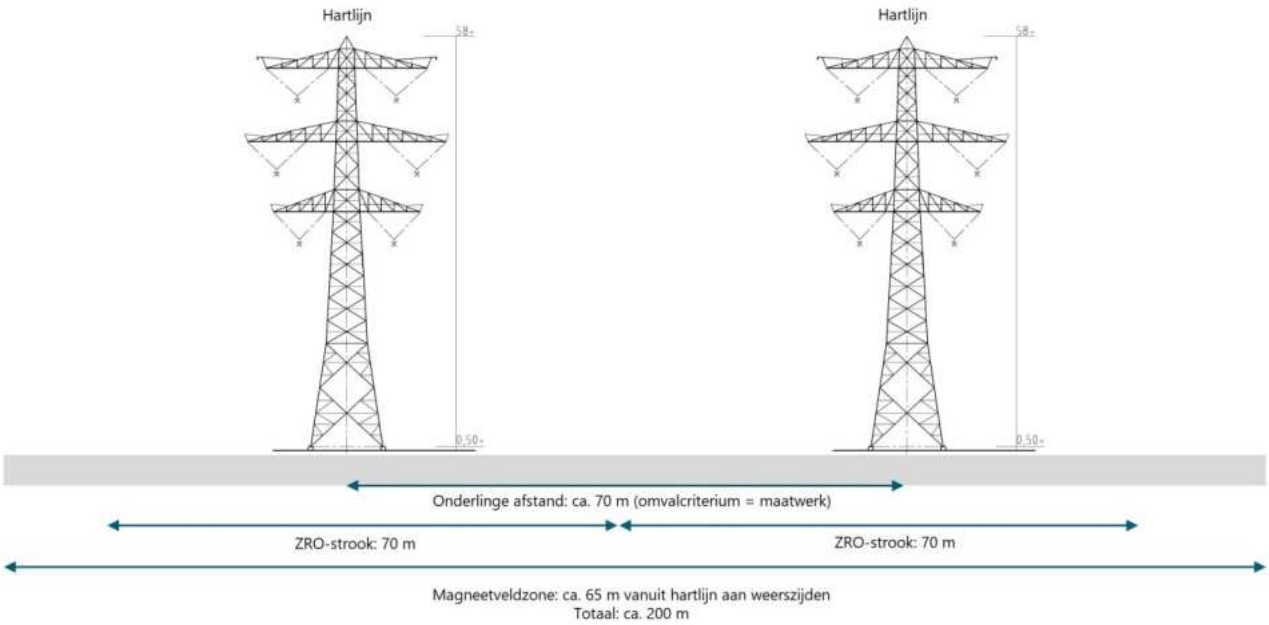

Figuur 2.10 Doorsnede van de benodigde ruimte bij twee mastenrijen

2.3.3 Ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding

Het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation moet worden aangesloten op het bestaande station Middenmeer150. Voor deze aansluiting moet een ondergrondse 150 kV-verbinding (met vier circuits) tussen beide stations gerealiseerd worden. Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 150 kV en lager worden doorgaans ondergronds aangelegd vanwege het kleinere (vaak druk bewoonde) gebied dat ze van elektriciteit voorzien, de beperktere afstanden die de stroom moet afleggen en simpelweg de lagere spanningsniveaus. In tegenstelling tot ondergrondse verbindingen van 380 kV, zijn de nadelige effecten (op bijvoorbeeld de stabiliteit van het netwerk) van een ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding kleiner en daarom goed te mitigeren.

De aanleg van de 150 kV-verbindingen is in beginsel via een open ontgraving. Hierbij wordt de grond afgegraven en worden de kabels in de afgegraven sleuf gelegd. Hierna wordt de afgegraven grond weer in de oorspronkelijke opbouw teruggeplaatst (zie figuur 2.11). Indien nodig kunnen horizontaal gestuurde boringen (horizontal directional drilling, ook wel HDD-boringen) worden toegepast voor de aanleg van de kabels om obstakels te vermijden (figuur 2.12).

De afstand tussen het nieuwe 380 /150 kV-hoogspanningsstation en het bestaande station Middenmeer150 is bepalend voor de lengte van de kabelverbinding. Door het lagere spanningsniveau (150 kV in plaats van 380 kV) zijn meer en dikkere kabels nodig dan bij de bovengrondse 380 kV-verbinding om dezelfde hoeveelheid energie te transporteren. Figuur 2.13 laat een indicatieve doorsnede zien van de benodigde kabelstrook voor de 150 kV-verbinding. Er zijn circa 24 kabels (3 per circuit) nodig om de elektriciteit te

transporteren. De onderlinge afstand tussen de circuits bedraagt circa 2 meter. Dit leidt tot een strook met een breedte van circa 20 tot 25 meter. Dit is tevens de breedte van de ZRO-strook. Tijdens de aanlegfase is deze strook breder om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Een langere verbinding heeft hierdoor een aanzienlijk ruimtebeslag tot gevolg.

Figuur 2.11 Aanleg van een kabelverbinding in open ontgraving (bron: TenneT)

Figuur 2.12 Aanleg van een kabelverbinding door middel van een gestuurde (HDD) boring (bron: TenneT)

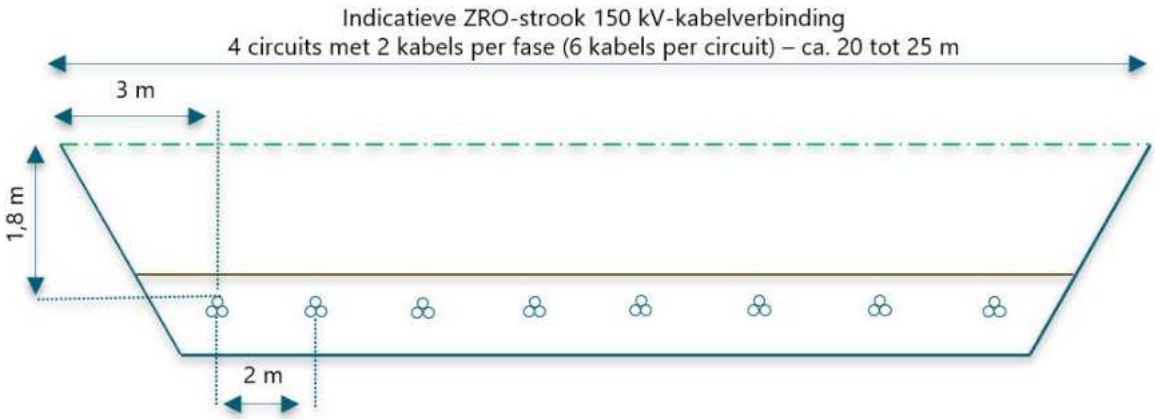

Figuur 2.13 Indicatieve ZRO-strook 150 kV-kabelverbinding

2.4 Samenhang met andere projecten en programma's

De energietransitie versnelt en heeft in groeiende mate een impact op de beschikbare ruimte in Nederland. De nieuwe 380 kV-verbinding is dan ook niet het enige project dat in de regio speelt. Het project heeft raakvlakken met verschillende andere projecten en programma's van zowel TenneT, het ministerie van EZK, de provincie Noord-Holland en ontwikkelingen die in de maatschappij plaatsvinden. Onderstaand wordt een selectie van projecten en programma's op nationaal en provinciaal niveau beschreven:

- Nationale Omgevingsvisie, Nota Ruimte en Programma Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX);
- Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK en pMIEK);
- Programma Energiehoofdstructuur;
- Ruimtelijke Voorstel Noord-Holland;
- Ontwikkelperspectief Noord Holland Noord;
- RES Noord-Holland Noord en RES Noord-Holland Zuid;
- ontwikkeling van windenergie op zee ten behoeve van de verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening, wat bijdraagt aan de verduurzaming van de industrie;
- lopende en aankomende TenneT-projecten;
- ontwikkelingen regionaal netbeheerder Liander;
- de uitrol van een landelijk waterstofnetwerk en investeringen in nieuwe waterstoffabrieken;
- Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG).

NOVI, Programma NOVEX en Nota ruimte

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI)[7] is een langetermijnvisie van het Rijk op de ruimtelijke ordening in Nederland. De NOVI verbindt diverse maatschappelijk opgaven die allemaal om ruimte vragen. Het doel van de NOVI is het versterken van de omgevingskwaliteit met inbegrip van de keuzes en afwegingen die voortkomen uit de verschillende opgaven. De NOVI beschrijft ook inrichtingsprincipes voor de inpassing van nieuwe elektriciteitsinfrastructuur op land. Deze zijn nader uitgewerkt in het Programma

[7] Zie: https://www.denationaleomgevingsvisie.nl/actueel/over+de+novi/nationale+omgevingsvisie+in+het+kort/default.aspx

Energiehoofdstructuur, wat een thematische uitwerking van de NOVI is (zie 'Programma Energiehoofdstructuur' hieronder). Het programma Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX) heeft als doel om de uitvoering van de NOVI te versnellen. Het scherpt de NOVI aan en beschrijft de stappen die genomen moeten worden om tot de uitvoering te komen. In het Programma NOVEX komt elke provincie met een voorstel van de verdeling van ruimteclaims van de verschillende nationale en decentrale opgaven, met behoud of versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Binnen deze context speelt het project 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Ook dit project vraagt ruimte. Daarom is een integrale kijk op de ruimte nodig en wordt ook in dit project gezocht naar mogelijkheden om opgaven mee te koppelen of te combineren. Naast het provinciale niveau gebeurt dit ook voor een aantal specifieke gebieden. Voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord zijn de NOVEX Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de NOVEX Noordzeekanaalgebied (NZKG) relevant.

In het coalitieakkoord (2021) heeft het kabinet afgesproken om de Nationale Omgevingsvisie aan te scherpen. Deze aangescherpte NOVI wordt de nieuwe Nota Ruimte.

Meerjarenprogramma Infrastructuur & Klimaat
In het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (MIEK)[8] werkt de overheid samen met industrie, energieproducenten en netbeheerders om projecten voor de infrastructuur van energie en grondstoffen te versnellen. Dit zijn projecten die belangrijk zijn voor de verduurzaming van de industrie, gebouwde omgeving, landbouw en mobiliteit en voor de realisatie van windenergie op zee. De projecten binnen het MIEK komen voort uit de energiestrategieën van de zes Nederlandse industriële clusters[9]. De 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord is opgenomen in de energiestrategie van het cluster Noordzeekanaalgebied en het MIEK-overzicht. Het MIEK gaat verder in het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie[10]. Daarnaast heeft het MIEK een provinciaal uitvoeringsprogramma, het pMIEK. Het pMIEK Noord-Holland Noord en het pMIEK en Noord-Holland Zuid bundelen de concrete projecten en benoemen expliciete acties, betrokken partijen en trekker(s) per project.

Programma Energiehoofdstructuur
Het Programma Energiehoofdstructuur (PEH)[11] is een thematische uitwerking van de NOVI richt zich op de benodigde ruimte voor de nationale onderdelen van het energiesysteem op land. Het PEH laat zien welke (en waar) nieuwe nationale energieinfrastructuur nodig is richting een klimaatneutraal energiesysteem in 2050. Het programma ziet bovendien op nationale kaders om zorgvuldig om te gaan met de ruimte, en de interactie tussen energieinfrastructuur en thema's als natuur, cultureel erfgoed en leefbaarheid. Zo beschrijft het PEH inrichtingsprincipes voor de aanleg van elektriciteitsinfrastructuur. Hieronder vallen principes als de (in beginsel) bovengrondse aanleg van 380 kV-verbindingen en de toepassing van een zoveel als redelijkerwijs mogelijke rechtstand voor nieuwe hoogspanningsverbindingen.

[8] Zie: https://open.overheid.nl/documenten/ronl-7b2edb5f512b6885ff9cd12e5cc5c2fd9bd1b12c/pdf
[9] Vanuit het Cluster Energie Strategieën (CES)
[10] Zie: https://open.overheid.nl/documenten/ronl-07acdbae5ba8a52eb16790dd4206458f754a6491/pdf
[11] Zie: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/peh

Ruimtelijk Voorstel Noord-Holland
Vooruitlopend op het definitieve voorstel van de provincie Noord-Holland voor de verdeling van de ruimteclaims in het kader van programma NOVEX is in februari 2024 het document 'op weg naar een Ruimtelijk Voorstel' gepubliceerd[12]. Dit document is bedoeld als een uitnodiging om met elkaar in gesprek te gaan over de toekomst van Noord-Holland. Het Ruimtelijk Voorstel heeft daarmee ook geen formele juridische status. Het geeft wel richting aan de besluitvorming en aan de onderzoeken en andere activiteiten die nog verricht moeten worden om de keuzes zorgvuldig en goed onderbouwd te kunnen maken.
In het hoofdstuk 'Ruimte maken voor energie en duurzame economie' geeft het Ruimtelijk Voorstel een toelichting op de ruimtevraag van een duurzaam energiesysteem in Noord-Holland, waaronder de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord
In 2023 is de provincie Noord-Holland gestart met het ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord. Doel hiervan is een bovenregionale en integrale visie op het gebied vast te stellen (de regio's Alkmaar, West-Friesland en de Kop van Noord-Holland). In 2024 wordt het Ontwikkelperspectief samen met gemeenten, Hoogheemraadschap en belangenorganisaties vormgegeven. Het eerste resultaat van het ontwikkelperspectief is een analysedocument[13] wat is gebruikt als input voor het bovengenoemde Ruimtelijk Voorstel. In het analysedocument draagt de provincie vier actuele en urgente thema's aan:
1. zoetwaterbeschikbaarheid en waterveiligheid;
2. energienetwerken;
3. transitie landelijk gebied (landbouw en natuur);
4. leefbare steden en regio's (woningbouw, mobiliteit, economie, voorzieningenniveau, brede welvaart, gezonde leefomgeving).

Dit project raakt aan deze vier thema's, waardoor het integraal bekijken van de opgave in relatie tot de omgeving in Noord-Holland noodzakelijk is.

RES Noord-Holland Noord en RES Noord-Holland Zuid
Hoeveel en waar grootschalig zonne- en windenergie opwekt gaat worden staat in de Regionale Energiestrategie, of kortweg RES. Gemeenten, provincies en waterschappen stelden 30 energieregio's in Nederland samen die elk inmiddels een RES 1.0 maakten. In elke regio werken gemeenten, provincies en waterschappen samen met inwoners, bedrijfsleven, netbeheerders, energiecoöperaties en maatschappelijke organisaties. De 30 regio's zijn nu bezig met de uitvoering van de RES 1.0 en waar nodig een herijking RES 2.0. Noord-Holland is opgedeeld in twee RES-regio's, Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. Beide RES-regio's overlappen met het zoekgebied voor de 380 kV-netuitbreiding. Het project draagt bij aan het realiseren van de RES-doelstellingen doordat het uitbreiden van het 380 kV net zorgt voor extra capaciteit om de RES-ontwikkelingen in Noord-Holland te faciliteren.

[12] Zie: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Ruimtelijk_voorstel
[13] Zie: https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2023/December_2023/Analysedocument_Ontwikkelperspectief_Noord_Holland_Noord

Ontwikkeling windenergie op zee

Het Rijk verwacht dat tussen 2031 en 2040 circa 29 GW extra windenergie op zee (50 GW in totaal) gerealiseerd en aangeland wordt als tussendoel naar een totaal van circa 70 GW in 2050. Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden over waar deze aanlandingen gerealiseerd worden. In het voorjaar van 2023 is het programma Verbindingen Aanlandingen Wind op Zee 2031-2040 (programma VAWOZ) gestart. In februari 2024 is de concept-NRD[14] gepubliceerd. Dit programma brengt kansrijke aanlandlocaties in beeld voor windmolenparken op zee die in de periode 2031 – 2040 worden ontwikkeld. In dit programma worden ook aanlandlocaties in de Kop van Noord-Holland, het Noordzeekanaalgebied en Zaanstreek-Waterland overwogen. De verwachting is dat de Minister voor Klimaat en Energie eind 2025 op basis van het programma VAWOZ beslist of er een ruimtelijke procedure start voor één of meerdere aanlandingen van wind op zee in de Kop van Noord-Holland. Als besloten wordt een procedure te starten voor één of meerdere aanlandingen van wind op zee in de Kop van Noord-Holland, dan is er een nut en noodzaak voor twee extra 380 kV-circuits in de vorm van een tweede lijn van masten, een nieuw converterstation en mogelijk een elektrolysefabriek (zie ook het kader in paragraaf 1.2).

Lopende en aankomende TenneT-projecten

TenneT is op verschillende plaatsen in Noord-Holland bezig met het uitbreiden van het 150 kV-hoogspanningsnetwerk. Zo wordt er in het project 150 kV Netuitbreiding Noord Holland[15] gewerkt aan een nieuwe ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Oterleek en wordt een nieuw 150 kV-hoogspanningsstation gebouwd in Beverwijk. In het project 150 kV netversterking Kop van Noord-Holland[16] is een nieuw 150 kV-hoogspanningsstation in Middenmeer gebouwd en zijn/worden vier ondergrondse verbindingen aangelegd. Ook werken Liander en TenneT samen aan een technische oplossing voor een nieuw 150kV-station in Boekelermeer. Een locatiestudie voor de nieuwbouw van 150kV-station Hollands Kroon wordt voorbereid. Ondanks deze uitbreidingen en versterkingen van het 150 kV-hoogspanningsnetwerk is de 380 kV-hoogspanningsverbinding noodzakelijk. Bovengenoemde projecten bevinden zich in verschillende fasen van ontwikkeling.

Naast de verkenning in het kader van de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord, lopen ook andere verkenningen voor de inpassing van nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbindingen, zoals 380 kV Vierverlaten-Ens en 380 kV Diemen-Lelystad-Ens. Deze projecten hebben geen overlap met het zoekgebied voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Ontwikkelingen regionale netbeheerder Liander

Liander is in Noord-Holland Noord (en andere delen van Nederland) verantwoordelijk voor het lokale distributienet op laag- en middenspanningsniveau. Ook Liander investeert in het elektriciteitsnetwerk in Noord-Holland. Zo investeren zij in het zoekgebied de komende jaren in onder- en regelstations in Middenmeer, de Weel, Alkmaar, Purmerend en Oostzaan. Omdat het lokale distributienet van Liander is aangesloten op het hoogspanningsnet van Tennet werken beide partijen nauw samen.

[14] Zie: https://www.rvo.nl/sites/default/files/2024-03/Concept-notitie-reikwijdte-en-detailniveau-programma-VAWOZ-2031-2040.pdf
[15] Zie: https://www.tennet.eu/nl/projecten/netuitbreiding-noord-holland
[16] Zie: https://www.tennet.eu/nl/projecten/netversterking-kop-van-noord-holland

Uitrol van landelijk waterstofnetwerk

De realisatie van een landelijk transportnet voor waterstof[17] is van belang voor de ontwikkeling van een duurzame waterstofketen en daarmee ook de verduurzaming van het Nederlandse energie- en grondstoffenverbruik. Het transportnet is het verbindende element tussen productie, opslag en gebruik van waterstof. Een waterstofketen van productie, opslag en gebruik kan mogelijk een rol spelen in het voorkomen van netcongestie die ontstaat door weersafhankelijke elektriciteitsproductie[18]. In Noord-Holland zijn er ambities voor productie en transport van waterstof, met name in Den Helder en het Noordzeekanaalgebied. In het Noordzeekanaalgebied is in september 2022 gestart met de ruimtelijke procedure voor het Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied[19]. Daarnaast kijkt programma VAWOZ naar het aan land brengen van windenergie op zee in de vorm van waterstof. Hiervoor onderzoeken zij kansrijke locaties voor een elektrolysefabriek op land.

Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

De provincie Noord-Holland heeft haar visie op het landelijk gebied vastgelegd in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied 'Buitengewoon Noord-Holland'[20]. Hierin staan de opgaven en doelen uitgewerkt om het landelijk gebied in Noord-Holland leefbaar, gezond en mooi te houden. Centraal in de PPLG staan de nationale opgaven omtrent biodiversiteit, stikstof, water en bodem, klimaat en het perspectief voor de landbouw. Verder bevat het een uitwerking van de provinciale doelstellingen voor het landelijk gebied op de thema's landschap, erfgoed en recreatie. Het PPLG biedt handvaten om de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord te ontwikkelen in samenhang met de opgaven die spelen het landelijke gebied. Daarnaast heeft het project mogelijk effecten (positief of negatief) op bijvoorbeeld biodiversiteit. In de milieueffectenstudie worden daarom de effecten op (onder andere) deze thema's onderzocht.

[17] Zie: https://nationaalwaterstofprogramma.nl/inspiratie/2444173.aspx
[18] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/12/21/eindrapport-systeemintegratie-wind-op-zee-2030-2040
[19] Zie: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/waterstofnetwerk-nzkg
[20] Zie: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Landelijk_gebied/Provinciaal_Programma_Landelijk_Gebied_PPLG

3. Alternatievenontwikkeling op hoofdlijnen

Dit hoofdstuk beschrijft het proces van de alternatievenontwikkeling op hoofdlijnen. Paragraaf 3.1 geeft een globaal overzicht van de kenmerken en waarden van het zoekgebied die relevant zijn voor de alternatievenontwikkeling. Paragraaf 3.2 beschrijft de stappen in de alternatievenontwikkeling op hoofdlijnen. Tot slot beschrijft paragraaf 3.3 wat er in elke stap is gebeurd. Een uitgebreide toelichting van de alternatievenontwikkeling is te lezen in de NOA, bijlage 2 bij de concept-NRD. Hierin staat ook een compleet overzicht van de technische uitgangspunten die gehanteerd zijn bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven. In hoofdstuk 4 zijn de onderzoeksalternatieven beschreven.

Wat is een onderzoeksalternatief in deze NRD-fase?
Bij het opstellen van een milieueffectrapport is het belangrijk dat alle onderscheidende alternatieven die redelijkerwijs mogelijk zijn, worden beschouwd. Deze set van alternatieven noemen we de onderzoeksalternatieven. Een onderzoeksalternatief bestaat uit een locatie waarbinnen ruimte is om een hoogspanningsstation te bouwen, of uit een corridor waar ruimte is om een hoogspanningsverbinding te bouwen. De onderzoeken in de MER- en IEA-fase brengen de informatie in beeld waarmee de alternatieven goed beoordeeld en integraal afgewogen kunnen worden. Op basis van deze informatie komen de Ministers tot een voorkeursbeslissing (zie projectprocedure in 1.3 en 7.1), waaruit volgt welk alternatief de voorkeur heeft: het voorkeursalternatief. Dat alternatief wordt vervolgens in de planuitwerkingsfase (project-MER) in meer detail uitgewerkt en onderzocht.

3.1 Relevante kenmerken en waarden van het zoekgebied

Figuur 3.1 laat een selectie van de ruimtelijke kenmerken van het zoekgebied zien die aan de basis hebben gestaan van de alternatievenontwikkeling. De kaart toont de belangrijkste (spoor)weginfrastructuur, het bestaande hoogspanningsnet, de Natura 2000-gebieden en de UNESCO Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies (met onder andere de Stelling van Amsterdam) en Droogmakerij de Beemster in het zoekgebied. Daarnaast zijn de contouren van de woningen en andere gevoelige objecten, zoals kinderdagverblijven en ziekenhuizen, te zien in het grijs. Een uitgebreide beschrijving van de relevante kenmerken en waarden van het zoekgebied is te lezen in de NOA (bijlage 2).

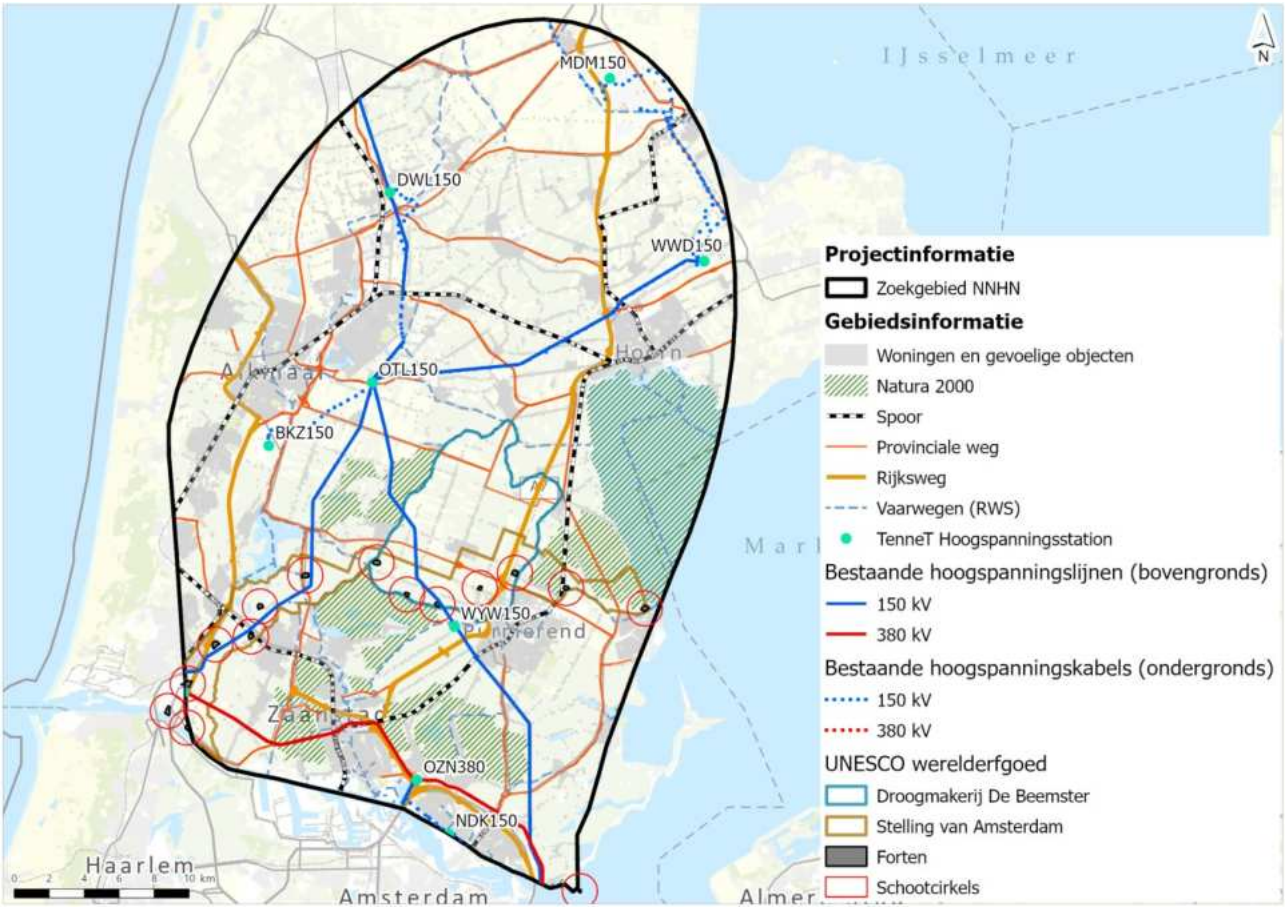

Figuur 3.1 Selectie van relevante kenmerken en waarden in het zoekgebied

3.2 Proces alternatievenontwikkeling

Figuur 3.2 toont het proces van de alternatievenontwikkeling in de NRD-fase in drie stappen:

1 de ontwikkeling van zoekgebieden en grove lijnen;
2 de ontwikkeling van conceptalternatieven;
3 de ontwikkeling van onderzoeksalternatieven.

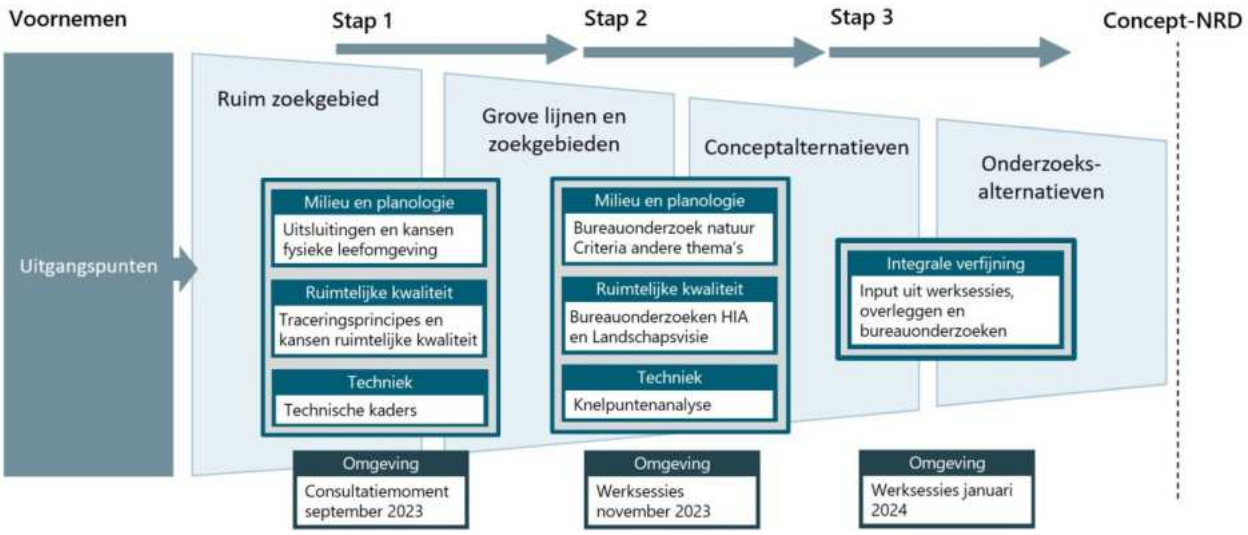

Figuur 3.2 Visualisatie stappenplan ontwikkeling onderzoeksalternatieven

Deze drie stappen vormen samen een trechter van grof naar fijn. In elke stap is een verdieping gemaakt op de vorige stap. Dit hebben we gedaan op basis van de invalshoeken milieu en planologie, ruimtelijke kwaliteit en techniek. Deze invalshoeken worden gevoed vanuit:

- de bureauonderzoeken (HIA, landschapsvisie, technische knelpuntenanalyse en bureauonderzoek ecologie);
- de werksessies met de omgeving.

Stap 1 tot en met stap 3 van de alternatievenontwikkeling vinden plaats in de NRD-fase en leiden tot de onderzoeksalternatieven. De uiteindelijke onderzoeksalternatieven worden onderzocht in het plan-MER en de IEA. Na de keuze van een voorkeursalternatief (na de voorkeursbeslissing), wordt dit alternatief nader uitgewerkt en onderzocht in het project-MER. Figuur 3.3 illustreert dit proces en laat zien tot welk detailniveau de alternatieven (in dit geval voor de hoogspanningsverbinding) per fase zijn uitgewerkt.

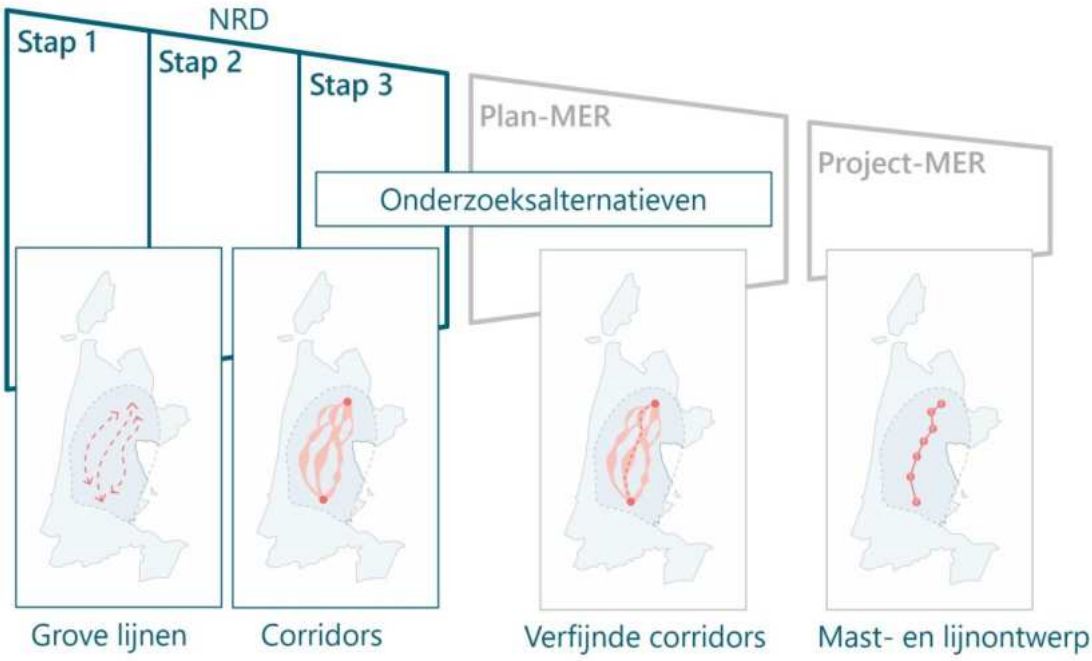

Figuur 3.3 Stappen in de alternatievenontwikkeling, met de drie stappen in de NRD-fase, de verfijning in het plan-MER en de uitwerking in het project-MER. NB de doorlooptijd van de fases correspondeert niet met de grootte van de blokken

3.3 Stappen in de alternatievenontwikkeling

Onderstaand wordt per stap beschreven wat er in de alternatievenontwikkeling is gebeurd.

Stap 1: zoekgebieden en grove lijnen
In de eerste stap zijn zoekgebieden voor de hoogspanningsstations en grove lijnen voor de hoogspanningsverbindingen ontwikkeld op basis van:

- kansen en belemmeringen in het zoekgebied. Door middel van projectspecifieke data zijn harde belemmeringen, zoals woonkernen, in kaart gebracht en uitgesloten. Vanuit hier zijn kansrijke mogelijke routes voor de kabelverbindingen en locaties voor de stations verkend;
- technische en planologische uitgangspunten vanuit wet- en regelgeving en de programma's van eisen (PvE's) van TenneT. Een compleet overzicht van de uitganspunten is te vinden in de NOA. Voorbeelden van uitgangspunten zijn:
  - rekening houden met omgevingshinder (bijvoorbeeld het aanhouden van een zone van 65 meter vanaf het hekwerk van een hoogspanningsstation);
  - voldoende afstand (tiphoogte) tot windturbines en belangrijke kabels en leidingen;
  - zo veel mogelijk vermijden van effecten op milieuaspecten zoals natuur, cultuurhistorie, waterkeringen en infrastructuur;
- ontwerpprincipes vanuit de invalshoeken milieu en planologie, ruimtelijke kwaliteit en techniek. Een voorbeeld van een ontwerpprincipe vanuit ruimtelijke kwaliteit is 'bundelen met infrastructuur van

vergelijkbare aard en schaal'.

Samen met gemeenten, de provincie, waterschappen en natuur- en landschapsorganisaties hebben we de grove lijnen en zoekgebieden besproken, aangepast en aangevuld. Dit is input geweest voor de stap naar conceptalternatieven. In de NOA (bijlage 2) geven we een uitgebreide toelichting op het resultaat van deze stap, inclusief kaartmateriaal.

Stap 2: conceptalternatieven
Tijdens de tweede stap hebben we de zoekgebieden en grove lijnen verder uitgewerkt naar verfijnde zoekgebieden voor de hoogspanningsstations en corridors voor de hoogspanningsverbinding(en). Dit hebben we gedaan op basis van de input uit de werksessies en eerste inzichten uit bureauonderzoeken die horen bij de invalshoeken milieu en planologie, techniek en ruimtelijke kwaliteit.

Op basis van de input uit de bureauonderzoeken is in stap 2 onderscheid gemaakt tussen uitsluitende en sturende ontwerpprincipes:

- **uitsluitende ontwerpprincipes** raken aan haalbaarheid en maakbaarheid van een verbinding of station. Een verbinding of station moet binnen een alternatief niet op voorhand niet technisch uitvoerbaar of niet vergunbaar zijn;
- **sturende ontwerpprincipes** zijn voorkeuren waar tijdens de alternatievenontwikkeling zoveel mogelijk rekening mee is gehouden. Hiervoor geldt dat de effecten van een hoogspanningsstation of verbinding worden onderzocht in het plan-MER.

Onderstaande tabel laat voorbeelden zien van uitsluitende en sturende ontwerpprincipes binnen de drie invalshoeken. Een volledig overzicht van de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes per invalshoek is opgenomen in de NOA (bijlage 2).

	Milieu en planologie	**Ruimtelijke kwaliteit**	**Techniek**
Uitsluitende ontwerpprincipes	- vermijden van woonkernen	- geen, omdat het op voorhand niet leidt tot een niet maakbare of niet haalbare situatie	- minimale oppervlakte stations - minimale breedte voor verbinding - vermijden van scherpe hoeken
Sturende ontwerpprincipes	- zoveel mogelijk vermijden van Natura-2000, NNN, UNESCO, waterkeringen en windturbines	- zoveel mogelijk bundeling met bestaande infrastructuur - zoveel mogelijk volgen van het landschappelijk hoofdpatroon	- zoveel mogelijk rechte lijnen - rekening houden met afstand tot spoorwegen

Tabel 3.1 Voorbeelden uitsluitende en sturende ontwerpprincipes binnen de drie invalshoeken

Op basis van de sturende en uitsluitende ontwerpprincipes zijn binnen de zoekgebieden voor de hoogspanningsstations concretere zoekgebieden ingetekend. Ten opzichte van stap 1 zijn geen zoekgebieden afgevallen, maar zijn er op verschillende plekken locaties bijgekomen vanuit de werksessies. De grove lijnen zijn op verschillende plekken aangepast of afgevallen. Bijvoorbeeld door een optelsom vanuit technische onwenselijkheid, een risico voor de vergunbaarheid vanuit milieu en/of een niet wenselijke route vanuit ruimtelijke kwaliteit. Ook de input vanuit de werksessies is hierin meegenomen. In de NOA (bijlage 2) geven we een uitgebreide toelichting op het resultaat van deze stap, inclusief kaartmateriaal.

Stap 3: onderzoeksalternatieven
In de derde en laatste stap hebben we de conceptalternatieven verder uitgewerkt naar onderzoeksalternatieven. De onderzoeksalternatieven zijn stationslocaties waarbinnen (ruim) voldoende ruimte is voor de hoogspanningsstations en corridors waarbinnen voldoende ruimte is voor de hoogspanningsverbinding(en). Ook in deze stap hebben we de alternatieven verfijnd op basis van de drie invalshoeken (fysieke leefomgeving, ruimtelijke kwaliteit en techniek) en op basis van de resultaten van de bureauonderzoeken en het doorlopen omgevingsproces. Zo is de begrenzing van de conceptalternatieven voor de hoogspanningsstations op verschillende plaatsen aangepast en zijn de corridors op een aantal plekken breder of smaller gemaakt. In de NOA (bijlage 2) geven we een uitgebreide toelichting op het resultaat van deze stap, inclusief kaartmateriaal.

Werksessies

Om de omgeving vroegtijdig te betrekken zijn een aantal werksessies georganiseerd met verschillende stakeholders, betreffende: Ministerie van EZK, provincie Noord-Holland, de 28 gemeenten in het zoekgebied, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Waterschap Amstel, Gooi en Vechtstreek, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland en Natuur en Milieufederatie Noord-Holland.

In het proces van alternatievenontwikkeling hebben deze partijen belangrijke gebiedsinformatie kunnen aanleveren die is gebruikt in de alternatievenontwikkeling. Ook hebben zij hun voorkeuren, bezwaren en zorgen geuit, en zijn voorstellen voor aanpassingen aan de alternatieven op kaart ingetekend. Bijvoorbeeld het verschuiven van een corridor of stationslocatie vanwege een toekomstige woningbouwontwikkeling. De input van de werksessies is onderdeel van elke doorlopen stap in de alternatievenontwikkeling.

In september 2023 heeft een eerste consultatiemoment plaatsgevonden, waarin het voornemen en het proces is toegelicht. Vervolgens hebben in november 2023 twee werksessies plaatsgevonden waarin de stakeholders hebben meegedacht over de zoekgebieden voor de hoogspanningsstations en grove lijnen voor de hoogspanningsverbinding (stap 1 in de alternatievenontwikkeling). Ook zijn de stakeholders bijgepraat over de voortgang en de vervolgstappen. In januari 2024 hebben de stakeholders opnieuw in werksessies meegedacht in de alternatievenontwikkeling. Tijdens deze sessies hebben de stakeholders input gegeven op de conceptalternatieven (stap 2 in de alternatievenontwikkeling). Daarnaast is er een terugkoppeling gegeven van de verwerking van de input die tijdens de eerste werksessies is opgehaald. De input van de werksessie is meegenomen in de ontwikkeling van de uiteindelijke onderzoeksalternatieven. In maart 2024 is de laatste stand van zaken besproken met de stakeholders.

4. Onderzoeksalternatieven

Dit hoofdstuk toont de onderzoeksalternatieven die onderzocht worden in de milieueffectstudies (plan-MER en project-MER) en de IEA. Paragraaf 4.1 laat de onderzoeksalternatieven voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding zien, paragraaf 4.2 voor het zuidelijke 380 kV-hoogspanningsstation en paragraaf 4.3 voor het noordelijke 380/150 kV-hoogspanningsstation. Voor de benodigde ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding geldt in deze fase een ander uitwerkingsniveau. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 4.4.

4.1 Onderzoeksalternatieven 380 kV-hoogspanningsverbinding

Figuur 4.1 toont de onderzoeksalternatieven voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding. De onderzoeksalternatieven zijn corridors waarbinnen voldoende ruimte is om vier circuits (dubbele mastenrij) te realiseren. De corridors hebben in beginsel een breedte van 500 meter. De daadwerkelijk benodigde breedte (masten inclusief magneetveldzone) bedraagt circa 130 meter voor een verbinding met 2 circuits en circa 200 meter voor een verbinding met 4 circuits. Dit betekent dat er binnen de corridors schuifruimte (zie het tekstkader hieronder) is om te onderzoeken wat het beste tracé is. De corridors zijn op sommige locaties breder dan 500 meter en op andere locaties juist smaller. Het uitgangspunt hierbij is dat de corridors breed zijn waar dat kan en waar het nodig is. Dit doen we zodat we deze brede onderzoeksruimte later verder kunnen onderzoeken en niet vooraf keuzes maken die achteraf anders hadden gekund of gemoeten. Daarnaast zijn de corridors op sommige locaties smaller waar dat moet, zoals het versmallen van een corridor om niet onnodig dicht bij bijvoorbeeld bebouwing te liggen.

Wat is schuifruimte?

De corridors- en stationslocatiealternatieven bevatten schuifruimte om milieueffecten te beperken of te voorkomen. Dit betekent dat de ligging van de verbinding en stations geoptimaliseerd kan worden binnen het onderzoeksalternatief. Voor stationslocatiealternatieven verschilt de hoeveelheid schuifruimte per stationslocatie. De corridors zijn grofweg 500 meter breed, terwijl de daadwerkelijk benodigde ruimte (masten inclusief magneetveldzone) 130 meter voor een verbinding met 2 circuits en circa 200 meter voor een verbinding met 4 circuits is.

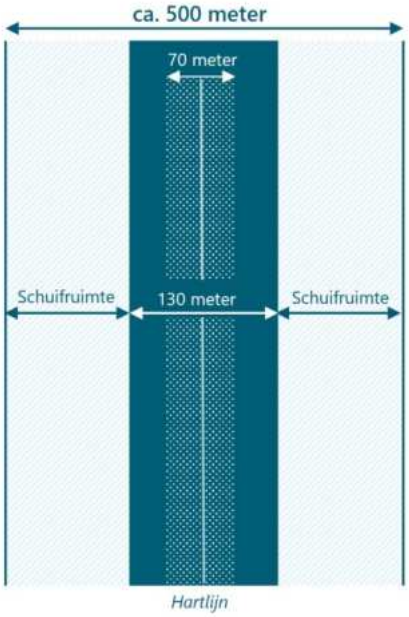

Eén mastenrij (twee circuits), met:
- Corridor: ca. 500 meter
- ZRO-strook: 70 meter
- Magneetveldzone: 130 meter
- Schuifruimte
- Hartlijn

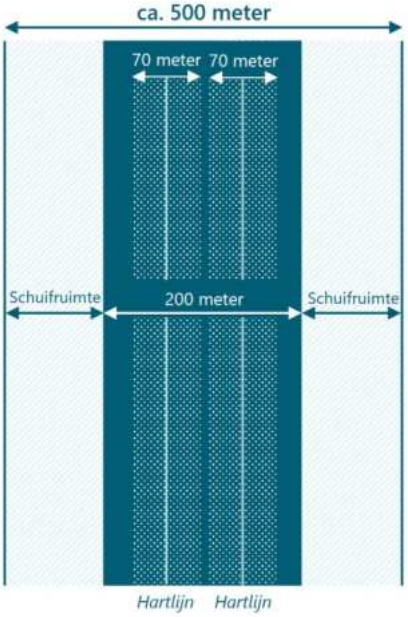

Twee mastenrijen (vier circuits), met:
- Corridor: ca. 500 meter
- ZRO-strook: 2 x 70 meter
- Magneetveldzone: 200 meter
- Schuifruimte
- Hartlijnen

Benutten van schuifruimte om sterk negatieve effecten te beperken of voorkomen

De schuifruimte wordt ingezet om sterk negatieve effecten te beperken of voorkomen. Dit doen we bijvoorbeeld op basis van de concept onderzoeksresultaten in het plan-MER of het technisch onderzoek (als onderdeel van de IEA). Ook kan schuifruimte uitkomst bieden om negatieve effecten of te beperken of voorkomen. De schuifruimte is onderdeel van de onderzoeksalternatieven, omdat zonder gedegen (milieu)onderzoek de exacte ligging van de mastenrij(en) en stations niet bepaald en onderbouwd kan worden.

Figuur 4.1 toont de onderzoeksalternatieven voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding op kaart. Onder de figuur volgt een toelichting op de onderzoeksalternatieven (van west naar oost). In de NOA (bijlage 2) zijn de onderzoeksalternatieven uitgebreider toegelicht. Bijlage 4 toont de kaart van de onderzoeksalternatieven op A3.

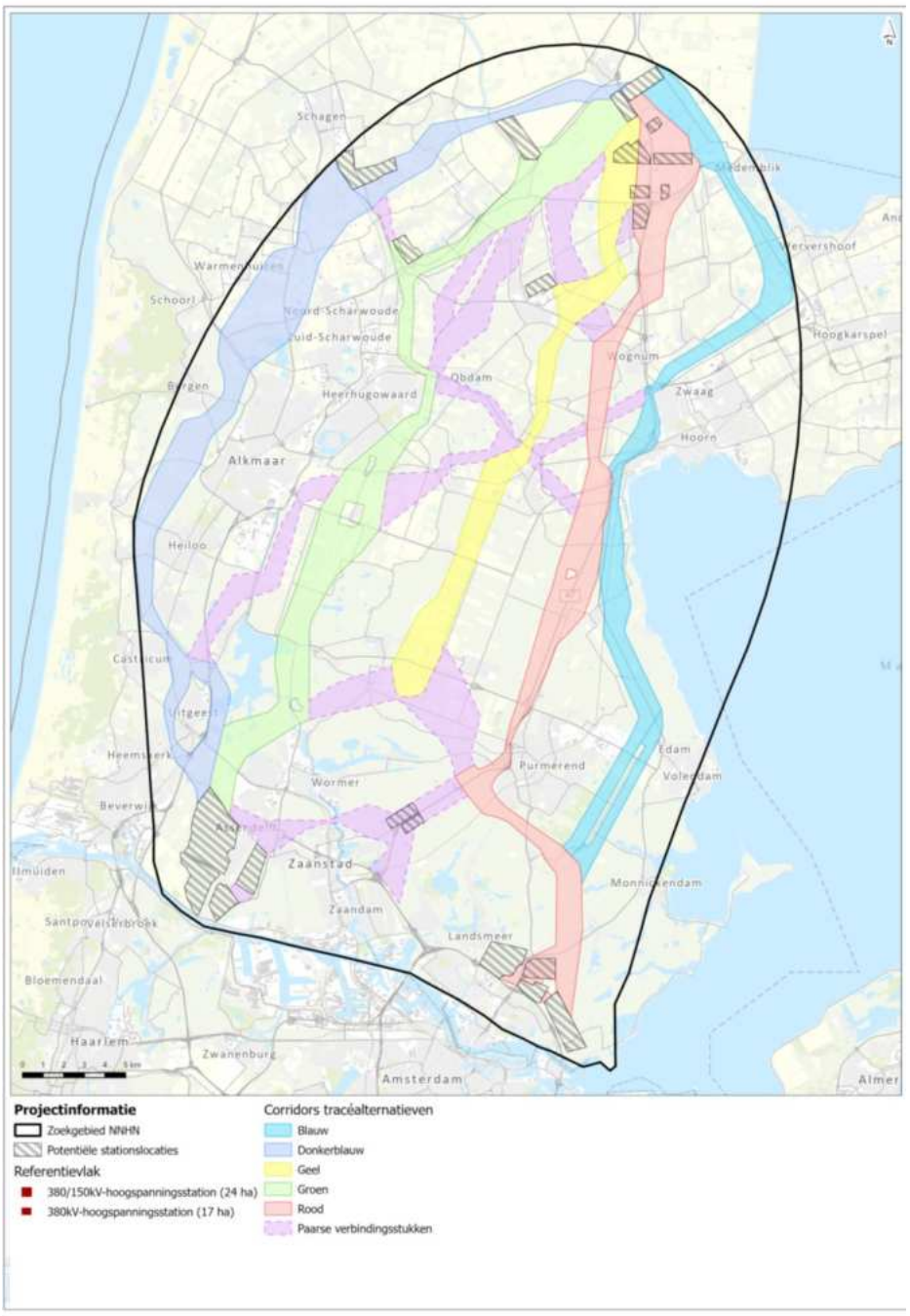

Figuur 4.1 Onderzoeksalternatieven 380 kV-hoogspanningsverbinding op de kaart (zie bijlage 4 voor de kaart op A3)

Onderzoeksalternatief donkerblauw
De corridor voor dit onderzoeksalternatief volgt vanuit de zuidwestelijke stationslocatiealternatieven twee mogelijke routes rondom Uitgeest. De beide deelcorridors komen ter hoogte van Castricum weer samen. Vanuit daar buigt de corridor af naar het noordwesten en loopt de corridor ten westen van Alkmaar richting het stationslocatiealternatief ten zuiden van Schagen. Daarna vervolgt de corridor zijn weg richting de stationslocatiealternatieven nabij Middenmeer. De corridor volgt in het begin de A9, maar volgt daarna geen bestaande infrastructuur. Daarmee wordt niet op alle locaties voldaan aan de voorkeur om te bundelen met bestaande infrastructuur.

Onderzoeksalternatief groen
De corridor voor het lichtgroene onderzoeksalternatief begint bij de zuidelijke stationslocatiealternatieven nabij Assendelft en volgt zoveel mogelijk de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding. Deze loopt tussen Markenbinnen en het hoogspanningsstation nabij de Weel. Tot aan het stationslocatiealternatief nabij de Weel, loopt de corridor parallel met de bestaande 150 kV-verbinding. Na station De Weel buigt de corridor in noordoostelijke richting af naar de stationslocatiealternatieven nabij Middenmeer. Hier wordt de N242 gevolgd.

Onderzoeksalternatief geel
De corridor voor het gele onderzoeksalternatief begint vanuit het zuiden vanaf Droogmakerij de Beemster en loopt in een rechte lijn omhoog tot aan het gebied tussen de woonkernen Ursem, De Goorn en Avenhorn. Bij Spanbroek en Opmeer buigt de corridor af naar het oosten. Tussen Abbekerk en De Weere loopt de corridor in noordelijke richting langs verschillende stationslocatiealternatieven. De corridor is via de lichtgroene of rode corridor te verbinden met de stationslocaties in het zuidwesten of -oosten.

Onderzoeksalternatief rood
De corridor voor het rode onderzoeksalternatief volgt vanaf de zuidoostelijke stationslocatiealternatieven de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding tot aan de A7. Hier buigt de corridor af naar het noordoosten, waarbij de A7 zoveel mogelijk wordt gevolgd. Ten westen van Hoorn loopt de corridor richting Wognum. De A7 wordt hier niet gevolgd, vanwege beperkte ruimte tussen Hoorn en Wognum. Vanaf de Wieringermeer wordt de corridor breder om de mogelijkheden voor aansluiting op de verschillende stationslocatiealternatieven te onderzoeken.

Onderzoeksalternatief lichtblauw
De corridor voor het lichtblauwe onderzoeksalternatief begint ten oosten van Ilpendam. Ten zuidoosten van Purmerend splitst de corridor zich in twee mogelijke routes tot aan de N247. Vervolgens loopt de corridor parallel aan de N247 in noordwestelijke richting tot aan Oosthuizen. Ten noorden van Oosthuizen volgt de corridor de spoorweg en de A7. Ten noordwesten van Hoorn buigt de corridor af naar het oosten. Hierbij wordt de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding gevolgd. Bij de N240 buigt de corridor vervolgens af naar het noordwesten, parallel aan de N240 en de ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbindingen.

Verbindingsstukken paars
De paarse verbindingsstukken verbinden de hierboven beschreven corridors. De reden hiervoor is dat uit onderzoek kan blijken dat verschillende delen van de corridors geschikt zijn of de voorkeur hebben, maar de corridor als geheel niet geschikt is of de voorkeur heeft. De verbindingsstukken volgen zoveel als mogelijk de landschappelijke hoofdstructuren of infrastructuur, zoals hoofdwegen, watergangen of bestaande 150 kV-hoogspanningsverbindingen.

4.2 Onderzoeksalternatieven zuidelijk 380 kV-hoogspanningsstation

Figuur 4.2 toont de onderzoeksalternatieven voor het zuidelijke 380 kV-hoogspanningsstation. Dit zijn locaties die ruimte bieden voor een 380 kV-hoogspanningsstation van circa 17 hectare. De stationslocaties zijn groter dan deze 17 hectare, zodat er schuifruimte is om op basis van de onderzoeken op zoek te gaan naar de beste locatie binnen het onderzoeksalternatief. Vanuit één van deze stationslocaties wordt een bovengrondse verbinding gerealiseerd met de bestaande 380 kV-verbinding tussen Diemen en Beverwijk. Met deze 'inlussing' wordt het nieuwe station aangesloten[21] op het bestaande elektriciteitsnetwerk. Per stationslocatie wordt in de IEA onderzocht of er ruimte is voor een aanlanding van wind op zee vanuit het programma VAWOZ en de daarbij horende ruimteclaim[22]. Tabel 4.1 beschrijft de stationslocatiealternatieven van oost naar west.

[21] De tracés hiervoor hangen direct samen met de plek waar het station binnen de stationslocatie wordt gerealiseerd. Daarom wordt dit verder uitgewerkt in de plan-MER-fase.
[22] Voor een aanlanding zoekt programma VAWOZ naar ruimte voor een converterstation van circa 5,5 hectare, met ergens nabij dit converterstation mogelijk een elektrolyser (maximaal 20 hectare).

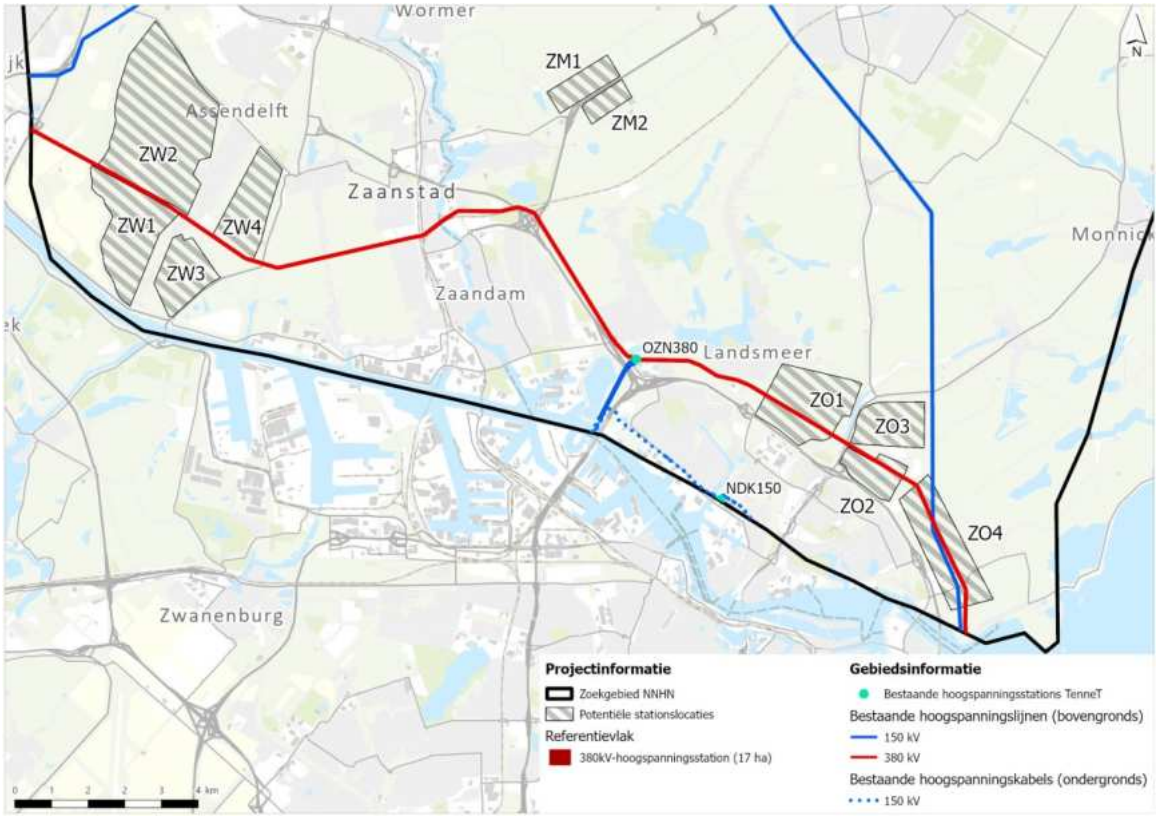

Figuur 4.2 Onderzoeksalternatieven zuidelijk 380 kV-hoogspanningsstation op de kaart

Alternatief	Oppervlakte	Begrenzing	Aansluiten met corridor
ZW1	circa 267 hectare	Zuideinde, Noordzeekanaal, Zeedijk, bestaande 380 kV-verbinding	donkerblauw; lichtgroen
ZW2	circa 640 hectare	Assendelft, Zeedijk, Communicatieweg West, bestaande 380 kV-verbinding	donkerblauw; lichtgroen
ZW3	circa 142 hectare	Assendelft, N246, Zaandammerweg	paars
ZW4	circa 181 hectare	Assendelft, N246, Communicatieweg-Oost, polder Westzaan, bestaande 380 kV-verbinding	paars
ZM1	circa 83 hectare	A7, N515, Noorderweg	paars
ZM2	circa 51 hectare	A7, Zuiderweg	paars

Alternatief	Oppervlakte	Begrenzing	Aansluiten met corridor
ZO1	circa 264 hectare	A10, Kanaaldijk, van Beekstraat, Landsmeer	rood
ZO2	circa 91 hectare	A10, N247, Zunderdorp	rood
ZO3	circa 191 hectare	N247, Zunderdorp, N247, bestaande 150kV-verbinding	rood
ZO4	circa 255 hectare	A10, bestaande 380 kV en 150kV-verbindingen	rood

Tabel 4.1 Beschrijving onderzoeksalternatieven zuidelijk 380 kV-hoogspanningsstation van oost naar west (ZW = zuidwest, ZM = zuid-midden en ZO = zuidoost)

4.3 Onderzoeksalternatieven noordelijk 380/150 kV-hoogspanningsstation

Figuur 4.3 toont de onderzoeksalternatieven voor het noordelijke 380/150 kV-hoogspanningsstation. Dit zijn locaties die ruimte bieden voor een 380 kV-hoogspanningsstation van circa 24 hectare. De stationslocaties zijn, op één na, groter dan deze 24 hectare, zodat er schuifruimte is om op basis van de onderzoeken op zoek te gaan naar de beste locatie binnen het onderzoeksalternatief. Vanuit één van deze stationslocaties wordt een ondergrondse 150 kV-verbinding (zie paragraaf 4.4) gerealiseerd naar het bestaande 150 kV-station Middenmeer. Per stationslocatie wordt in de IEA onderzocht of er ruimte is voor een aanlanding van wind op zee vanuit het programma VAWOZ en de daarbij horende ruimteclaim[23]. Tabel 4.2 beschrijft de stationslocatiealternatieven van oost naar west.

[23] Voor een aanlanding zoekt programma VAWOZ naar ruimte voor een converterstation van circa 5,5 hectare, met ergens nabij dit converterstation mogelijk een elektrolyser (maximaal 20 hectare).

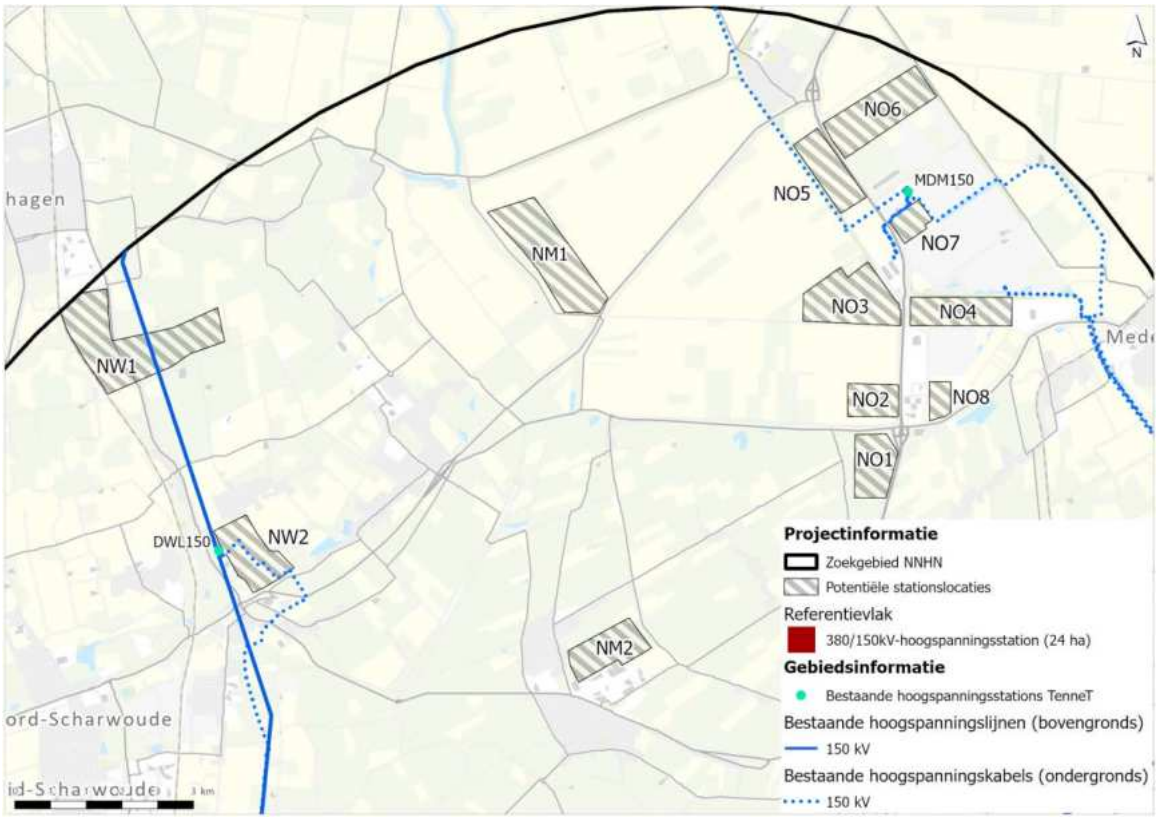

Figuur 4.3 Onderzoeksalternatieven noordelijk 380/150 kV-hoogspanningsstation op de kaart

Alternatief	Oppervlakte	Begrenzing	Aansluiten met corridor
NW1	circa 213 hectare	Schagen, N241, spoorlijn, Moerbeek, Hogebierenweg	donkerblauw
NW2	circa 99 hectare	Kanaal Alkmaar - Kolhorn, Leijerpolderweg, N241, 't Veld, bestaande 150 kV-verbinding	lichtgroen
NM1	circa 184 hectare	Groetkanaal, N242, Westfriesche Vaart	donkerblauw, lichtgroen
NM2	circa 87 hectare	Opmeer, Hoogwoud, Gouwe	geel
NO1	circa 78 hectare	A7, N239, Noordeinde	rood; geel
NO2	circa 55 hectare	A7, N239	rood; geel
NO3	circa 146 hectare	A7, Oudelanderweg, Nieuw Almersdorperweg	rood; geel
NO4	circa 98 hectare	Westfriesche vaart, A7, Oostlanderweg	rood; blauw

Alternatief	Oppervlakte	Begrenzing	Aansluiten met corridor
NO5	circa 84 hectare	A7, Cultuurweg	donkerblauw, lichtgroen, geel, rood, lichtblauw
NO6	circa 144 hectare	N240, Westermiddenmeerweg, A7	donkerblauw, lichtgroen, geel, rood, lichtblauw
NO7	circa 32 hectare	Flevoweg, Wagentocht	rood; geel
NO8	circa 25 hectare	Koggenrandweg, Agriport, Gasunie locatie Wieringermeer	rood

Tabel 4.2 Beschrijving onderzoeksalternatieven noordelijk 380/150kV-station van oost naar west (NW = noordwest, NM = noord-midden, NO = noordoost)

4.4 Alternatievenontwikkeling ondergrondse 150 kV-verbinding

Voor de benodigde ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding tussen het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation en het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer is een zoekgebied gedefinieerd waarbinnen in de plan-mer-fase wordt gezocht naar mogelijke routes voor deze verbinding. Het tracé van deze ondergrondse 150 kV is afhankelijk van de keuze voor een noordelijk station. Voor elke stationslocatie zijn veel tracés mogelijk. Daarom is in deze fase enkel een zoekgebied gedefinieerd en zijn de aandachtspunten en belemmeringen in beeld gebracht waar bij de tracéontwikkeling rekening mee wordt gehouden. Figuur 4.4 laat deze aandachtspunten en belemmeringen zien. Voorbeelden hiervan zijn woningen, auto(snel)wegen, hoogspanningsinfrastructuur, windturbines, natuurgebieden, archeologisch waardevolle locaties en buisleidingen.

In het plan-MER onderzoeken we de effecten die binnen het zoekgebied op kunnen treden door de ontwikkeling van de ondergrondse 150 kV-verbinding. Op basis daarvan worden tracés ontwikkeld waarbinnen de verbinding mogelijk is. Belangrijk hierbij is dat voor elke stationslocatie duidelijk is dat een tracé haalbaar is en welke milieueffecten hierbij op kunnen treden. Zo kan dit worden meegewogen in de afweging om te komen tot een VKB.

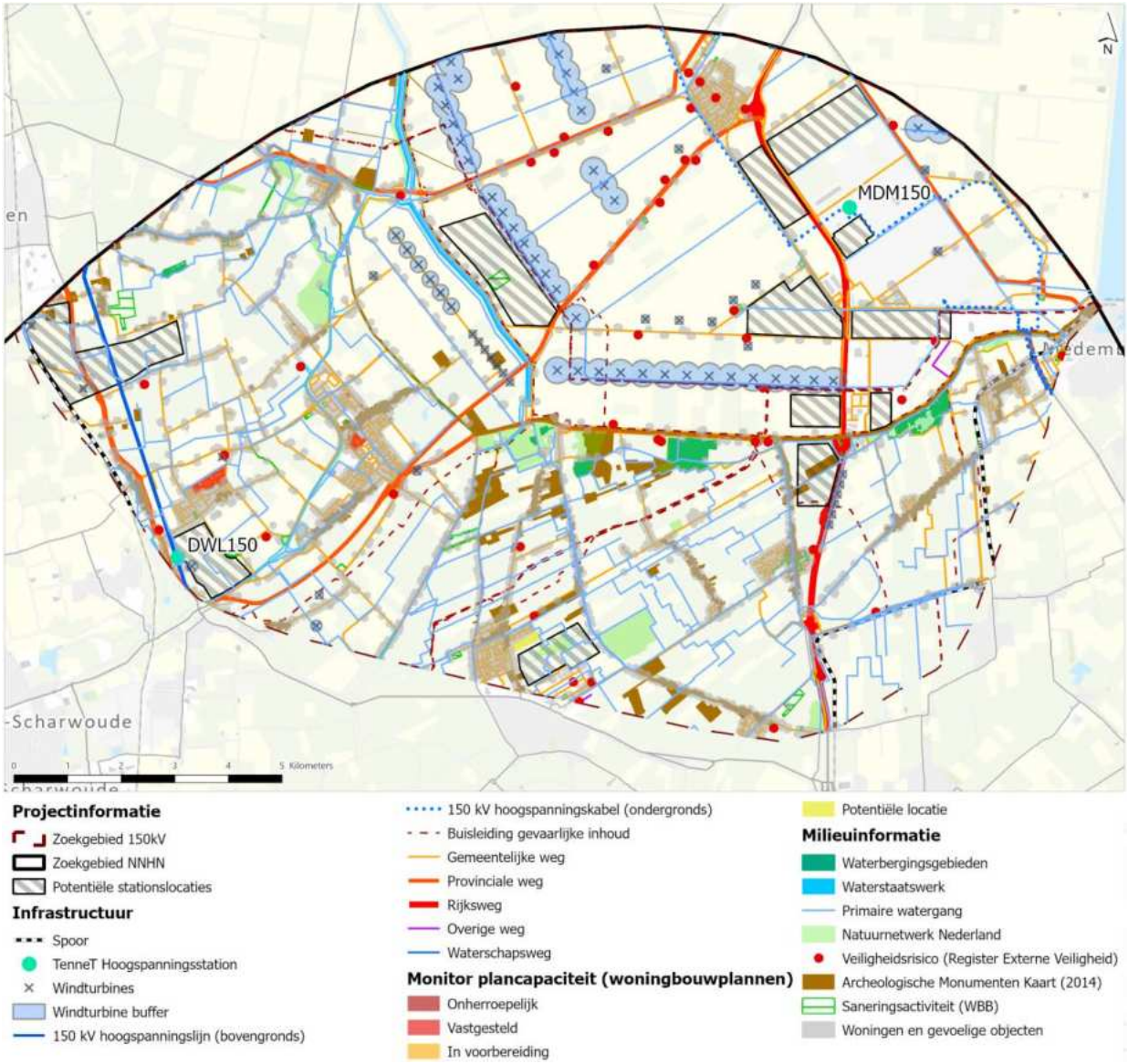

Figuur 4.4 Zoekgebied, belemmeringen en aandachtspunten voor de ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het toekomstige noordelijke 380/150 kV-hoogspanningsstation en het bestaande hoogspanningsstation Middenmeer150

5. Detailniveau en aanpak milieueffectbeoordeling

Dit hoofdstuk beschrijft hoe we de effecten van onderzoeksalternatieven gaan onderzoeken in het plan-MER en het project-MER. Paragraaf 5.1 gaat in op de referentiesituatie waar de onderzoeken van uitgaan. Paragraaf 5.2 geeft het beoordelingskader weer en beschrijft welke thema's onderzocht worden en welke onderzoeksmethodiek hierbij gehanteerd wordt. Paragraaf 5.3 gaat kort in op de rol van enkele beleidsthema's in de beoordeling. Paragraaf 5.4 geeft een toelichting op de beoordelingsschaal die gehanteerd wordt.

5.1 Referentiesituatie

In een MER worden de effecten van de alternatieven altijd vergeleken met de referentiesituatie. Dat is de situatie die in de toekomst ontstaat als de nieuwe verbinding en stations niet worden gerealiseerd, maar ander vastgesteld beleid wel. De referentiesituatie is gebaseerd op de bestaande situatie van het milieu en een inschatting van de gevolgen van de zogenoemde autonome ontwikkeling. De referentiesituatie wordt beschreven in het plan-MER.

Bestaande situatie
Het zoekgebied en een aantal relevante kenmerken en waarden in het gebied hebben we al kort beschreven in paragraaf 3.1. Het MER gaat hier uitgebreider op in voor alle milieuthema's. Een omschrijving van de bestaande situatie is een belangrijke basis voor de beoordeling van milieueffecten.

Autonome ontwikkeling
Bij de beoordeling van effecten speelt ook de autonome ontwikkeling een rol. Autonome ontwikkelingen omvatten alle ontwikkelingen en activiteiten die met enige zekerheid plaatsvinden, ook al gaat de voorgenomen activiteit niet door. Welke ontwikkelingen tot de autonome ontwikkeling behoren, wordt in het plan-MER gemotiveerd. Doorgaans zijn dit relevante ontwikkelingen waarover ten tijde van de publicatie van deze concept-NRD ten minste een ontwerpbesluit genomen is.

5.2 Beoordelingskader

In het beoordelingskader beschrijven we welke effecten we onderzoeken (welke milieuthema's), hoe we dat doen (welke methodes), en hoe we de effecten beoordelen. We kijken hierbij naar permanente en tijdelijke effecten en maken onderscheid tussen effecten tijdens de aanleg- en gebruiksfase. Ook gaan we onderzoeken of we naast negatieve effecten ook positieve effecten verwachten.

In het beoordelingskader staan thema's, aspecten en criteria. Een aspect is een verdieping of specificatie binnen een bepaald thema. Zo zijn draagkracht en bodemkwaliteit aspecten die horen bij het thema bodem (zie tabel 5.1). Criteria geven een specificatie van de manier waarop we de alternatieven beoordelen op die

aspecten. In dit voorbeeld geeft het beoordelen van het risico op zetting van een alternatief informatie over de draagkracht van de bodem.

In de derde kolom staat de methode, met onderscheid in ‘fase 1’ (plan-MER) en ‘fase 2’ (project-MER). De methodes voor fase 1 richten zich op milieu-informatie die aansluit bij de diepgang voor de keuze van een voorkeursalternatief. In deze fase worden de milieueffecten daarom onderzocht op basis van bureauonderzoeken en GIS analyses. De methodes voor fase 2 zijn erop gericht om de milieugevolgen van het voorkeursalternatief beter in beeld te brengen. De beoordeling gebeurt in fase 2 dan ook gedetailleerder en kwantitatiever dan in fase 1 en hoofdzakelijk op basis van veldonderzoeken. Na de tabellen volgt in subparagrafen per thema een verdere toelichting.

Tot slot laten de laatste twee kolommen zien of het aspect van toepassing is op de hoogspanningsverbindingen, hoogspanningsstations of beide. In het plan-MER en het project-MER volgt een uitgebreidere toelichting over de onderzoeks- en beoordelingsmethodiek per criterium, evenals het onderscheid tussen effecten tijdens de aanlegfase en gebruiksfase.

Fase 1 = plan-MER **Fase 2** = project-MER **V** = Verbindingen **S** = Stations

Thema en aspect	Criterium	Methode	V	S
Bodem				
bodemkwaliteit	invloed op de bodemkwaliteit	**Fase 1:** beoordelen op basis van historische data (GIS-analyse aantal doorsnijdingen verdachte gebieden) **Fase 2:** beoordeling op basis van veld- en bodemonderzoeken	X	X
draagkracht	risico op zettingen (inklinken van de bodem)	**Fase 1:** beoordelen zettingsrisico's op basis van bodemopbouw-informatie (GIS-analyse, lengte binnen risicogebieden) **Fase 2:** beoordeling op basis van veld- en bodemonderzoeken	X	X
Water				
grondwater	invloed op afgeleide effecten door veranderingen in grondwater	**Fase 1:** omvang grondwateronttrekking op basis van kentallen en ontwerpuitgangspunten. Afgeleide effecten op basis van beïnvloedingsgebied (GIS-analyse gevoelige gebieden en functies binnen beïnvloedingsgebied) **Fase 2:** beoordeling op basis van resultaten uit bemalingsadvies	X	X
	invloed op waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en KRW-grondwaterlichamen	**Fase 1:** omvang grondwateronttrekking op basis van kentallen en ontwerpuitgangspunten. Afgeleide effecten op basis van beïnvloedingsgebied (GIS-analyse waterwingebieden, grondwater-beschermingsgebieden en KRW-grondwaterlichamen binnen beïnvloedingsgebied) **Fase 2:** beoordeling op basis van resultaten uit bemalingsadvies	X	X
oppervlaktewater	invloed op oppervlaktewater(kwaliteit) en waterberging	**Fase 1:** beoordelen invloed op oppervlaktewater(kwaliteit) (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte)). Waardebepaling door bureauonderzoek. **Fase 2:** beoordeling op basis van basisontwerp	X	X
	toename verharding	**Fase 1:** niet van toepassing **Fase 2:** berekening toename verhard oppervlak op basis van basisontwerp		X
Natuur				
Natura 2000	effecten op habitattypen en soorten Natura 2000-gebied	**Fase 1:** kwalitatief bureauonderzoek op basis van instandhoudingsdoelen Natura 2000, verspreidingskaarten en dosis-effectrelaties uit literatuur, kwantitatief bureauonderzoek voor wat betreft stikstof, op basis van kentallen een 'worst-case' AERIUS-berekening (voortoets) **Fase 2:** beoordeling op basis van resultaten uit voortoets/passende beoordeling	X	X
overige soorten	effecten op beschermde soorten	**Fase 1:** kwalitatief bureauonderzoek op basis van verspreiding(kaarten) van soorten, (oriënterende veldbezoeken) en dosis-effectrelaties uit literatuur **Fase 2:** beoordeling op basis van resultaten uit gericht soortenonderzoek (mitigatie- en compensatieplan)	X	X
houtopstanden	effecten op houtopstanden	**Fase 1:** berekenen oppervlakteverlies (GIS-analyse). Waardebepaling door bureauonderzoek. **Fase 2:** beoordeling op basis van resultaten uit bomeninventarisatie	X	X

Thema en aspect	Criterium	Methode	V	S
NNN en overige beschermde gebieden	effecten op NNN, weidevogelleefgebieden (binnen Bijzonder Provinciaal Landschap) en ganzenfoerageergebied	**Fase 1:** kwalitatief bureauonderzoek op basis van (beleids)kaarten en dosis-effectrelaties uit literatuur. Het oppervlakteverlies op NNN, weidevogelleefgebieden en ganzenfoerageergebied wordt kwantitatief in beeld gebracht. **Fase 2:** beoordeling op basis van resultaten uit mitigatie-/compensatieplan	X	X
biodiversiteit	effect op biodiversiteit	**Fase 1:** kwalitatieve beoordeling op het niveau van het landschap en ecosysteem **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken	X	X
Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie				
landschap -tracéniveau	beïnvloeding van bestaande samenhangen die het landschappelijk hoofdpatroon bepalen	**Fase 1:** beoordelen invloed op landschappelijk hoofdpatroon (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte), veldbezoek en visualisaties). Waardebepaling door bureauonderzoek **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig)	X	
	kwaliteit tracé: vormgeving van het tracé van de lijn	**Fase 1:** beoordelen kwaliteit van het tracé (op basis van tracéringsprincipes) **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig)	X	
landschap - lijnniveau en stationslocatieniveau	beïnvloeding gebiedskarakteristiek	**Fase 1:** beoordelen invloed op gebiedskarakteristiek (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte), veldbezoek en visualisaties). (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte), veldbezoek en visualisaties). Waardebepaling door bureauonderzoek **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig)	X	X
	beïnvloeding samenhang tussen specifieke elementen en hun context op lijnniveau en stationslocatieniveau	**Fase 1:** beoordelen invloed op specifieke elementen en hun samenhang (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte), veldbezoek en visualisaties). (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte), veldbezoek en visualisaties). Waardebepaling door bureauonderzoek **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig)	X	X
landschap - mastniveau en stationsniveau	beïnvloeding van samenhang tussen specifieke elementen en hun context	**Fase 1:** niet van toepassing (mast- en stationsniveau nog niet bepaald) **Fase 2:** beoordelen invloed op specifieke elementen en hun samenhang (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte), veldbezoek en visualisaties). Waardebepaling door bureauonderzoek, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig)	X	X
	fysieke beïnvloeding specifieke elementen	**Fase 1:** niet van toepassing (mast- en stationsniveau nog niet bepaald) **Fase 2:** beoordelen fysieke beïnvloeding specifieke elementen specifieke elementen (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte), veldbezoek en visualisaties). Waardebepaling door bureauonderzoek, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig)	X	X
cultuurhistorie	invloed op historische (steden)bouw	**Fase 1:** beoordelen invloed op historische (steden)bouw en (GIS-analyse ligging). Waardebepaling door bureauonderzoek, uitgevoerd door vakspecialist, op basis van ten minste de bronnen Monumentenregister	X	X

Thema en aspect	Criterium	Methode	V	S
		Rijksmonumenten, Erfgoedatlas RCE, gemeentelijke en provinciale monumentenlijsten, waarde- en beleidskaarten en bestemmingsplannen. **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig). Afhankelijk van de resultaten uit fase 1 gaat het om een bouwhistorisch en/of cultuurhistorisch onderzoek (conform RCE-richtlijnen), uitgevoerd door een vakspecialist.		
	invloed op historische geografie	**Fase 1:** beoordelen invloed op historische geografie (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte)). Waardebepaling door bureauonderzoek, uitgevoerd door vakspecialist, op basis van ten minste de bronnen gemeentelijke en provinciale waarden- en beleidskaarten, BPL, Erfgoedatlas, evt. gebiedsbiografieën en bestemmingsplannen. **Fase 2:** verdiepend cultuurhistorisch onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig), inclusief visualisaties van onderdelen van het voornemen in relatie tot aanwezige waarden.	X	X
	invloed op UNESCO-werelderfgoed	**Fase 1:** beoordelen invloed op UNESCO-werelderfgoed (GIS-analyse ligging/doorsnijding (lengte/oppervlakte)). Waardebepaling door bureauonderzoek (Heritage Impact Assessment). **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig)	X	X
aardkunde	invloed op aardkundige waarden	**Fase 1:** ligging assets ten opzichte van aardkundige waarden en monumenten (GIS-analyse doorsnijding (lengte/oppervlakte). Waardebepaling door bureauonderzoek. Input volgt uit archeologisch onderzoek. **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig). Input volgt uit archeologisch onderzoek.	X	X
archeologie	aantasting van bekende archeologische waarden	**Fase 1:** ligging assets ten opzichte van bekende waarden conform beleidskaarten (GIS-analyse doorsnijding (lengte/oppervlakte)). Waardebepaling door quickscan, uitgevoerd door een archeoloog, op basis van ten minste de bronnen Archis, AMK, verwachtingen- en beleidskaarten (provinciaal en gemeentelijk) en bestemmingsplannen. **Fase 2:** archeologisch bureauonderzoek conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, inclusief benodigde vervolgstappen (inventariserend veldonderzoek).	X	X
	aantasting van verwachte archeologische waarden	**Fase 1:** ligging assets binnen verwachtingswaarden conform beleidskaarten (GIS-analyse doorsnijding (lengte/oppervlakte)). Waardebepaling door quickscan, uitgevoerd door een archeoloog, op basis van ten minste de bronnen Archis, AMK, verwachtingen- en beleidskaarten (provinciaal en gemeentelijk) en bestemmingsplannen. **Fase 2:** archeologisch bureauonderzoek conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, inclusief benodigde vervolgstappen (inventariserend veldonderzoek).	X	X
Veiligheid				

Thema en aspect	Criterium	Methode	V	S
externe veiligheid	invloed op het groepsrisico en plaatsgebonden risico	**Fase 1:** ligging risicobronnen binnen richtafstanden assets (GIS-analyse afstanden). Bepaling risicobronnen door bureauonderzoek. **Fase 2:** berekenen groepsrisico en plaatsgebonden risico (rekenmodel)	X	X
nautische veiligheid	invloed op de nautische veiligheid	**Fase 1:** GIS-analyse ligging assets binnen/nabij vaarroutes **Fase 2:** resultaten uit fase 1 aangevuld met een analyse van de gevolgen van aanlegwerkzaamheden voor de veilige afwikkeling van de scheepvaart	X	
ontplofbare oorlogsresten	activiteiten in verdachte gebieden voor ontplofbare oorlogsresten	**Fase 1:** beoordeling op basis van openbaar beschikbare data over het uitvoeren van (graaf)activiteiten in gebieden die verdacht zijn op de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten **Fase 2:** beoordeling op basis van resultaten uit bureauonderzoek op basis van historische data.	X	X
verkeersveiligheid	invloed op de verkeersveiligheid (aanlegfase)	**Fase 1:** niet van toepassing **Fase 2:** ligging assets ten opzichte van uitvalswegen en analyse toename intensiteit in relatie tot wegfunctie en huidig gebruik (bureauonderzoek)	X	X
waterveiligheid	invloed op waterkeringen	**Fase 1:** ligging assets binnen invloedsgebied waterkeringen (GIS-analyse doorsnijding (lengte/afstand)) **Fase 2:** invloed op de faalmechanismen waterkeringen (rekenmodel)	X	X
	invloed op waterveiligheid (overstromingsrisico)	**Fase 1:** ligging assets binnen gebieden met overstromingsrisico (GIS-analyse overstromingsrisico en overstromingsdiepte) **Fase 2:** invloed op waterveiligheid in relatie tot o.a. overstromingsrisico en -diepte	X	X
Leefomgeving en gezondheid				
gezondheid	invloed op de milieugezondheidskwaliteit	**Fase 1:** kwalitatieve beschrijving op basis van resultaten onderliggende effecten (geluid, luchtkwaliteit, magneetvelden) **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten uit fase 1, eventueel aangevuld met een GES- of MGR-methodiek (indien relevant)	X	X
geluid	effecten op geluidsgevoelige objecten en gebieden (aanleg en gebruiksfase)	**Fase 1:** aantal gevoelige gebouwen en belast oppervlakte binnen (VNG) richtafstanden (GIS-analyse aantallen/oppervlakte) en kwalitatieve analyse van de geluideffecten (aanlegfase) op stiltegebieden **Fase 2:** berekening aantal gevoelige gebouwen en belast oppervlakte en GIS-kaart met geluidscontouren in klassen van 5 dB, ook onder de normen (rekenmodel)	X	X
	cumulatieve geluidsbelasting op geluidgevoelig objecten (gebruiksfase)	**Fase 1:** niet van toepassing **Fase 2:** berekening en GIS-kaart met geluidscontouren in cumulatie met snelwegen, industrie en windturbines (rekenmodel)		X
magneetvelden	gevoelige objecten binnen magneetveldzone (gebruiksfase)	**Fase 1:** aantal gevoelige gebouwen binnen richtafstand(en) (GIS-analyse aantallen) **Fase 2:** berekening aantal gevoelige gebouwen binnen magneetveldzone 0,4 microtesla (rekenmodel)	X	X
luchtkwaliteit	invloed op luchtkwaliteit (aanlegfase)	**Fase 1:** aantal gevoelige gebouwen binnen richtafstand(en) (GIS-analyse aantallen) **Fase 2:** berekening en GIS-kaart met contouren (rekenmodel)	X	X
Gebruiksfuncties				

Thema en aspect	Criterium	Methode	V	S
recreatie	invloed op recreatie	**Fase 1:** doorkruising van recreatiegebieden en -routes (GIS-analyse aantallen en lengte (parallelligging)) **Fase 2:** onderzoek op basis van resultaten fase 1, al dan niet aangevuld met gerichte veldbezoeken (indien nodig)	X	X
woonfuncties	effecten op woonfuncties	**Fase 1:** aantal woningen binnen belemmerde strook (GIS-analyse aantallen binnen corridors) **Fase 2:** aantal woningen binnen basisontwerp (incl. belemmerde strook)	X	X
werkfuncties	effecten op werkfuncties	**Fase 1:** oppervlakte bedrijven(terrein) dat doorsneden wordt (GIS-analyse oppervlakte) **Fase 2:** aantal bedrijven binnen basisontwerp	X	X
landbouw	oppervlakteverlies landbouwareaal	**Fase 1:** berekenen oppervlakteverlies (GIS-analyse oppervlakte) en duiding kwaliteit landbouwgrond. Input uit onderzoeken bodem en water. **Fase 2:** berekenen oppervlakteverlies op basis van basisontwerp	X	X
	lengte doorsnijding landbouwgrond	**Fase 1:** doorsnijding van akkerland en grasland (GIS-analyse lengte) en duiding kwaliteit landbouwgrond. Input uit onderzoeken bodem en water. **Fase 2:** doorsnijding van akkerland en grasland op basis van basisontwerp	X	
overige functies (windturbines, zonneparken en defensie)	effecten op windturbines, zonneparken en defensiefuncties	**Fase 1:** aantal en aard van overige functies dat doorsneden wordt (GIS-analyse aantallen) **Fase 2:** aantal en aard van overige functies dat eventueel gesaneerd moet worden op basis van basisontwerp	X	X
Duurzaamheid				
circulariteit	materiaalgebruik (zoals koper, staal en beton)	**Fase 1:** kwantitatief op basis van kengetallen **Fase 2:** kwantitatief op basis van het basisontwerp	X	X
klimaat	uitstoot broeikasgassen (CO_2, SF_6) tijdens aanleg- en gebruiksfase	**Fase 1:** kwantitatief op basis van kengetallen **Fase 2:** kwantitatief op basis van het basisontwerp	X	X
energiegebruik	energiegebruik tijdens de aanleg- en gebruiksfase	**Fase 1:** kwantitatief op basis van kengetallen **Fase 2:** kwantitatief op basis van het basisontwerp	X	X

Tabel 5.1 Beoordelingskader

Beoordelingskader ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding
De benodigde 150 kV-hoogspanningsverbinding tussen het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation en het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer150 wordt ondergronds aangelegd. Dit heeft ook effecten op verschillende milieuthema's uit het beoordelingskader. De effecten van een ondergrondse verbinding wijken af van de effecten van een bovengrondse verbinding. Een voorbeeld hiervan zijn de effecten op natuur. De mogelijke effecten komen voornamelijk voor in de aanlegfase door de werkzaamheden die bovengronds worden uitgevoerd, zoals het afgraven van de bodem of de machines voor het boren van de kabels. In de gebruiksfase liggen de kabels onder de grond en zijn de effecten op natuur naar verwachting beperkt. Dat is voor bovengrondse verbindingen anders: daar treden de effecten ook op tijdens de gebruiksfase van de verbinding.

In het plan-MER gaan we onderzoeken welke effecten op kunnen treden door de ondergrondse verbinding tussen het toekomstige noordelijke 380/150 kV-hoogspanningsstation en het bestaande hoogspanningsstation Middenmeer150. Het bovenstaande beoordelingskader vormt hiervoor de basis, maar op sommige thema's en aspecten verschilt de invalshoek en de onderzoeksmethodiek. Voorbeelden hiervan zijn effecten op natuur (zoals hierboven beschreven), landschap (ondergronds in plaats van bovengronds), bodem (door afgraving bodemlagen), grondwater (door meer toepassing van bemaling), archeologie (door meer graafwerkzaamheden) en landbouw (door werkzaamheden en ondergronds ruimtebeslag). Het beoordelingskader op deze en andere thema's en aspecten wordt nader uitgewerkt in het plan-MER.

5.2.1 Thema Bodem en water

Bij het thema bodem beoordelen we het effect van een alternatief op de draagkracht van de bodem en het effect op bodemkwaliteit. Het thema water beoordeelt het effect op grond- en oppervlaktewater. Het plaatsen van nieuwe stations, (ondergrondse) verbindingen, masten, en bijbehorende funderingen, heeft mogelijk effect op deze thema's, doordat er graafwerkzaamheden, boringen en/of bemalingen nodig zijn. Daarnaast kan er mogelijk verzilting optreden. Binnen dit thema toetsen we de effecten ook aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). De effecten op bodem en water kunnen daarnaast mogelijk afgeleide effecten hebben op andere thema's. Zo kan verzilting een effect hebben op landbouw. De afgeleide effecten van bodem en water worden beschouwd onder de andere thema's, zoals 'landbouw' bij gebruiksfuncties.

Het in beeld brengen van de milieueffecten van de voorgenomen netuitbreiding draagt bij aan het streven om water en bodem sturend te laten zijn in de ruimtelijke ordening. Dit staat beschreven in de kamerbrief 'Water en bodem sturend' van de Minister en Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van 25 november 2022. In paragraaf 5.3 leggen we uit hoe we in het MER invulling geven aan dit beleidsthema.

5.2.2 Thema Natuur

De ontwikkeling van de onderdelen van de netuitbreiding kan tijdelijke of permanente effecten hebben op natuurwaarden. Een permanent effect kan direct zijn (fysiek ruimtebeslag) of indirect (verstoring). Een permanent effect ontstaat bijvoorbeeld doordat vogels tegen de lijnen aanvliegen en daardoor overlijden. Dit zijn zogenoemde draadslachtoffers. Tijdens de aanlegfase kunnen tijdelijke effecten optreden. Bijvoorbeeld verstoring van het leefgebied van beschermde soorten tijdens het plaatsen van nieuwe masten of verdroging van leefgebied door tijdelijke grondwaterbemalingen. Ook is het waarschijnlijk dat in de aanlegfase sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, afhankelijk van het materieel dat wordt ingezet.

Het effect op het thema natuur beoordelen we voor verschillende beschermingsregimes van de Omgevingswet (voorheen Wet natuurbescherming, met o.a. beschermde gebieden, beschermde soorten, beschermde houtopstanden). Daaronder vallen bijvoorbeeld ook de effecten op weidevogelleefgebieden en ganzenrust- en foerageergebieden. Daarnaast beoordelen we de effecten van een nieuwe verbinding op de biodiversiteit. We kijken ook breder naar de effecten op het ecosysteem. We krijgen hiermee inzicht in de effecten op soorten die niet binnen de bescherming van Natura 2000, NNN of beschermde soorten vallen, maar die mogelijk wel permanente effecten ondervinden.

5.2.3 Thema Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie

Om het effect op het landschap te bepalen analyseren we op meerdere schaalniveaus wat de invloed van het realiseren van de onderdelen van de netuitbreiding is. Het beoordelingskader maakt voor landschap onderscheid in effecten op stationsniveau, tracéniveau (landschappelijk hoofdpatroon), lijnniveau (gebiedskarakteristiek) en mastniveau (alleen project-MER). Hierbij houden we rekening met andere aanwezige verbindingen, functies en waarden die onderdeel uitmaken van het landschap. Het effect is afhankelijk van de aanwezige gebiedskarakteristiek, zoals de openheid van het landschap. Ook wordt het effect op specifieke elementen en de samenhang beoordeeld. Dit zijn onderdelen die bijvoorbeeld in de Nationale Landschappen, Bijzondere Provinciale Landschappen (BPL) of Natuurnetwerk Nederland (NNN) benoemd zijn als landschappelijke kernkwaliteiten.

Bij het aspect cultuurhistorie beoordelen we het effect op historische (steden)bouw, historische geografie en de UNESCO Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies (met onder andere de Stelling van Amsterdam) en Droogmakerij de Beemster en omgeving. Om te bepalen wat de effecten op UNESCO Werelderfgoed zijn, is een HIA opgesteld (bijlage bij de NOA in bijlage 2). De HIA vormt input voor de effectbeoordeling in het plan-MER en wordt gedurende de plan-MER fase verder verdiept. Hierbij worden ook de effecten van andere TenneT projecten die raken aan de Hollandse waterlinies (cumulatief) beschouwd. De effecten op historische stedenbouw en historische geografie worden bepaald op basis van gemeentelijke en provinciale cultuurhistorische waarden- en beleidskaarten. Deze worden aangevuld met ander relevant bronmateriaal (zie beoordelingskader).

Aardkundige waarden zijn onderdelen in het landschap die iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze

van een gebied (bijvoorbeeld geologische opbouw en hoogteverschillen). Archeologische waarden zijn overblijfselen (in stad en landschap) van menselijke activiteit uit het verleden. Bodemingrepen kunnen de aardkundige waarden en archeologische waarden aantasten. De effecten op aardkundige en archeologische (verwachtings)waarden worden bepaald aan de hand van recent en relevant bronmateriaal (zie beoordelingskader).

5.2.4 Thema Veiligheid

Het thema veiligheid is tweeledig. Enerzijds worden eventuele gevaren voor mensen tijdens de aanleg- en gebruiksfase van het project onderzocht. Denk hierbij aan effecten op de veiligheid in het verkeer of op primaire en regionale waterkeringen. Anderzijds worden externe veiligheidsfactoren beschouwd die een invloed kunnen hebben op het voornemen zelf, zoals risicovolle activiteiten in de omgeving (activiteiten die door de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen een risico voor de omgeving vormen) of de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten in de bodem. Ook wordt het overstromingsrisico ter plaatse van de te realiseren assets beoordeeld.

5.2.5 Thema Leefomgeving en gezondheid

In de effectenstudies onder het thema leefomgeving en gezondheid brengen we de mogelijke gezondheidseffecten tijdens en na de uitvoering van de projectonderdelen in beeld. Dit doen we aan de hand van meerdere onderzoeksaspecten, namelijk de effecten door magneetvelden, veranderingen in de luchtkwaliteit en geluid. Deze effecten onderzoeken we los van elkaar maar worden ook in samenhang beschouwd als het totaal van effecten op de gezondheid. Daarom beschrijven en beoordelen we de effecten op gezondheid als overkoepelend aspect, waarbij de onderzoeken op magneetvelden, luchtkwaliteit en geluid als input dienen. Deze worden hieronder kort toegelicht.

Magneetvelden
Bij transport van elektriciteit via hoogspanningsverbindingen ontstaan magneetvelden (ook wel elektromagnetische velden of EM-velden). De sterkte van het magneetveld wordt uitgedrukt in microtesla (µT) en hangt direct samen met de hoeveelheid elektriciteit die door de elektriciteitsdraad gaat. De sterkte van het magneetveld hangt ook af van de afstand tot de bron van het magneetveld. Uit onderzoeken blijkt dat er statistisch een (geringe) verhoging van het aantal gevallen van leukemie voorkomt in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen. Een oorzakelijk verband is niet aangetoond.

Bij de aanleg van nieuwe verbindingen wordt zoveel mogelijk voorkomen dat er ‘gevoelige gebouwen’[24] in de zone komen te liggen waarbij het magneetveld sterker kan zijn dan 0,4 microtesla jaargemiddeld. Dit doen we uit voorzorg. Ook treft TenneT maatregelen aan nieuwe hoogspanningsstations en -verbindingen die het

[24] De term ‘gevoelige gebouwen’ verwijst naar gebouwen waar mensen langdurig (een dagelijks verblijf gedurende minimaal een jaar met een verblijftijd van 14-18 uur per dag) verblijven. Ook worden vanuit het voorzorgbeleid gebouwen waar kinderen verblijven (kinderdagverblijven, scholen en crèches) tot een ‘gevoelig gebouw’ gerekend.

magneetveld zo beperkt mogelijk houden. Het voorzorgbeleid voor bovengrondse hoogspanningslijnen, dat staat in de beleidsadviezen van het ministerie van VROM uit 2005 en 2008, is onlangs herijkt. In de planvorming voor de nieuwe verbinding houden we rekening met het geldende beleidsadvies hierover[25], zoals gepubliceerd op: http://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen.

In het plan-MER wordt gekeken naar de hoeveelheid gevoelige gebouwen binnen de magneetveldzone en binnen de geldende richtafstanden uit het herijkt voorzorgbeleid magneetvelden.

Geluid
Op hoogspanningsstations staan geluidsproducerende onderdelen; transformatoren veroorzaken bijvoorbeeld een bromtoon. Bovengrondse verbindingen (geleiders, masten en opstijgpunten) produceren op zichzelf geen geluid, maar door (omgevings)factoren kan geluid ontstaan dat wel te horen is in de omgeving (coronageluid en windfluiten)[26]. Daarnaast kunnen geluidseffecten optreden door de werkzaamheden tijdens de aanlegfase van de hoogspanningsstations of -verbindingen.

Luchtkwaliteit
Bij de bouwwerkzaamheden voor de stations en de bovengrondse en ondergrondse verbindingen wordt materieel ingezet. Dit kan gaan om graafmachines, maar ook om kranen en vrachtwagens voor het transport van materiaal. Bij de inzet van deze machines worden - bij gebruik van verbrandingsmotoren - fijnstoffen en gassen uitgestoten die veranderingen in de luchtkwaliteit kunnen veroorzaken. Daardoor kan de luchtkwaliteit tijdelijk verslechteren, met mogelijke gevolgen voor de gezondheid.

5.2.6 Thema Gebruiksfuncties

Bij het beoordelen van de onderzoeksalternatieven kijken we naar de effecten van de onderdelen van de netuitbreiding op de aanwezige en toekomstige gebruiksfuncties in een gebied. Bijvoorbeeld de effecten op bedrijvigheid, landbouw, recreatie, wonen en verkeer. Zo kan een hoogspanningsstation op landbouwgrond ervoor zorgen dat de bestaande of toekomstige agrarische functie verandert. Hetzelfde geldt voor een recreatielocatie als hier een bovengrondse hoogspanningsverbinding in of langs wordt aangelegd. Daarom brengen we in beeld wat de gebruiksfuncties zijn waar de onderzoeksalternatieven mee overlappen, wat de effecten hiervan zijn en in welke mate (oppervlakte) deze overlap optreedt. Ook worden hier afgeleide effecten vanuit andere thema's beschreven. Denk bijvoorbeeld aan afgeleide effecten op landbouw door effecten op bodem en water.

Dit thema ziet ook op de interactie tussen bestaande en geplande windturbines en zonneparken. De geplande windturbines en zonneparken volgen uit de RES'en (zie paragraaf 2.4). Ten slotte worden hier ook de effecten op defensie onderzocht. Denk hierbij aan de effecten op militaire terreinen of laagvlieggebieden

[25] Herijkt voorzorgbeleid magneetvelden (2023)
[26] Zie Bijlage 1 Termenlijst voor een toelichting op deze termen

van defensie[27].

5.2.7 Thema Duurzaamheid

Voor het thema duurzaamheid onderzoeken we drie onderzoeksaspecten: circulariteit, klimaat en energiegebruik. De onderzoeksalternatieven kunnen verschillen in de mate van circulariteit. Dit houdt in dat er bij de productie nagedacht wordt over het hergebruik van de producten of onderdelen ervan. Het hangt dus samen met de hoeveelheid en het type materiaal dat nodig is om een nieuwe verbinding te realiseren. De hoeveelheid en soorten materialen die nodig zijn om een nieuwe verbinding aan te leggen, hangt af van het tracé van de alternatieven. Hoe langer het tracé bijvoorbeeld is, hoe meer materiaal we nodig hebben om de nieuwe verbinding te bouwen.

De onderzoeksalternatieven kunnen ook verschillen op de hoeveelheid broeikasgasuitstoot. Per onderzoeksalternatief brengen we daarom -op een passend detailniveau- uitstoot van broeikasgassen (waaronder CO_2) in beeld. De broeikasgasuitstoot wordt voornamelijk veroorzaakt tijdens de aanlegfase van de projectonderdelen door de inzet van materieel, en gedeeltelijk tijdens de gebruiksfase door de stations. De broeikasgasuitstoot per onderzoeksalternatief kan variëren door een verschil in lengte van een tracé of door een ander technisch ontwerp voor een verbinding of station. De inzet van materieel hangt ook samen met het energiegebruik. Ook dit kan verschillen naarmate een tracé langer of korter wordt. Dit brengen we in beeld onder het aspect energiegebruik.

5.3 Aandacht voor beleidsthema's

Naast de onderzoeksthema's uit het beoordelingskader hebben we in het plan-MER en project-MER ook aandacht voor specifieke beleidsthema's. Dit zijn onderdelen die niet direct onder een onderzoeksthema uit het beoordelingskader vallen, maar wel van belang zijn om mee te wegen in de voorkeursbeslissing. In het plan-MER volgt een overzicht van de relevante wetgeving en het relevante beleid. Om een idee te geven van een relevant beleidsthema, beschrijven we hieronder kort één van de voorbeelden: 'Water en bodem sturend'.

In 2022 heeft het kabinet bekendgemaakt de beleidslijn 'Water en bodem sturend' als uitgangspunt te kiezen voor de inrichting van Nederland. Dit wil zeggen dat het water- en bodemsysteem een belangrijke rol speelt in de inrichting van Nederland. In de beleidslijn zijn 33 structurerende keuzes opgenomen die van invloed zijn op toekomstige ontwikkelingen. Op deze manier wil het Rijk Nederland beter bestand maken tegen klimaatverandering en de druk op de biodiversiteit verminderen. Het resultaat hiervan is een gezonde en veerkrachtige economie, maatschappij en leefomgeving. Om dit principe succesvol in te voeren is het nodig dat de draagkracht van het bodem en watersysteem meer sturend wordt voor ruimtelijke beslissingen.

[27] Defensie onderzoekt in het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie aanvullende ruimte voor o.a. oefengebieden. De NRD hiervoor is op 15-12-2023 gepubliceerd, zie: https://www.defensie.nl/downloads/publicaties/2023/12/15/notitie-reikwijdte-en-detailniveau-programma-ruimte-voor-defensie

Hiervoor is dus inzicht nodig in het water- en bodemsysteem.

Het principe van ‘Water en bodem sturend’ bevat dus een behoorlijk aantal aspecten die samen leiden tot keuzes. In de milieuonderzoeken in het plan- en project-MER wordt een aantal van deze aspecten onderzocht. Bijvoorbeeld het onderzoek naar effecten van de onderdelen van de netuitbreiding op bodemkwaliteit en -draagkracht, maar ook op grondwater, biodiversiteit en waterveiligheid. Vanuit deze effectstudies vertalen we dit naar een beschouwing in het MER en een korte notitie over de relatie tussen (de effecten van) het project en het beleidsthema Water en Bodem sturend. Ook besteden we er aandacht aan in de IEA, zodat het meegewogen kan worden in de voorkeursbeslissing van de Ministers. De verdere uitwerking van dit thema doen we in samenwerking met onder andere de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Noorderkwartier.

5.4 Wijze van beoordelen

Voor de beoordeling van alternatieven maken we gebruik van een klasse-indeling met zeven categorieën (scores van -- tot ++), zodat er bij de afweging een duidelijk onderscheid mogelijk is tussen de alternatieven en varianten. Het beoordelingskader leent zich hiermee voor het in beeld brengen van onderscheidende effecten tussen de alternatieven in de plan-MER-fase. Daarnaast kunnen we hiermee de risico’s en kansen van het uiteindelijk gekozen voorkeursalternatief in de project-MER-fase in beeld brengen.

In tabel 5.2 staan een algemene beschrijving en kleurcodes van de zeven categorieën. In het plan-MER en project-MER maken we dit voor elk beoordelingscriterium specifiek. Dan is het duidelijker wanneer er sprake is van een verbetering en hoe we dit meten of inschatten.

Tabel 5.2 Voorbeeld van de zeven categorieën en kleurcodes voor het beoordelen van effecten

Score	Betekenis	Wanneer toegekend
- -	sterk negatief effect	effecten die door hun aard, omvang en schaal leiden tot een sterke verslechtering van het milieu ten opzichte van de referentiesituatie. Dit zijn vaak effecten die (onherstelbare) schade toebrengen aan het systeem of tot een normoverschrijding leiden
-	negatief effect	effecten die door hun aard, omvang en schaal leiden tot een verslechtering van het milieu ten opzichte van de referentiesituatie. Er treedt geen onherstelbare schade op voor het systeem en eventuele normen worden niet overschreden
0/-	beperkt negatief effect	effecten die door hun aard, omvang en schaal leiden tot een beperkte verslechtering van het milieu ten opzichte van de referentiesituatie. Er treedt geen onherstelbare schade op voor het systeem, eventuele normen worden niet overschreden en/of de effecten zijn te beperken of voorkomen door mitigatie
0	neutraal effect	geen of nauwelijks effecten op het milieu ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	beperkt positief effect	effecten die bijdragen aan geringe verbetering van de milieukwaliteit ten opzichte van de referentiesituatie

Score	Betekenis	Wanneer toegekend
+	positief effect	effecten die bijdragen aan verbetering van de milieukwaliteit ten opzichte van de referentiesituatie
++	sterk positief effect	effecten die bijdragen aan sterke verbetering van de milieukwaliteit ten opzichte van de referentiesituatie

Het MER bevat objectieve effectbeschrijvingen en -beoordelingen door experts in hun vakgebied voor elk alternatief. Dit is een beoordeling ten opzichte van de referentiesituatie, zodat de onderscheidende effecten duidelijk zijn. We kennen geen weging toe aan de verschillende criteria. De scores per hoofdthema's en criteria gebruiken we als hulpmiddel voor het proces van de afweging. Uit de effectbeoordelingen kan volgen dat mitigatie of compensatie nodig is. Ook dit is onderdeel van de milieuonderzoeken in het plan-MER, zodat dit onderdeel kan worden van de te afweging om te komen tot een voorkeursalternatief. Nadere uitwerking van de daadwerkelijke maatregelen volgt in de planuitwerkingsfase. Ten slotte beschrijft het plan-MER ook de leemten in kennis van de milieuonderzoeken.

Een veelomvattend milieuonderzoek

Het milieuonderzoek voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord is veelomvattend. De verschillende projectonderdelen - de 380 kV-verbinding, de hoogspanningsstations en de 150 kV-verbinding - worden afzonderlijk onderzocht, maar hangen ook sterk met elkaar samen. Zo verbinden de corridors voor de 380 kV-verbinding de onderzoeksalternatieven voor het zuidelijke 380 kV-station met de onderzoeksalternatieven voor het noordelijke 380/150 kV-station. Hierbij zijn veel combinaties mogelijk. Daarnaast bieden de verbindingsstukken de mogelijkheid om de ene corridor met een andere corridor te verbinden. Ook betekent de aansluiting op een noordelijk station iets voor de lengte en de milieueffecten van zowel de 380 kV-verbinding als van de 150 kV-verbinding. Ten slotte maakt de interactie met programma VAWOZ het milieuonderzoek nog complexer, omdat voor elke corridor onderzocht wordt of ruimte is voor één of twee mastenrijen en wat de milieueffecten voor beide zijn.

Al met al is een het complex geheel van onderlinge afhankelijkheden tussen stationslocaties, corridors, verbindingsstukken en andere variabelen zoals programma VAWOZ. In het plan-MER brengen we deze onderlinge afhankelijkheden in beeld. Te denken valt aan het ‘opknippen’ van de corridors in verschillende delen, om daarmee het onderscheid tussen corridors en omliggende verbindingsstukken in een deel van het zoekgebied inzichtelijk te maken. Dat biedt bijvoorbeeld relevante inzichten in mogelijkheden om corridors met elkaar te verbinden, wat de Ministers vervolgens mee kunnen nemen in hun afwegingen. De aanpak voor het veelomvattende milieuonderzoek wordt voorafgaand aan het plan-MER verder uitgewerkt en wordt in werksessies met onder andere gemeenten besproken.

6. Integrale effectanalyse

De impact van de onderzoeksalternatieven wordt via een groot aantal effectenstudies in beeld gebracht op vijf thema's. Dit gaat om techniek, toekomstvastheid, omgeving, kosten en milieu (het MER). We stellen een IEA op waarin de belangrijkste resultaten uit deze effectenstudies naast elkaar worden gezet. De IEA brengt daarmee de bepalende effecten (grote en/of onderscheidende effecten) overzichtelijk in beeld. Dit faciliteert de integrale afweging en besluitvorming door de Ministers over de locaties voor de hoogspanningsstations en tussenliggende verbinding. Figuur 6.1 laat de vijf thema's van de IEA zien. Onder de Figuur geven we een toelichting op deze thema's.

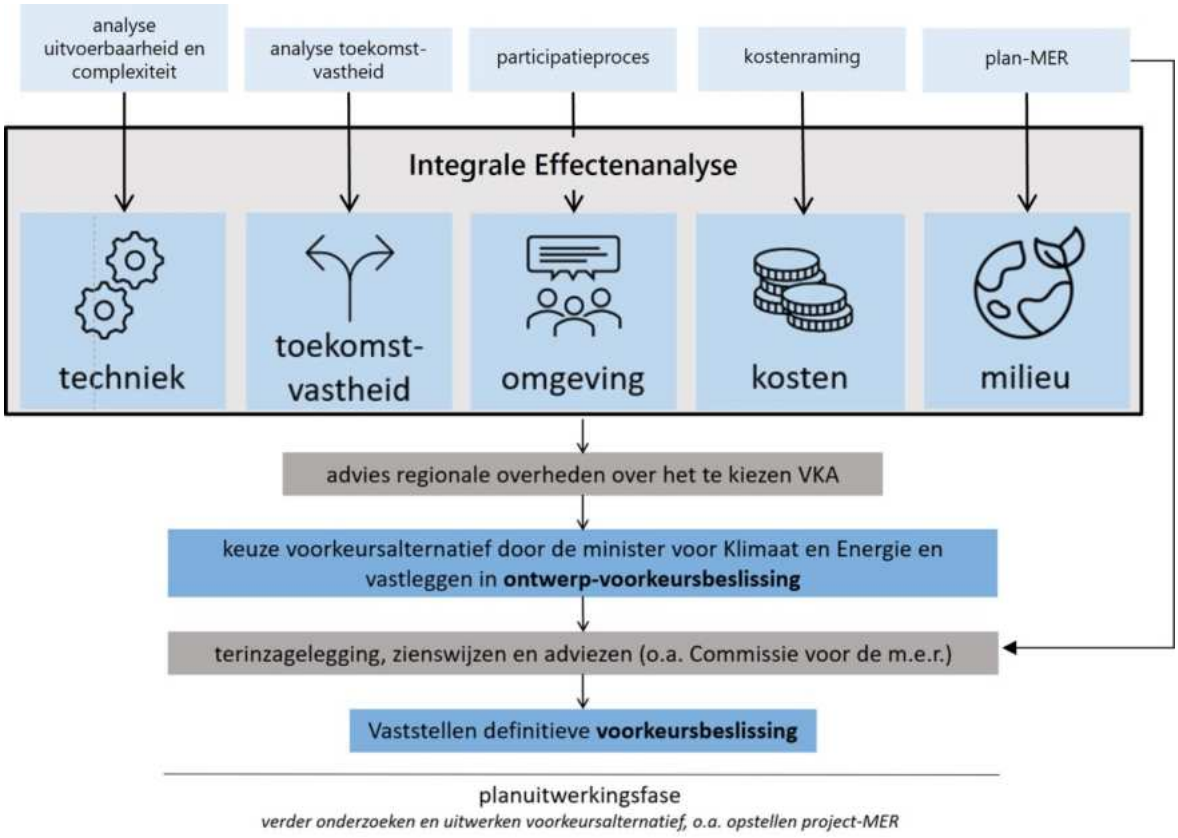

Figuur 6.1 Schematisch overzicht van de stappen om van de IEA te komen tot een voorkeursbeslissing

Voor elk van deze vijf thema's verzamelen we de benodigde informatie over de onderzoeksalternatieven. Zo levert bijvoorbeeld het plan-MER input voor het onderdeel milieu en zijn technische analyses en berekeningen input voor de onderdelen techniek en toekomstvastheid. Voor elk thema in de IEA liggen er dus bepaalde onderzoeken en analyses ten grondslag met daarin de informatie over de verschillende alternatieven op dat specifieke onderwerp. Tabel 6.1 laat zien hoe de thema's een plek krijgen in de IEA en welke onderzoeken of rapportages bij de vijf thema's horen.

Tabel 6.1 Wijze waarop de thema's uit het afwegingskader een plek krijgen in de IEA

Thema	Onderzoek/rapport	Op welke wijze vindt de vertaling naar de IEA plaats?
techniek	- analyse uitvoerbaarheid - risicoanalyse complexiteit	onderscheidende beoordeling en grote kansen/risico's van de tracéalternatieven en stationslocaties ten aanzien van bereikbaarheid, leveringszekerheid, technische complexiteit, uitvoerbaarheid, beheer en onderhoud en veiligheid
toekomstvastheid	analyse toekomstvastheid	onderscheidende beoordeling en grote kansen/risico's van de onderzoeksalternatieven ten aanzien van: • uitbreidbaarheid (mogelijkheden voor toekomstige capaciteitsuitbreiding) • flexibiliteit (mate waarin met de oplossing ingespeeld kan worden op zowel toekomstige ontwikkelingen in het hoogspanningsnet als veranderende externe omstandigheden) • voor de stationslocaties: de ruimtelijke mogelijkheden voor aanlandingen vanuit programma VAWOZ, met bijbehorende converterstations en (in de nabijheid) een elektrolysefabriek
omgeving	participatieverslag (verantwoording participatieproces)	benoemen van de belangrijkste en onderscheidende aandachtspunten van de tracéalternatieven en stationslocaties: • zorgen, kansen en wensen vanuit omgevingspartijen • meekoppelkansen
kosten	kostenramingen en nota's van onderzoeksalternatieven	• in beeld brengen van de investeringskosten en LCC (life cycle costs) van de tracéalternatieven en stationslocaties • kwalitatieve onderbouwing van belangrijkste verschillen zoals tracélengtes en complexe boringen
milieu	- Milieueffectrapport - onderliggende onderzoeken	• onderscheid tussen de effecten van de tracéalternatieven en stationslocaties • volledig overzicht effecten in het MER, selectie van grote en/of onderscheidende effecten in de IEA

In aanvulling op bovenstaande thema's heeft ook het thema ruimtelijke kwaliteit een plek in de IEA. Binnen dit thema wordt gezocht naar kansen en belemmeringen vanuit landschappelijke of cultuurhistorische waarden in het gebied. Ruimtelijke kwaliteit heeft raakvlakken met verschillende thema's uit het afwegingskader, zoals milieu (in het plan-MER), omgeving (bijvoorbeeld een voorkeur voor bundeling met infrastructuur), techniek (technische implicaties door bundeling) en toekomstvastheid (aantrekkende werking door aansluiting bij bestaande en gewenste bedrijvigheid). Ruimtelijke kwaliteit komt daarmee indirect terug bij verschillende thema's. In de IEA werken we aan een landschapsvisie met een visuele beoordeling en interpretatie van de onderzoeksalternatieven. Daarmee voorzien we in een beleving van effecten op een visuele manier. Deze visualisaties verwerken we in de rapportages voor alle IEA-thema's, dus ook in het plan-MER.

In de IEA vatten we per thema de belangrijkste informatie uit de onderliggende onderzoeken en rapportages samen. Dit gaat om de onderscheidende effecten van de onderzoeksalternatieven. De IEA maakt geen

weging tussen de verschillende effecten en maakt ook geen afweging naar een voorkeursalternatief. De IEA presenteert enkel op een overzichtelijke manier de informatie zodat de alternatieven vergeleken kunnen worden. Hiermee faciliteren we de integrale afweging die de Ministers moeten maken. Op basis van deze integrale afweging kunnen de Ministers een keuze maken voor het voorkeursalternatief. Het voorkeursalternatief bestaat uit locaties voor de hoogspanningsstations (zuid en noord), voor de tussenliggende bovengrondse verbinding(en) en de ondergrondse verbinding om aan te sluiten op het bestaande hoogspanningsstation Middenmeer150.

In werksessies met de betrokken regionale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) bespreken we de informatie uit de IEA. Daarna vragen TenneT en EZK aan de regionale overheden om een advies, waarin zij aangeven wat hun voorkeursalternatief is. Dit kan één gezamenlijk advies zijn, als de regionale overheden het eens zijn, maar het kunnen ook meerdere adviezen zijn. Deze leggen we samen met de IEA en bijbehorende onderzoeken (zoals het plan-MER) aan de Ministers voor. Het is aan de Ministers om een afweging en een keuze te maken voor een voorkeursalternatief, op basis van de aangeleverde informatie en het advies van de regionale overheden. Meer over deze procedure is toegelicht in hoofdstuk 7.

7. Welke procedures worden doorlopen?

In paragraaf 1.3 zijn we op hoofdlijnen ingegaan op de procedures die we doorlopen. De figuur hieronder vat dit samen en toont de relatie tussen de stappen in de projectprocedure, de mer-procedure en het participatieproces. Paragraaf 7.1 en 7.2 gaan hier uitgebreider op in. Paragraaf 7.3 geeft een doorkijk op de participatie, zienswijzen en advies in de verkenningsfase. Tot slot beschrijft paragraaf 7.4 de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen op deze concept-NRD.

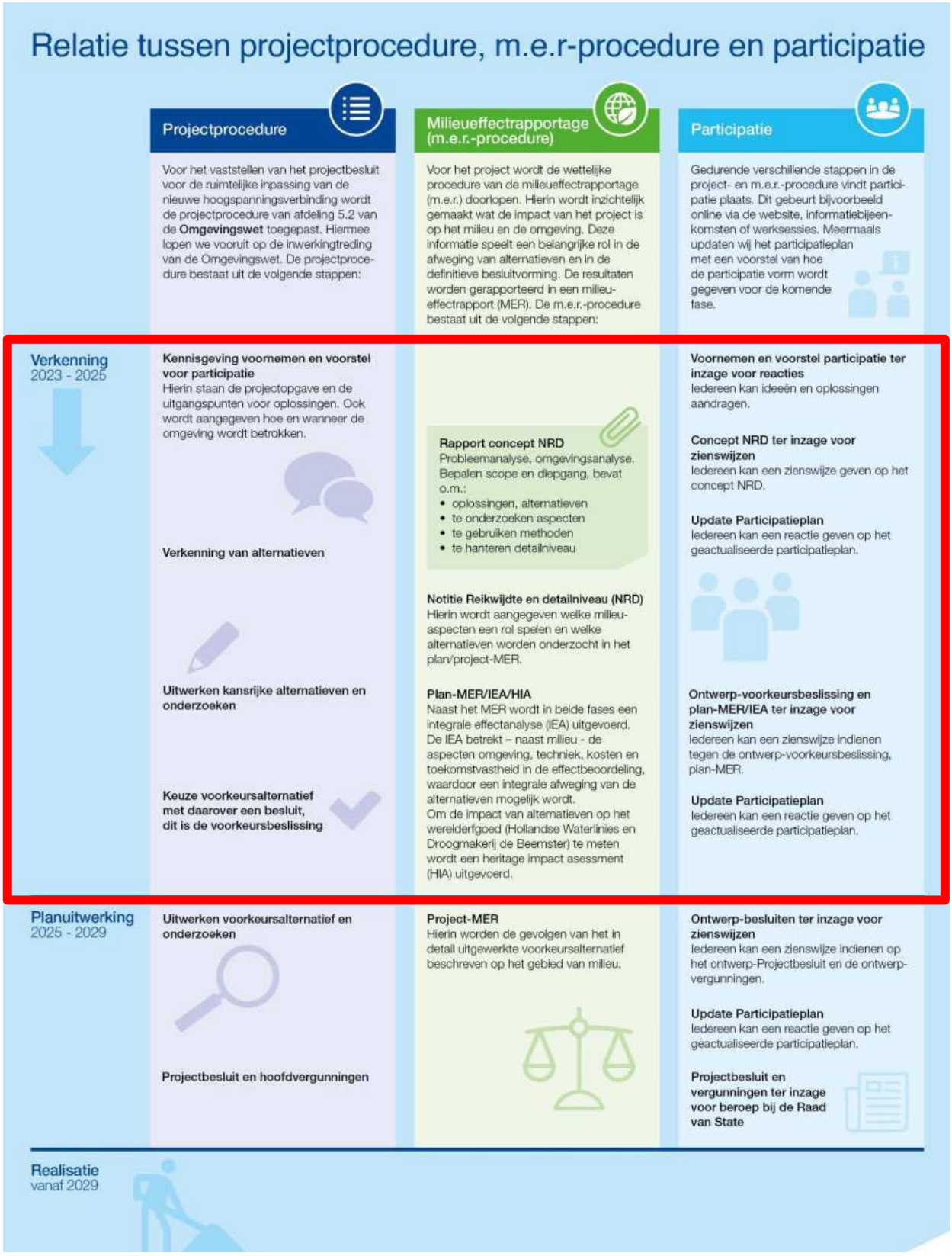

Figuur 7.1 Relatie tussen projectprocedure, mer-procedure en participatie

7.1 Projectprocedure

De projectprocedure is het instrument voor het Rijk, de provincies en de waterschappen om complexe projecten met een publiek belang mogelijk te maken en zorgvuldig voor te bereiden. Figuur 7.2 laat nogmaals zien uit welke stappen de projectprocedure bestaat. Onder de figuur geven we per stap een korte toelichting, in aanvulling op 'het proces op hoofdlijnen' (zie paragraaf 1.3).

Figuur 7.2 Stappen in de projectprocedure

Stap 1: kennisgeving voornemen en participatie

De projectprocedure is gestart met de openbare bekendmaking van het Voornemen en Voorstel voor Participatie, welke in juni 2023 is gepubliceerd in de Staatscourant. In dit document is onder andere een beschrijving opgenomen van het voornemen en de aanpak van het participatieproces. Het Voornemen en Voorstel Participatie heeft in de periode van 2 juni tot 13 juli 2023 ter inzage gelegen. Op het Voornemen en Voorstel Participatie zijn reacties binnengekomen. Deze reacties zijn verwerkt in een reactienota en zijn in sommige gevallen verwerkt in deze concept-NRD.

Stap 2: verkenning van alternatieven
De tweede stap is de verkenningsfase. In de verkenningsfase worden, met inbreng van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen uit de omgeving, verschillende alternatieven voor een nieuwe verbinding en mogelijke locaties voor de benodigde hoogspanningsstations in beeld gebracht en op haalbaarheid onderzocht. Op basis van technische en planologische uitgangspunten, bureauonderzoeken (onder andere ecologie, landschap en cultuurhistorie) en werksessies is via een aantal ontwerpstappen toegewerkt naar onderzoeksalternatieven. In de NOA (zie bijlage 2) geven we een uitgebreide toelichting op dit doorlopen proces. De onderzoeksalternatieven worden, waar nodig, verder verfijnd op basis van de zienswijzen op de concept-NRD na terinzagelegging en het advies van de Commissie mer.

Na vaststelling van de definitieve reikwijdte en detailniveau worden de effecten van de verschillende onderzoeksalternatieven onderzocht in het plan-MER en de IEA. Voor het thema ‘milieu’ wordt dit gedaan in het plan-MER. In de volgende fase worden de onderzoeksalternatieven niet alleen onderzocht, maar worden de stationslocaties en corridors ook in meer detail uitgewerkt. Samen met vier andere thema’s (omgeving, techniek, toekomstvastheid en kosten) landen de belangrijkste effecten in de IEA.

Stap 3: voorkeursbeslissing
Voor dit project is de Minister voor Klimaat en Energie samen met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voornemens om een voorkeursbeslissing te nemen. De ontwerp-voorkeursbeslissing wordt naar verwachting eind 2025 genomen. In de voorkeursbeslissing geeft de Rijksoverheid de voorkeur aan voor stationslocaties en één of meer tracékeuzes. In de voorkeursbeslissing wordt het participatieproces en de manier waarop burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken beschreven. De voorkeursbeslissing vormt de afsluiting van de verkenningsfase.

De voorkeursbeslissing wordt stapsgewijs genomen. De Minister voor Klimaat en Energie stelt samen met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een ontwerp-voorkeursbeslissing op. Tijdens het opstellen van de ontwerpvoorkeursbeslissing vraagt de Minister voor Klimaat en Energie (als projectminister) een advies aan de lokale en regionale overheden. Eenieder kan na publicatie van de ontwerp-voorkeursbeslissing en het plan-MER zijn of haar zienswijzen inbrengen. Vervolgens nemen de Ministers voor Klimaat en Energie en van Binnenlandse Zaken en koninkrijksrelaties het advies van lokale en regionale overheden, het plan-MER, de IEA en de binnengekomen zienswijzen mee in hun afweging van de definitieve voorkeursbeslissing. Er is geen beroep mogelijk tegen de voorkeursbeslissing.

Onderdeel van de voorkeursbeslissing is de keuze voor een twee- of vier-circuits verbinding, alsmede de tracé(s), de locaties van de bijbehorende hoogspanningsstations en het tracé van de ondergrondse 150 kV kabels naar het bestaande hoogspanningsstation Middenmeer150. Hiervoor is het noodzakelijk dat duidelijk is of er een procedure start voor een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland. Duidelijkheid hierover volgt na afronding van programma VAWOZ 2031-2040. Daarom wordt de voorkeursbeslissing voor deze netuitbreiding genomen na afronding van programma VAWOZ 2031-2040.

Stap 4: planuitwerkingsfase
In de planuitwerkingsfase worden de tracés (150 kV en 380 kV) en de locaties van de hoogspanningsstations uit de voorkeursbeslissing in detail uitgewerkt. In de mer- procedure wordt in deze fase toegewerkt naar een project-MER. In een project-MER onderzoeken we uitvoeringen van het voorkeursalternatief met mogelijk minder nadelige gevolgen voor het milieu. Dit gebeurt op basis van gedetailleerder onderzoek. Waar dit in het plan-MER hoofdzakelijk bureauonderzoek betreft, worden in het project-MER veld- en bodemonderzoeken uitgevoerd. In deze fase worden ook de exacte locaties en omvang van de hoogspanningsstations duidelijk en voor de hoogspanningsverbinding worden de precieze posities van de hoogspanningsmasten bepaald. Het definitieve tracé(s) en de locaties voor de hoogspanningsstations leggen we in de volgende stap planologisch-juridisch vast in het projectbesluit. Het project-MER is naar verwachting eind 2026 afgerond.

Stap 5: projectbesluit
In het projectbesluit staat beschreven hoe de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding, de bijbehorende hoogspanningsstations en de daarbij horende aansluitingen op het bestaande 380 kV- en 150 kV-hoogspanningsnet eruitzien. In het projectbesluit wordt onder andere inzicht gegeven in de maatregelen en voorzieningen voor de fysieke leefomgeving die genomen worden om het project mogelijk te maken. Dit kunnen permanente of tijdelijke maatregelen en voorzieningen zijn. Ook staat in het projectbesluit hoe is omgegaan met participatie. Samen met het project-MER worden het ontwerp-projectbesluit en (een deel van) de benodigde vergunningen gecoördineerd ter inzage gelegd. Op het ontwerp-projectbesluit en de vergunningenbesluiten kan iedereen een zienswijze indienen. Publicatie van het ontwerp-projectbesluit is gepland in het begin van 2029. De vaststelling van het projectbesluit en de benodigde vergunningen is in het tweede kwartaal van 2029 gepland. Het definitieve projectbesluit en de vergunningenbesluiten zijn juridische besluiten waartegen beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het projectbesluit is naar verwachting in 2030 onherroepelijk.

7.2 De mer-procedure

Voor het project doorlopen we, in samenhang met de projectprocedure uit de Omgevingswet, de wettelijke procedure van de milieueffectrapportage (mer). Doel van de mer is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de voorbereiding en vaststelling van besluiten. Dat gebeurt door alternatieven van het voornemen te onderzoeken met mogelijk minder nadelige milieugevolgen voor het milieu. Dit onderzoek wordt vastgelegd in een rapport: het milieueffectrapport (MER).

Uit de Omgevingswet volgt de verplichting om de mer-procedure te doorlopen als het besluit dat wordt genomen een activiteit mogelijk maakt met mogelijk nadelige gevolgen op het milieu. In Bijlage V van het Omgevingsbesluit is vastgelegd voor welke activiteiten dit geldt. In kolom 2, 3 en 4 van activiteit J8 is bepaald dat voor de aanleg, wijziging of uitbreiding van een bovengrondse hoogspanningsleiding met een spanningsniveau van meer dan 220 kV en een lengte van meer dan 15 km een mer-plicht geldt.

De bijbehorende hoogspanningsstations en de daarbij horende aansluitingen op het bestaande 380 kV- en 150 kV-hoogspanningsnet worden ook betrokken in de mer-procedure, omdat deze onderdeel zijn van het project.

De mer-procedure voor dit project is opgedeeld in twee fasen:

- **de verkenningsfase**: omdat in de verkenningsfase een voorkeursbeslissing wordt gemaakt, is sprake van een plan of programma (artikel 16.34, lid 2 Omgevingswet). Deze voorkeursbeslissing vormt vervolgens een kader voor het te nemen besluit over het project (artikel 16.36, lid 1, Omgevingswet). Omdat een voorkeursbeslissing wordt genomen over een mer-(beoordelings)plichtig project, is sprake van een plan-mer-plicht. Ook geldt de plan-mer-plicht voor dit project omdat een 'Passende Beoordeling' opgesteld moet worden (zie kader hieronder). Dit volgt uit artikel 16.36, lid 2 van de Omgevingswet. In de verkenningsfase worden onderzoeksalternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstations uitgewerkt en onderzocht in het plan-MER.; Het plan-MER is onderdeel van de IEA, wat - naast het regio-advies - de input is voor de Ministers om te komen tot een voorkeursbeslissing;
- **de planuitwerkingsfase**: voor deze fase van het project is het opstellen van een project-MER nodig. Dit is nodig ter onderbouwing van het besluit over de inpassing van de nieuwe hoogspanningsverbinding, hoogspanningsstations en de belangrijkste vergunningsaanvragen. Omdat in hetzelfde projectbesluit wordt besloten over de locaties voor de hoogspanningsstation en de nieuwe ondergrondse 150 kV-kabelverbinding, zijn ook deze onderdeel van de mer-procedure. In het project-MER beoordelen we de milieueffecten van het voorkeursalternatief, wat bestaat uit een zuidelijk hoogspanningsstation, een noordelijk hoogspanningsstation, een bovengrondse verbinding tussen deze twee stations, en de aansluitingen van beide stations op het bestaande elektriciteitsnet.

Voorliggende concept-NRD heeft betrekking op zowel het plan-MER alsook op het project-MER.

Een Passende Beoordeling

Als onderdeel van zowel de plan- en project-MER wordt een zogenoemde 'Passende Beoordeling' uitgevoerd. In deze 'natuurtoets' wordt onderzoek gedaan naar de mogelijk belangrijke negatieve effecten van het voorgenomen project op beschermde natuurgebieden die onderdeel zijn van het Europese Natura 2000-netwerk. De Passende Beoordeling wordt opgesteld in het kader van de Omgevingswet (voorheen Wet natuurbescherming). Een Passende Beoordeling moet uitgevoerd worden als negatieve significante effecten van een ingreep (in dit geval de aanleg en gebruik van nieuwe hoogspanningsstations en hoogspanningsverbindingen) op beschermde Natura 2000-gebieden niet bij voorbaat zijn uit te sluiten. Dit is het geval voor dit project.

In de verkenningsfase kan worden volstaan met een globale Passende Beoordeling. Daarna wordt bij de uitwerking van de voorkeursbeslissing, in de fase waarin het project-MER wordt opgesteld, een definitieve Passende Beoordeling uitgevoerd.

Advies Commissie mer
De Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) is een onafhankelijk orgaan van deskundigen dat adviseert over de inhoud en kwaliteit van een milieueffectrapport. We vragen de Commissie mer om vrijwillig advies te geven over de reikwijdte en het detailniveau op basis van voorliggende concept-NRD. De Commissie mer toetst vervolgens zowel het plan-MER (verplicht) als het project-MER (vrijwillig). De commissie toetst hierbij of het milieubelang in het MER voldoende in beeld is gebracht. Haar advies is zwaarwegend, maar niet bindend. De Commissie mer adviseert niet over de keuze tussen de alternatieven of varianten; dit is de taak van het bevoegd gezag.

Naast de Commissie mer, zijn ook andere wettelijke adviseurs betrokken in de mer-procedure. Dit zijn de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) vervult deze rol voor het ministerie van OCW.

7.3 Participatie, zienswijzen en advies in de verkenningsfase

Het Ministerie van EZK en TenneT bereiden de ruimtelijke inpassing van de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding(en), de ondergrondse 150 kV kabelverbinding en de twee hoogspanningsstations voor in gezamenlijk overleg en afstemming met de regionale overheden en relevante gebiedsbeheerders in het gebied. Dit doen zij omdat samenwerking met de regio tot betere ruimtelijke inpassing leidt, met meer draagvlak. Dit is in lijn met de Omgevingswet. Deze schrijft vroegtijdige participatie met stakeholders voor.

In aanvulling op de formele procedures hechten het Ministerie van EZK en TenneT veel waarde aan de dialoog met de stakeholders in verschillende vormen. Stakeholders, waaronder inwoners, hebben directe belangen en wensen in het plangebied. Hiervan wordt een overzicht gemaakt door met de stakeholders te bespreken waaruit hun belangen bestaan en wat hun wensen zijn voor de verkenningsfase planuitwerkingsfase. Om kennis te delen, ideeën en mogelijkheden voor oplossingen te bespreken en uit te leggen waarom er een voorkeur is voor bepaalde oplossingen worden diverse bijeenkomsten met stakeholders georganiseerd.

De bespreekpunten zijn afhankelijk van de fase van het planproces. Daarom is het participatieplan bijgewerkt naar de fase van concept-NRD naar voorkeursbeslissing. Het bijgewerkte participatieplan wordt gelijktijdig gepubliceerd met deze concept-NRD. In het participatieplan staat hoe de verschillende omgevingspartijen worden betrokken bij de uitwerking van de onderzoeksalternatieven. Bij dit participatieplan hoort ook een participatieverslag met daarin de verantwoording van het tot zover doorlopen participatieproces in de NRD-fase en een overzicht van wat op dit gebied is bereikt.

7.4 Zienswijzen concept-NRD

Met een zienswijze laten geïnteresseerden en belanghebbenden weten wat zij vinden van de concept-NRD.

Iedereen kan zienswijzen indienen. In deze fase kunnen zienswijzen ingediend worden die betrekking hebben op:

- de reikwijdte van het plan-MER. Deze concept-NRD beschrijft welke alternatieven op dit moment in beeld zijn om in het plan-MER te onderzoeken. Met een zienswijze kunnen andere realistische alternatieven aangedragen worden om te onderzoeken. Dit kunnen tracés zijn voor de nieuwe hoogspanningsverbinding of locaties voor de nieuwe hoogspanningsstations;
- het detailniveau van het plan-MER en project-MER. De concept-NRD presenteert het beoordelingskader. Dat is een overzicht van milieuthema's waar de alternatieven op worden beoordeeld. Ook wordt beschreven op welke wijze en met welk detailniveau de effectbeoordeling gebeurt. Met een zienswijze kunnen milieuthema's worden aangedragen die nu niet in het beoordelingskader zijn opgenomen of kunnen wijzigingen in de onderzoeksmethodiek voorgesteld worden.

De zienswijzen worden behandeld in een nota van antwoord. Hierin staat hoe er met elke reactie omgegaan wordt.

Hoe kunnen zienswijzen ingediend worden?
Deze concept-NRD ligt ter inzage van 6 september 2024 tot 18 oktober 2024. Iedereen die dat wil kan binnen deze termijn een zienswijze indienen bij Bureau Energieprojecten van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van EZK. Bureau Energieprojecten ontvangt uw zienswijze bij voorkeur digitaal. Dat kan via https://www.rvo.nl/380-kV netuitbreiding-nhn.

Ook kunnen zienswijzen per post opgestuurd worden naar het adres:
Postbus 93144, 2509 AC Den Haag

Zienswijzen kunnen ook mondeling gegeven worden tijdens de zienswijzenperiode via Bureau Energieprojecten, op werkdagen van 09.00 uur tot 12.00 uur, telefoonnummer: (070) 379 89 79.

Bijlage 1 Termenlijst

A

Aardkundige waarden	Geologische, geomorfologische en bodemkundige verschijnselen die iets zeggen over de natuurlijke ontstaanswijze van ons landschap
ADC-toets	Toets om een vergunning te krijgen als significant negatieven effecten (bijvoorbeeld op een Natura 2000 gebieden) niet uitgesloten zijn. ADC staat voor alternatieven, dwingend openbaar belang en compensatie.
AERIUS	Een rekentool waarmee de uitstoot van stikstof en de neerslag daarvan op Natura 2000-gebieden wordt berekend.
Alternatief	Een alternatief is een mogelijke manier waarop een nieuwe verbinding of een nieuw station gebouwd kan worden. Een alternatief bestaat uit een tracé voor een verbinding of een locatie voor een station met een beschrijving van de vormgeving.
Alternatieven ontwikkeling	Het proces van de totstandkoming van de alternatieven. Hierbij wordt er getrechterd van een groot zoekgebied naar concrete alternatieven waarbinnen een hoogspanningsverbinding of -station mogelijk is.
Archeologie	De wetenschap die zich bezighoudt met alle aspecten uit samenlevingen uit het verleden aan de hand van de sporen van het menselijk leven die bewaard zijn gebleven in of op de bodem. Archeologie kan gezien worden als ondergrondse cultuurhistorie, maar wordt in dit onderzoek als apart onderzoeksaspect beschouwd.
Autonome ontwikkeling	De te verwachten ontwikkelingen in het gebied die hoe dan ook plaatsvinden, ook als het project niet wordt uitgevoerd. Het gaat om plannen en projecten waarvoor het besluit, bij het publiceren van deze concept-NRD, al is genomen of waarvan de besluitvorming in een vergevorderd stadium is.

B

Bemaling	Het onttrekken van (grond)water om in een droge omgeving te kunnen ontgraven of te kunnen bouwen.

Beoordelingscriteria	De criteria aan de hand waarvan de (milieu)effecten worden beschreven en beoordeeld.
Beoordelingskader	Een tabel met de thema's, criteria en aspecten waar de alternatieven in de milieueffectonderzoeken op beoordeeld worden, en de methodes waarop dit gebeurt.
Bevoegd gezag	Een of meer overheidsinstanties die bevoegd zijn om over de activiteit van de initiatiefnemer het besluit te nemen als uit de wetgeving volgt dat een ruimtelijk besluit nodig is. Bij dit project zijn de Minister voor Klimaat en Energie (K&E) en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) het bevoegd gezag.
Bodemonderzoek	Een onderzoek naar de kwaliteit en conditie van de bodem. Zo wordt er bijvoorbeeld in kaart gebracht of er sprake is van bodemverontreiniging.
Bovenregionale infrastructuur	Infrastructuur zoals snelwegen, kanalen, spoorverbindingen of energie-infrastructuur die twee of meer regio's met elkaar verbinden.
BPL gebieden	Gebieden in Noord-Holland die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. BPL staat voor bijzonder provinciaal landschap en heeft een eigen beschermingsregime.
Bundelen	Het traceren, inpassen en/of bouwen van een nieuwe verbinding naast een bestaande hoogspanningsverbinding of naast andere bovenregionale infrastructuur.
Bureauonderzoek	Onderzoek vanaf kantoor op basis van openbare databronnen. Er wordt geen nieuwe data verzameld.

C

Circuit	Drie onafhankelijke stroomvoerende kabels of kabelbundels.
Combineren	Het traceren, inpassen en/of bouwen van bestaande en nieuwe hoogspanningsverbindingen samen in één nieuwe mast.

Commissie voor de milieueffectrapportage	Onafhankelijk orgaan van deskundigen dat adviseert over de inhoud en kwaliteit van een milieueffectrapport en de concept-NRD. De Commissie bemoeit zich niet met de besluitvorming en maakt geen keuze tussen de alternatieven of varianten; dit is de taak van het bevoegd gezag.
Corona-effect/ Coronageluid	Onder bepaalde omstandigheden (mist) kunnen elektrostatische ontladingen in een hoogspanningsverbinding optreden die gepaard gaan met een licht knetterend geluid.
Corridor	Een brede zone (oplossingsruimte) waarbinnen het tracé voor een nieuwe verbinding wordt gezocht.
Cultuurhistorie	De zichtbare sporen van menselijk handelen in het landschap. Hierbij gaat het om de kenmerken in het landschap die de historische relatie tussen mens en landschap laten zien. Onder cultuurhistorie worden de vakgebieden historische geografie en bouwhistorie verstaan. Archeologie wordt in dit plan-MER als apart aspect behandeld (zie ook: archeologie).
Cumulatie	Stapeling van gelijksoortige effecten door verschillende oorzaken, bronnen of projecten.

D

Draadslachtoffers	Vogels die gewond of dood zijn als gevolg van een aanvaring met een hoogspanningslijn.
Dosis-effectrelatie	De verandering in een effect op een organisme, veroorzaakt door verschillende blootstellingsniveaus (of doseringen).
Draagkracht (bodem)	De draagkracht bepaalt de stabiliteit van de bodem en daarmee het effect van fysische belasting op de bodem. Bodems met een lage draagkracht krigen eerder te maken met verzakkingen of inklinking.
Draagmast	Draag- of steunmasten dragen de draden zonder dat er een richtingsverandering is. Ze staan normaal gesproken in een rechte rij.

E

Elektrolysefabriek	Fabriek die water splitst in zuurstof en waterstof door middel van elektriciteit, zoals wind en zonne-energie. De omvang betreft maximaal 20 hectare

F

Foerageergebied	Gebied waar dieren regelmatig terugkomen voor het vinden van voedsel

G

Gebiedskarakteristiek	Elementen in het landschap en de onderlinge samenhang die kenmerkend zijn voor een gebied
GIS	Een geografisch informatiesysteem (GIS) is een informatiesysteem waarmee (ruimtelijke) gegevens of informatie over geografische objecten, zogeheten geo-informatie kan worden opgeslagen, beheerd, bewerkt, geanalyseerd, geïntegreerd en gepresenteerd.
Geleider	Verwijzing naar materiaal (meestal metaal) dat in staat is om stroom te geleiden.
Grondwaterbescherming-gebied	Een grondwaterbeschermingsgebied is de buitenste schil rondom een waterwingebied. Voor het grondwaterbeschermingsgebied gelden regels om het grondwater niet te vervuilen.

H

HDD-boring	Techniek voor de aanleg van ondergrondse infrastructuur waarbij een boorinstallatie de grond in gaat en boven komt zonder de bovengrond te verstoren.
Heritage Impact Assessment (HIA)	Een onderzoek om het effect van grote ruimtelijke ontwikkelingen op erfgoedwaarden te bepalen.
Historische geografie	Wetenschap die zich bezighoudt met de historische dimensie van

	geografische verschijnselen.
Historische stedenbouw	De combinatie tussen historisch gegroeide ruimtelijke structuren en historische bebouwing, zoals (delen van) dorpen en steden.
Hoogspanningsnet	Elektriciteitsnet met een spanning boven 100 kV.
Hoogspanningsstation	Plaats waar hoogspanningsverbindingen onderling zijn verbonden (en waar ook de koppeling mogelijk is met elektriciteitscentrales). Ook wel aangeduid als koppelstation of transformatorstation. Bij koppelingen tussen verbindingen met verschillende voltages zijn transformatoren noodzakelijk.
Hoogspannings-verbinding	Verbinding tussen twee punten waardoor elektriciteit getransporteerd kan worden. Bij hoogspanning kan het gaan om verschillende voltages: 110 kV, 150 kV, 220 kV en 380 kV. De hoogspanningsverbindingen zijn bedoeld om grote hoeveelheden elektriciteit te transporteren van de productielocaties naar de gebieden waar het verbruik plaatsvindt.

I

Initiatiefnemer	Een publieke of private partij die een project wil uitvoeren. In dit project is TenneT de initiatiefnemer van de netuitbreiding.
Integrale effectanalyse (IEA)	De Integrale effectanalyse (IEA) is een rapport waarin de impact van de alternatieven voor de 380 kV-netuitbreiding wordt beschreven en waarmee de alternatieven integraal met elkaar worden vergeleken.
Inundatiegebied	Een gebied dat ten behoeve verdediging onder water kan worden gezet.
Instandhoudings-doelstelling	Doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van de leefgebieden, natuurlijke habitats of populaties in het wild levende dier- en plantensoorten. Het kan daarbij gaan om doelstellingen ten aanzien van het behoud, het herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied.
Invalshoek	Thema binnen de alternatievenontwikkeling waar vanuit getrechterd wordt.

K

Kabel (hoogspanning)	Een geleider met een kunststof isolatielaag, geschikt om stroom te transporteren bij een hoge spanning.
kV	KiloVolt = (1000 Volt).
KRW-grondwater lichamen	Een grondwaterlichaam is volgens de definitie van de Kaderrichtlijn Water (KRW) een afzonderlijke grondwatermassa met een eenduidig te omschrijven chemische en kwantitatieve toestand.

L

Landelijke ring	Het hoogspanningsnet van TenneT is opgebouwd rondom een centrale ringstructuur. In deze ringstructuur zijn de hoogspanningsstations Diemen-Breukelen-Krimpen-Geertruidenberg-Eindhoven-Maasbracht-Dodewaard-Doetinchem-Hengelo-Zwolle-Ens-Lelystad-Diemen opgenomen en onderling verbonden.
Landschapsvisie	De landschapsvisie analyseert en waardeert de ruimtelijke kwaliteit in het zoekgebied en vormt een kader voor de landschappelijke strategie voor de nieuwe hoogspanningsverbinding.
Leveringszekerheid	Samenspel van het lange termijn evenwicht tussen vraag en aanbod van elektriciteit en de conditie van het netwerk. Is er in de markt op termijn voldoende aanbod mogelijk om aan de geschatte vraag naar stroom te voldoen en is er voldoende transportcapaciteit om de elektriciteit te transporten.
Lijn (hoogspanning)	Een geleider zonder isolatielaag, geschikt om hoog in een mast op te hangen (geïsoleerd van de aarde). Op die manier kan de lijn stroom transporteren bij een hoge spanning. Een lijn kan alleen bovengronds toegepast worden.

M

Magneetveld	Het natuurkundige verschijnsel dat ontstaat wanneer er elektrische stroom door een geleider loopt. De veldsterkte wordt uitgedrukt in micoTesla (µT).

Magneetveldzone	De zone rondom hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger kan zijn dan 0,4 microtesla.
Meekoppelkansen	Een meekoppelkans is een (bovenwettelijke) maatregel of project dat raakt aan de verkenning van Tennet/EZK en (in)direct bijdraagt aan de doelstellingen daarvan. Bij meekoppelen gaat het om het meenemen van aanvullende doelstellingen van partijen (zowel overheden als derden) in de regio om daarmee meerwaarde te creëren. Een meekoppelkans kan bijvoorbeeld kansen bieden om de leefbaarheid te verbeteren, problemen in de directe omgeving op te lossen, werk met werk te maken of andere kwaliteiten en functies toe te voegen.
Microtesla (µT)	Een miljoenste deel van een Tesla, de eenheid waarmee magneetvelden worden uitgedrukt. Strikt genomen wordt met microtesla de magnetische inductie aangegeven, maar in de praktijk wordt dit vaak magnetische veldsterkte genoemd.
MIEK	Het meerjarenprogramma infrastructuur energie en klimaat beschrijft de energie infrastructuurprojecten die het kabinet wil ontwikkelen om zo versneld bij te dragen aan het verduurzamen van de industrie.
Milieueffectrapportage (mer)	Procedure voor de milieueffectrapportage. Ook wel mer-procedure.
Milieueffectrapport (MER)	Het rapport waarin de resultaten van de milieubeoordeling van de onderzoeksalternatieven vastgelegd worden.
Milieu Gezondheids Risico indicator (MGR)	De MGR geeft een gezondheidskundige beoordeling van de milieukwaliteit en geeft inzicht in het onderscheid tussen de milieugezondheidsrisico's van alternatieven.
Milieuthema's	Onderdelen van het milieu waarop de effecten van de nieuw aan te leggen verbinding worden onderzocht en de alternatieven met elkaar worden vergeleken. De milieuthema's die in MER onderzocht worden zijn opgenomen in het beoordelingskader in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en worden verder gespecificeerd in het MER.
Mitigerende maatregelen	Maatregelen waarmee wordt beoogd de eventuele schadelijke gevolgen die rechtstreeks uit een plan of project voortvloeien te voorkomen of te verminderen.

N

Natura 2000-gebied	Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).
Nautische veiligheid	De algemene veiligheid van maritieme activiteiten.
NNN	Natuurnetwerk Nederland. Een landelijk netwerk van grote en kleine bestaande en nog aan te leggen natuurgebieden die verbonden zijn door natuurverbindingen waarbinnen flora en fauna zich kunnen handhaven, verplaatsen en uitbreiden.
Netcongestie	Situatie waarin de vraag naar transport van elektriciteit (zowel bij de aanbieder als de afnemer) groter is dan de transportcapaciteit van het elektriciteitsnet.
Netbeheerder	De instantie die (op basis van wettelijke regels) verantwoordelijk is voor het beheer van het hoogspanningsnet. In Nederland is TenneT de netbeheerder van het hoogspanningsnet (110 kV en hoger).
Nota ruimte	De nieuwe Nota Ruimte is een nationale omgevingsvisie zoals bedoeld onder de Omgevingswet.
Notitie Onderzoeksalternatieven (NOA)	De notitie onderzoeksalternatieven beschrijft de stappen die zijn gezet in de alternatievenontwikkeling. Dit is het proces om te komen van het onderzoeksgebied naar de onderzoeksalternatieven en welke uitgangspunten hierbij zijn gebruikt.
Notitie nut en noodzaak	De notitie Nut en Noodzaak geeft antwoord op de ‘waarom?’-vraag van dit project. De notitie beschrijft de aanleiding, het knelpunt en de noodzaak voor de oplossing van dit knelpunt, namelijk dit project.
Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)	Eerste stap in de mer-procedure waarbij de reikwijdte en het detailniveau van het MER wordt aangegeven.
Noord-Holland Noord	Het projectgebied in de provincie Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal en het IJ.
NOVI	De nationale omgevingsvisie (NOVI) is een strategisch beleidsdocument dat

	de langetermijnvisie van de overheid op het gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in een land beschrijft.

O

Omgevingswet	De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. En regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Met de Omgevingswet wordt gestreefd naar integrale besluitvorming.
Omgevingsverordening	Een omgevingsverordening bevat alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving.
Ontplofbare oorlogsresten	Explosieven en munitie uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog die in de bodem zijn achtergebleven.
Onderzoeks-alternatieven	Mogelijke alternatieven die realistisch worden geacht op basis van de kansen en belemmeringen, de traceringsprincipes en een globale beoordeling van de IEA-thema's.
Open ontgraving	Bij een open ontgraving wordt er een sleuf gegraven waar de kabels gebundeld in worden gelegd, waarna de afgegraven grond wordt teruggeplaatst.
Overstromingsrisico	Een overstromingsrisico is het product van de kans dat er een overstroming plaatsvindt en de gevolgen die zo`n overstroming kan hebben.

P

Passende beoordeling	Een beoordeling die uitgevoerd moet worden in het kader van de Wet natuurbescherming als negatieve significante effecten van het voornemen (in dit geval: aanleg en gebruik van een hoogspanningsverbinding) op de betreffende natuurgebieden en de daarin voorkomende habitattypen en diersoorten niet kunnen worden uitgesloten.
Plaatsgebonden risico	Dit is de kans per jaar dat 1 persoon overlijdt door een ongeluk met een gevaarlijke stof.

Plan-MER	Milieueffectrapport over milieueffecten van het plan (de verschillende alternatieven).
Plan-mer	Milieueffectrapportage; procedure om te komen tot een plan-MER.
Planuitwerkingsfase	De planuitwerkingsfase volgt na het vaststellen van een voorkeursalternatief door de Minister, de voorkeursbeslissing. In deze fase wordt het voorkeursalternatief (VKA) in detail uitgewerkt tot een ontwerp en een ruimtelijk-planologisch besluit (‘het projectbesluit’).
PPLG	Het provinciaal programma landelijk gebied (PPLG) beschrijft de opgaven waar de provincie Noord-Holland voor staat en de doelen die zij willen bereiken om het landelijk gebied mooi, leefbaar en gezond te houden.
Programma NOVEX	Het programma Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX) scherpt de NOVI aan en beschrijft de stappen die genomen moeten worden om tot de uitvoering te komen. In het Programma NOVEX komt elke provincie met een voorstel van de verdeling van ruimteclaims van de verschillende nationale en decentrale opgaven, met behoud of versterking van de ruimtelijke kwaliteit.
Programma VAWOZ	Binnen het programma Verkenning Aanlanding Wind op Zee (VAWOZ) wordt onderzocht hoe de energie van (nog te bouwen) windparken op zee het beste aan land gebracht kan worden. Dit noemen we aanlanden.
Projectbesluit	Besluit dat in de planuitwerkingsfase van het project opgesteld wordt op basis van de Omgevingswet. In het projectbesluit legt het bevoegd gezag vast op welke manier dit het project wordt uitgewerkt. Er staat in elk geval in hoe het project eruitziet, welke maatregelen getroffen worden om het project te realiseren en welke maatregelen getroffen worden om nadelige gevolgen voor de omgeving te beperken.
Projectgebied (ook wel plangebied)	Het gebied waartussen een oplossing redelijkerwijs gevonden moet worden. Het projectgebied is altijd kleiner dan het studiegebied.
Project-MER	Milieueffectrapport over milieueffecten van het project (het voorkeursalternatief).
Project-mer	Milieueffectrapportage; procedure om te komen tot een project-MER.

Projectprocedure	het instrument voor het Rijk, de provincies en de waterschappen om complexe projecten met een publiek belang mogelijk te maken en zorgvuldig voor te bereiden.

R

Referentie(situatie)	De situatie waarin het plangebied/projectgebied blijft zoals het is en er geen maatregelen worden genomen.
RES	Hoeveel en waar grootschalig zonne- en windenergie opwekt gaat worden staat in de Regionale Energiestrategie, of kortweg RES. Gemeenten, provincies en waterschappen stelden 30 energieregio's in Nederland samen die elk een bod doen voor de hoeveelheid op te wekken duurzame energie.
Ruimtelijke procedure	een procedure waarbij regels en vergunningen worden toegepast om beslissingen te nemen over de ontwikkeling of verandering van een bepaald gebied.

S

Schootsvelden	De open kringen rondom de forten van de Hollandse Waterlinies (met onder andere de Stelling van Amsterdam) waarbinnen vroeger niet gebouwd mocht worden om de verdedigingswapens effectief in te kunnen zetten.
Spanning	Potentiaalverschil tussen twee punten. De hoogte van de spanning wordt uitgedrukt in Volt (V). Het hoogspanningsnet in Nederland kent een spanning van 110.000 V, 150.000 V, 220.000 V en 380.000 V, ofwel 110 kV, 150 kV, 220 kV en 380 kV.
Stroom	Elektrische stroom is beweging van elektronen (negatieve elektrische ladingen) in een geleider, bijvoorbeeld een metaaldraad die onder elektrische spanning staat. De intensiteit van de elektriciteit of stroomsterkte wordt uitgedrukt in ampère (A).
Studiegebied	Het studiegebied wordt bepaald door de te verwachten effecten (onder andere landschap, natuur en geluid) van de te onderzoeken alternatieven. Dit gebied is altijd groter dan het projectgebied. De omvang van het studiegebied kan per onderzoekthema (effect)

	verschillen.
Sturende ontwerpprincipes	Voorkeuren waar tijdens de alternatievenontwikkeling zoveel mogelijk rekening mee is gehouden. Hiervoor geldt dat de effecten van een hoogspanningsstation of verbinding worden onderzocht in het plan-MER.

T

Technische knelpuntenanalyse	Brengt de technische knelpunten in beeld die relevant zijn voor nadere uitwerking na de alternatievenontwikkeling. Daarnaast stelt de technische knelpuntenanalyse een aantal technische eisen aan de stations en verbindingen die aan de basis staan van de alternatievenontwikkeling.
Tracé	De route die een kabelverbinding aflegt.
Transformatoren	Elektrisch apparaat dat de spanning van elektriciteit kan verhogen of verlagen om het geschikt te maken voor verschillende toepassingen.
Transportcapaciteit	Hoeveelheid elektriciteit dat door een net getransporteerd kan worden.
Trekmast	Trekmasten trekken de kabels in horizontale richting en staan daarom vaak op de knikken van het tracé.

U

Uitgangspunten	Vertrekpunten die de basis vormen voor het ontwikkelen van de alternatieven voor de hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations.
Uitsluitende ontwerpprincipes	Bepalen de haalbaarheid en maakbaarheid van een verbinding of station. Een verbinding of station moet binnen een alternatief niet op voorhand niet technisch uitvoerbaar of niet vergunbaar zijn.
UNESCO-werelderfgoed	Cultuurhistorische of natuurlijke gebieden en objecten van uitzonderlijke universele waarde die geplaatst zijn op de werelderfgoedlijst van UNESCO met als doel deze te behouden en uit te dragen voor nu en volgende. generaties

V

Vakwerkmast	(hoogspannings-)mast, opgebouwd uit een open raamwerk van stalen spanten.
Variant	Lokaal andere mogelijkheid binnen een alternatief.
Veldonderzoeken	het verzamelen, analyseren en interpreteren van primaire data, ofwel nieuwe informatie. Een voorbeeld is het uitvoeren van bodemonderzoek door boringen te doen.
Voorstel voornemen en participatie (V&P)	In dit document leggen TenneT en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) het voornemen uit en beschrijven zij het participatietraject tot aan het publiceren van de definitieve notitie reikwijdte en detailniveau (NRD).
Vermogen	Maat voor de hoeveelheid energie per tijdseenheid. De hoeveelheid vermogen die door een hoogspanningsverbinding getransporteerd kan worden is het product van spanning en stroomsterkte en wordt uitgedrukt in MVA (megavolt-ampère; ofwel 1 miljoen voltampère).
Voorkeursalternatief (VKA)	Het voorkeursalternatief is het alternatief (de oplossing) dat na zorgvuldige afweging van effecten op milieu, omgeving, techniek, kosten, toekomstvastheid en ruimtelijke kwaliteit de voorkeur heeft van het bevoegd gezag.
Voorkeursbeslissing (VKB)	Het voorkeursalternatief wordt vastgesteld door het nemen van een voorkeursbeslissing door de Minister voor K&E. De voorkeursbeslissing wordt ter inzage gelegd (samen met het plan-MER).
Voornemen (of voorgenomen activiteit)	De ontwikkeling of activiteit die de initiatiefnemer van plan is om uit te voeren.
Voortoets Natura 2000	Een onderzoek of het plan significant negatieve gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden.

W

Waterkeringen	Primaire waterkeringen houden het water uit zeeën, meren en rivieren tegen en voorkomen overstromingen. Regionale

	waterkeringen bieden bescherming tegen overstroming vanuit binnenwater, zoals kanalen en regionale rivieren
Waterstofnetwerk	Netwerk van leidingen waardoor waterstof getransporteerd wordt door Nederland.
Waterveiligheid	Waterveiligheid gaat over de bescherming tegen overstromingen. Dit gebeurt met waterkeringen zoals dijken en duinen. En ook door het beheren van onze waterwegen zoals rivieren en meren.
Waterwingebieden	Gebieden waarin de waterbedrijven grondwater oppompen voor de productie van drinkwater.
Weidevogelleefgebieden	Gebieden die in de provinciale omgevingsverordening zijn aangewezen ter bescherming van weidevogels.

Z

Zettingen	Bodemdaling als gevolg van een bovenbelasting, bijvoorbeeld door het gewicht van een aangebrachte ophoging of een verlaagde grondwaterstand.
Zoekgebied	Het gebied waarbinnen wordt gezocht naar een mogelijke tracés voor de realisatie van de 380 kV-netuitbreiding.
ZRO-strook	De ZRO-strook is de zakelijk rechtovereenkomst die TenneT afsluit met de eigenaar van de grond waar de hoogspanningsverbinding op ligt. TenneT gebruikt deze strook voor de aanleg en het onderhoud van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Het is van belang dat deze strook vrij blijft van obstakels zoals hoge bomen of bouwwerken.

Bijlage 2 Notitie Onderzoeksalternatieven

Bijlage 3 Nut en noodzaak

Bijlage 4 Kaarten onderzoeksalternatieven

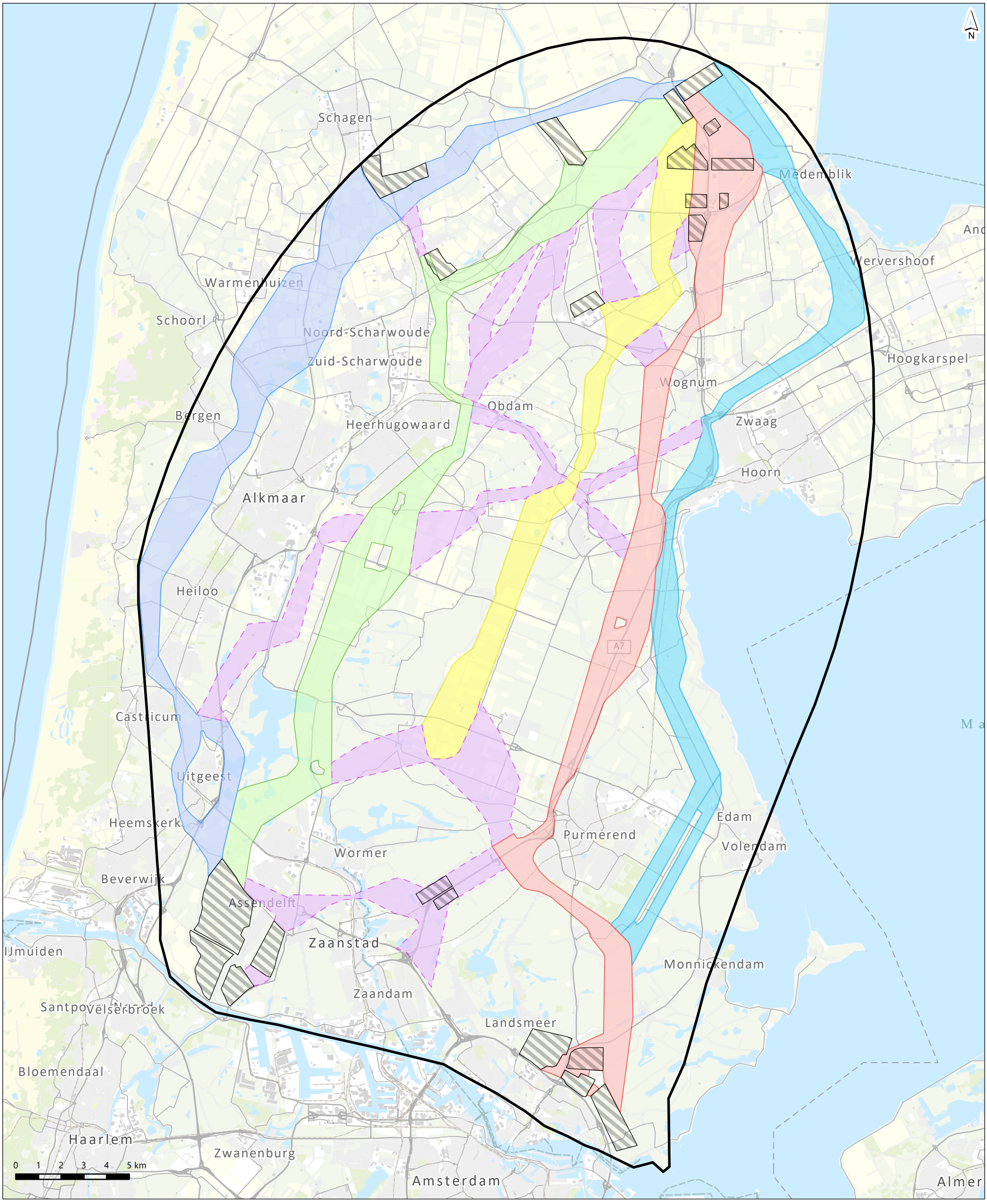

Projectinformatie

- Zoekgebied NNHN
- Potentiële stationslocaties

Referentievlak

- 380/150kV-hoogspanningsstation (24 ha)
- 380kV-hoogspanningsstation (17 ha)

Corridors tracéalternatieven

- Blauw
- Donkerblauw
- Geel
- Groen
- Rood
- Paarse verbindingsstukken

Witteveen+Bos

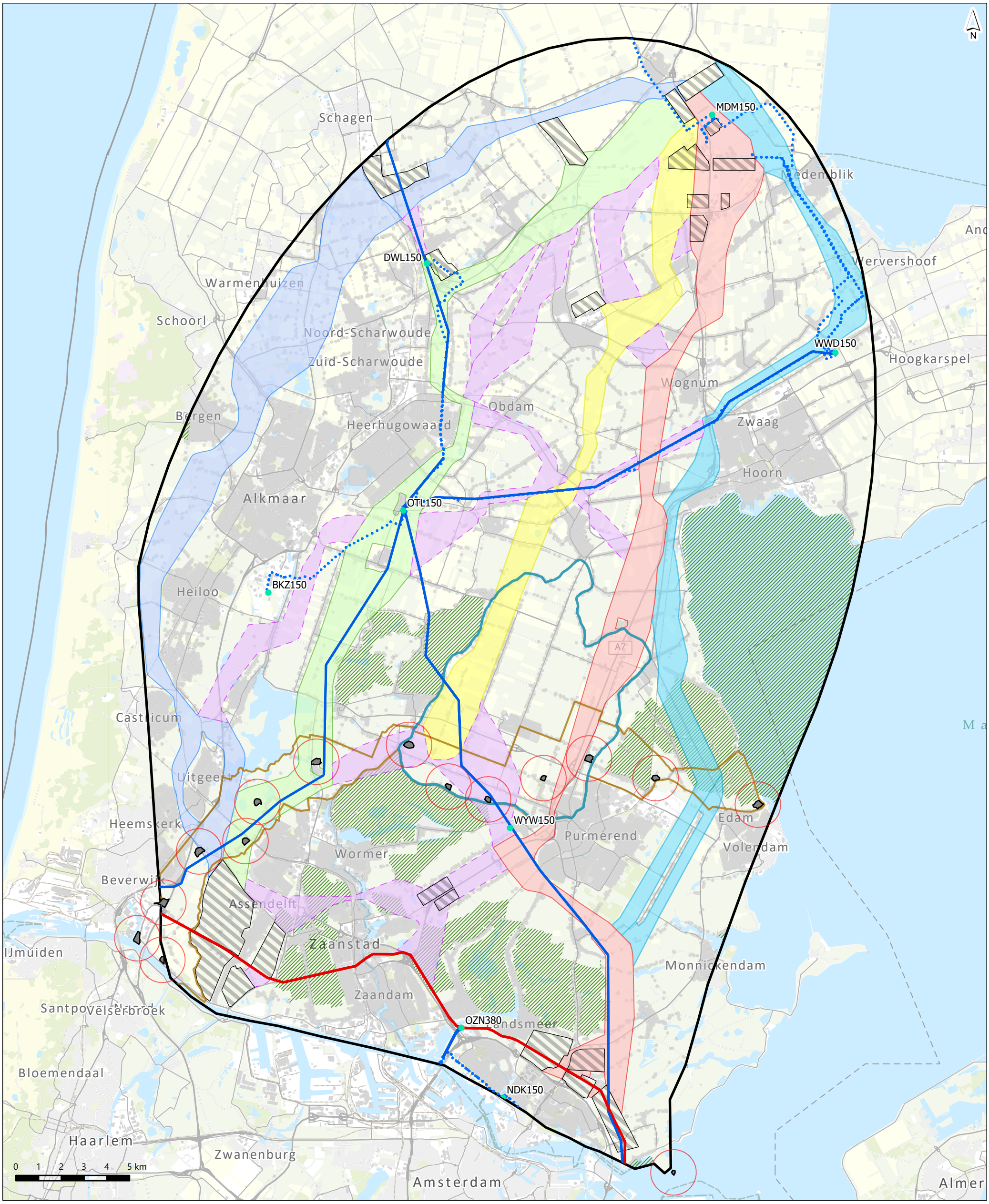

Projectinformatie

- Zoekgebied NNHN
- Potentiële stationslocaties

Referentievlak

- 380/150kV-hoogspanningsstation (24 ha)
- 380kV-hoogspanningsstation (17 ha)

Corridors tracéalternatieven

- Blauw
- Donkerblauw
- Geel
- Groen
- Rood
- Paarse verbindingsstukken

Gebiedsinformatie

- Woningen en gevoelige gebouwen
- Natura 2000
- Bestaande hoogspanningsstations TenneT

Bestaande hoogspanningslijnen (bovengronds)

- 150 kV
- 380 kV

Bestaande hoogspanningskabels (ondergronds)

- 150 kV

UNESCO Werelderfgoed

- Droogmakerij de Beemster
- Stelling van Amsterdam
- Forten
- Schootcirkels

Witteveen+Bos

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Klimaat en groene Groei

Datum
20 maart 2025

Kenmerk
KGG / 97129097

Kopie aan

Bijlage(n)
3

memo

Oplegnotitie bij Notitie Reikwijdte en Detailniveau
380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Deze notitie vormt een oplegger bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord, vastegesteld op 29 mei 2024 en gepubliceerd op 6 september 2024.

Inleiding

TenneT is voornemens het hoogspanningsnet in Noord-Holland uit te breiden om knelpunten in het hoogspanningsnet toekomstbestending op te lossen. Het project 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (hierna: N-NHN) geeft hier invulling aan. In dit project wil TenneT een nieuwe bovengrondse 380kV-hoogspanningsverbinding realiseren tussen het bestaande 150kV-hoogspanningsstation Middenmeer en de bestaande 380kV-hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Diemen. Hiervoor zijn ook twee hoogspanningsstations nodig, en een ondergrondse 150kV-verbinding om het nieuwe noordelijke station aan te sluiten op het bestaande station in Middenmeer. Afhankelijk van de uitkomsten van het Programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee (pVAWOZ) is een tweede mastenrij nodig.

Doel Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Na het voornemen en het voorstel voor participatie (V&P), het startsein van de procedure en het project, is het onderzoeksplan opgesteld: de (concept) NRD. Het doel van de (concept) NRD is om iedereen te informeren over:

- de achtergrond en het doel van het project;
- de te onderzoeken tracéalternatieven voor de bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding(en) en de stationslocatiealternatieven voor de hoogspanningsstations;
- het beoordelingskader op basis waarvan de effecten van de projectonderdelen van N-NHN worden onderzocht.

Van concept-NRD naar definitief NRD
Op 6 september 2024 is de concept-NRD van het project 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord gepubliceerd.[1] Tussen 6 september en 17 oktober 2024 heeft de concept-NRD ter inzage gelegen.
Tijdens deze periode kon er een reactie worden ingediend. Begin februari 2025 is de reactiebundel gepubliceerd, dat is een bundeling van alle geanonimiseerde reacties.[2] De samengevatte reacties en bijbehorende antwoorden zijn opgenomen in de reactienota. Deze nota bevat de reactie van het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) op de ingediende reacties. De concept-NRD, deze notitie en de reactienota vormen samen de definitieve NRD. Het document concept-NRD is niet aangepast. De definitieve NRD is de basis voor het plan-milieueffectrapportage (plan-MER) en de Integrale effectenanalyse (IEA). De minister van KGG heeft de voorliggende definitieve NRD vastgesteld. De vastgestelde NRD vormt het vertrekpunt voor het opstellen van het plan-MER en de IEA en de daarvoor benodigde onderzoeken.

Binnengekomen reacties
Tijdens de ter inzageperiode zijn in totaal 580 reacties ontvangen. Er zijn ongeveer 1.400 vragen en opmerkingen gemaakt in deze 580 reacties. Zestien reacties zijn ontvangen van de in het zoekgebied gelegen gemeenten en de provincie Noord-Holland. In diverse reacties stellen indieners vragen of spreken zij zich uit over magneetveldzones, landschap en zorgen over waardevermindering van woningen. Ook zijn er reacties ontvangen over natuur en weidevogels, voorkeur/afkeur voor een bepaald tracé, techniek, de principes combineren en bundelen, lasten en batenverdeling en cumulatie van projecten. Alle vragen en opmerkingen zijn beantwoord in de reactienota. Een aantal reacties leidt tot aanvullingen en wijzigingen voor het plan-MER en de IEA. Deze staan verderop in de notitie onder het kopje ‘Aanvullingen en wijzigingen naar aanleiding van binnengekomen reacties’.

Advies Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer)
Het ministerie van Klimaat en Groene Groei heeft de Commissie mer om advies gevraagd op de concept-NRD. Op 10 december 2024 heeft de Commissie mer het advies over de concept-NRD gepubliceerd.[3] De Commissie mer geeft aan dat de projectonderdelen duidelijk uiteen zijn gezet en dat de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven duidelijk is beschreven. De Commissie geeft een aantal aandachtspunten mee voor verdere uitwerking in het plan-MER. Deze aandachtspunten staan verderop in de notitie onder het kopje ‘Aanvullingen en wijzigingen naar aanleiding van het advies van de Commissie mer’. De uitwerking van deze aanvullingen en wijzigingen volgt in het plan-MER.

Het bevoegd gezag
In de reacties zijn vragen gesteld over de rol van het bevoegd gezag en de verhouding tussen het bevoegd gezag en de regionale overheden in het zoekgebied.

---

[1] Concept-NRD 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord
[2] https://www.rvo.nl/sites/default/files/2025-02/Inspraakbundel-concept-NRD-380-kV-Netuitbreiding-Noord-Holland-Noord.pdf
[3] Zie de link naar het advies op de website van de Commissie mer: https://www.commissiemer.nl/adviezen/3696

Intern gebruik

De Minister van KGG is, in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), bevoegd gezag voor het initiatief van TenneT voor het project N-NHN. In hoofdstuk 7 van de concept-NRD is omschreven welke procedure wordt doorlopen. De toenmalige Minister voor Klimaat en Energie heeft de concept-NRD vastgesteld. Binnen het kabinet Schoof-I is de bevoegdheid voor de procedure van dit project belegd bij de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO.

De projectprocedure is het instrument voor het Rijk, de provincies en de waterschappen om complexe projecten met een publiek belang mogelijk te maken en zorgvuldig voor te bereiden. Voor dit project betekent dit dat de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO, besluiten neemt. De Minister van KGG is als projectminister het eerste aanspreekpunt voor burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen vanuit het kabinet voor dit project.

De Rijksoverheid hecht veel waarde aan de betrokkenheid van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zoals gemeenten, de provincie en het waterschap bij de procedure voor dit project. Hoe deze betrokkenheid precies vorm krijgt, staat beschreven in het participatieplan. Het Rijk informeert de gemeenten, en het waterschap in het zoekgebied en de provincie Noord-Holland over de publicaties voor dit project. Daarnaast kunnen deze partijen hun expertise en kennis op het gebied van onder andere ruimtelijke ordening inbrengen tijdens verschillende inhoudelijke sessies die voor het project worden georganiseerd. In de loop van 2025 vraagt de Minister van KGG de bestuurders van de betrokken regionale overheden om advies. Zij kunnen hun voorkeur uitspreken voor één of meerdere corridors voor de hoogspanningsverbinding(en) en voor stationslocatiealternatieven voor de hoogspanningsstations. Dit advies wordt opgesteld in samenhang met de onderzoeksresultaten van het pVAWOZ. Ook de Commissie mer wordt om advies gevraagd over de inhoud van het plan-MER.

Op basis van deze adviezen en de beslisinformatie uit het plan-MER en de IEA maakt de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO, een ontwerp-voorkeursbeslissing. Tijdens het besluitvormingsproces worden de betrokken regionale overheden geïnformeerd en om advies gevraagd. Hoewel zij geen beslisbevoegdheid hebben ten aanzien van de voorkeursbeslissing en het projectbesluit, speelt hun input een belangrijke rol in het proces.

Aanvullingen en wijzigingen voor het plan-MER en de IEA

De binnengekomen reacties, het advies van de Commissie mer en voortschrijdend inzicht gedurende het proces hebben geleid tot een aantal aanvullingen en wijzigingen voor het plan-MER en de IEA. De aanvullingen en wijzigingen worden hieronder toegelicht. De uitwerking volgt in het plan-MER en de IEA.

Aanvullingen en wijzigingen naar aanleiding van de binnengekomen reacties

De binnengekomen reacties geven aanleiding om een aantal onderwerpen toe te lichten en verder uit te werken. Hieronder worden deze onderwerpen beknopt toegelicht. De eventuele uitwerking volgt in het plan-MER en de IEA.

Intern gebruik

Onderzoek bundelen en combineren met en het verkabelen van bestaande hoogspanningsverbindingen
In de reacties zijn vragen gesteld over het combineren van de 380 kV-verbinding met de 150 kV-verbinding in één mast en het ondergronds brengen van bestaande 150 kV-verbindingen. Het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) beschrijft inrichtingsprincipes voor nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en hoger. Hieronder valt het waar mogelijk en zinvol bundelen of combineren met bestaande hoogspanningsverbindingen.

Bundelen betekent dat de nieuwe hoogspanningsverbinding (waar mogelijk en zinvol) parallel aan een bestaande bovengrondse verbinding of andere bovenregionale infrastructuur, zoals (snel)wegen, spoorwegen of waterwegen, wordt gebouwd. De bestaande verbinding wordt dus niet afgebroken en blijft in de huidige vorm in gebruik. Effecten van het bundelen van bestaande infrastructuur en nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen worden onderzocht in het plan-MER.

Combineren betekent het combineren van de bestaande bovengrondse verbinding van een lager spanningsniveau (in Noord-Holland 150 kV) en de nieuwe hoogspanningsverbinding. Dit kan op een aantal manieren worden uitgevoerd, namelijk 1) op één mast, waarna de bestaande 150 kV-verbinding wordt afgebroken, 2) door de 150 kV-verbinding (deels) ondergronds te brengen of 3) door de 150 kV in eenzelfde masttype aan te brengen als de 380 kV-verbinding, deze zoveel als mogelijk parallel te plaatsen en op die manier een rustiger landschappelijk beeld te creëren. Vanuit het oogpunt van leveringszekerheid, netbeschikbaarheid, veiligheid en beheer en onderhoud is het bij N-NHN niet wenselijk om hoogspanningsverbindingen op één mast te combineren met bestaande hoogspanningsverbindingen. Het combineren op één mast is daarom uitgesloten voor N-NHN.

Het (deels) ondergronds brengen van de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding op plekken waar de 380 kV-verbinding mogelijk kan komen, wordt dus onderzocht vanuit het principe 'combineren' plan-MER en de andere onderzoeken van de IEA. Hierbij wordt eerst in kaart gebracht waar het combineren relevant is. Daarna wordt onderzocht of het (deels) ondergronds brengen van de bestaande 150 kV-verbinding (net)technisch mogelijk is. In de voorkeursbeslissing wordt bepaald of en waar de bestaande 150 kV-verbinding (deels) ondergronds wordt gebracht. Dit wordt vervolgens in het project-MER en de technische uitwerking verder onderzocht en uitwerkt. Daarnaast wordt het (deels) ondergronds brengen van de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding ook onderzocht vanuit een technisch principe, omdat een 380 kV-verbinding een 150 kV-verbinding niet (haaks) mag kruisen.

Cumulatie gezondheidseffecten
In de reacties zijn vragen gesteld over de cumulatie van gezondheidseffecten. Cumulatie is de stapeling van effecten op een locatie door verschillende oorzaken, bronnen of projecten. In het plan-MER wordt op hoofdlijnen de cumulatie van gezondheidseffecten kwalitatief beschouwd. Deze beschouwing wordt gevoed door de onderzoeken op de milieuthema's geluid, luchtkwaliteit en magneetvelden. De beschouwing wordt aangevuld met wetenschappelijke literatuur, om een zo goed mogelijk beeld te schetsen van eventuele gezondheidseffecten van de verschillende tracé- en stationslocatiealternatieven. Het milieuthema geluid wordt in deze fase niet in kwantitatief in cumulatie beschouwd, omdat het detailniveau

Intern gebruik

van het plan-MER onvoldoende is om de cumulatie te bepalen. Hiervoor zijn geluidsberekeningen nodig waarvoor een detailuitwerking van de (positionering en opbouw van de) hoogspanningsstations nodig is. Ook zijn gedetailleerde gegevens nodig van de geluidsbronnen in de omgeving, zoals verkeer, industrie en andere (energie)projecten. De huidige kwalitatieve aanpak van de onderzoeken biedt voldoende inzicht in de milieueffecten om te kunnen komen tot een voorkeursbeslissing. Het kwantitatieve onderzoek naar cumulatie van geluid volgt in het project-MER, waarin het gekozen voorkeursalternatief verder wordt onderzocht. De stapeling van meerdere (energie)infrastructuurprojecten en de impact daarvan op (de beleving van bewoners van) het leefgebied wordt meegenomen in het omgevingsrapport, als onderdeel van het IEA.

Uitsluitende en sturende ontwerpprincipes in relatie tot woningen en toekomstige woningbouw
In de reacties zijn vragen gesteld over hoe er omgegaan is met woningen en toekomstige woningbouwplannen in de alternatievenontwikkeling. Deze reacties hebben onder andere te maken met uitsluitende en sturende ontwerpprincipes die TenneT hanteert bij de alternatievenontwikkeling.

Uitsluitende ontwerpprincipes zijn randvoorwaarden voor het realiseren van een verbinding of station. Deze randvoorwaarden hebben betrekking op de haalbaarheid en maakbaarheid: het station of de verbinding moet binnen een alternatief technisch uitvoerbaar of vergunbaar zijn. Een voorbeeld van een uitsluitend ontwerpprincipe is het vermijden van 'grote concentraties woningen'[4] en (in ontwerp) vastgestelde woningbouwplannen. Dit ontwerpprincipe volgt uit het landelijk voorzorgbeleid voor elektromagnetische velden bij elektriciteitsinfrastructuur. Binnen de grenzen van de corridors liggen enkele kleine concentraties van woningen. Deze woningen worden zoveel als mogelijk vermeden bij de verdere uitwerking van de tracés voor de bovengrondse hoogspanningsverbinding(en).

Sturende ontwerpprincipes zijn voorkeuren waar tijdens de alternatievenontwikkeling zoveel mogelijk rekening mee wordt gehouden. Voorbeelden van sturende ontwerpprincipes zijn het zoveel mogelijk vermijden van woningen buiten woonkernen en het zoveel mogelijk voorkomen van parallelligging aan lintbebouwing om visuele hinder te voorkomen. Dit laatste ontwerpprincipe is vanuit landschap en ruimtelijke kwaliteit opgesteld.

In het plan-MER en de IEA worden de effecten op woningen en (in ontwerp) vastgestelde woningbouwplannen onderzocht. Ook wordt het raakvlak met zachte ontwikkelingen (niet (in ontwerp) vastgestelde plannen) in beeld gebracht.De afwegingen over eventueel concurrerend ruimtegebruik liggen bij de Ministers van KGG en VRO. In bijlage 3 bij deze oplegnotitie wordt een nadere uitleg gegeven over hoe wordt omgegaan met ruimtelijke ontwikkelingen in het zoekgebied.

Suggesties voor het aanpassen van de onderzoeksalternatieven

[4] Een grote concentratie woningen is geen concreet begrip en kent ook geen harde grens. De grote concentraties woningen zijn in de alternatievenontwikkeling vermeden, met als doel om alleen gebieden over te laten blijven waar redelijkerwijs een verbinding gerealiseerd kan worden. Zie ook de Notitie Onderzoeksalternatieven (bijlage II bij de NRD).

Intern gebruik

In de reacties zijn suggesties gedaan voor aanpassingen van de onderzoeksalternatieven (stationslocatiealternatieven en corridors). Ten aanzien van het zuidelijke hoogspanningsstation is gevraagd om nader te onderzoeken of er andere geschikte locaties zijn in het zuidwesten van het zoekgebied. Naar aanleiding van de reacties zijn deze mogelijkheden opnieuw onderzocht. Uit dit onderzoek blijkt dat er geen mogelijkheden zijn voor een hoogspanningsstation van 17 hectare (inclusief inlussing) op andere locaties in het zoekgebied. Meer informatie hierover is te vinden in de reactienotie en de notitie 'Geen zoeklocaties hoogspanningsstations in de UNESCO Werelderfgoed' (bijlage 1 bij deze oplegnotitie). Daarnaast hebben onder andere gemeenten en de provincie vragen gesteld over de mogelijkheden voor zuidelijke stationslocatiealternatieven op bestaande bedrijventerreinen. Naar aanleiding van de reacties zijn deze mogelijkheden opnieuw onderzocht. Uit dit onderzoek blijkt dat er geen mogelijkheden zijn voor een hoogspanningsstation van 17 hectare (inclusief inlussing) op een bestaand bedrijventerrein. Meer informatie hierover is te vinden in de reactienota en de notitie 'Bedrijventerreinen' (bijlage 2 bij deze oplegnotitie). Daarnaast zijn suggesties gedaan over het toevoegen van nieuwe corridors en het inperken van de in de concept-NRD opgenomen corridors. Deze suggesties zijn onderzocht, maar hebben niet tot wijzigingen of aanvullingen van de corridors geleid. Voor de reactie op de gedane suggesties wordt verwezen naar de reactienota.

Er is voor gekozen om alle in de concept-NRD beschreven onderzoeksalternatieven op te nemen in de definitieve NRD. In het plan-MER en de IEA worden de onderzoeksalternatieven op tal van aspecten onderzocht en beoordeeld. Op deze wijze wordt over de hele breedte van het zoekgebied onderscheidende (beslis)informatie in kaart gebracht over de in de NRD opgenomen onderzoeksalternatieven. Op basis van de (beslis)informatie in het plan-MER en de IEA wordt aan regionale overheden gevraagd een advies aan de Minister van KGG uit te brengen over het meest gewenste alternatief voor de verbinding en de hoogspanningsstations. Door deze werkwijze wordt alle beschikbare (beslis)informatie meegenomen. Voor de beantwoording van de specifieke reacties wordt verwezen naar de reactienota.

Aanvullingen en wijzigingen naar aanleiding van het advies van de Commissie mer
Het advies van de Commissie mer geeft aanleiding voor een aantal wijzigingen in en toelichtingen op de aanpak van het milieuonderzoek. Onderstaand wordt dit toegelicht, de uitwerking volgt in het plan-MER.

Aanpak onderzoek effecten draadslachtoffers vogelsoorten
De Commissie adviseert in het plan-MER per relevante vogelsoort de ordergrootte van het verwachte aantal draadslachtoffers (vogels die in aanraking komen met een hoogspanningsverbinding) per jaar te toetsen aan het 1 %-mortaliteitscriterium. Dit advies wordt opgevolgd door de modelstudies op basis van verspreidingsinformatie in de plan-MER-fase uit te voeren in plaats van in de project-MER-fase. Door het onderzoek eerder uit te voeren, wordt sneller inzicht verkregen in de haalbaarheid van de verschillende alternatieven.

Aanpak stikstofonderzoek
De Commissie adviseert om een doorkijk te geven van de uitvoerbaarheid ten aanzien van stikstofdepositie van het voorkeursalternatief of een representatief alternatief die laat zien wat de effecten zijn die in het slechtste geval kunnen

Intern gebruik

optreden (worst case). Dit advies wordt opgevolgd. In de plan-MER-fase wordt ten minste een AERIUS-berekening gemaakt voor een representatief worst-case alternatief, en indien nodig of relevant ook voor de andere alternatieven. Het doel is om inzicht te krijgen in de uitvoerbaarheid van de alternatieven, zoals de Commissie adviseert.

Aandachtspunten en verduidelijkingen
De Commissie adviseert om een aantal onderwerpen in het plan-MER duidelijk uit te leggen. De Commissie vraagt onder andere aandacht voor het raakvlak met andere (zachte) ontwikkelingen, de samenhang met programma VAWOZ en een nadere toelichting op het principe 'bovengronds, tenzij'. Ook gaat de Commissie in op het benodigd detailniveau van de milieuonderzoeken tijdens het plan-MER of het project-MER. Zo worden berekeningen voor bijvoorbeeld (laagfrequent) geluid en magneetvelden uitgevoerd in het project-MER, en gaat het plan-MER uit van richtafstanden. Deze verduidelijkingsvragen wordt bij de relevante thema's in het plan-MER verder toegelicht.

Aanvullingen en wijzigingen door voortschrijdend inzicht
Tussen de terinzagelegging en de oplegnotitie heeft een aantal wijzigingen plaatsgevonden door voortschrijdend inzicht of externe ontwikkelingen.

'Water en bodem sturend' wordt 'rekening houden met water en bodem'
In de concept-NRD wordt gesproken over het principe 'Water en bodem sturend'. Met de Kamerbrief van 8 oktober 2024[5] is dit principe veranderd naar 'rekening houden met water en bodem'. De effecten op de milieuthema's bodem en water worden uitgevoerd zoals toegelicht in beoordelingskader in de concept-NRD. De effectenstudies worden vertaald naar een korte notitie over de relatie tussen (de effecten van) de tracé- en stationslocatiealternatieven en het beleidsthema 'rekening houden met water en bodem'.

Aanpassing gele corridor
Twee paarse verbindingstukken voor de verbinding tussen de gele corridor en stationslocatiealternatieven ZM1 en ZM2 (zie afbeelding 1) zijn gewijzigd naar geel en daarmee opgenomen als onderdeel van de gele corridor. De wijziging omvat enkel het wijzigen van kleuren (van paars naar geel), en geen wijziging van de grenzen van de corridor. De reden voor deze wijziging is dat de gele corridor hierdoor een begin- en eindpunt bij stationslocatiealternatieven heeft. Dit maakt het mogelijk om de corridor als geheel te beschouwen (hoogspanningsstations met bovengrondse 380 kV-verbinding(en)).

[5] De Kamerbrief over de visie op water en bodem is te lezen via: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/10/22/brief-water-en-bodem-naar-aanleiding-van-het-tweeminutendebat-water-8-oktober-2024

Intern gebruik

Afbeelding 1 Aanpassing gele corridor met paarse verbindingsstukken: aansluiting op stationslocatiealternatieven ZM1 en ZM2

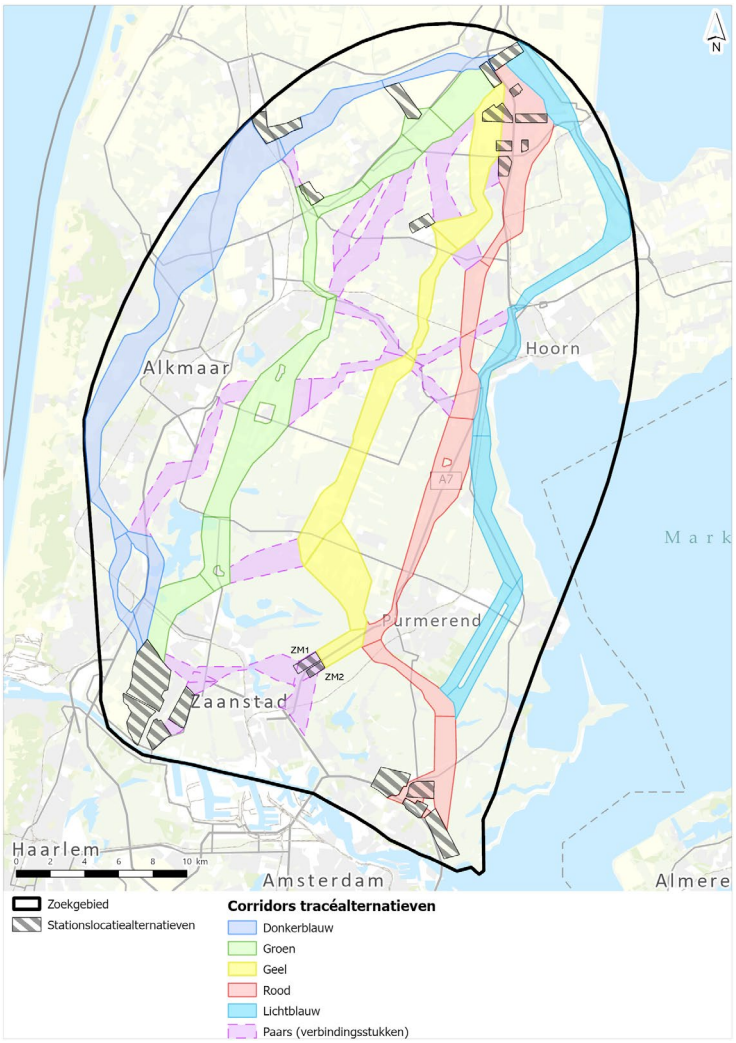

Intern gebruik

Doorkijk plan-milieueffectrapport en Integrale effectenanalyse
De projectonderdelen worden onderzocht op de thema's Milieu (het plan-MER), Omgeving, Techniek, Toekomstvastheid en Kosten. De informatie uit deze onderzoeken wordt samengevat in de IEA. Op basis van de IEA en een advies van regionale overheden, neemt de Minister van Klimaat en Groene Groei samen met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een besluit over de voorkeursbeslissing. Iedereen krijgt de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen tijdens de ter inzagelegging van de ontwerp-voorkeursbeslissing. Naar aanleiding van zienswijzen wordt de voorkeursbeslissing eventueel aangepast naar een definitieve voorkeursbeslissing. In de voorkeursbeslissing geeft het bevoegd gezag aan wat de resultaten zijn van de verkenning en welke oplossing de voorkeur heeft. Ook staat hierin hoe burgers, bedrijven maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken. De voorkeursoplossing wordt uitgewerkt en onderzocht tot het detailniveau dat nodig is voor het nemen van een projectbesluit en het verlenen van de vergunningen.

Intern gebruik

Bijlage 1: Notitie over het onderzoeken van zoeklocaties van een hoogspanningsstation in UNESCO werelderfgoed

Klimaat en groene Groei

Kenmerk
KGG / 97129097

Notitie over het onderzoeken van zoeklocaties van een hoogspanningsstation in UNESCO werelderfgoed

Datum: 12 februari 2025

Intern gebruik

Aanleiding voor deze notitie
Vanuit een aantal partijen is de wens gekomen om zoeklocaties voor een hoogspanningsstation te onderzoeken die in het gebied van de Hollandse Waterlinies vallen. Zo is er bijvoorbeeld geopperd om:

- Een locatie in de zuidwestelijke hoek van de Wijkermeerpolder te onderzoeken, die deels buiten het zoekgebied van het 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord ligt (zie Afbeelding 1) en;
- Een gebied ingeklemd tussen de A9 (westelijk), de Communicatieweg (zuidelijk) en de spoorweg (noordelijk) te onderzoeken (zie Afbeelding 1).

Voorliggende notitie gaat in op waarom het niet mogelijk is om een zoeklocatie voor een hoogspanningsstation toe te voegen in Unesco Werelderfgoed.

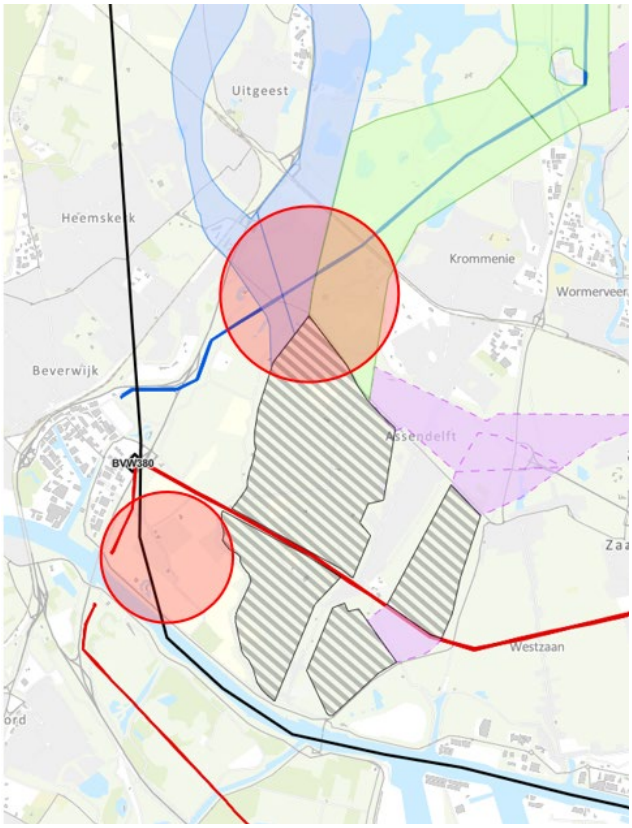

Afbeelding 1 –Extra voorgestelde zoeklocaties voor een hoogspanningsstation in UNESCO Werelderfgoed.

Intern gebruik

Zoeklocaties voor een hoogspanningsstation in Unesco Werelderfgoed
In de alternatievenontwikkeling is gezocht naar realistische alternatieven voor een zuidelijk hoogspanningsstation van 17 ha. Dit hoogspanningsstation wordt verbonden met de nieuw te bouwen bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding richting Middenmeer. Daarnaast wordt het nieuwe hoogspanningsstation verbonden (ingelust) met de bestaande bovengrondse 380 kV-verbinding tussen Diemen en Beverwijk. Hiervoor moet de bestaande verbinding worden 'opengebroken', en wordt deze via een 'in- en uitgang' met het nieuwe station verbonden. Hiervoor verschijnen dus twee nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen in het landschap. Dit betekent dat het nieuwe hoogspanningsstation ook een drietal bovengrondse hoogspanningsverbindingen vereist om de bovengenoemde aansluitingen te realiseren. In het geval van een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland is een tweede mastenrij nodig naar het noorden. In dat geval zullen op het zuidelijke station vier bovengrondse verbindingen worden aangesloten.

Voorgestelde locatie in de zuidwestelijke hoek van de Wijkermeerpolder
Het gebied in de zuidwestelijke hoek van de Wijkermeerpolder is niet als realistisch alternatief voor een hoogspanningsstation (17 ha) bestempeld omdat:

- Dit gebied binnen de Hollandse Waterlinies ligt, wat een zeer groot risico is voor de haalbaarheid van een hoogspanningsstation (inclusief bovengrondse verbindingen) op die locatie.

Onderstaande afbeelding (Afbeelding 2) laat de huidige zoeklocaties voor een station aan de westkant van het zoekgebied, het UNESCO Werelderfgoed-gebied de Hollandse Waterlinies, de bestaande TenneT-assets en de voorgestelde aanvullende locaties zien.

Intern gebruik

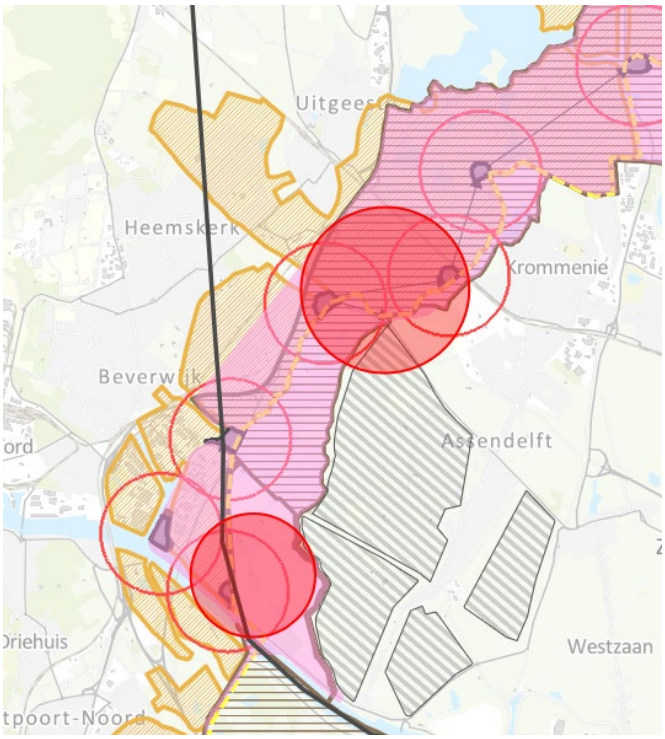

Afbeelding 2 – huidige zoeklocaties en voorgestelde locaties voor een station aan de westkant ten opzichte van de Hollandse Waterlinies

De ontwikkeling van een hoogspanningsstation met de bijbehorende bovengrondse hoogspanningsverbindingen binnen UNESCO Werelderfgoed leidt naar verwachting tot significante aantasting van de Uitzonderlijke Universele Waarde van De Hollandse Waterlinies. Dit omdat de kernkwaliteiten worden aangetast, wat in strijd is met de geldende zorgplicht vanuit het Bal en het werelderfgoedverdrag[6], welke onder andere is verankerd in het Bkl (zie de laatste paragraaf van deze notitie). Omdat de initiatiefnemer van een activiteit verplicht is om alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de Uitzonderlijke Universele Waarde van het Werelderfgoed wordt geraakt, is in de werksessies voor de alternatievenontwikkeling besproken geen stationslocatiealternatieven binnen het UNESCO Werelderfgoed in te tekenen. Naast de werksessies heeft hierover afstemming plaatsgevonden met de RCE, die in de rol van wettelijk adviseur is betrokken bij dit proces[7]. Ook zijn er locaties voor hoogspanningsstations buiten UNESCO Werelderfgoed mogelijk, wat het mogelijk maakt om het UNESCO gebied op voorhand te ontzien.

Een nieuw hoogspanningsstation met een oppervlakte van 17 ha en opgaande bouwwerken van circa 20 meter leidt onoverkomelijk tot aantasting van de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies. De kernkwaliteiten zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, zie de laatste paragraaf van deze notitie) samengevat als:

[6] Werelderfgoedverdrag is hier te downloaden: https://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf

[7] Artikel 16.36 lid 5 en Artikel 16.38 lid 1 van de Omgevingswet

Intern gebruik

1 het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, laat 19e -eeuwse en vroeg 20e -eeuwse hydrologische en militair landschappelijke geheel bestaande uit:
   - een doorgaand stelsel van liniedijken in een grote ring om Amsterdam;
   - sluizen en voor- en achter kanalen;
   - de forten, liggend op regelmatige afstand, voornamelijk langs dijken;
   - inundatiegebieden;
   - voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied);
   - de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten;
2 relatief grote openheid;
3 groene en relatief stille ring rond Amsterdam.

Een hoogspanningsstation tast deze kernkwaliteiten aan, doordat het militair landschappelijk geheel wordt doorbroken, de visueel open schootsvelden (onbebouwd gebied), de grote openheid en de groene ring rond Amsterdam worden aangetast. Een hoogspanningsstation is niet op dergelijke wijze in te passen dat het geen afbreuk doet aan deze kernkwaliteiten. Door de benodigde bovengrondse hoogspanningsverbindingen (één of twee[8] naar Middenmeer en twee om in te lussen op de bestaande verbinding) worden de kernkwaliteiten des te meer aangetast. Daarom is, in afstemming met de Rijksdienst voor Cultureel erfgoed en in werksessies met de betrokken site holders (gemeenten en provincie), geconcludeerd dat een hoogspanningsstation met de bijbehorende verbindingen in de Hollandse Waterlinies onhaalbaar is.

Deze conclusie wordt kracht bijgezet door het feit dat er meerdere alternatieve locaties voor het zuidelijk hoogspanningsstation mogelijk lijken, buiten de contouren van het erfgoed. Deze locaties (onder andere de huidige stationszoeklocaties in het meer zuidelijke deel van de Wijkermeerpolder) hebben op voorhand geen juridische 'no-go's' voor de ontwikkeling van een hoogspanningsstation. Terwijl de locaties in het Werelderfgoed dat wel hebben. De locaties die zijn opgenomen in de concept-NRD worden onder andere onderzocht op milieueffecten. Ook waarden als recreatie, openheid en rust komen terug in de onderzoeken, zodat deze waarden een plek krijgen in het besluitvormingsproces.

Voor de bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding geldt dat de Hollandse Waterlinies doorkruist moeten worden om een verbinding te kunnen realiseren. Het is immers niet mogelijk om vanaf de bestaande verbinding Diemen-Beverwijk richting Middenmeer te komen zonder kruising van de Hollandse Waterlinies. Ook hier is aantasting op voorhand niet uit te sluiten, wat maakt dat dit grondig wordt onderzocht in de milieuonderzoeken en de Heritage Impact Assessment. Dit wordt wél onderzocht omdat er geen alternatieven voor handen zijn, en omdat een bovengrondse verbinding (een mastenrij) mogelijk tot minder impact op de kernkwaliteiten leidt dan een hoogspanningsstation van 17 hectare.

Bij eerdere projecten van TenneT is gebleken dat deze richtlijnen strikt gehanteerd worden, waardoor zoeklocaties in Unesco Werelderfgoed zijn afgevallen. Het meest recente voorbeeld hiervan is het stopzetten van de

[8] In het geval van een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland is een tweede mastenrij naar het noorden noodzakelijk.

Intern gebruik

ontwikkeling van twee 150kV-hoogspanningsstations bij Utrecht in de Hollandse Waterlinies[9]. Hiervoor wordt nu uitgeweken naar een alternatieve locatie buiten het werelderfgoed.

Een wat ouder voorbeeld betreft de locatiekeuze van het hoogspanningsstation voor Net op Zee Hollandse Kust, waarbij het hoogspanningsstation uiteindelijk bij Wijk aan Zee is gerealiseerd. In dat specifieke geval was onder andere een locatie in de Stelling van Amsterdam een van de onderzochte opties. Daar is destijds ook een Heritage Impact Assessment (HIA)[10] voor uitgevoerd. De Raad van State was daarbij van oordeel[11] dat "De omstandigheid dat zich in de Stelling van Amsterdam een bedrijventerrein bevindt, neemt niet weg dat de ministers bij de keuze van een locatie voor het transformatorstation betekenis hebben mogen toekennen aan de nog aanwezige cultuurhistorische waarde van de Stelling van Amsterdam. De Afdeling is daarom van oordeel dat de ministers zich in redelijkheid op het standpunt hebben kunnen stellen dat de locatie Beverwijk Kagerweg geen geschikter alternatief is." Ook daar is de keuze destijds gevallen op een locatie buiten UNESCO-werelderfgoed, namelijk het terrein bij TATA-Steel in Wijk aan Zee.
Samengevat is de realisatie van een hoogspanningsstation binnen de Hollandse Waterlinies als niet haalbaar bestempeld omdat hiermee de kernkwaliteiten van het UNESCO Werelderfgoed worden aangetast. Aantasting van de kernkwaliteiten door de bouw van een hoogspanningsstation van 17 hectare is onvermijdelijk, terwijl aantasting van de kernkwaliteiten van het Werelderfgoed niet is toegestaan. Dit volgt uit de regels van UNESCO, het Bkl en het Bal (zie Toelichting UNESCO Werelderfgoed aan het eind van deze notitie). Daarnaast zijn er alternatieve locaties beschikbaar.

Voorgestelde locatie tussen de A9, de Communicatieweg en het spoor
Het gebied in de noordwestelijke hoek van de Wijkermeerpolder is niet als realistisch alternatief voor een hoogspanningsstation (17 ha) bestempeld omdat:
- Dit gebied te ver van de bestaande verbinding Diemen-Beverwijk af ligt, en;
- Dit gebied binnen de Hollandse Waterlinies ligt, wat niet haalbaar is voor een hoogspanningsstation (inclusief bovengrondse verbindingen) op die locatie.

Toelichting afstand tot bestaande verbinding Diemen-Beverwijk
De bestaande verbinding tussen Beverwijk en Oostzaan is zo'n 16km lang. Voor de zoeklocaties voor het zuidelijke station is als uitgangspunt meegenomen dat "Het station bij de bestaande 380kV-verbinding tussen Diemen, Oostzaan en Beverwijk dient op korte afstand van deze verbinding te worden gebouwd.". Dit is opgenomen in het Voornemen en Voorstel voor Participatie (V&P). Voor deze zoeklocaties is hierbij ongeveer 4 km vanaf de bestaande verbinding aangehouden.

Dit uitgangspunt "Het station bij de bestaande 380kV-verbinding tussen Diemen, Oostzaan en Beverwijk dient op korte afstand van deze verbinding te worden

---

[9] https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/3798572/unesco-werelderfgoed-zet-streep-door-hoogspanningsstation-tennet-en-stedin

[10] HERITAGE IMPACT ASSESSMENT | STELLING VAN AMSTERDAM Locatie transformatorstation Net op zee Hollandse Kust (noord)

[11] Uitspraak Raad van State inzake rijksinpassingsplan "Net op zee Hollandse Kust (noord) en Hollandse Kust (west Alpha)" Uitspraak 201904583/1/R1

Intern gebruik

gebouwd" is opgesteld omdat het nieuwe zuidelijke hoogspanningsstation "ingelust" moet worden op de bestaande lijn Beverwijk-Diemen; de bestaande verbinding wordt "opengeknipt" en de verbinding zal lopen of van Diemen-Oostzaan-zuidelijk hoogspanningsstation-Beverwijk of Diemen-zuidelijk hoogspanningsstation-Oostzaan-Beverwijk.

In het geval van een nieuw hoogspanningsstation in het gebied tussen Oostzaan en Beverwijk zal de ene mastenrij vanaf het nieuwe hoogspanningsstation aansluiten op de bestaande verbinding naar Beverwijk en de andere mastenrij sluit vanaf het nieuwe hoogspanningsstation aan op de bestaande verbinding naar Oostzaan. Dit betekent dat er vanaf het zuidelijke hoogspanningsstation twee mastenrijen naar de bestaande verbinding Beverwijk-Oostzaan lopen. De vier kilometer die nu als uitgangspunt is opgenomen kan dus betekenen dat de bestaande verbinding (die ongeveer 16 km lang is) door de "inlussing" met 8km wordt uitgebreid en daarmee 50% langer wordt dan nu het geval is. Dit aspect wordt meegewogen in de onderzoeken.

Toelichting ligging in UNESCO Werelderfgoed de Hollandse Waterlinies
Voor het tweede punt wordt verwezen naar de reactie op de andere voorgestelde locatie. In aanvulling daarop vereist deze locatie een langere verbinding (van twee bovengrondse verbindingen) naar de bestaande verbinding tussen Diemen en Beverwijk (zie hierboven). Hierdoor neemt de aantasting van de kernkwaliteiten van het UNESCO Werelderfgoed toe, wat maakt dat ook deze locatie als onhaalbaar bestempeld is.
Elk UNESCO Werelderfgoed wordt gekenmerkt door de zogenaamde Uitzonderlijke Universele Waarde (Engels: Outstanding Universal Value (OUV). De Uitzonderlijke Universele Waarde van UNESCO Werelderfgoed zijn in de Nederlandse wet- en regelgeving geconcretiseerd door deze te vertalen in kernkwaliteiten opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en provinciale omgevingsverordeningen.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen kunnen mogelijk conflicteren met de bestaande UNESCO Werelderfgoederen. De effecten van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden onderzocht in een Heritage Impact Assessment (HIA). De HIA toetst de effecten van beoogde maatregelen op de kernkwaliteiten en attributen die de Uitzonderlijke Universele Waarde van het betreffende Werelderfgoed maken. Hierbij ligt de nadruk op (behoud van) de integriteit en authenticiteit van het Werelderfgoed, ter voorkoming van (negatieve) effecten. De HIA methodiek is ontwikkeld door UNESCO en diens adviesorganen ICCROM, ICOMOS, IUCN, en genereert een sector overstijgende en multidisciplinaire samenwerking voor het vinden van oplossingen in het beschermen van Werelderfgoed, en daarnaast een toekomstbestendige ontwikkeling van het erfgoed.

Toelichting beschermingsregime
Onder de Omgevingswet worden de rijksregels voor activiteiten voor Werelderfgoed benoemd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In artikel 5.131 (behoud Werelderfgoed): van het Bkl staat vastgesteld dat er in een omgevingsplan rekening gehouden wordt met het belang van het behoud van de Uitzonderlijke Universele Waarde van Werelderfgoed. Artikel 7.3 van het Bkl betreft een instructieregel. Deze instructieregel verplicht provincies om de kernkwaliteiten in hun omgevingsverordening nader uit te werken. Deze nadere uitwerking in concrete en toetsbare kwaliteiten vindt plaats op basis van de lokale omstandigheden. De

Intern gebruik

uitwerking dient zo concreet te zijn, dat er een helder toetsingskader ligt voor omgevingsplannen, omgevingsvergunningen voor een afwijkactiviteit en projectbesluiten die mogelijke gevolgen hebben voor het behoud van de erfgoederen. Gebiedsanalyses opgesteld door de provincie vormen hierbij het uitgangspunt.

In het Bal staan in hoofdstuk 14 algemene rijksregels opgenomen voor activiteiten die effect hebben op Werelderfgoed en activiteiten die direct of indirect gevolgen kunnen hebben voor Werelderfgoed. Daarnaast bestaat er een specifieke zorgplicht voor Werelderfgoed met als doel om beschadiging of vernieling van het Werelderfgoed te voorkomen (artikel 14.7 in het Bal). De initiatiefnemer van een activiteit is verplicht om alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de uitzonderlijke universele waarde van dit Werelderfgoed wordt geraakt. Deze zorgplicht vormt het sluitstuk van de bescherming van het Werelderfgoed.

Tot slot heeft de siteholder[12] (de organisatie die is aangewezen als verantwoordelijke voor het beheer van de desbetreffende site) van een Werelderfgoed een informatieplicht om de minister van OCW zo snel mogelijk op de hoogte te stellen bij voornemens om activiteiten te verrichten die de OUV van het Werelderfgoed kunnen aantasten (artikel 10.49 Omgevingsbesluit). Het Besluit kwaliteit leefomgeving [artikel 7.4] beschrijft de kernkwaliteiten van de Werelderfgoederen in het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van Werelderfgoed uitgewerkt in de bijlage XVII van het Bkl.

Kernkwaliteiten
Het UNESCO Werelderfgoed De Hollandse Waterlinies wordt volgens UNESCO gekenmerkt door drie kernkwaliteiten. Onderstaande afbeelding laat deze zien.

In het Bkl zijn de volgende kernkwaliteiten benoemd:
1 het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, laat 19e -eeuwse en vroeg 20e -eeuwse hydrologische en militair landschappelijke geheel bestaande uit:
   - een doorgaand stelsel van liniedijken in een grote ring om Amsterdam;
   - sluizen en voor- en achter kanalen;
   - de forten, liggend op regelmatige afstand, voornamelijk langs dijken;
   - inundatiegebieden;

[12] In het geval van de Hollandse Waterlinies zijn dit: De provincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant.

Intern gebruik

- voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied);
- de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten;

2 relatief grote openheid;
3 groene en relatief stille ring rond Amsterdam.

Conclusie
De ontwikkeling van een hoogspanningsstation met de bijbehorende bovengrondse hoogspanningsverbindingen binnen UNESCO Werelderfgoed leidt naar verwachting tot significante aantasting van de uitzonderlijke universele waarden van De Hollandse Waterlinies. Dit omdat de kernkwaliteiten naar verwachting worden aangetast, wat in strijd is met de geldende zorgplicht vanuit het Bal. Omdat de initiatiefnemer van een activiteit verplicht is om alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de uitzonderlijke universele waarde van het Werelderfgoed wordt geraakt, is in de alternatievenontwikkeling besloten geen stationslocatiealternatieven binnen het UNESCO Werelderfgoed in te tekenen. Dit besluit is genomen met de betrokken gemeenten, de provincie en de RCE. Ook zijn er locaties voor hoogspanningsstations buiten UNESCO Werelderfgoed mogelijk, wat het mogelijk maakt om het UNESCO gebied op voorhand te ontzien.

Hierbij geldt wel dat ook ontwikkelingen die binnen de bufferzone en buiten de begrenzing van UNESCO Werelderfgoed plaatsvinden invloed kunnen hebben op deze gebieden. Dit is relevant voor de stationslocatiealternatieven in de Wijkermeerpolder. Deze effecten worden onderzocht in de plan-MER-fase.

Intern gebruik

Bijlage 2: notitie bedrijventerreinen

20 maart 2025

Klimaat en groene Groei

Kenmerk
KGG / 97129097

1. Aanleiding

Tijdens het Ambtelijk en Bestuurlijk Overleg over de 380kV-Netuitbreiding in Noord-Holland Noord op 23 januari 2025 hebben verschillende deelnemers gevraagd om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om zoeklocaties voor het zuidelijke station te vinden op bestaande bedrijventerreinen.

In de verkenningsfase is hier in drie ontwerploops al naar gekeken. Tijdens een werksessie met ambtelijke vertegenwoordigers in oktober 2023 zijn mogelijke geschikte locaties voor het hoogspanningsstation onderzocht. In de werksessie november 2023 is gezamenlijk stilgestaan bij de verschillende zoekgebieden, en in de werksessie januari 2024 is er een verfijningsslag gemaakt om de stationslocaties te bepalen zoals aangegeven in het concept-NRD.

Om er zeker van te zijn dat er geen geschikte stationslocaties zijn uitgesloten, hebben KGG en TenneT besloten om de bestaande bedrijventerreinen voor een zuidelijk station tegen het licht te houden.

2. Opzet

Er is onderzocht hoe geschikt en uitbreidbaar de bedrijventerreinen zijn die zich in de buurt van de bestaande 380 kV-verbinding tussen Beverwijk en Diemen bevinden, aan de hand van de volgende stappen:

a. Bepalen te onderzoeken bedrijventerreinen

Het nieuwe hoogspanningsstation wordt aangesloten op de bestaande 380 kV-verbinding tussen Beverwijk en Diemen. Daarom is er gekeken naar bedrijventerreinen in de nabijheid van deze bestaande verbinding liggen. Deze zijn geïdentificeerd via het Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka, Metropoolregio Amsterdam).

b. Identificeren ruimte voor nieuw hoogspanningsstation van 17 hectare, binnen en buiten bestaande grenzen bedrijventerrein

In deze stap brengen we de huidige hectares in beeld en onderzoeken we de mogelijke uitbreidingsruimte van het bedrijventerrein. Hierbij wordt ook gekeken naar ruimtelijke belemmeringen die de uitbreiding van het terrein onhaalbaar of onmogelijk maken, zoals omsluiting door water, nabijheid van woningbouw, Natura 2000-gebieden en bestaande infrastructuur (zoals wegen).

c. Knelpunten voor aansluiting

In deze stap analyseren we ruimtelijke knelpunten die de aansluiting op de bestaande 380 kV-verbinding onhaalbaar dan wel onmogelijk maken. Het nieuwe hoogspanningsstation moet verbonden worden met de bestaande 380kV verbinding tussen Beverwijk en Diemen. Hiervoor moet de bestaande verbinding worden ‘opengebroken’, en wordt deze via een ‘in- en uitgang’ met het nieuwe station verbonden. Hierdoor komen er dus twee nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen in het landschap.

d. Lopende ontwikkelingen

In deze stap onderzoeken we of er lopende transformatie- of herstructureringsopgaven zijn voor de bedrijventerreinen. Dit omvat het

Intern gebruik

3. Te onderzoeken locaties

De onderzochte bedrijventerreinen zijn weergegeven in onderstaande afbeelding.

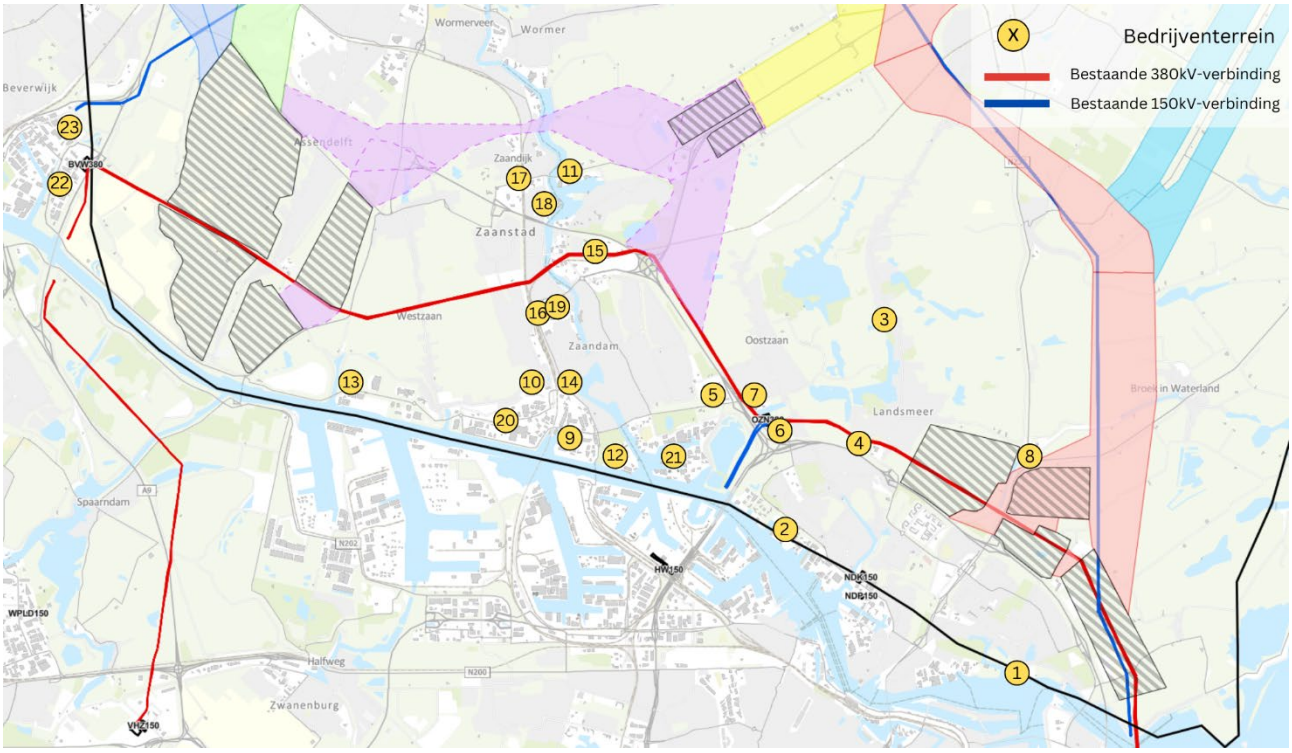

4. Resultatentabel

Tabel 1 Inventarisatie bedrijventerreinen

Nr.	Naam bedrijventerrein	Gemeente	Oppervlakte (circa)	Ruimte uitbreiding	Knelpunten uitbreiding en aansluiting
1	Gembo-Terrein/Oranjehaven	Amsterdam	9	nee	grenzend aan water en (woon)bebouwing; aansluiting 380kV volledig door bebouwde kom
2	Noord	Amsterdam	72	nee	grenzend aan water en (woon)bebouwing; aansluiting 380kV complex door dichte bebouwing en bestaande infrastructuur,

Intern gebruik

Nr.	Naam bedrijventerrein	Gemeente	Oppervlakte (circa)	Ruimte uitbreiding	Knelpunten uitbreiding en aansluiting
					waaronder A10 en 150kV
3	Bedrijvenpark Noordeinde	Landsmeer	13	nee	in bebouwde kom; moet parallel over dorpskern voor aansluiting 380kV
4	Scheepsbouwerweg	Landsmeer	30	nee	in bebouwde kom; direct grenzend aan volkstuingronden
5	Ambacht	Oostzaan	13	nee	ingebouwd; direct grenzend aan woonbebouwing
6	Bombraak	Oostzaan	9	nee	bestaand 380kV station direct aangrenzend
7	Skoon	Oostzaan	7	nee	bestaand 380kV station direct aangrenzend; direct op woonbebouwing
8	De Dollard/Het Schouw	Waterland	2	nee	recht onder Natura 2000; geen ruimte eigen terrein, ten zuiden direct grenzend aan een N-weg
9	Achtersluispolder	Zaanstad	120	nee	zeer dichtbebouwd bedrijventerrein; uitbreiding niet mogelijk i.v.m. omgeven door water
10	Aris Van Broekweg	Zaanstad	4	nee	volledig omgeven door (woon)bebouwing; naast treinstation
11	Diederik Sonoyweg	Zaanstad	7	nee	aansluiting op 380kV over woonbebouwing en water, nabij dorpskern en Zaanse Schans
12	Hembrugterrein	Zaanstad	21	nee	erfgoed; omsloten door (woon)bebouwing en hoogwaardig bedrijventerrein
13	Hoogtij / Loders Croklaan	Zaanstad	161	nee	beschikbare kavels zijn onder optie uitgegeven, aanvullende quickscan uitgevoerd (zie uitleg

Intern gebruik

Nr.	Naam bedrijventerrein	Gemeente	Oppervlakte (circa)	Ruimte uitbreiding	Knelpunten uitbreiding en aansluiting
					hieronder), omringd door Natura2000 gebied
14	Houthavenkade	Zaanstad	3	nee	grootschalige woningontwikkeling al lopende; transformatiegebied
15	Kogerveld Noord	Zaanstad	5	nee	grootschalige woningontwikkeling al lopende; transformatiegebied
16	Overtuinen	Zaanstad	7	nee	grootschalige woningontwikkeling al lopende; transformatiegebied; volledig tussen (woon)bebouwing
17	Stationsstraat Koog	Zaanstad	5	nee	volledig omgeven door (woon)bebouwing; naast treinstation
18	Tate & Lyle	Zaanstad	13	nee	volledig omgeven door (woon)bebouwing; in dorpskern
19	Verkade	Zaanstad	9	nee	volledig omgeven door (woon)bebouwing
20	Westerspoor	Zaanstad	155	nee	grotendeels omringd door (woon)bebouwing en water
21	Zuiderhout	Zaanstad	70	nee	grotendeels omringd door (woon)bebouwing en water
22	Wijkermeer	Beverwijk	50	nee	omsloten door infrastructuur (oa hoogspanning/rijksweg)
23	Parkeerterrein Bazaar (de Pijp)	Beverwijk	8	nee	grootschalige transformatie naar een geïntegreerde woon- en werkomgeving, geen uitbreiding door Aagtenpark.

Intern gebruik

5. Aanvullende quickscan bedrijventerrein Hoogtij

Voor het nieuwe zuidelijke 380kV hoogspanningsstation is een rechthoekige oppervlakte van circa 17 ha benodigd. Er zijn twee aspecten die het onmogelijk maken om dit station hier te plaatsen.

1) Inperking door waterkeringen

Het beschikbare perceel bij Hoogtij heeft onvoldoende oppervlakte om de configuratie van het hoogspanningsstation te plaatsen. Er is namelijk een beperking door de zoneringen van primaire en regionale waterkeringen, waardoor de vorm van het station niet past. Het is niet mogelijk om de configuratie aan te passen.

Afbeelding 1. Waterkeringen

2) Beperkte ruimte rondom het station voor aansluiting op het net

Het station wordt via masten aangesloten op het net (inlussing). Deze inlussing vraagt om ruimte rondom het station. De ruimte rondom deze locatie is zodanig beperkt dat de inlussing van de mastenrijen onmogelijk is. De aansluitingen dienen aan beide lange zijden van het station plaats te vinden. Aan de west- en zuidzijde van het perceel zijn waterwegen aanwezig waardoor het noodzakelijk is om aan weerszijden van de waterwegen hogere masten te plaatsen om aan te sluiten op het hoogspanningsstation. Vanaf deze hoge mast dient met twee tot drie lagere masten af te bouwen tot aan het hoogspanningsstation (lengte vanaf hoogste mast tot aan hoogspanningsstation is ongeveer 800 tot 1200 meter). Daarnaast zijn diverse mastposities rondom het station nodig om de benodigde hoeken te kunnen maken i.v.m. de waterwegen. Indien het station met lange zijden horizontaal geplaatst zou worden (zie afbeelding 1 links) is er onvoldoende ruimte aan de zuidzijde om de masten te plaatsen. Indien het station met de lange zijden verticaal geplaatst zouden worden (zie afbeelding 1 rechts), is er onvoldoende ruimte aan de west- en oostzijde om de masten te plaatsen (i.v.m. bestaande bebouwing). De aansluitingsruimte op het net wordt vanaf deze locatie als onmogelijk gezien.

Intern gebruik

6. Conclusie

Er is geen geschikt bedrijventerrein gevonden voor het zuidelijke 380kV-station. De meeste bedrijventerreinen hebben een beperkte leegstand of zijn al onderdeel van een lopende transformatie- of herstructureringsopgaven. Daarnaast zijn er geen uitbereidingsmogelijkheden door de ligging van de bedrijventerreinen nabij dichte bebouwing of door omsluiting van waterlichamen. Voor geen van de terreinen is voldoende ruimte te vinden op het bedrijventerrein of ongeschikt door de ligging grenzend aan een Natura2000 gebied of door de aanwezigheid van bestaande infrastructuur waardoor er niet uitgebreid kan worden.

Intern gebruik

Bijlage 3: Notitie ruimtelijke ontwikkelingen in het zoekgebied Project 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

20 maart 2025

De projectonderdelen, twee hoogspanningsstations en de hoogspanningsverbinding, van de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (NNHN) worden gerealiseerd binnen het zoekgebied in Noord-Holland. In dit zoekgebied vinden ook andere ruimtelijke ontwikkelingen plaats, die eveneens ruimte behoeven. Hierdoor kunnen er conflicterende belangen ontstaan binnen hetzelfde gebied. Deze notitie beschrijft hoe binnen het project 380 kV-NNHN omgegaan wordt met andere ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied.

Onderscheid in ruimtelijke ontwikkelingen binnen het project

Binnen het project wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende ruimtelijke ontwikkelingen:

1. ***Autonome ontwikkelingen***: dit zijn plannen of projecten waarbij de ruimtelijke procedures zijn doorlopen en bestemmingsplannen/omgevingsplannen zijn gewijzigd of (in ontwerp) vastgesteld. Autonome ontwikkelingen zijn onderdeel van de referentiesituatie in het plan-milieueffectrapport (plan-MER). In het plan-MER worden de milieueffecten van netuitbreiding van de verschillende alternatieven vergeleken met de referentiesituatie. De referentiesituatie is de toekomstige milieusituatie die ontstaat, door naar de huidige situatie te kijken en de gevolgen van de autonome ontwikkelingen mee te nemen. Dit is in lijn met de mer-methodiek, die volgt uit Nederlandse en Europese milieu wet- en regelgeving.

2. ***Raakvlakprojecten:*** dit zijn plannen of projecten in een vergevorderd stadium, maar waar nog geen (ontwerp) besluit is vastgesteld. Hierdoor kunnen er ruimteclaims ontstaan die elkaar overlappen (raken), wat de uitvoerbaarheid van een van beide ontwikkelingen kan beïnvloeden. De raakvlakken met deze plannen en projecten worden onderzocht in het plan-MER. De raakvlakprojecten worden opgenomen in de notitie raakvlakprojecten. Het op deze wijze meenemen van raakvlakprojecten is in lijn met het advies van de Commissie m.e.r..

3. ***Visies over toekomstige ruimtelijke ontwikkeling:*** dit zijn visies voor de toekomstige invulling voor de ruimte in een gebied. De projectonderdelen van de 380 kV-NNHN kunnen (deels) tegenstrijdig zijn met het wenselijke toekomstbeeld van een gebied. Hoe de netuitbreiding zich verhoudt tot deze visies wordt in het omgevingsonderzoek beschouwd. Er wordt uitgelegd of er al dan niet sprake is van tegenstrijdigheden. Als er tegenstrijdigheden zijn, wordt onderzocht hoe en op welke aspecten de visie(s) niet overeenkomen met de netuitbreiding. De resultaten van dit omgevingsonderzoek zijn onderdeel van de Integrale Effectenanalyse (IEA).

Intern gebruik

In kaart brengen ruimtelijke ontwikkelingen in de verkenningsfase

De verkenningsfase van de 380 kV-NNHN bestaat uit twee fasen: de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD-fase) en de plan-MER-fase. In beide fasen zijn of worden de betrokken overheden gevraagd input te leveren ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkelingen in hun gemeente of regio.

Ruimtelijke ontwikkelingen in de NRD
In de NRD-fase zijn de onderzoeksalternatieven (corridors en zoeklocaties voor stations) ontwikkeld. Gedurende die alternatievenontwikkeling zijn de gemeenten, provincie en het hoogheemraadschap op meerdere momenten betrokken. Doel van deze betrokkenheid was enerzijds de medeoverheden informeren over het proces en het verloop van de onderzoeken en anderzijds informatie op te halen over wat er speelt in de regio m.b.t. ruimtelijke plannen. Hierdoor is bij de ontwikkeling van onderzoeksalternatieven voor de hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstations zo veel als mogelijk rekening gehouden met ruimtelijke ontwikkelingen, zoals autonome ontwikkelingen, raakvlakprojecten en visies in het gebied. Het proces van de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven is beschreven in de Notitie Onderzoeksalternatieven (Bijlage 2 bij de concept-NRD).

Op *12 september 2023* was een eerste consultatiemoment, waarin het voornemen en het voorstel voor participatie (VenP) is toegelicht. Ter voorbereiding van dit moment is in augustus 2023 aan de betrokken overheden en professionele stakeholders gevraagd informatie aan te leveren om de basiskaart van het gebied aan te vullen met informatie over ruimtelijke plannen, natuurontwikkeling, cultuurhistorische waarden, toekomstige ontwikkelingen en overige belangen of aandachtspunten. Op basis van deze informatie is de basiskaart (zie Afbeelding 1) aangevuld. Vervolgens vond in *november 2023* de werksessie concept alternatieven plaats (7 november in noord en 13 november in zuid). In deze sessie is gevraagd de basiskaart te controleren en mee te denken over de grove lijnen en het zoekgebied voor de hoogspanningsstations.

Intern gebruik

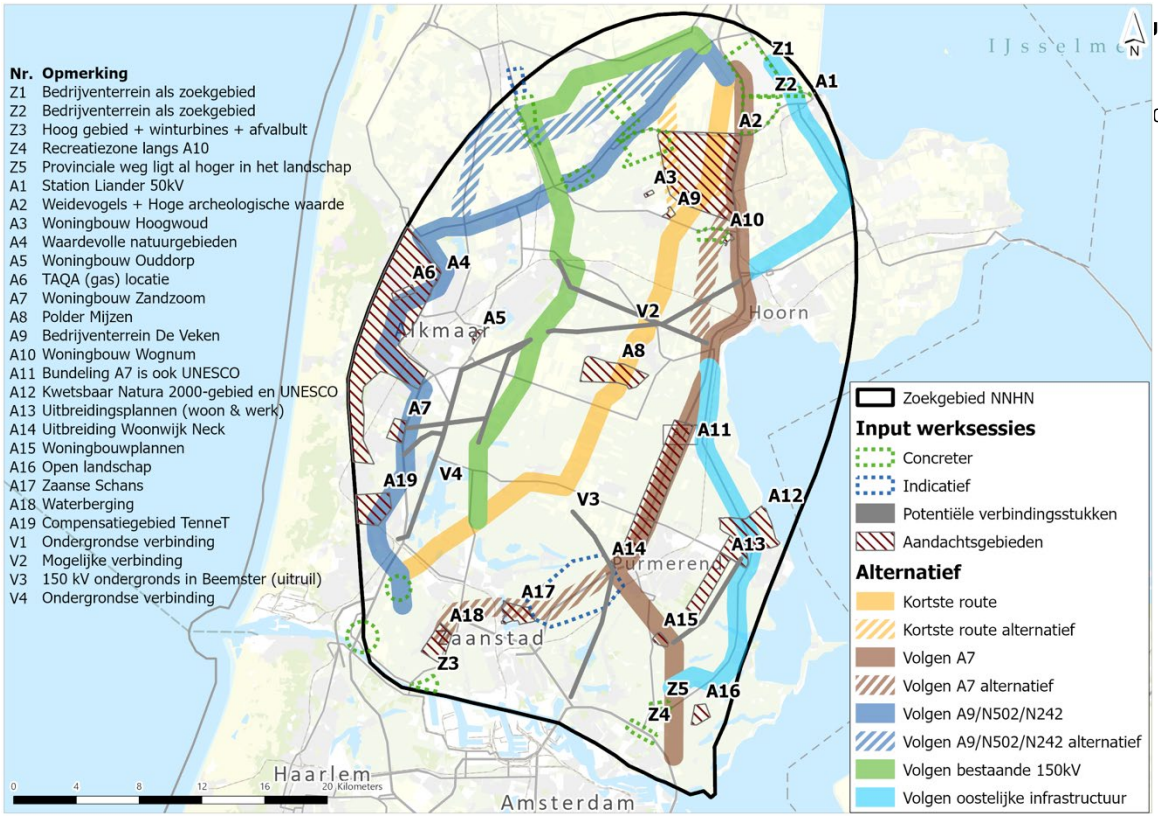

Afbeelding 1. Selectie van opgehaalde input uit werksessies in november 2023 (input op zoekgebieden en grove lijnen, bron: Notitie Onderzoeksalternatieven, behorend bij de concept-NRD van 380 kV NNHN)

In *januari 2024* (22 januari in zuid en 29 januari in noord) vond de werksessie 'onderzoeksalternatieven' plaats. In deze sessie is meegedacht over de onderzoeksalternatieven. Daarnaast hebben wij een terugkoppeling gegeven van de verwerking van de input die tijdens de eerdere werksessies is opgehaald. De input van deze werksessie is meegenomen in de ontwikkeling van de uiteindelijke onderzoeksalternatieven. Afbeelding 1 laat een selectie zien van de opgehaalde input tijdens deze werksessie.

Tot slot hebben de medeoverheden het concept-NRD inclusief de Notitie Nut en Noodzaak en de Notitie Onderzoeksalternatieven op *5 februari 2024* gecontroleerd en voorzien van feedback.

Ruimtelijke ontwikkelingen in het Plan-MER
In het plan-MER worden de ruimtelijke ontwikkelingen meegenomen als autonome ontwikkeling of als raakvlakproject (zie ook Paragraaf 1). De ontwikkelingen die worden meegenomen, zijn onder andere:

- Woningbouwplannen: de gegevens voor woningbouwplannen zijn afkomstig van:
  - monitor plancapaciteit, via: https://plancapaciteit.nl/kaart, en;
  - locaties voor woningbouwplannen aangeven door gemeenten en provincie in de consultatieronde en werksessies ten behoeve van het NRD.

Intern gebruik

- Gemeente overstijgende projecten, zoals verbredingen van rijkswegen en provinciale wegen, nieuwe infrastructuur, dijkversterkingsprojecten, waterberging en de gebieden die opgenomen zijn in de Regionale Energiestrategie.

Naast deze opgehaalde informatie wordt een globale beleidsanalyse uitgevoerd naar mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Daarnaast leveren o.a. stakeholdergesprekken, werksessies en inloopbijenkomsten (zie voor een overzicht het participatielogboek) informatie op over visies op mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

In het omgevingsonderzoek wordt een beschouwing gegeven op de verhouding tussen de ingebrachte informatie en de projectonderdelen van de 380kV-NNHN: het resultaat van deze beschouwing in het omgevingsonderzoek is onderdeel van de Integrale Effectenanalyse (IEA).

Doorkijk planstudiefase

Na het vaststellen van het voorkeursalternatief begint de planuitwerkingsfase. In deze fase worden de projectonderdelen meer in detail uitgewerkt.

Project-MER
Na de keuze voor het voorkeursalternatief (voor de projectonderdelen) vindt opnieuw een uitgebreide inventarisatie plaats van de ontwikkelingen binnen het gekozen voorkeursalternatief. Deze informatie wordt verzameld en in kaart gebracht om de ruimtelijke claims en beperkingen te visualiseren. Vervolgens worden in deze fase de stationslocaties en de verbinding zo goed mogelijk ingepast in de omgeving.

Projectbesluit
De projectonderdelen worden uiteindelijk vastgelegd in een ruimtelijk besluit: het projectbesluit. In het projectbesluit kunnen regels staan die automatisch gelden voor het gemeentelijk omgevingsplan. Zo kan het projectbesluit de gemeentelijke regels vervangen om een project met een publiek belang mogelijk te maken.

Ruimtelijke ontwikkelingen in beeld weergeven op kaart

In onderstaande afbeeldingen staan de ontwikkelingen weergegeven die tot op heden (februari 2025) een claim hebben op de beschikbare ruimte binnen de corridors en zoekgebieden stationslocaties.

Intern gebruik

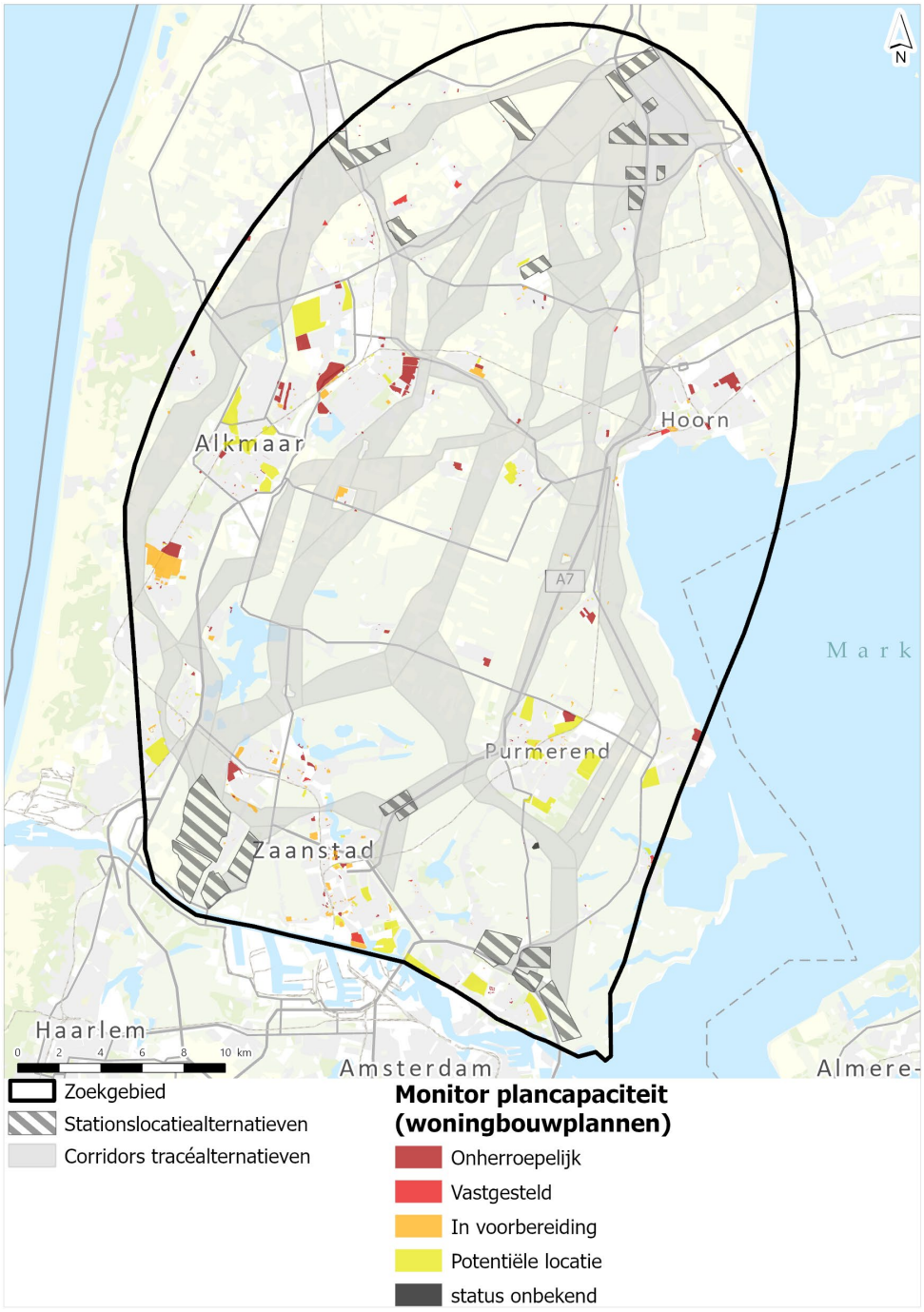

Afbeelding 2. Monitor plancapaciteit in beeld in zoekgebied

Intern gebruik

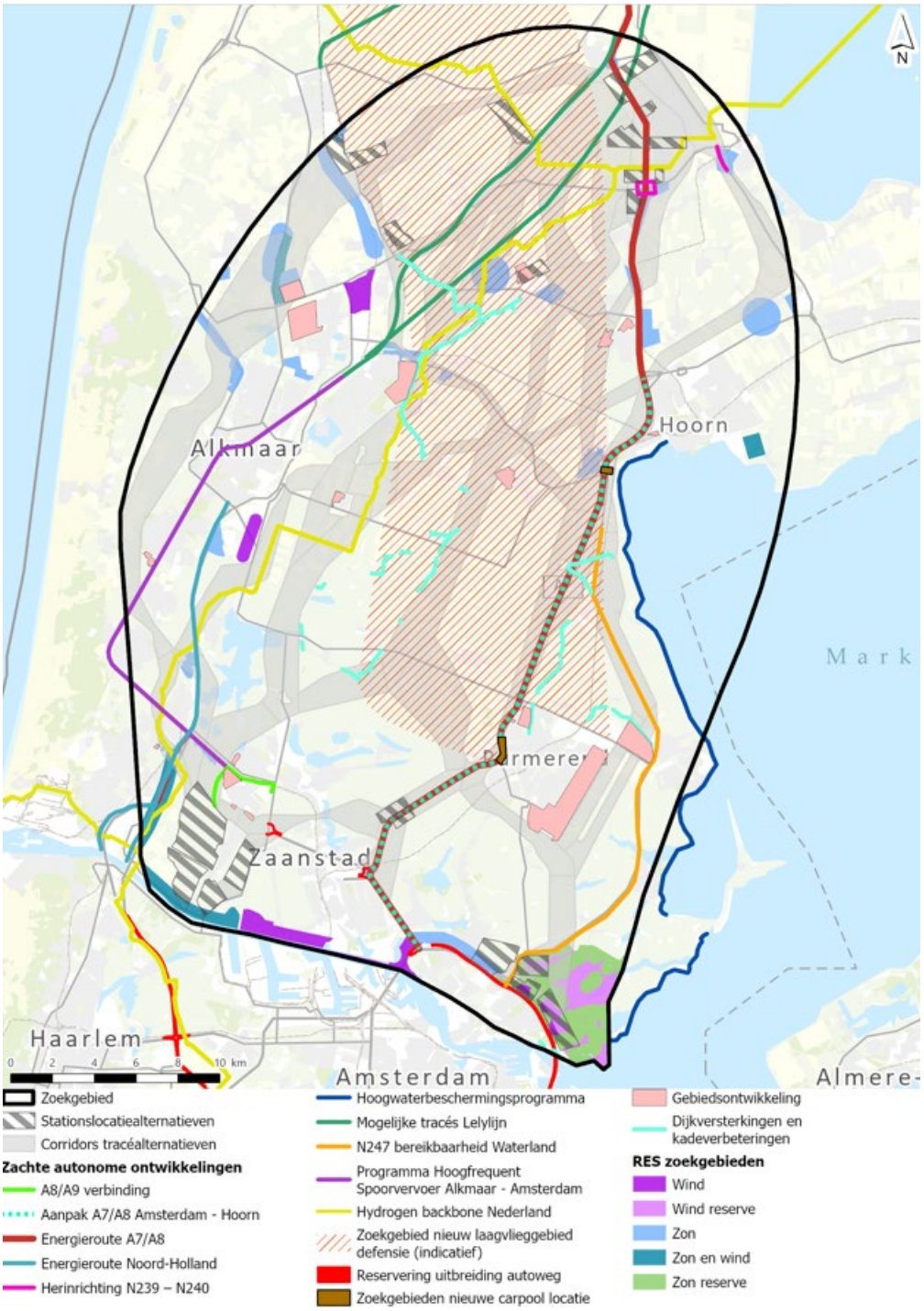

Afbeelding 3. Ruimtelijke ontwikkelingen in beeld (zonder de monitor plancapaciteit)

Intern gebruik

Inspraakbundel

Reacties op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau ‘Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord’

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf 3
Kennisgeving 5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties 9
Alfabetisch overzicht organisaties en reacties 23
Reactie 202404359 tot en met 202406267 26

November 2024

Woord vooraf

Van 6 september tot en met 17 oktober (2024) lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor het project hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (MER) en Integrale Effectenanalyse (IEA) voor het bovengenoemde project. Iedereen kon op de notitie reageren door het indienen van een reactie binnen de bovengenoemde periode.

Tijdens de terinzagelegging waren er meerdere informatiebijeenkomsten, georganiseerd door het Ministerie van Klimaat en Groene Groei en TenneT. Hier konden vragen gesteld worden, informatie over het project en de procedure opgehaald worden en ter plekke kon een reactie worden ingediend bij de notulisten. In totaal zijn er zes fysieke avonden georganiseerd, namelijk in: Middenmeer, Alkmaar, Avenhorn, Purmerend, Assendelft en Zunderdorp. Daarnaast kon men deelnemen aan een live webinar op 16 september.

Reacties
Op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn binnen de reactietermijn in totaal 580 reacties binnengekomen. De reacties zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n.

Alle reacties worden beantwoord via een reactienota. Daar waar de reacties tot een wijziging van de concept NRD hebben geleid, wordt dit opgenomen in een zogenoemde oplegnotitie. De oplegnotitie bundelt zo de wijzigingen van de concept NRD. De tekst van de concept NRD wordt niet aangepast. De oplegnotitie, reactienota en concept NRD vormen samen de definitieve NRD. Deze documenten worden op een later moment op deze website gepubliceerd.

Wat houdt het project in?
Om knelpunten op het hoogspanningsnetwerk toekomstbestendig op te lossen en nieuwe knelpunten te voorkomen, is uitbreiding noodzakelijk. Daarom plant netbeheerder TenneT een nieuwe 380 kilovolt (kV) hoogspanningsverbinding. Daarbij hoort het bouwen van twee benodigde hoogspanningsstations: één nabij het huidige 150kV station in Middenmeer en één in de buurt van de bestaande 380 kV verbinding tussen Beverwijk en Diemen.

Wilt u meer weten?
Meer informatie over Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n en op de website van TenneT, waar u zich ook kunt inschrijven voor de nieuwsbrief. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 29017
5 september 2024

Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord, Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)

Van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (MER) voor het bovengenoemde project.
Iedereen kan op de notitie reageren door het indienen van een reactie binnen de bovengenoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

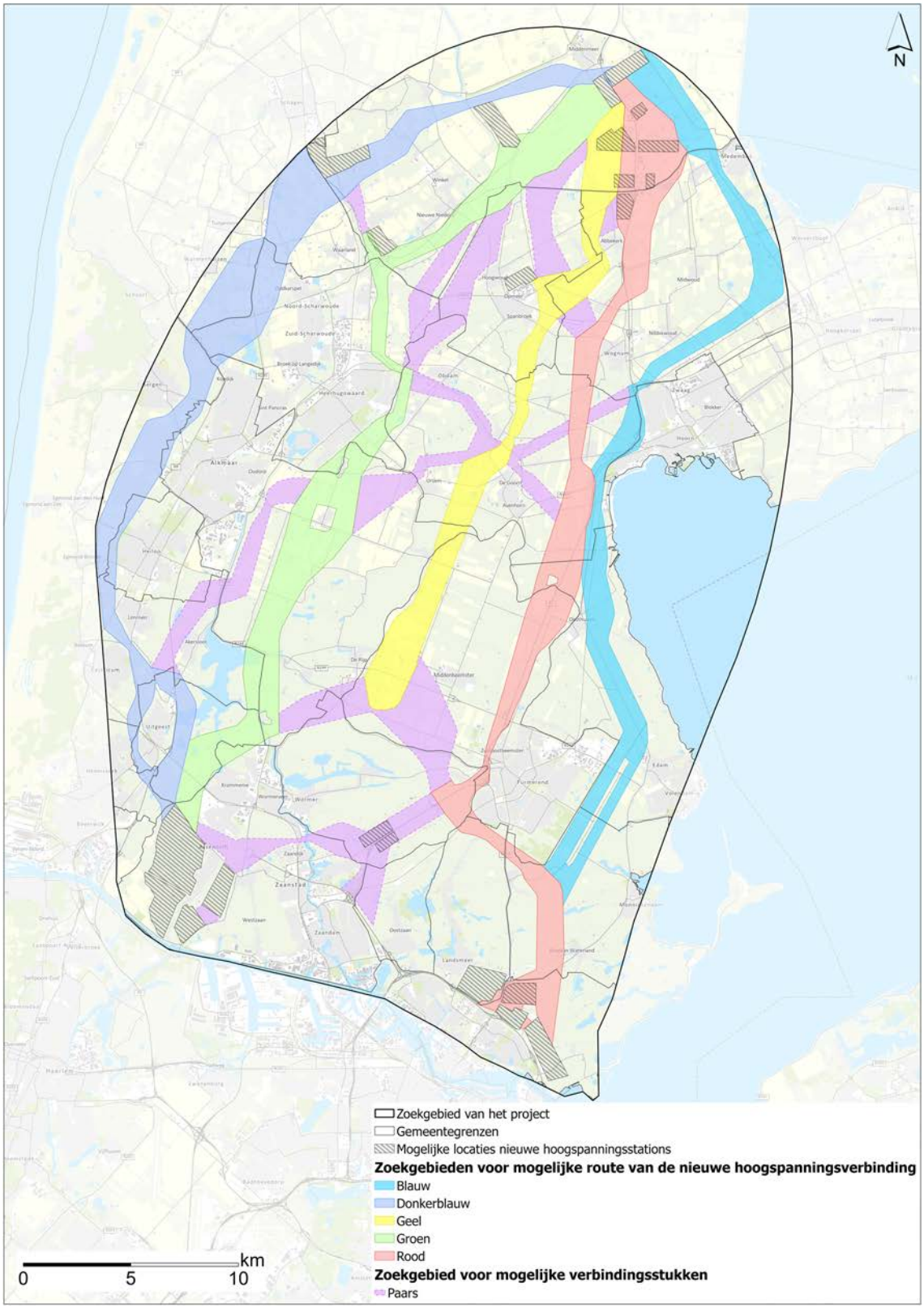

TenneT wil in het noorden van Noord-Holland, ten noorden van het Noordzeekanaalgebied, het elektriciteitsnetwerk uitbreiden door een bovengrondse 380 kV-verbinding aan te leggen en twee hoogspanningsstations. Eén station op de bestaande 380kV-lijn tussen Beverwijk-Diemen en één bij Middenmeer.

Waarom is dit project nodig?

We wekken in Nederland steeds meer duurzame energie op en de vraag naar stroom neemt toe, omdat we bijvoorbeeld van gas op stroom overstappen en steeds vaker elektrisch rijden. Ook de toename van zonnepanelen en windmolens zorgt voor meer druk op het stroomnet, waardoor er sprake is van knelpunten in het hoogspanningsnet.
Teveel verkeer op een snelweg zorgt voor files. Dit geldt ook voor ons stroomnet. Ook het huidige elektriciteitsnet in Noord-Holland kan de enorme vraag en het aanbod nauwelijks aan. Er ontstaan dus files op het net en de kans op storingen neemt toe. Om overbelasting te voorkomen, verzwaart TenneT het bestaande stroomnet in de provincie met meer en dikkere kabels en stroomlijnen in masten. Oftewel het stroomnet wordt toekomstbestendig gemaakt.
Net als de rest van Nederland krijgt ook het noorden van de provincie Noord-Holland een aansluiting op het 380 kV-net. Bij dit nieuwe, zwaardere netwerk horen hoogspanningsmasten met stroomlijnen en twee stations. Dit zijn de afritten van de stroomsnelweg.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de projectprocedure van toepassing. Dit betekent dat de locatie en het tracé worden vastgelegd in een projectbesluit. De Minister van Klimaat en Groene Groei en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen dit projectbesluit vast (vermoedelijk in 2029). Besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Minister voor Klimaat en Energie coördineert deze procedure.

Milieueffectrapportage

Een milieueffectrapportage (mer-procedure) brengt de milieueffecten van een activiteit of project in beeld. Op deze manier kan het milieubelang volwaardig meegewogen worden in de besluitvorming, in dit geval het projectbesluit. Om deze effecten zichtbaar te maken, wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De eerste stap in de mer-procedure is het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Hierin is beschreven welke alternatieve oplossingen, welke milieueffecten en met welke diepgang deze onderzocht gaan worden in het MER. De Commissie voor de milieueffectrapportage wordt om onafhankelijk advies gevraagd op dit concept-NRD.

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 reageren op de concept-NRD. In deze periode kunt u de documenten bekijken op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n

U kunt op drie manieren reageren:
– Bij voorkeur digitaal: via http://www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n
– Per post:
  Bureau Energieprojecten
  Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord
  Postbus 111
  9200 AC Drachten
  Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.
– Voor het opnemen van mondelinge reactie is er tijdens de inloopbijeenkomst een notulist aanwezig. Ook kunt u op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 070 379 89 79.

Informatiebijeenkomsten

U bent welkom bij de informatiebijeenkomsten die het Ministerie van Klimaat en Groene Groei organiseert, samen met TenneT. U kunt daar uw vragen stellen. Er is geen algemene presentatie. U kunt (zonder aanmelding) in- en uitlopen tussen 19.00 en 21.00 uur.
De bijeenkomsten zijn op:
- Dinsdag 17 september 2024 – Ontmoetingskerk De Meerbaak, Professor Ter Veenweg 4, 1775 BH Middenmeer
- Woensdag 18 september 2024 – Wijkcentrum Overdie, Van Maerlantstraat 8-10, 1813 BH Alkmaar
- Maandag 23 september 2024 – Villa Groet, Het Hoog 1, 1633 GE Avenhorn
- Dinsdag 24 september 2024 – Taborkerk, Maasstraat 2 1442 RV Purmerend
- Donderdag 26 september 2024- Buurtcentrum A3, Dorpsstraat 386, 1566 BR Assendelft

Wat gebeurt er hierna?

De concept-NRD wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en provincies. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de definitieve NRD. Op basis van die notitie wordt het MER opgesteld. Het MER vormt samen met de Integrale Effecten Analyse (IEA) de onderbouwing voor het projectbesluit. Het MER komt, samen met het ontwerp van het projectbesluit en de daarmee samenhangende besluiten, ter inzage te liggen. In een latere fase kunt u daar ook weer op reageren.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Niet iedereen is even handig met computers. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid. Deze informatiepunten vindt u in de bibliotheken. U kunt er makkelijk binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld voor het op de computer bekijken van documenten die bij dit project horen. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-nen op de website van TenneT. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de reactie opzoeken. Door te klikken op uw reactienummer wordt u automatisch doorverwezen naar de reactie. De reacties zijn opgenomen vanaf pagina 26.

Reacties op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord'

Registratienummer	Reactienummer
202404359	202404359
202404360	202404360
202404361	202404361
202404362	202404362
202404363	202404363
202404364	202404364
202404365	202404365
202404366	202404366
202404367	202404366
202404368	202404368
202404369	202404369
202404370	202404370
202404371	202404371
202404372	202404372
202404373	202404373
202404374	202404374
202404375	202404375
202404376	202404376
202404377	202404377
202404384	202404384
202404385	202404385
202404386	202404386
202404387	202404387
202404390	202404390
202404394	202404394
202404397	202404397
202404398	202404398
202404400	202404400
202404402	202404402
202404403	202404403
202404404	202404404
202404405	202404405
202404407	202404407
202404409	202404409
202404410	202404410
202404411	202404411
202404412	202404412

Registratienummer	Reactienummer
202404413	202404413
202404415	202404415
202404416	202404416
202404417	202404417
202404418	202404418
202404419	202404419
202404420	202404420
202404421	202404421
202404422	202404422
202404423	202404423
202404424	202404424
202404425	202404425
202404426	202404426
202404427	202404427
202404428	202404428
202404429	202404429
202404430	202404430
202404432	202404432
202404435	202404435
202404436	202404436
202404437	202404437
202404438	202404438
202404439	202404439
202404440	202404440
202404442	202404442
202404443	202404443
202404445	202404445
202404446	202404446
202404448	202404448
202404450	202404450
202404455	202404455
202404456	202404456
202404457	202404457
202404458	202404458
202404459	202404459
202404461	202404461
202404462	202404462
202404463	202404463
202404464	202404464
202404465	202404465
202404466	202404466
202404467	202404467
202404468	202404468
202404469	202404469

Registratienummer	Reactienummer
202404475	202404475
202404482	202404482
202404483	202404483
202404493	202404493
202404494	202404494
202404496	202404496
202404500	202404500
202404502	202404502
202404503	202404503
202404504	202404504
202404505	202404505
202404507	202404507
202404509	202404509
202404512	202404512
202404519	202404519
202404521	202404521
202404523	202404523
202404524	202404524
202404525	202404525
202404532	202404532
202404536	202404536
202404537	202404537
202404538	202404538
202404539	202404539
202404540	202404540
202404542	202404542
202404543	202404543
202404548	202404548
202404550	202404550
202404555	202404555
202404557	202404557
202404565	202404565
202404566	202404566
202404567	202404567
202404568	202404568
202404569	202404569
202404570	202404570
202404571	202404571
202404572	202404572
202404573	202404573
202404574	202404574
202404575	202404575
202404576	202404576
202404577	202404577

Registratienummer	Reactienummer
202404578	202404578
202404579	202404579
202404580	202404580
202404581	202404581
202404582	202404582
202404583	202404583
202404584	202404584
202404585	202404585
202404586	202404586
202404587	202404587
202404588	202404588
202404589	202404589
202404592	202404592
202404593	202404593
202404595	202404595
202404601	202404601
202404609	202404609
202404610	202404610
202404611	202404611
202404612	202404612
202404613	202404613
202404615	202404615
202404619	202404619
202404620	202404620
202404621	202404621
202404622	202404622
202404623	202404623
202404624	202404624
202404625	202404625
202404626	202404626
202404631	202404631
202404633	202404633
202404634	202404634
202404635	202404635
202404638	202404638
202404639	202404639
202404641	202404641
202404643	202404643
202404644	202404644
202404646	202404646
202404647	202404647
202404648	202404648
202404649	202404649
202404651	202404651

Registratienummer	Reactienummer
202404653	202404653
202404655	202404655
202404656	202404656
202404657	202404657
202404659	202404659
202404660	202404660
202404661	202404661
202404662	202404662
202404663	202404663
202404664	202404664
202404665	202404665
202404666	202404666
202404667	202404667
202404668	202404668
202404669	202404669
202404670	202404670
202404671	202404671
202404672	202404672
202404679	202404679
202404680	202404680
202404681	202404681
202404682	202404682
202404684	202404684
202404685	202404685
202404686	202404686
202404687	202404687
202404688	202404688
202404689	202404689
202404690	202404690
202404691	202404691
202404692	202404692
202404693	202404693
202404694	202404694
202404695	202404695
202404696	202404696
202404698	202404698
202404700	202404700
202404701	202404701
202404702	202404702
202404703	202404703
202404704	202404704
202404705	202404705
202404706	202404706
202404707	202404707

Registratienummer	Reactienummer
202404708	202404708
202404709	202404709
202404710	202404710
202404711	202404711
202404712	202404712
202404713	202404713
202404714	202404714
202404715	202404715
202404716	202404716
202404717	202404717
202404718	202404717
202404719	202404719
202404720	202404719
202404721	202404719
202404722	202404717
202404724	202404717
202404725	202404717
202404727	202404717
202404728	202404717
202404729	202404717
202404730	202404717
202404732	202404732
202404734	202404717
202404735	202404717
202404736	202404717
202404737	202404737
202404739	202404717
202404741	202404717
202404742	202404742
202404743	202404743
202404744	202404717
202404745	202404745
202404746	202404717
202404747	202404717
202404748	202404748
202404749	202404717
202404750	202404750
202404751	202404751
202404752	202404752
202404753	202404753
202404754	202404754
202404756	202404756
202404757	202404757
202404760	202404717

Registratienummer	Reactienummer
202404761	202404761
202404762	202404762
202404763	202404763
202404764	202404764
202404765	202404765
202404766	202404766
202404767	202404767
202404772	202404772
202404773	202404773
202404774	202404774
202404775	202404775
202404776	202404776
202404777	202404777
202404778	202404778
202404798	202404798
202404799	202404799
202404801	202404801
202404802	202404802
202404803	202404803
202404804	202404804
202404805	202404805
202404806	202404806
202404807	202404717
202404808	202404808
202404810	202404810
202404811	202404811
202404814	202404814
202404815	202404815
202404816	202404816
202404817	202404817
202404818	202404818
202404819	202404819
202404820	202404820
202404821	202404821
202404823	202404823
202404824	202404824
202404825	202404825
202404826	202404717
202404827	202404827
202404828	202404828
202404829	202404829
202404830	202404830
202404831	202404831
202404832	202404832

Registratienummer	Reactienummer
202404833	202404833
202404834	202404834
202404835	202404835
202404836	202404836
202404837	202404837
202404838	202404838
202404839	202404839
202404840	202404840
202404842	202404842
202404844	202404844
202404846	202404846
202404847	202404847
202404849	202404849
202404850	202404850
202404851	202404851
202404852	202404852
202404853	202404853
202404854	202404854
202404855	202404855
202404856	202404856
202404857	202404857
202404858	202404858
202404859	202404859
202404860	202404717
202404861	202404861
202404862	202404862
202404863	202404863
202404864	202404864
202404865	202404865
202404866	202404866
202404868	202404868
202404869	202404869
202404870	202404870
202404871	202404871
202404873	202404873
202404874	202404874
202404876	202404876
202404877	202404877
202404878	202404878
202404879	202404879
202404880	202404880
202404881	202404881
202404882	202404882
202404883	202404883

Registratienummer	Reactienummer
202404884	202404884
202404885	202404885
202404886	202404886
202404887	202404887
202404889	202404889
202404890	202404890
202404892	202404892
202404893	202404893
202404894	202404894
202404895	202404895
202404896	202404896
202404897	202404897
202404898	202404898
202404901	202404901
202404902	202404902
202404903	202404903
202404904	202404904
202404905	202404905
202404906	202404906
202404907	202404907
202404908	202404908
202404909	202404909
202404910	202404910
202404911	202404911
202404912	202404912
202404913	202404913
202404914	202404914
202404915	202404915
202404917	202404917
202404918	202404918
202404919	202404919
202404920	202404920
202404921	202404921
202404922	202404922
202404923	202404923
202404924	202404924
202404927	202404927
202404928	202404928
202404929	202404929
202404930	202404930
202404931	202404931
202404932	202404932
202404933	202404933
202404934	202404934

Registratienummer	Reactienummer
202404935	202404935
202404936	202404936
202404937	202404937
202404938	202404938
202404939	202404939
202404940	202404940
202404941	202404941
202404943	202404943
202404944	202404944
202404945	202404945
202404947	202404947
202404951	202404951
202404952	202404952
202404953	202404953
202404954	202404954
202404955	202404955
202404956	202404956
202404957	202404957
202404961	202404961
202404963	202404963
202404964	202404964
202404965	202404965
202404966	202404966
202404967	202404967
202404968	202404968
202404969	202404969
202404970	202404970
202404972	202404972
202404973	202404973
202404974	202404974
202404975	202404975
202404976	202404976
202404977	202404977
202404978	202404978
202404979	202404979
202404980	202404980
202404981	202404981
202404982	202404982
202404983	202404983
202404984	202404984
202404985	202404985
202404986	202404986
202404987	202404987
202404988	202404988

Registratienummer	Reactienummer
202404989	202404989
202404990	202404990
202404991	202404991
202404992	202404992
202404993	202404993
202404994	202404994
202404995	202404995
202404996	202404996
202404997	202404997
202404998	202404998
202404999	202404999
202405000	202405000
202405001	202405001
202405002	202405002
202405003	202405003
202405004	202405004
202405005	202405005
202405006	202405006
202405007	202405007
202405008	202405008
202405009	202405009
202405010	202405010
202405011	202405011
202405012	202405012
202405013	202405013
202405015	202405015
202405016	202405016
202405017	202405017
202405018	202405018
202405019	202405019
202405020	202405020
202405021	202405021
202405022	202405022
202405023	202405023
202405024	202405024
202405025	202405025
202405026	202405026
202405027	202405027
202405028	202405028
202405029	202405029
202405030	202405030
202405031	202405031
202405033	202405033
202405034	202405034

Registratienummer	Reactienummer
202405035	202405035
202405036	202405036
202405037	202405037
202405038	202404717
202405040	202405040
202405041	202405041
202405044	202405044
202405045	202405045
202405046	202405046
202405047	202405047
202405048	202405048
202405049	202405049
202405050	202405050
202405051	202405051
202405053	202405053
202405054	202405054
202405055	202405055
202405056	202405056
202405057	202405057
202405059	202405059
202405061	202405061
202405065	202405065
202405066	202405066
202405069	202405069
202405071	202405071
202405072	202405072
202405073	202405073
202405074	202405074
202405075	202405075
202405077	202405077
202405078	202405078
202405079	202405079
202405082	202405082
202405083	202405083
202405084	202405084
202405085	202405085
202405086	202405086
202405087	202405087
202405089	202405089
202405091	202405091
202405092	202405092
202405093	202405093
202405094	202405094
202405095	202405095

Registratienummer	Reactienummer
202405096	202405096
202405097	202405097
202405098	202405098
202405099	202405099
202405100	202405100
202405101	202405101
202405103	202405103
202405104	202405104
202405105	202405105
202405106	202405106
202405107	202405107
202405108	202405108
202405110	202405110
202405111	202405111
202405112	202405112
202405113	202405113
202405114	202405114
202405115	202405115
202405116	202405116
202405117	202405117
202405118	202405118
202405120	202405120
202405121	202405121
202405122	202405122
202405123	202405123
202405124	202404717
202405125	202404717
202405126	202405126
202405127	202405127
202405128	202405128
202405129	202405129
202405130	202405130
202405131	202405131
202405132	202405132
202405133	202405133
202405134	202405134
202405135	202405135
202405136	202405136
202405137	202405137
202405138	202405138
202405139	202405139
202405140	202405140
202405141	202405141
202405142	202405142

Registratienummer	Reactienummer
202405143	202405143
202405144	202405144
202405145	202405145
202405146	202405146
202405147	202405147
202405148	202405148
202405149	202405149
202405150	202405150
202405151	202405151
202405153	202405153
202405190	202405190
202405192	202405192
202405194	202405194
202405195	202405195
202406267	202406267

Alfabetisch overzicht organisaties en reacties

Reacties op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord'

Reactienummer	Organisatie
202404687	A7 Flowers B.V., A7 Flowers B.V., BERKHOUT
202404682	A7 Groep B.V., BERKHOUT
202404686	A7 Home B.V., BERKHOUT
202404689	A7 Invest B.V., BERKHOUT
202405013	Adema Advocatuur & Advies, UTRECHT
202405010	Adema Advocatuur & Advies, UTRECHT
202404892	Agriport A7 BV, MIDDENMEER
202405110	Beerepoot BV, SPANBROEK
202405087	Beerepoot BV, OBDAM
202404688	Bella peonia B.V., BERKHOUT
202405046	Bewonersinitiatief Zunderdorp, AMSTERDAM
202404840	Bot wooncentrum, OPMEER
202404801	Comité Baarsdorpermeeer, ZUIDERMEER
202405079	Dick de Wit Totaal BV, BERKHOUT
202405066	Dorpsbelang Landsmeer, LANDSMEER
202404729	Dorpsraad Grootschermer, GROOTSCHERMER
202404647	Dorpsraad Grootschermer, GROOTSCHERMER
202405117	Dorpsraad Haringhuizen-Moerbeek, HARINGHUIZEN
202404509	Dorpsraad Scharwoude, gemeente Koggenland, SCHARWOUDE
202404914	Dorpsraad Spierdijk en CPO Spierland, SPIERDIJK
202404834	Dorpsraad Twisk, TWISK
202404893	ECWE Energy , MIDDENMEER
202405192	Gemeente Castricum, College van Burgemeester en Wethouders, CASTRICUM
202404855	Gemeenschapsraad De Weere, DE WEERE
202404833	Gemeenschapsraad De Weere, DE WEERE
202405065	Gemeente Alkmaar, College van Burgemeester en Wethouders, ALKMAAR
202405096	Gemeente Amsterdam, College van Burgemeester en Wethouders, AMSTERDAM
202405190	Gemeente Bergen, College van Burgemeester en Wethouders, BERGEN
202404844	Gemeente Heemskerk, College van Burgemeester en Wethouders, HEEMSKERK
202405195	Gemeente Heiloo, College van Burgemeester en Wethouders, HEILOO
202405008	Gemeente Hollands Kroon mede namens Gemeente Den Helder, Gemeente Schagen en Gemeente Texel, College van Burgemeester en Wethouders, ANNA PAULOWNA
202404897	Gemeente Purmerend, College van Burgemeester en Wethouders, PURMEREND
202405194	Gemeente Uitgeest, College van Burgemeester en Wethouders, UITGEEST
202404969	Gemeente Wormerland en gemeente Oostzaan, College van Burgemeester en Wethouders, WORMER
202404993	Gemeente Zaanstad, College van Burgemeester en Wethouders, ZAANDAM

Reactienummer	Organisatie
202404974	Historisch Genootschap Midden Kennemerland/ Assendelft, BEVERWIJK
202405006	Historische Kring Berkhout Bobeldijk (HKBB), BERKHOUT
202404939	Kerk Sijbekarspel, SIJBEKARSPEL
202404757	Koeman Kranen BV, BERKHOUT
202405151	Landschap Noord-Holland, Vereniging Natuurmonumenten, Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, HEILOO
202405107	Langedijk Lelies BV, HOOGWOUD
202404973	LTO Noord, ZWOLLE
202404372	Molenkolk BV, Ascoba assurantiën , WESTBEEMSTER
202404692	Niesten Assurantiën en Hypotheken , DE GOORN
202404715	Noorderstart exploitatie bv, ABBEKERK
202405007	Obs Geert Holle, BERKHOUT
202404742	Partij GemeenteBelangen, ABBEKERK
202404898	Politieke partij MORGEN!, WOGNUM
202405120	Port of Den Helder & Port of Amsterdam, DEN HELDER
202405002	Pot Jonker Advocaten, HAARLEM
202405000	Pot Jonker Advocaten, HAARLEM
202404999	Pot Jonker Advocaten, HAARLEM
202404997	Pot Jonker Advocaten, HAARLEM
202404996	Pot Jonker Advocaten, HAARLEM
202404995	Pot Jonker Advocaten, HAARLEM
202404767	Praktijk Artemis, LUTJEWINKEL
202405005	Provincie Noord-Holland, Gedeputeerde Staten, HAARLEM
202405016	Regio Westfriesland, College van Burgemeester en Wethouders, HOORN
202404854	Regio Zaanstreek-Waterland, Vertegenwoordigende portefuillehouders gemeenten in Zaanstreek-Waterland, PURMEREND
202405105	Rijksdienst Cultureel Erfgoed, Min OCW, AMERSFOORT
202405121	Schenkeveld advocaten, ALKMAAR
202405111	Schermer Molens Stichting, HEERHUGOWAARD
202404849	Simotech B.V., SIJBEKARSPEL
202404413	Spijkerboorder gemeenschap, SPIJKERBOOR
202405041	Stapelskerstbomen, SIJBEKARSPEL
202405101	Stichting Achmea Rechtsbijstand , APELDOORN
202405086	Stichting Alkmaardermeeromgeving, CASTRICUM
202405059	Stichting Beemster Vanzelfsprekend, ZUIDOOSTBEEMSTER
202404987	Stichting Behoud Waterland, BROEK IN WATERLAND
202405082	stichting De Hooge Weide, CASTRICUM
202404886	Stichting Oer-IJ, CASTRICUM
202404887	Stichting Opmeer Denkt Mee, HOOGWOUD
202404455	Stichting Twisca, TWISK
202404839	Value Proposition, HOOGWOUD
202404716	VdZ Ruimtelijk Advies, AMSTERDAM
202404589	Veehouderijbedrijf, SIJBEKARSPEL
202404985	Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN), CASTRICUM

Reactienummer	Organisatie
202405089	Vogelbescherming Nederland, ZEIST
202405126	Zorgboerderij Mandrill, SPANBROEK

Reactie 202404359 tot en met 202406267

Verzonden: 9/7/2024 4:15:24 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wat is de reden dat het netwerk niet ondergronds gaat? Het kan wel, gebeurde ook op andere locaties. Er moet wel een heel goede reden zijn waarom dat nu niet zou kunnen, gezien veel mensen, flora/fauna etc hiermee geraakt worden.

Verzonden: 9/9/2024 12:18:28 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

intresse in de vooruitgang in het electrischetijd net

Verzonden: 9/14/2024 1:55:33 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De blauwe zone bij Castricum Uitgeest loopt door een natuurgebied met vogels die verder nergens in Nederland voorkomen. Er zijn veel vleermuizen, maar ook veel beschermde vogels.

Verzonden: 9/16/2024 2:01:53 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste,

Hierbij bevestiging dat het de sterke voorkeur heeft om de bekabeling ondergronds aan te leggen ipv de hoge masten

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 9/16/2024 2:46:24 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Begrip voor het anticiperen op mogelijke uitdagingen in de toekomst. Echter, de optie tot ondergronds aanleggen staat open en ik vraag dan ook met klem dit ondergronds aan te leggen in het landelijk gebied. Mensen wonen hier voor het uitzicht. Rondtrekkende ganzen, vogelzwermen, groene landerijen met koeien/schapen/gras of product. Ik ben hier niet komen wonen om tegen hoogspanningskabels aan te kijken, of tegen een stalen constructie. Één zijde van het uitzicht is al bedorven door de honderden rode knipperende lampjes van windmolens, laat er nu niet nog een zijde bijkomen waarvan het uitzicht vernietigd wordt.

101504921_10238202_uitzicht2.jpeg

202404363

Verzonden: 9/16/2024 8:03:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Vindt de uitl

Eg nog erg onduidelijk. Hoe word ik geïnformeerd over de uiteindelijke onderzoek resultaten?

Verzonden: 9/17/2024 1:09:36 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wat mij betreft zijn enkel de hoogspanningsstation mogelijk op NO1, N02, NO4 & N08 mogelijk aangezien er aan de Oudelandertocht een windpark in de weg zit. NO3 is ook een mogelijkheid, echter zullen dan de hoogspanningsmasten eerst richting het Oosten de A7 moeten oversteken. Of er zal ongeveer 1,5km aan 380kV ondergronds aangelegd moeten worden zodat na de windturbines de vakwerkmasten opgezet kunnen worden. 380kV ondergronds aanleggen is meer gedaan (o.a. station wijk aan zee - beverwijk, noordzeekanaal, N205 Schiphol, Hoofddorp, A4 Hoogmade, Delft). Qua routes is de voorkeur rood, echter gedeeltes van geel is ook mogelijk.

Verzonden: 9/17/2024 7:48:16 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn zeer verontwaardigd dat we pas de zondag voorafgaand aan de informatieavond op de hoogte zijn gesteld via de zondagkrant. Mensen die een nee/nee sticker hebben, hebben deze informatie niet ontvangen. Gemeente Medemblik hult zich in stilzwijgen met betrekking tot zowel de plannen als de informatieavonden.

In de [redacted] zijn veel cultuurhistorische monumenten te vinden. Twee tracés in het onderzoek behelzen momenteel de [redacted]

Het merendeel van de bewoners is tegen het plan.

Verzonden: 9/17/2024 8:10:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het tracé staat nu gepland dwars op de lintbebouwing van Sijbekarspel. Er is gerede kans dat bewoners de kabels dichtbij hun woning krijgen. Het is voor de inwoners van Sijbekarspel zeer onprettig als er kabels over het dorp heen lopen.

Het verzoek is daarom om het ondergronds te doen of om voor een ander tracé te kiezen.

Verzonden: 9/17/2024 8:32:48 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als inwoner van Nederland betalen we allemaal mee aan de infrastructuur van het elektriciteitsnet. In hoeverre betalen de omliggende landen mee aan de infrastructuur als zij elektriciteit afnemen?

In het verleden hebben we de lessen geleerd het contract dat de heer Luns heeft afgesloten met betrekking tot gas. Dit contract was niet bepaald gunstig voor Nederland.

Het is belangrijk dat het buitenland meebetaalt aan de investeringen die Nederland doet en waar ook de buitenlandse afnemers van profiteren. Wij betalen ook voor gas vanuit Noorwegen een hoger tarief dan de Noren, waarbij we kunnen stellen dat we meebetalen aan de infrastructuur.

Verzonden: 9/18/2024 12:24:22 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De in de conceptnotitie beschreven constructie van het hoogspanningsmastentracé t.b.v. de netuitbreiding van het 380 kV net in NHN is er één die op geen enkele manier op een fatsoenlijk wijze in het Noord Hollands landschap past.

Welk alternatief er ook wordt gekozen (van west naar oost) het gaat het landschapsbeeld van Noord-Holland op een zeer negatieve manier op zijn kop zetten. Het is landschap ontsierend.

Alhoewel ik zeer goed begrijp dat er een energietransport verbinding moet komen van Noord naar Zuid i.h.k.v. het VAWOZ-programma, begrijp ik niet waarom er niet gekozen wordt voor een alternatief in de vorm van een punt tot punt HVDC ondergrondse verbinding.

Het bekende bezwaar is dat een HVDC verbinding voor een korte afstand duurder is dan een 400 kV HS-net, echter de maatschappelijke en ook technische voordelen zouden best eens zwaarder kunnen wegen dan de bezwaren en daarmee samenhangende kosten van een voorgestelde bovengronds net.

Mijn concrete vraag is of het alternatief van een HVDC-verbinding technisch en economisch is onderzocht.

Verzonden: 9/18/2024 11:11:19 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het is onvoldoende duidelijk waarom deze netuitbreiding noodzakelijk is. De omslag van gas naar elektrisch en de belasting die daarmee gepaard gaat is een eenzijdig argument. We moeten minder energie verbruiken, niet meer! Minder gas zeker maar ook minder elektriciteit. Niet nog meer data centra etc etc. Het klimaat en uiteindelijk de mensheid gaat tenonder aan het consumeer gedrag. De toekomst is van onze kinderen en kleinkinderen, laten we het voor hen beter maken.

Het is eveneens landschapsvervuiling. Ga ondergronds als het zonodig moet maar zet in op minder energie verbruik, van alle bronnen!

Verzonden: 9/18/2024 12:19:18 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Zowel als particulier, als bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Molenkolk BV, Ascoba assurantiën

Uw zienswijze:

Graag ontvang ik een duidelijk overzicht op een kaart waar een netuitbreiding 380 KV bovengronds plaats gaat vinden?

De beschikbare kaarten vertonen in onvoldoende mate waar e.e.a. precies gaat plaatsvinden?

Verzonden: 9/18/2024 7:37:55 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geschrokken familie,

Wij waren best geschrokken toen we hoorden over de plannen van de hoogspanningsmasten. Zeker toen we zagen dat er een grote kans is dat ze met de gele route bij ons de [redacted] oversteken.

5 jaar geleden kochten wij (mijn vrouw en ik met onze drie kinderen) deze woning mede vanwege het vrije mooie uitzicht. Nu bestaat er een kans dat dit drastisch gaat veranderen.

Naast waardevermindering van onze woning wat financiële zorgen kan opleveren zijn we ook erg bezorgd over onze gezondheid. Wij zijn dus helemaal niet gelukkig met deze ontwikkeling

Groet [redacted]

Verzonden: 9/18/2024 8:32:26 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Tennet heeft onderzoek gedaan naar het effect van de hoogspanningskabels op vogels die ertegenaan vliegen.

Vogels gebruiken het aardmagneetveld om zich te oriënteren. In hoeverre verstoort het magneetveld van de hoogspanningsleidingen de oriëntatie van vogels?

Verzonden: 9/19/2024 1:36:00 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]1
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Waarom moet alles in onze ooit zo mooie, weidse polder:

- windmolens

- kassen

- microsoft

- migranten huisvesting

- zoonepanelen voor de kust Ijselmeer

Etc

Nu weer hoogspanningmasten, niet best dit. Blijft er nog iets over van dr polder? Plaats die zooi ergens anders neer. Voordeel hebben wij er toch niet van, nooit geweest en zal ook niet komen.

We hebben niks in te brengen, alles wordt er doorgedrukt waar alleen plaatselijk gemeente bestuurders beter van worden.

Verzonden: 9/19/2024 4:46:43 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben benieuwd hoe veel last we hier van ondervinden

Verzonden: 9/19/2024 5:15:49 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als inwoner van Sijbekarspel maak ik me enerzijds zorgen over de gezondheid door te verwachten overlast van de kabels dicht op de bewoning. Geluid en straling.

Tweede bezwaar betreft het natuurlijke uitzicht waar wij momenteel van mogen genieten, welke wegvalt door de masten en kabels wanneer deze op de geplande locaties komen.

Verzonden: 9/20/2024 8:28:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Fel tegen het GELE tracé.

grote impact op historisch lintdorp, natuur, uiteindelijk gedwongen uitkoop als de hoogspanning over huizen gaat, waardevermindering van huizen

Verzonden: 9/20/2024 8:29:02 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Onveilig voor de gezondheid van mijn kinderen en onszelf. Horizonvervuiling.

Deze aansluiting zou ook ondergronds kunnen.

Verzonden: 9/20/2024 8:44:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij wil ik kenbaar maken dat ik (meeste dorpsgenoten) tegen de plannen zijn van het bovengrondse gele trace.

Met de aanleg hiervan wordt de natuurlijke omgeving ernstig verstoord. Eveneens loopt het karakteristieke aanzicht grove schade op. Verder zal o.a mijn woning in waarde doen dalen. Mocht het bovengrondse plan doorgang vinden en in de nabijheid van mijn woning worden gerealiseerd zal ik een makelaar verzoeken een taxatie te doen voor/na de realisatie van de plannen. Tot slot zal ik mij (en medebewoners) wenden tot een gespecialiseerd jurist die ik zal verzoeken een zaak te starten. Verder wil ik u wijzen op de gezondheidsrisico's die kleven aan dit soort installaties.

Tot slot ga ik er vanuit dat het zover niet hoeft te komen en u een geschiktere weg zult vinden om uw installatie te plaatsen.

Verzonden: 9/20/2024 8:57:19 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Tegen het gele gebied waar de kabels moeten komen.

Dit geeft een ontsierend beeld in ons mooie lintbebouwing.

Tevens kan dit de gezondheid beïnvloeden van mens en dier.

Waardevermindering van huizen, gebouwen en landerijen.

Verzonden: 9/21/2024 6:44:14 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: particulier
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen hoogspanningsmasten in natuurgebied De Hooge Weide ivm dat dit een broedgebied van weidevogels. Graag onderzoeken naar mogelijkheid om kabels ondergronds aan te leggen door dit gebied. Alvast bedankt.

Verzonden: 9/22/2024 12:12:54 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik heb de concept NRD bekeken en wil graag aandacht vragen voor het belang van de bijzondere provinciale landschappen in de regio. Deze worden wel summier benoemd op pagina 56 van het concept NRD, maar mij is onduidelijk hoe dit zich verhoudt tot de ingetekende tracé alternatieven. Concreet zie ik dat de Berkmeerpolder waar ik woon en die onderdeel is van het BPL Opmeer-Wognum (file:///C:/Users[redacted]/Downloads/Bijzonder%20Provinciaal%20Landschap%20-%20Opmeer-Wognum.pdf) in beeld is voor paarse verbindingstukken. Dat lijkt me vanuit landschap en cultuurhistorie onwenselijk. Ik kan het voor andere bijzondere provinciale bijzondere landschappen niet goed beoordelen maar volgens mij zijn er meer van dergelijke waardevolle gebieden waar in de beoordeling van alternatieven rekening mee moeten worden gehouden. Ik heb de indruk dat dit nog onvoldoende is gebeurd en vraag daar aandacht voor in het vervolgtraject. Ik word graag op de hoogte gehouden van de manier waar de BPL onderdeel is gemaakt van de weging van de verschillende alternatieve tracés.

Verzonden: 9/22/2024 5:23:11 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij zijn wij faliekant tegen om hoogspanningsmasten in een Natura 2000 gebied te plaatsen. Hierdoor gaan onze populatie van weidevogels weer teloor.

Verzonden: 9/23/2024 8:54:37 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Dringend verzoek om bij de keuze voor het trace voor de nieuwe hoogspanningskabels ten behoeve van de uitbreiding van het 380 KV net Noord-Holland Noord, het trace lichtblauw te schrappen. Dit trace zou een grote aantasting van het nu nog open landschap en de lintbebouwing van dit gebied betekenen. Tevens zou u ook de alternatieven geel en rood beter kunnen schrappen. De beste optie is naar mijn mening de optie met de minste impect op het landschap. Donkerblauw.

Verzonden: 9/23/2024 9:24:05 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Neem een wijs besluit kies het scenario met de minste impact. De meest westelijke variant, Ijmond, Alkmaar, Koedijk, Oudkarspel, Schagen, Wieringermeer is de beste optie waardoor de minste kernen en dunbevolkt gebieden worden getroffen.

Verzonden: 9/23/2024 11:03:00 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geen hoogspanning vlak langs onze huizen

Verzonden: 9/23/2024 11:14:51 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij willen bezwaar aantekenen tegen de voorgestelde routes van Tennet om 1.via Amsterdam naar Purmerend via de A 7 naar Wognum 2. vanaf Ilpendam langs de N 247 naar Hoorn om daar hoogspanningsmasten aan te leggen. Deze beide routes gaan door/ langs ons pittoreske historische lintdorp Oudendijk. De hoogspanningsmasten zullen hiermee het dorps aangezicht ernstig schaden!!! Verder is het bewezen dat hoogspanningskabels ernstige ziekten zoals leukemie kunnen veroorzaken, dit beangstigt ons ook ten zeerste!! De meest westelijke route via Wieringermeer, Oudkarspel, Koedijk spreekt onze voorkeur uit, omdat deze route de minste dorpskernen doorkruist. We hopen dat Tennet ons verzoek meeneemt in hun eindoordeel.

Verzonden: 9/23/2024 1:02:16 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Allereerst zou ik graag mijn algemene bezwaar willen aangeven dat ik de projectaanpak niet realistisch vind, er worden (alternatieve) tracés aangegeven waarbij niet is gekeken laat staan is aangegeven hoe de uitvoerbaarheid op realistische wijze zou kunnen plaats vinden.

Verder wil ik graag mijn bezwaar in detail uiten tegen het rode trace:

- Het rode trace doorsnijd een aantal lintbebouwingen, bijvoorbeeld de Bobeldijk en de dorpskern van Berkhout. De richtlijn van het RIVM m.b.t. de minimale afstand van woningen tot hoogspanningsmasten zal hierbij zeker niet gehaald kunnen worden. Hoe is hier de uitvoerbaarheid bedacht?

- De kruising van het rode trace met het bestaande hoogspanningstracé ter plaatse van de Bobeldijk is landschappelijk gezien niet acceptabel (zie bijgaande foto). Naast dat dit voor de bewoners van de Bobeldijk een diepgaande aantasting is van hun beleving, is dit ook een diepgaande belevingsaantasting voor de vele recreatieve fietsers en wandelaars die gebruik maken van deze route, in de as tussen Hoorn en Heerhugowaard. Ook de uitvoerbaarheid van deze kruising lijkt niet realistisch op een landschappelijk acceptabele wijze.

101596823_10252434_20240923_120835.jpg

Verzonden: 9/23/2024 1:08:45 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik stem voor de mogelijkheid om het netwerk uit te breiden met de meeste westelijke variant. Deze loopt via de Wieringermeer onder Schagen naar Oudkarspel, Koedijk, ten westen van Alkmaar richting de IJmond. Dit tracé doorkruist de minste kernen en loopt door dunbevolkt gebied naar de Randstad.

Verzonden: 9/23/2024 2:03:19 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

grote impact op historisch lintdorp, natuur, uiteindelijk gedwongen uitkoop als de hoogspanning over huizen gaat, waardevermindering van huizen, mogelijkheden via IJsselmeer (nu ook wind op zee, ook die energie kan aan land komen) of ondergronds etc.

Verzonden: 9/23/2024 3:16:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

N.a.v. de aanleg van nieuwe hoogspanningskabels mijn reactie: Het is van het grootste belang om de bovengrondse kabels níet door of vlak langs dorpslinten lopen. Dit om de historische waarde van de dorpen te behouden en het woongenot van de bewoners te bewaren. Gekozen moet worden voor het scenario met de minste impact. Dat is het donkerblauwe tracé (meest westelijke). Dat doorkruist de minste kernen en loopt door dunbevolkt gebied.

Verzonden: 9/23/2024 6:26:42 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik protesteer tegen de gele tracé in verband met de waardevermindering van de woningen de daarbij komende gezondheidsproblemen. Ik ben woonachtig in de gele tracé en stel voor om andere tracés te gebruiken.

Verzonden: 9/23/2024 6:29:04 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Door de lintbebouwing hoogspanningskabels!

Blijft er nog wat van de mooie natuur over in Spanbroek?

Ik woon in het gele tracé en vind de straling verschrikkelijk.

Mijn gezondheid is mijn grootste goed, en hoogspanning dicht bij woningen is vragen om moeilijkheden!!

Ik zit zelf in de zorg en heb al veel beroerdigheid gezien door ongezonde leefomgeving van spanningskabels!!

Ik vraag met klem: denk aan de toekomst van de mens en DOE DIT NIET!!

Verzonden: 9/23/2024 6:56:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De afstand van woningen tot hoogspanningsmasten moet volgens richtlijnen van het RIVM tegenwoordig minimaal vijftig meter zijn.

In een ondergronds kabelbed liggen geïsoleerde hoogspanningskabels. Deze liggen meestal op ongeveer anderhalve meter onder het maaiveld . Omdat de grond het magneetveld niet tegenhoudt, is er ook bovengronds een magneetveld aanwezig.

Ondergrondse hoogspanningsleidingen dienen dus minimaal vijftig meter vanaf (toekomstige) woningen te liggen.

Verzonden: 9/23/2024 7:24:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam:
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Het hele dorp
Organisatie: Spijkerboorder gemeenschap

Uw zienswijze:

Zou het mogelijk zijn wanneer er leidingen, tracees worden aangelegd ook wen loze leiding mee te 'trekken' zodat ook glasvezel kan worden getealiseerd.

Verzonden: 9/23/2024 8:27:42 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

denk nu vast na hoe particulieren/kleine bedrijven die direct getroffen worden een objectieve ondersteuning kunnen krijgen. Bv onafhankelijk bureau, gemeente etc. Het gevoel alleen te staan tegen een groot bedrijf/overheid kan overweldigend zijn.

onduidelijk wat de weegfactoren van de genoemde criteria zijn. Is werelderfgoed belangrijker dan een persoon.

Er wordt weinig aandacht besteed aan de gezondheid van mensen. Er wordt wel wat genoemd over magneet velden, maar tijdens de bijeenkomst werd mij duidelijk dat een kabel bij wijze van spreken over mijn huis kan komen te lopen. Wat heeft zoiets voor impact?

Verzonden: 9/23/2024 9:01:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Bij voorkeur valt de keuze van het tracé niet op de rode optie, omdat de kabels dan wellicht over ons melkveebedrijf zullen lopen. Uiteraard hebben wij liever geen hoogspanningsmast op onze grond.

Verzonden: 9/23/2024 9:04:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het verhaal is ons duidelijk maar wij missen hierin de toetsing bij de keuze van het traject.

Wij willen graag weten wat de weging bij de diverse opties is. We kunnen dan beter beoordelen of de uiteindelijke keuze inderdaad de beste is. Wordt Natura2000 bijvoorbeeld zwaarder meegewogen dan andere zaken.

Verzonden: 9/23/2024 9:06:37 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zowel bij de paarse als bij de gele optie loopt het tracé in de lengterichting langs onze straat, de [redacted] Aangezien er ook nu al hoogspanningsmasten dichtbij staan, is dit voor ons geen goede optie.

Bij het bouwen van ons huis werd door de welstandscommissie aangegeven dat rekening gehouden moest worden met 'beschermd lintgezicht'. Wij vragen ons af of hier bij de keuze van het tracé ook rekening mee wordt gehouden.

Verzonden: 9/23/2024 9:09:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ons horecabedrijf bestaat bijna 80 jaar. We faciliteren o.a. bruiloften en partijen. Daarbij is de omgeving en het uitzicht erg belangrijk. Er lopen twee mogelijke tracés langs ons dorp, namelijk de blauwe en de rode optie. Uiteraard willen we de hoogspanningsmasten daarom niet te dichtbij.

Verzonden: 9/23/2024 9:14:49 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De aankondiging van de informatieavond in Avenhorn is niet goed bij de bewoners terecht gekomen. De gemeente heeft ook niets laten weten. De berichtgeving zou via een huis aan huis brief bezorgd moeten worden.

Verzonden: 9/24/2024 7:03:31 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zoals nu, volgens het rode ingetekende traject, zullen de kabels vlak langs te dichtbij of onder of over mijn woning en perceel komen en maak hier bezwaar tegen.

Er is uit meerdere onderzoeken bekend dat de straling die vrijkomt schadelijk voor de gezondheid kan zijn. Hier in de straat is daarom ook toestemming verleend om een object verder naar achteren dan gebruikelijk op het perceel te bouwen zodat de afstand van de al bestaande kabels minder risico's met zich mee zouden kunnen brengen.

Tevens is het gevolg een exorbitante waardedaling van woning en aangrenzend perceel aangezien er in de toekomst op die plek geen woningen meer gebouwd zouden kunnen worden.

Mijn inziens is er nu al sprake van waardedaling omdat het vastgoed in het ingetekende traject ligt.

101606800_10254335_Screenshot_20240924_064140.jpg

202404421

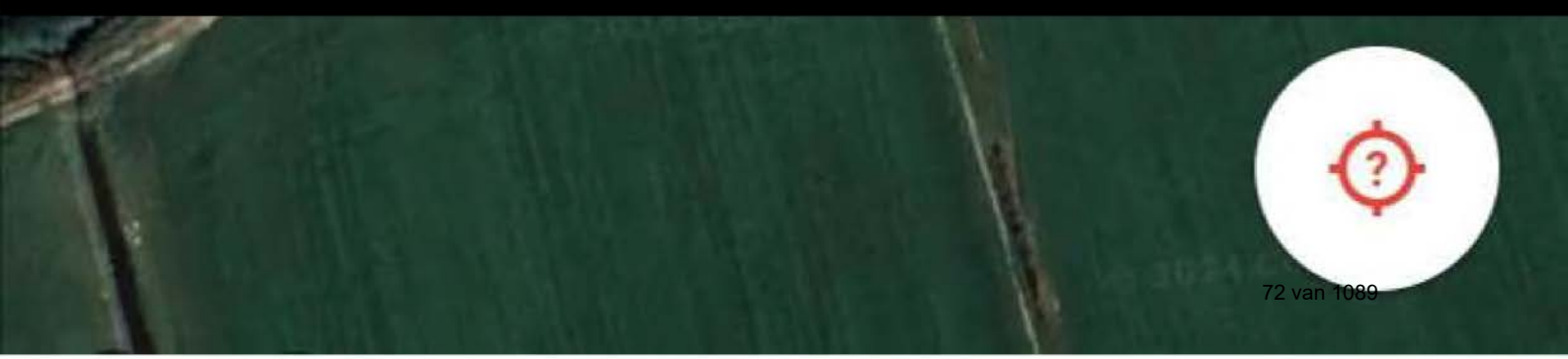

Verzonden: 9/24/2024 9:03:28 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen het uitbreiden van het stroom netwerk over het dorp oudendijk.

Er zijn andere opties

Verzonden: 9/24/2024 9:10:42 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het aanleggen van extra hoogspanningsbekabeling zal de nodige schade veroorzaken in leefbaarheid en planschade. Als dan gekeken wordt naar de nut en noodzaak dan zie je dat dit voornamelijk gaat om buitenlandse bedrijven in Agriport die daar perse een datacenter willen runnen. Gedreven door het voor buitenlandse bedrijven mooie belasting klimaat. Er zijn zeker andere gebieden in de wereld waar je veel minder last veroorzaakt. Waarom moeten huidige bewoners hier onder lijden?

Liggen de daken van datacenters (of andere bedrijven) al vol met zonnepanelen? Nee!

Verzonden: 9/24/2024 9:18:01 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geen hoogspanningsverbindingen / masten boven Oudendijk alstublieft.

Verzonden: 9/24/2024 9:45:03 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Oudendijk is een klein historisch dorp met een vriendelijke, landelijke uitstraling. 5 jaar geleden ben ik hier, om te ontsnappen aan de drukte van de stad, met veel plezier neergestreken. Het is een boerendorp met een hechte gemeenschap en met prachtige weilanden waar grazende koeien en schapen het dorpsbeeld bepalen. Dit beeld willen wij niet kwijt en we zullen ons met hand en tand verzetten tegen de komst van hoogspanningskabels. Indien nodig zullen we dagelijks op de barricaden staan!

Verzonden: 9/24/2024 9:58:53 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

1 van de mogelijke routes komt over de dorpskern van Betkhout waar de basisschool , voetbalvereniging en geplande nieuwbouw is. Tevens het dorpsgezicht waar kerk, oud gemeentehuis en andere historische gebouwen staan. Ook alle dorpsactiviteiten vinden daar plaats! Ik snap werkelijk niet hoe hier voor is gekozen als optie. Terwijl er vele stukken zijn waar weinig tot geen bebouwing is in de omgeving . Er zou niet over dirpskernen gaan werd er gezegd. Dat geldt dus blijkbaar niet voor de rosé route in berkhout.

Verzonden: 9/24/2024 11:01:18 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste,

Ik zou graag aanvullende informatie ontvangen over de paarse trace de aansluitings/verbindingstraces. Zijn die ten alle tijde nodig? Is daar ook een kans van dat als er nog meer uitbreiding benodigd is dat dat een dubbele rij masten wordt?

Zijn dat ook masten identiek aan de 5 andere optionele trace's.

Ik ontvang graag uw reactie.

Met vriendelijke groet

[redacted]

Verzonden: 9/24/2024 11:11:49 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer / mevrouw,

Hierbij geef ik alvast te kennen dat Tracéalternatief Rood onacceptabel is. Ik woon aan de [redacted] te [redacted] Dit is beschermd dorpslint. De welstandscommissie is dan ook enorm streng als het gaat om bebouwing. Het uitzicht en de omgeving is dan ook primair van belang als het gaat om dit beschermde dorpslint.

Er loopt al een hoogspanningslijn over de [redacted]. Als ik kijk naar Tracéalternatief Rood dan zie ik dat deze optie onevenredig afbreuk doet aan de omgeving van [redacted]. Ik ben van mening dat dit niet proportioneel is en dat andere tracées dan wel mogelijkheden meer geschikt zouden zijn.

Verzonden: 9/24/2024 11:13:27 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Via deze weg wil ik graag mijn bezwaar uiten tegen het voorgenomen tracé voor het 380 KV hoogspanningstracé (gele tracé) dat door het gebied rondom Spierdijk, Ursem en de Mijzenpolder is gepland.

in het land achter onze buurt (landrust, spierdijk) staan reeds hoogspanningsmasten van het 150 KV-netwerk. Het plaatsen van een extra rij masten van 380 KV zorgt ervoor dat onze leefomgeving nog verder belast wordt en steeds meer het karakter van een industriegebied aanneemt, in plaats van het landelijke gebied dat het nu is. Deze aantasting van het landschap is ongewenst, zeker gezien de landelijke en historische waarde van de omgeving.

Het geplande tracé loopt bovendien vlak achter de nieuwe wijk Spierland in Spierdijk, een dorp dat duidelijke ambities heeft om in de toekomst verder uit te breiden. De enige richting waarin deze uitbreiding kan plaatsvinden, is naar het oosten – precies in het gebied waar het tracé nu gepland staat. Dit zal toekomstige dorpsontwikkeling ernstig belemmeren en de leefbaarheid van de nieuwe wijk negatief beïnvloeden.

Daarnaast is het geplande tracé getekend door de Mijzenpolder, een van de oudste polders van Nederland. Deze polder heeft grote historische waarde, niet alleen voor de directe omgeving maar ook voor het Nederlands erfgoed als geheel. Een dergelijk tracé door dit gebied zou een gigantische aantasting betekenen vanuit historisch oogpunt, zeker in combinatie met de nabijheid van de beroemde poldermolens rond Schermerhorn en het historische dorp Schermerhorn zelf.

Samenvattend zou de realisatie van dit tracé een onherstelbare schade toebrengen aan zowel de directe leefomgeving als aan de historische en culturele waarde van de regio. Ik dring er daarom op aan om alternatieve routes te overwegen die deze unieke omgeving ontzien.

Verzonden: 9/24/2024 11:36:49 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

I.v.m. Onze leeftijd en de daaraan gekoppelde reeds bestaande gezondheid problemen maken wij bezwaar tegen de voor genomen uitbreiding hoogspanning kabels.

i

Verzonden: 9/24/2024 11:43:49 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Gezien onze huidige gezondheid gekoppeld aan onze leeftijd

maken wij bezwaar tegen het voor nemen van plaatsen hoogspanning kabels over ons huis.

Wij zien dat als een risico voor ons.

Verzonden: 9/24/2024 12:49:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Eigenaar woning plus erf en grond [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Absurd om deze zware hoogspanning kabels over een bewoond gebied (waaronder een lagere school en kinderopvang) te laten gaan. Voorstel om deze diep onder de grond te laten gaan.

Bij doorgang laat ik mijn huis taxeren en waardevermindering vast stellen.

Verzonden: 9/24/2024 12:55:45 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Bewoners vier personen adres [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben het niet eens met de voorgenomen aanleg van het Netuitbreiding boven Berkhout .

Er is bewezen dat dit niet gezond is en dat er een waarden vermindering is van de aanliggende percelen.

Daarom willen wij aandringen op een alternatief die niet boven Berkhout over gaat.

Graag hebben we inspraak over dit project.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 9/24/2024 1:44:47 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak me ernstig zorgen over het feit dat boven ons dorp zware electrakabels komen te hangen. Ik kan me voorstellen dat geen enkel dorp hier blij van wordt. Zoek een tracé dat zo min mogelijk dorpen/ mensen belast. Hou hier a.u.b. rekening mee.

Verzonden: 9/24/2024 2:03:43 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geschokt hebben wij kennisgenomen van deze berichtgeving. Waar het nog niet zolang geleden niet toegestaan was om in de buurt van de leidingen te bouwen. Inverband met gezondheids risico s worden ze nu zonder overleg over ons huis getekend. Het lijkt ons dat er andere mogelijkheden zijn. Wij zijn pertinent tegen deze maatregel. Kan er niet iets gevonden bij de stroom slurpers bij Middenmeer. Dan als laatste denken wij aan de waardevermindering van ons huis

Verzonden: 9/24/2024 2:05:02 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte hr,mv ;

Naar ik begrijp is Tennet momenteel routes aan het beoordelen ivm de noodzakelijke uitbreiding van het stroomnet . Echter, tot mijn schrik las ik dat er serieus wordt gekeken naar mogelijke bovengrondse masten met bedrading welke dan boven bestaande dorpen / bebouwing zouden gaan lopen.

Dat is toch niet meer van deze tijd; Alle gezondheidsrisico's kunnen niet genegeerd worden Er is voldoende wetenschappelijk onderzoek gedaan om de conclusie te trekken dat de masten bijdragen aan het ontstaan van ziektes

Daarbij blijft er van het oorspronkelijke Westfriese landschap weinig over, de windmolens en eventuele masten leveren een enorme horizon vervuiling op

Waarom geen ondergrondse kabels ? Wellicht duurder maar de kosten wegen zeker op tegen alle risico's van bovengrondse bekabeling.

Daarbij komt de waardevermindering van de woningen ; Bij welke instantie kunnen we daarvoor aankloppen?

Ik hoop binnenkort een reactie te ontvangen, waarvoor alvast dank

Verzonden: 9/24/2024 4:18:18 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Deze kabels moeten niet over en in de buurt huizen.

Verzonden: 9/24/2024 5:04:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

wij willen niet zo'n joekel van een hoogspanningskabel over ons huis/dorp of in het zicht

Verzonden: 9/24/2024 6:18:29 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn woonachtig in gebied blauw.

Onder de grond is wat mij betreft de enige optie.

Verzonden: 9/24/2024 7:39:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Goededag,

Bij deze teken ik bezwaar aan voor de geplande aanleg van het stroomnet door/over Oosteinde Berkhout. In de eerste plaats ivm de straling die dit met zich meebrengt, en mede het aangezicht van de landelijkheid van ons dorp.

Verzonden: 9/24/2024 8:37:46 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Maak bezwaar om de kabels over de bebouwing te laten gaan.

Er kan toch ook een deel over water en eventueel ook een deel onder de grond. Zodat bewoners daar verder geen last van hebben. Het heeft natuurlijk allemaal weer met kosten te maken en door de lucht is natuurlijk het goedkoopst.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 9/25/2024 9:26:39 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er is al jaren aangetoond dat hoogspanningskabels bovengronds zeer slecht zijn voor ieders gezondheid en nu gaan de masten weer BOVENGRONDS!!

Dit wil toch niemand!!

En daarbij is het ook nog geen gezicht.

We gaan weer terug in de tijd hiermee!!

Ook een punt van aandacht lijkt mij de te verwachten waardedaling van de huizen!! Nieman wil toch een hoge hoogspanningskabel in zijn ''achtertuin''.

Verzonden: 9/25/2024 11:02:02 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn erop tegen dat het hoogspanningskabels komen in het gebied voor, achter of naast ons huis.

Verzonden: 9/25/2024 10:27:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Historische vereniging
(Mede) namens: Stichting Twisca, waarvan ik de Voorzitter ben
Organisatie: Stichting Twisca

Uw zienswijze:

L.S.,

In de door voorgestelde zoekgebieden voor mogelijke routes van het 380 kV net heeft u vergeten mee te nemen in uw kaartje(s) dat uw routes dwars door het Bijzondere Provinciale Landschap (BPL) Abbekerk en omgeving (w.o. Twisk) gaat, waarvan de kernkwaliteiten niet of slechts onder voorwaarden mogen worden aangetast. Dat is overigens waarschijnlijk ook het geval met andere BPL's (zie bijgevoegd kaartje). En ik verzoek u derhalve dringend de BPL's mee te nemen in uw overwegingen en op te nemen in uw onderzoeksplannen.

Aangaande Twisk zou het plaatsen van hoogspanningsmasten en leidingen ten oosten van de snelweg A7 leiden tot ernstige aantasting van het historisch ensemble van het beschermde Dorpsgezicht van Twisk, welke door de Bennemeersweg, een ouderwetse klinkerweg, wordt aangereden vanaf de snelweg.

Tenslotte loopt deze route ten oosten van de A7 door of vlak langs beschermde (weide)vogel gebieden in De Bennemeer en waterberging.

Ook deze punten willen wij u dringend oproepen mee te nemen in uw overwegingen en plannen.

MvG

Namens Stichting Twisca

[redacted]

[redacted]

101640169_10259766_Kaart_Bijzonder_Provinciaal_Landschap.pdf

Bijzonder Provinciaal Landschap

32 landschappen

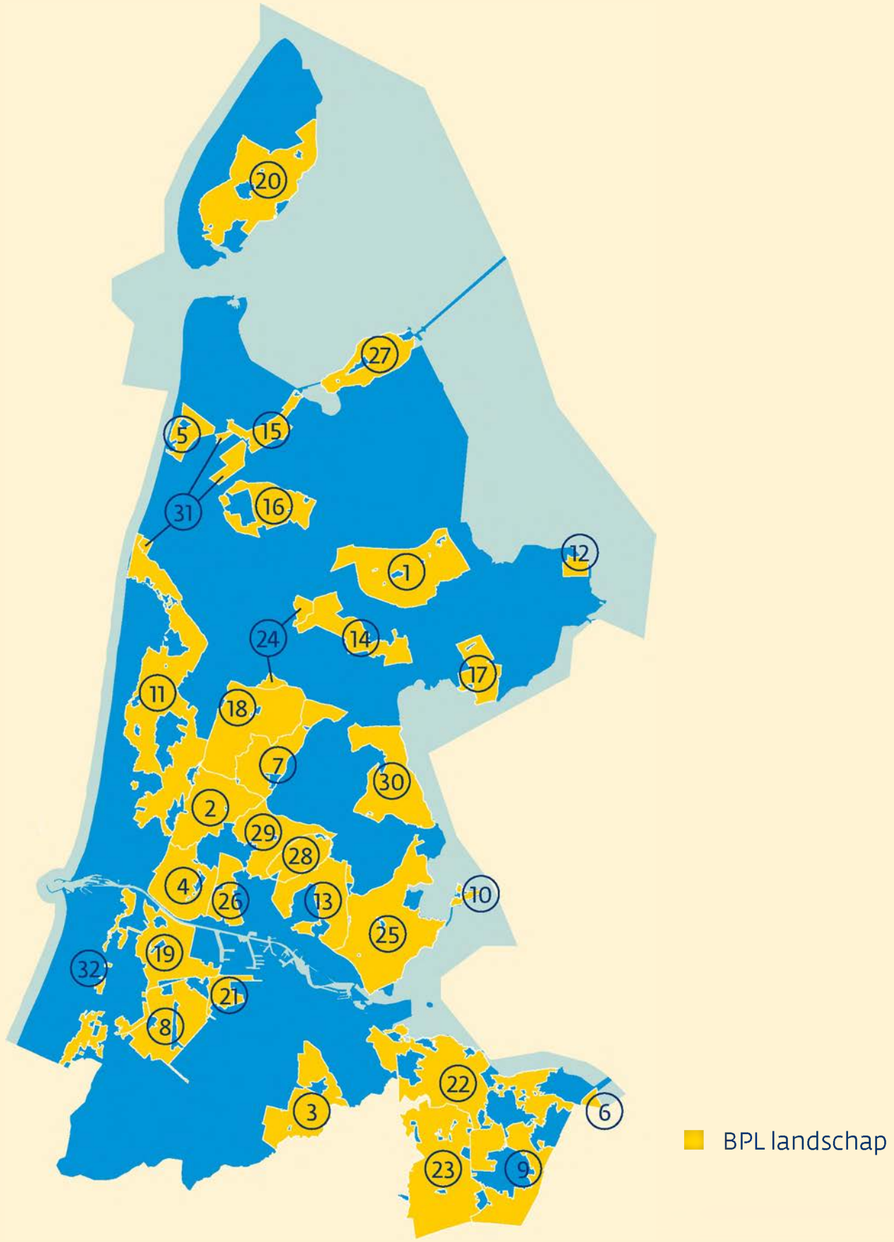

Provincie Noord-Holland

Verzonden: 9/26/2024 9:09:17 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beïnvloed wonen en gezondheid

Verzonden: 9/26/2024 9:59:50 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hallo,

Ik wil graag mijn bezwaar uiten tegen de hoogspannings leiding bovengronds langs Avenhorn - De Goorn

Naar mijn mening tast dit het natuurlijke karakter van de omgeving dermate aan, dat bovengronds geen optie is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 9/26/2024 10:03:00 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

graag ontvang ik meer info

Verzonden: 9/26/2024 10:41:28 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Van Randwijk Consultancy

Uw zienswijze:

Wij maken bezwaar tegen het tracé blauw omdat wij verwachten straling te ondervinden van de 380 Kv hoogspanningskabels.

Verzonden: 9/26/2024 3:04:29 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste,

Graag reageren wij op de 380kV netuitbreiding Noord-Holland-Noord. Wij wonen op de [redacted] in [redacted] in het gebied dat in het gele trace valt. Wij bezitten twee rijksmonumentale panden. (Dit zijn overigens niet de enige monumentale panden in de straat.) Naar onze mening is het niet mogelijk om over de monumenten de hoogspanningskabels te laten lopen.

Daarnaast houden wij op deze locatie jongvee en paarden, voor hen is het niet wenselijk dat ze bloot worden gesteld aan de straling die de hoogspanning met zich mee brengt.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 9/26/2024 5:21:55 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hiermee maak

Ik bezwaar en spreek ernstigevongerustheud uit over deze plannen. Nog niet zo

Lang geleden moesten mensen hun huis uit en mochten anderen niet bouwen omdat er hoogspanningskabels over hun terrein liepen. Nu zijn er plannen voor dubbele belasting en over complete woongebieden

Verzonden: 9/26/2024 5:39:18 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ben zeer geschrokken van het bericht dat ik via buurt genoten heb moeten vernemen over de aanleg van bovengrondse hoogspanning kabels in noord holland en dan met name als dit in het gele onderzoeksgebied zou plaatsvinden. Ben in 2022 naar Sijbekarspel verhuisd voor het prachtig weidse uitzicht en de rust van het mooie lint dorp. Dat de aantrekkelijkheid in een keer te niet gedaan zou kunnen worden door de aanleg van hoogspanningskabels en masten en de daarmee verbonden mogelijk gezondheidsrisico's en waardevermindering van de woonhuizen stuit mij zeer tegen de borst. Mede omdat er zeer goede andere mogelijkheden zijn. Kan niet begrijpen dat deze gele zone daadwerkelijk in ogenschouw genomen gaat worden en heb ook zeer het vermoeden dat deze gebieden slechts op een kaart zijn geplaats zonder hier plaatselijk te gaan kijken waarmee de onzinnigheid direct voor een ieder duidelijk zou worden. Dit kan niet waar zijn en wij zullen ons als inwoners van Sijbekarspel dan ook met alles en iedereen verzetten en zorgen dat dit ten aller tijden niet zal gebeuren. Hier spreekt een zeer bezorgde bewoner.

Verzonden: 9/26/2024 6:27:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

In de plannen wordt aangegeven dat er hoogspanningskabels over het Oosteinde in Berkhout geplaatst zouden kunnen worden. Vanwege de gezondheidsrisico's die kunnen ontstaan en de waardevermindering van onze woningen, zien wij dit niet zitten. Wij hebben nog jonge kinderen en maken ons dan ook zorgen wanneer dit uitgevoerd zal gaan worden. Uit internationaal onderzoek komen aanwijzingen dat kinderen en volwassenen mogelijk meer kans hebben om leukemie te krijgen, als ze dichtbij bovengrondse hoogspanningslijnen wonen. Bij deze maken wij dan ook bezwaar.

Verzonden: 9/26/2024 7:39:08 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Goedendag,

Het plan van de optie over de wijdewormer langs de a7 komt vlak voor ons huis en over ons huis heen, zoals beschreven in jullie plan.

Graag zou ik meer informatie willen krijgen wat voor gevolgen dit heeft voor de huizen aan de [redacted] in de [redacted]

Het verdeelstation komt dan voor ons huis, in onze voortuin, in ons uitzicht. Hebben jullie rekening gehouden met de huizen van de [redacted]

Hebben jullie rekening gehouden met de gasbuizen van purmerend naar zaandam en terug, die langs de a7 door onze tuin lopen?

Naar verwachting komen de energiekabels dan bovengronds door naar purmerend, waardoor deze over onze huizen gaat lopen. Hoe hebben jullie dit bedacht?

Graag hoor ik gaan jullie hoe jullie dit hebben bedacht en wat voor gevolgen dit gaat brengen voor onze woningen.

Met Vriendelijke groet,

[redacted] en [redacted]

Verzonden: 9/26/2024 8:36:05 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik vraag me af hoe gezond en klimaatneutraal elektriciteit is. Batterijen ontbranden makkelijk. Zonnepanelen vliegen ook regelmatig in brand. Als er brand is geweest in de zonnepanelen mag er geen gewas geoogst worden omdat het niet veilig is. Mensen met een pacemaker kunnen niet in de buurt van een hoogspanningsmast komen omdat de straling invloed heeft op de pacemaker en op de gezondheid van mensen in het algemeen.

We denken allemaal dat het geen kwaad kan, maar in hoeverre is dat zo?

Verzonden: 9/26/2024 9:06:03 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

In de mogelijke tracés is vooral goede landbouwgrond opgenomen. Er zijn ook andere mogelijkheden, zoals grond van de provincie of de vuilstortplaats van Nauwerna. Daar ligt al veel vervuilde grond.

Verzonden: 9/26/2024 9:11:36 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wat is het effect op de gezondheid als de 380kV er komt? Er komen meer kabels en er gaat meer stroom doorheen.

Verzonden: 9/26/2024 9:17:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

In het concept staat dat het transformatiestation tot verzilting van de bodem leidt. Wordt er rekening gehouden met de huidige verzilting. Nu is de grond nog geschikt voor het boerenbedrijf, maar als het nog brakker wordt is dat wellicht niet meer mogelijk.

De gevolgen zijn groter dan de locatie van het transformatiestation omdat het water in de polders met elkaar in verbinding staat.

Verzonden: 9/27/2024 12:33:37 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het tracé over het dorp Berkhout komt over huizen en sportvelden. Omdat het over zware elektriciteits kabels gaat maak ik mij heel veel zorgen. Ook het plaatsen van deze elektriciteits palen in de weilanden geeft verstoring in het ruimtelijke zicht dat we nu hebben in ons dorp. Ik hoop dat jullie hier nog eens goed naar kijken en geen extra elektriciteits palen in Berkhout gaan plaatsen!

Verzonden: 9/27/2024 4:01:05 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Allereerst mijn waardering voor het zorgvuldige proces dat Tennet doorloopt en de ruimte die gegeven wordt voor participatie in deze complexe opgave.

Als bewoner van het buurtschap Bobeldijk in Berkhout (gemeente Koggenland) heb ik een aantal vragen/opmerkingen die ik mee wil geven in de afweging van de alternatieven:

- De onderzoeksalternatieven voor de tracés worden op hetzelfde onderzocht en ter inspraak gebracht als de onderzoeksalternatieven voor de hoogspanningsstations. Zijn de keuzes voor de locaties van de stations niet leidend in dit proces? En kunnen keuzes voor de locaties van de hoogspanningsstations mogelijk leiden tot nieuwe of gewijzigde onderzoeksalternatieven voor de tracés?

- Er loopt een bestaand 150 kV-tracé in Bobeldijk die de straat en een aantal woonpercelen doorsnijdt. Het zoekgebied van het rode onderzoeksalternatief loopt over het lint van de Bobeldijk in de zeer korte nabijheid van het bestaande tracé. Een keuze voor dit tracé is in mijn ogen onverantwoord, omdat daarmee onevenredig veel druk gelegd wordt op het welbevinden en de leefbaarheid van ons buurtschap.

- Ter hoogte van de Kerkebuurt loopt het zoekgebied over het centrumgebied van het Berkhout heen met belangrijke dorpsvoorzieningen als dorpshuis, kerk, gymzaal, voetbalvereniging en brandweer. En de basisschool Geert Holle ligt precies buiten het zoekgebied, maar daarmee dus op zeer korte afstand van het tracé.

- Verder is de gemeente in gesprek met een projectontwikkelaar over de ontwikkeling van een woonwijk op de weilanden oostelijk van de voetbalvereniging. Het tracé loopt over deze mogelijk nieuwe wijk heen.

- Het uitgangspunt om zoveel mogelijk de bestaande hoofdinfrastructuur in Noord-Holland-Noord te volgen, lijkt mij een goede. Is het een optie om het rode en blauwe tracé te koppelen en continu de A7 te blijven volgen tot en met Middenmeer? Ik begrijp uit de stukken dat de ruimte bij Wognum bovengronds te beperkt is, maar mijn voorstel is het tracé daar deels ondergronds te doen en vanaf Sijbekarspel bovengronds verder te gaan. Het volgen van de A7 heeft de minste impact op de woongebieden en vormt de kortste route naar de noordoostelijke alternatieven voor de hoogspanningsstations.

Verzonden: 9/27/2024 4:19:37 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij wil ik reageren op de plannen om de netwerk uitbreiding in de polder van Moerbeke en Lutjewinkel aan te leggen.

Ik ben tegen dit plan omdat de schade voor de omwonenden en het landschap groot is. Het typisch Nederlands landschap komt hiermee in gevaar en ook is er een verhoogd risico voor de gezondheid van weidevogels en omwonenden. Mijn woongenot zal hierdoor afnemen en ik zie zelfs kans dat wij ons gedwongen voelen om de woning te verlaten als deze keuze nodig is om onze gezondheid te beschermen.

Verzonden: 9/29/2024 10:21:33 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: particulier en bezorgde aanwonende van de basisschool Berkhout
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen de traject voor de bovengrondse 380 kv hoogspanningsverbinding naar Middenmeer over de woningen en basisschool van Berkhout. (traject rood)

Ik vind het gezondheidsrisico voor de mensen die er wonen en de kinderen die 210 dagen per jaar onder deze hoogspanningskabel verblijven te groot. Ik hoef u waarschijnlijk de publicatie van het RIVM van 25-4-2023 over de gezondheidseffecten van magnetische straling niet bij te voegen.

Ook de waarde vermindering van de woningen moet meegenomen worden bij de beslissing over het toekomstige traject.

Verzonden: 9/29/2024 10:41:36 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Een nieuw alternatief via het Markermeer.

https://www.google.com/maps/d/edit?mid=19L9ui7dLrXZORKsTQ3QjKjykwSL2Rcs&usp=sharing

Verzonden: 9/29/2024 12:14:43 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bewoner die steeds weer teleurgesteld wordt dat zijn uit zicht ingenomen wordt door elektriciteitsmasten
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Het zou mooi zijn de hoogspanningsmasten in de eilandspolder te vervangen door ondergrondse leidingen als natuurcompensatie.

Verzonden: 9/29/2024 3:13:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer/ mevrouw,

Daar wij de polder zien als onze achtertuin en dus in de gelukkige omstandigheden zijn om de flora en fauna van de eilandspolder altijd te mogen bewonderen, zouden wij het bijzonder op prijs stellen als u onder de noemer van natuur compensatie de hoogspannings leidingen ondergronds zou kunnen brengen .

Met vriendelijke groet[redacted]

Verzonden: 9/29/2024 8:06:05 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Goedenavond,

Gezien ik januari 2024 een woning heb aangekocht in Spierdijk en zojuist hoogte krijg van dit project - wil ik graag als bewoner laten weten niet blij te zijn met dit initiatief - mogelijk zo dichtbij mijn woning.

Op dit moment worden langzamerhand de gezondheidseffecten van magneetvelden van bovengrondse hoogspanningslijnen duidelijk. Hierbij specifiek gericht op ontwikkeling van leukemie of de kans op hersentumoren.

Mocht dit plan ondanks mogelijk meerdere bezwaren doorgang vinden in deze afstand van de wijk het Spierland in Spierdijk, ga ik kijken welke andere stappen ondernomen kunnen worden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 9/30/2024 9:30:14 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Vooraf heb ik de volgende 2 vragen:

- Is er al een voorkeur voor een traject en zo ja, welke?
- Wat zijn per route de voorlopig geraamde kosten?

Dan hierna mijn reactie/bezwaren tegen het plan m.b.t. de route door de Beemster/Mijzen, de gele variant:

In de paar honderd pagina's die al aan rapporten zijn opgemaakt, heeft de projectgroep zelf al zijn bedenkingen over de gele route bekend gemaakt. De Beemster, waar het grootste deel van de leidingen volgens het voorstel komt te liggen, is beschermd UNESCO wereld erfgoed waar speciale eisen voor gelden om dat zo te laten blijven:

het unieke karakter van juist dat ongerepte polderlandschap moet (zoveel mogelijk) behouden blijven.

Maar ook de landschapsvisie Noord Holland Noord geeft wat argumenten tegen de gele route:

Zij verwijst naar de uitgangspunten van de Nationale Omgevingsvisie:

Voorkom doorsnijding van landschap (dus zeker van UNESCO erfgoed) en dus combineer zoveel mogelijk met al bestaande netwerken (dus A7 of A9 variant) en ga anders ondergronds (dat is pas duur!).

Verder staat over de Schermer en Beemster in de Leidraad Landschap en cultuurhistorie benoemd:

Bewaar de openheid tussen de linten, houd het open landschap langs de A7 en de vrije ruimte rond de historische windmolens: kortom NIET door de Beemster/Mijzen!

Ook staat in die Leidraad:

Hoogspanningslijnen kunnen gedeeld worden door met andere grote bovenregionale infrastructuren van vergelijkbare aard te bundelen (bijv spoorwegen). En bij waterinfrastructuur moet je niet bij de kleine verbindingskanalen en natuurlijke veenstromen bouwen. En ook hier: dus denk aan A7 en A9 of spoorwegen:

Ook hier dus: de alternatieven zijn beter.

Maar verder heb ik ook de volgende gronden/bezwaren/vragen:

- Is de bodem wel geschikt? Wat is er wel niet nodig om zulke gewichten te dragen? Hoeveel voertuigen en machines moeten er wel niet door het landschap heenploegen en welke schade veroorzaakt dat alleen al?
- Moet er bemaald worden?
- Wat zijn de gevolgen voor de landbouw en veeteelt?
- Wat is de invloed op het grondwater?
- Wat zijn de gevolgen voor de vogels, het vee en andere diersoorten? (Natura 2000)
- Wat met de angst voor de straling voor mens en dier?
- Wat met waardedaling van de huizen als gevolg van uitzichtvervuiling?

Ik wacht uw reactie graag af.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 9/30/2024 9:54:09 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste mensen,

Graag komen wij in aanmerking voor natuur compensatie door de electriciteitsmasten in te graven in de mooie Eilandspolder.

Wat zal het opknappen als deze masten niet meer in het zicht staan.

Bedankt alvast voor het lezen en uw aandacht hiervoor.

Hartelijke Groet,

[redacted]

101683245_10267863_image.jpg

Verzonden: 9/30/2024 2:51:58 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij vraag ik u om de voorgenomen plannen omtrent het tracé over Berkhout/Bobeldijk voor de benodigde netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD te heroverwegen.

Bijgaand vind u mijn schriftelijk reactie en argumentatie.

Vertrouwend op een wijs besluit ben ik in afwachting van uw reactie.

Vriendelijke groet [redacted]

101689894_10269241_2024_09_30_Bezwaar_trace_380_kV_Netuitbreiding_NH-Noord_c-NRD.docx

Betreft: Bezwaarschrift tegen de plaatsing van hoogspanningsmasten over de lintbebouwing van Berkhout

Geachte heer/mevrouw,

Wij, ondergetekenden, maken hierbij bezwaar tegen het geplande traject van hoogspanningsmasten (380kV) over de lintbebouwing van Berkhout. Wij verzoeken u dringend dit plan te heroverwegen op basis van de volgende punten:

1. **Gezondheidsrisico's**: De elektromagnetische straling van de masten kan mogelijk schadelijk zijn voor de gezondheid van de inwoners, vooral voor kwetsbare groepen zoals kinderen en ouderen. Een tracé nabij de dorpskern mede door de EMV daarmee al helemaal niet passend.
2. **Landschapsvervuiling**: Het historische karakter en de unieke uitstraling van de lintbebouwing worden ernstig aangetast door de plaatsing van deze masten. Dit heeft ook een negatieve invloed op de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van het gebied.
3. **Natuur- en milieuwetten:** Hoewel Berkhout, Bobeldijk geen natura 2000 gebied is, kent de polder wel verschillende trek- en weidevogels en is het zelfs broedgebied. Milieutechnisch zijn deze polder- en weidelandschap uniek in flora en fauna welke met deze plannen verstoord zullen worden.
4. **Waardevermindering van vastgoed**: De aanwezigheid van hoogspanningsmasten zal de waarde van onze woningen doen dalen, met aanzienlijke financiële consequenties voor de bewoners.
5. **Alternatieve oplossingen**: Wij verzoeken de mogelijkheden van ondergrondse kabels of een ander tracé te onderzoeken, waarbij natuur en bewoners worden ontzien.

Wij hopen op een zorgvuldige heroverweging en staan open voor verdere dialoog om tot een meer passende oplossing te komen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 9/30/2024 5:18:26 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik zou graag een duidelijke kaart willen zien waar de netuitbreiding zal gaan plaatsvinden. Is zo'n kaart verkrijgbaar.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet

[redacted]

Verzonden: 9/30/2024 5:41:36 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Dorpsraad Scharwoude, gemeente Koggenland

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze tegen de aanleg van een bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding naar Middenmeer via Scharwoude

Geachte heer/mevrouw,

Namens de Dorpsraad Scharwoude, vertegenwoordigend de bewoners van het dorp Scharwoude, willen wij hierbij onze zienswijze indienen met betrekking tot het project voor de aanleg van een bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding naar Middenmeer. Wij maken bezwaar tegen het voorgestelde tracé dat misschien door ons dorp gaat lopen en brengen de volgende bezwaren en zorgen onder uw aandacht.

1. Overbelasting van het dorp

Scharwoude is een klein historisch lintdorp met ongeveer 450 inwoners. Het dorp wordt al geruime tijd geconfronteerd met verschillende ontwikkelingen die een negatieve impact hebben op de leefbaarheid. De aanleg van een bovengrondse hoogspanningsverbinding zou deze situatie verder verergeren. Het dorp heeft al te maken met:

- Sluipverkeer: Dagelijks passeren ongeveer 2000 voertuigen het dorp, vaak met hoge snelheden die de toegestane limiet van 30 km/uur ruim overschrijden. De hoge verkeersdruk en snelheden vormen een ernstige bedreiging voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid.

- Busverbindingen: Meer dan 160 zware bussen passeren dagelijks het dorp, wat trillingen veroorzaakt die schade aan de woningen veroorzaken. De gemeente Koggenland erkent deze problematiek.

- Zwaar verkeer vanwege de aanleg van de oeverdijk: Sinds 2014 rijdt er voortdurend zwaar verkeer door het dorp vanwege de werkzaamheden aan de oeverdijk, ondanks het eerdere verzet van de bewoners.

De inwoners van Scharwoude ervaren dat het dorp disproportioneel wordt belast met infrastructurele projecten en verkeer. De aanleg van een bovengrondse hoogspanningsverbinding draagt verder bij aan deze overbelasting en aantasting van de leefbaarheid.

2. Gezondheidsrisico's door elektromagnetische straling

Een van de grootste zorgen is de potentiële impact van elektromagnetische straling die afkomstig is van bovengrondse hoogspanningslijnen. Hoewel er strikte normen zijn, bestaan er nog steeds wetenschappelijke aanwijzingen dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden van hoogspanningslijnen een verhoogd risico op gezondheidsproblemen kan veroorzaken, zoals kinderleukemie. Het voorzorgsprincipe van de overheid vereist dat locaties waar kinderen langdurig verblijven, buiten de magneetveldzone moeten liggen. In ons dorp bevinden zich echter woningen en openbare ruimtes dicht bij de voorgestelde route van de hoogspanningslijnen, waardoor

inwoners langdurig worden blootgesteld aan deze straling (bron RIVM, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Bovendien zijn er zorgen over de nabijgelegen zendmast van Vodafone aan de Zesstedenweg, die mogelijk al schadelijke straling veroorzaakt. Dit versterkt onze angst dat de combinatie van bestaande en nieuwe elektromagnetische velden het risico op gezondheidsproblemen vergroot. Het ontbreken van EMV-monitoring (Elektromagnetische Velden) op deze zendmast (bron antenneregister overheid) roept vragen op over de veiligheid van de bewoners .

3. Alternatieve tracé-opties en ondergrondse verbindingen

Wij dringen erop aan dat er serieus moet worden gekeken naar alternatieve tracé-opties die het dorp Scharwoude ontzien.

4. Negatieve impact op het dorpskarakter en erfgoed

Scharwoude is een dorp met een rijke geschiedenis als vissersdorp en heeft een cultureel en historisch karakter. De komst van een bovengrondse hoogspanningsverbinding zou het landschap en het dorpsgezicht permanent verstoren. Dit doet afbreuk aan het unieke karakter van Scharwoude en schaadt de aantrekkelijkheid van het dorp als woonplaats. Daarnaast is het mogelijk dat de waarde van de woningen in de omgeving van de hoogspanningslijnen daalt, wat extra nadelige gevolgen heeft voor de bewoners.

101693649_10270184_zienswijze_tegen_380_kV.docx

Zienswijze Dorpsraad Scharwoude 25 september 2024

Betreft: Zienswijze tegen de aanleg van een bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding naar Middenmeer via Scharwoude

Geachte heer/mevrouw,

Namens de Dorpsraad Scharwoude, vertegenwoordigend de bewoners van het dorp Scharwoude, willen wij hierbij onze zienswijze indienen met betrekking tot het project voor de aanleg van een bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding naar Middenmeer. Wij maken bezwaar tegen het voorgestelde tracé dat misschien door ons dorp gaat lopen en brengen de volgende bezwaren en zorgen onder uw aandacht.

1. Overbelasting van het dorp

Scharwoude is een klein historisch lintdorp met ongeveer 450 inwoners. Het dorp wordt al geruime tijd geconfronteerd met verschillende ontwikkelingen die een negatieve impact hebben op de leefbaarheid. De aanleg van een bovengrondse hoogspanningsverbinding zou deze situatie verder verergeren. Het dorp heeft al te maken met:

- **Sluipverkeer**: Dagelijks passeren ongeveer 2000 voertuigen het dorp, vaak met hoge snelheden die de toegestane limiet van 30 km/uur ruim overschrijden. De hoge verkeersdruk en snelheden vormen een ernstige bedreiging voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid.
- **Busverbindingen**: Meer dan 160 zware bussen passeren dagelijks het dorp, wat trillingen veroorzaakt die schade aan de woningen veroorzaken. De gemeente Koggenland erkent deze problematiek.
- **Zwaar verkeer vanwege de aanleg van de oeverdijk**: Sinds 2014 rijdt er voortdurend zwaar verkeer door het dorp vanwege de werkzaamheden aan de oeverdijk, ondanks het eerdere verzet van de bewoners.

De inwoners van Scharwoude ervaren dat het dorp disproportioneel wordt belast met infrastructurele projecten en verkeer. De aanleg van een bovengrondse hoogspanningsverbinding draagt verder bij aan deze overbelasting en aantasting van de leefbaarheid.

2. Gezondheidsrisico's door elektromagnetische straling

Een van de grootste zorgen is de potentiële impact van elektromagnetische straling die afkomstig is van bovengrondse hoogspanningslijnen. Hoewel er strikte normen zijn, bestaan er nog steeds wetenschappelijke aanwijzingen dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden van hoogspanningslijnen een verhoogd risico op gezondheidsproblemen kan veroorzaken, zoals kinderleukemie. Het voorzorgsprincipe van de overheid

vereist dat locaties waar kinderen langdurig verblijven, buiten de magneetveldzone moeten liggen. In ons dorp bevinden zich echter woningen en openbare ruimtes dicht bij de voorgestelde route van de hoogspanningslijnen, waardoor inwoners langdurig worden blootgesteld aan deze straling (bron RIVM, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Bovendien zijn er zorgen over de nabijgelegen zendmast van Vodafone aan de Zesstedenweg, die mogelijk al schadelijke straling veroorzaakt. Dit versterkt onze angst dat de combinatie van bestaande en nieuwe elektromagnetische velden het risico op gezondheidsproblemen vergroot. Het ontbreken van EMV-monitoring (Elektromagnetische Velden) op deze zendmast (bron antenneregister overheid) roept vragen op over de veiligheid van de bewoners

3. Alternatieve tracé-opties en ondergrondse verbindingen

Wij dringen erop aan dat er serieus moet worden gekeken naar alternatieve tracé-opties die het dorp Scharwoude ontzien.

4. Negatieve impact op het dorpskarakter en erfgoed

Scharwoude is een dorp met een rijke geschiedenis als vissersdorp en heeft een cultureel en historisch karakter. De komst van een bovengrondse hoogspanningsverbinding zou het landschap en het dorpsgezicht permanent verstoren. Dit doet afbreuk aan het unieke karakter van Scharwoude en schaadt de aantrekkelijkheid van het dorp als woonplaats. Daarnaast is het mogelijk dat de waarde van de woningen in de omgeving van de hoogspanningslijnen daalt, wat extra nadelige gevolgen heeft voor de bewoners.

Zienswijze Dorpsraad Scharwoude 25 september 2024

5. Aantasting van natuurgebied Suyderbraeck

Een bijkomend belangrijk bezwaar betreft de mogelijke aantasting van het natuurgebied **Suyderbraeck**. Dit gebied, gelegen nabij Scharwoude, is van grote ecologische waarde en biedt een rustige omgeving voor verschillende plant- en diersoorten, waaronder beschermde vogels en andere fauna. De aanleg van een bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding zou de natuurlijke balans van dit gebied ernstig kunnen verstoren.

Hoogspanningslijnen kunnen nadelige effecten hebben op flora en fauna, zoals verstoring van de habitats van vogels die mogelijk in botsing komen met de lijnen of last hebben van elektromagnetische velden. Dit bedreigt de biodiversiteit van het gebied. Het natuurgebied Suiderbraeken vormt een belangrijk onderdeel van het lokale ecosysteem en wordt daarnaast door veel inwoners van Scharwoude en omringende dorpen gewaardeerd als recreatief wandelgebied.

Wij verzoeken u dan ook om bij de besluitvorming serieus rekening te houden met de ecologische impact op **Suyderbraeck** en andere nabijgelegen natuurgebieden. Het behoud van dit natuurgebied is cruciaal voor zowel de natuur als de leefbaarheid van de dorpsgemeenschap.

Conclusie

De Dorpsraad Scharwoude verzet zich met klem tegen het voorgestelde tracé van de bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding naar Middenmeer via Scharwoude. Wij vragen u om rekening te houden met de al bestaande belastingen op ons dorp, de ernstige zorgen over de gezondheidsrisico's van elektromagnetische straling, en de negatieve gevolgen voor het landschap en erfgoed van Scharwoude. Wij verzoeken u dringend om een alternatieve tracé te overwegen, zodat het dorp Scharwoude wordt omzeilt.

Wij danken u voor uw aandacht en hopen op een constructieve oplossing in het belang van onze gemeenschap.

Met vriendelijke groet,

De Dorpsraad Scharwoude
Vertegenwoordiger: [redacted]
Adres: [redacted]
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]

Verzonden: 10/1/2024 10:19:19 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Graag compensatie door hoogspanningsnetwerk dat nu bovengronds door Eilandpolder loopt, ondergronds aan te leggen.

Verzonden: 10/1/2024 2:50:58 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij willen niet dat de stroomkabels over ons huis heen gaan!

Het tast de gezondheid aan. De straling is slecht voor mens en dier.

Geefd waardevermindering aan ons huis.

Huis moeilijk of niet te verkopen.

Verzonden: 10/1/2024 4:26:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Een verdere verstoring bij een traject door de eilandspolder zou dramatisch zijn voor de toch al bedreigde vogelstand in de eilandspolder.

Een beter alternatief is juist om ter compensatie van de natuur de bestaande hoogspanningsmasten en kabels ondergronds te brengen zoals ooit beloofd.

Verzonden: 10/1/2024 6:57:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wil graag bezwaar indienen op de gele tracé, omdat dit ten koste zou gaan van een historisch dorp, beschermende vogelgebieden en mooie fietsroutes.

Verzonden: 10/1/2024 7:04:56 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Gezien omgeving en het behoud van het aanzicht vind ik dit geen goed plan. Er zijn meerdere plannen om te bouwen de buurt, met de komst van bovengrondse hoogspannings mast zal het gehele landelijke aangezicht vervallen.de natuur is in dit deel erg gezond met veel bloemen planten en dieren die hier goed gedrieën. Ik ben bang dat dit achter uitgaat met dit plan.

Verzonden: 10/1/2024 7:58:15 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste lezer,

Ik ben vandaag geïnformeerd over de plannen om hoogspanningsmasten te plaatsen dichtbij mijn woongebied. Ook al wint meestal de goedkoopste oplossing, ben ik tegen het idee om nog meer hoogspanningskabels te gebruiken. Ik begrijp de noodzaak waarom er ook verzwaard moet worden, maar doe dit alstublieft onder de grond! Waarschijnlijk denkt u dat ik een wappie ben, maar ik ben echt erg bang voor de gezondheid van anderen en die van mijzelf als er meer hoogspanningsmasten komen, zeker als je er dichtbij moet gaan wonen.

Alsjeblieft geen hoogspanningskabels, want alle trajecten die nu worden onderzocht zijn te dichtbij. Snel en goedkoop zou het niet moeten winnen van volksgezondheid.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/2/2024 11:58:11 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

ik heb nog wel wat vragen.

wanneer is er bekend of er 2 of 1 lijn komt, want dit zal toch meegenomen moeten worden in het onderzoek?

wordt er in het onderzoek uitgegaan van 2 zodat als het er 1 wordt het dus ook kan?

als het 2 lijnen worden, volgen deze dan dezelfde route of kunnen het ook 2 routes verschillende worden?

wordt de optie ondergronds ook bekeken?

wat zou een rede zijn om het niet ondergronds te kunnen doen?

is landschap noordholland er ook al bij betrokken?

in de webinar wordt gesproken dat de communicatie belangrijk is en er wordt door een van de mensen gezegd dat hij al; bekend is bij de mensen die het aangaan, nou dat is niet zo.

we hebben via via van de plannen gehoord.

graag goede communicatie gewest naar de omwonende.

het beleid is dat de mast en kabels zich 50meter van een woning moeten bevinden. is dit vanaf het uiteinde? of van uit het midden? wordt er rekening gehouden met het uitzwaaien van de kabels tijdens wind?

geld de 50 meter ook als de lijnen over je huis gaan?

hoe zit het met compensatie voor waarde vermindering van je woning?

een boer bij mij in de straat is verhuisd vanwege hoogspanningskabels/station wat over het bedrijf liep, kan toch niet zijn dat er nu weer 1 in de buurt komt?

ik weet niet of dit de goede plek is voor alle vragen...

als dat niet zo is dan weet u waarschijnlijk wel waar het heen moet, graag dan doorsturen.

of een bericht geven dat ik mijn vragen ergens anders heen moet dturen.

mvg [redacted]

Verzonden: 10/2/2024 3:17:26 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben er op tegen dat de gele lijn door dit gebied gaat ten koste vanonder mooi historische dorp, de mooie fietsroutes en beschermde vogelgebieden.

Verzonden: 10/2/2024 4:43:18 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het voorstel m.b.t. uitbreiding van de verbinding in Noord Holland Noord heb ik bekeken. Ik begrijp helaas dat 1 van de 5 tracees door het mooie Sijbekarspel gaat lopen o.a. vanwege financiele doelstellingen. Dat er een 380kV verbinding bij moet komen begrijp ik helemaal, maar is het bv mogelijk dat de 380kV verbinding deels ondergronds wordt aangelegd? Wat zijn de richtlijnen mbt het elektrische veld rondom een 380kV boven en ondergrondse verbinding, hoever moeten de huizen bij deze verbinding er vanaf staan?

Ik verneem het graag.

Verzonden: 10/2/2024 7:14:54 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hoezo boven de grond?

Dit kan toch ook onder de grond!!

Geld is toch geen probleem !!alle projecten die berekend worden zitten er maar een paar miljard naast dus daar kan het niet aan liggen en die gaan ook gewoon door nadat ze het iedereen medegedeeld hebben en je er daarna nooit meer wat van hoor.

Dus bij deze,NIET BOVEN ONS DORP!!!

Verzonden: 10/2/2024 7:46:08 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Dit trace gaat ten koste van mooie historische dorpen, beschermde vogelgebieden en hoe zit het met het elektro magnetisch veld rondom de 380kV vebinding? Kan die hoogspanningsverbinding niet deels onder de grond?

Verzonden: 10/2/2024 8:28:43 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De corridor van onderzoekstraject Rood loopt volgens de toelichting op blz 37 van de notitie onderzoeksalternatieven van Witteveen & Bos ten Westen van Berkhout. Dit is ONJUIST!

Het traject loopt dwars over de woningen aan de Kerkebuurt in Berkhout. Dit treft talloze woningen, een lagere school met kinderdagverblijf, een nieuwbouwwijk, sportvelden, een recreatiepark en een wijkgebouw.

Een uitbreiding van het hoogspanningsnet op deze locatie gaat de volgende problemen opleveren:

-1- Gezondheidsrisico voor een groot aantal inwoners. Met name voor de kinderen van het kinderdagverblijf en de lagere school.

-2- Horizonvervuiling voor de inwoners die in de nabijheid van de masten en leidingen wonen. Bovendien wordt het historische beeld van de dorpskern (stolp-boerderijen, historische panden en kerk) aangetast.

-3- Planschade voor de betrokken woningen en bedrijven.

-4- Om de vereiste mastzone te behalen moeten bovendien meerdere woningen geruimd worden.

101754355_10277533_Afbeelding_van_WhatsApp_op_2024-09-26_om_08.53.09_50ca0dbf.jpg

09:25 58%

experience.arcgis.com

TenneT

Project 380 kV - Netuitbreiding
Noord-Holland Noord

Adres of plaats zoeken

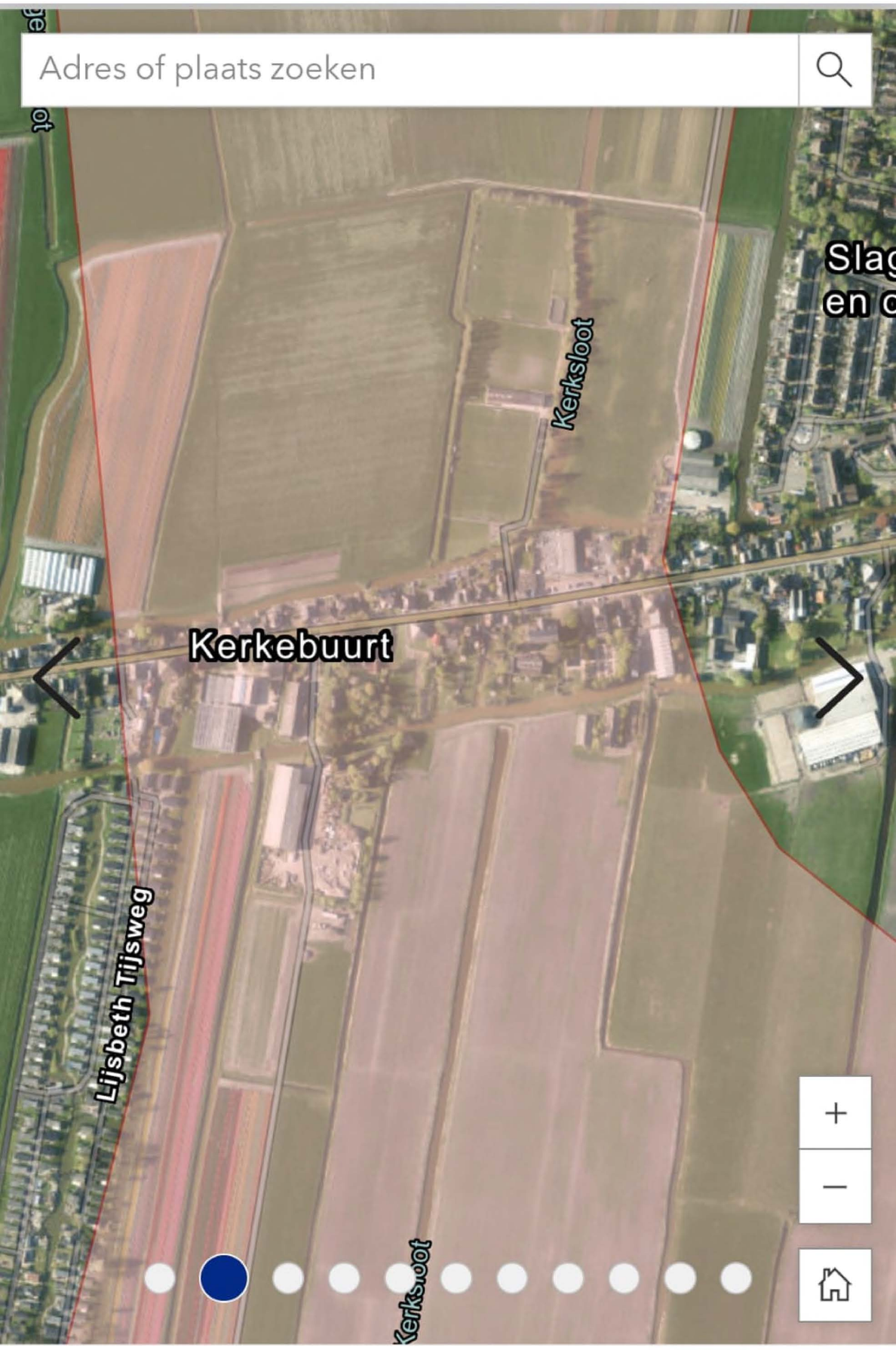

Verzonden: 10/2/2024 8:48:27 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Niet door ons mooie Mijzen!!

Verzonden: 10/2/2024 9:41:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Atelier/Galerie [redacted]

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen het gele tracé omdat:

1) De netuitbreiding een grote impact heeft op het historische lintdorp en op de natuur.

2)De waardevermindering van de panden in dit gebied zal ontegenzeggelijk zijn.

3) Er zal ook gedwongen uitkoop zijn bij panden waarover hoogspanningskabels gaan lopen.

4) Omdat mijn schoolwoning en atelier midden in het gele gebied ligt zal een grote ontsierende mast vlakbij de kunstgalerie zeker van invloed zijn op mijn bestaansrecht.

5) Dit alles is moeilijk te dragen voor de bewoners van Sijbekarspel die deze klappen moeten opvangen en al geconfronteerd zijn met uitzinnig grote, electriciteitverslindende centrales van MICROSOFT op een steenworp afstand.

Verzonden: 10/3/2024 11:23:42 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Aantal punten:

1. Belangenafweging voor bovengrondse netwerkuitbreiding: hoe ziet die er uit en welke partijen zijn betrokken

2. In hoeverre is Tennet hier regievoerder?

3. In hoeverre gaat dit uitlopen op onteigening?

4. Welke stem hebben bewoners hierin?

Verzonden: 10/3/2024 2:07:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Stop het maar onder de grond.Waar een wil is, is een weg

Verzonden: 10/3/2024 2:35:15 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen het gele tracé omdat de hoogspanningsmasten vlak langs mijn huis komen. De masten verzieken ons uitzicht, ons prachtige dorpslint, onze natuur en zijn bovendien ziekmakend zoals in verschillende rapporten te lezen valt. In andere plaatsen worden ze afgebroken omdat de omwonende er ziek van worden en hier willen ze het opbouwen!?!

Ook vindt er behoorlijke waardevermindering van onze woningen plaats. Hoe wordt dat gecompenseerd?

Er zijn andere oplossingen zoals ondergronds leidingen leggen. Hier hangt een ander prijskaartje aan, dat snap ik, maar dat weegt mijns inziens niet op tegen de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en gezondheid van de omwonenden die hiermee geconfronteerd worden. Door plaatsing van deze masten wordt het kleine beetje natuurschoon dat we nog hebben compleet vernietigd. En wat weg is komt niet zo gemakkelijk meer terug. Dit kan, en moet toch anders kunnen. We leven tenslotte in 2024 en niet meer in de middeleeuwen.

Verzonden: 10/3/2024 2:37:22 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Bewoners Kerkebuurt Berkhout
Organisatie: Buurt:Kerkebuurt Berkhout

Uw zienswijze:

Reactie op plannen toekomstige bekabeling.

Wellicht is u bekend, dat Tennet mogelijk plannen heeft om nieuwe kabels te leggen in West-Friesland. Het betreft o.a. kabels van 380kV. Op dit moment toont Tennet vijf mogelijke tracé's in hun zoekgebied. We kunnen dan zien, dat binnen onze gemeente Koggenland ook tracé's liggen. Tennet heeft informatieavonden gegeven, zo ook onlangs in Avenhorn. Deze avond had een summiere opkomst. Bij navraag aan buurtgenoten had niemand op enkele wijze vernomen, dat er informatieavonden werden gehouden! Als Tennet op hun website schrijft, dat informatieavonden goed bezocht zijn, lijkt me dat enigszins overdreven. "Bij informatieavonden in Hoorn, Alkmaar en Zaandam waren totaal wel honderd mensen aanwezig en online hadden wel zestig mensen meegedaan". Als je nagaat dat deze drie steden samen zo'n 330.000 inwoners hebben! Kortom weinig mensen zijn nu betrokken of hebben kennis van de plannen.

Tennet laat in hun plannen zien, dat ze de 380kV kabels bovengronds willen aanleggen. Bij de keuze bovengronds speelt waarschijnlijk financiën een grote rol. Dwars door weilanden en over dorpslinten!! Dit betekent concreet, dat buiten landschap- en natuur verpesting, bewoners onder of vlakbij kabels komen te zitten met 380 kV. Dit is onacceptabel! Deze kabels dragen een groot magnetisch veld rondom zich. Vermoedelijk is er ook een relatie tussen ziek worden bv. kanker (leukemie) en mentale ziektes. In het "rode alternatieve tracé" gaan de kabels over bewoning en vlak naast de woonkern van Berkhout.

Bovendien gaat dit tracé meer in zuidelijke richting door werelderfgoed Beemster. Hoe erg kun je het bedenken. In geen enkel ander land, zouden plannen makers het niet in hoofd halen om zo'n gebied aan te tasten. Mensen weten vaak ook niet, dat er kabels bovengronds worden aangelegd. Meesten weten überhaupt niets over deze plannen. Naarmate er meer concreet wordt zullen bewoners zich zeker sterk verzetten tegen deze plannen. Kabels horen niet over onze lintdorpen te gaan. Het is eigenlijk te gek voor woorden. Ook zal de waarde van deze woningen enorm dalen, als deze bij of zelfs onder de kabels staan. Huidige wet - en regelgeving beschermen bewoners zeer onvoldoende. Dit zien we ook bv. bij het plaatsen van industriële windturbines. Deze mogen volgens de huidige wet- en regelgeving ongeveer 360 meter bij bewoning staan. Absurd! Bewoners worden letterlijk gek van lage frequentie geluiden, slagschaduw, waardevermindering van woningen. Hieruit blijkt maar weer eens, dat huidige wet- en regelgeving mensen absoluut onvoldoende beschermt.

Iets wat nu ook in toenemende mate langzamerhand doordringt in de lokale- en landelijke politiek. In Berkhout en belendende dorpen liggen dit soort zaken gevoelig. Na onze hevige strijd om niet meer windturbines in Berkhout en Bobeldijk te plaatsen, zien we ons nu weer voor andere problemen geplaatst. Windturbines, 100 hectare zonneweide, bovengrondse kabels 380 kV. En dit alles in Berkhout.

Hopelijk vindt u het plan van bovengrondse kabels bij of boven bewoning ook onacceptabel en stelt u zich ook zo op in overleg met Tennet en andere partijen betrokken in deze plannen.

Met vriendelijke groet,

[redacted] (namens bewoners Kerkebuurt)
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Verzonden: 10/3/2024 4:01:51 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
[redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van het 380 kV netuitbreidingsproject in Noord-Holland Noord (c-NRD) willen wij onze ernstige bezwaren en zorgen kenbaar maken met betrekking tot de mogelijke aanleg van de hoogspanningslijnen langs de donkerblauwe optie. Ons huis bevindt zich namelijk midden in een zeer smal gedeelte langs dit traject, waardoor de impact op onze leefomgeving aanzienlijk zal zijn.

Wij zijn vooral bezorgd vanwege de mogelijke gezondheidsrisico's die gepaard gaan met wonen in de nabijheid van hoogspanningslijnen, vooral voor kinderen. Uit recente onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV) die worden uitgestraald door hoogspanningslijnen in verband wordt gebracht met een verhoogd risico op gezondheidsproblemen. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft al aangegeven dat de effecten van elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen potentieel schadelijk kunnen zijn, vooral bij blootstelling aan waarden boven 0,4 microtesla (µT).

Met name bij kinderen worden ernstige zorgen geuit, aangezien verschillende studies een verhoogde kans op leukemie bij kinderen suggereren die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Dit verband is vooral aangetoond bij afstanden tot 600 meter van de lijnen, waar de blootstelling aan EMV's nog relatief hoog is. Aangezien ons huis in een smal gedeelte ligt langs het voorgestelde tracé, zal de blootstelling waarschijnlijk aanzienlijk zijn, wat ons grote zorgen baart over de gezondheid van onze kinderen en andere kwetsbare groepen in onze familie.

Daarnaast willen wij wijzen op de psychosociale effecten die kunnen ontstaan door de aanwezigheid van hoogspanningslijnen in een woonomgeving. De onzekerheid over mogelijke gezondheidsrisico's kan leiden tot langdurige stress en angst, met name bij gezinnen met jonge kinderen. Dit aspect wordt vaak onvoldoende meegewogen, terwijl het wel degelijk bijdraagt aan een verslechtering van de leefkwaliteit.

Gezien de bovengenoemde punten verzoeken wij u met klem om bij de besluitvorming rond de aanleg van dit project rekening te houden met onze situatie en onze zorgen. Wij dringen aan op een heroverweging van het gekozen traject en zouden graag zien dat alternatieven worden

overwogen waarbij de hoogspanningslijnen op een veilige afstand van woongebieden blijven. De gezondheid en veiligheid van onze kinderen en de bewoners moeten altijd vooropstaan in deze overwegingen.

Wij hopen op een zorgvuldige afweging en een tijdige reactie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/3/2024 6:17:33 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Mijn gezin en de buren
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik woon aan de [redacted] en maak mij zorgen over het gele trajectplan, dat dichtbij mijn woning loopt. Vanwege mijn gezondheid, blikseminslag in rieten dak (wat veel vaker voorkomt bij dit soort spanningskabels) en de vogelpopulatie op de weilanden achter mijn huis.

Verzonden: 10/3/2024 6:20:11 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben bang voor mijn gezondheid

Verzonden: 10/3/2024 6:39:32 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Waarom is het nodig om boven de grond hoogspanningsnet te hebben, is dat niet mogelijk om ondergronds te doen?

Blijft het landschap mooi en geen ontsierende en wellicht kwetsbare masten en kabels over wegen en dorp.

Verzonden: 10/3/2024 6:42:19 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben er op tegen

Verzonden: 10/3/2024 6:49:43 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben er op tegen

Kan niet goed zijn voor je gezondheid

Verzonden: 10/3/2024 6:53:28 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen hoogspanning masten in benningbroek!!

Verzonden: 10/3/2024 6:53:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Tegen, andere alternatief die geen gezondheidsklachten opleveren.

Verzonden: 10/3/2024 7:02:13 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben er op tegen dat er in mijn dorp een hoogspanningsmast wordt geplaatst

Verzonden: 10/3/2024 7:04:23 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zowel trace geel als rood gaat vlak bij ons huis langs.

Dit is natuurlijk niet wenselijk. Als het bij de a7 blijft of meer richting de gouwe daar is het minder bevolkt.

Verzonden: 10/3/2024 7:21:58 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Uit internationaal onderzoek komen aanwijzingendat kinderen en volwassenen meer kans hebben om leukemie te krijgen als ze dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Bron rivm.nl. Ik maak bezwaar op gronde van gezondheid.

De Beemster is wereld erfgoed, dit tracé mogelijk over de polder is een ernstige horizonvervuiling. Dit moet je niet bovengronds willen. Ik maak bezwaar op gronde van ons werelderfgoed.

Het zal een direct waardedaling van ons huis tot gevolg hebben waar ik niets tegen kan doen, overmacht. Ik maak bezwaar op gronde van de daling van ons huis.

Verzonden: 10/3/2024 7:38:13 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

alles gaat onder de grond waarom moet dit boven de grond?

Het gaat ten koste van het dorpsaanzicht,van mooie historische dorpen !,ten koste van fietsroutes en beschermde vogelgebieden

Verzonden: 10/3/2024 8:21:05 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Bij deze wil ik bezwaar maken tegen de aanleg van een hoogspanningsnet over het gebied sijbekarspel/benningbroek. De aanleg van deze hoogspanningskabels zou een grote weerslag hebben op deze kleine dorpen. Niet alleen doorkruist het de dorpskern maar ook veel natuur en weidevogel gebieden. Daarnaast is het bewezen dat dergelijke masten in bevolkt gebied zeer nadelige gevolgen kan geven aan inwoners op het gebied van stralingsklachten.

Het zou wenselijk zijn een dergelijk netwerk ondergronds of via onbewoonde gebieden te leiden.

Verzonden: 10/3/2024 8:35:25 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

In Nederland worden steeds meer netwerk/stroomkabels ondergronds aangelegd en worden de palen weggehaald. Ga ze dan niet hier wel neerzetten. Tevens is er is bewezen dat hoogspanningskabels de kans op leukemie vergroten. Er wonen hier veel kinderen en die willen wij beschermen. Hier GEEN hoogspanningsmasten en kabels!

Verzonden: 10/3/2024 9:07:25 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Buurtbewoners nummers [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte lezer, wij wensen geen bovengronds elektriciteitsnetwerk. Dit omdat het ons zicht op het mooie westfriese landschap verpest. Ondanks goedkopere opties om dit bovengronds te doen, wensen we dit toch ondergronds als dat noodzakelijk is. We staan open om in gesprek te gaan over ondergrondse leidingen. GEEN bovengrondse leidingen dat ons uitzicht verpest en mogelijk ook onze gezondheid schaad. Niet te vergeten dat onze woningen in waarde dalen als dit uitzicht wordt bellemerd door kabels en masten. we zijn hier allen komen wonen voor de rust en het uitzicht.

Verzonden: 10/3/2024 9:15:11 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

vanuit landelijk belang geen problemen mee. Hoogspanningsmasten graag wel zo dicht mogelijk tegen de dorpskern aan zodat ik mijn uitzicht behoud.

Verzonden: 10/3/2024 9:38:10 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen de plannen van de netuitbreiding die raken aan de omgeving van Zunderdorp. In de de nadere planvorming moet wat mij betreft worden meegenomen:

1) ik vind dat in de figuren met de onderzoeksalternatieven de plaats Zunderdorp moet worden aangegeven. Op dit moment is onvoldoende duidelijk hoe ingrijpend de alternatieven zijn voor de bewoners van deze bestaande woonkern. Ook in de tekst wordt Zunderdorp 0 keer vermeld.

2) Zunderdorp lijdt al onder de huidige 380 kV & 150 kV hoogspanningsverbindingen. Door haar ligging nabij de kruising van deze verbindingen: in de vorm van overlast van knetterend geluid, horizonvervuiling en een mogelijk verhoogde kans op leukemie en hersentumoren. De rode & blauwe corridor in het project betekenen een verdubbeling van de overlast. Dat is buiten proportioneel groot.

Om deze verdubbeling te voorkomen moeten deze corridors als optie geschrapt worden. Hetzelfde geldt voor de zoeklocaties voor hoogspanningsstations met nummer ZO2, ZO3 & ZO4. Ook deze moeten geschrapt worden.

3) Zoeklocaties voor het zuidelijke 380 kV hoogspanningstation met de nummers ZO2, ZO3 & ZO4 zijn direct naast Zunderdorp geprojecteerd en twee mogelijke corridors voor de hoogspanningsverbinding hebben een grote nadelige impact op Zunderdorp en omgeving. Er moet in de MER een weging worden voorzien die voorkomt dat een opeenstapeling van bestaande overlast plus deze toevoegingen rond Zunderdorp een reële optie zouden zijn. Deze cumulatieve nadelen moeten zwaarder worden gewogen dan de voordelen van het bundelen met de huidige infrastructuur.

4) Zoeklocaties ZO2 & ZO4 grenzen direct aan kinderdagverblijf & BSO de Stadshoeve. In uw reactienota is aangegeven dat het rijksbeleid is om magnetische velden rondom dit soort functies te voorkomen. Zoeklocatie ZO2 & ZO4 moeten om deze reden komen te vervallen.

5) De omgeving van Zunderdorp is een belangrijk leefgebied voor weidevogels. Deze vogels dreigen te verdwijnen. De plannen m.b.t. deze netuitbreiding vormen een groot gevaar voor de weidevogels en het landschap dat hun leefgebied vormt. Het weidevogelgebied moet worden ontzien.

6) Het voorkomen van overbelasting wordt gezocht in het uitbreiding van het net. Welke onderzoeksalternatieven worden onderzocht die betrekking hebben op het beperken van de vraag / belasting? Het sluiten van een aantal datacenters in Noord Holland kan wellicht flink schelen.

7) Er moet ook gekeken worden naar onderzoeksalternatieven waarbij de verbinding niet gezicht wordt aan de zuidkant maar dat er een verbinding wordt gemaakt via de afsluitdijk richting Friesland & bijbehorende windparken.

Verzonden: 10/3/2024 9:52:08 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Ik ben tegen hoogspanningsmasten in Sijbekarspel.

Verzonden: 10/3/2024 10:18:42 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De schadelijkheid van de masten is aangetoond en er wonen echt teveel mensen aan de westerstraat om het niet te dichtbij mensen te plaatsen. Daarnaast zal het uitzicht met zo'n mast ook niet gewenst zijn. Dit zijn tevens grote redenen dat onze woning minder waard wordt. Om deze redenen hoop ik dat er nog eens goed nagedacht wordt over de locatie. Er zijn meerdere alternatieven die beter zijn.

Verzonden: 10/3/2024 10:21:21 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij maken bezwaar op het bovengronds plaatsen van de 380kv netuitbreiding.

Het bezwaar is gebaseerd op het aanzicht op historische aangezicht van de westfriese dorpen, fietsroutes en flora en founa schade.

Ook bij het wonen onder en nabij de hoogspanningskabels is er risico op gezondheids klachten

Verzonden: 10/3/2024 10:24:26 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er zijn meerdere onderzoeken waaruit het blijkt dat het zeer schadelijk voor je is om in de buurt van een zendmast te wonen.

Ook het landelijke uitzicht zal er niet goed aan doen met als gevolg dat de waarde van alle woningen op de westerstraat zeker zullen dalen. Wie wilt nu in de buurt van een hoogspannings mast wonen...

Graag zou ik willen weten wie er dan verantwoordelijk is de prijs daling van onze woningen en wie er aansprakelijk is voor gezondheid's klachten ook voor onze kinderen?

Verzonden: 10/3/2024 10:54:56 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen het plaatsen van hoogspanningsmasten in Benningbroek/Sijbekarspel vanwege mogelijke gezondheidsrisico's.

Verzonden: 10/4/2024 7:20:12 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Niet meer eens !!

Ik ben veel betrokken in dit dorp. Ik ben het hier niet mee eens ivm gezondheid en overlast binnen en buiten het dorp

Verzonden: 10/4/2024 8:34:22 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

In het nieuws meldt Tennet bezig te zijn bovengrondse bekabeling weg te halen waar mogelijk. Het is bizar om te horen dat u samen met Tennet een project opgestart hebt om bovengrondse hoogspanning bij ons prachtige authentieke dorp aan te leggen. De horizon is al aangetast met alle windmolens richting het noorden. Ik ben er absoluut op tegen dat er nu ook nog eens straling afgevende hoogspanningsmasten in ons dorp komen!

Totale veruïnering van de rust die dit gebied uitstraald en gevaar voor de gezondheid!

Verzonden: 10/4/2024 8:40:47 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Veehouderijbedrijf

Uw zienswijze:

We zijn fel tegen deze netuitbreiding met hoogspanningsmasten door Sijbekarspel heen.

We vrezen de gevolgen van evt. net spanning / overspanning.

Ook gaan de hoogspanningsmasten dwars door het natuurgebied op de Gouwe.

Hier zitten erg veel weidevogels

Verzonden: 10/4/2024 10:04:46 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Indien mogelijk zou ik graag de kabels ondergronds zien. Zeker on het natuurgebied.

Verzonden: 10/4/2024 10:18:50 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Grote aantasting van het milieu en natuur, heeft niets meer te maken met groen en duurzaam. En dat vanwege de buitenproportionele foeilelijke datacentra die alle energie en water opslorpen die anders bij gewone burgers en bedrijven terecht was gekomen.

Verzonden: 10/4/2024 10:30:30 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben er op tegen .

Dit is een zeer grote en grove aantasting van het milieu en de natuur ,en heeft niets meer te maken met "Groen en Duurzaam" .En dat ook vanwege al die walgelijke Datacenters die alle groene energie gebruiken die anders bij gewone bedrijfjes en burgers had gegaan . Datacenters die gekomen zijn door een corrupt gemeentebestuur met grootheidswaanzin van NH-Kroon , en die de hele A7 met omgeving en het Cultureel erfgoed Wieringermeerpolder ontsieren .

Verzonden: 10/4/2024 11:16:12 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geen hoogspanningskabels door ons dorp aub

Verzonden: 10/4/2024 2:07:11 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ongelofelijk dat dit plan op tafel ligt, om midden in de Waterlandse omgeving een verdeelstation neer te zetten. Ik kan me werkelijk niet voorstellen dat dit echt serieuze optie is. Dit is een werkelijke aantasting van natuur en welzijn van de bewoners in de direct omgeving. Kies voor dit soort plannen nou gewoon voor een industrie gebied. En niet een natuurlijke omgeving met flora en fauna. Ik kan er bijna geen woorden meer voor dit soort plannen vinden. Bizar.

Verzonden: 10/4/2024 2:23:29 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

tegen hoogspanningsmasten in Sijbekarspel.

Verzonden: 10/4/2024 2:38:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik zie in de plannen voor Netuitbreiding dat de rode planning, dwars door het dorp Berkhout gaat. Dit betekent in onze lintbebouwing een stuk kaalslag (omdat er onder een leiding niet gewoond mag worden, dus sloop onontbeerlijk is), die het dorpse, West-Friese karakter van het dorp zeker aan zal tasten.

In en rondom waar de rode lijn op de kaart nu het dorp doorkruist, staat de kerk (beeldbepalend), een stolpboerderij uit 1865, enkele renteniershuizen uit begin 1900 (gerenoveerd en/ of nagebouwd).

Verder staat er een nieuwbouwwijk gepland waar de hoogspanningsmast erg dichtbij en zelfs over getekend staat.

Ik verzoek u dit mee te nemen in uw besluitvorming.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/4/2024 2:52:14 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen de hoogspanningskabel masten.

Verzonden: 10/4/2024 3:06:33 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen deze hoogspanningsmasten.

Verzonden: 10/4/2024 5:53:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik vind 't vreemd dat als zulke belangrijke beslissingen moeten worden genomen de inwoners van zunderdorp daarover niet persoonlijk zijn ingelicht. Zodat wij ook kunnen meedenken of ertegen kunnen zijn. Zoals ik nu de informatie kan bekijken komt het vlak langs ons dorp te liggen. En aangezien we landelijk liggen qua weilanden etc hebben we ook te maken met de dieren die daar verblijven en wijzelf ook qua eventuele overlast. Dus ik vindt dat een slechte zaak wanner waren jullie van plan ons in te lichten? Als er al een besluit genomen is?

Verzonden: 10/4/2024 8:17:01 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn tegen een nieuwe hoogspanningsverbinding door Sijbekarspel.

Verzonden: 10/4/2024 10:16:10 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Goedenavond,

Ik wil mijn bezwaar uiten tegen de hoogspannings leiding bovengronds langs Avenhorn - De Goorn.

Naar mijn mening tast dit het natuurlijke karakter van de omgeving dermate aan, dat bovengrond geen optie is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/5/2024 10:49:34 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
[redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen het voornemen een nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding aan te leggen in het gele tracé. Dit tracé kruist Sijbekarspel en andere dorpen in uniek landelijk gebied. Dit gaat ten koste van mooie historische dorpen, uniek landschap, beschermde vogelgebieden. Het zou de beleving van het mooie historische rustige landschap onherstelbaar vernietigen.

Verzonden: 10/5/2024 10:54:42 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn bezorgd over onze gezondheid gezien onze leeftijd.

Verzonden: 10/5/2024 12:55:37 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het is moeilijk om je op dit kaartje te oriënteren m.b.t. de diverse locaties van de hoogspanningsstations en de tracés van de hoogspanningsleidingen met hun aftakkingen. Zo is het niet mogelijk om op deze kaart in te zoomen en zijn de plaatsnamen vrijwel onleesbaar. Dat komt met name de transparantie niet ten goede. De enige reden waarom men doorgaans op deze manier te werk gaat is dat er in de toekomst nog ruimte is om er vanaf te wijken.

Wat ik er wel uit op kan maken is dat de locaties van de hoogspanningsstations voor het merendeel hoog in het noorden komen te liggen. Vanaf de Noordzee, aanlandingspunt(en) is(zijn) een groot raadsel, is de kortste weg naar die locaties "dwarsover" en niet "overlangs"! Aan twee korte oversteken (2 aanlandingspunten) heb je mijns inziens voldoende qua 380 KV. Dan kun je vanaf de hoogspanningsstations met relatief korte lijnen de verdeelstations bereiken.

Het voordeel hiervan is dat je geen ellenlange hoogspanningskabels door het landschap hoeft te trekken. Geen c.q. minder ontsierende aantasting van de leefomgeving en het milieu en dan met name ongewenste straling. Het kan ook wel een "tandje" minder. De mens is nogal dominant in zijn afwegingen, de natuur heeft nergens om gevraagd. Grootschalige opwek versus kleinschalige opwek. Ieder huis zijn eigen windmolen, vraagt om een heel andere benadering dan uw voorstel inhoudt. Je kunt je wel 100% inzetten op hetgeen je nu weet en daar van uit gaan (grootschalig) maar de toekomst vraagt om heel andere oplossingen. Daar lijkt men niet van uit te gaan. De eerste kleinschalige windmolens voor thuisgebruik zijn ontwikkeld en worden binnenkort (Na NEN-goedkeuring) in productiegenomen!

Wat moeten we dan met die "overbodige infrastructuur? Kleinschalige opwek verbieden?

Is er dan helemaal niets aan goed aan uw plan. Zeker wel!

Het kan op termijn onze redding betekenen. Het is alleen dan wel noodzaak om dit plan uit te werken in samenhang met een zevental andere urgente problemen. Daarover wil ik hier niet gaan uitweiden. Dat voert te ver. Te denken valt aan wateroverlast en watertekort en alles wat daarmee samenhangt. Opslag van schoon water, afvoer van teveel water. Transport van water. In combinatie met gebruik van tijdelijk teveel geproduceerde energie. Schoonmaak van vervuild water gecombineerd met het aanbrengen van diversiteit in de natuur. Aanleg van waterdepots in/bij bossen i.v.m. brandgevaar. (landelijke benadering) Op peil houden van de grondwaterstand om verzakkingen tegen te gaan. Waarom deze opsomming?- Wanneer u op zoek gaat naar tracés dan is het goed om dit samen te laten vallen met de aanleg van zgn. water-tracés. Dit kan de aanleg van een hoogspanningsnet "overlangs" rechtvaardigen c.q. noodzaken. Voordeel van deze benadering is dat de acceptatie van de "maatregelen groter zal zijn en de weerstand minder groot.

Zo zijn er wel meer dingen te bedenken dan alleen uw plan. Ik wens u derhalve veel succes.

Vr. gr.

[redacted]

Verzonden: 10/5/2024 2:08:25 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: medebewoners
Organisatie:

Uw zienswijze:

geen hoogspanningsmast over woningen (Sijbekarspel). Dan maar een duurdere aanleg zover mogelijk langs bebouwing. Uiteindelijk betaalt de burger deze kosten. Tevens bovengrondse aanleg is ongezond.

Verzonden: 10/5/2024 3:59:47 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen de planning van traject geel 380V Noord-Holland Noord. Dit is veel te dicht op dorp Abbekerk.

Er is ruimte genoeg elders verder van bewoners

Verzonden: 10/5/2024 4:17:16 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Boerderij [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er zijn al enorm veel hoogspanningskabels in ons gebied. Niet nog meer netuitbreiding, dit is niet goed voor de gezondheid van zowel mens als dier in onze omgeving. Ook is er a een snelweg (ring A10) in ons gebied.

Verzonden: 10/6/2024 8:54:21 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste,

Het is duidelijk dat het elektriciteitsnet moet worden uitgebreid om te voldoen aan de toenemende energievraag. Wat echter onduidelijk blijft, is waarom er opnieuw naar bovengrondse tracés wordt gekeken, terwijl ondergrondse kabels een logische en veilige optie lijken. Het argument dat kosten de enige factor zijn, lijkt onvoldoende. Storingen in Nederland zijn zeldzaam, mede dankzij onze stabiele ondergrond, wat ondergronds transport nog aantrekkelijker maakt.

Als bewoner van Berkhout ben ik tegen een hoogspanningsverbinding langs of door ons dorp om de volgende redenen:

1. Gezondheidsrisico's door elektromagnetische velden (EMV)

Hoogspanningslijnen genereren sterke elektromagnetische velden die mogelijk schadelijke gevolgen kunnen hebben voor de gezondheid van omwonenden. Hoewel het wetenschappelijk debat nog gaande is, suggereren sommige studies een verband tussen langdurige blootstelling aan EMV en ziekten zoals leukemie bij kinderen. Dit gezondheidsrisico, hoe onzeker ook, zou niet genegeerd moeten worden.

2. Visuele overlast en landschapsvervuiling

De 380kV-lijnen zouden het landschap ernstig aantasten. Berkhout geniet nog van relatief ongerepte vergezichten zonder veel windmolens of andere zichtbare infrastructuren. Het aanleggen van een hoogspanningslijn zou dit beeld verstoren en het dorpsgevoel aantasten.

3. Waardevermindering van onroerend goed

De nabijheid van hoogspanningslijnen kan de waarde van onroerend goed aanzienlijk verminderen. Mensen aarzelen vaak om zich in de buurt van dergelijke infrastructuur te vestigen, vanwege de gezondheidsrisico’s en de visuele en akoestische overlast. Dit zou de waarde van onze woningen direct beïnvloeden, wat onrechtvaardig is voor de lokale bevolking.

4. **Veiligheidsrisico's

Hoogspanningslijnen brengen veiligheidsrisico’s met zich mee, vooral in het geval van natuurrampen zoals zware stormen of blikseminslagen. Deze kunnen leiden tot uitval of beschadiging van de infrastructuur, met alle gevaren van dien voor de omwonenden. Vallende pylonen of leidingen vormen ook een risico voor eigendommen en mensen in de buurt.

5. Alternatieven: Ondergrondse kabels

Er bestaan alternatieven voor bovengrondse lijnen, zoals ondergrondse hoogspanningskabels. Hoewel de aanleg ervan duurder is, bieden ze veel voordelen op lange termijn. Ze verminderen visuele en gezondheidsgerelateerde overlast en worden wereldwijd steeds meer toegepast in dichtbevolkte en gevoelige gebieden.

6. Geluidsoverlast

Hoogspanningslijnen produceren soms een zoemend geluid, vooral bij vochtig weer. Dit fenomeen, veroorzaakt door corona-ontladingen, kan een storende factor zijn voor bewoners in stille, landelijke gebieden zoals Berkhout. Dit geluid draagt bij aan een verminderde leefkwaliteit.

7. Complexiteit van onderhoud en storingen

Onderhoud aan bovengrondse hoogspanningslijnen kan problematisch zijn, vooral wanneer ze door of langs woongebieden lopen. Storingen of reparaties kunnen leiden tot grootschalige werkzaamheden, die het dagelijks leven van bewoners kunnen verstoren. Dit maakt ondergrondse kabels, die minder onderhoud vergen, een aantrekkelijker alternatief.

Samenvattend zijn de bovengrondse hoogspanningslijnen niet alleen een visuele en economische belasting, maar brengen ze ook gezondheids- en veiligheidsrisico’s met zich mee. Daarom is het veel verstandiger om te kiezen voor ondergrondse kabels of andere infrastructuuroplossingen, zodat zowel de natuur als de leefkwaliteit van de inwoners van Berkhout behouden blijft.

Verzonden: 10/6/2024 10:10:20 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn tegen het plaatsen van masten in het dorp mogelijk is er een iets slimmere plaatsing te bewerkstelligen

Verzonden: 10/6/2024 10:47:17 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam:
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: De buurtschap de Gouwe
Organisatie: Sijbekarspel, de gouwe

Uw zienswijze:

Tegen hoogspanning masten en stations in westfriesland die buurtschap de Gouwe (gemnente opmeer) en Sijbekarspel doorkruisen. (gemeente Medeblik)

En hierbij de horizon , vogel en wandelgebied verstoren. In dit mooie stuk west- Friesland.

Verzonden: 10/6/2024 11:42:10 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

stop verdere vernieling

Verzonden: 10/6/2024 3:08:52 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het meest westelijk traject is recent toegevoegd in het zoek process. Dit traject is een slecht idee omdat dit het open, fraaie en afwisselend polderlandschap aantast. En tevens het relatief open en onbebouwd buitengebied met zicht op het

duingebied zal verpesten.

Tevens maak ik me ernstige zorgen om de electro magnetische straling die van de 380Kv draden zal komen.

Verzonden: 10/6/2024 5:22:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Aangezien de hoogspannings mast op enkele tientallen meters van ons achtertuin staat. Zijn wij tegen de aanleg van de nieuwe hoogspaningslijnen.

Gezien de mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan elektromagnetische velden die worden gegenereerd door deze hoogspanningslijnen.hierdoor verhoogde kans op gezondheisproblemen.

Als ook een negatief effect op het landschap cq weiland in achtertuin van ons huis.

Ik heb al last van tinnitus en deze geluidsoverlast zal niet daarbij helpen maar juist nog meer hinder geven.

Daarnaast ook de mega waardevermindering van onze koopwoning. Ook zijn de inwoners niet hierover geïnformeerd.

Dit zijn een van de redenen waarom wij als bewoners hier tegen. Zijn

Verzonden: 10/6/2024 6:09:48 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben woonachtend aan de [redacted] in [redacted] met een fantastisch uitzicht over de weilanden. Waar de luchtballonnen in de weilanden landen. [redacted] is een dorp met prachtige oude stolpen en een mooie geschiedenis. Dit project heeft Sijbekarspel aangemerkt als gewenst gebied voor hoogspanningsmasten. Ik ben tegen hoogspanningsmasten in Sijbekarspel! Waarom geen groenere oplossingen, zoals accu's voor peakshaving? Of een hoger gelegen meer, of meertjes, om energie op te slaan?

101790417_10285322_20240802_205106.jpg

202404641

Verzonden: 10/6/2024 8:12:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik vind het tracé over Berkhout niet passend, omdat daarmee een heel deel van het dorpslint wordt aangetast in het gebruik. Woningen die opeens onder een hoogspanningsmast staan, kunnen niet meer op dezelfde manier gebruikt worden. School en sportverenigingen die in dezelfde zone zitten, worden hierdoor aangetast. Plekken waar kinderen én volwassenen veelvuldig samenkomen, komen in het gebied van een mast. Het lijkt mij niet gezond en niet verantwoord om de mast in die zone (waar mijn huis ook onder valt) te plaatsen, omdat daarmee de kern en het hart van het dorp wordt aangetast.

Ik maak hiermee formeel bezwaar tegen het voorgenomen tracé.

Verzonden: 10/6/2024 8:39:21 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het voorgestelde tracé over Camping het Venhop en ons chalet is voor ons niet akkoord. Het gebied van de camping is reeds al zwaar belast met het geluid van de A7 en zal met de komst van een hoogspanningsmast nog meer hinder ondervinden. Het verblijfsgenot en gezondheid van de mensen die hier recreatief verblijven voor de weidsheid van het land, de rust en de ruimte worden hier nog meer mee aangetast. Wij hebben absoluut bezwaar met het plaatsen van een hoogspanningstracé op en nabij camping het Venhop.

Verzonden: 10/7/2024 9:49:00 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het gele traject komt veel te dicht langs de dorpskern van Abbekerk te liggen.

Al jaren zijn we in het dorp bezig om extra woningbouw te realiseren maar dit wordt continue afgewezen voordat het landschap om het dorp heen een bijzondere waarde heeft. Nu zouden er in het voorgenomen traject wel hoogspanningsmasten geplaatst kunnen worden die vlak langs de huidige bebouwing van het dorp lopen.

Ons gebied heeft tevens al de nodige overlast van het 'red light district' van de windmolens die tbv de datacenters allemaal gebouwd moesten worden.

Verzonden: 10/7/2024 10:39:28 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Dorpsraad Grootschermer

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Wij vanuit de Dorpsraad Grootschermer hebben uw documenten en de reactie op onze inspraak doorgenomen.

Ten eerste zijn wij blij dat geen van de voorkeurstracés de Eilandspolder doorkruizen. Het belangrijkste element van onze initiele zienswijze is hiermee positief behandelt. De argumenten die wij in onze zienswijze hebben gehanteerd komen in uw antwoorden terug. Onze argumenten zijn daarmee dus gegrond.

Een tweede deel van onze zienswijze blijft onbeantwoord. Het gaat hiermee om een stuk dat in het collectieve dorpsgeheugen leeft en dat zijn toezeggingen die lang geleden zijn gemaakt over het ondergronds brengen van het bestaande tracé door de Eilandspolder. Vanuit onze zijde zijn wij vooralsnog niet verder gekomen dan een krantenartikel uit de zestiger jaren waarbij tijdens een inspraak en voorlichtingsavond is toegezegd dat als het technisch mogelijk zou worden dat het tracé ondergronds zou worden gebracht.

Bij ons leeft nog steeds de nadrukkelijke wens dat het tracé ondergronds wordt gebracht. Juist omdat het bestaande tracé de natuurwaarden van de Eilandspolder onder druk zet. Een eenvoudige plaatje met de nesten tijdens het broedseizoen laat zien dat ik in een brede strook langs het tracé zo goed als niet wordt gebroed.

De aanleg van het nieuwe hoogspanningstracé brengt met zich mee dat schade die aan de natuur wordt aangebracht dient te worden gecompenseerd. Naar ons inzien zou het ondergronds brengen van het bestaande tracé door de EIlandspolder een prima vorm van natuurcompensatie kunnen zijn. Waardoor aan de wettelijke verplichting tot compensatie wordt voldaan.

Wij zijn graag dat dit in de verdere afweging wordt meegenomen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/7/2024 10:48:44 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Waar kan ik bezwaar maken .

Zo te zien gaat de 380kv kabel precies over ons huis

Verzonden: 10/7/2024 11:29:06 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Door nabijgelegen 380 kv hoogspanningsmasten en een hoogspanningsstation ben ik bezorgd dat dit negatieve effecten gaat hebben op de volksgezondheid. Ik ben gevoelig voor straling, dus als er vlakbij mijn huis hoogspanningskabel(s) en/of een hoogspanningsstation komt te staan, verwacht ik dat dit negatieve effecten gaat hebben op mijn gezondheid. Maar nog belangrijker, ook gevolgen voor de gezondheid van onze kinderen. Wij gaan onderzoek laten doen wat de huidige stralingshoeveelheid in de actuele situatie is en wat deze in de nieuwe situatie zal zijn. Zodra wij deze gegevens compleet hebben zullen wij u/jullie hierover informeren. Echter met 'boerenverstand' voorspellen wij al negatieve effecten op de volksgezondheid door de netverzwaring, aangezien wij al veel straling in de buurt hebben m.b.t. datacentra en windmolenparken.

Voor onszelf sprekend hebben wij bezwaar tegen hoogspanningsstation NO3 en het potentiële hoogspanningstraject dat nabij ons huis geplaatst zal worden.

Verzonden: 10/7/2024 11:41:24 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Wij willen onze zorgen uiten over potentiële hoogspanningstrajecten nabij ons bedrijf en het hoogspanningsstation NO3, dat ook zeer dichtbij ons bedrijf gelokaliseerd is.

Door nabijgelegen hoogspanningstrajecten en een hoogspanningsstation zijn wij bezorgd dat dit negatieve effecten gaat hebben op de volksgezondheid. Wijzelf, maar ook personeel zal door de netverzwaring aan meer straling blootgesteld worden. Wij gaan onderzoek laten doen wat de huidige stralingshoeveelheid in de actuele situatie is met een voorspelling wat deze in de nieuwe situatie met netverzwaring zal zijn. Zodra wij deze gegevens compleet hebben zullen wij u/jullie hierover informeren. Daarnaast zullen wij, indien de netverzwaring en het hoogspanningsstation nabij ons bedrijf zal plaatsvinden, een stralingsonderzoek na de inbedrijfstelling laten doen.

Verzonden: 10/7/2024 1:29:24 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het lijkt me volstrekt ongewenst dat de hoogspanningskabels over Berkhout gaan lopen. Artikel in het Noord Holland dagblad gaf aan dat dit mogelijk over de basis school in Berkhout gaat lopen, met het oog op het negatieve lange termijn effect op de gezondheid is dit voor mij niet bespreekbaar.

Verzonden: 10/7/2024 2:51:42 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak mij zorgen over de gele lijn die over het weideland van Spierdijk gaat waar de koeien staan te grazen. De elektromagnetische velden is niet bevordelijk voor hun leefomgeving.

Op dit moment hebben we al uitzicht op de 150kV masten en ik zit persoonlijk niet te wachten op 380kV masten direct in mijn achtertuin.

Verzonden: 10/7/2024 4:22:45 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hiermee teken ik bezwaar aan tegen eventuele uitbreiding van het hoogspanningsnet met bovengrondse leidingen aan te leggen over de woonkernen binnen de gemeente Berkhout gelegen aan het Westeinde, Kerkebuurt, Oosteinde, Slagterslaan.

Verzonden: 10/7/2024 5:00:13 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
[redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Wij wonen aan de[redacted] in [redacted] en een van de mogelijke verbindingen en hoogspanningskabels (rood / paars) zou boven of langs ons huis komen. Er loopt nu al vrij dicht bij ons huis een hoogspanningskabel van 150K maar om er nog 1 van ruim de dubbele capaciteit dichtbij te plaatsen zou echt een grote impact hebben op onze leefomgeving en gezondheid. Ik vind dat totaal onwenselijk en gevaarlijk.

Ten eerste is het heel slecht voor de gezondheid. Wij wonen hier met ons gezin met 2 kinderen. Ik ga ervan uit dat er wordt gekozen voor een andere route aangezien er wordt aangegeven dat woningen en bebouwing vermeden moeten worden, ons huis staat in de bebouwde kom dus ik kan mij niet voorstellen dat u daar een dergelijke kabel vlakbij zal bouwen.

Ook zie ik waardevermindering van ons huis, aangezien er algemeen bekend is dat een hoogspanningskabel dicht bij een woning verschillende gezondheidsklachten kan veroorzaken bij mensen. De kans dat je een huis voor dezelfde prijs als zonder hoogspanningskabels verkoopt is eigenlijk nihil, als je het al kan verkopen. Daarom geef ik nu alvast aan u verantwoordelijk te houden voor eventuele waardevermindering mocht de hoogspanningskabel dicht bij ons huis komen te lopen. Wij zullen dan planschade indienen.

Hieronder een aantal stukken van de site van de rijksoverheid zelf !!!

*Uit voorzorg geen nieuwe hoogspanningslijnen bij woningen

Veel mensen zijn bezorgd over wonen dichtbij hoogspanningslijnen. Mensen die in de buurt van hoogspanningslijnen wonen hebben mogelijk een licht verhoogde kans op leukemie. Wetenschappers weten nog niet wat het precieze verband is tussen magneetvelden veroorzaakt door hoogspanning en leukemie. Vanwege deze onduidelijkheid adviseert de Rijksoverheid gemeenten en netbeheerders om de magneetveldzone rondom hoogspanningslijnen in beeld te brengen.

Wonen in de buurt van hoogspanningslijnen

Gemeenten en provincies kunnen hoogspanningslijnen die door bewoond gebied lopen onder de grond laten brengen (verkabelen). Of laten verplaatsen. Deze hoogspanningslijnen heeft de Rijksoverheid aangewezen. Uit voorzorg adviseert het Rijk om geen nieuwe woningen in de buurt van hoogspanningslijnen te bouwen.

Verkabelen of verplaatsen bestaande hoogspanningslijnen

Bij de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen houdt de Rijksoverheid rekening met woningen. Voor 2005 was dat nog niet zo en liepen hoogspanningslijnen ook door bewoond gebied. Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten en/of provincies de netbeheerder opdracht geven om een bestaande hoogspanningslijn te verkabelen of verplaatsen. Tot 2019 kon alleen de netbeheerder hierover beslissen.

*Hoogspanningslijnen die verkabeld of verplaatst moeten worden

De Rijksoverheid heeft bestaande hoogspanningslijnen aangewezen die gemeenten of provincies kunnen verkopen of verplaatsen. Het gaat om bestaande hoogspanningslijnen van 50, 110 en 150 kilovolt (kV) die door de bebouwde kom lopen (dichtbij woningen). Voor verbindingen van 220 kV en 380 kV is verkabeling om technische redenen zeer beperkt mogelijk.

Best vreemd dat er verkabeling boven bestaande woningen wordt aangeraden en wordt uitgevoerd maar dat er wel nieuwe hoogspanningskabels boven bestaande woningen zullen worden geplaatst... Maar goed, ik zal mij wel vergissen dat er daadwerkelijk het plan bestaat dat er hoogspanningskabels boven of dichtbij onze huizen geplaatst zullen gaan worden.

Ik hoop dat u dit bezwaar meeneemt in uw beslissing en voor een andere route zal kiezen.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/7/2024 6:11:52 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen de hoogspanningsnetten, het help bij de waardevermindering van mijn huis en de vermindering van mijn gezondheid. Waarom worden ze beneden in het land weggehaald en hierboven geplaatst? Lekker tegenstrijdig

Verzonden: 10/7/2024 7:25:11 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De net uitbreiding is natuurlijk nodig. Wat ik me afvraag kan zo'n verbinding niet onder de grond?

En zo niet, waarom dan niet langs het trace van de A7?

Verzonden: 10/7/2024 9:33:54 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: het gehele gezin
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij hebben een heerlijk groen dorp met mooie landerijen en vergezichten. Jaren geleden ook volgezet met bijna 100 windmolens waarvan de elektriciteit veelal naar het datacenter van Microsoft gaat. Allemaal willen we in de cloud.. Youtube, Insta, Tiktok, miljarden privé foto's en 4k video's waarvan een heel groot deel nooit meer bekeken wordt.. Daarvoor staan 24/7 energieslurpende datacenters te draaien! GEK HE DAT WE VEEL ENERGIE GEBRUIKEN! mensen denk na! Zonnepanelen? Prachtige oplossing! Maar overheid... de mogelijkheden om een dynamisch ESS te koppelen aan de huidige energiecontracten is er niet. HOE DAN! Dat is de manier om met z'n allen onze eigen energie op te slaan en ervoor te zorgen dat de centrales minder gaan draaien. NIKS verzwaring van het net. We moeten leren slim met onze energie om te gaan en (als het even kan) los van het net. Dat is onze toekomst! En dus niet volbouwen met Molens, verdeelstations, hoogspanningsmasten en kabels. DAT IS DE STAP DIE WE MOETEN MAKEN! Dus ik zeg niet doe het maar bij een ander.. NEE helemaal niet!

Verzonden: 10/7/2024 10:05:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen hoogspanning kabels in bijna mijn achtertuin

Verzonden: 10/7/2024 10:32:14 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ivm overlast en gezondheidsrisico's voor de omwonende ben ik tegen een uitbreiding van het 380 kv netwerk uitbreiding, met name in en rondom Berkhout (zone blauw en rood)

Verzonden: 10/7/2024 11:27:40 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Gezin
Organisatie:

Uw zienswijze:

Begrijpelijk dat tracé aan eisen van de tijd moet voldoen echter hopelijk kunnen bestaande tracées worden gebruikt en aangepast/verbreed.

Ik woon in het stukje land tussrn de goorn en Ursem, het gele tracé. Ik zeg vaak hoe verbazingwekkend mooi ongerept dit stuk is, tot aan de horizon "oud" landschap.

Geen hoogspanningsmast, geen windmolen.

De mijzenpolder, tussen ursem, avenhorn en schermerhorn zou je niet moeten willen roeren.

Ik vraag dan ook om dit mooie stukje te ontzien.

Geen geel trace over de Mijzen.

101815864_10290250_inbound7759577461621921913.jpg

Verzonden: 10/8/2024 12:30:54 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij teken ik bezwaar aan tegen plaatsing van 380 kV hoogspanningskabels en transformatorstations bovengronds en wel om de volgende redenen:

- gevaar voor gezondheid mens en dier

- aantasting landschap

- aantasting aangezicht lintbebouwing Lambertschaag

- waardevermindering woning

Verzonden: 10/8/2024 5:40:30 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben absoluut tegen de variant rondom Sijberkaspel Abbekerk en Lambertschaag

Wij zijn een lintdorp in een bijzonder gebied.

Geen palen en verdeelstations in deze omgeving.

Verzonden: 10/8/2024 6:01:13 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste,

Ons dorp mag al jaren niet nieuw bouwen buiten de kern ivm met provinciaal historisch landschap, dan zou het wel heel frappant zijn dat er wel hoogspannings masten mogen komen die het uitzicht verpesten en de huizen prijzen laten zakken.

[redacted]

Verzonden: 10/8/2024 6:26:15 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De gele route gaat dwars door de Mijzenpolder. Het bouwen van stroommasten zou zowel het beeld van de polder alsook het leven hierin teveel verstoren. Ik vraag u dan ook om de voorkeur aan een alternatieve route te geven.

Verzonden: 10/8/2024 6:45:25 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik zou niet gaat voor optie geel. Enerzijds woon ik hier zelf anderzijds is dit een gebied wat meer potentie heeft voor woningbouw of agrarische sector. Wanneer hier hoogspanningsmasten geplaatst worden verlies je de mogelijkheid voor het aantrekken van jonge mensen naar het gebied.

Verzonden: 10/8/2024 7:15:00 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Gezin
Organisatie:

Uw zienswijze:

Dwars door natura 2000 gebieden lijkt me uitbreiding geen goede actie. Uitbreiding van hoogspanning onder de grond prima. Maar niet de natuur en onze leefomgeving nog meer belasten. Geen windmolens voor het fauna beheer zie vogel sterfte. En geen zonne parken te kosten van weide landschap. Vervang eerst de ondergrondse bekabeling naar groter vermogen naar de eindgebruikers en neem je verantwoordelijkheid om de mensen de gelegenheid te geven hun huizen te verduurzamen met zonnepanelen

Verzonden: 10/8/2024 7:15:08 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik zie het als zeer onwenselijk dat hoogspanningskabels worden geplaatst in de nabijheid van het dorp Abbekerk.

Abbekerk is een BPL beschermd landschap gebied en dit dient niet doorkruist te worden met ontsierende hoogspanningskabels.

Dit is onwenselijk mede het ontsierend is en ook onwenselijk is voor hde volksgezondheid.

Verzonden: 10/8/2024 7:51:38 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ben tegen bovengrondse uitbreiding!

Verzonden: 10/8/2024 9:06:35 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De gele tracé valt voor mij echt af!

Boeren moesten de Mijse uit i.v.m. het ongerept laten van de natuur. Er zitten heel veel weidevogels die daar nu ongestoord kunnen leven. Het zou echt een behoorlijke verstoring zijn om in her gebied tussen Ursem en de Goorn daar een hoogspanningsverbinding neer te gaan zetten. Denk alleen al aan het bouwverkeer! Dus ik zou willen voorstellen dit gebied ongemoeid te laten en voor een andere verbinding te kiezen!

Verzonden: 10/8/2024 9:10:50 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Niet via de mijzer

Verzonden: 10/8/2024 9:21:48 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij willen zeker bezwaar maken tegen deze bovengrondse lelijke dingen . Ten eerste omdat het vervuiling is van de prachtige omgeving. Ten tweede omdat wij ons zorgen maken over de straling. Waarom zo dicht bij het dorp. Is er (als dit per se bovengronds moet) geen ruimte in de Wieringermeer waar een groot deel niet bewoond is ?

Verzonden: 10/8/2024 9:22:57 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Hulkerweg
Huisnummer: 10
Postcode: 1647 AE
Woonplaats: Berkhout
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: A7 Groep B.V.

Uw zienswijze:

De plaatsing van hoogspanningskabels boven de grond, verstoord de huidige werkzaamheden, verminderd de gezondheid van mij en ons werknemers en de arbeidsmigranten, die worden huisgevest op de locatie, ook resulteert het in waardevermindering van mijn bedrijf, huis en perceel. Samengevat, dit is dus negatief voor mij, mijn buren en mijn bedrijf.

Verzonden: 10/8/2024 9:48:23 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De bouw van de hoogspanningsmasten + kabels, is tegen de wil van mij. De komst zal tegen mijn gezondheid werken en deze met negatieve effect beïnvloeden, ook gaat het om waardevermindering van mijn huis, dit is ook een gevolg van het komen van de hoogspanningsmasten. Wij als buurt zijnde zijn bereid om een planschade in te dienen.

Verzonden: 10/8/2024 9:58:30 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Bij deze wil ik u/jullie laten weten dat ik sterk tegen de komst van hoogspanningsmasten ben. Dit moet verboden worden. Het gaat een zwaar negatief effect hebben op mijn gezondheid en ook voor de mensen om mij heen. Mijn huis zal ook in waarde verminderen, door de komst. Ook kan ik waarschijnlijk niet meer in mijn achtertuin zitten zonder te kunnen genieten. Wij als buurt zijn bereid om een plan schade in te dienen!!

Verzonden: 10/8/2024 10:15:01 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Hulkerweg
Huisnummer: 10
Postcode: 1647 AE
Woonplaats: Berkhout
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: A7 Home B.V.

Uw zienswijze:

Wij als bedrijf zijnde met als doel het huisvesten van arbeidsmigranten, zijn sterk tegen de komst van de hoogspanningsmasten. De arbeidsmigranten die hier op locatie worden gehuisvest zullen de gezondheidsgevolgen gaan merken van de komst van de hoogspanningsmasten en kabels. Deze arbeidsmigranten zijn ook niet blij met de mogelijke komst van de netuitbreiding. Bij de komst zullen mijn huisvestingsgebouwen en omliggende gronden minder waard en minder aantrekkelijk worden voor de komst van arbeidsmigranten. Wie gaat dit vergoeden? Wij als bedrijf en buurt zijn zeker in staat om een plan schade in te dienen!

Verzonden: 10/8/2024 10:34:28 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Hulkerweg
Huisnummer: 10
Postcode: 1647 AE
Woonplaats: Berkhout
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: A7 Flowers B.V.

Uw zienswijze:

De komst van de hoogspanningskabels en masten zal een negatieve effect uiten op de werkwijze van het bedrijf. De bestaande werkzaamheden kunnen niet meer worden uitgevoerd om de huidige manier. Dit kan negatief uitpakken voor het productieproces van de tulpen en bollen. Ook gaat dit een impact hebben op mij en mijn werknemers en de gezondheid van ons. Tevens worden de bedrijf (panden en omliggende percelen) minder waard. Wij zijn bereid om een plan schade in te dienen!

Verzonden: 10/8/2024 10:46:01 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Oosteinde
Huisnummer: 74
Postcode: 1647 AD
Woonplaats: Berkhout
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Bella peonia B.V.

Uw zienswijze:

Wij zijn tegen de komst van de hoogspanningsmasten en kabels. Dit zal een negatief effect hebben op het uitoefenen van werkzaamheden op de desbetreffende locatie: oosteinde 74 Berkhout. Mijn werknemers sluiten zich bij deze uitspraak aan. Ook komt onze gezondheid aan bod bij de komst. wij zijn in staat om een plan schade in te dienen!

Verzonden: 10/8/2024 10:52:09 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Hulkerweg
Huisnummer: 10
Postcode: 1647 AE
Woonplaats: Berkhout
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: A7 Invest B.V.

Uw zienswijze:

Door de komst van de netuitbreiding zullen mijn huisvestingsgebouwen minder waard worden. In de huisvestingsgebouwen kunnen 240 mensen worden huisgevest, dit gaat om arbeidsmigranten. Door de komst zullen we de huurprijs naar beneden moeten gooien, omdat deze anders simpel weg niet te verhuren is aan een extern bedrijf/persoon. Hoe kunnen wij onze kosten nog eruit werken? wij zijn in staat en zullen een plan schade in dienen!

Verzonden: 10/8/2024 11:20:24 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen uitbreiding, omdat het bovengronds plaatsvind en dwars door mijn voor- en achtertuin gaat. Graag op een plek buiten de Noorddijkerweg of ondergronds.

Verzonden: 10/8/2024 11:20:48 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij wil ik mijn zorgen uiten over de mogelijke uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in het natuurgebied De Mijzen. Als betrokken burger heb ik ernstige bedenkingen bij deze optie vanwege de volgende redenen:

*Bescherming weidevogels.

De Mijzen is een cruciaal leefgebied voor weidevogels. Een uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk zou een ernstige verstoring van hun habitat betekenen. Weidevogels zijn bijzonder gevoelig voor veranderingen in hun omgeving en de aanleg van infrastructuur kan leiden tot:

- Verlies van nestgebieden
- Verstoring tijdens het broedseizoen
- Verhoogd risico op predatie door veranderingen in het landschap

*Behoud van biodiversiteit.

Het gebied heeft een unieke flora en fauna die bijdraagt aan de biodiversiteit van Noord-Holland. Uitbreiding van het netwerk kan leiden tot:

- Fragmentatie van leefgebieden
- Verstoring van de lokale ecologie
- Mogelijk verlies van zeldzame plantensoorten

*Landschappelijke waarde.

De Mijzen heeft een hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Elektriciteitsinfrastructuur zou het open karakter van het gebied aantasten en afbreuk doen aan de visuele kwaliteit van het landschap.

*Recreatieve functie.

Het gebied heeft een belangrijke recreatieve functie voor wandelaars, fietsers en natuurliefhebbers. De aanwezigheid van elektriciteitsinfrastructuur zou de belevingswaarde van het gebied significant verminderen.

*Alternatieve locaties.

Ik verzoek u dringend om alternatieve locaties te onderzoeken die minder impact hebben op kwetsbare natuurgebieden.

*Duurzame energietransitie.

Hoewel ik het belang van een robuust elektriciteitsnetwerk voor de energietransitie onderken, mag dit niet ten koste gaan van waardevolle natuurgebieden. Ik pleit voor een aanpak die duurzame energie combineert met natuurbehoud.

Concluderend wil ik u verzoeken om de optie voor uitbreiding in De Mijzen te laten vervallen en de alternatieve locaties te onderzoeken welke het minst schadelijk zijn voor natuur en milieu.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/8/2024 11:22:46 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted] Assurantiën en Hypotheken

Uw zienswijze:

Ik ben tegen uitbreiding van het net, omdat dit bovengronds gebeurd en zorgt voor lelijke masten in de weidse landerijen.

Graag ondergronds uitbreiden of helemaal niet door de dorpen heen, maar langs de kust

Verzonden: 10/8/2024 1:22:50 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ben tegen de bouw van hoogspanningsmasten langs de bebouwde kom van Abbekerk. Het levert gezondheids problemen op en is horizon vervuiling

Onder de grond aanleggen is een optie

Verzonden: 10/8/2024 1:28:14 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het schijnt (zoals recent in het nieuws geweest) dat de hoeveelheid straling niet bevorderlijk voor de gezondheid is. Er is een te kleinschalig onderzoek naar gedaan binnen Nederland en het onderzoek heeft te weinig variabelen voor een betrouwbaar wetenschappelijk onderzoek. In het buitenland geven de onderzoeken negatieve resultaten voor het verder uitbreiden van de tracheeën. Ik vind het daarom vreemd en onverstandig dat met de huidige stand van zaken in de wetenschap en de bijbehorende algemene kennis men over de dorpen verder het netwerk willen uitbouwen. Hierbij inspelend op de gezondheid van de inwoners en het mooie platteland-landschap dat al steeds meer verdwijnt.

Verzonden: 10/8/2024 1:41:36 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Graag niet ten uitvoer brengen, ivm elektrostress. Wij hebben woning in Ursem en zijn hierop tegen.

Verzonden: 10/8/2024 2:42:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij maak ik bezwaar tegen bovengrondse aanleg van de 380 kV hoogspanningsverbinding Noord Holland Noord.

De reden van mijn bezwaar is:

- Angst voor gezondheidsrisico's op lange termijn voor mens en dier door magnetische straling en fijnstof.

- Daling van de waarde van huizen en grond2.

- Kans op ongelukken zoals omwaaien, kabelbreuk, aanvaring en dergelijke.

- Geluidoverlast (corona-effect).

- Uitzichtshinder en aantasting van het landschap.

- Extra Faunasterfte.

- Groot ruimtebeslag.

- Negatieve invloed op recreatieve functie van het gebied;

- Gedwongen verhuizing van medeburgers.

Om deze nadelen zoveel mogelijk te beperken pleit ik voor ondergrondse aanleg van deze verbinding door middel van gelijkstroom. Een ondergrondse gelijkstroomverbinding is immers onzichtbaar, geluidloos, veilig, kent geen gezondheidsrisico's voor mens en dier (geen magnetisch

straling en fijnstof), neemt aanzienlijk minder ruimte in beslag en heeft geen nadelige economische effecten op

de waarde van grond en huizen en op recreatie.

Vanwege de enorme milieuvoordelen van een ondergrondse gelijkstroomverbinding acht ik het

onacceptabel, dat dit alternatief niet in het rapport is onderzocht.

De aangegeven redenen, waarom dit alternatief niet in het Milieueffectrapport is onderzocht, zijn

niet steekhoudend. Er is alleen een onderzoek gedaan naar de aanleg van een gelijkstroomverbinding op Noordhollands grondgebied, en niet van de gehele verbinding. Dit geldt zowel voor het onderzoek op het gebied van de techniek als dat van het milieu.

Ik verzoek u daarom met klem alsnog het alternatief van een ondergrondse gelijkstroomverbinding

van de gehele verbinding te onderzoeken en in het rapport op te nemen.

Verzonden: 10/8/2024 3:58:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Enorm geschrokken zijn we toen we de plannen zagen van Tennet. De rode route loopt precies over ons huis en hoe kan je iets plaatsen wat leukemie veroorzaakt en hersentumoren!? Hier zijn meerdere onderzoeken naar gedaan en er zijn ook nog lopende onderzoeken. Hoe kan je dan in hemelsnaam dit soort plannen hebben, terwijl je de mensen letterlijk ziek ermee kan maken? Er heerst enorm veel ongeloof in de gemeente.

Maar omdat het nodig zou zijn wordt het er waarschijnlijk wel doorgeduwd, want we weten inmiddels dat geld boven mensenlevens staat. Er zijn hoogstwaarschijnlijk ook andere mogelijkheden maar die zullen te duur zijn, dus ach dan maar de inwoners naar de filistijnen helpen. Tennet is eerder zeer slecht in het nieuws geweest en gaan over lijken.

Huizen die niks meer waard zijn en hoe gaat de trauma helikopter landen op de A7 als er kabels boven hangen? Of de politie helikopter een achtervolging inzetten? Denk dat er nog maar eens goed over nagedacht moet worden en gaat het wel door, dan kleeft er echt bloed aan jullie handen Tennet

Verzonden: 10/8/2024 4:59:34 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

geachte heer/mevrouw,

vanaf 2003 ben ik molenaar/bewoner van de [redacted] welke op de grens van [redacted] en de [redacted] staat. Dit gebied is een uniek stukje westfriesland met een prachtig historisch karakter. Zeer veel mensen weten deze plek te vinden om te recreeren en tot rust te komen.In de Berkmeer bevindt zich een weidevogel gebied waar veel soorten weidevogels zijn te bewonderen.

In de plannen voor het trace staat een paars vlak aangegeven over/langs [redacted], dwars door de [redacted]

Ten eerste ben ik er op tegen dat de hoogspanningsleiding langs/ over mijn huis komen vanwege magnetische velden die uit onderzoek ongezond blijken. Ten tweede zou de bouw hiervan het weidevogelgebied verstoren. Ten derde zou het landschap dusdanig verminkt worden dat er een desolaat gebied overblijft en alle charme van de omgeving vernietigd wordt.

Hopelijk kunnen er alternatieve oplossingen gevonden worden en kan het prachtige gebied gespaard blijven van deze gedrochten...

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/8/2024 5:03:27 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Namens de buren van nummer [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Aanvullend zoekgebied aanwijzen, stortplaats Nauerna. Er is een gebied van 60 hectare aan park bedacht, hier kan gerust een groot deel een andere bestemming voor krijgen. Meervoudig ruimte gebruik.

Verzonden: 10/8/2024 5:20:52 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Landschap vervuiling, ben er tegen.

Verzonden: 10/8/2024 5:49:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Voorkeur tracé lichtblauw ivm natuurverstoring

Verzonden: 10/8/2024 5:51:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Gezien de doorkruizing van natuurgebieden vind ik lichtblauw of rood de beste keuze. Hier worden zo min mogelijk natuur gebieden verstoord.

Verzonden: 10/8/2024 5:59:01 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geen hoogspanningskabels bij abbekerk.

We mogen nu al niet bouwen buiten de dorpskernen vanwrgr bpl gebied.

Als er hoogspanningstraces worden aangelegd is dat helemaal niet meer mogelijk.

Buiten het feit dat de natuur zwaar verstoort wordt en het landschap onherstelbaar word aangetast.

Sinds de windmolens en datacentra er zijn is het net niet meer ok!

Dus geen trace door het mooie westfriesland!

Misschien doorsteken bij het ijselmeer en mooi op de bodem richting diemen ierdereen blij

Verzonden: 10/8/2024 7:41:36 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De voorgenomen route over de westerstraat past niet over de lintbebouwing met vele rijksmonumenten.

Tevens vind ik het onbegrijpelijk dat er veel plaatsen gekozen wordt voor onderkabeling ivm gezondheidsrisico,s

en hier voor een bovengrondse oplossing.

Inspraak en burgerparticipatie is in deze belangrijk ik ga er van uit dat u deze niet voetstoots terzijde schuift.

Dan is er sprake van schending van algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ik hoop dat u dit ter harte neemt.

Mvg [redacted]

Verzonden: 10/8/2024 7:48:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Gelieve niet over oosteinde in Berkhout. Deze route is niet logisch in het plan naar mijn inzicht. De route richting Alkmaar, links van de kaart ligt veel logischer.

Verzonden: 10/8/2024 7:59:46 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het kan toch niet waar zijn dat het gele traject als alternatief wordt onderzocht? Het is een traject door polder mijzen waar veel weidevogels nestelen en waar het uitzicht niet verpest mag worden door bovengrondse kabels.

Verzonden: 10/8/2024 8:29:14 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Omdat ik jonge kinderen heb en aan de rand van het park waar één van de trajecten langs loopt maak ik me ernstig zorgen over de gezondheidseffecten van de lijnen. Zie ook : https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidseffecten

Ik heb een nichtje dat leukemie meemaakt en ik kan u vertellen: Dat is niet in de buurt van een feest.

Ook, maar veel minder, maak ik me zorgen over het effect van een eventuele aanwezige lijn op de prijs van mijn huis.

Verzonden: 10/8/2024 8:56:02 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij wonen met veel plezier in het mooie en landelijke Oudendijk. Wij begrijpen de noodzaak voor verzwaring van het net in verband met toenemende stroomvraag. Wij maken ons alleen grote zorgen over de mogelijke plaatsing van hoogspanningskabels over ons dorp. Omdat wij in een lintdorp wonen zullen deze over bestaande bebouwing moeten worden geplaatst. Daardoor zijn de gezondheidsrisico's (magneetvelden) voor mens en dier lastig te vermijden. Het RIVM geeft op hun site aan: het Rijk adviseert de magneetveldzone uit te (laten) rekenen als er plannen zijn om binnen de rekenafstand in de RIVM-netkaart nieuwe gevoelige bestemmingen ruimtelijk mogelijk te maken. Hieronder vallen woningen. Het RIVM adviseert een afstand van 2x 80 meter aan weerszijde. Het lijkt ons dat dit ook geldt voor bestaande bouw. Onze vraag en zorg is hoe u dat gaat realiseren?

Verzonden: 10/8/2024 8:58:08 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De indruk wordt gewekt dat het gele tracé wel erg dicht langs Zuid-Spierdijk, Spierland en Noord-Spierdijk loopt,

terwijl andere tracés verhoudingsgewijs langs wat minder bevolkte gebieden lopen.

Verzonden: 10/8/2024 9:03:54 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik zeg nee tegen dit project.

Hoogspanninsmasten worden verwijderd, omdat men denkt dat ze slecht voor de gezondheid zijn, en dan gaan jullie op deze manier nieuwe plastsen.

Dit staat dan wel lijnrecht tegenover elkaar, en ik vrees ook, dat als de elektrische auto's wegenbelastng moeten gaan betalen, dat er dan minder op de weg zullen gaan rijden.

In mijn ogen is dit dus een plan wat niet gaat werken, en geldverspilling is.

Verzonden: 10/8/2024 10:04:59 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik snap dat er iets moet gebeuren, maar niet over mijn huis.

Verzonden: 10/8/2024 10:58:53 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De geplande hoogspanningsleidingen komen recht over onze wijk en/of huis. Zowel de gezondheidsraad als het rivm waarschuwen duidelijk voor de gevaren op kanker. Naast het gevaar voor de volksgezondheid en de angst, zijn de masten door ons nauwelijks gerepte en bijzonder fraaie landschap zowel voor de bewoners als alle toeristen en recreanten een flinke doorn in het oog. Eveneens neemt de waarde van de woningen aanzienlijk af. Wie wil er tenslotte vrijwillig naast zulke gigantische masten wonen. En waarom zou men dat risico vrijwillig nemen.

We zien uit naar uw reactie en zullen ons parallel daaraan beter gaan organiseren. We hopen op een heroverweging.

Verzonden: 10/9/2024 8:24:17 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Zuideinde
Huisnummer: 10
Postcode: 1657 EE
Woonplaats: Abbekerk
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Noorderstart exploitatie bv

Uw zienswijze:

Wederom is de burger in de kop van Noord-Holland de dupe van het expansie beleid van Agripoort!

In deze tijd waarin hoogspanningsmasten juist geruimd worden snap ik niet dat de gemeente Medemblik en provincie NH dit nog in overweging neemt. Natuurlijk is er een grote vraag naar elektra, maar dit is mede vanwege het bouwen van de enorme datacentra's rond Agripoort. Zij hebben al gezorgd dat de horizon vervuild is met de aanleg van het windmolenpark bij Lambertschaag. Maar met de aanleg van de hoogspanningsmasten wordt niet alleen de horizon maar ook onze gezondheid op het spel gezet.

Het lijkt mij dan ook normaal dat zij betalen voor de aanleg van hun benodigde infrastructuur. En niet voor de voordelige oplossing boven de grond, maar onder de grond.

Verzonden: 10/9/2024 11:10:42 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Adviesbureau
(Mede) namens: Kaasboerderij Berkhout
Organisatie: VdZ Ruimtelijk Advies

Uw zienswijze:

Momenteel ligt ter inzage een Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar Middenmeer (Agriport).

Bij deze dien ik namens client, kaasboerderij Berkhout, gevestigd aan de [redacted], zienswijze in.

In de NRD zijn diverse onderzoekslocaties opgenomen, waarvan 1 loopt over het eigendom van de kaasboerderij.

De gronden worden agrarisch gebruikt (beweiding). Cliënten vrezen voor aantasting van de gebruiksmogelijkheden. Immers, er dient een strook aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding te worden gevrijwaard i.v.m. onderhoud aan de leiding. De afname aan beschikbaar areaal voor beweiding heeft direct gevolgen op de omvang van de veestapel en daarmee een negatief effect op de bedrijfsvoering.

Daarnaast tast een hoogspanningsverbinding de openheid aan, een kernkwaliteit van het landelijk gebied, zoals door de provincie heeft benoemd.

Niet duidelijk is, waarom de verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.

In een Notitie onderzoeksalternatieven geeft het RVO hierover aan:

Een ondergrondse aanleg van een nieuwe 220/380 kV-hoogspanningsverbinding is alleen in uitzonderlijke

gevallen te overwegen. Namelijk wanneer een bovengrondse 220/380kV-hoogspanningsverbinding leidt

tot onaanvaardbare hinder, beperkingen of veiligheidsrisico's voor functies en opgaven van (inter)nationaal

belang (beperkend voor luchthavens, grote kanalen, rivieren, spoorlijnen, bestaande 220/380kVhoogspanningsverbindingen, Natura 2000-gebieden en UNESCO Werelderfgoederen) waardoor een

verbinding op een bepaalde locatie niet maakbaar is en/of er geen vergunning verleend kan worden.

Diverse mogelijke trace's lopen door of langs Natura 2000-gebieden en 2 daarvan zelfs door UNESCOwerelderfgoedgebied (de Beemster).

Evident is, dat een ondergrondse verbinding veel minder negatieve effecten heeft op de natuur en het milieu en dit zou daarom (in een planMER) serieus als alternatief meegenomen moeten worden.

Nog ingrijpender is dat vrijwel het gehele land van de kaasboerderij is aangemerkt als zoekgebied voor een station ('NM2'). Als dit werkelijkheid wordt, kan men direct het agrarisch bedrijf opdoeken. Duidelijk is dat dit grote financiële consequenties heeft. Maar het grijpt ook in op de persoonlijke levenssfeer dat nauw verbonden is met het bedrijf. De ondernemers zijn zeer gepassioneerd met de boerderij bezig.

En het werpt zijn schaduw vooruit. Door de huidige onzekerheid over de vraag of het bedrijf nog wel toekomst heeft, is het doen van investeringen, o.a. op het gebied van duurzaamheid, ook niet goed te legitimeren.

Het verzoek daarom is het zoekgebied NM2 niet meer op de gronden van de kaasboerderij te projecteren en datzelfde geldt voor een leiding, mocht die bovengronds gebouwd worden.

Tot slot bevreemdt het de kaasboerderij dat een zodanig ingrijpend plan als onderhavige, zomaar gelanceerd kan worden zonder dat zij daar over zijn geinformeerd. De informatie is viavia tot hen gekomen. Dit getuigt niet van een transparant proces en goede participatie terwijl Tennet en het Ministerie wel uitdragen zulks na te streven.

Verzonden: 10/9/2024 11:28:29 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Allereerst heel fijn dat de voorkeurstracés de Eilandspolder niet doorkruisen.

De aanleg van het nieuwe hoogspanningstracé brengt met zich mee dat schade die aan de natuur wordt aangebracht dient te worden gecompenseerd. Het ondergronds brengen van het bestaande tracé door de EIlandspolder zou een prima vorm van natuurcompensatie kunnen zijn. Hiermee zou aan de wettelijke verplichting tot natuurcompensatie worden voldaan.

In Grootschermer leeft nog steeds de nadrukkelijke wens dat het tracé ondergronds wordt gebracht. Het bestaande tracé zet de natuurwaarden van de Eilandspolder namelijk onder druk. In een brede strook langs het tracé wordt zo goed als niet gebroed tijdens het broedseizoen.

Ik zie graag dat dit in de verdere afweging wordt meegenomen.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/9/2024 12:34:28 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Wij zijn tegen de plannen van het Nestuitbreiding boven berkhout!

Omdat : Bang zijn voor de straling van de masten. Ons uitzicht wordt er niet beter van en het land werk waar wij ons geld mee verdienen worden we er in belemmerd.Ook bij uitbreiding van ons bedrijf kan het voor belemmering zorgen en ons tegen werken.

Bij aanleg zou ook de nodige overlas veroorzaken waar wij totaal niet op zitten te wachten.

In de gezondheid van onze dieren(paarden) gaat door de straling achter uit waardoor onze paarden Hogere kans op ongeboren veulens, Met de nodige kosten vandien

Verzonden: 10/9/2024 3:20:28 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Mijne heren/dames,

Ons dorp is een lintdorp langs het natuurgebied Elandspolder (natura 2000). Hier is 60 jaar geleden een hoogspanningsnet doorheen getrokken, vlak achter de huizen. Er was toen veel protest. Ze hebben het toen toch doorgezet met de belofte dat het alsnog ondergronds gaat zodra dit technisch mogelijk is....

Het is nu technisch mogelijk...

En wellicht dmv natuurcompensatie is zoiets te regelen!

Hoop op jullie medewerking!

Mvrgr, [redacted]

Verzonden: 10/9/2024 4:44:30 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het nieuwe hoogspanningstrace brengt schade toe aan de natuur. Ik weet dat er halverwege de jaren 80 gesproken is over het ondergronds brengen van de bestaande hoogspanningsmasten zodra er de techniek voor zou zijn. Als natuurcompensatie zou het nu ondergronds brengen van de masten een uitkomst zijn.

Verzonden: 10/9/2024 6:56:49 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Politiek
(Mede) namens:
Organisatie: Partij GemeenteBelangen

Uw zienswijze:

Negatieve zienswijze mbt hoogspanningsmasten langs en door de kernen Abbekerk en Lambertschaag.

Er zijn andere trajecten mogelijk die niet door dit landelijk land en landschap gaan. Tevens is her Bijzonder Provinciaal Landschap! Hier mogen geen woningen gebouwd worden en waarom dan wel van die masten.

Tevens hebben wij geen windmolens in onze gemeente, dus dan ook geen hoogspanningsmasten.

Ander traject langs kust via Schagen is de oplossing.

Verzonden: 10/9/2024 7:13:30 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het plaatsen van hoogspanningsmasten en aanverwante objecten is bij de lintbebouwing van dorpen zeer ongepast. De afstand van 65 meter is werkelijk veel te kort.

Er zijn hier geen windmolens geplaatst om het landelijke te behouden en dan wel hoogspanningskabels?

Wij kijken al op het enorme windmolenpark van de Wieringermeer en dan zullen er ook nog hoogspanningsmasten komen?

Als dorp zullen wij alles in het werk stellen om dit tegen te houden

Verzonden: 10/9/2024 10:32:15 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: De bewoners van abbekerk de weere en lambertschaag
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als bewoner van abbekerk wil ik bezwaar maken tegen de gele route tussen abbekerk en de weere. De kabels lopen te dicht langs de bebouwing er is nog te weinig bekend over de gezondheidsaspecten.

Daarnaast is het verschrikkelijk storend voor het aangezicht in deze omgeving.

Mijn voorkeur zou zijn om de masten zo veel mogelijk te plaatse in gebieden langs snelwegen en spoorlijnen en de weilanden tussen de dorpen met rust te laten.

Verzonden: 10/9/2024 11:12:08 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Waar er tijdens het webinar werd toegezegd geen nieuwe verbindingen over lintbebouwing te plaatsen, is dit voor de gemeente Koggenland in het rode tracé wel degelijk het geval voor in ieder geval de dorpen Grosthuizen, Berkhout en Bobeldijk. Volgens het RIVM en tijdens het webinar is duidelijk gemaakt dat deze magneetveldsterkte tot minstens 100 meter bij 380kV aan beide zijden van de kabels te meten is. Het doorkruisen van deze dorpen is dan ook niet mogelijk als u zich aan uw eigen woorden houdt. Het rode tracé zal bij dezen dan afvallen als mogelijkheid.

Verzonden: 10/10/2024 7:32:03 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurtbewoner
(Mede) namens:
Organisatie: Geen

Uw zienswijze:

Oneens met de plaatsing! Deze kabels zijn niet gezond voor de mens én natuur. Daarnaast alle straling die er van af komt. Genoeg plek op een weiland. Dit laat je niet plaatsen in een historisch dorp.

Verzonden: 10/10/2024 9:26:45 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam:
Tussenvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens:
Organisatie: sd

Uw zienswijze:

gghggg

Verzonden: 10/10/2024 11:08:13 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij maak ik bezwaar tegen de plaatsing van elektriciteitsmasten aan de westkant van Abbekerk.

Dit ivm gezondheid en waardevermindering van onze woning.

Verzonden: 10/10/2024 1:10:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Heb begrepen dat er plannen worden gemaakt om vlakbij onze lintbebouwing masten te plaatsen, hoop toch niet dat dit door zal gaan. Uitbreiding van ons dorp wordt al jaren tegengehouden door de provincie, i.v.m. zeldzame vogels.

En deze masten veroorzaken ook nog geluids, en strali gsoverlast.

Een route langs b.v. de a7 lijkt mij eerder gepast. Uiteraard zie ik ze zelf liever helemaal niet.

Verzonden: 10/10/2024 2:37:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte mevrouw,mijnheer,

Hartelijk dank voor de publieksbrochure van TenneTdie ik via onze dorpsraad heb ontvangen. Een duidelijk verhaal. In onderstaande reactie sluit ik mij volledig aan bij de tekst van de dorpsraad.

Als inwoner van Grootschermer en in mijn geval vrijwilliger bij Landschap Noord-Holland, is het allereerst heel fijn dat de voorkeurstracés de Eilandspolder niet doorkruisen.

De aanleg van het nieuwe hoogspanningstracé brengt met zich mee dat schade die aan de natuur wordt aangebracht dient te worden gecompenseerd. Het ondergronds brengen van het bestaande tracé door de Eilandspolder zou een prima vorm van natuurcompensatie kunnen zijn. Hiermee zou aan de wettelijke verplichting tot natuurcompensatie worden voldaan.

In Grootschemer leeft nog steeds de nadrukkelijke wens dat het tracé ondergronds wordt gebracht. Het bestaande tracé zet de natuurwaarden van de Eilandspolder namelijk onder druk. In een brede strook langs het tracé wordt zo goed als niet gebroed tijdens het broedseizoen.

Ik zie graag dat dit in de verdere afweging wordt meegenomen.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/10/2024 3:49:36 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Bij deze wil ik laten weten dat wij als gezin tegen de aanleg zijn en zullen wij ons hevig verzetten tegen het traject in de nabijheid van ons huis. wij voorzien gevaar voor onze gezondheid door straling en planschade in grote mate.

Wij hebben gekozen voor vrij uitzicht zonder grote hoogspanningsmasten.

vr gr [redacted]

Verzonden: 10/10/2024 4:13:27 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Koeman Kranen BV

Uw zienswijze:

Als bedrijf zijnde met een twintigtal medewerkers zijn wij tegen het project in de nabijheid van onze locatie.

De gezondheid van onze medewerkers zal hierdoor ter discussie komen te staan. De waarde vermindering van ons bedrijf zal ook groot zijn. Aangezien wij als kraanverhuurbedijf regelmatig met hoogtes van 75 meter werken op onze locatie voorzie ik grote problemen en kunnen onze werkzaamheden niet uitvoeren binnen de door de netwerkbeheerder gestelde afstandeisen.

Wij zullen alle middelen aangrijpen om dit traject te kunnen weren.

vr gr. [redacted] dir. Koeman kranen bv.

Verzonden: 10/10/2024 6:41:45 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer, mevrouw,

Op 24 september 2024 ben ik op de inloopbijeenkomst geweest in de Taborkerk ivm 380kV netuitbreiding Noord-Holland Noord.

U ontvangt hierbij mijn zienswijze tegen het blauwe trace door Purmer en Zeevang.

1. Nieuwe woonwijk in de Purmer op de golfbaan(gemeente Purmerend. Deze is nog in ontwikkeling en zal een groene en prettige leefomgeving bieden. Deze hoogspanningslijnen zullen de leefkwaliteit en veiligheid vd toekomstige bewoners kunnen beïnvloeden. Zie het laatste artikel in RTL nieuws dd 03102024 Graag wil ik deze onderzoeken van u zien wat de gezondheidseffecten kunnen zijn als je dicht bij een hoogspanningsmast woont. Volwassenen en kinderen hebben mogelijk meer kans om leukemie te krijgen als ze bij bovengrondse hoogspanningslijnen wonen. Ook ziet de Gezondheidsraad een verband tussen blootstellingaan magneetvelden in de buurt van hoogspanningslijnen en hersentumoren bij kinderen . Zij adviseren al sinds 2005 om geen nieuwe woningen onder de draden te bouwen

2. Industrieterrein bij Edam in de Purmer. De hoogspanningslijnen kunnen de economische ontwikkeling en de veiligheid van het industrieterrein en de gezondheid van de werknemers en de

bestaande en nieuwe bewoners beinvloeden (zie zelfde artikel in RTL nieuws dd 03102024) .Tennet gaat de lijnen nu ondergronds aanleggen

3.Natura 2000-gebied Zeevang

Dit gebied is van groot ecologisch belang en biedt leefruimte aan diverse vogelsoorten. Deze hoogspanningslijnen kunnen de natuurwaarden en de biodiversiteit van dit gebied schaden.

4. Gaswinning .Bij Middelie is een gaswinningsgebied. Dit kan leiden tot aardbevingen en andere veiligheidsrisico s, zoals blijkt uit de ervaringen in Groningen. Dit kan allerlei gevaren geven als de hoogspanningslijnen en de gaswinning in hetzelfde gebied worden gecombineerd.

Wij hopen dat u en de minister van dit blauwe trace afziet.

Met vriendelijke groet [redacted]

Verzonden: 10/10/2024 8:07:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hoe slecht is het voor je gezondheid als de nieuwe iPhone al uit de winkel word gehaald door teveel straling hoe is het dan om onder deze kabels te wonen? Die straling is heel slecht voor je.

Hoe zit het met het beschermd dorpsgezicht en de waarde van onze woning die flink in prijs zal dalen.

Ik maak mij zorgen wie kan ons garanderen dat het niet zo is. Wie kan ik verantwoordelijk stellen als het wel zo is.

Verzonden: 10/10/2024 8:14:22 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen dit project wegens horizonvervuiling, lagere woningwaarde en zorgen over gezondheid. Ik zou minder bezorgd zijn bij ondergrondse kabels.

Ik wil geen hoogspanningsmast bij mij in de buurt, dus niet de gele of paarse route.

Verzonden: 10/10/2024 9:21:26 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Prive
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hoogspanningskabels zijn toch uit de tijd. Zeker met de onderzoeken dat deze gezondheidsproblemen kunnen opleveren. Dus zeker niet over bewoonde delen installeren.

Verzonden: 10/10/2024 10:02:43 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik wil graag een ondergronds kabeltrace

i.p.v. een bovengrondse leiding .

i.v.m. straling .

Verzonden: 10/11/2024 7:12:06 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted] en de gehele buurt
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij wonen in een onbeschrijfelijk mooi gebied met ruimte en natuur. Dit is met een reden! We zijn hier komen wonen omdat hier ruimte is en frisse lucht en gezondheid. Dat er al zoveel windmolens staan dat het wel edn kerstboom lijkt savonds wisten we.. maar geen hoogspanningsmasten vlakbij ons.. tussen de koeien en schapen en in ons uitzicht wat ons huis onbetaalbaar geweldig maakt. Er is al bewezen in vele onderzoeken dat die dingen verschrikkelijk ongezond zijn..voor lichaam en geest daar hoeft geen verder onderzoek voor te worden gedaan.

Nog meer stroomopwekking boven de grond is hier geen optie!!

Verzonden: 10/11/2024 8:19:24 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: Praktijk Artemis

Uw zienswijze:

Samen met onze buurtbewoners houden wij ons op de hoogte van de nieuwe plannen. Voor het welzijn van de mensen en dieren is het wenselijk dat het nieuwe tracé niet door bewoond gebied loopt. De energiefrequentie wordt verstoord, hierdoor kunnen geestelijke en lichamelijke klachten ontstaan of verergeren. Wetenschappelijk onderzoek zegt mij niet zoveel, hier kun je nooit alles en iedereen aan koppelen. Mijn bedrijf zal hier ook schade van kunnen ondervinden omdat ik juist werk met energiefrequenties. Ook geen goed vooruitzicht voor de verkoopbaarheid van onze woningen. Beter een tracé in een zo dun bevolkt mogelijk gebied en dan zie ik meer in de optie IJsselmeer.

Vriendelijke groet

[redacted]

Verzonden: 10/11/2024 9:45:40 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn erop tegen dat over ons dorp de netwerkuitbreiding komt.

Te gek voor woorden. Elders in het land worden die trajecten weggehaald, omdat niemand het over zijn huis wilt. En nu willen ze het eventueel boven ons dorp doen. Terug in de tijd en het is geen gezicht.

Verzonden: 10/11/2024 9:56:49 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij stemmen tegen, vanwege gezondheidsredenen / horizonvervuiling

Verzonden: 10/11/2024 10:16:40 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Machteloos, dat is het gevoel dat ik krijg als ik al deze plannen onder krijg. Ik snap heel goed dat er moet worden gekeken naar de toekomst en het realiseren van stroomvoorziening voor nu en later maar dat er zoiets dreigends eventueel op ons af gaat komen is werkelijk onvoorstelbaar.Dit mooie moerbeek mag niet af stevenen op een rampzalig scenario!

vr groet,

[redacted]

Verzonden: 10/11/2024 10:24:22 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Dit kan niet waar zijn. In zo'n prachtig gebied zo iets heftigs doen!!

Waar je een half leven voor gespaard hebt kan even teniet worden gedaan door zuks. Een idyllisch dorp wordt gewoon weggevaagd door politieke beslissingen. Ik snap het hoor iedereen wil internet en die grote microsoftreuzen hebben stroom nodig.....maar niet hier!!!! Dan ga je maar ondergronds via het IJsselmeer of zo. Maar niet hier!! Be zijn als bewoners constant aan het vechten tegen de overheid over trafostations en ga zo maar door. Het moet een keer ophouden.

Verzonden: 10/11/2024 11:38:43 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij wil ik bezwaar maken tegen het voorgestelde tracé in het zoekgebied rondom Haringhuizen en de Moerbeek. Deze lintdorpen hebben een unieke dorpsstructuur die in het geding komt. Het tracé bedreigt niet alleen de historische waarde, maar ook de leefbaarheid van de omgeving, die al zwaar is belast door de bouw van het trafostation in 't Veld.

Daarnaast zijn er diverse boerderijen en huizen verspreid over het landschap die essentieel zijn voor de lokale cultuur en identiteit. De negatieve impact op het milieu en de lokale biodiversiteit is eveneens een groot punt van zorg.

Ik verzoek u om het tracé te heroverwegen en alternatieve oplossingen te onderzoeken die minder impact hebben op deze kwetsbare gebieden.

Verzonden: 10/11/2024 12:04:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij wil ik, als inwoner van de Moerbeek, reageren op het aanleggen van een hoogspanningstracé en -station nabij de Moerbeek.

Mijn bezwaren treft u in de bijlage.

Ik maak mij ernstige zorgen met betrekking tot onze gezondheid, het landschap, de fauna, de leefbaarheid van de omgeving en waarde van onze woning.

Ik verzoek u mij op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen en publicaties ten aanzien van de plannen van de 380kV netuitbreiding Noord-Holland-Noord.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

101875127_10301765_Uitbreiding_hoogspanningsnetwerk_Moerbeek.docx

Er zijn verschillende belangrijke argumenten tegen de aanleg van een hoogspanningstracé en een hoogspanning station in de Moerbeek en de Moerbekerpolder. Deze argumenten hebben betrekking op zowel de leefomgeving als de natuur, gezondheid en het karakter van het gebied. Hieronder worden de belangrijkste punten toegelicht:

1. Gezondheidsrisico's voor bewoners

Een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van hoogspanningslijnen in woon- en landbouwgebieden zijn de potentiële gezondheidsrisico's. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Studies wijzen op een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Er bestaat een voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Het plaatsen van een hoogspanningstracé in de nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

2. Natuurlijke waarde en landschappelijke impact

De Moerbekerpolder en de Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weidse vergezichten, cultuurhistorisch waardevolle gronden en een rijke biodiversiteit. Het aanleggen van hoogspanningslijnen en een verdeelstation zou dit kwetsbare landschap ernstig verstoren:

- Visuele vervuiling:

De grote masten en draden van een hoogspanningslijn zouden het open karakter van de polder onherstelbaar aantasten. Ze zouden de horizon domineren en het uitzicht voor bewoners en recreanten blijvend verstoren.

- Negatieve impact op flora en fauna:

De aanleg en het onderhoud van hoogspanningslijnen kunnen de lokale flora en fauna schade toebrengen, met name in natuurgebieden en landbouwgrond die wordt gebruikt voor gewasproductie en vee. Vogels, waaronder trekvogels die door de polder trekken, lopen risico op botsingen met de hoogspanningslijnen. Daarnaast kan elektromagnetische straling invloed hebben op het gedrag van dieren.

3. Economische schade voor agrariërs

De Moerbekerpolder is een belangrijk landbouwgebied, waar veel agrariërs hun brood verdienen. De aanleg van hoogspanningsmasten en een verdeelstation kan economische gevolgen hebben voor de landbouw:

- Verlies van landbouwgrond:

De aanleg van een verdeelstation en de bijbehorende infrastructuur zou waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, wat de bedrijfsvoering van boeren kan schaden.

- Verminderde waarde van landbouwproducten:

Er is zorg over de impact van elektromagnetische straling op gewassen en vee, wat op lange termijn de kwaliteit van de producten kan verminderen en daarmee hun economische waarde.

- Waardevermindering van grond en vastgoed:

Hoogspanningslijnen in het gebied kunnen de waarde van landbouwgrond en woningen doen dalen. Potentiële kopers of investeerders kunnen afgeschrikt worden door de nabijheid van de infrastructuur, wat leidt tot een directe financiële impact op de bewoners en eigenaren.

4. Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit

De aanleg van hoogspanningslijnen in een woonomgeving zoals de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners:

- Hinder door geluid en trillingen: Hoogspanningslijnen kunnen, vooral bij nat weer, een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

- Verlies van recreatieve en toeristische waarde:

De Moerbeek en Moerbekerpolder zijn niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie. Fietsers, wandelaars en toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een hoogspanningslijn zou de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt.

5. Alternatieve oplossingen

Veelal kunnen hoogspanningslijnen en hoogspannings stations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

Conclusie

Het aanleggen van een hoogspanningstracé en verdeelstation in de Moerbeek en Moerbekerpolder brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners, met name kinderen, gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

Verzonden: 10/11/2024 1:31:04 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn tegen een hoogspanning mast bovengronds door lambertschaag wanneer dit invloed heeft op ons woongenot cq gezondheid. Afgelopen week was er eveneens een nieuws uitzending waar de hoogspanning masten werden verwijderd en deze ondergronds worden geplaatst. Uiteraard begrijpen wij het probleem dat er een oplossing moet komen, Enkel ligt dit probleem al jaren in het zicht en kan nu niet zo zijn dat er voor een snelle manier wordt gekozen en wij als burger hier last van ondervinden.

Wij vragen u dan ook te kijken naar een andere geschikte locatie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/11/2024 4:45:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij wil ik bezwaar maken tegen de aanleg van hoogspanningskabels en een verdeelstation ter plekke van Abbekerk/Lambertschaag.

Het is ongezond , kankerverwekkend en Wij vinden dit niet

Passen in de mooie landelijke omgeving.

Stop liever de vervuilende electrische auto en de datacenters, dan hebben we geen extra stroom nodig.

Verzonden: 10/11/2024 5:33:44 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er is genoeg ruimte buiten Abbekerk Lambertschaag .

Verzonden: 10/11/2024 6:05:15 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: [redacted]
[redacted]
Organisatie: Comité Baarsdorpermeeer

Uw zienswijze:

In bijgevoegd document treft u de zienswijze op het c-NRD 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord, welke door door het Comité Baarsdorpermeer namens de buurt is opgesteld.

101881263_10303076_Zienswijze_op_de_Concept_Notitie_Reikwijdte_en_Detailniveau.pdf

Zienswijze op de Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland-Noord

Ingediend door Comité Baarsdorpermeer, Zuidermeer gemeente Koggenland

Bureau Energieprojecten
Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Comité Baarsdorpermeer
Contact: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Datum: 10 oktober 2024

Betreft: Zienswijze op de Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland-Noord

Geachte heer, mevrouw,

De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ligt sinds vrijdag 6 september 2024 ter inzage. In deze brief delen wij onze zienswijzen op de concept-NRD.

Zienswijze 1:
Wij vragen u de Droogmakerij Baarsdorpermeer nadrukkelijk te benoemen en te betrekken in het beoordelingskader en bij de verdere processtappen.

Hoewel in algemene zin (kleine) droogmakerijen wel genoemd worden, is het ons pijnlijk duidelijk geworden dat de droogmakerij Baarsdorpermeer in geen enkele passage van het C-NRD genoemd wordt. In het bestemmingsplan van de gemeente Koggenland, en meer specifiek het beeldkwaliteitplan zijn aanknopingspunten gevonden die de belangrijkheid van de droogmakerij onderschrijven (bijlage 1).
Ter gelegenheid van het 400 jarig bestaan werd een film gemaakt, waarin de polder in al zijn pracht te bewonderen is (bijlage 2).

Zienswijze 2:
Wij vragen u de rode corridor over de droogmakerij Baarsdorpermeer te vermijden door het volgen van de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie West-Friesland (midden).

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie West-Friesland (midden) zijn de ambities en ontwikkelprincipes voor de ruimtelijke ontwikkelingen als volgt beschreven:

- het behouden van de gestrekte veenverkaveling, de langgerekte lintdorpen en watergangen;
- het benadrukken van het contrast tussen de droogmakerijen en het veengebied;
- het behouden van de openheid tussen de linten;
- het herkenbaar houden van de Westfriese Omringdijk als doorgaande lijn en identiteitsdrager;
- het behouden en het zichtbaar/beleefbaar blijven van de huidige verkavelingsstructuur (inclusief sloten) bij (semi-)tijdelijke functies en opstellingen in het landschap, zoals voor zonne-energie;
- het behouden van de vrije ruimte (molenbiotopen) rond historische windmolens, in verband met de windvang en de zichtbaarheid van de molens in het landschap.

Niet alleen de lintbebouwing van de droogmakerij Baarsdorpermeer wordt in het tracé overspannen, maar ook de linten van de Kerkebuurt (Berkhout), Bobeldijk, de grote Zomerdijk, de Westeinderweg en de Dr. De Vriesstraat (Benningbroek).

Zienswijze 3:
Wij vragen u de rode corridor over de droogmakerij Baarsdorpermeer te vermijden door maximaal gebruik te maken van bestaande infrastructuur (bundeling) en beperking van milieu- en landschapsimpact.

TenneT, de Nederlandse beheerder van het hoogspanningsnet, hanteert een specifiek beleid ten aanzien van het volgen van bestaande tracés bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Dit beleid is erop gericht om de impact op de leefomgeving en het landschap zoveel mogelijk te beperken. Hieronder worden de belangrijkste principes van dit beleid toegelicht:

Maximaal gebruik van bestaande infrastructuur (bundeling)

- TenneT streeft ernaar om nieuwe hoogspanningsverbindingen zoveel mogelijk te bundelen met bestaande infrastructuur. Dit kan hoogspanningslijnen zijn, maar ook spoorlijnen, snelwegen of andere grote infrastructuurprojecten. Het doel hiervan is om de ruimtelijke impact te minimaliseren en de effecten op het landschap te beperken.
- Dit betekent dat nieuwe verbindingen in eerste instantie langs bestaande hoogspanningsverbindingen of infrastructuur worden gelegd, zodat er zo min mogelijk nieuwe tracés ontstaan in ongerepte gebieden.

Beperking van milieu- en landschapsimpact

- Door bestaande tracés te volgen, wordt geprobeerd de visuele en ecologische impact van nieuwe verbindingen te verminderen. Dit beleid helpt bij het beschermen van natuurgebieden en woonomgevingen door de aanleg van nieuwe lijnen in deze gebieden te voorkomen of te minimaliseren.
- Dit kan betekenen dat TenneT afwegingen maakt tussen de impact op de natuur, het landschap, en de leefomgeving versus de technische en financiële haalbaarheid van nieuwe trajecten.

Wij onderscheiden twee mogelijkheden:

1. Corridor rood vanuit het zuiden tot aan de bestaande 150 kV verbinding, afbuigend naar het oosten via de corridor paars naar de corridor lichtblauw.

2. Rode corridor vanuit het zuiden, ter hoogte van de N194 naar corridor lichtblauw, parallel aan de A7 tot aan de bestaande 150 kV verbinding.

Zienswijze 4:
Wij vragen u de kaders vanuit beleid met betrekking tot kernkwaliteiten ten aanzien van het Bijzonder Provinciaal Landschap onverkort toe te passen.

De droogmakerij Baarsdorpermeer ligt te midden van het Bijzonder Provinciaal Landschap Opmeer-Wognum. De gebieden onder het BPL regime worden beschermd vanwege hun 'kernkwaliteiten' waaronder ecologische, cultuurhistorische, landschappelijke of aardkundige waarden voor de provincie Noord-Holland. Voorbeelden van kernkwaliteiten zijn het leefgebied voor weidevogels, waterlopen en

verkavelingsvormen in oude polders, de openheid en de vergezichten in het landschap of een bijzondere opbouw van de ondergrond. De kernkwaliteiten mogen niet worden aangetast.

Zienswijze 5:
Wij vragen u expliciet onderzoek te doen naar de effecten van het plaatsen van hoogspanningsmasten in de droogmakerij Baarsdorpermeer met betrekking tot de aardkundige en landschappelijke karakteristiek.

Het gebied kent een lange geschiedenis van zee-invloeden, veenontginning en -oxidatie en drooglegging. Strookvormige verkaveling en onregelmatige blokvormige verkaveling wisselen elkaar af. De kavelrichting verschilt per deelgebied. De oorspronkelijke karakteristieke verkavelingspatronen zijn vaak nog goed herkenbaar. De droogmakerij Baarsdorpermeer heeft een ringdijk en een ringsloot als grens met het omliggende gebied. Hier is de bebouwing geconcentreerd in een centraal lint in de droogmakerij. Van hieruit is een meer strookvormige regelmatige verkaveling ontstaan.

De historische verkaveling is nog goed herkenbaar en soms nog gaaf. Het maakt de geschiedenis van het landschap zichtbaar. De verkaveling is daarom van cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die het verkavelingspatroon wijzigen of leiden tot het dempen of wijzigen van sloten zijn in ieder geval een aantasting van deze kernkwaliteit.

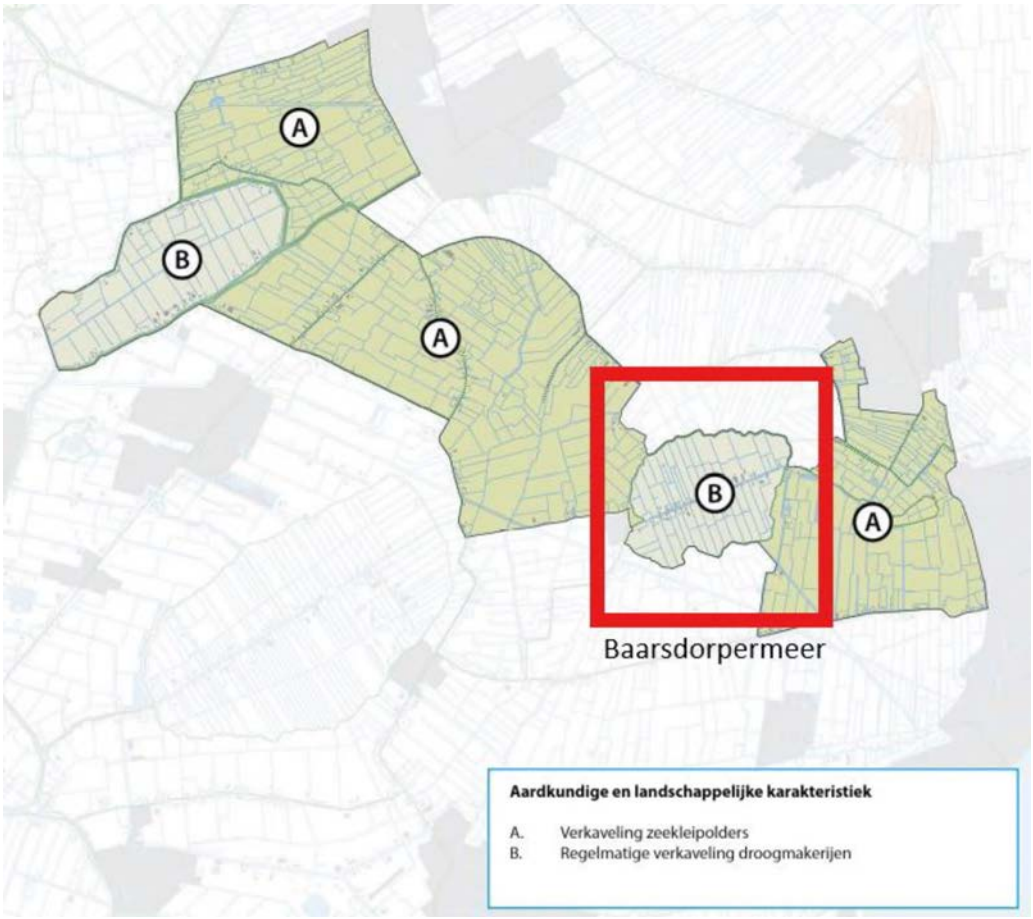

Zienswijze 6:
Wij vragen u expliciet onderzoek te doen naar de effecten van het plaatsen van hoogspanningsmasten in de droogmakerij Baarsdorpermeer met betrekking tot openheid en ruimtebeleving.

Open ruimtes
Door de aanwezigheid van de bebouwingslinten en erf- of wegbeplanting wordt het landschap opgedeeld in meerdere open ruimtes. Vanaf de lange linten zijn er soms lange zichtlijnen over het polderlandschap. Vanaf

de dijken en verbindingswegen tussen de linten is de openheid vaak aan weerszijden goed te ervaren. De droogmakerijen kennen geen hoge ringdijk en vormen daarom geen ruimtelijke begrenzing. De waarde van de openheid in dit gebied ligt in het ontbreken van grootschalige aaneengesloten bebouwing en in de variatie in de ruimtelijke opbouw met telkens andere vergezichten en horizon.

De openheid is van landschappelijke en recreatieve waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap die leiden tot (verdere) verdichting of verrommeling zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Een uitzondering vormen bijvoorbeeld fietspaden, omdat die niet van invloed zijn op de openheid. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot een te hoge mate van verdichting in de linten zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit.

Habitat voor weidevogels
Verspreid in het BPL Opmeer-Wognum liggen drie grote gebieden die een geschikt habitat voor weidevogels zijn. Hier liggen ook enkele graslandreservaten van het NNN, welke van groot belang zijn voor weidevogels. De variatie in de bodemsamenstelling zorgt voor structuurrijk grasland met een gevarieerd bodemleven en vegetatie. Dit maakt, in combinatie met de openheid, het gebied aantrekkelijk voor weidevogels. De kwaliteit van de gebieden voor weidevogels wordt mede bepaald door het open landschap van West-Friesland als geheel.

Het ideale habitat voor weidevogels heeft een combinatie van de volgende ruimtelijke sleutelfactoren: omvangrijke aaneengesloten gebieden gekenmerkt door openheid, het ontbreken van verstoring (door opgaande elementen, zoals bebouwing, beplanting en masten en door infrastructuur en activiteiten die geluid en onrust veroorzaken), de aanwezigheid van microreliëf, graslandareaal en een relatief hoog waterpeil. De aanwezigheid van deze combinatie van factoren in dit BPL is onvervangbaar. Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug.

Ruimtelijke ontwikkelingen die het habitat voor de weidevogels verkleinen zijn in beginsel een aantasting. Verstoring of het toevoegen van opgaande elementen die leiden tot een verkleining van het habitat, of ruimtelijke ontwikkelingen die een verslechtering van sleutelfactoren tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit.

Zienswijze 7:
Wij vragen u expliciet onderzoek te doen naar de effecten van het plaatsen van hoogspanningsmasten in de droogmakerij Baarsdorpermeer met betrekking tot ruimtelijke dragers.

Ringdijken droogmakerij
De droogmakerij Baarsdorpermeer heeft een ringdijk. Het kronkelige dijkje van de Baarsdorpermeerpolder is een recreatieve route. De ringdijken markeren de randen van de droogmakerijen. Hoewel ze niet heel hoog zijn, zijn de dijken wel goed herkenbaar. Het zijn heldere lijnen in het landschap waar vanaf goed zicht is op het landschap binnen en buiten de dijk.

De ringdijken zijn onlosmakelijk verbonden met de ontstaansgeschiedenis van de droogmakerijen. Ze zijn van zeer hoge cultuurhistorische waarde en belangrijk voor de beleving van het landschap. Ruimtelijke ontwikkelingen die het dijkprofiel wijzigen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Dijkverbeteringen zijn mogelijk mits zij de continue lijn en het herkenbare dijkprofiel niet aantasten.

Bebouwingslinten
De bebouwing concentreerde zich van oudsher op de kreekrug ten noorden van dit BPL, tussen Opmeer en Wognum. Van hieruit liepen twee lange linten naar het zuiden, richting Obdam en Avenhorn. Een enkel lint, zoals dat van Bobeldijk, ligt parallel aan de oude kreekruggen. Het centrale lint van het Baarsdorpermeer heeft ook deze richting. De linten hebben over het algemeen een open karakter, zodat de openheid van het omliggende gebied goed te ervaren is vanuit de linten.

De linten zijn het resultaat van de ontginningsgeschiedenis. Zij zijn van (hoge) cultuurhistorische waarde en dragen bij aan de identiteit van het gebied. Het zicht op het open polderlandschap vanaf de linten is eveneens waardevol.
Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk mits er voldoende doorzichten in het lint blijven bestaan en zij zorgvuldig worden ingepast in de karakteristiek van het lint. Ruimtelijke ontwikkelingen die bestaande doorzichten volledig blokkeren zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

Stolpenstructuren
In vrijwel alle bebouwingslinten in het BPL Opmeer-Wognum zijn stolpboerderijen aanwezig. Stolpen zijn kenmerkend voor het Noord-Hollandse platteland en geven uiting aan de Noord-Hollandse agrarische geschiedenis. De stolp was het karakteristieke bouwtype voor boerderijen vanaf halverwege de 16e eeuw en is toegepast tot ca. 1950. Veel stolpen zijn rijksmonument of provinciaal monument. Op plekken waar meer dan zes stolpboerderijen bij elkaar in de buurt staan, vormen deze door hun ruimtelijke samenhang een zogenaamde 'stolpenstructuur'. De samenhang bestaat uit de visuele relatie tussen de stolpen onderling en tussen de stolp, het erf en het landschap eromheen (bijlage 3 en 4).

Stolpenstructuren zijn kenmerkend en uniek voor Noord-Holland. Verstoringen van de onderlinge visuele samenhang binnen de stolpenstructuur en de relatie met het erf en het landschap zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

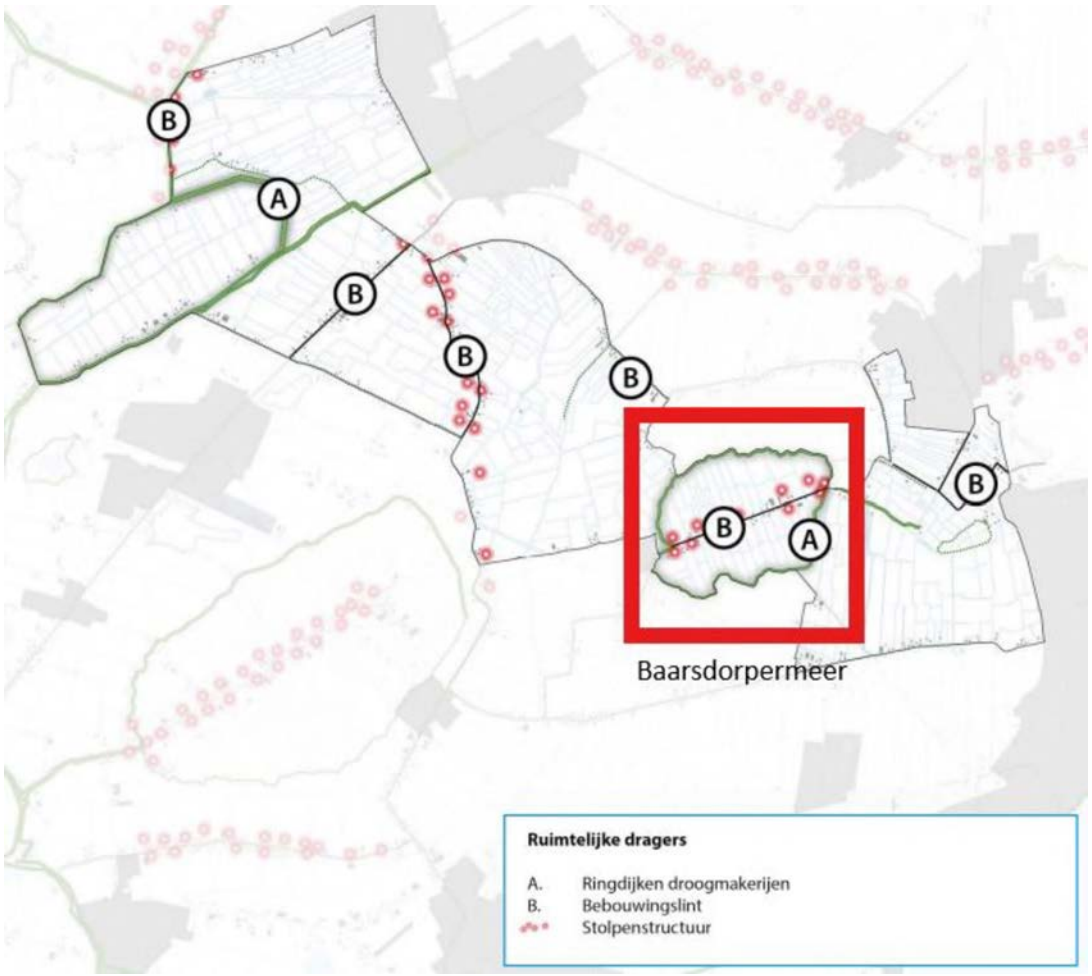

Zienswijze 8:
Wij vragen u expliciet onderzoek te doen naar de effecten van het plaatsen van hoogspanningsmasten in de droogmakerij Baarsdorpermeer met specifieke aandacht voor het aardkundig waardevol gebied.

Aan de noordkant van de droogmakerij Baarsdorpermeer ligt een meerwal. De meerwal is goed in het landschap te herkennen en is daarom aangewezen als aardkundig waardevol gebied en beschermd met de dubbelbestemming Waarde – Aardkundig.

Om de aardkundige waarden van deze gronden te beschermen, is een vergunningenstelsel opgenomen. Voor bepaalde werkzaamheden moet een omgevingsvergunning aangevraagd worden. Dit betreft het aanleggen en dempen van sloten, ontgrondingen en andere ingrijpende wijzigingen in de bodemstructuur. Deze vergunning wordt alleen verleend als het gaat om werkzaamheden die maar van beperkte invloed zijn op de aardkundige waarden binnen de dubbelbestemming.

Zienswijze 9:
Wij vragen u expliciet gedetailleerd onderzoek te doen naar de effecten van het plaatsen van hoogspanningsmasten in de droogmakerij Baarsdorpermeer met betrekking tot in de droogmakerij voorkomende bedreigde vogels (rode lijst).

In de droogmakerij Baarsdorpermeer zijn bedreigde vogelsoorten waargenomen, een overzicht hiervan is als bijlage opgenomen (bijlage 5).

Wij verwachten u hiermee een heldere reactie te hebben gegeven op de concept-NRD en zien uw reactie tegemoet.

Comité Baarsdorpermeer
Zuidermeer

BIJLAGE 1

Beeldkwaliteitplan Landelijk Gebied Koggenland

Bron: Beeldkwaliteitplan Landelijk Gebied Koggenland Code 1013804 / november 2012

Duiding van de importantie van de droogmakerij Baarsdorpermeer

- ***Landschappelijke structuur*** (p.4) . Zowel ecologisch, cultuurhistorisch als landschappelijke zijn de Westfriese Omringdijk en de Ringvaart Oostdijk, de drie droogmakerijen, Berkmeer, Wogmeer en de Baarsdorpermeer en de veenontginningen Mijzen en Beetskoog van groot belang. Bij ontwikkeling van overige hoofdinfrastructuur worden zelfstandige beeldkwaliteitplannen opgesteld. Uitgangspunt hierbij is dat de infrastructuur een ondergeschikte rol houdt ten opzicht van de huidige landschappelijke kwaliteit.

- ***Droogmakerijen, open landschap*** (p.12) Kenmerkend voor de grote droogmakerijen (Berkmeer, Baarsdorpermeer en het Wogmeer) zijn de lage ligging en de onregelmatige randen die zijn ontstaan door afkalving van het voormalige meer. Rond de polders ligt een kleine dijk of kade en een ringsloot. De droogmakerijen zijn als gave landschappelijke elementen van cultuurhistorische en landschappelijke waarde.

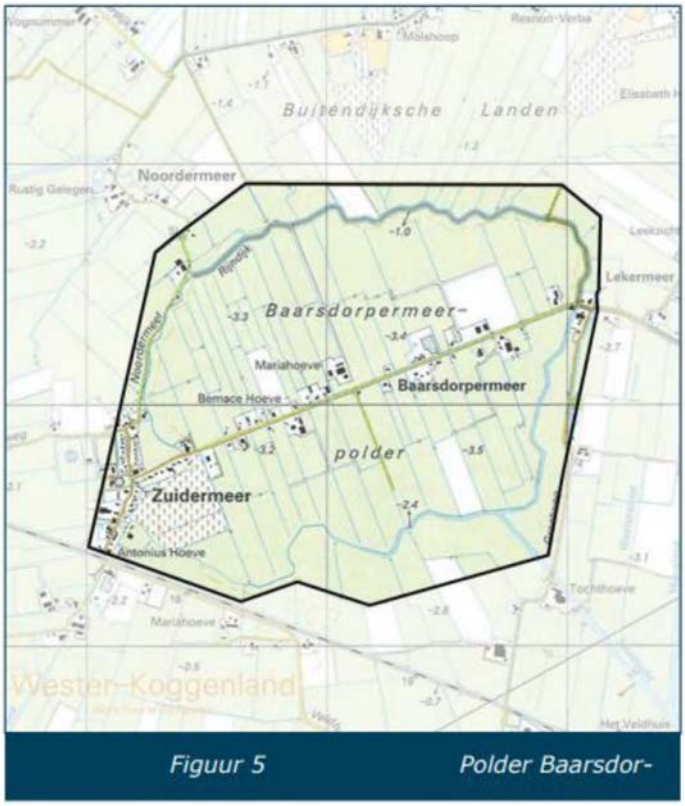

Figuur 5 Polder Baarsdor-

Kenmerken

- De Baarsdorpermeer vormt een laaggelegen polder, circa 3,2 meter onder NAP.
- De centrale ontginningsas geleed de polder in een zuidelijk en noordelijk deel.
- De polder wordt ten noorden en ten zuiden van het lint gekenmerkt door open landschap met uitzondering van de zuidwesthoek (fruitteelt).
- De begrenzing van de polder vormt de onregelmatige ringsloot met kade erlangs van de Baarsdorpermeer. Ruimtelijk gezien gaat de openheid van de polder over in de openheid van naastgelegen polders. Aan de noordzijde is door een eerdere doorbraak een hoger gelegen afzetting ontstaan (zichtbaar op fig. 5a).

- De Baarsdorpermeer bestaat uit een open lint met kleinschalige woningen en agrarische bebouwing met doorzichten naar de achter gelegen open polder.
- De wegenstructuur is gekoppeld aan de ontginningsas.
- De secundaire wegenstructuur ligt haaks op het hoofdlint en bestaat uit de doodlopende landweggetjes en een stukje dijk langs de ringsloot, De Noordermeer.
- De verkaveling wordt gekenmerkt door een rationele gevarieerde rechthoekige verkaveling, dwars op de ontginningsas. Qua richting en schaal duidelijk afwijkend van de omgeving.
- Openheid rondom de ringdijk.
- Cultuurhistorische waarde restanten Kromme Leek.
- Hoogteverschil (noordoostelijk deel van der polder).

Beleid (p.15)

Landschappelijke basiswaarden

- De openheid van het landschap dient behouden te worden.

Unieke landschapselementen

- Karakteristiek kronkelend verloop van watergangen en kades behouden of versterken.
- Bij wijziging in watersysteem, de ringsloot als hoofdwatergang versterken.
- Karakteristieke dijklichamen behouden of versterken. Langs de dijken dient een open zone van 50 meter gehandhaafd te blijven. Reliëfkenmerken aan de noordzijde van de polder behouden.

Structuurbepalende landschapselementen

- Kleinschaligheid van de bebouwing en erven als beeldbepalende karakteristiek behouden.
- Doorzichten vanuit het lint op het open landschap behouden.
- De ontginningsas als hoofdstructuur behouden en versterken.
- Kleinschalige beplantingen koppelen aan de hoofdas.
- Kleinschalige beplantingen langs randen van de polder zijn toegestaan.

Overige ontwikkelingen

- Kwaliteitseisen stellen aan de landschappelijke inpassing bij wijziging van functie en grootschalige uitbreiding van boerderijerven.
- Ruimte voor ruimte regeling toepassen ten behoeve van de sanering van bestaande verstorende (bedrijfs) bebouwing.
- Bij nieuwe ontwikkelingen aansluiting zoeken bij de lintbebouwing aan de Baarsdorpermeer.
- Indien mogelijk recreatieve route realiseren gekoppeld aan de landschappelijke rand van de polder.

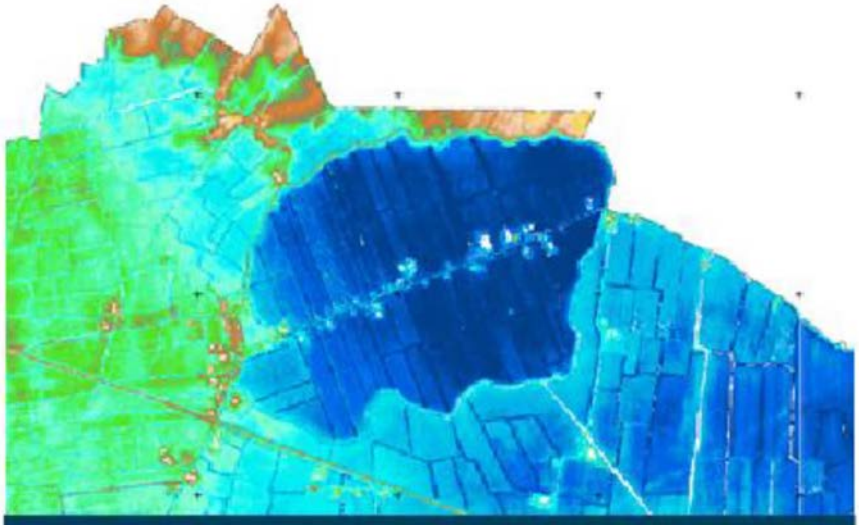

Figuur 5a Hoogtekaart Polder Baarsdorpermeer

Bijlage 2

Dronevlucht over de Baarsdorpermeer, Zuidermeer. Gemaakt ter ere van het 400 jaar bestaan van de polder.

Baarsdorpermeer 400 jaar - De Polder - YouTube

Bijlage 3

BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND
VRIENDEN VAN DE STOLP
Boerdertjen Beeldbank: www.boerdertjenstichting.nl | Volg Vrienden van de Stolp ook op Facebook
NR. 118, SEPTEMBER 2024
'EEN GOED BOUWKUNDIG ADVIES KAN OP 2 PAGINA'S'
AL 400 JAAR STOLPEN IN DE BAARSDORPERMEER
HERKOMST VAN HOF VAN HOLLAND
ZONDER STOLPEN ZOU NOORD-HOLLAND NOORD-HOLLAND NIET MEER ZIJN

‹ *Luchtfoto van de Baarsdorpermeer. Aan de rechterkant is de kronkelende ringvaart zichtbaar. Links de bebouwing langs de enige weg door de droogmakerij.*
(Foto: Jan Eijdenberg)

› *Oudste kaart van de Baarsdorpermeer, gemaakt in of kort na 1624. De nieuwe kavels hebben een cijfer of letter gekregen. Linksonder de drie wipwatermolens.*
(Collectie Westfries Archief)

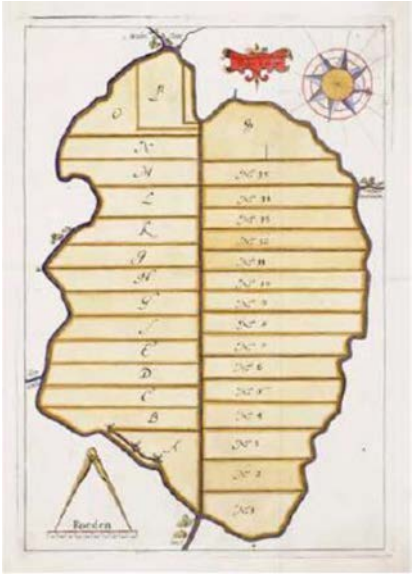

Al 400 jaar stolpen in de Baars dorpermeer

Dit jaar is het feest in de Baarsdorpermeer, want deze kleine droogmakerij, gelegen tussen Wognum en Zuidermeer, bestaat 400 jaar. In 1624 is het meer, dat toen bekend stond als Wognummermeer, drooggemalen, waarna het nieuwe land is verkaveld. Kort hierna zijn de eerste stolpboerderijen gebouwd.

Het jubileumjaar was aanleiding om in de geschiedenis van de droogmakerij te duiken en onderzoek te doen naar de stolpen die hier nog staan en de boerderijen die in het verleden zijn verdwenen. Een prominente vraag hierbij was: staan er nog stolpboerderijen uit de 17e eeuw in de Baarsdorpermeer?

Droogmaken

In de eerste helft van de 17e eeuw zijn veel meren in Noord-Holland drooggemalen. Door de economische voorspoed van het gebied bestond in deze tijd een sterke vraag naar landbouwgrond. Rijke kooplieden uit de steden kochten graag percelen grond, zodat zij dit konden verhuren aan boeren. De honger naar grond was zo groot, dat het lucratief was om meren tot land te maken.
Eind 1622 werd het verzoek ingediend tot het droogmaken van de Baarsdorpermeer. Het initiatief voor dit project kwam

vermoedelijk van advocaat Frederik Riccen uit Den Haag, die ervaring had met het droogmaken van meren. Hij vond investeerders voor het project onder de rijke elite van Hoorn. Na onderhandelingen met de omliggende dorpen over de afvoer van het water uit het meer kon het octrooi voor de bedijking worden opgemaakt op 8 maart 1624. Hierna ging het snel, want binnen enkele maanden waren de ringvaart en ringdijk voltooid en stonden drie wipwatermolens opgesteld langs de rand van het meer. Al in de zomer van 1624 was het water weggepompt, wat onder meer te danken was aan de zeer warme zomermaanden. Hierna volgde de inrichting van de nieuwe polder: in het midden werd een weg aangelegd en haaks hierop groef men de kavelsloten uit. Op de oudste kaart van de Baarsdorpermeer hebben de percelen een nummer of letter gekregen, zodat ze konden worden verdeeld onder de investeerders.

De eerste stolpen

Een archiefstuk uit 1630 vermeldt dat in dat jaar drie stolpboerderijen in de Baarsdorpermeer staan. Zij waren eigendom van de heer Keyser en Jan Allertsz, beiden burgemeester in Hoorn, en Albert Sonck, schout in Hoorn. Zij behoorden tot de groep rijkste inwoners van Hoorn. Deze heren woonden niet in de Baarsdorpermeer: de stolpboerderijen en bijbehorende percelen werden verpacht aan boeren. Waar de drie boerderijen precies stonden, is helaas niet bekend.

Rond 1650 is een nauwkeurige kaart gemaakt van heel West-Friesland en ook de Baarsdorpermeer staat hier duidelijk op. In de jonge polder zijn vijf boerderijen getekend. In 1733 waren er nog steeds vijf stolpen en in 1741 werd blijkens een archiefstuk een zesde exemplaar gebouwd. Bij aanvang van het kadaster in 1832 waren er nog steeds maar zes stolpboerderijen, waarvan vijf langs de weg en één aan de ringvaart. Het was dus bepaald geen drukke boel in de Baarsdorpermeer.

Latere tijd

In de 19e en vroege 20e eeuw nam het aantal boerderijen in de Baarsdorpermeer flink toe, want tussen 1838 en 1913 zijn acht nieuwe stolpen gebouwd. Hiermee kwam het totaal aantal op veertien stolpboerderijen. Daarvan bestaan er tegenwoordig nog negen. Van de zes boerderijen die in de afgelopen eeuw zijn verdwenen, gingen er drie verloren door brand. In een van die drie verbrande stolpen was sinds 1891 een melkfabriek gevestigd. Na de brand in 1936 verschenen op deze plek fabrieksgebouwen en een woonhuis. De gebouwen van

^ *Rechts stolpboerderij Baarsdorpermeer 3, gebouwd in 1883. Uiterst links een arbeidershuisje uit 1913 dat bij deze stolp hoorde.*
[Foto: Jan Eijdenberg]

^ *Links op de achtergrond stolpboerderij Baarsdorpermeer 5. Op de voorgrond een arbeidershuisje dat bij deze stolp hoorde. Het huisje is gebouwd in 1906 en had oorspronkelijk een pannendak.*
[Foto: Margaret en Albert Jonker]

^ *Baarsdorpermeer 37, gebouwd in 1913.*
[Foto: Margaret en Albert Jonker]

melkfabriek De Ster, inclusief de hoge fabrieksschoorsteen, vormen nog steeds een markant complex in de Baarsdorpermeer. In de 17e eeuw waren alle stolpboerderijen eigendom van investeerders. In de loop van de eeuwen is een verschuiving zichtbaar, waarbij steeds vaker de boeren zelf eigenaar waren van een stolp. Echter, tot ver in de 20e eeuw waren nog enkele boerenplaatsen eigendom van mensen die hier niet woonden en het gebouw verpachten.

Arbeidershuisjes

Halverwege de 19e eeuw verschijnt een nieuw type bebouwing in de Baarsdorpermeer, namelijk het arbeidershuisje, ook wel werkmanshuisje genoemd. Zij zijn gebouwd door de eigenaar van een stolpboerderij ter huisvesting van de boerenknecht en zijn gezin. Het huisje is vaak vlakbij het boerenbedrijf gebouwd, op een stuk land dat bij de stolp hoorde. De arbeidershuisjes waren heel klein: zij bestonden in feite uit één kamer met een zolder. Slapen deed men toen in bedsteden. In een aantal gevallen is later een tweede arbeidershuisje tegen een bestaand huisje gebouwd, zodat een soort twee-onder-een-kapwoning ontstond. Bij deze boerenbedrijven waren blijkbaar twee knechten in vaste dienst. Het eerste werkmanshuisje van de Baarsdorpermeer is gebouwd in 1856, het laatste in 1929. Er zijn minimaal negen exemplaren gebouwd en vijf daarvan bestaan tegenwoordig nog.

De oudste stolp

Wanneer de locaties van nog bestaande stolpen worden vergeleken met de historische kaarten blijkt dat drie boerderijen potentieel uit de 17e eeuw dateren. Op deze plekken staat op de oude kaarten al een stolp. Het bouwjaar van deze boerderijen is niet te vinden in archiefstukken, maar op basis van de kenmerken van het houten vierkant kan de bouwperiode wel globaal worden ingeschat. Alle drie stolpboerderijen zijn daarom bezocht. Baarsdorpermeer 4 en 39 blijken beide in de 18e eeuw te zijn gebouwd. Nummer 39, een stolp met de naam Viersprong, bezit een prachtig dubbel vierkant van grenenhout en is waarschijnlijk in opdracht van een kapitaalkrachtige investeerder uit de stad gebouwd. De derde stolp, de Randhoeve (Baarsdorpermeer 40), heeft wel een vierkant uit de 17e eeuw; de bouw kan worden geschat op circa 1640. Dit betekent dat dit de enige 17e-eeuwse stolpboerderij in de Baarsdorpermeer is en ook het oudste nog bestaande gebouw van de polder!

DD

- *Baarsdorpermeer 4. De voorgevel dateert uit 1929, maar de stolp is in de 18de eeuw gebouwd.*
- *Baarsdorpermeer 39, beter bekend als De Viersprong. De stolp met dubbel vierkant is in de 18e eeuw gebouwd.*
- *Baarsdorpermeer 40, genaamd De Randhoeve. De stolp is in de 17e eeuw gebouwd en daarmee de oudste boerderij van de Baarsdorpermeer.*
  [Foto's: Margaret en Albert Jonker]

Bijlage 4

Stolpenstructuur droogmakerij Baarsdorpermeer

Skyline deel droogmakerij Baarsdorpermeer

Bijlage 5

Overzicht van waarnemingen in de droogmakerij Baarsdorpermeer.

Bron: https://www.vogelbescherming.nl/bescherming/juridische-bescherming/soortbescherming/rode-lijst/rode-lijst-broedvogels

Ernstig bedreigd
velduil

Bedreigd
watersnip

Kwetsbaar
ransuil
steenuil
torenvalk
wintertaling
wulp

Gevoelig
blauwe kiekendief
boerenzwaluw
gele kwikstaart
graspieper
graszanger
grutto
huismus
huiszwaluw
keep
kramsvogel
ringmus
smient
tureluur
visdief

Oranje lijst
bruine kiekendief
kievit
roek
scholekster
sperwer
spreeuw
waterhoen

Verzonden: 10/11/2024 8:07:27 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Bewoner
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij wonen vrij met n vrij uitzicht over de landerijen dat willen we graag zo houden.

Ik heb 't idee als je je huis ga verkopen dat t waarde vermindering heeft en dat t anders gecompenseerd moet worden.

We hebben vaak kleine kinderen over de vloer dus dan hebben we geen straling nodig .

Verzonden: 10/11/2024 9:25:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: buurtschap moerbeek
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn speciaal landelijk gaan wonen om aan deze horizon vervuiling te ontsnappen.

Het is onzin dat het geen invloed heeft op de gezondheid want het onderzoek is een wij van wc eend adviseren wc eend onderzoek.

Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Studies wijzen op een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Er bestaat een voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Het plaatsen van een hoogspanningstracé in de nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

Er wordt grote schade aangericht aan het land waar voedsel verbouwd wordt, dat nooit meer hersteld kan worden.

Heel veel vogels vinden hier hun broedplaats cq een tijdelijk verblijfplaats om te rusten dat wordt verstoord door de masten en draden zodat ze bij gevaar niet normaal kunnen vluchten.

Hinder door geluid en trillingen: Hoogspanningslijnen kunnen, vooral bij nat weer, een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

Kortom het dient ver van onze buurt en huizen vandaan te blijven.

Verzonden: 10/12/2024 12:50:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Tsja, daar lopen jullie vast.

Niemand wil die hoogspanningsleidingen. Hadden jullie dit allemaal niet eerder kunnen bedenken?

We hebben een prachtig netwerk van gasleidingen, uitermate voor transport van energie, dus ook voor decentrale electriciteitsopwekking met bijvoorbeeld stirlingmotoren, met warmtehergebruik (maak de leidingen geschikt voor H2, net als met stadsgas...)

Vroeger hadden we electriciteitsmaatschappijen die een goed plan konden maken, en nu overal achteraan hobbelen.

Volgens mij is de enige oplossing een ondergrondsnetwerk, inclusief warmtegebruik.

Las een nieuw beslispunt in, denk na.... Deze weg is een dwaalspoor.

En in geen geval een 380v leiding door het groen hart van Noord-Holland, dus niet de gele lijn. En niet door de duinrand, maar ook niet door ....

Ik wens U veel succes en wijsheid, en voorkom een halve burgeroorlog

Verzonden: 10/12/2024 2:34:51 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij uit ik mijn zorgen over de mogelijke aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV-verbinding

in de regio Noord-Holland Noord. Een groot deel van het tracé gaat door – over liever gezegd: over -

bebouwd gebied. Wij hebben daar de volgende bedenkingen tegen.

Strijdig met gelijkheidsbeginsel

- Waarom mogen nieuwe woningen niet onder een hoogspanningskabel gebouwd worden maar mag er wel een hoogspanningskabel over bestaande bouw? Dit is meten met 2 maten.

- Elders in Nederland breekt Tennet bestaande hoogspanningsmasten af (150 kV-leidingen in o.a.

in Breda en Raalte, juli 2024) omdat bewoners bezwaar hebben gemaakt op grond van

gezondheidsrisico's. Het is in strijd met het gelijkheidsbeginsel om in Noord-Brabant en

Overijssel de bovengrondse hoogspanningslijnen af te breken en tegelijkertijd in Noord-Holland

– zelfs nog zwaardere - hoogspanningslijnen te bouwen.

https://www.tennet.eu/nl/nieuws/eerste-hoogspanningsmast-verdwijnt-breda-mijlpaal-voor-twee-woonwijken

Gezondheidsrisico's aangetoond

- De Gezondheidsraad constateerde een verband tussen de blootstelling aan

magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen en leukemie en

hersentumoren bij kinderen. Mede daarom adviseren de raad en de betrokken ministeries al

sinds 2005 om geen nieuwe woningen onder de draden te bouwen.

- Er zijn twee nieuwe rapporten van de Gezondheidsraad verschenen over de

gezondheidsrisico's van bovengrondse hoogspanningslijnen. Na analyse van epidemiologisch

onderzoek constateert de Gezondheidsraad dat er niet alleen onder kinderen, maar ook onder

volwassenen een toename is van het aantal gevallen van leukemie in de nabijheid van

bovengrondse hoogspanningslijnen (brief d.d. 29 juni 2022). Ook signaleert de raad aanwijzingen voor een oorzakelijk verband tussen bovengrondse hoogspanningslijnen en het risico op ALS en – in mindere mate – de ziekte van Alzheimer. De Gezondheidsraad adviseert de minister aanvullend experimenteel onderzoek te doen om meer zekerheid te krijgen. Dus onderzoek?

Specifieke situatie rond Berkhout (onderzoeksalternatief rood, concept-NRD p. 54-55)

- In de concept-NRD en in de Notitie Onderzoeksalternatieven 380 kV NHN (p. 46) staat dat windturbines zoveel mogelijk worden vermeden. Het onderzoeksalternatief rood schetst een hoogspanningslijn in zuid-noord-richting over het dorp Berkhout. Langs de Jaagweg, iets ten zuiden van Berkhout, staat echter een rij windturbines in west-oost-richting. Deze zijn ook in de RES opgenomen. De haakse kruising van de hoogspanningslijn met een rij windmolens lijkt in strijd met de uitgangspunten voor de aanleg van een bovengrondse hoogspanningslijn.
- In het deel van Berkhout waar onderzoeksalternatief rood van de hoogspanningslijn is geprojecteerd bevinden zich o.a. een woonwijk, een school, een kerk, een dorpshuis, een tandartspraktijk en een voetbalvereniging. Daar verblijven mensen – vaak kinderen – regelmatig gedurende langere tijd. Aanleg van een bovengrondse hoogspanningslijn is hier in strijd met het vigerende voorzorgbeleid van het ministerie van Klimaat en Groene Groei (voorheen EZK).

Verzonden: 10/12/2024 3:03:05 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

We hebben het nodig dus om het even welk trace er gekozen wordt maakt mij niet uit. Maar compenseer de mensen die er last van hebben uit jezelf. Het zal veel onvrede snel weghalen en op het hele project relatief weinig kosten toevoegen. Al weet ik uiteraard niet om welk getal het zal gaan. Maar op de levensduur van het systeem zal het niet veel zijn per kwh

Verzonden: 10/12/2024 6:10:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Mijn man en ik hebben kennis genomen van de plannen voor hoogspanningskabels door het lint van Sijbekarspel.

Wij zijn hier met klem tegen.

Ons dorp is nog heel landelijk, maar nergens in het lint is er dusdanig veel ruimte tussen de huizen om de straat te doorkruisen. Wanneer er plannen zijn om dit onverhoopt wel uit te voeren, kan het niet anders zo zijn dat bewoners daar heel veel hinder van ondervinden. Dit in de vorm van spanning van de hoge wattage stroom die dan vlak langs je woning is te voelen, te ervaren. Wij zijn daar uiterst gevoelig voor en ons woonplezier zou helemaal weg zijn.

Verzonden: 10/12/2024 6:34:27 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij dien ik mijn bezwaar in tegen hoogspanningsmasten nabij of over de [redacted]

Dit kan ook ondergronds.

Verzonden: 10/12/2024 8:04:57 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zuidschermer, 12 oktober 2024

Geachte dames/heren,

Hierbij spreek ik mijn bezorgdheid uit over een mogelijk tracé van een 380 kV hoogspanningsleiding dwars door de droogmakerij Schermer. Aantasting van dit unieke BPL dient volgens ons te allen tijde te worden voorkomen.

Mocht de keuze desondanks vallen op een traject door de Schermer, dan wil ik erop wijzen dat de logica van 'punt 9' > blz.394 van de 'Notitie onderzoeksalternatieven' mij volledig ontgaat.

Veel wenselijker is het om de extra horizonvervuiling die de nieuwe masten en bijbehorende hoogspanningslijnen zullen veroorzaken dáár te brengen waar er reeds sprake is van horizonvervuiling: n.l. aan de oostzijde van Stompetoren waar twee bovengrondse tracé's al sinds jaar en dag gesitueerd zijn.

Deze reactie, of van nagenoeg gelijke strekking, zal ook door enkele van mijn buren worden ingediend. Aangezien wij er hetzelfde over denken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/13/2024 11:47:57 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Ik wil hierbij bezwaar maken tegen de mogelijke gele route van de nieuwe hoogspanningsverbinding nabij onze woonplaats. Deze route gaat dwars door de linten van verschillende dorpen en zo als het er nu naar uit ziet bijna letterlijk over onze woning.

Hopende u voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/13/2024 1:01:00 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen plaatsing van hoogspanningsmasten, een hoogspanningsstation of een SMR op en/of in de buurt van buurtschap de Gouwe in de gemeente Opmeer.

Het is algemeen bekend dat hoogspanningsmasten gezondheidsrisico's met zich meebrengen voor omwonenden. Buiten dat is het een enorme aantasting in ons landelijke en cultuurhistorische gebied. Daarnaast kan men ook het ecologische belang van dit gebied niet ondermijnen door er hoogspanningsmasten en/of station neer te zetten. Het is een belangrijk gebied voor de weidevogels en vleermuizen. Deze zouden ernstig verstoord kunnen raken en zelfs omkomen door deze masten. Als er zo'n uitbreiding moet komen, doe het dan ondergronds!

Dat is beter voor alles en iedereen!!!

Verzonden: 10/13/2024 1:25:01 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

ik ben tegen aanleg van het 380KV stroomnet als omschreven in het voorstel tussen de Gouwe en Lambertschaag. Gezien de gezondheids risico's en en de cultuurhistorische waarde.

Verzonden: 10/13/2024 1:54:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak mij ernstige zorgen over de plannen voor uitbreiding 380kv verbinding. Wat doet dit met de gezondheid van mij? Er worden zoveel 150kv weggehaald. Dit zal niet zonder reden zijn. En dan krijgen wij (mogelijk) een 380!!!! kv in onze achtertuin. Dit is meer dan het dubbele van de 150kv. Wat zijn de (lage termijn) gevolgen voor mijn gezondheid?

Tevens ben ik bang voor waarde vermindering van mijn huis.

Ik hoop dat het indienen van de reactie mee genomen wordt in de besluitvorming, niet dat alle plannen al vast staan.

Met vriendelijke groet [redacted]

Verzonden: 10/13/2024 2:05:55 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Via deze brief maak ik formeel bezwaar tegen het project "380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord (NHN)", uitgevoerd door TenneT en ondersteund door de overheid. Mijn bezwaar rust op meerdere fundamentele punten die betrekking hebben op communicatie, de impact op de leefomgeving en natuur, en de risico's voor de gezondheid van omwonenden.

Gebrekkige communicatie richting omwonenden

Allereerst betreur ik de wijze waarop de overheid en TenneT de lokale bewoners in de regio hebben geïnformeerd over dit ingrijpende project. In de gemeente Medemblik, waar ik woon, is er geen informatiebijeenkomst georganiseerd. Ik kwam slechts via een buurtgenoot achter de plannen, maar zonder deze toevallige ontmoeting zou ik niet op de hoogte zijn geweest. Het is schokkend dat een project van deze omvang niet breed en actief onder de aandacht is gebracht, bijvoorbeeld via de post of huis-aan-huis flyers.

De inwoners zijn op deze manier niet in de gelegenheid gesteld om tijdig te anticiperen op de geplande werkzaamheden en de mogelijke gevolgen voor hun woon- en leefomgeving. Dit gebrek aan openheid voedt het vermoeden dat men bewust heeft geprobeerd om dit project onder de radar te houden, vermoedelijk uit angst voor de vele bezwaren die zouden volgen.

Negatieve impact op natuur en woningbouwmogelijkheden

Een deel van de geplande routes voor de hoogspanningsmasten loopt door waardevolle natuurgebieden. De aantasting van deze natuur is onaanvaardbaar. Het lijkt erop dat de overheid tegenstrijdig beleid voert, aangezien er al langere tijd wordt gediscussieerd over het al dan niet toestaan van woningbouw in ditzelfde natuurgebied. Tot nu toe is dit steeds tegengehouden onder het mom van natuurbescherming, terwijl de aanleg van hoogspanningskabels wel zonder problemen wordt toegestaan. Dit roept de vraag op: waarom mogen er wel hoogspanningslijnen

door deze gebieden lopen, maar geen woningen worden gebouwd terwijl er een groot huizentekort is?

Daarnaast leidt de aanleg van deze hoogspanningslijnen niet alleen tot ecologische schade, maar blokkeert het ook de toekomstige mogelijkheid om hier woningen te realiseren. Opnieuw lijkt de overheid prioriteit te geven aan infrastructurele belangen boven de behoeften van haar burgers, namelijk het oplossen van het woningtekort.

Gezondheidsrisico's voor kinderen en omwonenden

Een ander belangrijk punt van zorg is de mogelijke plaatsing van hoogspanningslijnen in de buurt van woongebieden waar kinderen langdurig verblijven. TenneT heeft zelf aangegeven dat ze hoogspanningskabels zoveel mogelijk willen vermijden in de nabijheid van locaties waar kinderen regelmatig aanwezig zijn, maar blijkbaar wordt dit principe niet strikt nageleefd in West-Friesland. In stedelijke gebieden worden kabels zorgvuldig gepland om gezondheidsrisico's te minimaliseren, maar in onze regio lijken deze risico's minder zwaar te wegen. Dit roept de vraag op: worden de kinderen en inwoners van West-Friesland als minder belangrijk beschouwd?

Ik ben de ouder van een kind dat mogelijk in de buurt van deze hoogspanningskabels zal opgroeien. Onze toekomstige woonzekerheid wordt op deze manier ernstig bedreigd. De huidige huizenmarkt maakt het voor ons moeilijk om te verhuizen, en wij hadden ons huis als toekomstige woonplek voor onze kinderen in gedachten. Dit wordt nu ernstig ondermijnd door de plannen van TenneT en de overheid.

Hoewel er geen definitief wetenschappelijk consensus bestaat over de gezondheidsrisico's van elektromagnetische straling door hoogspanningslijnen, zouden de betrokken partijen, gezien de onzekerheid, er alles aan moeten doen om elk risico te vermijden. Het feit dat men deze risico's blijkbaar wil nemen, getuigt van onverantwoordelijkheid jegens de gezondheid van burgers.

Belangen van de regio versus belangen van datacenters

Een groot deel van de uitbreiding van het stroomnet in Noord-Holland wordt ingegeven door de toenemende stroomvraag van de datacenters in de gemeente Hollands Kroon. Bewoners van de gemeente Medemblik hebben nooit gevraagd om deze datacenters en ervaren hier voornamelijk de nadelige gevolgen van. Het is onacceptabel dat inwoners van omliggende gemeenten de lasten dragen voor het energieverbruik van commerciële instellingen waar zij zelf niet van profiteren. Het lijkt erop dat economische belangen van grote bedrijven boven de belangen van gewone burgers worden gesteld.

Windmolens versus hoogspanningsmasten

Het is bijzonder wrang dat de gemeente Medemblik geen gezichtsbepalende windmolens wil toestaan in het landschap vanwege hun visuele impact, maar de overheid nu wel lijkt in te stemmen met de plaatsing van hoogspanningsmasten. Deze masten zijn niet alleen beeldbepalend, maar naar mijn mening zelfs nog storender voor het landschap dan windmolens.

Hoogspanningsmasten hebben een permanent lelijk karakter, terwijl windmolens tenminste bijdragen aan duurzame energie. Dit roept opnieuw vragen op over de consistentie van het beleid en de prioriteiten van de overheid en TenneT. Als we streven naar het behoud van ons landschap, waarom wordt dan nu gekozen voor een oplossing die het landschap juist ernstig ontsiert?

Ondergrondse kabels: een logischere en toekomstbestendige oplossing

Tot slot wil ik wijzen op een artikel in RTL Nieuws waarin TenneT heeft aangegeven hoogspanningsmasten uit woonwijken te verwijderen, omdat bovengrondse masten simpelweg niet meer van deze tijd zijn. In veel gevallen, zeker wanneer er bezwaar wordt gemaakt, worden de masten vervangen door ondergrondse kabels. Mochten er langs Abbekerk en andere dorpen in onze regio hoogspanningsmasten worden geplaatst, dan kunnen TenneT en de overheid rekenen op felle bezwaren van de lokale bevolking. Het zou veel efficiënter en toekomstbestendiger zijn om deze kabels direct ondergronds aan te leggen, zodat langdurige en complexe bezwaarprocedures voorkomen worden.

Conclusie

Samenvattend maak ik bezwaar tegen de geplande netuitbreiding om de volgende redenen:

- Onvoldoende en onzorgvuldige communicatie naar omwonenden.
- Aantasting van natuurgebieden en het blokkeren van toekomstige woningbouw.
- Gezondheidsrisico's, met name voor kinderen in de buurt van de hoogspanningskabels.
- De oneerlijke verdeling van lasten tussen bewoners van Medemblik en de datacenters in de gemeente Hollands Kroon.
- De visuele aantasting van het landschap door hoogspanningsmasten, terwijl alternatieven zoals windmolens worden afgewezen.
- Het gebrek aan een structurele, toekomstbestendige aanpak zoals het ondergronds aanleggen van kabels.

Ik roep TenneT en de overheid op om deze punten in overweging te nemen en de plannen grondig te herzien. Indien hoogspanningskabels noodzakelijk blijken, verzoek ik met klem om deze ondergronds aan te leggen, zodat de impact op de leefomgeving en gezondheid van omwonenden tot een minimum beperkt wordt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/13/2024 2:08:08 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte dames en heren,

Als inwoners maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, leefomgeving en het natuurbeheer.

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is, moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

Oog voor integrale opgave versus samenhang op de afzonderlijke projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing van stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en de plaatsingen van SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in afzonderlijke plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk.

Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

Het lijkt alsof de besluiten al vaststaan en dat onze inspraak slechts een formaliteit is vanuit de wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale

democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burgers en inwoners, evenals als eigenaar van de gronden en onroerende goederen, geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in het besluit.

Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren, vraagt om nieuwe besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in dit geval de wethouder en het college, geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding van de industrie en verhoging van de capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking en natuur.

Hoewel wij de noodzaak van elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Of te wel: Waar zijn wij in dit verhaal en waar zijn de technologisch ontwikkelingen die razendsnel gaan, als de schop pas over 10 jaar in de grond gaat...

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en leefomgeving.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/13/2024 2:13:40 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik hoorde over het plan om in Noord-Holland hoogspanningsmasten te gaan plaatsen. Ik woon in Lambertschaag en mijn familie woont in Abbekerk. Ik maak mij ernstig zorgen als dit traject in de buurt van onze huizen geplaatst gaat worden. Het was volop in het nieuws dat verderop in het land hoogspanningsmasten worden weggehaald omdat het grote kans op ziektes veroorzaakt. Hoe kan het dan in vredesnaam dat ze bij ons nieuw geplaatst gaan worden???? Ik maak mij hier echt zorgen om. We hebben al zoveel windmolens en datacenters om ons heen. Dan alstublieft niet ook nog eens hoogspanningsmasten. Ik hoop dat u onze gezondheid in uw overweging mee wilt nemen.

Verzonden: 10/13/2024 2:14:43 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn tegen de plannen om over het oosteinde te Berkhout de hoogspanning kabels te plaatsen.
Met vriendelijke groet [redacted]

Verzonden: 10/13/2024 3:29:04 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Dorpsraad Grootschermer
Vogelbescherming
IVN Noord Kennemerland
Vrijwilligers Staatsbosbeheer Eilandspolder

Organisatie:

Uw zienswijze:

Allereerst heel fijn dat de voorkeurstracés de Eilandspolder niet doorkruisen.

Er zijn regelmatig vogels die slachtoffer zijn van de draden omdat zij deze niet altijd kunnen ontwijken. In een weidevogelgebied als de Eilandspolder Oost is dit ten nadele van de vogelsstand.

Daarnaast worden de hoogspanningsmasten gebruikt als broedplaats voor kraaien terwijl het beheer van de Eilandspolder Oost erop gericht is om zoveel mogelijk bomen en struiken te verwijderen zodat er voor de weidevogels minder predatie is.

De aanleg van het nieuwe hoogspanningstracé brengt met zich mee dat schade die aan de natuur wordt aangebracht dient te worden gecompenseerd. Het ondergronds brengen van het bestaande tracé door de EIlandspolder zou een prima vorm van natuurcompensatie

kunnen zijn. Hiermee zou aan de wettelijke verplichting tot natuurcompensatie worden voldaan.

In Grootschemer leeft nog steeds de nadrukkelijke wens dat het tracé ondergronds wordt gebracht. Het bestaande tracé zet de natuurwaarden van de Eilandspolder namelijk onder druk. In een brede strook langs het tracé wordt zo goed als niet gebroed tijdens het broedseizoen.

Ik zie graag dat dit in de verdere afweging wordt meegenomen.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/13/2024 3:49:15 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er zijn verschillende belangrijke argumenten tegen de aanleg van een hoogspanningstracé en een hoogspanning station in de Moerbeek en de Moerbekerpolder. Deze argumenten hebben betrekking op zowel de leefomgeving als de natuur, gezondheid en het karakter van het gebied. Hieronder worden de belangrijkste punten toegelicht:

1. Gezondheidsrisico's voor bewoners

Een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van hoogspanningslijnen in woon- en landbouwgebieden zijn de potentiële gezondheidsrisico's. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Studies wijzen op een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Er bestaat een voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Het plaatsen van een hoogspanningstracé in de nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

2. Natuurlijke waarde en landschappelijke impact

De Moerbekerpolder en de Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weidse vergezichten, cultuurhistorisch waardevolle gronden en een rijke biodiversiteit. Het aanleggen van hoogspanningslijnen en een verdeelstation zou dit kwetsbare landschap ernstig verstoren:

- Visuele vervuiling:

De grote masten en draden van een hoogspanningslijn zouden het open karakter van de polder onherstelbaar aantasten. Ze zouden de horizon domineren en het uitzicht voor bewoners en recreanten blijvend verstoren.

- Negatieve impact op flora en fauna:

De aanleg en het onderhoud van hoogspanningslijnen kunnen de lokale flora en fauna schade toebrengen, met name in natuurgebieden en landbouwgrond die wordt gebruikt voor gewasproductie en vee. Vogels, waaronder trekvogels die door de polder trekken, lopen risico op botsingen met de hoogspanningslijnen. Daarnaast kan elektromagnetische straling invloed hebben op het gedrag van dieren.

3. Economische schade voor agrariërs

De Moerbekerpolder is een belangrijk landbouwgebied, waar veel agrariërs hun brood verdienen. De aanleg van hoogspanningsmasten en een verdeelstation kan economische gevolgen hebben voor de landbouw:

- Verlies van landbouwgrond:

De aanleg van een verdeelstation en de bijbehorende infrastructuur zou waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, wat de bedrijfsvoering van boeren kan schaden.

- Verminderde waarde van landbouwproducten:

Er is zorg over de impact van elektromagnetische straling op gewassen en vee, wat op lange termijn de kwaliteit van de producten kan verminderen en daarmee hun economische waarde.

- Waardevermindering van grond en vastgoed:

Hoogspanningslijnen in het gebied kunnen de waarde van landbouwgrond en woningen doen dalen. Potentiële kopers of investeerders kunnen afgeschrikt worden door de nabijheid van de infrastructuur, wat leidt tot een directe financiële impact op de bewoners en eigenaren.

4. Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit

De aanleg van hoogspanningslijnen in een woonomgeving zoals de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners:

- Hinder door geluid en trillingen: Hoogspanningslijnen kunnen, vooral bij nat weer, een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

- Verlies van recreatieve en toeristische waarde:

De Moerbeek en Moerbekerpolder zijn niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie. Fietsers, wandelaars en toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een hoogspanningslijn zou de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt.

5. Alternatieve oplossingen

Veelal kunnen hoogspanningslijnen en hoogspannings stations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

Conclusie

Het aanleggen van een hoogspanningstracé en verdeelstation in de Moerbeek en Moerbekerpolder brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners, met name kinderen, gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

Met vriendelijke groet [redacted]

Bij deze wil ik nog iets toevoegen bij mijn reactie:

- de Moerbekerpolder is beschermd landschap.

- de grond hier is archeologische grond. In het koopcontract van onze boerderij staat daarom dat we niet dieper dan 40 cm de grond in mogen.

- er zijn vogels uit de rode lijst: zoals de ransuil.

Met vriendelijke groet

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/13/2024 4:06:44 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

zienswijze brief

101890809_10304808_zienswijze_bezwaar_masten.docx

Geachte Tennet, Minister van Financiën en Minister Klimaat en Groene groei,

Hierbij dien ik mijn zienswijze en bezwaar in tegen de geplande plaatsing van hoogspanningsmasten in de Moerbeek, Lutjewinkel.

Er zijn verschillende belangrijke redenen om tegen de aanleg van een hoogspanningstracé en een hoogspanningsstation in de Moerbeek en de Moerbekerpolder te zijn. Deze redenen betreffen zowel de leefomgeving als de natuur, de gezondheid en het karakter van het gebied. Hieronder worden de belangrijkste punten verder toegelicht. In deze brief licht ik u toe welke gronden er zijn voor het bezwaar.

1. Gezondheidseffecten Er zijn zorgen over de mogelijke gezondheidsrisico's van blootstelling aan elektromagnetische velden. Onderzoek wijst op mogelijke negatieve effecten op de gezondheid van omwonenden, waaronder kinderen en kwetsbare groepen. Dit betekent dat mijn kinderen een vergroot risico hebben op een hersentumor of leukemie (RIVM, sd). Ik citeer "De aanwijzingen dat kinderen bij bovengrondse hoogspanningslijnen mogelijk een hoger risico op leukemie lopen, volgen uit enkele tientallen onderzoeken" (RIVM, sd).

- Dit staat in schril contrast met het antwoord wat ik van Tennet heb gekregen op mijn vraag of er gezondheidsrisico's zijn. Tennet gaf mij het volgende antwoord: De effecten op het leefgebied van een mastenrij worden het komende jaar onderzocht in een milieueffecten studie. Hierbij worden verschillende thema's onderzocht, bijvoorbeeld de mogelijke impact van de mastenrij op vogels, natuur, cultuurhistorische waarden, en bodemkwaliteit. Dit zal voor alle mogelijke opties gedaan worden en uitgevoerd worden door een onafhankelijk bureau (Witteveen en Bos). Daarnaast wordt er ook gekeken naar de impact van de mastenrij op leefomgeving van mensen. Onderzoeken van de effecten van de elektriciteitsverbinding op de gezondheid van mensen heeft TenneT eerder al uitgevoerd. Daarbij is vooral aandacht geweest voor de rol van elektromagnetische straling (de magneetvelden van de verbinding). Uit de onderzoeken is geen aantoonbare negatieve effecten gekomen.

Het plaatsen van een hoogspanningstracé nabij woningen, zoals in de Moerbeek, kan een risico vormen voor de gezondheid van de bewoners.

2. Landschapsvervuiling De hoogspanningsmasten zullen het natuurlijke landschap van de Moerbekerpolder en de lintbebouwing aanzienlijk aantasten. Dit heeft niet alleen invloed op de esthetiek, maar ook op het lokale ecosysteem en de biodiversiteit. Dit heeft een negatieve invloed op het gedrag van dieren. Zo zal de aanleg schade toebrengen aan het natuurgebied en landbouwgrond. Daarnaast heeft De visuele impact van deze masten is niet te onderschatten.

Ook Tennet benadrukt dit:

"Het hoogspanningsnet heeft blijvende impact op de omgeving. Nieuwe lijnen, opstijgpunten en stations, maar ook ondergrondse kabels, betekenen vaak een forse ingreep in het landschap (TENNET, sd).".

"De uitdaging voor TenneT is het vinden van een goede balans tussen de technische vereisten vanuit de functie, de economie (kosten) én de esthetiek. ***Met esthetiek*** *wordt bedoeld de goede vormgeving van het net qua eigen architectuur én in relatie tot de plaats in het landschap."* (TENNET, sd).

3. Waarde onroerend goed De aanwezigheid van hoogspanningsmasten tast de waarde van onroerend goed in de omgeving negatief beïnvloeden. Dit heeft gevolgen voor de bewoners en leidt tot economische schade (eenvandaag, sd). Uiteraard moeten we de agrarische sector niet vergeten die een stuk van hun land verliezen, waardedaling in de landbouwproducten zullen ervaren en waarde vermindering van hun grond, bedrijf en woningen (WUR, sd).

4. Alternatieve oplossingen Er zijn alternatieve oplossingen denkbaar, zoals ondergrondse kabels of andere locaties die minder impact hebben op de omgeving en de gezondheid van de bewoners.

Ik verzoek u om deze bezwaren zorgvuldig in overweging te nemen en een gesprek aan te gaan met de betrokkenen. Graag ontvang ik een bevestiging van de ontvangst van dit bezwaar.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verwijzingen

(sd). Opgehaald van https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidseffecten#:~:text=Uit%20internationaal%20onderzoek%20komen%20aanwijzingen,dan%20verder%20van%20de%20lijn.

eenvandaag. (sd). *eenvandaag*. Opgehaald van https://eenvandaag.avrotros.nl/item/waarde-woning-lager-door-hoogspanningsmasten/

RIVM. (sd). Opgehaald van RIVM: https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidseffecten#:~:text=Uit%20internationaal%20onderzoek%20komen%20aanwijzingen,dan%20verder%20van%20de%20lijn.

TENNET. (sd). Opgehaald van Het hoogspanningsnet heeft blijvende impact op de omgeving. Nieuwe

WUR. (sd). Opgehaald van https://www.wur.nl/upload_mm/4/d/1/bd0e1fed-52f6-44db-833f-0753c37cf3c1_Literatuurrapport_Agroconsultancy_LR.pdf

Verzonden: 10/13/2024 7:43:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen de masten ivm belasting van het landschap, het uitzicht, onze gezondheid en de diergezondheid. Niet plaatsen op land waar vee loopt. Dit kan echt niet.

Verzonden: 10/13/2024 7:52:49 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Wij geven een protest stem af ivm hindering van onze bedrijfsvoering op onze huiskavel van ons melkvee bedrijf. Ons vee loopt achter ons bedrijf en dit de belangrijkste grond voor ons. Ook zou het hindering geven bij het bewerken van ons land. Denk bv aan sleepslang om mest uit te rijden. In alle opzichten zijn wij tegen. Diergezondheid voorop gesteld.

Verzonden: 10/13/2024 8:10:21 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

We hebben kennis genomen van het voornemen om een 380 KV hoogspanningslijn aan te brengen. Wij als buurt [redacted] worden als sinds 1974 belast met de aanwezigheid met een 150 KV bovengrondse hoogspanningslijn en zijn van mening dat we daarmee al jaren een belasting met ons meedragen tbv het algemene belang. Een verdere uitbreiding of verzwaring van deze hoogspanningslijn(en) is voor onze omgevingssituatie onaanvaardbaar. Deze 150 KV lijn doorkruist namelijk heel langzaam een dichtbewoond lint.

In 2008 met de komst van de ondergrondse 150 KV lijn zijn op de route tussen Oterleek en Westwoud 2 knelsituaties in beeld gebracht waarvan ons buurtschap er 1 was. We hebben destijds de dialoog met Tennet en het uiteindelijk ook het Ministerie en de gemeente gezocht waarbij wel de problematiek is erkend (brief minister Kamp) en is meegedacht met de situering van de ondergrondse kabel.

We gaan er nu vanuit dat de nieuwe 380 KV lijn niet ons gebeid doorkruist. De aangewezen zoekzone ligt ten oosten van de Veldhuizerweg. Op de kaart staat echter wel een paarse lijn, welke betekent dat het een mogelijk verbindingsstrook kan worden tussen twee 380 lijnen.

Zoals in het begin aangegeven is dat voor ons onacceptabel als hier een verzwaring ontstaat.

Graag wensen we op de hoogte te worden gehouden van de eventueel te maken overwegingen en keuzes.

101891860_10305049_luchtfoto_knelpunt_2[redacted].jpg

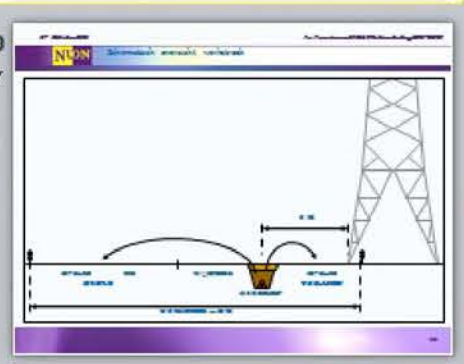

Voorbeeld aandachtspunt (2)

Verzonden: 10/13/2024 9:55:50 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

We hebben jarenlang gezocht naar een woonplek waar geen hoogspanningsmasten staan, wegens de bekende redenen 'gezondheid-uitzicht-ect '. We hebben ernstige bezwaren en maken ons zorgen.

Verzonden: 10/13/2024 10:02:16 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Maak mij zorgen als deze hoogspanningsmasten over mijn huis komen.

Ik begrijp dat ze er moeten komen.

Hoop dat er snel meer duidelijkheid komt en ga er vanuit dat er zorgvuldig gekeken wordt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/13/2024 11:26:40 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste mevrouw, meneer,

Een van de geplande trajecten leidt op enig moment tot dicht langs de rand van Purmerend. De netuitbreiding betreft een hoog voltage. Uit de informatiebijeenkomst, begrijp ik dat er geen sluitend bewijs is dat dit een negatief effect heeft op de gezondheid van bewoners. En dat er uit voorzorg toch ook een afstand van 65 meter wordt aangehouden. Niettemin bleek bij de bijeenkomst dat er over de risico's voor de gezondheid veel zorg is, onder bewoners van woningen in de buurt van de geplande corridors.

Daarom de vraag om daar, als de keuze op de corridor langs Purmerend valt, rekening mee te houden. Door de masten dan niet dicht tegen de stad aan (aan de rand van de corridor) te plaatsen. Maar wat verder weg van de stad dan waar de rand van de corridor nu is ingetekend. Omdat daar enorm veel mensen wonen, zou het tegen de rand van de stad aan plaatsen een onnodig risico vormen. Mocht ooit in de toekomst namelijk toch bewezen worden dat er gezondheidsschade optreedt, dan beperkt het nu al verder weg plaatsen van de masten de gezondheidsschade. En het beperkt daarmee voor de netbeheerder de claimschade en kosten om de veiligheid te herstellen.

Tenslotte nog een opmerking: Aan deze rand van de stad Purmerend naast de geplande corridor staat nu al hoogbouw. Aangezien die plaats erg geschikt is voor nog meer hoogbouw, zal daar in de toekomst bijna zeker nog meer hoogbouw bijkomen. Dus mensen wonen op de hoogte van de hoogspanningsleiding. De afstand in rechte lijn is voor mensen die op die hoogte wonen kleiner dan voor mensen die op de grond wonen. Dat zou mee in overweging moeten worden genomen.

Verzonden: 10/13/2024 11:30:03 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: gemeenschapsraad@quicknet.nl
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Inwoners van De Weere
Organisatie: Gemeenschapsraad De Weere

Uw zienswijze:

L.S.

Bij deze dient de Gemeenschapsraad De Weere(GW) haar zienswijze in m.b.t. de 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD.

De GW onderkent nut en noodzaak van de 380 kV/150kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord.

De GW verzoekt u kennis te nemen van de volgende argumenten om vooral de voorgestelde gele tracédelen te vermijden:

1. De gele tracédelen doorsnijden het groene hart van West-Friesland.

Het West-Friese authentieke landschap wordt door plaatsing van hoogspanningsmasten naar de mening van inwoners van De Weere ernstig verstoord.

2. De gele tracédelen zijn (gedeeltelijk) gelegen in een Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) -stiltegebied, weidevogelgebied, dat lokaal grote ruimtelijke beperkingen oplegt aan andere maatschappelijke knelpunten, zoals woningbouw voor m.n. ouderen en starters.

Het kan o.i. niet zo zijn dat plaatsing van hoogspanningsmasten daarboven prevaleren?

3. In de bestemmingsplannen van de gele tracédelen zijn bepalingen opgenomen om bij open percelen in de lintbebouwing van kleine kernen doorzicht naar het open achterland te beschermen. Dat doorzicht naar het open achterland wordt in de gele tracédelen ernstig verstoord bij plaatsing van 380kV hoogspanningsmasten.

4. In een enquête in 2013 m.b.t. het project Wind op Land hebben inwoners van De Weere zich met grote meerderheid uitgesproken als tegenstander van windturbines ter bescherming van het authentieke open landschap om De Weere.

Ook de gemeente Opmeer heeft daartoe een verbod vastgelegd in de vigerende bestemmingsplannen.

Plaatsing van hoogspanningsmasten in een geel tracé is daarmee ernstig in strijd.

De GW stelt u voor om een tracé te kiezen:

1. Zoveel als mogelijk langs reeds bestaande infrastructuur, zoals snelweg A7, snelweg A9, spoorlijn Alkmaar-Hoorn-Enkhuizen.

2. Ook is een tracé denkbaar langs Noord-Holland in het Markermeer en IJsselmeer.

Graag zien wij uw reactie tegemoet?

Mvg, Gemeenschapsraad De Weere

Verzonden: 10/14/2024 12:05:19 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: Dorpsraad Twisk
Organisatie: Dorpsraad Twisk

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Graag verwijs ik u naar bijgevoegde brief aan de minister met daarin de reactie van de Dorpsraad Twisk. Twisk is gelegen in het voorgestelde zoekgebied rood en daarmee belanghebbende.

Wij vernemen graag uw reactie op ons schrijven en op ons verzoek.

Hoogachtend,

[redacted]

secretaris Dorpsraad Twisk

101892803_10305356_20241013_Hoogspanningsnetwerk_380_kV_MinEcoZkenKlimaat.pdf

Aan Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. 380 kV Netuitbreiding NHN c-NRD

Twisk, 13 oktober 2024

Betreft: notitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord Hoogspanningsnetwerk 380 kV

Geachte heer/mevrouw,

De Vereniging Dorpsraad Twisk maakt graag gebruik van uw oproep om in deze fase van het 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord plan mee te denken over de tracéalternatieven vanuit onze lokale kennis binnen de gemeente Medemblik. Dit mede omdat de door u gepubliceerde kaart van de zoekgebieden de indruk wekt dat u vooralsnog te weinig gegevens over de inrichting en het gebruik van de grond heeft verzameld om tot een voldragen afweging te komen.

Wij wijzen om de navolgende redenen het voorstel af om het in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgenomen zoekgebied “rood” in de beschouwing van de tracéalternatieven mee te nemen, althans wat betreft het in het BPL parallel aan de A7 gelegen stuk van de Omringdijk af tot en met de stationsbuurt (Benningbroek) Twisk. Wij rekenen er subsidiair ook op dat bij eventuele handhaving van dit zoekgebied dit tracéalternatief niet het voorkeursalternatief wordt.

Het tracéalternatief Rood doorkruist het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) bij Twisk in de gemeente Medemblik. Dit Landschap is in het noorden begrensd door het provinciale monument de Westfriese Omringdijk en de provinciale weg N239. Aan de zuidzijde wordt het BPL begrensd door de oude bebouwingslinten Gouwe, Sijbekarspel, Benningbroek, Midwoud, Oostwoud en Veldhuis. Op de door Tennet ter inzage gelegde kaart “Natuur” is dit BPL gemarkeerd. Ook wordt door de opmerking naast de legenda bij deze kaart duidelijk gemaakt dat Tennet zich bewust is van de waarde van dit BPL. Tennet geeft aan te zullen proberen de natuurgebieden zo goed als mogelijk te vermijden.

Wat niet helder in de kaarten tot uitdrukking komt, is de samenhang tussen de verschillende elementen van dit BPL, in de Provinciale stukken aangeduid als BPL Abbekerk en omgeving. Het is juist deze samenhang, die onze BPL zo bijzonder maakt en bij uitstek ongeschikt voor de aanleg van de hoogspanningsmasten en kabels, althans bovengronds. Dit betreft:

1. De openheid, ruimtebeleving, de daarmee samenhangende vergezichten en de driedimensionale structuren en lijnen die in dit vlakke landschap het beeld bepalen en begrenzen. En dit alles op de relatief beperkt oppervlakte van dit BPL;
2. De habitat voor weidevogels en de inmiddels door migrerende en sedentaire watervogels drukbezochte waterbergingen. Dit habitat ten zuiden van het sterk geïndustrialiseerde Agriport is een welkome verademing en trekpleister voor wandelaars en fietsers en recreanten uit de wijde omgeving geworden. Niet gemist moet worden dat veel ruimte in de omgeving Provinciaal Beschermd Weidevogelgebied is;
3. De lange bebouwingslinten op de kreegruggen, de ringdijk- en sloot rond De Bennemeer
4. Het historisch erfgoed, waaronder het van rijkswege beschermd dorpsgezicht van Twisk, de vele rijksmonumenten in Twisk en de stolpenstructuren in de wijdere omgeving. Een

bijzondere vermelding verdient de historische stoom-tramverbinding met stations in Twisk en langs de A7 in Benningbroek die een belangrijke toeristische attractie voor de wijdere omgeving, in het bijzonder voor Medemblik en Twisk vormt. Wie de populaire dagtocht van Enkhuizen via Medemblik naar Hoorn met de boot en dan de stoomtrein neemt, wie in Twisk als toerist van het monumentendorp wil genieten zal van deze tocht worden afgeschrikt door de inbreuk op het BPL door hoogspanningsmasten en kabels die van bijna overal zichtbaar zal zijn.

Het fundamentele probleem met de hoogspanningsmasten en de kabels is dat zij door hun hoogte en de zoekgebieden overal in het BLP gezien zullen worden, wat het meeste wringt in de context van het historisch erfgoed en het beschermd dorpsgezicht van Twisk, waarvan de doorkijkjes naar het platteland daaromheen één van de karakteristieken is.

Los van bovenstaande, nog onvoldoende duidelijk is gemaakt waarom er niet gekozen kan worden voor hoogspanningskabels onder de grond. Graag zien wij dan ook tegemoet de redenen waarom hoogspanningskabels onder de grond geen alternatief zouden zijn en ontvangen wij graag een objectief en onafhankelijk vastgesteld vergelijk van de kosten van plaatsing boven de grond en onder de grond. Dit in navolging van de UK alwaar inmiddels ook de House of Commons overtuigd is geraakt in tegenstelling tot eerder dat hoogspanningskabels (daar 400kV) wel onder de grond moeten worden geplaats, juist in BPL gebieden.

Kort samengevat, de Dorpsraad Twisk kan om de hiervoor benoemde redenen niet akkoord gaan met vermelding in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van het in de concept-NRD in rood aangeduide zoekgebied, althans wat betreft het in het BPL gelegen stuk van de Omringdijk af tot en met de stationsbuurt (Benningbroek) Twisk. Wij rekenen er subsidiair ook op dat bij eventuele opname van dit zoekgebied dit tracéalternatief om de voorgaande redenen niet het voorkeursalternatief wordt.

De Dorpsraad Twisk staat geheel tot uwer beschikking voor nadere uitleg van het voorgaande en daarbuiten voor een optimale afweging bij de besluitvorming voor de voorkeursvariant.

Hoogachtend,

[redacted]

namens [redacted]
Dorpsraad Twisk
[redacted]

Verzonden: 10/14/2024 2:27:56 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Mijn dringende advies:

Volg het Bestaande hoogspannings tracé

= groene route

Verzonden: 10/14/2024 9:06:26 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Besten,

Als inwoners van de Gouwe is ons gevraagd een zienswijze in te dienen over de voorgenomen netwerkuitbreiding 380kV, waarbij een van de corridors mogelijk het begin van de Gouwe raakt en mogelijk een station op/naast industrie de Veken, waarbij gelijk al 25 hectare zijn ingetekend!

Vooralsnog is veel onduidelijk maar wij zijn tegen deze gele corridor als ook tegen de plaatsing van een hoogspanningsstation direct achter onze huizen. We wonen hier allen om een reden, dicht bij de natuur. Wij geven (veel) om onze gezondheid, een veilige leefomgeving en met oog voor landschapsbeheer. Voor ons ligt vogelgebied en naast ons is ook beschermd gebied.

Wij vinden het dan ook onbegrijpelijk dat dit deel van West-Friesland als optie is ingekleurd, waarbij notabene er zelfs een paarse corridor als alternatief is getekend waarbij nog meer inbreuk is op ons mooie gebied.

Wij vragen dan ook met klem om ontwikkelingen als deze, daar te doen waar de infrastructuur al ligt en/of langs bestaande wegen daar op die locaties er al rekening wordt gehouden met de vervuiling en overlast.

In de bijlage ontvangt u onze gezamenlijk opgestelde argumentatie als lintbewoners Gouwe en Sijbekarspel, die wij verder zullen uitwerken en verdedigen, mocht daar in de nabije toekomst noodzaak voor zijn.

Hoogachtend,

[redacted]

101894128_10305523_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.docx

Betreft bijlage: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van de [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Inwoner [redacted]

Verzonden: 10/14/2024 9:12:08 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hallo,

Als inwoner van dit mooie gebied, met beschermd vogelland voor ons huis lijkt het mij onlogisch om vanwege 'de kortste route' dwars door dit natuur gebied een corridor te plaatsen.

Ik ga er dan ook vanuit dat u kiest voor een route die past bij de infrastructuur zo die reeds gebruikt wordt voor andere voorzieningen.

in de bijlage ontvangt u de zienswijze zo wij die als gemeenschap hebben opgesteld en zullen verdedigen indien nodig.

groet,

[redacted]

101894243_10305546_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.docx

Betreft bijlage: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van de [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Inwoner [redacted]

Verzonden: 10/14/2024 9:18:22 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte [redacted]

Als bewoner van de [redacted] hierbij mijn bezwaar op gele tracé mogelijkheid 380kV Netuitbreiding over de Noorddijkerweg in de plaats Ursem.

Reden van mijn bezwaar:

1) De autentieke waarde van ons dorp gaat door de jaren heen snel achteruit.

2) Sinterklaas komt niet meer met de boot aan.

3) Gezellige kermisveldje in de [redacted]s een ongezellig plein geworden bij de school.

4) Kroeg tegenover de kerk is vlak gegaan, staan nu huizen.

5) Verder lijkt de [redacted]de laatste tijd wel een racebaan, auto's flitsen hier soms voorbij.

6) We hebben te maken met alsmaar meer overlast van overgaand vliegverkeer, landend van oost naar west, stijgend van zuid naar noord.

7) Bedreigingen nemen toe

En nu, wil men de mooiste straat van het dorp, ons buurtschap [redacted] wellicht doorkruisen met hoogspanningslijnen?

Dit heeft een enorm verstorend effect op de beleving van ons natuurlijke landschap.

Daarnaast heeft dit een verstorende impact op ons landelijke ecosysteem.

Om de impact zo veel als mogelijk te beperken wil ik adviseren gebruik te maken van uitbereiding naast een bestaande tracé en ons mooie [redacted] niet nog verder te beschadigen.

Het lijkt hier anders wel een wespennest van ellende te worden.

Hoogachtend,

[redacted]

Verzonden: 10/14/2024 9:19:51 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Value Proposition

Uw zienswijze:

Hoi, Ik heb mijn hele leven in dit prachtige gebied gewoond en kan me niet voorstellen dat dit gebeurt.

Met een argumentatie dat deze corridor is ingetekend als 'kortste route' wordt te kort gedaan aan de rechten van ons als inwoners maar ook de natuur.

Het is een vogelgebied waar al langere tijd de mooiste vogels een thuis hebben. Ik mag toch aannemen dat hier rekening mee wordt gehouden en dat niet uitsluitend ogv economische redenen een keuze wordt gemaakt?

groet, [redacted]

101894405_10305589_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.docx

Betreft bijlage: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van de [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Inwoner [redacted]

Verzonden: 10/14/2024 9:28:03 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: info@botwooncentrum.nl
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: bot wooncentrum

Uw zienswijze:

Besten,

Wij hebben met ontsteltenis vernomen dat er mogelijk een corridor komt via de Gouwe (optie geel) en dat er daarnaast de optie is om een hoogstation te plaatsen op het industrieterrein van mogelijk 25 hectare.

Wij zijn hier absoluut tegen en willen daarom ook bezwaar maken. Laten we de regionale ondernemers voorzien maar de ambities van (internationale) organisaties op een passende wijze inbedden binnen de beperkte ruimte die we hebben. Wij steunen onze dorpsbewoners en zijn trots op het mooie landschap waar landschapsbeheer, agrarische voorzieningen en vogelvoorzieningen elkaar met respect versterken.

Wij staan dan ook achter de zienswijze zoals geformuleerd door het comité inwoners Gouwe en Sijbekarspel

met vriendelijke groet,

Medewerkers Bot wooncentrum

101894568_10305613_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.docx

Betreft bijlage: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted], maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Inwoner [redacted]

Verzonden: 10/14/2024 11:33:41 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Ik heb eerder al een reactie gegeven op het document Voornemen en voorstel voor participatie, met reactie nummer 202301850. Deze wil ik weer inbrengen. Verder lijkt mij het niet verstandig om een hoogspanningstation en andere kwetsbare infrastuctuur in een diepe polder te plaatsen. Gezien de klimaatveranderingen en spanningen met Rusland. Een bom op de dijk en het station staat 3 meter onder water. Hier moet toch heel kritisch naar gekeken worden.Het plaatsen van de bestaande station in de Wiereingermeer was mijn inziens ook geen goede locatie.

Er is een groen zoekgebied over mijn land getrokken. Ik ben al sinds 2014 met Tennet aan het procederen over de 150KV kabel die door mijn land loopt. De totale onwil van Tennet om tegemoet te komen aan mijn belangen hierin, het dreigen met gedoogplicht, stel ik hierbij al dat ik geen enkele medewerking verstrek als Tennet de 380kv verbinding over mijn land wil aanleggen. Het waterstofgebeuren kan mijn inzien het beste plaatsvinden waar het gebruikt gaat worden en dat is niet in de Wieringermeer maar eerder bij Tata steel in IJmuiden en de haven van Amsterdam. Begrijp dat ECW erg zit te pushen voor waterstof hier voor hun verdienmodel maar daar schieten de inwoners van de Wieringermeer niets mee op. Net als het gehele kasgebeuren niets heeft opgeleverd voor de bevolking van de Wieringermeer.

Verzonden: 10/14/2024 12:01:42 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Maerten van Heemskerckplein
Huisnummer: 1
Postcode: 1964 EZ
Woonplaats: Heemskerk
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: gemeente Heemskerk

Uw zienswijze:

In de gemeente Heemskerk is de beschikbare ruimte om te bouwen beperkt. De gemeente kent veel beschermde natuur met een BPL en/of NNN-status en huisvest Unesco wereld erfgoed. De meest westelijke corridor (blauw) die is opgenomen in de cNRD loopt voor een deel over ons grondgebied, in de beperkte beschikbare ruimte tussen Heemskerk en Uitgeest en dan richting de golfbaan/Beverwijk.

Dit is een gebied waar qua natuurwaarden het OER-IJ ligt en qua cultuur/archeologie de Stelling van Amsterdam en kasteel Assumburg. Het zoekgebied is een populair stukje ruimte, waarvoor ook al veel andere plannen zijn vanuit de gemeente en de RES-regio. Zo heeft de gemeente in de omgeving van dit gebied plannen voor woningbouw (Tolhek) en een asielzoekerscentrum (samen met gemeente Uitgeest). Ook ligt er een RES-zoekgebied dat onderdeel is van de Energieroute NH, beoogd wordt 2 ha zon in de oksel van de A9. Ook kan een tracé conflicteren met de bestaande windmolen bij de Trompet.

Naast de plannen van de gemeente loopt er een gasleiding in het zoekgebied die is beoogd als toekomstige waterstofleiding binnen de plannen voor het waterstofnetwerk NZKG. Ook is hetzelfde gebied een zoekgebied voor kabels van VAWOZ bij een aanlanding in Castricum/Egmond. Op dit moment is nog niet bekend of deze aanlanding en deze kabelroute er komt. Wij vinden een situatie waarin al deze 3 grote e-infra projecten naast/boven/ onder elkaar een plek krijgen in deze beperkte ruimte niet reëel en zien dit zonder specifieke voorwaarden niet gebeuren. Er is/wordt voor elk van deze projecten nu afzonderlijk een MER/IEA gedaan. Dit volstaat niet. Wanneer er meerdere e-infra projecten in dit gebied een plek moeten krijgen, willen en verwachten we dat er ook onderzoek wordt gedaan naar de stapeling van de effecten van de verschillende projecten op dit gebied. Verder vinden we dat het uitgangspunt bij de 3 grote e-infra projecten moet zijn dat er een eerlijke verdeling van de opgave/lasten over de provincie Noord-Holland plaatsvindt, zodat niet voor alle projecten het zwaartepunt landt in één gebied, namelijk de IJmond.

We maken ons hierbij zorgen over de beperkte rol die in de grote e-infra projecten in Noord-Holland wordt ingecalculeerd voor het betrekken van de gemeenteraden. Het gaat om projecten met grote (ruimtelijke) consequenties voor de gemeenten waar de realisatie van de e-infra projecten uiteindelijk plaatsvindt. We dringen eropaan in het proces ruimte en tijd in te ruimen om de zienswijze van de gemeenteraden op te halen en mee te nemen bij de grote e-infra projecten, waaronder de 380kV netuitbreiding.

Verzonden: 10/14/2024 12:26:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners van Sijbekarspel, gemeente Medemblik, maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

8. Oog voor historie en leefomgeving

In Sijbekarspel staan diverse monumenten en monumentale stolpboerderijen. De zienswijze van gemeenten, provincie en historische verenigingen zijn gericht op het behoud van deze unieke woningen, die vaak honderden jaren oud zijn.

9. Beschermd doorzicht

Op diverse open plekken tussen woningen in de lintbebouwing, mag niet gebouwd worden. Dit is beschermd doorzicht. Deze wordt teniet gedaan door de plaatsing van hoogspanningsmasten.

10. Unieke lintbebouwing

De unieke lintbebouwing, kenmerkend voor dorpen in Westfriesland maken deel uit van het unieke Westfriese landschap.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/14/2024 12:27:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geen voorkeur voor het gele traject, gezien dit nooit de marges van 65meter gaat halen met de huizen die aan de Noorddijkerweg staan. Aan de andere zijde van de Noorddijk (richting Wogmeer) staan al masten en anders worden wij ingesloten door masten.

Verzonden: 10/14/2024 12:38:11 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Simotech B.V.

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoner van Sijbekarspel, gemeente Medemblik, maken ik mij grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

8. Oog voor historie en leefomgeving

In Sijbekarspel staan diverse monumenten en monumentale stolpboerderijen. De zienswijze van gemeenten, provincie en historische verenigingen zijn gericht op het behoud van deze unieke woningen, die vaak honderden jaren oud zijn.

9. Beschermd doorzicht

Op diverse open plekken tussen de woningen in de lintbebouwing, mag niet gebouwd worden. Dit is beschermd doorzicht. Deze wordt teniet gedaan door de plaatsing van hoogspanningsmasten.

10. Unieke lintbebouwing

De unieke lintbebouwing, kenmerkend voor dorpen in Westfriesland, maken deel uit van het unieke Westfriese landschap.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

Simotech B.V.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[Adres van de indiener]

Verzonden: 10/14/2024 1:12:15 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geen netuitbreiding in het gele gebied, gezien daar al een net loopt en de huizen in dit gebied dichter bevolkt zijn als op andere traces.

Verzonden: 10/14/2024 1:14:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik wil graag mijn voorkeur uitspreken voor de minst belastende corridor, namelijk de meest westelijke variant, de donkerblauwe variant. Deze corridor raakt de minste dorpskernen en gaat grotendeels over dunbevolkt gebied.

Verzonden: 10/14/2024 1:36:08 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik wil graag mijn voorkeur uitspreken voor de minst belastende corridor, namelijk de meest westelijke variant, de donkerblauwe variant. Deze corridor raakt de minste dorpskernen en gaat grotendeels over dunbevolkt gebied.

Verzonden: 10/14/2024 1:54:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van de [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl

wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/14/2024 2:30:11 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: Purmersteenweg
Huisnummer: 42
Postcode: 1441 DM
Woonplaats: Purmerend
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens: Astrid van de Weijenberg, portefeuillehouder/vrz. Landschap;
Rene Tuijn, portefeuillehouder /vrz. Duurzaamheid;
Pascal Verkroost, portefeuillehouder/vrz. Ruimte
Zaanstreek-Waterland.
Organisatie: Regio Zaanstreek-Waterland

Uw zienswijze:

Zie brief Zienswijze in de bijlage.

101905965_10306912_Brief_Zienswijze_ZaWa_cNRD_DEF_ondertekend.pdf

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding
380 KV netuitbreiding Noord-Holland-Noord
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Uw brief van	*Uw kenmerk*	*Ons kenmerk*	*Datum*
	-	*1602980*	9 oktober 2024

Onderwerp
Zienswijze Zaanstreek-Waterland op concept Notitie Reikwijdte 380 KV Noord-Holland-Noord

Geachte heer, mevrouw,

Op 6 september is de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau gepubliceerd voor het project netuitbreiding 380 kV Noord-Holland Noord. De regio Zaanstreek-Waterland maakt graag gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze aan u kenbaar te maken op dit onderzoeksplan.

Grootschalige energie-infrastructuur onverenigbaar met landschappelijke kwaliteiten
De regio Zaanstreek-Waterland ziet geen mogelijkheid om een hoogspanningsstation voor 380 kV en hoogspanningsleidingen op een acceptabele manier ruimtelijk in te passen. De kwetsbare en waardevolle landschappen en de leefbaarheid in de steden, kleine dorpen en kernen die onze regio kernmerken worden door inpassing van dergelijke grootschalige infrastructuur ernstig aangetast. Daarnaast is het vanuit het oogpunt van water en bodem sturend niet voor de hand liggend dit in de veenweidegebieden en polders van Zaanstreek-Waterland te doen.

De reikwijdte van het planMER
In de cNRD schrijft u: "*Om de 380 kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord zo optimaal mogelijk te realiseren, is het van belang dat alle hoeken van het speelveld worden meegenomen*". Het bevoegd gezag is namelijk wettelijk verplicht om redelijke alternatieven uit te werken en te onderzoeken in het kader van de milieueffectrapportage. Dit onderschrijven we van harte en ook de Commissie mer benadrukt dit in haar adviezen op onder andere gemeentelijke omgevingsvisies.

Onzes inziens wordt dit uitgangspunt in uw onderzoeksopzet niet ten volle benut. Er zijn in het voorgaande proces al onderzoeksvarianten uitgesloten hetgeen wat ons betreft niet voldoet aan bovenstaand uitgangspunt om alle redelijke alternatieven te onderzoeken.

Inrichtingsprincipes Programma Energie Hoofdinfrastructuur (PEH)
In het PEH hanteert u een aantal inrichtingsprincipes: "*Nieuwe hoogspanningsinfrastructuur wordt bij voorkeur parallel met bestaande verbindingen [...]. Installaties zoals hoogspanningsstations, elektrolysers, centrales en dergelijke worden zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande elementen van energie-infrastructuur geplaatst (zoals bestaande onderstations of elektriciteitscentrales) en/of in en rondom industrieclusters*".

Wij verzoeken u dringend de door u geformuleerde ruimtelijke inrichtingsprincipes in het PEH ook in dit project consequent toe te passen bij het intekenen van de corridors en zoekgebieden voor stationslocaties. Op deze wijze onderzoekt u de volle breedte van de alternatieven en sluit u niet op voorhand mogelijkheden uit. De planMER moet immers uitwijzen of ruimtelijke inpassing wel of niet mogelijk/wenselijk is en niet het intekenen van zoekgebieden op grond van de beleidsmatige status van het gebied. We pleiten dan ook voor een zo volledig mogelijke scope van de te onderzoeken alternatieven,
waarbij u een brede integrale afweging maakt op basis van ruimtelijk gemotiveerde argumenten. Denk aan "aansluiting bij bestaande infrastructuur heeft voorrang boven aantasting van een open cultuurhistorisch veenweidegebied".

Samenvattend
Ons standpunt komt er aldus op neer dat wij geen acceptabele inpassing van de energie-infrastructuur zien in de waardevolle landschappen in onze regio. Daarnaast verzoeken wij u dringend om ruimtelijk alle hoeken van het speelveld volledig in de onderzoeksscope te betrekken. U handelt daarmee overeenkomstig de wettelijke verplichting om alle redelijke alternatieven te onderzoeken en u handelt daarmee tegelijkertijd conform de uitgangspunten van uw eigen PEH.

Wij wensen u veel wijsheid toe in uw afweging en vertrouwen erop dat u tot de beste keuze komt in het belang van alle Noord-Hollanders.

Met vriendelijk groet,

[redacted]

Behandeld door:
[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/14/2024 2:32:25 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: gemeenschapsraad@quicknet.nl
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Inwoners De Weere
Organisatie: Gemeenschapsraad De Weere

Uw zienswijze:

L.S.

De zienswijze van de Gemeenschapsraad De Weere is bijgesloten als bijlage bij deze reactie.

Mvg, [redacted]

[redacted]

101906029_10306926_20241014_Zienswijze380kVGemeenschapsraadDeWeere.pdf

GEMEENSCHAPSRAAD DE WEERE

14 oktober 2024

Secretariaat: [redacted]

Onderwerp: 380 kV/150kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord - Zienswijze Gemeenschapsraad De Weere

L.S.

De GW onderkent nut en noodzaak van de 380 kV/150kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord.

De GW verzoekt u kennis te nemen van de volgende argumenten om vooral de door u voorgestelde gele tracédelen te vermijden:

1. De voorgestelde gele tracédelen doorsnijden het groene hart van West-Friesland.
   Het authentieke, kleinschalige West-Friese landschap wordt door plaatsing van 380 kV hoogspanningsmasten naar de mening van inwoners van De Weere onacceptabel verstoord.
2. De gele tracédelen zijn (gedeeltelijk) gelegen in een Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) - stiltegebied, weidevogelgebied, dat daarnaast ook lokaal grote ruimtelijke beperkingen oplegt aan andere maatschappelijke knelpunten, zoals woningbouw voor m.n. ouderen en starters.
   Het kan o.i. niet zo zijn dat plaatsing van 380 kV hoogspanningsmasten daarboven gaan prevaleren?
3. In de bestemmingsplannen van de gele tracégebieden zijn bepalingen opgenomen om bij open percelen in de lintbebouwing van kleine kernen doorzicht naar het open achterland te beschermen.
   Het vrije doorzicht naar het open achterland wordt in de gele tracédelen ernstig verstoord bij plaatsing van 380kV hoogspanningsmasten.
4. In een enquête in 2013 m.b.t. het project Wind op Land hebben inwoners van De Weere zich met grote meerderheid uitgesproken als tegenstander van windturbines ter bescherming van het authentieke open landschap om De Weere.
   Ook de gemeente Opmeer is een verbod op windturbines vastgelegd in de diverse bestemmingsplannen.
   Evt. plaatsing van 380 kV hoogspanningsmasten in een geel tracé is daarmee ernstig in strijd.

z.o.z.

GEMEENSCHAPSRAAD DE WEERE

De GW stelt u voor om een tracé 380kV te kiezen, dat:

1. het gele tracé vermijdt?
2. het authentieke landschap van het groene hart van West-Friesland respecteert?
3. zoveel als mogelijk 380 kV hoogspanningsmasten te plaatsen langs reeds bestaande infrastructuur, zoals snelweg A7, snelweg A9, spoorlijn Amsterdam-Alkmaar-Hoorn-Enkhuizen-Agriport?
4. ook is een 380 kV tracé denkbaar langs Noord-Holland in het Markermeer en in IJsselmeer naar Agriport?

Hoogachtend,

[redacted]

Verzonden: 10/14/2024 2:32:56 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Bezwaar vanwege de mogelijke hoogspanningslijnen dat het dorpse karakter van het gebied verder schaadt.

Het Windpark Wieringermeer heeft al een enorme impact gehad op het landschap, nu daarbij ook nog een bovengrondse hoogspanningslijn parellel lopende met de dorpslinten Abbekerk-Lambertschaag! Dan is Lambertschaag zowel aan de noordzijde als aan de westzijde omringt door hoge bouwwerken!

Verzonden: 10/14/2024 4:04:14 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Mijn echtgenoot[redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik spreek hierbij mijn voorkeur uit voor de minst belastende corridor, namelijk de meest westelijke, de donkerblauwe variant. Deze corridor raakt de minste dorpskernen en gaat grotendeels over dunbevolkt gebied.

Verzonden: 10/14/2024 4:15:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Melkveehouderij [redacted]

Uw zienswijze:

Tracé geel en paars gaan door Sijbekarspel en daarmee eventueel over ons land en/of ons huis. NEE!!!

Geen straling over mijn woning AUB ik lig er nu al wakker van. Elders in het land worden de hoogspanningskabels vervangen wegens straling (RTL nieuws 3 okt. j.l., de Gezondheidsraad ziet aanwijzingen voor een verband met kanker). Waarom hier dan wel masten plaatsen? Wij wonen aan een dorpslint en hebben dezelfde rechten als mensen in een dorpskern!!!

Verder hebben wij een melkveebedrijf met een opvolger, wat al veel uitdagingen geeft. Onze koeien lopen graag onbezorgd in de wei. Voor een veehouder is land ook emotie, ik ben hier geboren en getogen, evenals mijn kinderen. RVO trekt alles wat maar kan van landbouwgrond af, waardoor o.m. minder mestruimte dus meer kosten, in de toekomst minder dieren dus minder inkomsten. De waarde van het land in Sijbekarspel is 130.000 euro per hectare (sept. 2024). Daar kan je niet zomaar hoogspanningsmasten plaatsen! Hierbij stel ik jullie alvast aansprakelijk voor ALLE directe en indirecte, zakelijke en persoonlijke kosten en waardedalingen van woning en land, voor nu en in de toekomst! De rechtsbijstand is al ingeschakeld.

GEEN HOOGSPANNINGSMASTEN IN/DOOR SIJBEKARSPEL, HET MOOISTE DORP VAN NEDERLAND!!!

Maak van Sijbekarspel geen verpauperd spookdorp AUB.

Ik voeg een kaartje bij, de blauwe percelen zijn van ons, we liggen zowel in het gele als in het paarse tracé helaas.

101909415_10307388_Screenshot_20241013_111808_Gallery.jpg

Project 380 kV - Netuitbreiding
Noord-Holland Noord

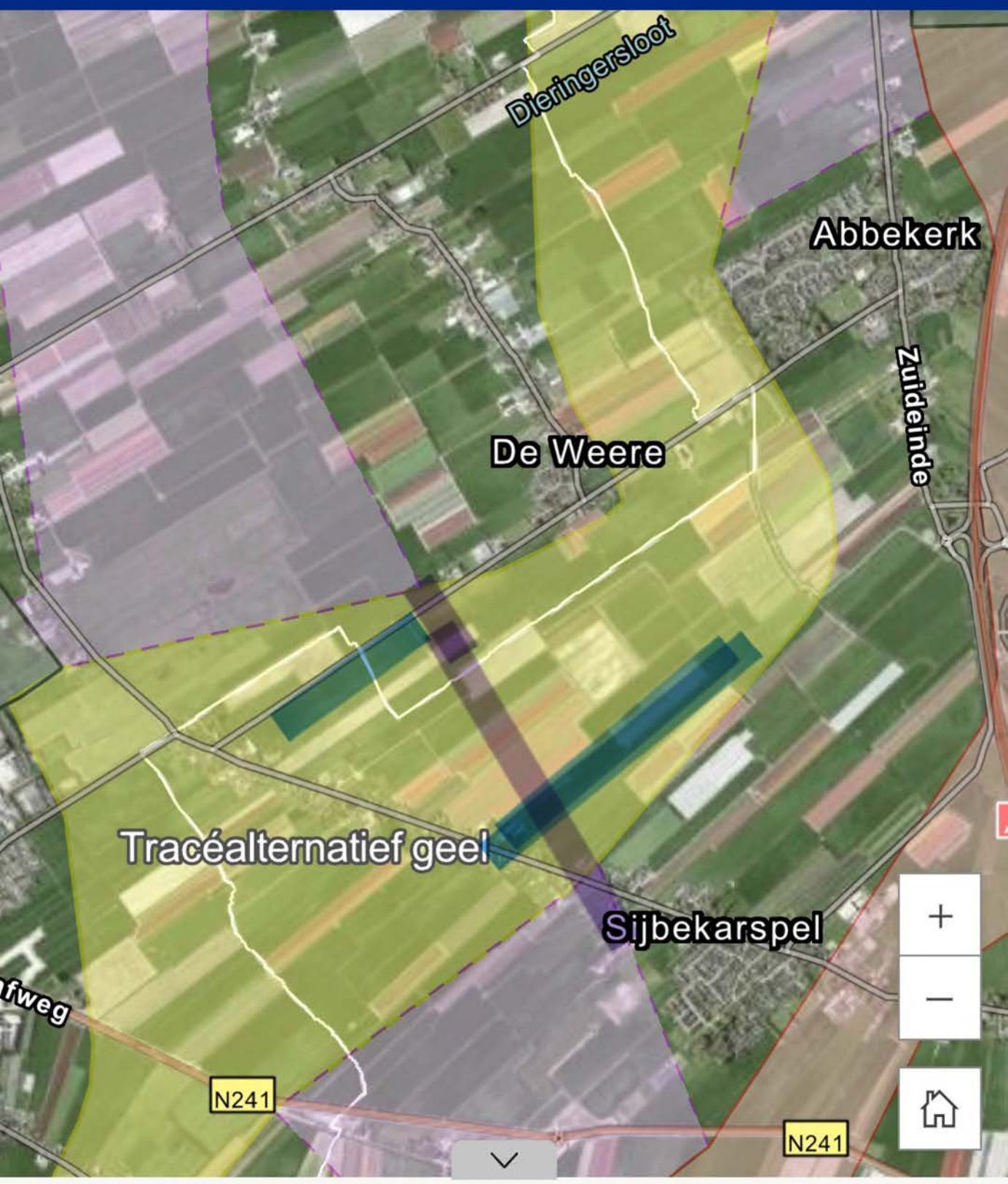

Naar website gaan

Verzonden: 10/14/2024 4:16:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik wil graag mijn voorkeur uitspreken voor de minst belastende corridor,namelijk de meest westelijke variant,de donkerblauwe variant.

Deze corridor raakt de minste dorpskernen en gaat grotendeels over dunbevolkt gebied.

Verzonden: 10/14/2024 6:26:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zie het totaal niet zitten om vlak onder hoogspanningskabels te wonen. De doorgang op de Spanbroekerweg gepland naast ons huis is verre van ideaal. Ons evt uitkopen is ook niet direct een optie daar we in een bedrijfswoning wonen en dat is niet voor niets. De straling die vrijkomt van de hoogspanningskabels KAN NIET gezond zijn voor een mens (en dier) Ik begrijp jullie probleem maar hier over/naast ons huis is toch echt geen optie

Verzonden: 10/14/2024 6:52:56 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Dank voor de geboden mogelijkheid om te kunnen reageren.

Ik wil hierbij mijn diepe bezorgdheid uiten voor een mogelijk tracé dwars door de Schermer-polder. Aantasting van dit unieke BPL dient m.i. te allen tijde te worden voorkomen.

Mocht de keuze desondanks vallen op een traject door de Schermer, dan wil ik erop wijzen dat de logica van 'punt 9' > blz.394 van de 'Notitie onderzoeksalternatieven' mij volledig ontgaat.

Veel wenselijker is het om de extra horizonvervuiling (welke de nieuwe masten en bijbehorende hoogspanningslijnen zullen gaan creëren) dáár te brengen waar er reeds sprake is van horizonvervuiling: n.l. aan de oostzijde van Stompetoren waar twee bovengrondse tracé's al sinds jaar en dag gesitueerd zijn.

Deze reactie, of van nagenoeg gelijke strekking, zal ook door enkele van mijn buren worden ingediend. Aangezien wij er allen gelijk over denken.

Hierbij geef ik (betrokkene),

Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]

Toestemming aan:

Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]

hierna gemachtigde, om namens mij een reactie in te dienen betreffende het project:
380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD

Plaats: [redacted]
Datum: 14-10-2024
Handtekening betrokkenen:
[redacted]

Verzonden: 10/14/2024 8:48:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

beste heer/mevrouw,

in de bijlage mijn reactie, met een 4-tal vragen.

met vriendelijke groeten,

[redacted]

101913166_10308108_20241014_reactie_FBE_01.docx

beste heer/mevrouw,

introductie

ik wil graag reageren op de 380kV netuitbreiding in Noord-Holland Noord. Ik ben groot voorstander van de energietransitie die gaande is, en ben mij bewust van de impact daarvan.

Desalniettemin valt het mij op dat een van de voorgestelde tracés voor de nieuwe hoogspanningsleiding niet in lijn lijkt te zijn met de gestelde doelen.

Gestelde doelen

In het document Notitie-onderzoeksalternatieven-380-kV-Netuitbreiding-Noord-Holland-Noord.pdf worden een aantal doelen gesteld:

1. waar mogelijk en zinvol bundelen met infrastructuur, zoals bestaande hoogspanningsverbindingen, wegen, spoorverbindingen, kanalen of vaarten; (pagina 17 & 19)
2. zo veel mogelijk vermijden van effecten op milieuaspecten zoals natuur, cultuurhistorie, waterkeringen en infrastructuur; (pagina 17 & 19)

doelen (toelichting)

punt 1 wordt verder toegelicht op pagina 19 van de notitie onderzoeksalternatieven. Het doel wordt gesteld om zo veel mogelijk bovenregionale infrastructuur te volgen en zo nieuwe doorsnijdingen van het landschap te vermijden. Ook op pagina 47-48 wordt dit doel aangehaald.

Ten aanzien van punt 2 wordt genoemd dat het (UNESCO werelderfgoed!) Droogmakerij de Beemster wordt bescherm vanuit een aantal waarden (pagina 27). Nederland heeft de verplichting het werelderfgoed in stand te houden (pagina 45).

Verder wordt er ten aanzien van punt 2 genoemd dat de Eilandspolder een Natura2000 gebied is (pagina 29). Hier is het doel de biodiversiteit te waarborgen.

observatie

Het gele trace voldoet mijn inziens niet aan het doel om zo veel mogelijk bovenregionale infrastructuur te volgen. Het rode trace (A7) doet dit namelijk beter. De impact op het bestaande landschap met zijn cultuurhistorische waarde is daarmee minder beinvloedt .

Het gele trace voldoet mijn inziens niet aan het doel om zonder ‘significante aantasting van de uitzonderlijke universele waarden van UNESCO Werelderfgoed’ (pagina 45) de beemster te doorsnijden. ‘Door het toepassen van een goede landschappelijke inpassing zijn effecten mogelijk te mitigeren’ (pagina 45) . Lijkt op een onzekere mitigerende maatregel die op z’n minst toegelicht en onderbouwd moet zijn, daarbij is een grotere mate van zekerheid nodig dan ‘ mogelijk’.

Het gele tracé is succesvol in het vermijden van het natura2000 gebied Eilandspolder, maar het is daarin niet de optimale keuze. Sterker nog, het ligt direct aan dit natura2000 gebied. Het gele tracé voldoet daarom mijn inziens niet aan het doel om de biodiversiteit zo veel mogelijk te waarborgen (in het natura2000 gebied Eilandpolder. Vooral het risico op draadslachtoffers (bureauonderzoek ecologie, Pagina 10-11 & 18) is (nog) niet uitgesloten. Er wordt expliciet aangeraden om de natura2000 gebieden te vermijden (bureauonderzoek ecologie, Pagina 25)

Ten aanzien van punt 2 is onderbelicht (zowel in de Notitie onderzoeksalternatieven als in de bureaustudie ecologie) wat de impact op de Mijzerpolder is. Het gele trace doorsnijdt deze polder. In

de bureaustudie ecologie is te zien dat hier een zeer hoge dichtheid broedparen (>100/100ha, pagina 51) te vinden is. De impact van een trace door dit gebied is onvoldoende onderzocht.

Vragen

Vanwege bovenstaande observaties vraag ik om:

- te laten zien dat het doel ' zo veel mogelijk bovenregionale infrastructuur te volgen' maximaal wordt nagestreefd. Mijn inziens kan dit niet zonder het rode tracé voorkeur te geven boven het gele tracé.
- aan te tonen dat het doorsnijden van het UNESCO werelderfgoed kan zonder significante aantasting van de uitzonderlijke universele waarden van UNESCO Werelderfgoed. Nederland heeft deze verplichting namelijk (pagina 27).
- te laten zien dat doel 'biodiversiteit zo veel mogelijk te waarborgen' maximaal wordt nagestreefd. Mijn inziens kan dit niet zonder het rode tracé voorkeur te geven boven het gele tracé.
- Te laten zien wat de impact is van een tracékeuze door de Mijzerpolder

Verzonden: 10/14/2024 8:52:44 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er is een kans dat de hoogspanningsmasten langs de Gouwe bij Hoogwoud komen. Dat is een slecht idee. Het gebied langs de Gouwe is een open landschap tussen twee beschermde natuurgebieden. De verbinding is cruciaal voor weidevogels zoals grutto, kievit, wulp en tureluur. Daarboven cirkelen buizerds, haviken en blauwe kiekendief

Zij vinden ook hun plek in het open landschap langs de Gouwe. Het open landschap wordt steeds zeldzamer. In de kop van Noord-Holland is het gebied tussen de Gouwe en De Weere uniek, zeker ook in combinatie met het gebied boven Sijbekarspel. Dit is de ruimte waar zowel de mens als de natuur op adem kunnen komen.

Al lijkt Noord-Holland leeg, er is toch nauwelijks een vergelijkbare ruimte te vinden. Al te veel gebieden worden toch ontsierd door industrie, distributiecentra, provinciale wegen en windmolens. Het mag duidelijk zijn dat de hoogspanningsmasten gecombineerd zouden moeten worden met dit soort bestaande infrastructuur.

Voor de vogels in het gebied zou de komst van de hoogspanningsmasten en leidingen, desastreus zijn. Het gebied zal in feite haar ziel en leven verliezen en verworden tot een kale, dode, groen ogende leegte.

Ook voor de mensen in het gebied zou de komst van de hoogspanning desastreus zijn. Dat er grote gezondheidsrisico's gemoeid zijn met het bovengrondse hoogspanningsnet is inmiddels bekend. Besluitvorming die er toe leidt dat mensen bloot zullen worden gesteld aan de onvermijdelijke straling en spanning, is daarmee per definitie onrechtmatig. Dat kan niet anders worden door een vergunning of een besluit van de provincie of het rijk. De aansprakelijkheid voor de schade die het gevolg is van deze onrechtmatigheid, rust zowel bij de overheid als bij Tennet en haar bestuurders persoonlijk.

Daarbij komt ook dat er goede alternatieven zijn. Meest voor de hand liggende alternatief is dat het netwerk gecombineerd wordt met bestaande infrastructuur en daardoor geen nog ongerepte landschappen en gemeenschappen raakt. Daarbij speelt zeker ook een rol dat de inwoners van de Gouwe geen profijt hebben van de komst van het netwerk. De stroom is bedoeld voor meer datacenters en voor de mensen en bedrijven in de regio IJmuiden, Zaanstad en Amsterdam. De vergelijking met de aardgasexploitatie in Groningen ligt voor de hand.

Aanleg onder de grond is het enige werkelijke alternatief. De extra kosten daarvan zullen door de maatschappij als geheel moeten worden gedragen maar vallen in het niet bij de schadevergoedingen die later betaald zullen moeten worden.

Dat de aanleg onder de grond nog nadelen kent, kan geen reden zijn om daartoe niet te besluiten. Er is nog ruim voldoende tijd om te investeren in oplossingen voor deze nadelen. Ook hier geldt weer dat een besluit tot bovengrondse aanleg door een belangrijk ecologisch gebied, dicht bij karakteristieke lintbebouwing terwijl er veiligere opties beschikbaar zijn, tot een verhoogde aansprakelijkheid zal leiden.

Uiteraard graag bereid tot een nadere toelichting, bij voorkeur voordat een besluit genomen wordt maar anders in bezwaar en beroep.

Verzonden: 10/14/2024 8:53:40 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Criteria om tot een gefundeerde besluitvorming te komen, zijn niet inzichtelijk voor de burger. Er is geen sprake van participatie.

Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader te noemen 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoeld of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes en mogelijk een zware impact hebben op het gebied en effect hebben op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelostworden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze inspraak slechts een formaliteit is vanuit de wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' ter bevordering van de lokale democratie.Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de gronden en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast. Hierdoor is besluitvorming niet terug te voeren op vastgestelde criteria.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiëleconsequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouder en het college geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en leefomgeving.

Verzonden: 10/14/2024 8:57:24 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Criteria om tot een gefundeerde besluitvorming te komen, zijn niet inzichtelijk voor de burger. Er is geen sprake van participatie.

Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader te noemen 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoeld of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes en mogelijk een zware impact hebben op het gebied en effect hebben op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelostworden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze inspraak slechts een formaliteit is vanuit de wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' ter bevordering van de lokale democratie.Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de gronden en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast. Hierdoor is besluitvorming niet terug te voeren op vastgestelde criteria.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiëleconsequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouder en het college geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en leefomgeving.

Verzonden: 10/14/2024 9:08:21 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik teken bezwaar aan tegen de (mogelijke) netuitbreiding van Tennet die vlak langs mijn woning komt.

Ik teken bezwaar aan, omdat:

- wetenschappelijk vast staat dat woningen gelegen onder of in de nabijheid van hoogspanningsleidingen een gevaar voor de volksgezondheid opleveren.

- er daarnaast ongetwijfeld sprake zal zijn van waardevermindering van mijn woning.

Verzonden: 10/14/2024 9:41:50 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik teken bezwaar aan tegen de (mogelijke) netuitbreiding van Tennet die vlak langs onze woning komt.

Ik teken bezwaar aan, omdat:

- wetenschappelijk vast staat dat woningen gelegen onder of in de nabijheid van hoogspanningsleidingen een gevaar voor de volksgezondheid opleveren.

- er daarnaast ongetwijfeld sprake zal zijn van waardevermindering van onze woning.

Verzonden: 10/14/2024 9:42:16 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik vind dat dit niet door het mooie sijbekarspel moet gaan!

Verzonden: 10/14/2024 9:43:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Buurtbewoners de gouwe, o.a [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er zijn tal van plannen in ontwikkeling, maar de effecten op gezondheid en impact op leefomgeving zijn niet inzichtelijk te maken. De precieze criteria voor besluitvorming blijven ondoorzichtig alsook wie nu aanspreekbaar is voor inwoners. Inwoners stellen vragen over hoe belangen zoals gezondheid, veiligheid en de bescherming van natuur en cultuurhistorische waarden worden meegewogen. neem verantwoordelijkheid en houd rekening met de gezondheid en leefomgeving van de inwoners. Respecteer de cultuurhistorische en ecologische waarden van het gebied, en wees open over de afwegingen in het proces. Daarnaast wordt er gevraagd om de flexibiliteit om in te spelen op nieuwe innovaties en ontwikkelingen, zodat gezondere en duurzamere alternatieven overwogen kunnen worden.
Bewoners willen niet alleen gehoord worden, maar o

Verzonden: 10/14/2024 10:05:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Onze reactie spitst zich toe op de impact van de uitbreiding van het 380 kV hoogspanningsnet in Noord-

Holland Noord op de avifauna en het habitatverlies in de Mijzenpolder. De Mijzenpolder is van groot internationaal belang voor ongeveer 80 soorten vogels. De internationale betekenis is o.a.gelegen in:

➢ Weidevogels: broedvogels, waaronder de grutto, Rode Lijst en nationale vogel.

➢ Roerdomp: broedvogel, Rode Lijst.

➢ Lepelaar: zomergast en doortrekker, Blauwe Lijst.

➢ Kleine zwaan (afgelopen jaar 36!!): doortrekker en wintergast, Blauwe Lijst.

➢ Smient: wintergast1, Blauwe Lijst.

➢ Kievit: broedvogel en wintergast, staat op Rode Lijst van Nederlandse broedvogels.

➢ Goudplevier: doortrekker en wintergast, Blauwe Lijst.

➢ Wulp: doortrekker en wintergast, Blauwe Lijst.

➢ Grutto: slaapplaatsen in het vroege voorjaar plus broedvogel, Rode Lijst.

➢ Veldleeuwerik: broedvogel, doortrekker, Rode Lijst.

➢ Graspieper: doortrekker, Oranje Lijst.

➢ Spreeuw: doortrekker, Oranje Lijst.

➢ Visdiefjes: Rode lijst

➢ East Atlantic Flyway gaat over Noord-Holland

In onze Mijzen zijn vele vrijwilligers actief als weidevogelbeschermer en er zijn plasdrasgebieden aangelegd hiervoor. De zeer bijzondere Witte grutto komt al 10 jaar in de Mijzen

Uit onderzoek is gebleken dat een zone van ruim 100 meter aan weerszijden van een hoogspanningsleiding door

weidevogels wordt vermeden. Dit zou inhouden dat hiermee de waarde van de Mijzenpolder als natuurgebied voor vogels verloren gaat. Daarnaast is de Mijzenpolder van grote cultuur historische waarde. De polder is nog steeds (als een van de weinige polders) in oorspronkelijke staat. Dit willen we graag zo houden! Met name voor de vogels!!

Verzonden: 10/15/2024 7:40:36 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte lezer,

Kies er alstublieft voor om bestaande hoogspanningstrajecten te volgen voor de uitbreiding naar 380 kV. Noord Holland is een smalle provincie waar nog meer horizonvervuiling door een nieuwe hoogspanningslijn ongewenst is. Het ruime karakter van het landschap verdwijnt als er een nieuwe lijn getrokken wordt. Met name de opties langs de a7 en n247 verknippen het vrije karakter van het landschap, zowel vanaf het land gezien als vanaf het water voor mens en dier.

Bedankt voor uw zorgvuldige afweging in dit lastige proces.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 8:47:57 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn absoluut tegen de uitbreiding door de polder. Er zijn genoeg onderzoeken gedaan naar de schadelijke invloed van bovengrondse elektra leidingen.

Dit loopt te dicht langs ons huis.

Verzonden: 10/15/2024 9:41:39 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Mijn familie
Organisatie:

Uw zienswijze:

Oudendijk is een klein historisch dorp met een landelijke uitstraling.het is een boerendorp met een hechte gemeenschap met prachtige weilanden en koeien en schapen het dorpsbeeld bepalen. DIT BEELD WILLEN WIJ NIET KWIJT!!!!!!!! Dus geen hoogspanningskabels in dit gebied!

Ga langs de westkust daar is het minder bevolkt dan hier!,,

Verzonden: 10/15/2024 9:44:29 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Moerbeek een prachtig dorp in een zeer mooie omgeving waar veel mensen komen fietsen en wandelen om er van te genieten.

De omgeving wordt al belast door het recent aangelegde hoogspanningstraject.

Een tweede traject door deze mooie omgeving zou een onevenredig zware impact hebben

Verzonden: 10/15/2024 9:49:02 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij zijn nog geen jaar geleden verhuisd naar [redacted] in [redacted]

We genieten hier van het mooie uitzicht.

De plaatsing van hoogspanningsmasten en helemaal een transformatorstation met de grote van 24 ha is vernietigend voor het landschap en de mooie vergezichten in de Moerbeek nog afgezien van invloed op de gezondheid.

Verzonden: 10/15/2024 10:07:14 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Zie bijgaand het bezwaar van [redacted] tegen de mogelijke komst van een trafostation tussen Haringhuizen en de Moerbeek

101916835_10308679_Uitbreiding_hoogspanningsnetwerk_Moerbeek_zienswijze.docx

Bezwaar van [redacted]

Beste heer/mevrouw

Hierbij tekenen wij bezwaar aan tegen het plan om misschien een trafostation van 24 ha tussen de Hogebierenweg en de Moerbeek te plaatsen. Onze redenen hiervoor zijn een herhaling van het hele traject wat we in 2013 ook doorlopen hebben en waardoor het plan toen uiteindelijk afgewezen is door dezelfde bezwaren als nu weer naar boven komen. Zie onderstaand.

Daarnaast hebben wij sinds 2020 een groepsaccommodatie, waar mensen komen voor de rust en het landschap (tulpen velden, lammetjes en koeien in de wei etc.) Dit zal ernstig verstoord worden met de komst van een trafostation. Mensen zullen niet of veel minder kunnen genieten van de stilte, want hoe je het ook went of keert, een trafostation geeft geluid en aangezien geluid ver draagt kan dit behoorlijk hinderlijk zijn.

Bezwaren:

1.De lintbebeouwing van de Moerbeek en Haringhuizen

Dit zal ernstig verstoord worden met een trafostation.

2. Gezondheidsrisico's voor bewoners

Een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van een trafostation in woon- en landbouwgebieden zijn de potentiële gezondheidsrisico's. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben. Studies wijzen op een verhoogd risico op bijvoorbeeld leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Er bestaat een voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Het plaatsen van een stafostation in de nabijheid van woningen, zoals langs de Hogebierenweg en Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

2. Natuurlijke waarde en landschappelijke impact

De Moerbekerpolder en Haringhuizen/ Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weidse vergezichten, cultuurhistorisch waardevolle gronden en een rijke biodiversiteit. Het aanleggen van een trafostation zou dit kwetsbare landschap ernstig verstoren:

- Visuele vervuiling:

Het trafostation zou het open karakter van deze polder onherstelbaar aantasten. Het zou het uitzicht voor bewoners en recreanten blijvend verstoren.Zeker in onze situatie met een groepsacommodatie voor gezinnen die rust, ruimte en landschap opzoeken heeft dit een enorme impact. Dit zal ons zeker veel klanten gaan kosten, gezien het trafostation een negatieve impact zal hebben op de rust en het landschap waar mensen bij ons voor boeken.

- Negatieve impact op flora en fauna:

De aanleg en het onderhoud van een trafostatoin zal de lokale flora en fauna schade toebrengen, met name in natuurgebieden en landbouwgrond die wordt gebruikt voor gewasproductie en vee. Vogels, waaronder trekvogels die door de polder trekken, lopen risico op botsingen met het station. Daarnaast kan elektromagnetische straling invloed hebben op het gedrag van dieren, dus onder andere op onze schapen, lammeren.

3. Economische schade voor agrariërs

De Moerbekerpolder is een belangrijk landbouwgebied, waar veel agrariërs hun brood verdienen. De aanleg van een trafostation zal economische gevolgen hebben voor de landbouw:

- Verlies van landbouwgrond:

De aanleg van een trafostation en de bijbehorende infrastructuur zou waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, wat de bedrijfsvoering van onszelf en andere boeren kan schaden.

- Waardevermindering van grond en vastgoed:

Het geplande trafostation in het gebied (dus onze achtertuin) zullen de waarde van onze landbouwgrond en onze boerderij/accommodatie enorm doen dalen. Potentiële kopers of investeerders kunnen afgeschrikt worden door de nabijheid van de infrastructuur, wat leidt tot een directe financiële impact op ons als de bewoners en eigenaren. Tevens zal het ons veel klanditie gaan kosten gezien onze gasten in de accommodatie boeken voor het landschap, vrij uitzicht en rust die ze hier ondervinden.

4. Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit

De aanleg van een trafostaiton in een woonomgeving zoals tussen Haringhuizen (Hogebierenweg) en de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven voor ons als bewoners:

- Hinder door geluid en trillingen: Een trafostation zal een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

- Verlies van recreatieve en toeristische waarde:

Het gebied tussen Haringhuizen en de Moerbeek en Moerbekerpolder is niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie (onze groepsaccommodatie). Wij hebben dus sinds 5 jaar een groepsaccommodatie waar mensen boeken juist om de rust, vrij uitzciht, omgeving. De toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een trafostation zou de aantrekkelijkheid van dit gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt. Wij krijgen altijd feedback dat juist deze landelijke omgeving,de rust en het uitzicht besluit dat de gasten bij ons boeken. Dit zal zeker veranderen met een trafostation in onze achtertuin.

5. Alternatieve oplossingen

Veelal kunnen trafostations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Tevens zou uitbreiding van een bestaand station logisch zijn ipv weer een nieuw station in een landelijk gebied te plaatsen. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

Conclusie

Het aanleggen van een verdeelstation tussen de Hogebierenweg en de Moerbeek en Moerbekerpolder brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

Verzonden: 10/15/2024 10:19:54 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij als direct betrokkene zijn niet goed geïnformeerd over de onderzoeksfase en het besluitvormingsproces. Het lijkt er sterk op dat er al een beslissing is genomen op basis van de kosten en de belangen van grote bedrijven (datacenters b.v.). Ook de plaats aanlanding van de energie van de windmolens op de Noordzee lijkt al bepaald te zijn. Er wordt volledig voorbijgegaan aan de belangen van bewoners en het historisch landschap in dit gebied. Voor ons is dat de gele optie. Zie de bijlage voor mijn volledige argumentatie

101917086_10308737_input_uitbreiding_kabel_netwerk_13_oktober_2024.docx

Sijbekarspel, 13 oktober 2024

Betreft: Netwerkuitbreiding 380kV

L.S.,

Hierbij willen wij, inwoners van Sijbekarspel, onze zorgen kenbaar maken over de plannen voor de uitbreiding van het 380k-v netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze woongenot en woonomgeving. Naast zorgen om onze gezondheid, de natuur en natuurlijk ook de waarde van onze woning maken wij ons ook grote zorgen over het besluitvormingsproces.

Wij voelen ons, net als andere bewoners, totaal buitengesloten van het besluitvormingsproces. Wij zijn als bewoners niet goed geïnformeerd over dit project en de onderzoeksfase. Er heeft ooit een hele kleine advertentie in een regionaal krantje gestaan. Wij hebben deze advertentie wel gezien maar hadden geen idee of en wat dit voor ons zou kunnen betekenen. Toevallig heeft een medebewoner van Sijbekarspel ons geïnformeerd anders hadden we tot op vandaag nog niets geweten. Met de huidige sociale media is het echt niet zo heel moeilijk om bewoners te bereiken en te informeren. Er waren maar een aantal informatie bijeenkomsten gepland, allen niet in deze omgeving. Later las ik in de documentatie online dat de Dorpsraad Sijbekarspel betrokken zou zijn. Deze Dorpsraad is al jaren niet meer actief! Dit alles bij elkaar wekt geen vertrouwen over het proces.

Op 9 oktober jongstleden is er alsnog, met dank aan onze actieve dorpsgenoten, een informatiebijeenkomst geweest in Sijbekarspel. Ondanks alle goede bedoelingen van de aanwezige vertegenwoordigers van Tennet en het Ministerie kon er geen duidelijkheid gegeven worden en de meeste vragen niet beantwoord. Die mochten we op de mail zetten. Na deze zijn we nog minder gerust op een goede en betrouwbare gang van zaken in het besluitvormingsproces.

We begrijpen de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening maar we hebben zeer sterk het gevoel dat wij als bewoners buitengesloten zijn van het besluitvormingsproces. Ons inziens is de omvang van de bekabeling vooral nodig voor de nog te bouwen Datacenters, op korte en lange termijn en de opvang van de energie van windmolenparken voor de kust. Het argument dat het ook nodig is voor woningbouw is onzin aangezien dat maar een klein deel uitmaakt van de totale behoefte.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Daarnaast wordt er voorbij gegaan aan de historische waarde van het Noord Hollands landschap inclusief de vele oude stolpboerderijen. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

We zijn dan ook bang dat daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij ons recht op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

    1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
    2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
    3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak, betere onderbouwing van de voorstellen en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 10/15/2024 10:25:57 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Dit project is begrijpelijk en noodzakelijk.

Maar de leefomgeving is ook belangrijk.

Wij zouden het heel bezwaarlijk vinden als dit project door de landelijke omgeving van de Moerbeek en directe omgeving zal plaatsvinden.

Vandaar mijn bezwaar.

Hopende dat hier rekening mee wordt gehouden,

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 10:28:25 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als inwoners van de Gemeente Opmeer en specifiek de straat [redacted] maken wij (mijn man en ik en nog velen) ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV netwerk in onze omgeving. Een van de coridors raakt mogelijk het begin van de Gouwe en er komt mogelijk een station op/naast het industrieterrein de Veken. Hierbij is 25 hectare ingetekend!

Vooralsnog is veel onduidelijk maar wij zijn tegen deze gele corridor als ook tegen de plaatsing van een hoogspanningsstation direct achter onze huizen. We wonen en werken hier allen om een reden, dicht bij de natuur. Wij geven (veel) om onze gezondheid en ook de gezondheid van onze dieren, een veilige leefomgeving en met oog voor landschapsbeheer. Voor ons ligt vogelgebied en naast ons is ook beschermd gebied.

Wij vinden het dan ook onbegrijpelijk dat dit deel van West-Friesland als optie is ingekleurd, waarbij notabene er zelfs een paarse corridor als alternatief is getekend waarbij nog meer inbreuk is op ons mooie gebied.

Wij vragen dan ook met klem om ontwikkelingen als deze, daar te doen waar de infrastructuur al ligt en/of langs bestaande wegen daar op die locaties er al rekening wordt gehouden met de vervuiling en overlast.

In de bijlage ontvangt u onze gezamenlijk opgestelde argumentatie die wij verder zullen uitwerken en verdedigen, mocht daar in de nabije toekomst noodzaak voor zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

101917291_10308769_2024_reatie_zienswijze_ingeleverd_15-10.docx

Bijlage: Onze gezamenlijke zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted], maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

    1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
    2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
    3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,
[Naam van de indiener]
[Adres van de indiener]

Verzonden: 10/15/2024 12:04:53 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte TenneT,

Wij, als bewoners van Abbekerk, willen ons bezwaar kenbaar maken tegen de geplande plaatsing van twee 380 kV hoogspanningsmasten en het hoogspanningsstation tussen Lambertschaag en de A7, vlakbij ons huis.

Onze bezwaren zijn gebaseerd op de volgende zorgen:

1. Gezondheidsrisico's: Hoogspanningslijnen en verdeelstations zenden elektromagnetische velden (EMV) uit. Uit wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan EMV kan leiden tot gezondheidsklachten, waaronder een verhoogd risico op kinderleukemie en andere gezondheidsproblemen, zoals hoofdpijn, slaapstoornissen en stress. Wij hebben een kind van 2 jaar en ik lijd zelf al aan een slaapstoornis. Het lijkt erop dat de gezondheid van mensen minder zwaar weegt dan andere belangen in deze plannen, wat voor ons onacceptabel is.

2. Negatieve effecten op het leefmilieu: De plaatsing van dergelijke infrastructuur in een landelijke omgeving kan het ecologische evenwicht verstoren. Het gebied achter Abbekerk is een beschermd leefgebied voor vogels, en de komst van hoogspanningsmasten en een verdeelstation kan verstorend werken op deze populaties. Dit kan leiden tot habitatverlies, veranderingen in migratiepatronen en verstoring van broedgebieden. Daarnaast bestaat er een risico op negatieve gevolgen voor andere flora en fauna, inclusief het gedrag en de gezondheid van dieren in de directe omgeving. Ook kan de aanleg schadelijk zijn voor kwetsbare ecosystemen. Het is opvallend dat er geen woningen mogen worden gebouwd in natuurgebieden, ondanks het woningtekort in Nederland, maar dat het plaatsen van

hoogspanningsmasten blijkbaar wel mogelijk is.

3. Esthetische en landschappelijke impact: De grote hoogspanningsmasten en het verdeelstation zullen een significant negatief effect hebben op het landschap. Dit is niet alleen storend voor de natuurbeleving van de bewoners, maar kan ook de aantrekkelijkheid van de regio voor toerisme en recreatie schaden, met als gevolg een negatieve economische ontwikkeling in het gebied.

4. Waardevermindering van woningen: Uit diverse studies blijkt dat nabijheid van hoogspanningsmasten en verdeelstations kan leiden tot waardevermindering van woningen. Dit is een direct gevolg van zowel de gezondheidsrisico's als de visuele overlast die deze installaties met zich meebrengen. Komt er een ruimhartige compensatieregeling voor?

5. Lawaai en hinder: Hoogspanningsmasten kunnen, afhankelijk van de omstandigheden, zoemgeluiden veroorzaken, vooral bij hoge luchtvochtigheid. Dit kan leiden tot overlast voor omwonenden en een afname van de kwaliteit van de woonomgeving.

6. Ongewenste uitbreiding van netcapaciteit voor datacenters: De uitbreiding van de netcapaciteit is deels noodzakelijk door de (toekomstige) datacenters in Wieringerwerf. Wij, als bewoners van Abbekerk en gemeente Medemblik, hebben niet om deze datacenters gevraagd, maar dreigen wel de negatieve gevolgen van deze uitbreiding te ondervinden. De gevolgen, zoals de plaatsing van hoogspanningsmasten en een verdeelstation, leggen een onterecht zware last op de lokale gemeenschap.

7. Kabels ondergronds: Er bestaat een mogelijkheid om de hoogspanningskabels ondergronds aan te leggen. Op veel plekken worden hoogspanningsmasten nu al ondergronds geplaatst. Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten en/of provincies de netbeheerder opdracht geven om een bestaande hoogspanningslijn te ondergronds te plaatsten of te verplaatsen. Daarnaast is er ook een alternatief om meerdere 150 kV-kabels te gebruiken in plaats van een enkele 380 kV-lijn. Technisch gezien kunnen 150 kV-kabels ondergronds worden geplaatst, wat een veel minder verstorend effect zou hebben op de omgeving. Toch lijkt TenneT deze optie af te wijzen op basis van technische redenen en (waarschijnlijk) de kosten. Dit suggereert dat TenneT de gezondheid en veiligheid van de bewoners ondergeschikt maakt aan technische en financiële overwegingen. Wij vinden dit onacceptabel en vragen om heroverweging van deze optie.

8. Gebrekkige communicatie en gebrek aan transparantie: Wij zijn onvoldoende geïnformeerd over deze plannen en hoorden toevallig via een derde partij over de mogelijke plaatsing van hoogspanningsmasten en het verdeelstation. Er is geen bijeenkomst georganiseerd in de gemeente Medemblik, noch hebben wij enige brief of andere vorm van officiële communicatie ontvangen. Dit terwijl de gemeente Medemblik, voor zover wij kunnen beoordelen, een van de zwaarst getroffen gebieden is door deze plannen. Het gebrek aan transparantie en communicatie doet vermoeden dat er bewust is gekozen om inwoners niet goed te informeren, mogelijk omdat men weet dat deze plannen op grote weerstand zouden stuiten. Wij begrijpen hierdoor waarom het vertrouwen in de overheid afneemt, en vinden dat dit onnodig het draagvlak onder bewoners ondermijnt.

9. Alternatieve locaties voor hoogspanningsmasten: Mocht het toch onvermijdelijk zijn dat er hoogspanningsmasten geplaatst moeten worden, dan pleiten wij ervoor om deze zoveel mogelijk te situeren op locaties langs bestaande infrastructuur (o.a. (snel) wegen en windmolens), in plaats van in de buurt van woningen.

Gezien deze risico's en nadelen verzoeken wij u dringend om deze plannen te heroverwegen en te zoeken naar alternatieve locaties/opties die minder impact hebben op de gezondheid, het milieu en het welzijn van de omwonenden.

Wij hopen dat u onze bezwaren serieus neemt en rekening houdt met de belangen van de inwoners van Abbekerk.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 1:57:13 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik wil graag meegeven dat het onze nadrukkelijke wens is om het toekomstige tracé zo min mogelijk over bebouwd gebied te laten lopen, en daarbij zo min mogelijk lintdorpen te doorkruisen. Dit om het kenmerkende, unieke landschap hier in de regio zo min mogelijk aan te tasten. Maar vooral om zo min mogelijk bebouwing en dus inwoners te belasten met het tracé.

Onze voorkeur qua tracé gaat daarom uit naar de meest westelijke variant (de donkerblauwe in het kaartmateriaal).

Verzonden: 10/15/2024 2:15:49 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: Stichting Oer-IJ
Organisatie: Stichting Oer-IJ

Uw zienswijze:

Zie bijlage

101923233_10309701_Reactie_op_NRD_Oer-IJ.docx

KVK

Uittreksel Handelsregister
Kamer van Koophandel®

KvK-nummer 37123629

Rechtspersoon

RSIN	819251331
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Stichting Oer-IJ
Statutaire zetel	[redacted]
Bezoekadres	[redacted]
E-mailadres	[redacted]
Eerste inschrijving handelsregister	20-02-2006
Datum akte van oprichting	15-12-2005
Datum akte laatste statutenwijziging	18-03-2014
Activiteiten	SBI-code: 7220 - Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen Zichtbaar maken van ongeveer 1.400 jaar geschiedenis van mens en natuur in Noord-Holland

Bestuurders

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	18-03-2014 (datum registratie: 20-03-2014)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	19-04-2016 (datum registratie: 17-05-2016)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	13-09-2016 (datum registratie: 15-09-2016)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	19-08-2020 (datum registratie: 30-10-2020)
Titel	Penningmeester
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

WAARMERK
KAMER VAN KOOPHANDEL®

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een elektronische zegel en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe Reader kunt u de elektronische zegel bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de elektronische zegel verifieerbaar blijft.

2024-10-08 11:42:34

KVK

Uittreksel Handelsregister
Kamer van Koophandel®

KvK-nummer 37123629

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	08-07-2021 (datum registratie: 14-07-2021)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	07-02-2023 (datum registratie: 16-02-2023)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	01-03-2023 (datum registratie: 10-03-2023)
Titel	Voorzitter
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	20-03-2023 (datum registratie: 28-03-2023)
Titel	Secretaris
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Uittreksel is vervaardigd op 08-10-2024 om 11.42 uur.

WAARMERK
KAMER VAN KOOPHANDEL®

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een elektronische zegel en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe Reader kunt u de elektronische zegel bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de elektronische zegel verifieerbaar blijft.

2024-10-08 11:42:34

Stichting Oer-IJ

Aan: Bureau Energieprojecten

Postbus 111

9200 AC Drachten

Onderwerp: zienswijze op 380 kV Netuitbreiding Noord Holland Noord c-NRD

Castricum, 11-10-2024

Geachte mevrouw/meneer,

Bij deze willen we als Stichting Oer-IJ reageren op het concept Nota Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve van de beoogde netuitbreiding in Noord Holland Noord..
Het Oer-IJ betreft een markant en bepalend landschap tussen Heiloo, Velsen, Zaanstad en de Noordzeekust. Het betreft het stroomgebied van het Oer-IJ, de meest noordelijke vertakking van de Rijn, die vanaf Amsterdam via Velsen en langs Uitgeest bij Castricum in zee uitmondde. Deze vertakking ontstond zo'n 10.000 jaar voor Christus tijdens de late ijstijd. Tot het begin van onze jaartelling stroomde het Oer-IJ met een open verbinding naar zee, waarbij het landschap continue de invloeden van de getijen onderging. Daarna verzandde de monding van de rivier rond het begin van onze jaartelling. De kenmerken van dit getijdenlandschap met grillige waterlopen en slingerende kreken aan de noordzijde en de rivier Oer-IJ in het zuiden zijn nog steeds terug te zien in het landschap.

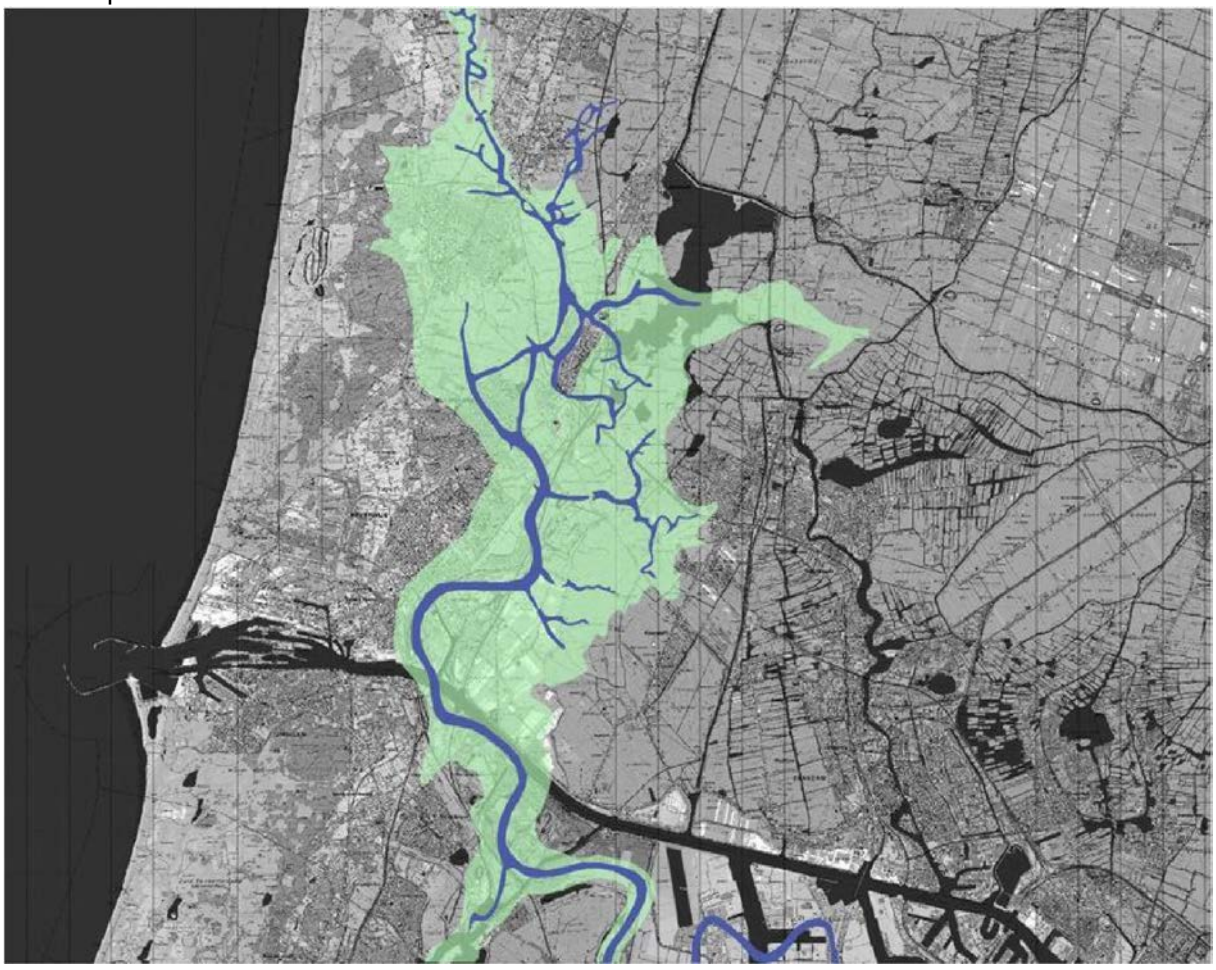

De Stichting Oer-IJ stelt zich ten doel de kennis van dit gebied uit te dragen via tal van gremia, maar ook om beleidsmakers, beheerders, bewoners, bedrijven en bezoekers te verbinden aan de doelen en kansen van behoud, ontwikkeling en benutting van de unieke kwaliteiten van het Oer-IJ. Deze kwaliteiten zouden leidend moeten zijn de (her)inrichting van deze regio.

Het is dan ook niet verbazend dat de Stichting zeer geïnteresseerd de discussie volgt over de tracéverkenning voor de 380 kV , zeker nu er (weer) een westelijk tracé toegevoegd is aan de verkenning. Dit westelijk tracé volgt nagenoeg geen bestaande infrastructurele lijnen en voert rücksichtsloos door het landschap van de binnenduinrand en het Oer-IJ. De samenhang in het gebied komt hierdoor in de knel, terwijl ons doel juist is deze samenhang te versterken. Ook de flora en fauna in het gebied gaat de gevolgen ondervinden. Waar de noodzaak van het verbeteren van ecologische zones groot is in de steeds meer versnipperde binnenduinrand en infrastructuur steeds meer tot onneembare barrières leidt, moet “ontsnipperen” en wegnemen van barrièrewerking leidend zijn. Nieuwe barrières moeten voorkomen worden. Uw eigen randvoorwaarde om te bundelen met bestaande infrastructuur onderschrijven we van harte.

Overigens vindt de Stichting dat de tracékeuze van Tennet niet losgezien kan worden van het project VAWOZ, waarbij de mogelijke aanlandingspunten onderzocht worden. Deze twee projecten worden nu teveel los beschouwd, terwijl alleen een combinatie van beide projecten tot het uiteindelijke netwerk kan leiden.

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau levert de volgende bemerkingen, bezwaren:

- Wij begrijpen de capaciteitsproblemen op het huidig netwerk en de noodzaak hier oplossingen voor te vinden.
- Wij vinden dat de gekozen oplossing het landschap zo min mogelijk geweld mag aandoen. Dit betekent dat nieuwe infrastructuur gekoppeld wordt aan bestaande hoofdinfra, waardoor er niet meer barrières ontstaan. Naast koppeling aan bestaande infra staan we ook hergebruik van bestaande bovengrondse energietrajecten voor. Maak de bestaande 150 kV masten geschikt voor 380 kV en breng de 150 kV ondergronds aan. Koppeling en hergebruik ineen.
- Wij ageren tegen een aanlanding op de noord kop waardoor twee noord-zuid tracés noodzakelijk zijn; aanlanding aan de zuidzijde van het projectgebied in de omgeving van IJmuiden heeft de absolute voorkeur.
- Het nieuw te bouwen 380 kV hoogspanningsstation bij de verbinding Beverwijk-Diemen dient ofwel geïntegreerd worden in het bestaande bedrijventerrein in aansluiting op het bestaande hoogspanningsstation (door amoveren bedrijven), dan wel aan de oostzijde van het tracé. De Noordwijkermeerpolder en de polders rondom Assendelft dienen gevrijwaard te blijven. De verbinding tussen de aanlanding en het nieuwe hoogspanningsstation dient ondergronds te geschieden waarbij de keuze van de boorlocaties mede bepaald wordt door de bodemarcheologie.
- De tracéverkenning van Tennet en het onderzoek naar mogelijke aanlanding in het project VAWOZ hebben direct met elkaar te maken. In de NRD dient het proces te worden toegevoegd hoe tot een integrale en gelijktijdige analyse van de effecten en besluitvorming gekomen kan worden.
- Het Oer-IJ kent een enorme variëteit aan biotopen en herbergt 80% van de biodiversiteit die in Nederland aanwezig is. In het recent uitgebrachte boek “Verrassende Natuur van het Oer-IJ landschap” wordt hier uitgebreid op ingegaan. Deze kwaliteit dient bij de afweging een prominente rol te hebben. Bijgevoegd een link die verwijst naar het voorwoord

https://oerij.eu/downloads/user/pdf/Voorwoord.pdf en de inhoudsopgave https://oerij.eu/downloads/user/pdf/Inhoudspagina.pdf van dit boek.
Tevens ook een link naar het kennisdocument “Natuur in het Oer-IJ” https://oerij.eu/downloads/user/pdf/Kennisdocument%20natuur%20van%20het%20OerIJ%203000822.pdf dat als basis heeft gefungeerd voor het boek.

- De weidegebieden tussen Uitgeest en Castricum, die door de particuliere natuurorganisatie “Stichting De Hooge Weide” beheerd worden, kennen de hoogste weidevogeldichtheid van Noord Holland. Doorsnijding zou funest zijn. Natuurgebieden en weidevogelgebieden zouden in het concept NRD toegevoegd dien te worden als uitsluitend ontwerpprincipe.
- In het zoekgebied is de Stelling van Amsterdam gesitueerd, Unesco Werelderfgoed. Het open zicht op deze stelling dient behouden te blijven. Bij een tracé in de nabijheid van deze stelling dient het tracé ondergronds gesitueerd te worden.
- Met elke keuze voor een tracé zal er een aantasting van landschap- en natuurkwaliteiten aan de orde zijn. Compensatie van deze kwaliteiten dienen gelijktijdig aan de keuze en ruimhartig toegepast te worden.
- In alle omgevingsvisies van de gemeenten in het Oer-IJ worden de kwaliteiten van dit landschap beschreven en als te behouden aangegeven. De waarden en beleving van landschap, natuur, archeologie (4 provinciale archeologische monumenten), historie (verschillende kasteelplaatsen), aardkundige waarden (voormalig riviermondingsgebied), recreatie en toerisme, in hun geologische context, zullen blijvend worden aangetast.
  Een tracé door dit gebied heeft een vernietigend effect. Doorsnijding van het landschap van het Oer-IJ dient daarom voorkomen te worden. Het westelijke tracé dient uit de Notitie Reikwijdte en Detailniveau verwijderd te worden.

Namens de Stichting Oer-IJ

[redacted]

Postadres [redacted]

Email: [redacted]

Verzonden: 10/15/2024 2:26:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Stichting Opmeer Denkt Mee

Uw zienswijze:

Beste lezer,

Bijgevoegd vindt u onze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

namens Stichting Opmeer Denkt Mee

[redacted]

[redacted]

101923453_10309730_2024-10-15_-_Zienswijze_Tennet.pdf

Opmeer Denkt Mee

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Betreft: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Datum: 15 oktober 2024

Geachte lezer,

Middels dit document willen wij graag onze bijdrage leveren aan een betere afweging van de beoogde 380 kV netuitbreiding in Noord-Holland. Dit willen we ook doen door allereerst aan te geven dat de kennis van het proces en de potentiële implicaties op de leefomgeving van inwoners matig tot slecht wordt gecommuniceerd. Pas de komende periode zijn bewonersinformatierondes gepland, terwijl de response datum sluit op 17 oktober 2024.

Wij hebben kennisgenomen van de *380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau* en willen daar graag onze zienswijze op laten schijnen.

1. Nut en Noodzaak

- De toekomstige elektriciteitsopwekking zal een veel decentrale karakter kennen dan we tot heden hebben gehad. Ondanks de toegenomen elektrificatie neemt het NL elektriciteitsverbruik niet toe en de verwachting is dat toekomstige elektrische toepassingen gemiddeld genomen zuiniger zijn dan bestaande toepassingen en ook dat de overschakeling van fossiele oplossingen naar elektrische toepassingen een grote energiebesparing zullen opleveren.

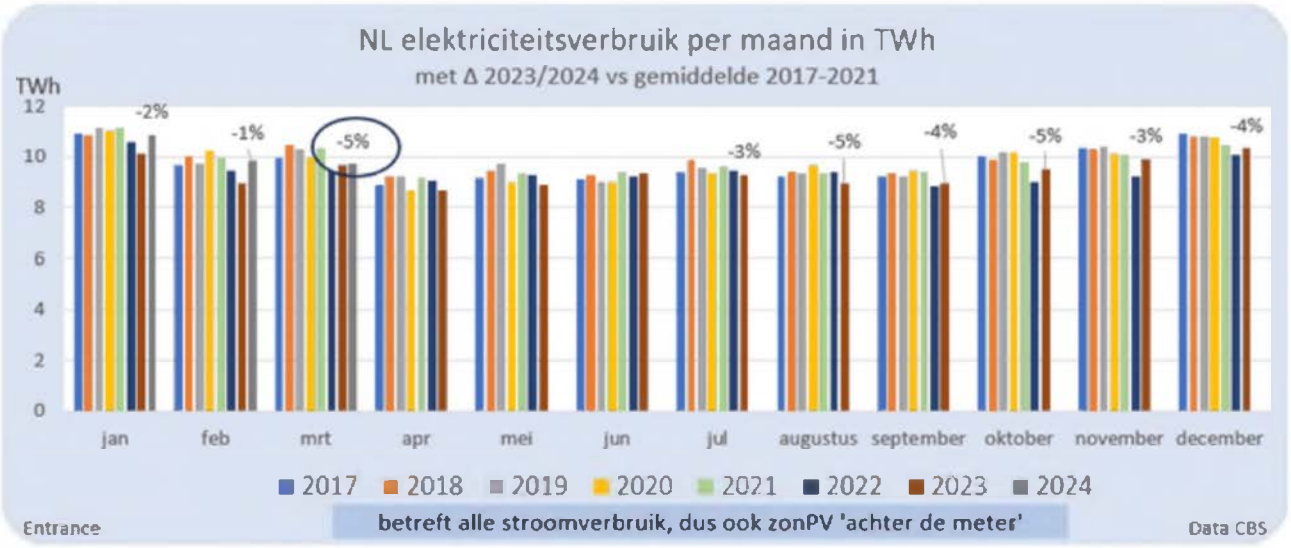

- De overschakeling naar decentrale elektriciteitsopwekking zal de komst van microgrids, met AI en batterijtoepassing versnellen en wordt de situatie veel meer local for local.

- Dat maakt dat je op zijn minst twijfels kunt hebben aan het nut en de noodzaak van deze grootschalige netuitbreiding.

Opmeer Denkt Mee

2. Kies voor een ondergronds tracé
- Als er dan toch een netuitbreiding moet komen dan is ons standpunt: kies voor een ondergronds tracé.
- Wij zijn vóór het opwekken van duurzame energie. Wij vinden dat er geen nieuwe bovengrondse hoogspanningskabels op land nodig en wenselijk zijn.
- Bovengrondse tracés zijn dominant aanwezig in het landschap. Dat is voor mens en dier een negatieve ontwikkeling.
- Suedlink (ook Tennet) laat zien dat ondergrondstransport over een afstand van 700 kilometer mogelijk is.

3. Tracé-keuze
- Als er een tracé-keuze gemaakt moet worden zou die altijd de bestaande tracés moeten volgen. Het is zeer onwenselijk om nog meer tracés door het landschap toevoegen.
- Dus de keuze moet zijn een upgrade van de bestaande infra naar extra 380kV transport of ondergrondse bekabeling voor de extra netuitbreiding.
- We kunnen sinds kort raketten opvangen die terugkomen uit de ruimte, dus het argument dat het niet kan is niet van deze tijd.

Een afsluitende opmerking. Het gehele document lijkt te zijn geschreven in de trant van 'met de kennis van vandaag gaan we de uitdagingen van de toekomst oplossen'. Er zou veel meer gekeken moeten worden naar technologische ontwikkelingen, maatschappelijke uitdagingen, het gevecht om de ruimte en het belang van een gezonde leefomgeving voor mens en dier.

Met vriendelijke groet,
Namens Stichting Opmeer Denkt Mee

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 2:58:10 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Mijn echtgenoot [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik wil graag mijn voorkeur uitspreken voor de minst belastende corridor namelijk de meest westelijke variant, de donkerblauwe variant. Deze corridor raakt de minste dorpskernen en gaat grotendeels over dunbevolkt gebied

Verzonden: 10/15/2024 2:58:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Mijn gezin
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als inwoner van Lambertschaag teken ik protest aan tegen de mogelijke horizonvervuiling en het ontstaan van magneetvelden (gele trace). En dat alles door ons mooie Provinciaal Beschermd Landschap en vogel broedplaatsen. Aantasting daarvan is zeer ongewenst.

De datacenters van de Wieringermeer zullen een grote factor zijn in het nodig hebben van deze netuitbreiding. Stap 1 is om niet meer data centers te bouwen dan de huidige infrastructuur aan kan. Zo kan een 380 kV uitbreiding voorkomen worden en kan een eventuele netverzwaring ondergronds.

Nu de Wieringermeer zoveel meer energie verbruikt, is het logisch als een mogelijk station ook daar gebouwd gaat worden en niet nabij Lambertschaag.

De genoemde argumenten waarom een 380 kV uitbreiding niet over water zou kunnen zijn dun. Geld mag geen rol spelen als de verbruiker van de stroom de kosten van de aanleg draagt. Technisch zijn er altijd oplossingen te vinden die nadelen weer compenseren. Dat is mijn dagelijks werk. Verstoor ons leven niet en bouw die kabels over water, als het echt nodig zijn zijn.

Daarnaast is het ondoenlijk om als burger alle informatie te lezen, analyseren, controleren en op inhoud te bestrijden. Wat mij als burger eigenlijk kansloos maakt om succesvol te protesteren. De dossiers zijn oneindig dik en om daar kennis van te nemen is niet haalbaar naast werk en gezin. We leven in een democratie, maar een dergelijke insteek heeft niets meer met democratie te maken. Ik voel me machteloos, maar toch doe ik een poging via dit online formulier.

Verzonden: 10/15/2024 3:30:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Agriport A7 BV

Uw zienswijze:

Geachte mevrouw/mijnheer,

In de bijlage vindt u onze reactie op de concept-NRD 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en verblijven,

Met vriendelijke groet,

Agriport A7 BV

[redacted]

101925248_10310000_Agriport_A7_BV_reactie_concept_NRD_380_kV_NHN.pdf

202404892

Agriport A7

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Contactpersoon
[redacted]

Middenmeer, 15-10-2024

Kenmerk
2024004

Betreft: reactie concept-NRD 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Geachte heer, mevrouw,

Op 6 september heeft u de concept-NRD betreffende de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord gepubliceerd. Naar aanleiding hiervan ontvangt u onderstaande reactie van Agriport A7 B.V. te Middenmeer.

Achtergrond
Agriport A7 BV is sinds 2005 de drijvende kracht achter de ontwikkeling van de gelijknamige werklocatie in Middenmeer. Vanuit deze rol heeft Agriport A7 gronden verworven in en rondom de huidige werklocatie en geeft deze gronden uit aan nieuwe en bestaande bedrijven in het gebied. Tevens is Agriport A7 verantwoordelijk voor de aanleg van ondergrondse en bovengrondse infrastructuur in het gebied.
Station Middenmeer van TenneT en Liander (Tussenweg) is eveneens aangelegd binnen de werklocatie Agriport A7.

Voor de ontwikkeling van het gebied heeft Agriport de huizen van de vroegere bewoners aangekocht. Dit betekent dat er verspreid door het gebied heen nauwelijks meer woonfuncties zijn die belemmerend kunnen werken voor de verdere groei en ontwikkeling van het gebied.

Relevante recente ontwikkelingen in Agriport A7
In samenwerking met gemeente Hollands Kroon en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier werkt Agriport A7 aan de realisatie van een gebied voor waterberging, recreatie en natuurontwikkeling. Hiervoor is de kavel van Cultuurweg 4 te Middenmeer reeds lang geleden bestemd als waterberging.

Agriport A7 BV heeft in 2023 de boerderij van ruim 50 hectare op Cultuurweg 7 aangekocht en de bewoners zijn in september 2024 naar een andere locatie verhuisd.

De woonhuizen op Cultuurweg 8 en Cultuurweg 9 zijn ook in het bezit van Agriport A7 BV en worden binnenkort gesloopt.

Agriport A7 BV heeft afspraken met de eigenaren van de woningen op Cultuurweg 5 en Cultuurweg 6 voor het geval deze woningen een belemmering vormen voor de ontwikkeling van het gebied.

De glastuinbouwbedrijven zijn op zoek naar restwarmte uit andere niet fossiele bronnen voor de verwarming van de kassen.

380 kV stationslocatie
In de cNRD worden verschillende corridors voor tracéalternatieven en stationslocaties aangedragen om nader te onderzoeken en uit te werken.

Agriport A7

Door de aanwezigheid van de grootschalige glastuinbouwbedrijven, de datacenters van Microsoft en Google, het Ariane Windpark en ECW Energy wordt de werklocatie Agriport A7 nu al aangemerkt als Energy Hub. De verdere verduurzaming van de maatschappij en industrie zullen tot gevolg hebben dat er nieuwe vormen van bedrijvigheid ontstaan op energie-intensieve locaties zoals Agriport A7. Denk hierbij aan de productie van waterstof en het mogelijke gebruik van restwarmte als energiebron voor de glastuinbouw. Wij willen er voor pleiten om na te streven dat de locatie van het 380 kV station dient als een versterking van de reeds bestaande infrastructuur en deze nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Verder is het goed om bij de locatiekeuze ook in ogenschouw te nemen dat er voldoende ruimte is om met ondergrondse en bovengrondse verbindingen naar het nieuwe station te kunnen komen. Meer dan eens is gebleken dat de aanleg van infrastructuur (onnodig) kostbaar is als er veel belemmeringen zijn om de verbinding te maken.

Om bovenstaande redenen zijn wij van mening dat de locatie NO5, en dan met name de voormalige boerderij op het adres Cultuurweg 7 te Middenmeer, het beste geschikt is voor de bouw van het 380 kV station.

Deze kavel is beschikbaar en is bovendien groot genoeg om in de toekomst ook plaats te bieden voor een converterstation voor VAWOZ en een mogelijke elektrolysefabriek.

Verder kenmerkt de locatie zich door haar lage verwachtingen ten aanzien van aardkundige waarden.

De voorgenomen natuurontwikkeling op de boerderij van Cultuurweg 4 kan een belangrijke bijdrage leveren aan de landschappelijke inpassing van het 380 kV station op zuidelijke deel van NO5. Bovendien zal er ook watercompensatie moeten worden aangelegd voor het 380 kV station en kan deze in hetzelfde peilgebied op Cultuurweg 4 worden gerealiseerd. Daarmee kan het 380 kV station een bijdrage leveren aan de realisatie van deze natuurontwikkeling.

Vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd verblijf ik.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 3:49:39 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: ECWE Energy

Uw zienswijze:

Zie brief in de bijlage

101925720_10310066_20241015_reactie_NRD-380-kV-Netuitbreiding-NHN.pdf

ECW Netwerk B.V.
Agriport 201
1775 TA Middenmeer
Tel +31 (0) 88 329 329 0
IBAN NL06RABO0117378968
BTW NL8157.42.812.B.01
KvK 37124727
Email info@ecwenergy.nl
Website www.ecwenergy.nl

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Contactpersoon
[redacted]

Middenmeer, 15-10-2024

Kenmerk
20241015

Betreft: reactie concept-NRD 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Geachte heer, mevrouw,

Op 6 september heeft u de concept-NRD betreffende de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord gepubliceerd. Naar aanleiding hiervan ontvangt u onderstaande reactie van ECW Netwerk B.V. (hierna ECW Energy) te Middenmeer.

Achtergrond
ECW Energy is het nutsbedrijf voor Agriport en doet wat goed is voor het gebied maar door een individueel bedrijf niet gedaan kan worden. ECW Energy houdt zich, voor de bedrijven in het gebied, hoofdzakelijk bezig met energie en water. Agriport heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld van een bedrijventerrein voor glastuinbouw en agribusiness naar een Energyhub. In de Energievisie Noord-Holland Noord[1] d.d. 14-02-2023 is deze rol dan ook niet voor niets expliciet onderkend. ECW Energy heeft onder meer een particulier elektriciteitsnet op Agriport en zit hiervoor rechtstreeks aangesloten bij TenneT, station Westwoud.

Stationslocatie en beoordelingskader
In de cNRD worden verschillende corridors voor tracéalternatieven en stationslocaties aangedragen om nader te onderzoeken en uit te werken. Vanwege het werkgebied van ECW Energy, Agriport, is deze reactie met name gefocust op het noordelijke gedeelte van de tracéalternatieven en stationslocaties en de aansluiting op station MDM150.

Vanuit het beoordelingskader landschap ziet ECW Energy de werklocatie Agriport als de meest geschikte locatie voor het noordelijke 380/150kV-station. De bovengrondse tracés zullen onafhankelijk van de stationslocatie in het landschap te zien zijn. Het station kan daarentegen landschappelijk dusdanig worden ingepast dat het niet of nauwelijks opvalt. Een goed voorbeeld hiervan is het bestaande Tennet station MDM150. In Noord-Holland Noord is Agriport door haar grootschalige en industriële opzet (een van) de meest geschikte locatie(s) om een dergelijk goede inpassing te realiseren.

In de cNRD heeft TenneT een lijst opgenomen met de beoordelingscriteria. Hierbij is het lijnniveau en samenhang van de stationslocatie met de omgeving een van de aandachtspunten, evenals de samenhang tussen specifieke elementen en hun context. Met het oog op deze elementen is ECW Energy van mening dat de stationslocaties NO5 en NO6 hier het beste op aansluiten. Hierbij weegt ook de leefomgeving en de

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Klimaat_Energie/Projecten/Taskforce_Energie_Infrastructuur_Noord_Holland/Documenten_Kennissessies/Energievisie_Noord_Holland_Noord.pdf

gezondheid mee. Het gebied Agriport is primair ingericht als bedrijventerrein hierdoor hoeft er niet of nauwelijks rekening gehouden te worden met omwonenden.

Bij de beoordeling van deze locaties kijkt ECW Energy ook naar bestaande en toekomstige aansluitmogelijkheden, tracés, van kabels op de nieuwe stationslocaties. In het beoordelingskader in de cNRD is dit aspect niet specifiek benoemd. Graag zouden wij zien dat dit wordt opgenomen in het beoordelingskader. Zowel vanuit de ervaring van ECW Energy als netbeheerder alsmede met het oog op ontwikkelingen die kunnen aansluiten op dit nieuwe station zoals:

1) VAWOZ (indien de keuze op Noord-Holland Noord valt);
2) De waterstofbackbone en daarmee de kansen voor waterstofproductie vanaf het nieuwe station;
3) Grote batterijprojecten;
4) overige grootschalige productie of afname.

Wij van mening dat dit (aansluitmogelijkheden op het station/ toekomstige ontwikkelperspectief rondom het station) een wenselijke toevoeging aan het beoordelingskader is.

Beleidsthema's

In de cNRD wordt aangegeven dat TenneT aandacht heeft voor beleidsthema's. Echter het enige beleidsthema dat hier aan bod komt is water en bodem sturend. ECW Energy prijst dat er aandacht is voor klimaatadaptieve maatregelen in het kader van water en bodem sturend. Wij attenderen TenneT er echter op dat de voorgenomen beleidslijn zoals in 2022 ingezet tot nog toe niet is vastgelegd. De interpretatie van de beleidslijn is om die reden vaak niet eenduidig, en daarmee lastig te toetsen. In de beoordelingskaders rondom de komst van de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord verzoeken wij, TenneT hier dan ook rekening mee te houden in de beoordeling.

Informatievoorziening

Vanuit TenneT en KKG is er rondom de publicatie van de cNRD veel aandacht besteed aan het betrekken van de omgeving. Dit is zeer positief. We willen benadrukken dat het van belang is om, met name bewoners uit de gemeenten in het zoekgebied, tijdig en vooral constant te blijven informeren over de voortgang van het project en de definitieve planvorming. ECW Energy is daarnaast ook zeer bereid om mee te denken en input te leveren aan het proces rondom de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd verblijf ik.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 4:05:59 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste,

Na veel tijd te hebben geïnvesteerd in het doornemen van de (aanwezige) stukken op jullie website en het aanwezig zijn op de informatiedagen (al dan niet op eigen verzoek van bewoners) ben ik tot deze reactie gekomen.

Techniek, toekomstvastheid, omgeving, kosten en milieu. Het beoordelingskader van de integrale effectenanalyse.

Ik snap dat het net vol zit en dat er versterking van het net dient plaats te vinden. Noord-Holland kent ruimte en is goedkoop en daarmee zeer aantrekkelijk voor grote bedrijven en of datacentra.

Maar Noord-Holland Noord is meer dan ruim en goedkoop. En ik benoemd bewust Noord-Holland NOORD, want er is een wezenlijk verschil met de rest van de provincie. Wij wonen hier niet omdat dit goedkoop is. Wij wonen hier vanwege de cultuur. Een cultuur onder de bewoners van met elkaar en voor elkaar. En dan heb ik het niet alleen over onze eigen bezittingen maar ook over die van de Gemeente of de Provincie. Hier wordt verder gekeken en dat is omdat de inwoners hier generatie op generatie blijven wonen en dit goed voor de volgende generatie achter willen laten. Hier wordt het gras gemaaid van de buurvrouw die slecht ter been is, of de ramen gelapt van dat oude mannetje op de hoek. Hier maaien wij onze eigen bermen, verzorgen wij de slootkanten en ruimen wij de vuilnis op straat zelf op. Kortom; wij zijn erg gehecht aan onze omgeving en onze natuur. Wij (35jr) zitten in het weekend niet in de kroeg maar wij zitten achter in de tuin te genieten van het uitzicht. De tieners zitten niet in de kroeg of in de stad maar zijn aan het werk op het land of genieten in diezelfde tuin van dat land. En de twintigers? Die gaan studeren maar komen terug. En dat kan je niet zeggen over provincies als Friesland of Drenthe. Daar komen de oud-inwoners niet terug en vergrijst de boel. Wij houden met elkaar Noord-Holland NOORD gezond!

Willen wij dat Noord-Holland Noord een plek blijft om trots op te zijn, waar we elke dag kunnen genieten van het vrije uitzicht zonder stalen constructies in het land dan moet Tennet opzoek naar andere oplossingen dan kiezen voor het gele trace.

Los van bovenstaande en de gevoelens die hierbij komen kijken zijn er ook andere zaken te benoemen in deze reactie. Zo zijn er van de 10.000 stolpboerderijen nog maar 5000 over in Nederland. Deze dienen beschermd te worden. Iemand die geeft om een stolp geeft niets om elektriciteitsmasten. Een doorn in het oog van inwoners van Westfriesland.

380kv is nodig in 2030. Op dit moment is 220kv voldoende. En dat kan ondergronds. Tegen de tijd dat het 2030 is is het ook mogelijk om 380kv veilig onder de grond te leggen.

We hebben het hier niet over 'even wennen'aan het idee dat ze er komen. Geen plattelands West-Fries gaat accepteren dat er stalen masten rondom het huis geplaatst gaan worden.

Ook het punt gezondheid. Er wordt steeds geroepen dat aan beiden kanten 65 meter vrij gehouden moet worden. Het Rivm stelt echter iets anders. 115 tot 215 meter aan weerszijde! Afhankelijk van de hoeveelheid stroom die op de kabel kan. Jullie hebben aangegeven op 9 oktober, bij de bijeenkomst in Sijbekarspel, dat de 380kv uiteindelijk vol zal komen. Dit houdt in dat er aan weerszijde volgens het RIVM geen bewoning kan zijn voor 215 meter. Dat is 430 meter per mastenrij. Gezien er twee rijen komen, en deze rijen ook niet direct naast elkaar geplaatst kunnen worden, komt dit neer op minstens een strook van 860 meter waar geen huizen kunnen staan zonder dat er negatieve gezondheidsgevolgen aan verbonden zijn. Realiseer u dat dit inhoudt dat een lintdorp geen lintdorp meer zou kunnen zijn. Wij zullen hier nooit mee akkoord gaan en hierover blijven procederen. Niemand gaat zijn woning uit en iedereen zal ervoor zorgen dat er geen masten komen. Met elkaar en voor elkaar.

Wij snappen dat Tennet de gele tracé moet onderzoeken, maar als de 'simpele' inwoner al tot de conclusie komt dat deze tracé geen optie is, los van de gevoelens die het met zich mee brengt, waarom wordt er dan nog steeds over gesproken?

We hebben een natuurgebied 2000, we wonen in een lintdorp en het gele tracé kruist VELE lintdorpen. Dit is te zien op uw eigen site. En vanwege de negatieve effecten voor gezondheid, aldus het Rivm, kan het lintdorp niet behouden blijven met de komst van deze masten. Ook de weidevogels in het gebied tussen de A.C. de Graafweg en Sijbekarspel vormt een factor om het gele trace niet te overwegen. Hiervoor kunt u contact opnemen met de boswachter van Noord-Holland.

Noord-Holland Noord is al enkele keren slachtoffer geweest als het gaat om elektriciteit. Dit vanwege de komst van Agriport, Google, Microsoft etc. etc. Het huidige net, of met uitbreiding van 220kv IS voldoende voor de inwoners van Noord-Holland-noord!

Als bedrijven zich willen vestigen dan moet hen gevraagd worden wat ze hiervoor overhebben. En de zittende bedrijven moet ditzelfde gevraagd worden. Laat hen betalen voor de trace die vanwege hun aanwezigheid nodig is. Of een gedeelte in rekening brengen bij hen die er het meeste gebruik van zullen maken. Kies voor ondergronds en indien dit absoluut niet mogelijk is, kies dan voor het trace van de huidige 150kv.

Het is een doorn in het oog, een doorn in het hart en wij gaan ons hier niet bij neerleggen. Niet om vervelend te zijn, want nogmaals wij begrijpen het probleem op het net, maar omdat wij vechten voor het behoud van West-Friesland zoals deze door onze ouders aan ons is overgedragen.

Wij hopen dat het ministerie, welke uiteindelijk de keuze moet maken, op de juiste wijze door jullie wordt geïnformeerd over de gevolgen die elk tracé met zich meebrengt en dat zij niet de hoogte prioriteit aan het financiële aspect geeft.

Bedankt voor het opnemen van deze reactie in het onderzoeksrapport. Ik, wij, kijken uit naar dit rapport, opgesteld door Witteveen en Bos, aangepast door opdrachtgever en uiteindelijk openbaar voor burgers.

Wij gaan er vanuit dat elke ingediende reactie, met zorg wordt opgenomen in het onderzoek en behouden blijft en ter inzage is voor het Ministerie die deze moeilijke beslissing dient te maken.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 4:11:39 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Goedemiddag,

Wij zijn woonachtig aan de [redacted] te [redacted] Via andere dorpsbewoners zijn wij te weten gekomen dat het ministerie / Tennet van plan is een hoogspanningsmast over het dorp heen te plaatsen. Wij willen middels deze reactie laten weten dat wij het hier niet mee eens zijn.

Dit om de volgende redenen:

- De straling die van een hoogspanningsmast af komt is niet goed voor je gezondheid; Uit internationaal onderzoek komen aanwijzingen dat kinderen en volwassenen mogelijk meer kans hebben om leukemie te krijgen, als ze dicht bij bovengrondse hoogspanningslijnen wonen. Bron: RIVM

- Er zijn ook aanwijzingen dat kinderen die in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen wonen een groter risico lopen op hersentumoren. Het risico kan volgens de Gezondheidsraad bijna anderhalf keer zo hoog zijn bij kinderen die lang worden blootgesteld aan magneetveldsterktes van 0,4 microtesla of meer. Bron: RIVM

- In 2022 gaf de Gezondheidsraad aan dat er ook bij volwassenen aanwijzingen zijn voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden bij bovengrondse hoogspanningslijnen en een verhoogd risico op leukemie. Bron: RIVM

Buiten de gezondheidsredenen, zijn er ook andere belangrijke redenen dat wij tegen de plaatsing van de hoogspanningsmast zijn, namelijk:

- Onze boerderij en perceel zal sterk in waarde afnemen wanneer er een hoogspanningsmast in de buurt wordt geplaatst.

- De landelijke uitstraling van het dorp [redacted]en zijn landerijen worden tenietgedaan door het plaatsen van een hoogspanningsmast.

- In S[redacted]staan diverse monumentale stolpboerderijen. De zienswijze van gemeenten, provincie en historische verenigingen zijn gericht op het behoud van deze unieke woningen, die vaak honderden jaren oud zijn. Een hoogspanningsmast past niet in dit plaatje, en zal afbreuk doen aan de uitstraling van deze monumentale panden.

- Op verschillende open plekken tussen woningen in de lintbebouwing mag niet gebouwd worden. Dit is beschermd doorzicht. Door het plaatsen van een hoogspanningsmast gaat dit doorzicht verloren.

- De unieke lintbebouwing, kenmerkend voor dorpen in Westfriesland, maken deel uit van het West-Friese landschap. Een hoogspanningsmast past niet in het beeld van dit landschap.

Om bovengenoemde redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 4:22:00 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen een 380KV net uitbreiding boven of in de buurt van mijn woning.

Aangezien dit een verhoogde kans op allerlei aandoeningen, zoals bijvoorbeeld kanker, creëert.

Verzonden: 10/15/2024 4:46:37 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Purmersteenweg
Huisnummer: 42
Postcode: 1441 DM
Woonplaats: Purmerend
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: gemeente Purmerend

Uw zienswijze:

zie bijgevoegde brief van het college van B&W van de gemeente Purmerend met registratienummer 1603029

101929442_10310265_1603029_getekend_brief.pdf

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding
380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Uw brief van	*Uw kenmerk*	*Behandeld door*	*Bereikbaar*
			0299-452452
Registratienummer	*Verzenddatum*	*Bijlage*	
1603029	9 oktober 2024	Geen	

Onderwerp
Zienswijze op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 380kV NNHN

Geachte minister Hermans,

Het college van B&W van de gemeente Purmerend geeft hierbij haar zienswijze concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 380kV NNHN (hierna kortweg cNRD), die u op 6 september 2024 publiceerde. Onze zienswijze is consistent met de reacties die wij eerder al gaven tijdens de werkbijeenkomsten en op eerdere deelconcepten van de cNRD.

Deze zienswijze is een aanvulling op de zienswijze die wij als onderdeel van de regio ZaanstreekWaterland uitbrengen. Wij vragen u de inhoud van beide zienswijzen te verwerken in de NRD.

Vooraf

In onze zienswijze van juli 2023 met registratienummer 1586901 (op het voornemen en voorstel voor participatie 380kV NNHN), onderschreven wij het belang van de transitie naar een duurzame energievoorziening. Wij begrijpen nut en noodzaak om net-infrastructurele voorzieningen te treffen en hiermee voortgang te boeken. Tegelijk vragen wij u recht te doen aan onderstaande opmerkingen en daarmee dus ook voor de vervolgonderzoeken in het kader van de plan-MER, IEA en HIA.

Tracé door werelderfgoed droogmakerij De Beemster is niet inpasbaar

Bij de 5 voorgestelde tracé-varianten presenteert u 2 varianten die Unesco werelderfgoederen *dubbel* doorkruisen (Beemster en de Hollandse Waterline). Deze voorstellen tasten kernwaarden aan van droogmakerij De Beemster.

Bezoekadres
Purmersteenweg 42
1441 DM Purmerend

Postadres
Postbus 15
1440 AA Purmerend

Telefoon & e-mail
0299 – 452 452
info@purmerend.nl

Als siteholder van UNESCO-werelderfgoed droogmakerij De Beemster verzoeken wij u de zorgplicht[1] voor deze erfgoederen te vervullen en geen tracé door dit werelderfgoed te overwegen of te onderzoeken in het kader van de plan-MER en IEA.

Ondergrondse aanleg

U kiest de bovengrondse aanleg van het kabeltracé als uitgangspunt. Wij vragen u de keuze voor boven- of ondergrondse aanleg niet als uitgangspunt te stellen maar elk van de uitvoeringsvarianten te onderzoeken en op grond daarvan tot conclusies te komen.

Ondergrondse aanleg van het tracé is mogelijk. U beschrijft dit in paragraaf 2.3.2 van de cNRD maar legt daarbij de nadruk op nadelen. Wij vragen u om te onderzoeken hoe de nadelen van ondergrondse aanleg zijn te ondervangen en ook recht te doen aan de voordelen van ondergrondse aanleg van het tracé, zoals de bescherming van het landschap en het grotere maatschappelijk draagvlak.

De ondergrondse aanleg van hoogspanningstracés is mogelijk. U past dit ook toe voor de aanlandingen van stroom uit 'wind op zee' (VAWOZ). Voor VAWOZ is de ondergrondse aanleg de logische keuze. Mede om deze reden kan de bovengrondse aanleg van het 380 kV geen uitgangspunt zijn maar één van de mogelijkheden.

Technische maakbaarheid

Naast het feit dat het tracé langs de snelweg A7 door UNESCO werelderfgoed niet verenigbaar is met de kernwaarden, is er tussen de woonkernen Zuidoostbeemster en Purmerend te weinig ruimte voor een corridor van 500 meter breed. In de cNRD noemt u de mogelijkheid om gebruik te maken van 'schuifruimte' om een corridor te versmallen. Dit is voor ons onacceptabel om met een corridor te versmallen om daarmee de grens op te zoeken van de veiligheidsnorm voor magnetische stralingsrisico. Voor ons bestaat er geen schuifruimte als het gaat om veiligheid van inwoners. Wij vragen u het tracé tussen Zuidoostbeemster - overigens sinds jaar en dag een uitleggebied voor woningbouw (zie: https://plancapaciteit.nl/kaart) - en Purmerend ook om veiligheidsredenen als tracévariant te schrappen.

Beoordelingskader voor onderzoeksuitkomsten

Tijdens de plan-MER en IEA wordt onderzoek gedaan voor meerdere thema's. Voor de interpretatie van de onderzoeksuitkomsten is het essentieel om de onderlinge verhouding van de thema's te kennen. Wij vragen u om in de NRD aan te geven; welk thema het zwaarst weegt en minder van belang wordt geacht.

Tot slot

Wij hopen met onze zienswijze een bijdrage te leveren, zodat de NRD effectief richting kan geven aan inhoud van de plan-MER, IEA en HIA en zien de uiteindelijk NRD met belangstelling tegemoet.

Burgemeester en wethouders van Purmerend,
De wnd secretaris, de burgemeester,

[redacted] [redacted]

[1] De specifieke zorgplicht voor werelderfgoed heeft tot doel beschadiging of vernieling van het werelderfgoed te voorkomen (artikel 14.7 Bal). De initiatiefnemer van een activiteit is verplicht om alle mogelijke maatregelen te nemen die daarvoor nodig zijn. Dit is nodig voor zover dit de uitzonderlijke universele waarde van het dit werelderfgoed raakt. Deze zorgplicht vormt het sluitstuk van de bescherming van het werelderfgoed.

Verzonden: 10/15/2024 4:48:40 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Politieke partij MORGEN!

Uw zienswijze:

Als lokale politieke partij in de gemeente Medemblik en onderdeel van de coalitie, maken wij bezwaar tegen het huidige besluitvormingsproces omtrent de 380KV netuitbreiding. Als partij realiseren wij ons dat de uitbreiding van het energienetwerk noodzakelijk is, echter in onze ogen wordt met de huidige tracés onvoldoende rekening gehouden met het unieke West-Friese landschap en onze dorpslinten. Onze eis is en zal blijven dat er geen hoogspanningsmasten door dorpslinten wordt getrokken (wat nu in tracés als geel en rood mogelijk lijkt) en indien het echt niet anders kan er delen van het tracé onder de grond zal moeten worden getrokken. Dorpslinten zijn namelijk wel degelijk bebouwd gebied! Daarnaast pleiten wij voor het behoud van de open landschappen en dus geen verdeelstations in ons unieke landschap. Locaties die daar beter geschikt voor zijn is vooral de Wieringermeerpolder (is landschappelijk al verpest). Los van deze argumenten wordt er in onze ogen onvoldoende rekening gehouden met de cultuurhistorische waarden van de gebieden en de manier waarop inwoners in een voorstadium zijn geinformeerd. We zijn blij dat Tennet alsnog een extra bijeenkomst heeft gepland in de gemeente Medemblik, echter dat moet in het vervolg beter. We blijven graag nauwgezet aangesloten. Groeten, [redacted]
Fractievoorzitter MORGEN!

101929493_10310272_Antworden-Raadsvragen_MORGEN!_inzake_scenarios_hoogspanningsverbindingen_380_KV_in_de_gemeente_Medemblik.pdf

GEMEENTE Medemblik

Beantwoording vragen raadsleden

Nummer	DOC-24-896973
Zaaknummer	Z-23-482394
Datum waarop de vraag is gesteld:	20 september 2024
Fractie:	Morgen!
Raadslid:	[redacted]
Afdeling	
Onderwerp	Raadsvragen MORGEN! inzake scenario's hoogspanningsverbindingen 380 KV in de gemeente Medemblik
Portefeuillehouder	
Termijn beantwoording is 30 dagen	

Inleiding

1.	Wat is de invloed die wij als gemeente hebben op deze besluitvorming en wordt er opgetrokken met omringende gemeenten als Opmeer en Koggenland?
antwoord	De Minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) is samen met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) het bevoegde gezag voor het verlenen van de projectbesluit om deze hoogspanningsverbinding te realiseren. De gemeenten in het projectgebied, waaronder de gemeente Medemblik, worden door TenneT en de ministeries op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau betrokken bij dit project. Wij worden geïnformeerd over het de voortgang van het project en worden in de gelegenheid gesteld om te reageren op concept stukken. Bij dit project trekken wij samen op met de andere West-Friese gemeenten om onze belangen zoveel mogelijk naar voren te brengen. Op dit moment ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage. Deze onderzoeksopdracht voor de nog op te stellen Milieu Effect Rapportage (MER) is de eerste inhoudelijke stap in dit proces. Na afronding van de MER zal de Minister pas een voorkeurstracé vaststellen die daarna wordt uitgewerkt tot op detailniveau. Ook zal de Provincie Noord-Holland in 2025 een regio-advies coördineren. De provincie hoopt dan, samen met de betrokken gemeenten, een eenduidig advies op te stellen over de locaties en tracé vanuit dit project, maar ook voor het Programma Verbinding Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ). De gemeenteraad wordt nog nader geïnformeerd over dit proces. De betrokken gemeenten in West-Friesland trekken hierin gezamenlijk op.

2.	Is de gemeente geïnformeerd over de plannen van Tennet en zo ja in hoeverre wordt hier medewerking aan gegeven?
antwoord	Tennet heeft uw raad op 31 mei 2023 geïnformeerd over de start van de procedure voor de inpassing van deze 280kV-verbinding. Op 3 juli 2024 heeft TenneT u geïnformeerd over de voortgang van de 380 kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord, de ter inzage legging van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en uw raad uitgenodigd voor een webinar en de inloopbijeenkomst. In bijlage 1 van de brief van 31 mei 2023 wordt verder beschreven hoe wij als gemeente op ambtelijk en bestuurlijk niveau betrokken worden bij dit project. Als gemeente hebben wij de contactgegevens van dorpsraden en ondernemersverenigingen aangedragen, zodat zij rechtstreeks door TenneT en Min. KGG kunnen worden geïnformeerd. Met TenneT hebben wij besproken om binnenkort een presentatie te houden voor de gemeenteraad over de projecten 380 kV-verbinding Noord-Holland Noord en het Programma VAWOZ.

3.	Hoe verklaart u de gebrekkige informatievoorziening vanuit Tennet/ Ministerie van Economische Zaken tot nu toe? Wij krijgen de indruk dat veel inwoners binnen West-Friesland en onze gemeente niet op de hoogte zijn over de mogelijke tracés? Wat gaat de gemeente hierin doen? Zeker gezien de reactietermijn loopt t/m donderdag 17 oktober as.
antwoord	TenneT en het ministerie van KGG zijn als initiatiefnemer en bevoegd gezag verantwoordelijk voor de communicatie en publicatie. Wij als gemeente hebben de bekendmaking van dit project gedeeld op onze website en gepubliceerd in een van onze (email) nieuwsbrieven. TenneT heeft eind augustus de dorpsraden en andere betrokkenen per mail uitgenodigd voor deelname aan het webinar over de cNRD en de inloopavonden over de terinzagelegging. De afgelopen weken hebben wij gesprekken gevoerd met ongeruste inwoners. Er is ook een extra informatieavond geweest in Sijbekarspel waar het ministerie en TenneT de inwoners hebber geïnformeerd.

4.	In hoeverre is in de plannen van Tennet rekening gehouden met beschermd provinciaal landschap, natuurgebieden zoals landschap Noord-Holland en de historische waarden van onze dorpslinten?
antwoord	Op pagina 46 van de Notitie onderzoeksalternatieven staat een overzicht van de ontwerpprincipes milieu en planologie.

	Wat ons betreft worden het BPL en de historische waarden van o.a., onze lintdorpen nog onvoldoende beschermd. In onze reactie op deze concept NRD gaan wij daar verder op in.

5.	Is het college voornemens een zienswijze in te dienen op de mogelijke tracés en met harde eisen te komen waar in de verdere planvorming rekening mee moet worden gehouden.
antwoord	Het college is voornemens om een zienswijze in te dienen op de concept NRD die nu ter inzage ligt. Wij zullen dit gezamenlijk met de andere gemeente in de regio West-Friesland doen.

6.	Aanstaande maandagavond 23 september is er een inloopavond in Avenhorn verzorgd door Tennet, waarom is er geen inloopavond binnen de gemeente Medemblik, gezien er maar liefst drie mogelijke tracés door onze gemeente lopen?
antwoord	Het is aan TenneT en het bevoegd gezag om de locatie(s) van de inloopbijeenkomsten te bepalen. Wij hebben daar geen invloed op.

7.	Tot slot lezen wij uit het Nationaal Programma voor Defensie dat het gebied tussen Opmeer, Benningbroek en Wognum mogelijk als laagvlieggebied wordt onderzocht. In hoeverre strookt dit met eventuele plannen van Tennet?
antwoord	Het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie is een programma onder de Nationale Omgevingsvisie, net zoals bijvoorbeeld het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Dat Programma zal onderdeel moeten worden van een brede integrale ruimtelijke visie op Nederland. Samen met de provincie willen wij die integrale afweging maken op de schaal van Noord-Holland Noord in het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord. De 380 kV-verbinding wordt ook meegenomen in dat Ontwikkelperspectief.

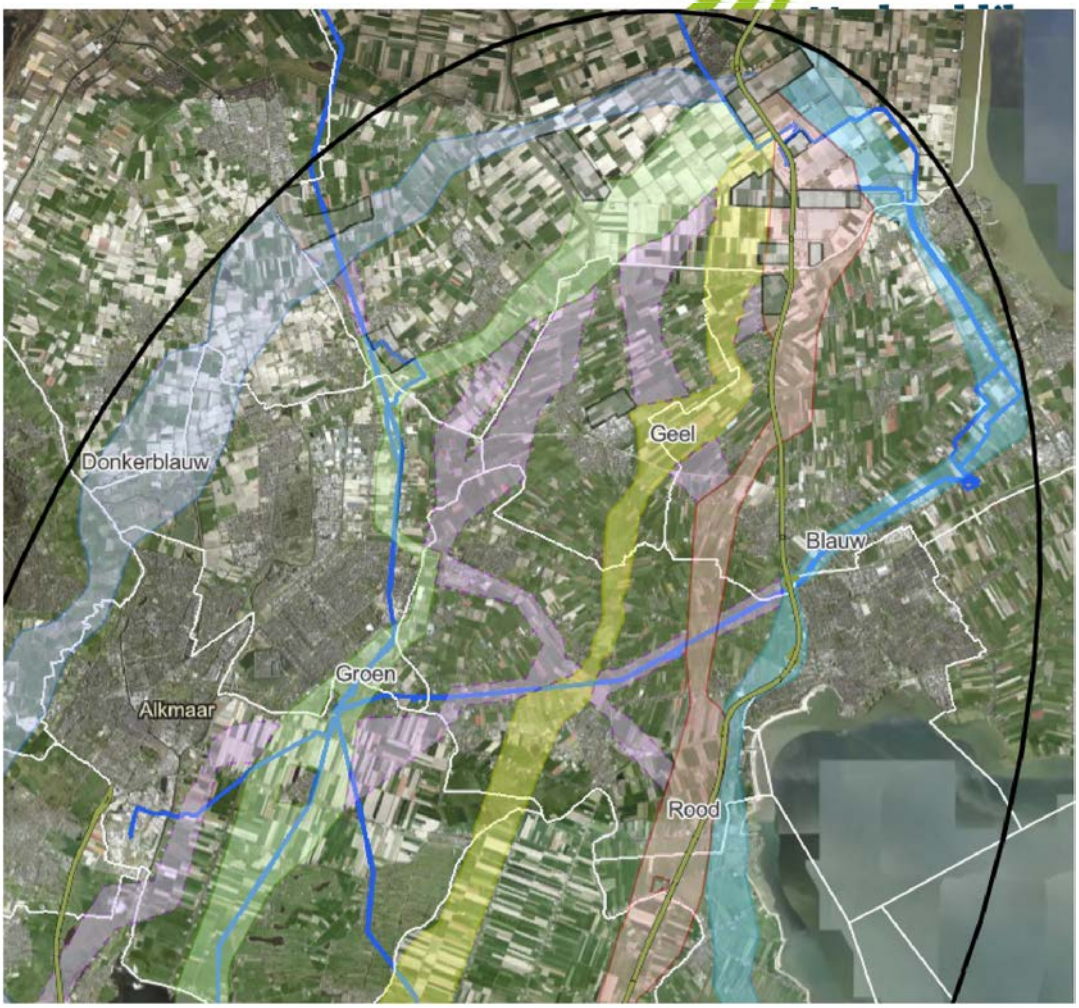

https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/380-kv-netuitbreiding-nhn
https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/380-kv-noord-holland-noord

Verzonden: 10/15/2024 6:05:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: kleinkinderen !!!
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij ons sterk protest tegen genoemde uitbreiding, corridor tracé 'geel' in het kader van de directe gezondheid in omgeving Spierdijk, tevens aantasting van het landschap en woongenot.

https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/04/18/aanbiedingsbrief-hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-1-kanker-bij-kinderen

Verzonden: 10/15/2024 6:19:55 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij ons sterk protest tegen genoemde uitbreiding corridor tracé geel, wegens de directe gezondheid in de omgeving Spierdijk en tevens aantasting van het landschap en woongenot.

Verzonden: 10/15/2024 6:20:59 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste medewerker,

Mijn reactie kunt u vinden in de aangehechte bijlage.

Vriendelijke groet, [redacted]

101930771_10310544_reactie_hoogspanningslijnen_c-NRD.docx

Beste medewerker,

Hieronder mijn reactie t.a.v. de uitbreiding van het stroomnetwerk Noord-Holland Noord c-NRD.

Tracé's

Eerst wil ik het LICHTBLAUWE (oostelijke) tracé benoemen. Deze heeft een enorme omweg. Wat eventueel wel zou kunnen is deze route te laten aanhechten op Lelystad. Over water treft helemaal geen (dorps)kernen.

Het RODE tracé: nagenoeg de langste route! Groot euvel bij de RODE route is de smalle strook nabij Purmerend. Ik heb me laten vertellen dat dit een technisch euvel betreft. Daarnaast gaat tracé ROOD door veel dorpskernen. De RODE heeft de smalste corridor, smaller dan de smalste stukken van andere tracés.

Het GELE tracé: de kortste route maar loopt door de Beemster. Zou het GELE tracé de Beemster kunnen omzeilen door via Oterleek op GROEN verder te gaan richting Assendelft? Als de Beemster vermeden zou kunnen worden zou GEEL verbonden kunnen worden met GROEN via een PAARS verbindingsstuk om later via GROEN aan te hechten met Assendelft?

Tracé GROEN zou eventueel kunnen als de aanhechting bv. in Schagen plaatsvindt (stationslocatie Schagen). Daarnaast kan GROEN interessant zijn omdat dit redelijk dichtbij zee is om in de toekomst te kunnen aansluiten op het eventuele windmolenpark. Tracé GROEN gaat langs al bestaande hoogspanningslijnen, dus het effect van horizonvervuiling is hier minder. Dit smalste gedeelte is nog altijd breder dan het smalste gedeelte op het rode tracé. Daarnaast is tracé GROEN de kortste westelijke route (nabij kust i.v.m. windmolenpark!)

Het [redacted] tracé (west) kan korter gemaakt worden als er een stationslocatie in Schagen is. De stroomvraag in de zuidelijke en westelijke helft van de provincie is groter dan de noordelijke en het oostelijk deel (dichterbij steden zoals Haarlem en Alkmaar en Amsterdam daargelaten). Een komend windmolenpark kan aan de oostelijke kant beter aanhechten. Daarnaast heeft de oostelijke route minder dorpskernen.

Wat ook zou kunnen is de bestaande opties combineren:

- Via ROOD of GEEL zuidwaarts, daarna afbuigen bij de bestaande hoogspanningskabels richting Oterleek en daar op groen aanhechten. Groot nadeel is wel de verbinding met de windmolenparken op zee.

Stationslocaties

Schagen lijkt de beste optie voor stationslocatie voor het hoogspanningsnetwerk. Tegelijkertijd vind ik dit een lastige omdat er dan een suggestie lijkt te ontstaan om het windmolenpark in het noorden des lands te laten bouwen. Echter, het noordelijke gedeelte van NL heeft een prachtige kustlijn, tegenover een wat industriëlere kustlijn nabij Beverwijk en IJmuiden. Ik pleit dan ook om de sfeer te behouden en de stroom van het windmolenpark in het zuiden te laten aanlanden (Assendelft).

Tegelijkertijd is Schagen wat meer bevolkt dan Middenmeer.

Verzonden: 10/15/2024 6:23:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij mijn sterk protest tegen genoemde uitbreiding, corridor trace "geel" in het kader van de directe gezondheid in omgeving van spierdijk. Tevens van de aantasting van het landschap en woongenot.

Verzonden: 10/15/2024 6:28:56 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij wil ik mijn grote bezwaren uiten tegen de plannen van de uitbreiding en dan met name spoor 'geel'. Ik vrees voor onze gezondheid omdat spoor 'geel' te dicht langs spierdijk loopt. Onderzoeken hebben al uitgewezen dat er grote gezondheidsrisico's kleven aan te dicht bij een mast wonen. Vooral voor kleine kinderen waarvan er hier veel zijn.

Verzonden: 10/15/2024 6:46:39 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hoe worden wij hiervan op de hoogte gehouden?

Verzonden: 10/15/2024 6:53:33 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Wij dienen protest in voor de hoogspanningskabels bij de nieuwbouwwijk in Spierdijk. Zie link
https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/04/18/hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-i-kanker-bij-kinderen

En aangezien wij ook jonge kindere
Organisatie:

Uw zienswijze:

https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/04/18/hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-i-kanker-bij-kinderen

Wij hebben jonge kinderen en zijn juist verhuist om gezondheidsredenen. Wij willen dit risico niet lopen.

Verzonden: 10/15/2024 7:09:08 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Aantasting West-Fries landschap, lintbebouwing, Bijzonder Provinciaal Landschap, dieren zoals wilde vogels uilen, valken, sperwers, kiekendieven, bonte specht, groene specht, zilverreiger, marters, egels enz. Aantasting algemene gezondheid in het bijzonder kinderen. Doorkruising landelijke wandelpaden Noord-Holland o.a. Pannepad en Abbekerk-De Weere

Verzonden: 10/15/2024 7:12:57 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam:
Tussenvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Land:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zie bijlage

Hallo Allemaal, 202404909

ik heb vernomen dat jullie hoogspanningskabels gaan aanleggen in Berkhout, dit is bizar, in een woonwijk, en zoals op tv. uitgezonden was, dat is niet meer van deze tijd.

Ga lekker onder de grond
en zoek wat weilanden
op, ook de gezond-
heid is dit niet
ten goede.
Ik maak bezwaar
een bezorgde

bewoner.

Verzonden: 10/15/2024 7:26:46 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij wonen in een mooie landelijke omgeving met boerderijen van meer dan 100 jaar oud in een omgeving met grote landschappelijke waarde.

Het plaatsen van een trafostation van 24 ha zal hier een vernietigende uitwerking op hebben, het is hier niet voor niets een anwb fiets route.

Naast het landschappelijke maken wij ons ook zorgen om onze gezondheid ivm straling en geluidsoverlast en kapitaal verlies op onze woning.

Met een vriendelijke groet [redacted] en [redacted]

Verzonden: 10/15/2024 7:26:50 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij ons sterk protest tegen genoemde uitbreiding, corridor tracé "geel", in het kader van de directe gezondheid in omgeving Spierdijk, tevens aantasting van het landschap en woongenot.

https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/04/18/hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-i-kanker-bij-kinderen

101931429_10310624_kernadvies-Hoogspanningslijnen-en-gezondheid.pdf

Hoogspanningslijnen en gezondheid deel I: kanker bij kinderen

Aan: de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Nr. 2018/08, Den Haag 18 april 2018

Gezondheidsraad

inhoud

Samenvatting 3

01 Inleiding 6

1.1 Achtergrond 7
1.2 Kinderleukemie in Nederland 8
1.3 Adviesaanvraag 8
1.4 Werkwijze 9
1.5 Leeswijzer 10

02 Elektriciteitslijnen en magnetische velden 12

2.1 Spanning, stroom en velden 13
2.2 Veldsterkte 13
2.3 Blootstelling bepalen 15

03 Leukemie bij kinderen 17

3.1 Afstand tot bovengrondse elektriciteitslijnen 18
3.2 Magneetveldsterkte 21
3.3 Conclusies 24

04 Andere vormen van kanker bij kinderen 26

4.1 Hersentumoren: afstand 27
4.2 Hersentumoren: magneetveldsterkte 27
4.3 Lymfomen: magneetveldsterkte 29
4.4 Conclusie 30

05 Andere factoren dan magnetische velden 31

5.1 Verstorende factoren 32
5.2 De corona-hypothese 32
5.3 De contactstroom hypothese 33

06 Conclusies en advies 34

Literatuur 39

samenvatting

In Nederland ontstaan jaarlijks ongeveer 135 nieuwe gevallen van leukemie bij kinderen. Er zijn aanwijzingen dat kinderen die in de buurt van bovengrondse elektriciteitslijnen wonen een tot ongeveer twee maal hogere kans hebben om deze ziekte te krijgen dan andere kinderen. Dat betekent dat één geval van kinderleukemie per twee jaar mogelijk samenhangt met de aanwezigheid van bovengrondse elektriciteitslijnen. Blootstelling aan magnetische velden die de lijnen opwekken zou hiervoor verantwoordelijk kunnen zijn, al vallen andere (onbekende) factoren of toeval niet uit te sluiten. Mede op basis van een advies van de Gezondheidsraad uit 2000 adviseert de Rijksoverheid aan gemeenten, provincies en netbeheerders een voorzorgsbeleid. Dat beleid wil zoveel mogelijk voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarin kinderen langdurig worden blootgesteld aan door bovengrondse hoogspanningslijnen opgewekte magnetische velden die gemiddeld over het jaar sterker zijn dan 0,4 microtesla.

Adviesaanvraag

De toenmalige staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (het huidige Infrastructuur en Waterstaat) heeft de Gezondheidsraad gevraagd het advies uit 2000 te actualiseren en daarbij niet alleen naar leukemie te kijken, maar ook naar andere gezondheidseffecten. Dit eerste deeladvies gaat over kanker bij kinderen. In vervolgadviezen komen kanker en ziektes van het zenuwstelsel bij volwassenen aan bod.

Twee soorten onderzoek: naar afstand en naar magneetveldsterkte

De commissie Elektromagnetische velden van de Gezondheidsraad heeft de gegevens over een mogelijke relatie tussen de blootstelling aan magnetische velden die worden opgewekt door bovengrondse en ondergrondse elektriciteitslijnen en het optreden van kanker bij kinderen opnieuw en in meer detail geanalyseerd, met inbegrip van de meest recente onderzoeken. De meeste onderzoeken meten niet de exacte blootstelling van kinderen, omdat dat te complex en tijdrovend is. In plaats daarvan wordt in sommige onderzoeken gekeken naar de afstand tussen de woning van het kind en de elektriciteitslijn, omdat met toenemende afstand de door de lijn veroorzaakte magneetveldsterkte afneemt en de afstand daarmee een indicatie geeft voor de magneetveldsterkte in de woning. In andere onderzoeken wordt de magneetveldsterkte in de woning bepaald door middel van berekeningen, metingen, of combinaties van beide.

Kinderleukemie

Alle onderzoeken bij elkaar duiden op een hoger risico op kinderleukemie naarmate de afstand kleiner en de magneetveldsterkte hoger is. Hierbij is het geschatte risico hoger naarmate de blootstelling aan magnetische velden nauwkeuriger is bepaald. Bij de meest representatieve blootstellingsschatting is de magneetveldsterkte

bepaald in alle woningen waar het kind tussen geboorte en diagnose heeft gewoond. Bij kinderen die langdurig zijn blootgesteld aan een gemiddelde magneetveldsterkte van 0,3 tot 0,4 microtesla of meer, lijkt het risico op leukemie naar schatting ruim twee en een half keer zo hoog als bij kinderen die op het achtergrondniveau worden blootgesteld. Bij deze risicoschatting is er sprake van een aanzienlijke onzekerheid, maar de kans dat er in werkelijkheid geen verhoogd risico is, acht de commissie klein. Deze nieuwe analyses bevestigen de eerdere conclusies van de Gezondheidsraad.

Andere vormen van kanker

Van andere vormen van kanker bij kinderen zijn alleen onderzoeksgegevens beschikbaar over hersentumoren en lymfomen, maar alleen voor hersentumoren zijn er voldoende gegevens om analyses uit te voeren. In onderzoeken met alleen afstand als blootstellingsmaat zijn geen aanwijzingen gevonden voor een verband met hersentumoren bij kinderen. In onderzoeken met magneetveldsterkte als blootstellingsmaat lijkt het risico op hersentumoren bijna anderhalf keer zo hoog bij kinderen die in hun woningen langdurig zijn blootgesteld aan gemiddelde magneetveldsterktes van 0,4 microtesla of meer. Bij deze risicoschatting is er sprake van een aanzienlijke onzekerheid en acht de commissie de kans dat de verhoging op toeval berust groter dan bij leukemie.

Conclusies

Uit de analyses van de commissie komen aanwijzingen voor een relatie tussen blootstelling aan magnetische velden rondom bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van leukemie en wellicht ook hersentumoren bij kinderen. Als de resultaten worden samengevat in een door het Amerikaanse Environmental Protection Agency opgesteld classificatiesysteem voor oorzakelijkheid concludeert de commissie dat er voor leukemie en voor hersentumoren ‘aanwijzingen voor een oorzakelijk verband’ zijn met de blootstelliing aan magnetische velden. Wel zijn de aanwijzingen bij hersentumoren zwakker dan bij leukemie. De bewijskracht voor beide typen tumoren is, mede doordat hiervoor in proefdieronderzoek geen ondersteuning is gevonden, niet voldoende om te spreken van een ‘waarschijnlijk’ of ‘bewezen’ oorzakelijk verband.
Over het risico op lymfomen bij kinderen zijn onvoldoende gegevens beschikbaar om een uitspraak te doen over een oorzakelijk verband.
Het valt niet uit te sluiten dat andere factoren die samenhangen met de aanwezigheid van bovengrondse elektriciteitslijnen een rol spelen. In onderzoeken is daarvan tot nu toe echter niets gebleken. Ook is niet uit te sluiten dat toeval een rol speelt, met name bij de bevindingen over hersentumoren.

Aanbevelingen

De commissie ziet in de huidige stand van wetenschap geen aanleiding de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat te adviseren het beleid met betrekking tot bovengrondse hoogspanningslijnen te heroverwegen. Omdat er aanwijzingen zijn voor een oorzakelijk verband tussen blootstelling aan magnetische

velden en een verhoogd risico op kinderleukemie en hersentumoren, en magnetische velden niet tegengehouden worden door bodem of bouwmaterialen, geeft de commissie vanuit gezondheidskundig oogpunt de staatssecretaris in overweging om het beleid uit te breiden naar ondergrondse elektriciteitskabels en andere bronnen van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het elektriciteitsnetwerk, zoals transformatorstations en transformatorhuisjes.

01 inleiding

Er zijn aanwijzingen dat kinderen die in de buurt van bovengrondse elektriciteitslijnen wonen een hogere kans hebben om leukemie te krijgen dan andere kinderen. De oorzaak is onduidelijk: mogelijk spelen de door deze lijnen opgewekte magnetische velden hierbij een rol. Mede op basis van een advies van de Gezondheidsraad uit 2000 adviseert de Rijksoverheid aan gemeenten, provincies en netbeheerders een voorzorgsbeleid om zo veel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat door de aanleg van nieuwe bovengrondse hoogspanningslijnen of de bouw van woningen, scholen of kinderopvangplaatsen nieuwe situaties ontstaan waarin kinderen langdurig boven een bepaald niveau (0,4 microtesla gemiddeld over het jaar) worden blootgesteld aan magnetische velden. In 2014 heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (het huidige Infrastructuur en Waterstaat) de Gezondheidsraad gevraagd het advies uit 2000 te actualiseren en zich daarbij niet alleen te richten op kinderleukemie, maar ook op andere gezondheidseffecten die mogelijk samenhangen met de aanwezigheid van bovengrondse elektriciteitslijnen.

1.1 Achtergrond

In 1979 vonden Amerikaanse onderzoekers dat er in de buurt van bovengrondse elektriciteitslijnen (de distributielijnen die in de Verenigde Staten veelal tussen de woningen door lopen) meer gevallen van kinderleukemie voorkwamen dan verderaf.[1] Elektriciteitslijnen wekken zogenoemde extreem-laagfrequente (ELF) elektrische en magnetische velden op (zie hoofdstuk 2). De vraag rees of blootstelling aan die velden de oorzaak zou kunnen zijn. Dit leidde tot verder onderzoek, waarbij de aandacht niet alleen uitging naar kinderleukemie, maar ook naar andere vormen van kanker bij kinderen en volwassenen en naar andere ziektes.
In 2002 heeft het International Agency for Research on Cancer (IARC), een agentschap van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), ELF magnetische velden bestempeld als ‘mogelijk kankerverwekkend bij mensen’, vooral omdat in epidemiologische onderzoeken een redelijk consistente associatie werd gevonden tussen blootstelling aan dergelijke velden en het risico op kinderleukemie.[2]

De Gezondheidsraad heeft diverse adviezen over dit onderwerp gepubliceerd.[3-7] In 2000[4] kwam de raad tot een gelijksoortige conclusie als het IARC: ‘de gegevens verkregen uit epidemiologisch onderzoek [wijzen] op een redelijk consistente associatie werd tussen wonen in de nabijheid van bovengrondse elektriciteitslijnen en een geringe verhoging van de kans op leukemie bij kinderen.’

Een associatie is een *statistische* samenhang en geeft geen uitsluitsel over een mogelijk oorzakelijk verband (zie kader). De raad gaf destijds aan dat een oorzakelijk verband met blootstelling aan ELF magnetische velden met epidemiologisch onderzoek alleen niet is vast te stellen. In een advies over mogelijke oorzaken van kinderleukemie dat de raad samen met de Belgische Hoge Gezondheidsraad in 2012 heeft uitgebracht werden soortgelijke conclusies getrokken als in het advies uit 2000.[8]

Associatie of oorzakelijk verband

Bij relaties tussen blootstelling aan een bepaalde factor, zoals ELF magnetische velden, en een ziekte, zoals kinderleukemie, wordt onderscheid gemaakt tussen associatie en oorzakelijk verband. Men spreekt van een associatie tussen blootstelling en ziekte als beide vaker samen voorkomen dan op grond van toeval verwacht mag worden. Er is sprake van een oorzakelijk verband als de ziekte het gevolg is van de blootstelling. Een associatie tussen blootstelling en ziekte, bepaald uit een statistische analyse, geeft op zich geen uitsluitsel over een al dan niet oorzakelijk verband. Dit kan niet bepaald worden op basis van statistiek alleen. Daarvoor is aanvullende informatie nodig, bijvoorbeeld uit experimenteel onderzoek of over een biologisch werkingsmechanisme.

1.2 Kinderleukemie in Nederland

Leukemie bij kinderen is een zeldzame ziekte. Gemiddeld worden er in Nederland per jaar ongeveer 135 nieuwe gevallen van kinderleukemie vastgesteld[9], op een totaal van circa 2,8 miljoen kinderen t/m 15 jaar.[10] Daarbij gaat het om alle vormen van kinderleukemie. De meeste daarvan, ruim 80%, zijn acute lymfatische leukemieën. Andere vormen zijn acute myeloïde leukemie en chronische vormen van leukemie.

Het aantal kinderen dat in Nederland in de directe nabijheid van een bovengrondse hoogspanningslijn woont is zo'n vijftien jaar geleden door de Gezondheidsraad en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) geschat op ongeveer 15.000.[4,11] Destijds is berekend dat ongeveer één extra geval van kinderleukemie per twee jaar in Nederland het gevolg zou kunnen zijn van het wonen nabij een bovengrondse hoogspanningslijn, uitgaande van een ongeveer twee maal zo hoog risico in deze populatie en onder de aanname dat het een oorzakelijk verband betreft.

Vanwege deze mogelijke gezondheidsrisico's en de maatschappelijke ongerustheid over die risico's adviseert de Rijksoverheid sinds 2005 aan gemeenten, provincies en netbeheerders een voorzorgsbeleid. Daarbij wordt geadviseerd 'om bij de vaststelling van streek- en bestemmingsplannen en van de tracés van bovengrondse hoogspanningslijnen, dan wel bij wijzigingen in bestaande plannen of van bestaande hoogspanningslijnen, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is te vermijden dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0.4 microtesla (de magneetveldzone)'.[12] Een nadere toelichting op dit advies is in 2008 gepubliceerd.[13]

1.3 Adviesaanvraag

De toenmalige staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (het huidige Infrastructuur en Waterstaat) wilde weten of nieuwe onderzoeksgegevens aanleiding vormen om het voorzorgsbeleid te heroverwegen. Daarom heeft zij de Gezondheidsraad verzocht de eerdere adviezen te actualiseren aan de hand van de volgende vragen:

1. Is er een verband tussen het wonen binnen een bepaalde afstand van bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van gezondheidsrisico's zoals kinderleukemie, andere vormen van kanker

bij kinderen en volwassenen en de ziekte van Alzheimer, en speelt de spanning op de lijnen daarbij een rol?
2. Is er een verband tussen de blootstelling aan ELF magnetische velden en het optreden van gezondheidsrisico's?
3. Indien er een verhoogd risico is dat samenhangt met het langdurig verblijven in de nabijheid van bovengrondse elektriciteitslijnen, zijn er dan aanwijzingen voor andere factoren dan het magnetisch veld die samenhangen met de aanwezigheid van bovengrondse elektriciteitslijnen die dat risico zouden kunnen verklaren?

De vaste commissie Elektromagnetische velden van de Gezondheidsraad zorgt voor de beantwoording van de adviesaanvraag. Omdat de adviesvraag uiteenlopende gezondheidsrisico's bestrijkt, is de beantwoording opgeknipt in drie delen:

- in het voorliggende deel I gaat de commissie in op leukemie en andere vormen van kanker bij kinderen;
- in deel II bespreekt zij leukemie en andere vormen van kanker bij volwassenen;
- in deel III bespreekt zij de ziekte van Alzheimer en andere neurodegeneratieve aandoeningen.

Deel I is op 18 april 2018 aangeboden aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

De adviesaanvraag, de samenstelling van de commissie en de aanbiedingsbrief staan op www.gezondheidsraad.nl.

1.4 Werkwijze

De commissie heeft de gegevens over een mogelijke relatie tussen de blootstelling aan magnetische velden die worden opgewekt door bovengrondse en ondergrondse elektriciteitslijnen en het optreden van kanker bij kinderen opnieuw en in meer detail geanalyseerd, met inbegrip van de meest recente onderzoeken. Zij heeft in de wetenschappelijke literatuur gezocht naar twee soorten epidemiologische onderzoeken:

- onderzoeken naar een associatie tussen de afstand van de woning tot bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van kanker bij kinderen;
- onderzoeken naar een associatie tussen de magneetveldsterkte in de woning en het optreden van kanker bij kinderen.

In de onderzoeken die in dit advies in beschouwing zijn genomen is doorgaans geen onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen van kinderleukemie. Daarom hebben de analyses en conclusies betrekking op leukemie bij kinderen in het algemeen.

Drie commissieleden met epidemiologische en statistische expertise hebben onafhankelijk van elkaar de kwaliteit van de beschikbare onderzoeken beoordeeld. Uiteindelijk resulteerde dat in een gemeenschappelijk

oordeel over de kwaliteit, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen onderzoeken van *voldoende* en *onvoldoende* kwaliteit. Alleen onderzoeken van voldoende kwaliteit zijn meegewogen in het advies. Een onderzoek is als onvoldoende gekwalificeerd als er, naar het oordeel van de drie experts, een hoog risico op vertekening van de resultaten is.

Vervolgens heeft de commissie de resultaten uit de onderzoeken van voldoende kwaliteit per type kanker gecombineerd in een meta-analyse (zie kader), zowel voor afstand als voor magneetveldsterkte, om op systematische wijze alle beschikbare gegevens tegelijk te analyseren. De commissie heeft de uitkomsten van haar eigen meta-analyses vergeleken met de uitkomsten van recent gepubliceerde gepoolde of meta-analyses. Beschrijvende reviews van de wetenschappelijke literatuur zijn in dit advies niet in aanmerking genomen.

Meta-analyses en gepoolde analyses

Bij meta-analyses en gepoolde analyses worden de resultaten uit verschillende onderzoeken met een overeenkomstige vraagstelling en aanpak gecombineerd, om tot één risicoschatting te komen op basis van alle beschikbare gegevens.
In een gepoolde analyse worden de originele basisgegevens van een aantal onderzoeken bij elkaar genomen en als één gegevensbestand geanalyseerd en gecorrigeerd voor eventuele verstorende factoren (confounders).
Bij een meta-analyse worden de gepubliceerde risicoschattingen van een aantal onderzoeken bij elkaar genomen en wordt één gemiddeld risico berekend. Bij een meta-analyse is men afhankelijk van de wijze waarop in de individuele onderzoeken de risicoschattingen zijn berekend en eventueel gecorrigeerd. Bij een gepoolde analyse kunnen de onderzoekers daar zelf over beslissen.

De commissie heeft zich beperkt tot epidemiologische onderzoeken, omdat die de belangrijkste bron van informatie zijn voor dit onderwerp. Voor een overzicht van experimenteel onderzoek met proefdieren en gekweekte cellen wordt verwezen naar twee belangrijke reviews.[14,15]

Bij de onderzoeken naar een associatie tussen blootstelling aan ELF magnetische velden en het optreden van kanker bij kinderen, is de commissie nagegaan hoe sterk bij een verhoogd risico de bewijskracht is voor een oorzakelijk verband. De commissie hanteert daarbij de systematiek van het Amerikaanse Environmental Protection Agency (EPA), dat de volgende classificaties onderscheidt:[16]

- oorzakelijk verband bewezen;
- oorzakelijk verband waarschijnlijk;
- aanwijzingen voor oorzakelijk verband;
- uitspraak over oorzakelijk verband niet mogelijk;
- oorzakelijk verband onwaarschijnlijk.

De zoekstrategieën, de kwaliteitscriteria, een overzicht van de onderzoeken en kwaliteitsoordelen en een toelichting op de classi icaties voor bewijskracht staan in het achtergronddocument.

1.5 Leeswijzer

Het advies begint met een korte uitleg in hoofdstuk 2 van enkele technische begrippen.

In hoofdstuk 3 bespreekt de commissie de gegevens over het optreden van kinderleukemie in relatie tot de afstand van de woning tot bovengrondse elektriciteitslijnen en in relatie tot blootstelling aan magnetische velden van boven- en ondergrondse elektriciteitslijnen.
In hoofdstuk 4 komen de overeenkomstige gegevens met betrekking tot andere vormen van kanker bij kinderen aan bod.
In hoofdstuk 5 gaat de commissie in op andere factoren dan de magneetveldsterkte die de gevonden associaties zouden kunnen verklaren.
In hoofdstuk 6, ten slotte, geeft de commissie haar slotbeschouwing en advies.

02 elektriciteitslijnen en magnetische velden

2.1 Spanning, stroom en velden

De spanning op een elektriciteitslijn veroorzaakt een elektrisch veld. Als er stroom door de lijn loopt, ontstaat er ook een magnetisch veld. Een elektrisch veld en een magnetisch veld verspreiden zich op verschillende wijzen. Figuur 1 is een vereenvoudigde weergave daarvan.

Elektrisch veld en magnetisch veld verspreiden zich op een verschillende manier

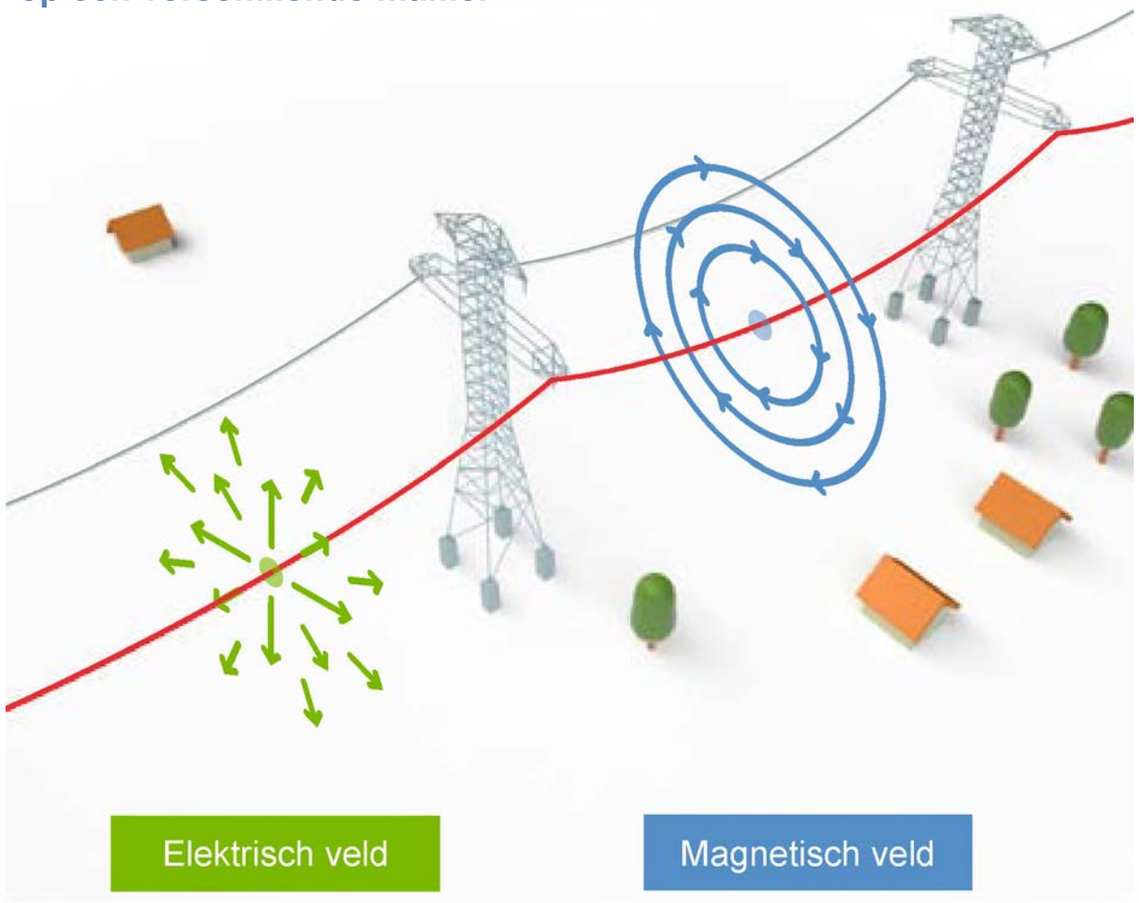

Figuur 1. Schematische weergave elektrisch en magnetisch veld bij een hoogspanningslijn

De spanning op het elektriciteitsnet wisselt 50 keer per seconde van + naar – en weer terug (wisselspanning), ofwel met een frequentie van 50 hertz (Hz). Dit is een extreem lage frequentie (ELF). Ter vergelijking, mobiele telefoons werken bij veel hogere frequenties, rond 900 en 2.000 megahertz (een megahertz is een miljoen hertz).

Het elektriciteitsnet

Het elektriciteitsnet tussen energiecentrale en woning bestaat uit transport- en distributielijnen en -kabels. Lijnen zijn bovengrondse verbindingen, kabels liggen onder de grond. Transportverbindingen in Nederland zijn hoogspanningslijnen of -kabels met een spanning van 380 of 220 kilovolt (kV; 1 kV is 1000 V). Zij transporteren de stroom van de centrale naar een onderstation. Het zijn de snelwegen van het elektriciteitstransport. Tussen onderstations en transformatorstations lopen eveneens hoogspanningslijnen en -kabels, maar met een lagere spanning van 150, 110 of 50 kV. Het transport vanaf de transformatorstations naar de transformatorhuisjes in woonwijken en bij bedrijven vindt plaats door middel van distributiekabels met een middenspanning van 25, 20, 12.5, 10, 6, 5 of 3 kV. In de transformatorhuisjes wordt de spanning nog verder verlaagd naar 400 en 230 V en via laagspanningsdistributiekabels naar de eindbestemming gebracht.
Bovengrondse elektriciteitslijnen zijn in Nederland (vrijwel) uitsluitend hoogspanningslijnen. In andere landen lopen soms ook distributielijnen bovengronds.

2.2 Veldsterkte

De sterkte van een elektrisch veld wordt uitgedrukt in volt per meter (V/m). Hoe hoger de spanning, hoe sterker het elektrisch veld. De sterkte van een magnetisch veld wordt uitgedrukt in tesla (T). In de praktijk wordt de sterkte van magnetische velden van het elektriciteitssysteem altijd uitgedrukt in microtesla (μT = 1 miljoenste T). Hoe meer stroom er door een lijn

gaat, des te sterker het magnetisch veld. De sterke van het magnetisch veld neemt snel af naarmate de afstand tot de lijn toeneemt. Globaal is de veldsterkte een factor vier lager bij verdubbeling van de afstand. De afstand tot een geleider, en daarmee de magneetveldsterkte, hangt ook af van de mate waarin deze doorhangt tussen twee masten (de 'zeeg') (zie figuur 2). Geleiders hangen verder door naarmate ze warmer zijn. Dit is onder meer afhankelijk van de sterkte van de stroom door de geleider en van de omgevingstemperatuur. In de praktijk is de situatie complexer, omdat er meerdere geleiders en verschillende stroomcircuits in een hoogspanningslijn aanwezig zijn, waardoor er lokaal gedeeltelijke 'uitdoving' of verzwakking van magnetische velden kan optreden. Als een manier om invulling te geven aan het voorzorgbeleid wordt er bij de aanleg van nieuwe verbindingen naar gestreefd de corridor rond een hoogspanningslijn waar de magnetische veldsterkte gemiddeld over het jaar hoger is dan 0,4 μT, de 'magneetveldzone', zo smal mogelijk te houden.

Een elektrisch veld wordt aanzienlijk afgezwakt door bomen, planten en bebouwing. Het dringt vrijwel niet door materialen heen en resulteert in een oppervlaktelading die naar de aarde wordt afgevoerd. In een woning is het elektrisch veld afkomstig van een elektriciteitslijn al snel 10 tot 100 keer zwakker dan daarbuiten. Het magnetische veld daarentegen wordt bijna niet afgezwakt door planten, bouwmaterialen, bodem of ander obstakels. Het dringt makkelijk door in huizen en tot en in het menselijk lichaam, zie figuur 3. Bij onderzoeken naar de relatie tussen bovengrondse elektriciteitslijnen en mogelijke gezondheidseffecten gaat de aandacht daarom uit naar magnetische velden en niet naar elektrische velden.

Hoe groter de afstand tot de elektriciteitslijnen, hoe zwakker het magnetisch veld

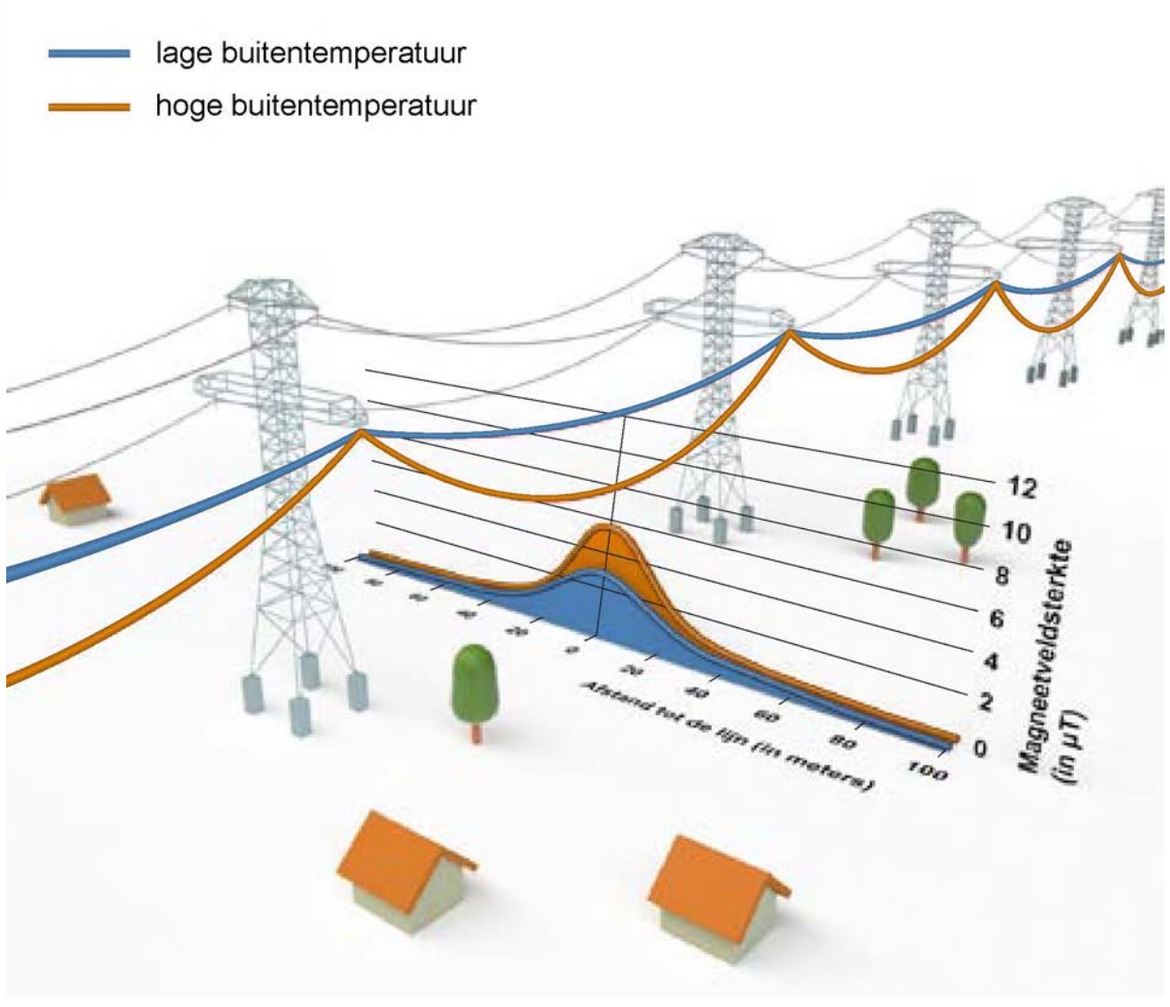

Figuur 2. Relatie tussen afstand tot de lijn en magneetveldsterkte op de grond

Een elektrisch veld is niet invasief, een magnetisch veld wel

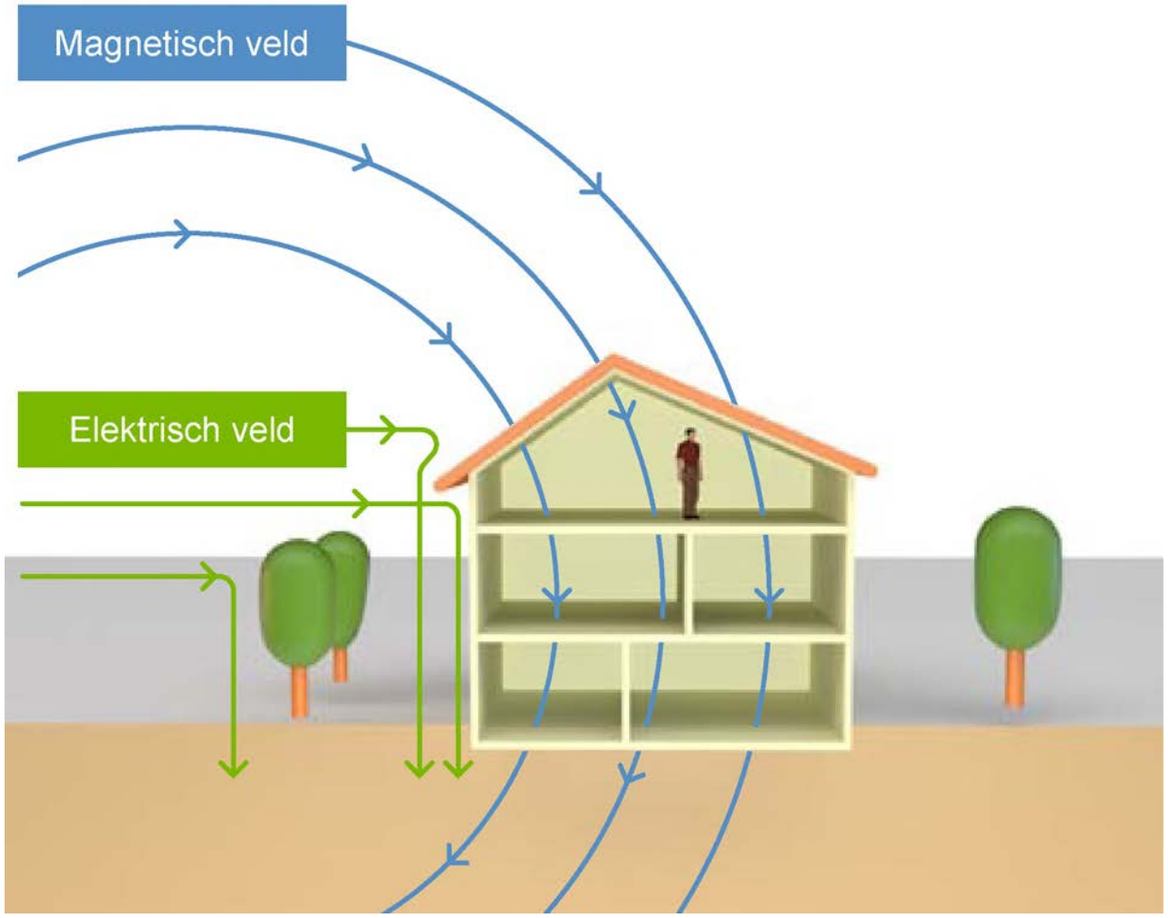

Figuur 3. Schematische weergave van de mate waarin elektrisch en magnetisch veld doordringen

2.3 Blootstelling bepalen

Een nauwkeurige bepaling van de blootstelling van individuele mensen aan magnetische velden is niet eenvoudig. Dat kan eigenlijk alleen maar door middel van langdurige metingen op het lichaam. Dit is echter een kostbare en tijdrovende methode die maar zeer sporadisch in epidemiologische onderzoeken wordt toegepast. In veruit de meeste onderzoeken wordt gewerkt met maten die de werkelijke blootstelling slechts bij benadering weergeven: de *afstand* van de woning tot een hoogspanningslijn (doorgaans gemeten als de afstand tot het midden van de lijn op grondniveau) of de *magneetveldsterkte* die in of bij de woning wordt gemeten of berekend. Beide blootstellingsmaten hebben hun beperkingen.

Afstand als blootstellingsmaat heeft het voordeel dat hij eenvoudig en redelijk nauwkeurig te bepalen is. Het nadeel is dat het een heel grove maat is voor de werkelijke blootstelling aan de door elektriciteitslijnen veroorzaakte magnetische velden. Die blootstelling is namelijk ook afhankelijk van andere factoren, zoals de hoogte van de lijn boven de grond (zie figuur 2) en vooral de hoeveelheid stroom die door de lijn getransporteerd wordt. Deze kan in de tijd aanzienlijk fluctueren.

Magneetveldsterkte is in dat opzicht een nauwkeurigere blootstellingsmaat, maar de bepaling daarvan heeft ook beperkingen. Ze kan plaatsvinden door middel van metingen of berekeningen. Metingen zijn niet per definitie nauwkeuriger dan berekeningen. Bij metingen in de woning zijn onderzoekers afhankelijk van de medewerking van de bewoners. Als die geweigerd wordt, kan dat leiden tot vertekening van de resultaten (‘deelname bias’). Bij berekeningen speelt dat probleem niet. Daarnaast wordt berekende blootstelling doorgaans bepaald over een langere periode,

soms vele jaren, terwijl meting van de magnetische veldsterkte in de woning hooguit gedurende enkele dagen plaatsvindt. Metingen geven daarmee een minder representatief beeld van de blootstelling over een langere periode.

Daarnaast spelen zowel bij onderzoeken met afstand als bij die met magneetveldsterkte als blootstellingsmaat nog enkele andere complicerende factoren een rol. De eerste is dat mensen vaak een (aanzienlijk) deel van de dag elders doorbrengen, bijvoorbeeld op school of op het werk. Daar kan de blootstelling aan magnetische velden lager maar ook hoger zijn dan in de eigen woning. Verder vormen hoogspanningslijnen niet de enige bron van blootstelling aan magnetische velden. Ook huishoudelijke apparatuur genereert tijdens het gebruik magnetische velden. Dat resulteert doorgaans in korte piekblootstellingen die bovenop de meer chronische blootstelling door elektriciteitslijnen komen.

Al deze complicerende factoren worden in de verschillende onderzoeken naar gezondheidseffecten op verschillende manieren verwerkt, en niet altijd met dezelfde mate van nauwkeurigheid. Dat bepaalt mede de kwaliteit van het onderzoek.

03
leukemie bij kinderen

In de analyse van de commissie op basis van alle beschikbare onderzoeksgegevens wordt een associatie tussen langdurige blootstelling aan ELF magnetische velden en een verhoogd risico op leukemie bij kinderen gevonden. De associatie wordt meer uitgesproken naarmate de blootstelling nauwkeuriger is bepaald. Bij onderzoeken die afstand tot een bovengrondse elektriciteitslijn als blootstellingsmaat hanteren is geen duidelijke associatie te zien, maar bij onderzoeken naar magneetveldsterkte wel. De associatie is het duidelijkst wanneer de veldsterkte is gemeten of berekend op alle woonadressen tussen geboorte en diagnose. Dit is de meest representatieve maat voor langdurige blootstelling. Bij blootstelling aan een magneetveldsterkte van meer dan 0,3 tot 0,4 µT is het risico op leukemie naar schatting 2,7 keer zo hoog (95% betrouwbaarheidsinterval 1,6-4,8) als bij blootstelling op het achtergrondniveau.

3.1 Afstand tot bovengrondse elektriciteitslijnen

3.1.1 Kwaliteit beschikbaar onderzoek

De commissie heeft 23 onderzoeken naar de relatie tussen de afstand tot bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van leukemie bij kinderen gevonden. Daarvan waren er 9 volgens de commissie van onvoldoende kwaliteit, zie tabel 1. Met de gegevens uit de 14 overige onderzoeken heeft de commissie een meta-analyse uitgevoerd.
Ook is de commissie nagegaan of er gepoolde of meta-analyses zijn gepubliceerd over onderzoeken met afstand als blootstellingsmaat. Dat bleek er één te zijn: de gepoolde analyse van Kheifets e.a. uit 2010.[17]

Er is één onderzoek gevonden waar het optreden van leukemie bij kinderen is onderzocht in relatie tot de afstand tot ondergrondse hoogspanningskabels.[18] Omdat dit niet binnen de vraagstelling van dit advies valt is dit onderzoek niet in de analyses meegenomen. Het is wel opgenomen in de analyse naar magneetveldsterkte (§ 3.2), omdat het voor de magneetveldsterkte niet uitmaakt of die door een bovengrondse of ondergrondse verbinding wordt veroorzaakt.

De commissie acht het mogelijk dat er vertekening van de resultaten is doordat sommige onderzoeken die afstand als blootstellingsmaat hanteren en waar geen associaties gevonden zijn, niet zijn gepubliceerd (‘publicatiebias’).

Details van alle onderzoeken en de risicoschattingen staan in het achtergronddocument.

Tabel 1. Kwaliteitsanalyse van onderzoeken naar relatie tussen afstand en risico op kinderleukemie

Voldoende kwaliteit		Onvoldoende kwaliteit
Feychting & Ahlbom (1993)[19]	Kabuto e.a. (2006)[27] [a]	Coleman e.a. (1989)[33]
Petridou e.a. (1997)[20]	Wünsch-Filho e.a. (2011)[28] [b]	Myers e.a. (1990)[34]
Tynes & Haldorsen (1997)[21]	Sermage-Faure e.a. (2013)[29]	Fajardo-Gutierrez e.a. (1993)[35]
Li e.a. (1998)[22]	Bunch e.a. (2014)[30] [c]	Olsen e.a. (1993)[36]
McBride et al (1999)[23]	Pedersen e.a. (2014)[31]	Mizoue e.a. (2004)[37]
Bianchi e.a. (2000)[24] [a]	Crespi e.a. (2016)[32]	Feizi e.a. (2007)[38]
Kleinerman e.a. (2000)[25]		Abdul Rahman e.a. (2008)[39]
UK Childhood Cancer Study (2000)[26]		Sohrabi e.a. (2010)[40]
		Tabrizi & Bidgoli (2015)[41]

[a] Opgenomen in de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010).[17]

[b] Niet-gepubliceerde gegevens van dit onderzoek zijn opgenomen in de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010).[17]

[c] Actualisering van gegevens uit Kroll e.a. (2010)[42] die gebruikt zijn in de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010).[17]

3.1.2 Gepoolde analyse 2010

In 2010 publiceerden Kheifets e.a.[17] een gepoolde analyse van gegevens uit onderzoeken met afstand als blootstellingsmaat. Het ging om 5 onderzoeken die sinds 2000 zijn gepubliceerd[24,27,42-44] en 1 onderzoek dat op dat moment nog niet gepubliceerd was.[28] De 9 onderzoeken waarvan de commissie de kwaliteit als onvoldoende heeft beoordeeld waren niet in deze gepoolde analyse opgenomen.

Kheifets e.a. hebben de afstand tot de hoogspanningslijnen bij de analyse ingedeeld in drie categorieën: 0 tot 50 meter, 50 tot 100 meter en 100 tot 200 meter. Hun conclusie luidt: hoe kleiner de afstand tot hoogspanningslijnen, hoe hoger het risico op het optreden van leukemie bij kinderen.

Voor een afstand van 0 tot 50 meter van de hoogspanningslijn komt uit de gepoolde analyse van Kheifets e.a. een geschatte verhoging van het risico met een factor 1,6 (NB: alle risicoschattingen in de tekst zijn afgerond op 1 decimaal). Alleen voor die afstandscategorie is de risicoschatting ook statistisch significant verhoogd, zie tabel 2. Voor uitleg over risicoschatting en significantie, zie het kader.

Risicoschatting en betrouwbaarheidsinterval

De risicoschatting geeft weer wat de geschatte kans op een bepaald effect is in een bepaalde situatie relatief ten opzichte van de controlesituatie. Een risicoschatting van 1,3 bijvoorbeeld, wil in dit geval zeggen dat de geschatte kans op optreden van leukemie 1,3 keer zo groot of 30% hoger is bij kinderen die dichtbij hoogspanningslijnen wonen ten opzichte van de kans bij kinderen die op verdere afstand wonen. Een risicoschatting van 0,9 wil zeggen dat de gevonden kans 0,9 keer zo groot is, ofwel 10% kleiner.

Het 95%-betrouwbaarheidsinterval (BI) geeft aan hoe onzeker de gevonden risicoschatting is. Het betekent dat, wanneer we het onderzoek 100 maal in dezelfde populatie met verschillende steekproeven zouden herhalen, in 95 gevallen het werkelijke verband (in dit geval het ware relatief risico) binnen het betrouwbaarheidsinterval ligt. Bij een relatief risico van 1 is de kans op leukemie gelijk aan de controlesituatie. Als het 95% BI de waarde 1 bevat is het gevonden verband niet statistisch significant. Als de laagste waarde van het 95% BI groter is dan 1, spreken we van een statistisch significant verhoogd risico.

Het is ook mogelijk om statistische uitspraken te doen over een gevonden associatie met behulp van een statistische toets. Deze levert een p-waarde op, die aangeeft hoe groot de kans is om de gevonden of een sterkere associatie waar te nemen als er in werkelijkheid geen associatie is. Wanneer de p-waarde kleiner is dan 5% spreken we van een statistisch significante associatie. Belangrijk is dat statistische significantie niet betekent dat het bestaan van een associatie bewezen is (net zoals een niet statistisch significant resultaat niet betekent dat het bewezen is dat er geen associatie is). Daarnaast zegt statistische significantie niets over het al of niet oorzakelijk zijn van een verband.

3.1.3 Analyses van de commissie

De commissie heeft een meta-analyse uitgevoerd van de gegevens uit de 14 onderzoeken van voldoende kwaliteit, inclusief de originele gegevens van 2 onderzoeken[24,27] die ook zijn opgenomen in de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010),[17] zie tabel 1. Van de overige drie onderzoeken uit de gepoolde analyse van Kheifets bevatten er twee (Lowenthal e.a., 2007 en Malagoli e.a., 2010)[43,44] in de oorspronkelijke publicatie geen gegevens over afstand (Kheifets heeft die gegevens direct van de onderzoekers gekregen), en van het derde onderzoek (Kroll e.a., 2010[42]) is een actualisatie verschenen die in de meta-analyse van de commissie is opgenomen (Bunch e.a., 2014[30]).

Om de resultaten van de meta-analyse te kunnen vergelijken met die van de gepoolde analyse van Kheifets, heeft de commissie de afstand ingedeeld in dezelfde drie categorieën: 0 tot 50 meter, 50 tot 100 meter en 100 tot 200 meter. In de adviesaanvraag wordt gevraagd of mogelijk de lijnspanning van belang kan zijn. De commissie heeft daarom voor dezelfde categorieën ook een analyse uitgevoerd met alleen de gegevens van hoogspanningslijnen met een spanning hoger dan 200 kV.

In de meta-analyse van de commissie is een verhoogde risicoschatting gevonden bij een afstand van 0 tot 50 meter (een factor 1,2) en bij een afstand van 50 tot 100 meter (een factor 1,3), en een verlaagd risico bij 100-200 meter (een factor 0,9). Alleen voor de categorie 50 tot 100 meter is de risicoschatting statistisch significant verhoogd. De commissie heeft op deze gegevens ook een analyse uitgevoerd om te onderzoeken of het risico toeneemt met afnemende afstand. Deze afstands-responsrelatie was niet statistisch significant (p=0.20).

Voor alle drie de afstandscategorieën geldt dat de gegevens uit de geanalyseerde onderzoeken heterogeen zijn, dat wil zeggen dat de resultaten van de individuele onderzoeken in de meta-analyse niet eenduidig zijn. Dat vermindert de zeggingskracht van de meta-analyse.

De analyse van de gegevens over hoogspanningslijnen met een lijnspanning van 200 kV of hoger gaf een risicoschatting van 1,5 voor afstanden van 0 tot 50 meter, 1,1 voor afstanden van 50 tot 100 meter en 1,0 van 100 tot 200 meter. Deze risicoschattingen waren statistisch niet significant. Het risico is niet duidelijk hoger dan wanneer alle lijnen onafhankelijk van de spanning op de lijn in beschouwing worden genomen. Hieruit komen geen aanwijzingen dat de spanning op de lijn een belangrijke factor is voor de risicoschatting. Deze analyse is echter gebaseerd op slechts 2 tot 4 onderzoeken per afstandscategorie.

Tabel 2 vat de resultaten van de gepoolde analyse van Kheifets e.a. en van de meta-analyses van de commissie samen. Meer informatie over de analyses en de daarvoor gebruikte gegevens staat in het achtergronddocument.

Tabel 2. Analyse van gegevens over relatie tussen afstand en risico op kinderleukemie

Afstand tot hoogspanningslijn in meters	Risicoschatting[a]	95% BI[a]	Aantal onderzoeken
Gepoolde analyse Kheifets e.a.[17]			
0-50	**1,59**	**1,02-2,50**	6
50-100	1,30	0,89-1,91	6
100-200	1,20	0,90-1,59	6
>200 (referentiegroep)	1,00		
Meta-analyse commissie			
0-50	1,22	0,93-1,61	11
50-100	**1,27**	**1,02-1,58**	9
100-200	0,90	0,72-1,12	3
Referentiegroep[b]	1,00		
Meta-analyse commissie lijnspanning ≥200 kV			
0-50	1,45	0,78-2,70	4
50-100	1,06	0,74-1,50	4
100-200	1,01	0,73-1,40	2
Referentiegroep[b]	1,00		

[a] Voor toelichting op risicoschatting en betrouwbaarheidsinterval zie kader. Statistisch significante waarden zijn vet aangegeven.

[b] De referentieafstanden in de verschillende onderzoeken zijn niet gelijk.

Tabel 3. Kwaliteit onderzoeken naar relatie tussen magneetveldsterkte en risico op kinderleukemie

Voldoende kwaliteit		Onvoldoende kwaliteit
Savitz e.a. (1988)[47 b]	Bianchi e.a. (2000)[24 c]	Tomenius (1986)[62 b]
London e.a. (1991)[48]	Schüz e.a. (2001)[55]	Coghill (1996)[63 b]
Feychting & Ahlbom (1993)[19 a b]	Kabuto e.a. (2006)[27 c]	Feizi e.a. (2007)[38]
Olsen e.a. (1993)[36 a b f]	Meji-Arangure e.a. (2007)[56]	Jirik e.a. (2012)[64]
Verkasalo e.a. (1993)[49 a b]	Malagoli e.a. (2010)[43]	Tabrizi & Bidgoli (2015)[41]
Linet e.a. (1997)[50 a b]	Does e.a. (2011)[57]	
Tynes & Haldorsen (1997)[21 a b]	Wünsch-Filho e.a. (2011)[28 d]	
Dockerty e.a. (1998)[51 a b]	Bunch e.a. (2015)[18]	
Michaelis e.a. (1998)[52 a b]	Pedersen e.a. (2015)[58]	
Green e.a. (1999)[53 b]	Salvan e.a. (2015)[59]	
McBride e.a. (1999)[23 a b]	Bunch e.a. (2016)[60 e]	
UK Childhood Cancer Study (1999)[54 a g]	Kheifets e.a. (2017)[61]	

[a] Opgenomen in de gepoolde analyse van Ahlbom e.a. (2000).[45]

[b] Opgenomen in de gepoolde analyse van Greenland e.a. (2000).[46]

[c] Opgenomen in de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010).[17]

[d] Niet-gepubliceerde gegevens van dit onderzoek zijn opgenomen in de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010).[17]

[e] Actualisering van gegevens uit Kroll e.a. (2010)[42] die opgenomen zijn in de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010).[17]

[f] Niet opgenomen in de huidige analyse; actualisering in Pedersen e.a. (2015).[58]

[g] Niet opgenomen in de huidige analyse vanwege waarschijnlijke overlap in gebied en tijdsperiode met Bunch e.a. (2015)[18], dat een recenter onderzoek is.

3.2 Magneetveldsterkte

3.2.1 Kwaliteit beschikbaar onderzoek

De commissie heeft 29 onderzoeken naar de relatie tussen magneetveldsterkte en het optreden van leukemie bij kinderen gevonden. Bij de kwaliteitsanalyse van de commissie bleek dat 5 daarvan van onvoldoende kwaliteit zijn, zie tabel 3. Met de gegevens van de overige 24 onderzoeken heeft de commissie meta-analyses uitgevoerd.

Ook is de commissie nagegaan of er eerder meta-analyses of gepoolde analyses zijn gepubliceerd. In 2000 zijn twee gepoolde analyses verschenen: Ahlbom e.a.[45] en Greenland e.a.[46] In 2010 is de eerdergenoemde gepoolde analyse van Kheifets e.a. gepubliceerd.[17]

De commissie acht bij deze onderzoeken publicatiebias niet waarschijnlijk. Het gaat bij dit onderwerp altijd om grote en dus dure onderzoeken die daarom vrijwel altijd zullen worden gepubliceerd.

Details van alle onderzoeken en de uitkomsten ervan staan in het achtergronddocument.

3.2.2 Gepoolde analyses uit 2000 en 2010

Ahlbom e.a. (2000)[45] hebben een gepoolde analyse uitgevoerd met de gegevens uit 9 onderzoeken met magneetveldsterkte als blootstellingsmaat. Zij concluderen dat blootstelling aan een magnetisch veld met een sterkte van 0,4 µT of meer geassocieerd is met een verhoging van het risico op het optreden van leukemie bij kinderen met een factor 2,0.

Greenland e.a. (2000)[46] komen op basis van een analyse van de gegevens uit 12 onderzoeken op een verhoging van het risico met een factor 1,7 bij een magneetveldsterkte van 0,3 µT of meer.

De meest recente gepoolde analyse is die van Kheifets e.a. (2010).[17] Daarin worden de gegevens uit 7 onderzoeken die zijn verschenen na de analyses van Ahlbom en Greenland gecombineerd. Bij een magneetveldsterkte van 0,4 µT of meer berekenen Kheifets e.a. een verhoging van het risico met een factor 1,5. Net als in de analyse van Ahlbom, is in de analyse van Kheifets een blootstellings-responsrelatie waarneembaar: hoe sterker het geschatte magneetveld waaraan kinderen worden blootgesteld, hoe hoger het risico op het optreden van leukemie.

Een samenvatting van de resultaten van de drie gepoolde analyses staat in tabel 4.

3.2.3 Analyses van de commissie

De commissie heeft met de gegevens uit de 24 onderzoeken van voldoende kwaliteit (inclusief die van de originele onderzoeken uit de gepoolde analyses van Ahlbom, Greenland en Kheifets) meta-analyses uitgevoerd. Daarin zijn zowel onderzoeken met gemeten als met berekende veldsterkte opgenomen. De magneetveldsterkte is voor de analyse ingedeeld in drie blootstellingscategorieën:

- tussen 0,1 en 0,2 µT (of tussen 0,1 en 0,3 µT, afhankelijk van de afbakening van de blootstellingscategorieën in de individuele onderzoeken);
- 0,2 tot 0,3 µT (of 0,3 tot 0,4 µT, afhankelijk van de afbakening van de blootstellingscategorieën in de individuele onderzoeken);
- 0,3 µT of meer (of 0,4 µT of meer, afhankelijk van de afbakening van de blootstellingscategorieën in de individuele onderzoeken).
- De referentiegroepen konden verschillen, afhankelijk van de afbakening van de blootstellingscategorieën in de individuele onderzoeken.

De meta-analyse van de commissie waarin alle onderzoeken zijn opgenomen laat bij blootstelling aan een magneetveldsterkte van meer dan 0,3 of 0,4 µT een statistisch significant verhoogd risico zien. Het risico is

verhoogd met naar schatting een factor 1,6 (95% BI 1,1-2,3). Dit komt overeen met de resultaten van de eerder gepubliceerde gepoolde analyses (zie tabel 4). De commissie heeft op deze gegevens ook een meta-regressieanalyse uitgevoerd om te onderzoeken of het risico toeneemt met toenemende blootstelling en vond geen statistisch significante blootstellings-responsrelatie (p=0,15).

De commissie heeft vervolgens in nadere analyses onderscheid gemaakt tussen onderzoeken die de magneetveldsterkte op verschillende woonadressen hebben gemeten of berekend (het adres waar het kind is geboren, het adres waar het kind woonde op het moment van diagnose en eventuele andere adressen in de tussenliggende periode), en onderzoeken die alleen op één adres hebben gekeken (geboorteadres of adres bij diagnose). De eerste methode geeft een representatiever beeld van de blootstelling over een langere periode dan de tweede.

Uit de meta-analyse van onderzoeken die alle woonadressen hebben meegenomen, komt een hogere risicoschatting naar voren bij blootstelling aan een veldsterkte van meer dan 0,3 of 0,4 µT, naar schatting een factor 2,7 (95% BI 1,6-4,8), dan bij onderzoeken die slechts één adres hebben onderzocht, naar schatting een factor 1,2 (95% BI 0,8-1,9) (zie tabel 4). Een meta-regressieanalyse vond in de groep ‘verschillende adressen’ geen statistisch significante blootstellings-responsrelatie (p=0,07).

Tabel 4. Analyse gegevens over relatie tussen magneetveldsterkte en risico op kinderleukemie

Blootstelling (magneetveldsterkte in µT)	Risicoschatting[a]	95% BI[a]	Aantal onderzoeken
Gepoolde analyse Ahlbom e.a. (2000)[45]			
≥0,4	**2,00**	**1,27-3,13**	9
0,2-<0,4	1,11	0,84-1,47	9
0,1-<0,2	1,08	0,89-1,31	9
<0,1 (referentiegroep)	1,00		
Gepoolde analyse Greenland e.a. (2000)[46]			
>0,3	**1,68**	**1,23-2,31**	9
>0,2-≤0,3	1,06	0,78-1,44	8
>0,1-≤0,2	1,01	0,84-1,21	12
≤0,1 (referentiegroep)	1,00		
Gepoolde analyse Kheifets e.a. (2010)[17]			
≥0,4	1,46	0,80-2,68	7
0,2-<0,4	1,22	0,78-1,89	7
0,1-<0,2	1,07	0,81-1,41	7
<0,1 (referentiegroep)	1,00		
Meta-analyse commissie, alle onderzoeken			
>0,3 of >0,4	**1,62**	**1,13-2,34**	12
0,2-0,4	1,18	0,93-1,50	13
0,1-0,2 of 0,1-0,3	**1,18**	**1,00-1,39**	18
Referentiegroep[b]	1,00		
Meta-analyse commissie; magneetveld bepaald op alle woonadressen			
>0,3 of >0,4	**2,71**	**1,55-4,75**	5
0,2-0,4	1,35	0,99-1,84	6
0,1-0,2 of 0,1-0,3	1,19	0,96-1,46	9
Referentiegroep[b]	1,00		
Meta-analyse commissie; magneetveld alleen bepaald op geboorteadres of adres bij diagnose			
>0,3 of >0,4	1,21	0,79-1,85	7
0,2-0,4	0,99	0,69-1,42	7
0,1-0,2 of 0,1-0,3	1,19	0,86-1,65	9
Referentiegroep[b]	1,00		

[a] Voor toelichting op risicoschatting en betrouwbaarheidsinterval zie tekstkader in §3.1. Statistisch significante waarden zijn vet aangegeven.

[b] De referentiegroepen in de verschillende onderzoeken zijn niet gelijk.

De heterogeniteit van de resultaten tussen de verschillende onderzoeken is relatief laag.

Tabel 4 vat de resultaten van de gepubliceerde gepoolde analyses en van de meta-analyses van de commissie samen. Meer informatie over de analyses en de daarvoor gebruikte gegevens staat in het achtergronddocument.

3.3 Conclusies

De meta-analyses van de commissie van de gegevens over afstand tot bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van kinderleukemie laten geen duidelijke associaties met het optreden van kinderleukemie zien. Binnen een afstand van 0 tot 100 meter is er geen duidelijke toename van de risicoschatting naarmate men dichter bij een hoogspanningslijn woont. Bij een afstand van 0 tot 50 meter is het risico naar schatting verhoogd met een factor 1,2 en bij een afstand van 50 tot 100 meter met een factor 1,3. Het risico bij een afstand van 100 tot 200 meter is niet verhoogd, maar die schatting is gebaseerd op slechts drie onderzoeken.

Uit de analyses komen geen duidelijke aanwijzingen dat de hoogte van de spanning op de lijn van invloed is op de hoogte van het risico, maar er is slechts een gering aantal onderzoeken beschikbaar over hoogspanningslijnen met een lijnspanning van 200 kV of meer.

De resultaten van onderzoeken in de meta-analyses zijn heterogeen, wat de zeggingskracht van de uitkomsten van de meta-analyses van de commissie vermindert.

De meta-analyses van de commissie van de gegevens over de gemeten en/of berekende magneetveldsterkte laten wel een duidelijke associatie zien met een verhoogd risico op kinderleukemie. De commissie hecht de meeste waarde aan de analyse waarin alleen de onderzoeken zijn opgenomen die de blootstelling op alle woonadressen van geboorte tot diagnose hebben bepaald, omdat dat naar verhouding het meest representatieve beeld geeft van de blootstelling over een langere periode. Die analyse geeft aan dat bij een veldsterkte van meer dan 0,3 à 0,4 µT het risico naar schatting 2,7 maal is verhoogd (95% BI 1,6-4,8). Dat is hoger dan de schattingen uit eerdere onderzoeken, al overlappen de betrouwbaarheidsintervallen van de eerdere en huidige risicoschattingen elkaar. Er is echter geen statistisch significante blootstellings-responsrelatie gevonden.

Deze bevindingen bevestigen de uitkomsten van de eerder in de wetenschappelijke literatuur gepubliceerde gepoolde analyses en de eerdere conclusies van de Gezondheidsraad.

Al met al ziet de commissie in de beschikbare gegevens over associaties tussen magneetveldsterkte en een verhoogd risico op kinderleukemie

‘aanwijzingen’ voor een oorzakelijk verband. Omdat er nauwelijks aanvullend bewijs is uit dierexperimenteel of in vitro-onderzoek en er vooralsnog geen inzicht is in een mogelijk werkingsmechanisme[14,15] acht de commissie de EPA-classificaties ‘waarschijnlijk oorzakelijk verband’ en ‘bewezen oorzakelijk verband’ niet van toepassing.

04
andere vormen van kanker bij kinderen

Van andere vormen van kanker zijn alleen gegevens bekend over hersentumoren en lymfomen. Op grond van de zeer beperkte hoeveelheid gegevens kan slechts worden geconcludeerd dat er geen aanwijzingen zijn voor een associatie tussen de afstand van de woning tot bovengrondse elektriciteitslijnen en het risico op hersentumoren bij kinderen. De commissie heeft wel aanwijzingen gevonden voor een associatie tussen langdurige blootstelling aan magneetveldsterktes van boven 0,3 à 0,4 µT en het risico op hersentumoren bij kinderen. Dat risico is naar schatting met een factor 1,4 verhoogd, maar de onzekerheidsmarge is groot. Voor lymfomen zijn de gegevens te beperkt om conclusies te trekken.

4.1 Hersentumoren: afstand

Er zijn slechts twee onderzoeken waarin de relatie tussen afstand tot bovengrondse hoogspanningslijnen en andere vormen van kanker bij kinderen is onderzocht. In beide gevallen gaat het om hersentumoren. Beide onderzoeken waren van voldoende kwaliteit om mee te wegen in dit advies, maar een meta-analyse uitvoeren van slechts twee onderzoeken is niet zinvol.

Feychting en Ahlbom (1993)[19] vonden voor een afstand van 50 meter of minder een verlaagd risico op het optreden van een hersentumor bij kinderen (risicoschatting 0,5; 95% BI 0,0-2,8). Bunch e.a. (2014)[30] vonden voor een afstand tussen 0 en 200 meter een risicoschatting van 1,1 (95% BI 0,8-1,4).

4.2 Hersentumoren: magneetveldsterkte

4.2.1 Kwaliteit beschikbaar onderzoek

In 2010 is een gepoolde analyse gepubliceerd van Kheifets e.a.[65] waarin de gegevens zijn gecombineerd van 10 onderzoeken naar de relatie tussen de sterkte van ELF magnetische velden en het optreden van hersentumoren bij kinderen. Sindsdien zijn er 3 nieuwe onderzoeken verschenen, waarvan er 1 (Bunch e.a. 2016)[60] een uitbreiding is van een eerder onderzoek (Kroll e.a., 2010).[42] Het onderzoek van Bunch e.a. (2015)[18] betreft magneetvelden van ondergrondse kabels. De kwaliteitsanalyse van de onderzoeken staat in tabel 5.

Tabel 5. Kwaliteit van onderzoeken naar relatie tussen magneetveldsterkte en risico op hersentumoren bij kinderen

Voldoende kwaliteit	Onvoldoende kwaliteit
Savitz e.a. (1988)[47] [a]	UK Childhood Cancer Study (1999)[54] [a d]
Feychting & Ahlbom (1993)[19] [a]	Schüz e.a. (2001)[67] [a]
Olsen e.a. (1993)[36] [a c]	Saito e.a. (2010)[68] [a]
Verkasalo e.a. (1993)[49] [a]	Bunch e.a. (2015)[18]
Preston-Martin e.a. (1996)[66] [a]	Pedersen e.a. (2015)[58]
Tynes & Haldorsen (1997)[21] [a]	Bunch e.a. (2016)[60] [b]

[a] Opgenomen in de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010).[65]

[b] Actualisering van gegevens uit Kroll e.a. (2010)[42] die gebruikt zijn in de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010).[17]

[c] Niet opgenomen in de huidige analyse; actualisering in Pedersen e.a. (2015).[58]

[d] Niet opgenomen in de huidige analyse vanwege waarschijnlijke overlap in gebied en tijdsperiode met Bunch e.a. (2016)[60], dat een recenter onderzoek is.

De commissie acht het mogelijk dat de resultaten voor hersentumoren vertekend zijn doordat er wellicht onderzoeken waar geen associaties gevonden zijn niet zijn gepubliceerd ('publicatiebias'). Hersentumoren zijn vaak secundiare uitkomsten bij studies die verbanden tussen hoogspanningslijnen en kinderleukemie bestuderen. Het is mogelijk dat de resultaten hiervan alleen beschreven worden als de resultaten significant zijn.

4.2.2 Gepoolde analyse 2010

Kheifets e.a. concluderen op basis van een analyse van 10 onderzoeken dat bij een magneetveldsterkte van meer dan 0,4 µT het risico op een hersentumor naar schatting verhoogd is met een factor 1,2. Volgens de onderzoekers levert deze analyse 'weinig bewijs' voor een associatie tussen blootstelling aan ELF magnetische velden en hersentumoren bij kinderen.

4.2.3 Analyses van de commissie

De commisse heeft een meta-analyse uitgevoerd met de gegevens uit de 10 onderzoeken die in de gepoolde analyse van Kheifets zijn opgenomen (met geactualiseerde gegevens uit een van deze onderzoeken, zie boven) en 2 nieuwe onderzoeken (Pedersen e.a. (2016)[58] en Bunch e.a. (2015)[18]). De magneetveldsterkte is voor de analyse ingedeeld in vier blootstellingscategorieën:

- 0 tot 0,1 µT (de referentiecategorie);
- tussen 0,1 en 0,2 µT (of tussen 0,1 en 0,3 µT, afhankelijk van de afbakening van de blootstellingscategorieën in de geanalyseerde onderzoeken);
- 0,2 tot 0,4 µT;
- 0,3 µT of meer (of 0,4 µT of meer, afhankelijk van de afbakening van de blootstellingscategorieën in de geanalyseerde onderzoeken).

In de meta-analyse van de commissie was het risico op een hersentumor bij blootstelling in de hoogste blootstellingscategorie, meer dan 0,3 of 0,4 µT, naar schatting verhoogd met een factor 1,4 (95% BI 0,8-2,7). De commissie heeft op deze gegevens ook een meta-regressieanalyse uitgevoerd om te onderzoeken of het risico toeneemt met toenemende blootstelling, en vond geen statistisch significante blootstellings-responsrelatie (p=0,08).

Tabel 6 vat de resultaten van gepoolde analyse van Kheifets en van de meta-analyse van de commissie samen. Meer informatie over de analyses en de daarvoor gebruikte gegevens staat in het achtergronddocument.

Uit de meta-analyse komt een hogere risicoschatting dan uit de gepoolde analyse van Kheifets e.a. (2010).[65] Een mogelijke verklaring hiervoor is dat in de meta-analyse van de commissie twee recente onderzoeken[18,58] zijn opgenomen die beide een verhoogd risico in de categorie meer dan

0,3 of 0,4 µT laten zien. Een van deze onderzoeken betreft blootstelling aan magneetvelden van ondergrondse kabels.

Tabel 6. Analyse gegevens over relatie tussen magneetveldsterkte en risico op hersentumoren bij kinderen

Blootstelling (magneetveldsterkte in µT)	Risicoschatting[a]	95% BI[a]	Aantal onderzoeken
Gepoolde analyse Kheifets e.a. (2010)[65]			
≥0,4	1,15	0,60-2,21	10
0,2-<0,4	0,77	0,43-1,37	10
0,1-<0,2	0,90	0,60-1,37	10
<0.1 (referentiegroep)	1,00		
Meta-analyse commissie			
>0,3 of 0,4	1,44	0,77-2,69	6
0,2-0,4	1,29	0,74-2,27	7
0,1-0,2 of 0,1-0,3	0,96	0,74-1,24	8
Referentiegroep[b]	1,00		

[a] Voor toelichting op risicoschatting en betrouwbaarheidsinterval zie kader in § 3.1.
[b] De referentiegroepen in de verschillende onderzoeken zijn niet gelijk.

4.3 Lymfomen: magneetveldsterkte

4.3.1 Kwaliteit beschikbaar onderzoek

Er zijn geen meta-analyses of gepoolde analyses over lymfomen gepubliceerd. Wel zijn er in zes onderzoeken naar leukemie ook gegevens over lymfomen verzameld. De kwaliteitsanalyse van die onderzoeken staat in tabel 7. De details van de onderzoeken staan in het achtergronddocument.

Evenals bij hersentumoren acht de commissie het mogelijk dat de resultaten voor lymfomen vertekend zijn doordat er wellicht onderzoeken waar geen associaties gevonden zijn niet zijn gepubliceerd (‘publicatiebias’). Lymfomen zijn vaak secundiare uitkomsten bij studies die verbanden tussen hoogspanningslijnen en kinderleukemie bestuderen. Het is mogelijk dat de resultaten hiervan alleen beschreven worden als de resultaten significant zijn.

Tabel 7. Kwaliteit onderzoeken naar relatie tussen magneetveldsterkte en risico op lymfomen bij kinderen

Voldoende kwaliteit	Onvoldoende kwaliteit
Savitz e.a. (1988)[47]	Verkasalo e.a. (1993)[49]
Feychting & Ahlbom (1993)[19]	Tynes & Haldorsen (1997)[21]
Olsen e.a. (1993)[36 a]	Pedersen e.a. (2015)[58]

[a] Niet opgenomen in de huidige analyse; actualisering in Pedersen e.a. (2015).[58]

4.3.2 Analyses van de commissie

De resultaten van de meta-analyse geven aanwijzingen voor een associatie tussen langdurige blootstelling aan magnetische velden en de kans op het optreden van lymfomen bij kinderen. Bij blootstelling boven 0,2 µT is het risico naar schatting met een factor 1,9 verhoogd, maar er zit een grote onzekerheid in deze schatting (95% BI 0,8-4,9). Het aantal onderzoeken is gering. Bovendien is in alle onderzoeken het aantal kinderen met lymfoom gering (tussen de 0 en 3 gevallen in de hoogste blootstellingscategorie). De commissie heeft op deze gegevens ook een meta-regressieanalyse uitgevoerd om te onderzoeken of het risico toeneemt met toenemende blootstelling, maar vond geen significante blootstellings-responsrelatie (p=0,18). De commissie vindt het daarom niet verantwoord om een conclusie te trekken.

Tabel 8 vat de resultaten van de meta-analyse van de commissie samen. Meer informatie over de analyse en de daarvoor gebruikte gegevens staat in het achtergronddocument.

Tabel 8. Meta-analyse commissie gegevens relatie tussen magneetveldsterkte en risico op lymfomen bij kinderen

Blootstelling (magneetveldsterkte in µT)	Risicoschatting[a]	95% BI[a]	Aantal onderzoeken
>0,2	1,91	0,75-4,86	3
0,01-0,2 of 0,1-0,4	1,02	0,63-1,63	4
Referentiegroep[b]	1,00		

[a] Voor toelichting op risicoschatting en betrouwbaar heidsinterval zie tekstkader in § 3.1.
[b] De referentiegroepen in de verschillende onderzoeken zijn niet gelijk.

4.4 Conclusie

Over afstand tot bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van hersentumoren bij kinderen zijn maar beperkt gegevens beschikbaar. Die beperkte gegevens wijzen niet op een associatie.

De gegevens over magneetveldsterkte en het het optreden van hersentumoren bij kinderen suggereren wel een associatie. Bij een veldsterkte van meer dan 0,3 à 0,4 µT is het risico volgens de meta-analyse van de commissie naar schatting 1,4 maal verhoogd (95% BI 0,8-2,7). Dat betekent dat de aanwijzingen voor een associatie tussen blootstelling aan ELF magnetische velden en het risico op hersentumoren bij kinderen wat sterker zijn geworden ten opzichte van de eerdere analyse van Kheifets e.a. (2010). De commissie heeft geen statistisch significante blootstellings-responsrelatie gevonden.

In de onderzoeken naar lymfomen bij kinderen zijn slechts heel weinig patiënten opgenomen. De commissie vindt het daarom niet verantwoord conclusies uit deze gegevens te trekken.

De bewijskracht voor een oorzakelijk verband tussen het risico op hersentumoren bij kinderen en blootstelling aan elektromagnetische velden wordt volgens de commissie het best getypeerd door de classificatie ‘aanwijzingen voor oorzakelijk verband’. De commissie acht de aanwijzingen echter minder sterk dan bij kinderleukemie. Wat betreft de relatie tussen lymfomen bij kinderen en blootstelling aan magnetische velden, vindt de commissie de classificatie ‘uitspraak over oorzakelijkheid niet mogelijk’ van toepassing vanwege het geringe aantal uitgevoerde onderzoeken en het kleine aantal patiënten daarin.

05
andere factoren dan magnetische velden

Naast de blootstelling aan ELF magnetische velden zouden ook andere factoren kunnen samenhangen met de aanwezigheid van bovengrondse elektriciteitslijnen. Het valt niet uit te sluiten dat een of meer van die andere factoren een rol spelen bij de associaties die zijn gevonden in onderzoeken met afstand of magneetveldsterkte als blootstellingsmaat. Evenmin valt uit te sluiten dat sommige van de gevonden associaties op toeval berusten.

Er is van meet af aan in epidemiologische onderzoeken gezocht naar mogelijke verstorende factoren ('confounders') die de gevonden associaties zouden kunnen verklaren. Ook zijn er diverse hypotheses over mogelijk alternatieve oorzaken. Geen van die verstorende factoren of hypotheses vormen naar het oordeel van de commissie een deugdelijke wetenschappelijke verklaring voor de waargenomen associatie tussen het wonen nabij bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van kanker bij kinderen.

5.1 Verstorende factoren

Er zijn factoren die mogelijk samenhangen met de aanwezigheid van bovengrondse elektriciteitslijnen en met leukemie. Die zouden de resultaten van onderzoeken kunnen vertekenen. Zo kunnen gezinnen die in de buurt van hoogspanningslijnen wonen een lagere sociaal-economische positie hebben dan gezinnen die verder weg wonen. Huizen dichtbij hoogspanningslijnen kunnen immers goedkoper zijn. In het advies van de Gezondheidsraad over mogelijke oorzaken van kinderleukemie uit 2012[8] was de conclusie dat er onvoldoende epidemiologische bewijzen zijn voor een directe associatie tussen sociaal-economische status en kinderleukemie.

Ook verkeersdichtheid kan een verstorende factor zijn. Hoogspanningslijnen volgen soms drukke verkeersaders. In de buurt daarvan kan blootstelling aan uitlaatgassen plaatsvinden. Onderzoeken naar de relatie tussen verkeersdichtheid en kinderleukemie laten inderdaad een associatie zien[69], maar in onderzoeken naar bovengrondse elektriciteitslijnen waarin werd gecorrigeerd voor verkeersdichtheid, had deze correctie geen invloed op het eindresultaat.[45,56,58]

5.2 De corona-hypothese

Op korte afstand (binnen enkele meters) van de draden van een hoogspanningslijn is een sterk elektrisch veld aanwezig dat elektrische ontladingen in de lucht kan veroorzaken, de corona. Deze ontladingen kunnen fijnstof elektrisch opladen. Een hypothese die een aantal jaren geleden naar voren kwam, is dat daardoor het fijnstof mogelijk een grotere kans heeft in het lichaam terecht te komen en gezondheidseffecten te veroorzaken.[70] Het RIVM concludeerde in 2007 en in 2011 dat bovengrondse hoogspanningslijnen de schadelijke effecten van fijnstof niet beïnvloeden; de oplading van fijnstof door bovengrondse hoogspanningslijnen is te gering om het fijnstof meer dan normaal aan luchtwegen, longen en de huid te laten 'plakken'.[71,72]

5.3 De contactstroom hypothese

Een andere hypothese is dat het optreden van contactstroom mogelijk een oorzaak zou kunnen zijn van de gevonden associatie tussen blootstelling aan een magnetisch veld en kinderleukemie.[73] Die vraag is vooral relevant in de Verenigde Staten, waar de aarding van het elektriciteitsnet nog vaak via de (metalen) waterleiding loopt. Als een kind dan in een metalen bad zit, kan via contact met de kraan een elektrische stroom (de contactstroom) gaan lopen die mogelijk van invloed zou kunnen zijn op het optreden van leukemie. In een aantal onderzoeken is dat bestudeerd.[74] Er blijken inderdaad contactstromen te kunnen optreden (maar die zijn te zwak om voelbaar te zijn). Een relatie met het optreden van leukemie is echter niet gevonden.

06 conclusies en advies

In eerdere adviezen heeft de Gezondheidsraad geconcludeerd dat epidemiologisch onderzoek wijst op een redelijk consistente associatie tussen wonen in de nabijheid van bovengrondse elektriciteitslijnen en het risico op leukemie bij kinderen.[4-6] De adviezen waren destijds mede de aanleiding voor de Rijksoverheid om voorzorgsbeleid bij bovengrondse hoogspanningslijnen te adviseren.

De commissie heeft nu alle beschikbare relevante epidemiologische gegevens over leukemie en andere vormen van kanker bij kinderen opnieuw geanalyseerd, in meer detail en met inbegrip van de nieuwste onderzoeksgegevens, en komt tot de conclusie dat de recente analyses de eerdere conclusies bevestigen en versterken.

Gegevens over afstand hebben beperkte informatiewaarde

De gegevens over afstand tot bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van verschillende vormen van kanker bij kinderen laten geen duidelijke associaties zien, maar de hoeveelheid gegevens van goede kwaliteit is beperkt. De kans op het krijgen van kinderleukemie lijkt naar schatting met een factor 1,2 verhoogd te zijn bij kinderen die binnen ongeveer 50 meter van een bovengrondse elektriciteitslijn wonen. Er is echter sprake van aanzienlijke heterogeniteit tussen de uitkomsten van de onderzoeken. Bovendien acht de commissie publicatiebias niet uitgesloten. Daarom vindt de commissie deze bevindingen op zichzelf geen sterke aanwijzing voor een verhoogd risico bij kortere woonafstand.

Uit de analyses komen geen duidelijke aanwijzingen dat de hoogte van de spanning op de lijn van invloed is op de risicoschatting, maar dat kan het gevolg zijn van het geringe aantal onderzoeken bij de lijnen met spanningen van 200 kV of meer.

Met betrekking tot het optreden van andere vormen van kanker zijn vrijwel geen gegevens bekend. Er zijn slechts twee onderzoeken beschikbaar over hersentumoren en afstand tot hoogspanningslijnen, en die geven geen aanwijzingen voor een associatie.

Afstand tot een hoogspanningslijn wordt in deze analyses gebruikt als een (grove) maat voor blootstelling aan magnetische velden. Dichterbij een bovengrondse lijn en bij een hogere spanning op de lijn en de daarmee gepaard gaande hogere stroomsterkte neemt de blootstelling aan het magnetisch veld toe.

Wel duidelijke associatie bij gegevens over magneetveldsterkte

De gegevens over magneetveldsterkte en het optreden van verschillende vormen van kanker bij kinderen laten wel duidelijke associaties zien.

De analyses wijzen op een verhoging van het risico op het krijgen van kinderleukemie bij langdurige blootstelling aan een veldsterkte van meer dan 0,3 à 0,4 µT met naar schatting een factor 1,6. De blootstellings-responsrelatie was niet statistisch significant. Worden alleen de onderzoeken in beschouwing genomen waarin de blootstelling op alle woonadressen van geboorte tot diagnose is bepaald, en die daarmee een representatiever beeld geven van de blootstelling over een langere periode, dan valt de schatting van het risico hoger uit: een factor 2,7. Ook bij deze studies was de blootstellings-responsrelatie niet statistisch significant. De heterogeniteit tussen de onderzoeken die de interpretatie van de bevindingen zou kunnen bemoeilijken, is gering. De commissie acht bij deze onderzoeken publicatiebias niet waarschijnlijk. Het gaat bij dit onderwerp altijd om grote en dus dure onderzoeken die daarom vrijwel altijd zullen worden gepubliceerd.

Over de relatie van andere typen kanker met magneetveldsterkte zijn alleen gegevens over hersentumoren en lymfomen beschikbaar. Voor langdurige blootstelling aan magnetische velden met een veldsterkte van meer dan 0,3 à 0,4 µT heeft de commissie voor tumoren in de hersenen bij kinderen een verhoging van het risico gevonden met naar schatting een factor 1,4 (95% BI 0,8-2,7). Er is geen statistisch significante blootstellings-responsrelatie gevonden.

In de onderzoeken naar lymfomen bij kinderen konden slechts heel weinig patiënten worden opgenomen. De commissie vindt het daarom niet verantwoord conclusies uit deze gegevens te trekken. Er zijn ook gegevens bekend over kanker in het algemeen, maar die vindt de commissie te aspecifiek om te analyseren.

De commissie acht het mogelijk dat de resultaten voor hersentumoren en lymfomen vertekend zijn doordat er wellicht onderzoeken waar geen associaties gevonden zijn niet zijn gepubliceerd (publicatiebias). Hersentumoren en lymfomen zijn vaak secundiare uitkomsten bij studies die verbanden tussen hoogspanningslijnen en kinderleukemie bestuderen. Het is mogelijk dat de resultaten hiervan alleen beschreven worden als de resultaten significant zijn.

Aanwijzingen voor oorzakelijk verband

De commissie acht een oorzakelijk verband tussen de blootstelling aan ELF magnetische velden en het risico op leukemie en hersentumoren bij kinderen niet bewezen, maar is wel van oordeel dat er aanwijzingen zijn voor een dergelijk verband. Die aanwijzingen zijn voor leukemie sterker dan voor hersentumoren. Voor het risico op lymfomen bij kinderen vindt de commissie de EPA-classificatie ‘uitspraak over oorzakelijk verband niet mogelijk’ van toepassing, vanwege het geringe aantal uitgevoerde onderzoeken en het kleine aantal patiënten daarin.

Volgens de commissie is de EPA-classificatie ‘aanwijzingen voor oorzakelijk verband’ van toepassing op het risico op leukemie en hersentumoren bij kinderen omdat:

- zij in haar meta-analyses van de geactualiseerde onderzoeksgegevens een associatie tussen blootstelling aan magnetische velden en kinderleukemie en hersentumoren vindt, die bij kinderleukemie meer uitgesproken is naarmate de blootstelling nauwkeuriger is bepaald;
- de meta-analyses berusten op meerdere observationele onderzoeken bij mensen, die van voldoende kwaliteit zijn en door verschillende onderzoeksgroepen zijn uitgevoerd;
- de uitkomsten consistent zijn met eerdere bevindingen zoals beschreven in het Gezondheidsraadadvies uit 2000[4] en diverse gepoolde analyses;[17,45,46]
- er geen aanwijzingen zijn dat andere factoren dan het magneetveld de waargenomen associatie kunnen verklaren.

De commissie acht het beschikbare bewijsmateriaal onvoldoende voor de EPA-classificatie ‘oorzakelijk verband waarschijnlijk’, omdat:

- het bewijsmateriaal uitsluitend uit observationeel onderzoek bij mensen bestaat;
- niet is uit te sluiten dat andere factoren dan het magnetisch veld of toeval toch een rol spelen;
- er nauwelijks aanvullend bewijs is uit dierexperimenteel of in vitro-onderzoek;
- er geen inzicht is in een mogelijk werkingsmechanisme.[14,15]

De commissie acht de aanwijzingen voor hersentumoren zwakker dan voor kinderleukemie. Daarnaast vindt zij het mogelijk dat de resultaten voor hersentumoren en lymfomen vertekend zijn als gevolg van publicatiebias.

Geen aanwijzingen voor andere factoren

Mogelijke factoren die de uitkomsten van onderzoeken naar wonen nabij hoogspanningslijnen en het optreden van kanker bij kinderen zouden kunnen vertekenen zijn een lage sociaal-economische positie en verkeersdichtheid. Maar in onderzoeken waarin voor deze factoren werd gecorrigeerd, bleek dat geen invloed te hebben op de uitkomst.

Ook zijn er verschillende hypotheses over mogelijk alternatieve oorzaken. Maar ook die vormen naar het oordeel van de commissie geen deugdelijke wetenschappelijke verklaring voor de waargenomen associatie tussen het wonen nabij bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van kanker bij kinderen.

Het is niet uit te sluiten dat andere, tot nog toe onbekende factoren of het toeval een rol spelen.

Uitbreiding voorzorgbeleid

Al met al ziet de commissie in de huidige stand van wetenschap geen aanleiding de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat te adviseren het huidige beleid met betrekking tot bovengrondse elektriciteitslijnen te heroverwegen. Omdat er aanwijzingen zijn voor een oorzakelijk verband tussen blootstelling aan magnetische velden en een verhoogd risico op kinderleukemie en hersentumoren, en magnetische velden niet tegengehouden worden door bodem of bouwmaterialen, geeft de commissie vanuit gezondheidskundig oogpunt de staatssecretaris in overweging om het beleid uit te breiden naar ondergrondse elektriciteitskabels en andere bronnen van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het elektriciteitsnetwerk, zoals transformatorstations en transformatorhuisjes.

literatuur

1 Wertheimer N, Leeper E. *Electrical wiring configurations and childhood cancer*. Am J Epidemiol 1979; 109(3): 273-84.

2 IARC - International Agency for Research on Cancer. *Non-ionizing radiation, part 1: static and extremely low-frequency (ELF) electric and magnetic fields*. Lyon: IARC, 2002.

3 Gezondheidsraad. *Extreem laagfrequente elektromagnetische velden en gezondheid*. Den Haag, Gezondheidsraad, 1992; publicatienr. 1992/07.

4 Gezondheidsraad. *Blootstelling aan elektromagnetische velden (0 Hz - 10 MHz)*. Den Haag, Gezondheidsraad, 2000; publicatienr. 2000/06.

5 Gezondheidsraad. *Briefadvies Hoogspanningslijnen*. Den Haag, Gezondheidsraad, 2007; publicatienr. 2007/25.

6 Gezondheidsraad. *Briefadvies Hoogspanningslijnen*. Den Haag, Gezondheidsraad, 2008; publicatienr. 2008/04.

7 Gezondheidsraad. *Briefadvies Hoogspanningslijnen en de ziekte van Alzheimer*. Den Haag, Gezondheidsraad, 2009; publicatienr. 2009/05.

8 Health Council of the Netherlands. *Childhood leukaemia and environmental factors*. The Hague, Health Council of the Netherlands, 2012; publication no. 2012/33.

9 Nederlandse Kankerregistratie. http://www.cijfersoverkanker.nl, geraadpleegd 2 maart 2018.

10 CBS. http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/7461bev/table?ts=1519633323395, geraadpleegd 2 maart 2018.

11 Pruppers MJM. *Blootstelling aan extreem laag frequente elektromagnetische velden van hoogspanningslijnen - Herberekening naar aanleiding van het KEMA/RIVM-onderzoek naar de kosten en baten van maatregelen ter beperking van magnetische velden bij hoogspanningslijnen*. Bilthoven, RIVM, 2003: RIVM-briefrapport 032/2003.

12 Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu. *Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen*. https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/documenten/brieven/2005/01/01/advies-met-betrekking-tot-hoogspanningslijnen, geraadpleegd 17-11-2017.

13 Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu. *Verduidelijking van het advies met betrekking tot hoogspanningslijnen*. https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/documenten/brieven/2008/11/11/brief-aan-gemeenten-met-verduidelijking-advies-met-betrekking-tot-hoogspanningslijnen, geraadpleegd 17-11-2017.

14 WHO - World Health Organization. *Extremely low frequency fields*. Environmental Health Criteria 238 Geneva: World Health Organization; 2007.

15 SCENHIR - Scientific Committee on Emerging, Newly Identified Health Risks. *Potential health effects of exposure to electromagnetic fields (EMF)*. Brussels, European Commission; 2015; https://ec.europa.eu/

health/sites/health/files/scientific_committees/emerging/docs/scenihr_o_041.pdf, geraadpleegd 03-11-2017.

16 Owens EO, Patel MM, Kirrane E, Long TC, Brown J, Cote I, e.a. *Framework for assessing causality of air pollution-related health effects for reviews of the National Ambient Air Quality Standards*. Regul Toxicol Pharmacol 2017; 88: 332-7.

17 Kheifets L, Ahlbom A, Crespi CM, Draper G, Hagihara J, Lowenthal RM, e.a. *Pooled analysis of recent studies on magnetic fields and childhood leukaemia*. Br J Cancer 2010; 103(7): 1128-35.

18 Bunch KJ, Swanson J, Vincent TJ, Murphy MF. *Magnetic fields and childhood cancer: an epidemiological investigation of the effects of high-voltage underground cables*. J Radiol Prot 2015; 35(3): 695-705.

19 Feychting M, Ahlbom A. *Magnetic-fields and cancer in children residing near Swedish high-voltage power-lines*. Am J Epidemiol 1993; 138(7): 467-81.

20 Petridou E, Trichopoulos D, Kravaritis A, Pourtsidis A, Dessypris N, Skalkidis Y, e.a. *Electrical power lines and childhood leukemia: a study from Greece*. Int J Cancer 1997; 73(3): 345-8.

21 Tynes T, Haldorsen T. *Electromagnetic fields and cancer in children residing near Norwegian high-voltage power lines*. Am J Epidemiol 1997; 145(3): 219-26.

22 Li CY, Lee WC, Lin RS. *Risk of leukemia in children living near high-voltage transmission lines*. J Occup Environ Med 1998; 40(2): 144-7.

23 McBride ML, Gallagher RP, Theriault G, Armstrong BG, Tamaro S, Spinelli JJ, e.a. *Power-frequency electric and magnetic fields and risk of childhood leukemia in Canada*. Am J Epidemiol 1999; 149(9): 831-42.

24 Bianchi N, Crosignani P, Rovelli A, Tittarelli A, Carnelli CA, Rossitto F, e.a. *Overhead electricity power lines and childhood leukemia: a registry-based, case-control study*. Tumori 2000; 86(3): 195-8.

25 Kleinerman RA, Kaune WT, Hatch EE, Wacholder S, Linet MS, Robison LL, e.a. *Are children living near high-voltage power lines at increased risk of acute lymphoblastic leukemia?* Am J Epidemiol 2000; 151(5): 512-5.

26 UK Childhood Cancer Study Investigators. *Childhood cancer and residential proximity to power lines*. Br J Cancer 2000; 83(11): 1573-80.

27 Kabuto M, Nitta H, Yamamoto S, Yamaguchi N, Akiba S, Honda Y, e.a. *Childhood leukemia and magnetic fields in Japan: a case-control study of childhood leukemia and residential power-frequency magnetic fields in Japan*. Int J Cancer 2006; 119(3): 643-50.

28 Wünsch-Filho V, Pelissari DM, Barbieri FE, Sant'Anna L, de Oliveira CT, de Mata JF, e.a. *Exposure to magnetic fields and childhood acute lymphocytic leukemia in Sao Paulo, Brazil*. Cancer Epidemiol 2011; 35(6): 534-9.

29 Sermage-Faure C, Demoury C, Rudant J, Goujon-Bellec S, Guyot-Goubin A, Deschamps F, e.a. *Childhood leukaemia close to high-*

voltage power lines--the Geocap study, 2002-2007. Br J Cancer 2013; 108(9): 1899-906.

30 Bunch KJ, Keegan TJ, Swanson J, Vincent TJ, Murphy MF. *Residential distance at birth from overhead high-voltage powerlines: childhood cancer risk in Britain 1962-2008*. Br J Cancer 2014; 110(5): 1402-8.

31 Pedersen C, Raaschou-Nielsen O, Rod NH, Frei P, Poulsen AH, Johansen C, e.a. *Distance from residence to power line and risk of childhood leukemia: a population-based case-control study in Denmark*. Cancer Causes Control 2014; 25(2): 171-7.

32 Crespi CM, Vergara XP, Hooper C, Oksuzyan S, Wu S, Cockburn M, e.a. *Childhood leukaemia and distance from power lines in California: a population-based case-control study*. Br J Cancer 2016; 115(1): 122-8.

33 Coleman MP, Bell CM, Taylor HL, Primic-Zakelj M. *Leukaemia and residence near electricity transmission equipment: a case-control study*. Br J Cancer 1989; 60(5): 793-8.

34 Myers A, Clayden AD, Cartwright RA, Cartwright SC. *Childhood cancer and overhead powerlines: a case-control study*. Br J Cancer 1990; 62(6): 1008-14.

35 Fajardo-Gutierrez A, Garduno-Espinosa J, Yamamoto-Kimura L, Hernandez-Hernandez DM, Gomez-Delgado A, Mejia-Arangure M, e.a. *[Residence close to high-tension electric power lines and its association with leukemia in children]*. Bol Med Hosp Infant Mex 1993; 50(1): 32-8.

36 Olsen JH, Nielsen A, Schulgen G. *Residence near high-voltage facilities and risk of cancer in children*. Br Med J 1993; 307(6909): 891-5.

37 Mizoue T, Onoe Y, Moritake H, Okamura J, Sokejima S, Nitta H. *Residential proximity to high-voltage power lines, risk of childhood hematological malignancies*. J Epidemiol 2004; 14(4): 118-23.

38 Feizi AA, Arabi MA. *Acute childhood leukemias and exposure to magnetic fields generated by high voltage overhead power lines - a risk factor in Iran*. Asian Pac J Cancer Prev 2007; 8(1): 69-72.

39 Abdul Rahman HI, Shah SA, Alias H, Ibrahim HM. *A case-control study on the association between environmental factors and the occurrence of acute leukemia among children in Klang Valley, Malaysia*. Asian Pac J Cancer Prev 2008; 9(4): 649-52.

40 Sohrabi MR, Tarjoman T, Abadi A, Yavari P. *Living near overhead high voltage transmission power lines as a risk factor for childhood acute lymphoblastic leukemia: a case-control study*. Asian Pac J Cancer Prev 2010; 11(2): 423-7.

41 Tabrizi MM, Bidgoli SA. *Increased risk of childhood acute lymphoblastic leukemia (ALL) by prenatal and postnatal exposure to high voltage power lines: a case control study in Isfahan, Iran*. Asian Pac J Cancer Prev 2015; 16(6): 2347-50.

[42] Kroll ME, Swanson J, Vincent TJ, Draper GJ. *Childhood cancer and magnetic fields from high-voltage power lines in England and Wales: a case-control study*. Br J Cancer 2010; 103(7): 1122-7.

[43] Malagoli C, Fabbi S, Teggi S, Calzari M, Poli M, Ballotti E, e.a. *Risk of hematological malignancies associated with magnetic fields exposure from power lines: a case-control study in two municipalities of northern Italy*. Environ Health 2010; 9: 16.

[44] Lowenthal RM, Tuck DM, Bray IC. *Residential exposure to electric power transmission lines and risk of lymphoproliferative and myeloproliferative disorders: a case-control study*. Intern Med J 2007; 37(9): 614-9; 10.1111/j.1445-5994.2007.01389.x.

[45] Ahlbom A, Day N, Feychting M, Roman E, Skinner J, Dockerty J, e.a. *A pooled analysis of magnetic fields and childhood leukaemia*. Br J Cancer 2000; 83(5): 692-8.

[46] Greenland S, Sheppard AR, Kaune WT, Poole C, Kelsh MA. *A pooled analysis of magnetic fields, wire codes, and childhood leukemia*. Epidemiology 2000; 11: 624-34.

[47] Savitz DA, Wachtel H, Barnes FA, John EM, Tvrdik JG. *Case-control study of childhood cancer and exposure to 60-Hz magnetic fields*. Am J Epidemiol 1988; 128(1): 21-38.

[48] London SJ, Thomas DC, Bowman JD, Sobel E, Cheng TC, Peters JM. *Exposure to residential electric and magnetic-fields and risk of childhood leukemia*. Am J Epidemiol 1991; 134(9): 923-37.

[49] Verkasalo P, Pukkala E, Hongisto MY, Valjus JE, Jarvinen PJ, Heikkila KV, e.a. *Risk of cancer in Finnish children living close to power lines*. Br Med J 1993; 307: 895-9.

[50] Linet MS, Hatch EE, Kleinerman RA, Robinson LL, Kaune WT, Friedman DR, e.a. *Residential exposure to magnetic fields and acute lymphoblastic leukemia in children*. New Eng J Med 1997; 337: 1-7.

[51] Dockerty JD, Elwood JM, Skegg DC, Herbison GP. *Electromagnetic field exposures and childhood cancers in New Zealand*. Cancer Causes Control 1998; 9(3): 299-309.

[52] Michaelis J, Schüz J, Meinert R, Zemann E, Grigat JP, Kaatsch P, e.a. *Combined risk estimates for two German population-based case-control studies on residential magnetic fields and childhood acute leukemia*. Epidemiology 1998; 9: 92-4.

[53] Green LM, Miller AB, Villeneuve PJ, Agnew DA, Greenberg ML, Li J, e.a. *A case-control study of childhood leukemia in southern Ontario, Canada, and exposure to magnetic fields in residences*. Int J Cancer 1999; 82: 161-70.

[54] UK Childhood Cancer Study Investigators. *Exposure to power-frequency magnetic fields and the risk of childhood cancer*. Lancet 1999; 354(9194): 1925-31.

[55] Schüz J, Grigat JP, Brinkmann K, Michaelis J. *Residential magnetic fields as a risk factor for childhood acute leukaemia: results from a German population-based case-control study*. Int J Cancer 2001; 91(5): 728-35.

[56] Mejia-Arangure JM, Fajardo-Gutierrez A, Perez-Saldivar ML, Gorodezky C, Martinez-Avalos A, Romero-Guzman L, e.a. *Magnetic fields and acute leukemia in children with Down syndrome*. Epidemiology 2007; 18(1): 158-61.

[57] Does M, Scelo G, Metayer C, Selvin S, Kavet R, Buffler P. *Exposure to electrical contact currents and the risk of childhood leukemia*. Radiat Res 2011; 175(3): 390-6; 10.1667/RR2357.1.

[58] Pedersen C, Johansen C, Schüz J, Olsen JH, Raaschou-Nielsen O. *Residential exposure to extremely low-frequency magnetic fields and risk of childhood leukaemia, CNS tumour and lymphoma in Denmark*. Br J Cancer 2015; 113(9): 1370-4.

[59] Salvan A, Ranucci A, Lagorio S, Magnani C, Group SR. *Childhood leukemia and 50 Hz magnetic fields: findings from the Italian SETIL case-control study*. Int J Environ Res Public Health 2015; 12(2): 2184-204.

[60] Bunch KJ, Swanson J, Vincent TJ, Murphy MF. *Epidemiological study of power lines and childhood cancer in the UK: further analyses*. J Radiol Prot 2016; 36(3): 437-55; 10.1088/0952-4746/36/3/437.

[61] Kheifets L, Crespi CM, Hooper C, Cockburn M, Amoon AT, Vergara XP. *Residential magnetic fields exposure and childhood leukemia: a population-based case-control study in California*. Cancer Causes Control 2017; 10.1007/s10552-017-0951-6.

[62] Tomenius L. *50-Hz electromagnetic environment and the incidence of childhood tumors in Stockholm County*. Bioelectromagnetics 1986; 7(2): 191-207.

[63] Coghill RW, Steward J, Philips A. *Extra low frequency electric and magnetic fields in the bedplace of children diagnosed with leukaemia: a case-control study*. Eur J Cancer Prev 1996; 5(3): 153-8.

[64] Jirik V, Pekarek L, Janout V, Tomaskova H. *Association between childhood leukaemia and exposure to power-frequency magnetic fields in Middle Europe*. Biomed Environ Sci 2012; 25(5): 597-601.

[65] Kheifets L, Ahlbom A, Crespi CM, Feychting M, Johansen C, Monroe J, e.a. *A pooled analysis of extremely low-frequency magnetic fields and childhood brain tumors*. Am J Epidemiol 2010; 172(7): 752-61.

[66] Preston MS, Navidi W, Thomas D, Lee PJ, Bowman J, Pogoda J. *Los Angeles study of residential magnetic fields and childhood brain tumors*. Am J Epidemiol 1996; 143(2): 105-19.

[67] Schüz J, Kaletsch U, Kaatsch P, Meinert R, Michaelis J. *Risk factors for pediatric tumors of the central nervous system: results from a German population-based case-control study*. Med Pediatr Oncol 2001; 36(2): 274-82.

[68] Saito T, Nitta H, Kubo O, Yamamoto S, Yamaguchi N, Akiba S, e.a. *Power-frequency magnetic fields and childhood brain tumors: a case-control study in Japan*. J Epidemiol 2010; 20(1): 54-61.

69 Pearson RL, Wachtel H, Ebi KL. *Distance-weighted traffic density in proximity to a home is a risk factor for leukemia and other childhood cancers*. J Air Waste Manag Assoc 2000; 50(2): 175-80.

70 Gezondheidsraad. *Elektromagnetische velden. Jaarbericht 2001*. Den Haag, Gezondheidsraad, 2001: publicatienr. 2001/14.

71 Kelfkens G, Pruppers MJM. *Hoogspanningslijnen en fijn stof. Een literatuuronderzoek*. Bilthoven, RIVM, 2007: RIVM Rapport 610790001/2007.

72 Kelfkens G, Pruppers MJM. *Hoogspanningslijnen en fijn stof. Update van het literatuuronderzoek uit 2007*. Bilthoven, RIVM, 2011: RIVM briefrapport 610790017/2011.

73 Kavet R, Zaffanella LE, Daigle JP, Ebi KL. *The possible role of contact current in cancer risk associated with residential magnetic fields*. Bioelectromagnetics 2000; 21(7): 538-53.

74 Kavet R, Hooper C, Buffler P, Does M. *The relationship between residential magnetic fields and contact voltage: a pooled analysis*. Radiat Res 2011; 176(6): 807-15.

De Gezondheidsraad, ingesteld in 1902, is een adviesorgaan met als taak de regering en het parlement ‘voor te lichten over de stand der wetenschap ten aanzien van vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid en het gezondheids(zorg)onderzoek’ (art. 22 Gezondheidswet).
De Gezondheidsraad ontvangt de meeste adviesvragen van de bewindslieden van Volksgezondheid, Welzijn en Sport; Infrastructuur en Waterstaat; Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De raad kan ook op eigen initiatief adviezen uitbrengen, en ontwikkelingen of trends signaleren die van belang zijn voor het overheidsbeleid.
De adviezen van de Gezondheidsraad zijn openbaar en worden als regel opgesteld door multidisciplinaire commissies van – op persoonlijke titel benoemde – Nederlandse en soms buitenlandse deskundigen.

U kunt dit document downloaden van www.gezondheidsraad.nl.

Deze publicatie kan als volgt worden aangehaald:
Gezondheidsraad. Hoogspanningslijnen en gezondheid deel I: kanker bij kinderen. Den Haag: Gezondheidsraad, 2018; publicatienr. 2018/08.

Infographics: [redacted] Infographics

Auteursrecht voorbehouden

Verzonden: 10/15/2024 7:27:59 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: [redacted] en alle inwonende van [redacted]
Organisatie: Woonachtig

Uw zienswijze:

Zwaar op tegen !!!

Slecht voor de gezondheid! Alle stralingen !!!!

Afschuwelijk aanzicht !

Bederft het hele woongenot .

Jaren lang gespaard om hier vrij te kunnen wonen. We hebben ook al afschuwelijke windmolens inzicht !!!

Waarde huis gelijk niks meer waard !

Betalen jullie de miljoenen!!!!

Beschermde vogels wonen hier!

Jullie Ruïneren ons woongeluk en ons leven en het aanzicht van het prachtige landschap en dorpje !!!

NOOIT !!!!!!!

NEE !!!!!!!!

Verzonden: 10/15/2024 7:36:27 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Onze zorgen hebben met name met de gezondheid te maken. Wat is het effect van de magnetische velden bij deze grote capaciteit. Wat zou het verschil zijn van de verhoogde spanning op de kabels met betrekking tot de huidige situatie.

Verzonden: 10/15/2024 7:36:51 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: namens Dorpsraad Spierdijk (voorzitter [redacted]) en namens CPO Spierland (voorzitter [redacted], telefoon [redacted] en E-mail: [redacted]

Organisatie: Dorpsraad Spierdijk en CPO Spierland

Uw zienswijze:

Spierdijk, 16 oktober 2024

Betreft: onze zorgen met betrekking tot bovengrondse 380KV hoogspanningsleiding

Geachte heer/mevrouw,

Wij, de bewoners van Spierdijk, willen graag reageren op uw overweging om een bovengrondse 380 kV hoogspanningsleiding aan te leggen over ons dorp. Hoewel wij begrijpen dat TenneT de noodzaak ziet voor het verbeteren van de infrastructuur, zijn wij zeer bezorgd over de mogelijke gevolgen voor onze leefomgeving, wanneer u zou kiezen voor het 'gele' tracé …

In uw communicatie geeft u aan dat er is overlegd met dorpsraden en andere belanghebbenden, maar tot onze verbazing is er géén overleg geweest met Dorpsraad Spierdijk of CPO Spierland. Dit vinden wij zorgwekkend, wanneer u onverhoopt besluit te kiezen voor het 'gele' tracé (zoals opgenomen in het kaartje op rvo.nl). Dat kan namelijk verstrekkende gevolgen hebben voor de toekomst van ons dorp. Wij verzoeken u daarom met klem om in gesprek te gaan met de dorpsraad en de inwoners van Spierdijk, zodat onze zorgen en belangen worden meegenomen in de besluitvorming en daarmee ook rekening gehouden kan worden in het realiseren van uw plannen.

Een van onze grootste zorgen is de impact van een bovengrondse 380 kV lijn op de leefbaarheid van ons dorp. Een bovengrondse hoogspanningsleiding in de directe nabijheid van bestaande woningen (Noord-Spierdijk, Spierland en Zuid-Spierdijk) kan de gezondheid van onze inwoners in gevaar brengen en belemmert bovendien de mogelijkheid tot toekomstige woningbouw in de directe omgeving.

Leefbaar en levendig op langere termijn

Toekomstige woningbouw is voor Spierdijk van cruciaal belang om ons dorp leefbaar en levendig te houden. Zonder ruimte voor starters en jonge gezinnen komt de demografische opbouw van ons dorp in gevaar, wat op zijn beurt druk legt op voorzieningen zoals de basisschool, sportverenigingen en jongerenverenigingen.

Voor veel oudere Spierdijkers is de aanwezigheid van kinderen en kleinkinderen essentieel voor hun sociale leven, zorg en welzijn. Als jonge gezinnen geen kans krijgen om zich in Spierdijk te vestigen, kan dit een negatieve spiraal creëren waarbij onze voorzieningen verdwijnen en ons dorp zijn levendigheid verliest. Dit is niet alleen een probleem voor de huidige generatie, maar bedreigt de lange termijn toekomst van Spierdijk.

Participatie

U geeft op uw website aan dat u graag van bewoners, ondernemers of andere geïnteresseerden wilt horen wat zij denken over de beste plek voor nieuwe hoogspanningsverbindingen en -stations. En de gemeente moet er voor zorgen dat de prettige en gezonde leefomgeving gewaarborgd blijft. Wij vertrouwen erop dat TenneT en de gemeente de belangen van Spierdijk serieus neemt. Wij verzoeken u dan ook om bij het maken van uw plannen voor de 380 kV lijn serieus rekening te houden met de belangen van inwoners en uw tracé zo ver mogelijk van de bestaande én toekomstige woningbouw te realiseren. Het waarborgen van ruimte voor toekomstige woningbouw is essentieel voor het voortbestaan en de leefbaarheid van ons dorp.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet en zijn bereid om in gesprek te gaan om samen naar een oplossing te zoeken.

Met vriendelijke groet,

Namens de Dorpsraad Spierdijk

[redacted]

Namens CPO Spierland

[redacted]

Telefoon: [redacted]

E-mail: [redacted]

Deze reactie is op 16 oktober verstuurd naar:

- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (via digitale reactieformulier op rvo.nl)
- Provincie Noord-Holland
- Gemeente Koggenland (college van B&W, fractievoorzitters gemeenteraad)
- De Dorpsbanier (dorpsblad van Spierdijk)

101931532_10310644_reactie_Dorpsraad_Spierdijk_en_CPO_Spierland_inzake_380KV_hoogspanningsleiding_Noord-Holland_Noord_20241016.pdf

Dorpsraad Spierdijk

CPO SPIERLAND

Spierdijk, 16 oktober 2024

Betreft: onze zorgen met betrekking tot bovengrondse 380KV hoogspanningsleiding

Geachte heer/mevrouw,

Wij, de bewoners van Spierdijk, willen graag reageren op uw overweging om een bovengrondse 380 kV hoogspanningsleiding aan te leggen over ons dorp. Hoewel wij begrijpen dat TenneT de noodzaak ziet voor het verbeteren van de infrastructuur, zijn wij zeer bezorgd over de mogelijke gevolgen voor onze leefomgeving, wanneer u zou kiezen voor het 'gele' tracé …

In uw communicatie geeft u aan dat er is overlegd met dorpsraden en andere belanghebbenden, maar tot onze verbazing is er géén overleg geweest met Dorpsraad Spierdijk of CPO Spierland. Dit vinden wij zorgwekkend, wanneer u onverhoopt besluit te kiezen voor het 'gele' tracé (zoals opgenomen in het kaartje op rvo.nl). Dat kan namelijk verstrekkende gevolgen hebben voor de toekomst van ons dorp. Wij verzoeken u daarom met klem om in gesprek te gaan met de dorpsraad en de inwoners van Spierdijk, zodat onze zorgen en belangen worden meegenomen in de besluitvorming en daarmee ook rekening gehouden kan worden in het realiseren van uw plannen.

Een van onze grootste zorgen is de impact van een bovengrondse 380 kV lijn op de leefbaarheid van ons dorp. Een bovengrondse hoogspanningsleiding in de directe nabijheid van bestaande woningen (Noord-Spierdijk, Spierland en Zuid-Spierdijk) kan de gezondheid van onze inwoners in gevaar brengen en belemmert bovendien de mogelijkheid tot toekomstige woningbouw in de directe omgeving.

Leefbaar en levendig op langere termijn
Toekomstige woningbouw is voor Spierdijk van cruciaal belang om ons dorp leefbaar en levendig te houden. Zonder ruimte voor starters en jonge gezinnen komt de demografische opbouw van ons dorp in gevaar, wat op zijn beurt druk legt op voorzieningen zoals de basisschool, sportverenigingen en jongerenverenigingen.

Voor veel oudere Spierdijkers is de aanwezigheid van kinderen en kleinkinderen essentieel voor hun sociale leven, zorg en welzijn. Als jonge gezinnen geen kans krijgen om zich in Spierdijk te vestigen, kan dit een negatieve spiraal creëren waarbij onze voorzieningen verdwijnen en ons dorp zijn levendigheid verliest. Dit is niet alleen een probleem voor de huidige generatie, maar bedreigt de lange termijn toekomst van Spierdijk.

Participatie
U geeft op uw website aan dat u graag van bewoners, ondernemers of andere geïnteresseerden wilt horen wat zij denken over de beste plek voor nieuwe hoogspanningsverbindingen en -stations. En de gemeente moet er voor zorgen dat de prettige en gezonde leefomgeving gewaarborgd blijft. Wij vertrouwen erop dat TenneT en de gemeente de belangen van Spierdijk serieus neemt. Wij verzoeken u dan ook om bij het maken van uw plannen voor de 380 kV lijn serieus rekening te houden met de belangen van inwoners en uw tracé zo ver mogelijk van de bestaande én toekomstige woningbouw te realiseren. Het waarborgen van ruimte voor toekomstige woningbouw is essentieel voor het voortbestaan en de leefbaarheid van ons dorp.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet en zijn bereid om in gesprek te gaan om samen naar een oplossing te zoeken.

Met vriendelijke groet,

Namens de Dorpsraad Spierdijk
[redacted]

Namens CPO Spierland
[redacted]
Telefoon: [redacted]
E-mail: [redacted]

Deze reactie is op 16 oktober verstuurd naar:
- *Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (via digitale reactieformulier op rvo.nl)*
- *Provincie Noord-Holland*
- *Gemeente Koggenland (college van B&W, fractievoorzitters gemeenteraad)*
- *De Dorpsbanier (dorpsblad van Spierdijk)*

Verzonden: 10/15/2024 7:40:29 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Buren
Organisatie:

Uw zienswijze:

De gezondheid loopt in dit gebied groot gevaar. Kankergevallen zijn duidelijk in grotere aantallen aanwezig bij hoogspanningskabels. Er zijn tracé's waar de gezondheid minder risico's lopen. Een voorbeeld hiervan is de West variant.

Verzonden: 10/15/2024 7:45:42 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Golfbaan
(Mede) namens:
Organisatie: Golf Waterland

Uw zienswijze:

Wij willen graag opheldering over de opmerking 'wordt mogelijk getransformeerd naar woningbouw of andere functie'. Deze opmerking staat op pagina 8 van 16 van bijlage 3, kenmerk DGKE-DRE / 40854490.

De gemeente, gebiedsmakelaar en bestuur zijn niet op de hoogte van deze plannen.

Verzonden: 10/15/2024 7:53:35 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Gezinsleden
Organisatie:

Uw zienswijze:

Is het gewoon niet slimmer/beter om bestaande hoogspanningsmasten zodanig aan te passen/vervangen zodat er geen nieuw traject hoeft te komen?

Verzonden: 10/15/2024 8:04:34 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het is bijzonder dat er een stukje recreatie wordt opgeofferd, terwijl andere plekken meer geschikt zijn. Wat zijn de criteria voor het aanwijzen van een zoekgebied in zijn algemeenheid en met name voor het gebied bij Golf Waterland. Juist op die plek zitten o.a. sportverenigingen voor gehandicapten en een kinderdagverblijf. Het is de schakel tussen recreatie en de stad, waar veel mensen fietsen en wandelen.

Op dit moment is er al geluidsoverlast, dus wat is het gevolg als het net verzwaard wordt.

Er staat net voorbij de ringweg, bij de toegang tot Zunderdorp, een groot bord 'Buiten de ring wordt niet gebouwd'. In hoeverre is dat van toepassing.

Verzonden: 10/15/2024 8:08:13 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen het gele traject van plaatsing electriciteitsnet/ masten vlak langs Spierdijk en dus onze wijk. Dit bezwaar maak ik uit 1)gezondheidsoverwegingen, onderzoek sluit de samenhang van magnetische velden en het onstaan van leukemie bij kinderen niet uit.

2)het uitzicht op de masten op het weiland echt horizonvervuiling is, voor onze nieuwbouwwijk

101931834_10310678_6E45836B-4309-4355-838C-C74F09DFC634.jpeg

Reactie

202404920

Uw reactie:

Hierbij ons sterk protest tegen genoemde uitbreiding, corridor tracé 'geel' in het kader van de directe gezondheid in omgeving Spierdijk, tevens aantasting van het landschap en woongenot.

https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/04/18/aanbiedingsbrief-hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-1-kanker-bij-kinderen

Bijlage (maximaal 100 MB)

Verzonden: 10/15/2024 8:09:01 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Firma [redacted]

Uw zienswijze:

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en de [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid en dat van onze dieren (waarde van) onze woningen en bedrijven, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger, bedrijf en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen en bedrijven, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl

wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet voldoende gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Verzonden: 10/15/2024 8:16:19 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Is het niet slimmer dat het datacenter de kosten gaat betalen en de leidingen onder de grond kunnen

Verzonden: 10/15/2024 8:18:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

tegen, dit kan je de mooie Gouwe niet aandoen

Verzonden: 10/15/2024 8:21:13 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Is er onderzoek gedaan naar de gevolgen voor de gezondheid van omwonenden?

Zo ja, hoe en wat is er onderzocht?

Welke rapporten zijn hiervoor geraadpleegd?

Behalve voor mensen geldt dit ook voor dieren. Bijen bijvoorbeeld, raken gedesoriënteerd van de magnetische straling. Ook voor andere insecten geldt dit.

Verzonden: 10/15/2024 8:28:54 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste Tennet en ministerie van KGG,

zoals door u gevraagd stuur ik u hierbij, als bewoner van de gemeente Koggenland, een zienswijze betreffende de 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Om maar bij het begin te beginnen: Nut en Noodzaak van dit 380 kV tracé. Hoewel ik zeer doordrongen ben van de noodzaak tot het maken van een energietransitie moet hier toch de noodzaak van het genoemde tracé vooral gezocht worden in het voorzien van de AgriPort in Middenmeer van voldoende energie. Ik snap dat Tennet slechts netbeheerder is en moet zorgen voor een degelijke infrastructuur, maar het handhaven en uitbreiden van de Datacentra en Agriport is een politieke keuze. De vraag is wat we over hebben voor de energieslurpende datacentra… Willen we echt ons mooie Noord Hollandse landschap beschadigen voor Bitcoins en ChatGPT? U raad het al, als u mij als inwoner van Noord Holland deze vraag stelt: nee, dat vind ik het niet waard.

Verder wordt niet slechts van 1 rij 380 kV tracé wordt gesproken maar ook over een mogelijke dubbele rij masten om windenergie van zee te vervoeren. Kort en goed: het lijkt mij onnodig om dit al te veel over land plaats te laten vinden. Die energie is al zo'n eind door zee onderweg, die kan vast ook prima aan land in Ijmuiden of Velsen-Noord als daar de meeste energie nodig is. Of dus meer richting Middenmeer mochten we als Nederland in al onze wijsheid besluiten dat we het gerechtvaardigd vinden windmolens op zee te laten draaien voor Bitcoins en ChatGPT (ik zeg dit bewust gechargeerd omdat dit beter de fundamentele keuzes weergeeft die aan dit "simpele" rijtje masten ten grondslag liggen.)

U snapt dat ik niet overtuigd ben van de werkelijke noodzaak van het aanleggen van het 380 kV tracé. Ik denk dat een realistisch scenario zou zijn om de Agriport en de Datacenta in Middenmeer niet te veel te laten groeien. Is het mogelijk hier een analyse van te maken? Dus: wat zou er gebeuren als we met zijn allen besluiten dat er in Nederland geen plaats is voor dergelijke energieslurpers en zouden we dan niet "gewoon" met een extra 150 kV tracé toe kunnen?

Mijn tweede bezwaar is van een heel andere orde. Als moeder van jonge kinderen in het landelijk gebied in Koggenland maak ik me steeds meer zorgen om de gezondheidseffecten van pesticiden en gewasbeschermingsmiddelen. Er is hier ook steeds meer over bekend en de zorgen lijken zeker

gegrond. Hoewel niet op een dergelijke schaal als bij de pesticiden, is er ook bij hoogspanningskabels onderzoek gedaan naar de schadelijkheid van het magneetveld voor met name kinderen. Er lijkt een verband met leukemie en hersentumoren. Ziekten die óók door de gewasbeschermingsmiddelen en pesticiden een verhoogde kans hebben. Een groot deel van het voorgenomen 380 kV traject zal hoe dan ook over landbouwgrond met vaak intensieve (sierbollen)teelt gaan. Ik kan mij goed voorstellen dat er in deze delen een stapeling van de factoren optreedt die kunnen leiden tot het ontstaan van leukemie en hersentumoren. Ik vind dat de overheid als taak heeft haar burgers te beschermen tegen onaanvaardbare gezondheidsrisico's, en een extra verantwoordelijkheid heeft ten opzicht van kinderen. Ik verwacht dan ook dat er meer onderzoek gedaan wordt naar dit onderwerp voordat aangenomen wordt dat er van stapeling van factoren geen sprake is. Ook verwacht ik dat er zeer ruime marges aangehouden zullen worden wat betreft het toestaan van bewoning of bijvoorbeeld verblijf van kinderen (scholen, kinderdagverblijven) in de buurt van het traject.

Tot slot: gezien het unieke open karakter van ons mooie Noord Holland ben ik er zeer op tegen een traject aan te leggen op locaties waar nog sprake is van een wijds uitzicht zonder horizonvervuiling. Deze locaties zijn helaas al zeer schaars door de plaatsing van windmolens, snelwegen de andere hoogspanningstracés. De paar locaties waar we nog een prachtig onbedorven uitzicht hebben moeten we echt koesteren. Natuurlijk moet er rekening gehouden worden met Natura 2000 gebieden en werelderfgoed gebieden, maar ik zie dat dit al bij u in overweging is genomen. Wel wil ik u aanraden in de verschillende gebieden eens met eigen ogen te gaan kijken. Gebieden als Eilandspolder en de Mijzenpolder hebben misschien geen Natura 2000 status of werelderfgoedstatus, maar zijn wel bijna de laatste voorbeelden van oerhollandse, onbedorven polder. Hier hoogspanningsmasten plaatsen is eeuwig zonde. Het heeft mijn sterke voorkeur om, móchten er al masten komen, deze zo veel mogelijk te plaatsen langs al bestaande 150 kV trajecten en andere infrastructuur.

Tot slot wil ik u bedanken voor de uitgebreide rapporten, maar wel mijn teleurstelling uitspreken over de manier waarop deze de burger moeten bereiken. Via een Facebook berichtje (een medium dat ik als millennial nauwelijks meer gebruik) viel mijn oog er op. Ik denk dat dergelijke belangrijke onderwerpen een plek verdienen in de plaatselijke of regionale krant of via de berichtenbox van de rijksoverheid gecommuniceerd zouden moeten worden met de burgers. Nu heeft het een schijn van "er door moffelen" en dat kan gezien uw inspanning niet de bedoeling zijn.

Ik hoop door u op de hoogte gehouden te worden van de vorderingen en inzichten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 8:30:54 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen het plaatsen van de bovengrondse elecrtriciteitmasten. Dit ivm met de gezondheid van omwonenden.

Verzonden: 10/15/2024 8:33:25 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van de Westerstraat en de Gouwe, maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl

wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,][redacted]

[Adres van de indiener][redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 8:48:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Project past niet op deze lokatie hier is een veehouderij gevestigd kan geen grond missen ivm continuïteit van het bedrijf. Straling en hinder van masten zijn risico's voor de bedrijfsvoering.

Verzonden: 10/15/2024 8:52:30 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, TenneT

Van: [redacted]

Re: 380 kV transport en distributie in Noord-Holland Noord

Heren / Mesdames:

Hierbij in bijlage een reactie op de recent-gepubliceerde concept Notitie over Reikwijdte en Detailniveau (NRD) betreffend de geplande 380 kV netuitbreiding in Noord-Holland met verbinding naar Middenmeer.

Een bevestiging van ontvangst stel ik op prijs.

Hoogachtend,

[redacted]

101932246_10310757_380_kv.pdf

15 oktober 2024
[redacted]

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, TenneT
Van: [redacted]
Re: 380 kV transport en distributie in Noord-Holland Noord

Heren / Mesdames:

Hierbij een reactie op de recent-gepubliceerde concept Notitie over Reikwijdte en Detailniveau (NRD) betreffend de geplande 380 kV netuitbreiding in Noord-Holland met verbinding naar Middenmeer.

Heel Noord-Holland Noord is in rep en roer. Binnenkort wordt er een visueel litteken bruut gekerfd door (kies 1 van de volgende) onze polder, ons cultureel erfgoed, onze kuststrook, onze historie, ons groen. Voor elektriciteit. Stalen masten met dikke druipende kabels – wellicht zelfs een dubbele rij. 380.000 Volt. Afzichtelijke torens, een regelrechte verkrachting van ons weidse panoramische landschap! 4 verschillende tracés hebben “ze” uitgestippeld voor deze gedrochten, maar het lijkt al doorgestoken kaart. Wat nu??

Moest **heel** Noord-Holland Noord hiervoor in rep en roer? Beste beslissers en uitvoerende partij, ik heb met jullie te doen. De beslissingsmethodiek uiteengezet in het concept NRD – géén subsidiair besluit over hoogspanningsstation locatie en verbindingstracé, oftewel gekoppelde sub-optimalisatie – is een recept gebleken voor een maximum aan dansende poppen. En deze koers is al ingezet. Welnu, evident is dat elke route bepaald wordt door een eindpunt en een vertrekpunt. Het eindpunt van dit project is Middenmeer. Neem dan een beslissing over het vertrekpunt. Een besluit hierover op voorhand zou betekenen: 75% minder poppen aan het dansen. Daarbij levert het optimaliseren van slechts 1 overgebleven tracé (i.p.v. 4) aanzienlijk minder stress en weerstand op onder de Noord-Hollanders. Ook “integrale effecten.” Dit kan nog.

Aangaande **reikwijdte** zou ik twee opmerkingen willen plaatsen over de locatie van de nieuw te bouwen (zuidelijke) hoogspanningsstation, c.q. het “vertrekpunt” van de 380 kV lijn. Deze overwegingen kunnen worden meegenomen in het vervolg van dit besluitvormingsproces:

1. ***Ongeschiktheid Diemen voor de bouw van een hoogspanningsstation***. Onderzoek van o.a. Sweco toont aan – in verband met de zettingsgevoeligheid van de bodem aldaar - dat Diemen e.o. het minst geschikt is (in vergelijking met de andere genoemde prospectieve locaties). Zie: https://www.sweco.nl/actueel/white-papers/dit-zijn-de-risicogebieden-voor-funderingsproblemen/

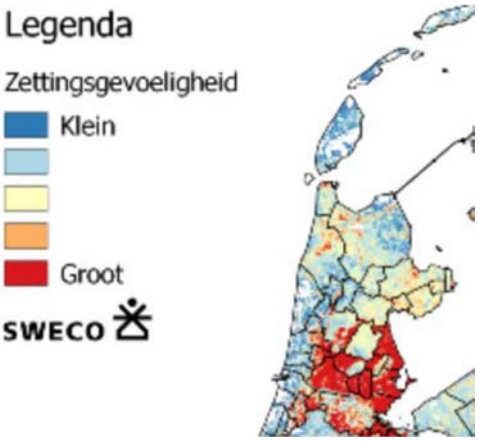

2. ***Lelystad als alternatief vertrekpunt***. Een 380kV lijn loopt nu door Flevoland (zie kaart rechts), net als tussen de genoemde locatie-alternatieven van Diemen tot Beverwijk. Een aansluiting op Flevoland ligt voor de hand: de afstand tussen Lelystad en Middenmeer is 61 km; tussen Diemen en Middenmeer is dat 65 km. Bovendien beslaat de onbevolkte Houtribdijk 26 km van dit tracé. Deze route loopt weliswaar langs een als 'Natura 2000' aangeduid gebied (overigens net als deze dijk zelf met de N307 erop), maar een keuze voor Lelystad als alternatief 380 kV vertrekpunt biedt de gewenste bundeling met bestaande verbindingen en bovenregionale infrastructuur.

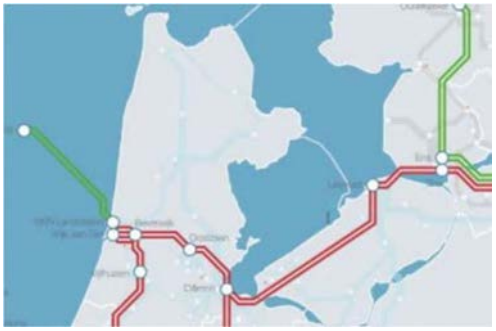

Op **detailniveau** verdienen de volgende issues aandacht. Ook deze kunnen worden meegenomen in de overweging van het Ministerie voorafgaand aan het definitief besluit:

'***Vermijden van dorpskernen***'

Bij het bepalen van het uiteindelijke tracé van de 380 kV leiding wordt het 'vermijden van dorpskernen' genoemd als een wenselijke spelregel. Dit lijkt ook voor de hand te liggen. Er wonen immers meer mensen in dorpen en steden dan in de lintdorpen en op het platteland. Volgens de criteria overgenomen uit het Witteveen+Bos rapport zou het vermijden van bevolkingsconcentraties dus minder "benadeelden" betekenen. Deze logica gaat echter mank. De redenering gaat voorbij aan twee essentiële punten: het werkelijke aantal mensen dat lijdt door een bepaalde tracékeuze en de mate van dit leed.

Mensen kiezen om in steden en dorpen te wonen vanwege hun werk, de nabijheid van scholen, winkels en andere voorzieningen. De keuze om in een lintdorp of op het platteland te wonen hangt vnl. samen met affiniteit met het landelijke, weidse uitzicht enz. Feitelijk zouden hoge "Moldau"masten door/langs dorpen en steden **minder totale impact** hebben dan een versperring van de zichtlijnen door lintbebouwing en platteland. Tevens zouden **compensatiekosten lager** uitvallen. Hier is waarom:

Hoe dichter-bebouwd de omgeving, hoe moeilijker het is om horizontale vervuiling waar te nemen (visuele hinder vanuit steden minder merkbaar en door minder mensen);

Horizontale uitzicht vormt voor stad/dorpsbewoners hooguit een geringe factor bij de bepaling van hun keuze van woonlocatie. Derhalve is dit ook een geringe factor in de *waarde* van die woonlocatie;

100% van de plattelandsbewoners langs het gekozen tracé zullen worden benadeeld: niks verbergt hun zicht op de masten en kabels;

De *mate van hinder* van deze laatstgenoemde partij is dan ook enorm. Hun keuze voor een specifieke woonlocatie wordt gestraft, de waarde van hun woningen ernstig ondermijnd;

Stedelingen die (voorheen) in/op het platteland recreër(d)en worden ook benadeeld door een tracékeuze dwars door groen. Ook zij zullen het tracégebied als minder waardevol ervaren door de aantasting van panorama's en zichtlijnen;

Op basis van deze factoren zouden evt. compensatie-bedragen voor waardevermindering veel hoger uitvallen bij een tracékeuze door groen.
(100% van een groter aantal benadeelden X relatief ernstiger schade)

Ontmanteling

Niet ondenkbaar is dat de distributie van elektriciteit (op deze wijze) – zo niet het distribueren zelf – straks niet meer nodig of wenselijk is. Denk bijvoorbeeld aan hyper-lokale opwek, toegenomen opslag, brandstofcellen, waterstof distributie via al dan niet bestaande gasleidingen, draadloze energiedistributie. Zulke toekomstscenario's zouden de noodzaak/nut van de voorgestelde infrastructuur verijdelen.

Ontmanteling/decommissioning is niet meegenomen in de huidige planning. Aanbevolen wordt om volledige dekking van de kosten van het verwijderen van overbodig-geworden infrastructuur en het terugbrengen van het landschap en de bodem naar hun oorspronkelijke staat mee te nemen in de projectbegroting.

Evenredig verdeling van kosten, baten en ongemak

Gesteld wordt dat de vraag naar vermogen in Noord-Holland Noord de komende 10 jaar zal verdubbelen - van 1,3 GW (2024) naar 2,7 GW (2034). Een derde van deze opvallende concentratie van honger (0,9 GW) is voor rekening Agriport in Middenmeer, “een projectlocatie voor grootschalige glastuinbouw, agribusiness, logistiek en datacenters.”

Het aanbod van vermogen groeit ook gestaag om deze honger te stillen. Aan de aanbod kant staan energie-opwekkers (landelijk ruim 70% uit fossiele bronnen, de rest vnl. uit wind en zon), zowel onshore als offshore. Tezamen vormen toegenomen vraag èn aanbod de onderliggende reden voor de verzwaring en uitbreiding van ons elektriciteitsnetwerk in NHN.

Je zou kunnen zeggen dat alle Noord-Hollanders profiteren van deze groei. Niettemin is het een opgave om die olifant te negeren. Die woont op een landelijke savannah. In Middenmeer. Om hem te voeren moet veel nieuwe landschap opgeofferd worden - helemaal vanuit Diemen of Zaanstad of Beverwijk of Lelystad. Zelf zijn we gek op dat beest, maar ja, zijn honger! Gelukkig slurpt hij ook voer vanaf de Noordzee en van zonneweides her en der. Maar al met al lijken de lasten en lusten van deze olifant onevenredig verdeeld. Wie zijn precies de begunstigden hier en wat zijn hun kosten, wat is hun ongemak?

De planningsdocumenten van TenneT gaan niet in op proportionaliteit.

Luchtvaart

Masten en kabels mogen geen belemmering vormen voor med-evac vluchten tussen Hoorn en Amsterdam of elders. Het vliegveld in Middenmeer en de zweefvliegtuigcentra in Slootdorp en Castricum zullen ook gehoord willen worden. De ballonvaart is ook enorm populair in NHN. Deinend op de heersende oost-west windrichting zullen ballonvaarders deze dwars-op struikeldraad bij voorbaat verafschuwen.

Onteigening

Met de omvang van het voorgestelde project lijken gevallen van onteigening onvermijdelijk. Wellicht komt dit (nog) niet voor in de documentatie om de gemoederen niet verder te doen oplaaien. Het benoemen van deze mogelijkheid kan evengoed zinvol zijn. In het kader van transparantie zouden beslissende en uitvoerende partijen de botsende keuzes nog nadrukkelijker kunnen erkennen en mitigeren in hun communiqués. Bijvoorbeeld:

> “De ene keuze is beter voor het milieu. Een ander is misschien het minst ingrijpend voor landeigenaren. Een ander geniet de voorkeur ivm kapitaalkosten. Uiteindelijk

worden we geconfronteerd met de noodzaak dat enkelen zich opofferen voor de meerderheid. En als dat nodig is, betalen we meer dan de marktwaarde voor uw bezit / voor een recht van overpad…"

Bovengronds tenzij

De TenneT documentatie spreekt van bovengronds transport "*tenzij…*". De aangevoerde redenen zijn de implementatiekosten, leveringszekerheid, onderhoudbaarheid en storingsgevoeligheid. Dit verwondert mij. De overvloed aan bovengrondse elektriciteitskabels en -palen in de ons omringende landen en elders in de wereld, en de relatieve schaarste van deze lelijkheden in Nederland, doet vermoeden dat de Nederlandse bodem zich juist goed leent voor ondergrondse leidingen.

Ter kennisgeving: In 1988 is een 345 kV leiding in de VS bijna volledig ondergronds aangelegd omwille behoud van open ruimtes en bezwaren van inwoners. Het "Marcy South" tracé in de staat New York is ruim 280 km in lengte. De bodem daar bestaat vnl. uit glaciale till – grind, keien en zand sedimenten. In 2018 kon deze verbinding worden verzwaard en uitgebreid zonder noemenswaardige weerstand.

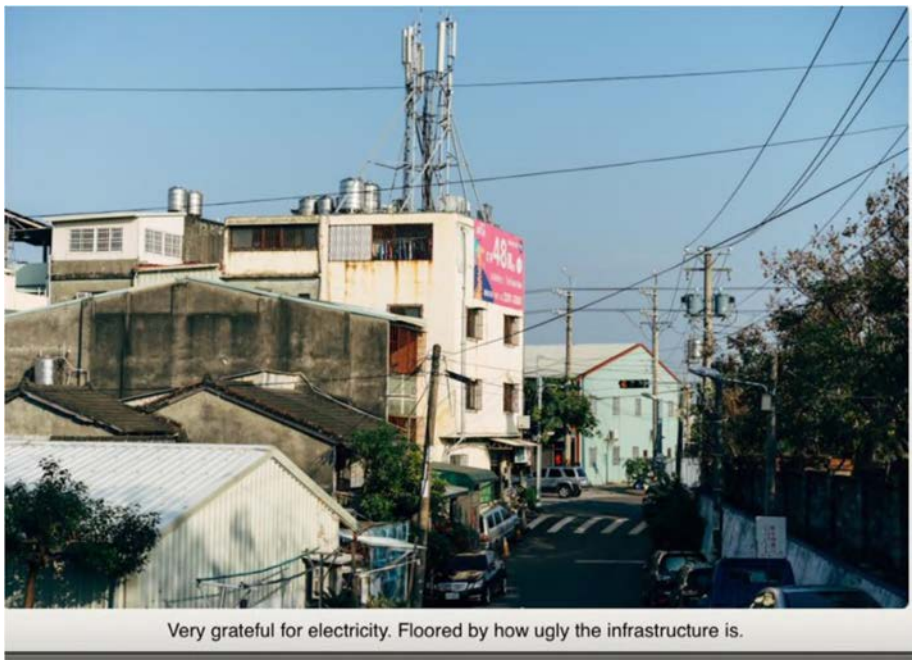
Very grateful for electricity. Floored by how ugly the infrastructure is.

Geen 2e tracé!!!

"De Minister voor Klimaat en Energie heeft besloten om - vooruitlopend op de beslissing of er een ruimtelijke procedure start voor aanlandingen van wind op zee - gelijktijdig te onderzoeken wat de ruimtelijke consequenties zijn van een tweede mastenrij voor de 380

kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Deze twee mastenrijen kunnen op dezelfde route parallel aan elkaar staan, of beide een andere route volgen."

Nee, minister. Géén 2e tracé op een andere route. Groei en verandering kunnen zowel wenselijk als onvermijdelijk zijn. In beide gevallen moeten burgers én bestuurders onze omgeving leiden langs intelligente paden. Een 2e tracé is dat niet.

De natuurlijke en de menselijke omgeving zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Nederland is daar een uniek voorbeeld van. De aandachtspunten hierin beschreven horen zorgvuldig te worden gewogen bij het definitief besluit en bij het uitvoeren van dit project. Ze zijn belangrijk. Stel ze niet een tweede keer ter discussie.

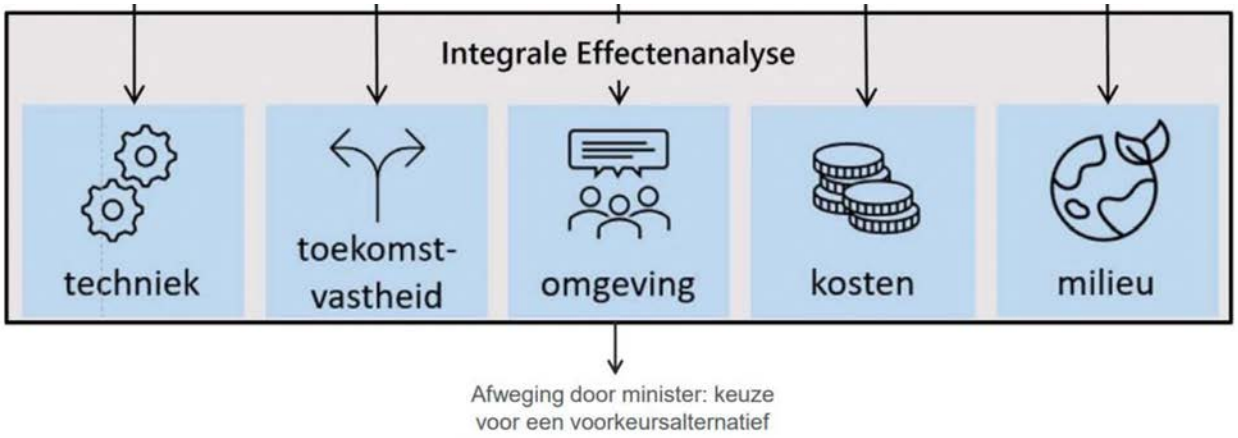

Aandachtspunten:

- Visuele vervuiling
- Verlaagde waarde van huizen en eigendommen
- Gevolgen voor het toerisme
- Invloed op landbouwgrond
- Behoud van openheid tussen de linten
- Bepaal hoogspanningsstation vertrekpunt
- Lelystad als alternatief voor hoogspanningsstation
- Ongeschiktheid Diemen en Oostzaan
- Foutieve aanname en logica bij plaatsing in open landschap
- Proportionaliteit in verdeling van de lasten en lusten
- Gebruik bestaande corridors van nutsvoorzieningen en spoorlijnen om impact te minimaliseren
- Vermijd kwetsbare Natura 2000 gebieden en Stelling van Amsterdam
- Doorkruising van twee UNESCO werelderfgoederen en de Beemster ongewenst
- Hoge natuur- en cultuurwaarden
- Hoe meer wind en zon-opwek, hoe wankeler. Houd dus rekening met aansluiting/distributie van andere "instant power" bronnen
- Onteigening en eerlijke communicatie

- De toxiciteit van materialen gebruikt bij de bouw en exploitatie
- Luchtvaart
- Hogere elektriciteitstarieven
- Versnippering van habitat
- Bovengrond versus ondergrond. Ondergronds kan.
- Toekomstvastheid: ontmanteling/geschiktheid voor toegevoegde, veranderde technologie

Resumerend, geachte minister, lijkt er een keuze uit twee opties voor u te liggen:

Optie 1. Het 380 kV hoogspanningsstation vertrekpunt in/om Beverwijk, met tracé langs de bestaande verbindingen naar Oterleek; verder langs de bestaande verbindingen naar óf De Weel óf Westwoud en vervolgens naar Middenmeer;

Optie 2. Het 380 kV hoogspanningsstation vertrekpunt in/om Lelystad, met tracé over/langs de Houtribdijk naar Enkhuizen; vandaaruit vervolgens de resterende 30 km naar Middenmeer.

In beide gevallen geldt: mocht een 2e mastenrij noodzakelijk blijken, zet deze mastenrij dan langs precies hetzelfde traject. 1 diepe wond, niet 2 wonden op 2 plekken in het gezicht.

Ik wens u wijsheid bij dit besluit en sta klaar om verder van gedachten te wisselen indien gewenst.

Hoogachtend,

[redacted]

“Ick sie, langs Diemerdijck, een stofwolck herwaerts trecken;
In rep en roeren is de Waeterlandsche zy.”
P.C. Hooft, 1613

Verzonden: 10/15/2024 8:52:32 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik heb altijd last

van stralingen zowel door de grond als door de lucht.

Mijn uitzicht en woongenot verdwijnt als sneeuw door de zon door dit project in mijn achtertuin

Verzonden: 10/15/2024 8:54:33 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Met betrekking tot de zoekgebieden ZO1, ZO2, ZO3 en ZO4 maken wij ons zorgen over de gezondheid van de omwonenden i.v.m. de magnetische straling.

Verzonden: 10/15/2024 9:07:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij wonen midden in het zoekgebied. Eén van de locaties is op onze grond en een andere locatie is voor ons huis. Wij hebben een biologische boerderij met vee, we hebben een kinderdagverblijf en we ontvangen iedere dag een schoolklas.

De boerderij is al op deze plek sinds zes generaties. Eind jaren 80 hebben we de ringweg naast ons gekregen met alle fijnstof, aan de andere kant is de Volgermeerpolder, waar veel dioxide ligt. Bovendien staan er al twee hoogspanningsmasten op ons land, een rode en een blauwe.

Daarnaast telen we biologisch dynamisch, waar we streng op worden gecontroleerd. We mogen niet eens een boom planten op ons land omdat het een open land moet zijn.

Dit gebied is erg belangrijk om open te houden, ook voor de recreatie van mensen uit Amsterdam.

In het sportcentrum voor gehandicapten zijn de hele dag kinderen aanwezig. Dit centrum ligt strak tegen één van de zoekgebieden.

Verzonden: 10/15/2024 9:09:30 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Mijn zorgen betreffen de bouw van een transformatiestation. Ik woon op de grens van één van de zoeklocaties. Met westenwind komt alles mijn richting op. Ik ben hier i.v.m. met hoog sensitiviteit gevoelig voor.

Als ik zwem voel ik de elektrische lading.

Het natuurgebied de Hoorn is voor mijn huis, dat ik twee jaar geleden heb gekocht vanwege de mooie natuur. Er vliegen o.a. veel weidevogels en Meervleermuizen.

Ter informatie: In de zoeklocatie is een versnipperd gebied met ruim 1000 eigenaren, dus complex om te onteigenen.

Verzonden: 10/15/2024 9:20:04 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Bezwaar tegen route over lintbebouwing Sijbekarspel én BPL en stiltegebied i.v.m. gezondheid mens en dier. Magnetisch veld en extra aantrekken fijnstof (denk hierbij ook aan pesticiden). Verhoogd risico op diverse soorten kanker en Parkinson.

Geluid hoogspanningsleidingen zal nabij hogere bebouwing (bijv. kerkgebouw en bedrijfspanden) weerkaatsen. Het stiltegebied zal verstoord worden als gevolg van geluid, bijv. als gevolg van ionisatie (corona-ontladingen). Leidingen geven warmte af.

Volgens richtlijnen mogen er geen nieuwe woningen nabij hoogspanningstracés gebouwd worden. Andersom dient dan ook afstand gehouden te worden van bebouwing (bij 380 kV is dat, afhankelijk van de hoogte waarop de kabels hangen, 115-215 meter aan weerszijden).

De geluiden van een 380 kV tracé kunnen binnen relatief stille gebieden een grote impact hebben. Ook dit zal zich vertalen in gezondheidsschade.

Daarnaast is de Westerstraat in Sijbekarspel over een lengte van ca. 2 kilometer kaarsrecht waardoor de horizon over een grote afstand visueel aangetast zal worden. De aanwezigheid van 10 monumenten aan de lintbebouwing van Sijbekarspel (gele corridor) is daarnaast ook een reden om het gebied te ontzien.

De tijdens de informatieavond van Tennet getoonde staafdiagram in de presentatie d.d. 9 oktober jl. voldeed niet i.v.m. een incorrect beeld van toekomstig particulier gebruik. In de statistieken is bijvoorbeeld onvoldoende rekening gehouden met toekomstige vormen om lokaal energie op te slaan.

Daarnaast wil ik opmerken dat binnen de zone van het gele tracé in Sijbekarspel relatief veel jonge gezinnen wonen. Mensen die vaak elders werken maar gekozen hebben voor een locatie waarbij zij de mogelijkheid dachten te hebben toekomstbestendig te kunnen wonen en waarbij ook volgende generaties zouden kunnen profiteren van de gekozen, relatief onbelaste, woonlocatie. De investeringen zijn hierdoor vaak groter dan gemiddeld en deze vertalen zich niet altijd direct in een hogere woningwaarde (denk aan bovenmatige investering tijd e.d.)

Aanleg van een 380 kV tracé zorgt voor een niet te keren negatieve impact op de leefbaarheid van het dorpslint.

Verzonden: 10/15/2024 9:23:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

In Grootschemer leeft nog steeds de nadrukkelijke wens dat het tracé ondergronds wordt gebracht. Het bestaande tracé zet de natuurwaarden van de Eilandspolder namelijk onder druk. In een brede strook langs het tracé wordt zo goed als niet gebroed tijdens het broedseizoen.

Ik zie graag dat dit in de verdere afweging wordt meegenomen.

Vriendelijke groet,

Verzonden: 10/15/2024 9:31:53 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Mijn bedrijf is midden in het zoekgebied, zodat het lastig wordt om het bedrijf voort te zetten. Ik heb het net overgenomen van mijn ouders en hoop dus dat ik dat voorlopig kan blijven doen.

Ik vraag me af of er rekening gehouden wordt met de ondernemers in het gebied. Wij mogen niets aan het landschap veranderen vanwege bijzonder provinciaal landschap, dus het is vreemd als er wel een dergelijk station mag komen. Vervolgens zou het eeuwenoude veenweidelandschap verdwijnen.

Verzonden: 10/15/2024 9:33:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Als [redacted] vraag ik aandacht voor de monumentale status van het gebouw (bouwjaar 1150) en de Kerkenvisie van de gemeente Medemblik (2024). De kerk ligt in de oude dorpskern en wordt omringd door enkele andere panden met een monumentale status en diverse monumentale bomen waardoor verwacht mag worden dat de locatie ontzien zal worden. Hierbij is het ontzien van de gehele gele (en paarse) corridor uiteraard de meest gewenste oplossing.

Verzonden: 10/15/2024 9:36:02 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Datum.15-10-2024

Aan. Rijksoverheid Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte heer/mevrouw

Als inwoners van de gemeenten [redacted] en [redacted], maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op ons als gezin en dat van onze dieren, Wij zijn ernstig bezorgd over onze leefomgeving, gezondheid, en het welzijn van onze dieren en (waarde van) ons melkveebedrijf en onze woning, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Gezondheidsrisico's

Wij maken ons zorgen over de mogelijke gezondheidsrisico's die gepaard gaan met langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling. Hoewel er nog veel discussie is over de exacte effecten, willen wij geen risico nemen met onze gezondheid en die van onze kinderen.

Effect op onze veestapel en productieverlies.

Naast de gevolgen van ons gezin, verwachten wij ook dat onze koeien hinder zullen ondervinden van de elektromagnetische straling. Er zijn aanwijzingen dat elektromagnetische velden negatieve effecten kunnen hebben op het gedrag, de gezondheid, vruchtbaarheid en de melkproductie van vee. Dit kan leiden tot aanzienlijke verliezen, wat voor ons als boerenbedrijf grote economische gevolgen zou hebben. Dit aspect willen wij dan ook sterk benadrukken in ons bezwaar.

Geluidsoverlast

Geluidsoverlast van evt. elektriciteitsmasten onder bepaalde omstandigheden (bijv. bij vochtige weersomstandigheden) een zoemend of knetterend geluid kunnen produceren. Wij vrezen dat dit geluid onze rust zal verstoren en bovendien stress kan veroorzaken bij onze koeien, wat de productiviteit kan verminderen.

Wij verzoeken u te onderzoeken of er locaties beschikbaar zijn met ruime afstand tot woningen en veehouderijbedrijven om onze gezondheid en de leefbaarheid te waarborgen met deze netwerkuitbreiding.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 9:38:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

-Slecht voor de gezondheid.

- waarde vermindering van onze boerderij

- past niet in een dorp zoals Sijbekarspel.

Verzonden: 10/15/2024 9:58:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Datum: 15 Oktober 2024

Onderwerp: Bezwaar over de plaatsing van 380 KV hoogspanningsmasten.

Tracé: Geel

Geachte Heer/ Mevrouw,

Wij hebben dit huis 7 jaar geleden gekocht voor het ruime en prachtige uitzicht.

Dit uitzicht zal bruut verstoord worden met het plaatsen van de 380KV hoogspanningsmasten.

Het verband dat jullie legde met de presentatie in Sijbekarspel op datum 9 oktober jl. dat jullie crèches en scholen niet passeren in verband met gezondheid van de kinderen die daar lange tijd aan blootgesteld worden.

Hebben wij nader onderzoek gedaan en komen er alleen maar gezondheid risico's naar voren. Dat baat ons grote zorgen om de gezondheid van ons, en vooral van onze 4 jonge kinderen.

Wij willen onze kinderen hier vrij en veilig op laten groeien en niet blootstellen aan de gevaren en ook mogelijk onze kleinkinderen hier in de toekomst een gezonde en veilige plek bieden.

Wij hebben hier een kindercoach praktijk aan huis met behulp van paarden en boks therapie.

Dit wordt vooral buiten gegeven. De ouders en kinderen die hier op locatie komen genieten vooral van het prachtige uitzicht en de rust. Keer op keer wordt dit vermeld en opgenoemd.

Dit is belangrijk om te behouden en we willen graag de veiligheid van de kinderen waarborgen en niet blootstellen aan de gevaren van 380KV. Tevens willen we de rust niet verstoren door het mooie uitzicht weg te nemen en de mogelijke geluidsoverlast wat deze verbindingen maken.

Wij zitten op een nostalgische stukje Noord-Holland met een prachtig stukje lint bebouwing met veel historische objecten en beschermde stolpboerderijen die horen in het beeldbepalende doorzicht wat door 380 KV verstoord wordt.

Het zal een grote impact hebben voor ons en de buurt en een hoop stress veroorzaken.

Wij maken ons grote zorgen over de waarde vermindering van onze woning met de komst van 380KV.

We zijn beide zelfstandige ondernemers en ons huis is ook een stuk van ons pensioen.

Wat ons daardoor financiële zorgen zal geven.

Wij zijn al bijna 7 jaar bezig om ons huis op te knappen en te verduurzamen. We durven nu geen grote stappen in dit proces te nemen door de onzekerheid waar in we nu zitten door de 380KV.

Wij vragen u dan ook om onze bezwaar punten aandachtig door te nemen en deze serieus in overweging te nemen.

Verzonden: 10/15/2024 10:26:30 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Geachte heer, mevrouw,

Wij maken bezwaar op het door u genomen besluit om in onze regio bovengrondse 380 kV netuitbreiding te realiseren.

Omdat nu al veel stroom door ondergrondse kabels loopt, moet het mogelijk zijn dit te verdubbelen, ook als de kosten meer stijgen.

Bovengrondse bekabeling geeft gezondheidsrisico's door de straling die vrijkomt. Uit literatuur is gebleken dat hoogspanningsmasten grote gezondheidsrisico's vormen om leukemie en Alzheimer te krijgen, met als gevolg dat de kabels alsnog ondergronds aangebracht moet worden. Hetgeen veel extra kosten met zich mee zal brengen. Dat gebeurd nu al in andere regio's met een lagere spanning.

Daarbij komt dat wij als melkveebedrijf niet weten of onze koeien in deze omgeving kunnen blijven grazen en of wij zelf gevaar lopen bij werkzaamheden in de buurt van de masten. Ook moet het land bij droogte kunnen worden beregend.

Tevens willen wij u melden dat hier hoogwaardige landbouw wordt toegepast op deze zeer vruchtbare grond, zoals melkproducerende koeien, akkerbouwgewassen en bollenteelt. Wij dringen aan op het beschermen en behouden van deze vruchtbare gronden.

Ook verwacht ik waardevermindering van mijn bedrijf door beperkingen. De grondprijs is momenteel ong. € 130.000 per ha. Wat is dan de schadevergoeding per ha. bij beperkend gebruik en evt. verkoop in de toekomst?

Tevens wordt het aanzicht er erg door bepaald, hetgeen ten koste gaat van de leefomgeving. Aansluiten nabij bestaande infrastructuur is zeer wenselijk.

Merkwaardig dat wij zelf informatie moesten zoeken en niet geïnformeerd zijn door Tennet, provincie en gemeente over al deze plannen, terwijl al voor 17 okt bezwaar moet worden ingediend. Aansluitend de gezamenlijke brief waar wij volledig achter staan.

Met vriendelijke groet,

[redacted] en [redacted]

101932956_10310923_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.docx

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted], maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/15/2024 10:38:55 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
[redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de Gouwe te Hoogwoud, gemeente Opmeer, maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woning, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Verzonden: 10/15/2024 11:26:42 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zienswijze concept NRD/notitie onderzoeksalteratieven

101933228_10310969_380kVzienswijze1001.pdf

Zienswijze concept NRD onderdeel NOA

De notitie Onderzoeksalternatieven NOA referentie 136624/24-007.716 geeft een gedetailleerd beeld van het doorlopen proces om te komen tot een aantal onderzoeksalternatieven voor een 380 kV hoogspanningstracé in Noord-Holland Noord.
Met betrekking tot het verbindingsstuk groene corridor/NO van Heerhugowaard naar Aartswoud volgen hieronder enkele beschouwingen en een tweetal verzoeken.

In de verslaglegging van de 2e werksessie als onderdeel van het omgevingsproces (Bijlage 3 Input uit de werksessies, p. 394) wordt vermeld:

> *Er is een nieuw verbindingsstuk ingetekend tussen de groene en donkerblauwe corridor: vanaf Heerhugowaard over de N241, langs Hoogwoud tot aan Aartswoud;*

En ter aanvulling (notitietekst paragraaf 8.5 Corridors, p.72):

> *Voorstel voor nieuw verbindingsstuk vanaf het noordwesten Heerhugowaard over de N241, langs westzijde Hoogwoud tot aan Aartswoud: · deze suggestie is overgenomen en het verbindingsstuk is toegevoegd. Hierbij zijn twee varianten opgenomen, zowel ten oosten als westen van het kanaal Langereis;*

Met als resultaat (paragraaf 8.6.1 Onderzoeksalternatieven, Verbindingsstukken paars, p.76):

> *Twee verbindingsstukken toegevoegd tussen de groene corridor ten noordoosten van Heerhugowaard en de groene corridor bij Aartswoud: · - dit verbindingsstuk is ingebracht in het omgevingsproces. Het verbindingsstuk zorgt ervoor dat er een alternatief is voor de groene corridor, als een 380 kV-hoogspanningsverbinding parallel aan de 150 kV-hoogspanningsverbinding niet mogelijk is. Het verbindingsstuk volgt gedeeltelijk het kanaal Langereis, zowel aan de oost- als westzijde;*

Hierover de volgende opmerkingen.

– In de laatste stap van het omgevingsproces (2e werksessie) om te komen tot onderzoeksalternatieven wordt er door een deelnemer (= aanname) een alternatief voor de groene corridor ter plaatse voorgesteld (zie 1e tekstblok hierboven).
De timing is opvallend maar vooral het feit dat het in de verslaglegging ontbreekt aan enige argumentatie of toelichting. Dit roept de vraag op welk of wiens belang wordt gediend met dit alternatief.

– Het projectteam neemt de suggestie zonder enige toelichting of beschreven (over)weging/toetsing over als verbindingsstuk (zie 2e tekstblok hierboven) . Dit is opvallend gezien alle zorgvuldigheid waarmee het proces wordt doorlopen. Temeer daar het hoofduitgangspunt van de groene corridor (volgen bestaande 150 kV infrastructuur) wordt losgelaten bij het kiezen van deze alternatieve verbinding.

– Bij de resultaatbeschrijving onder 8.6 (zie 3e tekstblok hierboven) wordt een legitimering gegeven voor het verbindingsstuk. Het lijkt onwaarschijnlijk dat deze argumentatie vanuit het omgevingsproces afkomstig is (belang stakeholders?)
Hoezo zou de groene corridor opeens 'niet mogelijk' zijn. De groene corridor is een route waarvan de haalbaarheid is getoetst in het doorlopen proces. Dus hiervoor is geen verbindingsstuk nodig!

– De onderbouwing voor het verbindingsstuk als alternatief voor (een deel van) de groene corridor ontbreekt in de notitie. Er zijn echter voldoende argumenten te geven om dit alternatief juist niet op te nemen.
Omdat deze niet expliciet benoemd worden volgt hier een beknopt overzicht.

. Het verbindingsstuk heeft niet het kenmerk van de corridor (zoveel mogelijk volgen bestaande 150 kV hoogspanningsverbinding) terwijl de afstand slechts ca. 1000 m is (bundelingsprincipe staat onder druk)
. Het verbindingsstuk mist verfijning met betrekking tot vermijden van bewoning. Nagenoeg alle woningen van Veenhuizen liggen in het zoekveld.
. In het verbindingsstuk loopt een hoge druk-aardgasleidingen tracé
. Het kruist Bijzonder provinciaal landschap (BPL) Oterleek/Veenhuizen en Opmeer/ Wognum
. Strijdig met de nationale omgevingsvisie NOVI (geen nieuwe landschapsdoorsnijding maar bundeling, behoud van cultureel erfgoed en landschappelijke kwaliteiten)
. Verstoring van (beschermde) weidevogel gebieden (polder Berkmeer Veenhuizerpolder en Lage Hoek
. Restricties vanuit de Omgevingsvisie NH2050 m.b.t. open landschap en monumenten (molens in open landschap). Het voorgestelde verbindingsstuk overlapt met 5 molenbiotopen.
. Loslaten ontwerpuitgangspunten Tennet (Ontwerpen op tracéniveau: aansluiten op de historische-geografische indelingen en infrastructuur, bundel met infrastructuur van vergelijkbare aard en schaal)
. Strijdig met Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (het behouden/versterken van de herkenbaarheid van de droogmakerijen, het behouden van de vrije ruimte (molenbiotopen) rond historische windmolens, in verband met de windvang en de zichtbaarheid van de molens in het landschap)
. Omgevingsvisie Dijk en Waard/Koggenland (landelijk gebied blijft open, groen landschap met behoud en versterking van recreatieve waarde)

Verzoeken
Het verzoek is tweeledig:

– Het schrappen van het verbindingsstuk -groene corridor/NO van Heerhugowaard naar Aartswoud- wegens het ontbreken van voldoende (beschreven) argumentatie/ motivering en het grote aantal verwachte belemmeringen vergeleken met de groene corridor ter plaatse. Uitgaande van de wijze waarop het verbindingsstuk is geïntroduceerd kan schrappen ook geen probleem zijn!

– Verzoek om transparantie.
Een transparante aanpak/verslaglegging is onderdeel van een zorgvuldig proces!
Het moet publiek zijn welke belanghebbende wat inbrengt en waarom alsmede wat er vervolgens mee wordt gedaan en op basis van welke argumenten. Dit vermijdt vervelende neveneffecten en vergroot het vertrouwen in het uiteindelijk resultaat.
Dat geldt voor de reeds doorlopen fase maar zeker voor de integrale effectenanalyse IEA waarin de echte keuzes worden gemaakt.

Belang
Ik woon in het midden van het verbindingsstuk en heb een belang.
Maar ik weet dus ook waar het over gaat!
Als ik uit ons keukenraam kijk zie ik windmolens en de hoogspanningsmasten aan de horizon. Het is niet al te ver. Bij (keuze voor) de groene corridor zijn ze hoger en worden het er meer. Het is zo, ontwikkelingen zijn niet te stoppen.
Maar bij dit alternatief voelt het anders…
Loop over de kade, dan zie je de hele Berkmeer. Die ligt er al 400 jaar, ongeschonden. Aan de andere kant van deze dijk de Veenhuizerpolder met aan de horizon het dorpje Veenhuizen, al 750 jaar. Het is oud land, aan ons geleverd door voorouders na ontbering en noeste arbeid. Dat is erfgoed.
Het is een wonderlijk gebied, een parel met altijd en overal verrassingen en ruimte.
Dat is mooi denkt iemand, daar kan ik wel wat mee, in het algemeen belang!
Over de kronkelende dijk komen ontelbare wandelaars en fietsers, de motorrijders en de clubs en soms een autorally of oldtimerstoet.
Misschien wordt het dan wel rustig…

Doe het niet; in het algemeen belang!

Kenmerk: 380kVzienswijze1001

Verzonden: 10/16/2024 6:30:48 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte dames en heren,

Geïnteresseerd heb ik kennisgenomen van het concept NRD, omdat ik woon aan de rand van Uitgeest en uitkijk op het voormalig stroomgebied van het Oer-IJ, dat in het concept merkwaardigerwijs wordt aangewezen als mogelijk tracé voor de uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk in Noord Holland (onderzoeksalternatief donkerblauw).

1. Nut en noodzaak

Ik heb er op zich begrip voor dat het hoogspanningsnet in de toekomst uitgebreid dient te worden om te kunnen blijven voorzien in de toenemende stroombehoefte van een toenemend aantal bewoners. In Noord-Holland wordt die toename echter grotendeels bepaald door de aanwezigheid van de datacenters in de kop van de provincie. Hoe onlogisch is het om de stroom daarvoor uit Beverwijk-Oostzaan-Diemen te laten komen. Omdat dit project samenhangt met het programma WAMOZ, zou aanlanding in de kop van Noord-Holland, in de buurt van de grootverbruikende datacenters, toch veel logischer zijn? Is er geen andere oplossing om het probleem met de datacenters op te lossen? Waarom zit dat niet als alternatief in dit onderzoek?

2. Uitvoering

Verder begrijp ik niet waarom alleen een bovengrondse variant wordt uitgewerkt in het concept. In het zuiden van de provincie is veel woonbebouwing en hebben veel mensen last van de landschapsvervuiling en mogelijk gezondheidsschade. In andere 380kV-verbindingen wordt deze ondergrondse variant al toegepast.

3. Methodiek

In het rapport wordt vooral de 2-circuits-variant uitgewerkt, terwijl het logischer zou zijn om met de planning uit te gaan van een worst-case scenario van 4 circuits. Dus 2 rijen hoogspanningsleidingen met een magneetveldzone van 200 meter. Hoe wilt u dat passen in de 225 meter, die de hoofdgasleiding scheidt van de bebouwing van Uitgeest (of Heemskerk)? Is dat soms de reden dat in het donkerblauwe onderzoeksalternatief aan beide zijden van Uitgeest een tracé is bedacht? Dus aan beide zijden van het dorp landschapsvervuiling?

4. Beïnvloeding 1

Een uitgangspunt bij de tracéontwikkeling is dat onderlinge beïnvloeding met buisleidingen, spoorlijnen, kabels en dergelijke zoveel mogelijk vermeden dienen te worden.

Aan de westzijde van Uitgeest (tussen Uitgeest en Heemskerk) liggen echter wel buisleidingen, i.c. een hoofdgasleiding, zoals hierboven besproken.

Bovendien moet in deze variant 2 maal een spoorlijn gekruist worden.

5. Beïnvloeding 2

De onderlinge beïnvloeding (EMC) tussen de hoogspanningsverbinding en de buisleidingen tussen Uitgeest en Heemskerk zijn wel genoemd als aandachtspunt, dat verder moet worden uitgewerkt in het MER. Het is echter geen onderzoeksaspect in het concept NRD. Het lijkt mij logisch dat dit dan wordt toegevoegd.

Ik begrijp dat dit alleen nog een concept is en dat er nog veel moet worden onderzocht en uitgewerkt. Dat zal ook de reden zijn dat ik, als leek, zoveel onzorgvuldigheden aantref.

In het concept geeft u zelf ook al aan dat het donkerblauwe onderzoeksalternatief (in tegenstelling tot de andere varianten) geen bestaande infrastructuur volgt en daarmee ook niet uw voorkeur om nieuwe en bestaande infrastructuur te bundelen.

Vanwege de vele bezwaren die dit donkerblauwe onderzoeksalternatief (en dan met name de westelijke Uitgeest-variant) met zich meebrengt, zou ik het logisch vinden (en geef ik u in nadrukkelijke overweging) om deze variant niet verder te onderzoeken en daardoor veel geld en moeite te besparen.

Ik zie uw reactie op mijn schrijven graag tegemoet en blijf graag op de hoogte van de ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 8:08:02 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Onze woning staat in het rode tracé. Het lijkt me niet wenselijk om daar overheen te gaan. Tevens raad ik u aan rekening te houden met geplande nieuwbouwwijken aan de westkant van Wognum.

Groeten,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 8:36:36 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van de [redacted] en [redacted]

maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving.

Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van

de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken

partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de

bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek

Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport

belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied

zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of

hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de

economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige,

toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde

leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch

niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen.

Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde

'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met

mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk

worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en

ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Verzonden: 10/16/2024 9:48:34 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij hebben net een huis gekocht op de Berkenweide, mede vanwege het weidse uitzicht vanuit onze achtertuin over de mooie polders van Berkhout. Opeens hoorden we (na de koop) geluiden over de uitbreiding van het stroomnet, de hoogspanningsmasten en de verschillende onderzoek tracés.

Ik snap de noodzaak van de uitbreiding, maar ageer met name tegen het gele tracé. Dit loopt dwars over de dorpskern van Berkhout. Dit kan toch niet waar zijn?! Met een dorpshuis, een gymzaal waar vele verenigingen allerlei activiteiten organiseren voor jong en oud (van gym tot muziekvereniging en toneelvereniging), de voetbalclub en de school. Allemaal locaties waar ik en mijn kinderen veel verblijven. De straling van dergelijke hoogspanningsmasten blijkt uit diverse onderzoeken invloed te hebben op de volksgezondheid, met name op leukemie bij kinderen. Dit wil je toch niet?

Dan is er in de dorpskern van Berkhout ook nog een monumentale kerk. Hier kunnen toch geen hoogspanningsmasten langs komen te lopen?

Ik vraag me dan ook af waarom het tracé over de dorpskern van Berkhout is bedacht in plaats van bijvoorbeeld meer richting het westen (richting De Goorn) waar het minder dichtbevolkt is, geen school zit en waar niet alle dorpsactiviteiten, dorpsclubs, het dorpshuis en de kerk zijn.

Verzonden: 10/16/2024 9:51:43 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Het is absoluut niet acceptabel en overigen onnodig om in een stilte gebied dat juist de kenmerken heeft met (boeren) wijdsgezichten en een buitengebied dicht te bouwen met hoogbouw (windmolens en HV- masten.

Onnodig omdat het ook ondergronds kan. We hebben kenmerken iets minder ervaring maar de ervaring is er wel en het zijn ook niet perse hogere kosten (tennet info)

Daarnaast levert het verkwanselen van het uitzicht duidelijk schade op aan mijn vermogen . Wij hebben dit huis gekocht puur vanuit de wijdsheid en uitzicht en maken ons ernstig zorgen hierom en behouden alle rechten voor

Verzonden: 10/16/2024 10:09:49 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak me ernstig zorgen en maak daarom bezwaar tegen de zoekgebieden rondom Zunderdorp voor een energiestion van vele hectaren. Mijn zorgen gaan uit naar het unieke, schaarser worden landschap met vrije zichtlijnen, het ongerepte recreatiegebied voor de almaar drukker wordende stad met juist een grotere behoefte aan rust en groen voor de stedelingen. Ik maak me zorgen voor de weidevogels en andere dieren die juist hier hun kansen kregen en de invloed op het Natura2000 gebied. De longen van de stad gebruiken voor deze grote onomkeerbare aanpassing in natuur en uiterlijk is zeer schadelijk en onwenselijk.

Verzonden: 10/16/2024 10:18:54 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij wil ik reageren op de opties waarbij de netuitbreiding van het 380 kV door de Beemster loopt. Beemster is een Unesco Werelderfgoed. De tracés zijn niet passend in een Unesco werelderfgoed. Het unieke en kwetsbare gebied heeft een specifiek ontwerp, en de tracés met hun hoogspanningsmasten en verbindingen passen niet binnen de ontwerpprincipes van Beemster. Ook passen ze niet binnen kernkwaliteiten van het gebied, de enorme hoogbouw masten passen de openheid aan en zijn met hun dominante positie niet in te passen in de omgeving.

Tijdens de informatieavond begreep ik bovendien dat de uitbreiding met name c.q. zeker noodzakelijk is voor de energievoorziening van Microsoft Middenmeer. Datacenters met hun enorme energiebehoefte zouden deze energie zelf moeten en kunnen opwekken, passend binnen de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

Verzonden: 10/16/2024 10:32:28 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Gezinsleden: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als inwoner van de Gouwe is mij gevraagd een zienswijze in te dienen over de voorgenomen netwerkuitbreiding 380kV, waarbij een van de corridors mogelijk het begin van de Gouwe raakt en mogelijk een station op/naast industrie de Veken, waarbij gelijk al 25 hectare zijn ingetekend! Daarbij komt dat ik op nr 1 woon dus een bewoner met bijzonder belang aangezien zowel het gele als het paarse traject mij zal raken.

Vooralsnog is veel onduidelijk maar ik ben tegen deze gele corridor als ook tegen de plaatsing van een hoogspanningsstation direct achter onze huizen. We wonen hier allen om een reden, dicht bij de natuur in beschermd vogelgebied. Wij geven (veel) om onze gezondheid, een veilige leefomgeving en met oog voor landschapsbeheer. Voor ons ligt vogelgebied en naast ons is ook beschermd gebied. Daarbij komt dat er diverse onderzoeken liggen waarbij duidelijk naar voren komt dat ziektes als leukemie en Alzheimer aantoonbaar vaker voorkomen bij mensen die in de buurt van hoogspanningskabels wonen. Zelfs in 2014 heeft toenmalig minister Van der Kamp al gepleit voor kabels onder de grond. (verkabeling) Dat dit hogere kosten met zich meebrengt voor netbeheerders / gebruikers is irrelevant. De gezondheid van ons en nieuwe generaties moet te allen tijde preveleren.

Ik vind het dan ook onbegrijpelijk dat dit deel van West-Friesland als optie is ingekleurd, waarbij notabene er zelfs een paarse corridor als alternatief is getekend waarbij nog meer inbreuk is op ons mooie gebied.

Wij vragen dan ook met klem om ontwikkelingen als deze, daar te doen waar de infrastructuur al ligt en/of langs bestaande wegen daar op die locaties er al rekening wordt gehouden met de vervuiling en overlast.

In de bijlage ontvangt u onze gezamenlijk opgestelde argumentatie namens mede bewoners die wij verder zullen uitwerken en verdedigen, mocht daar in de nabije toekomst noodzaak voor zijn.

101936006_10311465_bijlage380KVzienswijze.docx

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

    1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
    2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
    3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 10:40:13 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik vrees gezondheidschade door verhoging spanningen naar 380 KW

Dit geld ook voor de spanningsnet station.

Hierdoor verwacht ik ook dat mijn huis aan waarde verliest

Verzonden: 10/16/2024 10:50:02 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste meneer, mevrouw,

Ik schrijf u deze brief omdat er verschillende belangrijke argumenten zijn om in overweging te nemen tegen de aanleg van een hoogspanningstracé en een verdeelstation naast de lintbebouwing in de Moerbeek en de Moerbekerpolder naast de al bestaande hoogspanning die door het gebied loopt. Deze argumenten hebben betrekking op zowel de leefomgeving als de natuur, gezondheid en het karakter van het gebied. Hieronder wil ik graag de belangrijkste punten toegelichten:

1. Gezondheidsrisico's voor bewoners

Een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van hoogspanningslijnen in woon- en landbouwgebieden zijn de potentiële gezondheidsrisico's. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Studies wijzen op een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen, hoewel het verband niet in alle onderzoeken eenduidig is vastgesteld. Desondanks bestaat er voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Er loopt al een tracé door het gebied en door een extra lijn hiernaast te plaatsen neemt de ruimte zonder elektromagnetische straling aanzienlijk af. Het plaatsen van een hoogspanningstracé en vooral de grootte van het hoogspanning station in zeer dichte nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

2. Natuurlijke waarde en landschappelijke impact

De Moerbekerpolder en de Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weidse vergezichten, cultuurhistorisch waardevolle gronden en een rijke biodiversiteit. Het aanleggen van hoogspanningslijnen en een verdeelstation zou dit kwetsbare landschap ernstig verstoren:

- Negatieve impact op flora en fauna:

De aanleg en het onderhoud van hoogspanningslijnen kunnen de lokale flora en fauna schade toebrengen, met name in natuurgebieden en landbouwgrond die wordt gebruikt voor gewasproductie en vee. Vogels, waaronder trekvogels die door de polder trekken, lopen risico op

botsingen met de hoogspanningslijnen. Daarnaast kan elektromagnetische straling invloed hebben op het gedrag van dieren.

- Visuele vervuiling:

De grote masten en draden van een hoogspanningslijn zouden het open karakter van de polder onherstelbaar aantasten. Ze zouden de horizon domineren en het uitzicht voor bewoners en recreanten blijvend verstoren.

3. Economische schade voor agrariërs

De Moerbekerpolder is een belangrijk landbouwgebied, waar veel agrariërs hun brood verdienen. De aanleg van hoogspanningsmasten en een hoogspanning station kan economische gevolgen hebben voor de landbouw:

- Verlies van landbouwgrond:

De aanleg van een station ter grootte van 24 hectare en de bijbehorende infrastructuur zou waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, wat de bedrijfsvoering van boeren kan schaden.

- Verminderde waarde van landbouwproducten:

Er is zorg over de impact van elektromagnetische straling op gewassen en vee, wat op lange termijn de kwaliteit van de producten kan verminderen en daarmee hun economische waarde.

- Waardevermindering van grond en vastgoed:

Hoogspanningslijnen in het gebied kunnen de waarde van landbouwgrond en woningen doen dalen. Potentiële kopers of investeerders kunnen afgeschrikt worden door de nabijheid van de infrastructuur, wat leidt tot een directe financiële impact op de bewoners en eigenaren.

4. Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit

De aanleg van hoogspanningslijnen in een woonomgeving zoals de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners:

- Hinder door geluid en trillingen:

Hoogspanningslijnen kunnen, vooral bij nat weer, een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

- Verlies van recreatieve en toeristische waarde:

De Moerbeek en Moerbekerpolder zijn niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie. De fietsknooppunten route loopt door dit gebied. Fietsers, wandelaars en toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een hoogspanningslijn en het hoogspanning station zou de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt.

5. Alternatieve oplossingen

Het is van belang om te onderzoeken of er alternatieve locaties beschikbaar zijn die minder schadelijk zijn voor zowel de natuur als de bewoners. Veelal kunnen hoogspanningslijnen en stations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn zoals langs de snelweg. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

Conclusie

Het aanleggen van een hoogspanningstracé en hoogspanning station naast en over de lintbebouwing van de Moerbeek en Moerbekerpolder brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners, met name kinderen, gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 10:50:45 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

gaarne uitgebreide informatie over het mogelijke project dat de Gouwe raakt. de bewoners van de Gouwe willen weten waar ze aan toe zijn.

Verzonden: 10/16/2024 10:58:34 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: vele anderen
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er zijn verschillende belangrijke argumenten tegen de aanleg van een hoogspanningstracé en een hoogspanning station in de Moerbeek en de Moerbekerpolder. Deze argumenten hebben betrekking op zowel de leefomgeving als de natuur, gezondheid en het karakter van het gebied. Hieronder worden de belangrijkste punten toegelicht:

1. Gezondheidsrisico's voor bewoners

Een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van hoogspanningslijnen in woon- en landbouwgebieden zijn de potentiële gezondheidsrisico's. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Studies wijzen op een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Er bestaat een voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Het plaatsen van een hoogspanningstracé in de nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

2. Natuurlijke waarde en landschappelijke impact

De Moerbekerpolder en de Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weidse vergezichten, cultuurhistorisch waardevolle gronden en een rijke biodiversiteit. Het aanleggen van hoogspanningslijnen en een verdeelstation zou dit kwetsbare landschap ernstig verstoren:

- Visuele vervuiling:

De grote masten en draden van een hoogspanningslijn zouden het open karakter van de polder onherstelbaar aantasten. Ze zouden de horizon domineren en het uitzicht voor bewoners en recreanten blijvend verstoren.

- Negatieve impact op flora en fauna:

De aanleg en het onderhoud van hoogspanningslijnen kunnen de lokale flora en fauna schade toebrengen, met name in natuurgebieden en landbouwgrond die wordt gebruikt voor gewasproductie en vee. Vogels, waaronder trekvogels die door de polder trekken, lopen risico op botsingen met de hoogspanningslijnen. Daarnaast kan elektromagnetische straling invloed hebben op het gedrag van dieren.

3. Economische schade voor agrariërs

De Moerbekerpolder is een belangrijk landbouwgebied, waar veel agrariërs hun brood verdienen. De aanleg van hoogspanningsmasten en een verdeelstation kan economische gevolgen hebben voor de landbouw:

- Verlies van landbouwgrond:

De aanleg van een verdeelstation en de bijbehorende infrastructuur zou waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, wat de bedrijfsvoering van boeren kan schaden.

- Verminderde waarde van landbouwproducten:

Er is zorg over de impact van elektromagnetische straling op gewassen en vee, wat op lange termijn de kwaliteit van de producten kan verminderen en daarmee hun economische waarde.

- Waardevermindering van grond en vastgoed:

Hoogspanningslijnen in het gebied kunnen de waarde van landbouwgrond en woningen doen dalen. Potentiële kopers of investeerders kunnen afgeschrikt worden door de nabijheid van de infrastructuur, wat leidt tot een directe financiële impact op de bewoners en eigenaren.

4. Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit

De aanleg van hoogspanningslijnen in een woonomgeving zoals de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners:

- Hinder door geluid en trillingen: Hoogspanningslijnen kunnen, vooral bij nat weer, een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

- Verlies van recreatieve en toeristische waarde:

De Moerbeek en Moerbekerpolder zijn niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie. Fietsers, wandelaars en toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een hoogspanningslijn zou de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt.

5. Alternatieve oplossingen

Veelal kunnen hoogspanningslijnen en hoogspannings stations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

Conclusie

Het aanleggen van een hoogspanningstracé en verdeelstation in de Moerbeek en Moerbekerpolder brengt aanzienlijke risico’s met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners, met name kinderen, gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

Verzonden: 10/16/2024 11:01:01 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners van deze regio maken wij ons ernstige zorgen over de uitbreiding van het 380kV-netwerk. Deze plannen hebben directe gevolgen voor onze gezondheid, de waarde van onze woningen, onze leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel we de noodzaak van elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen we ons buitengesloten van het proces. Naar wij hebben begrepen, is de benodigde bekabeling voornamelijk bedoeld om te voldoen aan de ambities van gemeenten in het noorden, met name Den Helder en Middenmeer, waar extra datacenters en de uitbreiding van Agriport belangrijke factoren zijn.

Los van de vraag of het juist is om het midden van Noord-Holland als doorvoergebied te gebruiken zonder extra voordelen, vragen wij ons af of alle belangen—vooral die van mensen, dieren en natuur—voldoende worden afgewogen tegenover de economische belangen. Er ontbreekt een integrale visie met alternatieve, toekomstbestendige oplossingen. Hierdoor vrezen wij voor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten en gezondheid niet adequaat worden meegenomen.

Wij ervaren de volgende punten als problematisch:

Geen lange termijnvisie: De huidige problemen worden met bestaande middelen opgelost, terwijl er pas over tien jaar wordt begonnen met de uitvoering. Dit gebrek aan lange termijnvisie en onderzoek naar minder belastende oplossingen is zorgwekkend.

Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende scenario's, maar het is ons niet duidelijk welke uiteindelijk worden gerealiseerd. Dit maakt het moeilijk om de exacte gevolgen voor ons en onze omgeving in te schatten.

Gebrek aan transparantie in de besluitvorming: Het lijkt alsof de besluiten al zijn genomen en dat onze inspraak slechts een formaliteit is. We voelen ons uitgesloten van echte invloed, terwijl wij de directe gevolgen zullen ondervinden. Bovendien is onduidelijk welke partijen hier werkelijk van profiteren en hoe dat ons als inwoners ten goede komt.

Gezondheid en leefomgeving: We maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van deze infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen en milieuschade.

Onevenredige lasten voor onze regio: Het lijkt erop dat de voordelen van de uitbreiding vooral ten goede komen aan andere gebieden, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij in West-Friesland de lasten dragen. Dit voelt oneerlijk en creëert onrust in onze gemeenschap.

Onvoldoende aandacht voor lokale belangen: We voelen ons niet vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten en colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie. De plannen lijken vooral gericht op commerciële belangen, zoals uitbreiding van de industrie en capaciteit van datacenters, zonder rekening te houden met de impact op de lokale bevolking en natuur.

Om deze redenen verzetten wij ons tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, inspraak en een eerlijkere verdeling van lasten en voordelen. Tevens vragen we om meer aandacht voor de lokale impact en betere bescherming van onze gezondheid, woningen en leefomgeving.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 11:03:31 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

25 jaar geleden ben ik voor de liefde naar Sijbekarspel verhuisd, en ook van dit dorp gaan houden. Sijbekarspel is echt een prachtig dorp vol met historische stolpen, groene weiden met koeien en weidevogels, en prachtige vergezichten. Elk voorjaar komen de zwaluwen terug om hier te broeden. Ik geniet van alle vogels in mijn tuin en in het land. Wat een idioot plan om juist hier nu misschien hoogspanningsmasten neer te willen zetten!! Ik heb er slapeloze nachten van. Dit hele proces, dat jaren gaat duren, is nu al zenuwslopend. Huizen worden onverkoopbaar. Dit project kost vele miljarden en wij blijven met de schade zitten, zowel emotioneel als materieel. Bezint eer ge begint!

Verzonden: 10/16/2024 11:05:09 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Koetserstraat
Huisnummer: 3
Postcode: 1531 NX
Woonplaats: Wormer
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens: Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wormerland en de gemeente Oostzaan
Organisatie: Gemeente Wormerland en gemeente Oostzaan

Uw zienswijze:

Zie bijlage

101936631_10311593_Brief_zienswijze_Wormerland_en_Oostzaan_151024.pdf

Gemeente Wormerland

Gemeente Oostzaan
Buiten gewoon

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding
380 KV netuitbreiding Noord-Holland-Noord
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 15 oktober 2024
Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons nummer :
Behandeld door : [redacted]
Telefoonnummer : [redacted]

Onderwerp : Zienswijze op de concept Notitie Reikwijdte 380 KV Noord-Holland-Noord

Geachte heer/mevrouw,

Op 6 september is de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau gepubliceerd voor het project netuitbreiding 380 kV Noord-Holland Noord. Naast de ook door Wormerland en Oostzaan ondertekende zienwijze vanuit de regio Zaanstreek-Waterland, dienen de gemeenten Wormerland en Oostzaan langs deze weg nog een aanvullende zienswijze in.

De zienswijze vanuit de regio Zaanstreek-Waterland
In de zienswijze vanuit de regio Zaanstreek-Waterland wordt terecht aangegeven dat nieuwe grootschalige energie-infrastructuur onverenigbaar is met de landschappelijke kwaliteiten van de regio. Ook ligt het vanuit het oogpunt van water en bodem sturend niet voor de hand om nieuwe grootschalige energie-infrastructuur te realiseren in de lager gelegen veenweidegebieden en polders van Zaanstreek-Waterland.

Het veenweidegebied en polderlandschap in Wormerland en Oostzaan
Het grootste aaneengesloten veenweidegebied van West-Europa (het Wormer- en Jisperveld) ligt in de gemeente Wormerland. In de gemeente Wormerland ligt ook de 17e eeuwse droogmakerij de Wijdewormer. De Wijdewormer heeft een hoge cultuurhistorische waarde en is met 1666 hectare één van de grotere droogmakerijen uit die tijd. In de gemeente Oostzaan ligt het Oostzanerveld dat deel uitmaakt van het grootste uitgeveende laagveencomplex ten noorden van Amsterdam. Het Wormer- en Jisperveld en het Oostzanerveld zijn Natura-2000 gebied.

Gelet op het voorgaande zal het niet verwonderen dat de gemeenten Wormerland en Oostzaan in deze eigen zienswijze nog nadrukkelijker willen ingaan op de landschappelijke kwaliteiten van het veenweidegebied en polderlandschap. Ook vanuit Water en Bodem Sturend ligt het niet voor de hand om nieuwe grootschalige energie-infrastructuur te realiseren in deze zeer laag gelegen delen van de gemeenten Wormerland en Oostzaan.

De landschappelijke kwaliteiten
Dat nieuwe grootschalige energie-infrastructuur onverenigbaar is met de landschappelijke kwaliteiten van ons veenweidegebied en polderlandschap, blijkt eens te meer uit de Provinciale Omgevingsverordening en het Ontwikkelperspectief NOVEX van de Metropoolregio Amsterdam, die zijn vastgesteld door Provinciale Staten respectievelijk alle MRA-gemeenteraden en provinciale besturen. Vanuit democratisch oogpunt kan daaraan niet voorbij worden gegaan.

De Provinciale Omgevingsverordening typeert ons veenweidegebied en polderlandschap als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) waarop we extra zuinig moeten zijn vanwege de bijzondere

waarden. De kernkwaliteiten van het BPL mogen niet worden aangetast. Ook in het Ontwikkelperspectief NOVEX van de Metropoolregio Amsterdam worden het veenweidegebied en de polders benoemd als waardevolle landschappen vanwege het typische Hollandse karakter en de erfgoedwaarden die erin zijn vervat. Het Ontwikkelperspectief NOVEX vermeldt eveneens dat deze waarden niet mogen worden aangetast en dat de openheid tussen de stedelijke gebieden moet worden gewaarborgd. Landschapsinclusieve ontwikkeling is uitgangspunt. Vanwege de bijzondere landschappelijke waarden zou dit uitgangspunt resulteren in een noodzakelijke ondergrondse aanleg van nieuwe energie-infrastructuur. Aangezien dit leidt tot extra investeringen om dit (ook technisch) mogelijk te maken is het een omissie als dit niet wordt meegenomen in de NRD.

Water en bodem sturend
Door water en bodem sturend te maken voor de ruimtelijke ordening kunnen de effecten van klimaatverandering beter worden opgevangen. Het klimaat zal blijven veranderen, de zeespiegel zal blijven stijgen, de bodem zal verder zakken en neerslag en droogte zullen blijven toenemen. Het is belangrijk om te voorkomen dat de klimaatopgave voor de volgende generaties groter. Dit geldt zeker voor vitale infrastructuur zoals de energie-infrastructuur. In de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie (2015) is al afgesproken dat vitale en kwetsbare functies uiterlijk in 2050 beter bestand moeten zijn tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Het kabinet heeft bovendien inmiddels ook bepaald dat niet mag worden afgewenteld zodat ook alle (toekomstige) investeringen om nieuwe grootschalige energie-infrastructuur klimaatbestending te realiseren onderdeel zouden moeten zijn van de kostenberekeningen. Ook de provincie heeft blijkens zijn voorstel tot wijziging van de provinciale Omgevingsverordening het voornemen om Water en Bodem Sturend op te nemen als instructieregel. De bodem en het watersysteem in het veenweidegebied en de polders verhouden zich heel slecht tot de aanleg van nieuwe grootschalige energie-infrastructuur zodat het ook vanuit Water en Bodem Sturend niet voor de hand ligt om nieuwe grootschalige energie-infrastructuur te realiseren in de lager gelegen veenweidegebieden en polders.

Concluderend
Concluderend sluiten Wormerland en Oostzaan met hun zienswijze aan op het regionale standpunt dat er geen acceptabele inpassing van de energie-infrastructuur mogelijk is in de waardevolle landschappen in onze regio. Met deze eigen zienswijze hebben wij als gemeenten Wormerland en Oostzaan nog nadrukkelijker in willen gaan op de landschappelijke kwaliteiten van het veenweidegebied en polderlandschap in de gemeenten Wormerland en Oostzaan.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Wormerland,
de secretaris de burgemeester

[redacted]

[redacted]

burgemeester en wethouders van Oostzaan,
de secretaris de burgemeester

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 11:16:31 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste betrokkenen,

Graag deel ik via deze reactie mijn zorgen voor de 380 kV netuitbreiding en de potentiële stationslocaties (ZO1 - ZO4). De zoekgebieden liggen in het zeer waardevolle historische gewest/gouw Waterland waar de open polderlandschappen en beschermde dorpen het landschap bepalen. Het open landschap en groen is uiterst belangrijk voor alle vogels en andere dieren die hier huishouden.

Naast de grote waarde van het open landschap is dit gebied al zeer kwetsbaar door de nabijheid van het Volgermeer (de grootste vervuilde locatie van Nederland) en de aanwezigheid van de A10.

De aanleg van een nieuw station zal in dit kwetsbare gebied zeer nadelige en blijvende schade veroorzaken aan mens en milieu.

Verzonden: 10/16/2024 11:34:41 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Als eigenaar van [redacted] wil ik bij deze graag mijn zienswijze indienen over de voorgenomen netwerkuitbreiding 380kV, waarbij een van de corridors mogelijk het begin van de Gouwe raakt en mogelijk een station op/naast industrie de Veken, waarbij gelijk al 25 hectare zijn ingetekend!

Vooralsnog is veel onduidelijk maar ik ben tegen deze gele corridor als ook tegen de plaatsing van een hoogspanningsstation direct achter onze huizen. Het paarse trace zal mogelijk nog meer negatief effect hebben op mijn perceel. In beide gevallen gezien de ligging van mijn woning en kapsalon ben ik in dit geval een bijzonder belanghebbende. We wonen hier allen om een reden, dicht bij de natuur. Wij geven (veel) om onze gezondheid, een veilige leefomgeving en met oog voor landschapsbeheer. Rondom mijn kapsalon ligt ligt vogelgebied en naast ons is ook beschermd gebied. De reden waarom wij verhuisd zijn naar deze plek om te wonnen en te werken. De aanleg van hoogspanningskabels heeft ook nog eens een bijzonder negatief effect op de gezondheid van ons als gezin en op de klanten van mijn kapsalon. Dit is algemeen bekend en zal dus ook effect hebben op het aantal bezoekers van mijn kapsalon hetgeen behalve een negatief gezondheidseffect ook nog een economisch effect hebben in de vorm van minder klanten dus minder inkomsten.

Wij vragen dan ook met klem om ontwikkelingen als deze, daar te doen waar de infrastructuur al ligt en/of langs bestaande wegen daar op die locaties er al rekening wordt gehouden met de vervuiling en overlast.

In de bijlage ontvangt u onze gezamenlijk opgestelde argumentatie namens de gemeenschap waarin wij wonen.

101939099_10311712_bijlage380KVzienswijze-[redacted].docx

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

    1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
    2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
    3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 11:54:57 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: KAVB
Organisatie: LTO Noord

Uw zienswijze:

Geachte heer, mevrouw,

Bijgevoegd is de reactie van LTO Noord en KAVB op de NRD 380kV-Netuitbreiding NHN.

Gr. [redacted]

101941942_10311775_075NH_AM_Bureau_Energieprojecten_-_Zienswijze_cnc_NRD_380_kV-Netuitbreiding_NHN.pdf

Koninklijke
Algemeene Vereeniging voor
Bloembollencultuur

LTO noord

t: 088 888 6666
e: info@ltonoord.nl
w: www.ltonoord.nl

Postadres:
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Hoofdkantoor:
Dr. Stolteweg 2
8025 AV Zwolle

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 KV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum: 15 oktober 2024 Referentie: NH/AM/MvD/24.075

Betreft: **Zienswijze concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord**

Geachte heer, mevrouw,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Hoogspanningsverbinding 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Graag maken LTO Noord en de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB) gebruik van de gelegenheid om hierop onze reactie te geven.

Het is een goede zaak dat het ministerie van Klimaat en Groene Groei en netbeheerder TenneT de concept-NRD tot stand hebben laten komen met de inbreng van regionale overheden, externe partijen en betrokkenen in de omgeving. Door in gesprek te gaan met inwoners en andere belanghebbenden die kennis hebben van het onderzoeksgebied kan een goed beeld worden neergezet van de effecten van de ruimtelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied. Wij hebben desondanks het gevoel dat de betrokkenheid van de landbouwsector, die toch een wezenlijke primaire partij is voor de realisatie van deze hoogspanningsverbinding, onvoldoende is meegenomen in het thans doorlopen participatieproces. Een participatieproces moet representatief zijn voor de bij het project betrokken belangen(partijen). Daar hoort naar onze mening ook nadrukkelijk de landbouwsector bij. Als vertegenwoordigers van de agrarische ondernemers willen we (KAVB en LTO Noord) volwaardig onderdeel zijn van het participatieproces en daarom ook nadrukkelijk bij het vervolgproces betrokken worden.

De ruimte voor de ontwikkeling van de agrarische sector staat onder druk. Naast de vraag om ruimte vanuit de sector zelf is er ook vanuit andere functies (onder meer woningbouw, infrastructuur, recreatie en natuur) een substantiële ruimtevraag. Daar komt de behoefte aan ruimte voor het uitwerken van de energietransitie bij. Niet alles kan overal. We moeten zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte in de provincie en vooral in het landelijk gebied. Dat geldt ook voor de inpassing van het nieuwe hoog-spanningstracé. Voor LTO Noord en KAVB is het daarom van belang dat impact van de realisatie van de 380 kV-verbinding(en) op de (ruimtelijke) ontwikkeling van de land- en tuinbouwsector vooraf objectief en volwaardig in beeld wordt gebracht. Niet als onderdeel van het thema 'gebruiksfuncties' van de planMER maar als een zelfstandig onderzoek. De 380 kV-verbinding en verwante hoogspanningsstations zijn beoogd in een volwaardig agrarisch productiegebied, onderdeel uitmakend van de Greenport Noord-Holland Noord, waarin agrarische ondernemers ambities hebben en doelen moeten realiseren die door de aanleg van de hoogspanningsleiding in het gedrang kunnen komen. Bedrijven en kavels zullen doorsneden worden met alle gevolgen van dien voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Het is schrijnend om te zien dat in de planMER alleen wordt gekeken naar het oppervlakteverlies aan landbouwgrond als gevolg van de aanleg van de hoogspanningsverbinding zonder een relatie te leggen met toekomstbestendige agrarische bedrijven.

Wij zijn daarom van mening dat, naast de planMER, een Landbouw Effect Rapportage (LER) moet worden opgesteld. De LER zal als effectenstudie vervolgens onderdeel moeten zijn van de Integrale Effect Analyse zodat de effecten van de aanleg van de hoogspanningsverbinding op de agrarische sector vooraf duidelijk zijn en vervolgens onderdeel kunnen zijn van de besluitvorming over het definitieve tracé!

In een LER moeten in ieder geval de volgende aspecten worden onderzocht/uitgewerkt:

1. Impact tracévarianten op agrarische structuur
   - mate van doorsnijding van agrarische percelen en/of bedrijven
   - totale lengte van de tracés op land in km (openbare grond, landbouwgrond, andere grond)
   - aantal perceeleigenaren
   - tracélengte huiskavels
2. Minimaliseren beperkende werking tracé op:
   - bouwvlak
   - bedrijfsgebouwen/stallen
   - woning
3. Compensatie voor het effect van een tracé op het (tijdelijk) verlies van grond op:
   - Gewasopbrengst
   - Mestafzet
   - >25% mestafvoer => extra kosten wegen + monsteren bij afvoer
   - AMvB grondgebondenheid, krimp aantal dieren
   - 80% grasland eis voor derogatie
   - aandeel gewassen ecoregeling GLB
   - blijvend grasland norm voor duurzaamheidsprogramma's, CO_2-vastlegging en GLB
   - bereikbaarheid weidegang voor bedrijfsvoering en premie
   - borg staan voor planologische referentie stikstofemissie
   - borg staan voor mogelijke referentie bij generieke korting veestapel op basis van stikstofproductie, fosfaatproductie, gve's en/of grondgebondenheid.
4. Impact vakwerkmast of wintrackmast op ruimtebeslag
5. Bodemopbouw i.r.t. herstel
   - gewas
   - bodemsoort
   - lengte bouwwegen (ook tot hoogspanningsstation)
   - richting drainage
6. Plantenziekten (fytosanitair)
7. Verziltingsrisico (ook in relatie tot zoeklocaties hoogspanningsstations)
8. Warmte en straling (effecten boven en onder (bodemleven) de grond en afstand hoogspanningsstations tot veehouderijlocaties)
9. Aanlegmethode
10. Effecten en borging schade:
    - langjarige regeling voor planschade na realisatie project
11. Effecten EU- en landelijk gebied

Aanvullend hebben we bij de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau de volgende aandachtspunten en opmerkingen:

- **Natuurcompensatie**
  Als blijkt dat als gevolg van de realisatie van de hoogspanningsverbinding(en) en de hoogspannings-stations natuurcompensatie door de overheid wordt verlangd dan zijn LTO Noord en KAVB van mening dat deze natuurcompensatie onder geen voorwaarde mag leiden tot een grotere ruimteclaim

op het agrarisch gebied. Dit betekent dat eventuele natuurcompensatie gerealiseerd moet worden door kwaliteitsverbetering van bestaande natuur en niet via het aanwijzen van nieuwe natuur!

- **Tracé, locatie en aantal corridors**
  Er is geen grondeigenaar die een nieuwe bovengrondse of ondergrondse hoogspanningsverbinding of hoogspanningsstation verwelkomt op zijn grond omdat het altijd overlast geeft bij de uitvoering van de bedrijfsvoering. Daarom is het voor LTO Noord en KAVB van belang dat uit de mogelijke tracévarianten het voor de grondeigenaren 'minst bezwaarlijke tracé' gekozen wordt. De conclusies en aanbevelingen van de LER kunnen deze keuze onderbouwen. Onze voorkeur gaat uit naar een variant door het gebied met één mastenrij. Dus wat ons betreft geen aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland. Wanneer onverhoopt wel twee mastenrijen noodzakelijk zijn, dan moeten deze rijen in één corridor worden gerealiseerd. Het realiseren van twee hoogspanningsverbindingen via twee separate tracés is voor ons een 'no go'. Met betrekking tot de tracékeuze moet naar onze mening daar waar mogelijk worden aangesloten op bestaande infrastructuur om de impact op de agrarische bedrijven zo klein mogelijk te houden. Het volgen van bestaande infrastructuur lijkt een goede optie, dit zal echter moeten blijken uit het onderzoek. Bij de aanleg van het hoogspannings-station is het van belang dat bij de keuze van de locatie rekening wordt gehouden met de huidige kavelstructuur.

- **Cultuurtechniek**
  Bij de uitvoering van het project moeten er cultuurtechnische garanties worden afgesproken om ervoor te zorgen dat de grond na de werkzaamheden weer in de oorspronkelijke staat wordt opgeleverd. Dit geldt zowel voor de ondergrondse verbindingen, de bovengrondse verbindingen rondom en tussen de masten als bij de realisatie van de hoogspanningsstations. LTO Noord en KAVB willen dat TenneT een cultuurtechnische standaard toepast als middelvoorschrift voor de aannemer en niet als doelvoorschrift. In deze cultuurtechnische standaard moeten nadrukkelijk ook sancties/ vergoedingen worden opgenomen als blijkt dat de aannemer het werk niet conform de voorschriften uitvoert. Het toezicht op de uitvoering van deze afspraken dient eveneens vooraf geborgd te worden.

- **Optimalisatie voorkeursalternatief**
  Als een voorkeursalternatief en locatie wordt gekozen willen we graag de gelegenheid voor de ondernemers die het betreft, om mee te kunnen denken over de precieze plaatsing van de masten en station op hun percelen. Zo kan het zijn dat door een kleine praktische aanpassing van de plek waar een kabel moet komen te liggen veel hinder, schade of zelfs ongelukken kunnen worden voorkomen.

- **Informatievoorziening**
  Verder hechten we er grote waarde aan dat alle agrariërs die getroffen worden door de aanleg van deze ondergrondse hoogspanningsverbinding op dezelfde wijze en op hetzelfde kennisniveau worden geïnformeerd. Hiermee moet worden voorkomen dat de ene participant met meer kennis zichzelf kan bevoordelen ten opzichte van andere deelnemers.

- **Detailniveau en aanpak milieueffectbeoordeling:**
  In het beoordelingskader vinden we de landbouw terug, maar heel summier. Er wordt alleen gekeken naar het (kale) oppervlakteverlies landbouwareaal en lengte doorsnijding landbouwgrond. Er is in onze beleving onvoldoende oog voor effecten op de landbouwstructuur (kavelgrootte en kavelstructuur), het aantal getroffen ondernemers en het effect op hun bedrijfsvoering. Een LER moet hier antwoord op geven.

  Bij 5.2.6 wordt ingegaan op het thema gebruiksfuncties. Landbouw is daar slechts een onderdeel van en wordt summier genoemd. Dit terwijl de plannen het grootste effect zullen hebben op de landbouwgronden. We zijn van mening dat middels het opstellen van een LER de landbouw als een apart thema wordt uitgewerkt zodat het belang en de effecten in de juiste verhouding geplaatst kunnen worden.

Integrale effectanalyse:
Aan de integrale Effectenanalyse (IEA) met als thema's techniek, toekomstvastheid, omgeving, kosten en milieu dient het thema Landbouw te worden toegevoegd.

Zoals eerder geschetst is het voor KAVB en LTO Noord een noodzaak dat het onderzoek naar de effecten van de realisatie van de hoogspanningsverbinding en -stations op de agrarische sector onderdeel zijn van de IEA en daarmee op de besluitvorming over het voorkeursalternatief (VKA). De landbouwkundige aspecten dienen derhalve in detail te worden uitgewerkt in een LER zodat deze een volwaardig en zwaarwegend onderdeel van het beoordelings- en afwegingskader kunnen zijn.

Vergoedingen/schadeloosstellingen en Zakelijk Recht Overeenkomst (ZRO)
LTO Noord en KAVB zijn van mening dat ondernemers op/over wiens eigendom het tracé wordt gerealiseerd een jaarlijkse schadevergoeding moeten ontvangen. Deze vergoeding moet gebaseerd zijn op het saldo van het gewas en de mate van overlast die in de bedrijfsvoering wordt ondervonden.

Voorts moet vooraf worden geborgd dat in de aanlegfase voor alle betrokken vierkante meters landbouwgrond (werktracé, aanvoerroute en onbereikbaar geworden grond) een gelijke vergoeding beschikbaar is.

Aanvullend ontvangen LTO Noord en KAVB graag informatie over de:
- afsluitvergoeding zakelijk recht
- meewerkvergoeding van het werkterrein
- efficiencypremie
- schadevergoedingen (eenmalige vermogensschade, jaarlijkse inkomensschade, inkomensschade gewassen, structuurschade, inkomensschade (uren) en toekomstschade
- de voorwaarden van de zakelijk recht overeenkomst
- wanneer er geen ZRO voor bepaalde tijd wordt afgesproken, vindt LTO Noord dat er een retributie (vergoeding per jaar of kwartaal met inflatiecorrectie) boven op een passende meewerkvergoeding moet komen
- tenslotte pleiten we voor een tijdelijke extra jaarlijkse aanvoernorm voor mest en organisch materiaal, het blijkt namelijk dat grond die 'op zijn kop gezet is' een dubbele afbraak van organische stoffen heeft.

De agrarische sector in Noord-Holland is een krachtige internationale sector, die van groot belang is voor het gebied en een sector waar we trots op moeten zijn. Natuurlijk zien we het belang van de ontwikkelingen en hebben we als sector zelf ook belang bij de aanleg van het 380 kV-netwerk. We willen graag betrokken blijven bij het proces om tot goede keuzes te komen, maar we roepen dringend op om ook tijdig met de ondernemers in gesprek te gaan en goede afspraken te maken om tot de aanleg van de 380 kV-Netwerkuitbreiding te komen.

Als er naar aanleiding van deze inspraakreactie vragen zijn, dan kunt u contact met ons opnemen. Graag zien we ook uw reactie tegemoet.

Hoogachtend,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 11:56:01 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Historisch Genootschap
(Mede) namens:
Organisatie: Historisch Genootschap Midden Kennemerland/ Assendelft

Uw zienswijze:

Ls.

In bijgevoegde notitie staat de reactie van het HGMK / HGA (Historisch Genootschap Midden Kennemerland/ Assendelft).

Beide genootschappen willen betrokken blijven bij de ontwikkelingen en willen ook duidelijkheid over waar de input van het nieuwe station, dat dichtbij Assendelft gepland wordt, vandaan komt.

Vr.grt.

[redacted]

101941963_10311780_Reactie_HGMK_HGA.pdf

Historisch Genootschap Midden-Kennemerland

Beverwijk, 16 oktober 2024,

L.s.

Het Historisch Genootschap Midden Kennemerland en Historisch Genootschap Assendelft reageren hieronder gezamenlijk op de plannen van de aanleg van de 380-kV-verbinding van Beverwijk richting Zaanstad. Beide genootschappen onderkennen het belang van de uitbreiding van de energienetten, maar willen wel bij het toekomstig tracé en station kanttekeningen plaatsen. Ook willen wij de ontwikkelingen actief volgen.

De genootschappen willen met deze reactie de aandacht vestigen op het open landschap in de Wijkermeerpolder en het Assendelver veld en op het UNESCO-werelderfgoed “de stelling van Amsterdam”.

Leidraad bij onze kanttekeningen zijn de afwegingsprincipes van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI):
1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal, en
3. Afwentelen wordt voorkomen.

Het is voor beide genootschappen niet helemaal duidelijk waar de input van het nieuwe station vandaan komt. Vooralsnog gaan wij er van uit dat deze input direct uit het station Beverwijk komt. Zo komen er dan met het nieuwe tracé drie uitgaande 380-kV-tracés vanuit het station Beverwijk; daarnaast is er ook het 150-kV-tracé naar Oterleek.

Bij het eerste NOVI-principe – combinaties van functies boven enkelvoudige functies – wijzen de genootschappen op het (gecombineerd)gebruik van het eerste deel van het tracé Beverwijk – Vijfhuizen.

Als het bestaande tracé Beverwijk – Vijfhuizen tot het Noordzeekanaal opgerekt kan worden tot gezamenlijk gebruik, start er geen derde tracé bij het station Beverwijk en zijn er voor het begintraject van het nieuwe tracé geen masten nodig. Voordeel is dat het open landschap van de Wijkermeerpolder niet verder wordt aangetast.

Ander aspect van “combinatie van functies” is de aanleg van het nieuwe tracé langs het Noordzeekanaal en de N246, Kanaalweg. Naast deze vaar- en provinciale weg past ook het nieuwe 380-kV-tracé, de snelweg voor elektriciteit. Voordelen zijn de bundeling van verschillende “transportwegen”, en ook geen extra doorsnijding van de Vuurlinie, onderdeel van de “de stelling van Amsterdam”.

Bij het NOVI-principe “Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal” is het belangrijk om het open landschap van de Wijkermeerpolder te behouden en het UNESCO-erfgoed “De Stelling van Amsterdam” niet verder aan te tasten.

In geval het niet mogelijk is het begin van het tracé Beverwijk - Vijfhuizen te kunnen gebruiken voor het tracé naar Zaanstad, doen de beide genootschappen beroep om de Vuurlinie niet nogmaals te onderbreken of te confronteren met overhangende kabels. Een vrij uitzicht van achter de Vuurlinie richting Beverwijk is/was een belangrijk verdedigingsaspect. Voor het eventueel passeren van de Vuurlinie wijzen de genootschappen op de mogelijkheid van ondergrondse bekabeling; weliswaar complexer in beheer, maar de kwetsbare natuur van het UNESCO-werelderfgoed rechtvaardigt dit.[1]

[1] Hoofdstuk 2.3.2 Bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding uit Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau:
Een ondergrondse aanleg van een nieuwe 220 of 380 kV-hoogspanningsverbinding is alleen in uitzonderlijke gevallen te overwegen. Namelijk wanneer een bovengrondse 220/380kV-

Historisch Genootschap MG Midden-Kennemerland

Voor het station in het gebied van Assendelft spreken de genootschappen de voorkeur uit voor plaatsing bij het industrieterrein Hoogty. De mogelijke locaties ZW3 en ZW4, oostelijk van Assendelft, hebben niet de voorkeur van de beide genootschappen vanwege mogelijke toekomstige uitbreidingen van de lintbebouwing tegen natura-2000-gebied; wellicht wordt in de toekomst de lintbebouwing in de breedte uitgebreid.
De locatie ZW2 is ook niet gewenst voor het nieuwe station; deze locatie ligt dichtbij de recente uitbreidingen van de wijk Saendelft.

Resteert de locatie ZW1, in de oksel van de Zeedijk en de Kanaalweg. Weliswaar maakt het station op deze locatie een forse inbreuk op het open landschap van het Assendelver veld, maar de genootschappen rekenen op een verantwoord ontwerp van het station passend in het open landschap.

Het derde NOVI-principe “Afwentelen wordt voorkomen” houdt in dat bij het maken van plannen en keuzes rekening wordt gehouden met de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid, zodat de huidige generatie in haar behoeften kan voorzien zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties. De genootschappen doen bij het ontwerp en bouw van het station een beroep op uitdagende ontwikkelingen in bouwtechnologie én landschapsontwerp om aan toekomstige generaties een voorbeeld mee te geven hoe technische ontwikkelingen in te passen in een bestaande open landschap.

De beide genootschappen spreken de wens uit dat bij de 380-kV-ontwikkelingen in de Wijkermeerpolder en rond Assendelft de belangen van het open landschap en het UNESCO-werelderfgoed “de stelling van Amsterdam” gerespecteerd worden. De genootschappen willen actief de ontwikkelingen volgen en willen, waar relevant, bij die ontwikkelingen input leveren.

Wij wensen de beleidsmakers en ontwerpers veel succes met de verdere werkzaamheden.

Met vriendelijke groeten

Historisch Genootschap
Midden Kennemerland
Werkgroep Omgevingsvisie
[redacted]

Historisch Genootschap
Assendelft
[redacted]

E-mail: [redacted]

hoogspanningsverbinding leidt tot onaanvaardbare hinder, beperkingen of veiligheidsrisico’s voor functies en opgaven van (inter)nationaal belang (beperkend voor luchthavens, grote kanalen, rivieren, spoorlijnen, bestaande 220/380kV-hoogspanningsverbindingen, Natura 2000-gebieden en UNESCO Werelderfgoederen) waardoor een verbinding op een bepaalde locatie niet maakbaar is en/of er geen vergunning verleend kan worden. In dergelijke gevallen kan een ondergrondse aanleg op delen van een nieuwe 220/380kV-hoogspanningsverbinding worden overwogen. Voorwaarde hierbij is dat er geen andere realistische bovengrondse oplossingen mogelijk zijn, en dat uit elektrotechnisch onderzoek blijkt dat een ondergrondse verbinding gerechtvaardigd is vanuit het oogpunt van leveringszekerheid, betrouwbaarheid, operationele aspecten en meerkosten.

Verzonden: 10/16/2024 11:56:01 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Deze Netuitbreiding gaat ten koste van dit stukje Noord-Holland met zijn mooie flora en fauna en historisch erfgoed.

Dit mag gewoon niet gebeuren .

Ik begrijp dat deze uitbreiding noodzakelijk is , maar laat alles dan in de grond verdwijnen.

Juist al omdat er de komende jaren ook alweer zoveel kilometers die nu nog bovengronds zijn,worden gewijzigd naar uit het zicht .Dus dan maar gelijk onder de grond wat ook nog eens de gezondheid ten goede komt en verder niets schaadt

[redacted]
[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 12:43:37 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Van het Plan Tennet Netuitbreiding NHN c- NRD /380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord is kennis genomen.

Maar verder heb ik ook de volgende gronden/bezwaren/vragen:

☐ Is de bodem wel geschikt? Wat is er wel niet nodig om zulke gewichten te dragen? Hoeveel voertuigen en machines moeten er wel niet door het

landschap heenploegen en welke schade veroorzaakt dat alleen al?

☐ Moet er bemaald worden?

☐ Wat zijn de gevolgen voor de landbouw en veeteelt?

☐ Wat is de invloed op het grondwater?

☐ Wat zijn de gevolgen voor de vogels, het vee en andere diersoorten? (Natura 2000)

☐ Wat met de angst voor de straling voor mens en dier?

☐ Wat met waardedaling van de huizen als gevolg van uitzichtvervuiling?

Verzonden: 10/16/2024 12:51:26 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: mijzenpolder

Uw zienswijze:

Het is om te huilen als de hoogspanningsmasten door het prachtige natuurgebied van de Mijzenpolder komen.

Het unieke karakter van dit ongerepte open polderlandschap moet behouden blijven!

Een betere optie is langs A7 of A9 of spoorlijn.

Verzonden: 10/16/2024 1:04:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Goedemiddag,

Middels dit schrijven wil ik een bezwaarschrift indienen tegen de uitbreiding van het 380KV netwerk noord-holland, specifiek voor het tracé over Berkhout heen.

Zie bijlage voor een uitgebreid bezwaarschrift.

101943929_10311982_Bezwaarschrift_Kerkebuurt_188_Berkhout_ivm_380kv_uitbreiding_Noord-Holland_.pdf

Bezwaarschrift tegen het plaatsen van hoogspanningskabels over ons beeldbepalend pand in Berkhout

Aan:
Provincie Noord-Holland
Afdeling Ruimtelijke Ordening
& Tennet Noord-Holland.

Onderwerp: Bezwaarschrift tegen plaatsing van hoogspanningskabels over beeldbepalend pand in Berkhout

Geachte heer/mevrouw,
Wij, [redacted] en [redacted], wonend aan het adres [redacted], dienen hierbij ons formele bezwaar in tegen het voorgenomen besluit om hoogspanningskabels te plaatsen over ons pand in [redacted] zoals voorgesteld in het projectplan voor de netuitbreiding Noord-Holland-Noord (380 kV). Ons pand is een beeldbepalend pand en een belangrijke bijdrage aan het historische karakter van het lintdorp Berkhout. De voorgestelde route voor de hoogspanningskabels kan deze waardevolle bijdrage ernstig aantasten.
Het is ons bekend dat dit tracé één van de zes mogelijke opties is die worden overwogen. Gezien de impact op ons pand en de omgeving, vragen wij u om in dit stadium van de besluitvorming duidelijke en gedetailleerde informatie te verstrekken over de afwegingen die worden gemaakt tussen de verschillende opties. Het is cruciaal dat de provincie transparant is over de criteria waarop deze beslissing zal worden gebaseerd, vooral met betrekking tot de invloed op historische gebouwen en de leefomgeving. Daarnaast willen wij verzoeken om af te zien van het tracé over onze woning en direct niet meer mee te nemen in de opties gezien de waarde van het dorpsgezicht en de gevolgen voor de leefomgeving.

1. Culturele en historische waarde van het pand
Ons pand, dat wij de afgelopen vier jaar met zorg hebben gerestaureerd, speelt een belangrijke rol in de bescherming van het dorpsgezicht van Berkhout. Deze inspanningen zijn gericht op het behoud van de historische uitstraling, met als doel het pand nog decennialang als beeldbepalend pand te behouden. Hoogspanningskabels boven dit pand zouden niet alleen de visuele waarde ernstig verstoren, maar ook het erfgoed dat Berkhout kenmerkt ondermijnen.
De provincie heeft in haar ruimtelijke ordening de taak om rekening te houden met de bescherming van monumentale panden en dorpsgezichten. Wij verzoeken u dan ook dringend om in de afweging van de mogelijke tracés rekening te houden met deze belangrijke historische en culturele waarde.

2. Gezondheidsrisico's
Daarnaast brengen wij onze zorgen naar voren over de gezondheidsrisico's van hoogspanningskabels. Wetenschappelijk onderzoek wijst op mogelijke gezondheidsrisico's van langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden, vooral wanneer deze zo dicht bij woningen worden geplaatst. De potentiële gevolgen voor de gezondheid van ons gezin en andere bewoners in de buurt moeten zorgvuldig worden gewogen in deze beslissing.

3. Alternatieven en Milieu Effect Rapportage (MER)
Gezien het feit dat er nog vijf andere mogelijke routes in overweging zijn, verzoeken wij om meer inzicht in waarom deze specifieke optie als haalbaar wordt gezien. Wij verwachten dat alle alternatieven worden afgewogen op basis van objectieve en duidelijke criteria, zoals de effecten op het landschap, de historische en culturele waarden, en de leefomgeving. Het lijkt ons bovendien dat de MER op dit punt nog onvoldoende inzicht geeft in de gevolgen voor de waardevolle panden en het beschermde dorpsgezicht van Berkhout.

4. Verzoek om overleg en verduidelijking van afwegingen
Op basis van bovenstaande argumenten verzoeken wij de provincie om:

1. Duidelijk inzicht te geven in de afwegingen die tot de selectie van de voorgestelde route hebben geleid, inclusief een specifieke afweging van de impact op monumentale panden en dorpsgezichten.
2. Deze bezwaren mee te nemen in de uiteindelijke beslissing en het voorgestelde tracé zodanig aan te passen dat het waardevolle erfgoed van Berkhout wordt beschermd en er dus afgezien wordt van het tracé over Berkhout.
3. In overleg met ons en andere bewoners te treden om alternatieve oplossingen te bespreken.

Wij zien uw reactie op dit bezwaarschrift met vertrouwen tegemoet en verzoeken u vriendelijk om ons op de hoogte te houden van de verdere voortgang van de procedure.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Berkhout, 15 oktober 2024

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 1:44:50 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Niet mee eens

Verzonden: 10/16/2024 1:47:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Niet eens ermee

Verzonden: 10/16/2024 1:47:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Groot Veehandel en trainingscentrum

Uw zienswijze:

Wij maken bezwaar tegen het voorgenomen gele traject vanwege aantasting van het originele landschap, het doorkruisen van historisch waardevolle en monumentale lintbebouwing. Daarnaast vrezen we voor geluidsoverlast vanwege windgeruis door de kabels en geluid geproduceerd door het 'lopen' van de stroom zelf. Ook nadelige gezondheidsaspecten door de opgewekte magnetische velden (inductie) baren ons zorgen. Wij gaan NIET akkoord met dit voorgenomen traject dat precies ingetekend staat over het perceel van ons bedrijf (schapen), woning en bijbehorende schuur.

Verzonden: 10/16/2024 2:00:57 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben een zeer groot tegenstander van de plaatsing van het Tennet netwerkuitbreiding in de omgeving van Zunderdorp.

Een aantal van mijn, voor mij zwaarwegende, argumenten hiervoor zijn:

1. Het groen rond de stad is van groot belang voor de wandelende en fietsende Amsterdammer,

2. Het is essentieel natuurgebied voor veel dieren

3. In het gebied wonen veel jonge kinderen en zijn drie kinderdagverblijven

4 Het gebied zorgt goed voor de omgeving, de zorgboerderijen, Only Friends en samen zorgen we ervoor dat het gebied weids blijft voor alle dieren.

5. We hebben al genoeg geïncasseerd voor het algemeen belang, de ringweg met zijn herrie en fijnstof, twee hoogspanningslijnen en een Volgermeer die kwetsbaar is en blijft met alle dioxine dumpingen

6. Gebied wordt ook al erg onder druk gezet door lineaire landbouw waarin gespoten wordt dat voor vogels, insecten het water leven ronduit bedreigend

7. Landschaps element de Hoorn, een relict veenmosrietland met zonnedauw, wilde orchideeën, gele rugstreeppadden, meervleermuizen, weidevogels. Hoogspanningsmasten geven stikstofdepositie in de vorm van bliksemregen. Gebied wordt onderhouden door vrijwilligers uit ons dorp.

Verzonden: 10/16/2024 2:05:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben zeer geschokt over de aangekondigde plannen van Tennet. Uitbreiding 380kv verbinding.

Op de punten van gevolgen werd mij niets duidelijk tijdens de bijeenkomst. Wat gebeurd er met de gezondheid? enorme landschapsvervuiling? waardevermindering van mijn huis?

Er is niemand die daar antwoord op wil/durft te geven. Maar ondertussen worden er wel plannen gemaakt voor dit netwerk.

Wie van de lezers van dit bezwaarschrift zou willen wonen pal naast een 380kv verbinding?????

Als de 150kv leidingen al verdwijnen, neem ik niet aan dat het fijn wonen is naar een 380 verbinding!!!!

Verzonden: 10/16/2024 2:10:21 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]st
Organisatie:

Uw zienswijze:

Tegen een netwerkuitbreiding Noord Holland- Noord vanwege de volgende redenen:

- Het betreft een veenlandschap met hoge natuurwaarde en het is een leefgebied voor beschermde weidevogels.

- Ander argument is landschapselement de Hoorn, een relict veenmosrietland met zonnedauw, wilde orchideeën, gele rugstreepadden, meervleermuizen, weidevogels. Hoogspanningsmasten geven stikstofdepositie in de vorm van bliksemregen. Gebied wordt onderhouden door vrijwilligers uit ons dorp.

- De Volgermeerpolder was een stortplaats van afval dioxine en daarom ernstig verontreinigd en daarom niet geschikt voor netwerkuitbreiding.

- Dit betreft het kleine beetje groen rond Amsterdam. Belangrijke groen plek voor Amsterdammers en toeristen.

- We hebben in dit gebied al te maken met stikstofprobleem afkomstig van de A10, gifstoffen van monocultuur landbouw in combinatie met de afvaldump in de Volgermeerpolder.

- De plaatsing hoogspanningsmasten is bijzonder schadelijk voor onze gezondheid en dat komt bovenop de eerder genoemde schadelijke ontwikkelingen in dit gebied. Dit gaat op termijn voor enorme gezondheidsschade zorgen, de zorgkosten verhogen in tijden dat er tekort is aan zorgpersoneel vanwege de grote toename van ouderen. In dit gebied leven veel jonge kinderen en zijn meerdere kinderopvang plekken gevestigd.

Verzonden: 10/16/2024 2:24:59 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN)
Organisatie: Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN)

Uw zienswijze:

Als voorzitter van SVN dien ik hierbij een formele Zienswijze in namens SVN: zie bijlage.

101950717_10312332_SVN_Zienswijze_c-NRD_380kV.docx

Zienswijze SVN
d.d. 16-10-2024

202404985

Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland SVN

Aan: Tennet TSO b.v. en het Ministerie van Klimaat en groene Groei (KGG)

Betreft: SVN Zienswijze c-NRD 380kV

Datum: 16-10-2024

L.S.,

De Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen van Noord-Holland (SVN) heeft 15 Leden, namelijk 15 vogelwerkgroepen van Noord-Holland (NH), die samen NH geografisch voor meer dan 95% dekken. SVN dient voor haar Leden de belangen van zo'n 4500 individuele georganiseerde vogelaars op provinciaal en supra-Vogelwerkgroep-niveau. SVN heeft in haar doelstellingen en statuten het beschermen van natuurbelangen in brede zin en die van vogels in het bijzonder expliciet vastgelegd (zie: https://www.vogelwerkgroepennh.nl/organisatie-svn/). De in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD) beschreven projectdoelstellingen, de beschreven mogelijke leidingentracés (voor 380 èn 150 kV) en de beschreven mogelijke locaties voor hoogspanningsstations betekenen een aantasting van de natuur in brede zin en in de ruime omgeving daarvan, vormen een barrière voor (trek)vogels en een reëel constant aanvaringsrisico, en/of tasten de leef- en/of broedgebieden van vogels rechtstreeks of indirect aan; dit alles zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase. Wij beschouwen ons derhalve als belanghebbende in deze en wij dienen daarom hierbij onze Zienswijze in op de voorliggende c-NRD. Deze Zienswijze is ingediend ruim voor de deadline van 18-10-2024 en is derhalve tijdig.

1. SVN als gesprekspartner. SVN betreurt het ten zeerste dat zij niet vanaf de eerste dag is gevraagd om mee te denken en mee te praten over dit project. De scope van dit project gaat voor 100% het werkgebied van een groot aantal van haar Leden aan ongeacht de uiteindelijke tracé- en locatiekeuzes en overstijgt daarmee o.i. bijvoorbeeld het belang van een individuele Gemeente (die wel vanaf het begin participeert in dit project). Verder is SVN echt onafhankelijk want zij functioneert geheel zonder subsidies van overheidswege (en ook bedrijfsleven) en kan zich zo geheel onafhankelijk opstellen. Dit in tegenstelling tot sommige andere organisaties die al wel vanaf het begin betrokken zijn bij dit project. Wij zetten ons ook in voor de natuur in brede zin en ook voor alle vogels, niet alleen weidevogels. Wij constateren dat nu het belang van de miljoenen trekvogels die jaarlijks Noord-Holland passeren volledig onbenoemd is (zie punt 6).

2. SVN en energie. Vooraf willen wij benadrukken dat SVN (overgang naar en) het opwekken en gebruik van hernieuwbare energie toejuicht, mits dat gepaard gaat met geleidelijke afbouw van het opwekken en gebruik van fossiele energie. SVN is ook groot voorstander van het besparen van energie. Wij vragen u derhalve met klem of u absoluut zeker bent van de noodzaak om een zo omvangrijke uitbreiding van het bestaande hoogspanningsnet in Noord-Holland voor te stellen en dat andere (besparende en/of sturende) maatregelen en ingrepen niet afdoende/beter kunnen zijn zodat kan worden afgezien van deze enorme ingreep in landschap, natuur en gezondheid van mensen.

3. SVN en haar rol en inbreng in dit project tot nu toe. In de tweede helft van 2023 zagen we de bedreigingen voor de SVN belangen die gelegen zijn in dit project. SVN heeft toen contact gezocht met vertegenwoordigers in het projectteam en kwamen uit bij Tennet i.c. twee van haar omgevingsmanagers. Dat heeft in de periode eind 2023 tot medio 2024 geleid tot meerdere gesprekken met Tennet en het aanleveren van heel veel informatie en op- en aanmerkingen tav bepaalde keuzemogelijkheden aan het projectteam. Daarbij hebben wij ook onze zorgen geformuleerd. Uit de c-NRD blijkt nu dat met onze inbreng en vooral onze zorgen niets is gebeurd. Wij brengen derhalve die informatie en zorgen hier nogmaals integraal in als onderdeel van onze Zienswijze op de c-NRD. Zie bijlage.

4. Samenhang met VAWOZ (1). Wij hebben bij herhaling – ook in juni/juli 2023 als formeel onderdeel van het participatieproces – de samenhang benadrukt met het landelijke VAWOZ programma (Verkenning Aanlanding Wind op Zee), vooral wat betreft timing. Een heldere tijdige keuze al dan niet voor een VAWOZ aanlandingslocatie in de kop van Noord-Holland (i.e. ruim ten

noorden van het Noordzeekanaal) VOORAFGAANDE aan de nu voorliggende discussie over 380kV tracés en locaties voor hoogspanningsstations maakt die laatste discussie en noodzakelijke afwegingen veel duidelijker, eenduidiger en makkelijker. Wij dringen er opnieuw op aan die VAWOZ discussie eerst te voeren en die beslissing eerst te nemen en pas daarna het nu (al) voorliggende 380kV traject in te gaan.

5. Samenhang met VAWOZ (2). SVN beveelt sterk aan af te zien van VAWOZ aanlandingen in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal zodat het doemscenario van een dubbele lijn hoogspanningsmasten vermeden kan worden. Daarmee kan bijvoorbeeld ook een lijn (bijna) haaks op de vigerende hoofd-vogeltrekrichting door Noord-Holland voorkomen worden en kan aantasting van de kwetsbare binnenduinrand worden vermeden.

6. Vogelbelangen. Een van onze grootste zorgen en DE belangrijkste aanmerking op de c-NRD is dat de jaarlijkse vogeltrek (voor- en vooral najaars-vogeltrek) door Noord-Holland volledig ontbreekt als zorg/overweging/selectiecriterium voor tracékeuze, o.a. in de MER. Het gaat hier om miljoenen vogels die in voor- en najaar met name de Nederlandse kustlijn willen volgen en vooral in ZW-NO richting (voorjaar) EN omgekeerd (NO-ZW; in het najaar) door Noord-Holland trekken. Aanvaringen met alles wat dan in de weg staat zijn keihard bewezen in veel onderzoeken, hoogspanningsleidingen voorop. SVN pleit o.a. daarom 1). tegen VAWOZ locaties (ruim) boven het Noordzeekanaal, 2). tegen een (dubbele) lijn ruwweg in ZZO-NNW richting , 3). voor een lijn zoveel mogelijk in een ZZW-NNO richting (i.e. ruwweg evenwijdig aan de vigerende vogeltrekbewegingen in voor- en najaar). Een tweede overweging die SVN duidelijk wil onderstrepen (al wel opgeschreven in de c-NRD) is: respecteer N2000, NNN en BPL (weidevogelleefgebied, weidevogelkerngebied, etc.) gebieden MAAR check ook (met ons) op overige vogelbelangen (i.e. anders dan weidevogels). Denk daarbij aan (lokale, regionale) voedsel- en slaaptrek fenomenen. Ga ook met ons in gesprek over kansen.

7. Uitgangspunten SVN. SVN stelt voor een aantal uitgangspunten te hanteren die we als volgt samenvatten (niet uitputtend): 1. Zoveel mogelijk langs bestaande infrastructuur (lees: 150kV tracés, (snel)wegen, hoofdwatergangen, etc.), 2. Zoveel mogelijk ondergronds, 3. Gebruik bestaand 150kV tracé zoveel mogelijk, werk de huidige 150kV leidingen onder de grond, en (her)gebruik huidige mast-locaties en (waar mogelijk) de bestaande 150kV masten, 4. Mijd N2000, NNN en BPL gebieden, 5. Mijd gebieden met grote vogelconcentraties (speelt m.n. in de winter), 6. Kosten zijn minder belangrijk dan kwaliteit van leven, omgevingskwaliteit en biodiversiteit.

Voor uw informatie: SVN zal met haar Leden die het aangaat de komende maanden proberen nog een stap te maken in het aangeven van voorkeuren t.a.v. voorgestelde tracés en locaties voor hoogspanningsstations. Wij hopen daarom dat wij meer worden betrokken in de verdere dialoog en besluitvorming.

In afwachting van uw reactie,
Met vriendelijke groet,

Voorzitter Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN)
T:
E:

Bijlage: informatie, opmerkingen en zorgen gedeeld met Tennet in de periode 2e helft 2023 – eerste helft 2024.

SVN nota mitigerende maatregelen uitbreiding 380KV Hoogspanningsnet.pdf

Bijzondere Provinciale Landschappen.pdf

Vogelvriendelijke alternatieven 380 kV TenneT.pdf

Verzonden: 10/16/2024 2:29:05 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de Gouwe te Hoogwoud, gemeente Opmeer, maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woning, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht

in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Verzonden: 10/16/2024 2:34:35 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Stichting Behoud Waterland

Uw zienswijze:

zie bijlage

101952365_10312380_reactie_concept_NRD_380_kV.pdf

Betr: reactie op concept - Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningverbinding 380Kv-netuitbreiding Noord-Holland-Noord (NRD)

Geachte heer, mevrouw,

Wij, de Stichting Behoud Waterland, hebben kennisgenomen van bovengenoemd concept.

Stichting Behoud Waterland (SBW) is een organisatie van liefhebbers van de regio Waterland. Wij beogen het landschap, de natuur en het leefklimaat van de regio Waterland te beschermen en te versterken. Onder regio Waterland verstaan we het grondgebied van de gemeenten Purmerend (incl. Beemster), Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Waterland, Wormerland en het landelijk deel van stadsdeel Amsterdam-Noord. Zie verder onze website: https://stichtingbehoudwaterland.nl/

De netwerkuitbreiding is een langjarig en omvangrijk project, waaraan veel ecologen, technici en juristen en andere deskundigen intensief hebben gewerkt. Wij mogen reageren op slechts een onderdeel daarvan, namelijk het concept – NRD, waarin de kaders staan voor de milieueffectrapportage om de verschillende tracés te kunnen beoordelen. Wij zijn verheugd dat rekening wordt gehouden met natuur en landschap. Echter, we missen duidelijke grenzen. De prioriteit ligt vooral bij het faciliteren van de economie en minder bij de vergaande gevolgen voor het landschap en de natuur. Wij lichten dat hierna toe.

Prioritering economie

Wij begrijpen uit de inleiding op p. 19 dat de aanleiding van het project is, de groeiende vraag naar gebruik en transport van elektriciteit in Noord-Holland. De ontwikkeling van de totale vermogensvraag is schematisch weergegeven in het verslag van de werksessies op 7 en 13 november 2023 (zie bijlage). Wij concluderen daaruit dat de grootste toename van de vermogensvraag na 2024 wordt veroorzaakt door datacenters. Verder concluderen wij dat het sinds 2006 ontwikkelde Agriport A7 bijna één derde van alle elektriciteit gebruikt in héél Noord-Holland-Noord. Het is een bedrijventerrein van ongeveer 1.000 ha voor met name grootschalige glastuinbouw (430 ha kassen, waarvan 342 ha voor de teelt van tomaten) en datacenters. Hetzelfde schema is opgenomen in de Notitie Nut en Noodzaak, echter zonder aanduiding van de vraag naar elektriciteit door Agriport A7.

Onderhavig project past in het onlangs door het Centraal Planbureau genoemde scenario Markt, waarin de welvaartsgroei centraal staat. Dit planbureau zegt daarover in haar Verkenning 'Kiezen voor later *Vier visies voor 2050*', oktober 2024: 'In dit scenario 'In het scenario Markt' staat materiële welvaartsgroei centraal. In dit scenario is Nederland gemiddeld het rijkst, met een dynamische economie met veel internationale handel en een groeiende bevolking door veel migratie. Daarvoor betaalt de samenleving ook een prijs: er is meer ongelijkheid en de leefomgeving heeft te lijden onder vervuilende productie en druk op de ruimte door de economische activiteit en de bevolkingsgroei.'

Het project faciliteert de verdere ontwikkeling van Agriport A7. Of dat wenselijk is staat niet ter discussie, terwijl de gevolgen voor ons landschap desastreus zijn. (Mede) door Agriport A7 moet het elektriciteitsnetwerk worden uitgebreid in Noord-Holland. Inwoners van Noord-

Holland mogen slechts bedenkingen geven ten aanzien van de alternatieve tracés voor hoogspanningsverbindingen en nieuwe stationslocaties.

Bijna alle tracés lopen door Bijzonder Provinciale Landschappen. Dit zijn landschappen waarop we volgens de provincie extra zuinig moeten zijn vanwege hun bijzondere eigenschappen en waarde voor mens en dier. Ze lopen ook door Unesco-werelderfgoederen; landschappen die zo belangrijk zijn voor de wereld, dat we ze veilig aan toekomstige generaties willen doorgeven. Alle alternatieve hoogspanningstracés tasten deze landschappen enorm aan, terwijl de behoefte van mens en dier aan ruimte, groen en open landschappen alleen maar stijgt. SBW vindt dat vanuit de natuur en het landschap moet worden geredeneerd, welke ontwikkelingen de natuur en het landschap nog aan kunnen en wanneer het ophoudt.

Keiharde grenzen
Zoals gezegd zijn wij blij dat rekening wordt gehouden met natuur en landschap. Echter, nergens wordt een keiharde grens gesteld. Aantasting van de resterende open ruimte en weidevogelleefgebieden zijn voor ons duidelijke grenzen. Dus niet voldoende is als daarmee slechts 'rekening wordt gehouden'. Veel landschappen en leefgebieden voor dieren zijn immers door bebouwing en infrastructuur versnipperd en verkleind. De weidevogelstand is aanzienlijk afgenomen. Nederland is recent door de Europese Commissie opgeroepen de weidevogels beter te beschermen. Dat moet volgens Vogelbescherming Nederland nu echt gebeuren, voordat we onze weidevogels voorgoed verliezen.

Deze duidelijke grenzen betekenen dat de lichtblauwe en rode tracés niet in aanmerking komen voor de netwerkuitbreiding met 380kV-kabels. Het gele tracé evenmin, omdat deze eveneens door het Werelderfgoed De Beemster loopt, waarvan de openheid notabene een kernkwaliteit is.

In dit verband merken we op dat de landschappen, waardoor deze tracés lopen, van cruciaal belang zijn voor het toerisme en de recreatie. Bijvoorbeeld in de gemeente Waterland is ongeveer 15% van de werkgelegenheid afhankelijk daarvan. De effecten op recreatie en toerisme worden echter niet meegewogen in de MER.

Compensatie aantasting en herstel landschappen
Zoals wij hierboven al opmerkten, tasten alle tracés onze cultuurlandschappen aan. Daarom stellen wij voor in het plan/project MER als uitgangspunt op te nemen alle bestaande 150 kV-kabels te verwijderen en deze ondergronds aan te leggen. Wij hebben begrepen dat ondergrondse aanleg van nieuwe 150 kV-kabel tegenwoordig de norm is. Daarmee kan de aantasting van het landschap door de aanleg van 380 kV-kabels en stations worden gecompenseerd. Een tweede uitgangspunt moet zijn dat de 380kV-kabels zoveel mogelijk ondergronds moeten worden aangelegd.

Onderzoek tracé door wateren
In het geval desondanks het gele tracé de voorkeur verdient, dan verzoeken wij de mogelijkheid te onderzoeken de 380 kV-kabel door het Noord-Hollands Kanaal aan te leggen.

Wij hopen dat onze opmerkingen worden meegenomen.

Met vriendelijke groet,
Stichting Behoud Waterland
[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 2:37:25 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Wat voor consequenties gaat dit inhouden voor de Leekerlanden en het dorpje Berkhout?
Organisatie:

Uw zienswijze:

Gaarne consequenties wat dit gaat betekenen voor de Leekerlanden en het dorpje Berkhout.

Verzonden: 10/16/2024 2:48:47 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben niet blij met de 2 voorgestelde routes over mijn dorp Berkhout.

Zeker bij de route die over de dorpskern van Berkhout gaat waar mijn kinderen op school verblijven vind ik onaanvaardbaar.

De elektromagnetische straling is slecht voor de volksgezondheid dus waarom overeen dorpskern.

Hierbij zou ik dan ook bezwaar willen maken voor de voorgestelde routes over Berkhout.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 10/16/2024 2:59:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

1. Nut en noodzaak

2. Gekozen alternatieven

3. Opwaarderen bestaand netwerk

Mijn zienswijze zal ik in bijgaand document nader uiteenzetten.

101953671_10312469_Zienswijze_380_kV_Netuibreiding_Noord.pdf

Zienswijze 380 kV Netuibreiding Noord-Holland-Noord

Ursem, 16 oktober 2024

1. Nut en Noodzaak

Allereerst heb ik bezwaar tegen de voorgenomen opwaardering van het net. Deze opwaardering is voor zover ik kan zien alleen noodzakelijk om de, zeer ongewenste, datacentrums in de Wieringermeer van voldoende stroom te voorzien. Zouden die er niet zijn dan zou de opwaardering misschien wel nodig zijn maar niet van deze omvang. Het besluit om die dingen daar te bouwen komt volledig voor rekening van de gemeente Hollands Kroon. Die gemeente en/of andere profiteurs van die bestemmingswijziging zullen dan ook maar de lasten daarvan moeten dragen. Hoe ze dat moeten doen is voer tot nadenken en dat moeten ze dan maar gaan doen. Zij hebben een probleem wanneer we de stroom eerlijk gaan verdelen. Het kan niet zo zijn dat een deel van de Noord-Holland te maken krijgt met een enorme landschapsvervuiling en alle andere zaken die er bij komen kijken ten bate van techgiganten als Google en Microsoft die bovendien ook nog eens nauwelijks of geen belasting betalen en ook nog eens lage tarieven voor de stroom en netwerkvoorzieningen.

Let wel, de datacentrums kosten ons ons drinkwater, ons oppervlakte water en zo meteen ook een lelijke 380 KV leiding dwars door ons prachtige Noord-Holland.

2. Gekozen alternatieven

Wanneer het dan toch onoverkomelijk is om die 380 KV aan te leggen dan zijn de gekozen alternatieven zeer ongewenst. De gekozen nieuwe tracés kruisen prachtige Westfriese historisch woonkernen, NNN gebieden zoals de Mijzerpolder of het duingebied. Daarbovenop ook nog eens ons prachtige werelderfgoed De Beemster. Doe het niet. Wat eenmaal weg is of geruïneerd is komt nooit meer terug.

Bovendien de afgelopen tientallen jaren zijn miljoenen belastinggeld geïnvesteerd in het realiseren van nieuwe natuur of het herstellen van bestaande natuur. Daar ga je dan toch geen hoogspanningsmasten in zetten?

3. Opwaarderen bestaand netwerk

Verdere landschapsvervuiling en druk op de leefbaarheid en de natuur in de gebieden die nu zijn ingetekend zijn niet nodig. Het ligt toch voor de hand om het bestaande tracé van hoogspanningsmasten te gebruiken daar aftakkingen van te maken die middels gestuurde boringen of open ontgraving onder de grond kunnen. De meerkosten voor dergelijke alternatieven kunnen prima door Google en Microsoft betaald worden. Voor de techbedrijven geldt m.i. keihard: Niet alleen de lusten maar ook de lasten!!!. Bovendien kan er ook nog een deel van de rekening naar de gemeente Hollands Kroon die ooit het onzalige plan met de datacentrums hebben goedgekeurd.

Met vriendelijk groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 3:04:46 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

zienswijze 380 kv noord holland noord

101953789_10312491_zienswijze_380kv.docx

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewonersvan [redacted] en [redacted], maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visiemet andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruitvoortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk isof het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantieen inzicht in de besluitvorming**:

    1. Het lijkt alsof de besluiten al vaststaan en dat onze zienswijze inbrengenslechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed(meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
    2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
    3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ooktot een onomkeerbare aantasting van onsWest-Frieselandschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Naast deze zienswijze als bewoner van het gebied hebben wij een melkveebedrijf aan de [redacted].

Wij maken ons ernstige zorgen om de gezondheid van de dieren. Koeien zijn erg gevoelig voor elektromagnetische stralingen, zij zullen bijvoorbeeld niet over het hele perceel grazen als er een hoogspanningskabel over heen hangt. Zij laten dus een gedeelte van het gras letterlijk “links liggen”. Ook als de koeien in de stal zijn kan dit alles hun gedrag ernstig verstoren, bv gedeeltes van de stal vermijden, schrikreacties. Het betekend dus dat het welzijn van de dieren in het gedrang komt als er hoogspanning masten met kabels door het weiland en nabij de stallen staan.

Ook maken wij ons zorgen over het gebruik van GPS die wij toepassen voor de precisielandbouw, wat inhoud dat we de percelen op 2 cm. precies bewerken. Dit doen wij om de percelen optimaal te kunnen bewerken, denk aan bemesten en oogsten. Als er hoogspanningskabels over de percelen hangen geeft dit verstoring aan de gps ontvangst. Ook is voor een optimale bewerking niet gewenst dat er hoogspanningsmasten op het weiland staan.

In de gemeente Opmeer zijn grote windturbines niet toegestaan, dit onder andere vanwege horizon vervuiling. Het past dan naar ons idee niet om dan grote hoogspanningsmasten in het landelijk gebied neer te zetten.

Wij willen u dan ook vragen om dit mee te nemen in de besluit vorming.

Hoogachtend,

[redacted]

namens deze

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 3:13:54 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij dien ik mijn bezwaar in. Ik en vele met mij zijn tegen het plaatsten van de elektra palen in het Beemster landschap. Het open Beemster landschap moet in tact blijven. Het waarborgen van het wereld erfgoed UNESCO moet beschermd blijven.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Bewoner Westbeemster

Verzonden: 10/16/2024 3:22:44 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 2000
Postcode: 1500 GA
Woonplaats: Zaandam
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: gemeente Zaanstad

Uw zienswijze:

Zie de reactiebrief in de bijlage.

101954138_10312567_Zaanse_zienswijze_cNRD_380kV_netuitbreiding_16_oktober_(002).pdf

gemeente Zaanstad
Strategie en Onderzoek

Stadhuisplein 100
1506 MZ Zaandam
Postbus 2000
1500 GA Zaandam

Telefoon 14 075
www.zaanstad.nl

Aan:
TenneT en het ministerie van
Klimaat en Groene Groei (KGG)

DATUM 16 oktober 2024

UW KENMERK/UW BRIEF VAN

ONS KENMERK

ONDERWERP Zaanse zienswijze op concept NRD netuitbreiding 380 kV

Geachte heer, mevrouw,

Op vrijdag 6 september is de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau gepubliceerd voor het project netuitbreiding 380 kV Noord-Holland Noord. Zaanstad maakt graag gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze aan u kenbaar te maken op dit onderzoeksplan. Dit is een aanvulling op de zienswijze die we als onderdeel van de regio Zaanstreek Waterland hebben uitgebracht.

Zaanstad is van mening dat de ruimtelijke inpassing van grootschalige energie-infrastructuur op Zaans grondgebied **onacceptabel** is. De kwetsbare en waardevolle landschappen worden door inpassing van dergelijke grootschalige infrastructuur **ernstig aangetast**. Daarnaast is het vanuit het oogpunt van water – en bodem sturend niet voor de hand liggend dit in de veenweidegebieden en polders van Zaanstreek te doen. Tot slot is het ongewenst gezien de slechte **gezondheidspositie** van veel Zaankanters en verdere accumulatie van problemen in een al relatief ongezonde **leefomgeving**.

Gezondheid en kansengelijkheid verder onder druk
In Zaanstad woont een **relatief groot percentage kwetsbare bewoners**. In vergelijking met het Nederlands gemiddelde zien we relatief veel inwoners een laag inkomen, een bovengemiddeld aantal laaggeletterden en een relatief lage levensverwachting. Daarnaast is het milieugezondheidsrisico door luchtverontreiniging en geluid relatief hoog (bron: RIVM 2021, blik op leefomgeving en gezondheid voor de verstedelijkingsstrategie MRA). Door de grote bouwopgave en verdichting is het juist van belang de leefomgeving te versterken en niet te verzwakken. Wij zien de komst van de netuitbreiding als een bedreiging hiervoor, aangezien dit een **negatief effect heeft op de kwaliteit van de leefomgeving**. Door de al aanwezige sociaaleconomische achterstanden neemt bovendien de kansenongelijkheid voor Zaanstad in de MRA verder toe. Zaanstad wil geen afvoerputje zijn, alleen maar omdat het lijkt dat er nog volop ruimte is.

Afwijking van onze grote inspanning voor enkel binnenstedelijk bouwen
Zaanstad investeert samen met andere overheden en maatschappelijke partners volop in de **inpassing van functies door verdichting van de stad**. We realiseren hiermee voor het Rijk een belangrijke woningbouwopgave. We zetten op die manier alles op alles om de kwaliteit van het

buitengebied te behouden. De polders zijn niet alleen de longen van onze stad en de habitat van beschermde planten en dieren, ze bieden de bewoners een belangrijke recreatieve zone dicht bij huis. Met de komst van stations en de tracés wordt maatschappelijk kapitaal vernietigd: het doet op grote schaal afbreuk aan hetgeen is opgebouwd in afgelopen decennia. Ons waardevol buitengebied met weidse poldervergezichten, slingerende dijken en kenmerkende lintdorpen vertegenwoordigt een **ontmoetingswaarde, ecologische waarde, historische waarde en economische waarde**.

Stikstofopgave nog groter
Door de stikstof-beperkingen vanwege de omliggende N2000-gebieden is Zaanstad beperkt in haar ontwikkelmogelijkheden. We koesteren die gebieden en werken dus hard aan het terugdringen van stikstofbelasting op de N2000-gebieden. Een aantal projecten in de stad moet om die reden worden heroverwogen, zoals het openstellen van busbrug de Binding teneinde de reistijd voor Zaankanters significant te verkorten. Het is onaanvaardbaar en niet uit te leggen dat 380kV wél stikstofruimte zou krijgen.

Doorsnijdingen nemen verder toe in ons buitengebied
Zaanstad is zuinig op haar buitengebieden en houdt daar rekening mee met de keuzes voor de toekomst. Dat geldt voor de Natura 2000 gebieden, voor het beschermde erfgoed en het OerIJ-gebied. Het behoud en de bescherming van dat erfgoed, de natuur en het landschap is veelal stevig verankerd in Europese, landelijke en provinciale regels en wetten. Het is voor ons onacceptabel dat het waardevolle buitengebied wordt aangetast. **Het ondermijnt op deze manier het draagvlak van de energietransitie in de samenleving en het gevoel dat de overheid niet te vertrouwen is.**

Laat VRO mede aan het stuur
Wij constateren dat het uitbreidingsproces van de 380kV-infrastructuur onder (te) sterke sturing van uw departement plaatsvindt. Het behoud van tempo in het tegengaan van netcongestie is daarbij een dominant argument. Daarmee verdwijnt het behouden en versterken van ruimtelijke kwaliteit - ook voor toekomstige generaties - uit beeld. **Een goede verdeling van schaarse ruimte is primair een vraagstuk van ruimtelijke ordening.**
Zo zien wij nu gemiste kansen, juist daar waar het NZKG als te verduurzamen industriële zone bij uitstek geschikt is voor inpassing, **in tegenstelling tot** de laatste groene zone in dit gebied.
Het slechts betrekken van VRO bij de onderzoeken en afwegingen in het kader van de planMER en de Integrale Effect Analyses is naar ons oordeel onvoldoende. Wij vinden dat de sturing door VRO noodzakelijk is om keuzes en afwegingen te maken ten aanzien van de energie-infrastructuur als onderdeel van het geheel aan **ruimtelijke ordenings**vraagstukken.
Naar ons oordeel is een sturende rol van het ministerie van VRO noodzakelijk.

De reikwijdte van het plan-MER onderzoek is op voorhand beperkt
In de cNRD schrijft u: 'Om de 380 kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord zo optimaal mogelijk te realiseren, is het van belang dat alle hoeken van het speelveld worden meegenomen'. Ook de commissie MER benadrukt dit in haar adviezen op onder andere gemeentelijke omgevingsvisies. Ons inziens wordt dit uitgangspunt in uw onderzoeksopzet niet consequent doorgevoerd.

Hoewel wij op het standpunt staan dat inpassing van grootschalige energie infrastructuur in onze kwetsbare landschappen niet mogelijk is zonder de kwaliteiten ernstig aan te tasten, pleiten we er wel voor de **volle breedte van de alternatieven te onderzoeken en niet op voorhand mogelijkheden uit te sluiten**. De MER-studie moet immers uitwijzen of ruimtelijke inpassing wel of niet mogelijk/wenselijk is en niet het intekenen van onderzoekslocaties op grond van de beleidsmatige status van het gebied. Zaanstad pleit dan ook voor een zo volledig mogelijke scope van de te onderzoeken alternatieven, waarbij u een **brede integrale afweging** maakt op basis van ruimtelijk gemotiveerde argumenten. Denk bijvoorbeeld aan het uitgangspunt 'aansluiting bij bestaande infrastructuur heeft voorrang boven aantasting van een open cultuurhistorisch veenweidegebied', maar onderzoek ook de koppelkansen bij nieuw aan te leggen infrastructuur.
Daarnaast heeft u in andere programma's al inrichtingsprincipes benoemd, zoals Programma Energie Hoofdinfrastructuur. Wees daarin consistent.

Ruimte voor een betekenisvolle rol van de raden: onze volksvertegenwoordigers
Onder regie van de provincie Noord- Holland wordt een regioadvies opgesteld aan de minister. Zowel het ministerie als Tennet benadrukken keer op keer het grote belang van dit regioadvies. Voor ons is het dan ook van het grootste belang dat dit regioadvies zorgvuldig tot stand komt. Naast colleges moeten ook onze raden hier een rol in krijgen. Hiermee is op dit moment niet tot nauwelijks rekening gehouden in de planning. De onderzoeken in het kader van planMER en IEA van zowel netuitbreiding en VAWOZ worden in mei 2025 verwacht, het regioadvies moet vlak na het politieke zomerreces, in september, worden vastgesteld en ingediend. **Het is niet haalbaar om dan ook het goede gesprek met de raad hierover te voeren.**

We doen dan ook een **dringend beroep** op u om na het gereed komen van de onderzoeken **voldoende tijd en ruimte te geven om onze raden op een juiste manier te betrekken** bij het opstellen van het regioadvies.

Waardeer inbreng en wees duidelijk wanneer besluiten genomen worden
Tot nu toe ervaart de gemeente Zaanstad het proces van de netuitbreiding 380 kV NHN als moeilijk te doorgronden. We hebben meerdere keren adviezen gegeven over de contouren van het zoekgebied, waarop naar ons idee niet serieus gereageerd is. Ongewijzigde stukken komen vervolgens ter tafel in een bestuurlijk overleg. **De status van dat bestuurlijke overleg (15 mei 2024) was niet duidelijk. Achteraf blijkt dat er kennelijk door de minister een besluit genomen is over de omvang van het zoekgebied.** Het indicatieve 'paarse' zoekgebied in de processtap '*voornemen tot participatie* (voorjaar 2023) blijkt in de cNRD een zoekgebied met een harde grens te zijn.

Concluderend
We voelen ons met maar liefst vier onderzoekslocaties in Zaanstad **onevenredig geraakt**. We willen u meegeven dat wij **geen acceptabele inpassing** zien in de waardevolle landschappen in ons gebied mede gelet op water en bodem sturend. Daarnaast verwachten wij dat u met de voorgestelde verruiming van het onderzoeksgebied zorgvuldiger invulling kan geven aan de wettelijke verplichting om alle redelijke alternatieven te onderzoeken in het kader van de MER.

Hoogachtend,

namens burgemeester en wethouders van Zaanstad,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 3:23:52 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste,

Graag maak ik via deze weg bezwaar tegen uitbreiding d.m.v. electriciteitsmasten door Werelderfgoed de Beemster.

Om meerdere redenen, deze uitbreiding zou een negatieve invloed hebben op Flora, Fauna, menselijke gezondheid, horizonvervuiling, woningwaarde etc.

Hartelijke groeten,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 3:31:32 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Nieuwe Gracht
Huisnummer: 124
Postcode: 2011 NM
Woonplaats: Haarlem
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Pot Jonker Advocaten

Uw zienswijze:

zie bijlage

101954333_10312609_24.10.15_(Reactie_[redacted])_DEF.pdf

POT ▲ JONKER advocaten

Postbus 280
2000 AG Haarlem

Nieuwe Gracht 124
2011 NM Haarlem

T +31 (0)23 553 02 30
F +31 (0)23 553 02 60

www.potjonker.nl

BIJLAGE DIGITAALREACTIEFORMULIER
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 16 oktober 2024
Van: [redacted], advocaat
Dossiernaam: [redacted]advies hoogspanningstracé
Onze ref: D108971
Uw ref: Concept Notitie Reikwijdte Detailnievau 380 kV hoogspanningsverbinding Noord-Holland Noord
Telefoon: [redacted]
E-mail: [redacted]

REACTIE OP CONCEPT NOTITIE REIKWIJDTE DETAILNIVEAU

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij reageer ik namens Vos' Obdam B.V. (hierna: 'cliënt') op de door u op 6 september 2024 ter inzage gelegde concept Notitie Reikwijdte Detailniveau (hierna: 'concept-NRD') voor de hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (hierna: 'MER') voor het bovengenoemde project.

U stelt iedereen in de gelegenheid om te reageren op de concept-NRD. Op pagina 17 van het participatieplan geeft u bovendien aan dat de reacties inhoudelijk niet beperkt worden tot de kaders voor het op te stellen MER, maar alle aandachtspunten en kennis over het gebied mogen worden ingebracht.

Van de door u geboden gelegenheid maakt cliënt in deze brief dan ook graag gebruik.

REACTIE

1. In samenwerking met TenneT TSO B.V. (TenneT) heeft u onderzoeksalternatieven ontwikkeld voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding, het 380 kV hoogspanningsstation in het zuidelijke deel van het zoekgebied en het 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij het 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer.

2. De corridors van de onderzoeksalternatieven worden verbonden met paarse verbindingsstukken. Uit onderzoek zou namelijk naar voren kunnen komen dat verschillende

Pot Jonker Advocaten N.V. is gevestigd te Haarlem en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 34272986. Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Pot Jonker Advocaten N.V. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing die zijn afgedrukt op de achterzijde van deze brief en staan vermeld op www.potjonker.nl.

IBAN-rekeningnummer derdengelden NL06RABO 0109 1323 19, BIC RABONL2U t.n.v. Stichting Derdengelden Pot Jonker Advocaten.

netlaw

delen van de corridors geschikt zijn of de voorkeur hebben, maar de corridor als geheel niet geschikt is of de voorkeur heeft.

Afbeelding 5.1 Onderzoeksalternatieven 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (zie bijlage V voor de kaart op A3)

3. Cliënt is de ontwikkelaar van het woningbouwproject 'Tuindersweijde-Zuid Obdam', en heeft een bouwclaim binnen het projectgebied. De bouw van deel 1 van het project is in volle gang. Deel 2 start naar verwachting in de loop van 2025. In 2022 heeft cliënt met de gemeente Koggenland een samenwerkingsovereenkomst gesloten om de wijk Tuindersweijde-Zuid te ontwikkelen en realiseren.

4. Één van de verbindingsstukken doorkruist de beoogde ontsluitingsweg. De keuze voor dit verbindingsstuk kan een negatief (financieel) effect hebben voor de uitvoering van het project van cliënt. Cliënt begrijpt goed dat er ergens een elektriciteitsvoorziening zal moeten worden aangelegd, maar is van mening dat het wijzigen van de verbindingsstuk ter plaatse van de beoogde ontsluiting of een ander alternatief waarbij dit verbindingsstuk wegvalt, noodzakelijk is.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande verzoekt cliënt u om het verbindingsstuk ter plaatse van de beoogde ontsluiting te wijzigen dan wel niet te realiseren.

Hoogachtend,

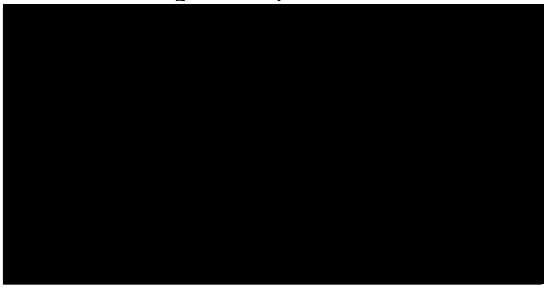

Verzonden: 10/16/2024 3:36:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Nieuwe Gracht
Huisnummer: 124
Postcode: 2011 NM
Woonplaats: Haarlem
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Pot Jonker Advocaten

Uw zienswijze:

zie bijlage

101954436_10312630_24.10.15_(Reactie_[redacted])_DEF.pdf

POT ▲ JONKER advocaten

Postbus 280
2000 AG Haarlem

Nieuwe Gracht 124
2011 NM Haarlem

T +31 (0)23 553 02 30
F +31 (0)23 553 02 60

www.potjonker.nl

BIJLAGE DIGITAALREACTIEFORMULIER
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum:	16 oktober 2024
Van:	[redacted]
Dossiernaam:	Vos' Bouw- en Exploitatiemaatschappij B.V. / advies hoogspanningstracé
Onze ref:	D108971
Uw ref:	Concept Notitie Reikwijdte Detailnievau 380 kV hoogspanningsverbinding Noord-Holland Noord
Telefoon:	[redacted]
E-mail:	[redacted]

REACTIE OP CONCEPT NOTITIE REIKWIJDTE DETAILNIVEAU

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij reageer ik namens Vos' Bouw- en Exploitatiemaatschappij B.V. (hierna: 'cliënt') op de door u op 6 september 2024 ter inzage gelegde concept Notitie Reikwijdte Detailniveau (hierna: 'concept-NRD') voor de hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (hierna: 'MER') voor het bovengenoemde project.

U stelt iedereen in de gelegenheid om te reageren op de concept-NRD. Op pagina 17 van het participatieplan geeft u bovendien aan dat de reacties inhoudelijk niet beperkt worden tot de kaders voor het op te stellen MER, maar alle aandachtspunten en kennis over het gebied mogen worden ingebracht.

Van de door u geboden gelegenheid maakt cliënt in deze brief dan ook graag gebruik.

REACTIE

1. In samenwerking met TenneT TSO B.V. (TenneT) heeft u onderzoeksalternatieven ontwikkeld voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding, het 380 kVhoogspanningsstation in het zuidelijke deel van het zoekgebied en het 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij het 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer150.

2. Één van de alternatieven is het groene alternatief. De corridor voor het groene onderzoeksalternatief begint bij de zuidelijke stationslocatiealternatieven nabij Assendelft en volgt grotendeels de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding. Deze loopt tussen Markenbinnen en het hoogspanningsstation nabij de Weel. Tot aan het stationslocatiealternatief nabij de Weel, loopt de corridor parallel met de bestaande 150 kV-

Pot Jonker Advocaten N.V. is gevestigd te Haarlem en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 34272986. Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Pot Jonker Advocaten N.V. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing die zijn afgedrukt op de achterzijde van deze brief en staan vermeld op www.potjonker.nl.

IBAN-rekeningnummer derdengelden NL06RABO 0109 1323 19, BIC RABONL2U t.n.v. Stichting Derdengelden Pot Jonker Advocaten.

netlaw

verbinding. Na station De Weel buigt de corridor in noordoostelijke richting af naar de stationslocatiealternatieven nabij Middenmeer. Hier wordt de N242 gevolgd.

Afbeelding 5.1 Onderzoeksalternatieven 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (zie bijlage V voor de kaart op A3)

3. Cliënt heeft een bouwclaim binnen het gearceerde gebied in Stompetoren (zie onderstaande afbeelding) en daartoe onder meer in 2014 ook een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de gemeente Alkmaar.

4. De corridor van het groene alternatief loopt over de westelijke strook van het projectgebied. Daarnaast zit de corridor van het groene alternatief erg dicht op de overige grenzen van het projectgebied.

5. Indien de hoogspanningsverbinding op of ter hoogte van het project Stompetoren wordt gerealiseerd, zal dit negatieve gevolgen met zich brengen. De plannen zullen een onomkeerbaar en aanzienlijk waardedrukkend effect hebben op de kavels. De nieuwbouw zal mogelijk ongeschikt worden voor wonen. De afstand van woningen tot hoogspanningsmasten moet volgens richtlijnen van het RIVM immers minimaal vijftig meter zijn. Het doorzetten van het groene alternatief, zoals nu gepresenteerd wordt, heeft dus niet alleen negatieve gevolgen voor cliënt, maar voor de hele regio. Het is immers niet makkelijk om geschikte nieuwbouwlocatise te vinden in de regio. De regio heeft afspraken gemaakt over de woningbouwopgave van Noord-Holland Noord. Het realiseren van onderhavig project draagt bij aan de haalbaarheid van deze opgave. Het (ongewijzigd) realiseren van het groene alternatief brengt, gelet op het voorgaande, een onzorgvuldige en onevenredige situatie mee.

6. Cliënt begrijpt uiteraard goed dat er ergens een elektriciteitsvoorziening zal moeten worden aangelegd, maar is van mening dat het wijzigen van het groene alternatief op de door haar beoogde projectlocatie noodzakelijk is. In het verlengde hiervan verzoekt cliënt u een ruimer zoekgebied te hanteren om zo tot een minder belastende optie te komen.

7. In de concept-NRD en de Notitie Onderzoeksalternatieven d.d. 29 mei 2024 wordt aangegeven dat uit onderzoek zou blijken dat het ondergronds aanleggen van het tracé risico's met zich brengt. Cliënt vindt dit een toch wat te snelle conclusie en verzoekt u, aanvullend en in het verlengde van het voorgaande, nader onderzoek te verrichten op dit punt. Een ondergrondse aanleg kan de (zichtbare) ruimtelijke impact voor het hele gebied verminderen. Bij een ondergrondse aanleg zijn slechts enkele hoogspanningsstations nodig en de bovengrondse masten kunnen achterwege blijven.

8. Kort gezegd betekent een bovengrondse hoogspanningslijn op of ter hoogte van de projectlocatie een miljoenenschade voor cliënt. Cliënt verzet zich hiertegen.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande verzoekt cliënt u af te zien van onderzoeksalternatief 'groen' of deze te wijzigen.

Hoogachtend,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 3:40:25 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Nieuwe Gracht
Huisnummer: 124
Postcode: 2011 NM
Woonplaats: Haarlem
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Pot Jonker Advocaten

Uw zienswijze:

Zie bijlage

101954516_10312642_24.10.15_(Reactie_[redacted])_DEF.pdf

POT ▲ JONKER advocaten

Postbus 280
2000 AG Haarlem

Nieuwe Gracht 124
2011 NM Haarlem

T +31 (0)23 553 02 30
F +31 (0)23 553 02 60

www.potjonker.nl

BIJLAGE DIGITAALREACTIEFORMULIER
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 16 oktober 2024
Van: [redacted], advocaat
Dossiernaam: [redacted] B.V. / advies hoogspanningstracé
Onze ref: D108971
Uw ref: Concept Notitie Reikwijdte Detailnievau 380 kV hoogspanningsverbinding Noord-Holland Noord
Telefoon: [redacted]
E-mail: [redacted]

REACTIE OP CONCEPT NOTITIE REIKWIJDTE DETAILNIVEAU

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij reageer ik namens Vos' Ontwikkeling B.V. (hierna: 'cliënt') op de door u op 6 september 2024 ter inzage gelegde concept Notitie Reikwijdte Detailniveau (hierna: 'concept-NRD') voor de hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (hierna: 'MER') voor het bovengenoemde project.

U stelt iedereen in de gelegenheid om te reageren op de concept-NRD. Op pagina 17 van het participatieplan geeft u bovendien aan dat de reacties inhoudelijk niet beperkt worden tot de kaders voor het op te stellen MER, maar alle aandachtspunten en kennis over het gebied mogen worden ingebracht.

Van de door u geboden gelegenheid maakt cliënt in deze brief dan ook graag gebruik.

REACTIE

1. In samenwerking met TenneT TSO B.V. (TenneT) heeft u onderzoeksalternatieven ontwikkeld voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding, het 380 kVhoogspanningsstation in het zuidelijke deel van het zoekgebied en het 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij het 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer150.

2. Één van de alternatieven is het lichtblauwe alternatief. De corridor voor het lichtblauwe onderzoeksalternatief begint ten oosten van Ilpendam. Ten zuidoosten van Purmerend splitst de corridor zich in twee mogelijke routes tot aan de N247. Vervolgens loopt de corridor parallel aan de N247 in noordwestelijke richting tot aan Oosthuizen. Ten noorden van Oosthuizen volgt de corridor de spoorweg en de A7. Ten noordwesten van Hoorn buigt de corridor af naar het oosten. Hierbij wordt de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding gevolgd. Bij de N240

Pot Jonker Advocaten N.V. is gevestigd te Haarlem en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 34272986. Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Pot Jonker Advocaten N.V. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing die zijn afgedrukt op de achterzijde van deze brief en staan vermeld op www.potjonker.nl.

IBAN-rekeningnummer derdengelden NL06RABO 0109 1323 19, BIC RABONL2U t.n.v. Stichting Derdengelden Pot Jonker Advocaten.

netlaw

buigt de corridor vervolgens af naar het noordwesten, parallel aan de N240 en de ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbindingen.

Afbeelding 5.1 Onderzoeksalternatieven 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (zie bijlage V voor de kaart op A3)

3. Samenwerkingsverband GO de Purmer is eigenaar van een groot aantal percelen nabij Purmerend, waarvan cliënt 50% van de aandelen houdt. Het gaat onder meer om de percelen, kadastraal bekend als de gemeente Monnickendam, sectie D, nummers 255, 245, 616, 602, 256, 246, 247, 83, 26, 38, 100, 86, 60, 84, 158, 85, 157, 101, 156, 159, 37, 396, 82, 583, 27, 310, 15, en 14, en de percelen kadastraal bekend als de gemeente Edam, sectie E, nummers 274, 275, 597 en 273. Cliënt is voornemens om het gebied te ontwikkelen voor woningbouw.

4. Alternatief lichtblauw loopt echter over de volle lengte van het beoogd projectgebied. Het gebied is één van de weinige gebieden zonder belemmeringen voor woningbouw. Geen sprake is bijvoorbeeld van een Natura 2000-gebied, een weidevogelgebied, NNN, een Unesco-status of hindercontouren van Schiphol. Het voorgaande maakt de locatie zeer geschikt voor het ontwikkelen van woningbouw.

5. Indien de hoogspanningsverbinding op de thans geprojecteerde locatie zal worden gerealiseerd zal de situatie ingrijpend negatief veranderen. De aanleg van de lijn zal de plannen negatief beïnvloeden. De plannen zullen bovendien een onomkeerbaar en aanzienlijk waardedrukkend effect hebben op de gronden. Daarnaast is het doorzetten van het lichtblauwe alternatief nadelig voor de hele regio, gelet ook op de woningbouwopgave van de regio.

6. Cliënt begrijpt uiteraard goed dat er ergens een elektriciteitsvoorziening zal moeten worden aangelegd, maar is van mening dat het wijzigen van het blauwe alternatief op de door haar beoogde projectlocatie noodzakelijk is. In het verlengde hiervan verzoekt cliënt u een ruimer zoekgebied te hanteren om zo tot een minder belastende optie te komen.

7. In de concept-NRD en de Notitie Onderzoeksalternatieven d.d. 29 mei 2024 wordt aangegeven dat uit onderzoek zou blijken dat het ondergronds aanleggen van het tracé risico's met zich brengt. Cliënt vindt dit een toch wat te snelle conclusie en verzoekt u, aanvullend en in het verlengde van het voorgaande, nader onderzoek te verrichten op dit punt. Een ondergrondse aanleg kan de (zichtbare) ruimtelijke impact voor het hele gebied verminderen. Bij een ondergrondse aanleg zijn slechts enkele hoogspanningsstations nodig en de bovengrondse masten kunnen achterwege blijven.

8. Kort gezegd betekent een bovengrondse hoogspanningslijn conform het lichtblauwe alternatief , met de voorgestelde corridor over de bovengenoemde percelen, een miljoenenschade voor cliënt. Cliënt verzet zich hiertegen.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande verzoekt cliënt u af te zien van onderzoeksalternatief 'lichtblauw'.

Hoogachtend,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 3:42:24 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik wil graag bezwaar maken tegen het plan om deze hoogspanningslijn dwars door de Jisperweg in Westbeemster te laten lopen. Dit tast onze woonomgeving enorm aan!

Verzonden: 10/16/2024 3:43:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Nieuwe Gracht
Huisnummer: 124
Postcode: 2011 NM
Woonplaats: Haarlem
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Pot Jonker Advocaten

Uw zienswijze:

zie bijlage

101954571_10312654_24.10.14_(Reactie_[redacted])_DEF.pdf

POT ▲ JONKER advocaten

Postbus 280
2000 AG Haarlem

Nieuwe Gracht 124
2011 NM Haarlem

T +31 (0)23 553 02 30
F +31 (0)23 553 02 60

www.potjonker.nl

BIJLAGE DIGITAALREACTIEFORMULIER
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum:	[redacted]
Van:	M. Gayir, advocaat
Dossiernaam:	Ontwikkelingscombinatie Kreekrijk / advies hoogspanningstracé
Onze ref:	D108971
Uw ref:	[redacted]Reikwijdte Detailnievau 380 kV hoogspanningsverbinding Noord-Holland Noord
Telefoon:	[redacted]
E-mail:	gayir@potjonker.nl

REACTIE OP CONCEPT NOTITIE REIKWIJDTE DETAILNIVEAU

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij reageer ik namens de Ontwikkelingscombinatie Kreekrijk (hierna: 'cliënt') op de door u op 6 september 2024 ter inzage gelegde concept Notitie Reikwijdte Detailniveau (hierna: 'concept-NRD') voor de hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (hierna: 'MER') voor het bovengenoemde project.

U stelt iedereen in de gelegenheid om te reageren op de concept-NRD. Op pagina 17 van het participatieplan geeft u bovendien aan dat de reacties inhoudelijk niet beperkt worden tot de kaders voor het op te stellen MER, maar alle aandachtspunten en kennis over het gebied mogen worden ingebracht.

Van de door u geboden gelegenheid maakt cliënt in deze brief dan ook graag gebruik.

REACTIE

1. In samenwerking met TenneT TSO B.V. (TenneT) heeft u onderzoeksalternatieven ontwikkeld voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding, het 380 kV hoogspanningsstation in het zuidelijke deel van het zoekgebied en het 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij het 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer150.

2. Één van de alternatieven is het groene alternatief. De corridor voor het groene onderzoeksalternatief begint bij de zuidelijke stationslocatiealternatieven nabij Assendelft en volgt grotendeels de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding. Deze loopt tussen Markenbinnen en het hoogspanningsstation nabij de Weel. Tot aan het

Pot Jonker Advocaten N.V. is gevestigd te Haarlem en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 34272986. Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Pot Jonker Advocaten N.V. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing die zijn afgedrukt op de achterzijde van deze brief en staan vermeld op www.potjonker.nl.

IBAN-rekeningnummer derdengelden NL06RABO 0109 1323 19, BIC RABONL2U t.n.v. Stichting Derdengelden Pot Jonker Advocaten.

netlaw

stationslocatiealternatief nabij de Weel, loopt de corridor parallel met de bestaande 150 kV-verbinding. Na station De Weel buigt de corridor in noordoostelijke richting af naar de stationslocatiealternatieven nabij Middenmeer. Hier wordt de N242 gevolgd.

Afbeelding 5.1 Onderzoeksalternatieven 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (zie bijlage V voor de kaart op A3)

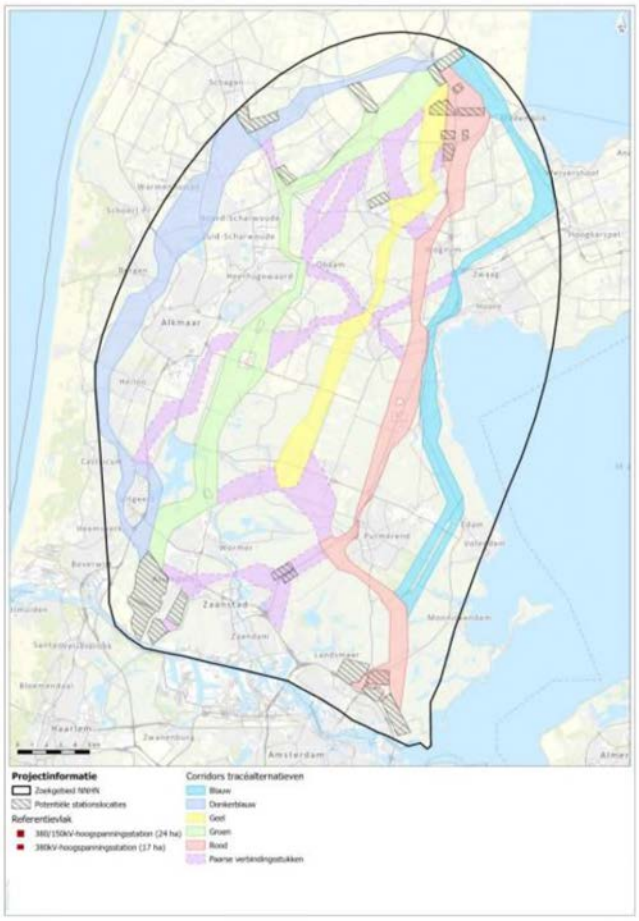

3. Cliënt is de ontwikkelaar van het woningbouwproject 'Kreekrijk' in Assendelft. Het gaat om een project in aanbouw. Alle gronden zijn of waren in eigendom van cliënt en zijn deels herverkaveld in individuele woningpercelen. Voor de ontwikkeling van het gebied is in 2013 een anterieure overeenkomst gesloten met de gemeente Zaanstad. Aansluitend is (eerst) in 2014 bestemmingsplan 'Kreekrijk' (sinds januari 2024: omgevingsplan Zaanstad) vastgesteld. Het project is naar verwachting in 2027 gereed.

4. De corridor van het groene alternatief doorkruist de noordwestelijke hoek van het projectgebied. Daarnaast zit de corridor van het groene alternatief erg dicht op de westelijke strook van het projectgebied.

5. Indien de hoogspanningsverbinding op of ter hoogte van het project Kreekrijk wordt gerealiseerd, zal dit negatieve gevolgen met zich brengen. De plannen zullen een onomkeerbaar en aanzienlijk waardedrukkend effect hebben op de kavels. Een deel van de nieuwbouw zal mogelijk ongeschikt worden voor wonen. De afstand van woningen tot hoogspanningsmasten moet volgens richtlijnen van het RIVM immers minimaal vijftig meter zijn. Het doorzetten van het groene alternatief, zoals nu gepresenteerd wordt, heeft dus niet alleen negatieve gevolgen voor cliënt, maar voor de hele regio. Bijvoorbeeld omdat Noord-Holland Noord niet meer aan de woningbouwopgave en woonafspraken zal kunnen voldoen. Dit alles brengt een onzorgvuldige en onevenredige situatie mee.

6. De hoogspanningsverbinding in de directe nabijheid van deze gevoelige functies zal ook een sterk negatieve invloed hebben op de leefbaarheid in het algemeen. Een en ander heeft uitdrukkelijk ook te maken met de aangetoonde negatieve gezondheidseffecten van magnetische velden rondom hoogspanningsverbindingen.

7. Cliënt begrijpt uiteraard goed dat er ergens een elektriciteitsvoorziening zal moeten worden aangelegd, maar is van mening dat het wijzigen van de corridor van het groene alternatief noodzakelijk is. Aanvullend verzoekt cliënt u om een ruimer zoekgebied te hanteren om zo tot een minder belastende optie te komen.

8. In de concept-NRD en de Notitie Onderzoeksalternatieven d.d. 29 mei 2024 wordt aangegeven dat uit onderzoek zou blijken dat het ondergronds aanleggen van het tracé risico's met zich brengt. Cliënt vindt dit een toch wat snelle conclusie en verzoekt u, in het verlengde van het voorgaande, ook nader onderzoek te verrichten op dit punt. Een ondergrondse aanleg kan de (zichtbare) ruimtelijke impact voor het hele gebied verminderen. Bij een ondergrondse aanleg zijn slechts enkele hoogspanningsstations nodig en de bovengrondse masten kunnen achterwege blijven.

9. Kort gezegd betekent een bovengrondse hoogspanningslijn binnen het groene alternatief, met de voorgestelde corridor, een miljoenenschade voor cliënt. Cliënt verzet zich hiertegen.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande verzoekt cliënt u af te zien van onderzoeksalternatief 'groen' met de thans voorgestelde corridor.

Hoogachtend,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 3:46:29 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Nieuwe Gracht
Huisnummer: 124
Postcode: 2011 NM
Woonplaats: Haarlem
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Pot Jonker Advocaten

Uw zienswijze:

zie bijlage

101954641_10312674_24.10.14_(Reactie_[redacted])_DEF_met_bijlage.pdf

POT ▲ JONKER advocaten

Postbus 280
2000 AG Haarlem

Nieuwe Gracht 124
2011 NM Haarlem

T +31 (0)23 553 02 30
F +31 (0)23 553 02 60

www.potjonker.nl

BIJLAGE DIGITAALREACTIEFORMULIER
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum:	16 oktober 2024
Van:	[redacted]
Dossiernaam:	Vos' Obdam B.V. en Ooms Wonen B.V./ advies hoogspanningstracé
Onze ref:	D108971
Uw ref:	Concept Notitie Reikwijdte Detailnievau 380 kV hoogspanningsverbinding Noord-Holland Noord
Telefoon:	[redacted]
E-mail:	[redacted]

REACTIE OP CONCEPT NOTITIE REIKWIJDTE DETAILNIVEAU

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij reageer ik namens Vos' Obdam B.V. en Ooms Wonen B.V. (hierna tezamen: 'cliënt') op de door u op 6 september 2024 ter inzage gelegde concept Notitie Reikwijdte Detailniveau (hierna: 'concept-NRD') voor de hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (hierna: 'MER') voor het bovengenoemde project.

U stelt iedereen in de gelegenheid om te reageren op de concept-NRD. Op pagina 17 van het participatieplan geeft u bovendien aan dat de reacties inhoudelijk niet beperkt worden tot de kaders voor het op te stellen MER, maar alle aandachtspunten en kennis over het gebied mogen worden ingebracht.

Van de door u geboden gelegenheid maakt cliënt in deze brief dan ook graag gebruik.

REACTIE

1. In samenwerking met TenneT TSO B.V. (TenneT) heeft u onderzoeksalternatieven ontwikkeld voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding, het 380 kVhoogspanningsstation in het zuidelijke deel van het zoekgebied en het 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij het 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer150.

2. Één van de alternatieven is het gele alternatief. Het gele alternatief start in het zuiden van Droogmakerij de Beemster en loopt in een rechte lijn omhoog tot aan het gebied tussen de woonkernen Ursem, De Goorn en Avenhorn. Bij Spanbroek en Opmeer buigt het af naar het oosten. Tussen Abbekerk en De Weere loopt het in noordelijke richting langs verschillende stationslocatiealternatieven.

Pot Jonker Advocaten N.V. is gevestigd te Haarlem en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 34272986. Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Pot Jonker Advocaten N.V. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing die zijn afgedrukt op de achterzijde van deze brief en staan vermeld op www.potjonker.nl.

IBAN-rekeningnummer derdengelden NL06RABO 0109 1323 19, BIC RABONL2U t.n.v. Stichting Derdengelden Pot Jonker Advocaten.

netlaw

Afbeelding 5.1 Onderzoeksalternatieven 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (zie bijlage V voor de kaart op A3)

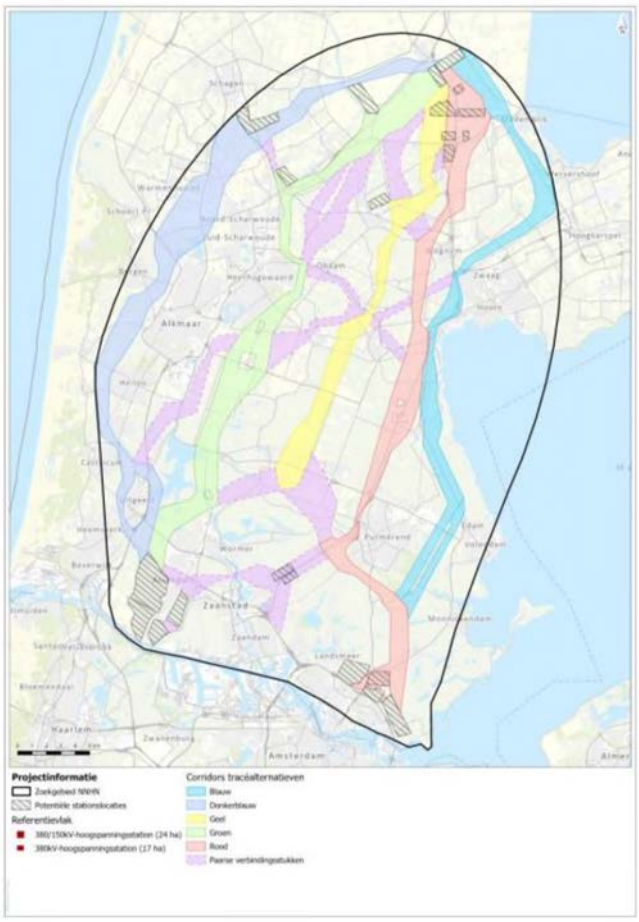

3. Cliënt is eigenaar van een groot aantal percelen in Avenhorn West. Het gaat onder meer om de percelen, kadastraal bekend als de gemeente Koggenland, sectie Q, nummers 237; 431; 293; 563; 552; 578; 448; 2191; 245, 107, 104, 391 en 580. De gemeente Koggeland en een aantal andere partijen hebben een groot aantal andere omliggende percelen in eigendom.

4. Alternatief geel doorkruist deels een locatie binnen de bestaande kern de Goorn. De locatie is aangewezen voor woningbouw. Tezamen met onder meer de gemeente Koggenland werkt cliënt aan de ontwikkeling van het gebied.

5. Gelet hierop is het gele alternatief, met de nu voorgestelde corridor, onuitvoerbaar. Cliënt is tezamen met de gemeente al bezig met het opstellen van een omgevingsvisie. Ook in de provinciale monitor plancapaciteit is te zien dat voor het gebied plannen worden voorbereid ten behoeve van grootschalige woningbouw.

6. Indien de hoogspanningsverbinding op de thans geprojecteerde locatie wordt gerealiseerd zal de situatie ingrijpend negatief veranderen. De aanleg van de lijn zal de nieuwbouwplannen negatief beïnvloeden. De plannen zullen bovendien een onomkeerbaar en aanzienlijk waardedrukkend effect hebben op de gronden van cliënt. Het doorzetten van het gele alternatief heeft niet alleen negatieve gevolgen voor cliënt, maar voor de hele regio. Het is immers niet makkelijk om een geschikte nieuwbouwlocatie te vinden in de regio. Daar komt bij dat de (politieke) seinen voor de onderhavige locatie wel op groen staan. De regio heeft afspraken gemaakt over de woningbouwopgave van Noord-Holland Noord. Het realiseren van onderhavig project draagt bij aan de haalbaarheid van deze opgave. In dit kader wordt ook verwezen naar pagina 31 van de Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord waarin de locatie Avenhorn expliciet wordt genoemd. Het (ongewijzigd) realiseren van het gele alternatief brengt, gelet op het voorgaande, een onzorgvuldige en onevenredige situatie mee.

7. De hoogspanningsverbinding in de directe nabijheid van gevoelige functies zal een sterk negatieve invloed hebben op de leefbaarheid in het algemeen. Een en ander heeft uitdrukkelijk ook te maken met de aangetoonde negatieve gezondheidseffecten van magnetische velden rondom hoogspanningsverbindingen.

8. Cliënt begrijpt uiteraard goed dat er ergens een elektriciteitsvoorziening zal moeten worden aangelegd, maar is van mening dat het wijzigen van de corridor van het gele alternatief noodzakelijk is. Cliënt verwijst in dit kader ook naar een e-mail van de gemeente Koggenland aan TenneT (**bijlage 1**). In de e-mail is te lezen dat het voorgaande niet alleen geldt voor onderhavig woningbouwproject, maar ook voor een aantal andere projecten, aangrenzend aan andere kernen binnen de gemeente. Deze kernen zullen in de toekomst groeien, zodat een ruime afstand tot deze kernen noodzakelijk is. In het verlengde hiervan verzoekt cliënt u een ruimer zoekgebied te hanteren om zo tot een minder belastende optie te komen.

9. In de concept-NRD en de Notitie Onderzoeksalternatieven d.d. 29 mei 2024 wordt aangegeven dat uit onderzoek zou blijken dat het ondergronds aanleggen van het tracé risico's met zich brengt. Cliënt vindt dit een toch wat te snelle conclusie en verzoekt u, aanvullend en in het verlengde van het voorgaande, nader onderzoek te verrichten naar de ondergrondse opties, met dien verstande dat haar projectlocatie onaangetast blijft door een eventueel ondergronds tracé. Een ondergrondse aanleg kan de (zichtbare) ruimtelijke impact voor het hele gebied verminderen. Bij een ondergrondse aanleg zijn slechts enkele hoogspanningsstations nodig en de bovengrondse masten kunnen achterwege blijven.

10. Kort gezegd betekent een bovengrondse hoogspanningslijn binnen het gele alternatief, met de voorgestelde corridor, een miljoenenschade voor cliënt. Cliënt verzet zich hiertegen.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande verzoekt cliënt u af te zien van onderzoeksalternatief 'geel' met de thans voorgestelde corridor.

Hoogachtend,

[redacted]

Pot Jonker Advocaten

Bijlage 1

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Datum: woensdag, 16 oktober 2024 12:47
Onderwerp: Bijlage 1 - reacties Avenhorn en Berkhout [D108971_I54569060]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 september 2023 16:57
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: reactie op email 'Consultatie Basiskaart en werksessies (380kV Netuitbreiding NHN)' uiterlijk 29 september 2023.

Geachte heer/ mevrouw,

U vraagt ons te reageren op uw bijgaande email 'Consultatie Basiskaart en werksessies (380kV Netuitbreiding NHN)'.
Tevens verwijst u in deze email naar de plaats te vinden Werksessies 'Concept alternatieven' in november 2023.

Wij hebben n.a.v. deze email het tracé voornemen zoals verwoord in 'Voorstel voor Participatie bovengrondse 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord' (zie https://www.rvo.nl/sites/default/files/2023-06/Voornemen-en-voorstel-voor-participatie-380-kV-Netuitbreiding-Noord-Holland-Noord.pdf) in overweging genomen. In dit voornemen is aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gevraagd een ruimtelijke procedure te starten voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar hoogspanningsstation Middenmeer met de daarbij benodigde hoogspanningsstations. Hierin wordt gesteld dat tussen 2031 en 2040 een sterke groei van de windmolenparken op zee wordt verwacht. Om elektriciteit van windmolenparken op zee aan land te brengen, wordt gekeken naar locaties in de Kop van Noord-Holland. Voor het transport van elektriciteit afkomstig van zee is een extra lijn van bovengrondse masten noodzakelijk, bovenop de lijn die nodig is om de knelpunten op te lossen. De minister voor Klimaat en Energie heeft besloten om vooruitlopend op de beslissing of er een ruimtelijke procedure start voor een aanlanding van wind op zee, gelijktijdig in dit project te onderzoeken wat de ruimtelijke implicaties zijn van een tweede lijn van bovengrondse masten. Als blijkt dat twee er bovengrondse mastenrijen nodig zijn (dus vier circuits), dan moeten deze bovengrondse mastenrijen op enige afstand van elkaar komen te staan. Een noodsituatie in de ene mastenrij mag er namelijk niet toe leiden dat ook via de andere mastenrij geen elektriciteit meer kan worden getransporteerd.

Wij hebben eerder in bijgaande brieven gereageerd op dit hierboven genoemde voornemen i.v.m. de enorme impact van deze bovengrondse masten op onze omgeving hebben (zie onderstaande **afbeelding 1**) en daarom gevraagd de scope van het zoekgebied en het palet aan alternatieven en mogelijkheden om het netwerk uit te breiden te verbreden. Daarnaast hebben wij verzocht uitleg te geven over het al dan niet toepassen van de (ondergronds) gelijkstroom tracé (alternatief 2) volgens bijgaande rapport 'Eerste verkenning planologische haalbaarheid netuitbreiding Kop van Noord-Holland, Arcades 3-05-2022'. In dit alternatief zou de (zichtbare) ruimtelijke impact zich beperken tot het plaatsen van twee hoogspanningsstations en kunnen de bovengrondse masten achterwege blijven. Tevens hebben wij voorgesteld om 'Een ruimer zoekgebied' te hanteren conform in bijgaande rapport genoemde alternatieve ondergronds kabeltracé tussen Lelystad en Middenmeer (alternatief 5), door het IJsselmeer waarbij de ruimtelijke impact tevens significant beperkter is (zie onderstaande **afbeelding 2**).

Middenmeer
N248
N242
Winkel
N239
Twisk
Abbekerk
Hoogwoud
N241
Spanbroek
Bennebroek
Wognum
Obdam
Spierdijk
Berkhout
Hoorn
De Goorn
Ursem
Avenhorn
N247
Oosthuizen
Middenbeemster
Zuidoostbeemster
Edam
Purmerend
Ilpendam
Monnickendam
Landsmeer
AMSTERDAM

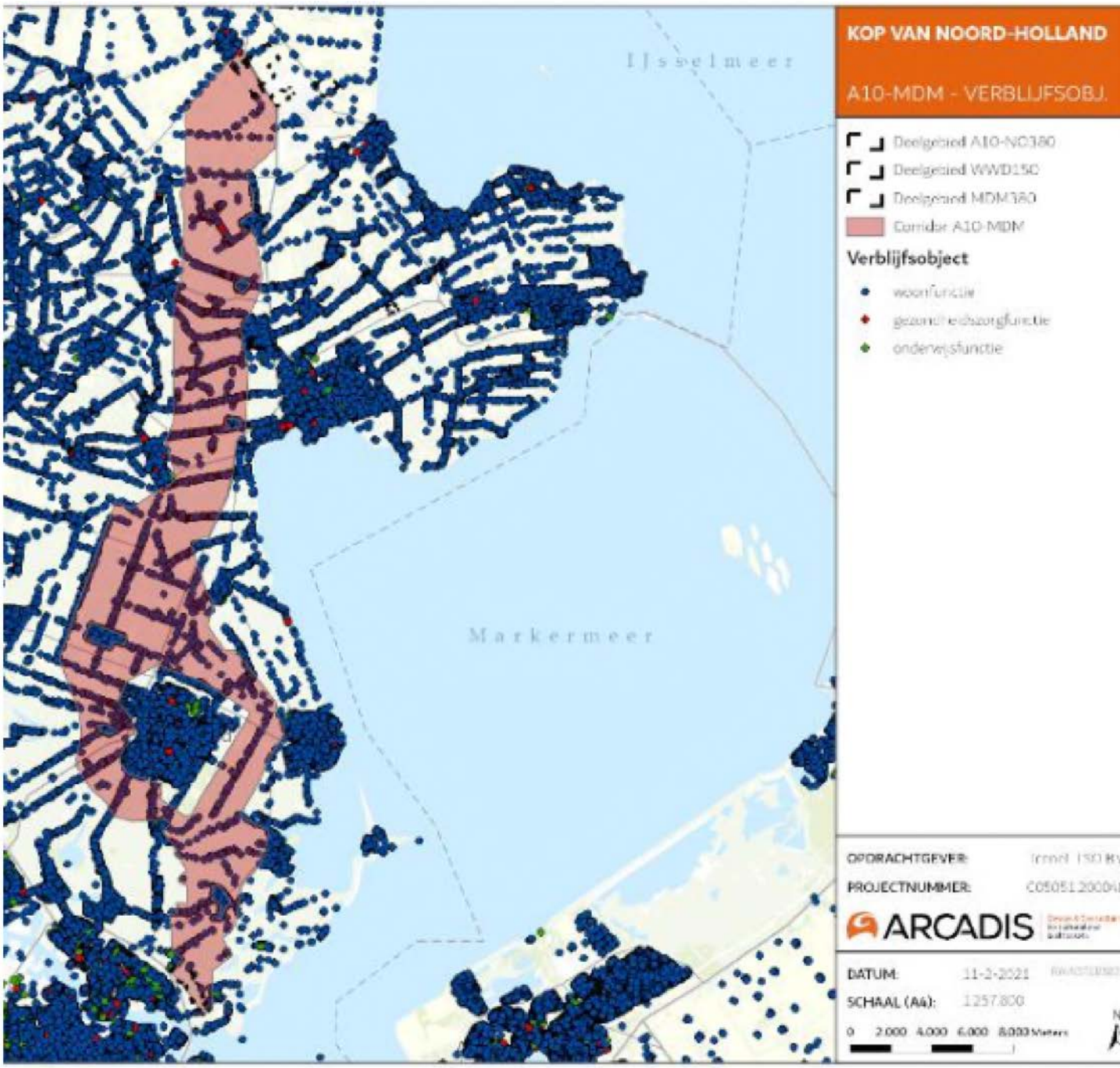

Lintbebouwing: zeer veel lintbebouwing binnen corridors. Op meerdere plaatsen weinig ruimte

Afbeelding 1: Door de zeer vele lintbebouwingen is de Ruimtelijke impact van het voorgenomen tracé groot.

Medemblik
Andijk
Wervershoof
Enkhuizen
Hoogkarspel
Wognum
Zwaag
Hoorn
Markermeer

Afbeelding 2: De ruimtelijke impact van alternatieve ondergronds kabelverbinding (Alt. 5) tussen Lelystad en Middenmeer (525kV HVDC), door het IJsselmeer is beperkter dan het voorgenomen tracé.

U vraagt tevens de Basiskaart op juistheid en volledigheid te controleren en (indien nodig) aanvullende ruimtelijke informatie aan te leveren over (grootschalige) ruimtelijke plannen die bij u nog niet bekend zijn en wie vanuit onze organisatie aansluit(en) bij de Werksessies Concept alternatieven in november.

Naast onze plannen die in te zien zijn via https://plancapaciteit.nl/kaart verwijzen wij u tevens naar onze (woning)bouwplannen aangrenzend aan de kernen Zuidermeer, Berkhout, Bobeldijk, De Goorn, Avenhorn en Groshuizen. I.v.m. de toekomstige groei van deze kernen (zoals het woningbouwplan op de gronden tussen Voetbalvereniging Berkhout Kerkebuurt 177 Berkhout en de kern van Berkhout, het verzoek ruime afstanden in acht te nemen tot deze kernen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Koggenland.

Namens dezen,

[redacted]
Gemeente Koggenland | Middenhof 2, 1648 JG De Goorn
Postbus 21, 1633 ZG Avenhorn

Bezoek onze website www.koggenland.nl en volg ons op Twitter en Facebook

Verzonden: 10/16/2024 3:48:44 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Met dit schrijven wil ik mijn bezwaar kenbaar maken voor 380 kV Netuitbreiding tracé rood.

Het voorzorgbeleid moet ervoor zorgen dat het blootstellen aan magneetvelden zo beperkt mogelijk gehouden wordt.

Wanneer er twee hoogspanningskabels aan zowel aan de voorkant van het huis als achterkant van het huis loopt, lijkt het mij dat dit niet volgens de richtlijnen is van het voorzorgbeleid. Een tweede hoogspanningskabel is dus wat mij betreft disproportioneel en zal daarnaast zorgen voor een forse waardevermindering van het huis.

Daarnaast zal deze kabel door het Unesco werelderfgoed Beemster moeten gaan lopen, wat in strijd is met de wetgeving.

Verzonden: 10/16/2024 3:56:34 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted].
Straat: Nieuwe Gracht
Huisnummer: 124
Postcode: 2011 NM
Woonplaats: Haarlem
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Pot Jonker Advocaten

Uw zienswijze:

zie bijlage

101954846_10312708_24.10.14_(Reactie[redacted]_DEF_met_bijlage.pdf

POT ▲ JONKER advocaten

Postbus 280
2000 AG Haarlem

Nieuwe Gracht 124
2011 NM Haarlem

T +31 (0)23 553 02 30
F +31 (0)23 553 02 60

www.potjonker.nl

BIJLAGE DIGITAALREACTIEFORMULIER
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: [redacted]
Van: [redacted]
Dossiernaam: VKL B.V. / advies hoogspanningstracé
Onze ref: D108971
Uw ref: [redacted]Reikwijdte Detailnievau 380 kV hoogspanningsverbinding Noord-Holland Noord
Telefoon: [redacted]
E-mail: [redacted]

REACTIE OP CONCEPT NOTITIE REIKWIJDTE DETAILNIVEAU

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij reageer ik namens VKL B.V. (hierna: 'cliënt') op de door u op 6 september 2024 ter inzage gelegde concept Notitie Reikwijdte Detailniveau (hierna: 'concept-NRD') voor de hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (hierna: 'MER') voor het bovengenoemde project.

U stelt iedereen in de gelegenheid om te reageren op de concept-NRD. Op pagina 17 van het participatieplan geeft u bovendien aan dat de reacties inhoudelijk niet beperkt worden tot de kaders voor het op te stellen MER, maar alle aandachtspunten en kennis over het gebied mogen worden ingebracht.

Van de door u geboden gelegenheid maakt cliënt in deze brief dan ook graag gebruik.

REACTIE

1. In samenwerking met TenneT TSO B.V. (TenneT) heeft u onderzoeksalternatieven ontwikkeld voor de 380 kV-hoogspanningsverbinding, het 380 kV hoogspanningsstation in het zuidelijke deel van het zoekgebied en het 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij het 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer150.

2. Één van de alternatieven is het rode alternatief. De corridor voor het rode onderzoeksalternatief volgt vanaf de zuidoostelijke stationslocatiealternatieven de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding tot aan de A7. Hier buigt de corridor af naar het noordoosten, waarbij de A7 deels wordt gevolgd. Ten westen van Hoorn loopt de corridor richting Wognum.

Pot Jonker Advocaten N.V. is gevestigd te Haarlem en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 34272986. Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Pot Jonker Advocaten N.V. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing die zijn afgedrukt op de achterzijde van deze brief en staan vermeld op www.potjonker.nl.

IBAN-rekeningnummer derdengelden NL06RABO 0109 1323 19, BIC RABONL2U t.n.v. Stichting Derdengelden Pot Jonker Advocaten.

netlaw

Afbeelding 5.1 Onderzoeksalternatieven 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (zie bijlage V voor de kaart op A3)

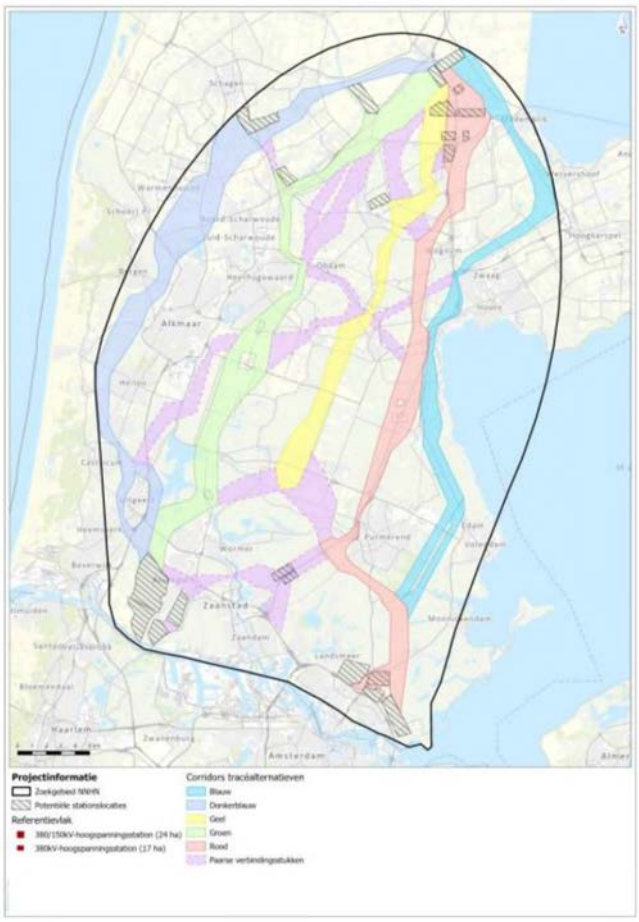

3. Cliënt heeft de percelen, kadastraal bekend als de gemeente Koggenland, sectie Q, nummers 586, 77 en 961 in Berkhout in eigendom.

4. De gronden van cliënt vallen voor het overgrote deel binnen de corridor van het rode alternatief. Cliënt werkt al geruime tijd aan de ontwikkeling van het gebied. Zo heeft cliënt stedenbouwkundige verkavelingsschetsen op laten stellen en is cliënt samen met de gemeente Koggenland de ontwikkelmogelijkheden aan het verkennen. Dit leidt op zeer korte termijn tot het sluiten van een intentie- of samenwerkingsovereenkomst. Gelet hierop is het rode alternatief, met de nu voorgestelde corridor, onuitvoerbaar. In de provinciale monitor plancapaciteit is overigens ook te zien dat voor het gebied plannen worden voorbereid ten behoeve van woningbouw.

5. Indien de hoogspanningsverbinding op of ter hoogte van de gronden van cliënt wordt gerealiseerd, zal dit negatieve gevolgen met zich brengen. De aanleg van de lijn zal niet alleen de nieuwbouwplannen negatief beïnvloeden. Ook zullen de plannen een onomkeerbaar en aanzienlijk waardedrukkend effect hebben op de gronden van cliënt. Het doorzetten van het rode alternatief heeft niet alleen negatieve gevolgen voor cliënt, maar voor de hele regio. Bijvoorbeeld omdat niet meer aan de woningbouwopgave van Noord-Holland Noord zal kunnen worden voldaan. Dit alles brengt een onzorgvuldige en onevenredige situatie mee.

6. Het project van cliënt worden overigens omringd door bestaande gevoelige functies, waaronder bestaande woonwijken en basisonderwijs. De hoogspanningsverbinding in de directe nabijheid van deze gevoelige functies zal dan ook een sterk negatieve invloed hebben op de leefbaarheid in het algemeen. Een en ander heeft uitdrukkelijk ook te maken met de aangetoonde negatieve gezondheidseffecten van magnetische velden rondom hoogspanningsverbindingen.

7. Cliënt begrijpt uiteraard goed dat er ergens een elektriciteitsvoorziening zal moeten worden aangelegd, maar is van mening dat het wijzigen van de corridor van het gele alternatief noodzakelijk is. Cliënt verwijst in dit kader ook naar een e-mail van de gemeente Koggenland aan TenneT (**bijlage 1**). In de e-mail is te lezen dat het voorgaande niet alleen geldt voor onderhavig woningbouwproject, maar ook voor een aantal andere projecten, aangrenzend aan andere kernen binnen de gemeente. Deze kernen zullen in de toekomst groeien, zodat een ruime afstand tot deze kernen noodzakelijk is. In het verlengde hiervan verzoekt cliënt u een ruimer zoekgebied te hanteren om zo tot een minder belastende optie te komen

8. In de concept-NRD en de Notitie Onderzoeksalternatieven d.d. 29 mei 2024 wordt aangegeven dat uit onderzoek zou blijken dat het ondergronds aanleggen van het tracé risico's met zich brengt. Cliënt vindt dit een toch wat snelle conclusie en verzoekt u, in het verlengde van het voorgaande, ook nader onderzoek te verrichten op dit punt. Een ondergrondse aanleg kan de (zichtbare) ruimtelijke impact voor het hele gebied verminderen. Bij een ondergrondse aanleg zijn slechts enkele hoogspanningsstations nodig en de bovengrondse masten kunnen achterwege blijven.

9. Kort gezegd betekent een bovengrondse hoogspanningslijn binnen het rode alternatief, met de voorgestelde corridor, een miljoenenschade voor cliënt. Cliënt verzet zich hiertegen.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande verzoekt cliënt u af te zien van onderzoeksalternatief 'rood' met de thans voorgestelde corridor.

Hoogachtend,

[redacted]

Pot Jonker Advocaten

Bijlage 1

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Datum: woensdag, 16 oktober 2024 12:47
Onderwerp: Bijlage 1 - reacties Avenhorn en Berkhout [D108971_I54569060]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 september 2023 16:57
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: reactie op email 'Consultatie Basiskaart en werksessies (380kV Netuitbreiding NHN)' uiterlijk 29 september 2023.

Geachte heer/ mevrouw,

U vraagt ons te reageren op uw bijgaande email 'Consultatie Basiskaart en werksessies (380kV Netuitbreiding NHN)'.
Tevens verwijst u in deze email naar de plaats te vinden Werksessies 'Concept alternatieven' in november 2023.

Wij hebben n.a.v. deze email het tracé voornemen zoals verwoord in 'Voorstel voor Participatie bovengrondse 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord' (zie https://www.rvo.nl/sites/default/files/2023-06/Voornemen-en-voorstel-voor-participatie-380-kV-Netuitbreiding-Noord-Holland-Noord.pdf) in overweging genomen. In dit voornemen is aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gevraagd een ruimtelijke procedure te starten voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar hoogspanningsstation Middenmeer met de daarbij benodigde hoogspanningsstations. Hierin wordt gesteld dat tussen 2031 en 2040 een sterke groei van de windmolenparken op zee wordt verwacht. Om elektriciteit van windmolenparken op zee aan land te brengen, wordt gekeken naar locaties in de Kop van Noord-Holland. Voor het transport van elektriciteit afkomstig van zee is een extra lijn van bovengrondse masten noodzakelijk, bovenop de lijn die nodig is om de knelpunten op te lossen. De minister voor Klimaat en Energie heeft besloten om vooruitlopend op de beslissing of er een ruimtelijke procedure start voor een aanlanding van wind op zee, gelijktijdig in dit project te onderzoeken wat de ruimtelijke implicaties zijn van een tweede lijn van bovengrondse masten. Als blijkt dat twee er bovengrondse mastenrijen nodig zijn (dus vier circuits), dan moeten deze bovengrondse mastenrijen op enige afstand van elkaar komen te staan. Een noodsituatie in de ene mastenrij mag er namelijk niet toe leiden dat ook via de andere mastenrij geen elektriciteit meer kan worden getransporteerd.

Wij hebben eerder in bijgaande brieven gereageerd op dit hierboven genoemde voornemen i.v.m. de enorme impact van deze bovengrondse masten op onze omgeving hebben (zie onderstaande **afbeelding 1**) en daarom gevraagd de scope van het zoekgebied en het palet aan alternatieven en mogelijkheden om het netwerk uit te breiden te verbreden. Daarnaast hebben wij verzocht uitleg te geven over het al dan niet toepassen van de (ondergronds) gelijkstroom tracé (alternatief 2) volgens bijgaande rapport 'Eerste verkenning planologische haalbaarheid netuitbreiding Kop van Noord-Holland, Arcades 3-05-2022'. In dit alternatief zou de (zichtbare) ruimtelijke impact zich beperken tot het plaatsen van twee hoogspanningsstations en kunnen de bovengrondse masten achterwege blijven. Tevens hebben wij voorgesteld om 'Een ruimer zoekgebied' te hanteren conform in bijgaande rapport genoemde alternatieve ondergronds kabeltracé tussen Lelystad en Middenmeer (alternatief 5), door het IJsselmeer waarbij de ruimtelijke impact tevens significant beperkter is (zie onderstaande **afbeelding 2**).

Middenmeer
N248
N242
Winkel
N239
Twisk
Abbekerk
Hoogwoud
N241
Spanbroek
Bennebroek
Wognum
Obdam
Spierdijk
Berkhout
Hoorn
De Goorn
Ursem
Avenhorn
N247
Oosthuizen
Middenbeemster
Zuidoostbeemster
Edam
Purmerend
Ilpendam
Monnickendam
Landsmeer
AMSTERDAM

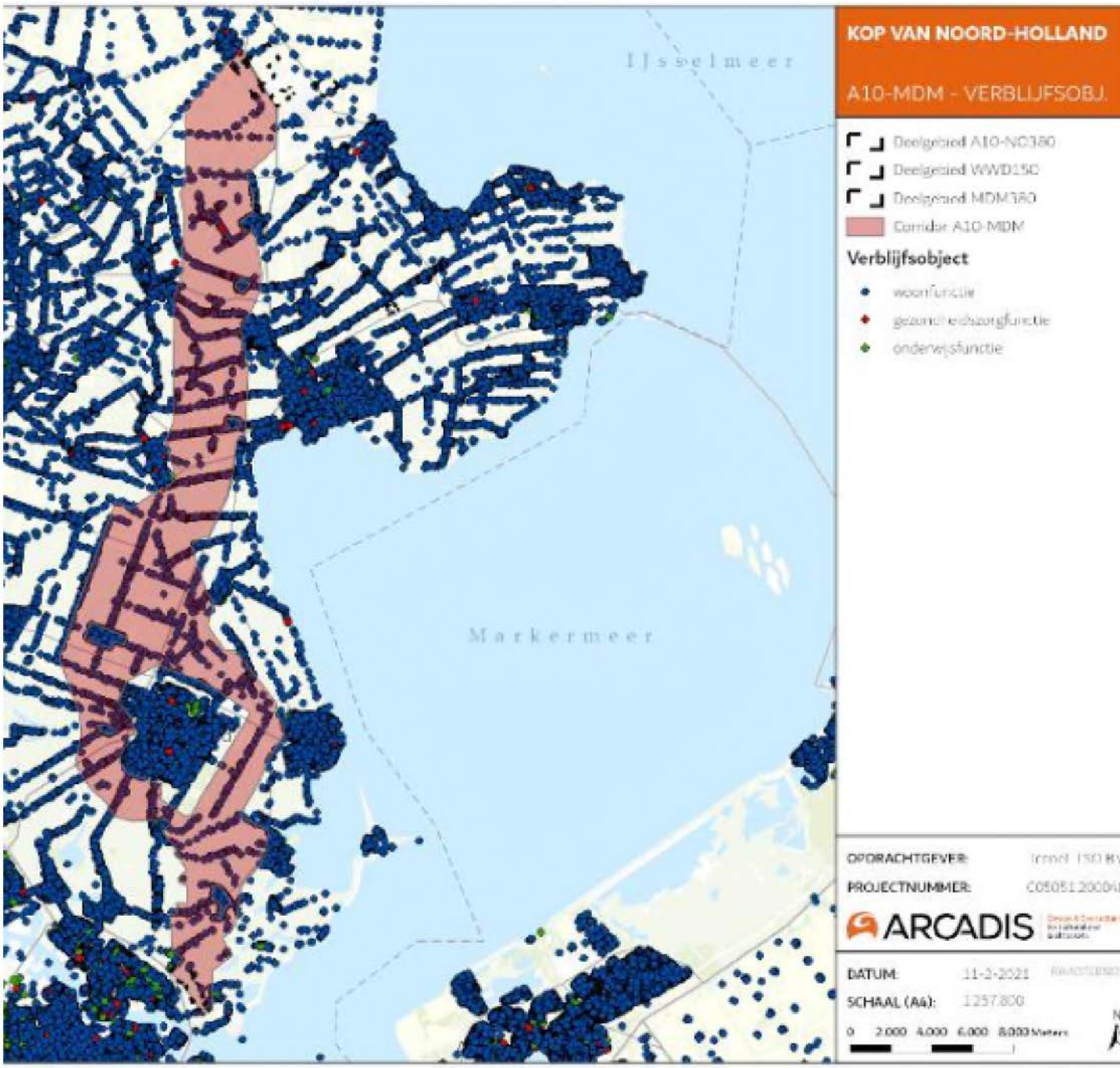

Lintbebouwing: zeer veel lintbebouwing binnen corridors. Op meerdere plaatsen weinig ruimte

Afbeelding 1: Door de zeer vele lintbebouwingen is de Ruimtelijke impact van het voorgenomen tracé groot.

Medemblik
Andijk
Wervershoof
Enkhuizen
Hoogkarspel
Wognum
Zwaag
Hoorn
Markermeer

Afbeelding 2: De ruimtelijke impact van alternatieve ondergronds kabelverbinding (Alt. 5) tussen Lelystad en Middenmeer (525kV HVDC), door het IJsselmeer is beperkter dan het voorgenomen tracé.

U vraagt tevens de Basiskaart op juistheid en volledigheid te controleren en (indien nodig) aanvullende ruimtelijke informatie aan te leveren over (grootschalige) ruimtelijke plannen die bij u nog niet bekend zijn en wie vanuit onze organisatie aansluit(en) bij de Werksessies Concept alternatieven in november.

Naast onze plannen die in te zien zijn via https://plancapaciteit.nl/kaart verwijzen wij u tevens naar onze (woning)bouwplannen aangrenzend aan de kernen Zuidermeer, Berkhout, Bobeldijk, De Goorn, Avenhorn en Groshuizen. I.v.m. de toekomstige groei van deze kernen (zoals het woningbouwplan op de gronden tussen Voetbalvereniging Berkhout Kerkebuurt 177 Berkhout en de kern van Berkhout, het verzoek ruime afstanden in acht te nemen tot deze kernen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Koggenland.

Namens dezen,

[redacted]
[redacted]
Gemeente Koggenland | Middenhof 2, 1648 JG De Goorn
Postbus 21, 1633 ZG Avenhorn

Bezoek onze website www.koggenland.nl en volg ons op Twitter en Facebook

Verzonden: 10/16/2024 4:04:10 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

in de bijlage mijn zienswijze

101954981_10312746_Zienswijze_concept_notitie_reikwijdte_en_detailniveau_380KV_Netuitbreidi
ng_Noord-Holland_Noord_c-NRD.pdf

Zienswijze

Concept notitie reikwijdte en detailniveau 380KV Netuitbreiding Noord-Holland Noord c-NRD

Lutjewinkel 15 oktober 2024

Betreft: Zienswijze met betrekking tot concept notitie reikwijdte en detailniveau 380KV Netuitbreiding Noord-Holland Noord c-NRD

Hierbij maak ik mijn zienswijze kenbaar met betrekking tot concept notitie reikwijdte en detailniveau 380KV Netuitbreiding Noord-Holland Noord c-NRD in de Moerbeek en directe omgeving.

Wat wonen jullie toch mooi, krijgen wij regelmatig te horen van familie, vrienden en collega's. het is hier zo rustig je kunt de stilte horen. Met name in het voorjaar als de bollenvelden in bloei staan en de lammetjes in de wei lopen is het genieten met een grote G. Wij hebben ruim 10 jaar geleden de drukke randstad met Schiphol als buurman verlaten, familie en vrienden en collega's vonden het dapper en hebben nog een poging gewaagd om met tegen argumenten te komen om maar te zorgen dat we zouden blijven, veel gehoorde argumenten waren, je kent daar niemand, het is daar stil, je hebt daar niets in de buurt, maar wij hebben toch gekozen om de drukte te verlaten, naar een gebied met rust, stilte en natuur, waar de nachten nog echt donker zijn, zonder de vervuilende lichten van Schiphol, want echt donker werd het daar nooit. Door het vele licht konden we nooit genieten van een sterrenhemel, nu wel. Drukte kun je opzoeken was ons motto.
We wonen hier dus prachtig weids uitzicht in een kleine hechte gemeenschap waarin we volledig zijn opgenomen.
Enkele jaren geleden werden hier in de omgeving al talloze windmolens geplaatst, wat een teleurstelling, ergernis, horizonvervuiling overdag en 's avonds. Daar waren we niet voor verhuisd. Vooral 's avonds is het net of we weer bij de start/landingsbaan van Schiphol wonen, overal rode lichtjes om de windmolens te markeren.
Met de mogelijke komst van een tracé van hoogspanningskabels aan de achterkant van onze woning en aan de voorkant van de woning mogelijk een trafostation van 24 hectare zal ons woongenot enorm afnemen.
Dit heeft veel impact. Niet alleen voor ons maar ook voor de hele gemeenschap hier. Het kleine en dorpse zal verdwijnen.
Wij vrezen en met ons meer mensen uit de buurt voor een aantal andere schadelijke gevolgen.

- **Gezondheidsrisico's**
  Dit aspect heeft voor ons de meest zorgwekkende zorg. Uit diverse wetenschappelijke studies is aangetoond, dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling na bij hoogspanningsmasten mogelijk een schadelijk effect kan hebben op het krijgen van Leukemie, vooral bij kinderen. Op dit moment wonen er veel jonge gezinnen in deze omgeving wanneer hier dus 380 KV hoogspanningsmasten worden geplaatst geeft dat een groot gezondheidsrisico voor omwonenden en met name de jonge kinderen die hier nu wonen.

- **Geluid**
  Naast de hierboven al benoemde gezondheidsrisico's kan er ook sprake zijn van geluidshinder. Uit ervaring weten wij dat je altijd geluid hebt rondom een hoogspanning tracé en een trafostation. Met name laag frequent geluid geeft hinder. Ook dit kan van invloed zijn op de gezondheid. Het RIVM heeft geluid (waaronder dus laag frequent geluid) erkend als een risico voor de volksgezondheid. Verschillende gezondheidseffecten van geluid in het algemeen zijn bewezen, zoals hinder, slaapverstoring, en hart- en vaatziekten. Daarnaast heeft geluidshinder een negatief effect op het wooncomfort.

- **De impact op het landschap**.
  Krijgen wij straks van familie, vrienden en collega's te horen wat wonen jullie toch op een unieke locatie, het cynisme kan ik nu al horen. Uniek wordt hier niet positief bedoeld. Ja het zal dan een unieke locatie zijn met aan de achterkant een hoogspanningstracé en aan de voorkant een trafostation van 24 hectare, dat hebben zij niet in de stad. Er zullen trouwens weinig plekken in Nederland zijn waar deze combinatie nabij woningen te vinden is. Weg mooi uitzicht en het weidse van een mooi polderlandschap. Een bollenveld, de lammetjes in de wei of een mooi bewerkt akkerland zal dit niet meer kunnen compenseren.

- **Flora en fauna**
  De impact van hoogspanningsmasten en een trafostation zal een negatieve impact hebben op flora en fauna. Het leefgebied van sommige diersoorten zal zich verplaatsen, dit is een verarming van de flora en fauna, trekvogels die 2 keer per jaar in grote getalen overvliegen lopen risico's om gedesoriënteerd te raken of in botsing te komen met de hoogspanningskabels. Ook zullen sommige diersoorten zich moelijker kunnen voortplanten doordat het gedrag negatief beïnvloed wordt.

- **Invloed op de agrariër**
  In de Moerbeek zijn veel agrariërs, zij zijn zeer waardevol voor de voedsel voorziening voor de Nederlandse burger. Alle agrariërs hebben hier ook een sociale functie, wanneer er bijvoorbeeld gras gekuild moet worden dan worden niet alleen directe buren gevraagd om te helpen maar ook buren die iets verder op wonen. Na afloop van het kuilen is er altijd een samenzijn onder het genot van een biertje of en frisje dit maakt o.a. dat de Moerbeek een hechte gemeenschap is.
  In de huidige tijd hebben agrariërs door verschillende aspecten het al heel moeilijk, o.a. door klimaatverandering. De aanleg van een hoogspanning tracé en/of het trafostation zal niet in positieve zin bijdragen aan een verbetering. Met de eventuele komst van een hoogspanning tracé en/of het trafostation zal dit niet verbeteren, het zal eerder een negatieve invloed hebben. Denk aan verlies van landbouwgrond. Complexer bewerken van het land. Mogelijk dat nog meer agrariërs of stoppen met het bedrijf of gaan verhuizen. Met als gevolg leegstaande boerderijen die slecht of niet zijn te verkopen in ieder geval niet meer conform de marktwaarde die het zou hebben als het een gezond bedrijf zou zijn. De agrariër als sociale verbinder verdwijnt daarmee ook.

- **Planschade**
  Woningen worden mogelijk onverkoopbaar of worden pas verkoopbaar als de verkoopprijs sterk is gedaald. Potentiële kopers zullen namelijk afhaken wanneer zij geconfronteerd worden met een hoogspanning tracé en/of een trafostation. Veel bewoners hebben net als wij behoorlijk geïnvesteerd in verbouwing/renovatie van hun woning. Dit zal dan een nutteloze investering zijn geweest. Daarnaast zullen de woningen dus flink in waarde dalen, mensen zullen mogelijk met een restschuld blijven zitten.

- **Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit**
  De aanleg van hoogspanning tracé en/of een trafostation in een woonomgeving zoals de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners
  Verlies van recreatieve en toeristische waarde:
  De Moerbeek en haar omgeving zijn niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie. Fietsers, wandelaars en toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een hoogspanning tracé en/of trafostation zal de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt.

- **Alternatieve oplossingen**
  Veelal kunnen hoogspanning tracés trafostations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

- **Conclusie**
  Het aanleggen van een hoogspanning tracé en een trafostation in de Moerbeek en de omgeving brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners, met name kinderen, gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

Ik ga ervan uit dat u mij van het verdere verloop van de procedure op de hoogte houdt.

Hoogachtend,
[redacted]

(handtekening)
[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 4:05:33 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Voor zowel optie geel als rood gaat het door de Beemster, Unesco Werelderfgoed. Dit doet het mooie polderbeeld teniet.

Optie geel gaat een heel groot deel langs de lintbebouwing van de Westbeemster.

Tevens staat in de Zuidoostbeemster langs de A7 op een deel niet zoveel bebouwing, maar de gemeente Purmerend is wel aan het kijken naar het aanpassen van het bestemmingsplan, Nekkerzoom. Dus kan daar meer bebouwing gaan komen dan er nu is. Wordt daar ook rekening mee gehouden?

Tevens zijn de gezondheidsrisico's van de magnetische velden op lange termijn nog niet bekend. Wel is er bekend dat er een relatie is tussen het magnetisch veld en Leukemie bij kinderen. Hierover zijn al meerdere artikelen over geplaatst op PubMed.

Verzonden: 10/16/2024 4:28:13 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Dreef
Huisnummer: 3
Postcode: 2012 HR
Woonplaats: Haarlem
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Organisatie: Provincie Noord-Holland

Uw zienswijze:

Zie ondertekende Zienswijze in de bijlage.

101955419_10312839_241016_Ondertekende_Zienswijze_op_concept_NRD_380kV_NNHN.pdf

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
[redacted]
[redacted]

Telefoonnummer: 023-5145246
leveringm@noord-holland.nl

Verzenddatum

16 OKT. 2024

Kenmerk
2326218 / 2326228

Uw kenmerk
geen

Betreft: Zienswijze op concept NRD 380kV NNHN

Excellentie,

Van vrijdag 6 september tot en met donderdag 17 oktober 2024 ligt de concept-NRD 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (NNHN) ter inzage en heeft u ons in de gelegenheid gesteld om daarop te reageren.

We zijn als provincie intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van de concept-NRD en ervaren in dit project een goede samenwerking, zowel bestuurlijk als ambtelijk.
Toch hebben wij besloten een zienswijze in te dienen omdat een aantal van onze provinciale belangen en zorgen naar ons oordeel en gevoel maar beperkt is meegenomen en wij het belangrijk vinden deze ook bestuurlijk met u te delen.

Bij deze ontvangt u onze zienswijze op de concept-NRD 380kV NNHN.

Wij zien dat de urgentie enorm is
Met deze zienswijze willen we nogmaals benadrukken dat wij nut en noodzaak van de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in Noord-Holland Noord volledig onderschrijven. Dat hebben we bekrachtigd door het tekenen van het samenwerkingsconvenant.
Het is belangrijk dat deze verbinding er komt om Noord-Holland en Nederland klaar te maken voor de toekomst. Zolang deze verbinding er niet is kan er geen enkel bedrijf of instelling in Noord-Holland Noord een grotere of nieuwe aansluiting voor de levering van elektriciteit krijgen; en vanaf 26 september 2024 krijgen ook grote opwekkers van elektriciteit geen aansluiting meer. We kunnen ons geen vertraging permitteren.

Tegelijkertijd werken we als provincie aan de actualisatie van onze Omgevingsvisie. Het Ruimtelijk Voorstel, dat we op verzoek van het Rijk hebben gemaakt, vormt daarvoor inhoudelijk de basis. Daarin

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

agenderen we o.a. een zo integraal mogelijke afweging van de verschillende belangen waarin het lange termijnperspectief voor de regio centraal staat. Ook hechten we veel waarde aan een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inpassing bij de locatiekeuze van de hoogspanningsstations en het hoogspanningstracé.

We vragen om bij de vaststelling van de Nota Reikwijdte en Detailniveau (NRD) in ieder geval de volgende zes punten te organiseren/ verwerken/nader te motiveren:

1. Betrekken ministerie VRO op de onderdelen Nota Ruimte en MooiNL
We maken ons zorgen over het gebrek van (ambtelijke) betrokkenheid van het ministerie van VRO vanuit de onderdelen Nota Ruimte en MooiNL. Vooral de strategische vertaling en ruimtelijke samenhang tussen de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord en VAWOZ wordt gemist en we willen voorkomen dat er aan het eind van het proces een discrepantie blijkt te zijn tussen de koers van de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord/VAWOZ en de koers in de Nota Ruimte (al dan niet ingegeven door nieuwe opgaven/strategie vanuit bijvoorbeeld Defensie of de nadere concretisering/doorwerking van de opgave Water en bodem sturend). Tevens missen we betrokkenheid vanuit het programma Mooi Nederland. Ruimtelijke kwaliteit is het hoogste doel van de aanpak die het programma hanteert. We vragen u om op beide projecten de betrokkenheid van het ministerie van VRO op de onderdelen Nota Ruimte en MooiNL zo spoedig mogelijk te regelen.

2. Omgevingskwaliteit als dubbeldoelstelling
In ons Ruimtelijk Voorstel pleiten we om het ruimte maken voor het energiesysteem van de toekomst niet alleen te zien als een inpassingsopgave, maar als een gebiedsontwikkelingsopgave die meerdere doelen kan dienen.
De NRD zou wat ons betreft meer moeten inzetten op deze verbetering van omgevingskwaliteit. Daarbij denken wij vooral aan de combinatie van de opgave voor netuitbreiding met andere doelen. Dit sluit ook aan bij de ontwikkelprincipes uit de NOVI en het voorontwerp Nota Ruimte. Helaas beperkt de opgave zich nu enkel tot het oplossen van een knelpunt in het energiesysteem. De kans om hier andere doelen aan te koppelen, ontbreekt. Graag denken we hierin mee, waarbij we - gelet op de urgentie van realisatie - oog houden voor het halen van de planning.

3. Samenhang met VAWOZ en het komen tot een regioadvies
In het Ruimtelijk Voorstel hebben we de integrale afweging en samenhang geagendeerd tussen deze twee projecten. De afgelopen periode zijn er veel goede stappen gezet om de projecten dichter bij elkaar te brengen en meer in samenhang te bezien. Op het punt van planning hebben we wel zorgen.

Diverse gemeenten geven aan dat zij hun raad willen raadplegen over het Regioadvies en benoemen dat de gegeven periode van mei-september 2025 daarvoor te krap is, omdat in die periode ook het zomerreces is. Onze zorg is daarom ook: lukt het om tijdig tot een integraal regioadvies te komen?

4. 150kV verbinding ondergronds brengen als wisselgeld om draagvlak te creëren

In onze gesprekken met de gemeenten en van inwoners komt met grote regelmaat de vraag om een ruimhartige instelling van KGG en Tennet voor wat betreft het ondergronds brengen van een 150kV verbinding als daar ook een 380kV verbinding bovengronds is gedacht. Hierin zien wij wisselgeld voor de overlast/verstoring die de 380kV verbinding met zich meebrengt en dat daarmee mogelijk het draagvlak onder belanghebbenden wordt vergroot. Wij verzoeken u dringend om deze optie serieus te overwegen en ruimhartiger toe te passen als daarmee het draagvlak onder belanghebbenden vergroot. Daarnaast denken wij dat door een dergelijke oplossing de negatieve consequenties van de nieuwe verbinding op het gebied van o.a. natuur (o.a. NNN), landschap (o.a. Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) en erfgoed geminimaliseerd kunnen worden. Uiteraard is nader onderzoek hiervoor nodig.

5. Maatschappelijke kosten en baten op de lange termijn

Iets wat ons ook in uw terugkoppeling op onze eerdere inbreng bij de totstandkoming van de concept NRD is opgevallen, is dat u reeds bebouwde gebieden en/of gebieden die mogelijke gesaneerd of aangekocht moeten worden op voorhand uitsluit of laat vervallen als optie. Daarmee sorteert u voor op het gebruikmaken en daarmee bewust aantasten van open landschappen. Een argument dat u gebruikt is dat er veel kosten mee gemoeid gaan. We beseffen dat het kostenaspect één van de afwegingen is, maar we willen u erop wijzen dat de 380kV voorzieningen voor mogelijk 60-80 jaar blijven bestaan, en een extra investering nu in een gebied of het ondergronds brengen van verbindingen voor dezelfde periode een forse kwaliteitsverbetering kan betekenen. Deze extra investering lijkt nu in verhouding groot maar afgeschreven over de levensduur is het een beperkte financiële investering met een groot maatschappelijk effect.

6. Provinciale belangen/aandachtspunten meenemen in de PlanMER

Tot slot willen we graag ook ingaan op zaken die we eerder bij de totstandkoming van de concept-NRD 380kV NNHN aan u hebben meegegeven. In uw terugkoppeling geeft u bij veel van deze zaken aan dat u de meegegeven provinciale belangen/aandachtspunten meeneemt naar bijvoorbeeld de PlanMER.

Ook bij de totstandkoming van de PlanMER zullen wij al dan niet via de Expertgroepen onze provinciale belangen/aandachtspunten herhalen zodat deze goed worden meegenomen in uw uiteindelijke afweging en besluit.

Tot slot

Met oog voor elkaars belangen vertrouwen we erop dat u voornoemde zaken meeneemt in het verdere proces en dat we op basis van de huidige goede samenwerking dit project succesvol zullen realiseren.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 4:43:51 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Historische vereniging
(Mede) namens: HKBB (stichting Dorpsfons Berkhout 1965)
Organisatie: Historische Kring Berkhout Bobeldijk (HKBB)

Uw zienswijze:

Berkhout, Bobeldijk en de Leekerlanden zijn van groot cultuurhistorisch belang. De unieke combinatie van de historische karakteristiek van deze lintdorpen en hun omringende landerijen maakt deze plek in Noord-Holland bijzonder. Als voorzitter van de Historische Kring Berkhout Bobeldijk wil ik dan ook mijn bezorgdheid uitspreken over de voorgestelde plannen.

Het plaatsen van hoogspanningsmasten zal op diverse locaties het aangezicht van onze dorpen verstoren. Dit zal niet alleen de skyline van onze historische lintdorpen aantasten, maar ook het erfgoed dat zo kenmerkend is voor deze regio. De oude boerderijen, huizen en landerijen zijn essentieel voor het behoud van ons agrarisch landschap.

In een tijd waarin ondergrondse kabels steeds gebruikelijker worden, is het plaatsen van grote 380 kV-masten een ongeschikte oplossing voor de noodzakelijke uitbreiding van de netfaciliteiten. Laten we samen zorgen voor een toekomst waarin onze cultuurhistorie en natuurlijke schoonheid gewaarborgd blijven.

Verzonden: 10/16/2024 4:55:57 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: School
(Mede) namens:
Organisatie: Obs Geert Holle

Uw zienswijze:

Ik ben tegen kabels over de school / kern van het dorp. Ik pleit voor een route waar het minder mensen treft, minder grote impact heeft.

Ik maak me zorgen over de door de who aangegeven gezondheidsrisico's voor mijn team en kinderen van de school:

Volgens onderzoeken van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en het International Agency for Research on Cancer (IARC) zorgt het dichtbij een hoogspanningskabel wonen voor een verhoogd risico op ziektes als: Kanker. Hart- en vaatziekten. Ziekten van het zenuwstelsel.

Verzonden: 10/16/2024 4:58:51 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 8
Postcode: 1760 AA
Woonplaats: Anna Paulowna
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeente Hollands Kroon mede namens Gemeente Den Helder, Gemeente Schagen en Gemeente Texel

Uw zienswijze:

Bij deze dien ik namens de gemeente Hollands Kroon, gemeente Den Helder, gemeente Schagen en gemeente Texel (regio de Kop van Noord-Holland) een gezamenlijke reactie in op de cNRD van de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

101956051_10312988_Brief_Reactie_De_Kop_cNRD_380kV_NNHN_De_Kop_ondertekend.pdf

Regio Kop van NH

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 KV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Ons kenmerk:
Datum: 16 oktober 2024
Behandeld door:
Onderwerp: Reactie cNRD 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Uw kenmerk:
Bijlagen:

Geachte Minister Hermans,

Met interesse hebben wij kennisgenomen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het project 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Uw project heeft als resultaat om een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding naar het hoogspanningsstation Middenmeer 150 te realiseren, één 380kV hoogspanningsstation in het zuiden van de Provincie en een 380/150 kV hoogspanningsstation in onze regio de Kop van Noord-Holland. Het hoeft geen betoog dat een dergelijke ontwikkeling grote invloed zal hebben op het landschap van Noord-Holland en de mensen die hier wonen, werken en recreëren. Wij gaan ervan uit dat u zich tot het uiterste zult inspannen om de negatieve effecten te beperken en maximaal te mitigeren. Wij volgen dit project daarom ook nauwlettend.

Wij dienen hierbij een reactie in op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het project 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (hierna: project 380 kV NNHN). Deze reactie is in lijn met een samen in de Kop van Noord-Holland (de Kop) afgestemd gewenst scenario voor dit project.

Dit project levert geen verfraaiing van ons landschap op, maar wij begrijpen dat een nieuwe 380 kV-verbinding met bijbehorend 380/150 kV station en opwaardering van het huidige station Middenmeer150 nodig is om de netcongestie op te lossen in Noord-Holland Noord en de Kop. Daarom steunen wij als Kop deze ontwikkeling. Wij hebben wel een sterke voorkeur voor de locatie waar het nieuwe 380/150 kV hoogspanningsstation in de Kop gaat komen. Daarnaast willen we hier niet alleen maar de spreekwoordelijke lasten van dragen, maar ook baten hebben bij deze ontwikkeling (mitigatie). We denken daarbij aan een vorm van compensatie. Dit zijn twee sleutelelementen voor onze steun.

Gewenst scenario
Een van de belangrijkste uitgangspunten voor de locatiekeuze van het nieuwe 380/150 kV hoogspanningsstation is, wat de Kop betreft, dat deze nabij het hoogspanningsstation Middenmeer 150 komt. In de omgeving van station Middenmeer 150 hebben in de afgelopen jaren veel ontwikkelingen plaatsgevonden. Denk hierbij aan de komst van grootschalige datacenters, de ontwikkeling van Windpark Wieringermeer en de kassen op Agriport A7. Dit is daarom ook een logische plek om nieuwe ontwikkelingen te concentreren. Niet alleen ruimtelijk gezien, maar ook ontstaan er zo koppelkansen op het gebied van duurzaamheid, kwaliteit van de leefomgeving en bereikbaarheid.

Regio Kop van NH

Onderzoeksalternatieven noordelijk 380/150 kV-hoogspanningsstation
Het is voor de Kop belangrijk dat deze nieuwe ontwikkeling zo min mogelijk negatieve landschappelijke impact heeft en een positieve impact heeft op de brede welvaart in de Kop. Daarom sluiten we de zoekgebieden uit die zich bevinden buiten de contouren van bestaande bedrijventerreinen (inclusief kassengebied). De Kop is van mening dat een locatie binnen de huidige contouren van Agriport A7 aansluit bij het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord. Hierin wordt gestuurd op duurzaam ruimtegebruik en het stapelen van functies. Het enige bestaande bedrijventerrein/kassengebied met voldoende ruimte is Agriport A7. Om deze redenen verzoeken wij u om de stationslocaties NO5, NO6, NO3, NO2, NM1, NW2 en NW1 (zie blz. 13 cNRD) op voorhand te schrappen. Wanneer het station binnen de huidige contouren van Agriport komt, is er een kleinere opgave om deze landschappelijk in te passen. Dit kan een gunstige uitwerking hebben op het verbeteren van de brede welvaart in de hele Kop omdat er minder (financiële) middelen hoeven te worden besteed aan het landschappelijk inpassen van het station zelf.

De 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord is onlosmakelijk verbonden met het Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ) 2031-2040. Gelet op deze koppeling willen we u het volgende meegeven:

- De Kop heeft de nadrukkelijke wens om gekozen te worden als aanlandlocatie voor waterstof omdat dat past in de ambitie om een (nationale) waterstofhub te worden;
- De Kop vindt het onwenselijk om de 380 kV-hoogspanningsverbinding naar Den Helder door te trekken en daar een aanlanding voor elektriciteit te faciliteren vanwege de grote ruimtelijke en maatschappelijke impact. Dit vraagt immers om een extra hoogspanningsverbinding van de omgeving Agriport naar Den Helder met een extra 380 KV-station in de omgeving Kooypunt/Kooyhaven en een dubbele mastenrij om de aanlanding elektriciteit mogelijk te maken.

Sturende ontwerpprincipes

De drie sturende ontwerpprincipes voor de stationslocaties in de concept NRD (onderdeel ruimtelijke kwaliteit) zijn alleen gericht op het voorkomen of vermijden van negatieve impact. In onze ogen is er bij deze ontwikkeling per definitie sprake van negatieve impact. Daarom dringen wij aan op een vierde aanvullend ontwerpprincipe, waarmee ook wordt beoordeeld of er een mogelijkheid bestaat om de landschappelijke kwaliteit op en rond de locatie juist te verbeteren. Wij beogen hiermee koppelkansen mee te laten wegen voor het verbeteren van landschappelijke kwaliteit (Pag. 35 Notitie onderzoeksalternatieven). Benodigde investeringen hiervoor moeten wat ons betreft onderdeel zijn van de compensatie.

Meer onderscheidend beoordelingskader voor landschap

Voor zover u niet meegaat in ons verzoek om de stationslocaties NO5, NO6, NO3, NO2, NM1, NW2 en NW1 op voorhand te schrappen, verzoeken wij u om het beoordelingskader voor stationslocaties zodanig aan te passen dat de effecten op het (open) landschap een nadrukkelijker onderscheidend karakter krijgen. Op geen van de locaties zal er, in onze beleving, sprake zijn van een positief effect op het landschap. Het best te halen resultaat is neutraal. Dan blijft er een bandbreedte over van vier categorieën (sterk negatief, negatief, beperkt negatief en neutraal). Wij vinden dit een te kleine bandbreedte voor zo'n belangrijk onderwerp. Voor een goede beoordeling vinden wij een bandbreedte van zeven categorieën een minimaal vereiste (zelfde aantal als andere. Hetzelfde geldt voor het bovengrondse tracé van de hoogspanningsverbinding.

Regio Kop van NH

Ondergrondse verbindingen

Eerder hebben we u gevraagd te onderzoeken of de verbinding tussen de stations (zoveel mogelijk) ondergronds kan worden aangelegd. We begrijpen uit uw argumenten met betrekking tot leveringszekerheid en dergelijke, dat dit niet uw voorkeur heeft. We blijven echter uw aandacht vragen voor het ondergronds aanleggen van de verbinding waar dat de beste oplossing zou zijn. Vooral in de omgeving waar mensen wonen en gezondheidsaspecten in het geding zijn, vragen we u ruimhartig om te gaan met de afweging tussen bovengrondse en ondergrondse aanleg.

Toevoegen extra alternatief

Zoals eerder aangegeven is de enige plek die voor ons in aanmerking komt voor een nieuw transformatorstation een locatie binnen de huidige contouren van Agriport A7. Naast de door u opgenomen alternatieven zien wij nog een extra potentiële locatie. Deze locatie op Agriport met een oppervlakte van circa 25 hectare hebben wij rood omkaderd opgenomen in onderstaande afbeelding. Wij beseffen dat deze locatie minder marge biedt voor de inpassing. Echter omdat deze locatie bijna volledig is omsloten door bestaande kassen hoeft de ruimte voor landschappelijke inpassing minder groot te zijn. Bovendien is de oppervlakte van deze locatie aanzienlijk groter dan de benodigde 17 hectare. Om deze redenen vinden wij dit een volwaardig alternatief dat in het alternatieven onderzoek meegenomen moet worden. Een laatste voordeel van deze locatie is de zeer korte afstand tot het bestaande 150kV station waar het nieuwe station mee moet worden verbonden.

Regio Kop van NH

Compensatie
In de omgeving van station Middenmeer 150 hebben in de afgelopen jaren veel ontwikkelingen plaatsgevonden. Denk hierbij aan de komst van grootschalige datacenters, de ontwikkeling van Windpark Wieringermeer en de kassen op Agriport A7. Wanneer er daarnaast ook een 380kV station landt in de Kop, zetten we in op ruimschootse compensatie voor de impact hiervan. Dit kan onder andere in de vorm van:

- Een wenkend perspectief voor de regio door middel van een duurzaam investeringsprogramma;
- Het versterken van landschappelijke waarden en concrete investeringen in ruimtelijke kwaliteit;
- Compensatie van benodigde investeringen in het wegennetwerk van en naar de locatie, ook tijdens de bouwfase;
- Het vergroten van brede welvaart;
- Het ondergronds brengen van bestaande 150kV verbindingen;
- Het versterken van de leefbaarheid in kleine kernen;
- Het vragen van een kleinere bijdrage van de Kop bij toekomstige RES-doelstellingen;
- Meewerken aan levering van voldoende energie voor waterstofproductie (projecten Statkraft en H2Gateway) op Oostoever via ondergrondse 150 kV verbindingen.

Ook gaan wij ervan uit dat indien er negatieve gezondheidseffecten optreden in de nabijheid van de nieuwe lijn en/of station, wij daarvoor aanvullend gecompenseerd worden. Wij hechten grote waarde aan een gezonde en prettige leefomgeving voor onze inwoners. Daarnaast verzoeken wij u om in gesprek te blijven met ons, onze inwoners, bedrijven en instellingen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Regio Kop van Noord-Holland

Burgemeester en Wethouders van Den Helder

[redacted]
burgemeester

[redacted]
loco-secretaris

[redacted]

[redacted]

DEN HELDER · Hollands Kroon · Schagen · Gemeente Texel · .txl

Regio Kop van NH

Burgemeester en Wethouders van Hollands Kroon

A. van Dam
burgemeester

[redacted]

[redacted]
secretaris

[redacted]

Burgemeester en Wethouders van Schagen

M.J.P. van Kampen-Nouwen
burgemeester

[redacted]

[redacted]
secretaris

[redacted]

Burgemeester en Wethouders van Texel

M. Pol
burgemeester

[redacted]

[redacted]
secretaris

[redacted]

Akte van ondertekening

Dit bewijsdocument bevat de gegevens van het ondertekenverzoek alsmede een audit log van het ondertekentraject welke de ondertekenaars van het document hebben doorlopen.

Algemene informatie

Document naam	Brief Reactie De Kop cNRD 380kV NNHN De Kop handtekeningen Txl en DH en HK	**Ondertekentermijn**	31 dagen
Document ID	1e038cd8-4ef3-49e6-b0d3-b47731b518ca	**Aanbieder**	Gemeente Hollands Kroon
Aanmaakdatum	dinsdag 15 oktober 2024 15:28 CEST		

Ondertekenaar 1

Naam	Rian van Dam		
Verzoek verzonden	dinsdag 15 oktober 2024 15:28 CEST	**E-mail adres**	burgemeester@hollandskroon.nl
Document geopend	dinsdag 15 oktober 2024 16:48 CEST		
Muis handtekening	dinsdag 15 oktober 2024 16:49 CEST		

Ondertekenaar 2

Naam	[redacted]		
Verzoek verzonden	dinsdag 15 oktober 2024 16:49 CEST	**E-mail adres**	[redacted]
Document geopend	dinsdag 15 oktober 2024 19:41 CEST		
Muis handtekening	dinsdag 15 oktober 2024 19:42 CEST		

Ondertekenaar 3

Naam	[redacted]		
Verzoek verzonden	dinsdag 15 oktober 2024 19:42 CEST	**E-mail adres**	[redacted]
Document geopend	dinsdag 15 oktober 2024 19:56 CEST		
Muis handtekening	dinsdag 15 oktober 2024 19:57 CEST		

Ondertekenaar 4

Naam	[redacted]		
Verzoek verzonden	dinsdag 15 oktober 2024 19:57 CEST	**E-mail adres**	[redacted]
Document geopend	woensdag 16 oktober 2024 16:49 CEST		
Muis handtekening	woensdag 16 oktober 2024 16:50 CEST		

Document ondertekend	woensdag 16 oktober 2024 16:50 CEST

Verzonden: 10/16/2024 5:06:45 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als werker en inwoner van Gouwe Hoogwoud is gevraagd een zienswijze in te dienen over de voorgenomen netwerkuitbreiding 380 KV

Ik begrijp dat er meer elektriciteit nodig is voor het inmiddels overbevolkte deel van Noord - Holland. De keuze om door de kleine gemeente Opmeer te gaan valt moeilijk.

Dwars door een vogelbroed gebied (kievit-grutto-veldleeuwerik) lijkt me niet de juiste. Is het niet mogelijk de lijn naast de A 7 te projecteren? Zijn bovengrondse leidingen niet makkelijk te saboteren? Wat springstof bij een poot en op afstand laten springen en de hele regio zit zonder stroom.

1. Wat zijn de gevolgen voor de gezondheid van mens en dier in dat gebied.

2. Waarde daling van de onroerende goederen.

Verzonden: 10/16/2024 5:11:24 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Wilhelminapark
Huisnummer: 45
Postcode: 3581 NL
Woonplaats: Utrecht
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Adema Advocatuur & Advies

Uw zienswijze:

Ik verwijs u naar de aangehechte zienswijze zoals heden tevens per post is verzonden.

101956299_10313038_zienswijze[redacted].16102024.pdf

ADEMA
ADVOCATUUR & ADVIES

Adema Advocatuur & Advies

Wilhelminapark 45
3581 NL UTRECHT

Tel.: + 31 (0)6 103 55 705
E: marianne@adema-advocatuur.nl
Web: www.adema-advocatuur.nl

KvK no. 60699310

AANTEKENEN
Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV
netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Tevens op voorhand digitaal ingediend (via http://www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n)
Utrecht, 16 oktober 2024
Ons kenmerk [redacted] / ministerie – 1003302
Betreft: reactie op concept-NRD hoogspanningsverbinding Noord-Holland Noord

Geachte heer, mevrouw,

Door deze en derhalve tijdig dient ondergetekende [redacted], kantoorhoudende aan Wilhelminapark 45 te (3581 NL) Utrecht, in hoedanigheid van advocaat en derhalve tevens gemachtigde van cliënten:

- [redacted] handelend op persoonlijke titel en voor [redacted] tevens in hoedanigheid van vennoot van de vennootschap onder firma [redacted] wonend en gevestigd te [redacted] aan de [redacted], hierna verder te noemen: "**cliënten**",

de zienswijzen in op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord (hierna: de "**Concept-NRD**").

Een kennisgeving van de Concept-NRD is op 05-09-2024 gepubliceerd in de Staatscourant (nr. 29017). Bijgaand treft u een kopie aan van de Concept-NRD (**Bijlage 1**). Voorts treft u een uittreksel aan uit de Kamer van Koophandel van het bedrijf van cliënten, [redacted] (**Bijlage 2**).

Cliënten kunnen zich met de Concept-NRD niet verenigen en zenden u hierbij hun zienswijzen op dit voorgenomen projectbesluit.

De algemene voorwaarden van Adema Advocatuur & Advies, met daarin een beperking van aansprakelijkheid, zijn van toepassing op alle opdrachten aan Adema Advocatuur & Advies. Deze algemene voorwaarden zijn te vinden op www.adema-advocatuur.nl en worden op verzoek toegezonden.

ADEMA
ADVOCATUUR & ADVIES

Project 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord
De Concept-NRD "Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord" maakt onderdeel uit van het plan om tot een verhoging van de capaciteit op het 380kV-netwerk in Noord-Holland te komen. Het gaat hier om een verzwaring van het netwerk door middel van het plaatsen van hoogspanningsmasten met stroomlijnen en twee stations. Tennet heeft in de Concept-NRD meerdere zoekgebieden weergegeven als mogelijke route voor het realiseren van een nieuwe hoogspanningsverbinding.

Cliënten zijn tegen de voorgestelde route die op de kaart onder "Wat gaat er gebeuren" in de kennisgeving van de Concept-NRD in het "geel" is weergegeven en tevens in de Concept-NRD is aangeduid als "onderzoeksalternatief geel" (hierna ook te noemen: "**route geel**"). Indien route geel wordt gehanteerd voor het realiseren van het nieuwe hoogspanningstracé dan zullen de belangen van cliënten onevenredig worden geschaad. Dit zal zeer nadelige effecten hebben op de woon- en werkomgeving van cliënten alsook op de bedrijfsvoering van cliënten. Cliënten exploiteren namelijk een biologisch melkveebedrijf met gronden die gelegen zijn in het gebied dat wordt aangeduid als "route geel". Hieronder worden de nadelige gevolgen voor cliënten bij het gebruikmaken van "route geel" nader toegelicht.

Nadelige gevolgen voor cliënten door hoogspanningsverbinding
Gezondheidsrisico's
Vooropgesteld wordt dat cliënten in zijn algemeenheid vrezen voor gezondheidsrisico's op de lange termijn voor zowel mens en dier door magnetische straling van hoogspanningsleidingen- en masten. Indien "route geel" zal worden gebruikt voor het aanleggen van het hoogspanningstracé, dan zal dit betekenen dat hoogspanningsleidingen- en masten over en op het gebied worden geplaatst waar cliënten wonen, leven en werken. Hoogspanningsvelden zorgen voor elektromagnetische velden waaraan ernstige gezondheidsrisico's zijn verbonden, zoals lichamelijke klachten en zelfs vormen van kanker (leukemie). Cliënten vrezen voor nadelige gezondheidseffecten bij het werken en wonen op het land en in de buurt van hoogspanningsleidingen. Hiermee worden cliënten namelijk blootgesteld aan ernstige gezondheidsrisico's.

Magnetische velden en economische schade
Cliënten menen dat zij bij het realiseren van een hoogspanningstracé in de route geel schade zullen lijden, waaronder inkomsten- en vermogensschade. Meer in het bijzonder vanwege de nadelige effecten van het hoogspanningstracé voor hun bedrijfsvoering. In dit verband is van belang dat cliënten een biologisch melkveebedrijf exploiteren en melkvee houden op de percelen die zich in de "route geel" bevinden. De magnetische stralingen (magneetvelden) bij het realiseren van een hoogspanningstracé leiden tot gezondheidsrisico's voor het melkvee dat cliënten in dit gebied houden. Melkvee is uiterst gevoelig voor magnetische straling. Dit kan resulteren in bijvoorbeeld verminderde melkgift of melk die onbruikbaar is vanwege gezondheidsrisico's (voedselveiligheid). Ook gaat het voornoemde gepaard met toenemende ziektes, verlies van dieren en drachtigheidsproblemen (hogere inseminatiekosten). Cliënten vrezen in dit verband voor een enorme inkomsten- en winstderving doordat hun bedrijf als gevolg hiervan minder melk kan produceren en/of van mindere of zelfs onbruikbare kwaliteit.

Schade door geluidseffecten, verslechtering luchtkwaliteit en externe veiligheid
Cliënten zullen bovendien in persoon maar ook in hun bedrijfsvoering nadelige gevolgen ondervinden vanwege geluidseffecten die optreden door werkzaamheden tijdens de aanlegfase van de hoogspanningsverbindingen en door deze objecten zelf. Bovendien zal ook de luchtkwaliteit verslechteren

ADEMA
ADVOCATUUR & ADVIES

tijdens de bouwwerkzaamheden waarbij gassen en fijnstof worden uitgestoten met mogelijke schade voor zowel de gezondheid van cliënten als hun dieren (waaronder melkvee). Bovendien vrezen cliënten dat hun veiligheid in het geding komt door een toenemende kans op ongelukken, zoals incidenten door vallende onderdelen van hoogspanningsmasten, kabelbreuk, et cetera.

Schade als gevolg van grondderving (verlies aan exploitatieoppervlak)
In dit verband vrezen cliënten ook voor schade als gevolg van grondderving. Cliënten exploiteren een biologisch melkveebedrijf dat het EKO-keurmerk draagt en waarbij vergaande eisen worden gesteld aan landbouwgronden. Met de route geel zullen cliënten schade lijden als gevolg van grondderving in verband met de omvangrijke hoogspanningsmasten die worden plaatst op percelen die cliënten gebruiken voor de exploitatie van hun melkveebedrijf. Daar komt bij dat het voor cliënten zeer lastig zal zijn om nieuwe grond te verwerven dat voldoet aan de huidige marktwaarden. Het voornoemde geldt temeer omdat de percelen thans kwalificeren als biologische EKO-weilanden, waarbij de omschakeling van gronden naar biologisch een geruime tijd vergt (in beginsel duurt dit twee jaar). Cliënten zullen hierdoor schade lijden doordat zij in dat geval minder gronden ter beschikking hebben voor de exploitatie van hun melkveebedrijf. Dat er een kleiner areaal aan gronden resteert zal bovendien ook gelet op op de huidige mest- en stikstofproblematiek, zeer nadelig voor cliënten zijn. Bovendien zullen er ook beperkingen voor cliënten zijn om de gronden optimaal te gebruiken, waaronder voor begrazing. Het voornoemde zal nadelige gevolgen voor cliënten hebben temeer omdat cliënten ook vanwege de kwalificatie EKO-biologisch gehouden zijn om hun vee verplicht te laten weiden.

Schade door overige nadelige landbouwkundige gevolgen
Daarnaast zullen cliënten bij het plaatsen van een hoogspanningsverbinding op route geel ook nadelige gevolgen en derhalve schade ondervinden in het beheer en het bewerken van de grond. Door de plaatsing van hoogspanningsmasten zullen cliënten namelijk overlast (hinder) ondervinden bij het bewerken, beheren en exploiteren van de percelen die zich in dit gebied bevinden. Dit terwijl hieraan vergaande eisen worden gesteld mede in verband met de kwalificatie als biologisch EKO-weiland. Voorts kunnen er problemen ontstaan bij het beregenen van (delen van) percelen.

Horizonvervuiling
Met het plaatsen van het hoogspanningstracé op de route geel, zullen cliënten voorts geconfronteerd worden met een aanzienlijke aantasting van hun uitzicht en van het landschap. Cliënten genieten thans nog ongestoord van een open en mooi uitzicht over de weilanden, waaronder een open vergezicht op het groene weidevogelgebied van West-Friesland. Indien de plannen doorgaan dan wordt het uitzicht van cliënten aangetast door vele grote hoogspanningsmasten die overheersend in het landschap aanwezig zullen zijn en daarmee de horizon vervuilen.

Enorme waardevermindering van woning, bedrijf en gronden
Indien gebruik zal worden gemaakt van route geel dan zal dit voor cliënten bovendien tot gevolg hebben dat er sprake is van een aanzienlijke waardevermindering van hun woning, bedrijf en gronden. De onroerende zaken zullen namelijk aanzienlijk in waarde dalen door de aanleg van de hoogspanningsverbinding. Cliënten menen als gevolg van deze enorme waardevermindering aanzienlijke schade te zullen lijden en hierdoor onevenredig in hun belangen te worden geraakt.

ADEMA
ADVOCATUUR & ADVIES

Schade aan NNN-gebied en biologische EKO-weilanden

Indien voor het hoogspanningstracé de route geel wordt gevolgd dan zal dit aanzienlijke schade tot gevolg hebben vanwege de nadelige effecten op de natuurwaarden. De route geel gaat namelijk dwars door het Natuurnetwerk Nederland ("NNN-gebied") heen en biologische (kruidenrijke) EKO-weilanden die mede in eigendom en gebruik zijn van cliënten. Een NNN-gebied is van groot belang voor het beschermen en behouden van planten en diersoorten. Het netwerk helpt namelijk voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en natuurgebieden hun waarde verliezen. Het is derhalve van groot belang dat dit gebied intact wordt gehouden voor de biodiversiteit en daarmee de kwaliteit van de leefomgeving van de dieren en planten. Bovendien fungeert het gebied thans als weide foerageergebied voor diverse vogelsoorten (Grutto, Kievit, Scholekster, etc.). Het plaatsen van een hoogspanningstracé door dit gebied zal daarmee tevens aanzienlijke schade tot gevolg hebben voor de weidevogelstand en het biologische landschap. Dit terwijl in dit gebied juist het behoud van biodiversiteit wordt nagestreefd. Cliënten vrezen dat met het doorgaan van de plannen dan ook sprake zal zijn van een vernietiging van de landschapswaarden (en biodiversiteit), zoals mede door cliënten is opgebouwd (o.a. samen met de Weidevogelvereniging en Landschap Noord-Holland).

Afname van biologisch areaal

In het verlengde hiervan merken cliënten op dat biologische gronden en biologische veeteelt in Nederland zeer schaars zijn. Dit terwijl er vanuit Nederland maar ook vanuit Europa de ambitie is om het oppervlak voor biologische landbouw en veeteelt aanzienlijk uit te breiden. Indien voor route geel gekozen wordt dan wordt afbreuk gedaan aan het huidige Nederlandse areaal voor biologische productie. Dit druist daarmee in tegen de doelstellingen en ambities om het biologische areaal in Nederland uit te breiden. In dit verband menen cliënten dat het onzorgvuldig is dat er bij het voortraject geen landbouworganisaties of biologische verenigingen zijn betrokken, aangezien bij het inwinnen van advies bij dergelijke organisaties reeds in een eerder stadium al duidelijk zou zijn geweest dat de "route geel" geen optie kan zijn gelet op de ernstige aantasting van de natuur- en landschapswaarden.

Conclusie

Gelet op het voorgaande, menen cliënten dat indien bij de uitvoering van de nieuwe hoogspanningsverbinding, route geel wordt gehanteerd zij aanzienlijke schade zullen lijden en derhalve op onevenredige wijze in hun belangen worden geraakt. Cliënten verzoeken u de plannen voor het project "Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord", zoals vastgelegd in de Concept NRD dan ook te heroverwegen en om bij het uitvoeren van de plannen *géén* gebruik te maken van de voorgestelde "route geel".

Hoogachtend

[redacted]

BIJLAGE 1

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
202405010
Nr. 29017
5 september 2024

Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord, Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)

Van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (MER) voor het bovengenoemde project.
Iedereen kan op de notitie reageren door het indienen van een reactie binnen de bovengenoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

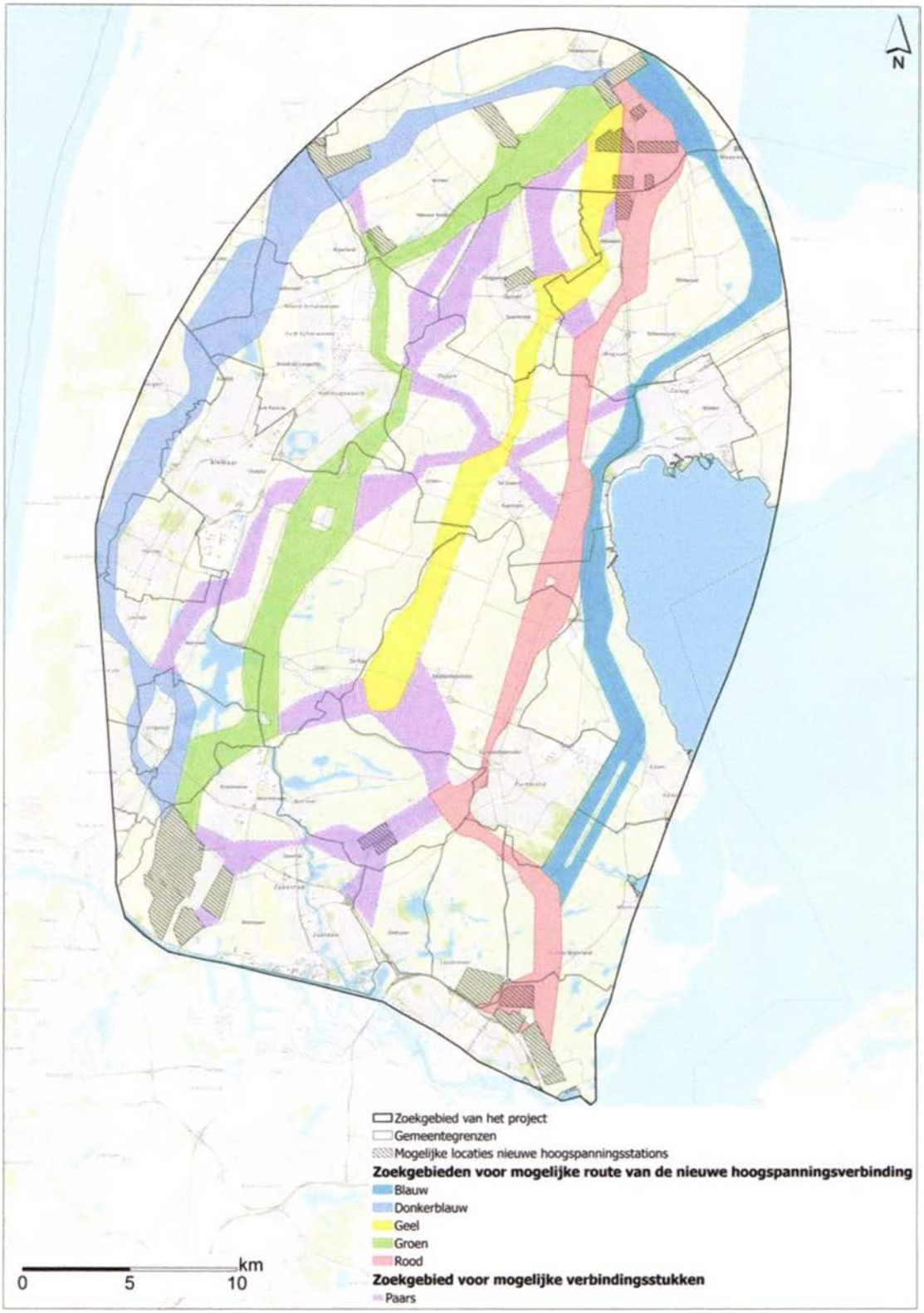

TenneT wil in het noorden van Noord-Holland, ten noorden van het Noordzeekanaalgebied, het elektriciteitsnetwerk uitbreiden door een bovengrondse 380 kV-verbinding aan te leggen en twee hoogspanningsstations. Eén station op de bestaande 380kV-lijn tussen Beverwijk-Diemen en één bij Middenmeer.

Waarom is dit project nodig?

We wekken in Nederland steeds meer duurzame energie op en de vraag naar stroom neemt toe, omdat we bijvoorbeeld van gas op stroom overstappen en steeds vaker elektrisch rijden. Ook de toename van zonnepanelen en windmolens zorgt voor meer druk op het stroomnet, waardoor er sprake is van knelpunten in het hoogspanningsnet.
Teveel verkeer op een snelweg zorgt voor files. Dit geldt ook voor ons stroomnet. Ook het huidige elektriciteitsnet in Noord-Holland kan de enorme vraag en het aanbod nauwelijks aan. Er ontstaan dus files op het net en de kans op storingen neemt toe. Om overbelasting te voorkomen, verzwaart TenneT het bestaande stroomnet in de provincie met meer en dikkere kabels en stroomlijnen in masten. Oftewel het stroomnet wordt toekomstbestendig gemaakt.
Net als de rest van Nederland krijgt ook het noorden van de provincie Noord-Holland een aansluiting op het 380 kV-net. Bij dit nieuwe, zwaardere netwerk horen hoogspanningsmasten met stroomlijnen en twee stations. Dit zijn de afritten van de stroomsnelweg.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de projectprocedure van toepassing. Dit betekent dat de locatie en het tracé worden vastgelegd in een projectbesluit. De Minister van Klimaat en Groene Groei en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen dit projectbesluit vast (vermoedelijk in 2029). Besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Minister voor Klimaat en Energie coördineert deze procedure.

Milieueffectrapportage

Een milieueffectrapportage (mer-procedure) brengt de milieueffecten van een activiteit of project in beeld. Op deze manier kan het milieubelang volwaardig meegewogen worden in de besluitvorming, in dit geval het projectbesluit. Om deze effecten zichtbaar te maken, wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De eerste stap in de mer-procedure is het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Hierin is beschreven welke alternatieve oplossingen, welke milieueffecten en met welke diepgang deze onderzocht gaan worden in het MER. De Commissie voor de milieueffectrapportage wordt om onafhankelijk advies gevraagd op dit concept-NRD.

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 reageren op de concept-NRD. In deze periode kunt u de documenten bekijken op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n

U kunt op drie manieren reageren:
- Bij voorkeur digitaal: via http://www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n
- Per post:
  Bureau Energieprojecten
  Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord
  Postbus 111
  9200 AC Drachten
  Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.
- Voor het opnemen van mondelinge reactie is er tijdens de inloopbijeenkomst een notulist aanwezig. Ook kunt u op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 070 379 89 79.

Informatiebijeenkomsten

U bent welkom bij de informatiebijeenkomsten die het Ministerie van Klimaat en Groene Groei organiseert, samen met TenneT. U kunt daar uw vragen stellen. Er is geen algemene presentatie. U kunt (zonder aanmelding) in- en uitlopen tussen 19.00 en 21.00 uur.
De bijeenkomsten zijn op:
- Dinsdag 17 september 2024 – Ontmoetingskerk De Meerbaak, Professor Ter Veenweg 4, 1775 BH Middenmeer
- Woensdag 18 september 2024 – Wijkcentrum Overdie, Van Maerlantstraat 8-10, 1813 BH Alkmaar
- Maandag 23 september 2024 – Villa Groet, Het Hoog 1, 1633 GE Avenhorn
- Dinsdag 24 september 2024 – Taborkerk, Maasstraat 2 1442 RV Purmerend
- Donderdag 26 september 2024- Buurtcentrum A3, Dorpsstraat 386, 1566 BR Assendelft

Wat gebeurt er hierna?

De concept-NRD wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en provincies. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de definitieve NRD. Op basis van die notitie wordt het MER opgesteld. Het MER vormt samen met de Integrale Effecten Analyse (IEA) de onderbouwing voor het projectbesluit. Het MER komt, samen met het ontwerp van het projectbesluit en de daarmee samenhangende besluiten, ter inzage te liggen. In een latere fase kunt u daar ook weer op reageren.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Niet iedereen is even handig met computers. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid. Deze informatiepunten vindt u in de bibliotheken. U kunt er makkelijk binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld voor het op de computer bekijken van documenten die bij dit project horen. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-nen op de website van TenneT. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

BIJLAGE 2

Online inzage uittreksel - Fa. A.N. Ruijter - 51488507

KVK-nummer	51488507

De onderneming / organisatie wil niet dat haar adresgegevens worden gebruikt voor ongevraagde postreclame en verkoop aan de deur.

Samenwerkingsverband

RSIN	850047651
Rechtsvorm	Vennootschap Onder Firma
Naam	[redacted]
Datum oprichting	01-01-2010
Duur	Onbepaald

Onderneming

Handelsnaam	[redacted]
Startdatum onderneming	01-01-2010 (datum registratie: 20-12-2010)
Activiteiten	SBI-code: 01411 - Houden van melkvee
Werkzame personen	2

Vestiging

Vestigingsnummer	000021512515
Handelsnaam	[redacted]
Bezoekadres	[redacted]
Datum vestiging	01-01-2010 (datum registratie: 20-12-2010)
Activiteiten	SBI-code: 01411 - Houden van melkvee Melkveehouderij
Werkzame personen	2

Vennoten

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	01-01-2010 (datum registratie: 20-12-2010)
Bevoegdheid	Bevoegd tot een bedrag van EUR 10.000,00. Er zijn overige beperkende bepalingen. Raadpleeg opgave.

Naam	[redacted]
Geboortedatum	[redacted]
Datum in functie	01-01-2010 (datum registratie: 20-12-2010)
Bevoegdheid	Bevoegd tot een bedrag van EUR 10.000,00. Er zijn overige beperkende bepalingen. Raadpleeg opgave.

Gegevens zijn vervaardigd op 15-10-2024 om 10.03 uur.

Verzonden: 10/16/2024 5:12:19 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

Verzonden: 10/16/2024 5:16:58 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik heb kennis genomen van het voornemen om bovengronds hoogspanningsmasten te plaatsen. Ik begrijp, dat dat noodzakelijk is, maar pleit ervoor om deze zo min mogelijk bij bewoond gebied te plaatsen om gezondheidsproblemen in de toekomst te voorkomen. Ik wens u bij de routekeuze veel wijsheid toe.

Verzonden: 10/16/2024 5:22:56 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Wilhelminapark
Huisnummer: 45
Postcode: 3581 NL
Woonplaats: Utrecht
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Adema Advocatuur & Advies

Uw zienswijze:

Ik verwijs u naar de aangehechte zienswijze zoals heden tevens per post is verzonden.

101956462_10313069_zienswijze.[redacted].16102024.pdf

ADEMA
ADVOCATUUR & ADVIES

Adema Advocatuur & Advies

Wilhelminapark 45
3581 NL UTRECHT

Tel.: [redacted]
E: [redacted]
Web: www.adema-advocatuur.nl

KvK no. 60699310

AANTEKENEN
Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV
netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Tevens op voorhand digitaal ingediend (via http://www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n)
Utrecht, 16 oktober 2024
Ons kenmerk: A.N. en A.M. Ruijter / ministerie – 1003303
Betreft: reactie op concept-NRD hoogspanningsverbinding Noord-Holland Noord

Geachte heer, mevrouw,

Door deze en derhalve tijdig dient ondergetekende, mr. M.H. Adema, kantoorhoudende aan Wilhelminapark 45 te (3581 NL) Utrecht, in hoedanigheid van advocaat en derhalve tevens gemachtigde van cliënten:

- de heer A.N. Ruijter en mevrouw A.M. Ruijter-Vader, wonend te (1715 KS) Spanbroek aan de Grote Zomerdijk 55, hierna verder te noemen: "**cliënten**",

de zienswijzen in op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord (hierna: de "**Concept-NRD**").

Een kennisgeving van de Concept-NRD is op 05-09-2024 gepubliceerd in de Staatscourant (nr. 29017). Bijgaand treft u een kopie aan van de Concept-NRD (**Bijlage 1**).

Cliënten kunnen zich met de Concept-NRD niet verenigen en zenden u hierbij hun zienswijzen op dit voorgenomen projectbesluit.

Project 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord
De Concept-NRD "Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord" maakt onderdeel uit van het plan om tot een verhoging van de capaciteit op het 380kV-netwerk in Noord-Holland te komen. Het gaat hier om een verzwaring van het netwerk door middel van het plaatsen van hoogspanningsmasten met stroomlijnen en twee stations. Tennet heeft in de Concept-NRD meerdere zoekgebieden weergegeven als mogelijke route voor het realiseren van een nieuwe hoogspanningsverbinding.

De algemene voorwaarden van Adema Advocatuur & Advies, met daarin een beperking van aansprakelijkheid, zijn van toepassing op alle opdrachten aan Adema Advocatuur & Advies. Deze algemene voorwaarden zijn te vinden op www.adema-advocatuur.nl en worden op verzoek toegezonden.

ADEMA
ADVOCATUUR & ADVIES

Cliënten zijn tegen de voorgestelde route die op de kaart onder "Wat gaat er gebeuren" in de kennisgeving van het Concept-NRD in het "geel" is weergegeven en tevens in het Concept-NRD is aangeduid als "onderzoeksalternatief geel" (hierna ook te noemen: "**route geel**"). Indien route geel wordt gehanteerd voor het realiseren van het nieuwe hoogspanningstracé dan zullen de belangen van cliënten onevenredig worden geschaad. Dit zal zeer nadelige effecten hebben op de woon- en leefomgeving van cliënten. Cliënten wonen namelijk in de dichte nabijheid van het gebied dat wordt aangeduid als "route geel". Hieronder worden de nadelige gevolgen voor cliënten bij het gebruikmaken van "route geel" nader toegelicht.

Nadelige gevolgen voor cliënten door hoogspanningsverbinding

Gezondheidsrisico's

Vooropgesteld wordt dat cliënten in zijn algemeenheid vrezen voor gezondheidsrisico's op de lange termijn voor zowel mens en dier door magnetische straling van hoogspanningsleidingen- en masten. Indien "route geel" zal worden gebruikt voor het aanleggen van het hoogspanningstracé, dan zal dit betekenen dat hoogspanningsleidingen- en masten over en op het gebied worden geplaatst waar cliënten wonen en leven. Hoogspanningsvelden zorgen voor elektromagnetische velden waaraan ernstige gezondheidsrisico's zijn verbonden, zoals lichamelijke klachten en zelfs vormen van kanker (leukemie). Cliënten vrezen voor nadelige gezondheidseffecten bij het wonen in de buurt van hoogspanningsleidingen. Hiermee worden cliënten namelijk blootgesteld aan ernstige gezondheidsrisico's.

Schade door geluidseffecten, verslechtering luchtkwaliteit en externe veiligheid

Cliënten zullen bovendien nadelige gevolgen ondervinden vanwege geluidseffecten die optreden door werkzaamheden tijdens de aanlegfase van de hoogspanningsverbindingen en door deze objecten zelf. Bovendien zal ook de luchtkwaliteit verslechteren tijdens de bouwwerkzaamheden waarbij gassen en fijnstof worden uitgestoten met mogelijke schade voor de gezondheid van cliënten. Bovendien vrezen cliënten dat hun veiligheid in het geding komt door een toenemende kans op ongelukken, zoals incidenten door vallende onderdelen van hoogspanningsmasten, kabelbreuk, et cetera.

Horizonvervuiling

Met het plaatsen van het hoogspanningstracé op de route geel, zullen cliënten voorts geconfronteerd worden met een aanzienlijke aantasting van hun uitzicht en van het landschap. Cliënten genieten thans nog ongestoord van een open en mooi uitzicht over de weilanden, waaronder een open vergezicht op het groene weidevogelgebied van West-Friesland. Indien de plannen doorgaan dan wordt het uitzicht van cliënten aangetast door vele grote hoogspanningsmasten die overheersend in het landschap aanwezig zullen zijn en daarmee de horizon vervuilen.

Enorme waardevermindering van woning en grond

Indien gebruik zal worden gemaakt van route geel dan zal dit voor cliënten bovendien tot gevolg hebben dat er sprake is van een aanzienlijke waardevermindering van hun woning en grond. De onroerende zaken zullen namelijk aanzienlijk in waarde dalen door de aanleg van de hoogspanningsverbinding. Cliënten menen als gevolg van deze enorme waardevermindering aanzienlijke schade te zullen lijden en hierdoor onevenredig in hun belangen te worden geraakt.

ADEMA
ADVOCATUUR & ADVIES

Schade aan NNN-gebied en biologische EKO-weilanden

Indien voor het hoogspanningstracé de route geel wordt gevolgd dan zal dit aanzienlijke schade tot gevolg hebben vanwege de nadelige effecten op de natuurwaarden. De route geel gaat namelijk dwars door het Natuurnetwerk Nederland ("NNN-gebied") heen en biologische (kruidenrijke) EKO-weilanden. Een NNN-gebied is van groot belang voor het beschermen en behouden van planten en diersoorten. Het netwerk helpt namelijk voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en natuurgebieden hun waarde verliezen. Het is derhalve van groot belang dat dit gebied intact wordt gehouden voor de biodiversiteit en daarmee de kwaliteit van de leefomgeving van de dieren en planten. Bovendien fungeert het gebied thans als weide foerageergebied voor diverse vogelsoorten (Grutto, Kievit, Scholekster, etc.). Het plaatsen van een hoogspanningstracé door dit gebied zal daarmee tevens aanzienlijke schade tot gevolg hebben voor de weidevogelstand en het biologische landschap. Dit terwijl in dit gebied juist het behoud van biodiversiteit wordt nagestreefd. Cliënten vrezen dat met het doorgaan van de plannen dan ook sprake zal zijn van een vernietiging van de landschapswaarden (en biodiversiteit), zoals mede is opgebouwd door biologische boeren (o.a. samen met de Weidevogelvereniging en Landschap Noord-Holland).

Afname van biologisch areaal

In het verlengde hiervan merken cliënten op dat biologische gronden en biologische veeteelt in Nederland zeer schaars zijn. Dit terwijl er vanuit Nederland maar ook vanuit Europa de ambitie is om het oppervlak voor biologische landbouw en veeteelt aanzienlijk uit te breiden. Indien voor route geel gekozen wordt dan wordt afbreuk gedaan aan het huidige Nederlandse areaal voor biologische productie. Dit druist daarmee in tegen de doelstellingen en ambities om het biologische areaal in Nederland uit te breiden. In dit verband menen cliënten dat het onzorgvuldig is dat er bij het voortraject geen landbouworganisaties of biologische verenigingen zijn betrokken, aangezien bij het inwinnen van advies bij dergelijke organisaties reeds in een eerder stadium al duidelijk zou zijn geweest dat de "route geel" geen optie kan zijn gelet op de ernstige aantasting van de natuur- en landschapswaarden.

Conclusie

Gelet op het voorgaande, menen cliënten dat indien bij de uitvoering van de nieuwe hoogspanningsverbinding, route geel wordt gehanteerd zij aanzienlijke schade zullen lijden en derhalve op onevenredige wijze in hun belangen worden geraakt. Cliënten verzoeken u de plannen voor het project "Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord", zoals vastgelegd in de Concept NRD dan ook te heroverwegen en om bij het uitvoeren van de plannen *géén* gebruik te maken van de voorgestelde "route geel".

Hoogachtend

mr. M.H. Adema MFP
Advocaat

BIJLAGE 1

202405013

STAATSCOURANT

Nr. 29017

5 september 2024

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord, Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)

Van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (MER) voor het bovengenoemde project.
Iedereen kan op de notitie reageren door het indienen van een reactie binnen de bovengenoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

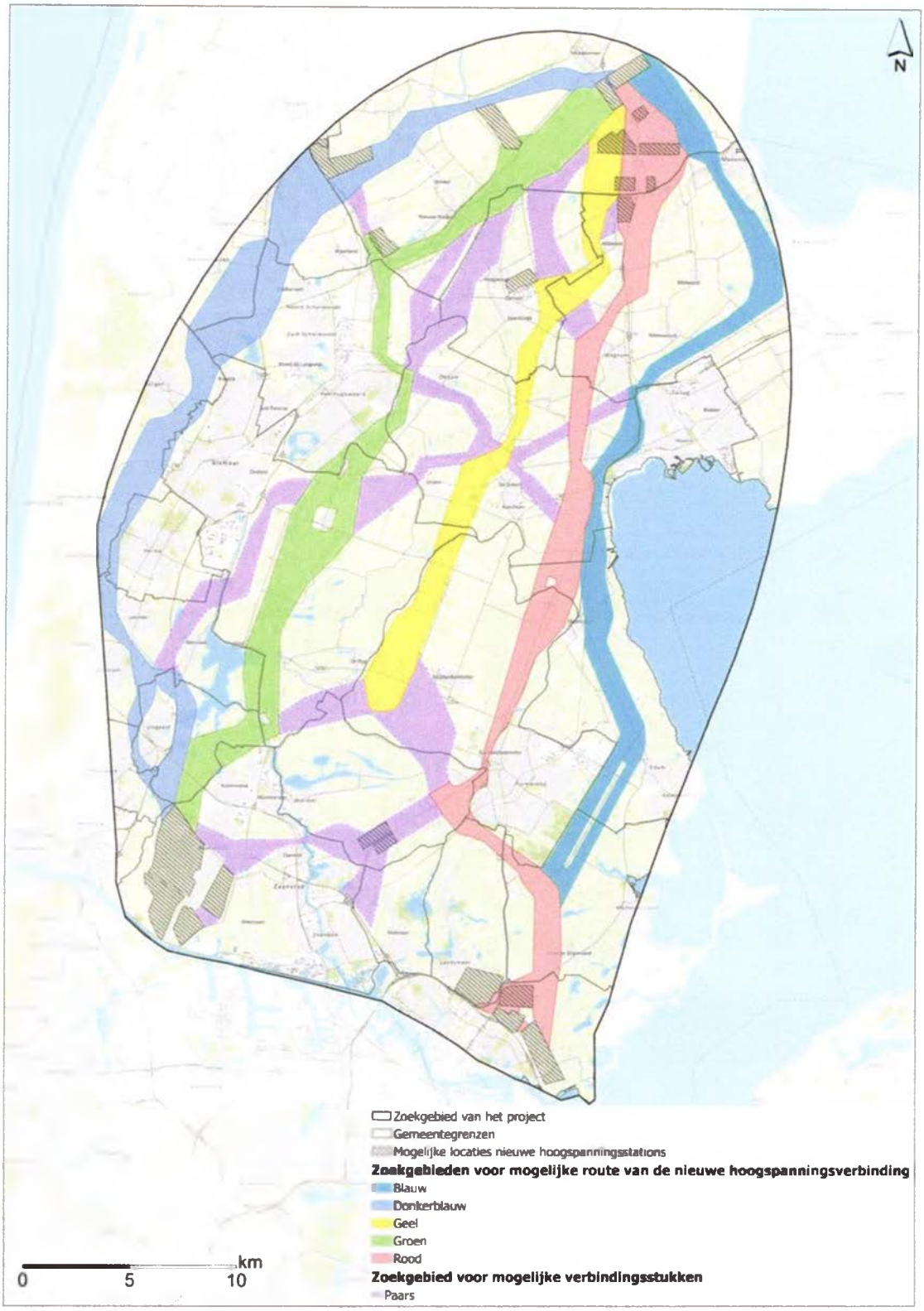

TenneT wil in het noorden van Noord-Holland, ten noorden van het Noordzeekanaalgebied, het elektriciteitsnetwerk uitbreiden door een bovengrondse 380 kV-verbinding aan te leggen en twee hoogspanningsstations. Eén station op de bestaande 380kV-lijn tussen Beverwijk-Diemen en één bij Middenmeer.

Waarom is dit project nodig?

We wekken in Nederland steeds meer duurzame energie op en de vraag naar stroom neemt toe, omdat we bijvoorbeeld van gas op stroom overstappen en steeds vaker elektrisch rijden. Ook de toename van zonnepanelen en windmolens zorgt voor meer druk op het stroomnet, waardoor er sprake is van knelpunten in het hoogspanningsnet.
Teveel verkeer op een snelweg zorgt voor files. Dit geldt ook voor ons stroomnet. Ook het huidige elektriciteitsnet in Noord-Holland kan de enorme vraag en het aanbod nauwelijks aan. Er ontstaan dus files op het net en de kans op storingen neemt toe. Om overbelasting te voorkomen, verzwaart TenneT het bestaande stroomnet in de provincie met meer en dikkere kabels en stroomlijnen in masten. Oftewel het stroomnet wordt toekomstbestendig gemaakt.
Net als de rest van Nederland krijgt ook het noorden van de provincie Noord-Holland een aansluiting op het 380 kV-net. Bij dit nieuwe, zwaardere netwerk horen hoogspanningsmasten met stroomlijnen en twee stations. Dit zijn de afritten van de stroomsnelweg.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de projectprocedure van toepassing. Dit betekent dat de locatie en het tracé worden vastgelegd in een projectbesluit. De Minister van Klimaat en Groene Groei en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen dit projectbesluit vast (vermoedelijk in 2029). Besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Minister voor Klimaat en Energie coördineert deze procedure.

Milieueffectrapportage

Een milieueffectrapportage (mer-procedure) brengt de milieueffecten van een activiteit of project in beeld. Op deze manier kan het milieubelang volwaardig meegewogen worden in de besluitvorming, in dit geval het projectbesluit. Om deze effecten zichtbaar te maken, wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De eerste stap in de mer-procedure is het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Hierin is beschreven welke alternatieve oplossingen, welke milieueffecten en met welke diepgang deze onderzocht gaan worden in het MER. De Commissie voor de milieueffectrapportage wordt om onafhankelijk advies gevraagd op dit concept-NRD.

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 reageren op de concept-NRD. In deze periode kunt u de documenten bekijken op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n

U kunt op drie manieren reageren:
- Bij voorkeur digitaal: via http://www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n
- Per post:
  Bureau Energieprojecten
  Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord
  Postbus 111
  9200 AC Drachten
  Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.
- Voor het opnemen van mondelinge reactie is er tijdens de inloopbijeenkomst een notulist aanwezig. Ook kunt u op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 070 379 89 79.

Informatiebijeenkomsten

U bent welkom bij de informatiebijeenkomsten die het Ministerie van Klimaat en Groene Groei organiseert, samen met TenneT. U kunt daar uw vragen stellen. Er is geen algemene presentatie. U kunt (zonder aanmelding) in- en uitlopen tussen 19.00 en 21.00 uur.
De bijeenkomsten zijn op:
- Dinsdag 17 september 2024 – Ontmoetingskerk De Meerbaak, Professor Ter Veenweg 4, 1775 BH Middenmeer
- Woensdag 18 september 2024 – Wijkcentrum Overdie, Van Maerlantstraat 8-10, 1813 BH Alkmaar
- Maandag 23 september 2024 – Villa Groet, Het Hoog 1, 1633 GE Avenhorn
- Dinsdag 24 september 2024 – Taborkerk, Maasstraat 2 1442 RV Purmerend
- Donderdag 26 september 2024- Buurtcentrum A3, Dorpsstraat 386, 1566 BR Assendelft

Wat gebeurt er hierna?

De concept-NRD wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en provincies. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de definitieve NRD. Op basis van die notitie wordt het MER opgesteld. Het MER vormt samen met de Integrale Effecten Analyse (IEA) de onderbouwing voor het projectbesluit. Het MER komt, samen met het ontwerp van het projectbesluit en de daarmee samenhangende besluiten, ter inzage te liggen. In een latere fase kunt u daar ook weer op reageren.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Niet iedereen is even handig met computers. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid. Deze informatiepunten vindt u in de bibliotheken. U kunt er makkelijk binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld voor het op de computer bekijken van documenten die bij dit project horen. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-nen op de website van TenneT. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Verzonden: 10/16/2024 5:27:40 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Via deze weg wil ik formeel bezwaar maken tegen de geplande plaatsing van een hoogspanningskabel boven ons dorp Oudendijk. Deze ingreep heeft naar mijn mening ernstige gevolgen voor zowel de gezondheid van de inwoners als voor de leefbaarheid en waarde van het dorp. Mijn bezwaren zijn als volgt onderbouwd:

1. Gezondheid van kinderen:

Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden van hoogspanningslijnen een verhoogd risico kan geven op gezondheidsproblemen bij kinderen, waaronder een verhoogde kans op leukemie. Oudendijk is een dorp waar veel jonge gezinnen wonen, en het plaatsen van hoogspanningskabels vormt een direct risico voor de gezondheid van onze kinderen. Dit is niet acceptabel!

2. Gezondheid van kwetsbare mensen:

In ons dorp wonen ook ouderen en mensen met een zwakker immuunsysteem. Deze groep is extra kwetsbaar voor invloeden van buitenaf, waaronder de straling van hoogspanningskabels. Hoewel de lange termijn effecten niet altijd direct zichtbaar zijn, moeten we het voorzorgsprincipe in acht nemen en zorgen dat deze groep beschermd wordt tegen potentiële gezondheidsrisico's.

3. Gezondheid van de algehele bevolking van Oudendijk:

Niet alleen kinderen en kwetsbare personen lopen risico; ook de algehele bevolking van Oudendijk kan te maken krijgen met gezondheidsproblemen door blootstelling aan elektromagnetische velden. Het ontbreken van overtuigend bewijs dat deze velden op de lange termijn veilig zijn, maakt het onverantwoord om een hoogspanningskabel boven een woongebied te plaatsen. De gevolgen op lange termijn, zoals een verhoogd risico op kanker en andere chronische ziekten, kunnen ingrijpend zijn.

4. Waardevermindering van huizen en grond:

De aanwezigheid van een hoogspanningskabel boven een dorp heeft bewezen negatieve gevolgen voor de waarde van huizen en grond. Voor veel inwoners van Oudendijk is hun woning hun grootste investering, en de aanwezigheid van zo'n storend en gevaarlijk element zal de waarde van hun eigendom aanzienlijk doen dalen. Dit is een directe economische schade voor de bewoners die geen rechtvaardiging heeft.

5. Rust, ruimte en uitzicht:

Oudendijk is geliefd vanwege de rust, ruimte en het landelijke uitzicht. Veel inwoners hebben bewust gekozen om in dit dorp te gaan wonen vanwege de natuurlijke omgeving en de afwezigheid van storende elementen zoals hoogspanningskabels. Het plaatsen van een dergelijke infrastructuur gaat direct in tegen de redenen waarom veel inwoners hier zijn neergestreken en zal de leefkwaliteit aanzienlijk verminderen.

6. Grote impact op een klein dorp:

Oudendijk is een klein dorp, en de plaatsing van een hoogspanningskabel heeft hier een veel grotere impact dan in grotere, stedelijke gebieden. De aanwezigheid van een dergelijke lijn zal het kleinschalige, pittoreske karakter van het dorp onherroepelijk aantasten. Dit leidt tot aantasting van het woonplezier en mogelijk tot een vertrek van bewoners die zich niet meer prettig voelen in hun eigen leefomgeving.

7. Negatieve effecten op natuur en milieu:

Hoogspanningslijnen kunnen ook schadelijke gevolgen hebben voor de natuur en het milieu. De elektromagnetische straling kan vogels en andere dieren verstoren, wat de biodiversiteit in de omgeving negatief kan beïnvloeden. Bovendien worden de landschappelijke waarden van het omliggende gebied sterk aangetast door de visuele aanwezigheid van de hoogspanningskabel.

8. Effect op toerisme en recreatie:

Oudendijk trekt vanwege zijn mooie, landelijke omgeving bezoekers aan die genieten van de rust en ruimte. Hoogspanningskabels zullen het uitzicht en de aantrekkelijkheid van de omgeving voor toeristen en recreanten verminderen. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor lokale bedrijven die afhankelijk zijn van toerisme, zoals bed and breakfasts, campings en horeca.

9. Alternatieve routes zijn gunstiger

Er zijn bovendien alternatieve routes beschikbaar voor de hoogspanningskabel die veel gunstiger zijn voor zowel de bewoners van Oudendijk als voor de betrokken partijen. Deze routes zouden de gezondheid van onze inwoners niet in gevaar brengen en ook de negatieve effecten op ons leefmilieu, het woongenot en de waarde van ons eigendom aanzienlijk beperken. Wij verzoeken u met klem om deze alternatieven serieus te overwegen, aangezien ze minder ingrijpend zijn en de belangen van alle betrokkenen beter dienen.

10. Inleven in de bewoners: zou u hier zelf willen wonen?

Ik vraag u zich eens voor te stellen dat er boven uw eigen huis een hoogspanningsmast geplaatst zou worden. Hoe zou u zich voelen als u elke dag vanuit uw raam niet langer het uitzicht heeft waar u voor gekozen heeft, maar in plaats daarvan tegen een massieve, storende constructie aankijkt? Stel u voor dat uw kinderen spelen in de tuin, terwijl u zich zorgen maakt over de mogelijke gevolgen voor hun gezondheid. Hoe zou u zich voelen als de plek die uw thuis zou

moeten zijn – een plek van rust en veiligheid – verandert in een omgeving van voortdurende onzekerheid en ongemak?

Als u zich in deze situatie kunt verplaatsen, begrijpt u vast de zorgen van de inwoners van Oudendijk. Voor velen van ons is dit niet alleen een kwestie van het uitzicht of de waarde van ons huis, maar vooral een aantasting van het gevoel van veiligheid en welzijn dat ieder mens in zijn eigen omgeving hoort te ervaren. We hopen oprecht dat u deze persoonlijke impact meeweegt in uw besluit.

11. Volledige verantwoordelijkheid voor gezondheid en welzijn

Tot slot wil ik u vragen of u bereid bent de volledige verantwoordelijkheid te dragen voor de mogelijke gevolgen voor de gezondheid van onze kinderen, ouderen, en de algehele bevolking van Oudendijk. Als de hoogspanningskabel geplaatst wordt en er in de toekomst gezondheidsproblemen ontstaan die te herleiden zijn tot de elektromagnetische straling, wie is er dan aansprakelijk? We verwachten dat u zich bewust bent van de risico's en de potentieel verstrekkende gevolgen, en dat u, als deze beslissing wordt genomen, de volledige verantwoordelijkheid zult nemen voor de gezondheid van de huidige en toekomstige bewoners van ons dorp.

Wij willen niet dat onze kinderen, of wie dan ook, de prijs betaalt voor een besluit dat gebaseerd is op korte termijn belangen zonder volledige zekerheid over de lange termijn gevolgen.

Met dit in gedachten verzoek ik u om af te zien van het plaatsen van de hoogspanningskabel boven ons dorp.

Verzonden: 10/16/2024 5:37:21 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Nieuwe Steen
Huisnummer: 1
Postcode: 1625 HV
Woonplaats: Hoorn
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Regio Westfriesland

Uw zienswijze:

Zie brief

101956666_10313104_WF_-_BRIEF_reactie_cNRD_380kV_def_concept.pdf

WESTFRIESLAND

CONTACTPERSOON [redacted]
TELEFOON [redacted]
EMAIL [redacted]
UW BRIEF VAN -

ZAAKNUMMER
BIJLAGEN
ONDERWERP

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt
Hoogspanningsverbinding 380 kV
netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Hoorn, 16 oktober 2024

Geachte heer, mevrouw,

Deze brief betreft de reactie van de Westfriese gemeenten op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD) van de hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Inleiding

Regio Westfriesland ziet de urgentie van de verzwaring van het netwerk. Wij onderschrijven nut en noodzaak van dit project. Onze regio ondervindt op dit moment al de gevolgen van de grote druk op het energienetwerk. Op diverse plekken in onze regio is er al sprake van netcongestie. Liander is in onze regio druk bezig om het energienetwerk uit te breiden met onder andere nieuwe midden- en laagspanningsstations. Om onze grote opgaven op onder andere het gebied van woningbouw, werklocaties en verduurzaming te kunnen realiseren is een uitbreiding van het hoogspanningsnet naar Noord-Holland Noord noodzakelijk.

Inhoudelijk algemeen

- Wij begrijpen zoals hierboven al genoemd is, dat het energienetwerk uitgebreid moet worden. Echter, behalve het project 380kV Noord-Holland-Noord (tracé met stations), is er nog een ontwikkeling gestart, het VAWOZ (verbindingen aanlanding wind op zee) programma, waarbij er mogelijk een extra 380kV tracé met extra stations in Noord-Holland-Noord in beeld komt. De eventuele komst van één tracé in de regio Westfriesland

vinden wij al een te grote opgave voor onze regio, laat staan nog een tweede tracé, gezien alle andere (ruimtelijke) belangen die binnen onze regio spelen.

- Het uitgangspunt in de cNRD voor het zoekgebied is aanleg van de energie-infrastructuur bij bedrijventerreinen. Wij zouden hier verder in willen gaan en de energie-infrastructuur willen clusteren bij de grootverbruikers van energie. Door deze clusteringen hoeven enerzijds de verbindingen onderling minder groot te worden. Anderzijds bevinden de grote energievragers zich met name op grote industriegebieden (IJmond en Noordzeekanaalgebied) en nabij de datacenters. Deze gebieden zijn qua ruimtelijke uitstraling nu al beter geschikt voor de inpassing van de benodigde energie-infrastructuur, in het bijzonder de stations.
- Naast het project 380kV wordt momenteel gewerkt aan het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord waarin alle ruimtelijke opgaven voor Noord-Holland voor de aankomende jaren in beeld worden gebracht. Wij vinden een optimale afstemming van beide projecten essentieel zodat alle belangen integraal worden benaderd. De uitbreiding van het energienetwerk zou geen belemmering mogen zijn voor overige ruimtelijke opgaven waarvoor de gemeenten staan, maar deze juist moeten ondersteunen.
- Bij de totstandkoming van de cNRD hebben wij in 2023 een opgave gegeven van diverse ontwikkelingen binnen onze regio. Tot aan de besluitvorming van de Minister zullen naar verwachting zich nog de nodige nieuwe ontwikkelingen voordoen. Wij willen tot het laatste moment voor definitieve besluitvorming nieuwe ontwikkelingen kunnen blijven aandragen, zodat deze niet door dit project worden belemmerd. Graag krijgen wij een voorstel wat de laatste mogelijkheid hiervoor is.
- Wij gaan ervan uit dat, wanneer er in een volgende fase meer bekendheid komt over de voorkeurslocatie, de belangen van bewoners en bedrijven goed in beeld wordt gebracht en daar op een respectvolle manier mee wordt omgegaan. Het is een complex proces dat niet voor iedereen even toegankelijk en begrijpelijk is. Vanwege deze complexiteit en diverse belangen willen wij hierbij expliciet vragen om raadsleden, inwoners en andere betrokkenen goed en tijdig hierin mee te nemen. Wij roepen TenneT en het ministerie van KGG dan ook op om zo laagdrempelig mogelijk het gesprek aan te gaan met bijvoorbeeld dorpsraden en langs te komen bij gemeenteraden.
- Wij vragen aandacht voor andere ruimtelijke opgaven, koppelkansen en alternatieve compenserende maatregelen. Door verschillende alternatieven in de breedte te onderzoeken waaronder de mogelijkheden om de energie-infrastructuur over langere stukken ondergronds aan te leggen.

- Wij vragen aandacht voor het proces met de planning; het vrijwel onmogelijk om de gemeenteraden en inwoners erbij te betrekken.

Inhoudelijk specifiek

Op de cNRD die ter visie ligt hebben wij nog een aantal opmerkingen. Wij verzoeken u deze mee te nemen bij de afronding van de NRD en waar nodig in het vervolgproces.

- Ondanks dat veel informatie over de kwaliteiten van het Westfriese landschap is opgenomen in de cNRD, missen wij een beschrijving van en waardering voor de bijzondere nog oorspronkelijke verkavelingen en waterlopen gecombineerd met verschillende maaiveldniveau 's en de kleinschaligheid van het landelijk gebied. Zo is het gebied Groetpolder-De Gouw in de Nota Belvedere aangemerkt als Belvedere-gebied, waarvan een gebiedsdeel destijds zelfs door UNESCO is geplaatst op de voorlopige lijst van Werelderfgoed van Nederland. Daarmee is aan de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting van het gebied bijzondere status toegekend. Daarmee heeft het rijk aangegeven, de archeologische en landschappelijke waarden van Groetpolder-De Gouw te willen beschermen. Weliswaar heeft de nota niet de status van een wet, maar het moet worden gezien als een sturend document voor beleid, voor concrete ontwerpopgaven en ruimtelijke plannen. De in de nota erkende hoge cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteiten van het gebied, worden eveneens door de provincie bevestigd door de aanwijzing ervan als Bijzonder Provinciaal Landschap. Deze ten opzichte van andere Bijzondere Provinciale Landschappen onderscheidende landschappelijke en cultuurhistorische waarden zou moeten worden toegevoegd van de NRD.
- In de Nota Belvedere worden ook stolpen als typerende bouwkunst in het landelijk gebied als cultuurhistorische waarde gewaardeerd. Stolpen staan vaak in historische routes en ontginningsassen (o.a. kreekruggen). De stolpen in combinatie met de bebouwingstructuren van de landelijke linten zijn sterk medebepalend voor de identiteit van het gebied. Deze specifieke waarden in relatie tot de gebiedsidentiteiten worden in het cNRD op dit moment nog niet genoemd.
- De linten in West-Friesland zijn niet enkel een structuur van (cultuurhistorische) bebouwing, maar zijn vooral woningen van onze inwoners. Veel van deze inwoners zijn terecht bezorgd over de mogelijke gevolgen van een doorkruising van hun dorpslint. Dat zijn zorgen van mogelijke gezondheidsrisico's, verdere aantasting van de leefbaarheid van hun kern tot aan mogelijke onteigening van hun woning. Deze risico's worden onderzocht bij het opstellen van de MER. Maar inwoners hebben nu zorgen. Het is niet duidelijk hoe wordt omgaan met deze terechte zorgen van de inwoners.

- Aanvullend maken wij ons nu al grote zorgen over de algehele impact dat een tracé zou veroorzaken op ons cultureel erfgoed en ons Westfries landschap. Zo staat in de cNRD een voorkeur voor het doorsnijden van dorpslinten en moet een parallelle ligging worden voorkomen. Vele Westfriese dorpen zijn oost-west gelegen en met een aan te leggen noord-zuid verbinding bestaat een grote kans dat verschillende dorpslinten worden doorbroken.

Wij sluiten deze reactie af met de opmerking dat het verzwaren van het netwerk te allen tijde zal moeten gebeuren met oog voor de leefbaarheid, het behoud van het landschap, de natuur- en cultuurhistorische waarden en ruimte moeten blijven bieden aan de opgaven van nu en in de toekomst. Maatschappelijke kosten en baten moeten in het licht van de Brede Welvaart worden bekeken en dienen in balans te zijn met het uiteindelijke doel: een adequate energievoorziening voor nu en in de toekomst in een vitale, aantrekkelijke regio.

Hoogachtend,

Namens de zeven Westfriese colleges, de wethouders Energie en Duurzaamheid dan wel Ruimtelijke Ordening;

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 5:53:13 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zunderdorp is een landelijke omgeving waarin al een redelijk aantal elektriciteit masten staan, los van het uitzicht maak ik mij ook zorgen over de gezondheidsrisico's van de straling, als dit vergroot wordt zullen de gezondheidsrisico's alleen maar toenemen met alle gevolgen van dien.

Waarom kan dit niet onder de grond, hierdoor wordt het landschap niet geraakt en zal de straling ook minder zijn

Verzonden: 10/16/2024 5:59:01 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Bewoners [redacted]
Organisatie: Bewoners [redacted]

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Graag verwijs ik u hier naar de in pdf bijgevoegde reactie op I bezwaar tegen 'Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en DetailniveauHoogspanningsverbinding Noord-Holland-Noord, Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG).

In afwachting van uw vlotte en conforme reactie, en met vriendelijke groet,

[redacted]

Namens bewoners [redacted]

101956930_10313153_Reactie_op_I_bezwaar_tegen_Kennisgeving_concept_Notitie_Reikwijdte_en_Detailniveau_Hoogspanningsverbinding_Noord-Holland-Noord,_Ministerie_van_Klimaat_en_Groene_Groei_(KGG).pdf

AANTEKENEN

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV netuitbreiding Noord-Holland-Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Avenhorn, dinsdag 15 oktober 2024

Betreft: Reactie op/**bezwaar** tegen 'Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding Noord-Holland-Noord, Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)'

Geachte heer/mevrouw,

Het bestaan van de hierboven aangehaalde notitie is ons enkele dagen geleden louter toevallig ter ore gekomen. Tot onze spijt moeten wij constateren dat wij als mogelijke belanghebbenden niet proactief en persoonlijk benaderd zijn, hoewel de overheid ons in gevallen waarbij zij zelf een direct belang heeft doorgaans moeiteloos weet te vinden. Daardoor rest ons op dit allerlaatste moment helaas geen andere mogelijkheid dan het geven van deze beknopte schriftelijke reactie. Om er zeker van te zijn dat die u integraal en tijdig bereikt zullen wij die ook digitaal proberen in te dienen. Dat doen wij overigens onder voorbehoud van alle rechten en weren.

Onze woonomgeving (De Mijzenpolder) maakt onderdeel uit van een van de zoekgebieden voor de mogelijke route van de nieuwe hoogspanningsverbinding, en wel het gele. Dat verbaast ons om de volgende – niet limitatieve – redenen:

- De Mijzenpolder maakt onderdeel uit van een natuurgebied, dat voor een groot gedeelte onder Staatsbosbeheer valt. Op haar website is onder andere het volgende geschreven: *"God schiep de wereld maar de Hollanders maakten Holland. Als deze uitspraak op één gebied van toepassing is, dan is het wel voor de Eilandspolder en de Mijzenpolder, tezamen Schermereiland.* ***In grote lijnen liggen de polders er nog net zo bij als Leeghwater het bij zijn dood in 1650 achterliet****."*
- Begin december 2007 is de Mijzenpolder door de provincie Noord-Holland aangewezen als **aardkundig monument**.
- Uit 'Polder Mijzen (L12) van de Provincie Noord-Holland: *"Voor weidevogels zijn andere geschikte gebieden in de omgeving dichtbij en goed bereikbaar,* ***mits in de vliegroutes wezenlijke barrières zoals windmolenopstellingen (vanwege aanvaringsslachtoffers) ontbreken.****", en "3 Landschapsecologische karakteristiek Ontstaansgeschiedenis Polder Mijzen is onderdeel van het karakteristieke veenpolderlandschap van Laag Holland (fysisch-geografische*

regio: laagveengebied). Het gebied bestaat uit deels veengronden en deels moerige eerdgronden, welke zich op de oorspronkelijke wadbodem (klei) hebben ontwikkeld. Vanaf de 10de eeuw is het veengebied ontgonnen en door ontwatering ingeklonken, waarbij zich een aanzienlijke bodemdaling heeft voorgedaan en een karakteristiek landschapspatroon van kleine graslandpercelen en sloten is ontstaan. ***Dit landschapspatroon is de afgelopen eeuwen nagenoeg onaangetast gebleven en heeft daarom een hoge cultuurhistorische waarde.****"*

- Kortheidshalve verwijzen wij hier ook naar de **Visie Mijzenpolder.** Dat document is in 2017 geschreven in opdracht van de gemeente Koggenland door MOOI Noord-Holland, een onafhankelijke en niet-commerciële adviesorganisatie op het gebied van landschap, stedenbouw, architectuur en cultuurhistorie in Noord-Holland. Deskundig adviseur, creatief meedenker, procesbegeleider en grossier in ruimtelijke kennis. In 2016 vierde MOOI Noord-Holland haar 100ste verjaardag. Quote: ***"De Mijzenpolder, voor een groot deel gelegen in de gemeente Koggenland, is een unieke en waardevolle veenweide polder. De gave polder is nooit ruilverkaveld en is een schoolvoorbeeld van een Middeleeuwse veenontginning.*** *... MOOI Noord-Holland stelde een visie op als aanvulling op het Beeldkwaliteitplan Landelijk Gebied."* Voor een nadere illustratie verwijzen wij u hier nadrukkelijk en in het bijzonder naar paragrafen 2.3 en 3.2 van het betreffende rapport.

Daarnaast vragen wij ons af waarom de capaciteit niet vergroot wordt op plaatsen waar reeds een hoogspanningsverbinding bestaat. Op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (beginsel van de minste pijn) mogen de uit een besluit voortvloeiende lasten voor betrokkenen niet zwaarder zijn dan strikt noodzakelijk is. In dat kader is het voor ons ook een volstrekt raadsel waarom niet op voorhand geopteerd wordt voor een ondergrondse oplossing in het gele zoekgebied. Graag ontvangen wij per omgaande uw beweegredenen, waarbij wij u vragen helder te beschrijven waarom u het betreffende beginsel hier terzijde denkt te kunnen schuiven. Bovendien zouden wij graag nu reeds voor alsdan vernemen hoe u denkt om te gaan met de waardevermindering van de onroerende zaken van de door mij in deze brief vertegenwoordigde belanghebbenden door horizonvervuiling, et cetera, en op welke wijze u belanghebbenden schadeloos gaat stellen.

Graag ontvangen wij zo spoedig mogelijk uw conforme en integrale reactie op dit schrijven. Daarbij verzoek ik u vriendelijk, doch dringend om (in ieder geval) de inwoners van de polder Mijzen in het vervolg ook rechtstreeks en tijdig per brief te willen informeren. Dat helpt om onaangename verrassingen aan onze kant te voorkomen.

[redacted]
Namens bewoners [redacted]

Verzonden: 10/16/2024 6:02:46 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Buitengewoon waanzin!

Hoe is het mogelijk dat het unesco werelderfgoed in het geding komt betreffende het aanleggen/vergroten van het netwerk van Liander? Hier moeten alternatieven voor zijn die niet het kenmerkende karakter van de beemster door midden scheuren! Dat dit uberhaupt voorgesteld is, is mij een groot vraagteken?

Mvg

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 6:24:32 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Via deze weg dien ik mijn bezwaar in tegen het gele tracé die nu is uitgezet voor de netuitbreiding van het 380kv hoogspanningsnet. Dit tracé ligt te dicht in de buurt van bewoond gebied en dus kan het magnetisch veld rondom de kabels schadelijk zijn voor de gezondheid van omwonenden. Tevens loopt dit tracé dwars door stilte- en vogelgebieden, waardoor deze natuur ernstig wordt verstoord en beschadigd. De omgeving hier is onlangs al flink aangetast door Agriport en het gigantische windmolenpark in de Wieringermeer. De kassen en windmolens op agriport stralen 's nachts zoveel licht uit naar de omgeving dat deze bijna vanuit heel de kop van Noord-Holland te zien zijn. Ik krijg zo langzamerhand het idee dat alles tegenwoordig draait om Agriport en dat zo ongeveer elk stukje natuur in kop van Noord-Holland hiervoor moet wijken. De 380kv hoogspanningsmasten zullen de authentieke omgeving rondom typisch west-friese dorpen Abbekerk en De Weere nog erger verpesten! Ik daarom dat deze netverzwaring op een andere manier kan worden gerealiseerd.

Verzonden: 10/16/2024 6:28:38 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er zijn plannen om in de Moerbeek een elektriciteitsstation te bouwen. Dit lijkt mij geen goed plan. Inmiddels is door verscheidene onderzoeken bevestigd dat de straling die vrijkomt ongezond zijn. Daarnaast verliest de Moerbeek zijn idyllische karakter als er een station van 24 hectare wordt gebouwd.

Verzonden: 10/16/2024 6:30:22 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zienswijze in bijlage

101957232_10313199_Uitbreiding_hoogspanningsnetwerk_omgeving_Moerbeek_Fillet.pdf

Er zijn verschillende belangrijke argumenten tegen de aanleg van een hoogspanningstracé en een hoogspanning station in de Moerbeek en de Moerbekerpolder. Deze argumenten hebben betrekking op zowel de leefomgeving als de natuur, gezondheid en het karakter van het gebied. Hieronder worden de belangrijkste punten toegelicht:

1. Gezondheidsrisico's voor bewoners

Een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van hoogspanningslijnen in woon- en landbouwgebieden zijn de potentiële gezondheidsrisico's. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Studies wijzen op een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Er bestaat een voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Het plaatsen van een hoogspanningstracé in de nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

2. Natuurlijke waarde en landschappelijke impact

De Moerbekerpolder en de Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weidse vergezichten, cultuurhistorisch waardevolle gronden en een rijke biodiversiteit. Het aanleggen van hoogspanningslijnen en een verdeelstation zou dit kwetsbare landschap ernstig verstoren:

- Visuele vervuiling:

De grote masten en draden van een hoogspanningslijn zouden het open karakter van de polder onherstelbaar aantasten. Ze zouden de horizon domineren en het uitzicht voor bewoners en recreanten blijvend verstoren.

- Negatieve impact op flora en fauna:

De aanleg en het onderhoud van hoogspanningslijnen kunnen de lokale flora en fauna schade toebrengen, met name in natuurgebieden en landbouwgrond die wordt gebruikt voor gewasproductie en vee. Vogels, waaronder trekvogels die door de polder trekken, lopen risico op botsingen met de hoogspanningslijnen. Daarnaast kan elektromagnetische straling invloed hebben op het gedrag van dieren.

3. Economische schade voor agrariërs

De Moerbekerpolder is een belangrijk landbouwgebied, waar veel agrariërs hun brood verdienen. De aanleg van hoogspanningsmasten en een verdeelstation kan economische gevolgen hebben voor de landbouw:

- Verlies van landbouwgrond:

De aanleg van een verdeelstation en de bijbehorende infrastructuur zou waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, wat de bedrijfsvoering van boeren kan schaden.

Classificatie: Intern

- Verminderde waarde van landbouwproducten:

Er is zorg over de impact van elektromagnetische straling op gewassen en vee, wat op lange termijn de kwaliteit van de producten kan verminderen en daarmee hun economische waarde.

- Waardevermindering van grond en vastgoed:

Hoogspanningslijnen in het gebied kunnen de waarde van landbouwgrond en woningen doen dalen. Potentiële kopers of investeerders kunnen afgeschrikt worden door de nabijheid van de infrastructuur, wat leidt tot een directe financiële impact op de bewoners en eigenaren.

4. Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit

De aanleg van hoogspanningslijnen in een woonomgeving zoals de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners:

- Hinder door geluid en trillingen: Hoogspanningslijnen kunnen, vooral bij nat weer, een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

- Verlies van recreatieve en toeristische waarde:

De Moerbeek en Moerbekerpolder zijn niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie. Fietsers, wandelaars en toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een hoogspanningslijn zou de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt.

5. Alternatieve oplossingen

Veelal kunnen hoogspanningslijnen en hoogspannings stations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

Conclusie

Het aanleggen van een hoogspanningstracé en verdeelstation in de Moerbeek en Moerbekerpolder brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners, met name kinderen, gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

[redacted]

Classificatie: Intern

Verzonden: 10/16/2024 6:57:29 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van de Westerstraat en de Gouwe, maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar ‘ons’ als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Verzonden: 10/16/2024 7:19:11 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

wij zijn tegen het plaatsen van hoogspanningsmasten etc. binnen ons leefgebied met betrekking tot gezondheid, milieu en verstoring van het landschap

101957660_10313253_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.docx

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted], maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,
[Naam van de indiener]
[Adres van de indiener]

Verzonden: 10/16/2024 7:24:25 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er zijn verschillende belangrijke argumenten tegen de aanleg van een hoogspanningstracé en een hoogspanning station in de Moerbeek en de Moerbekerpolder. Deze argumenten hebben betrekking op zowel de leefomgeving als de natuur, gezondheid en het karakter van het gebied. Hieronder worden de belangrijkste punten toegelicht:

1. Gezondheidsrisico's voor bewoners

Een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van hoogspanningslijnen in woon- en landbouwgebieden zijn de potentiële gezondheidsrisico's. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Studies wijzen op een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Er bestaat een voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Het plaatsen van een hoogspanningstracé in de nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

2. Natuurlijke waarde en landschappelijke impact

De Moerbekerpolder en de Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weidse vergezichten, cultuurhistorisch waardevolle gronden en een rijke biodiversiteit. Het aanleggen van hoogspanningslijnen en een verdeelstation zou dit kwetsbare landschap ernstig verstoren:

- Visuele vervuiling:

De grote masten en draden van een hoogspanningslijn zouden het open karakter van de polder onherstelbaar aantasten. Ze zouden de horizon domineren en het uitzicht voor bewoners en recreanten blijvend verstoren.

- Negatieve impact op flora en fauna:

De aanleg en het onderhoud van hoogspanningslijnen kunnen de lokale flora en fauna schade toebrengen, met name in natuurgebieden en landbouwgrond die wordt gebruikt voor gewasproductie en vee. Vogels, waaronder trekvogels die door de polder trekken, lopen risico op botsingen met de hoogspanningslijnen. Daarnaast kan elektromagnetische straling invloed hebben op het gedrag van dieren.

3. Economische schade voor agrariërs

De Moerbekerpolder is een belangrijk landbouwgebied, waar veel agrariërs hun brood verdienen. De aanleg van hoogspanningsmasten en een verdeelstation kan economische gevolgen hebben voor de landbouw:

- Verlies van landbouwgrond:

De aanleg van een verdeelstation en de bijbehorende infrastructuur zou waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, wat de bedrijfsvoering van boeren kan schaden.

- Verminderde waarde van landbouwproducten:

Er is zorg over de impact van elektromagnetische straling op gewassen en vee, wat op lange termijn de kwaliteit van de producten kan verminderen en daarmee hun economische waarde.

- Waardevermindering van grond en vastgoed:

Hoogspanningslijnen in het gebied kunnen de waarde van landbouwgrond en woningen doen dalen. Potentiële kopers of investeerders kunnen afgeschrikt worden door de nabijheid van de infrastructuur, wat leidt tot een directe financiële impact op de bewoners en eigenaren.

4. Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit

De aanleg van hoogspanningslijnen in een woonomgeving zoals de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners:

- Hinder door geluid en trillingen: Hoogspanningslijnen kunnen, vooral bij nat weer, een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

- Verlies van recreatieve en toeristische waarde:

De Moerbeek en Moerbekerpolder zijn niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie. Fietsers, wandelaars en toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een hoogspanningslijn zou de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt.

5. Alternatieve oplossingen

Veelal kunnen hoogspanningslijnen en hoogspannings stations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

Conclusie

Het aanleggen van een hoogspanningstracé en verdeelstation in de Moerbeek en Moerbekerpolder brengt aanzienlijke risico’s met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners, met name kinderen, gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

Verzonden: 10/16/2024 7:31:52 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij stellen voor om helemaal geen nieuwe elektriciteit masten op een andere plek neer te zetten, maar de huidige masten hoger en breder te maken zodat daar extra kabels aan opgehangen kunnen worden. Dit lijkt ons de meest eenvoudige en goedkope oplossing. Tevens zijn alle burgers gewend aan de masten die er nu staan en zal deze oplossing de minste weerstand veroorzaken. Dit betekent dat u het netwerk snel kan uitbreiden zonder de uitbreiding jaren op zich laat wachten in verband met allerlei bezwaarprocedures, want die gaan er zeker komen. Bij de andere optie komen de masten wel heel erg dichtbij de bebouwing te staan wat mogelijk gezondheidsklachten kan veroorzaken.

Tot slot willen wij dat u ook even nadenkt over de situatie. Wat zou u ervan vinden als er masten in uw achtertuin worden geplaatst? Daar zal u waarschijnlijk ook niet vrolijk van worden. Voordat u een definitieve beslissing neemt hoop ik dat u onze optie in overweging wil nemen en uiteindelijk tot een oplossing komt die voor u en de burger aanvaardbaar is.

Met vriendelijke groet

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 7:43:13 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om

nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Verzonden: 10/16/2024 7:48:35 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte Heer/Mevrouw,

Hierbij dien ik mijn bezwaar in tegen de geplande plaatsing van hoogspanningsmasten in Sijbekarspel.

Ik heb ernstige zorgen over de gevolgen die deze masten kunnen hebben voor de gezondheid van omwonenden, de natuur en het landschap. Hoogspanningslijnen kunnen schadelijke straling uitzenden en de visuele impact van de masten zal het karakter van onze omgeving aantasten.

Daarnaast ben ik van mening dat er alternatieve oplossingen moeten worden overwogen die minder ingrijpend zijn voor ons dorp.

Ik verzoek u vriendelijk om mijn bezwaar in overweging te nemen en de plannen te herzien.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 7:49:26 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte Tennet,

Hierbij wil ik bezwaar aantekenen tegen de aanleg van hoogspanningsmasten in Sijbekarspel. Mijn bezwaren zijn als volgt:

Gezondheidsrisico's: Uit verschillende studies blijkt dat er mogelijke gezondheidsrisico's verbonden zijn aan de nabijheid van hoogspanningsmasten, zoals een verhoogd risico op kanker en andere aandoeningen.

Milieu-impact: De aanleg van hoogspanningsmasten kan schadelijke gevolgen hebben voor de lokale flora en fauna. De verstoring van natuurgebieden en het verlies van leefgebied voor dieren zijn zorgwekkend.

Esthetische bezwaren: Hoogspanningsmasten hebben een negatieve impact op het landschap en de omgeving, wat leidt tot een vermindering van de leefkwaliteit voor omwonenden.

Waarde van onroerend goed: De aanwezigheid van hoogspanningsmasten kan de waarde van onroerend goed negatief beïnvloeden, wat voor inwoners financiële nadelen met zich meebrengt.

Alternatieve oplossingen: Er zijn alternatieve manieren om energie te transporteren, zoals ondergrondse kabels, die minder impact hebben op zowel gezondheid als milieu.

Ik verzoek u om mijn bezwaren in overweging te nemen en de plannen te heroverwegen. Graag ontvang ik een reactie op dit bezwaar.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

16-10-2024

Verzonden: 10/16/2024 7:57:32 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bewoner van het besproken gebied
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Voor reactie zie bijlage

101957990_10313284_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.pdf

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted], maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted] ~~[Naam van de indiener]~~
~~[Adres van de indiener]~~

Verzonden: 10/16/2024 7:57:45 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Uitbreiding is nodig, het trace langs Haringhuizen en Schagen zit nu al heel dicht op bebouwing. Nog dichterbij gaat overlast geven en toekomstige plannen voor woningbouw (o zo nodig!) in de weg zitten.

Verzonden: 10/16/2024 7:59:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er zijn diverse belangrijke argumenten tegen de aanleg van een hoogspanningslijn en een hoogspanningsstation in de Moerbeek en Moerbekerpolder, die zowel de leefomgeving als de natuur en gezondheid raken.

1. Gezondheidsrisico's: Langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen kan schadelijk zijn, vooral voor kinderen, met studies die een verhoogd risico op leukemie suggereren.

2. Natuurlijke waarde: De Moerbekerpolder is een waardevol landschap met biodiversiteit. Hoogspanningslijnen zouden visuele verstoring en schade aan flora en fauna veroorzaken, met risico's voor vogels en andere dieren.

3. Economische gevolgen: De aanleg kan waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, de kwaliteit van producten beïnvloeden en de waarde van grond en woningen verlagen.

4. Leefbaarheid: Geluidshinder en visuele verstoring kunnen het wooncomfort van omwonenden verminderen, en de aantrekkelijkheid voor recreanten afnemen.

5. Alternatieven: Er zijn mogelijkheden om hoogspanningslijnen in minder gevoelige gebieden aan te leggen of ondergronds, wat minder impact heeft.

Conclusie: De aanleg van een hoogspanningslijn in dit gebied brengt aanzienlijke gezondheids- en milieu-risico's met zich mee. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te overwegen.

Verzonden: 10/16/2024 8:02:02 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Bezwaar over land.. 380 volt over waar wij regelmatig lopen en rijden en steenworp vanaf wonen vinden wij niet prettig dat hij zelf 380 wordt. Liefst zien we deze ook onder de grond.

Dus bezwaar tegen de nieuwe tennet masten

Verzonden: 10/16/2024 8:02:21 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Goede dag

hierbij geef ik aan dat ik bezwaar maak tegen de 380 hoogspannings masten van TenneT

Wonen bijna naast de hoogspannings masten.

Verzonden: 10/16/2024 8:04:35 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen de geplande aanleg van de hogespanningsleiding in de omgeving van mijn woonadres.

Dit is een gebied dat is aangewezen als vrij uitzicht gebied. Andere bouwwerken mogen hier ook niet geplaatst worden.

Verzonden: 10/16/2024 8:07:01 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Fijn dat het tracé niet door de Eilandspolder gaat. Onze slaapkamer is op zo'n 80 meter van de bestaande kabels. Dat is al onprettig, net zoals dat het foeilelijk is dat vlak langs het dorp deze hoogspanningsmasten staan.

Het zou dan ook mooi zijn als eindelijk die kabels ondergronds gaan, zoals ooit afgesproken decennia terug op zeer uitdrukkelijk verzoek van de bevolking. Nu dan als natuurcompensatie.

Verzonden: 10/16/2024 8:09:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Allereerst heel fijn dat de voorkeurstracés de Eilandspolder niet doorkruisen.

De aanleg van het nieuwe hoogspanningstracé brengt met zich mee dat schade die aan de natuur wordt aangebracht dient te worden gecompenseerd. Het ondergronds brengen van het bestaande tracé door de EIlandspolder zou een prima vorm van natuurcompensatie kunnen zijn. Hiermee zou aan de wettelijke verplichting tot natuurcompensatie worden voldaan.

In Grootschermer leeft nog steeds de nadrukkelijke wens dat het tracé ondergronds wordt gebracht. Het bestaande tracé zet de natuurwaarden van de Eilandspolder namelijk onder druk. In een brede strook langs het tracé wordt zo goed als niet gebroed tijdens het broedseizoen.

Ik zie graag dat dit in de verdere afweging wordt meegenomen.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 8:20:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
[redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen hoogspanningskabels in mijn omgeving. Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

Verzonden: 10/16/2024 8:26:27 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: bedrijf en particulier
(Mede) namens: [redacted]
leden van het gezin
Organisatie: stapelskerstbomen

Uw zienswijze:

wij zijn tegen de plaatsing van het 380 netwerk dit ivm straling, horizon vervuiling, hoogspanningsstation vlakbij, geluidsoverlast, natuurgebied doorkruising, Unesco gebied doorkruisen vergroeien in planten ed. enz.

we zijn ook erg bezorgd omdat het naast en voor en schijn naast ons een station komt.

de oplossing is voor heel Noord-holland beter om het via gelijkstroom van Diemen door het ijselmeer naar de Wieringermeer te laten gaan. het gaat om aan en afvoer van stroom uit dit gebied.

Tevens kan er dan met ondergronds 150 KV van 2 kanten gevoed worden van uit Amsterdam en van uit Middenmeer

Ecw schijnt genoeg te hebben zegt men.

de stroom wordt ook van en naar Noorwegen getransporteerd en engeland en noorwegen.

mij is verteld dat de kabels vaak gerepareerd moeten worden. ik neem niet aan dat ze elke week de zee op gaan om te duiken naar de kabels.

het hvdc gelijk spanning levert ook geen verlies meld wiki.

misschien zijn de kosten iets duurder maar er is weinig tot geen maatschapelijk probleem.

het is een andere denkwijze tevens kan deze door gevoerd worden van Middenmeer naar Den Helder waar windenergie aan land schijnt te komen dit kan ook er op aangesloten worden en kun je ook van uit de landing plaats Den Helder weer met stroom het 150 kv net werk voeden.

ruimer denken

het spaart vele gebieden

ik vind dat de reactie tijd zeer kort is !!!!

de bedenkers van dit plan zijn al 3 jaar bezig en wij een een aantal weken de tijd.

en het gebeurdt ook nog beetje geruisloos

ik vind het wel netjes dat er een avond in Sijbekarspel

nog kwam al was de ander half uur wel kort want een uur erbij was wel op zijn plaats geweest op 2 avonden geweest maar gesprek is zo over en uit.

groet [redacted]

Verzonden: 10/16/2024 8:40:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

1 / 2

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en

ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en

schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 8:42:34 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Er zijn verschillende belangrijke argumenten tegen de aanleg van een hoogspanningstracé en een hoogspanning station in de Moerbeek en de Moerbekerpolder. Deze argumenten hebben betrekking op zowel de leefomgeving als de natuur, gezondheid en het karakter van het gebied. Hieronder worden de belangrijkste punten toegelicht:

1. Gezondheidsrisico's voor bewoners

Een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van hoogspanningslijnen in woon- en landbouwgebieden zijn de potentiële gezondheidsrisico's. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Studies wijzen op een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Er bestaat een voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Het plaatsen van een hoogspanningstracé in de nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

2. Natuurlijke waarde en landschappelijke impact

De Moerbekerpolder en de Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weidse vergezichten, cultuurhistorisch waardevolle gronden en een rijke biodiversiteit. Het aanleggen van hoogspanningslijnen en een verdeelstation zou dit kwetsbare landschap ernstig verstoren:

- Visuele vervuiling:

De grote masten en draden van een hoogspanningslijn zouden het open karakter van de polder onherstelbaar aantasten. Ze zouden de horizon domineren en het uitzicht voor bewoners en recreanten blijvend verstoren.

- Negatieve impact op flora en fauna:

De aanleg en het onderhoud van hoogspanningslijnen kunnen de lokale flora en fauna schade toebrengen, met name in natuurgebieden en landbouwgrond die wordt gebruikt voor gewasproductie en vee. Vogels, waaronder trekvogels die door de polder trekken, lopen risico op botsingen met de hoogspanningslijnen. Daarnaast kan elektromagnetische straling invloed hebben op het gedrag van dieren.

3. Economische schade voor agrariërs

De Moerbekerpolder is een belangrijk landbouwgebied, waar veel agrariërs hun brood verdienen. De aanleg van hoogspanningsmasten en een verdeelstation kan economische gevolgen hebben voor de landbouw:

- Verlies van landbouwgrond:

De aanleg van een verdeelstation en de bijbehorende infrastructuur zou waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, wat de bedrijfsvoering van boeren kan schaden.

- Verminderde waarde van landbouwproducten:

Er is zorg over de impact van elektromagnetische straling op gewassen en vee, wat op lange termijn de kwaliteit van de producten kan verminderen en daarmee hun economische waarde.

- Waardevermindering van grond en vastgoed:

Hoogspanningslijnen in het gebied kunnen de waarde van landbouwgrond en woningen doen dalen. Potentiële kopers of investeerders kunnen afgeschrikt worden door de nabijheid van de infrastructuur, wat leidt tot een directe financiële impact op de bewoners en eigenaren.

4. Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit

De aanleg van hoogspanningslijnen in een woonomgeving zoals de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners:

- Hinder door geluid en trillingen: Hoogspanningslijnen kunnen, vooral bij nat weer, een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

- Verlies van recreatieve en toeristische waarde:

De Moerbeek en Moerbekerpolder zijn niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie. Fietsers, wandelaars en toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een hoogspanningslijn zou de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt.

5. Alternatieve oplossingen

Veelal kunnen hoogspanningslijnen en hoogspannings stations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

Conclusie

Het aanleggen van een hoogspanningstracé en verdeelstation in de Moerbeek en Moerbekerpolder brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners, met name kinderen, gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

Verzonden: 10/16/2024 8:43:53 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Dorpsraad Zunderdorp en de Centrale Dorpenraad Landelijk Noord
Organisatie: Bewonersinitiatief Zunderdorp

Uw zienswijze:

In de bijlage vindt u de zienswijze van het bewonersinititaief Zunderdorp inzake de c-NRD tbv de 380kV netuitbreiding.

101958363_10313354_Zienswijze_Zunderdorp_op_NRD_380kV_voor_Tennet_-_16_okt._2024.pdf

16 oktober 2024

Aan: Bureau Energieprojecten – Inspraakpunt Bureau Energieprojecten – Project 380kv netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Afzender: Bewonersinitiatief Zunderdorp – [redacted]
Onderschreven door de Dorpsraad Zunderdorp en de Centrale Dorpenraad Landelijk Noord.

Betreft: Zienswijze op Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau - 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Geachte minister,

Graag sturen wij namens het bewonersinitiatief Zunderdorp een reactie op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het project 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Het bewonersinitiatief Zunderdorp begrijpt dat er door de stijgende energievraag een noodzaak is voor de aanleg van een nieuwe 380kV verbinding. De plannen om een 380kV verdeelstation te plaatsen nabij bestaande woningbouw, in een Bijzonder Provinciaal Landschap, een NNN- en weidevogel- en trekvogelgebied, met een open en weids karakter, heeft tot grote zorgen in de gemeenschap geleid. Een gebied dat door de Gemeente Amsterdam gedefinieerd is als gebied waar de Gemeente Amsterdam niet in bouwt wordt opeens aangewezen als zoekgebied voor een 380kV station met nogal een impact voor de leefomgeving. Doordat het zich nabij een leefomgeving bevindt zijn er ook zorgen over de gezondheid, die wetenschappelijke onderzoeken helaas niet weg kunnen nemen.

Als bewoners van Zunderdorp vinden wij het laatste deel van het rood/lichtblauwe tracé en de daaruit volgende zoekgebieden voor een verdeelstation op de locaties ZO1 t/m 4 géén realistische alternatieven. Wij stellen het op prijs dat onze hierop volgende zorg- en aandachtspunten meegenomen worden bij uw afweging om tot een voorkeurstracé te komen.

Zienswijze 1: Breid het zoekgebied uit in het zuidwesten langs de A9.

Op pagina 58 van de notitie Onderzoeksalternatieven staat het volgende:

- voorgesteld is om het zoekgebied in het zuidwesten tot aan de A9 en een bestaand bedrijventerrein in Beverwijk. Dit voorstel is niet overgenomen, omdat het zoekgebied voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord reeds is vastgesteld en een locatie buiten het zoekgebied niet bijdraagt aan het vinden van een doelmatige oplossing.

Bovenstaande is een cirkelredenering! 'Omdat het zoekgebied al is vastgesteld gaan we niet meer naar alternatieven voor het zoekgebied kijken.' Aangezien de oostelijke, rode corridor en de bijbehorende zuidelijke stations een enorm grote ecologische impact hebben, zijn wij van mening dat ieder alternatief serieus in overweging moet worden genomen. Wij verzoeken dan ook om dit zoekgebied in het zuid-westen wèl serieus te onderzoeken.

Zienswijze 2: Neem de resultaten voor de zoekgebieden uit de Plan MER voor windenergie in de Gemeente Amsterdam mee.

Uit de Plan MER voor windenergie van de Gemeente Amsterdam bleek dat Landelijk Noord – waar Zunderdorp zich in bevindt onder andere niet geschikt is voor het plaatsen van windturbines vanwege de landschappelijke kwaliteiten van het gebied. Het oogt verstandig om, wanneer deze onderzoeken al zijn uitgevoerd, niet nogmaals dezelfde exercitie te doen voor eenzelfde gebied met eenzelfde effect op een omgeving.

Zienswijze 3: Neem de unieke waarde van het open landschap mee in de afweging.

Zunderdorp bevindt zich in Landelijk Noord Amsterdam en is onderdeel van de hoofdgroenstructuur van de Gemeente Amsterdam. Het gebied in Landelijk Noord waar de zoeklocaties ZO1 t/m ZO4 zijn ingetekend valt in zijn geheel onder de zogenoemde Stadrandpolder.

De Gemeente Amsterdam stelt zelf zeer stellig bij het binnenkomen van het gebied vanaf de Beemsterstraat dat de Gemeente Amsterdam niet bouwt in Landelijk Noord. Het is een gebied wat voor Amsterdam als bijzonder waardevol wordt gezien. De Gemeente Amsterdam tracht zoveel mogelijk dit open karakter van het landschap te behouden. Een verdeelstation van 16 hectare vormt een té ingrijpende aantasting van deze Hoofdgroenstructuur.

Zienswijze 4: Kies voor een weging waarbij de effecten op de landschappelijke kwaliteit een zwaardere wegingsfactor krijgen dan de inpassing in bestaande elementen van energie-infrastructuur.

Het landschap van het gebied Landelijk Noord, waar de rode en blauwe tracé's doorheen lopen en waar de zoekgebieden zijn voor het verdeelstation is een kwetsbaar veen-weide gebied en een open cultuurlandschap. Zoals ook genoemd in de NRD is het gebied tevens onderdeel van NNN en BPL, stiltegebied, ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. De aanleg van een verdeelstation tast dit open, oude cultuurlandschap in ernstige mate aan. (zie zienswijze 3)
Met name de locaties ZO 2,3 en 4 voldoen niet aan Tennet's principe zoals geformuleerd in paragraaf 6.3 van de Notitie Onderzoeksalternatieven *'Hiervoor geldt dat hoogspanningsstations zo veel mogelijk aansluiten aan bestaande elementen van energie-infrastructuur en/of ingetekend worden in of rondom bestaande bedrijvigheid en industrie- en bedrijvenclusters. Door deze manier van bundelen wordt versnippering van het landschap voorkomen'.* In het geval van de zoeklocaties ZO 2, 3, en 4 lis geen sprake van bedrijvigheid of industrieclusters. Bovendien leidt bundeling van de energie-infrastructuur op deze plek dus juist wèl tot ernstige versnippering van het landschap rondom Zunderdorp. Hierdoor zijn ZO 2, 3 en 4 géén geschikte locaties. Op te merken valt dat bij de westelijke locaties wel kan worden aangesloten bij bestaande bedrijvigheid en industrie.

Zienswijze 5: Weeg de effecten op weidevogels zwaarder mee dan het gemak van inpassing in de bestaande energie-infrastructuur.

De omgeving van Zunderdorp, daar waar het rode trace is ingetekend alsook de zoeklocaties ZO 2,3 en 4 is een belangrijk leefgebied voor weidevogels. Deze vogels dreigen te verdwijnen. Het gehele gebied van de zoeklocaties ZO 2,3, en 4 evenals een groot deel van de rode en lichtblauwe corridor voert door Bijzonder Provinciaal Landschap met weidevogelleefgebied als kernkwaliteit. De plannen m.b.t. deze netuitbreiding

vormen een groot gevaar voor de weidevogels en het landschap dat hun leefgebied vormt. Wij willen dan ook dat in het beoordelingskader de aan- of afwezigheid van BPL met weidevogelleefgebied als kernkwaliteit als criterium wordt toegevoegd.

Zienswijze 6: Breng de effecten op het veen-gebied in kaart en kwantificeer de bijkomende kosten van bouwen in dergelijk gebied.

De kwetsbaarheid van het veen-weide gebied betreft niet alleen de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten, maar ook de belastbaarheid. De wegen en bodem zijn niet geschikt voor zwaar bouwverkeer. Verzakkingen en schade aan de infrastructuur zijn zodoende een onvermijdelijk risico lijdend tot ernstige overlast voor omwonenden en economisch nadelige gevolgen voor het toekomstige bouwproject van Tennet.

Daarnaast lopen er projecten omtrent de vernatting van het veengebied. Het is belangrijk om in kaart te brengen wat de effecten voor dit veengebied zijn.

In het vergelijken van de alternatieven moet dus een afweging worden gemaakt waarbij de bijkomende kosten en overlast vooraf worden gekwantificeerd (zie zienswijze 10).

Zienswijze 7: Corrigeer de fout waarin Zunderdorp niet als woonkern wordt aangemerkt en de kwetsbare locaties kinderdagverblijf & BSO de Stadshoeve en dependance het Nopeind niet zijn meegenomen.

In paragraaf 6.2.1 van de Notitie Onderzoeksalternatieven staat: *'Een nieuwe hoogspanningsverbinding of een nieuw hoogspanningsstation kan niet gebouwd worden in een bestaande woonkern. Dit is een onwenselijke situatie en is in strijd met het beleid van TenneT. Daarom gelden grote concentraties woningen als een belemmering voor de alternatievenontwikkeling.'*

Op alle kaarten en visualisaties waarin de corridors staan ingetekend wordt Zunderdorp (bewust?) niet bij naam genoemd en niet als woonkern ingetekend. Het gaat hier om een woonkern van meer dan 500 inwoners.

Vervolg paragraaf 6.2.1 van de Notitie Onderzoeksalternatieven: *Wat is een 'grote concentratie woningen'? De aanduiding 'grote concentraties woningen' is geen concreet begrip en kent ook geen harde grens (wanneer is het groot?). Het doel van deze aanduiding is om binnen het zoekgebied alleen gebieden over te laten blijven waar redelijkerwijs een verbinding te realiseren is.' [..] Om maximale oplossingsruimte over te houden is de aanduiding 'grote concentratie woningen' in de trechtering 'voorzichtig toegepast'; daar waar twijfel is over inpasbaarheid van een tracé volgt nu nog geen uitsluiting. Deze aanduiding kan in het plan-MER verder worden aangescherpt.*

In feite geeft deze notitie precies aan wat hier het probleem is; het inzetten van een glijdende schaal, waardoor te gemakkelijk voorbij kan worden gegaan aan Tennet's eigen principe dat NIET in woonkernen wordt gebouwd. Het lijkt er op, dat of een woonkern groot of klein wordt genoemd sterker afhangt van de prioriteit die aan een bepaald trace wordt gegeven dan van het aantal inwoners. Dit is een onwenselijke situatie. Stel van te voren vast bij welk aantal inwoners er sprake is van een woonkern.

Ten slotte op dit punt uit Paragraaf 6.2.1 *'Wat betekent dit voor hoogspanningsstations? Grote concentraties woningen zijn uitgesloten als zoekgebied voor de hoogspanningsstations. Dit komt omdat het onwenselijk en in strijd is met het beleid van TenneT. Daarnaast geldt vanuit het voorzorgbeleid van het RIVM1 dat de netbeheerder zoveel mogelijk afstand tot gevoelige gebouwen, zoals woningen, houdt.'*

Als indieners van deze zienswijze willen we er op wijzen dat de zoekgebieden voor de stations niet alleen in de dichte nabijheid van Zunderdorp liggen, maar ook - slechts gescheiden door de ring A10 - tegen de in een eerdere MER t.b.v. windmolens 'kwetsbaar' genoemde wijken van Amsterdam Noord aan.

Bovendien grenzen zoekgebieden ZO2 en ZO4 direct aan kinderdagverblijf & BSO de Stadshoeve en dependance het Nopeind. In uw reactienota is aangegeven dat het rijksbeleid is om magnetische velden rondom dit soort functies te voorkomen.

Kortom, het is van belang om Zunderdorp en de wijken in Amsterdam Noord als woonkernen aan te merken en dit samen met de kwetsbare functies van de 2 kinderdagverblijven en BSO mee te nemen in de afwegingen of de rode corridor en zoekgebieden ZO 1 t/m 4 wel realistisch zijn.

Zienswijze 8. Corrigeer voor het feit dat de locaties ZO 2 t/m 4 niet voldoen aan vier van de door Tennet zelf gestelde uitsluitende en sturende ontwerpprincipes op het gebied van milieu, planologie en ruimtelijke kwaliteit zoals beschreven in paragraaf 7.2 en 7.3.

De indruk wordt gewekt dat de zoeklocaties vooral zijn gekozen vanwege het technisch aspect van de ligging dicht bij de bestaande hoogspanningsverbinding (zie punt 9), terwijl zij op een aantal andere aspecten NIET voldoen aan de sturende - en uitsluitende ontwerp principes van Tennet.

Locaties ZO 2 t/m 4 voldoen niet aan vier van de door Tennet zelf gestelde uitsluitende en sturende ontwerpprincipes op het gebied van milieu, planologie en ruimtelijke kwaliteit zoals beschreven in paragraaf 7.2 en 7.3, te weten :

- *het uitsluitende ontwerp principe vanuit de invalshoek milieu en planologie:*

  1. dat woonkernen en concrete woningbouwplannen worden vermeden

- *de sturende ontwerp principes vanuit de invalshoek ruimtelijke kwaliteit:*

  2. zoveel mogelijk aansluiten bij energie- en wegeninfrastructuur. Dit zorgt voor een bundeling van aspecten die al een impact hebben op het bestaande landschap;

  3. zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande industrie en/of bedrijventerreinen. Hiermee wordt de visuele impact van een station beperkt en het station past bij industriële functies

  4. aansluiten bij bestaande bedrijvigheid. Dit hoeft geen specifiek bedrijventerrein te zijn, maar kunnen ook verspreide bedrijven zijn met een grootschalige uitstraling. Hier kan een station op aanhaken.

Bij bovenstaande valt het volgende op te merken:

Ad. 1. Zunderdorp is een woonkern, evenals de wijken binnen de ring A10. Voor de zoekgebieden ZO1 t/m 4 wordt aan dit uitsluitende ontwerp principe dus niet voldaan.

Ad. 2. De zoeklocaties sluiten wel deels aan op de masten die er al staan, maar de impact daarvan op het bestaande landschap is van een andere orde dan het toevoegen van een 16ha. stroomstation in een open landschap met daarbij een aantal extra rijen masten.

Ad. 3 en 4 de locaties ZO 1 t/m 4 sluiten niet aan bij bestaande industrie, bedrijventerreinen, noch bij bestaande bedrijvigheid.

Voor een degelijk proces is van groot belang dat wordt gehouden aan de ontwerp principes zoals in de NRD omschreven!

Zienswijze 9. Sturende ontwerpprincipes techniek - toevoeging geschiktheid bodem en infrastructuur

Wat betreft de ontwerp principes techniek In paragraaf 7.4 van de Notitie Onderzoeksalternatieven worden de volgende **sturende ontwerpprincipes** genoemd voor de zuidelijke stationslocatie vanuit de invalshoek techniek:

- *de zuidelijke stationslocatie wordt bij voorkeur nabij de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding Beverwijk-Diemen gerealiseerd. Daarom is gezocht naar een locatie binnen een straal van 2 à 3 km van de bestaande verbinding. Dit is echter geen harde eis.*
- *de zuidelijke stationslocatie wordt bij voorkeur ten noorden van de bestaande 380 kV hoogspanningsverbinding gerealiseerd. Dit heeft de volgende redenen:*

    1.de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding is minder lang buiten bedrijf om de aansluiting mogelijk te maken;

    2. de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding moet eerst worden aangesloten op het nieuwe hoogspanningsstation voordat de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding kan worden aangesloten.

    3. Met een station ten noorden van de bestaande hoogspanningsverbinding wordt extra fasering in het project voorkomen en wordt het knelpunt sneller opgelost; de complexiteit van het realiseren van het hoogspanningsstation is minder groot. Dit heeft te maken met de inlussing van de oude en nieuwe verbinding.

Bovenstaande technische principes gaan vooral uit van 'technisch gemak', uiteraard voor zover over gemak gesproken kan worden in een complex proces waarin veel factoren meewegen. Maar wanneer de factor 'zo kort mogelijk buiten bedrijf' als één van de belangrijkste technische principes wordt genoemd zou je kunnen beargumenteren dat het hier in feite meer om een economische, dan een technische afweging gaat.

Zienswijze 10. Voeg de effecten van de aanlegfase toe en doe een technisch haalbaarheidsonderzoek

Wij vinden het van groot belang dat in de **sturende ontwerpprincipes techniek** ook de technische complexiteit van bouw op een locatie in veen-weide gebied (zoals ook reeds bij punt 4 genoemd) wordt meegenomen. De aanlegfase is vaak pas onderdeel van een projectMER. Voor de locaties ZO2 t/m4 is het echter van belang om dit al in de verkennende fase mee te nemen. De technische complexiteit heeft namelijk grote invloed op de geschiktheid van het zoekgebied. De toegankelijkheid van het gebied is sterk beperkt qua doorrijhoogte, as-last en breedte van voertuigen. Door dit nu al mee te nemen voor alle zoekgebieden wordt minder tijd verspild, en hogere kosten voorkomen omdat een betere en realistischere afweging van de zoekgebieden kan plaatsvinden.
Voer een gedetailleerd technisch haalbaarheidsonderzoek uit waarin de impact van de bouwactiviteiten op de lokale infrastructuur (wegen, bereikbaarheid) wordt beoordeeld. Gebruik geotechnische studies om de bodemgesteldheid te analyseren en mogelijke risico's te identificeren, zoals verzakking of schade aan de bestaande infrastructuur.

Zienswijze 11: Bereken de cumulatieve belasting voor de gezondheid en natuur en beoordeel deze als zwaarwegende factor.

Zunderdorp en de landelijke omgeving (tevens stiltegebied, onderdeel van BPL, ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied) - lijdt al onder de huidige hoogspanningsverbindingen. Door haar ligging nabij de kruising van de 380kV en 150kV masten is er overlast in de vorm van knetterend geluid, horizonvervuiling en een mogelijk verhoogde kans op leukemie en hersentumoren (bron: RIVM). Daarnaast bevindt het dorp zich naast een ringweg met fijnstof en geluidsoverlast. De effecten op de gezondheid daarvan zijn al aanwezig. Bewoners van Zunderdorp vragen zich af 'wanneer het eens genoeg is en wat er moet gebeuren voordat men zich realiseert dat het te veel is.'

Zowel de rode als blauwe corridor in het project betekenen een verdubbeling (of mogelijk verdrievoudiging!) van de overlast m.b.t. de hoogspanningsmasten. Dat is buiten proportioneel groot. Wij vragen dan ook om in de MER deze opeenstapeling van bestaande overlast plus toevoegingen rond Zunderdorp inzichtelijk te maken en om de cumulatie als een zwaarwegende factor mee te wegen. De cumulatieve nadelen voor bewoners en natuur in dit gebied moeten zwaarder wegen dan de voordelen van het bundelen van de huidige infrastructuur. Doordat beiden lijnen hier kruisen zal bij verdubbeling ook optisch niet de beoogde bundeling van masten ontstaan, maar een wirwar van masten in het landschap en rondom een dorp.

Zienswijze 12: Wijzigingen en aanvullingen op het beoordelingskader

- In het beoordelingskader moet onder het kopje landschap het criterium worden opgenomen of er WEL of GEEN sprake is van bijzonder provinciaal landschap met weidevogelgebied als kernkwaliteit.
- Neem in het beoordelingskader mee dat met het oog op VAWOZ een zoekgebied voor corridors en stations aan de westzijde van Noord-Holland meer voor de hand ligt. Bijkomend voordeel is dat de stations West en Midden wèl kunnen aansluiten bij bestaande bedrijvigheid en industrie waardoor de ecologische impact lager zal zijn.

Zienswijze 13: Voer onderzoek uit naar de effecten van EMV op gezondheid zoals door RIVM geadviseerd aan de overheid.

Er zijn nog leemten in kennis als het gaat om de cumulatie van elektromagnetische velden. Het RIVM geeft aan dat het op dit moment lastig is om aan te geven hoe ver de magneetveldzone zich kan uitstrekken buiten het hek van een hoogspanningsstation omdat dit grillig verloopt. Ook is onduidelijk hoe magneetvelden op elkaar inwerken. Voordat ingrijpende beslissingen worden genomen die een gehele woonkern raken vinden wij het belangrijk dat er eerst verdere metingen komen, zoals het RIVM de overheid ook adviseert.

Voor de plan-MER moeten daarom berekeningen gemaakt worden van de cumulatie van magneetvelden.

Zienswijze 14: Voeg een visuele landschappelijke impactanalyse toe

Maak gebruik van visuele simulaties en GIS-modellering om de impact van het 380 kV-station op het landschap te visualiseren. Dit moet gebaseerd zijn op specifieke zichtlijnen en landschapskenmerken in de omgeving. Voer ook een draagvlakonderzoek uit onder bewoners over de visuele impact. Dit kan gedaan worden door landschapsarchitecten.

Zienswijze 15: Leg kaarten over elkaar heen voor een duidelijker beeld waar de stations gaan komen

Voor goede beeldvorming, zowel bij bewoners als beleidsmakers is van belang dat duidelijk is hoe de zoekgebieden zich verhouden tot bestaande infrastructuur, woonkernen en natuur. De kaarten die nu in de NRD staan geven te weinig gedetailleerde context. Het feit dat men nog in een verkennende fase van het onderzoek zit mag hierbij geen excuus zijn.

Wij pleiten er voor dat in verdere communicatie, onderzoeks- en beleidsdocumenten gebruik gemaakt wordt van gedetailleerdere kaarten.. Dit kan zeer eenvoudig door kaarten van Google maps of Topo GPS onder de plannen te projecteren, zoals in onderstaand voorbeeld. Dit om te zorgen voor een duidelijker beeld van waar de stations en mogelijke masten gaan komen.

Door bewoner zelf gemaakte kaart m.b.v Topo GPS

ALTERNATIEVEN

Ten slotte willen wij nog wijzen op een aantal mogelijk alternatieven voor uitbreiding van het net op de in de NRD voorgestelde wijze en een vraag stellen bij de het nut en de noodzaak van uitbreiding van het net.

1. Onderzoek mogelijkheid tot limitering en zelfvoorzienendheid van Tennetklanten

Het voorkomen van overbelasting wordt in deze NRD gezocht in het uitbreiding van het net. Welke onderzoeksalternatieven worden (of zijn reeds) onderzocht die betrekking hebben op het beperken van de vraag / belasting?

Zoals in de NRD genoemd neemt de stroomvraag toe, dat leidt geen twijfel. In de Notitie-nut-en-noodzaak-380-kV-Netuitbreiding-Noord is op pag. 9 fig. 4 te zien dat met name het gebruik van Tennet-klanten (grootverbruikers) veel sterker (met een factor van ongeveer 3) stijgt dan dat van particuliere gebruikers (factor ca. 1.5).

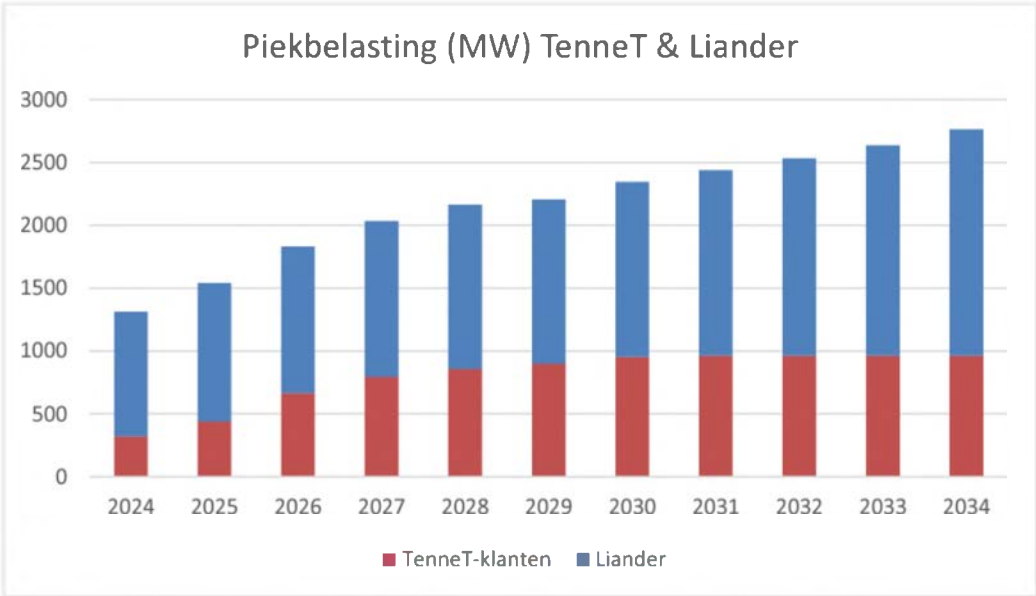

Figuur 4: aandeel van grootverbruik (TenneT-klanten) en midden- en kleinverbruik (Liander) in toenemende vraag

Daar waar het gaat om verduurzaming van bestaande bedrijven is dit uiteraard aan te moedigen. Een deel van de stroomvraag is echter afkomstig van nieuw te bouwen datacenters. Wij vragen wij ons af in hoeverre moet worden toegestaan dat datacenters niet alleen plaatselijk, maar ook op grote afstand zulke ingrijpende gevolgen hebben op landschap en leefomgeving.

Een van de onderzoeksalternatieven die zou moeten worden meegenomen is dan ook het onderzoeken van de mogelijkheid om in samenspraak met gemeenten en provincies, de aanbouw van datacenters - of tenminste hun stroomverbruik - te limiteren. Deze groeibeperkingen zijn nodig om de landschappelijke kwaliteiten te behouden. Groeibeperkingen moeten als alternatief worden meegenomen in de nadere planvorming.

Wenselijk is om op een kaart inzichtelijk te maken waar het grootverbruik plaatsvindt of zal gaan plaats vinden en gedegen onderzoek te doen naar manieren waarop deze grootgebruikers kunnen worden verplicht om te voorzien in zowel opwekking als opslag van hun eigen stroom.

Met de komst van nieuwe batterijen - in de nabije toekomst mogelijk van zoutbatterijen - kan zomaar blijken dat de toekomst voornamelijk ligt in plaatselijke opwekking én opslag, in plaats van kostbaar en ingewikkeld stroomtransport.

2. Onderzoek alternatieve verbindingen

Wordt er ook gekeken naar onderzoeksalternatieven waarbij de verbinding niet gezocht wordt aan de zuidkant? Is een verbinding via de afsluitdijk richting Friesland & bijbehorende windparken serieus onderzocht? Dit alternatief moet meegenomen worden in de nadere planvorming.

TOT SLOT

Ten slotte moet ons van het hart dat de mate van verdieping en kennis die in dit proces van burgers wordt verwacht om te kunnen participeren en mee te denken over veranderingen die zeer ingrijpend zijn voor hun leefomgeving, buitensporig groot is en een te grote belasting eist in combinatie met banen en gezinsleven.

Verzonden: 10/16/2024 8:45:27 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

wij maken bezwaar tegen het 380 KV net uitbreiding,redenen zijn :

grote zorgen voor gezondheid vanwege straling

waarde daling van onroerend goed

overlast van geluid , schaduw effect

grote schade aan milieu en natuur

Er zijn veel voorbeelden van ondergronds bekabeling , zeker in de lintbebouwing.

Verzonden: 10/16/2024 8:45:31 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste heer, mevrouw,

Op jullie website vernemen wij dat er een plan is om mogelijk een 380KV-net aan te brengen naast Wognum (over de Grote Zomerdijk en Westeinderweg) (tracealternatief rood). Graag willen wij onze zienswijze kenbaar maken over het plan, zie onderstaande:

RIVM geeft aan dat wonen naast 380KV-net schadelijk is

Zie https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidseffecten. De genoemde ziektes zoals leukemie en hersentumoren zijn onwenselijk. Het 380KV-net graag op voldoende afstand van de woningen.

Is de afstand tussen het 380KV-net en de woningen voldoende?

Wonen binnen de magneetveldzone kan zorgen voor gezondheidsrisico's, zie bovenstaande. Het is ons onduidelijk wat het magneetveldzone is rondom de hoogspanningsleiding. Aan de Grote Zomerdijk en de Westeinderweg in Wognum en de Dokter de Vriesstraat in Benningbroek staan de huizen dichter op elkaar. Zijn er huizen nabij de hoogspanningslijn waar straks niet meer gezond gewoond kan worden vanwege de magneetveldzone? Kunt u ons aangeven wat de magneetveldzone is van de 380KV-leiding, belast volgens de ontwerpbelasting, waarbinnen het door het RIVM aangeraden maximaal jaargemiddelde van 0,4 microtesla overschreden wordt?

380KV-net onwenselijk nabij woonwijk Zomerbloesem

Het is onwenselijk om een 380KV-net aan te brengen naast een toekomstige woonwijk. Tussen de Grote Zomerdijk en de Westeinderweg is een woonwijk gepland: de Zomerbloesem. Meer informatie over de woonwijk is onder andere terug te vinden via: https://www.denieuwbouwmonitor.nl/projecten/zomerbloesem/. De woonwijk is nodig gezien het woningtekort.

Mogelijkheden tot planschade?

Ons huis wordt minder waard als het 380KV-net langs ons huis wordt aangebracht. Een mogelijke route binnen tracealternatief rood leidt de hoogspanningsleidingen namelijk op 35 meter langs

onze woning, waarbij een overschrijding van het door het RIVM aangeraden maximaal jaargemiddelde (0,4 microtesla) (zie eerdere vraag) waarschijnlijk is. Hoe kan er planschade worden aangevraagd?

Plan voor aanleg over Markerwaarddijk

Is er onderzocht of het trace vanuit Middenmeer (/Westwoud) via de Markerwaarddijk naar hoogspanningsstation Lelystad een optie is?

Plan voor aanleg 380KV-net vervangen door aanleg ondergronds 150KV-net

Is er onderzocht of de aanleg van een dubbel (of driedubbel) ondergronds 150kV-net een haalbaar alternatief is? Falen van een verbinding kan dan deels opgevangen worden door een tweede of zelfs derde verbinding, eventueel zelfs via een ander tracé.

Plan voor aanleg verdeelstation nabij de kust

Er werd in het webinar van 6 september verteld over de mogelijkheid dat de windparken op zee in de toekomst een aanlanding in Noord-Holland zouden kunnen krijgen, wat bij voorkeur op het 380KV-net zou moeten gebeuren. Zou het dan niet handig zijn om een 380KV verdeelstation bij de kust te plannen (of aanpassen huidig station Boekelermeer Zuid), en dan vanaf daar het 150KV-net landinwaarts te versterken?

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 8:53:14 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Goedendag,

Graag wil ik via deze weg laten weten het niet eens te zijn met de plannen om eventueel hoogspanningsmasten en bedrading over Sijbekarspel te plaatsen. Dit om de volgende redenen:

- De straling die van een hoogspanningsmast af komt is niet goed voor de gezondheid; uit internationaal onderzoek komen aanwijzingen dat kinderen en volwassenen mogelijk meer kans hebben om leukemie te krijgen, als ze dicht bij bovengrondse hoogspanningslijnen wonen.

- Er zijn ook aanwijzingen dat kinderen die in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen wonen een groter risico lopen op hersentumoren. Het risico kan volgens de Gezondheidsraad bijna anderhalf keer zo hoog zijn bij kinderen die lang worden blootgesteld aan magneetveldsterktes van 0,4 microtesla of meer.

- In 2022 gaf de Gezondheidsraad aan dat er ook bij volwassenen aanwijzingen zijn voor een verband tussen blootstelling aan magneetvelden bij bovengrondse hoogspanningslijnen en een verhoogd risico op leukemie.

Verzonden: 10/16/2024 8:57:59 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste wij hebben kennis gemaakt met het project en hebben hier een aantal vragen en opmerkingen over.

- Wanneer wordt het bekend welke routes onderzocht gaan worden?

- Wanneer kan er bezwaar gemaakt worden?

- Waarom is er gekozen voor een bovengrondse leiding, terwijl er bekend is dat dit gezondheidsrisico's met zich meebrengt in de omgeving?

- Waarom is er überhaupt een nieuwe verbinding nodig? Is dit enkel voor de data centers in Middenmeer?

Wij hebben drie jaar geleden onze geboorte stek van mijn opa en oma gekocht en dit verbouwd naar een nieuwe woning. Met vrij uitzicht op onze koeien buren. U kunt zich voorstellen dat wij niet zitten te wachten op hoogspanningsmasten in de omgeving.

De voornaamste reden is de gevoeligheid binnen ons gezin op spanning en straling. Met hooggevoelige mensen is het wonen aan de rand van het dorp een bewuste keuze geweest omdat hier minder prikkels zijn. Hoogspanningsnetwerken zullen dit dus bruut verstoren.

Wij zien deze hoogspanningsmasten en verbindingen dus totaal niet als toegevoegde waarde en er zijn juist enkel zeer nadelige gevolgen aan deze plannen. Een paar opgesomd:

1. Elektromagnetische velden (EMV): Hoogspanningslijnen genereren elektromagnetische velden, en er is zorg dat langdurige blootstelling aan deze velden negatieve effecten op de gezondheid kan hebben. verhoogde kans op onregelematige celdeling, wat kanker kan veroorzaken. Zie verdere nadelige gezondheid issue's: https://www.atc-projects.com/wp-content/uploads/2013/07/EPRI-2012.pdf

2. Stress en slaapstoornissen: Mensen kunnen zich ongemakkelijk voelen door het constante gezoem van hoogspanningslijnen of zich zorgen maken over de gezondheidsrisico's, wat kan leiden tot verhoogde stressniveaus of slaapstoornissen.

3. Landschapswaarde: Vooral in natuur- of toeristische gebieden kan de aanwezigheid van dergelijke infrastructuur de waarde van het landschap aantasten en toeristen ontmoedigen.

4. Hinderlijk gezoem: Hoogspanningslijnen geven een constant gezoem of geknetter produceren, vooral bij vochtige omstandigheden. Dit geluid kan hinderlijk zijn, vooral in rustige landelijke gebieden waar stilte normaal gesproken de norm is.

5. Gevaar bij storm.

6. Ecologische negatieve impact; Denk aan de koeien, paarden, schapen in deze leefomgeving. Het is bewezen dat koeien minder melk produceren als gevolg van hoogspanningsstress door het magnetische veld.

7. Onzekerheid over toekomstige effecten. Met de opkomst van nieuwe technologieën rondom energieopwekking en -transport kunnen er nieuwe risico's of gezondheidsproblemen ontstaan. Wij maken ons vooral zorgen dat de huidige onderzoeken nog niet alle mogelijke lange-termijneffecten hebben blootgelegd, wat onzekerheid creëert over de toekomst.

8. Sociale cohesie en gemeenschapsgevoel

Impact op de buurt: De plaatsing van hoogspanningsmasten kan de sociale dynamiek van de buurt veranderen. Als meerdere bewoners bezorgd zijn, kan dit leiden tot spanningen of verdeeldheid binnen de gemeenschap, wat de sociale cohesie aantast.

Negatieve associaties: Mensen kunnen de nabijheid van masten associëren met een minder prettige woonomgeving, wat kan bijdragen aan een negatiever imago van de wijk en het gevoel van trots op de buurt kan verminderen.

Wij adviseren jullie dan ook dringend plannen te gaan maken voor alternatieve energieoplossingen.

Graag reactie.

Verzonden: 10/16/2024 9:00:29 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: de toekomstige generaties
Organisatie:

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Zo ligt bijvoorbeeld het westelijke traject dichter bij zee en daardoor bij de diverse windmolen parken.

Tevens is de energievraag in het relatief dun bevolkte middengebied van de Provincie veel lager dan langs Alkmaar en Heerhugowaard of Purmerend en Hoorn.

Voor het vervolg onderzoek raad ik het onderzoeksbureau ook aan om de lengte van de trajecten eerlijk te vergelijken. Het gele traject is nu het kortst omdat deze aan de zuidzijde ook niet helemaal aansluit op de bestaande centrales. Voorkom onrechtmatige vergelijkingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen

van niet nader gespecificeerde ‘stations’. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma’s en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.

2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR’s in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of ‘prioriteit’ in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet ‘Versterking participatie op decentraal niveau’ in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.

2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar ‘ons’ als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.

3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. Gezondheid en veilige leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

101958497_10313382_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.docx

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted], maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.
Zo ligt bijvoorbeeld het westelijke traject dichter bij zee en daardoor bij de diverse windmolen parken. Tevens is de energievraag in het relatief dun bevolkte middengebied van de Provincie veel lager dan langs Alkmaar en Heerhugowaard of Purmerend en Hoorn.
Voor het vervolg onderzoek raad ik het onderzoeksbureau ook aan om de lengte van de trajecten eerlijk te vergelijken. Het gele traject is nu het kortst omdat deze aan de zuidzijde ook niet helemaal aansluit op de bestaande centrales. Voorkom onrechtmatige vergelijkingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

    1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
    2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
    3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 9:04:22 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Alle trajecten zijn een probleem en vervuiling van de omgeving en landschap .

Onder de grond s.v.p. de kabels aanleggen zoals elders ook is gedaan met vergelijkbare 380 kv

Verzonden: 10/16/2024 9:22:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij ons sterk protest tegen de genoemde uitbreiding, corridor trace "geel" in het kader van de directe gezondheid in omgeving Spierdijk, tevens aantasting van het landschap en woongenot.

https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/04/18/aanbiedingsbrief-hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-1-kanker-bij-kinderen

Verzonden: 10/16/2024 9:24:54 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Een prachtig stuk groen met weidevogels en beschermde vleermuizen

Een prachtig stuk groen voor fietsers en wandelaars

We hebben de ringweg met geluid en fijnstof

De giftige volgermeer

En al hoogspanning

Ons dorp wordt gebruikt voor sluipverkeer

We worden genoeg belast

Verzonden: 10/16/2024 9:37:05 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Het onderzoekstraject geel: vanuit Beemster in rechte lijn tussen Ursem en De Goorn etc. zou inhouden dat er bij een dubbel traject(dubbele masten) waarvan we wel kunnen uitgaan, een gigantische zicht vervuiling in landelijke gebieden komt. De korte lijn naar Middenmeer door landelijk gebied zou wel heel makkelijk zijn. Laat het zoveel mogelijk via wegen en industriegebieden lopen en niet door landerijen en dorpen.

Verzonden: 10/16/2024 9:39:24 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte lezer,

Wij zijn woonachtig in het mooie buurtschap Moerbeek. Dit is een kleine lintbebouwing met prachtige vergezichten. Helaas wordt ons uitzicht de laatste tijd serieus aangetast. In onze gemeente Hollands Kroon zijn er ontelbare windmolens geplaatst welke , zeker 's avonds zeer storend zijn. Nu geeft u aan een onderzoek te starten naar de mogelijkheden om een bovengrondse 380 kv leiding trace door ons landschap te realiseren. U begrijpt dat dit voor ons wederom zou betekenen dat onze uitzichten en daarmee ons woongenot wordt aangetast.

Daarnaast begrijpen wij niet dat in onze omgeving diverse woningen onder hoogspanningskabels zijn opgekocht en gesloopt, omdat er gezondheidsrisico's kleven aan het wonen nabij hoogspanningskabels. Wij delen deze mening en zien daarom liever dat het leiding trace ondergronds of op een andere locatie wordt uitgevoerd.

Tevens geeft u aan dat ergens in het traject een trafostation moet worden gerealiseerd. Wij hebben begrepen dat dit station een oppervlakte van 24 hectare zou moeten krijgen. Dit is in onze ogen een inmens bouwerk wat niet past in ons agrarisch landschap.

Verder maken wij ons ernstige zorgen over de waardevermindering van onze woning. U geeft aan dit te compenseren maar waar is dat op gestoeld? Gaat u de waarde van elke woning indexeren voor en na het leiding trace?

Hopelijk neemt u bovenstaande bezwaren in ogenschouw bij uw onderzoek.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 9:51:56 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Bestuur Stichting Beemster Vanzelfsprekend
Organisatie: Stichting Beemster Vanzelfsprekend

Uw zienswijze:

Hierbij de zienswijze Zienswijze van de stichting Beemster Vanzelfsprekend op de concept-NRD 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

101958864_10313448_Zienswijze_380kv_Beemster_Vanzelfsprekend_2024-10-16.pdf

Beemster Vanzelf sprekend

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 KV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten.

Zuidoostbeemster, 16 oktober 2024

Betreft: Zienswijze concept-NRD 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij onze zienswijze over de concept-NRD 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord. We vinden als stichting 'Beemster Vanzelfsprekend' dat de 380 kV mastenrij niet door de Droogmakerij Beemster moet lopen. Dat lichten we in het onderstaande toe, na introductie van onze stichting. We vatten het een en ander samen uit de stukken en hebben veel verzoeken om verduidelijking.

Informatie over Stichting Beemster Vanzelfsprekend

Onze stichting is in 2021 opgericht. We zijn een onafhankelijke burgerbeweging, zonder politieke voorkeur. We zijn een netwerk en platform van betrokken en deskundige inwoners van de Beemster met kennis van de historie en actualiteit van de Beemster. Wij komen op voor de toekomst van de Beemster woon- en leefomgeving en daarmee samenhangende zaken. Het behoud en de instandhouding van de kernwaarden van ons historisch Werelderfgoed Beemster is een belangrijke doelstelling. Wij zijn onderhandelingspartner voor de gemeente Purmerend en andere bestuurlijke organen. Wij willen betere politieke en bestuurlijke besluitvorming over Beemster zaken en op ontwikkelingen die van invloed zijn op de woon- en leefomgeving van de inwoners van de Beemster.

De stichting heeft ook een zienswijze ingeleverd op de Concept-notitie-reikwijdte-en-detailniveau-programma-VAWOZ-2031-2040.

Beschikbare informatie VAWOZ en 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

- Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV-Netuitbreiding NH Noord Ministerie van Economische Zaken en Klimaat d.d. 29-5-2024
- Notitie-onderzoeksalternatieven-380-kV-Netuitbreiding-NH-Noord TenneT TSO B.V, Witteveen+Bos. d.d. 29-5-2024
- Notitie Nut en Noodzaak 380 kV-Netuitbreiding NH Noord TenneT TSO B.V. d.d. 27-5-2024
- Reactienota Voornemen en Voorstel voor Participatie 380kV-Netuitbreiding NH Noord, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat d.d. 23-8-2024

secretariaat Stichting Beemster Vanzelfsprekend
Purmerenderweg 214 1461 DN Zuidoostbeemster
info@beemstervanzelfsprekend.nl www.beemstervanzelfsprekend.nl
KvK 52881342 NL58 RABO 0308 2355 79

- Netkaarten TenneT en HoogspanningsNet Netkaart van Hoogspanningsnet.com
- 'Onderzoek vraagarticulatie industrie voor VAWOZ en programma Kernenergie' t.b.v. het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Kalavasta d.d. 31-8-2023
- Concept-notitie-reikwijdte-en-detailniveau-programma-VAWOZ-2031-2040 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat d.d. 9-2-2024
- Inspraakbundel-concept-NRD-Programma-VAWOZ-2031-2040 d.d. 16-7-2024

A. Relatie programma VAWOZ en 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Zoals in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) 380 kV-Netuitbreiding NH Noord 380 kV wordt gesteld is er samenhang met het programma VAWOZ en de voorgestelde aanlandlocaties. Een aanlanding sluit een windpark op zee aan op het hoogspanningsnetwerk op land. Indien één of meer aanlandingen plaatsvinden in de Kop van Noord-Holland is er volgens TenneT nut en noodzaak voor een tweede lijn van masten voor de 380 kV-verbinding. Indien er besloten wordt niet aan te landen in de Kop van Noord-Holland, en er geen nut en noodzaak bestaat voor twee extra circuits, wordt de procedure voor de 380 kV-netuitbreiding vervolgd op basis van één lijn van masten. Daarnaast geldt voor aanlandingen in zowel de Kop van Noord-Holland als het Noordzeekanaalgebied de noodzaak voor het realiseren van een nieuw converterstation van circa 5,5 hectare per aanlanding.

Doordat het programma VAWOZ en de 380 kV netuitbreiding zo sterk samenhangen wordt hier in het onderstaande eerst de kritiek op het programma VAWOZ behandeld om vervolgens de bezwaren tegen de 380kv netuitbreiding in Noord-Holland te belichten.

B. REACTIES OP CONCEPT-NOTITIE-REIKWIJDTE-EN-DETAILNIVEAU-PROGRAMMA-VAWOZ-2031-2040

De inspraakbundel van 16 juli op het programma VAWOZ bevat degelijke reacties over tekortkomingen. Er is bij het schrijven van deze zienswijze op 13 oktober 2024 nog steeds geen reactie van het Ministerie van Economische Zaken op deze inspraakbundel. Het is de vraag hoe en wanneer antwoorden komen en hoe de zienswijzen gaan relateren aan een nieuwe NRD.

Zienswijze stichting Beemster Vanzelfsprekend op concept-NRD programma-VAWOZ-2031-2040

1. De beschrijving van de verschillende scenario's gaat steeds uit van 50 GW wind op zee. De vraag is wat er gebeuren zal als dit niet gerealiseerd kan worden door de steeds toenemende kosten en investeringsproblemen (tientallen miljarden) vanwege de lange kabels, dure grondstoffen en hogere kosten van personeel. Windenergie wordt zo erg duur voor de consument.

2. Bij alle scenario's wordt rekening gehouden met doorvoer naar het buitenland. Waarom moet Nederland netto exporteur zijn?
3. Het besluit om vier kerncentrales te bouwen heeft gevolgen voor minder windenergie in 2040 en nadien. Dat dient veel explicieter naar voren te komen in de scenario's en planning.
4. Aanlanding in Den Helder is niet nodig. Er is daar geen energiebehoefte en geen grote industrie. Mooi dat men energiehub wil zijn, maar dat is niet relevant. TenneT stelt dat dit gevolgen heeft voor een extra bovengrondse 380 kV traject vanuit Den Helder naar de 380kv lijn Beverwijk-Diemen.
5. Netuitbreiding in Agriport (met Een converterstation en elektrolysefabriek) heeft een aanzuigende werking voor nog meer industrie, kassen en datacenters aldaar. Een 380 kV traject is daarom ook niet wenselijk.
6. Het rendement van de omzetting van elektriciteit naar waterstof is laag, zeker als het weer wordt omgezet in elektriciteit (35 procent). Daarnaast vergen het transport via pijpleidingen en de opslag van waterstofgas onder hoge druk ook nog energie, zodat netbeheerder TenneT in zijn prognoses rekent met een totaalrendement van 26 procent. De risico's van ontplofbaar waterstof en het gebruik van gasleidingen voor het vervoer daarvan is nog lang niet geregeld of mogelijk. De risico's en mogelijkheden daarvan worden niet of onvoldoende belicht. Daarbij is Nederland nog lang niet van het gas af. Sterker, het wordt nog steeds gewonnen en is ook minimaal noodzakelijk als back-up.
7. Het risico van het veranderen van energieverbruik van de industrie wordt vrijblijvend benoemd in de scenario's. Tata Steel wil flinke subsidie. Tata Steel kan weggaan uit Nederland (door insiders wordt die kans op 50% geschat) of zou kunnen overgaan op staal maken uit schroot net als in Wales met andere energiebehoeftes en minder personeel.
8. Beemster Vanzelfsprekend is tegen de 380 kV trajecten door het Werelderfgoed Beemster. Er zijn betere alternatieven.

Andere relevante zienswijzen op concept-NRD programma-VAWOZ-2031-2040

1) De tien aanlandplekken zijn willekeurig over de westkust verspreid. Veel reacties benoemen dat men moet aanlanden waar industrie is en niet elders. Aanlanding in Den Helder is nonsens, er is geen industrie. De aanlanding bij Tata Steel is relevant.
2) Er wordt in het programma geen of nauwelijks rekening gehouden met de komst van vier nieuwe kernenergie centrales. Deze centrales maken veel nieuwe windenergie op zee en land overbodig en kunnen continu leveren zonder congestie te veroorzaken. In het programma wordt onvoldoende rekening gehouden met de offshore olie- en gasboringen en de bijbehorende infrastructuur, en met de doorgang van de zeevaart, en routeproblemen van de zeevaart met harde wind.

3) Noodzakelijke doorrekeningen door TenneT zijn niet uitgevoerd. Er wordt in algemene zin gesproken over noodzaak van dure elektrificatie. De Nederlandse energie voorziening wordt van vraag gestuurd naar aanbod gestuurd
4) Er zijn grote zorgen om de aantasting van de weinige natuur door de kabels en leidingen en het enorme ruimtebeslag van de 6 Ha grote converter stations en de elektrolyse stations die 20 ha groot en 40 meter hoog zijn. Daar moeten er misschien wel tien van komen aan de Nederlandse kust. Dat heeft grote gevolgen voor de natuur, het erfgoed en de mogelijkheden van bebouwing.
5) Er is nog veel onduidelijk over de effecten van elektrolyse op bodem- en oppervlaktewater. Bijvoorbeeld door gebruik van bodemwater voor het elektrolyseproces en de effecten van koelwaterlozing. Dat moet worden nagezocht met aandacht voor langdurige effecten.
6) Provincie Lelystad stelt dat een 380 kV lijn van Middenmeer naar Diemen zeer uitdagend is vanwege ruimte, nettechniek en de aanzienlijke milieu impact is. De aanlanding bij de Maxima-centrale biedt veel voordelen. Het ligt vlakbij Ens ligt waar de 380kV verbinding naar Duitsland ligt. Daarbij komt een nieuw tracé met extra capaciteit op de 380 kV lijn Groningen-Vierverlaten-Ens-Diemen. Vanuit de regio Amsterdam is aanlanding ten oosten van Amsterdam wenselijk gezien de stedelijke ontwikkeling. Provincie Lelystad stelt voor om de bekabeling op de bodem van het IJsselmeer in te graven. In Noord-Holland kan de 380 kV lijn lopen via het tracé van de Structuurvisie Buisleidingen tot aan het IJsselmeer of anderszins ten noorden van de buisleidingen door de Wieringermeer uitkomend in het IJsselmeer. Bij de Maxima-centrale is binnen een straal van zes km voldoende ruimte voor convertor stations en een elektrolyse station.
7) Voor de Milieu Effect Rapportage (MER) geldt de EU juridische SMB- richtlijn. Combinatie met een integrale effectanalyse, die nergens uitgelegd wordt, is niet aan de orde. Een eigenstandige MER is nodig maar wordt niet beschreven. Er moet daarin vooraf met wetenschappelijke zekerheid vastgesteld worden dat er geen verslechtering in de leefomgeving optreedt. Dat geldt voor het hele project. Dat is nu niet het geval. Gezondheid is niet meegenomen, terwijl dat een belangrijk onderdeel is. De omvang van het geografisch gebied en de omvang van de bevolking die ermee te maken krijgt, is niet meegenomen. De veiligheidsaspecten van de Energie Opslag Systemen zijn niet benoemd. De enorme zoetwaterbehoeftes van de elektrolyse stations zijn niet benoemd. Er zijn waterschappen zoals Delfland die zich daar grote zorgen om maken vanwege de noodzaak van het zoeken naar meer drinkwater. De grote hoeveelheid benodigde grondstoffen en schaarse metalen (20% wereldproductie) zijn niet meegenomen. De onveiligheid van ontplofbaar waterstof is niet meegenomen. De brandbaarheid van grote HVDC batterijen is niet meegenomen.

C. AANBOD WINDENERGIE, INEFFICIËNTIE EN NETCONGESTIE

1. Aanlanding wind op zee Den Helder

Gezien de samenhang met het programma VAWOZ is het volgende van belang. In de Inspraakbundel concept-NRD-Programma-VAWOZ-2031-2040 d.d. 16-7-2024 is zeer veel gedegen inhoudelijk verzet te vinden tegen de aanlanding van wind op zee in Den Helder. Dat heeft volgens TenneT namelijk als gevolg dat er een tweede 380 kV lijn naar de lijn Beverwijk Diemen zou moeten. Dat heeft grote milieugevolgen.

Er is geen grote elektriciteit of energiebehoefte in Den Helder en geen grote gebruiksindustrie, die aanlanding van wind op zee nodig zou maken. Daarbij kan de wind op zee worden geleid worden naar de aanlanding bij Tata Steel in IJmuiden. Het is ook de vraag hoeveel geplande windparken in de Noordzee nog doorgaan gezien de toenemende investeringen en kosten en de komst van SMR kernreactoren die vele windmolens overbodig maken.

2. Capaciteitsfactor windturbines

De gemiddelde capaciteitsfactor van de huidige windturbines in Nederland op landlocaties is 26% en voor de twee windparken op zee is dat gemiddeld 34% (windenergie-nieuws.nl). De capaciteitsfactor (CF) wordt bepaald door weer en seizoenen (aantal wind en zonne-uren per jaar), maar ook door vraag en aanbod op het elektriciteitsnet. Indien zonnepanelen en windmolens op winderige zomerdagen te veel stroom dreigen te produceren, moeten ze worden afgeschakeld. Dat komt vanzelfsprekend vaker voor naarmate er meer van zijn, en daardoor kan de CF sneller dalen dan dat de energetische efficiëntie stijgt. Het gaat dus niet om het maximale of de zogenaamde '' vollasturen' of 'Full Load Hours'. Een vollast uur is dus een tijdseenheid van een uur (en geen eenheid van geproduceerde energie). Dat wordt in Nederland bij de subsidieregeling SDE nog wel misbruikt.

VERZOEK:

Maak duidelijk:

1) Of de aanlanding wind op zee in Den Helder relevantie heeft voor de elektriciteitsbehoefte in Noord-Holland Noord
2) Als dat niet zo is, wat is dan de relevantie
3) Als dat wel zo is waarom er geen 380 kV verbinding met Middenmeer mogelijk is en/of met Lelystad

D. ONDERZOEK VRAAGARTICULATIE INDUSTRIE VAWOZ EN PROGRAMMA KERNENERGIE KALAVASTA VOOR HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT D.D. 31-8-2023

In dit onderzoeksrapport staan zorgelijke conclusies en aanbevelingen over vraagarticulatie

1. Conclusies Kalavasta

- Er zijn aanzienlijke verschillen tussen industriële energiescenario's, deze verschillen zijn zowel methodologisch als inhoudelijk van aard en niet altijd goed te duiden.
- Toenemende wind op zee ambities overstijgen de vraag van industriële clusters aan de kust, maar zijn nodig voor de industrie landinwaarts en andere sectoren aan de kust of verder landinwaarts
- Opwek uit wind op zee overstijgt gedurende de meeste uren van het jaar de elektriciteitsvraag van industriële clusters aan de kust, maar niet de nationale vraag
- Flexibele elektriciteitsvraag kan windenergie absorptie in kustclusters verhogen maar de marktdynamiek belemmert de maximale absorptie van het surplus
- Opwek uit SMR kernreactoren dient beperkt de lokale vraag van industrie in de kustclusters maar vooral de overige vraag in en nabij clusters en verder landinwaarts; beschouw in een volgend onderzoek heel Nederland als mogelijke plek voor SMR's en niet alleen kustclusters
- Zon op zee in combinatie met wind op zee zorgt voor meer stabiele en hogere opwek, maar de hoeveelheid benodigd back-up vermogen (BVS: door gas, kolen of kernenergie) daalt niet

2. Aanbevelingen Kalavasta

- Het wordt aanbevolen toe te werken naar transparante datasets voor industriële energiescenario's gespecificeerd tot op site niveau, op basis van een eenduidige methodiek
- Houd rekening met het feit dat de flexibele vraag bij wind op zee aanlanding, zonder interventie, tot ongewenste netcongestie kan leiden, gezien de markt gestuurde inzet
- Keuzes over aanlanding wind op zee vereisen gedetailleerde systeemscenario's en grondige kennis van netberekeningen, hetgeen samenkomt bij netbeheerders
- Transparantie van keuzes en gehanteerde methodiek voor aanlanding wind op zee door netbeheerders kan waardevol zijn voor andere stakeholders
- Beschouw in een volgend onderzoek heel Nederland als mogelijke plek voor inzet van SMR's en niet alleen de industriële kustclusters

VERZOEK:

Maak duidelijk wat de conclusies en aanbevelingen van Kalavasta betekenen voor de 380 kV-Netuitbreiding NH-Noord gezien de samenhang met programma-VAWOZ-2031-2040 voor wat betreft:

1) Duidelijkheid over de industriële energiescenario's,

2) De netcongestie,
3) De benodigde hoeveelheid back-up vermogen
4) De mogelijkheid van een SMR kernreactor bij het industriecluster Middenmeer als elektriciteitsvoorziening

E. HOOGSPANNINGSNET

1. Internationaal Hoogspanningsnet

Er zijn drie onderzeese hoogspanningsverbindingen met gelijkstroom (HVDC) tussen Nederland en andere landen waarmee uitwisseling van energie plaatsvindt. Aan de uiteinden is een converterstation, om gelijkspanning en wisselspanning in elkaar om te zetten. Door de verbindingen tussen Engeland met Denemarken en Noorwegen en Duitsland met Denemarken is er haast een internationaal (zee)netwerk.

2. De NorNed-kabel is 580 km lang en ligt tussen de Eemshaven en Zuid-Noorwegen (in de buurt van Kristiansand). De kabel heeft een capaciteit van 700 megawatt en een spanning van 450 kilovolt. Overdag wordt elektriciteit geïmporteerd uit Noorwegen, die met waterkracht is opgewekt. 's Nachts wordt Nederlandse nachtstroom naar Noorwegen vervoerd.
3. De BritNed-kabel ligt tussen de Maasvlakte en Groot-Brittannië (in de buurt van Londen). De kabel heeft een lengte van 260 km, en heeft een capaciteit van 1000 megawatt en een spanning van 450 kilovolt. Het doel van deze kabel is om pieken en dalen in de stroomvraag en het stroomaanbod tussen Groot-Brittannië en het vasteland van Europa beter te kunnen opvangen.
4. De COBRA kabel (COpenhagen-BRussel-Amsterdam) tussen de Eemshaven en West-Jutland (bij Esbjerg) is 325 kilometer lang, en heeft een capaciteit van 700 megawatt en een spanning van 320 kilovolt. Het maakt de import van Deense windenergie en export naar Denemarken mogelijk.

2. Hoogspanningsnet Nederland

Er komt een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Vierverlaten en Ens. Deze zorgt ervoor dat het hoogspanningsnet in Noord-Nederland minder kwetsbaar is en dat windenergie op zee kan worden getransporteerd. Er is een 380 kV verbinding die loopt van Diemen naar Lelystad en die naar Ens en Zwolle loopt met verbindingen naar Hengelo en de Eemshaven. Er komt een extra 380 kV hoogspanningsverbinding tussen hoogspanningsstations Diemen, Lelystad en Ens.

VERZOEK:

In de concept NRD komen enkele 380 kV netuitbreidingen in NH Noord aan bod. De kosten zijn nog niet duidelijk, maar het ruimtebeslag en de grote milieu gevolgen wel. Gezien de grote elektriciteitsbehoefte bij Middenmeer (zie hieronder) verduidelijk:

1) Of er een 380kV verbinding tussen Middenmeer en de energiecentrale bij Lelystad en de 380 kV lijn bij Lelystad kan komen als oplossing en de daar geldende 380 kV uitbreidingen.
2) Leg uit wat de mogelijkheden zijn van een verbinding via het IJsselmeer.
3) Leg uit wat de voor- en nadelen zijn met de 380 kV lijn van Middenmeer naar Diemen in kosten, ruimtebeslag en milieugevolgen.

F. VRAAG ELEKTRICITEIT EN ELEKTRIFICATIE EN NUT EN NOODZAAK 380 KV-NETUITBREIDING NH-N

1. Agriport Noord-Holland en Datacenters

In de 'Gebiedsvisie Energie AgriportA7 tot 2030 van 29-9-2023 staat dat AgriportA7 met ECW particulier netbeheerder is voor zowel gas als elektriciteitsnetten. In het gebied zijn twee transformatorstations (private 150 kV ECW en TenneT) gevestigd die zijn aangesloten op het 150 kV van TenneT.
Agriport stelt dat door de aanwezige aansluitingen de bedrijfszekerheid van het elektriciteitsnetwerk zeer hoog is. Er is nog voldoende capaciteit aanwezig en eventuele netuitbreidingen kunnen in eigen beheer worden uitgevoerd.

Over elektrificatie wordt vermeld: 'Door concepten als het nieuwe telen is een verder elektrificatie van de glastuinbouw mogelijk. Agriport stelt dat deze route tot voor kort fiscaal werd bemoeilijkt. Er wordt gesteld dat toezeggingen door de overheid op dat vlak telers kan verleiden om vast te houden aan de ingezette richting van inkoop van (groene) elektriciteit in plaats van aardgas'. Met andere woorden, er is nog geen harde behoefte aan meer elektriciteit tot 2030. Men wil fiscale vrijstellingen. Wel spreekt men over het gaan installeren van e-boilers met een totaal van 50MW.
Agriport wil uitbreiden met nog meer kassen, maar de gemeente Hollands Kroon is daarop tegen.
Er zijn al drie datacenters en er zijn er nog twee gepland. Dat leidt tot 0,9 GW aan verbruik.

2. Nut en Noodzaak 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord TenneT

In deze notitie stelt TenneT dat een belangrijke oorzaak voor het overbelaste net in Noord-Holland Noord komt door een toename van de vraag naar elektriciteit met drie grote energievragers:

1. Het midden- en laagspanningsnet van woningen, bedrijven en instellingen: deze komt via de regionale netbeheerder Liander bij TenneT terecht;
2. Datacenters in Middenmeer: deze gebruiken veel elektriciteit en zijn veelal direct aangesloten op het hoogspanningsnet (150 kV) van TenneT;
3. Glastuinbouw binnen Agriport A7 die is aangesloten op het private 150 kV-net van ECW die als private netbeheerder een directe aansluiting heeft op het hoogspanningsnet (150 kV).

Het net wordt belast door economische activiteiten In Middenmeer. In 2034 is 0,9 GW nodig voor Agriport, vooral voor de drie (en nog twee nieuwe geplande) datacenters. Dat is 1/3 van de totale vermogensvraag in NH Noord. In figuur 4 is te zien dat al vanaf 2025 1/3 van de vermogensvraag naar Agriport gaat. Het midden- en kleinverbruik van Liander neemt ook toe. In totaal gaat het om een stijging van 1500 MW in 2025 naar 2700 MW in 2034.

TenneT stelt dat door het knelpunt bij Middenmeer en de economische activiteiten bij Agriport A7 (ECW en datacenters) er een bovengrondse 380 kV-lijn nodig is met een hoogspanningsstation (Zuid) op de bestaande 380 kV-verbinding tussen Velsen - Beverwijk en Diemen, en een hoogspanningsstation (Noord) bij Middenmeer. Hierdoor worden andere 150 kV-stations in Noord-Holland Noord ontlast.

Er is ook productie van elektriciteit. De verwachting is dat dit stijgt van 1.900MW in 2025, naar 2.770 MW in 2030 en 3.500 MW in 2035. Dat is een stijging van 85% in tien jaar.
In figuur 5: 'Ontwikkeling elektriciteitsopwekking per 150 kV-hoogspanningsstation' valt op dat Liander inschat dat 'zonopwekking op land', en 'zon op dak groot' toenemen in 2035 maar ook 'zon op dak klein'. Dat laatste is de vraag, gezien de stop van de salderingsregeling en de kosten van terug levering.

VERZOEK:

1) Verduidelijk de stelling van Agriport dat hun bedrijfszekerheid van het elektriciteitsnetwerk zeer hoog is versus de noodzaak van toename van elektriciteit
2) Verduidelijk hoe de productie van elektriciteit beter gebruikt kan worden, zeker omdat verwacht wordt dat deze toe gaat nemen
3) Verduidelijk of de kosten een rem kunnen hebben op elektrificatie en de prognose daarvan
4) Overweeg en maak duidelijk of en zo ja hoe door de netcongestie en de lange duur van eventuele plaatsing van een 380 kV-Netuitbreiding er een verbod kan komen op nieuwe datacenters in Middenmeer vanwege de leveringsonzekerheid in Noord-Holland Noord.

G. OMGEVINGSWET ARTIKEL 2.1

Volgens artikel 2.1.1 van de Omgevingswet dient een bestuursorgaan van een gemeente, een provincie of het Rijk zijn taken en bevoegdheden uit te oefenen op grond van deze wet uit met het oog op de doelen van de wet, tenzij daarover specifieke regels zijn gesteld.

Volgens artikel 2.1.2 houdt het bestuursorgaan daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.

Volgens artikel 2.1.3 bij de op grond van deze wet gestelde regels kan de toepassing van het eerste en tweede lid worden uitgewerkt of begrensd. Deze uitwerking of begrenzing kan in ieder geval betrekking hebben op:

a. het waarborgen van de veiligheid,
b. het beschermen van de gezondheid,
c. het beschermen van het milieu,
d. het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening,
e. het beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden,
f. het behoud van cultureel erfgoed,
g. het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed,
h. de natuurbescherming,
i. het tegengaan van klimaatverandering,
j. de kwaliteit van bouwwerken,
k. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
l. het behoeden van de staat en werking van infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten,
m. het beheer van infrastructuur,
n. het beheer van watersystemen,
o. het beheer van geobiologische en geothermische systemen en ecosystemen,
p. het beheer van natuurlijke hulpbronnen,
q. het beheer van natuurgebieden,
r. het gebruik van bouwwerken,
s. het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen.

Volgens artikel 2.1.4 wordt onverminderd het derde lid bij het stellen van regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

VERZOEK:

1) Gebruik de doelen van artikel 1.2 van de Omgevingswet met specifieke aandacht voor en weging van de artikelen 2.1.3 en 2.1.4

H. MILIEU EFFECT RAPPORTAGE (MER)

1. SMB-richtlijn

Er zijn duidelijke regels gesteld voor de MER in de Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 over de beoordeling van de milieugevolgen van plannen en programma's. Deze specifieke eisen staan ook vermeld in bijlage 1 en 2 (zie Bijlages SMB-richtlijn in dit document).

Het gaat om de mogelijke aanzienlijke milieueffecten (1), bijvoorbeeld voor de biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen. (1) Hieronder zouden secundaire, cumulatieve, synergetische, blijvende en tijdelijke, positieve en negatieve effecten, alsmede effecten op korte, middellange en lange termijn moeten vallen. Daarbij is het nodig om aanzienlijke negatieve effecten op het milieu van de uitvoering van het plan of programma te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen, ook op bevolkingsniveau.

VERZOEK:

1) Gebruik de voor de overheid verplichte EU SMB-richtlijn

2. Tekortschietende MER concept-NRD Netuitbreiding NH Noord 380 kV

Op bladzijdes 66 tot en met 72 van de concept-NRD wordt er voor de MER procedure gesproken van een 'verkenningsfase' en 'planuitwerkingsfase'. Naast het plan/project MER wordt een 'integrale' effectanalyse' uitgevoerd (zie verder). Tevens wordt gesproken van een 'passende beoordeling' over een 'natuurtoets' naar de mogelijk belangrijke negatieve effecten van het voorgenomen project op beschermde natuurgebieden die onderdeel zijn van het Europese Natura 2000-netwerk. Deze wirwar van overwegingen roepen veel vragen op.

De MER moet los uitgevoerd worden van een 'integrale' effectanalyse' of 'passende beoordeling' over een 'natuurtoets'. De uitgebreide MER dient volgens de SMB-richtlijn op alle facetten waaronder de gezondheid en het cultureel erfgoed en het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed te worden beoordeeld.

De MER wordt in Tabel 5.1 Beoordelingskader op bladzijde 51 tot en met 54 belicht. Deze MER schiet tekort: 1) hij voldoet niet aan de hierboven beschreven EU SMB-richtlijn, 2) Het voldoet niet aan artikel 2.1 van de Omgevingswet waar een bestuursorgaan aan dient te voldoen (zie G), 3) Het kan niet gecombineerd worden met een 'integrale' effectanalyse' (zie onder), 4) Het is onduidelijk wanneer het advies van de onafhankelijke 'Commissie voor milieueffectrapportage' plaatsvindt en of dat bindend is en/of hoe dat gevolgd optreedt, 5) DE MER is door onafhankelijke anderen (nu) niet te beoordelen.

VERZOEK:

1) Werk de MER uit conform de SMB-richtlijn
2) Voldoe aan de Omgevingswet, en wees duidelijk wat dit oplevert.
3) Voer de MER uit op inzichtelijke manier voor onafhankelijke derden.
4) Koppel de MER los van de 'integrale' effectanalyse'.
5) Wees duidelijk of het advies Commissie voor milieueffectrapportage bindend is
6) Verduidelijk of op het plan MER kritiek mogelijk is

I. ONDUIDELIJKHEID INTEGRALE EFFECTANALYSE (IEA)

1. Verduidelijking nodig definitie

Het is onduidelijk wat een 'integrale' effectanalyse' behelst. Noch over 'integrale effectanalyse' noch over 'effectanalyse' noch over 'IEA' is enige wetenschappelijke evidentie te vinden. In de concept-NRD wordt echter veel waarde toegedicht aan het 'opstellen van een IEA'. Indien het een wetenschappelijke systematische weging en analyse betrof, dan zou dit door derden kunnen worden nagegaan.

Bij de inloopavond is verteld dat de effectanalyse gedaan wordt door de ministers. Als dat zo is, dan moet het ook zo worden benoemd: 'weging door de ministers' en moet niet gesuggereerd worden dat dit 'integraal' gebeurt. Het is ook onduidelijk wat 'integraal' betekent. Meestal betekent deze toevoeging niets. Een weging door de ministers is evengoed niet inzichtelijk.

VERZOEK:

1) Verduidelijk of een 'integrale effectanalyse' gebaseerd is op wetenschap.
2) Verduidelijk wat een 'integrale effectanalyse' wel en niet behelst.
3) Verduidelijk of sprake is van een gestandaardiseerde weging die inzichtelijk is voor onafhankelijke derden.

2. Verduidelijking nodig vijf thema's afwegingskader

In de concept Notitie wordt gesteld dat: 'de impact van de onderzoek alternatieven via een groot aantal effectenstudies in beeld wordt gebracht' en wel op vijf thema's: techniek, toekomstvastheid, omgeving, kosten en milieu (MER). In tabel 6.1 op bladzijde 63 staat vermeld 'waarop de thema's uit het afwegingskader een plek krijgen in de IEA'.

1) *Techniek* (analyse uitvoerbaarheid, risicoanalyse complexiteit): 'Onderscheidende beoordeling en grote kansen/risico's van de tracéalternatieven en stationslocaties t.a.v. bereikbaarheid, leveringszekerheid, technische complexiteit, uitvoerbaarheid, beheer en onderhoud en veiligheid'

2) *Toekomstvastheid:* 'Onderscheidende beoordeling en grote kansen en risico's van onderzoek alternatieven over a) uitbreidbaarheid (toekomstige capaciteitsuitbreiding); b) flexibiliteit (mate inspelen toekomstige ontwikkelingen in het hoogspanningsnet en veranderende externe omstandigheden); c) voor stationslocaties: ruimtelijke mogelijkheden voor aanlandingen vanuit programma VAWOZ, met bijbehorende converterstations en (in de nabijheid) een elektrolysefabriek.
3) *Participatie* (participatieverslag): benoemen belangrijkste en onderscheidende aandachtspunten van tracéalternatieven en stationslocaties: a) zorgen, kansen en wensen vanuit omgevingspartijen, b) meekoppelkansen
4) *Kosten* (kostenramingen en nota's onderzoekalternatieven): In beeld brengen investeringskosten en LCC (life cycle costs) van tracéalternatieven en stationslocaties en kwalitatieve onderbouwing van belangrijkste verschillen zoals tracélengtes en complexe boringen
5) *Milieueffectrapport:* onderscheid tussen effecten tracéalternatieven en stationslocaties en volledig overzicht effecten in MER, selectie van grote en/of onderscheidende effecten in de IEA.

VERZOEK:

1) Wees duidelijk wat het meest bepalend is in het afwegingskader
2) Verduidelijk wat 'toekomstvastheid' behelst. Het wordt vaak gebruikt in managementtaal, het kent geen definitie en is hier inadequaat. Beter is adaptatie (mogelijkheden).
3) Verduidelijk duidelijk hoe de participatie gewogen wordt
4) Wees duidelijker over de onzekerheid en afhankelijkheid van het programma VAWOZ en over de komst en de mogelijkheden van kernenergie.
5) Werk de MER uit volgens de SMB-richtlijn. Koppel dat los van een 'integrale effectanalyse'

J. ONDERZOEKSALTERNATIEVEN BOVENGRONDSE 380 KV-VERBINDING NHN

1. Vijf mogelijke corridors en hoogspanningsstations

De corridors hebben een breedte van 500 m. De benodigde breedte (masten en magneetveldzone) is 130 m voor een verbinding met twee circuits en 200 m voor een verbinding met vier circuits.

a. *Donkerblauw:* Twee mogelijke routes rondom Uitgeest – Castricum - westen van Alkmaar - zuiden van Schagen - Middenmeer. De corridor volgt in het begin de A9, maar daarna geen infrastructuur.
b. *Groen:* Assendelft, volgt bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding Markenbinnen en hoogspanningsstation nabij de Weel naar Middenmeer via N242.
c. *Geel:* Zuiden Droogmakerij de Beemster naar gebied tussen Ursem, De Goorn en Avenhorn. Bij Spanbroek en Opmeer naar gebied tussen Abbekerk en De Weere naar Middenmeer.

d. *Rood:* Volgt A7 in Droogmakerij de Beemster. Ten westen van Hoorn richting Wognum en Middenmeer.

e. *Lichtblauw:* Oosten van Ilpendam - Ten zuidoosten van Purmerend splitsing in twee mogelijke routes tot aan N247 – Oosthuizen – volgt spoorweg en A7 – NW Hoorn naar oosten volgt 150 kV-hoogspanningsverbinding. Bij en parallel N240 naar NW Middenmeer.

Paarse verbindingsstukken: Deze verbinden corridors omdat delen van corridors geschikt zijn of de voorkeur hebben, maar corridor als geheel niet. Verbindingsstukken volgen landschappelijke hoofdstructuren of infrastructuur, zoals hoofdwegen, watergangen of bestaande 150 kV hoogspanningsverbindingen.

Zuidelijke 380 kV-hoogspanningsstation: Dit zijn locaties van circa 17 hectare (300 x 575 m). Vanuit één van deze locaties wordt een verbinding gemaakt met de bestaande 380 kV-verbinding Diemen - Beverwijk. ZM1 en ZM2 liggen in de Wormer (Zuiderweg en Noorderweg) en zijn locaties voor de paarse verbindingsstukken.

2. Voorwaarden voor zuidelijke 380 kV hoogspanningsstation:

- Locatie ligt nabij (circa 2 km) van bestaande 380 kV-verbinding Beverwijk-Diemen;
- Rekening houden met omgevingshinder (65 m vanaf hekwerk);
- Zo veel mogelijk vermijden van effecten op milieuaspecten, zoals natuur, cultuurhistorie, waterkeringen en infrastructuur;
- Voldoende afstand (tiphoogte) tot windturbines en belangrijke kabels en leidingen;
- Vestiging op of nabij bestaand industrie- en/of bedrijventerrein heeft de voorkeur;
- Aansluiting bij bestaande bedrijvigheid en energie-infrastructuur heeft de voorkeur;
- Rekening houden met geluidshinder (richtafstand 500 m tot milieugevoelige functies) voorkeur.

3. Magneetvelden 380 kV-hoogspanningsverbinding

De nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding is 58 meter hoog en 30 meter breed. De hoogte van de Keyserkerk in Middenbeemster, het oudste gebouw in de Beemster is 32 meter hoog.

De 380 kV-hoogspanningsverbinding bestaat uit twee op een mast of vier circuits op twee masten (afhankelijk van eventuele aanlanding wind op zee in kop van Noord-Holland). Bij vier circuits op twee masten is een bredere strook nodig dan bij twee circuits door de twee mastenrijen.

De magneetveldzone vanuit de hartlijn van één Moldaumast is 65 meter aan weerszijden = 130 meter. Bij twee mastenrijen is de magneetveldzone 200 meter. In de magneetvelzone mogen geen ‘gevoelige gebouwen’ staan. Dat zijn gebouwen waar mensen langdurig (dagelijks verblijf van minimaal

een jaar met een verblijftijd van 14-18 uur per dag) verblijven. Gebouwen waar kinderen verblijven zoals kinderdagverblijven, scholen en crèches worden tot een 'gevoelig gebouw' gerekend.

Bij twee mastenrijen moet uitgegaan worden van een onderlinge afstand van de mastenrijen van circa 70 meter. Dit heeft te maken met het omvalcriterium. Mocht één hoogspanningsmast omvallen dan is met deze afstand geborgd dat deze niet op de andere mastenrij valt. De 70 meter is in deze fase indicatief en kan dus nog wijzigen.

4. Notitie-onderzoeksalternatieven-380-kV-Netuitbreiding-NH-Noord d.d. 29-5-2024

Deze notitie telt 445 pagina's en heeft geen samenvatting en kent geen goede indeling.
Het hele zoekproces wordt beschreven. In de bijlages wordt met ecologisch bureauonderzoek de natuuraspecten beschreven, vervolgens worden de kernwaarden van de Werelderfgoederen besproken, en wordt de Heritage Impact Assessment kort beschreven. Nadien volgen de landschapsvisie, de technische knelpuntenanalyse, het kaartmateriaal en de verslagen van werksessies.

1. Relevante aspecten notitie

Ondergrondse aanleg van een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding is mogelijk wanneer een bovengrondse hoogspanningsverbinding leidt tot onaanvaardbare hinder, beperkingen of veiligheidsrisico's voor functies en opgaven van (inter)nationaal belang (luchthavens, grote kanalen, rivieren, spoorlijnen, bestaande 220/380kV-hoogspanningsverbindingen, Natura 2000-gebieden en UNESCO Werelderfgoederen) waardoor een verbinding op een locatie niet maakbaar is en/of er geen vergunning verleend kan worden. Voorwaarde is dat er geen andere bovengrondse oplossingen mogelijk zijn, en dat uit elektrotechnisch onderzoek blijkt dat een ondergrondse verbinding gerechtvaardigd is vanuit het oogpunt van leveringszekerheid, betrouwbaarheid, operationele aspecten en meerkosten.

Er zijn twee UNESCO werelderfgoederen de Hollandse Waterlinies en Droogmakerij de Beemster met uitzonderlijke universele waarde. De Hollandse Waterlinies ligt als ring in het zuidelijke deel van het zoekgebied. De 380 kV-hoogspanningsverbinding moet dus dit UNESCO Werelderfgoed doorkruisen. Mogelijk is een hoogspanningsverbinding niet altijd een significante aantasting van de uitzonderlijke universele waarden van UNESCO Werelderfgoed. Vervolgonderzoek met een HIA zal de effecten van een 380 kV inzichtelijk proberen te maken, ook via een plan-MER.

De ontwikkeling van een hoogspanningsstation binnen de UNESCO erfgoederen Hollandse Waterlinies en Droogmakerij de Beemster leidt naar verwachting tot significante aantasting van de uitzonderlijke universele waarden van het gebied.

De Heritage Impact Assessment (HIA) methodiek is ontwikkeld door UNESCO voor het vinden van oplossingen in het beschermen van werelderfgoed, met een toekomstbestendige ontwikkeling van het werelderfgoed. Na een beschrijving van de principes wordt op blz. 233 gemeld dat een HIA volgt 'in de volgende versie'.

VERZOEK:

1) Verduidelijk wie en wanneer de HIA wordt verricht. Is dat de provincie Noord-Holland? De HIA van het Werelderfgoed Kinderdijk in 2014 werd verricht door de provincie Zuid-Holland

K. WERELDERFGOED DROOGMAKERIJ BEEMSTER EN HOLLANDSE WATERLINIE BEEMSTER

De UNESCO werelderfgoederen de Hollandse Waterlinies en Droogmakerij de Beemster hebben uitzonderlijke universele waarde. Nederland heeft de verplichting het Werelderfgoed in stand te houden. Beschermen en uitdragen van het UNESCO Werelderfgoed is vanwege de internationale Verdragsverplichting vastgelegd in 1) de Omgevingswet en 2) in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en 3) in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hierin zijn veel instructieregels opgenomen voor provincies, gemeenten en waterschappen om in de verordeningen en omgevingsvisies regels op te stellen ter bescherming van het UNESCO Werelderfgoed. Uitgangspunt is dat de uitzonderlijke universele waarde niet wordt aangetast.

1. Huidige situatie en kernwaarden

Historie: Droogmakerij de Beemster is een voorbeeld van een meesterlijk uitgevoerde planologische opgave in de 17^{e} eeuw. Het inpolderen van de Beemster ten behoeve van nieuwe gronden en de daarmee voortkomende technische ontwikkelingen rondom windmolens heeft geresulteerd in een symboolstatus als het gaat om de mens en omgang met het water.

Huidige situatie: De droogmakerij is een ensemble van unieke verkaveling, landschap en architectuur dat nog steeds grotendeels zichtbaar is en wordt gekarakteriseerd door een grid met een grote mate van openheid doorkruist door waterlopen en percelen. In de Beemster zijn twee lintdorpen: Zuidoostbeemster en Westbeemster en twee kruisdorpen: Middenbeemster en Noordbeemster.
De Hollandse Waterlinies loopt voor een deel door de zuidkant van de Beemster met vijf forten. Deze forten zijn belangrijk in het Beemster landschap vanwege de open schootcirkels en zichtlijnen. Naast de fortificaties zijn er vele monumentale stolpboerderijen en restanten van molengangen in de Beemster.
Het droogmakerijlandschap kent een polder omdijkt met een ringdijk en ringvaart en kent wegen die

enkele decimeter verhoogd in het landschap liggen omzoomd met sloten en laanbeplanting. De snelweg A7 loopt door de oostzijde van de Beemster.

Kernkwaliteiten *(op basis UNESCO uitzonderlijke universele waarden en Bkl*):
Criterium I: 'Droogmakerij de Beemster is een meesterwerk van creatieve planning waar de idealen van de oudheid en Renaissance op landschapsontwerp zijn toegepast.'
Criterium II: 'Het innovatieve en fantasierijke landschap van de Beemster had en heeft een diepgaande blijvende impact op inpolderingsprojecten in de wereld.'
Criterium IV: 'De creatie van de Beemster markeert een grote stap voorwaarts in de relatie tussen mens en water, in een cruciale periode van sociale en economische ontwikkeling.'
Zie bijlage 2, 3 en 4 voor de verdere beschrijving.

2. Aantasting werelderfgoed Droogmakerij Beemster en Hollandse Waterlinie

De 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord kan effecten hebben op de uitzonderlijke universele waarden van het Werelderfgoed. Formeel is daar een Heritage Impact Assessment (HIA) methodiek voor nodig om dat te bepalen.

De HIA die is verricht over het effect van de plaatsing van windturbines op het Werelderfgoed Kinderdijk in 2014 gaf de provincie Zuid-Holland doorslaggevende argumenten om het project niet te laten doorgaan, zie de leesbare links hieronder.[12] Het lijkt aannemelijk dat een HIA de plaatsing van een lange rij 380 kV masten van 58 meter hoog en 30 meter die de Beemster doorkruist de uitzonderlijke universele waarde van het werelderfgoed Droogmakerij Beemster te zeer verstoren. De kenmerken als de openheid van het landschap, de zichtlijnen van de Beemster dijken, het vierkant gridpatroon als belangrijke kernkwaliteiten worden verstoord en dat geldt ook voor de aantasting van de open schootcirkels en zichtlijnen van de Beemster forten van de Hollandse Waterlinie.

3. Belang Werelderfgoed Droogmakerij Beemster en Hollandse Waterlinie bij Beemster inwoners

De Beemster inwoners zijn zeer gehecht aan de waarde, het behoud en beschermen van het oorspronkelijke landschap van het Werelderfgoed Droogmakerij Beemster. Ze hechten veel waarde aan de kernwaarden van het Werelderfgoed. Dat bleek ook uit de enquête vooral onder Beemster inwoners die de gemeente Purmerend hield in 2024 'Wat betekent het om UNESCO werelderfgoed te zijn?

[1] https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/praktijkvoorbeelden/overzicht-praktijkvoorbeelden/effectmeting-windturbines-op-werelderfgoed-kinderdijk
[2] https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/14420/werelderfgoedkinderdijk-heritageimpactassessmentwindturbinesridderkerk-april2016.pdf

De gehechtheid aan het Werelderfgoed bleek ook recent bij de ophef over een verandering van het bestemmingsplan om een groot reclamebord te plaatsen bij de ingang van de Beemster. In een week tijd werden meer dan 800 handtekeningen tegen plaatsing op 10 oktober 2024 aan de wethouder aangeboden.

In 2024 wordt ook 25 jaar bestaan van het Werelderfgoed Droogmakerij Beemster gevierd met allerlei activiteiten. Recent is het Beemster Kwartet onthuld ter bevordering van de educatie van het Werelderfgoed bij basisschool leerlingen.

Een eventuele plaatsing van een rij 380 kV masten van 58 meter hoog en 30 meter breed door de Beemster zal dan ook veel ophef geven en niet geaccepteerd worden door Beemster inwoners.

VERZOEK:

1) Verricht de HIA op een onafhankelijke manier via de provincie Noord-Holland
2) Wees bewust van de grote waarde die de inwoners van de Beemster hechten aan het Werelderfgoed en de kernwaarden en aan het behoud van het landschap

Duidelijkheid nodig

Gezien het bovenstaande adviseren wij u tot beantwoording te komen van de bovenstaande verzoeken. Dit gezien de algemeen gevoelde en erkende uitzonderlijke universele waarde van het Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster en de betrokkenheid van de Beemster inwoners bij dit onderwerp.

Hoogachtend, namens het bestuur van stichting Beemster Vanzelfsprekend,

[redacted]

[redacted]

BIJLAGES SMB-RICHTLIJN

BIJLAGE I

In artikel 5, lid 1, bedoelde informatie

De informatie welke krachtens artikel 5, lid 1, moet worden verstrekt, omvat, onverminderd artikel 5, lid 2 en lid 3, de volgende elementen:

a. een schets van de inhoud en de belangrijkste doelstellingen van het plan of programma en het verband met andere, relevante plannen en programma's;
b. de relevante aspecten van de bestaande situatie van het milieu en de mogelijke ontwikkeling daarvan als het plan of programma niet wordt uitgevoerd;
c. de milieukenmerken van gebieden waarvoor de gevolgen aanzienlijk kunnen zijn;
d. alle bestaande milieuproblemen die relevant zijn voor het plan of programma, met inbegrip van met name milieuproblemen in gebieden die vanuit milieuoogpunt van bijzonder belang zijn, zoals gebieden die op grond van de Richtlijnen 79/409/EEG en 92/43/EEG zijn aangewezen;
e. de op internationaal, communautair of nationaal niveau vastgestelde doelstellingen ter bescherming van het milieu, welke relevant zijn voor het plan of programma, alsook de wijze waarop met deze doelstellingen en andere milieuoverwegingen rekening is gehouden bij de voorbereiding van het plan of programma;
f. de mogelijke aanzienlijke milieueffecten (1), bijvoorbeeld voor de biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen;
g. de voorgenomen maatregelen om aanzienlijke negatieve effecten op het milieu van de uitvoering van het plan of programma te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;
h. een schets van de redenen voor de selectie van de onderzochte alternatieven en een beschrijving van de wijze waarop de beoordeling is uitgevoerd, met inbegrip van de moeilijkheden die bij het verzamelen van de vereiste informatie zijn ondervonden (zoals technische tekortkomingen of ontbrekende kennis);
i. een beschrijving van de voorgenomen monitoringsmaatregelen overeenkomstig artikel 10;
j. een niet-technische samenvatting van de in de bovenstaande punten verstrekte informatie.

(1) Hieronder zouden secundaire, cumulatieve, synergetische, blijvende en tijdelijke, positieve en negatieve effecten, alsmede effecten op korte, middellange en lange termijn moeten vallen.

BIJLAGE II

Criteria voor de vaststelling van de mogelijke aanzienlijke effecten zoals bedoeld in artikel 3, lid 5

1. De kenmerken van plannen en programma's, in het bijzonder gelet op:

L. de mate waarin het plan of programma een kader vormt voor projecten en andere activiteiten met betrekking tot de ligging, aard, omvang en gebruiksvoorwaarden alsmede wat betreft de toewijzing van hulpbronnen;

M. de mate waarin het plan of programma andere plannen en programma's, met inbegrip van die welke deel zijn van een hiërarchisch geheel, beïnvloedt;

N. de relevantie van het plan of programma voor de integratie van milieuoverwegingen, vooral met het oog op de bevordering van duurzame ontwikkeling;

O. milieuproblemen die relevant zijn voor het plan of programma;

P. de relevantie van het plan of programma voor de toepassing van de milieuwetgeving van de Gemeenschap (bijv. plannen en programma's in verband met afvalstoffenbeheer of waterbescherming).

2. Kenmerken van effecten en van de gebieden die kunnen worden beïnvloed, in het bijzonder gelet op:

Q. de waarschijnlijkheid, duur, frequentie en omkeerbaarheid van de effecten;

R. de cumulatieve aard van de effecten;

S. de grensoverschrijdende aard van de effecten;

T. de risico's voor de menselijke gezondheid of het milieu (bijv. door ongevallen);

- de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
- de waarde en kwetsbaarheid van het gebied dat kan worden beïnvloed gelet op:
    - bijzondere natuurlijke kenmerken of cultureel erfgoed;
    - de overschrijding van de milieukwaliteitsnormen of van grenswaarden;
    - intensief grondgebruik;
    - de effecten op gebieden en landschappen die door een lidstaat, door de Gemeenschap, dan wel in internationaal verband als beschermd gebied zijn erkend.

BIJLAGE CRITERIA UNESCO WERELDERFGOED DROOGMAKERIJ BEEMSTER

I. Het erfgoed vertegenwoordigt een meesterwerk van het menselijk creatief vernuft;

II. Het erfgoed vertoont een belangrijke uitwisseling van menselijke waarden gedurende een bepaalde periode of binnen een cultureel gebied in de wereld – voor ontwikkelingen in architectuur of technologie, monumentale kunsten, stadsontwerp of landschapsinrichting;

III. Het erfgoed is een uitzonderlijk voorbeeld van een type gebouw, een architectonisch of technologisch geheel, of een landschap, dat (een) belangrijke fase(s) van de menselijke geschiedenis weergeeft.

Integriteit: 'Sinds de drooglegging in 1612 is de Beemsterpolder een onafhankelijke geografische en administratieve eenheid. De polder wordt nog altijd omgeven door een ononderbroken dijk. De polder heeft zijn rasterpatroon en rationele ontwerp behouden, in het bijzonder het patroon van wegen met bomen erlangs. Ook het grondplan voor de waterlopen en de ringvaart met de ringdijk, de afmetingen van de percelen, de locatie en stijl van de boerderijen en de historische structuur van de dorpen is typerend voor de Beemsterpolder. De snelweg A7 is verwerkt in het raster van de Beemster aangezien hij is aangelegd parallel aan de Purmerenderweg, die deel uitmaakt van het oorspronkelijke strikt lineaire wegenraster. Het landschap is door de eeuwen heen niet onveranderd gebleven. De manier waarop de waterstand wordt beheerd is in de loop van de tijd veranderd. Eind negentiende eeuw werden drie stoomgemalen gebouwd ter vervanging van de circa veertig windmolens die ten tijde van de aanleg waren neergezet.'

Authenticiteit: 'Sinds de aanleg zijn er geen essentiële veranderingen geweest in het intellectuele en architectonische concept dat ten grondslag ligt aan de planologische structuur van de Beemsterpolder. De belangrijkste ontwerpkenmerken, die betrekking hebben op de afmetingen en indeling van de percelen, zijn intact gebleven. Hiertoe behoren het patroon van waterwegen en wegen met bomenrijen, een ringdijk en ringvaart, de historische structuur van de dorpen en de lintbebouwing van boerderijen langs de wegen. De karakteristieke weidsheid en openheid van het landschap zijn bijna overal te herkennen. De polder wordt nog altijd gebruikt voor landbouw.'

Bescherming en beheer: De conservatie van de polder is een gedeelde verantwoordelijkheid van de nationale, provinciale en gemeentelijke overheden en het Waterschap. De nationale overheid is verantwoordelijk voor de bescherming van monumenten en beschermde gebieden, en het geregeld beschikbaar stellen van fondsen voor onderhoud aan monumenten. De kern van het historische dorp Middenbeemster is in 1985 aangewezen als een beschermd dorpsgezicht. Veel andere historische boerderijen en huizen horen bij de 89 monumenten die beschermd worden door de overheid.

BIJLAGE 4 UITWERKING UNESCO KERNKWALITEITEN DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER

Kernkwaliteit 1: Kenmerkend ruimtelijke opbouw met een helder grid

Laanbeplanting, vierkant gridpatroon van percelen en erfindeling, wegen en waterlopen.

Het geometrische gridpatroon van wegen en waterlopen en de rechthoekige percelen van de droogmakerij zijn duidelijk herkenbaar in het huidige landschap. Het gridpatroon is gebaseerd op een wiskundige landverdeling in lijn met ordeningsprincipes uit de klassieke en Renaissance periode, de Gulden Snede van Leonardo Da Vinci. Een aantal grote stukken grond van 180 x 900 m vormen het basis formaat perceel. Vijf van deze percelen samen maakt een grotere module van 900 x 900 m. Vervolgens maken vier 900 x 900 m blokken weer een groter vierkant. De wegen en waterwegen lopen van oost naar west en noord naar zuid als een grid over de percelen heen.

De rechtlijnigheid wordt bij nieuwe planvorming, zoals de uitbreiding van het dorp Middenbeemster, ook aangehouden. De rationele vierkante verkaveling van de percelen van de Beemsterpolder staat in contrast met de natuurlijke omlijning van het oorspronkelijke meer de Beemster. De laanbeplanting langs de wegen van de geometrische hoofdstructuur is typerend binnen de droogmakerij en behoort tot de kernkwaliteiten van de Beemster. De bomenlanen creëren een zeker mate van beslotenheid, elk vierkant perceel wordt omsloten door vier wegen met bomen aan weerszijde.

De Beemster was uniek vanwege de innovatieve wijze waarop 7.208 hectare land werd drooggelegd. Na de succesvolle drooglegging in 1612 werd de Beemster als inspiratiebron benut. In navolging van de Beemster zijn in Nederland veel binnenmeren ingepolderd, de Schermer, de Purmer en de Wijde Wormer kennen ook een vergelijkbaar vierkant verkavelingspatroon.

Het geometrische gridpatroon van de Beemster komt ook terug in de erfindeling van boeren, de geometrische erfindeling wordt bij nieuwe ontwikkelingen als uitgangspunt genomen. Het geometrische grid creëert zichtlijnen langs de assen van de wegen. Overdwars is het zicht beperkt vanwege de bomenlanen.

De vierkante blokpercelen zijn open en worden omsloten door de bomenlanen vandaar dat de beleving van de Beemster polder een afwisselend beeld van open en beslotenheid geeft.

Kernkwaliteit 2: Openheid en watersysteem

Droogmakerij van voormalige veenafwatering, grote openheid, Beemsterringvaart, gemalen, sporen van molengangen.

De grote openheid en het watersysteem van Droogmakerij de Beemster is uniek. De Beemster is drooggemaakt met poldermolens. Door een molengang, de plaatsing van enkele molens trapsgewijs achter elkaar, werd het water tot in de ringvaart gepompt. Zo ontstond een nieuw open landschap met

het typerende grid van afwateringsvaarten en wegen. Hoewel de molens zijn verdwenen zijn er nog wel sporen zichtbaar in het landschap van enkele molengangen. De afwateringssloten zijn wel nog aanwezig en vormen evenals de wegen een vierkant grid.

De poldermolens zijn aan het einde van de 19e eeuw vervangen door stoomgemalen en inmiddels wordt de Beemster drooggehouden door elektrische gemalen. De huidige elektrische gemalen, gemaal Wouter Sluis in de Westdijk en gemaal Jacobus Bouman in de Oostdijk, zijn de twee 'overgebleven' gemalen die per jaar ongeveer 25 miljoen m3 water uit de Beemster weg pompen in de Beemsterringvaart. De Beemsterringvaart, de omdijking, en de aanwezige laanbeplanting, vormen samen het contour van de Beemsterpolder. Deze natuurlijke omlijning ligt verhoogd in het omliggende landschap.

Kernkwaliteit 3: Bebouwing als ruimtelijke drager

Dorp structuren, (stolp)boerderijen, huizen, buitenhuizen.

De historische dorp structuren in de Beemster zijn nog herkenbaar. De kruisdorpen Middenbeemster en Noordbeemster, en het lintdorp Westbeemster zijn duidelijk aanwezig in het landschap. De voormalige lint structuur van Zuidoostbeemster is zodanig opgegaan in de omliggende bebouwing dat de historische structuur minder makkelijk herkenbaar is in het huidige landschap.

Met uitzondering van de uitbreiding van het dorp Middenbeemster is de bebouwing van de percelen beperkt gebleven. Zo blijft het grid aan wegen duidelijk herkenbaar. De huizen grenzen aan de wegen en achter deze enkele rij bebouwing strekt het open land zich uit tot aan de volgende weg met laan beplanting. Er ontstaat een open plek in een licht besloten en afgebakend gebied. De stolpboerderijen zijn typerend voor het gebied. Het type boerderij, gebouwd tussen 1600-1640, is herkenbaar aan het hoge dak van de schuur dat eindigend in een piramidevorm. De geometrische opzet van de boerderij is in lijn met de geometrie van de Beemster polder. De locaties en stijl van de stolpboerderijen zijn veelal ongewijzigd. De buitenplaatsen die in de Beemsterpolder hebben gestaan zijn in de 18e en 19e eeuw veelal gesloopt en vervangen door boerderijen. Vooralsnog is bekend dat de Mariënhoeve en landhuis Rustenhove beide aan de Volgerweg de enig overgebleven (en reeds verbouwde) buitenplaatsen in de Beemster zijn. Sommige stolpboerderijen en andere latere bebouwing staan op locaties of fundamenten van voormalige buitenplaatsen.

BIJLAGE 4 WETGEVING WERELDERFGOED

Besluit kwaliteit Leefomgeving, Omgevingswet (Artikel 7.4)

Hierin worden de kernkwaliteiten van de Beemster beschreven in het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed uitgewerkt in de bijlage XVII van het Bkl.

Kernkwaliteiten van Droogmakerij de Beemster:

1. Het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, vroeg 17-eeuwse (landschaps)architectonische geheel van de droogmakerij De Beemster, bestaande uit:

a. Het vierkante gridpatroon van wegen en waterlopen en

b. Rechthoekige percelen;

c. De ringdijk en ringvaart (continuïteit en een eenheid in vormgeving);

d. Het centraal gelegen dorp (Middenbeemster) op een assenkruis van wegen;

e. Bebouwing langs de wegen;

f. De relatief hooggelegen wegen met laanbeplanting;

g. De monumentale en typerende (stolp) boerderijen en restanten van buitens;

b. De oude 19e-eeuwse gemalen en molengangen;

c. De structuur en het karakter van het (beschermde) dorpsgezicht van Middenbeemster;

2. Grote openheid;

3. Voor zover het werelderfgoed de Beemster samenvalt met het werelderfgoed De Stelling van Amsterdam, zijn de uitgewerkte universele waarde van het werelderfgoed De stelling van Amsterdam tevens van toepassing op werelderfgoed de Beemster.

Omgevingsverordening Noord-Holland

Bijlage 8a van de omgevingsverordening van de provincie Noord-Holland gaat in op de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (UNESCO). Hierin staat dat de kernkwaliteiten van het Werelderfgoed de Beemster zijn uitgewerkt in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland.

Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

De leidraad landschap en cultuurhistorie is opgesteld door de provincie Noord-Holland. In de leidraad worden de kernkwaliteiten van het Unesco Werelderfgoed verder uitgewerkt met als doel om deze in stand te houden. De kernkwaliteiten die hier naar voren komen zijn:

- Kenmerkende ruimtelijke opbouw met een helder grid;
- Openheid en ruimtebeleving:
- Ruimtelijke dragers.

Verzonden: 10/16/2024 9:53:27 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik, als bewoner van Zunderdorp wil mijn ernstige zorgen uiten over de gevolgen van de geschetste plannen.

Allereerst dreigt de uitbreiding een onherstelbare aantasting van het landschap rond Zunderdorp te veroorzaken. Dit gebied staat bekend om zijn open weilanden, historische uitstraling en landelijke karakter. Het plan zal de idyllische omgeving veranderen in een industrieel landschap. Dit vormt een directe bedreiging voor het unieke dorpsgezicht en de aantrekkelijkheid van het gebied, zowel voor bewoners als voor bezoekers. Voor veel inwoners is de kwaliteit van leven nauw verbonden met het behoud van dit open en ongerepte landschap, dat door deze plannen onherkenbaar zou veranderen.

Naast landschapsvervuiling speelt ook de waardevermindering van woningen een belangrijke rol. Woningen die dicht bij hoogspanningslijnen en een verdeelstation staan, worden doorgaans minder aantrekkelijk voor kopers. Hierdoor zal de waarde van veel huizen dalen, wat voor huiseigenaren een directe financiële schade betekent. Deze waardevermindering staat in geen verhouding tot eventuele voordelen die de uitbreiding voor het gebied zou kunnen brengen, vooral omdat de directe elektriciteitsvoorziening van de lokale gemeenschap niet lijkt te verbeteren door deze ingreep.

Een van de grootste zorgen betreft de mogelijke gezondheidseffecten van langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden die door hoogspanningslijnen en het verdeelstation worden gegenereerd. Hoewel het wetenschappelijk debat hierover nog gaande is, wijzen onderzoeken op een mogelijke verhoogde kans op ernstige gezondheidsproblemen, zoals leukemie bij kinderen en hersentumoren. Het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden: zolang niet volledig is uitgesloten dat deze straling schadelijk is, moeten dergelijke installaties niet zo dicht bij woonwijken worden geplaatst.

Ook de directe nabijheid van het geplande verdeelstation tot voorzieningen zoals kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang De Stadshoeve is zeer zorgwekkend. Rijksbeleid schrijft voor dat magnetische velden rond dit soort kwetsbare instellingen zoveel mogelijk moeten worden vermeden. Desondanks liggen de voorgestelde locaties voor het verdeelstation gevaarlijk dicht bij deze voorzieningen, wat ernstige vragen oproept over de naleving van gezondheidsrichtlijnen en de veiligheid van kinderen in het gebied.

Daarnaast mag de ecologische impact van deze plannen niet worden onderschat. Het landschap rondom Zunderdorp is een cruciaal leefgebied voor weidevogels en andere dieren, die door verdere verstedelijking en infrastructuur onder druk staan. De bouw van een groot verdeelstation en het plaatsen van hoogspanningsmasten kunnen leiden tot verstoring van hun leefomgeving, waardoor de biodiversiteit in het gebied verder afneemt. Weidevogels zijn al kwetsbaar, en deze plannen vormen een directe bedreiging voor hun voortbestaan in deze regio.

Bovendien is het zorgwekkend dat alternatieve oplossingen om de elektriciteitsvoorziening te verbeteren onvoldoende lijken te zijn onderzocht. Er zijn manieren om de druk op het elektriciteitsnet te verlichten zonder ingrijpende uitbreiding in deze kwetsbare omgeving, zoals het beperken van het energieverbruik van datacenters in Noord-Holland. Ook zou de aanleg van nieuwe verbindingen via de Afsluitdijk naar Friesland en de daar gelegen windparken kunnen zorgen voor een betere spreiding van de infrastructuur, waarmee de belasting op het zuiden, en met name Zunderdorp, wordt verminderd.

Tot slot staat het nut van de geplande uitbreiding voor de bewoners van Zunderdorp zelf ter discussie. De extra capaciteit van het elektriciteitsnet zal vooral ten goede komen aan andere gebieden, terwijl de nadelen onevenredig zwaar drukken op dit kleine dorp. Er lijkt weinig tot geen direct voordeel te zijn voor de lokale bevolking, terwijl zij wel geconfronteerd worden met de lasten van deze plannen, zoals landschapsvervuiling, gezondheidsrisico's en verlies van leefkwaliteit.

Geconcludeerd kan worden dat de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk met hoogspanningsmasten en een verdeelstation van 16 hectare nabij Zunderdorp verregaande negatieve gevolgen heeft voor zowel de leefomgeving, de natuur als de gezondheid van bewoners. De plannen dreigen het landelijke karakter van de omgeving onherstelbaar te veranderen, de huizenprijzen te verlagen en ernstige gezondheidsrisico's met zich mee te brengen. Tegelijkertijd worden ecologische waarden en recreatieve mogelijkheden onder druk gezet. Om de hiervoor genoemde redenen zou ik u graag oproepen tot heroverweging van deze plannen en het serieus onderzoeken van alternatieve oplossingen die minder schadelijk zijn voor de omgeving. De toekomst van ons dorp mag niet worden opgeofferd aan grootschalige infrastructuurprojecten die vooral elders voordeel opleveren.

Natuurlijk, hier is een aangescherpte en herschreven versie van je argument:

Tot slot wil ik benadrukken dat de informatieavond op 15 oktober voor veel bewoners een bron van frustratie en (extra) onrust was. Hoewel er terechte zorgen werden geuit, gingen de vertegenwoordigers van Tennet vooral in op technische details en vaktermen. Dit gebeurde ondanks dat het onderzoeksrapport ook de bredere acceptatie-criteria voor de zoekgebieden beschrijft. Het gevolg was dat er te weinig werd ingegaan op de vragen en zorgen die leven bij de bewoners, wat vooral in een bijeenkomst gericht op de buurtbewoners essentieel is. Voor mij is dit nogmaals een bewijs dat het welzijn van mens en natuur er niet toe doet en te weinig naar voren komt in het onderzoek.

Verzonden: 10/16/2024 10:17:35 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam:
Tussenvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Langestraat
Huisnummer: 97
Postcode: 1811 JD
Woonplaats: Alkmaar
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: gemeente Alkmaar

Uw zienswijze:

Reactie concept-NRD 380 kV NHN door het college van Alkmaar

101959026_10313463_4._Pro_forma_reactie_College_van_B&W_Alkmaar.pdf

gemeente ALKMAAR

Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Toestelnummer
-	Concept-NRD 380 kV NHN	[redacted]
Uw brief d.d.	**Behandeld door**	**Bijlagen**
-	College van B&W, Alkmaar	-
Onderwerp		**Datum**
Pro forma reactie concept-NRD 380kV NHN		16-10-2024

Geachte mevrouw Hermans,

In de periode van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor de 380 kV Noord-Holland Noord ter inzage. Als betrokken partij bij de 380 kV Noord-Holland Noord, dient het college van de gemeente Alkmaar hierbij een pro forma reactie in voor de concept-NRD.

Het college is voornemens om uiterlijk donderdag 31 oktober 2024 met een reactie te komen op de concept-NRD. Graag verneemt het college of deze datum in overeenstemming is met de door u gehanteerde reactietermijn.

Wij zien uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar

* *bezoekadres*
LANGESTRAAT 97
* *postadres*
POSTBUS 53
1800 BC ALKMAAR

* *bank*
POSTBANK 116121
BNG 28.50.00.179

* www.alkmaar.nl

* *telefoon*
(072) 548 88 88
* *telefax*
(072) 548 87 77

gemeente ALKMAAR

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Toestelnummer
202405065	Concept-NRD 380kV NNHN	[redacted]
Uw brief d.d.	**Behandeld door**	**Bijlagen**
-	[redacted]	1.
Onderwerp		**Datum**
Reactie concept-NRD 380kV NNHN		25-10-2024

Geachte heer/mevrouw,

Op 16 oktober jl. heeft het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Alkmaar een pro forma reactie gestuurd op de concept-NRD 380kV NNHN. Deze reactie staat geregistreerd onder het registratienummer 202405065. De definitieve reactie op de concept-NRD 380kV NNHN is als bijlage toegevoegd aan deze brief.

Vragen
Mocht u na het lezen van deze brief nog vragen hebben, neemt u dan contact met mij op via telefoon of e-mail [redacted]. Op de donderdagen ben ik telefonisch niet bereikbaar.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van B&W van de gemeente Alkmaar,

[redacted]

* *bezoekadres*
LANGESTRAAT 97
* *postadres*
POSTBUS 53
1800 BC ALKMAAR

* *bank*
POSTBANK 116121
BNG 28.50.00.179

* www.alkmaar.nl

* *telefoon*
(072) 548 88 88
* *telefax*
(072) 548 87 77

gemeente ALKMAAR

Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Toestelnummer
-	Concept-NRD 380kV NNHN	[redacted]
Uw brief d.d.	**Behandeld door**	**Bijlagen**
-	[redacted]	-
Onderwerp		**Datum**
Reactie concept-NRD 380kV NNHN		22-10-2024

Geachte mevrouw Hermans,

In de periode van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (concept-NRD 380kV NNHN) ter inzage. Binnen deze periode kan iedereen een reactie indienen op de notitie. Het betreft hierbij een reactie en geen zienswijze waarbij de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing is, omdat er geen sprake is van een ontwerpbesluit. Het college houdt wel de mogelijkheid open om ter zijne tijd een zienswijze in te dienen op het ontwerpbesluit, omdat het project mogelijk impact heeft op de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteiten van het landelijk gebied.

We zijn als gemeente Alkmaar intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van de concept-NRD NNHN en ervaren in dit project een goede samenwerking, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Toch hebben wij besloten om een reactie in te dienen, omdat een aantal van onze gemeentelijke belangen extra aandacht verdienen in de onderzoeksopzet zoals die zijn opgenomen in de concept-NRD 380kV NNHN. Op woensdag 16 oktober jl. heeft het college van Alkmaar een pro forma reactie toegezonden met daarin het verzoek om uiterlijk donderdag 31 oktober 2024 de definitieve reactie op de concept-NRD 380kV NNHN toe te zenden. Bij deze ontvangt u onze reactie op de concept NRD 380kV NNHN.

1. Combineren
In hoofdstuk 3, Uitgangspunten van de Notitie onderzoeksalternatieven (Referentie 136624/24-007.716) wordt gesproken over het combineren van de nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding op één mast met een bestaande 150kV-hoogspanningsverbinding. Hierna wordt de bestaande hoogspanningsverbinding afgebroken. Combineren van hoogspanningsverbindingen op één mast wordt alleen toegestaan, als dit vanuit planologisch, technisch en net-strategisch oogpunt aanvaardbaar en wenselijk is. Als alternatief van combineren met een bestaande bovengrondse 150kV-hoogspanningsverbinding kan in enkele gevallen het (deels) ondergronds brengen van de bestaande 150kV-hoogspanningsverbinding onderzocht worden. Ook hiervoor geldt dat dit vanuit planologisch, technisch en net-strategisch oogpunt aanvaardbaar en wenselijk dient te zijn.

* *bezoekadres*
LANGESTRAAT 97
* *postadres*
POSTBUS 53
1800 BC ALKMAAR
* *bank*
POSTBANK 116121
BNG 28.50.00.179
* www.alkmaar.nl
* *telefoon*
(072) 548 88 88
* *telefax*
(072) 548 87 77

gemeente ALKMAAR

We zien graag een concretisering van het 'combineren' van hoogspanningsverbindingen terugkomen in de plan-MER. In hoeverre wordt het combineren van hoogspanningsverbindingen een onderdeel in de plan-MER en de Integrale Effectanalyse, en hoe wordt het combineren van hoogspanningsverbindingen opgenomen in het beoordelingskader en afwegingskader van de verschillende onderzoeksalternatieven?

2. Participatie bewoners

De gemeente Alkmaar hecht veel waarde aan actieve participatie met omwonenden en direct belanghebbenden. Participatie is daarbij meer dan alleen het informeren over de projectonderdelen. De gemeenteraad van Alkmaar heeft in 2019 de Leidraad Participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen vastgesteld. De gemeente stelt in de Leidraad dat de mate van participatie afhankelijk is van de omvang en complexiteit van het ruimtelijke initiatief.

Eén van de uitgangspunten voor de 380kV hoogspanningsverbinding is dat grote concentraties van woningen zal worden vermeden. Hierdoor zijn de onderzoeksalternatieven hoofdzakelijk in het landelijk gebied geprojecteerd. De hoogspanningsverbinding zal (visueel) effect hebben op het open karakter van het landelijk gebied. De gemeente Alkmaar hecht er dan ook veel waarde aan een actieve betrokkenheid van bewoners en direct belanghebbenden in het landelijk gebied.

In het Participatieplan, onder paragraaf 2.5 'Participatieactiviteiten', is een overzicht gepresenteerd van voorziene participatieactiviteiten gedurende de plan-MER fase. In tabel 2 staat omschreven 'Hoe' (activiteiten), 'Wie' (doelgroep) en 'Wat/waarover' wordt geparticipeerd. In de visie van de gemeente Alkmaar zou de betrokkenheid van bewoners en direct belanghebbenden nadrukkelijker in tabel 2 en het participatieplan opgenomen moeten worden. Daarnaast worden de kaders waarbinnen participanten kunnen participeren onvoldoende toegelicht. Om teleurstelling bij participanten te voorkomen, is het belangrijk dat de kaders waarover gesproken kan worden, vooraf duidelijk verwoord staan.

Met oog voor elkaars belangen vertrouwen we erop dat u voornoemde zaken meeneemt in het verdere proces. We ontvangen dan ook met belangstelling uw reactie op bovenstaande punten.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar

mw. drs. A.M.C.G. (Anja) Schouten, burgemeester

[redacted]

* *bezoekadres*
LANGESTRAAT 97
* *postadres*
POSTBUS 53
1800 BC ALKMAAR

* *bank*
POSTBANK 116121
BNG 28.50.00.179

* www.alkmaar.nl

* *telefoon*
(072) 548 88 88
* *telefax*
(072) 548 87 77

Verzonden: 10/16/2024 10:17:40 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Stichting
(Mede) namens: dorpsbelanglandsmeer@hotmail.com
Organisatie: Dorpsbelang Landsmeer

Uw zienswijze:

Het verrast ons ten zeerste dat er plannen voor het Landsmeerderveld bestaan, anders dan woningbouw.

Onze stichting is zeer beschermend als het om onze natuurwaarde gaat!

Wij staan om die reden dan ook zeer negatief tegenover deze plannen.

Onze taak is o.a. het beschermen van weidevogels, daar zij van grote ecologische waarde zijn.

Ons Natura 2000 gebied staat ook al meer onder (commerciële) druk!

De gemeente Landsmeer mag niet langer de vergaarbak worden van allerhande belangen die voor ons een negatief effect op ons groen hebben.

De Ringweg A10 met een afrit. Geeft veel geluidsoverlast en fijnstof.

We liggen in de vliegroute van Schiphol.

We hebben de hoogspanningsmasten waardoor wij beperkt zijn om voor onze eigen inwoners te bouwen.

Recreatieschap het Twiske is bezig het natuurgebied het Twiske commercieler te krijgen.

Landschap NH wil in het Ilperveld waterpeil omhoog, dammen slaan etc om het veen te laten groeien. Inclusief wandelpad door Natura 2000 gebied!

Wij zitten tussen Natura 2000 gebieden en bijzonder Landschap in.

Onze gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid als het gaat om het beschermen van natuur en natuurbehoud en anderzijds verantwoording om betaalbaar woningen te bouwen, met name voor onze eigen inwoners.

Wij zeggen daarom absoluut NEE tegen deze plannen.

(Energieprojecten/HS)

Namens Stichting Dorpsbelang Landsmeer

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 10:52:22 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted].
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

LS,

Als inwoner van het mooie dorp Berkhout en vader van 3 opgroeiende kinderen ben ik bezorgd over het zoekgebied, het rode-tracé, dat dwars over de kern van Berkhout ligt waarin de lagere school, de monumentale kerk, het dorpshuis de Ridder Sint Joris, de sportzaal en ook de voetbalvelden liggen, kortom een gebied waar heel veel dorpse activiteiten plaatsvinden. Daarmee is het een gebied waar mijn kinderen, ikzelf en vele andere mensen uit het dorp veel uren per week verblijven. Gezien de wetenschappelijk bewezen verhoogde kans op gezondheidseffecten zoals leukemie bij kinderen die zijn blootgesteld aan elektromagnetische straling van hoogspanningsmasten en kabels maak ik mij zorgen over de impact van eventuele hoogspanningkabels over dit gebied in ons dorp.

Het heeft er alle schijn van dat dit aspect niet is meegenomen bij het bepalen van het zoekgebied over Berkhout. Berkhout is wellicht een beetje atypisch dorp waarbij het dorpscentrum niet in de woonwijken ligt maar in het dorpslint waardoor dit bij het bepalen van de zoekgebieden over het hoofd is gezien.

Ik ben van mening er betere tracées te vinden zijn voor de nieuwe hoogspanningsverbinding(en) die veel minder impact en risico's hebben op Berkhout en zijn inwoners. Tevens denk ik dat er tracées te vinden zijn die op veel minder inwoners van de provincie impact hebben en niet over dorpskernen of dichtbebouwde delen van lintdorpen gaan.

Indien gewenst ben ik bereid om hier verder met u over van gedachten te wisselen, mee te denken of mijn zorgen en mening toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 11:08:44 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Mijn echtgenoot [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

We begrijpen dat in deze tijd het stroomnet uitgebreid moet worden.

Alleen: Niet naast en/of dichtbij Haringhuizen!!!

De bebouwing van Schagen-Oost komt al zeer dichtbij aan de noordkant van ons dorp en als er aan de zuidkant, oost- of westkant een groot trafostation komt, dan blijft er niets van ons pittoreske dorpje over. We zullen ingesloten zijn en dat geeft nu al een benauwd gevoel. Zorg ervoor dat het trafostation in een onbewoond gebied gezet wordt.

Verzonden: 10/16/2024 11:38:47 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zie brief in bijlage

101959345_10313548_Reactie_380kV_NHN_c-NRD_-[redacted].pdf

MACHTIGING

Hierbij geef ik (betrokkene),

Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]

Toestemming aan:

Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]

hierna gemachtigde, om namens mij een reactie in te dienen betreffende het project:
380kV-verbining Noord-Holland-Noord c-NRD

Plaats: [redacted]
Datum: 16 oktober 2024
Handtekening betrokkene: [redacted]

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 KV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Berkhout, 14 oktober 2024

Betreft: Reactie concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) d.d. 28 mei 2024

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij uiten wij onze zorgen over de mogelijke aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV-verbinding in de regio Noord-Holland Noord. Een groot deel van het tracé gaat door – over liever gezegd: over - bebouwd gebied. Wij hebben daar de volgende bedenkingen tegen.

Strijdig met gelijkheidsbeginsel

- Een nieuw huis bouwen onder een bestaande hoogspanningslijn is in de huidige wetgeving verboden, vanwege door de Gezondheidsraad aangetoonde gezondheidsrisico's (2005). Maar een nieuwe hoogspanningslijn bouwen boven bestaande huizen, zou wel kunnen volgens de concept-NRD. Dat is in strijd met het gelijkheidsbeginsel.
- Elders in Nederland breekt Tennet bestaande hoogspanningsmasten af (150 kV-leidingen in o.a. in Breda en Raalte, juli 2024) omdat bewoners bezwaar hebben gemaakt op grond van gezondheidsrisico's. Het is in strijd met het gelijkheidsbeginsel om in Noord-Brabant en Overijssel de bovengrondse hoogspanningslijnen af te breken en tegelijkertijd in Noord-Holland – zelfs nog zwaardere - hoogspanningslijnen te bouwen.
  https://www.tennet.eu/nl/nieuws/eerste-hoogspanningsmast-verdwijnt-breda-mijlpaal-voor-twee-woonwijken

Gezondheidsrisico's aangetoond

- De Gezondheidsraad constateerde in 2005 een verband tussen de blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen en leukemie en hersentumoren bij kinderen. Mede daarom adviseren de raad en de betrokken ministeries al sinds 2005 om geen nieuwe woningen onder de draden te bouwen.
- In 2022 zijn twee nieuwe rapporten van de Gezondheidsraad verschenen over de gezondheidsrisico's van bovengrondse hoogspanningslijnen. Na analyse van epidemiologisch onderzoek constateert de Gezondheidsraad dat er niet alleen onder kinderen, maar ook onder volwassenen een toename is van het aantal gevallen van leukemie in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningslijnen (brief d.d. 29 juni 2022). Ook signaleert de raad aanwijzingen voor een oorzakelijk verband tussen bovengrondse hoogspanningslijnen en het risico op ALS en – in mindere mate – de ziekte van Alzheimer. De Gezondheidsraad adviseert de minister aanvullend experimenteel onderzoek te doen om meer zekerheid te krijgen.
- De minister van EZK reageerde op 16 november 2022 op het rapport van de Gezondheidsraad. De minister stelde in deze brief dat onderzoek van RoyalHaskoningDHV zou aantonen dat er sprake is van een laag gezondheidsrisico en dat de minister deze conclusie deelt (p.2). De minister voert het door de Gezondheidsraad geadviseerde aanvullende onderzoek daarom niet uit. Dit onderzoek van RoyalHaskoningDHV dateert echter van april 2019, dus ruim vóór het onderzoek van de Gezondheidsraad uit 2022. De minister slaat hier de plank mis.

Specifieke situatie rond Berkhout (onderzoeksalternatief rood, concept-NRD p. 54-55)

- In de concept-NRD en in de Notitie Onderzoeksalternatieven 380 kV NHN (p. 46) staat dat windturbines zoveel mogelijk worden vermeden. Het onderzoeksalternatief rood schetst een

hoogspanningslijn in zuid-noord-richting over het dorp Berkhout. Langs de Jaagweg, iets ten zuiden van Berkhout, staat echter een rij windturbines in west-oost-richting. Deze zijn ook in de RES opgenomen. De haakse kruising van de hoogspanningslijn met een rij windmolens lijkt in strijd met de uitgangspunten voor de aanleg van een bovengrondse hoogspanningslijn.

- In het deel van Berkhout waar onderzoeksalternatief rood van de hoogspanningslijn is geprojecteerd bevinden zich o.a. een woonwijk, een school, een kerk, een dorpshuis, een tandartspraktijk en een voetbalvereniging. Daar verblijven mensen – vaak kinderen – regelmatig gedurende langere tijd. Aanleg van een bovengrondse hoogspanningslijn is hier in strijd met het vigerende voorzorgbeleid van het ministerie van Klimaat en Groene Groei (voorheen EZK).

Bovengronds versus ondergronds

Het argument om een hoogspanningskabel bovengronds aan te leggen in plaats van ondergronds is volgens de concept-NRD (p.34): "Bovengrondse hoogspanningslijnen bieden een hoge leveringszekerheid en stabiliteit in de stroomvoorziening. Ze zijn minder storingsgevoelig, gemakkelijker te inspecteren en sneller te herstellen bij eventuele storingen. Daar staat tegenover dat ondergrondse 380 kV-kabels storingsgevoeliger zijn, nadelige effecten hebben op de stabiliteit van het net en een veel langere reparatietijd hebben." Ook zou een ondergrondse kabel zijn warmte niet goed kwijt kunnen.

De genoemde problemen met ondergrondse kabels zijn echter goed te mitigeren. Dat blijkt o.a. uit het feit dat Tennet bestaande bovengrondse kabels bij Breda en Raalte recentelijk juist ondergronds brengt. Ook de nieuwe verbinding tussen Oterleek en Beverwijk wordt ondergronds aangelegd. Dit zijn weliswaar 150kV-verbindingen, maar met een dubbel net zou ook een 380kV-verbinding ondergronds gelegd kunnen worden. Verder gaf een woordvoerder van Tennet op 4 oktober 2024 op Radio 1 in het programma *Sven op 1* aan dat Tennet het vergunning- en inspraaktraject graag in één keer goed wil doen. Juist daarom is van groot belang dat ondergrondse alternatieven in een vroeg stadium worden onderzocht, in plaats van doorgaan op de 'bovengrondse weg' met mogelijk kostbare en langdurige juridische procedures in het vooruitzicht.

Aanvullend onderzoek naar ondergrondse alternatieven

Wij vragen u dan ook de alternatieven voor een ondergrondse aanleg van de 380 kV-verbinding door onafhankelijk onderzoek te laten uitwerken en dit onderzoek openbaar beschikbaar te stellen. Alleen dan kan een zorgvuldige afweging gemaakt worden.

Uiteraard hebben wij begrip voor de grote actuele behoefte aan netcapaciteit en uitbreiding van een stabiel energienetwerk. Maar mogelijke wijzigingen in de kosten of de doorlooptijd van dit project wegen niet op tegen reële bezwaren op grond van gezondheid, milieu en het gelijkheidsbeginsel. Bovendien is de aanleg van het nieuwe energienet een investering voor de (zeer) lange termijn. Dat kun je maar één keer goed doen.

Wij vertrouwen erop u met deze reactie voldoende te hebben geïnformeerd over onze bedenkingen en wachten uw antwoord met veel belangstelling af.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/16/2024 11:43:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Tandartspraktijk van der Oord

Uw zienswijze:

Zie brief in bijlage

101959357_10313550_Reactie_380kV_NHN_c-NRD_-_Tandarts_vdOord.pdf

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 KV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Berkhout, 14 oktober 2024

Betreft: Reactie concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) d.d. 28 mei 2024

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij uiten wij onze zorgen over de mogelijke aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV-verbinding in de regio Noord-Holland Noord. Een groot deel van het tracé gaat door – over liever gezegd: over - bebouwd gebied. Wij hebben daar de volgende bedenkingen tegen.

Strijdig met gelijkheidsbeginsel

- Een nieuw huis bouwen onder een bestaande hoogspanningslijn is in de huidige wetgeving verboden, vanwege door de Gezondheidsraad aangetoonde gezondheidsrisico's (2005). Maar een nieuwe hoogspanningslijn bouwen boven bestaande huizen, zou wel kunnen volgens de concept-NRD. Dat is in strijd met het gelijkheidsbeginsel.
- Elders in Nederland breekt Tennet bestaande hoogspanningsmasten af (150 kV-leidingen in o.a. in Breda en Raalte, juli 2024) omdat bewoners bezwaar hebben gemaakt op grond van gezondheidsrisico's. Het is in strijd met het gelijkheidsbeginsel om in Noord-Brabant en Overijssel de bovengrondse hoogspanningslijnen af te breken en tegelijkertijd in Noord-Holland – zelfs nog zwaardere - hoogspanningslijnen te bouwen. https://www.tennet.eu/nl/nieuws/eerste-hoogspanningsmast-verdwijnt-breda-mijlpaal-voor-twee-woonwijken

Gezondheidsrisico's aangetoond

- De Gezondheidsraad constateerde in 2005 een verband tussen de blootstelling aan magneetvelden in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen en leukemie en hersentumoren bij kinderen. Mede daarom adviseren de raad en de betrokken ministeries al sinds 2005 om geen nieuwe woningen onder de draden te bouwen.
- In 2022 zijn twee nieuwe rapporten van de Gezondheidsraad verschenen over de gezondheidsrisico's van bovengrondse hoogspanningslijnen. Na analyse van epidemiologisch onderzoek constateert de Gezondheidsraad dat er niet alleen onder kinderen, maar ook onder volwassenen een toename is van het aantal gevallen van leukemie in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningslijnen (brief d.d. 29 juni 2022). Ook signaleert de raad aanwijzingen voor een oorzakelijk verband tussen bovengrondse hoogspanningslijnen en het risico op ALS en – in mindere mate – de ziekte van Alzheimer. De Gezondheidsraad adviseert de minister aanvullend experimenteel onderzoek te doen om meer zekerheid te krijgen.
- De minister van EZK reageerde op 16 november 2022 op het rapport van de Gezondheidsraad. De minister stelde in deze brief dat onderzoek van RoyalHaskoningDHV zou aantonen dat er sprake is van een laag gezondheidsrisico en dat de minister deze conclusie deelt (p.2). De minister voert het door de Gezondheidsraad geadviseerde aanvullende onderzoek daarom niet uit. Dit onderzoek van RoyalHaskoningDHV dateert echter van april 2019, dus ruim vóór het onderzoek van de Gezondheidsraad uit 2022. De minister slaat hier de plank mis.

Specifieke situatie rond Berkhout (onderzoeksalternatief rood, concept-NRD p. 54-55)

- In de concept-NRD en in de Notitie Onderzoeksalternatieven 380 kV NHN (p. 46) staat dat windturbines zoveel mogelijk worden vermeden. Het onderzoeksalternatief rood schetst een hoogspanningslijn in zuid-noord-richting over het dorp Berkhout. Langs de Jaagweg, iets ten

zuiden van Berkhout, staat echter een rij windturbines in west-oost-richting. Deze zijn ook in de RES opgenomen. De haakse kruising van de hoogspanningslijn met een rij windmolens lijkt in strijd met de uitgangspunten voor de aanleg van een bovengrondse hoogspanningslijn.

- In het deel van Berkhout waar onderzoeksalternatief rood van de hoogspanningslijn is geprojecteerd bevinden zich o.a. een woonwijk, een school, een kerk, een dorpshuis, een tandartspraktijk en een voetbalvereniging. Daar verblijven mensen – vaak kinderen – regelmatig gedurende langere tijd. Aanleg van een bovengrondse hoogspanningslijn is hier in strijd met het vigerende voorzorgbeleid van het ministerie van Klimaat en Groene Groei (voorheen EZK).

Bovengronds versus ondergronds

Het argument om een hoogspanningskabel bovengronds aan te leggen in plaats van ondergronds is volgens de concept-NRD (p.34): "Bovengrondse hoogspanningslijnen bieden een hoge leveringszekerheid en stabiliteit in de stroomvoorziening. Ze zijn minder storingsgevoelig, gemakkelijker te inspecteren en sneller te herstellen bij eventuele storingen. Daar staat tegenover dat ondergrondse 380 kV-kabels storingsgevoeliger zijn, nadelige effecten hebben op de stabiliteit van het net en een veel langere reparatietijd hebben." Ook zou een ondergrondse kabel zijn warmte niet goed kwijt kunnen.

De genoemde problemen met ondergrondse kabels zijn echter goed te mitigeren. Dat blijkt o.a. uit het feit dat Tennet bestaande bovengrondse kabels bij Breda en Raalte recentelijk juist ondergronds brengt. Ook de nieuwe verbinding tussen Oterleek en Beverwijk wordt ondergronds aangelegd. Dit zijn weliswaar 150kV-verbindingen, maar met een dubbel net zou ook een 380kV-verbinding ondergronds gelegd kunnen worden. Verder gaf een woordvoerder van Tennet op 4 oktober 2024 op Radio 1 in het programma *Sven op 1* aan dat Tennet het vergunning- en inspraaktraject graag in één keer goed wil doen. Juist daarom is van groot belang dat ondergrondse alternatieven in een vroeg stadium worden onderzocht, in plaats van doorgaan op de 'bovengrondse weg' met mogelijk kostbare en langdurige juridische procedures in het vooruitzicht.

Aanvullend onderzoek naar ondergrondse alternatieven

Wij vragen u dan ook de alternatieven voor een ondergrondse aanleg van de 380 kV-verbinding door onafhankelijk onderzoek te laten uitwerken en dit onderzoek openbaar beschikbaar te stellen. Alleen dan kan een zorgvuldige afweging gemaakt worden.

Uiteraard hebben wij begrip voor de grote actuele behoefte aan netcapaciteit en uitbreiding van een stabiel energienetwerk. Maar mogelijke wijzigingen in de kosten of de doorlooptijd van dit project wegen niet op tegen reële bezwaren op grond van gezondheid, milieu en het gelijkheidsbeginsel. Bovendien is de aanleg van het nieuwe energienet een investering voor de (zeer) lange termijn. Dat kun je maar één keer goed doen.

Wij vertrouwen erop u met deze reactie voldoende te hebben geïnformeerd over onze bedenkingen en wachten uw antwoord met veel belangstelling af.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]ts

[redacted]

[redacted]

[redacted]nl

Verzonden: 10/17/2024 12:02:43 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Vanuit de bewoners van Zunderdorp is deze zienswijze opgesteld, hiermee wil ik mijn ondersteuning extra bevestigen.

Waarbij ik tevens aan wil geven dat ik geboren en getogen ben in Zunderdorp en ik van meerdere diagnoses leukemie/kanker weet waarvan men zich afvraagt of het met het wonen bij de hoogspanningsmasten te maken heeft gehad.

Buiten het feit dat zo'n station absoluut niet in dit groene weidse veengebied past maak ik me zorgen om gezondheidseffecten voor bewoners in de nabijheid.

101959405_10313557_Zienswijze_Zunderdorp_op_NRD_380kV_voor_Tennet_-_16_okt._2024.pdf

16 oktober 2024

Aan: Bureau Energieprojecten – Inspraakpunt Bureau Energieprojecten – Project 380kv netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Afzender: Bewonersinitiatief Zunderdorp – [redacted]
Onderschreven door de Dorpsraad Zunderdorp en de Centrale Dorpenraad Landelijk Noord.

Betreft: Zienswijze op Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau - 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Geachte minister,

Graag sturen wij namens het bewonersinitiatief Zunderdorp een reactie op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het project 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Het bewonersinitiatief Zunderdorp begrijpt dat er door de stijgende energievraag een noodzaak is voor de aanleg van een nieuwe 380kV verbinding. De plannen om een 380kV verdeelstation te plaatsen nabij bestaande woningbouw, in een Bijzonder Provinciaal Landschap, een NNN- en weidevogel- en trekvogelgebied, met een open en weids karakter, heeft tot grote zorgen in de gemeenschap geleid. Een gebied dat door de Gemeente Amsterdam gedefinieerd is als gebied waar de Gemeente Amsterdam niet in bouwt wordt opeens aangewezen als zoekgebied voor een 380kV station met nogal een impact voor de leefomgeving. Doordat het zich nabij een leefomgeving bevindt zijn er ook zorgen over de gezondheid, die wetenschappelijke onderzoeken helaas niet weg kunnen nemen.

Als bewoners van Zunderdorp vinden wij het laatste deel van het rood/lichtblauwe tracé en de daaruit volgende zoekgebieden voor een verdeelstation op de locaties ZO1 t/m 4 géén realistische alternatieven. Wij stellen het op prijs dat onze hierop volgende zorg- en aandachtspunten meegenomen worden bij uw afweging om tot een voorkeurstracé te komen.

Zienswijze 1: Breid het zoekgebied uit in het zuidwesten langs de A9.

Op pagina 58 van de notitie Onderzoeksalternatieven staat het volgende:

- voorgesteld is om het zoekgebied in het zuidwesten tot aan de A9 en een bestaand bedrijventerrein in Beverwijk. Dit voorstel is niet overgenomen, omdat het zoekgebied voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord reeds is vastgesteld en een locatie buiten het zoekgebied niet bijdraagt aan het vinden van een doelmatige oplossing.

Bovenstaande is een cirkelredenering! 'Omdat het zoekgebied al is vastgesteld gaan we niet meer naar alternatieven voor het zoekgebied kijken.' Aangezien de oostelijke, rode corridor en de bijbehorende zuidelijke stations een enorm grote ecologische impact hebben, zijn wij van mening dat ieder alternatief serieus in overweging moet worden genomen. Wij verzoeken dan ook om dit zoekgebied in het zuid-westen wèl serieus te onderzoeken.

Zienswijze 2: Neem de resultaten voor de zoekgebieden uit de Plan MER voor windenergie in de Gemeente Amsterdam mee.

Uit de Plan MER voor windenergie van de Gemeente Amsterdam bleek dat Landelijk Noord – waar Zunderdorp zich in bevindt onder andere niet geschikt is voor het plaatsen van windturbines vanwege de landschappelijke kwaliteiten van het gebied. Het oogt verstandig om, wanneer deze onderzoeken al zijn uitgevoerd, niet nogmaals dezelfde exercitie te doen voor eenzelfde gebied met eenzelfde effect op een omgeving.

Zienswijze 3: Neem de unieke waarde van het open landschap mee in de afweging.

Zunderdorp bevindt zich in Landelijk Noord Amsterdam en is onderdeel van de hoofdgroenstructuur van de Gemeente Amsterdam. Het gebied in Landelijk Noord waar de zoeklocaties ZO1 t/m ZO4 zijn ingetekend valt in zijn geheel onder de zogenoemde Stadrandpolder.

De Gemeente Amsterdam stelt zelf zeer stellig bij het binnenkomen van het gebied vanaf de Beemsterstraat dat de Gemeente Amsterdam niet bouwt in Landelijk Noord. Het is een gebied wat voor Amsterdam als bijzonder waardevol wordt gezien. De Gemeente Amsterdam tracht zoveel mogelijk dit open karakter van het landschap te behouden. Een verdeelstation van 16 hectare vormt een té ingrijpende aantasting van deze Hoofdgroenstructuur.

Zienswijze 4: Kies voor een weging waarbij de effecten op de landschappelijke kwaliteit een zwaardere wegingsfactor krijgen dan de inpassing in bestaande elementen van energie-infrastructuur.

Het landschap van het gebied Landelijk Noord, waar de rode en blauwe tracé's doorheen lopen en waar de zoekgebieden zijn voor het verdeelstation is een kwetsbaar veen-weide gebied en een open cultuurlandschap. Zoals ook genoemd in de NRD is het gebied tevens onderdeel van NNN en BPL, stiltegebied, ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. De aanleg van een verdeelstation tast dit open, oude cultuurlandschap in ernstige mate aan. (zie zienswijze 3)
Met name de locaties ZO 2,3 en 4 voldoen niet aan Tennet's principe zoals geformuleerd in paragraaf 6.3 van de Notitie Onderzoeksalternatieven *'Hiervoor geldt dat hoogspanningsstations zo veel mogelijk aansluiten aan bestaande elementen van energie-infrastructuur en/of ingetekend worden in of rondom bestaande bedrijvigheid en industrie- en bedrijvenclusters. Door deze manier van bundelen wordt versnippering van het landschap voorkomen'.* In het geval van de zoeklocaties ZO 2, 3, en 4 lis geen sprake van bedrijvigheid of industrieclusters. Bovendien leidt bundeling van de energie-infrastructuur op deze plek dus juist wèl tot ernstige versnippering van het landschap rondom Zunderdorp. Hierdoor zijn ZO 2, 3 en 4 géén geschikte locaties. Op te merken valt dat bij de westelijke locaties wel kan worden aangesloten bij bestaande bedrijvigheid en industrie.

Zienswijze 5: Weeg de effecten op weidevogels zwaarder mee dan het gemak van inpassing in de bestaande energie-infrastructuur.

De omgeving van Zunderdorp, daar waar het rode trace is ingetekend alsook de zoeklocaties ZO 2,3 en 4 is een belangrijk leefgebied voor weidevogels. Deze vogels dreigen te verdwijnen. Het gehele gebied van de zoeklocaties ZO 2,3, en 4 evenals een groot deel van de rode en lichtblauwe corridor voert door Bijzonder Provinciaal Landschap met weidevogelleefgebied als kernkwaliteit. De plannen m.b.t. deze netuitbreiding

vormen een groot gevaar voor de weidevogels en het landschap dat hun leefgebied vormt. Wij willen dan ook dat in het beoordelingskader de aan- of afwezigheid van BPL met weidevogelleefgebied als kernkwaliteit als criterium wordt toegevoegd.

Zienswijze 6: Breng de effecten op het veen-gebied in kaart en kwantificeer de bijkomende kosten van bouwen in dergelijk gebied.

De kwetsbaarheid van het veen-weide gebied betreft niet alleen de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten, maar ook de belastbaarheid. De wegen en bodem zijn niet geschikt voor zwaar bouwverkeer. Verzakkingen en schade aan de infrastructuur zijn zodoende een onvermijdelijk risico lijdend tot ernstige overlast voor omwonenden en economisch nadelige gevolgen voor het toekomstige bouwproject van Tennet.

Daarnaast lopen er projecten omtrent de vernatting van het veengebied. Het is belangrijk om in kaart te brengen wat de effecten voor dit veengebied zijn.

In het vergelijken van de alternatieven moet dus een afweging worden gemaakt waarbij de bijkomende kosten en overlast vooraf worden gekwantificeerd (zie zienswijze 10).

Zienswijze 7: Corrigeer de fout waarin Zunderdorp niet als woonkern wordt aangemerkt en de kwetsbare locaties kinderdagverblijf & BSO de Stadshoeve en dependance het Nopeind niet zijn meegenomen.

In paragraaf 6.2.1 van de Notitie Onderzoeksalternatieven staat: *'Een nieuwe hoogspanningsverbinding of een nieuw hoogspanningsstation kan niet gebouwd worden in een bestaande woonkern. Dit is een onwenselijke situatie en is in strijd met het beleid van TenneT. Daarom gelden grote concentraties woningen als een belemmering voor de alternatievenontwikkeling.'*

Op alle kaarten en visualisaties waarin de corridors staan ingetekend wordt Zunderdorp (bewust?) niet bij naam genoemd en niet als woonkern ingetekend. Het gaat hier om een woonkern van meer dan 500 inwoners.

Vervolg paragraaf 6.2.1 van de Notitie Onderzoeksalternatieven: *Wat is een 'grote concentratie woningen'? De aanduiding 'grote concentraties woningen' is geen concreet begrip en kent ook geen harde grens (wanneer is het groot?). Het doel van deze aanduiding is om binnen het zoekgebied alleen gebieden over te laten blijven waar redelijkerwijs een verbinding te realiseren is.' [..] Om maximale oplossingsruimte over te houden is de aanduiding 'grote concentratie woningen' in de trechtering 'voorzichtig toegepast'; daar waar twijfel is over inpasbaarheid van een tracé volgt nu nog geen uitsluiting. Deze aanduiding kan in het plan-MER verder worden aangescherpt.*

In feite geeft deze notitie precies aan wat hier het probleem is; het inzetten van een glijdende schaal, waardoor te gemakkelijk voorbij kan worden gegaan aan Tennet's eigen principe dat NIET in woonkernen wordt gebouwd. Het lijkt er op, dat of een woonkern groot of klein wordt genoemd sterker afhangt van de prioriteit die aan een bepaald trace wordt gegeven dan van het aantal inwoners. Dit is een onwenselijke situatie. Stel van te voren vast bij welk aantal inwoners er sprake is van een woonkern.

Ten slotte op dit punt uit Paragraaf 6.2.1 *'Wat betekent dit voor hoogspanningsstations? Grote concentraties woningen zijn uitgesloten als zoekgebied voor de hoogspanningsstations. Dit komt omdat het onwenselijk en in strijd is met het beleid van TenneT. Daarnaast geldt vanuit het voorzorgbeleid van het RIVM1 dat de netbeheerder zoveel mogelijk afstand tot gevoelige gebouwen, zoals woningen, houdt.'*

Als indieners van deze zienswijze willen we er op wijzen dat de zoekgebieden voor de stations niet alleen in de dichte nabijheid van Zunderdorp liggen, maar ook - slechts gescheiden door de ring A10 - tegen de in een eerdere MER t.b.v. windmolens 'kwetsbaar' genoemde wijken van Amsterdam Noord aan.

Bovendien grenzen zoekgebieden ZO2 en ZO4 direct aan kinderdagverblijf & BSO de Stadshoeve en dependance het Nopeind. In uw reactienota is aangegeven dat het rijksbeleid is om magnetische velden rondom dit soort functies te voorkomen.

Kortom, het is van belang om Zunderdorp en de wijken in Amsterdam Noord als woonkernen aan te merken en dit samen met de kwetsbare functies van de 2 kinderdagverblijven en BSO mee te nemen in de afwegingen of de rode corridor en zoekgebieden ZO 1 t/m 4 wel realistisch zijn.

Zienswijze 8. Corrigeer voor het feit dat de locaties ZO 2 t/m 4 niet voldoen aan vier van de door Tennet zelf gestelde uitsluitende en sturende ontwerpprincipes op het gebied van milieu, planologie en ruimtelijke kwaliteit zoals beschreven in paragraaf 7.2 en 7.3.

De indruk wordt gewekt dat de zoeklocaties vooral zijn gekozen vanwege het technisch aspect van de ligging dicht bij de bestaande hoogspanningsverbinding (zie punt 9), terwijl zij op een aantal andere aspecten NIET voldoen aan de sturende - en uitsluitende ontwerp principes van Tennet.

Locaties ZO 2 t/m 4 voldoen niet aan vier van de door Tennet zelf gestelde uitsluitende en sturende ontwerpprincipes op het gebied van milieu, planologie en ruimtelijke kwaliteit zoals beschreven in paragraaf 7.2 en 7.3, te weten :

- *het uitsluitende ontwerp principe vanuit de invalshoek milieu en planologie:*

  1. dat woonkernen en concrete woningbouwplannen worden vermeden

- *de sturende ontwerp principes vanuit de invalshoek ruimtelijke kwaliteit:*

  2. zoveel mogelijk aansluiten bij energie- en wegeninfrastructuur. Dit zorgt voor een bundeling van aspecten die al een impact hebben op het bestaande landschap;

  3. zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande industrie en/of bedrijventerreinen. Hiermee wordt de visuele impact van een station beperkt en het station past bij industriële functies

  4. aansluiten bij bestaande bedrijvigheid. Dit hoeft geen specifiek bedrijventerrein te zijn, maar kunnen ook verspreide bedrijven zijn met een grootschalige uitstraling. Hier kan een station op aanhaken.

Bij bovenstaande valt het volgende op te merken:

Ad. 1. Zunderdorp is een woonkern, evenals de wijken binnen de ring A10. Voor de zoekgebieden ZO1 t/m 4 wordt aan dit uitsluitende ontwerp principe dus niet voldaan.

Ad. 2. De zoeklocaties sluiten wel deels aan op de masten die er al staan, maar de impact daarvan op het bestaande landschap is van een andere orde dan het toevoegen van een 16ha. stroomstation in een open landschap met daarbij een aantal extra rijen masten.

Ad. 3 en 4 de locaties ZO 1 t/m 4 sluiten niet aan bij bestaande industrie, bedrijventerreinen, noch bij bestaande bedrijvigheid.

Voor een degelijk proces is van groot belang dat wordt gehouden aan de ontwerp principes zoals in de NRD omschreven!

Zienswijze 9. Sturende ontwerpprincipes techniek - toevoeging geschiktheid bodem en infrastructuur

Wat betreft de ontwerp principes techniek In paragraaf 7.4 van de Notitie Onderzoeksalternatieven worden de volgende **sturende ontwerpprincipes** genoemd voor de zuidelijke stationslocatie vanuit de invalshoek techniek:

- *de zuidelijke stationslocatie wordt bij voorkeur nabij de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding Beverwijk-Diemen gerealiseerd. Daarom is gezocht naar een locatie binnen een straal van 2 à 3 km van de bestaande verbinding. Dit is echter geen harde eis.*
- *de zuidelijke stationslocatie wordt bij voorkeur ten noorden van de bestaande 380 kV hoogspanningsverbinding gerealiseerd. Dit heeft de volgende redenen:*

    1.de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding is minder lang buiten bedrijf om de aansluiting mogelijk te maken;

    2. de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding moet eerst worden aangesloten op het nieuwe hoogspanningsstation voordat de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding kan worden aangesloten.

    3. Met een station ten noorden van de bestaande hoogspanningsverbinding wordt extra fasering in het project voorkomen en wordt het knelpunt sneller opgelost; de complexiteit van het realiseren van het hoogspanningsstation is minder groot. Dit heeft te maken met de inlussing van de oude en nieuwe verbinding.

Bovenstaande technische principes gaan vooral uit van 'technisch gemak', uiteraard voor zover over gemak gesproken kan worden in een complex proces waarin veel factoren meewegen. Maar wanneer de factor 'zo kort mogelijk buiten bedrijf' als één van de belangrijkste technische principes wordt genoemd zou je kunnen beargumenteren dat het hier in feite meer om een economische, dan een technische afweging gaat.

Zienswijze 10. Voeg de effecten van de aanlegfase toe en doe een technisch haalbaarheidsonderzoek

Wij vinden het van groot belang dat in de **sturende ontwerpprincipes techniek** ook de technische complexiteit van bouw op een locatie in veen-weide gebied (zoals ook reeds bij punt 4 genoemd) wordt meegenomen. De aanlegfase is vaak pas onderdeel van een projectMER. Voor de locaties ZO2 t/m4 is het echter van belang om dit al in de verkennende fase mee te nemen. De technische complexiteit heeft namelijk grote invloed op de geschiktheid van het zoekgebied. De toegankelijkheid van het gebied is sterk beperkt qua doorrijhoogte, as-last en breedte van voertuigen. Door dit nu al mee te nemen voor alle zoekgebieden wordt minder tijd verspild, en hogere kosten voorkomen omdat een betere en realistischere afweging van de zoekgebieden kan plaatsvinden.
Voer een gedetailleerd technisch haalbaarheidsonderzoek uit waarin de impact van de bouwactiviteiten op de lokale infrastructuur (wegen, bereikbaarheid) wordt beoordeeld. Gebruik geotechnische studies om de bodemgesteldheid te analyseren en mogelijke risico's te identificeren, zoals verzakking of schade aan de bestaande infrastructuur.

Zienswijze 11: Bereken de cumulatieve belasting voor de gezondheid en natuur en beoordeel deze als zwaarwegende factor.

Zunderdorp en de landelijke omgeving (tevens stiltegebied, onderdeel van BPL, ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied) - lijdt al onder de huidige hoogspanningsverbindingen. Door haar ligging nabij de kruising van de 380kV en 150kV masten is er overlast in de vorm van knetterend geluid, horizonvervuiling en een mogelijk verhoogde kans op leukemie en hersentumoren (bron: RIVM). Daarnaast bevindt het dorp zich naast een ringweg met fijnstof en geluidsoverlast. De effecten op de gezondheid daarvan zijn al aanwezig. Bewoners van Zunderdorp vragen zich af 'wanneer het eens genoeg is en wat er moet gebeuren voordat men zich realiseert dat het te veel is.'

Zowel de rode als blauwe corridor in het project betekenen een verdubbeling (of mogelijk verdrievoudiging!) van de overlast m.b.t. de hoogspanningsmasten. Dat is buiten proportioneel groot. Wij vragen dan ook om in de MER deze opeenstapeling van bestaande overlast plus toevoegingen rond Zunderdorp inzichtelijk te maken en om de cumulatie als een zwaarwegende factor mee te wegen. De cumulatieve nadelen voor bewoners en natuur in dit gebied moeten zwaarder wegen dan de voordelen van het bundelen van de huidige infrastructuur. Doordat beiden lijnen hier kruisen zal bij verdubbeling ook optisch niet de beoogde bundeling van masten ontstaan, maar een wirwar van masten in het landschap en rondom een dorp.

Zienswijze 12: Wijzigingen en aanvullingen op het beoordelingskader

- In het beoordelingskader moet onder het kopje landschap het criterium worden opgenomen of er WEL of GEEN sprake is van bijzonder provinciaal landschap met weidevogelgebied als kernkwaliteit.
- Neem in het beoordelingskader mee dat met het oog op VAWOZ een zoekgebied voor corridors en stations aan de westzijde van Noord-Holland meer voor de hand ligt. Bijkomend voordeel is dat de stations West en Midden wèl kunnen aansluiten bij bestaande bedrijvigheid en industrie waardoor de ecologische impact lager zal zijn.

Zienswijze 13: Voer onderzoek uit naar de effecten van EMV op gezondheid zoals door RIVM geadviseerd aan de overheid.

Er zijn nog leemten in kennis als het gaat om de cumulatie van elektromagnetische velden. Het RIVM geeft aan dat het op dit moment lastig is om aan te geven hoe ver de magneetveldzone zich kan uitstrekken buiten het hek van een hoogspanningsstation omdat dit grillig verloopt. Ook is onduidelijk hoe magneetvelden op elkaar inwerken. Voordat ingrijpende beslissingen worden genomen die een gehele woonkern raken vinden wij het belangrijk dat er eerst verdere metingen komen, zoals het RIVM de overheid ook adviseert.

Voor de plan-MER moeten daarom berekeningen gemaakt worden van de cumulatie van magneetvelden.

Zienswijze 14: Voeg een visuele landschappelijke impactanalyse toe

Maak gebruik van visuele simulaties en GIS-modellering om de impact van het 380 kV-station op het landschap te visualiseren. Dit moet gebaseerd zijn op specifieke zichtlijnen en landschapskenmerken in de omgeving. Voer ook een draagvlakonderzoek uit onder bewoners over de visuele impact. Dit kan gedaan worden door landschapsarchitecten.

Zienswijze 15: Leg kaarten over elkaar heen voor een duidelijker beeld waar de stations gaan komen

Voor goede beeldvorming, zowel bij bewoners als beleidsmakers is van belang dat duidelijk is hoe de zoekgebieden zich verhouden tot bestaande infrastructuur, woonkernen en natuur. De kaarten die nu in de NRD staan geven te weinig gedetailleerde context. Het feit dat men nog in een verkennende fase van het onderzoek zit mag hierbij geen excuus zijn.

Wij pleiten er voor dat in verdere communicatie, onderzoeks- en beleidsdocumenten gebruik gemaakt wordt van gedetailleerdere kaarten.. Dit kan zeer eenvoudig door kaarten van Google maps of Topo GPS onder de plannen te projecteren, zoals in onderstaand voorbeeld. Dit om te zorgen voor een duidelijker beeld van waar de stations en mogelijke masten gaan komen.

Door bewoner zelf gemaakte kaart m.b.v Topo GPS

ALTERNATIEVEN

Ten slotte willen wij nog wijzen op een aantal mogelijk alternatieven voor uitbreiding van het net op de in de NRD voorgestelde wijze en een vraag stellen bij de het nut en de noodzaak van uitbreiding van het net.

1. Onderzoek mogelijkheid tot limitering en zelfvoorzienendheid van Tennetklanten

Het voorkomen van overbelasting wordt in deze NRD gezocht in het uitbreiding van het net. Welke onderzoeksalternatieven worden (of zijn reeds) onderzocht die betrekking hebben op het beperken van de vraag / belasting?

Zoals in de NRD genoemd neemt de stroomvraag toe, dat leidt geen twijfel. In de Notitie-nut-en-noodzaak-380-kV-Netuitbreiding-Noord is op pag. 9 fig. 4 te zien dat met name het gebruik van Tennet-klanten (grootverbruikers) veel sterker (met een factor van ongeveer 3) stijgt dan dat van particuliere gebruikers (factor ca. 1.5).

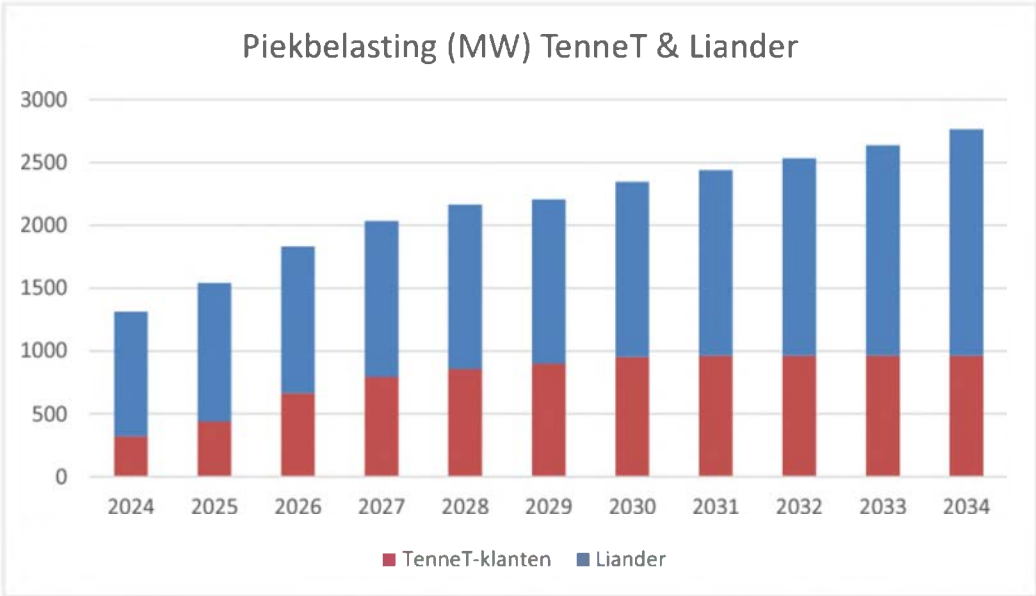

Figuur 4: aandeel van grootverbruik (TenneT-klanten) en midden- en kleinverbruik (Liander) in toenemende vraag

Daar waar het gaat om verduurzaming van bestaande bedrijven is dit uiteraard aan te moedigen. Een deel van de stroomvraag is echter afkomstig van nieuw te bouwen datacenters. Wij vragen wij ons af in hoeverre moet worden toegestaan dat datacenters niet alleen plaatselijk, maar ook op grote afstand zulke ingrijpende gevolgen hebben op landschap en leefomgeving.

Een van de onderzoeksalternatieven die zou moeten worden meegenomen is dan ook het onderzoeken van de mogelijkheid om in samenspraak met gemeenten en provincies, de aanbouw van datacenters - of tenminste hun stroomverbruik - te limiteren. Deze groeibeperkingen zijn nodig om de landschappelijke kwaliteiten te behouden. Groeibeperkingen moeten als alternatief worden meegenomen in de nadere planvorming.

Wenselijk is om op een kaart inzichtelijk te maken waar het grootverbruik plaatsvindt of zal gaan plaats vinden en gedegen onderzoek te doen naar manieren waarop deze grootgebruikers kunnen worden verplicht om te voorzien in zowel opwekking als opslag van hun eigen stroom.

Met de komst van nieuwe batterijen - in de nabije toekomst mogelijk van zoutbatterijen - kan zomaar blijken dat de toekomst voornamelijk ligt in plaatselijke opwekking én opslag, in plaats van kostbaar en ingewikkeld stroomtransport.

2. Onderzoek alternatieve verbindingen

Wordt er ook gekeken naar onderzoeksalternatieven waarbij de verbinding niet gezocht wordt aan de zuidkant? Is een verbinding via de afsluitdijk richting Friesland & bijbehorende windparken serieus onderzocht? Dit alternatief moet meegenomen worden in de nadere planvorming.

TOT SLOT

Ten slotte moet ons van het hart dat de mate van verdieping en kennis die in dit proces van burgers wordt verwacht om te kunnen participeren en mee te denken over veranderingen die zeer ingrijpend zijn voor hun leefomgeving, buitensporig groot is en een te grote belasting eist in combinatie met banen en gezinsleven.

Verzonden: 10/17/2024 12:24:29 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben het niet eens met de route van de energie masten, vlak langs mijn huis, en door het dorp Abbekerk

Verzonden: 10/17/2024 7:33:28 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als bewoner in landelijk gebied hebben we al veel overlast van agrarische bedrijven en het door windmolens gedomineerde uitzicht. We maken ons erg veel zorgen over het nieuwe plan, het uitzicht, onze gezondheid, de overlast. Het is een hele grote operatie voor deze kleine pittoreske gemeenschap waarvan het karakter verloren zal gaan bij doorgang van het plan. Uitzicht zal verloren gaan. Daling van de huizenprijzen en leegloop van het dorp tot gevolg, de angst voor gezondheids schade door de hoogspanning mede door geluidsoverlast is er ook. Diverse onderzoeken tonen dit ook aan.

Verzonden: 10/17/2024 8:00:05 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Gezien het landelijk karakter van onze woon omgeving in combinatie met het reeds zichtbare windmolen veld maken wij bezwaar tegen de voorgenomen hoogspannings route langs ons huis. Dit plan zal een waarde daling van onze woning veroorzaken gecombineerd met alle gezondheids risico's.

Verzonden: 10/17/2024 8:05:44 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Goedendag,

Met veel plezier en genoegdoening voeren wij ons bedrijfal jaren uit vanaf de [redacted] te Berkhout. Op dit moment zijn wij bezig met de (nog gedeeltelijke) overname door onze zoon.

Het nieuws dat eventueel 380 kV boven ons bedrijf kan komen (rode route), maakt dit zo onzeker. Wat voor waarde geef je je onroerend goed, kan hij hier wel blijven en nog meer vragen dit nu bij ons spelen.

Er is al sprake dat er een industrieterrein achter ons huis komt (distripoort) en nu ook misschien nog 380 kV. Dat kan je ons als bedrijf maar ook als particulier (wonen voor bedrijf) en ook als buurt toch niet aandoen.

Zo krijgen wij het wel heel erg voor ons kiezen.

En wat denkt u van onze gezondheid. Zware industrie achter ons, 380 kV boven de grond. Dit vraagt om problemen! Ook de waarde van ons onroerend goed gaat zo erg veranderen/verlagen. Ons bedrijf zal onverkoopbaar worden! Er zal een stuk dorp verdwijnen.

Beseft u trouwens dat de 380 kV over het centrum van het dorp gaat waar alle bedrijvigheid plaatsvindt zoals voetbal, kerk, dorpshuis, ook de basisschool ligt dichtbij.

Dit lijkt ons geen goede plek voor de 380 kV.

Hopelijk beseft u dat de rode route wat betreft de Kerkebuurt in Berkhout een absolute no-go is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/17/2024 9:32:54 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens:
Organisatie: stichting De Hooge Weide

Uw zienswijze:

In de polder tussen Bakkum, Limmen, Castricum, Uitgeest & Heemskerk ligt 118 hectare pure natuur. Dit wordt ecologisch beheerd en behouden voor de volgende generaties door de particuliere stichting De Hooge Weide die het natuurgebied in eigendom heeft.

De zienswijze op een eventuele aanleg van hoogspanningsmasten wat zal leiden tot vernietiging van dit natuurgebied is beschreven in bijgaande document.

Met vriendelijke groet,

[redacted] (secretaris)

101961065_10313834_20241016_Zienswijze_De_Hooge_Weide_-_380kV_netuitbreiding_Noord-Holland_Noord_FINAAL.pdf

Stichting "De Hooge Weide"
Castricum

Aan: Tennet TSO b.v. en het Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Zienswijze concept notitie detail en reikwijdte 380kV uitbreiding Noord-Holland Noord

Castricum, 16 Oktober 2024

Geachte directie,

In de polder tussen Bakkum, Limmen, Castricum, Uitgeest & Heemskerk ligt 118 hectare pure natuur. Dit wordt ecologisch beheerd en behouden voor de volgende generaties door de particuliere stichting De Hooge Weide die het natuurgebied in eigendom heeft.

In het gebied groeit zeldzame flora vanwege de unieke ligging in het OerIJ estuarium tussen het zand van de duinen en de klei van de polders. De kwellen en vennen in het terrein zorgen voor een grote diversiteit aan insecten. Het terrein is zeer aantrekkelijk voor weidevogels als de kievit, de grutto, de tureluur, de zomertaling en de veldleeuwerik en vele anderen.

Onlangs is het gebied genoemd als het beste weidevogelgebied van Noord-Holland in een rapport opgesteld door Wageningen University Research voor de provincie Noord-Holland. De broedresultaten van de grutto behoren tot de beste van Nederland. Dit is een positieve uitzondering in de sterk dalende landelijke trend voor weidevogels.

De Hooge Weide hersteld en behoud natuur om het beslag van de mens op de natuur te verkleinen. Daarom zijn we het eens met het doel van de groene energietransitie. Maar we moeten voorkomen dat de energietransitie leidt tot verlies van nog meer natuur.

Hoogspanningsmasten in dit terrein zijn een ernstige bedreiging voor weidevogels, masten en lijnen hebben een verstoringsafstand van 400 meter ter weerszijden.

- Het natuurgebied raakt daardoor versnipperd en verkleind terwijl we weten dat weidevogels behoefte hebben aan een zo groot mogelijk geschikt terrein. Ze nestelen graag bij elkaar en in de buurt waar ze geboren zijn.
- Het zal leiden tot grotere predatie van de weidevogels vanaf deze hoge masten en lijnen.
- Er zullen draadslachtoffers zijn bij trekkende passanten en de weidevogels.
- Mogelijke wordt de waterstand en/of de waterkwaliteit aangetast, deze zijn essentieel voor de grote biodiversiteit in dit terrein.
- Geluid, licht en trillingen van de werkzaamheden bij aanleg verstoren de fauna in het terrein.

De aanleg van hoogspanningsmasten heeft een vernietigend en onomkeerbaar effect op dit natuurgebied. Dit zeer succesvolle weidevogelgebied zal stoppen te bestaan. Dat is volledig

tegenstrijdig met de Vogelrichtlijn die Nederland verplicht om leefgebieden te beschermen en waar de Europese Commissie al een inbreukprocedure gestart is.

Mogelijk kan de impact nog groter worden door het VAWOZ programma waar ditzelfde terrein ook kandidaat is voor de aanleg van ondergrondse bekabeling.

Daarom zijn wij erg bezorgd over de huidige uitwerking voor het kiezen van een hoogspanningstraject. Wij vinden dat de concept notitie detail en reikwijdte op de volgende punten aangepast dient te worden.

1. Het ecologisch rapport (blz. 93) is onvolledig v.w.b. de NNN-gebieden in de Castricummerpolder en het Marquettebos. Toe te voegen aan het ecologisch rapport van de notitie reikwijdte en detail dat het gebied onlangs is genoemd als het beste weidevogelgebied van Noord-Holland in een rapport opgesteld door Wageningen University Research voor de provincie Noord-Holland. De broedresultaten van de grutto behoren tot de beste van Nederland.
2. Natuurgebieden (als bijvoorbeeld maar niet gelimiteerd tot Natura2000, NNN en BPL) in het algemeen en weidevogelgebieden in het bijzonder worden vermeden. Dit wordt toegevoegd aan de notitie reikwijdte en detail als uitsluitend ontwerpprincipe (concept NRD blz. 35) om invulling te geven aan de Vogelrichtlijn m.b.t. de plicht om de leefgebieden van weidevogels te beschermen.
3. De volgende, natuur-impact reducerende, principes worden gebruikt bij het vaststellen van de kandidaat-trajecten, het trajectadvies en de aanleg.
    a. Bestaande trajecten van hoogspanningsmasten worden hergebruikt. Waar masten staan worden deze geschikt gemaakt voor 380kV. Bestaande 150kV trajecten gaan ondergronds. Waar nodig gaan 380kV trajecten ondergronds.
    b. Bestaande faciliteiten en locaties worden hergebruikt en van extra capaciteit voorzien.

    Aan de notitie reikwijdte en detail worden deze principes toegevoegd voor het bepalen van de kandidaat-trajecten en het uiteindelijke trajectadvies.
4. Vanwege de vernietigende impact op onze natuur en het cultuurhistorisch landschap van het donkerblauwe traject (de westelijke binnenduinrand variant) verzoeken we deze te verwijderen uit de notitie reikwijdte en detail.
5. Aan de notitie reikwijdte en detail wordt toegevoegd hoe het proces van integrale en gelijktijdige impact rapportage, effecten analyse en besluitvorming over het traject van 380kv NHN en de aanlanding van VAWOZ uitgevoerd zal worden. Tussen de programma's bestaat een hoge mate van samenhang. Beide programma's hebben impact in hetzelfde gebied, versnipperde besluitvorming is ondenkbaar vanwege het hoge risico van suboptimale keuzes.
6. Aan de notitie reikwijdte en detail wordt toegevoegd dat volledige compensatie in natuur onderdeel zal zijn van het trajectadvies dat opgesteld wordt en de besluitvorming die zal plaatsvinden.
7. De concept notitie reikwijdte en detail geeft onvoldoende informatie op de onderstaande onderdelen waardoor we gehinderd zijn in het geven van een optimale zienswijze:
    a. Een overzicht van alle ontwerpprincipes, het verzoek is deze te delen en toe te voegen aan de notitie reikwijdte en detail.
    b. Duidelijke geografische kaarten waar goed zichtbaar is wat de grenzen zijn van elk traject, het verzoek is meer gedetailleerde geografische kaarten te delen en toe te voegen aan de notitie reikwijdte en detail.

Graag zijn we bereid onze zienswijze toe te lichten en verder te participeren in het programma.

Hoogachtend,

[redacted]

[redacted]

Stichting **De Hooge Weide**
Secretaris
Telefoon: [redacted]
Email: [redacted]

Verzonden: 10/17/2024 9:51:27 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geen hoogspanningsmasten bij onze oude rietgedekte stolpboerderij en in lintbebouwing Gouwe.

101961416_10313882_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.docx

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van de gemeenten Opmeer en Sijbekarspel en bewoners van [redacted] en [redacted] maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, veiligheid van de leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons door betrokken partijen buitengesloten in het besluitvormingsproces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder inzichtelijke meerwaarde en transparantie over de verdeling lusten en lasten, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen.

Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten op een gezonde leefomgeving en onze gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Het is toch niet voor niets dat op 81 locaties in Nederland het 150kV netwerk ondergronds gaat en wij worden geconfronteerd met een plan om een netwerk van 380kV (!) in onze directe woonomgeving te plaatsen. Nog los van de daaruit voortvloeiende consequenties van het plaatsen van niet nader gespecificeerde 'stations'. Onduidelijk is of het een hoogspanningsstation wordt bedoel of een converter.

Daarnaast lopen er separaat andere programma's en projecten die ook impact hebben op de keuzes met mogelijk een zware impact op het gebied en effect op onze gezondheid.

1. Zo zijn er ook ideeën over het plaatsen van SMR (Small Modulair Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie. Ook dit vraagt wederom extra netwerkuitbreiding en doorvoermogelijkheden.
2. Alsook loopt er via Project VaWOZ een onderzoek naar de mogelijkheden en alternatieven van doorvoer van windenergie uit zee, waarbij afhankelijk van de keuze waar deze energie aan land komt er een extra capaciteit aan doorvoer nodig is!

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met huidig bestaande gegarandeerde middelen opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, zou er een lange termijnvisie en onderzoek moeten zijn naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden. Die visie ontbreekt in de plannen.

2. **Oog voor integrale opgave versus samenhang op de separate (enkelvoudige) projecten**. De netwerkuitbreiding 380kV en daarmee distributiespoor en plaatsing stations ten faveure van Middenmeer staat niet los van projecten als VaWOZ en plaatsingen SMR's in dit gebied, alsook de wijze waarop Liander plannen uitwerkt in separate plannen om de lokale en regionale distributie op orde te maken. Deze wederzijdse en onderlinge afhankelijkheden zijn niet voldoende uitgewerkt en staan niet als agendapunt of 'prioriteit' in het lijstje van onderzoek door Wittenveen & Bos.

3. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's (lees: kleuren en/of corridors) uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn. Betere duiding en communicatie is noodzakelijk voordat wij hier een zienswijze op kunnen loslaten.

4. **Gebrek aan transparantie en inzicht in de besluitvorming**:

1. Het lijkt alsof de besluiten al vast staan en dat onze zienswijze inbrengen slechts een formaliteit is vanuit wet 'Versterking participatie op decentraal niveau' in het kader van en ter bevordering van de lokale democratie. Wij hebben het gevoel dat we als burger en inwoner alsook eigenaar van de grond en onroerende goederen geen invloed (meer) kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers/inwoners en eigenaren wel de directe gevolgen zullen ondervinden.
2. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde en opbrengsten van hebben en hoe deze meerwaarde wordt vertaald naar 'ons' als burgers, inwoners en eigenaren van het gebied. Het is onduidelijk hoe deze lusten en lasten worden meegenomen in besluit.
3. Bovendien is onduidelijk op basis van welke vooraf vastgestelde criteria wordt geprioriteerd, waarbij ook niet transparant is welke methodiek wordt toegepast en op welke wijze de regels van onderzoek worden toegepast.

5. **Gezondheid en veilige leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen, onteigening, overlast en schade aan het milieu. Het leidt ook tot een onomkeerbare aantasting van ons West-Friese landschap.

6. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Nog los van transparantie en inzicht in waar de meerwaarde wordt verrekend alsook de financiële consequenties van opbrengsten en kosten. Dit voelt oneerlijk en achterhaald. De elektrificatie, met nieuwe infrastructuren vragen om nieuwe vormen van besluitvorming en verrekenmodellen. Het zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

7. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet gehoord en onvoldoende vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten, in deze de wethouders en het colleges geven onvoldoende inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking, leefomgeving en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer oog voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en bedrijven, leefomgeving en natuur.

Met vriendelijke groet,
[Naam van de indiener]
[Adres van de indiener]

Verzonden: 10/17/2024 10:30:34 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Lijkt mij geen goed idee om een bovengrondse hoogspanningsverbinding over huis stal of land te bouwen

Verzonden: 10/17/2024 10:32:20 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte dames en heren,

Als inwoners van deze regio maken wij ons ernstige zorgen over de geplande uitbreiding van het 380kV-netwerk in onze omgeving. Deze uitbreiding heeft directe gevolgen voor onze gezondheid, de waarde van onze woningen, onze leefomgeving, en het natuurbeheer.

Hoewel wij het belang van een betrouwbare elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons niet betrokken bij het besluitvormingsproces. Voor zover wij weten, is deze uitbreiding vooral bedoeld om te voldoen aan de ambities van gemeenten in de Kop van Noord-Holland, zoals Den Helder en Middenmeer. Hierbij spelen de komst van extra datacenters en de uitbreiding van Agriport een doorslaggevende rol.

Naast de vraag of het gerechtvaardigd is om dit deel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoergebied zonder duidelijke voordelen en transparantie over de verdeling van de lasten, blijft onduidelijk of alle belangen – met name die van mens, dier en natuur – voldoende worden afgewogen tegenover economische belangen. Ook ontbreekt een integrale visie op toekomstbestendige alternatieven.

Wij vrezen dat de besluitvorming niet op de juiste wijze plaatsvindt en dat onze rechten op een gezonde leefomgeving onvoldoende worden meegenomen. Het is dan ook moeilijk te begrijpen dat het 150kV-netwerk op 81 andere locaties in Nederland ondergronds wordt aangelegd, terwijl wij worden geconfronteerd met een plan om 380kV boven de grond te plaatsen, met alle gevolgen van dien. Het blijft bovendien onduidelijk of hier een hoogspanningsstation of een converterstation zal worden gerealiseerd.

Daarnaast lopen er andere projecten die eveneens impact hebben op de omgeving en mogelijk op onze gezondheid:

Er zijn plannen voor de plaatsing van een SMR (Small Modular Reactor) als stroomvoorziening voor de industrie, wat wederom een uitbreiding van het netwerk vereist.

Via Project VaWOZ wordt onderzocht hoe windenergie van zee kan worden aangesloten, wat kan leiden tot een extra capaciteitsuitbreiding.

De volgende punten vinden wij zeer problematisch:

Ontbrekende langetermijnvisie: De huidige plannen lijken te zijn gebaseerd op bestaande technologieën, zonder rekening te houden met toekomstige ontwikkelingen. Gezien de aanleg pas over tien jaar plaatsvindt, is er behoefte aan een langetermijnvisie die minder belastende en innovatieve oplossingen onderzoekt.

Geen integrale aanpak: De uitbreiding van het 380kV-netwerk is nauw verweven met andere projecten, zoals de aanleg van een SMR en de uitrol van windenergie, maar deze onderlinge afhankelijkheden worden onvoldoende belicht in de besluitvorming.

Onduidelijke plannen: Het is voor ons niet helder welke scenario's daadwerkelijk uitgevoerd zullen worden, waardoor wij de exacte impact op onze omgeving niet goed kunnen inschatten. Betere communicatie is noodzakelijk.

Gebrek aan transparantie: Het lijkt alsof de besluiten al vaststaan en dat onze inspraak slechts een formaliteit is. Wij voelen ons machteloos, terwijl wij degenen zijn die de directe gevolgen zullen ondervinden. Bovendien blijft onduidelijk welke partijen hier baat bij hebben en hoe dit zich vertaalt naar ons als inwoners.

Gezondheid en leefomgeving: Wij maken ons grote zorgen over de mogelijke gezondheidsrisico’s en de impact op onze leefomgeving. De aanleg van deze infrastructuur kan leiden tot waardevermindering van onze woningen, overlast en milieuschade, en een onherstelbare aantasting van het West-Friese landschap.

Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het gevoel dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl de inwoners van West-Friesland de lasten dragen.

Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet vertegenwoordigd in dit proces. De plannen lijken vooral gericht op commerciële belangen, zonder voldoende aandacht voor de impact op de lokale bevolking en natuur.

Wij verzetten ons tegen de huidige plannen en verzoeken om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijke verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer aandacht voor de lokale impact en bescherming van onze gezondheid, woningen en leefomgeving.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/17/2024 10:48:40 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Stichting Alkmaardermeeromgeving

Uw zienswijze:

Zie bijlage

101962587_10314123_Zienswijze_Stichting_Alkmaardermeeromgeving.pdf.pdf

Stichting
tot behoud van natuurlijke en cultuurhistorische waarden in de
Alkmaardermeeromgeving

Stichting Alkmaardermeeromgeving

Zienswijze 380 kV netuitbreiding NHN: Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

De Stichting Alkmaardermeeromgeving zet zich in voor het behoud en de versterking van de natuur, de landschappelijke en cultuur-historische kwaliteiten van het groene gebied rond de woonkernen Akersloot, Bakkum, Castricum, De Woude, Limmen en Uitgeest. Tegelijkertijd voelt de Stichting zich betrokken bij grootschalige ontwikkelingen die impact hebben op de leefbaarheid van onze provincie.

De Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau roept een aantal vragen op waarvan de antwoorden mede bepalend zijn voor een acceptabele inpassing van de geplande uitbreiding van het 380 kV netwerk in Noord-Holland.

Relatie met nationale toekomstplannen
De Notitie Reikwijdte en Detailniveau gaat er van uit dat een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding noodzakelijk is voor de energievoorzienig in Noord-Holland. De vraag is of, en zo ja hoe, deze investering qua geografische omvang en transportcapaciteit past in nationale toekomstplannen. Die worden bijvoorbeeld ontwikkeld in het kader van de nationale Nota Ruimte. In de Notitie Nut en Noodzaak komt dit onvoldoende aan de orde.

De aanleg van de 380 kV hoogspanningsverbinding in Noord-Holland zal zonder twijfel bedrijven met een hoge energiebehoefte aantrekken in geheel Noord-Holland. Ook op locaties die nog niet in de ruimtelijke plannen voorzien zijn.

Zijn de verschillende overheden (rijk, provincie, gemeenten) inderdaad bereid dergelijke grootschalige bedrijvigheid in Noord-Holland toe te laten? Of worden ze door aanleg van deze 380 kV hoogspanningsverbinding voor een voldongen feit gesteld?

Bundeling van de 150 kV en 380 kV hoogspanningstracés
Gezien de beperkte ruimte in het landschap vragen wij ons af hoe een bundeling van het bestaande 150 KV tracé en het aan te leggen 380 kV tracé door Noord-Holland mogelijk is. Gaan ze samen één tracé door Noord-Holland vormen, aan dezelfde draagpalen?

Hoge natuurwaarden in de kuststrook van Noord-Holland
Een belangrijke aspect is het 380 kV tracé van de bovengrondse hoogspanningsverbinding. Aanzienlijke gebieden in Noord-Holland hebben op dit moment een beschermde provinciale status. Allerlei tracés zijn in discussies de revue gepasseerd. Eén daarvan is een tracé min of meer langs de binnenrand van de duinen. Dit zou een voor Noord-Holland een zeer onwenselijke keuze zijn. Achter de duinen ligt een uniek kleinschalig landschap met veel natuurgebieden met een hoge ecologische waarde, mede door het kwelwater vanuit de duinen. De combinatie van kustlijn, duinen en binnenduinrand is uniek en van grote betekenis voor broedvogels en vogeltrek. En het is een belangrijk Nederlands recreatiegebied in Noord-Holland. Wij pleiten er daarom met nadruk voor om het westelijke tracé uit de NRD te schrappen.

Wij zijn gaarne bereid e.e.a. toe te lichten.

[redacted]

[redacted]

secretaris Stichting Alkmaardermeeromgeving
E [redacted]
T [redacted]
W https://alkmaardermeeromgeving.nl/

Verzonden: 10/17/2024 10:53:02 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam:
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Beerepoot BV

Uw zienswijze:

Ik ben mede-eigenaar van handelsonderneming Beerepoot BV. Voldoende stroom is belangrijk, maar een hoogspanningsnetwerk door de landerijen zo dichtbij de zaak is voor ons een absoluut schrikbeeld. Vanuit m'n kantoor heb ik nu een fraai uitzicht. Hier zou niets van overblijven. Dan zie ik alleen nog maar die masten en kabels. Als natuurliefhebber is dat moeilijk te negeren. Het zou me echt pijn doen!

Verzonden: 10/17/2024 11:40:49 AM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Boulevard
Huisnummer: 12
Postcode: 3707 BM
Woonplaats: Zeist
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Vogelbescherming Nederland

Uw zienswijze:

Zie voor onze reactie de bijlage

101964140_10314368_2088-24_Zienswijze_Concept_Notitie_Reikwijdte_en_Detailniveau_380_kV-Netuitbreiding_Noord-Holland_Noord.pdf

Vogelbescherming
NEDERLAND

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 KV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum	:	17 oktober 2024
Kenmerk	:	2088-24
Uw kenmerk	:	n.v.t.
Contactgegevens	:	[redacted]
Betreft	:	zienswijze Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij sturen wij u onze reactie op de Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Zoals bekend zijn hoogspanningsleidingen verantwoordelijk voor talloze vogelslachtoffers. Naar schatting bedraagt dit op jaarbasis meer dan een miljoen vogels in Nederland. Hierbij gaat het ook om soorten waarvan de populaties niet zo groot en dus kwetsbaar zijn. Daarnaast brengen hoogspanningsleidingen met bijbehorende voorzieningen in de vorm van hoogspannings- en transformatorstations gevolgen met zich mee voor vogels in verband met ruimtebeslag, verstoring en barrière vorming.

Vandaar dat wij in onze zienswijze extra aandacht vragen voor de gevolgen voor vogels. Over de concept NRD willen we derhalve het volgende opmerken:

1. <u>Ontbrekende aspecten sturende principes (pg 35 tabel 3.1.)</u>

We vinden het van belang dat de volgende sturende principes en kennisdocumenten t.a.v. tracé-alternatieven en -keuzes (tabel 31 op pagina 35) aanvullend worden opgenomen en onderdeel worden van de NRD en PlanMER:

Belangrijke routes voor vogeltrek en overige vaste vogelvliegverbindingen
Zoals van belangrijke foerageergebieden naar rust- of broedgebieden. O.a. speelt ook de relatie tussen het IJsselmeergebied en het polderland in Noord-Holland voor bepaalde vogelsoorten, zoals voor bijvoorbeeld smienten en ganzen. Ook van belang is dat er open corridors voor vogels blijven in verband met de voor- en najaarstrek.

Bestaande natuuropgaven
Het gaat hierbij om bestaande compensatieverplichtingen/-reserveringen en vastgelegde natuurdoelen t.b.v. van bijvoorbeeld het NNN die nog niet zijn gerealiseerd. Voorkomen dient te worden dat deze niet kunnen worden uitgevoerd vanwege voorliggende planvorming.

Recente bevindingen van SOVON omtrent concentratiegebieden voor vogels.
Op grond van de bevindingen in deze rapportage komen meer gebieden in aanmerking om te worden aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Dat betekent dat bij de effectbeoordeling voor deze gebieden rekening moet worden gehouden met een voorbescherming als potentieel kwalificerend Vogelrichtlijngebied. Zie het rapport van SOVON Geactualiseerd landelijk overzicht van vogelsoorten met concentraties van (inter)nationaal belang[1]. O.a. gaat het hierbij om gebieden in Noord-Holland die van belang zijn voor weidevogels.

Benutting van de Windenergie-gevoeligsheidskaarten van SOVON[2].
Deze kaarten zijn in principe bedoeld als hulpmiddel bij keuzes voor windenergie in relatie tot de regionale energiestrategie. Dit in verband met risico's voor broed- en niet broedvogels en de vogeltrek. Tegelijkertijd kunnen ze tevens gebruikt worden ter indicatie voor welke gebieden/zones geldt dat bij oprichting van hoge bouwwerken en landschapsdoorsnijdende hoogspanningsleidingen o de kans groot is dat er negatieve effecten op vogels kunnen ontstaan.

Benutting van het SOVON-advies Prioritering draadmarkering Tennet[3].
Dit rapport geeft in eerste aan welke bestaande hoogspanningstracés in aanmerking zouden moeten komen voor draadmarkeringen teneinde het aantal vogelslachtoffers terug te dringen. Maar ook is het indicatief voor in welke omgeving er grote kans is op effecten op vogels bij aanleg van nieuwe hoogspanningstracés nabij bestaande tracés.

Vermijden van essentiële gebieden voor weidevogels
In het algemeen vragen we aandacht voor het voorkomen van gevolgen voor weidevogels en het vermijden van gebieden in het Noord-Hollandse landschap die gelet de aantallen van weidevogels die daar voorkomen beschouwd moeten worden als van essentieel belang, ook met het oog op populatieherstel ter plaatse en elders. Dit is mede te bepalen aan de hand van bekende telgegevens. In het bijzonder geldt dat voor de gronden binnen het BPL (Bijzonder Provinciaal Landschap) waar op grond van het actueel voorkomen sprake is van hoge dichtheden aan weidevogels. We verzoeken dan ook om binnen de NRD/PlanMER dit onderwerp goed te borgen.

2. Cumulatie onderzoek

Van belang is dat een volledig cumulatief-effect onderzoek wordt uitgevoerd. Wij vragen daarom aandacht voor de volgende aspecten:

Integrale effectbeoordeling met aanlanding vanuit programma VAWOZ
In onze zienswijze op het programma VAWOZ hebben we aangegeven dat bij de effectbepaling niet alleen de aanlanding zelf maar ook de impact op het achterland betrokken dient te worden (zoals overslag-/hoogspanningsstations en hoogspanningsleidingen). In de concept NRD lezen we dat er een directe relatie is tussen voorliggend project en het project VAWOZ. Eventuele aanlanding bij Den Helder bijvoorbeeld zou het noodzakelijk maken dat de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord moeten worden verdubbeld (twee rijen). Maar wij missen in de ontwerp NRD dat het combinatieproject

[1] https://stats.sovon.nl/static/publicaties/Basisrapport_concentratiegebieden_2397_240222_LR.pdf
[2] https://www.sovon.nl/onderzoek/onderzoeksthemas/energietransitie/windenergie-gevoeligheidskaart
[3] https://pub.sovon.nl/static/publicaties/Rap_2020-82_Prioriteren-draadmarkering_Tennet.pdf

VAWOZ en 380 kV-Netuitbreiding NHN integraal in de PlanMER wordt beoordeeld als 1 project. Maar alleen dan komt de totale impact in beeld en is een integrale afweging qua locatiekeuzes mogelijk rekening ook houdend met de ADC-bepalingen. In feite geldt dat ook voor aanlanding elders met daarbij behorende uitbreidingen van het energienetwerk zoals uitbreiding van het 380 kV netwerk Beverwijk Diemen.

Cumulatie met windparken, andere projecten en plannen
Van belang is dat een cumulatief effectonderzoek wordt uitgevoerd in verband met andere plannen en vergunningen in Noord-Holland voor bijvoorbeeld windparken, woningbouw, bedrijventerreinen, wegen etc. Vogelleefgebieden staan al onder druk, vandaar dat het cumulatieve effect met andere plannen/vergunningen in beeld moet worden gebracht.

Het oppervlakteverlies natuur bruto
De bepaling van het oppervlakteverlies op NNN, weidevogelleefgebieden en ganzenfoerageergebied zal zich niet moeten beperken tot alleen areaalverlies vanwege de ingrepen lokaal zelf (netto). Ook zal daarbij betrokken moeten worden afname van de kwaliteit en daarmee van de benutting door vogels van het omliggende leefgebied in de gebruiksfase van het project (vermijding van leefgebied door obstructie/barrière vorming, verstoring, aanvaring). Ook dient, gelet de druk op de grond in agrarische gebieden, vroegtijdig in kaart te worden gebracht waar eventuele noodzakelijke volwaardige compensatie gerealiseerd kan worden.

3 Overige aspecten

Compensatie/mitigatie
Een wens die we hebben is om binnen dit kader ook mitigatiemaatregelen voor vogels op bestaande hoogspanningstracés in Noord-Holland tracés mee te nemen om aanvaringen te verminderen. En om niet alleen nieuwe maar ook bestaande hoogspanningsleidingen (niet 380KV) ondergronds te leggen.

Koppelkansen en natuurversterking
We zien graag dat binnen dit kader ook koppelkansen voor natuurontwikkeling en inzet op natuurversterking elders als vorm van verevening mee wordt genomen.

Voor zover onze reactie, met vriendelijke groet,

[redacted]
Vogelbescherming Nederland

Verzonden: 10/17/2024 12:34:39 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: Alle collega's op mijn werk
Organisatie:

Uw zienswijze:

Vanwege ernstige gezondheidsrisico's maak ik bezwaar tegen deze locatie. Ik werk hier minimaal 3 dagen in de week en ik ben zeer gevoelig voor straling. Hierbij komt zoveel vrij... dat is niet tegen te houden.

Ik heb genoeg documentatie om dit te onderbouwen.

Verzonden: 10/17/2024 12:54:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte meneer, mevrouw,

Het plaatsen van hoogspanningsmasten in de regio Abbekerk vind ik een slecht plan. We hebben hier te maken met bijzonder provinciaal landschap (BPL).

De kernwaarden liggen bij de onstaansgeschiedenis van dit gebied, de bodem, de openheid, ruimtebeleving, zichtlijnen, beeldbepalende elementen zoals lintdorpen met stolpen en de omringdijk, het waardevolle weidevogel en stiltegebied.

Er mogen van de provincie hier geen huizen gebouwd worden en er staan geen windmolens. Juist om de openheid te waarborgen en de weidevogels te beschermen.

Voorts is de ruimte om hoogspanningsmasten neer te zetten beperkt. Je ontkomt er niet aan dat er kabels boven of in de nabijheid van huizen hangen met alle gezondheidsrisico's van dien.

Kortom een desastreuze beslissing voor dit gebied met grote gevolgen. Laten we koesteren wat we hebben.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Ps. De foto is gemaakt vanaf Abbekerk naar De Weere. Dit is

wat verloren gaat. Dat moeten we toch niet willen?

101965714_10314746_ROFL5383.JPG

Verzonden: 10/17/2024 2:09:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: particulier en bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Aannemersbedrijf Braak Bouw b.v.

Uw zienswijze:

Ik zou graag op de hoogte gehouden willen worden over de verdere ontwikkelingen.

Ik heb vandaag 17 oktober 2024 de site van RVO geraadpleegd en de webinar bekeken, omdat erop werd gewezen door een buurtbewoner. De bekendmaking van dit project vind ik ontoereikend. Een artikel in een regiokrantje van 4 oktober vind ik erg laat en een slechte informatiebron.

In de Volkskrant hebben wij hierover niets gelezen.

Verzonden: 10/17/2024 2:25:14 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte lezer,

Wij zijn tegen de plaatsing van de hoogspanningsmasten tussen Hoogwoud en Abbekerk in.

Daar zijn meerdere redenen voor:

-gezondheidsrisico's (brengen jullie deze wel goed in kaart)?

-waardevermindering woningen

-uitzicht wat altijd zo prachtig is zal hiermee verdwijnen

-schade aan milieu

-de voordelen die uit deze actie voortvloeien komen bij andere gemeentes terecht. onze gemeente moet de lasten dragen.

-waarom laten we de echte belanghebbers niet opdraaien voor de kosten van een andere aanpak, waarbij iedereen baat heeft. Plaats deze masten bijvoorbeeld langs de A7 of werk door de grond. Innovaties om dit anders aan te pakken en de lange termijnvisie lijken uit te blijven.

Wij hopen dat jullie serieus omgaan met dit probleem en het niet alleen als een formaliteit zien.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/17/2024 3:11:06 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Als inwoner van [redacted]s maak bezwaar tegen de aanleg van de 380 kV uitbreiding volgens het rode tracéalternatief dat over een groot deel van Beets loopt. Ik ben van mening dat de aanleg te belastend is voor de omgeving en dat bewoners en milieu er buitenproportioneel onder lijden. De impact van de A7 langs Beets is al enorm en zorgt voor overlast van geluid- en licht. Een verdere aantasting van het open landschap is niet wenselijk en asociaal.

Als er een uitbreiding moet komen, dan is ondergronds de enige optie. Het argument dat in geval van een noodreparatie veel lastiger is heb ik gehoord op een inloopbijeenkomst. Ik stel daarbij de vraag hoe vaak zo'n noodreparatie aan de orde zou zijn?

Verder zorgt de aanleg van een 380 kV netuitbreiding er juist voor dat we niet meer afhankelijk zijn van slechts één hoofdader. Dat betekent mijns inziens dat in geval van een defect er altijd een alternatief is voor de toevoer via de bestaande 150 kV kabels. Een noodreparatie is dan minder noodzakelijk en verandert in een reparatie zonder spoed.

Verzonden: 10/17/2024 3:18:59 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: Gemeente Amsterdam

Uw zienswijze:

Via deze weg willen wij namens het college van B&W van Amsterdam een zienswijze indienen. In de bijlage de brief met de zienswijze.

101969646_10315310_getekende_BRIEF_zienswijze_gemeente_Amsterdam_380kV_NNHN.pdf

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14020
www.amsterdam.nl

202405096

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Project 380kV netuitbreding Noord-Holland Noord

Datum 17 oktober 2024
Kenmerk
Behandeld door [redacted]

Onderwerp Zienswijze op de notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het project 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Excellentie,

Graag sturen wij vanuit de gemeente Amsterdam een reactie op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het project 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Graag brengen wij onderstaand onze zorg- en aandachtspunten onder de aandacht die betrekking hebben op de concept NRD en de daarin beschreven onderzoeksalternatieven. Wij stellen het op prijs dat u onze zorg- en aandachtspunten wilt betrekken bij uw afweging en het vormgeven van het vervolgtraject om te komen tot een voorkeurstracé.

In het algemeen willen we benadrukken dat bij de uitwerking van de verschillende varianten de nadelige gevolgen voor (bestaande) woningbouw, cultuurhistorie, ecologie, natuurregimes en recreatieve functies zou moeten worden voorkomen

Opmerkingen op de voorliggende cNRD

1) In algemene zin willen we als Amsterdam benadrukken dat we de noodzaak voor de aanleg ven de nieuwe 380kV verbinding zien en onderschrijven. Daarbij willen we ook opmerkingen dat er veel projecten lopen voor de versterking van het 380kV-net die kijken naar locaties op Amsterdams grondgebied: 380kV onderstation A9 Zuid, netuitbreiding 380kV Diemen-Ens en 380kV onderstation Zuidoost. We pleiten er voor dat u in uw afweging rekening houdt met de totale ruimtevraag die vanuit alle 380kV projecten gezamenlijk aan Amsterdam gevraagd wordt en u zicht inspant om verdere ruimtevraag aan Amsterdam, waar mogelijk, te voorkomen.

2) Op basis van de voorliggende cNRD lijkt het vrijwel zeker dat de nieuw aan te leggen lijn in Noord-Holland grote negatieve effecten zal hebben op zowel Natura 2000-gebieden als Werelderfgoed, maar ook op andere aspecten als NNN, open landschap, ecologie, etc.

Gezien de verwachte grootte van de impact pleiten wij ervoor dat er in een vroeg stadium onderzoek gedaan wordt naar ruimhartige mitigerende maatregelen, zoals kwalitatief goede landschappelijke inpassing van onderstations, natuurcompensatie en/of het ondergronds brengen van de bestaande 150kV- verbindingen. Ook pleiten wij ervoor om te onderzoeken of deze mitigerende maatregelen gecombineerd kunnen worden met andere beleidsdoelstellingen.

3) In het algemeen valt op dat de begrenzing van het plangebied willekeurig oogt. Hierdoor worden mogelijk kansen voor inpassing gemist, bijvoorbeeld in het industriële / bedrijventerreinen cluster rond Beverwijk. Verzoek is om te onderzoeken of de begrenzing van het plangebied kansrijke alternatieven op dit moment uitsluit.

4) De zoekgebieden op het grondgebied van Amsterdam ("landelijk Noord") vallen binnen de hoofdgroenstructuur: groengebieden die door Amsterdam als bijzonder waardevol worden gezien. Deze waardering wordt ook onderstreept door de status van Bijzonder Provinciaal Landschap, de aanwezigheid van Weidevogelgebieden en het toebehoren van delen aan Natuurnetwerk Nederland. Voor landelijk Noord geldt ook dat Amsterdam de uitplaatsing van functies naar dit gebied zo veel mogelijk voorkomt om de verrommeling van het landschap tegen te gaan. Op dit moment vormt de Ring A10 daardoor een scherpe barrière tussen bebouwd gebied en waardevol landelijk gebied, een grens die uniek te noemen valt. We willen er op aandringen om de unieke waarde van het open landschap direct naast de stad mee te nemen in de afweging van de alternatieven.

5) Het paarse verbindingsstuk tussen de corridors groen en donkerblauw onder Alkmaar loopt door het open landschap. Verzoek is om de kansen van bundeling van dit tracé met de A9 ook te onderzoeken, door de corridor te verbreden tot de A9. Dit sluit aan bij het uitgangspunt om infrastructuur zoveel mogelijk te bundelen.

6) Het paarste verbindingsstuk tussen corridor geel en groen ter hoogte van Oterleek volgt niet (geheel) de bestaande 150kV verbinding. Verzoek is om het tracé van de bestaande 150kV vanaf Oterleek tot aan de gele corridor in het geheel mee te nemen in de onderzoeken, om de kansen in combinatie met verkabeling (ondergrondse aanleg) van de bestaande 150kV lijn in beeld te krijgen.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

[redacted]

Gemeente Amsterdam

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Amsterdam

Nr. 296155
2024 05096
6 juli
2023

Algemeen mandaatbesluit Amsterdam

Het college van burgemeester en wethouders, de burgemeester, de gemeentesecretaris en de stedelijk directeuren van Amsterdam,

gelet op de artikelen 10:3, eerste lid, 10:9, eerste lid en 10:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht,

besluiten de volgende regeling vast te stellen:

Algemeen mandaatbesluit Amsterdam

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Definities

In dit besluit wordt verstaan onder:

a. budgethouder: de functionaris die bij of krachtens de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023; namens de gemeente Amsterdam bevoegd is tot het aangaan van een financiële verplichting of het verzekeren van een geraamde inkomst;
b. de burgemeester: de burgemeester van de gemeente;
c. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente;
d. cluster: een groep directies waarvan de directeuren worden aangestuurd door een stedelijk directeur;
e. directeur: directeur van een directie of van een stadsdeelorganisatie;
f. Functionaris Gegevensbescherming: de functionaris die binnen de gemeente toezicht houdt op de toepassing en naleving van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
g. gemeente: de gemeente Amsterdam;
h. gemeentesecretaris / algemeen directeur: de functionaris, bedoeld in artikel 100 van de Gemeentewet;
i. GMT: het Gemeentelijk Managementteam, bestaande uit de gemeentesecretaris, stedelijk directeuren, concerncontroller en de directeur Bestuurs- en Managementadvisering;
j. lead buyer: functionaris die exclusief is aangewezen om voor bepaalde overheidsopdrachten de markt te benaderen;
k. stedelijk directeur: directeur van een cluster en lid van het GMT.

Artikel 2 Machtiging en volmacht

Voor de toepassing van dit besluit en op grond daarvan verleende ondermandaten worden met mandaat en ondermandaat gelijkgesteld de verlening van:

a. volmacht en ondervolmacht om in naam van de mandaatgever privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten en in dat kader stukken te tekenen;
b. machtiging en ondermachtiging in naam van de mandaatgever handelingen te verrichten die noch een besluit, noch een privaatrechtelijke rechtshandeling zijn.

Hoofdstuk 2 Bevoegdheden gemeentesecretaris, stedelijk directeuren en directeuren

Artikel 3 Mandaatverlening aan de gemeentesecretaris

1. Het college en de burgemeester verlenen aan de gemeentesecretaris mandaat voor de bevoegdheden opgenomen in bijlagen 1 tot en met 4 alsmede de volgende bevoegdheden op grond van de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht en de Wet open overheid:
    a. Het nemen van alle conservatoire maatregelen en doen wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht en bezit, behalve beslaglegging, als bedoeld in artikel 160, derde lid, van de Gemeentewet;
    b. Het stellen van een termijn voor de aanvulling van een aanvraag en het beslissen omtrent het niet in behandeling nemen van een onvolledige aanvraag dan wel van een aanvraag die niet binnen de gestelde termijn is aangevuld, als bedoeld in artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht;
    c. Het beslissen dat een aanvrager of derde-belanghebbende niet in de gelegenheid wordt gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen, als bedoeld in artikel 4:11 van de Algemene wet bestuursrecht;

d. Het kennis geven van de verdaging van een beslissing op een aanvraag, als bedoeld in artikel 4:14 van de Algemene wet bestuursrecht;
e. In het geval van niet tijdig beslissen de verschuldigdheid en de hoogte van de dwangsom bij beschikking vaststellen, als bedoeld in artikel 4:18 van de Algemene wet bestuursrecht;
f. Het vaststellen van de verplichting tot betaling van een geldsom aan of door de dienst of bedrijf (bestuursrechtelijke geldschuld), als bedoeld in artikel 4:86 van de Algemene wet bestuursrecht;
g. Het nemen van beslissingen inzake verrekening, als bedoeld in artikel 4:93 van de Algemene wet bestuursrecht;
h. Het verlenen van uitstel van betaling, als bedoeld in artikel 4:94 van de Algemene wet bestuursrecht;
i. Het verlenen van voorschotten, als bedoeld in artikel 4:95 van de Algemene wet bestuursrecht;
j. Het intrekken of wijzigen van de beschikking tot uitstel van betaling of verlenen van een voorschot, als bedoeld in artikel 4:96 van de Algemene wet bestuursrecht;
k. Het bij beschikking vaststellen van de wettelijke rente, als bedoeld in artikel 4:99 van de Algemene wet bestuursrecht;
l. Het geheel of gedeeltelijk verlenen van kwijtschelding;
m. Het aanmanen van de schuldenaar die in verzuim is, als bedoeld in artikel 4:112 van de Algemene wet bestuursrecht;
n. Het uitvaardigen van een dwangbevel om de betaling van een geldsom af te dwingen, als bedoeld in de artikelen 4:114 en 4:115 van de Algemene wet bestuursrecht;
o. Het beslissen tot het nemen van executiemaatregelen ter uitvoering van dwangbevelen;
p. Het aanwijzen van toezichthouders, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, en het afgeven van legitimatiebewijzen, als bedoeld in artikel 5:12 van de Algemene wet bestuursrecht;
q. Het behandelen en afdoen van klachten met inachtneming van titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht;
r. Het beslissen op verzoeken om verstrekking van informatie met betrekking tot publieke informatie, als bedoeld in hoofdstuk 4 Wet open overheid;
s. Het beslissen inzake de actieve openbaarmaking van informatie, als bedoeld in artikel 3.3 van de Wet open overheid.

2. De gemeentesecretaris kan ondermandaat verlenen aan de stedelijk directeuren of in bijzondere gevallen de directeuren of andere functionarissen, ten aanzien van de in het eerste lid aan hem gemandateerde bevoegdheden, tenzij die bevoegdheden uitdrukkelijk aan de gemeentesecretaris zijn voorbehouden.

Artikel 4 Mandaatverlening aan de stedelijk directeuren

1. De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de stedelijk directeuren voor de bevoegdheden opgenomen in artikel 3 lid 1 en in bijlage 2, met uitzondering van de bevoegdheden die in die bijlage uitdrukkelijk aan de gemeentesecretaris zijn voorbehouden.
2. De stedelijk directeuren kunnen ondermandaat verlenen aan de directeuren ten aanzien van de in het eerste lid gemandateerde bevoegdheden, tenzij die bevoegdheden uitdrukkelijk aan de stedelijk directeuren zijn voorbehouden.

Artikel 5 Mandaatverlening aan de directeuren

1. De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de in bijlage 3 genoemde directeuren voor de bevoegdheden opgenomen in artikel 3 lid 1 en in bijlage 3, met uitzondering van de bevoegdheden die in die bijlage uitdrukkelijk aan de gemeentesecretaris zijn voorbehouden.
2. De stedelijk directeuren verlenen ondermandaat aan de in bijlage 4 genoemde directeuren van het eigen cluster voor de bevoegdheden opgenomen in bijlage 4, met uitzondering van de bevoegdheden die in die bijlage uitdrukkelijk aan de stedelijk directeur zijn voorbehouden.

Hoofdstuk 3 Ondermandaat

Artikel 6 Ondermandaat

1. De aan een directeur gemandateerde bevoegdheden kunnen, met uitzondering van de bevoegdheden die aan de directeur blijven voorbehouden, worden ondergemandateerd aan:
   a. afdelingshoofden en andere functionarissen binnen de eigen directie, of
   b. functionarissen die niet werkzaam zijn voor het organisatieonderdeel en die zijn aangewezen in de zin van artikel 5, eerste lid, of artikel 7, eerste lid, van de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023.

2. Ondermandaat door een directeur wordt verleend bij besluit en wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad en opgenomen in de openbare registers voor mandaten.

3. Voorbehouden aan de stedelijk directeuren en de directeuren blijven de volgende bevoegdheden:
   a. het besluit tot het verrichten van rechtshandelingen op grond van hoofdstuk 2 van de Cao Gemeenten (arbeidsovereenkomst) in combinatie met titel 7.10 Burgerlijk Wetboek(arbeidsovereenkomst);
   b. het besluit tot het verrichten van rechtshandelingen op grond van titel 7.10, afdeling 9, van het Burgerlijk Wetboek (einde van de arbeidsovereenkomst) voor zover die bevoegdheid niet aan de gemeentesecretaris of het college voorbehouden blijft;
   c. het besluit tot het verrichten van rechtshandelingen in de zin van artikel 7:670b Burgerlijk Wetboeken titel 7.15 Burgerlijk Wetboek(vaststellingsovereenkomst), voor zover die bevoegdheid niet aan de gemeentesecretaris of het college voorbehouden blijft;
   d. het besluit tot het verrichten van rechtshandelingen op grond van artikel 11.4 van de Cao Gemeenten (schorsing als ordemaatregel);
   e. het besluiten tot het verrichten van rechtshandelingen verband houdende met a tot en met d.

4. Afdelingshoofden en teammanagers wijzen een ander afdelingshoofd respectievelijk een andere teammanager binnen het organisatieonderdeel aan als plaatsvervanger en stellen de directie Personeel en Organisatie daarvan in kennis.
5. Het is afdelingshoofden, teammanagers en teamleiders niet toegestaan om ondermandaat te verstrekken.
6. Bij het ondermandaat kunnen kaders en beperkingen worden vastgesteld die de reikwijdte van het mandaat beperken.

Hoofdstuk 4 Instructies

Artikel 7 Wijze van ondertekening

1. Mandaat en ondermandaat op grond van dit besluit, behelst ook de ondertekening van stukken.
2. In geval van mandaat worden uitgaande stukken als volgt ondertekend:

   Namens de burgemeester van Amsterdam / het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

   [handtekening]

   [naam gemandateerde][functieaanduiding]

3. Een besluit dat niet in mandaat wordt genomen, maar wel wordt ondertekend in mandaat, wordt als volgt ondertekend:

   De burgemeester van Amsterdam / het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

   ondertekend namens deze / dezen,

   [handtekening]

   [naam gemandateerde]
   [functieaanduiding]
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op volmacht en machtiging.

Hoofdstuk 5 Slotbepalingen

Artikel 8 Vervanging

1. De gemeentesecretaris wijst in geval van diens afwezigheid een vervanger aan.
2. Indien een functionaris afwezig is, worden de bevoegdheden die hem zijn verleend krachtens dit besluit, uitgeoefend door zijn als zodanig aangewezen (plaats)vervanger of bij gebrek daaraan door een andere medewerker, één en ander ter beoordeling van de direct-leidinggevende van de betrokken mandaathouder.

Artikel 9 Wijziging

De bijlagen bij dit besluit kunnen worden gewijzigd door de gemeentesecretaris voor zover het de door hem aan de stedelijk directeuren dan wel directeuren gemandateerde bevoegdheden betreft.

Artikel 10 Intrekking en overgangsregeling

Het Bevoegdhedenbesluit ambtelijke organisatie Amsterdam en het Mandaatbesluit DBI Beheervoorziening Burgerservicenummer januari 2014 worden ingetrokken, met dien verstande dat deze blijven

gelden ten aanzien van de mandaatbesluiten van directeuren, totdat de directeuren nieuwe ondermandaatbesluiten hebben genomen op grond van de mandaatbesluiten die de stedelijk directeuren nemen op grond van dit besluit, welke uiterlijk per 1 januari 2024 van kracht moeten zijn.

Artikel 11 Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na bekendmaking.

Artikel 12 Citeertitel
Dit besluit wordt aangehaald als: Algemeen mandaatbesluit Amsterdam.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van 28 juni 2023.

De burgemeester
Femke Halsema

De gemeentesecretaris
[redacted]

Aldus vastgesteld door de burgemeester op .....

De burgemeester
Femke Halsema

Aldus vastgesteld door de gemeentesecretaris op .....

[redacted]

Aldus vastgesteld door de stedelijk directeur van het cluster Bedrijfsvoering op .....

[redacted]

Aldus vastgesteld door de stedelijk directeur van het cluster Digitalisering, Innovatie en Informatie op .....

[redacted]

Aldus vastgesteld door de stedelijk directeur van het cluster Gebiedsgericht Werken en Stadsbeheer op .....

[redacted]

Aldus vastgesteld door de stedelijk directeur van het cluster Ruimte en Economie op .....

[redacted]

Aldus vastgesteld door de stedelijk directeur van het cluster Sociaal op .....

[redacted]

Bijlage 1: Bevoegdheden die worden gemandateerd aan de gemeentesecretaris

Hoofdstuk 1 Bevoegdheden die worden gemandateerd aan de gemeentesecretaris en worden ondergemandateerd tenzij expliciet voorbehouden aan het college

Het college mandateert aan de gemeentesecretaris de volgende bevoegdheden:

1. Het inrichten van de ambtelijke organisatie op grond van artikel 160, eerste lid, onder c, van de Gemeentewet, met uitzondering van het nemen van besluiten tot het wijzigen van de organisatiestructuur waarbij het gaat over wijzigingen in de organisatiestructuur die politiek of bestuurlijk gevoelig zijn. Dat is in ieder geval het geval:
   a. als er organisatie-onderdeel overstijgende belangen spelen en er hoge afbreukrisico's zijn;
   b. als er boventalligheid van minimaal 20 werknemers binnen 1 reorganisatiedomein wordt verwacht;
   c. bij belangrijke beleidsmatige wijzigingen; of
   d. bij verzelfstandiging, in- en uitbesteding of privatisering;

2. Het op grond van artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet besluiten tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen in verband met aangaan, aanpassen, beëindigen en uitvoeren van arbeidsovereenkomsten van medewerkers met wie de gemeente een arbeidsovereenkomst heeft, heeft gehad of zal aangaan op grond van artikel 160 van de Gemeentewet en de daarmee verband houdende rechtshandelingen, met uitzondering van:
   a. het geven van toestemming voor het opzeggen van de arbeidsovereenkomst in de zin van artikel 7:669 Burgerlijk Wetboek of het doen van een ontbindingsverzoek in de zin van artikel 7:671b Burgerlijk Wetboek voor leden, kandidaatleden of ex-leden van de ondernemingsraad of onderdeelcommissie, waarbij toestemming van het college niet vereist is:
      a. bij tussentijds ontslag uit een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd;
      b. als schriftelijke instemming van de medewerker wettelijk vereist is voor een rechtsgeldige opzegging in de zin van artikel 7:671, eerste lid, Burgerlijk Wetboek en die schriftelijke instemming van de medewerker ook is gegeven;
      c. als schriftelijke instemming van de medewerker vereist is voor een rechtsgeldige opzegging in de zin van artikel 7:671, eerste lid, Burgerlijk Wetboek maar de medewerker die instemming niet heeft gegeven zodat een ontbindingsverzoek zal worden gedaan, waarbij het een ontslag betreft op grond van artikel 7:669, derde lid, onder a, Burgerlijk Wetboek(reorganisatie) of artikel 7:669, derde lid, onder b, Burgerlijk Wetboek(arbeidsongeschiktheid); of
      d. als schriftelijke instemming van de medewerker niet vereist is voor een rechtsgeldige opzegging in de zin van artikel 7:671, eerste lid, Burgerlijk Wetboek maar de medewerker wel schriftelijke instemming heeft gegeven.

   b. het besluiten tot het aangaan van een beëindigingsovereenkomst in de zin van artikel 670b van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en titel 15 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, voor zover het bedrag aan extra tegemoetkomingen, uitstijgt boven € 75.000,- bruto;
   c. rechtshandelingen waarbij de gemeentesecretaris belanghebbende is;
   d. in een individueel geval in het voordeel van de werknemer afwijken van de Cao Gemeenten als naar het oordeel van de werkgever toepassing ervan leidt tot onevenredig nadeel van de werknemer bedoeld in artikel 1.7 van de Cao Gemeenten en artikel 0.5 van de Cao Amsterdam, voor zover het hiermee gemoeide maximale bedrag uitstijgt boven € 75.000,- bruto.

3. Het nemen van besluiten over het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen op grond van de Gemeentewet mits:
   a. zij geen betrekking hebben op onderwerpen die politiek of bestuurlijk gevoelig zijn;
   b. zij geen betrekking hebben op:
      i. de oprichting van of deelneming in een rechtspersoon;
      ii. het lenen of uitlenen van geld;
      iii. borgstelling of garantstelling voor schulden van derden; of
      iv. andere arbeidsrechtelijke bevoegdheden anders dan genoemd in het randnummer 2 van dit hoofdstuk; en

   c. de desbetreffende rechtshandeling plaatsvindt binnen de door college en raad vastgestelde beleidskaders zoals het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid van de gemeente Amsterdam en de daarop gebaseerde werkinstructies, de 'Notitie 10 Wegen naar een innovatiever aanbestedingsbeleid en een professioneler opdrachtgeverschap', de 'Notitie Samen Inkopen', de 'Notitie Doelgericht op afstand 2', het 'Lening- en garantiebeleid van de gemeente Amsterdam' en het gemeentelijk integriteitsbeleid.

4. Het in en buiten rechte vertegenwoordigen van de gemeente ter uitvoering van een gegeven mandaat.
5. De ondertekening van stukken die van het college uitgaan.
6. Het ondermandateren van de bevoegdheden in dit hoofdstuk geldt voor directeuren van de stadsdeelorganisaties alleen voor zover het de bevoegdheden betreft die betrekking hebben op medewerkers met wie de gemeente een arbeidsovereenkomst heeft, heeft gehad of zal aangaan op grond van artikel 160 Gemeentewet en die betrekking hebben op het aangaan, uitvoeren en beëindigen van arbeidsovereenkomsten en op de daarmee verband houdende rechtshandelingen, alsmede op de daarmee verband houdende verzoeken op grond van de Wet open overheid.
7. Op functionarissen anders dan stedelijk directeuren en directeuren, die wel leidinggeven aan een zelfstandig organisatieonderdeel dat onder verantwoordelijkheid valt van het college, kan de gemeentesecretaris dit hoofdstuk 1 van overeenkomstige toepassing verklaren.

Hoofdstuk 2 Bevoegdheden voorbehouden aan de gemeentesecretaris

Het college mandateert aan de gemeentesecretaris de volgende bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden:

1. het besluiten tot het aangaan van een beëindigingsovereenkomst in de zin van artikel 670b van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en titel 15 van het Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek;
2. het besluiten tot het onverwijld opzeggen van de arbeidsovereenkomst om een dringende reden in de zin van artikel 7:677 Burgerlijk Wetboek;
3. het nemen van een besluit tot reorganisatie, voor zover niet voorbehouden aan het college;
4. het besluiten tot het verrichten van rechtshandelingen jegens stedelijke directeuren en directeuren van organisatieonderdelen die rechtstreeks onder de gemeentesecretaris zijn gepositioneerd;
5. het ten aanzien van een directeur besluiten tot het verrichten van rechtshandelingen met inachtneming van:
   a. de arbeidsovereenkomst, bedoeld in hoofdstuk 2 van de Cao Gemeenten;
   b. salaris, salaristoeslagen en vergoedingen, bedoeld in hoofdstuk 3 van de Cao Gemeenten en aanvullingen in hoofdstuk 3 van de Cao Amsterdam;
   c. titel 10, afdeling 9, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (einde van de arbeidsovereenkomst);
   d. artikel 11.4 van de Cao Gemeenten (schorsing als ordemaatregel);
   e. artikel 3.20 van de Cao Gemeenten.
6. het besluiten tot het verrichten van rechtshandelingen waarbij de betrokken stedelijk directeur of directeur belanghebbende is;
7. het nemen van besluiten die advies-, instemmings- of overeenstemmingsplichtig zijn op grond van de Wet op de ondernemingsraden en de Arbeidsomstandighedenwet, voor zover die niet zijn voorbehouden aan het college;
8. het nemen van besluiten tot invoering, wijziging of intrekking van personeelsbeleid of van een personele regeling, met uitzondering van regelingen die worden vastgelegd in een algemeen verbindend voorschrift.

Bijlage 2: Ondermandaatverlening van de gemeentesecretaris aan de stedelijk directeuren

Hoofdstuk 0 Algemene bevoegdheden

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de stedelijk directeuren van de gemeente voor de bevoegdheden genoemd in dit hoofdstuk.

Paragraaf 1

1. De bevoegdheden genoemd in bijlage 1, randnummers 2 en 3 voor zover deze niet zijn voorbehouden aan het college of de gemeentesecretaris.
2. De bevoegdheden en feitelijke handelingen op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming:
   a. die verband houden met de uitoefening van de rechten van betrokkene als bedoeld in hoofdstuk III van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, artikelen 12 tot en met 23;
   b. die verband houden met een melding van een inbreuk in verband met persoonsgegevens aan de betrokkene in de zin van artikel 34 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming;
   c. die verband houden met de voorafgaande raadpleging bij de Autoriteit Persoonsgegevens in de zin van artikel 36 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
3. Het beslissen op een aanvraag om nadeelcompensatie als bedoeld in artikel 2 van de Algemene Verordening Nadeelcompensatie onder de voorwaarde dat de beslissing in overeenstemming is met een uitgebracht advies van de adviescommissie als bedoeld in artikel 13 van de Algemene Verordening Nadeelcompensatie dan wel in overeenstemming is met het conceptbesluit, zoals door het Schadeloket Algemene Nadeelcompensatie is vastgesteld.
4. Het verlenen van goedkeuring van de met de schadebeperkende maatregelen gemoeide kosten als bedoeld in artikel 10 van de Algemene Verordening Nadeelcompensatie.
5. Het beslissen op een aanvraag om een voorschot te verlenen als bedoeld in artikel 11 van de Algemene Verordening Nadeelcompensatie, onder de voorwaarde dat de beslissing in overeenstemming is met een uitgebracht advies van de adviescommissie als bedoeld in artikel 13 van de Algemene Verordening Nadeelcompensatie.
6. De volgende bevoegdheden op grond van de Archiefwet 1995, Archiefbesluit 1995 en Besluit informatiebeheer 2010 na overleg met en instemming van de conform artikel 32, derde lid, van de Archiefwet 1995 door burgemeester en wethouders benoemde functionaris (de gemeentearchivaris):
   a. het vervangen van archiefbescheiden door reproducties, teneinde de aldus vervangen bescheiden te vernietigen in de zin van artikel 7 van de Archiefwet 1995 en artikel 6 van het Archiefbesluit 1995;
   b. het opmaken van een verklaring van vervanging van archiefbescheiden door reproducties in de zin van artikel 8 van het Archiefbesluit 1995;
   c. het vervreemden van archiefbescheiden in de zin van artikel 8, eerste en tweede lid, van de Archiefwet 1995 en artikel 7 en 8 van het Archiefbesluit 1995;
   d. het opmaken van een verklaring van vervreemding van archiefbescheiden in de zin van artikel 8 van het Archiefbesluit 1995;
   e. het overbrengen van archiefbescheiden naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats (artikel 12, eerste lid, van de Archiefwet 1995 en artikel 9 van het Archiefbesluit 1995);
   f. het vervroegd overbrengen van archiefbescheiden naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats (directie Stadsarchief Amsterdam) in de zin van artikel 13, eerste lid, van de Archiefwet 1995;
   g. het verzoeken om het verlenen van een machtiging door Gedeputeerde Staten tot opschorting van de overbrenging van archiefbescheiden naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats (directie Stadsarchief Amsterdam) in de zin van artikel 13, derde en vierde lid, van de Archiefwet 1995;
   h. het opmaken van een verklaring van overbrenging van archiefbescheiden naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats (directie Stadsarchief Amsterdam) in de zin van artikel 8 van het Archiefbesluit 1995;
   i. het opmaken van een verklaring van vernietiging van archiefbescheiden in de zin van artikel 8 van het Archiefbesluit 1995;
   j. het stellen van beperkingen aan de openbaarheid van archiefbescheiden in de zin van artikel 15, eerste en tweede lid, en artikel 16, tweede lid, van de Archiefwet 1995 en artikel 10 Archiefbesluit 1995;
   k. het overdragen van informatie (archiefbescheiden) van een organisatieonderdeel aan een ander organisatieonderdeel in de zin van artikel 4, onder d van het Besluit informatiebeheer 2010;

l. Het beslissen inzake verzoeken tot het opvragen of hergebruiken van gemeentelijke databanken in de zin van artikel 2 Databankenverordening Amsterdam.

7. Het nemen van besluiten over het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen op grond van de Gemeentewet mits:
   a. zij geen betrekking hebben op onderwerpen die politiek of bestuurlijk gevoelig zijn;
   b. zij geen betrekking hebben op:
      i. de oprichting van of deelneming in een rechtspersoon;
      ii. het lenen of uitlenen van geld;
      iii. borgstelling of garantstelling voor schulden van derden; of
      iv. andere arbeidsrechtelijke bevoegdheden anders dan genoemd in randnummer 2 van Hoofdstuk 1, Bijlage 1; en

   c. de desbetreffende rechtshandeling plaatsvindt binnen de door college en raad vastgestelde beleidskaders zoals het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid van de gemeente Amsterdam en de daarop gebaseerde werkinstructies, de 'Notitie 10 Wegen naar een innovatiever aanbestedingsbeleid en een professioneler opdrachtgeverschap', de 'Notitie Samen Inkopen', de 'Notitie Doelgericht op afstand 2', het 'Lening- en garantiebeleid van de gemeente Amsterdam' en het gemeentelijk integriteitsbeleid.

Paragraaf 2 Vergunningverlening

1. Onder het nemen van besluiten op een aanvraag voor een vergunning, ontheffing of andere beschikking wordt ook het weigeren, wijzigen of intrekken verstaan.
2. Onder het stellen van voorschriften, voorwaarden of beperkingen wordt ook het aanvullen, toevoegen, intrekken of opheffen hiervan verstaan.
3. Het nemen van besluiten als bedoeld onder 1 omvat tevens de bevoegdheid tot het heffen en innen van leges.

Paragraaf 3 Subsidieverstrekking

1. De directeur van een directie is bevoegd subsidie te verstrekken aan een instelling die, en voor ten hoogste het bedrag dat, op de begroting is vermeld, voor zover het zijn werkterrein betreft en overeenkomstig de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023.
2. De directeur van een directie is bevoegd subsidie te verstrekken op grond van de subsidieregelingen die door het college zijn vastgesteld en die behoren tot het werkterrein van de directie, overeenkomstig de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023.
3. Onder het nemen van besluiten op een aanvraag om subsidie wordt zowel het verlenen als het vaststellen van subsidie verstaan alsmede het weigeren, wijzigen of intrekken, het opleggen van verplichtingen en voorts de uitvoering van al die bepalingen in genoemde regelingen die zien op de verstrekking van subsidies, met uitzondering van:
   a. de bevoegdheid tot het stellen van nadere regels;
   b. het vaststellen van subsidieplafonds;
   c. het vaststellen van formulieren voor het indienen van een aanvraag om subsidie;
   d. de handelingen die, voor wat betreft de afhandeling van subsidieaanvragen, behoren tot het werkterrein van de directie Subsidie, Inkoop en Juridisch Bureau Sociaal.

Paragraaf 4 Handhaving

Taken op het gebied van handhaving die gespecificeerd zijn in de bijlagen van het Algemeen mandaatbesluit Amsterdam omvatten:
1. Het nemen van besluiten inzake het opleggen van een last onder bestuursdwang als bedoeld in artikel 5:21 Algemene wet bestuursrecht;
2. Het vaststellen van de hoogte van de kosten van bestuursdwang als bedoeld in artikel 5:25, zesde lid, van de Algemene wet bestuursrecht;
3. Het nemen van besluiten inzake het toepassen van bestuursdwang als bedoeld in artikel 5:31a van de Algemene wet bestuursrecht;
4. Het nemen van besluiten inzake het opleggen van een last onder dwangsom als bedoeld in artikel 5:31d van de Algemene wet bestuursrecht;
5. Het nemen van besluiten omtrent het invorderen van een dwangsom, bestuurlijke boete of kosten van bestuursdwang bij dwangbevel als bedoeld in artikel 5:10, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht;
6. Het nemen van besluiten omtrent het nemen van executiemaatregelen ter uitvoering van de hierboven bedoelde dwangbevelen.

Paragraaf 5 Mandaat voor het beslissen op bezwaar

De bevoegdheden als bedoeld in de bijlage 1 tot en met 3 van dit besluit behelzen tevens de bevoegdheid om te beslissen op bezwaar:

a. tenzij het gaat om mandaat voor het nemen van primaire rechtspositionele besluiten in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht die zijn genomen en bekendgemaakt vóór 1 januari 2020, of
b. tenzij die bevoegdheid in bijlage 2 en 3 is uitgezonderd, en
c. met inachtneming van de beperkingen uit de Regeling bezwaar en beroep (college en burgemeester), en
d. voor zover deze behoren tot het werkterrein van de directie.

Hoofdstuk 1 Cluster Digitalisering, Informatie en Innovatie

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de stedelijk directeur Digitalisering, Informatie en Innovatie voor de bevoegdheden genoemd in dit hoofdstuk, alsmede de in artikel 3 lid 1 van dit besluit genoemde bevoegdheden.

Paragraaf 1 Stadsarchief Amsterdam

1. Het stellen van beperkingen aan de openbaarheid van archiefbescheiden die naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht in de zin van artikel 15, tweede lid en 16, tweede lid, van de Archiefwet 1995.
2. Het opheffen dan wel buiten toepassing laten van beperkingen gesteld aan de openbaarheid van archiefbescheiden die naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht in de zin van artikel 15, derde lid, van de Archiefwet 1995.

Paragraaf 2 Data

1. Het verstrekken van gegevens aan binnengemeentelijke organen en aan derden bij of krachtens artikelen 3.9 en 3.13 van de Wet basisregistratie personen, en het uitvoeren van artikelen 3 tot en met 6 van de Verordening basisinformatie 2018 en artikelen 12 tot en met 17 van het Reglement basisinformatie 2018.
2. Het doen van aansluitverzoeken op de voorziening burgerservicenummer voor de bestuursorganen van de gemeente Amsterdam voor alle daarvoor in aanmerking komende taken in de zin van artikel 15 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer.
3. Alle bevoegdheden van het college bij of krachtens de Wet basisregistratie adressen en gebouwen met uitzondering van het indelen van het grondgebied van de gemeente in een of meer woonplaatsen, het vaststellen van openbare ruimten, en toekennen van namen daaraan, het vaststellen en afbakenen van standplaatsen en ligplaatsen, en het aanwijzingen geven voor het aanbrengen van naamborden en (huis)nummerborden als bedoeld in artikel 7, eerste lid, artikel 8 en 9 van de Verordening basisinformatie 2018.
4. Alle bevoegdheden van het college bij of krachtens de Wet basisregistratie grootschalige topografie.
5. Het verrichten van alle verplichtingen van bestuursorganen van de gemeente bij of krachtens artikel 15 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken.
6. Het uitvoeren van de rol van stelselregisseur, stelselbeheerder, gemeentelijke verstrekker, en – behalve van de WOZ(+) en Monumenten - bronhouder van de kernregistraties op grond van het Reglement basisinformatie 2018.
7. De bevoegdheid tot het aanbrengen, onderhouden, wijzigen of verwijderen van peilmerken aan een bouwwerk of gebouw, en het daarmee metingen uitvoeren voor de Registraties normaal Amsterdams peil en meetbouten op grond van artikel 23 van het Reglement basisinformatie 2018.

Paragraaf 3 Digitale Voorzieningen

1. Het als lead buyer nemen van gunningsbesluiten in de zin van de Aanbestedingswet 2012 in het kader van inkooptrajecten voor de aan de directeur Digitale Voorzieningen door het Gemeentelijk Management Team specifiek toebedeelde inkooppakketten.
2. Het als lead buyer besluiten tot het aangaan van een gemeentebrede raamovereenkomst in de zin van artikel 160 lid 1 Gemeentewet in het kader van inkooptrajecten voor de aan de directeur Digitale Voorzieningen door het Gemeentelijk Management Team specifiek toebedeelde inkooppakketten.
3. In het kader van de uitvoering van de bevoegdheid bedoeld in de leden 1 en 2 van deze paragraaf het verrichten van de volgende feitelijke handelingen:
   a. Het actief of reactief vaststellen van de inkoopbehoefte van of voor de budgethouders op basis van informatie van de budgethouder of op basis van informatie uit de spendanalyse;

b. Het initiëren en organiseren van inkooptrajecten en aanbestedingen met als doel een partij in de markt te selecteren, met welke partij de ambtelijk opdrachtgever exclusief voor dat specifiek toebedeelde inkooppakket verdere overeenkomsten moet sluiten;
c. Het maken van werkafspraken met de budgethouders in het kader van hun opdrachtgeverschap over de uitvoering van het contractmanagement van de afgesloten contracten;
d. Het monitoren van de inkoopvolumes van de aan de lead buyer toegewezen inkooppakketten en het rapporteren daarover aan de budgethouders en aan de gemeentesecretaris.

Hoofdstuk 2 Cluster Gebiedsgericht Werken en Stadsbeheer

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de stedelijk directeur van het cluster Gebiedsgericht Werken en Stadsbeheer voor de bevoegdheden genoemd in dit hoofdstuk, alsmede de in artikel 3 lid 1 van dit besluit genoemde bevoegdheden.

Paragraaf 1 Stadswerken

1. Het nemen van verkeersbesluiten en het plaatsen van verkeersborden, voor zover het plusnet auto, plusnet ov tram, hoofdnet ov tram en basisnet ov tram betreft in de zin van artikel 15 en 18 van de Wegenverkeerswet 1994.
2. Het nemen van verkeersbesluiten en het plaatsen van verkeersborden op alle wegen als sprake is van een grootstedelijk project of als sprake is van beheer, onderhoud vervanging en uitbreiding van assets en dit een stedelijke taak betreft of een stedelijk belang heeft in de zin van artikel 15 en 18 van de Wegenverkeerswet 1994.
3. Het toepassen en plaatsen van verkeerstekens en onderborden alsmede het nemen van maatregelen op of aan de weg tot wijziging van de inrichting van de weg of tot het aanbrengen of verwijderen van voorzieningen ter regeling van het verkeer die niet krachtens een verkeersbesluit geschieden en wanneer er sprake is van een grootschalig project in de zin van artikel 17 Wegenverkeerswet 1994.
4. De volgende bevoegdheden op grond van de Marktverordening:
   a. De inschrijving in het register, alsmede weigering, verlenging en doorhalen daarvan, en het verstrekken van een bewijs van inschrijving in de zin van artikelen 2.1, 2.3 en 2.4 Marktverordening.
   b. Het verstrekken van een vervangerskaart en het bijschrijven in de zin van artikel 2.5 Marktverordening.
   c. Het aanwijzen van waren die verboden zijn te verhandelen op een markt in de zin van artikel 3.2, derde lid Marktverordening.
   d. De plaatsing op de marktlijst, alsmede overschrijving en doorhalen daarvan in de zin van artikelen 3.4, 3.5 en 3.6, onder a, b, c en f Marktverordening.
   e. Het verlenen, weigeren en intrekken van vergunningen voor markten op afstand, het vaststellen van de vergoeding voor het gebruik van de grond en van een borgsom voor een markt op afstand in de zin van artikelen 4.3 en 4.4 Marktverordening.
   f. Het tijdelijk verbieden van handel in bepaalde waren, het gelasten dat een markt op afstand niet wordt gehouden of ontruimd vanwege bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 4.6 Marktverordening.
   g. Het aanwijzen van gedeelten van een markt op afstand waar het venten of verspreiden dan gedrukte of geschreven stukken of afbeeldingen dan wel het voeren van propaganda is toegestaan in de zin van artikel 4.7 Marktverordening.
   h. Het weigeren of intrekken van een vergunning of ontheffing of vervangerskaart in de zin van artikel 6.2, tweede lid, onder a t/m e, g en k Marktverordening.
   i. De intrekking van een vervangerskaart in de zin van artikel 6.2, derde lid Marktverordening.
   j. Het toepassen van de hardheidsclausule in geval van het overschrijven van een plaats op de marktlijst in de zin van artikel 7.4 voor zover betrekking hebbend op artikel 3.5 Marktverordening.

5. De volgende bevoegdheden op grond van de Verordening staan- en ligplaatsen buiten de markt en venten:
   a. Inschrijving in het register, alsmede weigering, verlenging en doorhalen daarvan, het verstrekken van een bewijs van inschrijving en het verlenen van ontheffing van de eis tot inschrijving in het register in de zin van artikelen 2.1, 2.3 en 2.4 Marktverordening.
   b. Het verstrekken of weigeren van een partnerkaart (artikel 2.5 Marktverordening.
   c. Plaatsing, overschrijving en doorhalen op de sollicitantenlijst staanplaatsen in de zin van artikelen 3.2, 3.5 en 3.6 Marktverordening.
   d. Het bekendmaken en toewijzen van vrijgekomen lijstplaatsen en de herplaatsing op de sollicitantenlijst in de zin van artikel 3.3 Marktverordening.

e. Het verlenen van een ventvergunning alsmede het verbinden van een maximum aan het aantal te verlenen ventvergunningen in de zin van artikel 4.1, eerste en derde lid Marktverordening.
f. Handhaving van het verbod om geluidshinder te veroorzaken en het verlenen van ontheffing van het verbod op geluidsversterkende apparatuur of andere middelen die geluidshinder kunnen veroorzaken in de zin van artikel 4.2 Marktverordening.
g. Het weigeren van een ventvergunning in de zin van artikel 6.1, derde en vierde lid Marktverordening.
h. Het intrekken van een vergunning op diverse gronden in de zin van artikel 6.1, vijfde lid, onder a t/m g, h.4e, i, k Marktverordening.
i. Het toepassen van de hardheidsclausule ten aanzien van het doorhalen van een plaats op de sollicitantenlijst in de zin van artikel 7.4 voor zover betrekking hebbend op artikel 3.6 Marktverordening.

Paragraaf 2 Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte

1. De volgende bevoegdheden op grond van de Algemene wet bestuursrecht, de Wegenverkeerswet 1994 en de Gemeentewet:
   a. Het toepassen van bestuursdwang door het overbrengen en in bewaring stellen van een op de weg staand voertuig alsmede het opmaken van een proces-verbaal van meevoeren en opslaan in de zin van artikel 170, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, artikel 125 van de Gemeentewet, artikel 5:29, eerste tot en met derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5 van het Besluit wegslepen van voertuigen.
   b. Het bijhouden van een bewaringsregister in de zin van artikel 170, vierde lid, van de Wegenverkeerswet 1994 en het verrichten van handelingen op grond van artikel 6 tot en met 11 en artikel 15 van het Besluit wegslepen van voertuigen.
   c. Het opschorten van de afgifte van een weggesleept voertuig tot de verschuldigde kosten zijn voldaan in de zin van artikel 5:29, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
   d. Het invorderen van de kosten in de zin van titel 4.4 van de Algemene wet bestuursrecht.
   e. Het bekendmaken van de beschikking in de zin van artikel 171 van de Wegenverkeerswet 1994.
   f. Het verkopen, overdragen en vernietigen van weggesleepte voertuigen in de zin van artikel 5:30, eerste en tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
   g. Het verkopen, overdragen in eigendom om niet of vernietigen van het voertuig alsmede het terugbetalen van de kosten en/of het vaststellen en betalen van een redelijke schadeloosstelling in de zin van artikel 172, tweede, derde, vijfde, zesde en zevende lid, van de Wegenverkeerswet 1994.
   h. Het verrichten van feitelijke handelingen in verband met het wegslepen van voertuigen door het toepassen van bestuursdwang.

2. Het opleggen van een last onder bestuursdwang of dwangsom, het feitelijk ten uitvoer leggen van deze lasten, het nemen van invorderingsbeschikkingen en het verrichten van handelingen op grond artikelen 5:29 en 5:30 van de Algemene wet bestuursrecht in verband met de handhaving van de bepalingen uit de Algemene Plaatselijke Verordening 2008, Telecommunicatiewet, Verordening Basisinformatie 2018, Verordening Werken in de openbare ruimte, Afvalstoffenverordening 2009, Marktverordening, Verordening staan-en ligplaatsen buiten de markt en venten, Verordening op het binnenwater 2010, Wrakkenwet, Scheepvaartverkeerswet, Binnenvaartpolitiereglement, Gezondheidsverordening en de Bomenverordening 2014 in de zin van artikel 5:37 van de Algemene wet bestuursrecht, artikel 125 van de Gemeentewet en afdelingen 5.3.1 en 5.3.2 van de Algemene wet bestuursrecht.
3. Het nemen van beslissingen op bezwaar gericht tegen besluiten van het college die in mandaat door de korpschef van de Regiopolitie Amsterdam-Amstelland dan wel in ondermandaat verleend door de korpschef inzake het wegslepen van voertuigen zijn genomen (artikel 170 tot en met 174 Wegenverkeerswet 1994, het Besluit wegslepen van voertuigen en de Wegsleepverordening Amsterdam 2017.
4. Het nemen van beslissingen op bezwaar gericht tegen besluiten van het college die in mandaat door de directeur Verkeer en openbare ruimte dan wel in ondermandaat verleend door de directeur inzake het parkeren van fietsen, bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen voor zover het gebieden bij NS-stations betreft zijn genomen in de zin van artikel 4.27 van de Algemene Plaatselijke Verordening 2008.
5. Het opleggen van een last onder dwangsom en het nemen van een invorderingsbeschikking in verband met de handhaving van artikel 17 van de Afvalstoffenverordening 2009 in de zin van artikel 125 van de Gemeentewet en afdeling 5.3.2 van de Algemene wet bestuursrecht.
6. Het verlenen van ontheffingen in situaties die stadsdeelgrensoverschrijdend zijn in de zin van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

7. Het verlenen van ontheffingen voor het inrijden van de milieuzones in de zin van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.
8. Het nemen van beslissingen op bezwaar gericht tegen besluiten van het college die in mandaat door de directeur Verkeer en openbare ruimte dan wel in ondermandaat verleend door de directeur inzake ontheffingen zijn genomen in de zin van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.
9. Het aanwijzen van toezichthouders en het aanwijzen van buitengewoon opsporingsambtenaren belast met de opsporing en vervolging van strafbare feiten inzake de naleving van het bepaalde bij of krachtens:
    a. Artikel 437 en 437ter van het Wetboek van Strafrecht;
    b. Artikel 5.4 van de Telecommunicatiewet;
    c. Artikelen 82a en 82b van de Wet personenvervoer 2000 en de Taxiverordening Amsterdam 2012;
    d. De Algemene Plaatselijke Verordening 2008;
    e. De Verordening Werken in de openbare ruimte Amsterdam 2021;
    f. De Afvalstoffenverordening 2009;
    g. De Marktverordening;
    h. De Bomenverordening 2014;
    i. De Parkeerverordening 2013;
    j. De Verordening Basisinformatie 2018;
    k. De Verordening op het binnenwater 2010;
    l. De Verordening staan- en ligplaatsen buiten de markt en venten;
    m. De Wrakkenwet;
    n. De Scheepvaartverkeerswet;
    o. Het Binnenvaartpolitiereglement;
    p. De Gezondheidsverordening.

Paragraaf 3 Dienstverlening

1. Het aanwijzen van de (buitengewone) ambtenaren van de burgerlijke stand in de zin van artikel 1:16 van het Burgerlijk Wetboek en Reglement burgerlijke stand 2022.
2. Het legaliseren van handtekeningen op grond van de Gemeentewet.
3. Het voeren van regie op de totstandkoming van de legestarieven en het voordragen van de tarieven voor leges in burgerzaken in de zin van artikel 229, eerste lid, onder b, van de Gemeentewet.
4. Het oninbaar verklaren van belastingen in de zin van artikel 255, vijfde lid, van de Gemeentewet.
5. Alle bevoegdheden van het college op grond van het Besluit mandaat Registratie Niet-Ingezetenen.
6. Het beoordelen van DNA-bewijs als bedoeld in artikel 1, vierde lid, van het Besluit DNA-onderzoek vaderschap.
7. Het toepassen van de hardheidsclausule in de zin van artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.
8. Het besluiten tot het kwijtschelden van de boete in de zin van artikel 66 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.
9. Het in ontvangst nemen van een aanvraag om een verklaring omtrent het gedrag in de zin van artikel 30 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens;
10. De overige taken en bevoegdheden die bij of krachtens de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens aan de burgemeester zijn opgedragen.
11. Het in ontvangst nemen van een verzoek tot het verkrijgen van het Nederlanderschap (naturalisatieverzoek) in de zin van artikel 7 tot en met 11 van het Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap.
12. Het in ontvangst nemen van een verklaring tot het verkrijgen van het Nederlanderschap (optie) en het beslissen hierover.
13. Het heffen van leges overeenkomstig het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002.
14. De overige taken en bevoegdheden die bij of krachtens de Rijkswet op het Nederlanderschap aan de burgemeester zijn opgedragen.
15. Het in ontvangst nemen van een aanvraag om een reisdocument en Nederlandse identiteitskaart en het beslissen hierop in de zin van artikel 26 en 40 van de Paspoortwet.
16. De overige taken en bevoegdheden die bij of krachtens de Paspoortwet aan het college of de burgemeester zijn opgedragen.
17. Het in ontvangst nemen van een aanvraag om toekenning van een rijbewijs en het beslissen hierop in de zin van artikelen 111 tot en met 116 van de Wegenverkeerswet 1994.
18. De overige taken en bevoegdheden die bij of krachtens de Wegenverkeerswet 1994 aan de burgemeester zijn opgedragen.
19. Alle taken en bevoegdheden die bij of krachtens de Kieswet aan het college of de burgemeester zijn opgedragen.

20. Het inschrijven van de dienstplicht in de zin van artikel 4 van de Kaderwet dienstplicht.
21. De overige taken en bevoegdheden die bij of krachtens de Kaderwet dienstplicht aan het college zijn opgedragen.
22. Het in ontvangst nemen en beslissen op aanvragen ter voorziening in de behoeften aan inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën in de zin van artikel 6 van de Inkwartieringswet.
23. De overige taken en bevoegdheden die bij of krachtens de Inkwartieringswet aan de burgemeester zijn opgedragen.
24. Het in ontvangst nemen en beslissen op aanvragen om verkorting of verlenging van de termijn voor lijkbezorging in de zin van artikel 17 van de Wet op de lijkbezorging.
25. Het in ontvangst nemen en beslissen op aanvragen om ontleding van een stoffelijk overschot in de zin van artikel 68 van de Wet op de lijkbezorging.
26. Het in ontvangst nemen en beslissen op aanvragen om opgraving van een lijk in de zin van artikel 29 van de Wet op de lijkbezorging
27. Het in ontvangst nemen en beslissen op aanvragen om een laissez-passer in de zin van artikel 11 van het Besluit op de lijkbezorging.
28. De overige taken en bevoegdheden die bij of krachtens de Wet op de lijkbezorging aan de burgemeester zijn opgedragen.
29. De bevoegdheid om trouwlocaties aan te wijzen, in te trekken of te wijzigen in de zin van artikel 1:63 Burgerlijk Wetboek in samenhang met artikel 108 en 147 van de Gemeentewet en het Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Amsterdam houdende regels omtrent Mandateren van de bevoegdheid tot het aanwijzen, intrekken en wijzigen van "het huis der gemeente" ten behoeve van het voltrekken van huwelijken en partnerregistraties (Gemeenteblad 2018, 227851).
30. Het beslissen op aanvragen voor vergunningen voor alternatief personenvervoer, het intrekken van vergunningen voor alternatief personenvervoer en het besluiten tot toepassing van bestuursdwang en het opleggen van een dwangsom als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht.
31. Te beslissen op verzoeken om ontheffing van het verbod voor taxichauffeurs om gebruik te maken van busbanen, busstroken en trambanen, alsmede te besluiten tot de intrekking van een verleende ontheffing, het toepassen van bestuursdwang en het nemen van dwangsombesluiten in de zin van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens, artikel 125 van de Gemeentewet, artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 150 van de Wegenverkeerswet 1994.
32. Het nemen van beslissingen op de aanvragen voor een Taxxxivergunning waaronder het verlenen en het weigeren van de Taxxxivergunning in de zin van artikel 1.2, 1.3 juncto 2.12 en 2.13 van de Taxiverordening Amsterdam 2012 en het verlenen van de Taxxxivergunning onder voorwaarden in de zin van artikel 1.4 van de Taxiverordening Amsterdam 2012 (Wet personenvervoer 2000 en Taxiverordening Amsterdam 2012.
33. Het nemen van maatregelen waaronder het wijzigen, het schorsen en het intrekken van de Taxxxivergunning in de zin van artikel 2.17 of 1.5 van de Taxiverordening Amsterdam 2012 (Wet personenvervoer 2000 en Taxiverordening Amsterdam 2012.
34. Het opleggen van een last onder dwangsom in de zin van artikel 5:32 Algemene wet bestuursrecht aan chauffeurs die zonder geldige Taxxxivergunning in de zin van artikel 2.3, eerste lid, van de Taxiverordening Amsterdam 2012 op de opstapmarkt opereren in de zin van Wet personenvervoer 2000 en Taxiverordening Amsterdam 2012.
35. Het opleggen van een last onder dwangsom ex artikel 5:32 Algemene wet bestuursrecht aan chauffeurs die na schorsing, intrekking of het van rechtswege vervallen van de Taxxxivergunning hun Taxxxiraamkaart en/of de keycard niet onverwijld hebben ingeleverd bij het college in de zin van Wet personenvervoer 2000 en artikel 3.4 Taxiverordening Amsterdam 2012.
36. De bevoegdheid van het college tot het bijhouden van de Basisregistratie Personen bij of krachtens de Wet basisregistratie personen.
37. De bevoegdheid tot het op niet-geautomatiseerde wijze verstrekken van gegevens bij of krachtens artikelen 3.2, 3.5, 3.6, 3.8, 3.9 en 3.10 van de Wet basisregistratie personen, en het uitvoeren van artikel 12 met uitzondering van het tiende lid, artikel 15 met uitzondering van het derde lid en artikel 16 met uitzondering van het negende lid, van het Reglement basisinformatie 2018.
38. Het beslissen op aanvragen van ontheffingen van de milieuzones in de zin van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.
39. Het beslissen in eerste aanleg op alle aanvragen, wijzigings- en intrekkingsverzoeken voor belanghebbendenvergunning op basis van de Parkeerverordening 2013 in de zin van artikel 25 van de Parkeerverordening 2013.
40. Het verlenen van ontheffingen in situaties die stadsdeelgrensoverschrijdend zijn in de zin van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

Paragraaf 4 Belastingen

1. Het oninbaar verklaren van belastingen in de zin van artikel 255, vijfde lid, van de Gemeentewet).

2. Het ondertekenen van uitspraken in administratief beroep inzake het verlenen van kwijtschelding en uitstel van betaling voor gemeentelijke belastingen in de zin van artikel 255 van de Gemeentewet en artikel 25 van de Invorderingswet 1990.
3. Het toepassen van de hardheidsclausule in de zin van artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbeslastingen.
4. Het instellen van cassatie in de zin van artikel 28 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, artikel 231, tweede lid, onderdeel a, van de Gemeentewet en artikel 30, zesde lid, laatste volzin, van de Wet waardering onroerende zaken.
5. Het besluiten tot het kwijtschelden van de boete in de zin van artikel 66 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.
6. Het verlenen van ontheffing van de geheimhoudingsplicht dit met de beperking dat indien het verzoek tot gegevenslevering persoonsgegevens betreft, de registratiecommissie beoordeelt of er (op basis van de privacywetgeving) bezwaren zijn tegen de gegevenslevering in de zin van artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.
7. Het doorberekenen van de wettelijke rente zoals bedoeld in artikel 4:98 van de Algemene wet bestuursrecht.
8. Het bij gebreke van betaling van de verbeurde dwangsom en boetes verzenden van een aanmaning en bij uitblijven van betaling uitvoeren van invorderingsmaatregelen.
9. Het bij dwangbevel invorderen van een geldsom, zoals bedoeld in artikel 5:10 van de Algemene wet bestuursrecht.
10. Alle bevoegdheden van het college en de burgemeester op grond van artikel 154b, vierde lid, van de Gemeentewet juncto artikel 1 van de Verordening Bestuurlijke Boete Overlast in de Openbare Ruimte.
11. De bevoegdheden van het college bij of krachtens de Wet waardering onroerende zaken, hoofdstukken VI en VII.

Hoofdstuk 3 Cluster Bedrijfsvoering

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de stedelijk directeur Bedrijfsvoering voor de bevoegdheden genoemd in dit hoofdstuk, alsmede de in artikel 3 lid 1 van dit besluit genoemde bevoegdheden.

Paragraaf 1 Personeel en Organisatie

1. Het uitoefenen van alle taken en bevoegdheden die op grond van de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers en het Besluit sollicitatieplicht Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers gewezen politieke ambtsdragers aan het college zijn toegekend en die betrekking hebben op (gewezen) burgemeesters en wethouders alsmede op voormalige leden van de dagelijks besturen van de deelgemeenten zoals die tot 19 maart 2014 bestonden. Dit met uitzondering van de bevoegdheid om bezwaarschriften te behandelen en te beslissen op bezwaar.
2. Het besluiten tot het verrichten van rechtshandelingen ten aanzien van:
   i. hoofdstuk 10 van de Cao Gemeenten (uitkeringen);
   ii. de aanvulling op artikel 3.25 van de Cao Gemeenten (hoge ziektekosten);
   iii. bijlage 6b van de Cao Gemeenten (wachtgeld), met uitzondering van artikel 10:21 van bijlage 6b;
   iv. bijlage 6c van de Cao Gemeenten (bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen);
   v. bijlage 6e van de Cao Gemeenten (suppletie);
   vi. hoofdstuk 18 van de Cao Amsterdam (bovenwettelijke werkloosheidsuitkering bij uitbesteding);
   vii. protocol voor de gegevensverwerking van personen die werkzaamheden verrichten voor de gemeente Amsterdam;
   viii. het ondertekenen van alle besluiten tot het verrichten van rechtshandelingen waarvan de uitvoering aan de directeur Personeel en Organisatie is opgedragen.

Paragraaf 2 Financiën en Inkoop

1. Het als lead buyer nemen van gunningsbesluiten in de zin van de Aanbestedingswet 2012 in het kader van inkooptrajecten voor de aan de Directeur Financiën en Inkoop door het Gemeentelijk Management Team specifiek toebedeelde inkooppakketten.
2. Het als lead buyer besluiten tot het aangaan van een gemeentebrede raamovereenkomst in de zin van artikel 160, eerste lid, onder d Gemeentewet in het kader van inkooptrajecten voor de aan de Directeur Financiën en Inkoop door het Gemeentelijk Management Team specifiek toebedeelde inkooppakketten.

3. Wanneer een inkooppakket niet door het Gemeentelijk Management Team aan een lead buyer is toegewezen voert de directeur van de directie Middelen en Control de bevoegdheid van de lead buyer uit, met inachtneming van de bevoegdheden van andere functionarissen wanneer die zijn opgenomen in deze bijlage.
4. In het kader van de uitvoering van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste en het tweede lid, van deze paragraaf het verrichten van de volgende feitelijke handelingen:
   a. Het actief of reactief vaststellen van de inkoopbehoefte van of voor de budgethouders op basis van informatie van de budgethouder of op basis van informatie uit de spendanalyse;
   b. Het initiëren en organiseren van inkooptrajecten en aanbestedingen met als doel een partij in de markt te selecteren, met welke partij de ambtelijk opdrachtgever exclusief voor dat specifiek toebedeelde inkooppakket verdere overeenkomsten moet sluiten;
   c. Het monitoren van de inkoopvolumes van de aan de lead buyer toegewezen inkooppakketten en het rapporteren daarover aan de budgethouders en aan de gemeentesecretaris;
   d. Het maken van werkafspraken met de budgethouders in het kader van hun opdrachtgeverschap over de uitvoering van het contractmanagement van de afgesloten contracten;
   e. Het in, gezamenlijkheid met de categorie-eigenaren, opstellen van de categorieplannen voor de inkoopcategorieën.

Hoofdstuk 4 Cluster Ruimte en Economie

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de stedelijk directeur Ruimte en Economie voor de bevoegdheden genoemd in dit hoofdstuk, alsmede de in artikel 3 lid 1 van dit besluit genoemde bevoegdheden.

Paragraaf 1 Economische Zaken en Cultuur

1. Het nemen van besluiten op grond van de bijzondere subsidieverordeningen of subsidieregelingen die behoren tot het werkterrein van de directie Economische Zaken en Cultuur, zijnde (maar niet uitsluitend):
   i. Subsidieregeling Economische structuur- en arbeidsmarktversterking 2021, paragraaf 2, artikel 13 en paragraaf 3, artikel 16;
   ii. Subsidieregeling Projectstimulering Herstel- en Investeringsplan.

2. Het nemen van beslissingen met betrekking tot het verstrekken van subsidies aan in de gemeentebegroting vermelde subsidieontvangers alsmede het verstrekken van subsidies waartoe het college ten laste van een begrotingspost heeft besloten op grond van de Algemene Subsidieverordening Amsterdam 2013.
3. Het nemen van besluiten over het verstrekken van subsidies op grond van de Verordening Amsterdamse culturele infrastructuur, Hoofdlijnen en Kunstenplan en in de (bijlage bij) de gemeentebegroting opgenomen begrotingspostsubsidies ten behoeve van de Stichting Openbare Bibliotheek Amsterdam.
4. Het optreden in externe organisaties en het uitoefenen van alle bevoegdheden en verrichten van alle taken die in de statuten van deze instellingen aan het college zijn toegekend in de zin van artikel 160 en 171 van de Gemeentewet), voor zover die tot het werkterrein van de directie Economische Zaken en Cultuur behoren.

Paragraaf 2 Ruimte en Duurzaamheid

1. Het beslissen tot het toepassen alsmede het uitvoeren van de uniforme algemene voorbereidingsprocedure in de zin van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.
2. Het reageren op initiatieven van andere gemeenten in de inspraak, bestuurlijk vooroverleg of zienswijzefase in de zin van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.
3. Het nemen van besluiten op grond van:
   a. de Subsidieverordening sloop en schoon alternatief vervoer Amsterdam;
   b. de Subsidieverordening voor de aanschaf van uitstootvrije bedrijfsvoertuigen in Amsterdam 2019 – 2021; en
   c. de Subsidieverordening voor de aanschaf van uitstootvrije taxi's in Amsterdam 2019-2021.

4. Het geven van gelegenheid tot het naar voren brengen van zienswijzen naar aanleiding van een beleidsvoornemen (artikel 150 Gemeentewet en de Algemene inspraakverordening).
5. Het voeren van (voor)overleg in het kader van de voorbereiding van bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen en projectafwijkingsbesluiten met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan

in het geding zijn in de zin van Wet ruimtelijke ordening, Besluit ruimtelijke ordening en Besluit omgevingsrecht.

6. Het kennis geven, mededelen en bekendmaken van (ontwerp) ruimtelijke besluiten, c.q. besluiten tot vaststelling van ruimtelijke besluiten en samenhangende besluiten waaronder in ieder geval begrepen structuurvisies, bestemmingsplannen, uitwerkingsplannen, wijzigingsplannen, voorbereidingsbesluiten, beheersverordeningen, exploitatieplannen en projectafwijkingsbesluiten en de daarbij behorende stukken. Hieronder worden tevens begrepen andere besluiten in geval van gecoördineerde besluitvorming als bedoeld in artikel 3.30 e.v. van de Wet ruimtelijke ordening, het Besluit ruimtelijke ordening en het Besluit omgevingsrecht.
7. Het ter inzage leggen en ter beschikbaar stellen van (ontwerp) ruimtelijke besluiten en omgevingsrechtelijke besluiten met bijbehorende stukken inclusief de kennisgeving en mededeling daarvan, waaronder in ieder geval begrepen structuurvisies, bestemmingsplannen, uitwerkingsplannen, wijzigingsplannen, voorbereidingsbesluiten, beheersverordeningen, exploitatieplannen en projectafwijkingsbesluiten alsmede omgevingsvergunningen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, besluiten op grond van de Crisis- en herstelwet, hogere waarden op grond van de Wet geluidhinder en andere besluiten op het gebied van omgevingsrecht. Hieronder worden tevens begrepen andere besluiten in geval van gecoördineerde besluitvorming als bedoeld in artikel 3.30 e.v. van de Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening).
8. Het toezenden van de kennisgeving van het (ontwerp) bestemmingsplan c.q. vaststelling van het bestemmingsplan, wijzigingsplan en uitwerkingsplan met de bijbehorende stukken.
9. Het uitoefenen van alle bevoegdheden inzake de (anterieure en posterieure) overeenkomsten over grondexploitatie in de zin van artikel 6.24 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 6.2.12 van het Besluit ruimtelijke ordening.
10. Het voorbereiden en uitvoeren van het vaststellen van een afrekening van een exploitatieplan in de zin van artikel 6.20, eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening.
11. Het voorbereiden van en het beslissen tot toepassing van de gemeentelijke coördinatieregeling in de zin van artikel 3.30, tweede en derde lid en artikel 3.31 en 3.32 van de Wet ruimtelijke ordening.
12. Het dragen van zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving van hetgeen bij of krachtens de Wet ruimtelijke ordening is bepaald alsmede het bekendmaken van het voornemen met betrekking tot de wijze waarop in het komende jaar uitvoering zal worden gegeven aan deze handhaving in de zin van artikel 7.1, tweede lid en 10.1, eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening.
13. Het verslag doen (waaronder begrepen het toezenden aan) de wijze waarop in het voorafgaande jaar uitvoering is gegeven aan de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens de Wet ruimtelijke ordening, alsmede van het gevoerde beleid bij de uitvoering van de hoofdstukken 3, 3a en 4 en de verlening van omgevingsvergunningen voor activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, b, c en g, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, in de zin van artikel 10.1, tweede lid Wet ruimtelijke ordening.
14. Het uitoefenen van alle bevoegdheden inzake het behandelen van en het beslissen op verzoeken om tegemoetkoming in planschade. Dit met uitzondering van het verzoek aan gedeputeerde staten om vergoeding van hogere kosten van de gemeente artikel 10.1, tweede lid Wet ruimtelijke ordening afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening en afdeling 6.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.
15. Het indienen van een subsidieaanvraag bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (I en W), het uitvoeren van activiteiten en handelingen in het kader van de verstrekte subsidie (waaronder in ieder geval begrepen het voeren van een administratie en verslaglegging) en het indienen van een aanvraag tot vaststelling van de subsidie.
16. Het gehoord worden door provinciale staten respectievelijk de Minister van I en M inzake een inpassingsplan van provinciale staten of het Rijk in de zin van artikel 3.26 en 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening.
17. Het verlenen van medewerking indien gedeputeerde staten respectievelijk de Minister van I en M dit vordert in het kader van de toepassing van een coördinatieregeling van de provincie of het Rijk in de zin van artikel 3.33, tweede lid en 3.35, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening.
18. Het geven van een reactie of het indienen van een zienswijze ten aanzien van een provinciale verordening of een ander provinciaalbesluit inzake het omgevingsrecht alsmede het indienen van een aanvraag om ontheffing en het voeren van overleg omtrent een voorgenomen aanwijzing van gedeputeerde staten.
19. Het geven van een reactie of het indienen van een zienswijze ten aanzien van een algemene maatregel van bestuur inzake het omgevingsrecht alsmede het indienen van een aanvraag om ontheffing van een algemene maatregel van bestuur en het voeren van overleg omtrent een voorgenomen aanwijzing van de Minister van I en W of een andere Minister die het aangaat.
20. Het indienen van een verzoek tot het vaststellen van hogere grenswaarden vanwege een weg, industrieterrein en/of spoorweg alsmede het voorbereiden en uitvoeren van besluiten omtrent het vaststellen van hogere waarden vanwege een weg, industrieterrein en/of spoorweg in samenhang met het besluiten omtrent een omgevingsvergunning in de zin van artikel 110a van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder.

21. Het uitvoeren van alle handelingen om een besluit tot het vaststellen van een hogere grenswaarde in te schrijven in de Openbare Registers in de zin van Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder.
22. Het uitoefenen van alle bevoegdheden inzake het voorbereiden, opstellen en uitvoeren van een besluit tot het vaststellen van een geluidszone in de zin van artikel 41, vierde lid, artikel 163, eerste lid en artikel 165, eerste lid, van de Wet geluidhinder.
23. Het uitvoeren van artikel 4.24 Besluit geluidhinder, inzake het treffen van maatregelen met betrekking tot de geluidwering aan de gevel alsmede het uitvoeren van hoofdstuk 6 Besluit geluidhinder, met betrekking tot bepalingen inzake de medewerking van eigenaren en bewoners voor het treffen van maatregelen aan de gevel in de zin van artikel 4.24 en hoofdstuk 6 van het Besluit geluidhinder.
24. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken op grond van bij of krachtens hoofdstuk 5, 7, 8, 10, 17, 19 en 20 en titel 12.3 van de Wet milieubeheer gestelde regels, voor zover deze bevoegdheden zien op het omgevingsrecht.
25. Het dragen van zorg voor de procedure inzake milieueffectrapportage in de zin van hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en artikel 1.11 van de Crisis- en herstelwet.
26. Het aanvragen van een verklaring van geen bedenking bij een ander bestuursorgaan op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
27. Het opstellen van een voortgangsrapportage milieugebruiksruimte ontwikkelingsgebied in de zin van artikel 2.3 van de Crisis- en herstelwet.
28. Het dragen van zorg voor het uitvoeren van de maatregelen of werken (opgenomen in een bestemmingsplan) in het kader van een ontwikkelingsgebied ten behoeve van de optimalisering van de milieugebruiksruimte binnen het ontwikkelingsgebied, dan wel ter compensatie van het beslag op de milieugebruiksruimte door de in het bestemmingsplan voorziene ruimtelijke ontwikkelingen in de zin van artikel 2.3, tiende lid van de Crisis- en herstelwet.
29. Het voeren van (voor)overleg bij provinciale structuurvisie inzake (boven)regionaal project met nationale betekenis in de zin van artikel 2.20, eerste lid van de Crisis- en herstelwet.
30. Het naar voren brengen van zienswijzen op een ontwerpbesluit Crisis- en herstelwet in de zin van artikel 5.2a van de Crisis- en herstelwet.
31. Het doen van een verzoek om toevoeging van gebied of project aan bijlage I en II van de Crisis- en herstelwet in de zin van artikel 1.2 van de Crisis- en herstelwet.
32. Het aanmelden van een ontwikkelingsgebied als experiment in de zin van artikel 2.1 van de Crisis- en herstelwet.
33. Het aanvragen van een verklaring van geen bedenkingen in het kader van een ontwikkelingsgebied in de zin van artikel 2.3, negende lid van de Crisis- en herstelwet.
34. Het uitbrengen van een rapportage over de voortgang en de uitvoering van de maatregelen, projecten en werken (genoemd in een bestemmingsplan) in het kader van een ontwikkelingsgebied ten behoeve van de optimalisering van de milieugebruiksruimte binnen het ontwikkelingsgebied, dan wel ter compensatie van het beslag op de milieugebruiksruimte door de in het bestemmingsplan voorziene ruimtelijke ontwikkelingen in de zin van artikel 2.3, tweede lid, onder e van de Crisis- en herstelwet.
35. Het aanmelden van project als een experiment (innovatie) in de zin van artikel 2.4 van de Crisis- en herstelwet.
36. Het vaststellen van een Projectuitvoeringsbesluiten in de zin van artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet.
37. Het voeren van (voor)overleg met betrokken bestuursorganen alsmede het instellen van een projectcommissie en het voorzitten van die commissie in het kader van een structuurvisie inzake een lokaal project met nationale betekenis in de zin van artikel 2.20 van de Crisis- en herstelwet.
38. Het voorbereiden en uitvoeren van alle besluiten en handelingen die op grond van de Tracéwet aan het college zijn opgedragen.
39. Het aanvragen van een verklaring van geen bezwaar in de zin van artikel 8.9 en 8.47 van de Wet luchtvaart.
40. Het aanvragen van een ontheffing in de zin van artikel 8.12 en 8.47 van de Wet luchtvaart.
41. Het aanvragen van een advies bedoeld in artikel 2.2.2a, eerste lid van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.
42. Het indienen van een schriftelijk verzoek bedoeld in artikel 2.2.2a, tweede lid van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.
43. Het voorbereiden, aanvragen en uitvoeren van besluiten, beslissingen en handelingen op grond van de Natuurbeschermingswet Wet natuurbescherming, voor zover deze nodig zijn voor de uitoefening van bevoegdheden en taken ten aanzien van het werkterrein van de directie.
44. Het afgeven van een verklaring van het bevoegd gezag, dat een omgevingsvergunning zal worden verleend indien ontheffing van het Bouwbesluit wordt gegeven in de zin van artikel 7, tweede lid van de Woningwet.
45. Het doen van een verzoek om toestemming om met het oog op duurzaam bouwen nadere voorschriften op te leggen ter voldoening aan de technische voorschriften omtrent bouwen, gegeven in het Bouwbesluit in de zin van artikel 7a van de Woningwet.

46. Het voorbereiden en uitvoeren van de aanwijzing van gebieden of voor een of meer daarbij aan te wijzen categorieën van bestaande en te bouwen bouwwerken geen redelijke eisen van welstand van toepassing zijn in de zin van artikel 12, tweede lid Woningwet.
47. Het doen van een verzoek om toepassing van de experimentenregeling in de zin van artikel 120a van de Woningwet.
48. Het nemen van een selectiebesluit in de zin van artikel 24, eerste lid van de Erfgoedverordening Amsterdam.
49. Het stellen van nadere eisen ten aanzien van een archeologisch onderzoek en het vaststellen van een programma van eisen voor de kwaliteit van een archeologisch veldonderzoek in de zin van artikel 24, tweede lid en derde lid van de Erfgoedverordening Amsterdam.
50. Het bepalen dat een terrein in het belang van een archeologisch onderzoek wordt betreden, dat daarop metingen worden verricht, dan wel daarin opgravingen worden gedaan, voor zover dat onderzoek dient ter voorbereiding of ter uitvoering van een besluit als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, in de zin van artikel 26 van de Erfgoedverordening Amsterdam.
51. Het vaststellen of een archeologisch rapport voldoet aan de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie en het Kwaliteitshandboek van de afdeling Monumenten in de zin van artikel 39, tweede lid van de Monumentenwet 1988.
52. Het opstellen van een selectiebesluit aan de hand van een archeologisch rapport, als bedoeld in artikel 39, tweede lid Monumentenwet 1988, de Wet op de archeologische monumentenzorg, de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie en de Erfgoedverordening Amsterdam.
53. Het bijhouden van een gemeentelijk erfgoedregister van aangewezen cultureel erfgoed in de zin van artikel 3.16 lid 3 Erfgoedwet.
54. Het uitoefenen van de rol van bronhouder van de kernregistratie op grond van het Reglement basisinformatie 2018.
55. Het voorbereiden en uitvoeren van besluiten, beslissingen en handelingen op grond van de Erfgoedwet.
56. Het op grond van artikel 10, lid 7, onder a, Gaswet aanwijzen van gebieden waar een gasaansluiting strikt noodzakelijk is om zwaarwegende redenen van algemeen belang, zoals nader uitgewerkt in de Regeling gebiedsaanwijzing gasaansluitplicht.
57. De bevoegdheden in de onderdelen 14 tot en met 19 en 43 tot en met 47 van deze paragraaf blijven voorbehouden aan de directeur Ruimte en Duurzaamheid.

Paragraaf 3 Grond en Ontwikkeling

1. Het aanwijzen van deskundigen van de zijde van de gemeente in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
2. Het vaststellen van de schaduwgrondwaarden en de jaarlijkse aanpassing daarvan aan de waardeontwikkeling van het geld overeenkomstig het bepaalde onder II van het besluit van het college van 9 januari 2001 (Gemeenteblad 2001, 31), in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
3. Het berekenen van de bedragen verschuldigd wegens vooruitbetaling van de nog niet verschenen erfpachttermijnen het bepaalde onder II van het besluit van het college van 9 januari 2001 (Gemeenteblad 2001, 31), in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
4. De vaststelling van de voorwaarden waaronder de gemeentelijke bedragen voor het opmaken van de notariële akte en de kosten verbonden aan de inschrijving van die akte in de openbare registers aan de erfpachter betaalbaar zullen worden gesteld in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
5. Het uitsluiten van de canonindexering overeenkomstig het bepaalde in het besluit van het college van 9 januari 2001 (Gemeenteblad, 24, dan wel de meest actuele variant daarvan) in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
6. Het op verzoek van marktpartijen opnemen in erfpachtaanbiedingen van prijsindexatie op basis van de uitgangspunten neergelegd in laatstelijk vastgestelde Grondprijzenbrief in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
7. Het doen van uitgaven ten behoeve van bodemonderzoeken, bodemsaneringen en verwerking van verontreinigde grond tot een maximum van € 1.500.000, == (exclusief BTW) per project in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
8. Het ter uitvoering van het 'Algemene voorwaarden en Reglement Grondbank Amsterdam' vaststellen van een tarief voor de acceptatie van diverse schone en verontreinigde grondsoorten in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
9. Het koppelen van gemeentelijke grondexploitatie-projecten welke dekking vinden in het Vereveningsfonds, het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting en/of het ISV, waarbij grond vrijkomt aan projecten waar grond toegepast kan worden en het bepalen van de volgorde van levering indien het voor het hergebruikproject logistiek onmogelijk is om grond van twee of meer toegewezen projecten gelijktijdig te ontvangen in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.

10. De bevoegdheid om grond te vorderen welke vrijkomt tijdens de uitvoering van ruimtelijke plannen in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
11. Alle bevoegdheden op grond van het Reglement op het Food Center Amsterdam in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
12. Het aangaan van overeenkomsten gericht op de totstandkoming en wijzigingen van erfpachtrechten, opstalrechten en erfdienstbaarheden ongeacht de hoogte van de grondwaarde in de zin van artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet.
13. Het buiten rechte vertegenwoordigen van de gemeente bij het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen met de mogelijkheid (onder)gevolmachtigden aan te wijzen en met recht van substitutie ten behoeve van notarissen en medewerkers van het kantoor van de behandelend notaris in de zin van artikel 171, eerste lid, van de Gemeentewet.
14. Het verzoeken aan een bestuursorgaan om een besluit te nemen (een beschikking te geven) daaronder in ieder geval begrepen het aanvragen van een subsidie, het aanvragen van een vergunning en het aanvragen van een ontheffing in de zin van artikel 171, eerste lid, van de Gemeentewet.
15. Het geven van instructies inzake erfpacht met name in het belang van een ordelijke en doelmatige gang van zaken met betrekking tot het betalingsverkeer tussen de bestuurscommissies en de centrale stad, een goede administratie van erfpachten en het beheer van het stedelijk vermogen in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
16. Het vaststellen van de jaarlijkse aanpassingscoëfficiënten erfpachtcanon en schaduwgrondwaarden, de toeslagpercentages en reductiefactoren in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
17. Het vaststellen van de driemaandelijkse canonpercentages erfpacht en het afkooppercentage in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
18. Het nemen van besluiten inzake erfpachtuitgifte waarbij wordt afgeweken van de meest actuele door de Gemeenteraad aanvaarde (bandbreedtes van de) grondprijzen, ter realisering van de meest optimale grondprijs in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
19. Het maken van uitzonderingen op het beginsel van meervoudige selectie van marktpartijen voor gebiedsontwikkeling met inachtneming van het terzake geldende beleidskader in de zin van artikel 160, eerste lid onder d, van de Gemeentewet.
20. Het aangaan van een overeenkomst met een verwerker zoals bedoeld in artikel 28, leden 3 en 4 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 en Artikel 29, leden 3 en 4, van Verordening (EU)2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018.
21. Het uitoefenen van alle bevoegdheden inzake de (anterieure en posterieure) overeenkomsten over grondexploitatie in de zin van artikel 6.24 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 6.2.12 van het Besluit ruimtelijke ordening ongeacht de hoogte van de te verhalen bijdrage.
22. Het uitoefenen van alle bevoegdheden inzake het behandelen van en het beslissen op verzoeken om tegemoetkoming in planschade. Dit met uitzondering van het verzoek aan gedeputeerde staten om vergoeding van hogere kosten van de gemeente in de zin van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening en afdeling 6.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.
23. Alle bevoegdheden ter uitoefening van een gevestigd voorkeursrecht mits, indien aan de orde, voor de met de uitoefening van deze bevoegdheden gemoeide uitgaven financiële dekking aanwezig is in de vorm van een daarvoor bestemde begrotingspost of een daarvoor beschikbaar gesteld krediet in de zin van Wet voorkeursrecht gemeenten.
24. Het uitbrengen van biedingsbrieven in de zin van artikel 17 van de Onteigeningswet.
25. Het voordragen van een besluit tot indiening van een verzoek tot onteigening aan de Kroon (regering), vergezeld van de in artikel 79 Onteigeningswet bedoelde stukken.
26. De in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht bedoelde kennisgeving en de tervisielegging van het ontwerp Koninklijk Besluit met bijbehorende stukken als bedoeld in artikel 78, lid 2 van de Onteigeningswet, alsmede de kennisgeving en tervisielegging van het Koninklijk Besluit in de zin van artikel 78, zevende lid, van de Onteigeningswet.
27. De bevoegdheid tot het aanbieden van brondocumenten aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ter inschrijving in het register brondocumenten ondergrond als bedoeld in artikel 9 van de Wet basisregistratie ondergrond.
28. Het (al dan niet in opdracht door derden doen) verstrekken van begeleidingsbrieven aan een vervoerder en ontvanger van afvalstoffen op grond artikel 10.39 van de Wet milieubeheer.
29. De bevoegdheden in de onderdelen 15 tot en met 19 van deze paragraaf blijven voorbehouden aan de directeur Grond en Ontwikkeling.

Paragraaf 4 Verkeer en Openbare Ruimte

1. Het nemen van besluiten over subsidies op grond van de Subsidieverordening fietsparkeren.

2. Het nemen van verkeersbesluiten en het plaatsen van verkeersborden, voor zover het plusnet auto, plusnet ov tram, hoofdnet ov tram en basisnet ov tram betreft in de zin van artikel 15 en 18 van de Wegenverkeerswet 1994.
3. Het nemen van verkeersbesluiten en het plaatsen van verkeersborden op alle wegen als sprake is van een grootstedelijk project of als sprake is van beheer, onderhoud vervanging en uitbreiding van assets en dit een stedelijke taak betreft of een stedelijk belang heeft in de zin van artikel 15 en 18 van de Wegenverkeerswet 1994.
4. Het toepassen en plaatsen van verkeerstekens en onderborden alsmede het nemen van maatregelen op of aan de weg tot wijziging van de inrichting van de weg of tot het aanbrengen of verwijderen van voorzieningen ter regeling van het verkeer die niet krachtens een verkeersbesluit geschieden en wanneer er sprake is van een grootschalig project in de zin van artikel 17 Wegenverkeerswet 1994.
5. Het verlenen van ontheffingen in situaties die stadsdeelgrensoverschrijdend zijn in de zin van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens.
6. Het onttrekken van wegen aan het openbaar verkeer in de zin van artikel 9 van de Wegenwet.
7. Het besluiten omtrent gevraagde medewerking aan het geven van de bestemming openbare weg aan een weg in de zin van artikel 5 van de Wegenwet.
8. Het ter inzage leggen van een afschrift van een uitspraak in beroep inzake het onttrekken van een weg aan het openbaar verkeer en doen van mededeling daarvan, voor zover het plusnet auto, plusnet ov tram, hoofdnet ov tram en basisnet ov tram betreft in de zin van artikel 12 van de Wegenwet.
9. Het ten laste van de gemeente brengen van het onderhoud van een weg en het opleggen van de verplichting tot afkoopbare jaarlijkse uitkeringen aan degene die van het (geven van) onderhoud wordt ontlast voor zover het plusnet auto, plusnet ov tram, hoofdnet ov tram en basisnet ov tram betreft in de zin van artikel 20 van de Wegenwet.
10. Het beslissen op aanvragen voor vergunningen en het intrekken, wijzigen en verlengen van vergunningen als bedoeld in artikel 2.50A, eerste en derde lid en het vijfde lid met letter c, van de APV conform de Nadere regels voor deelvoertuigen Amsterdam 2019.
11. Het nemen van beslissingen in het kader van de uitvoering van de vergelijkende toets als bedoeld in artikel 2.50A, vijfde lid met de letter b, van de APV, conform de Nadere regels voor deelvoertuigen Amsterdam 2019.
12. Het beslissen op aanvragen voor ontheffingen als bedoeld in artikel 2.50A, negende lid, van de APV, conform een door het college vastgesteld experiment als beschreven in hoofdstuk 4 van de Nadere regels voor deelvoertuigen Amsterdam 2019.
13. Het toepassen van bestuursdwang en het opleggen van een last onder dwangsom in de zin van artikel 2.51 van de APV en artikel 5:31 en 5:32, van de Algemene wet bestuursrecht.
14. Het beslissen op vergunningaanvragen voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte (inclusief aanhouden, intrekken en overschrijven) voor zover de openbare ruimte betrekking heeft op plusnet auto, plusnet ov tram, hoofdnet ov tram en basisnet ov tram in de zin van artikel 9, eerste lid, 12, 13, 16 en 18, van de Verordening werken in de openbare ruimte Amsterdam 2021.
15. Het beslissen op aanvragen om een instemmingsbesluit voor het uitvoeren van werkzaamheden in of op openbare gronden in verband met de aanleg, instandhouding of opruiming van kabels, voor zover de openbare ruimte betrekking heeft op plusnet auto, plusnet ov tram, hoofdnet ov tram en basisnet ov tram in de zin van artikel 5.4, eerste lid aanhef en onder b, van de Telecommunicatiewet.
16. Het vaststellen van het aanvraagformulier voor het indienen van een vergunningaanvraag voor een TTO in de zin van artikel 1.2, eerste lid, van de Taxiverordening Amsterdam 2012.
17. Het beslissen op aanvragen om een TTO-vergunning alsmede het verbinden van voorschriften aan de vergunning in de zin van artikel 1.2, 1.3, 1.4, 2.5 en 2.7, van de Taxiverordening Amsterdam 2012 en artikel 3, eerste en zevende lid, van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.
18. Het wijzigen, schorsen en intrekken van de TTO-vergunning in de zin van artikel 1.5 en 2.10, van de Taxiverordening Amsterdam 2012 en artikel 3, eerste lid van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.
19. Het opleggen van sancties of maatregelen in de zin van artikel 3.2, eerste lid, van de Taxiverordening Amsterdam 2012.
20. Het tijdelijk aanpassen en wijzigen van reeds aangewezen routes vervoer gevaarlijke stoffen bij wegwerkzaamheden op grond van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en het besluit vervoer gevaarlijke stoffen
21. De volgende bevoegdheden op grond van de Nota stedelijke infrastructuur en het Beleidskader stadsregisseur stedelijke bereikbaarheid bij werk in uitvoering:
    a. Het bepalen van tijdvakken voor het uitvoeren van werkzaamheden op de in het beleidskader aangewezen verkeersnetten (plusnet auto, plusnet ov tram, hoofdnet ov tram, basisnet ov tram en plusnet fiets), welke tijdvakken bij de vergunningverlening ten behoeve van de werkzaamheden in acht worden genomen.

b. Het koppelen van werkzaamheden op de in het beleidskader aangewezen verkeersnetten, waardoor deze werkzaamheden niet tegelijkertijd mogen worden uitgevoerd.

22. Het vervullen van verplichtingen en formaliteiten waaronder het aanbrengen van een CE-markering als fabrikant in de zin van artikel 2 onder i en j, artikel 5 lid 1 onder f en artikel 16 van de Machinerichtlijn 2006/42/EG.
23. Het opvragen van justitiële gegevens over een betrokkene in de zin van artikel 1 lid 1 onder 2 van de Wet Bibob op basis van artikel 15 lid 1 onder b, van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens juncto artikel 1 lid 1, van de Wet Bibob als onderdeel van de aanvraagprocedure van een TTO-vergunning.
24. Het aanstellen van verkeersregelaars in de zin van artikel 56 lid 1 onder b, van het BABW
25. Het aanstellen en vervallen verklaren van de aanstelling tot verkeersbrigadier in de zin van artikel 3 en artikel 8, van de Regeling verkeersbrigadiers.
26. Het indienen van een subsidieaanvraag en het indienen van een aanvraag tot vaststelling van de subsidie bij de Vervoerregio Amsterdam.
27. Het verlenen van ontheffingen voor het rijden met motorvoertuigen met beperkte snelheid en landbouwvoertuigen die niet voldoen aan de eisen uit de Regeling voertuigen ten aanzien van afmetingen en massa's in de zin van artikel 9.1 in samenhang met afdelingen 7, 8 en 14 van hoofdstuk 5, van de Regeling voertuigen.
28. Het beslissen op aanvragen van ontheffingen van de milieuzones in de zin van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

Paragraaf 5 Zuidas

1. Het aangaan van overeenkomsten gericht op de totstandkoming, wijziging en beëindiging van zakelijke rechten ongeacht de hoogte van de grondwaarde (artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet).
2. Het aangaan van overeenkomsten waarbij partijen zich verbinden elkaar over en weer de eigendom van een grondperceel over te dragen, ongeacht de hoogte van de grondwaarde van het door de gemeente over te dragen grondperceel, mits de grondwaarde van het door de gemeente over te dragen grondperceel de grondwaarde van het door de gemeente te verkrijgen grondperceel niet overstijgt (artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet). .
3. Het aangaan van overeenkomsten gericht op de overdracht van eigendom van een gemeentelijk perceel aan uitsluitend een eigenaar van een aangrenzend perceel, wanneer overdracht van de eigendom gezien de economische en functionele eenheid van het over te dragen en het aangrenzende perceel te verkiezen is boven uitgifte in erfpacht en het gemeentelijk belang daardoor niet wordt geschaad (artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet).
4. Het buiten rechte vertegenwoordigen van de gemeente bij het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen met de mogelijkheid (onder)gevolmachtigden aan te wijzen en met recht van substitutie ten behoeve van notarissen en medewerkers van het kantoor van de behandelend notaris in de zin van artikel 171, eerste lid, van de Gemeentewet.
5. De planvorming voor de ruimtelijke ontwikkelingen binnen grootstedelijk plangebied Zuidas.
6. De planuitvoering van de bestuurlijk voor de Zuidas vastgestelde besluiten binnen de door B&W vastgestelde kaders voor de grondexploitaties en conform het gemeentebrede aanbestedingsbeleid. Het voeren van een administratie voor grondexploitaties waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande administratieve systemen van de directie Grond en Ontwikkeling, waardoor de Interne Controle, de (gemeentebrede) btw-aspecten en het betalingsverkeer zijn geborgd.
7. Het uitoefenen van alle bevoegdheden inzake de (anterieure en posterieure) overeenkomsten over grondexploitatie (artikel 6.24 van de Wro en artikel 6.2.12 van het Besluit ruimtelijke ordening) ongeacht de hoogte van de te verhalen bijdrage.
8. Het uitoefenen van alle bevoegdheden inzake het behandelen van en het beslissen op verzoeken om tegemoetkoming in planschade. Dit met uitzondering van het verzoek aan gedeputeerde staten om vergoeding van hogere kosten van de gemeente (afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening en afdeling 6.1 van het Besluit ruimtelijke ordening).
9. Alle bevoegdheden ter uitoefening van een gevestigd voorkeursrecht mits, indien aan de orde, voor de met de uitoefening van deze bevoegdheden gemoeide uitgaven financiële dekking aanwezig is in de vorm van een daarvoor bestemde begrotingspost of een daarvoor beschikbaar gesteld krediet in de zin van de Wet voorkeursrecht gemeenten.
10. Het uitbrengen van biedingsbrieven in de zin van artikel 17 van de Onteigeningswet.
11. Het voordragen van een besluit tot indiening van een verzoek tot onteigening aan de Kroon (regering), vergeze-ld van de in artikel 79 Onteigeningswet bedoelde stukken.
12. De in artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht bedoelde kennisgeving en de tervisielegging van het ontwerp Koninklijk Besluit met bijbehorende stukken als bedoeld in artikel 78, lid 2, van de Onteigeningswet, alsmede de kennisgeving en tervisielegging van het Koninklijk Besluit, in de zin van artikel 78, zevende lid, van de Onteigeningswet.

Paragraaf 6 Ingenieursbureau

1. Het aanbieden van brondocumenten aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ter inschrijving in het register brondocumenten ondergrond als bedoeld in artikel 9 van de Wet basisregistratie ondergrond.
2. Het verstrekken van begeleidingsbrieven aan een vervoerder en ontvanger van afvalstoffen op grond van artikel 10.39 van de Wet Milieubeheer en het (namens hem door het terzake verantwoordelijke afdelingshoofd) verlenen van ondermandaat en onder(vol)machtiging aan in opdracht van enige directeur werkende aannemers en milieukundige begeleiders om begeleidingsbrieven te verstrekken aan een vervoerder en ontvanger van afvalstoffen op grond van artikel 10.39 van de Wet Milieubeheer.
3. Het als lead buyer nemen van gunningsbesluiten in de zin van de Aanbestedingswet 2012 in het kader van inkooptrajecten voor de aan de directeur Ingenieursbureau door het Gemeentelijk Management Team specifiek toebedeelde inkooppakketten.
4. Het als lead buyer besluiten tot het aangaan van een gemeentebrede raamovereenkomst in de zin van artikel 160 lid 1 Gemeentewet in het kader van inkooptrajecten voor de aan de directeur Ingenieursbureau door het Gemeentelijk Management Team specifiek toebedeelde inkooppakketten.
5. In het kader van de uitvoering van de bevoegdheid bedoeld in de leden 1 en 2 van deze paragraaf het verrichten van de volgende feitelijke handelingen:
   a. Het actief of reactief vaststellen van de inkoopbehoefte van of voor de budgethouders op basis van informatie van de budgethouder of op basis van informatie uit de spendanalyse;
   b. Het initiëren en organiseren van inkooptrajecten en aanbestedingen met als doel een partij in de markt te selecteren, met welke partij de ambtelijk opdrachtgever exclusief voor dat specifiek toebedeelde inkooppakket verdere overeenkomsten moet sluiten;
   c. Het maken van werkafspraken met de budgethouders in het kader van hun opdrachtgeverschap over de uitvoering van het contractmanagement van de afgesloten contracten;
   d. Het monitoren van de inkoopvolumes van de aan de lead buyer toegewezen inkooppakketten en het rapporteren daarover aan de budgethouders en aan de gemeentesecretaris.

Paragraaf 7 Gemeentelijk Vastgoed

1. Het verhuren of op enige wijze in gebruik te geven van gemeente-eigendommen voor zover het betreft in de zin van artikel 160, eerste lid, onder e van de Gemeentewet:
   a. roerende zaken, mits voor niet langer dan tien jaren;
   b. gebouwen en gronden.
2. Het besluiten tot het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen met betrekking tot het in gebruik nemen of verlaten van onroerende goederen ten behoeve van de huisvesting van een gemeentelijke diensttak of bedrijf in de zin van artikel 160, eerste lid, onder e van de Gemeentewet.
3.
4. Het besluiten tot het geven van opdrachten in het kader van de vastgoedexploitatie, waarvoor krediet is verleend in de zin van artikel 160, eerste lid, onder e van de Gemeentewet.
5. Het besluiten tot het sluiten van overeenkomsten voor tijdelijke verhuur in de zin van artikel 7:230 van het Burgerlijk Wetboek in de zin van artikel 160, eerste lid, onder e van de Gemeentewet.
6. Het besluiten tot het opzeggen van de huur in het kader van planvorming in de zin van artikel 160, eerste lid, onder e van de Gemeentewet.
7. Het buiten rechte vertegenwoordigen van de gemeente bij het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen met de mogelijkheid (onder)gevolmachtigden aan te wijzen en met recht van substitutie ten behoeve van notarissen en medewerkers van het kantoor van de behandelend notaris in de zin van artikel 171, eerste lid van de Gemeentewet.
8. Het besluiten tot het afsluiten van huurovereenkomsten ten behoeve van verhuur die resulteren in een opbrengst van minder dan € 22.500,- per jaar met een duur van niet meer dan vijf jaren en voor zover niet wordt afgeweken van de normale huurprijsvaststelling in de zin van artikel 160, eerste lid, onder e van de Gemeentewet.

Paragraaf 8 Parkeren

1. Het vaststellen van het aanvraagformulier vergunningen in de zin van artikel 8 lid 2 van de Parkeerverordening 2013.
2. Het bepalen dat een parkeervergunning geldig is in een parkeergarage en hieromtrent nadere regels stellen in de zin van artikel 28 lid 6 van de Parkeerverordening 2013.
3. Het beslissen in eerste aanleg op alle aanvragen, wijzigings- en intrekkingsverzoeken voor parkeervergunningen op basis van de Parkeerverordening 2013.
4. Het op grond van artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht en artikel 142 Wetboek van Strafvordering aanwijzen als buitengewoon opsporingsambtenaar van medewerkers van de parkeerdienstverlener die door de gemeente is geselecteerd die werkzaamheden verrichten inzake de heffing

en invordering van parkeerbelastingen, voor zover dit uit hun arbeidsovereenkomst blijkt of als zij de functie vervullen van teamleider parkeercontroleur of parkeercontroleur-A.

5. Het door de directeur Parkeren in de hoedanigheid als aangewezen heffingsambtenaar voor parkeerbelastingen, verlenen van ondermandaat aan medewerkers werkzaam bij de parkeerdienstverlener die door de gemeente is geselecteerd om overeenkomstig artikel 231, lid 2 onderdelen b en c van de Gemeentewet, de daaruit voortvloeiende of daarmee samenhangende rechtshandelingen te verrichten als ambtenaar belast met de heffing en invordering van parkeerbelastingen voor de gemeente Amsterdam.
6. Het nemen van besluiten over het verstrekken van subsidies op grond van de Subsidieregeling Langparkeren Amsterdam, waaronder begrepen het aanwijzen van parkeergarages en het aanwijzen van vergunningsgebieden.

Paragraaf 9 Wonen

1. Het nemen van besluiten op een aanvraag om subsidie op grond van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene Subsidieverordening Amsterdam 2013 en de bijzondere subsidieverordeningen of subsidieregelingen die behoren tot het werkterrein van de directie Wonen, zijnde (maar niet uitsluitend):
   a. Subsidieregeling Stedelijke Vernieuwing, verhuisregelingen en ouderenhuisvesting Amsterdam 2019;
   b. Bijzondere Subsidieverordening Basiskwaliteit Woningbouw Marktsector Amsterdam;
   c. Regeling Duurzame Zelfbouw;
   d. Subsidieregeling wonen boven winkels en bedrijven 2017;
   e. Subsidieregeling duurzame Amsterdamse gebouwen.

2. Onder het nemen van besluiten op een aanvraag om subsidie wordt zowel het verlenen als het vaststellen van subsidie verstaan alsmede het weigeren, wijzigen of intrekken verstaan als mede het opleggen van verplichtingen en voorts de uitvoering van al die bepalingen in genoemde regelingen die zien op de verstrekking van subsidies.
3. Het nemen van beslissingen met betrekking tot het verstrekken van subsidies aan in de gemeentebegroting vermelde subsidieontvangers alsmede het verstrekken van subsidies waartoe het college ten laste van een begrotingspost heeft besloten op het beleidsterrein Wonen.
4. Het nemen van alle besluiten die gebaseerd zijn op de Huisvestingswet 2014 of de Huisvestingsverordening Amsterdam 2020 en de handhaving daarop, en alle daarmee samenhangende handelingen zoals het vragen van nadere gegevens bij een huisvestingsvergunningaanvraag, het bijhouden van inschrijvingsregisters of het vaststellen van nadere vormvereisten bij de aanvraag van urgentieverklaringen, met uitzondering van het verlenen en intrekken van vergunningen waarvoor het mandaat volgens de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022 bij de dagelijkse besturen en de voorzitters van de stadsdelen ligt.
5. Het verlenen van ondermandaat aan eigenaren of beheerders van woonruimte voor het nemen van besluiten op een aanvraag voor een huisvestingsvergunning als bedoeld in artikel 19 van de Huisvestingswet 2014, dan wel het intrekken van het desbetreffende mandaat.
6. Het beslissen omtrent het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen nodig bij het beheer van woonwagenlocaties, standplaatsen en woonwagens.
7. Het nemen van alle besluiten die gebaseerd zijn op de Leegstandwet, de Leegstandverordening 2022 en artikel 6t Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (eenentwintigste tranche), en alle daarmee samenhangende handelingen.
8. Het in bijzondere omstandigheden aanmerken van een bij een nieuwbouwwoning behorende parkeervoorziening als onderdeel van een nieuwbouwwoning in de zin van artikel 2, eerste lid van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
9. Het toestaan dat, indien sprake is van bijzondere omstandigheden, een eigenaar-bewoner opnieuw in aanmerking kan komen voor een AMH, indien aan die eigenaar-bewoner reeds eerder een AMH is verleend in de zin van artikel 2, tweede lid van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
10. Het verlenen van geldelijke steun aan een eigenaar-bewoner gedurende de looptijd van een hypothecaire lening in de zin van artikel 4 van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
11. Het akkoord gaan met een andere bescherming van de koper dan een garantiecertificaat in de zin van artikel 7, eerste lid, onder c van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
12. Het akkoord gaan met wijzigen leningvorm die geen nadeel of risico voor de gemeente inhoudt of kan inhouden in de zin van artikel 8, derde lid van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
13. Het voorzien in interpretatie, wijziging of vervanging van de bij de verordening behorende bijlage 1 (bepaling toetsinkomen), met inachtneming van het doel en de strekking van de uitgangspunten voor de bepaling van het toetsinkomen en voor zover de Nationale Hypotheek- garantie tot ver-

vanging van haar lijst met inkomenscomponenten overgaat in de zin van artikel 9, tweede lid van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.

14. Het verzoeken aan eigenaar-bewoners om levering van inlichtingen en bewijsstukken ten behoeve van controle toetsinkomen in de zin van artikel 9, derde lid van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
15. Het treffen van een regeling ter beëindiging van de geldelijke steun met de financier indien de bewoning wordt beëindigd in de zin van artikel 12, tweede lid van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
16. Het intrekken van geldelijke steun en terugvordering van een verstrekte lening indien deze op onjuiste of onvolledige gegevens is verstrekt dan wel indien er sprake is van nalatigheid inlichtingen en/of bewijsstukken te verstrekken in de zin van artikel 12, vierde lid van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
17. Het vaststellen model-aanvraagformulier in de zin van artikel 14 eerste lid van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
18. Het bepalen welke overige bescheiden nodig zijn voor de vaststelling van de geldelijke steun in de zin van artikel 16, eerste lid, onder c van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
19. Het verlenen van geldelijke steun aan een eigenaar-bewoner na hernieuwde vaststelling in de zin van artikel 16, tweede lid van de Verordening Amsterdamse Middensegment Hypotheek.
20. Het toekennen van een VROM Starterslening in de zin van artikel 4, eerste lid van de Verordening VROM Starterslening Amsterdam.
21. Het vaststellen van de hoogte van de Starterslening in de zin van artikel 4, tweede lid van de Verordening VROM Starterslening Amsterdam.
22. Het toetsen of het huishouden voldoet aan de in artikel 6 opgenomen criteria in de zin van artikel 7, tweede lid van de Verordening VROM Starterslening Amsterdam.
23. Het aan de aanvrager meedelen van de beslissing in de zin van artikel 7, vierde lid van de Verordening VROM Starterslening Amsterdam.
24. Het geheel of gedeeltelijk intrekken van een besluit tot toekenning van een VROM Starterslening als niet voldaan is aan de bij of krachtens de verordening gestelde voorschriften of bepalingen in de zin van artikel 8, eerste lid van de Verordening VROM Starterslening Amsterdam.
25. Het intrekken van een besluit tot toekenning als de koopovereenkomst wordt ontbonden in de zin van artikel 8, tweede lid van de Verordening VROM Starterslening Amsterdam.
26. Het toepassen van de hardheidsclausule in de zin van artikel 10 van de Verordening VROM Starterslening Amsterdam.
27. Het beslissen op een aanvraag voor een energielening voor het treffen van duurzaamheidsmaatregelen in de zin van artikel 4, 7, 8 en 9 van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
28. Het wijzigen van de "Duurzaam Bouwen Lijst Amsterdam" in de zin van artikel 5, tweede lid van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
29. Het beslissen over het afwijken van de isolatiewaarden genoemd onder 1 van bijlage 1 in de zin van artikel 5, vierde lid van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
30. Het vaststellen van het toepasselijke rentepercentage in de zin van artikel 14, eerste lid van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
31. Het beslissen over het verlengen van de het vijfde en zesde lid genoemde termijnen in de zin van artikel 14, zevende lid van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
32. Het beslissen over het geheel of gedeeltelijk intrekken van de toegekende energielening in de zin van artikel 16 van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
33. Het vaststellen van nadere regels voor de uitvoering in de zin van artikel 17, eerste lid van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
34. Het beslissen over het wijzigen van de in artikel 1, onder a, genoemde maximumaantal huurwoningen in de zin van artikel 17, tweede lid van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
35. Het beslissen over het wijzigen van de in artikel 2, lid 2 genoemde doelgroepen in de zin van artikel 17, derde lid van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
36. Het beslissen over het toepassen van de hardheidsclausule in de zin van artikel 18 van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
37. Het afwijken van bijlage 1 ten behoeve van duurzaamheidsmaatregelen die gelijkwaardig of beter zijn dan de duurzaamheidsmaatregelen opgenomen in bijlage 1 in de zin van artikel 5, derde lid van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
38. Het afwijken van bijlage 1 ten behoeve van het monumentale karakter van een pand indien de aanvraag van de Energielening betrekking heeft op een beschermd monument of een beschermd stads- of dorpsgezicht in de zin van artikel 8a van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.
39. Het beslissen over het vergoeden van een deel of het totaal van de door de VvE aan SVn te betalen afsluitenkosten voor de lening zoals genoemd in de voorwaarden van SVn in de zin van artikel 12 lid 6 van de Verordening Energieleningen Amsterdam 2012.

40. Het op grond van het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 en de Woningwet kenbaar maken van een zienswijze ten behoeve van goedkeuring of beslissing door de bevoegde minister over alle activiteiten waarbij een zienswijze van de gemeente nodig is op grond van het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015, waaronder (maar niet uitsluitend):
    a. Vervreemding van een woongelegenheid, een gebouw of een andere onroerende zaak, of vestiging van een recht van erfpacht, opstal of vruchtgebruik op een onroerende zaak of van overdracht van de economische eigendom ervan in de zin van artikel 23d, eerste lid.
    b. Het voornemen feitelijk werkzaam te zijn in een gemeente in de directe nabijheid van Nederland in de zin van artikel 34, eerste lid aanhef en onder c.
    c. Het verzoek van twee of meer aan elkaar grenzende gemeenten in Nederland om de in een of meer van die gemeenten feitelijke werkzame toegelaten instellingen en samenwerkingsvennootschappen in al die gemeenten feitelijk werkzaam te laten zijn in de zin van artikel 35, eerste lid aanhef en onder c.
    d. Het verzoek om een lager percentage te bepalen dan het percentage, genoemd in artikel 48 eerste lid van de Woningwet in de zin van artikel 60, tweede lid.
    e. De voorgenomen administratieve scheiding in de zin van artikel 73, eerste lid.
    f. Het verzoek dat werkzaamheden als genoemd en bedoeld in het bepaalde bij en krachtens artikel 47, eerste lid, onderdelen b tot en met f, van de Woningwet ten aanzien van een toegelaten instelling of samenwerkingsvennootschap niet behoren tot de diensten van algemeen economisch belang in de zin van artikel 80, tweede lid, aanhef en onder b.
    g. De voorgenomen juridische scheiding in de zin van artikel 84, eerste lid.
    h. De voorgenomen fusie in de zin van artikel 95, eerste lid, aanhef en onder b.
    i. De voorgenomen splitsing in de zin van artikel 100, tweede lid, aanhef en onder b.
    j. Het projectplan voor de aanvraag van subsidie ter tegemoetkoming in de kosten van werkzaamheden in de zin van artikel 113, tweede lid, aanhef en onder b.
    k. Het toelaten als instellingen, uitsluitend in het belang van volkshuisvesting werkzaam in de zin van artikel 19, tweede lid van de Woningwet.
    l. De voor 1 juli ingediende jaarrekening, jaarverslag en volkshuisvestingsverslag over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar in de zin van artikel 38, derde lid, Woningwet.
    m. Het verstrekken van een verklaring van geen bezwaar in de zin van artikel 41, eerste lid Woningwet.
    n. Het bezwaar van een andere gemeente tegen het feitelijk aldaar werkzaam zijn door de toegelaten instelling in de zin van artikel 41, vijfde lid van de Woningwet.
    o. Het opleggen van een bestuurlijke boete op grond van artikel 92a van de Woningwet wegens overtreding van een verbod in artikel 1b van de Woningwet.
    p. Het geven van een aanwijzing in het belang van de volkshuisvesting in de zin van artikel 61d, vierde lid Woningwet.

41. Het nemen van beslissingen tot handhaving van de bepalingen van de Verordening op de Woning- en kamerbemiddelingsbureaus 2013.
42. Het aanwijzen van ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van de Verordening op de Woning- en kamerbemiddelingsbureaus 2013.
43. Het nemen van beslissingen inzake het aanpassen van verstrekte garanties ten behoeve van de verkrijging van eigen woningen en woonwagens, ter uitvoering van Mutaties gegarandeerde leningen eigen woningen met toepassing van de rijksdeelneming Regeling deelneming in garanties woninggebonden subsidies, en de daaraan voorafgaande regelingen.
44. Het nemen van beslissingen inzake het verstrekken van garantstellingen ter uitvoering van de op 17 oktober 1994 gesloten Raamovereenkomst met Uitvoeringsbepalingen en de (toekomstige) aanvullingen daarop, met inachtneming van de Modelregeling gemeentegarantie voor Totaalfinancieringen van de Stichting Nationaal Restauratie Fonds.
45. Het nemen van beslissingen inzake het aanpassen van leningen van niet-winstbeogende instellingen, in het belang van de volkshuisvesting werkzaam.
46. Het nemen van beslissingen inzake het uitvoeren van de overdracht van gemeentelijke risico's van leningen en garanties aan toegelaten instellingen aan de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw alsmede het verkrijgen van borgtocht ten behoeve van leningen van toegelaten instellingen.
47. Het goedkeuren van te garanderen leningovereenkomsten als bedoeld in leden 54, 55 en 57, alsmede het vervallen verklaren van daarmee verband houdende hypotheekakten.
48. Het nemen van beslissingen in het kader van uitvoeringshandelingen met betrekking tot verstrekte leningen en garanties als bedoeld in de leden 54 tot en met 57.
49. Het aangaan van uitvoeringsovereenkomsten met de Stichting Nationaal Restauratie Fonds ter uitvoering van de in lid 55 genoemde Raamovereenkomst.
50. Het nemen van beslissingen tot het aanpassen of intrekken van garantstellingen genoemd in de leden 54 tot en met 60.

51. Het besluiten op een aanvraag van een Stimuleringslening op grond van de Verordening Stimuleringslening Wooncoöperaties Amsterdam. Onder het nemen van besluiten op een aanvraag wordt zowel het verlenen, vaststellen, weigeren, wijzigen of intrekken van de Stimuleringslening verstaan en voorts de uitvoering van de bepalingen in de Verordening Stimuleringslening Wooncoöperaties Amsterdam die zien op de verstrekking van de Stimuleringslening.
52. Het voorbereiden, inclusief het horen van belanghebbenden voor te nemen besluiten op bezwaarschriften in het kader van de aan de directeur Wonen gemandateerde bevoegdheden.
53. Het beslissen op bezwaarschriften tegen besluiten tot het verlenen, weigeren of intrekken van urgentieverklaringen aan stadsvernieuwingskandidaten, genomen door de woningcorporaties die aangesloten zijn bij de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties en verleende huisvestingsvergunningen door deze woningcorporaties.

Paragraaf 10 Bijzondere Projecten

1. Het verwerven en vervreemden van onroerende zaken in verband met de opdracht aan de directie Bijzondere Projecten, dit met de beperking dat daarover positief door het Commissariaat Civiele Constructies dient te zijn geadviseerd indien dat op grond van het Reglement Commissariaat Civiele Constructies nodig is.
2. Het uitoefenen van alle overige taken en bevoegdheden in het kader van de opdracht aan de directie Bijzondere Projecten, dit met de beperking dat daarover positief door het Commissariaat Civiele Constructies dient te zijn geadviseerd indien dat op grond van het Reglement Commissariaat Civiele Constructies nodig is.
3. Het buiten rechte vertegenwoordigen van de gemeente bij het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen met de mogelijkheid gevolmachtigden aan te wijzen en met recht van substitutie ten behoeve van notarissen en medewerkers van het kantoor van de behandelend notaris in de zin van artikel 171, eerste lid, van de Gemeentewet.

Hoofdstuk 5 Cluster Sociaal

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de stedelijk directeur Cluster Sociaal voor de bevoegdheden genoemd in dit hoofdstuk, alsmede de in artikel 3 lid 1 van dit besluit genoemde bevoegdheden.

Paragraaf 1 Inkomen

1. Tot het nemen van besluiten tot het verstrekken van subsidies en voorzieningen op het gebied van armoedebeleid en van de aanpak jeugdwerkloosheid, aan in de gemeentebegroting vermelde subsidieontvangers alsmede het verstrekken van subsidies waartoe het College ten laste van een begrotingspost heeft besloten op grond van de Algemene Subsidieverordening Amsterdam 2013.
2. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de artikelen 6b, 7, 8d, 9, 9a, 10, 10a, 10f, 10g, 15, 16, 17, 18, 18a, 18b, 19a, 27, 28, 31, 35, 36, 36b, 40, 41, 42, 43, 44, 44a, 45, 47c, 48, 49, 51, 52, 53a, 54, 55, 57, 58, 60, 60a, 60c, 61, 62b, 62c, 62e, 62f, 62g, 62h, 63, 64, 66, 67, 76a, 78j, 78o, 78y, en 78z van de Participatiewet.
3. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de:
    a. Re-integratieverordening Participatiewet Amsterdam met uitzondering van het vaststellen van nadere regels als bedoeld in de artikelen 1.5, 3.1, 3.4, 3.6, 3.7 en 4.5.
    b. Maatregelenverordening Participatiewet.
    c. Verordening Tegenprestatie Participatiewet Amsterdam.
    d. Verordening Individuele Inkomenstoeslag Participatiewet Amsterdam 2021.
    e. Verordening Wet sociale werkvoorziening.
    f. Verordening Participatieraad Amsterdam.
    g. Amendement 2004/937 (motie Sargentini).
    h. Nadere regels Re-integratieverordening Participatiewet.
    i. Beleidsregels Handhaving, Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2021.
    j. Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Amsterdam januari 2023.
    k. Beleidsregels omtrent de participatie van minimakinderen.
    l. Beleidsregels vergoeding kosten kinderopvang Amsterdam.
    m. Beleidsregels vervoersvoorzieningen voor minima ouderen.
    n. Beleidsregels Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
    o. Beleidsregels Stadspas Amsterdam.

p. Beleidsregels Investeringsfonds sociale firma's Amsterdam.
q. Beleidsregels Re-integratieverordening vanaf 24 juli 2017.
r. Beleidsregels Individuele Inkomenstoeslag Amsterdam 2021.
s. Beleidsregels Regeling tegemoetkoming kosten openbaar vervoer voor mantelzorgers.
t. Beleidsregels Amsterdamse Dierenhulp aan minima 2020.

4. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de artikelen 4b, 5, 12, 13, 14, 15, 16a, 17, 17a, 20, 20a, 25, 28, 29a, 34, 36, 37, 37a, 38, 38a, 42, 44, 45, 47, 48, 49, 53, 54, 55 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de daarbij behorende besluiten.
5. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de artikelen 4b, 5, 12, 13, 14, 15, 16a, 17, 17a, 20, 20a, 25, 28, 29a, 34, 36, 37, 37a, 38, 38a, 42, 44, 45, 47, 48, 49, 53, 54, 55 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de daarbij behorende besluiten.
6. Het uitoefenen van de bevoegdheden en het uitvoeren van de taken als bedoeld in de artikelen 8, 12, 16, 17, 23, 35, 36, 38, 39, 41, 42, 43a en 43b van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. 2. Gemandateerd aan de directeur Inkomen worden de bevoegdheden op grond van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers.
7. Het uitoefenen van de bevoegdheden en het uitvoeren van de taken als bedoeld in artikel 1.13 van de Wet Kinderopvang.
8. Het opstellen van een plan alsmede het weigeren van een aanvraag als bedoeld in artikel 3 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
9. Het geven van inzicht in de zin van artikel 4, derde lid van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
10. Het verzoeken om een afkoelingsperiode in de zin van artikel 5 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
11. Het vaststellen van de identiteit van een persoon in de zin van artikel 7 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
12. Het nemen van besluiten op aanvragen om schuldhulpverlening en het beëindigen van schuldhulpverlening in de zin van Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, het beleidsplan en de beleidsregels Schuldhulpverlening en de Wet schuldsanering natuurlijke personen en titel III van de Faillissementswet.
13. Het nemen van besluiten inzake het verstrekken van kredieten aan kredietnemers met een inkomen tot 130% van het minimumloon, een beschadigd kredietverleden of problematische schulden dan wel kredietnemers die zonder extra zekerheden geen krediet kunnen krijgen, in overeenstemming met de Wet financiering decentrale overheden in de zin van artikel 15, tweede lid van het Bankreglement GKA.
14. Het nemen van besluiten inzake het verstrekken van saneringskredieten als bedoeld in artikel 23, eerste lid onder b van het Bankreglement GKA.
15. Het nemen van besluiten tot het incasseren dan wel kwijtschelden van verstrekte kredieten in de zin van artikel 32 en 33 van het Bankreglement GKA.
16. Het aanbieden van budgetbeheer, budgetbegeleiding, schuldregeling en schuldhulpverlening als bedoeld in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
17. Het opstellen van algemene voorwaarden die van toepassing zijn op de door de gemeentelijke kredietbank gesloten kredietovereenkomsten in de zin van artikel 24 van het Bankreglement GKA.
18. Het opstellen van algemene voorwaarden die van toepassing zijn op de door de gemeentelijke kredietbank gesloten overeenkomst tot schuldregeling in de zin van artikel 39 van het Bankreglement GKA.
19. Het vaststellen van een kredietvergoeding (interest) als bedoeld in artikel 30, eerste lid van het Bankreglement GKA.
20. Het nemen van besluiten in alle gevallen waarin de Wet op het financieel toezicht of het Bankreglement van de GKA niet voorziet, in de zin van artikel 51 van het Bankreglement GKA.
21. Het beheren van het Garantiefonds Microkredieten Amsterdam (inkomsten en uitgaven van het fonds).
22. Het nemen van besluiten tot het verlenen van borgstellingen ten behoeve van banken voor klanten in het kader van het Garantiefonds Microkredieten Amsterdam.
23. Het nemen van besluiten tot het ten laste van het Garantiefonds uitbetalen van de borg aan een bank, na uitwinning van de borgstelling door deze bank.
24. Het vorderen op klanten van de na uitwinning van de borgstelling ten laste van het fonds gekomen bedragen.
25. Het nemen van besluiten tot het begeleiden van klanten na de start van een eigen bedrijf of zelfstandig beroep en de verlenging van borgstelling in het kader van het Garantiefonds Microkredieten Amsterdam, al dan niet in samenwerking met contractpartners.
26. Het nemen van besluiten tot het terugbetalen aan het ministerie van Economische Zaken ten behoeve van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

27. Het ten laste van het Garantiefonds Microkredieten Amsterdam vergoeden van kosten van bedrijfsadvisering en -begeleiding van contractpartners in het kader van het garantiefonds.
28. Het nemen van besluiten inzake het verstrekken van leningen vanuit het investeringsfonds sociale firma's.
29. Het afgeven van een verklaring dat er geen reële mogelijkheden zijn tot buitengerechtelijke schuldsanering alsmede het aangeven welke aflossings-mogelijkheden er zijn, als bedoeld in artikel 285, eerste lid onder f, van de Faillissementswet.
30. Het geven van informatie of van een verklaring betreffende het verrichten van periodieke betalingen, als bedoeld in de artikelen 475g, derde lid en 476a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
31. Het indienen van de door het college vastgestelde verantwoordingsverslagen over de uitvoering van de Participatiewet als bedoeld in artikel 77 van de Participatiewet.
32. Het indienen van een verzoek om een aanvullende uitkering inkomensdeel als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet.
33. Het desgevraagd aan de minister verstrekken van inlichtingen die hij nodig heeft voor het toezicht, de statistiek, de informatievoorziening en de beleidsvorming inzake de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
34. Het indienen van verantwoordingsverslagen over de uitvoering van andere wetten, voor zover de uitvoering hiervan binnen het werkterrein valt van de directie Inkomen.
35. Het vormgeven van cliëntenparticipatie bij de uitvoering van de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, de Re-integratieverordening Participatiewet en de Verordening Wet sociale werkvoorziening in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
36. Het nemen van besluiten over geleden schade als gevolg van feitelijk handelen en genomen beschikkingen zoals kosten rechtsbijstand, wettelijke rente en gevolgschade in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
37. Het doen van aangifte van een misdrijf, als bedoeld in artikel 66 van de Participatiewet, artikel 47 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, artikel 47 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
38. Het verlenen van ondermachtiging aan notarissen en medewerkers van een notariskantoor ten behoeve van het passeren van notariële akten in de zin van artikel 171, tweede lid, van de Gemeentewet.
39. Het afgeven van een doelgroepverklaring aan de werkgever, als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet tegemoetkomingen loondomein.
40. Het doen leggen en opheffen van conservatoir beslag in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
41. Het aangaan van overeenkomsten voor budgetbeheer in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
42. Het verzoeken van instelling van bewind wegens verkwisting of het hebben van problematische schulden, zoals bedoeld in artikel 1:432 lid 2, van het Burgerlijk Wetboek.
43. Het uitbrengen van advies aan de rechtbank, zoals bedoeld in artikel 1:432a, lid 1, van het Burgerlijk Wetboek.

Paragraaf 2 Werk en Participatie

1. De bevoegdheid tot het nemen van besluiten tot het verstrekken van subsidies en voorzieningen op het gebied van de aanpak jeugdwerkloosheid, inburgering en participatie, aan in de gemeentebegroting vermelde subsidieontvangers alsmede het verstrekken van subsidies waartoe het college ten laste van een begrotingspost heeft besloten op grond van de Algemene Subsidieverordening Amsterdam 2013.
2. De volgende bevoegdheden op grond van de Subsidieregeling ESF 2021-2027:
   a. Het aangaan van overeenkomsten.
   b. Aanvragen van projectsubsidie met betrekking tot re-integratietrajecten en andere in artikel 4, eerste lid, sub a, van de subsidieregeling genoemde onderwerpen en het indienen van einddeclaraties.
   c. Het verlenen, vaststellen en terugvorderen van subsidies ten behoeve van derden.

3. De volgende bevoegdheden op grond van de Subsidieregeling AMIF:
   a. Het aangaan van overeenkomsten in het kader van het Fonds voor asiel, migratie en integratie.

b. Het aanvragen van projectsubsidie met betrekking tot projecten op het gebied van integratie migranten en het indienen van einddeclaraties.
c. Het verlenen, vaststellen en terugvorderen van subsidies.

4. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de artikelen 6b, 7, 8d, 9, 9a, 10, 10b, 10c, 10d, 10f, 10g, 17, 18, 18a, 44a, 47c, 53a, 54, 55, 63, 67 en 78z, van de Participatiewet.
5. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de:
   a. Re-integratieverordening Participatiewet Amsterdam met uitzondering van het vaststellen van nadere regels als bedoeld in de artikelen 1.5, 3.1, 3.4, 3.6, 3.7 en 4.5.
   b. Maatregelenverordening Participatiewet.
   c. Verordening Tegenprestatie Participatiewet Amsterdam.
   d. Verordening Wet sociale werkvoorziening.
   e. Verordening participatieraad Amsterdam.
   f. Amendement 2004/937 (motie Sargentini).
   g. Nadere regels bij de Re-integratieverordening Participatiewet.
   h. Beleidsregels Handhaving, Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2021.
   i. Verordening Inburgering Amsterdam 2013.

6. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de artikelen 20, 20a en 34, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de daarbij behorende besluiten.
7. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de artikelen 20, 20a en 34, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de daarbij behorende besluiten.
8. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de artikelen 6, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 22, 23, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40 en 41, van de Wet Inburgering 2021.
9. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de:
   a. Verordening Inburgering Amsterdam 2013;
   b. Beleidsregels Inburgering gemeente Amsterdam 2022.

10. Het uitoefenen van de bevoegdheden en het uitvoeren van de taken als bedoeld in artikel 1.13 van de Wet Kinderopvang.
11. Het uitoefenen van de bevoegdheden en het uitvoeren van de taken als bedoeld in de Wet sociale werkvoorziening, waaronder het nemen van besluiten over subsidies met uitzondering van de verrekening van de Wet sociale werkvoorziening -subsidie met andere gemeenten waar SW-werknemers wonen en met gemeenten waar Amsterdamse geïndiceerden voor sociaal werk werken.
12. Het afgeven van een verklaring dat er geen reële mogelijkheden zijn tot buitengerechtelijke schuldsanering alsmede het aangeven welke aflossings-mogelijkheden er zijn, als bedoeld in artikel 285, eerste lid onder f, van de Faillissementswet.
13. Het geven van informatie of van een verklaring betreffende het verrichten van periodieke betalingen, als bedoeld in de artikelen 475g, derde lid en 476a, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
14. Het aangaan en beëindigen van dienstbetrekkingen als bedoeld in de artikelen 1, derde lid en 2, eerste lid van de Wet sociale werkvoorziening en daarmee samenhangende rechtshandelingen als bedoeld in boek 7, titel 10 van het Burgerlijk Wetboek, in de zin van artikel 160, eerste lid, onder e van de Gemeentewet.
15. Het aangaan en beëindigen van arbeidsovereenkomsten als bedoeld in artikel 7:610 Burgerlijk Wetboek met personen uit de doelgroep van de Participatiewet en het verrichten van (andere) daaruit voortvloeiende of daarmee samenhangende (rechts)handelingen krachtens de Participatiewet, de Re-integratieverordening Participatiewet en de nadere regels Participatiewet in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
16. Het verrichten van alle rechtshandelingen voortvloeiend uit of samenhangend met de arbeidsovereenkomsten voor personen met een Wiw-dienstverband op 31 december 2003, als bedoeld in artikel 78d, tweede lid Participatiewet, in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
17. Het vormgeven van cliëntenparticipatie bij de uitvoering van de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, de Re-integratieverordening Participatiewet, de Verordening participatieraad en

de Verordening Wet sociale werkvoorziening, in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.

18. Het nemen van besluiten over geleden schade als gevolg van feitelijk handelen en genomen beschikkingen zoals kosten rechtsbijstand, wettelijke rente en gevolgschade in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
19. Het doen van aangifte van een misdrijf, als bedoeld in artikel 66 van de Participatiewet, artikel 47 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, artikel 47 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
20. Het verlenen van ondermachtiging aan notarissen en medewerkers van een notariskantoor ten behoeve van het passeren van notariële akten, in de zin van artikel 171, tweede lid, van de Gemeentewet.
21. Het afgeven van een doelgroepverklaring aan de werkgever, als bedoeld artikel 2.3 van de Wet tegemoetkomingen loondomein.
22. Het doen leggen en opheffen van conservatoir beslag in de zin van artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
23. Het uitoefenen van de bevoegdheden en het uitvoeren van de taken die in de Wet educatie en beroepsonderwijs aan het college zijn toegekend.
24. Het uitoefenen van de door de minister [voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen, als dit nergens anders staat] aan het college verleende mandaten tot het afgeven van beslissingen, en ook het uitoefenen van de door de minister verleende volmachten en machtigingen als bedoeld in artikel 5 van de Subsidieregeling IPS-trajecten voor de gemeentelijke doelgroep.

Paragraaf 3 Onderwijs, Jeugd en Zorg

1. Het nemen van besluiten over subsidies op grond van de volgende regelingen:
   a. Subsidieregeling ondersteuning mantelzorg en vrijwillige inzet;
   b. Subsidieregeling burgerschap en diversiteit;
   c. Subsidieverordening opvang en ondersteuning kwetsbare personen 2023;
   d. Subsidieregeling Amsterdamse Lerarenbeurs mbo;
   e. Subsidieregeling Scholenbeurs mbo;
   f. Subsidieregeling voorschoolse educatie en ontwikkelaanbod Amsterdam 2019;
   g. Subsidieregeling individuele voorschoolplaatsen kindercentra 2016-2017;
   h. Subsidieregeling Amsterdamse Impuls Schoolpleinen;
   i. Subsidieregeling Projectplannen MBO-agenda;
   j. Verordening kwaliteitseisen peuterspeelzalen Amsterdam 2016.
2. Het nemen van besluiten gericht op de uitvoering van de VVE-beleidskaders neergelegd in het beleidsplan “Ontwikkelingskansen voor alle Amsterdamse peuters. Beleidsplan peutergroep/vve 2016-2018”.
3. Het nemen van besluiten op grond van de Verordening huisvestingsvoorzieningen onderwijs Amsterdam 2020 met uitzondering van artikel 2.5 eerste lid aangaande de vaststelling van het Onderwijshuisvestingsprogramma.
4. De bevoegdheid op grond van artikel 15i, vijfde lid, van de Wet op het onderwijstoezicht tot het indienen van een verzoek als bedoeld in artikel 15h, tweede lid, van de Wet op het onderwijstoezicht door de inspectie.
5. Het nemen van besluiten als bedoeld artikel 2 tweede lid, van de Verordening op het lokaal onderwijsbeleid Amsterdam 2019.
6. Het nemen van alle besluiten inzake leerlingenvervoer als bedoeld in de Verordening Leerlingenvervoer Gemeente Amsterdam.
7. Het nemen van besluiten als bedoeld in de artikelen 1.46, 1.47, 1.65, eerste, tweede en vierde lid, 1.66, 1.72, van de Wet kinderopvang en voor zover van toepassing in samenhang met titel 4.4 en hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht.
8. Het toezien op naleving van de regels als bedoeld in artikel 1.61, eerste lid, van de Wet kinderopvang juncto artikel 160, eerste lid onder e, van de Gemeentewet.
9. de volgende bevoegdheden op grond van de brief van de staatssecretaris OCW d.d. 16 maart 2014, kenmerk KO/106412:
   a. Het verstrekken van een kinderopvangvoorziening of voorziening voor buitenschoolse opvang aan ouder(s) of verzorger(s) die niet in aanmerking komen voor een kinderopvangtoeslag in het kader van de Wet kinderopvang en waarvoor de GGD de voorziening sociaal medisch heeft geïndiceerd.
   b. Het bepalen van de hoogte van de ouderbijdrage aan de hand van de bij het Besluit Kinderopvangtoeslag behorende bijlage 1.

c. Het (besluiten) tot het aangaan van een plaatsingsovereenkomst met een kinderopvangvoorziening of een voorziening voor buitenschoolse opvang voor een geïndiceerd kind.
d. Het verstrekken van een ondermandaat en ondervolmacht voor de onder a tot en met c van dit lid genoemde bevoegdheden aan een bemiddelingsbedrijf voor kinderopvang.

10. Het nemen van besluiten inzake toegang tot algemene en individuele voorzieningen als bedoeld in artikel 2.3 van de Jeugdwet.
11. Het nemen van besluiten inzake een persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1. van de Jeugdwet.
12. Het vaststellen van formulieren en modellen inzake de aanvraag van een persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 3.9 van de Verordening op de Zorg voor de jeugd Amsterdam 2021.
13. Het nemen van besluiten om in bijzondere gevallen af te wijken van de nadere regels ten gunste van de jeugdige of zijn ouders als bedoeld in artikel 7.2 van de Verordening op de Zorg voor de jeugd Amsterdam 2021.
14. Het in spoedeisende gevallen nemen van besluiten tot verstrekking van een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, en de aanvraag van de cliënt in de zin van artikel 2.3.3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
15. Het nemen van besluiten op een aanvraag voor een maatwerkvoorziening in de zin van artikel 2.4 en 2.6 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015.
16. Het nemen van besluiten op een aanvraag voor een persoonsgebonden budget in de zin van artikel 2.5 en 2.6 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015.
17. Het nemen van besluiten op een aanvraag voor een financiële tegemoetkoming meerkosten in de zin van artikel 2.5a en 2.6 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015.
18. Het nemen van besluiten over een eigen bijdrage voor algemene voorzieningen in de zin van artikel 5.1.1, eerste lid, en 5.2.1 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015.
19. Het nemen van besluiten over een eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening in de zin van artikel 5.1.1, tweede lid, en 5.3.1 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015.
20. Het nemen van besluiten over het geheel of gedeeltelijk intrekken, herzien of wijzigen van een beschikking tot verlening van een voorziening in de zin van artikel 6.1 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015.
21. Het nemen van besluiten over maatregelen bij misbruik en oneigenlijk gebruik van voorzieningen in de zin van artikel 6.2 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015.
22. Het nemen van besluiten omtrent het in bijzondere gevallen ten gunste van de persoon met beperkingen afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt in de zin van artikel 9.1 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015.
23. Het vaststellen van formulieren inzake het aanvragen van voorzieningen als bedoeld in hoofdstuk 4 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015.
24. Het sluiten van een plaatsingsovereenkomst met een kinderopvangvoorziening of een voorziening voor buitenschoolse opvang voor een geïndiceerd kind in de zin van artikel 160, eerste lid onder e van de Gemeentewet.
25. Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969.
26. Het afnemen van de eed als bedoeld in artikel 16, tweede lid van de Leerplichtwet 1969 juncto artikel 160, eerste lid onder e van de Gemeentewet.
27. Het nemen van besluiten als bedoeld in de artikelen 1.46, 1.47, 1.65, eerste, tweede en vierde lid, 1.66, 1.72 van de Wet kinderopvang en voor zover van toepassing in samenhang met titel 4.4 en Hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht.
28. Het buiten rechte vertegenwoordigen van de gemeente bij het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen met de mogelijkheid (onder)gevolmachtigden aan te wijzen en met recht van substitutie ten behoeve van notarissen en medewerkers van het kantoor van de behandelend notaris in de zin van artikel 171, eerste lid, van de Gemeentewet.
29. Het nemen van besluiten inzake vervangende leerplicht, vervangende leerplicht in het laatste schooljaar, het aanwijzen van deskundigen, het verlenen van vrijstelling als bedoeld in de artikelen 3a, 3b, 7, en 15 van de Leerplichtwet 1969 en het nemen van gedoogbesluiten inzake het tijdelijk niet bezoeken van een school door een niet van leerplicht vrijgestelde leerling.
30. Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969 op grond van artikel 16, eerste lid, van de Leerplichtwet.

Paragraaf 4 Sport en Bos

1. Het nemen van besluiten over subsidie op grond van de volgende regelingen:

a. Subsidieregeling Verenigingsaccommodatie Buitensport.
b. Subsidieregeling Gehandicaptensport.

Paragraaf 5 GGD Amsterdam

1. Het aanstellen van een biologische veiligheidsfunctionaris als bedoeld in artikel 6 van de Regeling genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013.
2. Het verlenen van toestemming tot het verrichten van sectie en het verwijderen van organen ten behoeve van transplantatie als bedoeld in artikel 72 van de Wet op de lijkbezorging indien de burgemeester op grond van het bepaalde in artikel 21 van de Wet op de lijkbezorging de zorg voor het lijk op zich heeft genomen, onder de voorwaarde dat:
   - hij, alvorens toestemming te verlenen, zich ervan heeft verzekerd dat het onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid en bereikbaarheid van de in artikel 72 bedoelde personen met uiterste zorgvuldigheid is verricht;
   - is vastgesteld dat de in artikel 72 van de Wet op de lijkbezorging genoemde personen afwezig zijn dan wel binnen de voor deze beslissing beschikbare tijd niet kunnen worden bereikt;
   - de overledene geen enkel blijk van bezwaar heeft gegeven tegen sectie en/of verwijderen van zijn organen ten behoeve van transplantatie.
3. Het treffen van maatregelen ter voorkoming van verdere besmettingen als bedoeld in artikel 22a van de Wet op de lijkbezorging, met uitzondering van een besluit betreffend ede termijn waarbinnen of de wijze waarop de lijkbezorging plaats zal vinden.
4. Het opleggen van maatregelen tot het verrichten van onderzoek, bemonstering en ontsmetting van gebouwen, vervoermiddelen, goederen en waren, het vernietigen van vectoren en het geven van voorschriften in de zin van artikel 47, eerste en tweede lid, van de Wet publieke gezondheid.
5. Het opleggen van maatregelen tot toelating of onttrekking van schepen en luchtvaartuigen voor de maximale duur van 6 uur in de zin van artikel 53, eerste en tweede lid, van de Wet publieke gezondheid.
6. Het geven van opdracht of toestemming met betrekking tot het betreden of verlaten, dan wel het laden of lossen van schepen en luchtvaartuigen in de zin van artikel 53, derde lid onder a, van de Wet publieke gezondheid.
7. Het doen van een verzoek om passagiersgegevens in de zin van artikel 53, derde lid onder b, van de Wet publieke gezondheid.
8. Het geven van opdrachten in de zin van artikel 54 en 55 van de Wet publieke gezondheid.
9. Het afgeven van sanitaire certificaten in de zin van artikel 57, eerste lid, van de Wet publieke gezondheid.
10. Het doen van een verzoek om nadere medische en epidemiologische gegevens in de zin van artikel 30 van de Wet publieke gezondheid.
11. Het doen van een verzoek om een gezondheidsverklaring in de zin van artikel 51 van de Wet publieke gezondheid.
12. Het treffen van een schriftelijke regeling voor een effectieve en laagdrempelige opvang en afhandeling van hem betreffende klachten als bedoeld in artikel 13 van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg.
13. Het horen van betrokkene voorafgaand aan het nemen van een crisismaatregel in de zin van artikel 7:1, lid 3, aanhef en onder b, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.
14. Het uitvoeren van het verkennend onderzoek naar de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg, dat mogelijk moet worden verleend met verplichte zorg na een melding als bedoeld in artikel 5:2, lid 1 en lid 2, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg).
15. Het zo nodig indienen van een aanvraag als bedoeld in artikel 5:3 Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg als bedoeld in artikel 5:2, lid 3, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.
16. Het zo nodig berichten van degene die de melding heeft gedaan als bedoeld in artikel 5:2, lid 4, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.
17. Het indienen van een aanvraag voor de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging vergezeld van het verkennend onderzoek, indien degene die de melding heeft gedaan van mening is dat de noodzaak tot verplichte zorg aanwezig is en de melding is gedaan door een van de in artikel 5:2, lid 5, van deWet verplichte geestelijke gezondheidszorg opgesomde personen.

Paragraaf 6 Subsidies, Inkoop en Juridisch Bureau Sociaal

1. Het voorbereiden en het nemen van beslissingen op bezwaarschriften waarvan de primaire besluiten worden genomen door de directies behorende tot het Cluster Sociaal.
2. Het nemen van verdagingsbesluiten, besluiten tot schadevergoeding, besluiten inzake kosten rechtsbijstand, wettelijke rente en gevolgschade.

3. Besluiten dat dat de bevoegdheid tot het voorbereiden, inclusief het horen van belanghebbenden, van beslissingen op bezwaar zoals genoemd onder a wordt opgedragen aan één persoon, dan wel een bezwaarcommissie, bestaande uit meerdere leden.
4. Het uitoefenen van de bevoegdheden en het uitvoeren van taken als bedoeld in de artikelen 7, 9, 10, 17, 63, 67, 78e en 78z, van de Participatiewet.
5. Het uitoefenen van de bevoegdheden en het uitoefenen van taken als bedoeld in de:
   a. Re-integratieverordening Participatiewet Amsterdam met uitzondering van het vaststellen van nadere regels als bedoeld in de artikelen 1.5, 3.1, 3.4, 3.6, 3.7, en 4.5.
   b. Amendement 2004/937 (Gemeenteblad 2009, 937, motie Sargentini).
   c. Nadere regels Re-integratieverordening Participatiewet, hoofdstuk 4. Tijdelijke loonkostensubsidie.

6. Het nemen van besluiten over vergoeding van geleden schade als gevolg van feitelijk handelen en genomen beschikkingen door het cluster Sociaal (kosten rechtsbijstand, wettelijke rente en gevolgschade) met inachtneming van de Beleidsregels wegingsfactoren kosten bestuurlijke voorprocedure.
7. Het beslissen op ingebrekestellingen en het vaststellen van de hoogte van de dwangsom met betrekking tot de Participatiewet, , het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, de Wet kinderopvang, artikel 12 Wet sociale werkvoorziening en artikel 8 Besluit uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken, schadebesluiten, de Subsidieregelingen ESF 2021-2027, alsmede de uitvoering van het amendement 2004/937 (motie-Sargentini), subsidies op het gebied van armoedebeleid.
8. Het vaststellen van formulieren voor het indienen van een aanvraag om subsidie als bedoeld in de artikelen 5 en 14 van de Algemene subsidieverordening Amsterdam en in vergelijkbare bepalingen in overige regelingen.
9. Het verrichten van handelingen ter voorbereiding van het nemen van besluiten inzake aanvragen om subsidie.
10. Het als lead buyer nemen van gunningsbesluiten in de zin van de Aanbestedingswet 2012 in het kader van inkooptrajecten voor de aan de directeur Subsidies, Inkoop en Juridisch Bureau Sociaal door het Gemeentelijk Management Team specifiek toebedeelde inkooppakketten.
11. Het als lead buyer besluiten tot het aangaan van een gemeentebrede raamovereenkomst in de zin van artikel 160 lid 1 Gemeentewet in het kader van inkooptrajecten voor de aan de directeur Subsidies, Inkoop en Juridisch Bureau Sociaal door het Gemeentelijk Management Team specifiek toebedeelde inkooppakketten.
12. In het kader van de uitvoering van de bevoegdheid bedoeld in de onderdelen 10 en 11 van deze paragraaf het verrichten van de volgende feitelijke handelingen:
   a. Het actief of reactief vaststellen van de inkoopbehoefte van of voor de budgethouders op basis van informatie van de budgethouder of op basis van informatie uit de spendanalyse;
   b. Het initiëren en organiseren van inkooptrajecten en aanbestedingen met als doel een partij in de markt te selecteren, met welke partij de ambtelijk opdrachtgever exclusief voor dat specifiek toebedeelde inkooppakket verdere overeenkomsten moet sluiten;
   c. Het maken van werkafspraken met de budgethouders in het kader van hun opdrachtgeverschap over de uitvoering van het contractmanagement van de afgesloten contracten;
   d. Het monitoren van de inkoopvolumes van de aan de lead buyer toegewezen inkooppakketten en het rapporteren daarover aan de budgethouders en aan de gemeentesecretaris.

Paragraaf 7 Stedelijk directeur Cluster Sociaal

1. Het indienen van de door het college vastgestelde verantwoordingsverslagen over de uitvoering van de Participatiewet in de zin van artikel 77 van de Participatiewet.
2. Het indienen van een verzoek om een aanvullende uitkering inkomensdeel in de zin van artikel 74 van de Participatiewet.
3. Het desgevraagd aan de minister verstrekken van de inlichtingen die hij nodig heeft voor het toezicht, de statistiek, de informatievoorziening en de beleidsvorming met betrekking tot de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
4. Het indienen van verantwoordingsverslagen over de uitvoering van de overige wetten die binnen het cluster Sociaal worden uitgevoerd.
5. De bevoegdheden genoemd in de leden 1 tot en met 4 van deze paragraaf blijven voorbehouden aan de Stedelijk Directeur Cluster Sociaal.

Bijlage 3: Mandaatverlening van het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester en ondermandaatverlening van de gemeentesecretaris aan directeuren en de functionaris Gegevensbescherming

Hoofdstuk 1 Bestuur en Organisatie

Paragraaf 1 Juridische Zaken

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de directeur Juridische Zaken voor de bevoegdheden genoemd in deze paragraaf, alsmede de in artikel 3 lid 1 van dit besluit en in bijlage 2, hoofdstuk 0 genoemde bevoegdheden voor zover het gaat om aangelegenheden die de directie betreffen met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden.

1. Het nemen van besluiten om namens de gemeente en het college rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten in de zin van artikel 160, eerste lid, onder f, van de Gemeentewet.
2. Het nemen van alle conservatoire maatregelen en doen wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht en bezit in de zin van artikel 160, derde lid, van de Gemeentewet.
3. Het leggen van beslag, bedoeld in artikel 160, derde lid, van de Gemeentewet.
4. Het verlenen van machtigingen om de gemeente in rechte te vertegenwoordigen in de zin van artikel 171, tweede lid van de Gemeentewet.
5. Het lead buyership met betrekking tot de inzet van advocaten en andere juridische dienstverleners (met uitzondering van de inhuur van juridisch personeel), voor wat betreft het nemen van het de gunningsbesluiten en het besluit tot aangaan van een gemeentebrede raamovereenkomst in de zin artikel 160, eerste lid, onderdeel d van de Gemeentewet, waarbij:
   - de volgende feitelijke handelingen worden verricht door de directeur Financiën en Inkoop:
     a. het actief of reactief vaststellen van de inkoopbehoefte van of voor de budgethouders op basis van informatie van de budgethouder of op basis van informatie uit de spendanalyse;
     b. het initiëren en organiseren van inkooptrajecten en aanbestedingen met als doel een partij in de markt te selecteren, met welke partij de ambtelijk opdrachtgever exclusief voor dat specifiek toebedeelde inkooppakket verdere overeenkomsten moet sluiten;
     c. het maken van werkafspraken met de budgethouders in het kader van hun opdrachtgeverschap over de uitvoering van het contractmanagement van de afgesloten contracten;
     d. het monitoren van de inkoopvolumes van de aan de lead buyer toegewezen inkooppakketten en het rapporteren daarover aan de budgethouders en aan de gemeentesecretaris; en
   - uitvragen onder de door de directeur Juridische Zaken gesloten gemeentebrede raamovereenkomst alsmede de uitvraag voor advocaten en andere juridische dienstverleners (met uitzondering van de inhuur van juridisch personeel) via het Juridische Loket worden aangemeld, en
   - de directeur Juridische Zaken met de ambtelijk opdrachtgever afspraken maakt hoe en in welke mate in de juridische dienstverlening wordt voorzien.
6. Het nemen van beslissingen op bezwaar inzake bevoegdheden van het college, complementair aan de bevoegdheid van individuele functionarissen, met uitzondering van het nemen van beslissingen:
   a. waarvan in de voorbereiding bekend is geworden dat het organisatieonderdeel dat het primaire besluit heeft voorbereid, het oneens is met die beslissing in de zin van artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht.
   b. op bezwaren die de gemeentesecretaris betreffen.
   c. op bezwaren van ambtenaren werkzaam bij de Rekenkamer en de gemeentelijke Ombudsman tegen primaire rechtspositionele besluiten van de directeur Rekenkamer of de gemeentelijke Ombudsman.
7. Het toetsen van de beslissingen op bezwaar die onder verantwoordelijkheid van andere functionarissen worden voorbereid en die ter besluitvorming aan het college of de burgemeester worden voorgelegd omdat sprake is van een politiek of bestuurlijk gevoelig onderwerp in de zin van artikel 4 van dit besluit.
8. Het geven van instructies indien er tegen een besluit bezwaar, beroep of hoger beroep wordt ingesteld in de zin van artikel 8:1, artikel 8:104, tweede lid en artikel 8:110, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht.
9. Het nemen van besluiten om tegen een besluit van een bestuursorgaan bezwaar te maken, een beslissing op bezwaar van een bestuursorgaan beroep in te stellen, een uitspraak van de bestuursrechter hoger beroep, of incidenteel hoger beroep in te stellen en het indienen van een verzoek

om een voorlopige voorziening te treffen in de zin van artikel 7:1, eerste lid, artikel 8:1, artikel 8:104, eerste lid, en artikel 8:110, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

10. Het verlenen van machtigingen om het college en de burgemeester te vertegenwoordigen en bij te staan in bestuursrechtelijke procedures in de zin van artikel 8:23, eerste lid en artikel 8:24, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
11. Het geven van algemene instructies over de samenstelling van de bezwaarschriftencommissies van het college.
12. Het opdragen van de advisering in een incidenteel geval of een categorie aan een bezwaarschriftencommissie van het college die uit één persoon bestaat.
13. Het opdragen van de advisering in een incidenteel geval aan een bezwaarschriftencommissie van het college die uit één of meer externe leden bestaat.
14. Het geven van instructies over de wijze waarop beslissingen op bezwaar worden voorbereid en genomen.
15. Het nemen van een beslissing naar aanleiding van het advies van de geschillencommissie in de zin van artikel 11.5 Cao Gemeenten en artikel 11.5 jo. bijlage 1 Cao Amsterdam.
16. Te besluiten of in voorkomende gevallen toestemming kan worden gegeven voor incidentele respectievelijk structurele verstrekking van politiegegevens aan derden (artikel 19 en 20 van de Wet politiegegevens).
17. Het besluiten de Europese Commissie in kennis te stellen van het toekennen van steun aan projecten zoals voorgeschreven door artikel 11 van Verordening (EU) 651/2014 (PbEU 2014, L 187/1, 'Algemene groepsvrijstellingsverordening') alsmede het feitelijk uitvoeren van de kennisgeving en de daaraan verbonden publicatieverplichting zoals neergelegd in artikel 9 van de Algemene groepsvrijstellingsverordening en het verrichten van alle overige administratieve verplichtingen die zijn verbonden aan de kennisgeving.
18. Het besluiten tot het melden bij de Europese Commissie van een voornemen tot het invoeren van een steunmaatregel als bedoeld in artikel 108 lid 3 van het Verdrag Betreffende de Werking van de EU en artikel 2 van Verordening (EU) 2015/1589 (PbEU 2015, L 248/9, 'Procedureverordening') alsmede het – met inachtneming van Verordening (EG) 794/2004 (zoals laatst gewijzigd bij Verordening (EU) 2015/1589, PbEU 2015, L325/1, 'Implementatieverordening) – feitelijk uitvoeren van de melding en het verrichten van alle overige administratieve verplichtingen die zijn verbonden aan de melding.
19. Het besluiten tot het rapporteren over de uitvoering van een door het college of de raad aangewezen Dienst van Algemeen Belang ('DAEB') zoals voorgeschreven door artikel 8 en artikel 9 van Besluit 2012/21/EU (PbEU 20012, L 7/3, 'DAEB Vrijstellingsbesluit') alsmede het feitelijk uitvoeren van de rapportageverplichting en het verrichten van alle overige administratieve verplichtingen die zijn verbonden aan het aanwijzen van een DAEB.
20. Het besluiten tot het notificeren van Amsterdamse regelgeving aan de Europese Commissie zoals voorgeschreven door artikel 15 en artikel 16 jo. 39, vijfde lid, van Richtlijn 2006/123/EG (PbEU 2006, L 376/36, 'Dienstenrichtlijn') alsmede het feitelijk uitvoeren van de notificatie en het verrichten van alle overige administratieve verplichtingen die zijn verbonden aan de notificatie.

Paragraaf 2 Openbare Orde en Veiligheid

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de directeur Openbare Orde en Veiligheid voor de volgende bevoegdheid, alsmede de in artikel 3 lid 1 van dit besluit en in bijlage 2, hoofdstuk 0 genoemde bevoegdheden voor zover het gaat om aangelegenheden die de directie betreffen met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden:

Te besluiten of in voorkomende gevallen toestemming kan worden gegeven voor incidentele respectievelijk structurele verstrekking van politiegegevens aan derden in de zin van artikel 19 en 20 van de Wet politiegegevens.

Paragraaf 3 Middelen en Control

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de directeur Middelen en Control voor de in artikel 3 lid 1 van dit besluit en in bijlage 2, hoofdstuk 0 genoemde bevoegdheden voor zover het gaat om aangelegenheden die de directie betreffen met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden.

Paragraaf 4 Bestuurs- en managementadvisering

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de directeur Bestuurs- en managementadvisering voor de in artikel 3 lid 1 van dit besluit en in bijlage 2, hoofdstuk 0 genoemde bevoegdheden voor zover het gaat om aangelegenheden die de directie betreffen met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden.

Paragraaf 5 Bureau integriteit

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan het Hoofd Bureau Integriteit voor de in artikel 3 lid 1 van dit besluit en in bijlage 2, hoofdstuk 0 genoemde bevoegdheden voor zover het gaat om aange-

legenheden die het bureau betreffen met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden.

Hoofdstuk 2 Functionaris Gegevensbescherming

De gemeentesecretaris verleent ondermandaat aan de Functionaris Gegevensbescherming voor de bevoegdheden en feitelijke handelingen die verband houden met de melding van een inbreuk in verband met persoonsgegevens aan de toezichthoudende autoriteit op grond van artikel 33 Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Bijlage 4: Ondermandaatverlening van de stedelijke directeuren aan directeuren van het eigen cluster

Hoofdstuk 1 Cluster Digitalisering, Informatie en Innovatie

De Stedelijk Directeur Digitalisering, Informatie en Innovatie verleent ondermandaat aan:

1. de directeur Stadsarchief voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 1, paragraaf 1 van dit mandaatbesluit.
2. de directeur Data voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 1, paragraaf 2 van dit mandaatbesluit.
3. alle directeuren uit het cluster voor de bevoegdheden genoemd in artikel 3 lid 1 van dit besluit alsmede in bijlage 2, hoofdstuk 0, voor zover het gaat om aangelegenheden die de directie betreffen en met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden.

Hoofdstuk 2 Cluster Gebiedsgericht werken en Stadsbeheer

De Stedelijk Directeur Gebiedsgericht werken en Stadsbeheer verleent ondermandaat aan:

1. de directeur Stadswerken voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 2, paragraaf 1 van dit mandaatbesluit.
2. de directeur Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte voor de bevoegdheden genoemd in Bijlage 2, hoofdstuk 2, paragraaf 2 van dit mandaatbesluit.
3. de directeur Dienstverlening voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 2, paragraaf 3, van dit mandaatbesluit.
4. de directeur Belastingen voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 2, paragraaf 4 van dit mandaatbesluit.
5. alle directeuren uit het cluster voor de bevoegdheden genoemd in artikel 3 lid 1 van dit besluit alsmede in bijlage 2, hoofdstuk 0, voor zover het gaat om aangelegenheden die de directie betreffen en met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden.

Hoofdstuk 3 Cluster Bedrijfsvoering

De Stedelijk Directeur Bedrijfsvoering verleent ondermandaat aan:

1. de directeur Personeel en Organisatie voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 3, paragraaf 1, van dit mandaatbesluit.
2. de directeur Financiën en Inkoop voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 3, paragraaf 2 van dit mandaatbesluit.
3. alle directeuren uit het cluster voor de bevoegdheden genoemd in artikel 3 lid 1 van dit besluit alsmede in bijlage 2, hoofdstuk 0, voor zover het gaat om aangelegenheden die de directie betreffen en met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden.

Hoofdstuk 4 Cluster Ruimte en Economie

De Stedelijk Directeur Ruimte en Economie verleent ondermandaat aan:

1. de directeur Economische Zaken en Cultuur voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 1 van dit mandaatbesluit.
2. de directeur Ruimte en Duurzaamheid voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 2, van dit mandaatbesluit.
3. de directeur Grond en Ontwikkeling voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 3, van dit mandaatbesluit.
4. de directeur Verkeer en Openbare Ruimte voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 4 van dit mandaatbesluit.
5. de directeur Zuidas voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 5, van dit mandaatbesluit.
6. de directeur Ingenieursbureau voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 6, van dit mandaatbesluit.
7. de directeur Gemeentelijk Vastgoed voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 7, van dit mandaatbesluit.
8. de directeur Parkeren voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 8, van dit mandaatbesluit.
9. de directeur Wonen voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 9, van dit mandaatbesluit.
10. de directeur Bijzondere Projecten voor de bevoegdheden genoemd in artikel 3 lid 1 van dit besluit alsmede in bijlage 2, hoofdstuk 4, paragraaf 10, van dit mandaatbesluit.
11. alle directeuren uit het cluster voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 0, voor zover het gaat om aangelegenheden die de directie betreffen en met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden.

Hoofdstuk 5 Cluster Sociaal

De Stedelijk Directeur Sociaal verleent ondermandaat aan

1. de directeur Inkomen voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 5, paragraaf 1, van dit mandaatbesluit.
2. de directeur Werk en Participatie voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 5, paragraaf 2, van dit mandaatbesluit.
3. de directeur Onderwijs, Jeugd en Zorg voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 5, paragraaf 3, van dit mandaatbesluit.
4. de directeur Sport en Bos voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 5, paragraaf 4, van dit mandaatbesluit.
5. de directeur GGD Amsterdam voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 5, paragraaf 5 van dit mandaatbesluit.
6. de directeur Subsidies, Inkoop en Juridisch Bureau Sociaal voor de bevoegdheden genoemd in bijlage 2, hoofdstuk 5, paragraaf 6, van dit mandaatbesluit.
7. alle directeuren uit het cluster voor de bevoegdheden genoemd in artikel 3 lid 1 van dit besluit alsmede in bijlage 2, hoofdstuk 0, voor zover het gaat om aangelegenheden die de directie betreffen en met uitzondering van die bevoegdheden die aan de gemeentesecretaris blijven voorbehouden.

Bijlage 5 Ondermandaat

1. De directeuren verlenen aan de afdelingshoofden en teamleiders van hun directie de bevoegdheid in ondermandaat om overeenkomstig het bepaalde in de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023 besluiten te nemen om privaatrechtelijke overeenkomsten aan te gaan.
2. De directeuren verlenen aan de teamleider van hun directie de in de onderstaande tabel ondermandaat teamleiders vermelde arbeidsrechtelijke bevoegdheden.

Tabel ondermandaat teamleiders

Nr.	Categorie	Declaratiesoort	Grondslag
1.	Declaratie BABS	Andere bedrijfsactiviteiten	H19 Personeelshandboek, artikel 19.6
2.	Declaratie BABS	Toeslag onregelmatige uren	H19, Personeelshandboek , artikel 19.5
3.	Declaratie BABS	Voltrekken huwelijk gratis/budget/eenvoudig	H19 Cao Amsterdam, artikel 19.4
4.	Declaratie BABS	Voltrekken huwelijk regulier	H19 Cao Amsterdam, artikel 19.4
5.	Declaratie BABS	Onkostenvergoeding BABS	H19 Cao Amsterdam, artikel 19.7
6.	Documenten	Document VOG	H2 Cao Amsterdam, artikel 2.11 Verklaring omtrent gedrag
7.	Documenten	Vergoeding groot rijbewijs	Bedrijfsvoeringkosten ogv budgethoudersregeling
8.	Documenten	Vergoeding inschrijving beroepenregister	Bedrijfsvoeringkosten o.g.v. de budgethoudersregeling
9.	Eten & drinken	Ontbijt - Binnenland	Cao Amsterdam, artikel 3.21.3, tegemoetkoming binnenlandse dienstreis.
10.	Eten & drinken	Lunch - Binnenland	Cao Amsterdam, artikel 3.21.3, tegemoetkoming binnenlandse dienstreis.
11.	Eten & drinken	Diner - Binnenland	Cao Amsterdam, artikel 3.21.3, tegemoetkoming binnenlandse dienstreis.
12.	Eten & drinken	Ontbijt - Buitenland	Cao Amsterdam, artikel 3.21.4, tegemoetkoming buitenlandse dienstreis.
13.	Eten & drinken	Lunch - Buitenland	Cao Amsterdam, artikel 3.21.4, tegemoetkoming buitenlandse dienstreis.
14.	Eten & drinken	Diner - Buitenland	Cao Amsterdam, artikel 3.21.4, tegemoetkoming buitenlandse dienstreis.
15.	Eten & drinken	Maaltijd bij overwerk	Cao Amsterdam, artikel 11.7.3 Tegemoetkoming maaltijd bij overwerk
16.	Eten & drinken	Consumptie (Medewerker Buitendienst)	Cao Amsterdam, artikel 11.7.2 Tegemoetkoming consumpties
17.	Eten & drinken	Traktaties op de afdeling	Decentraal personeelsbeleid
18.	Overig	Geschenken & attenties	Personeelsbeleid, Protocol Lief en Leed
19.	Overig	Materiele schade	artikel 7:658 Burgerlijk Wetboek
20.	Overig	Representatiekosten	Bedrijfsvoeringskosten ogv budgethoudersregeling
21.	Overig	Intermediaire kosten	Bedrijfsvoeringkosten ogv budgethoudersregeling
22.	Overwerk & urendeclaratie	Overschrijding arbeidsduur per jaar	Cao Amsterdam, artikel 5.4, lid 8
23.	Overwerk & urendeclaratie	Buitendagvenstertoelage (schaal 1 t/m 10a)	Cao Amsterdam, artikel 3.12
24.	Overwerk & urendeclaratie	Extra werken binnen dagvenster	Cao Amsterdam,artikel 5.4, lid 11
25.	Overwerk & urendeclaratie	Urendeclaratie oproepkracht	Cao Gemeenten, artikel 2.4
26.	Overwerk & urendeclaratie	Overwerkvergoeding (schaal 1 t/m 10a)	Cao Gemeenten, artikel 3.19

27.	Reizen	Kilometer vergoeding (dienstreis)	Cao Amsterdam, artikel 3.21. 3.22.4 A'damse regeling horende bij hoofdstuk 19 arbeidsvoorwaarden buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand, artikel xx reiskostenvergoeding
28.	Reizen	Kilometer vergoeding (woon-werk)	CAO Gemeenten, artikel 2.4.
29.	Reizen	Parkeerkosten	Cao Amsterdam, artikel 3.21.1,3.21.2 en 3.22.4
30.	Reizen	Taxikosten	A'damse regeling horende bij CAO Gemeenten, artikel 3.21.1, respectievelijk 3.22.4
31.	Reizen	Openbaar Vervoer	A'damse regeling horende bij CAO Gemeenten, artikel 3.21, respectievelijk 3.22.4
32.	Reizen	Belastingvoordeel reiskosten	Cao Amsterdam, hoofdstuk 4
33.	Studie & cursussen	Studiekosten	Cao Amsterdam, artikel 8.9.3
34.	Studie & cursussen	Congres- of cursuskosten	Cao Amsterdam, artikel 8.9.3
35.	Verblijfskosten & activiteiten	Overnachting dienstreis - Binnenland	Cao Amsterdam, artikel 3.21.4, tegemoetkoming buitenlandse dienstreis.
36.	Verblijfskosten & activiteiten	Overnachting dienstreis - Buitenland	Cao Amsterdam, artikel 3.21.4, tegemoetkoming buitenlandse dienstreis.
37.	Verblijfskosten & activiteiten	Afdelings- of projectactiviteiten interne locatie	Bedrijfsvoeringskosten ogv budgethoudersregeling
38.	Verblijfskosten & activiteiten	Afdelings- of projectactiviteiten externe locatie	Bedrijfsvoeringskosten ogv budgethoudersregeling
39.	Ziektekosten, vaccinatie en Arbo	Vaccinatie buitenlandse dienstreis	Cao Amsterdam, artikel 3.21.4, tegemoetkoming buitenlandse dienstreis.
40.	Ziektekosten, vaccinatie en Arbo	Beeldschermbril	Personeelsbeleid, Protocol beeldschermbril
41.	Ziektekosten, vaccinatie en Arbo	Medische kosten vanwege werk	Cao Gemeenten, artikel 7.3, lid 6
42.	Ziektekosten, vaccinatie en Arbo	Vergoeding hoge ziektekosten	Cao Amsterdam, artikel 3.27.2 – Regeling hoge ziektekosten

Toelichting

Algemene toelichting

Dit Algemeen mandaatbesluit Amsterdam (hierna: het Mandaatbesluit) vervangt het Bevoegdhedenbesluit ambtelijke organisatie Amsterdam (hierna: Bevoegdhedenbesluit) uit 2015. De organisatie is sindsdien fors doorontwikkeld en verschillende wetswijzigingen hebben plaatsgevonden, welke aanleiding waren voor een modernisering en actualisatie.

Wat betreft de ontwikkeling van de organisatie brengt het Stedelijk directeuren van de clusters worden vanuit hun rol c.q. positie geacht te sturen en te verantwoorden op integraliteit binnen het cluster, op realisatie van collegedoelen en beleidsvoornemens, financiën en personeel. In het Amsterdamse sturingsmodel hadden stedelijk directeuren daar wel de verantwoordelijkheid voor gekregen, maar niet de bevoegdheden. Het huidige Bevoegdhedenbesluit mandateerde collegeverantwoordelijkheden ofwel naar de gemeentesecretaris (die deze ondermandateert aan directeuren) of rechtstreeks via het college naar directeuren. De stedelijk directeuren hadden in het Bevoegdhedenbesluit hierin geen mandaat.

Het Mandaatbesluit voert een getrapt stelsel van bevoegdheidsverdeling in, waarbij de verdeling van mandaten vastgesteld wordt door de gemeentesecretaris. De korte inhoudelijke sturingslijnen tussen portefeuillehouders en directeuren binnen de clusters blijven nadrukkelijk in stand. De aanpassingen zijn immers niet bedoeld om onnodige bureaucratie of een vertraging in de handelingssnelheid te organiseren. De gemeentesecretaris mandateert de bevoegdheden waarvan uitvoering bij clusters ligt aan de stedelijk directeuren, m.u.v. de expliciet aan de gemeentesecretaris voorbehouden bevoegdheden

(genoemd in bijlage 1) en de bevoegdheden die door de gemeentesecretaris rechtstreeks ondergemandateerd zijn aan specifieke functionarissen (bijlage 3). Via ondermandaat verlenen de stedelijk directeuren de hiervoor genoemde bevoegdheden aan de directeuren binnen hun cluster (bijlage 4).

Het Bevoegdhedenbesluit mandateerde collegeverantwoordelijkheden ofwel naar de gemeentesecretaris (die deze ondermandateerde aan directeuren) of rechtstreeks via het college naar directeuren. De stedelijk directeuren hadden onder het Bevoegdhedenbesluit hierin geen mandaat. Stedelijk directeuren worden echter vanuit hun rol c.q. positie wel geacht te sturen en te verantwoorden op integraliteit binnen het cluster, op realisatie van collegedoelen en beleidsvoornemens, financiën en personeel. Het Mandaatbesluit brengt hier verandering in door hen de nodige bevoegdheden in ondermandaat te verlenen.

In het Mandaatbesluit mandateren het college en de burgemeester bevoegdheden aan de gemeentesecretaris. De gemeentesecretaris verleent ondermandaat voor bevoegdheden aan de stedelijk directeuren en zij op hun beurt aan de directeuren. Het bevat zowel algemene mandaten voor bevoegdheden waarover al deze functionarissen moeten beschikken, als specifieke mandaten aan bepaalde functionarissen. Bij mandaat gaat het om de bevoegdheid om namens het bestuursorgaan besluiten te nemen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 10:1 Algemene wet bestuursrecht). Een besluit is volgens de Algemene wet bestuursrecht een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan die een publiekrechtelijke rechtshandeling inhoudt. Door het nemen van een besluit (in de zin van de Algemene wet bestuursrecht) verandert er iets in de verhouding tussen het bestuursorgaan en één of meer anderen, ook wel belanghebbenden genoemd. Met mandaat kan dus een andere functionaris, bijvoorbeeld de gemeentesecretaris of de directeur namens het bestuursorgaan besluiten. Een door de gemandateerde genomen besluit geldt dan als een besluit van het bestuursorgaan (college of burgemeester). Met dit Mandaatbesluit verlenen de bestuursorganen naast mandaat ook privaatrechtelijke volmacht tot het verrichten van handelingen die geen besluiten zijn in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en machtigingen tot het verrichten van feitelijke handelingen, die ook geen privaatrechtelijke rechtshandelingen zijn. Voor de uitoefening van een feitelijke handeling geldt ook dat deze wordt uitgeoefend namens het college of de burgemeester. De bestuursorganen blijven tegelijkertijd bevoegd om de gemandateerde bevoegdheden zelf uit te oefenen (artikel 10:7 Algemene wet bestuursrecht).

Mandaat en budgethouderschap
De gemeenteraad stelt budgetten beschikbaar door de begroting vast te stellen (budgetrecht artikel 191 Gemeentewet). Het college voert de begroting uit (taak van college op grond van artikel 160 Gemeentewet). In de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023 is geregeld welke functionaris op welke wijze over bepaalde budgetten kan beschikken. Om budgetten te kunnen aanwenden is het nodig dat bepaalde bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke of feitelijke handelingen worden verricht. Er moet bijvoorbeeld een overeenkomst met een leverancier worden gesloten. Het is belangrijk om te beseffen dat de budgethouder niet automatisch op grond van zijn budgethouderschap de nodige bijbehorende handelingen mag verrichten, maar hiervoor aparte mandaten, volmachten en machtigingen nodig heeft van het ter zake bevoegde bestuursorgaan. Bovendien dient te worden opgemerkt dat financiële bevoegdheden los staan van datgene wat in het Mandaatbesluit wordt geregeld. Daarop is de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023 van toepassing.

Opbouw van het besluit
Het Mandaatbesluit bestaat uit artikelen en meerdere bijlagen. De structuur is als volgt:

- In het besluit zijn algemene regels gegeven omtrent mandaat en is de hoofdstructuur van de mandatering vastgelegd, namelijk een getrapt stelsel van bevoegdheidsverdeling, waarbij de verdeling van mandaten vastgesteld wordt door de gemeentesecretaris. De gemeentesecretaris ondermandateert de bevoegdheden waarvan uitvoering bij clusters ligt aan de stedelijk directeuren, met uitzondering van de expliciet aan de gemeentesecretaris voorbehouden bevoegdheden (genoemd in bijlage 1) en de bevoegdheden die door de gemeentesecretaris rechtstreeks ondergemandateerd zijn aan specifieke functionarissen. Via ondermandaat verlenen de stedelijk directeuren de hiervoor genoemde bevoegdheden aan de directeuren binnen hun cluster.
- Bijlage 1 bevat een opsomming van de bevoegdheden die worden gemandateerd aan de gemeentesecretaris.
- Bijlage 2 bevat een opsomming van de bevoegdheden die door de gemeentesecretaris worden ondergemandateerd aan de stedelijk directeuren.
- Bijlage 3 bevat een opsomming van de bevoegdheden die door de gemeentesecretaris worden ondergemandateerd aan directeuren en de functionaris gegevensbescherming.
- Bijlage 4 bevat een opsomming van de bevoegdheden die door de stedelijke directeuren worden ondergemandateerd aan de directeuren in hun clusters.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

Bepaald is dat waar in het besluit wordt gesproken over "mandaat" daaronder ook volmacht en machtiging wordt verstaan. Daarvoor gelden dus ook de bepalingen in dit besluit.
Mandaat, volmacht en machtiging zijn vergelijkbare rechtsfiguren, waarbij centraal staat dat een ander bevoegdheden kan uitoefenen namens en onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan of de gemeente Amsterdam. Bij mandaat gaat het om de bevoegdheid om namens het bestuursorgaan besluiten te nemen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 10:1 Algemene wet bestuursrecht), bij volmacht om het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen en bij een machtiging om het verrichten van feitelijke handelingen (die geen besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en geen privaatrechtelijke rechtshandelingen zijn). In artikel 10:12 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat de in afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht, opgenomen voorschriften over mandaat, ook van toepassing zijn op volmacht en machtiging. Wie (beslissings)mandaat heeft, ondertekent het besluit dat hij neemt ook. Het ondertekenen is dus altijd in het mandaat inbegrepen.

Artikel 3 tot en met 5
In dit en de volgende twee artikelen wordt het getrapte stelsel van ambtelijke bevoegdhedenverdeling geregeld. Als er sprake is van nieuwe bevoegdheden die het college en/of de burgemeester wil mandateren, dienen deze eerst door het college aan de gemeentesecretaris gemandateerd te worden en vervolgens door de gemeentesecretaris in ondermandaat verleend.

Artikel 6
Met dit artikel wordt het mogelijk om van de bevoegdheid die bij of krachtens dit besluit zijn verleend, ondermandaat te verlenen, sub a Binnen het eigen organisatieonderdeel, sub b functionarissen die niet werkzaam zijn voor het eigen organisatieonderdeel. In de praktijk blijkt behoefte om aan functionarissen die niet werkzaam zijn voor het eigen organisatieonderdeel mandaat te kunnen verlenen om overeenkomsten te kunnen aangaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als een medewerker van PMB of het IBA voor de directie Grond en Ontwikkeling een project uitvoert. Deze medewerkers worden aangesteld als projectleider of projectmanager. Van hen wordt verwacht dat ze overeenkomsten aangaan met derden om zodoende het project of het programma uit te voeren. Sub b maakt het mogelijk om de specifieke bevoegdheid om te besluiten overeenkomsten aan te gaan, aan een functionaris die niet werkt voor het eigen organisatieonderdeel mandaat te verlenen.

De Budgethoudersregeling Amsterdam 2023 maakt reeds mogelijk dat deze functionarissen worden aangesteld als budgethouder. Deze functionarissen worden op verzoek van de hoofdbudgethouder (de directeur) door de gemeentesecretaris aangewezen als deelbudgethouder. De aanwijzing vindt plaats op functie en niet op naam van de betrokken medewerker. Het Mandaatbesluit voorziet erin dat voor het besluiten tot het aangaan van privaatrechtelijk rechtshandelingen (en alleen voor deze specifieke bevoegdheid) door een directeur een mandaat kan worden verleend. De functionaris moet, om rechtsgeldig overeenkomsten te kunnen aangaan, op grond van artikel 7 van de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023 door de gemeentesecretaris zijn aangewezen als deelbudgethouder (bijvoorbeeld als projectleider, projectmanager of andere functies die daarvoor in aanmerking komen) in de zin van de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023 en dient daarbij te beschikken over een mandaat van de directeur die de (budgettaire) eindverantwoordelijkheid draagt voor het programma of project. De directeur stelt de directie Financiën en Inkoop in kennis van de aanwijzing van een functionaris als projectleider, programmaleider of programmadirecteur.

Mandaat aan niet ondergeschikten van buiten de gemeentelijke organisatie is niet toegestaan. Dergelijke besluiten moeten worden voorgelegd aan het college, tenzij de bevoegdheid is opgenomen in bijlage 4.

In het Mandaatbesluit zijn (algemene) bepalingen opgenomen die in beginsel alle gemandateerden/gevolmachtigden in acht dienen te nemen. De bijlagen verwijzen - in voorkomende gevallen - naar het (ook) van toepassing zijnde wettelijke kader en de eventueel bij de uitoefening van de overgedragen bevoegdheid nog in acht te nemen randvoorwaarden, zoals bijvoorbeeld dat het genomen besluit of de verrichte handeling past binnen het bestaande beleid en binnen de wettelijke en gemeentelijke regels, het daartoe beschikbaar gestelde budget, het werkterrein van het betreffende organisatieonderdeel, voor zover van toepassing voorafgegaan wordt door een positief advies van een externe instantie, overeenstemming tussen de bij het besluit of de handeling betrokken afdelingen, het zich, voor zover het rechtspositionele bevoegdheden betreft, richt op het organisatieonderdeel waar de functionaris hiërarchisch leidinggevende van is, en voor wat betreft de rechtspositionele bevoegdheden van de stedelijk directeur jegens de directeuren binnen zijn cluster, op die directeuren.
Voor zover het in mandaat genomen besluit een rechtshandeling betreft met financiële gevolgen is de gemandateerde aangewezen als budgethouder bij of krachtens de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023, overstijgt de waarde van de rechtshandeling niet het bedrag dat in het algemeen voor de betreffende functie of in het bijzonder voor de betreffende functionaris is vastgesteld bij of krachtens de Budgethoudersregeling Amsterdam 2023, geldt bij ondermandaat voor het besluiten tot het aangaan verrichten van een privaatrechtelijke rechtshandeling voorts dat er slechts bevoegdheid bestaat wanneer

voor de bewuste categorie overheidsopdrachten een daartoe aangewezen lead buyer een marktpartij heeft geselecteerd conform de aan de lead buyer toebedeelde taken.

Artikel 7
Het gaat hier om ondertekeningsmandaat. Een bestuursorgaan hoeft niet altijd zelf te tekenen, maar kan op grond van artikel 10:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht bepalen dat namens hem wordt ondertekend.

Artikel 9
Deze bepaling maakt duidelijk welk orgaan dan wel welke functionaris bevoegd is om welke bijlage te wijzigen. Het doel is met name om het college niet onnodig te belasten met relatief onbelangrijke wijzigingen in de gemandateerde bevoegdheden. Als het Mandaatbesluit zelf gewijzigd moet worden of er nieuwe bevoegdheden gemandateerd moeten worden geschiedt dit door een collegebesluit. De directie Juridische Zaken van B&O is aangewezen voor het voorbereiden van een wijziging van het Mandaatbesluit.

Artikel 10
Met dit artikel wordt het Bevoegdhedenbesluit ambtelijke organisatie Amsterdam ingetrokken. Het betreft hier dus niet de mandaatbesluiten van de dagelijks besturen en de voorzitters van de bestuurscommissies van de stadsdelen en het stadsgebied aan stadsdeeldirecteuren en andere functionarissen en ook niet de mandaatbesluiten aan externe organisaties (zoals Haven, Omgevingsdienst of Waternet) of binnengemeentelijke niet-ondergeschikten van het college (zoals de directeur Rekenkamer, de Ombudsman of de directeur ACAM). De bestaande bevoegdhedentoebedeling voor deze functionarissen blijft bestaan en voor zover daar aanleiding toe bestaat, worden aparte besluiten voorbereid in lijn met het Mandaatbesluit.
Deze bepaling maakt dat bevoegdheden die per abuis niet in dit bevoegdhedenbesluit zijn opgenomen alsnog op grond van het oude Bevoegdhedenbesluit wordt gemandateerd. Het mandaat wordt dan geacht aan de meest voor de hand liggende functionaris te zijn verleend.

Verzonden: 10/17/2024 3:30:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben weidevogelbeschermer in de Mijzenpolder samen met 2 anderen. Ik ben opgeleid bij stichting lanschschap noordholland en sindsdien met heel veel plezier als vrijwilliger actief in de Mijzen.

Er is een prachtig plasdrasgebied aangelegd in het westelijk deel waar grutto's, kievitten, tureluur, scholeksters broeden. Net als visdiefjes op de aangelegde plateautjes. Maar in de hele Mijzen kan je grutto's met jongen zien. Een unieke grutto, nl een vrijwel witte, die de Witte van de Mijze wordt genoemd komt hier al meer dan 10 jaar.

In het oostelijk deel is er de molenplas, waar letterlijk honderden wulpen overnachten en in het voorjaar honderden grutto's. Ik ben geen sovonteller maar ik weet dat alles in de Mijze vastgelegd is in het sovon account van Fabritius, bioloog en ecoloog en ex-SBB.

Daar kan je ook vinden dat de Mijzen 1 van de zeer spaarzame overwinteringsgebieden is van de Kleine zwaan (uit siberie).Afgelopen winter wel 60, incl eerstejaarsjongen.

Wat de Mijzen zo bijzonder en aantrekkelijk maakt is dat het 1 van de alleroudste polders van Noordholland is. De enige met een hoog waterpeil! Ook zeer bijzonder is dat de Mijzen niet verkloot is door ruilverkaveling ed en er dus natuurlijk kronkelende sloten zijn. Dit is niet alleen prachtig om te zien maar maakt het ook tot een zeer aantrekkelijk vogelgebied.

Helaas is de polder klein en zie ik dat het in veel stukken niet genoemd wordt ondanks de unieke natuurhistorische waarde.

Veel weidevogelbeschermers met wie ik meeloop zijn van de generatie dat je beleefd afwacht. Hoe jammer want juist zij hebben veel feitenkennis over de Mijzen. En ik ben bang dat onze prachtige maar kleine Mijzenpolder niet genoeg aandacht heeft gekregen want zowel als unieke oude polder als qua vogelpopulatie is de Mijzen van uitzonderlijk hoge kwaliteit. Deze polder is helemaal zoals het hoort met zijn kronkelslootjes, hoge waterpeil en vele weidevogels. Laat dat alsjeblieft zo blijven.

Verzonden: 10/17/2024 3:30:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik wil pertinent geen hoogspanningskabels boven ons dorp. Er is meer dan genoeg bekend over de negatieve gevolgen voor de volksgezondheid. Ook vind ik de publiciteit en informatie voorziening naar bewoners in dit gebied ver onder de maat. Absurd hoe wij als bewoners en n het duister gehouden worden.

Verzonden: 10/17/2024 3:31:35 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Wokke Vastgoed

Uw zienswijze:

Wieringerwerf, 17 oktober 2024

Geachte heer/mevrouw,

Gelieve geen hoogspanningsdraden te plaatsen in het gebied gelegen ten oosten van het dorp Benningbroek en ten zuiden van de lintbebouwing aan de Dr. de Vriesstraat.

Dit gebied is bij de gemeente Medemblik in beeld voor eventuele huisvesting van buitenlandse werknemers.

Wij rekenen op uw begrip.

Met dank en vriendelijke groeten,

Wokke Vastgoed

[redacted]

Verzonden: 10/17/2024 3:33:08 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hierbij een tegengeluid,wij willen pertinent geen kabels en überhaupt geen hoogspanningskabels over het dorp. Het is wetenschappelijk bewezen dat de kans op leukemie heel erg groot is !!!

Verzonden: 10/17/2024 3:38:36 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: gemachtigde senior jurist
(Mede) namens: Onze verzekerde voor rechtshulp en mijn cliënt [redacted], alsmede [redacted] en de [redacted]g in privé; [redacted]
Organisatie: Stichting Achmea Rechtsbijstand

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand treft u onze reactie namens onze verzekerde (cliënt) aan op de concept NRD. Deze brief zal (inclusief bijlage) vandaag tevens per aangetekende post worden gestuurde naar het daarvoor aangewezen bureau in Drachten.

U zult zien dat er in de reactie wordt verwezen naar een tweetal bijlagen. Het lukt niet om hier meer dan één bijlage te uploaden zodat ik deze meestuur met het schriftelijke exemplaar.

Voor de volledigheid is de machtiging tevens bij het schriftelijke versie gestopt. U vindt hierin het adres van cliënt (welke per abuis is weggevallen in de reactie zelf), voor zover dat niet duidelijk mocht zijn uit langs deze weg ingediende gegevens.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Stichting Achmea Rechtsbijstand

101970115_10315401_18102024121813.pdf

AANTEKENEN

Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200AC DRACHTEN

stichting **achmea rechtsbijstand**

Stichting Achmea Rechtsbijstand, Postbus 4116, 7320 AC, Apeldoorn

Sophialaan 50
Leeuwarden

www.achmearechtsbijstand.nl

Aangetekend RB-002418835
Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200AC DRACHTEN

Datum: 16 oktober 2024
Ons Kenmerk: RB-002418835
AANGETEKEND VERSTUURD EN DIGITAAL INGEDIEND

Behandeld door: [redacted]
E-mail: [redacted]
Telefoon: [redacted]
Fax: [redacted]

Onderwerp: reactie cNRD 380kV netuitbreiding NHN

Geachte Ministers,

Mijn client, [redacted] alsmede [redacted] BV en de [redacted] in privé; [redacted] (hierna: cliënt), nam contact op met mij over het voorgenomen besluit van uw Ministeries (Klimaat en Groene Groei en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) om het hoogspanningsnet in Noord Holland Noord te verstreken.

Voor cliënt dien ik deze reactie in op het concept NRD in

Cliënt maakt zich ernstige zorgen over het voornemen van uw Ministeries om een besluit te nemen dat de uitbreiding van het hoogspanningsnet in zijn omgeving mogelijk maakt. Naar verwachting zal dit projectbesluit in 2029 worden genomen. Beoogd wordt een hoogspanningsverbinding 380kV-uitbreiding tussen Middenmeer en Beverwijk-Diemen. Cliënt is gevestigd op het indicatief weergegeven tracé en hoogspanningsstation en belanghebbend bij dit project. Onlangs is ter voorbereiding op het opstellen van een milieueffectrapportage (m.e.r.-rapport) een concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: concept NRD) opgesteld welke thans ter inzage ligt. Een kopie van dit besluit stuur ik mee als BIJLAGE I. Deze reactie heeft daar betrekking op.

Cliënt ondervindt mogelijk nadeel van dit project

Hoewel vooralsnog onduidelijk waar het tracé en hoogspanningsstation precies komt, bestaat de kans dat cliënt zowel in privé als in zijn bedrijfsvoering wordt geraakt door dit besluit. Daarbij valt te denken aan zowel economische als gezondheidsschade. Cliënt voert een agrarisch bedrijf in de teelt en verpakken van met name uien en sjalotten. Indien uw Ministeries voornemens zijn de mogelijkheid van een route over de percelen van cliënt te beproeven, wenst cliënt vanzelfsprekend nauw betrokken te worden bij de verdere planvorming, uitwerking en uitvoering. In dat geval verlangen wij in preventieve zin dat u zorgvuldig vooronderzoek laat doen naar de mogelijke nadelige effecten van een tracé over of langs de gronden die cliënt in gebruik heeft. Dat geldt ook voor de komst van een hoogspanningsstation, voor het geval die noodzakelijkerwijs nabij de gronden van cliënt worden gesitueerd. In die gevallen wil cliënt

stichting **achmea rechtsbijstand**

meedenken over een oplossing in breedste zin van het woord. Indien cliënt onverhoopt schade ondervindt, dan wenst hij uiteraard in aanmerking te komen voor een redelijke vergoeding bovenop een eventuele wettelijke gebruiksvergoeding. Op basis van de informatie in het concept NRD, behouden wij ons alle rechten op het claimen van een schadevergoeding voor en het nemen van eventueel verdere stappen.

Cliënt verzoekt u hen bij de keuze van het tracé en de locatie van het hoogspanningsstation te ontzien

In de eerste plaats vraagt cliënt u een alternatieve route te kiezen met dien verstande dat cliënt geen schade ondervindt, noch zicht heeft op het tracé en de hoogspanningsstation(s). In dit verband merk ik op dat blijkens het bijgevoegde rapport van Witteveen en Bos het nieuwe noordelijke hoogspanningsstation nabij het bestaande Hoogspanningsstation Middenmeer zal worden gebouwd. Dit zoekgebied is als een van de onderzoeksalternatieven aangeduid als N06 zoals weergegeven in figuur 3.4. Een kopie van de bewuste afbeeldingen hieromtrent treft u aan in BIJLAGE II. Deze potentiële locatie bevindt zich te dicht bij het gebied waar cliënt woont en werkt. Dit is derhalve zeer onwenselijk voor hen. Zij verzoeken u te kiezen voor een ander alternatief. Voor zover u niet tegemoet kunt komen aan de wens om het hoogspanningsstation elders te plaatsen, alsmede de hoogspanningskabels niet over de gronden van cliënt te laten lopen, ongeacht of dit eigendom of pachtgrond betreft, dan wel wanneer er zicht bestaat hierop, wil cliënt in aanmerking komen voor een redelijke oplossing in de ruime zin. Wanneer de komst van de leidingen en of een station onvermijdelijk zou zijn en een ruimhartige compensatie op zijn plaatse is dient men daarenboven de garantie te ontvangen dat dit zijn gezin en bedrijfsvoering niet kan schaden. Zekerheidshalve stel ik de Staat der Nederlanden langs deze weg bij voorbaat aansprakelijk voor de eventueel te lijden schade.

Wij zien uw reactie tegemoet

Weliswaar heeft cliënt de informatiebijeenkomst bijgewoond. Op dit moment hebben zij nog niet de indruk dat zij de gevolgen van de plannen volledig kunnen overzien. Uit de stukken maken wij op dat u streeft naar maatwerk als het gaat om bebouwing in de nabijheid van deze ontwikkeling. Mocht dat aan de orde zijn dan nodigt cliënt u van harte uit bij hen aan tafel zodat u uw plannen aldaar op persoonlijke wijze kunt toelichten. In afwachting van uw reactie verblijf ik, waarbij ik nog opmerk dat zowel cliënt als ondergetekende te allen tijde bereid is een nadere (mondelinge) toelichting te geven. U bereikt mij via telefoonnummer [redacted]. E-mailen kan naar [redacted]. Noemt u daarbij altijd ons zaaknummer RB-002418835.

LET OP: Deze brief is op 17 oktober 2024 zowel voor cliënt ingediend als bijlage bij het daarvoor bestemde digitale reactieformulier op http://www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n als per aangetekende post verstuurd.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Aanwezig op maandag, dinsdag en donderdag

Klik op deze link om op Google maps te tonen waar de foto is gemaakt

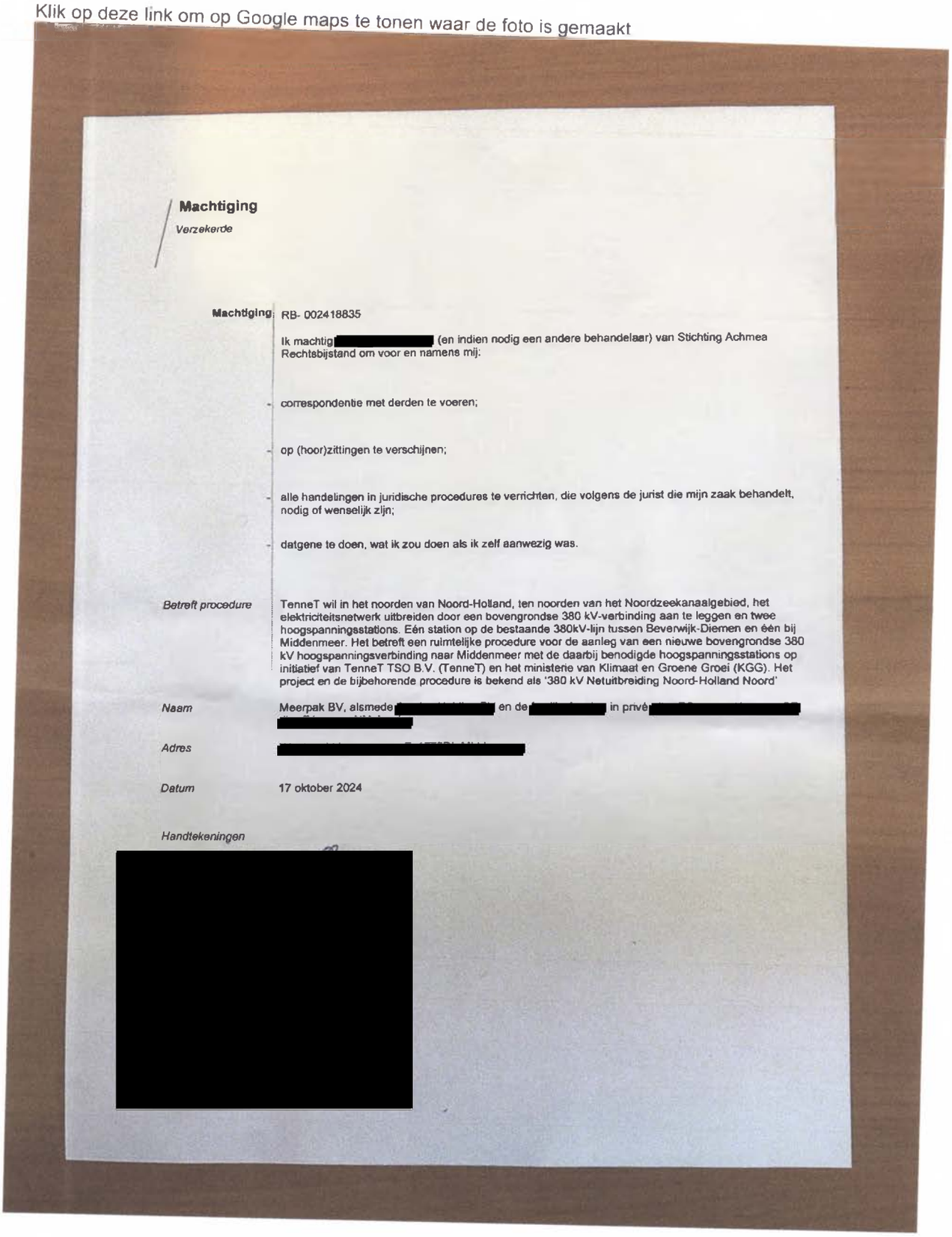

Machtiging

Verzekerde

Machtiging	RB- 002418835
	Ik machtig [redacted] (en indien nodig een andere behandelaar) van Stichting Achmea Rechtsbijstand om voor en namens mij:
	- correspondentie met derden te voeren;
	- op (hoor)zittingen te verschijnen;
	- alle handelingen in juridische procedures te verrichten, die volgens de jurist die mijn zaak behandelt, nodig of wenselijk zijn;
	- datgene te doen, wat ik zou doen als ik zelf aanwezig was.
Betreft procedure	TenneT wil in het noorden van Noord-Holland, ten noorden van het Noordzeekanaalgebied, het elektriciteitsnetwerk uitbreiden door een bovengrondse 380 kV-verbinding aan te leggen en twee hoogspanningsstations. Eén station op de bestaande 380kV-lijn tussen Beverwijk-Diemen en één bij Middenmeer. Het betreft een ruimtelijke procedure voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar Middenmeer met de daarbij benodigde hoogspanningsstations op initiatief van TenneT TSO B.V. (TenneT) en het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG). Het project en de bijbehorende procedure is bekend als '380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord'
Naam	Meerpak BV, alsmede [redacted] en de [redacted] in privé [redacted]
Adres	[redacted]
Datum	17 oktober 2024

Handtekeningen

[redacted]

BIJLAGE I

202405101
STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 29017
5 september 2024

Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord, Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)

Van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (MER) voor het bovengenoemde project.
Iedereen kan op de notitie reageren door het indienen van een reactie binnen de bovengenoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

TenneT wil in het noorden van Noord-Holland, ten noorden van het Noordzeekanaalgebied, het elektriciteitsnetwerk uitbreiden door een bovengrondse 380 kV-verbinding aan te leggen en twee hoogspanningsstations. Eén station op de bestaande 380kV-lijn tussen Beverwijk-Diemen en één bij Middenmeer.

Waarom is dit project nodig?

We wekken in Nederland steeds meer duurzame energie op en de vraag naar stroom neemt toe, omdat we bijvoorbeeld van gas op stroom overstappen en steeds vaker elektrisch rijden. Ook de toename van zonnepanelen en windmolens zorgt voor meer druk op het stroomnet, waardoor er sprake is van knelpunten in het hoogspanningsnet.
Teveel verkeer op een snelweg zorgt voor files. Dit geldt ook voor ons stroomnet. Ook het huidige elektriciteitsnet in Noord-Holland kan de enorme vraag en het aanbod nauwelijks aan. Er ontstaan dus files op het net en de kans op storingen neemt toe. Om overbelasting te voorkomen, verzwaart TenneT het bestaande stroomnet in de provincie met meer en dikkere kabels en stroomlijnen in masten. Oftewel het stroomnet wordt toekomstbestendig gemaakt.
Net als de rest van Nederland krijgt ook het noorden van de provincie Noord-Holland een aansluiting op het 380 kV-net. Bij dit nieuwe, zwaardere netwerk horen hoogspanningsmasten met stroomlijnen en twee stations. Dit zijn de afritten van de stroomsnelweg.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de projectprocedure van toepassing. Dit betekent dat de locatie en het tracé worden vastgelegd in een projectbesluit. De Minister van Klimaat en Groene Groei en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen dit projectbesluit vast (vermoedelijk in 2029). Besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Minister voor Klimaat en Energie coördineert deze procedure.

Milieueffectrapportage

Een milieueffectrapportage (mer-procedure) brengt de milieueffecten van een activiteit of project in beeld. Op deze manier kan het milieubelang volwaardig meegewogen worden in de besluitvorming, in dit geval het projectbesluit. Om deze effecten zichtbaar te maken, wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De eerste stap in de mer-procedure is het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Hierin is beschreven welke alternatieve oplossingen, welke milieueffecten en met welke diepgang deze onderzocht gaan worden in het MER. De Commissie voor de milieueffectrapportage wordt om onafhankelijk advies gevraagd op dit concept-NRD.

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 reageren op de concept-NRD. In deze periode kunt u de documenten bekijken op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n

U kunt op drie manieren reageren:
- Bij voorkeur digitaal: via http://www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n
- Per post:
  Bureau Energieprojecten
  Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord
  Postbus 111
  9200 AC Drachten
  Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.
- Voor het opnemen van mondelinge reactie is er tijdens de inloopbijeenkomst een notulist aanwezig. Ook kunt u op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 070 379 89 79.

Informatiebijeenkomsten

U bent welkom bij de informatiebijeenkomsten die het Ministerie van Klimaat en Groene Groei organiseert, samen met TenneT. U kunt daar uw vragen stellen. Er is geen algemene presentatie. U kunt (zonder aanmelding) in- en uitlopen tussen 19.00 en 21.00 uur.
De bijeenkomsten zijn op:
- Dinsdag 17 september 2024 – Ontmoetingskerk De Meerbaak, Professor Ter Veenweg 4, 1775 BH Middenmeer
- Woensdag 18 september 2024 – Wijkcentrum Overdie, Van Maerlantstraat 8-10, 1813 BH Alkmaar
- Maandag 23 september 2024 – Villa Groet, Het Hoog 1, 1633 GE Avenhorn
- Dinsdag 24 september 2024 – Taborkerk, Maasstraat 2 1442 RV Purmerend
- Donderdag 26 september 2024- Buurtcentrum A3, Dorpsstraat 386, 1566 BR Assendelft

Wat gebeurt er hierna?

De concept-NRD wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en provincies. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de definitieve NRD. Op basis van die notitie wordt het MER opgesteld. Het MER vormt samen met de Integrale Effecten Analyse (IEA) de onderbouwing voor het projectbesluit. Het MER komt, samen met het ontwerp van het projectbesluit en de daarmee samenhangende besluiten, ter inzage te liggen. In een latere fase kunt u daar ook weer op reageren.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Niet iedereen is even handig met computers. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid. Deze informatiepunten vindt u in de bibliotheken. U kunt er makkelijk binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld voor het op de computer bekijken van documenten die bij dit project horen. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-nen op de website van TenneT. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

BIJLAGE II

Tracéalternatieven

Bij het opstellen van een milieueffectrapport is het belangrijk dat we alle onderscheidende alternatieven die mogelijk zijn moeten bekijken. Deze verzameling van alle mogelijke alternatieven noemen we de onderzoek alternatieven.

Filter op tracéalternatieven

- Tracéalternatief blauw
- Tracéalternatief donkerblauw
- Tracéalternatief geel
- Tracéalternatief groen
- Tracéalternatief Rood
- Paarse verbindingsstukken
- zoekgebieden stations

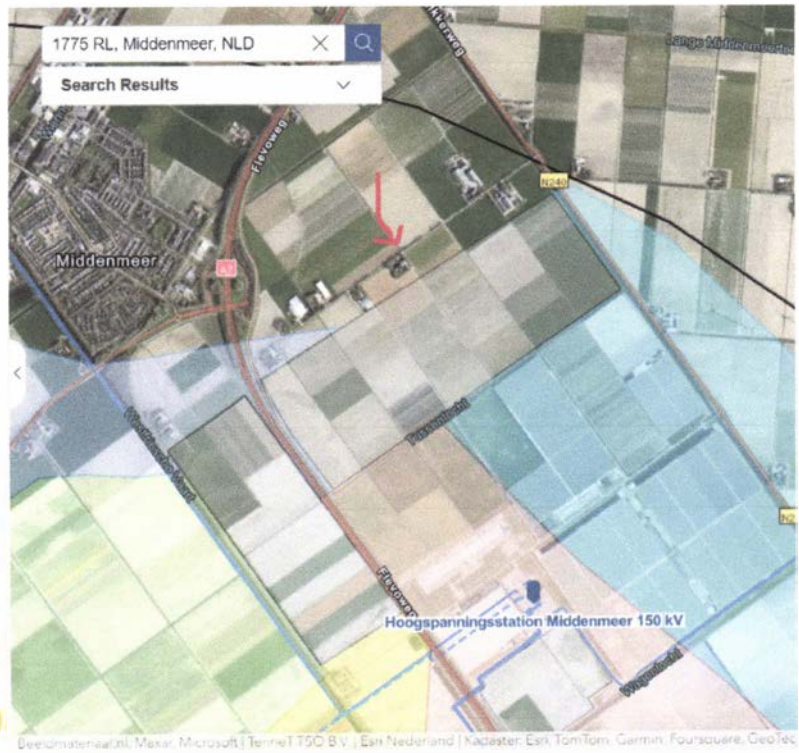

Onderzoeksalternatieven noordelijk 380/150 kV-hoogspanningsstation

Figuur 3.4 toont de onderzoeksalternatieven voor het noordelijke 380/150 kV-hoogspanningsstation. Dit zijn locaties die ruimte bieden voor een 380/150 kV-hoogspanningsstation van circa 24 hectare. De stationslocaties zijn groter dan deze 24 hectare, zodat er schuifruimte is om op basis van de onderzoeken op zoek te gaan naar de beste locatie binnen het onderzoeksalternatief. Vanuit één van deze stationslocaties wordt een ondergrondse 150 kV-verbinding gerealiseerd naar het bestaande 150 kV-station Middenmeer.

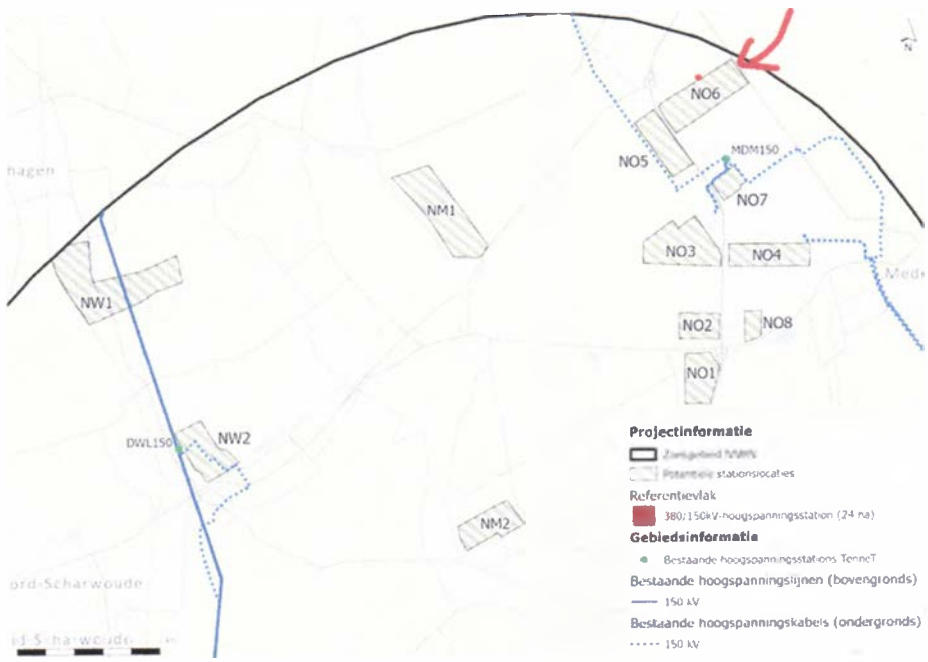

Verzonden: 10/17/2024 3:52:11 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

ik maak bezwaar tegen de aanleg van de hoogspanningskabel boven ons dorp Beets. Ik maak me grote zorgen om onze gezondheid, ons uitzicht, de uitstraling van ons landelijke dorp en mogelijke daling van de woningwaarde hierdoor. Ik vind het schokkend dat ik als inwoner van Beets niet door de autoriteiten ben geïnformeerd over deze plannen en ik ben bezorgd dat veel mensen het niet weten en daarmee de kans om bezwaar te maken mislopen.

De A7 zorgt al voor geluidsoverlast, lichtoverlast en fijnstof hetgeen allemaal slecht is voor de gezondheid en leefomgeving. Een hoogspanningskabel brengt nog meer gezondheidsrisico's met zich mee.

Verzonden: 10/17/2024 3:52:32 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Uitbreiding van het net is begrijpelijk maar ik wil graag meer duidelijkheid over de trajecten .

[redacted]

Verzonden: 10/17/2024 3:58:17 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 0
Postcode: 3800 BP
Woonplaats: Amersfoort
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Rijksdienst Cultureel Erfgoed

Uw zienswijze:

Hierbij stuur ik u als wettelijk adviseur in de m.e.r.-procedure de reactie van de Rijksdienst voor

het Cultureel Erfgoed (RCE).

De RCE heeft in 2023 deelgenomen aan een aantal regio-sessies. Daar ingebrachte

punten worden herkend zoals deze in de concept NRD zijn weergegeven. De publicatie van de concept NRD leidt voor de RCE als wettelijk adviseur tot het meegeven van aanvullende punten. Daarnaast maakt de RCE graag gebruik van volgende bijeenkomsten waaronder de geplande expertsessie cultuurhistorie en landschap.

Daarnaast attendeer ik op de door de RCE gegeven NRD-reactie ihkv de WAWOZ.

Zoals bekend bevinden zich in het plangebied twee Unesco-werelderfgoederen, de Hollandse Waterlinies en Droogmakerij de Beemster. Uitgangspunt bij werelderfgoederen is het behoud van de Uitzonderlijke Universele Waarde (OUV). Aantasting van de OUV (nader uitgewerkt in kernkwaliteiten) is in principe niet toegestaan. Dit uitgangspunt is vastgelegd in de Omgevingswet en Besluit Kwaliteit Leefomgeving.

Zoals in eerdere advisering aangegeven is het van belang om de gevolgen van de verbindingen en aanleg van het zuidelijk 380kV hoogspanningsstation op de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen in beeld te brengen. Hiertoe is eerder een (concept) Heritage Impact Assessment (HIA) opgestart door bureau Witteveen en Bos. In de bijlage van de Notitie Onderzoeksalternatieven is een conceptversie van de HIA opgenomen. In deze versie ontbreekt het belangrijkste onderdeel, namelijk de feitelijke toetsing op de kernkwaliteiten van de beide werelderfgoederen. Vanuit de RCE kijken we met belangstelling uit naar de definitieve uitwerking met de beoordeling en mogelijk alternatieve (mitigerende) maatregelen. Daarnaast doen we hierbij het dringende verzoek om de uitkomsten van de HIA zwaarwegend mee te laten wegen in de keuze voor de tracélternatieven. Aanvullend verzoek ik om de definitieve HIA in de bijlage van de stukken op te nemen.

Vooruitlopend op het HIA-onderzoek geeft de RCE het volgende mee ten aanzien van de gevolgen van de verschillende tracéalternatieven:

Voor elk tracéalternatief of een van de verbindingsstukken in het zuidelijk deel geldt dat deze ergens de Stelling van Amsterdam, als onderdeel van het werelderfgoed de Hollandse Waterlinies, zal doorkruisen. Bij een bovengrondse aanleg zal dit onontkoombaar negatieve gevolgen hebben voor de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies. Omdat een aantasting met bovengrondse verbindingen hier onvermijdelijk is dient uitvoerig gezocht te worden naar mitigerende maatregelen, waarbij met name onderzoek naar de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg tot gevolg kan hebben dat aantasting geminimaliseerd wordt en tegemoet kan worden gekomen aan het hierboven genoemde uitgangspunt tot behoud van de OUV.

De rode en gele tracéalternatieven lopen beiden zowel door het Unesco-werelderfgoed de Hollandse Waterlinies als door het Unesco-werelderfgoed Droogmakerij de Beemster. Nieuwe bovengrondse verbindingen zullen eveneens negatieve gevolgen hebben voor de kernkwaliteiten van werelderfgoed Droogmakerij de Beemster. In dat geval zullen twee werelderfgoederen worden doorkruist met negatieve gevolgen voor de kernkwaliteiten van beide werelderfgoederen. Hierbij adviseer ik het gele en rode tracé te laten vervallen zodat doorsnijding van een van de te kiezen tracés beperkt blijft tot werelderfgoed de Hollandse Waterlinies. Hiervoor geldt dan het zoeken naar minimalisatie en/of mitigatie van het initiatief.

De RCE geeft het volgende mee ten aanzien van de mogelijke gevolgen van het te realiseren zuidelijk 380kV hoogspanningsstation tussen Beverwijk en Diemen:

De zoeklocaties zijn allen buiten de begrenzing (property) van het werelderfgoed de Hollandse Waterlinies gelegen. Dit neemt niet weg dat de aanleg van een hoogspanningsstation buiten de property mogelijk toch negatieve gevolgen kan hebben op de kernkwaliteiten (aantasting visual integrity). Ik adviseer daarom om de gevolgen van aanleg van een station nabij het werelderfgoed – in het bijzonder de locaties ZW 1, 2 en 3 – eveneens uitvoerig in de HIA te betrekken. Hierbij zouden ook de mogelijke gevolgen op de kernkwaliteiten van de voorziene koppeling met een electrolysefabriek voor het realiseren van waterstof kunnen worden meegenomen.

ten aanzien van het beoordelingskader heb ik geen bijzondere opmerkingen.

Alle tracéalternatieven raken naast de twee werelderfgoederen ook andere categorieën bijzonder en beschermd erfgoed.

Verzonden: 10/17/2024 4:00:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik begrijp dat uitbreiding van de energienetinfrastructuur noodzakelijk is echter zal er zorgvuldig gekeken moeten worden naar de natuurschade-, landschapsschade en schade inclusief gezondheidsschade voor de eventueel gedupeerde bewoners.

Daarom is alleen een traject acceptabel op grote afstand van woongebieden. Tevens zal er studie gemaakt moeten worden van ondergrondse aanleg hiervan misschien meer trajecten maar met lagere spanningwaarden en terdege afgeschermd tegen straling of inductie stromen.

Verzonden: 10/17/2024 4:18:36 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: Langedijk Lelies BV

Uw zienswijze:

Betreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV

Geachte dames en heren,

Als inwoners van dit gebied maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons buitengesloten in het proces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoer gebied zonder meerwaarde, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen. Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten en gezondheid niet voldoende zijn en worden meegenomen.

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. Geen lange termijnvisie: Omdat er nu een probleem is moet dit met bestaande gegarandeerde middelen nu opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, ontbreekt de lange termijnvisie en het onderzoek naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden

2. Onduidelijkheid over de plannen: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn.

3. Gebrek aan transparantie in de besluitvorming: Het lijkt alsof de besluitvorming al vaststaat en dat onze inspraak slechts een formaliteit is. Wij hebben het gevoel dat we nauwelijks echte invloed kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers wel de directe gevolgen zullen ondervinden. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde van hebben alsook hoe deze meerwaarde zich vertaald naar 'ons' als inwoners en burgers.

4. Gezondheid en leefomgeving: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen en schade aan het milieu.

5. Onevenredige lasten voor ons gebied: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Dit voelt oneerlijk en zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

6. Onvoldoende oog voor lokale belangen: Wij voelen ons niet vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten en colleges geven onvoldoende echt inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer aandacht voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en leefomgeving.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/17/2024 4:19:50 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hebben bezwaar tegen het hoogspanning trace. Wat boven ons huis is gesitueerd [redacted] , staat als punt aangeven op de tekening. Hebben hier ook nog weinig info over gekregen helaas.

Verzonden: 10/17/2024 4:52:14 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: Alle collega's
Organisatie: Beerepoot BV

Uw zienswijze:

Wij willen geen hoogspanningskabels door de lucht langs om bedrijf.

Verzonden: 10/17/2024 5:24:53 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: Schermer Molens Stichting (ik ben bestuurslid, secretaris)
Organisatie: Schermer Molens Stichting

Uw zienswijze:

Het is natuurlijk heel bijzonder dat de Beemster Unesco Werelderfgoed is en niet de Schermer. Beide droogmakerijen, met een bijzondere rechthoekige sloten- en wegenverkaveling en veel stolpboerderijen. Echter in de Schermer staan nog 14 molens die herinneren aan het droogmalen, 11 van de Schermer en 3 gebouwd nadat de Heerhugowaard werd drooggelegd. Eigenlijk is de Schermer dus veel bijzonderder dan de Beemster. Door het verschil in erfgoedstatus, ligt helaas aantasting van de droogmakerij de Schermer kennelijk veel meer voor de hand.

Hierbij willen wij een pleidooi houden om zowel de Schermer (Bijzonder Provinciaal Landschap) als de Eilandspolder (stiltegebied, Natura 2000 gebied, e.d.) niet aan te tasten met opzichtige hoogspanningsmasten. Als een alternatief tracé net zo min wenselijk is, kies dan toch in dit soort waardevolle gebieden voor ondergrondse tracé's.

Verzonden: 10/17/2024 5:33:46 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

De gele route , specifiek de Mijzer polder

Het met opzet niet in kennis worden gesteld van de voorlichting avond

Het met opzet tekort tijd om als belanghebbende te reageren

Het verstoren van het unieke en karateristiek aanzicht van de Mijzer polder, ca. 1.000 oud

De Mijzerpolder is een aardkundig monument en wordt door de provincie in diverse berichten zeer hoog gewaardeerd

De uitvoering is in strijd met de plannen met voor het natuurnetwerk

Plaatselijke vernietiging van de bodem bij de aanleg

De negatieve beïnvloeding van de vogelstand en deze krijgt al zo weinig plek in dit land

De kaart in qua locaties zeer vaag (met opzet)

De verhoging van de lokale straling en mogelijke beïnvloeding dieren, mnsen en elektronische apparatuur

Bij realisatie van de gele route komt de hoogspanningsleiding hoogst waarschijnlijk tussen Mijzerdijk 18 en 19.

Hierdoor wordt mijn uitzicht verpest en de waarde van mijn woning aangetast.

U zult begrijpen dat dit voor mij een onacceptabel plan is

Bovendien is het vooruitzicht alles te elektrificeren maakt de maatschappij heel erg kwetsbaar

Verzonden: 10/17/2024 5:46:15 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Middels deze weg wil ik een aantal bezwaren geven tegen de genoemde zoekgebieden voor een transformatorstation rondom Assendelft. Dit betreft allereerst de aantasting van het veenweidegebied voor dieren en planten. Ook de sterke vermindering van de openheid van het landschap en het verminken van zeer oude en aantrekkelijke landschappelijke- en historische elementen, zoals de oude Zeedijk (vanaf Pont Buitenhuizen tot aan de Communicatieweg), een oude veenstroom als de Laaik (in de zuidelijke Veenpolder = natuurgebied!) en de Vlietpolder met een zeer fraaie en populaire wandel- en fietsroute. Omdat het transformatorstation een aanzienlijk oppervlak gaat innemen vermindert het uitzicht van veel bewoners en daarmee de landelijke beleving. Deze landelijke beleving is voor alle inwoners van Assendelft en andere Zaankanters belangrijk als het gaat om recreatie in de groene omgeving. Er dient ook rekening mee te worden gehouden dat het landelijke karakter en de kwaliteit van de woongebieden al zeer sterk is aangetast. Denk hierbij aan permanente (!) vliegtuigoverlast, de aanwezige en nog steeds oprukkende industrie aan de Noordzeekanaalzijde, de enorme toename van woonwijken in Assendelft-Noord (verdubbeling inwonersaantal door nieuwbouwwijk Saendelft) met als gevolg enorme verkeersoverlast. En dan is er nog de landschapsvervuiling door diverse grote windmolens en de stortplaats Nauerna (Afvalzorg). Wat op de kaart dus landelijk gebied/groene long lijkt wordt in de praktijk al in sterke mate gebruikt voor andere doeleinden. Het is met name de stapeling van negatieve zaken voor de kwaliteit van wonen en recreatie die maken dat er eigenlijk een grens moet worden gesteld in plaats van nog meer achteruitgang. Bovenstaande argumenten maken dat de keuze voor een transformatorstation bij de locatie Ringweg-Noord / Amsterdam of in de Wijdewormer (rondom de A7) logischer/beter is (minder landschappelijke aantasting, lagere landschappelijke waarde, gebieden zijn minder belangrijk voor wonen/recreatie).

Verzonden: 10/17/2024 6:10:28 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hoogspanningsmasten kan echt niet meer deze tijd, dit hoort via de grond te gaan

Verzonden: 10/17/2024 6:15:58 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Een ieder begrijpt de noodzaak van uitbreiding van het electriciteitsnet voor nu en de toekomst. Zeker nu er momenten zijn dat zonnepanelen worden uitgezet en nieuwe woningen en bedrijven geen aansluiting kunnen krijgen.

Aangezien het een groot project is, is het goed dat er uitgebreid onderzoek gedaan wordt naar de mogelijke trajecten richting het huidige station in Middenmeer.

Een van deze trajecten zou via Uitgeest naar het zuiden van Schagen en dan in noord westelijke richting naar Middenmeer gaan. De stationslocatie zou zuidelijk van Schagen zijn. Let wel, dit station zal ca 24 hectare groot worden. Van daaruit zou het traject via de Moerbekerpolder richting Middenmeer gaan.

Dit is dwars door het open polderlandschap met nu nog enigszins wijd uitzicht. De bewoners, boeren én recreanten genieten daar ontzettend van. Wij willen dit graag zo houden. De windmolens doen al genoeg afbreuk aan dit uitzicht, daar moeten niet ook nog masten en een trafostation bij komen.

Daarnaast is wetenschappelijk bewezen dat de straling cq het magnetisch veld, gezondheidsproblemen bij kinderen zowel als bij volwassenen kan veroorzaken!

Mijn inziens zou een traject dat een bestaande mastenrij, provinciale- of snelweg volgt, een betere optie zijn. Daar is vaak minder bewoning in de buurt zodat uitzichtvermindering, economische én gezondheidsschade minder invloed heeft.

Bovendien gaat daar ook de voorkeur van Tennet naar uit zoals in de NRD te lezen is.

Graag willen wij u verzoeken de noord-west variant (donkerblauw) te laten vervallen.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 10/17/2024 6:21:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik werk bij Beerepoot B.V. aan de [redacted]. Ik heb hier mijn werkplek en ben ik een zeer groot gedeelte van de dag aanwezig, en ik heb zeer grote bezwaren inzake dit project in verband met gezondheidsredenen. Bij doorgang van dit project beroep ik mij op algehele juridische stappen tegen uw organisatie in de ruimste zin van het woord en met name de gezondheidsrisico's voor mijzelf alsmede alle medewerkers van Beerepoot B.V. (Meer dan 20 medewerkers).

Verzonden: 10/17/2024 6:41:51 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Dorpsraad Haringhuizen-Moerbeek

Uw zienswijze:

Bijgaand onze zienswijze op de mogelijke 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD

Wij wensen u veel wijsheid bij de besluitvorming.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

namens Dorpsraad Haringhuizen-Moerbeek (vz)

101973212_10316042_Zienswijze_c-NRD_380_kV_Netuitbreiding_Dorpsraad_Haringhuizen.docx

17 oktober '24

Zienswijze Dorpsraad Haringhuizen-Moerbeek op mogelijke 380 kV Netuitbreiding in Noord-Holland-Noord c-NRD

Beste lezer,

Als Dorpsraad hebben wij kennisgenomen van de voorliggende c-NRD. Wij hebben ons verdiept in de documentatie en de inloop-informatiebijeenkomst in Middenmeer bezocht; een avond van goede informatieverstrekking en -gesprekken.
Wij hebben onze buurtbewoners gewezen op de c-NRD en ook zij zijn ermee aan de slag gegaan. We zijn blij met hun participatie.

Hoewel wij allen ons bewust zijn van de vraagstukken en uitdagingen die komen bij verder verduurzamen en elektrificeren in de toekomst willen wij kritisch stilstaan bij de mogelijkheid om het meest westelijke tracéalternatief "Donkerblauw" toe te passen met het zoekgebied voor een trafo/ verdeelstation nabij Haringhuizen en Moerbeek.
Moerbeek bestaat uit een Oost-West georiënteerde lintbebouwing. De aanleg van een hoogspanningstracé en verdeelstation nabij Moerbeek/ in de Moerbekerpolder en nabij Haringhuizen roept belangrijke bezwaren op.

1. Er ontstaat een onnodig kruisen van de nieuw aan te leggen 380 kV hoogspanningslijn met de bestaande 150 kV hoogspanningslijn Oterleek-Anna Paulowna tussen Schagen en Haringhuizen.
2. Er zijn gezondheidsrisico's. In 2018 stelde de Gezondheidsraad dat de bewijskracht voor een oorzakelijk verband tussen magneetvelden en leukemie bij kinderen groter is geworden. Ook vond de Gezondheidsraad aanwijzingen voor het mogelijk optreden van hersentumoren bij kinderen. In 2022 gaf de Gezondheidsraad aan dat leukemie mogelijk ook meer optreedt bij volwassenen die dichtbij hoogspanningslijnen wonen (Bron: Kennisplatform elektromagnetische velden, beleidsadvies magneetvelden).
   Neemt u ook in ogenschouw dat voor ouderen en kinderen mogelijk een hogere gevoeligheid geldt en er een extra veiligheidsfactor op drempelwaarden moet worden toegepast.
   Wij wijzen u op het belang om het herijkte voorzorgbeleid (2023) over magneetvelden van het elektriciteitsnetwerk toe te passen.
3. De impact op natuur en landschap. Het open landschap met de vergezichten in de Moerbekerpolder en nabij Haringhuizen zou visueel en ecologisch worden aangetast. Hoogspanningsmasten verstoren het landschap. Ten westen van Haringhuizen ligt al de 150 kV hoogspanningslijn Oterleek-Anna Paulowna. We zullen moeten voorkomen dat een kriskras patroon van lijnen het open landschap doorsnijdt.
4. Economische impact op landbouw: aanleg neemt landbouwgrond in.
   Daarbij is er de impact op het gebied van recreatie en toerisme.
5. Leefbaarheid en woonkwaliteit: geluidshinder die mogelijk ontstaat (knetteren bij vochtige weersomstandigheden, zingen van kabels bij harde wind) bij de aanleg van hoogspanningslijn en/of verdeelstation.

Alternatieven:

Een tracé voor hoogspanningslijnen kan beter in/ langs industriële zones worden gesitueerd.

Verzonden: 10/17/2024 6:48:55 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Verstoord het landelijk uitzicht.plus wij hebben hier nooit informatie over gekregen.

Verzonden: 10/17/2024 7:12:20 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Havenbedrijf
(Mede) namens: Port of Den Helder & Port of Amsterdam
Organisatie: Port of Den Helder & Port of Amsterdam

Uw zienswijze:

Namens Port of Den Helder en Port of Amsterdam dienen wij bijgaande reactie in. Met vriendelijke groet, [redacted] NV Port of Den Helder

101973416_10316064_PODH24.0074_-_16-10-2024_-_Bureau_Energieprojecten_-_reactie_cNRD_380kV_Noord-Holland_Noord.pdf

PORT OF DEN HELDER

Port of Amsterdam

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Den Helder, donderdag 17 oktober 2024

Kenmerk: PoDH24.0074
Uw kenmerk :
Behandeld door: [redacted]
Onderwerp: Reactie cNRD 380kv Netuitbreiding Noord-Holland Noord
Bijlage(n):

Geachte minister Hermans,

Met grote belangstelling hebben wij kennisgenomen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het project 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Uw project heeft mede als doel een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding naar het hoogspanningsstation Middenmeer 150 te realiseren en een 380/150 kV hoogspanningsstation in de regio Kop van Noord Holland te realiseren.

Aanvullend op de reactie van de kopgemeenten, zien wij aanleiding om een zienswijze neer te leggen vanuit het havenperspectief. De energietransitie heeft tussen de havengebieden een dynamiek op gang gebracht die overstijgend is voor gemeente en regio. Dat geldt in het bijzonder voor het havengebied van Port of Den Helder in relatie tot het Noordzeekanaalgebied. Daarom grijpen wij deze gelegenheid aan om in afstemming met Gemeente Den Helder dit gebied overstijgende perspectief te belichten.

Port of Den Helder heeft een toegevoegde waarde voor de energietransitie in een eco-systeem van Noord-Hollandse havens. Energieproductie, gebruik en transport spelen een belangrijke rol met een boven regionaal belang. Port of Den Helder, Port of Amsterdam en Zeehaven IJmuiden hebben hierover nauw contact en zoeken we met elkaar naar een samenwerking op dit dossier. De ligging van Port of Den Helder, aan het toekomstige Waterstofnetwerk Nederland en gunstig gelegen ten opzichte van de offshore windmolenparken, zal hierin een betekenisvolle rol gaan spelen. Daar komt nog bij dat rond het havengebied van Den Helder nog ruimte beschikbaar is om tot ontwikkeling te brengen.

Dit vergt enige toelichting, waar wij u graag over informeren

Port of Den Helder
Port of Den Helder is gelegen in de kop van Noord-Holland. De zeehaven en de luchthaven (Den Helder Airport) hebben een lange staat van dienst met de logistieke dienstverlening verbonden aan energiewinning op de Noordzee. Tot voor kort richtten deze activiteiten zich op de gaswinning op de Noordzee en de aanlanding van dit Noordzee gas in Den Helder. De haven van Den Helder ontwikkelt zich op dit moment echter ook tot centrale hub voor windenergie, met een zeer gunstige ligging ten opzichte van de zich ontwikkelende

windparken op zee. De offshore sector in Den Helder specialiseert zich inmiddels ook in onderhoud en ondersteuning bij de installatie van windmolenparken. Daarnaast is Den Helder als aanlandingspunt van Noordzee gas uitstekend verbonden met het netwerk van offshore en onshore gasleidingen. Dit netwerk biedt potentie om in de toekomst gas te vervangen voor waterstof of CO_2.
De combinatie van offshorehaven, marinehaven en kustwachtcentrum biedt Den Helder voorts een uitstekende uitgangspositie om een civiel-militaire bijdrage te leveren ten aanzien van maritime security van onder andere de energie assets op zee.

Maritiem Cluster
In 2023 is er een bestuursakkoord getekend door Gemeente Den Helder, Ministerie van Defensie, Provincie Noord Holland en het Hoogheemraadschap, gericht op het voornemen tot integrale ontwikkeling in Den Helder, genaamd Maritiem Cluster. Dit akkoord richt zich op de civiel-militaire ontwikkeling van de haven van Den Helder, met als uiteindelijke doel de haveneconomie en de brede welvaart van de regio Kop van Noord-Holland te versterken. De ontwikkeling van ruimte in de haven is daartoe een belangrijke pijler voor de groei van de marinevloot en voor de energietransitie, waaronder het onderhoud van offshore windparken en de realisatie van een energiehub in het havengebied.
Door zijn ligging en de bovengenoemde factoren stijgt deze energiehub uit boven het regionaal belang en kan ondersteuning bieden aan samenwerking tussen regio Noord-Holland Noord en het Noordzeekanaal gebied in kader van verduurzamingsopgaven van havens en havengebieden in Noord-Holland.

Economische toegevoegde waarde van Port of Den Helder
De civiele haven is regionaal belangrijk voor de werkgelegenheid. In 2022 waren er totaal 5605 werknemers direct en indirect verbonden met havenactiviteiten. Zij en de bedrijven waarvoor zij werken vertegenwoordigen een toegevoegde waarde van 1.502 mln euro in de regio[1]. Deze cijfers zijn exclusief de werkgelegenheid en toegevoegde waarde bij de Koninklijke Marine, Rijkswaterstaat en Kustwacht.

Verduurzaming Havens
Port of Den Helder staat midden in de energietransitie. Dit vergt ook een opgave voor de haven zelf in het kader van de verduurzaming. Duurzaamheid zit in DNA. Als Waddenhaven is Port of Den Helder reeds jaren gecertificeerd als EcoPort. De opgave voor Port of Den Helder ligt op dit moment voornamelijk in het verduurzamen van de offshore vloot, die in windparken opereren. Wij werken aan de aanleg van walstroom en battery chargers voor Offshore Service Vessels. Daarnaast is onze inzet gericht op de productie van groene waterstof en biogas als duurzame energiedragers en als grondstoffen voor een mogelijke toekomstige productie van e-methanol. Deze initiatieven zijn van groot belang voor het realiseren van een zoveel mogelijk emissievrije offshore operatie in de windparken. Deze ontwikkelingen met elkaar resulteren op termijn in een sterke groei van de energievraag in het havengebied.
Port of Den Helder kijkt daarbij verder dan alleen behoefte voor de civiele activiteiten in haar haven, de ontwikkelingen in het kader van duurzame brandstoffen en e-fuels bieden ook kansen voor en hebben ook de interesse van de Koninklijke Marine en het NZKG-gebied.

[1] Erasmus UPT Economische betekenis Kop van Noord Holland – aanvulling Havenmonitor 2023

PORT OF DEN HELDER

Port of Amsterdam

Koppeling VAWOZ

De 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord is onlosmakelijk verbonden met het Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ). In dit programma loopt er een onderzoek met de vraag of er in de (nabije) toekomst 380 kV benodigd is in de omgeving van Den Helder. In dat geval zou het 380 kV station een elektrische aanlanding kunnen faciliteren.
Gelet op deze koppeling willen we graag het volgende onder uw aandacht brengen en van u vragen om dit perspectief te betrekken bij uw afwegingen door rekening te houden met de mogelijke toekomstige meervraag naar elektriciteit in de tot ontwikkeling te brengen energiehub in het havengebied van Den Helder.

In een binnenkort af te ronden studie door Buck Consultants en De Ruijter Strategie, naar de (toekomstige) energiebehoefte in de Kop van Noord-Holland, is het volgende gebleken:

Korte termijn:

- Op de korte termijn is er onvoldoende vraag naar elektriciteit om het doortrekken van een 380 kV verbinding naar omgeving Den Helder te rechtvaardigen.
- Wel is het noodzakelijk dat de regio versterkt wordt met hoogspanning in de vorm van 150 kV. Deze vraag komt mede door de vraag naar walstroom door de haven(s).
- Het is nog niet duidelijk of er meerdere van deze 150 kV hoogspanningsverbindingen nodig zijn.

Middellange & lange termijn:

- Het rapport benoemt een aantal scenario's met mogelijke extrapolaties van het energiegebruik uitgaande van de huidige economische activiteiten. Voor deze scenario's geldt dat kan worden volstaan met het verzwaren cq uitbreiden van het 150 kV netwerk.
- Daarnaast identificeert het rapport ook een aantal trendbrekende groeitrajecten, waaronder de ontwikkeling van een energiehub in het havengebied van Den Helder die naast het lokale gebied ook ondersteunend is voor een groter gebied, waaronder het Noordzeekanaalgebied. Een dergelijk groeitraject omvat de grootschalige productie van waterstof en duurzame brandstoffen. Voor een dergelijk groeitraject is het mogelijk wel noodzakelijk om Den Helder op het 380 KV netwerk aan te sluiten.

Port of Den Helder is voornemens de strategische denklijn uit het Buck-rapport ten aanzien van de ontwikkeling van de energiehub verder te verkennen. De intentie is om daarin samen te werken met het Maritiem Cluster en Port of Amsterdam. Ons verzoek aan u is derhalve om bij uw weging van de regionale zienswijze nog geen onomkeerbare besluiten te nemen ten aanzien van het doortrekken van een 380 kV verbinding naar Den Helder. Ons advies is om de bestaande tracé verkenningen aan te houden en daarmee een bestuurlijke mogelijkheid open te houden om deze verbinding alsnog te realiseren, afhankelijk van de definitieve inzichten van de verkenning.

PORT OF DEN HELDER

Port of Amsterdam

Vanzelfsprekend zijn we bereid onze reactie in een gesprek verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

NV Port of Den Helder

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Port of Amsterdam

Verzonden: 10/17/2024 7:17:24 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 172
Postcode: 1800 AD
Woonplaats: Alkmaar
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Schenkeveld advocaten

Uw zienswijze:

Zie bijlage

SCHENKEVELD. advocaten

Alkmaar | Paardenmarkt 1 | Postbus 172 | 1800 AD Alkmaar | t (072) 514 46 66 | www.schenkeveldadvocaten.nl
Hoorn | Van Dedemstraat 5 | Postbus 2300 | 1620 EH Hoorn | t (0229) 21 28 15 | www.schenkeveldadvocaten.nl
Amsterdam | Sophialaan 49 hs | 1075 BN Amsterdam | t (020) 333 80 50 | www.schenkeveldadvocaten.nl

AANTEKENEN
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV
netuitbreiding Noord-Holland Noord
Postbus 111
9200 AC Drachten

Alkmaar, 16 oktober 2024

Advocaat: [redacted]
Rechtstreeks telnr.: [redacted]
e-mail: [redacted]

Inzake : **Zienswijze netuitbreiding belanghebbenden N245**
Dossier : 00095325/UP/UP
Uw ref. : n.n.b. - concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord

ZIENSWIJZE

Geachte heer, mevrouw,

In bovenvermelde zaak hebben de volgende personen zich tot mij gewend met het verzoek om hun belangen te behartigen in bovengenoemde kwestie:

Naam	Postcode en adres
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]

Schenkeveld Advocaten N.V. is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 37141985. Zij is de enige opdrachtnemer van alle werkzaamheden. Op deze werkzaamheden en alle rechtsverhoudingen met derden zijn de algemene voorwaarden van Schenkeveld Advocaten N.V. van toepassing. Hierin is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen. De algemene voorwaarden zijn te raadplegen op www.schenkeveldadvocaten.nl en worden op eerste verzoek toegezonden.

Schenkeveld Advocaten N.V. is registered with the Trade Register under number 37141985. She is the exclusive contracting party in respect of all commercial work. This work and all legal relations with third parties shall be governed by the General Terms and Conditions of Schenkeveld Advocaten N.V. These General Terms and Conditions include a limitation of liability and may be consulted at www.schenkeveldadvocaten.nl and will be forwarded upon request.

netlaw

[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]

In dat kader bericht ik u als volgt.

1 Voornemen

Op 6 september 2024 heeft het Ministerie van Klimaat en Groene Groei, de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord[1] ter inzage gelegd (**zie bijlage 1**)[2].

De concept-NRD is ter inzage gelegd met het oog op het volgende. TenneT wil ten noorden van het Noordzeekanaalgebied het elektriciteitsnetwerk uitbreiden door een bovengrondse 380 kV-verbinding aan te leggen en twee hoogspanningsstations. Eén station op de bestaande 380kV-lijn tussen Beverwijk-Diemen en één bij Middenmeer.

Ten behoeve van het realiseren van het project wordt de projectprocedure van afdeling 5.2. van de Omgevingswet doorlopen. Op dit moment is de planning dat door de betrokken Minister of Ministers in 2029 definitief een projectbesluit wordt vastgesteld.

Cliënten hebben ten aanzien van het concept-NRD de navolgende zienswijze.

2 Achtergrond

In het concept-NRD is een zoekgebied aangewezen met verschillende alternatieve tracés. Voor cliënten is met name het donkerblauwe tracé van belang, ter hoogte van Warmenhuizen, Tuitjenhorn, Oudkarspel, langs de provinciale weg N245.

Ten westen van de N245 staan op dit moment acht windturbines met een tiphoogte van 86,5 meter. Daarnaast bevinden zich op die locatie nog 2 zonneparken van in totaal 12 hectare. Voorts is er voorzien in energieopslag, zijn er kassen en bevinden zich daar woningen, andere gebouwen en installaties.

3 Alternatief tracé

Op grond van artikel 5.53, eerste lid Omgevingswet dient bij het vaststellen van een projectbesluit sprake te zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Bij het realiseren van een hoogspanningslijn is één van de principes dat aangesloten wordt bij bestaande hoogspanningsverbindingen of andere infrastructuur zoals wegen.

[1] Hierna: "concept-NRD".
[2] Staatscourant 2024, 29017.

Het donkerblauwe tracé volgt kort de snelweg A9, maar sluit daarna niet meer aan op bestaande infrastructuur.

Het groene en lichtblauwe tracé sluiten veel meer aan op bestaande infrastructuur. Het groene tracé volgt zo veel mogelijk de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding. Het lichtblauwe tracé volgt spoorwegen, snelwegen en een andere 150 kV-hoogspanningsverbinding. Het ligt dus volgens cliënten voor de hand om te kiezen voor bundeling van infrastructuur. Dat heeft naar het oordeel van cliënten de minste ruimtelijke impact op de omgeving en is eenvoudiger landschappelijk in te passen. Kortom: er zal sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties indien het lichtblauwe of groene tracé wordt gebruikt. Dit in tegenstelling tot het donkerblauwe tracé.

Bij inpassing van het donkerblauwe tracé zal naar het oordeel van cliënten geen sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

4 Magneetveldzone

Bij het in gebruik nemen van een hoogspanningsverbinding ontstaat er daaromheen een magnetisch veld. Op basis van het Europese voorzorgsbeginsel wordt een magneetveldzone aangehouden. Gevoelige functies dienen zoveel mogelijk buiten die magneetveldzone te worden geplaatst om onaanvaardbare gezondheidsrisico's tegen te gaan. Is dat niet het geval dan is er in beginsel geen sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.[3]

De magneetveldzone van de voorgenomen hoogspanningslijn is ruim 200 meter.[4] Binnen het donkerblauwe tracé bevinden zich gevoelige functies zoals woningen. Er dient een tracé te worden gekozen waarbij de aanwezigheid van gevoelige functies beperkt is. Cliënten menen daarom dat het donkerblauw tracé niet geschikt is voor de aanleg van een hoogspanningsverbinding.

5 Verstoring van installaties

Cliënten verwachten daarnaast dat het uitvoeren van het donkerblauwe tracé gaat leiden tot verstoring van de reeds op of nabij dat tracé aanwezige installaties.

5.1 Windturbines

Het voornemen is om voor het tracé gebruik te maken van vakwerkmasten met een tiphoogte van 58 meter. In de bijbehorende *Notitie Onderzoeksalternatieven* wordt op pagina 46 opgemerkt dat windturbines geen belemmering vormen voor de realisering van de hoogspanningslijn. Reden daarvoor is dat een windturbine kan worden verwijderd, verplaatst of worden gecompenseerd.

---

[3] Vgl. ABRvS 15 november 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4240, r.o. 4.5.

[4] Zie p. 22 -24 van concept-NRD.

Volgens cliënten is dit niet de weg die moet worden ingeslagen. De 8 windturbines zijn geplaatst met het oog op een duurzame toekomst en daarin is fors geïnvesteerd. Zoals Kosten noch moeite zijn door cliënten gespaard om de windturbines en de benodigde vergunningen rond te krijgen. Het zou daarom een enorme kapitaalvernietiging zijn als de windturbines plaats moeten maken voor de hoogspanningslijn. Dan wel dat de windturbines door interferentie niet meer voldoen aan de norm NEN-EN 50341.[5]

Daarom moet eerst onderzocht worden of de windturbines niet vermeden kunnen worden, door te kiezen voor een ander tracé. Dat volgt ook uit de gehanteerde ontwerpprincipes.

5.2 Zonneparken en energieopslag

In het concept-NRD is volgens cliënten ten onrechte niets opgenomen over interferentie tussen de aanwezige zonneparken, bestaande energieopslag en de te plaatsen hoogspanningsverbinding.

Onduidelijk is voor cliënten in hoeverre de plaatsing van de hoogspanningsverbinding nabij een zonnepark bijvoorbeeld zal voldoen aan de norm NEN-EN 50341.[6] Volgens cliënten valt namelijk niet uit te sluiten dat door interferentie de zonneparken en energieopslag minder of beperkt zullen functioneren.

Cliënten hebben voor de aanleg van de zonneparken en de energieopslag ook forse investeringen gedaan, om te kunnen zorgen voor een rendabele exploitatie. Interferentie kan er volgens cliënten in de weg staan aan een rendabele exploitatie van de zonneparken en de energieopslag.

In het projectbesluit moet volgens cliënten worden onderbouwd hoe interferentie wordt voorkomen, dan wel wordt beperkt. Dit dient nog onderzocht te worden.

6 Geluid

De plaatsing van een hoogspanningslijn zorgt voor geluidsoverlast. Alleen al daarom vinden cliënten dat voor een tracé moet worden gekozen dat aansluit op bestaande infrastructuur.

In de eerste plaats kan er, zeker bij harde wind, sprake zijn van windfluiten. Windfluiten is een vorm van hoogfrequent geluid, dat als storend kan worden ervaren. Dat wordt in het concept-NRD ook onderkend. Cliënten wijzen erop dat in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, de effecten van windfluiten beoordeeld dient te worden.[7] Uit het concept-NRD blijkt niet dat ten aanzien van het

[5] Vgl. ABRvS 8 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2672, r.o. 38.1.
[6] Vgl. ABRvS 8 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2672, r.o. 38.1.
[7] ABRvS 29 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO9217, zie r.o. 2.95.

ontwerp van de hoogspanningsmasten rekening is gehouden met tegengaan van windfluiten.

Daarnaast kan een hoogspanningslijn zogenaamde coronageluid veroorzaken. Dit is een knetterend geluid. In de *Notitie-onderzoeksalternatieven* is op bladzijde 12 wel een relatie gelegd met hinder voor dieren, maar wordt niet ingegaan op de vraag in hoeverre het geluid ook hinderlijk is voor mensen. Daarbij wordt opgemerkt dat TNO in 2011 onderzoek heeft gedaan naar hinder door coronageluid. Uit dat onderzoek komt naar voren dat mensen het coronageluid hinderlijker ervaren als wegverkeerslawaai.

Daarom achten cliënten het beter om het tracé aan te leggen bij bestaande infrastructuur en dus niet aan het donkerblauwe tracé.

7 Conclusie

Gelet op het voorgaande zijn cliënten van oordeel dat in het projectbesluit niet gekozen dient te worden voor het donkerblauw tracé, omdat dit niet overeenstemming is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Om er zeker van te zijn dat deze zienswijze u tijdig bereikt, stuur ik het zowel per gewone post als aangetekende post naar op.

Met vriendelijke groet,
Mede namens [redacted],

[redacted]

SCHENKEVELD

Bijlage 1

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 29017
5 september 2024

Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord, Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)

Van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord. In de concept-NRD staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (MER) voor het bovengenoemde project.
Iedereen kan op de notitie reageren door het indienen van een reactie binnen de bovengenoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

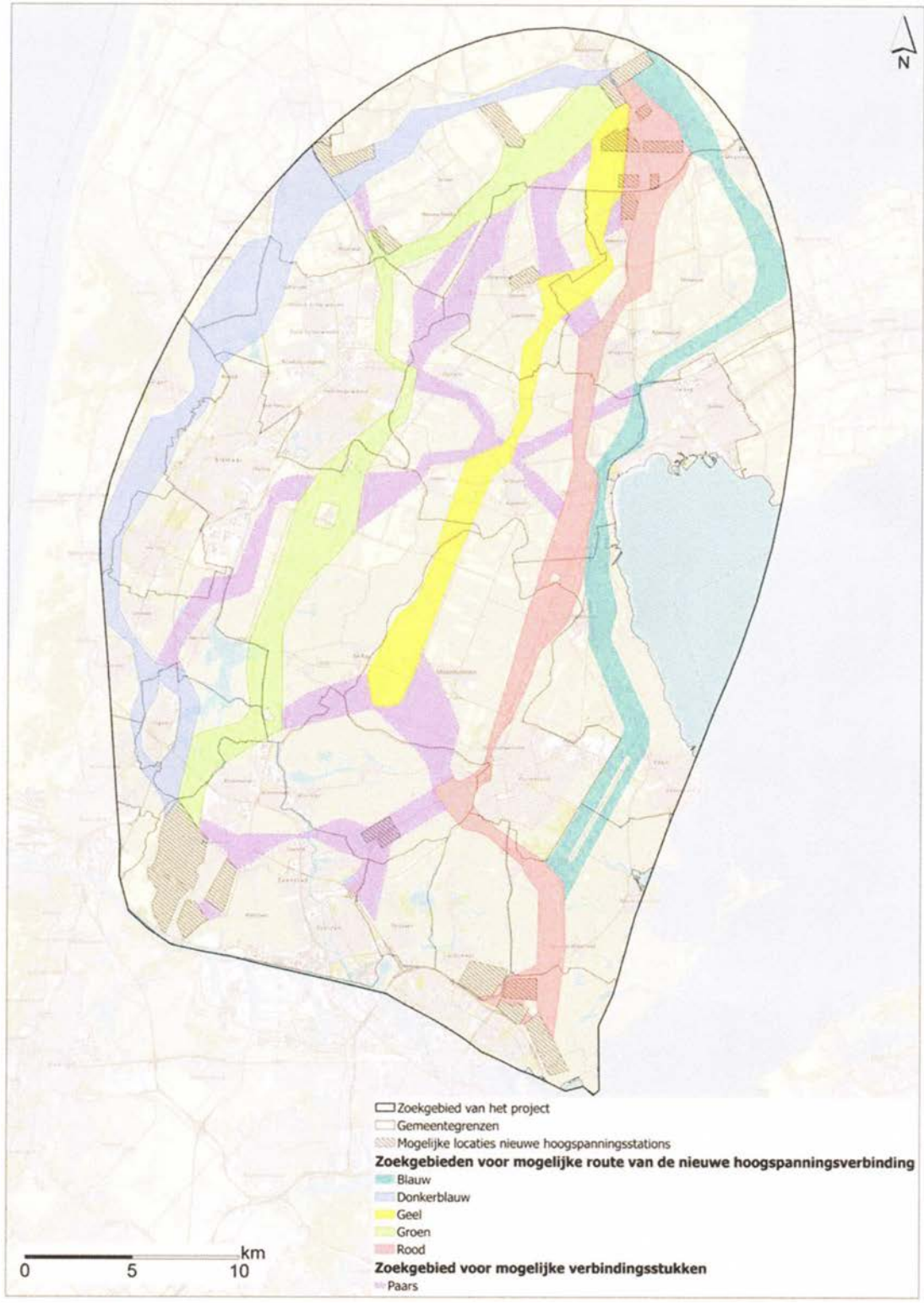

TenneT wil in het noorden van Noord-Holland, ten noorden van het Noordzeekanaalgebied, het elektriciteitsnetwerk uitbreiden door een bovengrondse 380 kV-verbinding aan te leggen en twee hoogspanningsstations. Eén station op de bestaande 380kV-lijn tussen Beverwijk-Diemen en één bij Middenmeer.

Waarom is dit project nodig?

We wekken in Nederland steeds meer duurzame energie op en de vraag naar stroom neemt toe, omdat we bijvoorbeeld van gas op stroom overstappen en steeds vaker elektrisch rijden. Ook de toename van zonnepanelen en windmolens zorgt voor meer druk op het stroomnet, waardoor er sprake is van knelpunten in het hoogspanningsnet.
Teveel verkeer op een snelweg zorgt voor files. Dit geldt ook voor ons stroomnet. Ook het huidige elektriciteitsnet in Noord-Holland kan de enorme vraag en het aanbod nauwelijks aan. Er ontstaan dus files op het net en de kans op storingen neemt toe. Om overbelasting te voorkomen, verzwaart TenneT het bestaande stroomnet in de provincie met meer en dikkere kabels en stroomlijnen in masten. Oftewel het stroomnet wordt toekomstbestendig gemaakt.
Net als de rest van Nederland krijgt ook het noorden van de provincie Noord-Holland een aansluiting op het 380 kV-net. Bij dit nieuwe, zwaardere netwerk horen hoogspanningsmasten met stroomlijnen en twee stations. Dit zijn de afritten van de stroomsnelweg.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de projectprocedure van toepassing. Dit betekent dat de locatie en het tracé worden vastgelegd in een projectbesluit. De Minister van Klimaat en Groene Groei en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen dit projectbesluit vast (vermoedelijk in 2029). Besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Minister voor Klimaat en Energie coördineert deze procedure.

Milieueffectrapportage

Een milieueffectrapportage (mer-procedure) brengt de milieueffecten van een activiteit of project in beeld. Op deze manier kan het milieubelang volwaardig meegewogen worden in de besluitvorming, in dit geval het projectbesluit. Om deze effecten zichtbaar te maken, wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De eerste stap in de mer-procedure is het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Hierin is beschreven welke alternatieve oplossingen, welke milieueffecten en met welke diepgang deze onderzocht gaan worden in het MER. De Commissie voor de milieueffectrapportage wordt om onafhankelijk advies gevraagd op dit concept-NRD.

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 6 september 2024 tot en met donderdag 17 oktober 2024 reageren op de concept-NRD. In deze periode kunt u de documenten bekijken op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n

U kunt op drie manieren reageren:
- Bij voorkeur digitaal: via http://www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n
- Per post:
  Bureau Energieprojecten
  Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord
  Postbus 111
  9200 AC Drachten
  Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.
- Voor het opnemen van mondelinge reactie is er tijdens de inloopbijeenkomst een notulist aanwezig. Ook kunt u op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 070 379 89 79.

Informatiebijeenkomsten

U bent welkom bij de informatiebijeenkomsten die het Ministerie van Klimaat en Groene Groei organiseert, samen met TenneT. U kunt daar uw vragen stellen. Er is geen algemene presentatie. U kunt (zonder aanmelding) in- en uitlopen tussen 19.00 en 21.00 uur.
De bijeenkomsten zijn op:
- Dinsdag 17 september 2024 – Ontmoetingskerk De Meerbaak, Professor Ter Veenweg 4, 1775 BH Middenmeer
- Woensdag 18 september 2024 – Wijkcentrum Overdie, Van Maerlantstraat 8-10, 1813 BH Alkmaar
- Maandag 23 september 2024 – Villa Groet, Het Hoog 1, 1633 GE Avenhorn
- Dinsdag 24 september 2024 – Taborkerk, Maasstraat 2 1442 RV Purmerend
- Donderdag 26 september 2024- Buurtcentrum A3, Dorpsstraat 386, 1566 BR Assendelft

Wat gebeurt er hierna?

De concept-NRD wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en provincies. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de definitieve NRD. Op basis van die notitie wordt het MER opgesteld. Het MER vormt samen met de Integrale Effecten Analyse (IEA) de onderbouwing voor het projectbesluit. Het MER komt, samen met het ontwerp van het projectbesluit en de daarmee samenhangende besluiten, ter inzage te liggen. In een latere fase kunt u daar ook weer op reageren.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Niet iedereen is even handig met computers. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid. Deze informatiepunten vindt u in de bibliotheken. U kunt er makkelijk binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld voor het op de computer bekijken van documenten die bij dit project horen. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-nen op de website van TenneT. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Verzonden: 10/17/2024 7:29:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam:
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Verwacht overlast hiervan! Plus waardedaling onroerend goed

Verzonden: 10/17/2024 7:49:23 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben geen voorstander en zou niet vrolijk worden van de hoogspanningsmasten.

Op gronde van dat ik het een afbreuk vindt van het zicht en bij voorkeur geen hoog spanningsveld wil in in onze leefomgeving en zeker niet die van onze opgroeiende kinderen.

Verzonden: 10/17/2024 8:03:28 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Zorgboerderij Mandrill

Uw zienswijze:

Vanwege de hoge gevoeligheid van onze clienten is een hoogspannings kabel absoluut nadelig

Verzonden: 10/17/2024 8:03:48 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben hier fel op tegen en teken hier bezwaar voor in mocht het zover komen. Het verstoort de flora en fauna. Er is namelijk ook nog vogeltjes land wat er ligt en beschermd gebied is. Verder verstoord het het landelijk uitzicht. Laat dit lekker langs een snelweg lopen waar niemand er last van heeft.

Vind het ook ronduit slecht dat de mensen waarover het traject loopt niet eens zijn ingelicht. Op de tekening staat dat de gele route over ons land loopt namelijk.

Verzonden: 10/17/2024 8:04:47 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ten eerste zijn we heel slecht op de hoogte gehouden. Wij horen t nu pas. Wij willen zeker geen hoogspanningsmasten vanwege de gezondheid en ook vanwege t verstoren van t landelijke uitzicht!

Verzonden: 10/17/2024 8:20:41 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

We hebben vernomen van het voornemen voor de mogelijke hoogspanningskabels (380 K netwerkuitbreiding Noord Holland Noord) door Oudendijk.

Bij deze geven we aan hier bezwaar tegen te maken.

Argumenten:

-het betreft een tracé dicht bij huizen, dichterbij dan de voorgeschreven 100 meter,

- het betreft een gezichtsbepalende verandering in een gebied waar we juist zijn komen te wonen ivm de landelijke uitstraling

-de gezondheidseffecten zijn onvoldoende duidelijk en vormen daarmee een serieus risico ivm magnetische straling (onderzoek RIVM) Wie neemt de verantwoordelijkheid hiervoor en de dalende huizenprijzen.

Er zijn ook echt alternatieven waardoor het niet door Oudendijk hoeft.

Bijvoorbeeld ondergronds

Of bv de groene route langs bestaande hoogspanningskabel.

Of de route via alkmaar gaat minder door dorpskernen.

Verzonden: 10/17/2024 8:29:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wat ons betreft maar naar een andere locatie met die hoogspanningsmasten. Niet boven ons dorp , hier zijn wij op tegen.

Verzonden: 10/17/2024 8:42:10 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: Mede namens mijn vrouw [redacted] en mede firmant
Organisatie: [redacted]

Uw zienswijze:

Vanwege de gezondheid en verstoring landelijk uitzicht

Verzonden: 10/17/2024 8:47:54 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Landschapsvervuiling,waardevermindering woning,straling.

Verzonden: 10/17/2024 8:50:39 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij wonen met ons gezin (man, vrouw, 3 jonge kinderen van 4,2 en bijna 3 maanden) op de [redacted], een idyllisch straatje met lintbebouwing. Tot onze grote schrik is een van de scenarios voor netuitbreiding pal langs onze achtertuin. Zoals ik het begrijp zal het volledige vrije landschap ingevuld worden door een hoogspanningsstation. Laat ik voorop stellen dat ik begrijp dat dit soort stations nodig zijn en dat eenieder dit liever niet in zijn achtertuin ziet, maar in dit geval houdt het in dat we langs ons volledige perceel en ver daarvoorbij aan beide kanten volledig volgestampt worden met een station. Over de gezondheidsrisico's bestaat veel onwetendheid, maar het feit dat in menig gemeente huizen gesloopt, danwel onbewoond worden gezien het feit ze onder of te dicht bij masten staan maakt dat ik me nog veel meer zorgen maak. We wonen straks min of meer op een hoogspanningsstation, inclusief drie kleine opgroeiende kinderen: de toekomst!

En over toekomst gesproken: wanneer er een dergelijke constructie wordt geplaatst zie ik de waarde van onze woning in rook op gaan. Het blijft een enorm mooi huis, maar wie gaat er nu wonen in zo'n omgeving? Mochten wij willen vertrekken zal er niemand zijn die vrijwillig zo dichtbij een verdeelstation en masten wil wonen. Daar gaat dan ons pensioen.

Daarnaast voeg ik een brief vanuit onze buurtcommissie toe. Wellicht ten overvloede, maar hoe vaker in beeld bij jullie hoe beter.

101974165_10316175_Moerbeek_uitbreiding_hoogspanningstrace.pdf

Er zijn verschillende belangrijke argumenten tegen de aanleg van een hoogspanningstracé en een hoogspanning station in de Moerbeek en de Moerbekerpolder. Deze argumenten hebben betrekking op zowel de leefomgeving als de natuur, gezondheid en het karakter van het gebied. Hieronder worden de belangrijkste punten toegelicht:

1. Gezondheidsrisico's voor bewoners

Een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van hoogspanningslijnen in woon- en landbouwgebieden zijn de potentiële gezondheidsrisico's. Uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Studies wijzen op een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die dicht bij hoogspanningslijnen wonen. Er bestaat een voldoende wetenschappelijke basis voor bezorgdheid, en het voorzorgsprincipe zou hier moeten gelden. Het plaatsen van een hoogspanningstracé in de nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.

2. Natuurlijke waarde en landschappelijke impact

De Moerbekerpolder en de Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Het gebied wordt gekenmerkt door weidse vergezichten, cultuurhistorisch waardevolle gronden en een rijke biodiversiteit. Het aanleggen van hoogspanningslijnen en een verdeelstation zou dit kwetsbare landschap ernstig verstoren:

- Visuele vervuiling:

De grote masten en draden van een hoogspanningslijn zouden het open karakter van de polder onherstelbaar aantasten. Ze zouden de horizon domineren en het uitzicht voor bewoners en recreanten blijvend verstoren.

- Negatieve impact op flora en fauna:

De aanleg en het onderhoud van hoogspanningslijnen kunnen de lokale flora en fauna schade toebrengen, met name in natuurgebieden en landbouwgrond die wordt gebruikt voor gewasproductie en vee. Vogels, waaronder trekvogels die door de polder trekken, lopen risico op botsingen met de hoogspanningslijnen. Daarnaast kan elektromagnetische straling invloed hebben op het gedrag van dieren.

3. Economische schade voor agrariërs

De Moerbekerpolder is een belangrijk landbouwgebied, waar veel agrariërs hun brood verdienen. De aanleg van hoogspanningsmasten en een verdeelstation kan economische gevolgen hebben voor de landbouw:

- Verlies van landbouwgrond:

De aanleg van een verdeelstation en de bijbehorende infrastructuur zou waardevolle landbouwgrond in beslag nemen, wat de bedrijfsvoering van boeren kan schaden.

- Verminderde waarde van landbouwproducten:

Er is zorg over de impact van elektromagnetische straling op gewassen en vee, wat op lange termijn de kwaliteit van de producten kan verminderen en daarmee hun economische waarde.

- Waardevermindering van grond en vastgoed:

Hoogspanningslijnen in het gebied kunnen de waarde van landbouwgrond en woningen doen dalen. Potentiële kopers of investeerders kunnen afgeschrikt worden door de nabijheid van de infrastructuur, wat leidt tot een directe financiële impact op de bewoners en eigenaren.

4. Aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit

De aanleg van hoogspanningslijnen in een woonomgeving zoals de Moerbeek heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners:

- Hinder door geluid en trillingen: Hoogspanningslijnen kunnen, vooral bij nat weer, een hoorbaar zoemend geluid produceren, wat hinderlijk is voor de mensen die dichtbij wonen. Dit vermindert het wooncomfort aanzienlijk en kan tot stress en slaapstoornissen leiden.

- Verlies van recreatieve en toeristische waarde:

De Moerbeek en Moerbekerpolder zijn niet alleen een woongebied, maar ook een plek voor recreatie. Fietsers, wandelaars en toeristen genieten van het landelijke karakter en de rust. De aanwezigheid van een hoogspanningslijn zou de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat ook de lokale recreatie-economie negatief beïnvloedt.

5. Alternatieve oplossingen

Veelal kunnen hoogspanningslijnen en hoogspannings stations worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Daarnaast zijn er technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels, die een veel minder visuele en ecologische impact hebben, zij het tegen hogere kosten.

Conclusie

Het aanleggen van een hoogspanningstracé en verdeelstation in de Moerbeek en Moerbekerpolder brengt aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van gezondheid, natuurschade, economische schade en leefbaarheid. De lange termijn effecten op de gezondheid van bewoners, met name kinderen, gecombineerd met de negatieve impact op het landschap, de biodiversiteit en de lokale economie, maken dit een ongewenste locatie voor dergelijke infrastructuur. Het is essentieel om alternatieve, minder schadelijke locaties en oplossingen te onderzoeken die deze nadelige gevolgen kunnen vermijden.

Verzonden: 10/17/2024 8:54:07 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Graag geen hoogspanning boven ons mooie dorp.

Is ook niet goed voor een gezondheid van ons allen.

Verzonden: 10/17/2024 8:59:57 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen hoogspanningskabels bij ons mooie dorp Beets

Verzonden: 10/17/2024 9:00:23 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik maak bezwaar tegen het plaatsen van hoogspannings masten in/nabij Beets

Ik ervaar altijd spanningshoofdpijn door deze masten, dus deze masten in mijn dorp zou betekenen dat ik moet verhuizen.

Verzonden: 10/17/2024 9:06:24 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zie bijlage

101974275_10316210_2024_gecoordineerde_Zienswijze_Netwerkuitbreiding_380kV.docx

IBetreft: Zienswijze Netwerkuitbreiding 380kV
Geachte dames en heren,
Als inwoners van dit gebied maken wij ons grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk. Deze uitbreiding heeft een directe impact op onze gezondheid, (waarde van) onze woningen, leefomgeving en het natuurbeheer.

Hoewel wij de noodzaak van elektriciteitsvoorziening begrijpen, voelen wij ons buitengesloten in het proces. Voor zover ons bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.

Los van de vraag of het terecht is om het middendeel van Noord-Holland te gebruiken als doorvoer gebied zonder meerwaarde, is het ook de vraag of hier alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van de economische belangen en agenda's. Ook ontbreekt de integrale visie met andersoortige, toekomstbestendige oplossingen. Wij voorzien ook daardoor een oneigenlijke besluitvorming, waarbij onze rechten en gezondheid niet voldoende zijn en worden meegenomen.

Wij ervaren het volgende als zeer en onoverkomelijk problematisch:

1. **Geen lange termijnvisie**: Omdat er nu een probleem is moet dit met bestaande gegarandeerde middelen nu opgelost worden. Gezien de schop pas over 10 jaar de grond in gaat, ontbreekt de lange termijnvisie en het onderzoek naar middelen en innovaties die minder belastend zijn en over 10 jaar ook een gegarandeerde levering kunnen bieden

2. **Onduidelijkheid over de plannen**: Er zijn veel verschillende mogelijke uitwerkingen van de plannen, maar het is ons niet duidelijk welke scenario's uiteindelijk worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen wij niet goed inschatten wat de exacte gevolgen en impact voor ons en onze omgeving zullen zijn.

3. **Gebrek aan transparantie in de besluitvorming**: Het lijkt alsof de besluitvorming al vaststaat en dat onze inspraak slechts een formaliteit is. Wij hebben het gevoel dat we nauwelijks echte invloed kunnen uitoefenen, terwijl we als burgers wel de directe gevolgen zullen ondervinden. Daarbij is ook onduidelijk welke partijen hier de meerwaarde van hebben alsook hoe deze meerwaarde zich vertaald naar 'ons' als inwoners en burgers.

4. **Gezondheid en leefomgeving**: Wij maken ons zorgen over de effecten van de uitbreiding op onze gezondheid en onze directe leefomgeving. De aanleg van een dergelijke infrastructuur kan leiden tot gezondheidsrisico's, waardevermindering van onze woningen en schade aan het milieu.

5. **Onevenredige lasten voor ons gebied**: Wij hebben het idee dat de voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere partijen en gebieden gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl wij als bewoners in West-Friesland de lasten moeten dragen. Dit voelt oneerlijk en zorgt voor verregaande onrust in onze gemeenschap.

6. **Onvoldoende oog voor lokale belangen**: Wij voelen ons niet vertegenwoordigd in dit proces. De gemeenten en colleges geven onvoldoende echt inzicht in hun visie en zienswijze. De plannen lijken vooral gericht op grote commerciële belangen, zoals uitbreiding industrie en ophoging capaciteit van datacenters, zonder dat er rekening wordt gehouden met de impact op de lokale bevolking en natuur.

Om deze redenen zijn wij tegen de huidige voorstellen. Wij verzoeken om meer duidelijkheid, meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen. Wij vragen ook om meer aandacht voor de lokale impact en een betere bescherming van onze gezondheid, woningen en leefomgeving.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Verzonden: 10/17/2024 9:15:16 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen de plaatsing van de hoogspanningslijnen over onze dorp heen. Naast de gezondheidsnadelen wat deze lijnen met zich meebrengen heeft dit effect op de waarde van onze woningen en voor de algehele uitzicht en uitstraling.

Verzonden: 10/17/2024 9:17:57 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij willen geen hoogspanningskabel zo dicht bij Wadway.

Verzonden: 10/17/2024 9:25:34 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij als jong gezin zijn tegen de aanleg van een nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding met de daarbij benodigde hoogspanningsstations nabij onze woonplaats.

Naar ons inziens is het plaatsen van een bovengrondse hoogspanningsverbinding nabij woonomgeving onacceptabel voor zowel omgeving als omwonenden.

Ook zetten wij onze vraagtekens bij de gezondheidsrisico's die ze met zich meebrengen voor o.a. jonge kinderen.

Wij denken dat er betere alternatieven en/of oplossingen zijn.

Mvg [redacted]

Verzonden: 10/17/2024 9:27:33 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Ik ben tegen de plaatsing van hoogspanningskabels

Verzonden: 10/17/2024 9:31:55 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Geachte heer/mevrouw,

In de bijlage vindt u mijn reactie.

Voor meer informatie kunt u mij bellen.

Kunt u mij op de hoogte houden van verdere ontwikkelingen en besluiten?

Bij voorbaat dank,

[redacted]

101974409_10316241_Reactie_op_380_kv_netuitbreiding_NHN.docx

Geachte Heer/ Mevrouw, Moerbeek, 17-10-2024

Graag wil ik reageren op de plannen voor de 380 kv netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD.

En met name op het donkerblauwe tracé dat één van de opties is.

Dit tracé, met zoekgebied voor een groot transformatorstation gaat precies over buurtschap de Moerbeek, een dorpskern en bewoond buitengebied met lintbebouwing wat officieel gedeeltelijk hoort bij 't Veld en een ander gedeelte bij Lutjewinkel. De Moerbeek ligt ongeveer 3 km buiten de twee genoemde dorpen.

Dit is een prachtig en rustig gebied, waar veel mensen zeer prettig wonen en waar enkele agrarische bedrijven staan in het nog verder ongerepte polderlandschap.

In uw webinar van 16 september j.l. en in het onderzoeksrapport van RVO, punt 6.2.1 geeft u aan dat u rekening wilt houden met dorpskernen en lintbebouwing. Daar zie ik wat betreft de Moerbeek in het donkerblauwe tracé niets van terug.

Ook op een kaartje van jullie met de verschillende mogelijke tracés, waar bebouwing staat aangegeven met blauwe pinnetjes, zie ik de Moerbeek als woongebied niet aangegeven. Kan het zijn dat u de bebouwing van de Moerbeek over het hoofd heeft gezien? Dan vraag ik u om daar alsnog rekening mee te houden.

Als u zou kiezen voor het donkerblauwe tracé, dan zou dit leefgebied ernstig verstoord worden door de hoogspanningsmasten en het zeer grote transformatorstation van 24 ha (NW1) wat mogelijk in ons buurtschap, de Moerbeek, zou kunnen komen.

Ruim 10 jaar geleden was er ook al een conceptplan van Liander en TenneT om aan het begin van de Moerbeek een transformatorstation te bouwen, maar de Gemeenteraad van Hollands kroon heeft destijds besloten dat dit gebied daar beslist niet geschikt voor was, vanwege het prachtige open karakter van dit landelijk gebied en vanwege de bijbehorende overlast voor de vele bewoners van de lintbebouwing in de Moerbeek en omgeving. Daarop is gekozen voor een andere locatie. Dit geeft dan ook aan dat het donkerblauwe tracé bij de Moerbeek geen goede optie is.

Ik maak me grote zorgen om de gezondheid van mensen en dieren (zoals melkvee) in deze omgeving als u voor dit tracé kiest. Er is bekend uit onderzoeken dat een magneetveld onder en nabij hoogspanningsmasten en in de buurt van een hoogspanningsstation een schadelijke invloed heeft op mens en dier.

Daarnaast zijn er nog veel meer bezwaren die voor bewoners, dieren en het gebied in de nabijheid van masten en hoogspanningsstation gelden. Deze staan ook al vermeld in andere reacties uit de Moerbeek, dus ik zal deze niet voor u herhalen.

Ik ben belanghebbende, omdat ik woon in de Moerbeek en wij een melkveebedrijf hebben. Het zoekgebied voor een trafostation is gedeeltelijk op onze grond. Wij zouden grote hinder hebben van geluid en verlichting van een trafostation. Ook de elektromagnetische straling van station en masten baart mij grote zorgen om mijn gezin en dieren. Het uitzicht op deze nu prachtige omgeving wordt ernstig verstoord. Toekomstige plannen in bijvoorbeeld de toeristische sector worden onmogelijk gemaakt. De waardedaling van ons onroerend goed en het inkomensverlies zal enorm zijn.

Ik begrijp dat er iets moet gebeuren op het gebied van energievoorziening, maar ik verzoek u om niet voor het donkerblauwe tracé te kiezen.

Verzonden: 10/17/2024 10:12:37 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Graag duidelijkheid over deze plannen

Verzonden: 10/17/2024 10:25:25 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Onaanvaardbaar t.a.v. het landelijke karakter van de polders van Spanbroek en Zandwerven.

Ik ben niet overtuigd dat deze kabels niet in de grond kunnen, dit is elders namelijk wel het geval.

Frustrerend dat zoiets moet om data centers in de lucht te houden!

Verzonden: 10/17/2024 10:26:51 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Zie bijlage voor de reactie

101974704_10316295_LandsmeerderVeldReactie[redacted].pdf

Reactie concept-NRD 380kV Netuitbreiding van bewoner Landsmeer

17 oktober 2024, [redacted]

Als bewoner van Landsmeer en aanwonde van het gebied 'Landsmeerderveld' geef ik hierbij mijn reactie op het concept-NRD voor '380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD'.

1. Participatie nu al onvoldoende

Allereerst is mij opgevallen dat er geen bericht is verspreid over deze plannen via 'Berichten over uw buurt' van overheid.nl. Verder heb ik gemerkt dat geen van mijn kennissen, vrienden en buren in Landsmeer iets weten van de plannen.

We lezen de plaatselijke Kompas regelmatig, maar mijn gezin en dus mijn lokale netwerk hebben een aankondiging geen van allen gezien.

In de stukken lees ik dat participatie belangrijk is. We kunnen vaststellen dat tot nu toe daar onvoldoende naar is gehandeld.

Verzoek: bepaal of omwonenden echt voldoende zijn geïnformeerd en zo niet, start de procedure dan opnieuw en dan goed.

2. Landsmeerderveld is BPL: over het hoofd gezien?

Ten tweede: Ik heb sterk het vermoeden dat over het hoofd is gezien dat het Landsmeerderveld Bijzonder Procinciaal Landschap is.

BPL is naar eigen zeggen zoveel mogelijk vermeden: P54 Notitie onderzoeksalternatieven zegt "NNN, BPL en ganzenfoerageergebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Gelet op de omvang van deze gebieden binnen het zoekgebied is het volledig vermijden niet mogelijk. De effecten worden onderzocht in het plan-MER; "

Dat vermijden is niet gelukt voor het Landsmeerderveld (zoekgebied ZO1), wat onderdeel uitmaakt van het BLP gebied Oostzer- en Ilperveld.

Mijn sterke vermoeden dat dit BPL over het hoofd is gezien kent zijn oorzaak in twee dingen:

1. De naam maakt vergissing mogelijk: immers, de duiding 'Ilperveld' wordt meestal gebruikt voor het gebied boven de Van Beekstraat. Het Landsmeerderveld ligt onder de Van Beekstraat en is wel degelijk BPL (zie ook afbeelding uit BPL documentatie). Het heeft ook kernkwaliteiten die de provincie in stand wil houden, overigens met uitzondering van de grillige verkaveling die uniek is voor het Ilperveld.
2. Een station in gebied ZO1 zou BPL kernkwaliteiten van het Landsmeerderveld ernstig aantasten. Het zou evident moeten zijn dat het een ongeschikt gebied is als optie. Het gebied heeft onder meer belangrijke ruimtelijke kwaliteiten die volledig zouden verdwijnen bij plaatsing van een station.

Verzoek: verwijder zoekgebied ZO1 als optie omdat het BPL is en evident BPL kernkwaliteten ernstig zou aantasten – waarvoor verder onderzoek in een MER niet nodig zou zijn en zou kunnen leiden tot foutieve beoordeling als die kernkwaliteiten niet goed worden meegenomen in de effecten (zie verder).

3. Het Concept-NRD dekt onvoldoende belangrijke effecten af

Als gezegd wordt dat de effecten worden onderzocht in het plan-MER (zie eerdere quote) dan moet dat ook goed gebeuren. Echter, de verstoring van de belangrijke kwaliteiten van een landelijk gebied voor haar omwonenden en voor vogels is onvoldoende terug te vinden in het beoordelingskader.

Recreatie

Wat betreft recreatie wordt bijvoorbeeld alleen gekeken naar doorkruisen van recreatiegebieden. Dat terwijl het Landsmeerderveld een gebied is waar omwonenden uit Landsmeer en Amsterdam het landelijke opzoeken om even te ontspannen, door te wandelen, hardlopen, fietsen en varen. Rondom het Landsmeerderveld wonen zeer veel mensen, waaronder een grote concentratie in de Banne: een wijk met een notoir lage leefkwaliteit, die verder geen ruimte biedt om even aan de drukke stad te ontsnappen – behalve in het Landmeerderveld waar men in een paar stappen is. Ik ken in Landsmeer ook veel mensen die graag het rondje lopen door het Landsmeerderveld, om even te ontspannen, te bewegen of de hond uit te laten. Ik behoor zelf ook tot die groep.

BPL kernkwaliteiten rondom landelijk karakter

De kernkwaliteiten van het Landsmeerderveld die de Provincie in stand wil houden worden ook onvoldoende meegenomen in het beoordelingskader, dat terwijl evident is dat deze kernkwaliteiten ernstig zouden worden aangetast door een station. Het betreft hier niet een hoofspanningslijn, maar een stuk industrie van 17 hectare.

Voor recreanten, doorreizenden, en ook voor mensen die uitkijken op het Landsmeerderveld is haar landelijke karakter essentieel voor de beleving. Dit geldt niet alleen voor de direct aanwonenden, maar voor alle Landsmeerders die danzij de talloze doorkijken het gevoel van landelijk wonen beleven. De aard van dat karakter komt terug in de kernkwaliteiten. Landsmeer is een landelijk dorp en dat is een belangrijke redenen voor Landsmeerders om er te wonen.

Hieronder volgt een overzicht van de meeste relevante kernkwaliteiten mbt landelijk karakter met als bron de documentatie van BPL Noord-Holland, vanaf pagina 159:

https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Bijzonder_Provinciaal_Landschap/Documenten/Bijzonder_Provinciaal_Landschap_32_landschappen_en_kernkwaliteiten.pdf.

Kernkwaliteit *Onregelmatige strookverkaveling veenweidepolders*

“Het verkavelingspatroon van de veenweidepolders is eeuwenlang grotendeels onveranderd gebleven en maakt de geschiedenis van het landschap zichtbaar. Deze kernkwaliteit is onvervangbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen die het verkavelingspatroon van de veenweidepolders wijzigen of ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot het

dempen en wijzigen van sloten en andere waterlopen, zijn in ieder geval een aantasting van deze kernkwaliteit."

Kernkwaliteit *Open ruimte en vergezichten*

"Het open weidegebied in het BPL Oostzaner- en Ilperveld is van grote waarde. De openheid is zeer kwetsbaar, omdat in het vlakke land bijna elke ruimtelijke ingreep zichtbaar is. Ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap die leiden tot (verdere) verdichting of verrommeling zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Een uitzondering vormen bijvoorbeeld fietspaden, omdat die niet van invloed zijn op de openheid. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot een hoge mate van verdichting in de linten zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit."

Verzoek: Voeg een thema toe om te beoordelen met de naam 'Beleving landelijke karakter voor recreanten en omwonenden' en beoordeel daar het effect op de genoemde belangen van omwonenden en recreanten: woongenot, ontspanning en recht op de keuze om landelijk te wonen.

Verzoek: Neem ook mee in de beoordeling van bovenstaande de eventuele planschade die zal ontstaan.

Verzoek: Neem de aspecten van *Open ruimte en vergezichten* zoals omschreven mee in beoordeling van het thema 'Landschap - lijnniveau en stationslocatieniveau'.

Verzoek: Neem de aspecten van *Onregelmatige strookverkaveling veenweidepolders* zoals omschreven mee in beoordeling van het thema 'Cultuurhistorie- invloed op historische geografie'.

4. Habitat weidevogels dient te worden meegenomen

De provincie beschrijf ook als één van de kernkwaliteten van het Landsmeerderveld de habitat voor weidevogels. Bijvoorbeeld: "Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug. "

Kernkwaliteit *Habitat voor weidevogels*

"Het ideale habitat voor weidevogels heeft een combinatie van de volgende ruimtelijke sleutelfactoren: omvangrijke aaneengesloten gebieden gekenmerkt door openheid, het ontbreken van verstoring (door opgaande elementen, zoals bebouwing, beplanting en masten en door infrastructuur en activiteiten die geluid en onrust veroorzaken), de aanwezigheid van micro-reliëf, graslandareaal en een relatief hoog waterpeil. De aanwezigheid van deze combinatie van factoren in dit BPL is onvervangbaar. Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug.

Ruimtelijke ontwikkelingen die het habitat voor de weidevogels verkleinen zijn in beginsel een aantasting. Verstoring of het toevoegen van opgaande elementen die leiden tot een verkleining van het habitat, of ruimtelijke ontwikkelingen die een verlaging

van het waterpeil tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit.

Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot verstoring, maar waarbij de verstoring valt binnen de verstoringszone van bestaande elementen zoals bijvoorbeeld gebouwen en wegen, verkleinen het habitat niet. Ze worden daarom niet als aantasting van de kernkwaliteit beschouwd."

Verzoek: neem het Landsmeerderveld in ZO1 mee in het thema 'NNN en overige beschermde gebieden' voor het beoordelen van het effect op vogels en betrek daarin de boevengenoemde overwegingen.

Kaart met het Landsmeerderveld in BPP gebied (zie B)

Foto van het station in Diemen, dat iets kleiner is dan wat in het Landsmeerderveld bedacht is om te kunnen komen

Verzonden: 10/17/2024 10:31:12 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: broer, ouders
Organisatie:

Uw zienswijze:

Beste Ministerie van Economische Zaken,

In de onderzoeksalternatieven is onduidelijk of is onderzocht of net is te verzwaren zonder of met minimale verstoring van de horizon. Nu wordt de horizon reeds vervuild door 150 kV lijnen. Indien er 1 of 2 lijnen richting de kop van NH bij komen wordt het er niet beter op.

Graag ontvang ik reactie of het mogelijk is om de bestaande 150 kV hoogspanninglijn welke loopt richting Wijdewormer - Oterleek - Anna Pauwlowna te bekabelen en hiervoor in de plaats een 380 kV lijn te realiseren voor de noodzakelijke verzwaring van het net. Het wordt er niet beter op maar de extra verstoring blijft beperkt.

Wanneer dit nog niet voldoende zou zijn zou ook verzwaring van het 150 kV net richting Friesland via de afsluitdijk tot de mogelijkheden behoren. Ook geeft dit verbeteringen ten aanzien van de betrouwbaarheid van het net.

Gelieve dit serieus in het onderzoek mee te nemen. Ook hoor ik graag wanneer het niet mogelijk is, waarom het niet mogelijk is. Naar mening moet dit serieus een kans worden gegeven. Eea zou de extra horizonvervuiling tot een minimum beperken.

Verzonden: 10/17/2024 10:32:23 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Wij maken bezwaar tegen de plaatsing van de hoogspanningsmasten. Er zijn grote gevolgen voor de gezondheid. Het is bizar dat er rondom hoogspanningsmasten niet bebouwd mag worden, maar dat er nu wel plannen zijn om deze in de bebouwde kom te plaatsen. De GGD adviseert dringend om niet te bouwen bij deze kabels in verband met de grote kans op de ontwikkeling van leukemie. Wij staan erop dat er naar ons wordt geluisterd!

Verzonden: 10/17/2024 10:36:22 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Een verarming van het landelijk gebied

Verzonden: 10/17/2024 10:40:09 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Hallo

Ik vindt het onaanvaardbaar dat we net een huis gekocht hebben aan de zomerdijk, en dat we nu stroompalen in de achtertuin zullen krijgen wat een aanzienlijke waarde vermindering van ons huis zal veroorzaken, en het landschap kompleet zal vervuilen

Hopenlijk zal er een oplossing zijn door ze ondergronds aan te leggen

Gr [redacted]

Verzonden: 10/17/2024 10:45:10 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
[redacted]
Organisatie:

Uw zienswijze:

Oudendijk

"Ick sie, langs Diemerdijck, een stofwolck herwaerts trecken; In rep en roeren is de Waeterlandsche zy."

P.C. Hooft, 1613

101974784_10316310_380_kv_[redacted].pdf

17 oktober 2024
Oudendijk

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, TenneT
Van: [redacted]
Re: 380 kV transport en distributie in Noord-Holland Noord

Beste dames en/of heren,

Hierbij een reactie op de recent-gepubliceerde concept Notitie over Reikwijdte en Detailniveau (NRD) betreffend de geplande 380 kV netuitbreiding in Noord-Holland met verbinding naar Middenmeer.

Heel Noord-Holland Noord is in rep en roer. Binnenkort wordt er een visueel litteken bruut gekerfd door (kies 1 van de volgende) onze polder, ons cultureel erfgoed, onze kuststrook, onze historie, ons groen. Voor elektriciteit. Stalen masten met dikke druipende kabels – wellicht zelfs een dubbele rij. 380.000 Volt. Afzichtelijke torens, een regelrechte verkrachting van ons weidse panoramische landschap! 4 verschillende tracés hebben "ze" uitgestippeld voor deze gedrochten, maar het lijkt al doorgestoken kaart. Wat nu??

Moest heel Noord-Holland Noord hiervoor in rep en roer? Beste beslissers en uitvoerende partij, ik heb met jullie te doen. De beslissingsmethodiek uiteengezet in het concept NRD – géén subsidiair besluit over hoogspanningsstation locatie en verbindingstracé, oftewel gekoppelde sub-optimalisatie – is een recept gebleken voor een maximum aan dansende poppen. En deze koers is al ingezet. Welnu, evident is dat elke route bepaald wordt door een eindpunt en een vertrekpunt. Het eindpunt van dit project is Middenmeer. Neem dan een beslissing over het vertrekpunt. Een besluit hierover op voorhand zou betekenen: 75% minder poppen aan het dansen. Daarbij levert het optimaliseren van slechts 1 overgebleven tracé (i.p.v. 4) aanzienlijk minder stress en weerstand op onder de Noord-Hollanders. Ook "integrale effecten." Dit kan nog.

Aangaande reikwijdte zou ik twee opmerkingen willen plaatsen over de locatie van de nieuw te bouwen (zuidelijke) hoogspanningsstation, c.q. het "vertrekpunt" van de 380 kV lijn. Deze overwegingen kunnen worden meegenomen in het vervolg van dit besluitvormingsproces:

1. ***Ongeschiktheid Diemen voor de bouw van een hoogspanningsstation***. Onderzoek van o.a. Sweco toont aan – in verband met de zettingsgevoeligheid van de bodem aldaar - dat Diemen e.o. het minst geschikt is (in vergelijking met de andere genoemde prospectieve locaties). Zie: https://www.sweco.nl/actueel/white-papers/dit-zijn-de-risicogebieden-voor-funderingsproblemen/

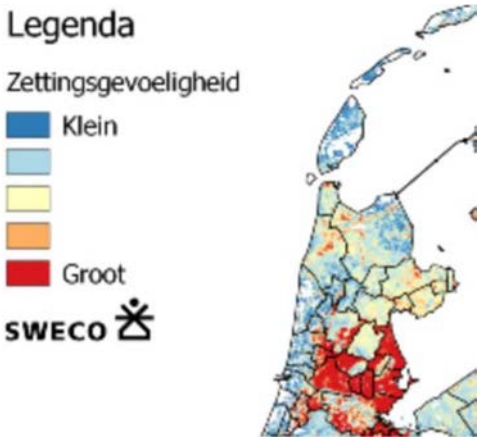

2. ***Lelystad als alternatief vertrekpunt***. Een 380kV lijn loopt nu door Flevoland (zie kaart rechts), net als tussen de genoemde locatie-alternatieven van Diemen tot Beverwijk. Een aansluiting op Flevoland ligt voor de hand: de afstand tussen Lelystad en Middenmeer is 61 km; tussen Diemen en Middenmeer is dat 65 km. Bovendien beslaat de onbevolkte Houtribdijk 26 km van dit tracé. Deze route loopt weliswaar langs een als 'Natura 2000' aangeduid gebied (overigens net als deze dijk zelf met de N307 erop), maar een keuze voor Lelystad als alternatief 380 kV vertrekpunt biedt de gewenste bundeling met bestaande verbindingen en bovenregionale infrastructuur.

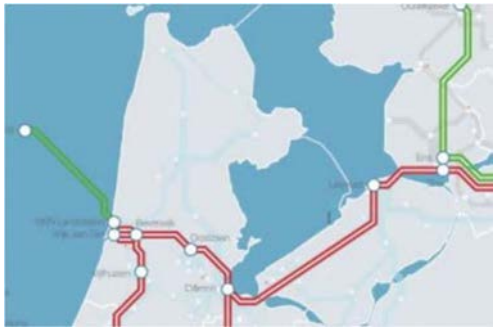

Op detailniveau verdienen de volgende issues aandacht. Ook deze kunnen worden meegenomen in de overweging van het Ministerie voorafgaand aan het definitief besluit:

'*Vermijden van dorpskernen*'

Bij het bepalen van het uiteindelijke tracé van de 380 kV leiding wordt het 'vermijden van dorpskernen' genoemd als een wenselijke spelregel. Dit lijkt ook voor de hand te liggen. Er wonen immers meer mensen in dorpen en steden dan in de lintdorpen en op het platteland. Volgens de criteria overgenomen uit het Witteveen+Bos rapport zou het vermijden van bevolkingsconcentraties dus minder "benadeelden" betekenen. Deze logica gaat echter mank. De redenering gaat voorbij aan twee essentiële punten: het werkelijke aantal mensen dat lijdt door een bepaalde tracékeuze en de mate van dit leed.

Mensen kiezen om in steden en dorpen te wonen vanwege hun werk, de nabijheid van scholen, winkels en andere voorzieningen. De keuze om in een lintdorp of op het platteland te wonen hangt vnl. samen met affiniteit met het landelijke, weidse uitzicht enz. Feitelijk zouden hoge "Moldau"masten door/langs dorpen en steden minder totale impact hebben dan een versperring van de zichtlijnen door lintbebouwing en platteland. Tevens zouden compensatiekosten lager uitvallen. Hier is waarom:

Hoe dichter-bebouwd de omgeving, hoe moeilijker het is om horizontale vervuiling waar te nemen (visuele hinder vanuit steden minder merkbaar en door minder mensen);

Horizontale uitzicht vormt voor stad/dorpsbewoners hooguit een geringe factor bij de bepaling van hun keuze van woonlocatie. Derhalve is dit ook een geringe factor in de *waarde* van die woonlocatie;

100% van de plattelandsbewoners langs het gekozen tracé zullen worden benadeeld: niks verbergt hun zicht op de masten en kabels;

De *mate van hinder* van deze laatstgenoemde partij is dan ook enorm. Hun keuze voor een specifieke woonlocatie wordt gestraft, de waarde van hun woningen ernstig ondermijnd;

Stedelingen die (voorheen) in/op het platteland recreër(d)en worden ook benadeeld door een tracékeuze dwars door groen. Ook zij zullen het tracégebied als minder waardevol ervaren door de aantasting van panorama's en zichtlijnen;

Op basis van deze factoren zouden evt. compensatie-bedragen voor waardevermindering veel hoger uitvallen bij een tracékeuze door groen.
(100% van een groter aantal benadeelden X relatief ernstiger schade)

Ontmanteling

Niet ondenkbaar is dat de distributie van elektriciteit (op deze wijze) – zo niet het distribueren zelf – straks niet meer nodig of wenselijk is. Denk bijvoorbeeld aan hyper-lokale opwek, toegenomen opslag, brandstofcellen, waterstof distributie via al dan niet bestaande gasleidingen, draadloze energiedistributie. Zulke toekomstscenario's zouden de noodzaak/nut van de voorgestelde infrastructuur verijdelen.

Ontmanteling/decommissioning is niet meegenomen in de huidige planning. Aanbevolen wordt om volledige dekking van de kosten van het verwijderen van overbodig-geworden infrastructuur en het terugbrengen van het landschap en de bodem naar hun oorspronkelijke staat mee te nemen in de projectbegroting.

Evenredig verdeling van kosten, baten en ongemak

Gesteld wordt dat de vraag naar vermogen in Noord-Holland Noord de komende 10 jaar zal verdubbelen - van 1,3 GW (2024) naar 2,7 GW (2034). Een derde van deze opvallende concentratie van honger (0,9 GW) is voor rekening Agriport in Middenmeer, “een projectlocatie voor grootschalige glastuinbouw, agribusiness, logistiek en datacenters.”

Het aanbod van vermogen groeit ook gestaag om deze honger te stillen. Aan de aanbod kant staan energie-opwekkers (landelijk ruim 70% uit fossiele bronnen, de rest vnl. uit wind en zon), zowel onshore als offshore. Tezamen vormen toegenomen vraag èn aanbod de onderliggende reden voor de verzwaring en uitbreiding van ons elektriciteitsnetwerk in NHN.

Je zou kunnen zeggen dat alle Noord-Hollanders profiteren van deze groei. Niettemin is het een opgave om die olifant te negeren. Die woont op een landelijke savannah, in Middenmeer. Om hem te voeren moet veel nieuwe landschap opgeofferd worden - helemaal vanuit Diemen of Zaanstad of Beverwijk of Lelystad. Zelf zijn we gek op dat beest, maar ja, zijn honger! Gelukkig slurpt hij ook voer vanaf de Noordzee en van zonneweides her en der. Maar al met al lijken de lasten en lusten van deze olifant onevenredig verdeeld. Wie zijn precies de begunstigden hier en wat zijn hun kosten, wat is hun ongemak?

De planningsdocumenten van TenneT gaan niet in op proportionaliteit.

Luchtvaart

Masten en kabels mogen geen belemmering vormen voor med-evac vluchten tussen Hoorn en Amsterdam of elders. Het vliegveld in Middenmeer en de zweefvliegtuigcentra in Slootdorp en Castricum zullen ook gehoord willen worden. De ballonvaart is ook enorm populair in NHN. Deinend op de heersende oost-west windrichting zullen ballonvaarders deze dwars-op struikeldraad bij voorbaat verafschuwen.

Onteigening

Met de omvang van het voorgestelde project lijken gevallen van onteigening onvermijdelijk. Wellicht komt dit (nog) niet voor in de documentatie om de gemoederen niet verder te doen oplaaien. Het benoemen van deze mogelijkheid kan evengoed zinvol zijn. In het kader van transparantie zouden beslissende en uitvoerende partijen de botsende keuzes nog nadrukkelijker kunnen erkennen en mitigeren in hun communiqués. Bijvoorbeeld:

> “De ene keuze is beter voor het milieu. Een ander is misschien het minst ingrijpend voor landeigenaren. Een ander geniet de voorkeur ivm kapitaalkosten. Uiteindelijk

worden we geconfronteerd met de noodzaak dat enkelen zich opofferen voor de meerderheid. En als dat nodig is, betalen we meer dan de marktwaarde voor uw bezit / voor een recht van overpad…"

Bovengronds tenzij

De TenneT documentatie spreekt van bovengronds transport "*tenzij…*". De aangevoerde redenen zijn de implementatiekosten, leveringszekerheid, onderhoudbaarheid en storingsgevoeligheid. Dit verwondert mij. De overvloed aan bovengrondse elektriciteitskabels en -palen in de ons omringende landen en elders in de wereld, en de relatieve schaarste van deze lelijkheden in Nederland, doet vermoeden dat de Nederlandse bodem zich juist goed leent voor ondergrondse leidingen.

Ter kennisgeving: In 1988 is een 345 kV leiding in de VS bijna volledig ondergronds aangelegd omwille behoud van open ruimtes en bezwaren van inwoners. Het "Marcy South" tracé in de staat New York is ruim 280 km in lengte. De bodem daar bestaat vnl. uit glaciale till – grind, keien en zand sedimenten. In 2018 kon deze verbinding worden verzwaard en uitgebreid zonder noemenswaardige weerstand.

Very grateful for electricity. Floored by how ugly the infrastructure is.

Geen 2e tracé!!!

"De Minister voor Klimaat en Energie heeft besloten om - vooruitlopend op de beslissing of er een ruimtelijke procedure start voor aanlandingen van wind op zee - gelijktijdig te onderzoeken wat de ruimtelijke consequenties zijn van een tweede mastenrij voor de 380

kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Deze twee mastenrijen kunnen op dezelfde route parallel aan elkaar staan, of beide een andere route volgen."

Nee, minister. Géén 2e tracé op een andere route. Groei en verandering kunnen zowel wenselijk als onvermijdelijk zijn. In beide gevallen moeten burgers én bestuurders onze omgeving leiden langs intelligente paden. Een 2e tracé is dat niet.

De natuurlijke en de menselijke omgeving zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Nederland is daar een uniek voorbeeld van. De aandachtspunten hierin beschreven horen zorgvuldig te worden gewogen bij het definitief besluit en bij het uitvoeren van dit project. Ze zijn belangrijk. Stel ze niet een tweede keer ter discussie.

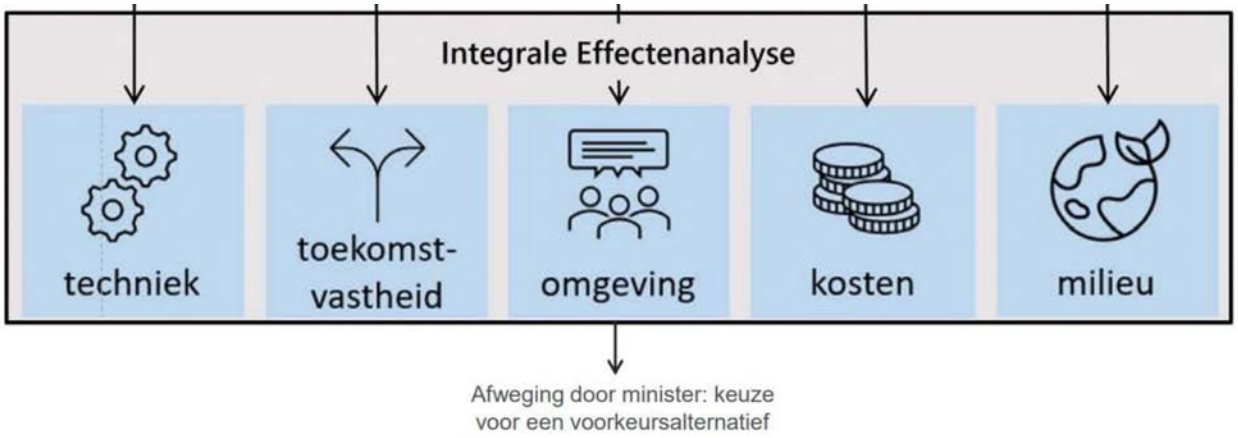

Aandachtspunten:

- Visuele vervuiling
- Verlaagde waarde van huizen en eigendommen
- Gevolgen voor het toerisme
- Invloed op landbouwgrond
- Behoud van openheid tussen de linten
- Bepaal hoogspanningsstation vertrekpunt
- Lelystad als alternatief voor hoogspanningsstation
- Ongeschiktheid Diemen en Oostzaan
- Foutieve aanname en logica bij plaatsing in open landschap
- Proportionaliteit in verdeling van de lasten en lusten
- Gebruik bestaande corridors van nutsvoorzieningen en spoorlijnen om impact te minimaliseren
- Vermijd kwetsbare Natura 2000 gebieden en Stelling van Amsterdam
- Doorkruising van twee UNESCO werelderfgoederen en de Beemster ongewenst
- Hoge natuur- en cultuurwaarden
- Hoe meer wind en zon-opwek, hoe wankeler. Houd dus rekening met aansluiting/ distributie van andere "instant power" bronnen
- Onteigening en eerlijke communicatie

- De toxiciteit van materialen gebruikt bij de bouw en exploitatie
- Luchtvaart
- Hogere elektriciteitstarieven
- Versnippering van habitat
- Bovengrond versus ondergrond. Ondergronds kan.
- Toekomstvastheid: ontmanteling/geschiktheid voor toegevoegde, veranderde technologie

Resumerend, geachte minister, lijkt er een keuze uit twee opties voor u te liggen:

Optie 1. Het 380 kV hoogspanningsstation vertrekpunt in/om Beverwijk, met tracé langs de bestaande verbindingen naar Oterleek; verder langs de bestaande verbindingen naar óf De Weel óf Westwoud en vervolgens naar Middenmeer;

Optie 2. Het 380 kV hoogspanningsstation vertrekpunt in/om Lelystad, met tracé over/langs de Houtribdijk naar Enkhuizen; vandaaruit vervolgens de resterende 30 km naar Middenmeer.

In beide gevallen geldt: mocht een 2e mastenrij noodzakelijk blijken, zet deze mastenrij dan langs precies hetzelfde traject. 1 diepe wond, niet 2 wonden op 2 plekken in het gezicht.

Ik wens u wijsheid bij dit besluit en sta klaar om verder van gedachten te wisselen indien gewenst.

Hoogachtend,

[redacted]

"Ick sie, langs Diemerdijck, een stofwolck herwaerts trecken;
In rep en roeren is de Waeterlandsche zy."
P.C. Hooft, 1613

Verzonden: 10/17/2024 10:50:48 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 222
Postcode: 1850 AE
Woonplaats: Heiloo
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Landschap Noord-Holland, Vereniging Natuurmonumenten, Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland

Uw zienswijze:

In de bijlage is de reactie opgenomen van Landschap Noord-Holland, Vereniging Natuurmonumenten, en de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland

101974809_10316312_Reactie_Landschap_Noord-Holland_en_Natuur-_en_Milieufederatie_Noord-Holland_op_concept_Notitie_Reikwijdte_en_Detailniveau.pdf

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij willen de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, Vereniging Natuurmonumenten en Landschap Noord-Holland een reactie geven op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het project “380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord”, en alle onderliggen documenten.

Allereerst willen we onze waardering uitspreken voor de kwaliteit van zowel het proces, als de documenten. Onze organisaties zijn goed betrokken via diverse bijeenkomsten en expertsessies. Een groot deel van onze eerdere opmerkingen zijn reeds verwerkt in het document wat nu voorligt. Hierdoor is het voor ons mogelijk om een korte reactie te geven.

We gaan er van uit dat we in de komende periode betrokken blijven bij het maken van de keuze voor het voorkeurstracé, en de ligging van de hoogspanningstations.

Er zijn een aantal onderwerpen welke we toch nog graag willen benadrukken:

1) **Onderzoek naar maximale compensatie door het ondergronds brengen van bestaande 150-KV kabels**

Het is onvermijdelijk dat de nieuwe route door een aantal beschermde landschappen en weidevogelleefgebieden zal gaan lopen. Er zal dan een vorm van compensatie moeten worden uitgevoerd. Onze organisaties pleiten voor een onderzoek naar de mogelijkheden voor compensatie door het ondergronds onderbrengen van bestaande 150-kv tracés, en niet (of minder) door de aanleg van compensatiegebieden. Dit omdat deze vorm van compensatie betere realisatiekansen heeft dan compensatie door middel van grondverwerving.

Het blijkt bij andere projecten waar natuurcompensatie nodig is, zoals diverse projecten van Prorail, erg moeilijk te zijn om grond te verwerven. De gronddruk is hoog in Noord-Holland. Het is zonder onteigening waarschijnlijk moeilijk om de benodigde gronden te verwerven. Onteigening voor natuurcompensatie ligt politiek gevoelig, en is juridisch moeilijk te realiseren.

Tennet is als eigenaar zelf in staat om de bestaande 150-kv tracés ondergronds te brengen, en is hierbij niet afhankelijk van andere partijen. Er lopen bovendien een aantal huidige tracés door waardevolle landschappen en vogelgebieden, waaronder een tweetal Natura-2000 gebieden. De impact op vogelpopulaties van deze kabels door de Eilandspolder en Varkensland is tientallen jaren na aanleg van de tracés nog steeds groot. Door deze bestaande kabels ondergronds te brengen, zal er mogelijk zelfs een netto verbetering van de staat van instandhouding van vogelpopulaties kunnen optreden.

Onderwerp van onderzoek zou dan ook moeten zijn een variant waarbij de volledige lengte van het nieuwe tracé door Bijzonder Provinciaal Landschap, Werelderfgoedgebieden, NNN en Natura 2000 primair gecompenseerd moet worden door het ondergronds brengen van bestaande 150-kv verbindingen door waardevolle landschappen en beschermde natuurgebieden.

Wij willen u concreet vragen om een onderzoek uit te voeren naar de ligging van bestaande 150-kv verbindingen ten noorden van het Noordzeekanaal binnen de NNN, Werelderfgoedgebieden, Natura 2000 en BPL. En als vervolgstap een analyse uit te voeren van de geschiktheid voor natuur- en landschapscompensatie (per kilometer). Wij gaan er van uit dat de huidige kabels door en naast de Natura 2000-gebieden Varkensland en Eilandspolder, en de Werelderfgoedgebieden, dan als “meest verstorend” naar voren komen, en met voorrang worden ingezet voor natuur- en landschapscompensatie.

2) **Zoekgebied hoogspanningsstation NM2**

Onze organisaties verbazen zich over de locatie van zoekgebied NM2 voor het trafostation (bij Opmeer). Deze locatie is bovenop een NNN-gebied ingetekend (en nabij een woonkern). In de wijde omgeving zijn vergelijkbare poldergebieden beschikbaar, welke niet beschermd zijn als NNN, en verder weg liggen van een woongebied. Een voorbeeld hiervan is het gebied ten noorden van de Ooster Boekelweg, of ten zuiden van de Opmeerderweg (en ten noorden van de N241). We hebben geen duidelijke reden kunnen vinden waarom er juist voor zoeklocatie NM2 is gekozen.

We willen dan ook voorstellen om zoeklocatie NM2 uit te breiden tot een veel groter zoekgebied naar het noorden en zuidoosten. Hierbij dient wel het NNN-gebied ten oosten van de Gouwe te worden gespaard.

3) **Doorkruising Eilandspolder kan worden voorkomen**

In het concept van de notitie Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau, en de Notitie Onderzoeksalternatieven wordt meerdere keren aangegeven dat een kruising met het Natura 2000-gebied Eilandspolder noodzakelijk is. Een voorbeeld hiervan is tabel 10.1 op bladzijde 136.

Het zoekgebied voor het tracéalternatief Geel gaat echter maar voor een heel klein stukje door de Eilandspolder. Het zoekgebied is hier heel breed, en grotendeels buiten het Natura 2000-gebied gelegen. Het is goed mogelijk om de masten buiten de Eilandspolder te plaatsen, zeker als de huidige 150kv-kabels ondergronds worden gebracht.

Om een zuivere afweging tussen de verschillende alternatieven mogelijk te kunnen maken, willen we voorstellen om de omschrijving “doorkruising van het N2000 gebied Eilandspolder” te vervangen door “**mogelijke** doorkruising van het N2000 gebied Eilandspolder”, of “**loopt vlak langs** N2000 gebied”.

Onderstaande afbeelding uit de projectviewer laat zien dat de corridor ter hoogte van de Eilandspolder erg breed is, en plaatsing van de masten goed mogelijk is buiten de grens van het N2000-gebied.

In tabel 10.1 staat daarnaast op blz 137 bij het tracéalternatief Rood “doorkruist Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (VR +HR)”. Indien er wordt gekozen voor het paarse koppelstuk door de Wijde Wormer, hoeft dit niet het geval te zijn. Ook hier graag de tekst aanpassen naar “doorkruist **mogelijk** Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (VR +HR)”.

4) **Voeg omgeving gasstation Heemskerk toe als zoeklocatie trafostation**

Tijdens de diverse expertsessies is meerdere malen de directe omgeving van het gasbehandelingsstation langs de A9 bij Heemskerk als gewenste zoeklocatie genoemd. Deze locatie ligt nabij het knooppunt A9-A22, en voldoet hierdoor aan het landelijke uitgangspunt van de bundeling met infrastructuur. Het landschap is hier bovendien besloten door de ligging naast de golfbaan en het compressorstation. Alle overige zoekgebieden liggen midden in het open landschap, en zorgen hierdoor voor een enorme verstoring van de kenmerkende waarden.

Naar wij begrijpen, wil Tennet deze zoeklocatie niet toevoegen vanwege de juridische bescherming van het werelderfgoed. Dit is echter geen zuivere afweging. In een Milieu-effectrapportage dienen alle aspecten te worden meegenomen, en niet alleen de juridische status. Er is bovendien gekozen voor een tracé welke voor een aanzienlijk deel door een

Natura-2000 gebied loopt (alternatief blauw door de Zeevang). Deze route wordt ook niet op voorhand uitgesloten. De beschermde status van Natura-2000 gebieden is vergelijkbaar met een Werelderfgoed ('geen aantasting van kenmerkende waarden").

Onze organisaties willen daarom nogmaals pleiten om een zoeklocatie toe te voegen voor het hoogspanningsstation direct ten oosten van de A9. Concreet stellen we voor om een extra locatie te onderzoeken ("ZW5") ten westen van het huidige zoekgebied ZW2, tussen de N203 / provinciale weg, de A9, de Groenedijk en de huidige 380-kv verbinding Beverwijk -Oostzaan.

Wij zijn er van overtuigd dat deze locatie de minste negatieve effecten heeft op de natuur- en landschapswaarden ten opzichte van de andere locaties (ZW1 t/m ZW 4). Er ligt bovendien een plan om een zonnepark aan te leggen ten zuiden van het gascompressiestation. Het zou teleurstellend zijn als deze locatie al bij voorhand niet wordt meegenomen bij de locatiekeuze, terwijl de beschermde status blijkbaar zodanig laag is dat het wel mogelijk is om een veld met zonnepanelen te plaatsen.

5) **Onderzoek naar meest gewenste locaties voor ondergrondse kruising**

We gaan er van uit dat er bij de ontwikkeling van het voorkeurstracé wordt gekozen voor het maximaal ondergronds aanleggen van de nieuwe kabels. Omdat de lengte in de praktijk waarschijnlijk beperkt is tot 10 kilometer, stellen we voor om een analyse uit te voeren naar de meest gevoelige locaties per tracé, waar ondergrondse kruising noodzakelijk is. Een voorbeeld hiervan is de kruising met de Stelling van Amsterdam in het groene tracé.

Hopelijk wilt u bovenstaande informatie en wensen verwerken in de definitieve versies van de documenten, waarbij wij vooral hopen dat er een goede analyse kan worden gemaakt van de mogelijkheid van compensatie door het ondergronds brengen van bestaande verbindingen, en dat het gebied direct ten oosten van de A9 bij Heemskerk als zoeklocatie kan worden toegevoegd.

Met vriendelijke groet,

mede namens de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland en de Vereniging Natuurmonumenten,

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/17/2024 11:49:46 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Uw zienswijze:

Gezondheidsrisico

Vanaf mijn geboorte woon ik vlakbij de hoogspanningsmasten ter hoogte van de Spierdijkerweg. Op relatief jonge leeftijd (voor leukemiepatiënten) heb ik leukemie gekregen. Hoewel ik het oorzakelijk verband niet kan aantonen, wijs ik op het onderzoek van de Gezondheidsraad uit juni 2022 waarin wordt geconcludeerd dat er een associatie is tussen de nabijheid van hoogspanningslijnen en een verhoogd risico op

leukemie.

Sinds een aantal jaar ligt parallel aan de huidige 150kv hoogspanning op hetzelfde tracé ook nog een ondergrondse 150kV kabel waardoor het gezondheidsrisico is verdubbeld. Als er dan ook nog één of twee 380 kV mastenrijen geplaatst gaan worden (geel tracé of verbindingsstukken), dan ontstaat er een drie- tot viervoudig gezondheidsrisico bij de Spierdijkerweg. Om niet aan nog meer gezondheidsrisico's blootgesteld te worden, verzoek ik om geen nieuwe mastenrijen ter hoogte van de Spierdijkerweg te plaatsen.

Ruimtelijke kwaliteit

Wat betreft de ruimtelijke kwaliteit is in Notitie onderzoekalternatieven (in paragraaf 8.3) het volgende sturende ontwerpprincipe opgenomen: voorkomen van parallelligging aan lintdorpen om visuele hinder te voorkomen. Op basis van het gele tracé en de verbindingsstukken zouden de masten zowel ten oosten, als ten westen van de Spierdijkerweg parallel aan de Spierdijkerweg geplaatst worden (en ten oosten met de huidige mastenrij daar vlak achter)

Plaatsing van de masten ten westen van de Spierdijkerweg leidt er ook dat aan beide zijden van de weg minimaal één mastenrij staat. Dan lijkt het op de Spierdijkerweg alsof je in een tunnelbak en/of trechter van masten rijdt die samenkomt bij de kruising van huidige 150kV masten met de Spierdijkerweg. Vanuit ruimtelijk perspectief is dan geen sprake van ruimtelijke kwaliteit. Daarom verzoek ik om geen nieuwe mastenrijen ter hoogte van de Spierdijkerweg te plaatsen.

Verzonden: 10/22/2024 4:57:48 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 175
Postcode: 1860 AD
Woonplaats: Bergen
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeente Bergen

Uw zienswijze:

Zie bijlage

gemeente BERGEN

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt HS verbinding 380 kV netuitbreiding NHN
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Ons kenmerk:	D799853
Zaaknummer:	Z24 189744
Uw brief van:	
Uw kenmerk:	
Verzenddatum:	16-10-2024
Bijlage(n):	

Onderwerp: Reactie cNRD 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland noord

Geachte directie,

Door u is de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord (cNRD) ter inzage gelegd. U geeft daarbij de gelegenheid om in de periode tot en met donderdag 17 oktober 2024 een reactie in te dienen. De gemeente Bergen NH wil haar reactie met deze brief aan u kenbaar maken.

In de cNRD worden 5 tracé alternatieven voor een 380 kV hoogspanningsverbinding beschreven tussen Middenmeer en de lijn Beverwijk-Diemen. Tussen de 5 verschillende tracés/corridors liggen verbindingstukken die ook zelfstandig kunnen worden beschouwd. Het meest westelijke tracé/corridor alternatief: donkerblauw, loopt grotendeels vanaf Uitgeest via Castricum, door de strandvlakte en daarmee door de gemeente Bergen in de richting van de gemeente Schagen en verder naar Middenmeer.

Proces ontwikkelen corridor alternatieven
Ons college constateert dat binnen het gevoerde proces het westelijke/donkerblauwe tracé eerst in de concept alternatieven was opgenomen, daarna was verwijderd en thans weer is opgenomen. Het college verzoekt om de keuzes binnen het proces rond het donderblauwe tracé nader te verklaren.

Ontwerp principes
Bij de ontwikkeling van de corridors zijn twee duidelijke ontwerpprincipes geformuleerd: uitsluitend en sturend. Als onderdeel van het sturende principe geldt het zoveel mogelijk volgen (bundelen) van bestaande infrastructuur (w.o. bovenregionale wegen, vaarwagen, spoorwegen, hoogspanningsverbinding) en zoveel mogelijk volgen van het landschappelijke hoofdpatroon. Maar ook het voorkomen van geheel nieuwe doorsnijding van het landschap. Wij constateren dat in de donkerblauwe corridor deze ontwerpprincipes niet zijn verwerkt. De donkerblauwe corridor volgt marginaal de bestaande weginfrastructuur langs de A9 en volgt verder nergens het landschappelijke hoofdpatroon. Dit tracé heeft dus geen enkele relatie met aanwezige structuren in het gebied. Anders dan bij de overige corridors is er vanuit de ontwerpprincipes geen houvast en verklaring voor deze corridor.

Landschappelijke gevolgen
De donkerblauwe corridor heeft grote impact op het open landschap, de aanwezige zichtlijnen, de beleving van de binnenduinrand, open strandvlakte en aangrenzende polders. Het gebied kenmerkt zich en is bekend om de grote openheid en de afwezigheid van opgaande beplanting langs wegen. In het gebied is slechts bij agrarische bedrijven erfbeplanting aanwezig.

GEMEENTEHUIS
Jan Ligthartstraat 4
1817 MR Alkmaar

POSTADRES
Postbus 175
1860 AD Bergen

t (072) 888 00 00
e info@bergen-nh.nl
i www.bergen-nh.nl

De hoogspanningsmasten (58 m hoog) zijn landschappelijk zeer verstorend, doordat ze vanaf grote afstand zichtbaar zijn en vanwege het ontbreken van een relatie met landschappelijke en infrastructurele structuren in het gebied. In de cNRD is te weinig aandacht voor dit onderdeel van het landschap.

In de landschapsvisie van TenneT wordt aangegeven dat hoogspanningsmasten landschappelijk kunnen worden ingepast door het planten van begroeiing aan de wegzijde waar de masten komen te staan (laanbeplanting). Dit beoogt een visuele afscherming, zodat mensen de hoogspanningsmasten minder ervaren. Echter voor dit specifieke gebied is beplanting geen geschikte oplossing, omdat de unieke waarde van het landschap juist de openheid is. Het toevoegen van nieuwe opgaande elementen, zoals beplanting, zou het open karakter verder aantasten en daarmee de landschappelijke kwaliteit verminderen.

Een belangrijke ambitie in de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is het openhouden van de strandvlakten en het voorkomen van nieuwe bebouwing en doorsnijdingen in deze gebieden. Het open gebied tussen Castricum en Bergen heeft nog een lange grote noord-zuidzichtlijn, zonder grote belemmeringen. Masten zullen niet alleen het karakter van het landschap veranderen, maar ook negatieve invloed hebben op de recreatieve beleving in het gebied, aangezien de ongerepte uitzichten voor wandelaars en fietsers belangrijk zijn voor het toerisme en de lokale natuurbeleving. U maakt niet duidelijk hoe de genoemde ambitie is meegenomen in het concept.

Het uitgangspunt van bundelen van de 380 kV kabels met bestaande infrastructuur en het volgen van het landschappelijke hoofdpatroon om tot een rustig landschappelijk beeld te komen wordt in de donderblauwe corridor niet gehaald wat leidt tot een verstoord, verrommeld en versnipperd landschapsbeeld. Dit is in tegenspraak met de ontwerp uitgangspunten uit de NOVI ook omdat hier sprake is van een geheel nieuwe doorsnijding van het landschap.

Dubbele mastopstelling; 4 circuits
U onderzoekt in principe de impact van een dubbele mastopstelling (4 circuits) als gevolg van een mogelijke aanlanding van elektriciteit vanaf zee bij Den Helder/Julianadorp. Een dubbele mastopstelling zal een nog grote impact op het landschap hebben. Ons college is hierom op voorhand geen voorstander van deze aanlanding en benoemt dit ook hier vanwege de grote verbondenheid van het programma VAWOZ met netuitbreiding 380 kV NHN.

Bewoningen
Er leven in onze gemeente ook zorgen over de elektromagnetische velden rond de 380 kV mastopstelling.

Recreatie en toerisme
Wij vragen u de impact van een mast opstelling op recreatie en toerisme te onderzoeken. De kustzone is toeristische en recreatief sterk ontwikkeld en is van grote economische waarde op zowel lokaal/provinciaal als landelijk niveau. Het strand en de duinen vullen binnenduinrand en strandvlakte aan en vormen samen het toeristische recreatief product

van de gemeente. Gasten bezoeken dit gebied jaarrond vanwege het strand, de natuur en het landschap. Zichtbare masten en kabels hebben een negatieve en verstorende invloed op het landschap. Wij verzoeken u het aspect landschapsbeleving, van de polder maar ook de duinen, mee te nemen in de afweging, zowel voor bewoners als voor toeristen.
Ons college ziet daarnaast ook een mogelijk negatief effect van hoogspanningsmasten op de aantrekkelijkheid van dit gebied voor toerisme en recreatie, met als negatief gevolg een economische aantasting van toeristisch product binnen de gehele kuststrook en regio Alkmaar. Hoogspanningsmasten langs toeristische routes, zoals wandel- en fietspaden, zouden de ervaring van bezoekers aantasten en de concurrentiepositie van de regio verzwakken. Dit zou ook de inspanningen om recreatieve voorzieningen en infrastructuur te verbeteren ondermijnen.
Wij verzoeken u om hieraan aandacht te besteden in de NRD uitwerking

Corridorbreedte
Op de kaartbeelden wordt een variabele corridor breedte gehanteerd tot wel enkele kilometers breed. In algemene zin willen wij aangeven dat vanuit het vooronderzoek, onze inbreng en van uw andere overlegpartners, al duidelijk is dat veel plekken in die tracés geen reële ruimte bieden voor een mastopstelling.
Als voorbeeld van het hierboven genoemde kan het volgende gelden, het gebied ten zuiden van de kern Bergen, waar op het voormalig Mobilisatiecomplex een woonwijk wordt ontwikkeld. Ten oosten van deze locatie is een actieve militair kazerne aanwezig. Ten oosten van de militaire kazerne is een woonwijk gelegen. Volgens de gehanteerde uitgangspunten worden woonfuncties gevrijwaard van mastopstellingen. De gehanteerde breedte van de onderzoek corridor is derhalve niet realistisch.

Ten overvloede merken wij op dat ten noordoosten van dit gebied TAQA een ondergrondse gasopslag locatie Bergemeer in bedrijf heeft van nationaal belang en onderdeel van de gasrotonde. Als gevolg daarvan liggen er veel gasleidingen in dit gebied van zowel TAQA als de GasUnie in samenhang met de gasinstallaties op korte afstand in Alkmaar. Het valt op dat bij de corridor bepaling hier onvoldoende rekening mee is gehouden. Deze leidingen infrastructuur zou op termijn ingezet kunnen worden voor het waterstof netwerk.

De Bergermeer polder en omgeving is aangewezen als stiltegebied, heeft een NNN status en een aaneengesloten, open karakter. De ecologische samenhang van dit gebied bestaat voornamelijk uit graslanden die voor weidevogels van belang zijn. Door een mastopstelling komt de kwaliteit van dit gebied voor weidevogels onder druk te staan.

Bij Egmond aan den Hoef en Egmond Binnen is geen rekening gehouden met de recreatieparken die in het gebied aanwezig zijn en een jaarrondexploitaite kennen.

Gebieden (nog) zonder wettelijke status.
Naast NNN en N2000 gebieden zijn er ook (natuur) gebieden die geen wettelijke status hebben, maar wel natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden kunnen hebben. Neem deze gebieden in het afwegingskader mee als aandachtspunt. Als voorbeeld geldt de Zuurvenspolder ten oosten van de kern Bergen. Vanuit de natuurlijke waarde van het gebied is een verzoek tot aanwijzing tot NNN bij de provincie gedaan.

gemeente BERGEN

Natuurgebieden
De donkerblauwe corridor loopt bijna volledig door beschermd landschap heen, namelijk BPL en NNN. De belangrijkste aantastingen die hier plaatsvinden wat betreft het BPL zijn de openheid van het landschap en de weidevogelgebieden. De donkerblauwe corridor doorkruist namelijk belangrijke weidevogel concentratie gebieden ondermeer nabij Castricum en Uitgeest en ten zuiden van de dorpskern van Bergen. Een mastopstelling zou de positie van de weidevogels in dit gebied negatief beïnvloeden.

Aardkundige waarde
Langs de kust van Noord-Holland, het OerIJ en het Alkmaardermeer bevinden zich diverse aardkundige waarden. Het karakteristieke landschap van Noord-Kennemerland, gevormd door de afwisseling van strandvlakten en strandwallen, is het resultaat van duizenden jaren aan invloed van de zee en het Oer-IJ. In de strandvlakten zijn duinrellen, kreken, dijken en het verkavelingspatroon grotendeels onveranderd gebleven, waardoor deze polders een hoge tot zeer hoge cultuurhistorische - en landschappelijke waarde hebben. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in deze polders zou een aanzienlijke aantasting van deze waarden betekenen.

Daarnaast doorkruist de donkerblauwe corridor een uniek stukje strandwal in de Zuurvenspolder, namelijk de haakwallen bij Bergen. Dit is de enige locatie in Noord-Holland waar deze haakwallen voorkomen. Dit maakt deze locatie bijzonder waardevol en extra gevoelig voor verstoringen zoals de aanleg van infrastructuur.

Beoordeling andere fauna
Naast weidevogels kunnen hoogspanningsverbindingen ook voor andere fauna, zoals vleermuizen gevolgen hebben. Vleermuizen zijn beschermde soorten. Het effect van nieuwe hoogspanningsverbindingen op vleermuizen moet worden meegenomen in het afwegingskader.

Vogeltrekroutes
De kuststrook van Noord-Holland is een belangrijke trekroute voor veel vogelsoorten. In de notitie onderzoeksalternatieven is een kaart opgenomen met een risico-inschatting van hoogspanningslijnen voor broed-, winter- en trekvogels. Bij het opstellen van deze kaart willen we graag weten of er rekening is gehouden met het feit dat het plaatsen van een hoogspanningscorridor langs de kust de vogeltrek landinwaarts kan beïnvloeden. Hoogspanningsmasten kunnen namelijk fungeren als een barrière, waardoor het voor vogels lastiger wordt om hun route te vervolgen of moeilijker landinwaarts trekken. Wij verzoeken u dit aspect mee te nemen in de risicowaardering.

Kruising met spoorwegen
Wij merken ook op dat de donkerblauwe corridor op een relatief korte afstand de spoorwegen drie keer kruist in het gebied tussen Heemskerk en Limmen en in het totale tracé 4 keer. Dit is niet geheel in overeenstemming met de ontwerp uitgangspunten om kruisingen zoveel mogelijk te vermijden.

gemeente BERGEN

Communicatie
In dit proces is het belangrijk om ook de inwoners van het gebied vroegtijdig te bereiken en te betrekken. De verschillende regionale bijeenkomsten worden slecht bezocht terwijl de potentiële impact op ondermeer de leefbaarheid groot is. Wij verzoeken u na te gaan of de communicatiestrategie (nog) voldoet.

Tot slot
Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met [redacted] te bereiken op [redacted] of per mail naar [redacted]
Wilt u bij correspondentie het kenmerk Z24 189744/D799853 vermelden?

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

[redacted]

[redacted]

Y. (Yvonne) Roos-Bakker
locoburgemeester

Kopie : de leden van de gemeenteraad

Verzonden: 10/22/2024 5:05:37 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 1301
Postcode: 1900 BH
Woonplaats: Castricum
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeeente Castricum

Uw zienswijze:

Zie bijlage

gemeente CASTRICUM

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunten 380kV netuitbreiding Noord-Holland noord
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Ons kenmerk: D800229
Zaaknummer: Z24 189748
Uw brief van:
Uw kenmerk:
Verzenddatum: 15 oktober 2024
Bijlage(n):

Onderwerp: reactie cNRD netuitbreiding 380 kV Noord-Holland noord

Geachte directie,

Door u is de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord (cNRD) ter inzage gelegd. U geeft daarbij de gelegenheid om in de periode tot en met donderdag 17 oktober 2024 een reactie te geven. De gemeente Castricum wil haar reactie met deze brief aan u kenbaar maken.

In de cNRD worden 5 tracé alternatieven voor een 380 kV hoogspanningsverbinding beschreven tussen Middenmeer en de lijn Beverwijk-Diemen. Tussen de 5 verschillende tracés/corridors liggen verbindingstukken die ook zelfstandig kunnen worden beschouwd. Het meest westelijke tracé/corridor alternatief: donkerblauw, loopt grotendeels vanaf Uitgeest via Castricum, door de strandvlakte en daarmee door de gemeente Castricum in de richting van de gemeente Schagen en verder naar Middenmeer. Ook de groene corridor loopt deels de door de gemeente.

Proces ontwikkelen corridor alternatieven
Ons college constateert dat binnen het gevoerde proces het westelijke/donkerblauwe tracé eerst in de concept alternatieven was opgenomen, daarna was verwijderd en thans weer is opgenomen. Het college verzoekt om de keuzes binnen het proces rond het donkerblauwe tracé nader te verklaren.

Ontwerp principes
Bij de ontwikkeling van de corridors zijn twee duidelijke ontwerpprincipes geformuleerd: uitsluitend en sturend. Als onderdeel van het sturende principe geldt het zoveel mogelijk volgen (bundelen) van bestaande infrastructuur (w.o. bovenregionale wegen, vaarwagen, spoorwegen, hoogspanningsverbinding) en zoveel mogelijk volgen van het landschappelijke hoofdpatroon. Maar ook het voorkomen van geheel nieuwe doorsnijding van het landschap. Wij constateren dat in de donkerblauwe corridor deze ontwerpprincipes niet zijn verwerkt. De donkerblauwe corridor volgt marginaal de bestaande weginfrastructuur langs de A9 en volgt verder nergens het landschappelijke hoofdpatroon. Dit tracé heeft dus geen enkele relatie met aanwezige structuren in het gebied. Anders dan bij de overige corridors is er vanuit de ontwerpprincipes geen houvast en verklaring voor deze corridor.

Specifiek grondgebied Castricum
De voorgestelde donkerblauwe corridor en de paarse corridor langs Akersloot lijkt in tegenspraak met de uitgangspunten van de NOVI, met name het principe om nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk te vermijden. Het advies is daarom om, waar mogelijk en zinvol, de corridor te combineren met bestaande

hoogspanningsverbindingen zoals de NOVI voorschrijft. Dit advies wordt niet in acht genomen bij de hierboven genoemde corridors. In tegenstelling tot de ontwerp uitgangspunten ligt in het dorp De Woude volledig in de groene corridor. Wij verzoeken u De Woude uit de groene onderzoekcorridor te halen, zoals Oost – en West Graftdijk.

Landschappelijke gevolgen
De donkerblauwe en groene corridor hebben samen met de paarse verbinding grote impact op het open landschap, de aanwezige zichtlijnen, de beleving van de binnenduinrand, open strandvlakte en aangrenzende polders. Het gebied kenmerkt zich en is bekend om de grote openheid en de afwezigheid van opgaande beplanting langs wegen. In het gebied is slechts bij agrarische bedrijven erfbeplanting aanwezig. Kenmerk is ook de hoge natuurwaarden in dit gebied voor bijvoorbeeld weidevogels.
De hoogspanningsmasten (58 m hoog) zijn landschappelijk zeer verstorend, doordat ze vanaf grote afstand zichtbaar zijn en vanwege het ontbreken van een relatie met landschappelijke en infrastructurele structuren in het gebied. In de cNRD is te weinig aandacht voor dit onderdeel van het landschap.

In de landschapsvisie van TenneT wordt aangegeven dat hoogspanningsmasten landschappelijk kunnen worden ingepast door het planten van begroeiing aan de wegzijde waar de masten komen te staan (laanbeplanting). Dit beoogt een visuele afscherming, zodat mensen de hoogspanningsmasten minder ervaren. Echter voor dit specifieke gebied is beplanting geen geschikte oplossing, omdat de unieke waarde van het landschap juist de openheid is. Het toevoegen van nieuwe opgaande elementen, zoals beplanting, zou het open karakter verder aantasten en daarmee de landschappelijke kwaliteit verminderen.

Een belangrijke ambitie in de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is het openhouden van de strandvlakten en het voorkomen van nieuwe bebouwing en doorsnijdingen in deze gebieden. Het open gebied tussen Castricum en Bergen heeft nog een lange grote noord-zuidzichtlijn, zonder grote belemmeringen. Masten zullen niet alleen het karakter van het landschap veranderen, maar ook negatieve invloed hebben op de recreatieve beleving in het gebied, aangezien de ongerepte uitzichten voor wandelaars en fietsers belangrijk zijn voor het toerisme en de lokale natuurbeleving. U maakt niet duidelijk hoe de genoemde ambitie door u is meegenomen in het ontwerp.

Het uitgangspunt van bundelen van de 380 kV kabels met bestaande infrastructuur en het volgen van het landschappelijke hoofdpatroon om tot een rustig landschappelijk beeld te komen wordt in de donderblauwe en paarse corridor niet gehaald wat leidt tot een verstoord, verrommeld en versnipperd landschapsbeeld.

Dubbele mastopstelling; 4 circuits
U onderzoekt in principe de impact van een dubbele mastopstelling (4 circuits) als gevolg van een mogelijke aanlanding van elektriciteit vanaf zee bij Den Helder/Julianadorp. Een dubbele mastopstelling zal een nog grotere impact op het landschap hebben. Ons college is hierom op voorhand geen voorstander van deze aanlanding en benoemt dit ook hier vanwege de grote verbondenheid van het programma VAWOZ met netuitbreiding 380 kV NHN.

Bewoningen
Er leven in onze gemeente ook zorgen over de elektromagnetische velden rond de 380 kV mastopstelling.

Recreatie en toerisme
Wij vragen u de impact van een mast opstelling op recreatie en toerisme te onderzoeken. De kustzone is toeristische en recreatief sterk ontwikkeld en is van grote economische waarde op zowel lokaal/provinciaal als landelijk niveau. Het strand en de duinen vullen binnenduinrand en strandvlakte aan en vormen samen het toeristische recreatief product van de gemeente. Gasten bezoeken dit gebied jaarrond vanwege het strand, de natuur en het landschap. Zichtbare masten en kabels hebben een negatieve en verstorende invloed op de landschap. Wij verzoeken u het aspect landschapsbeleving, van de polder maar ook de duinen, mee te nemen in de afweging, zowel voor bewoners als voor toeristen.
Ons college ziet daarnaast ook een mogelijk negatief effect van hoogspanningsmasten op de aantrekkelijkheid van dit gebied voor toerisme en recreatie, met als negatief gevolg een economische aantasting van toeristisch product binnen de gehele kuststrook en regio Alkmaar. Hoogspanningsmasten langs toeristische routes, zoals wandel- en fietspaden, kunnen de ervaring van bezoekers aantasten en de concurrentiepositie van de regio verzwakken. Dit zou ook de inspanningen om recreatieve voorzieningen en infrastructuur te verbeteren ondermijnen. Wij verzoeken u om hieraan aandacht te besteden in de NRD uitwerking.

Corridorbreedte
Op de kaartbeelden wordt een variabele corridor breedte gehanteerd tot wel enkele kilometers breed. In algemene zin willen wij aangeven dat vanuit het vooronderzoek, onze inbreng en van uw andere overlegpartners, al duidelijk is dat veel plekken in die tracés geen reële ruimte bieden voor een mastopstelling.
Als voorbeeld van het hierboven genoemde kan gelden het opnemen van het dorp De Woude in de groene corridor.

Gebieden zonder wettelijke status.
Naast NNN en N2000 gebieden zij er ook (natuur) gebieden die geen wettelijke status hebben, maar wel natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden kunnen hebben. Neem deze gebieden in het afwegingskader mee als aandachtspunt. Als voorbeeld geldt de Zuurvenspolder ten oosten van de kern Bergen. Vanuit de natuurlijke waarde van het gebied is een verzoek tot aanwijzing tot NNN bij de provincie gedaan.

Natuurgebieden
De donkerblauwe corridor loopt bijna volledig door beschermd landschap heen, namelijk BPL en NNN. De belangrijkste aantastingen die hier plaatsvinden wat betreft het BPL zijn de openheid van het landschap en de weidevogelgebieden. De donkerblauwe corridor doorkruist namelijk belangrijke weidevogel concentratie gebied ondermeer nabij Castricum en Uitgeest en ten zuiden van de dorpskern van Bergen. Een mastopstelling zou de positie van de weidevogels in dit gebied negatief beïnvloeden.

Aardkundige waarde
Langs de kust van Noord-Holland, het OerIJ en het Alkmaardermeer bevinden zich diverse aardkundige waarden. Het karakteristieke landschap van Noord-Kennemerland, gevormd door de afwisseling van strandvlakten en strandwallen, is het resultaat van duizenden jaren aan invloed van de zee en het Oer-IJ. In de strandvlakten zijn duinrellen, kreken, dijken en het verkavelingspatroon grotendeels onveranderd gebleven, waardoor deze polders een hoge tot zeer hoge cultuurhistorische - en landschappelijke waarde hebben. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in deze polders zou een aanzienlijke aantasting van deze waarden betekenen.

Beoordeling andere fauna
Naast weidevogels kunnen hoogspanningsverbindingen ook voor andere fauna, zoals vleermuizen gevolgen hebben. Vleermuizen zijn beschermde soorten. Het effect van nieuwe hoogspanningsverbindingen op vleermuizen moet worden meegenomen in het afwegingskader.

Vogeltrekroutes
De kuststrook van Noord-Holland is een belangrijke trekroute voor veel vogelsoorten. In de notitie onderzoek alternatieven is een kaart opgenomen met een risico-inschatting van hoogspanningslijnen voor broed-, winter- en trekvogels. Bij het opstellen van deze kaart willen we graag weten of er rekening is gehouden met het feit dat het plaatsen van een hoogspanningscorridor langs de kust de vogeltrek landinwaarts kan beïnvloeden. Hoogspanningsmasten kunnen namelijk fungeren als een barrière, waardoor het voor vogels lastiger wordt om hun route te vervolgen of moeilijker landinwaarts trekken. Wij verzoeken u dit aspect mee te nemen in de risicowaardering.

Kruising infrastructuur
Wij merken ook op dat de donkerblauwe corridor op een relatief korte afstand de spoorwegen drie keer kruist in het gebied tussen Heemskerk en Limmen en in het totale tracé 4 keer. De paarse en donkerblauwe corridor kruisen een aantal keren de A9.
Dit is niet geheel in overeenstemming met de ontwerp uitgangspunten om kruisingen zoveel mogelijk te vermijden. En om geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap te voorkomen.

Communicatie
In dit proces is het belangrijk om ook de inwoners van het gebied vroegtijdig te bereiken en te betrekken. De verschillende regionale bijeenkomsten worden slecht bezocht terwijl de potentiële impact op ondermeer de leefbaarheid groot is. Wij verzoeken u na te gaan of de communicatiestrategie (nog) voldoet.

Tot slot
De gemeente staat open voor overleg over de vraagstukken en wil meedenken in de oplossingsrichtingen.

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met [redacted] te bereiken op [redacted] of per mail naar [redacted]
Wilt u bij correspondentie het kenmerk Z24 189748/D800229 vermelden

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,

[redacted]

[redacted]

de heer B.A. Tap
Burgemeester

Verzonden: 10/22/2024 5:13:49 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 7
Postcode: 1910 AA
Woonplaats: Uitgeest
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeente Uitgeest

Uw zienswijze:

Zie bijlage

gemeente
UITGEEST

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt HS verbinding 380kV netuitbreiding NHN
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Ons kenmerk:	D800154
Zaaknummer:	Z24 189746
Uw brief van:	
Uw kenmerk:	
Verzenddatum:	
Bijlage(n):	n.v.t.

Onderwerp: Reactie op cNRD 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord

Geachte directie,

Door u is de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord (cNRD) ter inzage gelegd. U geeft daarbij de gelegenheid om in de periode tot en met donderdag 17 oktober 2024 een reactie in te dienen. De gemeente Uitgeest wil haar reactie met deze brief aan u kenbaar maken.

In de cNRD worden vijf tracé alternatieven voor een 380 kV hoogspanningsverbinding beschreven tussen Middenmeer en de lijn Beverwijk-Diemen. Tussen de vijf verschillende tracés/corridors liggen verbindingstukken die ook zelfstandig kunnen worden beschouwd. Enkele van deze corridors lopen door de gemeente Uitgeest.

Proces ontwikkelen corridor alternatieven
Ons college constateert dat binnen het gevoerde proces het westelijke/donkerblauwe tracé eerst in de concept alternatieven was opgenomen, daarna was verwijderd en thans weer is opgenomen. Het college verzoekt om de keuzes binnen het proces rond het donkerblauwe tracé nader te verklaren.

Ontwerp principes
Bij de ontwikkeling van de corridors zijn twee duidelijke ontwerpprincipes geformuleerd: uitsluitend en sturend. Als onderdeel van het sturende principe geldt het zoveel mogelijk volgen (bundelen) van bestaande infrastructuur (w.o. bovenregionale wegen, vaarwagen, spoorwegen, hoogspanningsverbinding) en zoveel mogelijk volgen van het landschappelijke hoofdpatroon. Maar ook het voorkomen van geheel nieuwe doorsnijding van het landschap. Wij constateren dat in de donkerblauwe corridor deze ontwerpprincipes niet zijn verwerkt. De donkerblauwe corridor volgt marginaal de bestaande weginfrastructuur langs de A9 en volgt verder nergens het landschappelijke hoofdpatroon. Dit tracé heeft dus geen enkele relatie met aanwezige structuren in het gebied. Anders dan bij de overige corridors is er vanuit de ontwerpprincipes geen houvast en verklaring voor deze corridor.

Landschappelijke gevolgen
De donkerblauwe corridor heeft grote impact op het open landschap, de aanwezige zichtlijnen, de beleving op de binnenduinrand, en aangrenzende polders rond Uitgeest. Het gebied kenmerkt zich en is bekend om de grote openheid en de afwezigheid van opgaande beplanting langs wegen. In het gebied is slechts bij agrarische bedrijven erfbeplanting aanwezig.

In de donderblauwe corridor is een zuidwestelijke variant voorzien tussen de kernen Heemskerk en Uitgeest.

GEMEENTEHUIS
Middelweg 28
1911 EG Uitgeest

POSTADRES
Postbus 7
1910 AA Uitgeest

t 140251
e info@uitgeest.nl
I www.uitgeest.nl

gemeente UITGEEST

Voor deze corridor is het noodzakelijk om de cumulatie van effecten op het gebied te beschrijven. Dit gebied ondervindt geluidsoverlast van de naastgelegen A9, het gebied ondervindt geluidsoverlast van de aanwezige spoorlijnverbinding en ondervindt geluidsoverlast van het vliegverkeer van Schiphol. Daarnaast ligt een veelvoud aan gasbuisleidingen in dit gebied. Wij achten het niet te verdedigen om hieraan ook nog een visuele overlast in dit gebied toe te voegen door een hoogspanningsmastenrij en een elektromagnetische veld. Wij vinden het noodzakelijk om de cumulatie van deze effecten op de woongebieden in Uitgeest en Heemskerk in het onderzoek mee te nemen.
Nogmaals wijzen wij u op de Gasunie leidingen in de ondergrond op de lijn Beverwijk-Heemskerk-Uitgeest, beoogt voor waterstoftransport in de toekomst. In het gebied wordt ook een ruimtelijke ontwikkeling voorzien voor opvang door de gemeenten Heemskerk en Uitgeest.

In de donkerblauwe corridor is ook een oostelijke variant voorzien. Deze variant is grotendeels erg dicht langs de A9 ingetekend nabij Uitgeest. Met een valrisico van de masten als gevolg van een calamiteit lijkt geen rekening te zijn gehouden. Dit vraagt om meer afstand tot deze cruciale wegverbinding. Deze variant kruist het water van het Uitgeestermeer, de bebouwing aan de Lagendijk en het buurtschap Dorregeest. Deze variant zal een grote negatieve invloed hebben op het populaire recreatiegebied: Dorregeest, tussen de A9 en het Uitgeestermeer. Deze variant strijdt met een aantal geformuleerde uitgangspunten.

De groene corridor door de polders ten oosten van de kern Uitgeest lijkt de huidige 150 kV mastopstelling te volgen. Wij zien onvoldoende terug dat rekening is gehouden met het buurtschap Busch en Dam dat binnen het zoekgebied van de corridor ligt. De waarde voor weidevogels zou beter uitgewerkt kunnen worden.

De huidige technieken maken het mogelijk om 150 kV leidingen ondergronds te brengen. In het onderzoek wordt naar ons mening te weinig aandacht besteed aan deze mogelijkheden.

De hoogspanningsmasten (58 m hoog) zijn landschappelijk zeer verstorend, doordat ze vanaf grote afstand zichtbaar zijn en vanwege het ontbreken van een relatie met landschappelijke en infrastructurele structuren in het gebied. In de cNRD is te weinig aandacht voor dit onderdeel van het landschap.

In de landschapsvisie van TenneT wordt aangegeven dat hoogspanningsmasten landschappelijk kunnen worden ingepast door het planten van begroeiing aan de wegzijde waar de masten komen te staan (laanbeplanting). Dit beoogt een visuele afscherming, zodat mensen de hoogspanningsmasten minder ervaren. Echter voor de gebieden buiten de kern Uitgeest, in de polders, is beplanting geen geschikte oplossing, omdat de unieke waarde van het landschap juist de openheid is. Het toevoegen van nieuwe opgaande elementen, zoals beplanting, zou het open karakter sterk aantasten en daarmee de landschappelijke kwaliteit verminderen.

gemeente UITGEEST

Een belangrijke ambitie in de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is het openhouden van de polders, strandvlakten en het voorkomen van nieuwe bebouwing en doorsnijdingen in deze gebieden. Het open gebied rond Uitgeest heeft nog een lange grote zichtlijnen, zonder grote belemmeringen. Hoge 380 kV masten zullen niet alleen het karakter van het landschap veranderen, maar ook negatieve invloed hebben op de recreatieve beleving in het gebied, aangezien de ongerepte uitzichten voor wandelaars en fietsers belangrijk zijn voor het toerisme en de lokale natuurbeleving. Niet duidelijk is hoe de ambitie uit de Leidraad een plaats heeft in afweging.

Het uitgangspunt van bundelen van de 380 kV kabels met bestaande infrastructuur en het volgen van het landschappelijke hoofdpatroon om tot een rustig landschappelijk beeld te komen wordt in de donderblauwe corridor niet gehaald wat leidt tot een verstoord, verrommeld en versnipperd landschapsbeeld.

Dubbele mastopstelling; 4 circuits
U onderzoekt in principe de impact van een dubbele mastopstelling (4 circuits) als gevolg van een mogelijke aanlanding van elektriciteit vanaf zee bij Den Helder/Julianadorp. Een dubbele mastopstelling zal een nog grotere impact op het landschap hebben. Ons college is hierom op voorhand geen voorstander van deze aanlanding en benoemt dit ook hier vanwege de grote verbondenheid van het programma VAWOZ met netuitbreiding 380 kV NHN.

Bewoningen
Er leven in onze gemeente ook zorgen over de elektromagnetische velden rond de 380 kV mastopstelling.

Recreatie en toerisme
Wij vragen u de impact van een mast opstelling op recreatie en toerisme te onderzoeken. De polders, het strand, de duinen, het Uitgeestermeer, recreatiegebied Dorregeest en de historie vormen samen het toeristische recreatief product van de regio. Gasten bezoeken dit gebied jaarrond vanwege die kwaliteiten. Zichtbare masten en kabels hebben een negatieve en verstorende invloed op de landschap. Wij verzoeken u het aspect landschapsbeleving van de polders mee te nemen in de afweging, zowel voor bewoners als voor toeristen.
Ons college ziet daarnaast ook een mogelijk negatief effect van hoogspanningsmasten op de aantrekkelijkheid van dit gebied voor toerisme en recreatie, met als negatief gevolg een economische aantasting van toeristisch product binnen de gehele regio.
Hoogspanningsmasten langs toeristische routes, zoals wandel- en fietspaden, zouden de ervaring van bezoekers aantasten en de concurrentiepositie van de regio verzwakken. Dit zou ook de inspanningen om recreatieve voorzieningen en - infrastructuur te verbeteren ondermijnen. Wij verzoeken u hier aandacht aan te besteden in de NRD uitwerking.

gemeente UITGEEST

Corridorbreedte
Op de kaartbeelden wordt een variabele corridor breedte gehanteerd tot wel enkele kilometers breed. In algemene zin willen wij aangeven dat vanuit het vooronderzoek, onze inbreng en van uw andere overlegpartners, al duidelijk is dat veel plekken in die tracés geen reële ruimte bieden voor een mastopstelling.

Volgens de gehanteerde uitgangspunten worden woonfuncties gevrijwaard van mastopstellingen. De gehanteerde breedte van de onderzoek corridor is daarom niet realistisch. In de corridors liggen ook buurtschappen als Dorregeest, Busch en Duin en de lintbebouwing aan de Lagendijk, dit zijn bewoningsconcentraties die buiten een corridor geplaatst moeten worden.

Gebieden zonder wettelijke status.
Naast NNN en N2000 gebieden zij er ook (natuur) gebieden die geen wettelijke status hebben, maar wel natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden kunnen hebben. Neem deze gebieden in het afwegingskader mee als aandachtspunt.

Natuurgebieden
De donkerblauwe corridor loopt bijna volledig door beschermd landschap heen, namelijk BPL en NNN. De belangrijkste aantastingen die hier plaatsvinden wat betreft het BPL zijn de openheid van het landschap en de weidevogelgebieden. De donkerblauwe corridor doorkruist namelijk belangrijke weidevogel concentratie gebieden ondermeer nabij Castricum en Uitgeest en ten zuiden van de dorpskern van Bergen. Een mastopstelling zou de positie van de weidevogels in dit gebied negatief beïnvloeden.

Aardkundige waarde
Langs de kust van Noord-Holland, het OerIJ en het Uitgeester- en Alkmaardermeer bevinden zich diverse aardkundige waarden. Het karakteristieke landschap van Noord-Kennemerland, gevormd door de afwisseling van strandvlakten en strandwallen, is het resultaat van duizenden jaren aan invloed van de zee en het Oer-IJ. In de strandvlakten zijn duinrellen, kreken, dijken en het verkavelingspatroon grotendeels onveranderd gebleven, waardoor deze polders een hoge tot zeer hoge cultuurhistorische - en landschappelijke waarde hebben. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in deze polders zou een aanzienlijke aantasting van deze waarden betekenen.

Beoordeling andere fauna
Naast weidevogels kunnen hoogspanningsverbindingen ook voor andere fauna, zoals vleermuizen gevolgen hebben. Vleermuizen zijn beschermde soorten. Het effect van nieuwe hoogspanningsverbindingen op vleermuizen moet worden meegenomen in het afwegingskader.

gemeente UITGEEST

Vogeltrekroutes
Deze strook van Noord-Holland is een belangrijke trekroute voor veel vogelsoorten. In de notitie onderzoeksalternatieven is een kaart opgenomen met een risico-inschatting van hoogspanningslijnen voor broed-, winter- en trekvogels. Bij het opstellen van deze kaart willen we graag weten of er rekening is gehouden met het feit dat het plaatsen van een hoogspanningscorridor langs de kust de vogeltrek landinwaarts kan beïnvloeden. Hoogspanningsmasten kunnen namelijk mogelijk fungeren als een barrière, waardoor het voor vogels lastiger wordt om hun route te vervolgen of moeilijker landinwaarts trekken. Wij verzoeken u dit aspect volwaardig mee te nemen in de risicowaardering.

Kruising met spoorwegen en A9
Wij merken ook op dat de donkerblauwe corridor op een relatief korte afstand de spoorwegen drie keer kruist in het gebied tussen Heemskerk en Limmen en in het totale tracé 4 keer. De A9 wordt in 2x gekruist. Dit is niet in overeenstemming met de ontwerp uitgangspunten om kruisingen zoveel mogelijk te vermijden.

Communicatie
In dit proces is het belangrijk om ook de inwoners van het gebied vroegtijdig te bereiken en te betrekken. De verschillende regionale bijeenkomsten worden slecht bezocht terwijl de potentiële impact op ondermeer de leefbaarheid groot is. Wij verzoeken u na te gaan of de communicatiestrategie (nog) voldoet.

De gemeente staat open voor overleg over de vraagstukken en wil meedenken in de oplossingsrichtingen bij de verdere uitwerking, en komt graag met u in gesprek.

Tot slot
Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met [redacted] (adviseur RO) te bereiken op [redacted] of per mail naar [redacted].
Wilt u bij correspondentie het kenmerk Z24 189746/D800154 vermelden?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Sebastiaan M. Nieuwland
burgemeester

Verzonden: 10/22/2024 5:19:42 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 1
Postcode: 1850 AA
Woonplaats: Heiloo
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeente Heiloo

Uw zienswijze:

Zie bijlage

GEMEENTE HEILOO

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt HS verbinding 380 kV netuitbreiding NHN
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Ons kenmerk:	D800696
Zaaknummer:	Z24 189749
Uw brief van:	-
Uw kenmerk:	-
Verzenddatum:	16 oktober 2024
Bijlage(n):	-

Onderwerp: reactie cNRD 380 kV netuitbreiding Noord-Holland noord

Geachte directie,

Door u is de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoogspanningsverbinding 380kV-netuitbreiding Noord-Holland Noord (cNRD) ter inzage gelegd. U geeft daarbij de gelegenheid om in de periode tot en met donderdag 17 oktober 2024. De gemeente Heiloo wil haar reactie, voornamelijk over de donkerblauwe corridor, met deze brief aan u kenbaar maken.

In de cNRD worden 5 tracé alternatieven voor een 380 kV hoogspanningsverbinding beschreven tussen Middenmeer en de lijn Beverwijk-Diemen. Tussen de 5 verschillende tracés/corridors liggen verbindingstukken die ook zelfstandig kunnen worden beschouwd. Het meest westelijke tracé/corridor alternatief: donkerblauw, loopt grotendeels vanaf Uitgeest via Castricum, door de strandvlakte en daarmee deels door de gemeente Heiloo in de richting van de gemeente Bergen, Schagen en verder naar Middenmeer.

Proces ontwikkelen corridor alternatieven
Ons college constateert dat binnen het gevoerde proces het westelijke/donkerblauwe tracé eerst in de concept alternatieven was opgenomen, daarna was verwijderd en thans weer is opgenomen. Het college verzoekt om de keuzes binnen het proces rond het donderblauwe tracé nader te verklaren.

Ontwerp principes
Bij de ontwikkeling van de corridors zijn twee duidelijke ontwerpprincipes geformuleerd: uitsluitend en sturend. Als onderdeel van het sturende principe geldt het zoveel mogelijk volgen (bundelen) van bestaande infrastructuur (w.o. bovenregionale wegen, vaarwagen, spoorwegen, hoogspanningsverbinding) en zoveel mogelijk volgen van het landschappelijke hoofdpatroon. Maar ook het voorkomen van geheel nieuwe doorsnijding van het landschap. Wij constateren dat in de donkerblauwe corridor deze ontwerpprincipes niet consequent zijn verwerkt door het ontbreken van enige relatie met aanwezige structuren in het gebied. Anders dan bij de overige corridors is er vanuit de ontwerpprincipes geen houvast en verklaring voor deze corridor.

Landschappelijke gevolgen
De donkerblauwe corridor heeft binnen de regio grote impact op het open landschap, de aanwezige zichtlijnen, de beleving van de binnenduinrand, open strandvlakte en aangrenzende polders. Dit gebied kenmerkt zich en is bekend om de grote openheid en de afwezigheid van opgaande beplanting langs wegen. In het gebied is slechts bij agrarische bedrijven erfbeplanting aanwezig.

GEMEENTEHUIS
Westerweg 252
1852 AR Heiloo

POSTADRES
Postbus 1
1850 AA Heiloo

t (072) 535 66 66
e info@heiloo.nl
i www.heiloo.nl

De hoogspanningsmasten (58 m hoog) zijn landschappelijk zeer verstorend, doordat ze vanaf grote afstand zichtbaar zijn en vanwege het ontbreken van een relatie met landschappelijke en infrastructurele structuren in het gebied. In de cNRD is te weinig aandacht voor dit onderdeel van het landschap.

In de landschapsvisie van TenneT wordt aangegeven dat hoogspanningsmasten landschappelijk kunnen worden ingepast door het planten van begroeiing aan de wegzijde waar de masten komen te staan (laanbeplanting). Dit beoogt een visuele afscherming, zodat mensen de hoogspanningsmasten minder ervaren. Echter voor dit specifieke gebied is beplanting geen geschikte oplossing, omdat de unieke waarde van het landschap juist de openheid is. Het toevoegen van nieuwe opgaande elementen, zoals beplanting, zou het open karakter verder aantasten en daarmee de landschappelijke kwaliteit verminderen.

Een belangrijke ambitie in de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is het openhouden van de strandvlakten en het voorkomen van nieuwe bebouwing en doorsnijdingen in deze gebieden. Dit open gebied heeft nog een lange grote noord-zuidzichtlijn, zonder grote belemmeringen. Masten zullen niet alleen het karakter van het landschap veranderen, maar ook negatieve invloed hebben op de recreatieve beleving in het gebied, aangezien de ongerepte uitzichten voor wandelaars en fietsers belangrijk zijn voor het toerisme en de lokale natuurbeleving. U maakt niet duidelijk hoe de genoemde ambitie is meegenomen in het concept.

Het uitgangspunt van bundelen van de 380 kV kabels met bestaande infrastructuur en het volgen van het landschappelijke hoofdpatroon om tot een rustig landschappelijk beeld te komen wordt in de donderblauwe corridor niet gehaald wat leidt tot een verstoord, verrommeld en versnipperd landschapsbeeld. Dit is in tegenspraak met de ontwerp uitgangspunten uit de NOVI ook omdat hier sprake is van een geheel nieuwe doorsnijding van het landschap.

Dubbele mastopstelling; 4 circuits
U onderzoekt in principe de impact van een dubbele mastopstelling (4 circuits) als gevolg van een mogelijke aanlanding van elektriciteit vanaf zee bij Den Helder/Julianadorp. Een dubbele mastopstelling zal een nog grotere impact op het landschap hebben. Ons college is hierom op voorhand geen voorstander van deze aanlanding en benoemt dit ook hier vanwege de grote verbondenheid van het programma VAWOZ met netuitbreiding 380 kV NHN.

Bewoningen
Er leven in onze gemeente ook zorgen over de elektromagnetische velden rond de 380 kV mastopstelling.

Recreatie en toerisme
Wij vragen u de impact van een mast opstelling op recreatie en toerisme te onderzoeken. De kustzone is toeristische en recreatief sterk ontwikkeld en is van grote economische waarde op zowel lokaal/provinciaal als landelijk niveau. Het strand en de duinen vullen

binnenduinrand en strandvlakte aan en vormen samen het toeristische recreatief product van de gemeente. Gasten bezoeken dit gebied jaarrond vanwege het strand, de natuur en het landschap. Zichtbare masten en kabels hebben een negatieve en verstorende invloed op de landschap. Wij verzoeken u het aspect landschapsbeleving, van de polder en de duinen, mee te nemen in de afweging, zowel voor bewoners als voor toeristen.

Ons college ziet daarnaast ook een mogelijk negatief effect van hoogspanningsmasten op de aantrekkelijkheid van dit gebied voor toerisme en recreatie, met als negatief gevolg een economische aantasting van toeristisch product binnen de gehele kuststrook en regio Alkmaar. Hoogspanningsmasten langs toeristische routes, zoals wandel- en fietspaden, zouden de ervaring van bezoekers aantasten en de concurrentiepositie van de regio verzwakken. Dit zou ook de inspanningen om recreatieve voorzieningen en infrastructuur te verbeteren ondermijnen. Dus verzoeken wij u om hieraan aandacht te besteden in de NRD uitwerking

Corridorbreedte
Op de kaartbeelden wordt een variabele corridor breedte gehanteerd tot wel enkele kilometers breed. In algemene zin willen wij aangeven dat vanuit het vooronderzoek, onze inbreng en van uw andere overlegpartners, al duidelijk is dat veel plekken in die tracés geen reële ruimte bieden voor een mastopstelling.

Gebieden (nog) zonder wettelijke status.
Naast NNN en N2000 gebieden zij er ook (natuur) gebieden die geen wettelijke status hebben, maar wel natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden kunnen hebben. Neem deze gebieden in het afwegingskader mee als aandachtspunt.

Natuurgebieden
De donkerblauwe corridor loopt bijna volledig door beschermd landschap heen, namelijk BPL en NNN. De belangrijkste aantastingen die hier plaatsvinden wat betreft het BPL zijn de openheid van het landschap en de weidevogelgebieden. Een mastopstelling zou de positie van de weidevogels in dit gebied negatief beïnvloeden.

Aardkundige waarde
Het karakteristieke landschap van Noord-Kennemerland, gevormd door de afwisseling van strandvlakten en strandwallen, is het resultaat van duizenden jaren aan invloed van de zee. In de strandvlakten zijn duinrellen, kreken, dijken en het verkavelingspatroon grotendeels onveranderd gebleven, waardoor deze polders een hoge tot zeer hoge cultuurhistorische - en landschappelijke waarde hebben. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in deze polders zou een aanzienlijke aantasting van deze waarden betekenen.

Beoordeling andere fauna
Naast weidevogels kunnen hoogspanningsverbindingen ook voor andere fauna, zoals vleermuizen gevolgen hebben. Vleermuizen zijn beschermde soorten. Het effect van nieuwe hoogspanningsverbindingen op vleermuizen moet worden meegenomen in het afwegingskader.

GEMEENTE HEILOO

Vogeltrekroutes
De kuststrook van Noord-Holland is een belangrijke trekroute voor veel vogelsoorten. In de notitie onderzoeksalternatieven is een kaart opgenomen met een risico-inschatting van hoogspanningslijnen voor broed-, winter- en trekvogels. Bij het opstellen van deze kaart willen we graag weten of er rekening is gehouden met het feit dat het plaatsen van een hoogspanningscorridor langs de kust de vogeltrek landinwaarts kan beïnvloeden. Hoogspanningsmasten kunnen namelijk fungeren als een barrière, waardoor het voor vogels lastiger wordt om hun route te vervolgen of moeilijker landinwaarts trekken. Wij verzoeken u dit aspect mee te nemen in de risicowaardering.

Kruising met spoorwegen
Wij merken ook op dat de donkerblauwe corridor op een relatief korte afstand de spoorwegen drie keer kruist in het gebied tussen Heemskerk en Limmen en in het totale tracé 4 keer. Dit is niet geheel in overeenstemming met de ontwerp uitgangspunten om kruisingen zoveel mogelijk te vermijden en maakt deze infrastructuur kwetsbaar.

Communicatie
In dit proces is het belangrijk om ook de inwoners van het gebied vroegtijdig te bereiken en te betrekken. De verschillende regionale bijeenkomsten worden slecht bezocht terwijl de potentiële impact op onder meer de leefbaarheid groot is. Wij verzoeken u na te gaan of de communicatiestrategie (nog) voldoet.

Tot slot
Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met [redacted] te bereiken op [redacted] of per mail naar [redacted]
Wilt u bij correspondentie het kenmerk Z24 189749/D800696 vermelden?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

M. ten Bruggencate
burgemeester

Verzonden: 10/22/2024 5:13:49 PM
Onderwerp:
Project: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord c-NRD
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 450
Postcode: 1940 AL
Woonplaats: Uitgeest
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeente Beverwijk

Uw zienswijze:

Zie bijlage

gemeente
beverwijk

202406267

Ministerie van KGG
Postbus 20401
2500 EK 's - Gravenhage

documentnummer	team	Beverwijk
D-127619 / Z-24-190926	Ruimtelijk beleid	1 oktober 2024
uw kenmerk/uw brief van	**behandeld door**	**verzonden**
	[redacted]	- 1 OKT. 2024

onderwerp
Zienswijze cNRD 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord Beverwijk.

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij maakt de gemeente Beverwijk haar zienswijze kenbaar met betrekking tot de hierboven genoemde concept- NRD (cNRD).

Zienswijze

De gemeente Beverwijk vindt het van belang al in deze fase te laten weten aan de opdrachtgever van dit project, het ministerie van KGG, welke aandachtspunten en zorgen Beverwijk heeft bij dit project.

Beverwijk levert ten behoeve van het nationale belang

Beverwijk onderschrijft het nationale belang van een adequate, robuuste én duurzame energievoorziening. Beverwijk levert inmiddels voor 2030 al een forse bijdrage in het faciliteren van de nationale duurzame energie infrastructuur. Een bijdrage die de regionale vraag ruimschoots overstijgt en al duidelijk meer is dan de bijdrage van veel andere gemeenten:

- het nieuwe 2,1 GW 380kV station in Wijk aan Zee aan de Zeeweg met drie aanlandingen van wind op zee;
- een nieuw 150 kV station nabij de Bazaar in Beverwijk-Oost;
- een nieuwe aftakking van het hoofdwaterstofnetwerk NZKG naar het Tataterrein.
- het bestaande 380 kV station aan de Kagerweg in Beverwijk-Oost
- de vele extra kabels en leidingen in de grond en op de grond die ten koste gaan van schaarse ruimte, natuur en groen. En die ook ten koste gaan van andere ontwikkelmogelijkheden en ambities van Beverwijk.

stationsplein 48
postbus 450
1940 al beverwijk
www.beverwijk.nl
info@beverwijk.nl
telefoon
0251 256256
fax 0251 256444

31-10-2024

- De extra milieubelasting van deze nieuwe infrastructuur, waaronder geluid en elektromagnetische velden.

Steeds grotere worsteling

Deze infrastructuur kost veel ruimte, ook zeer schaarse milieuruimte bovengronds en ondergronds in onze toch al overbelaste gemeente en regio. De milieubelasting in de leefomgeving is dusdanig hoog dat de gezondheid in Beverwijk sterk onder druk staat. De gemeente legt daarom prioriteit bij een gezondere leefomgeving. Verslechtering van de milieukwaliteit en het nog verder achteruitgaan van de mogelijkheid tot beleving van de natuur als gevolg van nieuwe hoogspanningsleidingen en een hoogspanningsstation is voor Beverwijk niet aanvaardbaar. Het toevoegen van functies mag niet leiden tot meer overlast. De inpassing moet gepaard gaan met verbetering van de leefkwaliteit en een gezondere leefomgeving in Beverwijk. Dit is een randvoorwaarde, zoals ook verwoord in het ontwikkelperspectief NZKG.
Om genoemde reden is Beverwijk voorstander van zo min mogelijk impact van nieuwe energie infrastructuur op de leefomgeving, de veiligheid en de gezondheid van onze inwoners. Hier passen geen nieuwe 380KV bovengrondse leidingen en hoogspanningsstations meer bij.

Wijkermeerpolder.

Beverwijk hecht zeer aan een open en toegankelijke Wijkermeerpolder aan de oostkant van Beverwijk, waarbij het voorkomen van horizonvervuiling een belangrijk element is. De Wijkermeerpolder is essentieel -provinciaal- landschappelijk gebied (BPL), onderdeel van Unesco Wereld Erfgoed (Stelling van Amsterdam) en onderdeel van het OER IJ gebied. Het gebied is daarnaast nu al noodzakelijk en onmisbaar voor gezondheid, recreatie en natuurbeleving van onze inwoners. In de toekomst wordt dit belang nog groter om de druk en het waardeverlies op de Natura 2000 gebieden (duinen) te verminderen en als mogelijke zoetwaterbuffer in relatie met klimaatverandering / heftige regenval en het drooghouden van de stedelijke omgeving.
Bij de vaststelling van de aanlandingslocaties voor Net op Zee – Hollandse Kust (Noord) en Hollandse Kust (West-Alpha) is reeds gebleken dat de Wijkermeerpolder geen geschikte locatie is voor een station. Wij vinden het dan ook onacceptabel, mede gezien het draagvlak onder de inwoners, dat de Wijkermeerpolder nu wederom wordt onderzocht in het project 380kV Noord-Holland-Noord.

Wij vragen de volgende aspecten expliciet in de MER te onderzoeken:

- **Gezondheid**. De toetsing lijkt beperkt tot de effecten direct gerelateerd aan de aanleg en operatie van het tracé en de hoogspanningsstations. Hier is echter een expliciete koppeling met bestaande milieu- en gezondheidsbelasting, en met de impact van andere projecten in voorbereiding of uitvoering wenselijk om een realistisch beeld te krijgen. Wij vragen specifieke aandacht voor de cumulatie van gezondheidseffecten en de wisselwerkingen.
- **Natuur**. Natuur kan ook waardevol zijn niet vanwege een bepaalde status (N2000, NNN), biodiversiteit, of bepaalde waardevolle kenmerken (houtopstanden), maar vanwege de schaarse beschikbaarheid van natuur. De voorgestelde criteria zijn vanzelfsprekend maar graag zien wij hier ook

een criterium waarmee het bestaande tekort aan/ schaarste van natuur in de toetsing meegenomen wordt.

- **Gebruiksfuncties**. Hierbij graag expliciet ook andere grote (energie)infrastructuur meenemen, ook projecten die nu in voorbereiding of aanleg zijn, bijvoorbeeld het Waterstofnetwerk NZKG en uiteraard VAWOZ.

Inwoners betrekken

Beverwijk vindt het belangrijk dat onze inwoners goed betrokken worden bij de voornemens van het project en een stem hebben in de keuze van eventuele locaties en routes. In dit verband hecht Beverwijk ook aan het zorgvuldig en zo veel mogelijk na elkaar doorlopen van de processtappen. Wij vinden het van belang dat draagvlak onder de lokale bevolking wordt meegenomen in de concept-NRD bij de onderzoeken naar de haalbaarheid en wenselijkheid van de tracé's.

Verzoek

Het bestuur van Beverwijk hecht eraan dat in het 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord project rekening wordt gehouden met bovengenoemde zienswijze en deze in uw afwegingen bij een definitief besluit wordt betrokken.

Hoogachtend,

[redacted] de burgemeester
drs. M.E. Smit

[redacted]

Bijlage(n): geen

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Reactienota Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Datum 20 maart 2025

Status Definitief

Intern gebruik

Inleiding

Van vrijdag 6 september tot en met donderdag 17 oktober 2024 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept NRD) voor de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord ter inzage. Iedereen kon op de concept NRD reageren door het indienen van een reactie. In deze reactienota vindt u de antwoorden op de reacties die zijn ingediend. In de inspraakbundel vindt u de originele reacties. De inspraakbundel is gepubliceerd op de projectwebsite van RVO: 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord | RVO.nl. Hieronder leest u hoe u met uw unieke reactienummer zowel uw reactie als het antwoord op uw vragen terug kan vinden.

Het doel van het ophalen van deze reacties is om alle belanghebbenden en belangstellenden de mogelijkheid te geven hun inbreng te leveren. Door iedereen te laten meedenken, verbetert te kwaliteit van de te maken ruimtelijke keuzes. In totaal zijn er 580 reacties binnengekomen.

Tijdens de terinzagelegging hebben het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en TenneT meerdere informatieavonden en een online webinar georganiseerd. Het webinar kunt u op de website van RVO terugkijken. Tijdens de bijeenkomsten en het webinar gaven het ministerie en TenneT een toelichting op de inhoud van de concept NRD. Er was daarnaast de mogelijkheid om vragen te stellen over het project en de procedure aan de aanwezige medewerkers van het ministerie en TenneT.

Datum	Locatie	Vorm
16 september 2024 19.00-20.00u	Online	Webinar
17 september 2024 19.00-21.00u	Ontmoetingskerk Meerbaak Middenmeer	Informatieavond
18 september 2024 19.00-21.00u	Wijkcentrum Overdie Alkmaar	Informatieavond
23 september 2024 19.00-21.00u	Villa Groet Avenhorn	Informatieavond
24 september 2024 19.00-21.00u	Taborkerk Purmerend	Informatieavond
26 september 2024 19.00-21.00u	Buurtcentrum A3 Assendelft	Informatieavond

Hoe vind ik mijn ingediende reactie terug?
In ‘Tabel 2: antwoorden op reacties’ vindt u het registratienummer van de inspraakreactie, een samenvatting van de ingediende reactie en een antwoord op de ingediende reactie. In de tabel met antwoorden en reacties komen sommige registratienummers vaker voor. In een individuele reactie zijn dan over meerdere onderwerpen vragen en of opmerkingen gemaakt. U kunt het antwoord op uw reactie vinden door te zoeken op uw registratienummer.

Bij de beantwoording hebben we gebruik gemaakt van ‘thematische antwoorden’: veel vragen komen overeen en daar is één overkoepelend antwoord op gegeven. In het hoofdstuk ‘Thematische antwoorden’ vindt u deze antwoorden. Waar nodig is bij de beantwoording van uw vragen verwezen naar een thematisch antwoord. Op deze manier geven we niet alleen antwoord op de vraag die u gesteld heeft over een bepaald onderwerp, maar ook een antwoord op vragen die met datzelfde onderwerp te maken hebben.

Uw registratienummer ontvangt u van Bureau Energieprojecten. Mocht u geen uniek registratienummer hebben ontvangen, neem dan contact op met bureau energieprojecten (zie onderstaande kopje).

Veel reacties waren er voor nadere toelichting en uitleg op bepaalde onderwerpen. Deze informatie is verstrekt in de thematische antwoorden of een individueel antwoord bij uw reactie. Een aantal reacties hebben geleid tot aanvullingen van de concept NRD. Deze aanvullingen worden niet verwerkt in het document van de concept NRD, maar zijn verzameld in de zogenoemde oplegnotitie. De oplegnotitie is samen met deze reactienota gepubliceerd. De oplegnotitie, reactienota en concept NRD vormen zo samen de definitieve NRD.

Wilt u meer weten?
Meer informatie over het project 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/netuitbreiding-n-h-n en op www.tennet.eu/nl/projecten/380-kv-noordholland-noord. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79 of mail naar **bureauenergieprojecten@minezk.nl**.

Gebruikte afkortingen
In verband met de leesbaarheid van het document worden regelmatig afkortingen gebruikt. In deze tabel is te lezen waar deze afkortingen voor staan.

Tabel 1: Gebruikte afkortingen

Afkorting	Betekenis
KGG	Ministerie van Klimaat en Groene Groei
VRO	Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
MER	Milieueffectrapport
m.e.r.	De procedure van de milieueffectrapportage
plan-MER	Een plan-milieueffectrapport is een milieueffectrapport bij een vast te stellen plan of programma. In dit geval de voorkeursbeslissing.
Project-MER	Een project-milieueffectrapport is een milieueffectrapport bij een te nemen besluit over realisatie van een activiteit. In dit geval het projectbesluit.
IEA	Integrale Effect Analyse
NRD	Notitie Reikwijdte en Detailniveau
NOA	Nota Onderzoeksalternatieven (bijlage bij de NRD)
NOVI	Nationale Omgevingsvisie (beleidsplan van de rijksoverheid op het gebied van ruimtelijke ordening)
V&P	Voornemen en voorstel voor Participatie
VKB	Voorkeursbeslissing
HIA	Heritage Impact Assessment (onderzoek naar de mogelijke effecten op werelderfgoedgebieden)
BPL	Bijzonder Provinciaal Landschap
NNN	Natuurnetwerk Nederland
PEH	Programma Energiehoofdstructuur
Wet VET	Wet Voortgang Energietransitie

Thematische antwoorden

In dit hoofdstuk is per thema een antwoord geformuleerd. Als u in ‘Tabel 2: Antwoorden op Reacties’ wordt verwezen naar een thematisch antwoord, dan vindt u in dit hoofdstuk het thematisch antwoord dat van toepassing is.

1. Proces en Procedure

Formele besluitvormingsprocedure

Voor dit project wordt de zogenaamde 'projectprocedure’ doorlopen. Dit is de procedure voor het vaststellen van het projectbesluit, vastgelegd in afdeling 5.2 van de Omgevingswet. De Minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) is in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) bevoegd gezag voor het nemen van de besluiten in deze procedure. In de projectprocedure wordt van grof naar fijn gewerkt, dit noemen we trechteren. Er is gestart met een ruim zoekgebied en er wordt toegewerkt naar een definitief tracé voor de bovengrondse 380kV verbinding (inclusief mastlocaties), de ondergrondse 150kV verbinding en de locaties voor de hoogspanningsstations. De procedure kent vijf formele stappen:

1. De kennisgeving van het Voornemen en voorstel voor participatie (juni 2023): de openbare bekendmaking van het project. Iedereen heeft de mogelijkheid gehad hierop te reageren.
2. De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (september 2024): de beschrijving welke onderzoeksalternatieven en welke aspecten worden onderzocht. Iedereen heeft de mogelijkheid gehad hierop te reageren, dit is door 580 indieners gedaan.
3. De ontwerp Voorkeursbeslissing (VKB, begin 2026): op basis van het plan-MER, de IEA (Integrale Effect Analyse) en het regioadvies stelt de Minister van KGG een ontwerp voorkeursbeslissing op. Dit is een onderbouwing welke tracé- en stationsalternatieven zijn gekozen om verder uit te werken. Iedereen kan hier een zienswijze op indienen.
4. De planuitwerking (periode na VKB): de exacte route van de bovengrondse 380kV-verbinding (inclusief mastlocaties) en de ondergrondse 150kV-aansluiting op het bestaande hoogspanningsstation Middenmeer worden uitgewerkt. De exacte locaties voor de 380kV-hoogspanningsstations worden ook bepaald en in het project-MER beoordeeld op hun milieueffecten. Het resultaat is een ontwerp-projectbesluit waar iedereen een zienswijze op kan indienen (2029).
5. Het projectbesluit: de zienswijzen op het ontwerp-projectbesluit worden verwerkt en het projectbesluit is definitief. Vanaf dat moment is de bouw van de Netuitbreiding Noord-Holland Noord planologisch mogelijk. Het is de laatste stap in het proces. Iedereen kan nu beroep aantekenen bij de Raad van State.

Zorgen en aandachtspunten

We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de onderzoeksalternatieven die TenneT en het ministerie van KGG in de concept NRD hebben gepresenteerd. Bijna niemand wil wonen of werken onder of dicht bij een hoogspanningsmast. Dit spreekt duidelijk uit de korte reacties met 'ik ben tegen'. Anderen maken zich zorgen over de effecten van een nieuwe hoogspanningsmast op beschermde flora en fauna of gezondheid. Weer anderen benadrukken dat de cultuurhistorische waarden van monumenten die geraakt worden. TenneT en het ministerie begrijpen dat deze zorgen er zijn.

Tegelijkertijd heeft de regio een betrouwbaar en stabiele elektriciteitsvoorziening nodig en deze staat in Noord-Holland helaas onder druk. Om woningbouw, verduurzaming van woningen en bedrijven en economische groei in de regio mogelijk te maken is het belangrijk dat de netuitbreiding er komt. Het stroomnet zit vol en er is extra capaciteit nodig om de toenemende vraag en aanbod van stroom te kunnen vervoeren.

Ingediende reactie voor of tegen één onderzoeksalternatief

Meerdere indieners hebben in hun reactie aangegeven tegen of juist voor één of meerdere onderzoeksalternatieven te zijn. Op alle voorgestelde onderzoeksalternatieven (of delen daarvan) zijn bezwaren ingebracht. Op dit moment leiden deze reacties niet tot een wijziging of het afvallen van de onderzoeksalternatieven.

Alle onderzoeksalternatieven in de concept-NRD, worden in de volgende fase verder uitgewerkt en op hun effecten onderzocht. Onder deze effecten vallen niet alleen milieueffecten, maar ook techniek, kosten, toekomstvastheid en omgeving. De ingediende bezwaren worden meegenomen in het hoofdstuk 'Omgeving' van het IEA.

De effecten worden in het Milieu Effect Rapport (MER) en de Integrale Effect Analyse (IEA) beoordeeld. Op basis van het MER en de IEA wordt de regionale overheden gevraagd om een voorkeur uit te spreken over het tracé en de locaties voor de twee hoogspanningsstations. De Minister van KGG neemt daarna, in overeenstemming met de Minister van VRO, een voorkeursbeslissing.

De voorkeursbeslissing wordt als ontwerp gepubliceerd en ter inzage gelegd (begin 2026). Dat wil zeggen dat iedereen zijn of haar zienswijze kan indienen. Mede op basis van de zienswijzen publiceren de Ministers hun definitieve besluit.

Het voorkeurstracé hoeft niet gelijk te zijn aan één van de onderzoeksalternatieven (één enkele kleur, bijvoorbeeld blauw) uit de concept NRD. Het kan ook een combinatie van delen van verschillende onderzoeksalternatieven worden. De paarse alternatieven zijn de verbindingsstukken tussen de onderzoeksalternatieven.

Participatie

De Netuitbreiding Noord-Holland Noord is een ingrijpende verandering voor de omgeving en direct betrokkenen. Daarom willen TenneT en het ministerie van KGG de belangen inzichtelijk hebben en daar zoveel mogelijk rekening mee houden.

Het publiceren van het Voornemen en Voorstel voor Participatie (V&P) op 2 juni 2023 was het startpunt van het participatieproces. Sindsdien hebben KGG en TenneT regelmatig overlegd met medeoverheden (provincie, waterschappen, gemeenten) en heeft TenneT overleg gevoerd met terreinbeheerders (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland). Samen met deze partijen zijn de kansen en belemmeringen in het gebied onderzocht, waarmee de mogelijke alternatieven op kaart zijn gezet. Andere belanghebbenden, zoals bestuurders, gemeenteraden en belangenorganisaties zijn gedurende het proces geïnformeerd over de voortgang. Waar mogelijk en noodzakelijk hebben deze partijen hun inbreng gegeven. Daarnaast staat er informatie over het project op de projectwebsite. Via de projectviewer op de website wordt ook informatie opgehaald.

In het gepubliceerde participatieverslag in de concept NRD staat beschreven wat de participatie- en communicatiemomenten tussen juni 2023 en september 2024 waren. In de volgende fase van het project (plan-MER en IEA) worden de onderzoeksalternatieven onderzocht. Medeoverheden en

belangenorganisaties worden betrokken in werksessies om de impact van de onderzoeksalternatieven in kaart te brengen. Daarnaast worden bewoners in het zoekgebied op de hoogte gehouden en organiseert TenneT verschillende mogelijkheden om in gesprek te gaan. Vragen worden beantwoord en aandachtspunten worden meegenomen als onderdeel van de IEA. Het participatieplan voor deze fase van het project is samen met de concept-NRD ter inzage gelegd.

Ik wil actief betrokken zijn/meedenken

Wij stellen het erg op prijs en vinden het belangrijk dat belanghebbenden en belangstellenden willen meedenken met het project. U kunt uw aandachtspunten meegeven, ideeën inbrengen of zorgen met ons delen. Deze worden verzameld en waar mogelijk meegenomen in het hoofdstuk 'Omgeving' van de IEA. Uw ingediende reactie op de concept-NRD is daar een voorbeeld van.

Gedurende het hele project kunt met ons in gesprek gaan, informatie delen, vragen stellen, reageren op de gedeelde informatie of suggesties doen. Dit kan op verschillende manieren:

- Via de projectviewer op de website. Dit is een interactieve kaart met het zoekgebied en de onderzoeksalternatieven. U kunt een reactie, vraag, zorg of suggestie achterlaten (https://experience.arcgis.com/experience/29b40522f3904264ad5e9698ad48655a/page/Trac%C3%A9alternatieven/);
- Via het e-mailadres van het project 380kVNoord-Holland-Noord@tennet.eu;
- Via het e-mailadres van het ministerie kunt u vragen stellen over de procedure: bureauenergieprojecten@minezk.nl..
- Via telefoonnummer 070-379 8979 (het ministerie) kunt u vragen stellen over de procedure;
- Tijdens bijeenkomsten die TenneT organiseert (zie paragraaf 1.6 van het participatieplan).

In de komende fase ligt de nadruk vooral op het informeren van de omgeving. Nadat de voorkeursbeslissing (VKB) over het tracé en de locaties voor de hoogspanningsstations is genomen, gaat TenneT in gesprek met individuele belanghebbenden (bedrijven, grondeigenaren en bewoners). Vanaf dat moment weten we wie de belanghebbenden in het gebied van de stations en de verbinding zijn. TenneT gaat in gesprek met en over persoonlijke situaties en maakt samen inhoudelijke afspraken over de verdere uitwerking van de voorkeursbeslissing.

2. Nut en Noodzaak

Het hoogspanningsnet in Noord-Holland Noord heeft haar maximale capaciteit bereikt door een sterke groei in vraag en aanbod van elektriciteit. Dit komt door een toename van opwek van energie uit zonnepanelen en windmolens en het aansluiten van laadpalen, warmtepompen, nieuwe woningbouwprojecten en bedrijven, verduurzaming van industrie en de komst van datacenters. De komende jaren neemt dit nog meer toe. De berekeningen van TenneT laten zien dat de komende tien jaar een verdubbeling van de energievraag verwacht wordt. Deze bestaat voor twee-derde uit aanvragen die bij Liander worden gedaan door o.a. woningen en het MKB en voor een-derde uit bedrijven die rechtstreeks bij TenneT zijn aangesloten, zoals datacenters en glastuinbouw.

De verwachte druk op het elektriciteitsnet is in 2034 zo groot, dat dit niet met een versterking van het bestaande 150 kV-net kan worden opgelost. Het is noodzakelijk dat Noord-Holland Noord op het landelijke 380kV-net wordt aangesloten. Dit doen we via een aansluiting op de 380kV verbinding tussen Beverwijk en Diemen. Daar bouwen we een nieuw 380kV station en een nieuwe verbinding naar de Kop van Noord-Holland, tot aan het bestaande 150kV-hoogspanningsstation in Middenmeer. Met een nieuw 380kV-hoogspanningsstation wordt hier een koppeling gemaakt op het 150kV-netwerk. Met deze koppeling zorgen we ervoor dat het hele 150kV-netwerk in de regio ontlast wordt. Zo komt er voor het noorden van Noord-Holland weer ruimte op het netwerk beschikbaar, is de leveringszekerheid niet in gevaar en is er een toekomstbestendig netwerk in de regio. Op termijn is het dan weer mogelijk voor nieuwe lokale initiatieven en Liander om een aansluiting op het hoogspanningsnetwerk te krijgen.

In de ‘Notitie Nut en Noodzaak’, als bijlage bij de NRD is uitgebreid beschreven hoe de energievraag en –aanbod zich ontwikkelt en hoe deze er verspreid over Noord-Holland Noord uitziet.

3. Uitgangspunten onderzoeksalternatieven

Beleidsuitgangspunten

In het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) – de thematische uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) – is opgenomen hoe we in Nederland omgaan met de benodigde ruimte voor de onderdelen van het energiesysteem. Het PEH laat zien welke nieuwe nationale energie-infrastructuur nodig is voor een klimaatneutraal energiesysteem in 2050. Het programma geeft landelijke kaders om zorgvuldig om te gaan met de ruimte en de interactie tussen energie-infrastructuur en thema's als natuur, cultureel erfgoed en leefbaarheid. Zo beschrijft het PEH inrichtingsprincipes voor de aanleg van elektriciteitsinfrastructuur. Dit zijn principes als het uitgangspunt van bovengrondse aanleg van 380 kV-verbindingen, het bundelen met bestaande infrastructuur (zoals bijvoorbeeld hoogspanningsverbindingen en snelwegen) en het zoveel als mogelijk in rechte lijnen bouwen van nieuwe hoogspanningsverbindingen. In de projecten die TenneT uitvoert, worden de principes uit het PEH toegepast.

Daarnaast zijn er technische en planologische uitgangspunten uit wet- en regelgeving en de programma's van eisen (PvE's) van TenneT waar we rekening mee moeten houden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Een volledig overzicht van de uitganspunten is te vinden in de NOA (hoofdstuk 3). In meerdere reacties wordt verwezen naar het niet voldoen aan de uitgangspunten. Door de vele belemmeringen in het gebied is het onmogelijk haalbare alternatieven te ontwerpen die bijvoorbeeld in zijn geheel bundelen met een snelweg of helemaal geen nieuwe doorsnijding van het landschap maken. Onderweg is er altijd een andere belemmering die dit niet mogelijk maakt. De toepassing is daarom om zoveel als mogelijk uit te gaan van de uitgangspunten van het beleid.

Uitgangspunten tracering nabij lintdorpen/bebouwing

In de concept-NRD lopen de onderzoeksalternatieven op meerdere plekken over of nabij (lint)bebouwing. Het uitgangspunt van het plaatsen van een nieuwe hoogspanningsverbinding is om zo veel als mogelijk (lint)bebouwing en woonkernen te vermijden. In Noord-Holland is er veel lintbebouwing die van oost naar west loopt. De nieuwe hoogspanningsverbinding loopt van noord naar zuid. Hierdoor is het onmogelijk om overal de (lint)bebouwing te vermijden. De lintdorpen in het zoekgebied en hoe deze te passeren met een hoogspanningsverbinding wordt meegenomen als een knelpunt. De onderzoeksalternatieven zijn breed ingetekend, groter dan de ruimte die de verbinding nodig heeft. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de onderzoeksalternatieven die nu hele lintdorpen beslaan. Na de voorkeursbeslissing, wordt het gekozen onderzoeksalternatief in detail onderzocht en uitgewerkt. In die fase wordt duidelijk waar de verbinding precies binnen de corridor van het onderzoeksalternatief zal lopen. Bij de uitwerking wordt gewerkt aan een tracé dat zoveel als mogelijk bebouwing ontziet. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' waarin staat uitgelegd wat de mogelijke effecten zijn van de verbinding op gezondheid en hoe we hierbij rekening houden met gevoelige bestemmingen en woningen.

4. Beoordelingskader

Effectenonderzoek plan-MER en Integrale Effectanalyse

In de NRD staat welke aspecten we onderzoeken in het plan-MER en de IEA. Er wordt beschreven hoe de verschillende aspecten worden beoordeeld en op welk detailniveau. In het plan-MER gaat het om de effecten op bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie, aardkunde, archeologie, veiligheid, leefomgeving, gebruiksfuncties en duurzaamheid.

Naast milieueffecten worden ook effecten op de thema's omgeving, kosten, toekomstvastheid en techniek onderzocht. Dit doen we in de IEA. Met deze analyses en het regioadvies van de medeoverheden, besluit de Minister van KGG in overeenstemming met de Minister van VRO over het voorkeurstracé van de verbinding en de locatie voor de hoogspanningsstations.

De technische uitgangspunten van de onderzoeken zijn beschreven in de Notitie onderzoeksalternatieven, die als bijlage bij de NRD is gevoegd.

Beoordelingscriteria – referentiesituatie

Bij de alternatievenontwikkeling voor de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstations wordt rekening gehouden met de referentiesituatie en bestaand ruimtelijk beleid. De referentiesituatie is de planologische situatie op dit moment. Daarnaast zijn er 'autonome ontwikkelingen'. Dit zijn plannen die nog niet zijn gerealiseerd of gebouwd, maar wel een formeel besluit van het bevoegd gezag hebben. Dit kan bijvoorbeeld een nieuwbouwwijk of een uitbreiding van een bedrijventerrein zijn. Met deze ruimtelijke ontwikkelingen houden we ook rekening.

Welke ontwikkelingen een autonome ontwikkeling zijn, nemen we op in het plan-MER. In principe zijn dit alle relevante ontwikkelingen waarover een (ontwerp)besluit is genomen. Plannen die nog geen (ontwerp)besluit zijn, noemen we 'zachte ontwikkelingen'. Deze kunnen ook invloed hebben op de inpassing van de netuitbreiding. In het project wordt een beschouwing opgenomen van de zachte ontwikkelingen. Op het moment dat we de referentiesituatie beoordelen, controleren we of er al wél besluitvorming is geweest op de zachte ontwikkelingen.

Gemeenten, provincie en natuurorganisaties hebben geholpen om de informatie te verkrijgen en blijven betrokken op dit onderdeel. Zo baseert TenneT de alternatievenontwikkeling en effectonderzoeken altijd op juiste gegevens met betrekking tot de referentiesituatie.

Beoordelingscriteria – wegingsfactor

In meerdere reacties zijn vragen gesteld over de wegingsfactor van de beoordelingscriteria en welke criteria of thema's 'zwaarder' wegen in de keuze voor een voorkeursalternatief. Het plan-MER en de IEA beschrijven de effecten op milieu, techniek, omgeving, toekomstvastheid en kosten, zónder hier een weging aan te koppelen. De onderzoeken leveren objectieve informatie op, waar het bevoegd gezag het besluit op kan baseren. Het is aan de Ministers van KGG en VRO om bij het besluit van het voorkeursalternatief een afweging te maken tussen de belangen. De ministers vragen hiervoor advies van de regionale overheden, het regioadvies. In hoofdstuk 6 van de NRD wordt dit toegelicht.

5. Alternatieven

Onderzoeksalternatieven Route

Het project is gestart met een zoekgebied, zoals gepubliceerd in het Voornemen en voorstel voor Participatie (V&P). In het zoekgebied wordt naar de meest geschikte locaties en tracés voor de hoogspanningsstations en de verbinding gezocht. De onderdelen vormen samen de Netuitbreiding Noord-Holland Noord. De ontwikkeling van onderzoeksalternatieven doen we stapsgewijs, van grof naar fijn, in een vorm van trechtering.

De trechtering is gedaan volgens de uitgangspunten in het V&P. Een voorbeeld is geen routes door stads- en dorpskernen. Met dit uitgangspunt wordt zo veel mogelijk voorkomen dat gevoelige bestemmingen (denk hierbij aan woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen) vallen binnen de invloedssfeer van elektromagnetische velden van bovengrondse verbindingen. Een ander voorbeeld is bundelen met bestaande infrastructuur. We onderzoeken of het mogelijk is de nieuwe verbinding te bundelen met wegen, kanalen of vaarten, spoorverbindingen of met bestaande hoogspanningsverbindingen. In het zoekgebied kan dit met bijvoorbeeld de snelwegen A7 of A9 en 150kV-hoogspanningsverbindingen Diemen-Wijdewormer, Wijdewormer-Oterleek of Oterleek-Westwoud. We houden ook rekening met eisen vanuit de omgeving. Denk hierbij aan Natura 2000 gebieden of provinciale natuurgebieden, de cultuurhistorische waarden van een gebied, UNESCO werelderfgoed of geluidgevoelige bestemmingen.

De concept-NRD bevat een voorstel voor onderzoeksalternatieven. Voor de verbinding zijn dit vijf corridors. Corridors zijn gebieden waarbinnen gezocht wordt naar een geschikt tracé. Er zijn tussen de corridors ook verbindingsstukken (paars) ingetekend. De reden hiervoor is dat uit het onderzoek kan komen dat delen van de corridors geschikt zijn voor de verbinding, maar niet de hele corridor. De verbindingsstukken kunnen corridors aan elkaar koppelen.

Het nieuwe 380/150kV station nabij Middenmeer wordt verbonden met het bestaande 150kV station Middenmeer via een ondergrondse 150kV kabel. Voor dit tracé is ook een gebied ingetekend waarin wordt gezocht naar mogelijkheden voor de verbinding. In het plan-MER worden net als voor de 380kV verbinding de effecten van deze ondergrondse kabel onderzocht.

Onderzoeksalternatieven Stationslocaties

Naast de hoogspanningsverbinding worden ook twee hoogspanningsstations gebouwd. Voor de stations zijn zoekgebieden bepaald waarbinnen de locatie wordt gezocht. De zoekgebieden zijn groter dan de benodigde oppervlakte van de hoogspanningsstations. Na de voorkeursbeslissing wordt in detail onderzoek gedaan naar de meest geschikte plek voor het hoogspanningsstation in het zoekgebied.

De zoekgebieden zijn in drie stappen tot stand gekomen. Er is van grof naar fijn gewerkt. In elk van de drie stappen is een verdieping gemaakt op de vorige stap. Dit is gedaan vanuit de invalshoeken milieu en planologie, ruimtelijke kwaliteit en techniek. De gebruikte informatie kwam uit bureauonderzoeken zoals de HIA, landschapsvisie, technische knelpuntenanalyse en ecologie. In iedere stap is ook input meegenomen uit de kennissessies voor gemeentes en belangenorganisaties.

Eén van de hoogspanningsstations komt in de buurt van het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation Middenmeer. Het nieuwe hoogspanningsstation heeft een oppervlakte van ongeveer 24 hectare en wordt met een ondergrondse 150 kV-verbinding aangesloten op het bestaande hoogspanningsstation Middenmeer.

Het tweede hoogspanningsstation komt nabij de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Diemen en is ongeveer 17 hectare groot. Op de verbinding bevinden zich al drie hoogspanningsstations: Beverwijk, Oostzaan en Diemen. Het nieuwe hoogspanningsstation wordt bovengronds verbonden met de 380kV verbinding.

In de NRD is toegelicht welke aspecten van de hoogspanningsstations onderzocht worden in het plan-MER en op welk detailniveau.

6. (Net)techniek

Ondergrondse aanleg

Nieuwe hoogspanningsverbindingen in het landelijke transportnetwerk met een spanning van 220 kV en hoger worden in beginsel bovengronds aangelegd. Met een brede afweging kan binnen een project in uitzonderlijke gevallen én voor zover dit vanuit leveringszekerheid verantwoord is, voor kortere trajecten ondergrondse aanleg worden overwogen. De nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding in Noord-Holland wordt onderdeel van het landelijke 380 kV-netwerk, de hoofdstructuur van het Nederlandse en Europese elektriciteitsnetwerk. Dit betekent dat het goed functioneren van deze verbinding essentieel is voor de leveringszekerheid op het landelijke en Europese hoogspanningsnetwerk. Als een hoogspanningsverbinding in het 380 kV-netwerk uitvalt (door storing of calamiteiten) heeft dit onacceptabele gevolgen voor het landelijke en Europese hoogspanningsnetwerk. Delen van Nederland en Europa kunnen zonder stroom komen te zitten. Het risico op uitval moet daarom zo klein mogelijk zijn. Daarnaast zorgt internationaal elektriciteitstransport ervoor dat elektriciteit die elders goedkoop wordt geproduceerd naar Nederland kan worden getransporteerd. Dit zorgt ervoor dat elektriciteit goedkoper wordt voor eindgebruikers. Een betrouwbaar en robuust 380 kV hoogspanningsnet is ook daarom onmisbaar voor onze welvaart. Bij ondergrondse 380 kV-verbindingen is er een 10x groter risico op storingen en is het opsporen en oplossen van storingen moeilijker dan bij een bovengrondse verbinding. Dit maakt dat het uitgangspunt voor bouwen van 380 kV-verbindingen bovengronds is.

In sommige gevallen kan worden besloten om kleine delen van een 380kV-verbinding toch ondergronds aan te leggen. Dit wordt alleen gedaan bij een aantal criteria en voorwaarden. Als door de bouw van een bovengrondse verbinding, op plaatsen in een tracé onaanvaardbare hinder of beperkingen van (inter)nationaal belang zijn, dan kan worden onderzocht om de verbinding ondergronds aan te leggen. Hierbij valt te denken aan het doorkruisen van grote kanalen, rivieren, spoorlijnen, bestaande 220/380 kV verbindingen, Natura 2000-gebieden en werelderfgoed. Ook in geval van onaanvaardbare veiligheidsrisico's, zoals bijvoorbeeld bij luchthavens kan onderzocht worden of ondergrondse aanleg een mogelijkheid is. Het wordt alleen onderzocht als er geen oplossingen, zoals een ander tracé, tracé-aanpassingen of mitigerende maatregelen zijn én als het vanuit elektrotechnisch oogpunt kan. Het elektrotechnisch onderzoek moet uitwijzen wat de impact van een ondergronds deel is op de leveringszekerheid, betrouwbaarheid en de operationele aspecten van het landelijke 380kV-net en of dit acceptabel is.

Ondergrondse aanleg heeft nog een aantal andere nadelen vergeleken met bovengrondse. Zo is een ondergrondse verbinding veel duurder. Technologische ontwikkelingen zorgen er weliswaar voor dat de kosten steeds lager zijn, maar er nog een aanzienlijk verschil. Een ondergrondse 380kV-hoogspanningsverbinding is op dit moment bij ‘standaard’ aanleg op land 2,5 tot 3 keer duurder dan een bovengrondse verbinding (prijspeil 2024). De kosten worden doorberekend in de transporttarieven en dat heeft effect op ieders elektriciteitsrekening. Er is dus een maatschappelijk belang om de kosten zo laag mogelijk te houden[1].

Als laatste is er ook bij ondergrondse aanleg effect op de ruimte en het uitzicht, omdat extra bouwmaatregelen zoals opstijgpunten en compensatiemiddelen nodig zijn. Op de plek waar een

[1] De ACM heeft berekend dat afhankelijk van verschillende scenario’s richting 2050 nettarieven voor huishoudens kunnen stijgen met 350 tot 550 euro per jaar (Ontwikkeling netkosten tot 2050 en de kostenverdeling over groepen gebruikers, ACM 17 september 2024).

bovengrondse verbinding overgaat in een ondergrondse (en andersom) is een opstijgpunt nodig. Het ziet eruit als een hoogspanningsstation en is ongeveer 45x70 meter groot. De compensatiemiddelen zijn onderdelen als spoelen en filters. Deze onderdelen moeten de gevolgen van het 'elektrisch gedrag' van kabels compenseren. Het maakt dat een hoogspanningsstation groter wordt en produceert geluid (in geval van spoelen).

'Combineren en bundelen' en het opwaarderen of vervangen van bestaande 150 kV verbindingen

Bij het opstellen van de verschillende onderzoeksalternatieven zijn de principes 'combineren' en 'bundelen' gehanteerd. Deze principes zijn ook vastgelegd in nationaal beleid[2]. Bij 'bundelen' wordt gekeken of ligging bij bestaande infrastructuur (bijv. spoorwegen, snelwegen of hoogspanningsinfrastructuur) voordelen met zich meebrengt. Met 'combineren' kan voor tracés die langs bestaande 150 kV-verbindingen liggen, worden overwogen om negatieve effecten van de 380 kV-verbinding te verzachten door de bestaande 150kV-verbinding ondergronds aan te leggen. Gezien de vele reacties over het thema combineren en bundelen, is besloten op dit onderwerp de concept-NRD te verduidelijken. De uitleg leest u in de oplegnotitie, die bij deze reactienota is gepubliceerd.

Het bestaande 150 kV net opwaarderen, heeft vanwege de technische uitvoering grote impact op het landschap. De bestaande 150 kV verbinding ombouwen tot de nieuwe 380 kV verbinding is geen kwestie van nieuwe geleiders in de masten hangen. Om een vergelijkbaar vermogen als een 380kV verbinding, via een 150 kV verbinding te vervoeren zijn veel meer extra masten nodig. Hoe dat precies zit, leest u in de onderstaande tekstbox.

Het is ook onmogelijk om met een nieuwe 380 kV verbinding een bestaande 150 kV verbinding te vervangen. De bestaande 150 kV verbinding blijft nodig na het bouwen van de 380 kV verbinding. Daarbij neemt de aanleg van een nieuwe verbinding enkele jaren in beslag, waarbij de elektriciteitsvoorziening via de bestaande infrastructuur moet doorgaan.

Tekst box 1: Waarom er een veelvoud aan 150 kV verbindingen nodig zijn om dezelfde hoeveelheid stroom te transporteren met 150 kV verbindingen.

Het transporteren van elektrisch vermogen via een hoogspanningsverbinding wordt berekend door de spanning te vermenigvuldigen met de stroom. De bestaande 150 kV verbinding bestaat uit een drie circuitlijn van 150 kiloVolt (kV, de spanning) die geschikt is om 995 Ampère (de stroom) te transporteren. Dat staat gelijk aan een hoogspanningsverbinding die maximaal 3 x 250 MVA (Mega Volt Ampère) kan transporteren.

De nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding zal geschikt zijn voor het transport van 2 x 2654 MVA (uitgaande van één mastenrij 380 kV) of zelfs 4 x 2645 MVA (uitgaande van 2 mastenrijen 380 kV). Wanneer je dit vermogen wilt transporteren over de bestaande 150 kV verbinding met het bestaande mastontwerp, zijn er daarom een veelvoud aan mastrijen naast elkaar nodig. Dit

Langetermijnvisie en innovatie

Door de innovatie in de techniek is er meer mogelijk dan ooit. Het roept vragen op of het ontwerp en de voorbereiding van het project door de tijd wordt ingehaald en of er op het moment van bouwen andere mogelijkheden zijn dan een nieuwe hoogspanningsverbinding. Het congestieprobleem in

[2] Programma Energie Hoofdstructuur p. 33, versie 1 maart 2024.

Noord-Holland doet zich echter nu voor. Er is geen tijd om de ontwikkeling van eventuele innovaties af te wachten. De procedure- en voorbereidingstijd die het kost om in 2030 te starten met bouwen, betekent jaren daarvoor beginnen. Elke vertraging betekent een latere datum van ingebruikname. Het netwerk wordt daarom uitgebreid met de huidige stand van mogelijkheden.
TenneT is continu aan het innoveren. De overgang naar een duurzame energievoorziening vraagt aanpassingen aan het huidige energiesysteem. Innovatie op het gebied van systemen, diensten en technologie is noodzakelijk om de uitdagingen die TenneT heeft aan te gaan. Voor TenneT draait innovatie om met het succesvol benutten van nieuwe ideeën, waarde te creëren voor TenneT en de maatschappij. Hier leest u over op de website van TenneT: https://www.tennet.eu/nl/innovaties.

7. Leefomgeving en gezondheid

Magneetvelden en gezondheid

In veel ingediende reacties worden zorgen geuit over mogelijke gevolgen voor de gezondheid van inwoners door magneetvelden rondom hoogspanningsverbindingen. De Gezondheidsraad heeft geconcludeerd dat er aanwijzingen zijn voor een statistisch verband tussen langdurige blootstelling aan magneetvelden en het ontstaan van leukemie. De Gezondheidsraad geeft ook aan dat echter niet zeker is of magneetvelden leukemie veroorzaken. Voor andere ziekten en aandoeningen is geen relatie geconstateerd met (magneetvelden van) hoogspanningslijnen[3]. Vervolgens is onderzocht hoe dit risico zich verhoudt tot andere gezondheidsrisico's in de leefomgeving[4]. Het laatste onderzoek laat zien dat er sprake is van een laag risico. Het Rijk deelt deze conclusie.

Toch passen het Rijk en TenneT sinds 2005 het 'voorzorgbeleid voor magneetvelden' toe en worden er maatregelen getroffen om de blootstelling van kinderen aan de magneetvelden van hoogspanningsverbindingen zo veel mogelijk te voorkomen. Dit beleid is in april 2023 aangepast. Kortgezegd houdt het voorzorgbeleid in dat 'zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, voorkomen moet worden dat burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden rondom elektriciteitsinfrastructuur, die jaargemiddeld sterker zijn dan 0,4 microtesla (de magneetveldzone)'.

Onderdeel van het voorzorgbeleid is het nemen van zogenaamde bronmaatregelen. Dit houdt in dat bij nieuwe hoogspanningslijnen het magneetveld door technische maatregelen zo veel mogelijk wordt beperkt. In het MER wordt vervolgens bekeken of en hoeveel gevoelige bestemmingen (bijv. woningen, scholen, crèches, kinderopvangplaatsen) binnen de magneetveldzone liggen. Bij de keuze en de uitwerking van het tracé wordt zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, vermeden dat gevoelige bestemmingen in de nabijheid van de hoogspanningslijn liggen. De genoemde zorgpunten over mogelijke gezondheidseffecten komen bij het thema Omgeving in de IEA aan de orde.

De internationale norm is dat voorkomen moet worden dat burgers worden blootgesteld aan magneetvelden van meer dan 100 microtesla. Nederland overschrijdt op maaiveldniveau nergens deze norm.[5]

Magneetvelden en agrarische gewassen en dieren

Er zijn afgelopen jaren meerdere onderzoeken gedaan om te bepalen of er effecten zijn van hoogspanningsverbindingen op vee en gewassen. De onderzoeken waren gericht op het effect van elektromagnetische velden op de productie en de gezondheid van landbouwdieren en op de groei van gewassen. Uit de onderzoeken blijkt dat er geen significante verschillen in de melkproductie, melksamenstelling en reproductieparameters zijn. Er zijn geen aanwijzingen om te veronderstellen dat de aanbevelingen voor mensen (100 microtesla) onvoldoende bescherming bieden voor dieren.

Magneetvelden en bebouwing

[3] Zie het advies van de Gezondheidsraad over hoogspanningslijnen en gezondheid: https://www.gezondheidsraad.nl/onderwerpen/straling/alle-adviezen-over-straling/hoogspanningslijnen-en-gezondheid-kanker-bij-volwassenen

[4] Zie kamerstuk 29023 nr. 356 ELF-magneetvelden bij hoogspanningslijnen

[5] Bron: Toelaten hoogspanningsverbinding en magneetvelden | Informatiepunt Leefomgeving.

Het Rijksbeleid ten aanzien van elektromagnetische velden schrijft voor dat zoveel als redelijkerwijs mogelijk, moet worden voorkomen dat nieuwe gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, kinderdagverblijven of crèches) in de zone rond bovengrondse hoogspanningslijnen komen te liggen, waarbij het magneetveld sterker kan zijn dan 0,4 microtesla jaargemiddeld (zie ook rivm.nl/hoogspanningslijnen).

Een nieuwe hoogspanningsverbinding kan daarom niet gebouwd worden in een bestaande dorps- of stadskern. Het is een onwenselijke situatie en in strijd met het voorzorgbeleid. Grote concentraties woningen vormen om deze reden een knelpunt in de alternatievenontwikkeling. De zoekgebieden en corridors vermijden deze zo veel mogelijk. In het zoekgebied met haar vele lintdorpen en -bebouwing is het onmogelijk om alle gevoelige bestemmingen te vermijden. De brede onderzoeksalternatieven liggen op delen daarom nog over of vlak langs bebouwing. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de onderzoeksalternatieven die nu hele lintdorpen beslaan. De lintdorpen in het zoekgebied en hoe deze te passeren met een hoogspanningsverbinding worden meegenomen als een knelpunt. Zo wordt het aantal gevoelige gebouwen binnen richtafstanden in de milieueffectonderzoeken in kaart gebracht.

Nadat besloten is welke corridor de voorkeur heeft, wordt de corridor in detail onderzocht. Bij de uitwerking wordt gewerkt aan een tracé dat zoveel als mogelijk bebouwing ontziet.

Verspreide, enkele woningen vormen geen harde belemmering, vaak is daar maatwerk mogelijk in de uitwerkingsfase. Er zijn mogelijkheden voor de inpassing van de netuitbreiding.

Naast bestaande woongebieden zijn in het zoekgebied ook toekomstplannen voor nieuwe woonwijken. Deze zijn zoveel mogelijk in beeld gebracht en opgehaald bij de betrokken medeoverheden. Zo wordt in de alternatievenontwikkeling rekening gehouden met toekomstige woningbouwplannen. In het plan-MER wordt dit overzicht verder aangevuld.

Schade

Bij (het traceren van) nieuwe hoogspanningsinfrastructuur (boven- en ondergrondse verbindingen, stations) geldt het voorzorgbeleid voor magneetvelden bij elektriciteitsvoorzieningen. Het rijk heeft haar beleidsadvies op basis van onderzoeken en advies in april 2023 herijkt. Bij alle netcomponenten moet de netbeheerder bronmaatregelen nemen om de blootstelling aan magneetvelden zo veel (als redelijkerwijs) mogelijk te voorkomen.

In het kader van het hierboven genoemde voorzorgbeleid wordt bij het traceren van nieuwe bovengrondse verbindingen zoveel mogelijk voorkomen dat woningen en ruimten waar mensen langere tijd verblijven (zoals scholen, verpleeghuizen, kinderdagopvanglocaties) binnen de (magneetveld)zone komen te liggen van de nieuwe verbinding. In sommige gevallen is dat helaas onvermijdelijk.

Het kan in sommige gevallen leiden tot schade, zoals waardevermindering, bij eigenaren en/of gebruikers. TenneT vergoedt schade die het gevolg is van de aanleg van een nieuwe hoogspanningsinfrastructuur. Dit wordt toegelicht in het thema 'Waardevermindering en schade'.

Elders worden bovengrondse hoogspanningslijnen verwijderd en hier nieuw gebouwd

Sinds enkele jaren is er de wettelijke regeling uit de Wet Voortgang Energietransitie (Wet VET). Het doel van de regeling is om de leefbaarheid in woonwijken te verbeteren. De regeling geeft aangewezen gemeenten de mogelijkheid om delen van 110 en 150 kV verbindingen in woonwijken ondergronds te brengen. In de meeste gevallen zijn dit oudere verbindingen waar in de loop van de

tijd huizen, andere gebouwen of soms zelfs hele woonwijken onder en omheen zijn gebouwd. De masten en lijnen kunnen na aanleg van de ondergrondse 110 of 150 kV-kabel worden gesloopt. Zo komt er grond vrij die mogelijkheden biedt voor bijvoorbeeld woningbouw, recreatie en openbaar groen. De regeling stelt voorwaarden aan het ondergronds brengen van een verbinding in een woongebied. Het ondergronds brengen moet haalbaar zijn en de gemeente moet bijdragen in de kosten. In opdracht van de betreffende gemeente voert TenneT het project uit.

De netuitbreiding in Noord-Holland Noord heeft een spanningsniveau van 380kV. Dit spanningsniveau wordt bovengronds aangelegd. Waarom dit zo is, leest u in het thema '(Net)techniek'. Nieuwe 110 en 150 kV-verbindingen legt TenneT in principe ondergronds aan.

Geluid

Geluid (en geluidsoverlast) op een hoogspanningsstation wordt met name veroorzaakt door de transformatoren, spoelen en schakelaars. Transformatoren en spoelen produceren een constant brommend geluid. Bij het schakelen produceren de schakelaars een korte, harde knal.

Hoogspanningsverbindingen kunnen door coronageluid en/of windfluiten geluidshinder veroorzaken. Coronageluid is vooral te horen bij vochtig weer zoals mist en (mot)regen. Rondom geleiders van een hoogspanningsverbinding heerst een elektrisch veld. Hoe hoger de spanning op de geleiders, hoe hoger het elektrisch veld rondom componenten en geleiders. Door de sterkte kan de lucht erom heen geïoniseerd worden, met als gevolg dat over de druppels elektrische ontladingen kunnen plaatsvinden. Dit geeft een krakend, knetterend of knisperend geluid. Het is hoorbaar als je onder of dichtbij de verbinding staat.

Windfluiten kan voorkomen bij hoge windsnelheden en is een hoogfrequent geluid. Dit type geluid neemt met de afstand sneller af dan laagfrequente geluiden. De vormgeving en hoogte van de masten heeft invloed op het voorkomen van windfluiten. In het ontwerp wordt hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden.

In het plan-MER worden de effecten van geluid van de hoogspanningsstations en de onderzoeksalternatieven op geluidgevoelige gebouwen in hoofdlijnen onderzocht. Ook worden de effecten van geluid tijdens de aanlegfase onderzocht. De minister kan zo dit aspect meenemen in het besluit voor een voorkeursbeslissing. In de planuitwerkingsfase doen we meer gedetailleerde berekeningen, zodat rond de hoogspanningsstations een geluid productieplafond kan worden vastgesteld.

8. Ecologie

Natuur

In de alternatievenontwikkeling is zoveel mogelijk rekening gehouden met bestaande ruimtelijke aspecten van het gebied, zo ook natuur. Op basis van een bureauonderzoek ecologie en de inbreng van natuur- en milieuorganisaties zijn bestaande natuurwaarden op hoofdlijnen in beeld gebracht. Met nadrukkelijke aandacht voor de verschillende type natuurgebieden als Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Dit onderzoek is opgenomen als bijlage bij de Notitie Onderzoeksalternatieven.

Het onderzoek wijst uit dat er veel natuurwaarden zijn in het zoekgebied. De natuurwaarden zijn meegenomen in de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven. Natuurgebieden (zoals Natura 2000) zijn zoveel als mogelijk vermeden en er is informatie verzameld over gebieden met beschermde vogelsoorten.

Effecten op Natura 2000-gebieden kunnen ook optreden als de nieuwe verbinding buiten deze gebieden komt. Om de verschillen in effecten zo goed mogelijk in beeld te brengen is daarom een deel van een onderzoeksalternatief wel door Natura 2000-gebied ingetekend.

In het plan-MER wordt gedetailleerd ecologisch onderzoek gedaan en worden alle alternatieven onderzocht op hun effecten op de natuur. Per alternatief wordt in beeld gebracht wat de impact is vanuit verschillende aspecten. Daarmee is natuur onderdeel van de brede beoordeling van milieueffecten. De manier waarop de milieueffecten worden onderzocht, is omschreven in de concept NRD.

(Weide)vogels

Bij de alternatievenontwikkeling is zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van vogels. Hiervoor is een bureauonderzoek ecologie gedaan en zijn gesprekken gevoerd met belanghebbende natuur- en milieuorganisaties. Zo is er een eerste beeld van waar vogels voorkomen.

Het zoekgebied bevat beschermde en niet-beschermde gebieden waar vogels voorkomen. Het volledig vermijden van gebieden waar vogels voorkomen is onmogelijk. Verschillende onderzoeksalternatieven kruisen een gebied of meerdere gebieden met hoge waarden voor vogels. In het plan-MER wordt uitgebreid onderzocht wat de effecten van elk onderzoeksalternatief is op vogels. Onderwerpen zijn onder meer onderzoek naar de verspreiding van vogels, trekroutes, de instandhoudingsdoelstellingen en de effecten op weidevogelleefgebieden.

Het plan-MER beschrijft ook welke maatregelen mogelijk en/of nodig zijn om de negatieve effecten op vogels en natuur in het algemeen te beperken. Dit levert objectieve beslisinformatie op voor de ministers, zodat die een gedegen afweging kunnen maken. Het behoud van de (weide)vogels en de instandhoudingsdoelstellingen krijgen zo een expliciete rol in de afweging. De manier waarop de milieueffectbeoordeling wordt onderzocht, is omschreven in de NRD.

(Natuur)compensatie

Gesprekken over de mogelijkheden en nodige mitigatie en compensatie van ruimtelijke en/of milieueffecten van de verbinding en stations worden gestart na de voorkeursbeslissing. Daarvoor is nog niet bekend waar eventuele effecten plaatsvinden. Bij de voorkeursbeslissing wordt een eerste

keuze gemaakt voor het alternatief op hoofdlijnen. In het project-MER worden de exacte stationslocaties en de tracés onderzocht. In deze planuitwerkingsfase worden mitigerende maatregelen uitgewerkt en wordt bepaald waar compensatie aan de orde is.

Meermaals is de suggestie gedaan om de bestaande 150kV verbinding door Eilandspolder als compensatie voor de nieuwe verbinding ondergronds te brengen. Na de voorkeursbeslissing is bekend welk alternatief is gekozen en verder wordt uitgewerkt. We weten op dat moment ook waar we in het gebied op basis van de wetgeving eventueel mitigatie- en/of compensatiemaatregelen moeten nemen. Een manier van een mitigeren of compenseren zou het ondergronds brengen van het huidige 150kV-tracé door de Eilandspolder kunnen zijn. In het project-MER wordt onderzocht welke manier van mitigeren en compenseren van negatieve effecten op de natuur het meest passend is bij het gekozen voorkeursalternatief.

Hoe gesprekken over de mitigatie en eventuele compensatie worden gevoerd, wordt beschreven in het participatieplan van de planuitwerkingsfase. In hoofdstuk 7 van de concept NRD zijn de verschillende fases van de procedure toegelicht.

9. Landschap en Cultuurhistorie

Lintdorpen en karakteristiek dorpsgezicht

Een belangrijk landschappelijk kenmerk in delen van het zoekgebied is de aanwezigheid van lintdorpen en overige lintbebouwing, in een aantal gevallen gecombineerd met een karakteristiek dorpsgezicht. Deze bebouwing is vooral aanwezig in West-Friesland. Voorbeelden van lintdorpen in het zoekgebied zijn Berkhout, Sijbekarspel en Spierdijk. In meerdere reacties is de zorg geuit dat de gebiedskarakteristiek en de cultuurhistorische waarden worden aangetast als een hoogspanningsverbinding het gebied doorkruist. Daarnaast zijn er zorgen over de gezondheid op het moment dat de 380kV verbinding dichtbij woningen worden aangelegd. In het thema ‘leefomgeving en gezondheid', leest u hier meer over.

In de verkenningsfase en de daaropvolgende plantuitwerkingsfase, worden de waarden van de lintbebouwingen en karakteristieke dorpsgezichten op meerdere manieren onderzocht:

- Ontwerp: één van de sturende ontwerpprincipes voor de bovengrondse 380kV verbinding is het zoveel mogelijk vermijden van lintbebouwing. Gezien de hoeveelheid aan lintdorpen is het onmogelijk gebleken lintdorpen in hun geheel te vermijden. Hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen is beschreven in de NOA.
- Effectbeoordeling in het MER: de effecten van het project op verschillende milieuthema’s worden in kaart gebracht en beoordeeld. In het plan-MER op hoofdlijnen en in de project-MER in detail. De effecten van het kruisen van lintbebouwing komen terug op verschillende plekken:
    - Bij de beoordeling van effecten op landschap, cultuurhistorie en archeologie worden de effecten van het project op aanwezige lintbebouwing onderzocht en beoordeeld.
    - Onder het thema ‘gezondheid’ worden de effecten van magneetvelden onderzocht.
    - Binnen het thema ‘gebruiksfuncties’ wordt onderzocht of er woningen mogelijk binnen de belemmerde strook van de verbinding komen te liggen.
- Integrale effectenanalyse (IEA): hierin worden de effecten beschreven op techniek, toekomstvastheid, milieu, omgeving en kosten. In de IEA worden de effecten (o.a. op lintbebouwing) zoals onderzocht in de onderliggende onderzoeken beschreven. In het onderdeel ‘omgeving’ worden ook de zorgen over de lintbebouwing beschreven.
- In de Beschouwing Ruimtelijke Kwaliteit (een los document, met een samenvatting in de IEA) worden de effecten op toekomstwaarde, gebruikswaarde en belevingswaarde in beeld gebracht. Deze drie onderwerpen beschrijven de eventuele aantasting van de toekomstwaarde, gebruikswaarde en belevingswaarde van lintbebouwing. Het is ook input voor de uitwerking van het ontwerp van de hoogspanningsverbinding.

Uit deze opsomming blijkt dat op verschillende plekken in de documenten rekening wordt gehouden met de effecten op lintbebouwing. De informatie is verspreid te vinden, maar wordt zoveel als mogelijk gebundeld in de IEA.

Open landschap

De openheid van het landschap is in veel delen van het zoekgebied een belangrijke waarde. In het project wordt op meerdere manieren rekening gehouden met de waarde van het open landschap en de ruimtelijke kwaliteit.

- Het ontwerpteam bestaat uit onder andere technici, planologen en landschapsspecialisten. Bij het ontwerp van de onderzoeksalternatieven wordt uitgegaan van ontwerpprincipes, zoals zoveel mogelijk bundelen met bestaande infrastructuur en het ontwikkelen van een verbinding zoveel mogelijk in rechte lijnen.
- Daarnaast onderzoekt het plan-MER de effecten op zaken zoals archeologische waarden, aardkundige waarden, cultuurhistorische waarden en de (be)leefbaarheid voor zowel inwoners als bezoekers.
- Voor de twee Unesco werelderfgoederen in het bijzonder wordt een HIA opgesteld. De effecten van de onderzoeksalternatieven op de kernkwaliteiten van het werelderfgoed worden hierbij in beeld gebracht.
- Het thema landschap/ruimtelijke kwaliteit is niet alleen een milieu-thema, maar een breed thema dat meerdere aspecten binnen de IEA raakt. Er wordt een apart document opgesteld, waarin de kernkwaliteiten van de verschillende BPL's (Bijzonder Provinciaal Landschap) in het zoekgebied worden bekeken. Met belanghebbende omgevingspartijen organiseren we sessies om ervoor te zorgen dat het thema op een zorgvuldige en inhoudelijk juiste manier wordt meegenomen bij de afweging van de effecten.

In de concept-NRD staat gedetailleerd beschreven hoe landschappelijke kwaliteit wordt meegewogen in de alternatievenontwikkeling en hoe de effecten van de onderzoeksalternatieven en stationslocaties op de landschappelijke kwaliteit wordt onderzocht.

Werelderfgoed

In het zoekgebied liggen twee UNESCO Werelderfgoederen; de Hollandse Waterlinies (met onder andere de Stelling van Amsterdam) en Droogmakerij de Beemster. TenneT en het ministerie van KGG hechten grote waarde aan het behoud van het cultureel erfgoed in Nederland. In de zoektocht naar geschikte locaties voor hoogspanningsstations en tracés voor de verbinding, worden daarom de effecten op UNESCO-werelderfgoed onderzocht. Om te bepalen wat de effecten op UNESCO Werelderfgoed zijn, is een Heritage Impact Assessment (HIA) opgesteld. De uitkomsten van de HIA worden meegenomen in de effectbeoordeling en gedurende het plan-MER fase verder onderzocht. De effecten van andere TenneT projecten die raken aan de Hollandse waterlinies (cumulatief) worden daarin ook beschouwd. Met belanghebbende omgevingspartijen organiseren we sessies om ervoor te zorgen dat het thema op een zorgvuldige en inhoudelijk juiste manier wordt meegenomen bij de afweging van de effecten. Dit zijn de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de siteholders van de Hollandse Waterlinies en Droogmakerij de Beemster.

Recreatie en toerisme

Het Noord-Hollandse landschap heeft door de landschappelijke en cultuurhistorische waarden ook recreatieve en toeristische waarde. Dit komt in veel reacties terug, waarbij wordt aangegeven dat men verwacht dat recreatiegebieden en fiets- en wandelroutes worden aangetast door de aanleg van de hoogspanningsverbinding.

In de totstandkoming van de alternatieven wordt rekening gehouden met recreatiegebieden. Zo worden recreatiegebieden met een verblijfsfunctie, recreatieplassen en bossen waar mogelijk vermeden.

Aan de andere kant wordt vanuit landschappelijke inpassing juist gekeken naar mogelijkheden om te combineren met recreatiegebieden. Denk hierbij aan het bouwen van de hoogspanningsverbinding parallel aan een recreatieve wandel- of fietsroute met laanbeplanting, omdat dit de aandacht op de

verbinding en maststructuren verminderd, vergeleken met een verbinding langs een recreatieve route zonder beplanting.

10. Samenhang met andere projecten

Integrale benadering

In de reacties op het concept NRD wordt aandacht gevraagd voor een opeenstapeling (cumulatie) van nadelige effecten in gevallen waar de zoeklocaties van de netuitbreiding Noord-Holland Noord in gebieden zijn ingetekend die al hinder hebben van andere projecten die recent gerealiseerd, vergund of in aanleg zijn. In reacties die zijn binnengekomen wordt gewezen op een opeenstapeling van projecten zoals eventuele plannen voor een small modular reactors (kleine kerncentrales), projecten van Liander, plannen voor windmolens en of zonneparken en hergebruik van bestaande gasleidingen voor bijvoorbeeld waterstof of aanleg van nieuwe leidingen.

In de Integrale Effectanalyse wordt onderzocht welke gerealiseerde, vergunde en in aanbouw zijnde initiatieven spelen in het zoekgebied en hoe deze initiatieven samen kunnen gaan met de netuitbreiding Noord-Holland Noord. Binnen het onderwerp 'gebruiksfuncties' van het plan-MER wordt gekeken naar toekomstige initiatieven en hoe we elkaar al dan niet raken. Initiatieven die genoemd worden in de reacties maar nog niet gerealiseerd, vergund of in aanleg zijn, worden meegenomen in de analyse van het onderwerp 'gebruiksfuncties'.
Er is daarnaast contact met het ministerie van Defensie om de samenhang tussen de netuitbreiding en het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) te bespreken. Het raakvlak tussen het NPRD en de 380 kV-netuitbreiding wordt ook in beeld gebracht en beschreven in het deelrapport ‘gebruiksfuncties’. Toekomstige projecten zullen een eigen vergunnings- en of inpassingsprocedure doorlopen waarin ook gekeken wordt naar de opeenstapeling (cumulatie) van effecten. Wij verwijzen u naar de oplegnotitie, gepubliceerd samen met deze reactienota, waarin wordt uitgelegd hoe de cumulatie van effecten wordt meegenomen, passend bij het detailniveau van het plan-MER.

Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee

Het Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee 2031 - 2040 (Programma VAWOZ) onderzoekt hoe en waar de energie vanuit nieuwe windparken op zee het beste aan land kan worden gebracht. Het kijkt naar zowel het aanlanden van elektriciteit als naar waterstof. Voor waterstof wordt onderzocht hoe buisleidingen aangesloten kunnen worden op het waterstofnetwerk Nederland. Voor elektriciteit wordt onderzocht hoe de ondergrondse kabeltracés kunnen worden aangesloten op het 380KV hoogspanningsnet. Om een elektriciteitskabel van zee aan te kunnen sluiten op een hoogspanningsstation, is een converterstation van 5,5 ha nodig. Het converterstation wordt ondergronds verbonden met het hoogspanningsstation. In Noord-Holland onderzoekt Programma VAWOZ diverse aansluitopties op bestaande en nog te bouwen 380KV hoogspanningsstations. Eén van die aansluitingen is op het noordelijke en/of het zuidelijke station van de netuitbreiding. Op dit moment is nog niet duidelijk hoeveel aansluitingen in Noord-Holland mogelijk en nodig zijn.
Inhoudelijk hangt de netuitbreiding Noord-Holland Noord samen met de ontwikkelingen binnen programma VAWOZ. De grootste samenhang is te zien in de mogelijke noodzaak voor twee mastenrijen. Als in Programma VAWOZ wordt besloten aan te landen in de Kop van Noord-Holland, zijn er in plaats van één, twee mastrijen naar binnen de netuitbreiding noodzakelijk. Anders is er onvoldoende transportcapaciteit om de windenergie van zee naar de rest van Nederland te transporteren. In het kader van de 380kV-netuitbreiding naar Noord-Holland Noord worden daarom de onderzoeksalternatieven ook onderzocht met twee mastrijen. Er wordt onderzocht of de mastenrijen in één of in twee corridors kunnen komen. Er is ook een samenhang met de locatiekeuze

van de hoogspanningsstations. Programma VAWOZ onderzoekt de noordelijke en zuidelijke hoogspanningsstationslocaties en of daar ook aangeland kan worden met een ondergrondse kabel en er converterstation van 5,5 ha gebouwd kan worden. De locatiekeuze voor de hoogspanningsstations hebben mogelijk als gevolg dat in een straal van ongeveer 6 km ook één of meerdere converterstations van 5,5 ha ieder worden gebouwd.

Door de samenhang tussen de twee trajecten lopen de onderzoektrajecten parallel en worden de onderzoeken van beide trajecten aan elkaar verbonden. Om de inhoudelijke samenhang inzichtelijk te maken wordt een aparte notie opgesteld. Dit noemen wij een 'brugnotitie'. De brugnotitie verbindt als het ware beide onderzoekstrajecten en zorgt dat de cumulatieve negatieve effecten van beide projecten vergeleken kunnen worden. In het kort; programma VAWOZ kiest voor locatie X, dit betekent dat 380KV NNHN locatie Y moet kiezen. De brugnotitie geeft dan inzicht in de effecten van X en Y samen voor heel Noord-Holland.

Om de inhoudelijke samenhang ook in de besluitvorming te borgen vindt eerst besluitvorming plaats in het kader van Programma VAWOZ, voordat in het project 380kV netuitbreiding Noord-Holland Noord een voorkeursbeslissing wordt vastgesteld. Naar verwachting besluit de ministerraad medio 2026 of er één of meerdere aanlanding(en) in de Kop van Noord-Holland komen en waar de (overige) aanlanding(en) in Noord-Holland komen.

Voor meer informatie over het programma VAWOZ, verwijzen we u naar de website: Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ) 2031-2040 (rvo.nl). Voor vragen kunt u contact opnemen met het programma VAWOZ 2031-2040 via VAWOZ@minezk.nl.

In meerdere reacties zijn vragen gesteld over een mogelijke aanlanding van elektriciteit bij Den Helder. Het afgelopen jaar is hier in het programma VAWOZ inderdaad naar gekeken. Om een breed palet van aanlandmogelijkheden in Noord-Holland te onderzoeken, is door diverse partijen verzocht om ook te kijken naar de omgeving van Den Helder als aanlandingsmogelijkheid voor windenenergie. Het was daarvoor ook nodig om naar een locatie en haalbaarheid van een nieuw 380KV hoogspanningsstation bij Den Helder en naar een hoogspanningsverbinding richting Den Helder te onderzoeken. In 2024 zijn diverse zaken uitgezocht, zoals de kansrijkheid van een hoogspanningsverbinding en de ontwikkeling van de vraag naar elektriciteit in de kop van Noord-Holland. Op basis van de onderzoeksresultaten is eind 2024 door de betrokken overheden geconcludeerd dat een aanlanding van windenergie en een nieuw 380KV hoogspanningsstation in Den Helder geen reële en wenselijke optie, vergeleken met de nadere aanlandingsopties in Noord-Holland. Een aanlanding van elektriciteit nabij Den Helder wordt daarom niet langer onderzocht. Een aanlanding van waterstof geproduceerd op zee bij Den Helder is nog wel onderdeel van de scope van programma VAWOZ.

11. Baten en lasten

Verdeling van de lasten

De elektriciteitsvraag in het gebied ten noorden van het Noordzeekanaal verdubbelt de komende 10 jaar. De verdubbeling komt voor ongeveer twee-derde door een toename van nieuwe woningen, verduurzaming van bestaande woningen, industrie en mobiliteit en economische ontwikkelingen die afhankelijk zijn van het midden- en laagspanningsnet. De ontwikkelingen zijn overal in het gebied ten noorden van het Noordzeekanaal.

Het overige een-derde deel wordt veroorzaakt door energie-intensieve industrie in de buurt van Agriport A7. Met de nieuwe verbinding die aansluit op het bestaande 150 kV-station in Middenmeer wordt een koppeling gemaakt met het landelijke 380kV net. Het hele onderliggende 150 kV-netwerk in Noord-Holland wordt zo ontlast. Er worden in feite twee deelnetwerken gemaakt: één ten zuiden van het bestaande 150 kV station Oterleek en één ten noorden van dit station. Met twee deelnetten blijft de levering van elektriciteit in de hele regio gegarandeerd en kan in de toenemende vraag naar elektriciteit worden voorzien. Iedereen heeft baat bij een betrouwbare elektriciteitsvoorziening en zo zijn de lusten van de nieuwe verbinding over de gehele regio verdeeld.

De 380 kV hoogspanningsverbinding en de stations moeten echter op een specifieke locatie worden gebouwd en daarom is het onmogelijk om de ruimtelijke lasten gelijk te verdelen. Als onderzoeksaspect is evenredigheid in de lusten en lasten daarom niet meegenomen in de concept NRD en ook niet in het beoordelingskader.

De concept NRD beschrijft de corridors en locaties die TenneT en het ministerie van KGG gaan onderzoeken. Een corridor en locatie beschrijven nog niet exact waar masten, lijnen en stations komen te liggen. De locaties en corridors die in de concept NRD zijn opgenomen bieden genoeg ruimte om in het definitieve ontwerp te zoeken naar optimale plaatsing. Dit proces gaat spelen wanneer TenneT een definitief technisch ontwerp gaat opstellen, na de voorkeursbeslissing van de Minister van KGG. Dan is bekend wie daadwerkelijk geraakt wordt door het project. In het definitieve ontwerp staat beschreven waar exact de verbinding met elke mast en de stations worden gebouwd. In die fase wordt het contact met omwonenden gerichter en intensiever. Naar verwachting is dat in de periode tussen 2026 en 2029.

We begrijpen dat het realiseren van nieuwe hoogspanningsinfrastructuur grote invloed heeft op de omgeving. In de concept NRD en de Notitie Nut- en Noodzaak is omschreven waarom deze infrastructuur wel noodzakelijk is. Vanwege de impact op de omgeving streven het ministerie van KGG en TenneT naar een zorgvuldig procedure, waarin de effecten van verschillende routes en locaties nauwkeurig en objectief worden onderzocht.

Datacenters

In veel reacties wordt de komst van datacenters in de kop van Noord-Holland als oorzaak voor de bouw van een nieuwe hoogspanningsverbinding aangehaald. Dit is ten dele het geval. Uit de berekeningen van TenneT blijkt dat de totale vraag naar elektriciteit in Noord-Holland Noord de komende tien jaar zal verdubbelen. Twee-derde van deze verdubbeling is nodig voor Liander, die de aansluitingen voor o.a. woningen en het MKB verzorgt. Een-derde bestaat uit de toenemende vraag van partijen die rechtstreeks een aansluiting hebben bij TenneT, zoals datacenters en de glastuinbouw op Agriport.

Bij de berekeningen van TenneT is uitgegaan van de vraag uit de datacenters die al vergund zijn. De gemeente is het bevoegd gezag voor het al dan niet afgeven van vergunningen voor datacenters.

Vooralsnog lopen er geen vergunningsaanvragen voor nog meer datacenters. Voor meer informatie over hoe het college van Hollands Kroon en de gemeenteraad aankijken tegen de datacenters, verwijzen wij u naar de gemeentewebsite. In het bijzonder naar de stukken van de raadsbijeenkomst op 17 oktober 2024: https://hollandskroon.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/c107cbf0-c068-411b-a597-e7d449887612.

12. Waardevermindering en schade

Nadeelcompensatie

Na een definitief projectbesluit kan een belanghebbende die vindt dat er sprake is van inkomensschade of vermindering van waarde van bijvoorbeeld de woning, een verzoek om schadevergoeding indienen. Dit wordt ook wel nadeelcompensatie genoemd. Nadeelcompensatie is een regeling voor schadevergoeding als gevolg van rechtmatig overheidsoptreden. Het gaat over schade boven het normale maatschappelijke risico of het bedrijfsrisico dat iemand onevenredig zwaar treft. Het is bijvoorbeeld directe schade, doordat bestaande rechten van de eigenaar worden ingeperkt of indirecte schade die wordt veroorzaakt door activiteiten in de omgeving. Voor de volledigheid: vergoeding van schade wordt alleen toegekend als een tegemoetkoming niet op een andere manier genoeg is verzekerd. Over het aanvragen van nadeelcompensatie worden belanghebbenden in de fase van het projectbesluit geïnformeerd. Voor meer informatie over de schade- en vergoedingsregels wordt verwezen naar de website: https://www.tennet.eu/nl/ons-hoogspanningsnet/bij-een-nieuwe-hoogspanningsverbinding

Waardevermindering en schade

De aanleg en het beheer van een hoogspanningsverbinding kan invloed hebben op het bestaande ruimtegebruik en leiden tot schade bij grondeigenaren. Bij het tracéontwerp worden bebouwde gebieden en gevoelige natuur- en landschapsgebieden zoveel mogelijk vermeden. Er wordt ook rekening gehouden met agrarische belangen en milieueffecten, waaronder de effecten van magneetvelden. Wanneer het voorkeurstracé bekend is, weten we wie de grondeigenaren zijn. TenneT gaat met hen in gesprek over de gevolgen van het besluit en het vervolg. In overleg met de grondeigenaar wordt ook gekeken naar bijvoorbeeld de optimale positie van een mast.

Voor de aanleg van een hoogspanningsverbinding wordt met de grondeigenaar een overeenkomst tot vestiging van een zakelijk recht gesloten. Uitgangspunt is dat de grondeigenaar voor de aanleg en het beheer van de verbinding volledig schadeloos wordt gesteld. Dat betekent dat de grondeigenaar in dezelfde vermogens- en inkomenspositie blijft als voor de aanleg van de verbinding.

Vergoeding van schade is er in verschillende vormen. Allereerst wordt schade als gevolg van het uitvoeren van de werkzaamheden bij de aanleg van of onderhoud aan de hoogspanningsverbinding volledig vergoed. Hierbij valt te denken aan het tijdelijk niet kunnen gebruiken van de grond tijdens bouwwerkzaamheden, graafwerkzaamheden voor bodemonderzoek.

Er kan ook sprake zijn van periodieke schade vanwege de aanwezigheid van de hoogspanningsverbinding, waardoor delen van het perceel worden onttrokken aan de reguliere exploitatie of minder goed kunnen worden bewerkt. Deze schadevorm kan ook ontstaan door een meer nadelige exploitatie op andere delen van het object of perceel. In deze gevallen wordt de schade ook vergoed.

Het kan dan nog voorkomen dat als gevolg van de verbinding eigendom minder waard wordt, ook deze schade wordt vergoed. Waardevermindering wordt enkel vergoed voor het deel van het perceel waar het tracé zich op bevindt. Hierbij kan worden gekozen om de waardevermindering ten tijde van het sluiten van de zakelijk recht overeenkomst te vergoeden of om dit in de toekomst te doen.

13. Communicatie

Communicatiemiddelen (kanalen)

Het ministerie van KGG en TenneT vinden goede communicatie over het project erg belangrijk. Dit doen we op meerdere manieren.

Allereerst door in gesprek te gaan, presentaties te geven en/of langs te komen. Er wordt uitgelegd waarom de netuitbreiding noodzakelijk is, welke uitgangspunten gelden en welke ruimte nodig is om de verbinding en hoogspanningsstations te bouwen.

Daarnaast worden tijdens het hele proces communicatiemiddelen ingezet om betrokkenen te informeren en op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.

Zo zijn er afgelopen september een webinar en meerdere inloopavonden georganiseerd om inwoners en andere belanghebbenden en geïnteresseerden te informeren over de concept-NRD. In november en december zijn medewerkers van TenneT op verschillende plekken in de regio geweest tijdens inloopmiddagen waar iedereen langs kon komen om in gesprek te gaan en vragen te stellen.

Er zijn diverse nieuwsartikelen in lokale, regionale en landelijke media verschenen over de netuitbreiding. Via de projectwebsite en nieuwsbrief worden ontwikkelingen over het project gedeeld. Op de website is het ook mogelijk om met de interactieve projectviewer gedetailleerd het zoekgebied te bekijken en vragen achter te laten. Het adres is: https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/een-stroomsnelweg-het-noorden-van-noord-holland.

Officiële documenten zoals de cNRD vindt u op de website van RVO: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/380-kv-netuitbreiding-nhn.

Communicatie over informatieavonden tijdens de terinzagelegging van de concept NRD

Het ministerie van KGG heeft twee webinars (één voor gemeenteraadsleden en één voor alle belanghebbenden) en zes informatieavonden georganiseerd. Via verschillende kanalen is dit aangekondigd, maar uit meerdere reacties blijkt dat niet iedereen (tijdig) op de hoogte was. De webinars en informatieavonden zijn via de volgende openbare kanalen aangekondigd:

- advertentie in de Staatscourant;
- advertenties in 17 huis-aan-huisbladen en lokale kranten;
- online advertenties bij landelijke kranten, veel gebruikte websites (zoals buienradar) en online tijdschriften;
- aankondigingen op de projectwebsites van TenneT, RVO, en verschillende gemeenten;
- persberichten naar diverse media die geleid hebben tot publicaties in het Noord-Hollands Dagblad en in lokale media.

Daarnaast heeft het ministerie van KGG een brief via de griffies naar alle gemeenteraadsleden in het gebied gestuurd en zijn diverse belangengroepen en bewonersraden uitgenodigd per e-mail.

Bij de aankondiging van de informatieavonden was het doel om zoveel mogelijk mensen in het gebied te bereiken. In deze fase van het project zijn de verschillende onderzoeksalternatieven in kaart gebracht en is het nog niet duidelijk waar de hoogspanningsverbinding en -stations komen. Het zoekgebied en het aantal mensen is erg groot en daarom is voor deze openbaar toegankelijke kanalen gekozen. Een groot bereik was belangrijk. Op het moment dat er een voorkeursbeslissing is,

weten we wie de belanghebbenden zijn en worden de betrokken mensen en partijen ook persoonlijk benaderd.

Communicatie verdere procedure

Via verschillende communicatiekanalen is het mogelijk informatie over de verdere procedure te volgen en ontvangen. Houd de website in de gaten en meld u aan voor de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven. Vanaf het moment van de voorkeursbeslissing (begin 2026) is bekend over welk tracé de verbinding verder wordt uitgewerkt en waar de stations worden gebouwd. Vanaf dat moment worden ook direct betrokken bewoners, bedrijven en organisaties persoonlijk benaderd.

Tabel 2: Antwoorden op reacties

Registratie nummer	Samenvatting reactie	Antwoord
202404359	Indiener vraagt wat de reden is dat het netwerk niet ondergronds gaat. Daar het op andere locaties wel gebeurde. Indiener geeft aan dat er nu een hele goede reden moet zijn waarom dat nu niet zou kunnen gezien de vele mensen, flora en fauna die last zullen ondervinden van een nieuwe verbinding.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uit uw reactie dat de voorkeur voor een verbinding ondergronds. Voor uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd verwijzen wij u naar het thematisch antwoord '(Net)techniek'. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de impact van een nieuwe verbinding op mensen, flora en fauna. Hoe we hiermee omgaan wordt uitgelegd in het thematisch antwoord 'leefomgeving en gezondheid' en 'Ecologie'.
202404360	Indiener geeft aan interesse te hebben in de voortgang van het project.	Bedankt voor uw reactie. Verdere voortgang rondom het project kunt u raadplegen via: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/380-kv-netuitbreiding-nhn en via: https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/380-kv-noord-holland-noor. U kunt zich via deze website inschrijven voor de nieuwsbrief.
202404361	Indiener geeft aan dat de blauwe zone bij Castricum Uitgeest door een natuurgebied loopt met vogels die verder nergens in Nederland voorkomen. Er zijn veel vleermuizen, maar ook veel beschermde vogels.	Bedankt voor uw reactie. Uit uw reactie begrijpen wij dat u zich zorgen maakt over de mogelijke gevolgen van een nieuwe hoogspanningsverbinding op natuurgebieden en vogels. In het thematisch antwoord 'Ecologie' kunt u nalezen hoe er in de procedure rekening gehouden wordt met natuur en beschermde diersoorten.
202404362	Indiener geeft aan een sterke voorkeur te hebben voor het ondergronds aanleggen van de verbinding.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uit uw reactie dat u een voorkeur voor het ondergrond aanleggen van de verbinding. Voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd verwijzen wij u naar het thematisch antwoord over '(Net)techniek'.
202404363	Indiener vraagt om te onderzoeken of de verbinding ondergronds aangelegd kan worden aangezien nieuwe hoogspanningsmasten het uitzicht zal verpesten. Daarnaast geeft de indiener aan dat het uitzicht aan	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uit uw reactie dat uw voorkeur is de verbinding ondergronds aan te leggen. Voor een

	één zijde van de woning al is bedorven door aanwezige windmolens.	uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd verwijzen wij u naar het thematisch antwoord over '(Net)techniek'. We zijn ons ervan bewust dat een nieuwe verbinding impact heeft op de karakteristieke eigenschappen van het gebied. In het thematisch antwoord 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wij effecten op landschappelijke kwaliteit onderzoeken en in kaart brengen.
202404364	Indiener vraagt om meer informatie over de resultaten van de onderzoeken die uitgevoerd gaan worden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Communicatie' voor een uitleg hoe in de volgende fase gecommuniceerd wordt over het project.
202404365	Indiener geeft aan dat het bouwen van een nieuw hoogspanningsstation alleen mogelijk is op de zoeklocaties NO1, NO2, NO4 & NO8 aangezien het onmogelijk is de overige zoeklocaties te bereiken omdat daarvoor een windmolenpark moet worden doorkruist of een deel moet ondergronds worden aangelegd, dat is eerder gedaan.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uit uw reactie dat u doorsnijding van het windmolenpark in de Wieringermeer wilt vermijden. In de c-NRDiis ervoor gekozen om ook routes door het windmolenpark in de Wieringermeer in overweging te nemen. Uit de onderzoeken zal blijken wat het kruisen van het windmolenpark betekent voor de maak- en haalbaarheid van de overwogen onderzoeksalternatieven. Zowel TenneT als het Ministerie van KGG vinden deze onderzoeksalternatieven, het onderzoeken waard. We begrijpen uit uw reactie dat u voorkeur voor heeft voor ondergrondse aanleg van de verbinding om het zo mogelijk te maken het windmolenpark in de Wieringermeer te doorkruisen. Voor uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd verwijzen wij u naar het thematisch antwoord '(Net)techniek'.
202404365	Indiener spreekt de voorkeur uit voor de rode corridor. De indiener geeft aan ook een voorkeur te hebben voor delen van de gele corridor.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u

		meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404366	Indiener is zeer verontwaardigd dat zij pas de zondag voorafgaand aan de informatieavond op de hoogte zijn gesteld via de zondagkrant. Mensen die een nee/nee sticker hebben, hebben deze informatie niet ontvangen. Gemeente Medemblik hult zich in stilzwijgen met betrekking tot zowel de plannen als de informatieavonden.	Bedankt voor uw reactie. Het betreurt ons dat u pas laat wist van de informatieavonden en dat u moeilijk aan informatie kunt komen via de gemeente. Het Ministerie van KGG is - als coördinerend bestuursorgaan - verantwoordelijk voor het organiseren van informatieavonden. Om ervoor te zorgen dat mensen weten wanneer informatieavonden worden georganiseerd zijn er advertenties gepubliceerd in lokale huis aan huis bladen. In totaal zijn er advertenties geplaatst in 23 verschillende bladen. Daarnaast zijn er web-advertenties geplaatst met een focus op mensen in het zoekgebied. Tot slot zijn de dorpsraden die bij ons bekend zijn aangeschreven. Op deze manier hebben we geprobeerd een zo breed mogelijk publiek te bereiken. In thematisch antwoord 'Communicatie' kunt u meer lezen over welke activiteiten nog meer zijn ondernomen om te communiceren over dit project.
202404366	Indiener geeft aan zich zorgen te maken over de effecten van een verbinding op cultuurhistorische monumenten in de Westerstraat. Indiener geeft aan dat twee tracés zijn opgenomen in het onderzoek die de Westerstraat kruizen.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de effecten van een mogelijke verbinding op cultuurhistorische monumenten. Voor uitleg hoe we omgaan met cultuurhistorische monumenten verwijzen wij u naar het thematisch antwoord 'Landschap en cultuurhistorie'.
202404366	Indiener geeft aan dat het merendeel van het dorp tegen de verbinding is.	We begrijpen dat u tegen de mogelijke komst van een hoogspanningsverbinding bent nabij uw dorp. In het thematisch antwoord 'Proces en procedure' wordt aangegeven hoe wij hiermee om gaan.
202404368	Indiener geeft aan één van de onderzoeksalternatieven is ingepland dwars op de lintbebouwing van Sijbekarspel. De indiener geeft aan dat er een kans bestaat dat bewoners dichtbij hun woning een hoogspanningsverbinding kunnen krijgen en verzoekt daarom om de verbinding ondergronds te brengen of te kiezen voor een van de andere onderzoeksalternatieven.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over

		waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404369	Indiener vraagt of omliggende landen die profiteren van infrastructuur in Nederland ook meebetalen aan de infrastructuur in Nederland. De indiener verwijst naar een situatie die in de jaren '60 speelde onder voormalig minister van Buitenlandse Zaken dhr. Joseph Luns.	Bedankt voor uw reactie. TenneT is een belangrijke partij in de Noordwest-Europese energiemarkt en daarin werken alle landen samen. Door regio's en landen met elkaar te verbinden, ontstaat een keten van hoogspanningsnetten. Dit maakt internationaal transport van elektriciteit makkelijker, efficiënter en goedkoper. Ook kunnen internationale vraag en aanbod beter met elkaar in evenwicht worden gebracht. Voor gebruikers resulteert dit in lagere kosten en een hogere leveringszekerheid. Op momenten dat er in Nederland energieschaarste is kunnen we dat opvangen met elektriciteit uit het buitenland en vice versa. Zo halen wij onder andere stroom uit waterkrachtcentrales uit Noorwegen wanneer dat nodig is.
202404370	Indiener geeft aan dat alle in het concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau omschreven alternatieven niet zijn te realiseren zonder het landschap te ontsieren. Indiener geeft aan te begrijpen dat er een nieuwe verbinding moet komen om energietransport van Noord naar Zuid in het kader van VAWOZ te faciliteren. De indiener vraagt of de verbinding via een High Voltage Direct Current kabel, ondergronds kan worden aangelegd.	Bedankt voor uw reactie. De 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord is noodzakelijk om netcongestie in Noord-Holland op te lossen. Meer hierover kunt u lezen in thematisch antwoord "Nut en noodzaak". Het klopt dat er een samenhang is met programma VAWOZ, waarin gezocht wordt naar kansrijke aanlandlocaties voor windenergie van zee in de periode 2031 - 2040. Als in programma VAWOZ besloten wordt dat een aanlanding in de Kop van Noord-Holland kansrijk is, dan is een tweede mastenrij binnen de 380 kV Netuitbreiding Noord Holland Noord nodig. Meer hierover leest u in thematisch antwoord 'Samenhang met andere projecten'. De 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord wordt niet in High Voltage Direct Current (HVDC) uitgevoerd om verschillende redenen. Ten eerste is het gehele hoogspanningsnet in Nederland (en Europa) uitgevoerd in wisselstroom. Met wisselstroom verspreidt de spanning zich bij een storing of uitval automatisch over het deel van het

		netwerk dat wel beschikbaar is. Zo neemt een andere verbinding het elektriciteitstransport over wanneer een verbinding uitvalt. Gelijkstroom heeft deze mogelijkheid niet. Bovendien is het inefficiënt om gelijkstroom om te zetten in wisselstroom (en later vise versa), omdat hiervoor veel extra componenten (zoals een convertorstation en extra kabelverbindingen) nodig zijn. Gelijkstroomverbindingen op hoge spanningsniveaus komen wel voor in Europa. Ze worden gebruikt voor elektriciteitstransport over grote afstanden zonder aftakkingen. Zo zullen de aanlandroutes in programma VAWOZ worden uitgevoerd in een 500 kV HVDC- kabelverbinding. Meer hierover kunt u lezen in de NRD van programma VAWOZ.
202404371	Indiener stelt dat onvoldoende duidelijk is waarom deze netuitbreiding noodzakelijk is. Indiener is van mening dat ingezet moet worden op energiebesparing.	Bedankt voor uw reactie. De Rijksoverheid zet ook in op energiebesparing. Zo is er voor bedrijven een energiebesparingsplicht. Ondanks de inzet op energiebesparing, is uitbreiding van het elektriciteitsnet noodzakelijk. De Nederlandse overheid heeft als doel om de energiehuishouding te vergroenen door minder fossiele brandstoffen en meer duurzame energie te gebruiken. Mede door de opwek van duurzame elektriciteit, wordt de druk op het elektriciteitsnet groter. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om ontwikkelingen in de groei van offshore windenergie en batterij-ontwikkelingen. Verdere uitleg over de nut en noodzaak van het project kunt u vinden in thematisch antwoord 'Nut en Noodzaak' of in de 'Notitie Nut en Noodzaak' die als bijlage bij de concept NRD is gepubliceerd.
202404371	Indiener is van mening dat een nieuwe hoogspanningsverbinding landschapsvervuiling is. Indiener pleit voor het ondergronds aanleggen van de verbinding.	De onderbouwing waarom de verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd kunt u lezen in thematisch antwoord '(Net)techniek'.

202404372	Indiener wil graag een duidelijk overzicht op een kaart waar een netuitbreiding 380 kV bovengronds plaats gaat vinden. Indiener stelt dat de beschikbare kaarten in onvoldoende mate vertonen waar e.e.a. precies gaat plaatsvinden.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project onderzoeken we nog meerdere alternatieven voor de verbinding en de stations. Het zoekgebied is daarom groot en dat maakt dat het kaartmateriaal van grote schaal is. Op de projectwebsite (https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/een-stroomsnelweg-het-noorden-van-noord-holland#22719) kunt u de projectviewer bekijken. Dit is een interactieve kaart waar de alternatieven op meer detailniveau zijn te bekijken.
202404373	Indiener geeft aan geschrokken te zijn toen zij vernamen over de plannen van de hoogspanningsmasten. Zeker toen indiener zag dat er een grote kans is dat de gele route langs diens buurt komt.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404373	Indiener geeft aan de huidige woning te hebben gekocht vanwege het vrije mooie uitzicht. Naast waardevermindering van de woning wat financiële zorgen kan opleveren is indiener ook erg bezorgd over de gezondheid.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en Cultuurhistorie', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering' voor een uitleg over hoe wij binnen het project omgaan met deze onderwerpen.
202404374	Indiener stelt dat vogels het aardmagneetveld gebruiken om zich te oriënteren. In hoeverre verstoort het magneetveld van de hoogspanningsleidingen de oriëntatie van vogels?	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment is er nog geen onderzoek bekend over de effecten van magneetvelden van hoogspanningsverbindingen op (trek)vogels. Vogels zullen in het algemeen op afstand (hoogte) over hoogspanningsverbindingen vliegen en oriënteren zich primair op de sterren en/of de zon. Mocht er voor (trek)vogels wel een effect zijn door elektromagnetische velden, zullen ze nog steeds in staat blijven zich te oriënteren.

202404375	Indiener vraagt zich af waarom meerdere ruimtelijke ontwikkelingen in diens regio moeten plaatsvinden en maakt hier bezwaar tegen. Daarnaast geeft de indiener aan dat de inwoners geen voordeel ontvangen van de ontwikkelingen, maar dat dit bij de regionale bestuurders terecht komt.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Samenhang met andere projecten', 'Baten en lasten' en 'proces en procedure' voor een uitleg over de nut en noodzaak van de netuitbreiding en de betrokkenheid van regionale bestuurders.
202404376	Indiener is benieuwd hoe veel last hij hier van zal ondervinden.	Bedankt voor uw reactie. Het is moeilijk te bepalen hoeveel last u zal ervaren in het geval de verbinding of het station in uw buurt wordt gebouwd. Hinder is subjectief en wordt door eenieder anders ervaren. TenneT is zich ervan bewust dat er hinder kan zijn, bijvoorbeeld tijdens de bouwfase en wil deze overlast voor de omgeving zoveel mogelijk tot een minimum beperken. Wanneer de individuele bezoeken starten na de voorkeursbeslissing, worden hier afspraken over gemaakt. In het thema ‘Waardevermindering en schade’ wordt uitgelegd hoe we omgaan met de verschillende vormen van schade.
202404377	Indiener maakt zich zorgen over de gezondheid, geluid en straling van de netuitbreiding, doordat zoeklocaties en tracés dicht op woningen zijn ingetekend.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid door o.a. geluid en straling.
202404377	Indiener maakt bezwaar tegen het project, vanwege het natuurlijke uitzicht, wat wegvalt wanneer er masten in het landschap worden gerealiseerd.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over het effect van het project op het open landschap en hoe hiermee om wordt gegaan.
202404384	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé te zijn en maakt zich zorgen over de impact op historische lintdorpen, natuur, uitkoop en waardevermindering van woningen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Landschap en Cultuurhistorie' en 'Waardevermindering' voor een uitleg over de effecten van de netuitbreiding op (lint)dorpen, natuur en waardevermindering van woningen en hoe hiermee wordt omgegaan.
202404385	Indiener stelt dat het project negatieve effecten heeft op de gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uit uw reactie dat u zich zorgen maakt over het effect van de netuitbreiding op de gezondheid. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg van de effecten op gezondheid en hoe hiermee om wordt gegaan.

202404385	Indiener geeft aan dat de netuitbreiding een vervuiling is van de horizon.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en Cultuurhistorie' voor een uitleg over het effect van de netuitbreiding op het landschap en hoe we hiermee omgaan.
202404385	Indiener stelt dat de netuitbreiding ondergronds gerealiseerd kan worden.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.
202404386	Indiener maakt bezwaar tegen het project en in het bijzonder het gele trace, vanwege de negatieve effecten op de karakteristieke omgeving en waardevermindering van de woning.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en Cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over het effect van de netuitbreiding op het landschap en de waarde van woningen en hoe we hiermee omgaan binnen het project.
202404386	Indiener vraagt aandacht voor de effecten van de netuitbreiding op gezondheid.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over het effect van de netuitbreiding op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404387	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, vanwege het negatieve effecten op lintbebouwing, gezondheid en waardevermindering van woningen en andere gebouwen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Landschap en Cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten van de netuitbreiding op lintbebouwing, gezondheid en waardevermindering van woningen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404390	Indiener maakt bezwaar tegen hoogspanningsmasten in natuurgebied De Hooge Weide i.v.m. dat dit een broedgebied is van weidevogels. Indiener verzoekt om te onderzoeken of ondergrondse aanleg mogelijk is.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema 'Ecologie' voor een uitleg over de effecten op weidevogels en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Daarnaast leest u in het thema '(Net)techniek' waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.
202404394	Indiener vraagt aandacht voor de bijzondere provinciale landschappen in de regio en vraagt om uitleg hoe bij de intekening van tracés, en later in het project bij de afweging van de keuze, rekening gehouden wordt met de bijzondere provinciale landschappen. Indiener wordt hiervan graag op de hoogte gehouden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Communicatie' voor uitleg hoe in de volgende fase gecommuniceerd wordt over het project.

202404397	Indiener maakt bezwaar tegen het plaatsen van hoogspanningsmasten in een Natura 2000 gebied, vanwege de negatieve effecten op de populatie weidevogels.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over het effect van de netuitbreiding op weidevogels en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404398	Indiener verzoekt om de netuitbreiding te realiseren waar dit de minste impact op het landschap heeft.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Landschap en Cultuurhistorie' voor een uitleg over het effect van de netuitbreiding op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404400	Indiener verzoekt om de netuitbreiding te realiseren waar dit de minste impact heeft op o.a. dorpskernen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor uitleg over het effect van de netuitbreiding en hoe de afweging van de verschillende effecten gemaakt wordt.
202404402	Indiener maakt bezwaar tegen het realiseren van de netuitbreiding nabij woningen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'beoordelingskader' en 'uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor uitleg over hoe de zoeklocaties en tracés tot stand zijn gekomen en hoe wordt omgegaan met de tracering nabij dorpen en woningen.
202404403	Indiener maakt bezwaar tegen de alternatieven via 1) Amsterdam naar Purmerend via de A7 naar Wognum en 2) vanaf Ilpendam langs de N247 naar Hoorn, vanwege de doorkruising van het lintdorp Oudendijk en het negatieve effect op het dorpsaangezicht. Daarnaast geeft de indiener een voorkeur aan voor het meest westelijke tracé, omdat deze route de minste dorpskernen doorkruist.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Landschap en Cultuurhistorie' en 'uitgangspunten alternatieven' voor een uitleg over hoe de zoeklocaties en tracés tot stand zijn gekomen en hoe wordt omgegaan met de effecten op (lint)dorpen.
202404403	Indiener stelt dat de netuitbreiding ernstige negatieve effecten kan hebben op de gezondheid en uit zorgen hierover.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor uitleg over de effecten van de netuitbreiding op de gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404404	Indiener heeft het algemene bezwaar dat de projectaanpak niet realistisch is. Indiener stelt dat er tracés zijn ingetekend, waarbij niet wordt aangegeven hoe de uitvoering realistisch zou kunnen plaatsvinden. Indiener stelt dat in het bijzonder het rode tracé niet uitvoerbaar is, vanwege de doorkruising van dorpskernen en vraagt zich af of de richtlijn met betrekking tot minimale afstand van woningen gehaald kan worden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten alternatieven', 'Proces en procedure' en 'leefomgeving en gezondheid' voor uitleg over hoe de zoeklocaties en tracés tot stand zijn gekomen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404404	Indiener spreekt een afkeuring van het rode tracé uit, vanwege de impact op het landschap en beleving van inwoners en recreanten. Indiener stuurt een foto mee ter verduidelijking.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en Cultuurhistorie' voor uitleg over de effecten op het landschap en recreatie en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404405	Indiener spreekt een voorkeur uit voor het meest westelijke tracé, omdat dit de minste (dorps)kernen doorkruist.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Uitgangspunten alternatieven' en 'Landschap en Cultuurhistorie' voor uitleg over hoe de zoeklocaties en tracés tot stand zijn gekomen en hoe hierbij rekening is gehouden met (dorps)kernen. Daarnaast leest u in het thema 'Proces en procedure' hoe de afweging voor de keuze wordt gemaakt.
202404407	Indiener stelt dat de netuitbreiding een grote impact heeft op historische lintdorpen en natuur.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en Cultuurhistorie' en 'Ecologie' voor uitleg over de effecten van de netuitbreiding op (lint)dorpen en natuur en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404407	Indiener stelt dat er uiteindelijk gedwongen uitkoop zal zijn als de hoogspanning over huizen gaat en dit waardevermindering van huizen veroorzaakt.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor uitleg over de effecten op waardevermindering van woningen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404407	Indiener noemt mogelijkheden om de aanleg van de uitbreiding via het IJsselmeer ondergronds te realiseren.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Alternatieven' en '(Net)techniek' voor uitleg over alternatieven via het IJsselmeer en waarom ondergrondse aanleg van deze verbinding niet mogelijk is.
202404409	Indiener spreekt een voorkeur uit voor het donkerblauwe tracé, omdat dit de minste impact heeft op (dorps)kernen en zo de historische waarde en woongenot van dorpsbewoners bewaard kan blijven.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Landschap en Cultuurhistorie' voor uitleg over het effect van de netuitbreiding op het landschap en (lint)dorpen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404410	Indiener spreekt een afkeuring uit tegen het gele tracé, vanwege de waardevermindering van de woningen en de daarbij komende gezondheidsproblemen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor uitleg over waardevermindering van woningen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Daarnaast leest u in het thema 'Leefomgeving en gezondheid' over de effecten op gezondheid en met welke

		uitgangspunten rekening wordt gehouden.
202404411	Indiener wijst op de hoogspanningsverbinding door lintbebouwing en vraagt zich af of er nog iets over blijft van de mooie natuur in Spanbroek.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en (lint)bebouwing en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404411	Indiener maakt zich ernstige zorgen over de effecten van de netuitbreiding op de gezondheid. Indiener vraagt om de gezondheid en toekomst van de mens in overweging te nemen en verzoekt daarom met klem om de netuitbreiding niet te realiseren.	Wij begrijpen uw zorgen over de effecten van de netuitbreiding op de gezondheid. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op de gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404412	Indiener stelt dat de afstand van woningen tot hoogspanningsmasten volgens de richtlijnen van het RIVM tegenwoordig minimaal 50 meter moet zijn. In een ondergronds kabelbed liggen geïsoleerde hoogspanningskabels. Deze liggen meesten op ongeveer anderhalve meter onder het maaiveld. Omdat de grond het magneetveld niet tegenhoudt, is er ook bovengronds een magneetveld aanwezig. Ondergrondse hoogspanningsleidingen dienen dus minimaal vijftig meter vanaf (toekomstige) woningen te liggen.	Bedankt voor uw reactie. De Minister heeft in het voorzorgbeleid te volgen maatregelen beschreven voor de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding. Het besluit is om voor andere netcomponenten dan bovengrondse hoogspanningslijnen geen afstanden ten opzichte van gevoelige bestemmingen te adviseren. Dat betekent dat er geen magneetveldzone bij deze netcomponenten bepaald wordt. Zowel uit de evaluatie als uit overleg met gemeenten en netbeheerders kwam naar voren dat het werken met een magneetveldzone bij stations, ondergrondse kabels en/of transformatorhuisjes tot problemen in de uitvoeringspraktijk en tot onnodige administratieve lasten kan leiden. Het legt ook een grote claim op de ruimte, die niet in verhouding staat tot de mogelijke risico's van magneetvelden. Het advies aan het bevoegd gezag is daarom geen specifieke afstanden te berekenen van ondergrondse kabelverbindingen tot bestemmingen waar mensen langdurig verblijven. Het wordt in deze gevallen voldoende geacht om bronmaatregelen te nemen zoals beschreven in bijlage 2 van het voorzorgbeleid (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2023/04/21/informatiebrief-voorzorgbeleid-voor-

		magneetvelden-bij-elektriciteitsvoorzieningen).
202404413	Indiener vraagt of het mogelijk is wanneer er leidingen, tracés worden aangelegd ook een loze leiding kan meegetrokken, zodat ook glasvezel kan worden gerealiseerd.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het project is vooralsnog geen aanleiding om dergelijke loze leidingen mee te nemen in de aanleg. TenneT is immers geen exploitant van glasvezelverbindingen. Het kan voorkomen dat verderop in de planvorming en voorafgaand aan de uitvoering met andere kabel- en leidingexploitanten in overleg moet worden getreden. Dergelijke (locatiespecifieke) suggesties kunnen dan als meekoppelkans worden voorgelegd aan de desbetreffende partij. Het is vervolgens aan hen om te bepalen hier wel of niet iets mee te doen.
202404415	Indiener vraagt nu al na te denken over hoe particulieren/kleine bedrijven die direct getroffen worden, objectieve ondersteuning kunnen krijgen. Bijvoorbeeld door een onafhankelijk bureau, gemeente etc. Het gevoel alleen te staan tegen een groot bedrijf/overheid kan overweldigend zijn.	Bedankt voor uw reactie. Bij het sluiten van een overeenkomst met TenneT is het mogelijk om een vergoeding te krijgen voor een ingeschakelde (onafhankelijke) deskundige. TenneT gaat over tot vergoeding van de kosten daarvan als de deskundige bijstand en de aard daarvan redelijk is en de kosten daarvan een redelijke omvang hebben.
202404415	Indiener geeft aan dat het onduidelijk is wat de weegfactoren van de genoemde criteria zijn. Is werelderfgoed belangrijker dan een persoon?	In het thematisch antwoord 'Beoordelingskader' kunt u meer lezen over hoe de minister van KGG in samenspraak met de minister van VRO een weging maakt in de verschillende onderzoeken die worden uitgevoerd in dit project.
202404415	Indiener vindt dat er weinig aandacht wordt besteed aan de gezondheid van mensen. Er wordt wel wat genoemd over magneetvelden, maar tijdens de bijeenkomst werd duidelijk dat een kabel bij wijze van spreken over het huis van indiener kan komen te lopen. Wat heeft zoiets voor impact?	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404416	Voor indiener valt bij voorkeur de keuze van het tracé niet op de rode optie, omdat de kabels dan wellicht over het melkveebedrijf van indiener zullen lopen.	Bedankt voor uw reactie. U geeft aan een afkeur voor het rode tracé te hebben. In het thematisch antwoord 'Proces en procedure' kunt u nalezen wanneer en hoe de keuze voor één van de onderzoeksalternatieven tot stand komt.

202404416	Indiener heeft liever geen hoogspanningsmast op diens grond.	We begrijpen dat u liever niet geraakt wordt door de verbinding. Als dit bij de voorkeursbeslissing toch het geval blijkt te zijn, gaan we met u in gesprek om tot een uitvoering te komen die zo min mogelijk impact op uw grond en bedrijf heeft. In het thema 'Waardevermindering en schade' wordt hier uitleg over gegeven.
202404417	Voor indiener is het verhaal duidelijk, maar mist hierin de toetsing bij de keuze van het traject. Indiener wil graag weten wat de weging bij de diverse opties is. Indiener kan dan beter beoordelen of de uiteindelijke keuze inderdaad de beste is. Wordt Natura2000 bijvoorbeeld zwaarder meegewogen dan andere zaken?	Bedankt voor uw reactie. In het thematisch antwoord 'Beoordelingskader' kunt u meer lezen over hoe de minister van KGG in samenspraak met de minister van VRO een weging aanbrengen met de uitkomsten van de verschillende onderzoeken in het project.
202404418	Indiener stelt dat bij zowel de paarse als de gele optie het tracé in de lengterichting langs de Noorddijkerweg loopt. Aangezien er ook nu al hoogspanningsmasten dichtbij staan, is dit voor indiener geen goede optie.	Bedankt voor uw reactie. U geeft aan tegen alternatieven te zijn die in de lengterichting langs de Noordijkerweg lopen. In het thematisch antwoord 'Proces en procedure' kunt u nalezen wanneer en hoe de keuze voor één van de onderzoeksalternatieven wordt gemaakt.
202404418	Bij het bouwen van indieners huis werd door de welstandscommissie aangegeven dat rekening gehouden moest worden met 'beschermd lintgezicht'. Indiener vraagt zich af of hier bij de keuze van het tracé ook rekening mee wordt gehouden.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202404419	Het horecabedrijf van indiener bestaat al bijna 80 jaar. Indiener faciliteert o.a. bruiloften en partijen. Daarbij is de omgeving en het uitzicht erg belangrijk. Er lopen twee mogelijke tracés langs het dorp, namelijk de blauwe en de rode optie. Indiener wil de hoogspanningsmasten uiteraard niet te dichtbij.	Bedankt voor uw reactie. In het thema antwoord 'Proces en procedure' kunt u meer lezen over hoe de keuze tussen de onderzoeksalternatieven wordt gemaakt. In het thema 'Landschap en Cultuurhistorie' kunt u lezen hoe de effecten op de bestaande kenmerken van het landschap worden onderzocht. De effecten van nieuwe hoogspanningsinfrastructuur op het landschap is afhankelijk van de aanwezige gebiedskarakteristiek, zoals de openheid van het landschap.
202404420	Indiener geeft aan dat de aankondiging van de informatieavonden niet goed bij bewoners terecht is gekomen. Indiener is van mening dat de berichtgeving via een huis aan huis brief bezorgd had moeten worden.	Bedankt voor uw reactie. Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij u naar het thema 'Communicatie'. Daarin leggen wij uit dat door de grote omvang van het zoekgebied niet alle inwoners persoonlijk zijn benaderd. In plaats daarvan zijn andere middelen gebruikt, zoals advertenties en

		berichtgeving in lokale en regionale nieuwsbladen, online advertenties en aankondigingen op verschillende websites.
202404421	Indiener maakt bezwaar tegen het rode onderzoeksalternatief, dat over diens perceel is ingetekend. De indiener geeft aan dat meerdere onderzoeken aangeven dat de elektromagnetische straling nabij hoogspanningsmasten schadelijk is voor de volksgezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen en zorgen heeft over het rode onderzoeksalternatief dat over uw perceel is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden onderzocht op hun effecten. Er is nog niet bepaald welk onderzoekalternatief wordt gekozen. In het thema 'Proces en procedure' kunt u meer lezen over hoe dit besluit tot stand komt. Ook geeft u aan dat elektromagnetische straling gezondheidseffecten heeft. Meer over hoe we rekening houden met magneetvelden bij het beoordelen van de verschillende onderzoeksalternatieven kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Leefomgeving en gezondheid'.
202404421	Indiener geeft aan dat het rode onderzoeksalternatief leidt tot een waardedaling van zijn woning en aangrenzend perceel aangezien er in de toekomst geen woningen gebouwd zouden kunnen worden op dit perceel.	In het thema 'Waardevermindering en schade' kunt u meer lezen hoe wordt omgegaan met planschade binnen het project.
202404422	Indiener maakt bezwaar tegen het uitbreiden van het stroomnetwerk over het dorp Oudendijk en geeft hierbij aan dat er andere opties zijn.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u bezwaar maakt tegen het rode onderzoeksalternatief ingetekend over het lintdorp Oudendijk. In het thema 'Proces en procedure' kunt u lezen hoe we komen tot een voorkeursalternatief. Ook leest u daar over voor- of tegenreacties op één of meerdere van de onderzoeksalternatieven.
202404423	Indiener stelt dat het aanleggen van een nieuwe hoogspanningsverbinding leidt tot schade in leefbaarheid en bovendien leidt tot planschade.	Bedankt voor uw reactie. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade wanneer de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thema 'Waardevermindering en schade'.

202404423	Indiener stelt dat de nieuwe hoogspanningsverbinding voornamelijk noodzakelijk is vanwege de datacenters nabij agriport.	In het thema 'nut en noodzaak', kunt u meer lezen over waarom deze verbinding noodzakelijk is. In het thema 'Baten en lasten' kunt u meer lezen over de lastenverdeling en de samenhang van dit project met datacenters nabij Agriport A7.
202404424	Indiener verzoekt geen hoogspanningsverbinding en masten te realiseren boven Oudendijk.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u bezwaar maakt tegen het rode onderzoeksalternatief ingetekend over het lintdorp Oudendijk. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure' kunt u lezen hoe het proces tot aan een voorkeursalternatief er uit ziet. Ook leest u daar over voor- of tegenreacties op één of meerdere van de onderzoeksalternatieven.
202404425	Indiener stelt dat Oudendijk een klein historisch dorp met een vriendelijke, landelijke uitstraling is. Indiener is hier 5 jaar geleden, om te ontsnappen aan de drukte van de stad, met veel plezier neergestreken. Het is een boerendorp met een hechte gemeenschap en met prachtige weilanden waar grazende koeien en schapen het dorpsbeeld bepalen. Indiener geeft aan dit beeld niet kwijt te willen en zal zich met hand en tand verzetten tegen de komst van hoogspanningskabels. Indien nodig zullen we dagelijks op de barricaden staan.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u bezwaar maakt tegen het rode onderzoeksalternatief ingetekend over het lintdorp Oudendijk. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure' kunt u lezen hoe het proces tot een voorkeursalternatief er uit ziet. Ook leest u daar over voor- of tegenreacties op één of meerdere van de onderzoeksalternatieven.

202404426	Indiener geeft aan dat één van de mogelijke routes komt over de dorpskern Berkhout waar de basisschool, voetbalvereniging en geplande nieuwbouw is. Tevens het dorpsgezicht waar kerk, oud gemeentehuis en andere historische gebouwen staan. Alle dorpsactiviteiten vinden daar plaats. Indiener snapt niet hoe hier is gekozen als optie, terwijl er vele stukken zijn waar weinig tot geen bebouwing is in de omgeving. Het tracé zou niet over dorpskernen gaan werd er gezegd. Indiener stelt dat dit blijkbaar niet geldt voor de roze route in Berkhout.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die alle worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' wordt uitgelegd waarom sommige corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking van het project.
202404427	Indiener wil graag aanvullende informatie over het paarse tracé en de aansluitings/verbindingstracés. Zijn die ten alle tijde nodig?	Bedankt voor uw reactie. De paarse verbindingsstukken zijn niet in ieder geval noodzakelijk. Wat nodig is, zijn een zuidelijk station dat wordt aangesloten op de bestaande 380kV verbinding en een noordelijk station dat wordt aangesloten op het bestaande station in Middenmeer (op Agriport). Tussen die twee bouwen we een bovengrondse 380kV verbinding. De verbinding kan bestaan uit één van de hoofdalternatieven (bijvoorbeeld donkerblauw of geel) of uit een combinatie van alternatieven, die via de paarse verbindingsstukken aan elkaar worden verbonden. Alleen in geval van een combinatie tussen twee hoofdalternatieven is een paars deel nodig.
202404427	Indiener vraagt of er een kans bestaat dat er een dubbele mastenrij moet worden gerealiseerd.	Het ministerie van KGG is in het kader van programma VAWOZ 2031 - 2040 op zoek naar mogelijke locaties om windenergie in de vorm van elektriciteit aan de Nederlandse kust aan te landen. Als in het kader van dat programma wordt besloten om aan te landen in de Kop van Noord-Holland, dan is het noodzakelijk om een tweede mastenrij te realiseren. Meer hierover kunt u lezen in thema 'samenhang met andere projecten en op de website van programma VAWOZ: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/vawoz-2031-2040.

202404427	Indiener vraagt of de masten in de aansluitings/ verbindingstracés identiek zijn aan de vijf andere optionele tracés.	Het type hoogspanningsmasten wordt voor alle alternatieven gelijk, dus ook in de paarse verbindingsstukken.
202404428	Indiener is van mening dat het rode tracéalternatief onacceptabel is. Indiener woont in een beschermd dorplint. De welstandscommissie is dan ook enorm streng als het gaat om bebouwing. Indiener geeft aan dat het uitzicht en de omgeving van primair belang is. Indiener geeft aan dat er al een hoogspanningslijn over de Bobeldijk loopt. Indieners geeft aan kijkend naar tracéalternatief rood te zien dat deze optie onevenredig afbreuk doet aan de omgeving van Berkhout/Bobeldijk. Indiener is van mening dat dit niet proportioneel is en dat andere tracés dan wel mogelijkheden meer geschikt zouden zijn.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u bezwaar maakt tegen het rode onderzoeksalternatief ingetekend over het lintdorp Berkhout/Bobeldijk. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure' leest u hoe het proces tot een voorkeursalternatief er uit ziet. Ook leest u daar over voor- of tegenreacties op één of meerdere van de onderzoeksalternatieven. U geeft ook aan dat de doorkruising effect heeft op het beschermde dorpslint en de waarde van het open landschap rondom het dorp. In thematisch antwoord 'Landschap en cultuurhistorie' wordt beschreven hoe de effecten van hoogspanningsverbinding op de landschapskwaliteiten van het gebied onderzocht wordt.
202404429	Indiener uit bezwaar tegen het voorgenomen tracé voor het 380kV hoogspanningstracé (gele tracé) dat door het gebied rondom Spierdijk, Ursem en de Mijzenpolder is ingetekend. In het land achter de buurt van indiener (Landrust, Spierdijk) staan reeds hoogspanningsmasten van het 150kV-netwerk. Het plaatsen van een extra rij masten van 380kV zorgt ervoor dat de leefomgeving van indiener nog verder belast wordt en steeds meer het karakter van een industriegebied aanneemt, in plaats van het landelijke gebied dat het nu is. Indiener acht deze aantasting van het landschap ongewenst, zeker gezien de landelijke en historische waarde van de omgeving.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u bezwaar maakt tegen het gele onderzoeksalternatief ingetekend nabij Spierdijk, Ursem en de Mijzenpolder. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle in het onderzoek beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u hoe het proces tot een voorkeursalternatief er uit ziet. Ook leest u daar over voor- of tegenreacties op één of meerdere van de onderzoeksalternatieven. In thematisch antwoord 'Landschap en

		cultuurhistorie' wordt beschreven hoe de effecten van de hoogspanningsverbinding op de bestaande kwaliteiten van het gebied - waaronder cultuurhistorische waarden - onderzocht wordt.
202404429	Indiener geeft aan dat het geplande tracé vlak achter de nieuwe wijk Spierland in Spierdijk loopt, een dorp dat duidelijke ambities heeft om in de toekomst verder uit te breiden. De enige richting waarin deze uitbreiding kan plaatsvinden, is naar het oosten – precies in het gebied waar het tracé nu gepland staat. Dit zal toekomstige dorpsontwikkeling ernstig belemmeren en de leefbaarheid van de nieuwe wijk negatief beïnvloeden.	Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een toelichting van welke ruimtelijke situatie de onderzoeken uitgaan en hoe we rekening houden met nieuwe plannen die nog niet definitief zijn.
202404429	Daarnaast stelt indiener dat het geplande tracé getekend is door de Mijzenpolder, een van de oudste polders van Nederland. Deze polder heeft grote historische waarde, niet alleen voor de directe omgeving maar ook voor het Nederlands erfgoed als geheel. Een dergelijk tracé door dit gebied zou een gigantische aantasting betekenen vanuit historisch oogpunt, zeker in combinatie met de nabijheid van de beroemde poldermolens rond Schermerhorn en het historische dorp Schermerhorn zelf.	In de eerdere verwijzing naar het thematisch antwoord 'Landschap en cultuurhistorie' heeft u kunnen lezen hoe dit onderwerp onderzocht wordt.
202404429	Samenvattend geeft indiener aan dat de realisatie van dit tracé een onherstelbare schade toebrengt aan zowel de directe leefomgeving als aan de historische en culturele waarde van de regio. Indiener dringt erop aan om alternatieve routes te overwegen die deze unieke omgeving ontzien.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404430	Indiener maakt in verband met diens leeftijd en de daaraan reeds gekoppelde bestaande gezondheidsproblemen bezwaar tegen de voorgenomen uitbreiding hoogspanningskabels.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen en zorgen heeft over het onderzoeksalternatief, dat nabij of over uw perceel is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de nieuwe hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. Ook geeft u aan dat elektromagnetische straling gezondheidseffecten heeft. Meer over hoe we rekening houden met magneetvelden bij de beoordeling van de onderzoeksalternatieven leest u in

		het thematisch antwoord 'Leefomgeving en gezondheid'.
202404432	Indiener maakt gezien diens huidige gezondheid gekoppeld aan de leeftijd bezwaar tegen het voornemen van plaatsen hoogspanningskabels voor diens huis. Indiener ziet het als een risico.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen en zorgen heeft over het onderzoeksalternatief, dat nabij of over uw perceel is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de nieuwe hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. Ook geeft u aan dat elektromagnetische straling gezondheidseffecten heeft. Meer over hoe we rekening houden met magneetvelden bij de beoordeling van de onderzoeksalternatieven leest u in het thematisch antwoord 'Leefomgeving en gezondheid'.
202404435	Indiener vindt het absurd om een zware hoogspanningsverbinding over een bewoond gebied (waaronder een lagere school en kinderopvang) te laten gaan. Indiener stelt voor om de verbinding diep onder de grond te laten gaan.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen en zorgen heeft over het rode onderzoeksalternatief, dat over uw perceel is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u over hoe dit besluit tot stand komt. Ook geeft u aan dat elektromagnetische straling gezondheidseffecten heeft. Meer over hoe we rekening houden met magneetvelden bij de beoordeling van de onderzoeksalternatieven leest u in het thematisch antwoord 'Leefomgeving en gezondheid'.
202404435	Indiener geeft aan zijn woning te laten taxeren indien gekozen wordt voor het alternatief dat zijn woning/perceel zal raken om de waardevermindering van zijn bezit vast te laten stellen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in

		het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404436	Indiener is het niet eens met de voorgenomen aanleg van de netuitbreiding boven Berkhout en dringt aan op een alternatief dat niet over Berkhout gaat.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het rode onderzoeksalternatief, dat over Berkhout is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt.
202404436	Indiener maakt bezwaar tegen het onderzoeksalternatief nabij zijn of haar perceel. Indiener stelt dat wonen nabij een hoogspanningsverbinding bewezen ongezond is.	Meer over hoe we rekening houden met magneetvelden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven en bij de beoordeling van de onderzoeksalternatieven leest u in het thematisch antwoord 'Leefomgeving en gezondheid'.
202404436	Indiener geeft aan dat er sprake is van waardevermindering van de aanliggende percelen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404437	Indiener maakt zich ernstig zorgen over het feit dat boven diens dorp een zware hoogspanningsverbinding wordt overwogen. Indiener kan zich voorstellen dat geen enkel dorp hier blij van wordt. Indiener verzoekt een tracé te zoeken dat zo min mogelijk dorpen en mensen belast.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het rode onderzoeksalternatief, dat over of nabij uw perceel is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. Meer over hoe we rekening houden met magneetvelden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven en bij de beoordeling van de onderzoeksalternatieven leest u in het thematisch antwoord 'Leefomgeving en gezondheid'.

202404438	Indiener geeft aan geschrokken te zijn van de onderzoeksplannen. Indiener geeft aan dat tot voorkort de bouw van leidingen in de buurt niet was toegestaan in verband met gezondheidsrisico's. Indiener benadrukt pertinent tegen de komst van hoogspanningsmasten over hun huis te zijn. Indiener geeft aan dat er andere mogelijkheden zijn.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief dat over- of nabij -uw perceel is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. Meer over hoe de onderzoeksalternatieven tot stand zijn gekomen leest u in thematisch antwoord 'Alternatieven'. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden.
202404438	Indiener vraagt zich af over er iets gevonden kan worden bij de stroomslurpers bij Middenmeer.	In het thematisch antwoord 'Baten en lasten', kunt u lezen waarom de verbinding naar Middenmeer noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland en niet alleen voor datacenters en glastuinbouw op Agriport.
202404438	Als laatste denkt indiener aan waardevermindering van het huis.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404439	Indiener heeft kennisgenomen van de opgave van het project en dat het gaat om de realisatie van een bovengrondse hoogspanningsverbinding. Indiener stelt dat wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat hoogspanningsmasten bijdragen aan het ontstaan van ziektes en uit diens zorgen hierover.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404439	Indiener uit zorgen over het effect van het project op het landschap, in het bijzonder de horizonvervuiling.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404439	Indiener vraagt zich af waarom de verbinding niet ondergronds gerealiseerd kan worden en stelt dat de meerkosten van ondergrondse aanleg opwegen tegen de risico's die een bovengrondse verbinding met zich meebrengt.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.

202404439	Indiener noemt de waardevermindering van de woningen en vraagt bij welke instantie daarvoor kan worden aangeklopt.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor uitleg over de effecten op waardevermindering. Hier staat ook uitgelegd in welke fase TenneT in contact treedt met direct belanghebbenden.
202404440	Indiener stelt dat deze kabels niet over en in de buurt huizen gerealiseerd moeten worden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor uitleg over hoe wordt omgegaan met de negatieve effecten wanneer de verbinding over of dichtbij huizen gerealiseerd wordt.
202404442	Indiener verzoekt de verbinding niet over diens huis en dorp te realiseren, of in het zicht daarvan.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Alternatieven' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor uitleg over hoe de onderzoeksalternatieven tot stand zijn gekomen en hoe wordt omgegaan met de effecten van de verbinding nabij woningen.
202404443	Indiener is woonachtig in het gebied van het blauwe tracéalternatief. De hoogspanningsverbinding onder de grond is voor indiener de enige optie.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.
202404445	Indiener tekent bezwaar aan voor de geplande aanleg van het stroomnet door/over Oosteinde Berkhout, vanwege de straling en het effect op het aangezicht van de landelijkheid van diens dorp.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor uitleg over magneetvelden (straling), het effect op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404446	Indiener maakt bezwaar om de verbinding over de bebouwing te realiseren. Indiener stelt dat een deel over water en een deel ondergronds aangelegd kan worden, zodat bewoners er geen last van hebben.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en '(Net)techniek' voor uitleg over hoe we rekening houden met bebouwing en waarom een verbinding over water of ondergronds niet mogelijk is.

202404446	Indiener stelt dat de verbinding bovengronds en over land is ingetekend, omdat dit goedkoper is.	De redenen waarom de verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd staan beschreven in het thematische antwoord '(Net)techniek'. Daarnaast wordt van alle onderzoeksalternatieven onderzocht wat de effecten zijn. De kosten zijn één van onderzoeksaspecten en wordt meegenomen in de uiteindelijke afweging voor het voorkeursalternatief. De uiteindelijke keuze wordt niet alleen gebaseerd op het kostenaspect, maar ook op milieu, techniek, omgeving en toekomstvastheid binnen de Integrale Effecten Analyse. Op basis van de IEA wordt de keuze gemaakt door de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO.
202404448	Indiener uit diens zorgen over de bovengrondse aanleg van een hoogspanningsverbinding, vanwege de negatieve effecten op gezondheid, landschap en waardedaling van woningen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid', 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over hoe binnen het project wordt omgegaan met de door u benoemde punten.
202404450	Indiener is erop tegen dat er een hoogspanningsverbinding komt in het gebied voor, achter of naast diens huis.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404455	Indiener wijst op de gebieden die zijn aangewezen aan Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), waarvan de kernkwaliteiten niet of slechts onder voorwaarden mogen worden aangetast. Indiener vraagt om de waarden van het BPL mee te nemen in de afweging van het onderzoeksplan. Indiener wijst daarbij op het alternatief ten oosten van de A7. Indien de verbinding hier wordt gerealiseerd, dan is dit een ernstige aantasting van het beschermde dorpsgezicht.	Bedankt voor uw reactie. Zowel in de concept NRD als in de NOA (inclusief de daarbij behorende onderzoeken Bureauonderzoek ecologie en de Landschapsvisie) worden de BPL's en de kernkwaliteiten meegenomen en geven we aan hoe met deze gebieden wordt omgegaan. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor uitleg over hoe wordt omgegaan met de effecten op het landschap.

202404455	Indiener stelt dat de route ten oosten van de A7 door of vlak langs beschermde (weide)vogelgebieden in De Bennemeer en waterberging loopt.	Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor uitleg over de effecten op (weide)vogels en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404456	Indiener stelt dat de netuitbreiding wonen en gezondheid beïnvloedt.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en woningen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404457	Indiener maakt bezwaar tegen bovengrondse aanleg van de hoogspanningsverbinding langs Avenhorn-De Goorn, vanwege de aantasting van het natuurlijke karakter van de omgeving.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404458	Indiener ontvangt graag meer informatie.	Bedankt voor uw reactie. Verdere informatie over de voortgang rondom het project kunt u vinden op de projectwebsite via: https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/380-kv-noord-holland-noord. Hier kunt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief en heeft u toegang tot de projectviewer die een gedetailleerde kaart met de onderzoeksalternatieven geeft. Informatie over de formele procedure van het project vindt u op: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/380-kv-netuitbreiding-nhn
202404459	Indiener maakt bezwaar tegen het blauwe tracé, vanwege de straling van de hoogspanningsverbinding.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten van magneetvelden en hoe we hiermee omgaan binnen het project.
202404461	Indiener woont in het gebied dat in het gele tracé valt en wijst op de aanwezigheid van meerdere rijks monumentale panden. Naar mening van indiener is het niet mogelijk om over de monumenten de hoogspanningsverbinding te laten lopen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op monumentale panden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404461	Indiener wijst op de onwenselijkheid van het gele tracé, vanwege de aanwezigheid van jongvee en paarden en het negatieve effect op de dieren door straling.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' waarin wordt ingegaan op de effecten op dieren en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404462	Indiener maakt bezwaar en spreekt ernstige ongerustheid uit over de plannen. Indiener wijst erop dat niet lang geleden mensen hun huis moesten verlaten en woningen niet gebouwd konden worden, vanwege de bestaande hoogspanningsverbinding. Bij deze netuitbreiding is er sprake van een dubbele belasting op de woongebieden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten van de netuitbreiding op woongebieden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404463	Indiener spreekt diens ernstige zorgen uit over de mogelijke komst van de netuitbreiding in het gele tracé. Indiener wijst daarbij op het uitzicht en de rust van het lintdorp, gezondheidsrisico's en waardevermindering van woningen. Indiener is van mening dat dit alternatief is ingetekend zonder oog voor en kennis van het gebied. Indiener geeft aan zich te zullen verzetten tegen het project.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zorgen heeft over de negatieve effecten die de netuitbreiding heeft op de leefomgeving van het gebied. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor uitleg over de punten die u noemt.
202404464	Indiener maakt bezwaar en uit diens zorgen over de mogelijke realisatie van de netuitbreiding nabij Berkhout, vanwege de negatieve effecten op de gezondheid (in het bijzonder die van kinderen) en de waardevermindering van woningen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor uitleg over de effecten van de netuitbreiding op gezondheid en woningen en hoe we hiermee omgaan binnen het project.
202404465	Indiener uit zorgen over de mogelijke komst van de netuitbreiding over diens woning en tuin. Indiener vraagt daarbij naar de effecten op woningen en het uitzicht. Indiener vraagt hoe de onderzoeksalternatieven tot stand zijn gekomen.	Bedankt voor uw reactie. Langs de A7 bij Wijdewormer liggen twee zoeklocaties voor het hoogspanningsstation. Deze twee worden net als de acht andere zoeklocaties voor het zuidelijke hoogspanningsstation onderzocht in het plan-MER op hun effecten. In het beoordelingskader worden gebruiksfuncties, (zoals woonfuncties) meegenomen. In de thema's 'Alternatieven' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u een uitleg over hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen en hoe wordt omgegaan met de effecten op het landschap.
202404465	Indiener vraagt of er rekening is gehouden met de gasbuizen tussen Purmerend en Zaandam, die langs de A7 door de tuin van de indiener lopen.	Buisleidingen zijn één van de belemmeringen die bij de tracéontwikkeling een aandachtspunt zijn, evenals onder andere woningen, auto(snel)wegen, windturbines, natuurgebieden. In de verdere uitwerking van het project en de alternatieven wordt rekening gehouden met deze aspecten. Op plaatsen waar het een obstakel vormt, wordt gekeken naar mitigerende maatregelen en wordt duidelijk of het

		passeren of volgen van de buisleidingen mogelijk is.
202404466	Indiener vraagt zich af hoe gezond en klimaatneutraal elektriciteit is. Batterijen ontbranden makkelijk en zonnepanelen vliegen ook regelmatig in brand. Als er brand is geweest in de zonnepanelen mag er geen gewas geoogst worden omdat het niet veilig is.	Bedankt voor uw reactie. Deze opmerking wordt ter kennisgeving aangenomen.
202404466	Indiener geeft aan dat mensen met een pacemaker niet in de buurt van een hoogspanningsmast kunnen komen, omdat de straling invloed heeft op de pacemaker en op de gezondheid van mensen in het algemeen.	Pacemakers zijn ongevoelig voor de magnetische velden van hoogspanningslijnen. Dragers van een hartstimulator (zoals een pacemaker) kunnen zonder zorgen aan magnetische velden worden blootgesteld, zolang deze het niveau van 100 microtesla niet overschrijden. In Nederland wordt op voor publiek toegankelijke plaatsen deze blootstellingslimiet niet overschreden. Bij twijfel of in geval er sprake is van een oudere pacemaker, dan kan advies worden gevraagd aan de behandelend arts.
202404467	Indiener stelt dat de mogelijke tracés vooral over goede landbouwgrond lopen. Indiener ziet ook andere mogelijkheden, zoals grond van de provincie of de vuilstortplaats van Nauerna.	Bedankt voor uw reactie en suggestie. De vuilstortplaats van Nauerna is in het proces om te komen tot onderzoeksalternatieven onderzocht en afgevallen. Het beleid van TenneT is om geen hoogspanningsstation te bouwen op gronden met ernstige bodemverontreiniging, vanwege de sanering die dan nodig is. Dit leidt tot een complexe realisatie, een erg lange doorlooptijd en veel extra kosten. In sommige gevallen wijkt TenneT van dit beleid af, als aangetoond wordt dat er geen alternatieve locaties zijn. In dit project zijn er voldoende alternatieve locaties in beeld, waardoor de stortplaats Nauerna niet is opgenomen als onderzoeksalternatief.
202404468	Indiener vraagt naar het effect op de gezondheid als de 380kV netuitbreiding gerealiseerd wordt.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404469	Indiener wijst op het effect van de netuitbreiding op verzilting en vraagt of er rekening gehouden wordt met de huidige verzilting. Indiener geeft aan dat verdere verzilting mogelijk leidt tot het onbruikbaar worden van het land voor landbouw. Daarnaast wijst indiener erop dat de effecten breder zijn dan alleen de plek van het hoogspanningsstation, vanwege de verbondenheid van het water in de polders.	Bedankt voor uw reactie. In de concept-NRD zijn de verschillende thema's en aspecten opgenomen die worden onderzocht in het plan-MER. Onderdeel is het beoordelen van de effecten op het grondwater en wordt ook gekeken naar de mogelijke effecten op verzilting. Het is nu nog niet zeker of dit zal optreden. Dit wordt in het plan-MER onderzocht. Het potentiële beïnvloedingsgebied wordt ook in beeld gebracht. Er wordt daarnaast rekening gehouden met de zogenaamde afgeleide effecten. Dit betreft de doorwerking van de effecten van verzilting op bijvoorbeeld het gebruik van landbouwgronden.
202404475	Indiener uit diens ernstige zorgen over de netuitbreiding, vanwege het negatieve effect op woningen, sportvelden, uitzicht en landschap.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de punten waar u uw zorgen over uit.
202404482	Indiener spreekt waardering uit voor het zorgvuldige proces en de ruimte die wordt gegeven voor participatie. Indiener stelt vervolgens enkele vragen: indiener constateert dat de onderzoeksalternatieven voor de tracés op hetzelfde worden onderzocht en ter inspraak gebracht als de onderzoeksalternatieven voor de hoogspanningsstations. Indiener vraagt zich af of de keuzes voor de locaties van de stations niet leidend zijn in dit proces. Kunnen keuzes voor de locaties van de hoogspanningsstations mogelijk leiden tot nieuwe of gewijzigde onderzoeksalternatieven voor de tracés?	Bedankt voor uw reactie. In de concept-NRD is in het beoordelingskader opgenomen op welke effecten de onderzoeksalternatieven voor de tracés en stations worden onderzocht. Niet alle onderzoekscriteria zijn relevant voor de tracés én voor de stations. De uiteindelijke keuze voor een voorkeursalternatief zal bestaan uit zowel de stationslocaties als een tracé voor de nieuwe 380 kV-verbinding(en). Wat leidend is in de keuze (een stationslocatie of een tracé) is niet te bepalen, omdat de Minister de afweging maakt. Elk alternatief voor een stationslocatie is te bereiken met één of meerdere (combinaties van) tracés. Daarom is de verwachting dat er geen nieuwe of gewijzigde onderzoeksalternatieven voor de tracés nodig zijn.

202404482	Indiener geeft aan dat er een bestaand 150 kV-tracé is nabij diens straat die de straat en een aantal woonpercelen doorsnijdt. Het zoekgebied van het rode onderzoeksalternatief loopt over het lint in de zeer korte nabijheid van het bestaande tracé. Indiener is van mening dat een keuze voor dit tracé onverantwoord is, omdat daarmee onevenredig veel druk gelegd wordt op het welbevinden en de leefbaarheid van de buurtschap.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom de tracés op deze manier zijn ingetekend. Het komt voort uit het principe 'bundelen en combineren', waarbij wordt gekeken of de nieuwe verbinding gebundeld of gecombineerd kan worden met bestaande infrastructuur, zoals wegen of andere hoogspanningslijnen. Wij begrijpen dat het bundelen van de nieuwe verbinding met de bestaande verbinding extra druk legt op de leefomgeving. Daarom worden de effecten onderzocht in het plan-MER, zodat een weloverwogen keuze gemaakt kan worden.
202404482	Indiener constateert dat ter hoogte van diens buurt het zoekgebied over het centrumgebied met belangrijke dorpsvoorzieningen als dorpshuis, kerk, gymzaal, voetbalvereniging en brandweer loopt. De basisschool ligt buiten het zoekgebied, maar op zeer korte afstand van het tracé.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' en ' Leefomgeving en gezondheid' voor uitleg over hoe de tracés tot stand zijn gekomen en hoe wordt omgegaan met gevoelige bestemmingen, zoals de bestemmingen die u noemt.
202404482	Indiener geeft aan dat de gemeente in gesprek is met een projectontwikkelaar over de ontwikkeling van een woonwijk op de weilanden oostelijk van de voetbalvereniging. Het tracé loopt over deze mogelijk nieuwe wijk heen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' waarin staat uitgelegd hoe wordt omgegaan met (bouw)plannen van de gemeenten, ook als deze plannen nog niet vaststaan.
202404482	Indiener wijst op het uitgangspunt 'bundelen met bestaande infrastructuur', en verzoekt het rode en blauwe tracé te koppelen zodat deze de A7 blijft volgen tot aan Middenmeer. Daar waar bovengronds onvoldoende ruimte is rondom de A7, verzoekt indiener om die delen ondergronds aan te leggen.	In deze fase van het project is het van belang dat er nog verschillende onderscheidende alternatieven zijn en zodoende twee alternatieven (rood en blauw) te hebben die wel voor een deel de A7 volgen, maar waar dit niet kan beide een andere oplossingsrichting laten zien. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over hoe het principe 'bundelen en combineren' wordt toegepast binnen het project. In het thema '(Net)techniek' wordt uitgelegd waarom het uitgangspunt is om de verbinding bovengronds aan te leggen.

202404483	Indiener is tegen het donkerblauwe onderzoeksalternatief dat ten noorden Lutjewinkel in de polder van Moerbeke is ingetekend. Indiener geeft aan dat het plan grote schade kan hebben voor omwonenden en het landschap. Indiener maakt zich zorgen om de gevolgen voor de gezondheid van zowel weidevogels als omwonenden.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. In thema antwoord 'ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook kunt u daar meer lezen over hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project.
202404493	Indiener maakt bezwaar tegen het traject voor de bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar Middenmeer over de woningen en basisschool van Berkhout (traject rood). Indiener vindt het gezondheidsrisico voor de mensen die er wonen en de kinderen die 210 dagen per jaar onder deze hoogspanningsverbinding verblijven te groot. Indiener gaat ervan uit dat de publicatie van het RIVM van 25-4-2023 over de gezondheidseffecten van magnetische straling bekend is en deze niet hoeft bijgevoegd. Indiener vindt dat de waardedaling van de woningen meegenomen moet worden in de beslissing over het toekomstige traject	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404494	Indiener stelt een nieuw alternatief voor via het Markermeer https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=19L9ui7dLrXZORKsTQ3QjKjykwSL2Rcs&ll=52.5635892736328%2C5.179722149999995&z=10 (verwijzing naar afbeelding)	Bedankt voor uw reactie. Een verbinding door het Markermeer en/of IJsselmeer wordt niet onderzocht vanwege verschillende technische en milieu-gerelateerde

		aspecten. Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven'. Samen met deze reactienota is een notitie 'Markermeer/IJsselmeer' gepubliceerd waarin u een uitgebreid antwoord kunt lezen.
202404496	Indiener geeft aan dat het mooi zou zijn als de (bestaande) hoogspanningsmasten in de Eilandspolder worden vervangen door ondergrondse leidingen als natuurcompensatie.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.
202404500	Indiener geeft aan gelukkig te zijn met het uitzicht op de Eilandspolder. De indiener vraagt of hoogspanningsleidingen, ter natuurcompensatie, ondergronds gebracht kunnen worden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.
202404502	Indiener geeft aan onlangs een woning te hebben aangekocht nabij Spierdijk. Indiener geeft aan dat één van de onderzoeksalternatieven dicht bij zijn perceel komt. Indiener stelt niet blij te zijn met het initiatief, zo dichtbij zijn woning. Indiener stelt dat langzamerhand de gezondheidseffecten van magneetvelden van bovengrondse hoogspanningslijnen duidelijk worden.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404502	Indiener kijkt welke andere stappen ondernomen kunnen worden, wanneer dit plan ondanks mogelijk meerdere bezwaren doorgang vindt op deze afstand vanaf de woonwijk in Spierdijk.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.

202404503	Indiener vraagt of er al een voorkeur is voor een traject en zo ja, welke.	Bedankt voor uw reactie. Er is nog geen voorkeur voor een tracé of de stationslocaties. Op dit moment worden de onderzoeksalternatieven onderzocht op hun effecten op de thema's milieu (dit is het plan-MER), techniek, kosten, omgeving en toekomstvastheid. Na afronding van de onderzoeken worden de betrokken medeoverheden gevraagd om een regioadvies, waarin zij de minister adviseren over de beste keuze. De Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO maakt op basis van de onderzoeken en het regioadvies een keuze voor een voorkeursalternatief.
202404503	Indiener vraagt wat per route de voorlopige geraamde kosten zijn.	In deze fase van het project zijn de kosten van de verschillende alternatieven nog niet geraamd. Bij de IEA worden de kosten van de verschillende alternatieven in beeld gebracht. Dit wordt meegenomen in de afweging voor het bepalen van het voorkeursalternatief.
202404503	Indiener geeft in het bijzonder reactie en bezwaar tegen het gele tracé, de route door de Beemster/Mijzen. Indiener wijst op het UNESCO werelderfgoed De Beemster en geeft dat er in de concept-NRD al aspecten worden genoemd die dit tracé onwenselijk maken. Daarbij verwijst indiener naar de Nationale Omgevingsvisie, de Landschapsvisie Noord-Holland en de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, waarin het de uitgangspunten staan om een doorsnijding van het landschap zo veel mogelijk te voorkomen en daarom te bundelen met bestaande infrastructuur.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en '(Net)techniek' en 'Uitgangspunten alternatieven' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met de bestaande omgevingsvisies en leidraden en hoe deze uitgangspunten worden toegepast binnen het project.
202404503	Indiener geeft aan dat in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie ook wordt benoemd dat de openheid tussen de linten bewaard moet blijven, het open landschap langs de A7 en de vrije ruimte rond de historische windmolens. Indiener pleit daarom niet door de Beemster/Mijzen te gaan.	In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' wordt ook uitgelegd hoe binnen het project wordt omgegaan met lintdorpen, karakteristiek aanzicht en het open landschap.
202404503	Indiener vraagt zich af of de bodem geschikt is en wat er nodig is om het gewicht te dragen.	De geschiktheid van de bodem wordt onderzocht in de volgende fase van het project, na vaststelling van het voorkeursalternatief. Hieruit wordt duidelijk welke maatregelen genomen moeten worden om de stations en masten te kunnen dragen, bijvoorbeeld het toepassen van heipalen en hoe lang deze palen moeten zijn.

202404503	Indiener vraagt zich af hoeveel voertuigen en machines er door het landschap heen moeten ploegen en welke schade dit veroorzaakt.	Zodra het voorkeurstracé bekend is en met de perceeleigenaren contact is gezocht, wordt bekeken welke onderzoeken vereist zijn op een bepaald perceel. Bij deze onderzoeken zit ook een cultuurtechnisch onderzoek. Met de uitkomsten van de onderzoeken wordt duidelijk welke werkzaamheden precies nodig zijn. De aannemer en een cultuurtechnisch toezichthouder zijn hierbij betrokken om vast te stellen wat de status van het perceel is voorafgaand aan de werkzaamheden. Zo kunnen de cultuurtechnische waarden na de werkzaamheden weer volledig hersteld kunnen worden. Hoeveel voertuigen en machines nodig zijn is in deze fase nog niet bekend. Zodra dit bekend is, worden er met de grondeigenaar en/of gebruiker afspraken gemaakt over de werkstroken en werkterreinen die nodig zijn.
202404503	Indiener vraagt of er bemaald moet worden.	Bemaling is inderdaad noodzakelijk. Bij elk bouwproject waar werkzaamheden in de grond worden verricht is dit het geval.
202404503	Indiener vraagt wat de gevolgen zijn voor de landbouw en veeteelt.	De effecten van de hoogspanningsverbinding op landbouw en veeteelt worden op dit moment onderzocht in het plan-MER. Daarnaast wordt voor het thema landbouw een aparte notitie opgesteld, waarin verder wordt ingegaan op de effecten op landbouw. Wij verwijzen u verder naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid', met de toelichting wat mogelijke effecten zijn van magneetvelden op mensen, dieren en gewassen.
202404503	Indiener vraagt zich af wat de invloed is op het grondwater.	Effecten op het grondwater treden vooral op tijdens de aanlegfase van de verbinding en de stations, als gevolg van bemaling. In het plan-MER wordt per tracé en stationslocatie op hoofdlijnen onderzocht wat de effecten op het grondwater zijn.
202404503	Wat zijn de gevolgen voor de vogels, het vee en andere diersoorten? (Natura 2000)	Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor uitleg over de effecten op (weide)vogels en andere natuuraspecten en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

		Daarnaast verwijzen wij u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' waarin wordt uitgelegd wat de mogelijke gezondheidseffecten zijn op vee en andere dieren.
202404503	Indiener vraagt wat het effect is op waardedaling van de huizen als gevolg van uitzichtvervuiling.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op waardevermindering en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404504	Indiener komt graag in aanmerking voor natuurcompensatie voor de hoogspanningsverbinding door de bestaande hoogspanningsmasten in de Eilandspolder in te graven.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.
202404505	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over de lintbebouwing van diens dorp om verschillende punten. Indiener stelt dat de elektromagnetische straling van de verbinding mogelijk schadelijk kan zijn voor de gezondheid van de inwoners, vooral voor kwetsbare groepen zoals kinderen en ouderen. Indiener acht een tracé nabij de dorpskern mede door de EMV niet passend.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor uitleg over hoe de onderzoeksalternatieven tot stand zijn gekomen en hoe hierbij is omgegaan met de tracering nabij (dorps)kernen en bebouwing.
202404505	Indiener stelt dat de verbinding het historisch karakter en uitstaling van lintbebouwing ernstig aantast, en dit een negatief effect heeft op de leefbaarheid van het gebied.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en het karakteristiek dorpsgezicht.
202404505	Indiener wijst op de unieke flora en fauna in diens omgeving, welke belangrijk is voor trek-, weide- en broedvogels, ondanks dat het gebied geen Natura 2000 status heeft.	Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over hoe de effecten op (weide)vogels en andere natuuraspecten worden onderzocht binnen het project.
202404505	Indiener stelt dat de verbinding waardevermindering van vastgoed zal veroorzaken en dit aanzienlijke financiële consequenties heeft voor de bewoners.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg hoe wordt omgegaan met waardevermindering van woningen.
202404505	Indiener verzoekt om de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg of een ander tracé te onderzoeken, waarbij natuur en bewoners worden ontzien.	Wij verwijzen u naar de thema's '(Net)techniek' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over de uitgangspunten van het project en waarom de verbinding bovengronds wordt aangelegd.
202404507	Indiener vraagt een duidelijke kaart waar de netuitbreiding plaats zal gaan vinden.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project is er nog sprake van meerdere alternatieven voor de verbinding en stations. Het zoekgebied is groot en daarom is het kaartmateriaal van grote schaal. Op de projectwebsite kunt u de

		projectviewer bekijken (https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/een-stroomsnelweg-het-noorden-van-noord-holland#22719). Dit is een interactieve kaart met een zoomfunctie waar de alternatieven op detailniveau zijn te bekijken.
202404509	Indiener vertegenwoordigt de bewoners van het dorp Scharwoude, en wil met deze zienswijze bezwaar maken tegen het voorgestelde tracé dat door het dorp Scharwoude loopt.	Bedankt voor uw uitgebreide reactie. Wij begrijpen de zorgen die leven in het dorp en waarderen de tijd en energie die u heeft genomen om uw zorgen kenbaar te maken. Hieronder geven wij antwoord per onderdeel van uw reactie.
202404509	Indiener geeft aan dat het dorp Scharwoude een klein historisch lintdorp is met ongeveer 450 inwoners en al lange tijd onderhevig is aan zware infrastructurele projecten, welke als disproportioneel worden ervaren. Een eventuele hoogspanningsverbinding over of nabij het dorp verergert de druk op de leefbaarheid.	Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' voor een uitleg over andere ruimtelijke ontwikkelingen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404509	Indiener geeft aan dat de grootste zorgen leven over de negatieve effecten van elektromagnetische straling op de gezondheid. Indiener is zich bewust van het voorzorgbeleid van het RIVM, en vraagt hoe dit wordt toegepast binnen het project, aangezien het tracé dichtbij het dorp ligt waar zich woningen en andere openbare ruimte bevinden. Bovendien zijn er volgens indiener zorgen over de nabijgelegen telecomzendmast, die mogelijk al schadelijke straling veroorzaakt. Dit versterkt de angst dat de combinatie van bestaande en nieuwe elektromagnetische velden het risico op gezondheidsproblemen vergroot. Het ontbreken van EMV-monitoring op deze zendmast roept vragen op over de veiligheid van de bewoners.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten van elektromagnetische straling en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404509	Indiener verzoekt de alternatieve tracés zwaarwegend mee te nemen die het dorp ontzien.	Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin we uitleggen hoe de afweging voor het voorkeursalternatief wordt gemaakt. Daarnaast wordt in het thema '(Net)techniek' ingegaan op waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.
202404509	Indiener wijst op de rijke geschiedenis van het dorp en stelt dat een verbinding het landschap en dorpsgezicht permanent zal verstoren, wat een negatief effect heeft op de leefbaarheid van het dorp. Daarnaast wijst indiener erop dat de verbinding de waardevermindering van woningen veroorzaakt.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over hoe binnen het project wordt omgegaan met de effecten op het karakteristiek aangezicht van dorpen en waardevermindering van woningen.

202404509	Indiener wijst op het nabijgelegen natuurgebied Suyderbraeck, wat van grote waarde is voor planten, dieren en recreatie. Indiener noemt daarbij in het bijzonder de negatieve effecten op draadslachtoffers en elektromagnetische velden. De verbinding zou een ernstig negatief effect hebben op de biodiversiteit en ecosysteem van dit gebied. Indiener verzoekt de effecten op Suyderbraeck zwaarwegend mee te nemen in de keuze voor een voorkeursalternatief.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Ecologie' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op verschillende natuuraspecten, zoals vogels en dieren, en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404512	Indiener wenst compensatie voor de bestaande verbinding die bovengronds door Eilandpolder loopt en spreekt een voorkeur uit voor ondergrondse aanleg.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Ecologie' en '(Net)techniek voor een uitleg over de mogelijkheid voor het ondergronds brengen van de bestaande verbinding door de Eilandpolder en waarom het uitgangspunt van dit project is om de nieuwe verbinding bovengronds aan te leggen.
202404519	Indiener maakt bezwaar tegen de aanleg van de verbinding over diens huis, vanwege de negatieve effecten op gezondheid en waardevermindering van de woning.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' waarin wordt uitgelegd wat de mogelijke effecten zijn op de gezondheid van mens en dier en hoe wordt omgegaan met waardevermindering van woningen.
202404521	Indiener geeft aan dat een verdere verstoring van de Eilandspolder dramatisch zou zijn voor de bedreigde vogelstand in de Eilandspolder en verzoekt ter compensatie de huidige verbinding door de Eilandspolder ondergronds te brengen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.
202404523	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, vanwege de negatieve effecten op diens historisch dorp, beschermde vogelgebieden en recreatie.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Ecologie' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op natuur en landschap, zoals beschermde vogels en historische dorpen.
202404524	Indiener maakt bezwaar tegen het project en uit diens zorgen over de negatieve effecten op het landelijk aangezicht en planten en dieren.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en de natuur en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404525	Indiener geeft aan de noodzaak van de netuitbreiding te begrijpen, maar maakt bezwaar tegen de bovengrondse aanleg nabij diens woongebied, vanwege de negatieve effecten op gezondheid. Indiener stelt dat de kosten en snelheid van de realisatie niet boven de volksgezondheid mag staan.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zorgen heeft om uw gezondheid en die van anderen in relatie tot hoogspanningsmasten en deze zorgen mogen er zijn. Voor een inhoudelijke beantwoording met betrekking tot de elektromagnetische velden wordt u verwezen naar het thema: 'Leefomgeving en gezondheid'. Het is niet mogelijk om de 380kV-hoogspanningsverbinding ondergronds aan te leggen. De redenen waarom dit niet mogelijk is, vindt u bij het thema '(Net)techniek'. De onderzoeken van de alternatieven worden zorgvuldig uitgevoerd, waarbij veel thema's worden onderzocht, waaronder de kosten. Deze worden vastgelegd in het plan-MER en de Integrale Effectenanalyse (IEA). Op basis van de onderzoeken maakt de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO, de keuze voor een voorkeursalternatief. Zo wordt een brede afweging gemaakt die recht doet aan alle relevante thema's.
202404532	Indiener vraagt wanneer bekend wordt of er één of twee mastenrijen nodig zijn en of beide opties worden onderzocht. Daarnaast vraagt indiener of de twee mastenrijen naast elkaar komen te staan, of ieder een eigen route kunnen volgen, indien er inderdaad twee mastenrijen nodig zijn.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' voor een uitleg over de samenhang met het programma VAWOZ. De samenhang met dit programma maakt dat onderzocht wordt of het mogelijk is om twee mastenrijen in te passen. Hier staat ook uitgelegd of de mastenrijen naast elkaar zouden komen of ieder een eigen route kunnen volgen.
202404532	Indiener vraagt of ondergrondse aanleg onderzocht wordt en wat redenen zouden kunnen zijn om dit niet te doen.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.
202404532	Indiener vraagt of het landschap Noord-Holland betrokken wordt bij het project.	Landschap Noord-Holland is één van de partijen die in de participatie is betrokken. Ze waren bij de werksessies in aanloop naar de cNRD aanwezig en er overleg met hen geweest. In de fase van het plan-MER wordt landschap Noord-Holland ook betrokken en dat zullen wij in latere fasen van het project ook doen.

202404532	Indiener geeft aan dat in het webinar wordt gezegd dat de communicatie belangrijk, maar indiener heeft via-via van het project gehoord en vraagt om betere communicatie naar inwoners.	Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202404532	Indiener geeft aan dat het beleid is dat de mast en kabels zich 50 meter van een woning moeten bevinden en vraagt vanaf welk punt gemeten wordt. Daarnaast vraagt indiener of er rekening wordt gehouden met het uitzwaaien van de verbinding bij zware wind.	Er wordt gemeten vanuit het hart van de mast, dit is het midden van de mast. Vanaf dit punt wordt een 'belemmerende strook' vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met het uitzwaaien van de verbinding bij harde wind. Als er woningen binnen de belemmerende strook komen te liggen, gaat TenneT in gesprek met de bewoners om uitleg te geven en afspraken te maken. Woningen worden zo veel als mogelijk vermeden. Helaas is het door de vele lintbebouwing in Noord-Holland niet overal mogelijk om woningen te ontzien. Wij verwijzen u ook naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor uitleg over hoe de onderzoeksalternatieven tot stand zijn gekomen en waar rekening mee gehouden wordt.
202404532	Indiener vraagt hoe wordt omgegaan met waardevermindering van woningen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met waardevermindering van woningen.
202404532	Indiener geeft aan niet te weten of dit de juiste plek is voor alle vragen en vraagt daarop of diens vragen doorgestuurd kunnen worden als dit nodig is.	Dit is de juiste plek voor uw reactie. Wij hopen uw vragen beantwoord te hebben. Indien u nog overige vragen heeft, leest u in het thema 'Communicatie' hoe u in contact komt en hoe verder wordt gecommuniceerd over het project.
202404536	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, vanwege diens historische dorp, de fietsroutes en beschermde vogelgebieden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' voor een uitleg over hoe we omgaan met bewaren tegen één of meerdere alternatieven, en hoe de effecten op karakteristieke dorpen en beschermde vogels worden meegenomen in de onderzoeken.

202404537	Indiener begrijpt de noodzaak van de netuitbreiding. Indiener stelt dat één van de tracés over diens dorp loopt vanwege financiële doelstellingen.	De onderzoeken worden zorgvuldig uitgevoerd, waarbij veel thema's worden onderzocht, waaronder de kosten. Deze worden vastgelegd in het plan-MER en de Integrale Effectenanalyse (IEA). Op basis van de onderzoeken maakt de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO, de keuze voor een voorkeursalternatief. Zo wordt een brede afweging gemaakt die recht doet aan alle thema's. Daarnaast verwijzen wij u naar het thema 'Alternatieven' voor een toelichting hoe de tracés tot stand zijn gekomen.
202404537	Indiener vraagt of een deel van de verbinding ondergronds aangelegd kan worden.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.
202404537	Indiener vraagt wat de richtlijnen zijn m.b.t. het elektrisch veld rondom een 380 kV verbinding en hoe ver de verbinding van woningen vandaan moet staan.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de elektromagnetische velden en hoe hierbij wordt omgegaan met bestaande woningen.
202404538	Indiener maakt bezwaar tegen bovengrondse aanleg van de verbinding boven diens dorp en stelt dat de verbinding ondergronds aangelegd kan worden. Indiener stelt daarnaast dat de kosten geen argument mogen zijn om te kiezen voor bovengrondse aanleg.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden. Daarnaast verwijzen wij u naar het thema 'Beoordelingskader' waarin staat uitgelegd hoe de kosten worden onderzocht en hoe dit wordt meegenomen in de afweging van de keuze voor een voorkeursalternatief.
202404539	Indiener geeft aan dat dit tracé ten koste gaat van mooie historische dorpen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op historische dorpen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404539	Indiener stelt dat het ten koste gaat van beschermde vogelgebieden.	Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over het effect op vogels en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404539	Indiener vraagt naar de effecten van het elektromagnetische veld rondom de 380 kV verbinding.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten van elektromagnetische velden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404539	Indiener vraagt of de hoogspanningsverbinding niet deels ondergronds kan worden aangelegd.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.
202404540	Indiener geeft aan dat in de notitie onderzoeksalternatieven staat dat de corridor van onderzoekstraject Rood ten westen loopt van Berkhout. Dit is onjuist volgens indiener. Het traject loopt over de woningen aan de Kerkebuurt in Berkhout. Dit treft talloze woningen, een lagere school met kinderdagverblijf, een nieuwbouwwijk, sportvelden, een recreatiepark en een wijkgebouw.	Bedankt voor uw reactie. In de NOA is bedoeld dat het rode onderzoekstraject ten westen loopt van de grootste woonkern in Berkhout. Indiener heeft gelijk dat het rode zoekgebied wel over de Kerkebuurt is gelegen. Zie het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor de verdere beantwoording van deze reactie. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe is omgegaan met lintbebouwing en waarom er tracés over lintbebouwing lopen.
202404540	Indiener geeft aan dat een tracé op deze locatie meerdere problemen oplevert, zoals gezondheidsrisico's voor inwoners en kinderen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404540	Indiener wijst op horizonvervuiling en aantasting van het historisch beeld van de dorpskern.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op karakteristieke dorpsaangezichten en horizonvervuiling en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404540	Indiener wijst op mogelijke planschade voor de betrokken woningen en bedrijven. Indiener stelt daarbij dat woningen geruimd moeten worden om de vereiste afstand tussen de verbinding en woningen te behalen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met waardevermindering van woningen. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' leest u over hoe we omgaan met het voorzorgbeleid magneetvelden en de vereiste afstand tussen de verbinding en woningen.
202404542	Indiener maakt bezwaar tegen een tracé door Mijzen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met ingediende reacties tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.
202404543	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met ingediende reacties tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.

202404543	Indiener stelt dat de netuitbreiding een grote impact heeft op het historische lintdorp en op de natuur.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' voor een uitleg over de effecten op lintdorpen en natuur en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404543	Indiener stelt dat de waardevermindering van de panden in dit gebied zal ontegenzeggelijk zijn. Indiener stelt daarbij dat er gedwongen uitkoop zal zijn en uit zorgen over diens bestaansrecht indien mast gerealiseerd wordt nabij diens kunstgalerie.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op de woningwaarde en inkomensschade en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404543	Indiener uit ernstige zorgen over de realisatie van de netuitbreiding, vanwege de reeds ondervonden negatieve effecten van andere ontwikkelingen, zoals de datacenters.	In het thematisch antwoord 'Baten en lasten', kunt u lezen waarom de verbinding naar Middenmeer noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland en niet alleen voor datacenters en glastuinbouw op Agriport.
202404548	Indiener vraagt hoe de belangenafweging wordt vormgegeven, welke partijen hierbij betrokken zijn en in hoeverre TenneT regievoerder is.	Bedankt voor uw reactie. TenneT is de initiatiefnemer van het project en verantwoordelijk voor de ontwikkeling en beheer van het landelijk hoogspanningsnet. TenneT is daarmee verantwoordelijk voor het opstellen van de rapporten voor de milieueffectrapportage (plan-MER) en de Integrale Effecten Analyse (IEA). Deze rapporten worden opgesteld door een onderzoeksbureau, ingehuurd door TenneT. TenneT levert de (technisch) inhoudelijke expertise. Het ministerie van KGG is het bevoegd gezag voor het project en verantwoordelijk voor de besluitvorming. Dit doet zij in samenspraak met de Minister van VRO. Zij zorgen er samen voor dat de stukken die door TenneT worden opgeleverd volledig zijn en van voldoende kwaliteit voor het nemen van een beslissing door de ministers. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Proces en procedure' waarin staat uitgelegd welke andere partijen betrokken zijn bij de onderzoeken, zoals gemeenten en natuurorganisaties.

202404548	Indiener vraagt in hoeverre het project zal zorgen voor onteigening.	Voor een hoogspanningsverbinding streeft TenneT niet naar de verkrijging van eigendom. Via een zakelijk recht overeenkomst met grondeigenaren legt TenneT de verbinding aan, zonder het eigendom te verkrijgen. Voor de stationslocaties verwerft TenneT wel grond. Wanneer een besluit is genomen over waar de stations komen, wordt voor verkrijgen van eigendom van de benodigde grond in overleg getreden met de grondeigenaren en start een minnelijk traject. Wanneer uit dit minnelijk overleg een aanbod voor de eigendomsverkrijging komt en dit niet door de grondeigenaar wordt geaccepteerd, wordt een onteigeningsprocedure gestart. TenneT staat gedurende het hele traject open voor minnelijk overleg.
202404548	Indiener vraagt welke inspraak bewoners hebben.	Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe en wanneer inwoners betrokken worden en waar zij hun stem kunnen laten horen.
202404550	Indiener verzoekt de verbinding ondergronds aan te leggen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.
202404555	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, vanwege de negatieve effecten op het (uitzicht van het) dorpslint, de natuur en gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op het landschap, dorpslinten en gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404555	Indiener wijst op de waardevermindering van woningen en vraagt hoe dit gecompenseerd wordt.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de waardevermindering van woningen en op welk moment gesproken kan worden over compensatie.
202404555	Indiener stelt dat ondergrondse aanleg een oplossing is die minder negatieve effecten heeft op de levenssfeer en gezondheid van inwoners.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.
202404557	Indiener wijst erop dat de communicatie en bekendmaking van de plannen en inloopavonden omtrent het project niet goed zijn gecommuniceerd naar inwoners.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Communicatie' voor

		een uitleg over hoe is en wordt gecommuniceerd over het project.
202404557	Indiener wijst op het uitgangspunt dat de verbinding bovengronds wordt aangelegd. Indiener stelt dat financiën een rol spelen hierin en uit ernstige zorgen over de negatieve effecten op landschap en gezondheid.	Wij verwijzen u naar het '(Net)techniek' voor een uitleg waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd. Daarnaast verwijzen wij u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Leefomgeving en gezondheid' waar we ingaan op de effecten op o.a. landschap en gezondheid. De onderzoeken worden zorgvuldig uitgevoerd, waarbij veel thema's worden onderzocht, waaronder de kosten. Deze worden vastgelegd in het plan-MER en de Integrale Effectenanalyse (IEA). Op basis van de onderzoeken maakt de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO, de keuze voor een voorkeursalternatief. Zo wordt een brede afweging gemaakt die recht doet aan alle thema's.
202404557	Indiener spreekt zich uit tegen de realisatie van de verbinding door werelderfgoed De Beemster.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Alternatieven' voor een uitleg over hoe de tracés tot stand zijn gekomen en hoe wordt omgegaan met mogelijke effecten op het UNESCO werelderfgoed.
202404557	Indiener wijst op de waardevermindering van woningen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op woningwaarde en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404557	Indiener wijst op de vele ontwikkelingen in en nabij diens dorp, waar inwoners zich tegen hebben verzet en waar zij negatieve effecten van ondervinden. Indiener stelt dat de huidige wet- en regelgeving inwoners onvoldoende beschermt tegen verscheidende ontwikkelingen, zoals het plaatsen van windturbines.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Samenhang met andere projecten' en 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met de samenloop van bestaande en andere initiatieven in een gebied.
202404565	Indiener maakt bezwaar tegen het donkerblauwe tracé, vanwege de nabijheid van diens woning.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met ingediende reacties tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.

202404565	Indiener spreekt ernstige zorgen uit over de negatieve effecten van een hoogspanningsverbinding op de gezondheid, in het bijzonder de gezondheid van kinderen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over elektromagnetische velden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404565	Indiener wijst op de psychosociale effecten van hoogspanningslijnen in woonomgevingen, en wijst op de onzekerheid over gezondheidsrisico's die leiden tot stress en angst.	Wij begrijpen en erkennen dat onzekerheid over bepaalde risico's tot langdurige stress en angst kan leiden. Om mogelijke stress over gezondheid te verzachten of weg te nemen, leggen wij in het thema 'Leefomgeving en gezondheid' uit wat de effecten van elektromagnetische velden zijn en welke afstanden hierbij gehanteerd worden. We volgen het voorzorgbeleid van het RIVM.
202404565	Indiener verzoekt om bij de besluitvorming de gezondheid van inwoners en kinderen voorop te stellen en vraagt om de tracés nabij woningen te heroverwegen.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Beoordelingskader' waarin wordt uitgelegd hoe de afweging voor een voorkeursalternatief gemaakt wordt. Daarnaast staat in het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' meer over hoe de tracés tot stand zijn gekomen en hoe we zo veel als mogelijk woningen en woonkernen vermijden. Helaas is het vanwege de uitgestrekte lintbebouwing in Noord-Holland niet overal mogelijk om woningen te ontzien.
202404566	Indiener uit zorgen over het gele tracé, wat dichtbij diens woning loopt, vanwege diens gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de mogelijke effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404566	Indiener uit zorgen over blikseminslag in het rieten dak.	De verbinding wordt beschermd voor blikseminslag door bliksemdraden die boven in de mast hangen. In geval van een blikseminslag slaat deze in op de bliksemdraden. De hele verbinding wordt zo ontworpen en voert de bliksemstroom af naar aarde. Als een huis binnen de beschermingszone van de bliksemdraden staat, vangt de lijn de bliksem op en voert hem af. Bevindt een huis zich buiten deze zone, dan is het risico op blikseminslag gelijk aan de situatie zonder de verbinding.

202404566	Indiener uit zorgen over de vogelpopulatie in de weilanden.	Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over de effecten op (weide)vogels en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404567	Indiener geeft aan bang te zijn voor diens gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorgen. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de mogelijke effecten op de gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404568	Indiener vraagt of ondergrondse aanleg van de verbinding mogelijk is.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.
202404568	Indiener vraagt of het landschap mooi blijft en of er geen ontsierende en wellicht kwetsbare masten en kabels over wegen en dorpen worden geplaatst.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404569	Indiener maakt bezwaar tegen het project.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over en bezwaar tegen een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' kunt u meer lezen over de zorgvuldigheid van het gehele proces dat doorlopen wordt, en hoe we met bezwaar en zorgen omgaan.
202404570	Indiener maakt bezwaar tegen het project, vanwege de negatieve effecten op gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404571	Indiener maakt bezwaar tegen een tracé in Benningbroek.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

202404572	Indiener maakt bezwaar tegen het project en stelt dat er andere alternatieven zijn die geen gezondheidsklachten geven.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404573	Indiener maakt bezwaar tegen een tracé in diens dorp.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404574	Indiener maakt bezwaar tegen het rode en gele tracé, welke beide nabij diens huis zijn ingetekend. Indiener stelt dat een tracé bij de A7 wenselijker is, omdat het daar minder bevolkt is.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404575	Indiener stelt dat uit internationaal onderzoek aanwijzingen komen dat kinderen en volwassenen meer kans hebben om leukemie te krijgen als ze dichtbij hoogspanningslijnen wonen, en noemt als bron RIVM.nl. Indiener maakt bezwaar op gronde van gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404575	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé door De Beemster, vanwege de werelderfgoedstatus en een verbinding horizonvervuiling veroorzaakt.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe wordt omgegaan met de UNESCO werelderfgoederen binnen het project.
202404575	Indiener maakt bezwaar tegen het project, vanwege de waardedaling van diens woning.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op waardevermindering van woningen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404576	Indiener vraagt waarom de verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.
202404576	Indiener stelt dat de netuitbreiding negatieve effecten heeft op het dorpsaanzicht, fietsroutes en beschermde vogelgebieden.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' voor een uitleg over de effecten op dorpsaanzichten en natuur en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404577	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé door Sijbekarspel/Benningbroek, vanwege de negatieve effecten op de dorpskernen, natuur- en vogelgebieden en gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Landschap en cultuurhistorie', 'Ecologie' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op (lint)dorpen, natuur en gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404577	Indiener verzoekt de verbinding ondergronds aan te leggen of over onbewoonde gebieden.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.
202404578	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé in diens omgeving vanwege de negatieve effecten op gezondheid. Indiener stelt dat elders in het land bovengrondse verbindingen worden weggehaald.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's '(Net)techniek' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden en hoe rekening wordt gehouden met de effecten op gezondheid. We gaan ook in op de constatering dat elders in het land bovengrondse verbindingen worden weggehaald.
202404579	Indiener verzoekt de verbinding ondergronds aan te leggen, vanwege de negatieve effecten van een bovengrondse verbinding op het landschap, gezondheid en waardedaling van woningen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's '(Net)techniek', 'Landschap en cultuurhistorie', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd en gaan we in op de bezwaren die u noemt.
202404580	Indiener heeft vanuit landelijk belang geen bezwaar tegen het project, maar verzoekt de verbinding nabij dorpskernen te plaatsen zodat diens uitzicht behouden blijft.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404581	Indiener maakt bezwaar de plannen van de netuitbreiding die raken aan de omgeving van Zunderdorp.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404581	Indiener vindt de plaats Zunderdorp duidelijker in de afbeeldingen en tekst naar voren moet komen. Op dit moment is de impact op het dorp niet duidelijk.	Er is gekozen om ter oriëntatie alleen grotere dorpen en steden met naam op de figuren te melden. Anders was de kaart niet meer leesbaar. In de NOA (bijlage bij de concept NRD) wordt Zonderdorp benoemd in Tabel 7.2 op p.67. Dit deel van de notitie gaat in op de zoeklocaties voor een station in het zuiden van het zoekgebied. Daarnaast is op de website van TenneT de 'projectviewer' beschikbaar. Hier kunt u inzoomen op uw eigen omgeving en wordt voor ieder dorp zichtbaar waar de tracés en zoeklocaties zijn ingetekend. De projectviewer is te benaderen via: https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/380-kv-noord-holland-noord#22719
202404581	Indiener geeft aan dat Zunderdorp al negatieve effecten ondervindt van de huidige 380 kV & 150 kV hoogspanningsverbindingen. Indiener uit zorgen over de corridors in dit project, die de effecten op geluid, horizonvervuiling en gezondheid verergeren. Indiener vraagt om de rode en blauwe corridors, en zoeklocaties ZO2, ZO3 en ZO4 te schrappen.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404581	Indiener vraagt om in de MER een weging aan te brengen die voorkomt dat een opeenstapeling van bestaande overlast plus deze toevoegingen rond Zunderdorp een reële optie zouden zijn. Deze cumulatieve nadelen moeten zwaarder worden gewogen dan de voordelen van het bundelen met de huidige infrastructuur.	Het plan-MER maakt geen weging tussen de verschillende thema's. De onderzoeken zijn objectief en brengen de effecten van de projectonderdelen in beeld. Deze effecten worden onderzocht ten opzichte van de bestaande situatie (en vastgestelde plannen). Het wegen van 'cumulatieve nadelen' ten opzichte van eventuele voordelen is geen onderdeel van het plan-MER. De afweging wordt gemaakt door de Minister. Wij verwijzen u ook naar het thema

		'Beoordelingskader' voor uitleg over wanneer de afweging wordt gemaakt tussen de verschillende onderzoeksaspecten en belangen.
202404581	Indiener geeft aan dat zoeklocaties ZO2 en ZO4 direct grenzen aan een kinderdagverblijf & BSO. Indiener geeft aan dat het uitgangspunt is om magneetvelden nabij deze functies te voorkomen. Indiener stelt daarom dat zoeklocaties ZO2 en ZO4 moeten vervallen.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Alternatieven' voor een uitleg over het uitgangspunt van het vermijden van gevoelige bestemmingen, zoals kinderdagverblijven.
202404581	Indiener vraagt om het weidevogelgebied in omgeving Zunderdorp te ontzien.	Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over de effecten op (weide)vogels en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404581	Indiener stelt dat het voorkomen van overbelasting wordt gezocht in het uitbreiding van het net. Welke onderzoeksalternatieven worden onderzocht die betrekking hebben op het beperken van de vraag / belasting? Het sluiten van een aantal datacenters in Noord Holland kan wellicht flink schelen.	De Rijksoverheid zet ook in op energiebesparing. Zo is er voor bedrijven een energiebesparingsplicht. Ondanks de inzet op energiebesparing, is de uitbreiding van het elektriciteitsnet noodzakelijk. De Nederlandse overheid heeft als doel om de energiehuishouding van Nederland te vergroenen door minder fossiele brandstoffen te gebruiken en meer duurzame energie. Dat betekent dat er meer groene elektriciteit wordt gebruikt in plaats van gas en olie. Mede vanwege de opwek van duurzame elektriciteit, wordt de druk op het elektriciteitsnet groter. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om ontwikkelingen in de groei van offshore windenergie en batterij-ontwikkelingen. Voor een verdere uitleg over de nut en noodzaak van het project, verwijzen we u naar het thema 'Nut en Noodzaak'.
202404581	Indiener stelt dat er ook gekeken moet worden naar onderzoeksalternatieven waarbij de verbinding niet gezocht wordt aan de zuidkant, maar dat er een verbinding wordt gemaakt via de afsluitdijk richting Friesland & bijbehorende windparken.	De keuze om niet via de Afsluitdijk en Friesland te gaan heeft verschillende redenen. Wat betreft de Afsluitdijk sluit de argumentatie aan bij het thematische antwoord 'Alternatieven', waarin we uitleggen waarom een verbinding door het IJsselmeer/Markermeer niet mogelijk is. Verder is een aansluiting zoeken via Friesland (net)technisch onwenselijk. Het hoogspanningsnet in Nederland is opgebouwd uit ringen. De landelijke ring van 380kV in Nederland met daarop aangesloten subringen die regio's aansluiten op het 380kV

		netwerk (bijvoorbeeld in de Randstad en Noord-Nederland). Het 150kV-netwerk in Noord-Holland sluit aan op de 380kV-subring van de Randstad. Deze structuur verhoogt de leveringszekerheid en efficiëntie van het hele systeem. Het koppelen van het 150kV-netwerk in Noord-Holland Noord aan het 380kV-netwerk in Friesland zou deze opgebouwde structuur ondermijnen.
202404582	Indiener maakt bezwaar tegen hoogspanningsmasten in Sijbekarspel.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle beschreven onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404583	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over diens straat en dorp, vanwege de negatieve effecten op gezondheid, uitzicht en woningwaarde.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid', 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op gezondheid, landschap en woningwaarde. Daarnaast gaan we bij het thema 'Beoordelingskader' in op hoe de afweging tussen verschillende alternatieven wordt gemaakt.
202404584	Indiener maakt bezwaar tegen het bovengronds plaatsen van de 380kV-netuitbreiding vanwege het negatieve effect op het historische aanzicht van de West-Friese dorpen, de fietsroutes en de schade aan flora en fauna.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' voor een uitleg over de effecten op (dorps)aangezichten, recreatie en natuur en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404584	Indiener maakt ook bezwaar vanwege de negatieve effecten op gezondheid.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404585	Indiener stelt dat meerdere onderzoeken aantonen dat wonen in de nabijheid van een zendmast zeer schadelijk kan zijn. Indiener vraagt wie aansprakelijk is voor de effecten op gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten van hoogspanningsmasten op gezondheid

		en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404585	Indiener stelt dat het landelijke uitzicht negatief beïnvloed wordt, wat zal leiden tot waardedaling van woningen. Indiener vraagt wie verantwoordelijk is voor de waardedaling van woningen.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op het landschap en waardedaling van woningen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404586	Indiener maakt bezwaar tegen het plaatsen van hoogspanningsmasten in Benningbroek/Sijbekarspel vanwege mogelijke gezondheidsrisico's.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de mogelijke effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404587	Indiener maakt bezwaar tegen het project vanwege de effecten op gezondheid en overlast binnen en buiten het dorp.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de mogelijke effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404588	Indiener is tegen de aanleg van bovengrondse hoogspanningsmasten in het dorp vanwege de verstoring van de rust, het karakter van het gebied en het gezondheidsrisico voor bewoners.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en gezondheid, en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404589	Indiener maakt bezwaar tegen het project vanwege de corridor door Sijbekarspel en spreekt zorgen uit voor de gevolgen van straling en effecten op weidevogels.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Ecologie' voor een uitleg over de mogelijke effecten op gezondheid en (weide)vogels en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404592	Indiener verzoekt, indien mogelijk, de kabels ondergronds te plaatsen, vooral onder het natuurgebied.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg waarom de verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.
202404593	Indiener vindt de netuitbreiding een grote aantasting van het milieu en de natuur, wat niet duurzaam is, en wijst op de datacenters die grote hoeveelheden energie en water vragen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Baten en lasten' voor een uitleg over de toenemende vraag naar elektriciteit door o.a. datacenters en welke rol dit speelt in de realisatie van de netuitbreiding.

202404595	Indiener is tegen het project, vanwege de aantasting van het milieu en de natuur. Indiener stelt dat de datacenters elektriciteit vragen die anders voor bedrijven en burgers beschikbaar zou zijn. Indiener stelt dat de gemeente Hollands Kroon het toelaat dat de omgeving van de A7 ontsierd wordt door verscheidende ontwikkelingen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Baten en lasten' voor een uitleg over welke rol de datacenters spelen in de toenemende vraag naar elektriciteit.
202404601	Indiener wil geen hoogspanningskabels door diens dorp.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404609	Indiener spreekt ongeloof uit dat er zoeklocaties in natuurgebieden liggen en verzoekt het station in een industriegebied te realiseren.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Alternatieven' en 'Ecologie' voor een uitleg over hoe de zoeklocaties en alternatieven tot stand zijn gekomen en hoe er rekening wordt gehouden met natuur.
202404610	Indiener is tegen hoogspanningsmasten in Sijbekarspel.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404611	Indiener maakt bezwaar tegen het rode tracé, vanwege de aanwezige lintbebouwing, kerk, stolpboerderij en renteniershuizen. Het tracé zou een ernstige aanslag zijn op het dorp.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over hoe binnen het project wordt omgegaan met lintbebouwing.
202404611	Indiener stelt dat er een nieuwbouwwijk is gepland nabij het rode tracé en verzoekt dit mee te nemen in de besluitvorming.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' voor een uitleg over hoe rekening gehouden wordt met andere ontwikkelingen, zoals woningbouw.
202404612	Indiener maakt bezwaar tegen de netuitbreiding.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404613	Indiener maakt bezwaar tegen de netuitbreiding.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen.

202404615	Indiener benoemt dat inwoners van zijn dorp niet tijdig zijn geïnformeerd over de plannen en vraagt zich af wanneer hij geïnformeerd zou worden. Indiener was graag eerder op de hoogte van de planning zodat indiener kon meedenken of tegenspraak had kunnen bieden. Indiener spreekt ook zorgen uit over de zoeklocatie voor het zuidelijke station, wat dicht langs diens dorp ligt.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment zitten wij in de fase waarin de te onderzoeken alternatieven in kaart zijn gebracht. Hierbij onderzoeken wij ook welke impact de verschillende opties op de omgeving hebben. Op basis van de onderzoeken neemt de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO een besluit voor een voorkeursalternatief. Bij de totstandkoming van de corridors en zoeklocaties is afstemming geweest met medeoverheden en natuur- en milieuorganisaties. In de volgende fase, waarbij de verschillende opties worden onderzocht, wordt ook gecommuniceerd naar bewoners. Meer informatie leest u in het thema 'Communicatie'.
202404619	Indiener is tegen een nieuwe hoogspanningsverbinding door Sijbekarspel.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding door Sijbekarspel. In het thema 'Proces en procedure' leest u meer over hoe het proces wordt doorlopen en hoe wij met dergelijke zorgen omgaan.
202404620	Indiener maakt bezwaar tegen de bovengrondse hoogspanningsleiding langs Avenhorn - De Goorn vanwege de ernstige aantasting van het natuurlijke karakter.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u bezwaar maakt tegen een hoogspanningsleiding bovengronds langs Avenhorn - De Goorn vanwege de impact op het natuurlijke karakter van de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u meer over hoe rekening wordt gehouden met het landschap en de omgeving bij de verdere uitwerking van de plannen.
202404621	Indiener is tegen de bovengrondse hoogspanningsverbinding in het gele tracé, omdat deze het unieke landschap, historische dorpen en beschermde vogelgebieden onherstelbaar aantast.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u tegen het voornemen bent om een nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding aan te leggen in het gele tracé vanwege de impact op Sijbekarspel en andere dorpen, het unieke landschap, beschermde vogelgebieden en de beleving van het rustige gebied. In de thema's 'Proces en procedure', 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' vindt u meer informatie over hoe deze aspecten worden

		meegenomen in de besluitvorming en afwegingen.
202404622	Indiener is bezorgd over zijn gezondheid gezien diens leeftijd.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorgen om uw gezondheid gezien uw leeftijd. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor meer informatie over hoe gezondheidsaspecten worden meegenomen in de afwegingen.
202404623	Indiener stelt dat de hoogspanningsstations beter via twee korte oversteken kunnen worden verbonden, omdat dit efficiënter is dan het voorgestelde tracé overlangs.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u aandacht vraagt voor de ligging van de hoogspanningsstations en uw suggestie voor kortere oversteken met voldoende capaciteit. Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' voor de beantwoording van deze reactie.
202404623	Indiener vindt het kaartje onduidelijk door gebrek aan zoommogelijkheden en leesbare plaatsnamen, wat de transparantie belemmert en mogelijk ruimte laat voor latere planwijzigingen.	Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over het detailniveau en leesbaarheid van de kaarten en de leesbaarheid, zoals plaatsnamen en tracés. Vanwege de grootte van het gebied is het detailniveau van de kaarten in de documenten beperkt. Met de projectviewer op de website van TenneT, kunt u inzoomen op specifieke locaties. De viewer is te benaderen via: https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/380-kv-noord-holland-noord#22719.
202404623	Indiener pleit voor kleinschalige energieopwek, om landschapsvervuiling en straling te beperken. Men richt zich volgens indiener te veel op grootschalige oplossingen, terwijl kleinschalige alternatieven, zoals thuiswindmolens, de toekomst zijn. Indiener vraagt wat er met overbodige infrastructuur gebeurt als deze alternatieven worden omarmd.	Wij begrijpen uw bezorgdheid over de lange hoogspanningskabels en de impact op de leefomgeving en het milieu, evenals uw pleidooi voor kleinschalige opwek, zoals windmolens voor elk huis. De energietransitie vereist inderdaad een integrale aanpak en kleinschalige opwek kan daar een belangrijk onderdeel van zijn. Echter, gezien de omvang van de energietransitie, kunnen we geen oplossingen buiten beschouwing laten. De uitbreiding is noodzakelijk om te voldoen aan de toenemende capaciteitsvraag door o.a. opwek van groene energie, laadpalen, warmtepompen, woningbouw, nieuwe bedrijven, verduurzaming van de industrie en datacenters. Voor meer informatie verwijzen wij u naar het thema

		'(net)techniek waar wordt ingegaan op langetermijnvisie en innovatie.
202404623	Indiener erkent dat het plan potentie heeft, maar vindt dat het gecombineerd moet worden met oplossingen voor waterbeheer, zoals wateropslag en -afvoer. Door hoogspanningstracés te combineren met watertracés kan de acceptatie worden vergroot en weerstand worden verminderd.	Wij begrijpen dat u bezorgd bent over de samenhang van dit plan met andere urgente kwesties zoals wateroverlast, watertekort en de opslag van tijdelijk geproduceerde energie. Uw suggestie om tracés voor hoogspanningslijnen te combineren met watertracés om zowel de aanleg te rechtvaardigen als de acceptatie te vergroten, nemen wij mee in de overwegingen. Wat betreft de aanleg van watertracés, is voor ons niet duidelijk wat precies wordt bedoeld, waardoor deze vraag moeilijk te beantwoorden is. De alternatieven voor de 380kV-verbinding worden onderzocht en zijn weergegeven in de concept-NRD. Mocht u uw opmerkingen verder willen toelichten, dan kunt u contact opnemen met TenneT. Binnen het thema 'Communicatie' leest u hoe dit kan.
202404624	Indiener pleit voor duurdere aanleg die verder van bebouwing af ligt. Dit om te voorkomen dat hoogspanningsmasten over woningen komen. De meerkosten kunnen door de burger worden gedragen.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorg over het plaatsen van hoogspanningsmasten over woningen in Sijbekarspel. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor de beantwoording van deze reactie.
202404624	Indiener is van mening dat bovengrondse aanleg ongezond is.	Wij begrijpen uw bezorgdheid over de gezondheidseffecten van bovengrondse aanleg. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor de beantwoording van deze reactie, waarin de gezondheidsaspecten van bovengrondse hoogspanningsverbindingen verder worden toegelicht. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404625	Indiener maakt bezwaar tegen het gele 380V-traject in Noord-Holland Noord, dat te dicht bij Abbekerk komt. Volgens indiener is er voldoende ruimte verder van bewoners.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven

		die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404626	Indiener wijst op de bestaande hoogspanningskabels en de ring A10 in het gebied en stelt dat verdere uitbreiding schadelijk is voor de gezondheid van mens en dier.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor de beantwoording van uw zorgen over de gezondheid van mens en dier, evenals de bestaande infrastructuur in het gebied, zoals de snelweg (ring A10).
202404631	Indiener begrijpt de noodzaak van netuitbreiding, maar betwijfelt waarom bovengrondse tracés worden gekozen terwijl ondergrondse kabels veiliger en logischer lijken. Kosten als enige argument vindt indiener onvoldoende, gezien de stabiele ondergrond en zeldzame storingen in Nederland.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor de beantwoording van uw opmerkingen over de keuze voor bovengrondse tracés en de overwegingen met betrekking tot de kosten en stabiliteit van de ondergrond.
202404631	Indiener maakt bezwaar tegen de netuitbreiding vanwege gezondheidsrisico's door magneetvelden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor de beantwoording van uw zorgen over de mogelijke gezondheidsrisico's van elektromagnetische velden (EMV) en de wetenschappelijke inzichten rondom dit onderwerp.
202404631	Indiener voorziet visuele overlast en landschapsvervuiling door de 380kV-lijnen, die het ongerepte landschap van Berkhout aantasten en het dorpsgevoel verstoren.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor de beantwoording van uw zorgen over de visuele overlast en de impact van de 380kV-lijnen op het ongerepte landschap van Berkhout en het dorpsgevoel.
202404631	Indiener wil waardevermindering van onroerend goed voorkomen. Dit aangezien de nabijheid van hoogspanningslijnen de woningwaarde kan verlagen door gezondheidsrisico's, visuele overlast en geluid. Dit zou onrechtvaardig zijn voor de lokale bevolking.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met planschade als de hoogspanningsinfrastructuur nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404631	Indiener pleit voor ondergrondse kabels als alternatief voor bovengrondse lijnen. Ondanks hogere kosten bieden ze lange termijn voordelen, zoals minder visuele en gezondheid gerelateerde overlast, en worden ze steeds vaker toegepast in dichtbevolkte en gevoelige gebieden.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor de beantwoording van uw suggestie om ondergrondse kabels als alternatief voor bovengrondse lijnen te overwegen.
202404631	Indiener wijst op geluidsoverlast van hoogspanningslijnen, die een zoemend geluid produceren, vooral bij vochtig weer. Dit geluid, veroorzaakt door corona-ontladingen, kan storend zijn voor bewoners in rustige, landelijke gebieden zoals Berkhout en de leefkwaliteit verminderen.	In de eerdere verwijzing naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' heeft u kunnen lezen hoe in het project wordt omgegaan met geluidsoverlast door hoogspanningslijnen.

202404631	Indiener wijst op de complexiteit van onderhoud en storingen bij bovengrondse hoogspanningslijnen, vooral in woongebieden. Storingen of reparaties kunnen grootschalige werkzaamheden vereisen, die het dagelijks leven verstoren. Ondergrondse kabels, die minder onderhoud vereisen, zijn volgens indiener een aantrekkelijker alternatief.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor de beantwoording van uw opmerking over de complexiteit van onderhoud en storingen. Onderhoud aan bovengrondse hoogspanningslijnen is eenvoudiger dan aan ondergrondse infrastructuur en heeft doorgaans minder impact. Storingen aan ondergrondse infrastructuur komen bovendien tien keer vaker voor en de hersteltijd is langer. De oorzaak is moeilijker te lokaliseren en het herstel kost meer tijd. Deze overwegingen zijn juist de reden om voor een bovengrondse verbinding te kiezen.
202404631	Indiener stelt dat bovengrondse hoogspanningslijnen niet alleen visuele en economische overlast veroorzaken, maar ook gezondheids- en veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Daarom pleit indiener voor ondergrondse kabels of andere infrastructuuroplossingen om zowel de natuur als de leefkwaliteit van Berkhout te behouden.	Deze reactie is een samenvatting van voorgaande en wordt daarom voor kennisgeving aangenomen.
202404633	Indiener is tegen het plaatsen van masten in het dorp. Indiener vraagt om een slimmere plaatsing te bewerkstelligen.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404634	Indiener geeft aan tegen hoogspanningsmasten en -stations in West-Friesland die buurtschap de Gouwe (gemeente Opmeer) en Sijbekarspel doorkruisen (gemeente Medemblik) en hierbij de horizon, vogel en wandelgebied verstoren.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met

		lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project. In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Er wordt ook toegelicht hoe de effecten van de op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404635	Indiener pleit om te stoppen met verdere vernieling.	Bedankt voor uw reactie, deze wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404638	Indiener stelt dat het meest westelijke tracé een slecht idee is omdat dit het open, fraaie en afwisselend polderlandschap aantast. Tevens geeft de indiener aan dat dit onderzoeksalternatief het relatief open en onbebouwd buitengebied met zicht op het duingebied zal verpesten.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Er wordt ook toegelicht hoe de effecten van de op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404638	Indiener maakt zich ernstige zorgen om de elektromagnetische stralen die van 380kV draden zal komen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404639	Indiener is tegen het onderzoeksalternatief dat enkele tientallen meters van zijn perceel is ingetekend.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief

		gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404639	Indiener geeft aan dat blootstelling aan elektromagnetische velden leidt tot een verhoogde kans op gezondheidsproblemen. Indiener geeft tevens aan last te hebben van tinnitus en te verwachten dat geluidsoverlast van een nieuwe verbinding niet zal helpen maar juist nog meer hinder zal geven.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. In dit thema vindt u ook uitleg over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404639	Indiener maakt zich zorgen over een negatief effect op het landschap en weiland in achtertuin van het huis van indiener.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over het onderzoek naar de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404639	Indiener geeft verder aan dat de komst van een hoogspanningsverbinding nabij zijn woning tot waardevermindering van diens koopwoning zal leiden.	Meer informatie over hoe we omgaan met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404641	Indiener is tegen hoogspanningsmasten in Sijbekarspel. Sijbekarspel is een dorp met prachtige oude stolpen en een mooie geschiedenis. Indiener pleit voor andere energieoplossingen zoals batterijen of energieopslag in hoog gelegen meren.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u waarde hecht aan de oude stolpen en mooie geschiedenis. Dit wordt in de afweging meegenomen in het plan-MER bij cultuurhistorie. Meer informatie leest u in het thema 'Landschap en cultuurhistorie'. Er is een grote nut en noodzaak voor deze netuitbreiding die niet kan worden vervangen door andere oplossingen. Meer informatie vindt u onder het thema 'Nut en noodzaak'.
202404643	Indiener is tegen het tracé over Berkhout, gezien het dorpslint hierdoor wordt aangetast in het gebruik.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project. Wij verwijzen naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.

202404643	Indiener maakt formeel bezwaar tegen het voorgenomen tracé.	Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen.
202404644	Indiener maakt zich zorgen over de gevolgen voor de gezondheid, het verblijfsgenot, de rust en de ruimte bij aanleg van het voorgestelde tracé over camping het Venhop.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor uitleg hoe we omgaan met de recreatieve en toeristische waarden en de effecten op het open landschap.
202404644	Indiener maakt formeel bezwaar tegen het voorgenomen tracé.	Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming, wanneer u kunt reageren en bezwaar of beroep kunt indienen.
202404646	Indiener is van mening dat het voorgenomen tracé te dicht bij de dorpskern van Abbekerk komt te liggen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe we hier rekening mee houden in de verdere uitwerking.
202404646	Indiener begrijpt niet waarom realisatie woningbouw geen doorgang kan vinden door aantasting van het landschap, maar een nieuw hoogspanningstracé wel zou kunnen.	Bedankt voor uw reactie. Op dit project is de projectprocedure uit afdeling 5.2 van de Omgevingswet van toepassing. Met het projectbesluit maakt de minister van KGG samen met de minister van VRO, het project mogelijk. In sommige gevallen mogen zij (gemotiveerd) afwijken van bepalingen uit beschermingsregimes. In andere gevallen zijn hieraan voorwaarden gesteld. In het zoekgebied zijn meerdere gebieden als beschermd aangemerkt, zoals Natura 2000, UNESCO-werelderfgoed, Bijzonder Provinciaal Landschap en Natuur Netwerk Nederland. Woningbouwplannen van particulieren en lagere overheden kunnen daarom mogelijk niet gerealiseerd, maar de bouw van een hoogspanningsverbinding, gezien het grote maatschappelijke belang, wel. In het thema 'Proces en procedure' kunt u meer lezen over hoe dit besluit tot stand komt.

		In de concept-NRD wordt beschreven hoe de effecten van de onderzoeksalternatieven op verschillende aspecten worden onderzocht. In het thema 'Beoordelingskader' leest u meer over welke thema's onderzocht worden in het plan-MER en de IEA.
202404647	Indiener heeft de documenten en de reactie op diens inspraak doorgenomen. Ten eerste is indiener blij dat geen van de voorkeurstracés de Eilandspolder doorkruist. Het belangrijkste element van de initiële zienswijze is hiermee positief behandeld. De argumenten die indiener in de zienswijze heeft gehanteerd komen in de antwoorden terug. Indiener ziet daarmee de argumenten als gegrond.	Bedankt voor uw reactie. Uw reactie wordt ter kennisgeving aangenomen en wij gaan hieronder in op uw inhoudelijke punten.
202404647	Indiener geeft aan dat lang geleden de toezegging is gedaan dat het bestaande hoogspanningstracé door de Eilandspolder ondergronds gebracht zou worden, indien dit technisch mogelijk is. Deze toezegging en wens leeft binnen het collectieve dorpsgeheugen. Indiener beargumenteert daarbij dat de aanleg van een nieuw tracé gecompenseerd kan worden door het bestaande tracé ondergronds te brengen, omdat zo de natuur, in het bijzonder broedvogels, gecompenseerd wordt. Indiener verzoekt om het voorstel mee te nemen in de verdere afweging.	U geeft aan dat de toezegging over het ondergronds brengen van het tracé door de Eilandspolder lang geleden is gedaan. Helaas kunnen wij niet reageren op een toezegging waarvan wij niet weten wanneer en door wie deze is gedaan. Wij begrijpen de wens om de natuur meer ruimte te bieden. Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.
202404648	Indiener vraagt waar bezwaar ingediend kan worden, vanwege een tracé dat over diens huis is ingetekend.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen.
202404649	Indiener spreekt zorgen uit over de negatieve effecten van de de verbinding op gezondheid, omdat indiener gevoelig is voor straling. Indiener geeft aan zelf een onderzoek te laten uitvoeren naar de straling en zal het projectteam hierover informeren. Indiener maakt bezwaar tegen zoeklocatie NO3 en het tracé nabij diens huis.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Tevens verwijzen wij u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen.

202404651	Indiener wil diens zorgen uiten over potentiële hoogspanningstrajecten nabij diens bedrijf en het hoogspanningsstation NO3. Indiener maakt zich zorgen over de negatieve effecten op gezondheid. Indiener geeft aan dat indiener zelf een onderzoek laat doen naar de straling en zal het projectteam hierover informeren hierover.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Tevens verwijzen wij u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen.
202404653	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over Berkhout, vanwege de aanwezigheid van de basisschool en de negatieve effecten op gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen.
202404655	Indiener maakt zich zorgen over het gele tracé dat over het weiland van Spierdijk loopt, vanwege de negatieve effecten op de leefomgeving van de koeien.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden en de effecten van de netuitbreiding op dieren en gewassen. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404655	Indiener heeft op dit moment uitzicht op de 150kV masten en wenst geen 380kV tracé in diens uitzicht.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404656	Indiener tekent bezwaar aan tegen eventuele uitbreiding van het hoogspanningsnet met bovengrondse leidingen aan te leggen over de woonkernen binnen de gemeente Berkhout gelegen aan het Westeinde, Kerkebuurt, Oosteinde, Slagterslaan.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

202404657	Indiener maakt bezwaar tegen het rode en paarse tracé dichtbij en over diens huis, vanwege de impact op diens gezondheid en leefomgeving. Indiener wijst erop dat er al een 150kV tracé dichtbij diens huis loopt. Indiener stelt dat een tracé nabij bebouwing niet gekozen kan worden. Indiener verzoekt diens bezwaar mee te nemen in de besluitvorming.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de mogelijke effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404657	Indiener wijst op de waardevermindering van diens woning en geeft aan planschade te zullen indienen mocht de verbinding dichtbij diens huis komen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404657	Indiener verwijst naar stukken van de rijksoverheid: elders worden hoogspanningslijnen ondergronds gebracht en het Rijk adviseert om geen nieuwe woningen onder hoogspanningslijnen te bouwen. Het Rijk heeft enkele hoogspanningslijnen aangewezen die verkabeld of verplaatst moeten worden. Het gaat om bestaande hoogspanningslijnen van 50, 110 en 150 kilovolt (kV) die door de bebouwde kom lopen (dichtbij woningen). Voor verbindingen van 220 kV en 380 kV is verkabeling om technische redenen zeer beperkt mogelijk.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking. In de verwijzing naar het thema ‘Leefomgeving en gezondheid’ heeft u kunnen lezen over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn.
202404659	Indiener maakt bezwaar tegen het project, vanwege de waardevermindering van diens woning en de effecten op gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Waardevermindering en schade' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten woningwaarde en gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404659	Indiener vraagt waarom elders hoogspanningsverbindingen worden verwijderd en in Noord-Holland Noord nieuwe worden geplaatst.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn.

202404660	Indiener vraagt waarom de verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.
202404660	Indiener vraagt waarom de verbinding niet langs het tracé van de A7 aangelegd kan worden.	Er is ook een onderzoeksalternatief dat grotendeels is gebundeld met de A7, dit is het rode tracé. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor uitleg hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen.
202404661	Indiener maakt bezwaar tegen de uitbreiding van het elektriciteitsnet. Indiener stelt dat een andere manier van elektriciteitsgebruik -en opslag wenselijker is dan een uitbreiding van het net. Ook verwijst indiener naar het elektriciteitsverbruik van de datacenters, omdat deze veel elektriciteit vragen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Nut en noodzaak' en 'Baten en lasten' voor een uitleg over waarom het elektriciteitsnet uitgebreid wordt en welke rol de datacenters hierin spelen.
202404662	Indiener maakt bezwaar tegen hoogspanningskabel nabij diens achtertuin.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404663	Indiener maakt bezwaar tegen het blauwe en rode tracé rondom Berkhout, vanwege de overlast en gezondheidsrisico's.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken. Daarnaast verwijzen wij u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404664	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé door de Mijzen, vanwege de negatieve effecten op het ongerepte landschap. Indiener vraagt of bestaande tracé niet gebruikt of aangepast kunnen worden. Indiener stuurt ter illustratie een afbeelding van het landschap mee.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom het niet mogelijk is het huidige 150kV net te opwaarderen naar 380kV. Daarnaast leest u in het thema 'Landschap en cultuurhistorie' over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404665	Indiener maakt bezwaar tegen bovengrondse aanleg van de verbinding, vanwege de effecten op gezondheid, landschap, aangezicht van lintbebouwing en waardevermindering van woningen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid', 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de door u genoemde punten.

202404666	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé nabij Sijbekarspel, Abbekerk en Lambertschaag, vanwege de aanwezige lintdorpen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de ingetekende alternatieven over lintbebouwing en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404667	Indiener wijst er op dat nieuwbouw niet mogelijk is buiten de kern van diens dorp vanwege het bijzonder provinciaal landschap. Indiener stelt dat het frappant zou zijn als een hoogspanningsverbinding hier wel gerealiseerd mag worden, en wijst op de effecten op het landschap en waardedaling van woningen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op landschap en waardedaling van woningen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Daarnaast verwijzen wij u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' waar wordt ingegaan op o.a. woningbouwprojecten en de relatie tot de netuitbreiding.
202404668	Indiener maakt bezwaar tegen de gele route, vanwege de doorsnijding van de Mijzenpolder, en de negatieve effecten op het landschap en het leven in de Mijzenpolder.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure', 'Ecologie' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over het proces naar een voorkeursbeslissing en de effecten op het landschap en de natuur.
202404669	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé en stelt dat dit gebied meer potentie heeft voor woningbouw of de agrarische sector. Indiener wijst ook op de verliezen van de aantrekkingskracht van het gebied voor jonge mensen.	Bedankt voor uw reactie. Geplande woningbouwontwikkelingen en onderzoek naar de effecten op bestaande gebruiksfuncties zoals landbouw, nemen wij mee in het plan-MER. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen tegen één of meerdere alternatieven.
202404670	Indiener maakt bezwaar tegen een verbinding door Natura 2000 gebieden en verzoekt om de verbinding ondergronds aan te leggen. Indiener wijst erop dat de natuur en leefomgeving al belast wordt.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden. Verder gaan wij in de thema's 'Ecologie' en 'Landschap en cultuurhistorie' in op de effecten op natuur en landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404670	Indiener stelt voor eerst de ondergrondse bekabeling te vervangen naar groter vermogen naar de eindgebruikers en stelt: neem de verantwoordelijkheid om de mensen de gelegenheid te geven hun huizen te verduurzamen met zonnepanelen.	Bedankt voor uw reactie. TenneT is de netbeheerder voor het landelijke hoogspanningsnetwerk van 110kV en hoger. Liander is in de regio de regionaal netbeheerder en verantwoordelijk voor de aansluitingen op het midden- en laagspanningsnetwerk. Dit zijn de aansluitingen van de meeste bedrijven en de huisaansluitingen. De kabels waar indiener naar verwijst zijn van Liander. Net als TenneT is ook Liander in de regio bezig met het verzwaren van haar netwerk, maar is daarvoor afhankelijk van de capaciteit op het hoogspanningsnet van TenneT. Voor uitbreiding op het regionale netwerk van Liander is daarom uitbreiding van het 380kV netwerk noodzakelijk. In het thema 'Nut en noodzaak' leest u meer informatie. Onder het thema 'Nettechniek', staat uitgelegd waarom deze verbinding bovengronds moet.
202404671	Indiener vindt het zeer onwenselijk als de verbinding nabij Abbekerk wordt geplaatst, vanwege de effecten op het beschermde landschap en gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Wij verwijzen u daarnaast naar de thema's 'Landschap en Cultuurhistorie' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op het landschap en gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404672	Indiener is tegen bovengrondse aanleg.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.
202404679	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.

202404679	Indiener wijst op de negatieve effecten van een nieuwe verbinding op de natuur, in het bijzonder weidevogels. Indiener verzoekt de verbinding via een ander tracé aan te leggen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over de effecten op natuur en (weide)vogels en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404680	Indiener verzoekt de verbinding niet via de Mijzer aan te leggen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404681	Indiener maakt bezwaar tegen bovengrondse aanleg van de verbinding, vanwege de negatieve effecten op het landschap.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. In het thema '(Net)techniek' wordt uitgelegd waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404681	Indiener maakt zich zorgen over de straling en vraagt of de verbinding niet in de grotendeels onbewoonde Wieringermeer kan komen.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen.
202404682	Indiener maakt bezwaar tegen het project, vanwege de negatieve effecten op gezondheid en waardevermindering van diens bedrijf en huis.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en eventuele waardedaling van woningen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404684	Indiener maakt bezwaar tegen de netuitbreiding, vanwege de negatieve effecten op gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404684	Indiener wijst op de waardevermindering van diens woning en geeft aan planschade in te dienen wanneer de verbinding nabij diens woning wordt gerealiseerd.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de waardevermindering van woningen en op welk moment gesproken kan worden over compensatie.
202404685	Indiener wil laten weten sterk tegen de komst van hoogspanningsmasten te zijn. Volgens indiener moet dit verboden worden. En gaat het een zwaar negatief effect hebben op diens gezondheid en ook voor de mensen om indiener heen.	Bedankt voor het delen van uw standpunt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we

		hier in het project mee omgaan. Wij verwijzen u naar dit thema voor beantwoording van deze reactie.
202404685	Indiener stelt dat zijn huis in waarde zal verminderen door de komst van hoogspanningsmasten. Indiener kan niet meer in diens achtertuin zitten zonder te kunnen genieten. Indiener geeft aan dat die en diens buurt bereid zijn om een planschade in te dienen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de vergoeding van mogelijke schade die ontstaat door de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbinding.
202404686	Indiener (bedrijf met als doel het huisvesten van arbeidsmigranten) is sterk tegen de komst van de hoogspanningsmasten en kabels. Indiener stelt dat de arbeidsmigranten die op locatie worden gehuisvest de gezondheidsgevolgen gaan merken van de komst van de hoogspanningsmasten en kabels.	Bedankt voor het toelichten van uw standpunt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404686	Indiener stelt dat door de komst van de hoogspanningsmasten en kabels diens huisvestingsgebouwen en omliggende gronden minder waard worden, en minder aantrekkelijk voor de komst van arbeidsmigranten. Indiener vraagt wie dit gaat vergoeden en stelt dat diens bedrijf en buurt in staat zijn om planschade in te dienen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404687	Indiener stelt dat de komst van de hoogspanningskabels en masten een negatief effect zal hebben op de werkwijze van indieners bedrijf. Volgens indiener kunnen de bestaande werkzaamheden niet meer worden uitgevoerd op de huidige manier. En dit kan negatief uitpakken voor het productieproces van de tulpen en bollen.	Bedankt voor het uiten van uw zorgen. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404687	Volgens indiener gaat dit impact hebben op indiener en diens werknemers en hun gezondheid.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404687	Indiener geeft aan dat het bedrijf (panden en omliggende percelen) minder waard wordt. Indiener is bereid om planschade in te dienen.	In de eerdere verwijzing naar het thema ‘Waardevermindering en schade’ heeft u een toelichting kunnen lezen.
202404688	Indiener is tegen de komst van de hoogspanningsmasten en kabels. Omdat dit volgens indiener een negatief effect heeft op het uitoefenen van werkzaamheden op de desbetreffende locatie. Volgens indiener sluiten diens werknemers zich hierbij aan.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

202404688	Indiener stelt dat de gezondheid aan bod komt bij de komst.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404688	Indiener is in staat om een plan schade in te dienen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404689	Indiener stelt dat diens huisvestingsgebouwen door de komst van de netuitbreiding minder waard zullen worden. Indiener vraag hoe die diens kosten er nog uit kan werken. Indiener is in staat en zal een planschade in dienen.	Bedankt voor het delen van uw reactie. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade indien de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404690	Indiener is tegen uitbreiding omdat het bovengronds plaatsvindt en dwars door diens voor- en achtertuin gaat. Indiener heeft voorkeur voor een plek elders of ondergronds.	Bedankt voor het delen van uw standpunt. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd. Daarnaast begrijpen wij dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' kunt u meer lezen over de zorgvuldigheid van het proces en hoe we met uw zorgen omgaan.
202404691	Indiener uit zorgen over de mogelijke uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in het natuurgebied De Mijzen. Indiener stelt dat De Muizen een cruciaal leefgebied is voor weidevogels wiens habitat ernstig verstoort zal worden door uitbreiding van het elektriciteitsnet. Volgens indiener zijn weidevogels bijzonder gevoelig voor veranderingen in hun omgeving en de aanleg van infrastructuur kan leiden tot: verlies van nestgebieden, verstoring tijdens het broedseizoen, en verhoogd risico op predatie door veranderingen in het landschap.	Bedankt voor het delen van uw zorgen. Wij verwijzen u naar het thema antwoord 'Ecologie' waar u meer leest over hoe rekening is gehouden met (weide)vogels bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven.
202404691	Indiener geeft aan dat het gebied De Mijzen een unieke flora en fauna heeft die bijdraagt aan de biodiversiteit van Noord-Holland. En volgens indiener kan uitbreiding van het netwerk leiden tot: fragmentatie van leefgebieden, verstoring van de lokale ecologie, en mogelijk verlies van zeldzame plantensoorten.	In thema antwoord 'Ecologie' leest u eveneens hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.

202404691	Indiener stelt dat De Mijzen een hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde heeft. Volgens indiener zou elektriciteitsinfrastructuur het open karakter van het gebied aantasten en afbreuk doen aan de visuele kwaliteit van het landschap.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404691	Indiener stelt dat het gebied een belangrijke recreatieve functie heeft voor wandelaars, fietsers en natuurliefhebbers. De aanwezigheid van elektriciteitsinfrastructuur zou de belevingswaarde van het gebied significant verminderen.	In het 'Landschap en cultuurhistorie' leest u eveneens hoe de recreatieve en toeristische waarden worden meegenomen binnen het project.
202404691	Indiener onderkent het belang van een robuust elektriciteitsnetwerk. Maar indiener pleit voor een aanpak die duurzame energie en natuurbehoud combineert.	In de voorgaande verwijzing naar het thema ‘Ecologie’ heeft u kunnen lezen hoe natuur haar plek krijgt in het project.
202404691	Indiener verzoekt dringend om alternatieve locaties te onderzoeken die minder impact hebben op kwetsbare natuurgebieden. En indiener verzoekt om de optie die door De Mijzen loopt te laten vervallen.	Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' kunt u meer lezen over de zorgvuldigheid van het proces en hoe we met uw zorgen omgaan.
202404692	Indiener is tegen uitbreiding van het net, omdat dit bovengronds gebeurd en zorgt voor lelijke masten in de weidse landerijen. Indiener verzoekt ondergronds uit te breiden of langs de kust.	Bedankt voor het delen van uw standpunt. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. In het thema '(Net)techniek' wordt uitgelegd waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404693	Indiener is tegen de bouw van hoogspanningsmasten langs Abbekerk. Indiener stelt dat dit zorgt voor gezondheidsproblemen en horizonvervuiling.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes bepaald voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij rekening mee houden, verwijzen wij u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven'.

202404693	Indiener acht onder de grond aanleggen een optie.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404694	Indiener geeft aan dat de hoeveelheid straling niet bevorderlijk is voor de gezondheid. Indiener stelt dat hier geen betrouwbaar wetenschappelijk onderzoek naar is gedaan. Volgens indiener geven buitenlandse onderzoeken negatieve resultaten voor het verder uitbreiden van het elektriciteitsnet. Indiener vindt het vreemd en onverstandig dat men over de dorpen verder het netwerk wil uitbouwen. Indiener noemt hierbij de gezondheid van inwoners en het mooie platteland landschap dat volgens indiener al steeds meer verdwijnt.	Bedankt voor het delen van uw standpunt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Ook verwijzen wij u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes bepaald voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij rekening mee houden.
202404695	Indiener verzoekt het project niet ten uitvoer te brengen, i.v.m. elektrostress. Indiener heeft een woning in Ursem en is hierop tegen.	Bedankt voor het delen van uw zorgen. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404696	Indiener maakt bezwaar tegen bovengrondse aanleg van de hoogspanningsverbinding. Indiener noemt de angst voor gezondheidsrisico's op lange termijn voor mens en dier door magnetische straling en fijnstof.	Bedankt voor het delen van uw bezwaren. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404696	Indiener noemt de daling van de waarde van huizen en grond.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404696	Indiener noemt de kans op ongelukken zoals omwaaien, kabelbreuk en aanvaring.	Infrastructuur kan falen als gevolg van natuurrampen. Het risico is nooit volledig uit te sluiten. De kans dat het daadwerkelijk gebeurt is echter heel klein. De verbinding wordt conform de geldende en van toepassing zijnde normen gebouwd en daarmee wordt het risico van optreden acceptabel geacht.
202404696	Indiener benoemt geluidoverlast (corona-effect).	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404696	Indiener noemt uitzichtshinder en aantasting van het landschap.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404696	Indiener benoemt extra faunasterfte.	In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook kunt u daar meer lezen over hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404696	Indiener benoemt groot ruimtebeslag.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404696	Indiener noemt de negatieve invloed op recreatieve functie van het gebied.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de recreatieve en toeristische waarden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404696	Indiener benoemt de gedwongen verhuizing van medeburgers.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404696	Indiener pleit voor ondergrondse aanleg van deze verbinding door middel van gelijkstroom. Indiener stelt dat een ondergrondse gelijkstroomverbinding onzichtbaar, geluidloos, en veilig is, het kent geen gezondheidsrisico's voor mens en dier (geen magnetisch straling en fijnstof), neemt aanzienlijk minder ruimte in beslag en heeft geen nadelige economische effecten op de waarde van grond en huizen en op recreatie. Indiener vindt het daarom onacceptabel dat dit alternatief niet in het rapport is onderzocht. Volgens indiener zijn de aangegeven redenen daarvoor niet steekhoudend. Omdat er alleen een onderzoek gedaan is naar de aanleg van een gelijkstroomverbinding op Noord-Hollands grondgebied en niet van de gehele verbinding. Indiener verzoekt met klem alsnog het alternatief van een ondergrondse gelijkstroomverbinding van de gehele verbinding te onderzoeken en in het rapport op te nemen.	Een HVDC-verbinding (gelijkstroomverbinding) is niet onderzocht. In gelijkstroom gaan de elektronen constant in éénzelfde richting, van de min- naar de pluspool. Het verschilt daarin van wisselstroom. De elektronen wisselen steeds van richting, ze bewegen van min- naar pluspool en vice versa. Met wisselstroom verspreidt de spanning zich bij een storing of uitval automatisch over een beschikbaar deel van het netwerk en neemt een andere verbinding het elektriciteitstransport over. Gelijkstroom heeft deze mogelijkheid niet. Om deze reden is gehele Europese elektriciteitssysteem gebaseerd op wisselstroom. Het is vervolgens inefficiënt om gelijkstroom om te zetten in wisselstroom. Voor het omzetten zijn veel extra componenten (zoals bijv.

		convertorstations en extra kabelverbindingen) nodig die door transportverlies de beschikbaarheid van stroom verlagen. Er zijn wel gelijkstroomverbindingen op hoge spanningsniveaus in Europa. Ze worden gebruikt bij elektriciteitstransport over grote afstanden zonder aftakkingen. Dit is bijvoorbeeld bij het vervoeren van stroom van windparken op zee naar land.
202404698	Indiener is enorm geschrokken van de plannen en uit ernstige zorgen over de negatieve effecten op gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden en de mogelijke effecten op gezondheid. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404698	Indiener geeft aan enorm geschrokken te zijn van het project en kan zich niet vinden in de voorgestelde tracés, die op meerdere plekken over woningen lopen. Indiener maakt zich daarbij met name zorgen om de effecten op gezondheid en waardedaling van woningen.	Wij begrijpen dat de uitbreiding van het elektriciteitsnet veel impact heeft. Wij verwijzen u naar de thema's 'Uitgangspunten onderzoeken' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met bestaande bebouwing bij de tracering. Daarnaast verwijzen wij u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de mogelijke effecten op gezondheid en hoe wordt omgegaan met de waardevermindering van woningen.
202404698	Indiener vraagt zich af hoe andere functies uitgevoerd kunnen worden wanneer er een hoogspanningsverbinding wordt gerealiseerd, bijvoorbeeld de vlieg- en landroutes van helikopters op en rond de A7.	In de fase van uitwerking van een voorkeursalternatief, wordt daar waar deze parallel loopt aan een snelweg gebouwd volgens het beleid van Rijkswaterstaat. Dit betekent ook voldoende veilige afstand en ruimte voor de calamiteitendiensten.

202404700	Indiener woont op een uniek stukje West-Friesland nabij Obdam en Berkermeer met historisch karakter. Volgens indiener wordt het gebied gebruikt voor recreatie en is er een weidevogelgebied.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de recreatieve en toeristische waarden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening wordt gehouden met (weide)vogels.
202404700	Indiener is erop tegen dat de hoogspanningsleiding langs/ over diens huis komen vanwege magnetische velden en de gezondheidsrisico's.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404700	Indiener stelt dat de bouw het weidevogelgebied verstoort.	In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening wordt gehouden met (weide)vogels in het project.
202404700	Indiener stelt dat het landschap verminkt wordt en er een desolaat gebied zonder charme overblijft.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404700	Indiener hoopt dat er alternatieve oplossingen gevonden kunnen worden.	Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' kunt u meer lezen over de zorgvuldigheid van het gehele proces dat doorlopen wordt en hoe we met uw zorgen omgaan.
202404701	Indiener vraagt stortplaats Nauerna als aanvullend zoekgebied aan te wijzen. Het is aangewezen voor een gebied van 60 hectare aan park. Naar mening van indiener kan een groot deel een andere bestemming krijgen, zo is er meervoudig ruimtegebruik.	Bedankt voor uw reactie en suggestie. De vuilstortplaats van Nauerna is in het proces om te komen tot onderzoeksalternatieven onderzocht en afgevallen. Het beleid van TenneT is om geen hoogspanningsstation te bouwen op gronden met ernstige bodemverontreiniging, vanwege de sanering die dan nodig is. Dit leidt tot een complexe realisatie, een erg lange doorlooptijd en veel extra kosten. In sommige gevallen wijkt TenneT van dit beleid af, als aangetoond wordt dat er geen alternatieve locaties zijn. In dit project zijn er voldoende alternatieve locaties in beeld, waardoor de stortplaats Nauerna niet is opgenomen als onderzoeksalternatief.

202404702	Indiener vindt het landschapsvervuiling en is er daarom tegen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404703	Indiener heeft voorkeur voor het lichtblauwe tracé vanwege natuurverstoring.	Bedankt voor het uitspreken van uw voorkeur. In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces en hoe we met uw zorgen omgaan.
202404704	Indiener vindt het lichtblauwe of rode tracé de beste keuze vanwege de verstoring van zo min mogelijk natuurgebieden.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces en hoe we met uw zorgen omgaan. Daarnaast kunt u in thema antwoord 'Ecologie' meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404705	Indiener wil geen hoogspanningskabels bij Abbekerk. Omdat buiten de dorpskernen niet gebouwd mag worden vanwege BPL gebied, en met hoogspanningstracés wordt dat nog moeilijker. Indiener wil geen tracé door West-Friesland omdat de natuur verstoord wordt en het landschap aangetast.	Bedankt voor het delen van uw zorgen. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.

202404705	Indiener stelt voor het tracé op de bodem van het IJsselmeer te laten lopen richting Diemen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over waarom een verbinding door het IJsselmeer en Markermeer niet onderzocht wordt.
202404706	Indiener stelt dat de voorgenomen route over de Westerstraat niet geschikt is vanwege de lintbebouwing en de vele rijksmonumenten.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor de beantwoording van uw opmerking. In dit thema wordt ingegaan op de impact op lintbebouwing en rijksmonumenten.
202404706	Indiener vindt het onbegrijpelijk dat op veel plaatsen wordt gekozen voor verkabeling vanwege gezondheidsrisico's, terwijl hier een bovengrondse oplossing wordt voorgesteld.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor de beantwoording van uw opmerking. In dit thema wordt ingegaan op de afwegingen die zijn gemaakt met betrekking tot de keuze voor bovengrondse of ondergrondse oplossingen en de gezondheidsrisico's. Hier wordt ook uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn.
202404706	Indiener vindt inspraak en burgerparticipatie belangrijk en gaat ervan uit dat deze niet terzijde worden geschoven. Dit zou een schending van algemene beginselen van behoorlijk bestuur zijn. Indiener hoopt dat dit serieus wordt genomen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor de beantwoording van uw opmerking. In dit thema wordt uitgelegd hoe inspraak en burgerparticipatie zijn geïntegreerd in het proces en hoe deze serieus worden genomen.
202404707	Indiener verzet zich tegen de verbinding over Oosteinde in Berkhout, omdat deze route volgens hem niet logisch is in het plan. De route richting Alkmaar, aan de linkerkant van de kaart, lijkt veel logischer.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor de beantwoording van uw opmerking. Hierin wordt het keuzeproces voor de tracés toegelicht, inclusief de afwegingen die worden gemaakt bij het bepalen van het voorkeurstracé.
202404708	Indiener betwijfelt of het gele traject als alternatief onderzocht wordt, aangezien het door de polder Mijzen loopt, een gebied waar veel weidevogels nestelen. Het uitzicht mag niet verpest worden door bovengrondse kabels.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' voor de beantwoording van uw opmerking. In deze thema's wordt ingegaan op de afwegingen met betrekking tot het behoud van het landschap en de ecologische impact, inclusief de bescherming van natuurgebieden zoals de polder Mijzen.

202404709	Indiener maakt zich zorgen over de gezondheidseffecten van de hoogspanningslijnen, vooral vanwege zijn jonge kinderen en de nabijheid van het park. Hij verwijst naar RIVM-informatie en persoonlijke ervaring met een nichtje dat leukemie heeft.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor de beantwoording van uw zorgen om de mogelijke gezondheidseffecten van de hoogspanningsverbinding. In dit thema wordt ingegaan op het voorzorgbeleid elektromagnetische velden en de resultaten van wetenschappelijke onderzoeken, zoals die van het RIVM.
202404709	Indiener maakt zich ook zorgen over de mogelijke invloed van een hoogspanningslijn op de waarde van zijn woning.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor de beantwoording van uw zorgen over de mogelijke invloed van de hoogspanningslijn op de waarde van uw woning.
202404710	Indiener maakt zich zorgen over de plaatsing van hoogspanningskabels over zijn lintdorp Oudendijk, waar de kabels over bestaande bebouwing zouden moeten lopen. Dit brengt gezondheidsrisico's (magneetvelden) met zich mee, terwijl het RIVM een afstand van 2x 80 meter adviseert. Indiener vraag is hoe dit wordt gerealiseerd.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor de beantwoording van uw zorgen over de hoogspanningsverbinding en de mogelijke gezondheidsrisico's door magneetvelden. In deze thema's wordt ingegaan op de voorzorgsmaatregelen en onderzoeksalternatieven die in het project worden overwogen, evenals het advies van het RIVM met betrekking tot de veilige afstand.
202404711	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, omdat het te dicht langs Zuid-Spierdijk, Spierland en Noord-Spierdijk loopt, terwijl andere tracés meer langs minder bevolkte gebieden gaan.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor de beantwoording van uw bezwaren tegen het gele tracé en de overwegingen die zijn gemaakt bij de keuze van het tracé. Hierin wordt uitgelegd waarom bepaalde tracés door meer bevolkte gebieden lopen en hoe alternatieven zijn onderzocht.
202404712	Indiener is tegen dit project, omdat elders hoogspanningsmasten vanwege gezondheidsrisico's worden verwijderd en dit project nieuwe masten gaat plaatsen.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn.

202404712	Indiener vreest dat het plan om elektrische auto's wegenbelasting te laten betalen zal leiden tot minder gebruik van elektrische voertuigen, waardoor het plan niet effectief is en geldverspilling zou zijn.	Wij verwijzen u naar het thema 'Nut en noodzaak' voor de beantwoording van uw zorgen over het plan om elektrische voertuigen belasting te laten betalen. Hier wordt toegelicht dat de groeiende behoefte aan elektriciteit niet alleen afhankelijk is van het aantal elektrische auto's, maar ook van de elektrificatie van de industrie, woonwijken en het transport van opgewekte elektriciteit uit zonne- en windenergie.
202404713	Indiener begrijpt dat er actie nodig is, maar niet als het ten koste gaat van zijn woning.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404714	Indiener maakt bezwaar tegen de geplande hoogspanningsleidingen die direct over zijn wijk en huis lopen, omdat zowel de Gezondheidsraad als het RIVM waarschuwen voor gezondheidsrisico's.	Bedankt voor uw reactie. Zie het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor de beantwoording van deze reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404714	Indiener maakt bezwaar tegen de masten, die niet alleen gezondheidsrisico's met zich meebrengen, maar ook het fraaie landschap verstoren, wat zowel voor bewoners als toeristen en recreanten een flinke doorn in het oog is.	Bedankt voor uw reactie. Zie het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor de beantwoording van deze reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404714	Indiener stelt dat de waarde van woningen aanzienlijk zal afnemen, omdat niemand vrijwillig naast zulke gigantische masten wil wonen of het gezondheidsrisico wil nemen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade indien de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404715	Indiener geeft aan het onbegrijpelijk te vinden dat er een nieuwe verbinding gerealiseerd wordt, terwijl elders in het land verbindingen weggehaald worden. Indiener wijst op de datacenters bij Agriport als oorzaak van de netuitbreiding.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Nut en noodzaak' voor een uitleg over de toenemende vraag naar elektriciteit en welke rol de datacenters hierin spelen.

202404715	Indiener wijst op de landschapsvervuiling en negatieve effecten op gezondheid door de netuitbreiding.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op het landschap en de gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404715	Indiener stelt voor dat de verbinding ondergronds aangelegd moet worden.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds kan worden aangelegd.
202404716	Indiener geeft aan dat een tracé over het eigendom van diens cliënt loopt. Deze grond wordt agrarisch gebruikt. Indiener stelt dat een strook aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding gevrijwaard dient te worden i.v.m. onderhoud. De afname aan beschikbaar areaal voor beweiding heeft direct gevolgen op de omvang van de veestapel en daarmee een negatief effect op de bedrijfsvoering.	Bedankt voor uw reactie. De verbinding wordt via een Zakelijk Recht Overeenkomst tussen TenneT en de grondeigenaar privaatrechtelijk vastgelegd. Hierin worden ook afspraken over het gebruik voor onderhoud gemaakt. Er is geen sprake van een strook onder en/of rondom de verbinding die gevrijwaard moet worden. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade indien de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404716	Indiener stelt dat een hoogspanningsverbinding de openheid aantast, een kernkwaliteit van het landelijk gebied, zoals door de provincie benoemd.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404716	Indiener vraagt waarom ondergrondse aanleg niet onderzocht wordt en verwijst naar de uitleg in de NRD over wanneer ondergrondse aanleg wel overwogen wordt. Indiener stelt dat dit uitgangspunt niet gevolgd wordt, vanwege de tracés die zijn ingetekend door Natura 2000 gebieden en UNESCO werelderfgoed.	Wij verwijzen u naar het thema '(net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over hoe de tracés tot stand zijn gekomen en hoe hierbij rekening is gehouden met o.a. Natura 2000 gebieden en UNESCO werelderfgoed.
202404716	Indiener verzoekt zoekgebied NM2 en tracé over dit perceel te laten vervallen, vanwege de schade die dit reeds veroorzaakt voor het bedrijf wat zich bevindt op dit perceel. Indiener stelt dat bijvoorbeeld investeringen niet gedaan worden, door de onzekerheid die het zoekgebied en het tracé brengen voor de toekomst van het bedrijf.	Wij begrijpen uw zorgen, maar in deze fase van het project is het nog te vroeg om van eventuele planschade uit te gaan. In deze verkenningsfase onderzoeken wij alle alternatieven voor de stations en de verbinding. We brengen de impact van deze locaties op mens, milieu en natuur in kaart en kijken naar de technische uitdagingen,

		toekomstvastheid en kosten. Uiteindelijk wordt één locatie voor het noordelijke station gekozen en er is dus een kans dat de locatie die u aangeeft niet de locatie is die uiteindelijk gebouwd wordt. Wanneer een keuze is gemaakt voor de locaties van het tracé en de hoogspanningsstations, gaat TenneT met alle belanghebbenden in gesprek over de uitvoering en wordt ook gekeken naar eventuele schade.
202404716	Indiener stelt dat er niet goed gecommuniceerd wordt over het project, in het bijzonder richting de perceeleigenaren waar zoeklocaties zijn ingetekend. Indiener stelt dat het proces niet transparant is, terwijl het ministerie dit wel nastreeft.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Communicatie' en 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe gecommuniceerd wordt over het project en hoe dit in de volgende fase gebeurt.
202404717	Indiener geeft aan blij te zijn dat de alternatieven niet door de Eilandspolder gaan. Indiener stelt het ondergronds brengen van de huidige verbinding voor als compensatie voor de negatieve effecten op natuur door de nieuwe verbinding.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.
202404719	Indiener maakt bezwaar tegen de netuitbreiding over Berkhout, vanwege de effecten van straling op gezondheid van mens en dier, het uitzicht en schade voor diens bedrijf.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid van mens en dier en hoe hiermee wordt omgegaan. Ook leest u hoe in het proces de alternatieven tot stand zijn gekomen. Het thema 'Waardevermindering en schade' geeft een toelichting op waardevermindering en wanneer in het proces in contact getreden wordt met betrokkenen.
202404732	Indiener stelt het ondergronds brengen van de huidige 150kV verbinding voor als compensatie voor de negatieve effecten op natuur door de nieuwe verbinding.	Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ waarin wordt uitgelegd op welk moment wordt gekeken naar mogelijkheden voor natuurcompensatie.
202404737	Indiener stelt het ondergronds brengen van de huidige 150kV verbinding voor als compensatie voor de negatieve effecten op natuur door de nieuwe verbinding.	Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ waarin wordt uitgelegd op welk moment wordt gekeken naar mogelijkheden voor natuurcompensatie.

202404742	Indiener maakt bezwaar tegen de tracés door Abbekerk en Lambertschaag en wijst op de status van dit gebied, namelijk Bijzonder Provinciaal Landschap.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met indieners die zich uitspreken tegen één of meerdere alternatieven. Ook leest u over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404743	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé dichtbij lintbebouwing en dorpen. Indiener stelt dat de afstand van 65 meter te kort is. Indiener wijst erop dat windmolens niet geplaatst zijn, vanwege het behoud van het landelijk gebied en vraagt waarom een verbinding wel mogelijk is.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Alternatieven' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over hoe de tracés tot stand zijn gekomen en hoe rekening wordt gehouden met lintdorpen en het landschap.
202404745	Indiener maakt bezwaar tegen de gele route tussen Abbekerk en De Weere. De kabels lopen te dicht langs de bebouwing en er is nog te weinig bekend over de gezondheidsrisico's.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure' leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404745	Indiener stelt daarnaast dat het verschrikkelijk storend is voor het aangezicht in deze omgeving.	We begrijpen dat het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding impact heeft op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project.
202404745	Indiener pleit ervoor de masten zoveel mogelijk langs snelwegen en spoorlijnen te plaatsen en de weilanden tussen de dorpen te ontzien.	Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over hoe de verschillende alternatieven tot stand zijn gekomen en waar rekening mee gehouden wordt.
202404748	Indiener wijst erop dat tijdens het webinar werd toegezegd geen nieuwe verbindingen over lintbebouwing te plaatsen. Toch is dit in het rode tracé voor de gemeente Koggenland, met name in Grosthuizen, Berkhout en Bobeldijk, wel het geval. Gezien de magneetveldsterkte tot minstens 100 meter bij 380kV, zoals bevestigd door het RIVM, is het doorkruisen van deze dorpen onmogelijk als deze toezegging wordt nageleefd. Het rode tracé zou daarom moeten afvallen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier in de verdere uitwerking rekening mee wordt gehouden. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden.

		Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404750	Indiener is het oneens met de plaatsing van de kabels, die volgens de indiener schadelijk zijn voor mens en natuur door de straling. Er is voldoende ruimte in weilanden, zulke infrastructuur hoort niet in een historisch dorp.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier in de verdere uitwerking rekening mee wordt gehouden. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404751	Indiener heeft een reactie ingediend met enkele letters.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404752	Indiener maakt bezwaar tegen de plaatsing van elektriciteitsmasten aan de westkant van Abbekerk vanwege zorgen over de gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure' leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404752	Indiener maakt tevens bezwaar vanwege de verwachte waardevermindering van diens woning.	We begrijpen uw zorgen over de mogelijke waardevermindering van uw woning. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade, indien de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404753	Indiener heeft begrepen dat er plannen zijn om hoogspanningsmasten vlakbij diens lintbebouwing te plaatsen en hoopt dat dit niet doorgaat. De uitbreiding van het dorp wordt al jaren tegengehouden door de provincie vanwege de aanwezigheid van zeldzame vogels.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier in de verdere uitwerking rekening mee wordt gehouden.

202404753	Indiener wijst erop dat de masten ook geluids- en stralingsoverlast veroorzaken.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorgen over geluids- en stralingsoverlast. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid met betrekking tot magneetvelden en geluid en hoe we hier in het project rekening mee houden.
202404753	Indiener stelt voor om een route langs bijvoorbeeld de A7 te overwegen, omdat dit meer gepast lijkt.	Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over hoe de verschillende alternatieven tot stand zijn gekomen en welke overwegingen hierbij zijn gemaakt. Hierin wordt gedetailleerd beschreven waarom bepaalde routes zijn gekozen en wat de afwegingen zijn geweest.
202404754	Indiener bedankt TenneT hartelijk voor de publieksbrochure die via de dorpsraad is ontvangen en vindt het een duidelijk verhaal. In de onderstaande reactie sluit indiener zich volledig aan bij de tekst van de dorpsraad.	Bedankt voor uw reactie. Deze wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404754	Indiener geeft aan blij te zijn dat de alternatieven niet door de Eilandspolder gaan. Indiener stelt het ondergronds brengen van de huidige verbinding voor als compensatie voor de negatieve effecten op natuur door de nieuwe verbinding.	Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.
202404756	Indiener maakt bezwaar tegen de aanleg van het hoogspanningsnetwerk in de nabijheid van hun huis. Als gezin zijn zij tegen dit project en zullen zij zich hevig verzetten tegen het voorgestelde traject. Indiener voorziet zowel gezondheidsrisico’s door straling als aanzienlijke planschade.	Bedankt voor uw reactie en het delen van uw bezorgdheid over de mogelijke gezondheidsrisico's en planschade. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid met betrekking tot magneetvelden en hoe we hiermee omgaan in het project. Daarnaast kunt u meer informatie vinden over hoe we omgaan met nadeelcompensatie of planschade in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404756	Indiener geeft aan te hebben gekozen voor wonen met vrij uitzicht, zonder de aanwezigheid van grote hoogspanningsmasten.	Wij begrijpen uw bezorgdheid over het verlies van vrij uitzicht door de aanwezigheid van hoogspanningsmasten. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' vindt u meer informatie over de effecten op het open landschap en hoe we hiermee omgaan binnen het project.

202404757	Indiener, als bedrijf met twintig medewerkers, is tegen het project in de nabijheid van de locatie, aangezien de gezondheid van de medewerkers hierdoor ter discussie zal komen te staan.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorgen over de gezondheid van uw medewerkers. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid met betrekking tot magneetvelden.
202404757	Indiener voorziet een grote waardevermindering van het bedrijf, aangezien het als kraanverhuurbedrijf regelmatig met hoogtes van 75 meter werkt. De geplande hoogspanningslijnen zouden problemen veroorzaken, omdat de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden binnen de door de netwerkbeheerder gestelde afstandseisen.	We begrijpen uw zorgen over de impact van de geplande hoogspanningsverbinding op uw bedrijf. Indien werkzaamheden in de buurt van de hoogspanningsverbinding uitgevoerd moeten worden, bijvoorbeeld op hoge hoogtes, is het inderdaad noodzakelijk om toestemming van TenneT te verkrijgen. In geval dat de verbinding uiteindelijk nabij uw bedrijf wordt gebouwd, gaan we met u hierover in gesprek. Het kan inderdaad mogelijk zijn dat er specifieke voorwaarden en afstanden kunnen zijn die invloed hebben op de uitvoering van werkzaamheden zoals die van uw bedrijf.
202404757	Indiener zal alle middelen aangrijpen om dit traject te kunnen weren.	We begrijpen dat u zich zorgen maakt over het traject en dat u actie wilt ondernemen. Binnen het thema 'Proces en procedure' wordt uitgelegd hoe het besluitvormingsproces verloopt en op welke momenten u kunt reageren of beroep kunt indienen.
202404761	Indiener is tegen het blauwe tracé door Purmer en Zeevang.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404761	Indiener stelt dat de hoogspanningslijnen de leefkwaliteit en de veiligheid beïnvloeden. Indiener wil onderzoeken zien naar de gezondheidseffecten van deze hoogspanningslijnen. Indiener benoemt de gezondheidsrisico's door magneetvelden.	Bedankt voor het toelichten van uw standpunt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404761	Indiener stelt dat de hoogspanningslijnen de economische ontwikkeling van het industrieterrein bij Edam kunnen beïnvloeden. En ook de gezondheid van werknemers en bestaande en nieuwe bewoners.	Wij verwijzen u voor het antwoord op deze reactie ook naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' waar wordt toegelicht hoe in het project wordt omgegaan met magneetvelden.

202404761	Indiener geeft aan dat het natura 2000-gebied Zeevang van ecologisch belang is en leefruimte biedt aan diverse vogelsoorten, wat geschaad wordt door de hoogspanningslijnen.	In het thema 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden en de aanwezigheid van vogels bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar meer over hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404761	Indiener stelt dat er gevaren zitten aan het realiseren van hoogspanningslijnen in een gaswinningsgebied (bij Middelie).	Het raakvlak tussen het gaswinningsgebied en de mogelijke komst van een hoogspanningsverbinding wordt inzichtelijk gemaakt in het plan-MER. Bij een eventuele uitwerking op die locatie worden de mogelijke effecten verder onderzocht.
202404762	Indiener uit zorgen over de gezondheidsrisico's van straling.	Bedankt voor het delen van uw zorgen. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404762	Indiener vraagt hoe het met het beschermd dorpsgezicht zit.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202404762	Indiener vraagt naar de waarde van hun woning die flink in prijs zal dalen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade indien de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404762	Indiener vraagt wie verantwoordelijk is voor de waardedaling van woningen.	Het is mogelijk dat een woning in waarde daalt door de aanwezigheid van een hoogspanningsverbinding op het perceel van de woning. Bij de aanleg en het beheer van de verbinding dient TenneT de rechthebbenden die vanwege de verbinding schade lijden volledig schadeloos te stellen. Dit houdt in dat de waardevermindering van een woning vergoed wordt.

202404763	Indiener is tegen dit project wegens horizonvervuiling, lagere woningwaarde en zorgen over gezondheid. Indiener zou minder bezorgd zijn bij ondergrondse kabels.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de mogelijke gevolgen van het project voor het open landschap, woningwaarde en gezondheid. We verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over hoe de impact op het open landschap wordt opgepakt binnen het project. In het thema 'Waardevermindering en schade' kunt u meer lezen over hoe omgegaan wordt met planschade of nadeelcompensatie als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd. Het thema 'Leefomgeving en gezondheid' gaat in op het voorzorgbeleid voor magneetvelden en hoe we hiermee omgaan binnen het project. Daarnaast wordt in het thema '(Net)techniek' uitgelegd waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd. We hopen dat deze informatie uw zorgen helpt te verminderen.
202404763	Indiener verzet zich tegen de plaatsing van een hoogspanningsmast in de buurt en is tegen zowel de gele als de paarse route.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404764	Indiener stelt dat hoogspanningskabels verouderd zijn, vooral gezien onderzoeken die wijzen op mogelijke gezondheidsrisico's. Deze zouden dan ook niet over bewoonde gebieden geïnstalleerd moeten worden.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorgen over de mogelijke gezondheidsrisico's van hoogspanningslijnen, vooral in bewoonde gebieden. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid met betrekking tot magneetvelden. Hierin wordt uitgelegd hoe we met deze risico's omgaan in het project en welke maatregelen worden genomen om de gezondheid van bewoners te waarborgen.

202404765	Indiener wil graag een ondergronds kabeltrace i.p.v. een bovengrondse leiding. i.v.m. straling.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404766	Indiener geeft aan de huidige woning te hebben gekocht vanwege de ruimte, uitzicht, frisse lucht en gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404766	De indiener geeft aan dat in vele onderzoeken bewezen is dat hoogspanningsmasten ongezond zijn.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404766	De indiener is tegenstander van stroomopwekking boven de grond.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404767	Indiener geeft aan samen met diens buurtbewoners zich op de hoogte te houden van de nieuwe plannen.	Bedankt voor uw reactie. Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202404767	Indiener stelt dat voor het welzijn van de mensen en dieren is het wenselijk dat het nieuwe tracé niet door bewoond gebied loopt, omdat dit de energiefrequentie verstoort en er geestelijke en lichamelijke klachten kunnen ontstaan of verergeren.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' waarbij wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404767	Indiener geeft aan dat diens bedrijf hier ook schade van kan ondervinden omdat het bedrijf werkt met energiefrequenties.	In de fase van planuitwerking van de verbinding voert TenneT een EMC (elektromagnetische compatibiliteit) - onderzoek uit. Onderdeel is een onderzoek naar de "EMC-zone" voor elektrische apparaten conform de Europese EMC richtlijnen. Dit wordt gedaan voor huishoudelijke apparaten en industriële apparatuur (een hogere grenswaarde). Wanneer uw bedrijf nabij het gekozen tracé ligt, binnen deze zone en er effecten zullen zijn, dan zijn mitigerende maatregelen aan de kant van uw bedrijf nodig. Deze gesprekken vinden plaats in de

		planuitwerkingsfase, na de voorkeursbeslissing begin 2026.
202404767	Indiener geeft aan dat het geen goed vooruitzicht is voor de verkoopbaarheid van diens woningen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade indien de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404767	Beter een tracé in een zo dun bevolkt mogelijk gebied en dan ziet indiener meer in de optie IJsselmeer.	Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over waarom een verbinding door het IJsselmeer en Markermeer (bovengronds en ondergronds) niet onderzocht wordt.
202404772	De indiener is tegenstander tegen één van de tracéalternatieven.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404772	De indiener stelt dat elders in het land trajecten weggehaald worden omdat niemand het over zijn huis wil.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn.
202404773	De indiener is tegenstander vanwege gezondheidsredenen en horizonvervuiling	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404774	De indiener geeft aan een machteloos gevoel te hebben op dit project.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat de plannen voor een dergelijk groot project tot emoties en sentimenten leiden. Dat is ook de reden waarom een zorgvuldig planvormingsproces wordt doorlopen. Op dit moment zitten wij in de fase waarin de onderzoeksalternatieven in kaart zijn gebracht en op veel thema's

		onderzocht worden. Hierbij kijken wij ook wat de impact van de alternatieven op de omgeving is. Op basis van deze onderzoeken neemt de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO begin 2026 een besluit voor een voorkeursalternatief. Op dit moment is er dus geen keuze gemaakt.
202404774	Indiener uit zijn zorgen over de gevolgen van dit project voor Moerbeek.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202404775	Indiener maakt bezwaar tegen het project vanwege de natuur en het landschap en het effect op diens dorp.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht. In het thema 'Proces en procedure' leest u over hoe wordt omgegaan met reacties van indieners die zich tegen het project uitspreken.
202404775	Indiener spreekt zijn voorkeur uit om ondergronds via het IJsselmeer te bouwen.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd. In het thema 'Alternatieven' staat een uitleg over waarom een verbinding door het IJsselmeer en Markermeer (bovengronds en ondergronds) niet onderzocht wordt.
202404776	Indiener maakt bezwaar tegen het voorgestelde tracé in het zoekgebied rondom Haringhuizen en de Moerbeek, vanwege de aanwezige lintdorpen en diens historische waarde en de leefbaarheid van de omgeving, welke al belast wordt door het trafostation in 't Veld.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact

		op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier binnen het project mee omgaan.
202404776	Indiener uit zorgen over de impact van het project op boerderijen en huizen, welke essentieel zijn voor de lokale cultuur en identiteit. Daarnaast uit indiener zorgen over de impact op het milieu en lokale biodiversiteit.	In thema 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404776	Indiener verzoekt om het tracé te heroverwegen en alternatieve oplossingen te onderzoeken die minder impact hebben op deze kwetsbare gebieden.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404777	Indiener maakt zich ernstige zorgen met betrekking tot de gezondheid, het landschap, de fauna, de leefbaarheid van de omgeving en waarde van diens woning.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan. Voor de onderwerpen die u in het bijzonder zorgen geven, wordt u onderstaand verwezen naar de diverse thema's.
202404777	Indiener verzoekt om op de hoogte gehouden te houden van alle ontwikkelingen en publicaties ten aanzien van de plannen van de 380kV netuitbreiding Noord-Holland-Noord.	Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202404777	Indiener geeft aan dat een van de meest zorgwekkende gevolgen van de aanleg van hoogspanningslijnen in woon en landbouwgebieden de potentiële gezondheidsrisico's zijn. Het plaatsen van een hoogspanningstracé in de nabijheid van woningen, zoals in de Moerbeek, brengt de gezondheid van de bewoners in gevaar.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404777	Indiener duidt daarnaast op de gevolgen ten aanzien van de visuele vervuiling van het landschap.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het

		open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404777	Indiener duidt daarnaast op de negatieve impact op de flora en fauna.	In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404777	Indiener duidt tevens op de economische schade voor agrariërs door het verlies van landbouwgrond en waardevermindering van grond en vastgoed.	Wij beseffen dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een negatief effect kan hebben op een omgeving. Dit is dan ook een onderdeel waar we zeer kritisch naar kijken en opnemen in de Integrale Effectenanalyse. Helaas ontkomen we er niet aan dat er uiteindelijk binnen één van de corridors ruimte gebruikt moet worden voor de hoogspanningsverbinding. Wanneer het voorkeurstracé bekend is, gaat TenneT in gesprek met de grondeigenaren en gebruikers die zich onder het tracé bevinden. Er wordt gekeken naar een optimale plaatsing van de mast op een perceel om zo min mogelijk belemmering te veroorzaken in de exploitatie van een perceel. Indien en voor zover er schade ontstaat als gevolg van de werkzaamheden of het beheer van de verbinding, zoals inkomensschade of waardevermindering van een perceel, voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling. Voor meer informatie verwijzen we naar het thema 'Waardevermindering en schade'.
202404777	Indiener duidt tevens op de economische schade voor agrariërs door de verminderde waarde van vee landbouwproducten.	Bij de aanleg van een hoogspanningsverbinding wordt rekening gehouden met de exploitatie van een perceel. Er zijn meerdere onderzoeken gedaan naar de invloed van elektromagnetische velden op de productie van zuivel of gewassen en hieruit is geen significante impact door de aanwezigheid van een elektromagnetisch veld gebleken. Wij verwijzen u naar het thema 'leefomgeving en gezondheid' voor een verdere uitleg.

202404777	Indiener duidt op de hinder door geluid en trillingen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404777	Indiener duidt op het verlies van recreatieve en toeristische waarde.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de recreatieve en toeristische waarden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404777	Indiener duidt op het bestaan van alternatieve oplossingen voor de aanleg van hoogspanningslijnen en hoogspanningsstations. Tevens draagt de indiener technologische alternatieven aan voor de kabels, zoals ondergronds aanleggen.	Bedankt voor uw suggestie. Bij de uitwerking wordt bij voorkeur aansluiting gezocht bij al bestaande infrastructuur en bedrijventerrein. Helaas is dat niet mogelijk voor de gehele verbinding en komen we ook andere belemmeringen tegen. Zie het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven voor een toelichting hierop. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404778	Indiener is tegen een hoogspanning mast bovengronds door Lambertschaag i.v.m. woongenot c.q. gezondheid en verwijst projecten waar hoogspanningsmasten en kabels ondergronds worden geplaatst.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Hier wordt ook uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie. De zogenaamde 'verkabelingsprojecten' waar u naar verwijst.
202404778	Indiener verzoekt dat er gekeken wordt naar een andere locatie.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404798	Indiener wil bezwaar maken tegen de aanleg van hoogspanningskabels en een verdeelstation ter plekke van Abbekerk/Lambertschaag.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en

		procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404798	Indiener vindt het ongezond, kankerverwekkend en niet passen in een mooie landelijke omgeving.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404798	Indiener duidt tevens op het vervuilende karakter van elektrische auto's en datacenters, dan is er geen extra stroom nodig.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404799	Indiener geeft aan dat er voldoende ruimte is buiten Abbekerk/Lambertschaag.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404801	Indiener vraagt de Droogmakerij Baarsdorpermeer nadrukkelijk te benoemen en te betrekken in het beoordelingskader en bij de verdere processtappen.	Bedankt voor uw reactie. Als onderdeel van het provinciaal beleid BPL wordt in de plannen rekening gehouden met de kernkwaliteiten van verschillende gebieden met bijzondere waarden, zoals de Droogmakerij Baarsdorpermeer. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe dit wordt meegenomen in het project.
202404801	Indiener vraagt de rode corridor over de droogmakerij Baarsdorpermeer te vermijden door het volgen van de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie West-Friesland (midden). Indiener wijst daarbij in het bijzonder op de lintbebouwing die doorkruist wordt door de rode corridor.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

202404801	Indiener vraagt de rode corridor over de droogmakerij Baarsdorpermeer te vermijden door maximaal gebruik te maken van bestaande infrastructuur (bundeling) en beperking van milieu- en landschapsimpact. Indiener doet hiertoe twee suggesties en mogelijkheden, zie hiervoor de originele zienswijze.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur. Hier houden wij in het project rekening mee. Daarnaast wordt in de oplegnotitie (samen gepubliceerd met deze reactienota) verder ingegaan op het principe 'bundelen of combineren'.
202404801	Indiener vraagt de kaders vanuit beleid met betrekking tot kernkwaliteiten ten aanzien van het Bijzonder Provinciaal Landschap onverkort toe te passen.	In het project wordt rekening gehouden met alle beleidstukken die van kracht zijn, zo ook de principes uit het Bijzonder Provinciaal Landschap.
202404801	Indiener vraagt expliciet onderzoek te doen naar de effecten van het plaatsen van hoogspanningsmasten in de droogmakerij Baarsdorpermeer met betrekking tot de aardkundige waarden en landschappelijke karakteristiek, openheid en ruimtebeleving en ruimtelijke dragers. Indiener wijst daarbij op de recreatieve waarden van het gebied, de habitat van weidevogels en de aanwezigheid van stolpboerderijen.	Na de voorkeursbeslissing wordt één van de onderzoeksalternatieven uitgewerkt tot een tracé. Vanaf dat moment worden de mastlocaties bepaald. In samenspraak met de belanghebbende (grond)eigenaar wordt naar de optimale plek gezocht en weten we welke locatie specifieke onderzoeken en eventuele compensatie nodig is. Het is nu nog niet bekend of dit in de droogmakerij Baarsdorpermeer zal zijn. Daarnaast verwijzen wij u naar het thema 'Ecologie' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor uitleg over hoe de door u genoemde thema's worden onderzocht en meegenomen in de onderzoeken.
202404801	Indiener vraagt expliciet gedetailleerd onderzoek te doen naar de effecten van het plaatsen van hoogspanningsmasten in de droogmakerij Baarsdorpermeer met betrekking tot in de droogmakerij voorkomende bedreigde vogels (rode lijst).	In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404802	Indiener woont met vrij uitzicht en wil dat graag zo houden.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202404802	Indiener geeft aan dat de voorgenomen ontwikkeling waardevermindering van diens woning tot gevolg heeft en dat compensatie op zijn plaats is.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade indien de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404802	Indiener geeft aan dat er vaak kleine kinderen thuis aanwezig zijn en straling daarbij niet gewenst is.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404803	Indiener geeft aan landelijk te zijn gaan wonen om aan horizonvervuiling te ontsnappen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404803	Indiener geeft aan dat uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling van hoogspanningslijnen mogelijk schadelijke effecten kan hebben, vooral bij kinderen. Indiener stelt het voorzorgsprincipe zou moeten gelden.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de mogelijke effecten op gezondheid en hoe het voorzorgbeleid van het RIVM wordt toegepast binnen dit project.
202404803	Indiener stelt dat er grote schade aangericht wordt aan het land waar voedsel verbouwd wordt, dat nooit meer hersteld kan worden.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade indien de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404803	Indiener wijst op broedvogels en de negatieve effecten van een verbinding op het leefgebied van deze vogels.	In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404803	Indiener uit zorgen over het geluid en trillingen van de verbinding, wat een negatief effect heeft op het wooncomfort en kan leiden tot stress en slaapstoornissen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de geluids- en trillingeffecten van de verbinding en hoe dit onderzocht wordt.
202404803	Indiener spreekt een voorkeur uit om de verbinding ver van diens buurt en woning te plaatsen.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en

		procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404804	Indiener geeft aan dat er een netwerk van gasleidingen, uitermate voor transport van energie, dus ook voor decentrale elektriciteitsopwekking met bijvoorbeeld stirlingmotoren, met warmtehergebruik ligt.	Bedankt voor uw reactie. In de toekomst blijven meerdere energiebronnen en meerdere vormen van energiedragers noodzakelijk om aan de vraag te voldoen. Er is op dit moment een sterke groei te zien in de vraag en het aanbod van elektrische energie en hier moet TenneT (samen met de regionale netbeheerders) haar elektriciteitsnet op aan passen. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het thematische antwoord 'nut en noodzaak'.
202404804	Volgens indiener is de enige oplossing een ondergronds netwerk, inclusief warmtegebruik.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404804	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé en het tracé door de duinrand.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404805	Indiener uit hierbij diens zorgen over het project, omdat een deel over bebouwd gebied loopt.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.
202404805	Indiener stelt dat het project strijdig is met het gelijkheidsbeginsel, omdat elders in het land verbindingen worden verwijderd vanwege de nabijheid van woningen, en in dit project een nieuwe verbindingen over bestaande woningen is ingetekend.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' geven we uitleg hoe het voorzorgbeleid magneetvelden zijn plek heeft in het project. Ook leest u hier over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn.
202404805	Indiener wijst op de risico's voor gezondheid, en verwijst naar de rapporten van de Gezondheidsraad, waarin de Gezondheidsraad stelt dat er meer onderzoek nodig is.	Het advies van de Gezondheidsraad is meegenomen in het voorzorgbeleid magneetvelden en heeft daarmee de belangrijke aandacht. Het voorzorgbeleid van het RIVM wordt toegepast binnen dit project.

202404805	Indiener wijst op de aanwezige windturbines in de rode corridor. Dit is in strijd met het uitgangspunt om windturbines zo veel mogelijk te vermijden. Indiener wijst daarnaast op de aanwezigheid van een woonwijk, school, kerk, dorpshuis, tandartspraktijk en voetbalvereniging in de rode corridor.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Beoordelingskader' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor uitleg over hoe met de verschillende aspecten en belangen de tracéalternatieven tot stand zijn gekomen en worden afgewogen. Over het hele traject zijn er belemmeringen, een verbinding die volledig aan alle uitgangspunten voldoet is niet mogelijk.
202404806	Indiener geeft aan dat we het nodig hebben dus welk tracé er gekozen wordt maakt niet uit voor indiener.	Bedankt voor uw reactie, deze wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404806	Indiener is van mening dat compensatie helpt om onvrede weg te halen.	Bij het bepalen van de locaties van de hoogspanningsstations en de verbindingen wordt ook de impact op de omgeving in ogenschouw genomen. De mate en wijze waarop dit leidt tot compensatie of andere maatregelen kan daarom pas worden bekeken zodra er een voorkeurstracé is. Daarnaast voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling voor geleden schade als gevolg van aanleg en het beheer van de verbinding.
202404808	Indiener is tegenstander van het trace door het lint van Sijbekarspel.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan. Hierin wordt ook uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404808	Indiener geeft aan gezondheidsklachten te gaan ervaren vanwege de hoge wattage stroom en zal woonplezier verliezen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Binnen het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' leggen we uit waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.

202404810	Indiener geeft aan bezwaar in te dienen tegen hoogspanningsmasten nabij of over diens straat in Sijbekarspel.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404810	Indiener stelt dat de verbinding ook ondergronds kan.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404811	Indiener spreekt diens bezorgdheid uit over een mogelijk tracé van een 380 kV hoogspanningsleiding door de droogmakerij Schermer. Aantasting van dit unieke BPL dient volgens indiener te allen tijde te worden voorkomen.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we rekening houden met de BPL-gebieden in het project.
202404811	Volgens indiener is het veel wenselijker om de extra horizonvervuiling die de nieuwe masten en bijbehorende hoogspanningslijnen zullen veroorzaken te realiseren waar er reeds sprake is van horizonvervuiling n.l. aan de oostzijde van Stompetoren waar twee bovengrondse tracés al sinds jaar en dag gesitueerd zijn.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen en hoe wordt omgegaan met aspecten als horizonvervuiling binnen het project.
202404814	Indiener maakt bezwaar tegen de mogelijke gele route van de nieuwe hoogspanningsverbinding nabij diens woonplaats. Deze route gaat dwars door de linten van verschillende dorpen en zoals het er nu naar uit ziet bijna letterlijk over de woning van indiener.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest over hoe wordt omgegaan met (lint)bebouwing.
202404815	Indiener is tegen plaatsing van hoogspanningsmasten, een hoogspanningsstation of een SMR op en/of in de buurt van het buurtschap de Gouwe in de gemeente Opmeer.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces en hoe we met uw zorgen omgaan.
202404815	Indiener wijst op de gezondheidsrisico's, aantasting landelijk en cultuurhistorisch gebied en ecologische waarden.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden en gezondheid. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. In het thema 'Landschap en Cultuurhistorie' en 'Ecologie' wordt verder ingegaan op de effecten op het landschap, cultuurhistorie en ecologische waarden, zoals weidevogels en vleermuizen.

202404815	Indiener pleit voor ondergrondse aanleg van de verbinding.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404816	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé tussen de Gouwe en Lambertschaag, vanwege gezondheidsrisico's en cultuurhistorische waarden.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we rekening houden de verschillende binnen dit thema in het project.
202404817	Indiener uit ernstige zorgen over diens gezondheid en wijst erop dat elders in het land 150kV verbindingen worden verwijderd. Indiener vraagt naar de lange termijn gevolgen voor diens gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Hier leest u ook waarom elders in het land 150kV verbindingen ondergronds worden gebracht.
202404817	Indiener uit zorgen over de waardevermindering van diens huis.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade indien de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, kunt u lezen in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404817	Indiener hoopt dat het indienen van de reactie meegenomen wordt in de besluitvorming.	Op dit moment is er nog geen besluit genomen voor één van de alternatieven. Dat gebeurt naar verwachting begin 2026. Alle reacties uit deze reactienota worden meegenomen in het rapport 'Omgeving' van de Integrale Effecten Analyse (IEA).
202404818	Indiener maakt bezwaar tegen het project.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.

		Hieronder gaan wij in op uw inhoudelijke punten.
202404818	Indiener stelt dat de communicatie over het project richting inwoners gebrekkig is. Vanwege de gebrekkige communicatie zijn inwoners niet in de gelegenheid geweest om tijdig te anticiperen op het project.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Communicatie' voor een uitleg over hoe gecommuniceerd is over het project.
202404818	Indiener wijst op de negatieve impact van de hoogspanningsverbinding op de natuur en vraagt waarom de realisatie van de netuitbreiding wel toegestaan wordt, terwijl woningbouw in hetzelfde gebied wordt tegengehouden, onder het mom van natuurbescherming. Daarnaast wijst de indiener op het onmogelijk maken van toekomstige woningbouw, indien er een hoogspanningsverbinding gerealiseerd wordt.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Ecologie', 'Beoordelingskader' en 'Nut en noodzaak' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met natuuraspecten binnen het project. Binnen het project 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord wordt gezocht het oplossen van netcongestie in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal. Daarnaast zijn gemeenten, provincie en het ministerie van VRO met elkaar in gesprek om andere uitdagingen zoals het woningtekort, op te lossen. Voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet wordt daarbij gezien als een voorwaarde om woningen te kunnen realiseren en aan te sluiten op het elektriciteitsnet.
202404818	Indiener wijst op de negatieve effecten van de hoogspanningsverbinding op gezondheid, in het bijzonder de gezondheid van kinderen. Indiener vraagt zich af of de manier waarop rekening wordt gehouden met gezondheidseffecten overal in Nederland hetzelfde is. Daarnaast uit de indiener zorgen over de toekomstige bewoonbaarheid van diens huis en omgeving, vanwege de mogelijke negatieve effecten op gezondheid.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de mogelijke negatieve effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Het voorzorgbeleid van het RIVM wordt bij alle projecten in Nederland op dezelfde manier toegepast.
202404818	Indiener stelt dat de datacenters in de gemeente Hollands Kroon de oorzaak zijn van de toenemende vraag naar elektriciteit en daarmee de uitbreiding van het elektriciteitsnet. Indiener uit onvrede over de lasten die gedragen worden door inwoners van omliggende gemeenten, terwijl zij hier geen baat bij hebben.	Wij verwijzen u naar het thema 'Baten en lasten' voor een uitleg over de elektriciteitsvraag van de datacenters en welke rol deze spelen in de uitbreiding van het elektriciteitsnet.
202404818	Indiener stelt dat de hoogspanningsmasten een negatief effect hebben op het landschap, en vergelijkt deze met windmolens, welke volgens indiener minder visuele impact hebben. Indiener vraagt zich daarbij af waarom de gemeente Medemblik de ontwikkeling van windmolens tegenhoudt, maar de realisatie van een hoogspanningsverbinding wel toestaat.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met het effect van de netuitbreiding op het landschap.
202404818	Indiener verzoekt om de hoogspanningsverbinding ondergronds aan te leggen, en wijst daarbij erop dat dit elders in het land ook gebeurt.	Wij verwijzen u naar het thema '(net)techniek' voor een uitleg waarom ondergrondse aanleg voor dit project niet mogelijk is.

202404819	Indiener uit grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in diens omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op diens gezondheid (waarde van) diens woning, leefomgeving en het natuurbeheer.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u over de zorgvuldigheid van het proces dat we doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan. Wij verwijzen u naar de thema's 'Ecologie', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor uitleg op de onderwerpen die u noemt.
202404819	Indiener stelt dat een lange termijnvisie ontbreekt en wijst op innovaties en onderzoeken die minder belastend zijn, aangezien de netuitbreiding pas over 10 jaar gerealiseerd wordt.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over technische ontwikkelingen en innovaties en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404819	Indiener stelt dat de samenhang met andere projecten onvoldoende wordt meegenomen in de onderzoeksopzet van dit project en verwijst daarbij naar VAWOZ, SMR's en de plannen van Liander.	Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' voor een uitleg over hoe andere projecten zoals programma VAWOZ, SMR's en de plannen van Liander worden meegenomen in dit project.
202404819	Indiener stelt dat het onduidelijk is welke corridor uiteindelijk wordt uitgevoerd, waardoor het moeilijk is in te schatten wat de gevolgen zullen zijn. Indiener stelt dat betere duiding en communicatie noodzakelijk is.	De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die alle worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404819	Indiener stelt dat er een gebrek is aan transparantie en inzicht in de besluitvorming. Indiener geeft aan dat het lijkt alsof besluiten al vaststaan, en inspraak van inwoners slechts een formaliteit is. Indiener vindt het onduidelijk hoe lusten en lasten worden meegenomen. Daarnaast stelt indiener dat het onduidelijk is hoe de criteria geprioriteerd worden en welke methodiek wordt toegepast.	In het thema 'Proces en procedure' leest u ook hoe de besluitvorming wordt vormgegeven en hoe uw belangen als inwoner worden vertegenwoordigd door de gemeente en de provincie. Daarnaast leest u in het thema 'Baten en lasten' hoe wordt omgegaan met de lastenverdeling.
202404819	Indiener uit zorgen over de negatieve effecten op gezondheid, waardevermindering van woningen, onteigening, overlast, milieu en het landschap.	In de verwijzing naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Ecologie' heeft u kunnen lezen over de effecten op gezondheid en milieu. Daarnaast verwijzen wij u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over deze onderwerpen.

202404819	Indiener wijst op de onevenredige lasten voor het gebied en heeft het idee dat de voordelen van de netuitbreiding vooral naar andere partijen gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl inwoners van West-Friesland de lasten dragen. Dit zorgt voor verregaande onrust in de gemeenschap.	We willen u nogmaals verwijzen naar het thema 'Baten en lasten' voor beantwoording van deze reactie.
202404819	Indiener stelt dat er onvoldoende oog is voor lokale belangen en er is onvoldoende inzicht in de visie en zienswijzen van de gemeenten. Indiener voelt zicht buitengesloten in het besluitvormingsproces en stelt dat de netuitbreiding vooral bedoeld is voor de ambities van de gemeenten in de Kop, de datacenters en uitbreiding van Agriport.	In voorgaande verwijzingen is ingegaan op de rol van datacenters en Agriport in de noodzaak voor de netuitbreiding. Alle medeoverheden, zo ook uw gemeente, worden betrokken in het project. In het thema 'Proces en procedure' leest u hoe de medeoverheden invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming.
202404820	Indiener woont in Lambertschaag en familie woont in Abbekerk. Indiener maakt zich ernstig zorgen als dit traject in de buurt van hun huizen komt.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u over de zorgvuldigheid van het proces dat doorlopen wordt en hoe we met uw zorgen omgaan.
202404820	Indiener geeft aan dat in andere delen van het land hoogspanningsmasten worden weggehaald, en vraag hoe het mogelijk is dat hier nieuwe masten geplaatst gaan worden.	We verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor uitleg over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn.
202404820	Indiener uit diens zorgen en vraagt hun gezondheid in overweging te nemen. Indiener benoemt de hoeveelheid windmolens en datacentra die er al zijn.	Ook voor deze reactie verwijzen wij u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' waar u kunt lezen over het belang van het voorzorgbeleid magneetvelden voor de uitvoering van het project.
202404821	Indiener is tegen de plannen om over het Oosteinde te Berkhout de hoogspanning kabels te plaatsen.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404823	Indiener geeft aan blij te zijn dat de alternatieven niet door de Eilandspolder gaan. Indiener stelt het ondergronds brengen van de huidige verbinding voor als compensatie voor de negatieve effecten op natuur door de nieuwe verbinding.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou

		komen voor het ondergronds brengen.
202404823	Indiener geeft aan dat weidevogels slachtoffer zijn van de draden wat nadelig is voor de vogelstand. Daarnaast zorgt het voor meer predatie omdat kraaien broeden in de hoogspanningsmasten.	In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404824	Indiener dient een brief in die gelijk is aan registratienummer 202404777.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar registratienummer 202404777 voor een antwoord op uw vragen.
202404825	Indiener maakt bezwaar tegen hoogspanningsmasten in de Moerbeek, Lutjewinkel.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404825	Indiener uit zorgen over de gezondheidsrisico's van elektromagnetische velden. Indiener stelt dat het plaatsen van een hoogspanningstracé nabij woningen, zoals in de Moerbeek, een risico vormt voor de gezondheid van bewoners.	Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor uitleg over op welk moment de afweging wordt gemaakt tussen de verschillende onderzoeksaspecten en belangen. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404825	Indiener geeft aan dat de hoogspanningsmasten het natuurlijke landschap van de Moerbekerpolder en de lintbebouwing aanzienlijk zullen aantasten.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202404825	Indiener stelt dat de waarde van onroerend goed negatief beïnvloed zal worden.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404825	Indiener verwijst naar alternatieve oplossingen zoals ondergrondse kabels of locaties die minder impact hebben op de omgeving en de gezondheid.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.

202404825	Indiener verzoekt om deze bezwaren zorgvuldig in overweging te nemen en een gesprek aan te gaan met de betrokkenen.	We hebben de reacties zorgvuldig behandeld en waar nodig gaan we met indieners in gesprek hierover. Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404827	Indiener maakt bezwaar tegen de masten i.v.m. belasting van het landschap, het uitzicht, en gezondheid.	Bedankt voor het delen van uw bezwaren. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met het landschap binnen het project. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404828	Indiener uit zorgen over de hinder op zijn bedrijfsvoering en de effecten op de gezondheid van dieren. Indiener geeft aan dat er vee loopt op diens grond en dat hij gehinderd zal worden bij het bewerken van diens land.	Bedankt voor het delen van uw zorgen. Wanneer de voorkeursbeslissing is genomen en het tracé voor de hoogspanningsverbinding bekend is, gaan we met perceeleigenaren in gesprek. We kijken samen naar de positionering van de mast op een perceel. Dit om zoveel mogelijk rekening te houden met de exploitatie van een perceel. Op een perceel blijft nog veel mogelijk met de aanwezigheid van een hoogspanningsverbinding.
202404829	Indiener geeft aan tegen de aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbinding te zijn in diens omgeving, vanwege de doorkruising van lintbebouwing. Indiener wenst op de hoogte gehouden te worden van de ontwikkelingen binnen het project.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over hoe wordt omgegaan met lintbebouwing binnen het project. In het thema 'Proces en procedure' leest u hoe betrokken te blijven in het vervolg van het project.
202404829	Indiener geeft aan dat in 2008 voor de komst van de ondergrondse 150 KV lijn op de route tussen Oterleek en Westwoud twee knelsituaties waren, waaronder diens buurtschap (zie ingezonden afbeelding in de inspraakbundel). Indiener geeft aan dat destijds in gesprek met TenneT, het Ministerie en de gemeente de problematiek is erkend (brief minister Kamp) en er is meegedacht met de situering van de ondergrondse kabel.	Bedankt voor het toelichten van de bestaande situatie. Het klopt dat er naast de bestaande bovengrondse 150kV verbinding een extra ondergrondse 150kV kabel is aangelegd. De nieuwe 380kV verbinding vervangt de bestaande 150kV niet. Het uitgangspunt bij een 380kV-verbinding is bovengrondse aanleg. Uitgaande van een bovengrondse verbinding, worden in dit project voor de nieuwe 380kV

		verbinding opnieuw knelpunten in beeld gebracht en onderzocht. In het thema '(Net)techniek' leest u waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.
202404830	Indiener heeft bezwaar tegen hoogspanningsmasten vanwege gezondheid en uitzicht.	Bedankt voor het uiten van uw zorgen. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404831	Indiener maakt zich zorgen als de hoogspanningsverbinding over diens huis komt.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404831	Indiener hoopt snel meer duidelijkheid te krijgen en gaat ervan uit dat er zorgvuldig gekeken wordt.	Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een uitleg over welke thema's onderzocht worden in het plan-MER en de IEA en hoe de beoordeling in zijn werk gaat.
202404832	Indiener uit zorgen over de risico's voor de gezondheid omdat één van de geplande trajecten dicht langs de rand van Purmerend komt.	Bedankt voor het toelichten van uw standpunt. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404832	Indiener vraagt de masten niet te dicht tegen Purmerend te plaatsen vanwege de mogelijke gezondheidsschade.	We verwijzen nogmaals naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404832	Indiener geeft aan dat de hoogbouw, en mogelijk toekomstige hoogbouw, meegenomen moet worden in de overweging. Dit omdat de afstand tot de hoogspanningslijnen voor bewoners van hoogbouw korter is dan bewoners van laagbouw.	De magneetveldzone wordt conform de handreiking van het RIVM bepaald. Deze wordt op basis van een bovenaanzicht bepaald en maakt daarom geen onderscheid in het verticale vlak.

202404833	Indiener dient namens de Gemeenschapsraad De Weere een zienswijze in. Indiener onderkent nut en noodzaak van de 380 kV/150kV Netuitbreiding Noord-Holland-Noord.	Bedankt voor uw reactie, deze wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404833	Indiener verzoekt de voorgestelde gele tracédelen te vermijden omdat het authentieke landschap van West-Friesland wordt verstoord. Indiener stelt dat de gele tracédelen gelegen zijn in Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) wat ruimtelijke beperkingen oplegt. Indiener uit zorgen over de verstoring van doorzicht naar het open achterland bij lintbebouwing.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met het landschap binnen het project.
202404833	Indiener stelt dat inwoners van De Weere tegen windturbines zijn omdat die het authentieke, open landschap aantasten. Volgens indiener is het in de gemeente Opmeer verboden om windturbines te plaatsen, en dan is het plaatsen van hoogspanningsmasten hiermee in strijd.	De effecten op het open landschap worden onderzocht in het plan-MER. Hiervoor verwijzen wij u naar thematisch antwoord 'Landschap en cultuurhistorie'. De bouw van dit soort stations en de aanleg van een dergelijke hoogspanningsverbinding passen over het algemeen niet binnen de bestaande omgevingsplannen (voorheen bestemmingsplannen). Daarom is de projectprocedure noodzakelijk om de netuitbreiding mogelijk te maken.
202404833	Indiener stelt voor om het tracé te plaatsen langs bestaande infrastructuur en/of langs Noord-Holland in het Markermeer en IJsselmeer.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden. Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over waarom een verbinding door het IJsselmeer en Markermeer (bovengronds en ondergronds) niet onderzocht wordt.

202404834	Indiener maakt bezwaar tegen het rode tracé, wat betreft het in het BPL parallel aan de A7 gelegen stuk van de Omringdijk af tot en met de stationsbuurt (Benningbroek) Twisk. Als dit tracé niet vervalt, rekent indiener erop dat dit tracé niet het voorkeursalternatief wordt.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Wij verwijzen u ook naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.
202404834	Indiener wijst op het BPL bij Twisk in de gemeente Medemblik. Indiener stelt dat in de kaarten niet helder tot uitdrukking komt dat de verschillende elementen van dit BPL samenhangen en daarmee bijzonder is, en bij uitstek ongeschikt voor de bovengrondse aanleg van een verbinding. De samenhangede elementen zijn: 1) openheid, ruimtebeleving, vergezichten en driedimensionale structuren en lijnen, 2) habitat voor weidevogels en waterbergingen, waarbij veel ruimte in de omgeving Provinciaal Beschermd Weidevogelgebied is, 3) lange bebouwingslinten op kreekruggen, de ringdijk- en sloot rond de Bennemeer, 4) historisch erfgoed, waaronder het van rijkswege beschermd dorpsgezicht van Twisk, rijksmonumenten en stolpenstructuren in de wijdere omgeving, in het bijzonder de stoomtramverbinding met stations in Twisk en Benningbroek. Een verbinding zal afschrikkend werken voor toeristen.	In het plan-MER worden de effecten op het BPL onderzocht, waar ook de samenhang tussen de elementen op een passend detailniveau onderdeel van is. Dit volgt in de onderzoeken landschap, cultuurhistorie en archeologie, maar ook in de bredere beschouwing op ruimtelijke kwaliteit. Verder verwijzen wij u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie', 'Ecologie' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over hoe de elementen die u noemt worden meegenomen in de onderzoeken.
202404834	Indiener stelt dat door de hoogte van de hoogspanningsmasten deze overal gezien worden, wat wringt in de context van het historisch erfgoed en dorpsgezicht van Twisk.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202404834	Indiener stelt dat het onvoldoende duidelijk is waarom de verbinding niet onder de grond kan. Indiener vraagt daarbij om een objectieve en onafhankelijke vergelijking van de kosten van een bovengrondse en ondergrondse verbinding. Indiener verwijst daarbij naar een voorbeeld in het VK.	Het klopt dat de Britse toezichthouder Ofgem 465 miljoen pond beschikbaar heeft gesteld voor het 'Visual Impact Provision Project' om werkzaamheden uit te voeren die de impact verminderen van bestaande transmissielijnen in de bijzondere nationale landschappen en nationale parken van Engeland en Wales. Het ondergronds brengen van beperkte

		delen van de bestaande bovengrondse verbindingen is slechts één van de maatregelen die met dit budget beschikbaar zijn. Hele hoogspanningstracés over vele kilometers ondergronds aanleggen blijven onwaarschijnlijk, ook in het Verenigd Koninkrijk vanwege dezelfde technische moeilijkheden als in Nederland. Voor meer informatie, verwijzen wij u naar het thema '(net)techniek' voor een uitleg over waarom ondergrondse aanleg niet mogelijk is.
202404835	Indiener adviseert om het bestaande tracé te volgen, ofwel de groene corridor.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404836	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé de zoeklocatie voor een station direct achter diens huis, en het paarse verbindingsstuk, vanwege de negatieve effecten op natuur, gezondheid, leefomgeving en landschap.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. We vinden de inpassing belangrijk en volgen beleid en wetgeving. In de thema's 'Landschap en cultuurhistorie', 'Ecologie' en 'Leefomgeving en gezondheid' leest u hoe we rekening houden met de door u aangehaalde onderwerpen.
202404836	Indiener vraagt met klem om ontwikkelingen als deze, daar te doen waar de infrastructuur al ligt en/of langs bestaande wegen waar al vervuiling en overlast is.	Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over hoe de verschillende alternatieven tot stand zijn gekomen en waar rekening mee wordt gehouden. Zo zijn er ook alternatieven ingetekend die

		inderdaad de bestaande infrastructuur volgen.
202404836	Indiener geeft aan de noodzaak van goede elektriciteitsvoorziening te begrijpen, maar zich door betrokken partijen buitengesloten te voelen in het besluitvormingsproces. Voor zover indiener bekend is de omvang van de bekabeling benodigd en vooral bedoeld om te voldoen aan ambities van gemeenten in de Kop, specifiek Den Helder en Middenmeer, waarbij de voorzieningen van (extra) Datacenters en uitbreiding Agriport belangrijke(re) argumenten zijn.	In de thema's 'Nut en noodzaak' en 'Baten en lasten' wordt ingegaan op de rol van datacenters en Agriport in de noodzaak voor de netuitbreiding. Alle medeoverheden, zo ook uw gemeente, wordt betrokken in het project. In het thema 'Proces en procedure' leest u hoe de medeoverheden invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming.
202404836	Indiener vraagt zich af of alle belangen, specifiek die van mens, dier en natuur voldoende worden afgewogen ten opzichte van economische belangen en agenda's.	In de volgende fase van het project worden de onderzoeksalternatieven onderzocht in het plan-MER en de Integrale effectenanalyse op de thema's die u noemt. In het thema ‘Beoordelingskader’ wordt uitgelegd op welk moment de afweging wordt gemaakt tussen de verschillende onderzoeksaspecten en belangen.
202404836	Indiener voorziet oneigenlijke besluitvorming, waarbij diens rechten op een gezonde leefomgeving en diens gezondheid in het bijzonder niet voldoende zijn en worden meegenomen. Indiener verwijst daarbij naar elders in het land waar 150kV verbindingen ondergronds worden gebracht. Indiener stelt dat het onduidelijk is of het om een hoogspanningsstation of converter gaat.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn. Binnen het project Netuitbreiding Noord-Holland Noord is alleen sprake van een hoogspanningsstation, er wordt geen convertor gebouwd.
202404836	Indiener verwijst naar andere projecten zoals de mogelijke ontwikkeling van SMR's en programma VAWOZ, die impact hebben op de te maken keuzes en welke ook effect hebben op het gebied en de gezondheid van de inwoners.	Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' waar ingegaan wordt op de samenhang van de netuitbreiding met andere projecten en ontwikkelingen in de regio.
202404836	Indiener stelt dat een lange termijnvisie ontbreekt en wijst op innovaties en onderzoeken die minder belastend zijn, aangezien de netuitbreiding pas over 10 jaar gerealiseerd wordt.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over technische ontwikkelingen en innovaties en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404836	Indiener stelt dat de samenhang met andere projecten onvoldoende wordt meegenomen in de onderzoeksopzet van dit project en verwijst daarbij naar VAWOZ, SMR's en de plannen van Liander.	Wij verwijzen u nogmaals naar het thema 'Samenhang met andere projecten' voor beantwoording van deze reactie.

202404836	Indiener stelt dat er een gebrek is aan transparantie en inzicht in de besluitvorming. Indiener geeft aan dat het lijkt alsof besluiten al vaststaan, en inspraak van inwoners slechts een formaliteit is. Indiener vindt het onduidelijk hoe lusten en lasten worden meegenomen. Daarnaast stelt indiener dat het onduidelijk is hoe de criteria geprioriteerd worden en welke methodiek wordt toegepast.	In het thema 'Proces en procedure' leest u hoe de besluitvorming wordt vormgegeven en hoe uw belangen als inwoner worden vertegenwoordigd door de gemeente en de provincie. Daarnaast leest u in het thema 'Baten en lasten' hoe wordt omgegaan met de lastenverdeling.
202404836	Indiener uit zorgen over de negatieve effecten op gezondheid, waardevermindering van woningen, onteigening, overlast, milieu en het landschap.	In de verwijzing naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Ecologie' heeft u kunnen lezen over de effecten op gezondheid en milieu. Daarnaast verwijzen wij u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over deze aspecten.
202404836	Indiener wijst op de onevenredige lasten voor het gebied en heeft het idee dat de voordelen van de netuitbreiding vooral naar andere partijen gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl inwoners van West-Friesland de lasten dragen. Dit zorgt voor verregaande onrust in de gemeenschap.	We willen u nogmaals verwijzen naar het thema 'Baten en lasten' voor een uitleg over de verdeling van baten en lasten.
202404836	Indiener stelt dat er onvoldoende oog is voor lokale belangen en er is onvoldoende inzicht in de visie en zienswijzen van de gemeenten. Indiener voelt zicht buitengesloten in het besluitvormingsproces en stelt dat de netuitbreiding vooral bedoeld is voor de ambities van de gemeenten in de Kop, de datacenters en uitbreiding van Agriport.	In de thema's 'Nut en noodzaak' en 'Baten en lasten' wordt ingegaan op de rol van datacenters en Agriport in de noodzaak voor de netuitbreiding. Alle medeoverheden, zo ook uw gemeente, wordt betrokken in het project. In het thema 'Proces en procedure' leest u hoe de medeoverheden invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming.
202404836	Indiener uit grote zorgen over de plannen voor de uitbreiding van het 380kV-netwerk in diens omgeving. Deze uitbreiding heeft een directe impact op diens gezondheid (waarde van) diens woning, leefomgeving en het natuurbeheer.	Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan. Wij verwijzen u naar de thema's 'Ecologie', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de punten die u noemt.
202404836	Indiener verzoekt meer duidelijkheid en betere communicatie met meer inspraak en een eerlijkere verdeling van de lasten en voordelen.	Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.

202404836	Indiener stelt dat het onduidelijk is welke corridor uiteindelijk wordt uitgevoerd, waardoor het moeilijk is in te schatten wat de gevolgen zullen zijn. Indiener stelt dat betere duiding en communicatie noodzakelijk is.	De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404837	Indiener vindt het onlogisch om vanwege de kortste route door het natuurgebied een corridor te plaatsen.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404837	Indiener pleit voor een route die past bij reeds bestaande infrastructuur.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden.
202404837	Indiener stuurt in de bijlage een reactie mee. De inhoud van deze brief is gelijk aan registratienummer 202404836.	Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404838	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé in de plaats Ursum en adviseert het bestaande tracé te volgen.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

202404838	Indiener noemt de volgende redenen voor zijn bezwaar: 1) De authentieke waarde van diens dorp gaat door de jaren heen snel achteruit. 2) Sinterklaas komt niet meer met de boot aan. 3) Gezellige kermisveldje in de Ruyterstraat is een ongezellig plein geworden bij de school. 4) Kroeg tegenover de kerk is vlak gegaan, staan nu huizen. 5) Verder lijkt de Noorddijk de laatste tijd wel een racebaan, auto's flitsen hier soms voorbij. 6) We hebben te maken met alsmaar meer overlast van overgaand vliegverkeer, landend van oost naar west, stijgend van zuid naar noord. 7) Bedreigingen nemen toe.	Wij begrijpen dat aanleg van de elektriciteitsverbinding en de hoogspanningsstations een impact heeft op de leefomgeving van de bewoners. Dit wordt meegenomen in het afwegingskader onder het aspect 'omgeving'. Op basis van het beoordelingskader en het afwegingskader neemt de minister straks een besluit voor een voorkeurstracé.
202404838	Indiener wijst op het verstorend effect van de verbinding op de beleving van het natuurlijke landschap en ecosysteem.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en de natuur en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404839	Indiener geeft aan al diens hele leven in dit prachtige gebied te wonen en kan zich niet voorstellen dat dit gebeurt.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan.
202404839	Indiener stelt dat met een argumentatie dat deze corridor is ingetekend als 'kortste route' te kort wordt gedaan aan de rechten van ons als inwoners maar ook de natuur.	In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404839	Indiener wijst erop dat het gebied een vogelgebied is en vraagt of hier rekening mee gehouden wordt en dat de keuze niet enkel gebaseerd is op economische belangen.	Er wordt een brede afweging gemaakt voor de voorkeursbeslissing. De basis hiervoor zijn de onderzoeken die worden gedaan in het plan-MER en de Integrale Effectenanalyse, samen met het regio-advies. In het thema 'Ecologie' leest u hoe ook de effecten op vogelgebieden onderzocht worden.
202404839	Indiener stuurt in de bijlage een reactie mee. De inhoud van deze brief is gelijk aan registratienummer 202404836.	Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404840	Indiener geeft aan met ontsteltenis te hebben vernomen dat er mogelijk een corridor komt via de Gouwe (optie geel) en dat er daarnaast de optie is om een	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven

	hoogspanningsstation te plaatsen op het industrieterrein van mogelijk 25 hectare.	die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404840	Indiener maakt bezwaar tegen het project en stelt dat regionale ondernemers boven de ambities van (internationale) organisatie gesteld moeten worden.	In het thematisch antwoord 'Baten en lasten', kunt u lezen waarom de verbinding naar Middenmeer noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland en niet alleen voor datacenters en glastuinbouw op Agriport.
202404840	Indiener stuurt in de bijlage een reactie mee. De inhoud van deze brief is gelijk aan registratienummer 202404836.	Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404842	Indiener heeft eerder al een reactie gegeven op het document Voornemen en voorstel voor participatie, met reactie nummer 202301850. Deze wil indiener weer inbrengen.	Bedankt voor uw reactie. U verwijst naar uw eerder ingediende reactie op het Voornemen en voorstel voor participatie. Die wordt beantwoord in de reactienota op het Voornemen en voorstel voor participatie, welke te vinden is op de website van RVO: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/380-kv-netuitbreiding-nhn
202404842	Indiener stelt dat het niet verstandig is de netuitbreiding in een diepe polder te plaatsen, gezien klimaatverandering en spanningen met Rusland. Indiener stelt dat de Wieringermeer geen goede locatie is.	In het Plan-MER en de IEA wordt het thema water en bodem onderzocht en ook naar de overstromingsrisico's van gebieden. Dit zal uiteindelijk mee worden genomen in de afweging voor de gekozen locatie voor de hoogspanningsstations. Meer informatie hierover vindt u onder het thema 'Beoordelingskader'.
202404842	Indiener geeft aan sinds 2014 met TenneT aan het procederen te zijn over de 150kV kabel die door diens land loopt en stelt dat TenneT de belangen niet tegemoet komt. Indiener geeft aan ook voor de nieuwe verbinding geen medewerking te verlenen. Indiener stelt dat de productie van waterstof het beste kan plaatsvinden in IJmuiden en de haven van Amsterdam. Indiener stelt dat ECW en kassen niets opleveren voor de bevolking van de Wieringermeer.	Voor de aanleg en instandhouding van een verbinding borgt TenneT haar assets privaatrechtelijke belangen met een zakelijk recht. Voor het vestigen van dit zakelijk recht treedt TenneT in minnelijk overleg en houden we rekening met de belangen van de grondeigenaar en bieden maatwerk waar mogelijk. Het kan gebeuren dat TenneT en de grondeigenaar er ondanks deze inzet niet uitkomen. De wet biedt TenneT dan de mogelijkheid voor het aanvragen van een gedoogprocedure. Lopende de gedoogprocedure wil TenneT altijd in goed contact met de grondeigenaar

		blijven. Binnen programma VAWOZ wordt onderzocht waar in Nederland twee waterstoffabrieken gerealiseerd kunnen worden. Daarnaast kunnen particuliere initiatieven zelf een vergunning aanvragen voor de bouw van een waterstoffabriek. Binnen dit project wordt niet gezocht naar een geschikte locatie voor een waterstoffabriek.
202404844	Indiener wijst erop dat in de gemeente Heemskerk weinig ruimte is voor ontwikkelingen zoals de netuitbreiding, vanwege veel beschermde natuur met een BPL en/of NNN status, of UNESCO werelderfgoed. Indiener geeft aan dat de meest westelijk corridor een populair stuk ruimte doorkruist, waar onder andere plannen zijn vanuit de RES, woningbouw (Tolhek), asielzoekerscentrum, zonnepark en een bestaande windmolen bij de Trompet.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorgen over de beperkte ruimte in de gemeente en meerdere initiatieven die op zoek zijn naar ruimte. In het plan-MER wordt onderzocht wat de effecten zijn van een verbinding op o.a. BPL, NNN of UNESCO werelderfgoed. Dit wordt meegenomen in de afweging door het bevoegd gezag. In de IEA wordt ook het thema 'Gebruiksfuncties' onderzocht. Hierin worden alle ontwikkelingen in een gebied meegenomen, ook wordt er een beschrijving gegeven van plannen die niet nog niet concreet zijn, maar wel door bijvoorbeeld de gemeente zijn aangedragen als gewenste ontwikkelingen in het gebied.
202404844	Indiener geeft aan dat het niet reëel is wanneer zowel de netuitbreiding, als waterstofleidingen en kabels voor programma VAWOZ in hetzelfde gebied gerealiseerd worden. Indiener stelt dat afzonderlijke onderzoeken voor deze projecten niet volstaan en geeft aan dat er gekeken moet worden naar de cumulatie van de verschillende projecten in dit gebied. Het uitgangspunt moet een eerlijke verdeling van lusten en lasten zijn, verdeeld over de provincie Noord-Holland.	Voor de samenhang tussen programma VAWOZ en de 380 kV-netuitbreiding is een zogenaamde 'brugnotitie' voorzien. Hierin wordt op hoofdlijnen cumulatie tussen beide projecten beschouwd. Zie verder de thematische antwoorden 'Samenhang met andere projecten' en 'Baten en lasten' voor beantwoording van deze reactie.
202404844	Indiener uit zorgen over het betrekken van gemeenteraden, waarvoor te weinig ruimte wordt geboden in het proces. Indiener dringt erop aan om hiervoor tijd in te bouwen.	Wij onderschrijven het belang om bewoners en gemeenteraden goed mee te nemen in de procedure en zijn ons bewust van de strakke planning. Het ministerie van KGG heeft aanvankelijk aan de medeoverheden in het zoekgebied gevraagd om het regioadvies in september 2025 op te leveren. Na uw reactie, en die van andere medeoverheden, hebben we dit heroverwogen. We vragen de gemeenten, de provincie en het waterschap om het regioadvies op 19 december 2025 op te leveren.

		Hiermee gaan wij in op het verzoek om meer tijd te bieden, zodat u uw Raad mee kan nemen in de advisering.
202404846	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836 en voegt enkele punten toe.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836. De toegevoegde punten worden hieronder beantwoord.
202404846	Indiener wijst erop dat in Sijbekarspel diverse monumenten en monumentale stolpboerderijen staan. Daarnaast wijst indiener op open plekken tussen de lintbebouwing, waar niet gebouwd mag worden vanwege beschermd doorzicht. Indiener wijst erop dat de lintbebouwing kenmerkend is voor West-Friesland en deel uitmaakt van het unieke West-Friese landschap.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. We vinden de inpassing belangrijk en volgen beleid en wetgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we rekening houden met de door u aangehaalde onderwerpen.
202404847	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, en stelt dat de marge van 65 niet gehaald kan worden met de huizen aan de Noorddijkerweg. Aan de andere zijde staan al masten, en anders wordt indiener ingesloten door masten.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.
202404849	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836 en voegt enkele punten toe.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836. De toegevoegde punten worden hieronder beantwoord.
202404849	Indiener wijst erop dat in Sijbekarspel diverse monumenten en monumentale stolpboerderijen staan. Daarnaast wijst indiener op open plekken tussen de lintbebouwing, waar niet gebouwd mag worden vanwege beschermd doorzicht. Indiener wijst erop dat de lintbebouwing kenmerkend is voor West-Friesland en deel uitmaakt van het unieke West-Friese landschap.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. We vinden de inpassing belangrijk en volgen beleid en wetgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we rekening houden met de door u aangehaalde onderwerpen.

202404850	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, omdat hier al een verbinding loopt en dit gebied dichter bevolkt is dan andere tracés.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404851	Indiener spreekt een voorkeur uit voor de donkerblauwe corridor, omdat deze de minste dorpskernen raakt en over dunbevolkt gebied loopt.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404852	Indiener spreekt een voorkeur uit voor de donkerblauwe corridor, omdat deze de minste dorpskernen raakt en over dunbevolkt gebied loopt.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404853	Indiener stuurt in de bijlage een reactie mee. De inhoud van deze brief is gelijk aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404854	Indiener maakt graag gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze over het onderzoeksplan, dat op 6 september is gepubliceerd, aan het bevoegd gezag kenbaar te maken.	Bedankt voor uw reactie. We hebben deze met interesse gelezen.

202404854	Indiener geeft aan dat zij geen mogelijkheid ziet om een hoogspanningsstation voor 380 kV en hoogspanningsleidingen op een acceptabele manier ruimtelijk in te passen in hun gebied. De indiener benadrukt daarbij de kwetsbare en waardevolle landschappen en de leefbaarheid in de steden, kleine dorpen en kernen in de regio, die door deze energie infrastructuur ernstig aangetast zou worden. Ook wordt aangedragen dat vanuit het oogpunt van water en bodem sturend niet voor de hand ligt deze infrastructuur in de veenweidegebieden en polders van Zaanstreek-Waterland te realiseren.	Bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven is gebruik gemaakt van een aantal uitgangspunten. Te denken valt aan het zo veel mogelijk vermijden van effecten op milieuaspecten zoals natuur, cultuurhistorie, waterkeringen en infrastructuur. Voor alle projectonderdelen is dit uitgewerkt. Meer hierover is te lezen in de NOA. In het zoekgebied bevindt zich veel uniek en beschermd gebied en het is niet mogelijk gebleken om bij het ontwerpen van onderzoeksalternatieven waardevol veenweidegebied en polderlandschap als uitsluitend principe te hanteren. De effecten van de onderzoeksalternatieven worden in het plan-MER en de IEA op veel thema's in kaart gebracht. Zo wordt het mogelijk voor de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO om een zorgvuldige afweging te maken tussen bestaande belangen. In de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' is beschreven hoe deze thema's een plek krijgen in de verkenningsfase. Vanuit de omgeving is aandacht gevraagd voor het thema ruimtelijke kwaliteit, daarom is besloten om hiervoor naast het plan-MER en de integrale effectenanalyse een apart document op te stellen. De netuitbreiding Noord-Holland Noord is een uitbreiding van het 380kV hoogspanningsnet. Met de bouw van een nieuw hoogspanningsstation wordt de verbinding met het bestaande net gemaakt. Een locatie wordt daarom gezocht bij de bestaande 380kV hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Diemen, ten noorden van het IJ/Noordzeekanaal. Rond deze verbinding liggen buiten de woonkernen voornamelijk laaggelegen venige gebieden. Hierdoor liggen de te onderzoeken stationslocaties ook in dit gebied.

		In het concept NRD is beschreven hoe in het plan-MER rekening gehouden wordt met aspecten uit het thema water en bodem. In het beoordelingskader staat beschreven op welke criteria de alternatieven worden beoordeeld. Te denken valt aan bodemkwaliteit en -draagkracht, maar ook grondwater, biodiversiteit en waterveiligheid. Vanuit de effectstudies vertalen we dit naar een beschouwing in het MER en een korte notitie over de relatie tussen (de effecten van) het project en het beleidsthema Water en Bodem sturend. In het IEA komt het onderwerp ook aan bod, zodat het meegewogen wordt in de voorkeursbeslissing van de Ministers. De uitwerking van dit thema doen we in samenwerking met onder andere de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Daarnaast is in de kamerbrief van 22 oktober 2024 (IenW/BSK-2024/305752) het beleid 'Water en Bodem Sturend' genuanceerd. Aangegeven is dat het beleidskader soms werd ingevuld als zijnde 'water en bodem bepalend'. Aangegeven is dat vanuit het rijk de term ‘rekening houden met’ wordt gehanteerd.
202404854	Indiener stelt dat de reikwijdte van de onderzoeken op voorhand beperkt is. Naar mening van indiener wordt het uitgangspunt om alle redelijke alternatieven uit te werken en te onderzoeken niet ten volle benut. Indiener stelt dat in het voorgaande proces al onderzoeksvarianten uitgesloten zijn. Indiener pleit ervoor om een zo volledig mogelijke scope van de te onderzoeken alternatieven, waarbij TenneT/KGG een brede integrale afweging maakt op basis van ruimtelijk gemotiveerde argumenten. Indiener wijst op het uitgangspunt `aansluiting bij bestaande infrastructuur heeft voorrang boven aantasting van een open cultuurhistorisch veenweidegebied' en verzoekt koppelkansen te onderzoeken bij nieuwe aan te leggen infrastructuur. Indiener wijst ook op de inrichtingsprincipes uit het PEH en vraagt hierin consistent te zijn.	In de Notitie Onderzoeksalternatieven (bijlage 2) bij de concept-NRD is een nadere toelichting opgenomen waaraan de onderzoeksalternatieven moeten voldoen. Hierbij wordt onder andere benoemd dat 'alle redelijkerwijs te beschouwen alternatieven' onderzocht moeten worden. Het gaat hierbij om haalbare, maakbare en betaalbare alternatieven. Naast de beschreven onderzoeksalternatieven in de concept-NRD zijn verschillende andere alternatieven in beeld gebracht en is geconcludeerd dat dit geen 'redelijkerwijs te beschouwen alternatieven' zijn. Met voorliggende onderzoeksalternatieven worden de

		onderscheidende milieueffecten in beeld gebracht.
202404855	Indiener onderkent de nut en noodzaak van het project, maar maakt bezwaar tegen het gele tracé.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404855	Indiener wijst op de onacceptabele verstoring van het authentieke, kleinschalige West-Friese landschap door een nieuwe verbinding.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. We vinden de inpassing belangrijk en volgen beleid en wetgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we rekening houden met de door u aangehaalde onderwerpen.
202404855	Indiener wijst op het BPL, stiltegebied, weidevogelgebied en andere knelpunten zoals woningbouw. Indiener stelt dat het niet zo kan zijn dat de realisatie van de netuitbreiding hierboven prevaleert.	In het plan-MER wordt gekeken naar de gebruiksfuncties van het gebied, waaronder ook een beschrijving van andere projecten zoals woningbouw. Dit wordt meegenomen in de afweging voor een keuze voor het tracé. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over de effecten op o.a. weidevogels en hoe dit meegenomen wordt in de onderzoeken.
202404855	Indiener wijst erop dat in de bestemmingsplannen van de gele tracégebieden bepalingen zijn opgenomen om bij open percelen in de lintbebouwing van kleine kernen doorzicht naar het open achterland te beschermen.	In de eerdere verwijzing naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' heeft u kunnen lezen over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404855	Indiener stelt dat het plaatsen van een verbinding in De Weere in strijd is met het verbod van de gemeente Opmeer voor het plaatsen van windturbines.	De effecten op het open landschap worden onderzocht in het plan-MER, zie hiervoor de eerdere verwijzing naar dit thema. De bouw van dit soort stations en de aanleg van een dergelijke hoogspanningsverbinding passen over het algemeen niet binnen de bestaande omgevingsplannen (voorheen bestemmingsplannen). Daarom wordt nu de projectprocedure gevolgd, welke wordt afgesloten met een projectbesluit dat de bouw van de

		netuitbreiding juridisch mogelijk maakt.
202404855	Indiener stelt voor om een tracé te kiezen dat het gele tracé vermijdt, het authentieke landschap van West-Friesland respecteert, dat zoveel mogelijk bestaande infrastructuur volgt.	Bedankt voor uw suggestie, er zal een gedegen afweging worden gemaakt. Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een uitleg over op welk moment de afweging wordt gemaakt tussen de verschillende onderzoeksaspecten en belangen.
202404856	Indiener maakt bezwaar tegen de verbinding in diens omgeving, vanwege de effecten op het dorpse karakter. Indiener wijst erop dat het windpark Wieringermeer al een enorme impact heeft gehad en dat door de plaatsing van een verbinding Lambertschaag omringt zou worden door hoge bouwwerken.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. We vinden de inpassing belangrijk en volgen beleid en wetgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we rekening houden met de door u aangehaalde onderwerpen.
202404857	Indiener spreekt een voorkeur uit voor de donkerblauwe corridor, omdat deze de minste dorpskernen raakt en over dunbevolkt gebied loopt.	Bedankt voor uw reactie. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404858	Indiener maakt bezwaar tegen het gele en paarse tracé dat door Sijbekarspel loopt. Indiener vraagt om van Sijbekarspel geen spookdorp te maken door er een verbinding te realiseren.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404858	Indiener uit ernstige zorgen over diens gezondheid vanwege straling. Indiener verwijst daarbij naar verbindingen die elders in het land ondergronds worden gebracht. Indiener stelt dat inwoners van dorpslinten dezelfde rechten hebben als inwoners van dorpskernen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Hier wordt ook uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn. In het thema 'Uitgangspunten alternatieven' leest u waarom er corridors zijn ingetekend over (lint)dorpen en hoe hiermee wordt omgegaan in de onderzoeken.

202404858	Indiener geeft aan een melkveebedrijf te hebben en wijst erop dat het land voor een veehouder ook emotie is. Indiener wijst erop dat er al beperkingen worden opgelegd, kosten stijgen en inkomsten dalen. De netuitbreiding verergert dit. Indiener stelt het project aansprakelijk voor directe en indirecte, zakelijk en persoonlijke kosten en waardedaling van woning en land, voor nu en in de toekomst.	Wij begrijpen dat de plannen voor een dergelijk groot project tot emoties en sentimenten leiden. Dat is ook de reden waarom wij een zorgvuldig planvormingsproces doorlopen. Op dit moment zitten wij in de fase waarin de verschillende onderzoeksalternatieven in kaart zijn gebracht en onderzocht worden. Hierbij kijken wij ook wat de impact van de onderzoeksalternatieven is op de omgeving. Op basis van deze onderzoeken neemt de Minister begin 2026 een besluit voor een voorkeursalternatief. Er is op dit moment nog geen keuze gemaakt voor het tracé dat over Sijbekarspel gaat.
202404859	Indiener spreekt een voorkeur uit voor de donkerblauwe corridor, omdat deze de minste dorpskernen raakt en over dunbevolkt gebied loopt.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404861	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over diens woning, en spreekt zorgen uit over de effecten op gezondheid van mens en dier. Indiener stelt dat uitkopen ook geen optie is, omdat indiener een bedrijfswoning heeft.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404855	Indiener vraagt of een tracé in het Markermeer en IJsselmeer mogelijk is.	Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over waarom een verbinding door het Markermeer en IJsselmeer niet mogelijk is.

202404862	Indiener spreekt diens bezorgdheid uit over een mogelijk tracé van een 380 kV hoogspanningsleiding door de droogmakerij Schermer. Aantasting van dit unieke BPL dient volgens indiener te allen tijde te worden voorkomen.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we rekening houden met de BPL-gebieden in het project.
202404862	Volgens indiener is het veel wenselijker om de extra horizonvervuiling die de nieuwe masten en bijbehorende hoogspanningslijnen zullen veroorzaken te realiseren waar er reeds sprake is van horizonvervuiling n.l. aan de oostzijde van Stompetoren waar twee bovengrondse tracés al sinds jaar en dag gesitueerd zijn.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen en hoe wordt omgegaan met aspecten als horizonvervuiling binnen het project.
202404863	Indiener stelt dat het gele tracé niet in lijn lijkt te zijn met de gestelde doelen, namelijk waar mogelijk bundelen met bestaande infrastructuur, en het zo veel mogelijk vermijden van effecten op milieu. Het gele tracé loopt door UNESCO werelderfgoed, waardoor het niet voldoet aan het doel 'significante aantasting van de uitzonderlijke universele waarden van UNESCO werelderfgoed te vermijden'. Indiener wijst erop dat de cNRD vermeldt dat effecten mogelijk gemitigeerd kunnen worden, en vraagt om een onderbouwing hiervan.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het UNESCO werelderfgoed en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404863	Indiener wijst erop dat het gele tracé natuura2000 en de Eilandspolder vermijdt, maar dat dit niet de optimale keuze is, omdat het tracé wel grenst aan het natura2000 gebied. Het gele tracé voldoet daarom niet aan het doel om biodiversiteit zo veel mogelijk te waarborgen.	In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404863	Indiener stelt dat de impact op de Mijzenpolder onderbelicht is in de stukken, met name de dichtheid van broedparen.	De concept NRD is een onderzoeksplan. Dit plan beschrijft welke onderzoeken uitgevoerd worden en op welk detailniveau. In het plan-MER wordt nader onderzoek gedaan, zo ook naar de dichtheid van broedparen in de Mijzenpolder.
202404864	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé langs De Gouwe bij Hoogwoud, vanwege het open landschap tussen twee beschermde natuurgebieden. Indiener stelt dat de verbinding tussen de gebieden cruciaal is voor weidevogels. Een verbinding zou desastreus zijn voor vogels. Indiener geeft aan dat het gebied tussen de Gouwe en De Weere uniek is en een ruimte waar zowel mens en dier op adem kunnen komen. Het gebied wordt al ontsierd door andere ontwikkelingen zoals industrie.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project.

202404864	Indiener stelt dat de verbinding gecombineerd zou moeten worden met bestaande infrastructuur.	Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over hoe de verschillende alternatieven tot stand zijn gekomen en waar rekening mee gehouden wordt. Zo zijn er ook alternatieven ingetekend die de bestaande infrastructuur volgen.
202404864	Indiener stelt dat de inwoners van de Gouwe geen profijt hebben van de komst van het netwerk en dat de baten gaan naar o.a. datacenters en mensen en bedrijven in de regio IJmuiden, Zaanstad en Amsterdam.	In het thematisch antwoord 'Baten en lasten', kunt u lezen waarom de verbinding naar Middenmeer noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland Noord.
202404864	Indiener stelt dat ondergrondse aanleg het enige werkelijke alternatief is, en dat de kosten in het niet vallen bij de schadevergoedingen die later betaald zullen moeten worden. Indiener stelt dat de nadelen van ondergrondse aanleg geen reden kunnen zijn om niet daartoe te besluiten en dat er nog voldoende tijd is om te investeren in oplossingen voor deze nadelen.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd. Daarnaast wordt er in dit thema ook ingegaan mogelijke innovaties in de nettechniek.
202404865	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt u verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404866	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt u verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404868	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé nabij diens woning, vanwege de gevaren voor de volksgezondheid en waardevermindering van diens woning.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' leest u over de mogelijke effecten op gezondheid. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.

202404869	Indiener dient een reactie in die gelijk is aan registratienummer 202404868.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar registratienummer 202404868 voor een antwoord op uw vragen.
202404870	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé door Sijbekarspel.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404864	Indiener stelt dat de verbinding desastreus zou zijn voor inwoners, vanwege de gezondheidsrisico's.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten van magneetvelden op gezondheid en hoe binnen het project rekening wordt gehouden met het voorzorgbeleid van het RIVM.
202404871	Indiener geeft aan dat er tal van plannen zijn, mar de effecten op gezondheid en de leefomgeving niet inzichtelijk gemaakt worden.	Bedankt voor uw reactie. In de thema's 'Leefomgeving en gezond' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u een toelichting hoe we deze onderwerpen meenemen en onderzoeken in het proces. In het thema 'Samenhang met andere projecten' worden nader ingegaan op andere plannen die spelen in het zoekgebied en hoe raakvlakken worden meegenomen in de onderzoeken.
202404871	Indiener geeft aan dat het besluitvormingsproces niet helder is en hoe belangen zoals gezondheid, veiligheid, bescherming van natuur en cultuurhistorische waarden worden meegewogen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een uitleg over welke thema's onderzocht worden in de volgende fase en op welk moment de afweging wordt gemaakt tussen de verschillende onderzoeksaspecten en belangen.
202404871	Indiener vraagt om flexibiliteit om in te spelen op innovaties en ontwikkelingen, zodat gezondere alternatieve overwogen kunnen worden.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over technische ontwikkelingen en innovaties en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404873	Indiener uit grote zorgen over de negatieve effecten op vogels in de Mijzenpolder en geeft aan dat het natuurgebied voor vogels verloren gaat wanneer er een verbinding wordt gerealiseerd. Daarnaast wijst indiener op de cultuurhistorische waarde van de Mijzenpolder.	Bedankt voor uw reactie. In het thema 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de

		verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404873	De Mijzenpolder is van groot internationaal belang voor ongeveer 80 soorten vogels. De internationale betekenis is o.a. gelegen in: Weidevogels, Roerdomp, Lepelaar, Kleine zwaan, Smient, Kievit, Goudplevier, Wulp, Grutto Veldleeuwerik, Graspieper, Spreeuw, Visdiefjes, East Atlantic Flyway.	In het plan-MER worden de effecten op beschermde soorten onderzocht. De soorten die voorkomen in de Mijzenpolder worden daarin ook onderzocht. In thema antwoord 'Ecologie' leest u hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404874	Indiener vraagt om de nieuwe verbinding te bundelen met de bestaande 150kV verbinding, vanwege de horizonvervuiling en het ruime, open karakter van het landschap wat door een nieuwe doorsnijding verloren gaat.	Bedankt voor uw reactie. Bij het onderzoeken van de onderzoeksalternatieven worden de principes 'combineren' en 'bundelen' gehanteerd. Dit is vastgelegd in het 'Programma Energiehoofdstructuur' (PEH). Daarbij wordt gekeken of ligging nabij bestaande infrastructuur (bijv. spoorwegen, snelwegen of hoogspanningsinfrastructuur) voordelen met zich mee kan brengen. Voor tracés die langs bestaande 150kV-verbindingen liggen kan worden overwogen om negatieve effecten van de 380kV-verbinding te verzachten door de bestaande 150kV-verbinding ondergronds te brengen. In de oplegnotitie, gepubliceerd samen met deze reactienota, wordt verder ingegaan op het principe 'bundelen en combineren'. Wij verwijzen u naar de oplegnotitie.
202404876	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé door de polder, vanwege de schadelijke invloed van bovengrondse verbindingen. Het tracé loopt te dicht langs indieners' huis.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404877	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé door Oudendijk, vanwege het historische dorp met een landelijke uitstraling, waarbij weilanden het dorpsbeeld bepalen. Indiener spreekt een voorkeur uit voor de westkust, vanwege een minder dichte bevolking.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

202404878	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé door Moerbeek, vanwege de negatieve effecten op de omgeving. Indiener geeft aan dat de omgeving al belast wordt door het recent aangelegde hoogspanningstraject.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project.
202404879	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé door Moerbeek in 't Veld, vanwege de negatieve effecten op het uitzicht, het landschap en de gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404880	Indiener maakt bezwaar tegen de zoeklocatie voor een station tussen de Hogebierenweg en de Moerbeek.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors en zoeklocaties voor stations zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404880	Indiener wijst op diens groepsaccomodatie, waar mensen komen voor de rust en het landschap, welke ernstig verstoord zou worden door een trafostation.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding of hoogspanningsstation bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met effecten op het landschap. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404880	Indiener wijst op de verstoring van lintbebouwing door een trafostation.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten.

		Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404880	Indiener wijst op de potentiële gezondheidsrisico's door blootstelling aan elektromagnetische straling en stelt dat het voorzorgsprincipe zou moeten gelden.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404880	Indiener wijst op de negatieve effecten op natuurlijke waarde en landschappelijke impact. De Moerbekerpolder en Haringhuizen/Moerbeek zijn waardevolle natuurlijke en agrarische landschappen, waar openheid en rust kenmerkend zijn. Indiener maakt bezwaar vanwege visuele vervuiling en daarmee het verlies van klanten voor diens onderneming, en negatieve impact op flora en fauna.	In de verwijzing naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' heeft u kunnen lezen hoe de effecten op het landschap worden meegenomen. In thema antwoord 'Ecologie' leest u hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404880	Indiener wijst op de economische schade voor agrariërs, vanwege het verlies van landbouwgrond en waardevermindering van grond en vastgoed.	Met betrekking tot het verlies van agrarisch areaal zal TenneT, indien eigendom verkregen moet worden voor een station, voorzien in een degelijke marktwaarde. TenneT is ook verantwoordelijk voor de landschappelijke inpassing van het station. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404880	Indiener wijst op de aantasting van de leefbaarheid en woonkwaliteit, door geluid en trillingen en verlies van recreatieve en toeristische waarden.	In de eerdere verwijzing naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' heeft u de toelichting kunnen lezen. Ook de effecten op recreatieve functies worden meegenomen in de onderzoeken.
202404880	Indiener wijst op alternatieve oplossingen, zoals het plaatsen van het station in industriële zones, uitbreiding van bestaande stations en ondergrondse aanleg.	Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over hoe de zoeklocaties voor stations tot stand zijn gekomen, hierbij is ook gekeken naar zoeklocaties in of nabij bestaande industriegebieden. Het thema '(Net)techniek' legt uit over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd. Hier wordt ook ingegaan op andere innovaties.

202404881	Indiener stuurt een brief die gelijk is aan registratienummer 202404836 en voegt enkele punten toe.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836. De toegevoegde punten worden hieronder beantwoord.
202404881	Indiener geeft zich buitengesloten te voelen in het besluitvormingsproces en is niet goed geïnformeerd over het project. Indiener wijst erop dat advertenties niet voldoen en via social media inwoners beter te bereiken zijn. Indiener stelt dat de Dorpsraad Sijbekarspel al jaren niet meer actief is. Indiener is van mening dat de ingelaste informatiebijeenkomst in Sijbekarspel op 9 oktober geen antwoord gaf op de vragen van inwoners, waardoor men nog minder gerust is op een goede, betrouwbare gang van zaken in het besluitvormingsproces.	Het klopt dat er geen contact is geweest met de dorpsraad Sijbekarspel. Wel hebben een aantal representanten van Sijbekarspel contact gezocht met het projectteam en opgetreden als contactpersoon namens het dorp. Op deze wijze zijn zij betrokken bij het project. In de verwijzing naar het thema 'Communicatie' heeft u kunnen lezen wat er is gedaan om de inloopavonden aan te kondigen, wat verder wordt ingezet en wat men zelf kan doen om op te hoogte te blijven van het project. We hopen hiermee zoveel mogelijk mensen te bereiken.
202404882	Indiener begrijpt de nut en noodzaak van het project, maar maakt bezwaar tegen de realisatie door de landelijke omgeving van de Moerbeek, vanwege de negatieve effecten op de leefomgeving.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u eventueel nog een keer kunt reageren of beroep kunt indienen. Binnen de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we dit in het project onderzoeken en uitwerken.
202404883	Indiener geeft aan dat hoewel er nog veel onduidelijk is tegen de gele corridor te zijn als ook tegen de plaatsing van een hoogspanningsstation direct achter de huizen. Indiener geeft aan dat zij hier allen wonen en werken om een reden, dicht bij de natuur. Indiener stelt veel om diens gezondheid en de gezondheid van diens dieren te geven, een veilige leefomgeving en met oog voor landschapsbeheer. Indiener geeft aan te wonen aan zowel een vogelgebied als een beschermd gebied.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. In het thema 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404883	Indiener vraagt dan ook met klem om ontwikkelingen als deze daar te doen waar de infrastructuur al ligt en/of langs bestaande wegen daar op die locaties er al rekening wordt gehouden met de vervuiling en overlast.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-

		infrastructuur en waar wij in het project rekening houden.
202404883	Indiener stuurt een brief die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404884	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé en het station tussen Lambertschaag en de A7.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404884	Indiener maakt bezwaar vanwege de gezondheidsrisico's. Indiener stelt dat de gezondheid van mensen minder zwaar weegt dan andere belangen, wat onacceptabel is.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' gaan we in op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. In het thema 'Proces en procedure' leest u dat de onderzoeken objectieve beslisinformatie leveren, waarmee het bevoegd gezag een keuze zal maken. Alle belangen worden daarbij afgewogen.
202404884	Indiener maakt bezwaar vanwege de negatieve effecten op het leefmilieu, en wijst op o.a. het leefgebied van vogels, andere flora en fauna, en het kwetsbare ecosysteem.	In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404884	Indiener wijst op de esthetische en landschappelijke impact, wat de natuurbeleving van inwoners, toeristen en recreanten schaadt. Hieruit volgt een negatieve economische ontwikkeling.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project. Ook de effecten op gebruiksfuncties, zoals recreatie en toerisme, wordt meegenomen in de onderzoeken.
202404884	Indiener wijst op de waardevermindering van woningen en vraagt of er een compensatieregeling is.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.

202404884	Indiener wijst op het lawaai en hinder door de hoogspanningsmasten.	In de verwijzing naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' heeft u ook een toelichting kunnen lezen over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404884	Indiener wijst op de datacenters in Wieringerwerf als (gedeeltelijke) oorzaak van de noodzaak voor netuitbreiding. Indiener stelt dat inwoners van Abbekerk en gemeente Medemblik de negatieve gevolgen ondervinden, maar niet om de datacenters hebben gevraagd.	De netuitbreiding is voor een derde deel nodig voor de elektriciteitsvraag van energie-intensieve bedrijven rondom Agriport A7. Voor de overige twee-derde komt de vraag uit onder andere groei en verduurzaming van woningen. Wij verwijzen u naar het thema 'Baten en lasten' voor een uitleg over de rol van datacenters in de noodzaak voor de netuitbreiding.
202404884	Indiener wijst op ondergrondse aanleg en de mogelijkheid om meerdere 150kV kabels ondergronds aan te leggen in plaats van een nieuwe 380kV verbinding. Indiener stelt daarbij dat TenneT technische en financiële overwegingen boven de veiligheid van inwoners plaatst.	Voor de aanleg van een 380kV hoogspanningsverbinding is bovengrondse aanleg het uitgangspunt, zie hiervoor het thema '(net)techniek'. In dit thema wordt ook nader ingegaan op het opwaarderen of uitbreiden van het 150kV net en waarom dit niet in verhouding staat tot het plaatsen van een nieuwe 380kV verbinding.
202404884	Indiener wijst op gebrekkige communicatie en gebrek aan transparantie. Indiener is via een derde partij op de hoogte gebracht van de plannen en stelt dat bewust onvoldoende gecommuniceerd, omdat men weet dat er grote weerstand zou zijn.	Voor TenneT en het ministerie van KGG is het belangrijk om zo breed en duidelijk mogelijk over het project en de procedure te communiceren. Het gebied waar de alternatieven zich bevinden is erg groot en ligt in 24 gemeenten. Voor de bijeenkomsten is gezocht naar een gelijke verdeling over het hele gebied. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Communicatie' waarin wordt uitgelegd hoe is gecommuniceerd over het project en hoe dit in de volgende fase wordt vormgegeven.
202404884	Indiener pleit voor bundeling met bestaande infrastructuur in plaats van nabij woningen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden. In de oplegnotitie, gepubliceerd samen met deze reactienota, wordt het principe 'bundelen en combineren' nader toegelicht.

202404885	Indiener wenst de verbinding zo min mogelijk over bebouwd gebied te laten lopen, en daarbij zo min mogelijk lintdorpen te doorkruisen. Indiener spreekt daarom een voorkeur uit voor het donkerblauwe tracé.	Bedankt voor uw reactie. In het vervolgproces moet onderzoek uitwijzen welk tracé de beste keuze is. We begrijpen uw zienswijze om te kiezen voor het tracé met de minste bebouwing en aantasting van het landschap. In de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' wordt hierop ingegaan. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404886	Indiener geeft een beschrijving van het Oer-IJ en diens stichting, welke als doel heeft o.a. beleidsmakers te verbinden aan de doelen en kansen van behoud, ontwikkeling en benutting van de unieke kwaliteiten van het Oer-IJ, welke leidend zouden moeten zijn in de (her)inrichting van deze regio.	Bedankt voor uw reactie. Wij stellen het op prijs dat u een uitgebreide reactie indient en aandacht vraagt voor de kwaliteiten van het Oer-IJ. Hieronder gaan wij in op uw inhoudelijke punten.
202404886	Indiener onderschrijft het uitgangspunt om te bundelen met bestaande infrastructuur en spreekt een afkeur uit van het meest westelijke tracé, wat juist voor versnippering van de binnenduinrand en het Oer-IJ zorgt, terwijl het doel is om deze te voorkomen.	Het klopt dat het meest westelijk tracé (donkerblauw) nagenoeg geen bestaande infrastructuur volgt. Voor meer informatie over de redenen waarom dit alternatief niettemin is meegenomen in de concept NRD, zie de Notitie onderzoeksalternatieven. Verder verwijzen wij u naar het thema "landschap en cultuurhistorie" voor een uitleg over hoe de impact op het landschap onderzocht wordt.
202404886	Indiener wijst op de samenhang met VAWOZ en stelt dat beide projecten niet los van elkaar gezien kunnen worden, terwijl deze nu wel los van elkaar beschouwd worden. In de NRD dient het proces te worden toegevoegd hoe tot een integrale en gelijktijdige analyse van de effecten en besluitvorming gekomen kan worden.	Het programma VAWOZ en Netuitbreiding Noord Holland Noord zijn inderdaad twee aparte projecten met ieder een eigen procedure. Echter is er veel contact tussen de projectteams, omdat beide projecten impact kunnen hebben op elkaar. In het thema 'Samenhang met andere projecten' wordt nader ingegaan op hoe de samenhang van deze projecten wordt vormgegeven.
202404886	Indiener stelt dat het tracé gekozen moet worden dat het minste impact heeft op het landschap, en dat er gekoppeld moet worden met bestaande infra. Indiener wijst daarnaast op het ondergronds brengen van de bestaande 150kV verbinding en in dit tracé de 380kV te realiseren.	We begrijpen uw uitgangspunt om nieuwe doorsnijding van het landschap zoveel mogelijk te voorkomen en waarderen het voorstel van koppeling en hergebruik. In de thema's '(net)techniek' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' wordt uw reactie beantwoord. Daarnaast wordt in de oplegnotitie, gepubliceerd

		samen met deze reactienota, ingegaan op het principe 'bundelen en combineren' waarbij ook de mogelijkheid voor het deels ondergronds brengen van de bestaande 150kV verbinding in het zoekgebied wordt uitgelegd.
202404886	Indiener maakt bezwaar tegen een aanlanding in de Kop, vanwege de dubbele mastenrij die dit veroorzaakt. De aanlanding van wind op zee dient ondergronds te geschieden.	In het thema 'Samenhang met andere projecten' heeft u kunnen lezen hoe de twee projecten met elkaar rekening houden.
202404886	Indiener stelt dat het zuidelijke station ofwel op bestaande bedrijventerreinen gerealiseerd moet worden, ofwel aan de oostzijde van de verbinding Beverwijk-Diemen.	Bedankt voor het uitspreken van uw voorkeur voor de locatiekeuze van het zuidelijke station. De ingetekende corridors en zoeklocaties voor stations zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er nog geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404886	Indiener verwijst naar het boek 'Verrassende Natuur van het Oer-IJ' waarin o.a. wordt uitgelegd dat het Oer-IJ 80% van de biodiversiteit van Nederland herbergt.	Bedankt voor de verwijzing naar de documenten en het boek. De natuurlijke waarden van het gehele zoekgebied worden meegenomen, zo ook de natuurwaarden in het Oer-IJ.
202404886	Indiener wijst op het weidevogelgebied tussen Uitgeest en Castricum en stelt dat een doorsnijding funest zou zijn. Indiener stelt dat natuurgebieden en weidevogelgebieden in de cNRD toegevoegd dienen te worden als uitsluitend ontwerpprincipe.	De weidevogelleefgebieden en natuurgebieden zijn een criterium in het beoordelingskader en worden dus meegenomen in de effectbeoordeling. In de thema's 'Ecologie' en 'Beoordelingskader' wordt een toelichting gegeven.
202404886	Indiener stelt dat een tracé nabij de Stelling van Amsterdam ondergronds aangelegd dient te worden.	Binnen het thema 'Landschap en cultuurhistorie' wordt omschreven hoe we binnen het project omgaan met het UNESCO Werelderfgoed in het gebied. De verbinding wordt in principe bovengronds aangelegd, uitleg hierover vindt u bij het thema '(net)techniek'.
202404886	Indiener stelt dat compensatie toegepast dient te worden wanneer landschap- en natuurkwaliteiten worden aangetast.	Het is inderdaad niet mogelijk om zonder belemmeringen een nieuwe hoogspanningsverbinding aan te leggen. Hoe en wat mogelijk gecompenseerd wordt, zal later in het proces duidelijk worden. Zie hiervoor het thema 'Ecologie'.

202404886	Indiener wijst op de omgevingsvisies van de betreffende gemeenten waarin de kwaliteiten van het Oer-IJ als te behouden worden bestempeld. Indiener vraagt daarom om het westelijke tracé te laten afvallen.	Om een gedegen afweging te maken worden in de volgende fase vijf onderscheidende alternatieven (en mogelijke combinaties hiervan) onderzocht. Het is juist belangrijk dit inzicht te hebben en daarom laten we nu nog geen alternatieven afvallen. Zie het thema 'Proces en procedure' voor beantwoording van deze reactie.
202404887	Indiener geeft aan dat de communicatie over het project en potentiële implicatie matig tot slecht is geweest.	Bedankt voor uw reactie. TenneT en het ministerie van KGG is er veel aan gelegen om via uitgebreide communicatie zoveel mogelijk mensen in de regio te bereiken. In het thema 'Communicatie' staat beschreven hoe we dat doen.
202404887	Indiener trekt de nut en noodzaak van de netuitbreiding in twijfel, en stelt dat microgrids, AI en batterijtoepassingen in de toekomst ervoor zal zorgen dat vraag en aanbod veelal lokaal met elkaar verbonden wordt. Daarnaast stelt indiener dat elektrische toepassingen zuiniger zijn en energiebesparing opleveren.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over technische ontwikkelingen en innovaties en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Daarnaast wordt u verwezen naar het thema 'Nut en Noodzaak'.
202404887	Indiener spreekt een voorkeur uit voor ondergrondse aanleg, vanwege de impact op het landschap, mens en dier. Indiener verwijst naar de Suedlink verbinding waar ondergronds transport over een afstand van 700 km mogelijk is.	Voor de onderbouwing waarom een nieuw 380kV tracé niet ondergronds wordt aangelegd, verwijzen wij u naar het thema '(net)techniek'. De Suedlink verbinding is een gelijkstroomverbinding en niet te vergelijken met een wisselstroom-verbinding. Een gelijkstroomverbinding is niet mogelijk, aangezien ons hoogspanningsnet (en het hele Europese netwerk) is gebaseerd op wisselstroom. Als een verbinding uitvalt, neemt een andere verbinding het transport over. Dat geeft hoge leveringszekerheid en netstabiliteit. Een verbinding met gelijkstroom kan dit niet. Gelijkstroom is daarom geschikt voor verbindingen die over lange afstand elektriciteit transporteren van aanbodkant naar het hoofdnet (zoals van windparken op zee naar land). Een storing heeft dan geen effect op het landelijke hoogspanningsnet.
202404887	Indiener stelt dat het nieuwe tracé het bestaande tracé moet volgen, om een nieuwe doorsnijding van het landschap te voorkomen.	Zoals in het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' beschreven, is het volgen van bestaande infrastructuur één van de uitgangspunten, mede om nieuwe doorsnijding te voorkomen. Het gaat

		hierbij niet alleen om hoogspanningsverbindingen. Uw voorstel om het bestaande tracé een upgrade te geven kan inderdaad, maar heeft nog meer impact op het landschap. Binnen het thema '(net)techniek' vindt u hier uitleg over.
202404887	Indiener stelt dat er meer gekeken moet worden naar technologische ontwikkelingen, maatschappelijke uitdagingen, het gevecht om de ruimte en het belang van een gezonde leefomgeving voor mens en dier.	De procedure voor het daadwerkelijk kunnen bouwen van de nieuwe stations en verbinding duurt lang. Mede vanwege het rekeningen houden en de samenhang met de elementen die u noemt. In het thema '(net)techniek' staat uitgelegd hoe wordt omgegaan met (technische) innovaties.
202404889	Indiener spreekt een voorkeur uit voor de donkerblauwe corridor, omdat deze de minste dorpskernen raakt en grotendeels over dunbevolkt gebied gaat.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment in het proces wordt nog geen keuze gemaakt voor of tegen één van de alternatieven. Zie voor uitleg hierover het thema 'Proces en procedure'.
202404890	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, vanwege horizonvervuiling, magneetvelden en aantasting van Bijzonder Provinciaal Landschap en vogel broedplaatsen.	Bedankt voor uw reactie. De onderzoeksalternatieven worden in de komende fase onderzocht op hun effecten op onder andere het landschap en in het bepalen van het uiteindelijke tracé wordt rekening gehouden met het magneetveld. Hoe we daar in het project mee werken wordt uitgelegd in de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Leefomgeving en gezondheid'. In het thema 'Ecologie' leest hoe de effecten op (broed)vogels worden meegenomen.
202404890	Indiener stelt dat de datacenters in de Wieringermeer deels oorzaak zijn van de noodzaak voor de netuitbreiding. Indiener wenst geen nieuwe datacenters, zodat de netuitbreiding voorkomen kan worden. Indiener stelt dat het station ook nabij de Wieringermeer logischer is dan nabij Lambertschaag.	Het aansluiten van datacenters is inderdaad één van de redenen om het net uit te breiden, maar de meerderheid van de behoefte is nodig voor verduurzamen en het elektrificeren van onder andere bedrijven en woningbouw. Wij verwijzen u naar het thema 'Nut en noodzaak' voor een uitleg over waarom de netuitbreiding nodig is.
202404890	Indiener stelt dat onvoldoende uitgelegd wordt waarom de verbinding niet over water kan. Geld mag volgens indiener geen rol spelen en stelt dat er altijd technische oplossingen te vinden zijn.	Een alternatief door water (IJsselmeer/Markermeer) wordt niet meegenomen in het onderzoek. Het klopt dat dit technisch mogelijk is, maar het komt met de nodige belemmeringen voor veiligheid en onderhoud. In het thema 'Alternatieven' wordt dit uitgelegd.

202404890	Indiener geeft aan zich machteloos te voelen, vanwege de enorme hoeveelheid aan informatie. Indiener stelt dat het ondoenlijk is om dit door te nemen naast werk en een gezin, en dat indiener daarom niet succesvol kan protesteren.	Wij begrijpen dat de documenten die voor liggen lang zijn en soms lastig te lezen. Deze documenten zijn zo lang, omdat we zo open en transparant mogelijk willen zijn in het onderzoek en het besluitvormingsproces. Wij proberen het toegankelijker te maken om bij de publicatie van officiële documenten, informatieavonden en webinars te organiseren en iedereen die vragen heeft te woord te staan. Mocht u naar aanleiding van de documenten vragen hebben, kunt u altijd contact opnemen met TenneT via het mailadres: 380kvNoord-Holland-Noord@tennet.eu.
202404892	Indiener geeft een beschrijving van het ontstaan en de doelstelling van Agriport A7 B.V. Indiener geeft enkele relevante recente ontwikkeling in Agriport A7 t.b.v. de realisatie van een gebied voor waterberging, recreatie en natuurontwikkeling.	Bedankt voor uw reactie en het aangeven van recente ontwikkelingen op Agriport A7. Wij stellen het op prijs om via u en de gemeente Hollands Kroon op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen en doelstellingen binnen Agriport A7. Dit kunnen we meenemen in de te maken keuzes binnen dit project.
202404892	Indiener pleit ervoor om na te streven dat de locatie van het 380kV station dient als een versterking van de reeds bestaande infrastructuur en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen op Agriport A7, welke al aangemerkt wordt aan Energy Hub. Nieuwe bedrijvigheid kan bijvoorbeeld bestaan uit de productie van waterstof of het gebruik van restwarmte voor de glastuinbouw.	Wij begrijpen de energieopgave van Agriport A7. Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404892	Indiener beveelt aan om bij de locatiekeuze in ogenschouw te nemen dat er voldoende ruimte is om met ondergrondse en bovengrondse verbinding naar het nieuwe station te kunnen komen.	Bedankt voor deze suggestie, voldoende ruimte voor aansluiting is inderdaad van belang bij het realiseren van een hoogspanningsstation.
202404892	Indiener is gezien bovenstaande redenen van mening dat de locatie NO5, en dan met name de voormalige boerderij op het adres Cultuurweg 7 te Middenmeer, het beste geschikt is voor de bouw van het 380 kV station. Indiener stelt dat deze kavel beschikbaar is en genoeg ruimte biedt voor ook een converterstation en mogelijke elektrolyse fabriek. Deze kavel heeft naar verwachting lage aardkundige waarden. Daarnaast is het voornemen om op de boerderij van Cultuurweg 4 natuurontwikkeling te laten plaatsvinden, wat kan bijdragen aan de landschappelijke inpassing van het station op NO5. Ook kan hier watercompensatie plaatsvinden.	Bedankt voor het onder de aandacht brengen van de voordelen van zoeklocatie NO5. In deze fase van het project wordt er nog geen voorkeur voor een locatie uitgesproken. De onderzoeken in de komende periode en daarna het regioadvies zullen hiertoe leiden. In het thema 'Proces en procedure' leest u hierover.

202404893	Indiener is het nutsbedrijf voor Agriport en focust op energie en water. Indiener stelt dat de werklocatie Agriport de meest geschikte locatie is voor het 380/150kV station, omdat het station hier (landschappelijk) goed in te passen is.	Bedankt voor uw reactie. In de fase na de voorkeursbeslissing wordt de inpassing van zowel de stationslocaties als de verbinding uitgewerkt. In deze fase worden de effecten op het landschap van alle alternatieven onderzocht. In de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Beoordelingskader' wordt dit toegelicht.
202404893	Indiener stelt dat stationslocatie NO5 en NO6 het beste aansluiten op de beoordelingscriteria van het lijnniveau en samenhang met de omgeving. Daarnaast hoeft op Agriport nauwelijks rekening gehouden te worden met omwonenden.	In het plan-MER worden de milieueffecten onderzocht en zal blijken hoe de verschillende alternatieven daaruit komen. Zie het thema 'Proces en procedure' voor beantwoording van deze reactie.
202404893	Indiener vraagt om in het beoordelingskader op te nemen hoe een zoeklocatie scoort op bestaande en toekomstige aansluitmogelijkheden, en verwijst naar VAWOZ, de waterstofbackbone, batterijprojecten en overige grootschalige productie of afname.	In het plan-MER worden de milieueffecten op de onderzoeksalternatieven binnen Netuitbreiding Noord-Holland Noord onderzocht. De genoemde onderdelen, zoals VAWOZ en de waterstofbackbone zijn geen aspecten die onderdeel zijn van het project, maar doorlopen een eigen onderzoeks- en vergunningenproces. Daarom worden deze niet toegevoegd aan het beoordelingskader. Wel geldt dat in de Integrale effectanalyse (IEA) onder andere een analyse van toekomstvastheid wordt uitgevoerd. Dit betreft een analyse op hoofdlijnen om te beoordelen in hoeverre de onderzoeksalternatieven toekomstvast zijn en kansen of risico's kennen voor de andere ruimtelijke projecten in het zoekgebied.
202404893	Indiener wijst erop dat de beleidslijn 'water en bodem sturend' niet is vastgelegd en interpretatie vaak niet eenduidig is. Indiener vraagt om hier rekening mee te houden.	Het klopt dat in de cNRD het beleidsthema water en bodem sturend wordt besproken. Het wordt als voorbeeld aangehaald, er worden meer onderwerpen behandeld. Naast de onderzoeksthema's uit het beoordelingskader is er in het plan-MER en project-MER aandacht voor specifieke beleidsthema's. Dit zijn onderdelen die niet direct in een onderzoeksthema uit het beoordelingskader vallen, maar wel van belang zijn om mee te wegen in de voorkeursbeslissing. In het plan-MER volgt een overzicht van relevante wetgeving en beleid.

202404893	Indiener wijst op het belang van het tijdig en continue informeren van bewoners uit de gemeenten in het zoekgebied. Indiener is bereid mee te denken en input te leveren voor het proces.	Bedankt voor uw aanbod. Het is voor het ministerie van KGG en TenneT erg belangrijk om de omgeving zoveel mogelijk te bereiken en ermee in contact te zijn. De aanpak wordt beschreven in het thema 'Communicatie'.
202404894	Indiener zet uiteen dat Noord-Holland Noord een hechte gemeenschap is die grote waarde hecht aan diens omgeving en natuur.	Bedankt voor uw reactie. Wij waarderen het dat u de tijd heeft genomen om de stukken door te nemen en een reactie in te dienen. Het is begrijpelijk dat u, net zoals vele anderen, waarde hecht aan de omgeving en het open landschap in Noord-Holland Noord.
202404894	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, vanwege het aanwezige natuurgebied 2000, lintdorp, effecten op gezondheid en weidevogels.	In de volgende fase van het project worden alle onderzoeksalternatieven onderzocht op hun effecten op onder andere het landschap. Op dit moment vallen daarom nog geen van de alternatieven af. In het thema 'Proces en procedure' wordt dit uitgelegd. Daarnaast wordt in de thema's 'Ecologie' en 'Leefomgeving en gezondheid' verder ingegaan op de effecten op gezondheid en natuur, waaronder weidevogels. In het thema 'Uitgangspunten alternatieven' wordt uitgelegd waarom er tracés zijn ingetekend over of nabij woningen.
202404894	Indiener geeft aan dat de stolpboerderijen beschermd dienen te worden.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met bebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202404894	Indiener stelt dat 380kV nodig is in 2030, tegen die tijd kan dit ondergronds aangelegd worden. Op dit moment is 220kv voldoende, wat al ondergronds kan.	In Noord-Holland is geen 220 kV maar een 150kV hoogspanningsnetwerk aanwezig. Als de nieuwe verbinding op een lager spanningsniveau dan 380kV gerealiseerd zou worden, dan zijn er circa 7 keer meer mastrijen nodig. Wij verwijzen u naar het thema '(net)techniek' voor een uitleg over waarom de nieuwe verbinding een spanning van 380kV heeft.

202404894	Indiener wijst op de effecten op gezondheid en stelt dat het RIVM zegt dat aan weerszijden 115 tot 215 meter vrijgehouden moet worden. Indiener stelt dat dit bij twee mastenrijen een strook van 860 meter betreft. Indiener geeft aan dat de inwoners van lintdorpen hier niet mee akkoord zullen gaan.	De 65 meter indicatieve magneetveldzone geldt voor het type mast dat bij dit project wordt toegepast: de Moldau mast. Dit is een standaard vakwerkmast die onder andere is gekozen omdat het een in vergelijking smalle magneetveldzone afgeeft. Ervan uitgaande dat u doelt op de 115 tot 215 meter zones die op de Netkaart van het RIVM tussen 2000 en 2015 worden aangehouden (https://www.clo.nl/indicatoren/nl213503-woningen-in-indicatieve-zones-hoogspanningslijnen-2000-2015). De 115 tot 215 meter indicatieve magneetveldzones zijn waarschijnlijk gebaseerd op oudere type masten. Op de netkaart van 2023 adviseert het RIVM rekenafstanden van 30 tot 185 meter (https://www.clo.nl/indicatoren/nl213507-woningen-in-indicatieve-zones-hoogspanningslijnen-2000-2023).
202404894	Indiener stelt dat bestaande en nieuwe bedrijven moeten betalen voor het tracé wat vanwege diens aanwezigheid nodig is en dat een uitbreiding van het 220kV net voldoende is voor de inwoners van Noord-Holland Noord.	U wordt verwezen naar de beantwoording over het 220kV net. Het belang van de netuitbreiding is niet alleen voor bedrijven, maar ook bewoners. Dit leest u in het thema ‘Nut en noodzaak’.
202404894	Indiener vraagt om te kiezen voor ondergrondse aanleg of voor het volgen van het 150kV tracé.	In het thema '(Net)techniek’ heeft u kunnen lezen waarom ondergrondse aanleg niet mogelijk is voor deze verbinding. Daarnaast volgt één van de onderzoeksalternatieven, waar mogelijk, huidige 150kV verbindingen.
202404894	Indiener hoopt dat het ministerie juist geïnformeerd wordt en niet de hoogste prioriteit geeft aan het financiële aspect.	De onderzoeksalternatieven voor de verbinding en de hoogspanningsstations worden onderzocht op hun effecten op verschillende aspecten, zoals in de c-NRD is gepubliceerd. Meer informatie hierover vindt u bij het thema 'Beoordelingskader'. In werksessies wordt overheden en relevante belangengroepen gevraagd om hun inbreng bij de verschillende aspecten te geven. De IEA met daarin informatie over de thema's techniek, toekomstvastheid, omgeving, kosten en milieu klaar is, wordt met de betrokken regionale overheden (provincie, gemeenten en waterschap) besproken. Deze partijen wordt

		vervolgens om een regio-advies voor een voorkeursalternatief gevraagd. Het regio-advies, samen met de IEA en bijbehorende onderzoeken wordt voorgelegd aan de Ministers van KGG en VRO. Het is aan hen om een afweging te maken en te besluiten over een voorkeursalternatief.
202404895	Indiener maakt bezwaar tegen het project, vanwege de negatieve effecten op gezondheid, en verwijst naar de RIVM als bron.	Bedankt voor uw reactie. Het voorzorgbeleid voor bovengrondse hoogspanningslijnen is één van de uitgangspunten voor de nieuwe verbinding. Het standpunt van de Gezondheidsraad waar u naar verwijst is daarin meegenomen. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' leest u verdere uitleg van het voorzorgbeleid.
202404895	Indiener maakt bezwaar vanwege de waardedaling van diens boerderij en perceel.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404895	Indiener maakt bezwaar vanwege de negatieve effecten op de landelijke uitstraling van het dorp Sijbekarspel.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met de landelijke uitstraling van het gebied, de lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202404895	Indiener stelt dat het plaatsen van hoogspanningsmasten afbreuk doet aan de uitstraling van de monumentale stolpboerderijen.	Landschappelijke inpassing is een belangrijk onderdeel in de fase van uitwerking van een voorkeurstracé. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' is toegelicht hoe we hier in het project mee omgaan.
202404896	Indiener wijst op het beschermd doorzicht tussen de lintbebouwing en de unieke lintbebouwing zelf. Indiener stelt dat een hoogspanningsmast niet past in het beeld van dit landschap.	In de verwijzing naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' heeft u kunnen lezen over hoe de effecten op lintbebouwing en het landschap worden meegenomen in de onderzoeken.

202404897	Indiener geeft aan dat twee tracés UNESCO werelderfgoed tweemaal doorkruisen (De Beemster en de Hollandse Waterlinies). Deze tracés tasten de kernwaarden aan van De Beemster en zijn daarom volgens indiener niet inpasbaar. Als siteholder van UNESCO-werelderfgoed droogmakerij De Beemster verzoekt indiener de zorgplicht voor erfgoederen te vervullen en de tracés door De Beemster te laten vervallen.	Om de eventuele aantasting van UNESCO werelderfgoederen te onderzoeken heeft initiatiefnemer TenneT, E-merge gevraagd een Heritage Impact Assessment (HIA) op te stellen in samenspraak met de betreffende siteholders en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. De HIA is al opgestart tijdens de ontwikkeling van de alternatieven. Na het vaststellen van de onderzoeksalternatieven in de NRD zal de concept HIA aangevuld worden met een effectbeoordeling op de tracé- en stationsalternatieven die raken aan of in de nabijheid van UNESCO werelderfgoederen liggen. Vervolgens worden via een (ontwerpend) onderzoek mitigerende maatregelen voorgesteld. De definitieve HIA voorziet zo in argumentatie voor de afweging. Het onderzoek wordt gedaan naast het MER en meegenomen in de IEA. Op deze manier wordt het belang meegenomen in de afweging. Naast de toetsing op UNESCO worden ook andere cultuurhistorisch waardevolle aspecten van het landschap en beschermingsregimes getoetst, zoals NOVEX en Bijzonder Provinciaal Landschap. Dit gebeurt in het MER onder het thema Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie, waaronder ook aardkunde valt. De HIA wordt in de stukken meegenomen als objectieve beoordeling. Het is aan de Minister om een belangenafweging te maken. De definitieve HIA wordt toegevoegd aan de stukken zodra deze gepubliceerd worden.
202404897	Indiener vraagt bovengrondse aanleg niet als uitgangspunt te nemen, maar voor alle varianten zowel bovengronds als ondergronds te onderzoeken, zodat op grond daarvan conclusies getrokken kunnen worden. Indiener vraagt te onderzoeken hoe de nadelen van ondergrondse aanleg te ondervangen zijn en ook recht te doen aan de voordelen van ondergrondse aanleg, zoals het beschermen van het landschap en creëren van groter maatschappelijk draagvlak. Indiener verwijst daarbij naar programma VAWOZ waar ondergrondse aanleg wel mogelijk is.	Ondergrondse aanleg is inderdaad over korte afstanden mogelijk, maar wordt alleen in uitzonderlijke gevallen overwogen. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg waarom de netuitbreiding in Noord-Holland Noord niet ondergronds aangelegd kan worden. De vergelijking met de ondergrondse aanleg bij programma VAWOZ gaat hier niet op. De verbindingen vanaf zee vinden plaats in gelijkstroom, welke op land

		met een converter worden omgezet naar wisselstroom. Lange ondergrondse tracés zijn meestal gelijkstroomverbindingen. Het zijn punt tot punt verbindingen om elektriciteit over lange afstanden te transporteren. De Netuitbreiding Noord-Holland Noord uitvoeren in een gelijkstroomverbinding is geen optie. Het Nederlandse (en gehele Europese) hoogspanningsnet is gebaseerd op wisselstroom. Als een verbinding uitvalt, neemt een andere verbinding het transport over. Dat geeft hoge leveringszekerheid en netstabiliteit. Een verbinding met gelijkstroom kan dit niet. Gelijkstroom is daarom geschikt voor verbindingen die over lange afstand elektriciteit transporteren van aanbodkant naar het hoofdnet (zoals de zeeverbindingen binnen pVAWOZ). Een storing heeft dan geen effect op het landelijke hoogspanningsnet.
202404897	Indiener vraagt het tracé tussen Zuidoostbeemster en Purmerend te laten vervallen, vanwege de nabijheid van woningen en het aangewezen uitleggebied voor woningbouw. Indiener wijst erop dat in de cNRD wordt gesproken over 'schuifruimte' met betrekking tot de breedte van de corridors, maar stelt dat er geen schuifruimte is als het gaat om de veiligheid van inwoners.	In het plan-MER wordt onderzocht of en hoeveel gevoelige objecten binnen de magneetveldzone liggen. Bekend is dat er weinig fysieke ruimte langs de A7 tussen Zuidoostbeemster en Purmerend is, maar niet onvoldoende. In het plan-MER en de Integrale effectanalyse (IEA) wordt daarom onderzocht welke effecten optreden en welke technische mogelijkheden er zijn voor het realiseren van een 380 kV-hoogspanningsverbinding in dit gebied. Voor de corridors is uitgegaan van een breedte van 500 m, maar de uiteindelijke breedte (masten inclusief magneetveldzone) is ongeveer 130 meter voor een enkele mastenrij (2 circuits) en ongeveer 200 meter voor een dubbele mastenrij (4 circuits). Met de schuifruimte bieden we ruimte om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld woningen of technische knelpunten te vermijden. De woningbouwplannen zijn bekend bij het project en worden afhankelijk van de status, meegenomen in het onderzoek.

202404897	Indiener vraagt om in de NRD aan te geven welk thema het zwaarst weegt en welk thema van minder belang wordt geacht in het plan-MER en IEA. Dit is essentieel om de onderzoeksresultaten en onderlinge verhoudingen te kunnen interpreteren.	Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een uitleg waarom in de NRD, het plan-MER en de IEA geen weging wordt gegeven aan de verschillende thema's.
202404898	Indiener maakt als lokale politieke partij in de gemeente Medemblik en onderdeel van de coalitie bezwaar tegen het huidige besluitvormingsproces omtrent de 380kV netuitbreiding, omdat met de huidige tracés onvoldoende rekening gehouden wordt met het unieke West-Friese landschap en dorpslinten.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding heeft impact op de omgeving en daarom wordt in de ontwerpfase en bij de uitvoering zoveel mogelijk rekening gehouden met het landschap. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' wordt toegelicht hoe we hier binnen het project mee omgaan.
202404898	Indiener stelt dat dorpslinten bebouwd gebied zijn en eist dat er geen verbinding wordt geplaatst door de dorpslinten, of dat er delen ondergronds aangelegd worden.	Zie het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' waar we toelichten hoe we traceren rondom bebouwing en daarmee ook de dorpslinten.
202404898	Indiener pleit voor het behoud van de open landschappen en stelt dat de Wieringermeerpolder geschikter is.	In het plan-MER worden de onderzoeksalternatieven op hun effecten, zoals landschap, onderzocht. In het thema 'Beoordelingskader' wordt dit uitgelegd. De afweging voor de voorkeursbeslissing wordt gemaakt door de Minister van KGG in overeenstemming met de Minister van VRO op basis van alle onderzoeken en het regioadvies. In het thema 'proces en procedure' wordt dit toegelicht.
202404898	Indiener stelt dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de cultuurhistorische waarden van het gebied.	Bedankt voor de toelichtende bijlage. Communicatie en informeren is in het proces erg belangrijk. Wij verwijzen u naar het thema 'Communicatie' en staan open voor verbetering en horen graag wanneer u concrete suggesties heeft.
202404901	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé vanwege de effecten op gezondheid, landschap en woongenot.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

		Uw zorg om het landschap en de leefomgeving is begrijpelijk. In de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we daar in het project mee omgaan.
202404902	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé vanwege de effecten op gezondheid, landschap en woongenot.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Uw zorg om het landschap en de leefomgeving is begrijpelijk. In de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we daar in het project mee omgaan.
202404903	Indiener stelt dat het lichtblauwe tracé een enorme omweg is, deze route zou wel kunnen aanhechten op Lelystad. Over water treft helemaal geen (dorps)kernen).	Bedankt voor uw reactie. Het ontwerpen van een kort en recht tracé is nagenoeg onmogelijk. We moeten met allerlei belemmeringen rekening houden en zo ontstaan er alternatieven die over een langere route gaan. Zie het thema 'Alternatieven' voor een toelichting. Daar leest u ook waarom we geen verbinding voor het IJsselmeer onderzoeken. Uw suggestie om aan te hechten op het 380kV station Lelystad is geen oplossing voor de netcongestie in Noord-Holland Noord.
202404903	Indiener stelt dat het rode tracé nagenoeg het langst is en technische euvels kent, vanwege de smalle corridor, o.a. nabij Purmerend. Daarnaast stelt indiener dat het rode tracé door veel dorpskernen gaat.	Het tracé langs Purmerend wordt onderzocht, ook op de technische haalbaarheid, in relatie tot relatief beperkte ruimte. De breedte van de corridor heeft geen invloed op de haalbaarheid van het tracé, omdat de smalle delen van de corridors breed genoeg zijn voor de bouw van één of twee mastenrijen.

202404903	Indiener vraagt of het gele tracé de Beemster kan omzeilen door via Oterleek op GROEN verder te gaan richting Assendelft? Als de Beemster vermeden zou kunnen worden zou GEEL verbonden kunnen worden met GROEN via een PAARS verbindingsstuk om later via GROEN aan te hechten met Assendelft.	Een combinatie van tracés is inderdaad mogelijk. Een eventuele keuze voor een (combinatie van) tracé(s) volgt na de onderzoeken en het regioadvies en wordt gemaakt door de Minister.
202404903	Indiener stelt dat het groene tracé interessant is omdat dit dichtbij zee is om in de toekomst te kunnen aansluiten op het eventuele windpark, langs al bestaande hoogspanningslijnen loopt en de kortste westelijke route is.	De landschappelijke effecten van de hoogspanningsverbinding worden onderzocht in het milieueffectrapport. Het klopt dat wanneer een station dichter bij de kust ligt de ondergrondse aansluiting van wind op zee korter is. De breedte van de corridor heeft geen invloed op de haalbaarheid van het tracé: ook de smalle delen van de corridors zijn breed genoeg voor de realisatie van één of twee mastenrijen.
202404903	Indiener stelt dat het donkerblauwe tracé korter gemaakt kan worden als er een stationslocatie in Schagen is. Een komend windmolenpark kan aan de oostelijke kant beter aanhechten. Daarnaast heeft de oostelijke route minder dorpskernen. Indiener oppert een route via rood of geel zuidwaarts, welke daarna afbuigt richting Oterleek en aansluit op groen.	De stationslocatie nabij Schagen is al opgenomen als zoeklocatie en is daarmee integraal onderdeel van de onderzoeken. Een eventuele keuze voor een (combinatie van) tracé(s) volgt na de onderzoeken en het regioadvies en wordt gemaakt door de Minister.
202404903	Indiener stelt dat Schagen de beste locatie is voor het station en pleit ervoor om wind op zee aan te landen in het zuiden.	De keuze voor de routes en de aanlanding van de verbindingen voor windparken op zee, worden gemaakt in het Programma VAWOZ.
202404904	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé vanwege de effecten op gezondheid, landschap en woongenot.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment wordt er nog geen besluit genomen over het laten afvallen van één van de onderzoeksalternatieven. In het thema 'Proces en procedure' leggen we dat uit. Uw zorg om het landschap en de leefomgeving is begrijpelijk. In de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we daar in het project mee omgaan.
202404905	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé vanwege de effecten op gezondheid en dit tracé loopt te dicht langs Spierdijk.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment wordt er nog geen besluit genomen over het laten afvallen van één van de onderzoeksalternatieven. In het thema 'Proces en procedure' leggen we dat uit. Uw zorg om de leefomgeving is begrijpelijk. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' leest u

		hoe we daar in het project mee omgaan.
202404906	Indiener vraagt hoe inwoners op de hoogte worden gehouden.	Bedankt voor uw reactie. Er zijn verschillende manieren om op de hoogte te blijven over het verloop van het project. Deze vindt u bij het thema 'Communicatie'.
202404907	Indiener maakt bezwaar vanwege de effecten op gezondheid, in het bijzonder de gezondheid van diens kinderen, en verwijst naar de website van de Gezondheidsraad.	Bedankt voor uw reactie. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid dat één van de uitgangspunten van het project is. Het advies van de Gezondheidsraad waar u naar verwijst, ligt daaraan ten grondslag. Wij verwijzen u ook naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen.
202404908	Indiener maakt bezwaar vanwege de aantasting van het West-Friese landschap, lintbebouwing, Bijzonder Provinciaal Landschap, dieren, algemene gezondheid, in het bijzonder kinderen en doorkruising van landelijke wandelpaden Noord-Holland o.a. Pannepad en Abbekerk-De Weere.	Bedankt voor uw reactie waarin u meerdere thema's van bezwaar benoemd. Een toelichting leest u in de thema's 'Landschap en cultuurhistorie', 'Ecologie' en 'Leefomgeving en gezondheid'.
202404909	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over Berkhout, vanwege de bebouwing en de effecten op gezondheid. Indiener stelt om de verbinding ondergronds of in het weiland aan te leggen.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project is er nog geen zekerheid over de locatie van de hoogspanningsverbinding. Er worden nog meerdere alternatieven onderzocht. In het thema 'Proces en procedure' leggen we dit uit. De thema's '(net)techniek en 'Leefomgeving en gezondheid' geven uitleg over de keuze voor bovengrondse aanleg en het voorzorgbeleid.
202404910	Indiener maakt bezwaar tegen de zoeklocatie voor een station nabij diens omgeving, vanwege de effecten op de landelijke omgeving, landschappelijke waarden, gezondheid en waardevermindering van diens woning.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een hoogspanningsstation heeft impact op de omgeving en daarom wordt in de ontwerp- en realisatiefase rekening gehouden met het landschap. Landschappelijke inpassing is onderdeel van de uitwerking. Meer leest u hierover in het thema 'Landschap en cultuurhistorie'. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden en op geluid. Het thema 'Waardevermindering en schade' gaat in op onder andere (plan)schade.

202404911	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé vanwege de effecten op gezondheid, landschap en woongenot. Indiener stuurt in de bijlage een rapport van de Gezondheidsraad.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment wordt er nog geen besluit genomen over het laten afvallen van één van de onderzoeksalternatieven. In het thema 'Proces en procedure' leggen we dat uit. Uw zorg om het landschap en de leefomgeving is begrijpelijk. In de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we daar in het project mee omgaan. Het advies van de Gezondheidsraad waar u naar verwijst, ligt ten grondslag aan het voorzorgbeleid magneetvelden.
202404912	Indiener maakt bezwaar vanwege de effecten op gezondheid, het aanzicht, woongenot, waardedaling van woningen en beschermde vogels.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Daarnaast verwijzen wij u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie', 'Waardevermindering en schade' en 'Ecologie' voor uitleg op de onderwerpen die u noemt.
202404913	Indiener uit zorgen over de gezondheid en vraagt wat het effect is van de magnetische velden bij deze grote capaciteit. Indiener vraagt wat het verschil is tussen deze verhoogde spanning en de huidige situatie.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404914	Indiener uit zorgen over de gevolgen voor de leefomgeving van het gele tracé, welke over Spierdijk loopt.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project is er nog geen zekerheid over de locatie van de hoogspanningsverbinding. Er worden nog meerdere alternatieven onderzocht. In het thema 'Proces en procedure' leggen we dit uit. Het thema 'Leefomgeving en gezondheid' geeft uitleg over het voorzorgbeleid magneetvelden.

202404914	Indiener uit verbazing over dat er geen overleg is geweest met de Dorpsraad Spierdijk of CPO Spierland en verzoekt met klem om in gesprek te gaan met de dorpsraad en de inwoners van Spierdijk, zodat diens zorgen en belangen worden meegenomen in de besluitvorming en daarmee ook rekening gehouden kan worden in het realiseren van de plannen.	Bedankt voor uw reactie en we gaan graag met u in gesprek. Veel dorpsraden in het zoekgebied zijn via de mail op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen van het project. Met een aantal dorpsraden hebben we desgewenst ook al gesprekken gevoerd. We nemen contact met u op en gaan graag met u over het project in gesprek. Het is belangrijk om te vermelden dat wij op dit moment nog in de verkenningsfase van het project zitten. Er zijn verschillende onderzoeksalternatieven voor zowel de verbinding als de hoogspanningsstations. De alternatieven worden allemaal onderzocht waarbij op hun impact op de omgeving, het milieu, techniek, kosten en toekomstvastheid. Er is nog geen voorkeursbeslissing genomen. Dit gebeurt in het begin van 2026.
202404914	Indiener geeft aan dat een van de grootste zorgen gaat om de impact van een bovengrondse 380 kV lijn op de leefbaarheid van diens dorp en de gezondheid van de inwoners. Daarnaast belemmert de verbinding de mogelijkheid tot toekomstige woningbouw in de directe omgeving. Indiener wijst erop dat toekomstige woningbouw cruciaal is voor de leefbaarheid van Spierdijk. Als jonge gezinnen geen kans krijgen om zich in Spierdijk te vestigen, kan dit een negatieve spiraal creëren waarbij de voorzieningen verdwijnen en het dorp zijn levendigheid verliest.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. In het thema 'Beoordelingskader' wordt uitgelegd hoe we rekening houden met toekomstige ontwikkelingen in de referentiesituatie.
202404914	Indiener verzoekt om bij het maken van de plannen voor de 380 kV lijn rekening te houden met de belangen van inwoners en het tracé zo ver mogelijk van de bestaande én toekomstige woningbouw te realiseren.	Voor zowel TenneT als het ministerie van KGG is het belangrijk om de belangen van de omgeving te kennen en mee te nemen. U leest hier meer over binnen het thema 'Proces en procedure'.
202404915	Indiener spreekt een voorkeur uit voor het westelijke tracé, omdat hier minder risico is op negatieve effecten op gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

		Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404917	Indiener vraagt opheldering over de opmerking 'wordt mogelijk getransformeerd naar woningbouw of andere functie'. Deze opmerking staat op pagina 8 van 16 van bijlage 3, kenmerk DGKE-DRE/40854490. De gemeente, gebiedsmakelaar en bestuur zijn niet op de hoogte van deze plannen.	Bedankt voor uw reactie. Het punt waar u naar verwijst komt uit de notulen van de 'Werksessie kansen en belemmeringen conceptalternatieven'. De inhoud is een aandachtspunt dat door een deelnemer aan die sessie is ingebracht. Een antwoord op deze reactie kan hier niet worden gegeven.
202404918	Indiener vraagt of het niet slimmer/beter is om bestaande hoogspanningsmasten zodanig aan te passen/vervangen zodat er geen nieuw traject hoeft te komen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(net)techniek' voor een uitleg over waarom de bestaande verbinding niet aangepast kan worden volgens uw voorstel.
202404919	Indiener vraagt wat de criteria zijn voor het aanwijzen van een zoekgebied in zijn algemeenheid en met name voor het gebied bij Golf Waterland.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment is er nog sprake van zoekgebieden. Na de voorkeursbeslissing worden het tracé en de stationslocatie in detail uitgewerkt en weten we welke maatregelen nodig zijn in de omgeving. Uw vraag over de totstandkoming van zoekgebieden wordt beantwoord in het thema 'Alternatieven'.
202404919	Indiener stelt dat er op dit moment al geluidsoverlast is, en vraagt wat het gevolg is als het net verzwaard wordt.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt onder andere toegelicht hoe we omgaan met het aspect geluid.
202404919	Indiener vraagt in hoeverre er buiten de ring niet gebouwd wordt en verwijst naar een bord bij Zunderdorp.	Als de tekst op het bord gaat over woningbouw, verwijzen wij u naar de gemeente die antwoord kan geven over haar woningbouwplannen. Het hoogspanningsstation moet aansluiten op de bestaande verbinding tussen Beverwijk en Diemen, daarom is er gezocht naar ruimte dichtbij de verbinding en zijn daar zoeklocaties ingetekend. In het thema 'Alternatieven' wordt dit uitgelegd. In het thema 'Proces en procedure' leest hoe en wanneer de keuze voor de stationslocatie en de verbinding wordt gemaakt.

202404920	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé nabij Spierdijk vanwege gezondheidsoverwegingen en horizonvervuiling.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project is er nog geen zekerheid over de locatie van de hoogspanningsverbinding. Er worden nog meerdere alternatieven onderzocht. In het thema 'Proces en procedure' leggen we dit uit. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe het effect op het landschap wordt meegenomen in de onderzoeken.
202404921	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404922	Indiener vraagt of het niet slimmer is dat het datacenter de kosten betaalt en de verbinding onder de grond kan.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Baten en lasten' voor een uitleg van de verdeling van de belangen voor de netuitbreiding. Voor iedere partij met een eigen aansluiting op een hoogspanningsstation van TenneT - zoals bijvoorbeeld datacenters – geldt dat men hiervoor betaald. Meer informatie vindt u op de website: https://www.tennet.eu/nl/de-elektriciteitsmarkt/aansluiten-op-het-nederlandse-hoogspanningsnet/kosten-van-een-netaansluiting. In het thema '(net)techniek' wordt uitgelegd waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden.
202404923	Indiener maakt bezwaar vanwege de mooie Gouwe.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project is er nog geen zekerheid over de locatie van de hoogspanningsverbinding. Er worden nog meerdere alternatieven onderzocht. In het thema 'Proces en procedure' vindt u uitleg over de procedure.
202404924	Indiener vraagt of er onderzoek is gedaan naar de gevolgen voor de gezondheid van omwonenden en welke rapporten hiervoor geraadpleegd zijn.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.

202404924	Indiener stelt dat bijen en andere insecten gedesoriënteerd raken van de magnetische straling.	Het thema 'Leefomgeving en gezondheid' gaat ook in op magneetvelden en dieren.
202404927	Indiener geeft aan de noodzaak te zien van de energietransitie. Indiener stelt daarnaast dat datacenters de noodzaak voor dit project vormen en het een politieke keuze is geweest om datacenters te ontwikkelen op Agriport. Indiener uit zorgen over het Noord-Hollandse landschap door datacenters en benodigde energie-infrastructuur, zoals de netuitbreiding.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u zich zorgen maakt over het mooie Noord-Hollandse landschap. Daarom wordt een zorgvuldig proces doorlopen. In het thematisch antwoord 'Nut en noodzaak' lichten we toe hoe en waarom we dat doen. Daarnaast verwijzen wij u naar de thematische antwoorden 'Baten en lasten' voor wat betreft uw vragen en opmerkingen over datacenters.
202404927	Indiener wijst op het programma VAWOZ wat onderzoekt waar aanlandingen van wind op zee mogelijk zijn. Indiener maakt zich zorgen om de dubbele mastenrij als er een aanlanding komt in de Kop van Noord-Holland. Indiener spreekt een voorkeur uit voor het aanlanden in IJmuiden of Velsen-Noord. Indiener vindt een aanlanding in de Kop niet gerechtvaardigd, omdat dit gedaan zou worden voor de energievraag van datacenters.	Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' waarin wij ingaan op de samenhang met het programma VAWOZ. Wij begrijpen de zorgen over de mogelijke dubbele mastenrij, deze worden ook door de gemeenten bij ons kenbaar gemaakt. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waar u leest hoe de besluitvorming wordt gedaan en hoe we de belangen, zoals het landschap en effect op inwoners meenemen.
202404927	Indiener uit ernstige zorgen over de netuitbreiding en gezondheid, in het bijzonder de gezondheid van kinderen. Indiener wijst op de opstapeling van gezondheidsrisico's door o.a. al aanwezige pesticiden en gewasbeschermingsmiddelen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de mogelijke effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Daarnaast staat in het thema 'Beoordelingskader' uitgelegd hoe in de effectbeoordeling wordt omgegaan met de bestaande situatie van de leefomgeving, de zogeheten 'referentiesituatie'.
202404927	Indiener uit zorgen over het unieke, open landschap in Noord-Holland en wijst hierbij op o.a. de Eilandspolder en Mijzenpolder. Indiener spreekt een voorkeur uit voor het bundelen van de netuitbreiding met het bestaande 150kV tracé.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Bij het ontwikkelen van de alternatieven is zo veel als mogelijk rekening gehouden met het bundelen met bestaande infrastructuur, waaronder het bestaande 150kV-net. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project. In het thema 'Uitgangspunten

		onderzoeksalternatieven' leest u hoe de tracés tot stand komen.
202404927	Indiener spreekt diens teleurstelling uit over de manier waarop is gecommuniceerd met inwoners. Indiener stelt dergelijke belangrijke onderwerpen een plek verdienen in de plaatselijke of regionale krant of via de berichtenbox van de rijksoverheid gecommuniceerd zouden moeten worden met de burgers.	Het project en de inloopavonden zijn op meerdere manieren onder de aandacht gebracht. Zo zijn er advertenties in huis-aan-huisbladen geweest en zijn er verschillende nieuwsartikelen in regionale media gepubliceerd. Meer informatie hierover vindt u onder het thema 'Communicatie'.
202404928	Indiener is tegen het plaatsen van de bovengrondse elektriciteitsmasten. Dit i.v.m. met de gezondheid van omwonenden.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404929	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404930	Indiener stelt dat dit project niet past op deze locatie. Hier is een veehouderij gevestigd en deze kan geen grond missen i.v.m. continuïteit van het bedrijf. Straling en hinder van masten zijn risico's voor de bedrijfsvoering.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment worden nog meerdere alternatieven onderzocht. Na de voorkeursbeslissing weten we welk tracé wordt aangelegd en weten we met welke belanghebbenden wij in gesprek moeten gaan over deze onderwerpen. Binnen de thema's 'Waardevermindering en schade' en 'Leefomgeving en gezondheid' wordt toegelicht hoe deze onderwerpen worden meegenomen in het project.
202404931	Indiener uit ernstige frustratie over het project en de gevolgen ervan op de natuur, landschap, cultureel erfgoed, en historie. De indiener vindt de masten en kabels niet mooi en gelooft er niet in dat er nog een keuze is tussen de alternatieven.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Tijdens de ontwerp- en bouwfase wordt daarom onderzocht hoe en eventueel met welke maatregelen de verbinding en de stations zijn in te passen in de omgeving. In de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen.
202404931	Indiener uit verder frustratie over het feit dat het 'vertrekpunt' van het tracé niet vooraf vastgesteld is, waardoor er vele stationslocaties en tracés in beeld	Het 'vertrekpunt' en 'eindpunt' zijn nog niet bekend. Het 'eindpunt' bij het bestaande 150 kV-station

	zijn. Door het vertrekpunt vooraf vast te stellen, zou er minder stress en weerstand zijn bij de inwoners van Noord-Holland.	Middenmeer is niet per definitie het einde van de nieuwe verbinding. Het nieuwe 380/150 kV-station wordt wél aangesloten op het bestaande station Middenmeer. Dit gebeurt met ondergrondse 150 kV-kabels. Het nieuwe 380/150 kV-station hoeft daarom niet naast het bestaande 150 kV-station te worden gebouwd en kan ook op afstand zijn plek krijgen, bijvoorbeeld buiten de Wieringermeer en nabij Schagen of De Weel. Voor het 'vertrekpunt', een nieuw 380 kV-station, geldt een soortgelijk uitgangspunt. Het station komt bij voorkeur binnen enkele kilometers van de bestaande 380 kV-verbinding tussen Beverwijk en Diemen, omdat hier de aansluiting op komt. Er zijn drie gebieden in beeld, namelijk rondom Assendelft, in de Wijdewormer en ten noordoosten van Amsterdam. Het 'vertrekpunt' en 'eindpunt' staan dus nog niet vast, waardoor ook de ligging van het tracé nog via meerdere alternatieven kan lopen. Deze worden onderzocht en uiteindelijk neemt de Minister begin 2026 een besluit voor de locaties van de beide hoogspanningsstations en de verbinding.
202404931	Indiener wil over reikwijdte twee opmerkingen plaatsen over de locatie van de nieuw te bouwen (zuidelijke) hoogspanningsstation. Deze overwegingen kunnen worden meegenomen in het vervolg van dit besluitvormingsproces: 1. Ongeschiktheid Diemen voor de bouw van een hoogspanningsstation. (onderzoek van o.a. Sweco toont aan dat Diemen e.o. minst geschikt is). 2. Lelystad als alternatief vertrekpunt, want dit alternatief biedt de gewenste bundeling met bestaande verbindingen en bovenregionale infrastructuur. Een 380kV lijn loopt nu door Flevoland, net als tussen de genoemde locatiealternatieven van Diemen tot Beverwijk. De route loopt weliswaar langs een als ‘Natura 2000’ aangeduid gebied.	De verbinding Diemen-Lelystad-Ens doorloopt eenzelfde procedure als Netuitbreiding Noord Holland Noord. Er wordt ook een nieuwe 380kV verbinding met nieuwe hoogspanningsstations voorbereid. Het project is nodig om de netcongestie in Flevoland op te lossen. De aansluiting van de netuitbreiding Noord-Holland Noord moet we aanleggen vanaf de verbinding tussen Beverwijk en Diemen om transportruimte voor Noord-Holland Noord te realiseren. In het thema 'Nut en noodzaak' wordt dit toegelicht.

202404931	Indiener geeft aan het oneens te zijn met de keuze om dorpskernen te vermijden. De masten door/langs dorpen en steden hebben volgens de indiener minder gevolgen voor de bewoners. De indiener heeft hier verschillende redenen voor: - Hoe dichter-bebouwd de omgeving, hoe moeilijker het is om horizontale vervuiling waar te nemen; - Horizontale uitzicht vormt voor stad/dorpsbewoners hooguit een geringe factor bij de bepaling van hun keuze van woonlocatie. Derhalve is dit ook een geringe factor in de waarde van die woonlocatie; - 100% van de plattelandsbewoners langs het gekozen tracé zullen worden benadeeld: niks verbergt hun zicht op de masten en kabels. Woningwaarde van plattenlandsbewoners wordt ernstig ondermijnd; - De verbinding door de natuur heeft een negatief effect op recreatie, door de aantasting van panorama's en zichtlijnen; - Op basis van deze factoren zouden evt. compensatie-bedragen voor waardevermindering veel hoger uitvallen bij een tracékeuze door groen. (100% van een groter aantal benadeelden X relatief ernstiger schade)	De keuze om dorpskernen te vermijden is gebaseerd op het voorzorgbeleid magneetvelden. In het kort houdt dit in dat zoveel als redelijkerwijs mogelijk, voorkomen moet worden dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij burgers (volwassenen en kinderen) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden rondom elektriciteitsinfrastructuur, sterker zijn dan 0,4 microtesla op het jaargemiddelde. TenneT volgt dit advies. Het voorzorgbeleid betekent voor de tracering dat gebieden met grotere concentraties woningen, zoals dorpskernen, worden vermeden. In het thema 'leefomgeving en gezondheid' leest u hier meer over. Binnen het thema 'Waardevermindering en schade' leest u hoe wordt omgegaan met waardevermindering. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u over de effecten op het landschap en hoe dit meegenomen wordt in de onderzoeken.
202404931	De indiener stelt dat de distributie van elektriciteit in de toekomst zou kunnen veranderen. Dit heeft invloed op de nut en noodzaak van dit project. De indiener stelt dat ontmanteling/decomissioning is niet meegenomen in de huidige planning en de indiener beveelt aan om volledige dekking van de kosten hiervoor mee te nemen.	Voor het project gaan we uit van de stand van de techniek op dit moment. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over technische ontwikkelingen en innovaties en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Voor wat betreft de kosten, wordt in deze fase van het project enkel gekeken naar de kosten voor de ontwikkeling van de verbinding. Dit wordt meegenomen in de afweging voor de te kiezen route en locaties voor stations. Na de realisatie van het project worden zaken als groot onderhoud en renovatie meegenomen in de bedrijfsvoering en begrotingen die daarvoor gelden.

202404931	De indiener stelt dat de vraag naar vermogen in de komende 10 jaar zal verdubbelen. Voor de indiener is het onvoldoende duidelijk gemaakt wie de begunstigden zijn, wat hun kosten zijn, en wat hun ongemak zal zijn van de Agriport in Middenmeer. De indiener stelt dat de lasten en lusten onevenredig lijken te worden verdeeld. Daarnaast wordt de proportionaliteit niet meegenomen in de planningsdocumenten van TenneT.	De elektriciteitsvraag in het gebied ten noorden van het Noordzeekanaal verdubbelt de komende 10 jaar. De verdubbeling wordt voor ongeveer twee-derde veroorzaakt door een toename van nieuwe woningen, verduurzaming van bestaande woningen, industrie en mobiliteit en economische ontwikkelingen die afhankelijk zijn van het midden- en laagspanningsnet. Deze ontwikkelingen zijn verdeeld over het hele gebied ten noorden van het Noordzeekanaal. Het overige één-derde deel wordt veroorzaakt door energie-intensieve industrie in de buurt van Agriport A7. Met aansluiting op het bestaande 150 kV-station in Middenmeer komt er een nieuw invoedpunt voor de levering van elektriciteit in de kop van Noord-Holland. Zo wordt het hele onderliggende 150 kV-netwerk dat Noord-Holland van elektriciteit voorziet, ontlast. Er ontstaan twee deelnetwerken: één ten zuiden van het bestaande 150 kV station Oterleek en één ten noorden van dit station. Meer hierover kunt u lezen in de notitie nut en noodzaak. De levering van elektriciteit in de hele regio wordt blijvend gegarandeerd en voorziet in de toenemende vraag naar elektriciteit. Iedereen heeft baat bij betrouwbare elektriciteitsvoorziening. Zo zijn de lusten voor een nieuwe verbinding over de gehele regio verdeeld. Nieuwe 380 kV hoogspanningsinfrastructuur maakt transport van elektriciteit voor hele regio's mogelijk en omdat de masten en stations nu eenmaal op een specifieke locatie moeten worden gebouwd, is het onmogelijk de lasten evenredig te verdelen. Proportionaliteit in de lusten en lasten wordt daarom ook niet genoemd in de concept-NRD. Deze beschrijft de locaties die in het plan-MER worden onderzocht. Op basis van de resultaten van de onderzoeken kiest

		de Minister van KGG (samen met de minister van VRO) begin 2026 de stationslocaties en de route voor de verbinding. Na dit besluit weten we wie daadwerkelijk geraakt wordt door de verbinding en de stations. In deze fase van detailuitwerking gaan we met die mensen in gesprek, ook om mee te denken over de meest gunstige plaatsing van bijvoorbeeld masten. De zoekgebieden en corridors hebben nog die ruimte. In het definitieve ontwerp staan uiteindelijk de exacte locaties van elke mast, de verbinding en de stations. Naar gelang duidelijker wordt waar de masten, verbinding en stations worden gebouwd, wordt het contact met omwonenden dus gerichter. Dit is in de periode tussen 2026 en 2029. We begrijpen dat de bouw van nieuwe hoogspanningsmasten, -leidingen en -stations grote impact hebben op de omgeving. In de concept-NRD en de Notitie Nut en Noodzaak beschrijven we waarom de infrastructuur noodzakelijk is. Gezien de grote impact op de omgeving streeft het ministerie van KGG, samen met TenneT naar een zorgvuldige procedure, waarin de effecten van de verschillende routes en locaties nauwkeurig en objectief worden onderzocht.
202404931	De indiener stelt dat de masten en kabels geen belemmeringen zouden mogen vormen voor verschillende activiteiten rondom luchtvaart.	De bouw van de verbinding en de hoogspanningsstations moet voldoen aan beleid en wetgeving, zo ook die voor de luchtvaart. Na de voorkeursbeslissing wordt duidelijk wat dit betekent voor het aanvragen van vergunningen en te nemen (compensatie)maatregelen.
202404931	De indiener geeft aan dat onteigening onvermijdelijk wordt met de omvang van dit project. In het kader van transparantie zou de indiener graag zien dat dit ook duidelijk in de stukken naar voren komt.	In het thema 'Waardevermindering en schade', vindt u meer informatie met betrekking tot uitkoop. U vraagt ook waarom er weinig informatie in de onderzoeken staat met betrekking tot uitkoop. In deze fase van het project is er nog geen sprake van uitkoop. De c-NRD beschrijft de onderzoeksalternatieven die op hun effecten worden onderzocht in het plan-MER. Het is nu dus nog niet

		bekend welke route en stationslocaties worden uitgevoerd. Zodra dit bekend is, wordt uitkoop pas relevant. Dat is naar verwachting in de loop van 2026, zoals hiervoor toegelicht.
202404931	De indiener geeft aan dat de bodem in Nederland zich goed leent voor ondergrondse leidingen. De indiener geeft daarna een voorbeeld van een groot ondergrondse 380kV leiding in de VS.	Het zijn vooral net-technische aspecten die bepalen dat ondergrondse aanleg niet mogelijk is, niet de gesteldheid van de Nederlandse bodem. U leest hierover in het thema '(net)techniek'. De 280 km lange ondergrondse verbinding op het 345 kV-net in New York, waar u naar verwijst, hebben we niet kunnen vinden. De langste ondergrondse (gelijkstroom)-verbinding in de staat New York door ons gevonden heeft een lengte van enkele tientallen kilometers. Op dit soort lange tracés is meestal sprake van gelijkstroomverbindingen; punt tot punt verbindingen om grote hoeveelheden stroom over lange afstanden te transporteren. Een gelijkstroomverbinding is voor de Netuitbreiding Noord-Holland Noord niet mogelijk. De verbinding wordt als wisselstroomverbinding (AC) aangelegd. Het Nederlandse (en het Europese netwerk) hoogspanningsnet is gebaseerd op wisselstroom. Als een verbinding uitvalt, neemt een andere verbinding het transport over. Dat geeft hoge leveringszekerheid en netstabiliteit. Een gelijkstroomverbinding kan dit niet. Gelijkstroom is daarom geschikt voor verbindingen die over lange afstand elektriciteit transporteren van aanbodkant naar hoofdnet (zoals van windparken op zee naar land). Een storing heeft dan geen effect op het landelijke hoogspanningsnet.
202404931	De indiener is tegen een tweede tracé en spreekt de sterke voorkeur uit om in het geval een tweede tracé noodzakelijk blijken, om deze mastenrij precies langs hetzelfde traject de zetten.	De onderzoeken zijn zo ingericht dat wordt onderzocht of twee mastenrijen naast elkaar mogelijk zijn. In de huidige corridors is dit het geval. Uit de onderzoeken moet blijken of er ook milieuruimte is om twee mastenrijen naast elkaar te bouwen. In het thema 'Proces en procedure' en 'Samenhang met andere projecten' leest u over de besluitvorming en

		samenhang met het programma VAWOZ. Uit het programma VAWOZ moet blijken of een tweede mastenrij noodzakelijk is.
202404931	Indiener geeft een keuze uit twee opties: Optie 1. Het 380 kV hoogspanningsstation vertrekpunt in/om Beverwijk, met tracé langs de bestaande verbindingen naar Oterleek; verder langs de bestaande verbindingen naar óf De Weel óf Westwoud en vervolgens naar Middenmeer; Optie 2. Het 380 kV hoogspanningsstation vertrekpunt in/om Lelystad, met tracé over/langs de Houtribdijk naar Enkhuizen; vandaaruit vervolgens de resterende 30 km naar Middenmeer.	Op station Beverwijk is geen ruimte meer voor uitbreiding of aansluiting van de nieuwe 380 kV verbinding. Daarom is een nieuw 380 kV station nodig om op de bestaande verbinding Beverwijk-Oostzaan-Diemen aan te sluiten. Vanuit de deze lijn loopt een tracéalternatief langs de bestaande bovengrondse 150 kV verbinding tot aan Oterleek en vanaf daar via een verbindingsstuk (paars) naar Westwoud of via het groene alternatief richting station De Weel en vanaf daar weer naar station Middenmeer. Optie 1 wordt dus meegenomen. Optie 2 is geen redelijkerwijs te beschouwen optie, onder meer vanwege onvoldoende ruimte voor masten op de Houtribdijk en de ligging van de dijk in een Natura2000 gebied. Het voorgestelde tracé valt ook voor een groot deel buiten het vastgestelde zoekgebied.
202404932	Indiener geeft aan altijd last te hebben van stralingen zowel door de grond als door de lucht. Diens uitzicht en woongenot verdwijnt door dit project in diens achtertuin.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project.
202404933	De indiener geeft aan zich zorgen te maken over de gezondheid van de omwonenden i.v.m. de magnetische straling over de zoekgebieden ZO1, ZO2, ZO3 en ZO4.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404934	Indiener uit zorgen over de netuitbreiding, omdat diens dorp en huis in het zoekgebied ligt voor een station. Indiener wijst op de aanwezigheid van de biologische boerderij met vee, kinderdagverblijf en sportcentrum voor gehandicapten. Indiener wijst ook op andere aanwezige ontwikkelingen die impact hebben op de gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. In het thema 'Beoordelingskader' leest u dat de effecten van de netuitbreiding worden beoordeeld

		aan de bestaande situatie, de zogeheten 'referentiesituatie'.
202404934	Indiener wijst op het open landschap en het belang om dit niet verstoren vanwege o.a. de recreatie.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404935	De indiener maakt zich zorgen over de elektrische lading van een transformatorstation, indiener is namelijk hoog sensitief gevoelig. De indiener woont op de grens van een van de zoeklocaties en met westenwind komt alles zijn kant op.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404935	De indiener geeft aan zijn huis gekocht te hebben vanwege de flora en fauna bij natuurgebied De Hoorn. Daarnaast is de zoeklocatie zo versnipperd dat het complex is om te onteigenen.	De bouw van de verbinding en de hoogspanningsstations moet voldoen aan beleid en wetgeving, ook die voor natuur en ecologie. Na de voorkeursbeslissing wordt duidelijk wat dit betekent voor het aanvragen van vergunningen en te nemen (compensatie)maatregelen. In het thema 'Ecologie' wordt dit verder toegelicht. Grond voor de hoogspanningsstations koopt TenneT aan. Voor het bouwen van de verbinding wordt geen grond aangekocht. Met grondeigenaren wordt hiervoor een Zakelijk Recht Overeenkomst afgesloten. In het thema ‘Waardevermindering en schade’ leest u meer over dit onderwerp.
202404936	Indiener heeft bezwaar tegen de route over lintbebouwing Sijbekarspel vanwege BPL, stiltegebied en gezondheid van mens en dier.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt toelichting gegeven op het voorzorgbeleid magneetvelden.

202404936	Indiener stelt dat geluid van hoogspanningsleidingen nabij hogere bebouwing zal weerkaatsen, wat het stiltegebied verstoort. Volgens richtlijnen mogen er geen nieuwe woningen nabij hoogspanningstracés gebouwd worden. Andersom dient dan ook afstand gehouden te worden van bebouwing (bij 380 kV is dat, afhankelijk van de hoogte waarop de kabels hangen, 115-215 meter aan weerszijden).	In het plan-MER wordt onderzocht wat de effecten zijn op geluidsgevoelige objecten en gebieden. In de vervolgfase – na de voorkeursbeslissing - wordt dit in meer detail onderzocht. In de verwijzing naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' leest u ook over hoe geluid wordt meegenomen in het project.
202404936	Indiener stelt dat de horizon over een grote afstand visueel aangetast zal worden, omdat diens straat kaarsrecht is. Daarnaast wijst indiener op de aanwezigheid van 10 monumenten aan de lintbebouwing van Sijbekarspel.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project.
202404936	Indiener stelt dat het staafdiagram in de presentatie d.d. 9 oktober jl. een incorrect beeld van toekomstig particulier gebruik geeft. In de statistieken is bijvoorbeeld onvoldoende rekening gehouden met toekomstige vormen om lokaal energie op te slaan.	Het staafdiagram waar u naar verwijst, staat ook in de notitie Nut en Noodzaak bij de c-NRD. In dit diagram staan prognoses voor het elektriciteitsverbruik op het laag- en middenspanningsnetwerk dat door Liander en de grootverbruikers met een rechtstreekse aansluiting bij TenneT is aangevraagd. In de prognoses is rekening gehouden met ontwikkelingen in beleid van de overheid en de energiemarkten, zoals batterij-ontwikkelingen. Ook Liander houdt hier rekening mee in haar prognoses.
202404936	Indiener wijst erop dat binnen het gele tracé in Sijbekarspel veel jonge gezinnen wonen, die grote investeringen hebben gedaan in de relatief onbelaste woonlocatie.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op de waarde van o.a. woningen en wanneer TenneT in gesprek gaat als u geraakt wordt door de plannen.
202404937	Indiener stelt het ondergronds brengen van de huidige verbinding door de Eilandspolder voor als compensatie voor de negatieve effecten op natuur door de nieuwe verbinding.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.

202404938	Indiener geeft aan dat diens bedrijf midden in het zoekgebied ligt, zodat het lastig wordt om het bedrijf voort te zetten.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment onderzoeken we nog meerdere alternatieven en is er nog geen besluit over welk tracé wordt gekozen. Na de voorkeursbeslissing weten wie de belanghebbenden zijn en gaan we met hen in gesprek. Hier leest u over in het thema 'Proces en procedure'. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404938	Indiener vraagt of er rekening gehouden wordt met de ondernemers in het gebied. Indiener geeft aan dat zij niets aan het landschap mogen veranderen vanwege bijzonder provinciaal landschap, dus het is vreemd als er wel een dergelijk station mag komen. Vervolgens zou het eeuwenoude veenweidelandschap verdwijnen.	De bouw van de verbinding en de hoogspanningsstations moet voldoen aan beleid en wetgeving, zo ook die voor landschap. Na de voorkeursbeslissing wordt duidelijk wat dit betekent voor het aanvragen van vergunningen en te nemen (compensatie)maatregelen. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg hoe beschermde gebieden zoals Bijzonder Provinciaal Landschap worden meegenomen in de onderzoeken.
202404939	Indiener vraagt aandacht voor de monumentale status van de kerk van Sijbekarspel (bouwjaar 1150) en de Kerkenvisie van de gemeente Medemblik (2024). De kerk ligt in de oude dorpskern en wordt omringd door enkele andere panden met een monumentale status en diverse monumentale bomen waardoor verwacht mag worden dat de locatie ontzien zal worden. Hierbij is het ontzien van de gehele gele (en paarse) corridor uiteraard de meest gewenste oplossing.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.

202404940	Indiener uit als inwoner van de gemeenten Opmeer en De Gouwe grote zorgen over de impact op de leefomgeving, gezondheid, welzijn van dieren, waarde van diens melkveebedrijf en woning, veiligheid en natuurbeheer. Indiener wil geen risico nemen met diens gezondheid en die van diens kinderen. Indiener stelt dat de elektromagnetische velden een negatief effect hebben op het gedrag, de gezondheid, vruchtbaarheid en melkproductie van vee, wat leidt tot verliezen. Indiener verzoekt locaties te onderzoeken met ruime afstand tot woningen en veehouderijbedrijven.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden en de mogelijke effecten op mens en dier. Op dit moment onderzoeken we nog meerdere alternatieven. Er is nog geen besluit welk tracé wordt gekozen, u leest hierover in het thema 'Proces en procedure'. Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor uitleg hoe we omgaan met eventuele economische gevolgen.
202404940	Indiener stelt dat geluidsoverlast van elektriciteitsmasten onder bepaalde omstandigheden (bijv. bij vochtige weersomstandigheden) een zoemend of knetterend geluid kunnen produceren. Indiener vreest dat dit geluid diens rust zal verstoren en bovendien stress kan veroorzaken bij diens koeien, wat de productiviteit kan verminderen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404941	Indiener maakt bezwaar vanwege de effecten op gezondheid, waardevermindering en inpassing in een dorp zoals Sijbekarspel.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202404943	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé vanwege de effecten op het uitzicht. Indiener wijst daarop op het prachtig stukje lintbebouwing met veel historische objecten en beschermde stolpboerderijen, waarbij het doorzicht verstoord zal worden door een 380kV verbinding.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een hoogspanningsverbinding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' wordt toegelicht hoe we hier in het project mee omgaan.

202404943	Indiener uit grote zorgen over de gezondheid van zichzelf en diens kinderen. Indiener geeft aan een praktijk aan huis te hebben waar ook kinderen langskomen. Ouders en kinderen genieten van het uitzicht en de rust, dit wil indiener behouden. Indiener wijst daarbij op geluidsoverlast door de verbinding.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan en hoe het tracé tot stand komt in relatie tot bebouwing. Binnen dit thema leest u ook over de geluidseffecten en hoe dit wordt meegenomen in de onderzoeken.
202404943	Indiener maakt zich grote zorgen over de waardevermindering van diens woning en pensioen, aangezien diens woning als zelfstandig ondernemer onderdeel is van diens pensioen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor uitleg hoe we omgaan met eventuele economische gevolgen.
202404943	Indiener is al bijna 7 jaar bezig om diens huis op te knappen en te verduurzamen. Indiener durft nu geen grote stappen in dit proces te nemen door de onzekerheid waar in indiener nu zit door het project.	Met de tracering van de nieuwe hoogspanningsverbinding streven we ernaar om de gebouwde omgeving te vermijden. Als door direct gevolg van de verbinding op een perceel of woning waardevermindering optreedt, wordt dit met een taxatie vastgesteld en zal TenneT voorzien in een volledige vergoeding van de waardevermindering door de aanwezigheid van de hoogspanningsverbinding. De aanwezigheid van een hoogspanningsverbinding doet geen afbreuk aan de duurzaamheidscertificering van een woning. Meer informatie over dit thema leest u bij 'Waardevermindering en schade'.
202404944	Indiener maakt bezwaar tegen de uitbreiding van het net in diens regio.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404944	Indiener stelt omdat nu al veel stroom door ondergrondse kabels loopt, moet het mogelijk zijn dit te verdubbelen, ook als de kosten meer stijgen.	Het netwerk in Noord-Holland wordt uitgebreid met een 380kV verbinding, die bovengronds wordt aangelegd. Een verdubbeling van het bestaande ondergrondse netwerk is niet mogelijk. Binnen het thema '(net)techniek' wordt hierover uitleg gegeven.

202404944	Indiener stelt dat de verbinding ondergronds aangelegd kan worden en verwijst naar elders in het land waar bovengrondse verbindingen ondergronds worden gebracht, vanwege gezondheidsrisico's.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Ook wordt uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn.
202404944	Indiener wijst op diens melkveebedrijf en vraagt of koeien kunnen blijven grazen en of medewerkers gevaar lopen in de buurt van de masten. Ook moet het land beregend kunnen worden. Ook wijst indiener op hoogwaardige landbouwgrond die beschermd moet worden. Indiener vraagt daarbij naar de hoogte van de schadevergoeding.	Voor de aanleg en het beheer van de hoogspanningsverbinding voorziet TenneT in het maken van werkafspraken op basis van maatwerk om de exploitatie van het perceel zo min mogelijk aan te tasten. Voor beregening van een perceel kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het vergoeden van een benodigde sproeikop. Voor de beantwoording van de rest van de reactie verwijzen we u naar het thema 'waardevermindering en schade'.
202404944	Indiener wijst op het aanzicht en het negatieve effect op de leefomgeving. Indiener stelt dat de verbinding nabij bestaande infrastructuur wenselijk is.	Binnen het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' wordt toegelicht waar we rekening mee houden bij de tracering van de alternatieven.
202404944	Indiener noemt het merkwaardig zelf informatie te moeten zoeken en niet geïnformeerd is door TenneT, provincie en gemeente over al deze plannen.	Communicatie over het project is erg belangrijk voor zowel het ministerie als TenneT. In het thema 'Communicatie' leest u hoe we dit doen hoe u in het vervolg op de hoogte kunt blijven.
202404944	Indiener stuurt een brief die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404945	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.

202404947	Indiener verwijst naar het paarse verbindingsstuk tussen Heerhugowaard en Aartswoud. Indiener haalt enkele alinea's aan uit de Notitie Onderzoeksalternatieven. Indiener maakt de volgende opmerkingen over het proces: In de laatste stap van het omgevingsproces (2e werksessie) om te komen tot onderzoeksalternatieven wordt er door een deelnemer (= aanname) een alternatief voor de groene corridor ter plaatse voorgesteld. De timing is opvallend maar vooral het feit dat het in de verslaglegging ontbreekt aan enige argumentatie of toelichting. Dit roept de vraag op welk of wiens belang wordt gediend met dit alternatief. Het projectteam neemt de suggestie zonder enige toelichting of beschreven (over)weging/toetsing over als verbindingsstuk. Dit is opvallend gezien alle zorgvuldigheid waarmee het proces wordt doorlopen. Temeer daar het hoofduitgangspunt van de groene corridor (volgen bestaande 150 kV infrastructuur) wordt losgelaten bij het kiezen van deze alternatieve verbinding.	Bedankt voor uw reactie. Het paarse verbindingsstuk dat als alternatief aan het noordelijk deel van de groene corridor is ingetekend, is een ingebracht alternatief. De groene corridor gaat hier namelijk door een belangrijk gebied voor weidevogels. Het alternatief is aangedragen bij de laatste werksessie en heeft vervolgens als dit paarse verbindingsstuk een plek in de onderzoeken gekregen. Om een goede afweging te kunnen maken, worden de groene corridor én het paarse verbindingsstuk beide onderzocht.
202404947	Bij de resultaatbeschrijving onder 8.6 wordt een legitimering gegeven voor het verbindingsstuk. Het lijkt onwaarschijnlijk dat deze argumentatie vanuit het omgevingsproces afkomstig is (belang stakeholders?) Indiener vraagt waarom de groene corridor niet mogelijk zou zijn en stelt dat het verbindingsstuk niet nodig is. De onderbouwing voor het verbindingsstuk als alternatief voor (een deel van) de groene corridor ontbreekt in de notitie. Er zijn echter voldoende argumenten te geven om dit alternatief juist niet op te nemen. Indiener geeft een overzicht van argumenten (zie reactie in reactiebundel).	Het verbindingsstuk is ingebracht in het omgevingsproces. Bij de ontwikkeling van de onderzoeksalternatieven is zo goed als mogelijk in beeld gebracht welke mogelijkheden er zijn, ook voor de groene corridor. Desondanks kan in de vervolgfase blijken dat (een deel) niet mogelijk is om te bouwen. In dat geval biedt een verbindingsstuk mogelijk een oplossing. De argumenten die u aandraagt zijn juist, maar ook voor andere corridors en verbindingsstukken zijn uitzonderingen gemaakt om te komen tot de onderzoeksalternatieven. Dit komt omdat het zoekgebied nergens de mogelijkheid biedt alle ontwerpprincipes individueel door te voeren. Voor de volledigheid worden de effecten van het verbindingsstuk in het plan-MER onderzocht. Dit geeft de Minister inzicht in de effecten en ondersteunt de Minister in de keuze voor een voorkeursalternatief.
202404947	Indiener vraagt of de verslaglegging van werksessies die gehouden zijn voor het opstellen van de Notitie Onderzoeksalternatieven en de sessies die georganiseerd gaan worden voor de IEA-publiek gemaakt kunnen worden.	De verslaglegging van de verschillende werksessies wordt niet openbaar gemaakt, wel worden de belangrijkste inzichten gedeeld in het 'omgevingsrapport'. De belangen van de betrokkenen worden hier per corridor en zoeklocatie weergegeven.

202404947	Indiener verzoekt het verbindingsstuk -groene corridor/NO van Heerhugowaard naar Aartswoud- te schrappen wegens het ontbreken van voldoende (beschreven) argumentatie/ motivering en het grote aantal verwachte belemmeringen vergeleken met de groene corridor ter plaatse.	Op dit moment onderzoeken we nog meerdere alternatieven en wordt er nog geen keuze gemaakt welke afvallen of wat de voorkeur is. In het thema 'Proces en procedure' wordt dit uitgelegd.
202404947	Indiener wijst op de waarde van het land, cultuur en historie van het gebied waar nu het verbindingsstuk is ingetekend. Indiener stelt dat dit erfgoed is. Indiener wijst op de al aanwezige windmolens en hoogspanningsmasten en stelt dat bij keuze voor de groene corridor de masten hoger worden en het er meer zullen zijn. Indiener vraagt om, in het algemeen belang, het niet te doen.	Wij begrijpen de waarde die u hecht aan het land, uitzicht en de historie. Veel indieners hebben deze belangen kenbaar gemaakt. Helaas kan het bouwen van een hoogspanningsverbinding niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' wordt toegelicht hoe we hier in het project mee omgaan. In het thema 'Proces en procedure' wordt uitgelegd hoe de reacties van indieners worden verwerkt die zich uitspreken tegen één of meerdere alternatieven.
202404951	Indiener vraagt of een aanlanding van wind op zee in de Kop van Noord-Holland kan voorkomen dat er een verbinding komt tussen het bestaande netwerk Beverwijk-Oostzaan-Diemen en het bestaande 150kV-station Middenmeer150 en of een aanlanding van wind op zee in de kop de datacenters in de Kop van Noord-Holland kunnen voorzien van elektriciteit. Indiener vraagt waarom dat niet is onderzocht.	Bedankt voor uw reactie en suggestie. De aanlandingen van wind op zee gaan uit van 2GW per aanlanding. Dat is een dusdanig grote hoeveelheid dat zelfs als alle grootverbruikers in de Kop van Noord-Holland daar gebruik van maken, er nog steeds een grote hoeveelheid energie naar elders getransporteerd moet worden. Daarvoor is het 380kV-netwerk in Noord-Holland Noord ook noodzakelijk. De energievoorziening in Noord-Holland Noord is straks afhankelijk van de te realiseren 380kV-verbinding. Op het moment dat er alleen een verbinding met de windparken op zee zou zijn, betekent dat, dat bij een storing of onvoldoende windproductie de stroomvoorziening van de hele regio in het geding komt. Kortom, zowel met als zonder wind op zee is de nieuwe 380kV-verbinding noodzakelijk. Voor nadere informatie over de nut en noodzaak en wind op zee verwijzen we u naar de thema's 'Nut & Noodzaak' en 'Samenhang met andere projecten'.
202404951	Indiener begrijpt niet waarom alleen een bovengrondse variant wordt uitgewerkt in het concept en stelt dat andere 380kV-verbindingen wordt al ondergronds worden aangelegd.	Een 380kV-verbinding wordt bovengronds aangelegd. Alleen in specifieke gevallen kan daarvan worden afgeweken en dat is in het

		verleden gedaan. Een toelichting leest u bij het thema '(net)techniek'.
202404951	Indiener stelt dat in het rapport vooral de 2-circuits-variant wordt uitgewerkt, terwijl het logischer zou zijn om met de planning uit te gaan van een worst-case scenario van 4 circuits met een magneetveldzone van 200 meter. Indiener vraagt hoe dat ingepast wordt in de 225 meter, die de hoofdgasleiding scheidt van de bebouwing van Uitgeest (of Heemskerk)? Indiener vraagt of dat de reden is dat in het donkerblauwe onderzoeksalternatief aan beide zijden van Uitgeest een tracé is bedacht.	In het plan-MER wordt zowel onderzocht wat de effecten van een verbinding met 2 circuits en een verbinding met 4 circuits zijn. Hierbij wordt gekeken naar de effecten van een enkele en een dubbele mastenrij ten opzichte van de bestaande situatie (referentiesituatie). De aanwezigheid van de buisleiding tussen Uitgeest en Heemskerk is bekend. In het plan-MER worden de effecten van de 380 kV-verbinding op deze buisleiding onderzocht en in de IEA wordt in beeld gebracht wat de technische mogelijkheden zijn. Dit gebeurt voor een enkele en een dubbele mastenrij. Voor het donkerblauwe onderzoeksalternatief aan beide zijden van Uitgeest geldt dat er op voorhand geen zwaarwegende redenen zijn om één van beide tracés niet te onderzoeken. Voor zowel het oostelijke als westelijke deel wordt daarom onderzocht wat de effecten en mogelijkheden zijn voor een enkele en dubbele mastenrij. Uiteindelijk kiest de Minister een voorkeursalternatief. Het is nu nog niet bekend of dit het donkerblauwe onderzoeksalternatief is. Het is mogelijk dat wanneer een dubbele mastenrij nodig is, deze naast elkaar of los van elkaar worden gerealiseerd.
202404951	Indiener merkt op dat een uitgangspunt bij de tracéontwikkeling is dat onderlinge beïnvloeding met buisleidingen, spoorlijnen, kabels en dergelijke zoveel mogelijk vermeden dienen te worden. Aan de westzijde van Uitgeest (tussen Uitgeest en Heemskerk) liggen echter wel buisleidingen en moet in deze variant 2 maal een spoorlijn gekruist worden.	Eén van de uitgangspunten bij de alternatievenontwikkeling is inderdaad om kruising met bijvoorbeeld buisleidingen en spoorlijnen zoveel mogelijk te voorkomen. Dit is niet overal mogelijk en op delen in het zoekgebied is sprake van parallelloop. Wanneer dit alternatief wordt gekozen als voorkeurstracé, wordt in de uitwerkingsfase onderzoek gedaan of en welke mitigerende maatregelen nodig zijn om beïnvloeding te voorkomen.

202404951	Indiener merkt op dat de onderlinge beïnvloeding (EMC) tussen de hoogspanningsverbinding en de buisleidingen tussen Uitgeest en Heemskerk wel genoemd zijn als aandachtspunt, dat verder moet worden uitgewerkt in het MER. Het is echter geen onderzoeksaspect in het concept NRD. Het lijkt de indiener logisch dat dit dan wordt toegevoegd.	Dit wordt in het plan-MER op hoofdlijnen onderzocht. Binnen het thema techniek in de Integrale effectanalyse (IEA) wordt een notitie Kabels en Leidingen opgesteld, waarin de parallelloop en de onderlinge beïnvloeding op hoofdlijnen wordt onderzocht. Bij de verdere uitwerking van een voorkeursalternatief worden de effecten op onderlinge beïnvloeding in detail onderzocht.
202404951	De indiener begrijpt dat dit alleen nog een concept is en dat er nog veel moet worden onderzocht en uitgewerkt. Dat zal ook de reden zijn dat de indiener, die zichzelf omschrijft als leek, zoveel onzorgvuldigheden aantreft.	De concept NRD is een onderzoeksplan wat omschrijft wat in het plan-MER en de IEA onderzocht wordt. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor uitleg over de procedures en onderzoeken die het project doorloopt.
202404951	Indiener merkt op dat in het concept het donkerblauwe onderzoeksalternatief (in tegenstelling tot de andere varianten) geen bestaande infrastructuur volgt en daarmee niet uitgaat van de voorkeur om nieuwe en bestaande infrastructuur te bundelen.	Het klopt dat het donkerblauwe tracé minder aansluit bij bestaande infrastructuur dan andere alternatieven. Binnen de systematiek van het plan-MER is het wel noodzakelijk alle redelijke alternatieven te onderzoeken en het donkerblauwe tracé is daar één van. In de milieueffectrapportage worden niet alleen de effecten die samenhangen met bundeling beoordeeld, maar worden meerdere milieueffecten van de verschillende alternatieven in beeld gebracht. Het is aan de Minister van KGG om een beslissing te nemen welk alternatief de voorkeur heeft binnen de kaders van de huidige wetgeving, waaronder de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Waar mogelijk wordt daar rekening mee gehouden, dit leggen we uit binnen het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven'.
202404951	Indiener verzoekt het donkerblauwe tracé, met name de westelijke Uitgeest-variant te laten vervallen vanwege de vele bezwaren. Indiener blijft graag op de hoogte van de ontwikkelingen.	Voor het donkerblauwe onderzoeksalternatief aan beide zijden van Uitgeest geldt dat er op voorhand geen zwaarwegende redenen zijn om één van beide tracés niet te onderzoeken. Voor zowel het oostelijke als westelijke deel wordt daarom onderzocht wat de effecten en mogelijkheden zijn voor een enkele en dubbele mastenrij. Uiteindelijk kiest de Minister een voorkeursalternatief. Het is nu nog

		niet bekend of dit het donkerblauwe onderzoeksalternatief is. In het thema 'Proces en procedure' wordt dit uitgelegd. In het thema 'Communicatie' leest u hoe wordt gecommuniceerd over het project en hoe u op de hoogte kunt blijven.
202404952	De woning van de indiener staat in het rode tracé. Het lijkt de indiener niet wenselijk om daar overheen te gaan.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment onderzoeken we nog meerdere alternatieven en wordt er nog geen keuze gemaakt welke afvallen of wat de voorkeur is. In het thema 'Proces en procedure' wordt dit uitgelegd.
202404952	Indiener raadt aan rekening te houden met geplande nieuwbouwwijken aan de westkant van Wognum.	In het thema 'Beoordelingskader' kunt u lezen hoe we omgaan met toekomstige ontwikkelingen in het plan-MER.
202404953	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404954	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, over de dorpskern van Berkhout. Indiener wijst op de vele publieke functies die hier plaatsvinden, waar vaak kinderen aanwezig zijn en uit zorgen over de gezondheid. Indiener vraagt waarom het tracé over de dorpskern van Berkhout is ingetekend in plaats van meer richting het westen (richting De Goorn), waar het minder dichtbevolkt is en geen publieke functies zijn.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief dat in Berkhout over of in uw buurt is ingetekend. De corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. Onderdeel van het onderzoek is de ligging ten opzichte van bebouwing. Hierover leest u meer in het thema 'Leefomgeving en gezondheid'.
202404955	Indiener vindt het onacceptabel om een stiltegebied met kenmerken als het (boeren)wijdsgezicht te bebouwen met hoogbouw (windmolens en hoogspanningsmasten).	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over waarom er alternatieven zijn ingetekend in het open landschap en hoe deze effecten meegenomen worden in de onderzoeken.
202404955	Indiener stelt dat het ondergronds kan, wat niet per se hogere kosten met zich meebrengt.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.

202404955	Indiener uit ernstige zorgen over de effecten op het uitzicht en diens vermogen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gebouwd, leest u in thema 'Waardevermindering en schade'.
202404956	Indiener maakt bezwaar tegen de zoekgebieden voor een station rondom Zunderdorp. Indiener uit ernstige zorgen over het unieke landschap met vrije zichtlijnen en het ongerepte recreatiegebied.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met effecten op het open landschap. Ook de effecten op recreatie en toerisme worden meegenomen in de onderzoeken en de afweging voor de keuze van de locatie voor het hoogspanningsstation.
202404956	Indiener uit zorgen voor de weidevogels en andere dieren en de invloed op het Natura2000 gebied. De longen van de stad gebruiken voor deze grote onomkeerbare aanpassing in natuur en uiterlijk is zeer schadelijk en onwenselijk.	In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404957	Indiener wijst op de status UNESCO werelderfgoed van de Beemster en stelt dat hoogspanningsmasten niet passen binnen de ontwerpprincipes van de Beemster. De hoge masten tasten de openheid en kernkwaliteiten van het gebied aan.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en UNESCO werelderfgoed en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404957	Indiener stelt dat de datacenters in Middenmeer de oorzaak zijn voor de noodzaak voor de uitbreiding en stelt voor dat de datacenters zelf energie opwekken, passend binnen de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.	In het thematisch antwoord 'Baten en lasten', kunt u lezen waarom de verbinding naar Middenmeer noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland en niet alleen voor datacenters en glastuinbouw op Agriport.
202404961	Indiener woont aan de rand van het dorp en wordt daardoor geraakt door het gele en het paarse tracé.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief dat over of nabij uw percelen is ingetekend. De corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en

		procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt.
202404961	Indiener geeft aan tegen het gele onderzoeksalternatief te zijn aangezien deze corridors direct achter huizen in zijn dorp loopt.	Veel indieners zijn tegen een specifieke route of stationslocatie. In thematisch antwoord 'Proces en procedure' gaan we hierop in. Onderdeel van het onderzoek is de ligging ten opzichte van bebouwing. Hierover leest u meer in het thema 'Leefomgeving en gezondheid'.
202404961	Indiener maakt zich zorgen over de effecten van een nieuwe verbinding op beschermde vogelgebieden nabij hun woning.	In het thematisch antwoord 'ecologie (weidevogels)' kunt u lezen hoe de effecten van deze verbinding op weidevogels onderzocht worden.
202404961	Indiener geeft aan grote waarde te hechten aan het open karakter en de rust van het gebied en ook om die reden zich te hebben gevestigd in het gebied.	In het thema 'Landschap en cultuurhistorie'' wordt uitgelegd hoe we in het project rekening houden met deze aspecten. De effecten op de ruimtelijke kwaliteit worden in de onderzoeken meegenomen, zo heeft het ook zijn plek in de uiteindelijke besluitvorming. Helaas zijn effecten op lintdorpen en het open karakter van het landschap niet uit te sluiten.
202404961	Indiener maakt zich zorgen over de effecten van een nieuwe verbinding op gezondheid, veiligheid en een veilige leefomgeving.	In het thematisch antwoord 'Leefomgeving en gezondheid' kunt u meer lezen over het voorzorgbeleid met betrekking tot het realiseren van hoogspanningsmasten.
202404961	Indiener is van mening dat de kosten van het verkabelen (ondergronds brengen) van verbindingen irrelevant is ten opzichte van de gezondheidseffecten.	De concept-NRD is het onderzoeksplan. In het document is te lezen op welke aspecten de onderzoeksalternatieven worden onderzocht. De resultaten van de onderzoeken beschrijven de onderscheidende effecten van de alternatieven. Zo wordt inzichtelijk welke gevolgen een keuze voor een specifiek alternatief heeft. Er wordt geen weging meegegeven aan deze onderzoeken. Dat is aan de Minister van KGG en de minister van VRO. Meer hierover kunt u lezen in thematisch antwoord 'Beoordelingskader'.
202404961	Indiener stuurt een brief die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.

202404963	Indiener uit zorgen over de gezondheid vanwege de netuitbreiding.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404963	Indiener verwacht waardevermindering van diens huis.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404964	Indiener dient een brief in die gelijk is aan registratienummer 202404777.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar registratienummer 202404777 voor een antwoord op uw vragen.
202404965	Indiener ontvangt gaarne uitgebreide informatie over het mogelijke project dat de Gouwe raakt.	Bedankt voor uw reactie. Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202404966	Indiener dient een brief in die gelijk is aan registratienummer 202404777.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar registratienummer 202404777 voor een antwoord op uw vragen.
202404967	Indiener stuurt een brief die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404968	Indiener uit ernstige zorgen over het project en wijst op de historische stolpen, groene weiden, weidevogels en vergezichten in het dorp Sijbekarspel. Indiener wijst op emotionele en materiële schade.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de toekomst en een mogelijke hoogspanningsverbinding nabij uw leefomgeving. We willen benadrukken dat we met zorg het proces doorlopen en hier veel aandacht aan besteden. We verwijzen u voor een toelichting op het proces naar het thema 'Proces en procedure'.
202404969	Indiener verwijst naar de reactie die de regio Zaanstreek - Waterland heeft ingediend. Indiener geeft aan dat in deze reactie terecht wordt aangegeven dat nieuwe grootschalige energie-infrastructuur onverenigbaar is met de landschappelijke kwaliteiten van de regio. Indiener benadrukt daarnaast dat het vanuit het oogpunt van water en bodem sturend niet voor de hand ligt om dergelijke infrastructuur in de lagergelegen	Bedankt voor uw reactie. We hebben de reactie van Zaanstreek - Waterland in goede orde ontvangen. De reactie is onder nummer 202404854 in deze reactienota verwerkt. De netuitbreiding Noord-Holland Noord betreft een uitbreiding van het 380kV hoogspanningsnet. De netuitbreiding wordt via een

	veenweidegebieden en polders van Zaanstreek-Waterland te realiseren.	hoogspanningsstation verbonden met het bestaande 380kV hoogspanningsnet. Een locatie voor het zuidelijke station wordt gezocht in de buurt van de 380kV hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Diemen, ten noorden van het IJ/Noordzeekanaal. Rond deze verbinding liggen buiten de woonkernen voornamelijk laaggelegen venige gebieden. Zo liggen alle te onderzoeken stationslocaties in dit gebied. In het concept NRD is beschreven hoe in het plan-MER rekening gehouden wordt met aspecten uit het thema Water en Boden. In het beoordelingskader staat beschreven op welke criteria de alternatieven worden beoordeeld, zo ook verschillende criteria uit het thema water en bodem. Te denken valt aan bodemkwaliteit en -draagkracht, maar ook grondwater, biodiversiteit en waterveiligheid. Vanuit deze effectstudies volgt een beschouwing in het MER en een korte notitie over de relatie tussen (de effecten van) het project en het beleidsthema Water en Bodem sturend. We besteden er ook aandacht aan in de IEA, zodat het meegewogen wordt in de voorkeursbeslissing van de Ministers. De uitwerking van dit thema doen we in samenwerking met onder andere de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Daarnaast is in de kamerbrief van 22 oktober 2024 (IenW/BSK-2024/305752) het beleid 'Water en Bodem Sturend' genuanceerd. Aangegeven is dat het beleidskader soms wordt ingevuld als zijnde 'water en bodem bepalend'. In de kamerbrief staat dat vanuit het Rijk nu de term "rekening houden met" wordt gehanteerd.

202404969	Indiener benadrukt de landschappelijke kwaliteiten van het veenweidegebied en polderlandschap. Indiener geeft aan dat deze waarde eens te meer blijkt uit de Provinciale Omgevingsverordening en het Ontwikkelperspectief NOVEX van de Metropoolregio Amsterdam, die zijn vastgesteld door Provinciale Staten respectievelijk alle MRA-gemeenteraden en provinciale besturen. De indiener stelt dat vanuit democratisch oogpunt daaraan niet voorbij kan worden gegaan.	De totstandkoming van de onderzoeksalternatieven is gebaseerd op een aantal uitgangspunten. Te denken valt aan 'zo veel als mogelijk vermijden van effecten op milieuaspecten als natuur, cultuurhistorie, waterkeringen en infrastructuur'. De uitgangspunten zijn voor alle verschillende projectonderdelen uitgewerkt. Meer hierover is te lezen in de notitie onderzoeksalternatieven. In het zoekgebied is veel uniek en beschermd gebied. Het is daarom onmogelijk gebleken om bij het ontwerp van de onderzoeksalternatieven waardevol veenweidegebied en polderlandschap als uitsluitend principe te hanteren. De effecten van de onderzoeksalternatieven worden in het plan-MER en het IEA op veel thema's in kaart gebracht. Zo wordt het mogelijk voor de Ministers om een zorgvuldige afweging te maken tussen de belangen. Onder het thema ‘cultuurhistorie en landschap’ is beschreven hoe deze thema's een plek krijgen binnen deze verkenningsfase. Vanuit de omgeving is aandacht gevraagd voor het thema ruimtelijke kwaliteit. Naast het plan-MER en de integrale effectenanalyse is daarom is besloten om daarvoor een apart document op te stellen.
202404969	Indiener geeft aan dat landschapsinclusieve ontwikkeling het uitgangspunt zou moeten zijn. Indiener stelt dat vanwege de bijzondere landschappelijke waarden dit uitgangspunt zou resulteren in een noodzakelijke ondergrondse aanleg van nieuwe energie-infrastructuur. Aangezien dit leidt tot extra investeringen om dit (ook technisch) mogelijk te maken is het een omissie als dit niet wordt meegenomen in de NRD.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202404969	Indiener geeft aan dat klimaatverandering effect heeft op vitale en kwetsbare infrastructuur en dat in de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie (2015) is afgesproken dat vitale en kwetsbare functies uiterlijk in 2050 beter bestand moeten zijn tegen de gevolgen van de klimaatverandering.	Hoewel het risico nooit volledig uitgesloten kan worden, wordt de verbinding ontworpen volgens de geldende normen en gebaseerd op weersextremen, waardoor het risico als acceptabel wordt beschouwd.

202404970	Indiener uit zorgen over de stationslocaties (ZO1 - ZO4), welke in waardevolle historische gebieden liggen waar de open polderlandschappen en beschermde dorpen het landschap bepalen. Indiener stelt dat het open landschap en groen uiterst belangrijk is voor alle vogels en andere dieren die hier huishouden.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. In het thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404970	Indiener stelt dat dit gebied al zeer kwetsbaar is door de nabijheid van het Volgermeer en de aanwezigheid van de A10. De aanleg van een nieuw station zal in dit kwetsbare gebied zeer nadelige en blijvende schade veroorzaken aan mens en milieu.	Wij begrijpen dat u zich hierover zorgen maakt. Zoals vermeld bij uw vorige vraag, verwijzen we u naar het thema 'Ecologie'.
202404972	Indiener maakt bezwaar tegen de gele corridor als ook tegen de plaatsing van een hoogspanningsstation direct achter de huizen. Het paarse tracé zal mogelijk nog meer negatief effect hebben op het perceel van de indiener.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat we doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan.
202404972	Indiener uit zorgen over de negatieve effecten op gezondheid van zichzelf, diens gezin en diens klanten. Indiener stelt dat de verbinding een negatief effect heeft op het aantal klanten en zal daarmee economische effecten ondervinden.	Wij verwijzen u naar het thema 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op de waarde van o.a. ondernemingen en wanneer TenneT in gesprek treedt mocht u geraakt worden door de plannen.
202404972	De indieners vragen dan ook met klem om ontwikkelingen als deze, daar te doen waar de infrastructuur al ligt en/of langs bestaande wegen daar op die locaties er al rekening wordt gehouden met de vervuiling en overlast.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over het nationale beleid waar kaders en principes worden gegeven voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur.
202404972	Indiener stuurt een brief die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.

202404973	Indieners stellen dat het is een goede zaak is dat het ministerie van Klimaat en Groene Groei en netbeheerder TenneT de concept-NRD tot stand hebben laten komen met de inbreng van regionale overheden, externe partijen en betrokkenen in de omgeving. Desondanks stelt indiener dat de betrokkenheid van de landbouwsector onvoldoende is meegenomen in het participatieproces. Als vertegenwoordigers van de agrarische ondernemers willen KAVB en LTO Noord volwaardig onderdeel zijn van het participatieproces en daarom ook nadrukkelijk bij het vervolgproces betrokken worden.	Bedankt voor uw reactie en fijn dat u met ons mee wilt denken. In het verkenningsproces, bij de totstandkoming van de c-NRD is overleg geweest met LTO Noord. Daarnaast zijn LTO Noord en de Agrarische natuurvereniging Hollands Noorden uitgenodigd voor de werksessies bij de IEA. De KAVB stond nog niet bij ons op het vizier en daar nemen wij contact mee op.
202404973	Indiener stelt dat vele functies, naast de agrarische vragen om ruimte, waar zorgvuldig mee om dient te gaan, vooral in het landelijk gebied. Dat geldt ook voor de inpassing van het nieuwe hoogspanningstracé. Voor LTO Noord en KAVB is het van belang dat impact van de realisatie van de 380 kV-verbinding(en) op de (ruimtelijke) ontwikkeling van de land- en tuinbouwsector vooraf objectief en volwaardig in beeld wordt gebracht. Niet als onderdeel van het thema 'gebruiksfuncties' van het plan-MER maar als een zelfstandig onderzoek. De 380 kV-verbinding en verwante hoogspanningsstations zijn beoogd in een volwaardig agrarisch productiegebied, onderdeel uitmakend van de Greenport NoordHolland Noord. Indiener is van mening dat, naast het plan-MER, een Landbouw Effect Rapportage (LER) moet worden opgesteld. De LER zal als effectenstudie vervolgens onderdeel moeten zijn van de Integrale Effect Analyse zodat de effecten van de aanleg van de hoogspanningsverbinding op de agrarische sector vooraf duidelijk zijn en vervolgens onderdeel kunnen zijn van de besluitvorming. Indiener ligt toe welke aspecten onderzocht worden in een LER.	We begrijpen de zorgen van de agrarische sector over het ruimtegebruik van de nieuwe 380kV-verbinding en -stations op landbouwgrond. Dit vraagt om een zorgvuldige aanpak, niet alleen in de toetsing in het milieueffectrapport of de integrale effectenanalyse, maar ook met afstemming en overleg met de verschillende partijen en individuen. Het project Noord-Holland Noord kent een aanpak die van grof naar fijn werkt. In verschillende stappen werken we toe naar een definitief ontwerp. In die stappen zijn er meerdere momenten om gesprekken met belanghebbenden aan te gaan. Op dit moment bereiden we ons voor om de verschillende alternatieven en varianten te onderzoeken en beoordelen op verschillende onderwerpen, waaronder ook landbouw. Daarbij richten we ons in deze fase op de meest relevante en onderscheidende aspecten en criteria. Er is nu geen aanwijzing dat het project het duurzaam economisch functioneren van de agrarische sector in Noord-Holland ernstig zal beïnvloeden. Het uitvoeren van een volwaardige LER is daarom niet aan de orde. Uiteraard moeten we aandacht blijven besteden aan gevolgen voor individuele agrarische bedrijven, zeker wanneer we de exacte locaties van de hoogspanningsstations en –masten gaan bepalen. De uitwerking op dit detailniveau vindt plaats na de keuze van het voorkeursalternatief.

		De keuze van het voorkeursalternatief kan nu volstaan worden met toetsing aan het ruimtebeslag binnen landbouwgronden en de doorsnijding daarvan. We sluiten hiermee aan bij de aanpak die in andere projecten wordt toegepast en die door onafhankelijke instanties, zoals de Commissie voor de milieueffectrapportage, akkoord is bevonden. Naast het plan-MER wordt een 'notitie Landbouw' opgesteld waarin alle relevante thema's uit het plan-MER voor landbouw worden verzameld. Zo wordt inzichtelijk gemaakt wat de potentiële effecten van de netuitbreiding zijn op landbouw. Voor een deel worden effecten, zoals de doorsnijding van landbouwgrond en beperkende maatregelen en het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van bouwvlakken en woningen al in deze fase van het planproces beoordeeld en toegepast. Specifieke gevolgen voor de bedrijfsvoering, zoals verlies van gewasopbrengst en eventuele compenserende maatregelen kunnen pas in beeld worden gebracht als het ontwerp gedetailleerd wordt uitgewerkt. In die fase voeren we gesprekken met landeigenaren om deze gevolgen (waar mogelijk) te beperken en afspraken te maken over eventuele compensatie.
202404973	Indiener stelt dat wanneer er sprake is van natuurcompensatie dit gerealiseerd moet worden door kwaliteitsverbetering van bestaande natuur en niet via het aanwijzen van nieuwe natuur.	In deze fase van het project wordt een plan-MER opgesteld, waarin effecten op o.a. natuur worden onderzocht. In de volgende fase, die van de project-MER, wordt in meer detail onderzocht wat de effecten zijn. Op dat moment wordt gekeken naar mogelijke compensatie en in welke vorm. Dit kan bijvoorbeeld een kwaliteitsverbetering zijn of een uitbreiding van natuurgebied.

202404973	Het is voor LTO Noord en KAVB van belang dat uit de mogelijke tracévarianten het voor de grondeigenaren 'minst bezwaarlijke tracé' gekozen wordt. De voorkeur van de indiener gaat uit naar een variant door het gebied met één mastenrij. Wanneer onverhoopt wel twee mastenrijen noodzakelijk zijn, dan moeten deze rijen in één corridor worden gerealiseerd en aangesloten op bestaande infrastructuur. Bij de aanleg van het hoogspanningsstation is het van belang dat bij de keuze van de locatie rekening wordt gehouden met de huidige kavelstructuur.	In het plan-MER worden de effecten onderzocht voor één mastenrij en twee mastenrijen in één corridor. In de notitie Landbouw wordt inzichtelijk gemaakt wat de effecten zijn op landbouw. In de project-MER wordt onderzocht wat de beste locatie is voor de masten en de exacte positionering van het station. Hierbij wordt rekening gehouden met kavelstructuren.
202404973	Indiener stelt dat bij de uitvoering van het project er cultuurtechnische garanties moeten worden afgesproken om ervoor te zorgen dat de grond na de werkzaamheden weer in de oorspronkelijke staat wordt opgeleverd. Indiener wil dat een cultuurtechnische standaard, inclusief sancties en toezicht, toepast wordt als middelvoorschrift voor de aannemer en niet als doelvoorschrift.	Voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden wordt door de grondeigenaar, de aannemer en een cultuurtechnisch toezichthouder vastgesteld wat de staat van het perceel is. Zo wordt ook afgesproken hoe het specifieke perceel hersteld moet worden. Na afloop van de werkzaamheden wordt vastgesteld wat de schade is en hoe het herstel gaat verlopen. De cultuurtechnisch toezichthouder houdt ook tijdens de aanleg toezicht op de werkzaamheden.
202404973	Indiener wil graag meedenken over de precieze plaatsing van de masten en station op de percelen van de ondernemers die het betreft.	Wanneer een voorkeursalternatief bekend is, is het aan TenneT om samen met de perceeleigenaar te bepalen wat de beste positie (in de lijn van de verbinding) is voor de mast. Uiteraard doen we dit om de exploitatie van het perceel en de veiligheid te waarborgen. Voor meer informatie over hinder of schade verwijzen we naar het thema 'Waardevermindering en schade'.
202404973	Indiener hecht er grote waarde aan dat alle agrariërs die getroffen worden op dezelfde wijze en op hetzelfde kennisniveau worden geïnformeerd. Hiermee moet worden voorkomen dat de ene participant met meer kennis zichzelf kan bevoordelen ten opzichte van andere deelnemers.	De grondeigenaren die geraakt worden door het tracé worden geïnformeerd volgens eenzelfde standaard. TenneT werkt voor dit project met een vast team van adviseurs en rentmeesters. Zo wordt informatie-asymmetrie vermeden.
202404973	Indiener vindt dat landbouw slechts summier terugkomt in het beoordelingskader. Er is onvoldoende oog voor effecten op de landbouwstructuur (kavelgrootte en kavelstructuur), het aantal getroffen ondernemers en het effect op hun bedrijfsvoering. Indiener stelt dat door het opstellen van een LER de landbouw als een apart thema wordt uitgewerkt zodat het belang en de effecten in de juiste verhouding geplaatst kunnen worden.	Wij verwijzen u naar het antwoord hiervoor wat betreft het opstellen van een LER.

202404973	Indiener stelt dat aan de integrale Effectenanalyse (IEA) met als thema's techniek, toekomstvastheid, omgeving, kosten en milieu het thema Landbouw dient te worden toegevoegd, zodat dit volwaardig meegenomen kan worden in de besluitvorming.	Wij verwijzen u naar het antwoord hiervoor wat betreft het opstellen van een LER.
202404973	Indiener stelt dat ondernemers op/over wiens eigendom het tracé wordt gerealiseerd een jaarlijkse schadevergoeding moeten ontvangen, gebaseerd op het saldo van het gewas en de mate van overlast die in de bedrijfsvoering wordt ondervonden. Voorts moet vooraf worden geborgd dat in de aanlegfase voor alle betrokken vierkante meters landbouwgrond (werktracé, aanvoerroute en onbereikbaar geworden grond) een gelijke vergoeding beschikbaar is.	De schadeloosstelling voorziet in een inkomensschade die onder andere is gebaseerd op de misgelopen inkomsten en verminderde bedrijfsvoering. TenneT voorziet ook in een jaarlijkse mastvergoeding. Voor de beantwoording van de rest van deze reactie verwijzen we naar het thema 'waardevermindering en schade'.
202404973	Indiener verzoekt aanvullende informatie te ontvangen over verschillende onderwerpen van schadevergoeding en zakelijk recht. Zie de reactie in de inspraakbundel voor de volledige lijst.	De voorwaarden van het zakelijk recht dat TenneT wil vestigen en de bijkomende vergoedingen, worden met de tijd bijgesteld. Momenteel is het nog vroeg in het project en ligt de fase waarin we tot het vestigen van zakelijke rechten komen, nog in de toekomst. Met betrekking tot deze onderwerpen blijven we in contact met LTO Noord en KAVB en voorzien hen van informatie. Het is wenselijk deze informatie actueel te verschaffen en dit in toekomstig contact te doen.
202404973	Indiener wil graag betrokken blijven bij het proces om tot goede keuzes te komen. Indiener roept op om tijdig met de ondernemers in gesprek te gaan en goede afspraken te maken. Indiener staat open voor contact als er vragen zijn over de reactie.	Bedankt u voor deze handreiking, wij maken hier graag gebruik van.
202404974	De genootschappen HGMK/HGA (Historisch Genootschap Midden Kennemerland/Assendelft) willen betrokken blijven bij de ontwikkelingen en duidelijkheid over waar de input van het nieuwe station, dat dichtbij Assendelft gepland wordt, vandaan komt.	Bedankt u voor uw interesse. Wij hebben uw gegevens genoteerd en houden u op de hoogte van de ontwikkelingen van het project. Daarnaast delen wij ook de ontwikkelingen op de website van het project: https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/380-kv-noord-holland-noord.
202404974	Indiener vraagt aandacht voor het open landschap in de Wijkermeerpolder en het Assendelver veld en het UNESCO werelderfgoed "de stelling van Amsterdam", waarbij de afwegingsprincipes uit de NOVI als leidraad zijn gebruikt.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het UNESCO werelderfgoed en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Ook het behoud van een open landschap wordt binnen dit thematische antwoord besproken.

202404974	Het is voor indiener niet duidelijk waar de input van het nieuwe station vandaan komt. Vooralsnog gaan de indieners er van uit dat deze input direct uit het station Beverwijk komt. Zo komen er dan met het nieuwe tracé drie uitgaande 380-kV-tracés vanuit het station Beverwijk; daarnaast is er ook het 150-kV-tracé naar Oterleek.	Het station wordt aangesloten op de bestaande 380kV-verbinding tussen stations Beverwijk en Diemen. Op de bestaande stations van deze verbinding (Beverwijk, Oostzaan en Diemen) is geen mogelijkheid om de nieuwe verbinding aan te sluiten en daarom wordt een nieuwe locatie gezocht. Er zal geen nieuw tracé vertrekken vanuit station Beverwijk.
202404974	Indiener stelt dat als het bestaande tracé Beverwijk – Vijfhuizen tot het Noordzeekanaal opgerekt kan worden tot gezamenlijk gebruik, er geen derde tracé start bij het station Beverwijk en zijn er voor het begintraject van het nieuwe tracé geen masten nodig. Voordeel is dat het open landschap van de Wijkermeerpolder niet verder wordt aangetast.	De nieuwe verbinding moet via een nieuw hoogspanningsstation worden aangesloten op de bestaande verbinding die tussen Beverwijk, Oostzaan en Diemen loopt. Aansluiting op de bestaande 380kV-verbinding tussen Beverwijk en Vijfhuizen is geen oplossing.
202404974	Indiener stelt dat de aanleg van het nieuwe tracé langs het Noordzeekanaal en de N246, Kanaalweg een manier combineren van functies is. Voordelen zijn de bundeling van verschillende “transportwegen”, en ook geen extra doorsnijding van de Vuurlinie, onderdeel van de “de stelling van Amsterdam”.	Er komt geen nieuwe verbinding vanaf het bestaande station Beverwijk, het volgen van het Noordzeekanaal is daarom niet van toepassing. Er zijn zoeklocaties voor het nieuwe station ten westen van de N246. De N246 volgt het kanaal en buigt af naar het noorden. Als het nieuwe station dichtbij de N246 komt, kan gekozen worden om de verbinding deze weg te laten volgen naar het noorden. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden.
202404974	Indiener stelt dat bij het NOVI-principe “Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal” het belangrijk is om het open landschap van de Wijkermeerpolder te behouden en het UNESCO-erfgoed “De Stelling van Amsterdam” niet verder aan te tasten.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het UNESCO werelderfgoed en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Ook het behoud van een open landschap wordt binnen dit thematische antwoord besproken.
202404974	Indiener vraagt om de Vuurlinie niet nogmaals te onderbreken of te confronteren met overhangende kabels. De Vuurlinie kan gepasseerd worden door ondergrondse aanleg.	In het thematische antwoord '(Net)techniek' wordt ingegaan op het al dan niet ondergronds brengen van de verbinding.

202404974	Voor het station spreekt indiener een voorkeur uit voor het industrieterrein Hoogty en locatie ZW1 en afkeur van locaties ZW3 en ZW4 vanwege mogelijke toekomstige uitbreidingen van de lintbebouwing tegen natura-2000-gebied. De locatie ZW2 is ook niet gewenst voor het nieuwe station: deze locatie ligt dichtbij de recente uitbreidingen van de wijk Saendelft. Indiener vertrouwt op een ontwerp wat passend is bij het open landschap.	Industrieterrein Hoogtij is wel beschouwd in het proces om te komen tot onderzoeksalternatieven voor de stations. Op bladzijde 66 van de Notitie onderzoeksalternatieven leest u dat het terrein als concept-alternatief ZW5 was ingetekend. Het is echter komen te vervallen, omdat de onbebouwde kavels inmiddels niet meer beschikbaar zijn. Er wordt in deze fase nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202404974	Indiener doet bij een beroep op uitdagende ontwikkelingen in bouwtechnologie én landschapsontwerp om aan toekomstige generaties een voorbeeld mee te geven hoe technische ontwikkelingen in te passen in een bestaande open landschap.	De door indiener aangehaalde thema's zijn een integraal onderdeel van het onderzoekproces. De netuitbreiding is ook nodig voor verduurzaming van onze energievoorziening. Het thema landschap is een van de thema's die in het plan-MER wordt onderzocht. Daarnaast wordt een apart document opgesteld dat ingaat op het ontwerpproces en de ruimtelijke kwaliteit. Dit zorgt ervoor dat het thema bij de uiteindelijke keuze voor de locatie van het tracé en de hoogspanningsstations een plek krijgt in de afweging.
202404975	Indiener vraagt om de verbinding ondergronds aan te leggen om zo de flora en fauna, historisch erfgoed en gezondheid te beschermen.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vindt dat hoogspanningsmasten impact kunnen hebben op natuurgebieden en open polderlandschappen. In de thema's 'Ecologie' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe deze onderwerpen mee worden genomen. Binnen het thema 'Nettechniek' vindt u meer informatie waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.

202404976	Indiener vraag of de bodem wel geschikt is, wat er nodig is om het gewicht te dragen, hoeveel voertuigen en machines door het land moeten en welke schade dit veroorzaakt.	Bedankt voor uw reactie. Als het voorkeurstracé bekend is en met de perceeleigenaren contact is gezocht, wordt eerst bepaald welke onderzoeken vereist zijn op een bepaald perceel. Onderdeel is ook een cultuurtechnisch onderzoek en een onderzoek naar de draagkracht van de bodem. Met de uitkomsten van deze onderzoeken komen we weer in contact voor de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden. Hierbij zijn de aannemer en een cultuurtechnisch toezichthouder betrokken om de status van het perceel voorafgaand aan de werkzaamheden vast te stellen. Zo weten we hoe we na de werkzaamheden het perceel weer volledig kunnen herstellen. Het aantal benodigde voertuigen en machines op het perceel is in deze fase nog niet te voorspellen. We maken afspraken met de grondeigenaar en/of gebruiker over de werkstroken en werkterreinen en blijven daarbinnen tijdens de werkzaamheden.
202404976	Indiener vraagt of er bemaald moet worden.	Ja, bemaling is noodzakelijk.
202404976	Indiener vraagt wat de gevolgen voor de landbouw en veeteelt zijn.	Het is nog te vroeg om in te gaan op specifieke gevolgen voor landbouw en veeteelt. Het uitgangspunt is de exploitatie van een perceel zo min mogelijk te beperken tijdens de aanleg en in het beheer. Als het voorkeurstracé bekend is, gaat TenneT in gesprek met de grondeigenaren en is er nog de mogelijkheid om de mastpositie op de meest optimale plek in de lengte van de verbinding te plaatsen. Zo proberen we op een minst belemmerende wijze samen te werken. Als er toch schade optreedt voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling. In het thema 'Waardevermindering en schade' leest u hier meer over.
202404976	Indiener vraag wat de invloed op het grondwater is.	De mogelijke effecten op het grondwater worden onderzocht in het plan-MER.

202404976	Indiener vraag wat de gevolgen voor de vogels, het vee en andere diersoorten zijn (Natura 2000).	In het thema 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202404976	Indiener vraagt wat er met de angst voor de straling voor mens en dier wordt gedaan.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404976	Indiener vraagt wat met waardedaling van de huizen als gevolg van uitzichtvervuiling gebeurt.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404977	Indiener stelt dat het landschap van de Mijzenpolder behouden moet blijven.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat hoogspanningsmasten impact kunnen hebben op natuurgebieden en open polderlandschappen. In de thema's 'Ecologie' en 'Landschap en cultuurhistorie' vindt u de beantwoording van deze reactie.
202404977	Indiener stelt dat een betere optie langs de A7 of A9 of spoorlijn is.	De alternatieven worden in de volgende fase beoordeeld. We begrijpen uw voorkeur. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In de thema's 'Beoordelingskader' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' vindt u de beantwoording van deze reactie.
202404978	Indiener maakt bezwaar tegen hoogspanningskabels over diens pand in Berkhout. Het pand van de indiener is een beeldbepalend pand en een belangrijke bijdrage aan het historische karakter van het lintdorp Berkhout. De voorgestelde route voor de hoogspanningskabels kan deze waardevolle bijdrage ernstig aantasten.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In het thema 'Landschap en

		cultuurhistorie' vindt u een uitleg over hoe wordt omgegaan met (lint)bebouwing.
202404978	Indiener vraagt om in dit stadium van de besluitvorming duidelijke en gedetailleerde informatie te verstrekken over de afwegingen die worden gemaakt tussen de verschillende opties. Het is cruciaal dat de provincie transparant is over de criteria waarop deze beslissing zal worden gebaseerd, vooral met betrekking tot de invloed op historische gebouwen en de leefomgeving.	Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een uitleg over op welk moment de afweging wordt gemaakt tussen de verschillende onderzoeksthema's en belangen. In dit project is het ministerie van KGG het bevoegd gezag. De provincie is bij het project betrokken als adviseur.
202404978	Indiener wijst op de culturele en historische waarde van diens pand, welke indiener heeft gerestaureerd en belangrijk is voor het dorpsgezicht van Berkhout. Indiener verzoekt om rekening te houden met de monumentale waarde.	Wij begrijpen dat er in het zoekgebied veel gebouwen zijn die bijdragen aan de culturele en historische waarde van het gebied. Hier willen wij zorgvuldig mee omgaan. In de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Proces en procedure' heeft u kunnen lezen over we omgaan met cultuurhistorische waarden.
202404978	Indiener uit zorgen over de gezondheid en verzoekt de gevolgen voor gezondheid mee te nemen in de afweging.	Wij begrijpen dat er zorgen leven over mogelijke gezondheidsrisico's ten aanzien van een hoogspanningsverbinding. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' vindt u een uitleg over hoe het voorzorgbeleid wordt toegepast.
202404978	Indiener verzoekt meer inzicht in waarom deze specifieke optie als haalbaar wordt gezien. Indieners stelt dat de MER nog onvoldoende inzicht geeft in de gevolgen voor de waardevolle panden en het beschermde dorpsgezicht van Berkhout.	De onderzoeksalternatieven zoals gepresenteerd in de c-NRD worden in het plan-MER verder onderzocht en op de milieueffecten beoordeeld. In het thema 'Beoordelingskader' vindt u de beantwoording van deze reactie.
202404978	Naast bovenstaande verzoeken, verzoekt indiener in overleg te treden om alternatieve oplossingen te bespreken.	We gaan graag in overleg met u om inzichten op te halen. Hierbij willen wij wel benadrukken dat het vaststaat dat de verbinding en de hoogspanningsstations er komen, omdat dit nodig is om de leveringszekerheid van elektriciteit in de regio te kunnen blijven garanderen. Meer informatie hierover vindt u in het thema 'Nut en noodzaak'. De alternatieven (corridors en zoeklocaties voor de stations) zoals gepresenteerd in de NRD worden onderzocht en hieruit wordt een voorkeursbeslissing genomen.

202404979	Indiener maakt bezwaar.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren lopende het project meenemen.
202404980	Indiener maakt bezwaar.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren lopende het project meenemen.
202404981	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé vanwege aantasting van het originele landschap en het doorkruisen van historisch waardevolle en monumentale lintbebouwing. Indiener wijst erop dat het tracé is ingetekend over diens bedrijf (schapen), woning en schuur.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Ook begrijpen wij uw zorgen over de aantasting van het landschap en historisch waardevolle monumentale lintbebouwing. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' vindt u de beantwoording van deze reactie.
202404981	Indiener uit zorgen over geluidsoverlast vanwege windgeruis door de kabels en geluid geproduceerd door het ‘lopen’ van de stroom zelf. Indiener uit zorgen over gezondheidsaspecten vanwege magnetische velden.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de geluidseffecten van de verbinding en hoe dit onderzocht wordt. Hier leest u ook over magnetische velden en hoe het voorzorgbeleid wordt toegepast.
202404982	Indiener maakt bezwaar tegen de netuitbreiding in de omgeving van Zunderdorp. Indiener stelt dat de omgeving genoeg geïncasseerd heeft wat betreft herrie, fijnstof, hoogspanningslijnen en dioxine dumpingen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202404982	Indiener stelt dat het groen rond de stad van groot belang is voor de wandelende en fietsende Amsterdammer en het natuurgebied essentieel is voor veel dieren.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'ecologie' voor een uitleg hoe de effecten op recreatie en natuur wordt onderzocht.
202404982	Indiener stelt dat in het gebied veel jonge kinderen wonen en er zijn drie kinderdagverblijven. Indiener stelt dat het gebied goed zorgt voor de omgeving, de zorgboerderijen, Only Friends en samen zorgen de indieners ervoor dat het gebied weids blijft voor alle dieren.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.

202404982	Indiener stelt dat het gebied erg onder druk wordt gezet door lineaire landbouw waarin gespoten wordt dat voor vogels, insecten het water leven ronduit bedreigend is.	De netuitbreiding Noord-Holland Noord betreft een uitbreiding van het bestaande 380kV hoogspanningsnet. De netuitbreiding wordt via een nieuw te bouwen station verbonden op het bestaande hoogspanningsnet. Er wordt een locatie voor het zuidelijke station gezocht dichtbij de bestaande verbinding. Het gebied bij Zunderdorp ligt nabij de bestaande verbinding, daarom zijn daar zoekgebieden voor een station opgenomen als onderzoeksalternatieven. In het plan-MER worden de effecten op het milieu uitgebreid onderzocht. In de integrale effectenanalyse worden ook de effecten op de omgeving beoordeeld. Hier worden ook uw zorgen in beeld gebracht, zodat de Minister een breed afgewogen beslissing kan nemen.
202404982	Indiener wijst op de waarden van het gebied en stelt dat hoogspanningsmasten stikstofdepositie geven in de vorm van bliksemregen. Het gebied wordt onderhouden door vrijwilligers uit diens dorp.	De term "bliksemregen" bij hoogspanningsmasten is TenneT niet bekend en dat maakt de vraag beantwoorden lastig. Graag treden wij met u in contact zodat wij uw vraag beter kunnen beantwoorden. U kunt mailen naar 380kVNoord-Holland-Noord@tennet.eu om met het projectteam in contact te komen.
202404983	Indiener geeft aan geschrokken te zijn van de plannen. Indiener vraagt zich af wat er met de gezondheid gebeurt.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorgen over gezondheid. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' vindt u een uitleg over de effecten op gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404983	Indiener vraagt zich af wat er gebeurt met landschapsvervuiling.	In het thema 'Landschap en Cultuurhistorie' leest u meer over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404983	Indiener vraagt zich af wat er gebeurt met waardevermindering van diens huis.	Wij begrijpen dat u zorgen heeft over mogelijke waardevermindering van uw huis. In het thema 'Waardevermindering en schade' leest u meer over de effecten op waardedaling van woningen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404984	Indiener maakt bezwaar vanwege het veenlandschap met hoge natuurwaarde en het is een leefgebied voor beschermde weidevogels. Indiener wijst daarbij op de waarden van landschapselement de Hoorn.	Bedankt voor uw reactie. In de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' leest u over de effecten op landschap en natuur en hoe we dit onderzoeken.

202404984	Indiener stelt dat hoogspanningsmasten stikstofdepositie in de vorm van bliksemregen geven. Het g wordt onderhouden door vrijwilligers uit het dorp van de indiener.	De term "bliksemregen" bij hoogspanningsmasten is TenneT niet bekend en dat maakt de vraag beantwoorden lastig. Graag komen wij met u in contact om uw vraag beter te kunnen beantwoorden. U kunt mailen naar 380kVNoord-Holland-Noord@tennet.eu om met het projectteam in contact te komen.
202404984	Indiener stelt dat de Volgermeerpolder een stortplaats van afval dioxine was en daarom ernstig verontreinigd is en niet geschikt voor de netwerkuitbreiding.	Bedankt voor uw opmerkzaamheid. Het rode tracéalternatief lijkt inderdaad over de zuidwestelijke punt van de Volgermeerpolder te gaan. In het plan-MER worden de aanwezige verontreinigingen in beeld gebracht en de effecten van de netuitbreiding op de bodem beoordeeld.
202404984	Indiener stelt dat het gebied een belangrijke groen plek voor Amsterdammers en toeristen is.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg hoe de effecten op recreatie wordt onderzocht.
202404984	De indiener stelt dat de bewoners van het gebied al te maken hebben met stikstofproblemen afkomstig van de A10, gifstoffen van monocultuur landbouw in combinatie met de afvaldump in de Volgermeerpolder. Indiener stelt de netuitbreiding schadelijk is voor de gezondheid, bovenop voorgenoemde punten. In dit gebied leven veel jonge kinderen en zijn meerdere kinderopvang plekken gevestigd.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op de effecten op gezondheid. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404985	De Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen heeft al doelstelling het beschermen van natuurbelangen in brede zin en die van vogels in het bijzonder. Indiener stelt dat het project een aantasting betekent van de natuur in brede zin en in de ruime omgeving daarvan, vormen een barrière voor (trek)vogels en een reëel constant aanvaringsrisico, en/of tasten de leef- en/of broedgebieden van vogels rechtstreeks of indirect aan; dit alles zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase.	Bedankt voor het indienen van uw reactie. De onderwerpen die u noemt worden meegenomen in de ecologische onderzoeken die uitgevoerd worden. In het thema 'Ecologie' leest u hier meer over.
202404985	Indiener betreurt het dat zij niet vanaf de eerste dag is gevraagd om mee te denken en mee te praten over dit project, gezien het project een groot deel van diens leden raakt. Indiener wijst op de onafhankelijkheid van diens organisatie, in tegenstelling tot sommige andere organisaties die al wel vanaf het begin betrokken zijn bij dit project.	Fijn dat u met ons wilt meedenken. TenneT is eerder in gesprek geweest met SVN en SVN wordt uitgenodigd bij de expertsessies van het plan-MER. In de sessies wordt de aanpak van de onderzoeken en de resultaten van de onderzoeken besproken.

202404985	Indiener vraagt of men absoluut zeker is van de noodzaak om een zo omvangrijke uitbreiding van het bestaande hoogspanningsnet in Noord-Holland voor te stellen en dat andere (besparende en/of sturende) maatregelen en ingrepen niet afdoende/beter kunnen zijn zodat kan worden afgezien van deze enorme ingreep in landschap, natuur en gezondheid van mensen.	Wij begrijpen dat u voorstander bent van het besparen van energie. Dat alleen is echter niet voldoende om het probleem van netcongestie op te lossen. In het thema 'Nut en Noodzaak' lichten wij de noodzaak van de netuitbreiding toe.
202404985	Indiener heeft in de periode eind 2023 tot medio 2024 meerdere gesprekken met TenneT gevoerd en veel informatie en op- en aanmerkingen tav bepaalde keuzemogelijkheden aan het projectteam aangeleverd. Daarbij heeft indiener ook zorgen geformuleerd. Uit de c-NRD blijkt dat met diens inbreng en vooral de zorgen van indiener niets is gebeurd en brengt diens zorgen nogmaals in de bijlage.	Wij betreuren het dat u het idee heeft dat er niets met uw suggesties en inbreng is gebeurd. Omgevingsmanagers van TenneT zijn verschillende keren bij u geweest en de SVN is uitgenodigd om deel te nemen aan de expertsessies die de effecten van de verschillende corridors op vogels in kaart brengt. Op dit moment is de c-NRD - het onderzoeksplan – gepubliceerd en tijdens de IEA en plan-MER fase wordt de impact van de onderzoeksalternatieven, o.a. op vogels (weidevolgels en trekvogels) onderzocht.
202404985	Indiener heeft de samenhang benadrukt met het VAWOZ programma vooral wat betreft timing. Indiener stelt dat eerst duidelijkheid binnen VAWOZ nodig is over het al dan niet aanlanden in de Kop, voordat de locatiekeuze voor de netuitbreiding gemaakt kan worden. Indiener dringt erop aan deze volgorde aan te houden.	Wij begrijpen dat u graag ziet dat er eerst duidelijkheid is rondom het programma VAWOZ, voordat de 380 kV netuitbreiding Noord-Holland Noord wordt onderzocht. Beide procedures zijn gestart, waarbij het onderzoek naar de netuitbreiding Noord-Holland Noord niet gepauzeerd kan worden om te wachten op de uitkomsten van de het programma VAWOZ. In het thema 'Samenhang met andere projecten' leest u hoe de samenhang wordt vormgegeven.
202404985	Indiener adviseert tegen een aanlanding in de Kop, zodat een dubbele mastenrij voorkomen kan worden. Daarmee kan bijvoorbeeld ook een lijn (bijna) haaks op de vigerende hoofd-vogeltrekrichting door Noord-Holland voorkomen worden en kan aantasting van de kwetsbare binnenduinrand worden vermeden.	Wij verwijzen u nogmaals naar het thema 'Samenhang met andere projecten'.
202404985	De belangrijkste aanmerking van indiener is dat de jaarlijkse vogeltrek (vooral voor- en najaarstrek) door Noord-Holland volledig ontbreekt als zorg/overweging/selectiecriterium voor tracékeuze, o.a. in de MER. Aanvaringen zijn bewezen in veel onderzoeken, hoogspanningsleidingen voorop. SVN pleit daarom voor een lijn zoveel mogelijk in een ZZW-NNO richting (i.e. ruwweg evenwijdig aan de vigerende vogeltrekbewegingen in voor- en najaar).	Wij begrijpen uw zorgen over de jaarlijkse vogeltrek, dit is een onderwerp dat meegenomen wordt in de ecologische onderzoeken. Wij verwijzen u naar thema 'Ecologie'.

202404985	Indiener vraagt aandacht voor N2000, NNN en BPL (weidevogelleefgebied, weidevogelkerngebied, etc.) gebieden, maar vraagt ook te controleren (samen met indiener) op overige vogelbelangen (i.e. anders dan weidevogels). Denk daarbij aan (lokale, regionale) voedsel- en slaaptrek fenomenen. Indiener vraag in gesprek te gaan over kansen.	Wij willen nogmaals benadrukken dat wij altijd openstaan voor het gesprek en horen graag van SVN op welke punten SVN zich niet gehoord voelt.
202404985	Indiener stelt enkele uitgangspunten voor: 1. Zoveel mogelijk langs bestaande infrastructuur, 2. Zoveel mogelijk ondergronds, 3. Gebruik bestaand 150kV tracé zoveel mogelijk, huidige 150kV onder de grond, (her)gebruik huidige mast-locaties en (waar mogelijk) de bestaande 150kV masten, 4. Mijd N2000, NNN en BPL-gebieden, 5. Mijd gebieden met grote vogelconcentraties (speelt m.n. in de winter), 6. Kosten zijn minder belangrijk dan kwaliteit van leven, omgevingskwaliteit en biodiversiteit.	Dank voor uw suggesties met uitgangspunten. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden. In het plan-MER en IEA wordt geen weging gegeven aan de verschillende belangen. U leest in het thema 'Beoordelingskader' op welk moment de afweging wordt gemaakt tussen de verschillende onderzoeksaspecten en belangen.
202404985	Indiener probeert nog een stap te maken in het aangeven van voorkeuren t.a.v. voorgestelde tracés en locaties voor hoogspanningsstations. Indiener hoopt meer betrokken te worden in de verdere dialoog en besluitvorming.	Wij stellen de betrokkenheid van SVN zeer op prijs.
202404986	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt u verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404987	De Stichting Behoud Waterland (SBW) vertegenwoordigt liefhebbers van de regio Waterland. Indiener stelt dat het project prioriteit geeft aan economische groei, ten laste van de leefomgeving en het landschap. Indiener wijst daarbij op de ontwikkeling van Agriport A7, in het bijzonder de datacenters en glastuinbouw. Indieners wijst daarnaast op het scenario Markt van het Centraal Planbureau.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorgen over de netuitbreiding. In het thema 'Nut en noodzaak' leest u een uitleg over waarom de netuitbreiding nodig is. In het thema 'Baten en lasten' gaan wij in op de rol van o.a. datacenters in de toenemende vraag naar elektriciteit. Uw bezwaar tegen het prioriteren van economische ontwikkelingen kunnen wij helaas niet vanuit dit project beantwoorden. De keuze om economische groei te stimuleren wordt gemaakt door landelijke en regionale politiek.
202404987	Indiener wijst op de tracés die door Bijzonder Provinciaal Landschap en UNESCO werelderfgoed lopen en stelt dat hier extra zuinig mee omgegaan moet worden. Indiener stelt dat binnen het project geredeneerd moet worden vanuit natuur en landschap.	In Noord-Holland is veel natuur te vinden met diverse beschermingsregimes. Het is onmogelijk om onderzoeksalternatieven te onderzoeken die niet door één van

		deze gebieden lopen. In de thema's 'Ecologie' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u meer over de effecten op de natuur en het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404987	Indiener stelt dat 'rekening houden met' natuur en landschap niet voldoende is en vraagt om harde grenzen wanneer effecten wel of niet acceptabel zijn. Indiener wijst daarbij op de bescherming van de weidevogelstand. Indiener spreekt een afkeur uit tegen de lichtblauwe, rode en gele tracés vanwege de effecten op natuur, landschap en werelderfgoed.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Ecologie' en 'Beoordelingskader' voor een uitleg over hoe de effecten op natuur en landschap worden beoordeeld en hun plek hebben in het project. Ook de huidige situatie van o.a. weidevogels wordt hierin meegenomen.
202404987	Indiener stelt dat het tracé lopen door gebieden die van cruciaal belang zijn voor toerisme en recreatie. Indiener stelt dat de effecten op toerisme en recreatie niet worden meegenomen in de onderzoeken.	In het beoordelingskader van het plan-MER wordt het thema gebruiksfuncties meegenomen, waarom de functie 'recreatie' valt. Toerisme wordt in deze fase van het project geschaald onder 'recreatie'.
202404987	Indiener vraagt ter compensatie om de bestaande 150kV verbinding ondergronds te brengen. Indiener stelt daarnaast dat het uitgangspunt van de 380kV netuitbreiding ondergrondse aanleg zou moeten zijn.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de 380kV verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden. In het thema 'Ecologie' wordt verder uitgelegd wanneer het onderwerp compensatie aan de orde is.
202404987	Indiener verzoekt de verbinding door het Noord-Hollands Kanaal aan te leggen als de voorkeur uitgaat naar het gele tracé.	Evenals het ondergronds aanleggen van een verbinding door het IJsselmeer is het aanleggen van een verbinding door het Noord-Hollands Kanaal geen mogelijkheid. In de thema's '(Net)techniek' en 'Alternatieven' vindt u een uitleg over waarom een verbinding over water niet mogelijk is.
202404988	Indiener vraagt naar de consequenties voor de Leekerlanden en het dorpje Berkhout.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project nemen we nog geen besluit voor het tracé van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Wat de consequenties zijn op één bepaalde plek is daarom nu nog niet te bepalen. De onderzoeken in de volgende fase geven inzicht in de effecten van alle onderzoeksalternatieven. Na het voorkeursbesluit worden de consequenties verder in detail onderzocht. Meer informatie leest u in het thema ‘Proces en procedure’
202404989	Indiener maakt bezwaar tegen de routes over Berkhout en stelt dat de elektromagnetische straling slecht is voor de volksgezondheid. In het dorpskern verblijven diens kinderen op school.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.

202404990	Indiener maakt bezwaar tegen de netuitbreiding en noemt daarbij de datacenters als oorzaak van de netuitbreiding. Indiener stelt dat de baten en lasten niet eerlijk verdeeld zijn wanneer de verbinding Noord-Holland doorkruist t.b.v. de datacenters. Indiener wijst op de landschapsvervuiling.	Bedankt voor uw reactie. De netuitbreiding is nodig omdat het hoogspanningsnet in Noord-Holland nu al aan de maximale capaciteit zit. In het thema 'Nut en Noodzaak' vindt u een uitleg over de noodzaak van de netuitbreiding. In het thema 'Baten en lasten' leest u meer over de rol van de datacenters in de toenemende vraag naar elektriciteit.
202404990	Indiener maakt bezwaar tegen alle alternatieven, vanwege de doorkruising van woonkernen, natuurgebieden en werelderfgoed.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Proces en procedure' en 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over hoe de tracés tot stand zijn gekomen en welke effecten op o.a. woongebieden, natuur en werelderfgoed worden beoordeeld.
202404990	Indiener maakt bezwaar tegen de landschapsvervuiling en druk op de leefbaarheid van de natuur. Indiener stelt dat de verbinding ondergronds kan worden aangelegd.	Wij verwijzen wij u naar de thema's '(Net)techniek' en 'Baten en lasten' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden en hoe wordt omgegaan met de baten en lasten van de netuitbreiding.
202404991	Indiener stuurt een brief die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202404991	Indiener heeft een melkveebedrijf en uit ernstige zorgen over de gezondheid van de dieren, en wijst daarbij op de effecten van elektromagnetische straling. Indiener stelt dat de koeien niet zullen grazen waar de hoogspanningskabel hangt. Het welzijn van de dieren komt in het gedrang.	Wij begrijpen uw zorgen als ondernemer over de mogelijke invloed van een hoogspanningsverbinding op uw dieren. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' vindt u uitleg over de mogelijke effecten van magneetvelden op dieren, waaronder koeien.

202404991	Indiener uit zorgen over het gebruik van GPS die toegepast wordt voor de precisielandbouw, wat inhoudt dat de percelen op 2 cm precies bewerkt worden. Als er hoogspanningskabels over de percelen hangen, geeft dit verstoring aan de gps-ontvangst. Ook is voor een optimale bewerking niet gewenst dat er hoogspanningsmasten op het weiland staan.	Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar wat de effecten van elektrische en magnetische velden zijn op de werking op apparatuur zoals GPS. Hieruit is gebleken dat elektrische en magnetische velden geen effect hebben op het functioneren van GPS-apparatuur. Voorwaarde is dat deze apparatuur aan de internationale regelgeving voldoet en op een juiste en deugdelijke manier wordt gebruikt. Het is mogelijk dat door schaduwwerking van een mast het zicht op de satellieten waarmee het GPS-systeem is verbonden, wordt geblokkeerd. Om goed te functioneren moet GPS-apparatuur (ontvanger) in het algemeen met minimaal 4 satellieten (zenders) zijn verbonden. Daarnaast geldt: met hoe meer satellieten de apparatuur verbonden is, hoe nauwkeuriger de apparatuur werkt. Een groot object, zoals een boom of een hoogspanningsmast, kan het zicht op de satellieten blokkeren. Als er geen verbinding met een andere satelliet kan worden gevonden, heeft de GPS-apparatuur onvoldoende satellietverbindingen om te functioneren. Zodra de gebruiker met de apparatuur uit de schaduw treedt, wordt de verbinding weer hersteld.
202404991	Indiener stelt dat in de gemeente Opmeer grote windturbines niet toegestaan zijn, vanwege horizonvervuiling. Indiener stelt dat hoogspanningsmasten ook niet in het gebied passen.	Uit uw reactie blijkt dat de gemeente Opmeer waakt voor horizonvervuiling. Binnen het project wordt bekeken hoe de hoogspanningsmasten zo goed mogelijk in het bestaande landschap kunnen worden ingepast. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' vindt u de beantwoording van deze reactie.
202404992	Indiener maakt bezwaar tegen het plaatsen van hoogspanningsmasten in het Beemster landschap.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorgen over de mogelijke impact op het landschap van de Beemster. In he thema 'Landschap en cultuurhistorie' vindt u de beantwoording van deze reactie.
202404993	De indiener is van mening dat de ruimtelijke inpassing van grootschalige energie-infrastructuur op Zaans grondgebied onacceptabel is. De kwetsbare en waardevolle landschappen worden door inpassing van dergelijke grootschalige infrastructuur ernstig	Bedankt voor uw reactie. Bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven is het niet mogelijk gebleken om waardevol

	aangetast. Indiener wijst erop dat de veenweidegebieden en polders van de Zaanstreek niet voor de hand liggen voor deze infrastructuur en verwijst naar de beleidsbrief Water en Bodem Sturend. Indiener wijst op de ontmoetingswaarde, ecologische waarde, historische waarde en economische waarde van het buitengebied. Indiener geeft aan dat Zaanstad samen met medeoverheden hard heeft gewerkt om het buitengebied te beschermen en doorsnijdingen te voorkomen.	veenweidegebied en polderlandschap als uitsluitend principe te hanteren. De effecten van de onderzoeksalternatieven worden in het plan-MER en het IEA op meerdere thema's in kaart gebracht. Zo wordt het mogelijk voor de Minister van KGG, in overeenstemming met de minister van VRO, om een zorgvuldige afweging te maken tussen de verschillende belangen. De netuitbreiding Noord-Holland Noord betreft een uitbreiding van het bestaande 380kV hoogspanningsnet. De netuitbreiding wordt met een nieuw te bouwen station verbonden op het hoogspanningsnet. Een locatie voor het station wordt daarom gezocht dichtbij de bestaande hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Diemen, ten noorden van het IJ/Noordzeekanaal. Rond de verbinding liggen buiten de woonkernen veel laaggelegen venige gebieden en zo vallen de te onderzoeken stationslocaties ook in dit gebied. In het concept NRD beschrijven we hoe er in het plan-MER rekening gehouden wordt met aspecten uit het thema Water en Bodem. In het beoordelingskader zoals opgenomen in het concept NRD staat beschreven op welke criteria de alternatieven worden beoordeeld. De resultaten vertalen we naar een beschouwing in het MER en een korte notitie over de relatie tussen (de effecten van) het project en het beleidsthema Water en Bodem sturend. In het IEA besteden we er ook aandacht aan, zodat het onderwerp meeweegt in de voorkeursbeslissing van de Ministers. Daarnaast is per kamerbrief van 22 oktober 2024 (IenW/BSK-2024/305752) het beleid 'Water en Bodem Sturend' genuanceerd. Aangegeven is dat het beleidskader vaak werd ingevuld als zijnde 'water en bodem bepalend'. Het rijk heeft bepaald nu de term "rekening houden met" wordt gehanteerd.

202404993	Indiener ziet de komst van de netuitbreiding als bedreiging voor de kwaliteit van de leefomgeving en wijst erop dat Zaanstad relatief veel kwetsbare inwoners heeft. Door de al aanwezige sociaaleconomische achterstanden neemt kansenongelijkheid toe bij de komst van de netuitbreiding.	Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsstations en -verbinding kan niet zonder effecten op de omgeving. Het projectteam hecht grote waarde aan het zo objectief mogelijk in kaart brengen van de onderscheidende effecten van de onderzoeksalternatieven. De gemeente Zaanstad wordt nauw betrokken bij dit proces. U heeft de mogelijkheid om uw zorgen aan te kaarten in het rapport 'Omgeving'. Tot slot vraagt het bevoegd gezag een regioadvies aan alle overheden in het zoekgebied. De gemeente Zaanstad heeft hierin de ruimte om naast de objectieve beslisinformatie uit de onderzoeken, uw belangen en zorgen aan het bevoegd gezag mee te geven.
202404993	Indiener stelt dat de realisatie van de netuitbreiding het maatschappelijk kapitaal zou vernietigen en het draagvlak voor de energietransitie zou ondermijnen.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202404993	Indiener stelt dat het niet is uit te leggen dat de realisatie van de netuitbreiding stikstofruimte krijgt, terwijl andere ontwikkelingen binnen de gemeenten heroverwogen moeten worden, vanwege stikstofbeperkingen.	Er is nog geen besluit genomen over of de netuitbreiding stikstofruimte krijgt.

202404993	Indiener vindt dat sturing door VRO noodzakelijk is om keuzes en afwegingen te maken ten aanzien van de energie-infrastructuur als onderdeel van het geheel aan ruimtelijke ordeningsvraagstukken. Indiener stelt dat het ministerie van KGG (te) sterk stuurt op haar eigen doelen, waaronder het behouden van het tempo om netcongestie tegen te gaan.	Het belang van aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en een integrale afweging binnen de projectprocedure wordt gedeeld. De Minister van KGG is, in overeenstemming met de Minister van VRO, bevoegd gezag voor de inpassing en coördinatie van de vergunningverlening van energieprojecten onder de projectprocedure. Met die verantwoordelijkheid is het ministerie van VRO betrokken bij de projectprocedure. Binnen de projectprocedure zelf is integraliteit een belangrijk uitgangspunt. De onderzoeksalternatieven worden dan ook op verschillende onderdelen beoordeeld, waaronder de samenhang met huidige en toekomstige functies, natuur, milieu en landschap. Met de Nota Ruimte en het programma Mooi Nederland geeft het Rijk, in het bijzonder de ministeries van BZK en VRO op nationale schaal richting aan de ruimtelijke ordening van Nederland. Zowel de Nota Ruimte als Mooi Nederland heeft echter niet als doel om keuzes te maken over individuele energieprojecten, daarvoor is de projectprocedure het instrument. Wel is het belangrijk dat de ordeningsprincipes en aandachtspunten uit de Nota Ruimte en het programma Mooi Nederland meegenomen worden in de beoordeling van de onderzoeksalternatieven. Binnen de huidige procedure en betrokkenheid van (Rijkswaterstaat namens) VRO is daar ruimte voor. In de projectprocedure maken de Ministers van KGG en VRO in samenspraak de integrale afweging voor het project. Na het ontvangen van deze reactie is door het projectteam verder contact gelegd met collega's van VRO en MooiNL. Er wordt afgestemd over nauwere betrokkenheid en op welke momenten dit het best passend is.

202404993	Indiener stelt dat de reikwijdte van de onderzoeken op voorhand beperkt is. Zaanstad pleit ervoor om een zo volledig mogelijke scope van de te onderzoeken alternatieven, waarbij TenneT/KGG een brede integrale afweging maakt op basis van ruimtelijk gemotiveerde argumenten. Indiener wijst op het uitgangspunt `aansluiting bij bestaande infrastructuur heeft voorrang boven aantasting van een open cultuurhistorisch veenweidegebied' en verzoekt koppelkansen te onderzoeken bij nieuwe aan te leggen infrastructuur. Indiener wijst ook op de inrichtingsprincipes uit het PEH en vraagt hierin consistent te zijn. Indiener verwacht dat TenneT/KGG met de voorgestelde verruiming van het onderzoeksgebied zorgvuldiger invulling kan geven aan de wettelijke verplichting om alle redelijke alternatieven te onderzoeken in het kader van de MER.	In de Notitie Onderzoeksalternatieven (bijlage 2) bij de concept-NRD is een toelichting opgenomen waar de onderzoeksalternatieven aan moeten voldoen. Hierbij wordt onder andere benoemd dat 'alle redelijkerwijs te beschouwen alternatieven' onderzocht moeten worden. Het gaat hierbij om haalbare, maakbare en betaalbare alternatieven. Na uw reactie hebben wij u gevraagd nader te specificeren op welke punten de reikwijdte op voorhand beperkt is en hoe de scope in uw ogen aangepast zou moeten worden. Tijdens dit gesprek heeft u aangegeven zich neer te leggen bij de huidige afbakening in de concept NRD. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' waarin wordt uitgelegd hoe de principes uit het PEH zijn meegenomen in de c-NRD.
202404993	Indiener wijst erop dat er in het proces onvoldoende tijd en ruimte is om de raden mee te nemen. Indiener verzoekt om meer tijd te geven zodat raden meegenomen kunnen worden in het opstellen van het regioadvies.	Wij onderschrijven het belang om bewoners en raden goed mee te nemen in de procedure en zijn ons bewust van de strakke planning. Het ministerie van KGG heeft aanvankelijk de medeoverheden in het zoekgebied gevraagd om het regioadvies in september 2025 op te leveren. Na uw reactie en die van andere medeoverheden, hebben we dit heroverwogen. We vragen de gemeenten, de provincie en het waterschap om het regioadvies op 19 december 2025 op te leveren. Hiermee gaan wij in op het verzoek om meer tijd te bieden om uw raad mee te kunnen nemen in de advisering.

202404993	Indiener stelt dat de status van het bestuurlijke overleg (15 mei 2024) niet duidelijk was. Achteraf bleek dat er door de minister een besluit genomen werd over de omvang van het zoekgebied. Het indicatieve 'paarse' zoekgebied in de processtap 'voornemen tot participatie' (voorjaar 2023) bleek in de cNRD een zoekgebied met een harde grens te zijn. Indiener ervaart dat er niet serieus wordt gereageerd op diens adviezen over de contouren van het zoekgebied. Indiener vindt het proces van het project moeilijk te doorgronden.	Het bestuurlijk overleg van 10 mei 2023 is ambtelijk in samenwerking met uw organisatie voorbereid. In de voorbereiding heeft het ministerie van EZK (inmiddels KGG) de notitie "Hoe gemeenten en waterschappen betrokken worden" opgesteld, met de beschrijving welke stappen in de procedure worden doorlopen en hoe u als gemeente en als bestuur betrokken wordt. Er is uitgelegd dat gemeenten voornamelijk worden geïnformeerd en om advies worden gevraagd over de stukken die lopende de procedure worden gepubliceerd. De Minister van KGG blijft, in samenspraak met de Minister van VRO, het bevoegd gezag. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is hier uitvoerig bij stil gestaan. We betreuren het te lezen dat de insteek van het bestuurlijk overleg, ondanks deze voorbereiding u niet duidelijk was. Wij lezen dat u ervaart dat er niet serieus wordt gereageerd op uw adviezen over de contouren van het zoekgebied. Dit signaal neemt het ministerie van KGG en het projectteam serieus. Naar aanleiding van deze en reacties van andere gemeenten, heeft het ministerie de gemeenten uitgenodigd voor nader gesprek. Het ministerie van KGG streeft ernaar om een zorgvuldige ruimtelijke procedure voor de 380 kV-netuitbreiding te doorlopen. Dit betekent dat het projectteam ernaar streeft om de wijsheid en kennis uit het gebied mee te nemen in de planontwikkeling. Dit doen wij onder andere door continue in gesprek te zijn met u en de andere gemeenten in het zoekgebied. Op deze manier worden uw standpunten meegenomen in de uiteindelijke besluitvorming. Belangrijk is dat het bevoegd gezag uiteindelijk besluit of uw advies wordt meegenomen of niet.

202404993	De indiener voelt zich met vier onderzoekslocaties in Zaanstad onevenredig geraakt.	De netuitbreiding Noord-Holland Noord betreft een uitbreiding van het bestaande 380kV hoogspanningsnet. De netuitbreiding wordt via een station verbonden op het bestaande hoogspanningsnet. Een locatie voor het zuidelijke station zoeken we daarom in de buurt van de bestaande 380kV hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Diemen, ten noorden van het IJ/ Noordzeekanaal. Rond deze verbinding liggen buiten de woonkernen voornamelijk laaggelegen venige gebieden (deels Natura 2000). Het uiterst westelijke deel ligt binnen de kaders van UNESCO werelderfgoed de Hollandse waterlinies. In de gebieden buiten UNESCO, woonkernen en Natura 2000 gebied zijn alternatieven voor stationslocaties onderzocht. Gemeentegrenzen zijn hierbij niet onderscheidend geweest. Wel is het zo dat circa 40% van de bestaande verbinding over grondgebied van Zaanstad loopt. Zo is het getalsmatig niet afwijkend dat vier van de tien onderzoeksalternatieven voor het station ook binnen de gemeente vallen. In een notitie bij het plan-MER wordt ingegaan op aspect water en bodem. De effecten op water en bodem worden ook beoordeeld in het plan-MER. Naar mening van het ministerie van KGG en TenneT worden alle redelijke alternatieven meegenomen in het plan-MER.
202404994	Indiener maakt bezwaar tegen uitbreiding door Werelderfgoed de Beemster vanwege een negatieve invloed op flora, fauna, menselijke gezondheid, horizonvervuiling en woningwaarde.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie', 'Ecologie', 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over de effecten op de punten die u noemt en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202404995	Indiener wijst op het woningbouwproject ‘Tuindersweijde-Zuid Obdam’, waarvoor indiener een bouwclaim heeft. Indiener stelt dat eén van de verbindingsstukken de beoogde ontsluitingsweg doorkruist. Indiener wijst op financiële gevolgen indien de verbinding hier komt. Indiener verzoekt dit verbindingsstuk te laten vervallen of niet te kiezen voor realisatie.	Bedankt voor uw reactie. Wij lezen dat u zorgen heeft over een mogelijke kruising van de hoogspanningsverbinding ter plaatse van de ontsluiting van het gebied dat u ontwikkelt. Het woningbouwproject is bekend. De (paarse) verbindingsstukken worden

		meegenomen in het plan-MER, omdat uit onderzoek kan blijken dat delen van de corridors geschikt zijn of de voorkeur hebben, maar de corridor als geheel niet geschikt is of de voorkeur heeft. Het is op dit moment nog niet zeker dat de hoogspanningsverbinding daadwerkelijk wordt gebouwd ter plaatse van het verbindingsstuk. In de thema's 'Alternatieven' en 'Waardevermindering en schade' vindt u verdere informatie die antwoord geeft op uw reactie.
202404996	Indiener heeft een bouwclaim binnen in Stompetoren (zie gearceerd gebied op afbeelding) en een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Alkmaar. Indiener stelt dat de corridor van het groene alternatief over de westelijke strook van het projectgebied loopt. Daarnaast zit de corridor van het groene alternatief erg dicht op de overige grenzen van het projectgebied.	Bedankt voor uw reactie. De corridor aan de westkant van Stompetoren is op dit moment nog zeer breed en zo is er voldoende schuifruimte om een mogelijk tracé op voldoende afstand van het projectgebied te bouwen. Na het voorkeursbesluit wordt duidelijk of dit het geval is.
202404996	Indiener stelt dat de verbinding een waarde drukkend effect kan hebben op de kavels en verwijst naar het voorzorgbeleid van het RIVM. Indiener stelt dat het groene alternatief niet alleen negatieve gevolgen voor cliënt heeft, maar voor de hele regio. Het is immers niet makkelijk om geschikte nieuwbouwlocaties te vinden in de regio. Indiener verzoekt het groene alternatief rondom diens projectlocatie te wijzigen en een ruimer zoekgebied te hanteren.	Wij begrijpen dat er gevolgen kunnen zijn ten aanzien van de beoogde ontwikkeling van uw projectgebied als de hoogspanningsverbinding over deze percelen wordt gebouwd. De groene corridor is rondom Stompetoren nog zeer breed, zodat een tracé op voldoende afstand van Stompetoren kan worden gebouwd. Hoe dit verloopt in het vervolg van het proces wordt uitgelegd in de thema's 'Proces en procedure', 'Alternatieven' en 'Waardevermindering en schade'. In het plan-MER wordt ook rekening gehouden met de referentiesituatie en autonome ontwikkelingen in het zoekgebied. Er wordt gekeken naar alle bekende en relevante ruimtelijke ontwikkelingen in de huidige situatie en voor de periode tot en met realisatie van netuitbreiding.
202404996	Indiener verzoekt nader onderzoek te verrichten naar ondergrondse aanleg, zodat de ruimtelijke impact vermindert. Een bovengrondse hoogspanningslijn op of ter hoogte van de projectlocatie een miljoenenschade voor indiener en deze verzet zich hiertegen.	Ondergrondse aanleg is mogelijk, maar wordt alleen in uitzonderlijke gevallen overwogen. Bovengrondse aanleg van 380kV hoogspanningslijnen is het uitgangspunt juist vanwege de voordelen ten opzichte van ondergrondse aanleg. In het thema '(net)techniek' wordt dit uitgelegd. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw

		perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thema 'Waardevermindering en schade'.
202404997	Samenwerkingsverband GO de Purmer is eigenaar van een groot aantal percelen nabij Purmerend, waarvan de indiener 50% van de aandelen houdt. Indiener verwijst naar de kadasternummers en is voornemens om het gebied te ontwikkelen voor woningbouw. Indiener wijst erop dat alternatief lichtblauw over de volle lengte van het beoogd projectgebied loopt. Indiener stelt dat het gebied één van de weinige gebieden is zonder belemmeringen voor woningbouw.	Bedankt voor uw reactie. Woningbouwprojecten en plannen voor mogelijke projecten worden meegenomen bij de beoordeling en afweging van de corridors (in het plan-MER) onder het thema 'gebruiksfuncties'. Hierbij wordt zowel gekeken naar ontwikkelingen die al vergund zijn, de 'autonome ontwikkelingen', als ontwikkelingen die nog in visies en plannen staan, de 'zachte ontwikkelingen'. De ontwikkeling in uw reactie behoort niet tot 'zachte ontwikkelingen', omdat de plannen 'voornemens' zijn en daardoor geen status hebben waar projecten zoals deze rekening mee kunnen houden. De plannen staan ook niet in de monitor plancapaciteit. We nemen daarom kennis van de voorgenomen plannen die u toelicht.
202404997	Indiener stelt dat de verbinding een waard drukkend effect kan hebben op de kavels. Daarnaast is het doorzetten van het lichtblauwe alternatief nadelig voor de hele regio, gelet ook op de woningbouwopgave van de regio.	Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief, dat over de percelen is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. In het plan-MER wordt rekening gehouden met de referentiesituatie en autonome ontwikkelingen in het zoekgebied. Er wordt gekeken naar alle bekende en relevante ruimtelijke ontwikkelingen in de huidige situatie en voor de periode tot en met realisatie van netuitbreiding. Informatie over hoe we omgaan met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thema 'Waardevermindering en schade'.

202404997	Indiener verzoekt een ruimer zoekgebied te hanteren.	We willen nogmaals benadrukken dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. Aanvullend op dit thema vindt u in de thema's 'Beoordelingskader' en 'Alternatieven' extra uitleg.
202404997	Indiener verzoekt nader onderzoek te verrichten naar ondergrondse aanleg, zodat de ruimtelijke impact vermindert. Een bovengrondse hoogspanningslijn op of ter hoogte van de projectlocatie een miljoenenschade voor indiener en deze verzet zich hiertegen. Indiener verzoekt af te zien van het lichtblauwe tracé.	Ondergrondse aanleg is mogelijk, maar wordt alleen in uitzonderlijke gevallen overwogen. Bovengrondse aanleg van 380kV hoogspanningslijnen is het uitgangspunt, juist vanwege de voordelen ten opzichte van ondergrondse aanleg. In het thema '(net)techniek' wordt dit uitgelegd. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202404998	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé door diens straat in Westbeemster vanwege de aantasting van de woonomgeving.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief, dat nabij uw woning is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt.
202404999	Indiener wijst op het woningbouwproject ‘Kreekrijk’ in Assendelft. Alle gronden zijn of waren in eigendom van de indiener en zijn deels herverkaveld in individuele woningpercelen. Het plan 'Kreekrijk’ is in het omgevingsplan Zaanstad vastgesteld. Het project is naar verwachting in 2027 gereed.	Bedankt voor uw reactie. Het woningbouwproject 'Kreekrijk' is bij het project bekend en opgenomen als autonome ontwikkeling.

202404999	De groene corridor doorkruist de noordwestelijke hoek van het projectgebied en zit erg dicht op de westelijke strook van het projectgebied. Indiener stelt dat realisatie in de groene corridor zal een waarde drukkend effect hebben op de kavels en verwijst naar voorzorgbeleid van het RIVM. Daarnaast is het doorzetten van het groene alternatief nadelig voor de hele regio, gelet ook op de woningbouwopgave van de regio.	Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief, dat over of nabij het projectgebied is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. In het plan-MER wordt rekening gehouden met de referentiesituatie en autonome ontwikkelingen in het zoekgebied. Er wordt gekeken naar alle bekende en relevante ruimtelijke ontwikkelingen in de huidige situatie en voor de periode tot en met realisatie van netuitbreiding. In het thema 'Beoordelingskader' vindt u meer informatie hoe ontwikkelingen zoals uw project worden meegenomen.
202404999	Indiener wijst op de negatieve invloed op de leefbaarheid in het algemeen vanwege gezondheidseffecten van magnetische velden.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202404999	Indiener verzoekt het groene alternatief rondom diens projectlocatie te wijzigen en een ruimer zoekgebied te hanteren.	Graag benadrukken wij nogmaals dat de ingetekende corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. Aanvullend op dit thema vindt u in de thema's 'Beoordelingskader' en 'Alternatieven' extra uitleg.
202404999	Indiener verzoekt nader onderzoek te verrichten naar ondergrondse aanleg, zodat de ruimtelijke impact vermindert. Een bovengrondse hoogspanningslijn op of ter hoogte van de projectlocatie een miljoenenschade voor indiener en deze verzet zich hiertegen. Indiener verzoekt af te zien van het groene tracé.	Ondergrondse aanleg is mogelijk, maar wordt alleen in uitzonderlijke gevallen overwogen. Bovengrondse aanleg van 380kV hoogspanningslijnen is het uitgangspunt, juist vanwege de voordelen ten opzichte van ondergrondse aanleg. In het thema '(net)techniek' wordt dit uitgelegd. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw

		perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405000	Indiener is eigenaar van een groot aantal percelen in Avenhorn West en verwijst naar de kadasternummers. Indiener wijst erop dat alternatief geel deels een locatie binnen de bestaande kern de Goorn doorkruist. Indiener stelt dat de locatie aangewezen is voor woningbouw. Indiener is tezamen met de gemeente al bezig met het opstellen van een omgevingsvisie. Ook in de provinciale monitor plancapaciteit is te zien dat voor het gebied plannen worden voorbereid ten behoeve van grootschalige woningbouw. Indiener stelt dat dit het gele tracé onuitvoerbaar maakt.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief, dat over of nabij het projectgebied is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. In het plan-MER wordt rekening gehouden met de referentiesituatie en autonome ontwikkelingen in het zoekgebied. Er wordt gekeken naar alle bekende en relevante ruimtelijke ontwikkelingen in de huidige situatie en voor de periode tot en met realisatie van netuitbreiding. In het thema 'Beoordelingskader' vindt u meer informatie hoe ontwikkelingen zoals uw project worden meegenomen.
202405000	Indiener stelt dat realisatie in de gele corridor een waarde drukkend effect zal hebben op de kavels. Daarnaast is het doorzetten van het gele alternatief nadelig voor de hele regio, gelet ook op de woningbouwopgave van de regio. Indiener verwijst naar pagina 31 van de Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord waarin de locatie Avenhorn expliciet wordt genoemd.	Zie het voorgaande antwoord met betrekking tot het rekening houden met autonome ontwikkelingen.
202405000	Indiener wijst op de negatieve invloed op de leefbaarheid in het algemeen vanwege gezondheidseffecten van magnetische velden.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405000	Indiener stelt dat het gele tracé gewijzigd dient te worden. Indiener verwijst naar een e-mail van de gemeente Koggenland aan TenneT. In de e-mail is te lezen dat het voorgaande niet alleen geldt voor onderhavig woningbouwproject, maar ook voor een aantal andere projecten, aangrenzend aan andere kernen binnen de gemeente. Deze kernen zullen in de toekomst groeien, zodat een ruime afstand tot deze kernen noodzakelijk is. In het verlengde hiervan verzoekt de indiener een ruimer zoekgebied te hanteren om zo tot een minder belastende optie te komen.	Woningbouwprojecten en plannen voor mogelijke projecten worden meegenomen bij de beoordeling en afweging van de corridors (in het plan-MER) onder het thema 'gebruiksfuncties'. Hierbij wordt zowel gekeken naar ontwikkelingen die al vergund zijn, de 'autonome ontwikkelingen', als ontwikkelingen die nog in visies en plannen staan, de 'zachte ontwikkelingen'. Mocht blijken dat deze ontwikkelingen botsen met

		de ruimte die nodig is voor de elektriciteitsverbinding, dan zal dat in kaart worden gebracht.
202405000	Indiener verzoekt nader onderzoek te verrichten naar ondergrondse aanleg, zodat de ruimtelijke impact vermindert. Indiener verzoekt af te zien van het gele tracé.	Ondergrondse aanleg is mogelijk, maar wordt alleen in uitzonderlijke gevallen overwogen. Bovengrondse aanleg van 380kV hoogspanningslijnen is het uitgangspunt, juist vanwege de voordelen ten opzichte van ondergrondse aanleg. In het thema '(net)techniek' wordt dit uitgelegd. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405001	Indiener maakt bezwaar tegen het rode tracé, vanwege het niet voldoen aan het voorzorgbeleid magneetvelden. Indiener wijst daarnaast op waardevermindering van diens woning.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief, dat over of nabij uw perceel is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405001	Indiener stelt dat het tracé door UNESCO werelderfgoed De Beemster in strijd is met de wetgeving.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we omgaan met de tracés door werelderfgoederen.

202405002	Indiener verwijst naar de kadasternummers van diens percelen. De gronden van de indiener vallen voor het overgrote deel binnen de corridor van het rode alternatief. Indiener is samen met de gemeente Koggenland de ontwikkelmogelijkheden aan het verkennen. Dit leidt op zeer korte termijn tot het sluiten van een intentie- of samenwerkingsovereenkomst. Gelet hierop is het rode alternatief onuitvoerbaar. Indiener stelt dat er in de provinciale monitor plancapaciteit ook te zien is dat voor het gebied plannen worden voorbereid ten behoeve van woningbouw.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief, dat over of nabij uw perceel is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt. In het plan-MER wordt ook rekening gehouden met de referentiesituatie en autonome ontwikkelingen in het zoekgebied. Er wordt gekeken naar alle bekende en relevante ruimtelijke ontwikkelingen in de huidige situatie en voor de periode tot en met realisatie van netuitbreiding. In het thema 'Beoordelingskader' vindt u meer informatie hoe ontwikkelingen zoals uw project worden meegenomen.
202405002	Indiener stelt dat realisatie in de rode corridor een waarde drukkend effect zal hebben op de kavels. Daarnaast is het doorzetten van het rode alternatief nadelig voor de hele regio, gelet ook op de woningbouwopgave van de regio.	Zie het voorgaande antwoord met betrekking tot het rekening houden met autonome ontwikkelingen.
202405002	Het project van de indiener wordt omringd door bestaande gevoelige functies, waaronder bestaande woonwijken en basisonderwijs. Indiener wijst op de negatieve invloed op de leefbaarheid in het algemeen vanwege gezondheidseffecten van magnetische velden.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405002	Indiener stelt dat het rode tracé gewijzigd dient te worden. Indiener verwijst naar een e-mail van de gemeente Koggenland aan TenneT. In de e-mail is te lezen dat het voorgaande niet alleen geldt voor onderhavig woningbouwproject, maar ook voor een aantal andere projecten, aangrenzend aan andere kernen binnen de gemeente. Deze kernen zullen in de toekomst groeien, zodat een ruime afstand tot deze kernen noodzakelijk is. In het verlengde hiervan verzoekt de indiener een ruimer zoekgebied te hanteren om zo tot een minder belastende optie te komen.	Woningbouwprojecten en plannen voor mogelijke projecten worden meegenomen bij de beoordeling en afweging van de corridors (in het plan-MER) onder het thema 'gebruiksfuncties'. Hierbij wordt zowel gekeken naar ontwikkelingen die al vergund zijn, de 'autonome ontwikkelingen', als ontwikkelingen die nog in visies en plannen staan, de 'zachte ontwikkelingen'. Mocht blijken dat deze ontwikkelingen botsen met de ruimte die nodig is voor de elektriciteitsverbinding, dan zal dat in kaart worden gebracht.

202405002	Indiener verzoekt nader onderzoek te verrichten naar ondergrondse aanleg, zodat de ruimtelijke impact vermindert. Indiener verzoekt af te zien van het rode tracé.	Ondergrondse aanleg is mogelijk, maar wordt alleen in uitzonderlijke gevallen overwogen. Bovengrondse aanleg van 380kV hoogspanningslijnen is het uitgangspunt, juist vanwege de voordelen ten opzichte van ondergrondse aanleg. In het thema '(net)techniek' wordt dit uitgelegd. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405003	Indiener beschrijft diens redenen voor het verhuizen naar Moerbeek en deelt diens waardering voor de rust en stilte in diens omgeving. Indiener stelt dat door de mogelijke komst van een tracé van hoogspanningskabels aan de achterkant van de woning en aan de voorkant van de woning mogelijk een trafostation van 24 hectare het woongenot enorm zal afnemen. Indiener uit zorgen over de impact op de gemeenschap.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief, dat over of nabij uw perceel is ingetekend. Graag benadrukken wij dat de corridors onderzoeksalternatieven zijn. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u hoe dit besluit tot stand komt.
202405003	Indiener uit zorgen over gezondheidsrisico's en stelt dat op dit moment er veel jonge gezinnen in deze omgeving wonen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405003	Indiener uit zorgen over geluidshinder, met name laagfrequent geluid, en de invloed hiervan op de gezondheid. Indiener verwijst hierbij naar het RIVM.	In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ook ingegaan op geluid en leest u hoe daar binnen dit project mee wordt omgegaan.
202405003	Indiener uit zorgen over de effecten op het uitzicht en het weidse van een mooi polderlandschap.	Wij begrijpen uw zorgen met betrekking tot het landschap om u heen. Een hoogspanningsverbinding en -station bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project.
202405003	Indiener wijst op de negatieve impact op flora en fauna, de trekvogels en voortplanting doordat het gedrag beïnvloed wordt.	In thema antwoord 'ecologie' leest u hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Er staat ook hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.

202405003	Indiener wijst op de negatieve impact op agrariërs, die ook een sociale functie hebben, die de gemeenschap hecht maakt. Indiener stelt dat agrariërs het al moeilijk hebben door o.a. klimaatverandering en de netuitbreiding zal dit verergeren.	Wij beseffen dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een negatief effect kan hebben op een omgeving. Het is daarom een onderdeel waar we kritisch naar kijken en meenemen in de Integrale Effectenanalyse. We ontkomen er echter niet aan dat uiteindelijk binnen één van de corridors de hoogspanningsverbinding wordt gebouwd. Wanneer een tracé bekend is, gaat TenneT in gesprek met de grondeigenaren en gebruikers die zich binnen het tracé bevinden. Samen zoeken we naar een optimale plaatsing van de mast op een perceel om zo min mogelijk belemmering te veroorzaken in de exploitatie van een perceel. Als er schade ontstaat als gevolg van de werkzaamheden en/of het onderhoud aan de hoogspanningsverbinding, zoals inkomensschade of waardevermindering van een perceel, voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling. Voor meer informatie verwijzen we naar het Thema 'Waardevermindering en schade'.
202405003	Indiener wijst op waardedaling of onverkoopbaarheid van woningen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405003	Indiener wijst op de gevolgen voor de leefbaarheid en de kwaliteit van leven van de bewoners van Moerbeek en het verlies van recreatieve en toeristische waarde en het negatieve effect op de lokale recreatie-economie.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project.
202405003	Indiener stelt dat hoogspanning tracés trafostations veelal kunnen worden aangelegd in industriële zones of gebieden die minder ecologisch en cultureel gevoelig zijn. Indiener wijst op technologische alternatieven, zoals het ondergronds leggen van hoogspanningskabels.	Ondergrondse aanleg is mogelijk, maar wordt alleen in uitzonderlijke gevallen overwogen. Bovengrondse aanleg van 380kV hoogspanningslijnen is het uitgangspunt, juist vanwege de voordelen ten opzichte van ondergrondse aanleg. In het thema '(net)techniek' wordt deze reactie beantwoord.

202405004	Indiener stelt dat tracé geel en rood door UNESCO werelderfgoed de Beemster gaan en het polderbeeld tenietdoen.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project.
202405004	Indiener geeft aan dat het gele tracé voor een groot deel langs de lintbebouwing van de Westbeemster gaat.	Het klopt dat optie geel voor een groot deel langs lintbebouwing loopt. Dit geldt ook voor de andere onderzoeksalternatieven. Vanwege de karakteristiek van Noord-Holland is er niet te voorkomen dat meerdere tracéalternatieven nabij of door lintdorpen lopen. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project.
202405004	Indiener vraagt of er rekening gehouden wordt met de plannen van gemeente Purmerend om mogelijk bij Nekkerzoom woningbouw te realiseren.	In het plan-MER wordt rekening gehouden met de referentiesituatie en autonome ontwikkelingen in het zoekgebied. Er wordt gekeken naar alle bekende en relevante ruimtelijke ontwikkelingen in de huidige situatie en voor de periode tot en met realisatie van netuitbreiding. In het thema 'Beoordelingskader' vindt u meer informatie hoe ontwikkelingen zoals uw project worden meegenomen.
202405004	Indiener wijst op de relatie tussen magneetvelden en leukemie bij kinderen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405005	Indiener benadrukt dat de nut en noodzaak van de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in Noord-Holland Noord volledig wordt onderschreven. Dat heeft indiener bekrachtigd door het tekenen van het samenwerkingsconvenant. Tegelijkertijd werkt de provincie aan de actualisatie van de Omgevingsvisie, waarin een zo integraal mogelijke afweging van verschillende belangen geagendeerd wordt en het lange termijnperspectief centraal staat. Indiener hecht daarom veel waarde aan een zorgvuldige inpassing van de netuitbreiding.	Bedankt voor uw reactie. Wij stellen het op prijs dat u de nut en noodzaak van de netuitbreiding onderschrijft.

202405005	Indiener vraagt het ministerie van VRO te betrekken op de onderdelen Nota Ruimte en MooiNL. Door gesprek aan ambtelijke betrokkenheid, mist de indiener de strategische vertaling tussen de netuitbreiding en programma VAWOZ. Indiener wil door het betrekken van VRO voorkomen dat er discrepantie blijkt tussen de netuitbreiding, VAWOZ en de Nota Ruimte. Het programma MooiNL wordt gemist vanwege haar blik op de ruimtelijke kwaliteit.	Het belang van aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en een integrale afweging binnen de projectprocedure wordt gedeeld. De Minister van KGG is, in overeenstemming met de Minister van VRO, bevoegd gezag voor de inpassing en coördinatie van de vergunningverlening van energieprojecten onder de projectprocedure. Vanuit die verantwoordelijkheid is het ministerie van VRO betrokken bij de projectprocedure. Binnen de projectprocedure is integraliteit een belangrijk uitgangspunt. De onderzoeksalternatieven worden op verschillende thema's beoordeeld, waaronder ook de samenhang met huidige en toekomstige functies, natuur, milieu en landschap. Met de Nota Ruimte en het programma Mooi Nederland geeft het Rijk op nationale schaal richting aan de ruimtelijke ordening van Nederland. Zowel de Nota Ruimte als Mooi Nederland heeft echter niet als doel om keuzes te maken over individuele energieprojecten. Daarvoor is de projectprocedure het instrument. Het is wel belangrijk dat de ordeningsprincipes en aandachtspunten vanuit de Nota Ruimte en het programma Mooi Nederland worden meegenomen in de beoordeling van de onderzoeksalternatieven. Binnen de huidige procedure en betrokkenheid van (Rijkswaterstaat namens) het ministerie van VRO de ruimte voor. Binnen de projectprocedure maken de Ministers van KGG en VRO in samenspraak de integrale afweging voor het project. Na het ontvangen van deze reactie is door het projectteam verder contact gelegd met collega's van VRO en MooiNL. Er wordt afgestemd over nauwere betrokkenheid en op welke momenten dit het best passend is.

202405005	Indiener vraagt om in de NRD meer in te zetten op de verbetering van de omgevingskwaliteit, en niet enkel het inpassen van de netuitbreiding. Indiener wijst daarbij op het combineren van de netuitbreiding met andere doelen en denkt hier graag in mee. Indiener benoemt ook de urgentie van de netuitbreiding, welke niet vertraagd mag worden door eventuele koppelkansen.	We stellen het op prijs dat de provincie mee wil denken over mogelijke koppelkansen. Waar het kans, wordt hierop ingespeeld. Raakvlakken en meekoppelkansen tussen het project en de omgeving worden in beeld gebracht in de onderzoeken. Het project wordt echter ook gerealiseerd met maatschappelijk geld dat iedereen meefinanciert via netbeheerkosten op de energierekening. Er wordt daarom, naast een betrouwbaar elektriciteitsnet, gestreefd naar een betaalbaar net. We verwijzen u daarnaast naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting hoe de ontwikkelprincipes uit de NOVI zijn verwerkt.
202405005	Indiener uit zorgen over de krappe planning voor het regioadvies en geeft aan dat diverse gemeenten hun raad willen raadplegen over het regioadvies.	Wij onderschrijven het belang om bewoners en raden goed mee te nemen in de procedure en zijn ons bewust van de strakke planning. Het ministerie van KGG heeft aanvankelijk de medeoverheden in het zoekgebied gevraagd om het regioadvies in september 2025 op te leveren. Na uw reactie en die van andere medeoverheden, hebben we dit heroverwogen. We vragen de gemeenten, de provincie en het waterschap om het regioadvies op 19 december 2025 op te leveren. Hiermee gaan wij in op het verzoek om meer tijd te bieden voor advisering vanuit Provinciale Staten en de raden.
202405005	Indiener vraagt om te overwegen de bestaande 150kV verbinding ondergronds te brengen als wisselgeld voor de overlast/verstoring van de nieuwe 380kV verbinding.	Wij begrijpen uw wens met betrekking tot dit punt. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' waar wordt ingegaan op het principe 'combineren en bundelen' en wanneer het ondergronds brengen van de bestaande 150kV-verbinding in beeld komt. Daarbij verwijzen wij u ook naar de oplegnotitie waar het principe 'combineren en bundelen' nader wordt uitgelegd.

202405005	Indiener wijst op de maatschappelijke kosten en baten op de lange termijn. Indiener geeft aan dat in de c-NRD bebouwde gebieden en/of gebieden die mogelijk gesaneerd moeten worden uitgesloten zijn, mede vanwege de hoge kosten die hiermee gemoeid gaan. Indiener wijst erop dat de 380kV verbinding mogelijk voor 60-80 jaar blijft bestaan, waardoor een extra investering nu in een gebied voor dezelfde periode een forse kwaliteitsverbetering kan betekenen en een groot maatschappelijk effect kan hebben.	Bij het zoeken naar locaties voor de hoogspanningsstations is naar verschillende factoren gekeken. In eerste instantie is gekeken of op of bij bestaande bedrijventerreinen voldoende ruimte is voor een hoogspanningsstation. Voor de noordelijke stations zijn op basis daarvan bijvoorbeeld alternatieven gevonden op Agriport A7 en bij bestaande bedrijventerreinen in Opmeer en Schagen. Voor de zuidelijke stationslocaties bleken er geen locaties op of bij bestaande bedrijventerreinen te zijn waar voldoende beschikbare ruimte is of beschikbaar komt. Zo is de noodzaak ontstaan om naar gebieden te kijken waar wel voldoende ruimte is. De bepaling van de zoeklocaties voor stations en verbindingen is in die zin voornamelijk ruimtelijk ingestoken. Het kostenaspect wordt in de IEA in beeld gebracht.
202405005	Indiener geeft aan dat zij in het vervolg bij de totstandkoming van het plan-MER, al dan niet via expertgroepen, de provinciale belangen/aandachtspunten zal blijven herhalen zodat deze worden meegenomen in de uiteindelijk afweging van het besluit.	Wij stellen de expertise van de provincie op prijs en moedigen aan om tijdens de expertsessies de aandachtspunten naar voren te brengen.
202405005	Met oog voor elkaars belangen vertrouwt de indiener erop dat voorgenoemde zaken worden meegenomen in het verdere proces en dat we op basis van de huidige goede samenwerking dit project succesvol zullen realiseren.	Bedankt voor uw suggesties en de constructieve samenwerking en zetten die graag voort.
202405006	Indiener uit zorgen over de plannen vanwege het cultuurhistorisch belang van Berkhout, Bobeldijk en de Leekerlanden voor Noord-Holland.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw bezorgdheid over de impact van een mogelijke hoogspanningsverbinding op de lintdorpen en hun omgeving. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project.
202405006	Indiener wijst op de aantasting van het aangezicht van de dorpen, het erfgoed, oude boerderijen huizen en landerijen welke essentieel zijn voor het behoud van het agrarisch landschap.	Wij verwijzen u nogmaals naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie'.

202405006	Indiener wenst de cultuurhistorie te waarborgen en wijst op ondergrondse aanleg.	Bij de aanleg van nieuwe 150kV verbindingen is het tegenwoordig inderdaad gebruikelijk om deze ondergronds aan te leggen. Dit geldt niet voor nieuwe 380kV verbindingen. Zie daarvoor het thema '(net)techniek' voor beantwoording.
202405007	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over de school/kern van het dorp en pleit voor een route die minder mensen treft.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405007	Indiener uit zorgen over de gezondheidsrisico's voor diens team en de kinderen van de school en verwijst naar een onderzoek van de WHO.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405008	Indiener benadrukt dat het project grote invloed zal hebben op het landschap en inwoners van Noord-Holland. Indiener toont begrip voor de nut en noodzaak van het project en steunt de ontwikkeling om netcongestie op te lossen.	Bedankt voor uw reactie. Wij nemen deze voor kennisgeving aan en gaan hieronder in op de inhoudelijk ingebrachte punten.
202405008	Indiener stelt dat nabij station Middenmeer150 een logische locatie is voor het 380/150kV station, vanwege reeds plaatsgevonden ontwikkelingen. Zo kunnen koppelkansen gecreëerd worden. Indiener sluit daarbij alle locaties buiten het bestaande bedrijventerrein uit en is van mening dat enkel de locaties binnen de contouren van Agriport A7 aansluit bij het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord. Indiener verzoekt daarom om locaties NO5, NO6, NO3, NO2, NM1, NW2 en NW1 te laten vervallen.	Op dit moment vallen er nog geen zoeklocaties af. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke zoeklocaties de uiteindelijke stationslocaties worden. Wij begrijpen de wens van de gemeente om het station te realiseren binnen de contouren van Agriport A7. Deze wens wordt meegenomen in de afweging van tijdens besluitvorming.
202405008	De 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord is onlosmakelijk verbonden met het Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ) 2031-2040. Gelet op deze koppeling wil indiener het volgende meegeven: • De Kop heeft de nadrukkelijke wens om gekozen te worden als aanlandlocatie voor waterstof omdat dat past in de ambitie om een (nationale) waterstofhub te worden; • De Kop vindt het onwenselijk om de 380 kV-hoogspanningsverbinding naar Den Helder door te trekken en daar een aanlanding voor elektriciteit te faciliteren	Bedankt voor het kenbaar maken van uw wensen. Wij geven uw wens door aan het programma VAWOZ.

	vanwege de grote ruimtelijke en maatschappelijke impact.	
202405008	Indiener stelt dat de drie sturende ontwerpprincipes voor de stationslocaties alleen gericht zijn op het voorkomen of vermijden van negatieve impact. In ogen van indiener is er bij deze ontwikkeling per definitie sprake van negatieve impact. Daarom dringt indiener aan op een aanvullend ontwerpprincipe, waarmee ook wordt beoordeeld of er een mogelijkheid bestaat om de landschappelijke kwaliteit op en rond de locatie juist te verbeteren. Indiener beoogt hiermee koppelkansen mee te laten wegen voor het verbeteren van landschappelijke kwaliteit. Benodigde investeringen hiervoor moeten wat indiener betreft onderdeel zijn van de compensatie.	De stations worden in eerste instantie beoordeeld zonder extra maatregelen, zoals landschappelijke inpassing. Daarna wordt in beeld gebracht in hoeverre maatregelen (zoals landschappelijke inpassing) kunnen bijdragen aan het verminderen of voorkomen van landschappelijke effecten. Dit gebeurt op hoofdlijnen (passend bij het detailniveau) en komt terug in het plan-MER en in de beschouwing ruimtelijke kwaliteit. De exacte maatregelen per locatie worden in detail uitgewerkt in de vervolgfase na de locatiekeuze.
202405008	Indiener vraagt aandacht voor het ondergronds aanleggen van de verbinding. Vooral in de omgeving waar mensen wonen en gezondheidsaspecten in het geding zijn, vraagt indiener ruimhartig om te gaan met de afweging tussen bovengrondse en ondergrondse aanleg. In het kader van effecten op gezondheid vraagt indiener om compensatie mochten er negatieven effecten optreden door het station en/of de verbinding.	Wij verwijzen u naar de thema's '(net)techniek' en 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg waarom bovengrondse aanleg het uitgangspunt is en hoe rekening wordt gehouden met de mogelijke effecten op gezondheid.
202405008	Indiener stelt een extra zoeklocatie voor het 380/150kV hoogspanningsstation. Indiener stelt dat deze 25ha voldoende ruimte is voor het station en benadrukt dat de landschappelijke impact geringer is, vanwege de omliggende kassen. Daarnaast is deze locatie nabij het bestaande 150kV station waardoor de verbinding met de twee stations kort zou zijn.	Bedankt voor uw suggestie. Voor het 380/150 kV-station is een oppervlakte van circa 24 hectare nodig. Dit volgt uit de omvang van de twee stations, namelijk 300 x 500 m (380 kV-gedeelte) en 175 x 500 m (150 kV-gedeelte). Het betekent dat een locatie wordt gezocht waar deze afmetingen zijn in te passen. De voorgestelde locatie voldoet niet aan deze voorwaarden en wordt daarom niet toegevoegd als onderzoeksalternatief.

202405008	Indiener verzoekt ruimschootse compensatie voor de impact van het station en stelt enkele vormen voor: • Een wenkend perspectief voor de regio door middel van een duurzaam investeringsprogramma; • Het versterken van landschappelijke waarden en concrete investeringen in ruimtelijke kwaliteit; • Compensatie van benodigde investeringen in het wegennetwerk van en naar de locatie, ook tijdens de bouwfase; • Het vergroten van brede welvaart; • Het ondergronds brengen van bestaande 150kV verbindingen; • Het versterken van de leefbaarheid in kleine kernen; • Het vragen van een kleinere bijdrage van de Kop bij toekomstige RES-doelstellingen; • Meewerken aan levering van voldoende energie voor waterstofproductie (projecten Statkraft en H2 Gateway) op Oostoever via ondergrondse 150 kV verbindingen.	Wij begrijpen de wens om de impact van de netuitbreiding te willen compenseren. Bedankt voor de suggesties op welke aspecten de Kop gemeenten compensatie zien. Na het voorkeursbesluit, wordt het gesprek gevoerd over uw verzoeken. De punten die u noemt kunnen enkel gerealiseerd worden door een samenwerking van meerdere overheden. Wij verzoeken u de suggesties concreet te maken, zodat deze kunnen worden voorgelegd aan de overheden die hierover gaan. Het punt over het ondergronds brengen van de bestaande 150kV verbinding wordt verder uitgelegd in de oplegnotitie, die samen met de reactienota is gepubliceerd.
202405008	Indiener verzoekt de bandbreedte van de boordelingsschaal voor de effecten op landschap uit te breiden naar zeven categorieën. Indiener stelt dat het effect op landschap per definitie negatief is, en er daardoor slechts vier categorieën overblijven in de boordelingsschaal (sterk negatief, negatief, beperkt negatief, neutraal). Dit is volgens indiener een te kleine bandbreedte voor een belangrijk onderwerp zoals landschap.	We zijn akkoord met de ingebrachte reactie. We moeten voldoen aan de Europese en nationale verplichtingen voor milieueffectrapportages. Hier wordt rekening mee gehouden. De milieueffectrapportages worden getoetst door de Commissie voor de milieueffectrapportage. Deze onafhankelijke instantie toetst ook of we voldoen aan de doelstellingen van een milieueffectrapportage. Gedurende het proces worden daarnaast verschillende adviseurs betrokken, zoals juristen en mer-specialisten van TenneT en ministerie van KGG.
202405009	Indiener begrijpt dat er meer elektriciteit nodig is, maar uit zorgen over het tracé door Opmeer, welke door een vogelbroed gebied gaat (kievit-grutto-veldleeuwerik). Indiener vraagt of de verbinding naast de A7 kan.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de onderzoeksalternatieven die door TenneT en het ministerie van KGG zijn gepubliceerd. De corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure' vindt u een uitgebreidere beantwoording op uw reactie.
202405009	Indiener vraagt of bovengrondse leidingen niet makkelijk te saboteren zijn.	Een bovengrondse hoogspanningsverbinding is niet per definitie makkelijker te saboteren dan een ondergrondse. In geval van een storing of calamiteit (zoals sabotage)

		bij bovengrondse verbindingen is de oorzaak eenvoudiger op te sporen en sneller te repareren. U leest hier meer over in het thema '(net)techniek'.
202405009	Indiener vraag wat de gevolgen zijn voor de gezondheid van mens en dier.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt uitleg gegeven over de gevolgen voor o.a. gezondheid. In thema 'Ecologie' leest u hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. U leest ook hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405009	Indiener wijst op de waardedaling van de onroerende goederen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405010	Indiener maakt bezwaar tegen de gele route en wijst op nadelige gevolgen op woon- en werkomgeving en bedrijfsvoering van diens melkveebedrijf.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405010	Indiener uit zorgen over de negatieve effecten op gezondheid.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405010	Indiener wijst op inkomsten- en vermogensschade vanwege de magnetische stralingen die leiden tot gezondheidsrisico's voor het melkvee (verminderde melkgift of melk die onbruikbaar is vanwege gezondheidsrisico's (voedselveiligheid), toenemende ziektes, verlies van dieren en drachtigheidsproblemen (hogere inseminatiekosten).	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ook ingegaan op de effecten bij dieren. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405010	Indiener wijst op schade vanwege geluidseffecten en verslechterde luchtkwaliteit door werkzaamheden tijdens de aanlegfase van de hoogspanningsverbindingen en door deze objecten zelf, wat gevolgen heeft voor mens en dier. Indiener uit angst voor diens veiligheid, vanwege vallende	In het plan-MER worden de effecten op geluidgevoelige objecten, de invloed op luchtkwaliteit tijdens de aanlegfase en de effecten van externe veiligheid onderzocht. De verbinding wordt gebouwd volgens de geldende

	onderdelen van hoogspanningsmasten, kabelbreuk, et cetera.	norm. Hoewel incidenten nooit zijn uit te sluiten is het veiligheidsniveau acceptabel voor het optreden van incidenten.
202405010	Indiener uit zorgen voor schade als gevolg van grondderving, door de omvangrijke hoogspanningsmasten die worden geplaatst op percelen die indiener gebruikt voor de exploitatie van diens melkveebedrijf. Nieuwe grond verweven is lastig gezien de huidige marktwaarden. Het voornoemde geldt temeer omdat de percelen thans kwalificeren als biologische EKO-weilanden, waarbij de omschakeling van gronden naar biologisch een geruime tijd vergt. Indiener zal hierdoor schade lijden doordat zij in dat geval minder gronden ter beschikking hebben voor de exploitatie. Bovendien zullen er ook beperkingen voor indiener zijn om de gronden optimaal te gebruiken, waaronder voor begrazing.	Wij beseffen dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een negatief effect kan hebben op een omgeving. Het is een onderdeel waar we kritisch naar kijken en meenemen in de Integrale Effectenanalyse. We ontkomen er echter niet aan dat uiteindelijk binnen één van de corridors de hoogspanningsverbinding wordt gebouwd. Wanneer een tracé bekend is, gaat TenneT in gesprek met de grondeigenaren en gebruikers die zich binnen het tracé bevinden. Samen zoeken we naar een optimale plaatsing van de mast op een perceel om zo min mogelijk belemmering te veroorzaken in de exploitatie van een perceel. Als er schade ontstaat als gevolg van de werkzaamheden en/of het onderhoud aan de hoogspanningsverbinding, zoals inkomensschade of waardevermindering van een perceel, voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling. Voor meer informatie verwijzen we naar het Thema 'Waardevermindering en schade'.
202405010	Indiener wijst op overlast (hinder) bij het bewerken, beheren en exploiteren van de percelen. Dit terwijl hieraan vergaande eisen worden gesteld mede in verband met de kwalificatie als biologisch EKO-weiland. Voorts kunnen er problemen ontstaan bij het beregenen van (delen van) percelen.	Wanneer een tracé bekend is, gaan we in gesprek gaan met de grondeigenaren en gebruikers die zich onder het tracé bevinden. Samen zoeken we naar een optimale plaatsing van de mast op een perceel om zo min mogelijk belemmering te veroorzaken in de exploitatie van een perceel. We willen graag benadrukken dat er veel mogelijkheden zijn voor de exploitatie van een perceel nabij of onder de hoogspanningsverbinding. Met betrekking tot de beregening van een perceel denken wij mee en bieden we maatwerkoplossingen, zoals de vergoeding van bepaalde sproeikoppen die hiervoor nodig zijn. Als er schade ontstaat als gevolg van de werkzaamheden en/of het onderhoud aan de hoogspanningsverbinding, zoals inkomensschade of

		waardevermindering van een perceel, voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling. Voor meer informatie verwijzen we naar het Thema 'Waardevermindering en schade'.
202405010	Indiener wijst op aantasting van diens uitzicht en van het landschap.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202405010	Indiener wijst op waardevermindering van diens woning, bedrijf en gronden waardoor indiener onevenredig in diens belangen wordt geraakt.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405010	Indiener wijst op de nadelige effecten op de natuurwaarden, de waarde en functie van het NNN-gebied (o.a. biodiversiteit en weidevogels) en de aanwezige biologische (kruidenrijke) EKO-weilanden die mede in eigendom en gebruik zijn van indiener. Indiener vreest dat met het doorgaan van de plannen dan ook sprake zal zijn van een vernietiging van de landschapswaarden (en biodiversiteit), zoals mede door indiener is opgebouwd (o.a. samen met de Weidevogelvereniging en Landschap Noord-Holland).	In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405010	Indiener wijst erop dat biologische gronden en biologische veeteelt in Nederland zeer schaars zijn. Indien voor route geel gekozen wordt dan wordt afbreuk gedaan aan het huidige Nederlandse areaal voor biologische productie. Dit druist daarmee in tegen de doelstellingen en ambities om het biologische areaal in Nederland uit te breiden. Indiener stelt dat er bij het voortraject geen landbouworganisaties of biologische verenigingen betrokken zijn, wat onzorgvuldig is.	Wij beseffen dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een negatief effect kan hebben op een omgeving. Het is een onderdeel waar we kritisch naar kijken en meenemen in de Integrale Effectenanalyse. We ontkomen er echter niet aan dat uiteindelijk binnen één van de corridors de hoogspanningsverbinding wordt gebouwd. Het kan zo zijn dat dit ook ruimte betreft die gebruik wordt of kan worden voor biologische landbouw.
202405010	Indiener verzoekt de plannen te heroverwegen en om bij het uitvoeren van de plannen géén gebruik te maken van de voorgestelde "route geel".	Zoals eerder aangegeven begrijpen wij dat u vragen heeft over een onderzoeksalternatief. Echter is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', kunt u meer lezen over hoe dit besluit tot stand komt.

202405011	Indiener uit zorgen over de negatieve effecten op gezondheid, waardevermindering van woningen, onteigening, overlast, milieu en het landschap.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Ecologie' waar u kunt lezen over de effecten op gezondheid en milieu. Daarnaast verwijzen wij u naar de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade' voor een uitleg over deze onderwerpen.
202405011	Indiener wijst op de onevenredige lasten voor het gebied en heeft het idee dat de voordelen van de netuitbreiding vooral naar andere partijen gaan, zoals Den Helder en Middenmeer, terwijl inwoners van West-Friesland de lasten dragen. Dit zorgt voor verregaande onrust in de gemeenschap.	In het thematisch antwoord 'Baten en lasten', kunt u lezen waarom de verbinding naar Middenmeer noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland Noord en niet alleen voor Den Helder, Middenmeer, datacenters en glastuinbouw op Agriport.
202405011	Indiener stelt dat er onvoldoende oog is voor lokale belangen en er is onvoldoende inzicht in de visie en zienswijzen van de gemeenten. Indiener voelt zicht buitengesloten in het besluitvormingsproces en stelt dat de netuitbreiding vooral bedoeld is voor de ambities van de gemeenten in de Kop, de datacenters en uitbreiding van Agriport.	In de thema's 'Nut en noodzaak' en 'Baten en lasten' wordt ingegaan op de rol van datacenters en Agriport in de noodzaak voor de netuitbreiding. Alle medeoverheden, zo ook uw gemeente, worden betrokken in het project. In het thema 'Proces en procedure' leest u hoe de medeoverheden invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming.
202405011	Indiener stelt dat een lange termijnvisie ontbreekt en wijst op innovaties en onderzoeken die minder belastend zijn, aangezien de netuitbreiding pas over 10 jaar gerealiseerd wordt.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over technische ontwikkelingen en innovaties en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405012	Indiener begrijpt de noodzaak van het project, maar pleit ervoor deze zo min mogelijk bij bewoond gebied te plaatsen vanwege gezondheidsrisico's.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405013	Indiener maakt bezwaar tegen de gele route en stelt dat diens belangen onevenredig worden geschaad indien deze route gerealiseerd wordt.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

202405013	Indiener uit zorgen over de gezondheidsrisico's door magneetvelden. Route geel loopt over het woon- en leefgebied van indiener.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405013	Indiener wijst op de schade door geluidseffecten, verslechtering van de luchtkwaliteit en externe veiligheid.	In het plan-MER worden de effecten op geluidgevoelige objecten, de invloed op de luchtkwaliteit tijdens de aanlegfase en de effecten ten aanzien van externe veiligheid onderzocht.
202405013	Indiener wijst op horizonvervuiling en aantasting van het uitzicht en het landschap.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202405013	Indiener wijst op de waardevermindering van diens woning en grond. Indiener stelt onevenredig te worden geraakt indien gekozen wordt voor de gele route.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405013	Indiener wijst erop dat de gele route door NNN-gebied en biologische (kruidenrijke) EKO-weilanden. Indiener wijst op het belang van het intact houden van deze gebieden voor de biodiversiteit en kwaliteit van de leefomgeving. Een tracé door deze gebieden zal aanzienlijke schade veroorzaken. Indiener vreest voor vernietiging van landschapswaarden zoals opgebouwd door biologische boeren.	In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405013	Indiener wijst erop dat biologische veeteelt in Nederland schaars is, terwijl de ambitie is dit uit te breiden. Route geel zou afbreuk doen aan het Nederlands areaal voor biologische productie. Indiener stelt dat het onzorgvuldig is geweest om in het voortraject geen landbouworganisaties of biologische verenigingen te betrekken.	Wij beseffen dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een negatief effect kan hebben op een omgeving. Het is een onderdeel waar we kritisch naar kijken en meenemen in de Integrale Effectenanalyse. We ontkomen er echter niet aan dat uiteindelijk binnen één van de corridors de hoogspanningsverbinding wordt gebouwd. Het kan zo zijn dat dit ook ruimte betreft die gebruik wordt of kan worden voor biologische landbouw. Door alle alternatieven te onderzoeken en de effecten in beeld te brengen, wordt een weloverwogen keuze gemaakt door de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO.

202405015	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over het dorp Oudendijk, vanwege de negatieve effecten op de gezondheid van kinderen, ouderen en de algehele bevolking.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw omgeving. In het thema 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405015	Indiener wijst op de waardevermindering van huizen en grond. De netuitbreiding zorgt voor directe economische schade voor inwoners.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405015	Indiener wijst op de negatieve effecten op rust, ruimte en het landelijk uitzicht van diens dorp. Daarnaast wijst indiener op de aantasting van het pittoreske karakter van het dorp. De netuitbreiding heeft een negatief effect op de leefkwaliteit.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding realiseren kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202405015	Indiener wijst op de negatieve effecten op de natuur en het milieu, o.a. vogels, dieren en biodiversiteit.	In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook kunt u daar meer lezen over hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405015	Indiener wijst op de negatieve effecten op toerisme en recreatie, en daarmee de gevolgen voor lokale bedrijven.	Wij verwijzen u nogmaals naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de recreatieve en toeristische waarden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Daarnaast verwijzen wij u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een uitleg over de thema's die onderzocht worden. Binnen de Integrale Effectenanalyse wordt gekeken naar gebruiksfuncties, waaronder recreatie en toerisme. De effecten hierop hebben zo hun plek in de onderzoeken.

202405015	Indiener verzoekt alternatieve routes te onderzoeken die minder ingrijpend zijn.	Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. We verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over hoe de verschillende alternatieven tot stand zijn gekomen en waar rekening mee gehouden wordt.
202405015	Indiener vraagt om in de afweging de impact op de persoonlijke leefomgeving van inwoners mee te nemen.	Wij begrijpen dat de plannen voor een bovengrondse elektriciteitsverbinding tot emoties en sentimenten leiden. Dat is ook de reden waarom wij een zorgvuldig planvormingsproces doorlopen. Op dit moment zitten wij in de fase waarin de onderzoeksalternatieven die onderzocht worden in kaart zijn gebracht. We kijken ook wat voor impact de onderzoeksalternatieven op de omgeving hebben. Op basis van de onderzoeken neemt de Minister begin 2026 een besluit voor een voorkeursalternatief. Het is dus niet zo dat er al een keuze is gemaakt voor het tracé dat over Oudendijk gaat.

202405015	Indiener vraagt wie aansprakelijk is als gezondheidsproblemen te herleiden zijn tot de elektromagnetische straling.	TenneT staat als landelijk netbeheerder voor het zorgvuldig beheren en waar nodig uitbreiden van het hoogspanningsnet. TenneT houdt zich hierbij aan alle geldende wet- en regelgeving en beleid van de rijksoverheid, waaronder het Voorzorgbeleid magneetvelden bij elektriciteitsvoorzieningen (EZK, 2023, https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2023/04/21/informatiebrief-voorzorgbeleid-voor-magneetvelden-bij-elektriciteitsvoorzieningen). Het betreft een voorzorgbeleid, omdat het volgens de rijksoverheid onzeker is of magneetvelden van de elektriciteitsvoorziening kunnen leiden tot schade aan de gezondheid. Daarvoor is er geen wetenschappelijk bewijs. Als nieuwe wetenschappelijke inzichten leiden tot wijzigingen van beleid of wet- en regelgeving ten aanzien van gezondheidseffecten door magneetvelden van de elektriciteitsvoorziening, dan conformeert TenneT zich hieraan, zodat te allen tijde sprake is van een zorgvuldige bedrijfsvoering en/of uitbreiding van het hoogspanningsnet.
202405016	Regio West-Friesland ziet de urgentie van de verzwaring van het netwerk. Indiener onderschrijft nut en noodzaak van dit project.	Bedankt voor uw reactie. Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen. Hieronder gaan wij in op uw ingediende punten.
202405016	Indiener verwijst naar de samenhang met het programma VAWOZ en pleit ervoor om geen tweede mastenrij te realiseren.	U heeft gelijk dat gelijktijdig met de Netuitbreiding Noord-Holland Noord het programma VAWOZ in ontwikkeling is en dat dit project mogelijk tot een extra tracé door Noord-Holland leidt. In het thema 'Samenhang met andere projecten' vindt u een toelichting over de samenhang tussen de twee.
202405016	Indiener pleit ervoor om de nieuwe energie-infrastructuur zo dicht mogelijk te plaatsen bij de grote energievragers, zoals in de Ijmond, het Noordzeekanaalgebied en datacenters. De nieuwe infrastructuur past qua ruimtelijke uitstraling beter in deze bedrijventerreinen.	Bij de realisatie van de netuitbreiding wordt ook de ruimtelijke kwaliteit in beschouwing genomen. Bij de besluitvorming worden alle afwegingen integraal bekeken. Daarnaast verwijzen wij u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over hoe de zoeklocaties voor stations tot stand zijn gekomen.

202405016	Indiener verwijst naar het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord en stelt dat de netuitbreiding dit perspectief moet ondersteunen, en deze niet mag belemmeren. Afstemming en een integrale belangenafweging is hierin essentieel.	Het Ontwikkelperspectief Noord-Holland is bij het project bekend. In de IEA wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre de Netuitbreiding Noord-Holland Noord raakvlak heeft en/of belemmerend werkt voor deze opgaven. Het project wordt uitgevoerd in afstemming met de provincie Noord-Holland, dus de mogelijkheden voor het inbrengen van de raakvlakken ligt bij de provincie. Met de provincie vindt de afstemming plaats.
202405016	Indiener vraagt om tot aan besluitvorming nieuwe ontwikkelingen te kunnen aandragen, zodat deze projecten niet worden belemmerd door de netuitbreiding.	Begin 2025 worden alle medeoverheden uitgenodigd voor een expertsessie over de ruimtelijke ontwikkelingen. Dan kunnen nieuwe ontwikkelingen die 'hard' zijn geworden nog worden aangedragen. De effectenstudies worden vervolgens uitgevoerd op basis van deze 'referentiesituatie'. Tot aan besluitvorming kunnen nieuwe ontwikkelingen doorgaan. Er is tot aan besluitvorming van het project nog geen ruimtelijke claim gelegd.
202405016	Indiener wijst op de complexiteit van het proces en stelt dat dit niet voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk is. Indiener roept TenneT en KGG op om tijdig en laagdrempelig in gesprek te gaan met inwoners, dorpsraden en gemeenteraden.	Het is de verantwoordelijkheid van het college van B&W om inwoners en de gemeenteraad te informeren. Het projectteam is bereid om op verzoek van de gemeente te ondersteunen bij het informeren van o.a. gemeenteraden met bijvoorbeeld een presentatie tijdens een raadsvergadering. Voor iedere geïnteresseerde is er de website en wordt een nieuwsbrief opgesteld. Een volledig overzicht van de communicatie vanuit het project leest u in het 'participatieplan'. In de thema's 'Proces en procedure' en 'Communicatie' vindt u eveneens een toelichting op dit onderwerp.

202405016	Indiener vraag aandacht voor andere ruimtelijke opgaven, koppelkansen en alternatieve compenserende maatregelen. Door verschillende alternatieven in de breedte te onderzoeken waaronder de mogelijkheden om de energie-infrastructuur over langere stukken ondergronds aan te leggen.	Wij begrijpen uw vraag om aandacht te hebben voor andere ruimtelijke opgaven en koppelkansen. In gesprek met uw gemeente en tijdens expertsessies kunnen koppelkansen geïdentificeerd worden. Ze worden meegenomen in de integrale besluitvorming. Voor uw vraag over langere stukken ondergronds aanleggen van energie-infrastructuur verwijzen wij u naar het thema '(Net)techniek'.
202405016	Indiener vraagt aandacht voor het proces en de planning en stelt dat het vrijwel onmogelijk is om gemeenteraden en inwoners te betrekken.	Wij onderschrijven het belang om bewoners en raden goed mee te nemen in de procedure en zijn ons bewust van de strakke planning. KGG heeft aanvankelijk de medeoverheden in het zoekgebied gevraagd om het regioadvies in september 2025 op te leveren. Na uw reactie en die van andere medeoverheden, hebben we dit heroverwogen. We vragen de gemeenten, de provincie en het waterschap om het regioadvies op 19 december 2025 op te leveren. Hiermee gaan wij in op het verzoek meer tijd te bieden om uw raad mee te kunnen nemen in de advisering.
202405016	Indiener wijst erop dat er veel informatie op de kwaliteiten van het West-Friese landschap staat in de cNRD, maar mist een beschrijving van de bijzondere nog oorspronkelijke verkaveling en waterlopen gecombineerd met verschillende maaiveldniveaus en de kleinschaligheid van het landelijk gebied. Indiener verwijst daarbij in het bijzonder naar Groetpolder-De Gouw welke destijds als Belvedere-gebied is aangewezen. Indiener stelt dat de Nota Belvedere als sturend document voor beleid moet worden gezien. Daarnaast is dit gebied Bijzonder Provinciaal Landschap.	In de onderzoeken naar landschap, cultuurhistorie en archeologie worden alle BPL-gebieden op gelijke wijze onderzocht. De nota Belvedere is een 26 jaar oud visiedocument waar geen rechten aan te ontlenen zijn. In de onderzoeken worden de statussen van de provincie gehanteerd. Het gebied staat voor zover bekend niet op de lijst van voorlopige UNESCO-werelderfgoederen (https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/werelderfgoed/voorlopige-lijst-van-toekomstige-aanvragen-in-nederland).
202405016	Indiener stelt dat in de Nota Belvedere ook stolpen als typerende bouwkunst in het landelijk gebied als cultuurhistorische waarde worden gewaardeerd. De stolpen in combinatie met landelijke linten zijn sterk bepalend voor de identiteit van het gebied. Indiener stelt dat deze specifieke waarden in relatie tot gebiedsidentiteiten niet worden genoemd in de c-NRD.	Stolpboerderijen zijn zowel onderdeel van UNESCO werelderfgoed de Beemster, als kenmerkend voor de provincie. De effecten van de onderzoeksalternatieven worden in het deelrapport landschap, cultuurhistorie en archeologie in het plan-MER beoordeeld. Het beoordelingskader in de concept-NRD omvat de onderzoeksmethode op

		hoofdlijnen. In het plan-MER is het beoordelingskader per thema en per criterium verder uitgewerkt.
202405016	Indiener stelt wijst op de lintbebouwing in West-Friesland en vraagt aandacht voor de zorgen van inwoners over een doorkruising van de lintdorpen. Inwoners zijn bezorgd over mogelijke gezondheidsrisico's, aantasting van de leefbaarheid en mogelijke onteigening van woningen. Indiener stelt dat het niet duidelijk is hoe wordt omgegaan met de terechte zorgen van inwoners.	Wij begrijpen de zorgen van inwoners over een mogelijke doorkruising van lintdorpen. Het in deze fase van het project helaas niet mogelijk om met alle individuele inwoners in gesprek te gaan. Wij proberen echter inwoners zo goed mogelijk te informeren via inloopdagen, informatieavonden, advertenties en nieuwsbrieven. Als de gemeente suggesties heeft voor betere communicatie richting inwoners, dan horen wij die graag.
202405016	Indiener wijst op het principe in de c-NRD dat dorpslinten bij voorkeur doorsneden worden en dat parallelle ligging voorkomen moet worden. Indiener maakt zich zorgen over de impact van een tracé op het cultureel erfgoed en het West-Friese landschap.	In de concept-NRD staat niet dat het een voorkeur heeft om dorpslinten te doorsnijden. Bij de ontwikkeling van de alternatieven is hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden en bij het vervolgonderzoek wordt dit uiteraard ook gedaan. De onderzoeken brengen in beeld of en in welke mate dorpslinten worden doorkruist. Het is relevante informatie voor de afweging, die de Minister maakt. In de oplegnotitie, gepubliceerd bij deze reactienota, wordt verder uitgelegd wat het verschil is tussen uitsluitende en sturende ontwerpprincipes. Eén van de sturende principes is de parallelle ligging aan lintdorpen. Wij verwijzen u naar de oplegnotitie.
202405016	Indiener stelt dat het verzwaren van het netwerk te allen tijde zal moeten gebeuren met oog voor de leefbaarheid, het behoud van het landschap, de natuur- en cultuurhistorische waarden en ruimte moeten blijven bieden aan de opgaven van nu en in de toekomst. Maatschappelijke kosten en baten moeten in het licht van de Brede Welvaart worden bekeken en dienen in balans te zijn met het uiteindelijke doel: een adequate energievoorziening voor nu en in de toekomst in een vitale, aantrekkelijke regio.	De thema's leefbaarheid, landschap, natuur- en cultuurhistorie en opgaven van de toekomst worden meegenomen in het plan-MER en de Integrale Effecten Analyse. Zo wegen ze mee in de besluitvorming. Er wordt in dit project geen maatschappelijke kosten- en batenanalyse uitgevoerd.
202405017	Indiener stelt dat Zunderdorp een landelijke omgeving is waarin al een redelijk aantal elektriciteit masten staan, los van het uitzicht maakt indiener zich ook zorgen over de gezondheidsrisico's van de straling, als dit vergroot wordt zullen de gezondheidsrisico's alleen maar toenemen met alle gevolgen van dien. Indiener vraagt zich af waarom dit niet onder de grond kan, hierdoor wordt het landschap niet geraakt en zal de straling ook minder zijn.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project. Wij begrijpen ook dat u zorgen heeft

		over mogelijke gezondheidsrisico's. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd, verwijzen we u naar het thema '(net)techniek.
202405018	Indiener geeft pas laat gehoord te hebben over het project en de mogelijkheid te reageren. Daarom dient indiener een beknopte reactie in. Indiener geeft aan het spijtig te vinden niet proactief en persoonlijk benaderd te zijn.	Bedankt voor uw reactie. Communicatie is voor het ministerie en TenneT erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202405018	Indiener verbaast zich over het gele tracé wat door de Mijzenpolder loopt, omdat deze polder onderdeel is van een natuurgebied en is aangewezen als aardkundig monument. Indiener wijst op 'Polder Mijzen (L12) van de provincie Noord-Holland' waarin staat dat de Mijzenpolder hoge cultuurhistorische waarden heeft.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u meer lezen over hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405018	Indiener wijst op de Visie Mijzenpolder, in het bijzonder de paragrafen 2.3 en 3.2 van het rapport. Dit rapport is in opdracht van gemeente Koggenland opgesteld en laat de unieke waarden zien van de veenweidepolder.	De effecten op de waarden die worden beschreven in de Visie Mijzenpolder worden onderzocht in de milieuonderzoeken. De effecten op de natuurwaarden worden onderzocht in het ecologisch onderzoek (effecten op NNN-gebieden) en de landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden onderzocht in het landschappelijk en cultuurhistorisch onderzoek (effecten op Bijzonder Provinciaal Landschap).
202405018	Indiener vraagt waarom niet wordt ingezet op het vergroten van de capaciteit, zodat de minst impactvolle oplossing wordt gekozen, wat een beginsel van behoorlijk bestuur is. Indiener vraagt waarom ondergrondse aanleg niet wordt overwogen in het gele tracé.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom het niet mogelijk is het huidige 150kV net te opwaarderen naar 380kV. U leest in hetzelfde thema een uitleg waarom de

		verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202405018	Indiener vraagt hoe wordt omgegaan met waardevermindering van onroerende zaken door o.a. horizonvervuiling en hoe belanghebbenden schadeloosgesteld worden.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405018	Indiener vraagt om in het vervolg inwoners tijdig per brief te informeren.	Wij verwijzen u naar het thema 'Communicatie' voor een uitleg over hoe de communicatie in de volgende fase wordt vormgegeven.
202405019	Indiener vraagt hoe het kan dat er een tracé door UNESCO werelderfgoed De Beemster loopt en stelt dat er alternatieven moeten zijn die het kenmerkend karakter niet aantasten.	Bedankt voor uw reactie. Voorliggende plannen betreffen een hoogspanningsproject van TenneT. Liander is hierin geen partij, maar werkt ook aan haar midden- en laagspanningsnetwerk in Noord-Holland. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we omgaan met de aanwezige UNESCO werelderfgoederen in het zoekgebied.
202405020	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé, vanwege de nabijheid van bewoond gebied en de risico's voor gezondheid door magneetvelden.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405020	Indiener wijst erop dat het gele tracé door stilte- en vogelgebied loopt, en dit ernstig verstoord en beschadigd zal worden. Indiener wijst erop dat er al veel ontwikkelingen zijn rond Agriport met een negatieve impact en dat de natuur hiervoor heeft moeten wijken.	In thema 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405020	Indiener stelt dat de 380kv hoogspanningsmasten de authentieke omgeving rondom typisch West-Friese dorpen Abbekerk en De Weere nog erger zullen verpesten. Indiener is daarom van mening dat deze netverzwaring op een andere manier kan worden gerealiseerd.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.

202405021	Indiener maakt bezwaar tegen een station in de Moerbeek, vanwege de negatieve effecten op gezondheid door straling en het verlies van het idyllische karakter.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuw hoogspanningsstation bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405022	Indiener dient een brief in die gelijk is aan registratienummer 202404777.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar registratienummer 202404777 voor een antwoord op uw vragen.
202405023	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202405024	Indiener stuurt een brief die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202405025	Indiener dient een brief in die gelijk is aan registratienummer 202404777.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar registratienummer 202404777 voor een antwoord op uw vragen.
202405026	Indiener stelt voor om de bestaande hoogspanningsverbindingen te gebruiken voor de netuitbreiding. Dit is naar diens mening eenvoudig, goedkoop en met de minste weerstand, omdat burgers ter plekke al gewend zijn aan een verbinding. Volgens indiener zal daardoor de procedure sneller verlopen en kan realisatie snel starten.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom het niet mogelijk is het huidige 150kV net te opwaarderen naar 380kV.
202405026	Indiener stelt dat bij de andere optie de masten wel heel erg dichtbij de bebouwing komen te staan wat mogelijk gezondheidsklachten kan veroorzaken.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405026	Indiener vraagt tot slot om stil te staan bij de impact op burgers die een hoogspanningsverbinding in de achtertuin krijgen en roept op tot een goede overweging die voor burger en initiatiefnemer aanvaardbaar is.	Wij begrijpen dat de plannen voor een bovengrondse elektriciteitsverbinding tot emoties en sentimenten leiden. Dat is ook de reden waarom wij een zorgvuldig planvormingsproces doorlopen. Op dit moment zijn wij in de fase waarin de onderzoeksalternatieven in kaart zijn gebracht. Hierbij kijken wij ook wat voor impact de

		onderzoeksalternatieven op de omgeving hebben.
202405027	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202405028	Indiener dient bezwaar in vanwege diens ernstige zorgen voor de gezondheid van omwonenden, de natuur en het landschap. Indiener stelt dat een hoogspanningsverbinding schadelijke straling kan uitzenden en dat de masten met hun visuele impact het karakter van de omgeving aantasten.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema antwoord 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat we doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan. U leest hier ook hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405028	Indiener is van mening dat alternatieve oplossingen moeten worden overwogen die minder ingrijpend zijn voor diens dorp en verzoekt vriendelijk om het bezwaar te overwegen en de plannen te herzien.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt
202405029	Indiener tekent bezwaar aan op verschillende onderwerpen bij Sijbekarspel. Allereerst gezondheidsrisico's. Uit verschillende studies blijkt dat er mogelijk gezondheidsrisico's verbonden zijn aan de nabijheid van hoogspanningsmasten, zoals een verhoogd risico op kanker en andere aandoeningen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen. In het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden, dat gebaseerd op verschillende studies. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405029	Indiener stelt dat de aanleg van hoogspanningsmasten schadelijke gevolgen kan hebben voor de lokale flora en fauna. De verstoring van natuurgebieden en het verlies van leefgebied voor dieren vindt indiener zorgwekkend.	In het thema 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.

202405029	Indiener stelt dat er esthetische bezwaren zijn, omdat hoogspanningsmasten een negatieve impact hebben op het landschap en de omgeving. Dit leidt tot vermindering van de leefkwaliteit voor omwonenden.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202405029	Indiener is van mening dat aanwezigheid van hoogspanningsmasten de waarde van onroerend goed verminderd, wat voor inwoners financiële nadelen kan betekenen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405029	Naar mening van indiener zijn er alternatieve oplossingen mogelijk voor energietransport, zoals ondergrondse aanleg. Dit heeft minder impact op zowel gezondheid als milieu.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202405029	Indiener verzoekt om diens bezwaren in overweging te nemen en de plannen te heroverwegen. Graag ontvangt indiener een reactie op dit bezwaar.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202405030	Indiener stuurt een brief die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202405031	Indiener stelt dat uitbreiding nodig is, maar de bestaande 150kV verbinding loopt bij Haringhuizen en Schagen al heel dicht op bebouwing. Een verbinding nog dichterbij zal overlast geven en zo nodige toekomstige woningbouwplannen in de weg zitten.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' waarin we uitleggen met welke ruimtelijke situatie de onderzoeken starten en hoe we rekening houden met nieuwe plannen die nog niet definitief zijn.
202405033	Indiener geeft argumenten tegen de aanleg van de netuitbreiding in de Moerbeek en de Moerbekerpolder en wijst op de gezondheidsrisico's door elektromagnetische straling.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen en hoe we met uw

		zorgen omgaan. Daarnaast wordt binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405033	Indiener wijst erop dat de Moerbekerpolder een waardevol landschap met biodiversiteit is en wijst op verstoring van flora en fauna.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202405033	Indiener wijst op het verlies van waardevolle landbouwgrond, de beïnvloeding van de kwaliteit van producten en waardevermindering van grond en woningen.	Wij beseffen dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een negatief effect kan hebben op een omgeving. Het is een onderdeel waar we kritisch naar kijken en meenemen in de Integrale Effectenanalyse. Als en voor zover schade ontstaat bij de werkzaamheden of het beheer van de verbinding, zoals inkomensschade of waardevermindering van een perceel, voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling. Voor meer informatie verwijzen we graag naar het Thema 'Waardevermindering en schade'.
202405033	Indiener wijst op geluidshinder en visuele verstoring, verminderd woongenot en afname van recreatie.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Daarnaast heeft u in het thema 'Landschap en cultuurhistorie' kunnen lezen over hoe de effecten op toerisme en recreatie worden onderzocht.
202405033	Indiener stelt dat er mogelijkheden zijn om hoogspanningslijnen in minder gevoelige gebieden aan te leggen of ondergronds, wat minder impact heeft.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Tevens wordt u verwezen naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.

202405034	Indiener maakt bezwaar tegen de netuitbreiding vanwege de nabijheid van diens woning en verzoekt de verbinding ondergronds aan te leggen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202405035	Indiener maakt bezwaar tegen de nieuwe verbinding vanwege de nabijheid van diens woning.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202405036	Indiener maakt bezwaar tegen de aanleg van de verbinding in diens woonomgeving en wijst erop dat dit gebied is aangewezen als vrij uitzicht gebied.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met het open landschap, lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project.
202405037	Indiener waardeert het dat er geen tracé door de Eilandspolder loopt en verzoekt het bestaande tracé ondergronds te brengen als natuurcompensatie.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.
202405038	Indiener geeft aan blij te zijn dat de alternatieven niet door de Eilandspolder gaan. Indiener stelt het ondergronds brengen van de huidige verbinding voor als compensatie voor de negatieve effecten op natuur door de nieuwe verbinding.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.

202405040	Indiener maakt bezwaar tegen de verbinding in diens omgeving vanwege gezondheidsrisico's, effecten op de leefomgeving, waardevermindering van woningen, overlast, milieuschade en aantasting van het West-Friese landschap.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing en karakteristieke dorpsaangezichten binnen het project. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thema 'Waardevermindering en schade'.
202405041	Indieners maakt bezwaar tegen het project vanwege straling, horizonvervuiling, geluidsoverlast, doorkruising van natuurgebieden en werelderfgoed. Indiener maakt zich zorgen om de zoeklocaties rondom diens huis.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding en/of hoogspanningsstation in uw leefomgeving. In het thema 'Proces en procedure' leest u meer over de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan. Daarnaast verwijzen wij u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Ecologie' voor een uitleg over de mogelijke effecten op gezondheid en natuur en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405041	Indiener stelt dat een beter alternatief is om de verbinding met gelijkstroom via het IJsselmeer aan te leggen. Indiener stelt dat dit wellicht meer kost, maar dat het maatschappelijk geen probleem is.	Wij verwijzen u naar het thema 'Alternatieven' voor een uitleg over waarom een verbinding door het IJsselmeer en Markermeer (bovengronds en ondergronds) niet onderzocht wordt. Er wordt ook een toelichting gegeven over gelijkstroom. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.

202405041	Indiener wijst op de aanlanding van wind op zee.	Gelijktijdig met de Netuitbreiding Noord-Holland Noord is het programma VAWOZ in ontwikkeling. Binnen het programma wordt een mogelijke aanlanding van wind op zee in Noord-Holland onderzocht. In het thema 'Samenhang met andere projecten' vindt u een toelichting over de samenhang tussen de twee.
202405041	Indiener vindt de reactietijd zeer kort, vergeleken met de doorlooptijd van de onderzoeken.	Het project en het vastgestelde zoekgebied is in juni 2023 gepubliceerd in het Voornemen en voorstel voor Participatie (V&P). Het document is vanaf deze datum voor iedereen toegankelijk. Vervolgens is gedurende een jaar - samen met medeoverheden en natuur- en milieuorganisaties - gekeken welke mogelijke routes en locaties voor een hoogspanningsverbinding en -stations er zijn in het gebied. Het resultaat hiervan is gepubliceerd in de concept NRD op 6 september 2024. Iedereen had vervolgens zes weken de tijd om te reageren. Via verschillende kanalen en middelen is gecommuniceerd over de publicatie van de c-NRD en de inloopavonden waar informatie werd gegeven. Meer informatie hierover vindt u onder het thema 'Communicatie'.
202405044	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202405045	Indiener dient een brief in die gelijk is aan registratienummer 202404777.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar registratienummer 202404777 voor een antwoord op uw vragen.
202405046	Indiener begrijpt de noodzaak voor de netuitbreiding, maar uit zorgen van inwoners over verschillende onderwerpen. Ook maakt indiener aanbevelingen aan het projectteam. Hieronder worden de punten samengevat en beantwoord.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. Wij stellen het zeer op prijs dat u namens het bewonersinitiatief Zunderdorp deze reactie heeft ingediend. Hieronder gaan wij in op de punten uit uw brief.

202405046	Indiener verzoekt het zoekgebied uit te breiden in het zuidwesten langs de A9.	In 2023 heeft het Voornemen en voorstel voor participatie ter inzage gelegen. Er zijn toen geen verzoeken tot aanpassing van het zoekgebied aan de zuidwestzijde ingediend. Het gebied ten zuidwesten van het zoekgebied ligt binnen de grenzen van Unesco werelderfgoed 'Hollandse Waterlinies'. Het uitgangspunt is dat een stationslocatie buiten de Hollandse Waterlinies wordt gebouwd. Bij eerder uitgevoerde studies is gebleken dat een hoogspanningsstation in een dergelijk gebied leidt tot aantasting van de kernkwaliteiten van het werelderfgoed. Dat is een onvergunbare situatie. Het bedrijventerrein van Beverwijk ligt ook buiten het zoekgebied. Het nieuwe station wordt aangesloten op de bestaande verbinding tussen Beverwijk, Oostzaan en Diemen. TenneT ziet geen mogelijkheid om het station op de bestaande verbinding aan te sluiten met bouw op het bestaande bedrijventerrein, mede gezien het al aanwezige station en de veelheid aan verbindingen.
202405046	Indiener wijst op de uitgevoerde plan-MER voor windenergie in de gemeente Amsterdam en stelt dat uit dit onderzoek bleek dat Landelijk Noord niet geschikt is voor windturbines. Indiener verzoekt deze resultaten mee te nemen in de keuze voor een zoekgebied voor een hoogspanningsstation.	Bedankt voor uw voorstel. Echter kunnen we de plan-MER en IEA onderzoeken in het kader van de netuitbreiding niet overslaan, omdat Gemeente Amsterdam in dat gebied al onderzoek heeft uitgevoerd voor het realiseren van windenergieprojecten. De effecten van een hoogspanningsverbinding zijn dusdanig anders van aard dat dit niet vergelijkbaar is. De beoordeling van de effecten op het landschap, maakt onderdeel uit van het plan-MER. Daarnaast wordt een apart document opgesteld over het ontwerpproces en de beschouwing van de ruimtelijke kwaliteit.
202405046	Indiener wijst op de unieke waarde van het open landschap in Landelijk Noord Amsterdam en stelt dat een station in dit gebied een te ingrijpende aantasting is van het gebied.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstations bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing, karakteristieke dorpsaangezichten en open landschap binnen het project.

202405046	Indiener verzoekt de landschappelijke inpassing zwaarder te laten wegen dan de inpassing in bestaande elementen van energie-infrastructuur. Indiener wijst hierbij o.a. het aanwezige veenweidegebied en open cultuurlandschap. Indiener stelt dat de locaties ZO 2, 3 en 4 niet voldoen aan het uitgangspunt om de stations zoveel mogelijk in of rondom bestaande bedrijvigheid te realiseren.	Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een uitleg over op welk moment de afweging wordt gemaakt tussen de verschillende onderzoeksaspecten en belangen. De effecten op alle thema's worden tegen elkaar afgewogen om een integrale beslissing te kunnen nemen. Om deze reden wordt nu het ene thema nog niet zwaarder gewogen dan het andere.
202405046	Indiener verzoekt de effecten op weidevogels zwaarder mee te wegen dan het gemak van inpassing in de bestaande energie-infrastructuur. Indiener wijst erop dat de weidevogels al bedreigd worden en de netuitbreiding dit verergert.	In het thema 'Ecologie' wordt dieper ingegaan op de effecten op (weide)vogels en hoe dit onderzocht wordt. Voor het verzoek om de effecten op weidevogels zwaarder te laten wegen, verwijzen wij u naar het antwoord hiervoor.
202405046	Indiener verzoekt de effecten op het veengebied in kaart te brengen en te kwantificeren, om de effecten vervolgens af te kunnen wegen tegen de kosten die de netuitbreiding veroorzaakt, bijvoorbeeld door schade aan bestaande infrastructuur. Indiener wijst ook op de vernatting van het veengebied en verzoekt de effecten hierop mee te nemen.	In het plan-MER worden de effecten op de bodem en de kwaliteit van de bodem, zoals de draagkracht beoordeeld en maakt onderdeel uit van het beoordelingskader. De effecten op het veengebied worden in kaart gebracht. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405046	Indiener stelt dat Zunderdorp en de wijken in Amsterdam Noord niet zijn aangemerkt als woonkern, terwijl dit wel woonkernen zijn. Indiener wijst erop dat de zoekgebieden voor de stations niet te dichtbij o.a. kinderdagverblijven en scholen mogen liggen. Indiener wijst erop dat niet wordt aangegeven bij welke hoeveelheid inwoners een woonkern als woonkern wordt aangemerkt en stelt dat dit een onwenselijke situatie is.	Bedankt voor uw reactie. De kern Zunderdorp is tijdens de alternatievenontwikkeling aangemerkt als woonkern en in beeld als 'grote concentratie woningen'. Zo is het dorp als belemmering aangeduid in de alternatievenontwikkeling. Door het schaalniveau van de kaarten is Zunderdorp als naam niet specifiek herkenbaar. In het plan-MER worden de effecten op onder meer aspecten die horen bij het thema 'leefomgeving en gezondheid' onderzocht. Er wordt onder meer gekeken naar de ligging van gevoelige objecten binnen magneetveldzones en de effecten van geluid op geluidgevoelige objecten, zoals woningen en scholen. Dit geeft

		inzicht in de aantallen gevoelige objecten binnen de invloedssfeer van alle onderzoeksalternatieven. Het inzicht in de effecten wordt door de Minister meegewogen om te komen tot een voorkeursbeslissing.
202405046	Indiener stelt dat zoeklocaties ZO 2, 3 en 4 niet voldoen aan 4 van de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes, namelijk 1) het vermijden van woonkernen, 2) zoveel mogelijk aansluiten bij energie- en wegeninfrastructuur, 3) zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande industrie en/of bedrijventerreinen, 4) aansluiten bij bestaande bedrijvigheid.	Zunderdorp is in beeld als woonkern. De mogelijkheden worden nu breed verkend, waarbij specifiek geldt dat aansluiting wordt gezocht bij de bestaande 380 kV-verbinding, maar ook de A10 en de N247. In de alternatievenontwikkeling is zorgvuldig gekeken naar de beschikbare ruimte in het zoekgebied, dus ook bij bestaande industrie, bedrijventerreinen en bedrijvigheid. Er kan niet altijd volledig worden voldaan aan de sturende ontwerpprincipes, door de beperkt beschikbare ruimte. Daarom worden in het plan-MER de effecten zorgvuldig onderzocht, waaronder de effecten op het landschap en woningen, zodat de Minister een voorkeursbeslissing kan maken op basis van een afweging tussen alle belangen.
202405046	Indiener wijst op het sturende ontwerpprincipe vanuit technisch oogpunt, namelijk dat het station bij voorkeur nabij de bestaande verbinding en ten noorden hiervan komt. Indiener stelt dat deze technische ontwerpprincipes een economische afweging zijn in plaats van een technische.	Het klopt dat de overwegingen niet enkel technisch zijn, ook bijvoorbeeld landschappelijk en economisch. Door het hoogspanningsstation dichtbij de verbinding te bouwen voorkomen we een (langere) bovengrondse verbinding door het landschap, ook dat is een overweging.
202405046	Indiener verzoekt de technische haalbaarheid te onderzoeken van de zoeklocaties ZO 2, 3 en 4, omdat dit gebied sterk beperkt is qua doorrijhoogte, as-last en breedte van voertuigen. De technische complexiteit moet nu meegenomen worden zodat een realistische afweging kan plaatsvinden.	In de integrale effectenanalyse (IEA) worden de alternatieven van zowel het hoogspanningsstation als de hoogspanningsverbinding op meerdere thema's beoordeeld. Technische haalbaarheid en complexiteit is daar één van. Voor de plan-MER fase voeren we nog geen nieuwe geotechnische studies uit, maar wordt waar nodig gebruik gemaakt van bekende en beschikbare data. In het project-MER wordt dat wel gedaan met veld- en bodemonderzoeken, waaronder geotechnische onderzoeken. Tijdens de uitvoering wordt zo schadebeperkend mogelijk gewerkt en daar waar toch schade optreedt,

		wordt deze door initiatiefnemer gerepareerd en/of vergoed.
202405046	Indiener wijst op de bestaande negatieve effecten op de leefomgeving door de huidige 150kV verbinding, de ringweg met fijnstof en geluidsoverlast. Indiener vraagt om in de onderzoeken de cumulatie van de netuitbreiding en bestaande overlast inzichtelijk te maken. Indiener vraagt om de cumulatieve nadelen voor inwoners en natuur zwaarder mee te wegen dan de voordelen van het bundelen met bestaande infrastructuur.	Het spijt ons te horen dat indiener overlast ervaart door de bestaande 150 kV verbinding nabij Zunderdorp. We begrijpen uw zorg of de overlast zal toenemen met de komst van een nieuwe hoogspanningsverbinding. Als de Ministers inderdaad het rode of het blauwe tracéalternatief kiezen, werken we graag met de omgeving samen om te kijken hoe het tracé landschappelijk het beste is in te passen. Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een uitleg over op welk moment de afweging wordt gemaakt tussen de verschillende onderzoeksaspecten en belangen.
202405046	Indiener vraagt om in het beoordelingskader onder landschap toe te voegen of een gebied BPL-gebied is, met weidevogelgebied als kernkwaliteit. Indiener stelt dat de zoekgebieden voor een station aan de westzijde van Noord-Holland meer voor de hand liggen, omdat dit aansluit bij bedrijvigheid, en de aanlandingen uit VAWOZ helpt.	De ligging in BPL (met onderscheid naar de waarden van het BPL, zoals een weidevogelgebied) is onderdeel van de milieuonderzoeken. De afweging voor een locatie (in samenhang met VAWOZ) is geen onderdeel van de onderzoeken voor dit project, maar volgt in een brugnotitie. Door de samenhang tussen de netuitbreiding en het programma VAWOZ wordt deze in het voorjaar van 2025 opgesteld. Het verbindt de onderzoeken van beide trajecten met elkaar. Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten voor meer informatie over het programma VAWOZ en hoe in beide trajecten rekening gehouden wordt met elkaars onderzoeken.
202405046	Indiener verzoekt te onderzoeken wat de effecten van EMV zijn op de gezondheid en stelt dat de huidige onderzoeken van het RIVM onvoldoende informatie bieden om de impact te kunnen berekenen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan hoe we omgaan met de mogelijke effecten van EMV op gezondheid. Het uitvoeren van onderzoeken naar de effecten op gezondheid door magneetvelden en het bepalen van welk gezondheidsrisico acceptabel is, hoort thuis bij gezondheidskundige instellingen zoals het RIVM en de Gezondheidsraad. TenneT is een uitvoerend initiatiefnemer en volgt het voorzorgbeleid magneetvelden van het RIVM.

202405046	Indiener verzoekt om met landschapsarchitecten onderzoek te doen naar de visuele impact van het station op het landschap en de omgeving. Indiener verzoekt ook een draagvlakonderzoek uit te voeren onder bewoners over de visuele impact.	We verwijzen u naar het thema ''Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over hoe de impact van de nieuwe hoogspanningsverbinding op het landschap wordt onderzocht. In de onderzoeken wordt ook een beschouwing uitgevoerd op ruimtelijke kwaliteit. In de IEA wordt de input uit de omgeving meegenomen en weegt op die manier mee in de voorkeursbeslissing.
202405046	Indiener verzoekt kaarten over elkaar heen te leggen voor een duidelijker beeld van de impact van de stations op bestaande infrastructuur, woonkernen en natuur.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project is er nog sprake van meerdere alternatieven voor de verbinding en de stations. Het zoekgebied is groot en dat maakt dat het kaartmateriaal van grote schaal is. Op de projectwebsite (https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/een-stroomsnelweg-het-noorden-van-noord-holland#22719) kunt u de projectviewer bekijken. Dit is een interactieve kaart waar de alternatieven op detailniveau zijn te bekijken. In de onderzoeken wordt ook op dit detailniveau naar de kaarten gekeken.
202405046	Indiener vraagt welke alternatieven onderzocht worden die betrekking hebben op het beperken van de vraag naar elektriciteit. Indiener vraagt om de mogelijkheden te onderzoeken van het limiteren van stroomgebruik, o.a. van datacenters.	De Rijksoverheid zet ook in op energiebesparing. Voor bedrijven is er bijvoorbeeld een energiebesparingsplicht. Ondanks de inzet op energiebesparing, is de uitbreiding van het elektriciteitsnet noodzakelijk. De overheid heeft als doel om de energiehuishouding van Nederland te vergroenen door minder fossiele brandstoffen te gebruiken en meer duurzame energie. Dat betekent dat er meer groene elektriciteit wordt gebruikt dan gas en olie. Mede door de groeiende opwek en transport van duurzame elektriciteit, wordt de druk op het elektriciteitsnet groter. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om ontwikkelingen in de groei van offshore windenergie en batterij-ontwikkelingen. Het opleggen van groeibeperkingen is een politieke keuze.
202405046	Indiener vraagt of een alternatief via de afsluitdijk wordt onderzocht en verzoekt dit mee te nemen in het project.	Het landelijk hoogspanningsnetwerk is opgedeeld in verschillende spanningsniveaus welke weer zijn onderverdeeld in deelnetten. Dit zorgt

		ervoor dat het netwerk zo optimaal mogelijk kan worden benut. De 380kV-verbindingen hebben een landelijke ring met daaromheen verschillende subringen. Voor het 150kV-netwerk zijn dit verschillende regionale deelnetten. Het koppelen van Friesland met Noord-Holland zou deze structuur ondermijnen. Daarnaast is het project gericht op het oplossen van knelpunten in het gehele 150kV-netwerk in Noord-Holland Noord, waarbij ook de stations bij Oterleek en Wijdewormer meer capaciteit krijgen. Meer informatie vindt u onder het thema 'Nut en Noodzaak'.
202405046	Indiener stelt dat de mate van verdieping en kennis die dit project vraagt van burgers te groot is om goed te kunnen participeren en mee te denken over aspecten die zeer ingrijpend zijn voor de leefomgeving.	Bedankt voor uw reactie en wij snappen dat een project van deze omvang en met zoveel technische aspecten lastig is te begrijpen en te bevatten. Wij proberen in onze communicatie over het project hier rekening mee te houden. We organiseren verschillende werksessies waar medeoverheden en belangengroepen voor worden uitgenodigd. Daarnaast organiseren wij verschillende inloopdagen waar bewoners met ons in gesprek kunnen gaan en staan wij altijd open voor vragen.
202405047	Indiener maakt om verschillende redenen bezwaar tegen de netuitbreiding. Allereerst vanwege zorgen om de gezondheid vanwege straling.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405047	Indiener maakt zich ook zorgen over de waardedaling van onroerend goed.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405047	Indiener stelt dat er overlast van geluid en schaduw-effect zal zijn.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405047	Voorts noemt indiener de grote schade aan milieu en natuur.	In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u

		daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405047	Indiener stelt dat er veel voorbeelden zijn van ondergrondse aanleg, zeker in de lintbebouwing.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202405048	Indiener verwijst naar de website van het RIVM aangaande de gezondheidseffecten van magneetvelden en stelt dat wonen in de nabijheid gezondheidsrisico's met zich mee kan brengen. Indiener verzoekt daarom het project op voldoende afstand van woningen te bouwen. Het is indiener onduidelijk wat de magneetveldzone rondom de hoogspanningsverbinding is, in het bijzonder op een aantal plekken in Wognum. Indiener verzoekt TenneT aan te geven wat de magneetveldzone van de 380kV-verbinding is, belast volgens de ontwerpbelasting, waarbinnen het door het RIVM aangeraden maximaal jaargemiddelde van 0,4 microtesla overschreden wordt?	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan en hoe we rekening houden met de grens van 0,4 microtesla.
202405048	Indiener vindt het onwenselijk om een 380kV-verbinding te bouwen naast de toekomstige woonwijk Zomerbloesem, gepland tussen de Grote Zomerdijk en de Westeinderweg. De woonwijk is nodig gezien het woningtekort.	Woningbouwprojecten en plannen voor mogelijke projecten worden meegenomen bij de beoordeling en afweging van de onderzoeksalternatieven in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfunctie'. Er wordt zowel gekeken naar ontwikkelingen die al vergund zijn, de 'autonome ontwikkelingen', als ontwikkelingen die nog in visies en plannen staan, de 'zachte ontwikkelingen'. Als blijkt dat deze ontwikkelingen botsen met de ruimte die nodig is voor de elektriciteitsverbinding, dan wordt dat in kaart gebracht.
202405048	Indiener stelt dat diens huis minder waard wordt, als de verbinding hier vlakbij wordt gerealiseerd. Indiener vraagt hoe er planschade kan worden aangevraagd.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405048	Indiener vraagt of is onderzocht of het tracé vanuit Middenmeer via de Markerwaarddijk naar hoogspanningsstation Lelystad een optie is?	Het is niet mogelijk om een verbinding van Middenmeer via het Markermeer naar Lelystad te realiseren, in plaats van de netuitbreiding tussen Beverwijk-Diemen tot Middenmeer om een aantal redenen. Ten eerste is deze netuitbreiding nodig om de netcongestie in de hele regio ten

		noorden van het Noordzeekanaal (Noord-Holland Noord) op te lossen en niet alleen bij Middenmeer. Daarnaast is een bovengrondse verbinding over zo'n grote afstand over water niet mogelijk in verband met leveringszekerheid. Onderhoud en het oplossen van storingen is moeilijk en niet veilig. Een ondergrondse verbinding door het water is niet mogelijk, omdat deze te storingsgevoelig is en het lang duurt om storingen te verhelpen. Meer informatie leest u bij het thema 'Alternatieven'.
202405048	Indiener vraagt of is onderzocht of de aanleg van een dubbel (of driedubbel) ondergronds 150kV-net een haalbaar alternatief is? Indiener stelt dat falen van een verbinding dan deels kan worden opgevangen door een tweede of zelfs derde verbinding, eventueel zelfs via een ander tracé.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom het niet mogelijk is het huidige 150kV net te opwaarderen naar 380kV. Het gaat weliswaar in op een bovengrondse 150kV-verbinding, maar ondergronds geldt ook dat het ruimtebeslag te groot wordt om te kunnen realiseren.
202405048	Indiener verwijst naar het webinar van 6 september, waar werd verteld over de mogelijke aanlanding van windparken op zee in Den Helder. Deze moet aansluiten op het 380kV-net en indiener vraagt zich daarom af of het niet beter is om daar een 380kV verdeelstation te bouwen (of aanpassen huidig station Boekelermeer Zuid) en dan vanaf daar het 150KV-net landinwaarts te versterken?	Het klopt dat er in het programma VAWOZ onderzocht wordt waar een aanlanding van windparken op zee kan komen. Hiervoor is ook Noord-Holland Noord als zoekgebied meegenomen. De energie van windparken wordt via een gelijkstroomverbinding naar land gebracht. Gelijkstroom is geschikt voor verbindingen die over lange afstand elektriciteit transporteren van aanbodkant naar hoofdnet. Om deze reden is het minder belangrijk om een hoogspanningsstation dicht bij de kust te voorzien waar deze gelijkstroom verbinding kan aansluiten. Zie ook het thema 'Samenhang met andere projecten' voor meer informatie over het programma VAWOZ.
202405049	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over Sijbekarspel vanwege de negatieve effecten op gezondheid en verwijst naar verschillende onderzoeken o.a. van de Gezondheidsraad waarin een verband is gelegd tussen magneetvelden en een verhoogd risico op leukemie.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405050	Indiener vraagt wanneer het bekend wordt welke routes onderzocht gaan worden.	Bedankt voor uw reactie. Alle onderzoeksalternatieven in de concept NRD worden in de volgende fase onderzocht. Zo worden de effecten van de

		onderzoeksalternatieven inzichtelijk en beoordeeld.
202405050	Indiener vraagt wanneer er bezwaar gemaakt kan worden.	Op verschillende momenten in de procedure kunt u reageren, een zienswijze of beroep indienen. Met uw reactie nu heeft u dat bijvoorbeeld ook gedaan. In het thema 'Proces en procedure' leest over de andere momenten.
202405050	Indiener vraagt waarom de verbinding bovengronds wordt aangelegd, terwijl bekend is dat dit gezondheidsrisico's met zich meebrengt.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd. Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de mogelijke effecten op de gezondheid en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405050	Indiener vraagt waarom de verbinding nodig is en welke rol de datacenters hierin spelen.	In de thematische antwoorden 'Baten en lasten' en 'Nut en noodzaak', kunt u lezen waarom de verbinding noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland. Daar leest u ook welke rol de datacenters spelen in de toenemende vraag naar elektriciteit.
202405050	Indiener maakt bezwaar tegen de verbinding nabij diens woning, vanwege het negatieve effect op het vrije uitzicht en de negatieve effecten op de gezondheid. Indiener verwijst daarbij naar een webpagina van ATC projects.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' vindt u een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405050	Indiener stelt dat mensen zich ongemakkelijk kunnen voelen door het constante gezoem van hoogspanningslijnen of zich zorgen maken over de gezondheidsrisico's, wat kan leiden tot verhoogde stressniveaus of slaapstoornissen. Het gezoem en geknetter wordt erger als het regent, wat hinderlijk is een gebied wat normaalgesproken stil is.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid'' voor een uitleg over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405050	Indiener wijst op de afnemende waarde van het landschap en toerisme door de netuitbreiding.	Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project.
202405050	Indiener wijst op gevaar bij storm door de netuitbreiding.	Infrastructuur kan altijd falen als gevolg van natuurrampen, de kans dat het daadwerkelijk gebeurt is echter heel klein. Het risico is nooit volledig

		uit te sluiten. De verbinding wordt ontworpen conform de geldende en van toepassing zijnde normen en daarmee wordt het risico van optreden acceptabel geacht.
202405050	Indiener wijst op de negatieve effecten op ecologie. Indiener stelt dat het bewezen is dat koeien minder melk produceren als gevolg van hoogspanningsstress door het magnetische veld.	Wij verwijzen u nogmaals naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over de effecten op gezondheid van dieren.
202405050	Indiener wijst op een onzekere toekomst en maakt zich zorgen dat de huidige onderzoeken niet alle mogelijk lange termijneffecten in beeld krijgen.	Wij verwijzen u naar de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Samenhang met andere projecten' voor een uitleg hoe rekening wordt gehouden met bestaande situatie en toekomstige projecten en de effecten op gezondheid.
202405050	Indiener wijst op de sociale cohesie en gemeenschapsgevoel. Indiener maakt zich zorgen dat de netuitbreiding de sociale dynamiek verandert en er spanning of verdeeldheid ontstaat binnen de gemeenschap.	Wij begrijpen dat de plannen voor een bovengrondse elektriciteitsverbinding tot emoties en sentimenten leiden. Dat is ook de reden waarom wij een zorgvuldig planvormingsproces doorlopen. Op dit moment zijn wij in de fase waarin de onderzoeksalternatieven in kaart zijn gebracht. Hierbij kijken wij ook wat voor impact de onderzoeksalternatieven op de omgeving hebben. Zo krijgt de impact die het project kan hebben op de sociale cohesie in een straat en/of dorp een plek in de afweging.
202405051	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202405053	Indiener stelt dat alle trajecten een probleem zijn vanwege vervuiling van de omgeving en het landschap. Indiener verzoekt ondergrondse aanleg en stelt dat dit elders ook is gedaan met 380kV.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier mee om gaan in het project. Een 380kV verbinding wordt in principe bovengronds aangelegd. Binnen thema '(net)techniek' leggen we dit uit.

202405054	Indiener maakt bezwaar tegen het gele tracé nabij Spierdijk, vanwege de negatieve effecten op gezondheid en aantasting van het landschap en woongenot.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het onderzoeksalternatief dat over of in uw buurt is ingetekend. De corridors zijn onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema antwoord 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Zie de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' voor uitleg hoe we in het project omgaan met de door u genoemde onderwerpen.
202405055	Indiener stelt dat diens gebied een prachtig stuk groen is met weidevogels en beschermde vleermuizen. Indiener wijste erop dat diens omgeving al belast wordt door de ringweg met geluid en fijnstof, de giftige volgermeer, hoogspanning en sluipverkeer.	Bedankt voor uw reactie. In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405056	Indiener stelt dat een dubbele mastenrij vanuit Beemster een grote vervuiling is van het zicht in het landelijk gebied. Indiener vraagt om de verbinding zo veel mogelijk via wegen en industriegebieden te laten lopen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405057	Indiener wijst erop dat het vergezicht van het buurtschap Moerbeek al is aangetast door windmolens en een verbinding zou een verdere aantasting zijn van het uitzicht en woongenot.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we binnen het project omgaan met de inpassing in het landschap.

202405057	Indiener wijst erop dat in diens omgeving andere woningen onder hoogspanningskabels zijn opgekocht en gesloopt vanwege gezondheidsrisico's. Indiener ziet daarom de verbinding graag ondergronds of op een andere locatie.	In het verleden zijn op enkele locaties woningen die onder een (nieuwe) hoogspanningsverbinding kwamen te staan opgekocht en mogelijk zelfs gesloopt. Staan woningen rechtstreeks onder de lijn, dan is dit nodig zodat beheerder TenneT er altijd bij kan om onderhoud te plegen en reparaties tijdens storingen uit te voeren. Voor wat betreft mogelijke gezondheidsrisico's door magneetvelden zie het thema 'leefomgeving en gezondheid'.
202405057	Indiener stelt dat de omvang van het station, 24 ha, niet past in het agrarisch landschap.	De zoeklocaties voor de hoogspanningsstations zijn ook weergegeven in de plannen. In de fase van ontwerp en realisatie wordt ook rekening gehouden met de inpassing. Binnen het thema 'Alternatieven' vindt u uitleg over hoe de zoeklocaties voor stations tot stand zijn gekomen. Een nieuwe hoogspanningsverbinding en een hoogspanningsstation bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met lintbebouwing, karakteristieke dorpsaangezichten en agrarisch landschap binnen het project.
202405057	Indiener uit ernstige zorgen over waardevermindering van diens woning en vraagt hoe compensatie verloopt.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405059	Indiener maakt bezwaar tegen de tracés door de Droogmakerij De Beemster.	Bedankt voor uw reactie. Wij waarderen het zeer dat u de stukken tot u heeft genomen en hier een uitgebreide reactie op heeft gegeven. Wij hebben uw reactie samengevat en geven puntsgewijs antwoord op uw vragen en verzoeken.
202405059	Indiener wijst op diens ingediende reactie op de concept NRD van het programma VAWOZ en herhaalt diens ingediende punten.	Wij verwijzen u naar de reactienota van het programma VAWOZ voor een antwoord op uw vragen omtrent VAWOZ. Deze is te vinden op de website van RVO. In het thema 'Samenhang met andere projecten' leest u meer over de samenwerking tussen programma VAWOZ en dit project. Hieronder gaan

		wij in de punten die betrekking hebben op de 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.
202405059	Indiener maakt bezwaar tegen een aanlanding van wind op zee in Den Helder, vanwege de dubbele mastenrij die dit veroorzaakt. Ook stelt indiener dat er geen grote elektriciteitsvraag is in Den Helder en verzoekt dit verder uit te leggen. Indiener wijst erop dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de komt van SMR's.	In het thema 'Samenhang met andere projecten' wordt een toelichting gegeven over hoe we omgaan met gerelateerde en andere projecten in de regio.
202405059	Indiener verwijst naar een onderzoek door Kalavasta en verzoekt duidelijk te maken wat de conclusies uit dit rapport betekenen voor de netuitbreiding wat betreft: 1) duidelijkheid over de industriële energiescenario's, 2) de netcongestie, 3) de benodigde hoeveelheid back-up vermogen, 4) de mogelijkheid van een SMR-kernreactor bij het industriecluster Middenmeer als elektriciteitsvoorziening.	Wij verwijzen u naar het thema 'Nut en noodzaak' waarin wordt uitgelegd waarom de netuitbreiding noodzakelijk is. De door u genoemde punten worden hierin beantwoordt. In het thema 'Samenhang met andere projecten' wordt uitgelegd hoe wordt omgegaan met SMR-kenreactoren.
202405059	Indiener verzoekt uit te leggen: 1) of een 380kV verbinding tussen Middenmeer en de energiecentrale bij Lelystad en de 380 kV lijn bij Lelystad kan komen als oplossing en de daar geldende 380 kV uitbreidingen, 2) wat de mogelijkheden zijn van een verbinding via het IJsselmeer 3) wat de voor- en nadelen zijn met de 380 kV lijn van Middenmeer naar Diemen in kosten, ruimtebeslag en milieugevolgen.	Een verbinding richting Lelystad, betekent dat er gezocht moet worden naar een verbinding door het IJsselmeer. In het thema 'Alternatieven' wordt uitgelegd waarom deze optie niet onderzocht wordt. Een aansluiting zoeken via Lelystad is (net)technisch onwenselijk. Het hoogspanningsnet in Nederland is opgebouwd uit ringen. Er is in Nederland een landelijke ring van 380kV met daarop aangesloten subringen die regio's aansluiten op dat 380kV netwerk. Het 150kV-netwerk in Noord-Holland sluit aan op de 380kV-subring van de Randstad. Deze structuur verhoogt de leveringszekerheid en efficiëntie van het hele systeem. Het koppelen van het 150kV-netwerk in Noord-Holland Noord aan het 380kV-netwerk in Lelystad zou deze opgebouwde structuur ondermijnen.

202405059	Indiener heeft vragen over elektriciteit en elektrificatie en nut en noodzaak 380 KV-Netuitbreiding NH-N. Indiener verzoekt: 1) Verduidelijk de stelling van Agriport dat hun bedrijfszekerheid van het elektriciteitsnetwerk zeer hoog is versus de noodzaak van toename van elektriciteit 2) Verduidelijk hoe de productie van elektriciteit beter gebruikt kan worden, zeker omdat verwacht wordt dat deze toe gaat nemen 3) Verduidelijk of de kosten een rem kunnen hebben op elektrificatie en de prognose daarvan 4) Overweeg en maak duidelijk of en zo ja hoe door de netcongestie en de lange duur van eventuele plaatsing van een 380 kV-Netuitbreiding er een verbod kan komen op nieuwe datacenters in Middenmeer vanwege de leveringsonzekerheid in Noord-Holland Noord.	Voor beantwoording van deze reactie, zie de thema's 'Nut en noodzaak' en 'Baten en lasten'. TenneT is wettelijk verplicht om partijen aan te sluiten. Zolang er geen ruimte is op het hoogspanningsnet, komen nieuwe aanvragen in de wachtrij. Een verbod op bouwinitiatieven om zo netcongestie tegen te gaan is daarom niet nodig, maar ook niet mogelijk.
202405059	Indiener haalt Omgevingswet Artikel 2.1 aan. Volgens artikel 2.1.1 van de Omgevingswet dient een bestuursorgaan van een gemeente, een provincie of het Rijk zijn taken en bevoegdheden uit te oefenen op grond van deze wet uit met het oog op de doelen van de wet, tenzij daarover specifieke regels zijn gesteld. Indiener verzoekt de doelen van artikel 1.2 van de Omgevingswet te gebruiken met specifieke aandacht voor en weging van de artikelen 2.1.3 en 2.1.4. Indiener verzoekt de voor de overheid verplichte EU SMB-richtlijn te gebruiken.	We zijn akkoord met de ingebrachte reactie. We moeten voldoen aan de Europese en nationale verplichtingen voor milieueffectrapportages. Hier wordt rekening mee gehouden. De milieueffectrapportages worden getoetst door de Commissie voor de milieueffectrapportage. Deze onafhankelijke instantie toetst ook of we voldoen aan de doelstellingen van een milieueffectrapportage. Gedurende het proces worden daarnaast verschillende adviseurs betrokken, zoals juristen en mer-specialisten van TenneT en ministerie van KGG.
202405059	Indiener stelt dat de MER op meerdere punten tekortschiet. Indiener verzoekt daarop: 1) Werk de MER uit conform de SMB-richtlijn 2) Voldoe aan de Omgevingswet, en wees duidelijk wat dit oplevert. 3) Voer de MER uit op inzichtelijke manier voor onafhankelijke derden. 4) Koppel de MER los van de ‘integrale’ effectanalyse’. 5) Wees duidelijk of het advies Commissie voor milieueffectrapportage bindend is 6) Verduidelijk of op het plan MER kritiek mogelijk is	Bedankt voor uw suggestie. De c-NRD is het onderzoeksplan voor het plan-MER. De door u genoemde aspecten worden betrokken bij en uitgewerkt in het plan-MER. Het plan-MER wordt uitgevoerd conform de Nederlandse regels, die niet op alle punten de SMB-richtlijnen volgen. Het plan-MER wordt uitgevoerd in lijn met de Omgevingswet. De integrale effectanalyse staat hier los van. Het advies van de Commissie mer is niet bindend. Reacties op het plan-MER zijn mogelijk bij de ter inzage legging.

202405059	Indiener vindt het onduidelijk wat een 'Integrale effectanalyse' behelst. Indiener verzoekt: 1) Verduidelijk of een 'integrale effectanalyse' gebaseerd is op wetenschap. 2) Verduidelijk wat een 'integrale effectanalyse' wel en niet behelst. 3) Verduidelijk of sprake is van een gestandaardiseerde weging die inzichtelijk is voor onafhankelijke derden.	1. Nee, het omvat een feitelijke omschrijving van de effecten van de verschillende onderdelen die worden opgenomen in de IEA. 2. De IEA is geen nieuw onderzoek, maar een samenvatting van de beslisinformatie uit de onderliggende onderzoeken. 3. In de onderzoeken wordt geen weging gegeven. Het bevoegd gezag, de Minister van KGG in overeenstemming met de Minister van VRO, maakt de afweging van de verschillende belangen.
202405059	Indiener vindt dat er verduidelijking nodig is voor de vijf thema's uit het afwegingskader. Indiener verzoekt daarop: 1) Wees duidelijk wat het meest bepalend is in het afwegingskader. 2) Verduidelijk wat 'toekomstvastheid' behelst. 3) Verduidelijk hoe de participatie gewogen wordt 4) Wees duidelijker over de onzekerheid en afhankelijkheid van het programma VAWOZ en over de komst en de mogelijkheden van kernenergie. 5) Werk de MER uit volgens de SMB-richtlijn. Koppel dat los van een 'integrale effectanalyse'.	De vijf thema's in de IEA worden niet gewogen. Onder het thema 'toekomstvastheid' wordt gekeken of er bijvoorbeeld voldoende ruimte is in/naast een stationslocatie om het station in de toekomst eventueel nog uit te breiden. Inbreng uit participatie valt onder het thema 'omgeving' en wordt meegegeven aan de ministers als besluitinformatie. Het plan-MER wordt uitgewerkt volgens de Nederlandse mer-vereisten. In de integrale effectenanalyse vormt het plan-MER wel de input voor het thema milieu. Zowel het plan-MER als de IEA zijn objectieve beslisinformatie voor het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag maakt uiteindelijk de afweging tussen de verschillende thema's en belangen. Hierbij houdt zij zich aan bestaande wet- en regelgeving en baseert zich op de onderzoeken. Vooraf wordt medeoverheden in het projectgebied gevraagd om een regioadvies. Dit advies neemt het bevoegd gezag ook mee in haar keuze. Meer informatie over de procedure en wijze van besluitvorming leest u in het thema 'Proces en procedure'.
202405059	Indiener wijst op de uitgangspunten van de onderzoeksalternatieven, de corridor(breedte) en magneetvelden rondom de verbinding en de stations. Indiener wijst erop dat een tracé binnen UNESCO werelderfgoederen een aantasting is van de uitzonderlijke universele waarden van het gebied. Indiener geeft een beschrijving van de UNESCO werelderfgoederen in het gebied. Indiener verzoekt te verduidelijken wie en wanneer de HIA wordt verricht en vraagt aandacht voor de grote	Om de eventuele aantasting van UNESCO werelderfgoederen te onderzoeken heeft TenneT onderzoeksbureau E-merge gevraagd een Heritage Impact Assessment (HIA) op te stellen, in samenspraak met de betreffende siteholders en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. De HIA is opgestart tijdens de ontwikkeling van de alternatieven. Na

	waarde van De Beemster voor inwoners en behoud van het landschap.	het vaststellen van de onderzoeksalternatieven in de NRD, wordt de concept HIA aangevuld met een effectbeoordeling op de tracé- en stationsalternatieven die raken aan of in de nabijheid van UNESCO werelderfgoederen liggen. Vervolgens worden via een (ontwerpend) onderzoek mitigerende maatregelen voorgesteld. Het definitieve HIA voorziet zo in argumentatie die wordt meegenomen in de afweging tot een voorkeurstracé en -locaties.
202405061	Indiener uit ernstige zorgen over de netuitbreiding vanwege de onherstelbare aantasting van het landschap rond Zunderdorp, wat bekend staat om open weilanden, historische uitstraling en landelijke karakter. De netuitbreiding zal het dorpsgezicht en aantrekkelijkheid van het gebied schaden.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding en -stations bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier binnen het project omgaan.
202405061	Indiener wijst op waardevermindering van woningen en financiële schade. Indiener stelt dat deze waardevermindering in geen verhouding staat tot eventuele voordelen, omdat de directe elektriciteitsvoorziening van de lokale gemeenschap niet lijkt te verbeteren door deze ingreep.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thema 'Waardevermindering en schade'. Het thema 'Nut en noodzaak' geeft uitleg over het belang van de uitbreiding.
202405061	Indiener uit ernstige zorgen over de negatieve effecten op gezondheid door magneetvelden. Indiener stelt dat zolang niet volledig is uitgesloten kan worden dat de straling schadelijk is, moeten dergelijke installaties niet zo dicht bij woonwijken worden geplaatst. Indiener wijst op de nabijheid van kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang De Stadshoeve. Indiener vraagt of de gezondheidsrichtlijnen en nageleefd worden.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daar leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405061	Indiener wijst op de ecologische impact voor weidevogels en andere dieren, die door verdere verstedelijking en infrastructuur onder druk staan.	In thema 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.

202405061	Indiener wijst op manieren om de druk op het elektriciteitsnet te verlichten zonder ingrijpende uitbreiding in deze kwetsbare omgeving, zoals het beperken van het energieverbruik van datacenters in Noord-Holland. Indiener stelt dat de aanleg van nieuwe verbindingen via de Afsluitdijk naar Friesland en de daar gelegen windparken zou kunnen zorgen voor een betere spreiding van de infrastructuur, waarmee de belasting op het zuiden, en met name Zunderdorp, wordt verminderd. De bewoners van Zunderdorp stellen het nut van de netuitbreiding ter discussie en wijst op een onevenredige verdeling tussen baten en lasten. Indiener roept op tot heroverweging van de plannen.	Wij verwijzen graag naar de notitie Nut en Noodzaak waarin uitgebreid uitgelegd wordt waarom deze netuitbreiding nodig is. Meer informatie hierover vindt u ook bij het thema 'Nut en Noodzaak'. In de notitie staat bijvoorbeeld dat volgens de prognoses de vraag naar elektriciteit de komende tien jaar verdubbelt. Dit komt voor een-derde vanuit de grootverbruikers die rechtstreeks bij TenneT zijn aangesloten, zoals de datacenters en glastuinbouw op Agriport en voor twee-derde uit het midden- en kleinverbruik, waaronder huishoudens, die via Liander bij TenneT zijn aangesloten. Een verbinding via de Afsluitdijk naar Friesland is geen optie vanwege een aantal redenen. Ten eerste kan dit niet vanuit de systeemintegratie. Het landelijk hoogspanningsnetwerk is opgedeeld in verschillende spanningsniveaus welke weer zijn onderverdeeld in deelnetten. Dit moet ervoor zorgen dat het netwerk zo optimaal mogelijk wordt benut. Voor de 380kV-verbindingen is dit een landelijke ring met daaromheen subringen. Voor het 150kV-netwerk zijn dit verschillende regionale deelnetten. Het koppelen van Friesland met Noord-Holland zou deze structuur ondermijnen. Het project is daarnaast gericht op het oplossen van knelpunten in het gehele 150kV-netwerk in Noord-Holland Noord, waarbij ook de stations bij Oterleek en Wijdewormer van meer capaciteit worden voorzien. Meer informatie leest u onder het thema 'Nut en Noodzaak'.
202405061	Indiener benadrukt dat de informatieavond op 15 oktober voor veel bewoners een bron van frustratie en (extra) onrust was. Hoewel er terechte zorgen werden geuit, gingen de vertegenwoordigers van TenneT vooral in op technische details en vaktermen. Dit gebeurde ondanks dat het onderzoeksrapport ook de bredere acceptatiecriteria voor de zoekgebieden beschrijft. Voor de indiener is dit nogmaals een bewijs dat het welzijn van mens en	Wij betreuren dat u dit gevoel heeft overgehouden na de informatieavond op 15 oktober jl. Wij hebben ons best gedaan om met een team van vertegenwoordigers vanuit TenneT en het ministerie van KGG informatie over het project te geven en in te gaan op de vragen die werden gesteld.

	natuur er niet toe doet en te weinig naar voren komt in het onderzoek.	
202405065	Indiener vraagt een concretisering van het 'combineren' van hoogspanningsverbindingen. In hoeverre wordt het combineren van hoogspanningsverbindingen een onderdeel in het plan-MER en de Integrale Effectanalyse, en hoe wordt het combineren van hoogspanningsverbindingen opgenomen in het beoordelingskader en afwegingskader van de verschillende onderzoeksalternatieven?	Bedankt voor uw reactie. Het combineren en bundelen principe wordt nader toegelicht in de oplegnotitie, welke samen met deze reactienota is gepubliceerd. Wij verwijzen u naar de oplegnotitie voor uitleg.
202405065	Indiener hecht veel waarde aan actieve participatie met omwonenden, zoals ook vastgesteld in de Leidraad Participatie van de gemeente Alkmaar. De verbinding zal (visueel) effect hebben op het open karakter van het landelijk gebied, waardoor betrokkenheid van bewoners in het landelijk gebied belangrijk is. Indiener vraagt om in het participatieplan tabel 2 nadrukkelijker de betrokkenheid van bewoners en direct belanghebbenden mee te nemen. Indiener stelt dat de kaders waarbinnen participanten kunnen participeren onvoldoende wordt toegelicht. Om teleurstelling te voorkomen, moet dit duidelijker verwoord worden.	Fijn dat u met ons mee wilt denken. In het proces wordt gebruik gemaakt van getrapte participatie. In de eerste periode zijn samen met medeoverheden en natuur- en milieuorganisaties de mogelijke opties voor de corridors en locaties voor hoogspanningsstations verkend. In de volgende fase worden de mogelijke effecten en impact van de onderzoeksalternatieven in kaart gebracht. Hierbij worden ook weer medeoverheden en relevante belangengroepen uitgenodigd. Bij het aspect 'omgeving' in de IEA worden de inzichten van bewoners meegenomen. We nemen ook graag uw inzichten mee. Aan gemeenten en de provincie wordt een advies gevraagd waarin zij hun voorkeur voor het tracé en de hoogspanningsstations uitspreken. Op basis van deze informatie neemt de Minister van KGG begin 2026 een ontwerp voorkeursbeslissing. Hier kan vervolgens een zienswijze op worden ingediend.
202405065	Indiener vraagt om in het participatieplan tabel 2 nadrukkelijker de betrokkenheid van bewoners en direct belanghebbenden mee te nemen. Indiener stelt dat de kaders waarbinnen participanten kunnen participeren onvoldoende wordt toegelicht. Om teleurstelling te voorkomen, moet dit duidelijker verwoord worden.	De geplande communicatie naar bewoners staat benoemd in afbeelding 4 van het participatieplan. U leest hier dat er inloopdagen worden georganiseerd waar TenneT met bewoners in gesprek gaat. Daarnaast staat onder paragraaf 2.3 dat 'informeren' centraal staat bij de participatie van bewoners en bedrijven. We zullen de kaders waarbinnen bewoners kunnen participeren ook duiden bij de verschillende bijeenkomsten en presentaties.

202405066	Indiener en diens stichting wil de natuur- en ecologische waarden (o.a. weidevogels) van het Landsmeerderveld beschermen en is verrast door de plannen, anders dan woningbouw. Indiener maakt daarom bezwaar. Indiener stelt dat de gemeente Landsmeer niet langer de vergaarbak mag worden van allerhande belangen die voor hen een negatief effect op het groen hebben.	Bedankt voor uw reactie. In thema antwoord 'Ecologie' kunt u meer lezen over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. U leest daar ook hoe de effecten van de onderzoeksalternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405066	Indiener geeft aan dat de gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid als het gaat om het beschermen van natuur en natuurbehoud en anderzijds verantwoording om betaalbaar woningen te bouwen, en wijst daarbij op de diverse bestaande en nieuwe ontwikkelingen die druk leggen op de omgeving en de natuur.	In het project wordt rekening gehouden met een integrale afweging van alle belangen in het gebied. In de ontwerpfase wordt met zorg gewerkt aan een goede inpassing en het nemen van compensatiemaatregelen waar dat vereist is. Wij verwijzen u naar de thema's 'Beoordelingskader' en 'Samenhang met andere projecten' voor een uitleg hoe rekening wordt gehouden met bestaande en nieuwe ontwikkelingen in het gebied.
202405069	Indiener uit zorgen over rode tracé over Berkhout waarin de lagere school, de monumentale kerk, het dorpshuis de Ridder Sint Joris, de sportzaal en ook de voetbalvelden liggen. Indiener wijst erop dat diens kinderen en vele andere mensen uit het dorp veel uren per week verblijven in deze omgeving. Indiener verwijst naar de negatieve gezondheidseffecten door elektromagnetische straling.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. Alle onderzoeksalternatieven worden op hun effecten onderzocht. Er is nog niet bepaald welke corridor de hoogspanningsverbinding zal volgen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405069	Indiener stelt dat Berkhout wellicht over het hoofd is gezien omdat het een dorpslint is, en het dorpscentrum niet in de woonwijken ligt.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.
202405069	Indiener is van mening dat er betere tracés te vinden zijn voor de nieuwe hoogspanningsverbinding(en) die veel minder impact en risico's hebben op Berkhout en andere dorpskernen of lintdorpen in de provincie.	Het onderzoek in de volgende fase geeft inzicht in de effecten van alle onderzoeksalternatieven, zoals toegelicht in het thema 'Proces en procedure'.
202405069	Indien gewenst is indiener bereid om hier verder over van gedachten te wisselen, mee te denken of diens zorgen en mening toe te lichten.	Bedankt voor uw aanbod. In de verwijzing naar 'Proces en procedure' heeft u kunnen lezen hoe u mee kunt denken en in contact kunt komen.

202405071	Indiener begrijpt de noodzaak voor de netuitbreiding, maar verzoekt dit niet nabij Haringhuizen te realiseren. Indiener wijst erop dat er al bebouwing nabij diens dorp wordt gerealiseerd en met een station blijft er niets over van het pittoreske dorp.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven die zijn ingetekend. Alle onderzoeksalternatieven, voor zowel de verbinding als de stations, worden op hun effecten onderzocht. Er is nog geen voorkeur voor één van de alternatieven. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405072	Indiener uit zorgen over de tracés die over bebouwd gebied lopen.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.
202405072	Indiener stelt dat het project strijdig is met het gelijkheidsbeginsel, omdat elders in het land verbindingen worden verwijderd vanwege de nabijheid van woningen, en in dit project een nieuwe verbindingen over bestaande woningen is ingetekend.	Een verbod om een nieuw huis te bouwen onder een bestaande hoogspanningslijn vanwege de door de Gezondheidsraad aangetoonde gezondheidsrisico's, is er niet. Nieuwbouw van een huis onder een bestaande verbinding mag hoofdzakelijk niet, vanwege het feit dat de hoogspanningslijn altijd bereikbaar moet zijn voor beheerder TenneT voor onderhoud en noodzakelijke reparaties. Voor zowel nieuwbouw van woningen onder een bestaande verbinding, als een nieuwe verbinding over bestaande woningen, geldt het voorzorgbeleid magneetvelden van het RIVM. Hierbij gaat het om een advies om voor nieuwe situaties zoveel mogelijk te voorkomen dat woningen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Voor meer informatie, zie het thema 'Leefomgeving en gezondheid'.

202405072	Indiener wijst op de risico's voor gezondheid, en verwijst naar de rapporten van de Gezondheidsraad, waarin de Gezondheidsraad stelt dat er meer onderzoek nodig is. Indiener stelt dat de Raad aanwijzingen voor een oorzakelijk verband tussen bovengrondse hoogspanningslijnen en risico's op ALS en Alzheimer heeft gesignaleerd. Indiener wijst erop dat de Minister van EZK stelde dat het onderzoek van RoyalHaskoningDHV zou aantonen dat er sprake is van een laag gezondheidsrisico en dat de minister deze conclusie deelt (p.2). De minister voert het door de Gezondheidsraad geadviseerde aanvullende onderzoek daarom niet uit. Indiener wijst erop dat het onderzoek van RoyalHaskoningDHV dateert van april 2019, dus ruim vóór het onderzoek van de Gezondheidsraad uit 2022. Indiener stelt dat de minister hier de plank misslaat.	Wij verwijzen u naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg hoe rekening wordt gehouden met het voorzorgbeleid.
202405072	Indiener wijst op de aanwezige windturbines in de rode corridor. Dit is in strijd met het uitgangspunt om windturbines zo veel mogelijk te vermijden. Indiener wijst daarnaast op de aanwezigheid van een woonwijk, school, kerk, dorpshuis, tandartspraktijk en voetbalvereniging in de rode corridor.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over het nationale beleid waar kaders en principes worden gegeven voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur, waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe we hier rekening mee houden in de verdere uitwerking. Waar het onmogelijk is elementen - zoals bijvoorbeeld windturbines - te ontwijken wordt in de fase na de voorkeursbeslissing in de uitwerking een oplossing gezocht. We verwachten dat dit bij ieder alternatief nodig zal zijn.
202405072	Indiener wijst op de argumenten uit de c-NRD waarom bovengrondse aanleg het uitgangspunt is. Indiener stelt dat de genoemde problemen met ondergrondse kabels echter goed te mitigeren zijn en verwijst naar elders in het land waar 150kV bovengrondse kabels ondergronds worden gebracht. Indiener stelt dat met een dubbel net ook een 380kV-verbinding ondergronds gelegd zou kunnen worden. Indiener wijst op het belang dat ondergrondse alternatieven in een vroeg stadium worden onderzocht, in plaats van door wordt gegaan op de 'bovengrondse weg' met mogelijk kostbare en langdurige juridische procedures in het vooruitzicht.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden. Het klopt dat 380kV verbindingen in tegenstelling tot 150kV verbinding bovengronds worden aangelegd.

202405072	Indiener vraagt om onafhankelijk onderzoek te laten doen naar ondergrondse aanleg van 380kV verbindingen en stelt dat de mogelijke wijzigingen in kosten of doorlooptijd niet opwegen tegen de reële bezwaren op grond van gezondheid, milieu en het gelijkheidsbeginsel. Indiener verwijst daarbij naar elders in het land waar 150kV verbindingen ondergronds worden gebracht.	Wij verwijzen u naar het thema '(net)techniek' voor een uitleg over waarom deze verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden en waarom dit elders in het land bij 150kV verbindingen wel gebeurt.
202405073	Indiener heeft een brief als bijlage ingevoegd. De inhoud van deze brief is gelijk aan registratienummer 202405072.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar registratienummer 202405072 voor een antwoord op uw vragen.
202405074	Indiener geeft aan dat er in Zunderdorp meerdere diagnoses leukemie/kanker zijn waarvan men zich afvraagt of het met het wonen bij de hoogspanningsmasten te maken heeft gehad. Indiener maakt zich zorgen om de gezondheidseffecten en stelt dat het station niet in het groene, weidse veengebied past.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe dit in het project wordt meegenomen.
202405074	Indiener heeft een brief als bijlage ingevoegd. De inhoud van deze brief is gelijk aan registratienummer 202405046.	Wij verwijzen u naar registratienummer 202405046 voor de antwoorden op uw vragen.
202405075	Indiener is het niet eens met de route van de energie masten, vlak langs diens huis, en door het dorp Abbekerk.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project wordt er nog geen voorkeur voor een tracé uitgesproken. Alle onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase onderzocht op hun effecten op verschillende thema's, er wordt een regio-advies gevraagd en daarna volgt de voorkeursbeslissing. In het thema 'Proces en procedure' leest u hierover.
202405077	Indiener geeft aan als bewoner van het landelijk gebied al veel overlast te hebben van agrarische bedrijven en windmolens. Indiener maakt zich erg veel zorgen over het nieuwe plan, het uitzicht, diens gezondheid en de overlast. Indiener stelt dat het een grote operatie is voor de kleine pittoreske gemeenschap waarvan het karakter verloren zal gaan bij doorgang van het plan. Uitzicht zal verloren gaan. Daling van de huizenprijzen en leegloop van het dorp tot gevolg.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuwe verbinding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Binnen de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' geven we uitleg over hoe we hier in het project mee omgaan. Meer informatie over hoe we omgaan met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.

202405078	Indiener maakt bezwaar tegen de voorgenomen hoogspanningsroute langs diens huis. Om de volgende redenen: Het landelijkkarakter van de woonomgeving, het reeds zichtbare windmolen veld, waardedaling van de woning en alle gezondheidsrisico's.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project wordt er nog geen voorkeur voor een tracé uitgesproken. Alle onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase onderzocht op hun effecten op verschillende thema's, er wordt een regio-advies gevraagd en daarna volgt de voorkeursbeslissing. In het thema 'Proces en procedure' leest u hierover. Het bouwen van een nieuwe verbinding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Binnen de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' geven we uitleg over hoe we hier in het project mee omgaan. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405079	Indiener voert met veel plezier en genoegdoening diens bedrijf al jaren in Berkhout. Op dit moment is indiener bezig met de (nog gedeeltelijke) overname door diens zoon. Het nieuws dat eventueel 380 kV boven het bedrijf kan komen (rode route), maakt dit zo onzeker. Het roept bij indiener verschillende vragen op.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase van het project wordt er nog geen voorkeur voor een tracé uitgesproken. Alle onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase onderzocht op hun effecten op verschillende thema's, er wordt een regio-advies gevraagd en daarna volgt de voorkeursbeslissing. In het thema 'Proces en procedure' leest u hierover.
202405079	Er is al sprake dat er een industrieterrein achter het huis van de indiener komt (distripoort) en nu ook misschien nog 380 kV. Dat kan men de indiener als bedrijf maar ook als particulier (wonen voor bedrijf) en ook als buurt toch niet aandoen. Indiener stelt zo wel erg veel voor de kiezen te krijgen.	Wij begrijpen dat het voor uw individuele situatie kan voelen alsof er vooral rondom u negatieve ontwikkelingen staan te gebeuren. Wij hebben enkel invloed op de nieuwe hoogspanningsverbinding en een zo goed mogelijke inpassing daarvan. Voor een aanvullende uitleg kunt u het thema 'Baten en lasten' raadplegen.
202405079	Indiener vraagt zich af wat dit betekent voor diens gezondheid. Zware industrie achter zich, 380 kV boven de grond.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.

202405079	Indiener stelt dat ook de waarde van het onroerend goed erg veranderd/verlaagd. Diens bedrijf zal onverkoopbaar worden! Er zal een stuk dorp verdwijnen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405079	Voorts vraagt indiener of wordt beseft dat de 380 kV over het centrum van het dorp gaat waar alle bedrijvigheid plaatsvindt zoals voetbal, kerk, dorpshuis, ook de basisschool ligt dichtbij. Dit lijkt de indiener geen goede plek voor de 380 kV. Indiener hoopt op het besef dat de rode route een absolute no-go is.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.
202405082	Indiener beschrijft de polder tussen Bakkum, Limmen, Castricum, Uitgeest en Heemskerk. Het is 118 hectare pure natuur die ecologisch wordt beheerd en behouden door een particuliere stichting. Vanwege de unieke ligging tussen verschillende gebieden komen er veel bijzondere flora en fauna voor. Het gebied is genoemd als het beste weidevogelgebied van Noord-Holland in een rapport van Wageningen University & REsearch. De stichting herstelt en behoudt natuur en kan zich daarom vinden in het doel van de groene energietransitie. Daartegenover stelt indiener dat de energietransitie niet mag leiden tot verlies van nog meer natuur. Indiener noemt verschillende effecten van het project die een gevaar vormen voor de natuur en vogels. Indiener voorziet een vernietigend en onomkeerbaar effect op het gebied en vreest het voortbestaan ervan, volledig in strijd met de Vogelrichtlijn.	Bedankt voor uw reactie. Wij waarderen het zeer dat u de stukken tot zich heeft genomen en een uitgebreide reactie heeft ingediend. Wij begrijpen uw zorgen om de natuurwaarden van het gebied. In thema antwoord 'Ecologie' leest u hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht. Hieronder hebben wij uw reactie samengevat en gaan we in op de punten die u noemt.
202405082	Indiener stelt dat de impact nog groter kan worden door het VAWOZ programma waar ditzelfde terrein ook kandidaat is voor de aanleg van ondergrondse bekabeling. Indiener verzoekt daarbij het besluitvormingsproces toe te lichten en wijst erop dat versnipperde besluitvorming kan leiden tot suboptimale keuzes.	Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' voor een uitleg over andere ruimtelijke ontwikkelingen en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. We leggen ook uit dat hoewel het programma VAWOZ en de 380kV netuitbreiding ieder een eigen onderzoekstraject kennen, de onderzoeken dit voorjaar worden gekoppeld met een brugnotitie. Het leidt tot samengevoegde beslisinformatie voor het bevoegd gezag, waarin de impact van mogelijke cumulatie van de twee trajecten in beeld zijn.

202405082	Indiener acht het ecologisch rapport (blz. 93) onvolledig v.w.b. de NNN-gebieden in de Castricummerpolder en het Marquettebos en vraagt toe te voegen dat het gebied onlangs is genoemd als het beste weidevogelgebied van Noord-Holland in een rapport opgesteld door Wageningen University Research voor de provincie Noord-Holland.	De analyse naar weidevogelgebieden is onderdeel van het plan-MER. De waarde van het genoemde gebied komt daarin terug.
202405082	Indiener vraagt om het sturende ontwerpprincipe van zoveel mogelijk vermijden van natuurgebieden op te nemen als uitsluitend ontwerpprincipe, om op deze manier invulling te geven aan de Vogelrichtlijn m.b.t. de plicht om de leefgebieden van weidevogels te beschermen.	De onderzoeken in het plan-MER zullen uitwijzen of en in hoeverre effecten optreden op weidevogelleefgebieden. Met die resultaten wordt gekeken of wordt voldaan aan de Vogelrichtlijn en wat er nodig is om effecten eventueel te vermijden of te voorkomen.
202405082	Indiener stelt voor natuur-impact reducerende principes mee te nemen bij het vaststellen van het tracé. Genoemd wordt het hergebruik van bestaande trajecten, deze geschikt maken voor 380kV, het 150kV net ondergronds brengen, en waar nodig de 380kV ook ondergronds brengen.	Het in kaart brengen van optimalisaties en mitigerende maatregelen zijn onderdeel van het plan-MER. Wat wordt vastgelegd is aan de besluitvormers, in dit geval de Minister.
202405082	Indiener verzoekt het donkerblauwe onderzoeksalternatief te verwijden vanwege de vernietigende impact op natuur en cultuurhistorie.	In deze fase van het project valt nog geen van de onderzoeksalternatieven af. Alle onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase onderzocht op hun effecten op verschillende thema's, er wordt een regio-advies gevraagd en daarna volgt de voorkeursbeslissing. In het thema 'Proces en procedure' leest u hierover.
202405082	Indiener verzoekt toe te voegen dat volledige natuurcompensatie onderdeel zal zijn van het trajectadvies dat wordt opgesteld en de besluitvorming daarop.	In de fase na de voorkeursbeslissing weten we welk van de alternatieven wordt uitgewerkt. We weten op dat moment ook waar we in het gebied op basis van de wetgeving eventueel mitigatie en/of compensatiemaatregelen moeten nemen. In het thema 'Ecologie' leest u hier meer over.
202405082	Indiener stelt dat een optimale zienswijze geven niet mogelijk is vanwege het ontbreken van een overzicht van alle ontwerpprincipes en gedetailleerde geografische kaarten. Indiener verzoekt deze te delen en toe te voegen aan de NRD.	In deze fase van het project is er nog sprake van meerdere alternatieven voor de verbinding en de stations. Het zoekgebied is daarom groot en dat maakt dat het kaartmateriaal van grote schaal is. Op de projectwebsite (https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/een-stroomsnelweg-het-noorden-van-noord-holland#22719) kunt u de projectviewer bekijken. Dit is een interactieve kaart waar de alternatieven in detail zijn te bekijken.

		In de Notitie onderzoeksalternatieven zijn de ontwerpprincipes opgenomen.
202405083	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar de antwoorden onder registratienummer 202404836.
202405084	Indiener stelt dat het geen goed idee is om een bovengrondse hoogspanningsverbinding over diens huis en stal of land te bouwen.	Bedankt voor uw reactie. In deze fase wordt er nog geen keuze gemaakt uit de onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase onderzocht op hun effecten op verschillende thema's, er wordt een regio-advies gevraagd en daarna volgt de voorkeursbeslissing. In het thema 'Proces en procedure' leest u hierover.
202405085	Indiener voelt zich niet betrokken in het besluitvormingsproces en stelt dat de noodzaak voor de uitbreiding met name komt door de ambities van de gemeenten in de Kop van Noord-Holland en wijst op de rol van de komst van datacenters. Indiener vindt het onduidelijk of alle belangen, met name die van mens, dier en natuur, voldoende worden afgewogen tegen economische belangen. Indiener vreest dat de besluitvorming niet op de juiste wijze plaatsvindt, waarbij diens rechten op een gezonde leefomgeving onvoldoende worden meegenomen. Indiener heeft het gevoel dat voordelen van deze uitbreiding vooral naar andere gebieden gaan en de inwoners van West-Friesland de lasten dragen.	Bedankt voor uw reactie. In het thematisch antwoord 'Baten en lasten', kunt u lezen waarom de verbinding naar Middenmeer noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland en niet alleen voor datacenters en glastuinbouw op Agriport. In het thema 'Proces en procedure' leest u wanneer en door wie de belangen worden afgewogen, waaronder die van mens, dier en natuur. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Nut en noodzaak'.
202405085	Indiener begrijpt niet dat elders in het land nieuwe verbindingen ondergronds worden aangelegd, terwijl in Noord-Holland de verbinding bovengronds komt. Indiener vindt het onduidelijk of het om een hoogspanningsstation of een convertorstation gaat.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt uitleg gegeven over de uitvoering van de Wet Voortgang Energietransitie waar de door u genoemde voorbeelden een uitwerking van zijn. In dit project worden twee hoogspanningsstations gebouwd, één bij het bestaande 150kV station Middenmeer en een bij de bestaande verbinding tussen Beverwijk en Diemen. Het programma VAWOZ zoekt ruimte voor aanlandingen wind op zee. Voor een aanlanding van wind op zee is een converterstation noodzakelijk.
202405085	Indiener wijst op de andere programma's die in de regio actueel zijn, zoals het plaatsen van een Small Modular Reactor en programma VAWOZ. Deze vragen ook om uitbreiding van het netwerk.	Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten' voor een uitleg hoe rekening wordt gehouden met andere ontwikkelingen, zoals SMR's en programma VAWOZ.

202405085	Indiener stelt dat de huidige plannen lijken te zijn gebaseerd op bestaande technologieën, zonder rekening te houden met toekomstige ontwikkelingen. Gezien de aanleg pas over tien jaar plaatsvindt, is er behoefte aan een langetermijnvisie die minder belastende en innovatieve oplossingen onderzoekt.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over technische ontwikkelingen en innovaties en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405085	Het is voor indiener niet helder welke scenario's daadwerkelijk uitgevoerd zullen worden, waardoor exacte impact op de omgeving niet goed is in te schatten. Betere communicatie is noodzakelijk voor indiener.	Alle onderzoeksalternatieven in de NRD worden in de volgende fase onderzocht. Zo worden de effecten van alle onderzoeksalternatieven inzichtelijk gemaakt en beoordeeld. Op basis van het onderzoek en met het regio-advies, beslist de Minister van KGG welk onderzoeksalternatief de voorkeur heeft en als enige gedetailleerd wordt uitgewerkt. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' voor een uitleg over hoe u in de komende fase betrokken wordt en waar u in contact kunt komen met het projectteam.
202405085	Voor indiener is er een gebrek aan transparantie. Het lijkt alsof de besluiten al vaststaan en dat de inspraak slechts een formaliteit is. Indiener voelt zich machteloos, maar is wel degene die de directe gevolgen zal ondervinden. Bovendien blijft onduidelijk welke partijen hier baat bij hebben en hoe dit zich vertaalt naar de inwoners.	Op dit moment wordt er nog geen besluit of standpunt over een tracé of stationslocatie genomen. Voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, verwijzen we u naar het thema 'Proces en procedure'.
202405085	Indiener maakt zich zorgen over de effecten van de uitbreiding op diens gezondheid en directe leefomgeving. Indiener wijst ook op waardevermindering van de woningen, onteigening, overlast en milieuschade. Het leidt ook tot een onherstelbare aantasting van het West-Friese landschap.	Binnen de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' geven we uitleg over hoe we hier in het project mee omgaan. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405085	Indiener verzet zich tegen de huidige plannen en verzoekt om meer duidelijkheid, betere communicatie, meer inspraak en een eerlijke verdeling van de lasten en voordelen. Indiener vraagt meer aandacht voor lokale impact, bescherming van gezondheid, woningen en leefomgeving.	Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.

202405086	Indiener stelt de Notitie Nut en Noodzaak onvoldoende ingaat op nationale toekomstplannen, zoals de Nota Ruimte. Indiener vraagt zich af of gezien de bredere nationale plannen de netuitbreiding noodzakelijk is.	Bedankt voor uw reactie. Met de Nota Ruimte geeft het Rijk, in het bijzonder de ministeries van BZK en VRO op nationale schaal richting aan de ruimtelijke ordening van Nederland. De Nota Ruimte heeft niet als doel keuzes te maken over individuele energieprojecten. Daarvoor is de projectprocedure het instrument. Het is wel van belang dat de ordeningsprincipes en aandachtspunten uit de Nota Ruimte meegenomen worden bij het beoordelen van de onderzoeksalternatieven. De Nota Ruimte gaat niet in op de omvang en transportcapaciteit van het elektriciteitsnet. Het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) laat zien welke nieuwe nationale energie-infrastructuur nodig is tot 2050. Het PEH geeft ook kaders om zorgvuldig om te gaan met de ruimte en met respect voor de natuur, cultureel erfgoed en leefbaarheid. Dit project hanteert de in het PEH uitgewerkte kaders.
202405086	Indiener vraagt zich af of de verschillende overheden (rijk, provincie, gemeenten) bereid zijn grootschalige bedrijvigheid in Noord-Holland toe te laten. Indiener stelt dat de netuitbreiding grootschalige bedrijvigheid aantrekt.	Voor wat betreft (grootschalige) bedrijvigheid in Noord-Holland werkt de provincie Noord-Holland samen met de gemeenten aan het Ontwikkelperspectief. Hierin komt een uitwerking te staan van onderwerpen die ruimte behoeven, waaronder bedrijvigheid. Op de website van de provincie leest u daar meer over: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Regie_op_de_Ruimte/Ontwikkelperspectief_Noord_Holland_Noord.
202405086	Indiener vraagt hoe een bundeling van het bestaande 150 KV tracé en het aan te leggen 380 kV tracé mogelijk is, gezien de beperkte ruimte. Wordt het dan één verbinding in dezelfde hoogspanningsmasten?	Wanneer voor bundeling wordt gekozen wordt dit een losstaande (separate) hoogspanningsverbinding, naast de bestaande 150kV verbinding. In de oplegnotitie (gepubliceerd samen met deze reactienota) gaan wij in op het principe 'combineren en bundelen'.

202405086	Indiener verzoekt het meest westelijke tracé te laten vervallen, vanwege de unieke natuurwaarden in dit gebied, o.a. door het kwelwater, de kustlijnen, duinen en binnenduinrand. Deze zijn van grote betekenis voor broedvogels en vogeltrek.	In deze fase wordt nog geen keuze gemaakt tussen de onderzoeksalternatieven. Alle onderzoeksalternatieven worden in de volgende fase onderzocht op hun effecten op verschillende thema's, er wordt een regioadvies gevraagd en daarna volgt de voorkeursbeslissing. In het thema 'Proces en procedure' leest u hierover. Natuur is één van die thema's, hoe we daar mee omgaan leest u in het thema 'Ecologie'.
202405087	Indiener uit ernstige zorgen om de netuitbreiding nabij diens onderneming en kantoor. Indiener wijst op het huidige uitzicht, wat ernstig aangetast zou worden door de masten en kabels.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding heeft impact op de omgeving, zowel voor landschap als natuur. Binnen de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' leggen we uit hoe we daar in het project rekening mee houden.
202405089	Indiener wijst op het reeds hoge aantal vogelslachtoffers door hoogspanningsverbindingen en vraagt extra aandacht voor de gevolgen voor vogels.	Bedankt voor uw reactie. Deze wordt ter kennisgeving aangenomen en hieronder beantwoord.
202405089	Indiener vraagt om de volgende punten mee te nemen in de onderzoeken: belangrijke trekroutes tussen foerageergebieden en rust- of broedgebieden en nog niet gerealiseerde compensatieverplichtingen t.b.v. van natuurdoelen. Indiener wijst daarbij op de recente bevindingen van SOVON omtrent concentratiegebieden van vogels. Op grond van deze rapportage komen meer gebieden in aanmerking om te worden aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Indiener stelt dat deze gebieden in de onderzoeken gezien moeten worden als potentieel kwalificerend als Vogelrichtlijngebied. Indiener vraagt de windenergie-gevoeligheidskaarten van SOVON te benutten ter indicatie voor de gebieden waarbij hoge bouwwerken een grote kans hebben een negatief effect te hebben op vogels. Indiener vraagt het SOVON advies Prioritering draadmarkering te benutten. Indiener vraagt aandacht voor het voorkomen van gevolgen voor weidevogels.	In het plan-MER worden de effecten op natuur vanuit verschillende aspecten onderzocht. Het gaat onder andere om de effecten op vogelsoorten die vliegen tussen verschillende gebieden. Waar mogelijk en passend bij het detailniveau wordt rekening gehouden met de benoemde aspecten. De onderzoeken maken gebruik van beschikbare informatie van SOVON. Belangrijk is dat het plan-MER nog geen onderzoek is op vergunningenniveau (dat is het project-MER). Aanvullend worden modelberekeningen gedaan om de effecten op draadslachtoffers vroegtijdig te kunnen onderzoeken (zie ook de oplegnotitie bij de NRD).
202405089	Indiener heeft in diens zienswijze op de c-NRD pVAWOZ aangegeven dat niet enkel de aanlanding, maar ook het achterland moet worden meegenomen in de effectbeoordeling. De directe relatie met de voorliggende netuitbreiding wordt in voorliggende c-NRD genoemd. Indiener stelt dat de relatie en de effecten van de beide programma's in één plan-MER alleen de volledige impact op het gebied duidelijk maakt.	De beide projecten hebben een eigen scope en planning en zijn daarom niet als één project te beschouwen. Wij verwijzen u naar het thema 'Samenhang met andere projecten'. Hier leggen we uit dat, vanwege de samenhang tussen programma VAWOZ en dit project er een

		brugnotitie wordt opgesteld die de onderzoeken van de beide verbinden.
202405089	Vanwege de druk die er al is op vogelleefgebieden is het voor indiener belangrijk dat cumulatief effectonderzoek wordt uitgevoerd in verband met andere plannen en vergunningen in Noord-Holland voor bijvoorbeeld windparken, woningbouw, bedrijventerreinen, wegen etc.	Cumulatie is onderdeel van het plan-MER en wordt beschouwd op een detailniveau dat past bij de plan-MER fase. Met plannen wordt rekening gehouden als hierover (ontwerp-)besluitvorming heeft plaatsgevonden. Detailuitwerking van cumulatie, ook met toekomstige plannen, doen we bij het project-MER.
202405089	Indiener is van mening dat niet alleen het (netto) oppervlakteverlies van NNN, weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebied moet worden beschouwd. De afname van kwaliteit van het omliggende leefgebied (vermijding van leefgebied door obstructie/barrière vorming, verstoring, aanvaring) moet ook worden betrokken.	In het plan-MER worden de effecten op natuur vanuit verschillende aspecten onderzocht. Effecten door barrièrewerking worden onderzocht op een detailniveau dat past bij een plan-MER. Detailuitwerking van afname van kwaliteit op leefgebieden vindt plaats bij het project-MER.
202405089	Indiener vraagt om gelet de druk op de grond in agrarische gebieden, vroegtijdig in kaart te brengen waar eventuele noodzakelijke volwaardige compensatie gerealiseerd kan worden. Indiener wenst daarin om bijvoorbeeld mitigatiemaatregelen voor vogels op bestaande hoogspanningstracés in Noord-Holland tracés mee te nemen om aanvaringen te verminderen. Indiener stelt voor niet alleen nieuwe maar ook bestaande hoogspanningsleidingen (niet 380kV) ondergronds te leggen.	In de fase na de voorkeursbeslissing weten we welk van de alternatieven wordt uitgewerkt. We weten dan ook waar we in het gebied volgens de wetgeving eventueel mitigatie en/of compensatiemaatregelen moeten nemen. In het thema 'Ecologie' leest u hier meer over. De oplegnotitie, gepubliceerd bij deze reactienota, gaat in op het principe 'combineren en bundelen'. Het beschrijft de mogelijkheden om bestaande 150kV verbindingen ter compensatie ondergronds te brengen.
202405089	Indiener ziet graag dat koppelkansen voor natuurontwikkeling en inzet op natuurversterking in de planuitwerking wordt meegenomen.	Waar mogelijk worden raakvlakken en meekoppelkansen tussen project en natuur in beeld gebracht. De planuitwerkingsfase start echter pas nadat de minister een voorkeursbesluit heeft genomen. Volgens de huidige planning wordt dit begin 2026 verwacht.
202405091	Indiener maakt bezwaar vanwege ernstige gezondheidsrisico's. Indiener werkt minimaal 3 dagen per week in het gebied en is zeer gevoelig voor straling.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.

202405092	Indiener vindt het plaatsen van hoogspanningsmasten in de regio Abbekerk een slecht plan. Het gaat om Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) en dat beschermt de kernwaarden als ruimtebeleving, zichtlijnen, lintdorpen, weidevogel- en stiltegebied. Indiener stelt dat woningbouw en windmolens niet mogelijk zijn. Indiener vraagt de openheid te koesteren.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Binnen het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leggen we uit hoe we daar in het project rekening mee houden.
202405093	Indiener vraagt van verdere ontwikkelingen op de hoogte gehouden te worden en vindt de aankondiging in een regiokrant onvoldoende.	Bedankt voor uw reactie. Communicatie is voor het ministerie en TenneT erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden. In het thema wordt ook toegelicht hoe de communicatie rondom de terinzagelegging van de c-NRD is gedaan.
202405094	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé tussen Hoogwoud en Abbekerk vanwege gezondheidsrisico's, waardevermindering van woningen, uitzicht en schade aan milieu.	Bedankt voor uw reactie. Binnen de thema's 'Leefomgeving en gezondheid' en 'Landschap en cultuurhistorie' geven we uitleg over hoe we in het project mee omgaan met gezondheidsrisico's en het (open) landschap. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thema 'Waardevermindering en schade'. Op dit moment is er nog geen besluit over één tracé of stationslocatie genomen. Voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, verwijzen we u naar het thema 'Proces en procedure'.
202405094	Indiener stelt dat de voordelen van de netuitbreiding bij andere gemeentes terecht komen en dat diens gemeente de last moet dragen. Indiener vraagt de belanghebbers te laten betalen voor de kosten, en de verbinding bijvoorbeeld langs de A7 of ondergronds te leggen. Indiener stelt dat innovaties en een langetermijnvisie ontbreekt.	In het thematisch antwoord 'Baten en lasten', kunt u lezen waarom de verbinding naar Middenmeer noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland en niet alleen voor datacenters en glastuinbouw op Agriport. In het thema '(Net)techniek' leest u over de (on)mogelijkheden voor ondergrondse aanleg en hoe wordt omgegaan met technische innovaties.

202405095	Indiener maakt bezwaar tegen het rode tracé door Beets vanwege de reeds aanwezige overlast van de A7 en de buitenproportionele impact op de omgeving, bewoners, milieu en landschap.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment is er nog geen besluit of standpunt over een tracé of stationslocatie genomen. Voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, verwijzen we u naar het thema 'Proces en procedure'. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405095	Indiener stelt dat ondergrondse aanleg de enige optie is en vraagt hoe vaak noodreparaties nodig zijn bij een ondergrondse verbinding, gezien dit een van de argumenten is voor bovengrondse aanleg. Indiener wijst erop dat met de aanleg van de 380kV verbinding er minder kans is op een noodreparatie, omdat het bestaande 150kV net de toevoer kan opvangen.	Hoe vaak een noodreparatie nodig is, is niet te voorspellen. Wel is het zo dat bij een ondergrondse kabel (10x) vaker storing optreedt dan bij een bovengrondse hoogspanningslijn. Het kost ook meer tijd om een storing te verhelpen. U leest hierover in het thema '(net)techniek'. TenneT is verplicht om netten aan te leggen volgens de Netcode. Deze eist dat wordt voldaan aan enkelvoudige storingsreserve, ook tijdens onderhoud. Dit houdt in dat in geval van storing energieleveringen en afnames ongestoord doorgaan, dus ook bij uitval van een netschakel. De genoemde alternatieve route is dus altijd aanwezig, maar maakt geen verschil tussen de keuze voor een bovengrondse of ondergrondse verbinding.
202405096	Indiener wijst op meerdere 380kV projecten die naar Amsterdams grondgebied kijken, namelijk A9-zuid, Diemen-Ens en station Amsterdam Zuidoost. Indiener vraagt om de totale ruimtevraag in gezamenlijkheid te bekijken en verdere ruimtevraag aan gemeente Amsterdam, waar mogelijk, te voorkomen.	Bedankt voor uw reactie en de aandacht die u vraagt voor dit punt. Het is bekend dat er meerdere hoogspanningsprojecten die in o.a. de gemeente Amsterdam op zoek zijn naar ruimte. De projecten die u noemt doorlopen ieder hun eigen projectprocedure waarbinnen besluitvorming plaatsvindt. Wij raden daarom aan binnen elk van deze projecten dit aandachtspunt mee te geven. U kunt dit punt ook terug laten komen in het regioadvies, waarin de medeoverheden het bevoegd gezag adviseren over het meest wenselijke alternatief.

202405096	Indiener voorziet een grote impact van de netuitbreiding op verschillende aspecten, zoals natuur en landschap. Indiener pleit ervoor om in een vroeg stadium onderzoek te doen naar ruimhartige mitigerende maatregelen, zoals landschappelijke inpassing, natuurcompensatie en/of het ondergronds brengen van de bestaande 150kV verbinding. Daarnaast pleit indiener om te onderzoeken of mitigerende maatregelen gecombineerd kunnen worden met andere beleidsdoelstellingen.	In de fase na de voorkeursbeslissing weten we welk van de alternatieven wordt uitgewerkt. We weten op dat moment ook waar we in het gebied en voor welke effect we op basis van de wetgeving eventueel mitigatie en/of compensatiemaatregelen moeten nemen. In het thema 'Ecologie' leest u hier meer over. In de IEA wordt daarnaast een beschouwing van de ruimtelijke kwaliteit uitgevoerd. Er wordt daarin gekeken naar de effecten van o.a. de stations op de ruimtelijke kwaliteit. De minister neemt dit mee in haar voorkeursbeslissing. Verder wordt in de oplegnotitie, gepubliceerd bij deze reactienota, ingegaan op het principe 'bundelen en combineren' waarbij de mogelijkheden voor het ondergronds brengen van de 150kV verbinding worden uitgelegd.
202405096	Voor verzoekt te onderzoeken of de begrenzing van het plangebied op dit moment kansrijke alternatieven uitsluit, en wijst op het bedrijventerrein rond Beverwijk.	In de fase voorafgaand aan de concept NRD is uitgebreid stilgestaan bij het zoekgebied waarbinnen de 380kV-netuitbreiding moet plaatsvinden. De begrenzing is dusdanig ruim gekozen dat de opgave in de volle breedte onderzocht kan worden. Dit is vastgelegd in het 'Voornemen en Voorstel voor Participatie' dat van 2 juni tot en met donderdag 13 juli 2023 ter inzage heeft gelegen.
202405096	Indiener dringt er op aan de unieke waarde van het open landschap direct naast de stad (voorbij de ring A10) mee te nemen in de afweging van de alternatieven. Indiener wijst op de waarde van 'landelijk Noord' voor Amsterdam en geeft aan dat de gemeente verrommeling van dit gebied probeert tegen te gaan.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Het is bekend dat het gebied 'landelijk noord' als waardevol, landelijk natuurgebied wordt gezien bij de stad Amsterdam. De status van BPL, NNN en weidevogelgebieden zijn bekend binnen het project en worden meegenomen in de onderzoeken.
202405096	Indiener verzoekt de kansen van bundeling met de A9 te onderzoeken door de corridor te verbreden tot de A9, wat betreft het paarse verbindingsstuk tussen corridors groen en donderblauw onder Alkmaar.	De mogelijkheden voor het bundelen met de A9 zijn onderzocht. Het volgen van de A9 is beperkt haalbaar door meerdere factoren, die alle zijn vastgelegd in de Notitie Onderzoeksalternatieven. Wij verwijzen u naar deze notitie voor een uitleg waarom niet overal de

		bestaande infrastructuur gevolgd kan worden.
202405096	Indiener ziet dat het paarste verbindingsstuk tussen corridor geel en groen ter hoogte van Oterleek niet (geheel) de bestaande 150kV verbinding volgt. Verzoek is om dit tot aan de gele corridor geheel mee te nemen in de onderzoeken, om de kansen in combinatie met verkabeling (ondergrondse aanleg) van de bestaande 150kV lijn in beeld te krijgen.	Dit klopt. De bestaande 150 kV-verbinding loopt vanaf station Oterleek in noordwestelijke richting tot aan station Westwoud. De paarse verbindingsstukken gelden als verbinding tussen de hoofdtracés. Als verbindingsstuk tussen geel en groen is het niet doelmatig om de bestaande 150 kV-verbinding vanaf Oterleek te volgen. Daarom wordt uw verzoek niet overgenomen.
202405097	Indiener beschrijft als weidevogelbeschermer in de Mijzenpolder de waarde van het gebied. Er broeden vele soorten weidevogels, waaronder een unieke (vrijwel geheel witte) grutto. Voorts beschrijft indiener dat de Mijzen één van de spaarzame overwinteringsgebieden is van de kleine zwaan. De Mijzen is een bijzonder gebied, omdat het een oude polder is zonder ruilverkaveling. Indiener is bang dat de bijzondere status te weinig aandacht krijgt in de plannen.	Bedankt voor uw reactie. In het plan-MER worden de effecten op beschermde soorten onderzocht. De effecten op soorten die voorkomen in Polder Mijzen worden daarin ook onderzocht. Hier is dus aandacht voor in het plan-MER. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Ecologie' voor meer informatie.
202405098	Indiener maakt bezwaar tegen een tracé over diens dorp vanwege de negatieve effecten op volksgezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment is er nog geen besluit of standpunt voor een tracé of stationslocatie genomen. Uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, leest u in het thema 'Proces en procedure'. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daar leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405098	Indiener vindt de publiciteit en informatievoorziening naar bewoners onder de maat.	Communicatie is voor het ministerie en TenneT erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202405099	Indiener verzoekt geen hoogspanningsdraden te plaatsen in het gebied gelegen ten oosten van het dorp Benningbroek en ten zuiden van de lintbebouwing, omdat dit is voorzien voor huisvesting van buitenlandse werknemers.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment is er nog geen besluit of standpunt over een tracé of stationslocatie genomen. Voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan

		besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, verwijzen we u naar het thema 'Proces en procedure'.
202405100	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over diens dorp vanwege de negatieve effecten op gezondheid.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment is er nog geen besluit of standpunt over een tracé of stationslocatie genomen. Voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, verwijzen we u naar het thema 'Proces en procedure'. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405101	Indiener uit (namens diens cliënt) ernstige zorgen over de netuitbreiding en wijst op de kans dat indiener in diens bedrijfsvoering wordt geraakt, bijvoorbeeld economische of gezondheidsschade. Indien het tracé en/of station over indieners percelen wordt gekozen, wenst indiener nauw betrokken te worden bij de verdere uitwerking en verzoekt zorgvuldig onderzoek naar de nadelige effecten op de gronden van indiener. Indiener wenst een vergoeding bovenop eventuele wettelijke gebruiksvergoedingen. Indiener wenst de garantie dat diens gezin en bedrijfsvoering niet geschaad wordt en stelt de Staat der Nederlanden bij voorbaat aansprakelijk voor eventuele schade.	Bedankt voor uw reactie. Wij beseffen dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een negatief effect kan hebben op een omgeving. Het is een onderdeel waar we zeer kritisch naar kijken en opnemen in de Integrale Effectenanalyse. Er wordt een voorkeursbeslissing genomen en binnen één van de corridors wordt de hoogspanningsverbinding uitgewerkt. Wanneer het tracé bekend is, gaat TenneT in gesprek met belanghebbende grondeigenaren en gebruikers. Er wordt samen gekeken naar een optimale plaatsing van de mast op een perceel om zo min mogelijk belemmering te veroorzaken in de exploitatie van een perceel. We willen ook benadrukken dat er veel mogelijkheden zijn voor de exploitatie van een perceel nabij of onder de hoogspanningsverbinding. Indien en voor zover er schade ontstaat als gevolg van de werkzaamheden of het beheer van de verbinding, zoals inkomensschade of waardevermindering van een perceel, voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling. Voor meer informatie verwijzen we naar het thema 'Waardevermindering en schade'.

202405101	Indiener vraagt een tracé te kiezen waarmee indiener geen schade ondervindt, noch zicht heeft op de verbinding. Indiener wenst zoeklocatie NO6 niet te gebruiken voor het station.	Op dit moment is er nog geen besluit of standpunt over een tracé of stationslocatie genomen. Voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, verwijzen we u naar het thema 'Proces en procedure'.
202405101	Indiener heeft de informatieavond bijgewoond, maar heeft nog niet de indruk de gevolgen volledig te kunnen overzien. Indiener nodigt uit om de plannen de bespreken, mochten diens percelen (of de omgeving daarvan) geraakt worden.	Bedankt voor het aanbod. Zoals hiervoor aangegeven komen we zeker met u te spreken op het moment dat het voorkeurstracés uw eigendom raakt. Dat zal begin 2026 bekend zijn. In het thema 'Communicatie' leest u hoe u op de hoogte kunt blijven van de voortgang van het project.
202405103	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over diens dorp Beets vanwege negatieve effecten op gezondheid, uitzicht, uitstraling van het landelijke dorp en waardedaling van diens woning. Indiener wijst op de A7 die al overlast en gezondheidsrisico's geeft.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment is er nog geen besluit of standpunt over een tracé of stationslocatie genomen. Voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, verwijzen we u naar het thema 'Proces en procedure'. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Een toelichting over uw zorg om de landelijke uitstraling en de eventuele waardedaling van uw woning vindt u in de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Waardevermindering en schade'.
202405103	Indiener vindt het schokkend niet geïnformeerd te zijn over de plannen en is bezorgd dat veel inwoners het niet weten en daarmee de kans om bezwaar te maken mislopen.	Communicatie is voor het ministerie en TenneT erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202405104	Indiener wenst meer duidelijkheid over de trajecten.	Bedankt voor uw reactie. Op de projectwebsite kunt u de projectviewer raadplegen. Dit is een gedetailleerde en interactieve kaart van de verschillende alternatieven. https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/380-kv-noord-holland-noord.

202405105	De publicatie van de concept NRD leidt voor indiener als wettelijk adviseur tot het meegeven van onderstaande punten. Daarnaast maakt indiener graag gebruik van volgende bijeenkomsten waaronder de geplande expertsessie cultuurhistorie en landschap. Indiener attendeert op de door de RCE gegeven NRD-reactie ihkv de pVAWOZ.	Bedankt voor uw reactie. Hieronder geven wij antwoord op de ingediende punten. De nota van antwoord pVAWOZ is te raadplegen via: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/vawoz-2031-2040
202405105	Indiener wijst op de Unesco-werelderfgoederen de Hollandse Waterlinies en Droogmakerij de Beemster in het plangebied. Uitgangspunt bij werelderfgoederen is het behoud van de Uitzonderlijke Universele Waarde (OUV). Aantasting van de OUV (nader uitgewerkt in kernkwaliteiten) is in principe niet toegestaan. Het is van belang om de gevolgen van de verbindingen en aanleg van het zuidelijk 380kV hoogspanningsstation op de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen in beeld te brengen. Hiertoe is eerder een (concept) Heritage Impact Assessment (HIA) opgestart. In deze versie ontbreekt het belangrijkste onderdeel, namelijk de feitelijke toetsing op de kernkwaliteiten van de beide werelderfgoederen. Indiener kijkt uit naar de definitieve uitwerking met de beoordeling en mogelijk alternatieve (mitigerende) maatregelen. Indiener verzoekt verzoek om de uitkomsten van de HIA zwaarwegend mee te laten wegen in de keuze voor de tracéalternatieven en om de definitieve HIA in de bijlage van de stukken op te nemen. Indiener wijst erop dat alle alternatieven ook andere categorieën van bijzonder en beschermd erfgoed raken.	Om de eventuele aantasting van UNESCO werelderfgoederen te onderzoeken heeft TenneT E-merge gevraagd een Heritage Impact Assessment (HIA) op te stellen in samenspraak met de betreffende siteholders en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. De HIA is al opgestart tijdens de ontwikkeling van de alternatieven. Na het vaststellen van de onderzoeksalternatieven in de NRD wordt de concept HIA aangevuld met een effectbeoordeling op de tracé- en stationsalternatieven die raken aan of in de nabijheid van UNESCO werelderfgoederen liggen. Vervolgens worden met een (ontwerpend) onderzoek mitigerende maatregelen voorgesteld. Het definitieve HIA voorziet zo in argumentatie die wordt meegenomen in de afweging tot een voorkeurstracé en -locaties. Naast de toetsing op UNESCO worden ook andere cultuurhistorisch waardevolle aspecten van het landschap en beschermingsregimes getoetst, zoals NOVEX en Bijzonder Provinciaal Landschap. Dit gebeurt in het plan-MER onder het thema ‘Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie’, waaronder ook aardkunde valt. De HIA wordt in de stukken meegenomen als objectieve beoordeling, het is aan de minister om een belangenafweging te maken. De definitieve HIA wordt bij de publicatie toegevoegd aan de stukken.

202405105	Indiener stelt dat voor elk tracéalternatief of een van de verbindingsstukken in het zuidelijk deel geldt dat deze ergens de Stelling van Amsterdam zal doorkruisen. Indiener stelt dat bij een bovengrondse aanleg dit onontkoombaar negatieve gevolgen zal hebben voor de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies. Indiener verzoekt te zoeken naar mitigerende maatregelen, met name ondergrondse aanleg. Indiener stelt dat de rode en gele tracéalternatieven beiden zowel door de Hollandse Waterlinies als door Droogmakerij de Beemster lopen. Nieuwe bovengrondse verbindingen zullen eveneens negatieve gevolgen hebben voor de kernkwaliteiten van werelderfgoed Droogmakerij de Beemster. In dat geval zullen twee werelderfgoederen worden doorkruist met negatieve gevolgen voor de kernkwaliteiten van beide werelderfgoederen. Indiener adviseert het gele en rode tracé te laten vervallen vanwege bovenstaande.	De definitieve HIA voorziet in argumentatie voor de afweging, omdat het MER meegenomen wordt in de Integrale Effecten Analyse en op die manier zijn plek heeft in de afweging. Na het vaststellen van een voorkeursalternatief door de minister weten we welke alternatieven daadwerkelijk afvallen.
202405105	Indiener wijst erop dat de zoeklocaties voor het zuidelijke station allen buiten de begrenzing (property) van het werelderfgoed de Hollandse Waterlinies zijn gelegen. Dit neemt niet weg dat de aanleg van een hoogspanningsstation buiten de property mogelijk toch negatieve gevolgen kan hebben op de kernkwaliteiten (aantasting visual integrity). Indiener adviseert om de gevolgen van aanleg van een station op de locaties ZW 1, 2 en 3 uitvoerig in de HIA te betrekken. Hierbij zouden ook de mogelijke gevolgen op de kernkwaliteiten van de voorziene koppeling met een electrolysefabriek voor het realiseren van waterstof kunnen worden meegenomen.	Om de eventuele aantasting van UNESCO werelderfgoederen te onderzoeken heeft TenneT E-merge gevraagd een Heritage Impact Assessment (HIA) op te stellen in samenspraak met de betreffende siteholders en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. De HIA is al opgestart tijdens de ontwikkeling van de alternatieven. Na het vaststellen van de onderzoeksalternatieven in de NRD wordt de concept HIA aangevuld met een effectbeoordeling op de tracé- en stationsalternatieven die raken aan of in de nabijheid van UNESCO werelderfgoederen liggen. Vervolgens worden met een (ontwerpend) onderzoek mitigerende maatregelen voorgesteld. Het definitieve HIA voorziet zo in argumentatie die wordt meegenomen in de afweging tot een voorkeurstracé en -locaties. Naast de toetsing op UNESCO worden ook andere cultuurhistorisch waardevolle aspecten van het landschap en beschermingsregimes getoetst, zoals NOVEX en Bijzonder Provinciaal Landschap. Dit gebeurt in het plan-MER onder het thema ‘Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie’. De mogelijke gevolgen op de kernkwaliteiten door de

		eventuele bouw van een electrolyser vallen buiten de scope van dit project.
202405106	Indiener begrijpt de noodzaak van de netuitbreiding en vindt dat er zorgvuldig gekeken moet worden naar de natuur-, landschap- en gezondheidsschade. Daarom is indiener van mening dat alleen een traject op grote afstand van woongebieden acceptabel is en dat onderzoek naar ondergrondse aanleg moet worden gedaan. Mogelijk met meer trajecten maar met lagere spanningwaarden en afgeschermd tegen straling of inductiestromen.	In de volgende fase van het project worden de onderzoeksalternatieven onderzocht op de thema's die u noemt. Binnen de thema's 'Leefomgeving en gezondheid', 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' wordt dit toegelicht. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds aangelegd kan worden. Binnen dat thema wordt ook uitgelegd dat aanleg via lagere spanning een veel groter ruimtebeslag met zicht meebrengt.
202405107	Indiener stuurt een reactie die gelijk is aan registratienummer 202404836.	Bedankt voor uw reactie. Voor beantwoording wordt verwezen naar registratienummer 202404836.
202405108	Indiener maakt bezwaar tegen het tracé over diens huis in Beets.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment is er nog geen besluit of standpunt over een tracé of stationslocatie genomen. Of de verbinding in uw omgeving wordt gebouwd is dus ook nog niet bekend. Voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, verwijzen we u naar het thema 'Proces en procedure'.
202405108	Indiener geeft aan weinig informatie te hebben gekregen.	Communicatie is voor het ministerie en TenneT erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202405110	Indiener wil geen hoogspanningskabels door de lucht langs diens bedrijf.	Bedankt voor uw reactie. Op dit moment is er nog geen besluit of standpunt over een tracé of stationslocatie genomen. Of de verbinding in uw omgeving wordt gebouwd is dus ook nog niet bekend. Voor uitleg hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen, verwijzen we u naar het thema 'Proces en procedure'.

202405111	Indiener stelt dat het natuurlijk heel bijzonder is dat de Beemster Unesco Werelderfgoed is en niet de Schermer. Beide droogmakerijen, met een bijzondere rechthoekige sloten- en wegenverkaveling en veel stolpboerderijen. In de Schermer staan nog 14 molens die herinneren aan het droogmalen. Indiener stelt dat de Schermer dus veel bijzonderder is dan de Beemster. Door het verschil in erfgoedstatus, ligt helaas aantasting van de droogmakerij de Schermer kennelijk veel meer voor de hand.	Bedankt voor uw reactie. Om de eventuele aantasting van UNESCO werelderfgoederen te onderzoeken heeft TenneT E-merge gevraagd een Heritage Impact Assessment (HIA) op te stellen in samenspraak met de betreffende siteholders en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. De HIA is al opgestart tijdens de ontwikkeling van de alternatieven. Na het vaststellen van de onderzoeksalternatieven in de NRD wordt de concept HIA aangevuld met een effectbeoordeling op de tracé- en stationsalternatieven die raken aan of in de nabijheid van UNESCO werelderfgoederen liggen. Vervolgens worden met een (ontwerpend) onderzoek mitigerende maatregelen voorgesteld. Het definitieve HIA voorziet zo in argumentatie die wordt meegenomen in de afweging tot een voorkeurstracé en -locaties. Naast de toetsing op UNESCO worden ook andere cultuurhistorisch waardevolle aspecten van het landschap en beschermingsregimes getoetst, zoals NOVEX en Bijzonder Provinciaal Landschap. Dit gebeurt in het MER onder het thema Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie, waaronder ook aardkunde valt.
202405111	Indiener wil een pleidooi houden om zowel de Schermer (Bijzonder Provinciaal Landschap) als de Eilandspolder (stiltegebied, Natura 2000 gebied, e.d.) niet aan te tasten met opzichtige hoogspanningsmasten. Als een alternatief tracé net zomin wenselijk is, stelt indiener om in dit soort waardevolle gebieden te kiezen voor ondergrondse tracés.	Bedankt voor uw reactie. In de volgende fase worden de onderzoeksalternatieven onderzocht in het plan-MER en de Integrale effectenanalyse op thema's die de door u genoemde gebieden aangaan. Binnen de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' lichten we dit toe. Zie het thema 'Proces en procedure' voor een toelichting op de komende stappen.
202405112	Zienswijze van indiener gaat in op de gele route, specifiek de Mijzer polder. Indiener stelt met opzet niet in kennis te worden gesteld van de voorlichting avond. Het met opzet tekort tijd om als belanghebbende te reageren.	Bedankt voor uw reactie. Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen juist zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te kunnen betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.

202405112	Indiener stelt verstoring van het unieke en karakteristiek aanzicht van de Mijzer polder, ca. 1.000 oud. De Mijzerpolder is een aardkundig monument en wordt door de provincie in diverse berichten zeer hoog gewaardeerd.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405112	Indiener stelt dat de uitvoering in strijd is met de plannen met voor het natuurnetwerk.	In thema 'Ecologie' leest u hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden verder zullen worden onderzocht.
202405112	Indiener verwacht plaatselijke vernietiging van de bodem bij de aanleg.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202405112	De kaart is qua locaties zeer vaag (indiener stelt met opzet).	In deze fase van het project is er nog sprake van meerdere alternatieven voor de verbinding en de stations. Het zoekgebied is daarom groot en dat maakt dat het kaartmateriaal van grote schaal is. Op de projectwebsite (https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/een-stroomsnelweg-het-noorden-van-noord-holland#22719) kunt u de projectviewer bekijken. Dit is een interactieve kaart waar de alternatieven in detail zijn te bekijken.
202405112	Indiener stelt verhoging te verwachten van de lokale straling en mogelijke beïnvloeding dieren, mensen en elektronische apparatuur.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405112	Bij realisatie van de gele route komt de hoogspanningsleiding hoogstwaarschijnlijk tussen twee huizen aan de Mijzerdijk. Hierdoor wordt het uitzicht van indiener verpest en de waarde van diens woning aangetast, wat voor indiener onacceptabel is.	Op dit moment is er nog sprake van meerdere onderzoeksalternatieven. Na de voorkeursbeslissing wordt één tracé voor de verbinding in detail uitgewerkt. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking. Meer informatie over hoe we omgaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thema 'Waardevermindering en schade'.

202405112	Indiener stelt dat het vooruitzicht alles te elektrificeren de maatschappij heel erg kwetsbaar te maken.	Deze stelling wordt voor kennisgeving aangenomen.
202405113	Middels deze weg wil indiener een aantal bezwaren geven tegen de genoemde zoekgebieden voor een transformatorstation rondom Assendelft. Het gaat indiener om de aantasting van het veenweidegebied voor dieren en planten. Vermindering van de openheid van het landschap en aantasting van aantrekkelijke landschappelijke- en historische elementen. Omdat het transformatorstation een aanzienlijk oppervlak gaat innemen vermindert het uitzicht van veel bewoners en daarmee de landelijke beleving. Deze landelijke beleving is voor alle inwoners van Assendelft en andere Zaankanters belangrijk als het gaat om recreatie in de groene omgeving.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuw hoogspanningsstation en -verbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan in het project. In de volgende fase van het project worden de onderzoeksalternatieven onderzocht in het plan-MER en de Integrale effectenanalyse, ook op door u genoemde thema's.
202405113	Indiener stelt dat er ook rekening gehouden moet worden met het landelijke karakter en de kwaliteit van de woongebieden die al zeer sterk is aangetast, en wijst op vliegtuigoverlast, industrie, nieuwe woonwijken, verkeersoverlast windmolens en de stortplaats Nauerna. Indiener stelt dat dit op kaart landelijk gebied/groene long lijkt maar in de praktijk al in sterke mate gebruikt wordt voor andere doeleinden. Het is met name de stapeling van negatieve zaken voor de kwaliteit van wonen en recreatie die maken dat er eigenlijk een grens moet worden gesteld in plaats van nog meer achteruitgang. Indiener geeft daarom de voorkeur aan de keuze voor een transformatorstation bij de locatie Ringweg-Noord/Amsterdam of in de Wijdewormer (rondom de A7).	De afweging voor een voorkeursbeslissing wordt zorgvuldig en op basis van een breed onderzoek gemaakt. In het thema 'Beoordelingskader' leest u meer over. Er is nu nog niet bepaald welke locatie wordt gekozen voor het hoogspanningsstation of welk tracé wordt gevolgd voor de verbinding. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405114	Indiener stelt dat hoogspanningsmasten echt niet meer kunnen deze tijd, dit hoort via de grond te gaan.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202405115	Indiener stelt dat eenieder de noodzaak begrijpt van uitbreiding van het elektriciteitsnet voor nu en de toekomst. Indiener stelt ook dat het goed is dat er uitgebreid onderzoek gedaan wordt naar de mogelijke trajecten richting het huidige station in Middenmeer.	Bedankt voor uw reactie, deze wordt voor kennisgeving aangenomen.
202405115	Indiener wijst op het traject dat via Uitgeest naar het zuiden van Schagen en dan in noordwestelijke richting naar Middenmeer gaat. De stationslocatie zou zuidelijk van Schagen zijn. Van daaruit zou het traject via de Moerbekerpolder richting Middenmeer gaan. Dit is dwars door het open polderlandschap met nu nog enigszins wijd uitzicht. Indiener wil dit graag zo houden. De windmolens doen al genoeg afbreuk aan	Een nieuw hoogspanningsstation en hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe wordt omgegaan met het landschap binnen het project. In de volgende fase worden de

	dit uitzicht, daar moeten niet ook nog masten en een trafostation bij komen.	onderzoeksalternatieven onderzocht in het plan-MER en de Integrale effectenanalyse, ook op door u genoemde thema's.
202405115	Indiener stelt dat wetenschappelijk bewezen is dat magneetvelden gezondheidsproblemen veroorzaken bij volwassenen en kinderen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405115	Naar inzicht van indiener zou een traject dat een bestaande mastenrij, provinciale- of snelweg volgt, een betere optie zijn. Daar is vaak minder bewoning in de buurt zodat uitzichtvermindering, economische én gezondheidsschade minder invloed heeft.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden.
202405115	Indiener verzoekt de noordwest variant (donkerblauw) te laten vervallen.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405116	Indiener werkt bij Beerepoot B.V. Indiener is een zeer groot gedeelte van de dag daar aanwezig, en heeft daarom zeer grote bezwaren inzake dit project in verband met gezondheidsredenen. Bij doorgang van dit project beroept indiener zich op algehele juridische stappen tegen uw organisatie in de ruimste zin van het woord en met name de gezondheidsrisico's voor indiener alsmede alle medewerkers van Beerepoot B.V..	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Op verschillende momenten kunt u reageren of beroep indienen, de uitleg daarover vindt u in het thema 'Proces en procedure'.
202405117	Als Dorpsraad heeft indiener kennisgenomen van de voorliggende c-NRD, heeft zich erin verdiept en de informatiebijeenkomst in Middenmeer bezocht; een avond van goede informatieverstrekking en -gesprekken. Indiener heeft de buurtbewoners gewezen op de c-NRD en ook zij zijn ermee aan de slag gegaan. Indiener is blij met hun participatie. Indiener wil wel graag kritisch stilstaan bij het donkerblauwe onderzoeksalternatief en het zoekgebied voor een hoogspanningsstation bij Haringhuizen en Moerbeek. Aanleg daar roept belangrijke bezwaren op, mede vanwege de oost-west georiënteerde lintbebouwing.	Bedankt voor uw reactie. Het is belangrijk voor zowel TenneT als het ministerie van KGG om zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. Fijn dat u daarin meewerkt. Binnen het thema 'Communicatie' leest u hier aanvullend over. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u

		meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405117	Indiener voorziet een onnodig kruisen van de nieuw aan te leggen 380 kV hoogspanningslijn met de bestaande 150 kV hoogspanningslijn Oterleek-Anna Paulowna tussen Schagen en Haringhuizen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe we hier rekening mee houden in de verdere uitwerking.
202405117	Indiener gaat voorts in op de zorg voor gezondheidsrisico's en verwijst naar onderzoek en de adviezen van de Gezondheidsraad uit 2018 en 2022. Op basis daarvan vraagt indiener of ook in ogenschouw wordt genomen dat voor ouderen en kinderen mogelijk een hogere gevoeligheid geldt en een extra veiligheidsfactor op drempelwaarden moet worden toegepast. Indiener wijst op het belang om het herijkte voorzorgbeleid (2023) over magneetvelden van het elektriciteitsnetwerk toe te passen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden, dit is zeker een uitgangspunt waar we rekening mee houden. In het thema leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405117	Indiener voorziet visuele en ecologisch aantasting van het open landschap met de vergezichten in de Moerbekerpolder en nabij Haringhuizen door hoogspanningsmasten. Ten westen van Haringhuizen ligt al de 150 kV hoogspanningslijn Oterleek-Anna Paulowna en voorkomen moet worden dat een kriskras patroon van lijnen het open landschap doorsnijdt.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. In thema antwoord 'Ecologie' leest u meer over hoe rekening is gehouden met natuurwaarden bij de totstandkoming van de onderzoeksalternatieven. Ook leest u daar hoe de effecten van de alternatieven op natuurwaarden verder worden onderzocht.
202405117	Indiener wijst op economische impact op landbouw: aanleg neemt landbouwgrond in. Daarbij is er de impact op het gebied van recreatie en toerisme.	Wij beseffen dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een negatief effect kan hebben op de omgeving. Het is een onderdeel waar we kritisch naar kijken en opnemen in de Integrale Effectenanalyse. Uiteindelijk wordt echter één tracé gekozen. Wanneer een tracé bekend is gaan we in gesprek met de grondeigenaren en gebruikers die zich onder het tracé bevinden. We kijken zo samen naar een optimale plaatsing van de mast op een perceel, zodat we zo min mogelijk belemmering veroorzaken in de exploitatie van een perceel. We willen ook benadrukken dat er veel mogelijkheden zijn voor de exploitatie van een perceel nabij of onder de hoogspanningsverbinding. Indien en voor zover er schade

		ontstaat als gevolg van de werkzaamheden of het beheer van de verbinding, zoals inkomensschade of waardevermindering van een perceel, voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling. Voor meer informatie verwijzen we graag naar het thema 'Waardevermindering en schade'. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de recreatieve en toeristische waarden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405117	Voorts wijst indiener op leefbaarheid en woonkwaliteit: geluidshinder die mogelijk ontstaat (knetteren bij vochtige weersomstandigheden, zingen van kabels bij harde wind) bij de aanleg van hoogspanningslijn en/of verdeelstation.	In de verwijzing naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' heeft u een toelichting kunnen lezen over geluid.
202405117	Ten slotte doet indiener een voorstel om een tracé voor hoogspanningslijnen te zoeken in en/of langs industriezones.	Waar mogelijk wordt het tracé inderdaad met industrieterreinen gebundeld. Echter kan dit niet over het hele tracé, er is bijvoorbeeld ook agrarische grond, natuurgebieden, woongebieden of recreatiegebieden. Zie het thema ‘uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor beantwoording van deze reactie.
202405118	Indiener stelt dat het project het landelijk uitzicht verstoord.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405118	Voorts stelt indiener nooit informatie te hebben gekregen.	Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.

202405120	Indiener wijst erop dat de energietransitie een gemeente- en regio-overstijgende dynamiek op gang heeft gebracht tussen de havengebieden. Port of Den Helder heeft ruimte voor ontwikkeling en een gunstige ligging aan het toekomstige Waterstofnetwerk Nederland en de offshore windparken. Indiener wijst op het Maritiem Cluster, een bestuursakkoord gericht op de civiel-militaire ontwikkeling van de haven van Den Helder. O.a. het onderhoud van offshore windparken is hier onderdeel van. Daarnaast richt de haven zich op duurzaamheid.	Bedankt voor uw reactie. Uw uitleg over de Port of Den Helder wordt voor kennisgeving aangenomen. Hieronder gaan wij in op de punten die u noemt met betrekking tot het project 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.
202405120	Indiener wijst op een onderzoek naar de energievraag van de haven van Den Helder en omgeving. Indiener stelt dat het rapport aangeeft dat de energievraag kan worden voldaan middels het 150kV net. Het rapport beschrijft een aantal trend brekende groeitrajecten waarbij een uitbreiding van het 380kV net naar Den Helder mogelijk noodzakelijk kan zijn. Indiener verzoekt geen keuzes te maken die een uitbreiding van het 380kV net naar Den Helder onmogelijk maken. Indiener adviseert de bestaande tracéverkenning naar Den Helder aan te houden om de mogelijkheid van realisatie open te houden.	Het rapport waar u naar verwijst is bekend binnen het ministerie van KGG. Als in de toekomst het trend brekende scenario optreedt en de energievraag in Den Helder aanleiding is voor een 380kV verbinding, dan is TenneT als netbeheerder verplicht om aan die vraag te voldoen. De eerste tracéverkenning van een 380kV verbinding tussen Middenmeer en Den Helder is onderdeel van programma VAWOZ. Wij verwijzen u naar de communicatie van programma VAWOZ voor een uitleg over het proces rondom deze tracéverkenning.
202405121	Voor indieners is met name het donkerblauwe tracé van belang, ter hoogte van Warmenhuizen, Tuitjenhorn, Oudkarspel, langs de provinciale weg N245. Indiener wijst op het principe bundelen met bestaande infrastructuur en stelt dat het donkerblauwe tracé slechts kort de A9 volgt. Indiener spreekt een voorkeur uit voor het groene of lichtblauwe tracé, omdat daar wel bestaande infrastructuur wordt gevolgd. Bij inpassing van het donkerblauwe tracé zal naar het oordeel van indieners geen sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.	Het klopt dat het donkerblauwe tracé minder aansluit bij bestaande infrastructuur dan enkele andere alternatieven. In de systematiek van het plan-MER is het noodzakelijk alle redelijke alternatieven te onderzoeken en het donkerblauwe tracé is daar één van. In het plan-MER worden niet alleen de effecten die samenhangen met bundeling beoordeeld, maar worden ook de milieueffecten van de onderzoeksalternatieven in beeld gebracht. Het is uiteindelijk aan de Minister van KGG om te beslissen welk alternatief de voorkeur heeft, binnen de kaders van de huidige wetgeving, zoals de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

202405121	Indiener wijst op het voorzorgbeleid magneetvelden en geeft aan dat in het donkerblauwe tracé zich gevoelige functies zoals woningen bevinden. Indiener stelt het donkerblauwe tracé daarom niet geschikt is.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor uitleg waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking. Alle ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die worden onderzocht op hun effecten. Op die manier wordt een zo breed mogelijke analyse gedaan. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405121	Indiener wijst op aanwezige windturbines in het donkerblauw tracé. Deze zijn geplaatst met het oog op een duurzame toekomst. Indiener stelt dat het kapitaalvernietiging is deze te verwijderen om plaats te maken voor de verbinding. Indiener stelt dat onderzocht moet worden om de windturbines te vermijden, door een ander tracé te kiezen.	Bij de alternatievenontwikkeling voor de nieuwe hoogspanningsverbinding en de hoogspanningsstations wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met bestaande ruimtelijke en milieutechnische aspecten in het zoekgebied. Windturbines zijn één van die aspecten, er zijn er veel in het vlakke landschap van Noord Holland Noord. Bij het traceren van de nieuwe hoogspanningsverbinding hebben deze locaties invloed. Voor het bepalen van een voorkeurstracé wordt globaal rekening gehouden met locaties, het is immers één van vele aspecten om rekening mee te houden. In de fase dat het voorkeurstracé gedetailleerd wordt uitgewerkt, wordt onderzoek gedaan naar windturbines in de buurt van de verbinding. Het risico voor de verbinding is de kans op falen van de windturbine. Falen kan zijn het (af)breken van een windturbine, een blad of gondel die in de hoogspanningsverbinding terecht komt. Op basis van berekeningen wordt duidelijk wat de faalkans is van een specifieke windturbine. Het is maatwerk en afhankelijk van maten als hoogte, maximale werpafstand, toerental. De rekenmethode is vastgelegd in het 'rekenvoorschrift

		omgevingsveiligheid, module IV' van het RIVM. Interferentie wordt onderzocht nadat een voorkeurstracé is gekozen. De daaruit volgende mitigerende maatregelen worden toegepast.
202405121	Indiener vindt het onduidelijk in hoeverre de plaatsing van de hoogspanningsverbinding nabij een zonnepark bijvoorbeeld zal voldoen aan de norm NEN-EN 50341. Volgens indieners valt namelijk niet uit te sluiten dat door interferentie de zonneparken en energieopslag minder of beperkt zullen functioneren. In het projectbesluit moet volgens indieners worden onderbouwd hoe interferentie wordt voorkomen, dan wel wordt beperkt, om vermindering van rendabele exploitatie te voorkomen.	De hoogspanningsverbinding wordt volgens gestelde normen aangelegd. Daarbij wordt ook onderzoek gedaan naar interferentie. Na de keuze van het voorkeurstracé worden de studies voor elektromagnetische compatibiliteit (EMC) uitgevoerd en waar nodig mitigerende maatregelen getroffen. Dit heeft geen invloed op de rendabele exploitatie van naastgelegen infrastructuur, deze moet namelijk ook volgens de gestelde normen aangelegd zijn.
202405121	Indiener wijst op verschillende manier van geluidsoverlast (windfluiten, coronageluiden) door de hoogspanningsverbinding en stelt dat daarom gebundeld moet worden met bestaande infrastructuur. Indiener stelt dat de c-NRD niet voldoende ingaat op de effecten van windfluiten en het effect van coronageluiden op mensen.	In de verwijzing naar het thema 'Leefomgeving en gezondheid' heeft u toelichting kunnen lezen over geluid.
202405122	Indiener verwacht overlast te ondervinden.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuw hoogspanningsstation en een nieuwe verbinding kan helaas niet zonder impact. Met het betrekken van en overleggen met belanghebbenden en het leveren van maatwerk bij de uitvoering, hopen we de overlast tot een minimum te beperken. Binnen het thema 'Proces en procedure' worden de stappen uitgelegd.
202405122	Indiener verwacht waardedaling van onroerend goed	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405123	Indiener dient bezwaar in tegen de plannen, het doet afbreuk aan het zicht.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project.

202405123	Indiener wil geen hoogspanningsveld in diens leefomgeving, in het bijzonder vanwege diens opgroeiende kinderen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405126	Indiener acht een hoogspanningskabel nadelig vanwege de hoge gevoeligheid van diens cliënten.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405127	Indiener dient bezwaar in tegen de plannen vanwege verstoring voor flora en fauna - in het bijzonder vogels en beschermd gebied - en het landelijke uitzicht. Indiener stelt voor het tracé langs de snelweg te laten lopen.	Bedankt voor uw reactie. Waar het mogelijk is, wordt gebundeld met andere infrastructuur, zoals snelwegen. Echter kan dit niet over hele traject door de ligging van bijvoorbeeld natuurgebieden, woongebieden of recreatiegebieden. Zie ook het thema 'Alternatieven' voor beantwoording van deze reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In de thema's 'Ecologie' en 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project.
202405127	Indiener vindt de voorlichting slecht, omdat betrokkenen niet zijn ingelicht. De gele route gaat over diens land.	Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden. Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.
202405128	Indiener vindt zich slecht op de hoogte gebracht.	Bedankt voor uw reactie. Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202405128	Indiener wil geen hoogspanningsmasten vanwege gezondheidsrisico's en verstoring van het landelijke uitzicht.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact

		op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project.
202405129	Indiener maakt bezwaar tegen het voornemen voor de mogelijke hoogspanningskabels (380kV netwerkuitbreiding Noord Holland Noord) door Oudendijk.	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar het thema 'Proces en procedure' waarin wordt uitgelegd hoe wij de bezwaren meenemen van indieners die zich tegen één of meerdere alternatieven uitspreken.
202405129	Indiener stelt dat het tracé te dicht langs de bebouwing gaat en de gezondheidseffecten onvoldoende duidelijk zijn en een risico vormen (onderzoek RIVM). Indiener vraagt wie de verantwoordelijkheid hiervoor en voor de dalende huizenprijzen neemt.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405129	Indiener stelt dat het een gezichtsbepalende verandering betreft in een gebied waar die juist woont vanwege de landelijke uitstraling.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het open landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405129	Indiener is van mening dat er alternatieven mogelijk zijn die Oudendijk ontwijken, zoals de groene, via Alkmaar en ondergronds.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Binnen het thema '(Net)techniek' wordt uitgelegd waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202405130	Indiener wenst de hoogspanningsmasten naar een andere locatie en niet boven diens dorp.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u

		meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405131	Indiener stelt vanwege de gezondheid en verstoring van het landelijk uitzicht.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project.
202405132	Indiener somt op landschapsvervuiling, waardevermindering woning en straling.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405133	Indiener uit ernstige zorgen over de corridors en zoeklocaties voor stations die zijn ingetekend nabij diens woning. Indiener wijst op de negatieve effecten op gezondheid, in het bijzonder de gezondheid van diens kinderen.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors (voor de verbinding) en zoekgebieden (voor de stationslocaties) zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. Dat gebeurt bij de voorkeursbeslissing. Vanaf dat moment gaan we de stationslocaties en het tracé van de verbinding in detail uitwerken. We weten dan ook wie de belanghebbenden zijn en gaan met hen in gesprek om de inpassing zo

		optimaal mogelijk te doen. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405133	Indiener uit ernstige zorgen over de waardedaling van diens woning en diens pensioen.	Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'.
202405133	Indiener dient een brief in die gelijk is aan registratienummer 202404777.	Wij verwijzen u naar registratienummer 202404777 voor een antwoord op uw vragen.
202405134	Indiener heeft graag geen hoogspanning boven diens mooie dorp.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405134	Indiener stelt dat een hoogspanningsverbinding niet goed is voor de gezondheid van ons allen.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405135	Indiener is tegen hoogspanningskabels bij diens mooie dorp Beets.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405136	Indiener maakt bezwaar tegen het plaatsen van hoogspanningsmasten in/nabij Beets, omdat indiener spanningshoofdpijn ervaart door deze masten. Bouw van de netuitbreiding daar, zou voor indiener een verhuizing betekenen.	Bedankt voor het delen van uw zorgen. In de onderzoeken wordt ook een beschouwing gedaan op leefomgeving en gezondheid. Dit doen wij voor alle onderzoeksalternatieven. Door een afweging met alle andere onderzoeksthema's komen we tot een zorgvuldig en breed besluit. Binnen het thema 'Leefomgeving en

		gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405137	Indiener heeft een gemeenschappelijke reactie ingezonden. De inhoud en vorm van deze brief is gelijk aan registratienummer 202404836 en dus eerder behandeld.	Bedankt voor uw reactie. Zie beantwoording van reactie onder registratienummer 202404836.
202405138	Indiener is tegen de plaatsing van de hoogspanningslijnen over diens dorp, vanwege zorgen om gezondheid, het effect op waarde van de woningen en het uitzicht en uitstraling.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hiermee omgaan binnen het project. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thema 'Waardevermindering en schade'. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405139	Indiener wil geen hoogspanningskabel zo dicht bij Wadway.	Bedankt voor u reactie. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

202405140	Indiener is als jong gezin tegen de aanleg van een nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding met de daarbij benodigde hoogspanningsstations nabij diens woonplaats. Indiener vindt een bovengrondse hoogspanningsverbinding nabij woonomgeving onacceptabel voor zowel omgeving als omwonenden en heeft vraagtekens bij de gezondheidsrisico's.	Bedankt voor uw reactie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405140	Indiener denkt dat er betere alternatieven en/of oplossingen zijn.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405141	Indiener is tegen de plaatsing van hoogspanningskabels.	Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. In het thema 'Proces en procedure' kunt u meer lezen over de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen en hoe we met uw zorgen omgaan.
202405142	Indiener geeft aan voor meer informatie gebeld te kunnen worden en vraagt op de hoogte gehouden te worden van verdere ontwikkelingen en besluiten.	Bedankt voor uw reactie. Verdere voortgang rondom het project kunt u raadplegen via: https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/380-kv-noord-holland-noord en https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/380-kv-netuitbreiding-nhn. Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202405142	Indiener wijst erop dat het donkerblauwe tracé over buurtschap de Moerbeek loopt. Indiener stelt dat er geen rekening is gehouden met dorpskernen en lintbebouwing. Indiener vraagt of de Moerbeek over het hoofd is gezien. Indiener geeft aan dat dit tracé en het station het leefgebied ernstig zou verstoren. Indiener geeft aan dat 10 jaar geleden bij plannen van Liander en TenneT de Moerbeek is afgevallen als optie, vanwege het open karakter en overlast voor bewoners van de lintbebouwing.	We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

		Bebouwing is niet over het hoofd gezien. In het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' leest u waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.
202405142	Indiener maakt zich grote zorgen om de gezondheid van mensen en dieren (zoals melkvee) in deze omgeving als voor dit tracé wordt gekozen. Er is bekend uit onderzoeken dat een magneetveld onder en nabij hoogspanningsmasten en in de buurt van een hoogspanningsstation een schadelijke invloed heeft op mens en dier.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405142	Indiener is belanghebbende, omdat die woont in de Moerbeek en een melkveebedrijf heeft. Het zoekgebied voor een trafostation is gedeeltelijk op diens grond. Indiener zal grote hinder hebben van geluid en verlichting van een trafostation. Ook de elektromagnetische straling van station en masten baart indiener grote zorgen om diens gezin en dieren. Het uitzicht op deze nu prachtige omgeving wordt ernstig verstoord. Toekomstige plannen in bijvoorbeeld de toeristische sector worden onmogelijk gemaakt. De waardedaling van het onroerend goed en het inkomensverlies van indiener zal enorm zijn.	Wij beseffen dat de aanleg van een hoogspanningsverbinding een negatief effect kan hebben op de omgeving. Het is een onderdeel waar we kritisch naar kijken en opnemen in de Integrale Effectenanalyse. Uiteindelijk wordt echter één van de corridors gekozen om het tracé in uit te werken. Wanneer een tracé bekend is gaan we in gesprek met de grondeigenaren en gebruikers die zich nabij het tracé bevinden. Samen zoeken we naar een optimale plaatsing van de mast op een perceel, zodat we zo min mogelijk belemmering veroorzaken in de exploitatie van een perceel. We willen ook benadrukken dat er veel mogelijkheden zijn voor de exploitatie van een perceel nabij of onder de hoogspanningsverbinding. Indien en voor zover er schade ontstaat als gevolg van de werkzaamheden of het beheer van de verbinding, zoals inkomensschade of waardevermindering van een perceel, voorziet TenneT in een volledige schadeloosstelling. Voor meer informatie verwijzen we graag naar het Thema 'Waardevermindering en schade'.
202405143	Indiener wil graag duidelijkheid over deze plannen.	Bedankt voor uw reactie. Verdere voortgang rondom het project kunt u raadplegen via: https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/noord-holland/380-kv-noord-holland-noord en

		https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/380-kv-netuitbreiding-nhn. Communicatie is voor het ministerie en TenneT erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.
202405144	Indiener vindt het onaanvaardbaar t.a.v. het landelijke karakter van de polders van Spanbroek en Zandwerven.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier binnen het project mee omgaan. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405144	Indiener is er niet overtuigd dat deze kabels niet ondergronds kunnen en wijst erop dat dit elders wel gebeurt.	Het klopt dat enkele korte delen in het 380kV hoogspanningsnet eerder ondergronds zijn aangelegd, maar het uitgangspunt is bovengrondse aanleg. In het thema '(Net)techniek' leggen we uit waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202405144	Indiener vindt het frustrerend dat de netuitbreiding noodzakelijk is vanwege de datacenters.	In het thematisch antwoord 'Baten en lasten', kunt u lezen waarom de verbinding naar Middenmeer noodzakelijk is voor de elektriciteitsvoorziening van heel Noord-Holland en niet alleen voor datacenters en glastuinbouw op Agriport.
202405145	Indiener geeft aan dat participatie en informatievoorziening onvoldoende is en verzoekt te bepalen of omwonenden echt voldoende geïnformeerd zijn, en zo niet, de procedure opnieuw te starten.	Bedankt voor uw reactie. Communicatie is voor het ministerie en TenneT erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe u zichzelf op de hoogte kunt houden.

202405145	Indiener wijst op stationslocatie ZO1 en geeft aan dat dit in BPL-gebied ligt. Indiener verzoekt deze locatie te laten vervallen, omdat dit de kernkwaliteiten van het BPL ernstig aan zou tasten.	Dit BPL-gebied, als onderdeel van Oostzaner- en Ilperveld, is in beeld bij het project. De effecten op de verschillende kernkwaliteiten worden onderzocht in het plan-MER. Voor de andere zuidelijke locatiealternatieven geldt ook dat deze (grotendeels) binnen BPL-gebieden liggen. Van deze locaties worden eveneens de effecten op de kernkwaliteiten onderzocht. Locatie ZO1 wordt niet verwijderd als alternatief. Door alle mogelijk alternatieven te onderzoeken en de effecten in beeld te brengen, kan een weloverwogen keuze gemaakt worden door de Minister van KGG.
202405145	Indiener stelt dat de verstoring van de belangrijke kwaliteiten van een landelijk gebied voor haar omwonenden en voor vogels is onvoldoende terug te vinden is in het beoordelingskader. Indiener wijst op de recreatieve waarden van het Landsmeerderveld en geeft aan dat in het plan-MER alleen gekeken wordt naar de doorkruising van recreatiegebieden. Indiener wijst erop dat een station de kernkwaliteiten rondom het landelijk karakter, onregelmatige strookverkaveling veenweidepolders en open ruimte en vergezichten zou aantasten. Indiener verzoekt: 1) een thema op te nemen 'Beleving landelijk karakter voor recreanten en omwonenden' en de effecten hierop te beoordelen, 2) planschade mee te nemen in de beoordeling, 3) aspecten van Open ruimte en vergezichten mee te nemen in de beoordeling, 4) aspecten van Onregelmatige strookverkaveling veenweidepolders mee te nemen in de beoordeling.	Aantasting van beleving van het bestaande landschap is onderdeel van de criteria en wordt daarmee meegenomen in de onderzoeken. Naast het plan-MER wordt een apart document opgesteld over de ruimtelijke kwaliteit waarin dit aspect ook wordt beschreven. Gezien het detailniveau in deze fase zijn er nog geen uitspraken te doen over de hoogte van planschades. De door u genoemde aspecten van open ruimte, vergezichten en onregelmatige strookverkaveling veenweidepolders zijn onderdeel van de beoordeling. Het detailniveau van deze beoordelingen zal passend zijn bij de fase van dit project (plan-MER).
202405145	Indiener wijst op de kernkwaliteit 'habitat weidevogels' van het Landsmeerderveld en verzoekt dit mee te nemen.	De effecten op de weidevogels worden onderzocht in het plan-MER. Dit wordt gedaan voor zowel soorten die voorkomen binnen BPL-gebieden, zoals het Oostzaner- en Ilperveld en Landsmeerderveld, als voor weidevogels buiten BPL-gebieden.
202405146	Voor indiener is het onduidelijk of is onderzocht het net uit te breiden zonder of met minimale horizonverstoring. De bestaande 150kV lijn vervuilen nu al de horizon, met 1 of 2 lijnen richting de kop van NH erbij wordt het er niet beter op.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier binnen het project mee omgaan.

202405146	Indiener reactie wil weten of het mogelijk is om de bestaande 150 kV hoogspanningslijn welke loopt richting Wijdewormer - Oterleek - Anna Paulowna te bekabelen en hiervoor in de plaats de 380kV lijn te realiseren. Extra verstoring blijft dan beperkt.	Bij het onderzoeken van de verscheidene tracéalternatieven worden de principes 'combineren' en 'bundelen' gehanteerd. Dit komt voor uit het 'Programma Energiehoofdstructuur' (PEH). Er wordt gekeken of ligging nabij bestaande infrastructuur (bijv. spoorwegen, snelwegen of hoogspanningsinfrastructuur) voordelen met zich mee kan brengen. Voor tracés die langs bestaande 150kV-verbindingen liggen kan bijvoorbeeld worden overwogen om negatieve effecten van de 380kV-verbinding te verzachten door de bestaande 150kV-verbinding ondergronds te brengen. Gezien de vele reacties over dit thema, is besloten dit mee te nemen in de oplegnotitie.
202405146	Voorts is indiener van mening dat verzwaring van het 150 kV net richting Friesland een mogelijkheid is en dat dit verbeteringen voor de betrouwbaarheid van het net betekent.	Het landelijk hoogspanningsnetwerk is opgedeeld in verschillende spanningsniveaus welke weer zijn onderverdeeld in deelnetten. Dit zorgt ervoor dat het netwerk zo optimaal mogelijk kan worden benut. Voor de 380kV-verbindingen is dit een landelijke ring met daaromheen verschillende subringen. Voor het 150kV-netwerk zijn dit verschillende regionale deelnetten. Het koppelen van Friesland met Noord-Holland zou deze structuur ondermijnen. Om die reden is ervoor gekozen om de 380kV-netuitbreiding aan te sluiten op de verbinding tussen Beverwijk en Diemen. Zie het thema '(net)techniek' voor beantwoording op uitbreiding via het 150kV netwerk.
202405146	Indiener verzoekt diens voorstel in het onderzoek mee te nemen. Als het niet mogelijk is, hoort indiener graag waarom niet. Het voorstel biedt kansen om extra horizonvervuiling tot een minimum te beperken, stelt indiener.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen, de vragen uit de reactie zijn hiervoor beantwoord.
202405147	Indiener maakt bezwaar tegen de plaatsing van de hoogspanningsmasten vanwege de gevolgen voor de gezondheid. Indiener uit onbegrip over het feit dat rondom hoogspanningsmasten niet gebouwd mag worden, maar dat het plan nu is om wel hoogspanningsmasten te bouwen in de bebouwde kom.	Bedankt voor het uiten van uw zorgen. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.

202405148	Indiener noemt het een verarming van het landelijk gebied	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier binnen het project mee omgaan.
202405149	Indiener vindt het onaanvaardbaar dat die net een huis gekocht heeft in het gebied en dat indiener nu stroompalen in de achtertuin zal krijgen. Volgens indiener veroorzaakt dit een aanzienlijke waardevermindering, en vervuiling van het landschap.	Bedankt het toelichten van uw standpunt. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in het thematisch antwoord 'Waardevermindering en schade'. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest u hoe we hier binnen het project mee omgaan.
202405149	Indiener hoopt op een oplossing door de verbinding ondergronds aan te leggen.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over waarom de verbinding niet ondergronds wordt aangelegd.
202405150	Indiener start diens reactie met een tekst: “Ick sie, langs Diemerdijck, een stofwolck herwaerts trecken; In rep en roeren is de Waeterlandsche zy.” P.C. Hooft, 1613	Bedankt voor uw reactie, deze wordt voor kennisgeving aangenomen. De ingezonden brief is gelijk aan registratienummer 202404931. Wij verwijzen u naar registratienummer 202404931 voor een beantwoording van uw vragen.
202405150	Indiener stelt dat de distributie van elektriciteit straks niet meer nodig of wenselijk is. Volgens indiener zouden bepaalde toekomstscenario's de nut en noodzaak van de voorgestelde infrastructuur verijdelen. Indiener merkt ook op dat ontmanteling niet is meegenomen in de planning. En verzoekt om de dekking van de kosten voor het verwijderen van overbodig geworden infrastructuur, en het terugbrengen van het landschap en de bodem naar hun oorspronkelijke staat, mee te nemen in de projectbegroting.	Wij verwijzen u naar het thema '(Net)techniek' voor een uitleg over technische ontwikkelingen en innovaties en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Voor wat betreft de kosten, wordt in deze fase van het project enkel gekeken naar de kosten voor de ontwikkeling van de verbinding. Zo wordt dit meegenomen in de afweging voor de te kiezen route en

		locaties voor stations. Zodra het project is opgeleverd worden zaken als groot onderhoud en renovatie meegenomen in de bedrijfsvoering en begrotingen die daarvoor gelden.
202405151	Indiener spreekt waardering uit voor de kwaliteit van het proces en de documenten. Indiener is goed betrokken via diverse bijeenkomsten en expertsessies. En een groot deel van diens eerdere opmerkingen zijn verwerkt in het concept-NRD. Indiener gaat er van uit in de komende periode betrokken te blijven.	Bedankt voor de reactie en complimenten. De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
202405151	Indiener wil onderzoek naar compensatie door het ondergronds aanbrengen van bestaande 150-kv tracés, en niet (of minder) door de aanleg van compensatiegebieden. Volgens indiener blijkt bij andere projecten dat het verwerven van grond hiervoor erg moeilijk is. En indiener stelt dat onteigening voor natuurcompensatie politiek gevoelig ligt, en juridisch moeilijk te realiseren is. Indiener geeft aan dat door bestaande 150kv kabels in de Eilandspolder en Varkensland ondergronds aan te brengen, er mogelijk netto verbetering optreed van de instandhouding van vogelpopulaties.	Wij verwijzen u naar het thema ‘Ecologie’ voor een uitleg over op welk moment bekend is of het bestaande 150kV tracé door de Eilandspolder ter compensatie in aanmerking zou komen voor het ondergronds brengen.
202405151	Indiener uit verbazing over de locatie van zoekgebied NM2 voor het trafostation. Volgens indiener zijn er in de omgeving vergelijkbare poldergebieden beschikbaar die niet beschermd zijn als NNN en verder liggen van een woongebied. Indiener geeft als voorbeeld het gebied ten noorden van de Ooster Boekelweg, of ten zuiden van de Opmeerderweg (en ten noorden van de N241). Indiener vraagt om uitbreiding van zoeklocatie NM2 tot een groter zoekgebied naar het noorden en zuidoosten, waarbij het NNN-gebied ten oosten van de Gouwe wordt gespaard.	Bedankt voor uw suggestie van de twee opties ter uitbreiding voor de zoeklocatie van station NM02. Deze opties zijn bestudeerd en besproken en worden niet als uitbreiding van de zoeklocatie NM02 meegenomen. De uitbreiding van het stationslocatiealternatief in noordelijke richting zien wij niet als een haalbaar alternatief, omdat het station niet aansluit aan een bedrijventerrein, maar in plaats daarvan in open landschap is gesitueerd. Terwijl het alternatief NM02 wel aansluit aan het bedrijventerrein. Daarnaast zou het station dichtbij woningen komen en leidt de locatie niet tot het vermijden van het NNN-gebied, omdat de bovengrondse verbinding alsnog door het gebied zou moeten komen om op het station aan te sluiten. De uitbreiding van het locatiealternatief ten zuiden van de Opmeerderweg zien wij ook niet als haalbaar, omdat de voorgestelde

		locatie overlapt met een door de gemeente geplande uitbreiding van bedrijventerrein de Veken. De Raad van State heeft deze uitbreiding voorlopig afgewezen, omdat het recreatiepark geheel omsloten zou worden door bedrijventerrein. Er is een grote kans dat de implementatie van het hoogspanningsstation, dat ook als een industrieel object wordt gezien, ook niet zal standhouden. Daarnaast overlapt de voorgestelde locatie met het RES-zoekgebied en zou de locatie grenzen aan woningen.
202405151	Indiener verwijst naar tekst in het concept-NRD die stelt dat kruising van het Natura 2000-gebied Eilandspolder noodzakelijk is. Indiener merkt op dat het zoekgebied voor het gele tracé maar een heel klein stukje door de Eilandspolder loopt. En dat het zoekgebied breed is waardoor het volgens indiener goed mogelijk is om de masten buiten de Eilandspolder te plaatsen. Indiener pleit daarom voor aanpassing van de tekst naar bijvoorbeeld ''mogelijke doorkruising van het N2000 gebied Eilandspolder''. Dit om een zuivere afweging tussen de alternatieven mogelijk te maken. Indiener wijst ook op de tekst in tabel 10.1 op blz 137 waar over het rode tracé staat: ''doorkruist Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske''. Volgens indiener is dit namelijk niet nodig wanneer gekozen wordt voor het paarse koppelstuk door de Wijde Wormer. Indiener vraagt om de tekst aan te passen naar ''doorkruist mogelijk Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske''.	De afweging tussen alternatieven wordt gemaakt in het plan-MER. In het plan-MER en de Integrale Effectanalyse wordt inderdaad benoemd of en in hoeverre een doorkruising nodig is en wat de effecten daarvan zijn. De corridors zijn breder dan de daadwerkelijk benodigde ruimte. Bij de uitwerking wordt daarbinnen gekeken naar de exacte positionering van de verbinding en de masten.
202405151	Indiener pleit voor toevoegen van een zoeklocatie voor het hoogspanningsstation: direct ten oosten van de A9. Indiener wil dat een locatie onderzocht gaat worden ten westen van het huidige zoekgebied ZW2, tussen de N203/provinciale weg, de A9, de Groenedijk, en de huidige 380kv verbinding Beverwijk-Oostzaan. Volgens indiener heeft deze locatie de minste negatieve effecten op natuur en landschapswaarden. De locatie zou nu niet onderzocht worden vanwege de beschermde status van werelderfgoed. Maar volgens indiener is dit geen zuivere afweging en moeten alle aspecten worden meegenomen. En er zijn tracé opties die grotendeels door beschermde Natura-2000 gebieden lopen en dit wordt ook niet op voorhand uitgesloten.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het UNESCO werelderfgoed en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Voor stations worden UNESCO en Natura 2000 inderdaad vermeden. Voor verbindingen ligt dit anders en wordt het zoveel als mogelijk vermeden.
202405151	Indiener gaat er van uit dat bij de keuze van het voorkeurstracé wordt gekozen voor het maximaal ondergronds aanleggen van de nieuwe kabels. En dat hierbij onderzocht wordt wat de meest gevoelige locaties per tracé zijn, waar ondergrondse kruising noodzakelijk is.	De verbinding wordt bovengronds aangelegd. Zie het thema '(Net)techniek' voor de beantwoording van deze reactie. De Stelling van Amsterdam is een bijzonder geval. Hiervoor laat TenneT

		een HIA uitvoeren om de opties van het bovengronds kruisen te verkennen. Zie het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor meer informatie over kruising van de Stelling van Amsterdam.
202405153	Indiener uit zorgen over de gezondheidsrisico's van het wonen vlakbij hoogspanningsmasten. Hoewel indiener geen oorzakelijk verband kan aantonen, benoemt die het feit dat die vanaf diens geboorte vlakbij hoogspanningsmasten woont en op relatief jonge leeftijd leukemie heeft gekregen. Indiener verzoekt daarnaast om geen nieuwe mastenrijen ter hoogte van de Spierdijkerweg te plaatsen (geel tracé of verbindingsstukken), omdat dat ook al een bovengrondse en ondergrondse 150kv hoogspanningsverbinding loopt.	Bedankt voor uw reactie en het uitspreken van uw zorgen en uw persoonlijke situatie. Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden, dat mede is gebaseerd op het advies van de Gezondheidsraad waar u naar verwijst. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan. We begrijpen dat u vragen heeft over het project en de onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 'Proces en procedure', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202405153	Indiener verzoekt geen nieuwe mastenrijen ter hoogte van de Spierdijkerweg te plaatsen vanwege de ruimtelijke kwaliteit. Indiener verwijst hiervoor naar een sturend ontwerpprincipe uit het concept-NRD: voorkomen van parallelligging aan lintdorpen om visuele hinder te voorkomen. En op basis van het gele tracé en de verbindingsstukken zouden de masten zowel ten oosten als ten westen van de Spierdijkerweg parallel geplaatst worden aan deze weg.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een uitleg over waarom verschillende corridors over (lint)bebouwing lopen en hoe hier rekening mee wordt gehouden in de verdere uitwerking.
202405190	Indiener vraagt om te verklaren waarom het donkerblauwe tracé tijdens het proces was opgenomen, daarna verwijderd en nu weer opgenomen.	Bedankt voor uw reactie. Bij de alternatievenontwikkeling zijn verschillende stappen doorlopen om te komen tot de onderzoeksalternatieven. In de eerste stap zijn grove lijnen ontwikkeld vanuit het ontwerpprincipe bundelen met infrastructuur. De donkerblauwe lijn volgt hierbij grofweg de A9, de N9 en de N504. Bij de tweede stap is de donkerblauwe corridor gedeeltelijk afgevallen als conceptalternatief. Hiervoor zijn verschillende redenen, zoals de technische uitvoerbaarheid en de verwachte effecten op landschap en natuur van de grove lijn. In de laatste stap van de alternatievenontwikkeling is de

		donkerblauwe corridor (in aangepaste vorm ten opzichte van de eerste stap) alsnog opgenomen als onderzoeksalternatief. Uit nadere analyses bleek dat het onderzoeksalternatief in aangepaste vorm technisch haalbaar lijkt en er landschappelijk naar verwachting een rechte lijn mogelijk is. Er gelden daarnaast aandachtspunten, bijvoorbeeld vanuit natuur, die in het plan-MER volwaardig worden onderzocht. Door het donkerblauwe onderzoeksalternatief op te nemen in het plan-MER en de IEA worden de effecten onderzocht en kan de minister in de uiteindelijke keuze voor een tracé een afweging maken tussen de verschillende alternatieven.
202405190	Indiener constateert dat het donkerblauwe alternatief marginaal de A9 volgt en nergens het landschappelijk hoofdpatroon. Volgens indiener gaat dit in tegen het principe van het bundelen met bestaande infrastructuur, zoveel mogelijk volgen van het landschappelijk hoofdpatroon en voorkomen van geheel nieuwe doorsnijding van het landschap. Indiener stelt dat vanuit deze ontwerpprincipes geen houvast en verklaring is voor de donkerblauwe corridor.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden.
202405190	Indiener stelt dat de donkerblauwe en groene corridor grote impact hebben op het open landschap en natuur. Indiener vindt dat er te weinig aandacht is voor de openheid van het landschap in de c-NRD en hoe de ambitie uit de provinciale leidraad Landschap en Cultuurhistorie wordt meegenomen. De landschappelijke inpassing die in de Landschapsvisie van TenneT is opgenomen is voor indiener geen oplossing, omdat deze vooral is ingegeven op het ontnemen van zicht op een nieuwe verbinding.	Op het moment dat de voorkeursbeslissing gemaakt is en deze wordt uitgewerkt, vindt ook de landschappelijke inpassing plaats. In de landschapsvisie zijn voorbeelden opgenomen die niet leidend zijn. De landschappelijke inpassing vindt plaats op maat en in samenwerking met betrokken partijen.
202405190	Indiener stelt dat een dubbele mastopstelling een nog grotere impact op het landschap heeft. Indiener is daarom op voorhand geen voorstander van een aanlanding op deze locatie, zoals mogelijk in het kader van programma VAWOZ bij Den Helder- Julianadorp.	Het is begrijpelijk dat u zo min mogelijk impact wilt ervaren. Zekerheid is er op dit punt nog niet. Binnen het thema 'Samenhang met andere projecten' leest u verder over de relatie met pVAWOZ.
202405190	Indiener geeft dat er binnen diens gemeente ook zorgen zijn over de elektromagnetische velden rondom de 380 kV mastopstelling.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405190	Indiener vraagt de impact van een mastopstelling op recreatie en toerisme in de kustzone te onderzoeken. Deze is van grote economische waarde, zowel lokaal,	Op dit moment worden effecten op toerisme door hoogspanningsverbindingen niet

	provinciaal als landelijk. Indiener verzoekt het aspect landschapsbeleving en de aantrekkelijkheid van het gebied voor toerisme en recreatie mee te nemen in de afweging. Indiener vreest voor een economische aantasting van het toeristisch product en aantasting van de concurrentiepositie van de regio.	meegenomen als zelfstandig onderwerp in het plan-MER. Effecten van dit project op recreatie worden wel in beeld gebracht. Verder wordt toerisme als aandachtspunt in het thema omgeving in de Integrale Effecten Analyse meegenomen. Zie ook thema Landschap en cultuurhistorie' voor een beantwoording van deze reactie.
202405190	Indiener gaat in algemene zin in op de variabele breedte van de corridors en constateert dat er op veel plekken geen reële ruimte is voor een mastopstelling. Indiener wijst daarbij op een ondergrondse gasopslag van TAQA en gasinstallaties van Gasunie.	De corridors zijn ingetekend met een grote breedte, groter dan de ruimte die de verbinding straks nodig heeft. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de corridors die ook allerlei functies beslaan. Na de voorkeursbeslissing wordt het tracé in detail uitgewerkt en wordt duidelijk waar de verbinding binnen de corridor wordt geplaatst. Bij de uitwerking van het voorkeursalternatief wordt gewerkt aan een tracé dat zoveel als mogelijk bebouwing en andere functies ontziet.
202405190	Indiener vraagt natuurgebieden die (nog) geen wettelijke status hebben in het afwegingskader mee te nemen als aandachtspunt. Als voorbeeld wordt de Zuurvenspolder genoemd, waarvoor vanwege de natuurlijke waarde een verzoek tot aanwijzing tot NNN is gedaan.	In het afwegingskader worden alleen effecten op wettelijk beschermde gebieden beoordeeld. Verder signaleren we ook effecten op algemeen beschermde soorten, dus ook buiten beschermde gebieden.
202405190	Indiener geeft aan dat het donkerblauwe alternatief bijna volledig door beschermd landschap gaat. Het doorkruist belangrijke weidevogelgebieden nabij Castricum, Uitgeest en ten zuiden van de kern Bergen. Een mastopstelling zou de positie van de weidevogels negatief beïnvloeden.	Bij het opstellen van de tracéalternatieven is rekening gehouden met de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes (Notitie onderzoeksalternatieven p. 54). NNN, BPL en ganzenfoerageergebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Gelet op de omvang van deze gebieden in het zoekgebied is volledig vermijden niet mogelijk. De effecten worden onderzocht in het plan-MER. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over hoe de effecten op (weide)vogels worden meegenomen.
202405190	Indiener gaat in op de aardkundige waarde in het gebied langs de kust, het OerIJ en het Alkmaardermeer. In de strandvlakten zijn duinrellen, kreken, dijken en het verkavelingspatroon grotendeels onveranderd gebleven, waardoor deze polders een hoge tot zeer hoge cultuurhistorische - en landschappelijke waarde hebben. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in deze polders zou een aanzienlijke aantasting van deze waarden betekenen.	Wij verwijzen u naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.

202405190	Indiener vraagt aandacht voor het effect van de netuitbreiding op vleermuizen.	Vleermuizen vormen een van de soortgroepen waarop de netuitbreiding naar verwachting negatieve effecten heeft. Met name verstoring tijdens de aanlegfase (door geluid, licht en trillingen) en ruimtebeslag tijdens de gebruiksfase leiden mogelijk tot negatieve effecten op vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen vernietigd worden of vleermuizen kunnen geschikt leefgebied verliezen als gevolg van ruimtebeslag. De effecten van de hoogspanningsverbinding op vleermuizen worden in het plan-MER onderzocht.
202405190	Indiener gaat in op het belang van de kuststrook van Noord-Holland voor trekroutes van veel vogelsoorten. Indiener vraagt of bij het opstellen van de alternatieven rekening is gehouden met het plaatsen van een hoogspanningscorridor. Indiener verzoekt dit aspect mee te nemen in het onderzoek.	In de verwijzing naar het thema 'Ecologie' heeft u kunnen lezen hoe we hiermee omgaan. Bij het opstellen van de tracéalternatieven is rekening gehouden met de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes (Notitie onderzoeksalternatieven p. 54). NNN, BPL en ganzenfoerageergebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Gelet op de omvang van deze gebieden in het zoekgebied is het volledig vermijden niet mogelijk. De effecten worden onderzocht in het plan-MER.
202405190	Indiener merkt op dat de corridors meerdere keren de spoorweg kruist. Indiener stelt dat dit niet in overeenstemming is met het uitgangspunt kruisingen zoveel mogelijk te vermijden.	Het uitgangspunt is inderdaad om zoveel mogelijk kruisingen te vermijden, evenals andere functies. Op de grote afstand van deze verbinding is het helaas onmogelijk een tracé te vinden dat geen belemmeringen tegenkomt. De technische moeilijkheden en effecten op andere functies worden meegenomen in de onderzoeken en afweging tijdens besluitvorming. In een latere fase worden maatregelen voor het kruisen van (spoor)wegen uitgewerkt.
202405190	Indiener vindt het belangrijk om ook de inwoners van het gebied vroegtijdig te bereiken en te betrekken. Indiener is van mening dat de regionale bijeenkomsten slecht worden bezocht, terwijl de potentiële impact groot is. Indiener verzoekt na te gaan of de communicatiestrategie (nog) voldoet.	Bedankt voor uw suggestie. Wij merken dat het project bij steeds meer mensen onder de aandacht komt via verschillende kanalen. Zie het thema ‘communicatie’ voor onze aanpak.

202405192	Indiener vraagt om te verklaren waarom het donkerblauwe tracé tijdens het proces was opgenomen, daarna verwijderd en nu weer opgenomen.	Bedankt voor uw reactie. Bij de alternatievenontwikkeling zijn verschillende stappen doorlopen om te komen tot de onderzoeksalternatieven. In de eerste stap zijn grove lijnen ontwikkeld vanuit het ontwerpprincipe bundelen met infrastructuur. De donkerblauwe lijn volgt hierbij grofweg de A9, de N9 en de N504. Bij de tweede stap is de donkerblauwe corridor gedeeltelijk afgevallen als conceptalternatief. Hiervoor zijn verschillende redenen, zoals de technische uitvoerbaarheid en de verwachte effecten op landschap en natuur van de grove lijn. In de laatste stap van de alternatievenontwikkeling is de donkerblauwe corridor (in aangepaste vorm ten opzichte van de eerste stap) alsnog opgenomen als onderzoeksalternatief. Uit nadere analyses bleek dat het onderzoeksalternatief in aangepaste vorm technisch haalbaar lijkt en er landschappelijk naar verwachting een rechte lijn mogelijk is. Er gelden daarnaast aandachtspunten, bijvoorbeeld vanuit natuur, die in het plan-MER volwaardig worden onderzocht. Door het donkerblauwe onderzoeksalternatief op te nemen in het plan-MER en de IEA worden de effecten onderzocht en kan de minister in de uiteindelijke keuze voor een tracé een afweging maken tussen de verschillende alternatieven.
202405192	Indiener constateert dat het donkerblauwe alternatief marginaal de A9 volgt en nergens het landschappelijk hoofdpatroon. Volgens indiener gaat dit in tegen het principe van het bundelen met bestaande infrastructuur, zoveel mogelijk volgen van het landschappelijk hoofdpatroon en voorkomen van geheel nieuwe doorsnijding van het landschap. Indiener stelt dat vanuit deze ontwerpprincipes geen houvast en verklaring is voor de donkerblauwe corridor.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden.
202405192	Indiener stelt dat in tegenstelling tot de uitgangspunten van de NOVI, het dorp De Woude volledig in de groene corridor ligt en verzoekt dit te verwijderen, zoals Oost - en West Graftdijk.	Het klopt dat er dorpen in de corridors liggen. Deze worden vermeden als de verbinding verder wordt uitgewerkt. De corridors worden in de definitieve NRD niet gewijzigd. We verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten

		alternatieven' voor een uitleg over hoe we omgaan met tracering nabij (lint)dorpen.
202405192	Indiener stelt dat de donkerblauwe en groene corridor grote impact hebben op het open landschap en natuur. Indiener vindt dat er te weinig aandacht is voor de openheid van het landschap in de cNRD en hoe de ambitie uit de provinciale leidraad Landschap en Cultuurhistorie wordt meegenomen. De landschappelijke inpassing die in de Landschapsvisie van TenneT is opgenomen is voor indiener geen oplossing, omdat deze vooral is ingegeven op het ontnemen van zicht op een nieuwe verbinding.	Op het moment dat de voorkeursbeslissing gemaakt is en deze wordt uitgewerkt, vindt ook de landschappelijke inpassing plaats. In de landschapsvisie zijn voorbeelden opgenomen die niet leidend zijn. De landschappelijke inpassing vindt plaats op maat en in samenwerking met betrokken partijen.
202405192	Indiener stelt dat een dubbele mastopstelling een nog grotere impact op het landschap heeft. Indiener is daarom op voorhand geen voorstander van een aanlanding op deze locatie, zoals mogelijk in het kader van programma VAWOZ bij Den Helder- Julianadorp.	Het is begrijpelijk dat u zo min mogelijk impact wilt ervaren. Zekerheid is er op dit punt nog niet. Binnen het thema 'Samenhang met andere projecten' leest u verder over de relatie met pVAWOZ.
202405192	Indiener geeft aan dat er binnen diens gemeente ook zorgen zijn over de elektromagnetische velden rondom de 380 kV mastopstelling.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405192	Indiener vraagt de impact van een mastopstelling op recreatie en toerisme in de kustzone te onderzoeken. Deze is van grote economische waarde, zowel lokaal, provinciaal als landelijk. Indiener verzoekt het aspect landschapsbeleving en de aantrekkelijkheid van het gebied voor toerisme en recreatie mee te nemen in de afweging. Indiener vreest voor een economische aantasting van het toeristisch product en aantasting van de concurrentiepositie van de regio.	Op dit moment worden effecten op toerisme door hoogspanningsverbindingen niet meegenomen als zelfstandig onderwerp in het plan-MER. Effecten van dit project op recreatie worden wel in beeld gebracht. Verder wordt toerisme als aandachtspunt in het thema omgeving in de Integrale Effecten Analyse meegenomen. Zie ook thema Landschap en cultuurhistorie' voor een beantwoording van deze reactie.
202405192	Indiener gaat in algemene zin in op de variabele breedte van de corridors en constateert dat er op veel plekken geen reële ruimte is voor een mastopstelling.	De corridors zijn ingetekend met een grote breedte, groter dan de ruimte die de verbinding straks nodig heeft. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de corridors die ook allerlei functies beslaan. Na de voorkeursbeslissing wordt het tracé in detail uitgewerkt en wordt duidelijk waar de verbinding binnen de corridor wordt geplaatst. Bij de uitwerking van het voorkeursalternatief wordt gewerkt aan een tracé dat zoveel als mogelijk bebouwing en andere functies ontziet.

202405192	Indiener vraagt natuurgebieden die (nog) geen wettelijke status hebben in het afwegingskader mee te nemen als aandachtspunt. Als voorbeeld wordt de Zuurvenspolder genoemd, waarvoor vanwege de natuurlijke waarde een verzoek tot aanwijzing tot NNN is gedaan.	In het afwegingskader worden alleen effecten op wettelijk beschermde gebieden beoordeeld. Verder signaleren we ook effecten op algemeen beschermde soorten, dus ook buiten beschermde gebieden.
202405192	Indiener geeft aan dat het donkerblauwe alternatief bijna volledig door beschermd landschap gaat. Het doorkruist belangrijke weidevogelgebieden nabij Castricum, Uitgeest en ten zuiden van de kern Bergen. Een mastopstelling zou de positie van de weidevogels negatief beïnvloeden.	Bij het opstellen van de tracéalternatieven is rekening gehouden met de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes (Notitie onderzoeksalternatieven p. 54). NNN, BPL en ganzenfoerageergebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Gelet op de omvang van deze gebieden in het zoekgebied is volledig vermijden niet mogelijk. De effecten worden onderzocht in het plan-MER. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over hoe de effecten op (weide)vogels worden meegenomen.
202405192	Indiener gaat in op de aardkundige waarde in het gebied langs de kust, het OerIJ en het Alkmaardermeer. In de strandvlakten zijn duinrellen, kreken, dijken en het verkavelingspatroon grotendeels onveranderd gebleven, waardoor deze polders een hoge tot zeer hoge cultuurhistorische - en landschappelijke waarde hebben. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in deze polders zou een aanzienlijke aantasting van deze waarden betekenen.	Het hele zoekgebied van de netuitbreiding kenmerkt zich door karakteristieke landschappen en unieke (natuur)waarden. Het is belangrijk dat al deze aspecten nauwkeurig worden onderzocht in het plan-MER en IEA. Wij verwijzen u verder naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405192	Indiener vraagt aandacht voor het effect van de netuitbreiding op vleermuizen.	Vleermuizen vormen een van de soortgroepen waarop de netuitbreiding naar verwachting negatieve effecten heeft. Met name verstoring tijdens de aanlegfase (door geluid, licht en trillingen) en ruimtebeslag tijdens de gebruiksfase leiden mogelijk tot negatieve effecten op vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen vernietigd worden of vleermuizen kunnen geschikt leefgebied verliezen als gevolg van ruimtebeslag. De effecten van de hoogspanningsverbinding op vleermuizen worden in het plan-MER onderzocht.

202405192	Indiener gaat in op het belang van de kuststrook van Noord-Holland voor trekroutes van veel vogelsoorten. Indiener vraagt of bij het opstellen van de alternatieven rekening is gehouden met het plaatsen van een hoogspanningscorridor. Indiener verzoekt dit aspect mee te nemen in het onderzoek.	In de verwijzing naar het thema 'Ecologie' heeft u kunnen lezen hoe we hiermee omgaan. Bij het opstellen van de tracéalternatieven is rekening gehouden met de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes (Notitie onderzoeksalternatieven p. 54). NNN, BPL en ganzenfoerageergebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Gelet op de omvang van deze gebieden in het zoekgebied is het volledig vermijden niet mogelijk. De effecten worden onderzocht in het plan-MER.
202405192	Indiener merkt op dat de corridors meerdere keren de spoorweg kruist. Indiener stelt dat dit niet in overeenstemming is met het uitgangspunt kruisingen zoveel mogelijk te vermijden.	Het uitgangspunt is inderdaad om zoveel mogelijk kruisingen te vermijden, evenals andere functies. Op de grote afstand van deze verbinding is het helaas onmogelijk een tracé te vinden dat geen belemmeringen tegenkomt. De technische moeilijkheden en effecten op andere functies worden meegenomen in de onderzoeken en afweging tijdens besluitvorming. In een latere fase worden maatregelen voor het kruisen van (spoor)wegen uitgewerkt.
202405192	Indiener vindt het belangrijk om ook de inwoners van het gebied vroegtijdig te bereiken en te betrekken. Indiener is van mening dat de regionale bijeenkomsten slecht worden bezocht, terwijl de potentiële impact groot is. Indiener verzoekt na te gaan of de communicatiestrategie (nog) voldoet.	Bedankt voor uw suggestie. Wij merken dat het project bij steeds meer mensen onder de aandacht komt via verschillende kanalen. Zie het thema ‘communicatie’ voor onze aanpak.
202405194	Indiener vraagt om te verklaren waarom het donkerblauwe tracé tijdens het proces was opgenomen, daarna verwijderd en thans weer opgenomen.	Bedankt voor uw reactie. Bij de alternatievenontwikkeling zijn verschillende stappen doorlopen om te komen tot de onderzoeksalternatieven. In de eerste stap zijn grove lijnen ontwikkeld vanuit het ontwerpprincipe bundelen met infrastructuur. De donkerblauwe lijn volgt hierbij grofweg de A9, de N9 en de N504. Bij de tweede stap is de donkerblauwe corridor gedeeltelijk afgevallen als conceptalternatief. Hiervoor zijn verschillende redenen, zoals de technische uitvoerbaarheid en de verwachte effecten op landschap en natuur van de grove lijn. In de laatste stap van de alternatievenontwikkeling is de donkerblauwe corridor (in aangepaste vorm ten opzichte van de eerste stap)

		alsnog opgenomen als onderzoeksalternatief. Uit nadere analyses bleek dat het onderzoeksalternatief in aangepaste vorm technisch haalbaar lijkt en er landschappelijk naar verwachting een rechte lijn mogelijk is. Er gelden daarnaast aandachtspunten, bijvoorbeeld vanuit natuur, die in het plan-MER volwaardig worden onderzocht. Door het donkerblauwe onderzoeksalternatief op te nemen in het plan-MER en de IEA worden de effecten onderzocht en kan de minister in de uiteindelijke keuze voor een tracé een afweging maken tussen de verschillende alternatieven.
202405194	Indiener constateert dat het donkerblauwe alternatief marginaal de A9 volgt en nergens het landschappelijk hoofdpatroon. Volgens indiener gaat dit in tegen het principe van het bundelen met bestaande infrastructuur, zoveel mogelijk volgen van het landschappelijk hoofdpatroon en voorkomen van geheel nieuwe doorsnijding van het landschap. Indiener stelt dat vanuit deze ontwerpprincipes geen houvast en verklaring is voor de donkerblauwe corridor.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden.
202405194	Indiener stelt dat de donkerblauwe en groene corridor grote impact hebben op het open landschap en natuur. Indiener vindt dat er te weinig aandacht is voor de openheid van het landschap in de cNRD en hoe de ambitie uit de provinciale leidraad Landschap en Cultuurhistorie wordt meegenomen. De landschappelijke inpassing die in de Landschapsvisie van TenneT is opgenomen is voor indiener geen oplossing, omdat deze vooral is ingegeven op het ontnemen van zicht op een nieuwe verbinding.	Op het moment dat de voorkeursbeslissing gemaakt is en deze wordt uitgewerkt, vindt ook de landschappelijke inpassing plaats. In de landschapsvisie zijn voorbeelden opgenomen die niet leidend zijn. De landschappelijke inpassing vindt plaats op maat en in samenwerking met betrokken partijen.
202405194	Indiener stelt dat het voor de zuidwestelijke variant in de donkerblauwe corridor noodzakelijk is de cumulatie van effecten op het gebied en de woongebieden in Uitgeest en Heemskerk te beschrijven. Het gaat hier om geluidsoverlast van het vliegverkeer op Schiphol, de naastgelegen A9 en de spoorwegverbinding, en een veelvoud aan gasbuisleidingen. De indiener geeft aan het oneens te zijn dat hier ook visuele overlast van een hoogspanningsverbinding met elektromagnetisch veld aan wordt toegevoegd.	In het plan-MER wordt voor verschillende milieuthema's onderzocht wat het effect van de hoogspanningsverbinding is ten opzichte van de referentiesituatie. Hierbij worden ook de effecten op het gebied en de woningen rondom de zuidwestelijke variant in de donkerblauwe corridor onderzocht. U geeft aan het niet eens te zijn dat er visuele overlast en een elektromagnetisch veld bij komt aan de huidige, door u omschreven, geluidsoverlast. De effecten van geluid worden in het plan-MER separaat onderzocht, maar niet samengevoegd

		met de visuele effecten en de elektromagnetische velden. Het is uiteindelijk een politieke keuze om al deze effecten en belangen tegen elkaar af te wegen.
202405194	Indiener wijst erop dat de Gasunie leidingen van Beverwijk-Heemskerk-Uitgeest zijn beoogd voor waterstoftransport in de toekomst en er ruimtelijke ontwikkeling is voorzien voor opvang binnen de gemeentes Heemskerk en Uitgeest.	Deze ontwikkelingen zijn bekend binnen het project en worden meegenomen in het thema 'Gebruiksfuncties' van de IEA.
202405194	Indiener heeft het idee dat binnen de oostelijke variant van de donkerblauwe corridor aangaande afstand tot de A9 geen rekening is gehouden met het valrisico van de masten. Indiener vraagt meer afstand te houden.	Als de verbinding inclusief de mastposities wordt uitgewerkt, wordt op de delen waar deze parallel loopt aan een snelweg, gebouwd volgens het beleid van Rijkswaterstaat. Er wordt rekening gehouden met voldoende afstand tot de snelweg. Dit betekent ook voldoende veilige afstand en ruimte voor de calamiteitendiensten.
202405194	Indiener stelt dat in de groene corridor te weinig rekening is gehouden met het buurtschap Busch en Dam wat in de corridor ligt. Daarnaast stelt indiener dat de huidige technieken het mogelijk maken om 150kV verbindingen ondergronds te brengen. In het onderzoek wordt hier naar mening van indiener te weinig rekening mee gehouden.	Het klopt dat er dorpen binnen de corridors liggen. Deze worden vermeden indien de verbinding in deze corridor komt. De corridors worden in de definitieve NRD niet gewijzigd. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Uitgangspunten alternatieven' voor een uitleg over hoe is omgegaan met tracering nabij (lint)dorpen. Bij het onderzoeken van de onderzoeksalternatieven worden de principes 'combineren' en 'bundelen' gehanteerd. Dit is zo vastgelegd in het 'Programma Energiehoofdstructuur' (PEH). Daarbij wordt gekeken of ligging nabij bestaande infrastructuur (bijv. spoorwegen, snelwegen of hoogspanningsinfrastructuur) voordelen met zich mee kan brengen. Voor tracés die langs bestaande 150kV-verbindingen liggen kan bijvoorbeeld worden overwogen om negatieve effecten van de 380kV-verbinding te verzachten door de bestaande 150kV-verbinding ondergronds te brengen. Gezien de vele reacties over dit thema, is besloten dit mee te nemen in de oplegnotitie. Wij verwijzen u naar de oplegnotitie voor een nadere uitleg.

202405194	Indiener stelt dat een dubbele mastopstelling een nog grotere impact op het landschap heeft. Indiener is daarom op voorhand geen voorstander van een aanlanding op deze locatie, zoals mogelijk in het kader van programma VAWOZ bij Den Helder- Julianadorp.	Het is begrijpelijk dat u zo min mogelijk impact wilt ervaren. Zekerheid is er op dit punt nog niet. Binnen het thema 'Samenhang met andere projecten' leest u verder over de relatie met pVAWOZ.
202405194	Indiener geeft aan dat er binnen diens gemeente ook zorgen zijn over de elektromagnetische velden rondom de 380 kV mastopstelling.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405194	Indiener vraagt de impact van een mastopstelling op recreatie en toerisme in de kustzone te onderzoeken. Deze is van grote economische waarde, zowel lokaal, provinciaal als landelijk. Indiener verzoekt het aspect landschapsbeleving en de aantrekkelijkheid van het gebied voor toerisme en recreatie mee te nemen in de afweging. Indiener vreest voor een economische aantasting van het toeristisch product en aantasting van de concurrentiepositie van de regio.	Op dit moment worden effecten op toerisme door hoogspanningsverbindingen niet meegenomen als zelfstandig onderwerp in het plan-MER. Effecten van dit project op recreatie worden wel in beeld gebracht. Verder wordt toerisme als aandachtspunt in het thema omgeving in de Integrale Effecten Analyse meegenomen. Zie ook thema Landschap en cultuurhistorie' voor een beantwoording van deze reactie.
202405194	Indiener gaat in algemene zin in op de variabele breedte van de corridors en constateert dat er op veel plekken geen reële ruimte is voor een mastopstelling en noemt als voorbeeld buurtschappen als Dorregeest, Busch en Duin en Lagendijk.	De corridors zijn ingetekend met een grote breedte, groter dan de ruimte die de verbinding straks nodig heeft. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de corridors die ook allerlei functies beslaan. Na de voorkeursbeslissing wordt het tracé in detail uitgewerkt en wordt duidelijk waar de verbinding binnen de corridor wordt geplaatst. Bij de uitwerking van het voorkeursalternatief wordt gewerkt aan een tracé dat zoveel als mogelijk bebouwing en andere functies ontziet.
202405194	Indiener vraagt natuurgebieden die (nog) geen wettelijke status hebben in het afwegingskader mee te nemen als aandachtspunt.	In het afwegingskader worden alleen effecten op wettelijk beschermde gebieden beoordeeld. Verder signaleren we ook effecten op algemeen beschermde soorten, dus ook buiten beschermde gebieden.
202405194	Indiener geeft aan dat het donkerblauwe alternatief bijna volledig door beschermd landschap gaat. Het doorkruist belangrijke weidevogelgebieden nabij Castricum, Uitgeest en ten zuiden van de kern Bergen. Een mastopstelling zou de positie van de weidevogels negatief beïnvloeden.	Bij het opstellen van de tracéalternatieven is rekening gehouden met de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes (Notitie onderzoeksalternatieven p. 54). NNN, BPL en ganzenfoerageergebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Gelet op de omvang van deze gebieden in het zoekgebied is volledig vermijden niet mogelijk. De effecten

		worden onderzocht in het plan-MER. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over hoe de effecten op (weide)vogels worden meegenomen.
202405194	De indiener stelt dat in de strandvlakten in het OerIJ en Alkmaardermeer duinrellen, kreken, dijken en het verkavelingspatroon grotendeels onveranderd gebleven zijn, waardoor deze polders een hoge tot zeer hoge cultuurhistorische - en landschappelijke waarde hebben. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in deze polders zou een aanzienlijke aantasting van deze waarden betekenen.	Het hele zoekgebied van de netuitbreiding kenmerkt zich door karakteristieke landschappen en unieke (natuur)waarden. Het is belangrijk dat al deze aspecten nauwkeurig worden onderzocht in het plan-MER en IEA. Wij verwijzen u verder naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405194	Indiener vraagt aandacht voor het effect van de netuitbreiding op vleermuizen.	Vleermuizen vormen een van de soortgroepen waarop de netuitbreiding naar verwachting negatieve effecten heeft. Met name verstoring tijdens de aanlegfase (door geluid, licht en trillingen) en ruimtebeslag tijdens de gebruiksfase leiden mogelijk tot negatieve effecten op vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen vernietigd worden of vleermuizen kunnen geschikt leefgebied verliezen als gevolg van ruimtebeslag. De effecten van de hoogspanningsverbinding op vleermuizen worden in het plan-MER onderzocht.
202405194	Indiener gaat in op het belang van de kuststrook van Noord-Holland voor trekroutes van veel vogelsoorten. Indiener vraagt of bij het opstellen van de alternatieven rekening is gehouden met het plaatsen van een hoogspanningscorridor. Indiener verzoekt dit aspect mee te nemen in het onderzoek.	In de verwijzing naar het thema 'Ecologie' heeft u kunnen lezen hoe we hiermee omgaan. Bij het opstellen van de tracéalternatieven is rekening gehouden met de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes (Notitie onderzoeksalternatieven p. 54). NNN, BPL en ganzenfoerageergebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Gelet op de omvang van deze gebieden in het zoekgebied is het volledig vermijden niet mogelijk. De effecten worden onderzocht in het plan-MER.
202405194	Indiener merkt op dat de corridors meerdere keren de spoorweg kruist. Indiener stelt dat dit niet in overeenstemming is met het uitgangspunt kruisingen zoveel mogelijk te vermijden.	Het uitgangspunt is inderdaad om zoveel mogelijk kruisingen te vermijden, evenals andere functies. Op de grote afstand van deze verbinding is het helaas onmogelijk

		een tracé te vinden dat geen belemmeringen tegenkomt. De technische moeilijkheden en effecten op andere functies worden meegenomen in de onderzoeken en afweging tijdens besluitvorming. In een latere fase worden maatregelen voor het kruisen van (spoor)wegen uitgewerkt.
202405194	Indiener vindt het belangrijk om ook de inwoners van het gebied vroegtijdig te bereiken en te betrekken. Indiener is van mening dat de regionale bijeenkomsten slecht worden bezocht, terwijl de potentiële impact groot is. Indiener verzoekt na te gaan of de communicatiestrategie (nog) voldoet.	Bedankt voor uw suggestie. Wij merken dat het project bij steeds meer mensen onder de aandacht komt via verschillende kanalen. Zie het thema 'communicatie' voor onze aanpak.
202405195	Indiener vraagt om te verklaren waarom het donkerblauwe tracé tijdens het proces was opgenomen, daarna verwijderd en thans weer opgenomen.	Bedankt voor uw reactie. Bij de alternatievenontwikkeling zijn verschillende stappen doorlopen om te komen tot de onderzoeksalternatieven. In de eerste stap zijn grove lijnen ontwikkeld vanuit het ontwerpprincipe bundelen met infrastructuur. De donkerblauwe lijn volgt hierbij grofweg de A9, de N9 en de N504. Bij de tweede stap is de donkerblauwe corridor gedeeltelijk afgevallen als conceptalternatief. Hiervoor zijn verschillende redenen, zoals de technische uitvoerbaarheid en de verwachte effecten op landschap en natuur van de grove lijn. In de laatste stap van de alternatievenontwikkeling is de donkerblauwe corridor (in aangepaste vorm ten opzichte van de eerste stap) alsnog opgenomen als onderzoeksalternatief. Uit nadere analyses bleek dat het onderzoeksalternatief in aangepaste vorm technisch haalbaar lijkt en er landschappelijk naar verwachting een rechte lijn mogelijk is. Er gelden daarnaast aandachtspunten, bijvoorbeeld vanuit natuur, die in het plan-MER volwaardig worden onderzocht. Door het donkerblauwe onderzoeksalternatief op te nemen in het plan-MER en de IEA worden de effecten onderzocht en kan de minister in de uiteindelijke keuze voor een tracé een afweging maken tussen de verschillende alternatieven.

202405195	Indiener constateert dat het donkerblauwe alternatief marginaal de A9 volgt en nergens het landschappelijk hoofdpatroon. Volgens indiener gaat dit in tegen het principe van het bundelen met bestaande infrastructuur, zoveel mogelijk volgen van het landschappelijk hoofdpatroon en voorkomen van geheel nieuwe doorsnijding van het landschap. Indiener stelt dat vanuit deze ontwerpprincipes geen houvast en verklaring is voor de donkerblauwe corridor.	Wij verwijzen u naar het thema 'Uitgangspunten onderzoeksalternatieven' voor een toelichting op het nationale beleid dat kaders en principes geeft voor de bouw van nieuwe energie-infrastructuur en waar wij in het project rekening houden.
202405195	Indiener stelt dat de donkerblauwe en groene corridor grote impact hebben op het open landschap en natuur. Indiener vindt dat er te weinig aandacht is voor de openheid van het landschap in de cNRD en hoe de ambitie uit de provinciale leidraad Landschap en Cultuurhistorie wordt meegenomen. De landschappelijke inpassing die in de Landschapsvisie van TenneT is opgenomen is voor indiener geen oplossing, omdat deze vooral is ingegeven op het ontnemen van zicht op een nieuwe verbinding.	Op het moment dat de voorkeursbeslissing gemaakt is en deze wordt uitgewerkt, vindt ook de landschappelijke inpassing plaats. In de landschapsvisie zijn voorbeelden opgenomen die niet leidend zijn. De landschappelijke inpassing vindt plaats op maat en in samenwerking met betrokken partijen.
202405195	Indiener stelt dat een dubbele mastopstelling een nog grotere impact op het landschap heeft. Indiener is daarom op voorhand geen voorstander van een aanlanding op deze locatie, zoals mogelijk in het kader van programma VAWOZ bij Den Helder- Julianadorp.	Het is begrijpelijk dat u zo min mogelijk impact wil ervaren. Zekerheid is er op dit punt nog niet. Binnen het thema 'Samenhang met andere projecten' leest u verder over de relatie met pVAWOZ.
202405195	Indiener geeft dat er binnen diens gemeente ook zorgen zijn over de elektromagnetische velden rondom de 380 kV mastopstelling.	Binnen het thema 'Leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid magneetvelden. Daarin leest u hoe we hier in het project mee omgaan.
202405195	Indiener vraagt de impact van een mastopstelling op recreatie en toerisme in de kustzone te onderzoeken. Deze is van grote economische waarde, zowel lokaal, provinciaal als landelijk. Indiener verzoekt het aspect landschapsbeleving en de aantrekkelijkheid van het gebied voor toerisme en recreatie mee te nemen in de afweging. Indiener vreest voor een economische aantasting van het toeristisch product en aantasting van de concurrentiepositie van de regio.	Op dit moment worden effecten op toerisme door hoogspanningsverbindingen niet meegenomen als zelfstandig onderwerp in het plan-MER. Effecten van dit project op recreatie worden wel in beeld gebracht. Verder wordt toerisme als aandachtspunt in het thema omgeving in de Integrale Effecten Analyse meegenomen. Zie ook thema Landschap en cultuurhistorie' voor een beantwoording van deze reactie.
202405195	Indiener gaat in algemene zin in op de variabele breedte van de corridors en constateert dat er op veel plekken geen reële ruimte is voor een mastopstelling.	De corridors zijn ingetekend met een grote breedte, groter dan de ruimte die de verbinding straks nodig heeft. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de corridors die ook allerlei functies beslaan. Na de voorkeursbeslissing wordt het tracé in detail uitgewerkt en wordt duidelijk waar de verbinding binnen de corridor

		wordt geplaatst. Bij de uitwerking van het voorkeursalternatief wordt gewerkt aan een tracé dat zoveel als mogelijk bebouwing en andere functies ontziet.
202405195	Indiener vraagt natuurgebieden die (nog) geen wettelijke status hebben in het afwegingskader mee te nemen als aandachtspunt.	In het afwegingskader worden alleen effecten op wettelijk beschermde gebieden beoordeeld. Verder signaleren we ook effecten op algemeen beschermde soorten, dus ook buiten beschermde gebieden.
202405195	Indiener geeft aan dat het donkerblauwe alternatief bijna volledig door beschermd landschap gaat. Het doorkruist belangrijke weidevogelgebieden nabij Castricum, Uitgeest en ten zuiden van de kern Bergen. Een mastopstelling zou de positie van de weidevogels negatief beïnvloeden.	Bij het opstellen van de tracéalternatieven is rekening gehouden met de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes (Notitie onderzoeksalternatieven p. 54). NNN, BPL en ganzenfoerageergebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Gelet op de omvang van deze gebieden in het zoekgebied is volledig vermijden niet mogelijk. De effecten worden onderzocht in het plan-MER. Verder verwijzen wij u naar het thema 'Ecologie' voor een uitleg over hoe de effecten op (weide)vogels worden meegenomen.
202405195	Indiener geeft aan dat het karakteristieke landschap van Noord-Kennemerland, gevormd door de afwisseling van strandvlakten en strandwallen, het resultaat is van duizenden jaren aan invloed van de zee. Duinrellen, kreken, dijken en het verkavelingspatroon zijn grotendeels onveranderd gebleven, waardoor deze polders een hoge tot zeer hoge cultuurhistorische -en landschappelijke waarde hebben. Het plaatsen van hoogspanningsmasten in deze polders zou een aanzienlijke aantasting van deze waarden betekenen.	Het hele zoekgebied van de netuitbreiding kenmerkt zich door karakteristieke landschappen en unieke (natuur)waarden. Het is belangrijk dat al deze aspecten nauwkeurig worden onderzocht in het plan-MER en IEA. Wij verwijzen u verder naar het thema 'Landschap en cultuurhistorie' voor een uitleg over de effecten op het landschap en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202405195	Indiener vraagt aandacht voor het effect van de netuitbreiding op vleermuizen.	Vleermuizen vormen een van de soortgroepen waarop de netuitbreiding naar verwachting negatieve effecten heeft. Met name verstoring tijdens de aanlegfase (door geluid, licht en trillingen) en ruimtebeslag tijdens de gebruiksfase leiden mogelijk tot negatieve effecten op vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen vernietigd worden of vleermuizen kunnen geschikt leefgebied verliezen als gevolg van ruimtebeslag. De effecten van de hoogspanningsverbinding op

		vleermuizen worden in het plan-MER onderzocht.
202405195	Indiener gaat in op het belang van de kuststrook van Noord-Holland voor trekroutes van veel vogelsoorten. Indiener vraagt of bij het opstellen van de alternatieven rekening is gehouden met het plaatsen van een hoogspanningscorridor. Indiener verzoekt dit aspect mee te nemen in het onderzoek.	In de verwijzing naar het thema 'Ecologie' heeft u kunnen lezen hoe we hiermee omgaan. Bij het opstellen van de tracéalternatieven is rekening gehouden met de uitsluitende en sturende ontwerpprincipes (Notitie onderzoeksalternatieven p. 54). NNN, BPL en ganzenfoerageergebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Gelet op de omvang van deze gebieden in het zoekgebied is het volledig vermijden niet mogelijk. De effecten worden onderzocht in het plan-MER.
202405195	Indiener merkt op dat de corridors meerdere keren de spoorweg kruist. Indiener stelt dat dit niet in overeenstemming is met het uitgangspunt kruisingen zoveel mogelijk te vermijden.	Het uitgangspunt is inderdaad om zoveel mogelijk kruisingen te vermijden, evenals andere functies. Op de grote afstand van deze verbinding is het helaas onmogelijk een tracé te vinden dat geen belemmeringen tegenkomt. De technische moeilijkheden en effecten op andere functies worden meegenomen in de onderzoeken en afweging tijdens besluitvorming. In een latere fase worden maatregelen voor het kruisen van (spoor)wegen uitgewerkt.
202405195	Indiener vindt het belangrijk om ook de inwoners van het gebied vroegtijdig te bereiken en te betrekken. Indiener is van mening dat de regionale bijeenkomsten slecht worden bezocht, terwijl de potentiële impact groot is. Indiener verzoekt na te gaan of de communicatiestrategie (nog) voldoet.	Bedankt voor uw suggestie. Wij merken dat het project bij steeds meer mensen onder de aandacht komt via verschillende kanalen. Zie het thema ‘communicatie’ voor onze aanpak.
202406267	Indiener onderschrijft het nationale belang van een adequate, robuuste én duurzame energievoorziening en stelt dat de gemeente Beverwijk een forse bijdrage levert in het faciliteren van nationale duurzame energie infrastructuur, groter dan die van veel andere gemeenten. Indiener wijst op enkele energieprojecten in diens gemeente, o.a. aanlandingen van wind op zee, het waterstofnetwerk en het 380kV net.	Bedankt voor uw reactie. We vinden het fijn dat we naast elkaar staan en het belang onderschrijven van een adequate, robuuste en duurzame energievoorziening. Het is bekend bij het bevoegd gezag dat er veel energieprojecten, o.a. van nationaal belang, lopen in de gemeente Beverwijk. Voor elk van de projecten doorlopen we een zorgvuldige procedure en we waarderen de constructieve samenwerking met de gemeente Beverwijk.

202406267	Indiener maakt bezwaar tegen de realisatie van de netuitbreiding in diens gemeente, vanwege de negatieve impact op de leefomgeving, veiligheid en gezondheid van diens inwoners. Indiener wijst erop dat de infrastructuur schaarse (milieu)ruimte kost en de leefbaarheid in Beverwijk al onder druk staat. De gemeente legt daarom prioriteit bij een gezondere leefomgeving, de inpassing moet gepaard gaan met een verbetering van de leefkwaliteit.	Realisatie van dit project kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Het is het ministerie en TenneT daarom alles aangelegen om de inpassing zorgvuldig en samen met belanghebbenden te doen. In het plan-MER en de IEA wordt onderzocht welke impact (inclusief mitigerende maatregelen) de alternatieven hebben op de omgeving. De minister vraagt hierna een advies aan de regionale medeoverheden waarin u uw zorgen en aandachtspunten mee kunt geven. Alle belangen worden vervolgens tegen elkaar afgewogen en zo neemt de Minister van KGG, in overeenstemming met de Minister van VRO de voorkeursbeslissing.
202406267	Indiener wijst op de waarde van de Wijkermeerpolder voor de gezondheid, recreatie en natuurbeleving van de inwoners van de gemeente Beverwijk. Indiener wil daarom horizonvervuiling en waardeverlies van dit gebied voorkomen. Daarnaast stelt indiener dat voor de netten op zee de Wijkermeerpolder als ongeschikt is gebleken voor een station.	De onderzoeken en overwegingen binnen de Net op Zee projecten Hollandse Kust (Noord) en Hollandse Kust (West-Alpha) zijn bekend. Het project 380kV netuitbreiding Noord-Holland Noord maakt echter een nieuwe afweging tussen andere locaties. In het proces doen we zorgvuldig onderzoek naar de effecten van de onderzoeksalternatieven op de thema's die u noemt. In de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Ecologie' lichten we dit toe.
202406267	Indiener vraagt de cumulatie van gezondheidseffecten te onderzoeken en een koppeling te maken met bestaande milieu- en gezondheidsbelasting en de impact van andere projecten in voorbereiding of uitvoering.	In het plan-MER worden de gezondheidseffecten onderzocht. Hierbij wordt gekeken naar de effecten op geluid, luchtkwaliteit en magneetvelden. Dit leidt gezamenlijk tot een kwalitatieve beoordeling van de gezondheidseffecten van de projectonderdelen. Er wordt ook rekening gehouden met de bestaande situatie en de autonome ontwikkelingen.
202406267	De indiener vraagt om het bestaande tekort/schaarste van natuur mee te nemen in de toetsing van het MER.	In het afwegingskader worden alleen effecten op wettelijk beschermde gebieden beoordeeld. Verder signaleren we ook effecten op algemeen beschermde soorten, dus ook buiten beschermde gebieden. De bescherming en herstel van natuur ligt op landelijk niveau bij het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

202406267	De indiener verzoekt om bij de gebruiksfuncties expliciet ook andere grote (energie)infrastructuur mee te nemen, bijvoorbeeld het Waterstofnetwerk NZKG en VAWOZ.	Wij verwijzen u naar het thema 'Beoordelingskader' voor een uitleg met welke ruimtelijke situatie de onderzoeken starten en hoe rekening wordt gehouden met nieuwe plannen die nog niet definitief zijn. In het thema 'Samenhang met andere projecten' gaan we in het bijzonder in op de relatie met de projecten die u noemt.
202406267	Indiener vindt het belangrijk dat draagvlak onder de lokale bevolking wordt meegenomen in de cNRD bij de onderzoeken naar de haalbaarheid en wenselijkheid van de tracés.	Communicatie is voor het ministerie en TenneT ook erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te betrekken. In het thema 'Communicatie' staat wat we daarvoor doen en hoe mensen zichzelf op de hoogte kunnen houden. In het thema ‘omgeving’ van de IEA kunnen belanghebbenden hun wensen en belangen over het voetlicht brengen. Dit thema weegt mee in de voorkeursbeslissing.

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aan:
Colleges van BenW, Gedeputeerde Staten en Dagelijkse Besturen van de waterschappen in Noord-Holland waarvan het project netuitbreiding 380kV Noord-Holland Noord en/of het programma VAWOZ (2031-2040) raken aan hun grondgebied.

Klimaat en groene Groei

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/kgg

Behandeld door
ir. S.J. Voest

T 070 757 3543
s.j.voest@minezk.nl

Ons kenmerk
KGG / 97684530

Uw kenmerk

Bijlage
1

Datum 28 maart 2025
Betreft Uitvraag gezamenlijk en samenhangend advies van regionale overheden in Noord-Holland over het project 380kV NNHN en programma VAWOZ (2031-2040).

Geachte Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en Dagelijkse Besturen van de waterschappen in Noord-Holland,

Bij dezen wil ik u vragen om gezamenlijk een samenhangend regioadvies te gaan opstellen over het Programma VAWOZ 2031-2040 (programma VAWOZ) en het project netuitbreiding 380kV-Noord-Holland Noord (380kV-NNHN).

In 2024 hebben het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en de regionale overheden de wens uitgesproken voor één gezamenlijk regioadvies voor de 380kV-NNHN en het proramma VAWOZ. Deze wens is geuit vanwege de inhoudelijke samenhang tussen het project en het programma. Daarnaast is besloten dat de provincie Noord-Holland het opstellen van een gezamenlijk regioadvies zal gaan coördineren. De Minister van KGG stelt het zeer op prijs dat de provincie deze complexe rol oppakt. Ik vraag u om uiterlijk 19 december 2025 het regioadvies toe te sturen aan de Minister van KGG.

Op dit moment wordt voor beide trajecten nog onderzoek gedaan voor het opstellen van de Integrale Effect Analyses (IEA) en de planMER'ren. Voor programma VAWOZ wordt daarnaast nog onderzocht hoeveel elektriciteit geproduceerd op zee ingevoerd kan worden op het (toekomstige) Noord-Hollandse 380kV-hoogspanningsnet.

In de bijlage bij deze brief kunt u meer lezen over:
- Op welke vragen het regioadvies in dient te gaan en welke uitgangspunten en randvoorwaarden gelden.
- De aanleiding en de nut en noodzaak van beide trajecten.
- De inhoudelijke en ruimtelijke samenhang van beide trajecten.

Op 15 mei en 1 juli zullen de projectteams van de beide trajecten sessies organiseren om de onderzoeksresultaten met u te delen. De eerste sessie zal een globaal overzicht bieden van de bevindingen, en de tweede sessie zal een gedetailleerde, warme overdracht zijn van de inhoudelijke documenten. Ik hoop dat dit u helpt bij het opstellen van uw regioadvies.

Ik ben mij ervan bewust dat ik een complexe vraag aan u stel. Het project 380kV-NNHN en programma VAWOZ zijn grootschalige energie-infrastructuur projecten waar veel bewoners in Noord-Holland mee te maken krijgen. Het is daarom geen sinecure om met zo veel overheden te komen tot een gezamenlijk onderschreven regioadvies. Het belang van de twee projecten is echter groot, voor zowel de energievoorziening van Noord-Holland maar ook voor het slagen van de energietransitie in Nederland. Uw advies zal ons helpen om de juiste keuzes te maken voor de voortgang van deze complexe projecten. Daarom wil ik u bij voorbaat hartelijk danken voor uw inspanningen en uw advies.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
namens deze:

Marc Hoenders
Directeur Directie Realisatie Energietransitie

Klimaat en groene Groei

Ons kenmerk
KGG / 97684530

Bijlage 1

Toelichting uitvraag samenhangend regioadvies 380kV-NNHN en Programma VAWOZ

Klimaat en groene Groei

Ons kenmerk
KGG / 97684530

1. Scope van het samenhangende regioadvies

Het samenhangend regioadvies zal in moeten gaan op een aantal vragen om goed meegenomen te kunnen worden in de te maken afwegingen. Hieronder worden de vragen voor zowel project 380kV-NNHN als voor programma VAWOZ opgesomd. Ik stel het op prijs wanneer u de voorkeur(en) in het regioadvies onderbouwt met informatie uit de plan-MER en IEA en toelicht door de belangen en belangenafweging van de medeoverheden uiteen te zetten.

Project 380kV-NNHN

Ten behoeve van het project 380kV-NNHN vraag ik u advies te geven over onderstaande vragen:

1. Welke stationslocatie voor het noordelijke 380/150kV-hoogspanningsstation heeft uw voorkeur?
2. Welk 150kV ondergronds kabeltracé voor het verbinden van het noordelijke 150/380 kV-hoogspanningsstation met het bestaande station Middenmeer150kV heeft uw voorkeur?
3. Welke stationslocatie voor het zuidelijke 380kV-hoogspanningsstation heeft uw voorkeur?
4. Welke corridor (en eventuele verbindingsstukken) voor het verbinden van het zuidelijke met het noordelijke hoogspanningsstation heeft uw voorkeur? In het geval er één mastenrij komt voor het oplossen van de netcongestie.
5. Welke corridor of corridors voor het verbinden van het zuidelijke met het noordelijke hoogspanningsstation heeft uw voorkeur indien er twee mastenrijen komen? Kunt u aangeven of u de voorkeur heeft om de mastenrijen naast elkaar te plaatsen, of dat de mastenrijen (geheel of gedeeltelijk) een eigen route volgen?
6. Blijven de voorkeurslocaties voor de stations en tracé staan indien er aangeland wordt in de Kop van Noord-Holland? Zo nee, wat heeft uw voorkeur?
7. Blijven de voorkeurslocaties voor de stations en tracé staan indien er aangeland wordt bij het zuidelijke station? Zo nee, wat heeft uw voorkeur?
8. Blijven de voorkeurslocaties en tracé staan indien er aangeland wordt in de Kop én bij het zuidelijke station? Zo nee, wat heeft uw voorkeur?
9. Welke aandachtspunten wil de regio meegeven ten aanzien van de corridors en de twee stationslocaties waar de voorkeur naar uit gaat?

Programma VAWOZ

Er is een aanzienlijke kans dat er zowel in de Kop van Noord-Holland als in het Noordzeekanaalgebied elektriciteit geproduceerd op zee, aangeland moet gaan worden. Ook kan dit betekenen dat er mogelijk meerdere aanlandingen in de Kop van Noord-Holland nodig zullen zijn. Ik vraag u om hier in uw regioadvies rekening mee te houden. Met dit in het achterhoofd wil ik u vragen om advies te geven over de volgende vragen;

<u>Elektrische verbindingen</u>

1. Welke twee aanlandingslocaties hebben uw voorkeur en welke voorkeursvolgorde heeft u voor een mogelijke derde, vierde en vijfde aanlanding?
2. Welke aandachtspunten en aanbevelingen geeft u mee ten aanzien van één of meerdere aanlandingen op de volgende (nieuwe) 380kV-

hoogspanningsstations (380kV Vijfhuizen, 380kV A9-Zuid, 380kV Zuidelijk station NNHN, 380kV Noordelijk station NNHN)?
3. Welke ondergrondse kabeltracés en welke converterstationslocaties hebben uw voorkeur bij de hierboven genoemde aansluitlocaties?
4. Welk ondergronds tracé adviseert u voor de aanlanding van een 700MW AC kabel op het bestaande hoogspanningsstation 150kV Velsen en welke aandachtspunten wilt u voor dit alternatief meegeven?
5. Welke aandachtspunten en aanbevelingen wilt u meegeven ten aanzien van de mogelijke vervolgprocedures voor de verschillende aanlandingen.

Waterstofverbindingen
6. Welke aandachtspunten, voorkeursvolgorde en aanbevelingen geeft u mee ten aanzien van de onderzochte buisleiding tracés, aanlandstations en aanlandlocaties voor de aanlanding van waterstof geproduceerd op zee?

Locaties voor grootschalige elektrolyse
7. Welke aandachtspunten geeft u mee voor de onderzochte locaties voor de mogelijke vestiging van grootschalige elektrolyse?

Mocht gedurende het opstellen van het regioadvies aanvullende informatie beschikbaar komen die relevant is voor de besluitvorming over Programma VAWOZ of het project 380kV NNHN, bijvoorbeeld over andere planologische trajecten of raakvlakprojecten, dan wil ik u vragen u mij hierover te informeren en deze te betrekken bij uw advisering.

2. Uitgangspunten en randvoorwaarden

Om u richting mee te geven voor het opstellen van het gezamenlijke regioadvies en om te zorgen dat dit regioadvies zo goed mogelijk benut kan worden bij de besluitvorming over beide trajecten, geef ik hier een aantal uitgangspunten en randvoorwaarden mee voor het opstellen van het gezamenlijke regioadvies.

- Het regioadvies moeten passen binnen de onderzoekstracés en de zoeklocaties zoals geformuleerd in de NRD's van beide trajecten en kunnen worden gebaseerd op de onderzoeksresultaten uit de planMER'ren en IEA's van beide trajecten.
- De definitieve onderzoeken kunnen nog leiden tot niet-vergunbare of niet-maakbare tracés en locaties. Het is dus mogelijk dat voor Programma VAWOZ en/of 380kV NNHN er nog tracés of locaties komen te vervallen op basis van de uitkomsten van de planMER en IEA. Op het moment dat er vanuit één van beide trajecten voorgesteld wordt om (delen van) tracés of zoeklocaties te laten afvallen, dan wordt bezien wat de consequenties zijn voor het andere traject.

Uitgangspunten en randvoorwaarden t.a.v. het project 380kV-NNHN

- Bij de start van project 380kV-NNHN zijn uitgangspunten geformuleerd in het voornemen en voorstel voor participatie.[1] Deze ziet het Ministerie van KGG als randvoorwaarden voor het regioadvies om over te kunnen nemen door de Ministers.
- Bij de start van de 380kV-NNHN zijn de opgaven geformuleerd in het voornemen en voorstel voor participatie.[2] Het kunnen realiseren van deze opgaven ziet het ministerie van KGG als randvoorwaarde voor het regioadvies om over te kunnen nemen door de Ministers.

[1] Zie: Voornemen en voorstel voor participatie - 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.
[2] Zie: Voornemen en voorstel voor participatie - 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Uitgangspunten en randvoorwaarde voor programma VAWOZ:

- In de cNRD voor het Programma VAWOZ zijn diverse uitgangspunten opgenomen. Deze ziet het ministerie van KGG als randvoorwaarden voor het regioadvies om over te kunnen nemen door de Ministers.
- Op basis van de systeemintegratiestudies wordt duidelijk hoeveel elektrische aanlandingen er technisch maximaal gerealiseerd kunnen worden in de provincie Noord-Holland.
- Uitgaan van één aanlanding van waterstofbuisleidingen in provincie Noord-Holland.
- Bij iedere aansluiting op een 380kV-hoogspanningsstation is het noodzakelijk om binnen een straal van 6 kilometer van het 380kV-hoogspanningsstation een convertorstation van 5,5 ha te realiseren. Op het 150kV-hoogspanningsstation Velsen is het nodig dat eerst de huidige aangesloten restgastcentrales van Vattenfall uit dienst gaan.
- Om meer dan één aanlandingen in de Kop van Noord-Holland te kunnen realiseren, zijn twee mastenrijen nodig in plaats van één mastenrij.
- Binnen Programma VAWOZ wordt onderzoek gedaan naar kansrijke locaties voor elektrolysers nabij aansluitlocaties op land. Het uitgangspunt is dat de grootschalige elektrolysers op dezelfde 380kV-hoogspanningsstations worden aangesloten als waar een converterstation op wordt aangesloten.

3. Aanleiding en noodzaak

380kV-NNHN

Het gebruik en transport van elektriciteit in Nederland neemt al tientallen jaren toe. Ook in Noord-Holland Noord (het gebied boven het Noordzeekanaal tot en met de Kop van Noord-Holland) groeit de vraag naar elektriciteit snel. TenneT gebruikt prognoses om een tweejaarlijks investeringsplan op te stellen. Uit het investeringsplan tot 2031 blijkt het volgende:

- Dat de komende jaren een verdubbeling van de vraag naar elektriciteitstransport verwacht wordt in Noord-Holland Noord.
- Dat er nu al verschillende knelpunten in het huidige 150 kV-netwerk in Noord-Holland Noord zijn. Deze worden de komende jaren erger.
- Daarnaast komen er nieuwe knelpunten bij, doordat er steeds meer transportcapaciteit wordt gevraagd door een toenemende vraag en aanbod van elektriciteit.
- De verwachte druk op het elektriciteitsnet van Noord-Holland Noord is in 2030 zo groot, dat dit niet met een versterking van het huidige 150 kV-net kan worden opgelost. Het is noodzakelijk dat er een uitbreiding van het 380 kV-net komt dat aansluit op het bestaande 150 kV hoogspanningsstation Middenmeer om leveringszekerheid in de gehele regio te kunnen garanderen.

Het project 380kV NNHN is in 2023 gestart om de benodigde 380kV-netuitbreiding te realiseren en om zo de netcongestie op te lossen. Er wordt nu door TenneT onderzoek gedaan voor het opstellen van het plan-MER en IEA. Op basis van de plan-MER, IEA, een advies daarover van de Commissie m.e.r. en het regioadvies neemt de minister van KGG, in overeenstemming met de minister van VRO de voorkeursbeslissing voor het project 380 kV NNHN. Het regioadvies heeft een belangrijke adviserende rol in het besluitvormingsproces. KGG verwacht begin 2026 de concept ontwerp-voorkeursbeslissing met u te kunnen bespreken. Daarna wordt deze gepubliceerd en is het voor eenieder mogelijk een zienswijze in te dienen. In de zomer of het najaar van 2026 wordt de definitieve voorkeursbeslissing gepubliceerd. Dan is duidelijk welke onderzoeklocaties voor de hoogspanningsstations en welke corridor(s) nader onderzocht worden binnen het plan-MER.

Programma VAWOZ
Nederland heeft de ambitie om onafhankelijk te worden in haar energievoorziening, willen we de leveringszekerheid borgen en willen we in 2050 klimaatneutraal zijn. Dit betekent dat er grote hoeveelheden hernieuwbare energie nodig is, bestaande uit onder andere elektriciteit en CO_2-arm geproduceerd waterstof. Om dit te bereiken, is de tijdige ontwikkeling van grootschalige windenergie op zee cruciaal. Het Programma VAWOZ onderzoekt daarom hoe de energie van, nog te bouwen, windparken op zee aan land kan worden gebracht in de vorm van elektriciteit of waterstof. Ook kijkt het Programma VAWOZ naar de mogelijke ruimtelijke inpassing van grootschalige elektrolyse op land gekoppeld aan de aanlanding wind op zee.

In de praktijk betekent dit dat er in Noord-Holland in de periode van 2031-2040 veel grootschalige energie-infrastructuur voor elektriciteit en waterstof bijgebouwd zal gaan worden. Deze infrastructuur is ook nodig voor de verduurzaming van de Noord-Hollandse industrie en biedt kansen voor economische structuurversterking in de gehele provincie.

Op basis van de adviezen vanuit de diverse regio's, de input van de brede omgeving, het advies van de Commissie m.e.r., het advies van het Omgevingsberaad Wadden en het Bestuurlijk Overleg Wadden, het advies van Rijkswaterstaat, raadpleging van het Noordzeeoverleg en de onderzoeksresultaten stelt het ministerie van KGG een concept van het ontwerp-programma op. Hierin wordt een selectie gemaakt van meest kansrijke alternatieven, dit noemen we voorkeursalternatieven. Deze zal met u worden besproken. Naar verwachting kan het ontwerp-programma in juni 2026 ter inzage worden gelegd. Zodra de zienswijzen zijn beantwoord en verwerkt zal de ministerraad naar verwachting eind 2026 het Programma VAWOZ vaststellen en besluiten voor welke alternatieven ruimtelijke procedures gaan starten. Na afronding van Programma VAWOZ worden de voorkeursalternatieven verder uitgewerkt in een eigen projectprocedure.

4. Samenhang tussen 380kV NNHN en Programma VAWOZ

De samenhang tussen project 380kV NNHN en Programma VAWOZ is als volgt;

- Binnen het project 380kV NNHN wordt gezocht naar locaties voor twee nieuwe hoogspanningsstations; één in het noorden nabij station Middenmeer150kV en één in het zuiden tussen Beverwijk en Diemen. Voor beide stations zijn nog diverse zoekgebieden in studie. Programma VAWOZ onderzoekt voor beide hoogspanningsstations of daar mogelijk aangeland kan worden.
- Indien vanuit Programma VAWOZ wordt besloten om op één of beide van deze nieuwe hoogspanningsstations aan te sluiten, dan zal er binnen een straal van 6 kilometer van deze locatie(s) ook een convertorstation gebouwd moeten worden.
- Als er in de Kop van Noord-Holland meerdere aanlandingen gerealiseerd worden voor elektriciteit geproduceerd op zee, dan is er een dubbele rij hoogspanningsmasten door Noord-Holland nodig. Binnen het project 380kV NNHN worden tracés onderzocht waar een mogelijke tweede mastenrij geplaatst zou kunnen worden.
- Kaart 1. laat zien welke zoeklocaties voor waterstofaanlandzones, hoogspanningsstations en convertorstations en welke tracés voor hoogspanningsmasten, ondergrondse elektriciteitskabels en waterstofroutes bestudeerd worden in beide onderzoekstrajecten. Hiermee wordt ook helder dat er een grote inhoudelijke samenhang is tussen beide trajecten. Een locatie of tracékeuze in het ene traject heeft dus direct gevolgen voor de keuzes die in het andere traject gemaakt moeten worden.

Kaart 1. Samenhang project 380kV NNHN en Programma VAWOZ (2031-2040).

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Wind op land provincie Noord-Holland

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

15 mei 2025 / projectnummer: 3934

1 Advies over het MER in het kort

Provincie Noord-Holland wil in 2030 samen met de gemeenten en waterschappen, jaarlijks 6,3 Terawattuur (TWh) hernieuwbare energie opwekken. Deze ambitie volgt uit de Regionale Energiestrategieën (RES 1.0) van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid, waarin de regio's voor 2030 respectievelijk een energiebod[1] van 3,6 TWh en 2,7 TWh hebben vastgelegd (wind en zon).

Een deel van de opgave voor wind is inmiddels gerealiseerd (1,8 TWh). Om de resterende energieopgave te kunnen invullen, is extra ruimte nodig voor de plaatsing van nieuwe windturbines. De provincie wil dit planologisch mogelijk maken door de Omgevingsverordening NH2022 te wijzigen op het onderdeel windenergie. Voor het besluit over deze wijziging is een milieueffectrapport (hierna: MER) opgesteld.[2] De provincie Noord-Holland heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: Commissie) gevraagd te adviseren over de juistheid en volledigheid van het MER.

Wat staat in het MER?

In het MER zijn 20 zoekgebieden uit de 'Herijking RES 2024 Noord-Holland Noord' en de 'Herijking RES 2024 Noord-Holland Zuid' onderzocht (zie figuur 1 en 2).[3] Daarnaast zijn door de provincie 25 extra potentiële gebieden voor de lange termijn (periode tot 2050) benoemd en onderzocht. De zoekgebieden voor wind in de gemeenten Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer en Zaanstad zijn niet meegenomen in dit MER, omdat deze gemeenten zelf bezig zijn met een proces voor de verdere uitwerking en verfijning van de RES-zoekgebieden.[4]

Uit het MER blijkt dat er voor 14 van de onderzochte windzoekgebieden voor de periode tot 2030 voor één of meerdere milieuaspecten grote risico's zijn voor de uitvoerbaarheid.[5] Het gaat om mogelijk negatieve effecten op de leefomgeving (door geluid of slagschaduw), landschap en cultuurhistorie en natuur. De andere RES-zoekgebieden[6] kennen volgens het MER ook belangrijke aandachtspunten, onder andere vanwege effecten op leefomgeving, natuur, energieopbrengst en netcongestie. In het MER staat dat de daadwerkelijke effecten afhankelijk zijn van de inrichting van de windenergiegebieden, zoals de keuze voor het aantal turbines, de afmetingen en de ruimtelijke invulling.

---

1 Nederland kent 30 RES-regio's waarvan er twee in Noord-Holland liggen: Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. In de RES hebben alle regio's vastgelegd hoeveel hernieuwbare energie ze in 2030 opwekken (het energiebod). Daarmee dragen de regio's bij aan het behalen van de landelijke doelstelling vanuit het Klimaatakkoord om in 2030 ten minste 35 TWh aan grootschalige duurzame elektriciteit op land op te wekken.

2 *Milieueffectrapport Wind op Land Provincie Noord-Holland*, 24 januari 2025. Antea Group.

3 Ten opzichte van de zoekgebieden die in RES 1.0 zijn vastgelegd, hebben daarbij een aantal wijzigingen plaatsgevonden. De zoekgebieden Elbaweg en Tatasteel zijn vergroot, locatie Oosterwijzend is gewijzigd en er zijn vijf nieuwe zoekgebieden toegevoegd: Geestmerambacht langs N504; Kernglastuinbouwgebied, de Kwakel; Krabbersgat; Helsdeur en Opmeer.

4 De Commissie heeft in dit kader eerder geadviseerd over het MER voor 'Regionale Energiestrategie zoekgebieden Diemen' en over het MER voor 'Programma Windenergie Amsterdam'.

5 Het gaat om de zoekgebieden A2/A9 Ouderkerkerplas, Nes, Alton, Elbaweg, Kade Velsen-Noord, Noordzeekanaal III, A9-A22, Waarderpolder, Oosterwijzend, A9 De Kil, Tata Steel, Kernglastuinbouwgebied de Kwakel, Krabbersgat en Helsdeur.

6 Het gaat om de zoekgebieden Boekelermeer I, Boekelermeer II, Omgeving Beekland/N245, Geestmerambacht langs N504 en Opmeer.

Voor de 25 extra potentiële zoekgebieden voor 2050, spelen vergelijkbare risico's voor 12 van de 25 zoekgebieden[7]. Het gaat voornamelijk om effecten van geluid en in enkele gevallen om effecten op natuur. Voor zoekgebied L (zie figuur 3) worden risico's voor de uitvoerbaarheid verwacht door effecten op landschap. Ook de extra potentiële zoekgebieden vragen daarnaast aandacht voor energieopbrengst, netcongestie, effecten op de leefomgeving en natuur.

Wat is het advies van de Commissie?

De Commissie waardeert de keuze van de provincie om de zoekgebieden uit de regionale herijkingen 2024 als basis te hanteren voor het MER. Dit doet recht aan de RES-processen waarbij de provincie, gemeenten, waterschappen en netbeheerders als gelijkwaardige partners samenwerken. De Commissie realiseert zich dat het inpassen van de energieopgave complex is in een gebied waar de druk op beschikbare ruimte zo groot is. Ze waardeert dat gezocht wordt naar mogelijkheden en dat daarbij ook al een goede doorkijk is gemaakt naar 2050.

De Commissie constateert desondanks dat nog belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van deze informatie is essentieel, zodat de provincie het belang van de leefomgeving volwaardig mee kan wegen bij de besluitvorming over de wijziging van de provinciale omgevingsverordening. Het gaat om de volgende punten:

- **Duidelijkheid over de energiedoelstelling, invloed van spelregels en energievisie 2.0.** Geef aan in hoeverre de energiedoelstelling haalbaar is met de RES-zoekgebieden, ook als rekening wordt gehouden met de (on)uitvoerbaarheid van (delen van) zoekgebieden vanwege milieueffecten. Geef daarbij aan in hoeverre de gemeenten Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer naar verwachting bijdragen aan de doelstelling. Licht toe welke invloed de spelregels van Zaanstad en Haarlemmermeer[8] en Energievisie 2.0 hebben op de doelstelling.
- **Alternatieven voor behalen van de energiedoelstelling.** Onderzoek welke alternatieven[9] er zijn voor het behalen van de energiedoelstelling en in hoeverre daarbij gevarieerd kan worden in de verhouding tussen wind- en zonne-energie. Dit is belangrijk als blijkt dat de energiedoelstelling mogelijk niet wordt gehaald, maar ook als de zoekgebieden samen meer potentie bieden dan nodig is voor het halen van de doelstelling.
- **Inzicht in de gezamenlijke effecten (cumulatieve effecten).** De effecten van de individuele zoekgebieden kunnen beperkt zijn, maar in samenhang toch optellen tot grote effecten en/of risico's voor de uitvoerbaarheid geven. Daarom is het belangrijk om in ieder geval voor natuur, landschap en cultureel erfgoed de cumulatieve effecten te beoordelen.
- **Navolgbaarheid van de effectanalyses en -beoordelingen.** De beoordelingsschaal is niet specifiek gemaakt per criterium. Daarom is moeilijk te volgen waarom een bepaalde milieuscore wordt toegepast. Daarnaast ontbreekt voor een aantal milieuaspecten belangrijke informatie, of is de effectanalyse van onvoldoende diepgang om bij te kunnen dragen aan een zorgvuldige besluitvorming. Het gaat dan om natuur, landschap, cultureel erfgoed, geluid, slagschaduw, veiligheid en energieopbrengst.

---

7 Namelijk voor A, D, J, L, M, O, P, Q, R, V, W, X (zie figuur 3).

8 Uit het MER blijkt dat gemeenten Zaanstad en Haarlemmermeer respectievelijk in 2024 en 2023 in hun beleid spelregels (voorwaarden) hebben vastgesteld voor de ontwikkeling van windenergie in hun gemeenten.

9 Met 'alternatieven' bedoelt de Commissie verschillende combinaties van zoekgebieden die vanuit een thematisch perspectief worden geprioriteerd. Het kan bijvoorbeeld gaan om zoekgebieden die relatief weinig effect hebben op leefomgeving, natuur of landschap, of om zoekgebieden waarmee ruimtelijk gezien vraag en aanbod zo goed mogelijk op elkaar aansluiten.

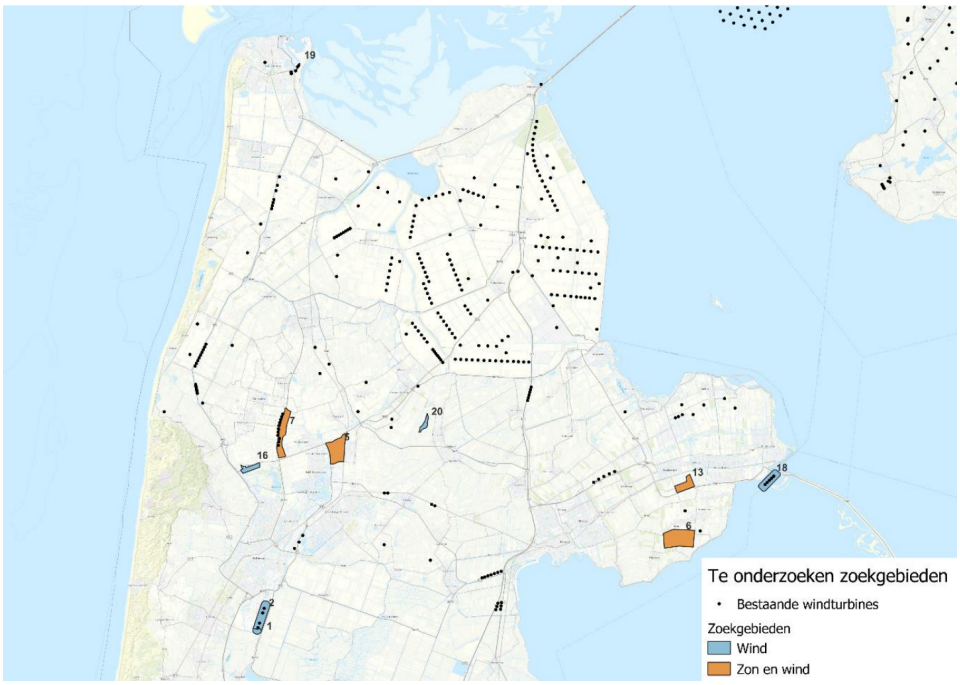

Figuur 1: Onderzochte zoekgebieden RES Noord-Holland Noord 2024. Bron: MER.

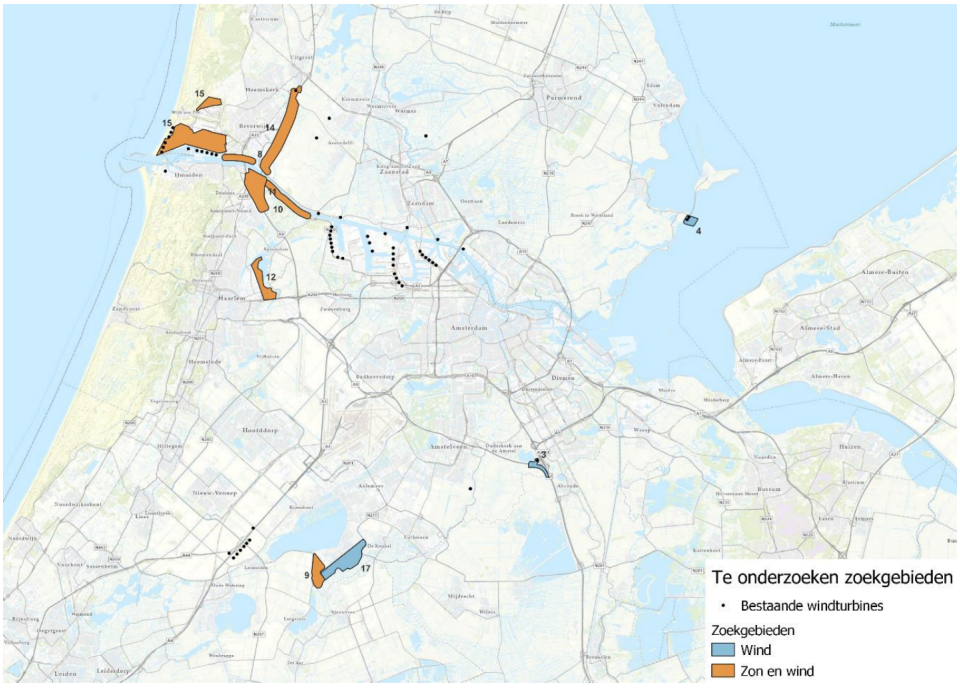

Figuur 2: Onderzochte zoekgebieden RES Noord-Holland Zuid 2024. Bron: MER.

Figuur 3: Potentiële zoekgebieden wind voor de lange termijn. Bron: MER.

Aanleiding MER

De omgevingsverordening is een 'plan of programma' waarvoor een plan-MER verplicht kan zijn. Die verplichting geldt als het plan kaders stelt voor mer-(beoordeling)plichtige-projecten. Een MER is ook nodig als mogelijk sprake is van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden, waarvoor een Passende beoordeling nodig is. In dit geval wil het bevoegd gezag kaders stellen voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van windparken (categorie C2 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit) en daarom is een plan-MER nodig.

Besluit nog niet beschikbaar

De gewijzigde omgevingsverordening is op het moment van toetsing nog niet beschikbaar. Hierdoor kan de Commissie niet beoordelen of het MER en het plan op elkaar passen. Dit moet het bevoegd gezag zelf doen als de gewijzigde omgevingsverordening beschikbaar is. Dit geldt ook voor de herijkingen van de RES'en (2026) als voorliggend MER gebruikt wordt voor de besluitvorming hierover.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval Provinciale Staten van Noord-Holland – besluit over de wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 op windenergie.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3934 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar beoordeling toe. Aan deze beoordeling koppelt zij adviezen en aanbevelingen. Adviezen staan in een tekstkader. Het uitvoeren daarvan is essentieel voor het volwaardig meewegen van het belang voor de leefomgeving bij de wijziging van de omgevingsverordening. Dit moet volgens de Commissie gebeuren voordat de provincie een besluit nemen over de omgevingsverordening.

Aanbevelingen staan niet in een tekstkader. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming – nu en in de toekomst – te verbeteren.

2.1 Doelstelling, besluiten en samenhang

Energiedoelstelling

De wijziging van de provinciale omgevingsverordening moet bijdragen aan het behalen van de provinciale energiedoelstelling voor 2030 om 6,3 TWh hernieuwbare energie op te wekken. Uit het MER blijkt niet wat de energiepotentie is van de verschillende zoekgebieden.[10] Ook is onduidelijk welk aandeel van de opgave de provincie wil invullen met windenergie en welk aandeel met zonne-energie. In het MER staat dat de zoekgebieden voor wind en zon in de RES 2024 in Noord-Holland Noord samen onvoldoende potentie hebben (3,348 TWh) om de regionale doelstelling te halen (3,6 TWh). Hoewel aangegeven is dat de doelstelling van 3,6 TWh blijft staan, is niet aangegeven of en hoe deze doelstelling gehaald kan worden.

Het is belangrijk om in het MER aan te geven wat de (individuele en gezamenlijke) potentie is van de zoekgebieden. De Commissie adviseert om aan te geven voor welke (delen van) zoekgebieden de milieueffecten leiden tot risico's voor de uitvoerbaarheid. Laat zien wat dat betekent voor het halen van de energiedoelstelling. Als de energiedoelstelling onder druk staat, adviseert de Commissie om te verkennen welke alternatieve mogelijkheden er zijn om de doelstelling alsnog te halen.

[10] Figuur 9.5 van het MER duidt op een gemiddelde potentie van ca 1,3 TWh/jaar (voor de 20 zoekgebieden) met een minimum van 1 TWh en een maximum van 1,8 TWh.

Aparte procedures Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer

De gemeenten Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer doorlopen een eigen procedure voor de ontwikkeling van windenergie. De zoekgebieden in deze gemeenten zijn daarom niet meegenomen in het provinciale plan-MER en worden ongewijzigd herbevestigd in de omgevingsverordening.[11]

De Commissie adviseert om de inzichten uit de milieueffectrapportages van de gemeenten Diemen en Amsterdam[12] over te nemen in dit provinciale plan-MER.[13] Voor de zoekgebieden in Zaanstad en Haarlemmermeer is het belangrijk om de milieueffecten in het provinciale MER te onderzoeken, omdat deze gemeenten zelf (nog) geen MER hebben opgesteld. Breng daarbij in beeld welke invloed de spelregels van Zaanstad en Haarlemmermeer hebben op de milieueffecten en energieopbrengst in deze gemeenten.

Laat voor alle vier de gemeenten in elk geval zien dat de zoekgebieden met de kennis van nu uitvoerbaar zijn en welke bijdragen ze leveren aan de provinciale energiedoelstelling van 2030. De zoekgebieden in gemeenten Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer zijn integraal onderdeel van de provinciale energie-opgave. De uitvoerbaarheid en potentie van deze gebieden bepalen hoeveel energie nog moet worden opgewekt in de andere Noord-Hollandse gemeenten. Daarnaast is het belangrijk om deze zoekgebieden te betrekken bij de beoordeling van cumulatieve effecten op natuur en landschap, zie paragraaf 2.3 van dit advies.

Samenhang met Energievisie 2.0

Het MER kijkt slechts in beperkte mate naar de ontwikkelingen en veranderingen in de technische en maatschappelijke context, terwijl dit wel aanleiding was voor de herijkingen in 2024. Relevante nieuwe inzichten hierover zijn opgenomen in de Energievisie 2.0, die in januari 2025 is gepubliceerd.[14]

In de Energievisie 2.0 is beschreven welke keuzes en ontwikkelingen richting 2050 nodig zijn voor een robuust en betrouwbaar energiesysteem. In de visie wordt onder andere ingegaan op mogelijkheden voor het bundelen van vraag, aanbod en opslag van hernieuwbare energie en het efficiënt benutten van energie-infrastructuur. Ook gaat de visie in op de ‘optimale regionale energiemix’.

Het MER verwijst niet naar de Energievisie 2.0, maar de visie vormt wel een beleidskader voor het besluit over de verordening. De Commissie adviseert daarom om de leidende principes en structurerende keuzes uit de visie in het MER te beschrijven. Geef daarbij aan welke milieu-afwegingen zijn betrokken bij de totstandkoming van de visie.[15] Onderbouw vervolgens in hoeverre de ontwikkeling van de zoekgebieden windenergie (en zonne-energie) past binnen de leidende principes en structurerende keuzes uit de visie. Geef aan wat de toepassing van

---

11 Dat heeft de provincie laten weten in reactie op de vraag die de Commissie hierover stelde (op 14 april 2025).

12 MER Windenergie Diemen (2023) en MER Windenergie Amsterdam (2024).

13 De informatie uit dit MER kan geabstraheerd (minder gedetailleerd gemaakt) worden, zodat de diepgang van de informatie aansluit bij het detailniveau van het provinciale MER.

14 Energievisie.pdf.

15 De Commissie constateert dat voor de Energievisie geen MER is opgesteld, terwijl de visie wel kaderstellend is voor mer-(beoordelings)plichtige vervolgbesluiten. De provincie heeft op 8 mei 2025 (tijdens het adviesgesprek) mondeling aangegeven dat de Energievisie onderdeel wordt van de Actualisatie van Omgevingsvisie NH2050, waarvoor ook een MER wordt opgesteld.

deze principes en keuzes betekent voor de wenselijkheid en/of prioritering van zoekgebieden.

Wijziging provinciale omgevingsverordening en relatie met herijkingen RES

Het MER is opgesteld voor de wijziging van de provinciale omgevingsverordening op het onderdeel windenergie. De provincie heeft aangegeven dat de regels van de verordening niet wijzigen, maar dat de wijziging alleen gaat over de (ruimtelijke begrenzing van) zoekgebieden.

De zoekgebieden die in de gewijzigde verordening worden vastgelegd, volgen uit de herijkingen van de RES 2024[16]. In de herijkte RES'en zijn een aantal zoekgebieden ongewijzigd herbevestigd. Een aantal andere zoekgebieden zijn gewijzigd en er zijn vijf nieuwe zoekgebieden benoemd. In de herijkingen is aangegeven dat de milieueffecten van de wijzigingen en nieuwe zoekgebieden onderzocht worden in het provinciale MER voor de wijziging van de omgevingsverordening. Uit het MER blijkt dat het rapport ook gebruikt wordt om de zoekgebieden in de volgende herijking van de RES'en te onderbouwen.

De gewijzigde omgevingsverordening en de volgende herijkingen (2026) zijn op het moment van toetsing nog niet beschikbaar. Hierdoor kan de Commissie niet beoordelen of het MER en de besluiten op elkaar passen. Dit moet het bevoegd gezag zelf doen als deze besluiten beschikbaar zijn.

De Commissie adviseert om, voorafgaand aan de besluitvorming te verduidelijken:

- In hoeverre de energiedoelstelling gehaald kan worden met de RES-zoekgebieden. Geef aan welke (delen van) zoekgebieden mogelijk niet uitvoerbaar zijn door milieueffecten en geef aan wat dit betekent voor het halen van de doelstelling.
- Welke bijdragen de zoekgebieden in Amsterdam, Diemen, Zaanstad en Haarlemmermeer leveren aan het behalen van de doelstelling. Beschrijf ook (op hoofdlijnen) de milieueffecten bij ontwikkeling van de zoekgebieden in deze gemeenten. Geef aan welke invloed de spelregels van Zaanstad en Haarlemmermeer hebben op de energiepotentie en milieueffecten.
- Hoe de wijziging van de omgevingsverordening past binnen de leidende principes en structurerende keuzes uit Energievisie 2.0. Geef daarbij ook aan welke milieu-afwegingen zijn meegenomen bij het bepalen van deze principes en keuzes.
- In hoeverre het MER aansluit op de te nemen besluiten over de wijziging van de omgevingsverordening en de volgende herijking van de RES'en van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid.

Vervolgbesluiten

Na vaststelling van de gewijzigde omgevingsverordening zullen gemeenten plannen of programma's opstellen om windenergie via het gemeentelijk beleid mogelijk te maken. De Commissie merkt op dat de mer-plicht voor deze vervolgbesluiten niet automatisch vervalt omdat nu bij de provinciale verordening een MER is opgesteld. Immers, altijd moet beoordeeld en gemotiveerd worden dat de inhoud van het MER past bij het plan of

[16] Herijking 2024 Noord-Holland Noord en Herijking 2024 Noord-Holland Zuid.

programma en of een mer-procedure moet worden doorlopen. De Commissie verwacht dat veel van de informatie uit het provinciale MER daarbij kan worden (her)gebruikt.

2.2 Afbakening en alternatieven

Afbakening: windenergie en zonne-energie

In het MER zijn alleen de effecten van windenergie onderzocht, omdat voor het opwekken van zonne-energie geen mer-plicht geldt. Toch is het nodig om de effecten van wind- en zonne-energie integraal in het MER te onderzoeken, omdat de RES-regio's invulling willen geven aan de energiedoelstelling voor 2030 door grootschalige opwek van wind- én zonne-energie. Voor het behalen van de doelstelling kan daarbij gevarieerd worden tussen de hoeveelheid wind- en zonne-energie.

Het betrekken van zoekgebieden voor zon in het MER is belangrijk om inzicht te krijgen in:

- De maximale potentie van zonne-energie voor het invullen van de energie-opgave. Daarbij ontstaat ook inzicht in mogelijke beperkingen of aandachtspunten vanwege ruimtegebruik, milieueffecten en/of netcongestie.
- De milieugevolgen (en aansluitmogelijkheden op het energienet) als gekozen wordt voor een bepaalde verhouding tussen windenergie en zonne-energie.

Alternatieven

In het MER zijn geen alternatieven onderzocht.[17] Met 'alternatieven' bedoelt de Commissie verschillende combinaties van zoekgebieden waarmee invulling kan worden gegeven aan de energiedoelstelling. Gebruikelijk is dat de combinaties van zoekgebieden worden ontwikkeld vanuit verschillende thematische perspectieven. Denk bijvoorbeeld aan: leefomgeving, natuur, landschap of energiesysteem. Het gaat hierbij dus **niet** om alternatieven ten aanzien van de inrichting van de zoekgebieden, zoals de ruimtelijke configuratie van de turbines e.d.

Het ontbreken van alternatieven is een gemis, omdat alternatieven kunnen helpen om andere mogelijkheden en (cumulatieve) milieugevolgen daarvan in beeld te brengen. Dit is belangrijk in het geval de energiedoelstelling niet kan worden gehaald, maar ook als de zoekgebieden juist meer energie-opwekpotentie bieden dan nodig is voor het behalen van de doelstelling. Dit laatste geldt wellicht in nog sterkere mate voor de potentiële zoekgebieden voor 2050, die gezamenlijk een grote extra opwekpotentie hebben.

Wat betreft de mogelijkheden voor alternatieven kan worden gedacht aan:

- De keuze voor combinaties van zoekgebieden waarmee kan worden voldaan van de opgave. Het kan daarbij gaan om de keuze voor 'clustering' of 'spreiding' van opweklocaties of de keuze om kwetsbare gebieden (zoals woongebieden, natuurgebieden of landschappelijk waardevolle gebieden) zoveel mogelijk te ontzien.
- De keuze voor de verhouding tussen wind- en zonne-energie voor het behalen van de energiedoelstelling.
- Kansen voor energiesysteemefficiëntie, bijvoorbeeld door (in lijn met Energievisie 2.0):

[17] In de adviezen over de concept RES-sen van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid adviseerde de Commissie al om alternatieven te onderzoeken (17 september 2020).

- windenergie en zonne-energie te combineren voor een zo stabiel mogelijke energievoorziening gedurende het jaar en om cable pooling[18] mogelijk te maken, en/of;
- door vraag en aanbod zo goed mogelijk op elkaar te laten aansluiten.

Een hogere systeemefficiëntie betekent een lagere kans op netcongestie en lagere maatschappelijke kosten.

Belangrijk is dat de alternatieven samen een goed beeld geven van de (ruimtelijke) mogelijkheden voor invulling van de provinciale energiedoelstelling: de hoeken van het speelveld.

De Commissie adviseert om in aanvulling op het MER, voorafgaand aan het besluit:
- De effecten van zonne-energie te onderzoeken en daarbij aan te geven welke rol zonne-energie speelt bij de invulling van de energiedoelstelling voor 2030.
- Een aantal alternatieven te ontwikkelen en onderzoeken die samen een goed beeld geven van de keuzemogelijkheden van de provincie voor invulling van de energiedoelstelling.

2.3 Cumulatieve effecten

In het MER zijn alleen de cumulatieve geluidseffecten (wind in combinatie met andere bronnen, zoals industriegeluid en geluid afkomstig van infrastructuur) in beeld gebracht. Maar de beoordeling van cumulatieve effecten op natuur, landschap en erfgoed is ook van belang. De effecten van de RES-zoekgebieden kunnen immers zelfstandig acceptabel zijn, maar in cumulatie tot grote negatieve gevolgen leiden.

Cumulatieve effecten kunnen tot problemen in de uitvoering leiden als dit conflicteert met wetgeving. Er kan bijvoorbeeld een Passende beoordeling nodig zijn indien significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten. Te denken valt hier aan Natura 2000-gebieden, die door meerdere zoekgebieden een effect kunnen ondervinden. Ook kan sprake zijn van cumulatieve effecten op beschermde soorten (buiten Natura 2000-gebieden). Dit is bijvoorbeeld het geval als sprake is van cumulatieve effecten op de migratieroute van ruige dwergvleermuis die langs de kustlijn door de provincie loopt.

Ook voor landschap en erfgoed is het belangrijk om de cumulatieve effecten in beeld te brengen. De inschatting dat er geringe effecten van windturbines net buiten een Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)[19] of Werelderfgoedgebied aan te merken zijn, kan veranderen als blijkt dat andere geringe effecten ook vanuit andere zoekgebieden zullen optreden. De optelsom kan leiden tot aantasting van de kernkwaliteiten.

[18] Cable pooling is het combineren van een windpark- en een zonneparkaansluiting op één netaansluiting. Dit is mogelijk als projectinitiatieven in elkaars 'buurt' liggen. Voordeel is dat hierdoor minder netaansluitingen nodig zijn op middenspanningsniveau. De systeemefficiëntie kan verder verhoogd worden wanneer ook gebruik gemaakt wordt van infra-pooling. Infra-pooling betekent dat windparken aan elkaar gekoppeld worden naar een virtueel windpark > 75 MW dat direct aangesloten kan worden op het hoogspanningsnet.

[19] Beschermd landschap.

Om de cumulatieve effecten correct te kunnen beoordelen, is het belangrijk om ook de zoekgebieden in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer, Zaanstad en Diemen mee te nemen in de beoordeling.

De Commissie adviseert om in aanvulling op het MER, voorafgaand aan het besluit, de cumulatieve milieugevolgen die kunnen optreden op hoofdlijnen te laten zien. Ga in ieder geval in op de cumulatieve effecten op natuur (zowel gebiedsbescherming als soortenbescherming), BPL'en en erfgoed.

2.4 Effectanalyses en -beoordelingen

Diepgang effectanalyses

De effectanalyses zijn globaal en vooral gebaseerd op GIS-analyses. In de basis wordt de 'ernst van het effect' daarbij bepaald door de afstand tot een kwetsbaar object (zoals woningen) of waarde (zoals een natuurgebied of landschappelijke waarde). Voor een aantal aspecten is een dergelijke analyse op plan-MER niveau voldoende, maar voor een aantal aspecten kan dit ook een vertekend beeld geven of onvoldoende informatie bieden om effecten en risico's voor de uitvoerbaarheid goed in beeld te brengen. Het gaat om de beoordeling van;

- effecten op natuur;
- effecten op landschap;
- effecten op erfgoed;
- effecten van geluid, slagschaduw en veiligheid;
- energieopbrengst.

In de volgende paragrafen wordt dit nader toegelicht.

Navolgbaarheid effectbeoordelingen

De effectbeoordelingen zijn gebaseerd op een generieke beoordelingsschaal (tabel 4-1 in het MER). Deze schaal is niet per criterium gespecificeerd, waardoor onduidelijk is wanneer welke score van toepassing is. Ook de toelichtende teksten in het MER maken onvoldoende duidelijk hoe de beoordeling tot stand is gekomen.

Effecten op natuur

In de analyse van effecten op natuur, ontbreekt informatie over beschermde soorten, weidevogels en ganzenfoerageergebieden. Deze informatie is belangrijk voor de risicobeoordeling (en daarmee de inschatting van de uitvoerbaarheid) van de zoekgebieden. Voor Natura 2000-gebieden is de relevante informatie openbaar beschikbaar, maar deze informatie is in het MER niet benut om voldoende duiding aan risico's te geven.

Beschermde soorten

De analyse van beschermde soorten (paragraaf 7.3.2 in het MER) gaat alleen op hoofdlijnen in op migratieroutes van trekvogels. Andere soortgroepen zijn buiten beschouwing gelaten,

terwijl ook de effecten op bijvoorbeeld vleermuizen[20] en lokale vogels en mogelijk ook andere soorten van belang zijn voor een volledige inschatting van de effecten op beschermde soorten.

Weidevogels en ganzenfoerageergebieden
Voor de beoordeling van effecten op weidevogels en ganzenfoerageergebieden is een generieke effectafstand van 1.500 meter toegepast. De daadwerkelijke effectafstand kan per soort aanzienlijk verschillen. Aannemelijk is dat de effecten op weidevogels op een afstand van 1.500 meter uitgesloten kunnen worden, maar de nadere onderbouwing ontbreekt nog in het MER. Voor ganzen zijn de aanvaringsrisico's op deze afstand niet met zekerheid uit te sluiten.

Natura 2000
In de risico-analyse Natura 2000-gebieden (tabel 7-2 MER) ontbreekt diepgang, omdat:
- geen onderscheid is gemaakt in hoog of laag risico, en;
- de instandhoudingsdoelen van de verschillende gebieden niet in beschouwing zijn genomen.[21]

Op basis van de uitgevoerde risico-analyse is geconcludeerd dat voor alle Natura 2000-gebieden risico's gelden, maar ontbreekt een gebiedsspecifieke beoordeling. Sommige Natura 2000-gebieden liggen op vrij grote afstand van het dichtstbijzijnde RES-zoekgebied, met mogelijk lagere risico's op aanvaringen tot gevolg, terwijl andere gebieden dichterbij liggen. Het onderscheidende risicoprofiel komt niet tot uiting in de beoordelingen. Hierdoor is niet duidelijk wat de effecten betekenen voor de uitvoerbaarheid van de verschillende zoekgebieden.

Niet alle instandhoudingsdoelen zijn even gevoelig voor verstoring of aanvaringen. De veel genoemde meervleermuis heeft bijvoorbeeld een laag risico voor aanvaringen. Een inhoudelijke beoordeling van de risico's voor Natura 2000-gebieden op basis van de afstand en de instandhoudingsdoelen kan de risicomatrix tot een veel effectiever instrument maken voor de beoordeling van de locatiekeuze en uitvoerbaarheid van de zoekgebieden. De milieugevolgen voor Natura 2000-gebieden kunnen dan beter meewegen bij het besluit.

Effecten op landschap

In haar adviezen over de concept RES'en voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid heeft de Commissie aangeraden om visualisaties te maken. Ook adviseerde ze een toetsingskader om de effecten op landschap en erfgoed weer te geven.

In het MER zijn afbeeldingen opgenomen van de bestaande situatie, voornamelijk maar niet uitsluitend van de BPL'en. De afbeeldingen geven wel een beeld van de bestaande kwaliteiten, maar niet van de mogelijke effecten daarop omdat geen voorbeeldwindturbine-opstellingen zijn ingetekend. De Commissie adviseert om dit alsnog te doen, zodat duidelijk wordt welke visuele effecten zullen optreden.

---

[20] Denk aan trekroutes van de ruige dwergvleermuis langs de kust en de verspreiding van de rosse en tweekleurige vleermuis door de provincie.

[21] Het MER geeft aan dat de risico-analyse een Passende beoordeling is. Een juridische vereiste van een Passende beoordeling is dat per Natura 2000-gebied aan de hand van instandhoudingsdoelstellingen wordt uitgesloten dat natuurlijke kenmerken worden aangetast. Dit is in het MER niet gedaan.

Voor het toetsingskader wordt verwezen naar de provinciale handreiking wind op land.[22] Dit is een nuttig document voor verdere uitwerking van eenmaal aangewezen zoekgebieden, maar het is niet bedoeld voor de selectie van zoekgebieden. Het gevolg van het ontbreken van een toetsingskader is dat de effecten op landschap minder systematisch worden beschreven en beoordeeld dan feitelijk zou kunnen met een daartoe uitgewerkt toetsingskader.

Volgens de NRD zouden BPL'en met kernkwaliteit weidevogelgebied niet in aanmerking komen als zoekgebied. Drie van de zoekgebieden 2030 behoren tot deze categorie, namelijk: A2/A9 Ouderkerkerplas (3), A9-A22 (11) en Waarderpolder (12). Ook enkele lange termijn zoekgebieden liggen nabij weidevogelgebied. Dit keert in de conclusies terug als aandachtspunt, maar het MER maakt niet duidelijk welke invloed dit heeft op de uitvoerbaarheid van deze zoekgebieden.

De zoekgebieden Zuiderlegmeerpolder Oost (9) en Kernglastuinbouwgebied de Kwakel (17) liggen in of aan de rand van het Groene Hart. Het MER gaat niet in op de bescherming van de kernkwaliteiten van het Groene Hart en de bestuurlijke afspraken die gemaakt zijn over energie-opwek. Ook ontbreekt een beschrijving van de effecten van deze zoekgebieden.

Effecten op erfgoed

In het MER is het risico op aantasting van de uitzonderlijke universele waarde van UNESCO Werelderfgoedgebied Nieuwe Hollandse Waterlinie beoordeeld. Daarbij is gebruik gemaakt van de vuistregel ten aanzien van zoneringen uit het 'Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies'. Deze afstanden zijn generiek en nog onvoldoende onderbouwd om op basis daarvan effecten op de uitzonderlijke universele waarde uit te sluiten. Het bepalen van een passende afstand is in hoge mate situationeel. Het is daarom nodig om (gebiedsspecifiek) te onderbouwen waarom buiten deze afstand geen effecten op Werelderfgoed te verwachten zijn, of waar nodig de gehanteerde effectafstand aan te passen.[23] Maak voor de zonering gebruik van de informatie in het nominatiedossier[24].

De effecten op UNESCO Werelderfgoedgebieden Waddenzee en de Beemster zijn in het MER niet beoordeeld, terwijl effecten op deze gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten. Voor de Waddenzee geldt behalve voor vogels ook een beschermingsregime voor het landschap.[25] Het RES-zoekgebied Helsdeur (19) ligt nabij de Waddenzee (zie figuur 1) en ook de potentiële zoekgebieden A en B voor de lange termijn liggen op enkele kilometers van de Waddenzee (zie figuur 3). Daarom is het nodig om toe te lichten waarom geen effecten te verwachten zijn op dit UNESCO Werelderfgoed gebied.[26]

---

22 Ruimtelijke handreiking wind op land OV NH2020.pdf.

23 Daarbij is het ook belangrijk om na te gaan in hoeverre de referentieturbines uit het MER qua afmetingen overeenkomen met de referentieturbines uit het afwegingskader (tiphoogte 240 meter).

24 Nominatiedossier Nieuwe Hollandse Waterlinie.

25 Zie het Nominatiedossier en State of Conservation Wadden Sea World Heritage Site. In het Nominatiedossier (pagina 96) is aangegeven dat geen windturbines mogen worden geplaatst in het beschermde gebied van de Waddenzee en dat de landschapswaarden van de Waddenzee beschermd zijn. In de State of Conservation is aangegeven dat rekening moet worden gehouden met de wijdere context bij het bepalen van de (cumulatieve) effecten op het Werelderfgoed.

26 Negatieve effecten op de 'uitzonderlijke universele waarden' van UNESCO Werelderfgoed zijn op grond van de Omgevingswet niet toegestaan.

Ook nabij de Beemster, in de zogenaamde wijdere setting van dit UNESCO Werelderfgoed[27], liggen verschillende potentiële zoekgebieden voor de lange termijn (G, H, I, J, M, N). Daarom is het nodig om op hoofdlijnen toe te lichten in hoeverre de ontwikkeling van deze gebieden effect kan hebben op de uitzonderlijke universele waarde van dit gebied. Datzelfde geldt voor mogelijke effecten van de zoekgebieden lange termijn L en Y op de Hollandse Waterlinies.

Een aparte categorie UNESCO Werelderfgoed wordt gevormd door de Geoparken. Voor de provincie Noord-Holland is van belang dat het Oer-IJ de status heeft van 'Geopark in oprichting'. Het MER laat niet zien in hoeverre de zoekgebieden overlap vertonen of anderszins effecten met zich mee gaan brengen die de beoogde status in gevaar kunnen brengen.

Geluid, slagschaduw en veiligheid

Het MER hanteert verschillende afstanden om zoekgebieden af te bakenen (450 meter tot woonbebouwing) en vervolgens de milieueffecten te bepalen (300 – 600 meter).
Voor de effectbepaling is het aantal gehinderden binnen bepaalde afstanden tussen windturbines en woningen gehanteerd. Onduidelijk is op grond van welke uitgangspunten deze afstanden en aantal gehinderden zijn gekozen (zoals het gehanteerde akoestische bronvermogen en het aantal windturbines en de daaruit berekende geluidbelasting per afstand). Neem een onderbouwing daarvan op in het MER.

Evenmin is duidelijk op basis waarvan de effectbeoordeling is uitgevoerd, omdat deze alleen in kwalitatieve termen is gegeven. Overigens kan de Commissie zich goed vinden in de gevoeligheidsanalyse op grond van oppervlak van het zoekgebied en aantal gehinderden.

Energieopbrengst

In het MER is een schatting gegeven van de energieopbrengst per zoekgebied. Daarbij is uitgegaan van een vermogen van 5 MW per windturbine en van 2.500 vollasturen per jaar. Het aantal vollasturen lijkt laag ingeschat, gezien het gekozen vermogen per windturbine. Nationaal Programma RES gaat immers uit van 3.300 vollasturen in geval van 5,6 MW per windturbine[28] en provincie Noord-Holland gaat in de publicatie Ruimtelijke handreiking wind op land (2020)[29] uit van een vergelijkbaar aantal vollasturen. Onduidelijk is waarom er in het MER voor is gekozen om meer conservatieve uitgangspunten te hanteren.

Door een laag aantal geschatte vollasturen per jaar wordt de opbrengst per zoekgebied mogelijk met 20 tot 30% onderschat. Daardoor zijn er mogelijk meer zoekgebieden aangegeven dan nodig. Bovendien zijn er om dezelfde energieopbrengst te behalen meer windturbines nodig. Meer windturbines betekent ook dat er meer aansluitcapaciteit nodig is en dat heeft een negatief effect op netcongestie.

---

27 De wijdere setting van een Werelderfgoed heeft betrekking op de topografie, de natuurlijke en bebouwde omgeving en andere kenmerken van het Werelderfgoed, zoals infrastructuur, patronen van landgebruik, ruimtelijke indeling en visuele verbanden. Ook de bijbehorende sociale en culturele gebruiken, economische processen en andere immateriële aspecten van erfgoed, zoals percepties en associaties, kunnen hier deel van uitmaken. De Wijdere setting kan ook een essentiële rol spelen bij de bescherming van de authenticiteit en integriteit van het Werelderfgoed, en het beheer ervan houdt verband met de rol in het ondersteunen van de uitzonderlijke universele waarden.

28 Wat is de RES | Regionale Energiestrategie.

29 Ruimtelijke handreiking wind op land OV NH2020.pdf, zie pagina 7.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming:

- De navolgbaarheid van de effectanalyses en -beoordelingen te verbeteren door de beoordelingsschaal per criterium te specificeren. Geef ook een aanvullende tekstuele toelichting op verschillen in effectbeoordelingen tussen zoekgebieden waar dit nodig is voor de navolgbaarheid van de beoordelingen.
- De effectanalyses en beoordelingen voor natuur, landschap, erfgoed, geluid, slagschaduw en veiligheid aan te vullen, zoals toegelicht in bovenstaande paragrafen.
- De gehanteerde uitgangspunten voor de energieopbrengstberekening te onderbouwen en eventueel aan te passen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie
De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de Commissie en over haar werkwijze vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep
Bij dit project bestaat de werkgroep uit:
ir. Peter van der Boom MA
dr. Roeland During
ir. Richard van Gemert PDEng MBA
dr. ir. Erik Klop
Michelle Vanderschuren MSc (secretaris)
ir. Harry Webers (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld
Wijziging Omgevingsverordening NH2022.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?
Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffect-rapport (MER) vereist zijn. Uit Bijlage V van het Omgevingsbesluit onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het project C2 “windparken”. Een MER is ook nodig als mogelijk sprake is van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden, waarvoor een Passende beoordeling nodig is. Daarom wordt een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit
Provinciale Staten van Noord-Holland.

Initiatiefnemer besluit
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?
Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en ad-viezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?
U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl pro-jectnummer 3934 in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiemer.nl
w commissiemer.nl

Commissie voor de milieueffectrapportage

15 mei 2025

Persbericht

Breng de effecten van verschillende combinaties van zoekgebieden voor hernieuwbare energie in Noord-Holland in beeld

Onderzoek de milieueffecten van verschillende combinaties van zoekgebieden voor wind- en zonne-energie (alternatieven) voor het halen van de provinciale energiedoelstelling. Dat zegt de Commissie voor de milieueffectrapportage in haar advies over het onderzoek dat is uitgevoerd naar de milieueffecten van 20 zoekgebieden voor windenergie in de provincie. Provincie Noord-Holland had de Commissie om advies gevraagd over dit rapport.

Provincie Noord-Holland wil in 2030 6,3 Terawattuur (TWh) aan hernieuwbare energie opwekken met zonnepanelen en windturbines. Om dit doel te halen, zijn extra wind-energiegebieden nodig. De provincie heeft laten onderzoeken wat de milieueffecten zijn van windturbines in de 20 zoekgebieden uit de herijkingen van de regionale energie-strategieën (RES) Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (2024). Ook heeft de provincie de effecten onderzocht van 25 potentiële zoekgebieden voor de lange termijn (tot 2050). Om de ontwikkeling van de onderzochte zoekgebieden mogelijk te maken, wijzigt de provincie haar omgevingsverordening.

Uit het onderzoek blijkt nog niet in hoeverre de energiedoelstelling gehaald kan worden als rekening wordt gehouden met de (on)uitvoerbaarheid van (delen van) zoekgebieden vanwege milieueffecten. De Commissie adviseert om dit in beeld te brengen en ook te onderzoeken welke alternatieven er zijn voor het halen van de doelstelling. Dit kan door verschillende combinaties van zoekgebieden te onderzoeken en daarbij bijvoorbeeld te variëren in de verhouding tussen wind- en zonne-energie.

In haar advies vraagt de Commissie ook om de effectanalyses en -beoordelingen te verduidelijken om een goed beeld te krijgen van de effecten op natuur, landschap, cultureel erfgoed, geluid, slagschaduw, veiligheid en energieopbrengst. Daarbij is het voor natuur, landschap en erfgoed ook belangrijk om inzicht te geven in de effecten als meerdere zoekgebieden dicht bij elkaar worden ontwikkeld. De Commissie adviseert de provincie om het onderzoek aan te vullen voorafgaand aan de besluitvorming over een wijziging van de omgevingsverordening.

De onafhankelijke Commissie mer is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van milieu-effectrapporten. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag - in dit geval Provinciale Staten van Noord-Holland - besluit over het project. Zie ook www.commissiemer.nl.

Noot voor de redactie

Op de website vindt u het volledige advies.

Voor meer informatie kunt u bellen met onze persvoorlichter: Daan de Wit, 06 15 28 37 74.

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 15 mei 2025 13:53
Aan: Statengriffie <statengriffie@noord-holland.nl>
CC: [redacted]
Onderwerp: Advies Wind op land provincie Noord-Holland (3934)

Geachte heer Van der Laan,

Hierbij ontvangt u het advies -en bijbehorende persbericht- over het milieueffectrapport Wind op land provincie Noord-Holland, zoals dat vandaag wordt uitgebracht

Dit advies heeft de Commissie mer uitgebracht op verzoek van Provinciale Staten van Noord-Holland.
Binnen uw organisatie kunt u meer informatie hierover inwinnen bij de heer [redacted]

Wij sturen u het advies zodat u de Statenleden hiervan op de hoogte kan stellen.

Het advies en het persbericht zijn ook te vinden op onze website (www.commissiemer.nl).

Hartelijk dank en met vriendelijke groet,
[redacted]

Commissie voor de milieueffectrapportage
www.commissiemer.nl
Interesse in onze nieuwsbrief?

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

P.A.M. van der Kleij

BEL/EN

Telefoonnummer +31235143065
philippine.van.der.kleij@noord-holland.nl

Verzenddatum

22 MEI 2025

Kenmerk

2407861/2407863

Uw kenmerk

Betreft: Tussentijdse bijstelling Energiebesparingsakkoord

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Tussentijdse bijstelling Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2026

Inleiding

De tussentijdse evaluatie in 2024 van het Energiebesparings-akkoord 2022-2026 heeft geleid tot bijstelling van het akkoord en bijbehorend werkplan. De bijgestelde teksten hebben we vooral duidelijker gemaakt. Zo is bijvoorbeeld nu helder beschreven dat het akkoord een tussenstap is tot het behalen van de eindambitie in 2030, namelijk dat alle bedrijven en organisaties voldoen aan de wettelijke plichten voor energiebesparing.

Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven
In 2022 hebben we met 43 Noord-Hollandse gemeenten en vier omgevingsdiensten het Energiebesparingsakkoord gesloten. In deze intentieovereenkomst hebben we met partijen afgesproken een impuls te geven aan de naleving van de energiebesparingswet- en regelgeving[1]. De provincie is bevoegd gezag voor 112 bedrijven en gemeenten voor ca 15.000 bedrijven. Voor de uitvoering hebben we voor gemeenten eenmalig een subsidieregeling opengesteld van totaal 8 miljoen euro.

[1] Deze regelgeving bepaalt onder meer dat de energierelevante bedrijven (dit zijn bedrijven die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en/of meer dan 25.000 m³ gas verbruiken) maatregelen op energiebesparing treffen die binnen 5 jaar terug te verdienen zijn. Van deze bedrijven vallen 15.000 bedrijven onder gemeentelijk bevoegd gezag en 112 onder provinciaal bevoegd gezag.

Tussentijdse bijstelling Energiebesparingsakkoord en bijbehorend werkplan
In november 2024 hebben wij de tussenevaluatie met de vijf aanbevelingen vastgesteld en u daarover met een PS-brief geïnformeerd. De deelnemers van het akkoord hebben deze aanbevelingen overgenomen en omgezet naar bijstelling van het akkoord en bijbehorend werkplan.

De doelstellingen in het akkoord hebben we concreter gemaakt: niet alleen is een eindambitie opgenomen, maar ook is toegevoegd dat alle bedrijven waarvan op 1 januari 2025 bekend was dat ze moeten voldoen aan de energiebesparingsplicht, voor 31 december 2026 gecontroleerd zijn. Daarnaast hebben we toegevoegd dat we doorgaan met het in beeld brengen van de energierelevante bedrijven. We verwachten dat we in 2026 alle energierelevante bedrijven in beeld hebben en dat we dan een concreet vervolgplan met de benodigde financiering kunnen opstellen. We verwachten dit, omdat wegens een wijziging van de Energiewet in 2024 het mogelijk is geworden data over energieverbruik per aansluiting en adressen te kunnen combineren.

Het werkplan hebben we verbeterd op punten als organisatie, datasamenwerking en communicatie-aanpak. Gemeenten, Provincie en omgevingsdiensten gaan beter samenwerken, de sturingsinformatie verbeteren en de communicatie-aanpak actualiseren.

Met de bijstelling is het akkoord met 1 jaar verlengd naar 2026.

Voortgang uitvoering Energiebesparingsakkoord
Het blijkt dat het akkoord tot nu toe zeker een impuls heeft gegeven aan de uitvoering, want 69% van de gecontroleerde bedrijven voldoen. Hoewel dit resultaat beter is dan het landelijk beeld, blijven de resultaten wel achter op de doelstellingen van het akkoord.

Bestuurlijk Energiebesparingsakkoord

Het bestuurlijk Energiebesparingsberaad van 24 april 2025, waaraan alle partijen van het akkoord deelnamen, heeft besloten het voorstel tot bijstelling voor besluitvorming voor te leggen aan de colleges van BenW van de deelnemende gemeenten en aan GS. Op 20 mei hebben we besloten de bijstelling vast te stellen. Deze worden gepubliceerd op de website van de Provincie.

Tot slot

De bijstelling van het Energiebesparingsakkoord en het bijbehorend Werkplan zorgt voor duidelijkere afspraken en een uitvoering die beter te monitoren is. Het bestuurlijk Energiebesparingsberaad heeft besloten om eind 2025 weer bijeen te komen om de voortgang en de mogelijkheid voor een structurele aanpak te bespreken. Eind 2026 zal het beraad de eindevaluatie bespreken en besluiten over de vervolgaanpak.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

Voorstel Bijstelling Energiebesparingsakkoord en Werkplan EBA, inclusief addenda.

Addendum bij het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025

Registratienummer: 2407861/2407975

Toelichting Addendum Energiebesparingsakkoord

- Dit addendum stelt het Energiebesparingsakkoord 2022-2025 (verder te noemen het Akkoord) bij op grond van de door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vastgestelde Tussentijdse evaluatie uitvoering Energiebesparingsakkoord.
- De onderstreepte teksten zijn de tekstwijzigingen.

Aanpassingen

Titel te wijzigen in: Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2026.

Opzet Energiebesparingsaanpak

Toe te voegen:

- Het Energiebesparingsakkoord is bedoeld om versnelling te geven aan de aanpak door Provincie, gemeenten en omgevingsdiensten om bedrijven te laten voldoen aan de energiebesparingswetgeving.
- Met de uitvoering van het akkoord bereiken we een tussenstap naar het einddoel om alle bedrijven uiteindelijk te laten voldoen aan de wet- en regelgeving op gebied van energiebesparing.
- Als samenwerkende partijen hebben we de ambitie hebben om in 2030 in Noord-Holland nagenoeg alle bedrijven aan de wet- en regelgeving energiebesparing te laten voldoen, mits aan de juiste randvoorwaarden wordt voldaan.
  De randvoorwaarden zijn onder meer:
  - voldoende deskundige menskracht en middelen zijn beschikbaar om de inspanningen op gebied van zowel toezicht & handhaving als stimulering te leveren die de bedrijven aanzetten tot voldoende energiebesparing,
  - invoering van nieuwe wet- en regelgeving gaat gepaard met de benodigde middelen om te zorgen voor naleving ervan,
  - er is tijdig beschikking over de juiste en complete gegevens/data waarop de aanpak toezicht en handhaving kan worden gebaseerd.

Bij de eindevaluatie van dit akkoord in 2026 maken we op basis van de informatie die dan beschikbaar is een uitvoeringsplan, waarop we deze ambitie (zijnde een inspanningsverplichting) concreet uitwerken naar de uitvoering (zijnde een resultaatsverplichting).

Artikel 1: Algemene bepalingen

1.3 te wijzigen in: Dit akkoord gaat in op 1 januari 2022 en wordt voor vijf jaar aangegaan, tot en met 31 december 2026.

1.4 te wijzigen in: Aan het einde van 2026 vindt een eindevaluatie plaats en besluit het Energiebesparingsberaad of het akkoord wordt verlengd. Daarbij wordt opnieuw gekeken welke partijen zich binden aan deze verlengde samenwerking en welke financiering daarvoor wordt ingericht.

Artikel 2.2: Partijen conformeren zich aan de volgende doelen:

i. Op 31 december 2026 zijn alle bedrijven waarvan bij de Omgevingsdienst bekend is dat zij moeten voldoen aan de energiebesparingsplicht (..) door deze op de hoogte gebracht van deze plicht (..).
ii. Én tussen het tekenen van dit akkoord en 31 december 2026 zijn alle energierelevante bedrijven waarvan bij de Omgevingsdienst op 1 januari 2025 bekend is dat zij moeten voldoen aan de energiebesparingsplicht, minimaal één keer gecontroleerd op de energiebesparingsplicht.

De volgende doelen toe te voegen:

- Én, indien middelen over zijn, na besteding ervan voor de controle van bekende bedrijven en inventariseren van energierelevante bedrijven, worden deze middelen ingezet voor controles van bedrijven die na 1 januari 2025 bekend werden tot einde duur van het Akkoord.

- Én, indien procedures met bedrijven langer duren dan de duur van het akkoord en de middelen uit de SEB dan volledig zijn benut, wordt bekeken of de afronding uit andere financieringsbronnen te financieren zijn (d.i. mede afhankelijk van de ambitie van de gemeente en provincie).

- Naar verwachting zijn alle energierelevante bedrijven in 2026 in beeld op basis van de door netbeheerders gedeelde data en op basis van het informatiesysteem van Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO) en van de Omgevingsdienst. Mocht deze informatie toch niet op tijd of niet volledig beschikbaar komen, dan wordt het Energiebesparingsberaad daarover geïnformeerd.

- Én, zodra alle energierelevante bedrijven in beeld zijn bij de omgevingsdiensten, maken deze een uitvoeringsplan en geven aan opdrachtgevers een inschatting van de hoeveelheid werk (zowel meldingsplicht als energiebesparingsplicht) en de benodigde financiering daarvan.

Addendum bij het Werkplan Uitvoering Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven

Toelichting Addendum Werkplan

- Dit addendum stelt het Werkplan Energiebesparingsakkoord 2022-2025 (het EBA) bij, op grond van de door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vastgestelde Tussentijdse evaluatie uitvoering Energiebesparingsakkoord.
- De onderstreepte teksten zijn de tekstwijzigingen.

Aanpassingen

Titel Werkplan, bijlage bij het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 te wijzigen in:

- Werkplan, bijlage bij het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2026

Hoofdstuk 1 Algemene Inleiding

Eigen strategie en planning

Derde zin: 'De komende jaren blijven de omgevingsdiensten zich inzetten op stimulerend toezicht.' te wijzigen in:

- De Tussenevaluatie geeft aan dat het wenselijk is om rollen en taken van omgevingsdiensten en gemeenten/provincie niet door elkaar te laten lopen. Menging van deze rollen leidt bij betrokken partijen tot onduidelijkheid.

  Daarom zullen gemeenten en provincie zich inspannen en laten zien op stimulering van energiebesparing bij bedrijven en omgevingsdiensten op toezicht en handhaving.

Hoofdstuk 2 Werkwijze

Eerste zin: 'De vier OD's en deelnemende gemeenten in Noord-Holland gaan gezamenlijk optrekken bij de uitvoering van het Akkoord. De OD's spreken de volgende punten met elkaar af, etc...' , te wijzigen in:

De gemeenten, provincie (de opdrachtgevers) en de vier omgevingsdiensten (opdrachtnemers) in Noord-Holland trekken gezamenlijk op bij de uitvoering van het Akkoord. Zij spreken het volgende met elkaar af:

Stimuleren

1. In het EBA wordt gesproken over stimulerend toezicht. Toezicht en handhaving ligt bij omgevingsdiensten die zich daarnaast ook richten op het informeren en motiveren van het bedrijf om te voldoen aan de energiebesparingswetgeving. Bij stimulerend toezicht kunnen omgevingsdiensten gemeenten inhoudelijk adviseren over de te nemen stimuleringsmaatregelen op basis van opgedane ervaringen en bevindingen tijdens toezichtcontroles.
2. Stimulering is belegd bij gemeenten, met uitzondering van een aantal gevallen waarin de Omgevingsdienst het mandaat hierover heeft verkregen.
   Er zijn verschillende opties:

    - Gemeenten zetten zich in om gebruik te maken van interne en lokale expertise om de stimuleringsaanpak zo efficiënt en effectief mogelijk op te zetten. Deze aanpak heeft ook tot doel om het bedrijf de verplichte energiebesparingsmaatregelen door zelfregulering te laten nemen.
    - Indien stimuleringstaken in opdracht van een gemeente door een omgevingsdienst worden uitgevoerd, worden deze in de uitvoering zichtbaar gescheiden van toezicht en handhaving,
    - Gemeenten kunnen omgevingsdiensten adviseren naar aanleiding van ervaringen tijdens het stimuleringstraject en omgevingsdiensten kunnen gemeenten adviseren over de te nemen stimuleringsmaatregelen op basis van opgedane ervaringen en bevindingen tijdens toezichtcontroles.

3. Stimulering kan veel verschillende vormen aannemen:

- Gemeenten kunnen bijvoorbeeld via bestaande of nieuwe ondernemersloketten ondernemers helpen met het aanbieden van energiescans en de inzet van onafhankelijke experts. Die kunnen bedrijven dan rechtstreeks adviseren over de te nemen energiebesparende maatregelen en de financieringsmogelijkheden via bijvoorbeeld subsidieaanvragen.

- Naast de energiescans zijn andere opties om in te zetten op communicatie, het gebruik van dataloggers of bijvoorbeeld het organiseren van een bijeenkomst/informatieavond.

Toezicht en handhaving

Toevoegen de volgende tekst:

1. Alle per 1 januari 2025 bekende energierelevante bedrijven uiterlijk 31 december 2026 minimaal 1 keer gecontroleerd te hebben.

Monitoring en *(toevoegen:)* ***rapportage***

Wijzigen:

De eerste zin: Iedere OD zal deelnemen aan het Voortgangs- en Rapportageteam[1].

Toevoegen de volgende teksten:

[1] Dit team zorgt voor de informatie om de voortgang van de uitvoering van het akkoord te kunnen monitoren en te kunnen bijsturen op prestatie (output) en effect (outcome). Het levert de benodigde data en data-inzichten voor de voortgangsrapportage. Het bestaat uit de deelnemers van het Akkoord.

- We gebruiken de planningstool voor het maken van jaarlijkse voortgangsrapportages en als onderdeel van de eindrapportage eind 2026. We gebruiken het Kwalitatief en Kwantitatief invulformulier voor de jaarlijkse verantwoording over de toepassing van de subsidie SEB.

- We bereiden ons voor op een goede eindrapportage uitvoering Energiebesparingsakkoord en eindverantwoording inzet SEB-subsidie eind 2026 die we dan voorleggen aan het Energiebesparingsberaad begin 2027.

- De monitoring en rapportage gaat in op de extra impuls die we met dit akkoord bereiken middels de gelden die beschikbaar zijn vanuit de Uitvoeringsregeling SEB voor de naleving van de Informatieplicht en Energiebesparingsplicht. Deze gaan niet in op de overige wet- en regelgeving energiebesparing bedrijven, deze worden via andere 'lijnen' gefinancierd en verantwoord.

Kennisdeling

Toevoegen de volgende teksten:

Omgevingsdiensten, gemeenten en provincie verbeteren de kennisdeling door elkaar beter te betrekken. Ook verbeteren we de samenwerking tussen omgevingsdiensten onderling en tussen gemeenten en de provincie op gebied van het subsidietraject. We leggen aan het Energiebesparingsberaad een voorstel voor hoe kennisdeling beter gefaciliteerd kan worden door middel van verantwoorde en veilige datadeling tussen partijen.

Communicatie

Toevoegen de volgende tekst:

- Het onderdeel communicatie is een vast agendapunt voor de ambtelijke werkgroep en het reguliere kerngroepoverleg tussen provincie, omgevingsdiensten en enkele gemeenten. Waar nodig worden adviezen gegeven en acties uitgezet.

Toezicht zoveel mogelijk door één toezichthouder

Tweede alinea tekst aan vullen met: De aanpak van bedrijven op het gebied van bouwtaken (label C en EPBD) worden bij drie omgevingsdiensten buiten het akkoord uitgevoerd.

Hoofdstuk 3. Monitoring en data

3.1 Planningstool, KPI's en financiële planningen

Toevoegen de volgende teksten:

Na de Tussenevaluatie van 2024 bakenen we de scope van de monitoring en rapportage scherper af: we rapporteren over wat met de uitvoeringsregeling SEB door gemeenten met

omgevingsdiensten gepland en tot stand gekomen is op gebied van inventarisatie bedrijven en toezicht en handhaving Informatieplicht en Energiebesparingsplicht. Weliswaar is in het Akkoord een bredere doelstelling opgenomen, namelijk ook ten aanzien van de uitvoering Onderzoeksplicht, label C kantoren, EED, EPBD en werkgebonden personenmobiliteit, maar de financiering daarvan is niet in het kader van het Akkoord geregeld, maar via andere kanalen. De verantwoording hierover vindt in andere gremia plaats.

We gaan de monitorings- en sturingsinformatie verbeteren door KPI's[2] vast te stellen die SMART zijn uitgedrukt en gekoppeld zijn aan de doelen en tussenstappen. We maken onderscheid in het meten van het bereiken van beleidsdoelen (outcome) en prestatiedoelen (output). We brengen de voortgang in beeld, of we goed op weg zijn (een stijgende lijn) of niet en of dit in het beoogd tempo gaat. We beschrijven ook de risico's per te bereiken resultaat en de knelpunten in de uitvoering. We geven duidelijkheid over de geplande besteding en bestede financiële middelen, zowel vanuit de uitvoeringsregeling SEB als de eigen bijdrage van de gemeente. We gaan het voortgangs- en rapportageteam weer bemensen en laten functioneren. Deze onderzoekt tevens de mogelijkheden voor datadeling tussen de deelnemers van het Akkoord.

[2] Een kritieke prestatie-indicator is een waarde waarmee de voortgang van (in dit geval) de afspraken kan worden gemeten. Deze wordt opgesteld volgens het SMART-principe: specifiek, meetbaar, aanvaardbaar, realiseerbaar en tijdgebonden.

3.2 Dashboards en datagedreven werken

Tekst toevoegen:

Tevens onderzoekt het Team Voortgang en rapportage met data-specialisten of een portaal kan worden opgezet waarin de partijen beveiligd inzicht kunnen krijgen tot elkaars data, zodat de samenwerking optimaal kan worden gefaciliteerd.

4. (Titel veranderen in): Externe factoren, beperkingen en risicofactoren

4.1 Verandering in wetgeving

Tekst toevoegen:

Nu al is bekend dat in 2027 de Erkende Maatregelen Lijst zal worden aangepast, wat tot een nieuwe opgave voor controle van bedrijven met zich mee zal brengen.

5. Organisatie (toevoegen) en verantwoordelijkheden

Toevoegen:

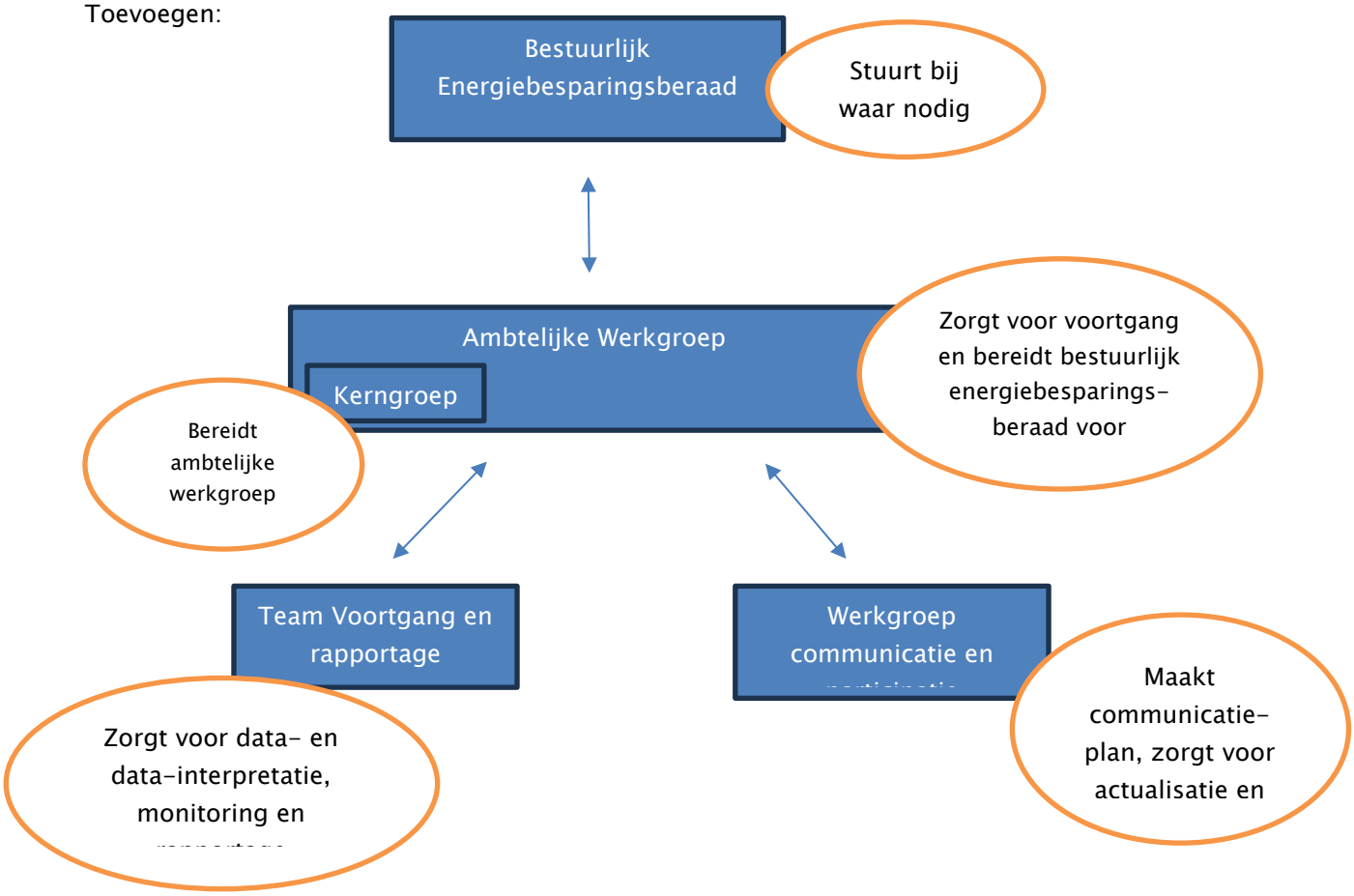

Namen in tabel veranderen als volgt:

Organisatie	Naam	Contactgegevens
Provincie NH	Philippine van der Kleij	philippine.van.der.kleij@noord-holland.nl
OD Noordzeekanaalgebied	Co de Smalen	co.de.smalen@odnzkg.nl
OD IJmond	Alex Lam	alam@odijmond.nl
OD Noord-Holland Noord	Marcel van Vugt	mvanvugt@odnhn.nl
OD Flevoland Gooi en Vechtstreek	Emma Visser	e.visser@ofgv.nl

Communicatiestrategie

Toevoegen de volgende teksten:

- De communicatie-aanpak Toolkit Energiebesparing (o.a. website Check- klik-bespaar) is opgeleverd. Landelijk zijn er inmiddels ook goede alternatieven, waar nodig worden websites aangepast of aangevuld.
- De wens bij omgevingsdiensten is om ondernemers van energierelevante bedrijven beter te informeren over en voorbereiden op het voldoen aan de energiebesparingsplicht. In de strategie wordt met name aandacht geschonken aan het positief betrekken en het mogelijk maken dat bedrijven zich beter kunnen voorbereiden door het bieden van toegankelijke informatie.
- Over terugkoppeling aan bestuurders en volksvertegenwoordiging: we zorgen voor een regelmatige terugkoppeling en we communiceren goed over de afbakening van het Energiebesparingsakkoord, dat wil zeggen dat we duidelijk hebben en maken waar het Akkoord direct betrekking op heeft, waarop indirect en waarop niet.

Begroting

4e zin: Uiterlijk 2025 wijzigen in: 2026

Met de Provincie wordt overlegd of, indien subsidiegelden overblijven, bijvoorbeeld omdat bedrijven later bekend worden en nog niet konden worden bezocht, ook na einde akkoord kunnen worden ingezet voor naleving van de energiebesparingsplicht bij de bekende bedrijven.

Provincie Noord-Holland
Provinciale Staten, commissie ruimte
Gedeputeerde Staten

Datum 13 mei 2025
Onderwerp oproep voor meer beleidsruimte voor windturbines op land

Beste volksvertegenwoordiger/Gedeputeerde Staten,

De provincie Noord-Holland heeft een probleem. Of eigenlijk wel meer problemen. Om te beginnen: er is niet genoeg lokale stroom én het netwerk is niet sterk genoeg om voldoende stroom van buiten de regio te halen. Die problemen leiden weer tot meer problemen: want door het tekort aan stroom komen nieuwe woonwijken, de uitbreiding van bedrijven en bedrijventerreinen in gevaar, en zelfs het verduurzamen van woningen en bedrijven. Ook het laden van elektrische auto's en het verwarmen met warmtepompen wordt bijvoorbeeld steeds moeilijker. En wat te denken van de knauw in de reputatie van de regio en het vestigingsklimaat door het stroomtekort.

Elektriciteitsnetwerk versterken

Gelukkig zijn er twee oplossingen voor deze problemen. Oplossingen die niet eens spannend of innovatief zijn. De eerste oplossing is, uiteraard, het stroomnetwerk versterken. Daar zijn de netbeheerders op provincieschaal al mee bezig, onder meer door de uitbreiding van transformatorstations en het aanleggen van extra hoogspanningskabels. Ook zijn veel gemeenten met regionale netbeheerders Liander en Stedin bezig het regionale stroomnetwerk te verstevigen.

Ook meer lokaal opgewekte stroom nodig

Helaas komen we er niet met alleen het stroomnetwerk versterken.. Dat brengt ons bij de tweede oplossing: meer lokaal opgewekte stroom produceren. Wind op zee is niet lokaal en helpt Noord-Holland dus niet meteen. Lokale zonne-energie helpt daarentegen wél. Zeker overdag, in de lente en zomer. Maar mensen wonen en werken ook 's nachts en in de herfst en winter (en steeds vaker in een huis of bedrijf dat dankzij een warmtepomp behaaglijk blijft). Het is waar, batterijen helpen steeds vaker de zonnestroom voor de avonden te bewaren, maar de winter kom je er niet mee door. Meer lokale windenergie voor meer woningen en werkplekken

De energietransitie ís al bezig en zal niet meer stoppen, maar zonder meer lokale windenergie wordt het lastig.Daarom is het wat ondergetekenden betreft belangrijk om ook voor Noord-Hollandse wind te gaan. Mits voor die windmolens natuurlijk voldoende draagvlak is en ze goed ingepast kunnen worden in natuur en landschap. Want windenergie is één van de goedkoopste vormen van energie, is juist beschikbaar in de nacht, herfst en winter, én verkleint de knelpunten op het Noord-Hollandse stroomnet.

Dat windenergie goedkoop is, staat buiten kijf. Maar wist u dat géén energie schreeuwend duur is? Onderzoeksbureau Ecorys deed daar vorig jaar onderzoek naar, in opdracht van het Ministerie van EZK: een door netcongestie niet geleverde megaWattuur kost de maatschappij duizenden euro's aan niet gerealiseerde baten. Dat zijn mensen die hun werk niet kunnen doen, woningen die niet aangesloten kunnen worden, economische kansen die aan ons voorbijgaan.

Zo kunnen ook de windmolens in onze regio zorgen voor genoeg stroom voor meer woningen en werkplekken. Windmolens helpen dus niet alleen het wereldklimaat, maar ook ons vestigingsklimaat. Zo gaat (het) Noord-Holland voor de wind!

Ton van Schie, LTO Noord
Sijas Akkerman, Natuur en Milieufederatie Noord-Holland
Martijn Mewe, Energie Samen Noord-Holland
Joris Wijnhoven, Nederlandse Vereniging Duurzame Energie

Aan : Provincie en gemeenten in Noord-Holland

Van: Natuurmonumenten, Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, Landschap Noord-Holland

Betreft : **Standpunt natuurorganisaties Tracés 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord**

Geachte Colleges van GS en B&W, leden van de Gemeenteraden en Provinciale staten,

Het zal u niet ontgaan zijn. Om Noord-Holland van voldoende elektriciteit te voorzien zijn er plannen om een nieuwe hoogspanningsverbinding aan te leggen, dwars door Noord-Holland. Van de Noordkop naar het Noordzeekanaal.

Tennet heeft samen met het ministerie van Klimaat en Groene Groei vijf mogelijke tracés voor de nieuwe hoogspanningsverbinding openbaar gemaakt. In de tweede helft van dit jaar mogen gemeenten en provincie een advies uitbrengen over het voorkeurstracé. Minister Hermans neemt vervolgens in april 2026 een besluit over de definitieve route.

De impact van de uiteindelijke route is groot, voor de beschermde natuur, de prachtige landschappen en voor de mensen die er wonen, werken, recreëren en er rust vinden. Er komt immers een beeldbepalende reeks aan elektriciteitsmasten en bijbehorende elektriciteitsstations in het landschap te staan.

In alle vijf tracés worden kwetsbare natuurgebieden doorkruist. Voor weidevogels betekenen de masten extra verstoring, waardoor ze de omgeving als broedgebied zullen mijden. Botsingen van trekvogels met draden zijn onvermijdelijk.

Als natuurorganisaties zijn wij, Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland en Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, nauw betrokken bij de discussie over het voorkeurstracé.

We realiseren ons dat het niet mogelijk is om dit soort grote ruimtelijke ingrepen te doen zonder impact op natuur en landschap. Het ene tracé is wel veel schadelijker dan het andere. Wij hebben de impact van alle vijf tracés op de natuur en het landschap van Noord-Holland daarom uitgebreid op een rij gezet.

U vindt dit bijgesloten als Standpunt natuurorganisaties Tracés 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Want we willen u als bestuurders van de gemeenten en provincie zo goed mogelijk informeren welke tracés volgens ons de minst schadelijke impact op natuur en landschap hebben.

Als College van B&W en GS zult u zich een mening vormen de komende maanden over een voorkeurstracé. En zult u samen met de andere gemeenten en de Provincie Noord-Holland op uiterlijk 19 december 2025 een gezamenlijk ‘regio-advies’ aan Minister Hermans geven. Hopelijk wilt u ons standpunt over de gevolgen van het uiteindelijke tracé voor natuur en landschap betrekken bij de totale afweging voor het regio-advies.

Samengevat is ons standpunt:

- Zorg voor zo min mogelijk schade aan natuur en landschap.

- De donkerblauwe route langs de binnenduinrand, de gele route door diverse weidevogelgebieden en de blauwe route door de Zeevang veroorzaken volgens ons de meeste schade aan natuur en landschap.

- De groene route in combinatie met ondergrondse passage van de Stelling van Amsterdam, met een noordelijk eindpunt in zoekgebied NW2 bij 't Veld, komt er volgens ons als minst schadelijk uit. Wij pleiten dan wel voor een eindstation in het zuiden naast de A9, net als diverse gemeenten en de provincie. Een elektriciteitsstation in het open gebied tussen Beverwijk en Zaanstad is zeer ongewenst.

- Realiseer de benodigde natuurcompensatie vooral door het ondergronds brengen van bestaande 150-kV verbindingen onder natuurgebieden en waardevolle landschappen door. Een voorbeeld hiervan is de huidige bovengrondse hoogspanningsroute door het Natura2000 gebied Eilandspolder.

- Realiseer aanlanding van stroomkabels uit de Noordzee in het midden van de provincie, waardoor er geen tweede rij nieuwe hoogspanningsmasten nodig is door Noord-Holland èn bovengrondse werkterreinen in Natura 2000-gebieden voorkomen worden. Dus géén aanlanding bij Julianadorp of door de brede duingebieden bij IJmuiden of Zandvoort.

Wij vragen u om bij de totstandkoming van het regioadvies over gemeentegrenzen heen te kijken naar de totale impact die het uiteindelijke tracé zal krijgen. Ieder tracé heeft grote negatieve gevolgen voor de leefomgeving en de bewoners. Maar juist in de effecten op natuur en landschap is er een groot verschil tussen de verschillende voorgestelde routes.

Daarom willen wij u vragen om bij het schrijven van het regio-advies zoveel mogelijk rekening te houden met de prachtige natuur en bijzondere landschappen die Noord-Holland rijk is.

met vriendelijke groet,

Bas Rüter,

Landschap Noord-Holland, directeur

Ninouk Vermeer

Natuurmonumenten, provinciaal ambassadeur

Sijas Akkerman,

Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, directeur

Bijlage: Standpunt natuurorganisaties Tracés 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Standpunt natuurorganisaties 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Aanleiding

Om Noord-Holland van voldoende elektriciteit te voorzien, wil Tennet een hoogspanningsverbinding aanleggen van de Noordkop naar het Noordzeekanaal. Er zijn vijf verschillende mogelijke routes geselecteerd, welke op dit moment onderzocht worden. In de herfst van 2025 mogen de provincie en gemeenten een gezamenlijk “regio-advies” uitbrengen aan de Rijksoverheid over het voorkeurstracé. De Minister zal vervolgens in het voorjaar van 2026 een beslissing nemen over de voorkeursroute.

De realisatie van een 380 kV-hoogspanningsverbinding dwars door Noord-Holland heeft altijd grote gevolgen voor de inwoners en de leefomgeving. Het is niet mogelijk om dit soort ruimtelijke ingrepen te doen zonder een negatieve impact op natuur en landschap. Toch is er naar de inschatting van de natuurorganisaties wel degelijk verschil tussen de verschillende tracés, waarbij de ene route schadelijk is dan de ander.

Zienswijzen niet overgenomen

Om deze reden is door Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland en de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland reeds twee jaar geleden een voorstel ingediend bij Tennet voor een “minst natuuronvriendelijk tracé”. Onderdeel van dit tracé is een ondergrondse kruising van het Alkmaardermeer. Deze route is helaas niet overgenomen, waardoor het voorkeurstracé van de natuurorganisaties niet verder is onderzocht.

Daarnaast is door meerdere gemeenten, de provincie en ook de natuurorganisaties gepleit voor een elektriciteitsstation direct naast de A9 bij Beverwijk. Ondanks de brede steun voor deze locatie aansluitend op de bestaande infrastructuur, waardoor het open landschap van Assendelft zoveel mogelijk wordt gespaard, is dit voorstel niet opgenomen als onderzoeksalternatief.

Landschap Noord-Holland, de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland en Natuurmonumenten zijn teleurgesteld over het niet verder onderzoeken van de locatie direct naast de A9. Er is een breed bestuurlijk draagvlak voor de aanleg nabij bestaande infrastructuur, waardoor de gevolgen voor het landelijk gebied tussen Heemskerk en Zaanstad zoveel mogelijk beperkt worden.

Volgens Tennet is de locatie naast de snelweg niet mogelijk vanwege de ligging binnen de schootsvelden van het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies. De onderzoekslocaties midden in het open gebied van Assendelft veroorzaken volgens onze organisaties een veel grotere visuele verstoring van het Werelderfgoed. Onze organisaties pleiten dan ook voor een nieuwe toetsing van de locaties nabij Beverwijk, met inbegrip van de afgewezen zoeklocatie direct naast de A9.

Beoordeling van de vijf overgebleven routes

Hoewel onze organisaties blijven pleiten voor een ondergrondse kruising van het Alkmaardermeer, en een electriciteitsstation naast de A9 bij Beverwijk, willen we een aantal adviezen geven over de verschillen tussen de overgebleven tracés en locaties van de stations, aan de hand van de uitgangspunten zoals opgenomen in de bijlage.

1) Ontzie de binnenduinrand en Natura 2000

Het is op dit moment nog niet duidelijk waar de hoogspanningsverbinding zal aansluiten op het bestaande netwerk. Om deze reden zijn er vijf verschillende routes opgesteld, welke beginnen op drie locaties: Assendelft, Wijdewormer of Amsterdam-Noord.

De ***donkerblauwe*** route loopt vanaf Uitgeest langs de duinen via Bergen naar Schagen. Deze route doorkruist belangrijke weidevogelgebieden en zal het unieke landschap van de binnenduinrand ernstig aantasten.

De ***blauwe*** route loopt dwars door het Natura-2000gebied Zeevang. Dit natuurgebied is erg belangrijk voor trekvogels en weidevogels.

De ***gele*** route zal het internationaal belangrijke weidevogelgebied Polder Mijzen in tweeën verdelen, en tast het open landschap van de Beemster en het Natura-2000 gebied Wormer- en Jisperveld aan.

Alle drie de routes doorsnijden open landschap welke nu niet wordt verstoord door snelwegen of bestaande hoogspanningsmasten. Om deze redenen vinden wij deze drie routes het **minst geschikt.**

De ***rode*** route volgt grotendeels de snelweg A7. Vanaf Purmerend kan er worden gekozen tussen een route door Waterland naar Amsterdam, of door de Wijdewormer. Beide vertakkingen hebben voor- en nadelen. De route naar de Wijdewormer kan mogelijk de beschermde natuurwaarden van het Natura-2000 gebied Oostzanerveld aantasten. Het tracé door Waterland tast het open landschap boven Amsterdam aan, en is langer.

De ***groene*** route begint bij Assendelft, en loopt door de Schermer naar het noorden. Het tracé volgt grotendeels een bestaande hoogspanningsverbinding. De route passeert de Stelling van Amsterdam bij Krommenie, maar doorkruist verder relatief weinig beschermde natuurgebieden.

Door het Unesco-Werelderfgoed ondergronds te passeren, of de nieuwe masten te combineren met de bestaande 150-KV verbinding, is het mogelijk om de negatieve effecten op het beschermde landschap en de weidevogels te verminderen. Om deze redenen vinden wij de groene route het **minst schadelijk**, mits de landschappelijke aantasting rond Krommenie zoveel als mogelijk wordt voorkomen.

Indien er wordt gekozen voor een ***westelijke*** route door Noord-Holland heeft de groene route volgens onze organisaties dan ook de minste negatieve gevolgen voor natuur en landschap, met een ondergrondse passage door het Werelderfgoed als voorwaarde. Daarnaast dient het zuidelijke electriciteitsstation dan naast de A9 te worden gebouwd, en niet midden in het open landschap.

Indien er wordt gekozen voor een ***oostelijke*** route door Noord-Holland is de rode route tussen de Noordkop en Purmerend volgens ons het minst schadelijk. Aan zowel de verdere route door de Wijde Wormer, als door Waterland, zijn grote nadelen verbonden voor het landschap waardoor een duidelijke keuze tussen beide alternatieven niet door ons kan worden beargumenteerd.

2) Electriciteitsstations: grote gevolgen voor vooral het zuiden van Noord-Holland

De nieuwe hoogspanningskabels worden in elektriciteitsstations aangesloten op het overige netwerk. Het gaat om twee industriële installaties van ongeveer 17 hectare bij het begin- en eindpunt van het tracé. Daarnaast is er waarschijnlijk ook een aangrenzende locatie nodig van 5 hectare met loodsen van 20 meter hoog voor de aanlanding van stroomkabels uit de Noordzee. De ruimtelijke gevolgen van de twee schakellocaties zijn dan ook groot.

Aansluiting op bestaand 380-kv in het zuiden: geen geschikte locaties

De 10 zoeklocaties in het ***zuiden*** van Noord-Holland vallen uiteen in drie clusters bij Assendelft, de Wijdewormer en Amsterdam Noord. Alle zoeklocaties bevinden zich in waardevolle landschappen of belangrijke vogelgebieden, waardoor het niet mogelijk is om een duidelijke voorkeur uit te spreken.

In onze zienswijze is wel een voorkeur opgenomen voor een locatie direct naast de A9 bij Heemskerk of Beverwijk, bijvoorbeeld naast het huidige gasstation en de golfbaan. Helaas heeft Tennet dit voorstel niet overgenomen. Hierdoor is er geen onderzoekslocatie overgebleven welke volgens ons inpasbaar is in het landschap.

Het gebied direct ten noorden van ***Amsterdam*** heeft hoge landschappelijke waarden, en heeft een veenbodem. Geredeneerd vanuit "water en bodem sturend" is de plaatsing in een veengebied onverstandig. De locaties zijn gevoelig voor wateroverlast, en bij de aanleg komt veel Co2 vrij. Zoekgebieden ZO1 t/m ZO4 vinden wij dan ook **niet geschikt**, en dan met name ZO1 en ZO4.

De locaties in de Wijdewormer (ZM1 en ZM2) bevinden zich op klei, en naast een snelweg. Het gaat om het laatste open gebied tussen Zaanstad en Purmerend. De bebouwing van mogelijk 22 hectare in deze open polder is dan ook een volgende stap in de verstedelijking. Om deze reden vinden wij deze locatie **niet geschikt**. Mocht er toch voor deze locatie worden gekozen, dan is extra aandacht voor de potentiële doorkruising van het Natura-2000 gebied Oostzanerveld noodzakelijk. De Europees beschermde natuurwaarden mogen niet worden aangetast, en overgebleven gevolgen moeten ruimhartig worden gecompenseerd.

De gebieden tussen Westzaan en Heemskerk liggen grotendeels op veengrond. De westelijke zoekgebieden ZW1 en ZW2 bevinden zich midden in het open landschap. De weilanden zijn vooral in de winter belangrijk voor vogelsoorten als patrijs, blauwe Kiekendief, velduil en ransuil. Zoekgebied ZW4 ligt in de diepe Assendelverveenpolder, en vraagt om een extra doorkruising van het dorp Assendelft. ZW3 is gelegen in de landschappelijk waardevolle Zuidpolder. Aan alle locaties kleven dan ook grote nadelen, waardoor ze volgens ons **niet geschikt** zijn.

Een landschappelijk verantwoorde inpassing van een nieuw industrieel complex in de open bufferzone tussen Zaanstad en IJmond is niet uitvoerbaar. Om deze reden pleiten wij nogmaals voor bundeling met de bestaande infrastructuur door het aanwijzen van een nieuw zoekgebied direct naast de A9.

Eindpunt in het noorden: NW2 bij 't Veld is het minst schadelijk voor natuur en landschap

In het ***noorden*** zijn 12 zoeklocaties geselecteerd. Er is een cluster aanwezig rond Middenmeer, en een aantal verspreide locaties. Het zoekgebied NM2 is gelegen in het beschermde natuurgebied Opmeerder Wuiver, en daarom naar onze mening het **minst geschikt**.

Het zoekgebied ***NW2 nabij 't Veld*** is gelegen op ongeveer 12 kilometer voor het eind (of begin) van de groene route. Het is mogelijk om een ondergrondse 150 KV-verbinding aan te leggen tussen het elektriciteitsstation en het eindpunt in Middenmeer, waardoor verstoring van het landschap kan worden verminderd. Hierdoor is deze zoeklocatie volgens ons het **minst schadelijk**.
Indien toch een locatie voor het elektriciteitsstation nabij Middenmeer noodzakelijk is, heeft clustering rondom de kassen en datacentra van Middenmeer de voorkeur (N03 t/m NO7). De drie zoekgebieden rondom de Westfriese Omringdijk zijn minder geschikt (NO2, NO8, NO1).

Samengevat veroorzaken de zoekgebieden voor elektriciteitsstations in het zuiden van Noord-Holland overal grote nadelige effecten voor natuur en landschap, waarbij de zoekgebieden ZO1 en ZO4 het minst geschikt zijn. In het noorden is zoekgebied NW2 is in combinatie met een verdere ondergrondse aanleg richting Middenmeer volgens onze organisaties de minst schadelijke locatie geredeneerd vanuit natuur en landschap.

3) Ondergrondse passage bij Krommenie is noodzakelijk

Indien er op basis van een integrale afweging wordt gekozen voor een westelijke route door Noord-Holland, heeft het groene tracé volgens ons de minst schadelijke gevolgen voor natuur en landschap. Deze verbinding is niet alleen de kortste route, maar doorkruist ook de minste natuurgebieden en weidevogelleefgebied. De kabels lopen wel door het waardevolle cultuurlandschap bij Krommenie en Markenbinnen, welke onderdeel zijn van het Unesco Werelderfgoed Stelling van Amsterdam / Hollandse waterlinie.

Het gebied is niet alleen belangrijk vanuit cultuurhistorisch oogpunt, maar is ook onderdeel van een van de meest waardevolle weidevogelgebieden van Noord-Holland. De natuurorganisaties pleiten er voor om de benodigde natuurcompensatie voor het groene tracé te concentreren in dit gebied, door te investeren in het ondergronds brengen van zowel de bestaande als de nieuwe stroomkabels.

Het is technisch mogelijk om het beschermde gebied rond de forten ondergronds te passeren. Door ook de bestaande 150-Kv verbinding ondergronds te brengen, en dan met name de twee landschappelijk dominante masten bij het Noord-Hollands Kanaal, ontstaat er een kwaliteitsverbetering van het Unesco Werelderfgoed. De aantrekkelijkheid als broedlocatie voor weidevogels zal bovendien sterk toenemen door het verdwijnen van de verstorende werking van de masten en de kabels.

Tennet is alleen in uitzonderlijke gevallen bereidt om een 380-kV verbinding ondergronds aan te leggen. In dit geval is er sprake van een (inter)nationaal belang in de vorm van het Werelderfgoed, waardoor ondergrondse passage mogelijk is volgens de beleidsuitgangspunten van zowel Tennet als de Rijksoverheid.

4) Compenseer natuur ook door bestaande 150-kV tracés onder de grond aan te leggen

De aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding met masten van bijna 60 meter hoog vraagt om veel natuurcompensatie. Naast het gevaar van dodelijke botsingen door vogels en vleermuizen, ontstaat er een brede zone rond de masten waar geen weidevogels willen broeden. Omdat alle tracés door honderden hectares aan Beschermd Landschap en NNN (natuurgebied) lopen, zal er hoe dan ook gecompenseerd moeten worden. Naast de aanleg van nieuwe natuurgebieden, is een van de mogelijke compensatiemaatregelen het ondergronds brengen van bestaande 150 kV verbindingen. Dit is technisch mogelijk.

Er lopen in Noord-Holland een aantal hoogspanningsroutes door belangrijke natuurgebieden als de Eilandspolder, of het Wormer en Jisperveld. Ook het Unesco Werelderfgoed Beemster wordt schuin doorkruist door een bestaande 150-kV verbinding. Door het huidige 150kV-trace vanuit Amsterdam naar Oterleek ondergronds te brengen, zal de kwaliteit van een groot aantal weidevogelleefgebieden sterk toenemen. Het aantal vogelslachtoffers door de huidige bovengrondse stroomkabels in het Natura-2000gebied Eilandspolder kan worden teruggebracht naar nul.

Indien er ter compensatie nieuwe weidevogelgebieden moeten worden aangelegd, al dan niet door aanwijzing als NNN of via langjarig agrarisch natuurbeheer, pleiten wij voor aansluiting bij de huidige weidevogelkernen zoals de Polder Berkmeer, Mijzenpolder, Alkmaardermeer of Waterland Oost.

5) Voorkom plaatsing van een dubbele rij masten: geen aanlanding wind op zee in het noorden

Om de elektriciteit vanuit de nieuwe windmolenparken op de Noordzee te verbinden met het huidige stroomnet, zijn er “aanlandingen vanuit zee” noodzakelijk. Indien er word gekozen voor een aanlanding nabij Den Helder, is het nodig om de nieuwe 380-KV hoogspanningsverbinding met een dubbele rij masten aan te leggen. Omdat de vraag naar elektriciteit vooral in het zuiden van de provincie aanwezig is, zijn er dan twee bovengrondse stroomkabels naast elkaar noodzakelijk.

Een dubbele rij aan hoogspanningsmasten zorgt niet alleen voor nog meer landschappelijke aantasting, maar vraagt ook om aanzienlijk meer natuurcompensatie. De strook waarin weidevogels niet willen broeden is veel breder, en de kans op botsingen met vogels neemt sterk toe.
Om deze reden zijn de natuurorganisaties een fel tegenstander van een dubbele rij met hoogspanningsmasten door Noord-Holland.

Indien er wordt gekozen voor een aanlanding in het midden en zuiden van Noord-Holland, is een tweede rij niet nodig. De elektriciteit wordt dan na kruising van de duinen ondergronds naar de nieuwe elektriciteitsstations gebracht.

Het is volgens ons mogelijk om de duinen op een verantwoorde wijze ondergronds te passeren. De locaties met de minste (tijdelijke) negatieve effecten zijn Egmond, Castricum en Wijk aan Zee. In deze locaties moet het mogelijk zijn om de boorlocaties op bijvoorbeeld parkeerplaatsen te realiseren.

De tracés door de brede duinen bij Santpoort en Zandvoort vergen boorlocaties midden in de duinen en zijn daarom niet geschikt. Bij IJmuiden is er wel de mogelijkheid een tracé aan te leggen tussen de duinen en de bebouwing van IJmuiden in. Op die manier zijn er geen werkterreinen in de natuur nodig.

De electriciteitsstations waar de koppeling met het landelijk net plaats vindt dienen zoveel als mogelijk nabij bestaande infrastructuur te worden geplaatst, zoals op het terrein van Tata Steel, of bij de 380-KV stations A9Zuid of Vijfhuizen.

Samengevat pleiten de natuurorganisaties voor aanlanding uit zee in het midden of zuiden van de provincie, waardoor de plaatsing van een tweede rij aan nieuwe hoogspanningsmasten door Noord-Holland voorkomen kan worden, en waarbij er geen boorlocaties in de duinen nodig zijn.

Knelpunten per tracé

De ***donkerblauwe*** route passeert bij Uitgeest een eendenkooi, en vervolgens de zeer waardevolle weidevogelgebieden van de Hooge weide. Nabij Castricum nadert het tracé het Natura-2000 gebied van de duinen, en halveren de masten de open ruimte tussen Heiloo/Alkmaar en Egmond/Bergen. De fraaie uitzichten op de duinen, welke in de Nota Ruimte als nationaal belang zijn omschreven, zullen ernstig worden aangetast. Het tracé loopt vervolgens door de natuurgebieden Loterijlanden en de Zuurvenspolder bij Bergen, en mogelijk de Kleimeer bij het Geestmerambacht.

In het tracé langs de binnenduinrand is momenteel geen sturende infrastructuur als grote wegen, kanalen of bestaande hoogspanningsmasten aanwezig. De route zal een nieuwe verstorende lijn aan het landschap toevoegen, welke haaks staat op het kleinschalige landschap. Door de hoogte van de masten (60 meter) wordt de landschappelijke beleving van de hoogste duinen van Nederland bij Schoorl (55 meter) ernstig aangetast. De donkerblauwe route heeft dan ook de grootste negatieve effecten op het landschap, en zal het kwetsbare maar zeer waardevolle weidevogelgebied bij Castricum onherstelbaar aantasten.

Indien er ondanks alle bezwaren toch voor een route richting de binnenduinrand wordt gekozen vanwege de relatief geringe doorsnijding van het Unesco Werelderfgoed Stelling van Amsterdam bij Uitgeest, pleiten wij voor een passage ten oosten van Uitgeest. Het tracé kan vervolgens via het ***paarse koppelstuk*** bij Akersloot en ten oosten van Alkmaar naar de groene route worden doorgetrokken. Hoewel dit tracé absoluut niet onze voorkeur heeft vanwege de belangrijke weidevogelgebieden rondom Akersloot, heeft het de voorkeur boven een route direct langs de binnenduinrand.

De ***groene*** route loopt bij Krommenie en Markenbinnen door het werkingsgebied van het Unesco Werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Het tracé loopt hier tevens door het waardevolle natuurgebied van de Krommenieër Woudpolder, en schampt het belangrijke weidevogelgebied de Woude. De route vervolgt door het grootschalige landschap van de Schermer, en doorkruist daarna geen waardevolle landschappen of natuurgebieden. Het paarse koppelstuk langs de Langereis passeert het waardevolle weidevogelkerngebied in de Lage Hoek en Berkmeer, en is daarom ongewenst.

Belangrijkste aandachtspunt voor de groene route is de doorkruising van de Stelling van Amsterdam, en de weidevogelgebieden rond de Woude. Omdat de Hollandse Waterlinie door haar status als Werelderfgoed van nationaal belang is, is een (duurdere) ondergrondse passage hier gerechtvaardigd. De rechtstreekse afstand van de kruising met het Noordhollands Kanaal tot aan de N8 bij Krommenie is 7 kilometer. Het moet daarom technisch mogelijk zijn om de kabels ondergronds over deze afstand aan te leggen, waardoor verstoring van de meest waardevolle delen van het Unesco-gebied wordt voorkomen. Door de huidige 150-kV verbinding door het beschermde gebied van het werelderfgoed ondergronds te brengen, ontstaat er een kwaliteitsverbetering, en worden de overgebleven gevolgen voor de cultuurhistorische waarden voldoende gecompenseerd.

De groene route kan vervolgens op een verantwoorde wijze in het landschap van de Schermer worden ingepast, mits de huidige 150-kV verbinding van Oterleek naar Amsterdam ter compensatie ondergronds wordt gebracht.

De ***gele*** route doorkruist het Unesco Werelderfgoed Beemster over vrijwel de gehele lengte. Ook het landschap rond het Wormer en Jisperveld en het Unesco Fort aan de Middenweg wordt aangetast. Het tracé loopt vervolgens dwars door het belangrijke weidevogelgebied Polder Mijzen, en verdeeld deze in twee helften. Omdat hier nog sprake is van een zeer open landschap, zonder sturende elementen als een grote autoweg, is de invloed op het landschap zeer groot. De masten lopen door het weidevogelkerngebied Polder Westerveer, en langs de natuurgebieden bij Lambertschaag.

Vanwege de grote gevolgen voor natuurwaarden in meerdere gebieden, en de verstoring van een nu nog open landschap, is deze route ongewenst. Het zuidwestelijke koppelstuk richting de groene route loopt bovendien dwars over het grootste fort van de Stelling van Amsterdam bij Spijkerboor. Omdat er over tientallen kilometers sprake is van negatieve effecten, is mitigatie door ondergrondse aanleg niet mogelijk.

De ***rode*** route loopt vanaf Amsterdam-Noord door het belangrijke open landschap van Waterland. Er is sprake van een bundeling met de bestaande 150-kV verbinding. In de praktijk ontstaat er dan een dubbele of in het slechtste geval zelfs driedubbele mastenrij. Dit gedeelte van het tracé is dan ook ongewenst. Indien er toch voor deze route wordt gekozen, is het ondergronds aanbrengen van de huidige 150-KV kabels, of combinatie in een nieuwe mast, zeer gewenst.

Het tracé doorkruist bij Zuidoostbeemster de Stelling van Amsterdam. Gezien de dichte bebouwing in dit gebied, is een ondergrondse kruising waarschijnlijk noodzakelijk. De masten volgen vervolgens de autosnelweg A7, en passeren Hoorn via een westelijke route. Door de bundeling met de bestaande infrastructuur langs de A7, is het mogelijk om het Werelderfgoed Beemster op een verantwoorde wijze te passeren. Ter compensatie kan de bestaande 150-kV verbinding van Amsterdam tot aan Oterleek ondergronds worden gebracht.

De rode route doorkruist ten noorden van Purmerend vrijwel geen beschermde natuurgebieden. Er is hier echter wel sprake van geconcentreerde vogeltrek. Het gebied ten westen van Hoorn is rijk aan wintergasten als Smient. De aanleg van de hoogspanningsverbinding dient dan ook ruimhartig gecompenseerd te worden door elders waardevolle weilanden vogelvriendelijk te beheren, bijvoorbeeld door aanwijzing en beheer als NNN.

Vanaf Purmerend is het mogelijk om via een gedeelte van de gele route het zoekgebied voor een electriciteitsstation in de Wijde Wormer te bereiken. Door bundeling met de A7 is landschappelijke inpassing mogelijk. Het unieke open karakter wordt wel aangetast. De Wijdewormer is een belangrijk overwinteringsgebied voor bijvoorbeeld Kievit en Goudplevier. Indien voor deze route gekozen wordt, is naast landschappelijke compensatie door elders 150-kVverbinding ondergronds te brengen, een aanzienlijke natuurcompensatie noodzakelijk. De Europees beschermde natuurwaarden van het Natura-2000gebied Oostzanerveld zoals veenmosrietlanden dienen onaangetast te blijven.

De ***blauwe*** route loopt ten oosten van Purmerend door de Purmer, en vervolgens dwars door het Natura-2000gebied Zeevang. Dit natuurgebied is een belangrijk weidevogelgebied, en van internationaal belang voor wintergasten als Smient. Er is sprake van een zeer open landschap, zonder veel bebouwing. De blauwe route loopt vervolgens door natuurgebieden bij Schardam, om bij Hoorn aan te takken op de rode route. Gezien de grote gevolgen voor het open landschap, en de internationale natuurwaarden, is dit tracé zeer ongewenst. De kabels en masten zijn landschappelijk niet aanpasbaar, en natuurcompensatie is ook vrijwel onmogelijk.

Samengevat zorgt het ***donkerblauwe*** tracé voor onomkeerbare aantasting van het eeuwenoude cultuurlandschap in de binnenduinrand, en doorkruist een van de beste weidevogelgebieden van Nederland. Het ***blauwe*** tracé loopt door een oud-Hollands open landschap met internationale natuurwaarden. Beide hoogspanningsverbindingen zijn landschappelijk niet inpasbaar, en de aantasting van de natuur is vrijwel niet compenseerbaar.

De ***gele*** route loopt door open landschap van de Beemster en het Wormer en Jisperveld, en tast twee belangrijke weidevogelgebieden aan (Polder Mijzen en Westerveer).

Geredeneerd vanuit natuur en landschap zijn de donkerblauwe, blauwe en gele routes dan ook zeer ongewenst.

De ***rode*** route zorgt voor het gedeelte tussen Amsterdam-Noord en Purmerend voor een aanvullende aantasting naast de bestaande 150-kv verbinding. De doorkruising van de Beemster naast de A7 is vanuit landschappelijk oogpunt verdedigbaar, mits de huidige 150-kV verbinding door dit werelderfgoed ter compensatie ondergronds wordt gebracht. De westelijke passage om Hoorn vraagt om compensatiegebieden voor trekvogels en wintergasten.

Een route door de Wijdewormer is vanuit natuuroogpunt ongewenst. Compensatie van de natuurwaarden is in theorie mogelijk , bijvoorbeeld door vogelvriendelijk beheren van de onaangetaste delen van de polder. De aantasting van het open landschap is groot, en kan alleen op een groter schaalniveau worden gecompenseerd door de 150-Kv verbinding tussen Amsterdam en Oterleek ondergronds te brengen. Speciale aandacht is nodig voor de Europees beschermde natuurwaarden van het Oostzanerveld.

De ***groene*** route doorkruist de minste natuurgebieden en weidevogelgebieden, met uitzondering van de omgeving van Krommenie. Indien de nieuwe 380-kV kabels ondergronds worden aangelegd, en de bestaande 150-kVverbinding ook ondergronds wordt gebracht, ontstaat er een netto kwaliteitsverbetering van het Unesco Werelderfgoed.

De groene route in combinatie met ondergrondse passage van de Stelling van Amsterdam, met een noordelijk eindpunt in zoekgebied NW2 bij ’t Veld, heeft volgens onze organisaties de minst schadelijke gevolgen voor natuur en landschap. De route heeft wel een zuidelijk eindpunt in de open ruimte tussen Zaanstad en Beverwijk / Heemskerk. Alle zoeklocaties in dit gebied zijn zeer schadelijk. Wij pleiten dan ook voor een eindpunt direct naast de A9, waardoor onnodige doorkruising van het open landschap wordt voorkomen.

Uitgangspunten

- **Doorkruis geen kwetsbare Natura 2000-gebieden**
  De Natura 2000-gebieden zijn beschermd vanuit de Europese Unie en genieten daarmee een bijzondere status. Het is daarom extra belangrijk om deze gebieden te ontzien en de biodiversiteit in het gebied te behouden. Doorkruising van NNN-gebieden dient zoveel als mogelijk voorkomen te worden.

- **Benut zoveel mogelijk bestaande infrastructuur**
  Bundeling met bestaande infrastructuur is ook voor Tennet een belangrijk uitgangspunt. Dit is een belangrijk criterium, omdat hierdoor verdere verstoring van open landschap kan worden voorkomen.

- **Geen dubbele rij hoogspanningsmasten erbij**
  Met een dubbele rij masten is de kans op botsingen voor vogels groter. Ook kost een dubbele rij in totaal veel meer ruimte, waardoor een groter gebied ongeschikt is voor weidevogels. De visuele verstoring van twee masten naast elkaar op de landschappelijke beleving is ook groter dan een enkele rij.

- **Ga zo veel mogelijk ondergronds**
  De natuurorganisaties pleiten voor een maximale ondergrondse aanleg van de stroomkabels. Met name bij nieuwe 'gevoelige' doorsnijdingen, maar ook bij bestaande tracés door natuurgebieden ter compensatie van nieuwe aantastingen van landschap en bijbehorende natuurwaarden.

- **Mijd ook ondergronds de natuurgebieden en het beschermde landschap zoveel mogelijk**

  Een ondergrondse kabel heeft na het ingraven weliswaar niet veel impact op de natuur, maar zorgt tijdens de aanlegfase wel voor verstoring. Voorkom daarom zo veel als mogelijk de aanleg van een tracé door natuurgebieden.

- **Mijd gebieden met grote vogelconcentraties**
  Weidevogelleefgebieden en overwinteringsgebieden van vogelsoorten zijn gevoelig voor verstoring door de aanwezigheid van de masten, en de kans op botsing met de draden. Predatoren maken gebruik van de masten als uitkijkpunt of broedlocatie, en maken hierdoor een brede zone rond de masten ongeschikt voor broedvogels.

Kaart met de vijf onderzoekstracés, en de paarse koppelstukken

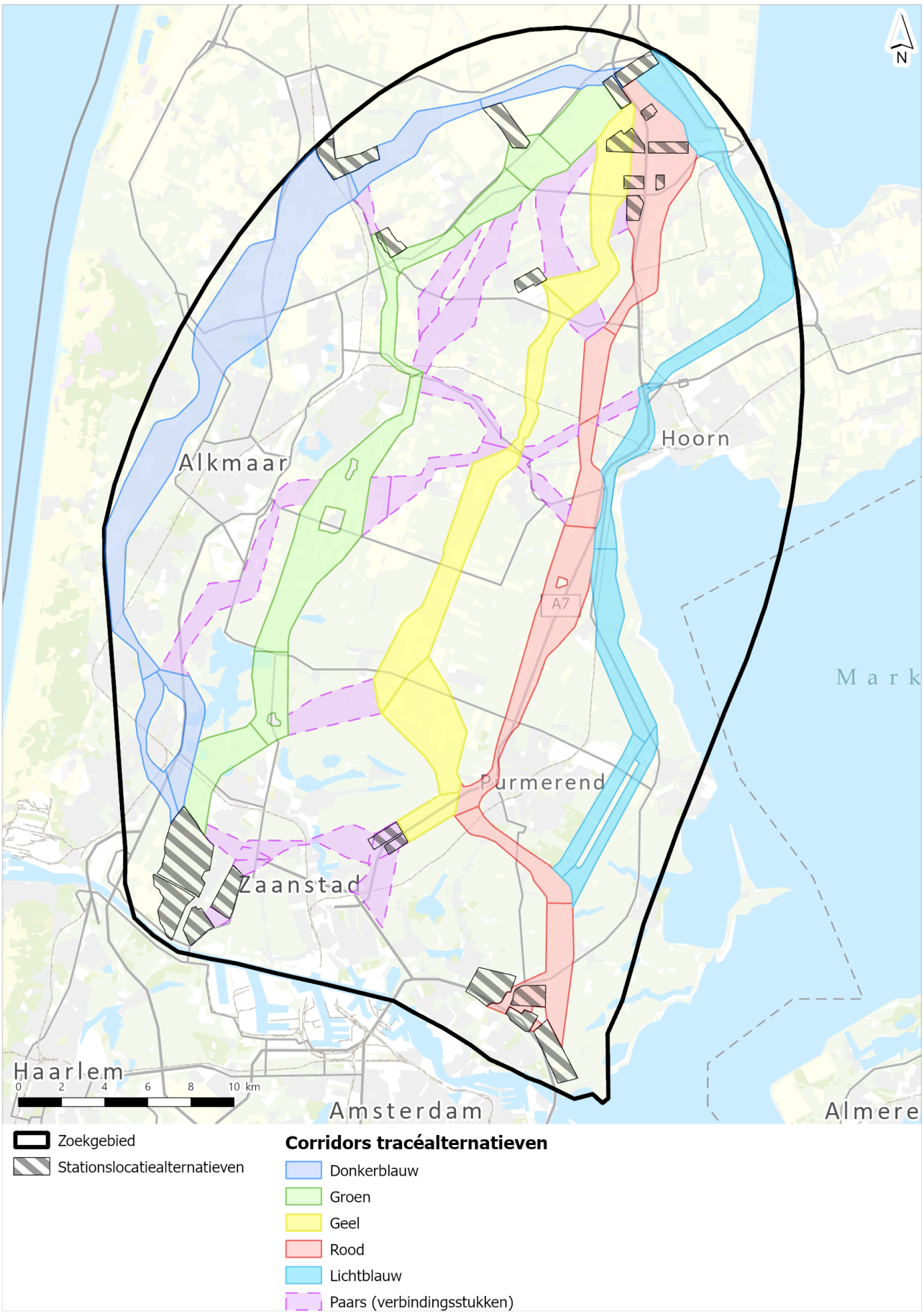

Bron: website RVO. [380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord | RVO.nl]

Geachte griffie,

In aanvulling op onderstaande email:

Het gaat om deze ingezonden brief:

Energie: Natuur en Milieufederatie Noord-Holland: Standpunten natuurorganisaties traces 380kV netuitbreiding Noord-Holland Noord (C-agenda cie. Leefomgeving 19-06-2025) NoordHolland - iBabs Publieksportaal

De brief is op de agenda geplaatst van de commissie leefomgeving, en niet van ruimte. Vandaar dat ik de mail voor de zekerheid doorstuur naar de commissie leefomgeving.

Onze concrete vraag is om het document uit bovenstaande link, zoals gisteren aan u verstuurd, te vervangen door de bijgesloten twee documenten:

1) Een brief aan de statenleden
2) De bijbehorende standpunten-notitie.

Indien mogelijk zou het fijn zijn als het kan worden toegevoegd aan de C-agenda voor deze vergadering:

Agenda NoordHolland - Commissie Leefomgeving maandag 19 mei 2025 18:15 - 22:15 - iBabs Publieksportaal

De brief is namelijk bedoeld als achtergrondinformatie voor de statenleden voor dit overleg:

26 mei 18.15-19.15u: zaal 1.4 - BOT-overleg Regioadvies voor VAWOZ & Netuitbreiding NHN

Alvast hartelijk dank !

Met vriendelijke groet,

[redacted]

www.landschapnoordholland.nl

Van: [redacted]>
Verzonden: vrijdag 16 mei 2025 17:16
Aan: commissieruimte@noord-holland.nl
CC: [redacted]
Onderwerp: Standpunt Natuurorganisaties 380kv

Beste Susanne,

In de bijlage vind je de standpunten van Natuurmonumenten, Landschap Noord Holland en de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland over de voorgenomen 380 kV verbinding in Noord-Holland.

Zou je deze door willen sturen naar de commissie ruimte?

Waarschijnlijk hebben jij en de commissieleden gister een eerdere versie van dit standpunt gekregen. Inhoudelijk verschilt dat niet. Alleen, deze brief en het standpunt samen zijn in onze ogen makkelijker leesbaar. Excuus voor de verwarring.

Voor vragen of meer informatie kunt u natuurlijk contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Kleine Tocht 4A • 1507 CB Zaandam • 075-6 35 15 98
• 06-57953101 • @sijas • www.mnh.nl • X • LinkedIn

Samen voor een groen, gezond en leefbaar Noord-Holland. Blijf op de hoogte via onze gratis e-nieuwsbrief.
Blij met ons werk? Word lid of steun ons met een donatie!

Blij met ons werk?
Word lid of vriend
Ja, ik steun jullie werk

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

L.L.A. Sijnesael

BEL/EN

Telefoonnummer +31235143864

lara.sijnesael@noord-holland.nl

Verzenddatum

28 MEI 2025

Kenmerk

2407729/2407737

Uw kenmerk

Betreft: Uitvoeringsregeling Subsidie Waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp: Uitvoeringsregeling subsidie Waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026.

Inleiding

Het reduceren van broeikasgassen blijft tot de absolute prioriteiten van onze tijd behoren. In het coalitieakkoord *Verbindend Vooruit* en de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 is de energietransitie dan ook stevig verankerd. De provincie streeft ernaar om in 2050 klimaatneutraal en circulair te zijn. Noord-Holland onderschrijft de doelstellingen van het nationale Klimaatakkoord en draagt actief bij aan het realiseren van ten minste 55% CO_2-reductie in 2030 ten opzichte van 1990.

De overgang naar een CO_2-neutrale samenleving vraagt om een breed palet aan maatregelen. Voor veel toepassingen zijn duurzame elektrificatie en warmtetechnieken geschikt. Tegelijkertijd is duidelijk dat voor bepaalde sectoren - zoals de (zware) industrie, de lucht- en scheepvaart, en specifieke vormen van mobiliteit - duurzame waterstof een onmisbare schakel vormt. Het gebruik van waterstof draagt niet alleen bij aan het terugdringen van CO_2-uitstoot, maar ook aan het verminderen van fijnstof- en stikstofemissies, wat resulteert in een gezondere leefomgeving. Bovendien biedt de waterstoftransitie kansen voor werkgelegenheid, innovatie en economische ontwikkeling.

In het *Waterstofprogramma Noord-Holland 2025-2027* zijn de ambities en doelen van de provincie ten aanzien van duurzame waterstof nader uitgewerkt. Noord-Holland wil de ontwikkeling van een waterstofeconomie in de regio actief stimuleren, onder andere door financiële middelen beschikbaar te stellen voor veelbelovende projecten. De nieuwe Uitvoeringsregeling subsidie Waterstofprojecten

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Noord-Holland 2025-2026 vormt een belangrijke uitvoeringsmaatregel binnen dit programma.

Deze regeling beoogt de ontwikkeling en realisatie van duurzame waterstofprojecten in de provincie te versnellen. Subsidie kan worden verstrekt voor drie typen activiteiten:

1. Het opstellen van een businesscase voor een duurzaam waterstofproject;
2. Het uitvoeren van een pilot (bijvoorbeeld groene waterstofproductie uit zout water);
3. De daadwerkelijke realisatie van een duurzaam waterstofproject.

De regeling richt zich op projecten binnen de gedefinieerde focusgebieden in Noord-Holland. Kleinschalige projecten (<5 MW) kunnen ook buiten deze gebieden worden ondersteund. Doelgroepen zijn ondernemers die actief zijn op het gebied van waterstofproductie, -opslag, -transport en -toepassing.

Het subsidiebedrag per aanvraag bedraagt tussen de €10.000 en €250.000. Het subsidieplafond voor 2025 en 2026 bedraagt €1.500.000 en wordt gedekt vanuit de reserve energietransitie.

Met deze regeling wil de provincie Noord-Holland bijdragen aan de volgende maatschappelijke doelen:

1. Het verduurzamen van de energiehuishouding in sectoren zoals industrie, mobiliteit en landbouw;
2. Het benutten van de economische en technologische kansen die waterstof biedt voor de regio.

Tot slot

Zoals tijdens de behandeling van het Waterstofprogramma toegezegd houden wij u op de hoogte van de voortgang en resultaten op dit dossier, waaronder die van deze regeling.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

pv.

provinciesecretaris voorzitter

M.J.H. van Kuijk A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

- Uitvoeringsregeling (UVR) subsidie duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026.
- Toelichting doeltreffendheid UVR

Provincie Noord-Holland

2025 2407729/ 2407738

PROVINCIAAL BLAD

Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van .. 2025, nr. …/…, tot vaststelling van de Uitvoeringsregeling subsidie duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelet op artikel 2 van de Algemene subsidieverordening Noord-Holland 2011;

Overwegende dat in het Waterstofprogramma Provincie Noord-Holland 2025-2027 de ambitie is geformuleerd voor de provincie om een actieve rol te spelen in het op gang brengen van de waterstofeconomie binnen de vastgestelde focusgebieden en het daarom gewenst is om projecten te stimuleren die betrekking hebben op de productie, de opslag, het transport of de toepassing van duurzame waterstof;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten in het kader van rechtvaardiging van de staatssteun Verordening (EU) nr. 2023/2831 van de Commissie van 13 december 2023 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (reguliere de-minimisverordening) van toepassing achten op subsidieverstrekking op grond van deze regeling;

Besluiten vast te stellen:

Uitvoeringsregeling subsidie duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025

Artikel 1
In deze regeling wordt verstaan onder:

a. reguliere de-minimisverordening: verordening (EU) Nr. 2023/2831 van de Commissie van 13 december 2023 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PbEU 2023, L 2023/2831U.
b. haalbaarheidsstudie: een oriënterende en globale analyse van de technische, economische, ruimtelijke of juridische mogelijkheden en knelpunten van een waterstofproject, bedoeld om te bepalen of nadere uitwerking zinvol is.
c. businesscase: een verdiepende analyse van de technische en economische haalbaarheid van de productie, het transport, de opslag of toepassing van waterstof, inclusief onderbouwing van kosten, opbrengsten, risico's en randvoorwaarden, op basis waarvan een initiatiefnemer een onderbouwd investeringsbesluit kan nemen.

d. duurzame waterstof: waterstof die gemaakt wordt door middel van elektrolyse op basis van hernieuwbare elektriciteit, door superkritische watervergassing, vergisting, thermolyse of pyrolyse;
e. duurzaam waterstofproject: een project dat gaat over de productie, de opslag, het transport of de toepassing van duurzame waterstof.
f. pilot: een kleinschalig, afgebakend en tijdelijk project waarin duurzame waterstoftoepassingen in een gecontroleerde praktijkomgeving worden getest, met als doel praktijkervaring, technische inzichten en kennis op te doen.
g. Focusgebieden: het maritiem cluster Den Helder en de havens in het Noordzeekanaalgebied, de bedrijventerreinen Boekelermeer in de gemeente Alkmaar en Agriport in de gemeente Hollands Kroon en gebieden waar het (hoogspannings)elektriciteitsnetwerk en het waterstof(transport)netwerk elkaar kruisen.
h. Projecten kleiner dan 5 MW: projecten gericht op productie, opslag, transport of toepassing van duurzame waterstof met een geïnstalleerd vermogen van minder dan 5 megawatt (MW). Deze projecten zijn kleinschalig van aard, kunnen dienen als demonstratie- of proefprojecten, en kunnen zowel binnen als buiten de vastgestelde focusgebieden plaatsvinden.

Artikel 2
Subsidie wordt verstrekt aan een onderneming.

Artikel 3
1. Subsidie kan worden verstrekt voor de volgende activiteiten:
   a. het opstellen van een businesscase voor een duurzaam waterstofproject;
   b. het uitvoeren van een pilot rond een duurzaam waterstofproject;
   c. het realiseren van een duurzaam waterstofproject.
2. De activiteiten zijn gericht op de realisatie of de versnelling van de realisatie van duurzame waterstofprojecten binnen de focusgebieden in de provincie Noord-Holland. Kleinschalige – minder dan 5MW - projecten mogen buiten de focusgebieden plaatsvinden.

Artikel 4
Een aanvraag om subsidie bevat ten minste:
a. een begroting van de kosten van de activiteit;
b. een eerder uitgevoerde, globale haalbaarheidsstudie waaruit blijkt dat het beoogde waterstofproject technisch en economisch uitvoerbaar kan zijn;
c. een financieringsplan van de kosten van de activiteit;
d. een inhoudelijke beschrijving van de activiteit, tevens bevattend de doelstelling, de beoogde resultaten en een tijdsplanning.
e. een waterplan met een beschrijving van de effecten op de beschikbaarheid van zoetwater, de waterkwaliteit en de te verwachten overstromingsrisico's.

Artikel 5
1. Een aanvraag om subsidie is tijdig ingediend indien de aanvraag is ontvangen in de periode, bedoeld in artikel 6.
2. Een aanvraag die buiten de in het eerste lid genoemde periode wordt ontvangen, wordt geweigerd.

3. Gedeputeerde Staten beslissen binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag om subsidie.

Artikel 6
Gedeputeerde Staten stellen een subsidieplafond en de periode waarbinnen de aanvragen kunnen worden ingediend, vast.

Artikel 7
1. Aanvragen om subsidie worden behandeld op volgorde van ontvangst.
2. Wanneer een aanvrager op grond van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht de gelegenheid heeft gehad de aanvraag aan te vullen, geldt als datum van ontvangst van de aanvraag, de datum waarop de aanvraag is aangevuld.
3. Indien meerdere aanvragen op dezelfde dag worden ontvangen en door honorering van deze aanvragen het subsidieplafond wordt overschreden, wordt de aanvraag met de hoogste projectkosten als eerste in behandeling genomen.
4. Indien toepassing van het vorige lid er toe leidt dat aanvragen gelijk eindigen, wordt rangschikking van die aanvragen bepaald door loting.

Artikel 8
Subsidie wordt geweigerd indien:
a. de activiteit financieel niet haalbaar is;
b. met de uitvoering van de activiteit, niet zijnde de uitvoering van voorbereidingshandelingen voor de uitvoering van de activiteit, is gestart voordat de aanvraag om subsidie is ingediend;
c. de aanvrager een onderneming is die in moeilijkheden verkeert als bedoeld in paragraaf 2.2 van de Communautaire richtsnoeren inzake reddings -en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden (PbEU, 2014/C 249/01);
d. tegen de aanvrager een terugvorderingsbevel is gegeven omdat eerdere steun onrechtmatig en onverenigbaar is verklaard met de interne markt;
e. de activiteit niet plaatsvindt in provincie Noord-Holland;
f. de activiteit zich niet richt op duurzame waterstofprojecten;
g. voor de activiteit reeds subsidie is verstrekt op grond van deze of een andere provinciale uitvoeringsregeling;
h. het een activiteit betreft gericht op de toepassing van waterstof in woningen;
i. het een activiteit betreft aangaande de productie, transport, toepassing of opslag van waterstof in binnenstedelijk gebied;
j. de activiteiten leiden tot negatieve effecten op de beschikbaarheid van zoetwater of op de waterkwaliteit of leiden tot een verwachte toename van overstromingsrisico's.

Artikel 9
1. Subsidie wordt verstrekt voor de noodzakelijke, rechtstreeks aan de activiteit toe te rekenen kosten.
2. Subsidie wordt niet verstrekt voor de kosten van:
   a. Het uitvoeren van haalbaarheidsstudies;
   b. De eigen uren van de subsidieaanvrager.

Artikel 10

1. De subsidie bedraagt maximaal 50% van de subsidiabele kosten tot maximaal € 250.000,-.
2. Aan de aanvrager wordt niet meer dan € 250.000,- subsidie verstrekt op grond van deze uitvoeringsregeling binnen dezelfde openstellingsperiode.
3. Indien toepassing van het eerste lid zou leiden tot het overtreden van het verbod op het geven van staatssteun in de zin van artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, wordt het subsidiebedrag in afwijking van het eerste lid zodanig vastgesteld dat het totaal van alle subsidies voor de activiteit niet hoger is dan het bedrag dat op grond van de toepassing zijnde vrijstellingsverordening van de Europese Commissie verstrekt mag worden.
4. Gedeputeerde Staten verstrekken geen subsidies van minder dan € 5.000,-.
5. Bij subsidies van minder dan € 10.000,- wordt volstaan met subsidievaststelling zonder voorafgaande subsidieverlening.

Artikel 11

1. Een aanvraag tot vaststelling wordt ingediend binnen 13 weken na voltooiing van de activiteit.
2. Indien de subsidieontvanger een gemeente, of een openbaar lichaam dat is ingesteld op grond van hoofdstuk I, II of IV van de Wet gemeenschappelijke regelingen is, wordt de aanvraag tot vaststelling van de subsidie ingediend uiterlijk 1 augustus van het jaar volgend op het jaar waarin de activiteit is voltooid.
3. Bij de aanvraag tot vaststelling dienen in elk geval een inhoudelijk rapport en een financiële verantwoording te worden gevoegd, waarin de resultaten van de activiteit, waaronder eventuele bevindingen uit pilots of onderzoeken, duidelijk beschreven zijn.
4. Gedeputeerde Staten stellen voor de aanvraag tot vaststelling een formulier beschikbaar op www.noord-holland.nl/Loket/Subsidies.
5. Gedeputeerde Staten beslissen binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag tot vaststelling van de subsidie.

Artikel 12

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het provinciaal blad waarin zij wordt geplaatst.
2. Deze regeling vervalt met ingang van 31 december 2025, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op subsidies die voor die datum zijn aangevraagd.
3. Deze regeling wordt aangehaald als Uitvoeringsregeling subsidie duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025.

Haarlem, 2025.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

A.Th.H. van Dijk, voorzitter.

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Toelichting doeltreffendheid subsidies 2407729/2407733

Naam uitvoeringsregeling: Uitvoeringsregeling Subsidie duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025-2026

Beleidskader of -programma:

- Waterstofprogramma provincie Noord-Holland 2025-2027
- Actieprogramma Klimaat
- Coalitieakkoord Verbindend Vooruit

---

1. Wat willen we bereiken?

Beleidskader
Het beleidskader van deze uitvoeringsregeling vindt zijn oorsprong in 'Verbindend Vooruit' in het Actieprogramma Klimaat en het waterstofprogramma Noord-Holland.

Beleidsdoel en doel uitvoeringsregeling
Reductie van broeikasgassen behoort tot de absolute prioriteiten van onze tijd. De energietransitie heeft dan ook een prominente plek in het coalitieakkoord 'Verbindend Vooruit' en de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050. In 2050 wil de provincie klimaatneutraal zijn en moet de economie circulair zijn. In het coalitieakkoord heeft de provincie Noord-Holland de doelstellingen van het klimaatakkoord onderschreven en aangegeven dat zij wil bijdragen aan de nationale ambitie van 55% CO_2 reductie in 2030 ten opzichte van 1990. De provincie heeft haar klimaatambities verder uitgewerkt in het Actieprogramma Klimaat (APK). Voor het thema waterstof hebben Provinciale Staten in april 2025 het Waterstofprogramma Noord-Holland 2025-2027 vastgesteld.

De transitie naar een CO_2-neutrale samenleving bestaat uit verschillende maatregelen. Veel sectoren kunnen het gebruik van fossiele brandstoffen uitfaseren door deze te vervangen door groene elektriciteit of warmte. Er zijn echter sectoren waarvoor dit lastiger of minder haalbaar is, en waar duurzame waterstof een kansrijke route biedt om fossiele brandstoffen te vervangen. Waterstof geproduceerd uit duurzame bronnen zoals natte biomassa en groene elektriciteit[1] kan aardgas vervangen als duurzame grondstof of als duurzame brandstof in productieprocessen waarvoor hoge temperatuur benodigd is. Duurzame waterstof zou ook toegepast kunnen worden als 'brandstof' voor voertuigen. Duurzame waterstof biedt dus kansen voor de verduurzaming van de industrie, de lucht- en scheepvaart, toepassing elektriciteitsbalancering en zware mobiliteit. Ook voor historische binnensteden die niet kunnen elektrificeren en waarbij ook geen warmtenet gerealiseerd kan worden, kan duurzame waterstof een alternatief voor aardgas vormen. Een transitie naar duurzame waterstof draagt niet alleen bij aan een lagere CO_2-uitstoot, maar ook aan een schonere lucht doordat het gebruik van waterstof zorgt voor minder fijnstof- en stikstofuitstoot dan fossiele brandstoffen. De provincie gaat ervan uit dat de overgang naar duurzame waterstof ook kansen biedt

[1] Grijze waterstof wordt geproduceerd uit aardgas. In dit productieproces komt veel CO2 vrij.

voor de economie, werkgelegenheid, techniek en wetenschap. Het trekt nieuwe bedrijven aan en het innovatieve karakter van de waterstofontwikkelingen leidt tot snelle kennisontwikkeling.

Waterstofprogramma Noord-Holland 2025-2027

In het **Waterstofprogramma Noord-Holland 2025 - 2027** zijn de ambities en doelen van de provincie op het gebied van duurzame waterstof aangescherpt en geconcretiseerd ten opzichte van de Waterstofstrategie uit 2020. In dit programma is duidelijk aangegeven in welke sectoren waterstof een sleutelrol kan gaan spelen —zoals de industrie, zware mobiliteit en het balanceren van het elektriciteitsnetwerk—en welke rol de provincie Noord-Holland speelt in het stimuleren van ontwikkelingen in de waterstofketen. Daarbij wordt ingezet op een gebalanceerde ontwikkeling van de productie, opslag, infrastructuur en toepassing van waterstof, met oog voor ruimtelijke inpassing, watergebruik en veiligheid. Bij de besluitvorming over het waterstofprogramma is door provinciale staten via motie M338-2025 extra aandacht gevraagd voor groene waterstofproductie uit zout water.

UVR duurzame waterstofprojecten 2025-2026

Om deze doelen te bereiken zet de provincie onder meer financiële middelen in ter ondersteuning van projecten die bijdragen aan een robuust en toekomstbestendig waterstofecosysteem. Daarbij is gebleken dat er, ondanks financieringsmogelijkheden vanuit het Rijk en de EU voor zowel de verkenningsfase als de realisatiefase van waterstofprojecten, een cruciale leemte bestaat in de zogenoemde *businesscasefase*. In deze fase, waarin partijen toewerken naar een definitief investeringsbesluit, worden vaak substantiële kosten gemaakt voor specialistische inhuur op het gebied van ruimtelijke, technische, commerciële en juridische aspecten. Juist deze fase blijkt in de praktijk slecht gefinancierd, waardoor veelbelovende projecten blijven steken in de planvorming.

Om die reden voorziet de provincie met de nieuwe uitvoeringsregeling duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2025–2026 in ondersteuning voor deze businesscasefase, naast ondersteuning voor verkenningen (in de vorm van pilots) en de uiteindelijke realisatie. Hiermee wordt een belangrijke barrière weggenomen en kunnen kansrijke initiatieven daadwerkelijk tot uitvoering komen, wat bijdraagt aan zowel de provinciale klimaatdoelen als aan economische ontwikkeling en innovatie.

Deze regeling beoogt de ontwikkeling en realisatie van duurzame waterstofprojecten in de provincie te versnellen. Subsidie kan worden verstrekt voor drie typen activiteiten:

1. Het opstellen van een businesscase voor een duurzaam waterstofproject;
2. Het uitvoeren van een pilot;
3. De daadwerkelijke realisatie van een duurzaam waterstofproject.

De regeling richt zich op projecten binnen de focusgebieden in Noord-Holland die benoemd zijn in het Waterstofprogramma, inclusief de bij de besluitvorming aangenomen motie. Kleinschalige projecten (<5 MW) kunnen ook buiten deze gebieden worden ondersteund. Doelgroepen zijn ondernemers die actief zijn op het gebied van waterstofproductie, -opslag, -transport en -toepassing.

Met deze regeling wil de provincie Noord-Holland bijdragen aan de volgende maatschappelijke doelen:

- Het verduurzamen van de energiehuishouding in sectoren zoals industrie, mobiliteit en landbouw;
- Het benutten van de economische en technologische kansen die waterstof biedt voor de regio;
- Het onderzoeken en waar mogelijk met pilotprojecten inzetten op groene waterstofproductie uit zout water.

De provincie heeft dus enerzijds vanuit de klimaatambities en anderzijds vanuit economische doelstellingen een groot belang bij op gang brengen van een duurzame waterstofeconomie in Noord-Holland.

De regeling richt zich op partijen die bezig zijn met de opzet en uitrol van duurzame waterstofprojecten. Dat zijn projecten die gaan over de productie, opslag, transport en/of toepassing van duurzame waterstof.

Welk effect verwachten wij van deze regeling
We verwachten dat deze regeling bijdraagt aan het tot stand komen van de duurzame waterstofprojecten, waardoor eerder de waterstofontwikkelingen op gang komen en we daardoor eerder daadwerkelijke verduurzaming en een schonere leefomgeving kunnen bewerkstellingen.

2. Wat moeten we daarvoor (laten) doen?

De subsidieregeling heeft tot doel het ondersteunen van de tot stand koming van waterstofprojecten voor de productie, opslag, transport en/of toepassing van duurzame waterstof.

De subsidieaanvrager – dit kan een individuele partij of een consortium zijn – kan subsidie ontvangen voor het laten opstellen van een businesscase voor het beoogde duurzame waterstofproject. Een businesscase betreft een verdiepende analyse van de technische en economische haalbaarheid van de productie, het transport, de opslag of toepassing van waterstof. Deze analyse omvat een onderbouwing van de verwachte kosten en opbrengsten, een inschatting van risico's en randvoorwaarden, en geeft inzicht in aspecten zoals vergunningen, investeringsbehoefte, onrendabele top, de rolverdeling tussen betrokken partners en de planning van de realisatie. Op basis van deze businesscase kan de initiatiefnemer een onderbouwd investeringsbesluit nemen.

3. Waarom gaat de subsidieregeling werken?

Welke activiteiten gaan we subsidiëren?
Met deze subsidieregeling gaan we de volgende activiteiten subsidiëren aangaande duurzame waterstofprojecten:

a. het opstellen van een businesscase voor een duurzaam waterstofproject;
b. het uitvoeren van een pilot rond een duurzaam waterstofproject;
c. het realiseren van een duurzaam waterstofproject.

Welke aannames over de werking van de regeling in relatie tot het effect dat we ermee willen bereiken zijn er?

Met deze regeling verwachten we dat een aantal duurzame waterstofprojecten die nu niet verder komen en daardoor stil liggen, weer opgepakt gaan worden. We verwachten dat we hiermee de ontwikkeling van duurzame waterstofprojecten kunnen versnellen. De aanname hierbij is dat het kunnen laten uitvoeren van een businesscase op basis waarvan definitieve investeringsbesluiten genomen kunnen worden, deze besluiten ook daadwerkelijk genomen gáán worden.

Wat is de doelgroep van de regeling en hoe sluit de inrichting van de regeling aan op hun behoeften?
De doelgroep van deze subsidie zijn zowel publiekrechtelijke rechtspersonen als privaatrechtelijke rechtspersonen en samenwerkingsverbanden van privaat- of publiekrechtelijke rechtspersonen. Voorbeelden van mogelijke aanvragers zijn havenbedrijven, gemeenten, netbeheerders, private bedrijven, consortia van verschillende bedrijven en (semi)overheden, onderzoeksinstellingen e.d.

Welke inhoudelijke overwegingen werken door in de subsidieregeling?
De korte marktverkenning naar projecten die wachten op financiële ondersteuning van de businesscase fase levert een beeld op van grote variëteit in de omvang van de financieringsbehoefte. Met een max. bedrag van €250.000 per project verwachten wij dat het merendeel van de projecten verder gebracht kunnen worden. Tijdens de vorige subsidieronde, waarbij dezelfde financieringsgrens werd gehanteerd, hebben wij geen signalen ontvangen dat dit bedrag ontoereikend zou zijn.

Het volgende budget is beschikbaar voor de regeling.

	2025-2026	totaal
Kosten UVR	€1.500.000	€1.500.000
Reserve Energietransitie		*€1.500.000*

De hoogte van de gevraagde subsidie zal per duurzaam waterstofproject sterk verschillen, waarmee het subsidiebedrag per aanvraag kan variëren tussen de €10.000 en de €250.000. Afhankelijk van de hoogte van de gevraagde subsidie per aanvrager zullen er minimaal 6 en maximaal 150 projecten subsidie kunnen ontvangen.

4. Hoe gaan we het effect en de impact van de subsidieregeling monitoren en evalueren?

De subsidieregeling loopt 1,25 jaar. De regeling gaat per 10 juni 2025 open en loopt in principe tot eind 2026. Na het sluiten van de regeling zullen we een afsluitend evaluatieonderzoek doen. Daarbij worden de volgende vragen zo veel mogelijk beantwoord:

- is er voldoende gebruik gemaakt van de regeling (aantal aanvragen, voor welke bedragen, voor welke projecten, welke doelgroep)? Zo niet, wat zijn hiervan de oorzaken?
- is het beschikbare budget passend gegeven de behoefte bij de doelgroepen?
- zijn de voorwaarden passend?
- biedt de regeling voldoende oplossing voor het te realiseren beleidsdoel (versnelling van de waterstofprojecten), of zijn nog andere maatregelen nodig?

De eindevaluatie zal zich richten op de vraag of de subsidie heeft geleid tot daadwerkelijke investeringsbeslissingen voor realisatie van de projecten (op basis van de uitgevoerde businesscases) en daarmee indirect tot het versnellen van de duurzame waterstofprojecten in Noord-Holland. De effectiviteit van deze regeling zal geëvalueerd worden aan de hand van een steekproef van ingediende projecten en op basis daarvan gesprekken te voeren met betrokkenen.

/ Handreiking

/ Mei 2025

Draagvlak en acceptatie voor windenergie

Lessen over participatie en geluidsnormen

Randstedelijke Rekenkamer

Inhoudsopgave

Samenvatting 3

Inleiding 4

1. Participatie 5
1.1 Landelijke afspraken 5
1.2 Participatievormen 6
1.3 Participatiebeleid 7
1.4 Volwaardige participatie 9
1.5 Mogelijke instrumenten 13

2. Geluidsnormen 17
2.1 Windturbinegeluid 17
2.2 Berekenen van windturbinegeluid 18
2.3 Geluidsnormen voor windparken 20
2.4 Afwijken van geluidsnormen 21
2.5 Mogelijke instrumenten 22

Bijlage 24
Leessuggesties 24
Verantwoording 25

Samenvatting

Projecten om hernieuwbare energie op te wekken zoals windparken, hebben impact op de leefomgeving van mensen. Het creëren van maatschappelijk draagvlak en acceptatie voor zulke projecten onder burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties is van groot belang. Als zij bevoegd gezag is bij een windpark, heeft een overheid een rol in het stimuleren van participatie en het toepassen van normen voor het geluid van windturbines. Wetgeving, jurisprudentie, beleid en bevoegdheden ontwikkelen zich nog verder. Overheden hebben niettemin nu al mogelijkheden om zich responsief en proactief op te stellen. In deze handreiking deelt de Randstedelijke Rekenkamer de opbrengst van haar recente onderzoeken naar participatie bij windparken. Daarbij brengen we de volgende instrumenten in beeld.

Volwaardige participatie Borg de positionering van de omgeving bij participatie door de omgeving vroegtijdig en volwaardig te betrekken. Dit betekent participatie in een vroegtijdig stadium, een gelijkwaardig (kennis)niveau van participanten en duidelijkheid bieden over de belangenafwegingen.

Formuleren participatie-voorwaarden Door het (vooraf) stellen van voorwaarden aan een initiatiefnemer in het participatiebeleid, kan het bevoegd gezag tot een oordeel komen of de initiatiefnemer zich voldoende heeft ingespannen om tot participatieafspraken te komen.

Omgevingsovereenkomst Het bevoegd gezag kan overwegen om een omgevingsovereenkomst tussen de initiatiefnemer en de omgeving te stimuleren. Op basis hiervan kan in een projectplan worden beschreven hoe de participatie binnen het project optimaal wordt ingericht.

Actieve communicatie Stimuleer de initiatiefnemer om helder te communiceren richting de omgeving over het energieproject en participatieproces. Neem als bevoegd gezag zelf ook een actieve rol, door niet alleen informatie te delen, maar ook de (bestuurlijke) afwegingen achter voorgenomen en gemaakte keuzes.

Relatiemanager Het bevoegd gezag kan een relatiemanager inzetten om de afstand tussen burgers en overheid te overbruggen. Op die manier komt verbinding tot stand en wordt geborgd dat het bevoegd gezag ook het belang van de omgeving weegt. Daarnaast kunnen via een relatiemanager signalen het bevoegd gezag bereiken.

Maximale geluidsnorm Een maximale geluidsnorm kan wenselijk zijn vanwege de controleerbaarheid van de naleving van geluidsnormen. Hoewel dit geen wettelijke norm is en geen extra milieubescherming biedt, is een maximale geluidsnorm uitlegbaar en controleerbaar, wat ten goede komt aan het vertrouwen van de omgeving in het bevoegd gezag.

Wendbaar normeren Verken een vorm van ‘wendbaar normeren’ om meer grip op de impact van een windpark te houden. Het bevoegd gezag en een initiatiefnemer kunnen afspraken maken en in de vergunning voorwaarden opnemen, om bij te sturen bij onvoorziene omstandigheden na inwerkingtreding van een windpark.

Inleiding

De transitie naar een duurzame energievoorziening heeft impact op de leefomgeving van mensen. De maatschappelijke energiedoelstellingen zijn ambitieus en kunnen grote maatschappelijke baten opleveren, maar windturbines, zonneparken en andere bronnen van hernieuwbare energie vragen ook veel fysieke ruimte en kunnen overlast veroorzaken. Het creëren van maatschappelijk draagvlak en acceptatie onder burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties is daarom van groot belang. Het is aan overheden om de betrokkenheid van burgers en omgevingspartijen serieus te nemen en vorm te geven. Hierbij moeten ze eerlijk en duidelijk zijn over wat kan en wat nodig is om maatschappelijke doelen te behalen.

In deze handreiking deelt de Randstedelijke Rekenkamer de opbrengst van twee recente onderzoeken naar participatie bij windparken: Windpark Hanze in de provincie Flevoland en Windpark Spui in de provincie Zuid-Holland. Participatie en windturbinegeluid zijn grote onderwerpen in een actueel maatschappelijk debat. Met deze handreiking wil de Rekenkamer lessen voor volwaardige participatie en de toepassing van geluidsnormering breder toegankelijk maken. Voor bestuurders, volksvertegenwoordigers, ambtenaren, omwonenden en andere geïnteresseerden, op nationaal, provinciaal en lokaal niveau. Daarbij brengen we instrumenten in beeld om de toepassingsmogelijkheden van overheden te verduidelijken, verbreden en versterken.

De onderwerpen in deze handreiking zijn complex. De bevoegdheden van overheden om te sturen op participatie en geluidsnormering zijn ingewikkeld. Juridisch is niet alles uitgekristalliseerd en de jurisprudentie is in ontwikkeling. De onderwerpen bevinden zich op het snijvlak van verschillende wetgeving en bestuurlijke akkoorden. Om die reden heeft de Rekenkamer gebruik gemaakt van expert reviews en verwijzen we regelmatig naar de huidige lijn in de rechtspraak. Dit vraagt van overheden een open houding, ambitie en inzet om te verkennen wat mogelijk is, om een balans te vinden tussen het halen van belangrijke doelen en de impact op omwonenden en omgeving.

Het eerste deel van de handreiking richt zich op participatie. Verschillende participatievormen, beleidsopties en bevoegdheden van overheden komen aan bod. We benoemen drie essentiële elementen van ‘volwaardige participatie’. Daarbij is het van belang dat overheden zich in elke stap van een participatieproces responsief opstellen. Dat betekent het gesprek voeren op basis van gelijkwaardigheid en openstaan voor de wensen, ideeën en zorgen van haar burgers. Het vraagt van overheden om zich continu betrokken te tonen bij de impact van veranderingen op burgers en hun leefomgeving.

Het tweede deel van de handreiking gaat in op geluidsnormen bij windturbines. Daarbij gaan we in op de mogelijkheden voor overheden om maatwerk te bieden en af te wijken van de standaardnormen. Hierbij is het belangrijk dat overheden oog hebben voor de uitlegbaarheid van ingewikkelde geluidsnormen. Dit vraagt ook moed van overheden, om mogelijkheden te zoeken in de manier waarop samenleving en overheid afspraken met elkaar maken en afwegingen maken. Juist omdat de opgaven in de fysieke leefomgeving fors zijn, en de impact op mens, natuur en maatschappij groot is.

1. Participatie

1.1 Landelijke afspraken

Projecten om hernieuwbare energie op te wekken spelen een cruciale rol in de overgang naar een duurzamer energiesysteem. Denk hierbij aan projecten voor windenergie, zonne-energie, waterkracht, aardwarmte en biomassa. Sinds het *Energieakkoord* uit 2013 en het *Klimaatakkoord* uit 2019 is er steeds meer aandacht voor een eerlijkere verdeling van de lusten en lasten van deze energieprojecten, in het bijzonder bij wind- en zonneparken op land. Participatie is een belangrijk instrument om dit te bereiken. Draagvlak en acceptatie zijn immers van belang voor de uitvoering en ruimtelijke inpassing van de energietransitie. In deze akkoorden zijn afspraken over procesparticipatie en financiële participatie bij hernieuwbare energieprojecten opgenomen. Deze afspraken functioneren als kaders waarbinnen participatie kan worden gestimuleerd. Hierbij zijn overheden verantwoordelijk voor de communicatie over nut en noodzaak van de energietransitie. Wel is het goed om te beseffen dat deze landelijke afspraken op het gebied van participatie zijn vastgelegd in juridisch niet-afdwingbare documenten.

Volgens het *Energieakkoord* stellen initiatiefnemers, gezamenlijk met betrokken overheden, een participatieplan op. Dit plan stelt omwonenden en andere omgevingspartijen in staat om actief deel te nemen in de planvorming en exploitatie van het project. In het *Klimaatakkoord* is opgenomen dat de initiatiefnemer verantwoordelijk is voor het doorlopen van het participatieproces en de communicatie met de omgeving. Het bevoegd gezag[1] controleert of de initiatiefnemer het gesprek met de omgeving aangaat over participatie. Ook kan het bevoegd gezag ervoor kiezen om zelf actief met de omgeving te communiceren. Welk bestuursorgaan wordt aangewezen als bevoegd gezag, hangt af van de productiecapaciteit van het energieproject, zie tabel 1.1. Een overheid kan haar bevoegdheid overdragen aan een lagere overheid als daar voordelen aan zijn verbonden, zoals een kortere looptijd van een projectbesluit.

Tabel 1.1 Bevoegd gezag bij hernieuwbare energieprojecten

	Gemeente	Provincie	Rijk
Huidige situatie[2]			
Windparken op land	< 5 MW[3]	5 tot 100 MW	> 100 MW
Zonneparken	< 50 MW	-	> 50 MW
Beoogde situatie per 1 januari 2026[4]			
Windparken op land	< 15 MW	15 tot 100 MW	> 100 MW
Zonneparken	< 50 MW	50 tot 100 MW	> 100 MW

[1] Het bevoegd gezag is het bestuursorgaan dat een vergunningaanvraag behandelt, meldingen ontvangt en bevoegd is voor toezicht en handhaving.
[2] Art. 9b en 9c, Elektriciteitswet 1998
[3] Een windturbine op land die in 2023 in gebruik is genomen had volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) een gemiddelde capaciteit van 5,24 megawatt (MW).
[4] Art. 6.1 en 6.2, Energiewet; zie paragraaf 1.3 over de beoogde Energiewet per 1 januari 2026.

1.2 Participatievormen

Figuur 1.1 Participatieladder

Om participatie wenselijk en haalbaar vorm te geven, is ter uitwerking van het *Klimaatakkoord* de 'participatiewaaier' samengesteld. Hierin worden procesparticipatie en financiële participatie onderscheiden. Procesparticipatie is het betrekken van de omgeving bij het besluitvormingsproces van een project. Met 'omgeving' worden bijvoorbeeld omwonenden, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de nabijheid van een project bedoeld. De omgeving kan onder andere worden betrokken bij de locatiekeuze, vormgeving en ontwikkeling van het project, zie de 'participatieladder' in figuur 1.1. Procesparticipatie kan resulteren in afspraken met de initiatiefnemer over bijvoorbeeld de locatie van windturbines of de versterking van natuurwaarden. Ook kan procesparticipatie resulteren in afspraken over financiële participatie.

Bij financiële participatie investeert de omgeving in het project of ervaart de omgeving de voordelen van de opbrengsten van het project. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen passieve en actieve vormen van financiële participatie. Een combinatie van deze vormen is ook mogelijk. In het *Klimaatakkoord* is het streven opgenomen dat in 2030 50 procent van de energieproductie eigendom is van lokale burgers en bedrijven. De nieuwe *Energiewet* geeft een nadere invulling aan dit principe, zie paragraaf 1.3.

Bij **passieve financiële participatie** wordt een deel van de opbrengsten van een hernieuwbaar energieproject gebruikt om de omgeving tegemoet te komen. Bij deze vorm van participatie hebben omwonenden voordelen van een project, zonder dat dit een investering van hen vraagt.

Participatievorm	Uitleg	Voorbeelden
Omgevingsfonds	Deel van de opbrengsten komt ten goede aan maatschappelijke doelen in de buurt	Geld voor een sportclub of wijkvereniging
Omwonenden-regeling	Direct omwonenden ontvangen voordeel	Verduurzaming van een woning of korting op groene stroom

Bij **actieve financiële participatie** investeert de omgeving in het project. Bij deze vorm van participatie zijn er niet alleen financiële baten, maar is er ook sprake van een ondernemend, 'risicodragend' element.

Participatievorm	Uitleg	Voorbeelden
Mede-eigenaarschap	Individuele omwonenden worden mede-eigenaar van een energieproject en hebben zeggenschap over het project	Via een vereniging of coöperatie
Financiële deelneming	Omwonenden nemen risicodragend deel aan een project	Aandelen, certificaten, obligaties

1.3 Participatiebeleid

Omgevingswet en participatieverordening

De initiatiefnemers van ruimtelijke projecten voor hernieuwbare energie zijn primair verantwoordelijk voor de invulling van participatie. Overheden hebben bevoegdheden om hierop te sturen, hoewel beperkt. De *Omgevingswet* gaat over de fysieke leefomgeving en activiteiten die gevolgen (kunnen) hebben voor de fysieke leefomgeving. Een participatieve aanpak wordt in de memorie van toelichting bij de *Omgevingswet* gedefinieerd als 'het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit'. Participatie onder de *Omgevingswet* heeft als doel om vroegtijdig meningen, belangen en creativiteit ter sprake te brengen. Met vroegtijdig wordt bedoeld: ten minste voorafgaand aan de formele procedure van zienswijzen op een voorgenomen plan of besluit van het bevoegd gezag. De wet schrijft bewust niet voor hoe participatie moet plaatsvinden. Dit biedt het bevoegd gezag en initiatiefnemers ruimte – en daarmee verantwoordelijkheid – voor maatwerk en eigen keuzes.

De uitgangspunten van participatie bij overheidsbeleid staan in de participatieverordening. Hierin leggen decentrale overheden vast hoe zij inwoners betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het beleid.[5] Een participatieverordening gaat dus alleen over participatie waarvoor het bevoegd gezag zelf verantwoordelijk is. Het heeft geen betrekking op participatie door een initiatiefnemer bij een aanvraag om een omgevingsvergunning.

De *Omgevingswet* regelt dus niet hoe participatie bij de realisatie van hernieuwbare energie moet plaatsvinden. Wel constateren de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) en Lexnova Overheidsadvies dat, naar de huidige lijn in de rechtspraak, vastgesteld participatiebeleid geaccepteerd wordt als inspanningsverplichting voor initiatiefnemers. Het bevoegd gezag kan dit doen door bijvoorbeeld 'breed maatschappelijk draagvlak', 'voldoende draagvlak' of 'een eerlijk en transparant participatieproces' in het participatiebeleid op te nemen. Dit verplicht initiatiefnemers om zich in te spannen om omwonenden te informeren, draagvlak te creëren en financiële participatie aan te bieden.

[5] Art. 150, Gemeentewet & Art. 147, Provinciewet

Door het vastleggen van participatiebeleid kan een overheid initiatiefnemers aanspreken op hun inspanningen voor participatie en laten zien wat zij wil met participatie. Zo kunnen opties van financiële participatie worden opgenomen in het beleid. Met het vastgestelde participatiebeleid biedt het bevoegd gezag duidelijkheid aan de betrokken partijen. Ook geeft het richting aan het gesprek tussen de initiatiefnemer, omgeving en het bevoegd gezag, voordat de formele besluitvormingsprocedure over het project plaatsvindt.

Meer informatie over de bevoegdheden van overheden bij projecten voor hernieuwbare energie is te vinden in de oplegger en factsheet Bevoegdheden overheden bij procesparticipatie en financiële participatie van de RUG en Lexnova. De veranderingen die voortvloeien uit de nieuwe *Energiewet* zijn hier niet in meegenomen.

Inspanningsverplichting en resultaatsverplichting

Het bevoegd gezag mag op basis van vastgesteld participatiebeleid van een initiatiefnemer verlangen dat deze de omgeving informeert over het project. Ook kan het bevoegd gezag aan de hand van het beleid verlangen dat de initiatiefnemer inspanningen toont om draagvlak te creëren en te vergroten, bijvoorbeeld door financiële participatie aan te bieden. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State beschouwt dit als een inspanningsverplichting voor de initiatiefnemers. Het bevoegd gezag kan geen resultaatsverplichting opleggen aan een initiatiefnemer.

Het bevoegd gezag heeft geen publiekrechtelijke bevoegdheid om via participatiebeleid afspraken met de omgeving af te dwingen of eisen te stellen aan procesparticipatie of financiële participatie. Een serieuze verkenning en toepassing van opties uit het participatiebeleid kan voldoende zijn om te voldoen aan de inspanningsverplichting. Ook als deze inspanningen niet tot concrete resultaten leiden.

Als de initiatiefnemer en de omgeving in de periode voor de besluitvorming geen afspraken hebben gemaakt over participatie, kan het bevoegd gezag dit dus niet afdwingen. Het bevoegd gezag kan de initiatiefnemer wel wijzen op afgesproken ambities voor participatie, zoals in het *Klimaatakkoord.* Als het voorstel van de initiatiefnemer voor (financiële) participatie niet past bij de omgeving, kan het bevoegd gezag aansturen op het voortzetten of versterken van het gesprek tussen de betrokken partijen. Ook kan het bevoegd gezag op vrijwillige basis afspraken maken met de initiatiefnemer over financiële participatie.

In de huidige lijn van de rechtspraak mag de vraag of de initiatiefnemer zich voldoende heeft ingespannen voor participatie een rol spelen tijdens besluitvorming over de medewerking van het bevoegd gezag aan het voorgenomen project. Uit de rechtspraak volgt dat het bevoegd gezag op basis van het beleid kan beoordelen of de initiatiefnemer zich voldoende heeft ingespannen om omwonden te informeren en draagvlak te creëren, bijvoorbeeld door financiële participatie aan te bieden.

Als het bevoegd gezag besluit dat de initiatiefnemer zich niet of onvoldoende heeft ingespannen, en dit wel is vastgelegd in het participatiebeleid, kan het volgens de huidige lijn in de rechtspraak besluiten om geen medewerking te verlenen aan een project. Er is dan namelijk niet aan de inspanningsverplichting voldaan. Dit benadrukt

het belang van vastgesteld participatiebeleid waarin een inspanningsverplichting is neergelegd. Wanneer dit ontbreekt, lijkt het bevoegd gezag geen aanknopingspunt te hebben om inspanningen van de initiatiefnemer te verlangen. Er zijn geen voorbeelden van windparken en zonneparken bekend waarbij is geoordeeld dat de initiatiefnemer zich te weinig heeft ingespannen.

Jurisprudentie over de ruimte van het bevoegd gezag om tot het oordeel te komen dat er niet aan de inspanningsplicht is voldaan, zal zich nog ontwikkelen. De reikwijdte van de inspanningsverplichting is waarschijnlijk afhankelijk van het vastgestelde participatiebeleid. Dit staat echter niet vast. Ook is op basis van de rechtspraak nog niet duidelijk of het bevoegd gezag planologische medewerking kan weigeren enkel vanwege het niet voldoen aan de inspanningsplicht.

Kader 1.1 Participatieverslag provincie Zuid-Holland
De provincie Zuid-Holland heeft in het participatiebeleid vastgelegd dat de initiatiefnemer bij de vergunningaanvraag in een verslag moet aantonen dat er een passend traject is geweest van communicatie en participatie. De initiatiefnemer legt vast wat er aan participatie is georganiseerd, hoe de participatiedeelnemers erop reageerden en hoe daarmee is omgegaan. In het participatieverslag geeft de initiatiefnemer een toelichting op en verantwoording over de afspraken over financiële participatie. De provincie rapporteert vervolgens over de inspraak bij de besluitvorming over de vergunning.

Energiewet

Op 10 december 2024 is de nieuwe *Energiewet* aangenomen door de Eerste Kamer. De wet zal naar verwachting op 1 januari 2026 in werking treden. De *Energiewet* creëert een wettelijke grondslag voor gemeenten en provincies om in hun verordening een motiveringsplicht op te nemen voor initiatiefnemers van hernieuwbare energieprojecten voor het realiseren van lokaal eigendom. Als er minder dan 50 procent mede-eigendom is overeengekomen, moet de initiatiefnemer motiveren waarom dit niet is gelukt en of er andere vormen van financiële participatie zijn overeengekomen.[6] In de verordening kunnen eventuele sancties (boetes) worden opgenomen voor het niet voldoen aan de motiveringsplicht. Het bevoegd gezag kan planologische medewerking niet weigeren op basis van het gemotiveerd afwijken van het streven naar 50 procent lokaal eigendom.

1.4 Volwaardige participatie

Om draagvlak en acceptatie voor hernieuwbare energieprojecten te bevorderen, is de manier waarop participatie wordt vormgegeven van belang. In de voorgaande paragraaf is toegelicht dat overheden beperkte bevoegdheden hebben met betrekking tot participatie bij hernieuwbare energieprojecten. De Randstedelijke Rekenkamer ziet echter wel mogelijkheden voor het bevoegd gezag om te sturen op 'volwaardige participatie'. Een definitie van volwaardige participatie die geldt voor elke context en elk project is lastig vast te stellen. De Rekenkamer doelt met ‘volwaardige participatie’ echter in elk geval op:

[6] Art. 6.12, lid 3, Energiewet

1. participatie in een vroegtijdig stadium van een project,
2. een gelijkwaardig (kennis)niveau van participanten, en
3. duidelijkheid over de belangenafwegingen van het bevoegd gezag.

Het komt namelijk ten goede aan het draagvlak voor het project als er gelegenheid tot participatie is wanneer er daadwerkelijk in iets te participeren valt, en de omgeving in staat is volwaardig te participeren. Daarnaast komt het ten goede aan de acceptatie van de omgeving als een overheid daarbij helder communiceert. Het is belangrijk dat een overheid uitlegt welke belangenafwegingen zij maakt en hoe het algemeen belang zich verhoudt tot lokale belangen van een specifieke omgeving. Voor de drie elementen als onderdeel van volwaardige participatie geldt dat zij continu aandacht vragen van het bevoegd gezag. Het zijn geen acties die afgevinkt kunnen worden, maar wezenlijke onderdelen in elk stadium van een participatieproces.

Vroegtijdige participatie

De *Omgevingswet* spreekt over participatie als het betrekken van belanghebbenden 'in een vroegtijdig stadium'. De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) noemt in het advies *Met recht balanceren* enkele obstakels in het organiseren van goede burgerbetrokkenheid. Eén daarvan is het gegeven dat burgerbetrokkenheid vaak pas laat in het planvormingsproces plaatsvindt. Vroegtijdige participatie bij besluiten zorgt ervoor dat de belangen van betrokkenen in een vroegtijdig stadium in beeld zijn. Dit kan bijdragen aan acceptatie en draagvlak.

Ook de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) onderstreept het belang van vroegtijdige participatie. In de brochure *Grip-denken* stelt de WRR dat het gevoel van grip van mensen wordt ondermijnd als zij hun leefomgeving zien veranderen, maar niet het idee hebben dat zij daar invloed op hebben. Het gevoel voor grip kan vergroot worden door mensen al vroeg te betrekken bij infrastructurele projecten in de directe leefomgeving. De WRR verwijst daarbij naar het voorbeeld van Windpark Zeewolde. Vanaf het begin waren er mogelijkheden voor de omgeving om te participeren, mee te denken over de plannen en te investeren in het windpark. De afspraken hierover werden gemaakt vóórdat de exacte locaties van de windturbines bekend waren.

Het TNO-onderzoek *Participatie in de praktijk* uit 2024 bevestigt het belang van mee kunnen praten over de locatiekeuze. Op basis van vijf afgeronde en drie lopende participatietrajecten concludeert TNO dat ‘tijdig betrekken’ van omwonenden betekent dat zij kunnen meebeslissen over de locatie en omvang van zonne- en windparken. Als het gesprek met omwonenden geen effect heeft op genomen besluiten, ervaren deelnemers een participatieproces niet als positief.

In het rapport *Hoog aan de wind* bevelen wij daarom aan om participatie mogelijk te maken in een ruimtelijk (energie)project voordat er definitieve beslissingen worden genomen. Dit kan bijvoorbeeld door de locatiekeuze onderdeel te maken van het participatieproces. De afspraken die de omgeving en initiatiefnemer maken, moeten tijdig worden vastgelegd, ten minste vóór de vergunningverlening. Dit kan bijvoorbeeld in een omgevingsovereenkomst, zie paragraaf 1.5. Zo zet de provincie Utrecht een informerend participatietraject op tijdens de selectie van zoekgebieden volgens haar beleids- en toetsingskader voor participatie bij windenergie, zie kader 1.2. Het opstellen van een omgevingsovereenkomst is daarin een stap tussen de selectie van gebieden en het vaststellen van een overeenkomst tussen initiatiefnemer en provincie.

Kader 1.2 Beleids- en toetsingskader provincie Utrecht

De provincie Utrecht maakt bij energieprojecten gebruik van een *Beleids- en Toetsingskader Lokaal Eigendom en Participatie bij windenergie*. Hierin staat het proces beschreven om te komen tot een projectbesluit in vier fasen:

- De provincie selecteert aan de hand van criteria een lijst van de meest kansrijke gebieden voor projectbesluiten. In deze gebieden zet de provincie een informerend participatietraject op. Gedeputeerde Staten (GS) nemen vervolgens een besluit over de selectie van de gebieden.
- De provincie licht de selectie van gebieden toe. Geïnteresseerden worden uitgenodigd om deel te nemen aan een windenergie-initiatief in het gebied. Na de gesprekken worden afspraken vastgelegd in een omgevingsovereenkomst. De omgevingsovereenkomst wordt getoetst door een ambtelijke toetsingscommissie van de provincie.
- De initiatiefnemer en de provincie stellen een anterieure overeenkomst[7] vast. De initiatiefnemer werkt vervolgens de ruimtelijke aspecten uit, is verantwoordelijk voor participatie en vraagt een vergunning aan bij de provincie. De provincie controleert of de initiatiefnemer zich aan de omgevingsovereenkomst houdt. Deze fase wordt afgerond met de vaststelling van een ontwerp-projectbesluit door GS.
- Het projectplan wordt uitgevoerd en de initiatiefnemer realiseert het windpark volgens de afspraken uit de omgevingsovereenkomst. Na nadere ruimtelijke uitwerking nemen GS een definitief projectbesluit. De provincie heeft een controlerende rol.

Gelijkwaardig niveau

Een volwaardige participatieve aanpak houdt niet alleen in dat omwonenden en andere omgevingspartijen vroegtijdig worden betrokken. Het houdt ook in dat alle betrokken partijen op een gelijkwaardig niveau kunnen deelnemen aan het participatieproces. De WRR benadrukt in *Grip-denken* dat kennis, bureaucratische competenties en tijd belangrijke factoren zijn om effectief te kunnen deelnemen in deze processen. Niet iedereen beschikt daarover en de mogelijkheden voor participatie zijn niet bij iedereen bekend. Projectontwikkelaars en overheden hebben in vergelijking met de omgeving doorgaans meer kennis van procedures en ervaring in het uitvoeren van ruimtelijke projecten.

In het rapport *Hoog aan de wind* concludeert de Randstedelijke Rekenkamer dat omwonenden van Windpark Spui in de provincie Zuid-Holland behoefte hadden aan deskundige ondersteuning. Dit hadden ze nodig om op een gelijkwaardig niveau in gesprek te kunnen met de initiatiefnemer en provincie. Deze deskundige ondersteuning is uiteindelijk mogelijk gemaakt, maar in een laat stadium van het participatieproces. Als bevoegd gezag vroegtijdig externe deskundige ondersteuning aanbieden, helpt voorkomen dat discussies blijven steken in onbegrip en wantrouwen en stelt de omgeving in staat volwaardig deel te nemen aan een participatieproces.

[7] Een anterieure overeenkomst is een vrijwillige overeenkomst tussen een particuliere initiatiefnemer en het bevoegd gezag over een te realiseren project in de ruimtelijke ordening.

Belangenafwegingen

Zoals eerder genoemd, komt het ten goede aan de acceptatie van de omgeving als de provincie helder communiceert welke belangenafwegingen zij maakt en hoe het algemeen belang zich tot het lokale belang verhoudt. Het vraagt een actieve houding van het bevoegd gezag om belangenafwegingen te communiceren aan burgers en andere belanghebbenden van ruimtelijke (energie)projecten. Zo benoemt de WRR in *Grip-denken* dat het voor burgers vaak onduidelijk is wanneer welk besluit wordt genomen. Er zit vaak een lange tijd tussen het moment waarop inspraak mogelijk is en het moment waarop mensen beseffen dat de veranderingen onomkeerbaar zijn.

Dat het inzichtelijk maken van gemaakte keuzes van belang is, stelt ook de Rli. In het advies *Waardevol regeren* gaat de Rli in op de vraag hoe de rijksoverheid kan sturen op brede welvaart[8], bijvoorbeeld door het onderzoeken van beleidsopties. De Rli geeft daarbij het voorbeeld van de keuzes die komen kijken bij het opwekken van duurzame energie: windturbines leveren veel schone energie op, maar er is ook impact op het landschap en geluidsoverlast; zonneparken veroorzaken geen geluidsoverlast, maar hebben een lagere energieopbrengst en wel impact op het landschap; nucleaire energie heeft een hoge (toekomstige) energieopbrengst, maar brengt hoge kosten en zorgen over het opslaan van nucleair restafval met zich mee. Zulke beleidskeuzes raken volgens de Rli aan het dagelijks leven en welzijn van mensen, en raken de ene groep mensen meer dan de andere.

Het belang van duidelijke communicatie door het bevoegd gezag over beleidsopties en beleidskeuzes, komt ook naar voren in ons onderzoek naar Windpark Hanze in de provincie Flevoland. De Randstedelijke Rekenkamer concludeert daarin dat er onterechte verwachtingen zijn gewekt. De provincie had niet voldoende aan omwonenden uitgelegd wat de mogelijkheden en beperkingen van de provincie bij participatie zijn. Dit heeft geleid tot een mismatch tussen de verwachtingen die omwonenden van de provincie hadden en wat de provincie op basis van haar bevoegdheden zou kunnen doen. Ook heeft de provincie niet voldoende duidelijk gemaakt aan omwonenden dat het de initiatiefnemer vrij staat om zelf de vorm te kiezen van financiële participatie en dat de provincie participatie niet kan afdwingen. Als gevolg hiervan verwachtten omwonenden van Windpark Hanze dat zij recht hadden op een bepaalde vorm van financiële participatie. Dat de mogelijkheden van financiële participatie niet voldeden aan de verwachtingen van omwonenden heeft bijgedragen aan gevoelens van oneerlijkheid.

Volwaardige participatie betekent daarom ook dat het bevoegd gezag van begin af aan duidelijk is over wat het wel en niet *kan* doen op basis van zijn bevoegdheden, en wat het wel en niet *wil* doen op basis van zijn beleid en rolkeuze. Het is van belang dat het bevoegd gezag aan het begin van een participatieproces aan de omgeving duidelijk maakt wat er wel en niet mogelijk is met de input van de omgeving. Gedurende het proces moet het bevoegd gezag de (bestuurlijke) afwegingen achter de gemaakte keuzes toelichten. Zo heeft de provincie Zuid-Holland in haar uitgangspunten voor participatieplannen opgenomen dat aan het begin van het participatieproces duidelijk moet worden gemaakt aan burgers wat de ruimte is voor invloed, zie kader 1.3. Gedurende het proces moet het bevoegd gezag de (bestuurlijke) afwegingen achter de gemaakte keuzes toelichten.

[8] Met 'brede welvaart' doelt de Rli op het rekening houden met economische, sociale en leefomgevingsaspecten, met huidige en toekomstige generaties, met de effecten elders in de wereld en met de verdeling tussen groepen burgers.

Kader 1.3 Uitgangspunten participatieproces provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland heeft op basis van advies van de RUG uitgangspunten voor het participatieproces geformuleerd, de zogenoemde 4D's: Doelen, Dialoog, Diversiteit en Doorwerking. De provincie ziet deze punten graag terugkomen in elk participatieplan en participatieproces.

Doelen	In het participatieplan wordt vooraf beschreven welke doelen worden nagestreefd en wat dat betekent voor de organisatie van participatie-momenten.
Dialoog	Het gesprek is met een open houding aangegaan, waarbij ruimte is voor zowel argumenten als emoties.
Diversiteit	Een zo breed mogelijke groep mensen en belangen wordt vertegenwoordigd in het participatieproces.
Doorwerking	Aan het begin van het participatieproces wordt duidelijk gemaakt aan burgers wat de ruimte is voor invloed. Achteraf wordt gecommuniceerd wat voor invloed de inbreng in het participatieproces al dan niet heeft gehad op het besluit.

Meer ideeën over het sturen op (burger)participatie zijn te lezen in de rapporten Met recht balanceren en Waardevol regeren van de Rli, de brochure Grip-denken van de WRR en het onderzoek Participatie in de praktijk van TNO.

1.5 Mogelijke instrumenten

De bevoegdheden van overheden om procesparticipatie en financiële participatie te verplichten zijn beperkt, zoals eerder genoemd. De rijksoverheid vindt financiële participatie belangrijk, maar er bestaan tot op heden geen bindende regels voor. De *Energiewet* verandert dit enigszins, met de mogelijkheid om een motiveringsplicht voor de initiatiefnemer op te nemen voor het organiseren van lokaal eigendom.[9] De totstandkoming van financiële participatie wordt verder echter aan de praktijk overgelaten, zodat er maatwerk geboden kan worden. Het juridisch kader bij financiële participatie biedt daardoor weinig houvast aan betrokkenen. In het *Klimaatakkoord*, de *Participatiewaaier* en de *Omgevingswet* wordt niet concreet vastgelegd op welke momenten afspraken moeten worden gemaakt. Ook wordt niet duidelijk wat 'vroegtijdig overleg' inhoudt en wie er bij dit overleg betrokken moeten worden.

De beperkt uitgewerkte kaders in wetgeving en akkoorden leiden tot onduidelijkheid en verschillen in de praktijk. Zo constateert mr. D.E. Bakker in een preadvies van de Jonge VAR (Vereniging voor bestuursrecht) dat de onduidelijkheden kunnen leiden tot verwarring en conflict. Ook de Noordelijke Rekenkamer concludeert in het rapport *Verdeling onder hoogspanning* dat de wens om maatwerk te bieden leidt tot grote verschillen in de gerealiseerde financiële participatie. Volgens Bakker vergroot de

[9] Art. 6.12, lid 3, Energiewet

overheid deze ongelijkheid, door bijvoorbeeld selectief grote bedragen in omgevingsfondsen te storten. Deze ongelijkheid kan het vertrouwen van de burger schaden. De rijksoverheid is (tot op heden) geen voorstander van wettelijke normen op het gebied van financiële participatie. Dit vanwege de wens om maatwerk te bieden.

De juridische mogelijkheden voor het stimuleren van financiële participatie worden door mr. D.E. Bakker verder uiteengezet in Tenderen naar een eerlijke verdeling van lusten en lasten?

Meer informatie over de verdeling van de lusten en lasten van de energietransitie in de provincies Drenthe, Fryslân en Groningen is te vinden in het rapport Verdeling onder hoogspanning van de Noordelijke Rekenkamer.

Om meer grip te krijgen op participatie bij ruimtelijke projecten voor hernieuwbare energie, kunnen overheden verschillende instrumenten inzetten.

Volwaardige participatie

Borg de positionering van de omgeving bij participatie in ruimtelijke projecten door de omgeving vroegtijdig en volwaardig te betrekken. Een volwaardige participatieve aanpak houdt ook in dat alle betrokken partijen op een gelijkwaardig niveau kunnen deelnemen aan het participatieproces, zie paragraaf 1.4. Borg daarom bij elk participatieproces de positie van de omgeving en voorkom dat discussies blijven steken in onbegrip en wantrouwen, door vroegtijdig externe deskundige ondersteuning aan te bieden.

Neem omwonenden daarnaast serieus door hen te laten participeren in het project voordat er definitieve beslissingen worden genomen. Dit is mogelijk door, in aanvulling op het huidige beleid, de locatiekeuze onderdeel te maken van het participatieproces. Bied bij participatie in ruimtelijke projecten vanaf de start duidelijkheid aan betrokkenen over de speelruimte, rollen en besluitvorming van de provincie, conform de uitgangspunten voor participatiebeleid. Dit om te voorkomen dat het bevoegd gezag verwachtingen wekt die zij niet waarmaakt. Duidelijkheid is van belang in zowel het beleid voor participatie bij ruimtelijke projecten, als in afzonderlijke participatietrajecten.

Formuleren participatie-voorwaarden

Door het (vooraf) stellen van voorwaarden aan een initiatiefnemer in het participatiebeleid, kan het bevoegd gezag tot een oordeel komen of de initiatiefnemer zich voldoende heeft ingespannen om tot afspraken op het gebied van proces- en financiële participatie te komen. Het bevoegd gezag kan dit doen door bijvoorbeeld ‘breed maatschappelijk draagvlak’, ‘voldoende draagvlak’ of ‘een eerlijk en transparant participatieproces’ in het participatiebeleid op te nemen. Wat betreft financiële participatie kan het bevoegd gezag de vormgeving ervan niet afdwingen, maar wel een inspanningsverplichting opleggen voor het bieden van gelegenheid daartoe. De *Energiewet,* met verwachte inwerkingtreding in 2026, creëert een grondslag om een motiveringsplicht op te nemen voor initiatiefnemers van hernieuwbare energieprojecten voor het realiseren van lokaal eigendom.

Omgevingsovereenkomst

Het bevoegd gezag kan de totstandkoming van een omgevingsovereenkomst tussen de initiatiefnemer van een project en de omgeving stimuleren. Dit kan bijdragen aan de mogelijkheden van het bevoegd gezag om duidelijkheid te bieden aan betrokkenen van het energieproject. Zoals aangegeven in het *Klimaatakkoord*, kunnen in een omgevingsovereenkomst concrete afspraken met de omgeving worden vastgelegd, zoals over de baten en lasten van een energieproject. Ook kunnen aanspreekpunten en omgangsvormen tijdens de bouw en de exploitatie van het windpark in de overeenkomst worden opgenomen.

Op basis van een omgevingsovereenkomst kan een projectplan worden gemaakt, waarin wordt beschreven hoe binnen het project de participatie optimaal wordt ingericht. In tegenstelling tot de initiatiefnemer en de omgeving, kan het bevoegd gezag een omgevingsovereenkomst niet medeondertekenen. Dit komt omdat er in de overeenkomst waarschijnlijk onderwerpen aan de orde komen die buiten zijn bevoegdheden vallen. Wel kan het bevoegd gezag de omgevingsovereenkomst ratificeren, waarmee het uitspreekt dat het inhoudelijk instemt met de overeenkomst en al het wettelijk mogelijke zal doen om de naleving te verzekeren. Een voorbeeld van het gebruik van een omgevingsovereenkomst biedt het beleid van de provincie Utrecht, zie kader 1.2.

Actieve communicatie

Stimuleer de initiatiefnemer om helder te communiceren richting de omgeving over het energieproject en participatieproces. Hoewel de initiatiefnemer primair verantwoordelijk is voor de communicatie rondom het project, kan het bevoegd gezag ervoor kiezen om hierin ook zelf een actieve rol op zich te nemen. Zo beschrijft het *Klimaatakkoord* dat overheden primair verantwoordelijk zijn voor communicatie over nut en noodzaak van de energietransitie.

Deel als bevoegd gezag daarom niet enkel informatie over plannen, procedures en besluiten met de omgeving, maar ook de (bestuurlijke) afwegingen achter voorgenomen en gemaakte keuzes. Bied de omgeving duidelijkheid door voorafgaand aan gesprekrondes toe te lichten wat er wel en niet mogelijk is met haar input. Borg een houding van samen opgaan met de omgeving in de uitvoering van een participatieproces, door ruimte te bieden voor zowel creatieve inbreng als kritische geluiden vanuit de omgeving.

Relatiemanager

Het bevoegd gezag kan een relatiemanager inzetten om de afstand tussen burgers en overheid te overbruggen. Dit is een andere rol dan die van een projectmanager, die het doel heeft om het project te realiseren en zich richt op het doorlopen van de procedures. Een relatiemanager is een aanspreekpunt voor omwonenden en andere belanghebbenden en kan het belang en de zorgen van de omgeving intern inbrengen. Op die manier wordt geborgd dat het bevoegd gezag niet alleen het belang van het hernieuwbare energieproject weegt, maar ook dat van de omgeving.

Daarnaast kan het bevoegd gezag via een relatiemanager de verbinding met de omgeving versterken en kunnen signalen het bevoegd gezag bereiken wanneer afspraken niet tijdig en zoals bedoeld worden uitgevoerd. Het bevoegd gezag moet hier in de uitvoerende fase van een project op toezien. Indien de afspraken niet op de juiste manier worden uitgevoerd, moet het bevoegd gezag de exploitant hier tijdig op aanspreken om de afspraken alsnog zo snel mogelijk volledig uit te voeren. Lukt het de exploitant niet om de afspraken uit te voeren, dan kan het bevoegd gezag ook zelf actie ondernemen om dit te bewerkstelligen.

2. Geluidsnormen

2.1 Windturbinegeluid

Windturbines produceren geluid door voornamelijk het draaien van de rotorbladen. Dit geluid wordt vaak als 'zoevend', 'zwiepend' of 'stampend' omschreven. Daarmee wordt bedoeld dat de sterkte van het geluid varieert met het tempo waarmee een wiek de windturbinemast passeert. Dit karakter maakt dat windturbinegeluid verschilt van andere geluidsbronnen. Het geluidsniveau dat een windturbine produceert hangt af van het ontwerp van de windturbine en de snelheid van de wind. Hoe het geluid zich verspreidt in de omgeving hangt vooral af van de afstand die het geluid moet afleggen, de ondergrond, objecten in de omgeving die geluid kunnen weerkaatsen of afschermen en weer- en windomstandigheden. Omdat windturbines vaak gebouwd worden in een open landschap, kan het geluid tot op grote afstand hoorbaar zijn. 's Nachts is windturbinegeluid relatief goed hoorbaar, omdat het geluid dan minder wordt gemaskeerd door andere geluiden.

Het geluid dat windturbines produceren kan gevolgen hebben voor de omgeving waarin de windturbines staan. Omwonenden kunnen geluidshinder ervaren en zorgen hebben over gezondheidseffecten. Over de mogelijke effecten van windturbinegeluid op de gezondheid van omwonenden is veel discussie. Volgens het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) is er een duidelijke relatie tussen het geluidsniveau van windturbines en het ervaren van hinder. Voor andere mogelijke gezondheidseffecten, zoals slaapverstoring, hart- en vaatziekten, stofwisselingsstoornissen, mentale gezondheid en cognitieve effecten is er volgens het RIVM geen eenduidig of onvoldoende bewijs.

> Er lijkt een verband te zijn tussen hinder en gezondheidsklachten. Het is echter niet duidelijk of mensen die hinder van windturbines ervaren meer gezondheidsklachten krijgen, of dat mensen die gezondheidsklachten hebben meer hinder ervaren. De kennis over dit onderwerp blijft in ontwikkeling. Het Expertisepunt Windenergie en Gezondheid van het RIVM en de GGD publiceert elke drie maanden een overzicht van nieuwe wetenschappelijke literatuur.

Windturbines hebben naast geluid ook andere effecten met impact op de omgeving. Slagschaduw is de schaduw van de ronddraaiende rotorbladen en kan hinder bij omwonenden veroorzaken. Net als voor windturbinegeluid (zie paragraaf 2.3) moeten normen voor slagschaduw de hinder beperken. Ook de knipperende rode nachtverlichting van een windturbine, ook wel obstakelverlichting genoemd, wordt vaak genoemd als oorzaak van hinder 's nachts. Voor hinder door nachtverlichting bestaan geen normen, maar op verschillende plekken wordt gekeken naar systemen die ervoor zorgen dat de verlichting alleen aangaat bij naderend vliegverkeer. Bijvoorbeeld de provincie Zuid-Holland stelt subsidies beschikbaar voor de installatie van zo'n naderingsdetectiesysteem. Deze handreiking beperkt zich in het vervolg tot de normen voor geluid.

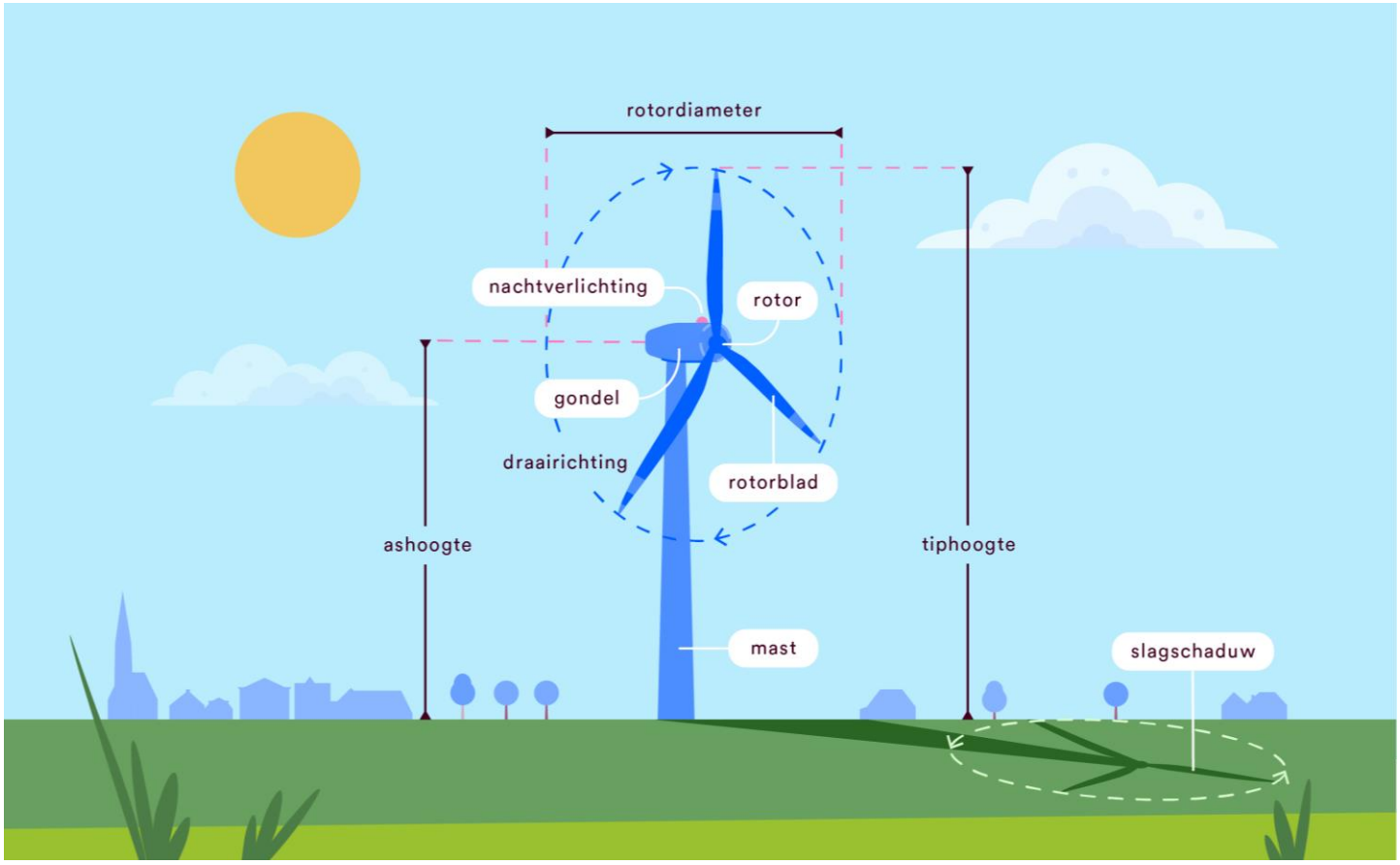

Figuur 2.1 Schematische weergave windturbineonderdelen en -begrippen

2.2 Berekenen van windturbinegeluid

De grootte van het geluidsniveau wordt uitgedrukt in decibel (dB). Hoewel de eenheid decibel veel gebruikt wordt, werkt deze niet intuïtief. Zo leidt een verdubbeling van het geluidsniveau niet tot een verdubbeling van het aantal dB, maar tot een toename van ongeveer 3 dB. Bijvoorbeeld twee windturbines die beide afzonderlijk een geluidsniveau van 40 dB voortbrengen, zorgen voor een gezamenlijk geluidsniveau van 43 dB. Het menselijk oor is niet even gevoelig voor alle geluidsfrequenties. Metingen van geluid die rekening houden met de gevoeligheid van het menselijk oor worden uitgedrukt in de eenheid dB(A). Het menselijk oor neemt een verdubbeling van luidheid waar bij een stijging van het geluidsniveau van 10 dB. Figuur 2.2 geeft schematisch weer hoeveel geluid een windturbine ongeveer produceert in vergelijking met een aantal andere geluidsbronnen.

Jaargemiddelden

Om geluidshinder door windturbines te beperken zijn er geluidsnormen waaraan een windpark moet voldoen. De hoeveelheid geluid van een windpark wordt beïnvloed door weers- en windomstandigheden en is daarom niet constant. Om de hoeveelheid geluid die een windpark in een bepaalde periode produceert toch in één getal uit te drukken, wordt gebruikt gemaakt van jaargemiddelden. Sinds 2011 worden de maten L_{den} en L_{night} gebruikt voor de geluidsnormen voor windparken, zie kader 2.1.

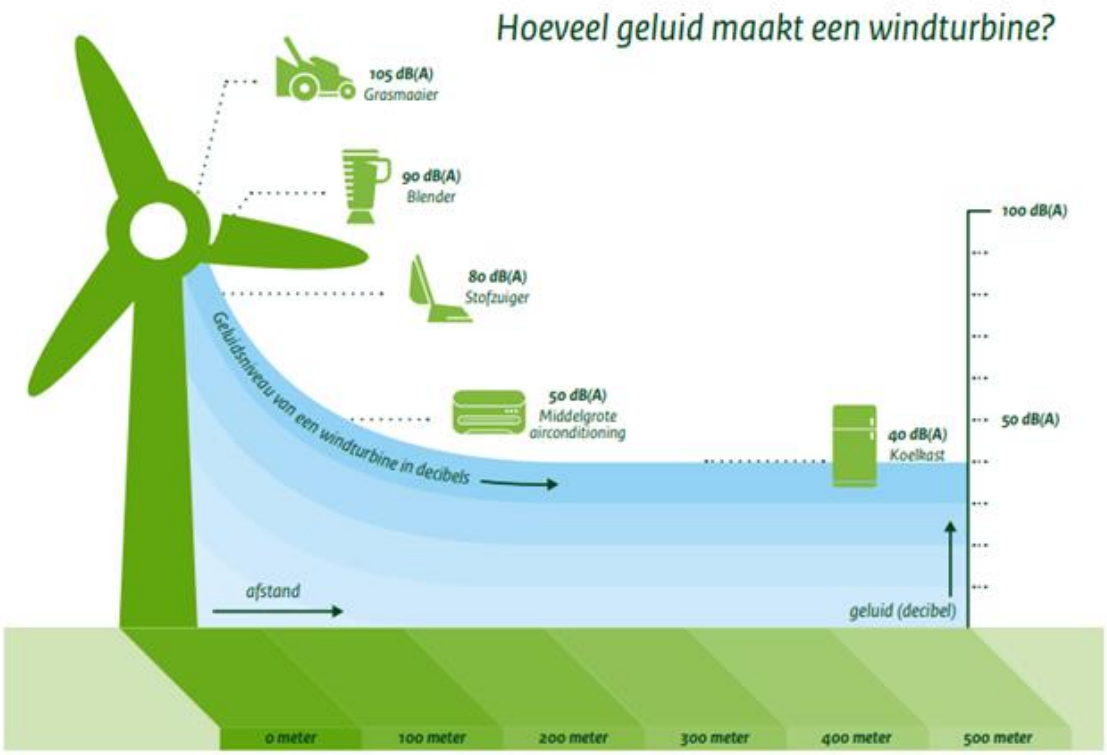

Figuur 2.2 Schematische weergave windturbinegeluid in vergelijking met andere bronnen

Omgevingsdiensten controleren of een windpark in een jaar aan de gestelde geluidsnormen heeft voldaan. Na afloop van een kalenderjaar worden de jaargemiddelde L_{den}- en L_{night}-waarden berekend op basis van de productiegegevens van het windpark en gegevens van de weers- en windomstandigheden. De jaargemiddelden zeggen niets over de geluidsbelasting op een specifiek moment. Op basis van de jaargemiddelden is het dus niet mogelijk om geluidshinder op specifieke momenten te controleren en handhaven. Als een windpark binnen de jaargemiddelde normen blijft maar omwonenden aangeven geluidsoverlast te ervaren, heeft het bevoegd gezag beperkte mogelijkheden om in te grijpen.

Kader 2.1 Jaargemiddelde maten L_{den} en L_{night}

De maten L_{den} en L_{night} zijn in 2002 gedefinieerd in de Europese richtlijn *Omgevingslawaai* en worden gebruikt voor de normering van windturbinegeluid en andere geluidsbronnen. Beide maten worden uitgedrukt in dB.

L_{den} staat voor 'Level day-evening-night' en geeft de gemiddelde geluidsbelasting over alle etmalen van een jaar. Eerst wordt per etmaal de gemiddelde geluidsbelasting berekend. Daarna wordt de gemiddelde geluidsbelasting per kalenderjaar berekend. Bij de berekening van L_{den} telt de geluidsbelasting in de avond (19:00-23:00 uur) en de nacht (23:00-07:00 uur) zwaarder mee dan overdag (07:00-19:00 uur). Voor de nachtperioden wordt er 10 dB opgeteld bij de geluidsbelasting. Dit staat gelijk aan een verdubbeling van het geluidsniveau. Voor de avondperioden is deze 'straffactor' 5 dB. Tabel 2.1 geeft een aantal scenario's weer die inzichtelijk maken wat de resulterende L_{den}-waarde is op basis van het gemiddelde geluidsniveau gedurende een etmaal.

Tabel 2.1 Relatie tussen het gemiddelde geluidsniveau en L_{den}

Gemiddelde geluidsniveau per etmaal in dB	Resulterende L_{den} in dB
38	44,4
39	45,4
40	46,4
41	47,4

Naast L_{den} wordt L_{night} gebruikt voor de geluidsbelasting in de nacht. L_{night} staat voor 'Level night' en geeft de gemiddelde geluidsbelasting over alle nachtperioden van een jaar, maar dan zonder de straffactor die bij de berekening van L_{den} gebruikt wordt.

2.3 Geluidsnormen voor windparken

Eerdere geluidsnormen

Veel bestaande windparken moeten op dit moment voldoen aan geluidsnormen van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}. Deze algemene normen uit het *Activiteitenbesluit milieubeheer* golden van 2011 tot 2021. De norm van 47 dB L_{den} werd algemeen beschouwd als compromis tussen enerzijds het mogelijk maken van windenergie ten behoeve van de energiedoestellingen, en anderzijds het beperken van geluidshinder. Bij de geluidsnorm van 47 dB L_{den} ervaart gemiddeld 8-9 procent van de omwonenden ernstige hinder binnenshuis. Zie tabel 2.2 voor verwachte hinderpercentages bij verschillende geluidsnormen. Het Rijk vond deze hoeveelheid ernstig gehinderden aanvaardbaar, gelet op het maatschappelijke belang van duurzame energie.

De norm van 41 dB L_{night} werd aanvullend ingevoerd om ook de nachtrust voldoende te beschermen. Deze norm kan gezien worden als een stok achter de deur, omdat bij een norm van 47 dB L_{den} de feitelijke L_{night}-norm al 41 dB is, zie ook kader 2.1. Alleen bij uitzondering wordt de norm van 41 dB L_{night} overschreden wanneer wel voldaan wordt aan de norm van 47 dB L_{den}.

De Raad van State oordeelde in 2021 dat de algemene normen buiten toepassing moesten worden gelaten, omdat er een milieubeoordeling voor ontbrak. Hierdoor moesten overheden tijdelijk zelf normen vaststellen voor nieuwe windparken, op basis van een eigen milieubeoordeling. Voor bestaande windparken kwam er een overbruggingsregeling, zodat de normen uit het *Activiteitenbesluit* bleven gelden totdat er nieuwe algemene normen zijn vastgesteld. Bij inwerkingtreding van de *Omgevingswet* in 2024 bleef deze situatie gehandhaafd.

Nieuwe windturbinebepalingen

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat publiceerde in 2023 nieuwe landelijke milieuregels voor windparken in concept. De inwerkingtreding hiervan was gepland in 2025, maar is uitgesteld. De conceptnormen zijn tot stand gekomen op basis van een milieueffectrapportage, zie kader 2.2. Anders dan de voorgaande enkelvoudig normen van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}, bevatten de nieuwe windturbinebepalingen zowel standaardwaarden als grenswaarden voor de geluidsnormering. De voorgestelde

standaardwaarden zijn 45 dB L_{den} en 39 dB L_{night} en bieden volgens het Rijk voldoende bescherming tegen geluidshinder. Wanneer deze standaardwaarden gehanteerd worden hoeft er geen akoestisch onderzoek of afweging van economische en maatschappelijke belangen plaats te vinden.

De voorgestelde grenswaarden zijn 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} en geven het beschermingsniveau aan dat in ieder geval in stand gehouden moet worden. Het verschil tussen de standaardwaarden en de grenswaarden biedt volgens het Rijk ruimte aan het bevoegd gezag om lokaal een goede afweging te maken van economische en maatschappelijke belangen. Het bevoegd gezag kan, mits gemotiveerd, een hoger geluidsniveau dan de standaardwaarden toelaten met als maximum de grenswaarden.

Kader 2.2 Totstandkoming nieuwe geluidsnormen
Voor het vaststellen van de nieuwe landelijke milieuregels voor windturbines heeft het Rijk een milieueffectrapportage opgesteld. Daarin zijn vijf geluidsnormen onderzocht, variërend van 37 dB L_{den} tot 50 dB L_{den}. De varianten zijn beoordeeld op verschillende criteria, zoals de verwachte geluidshinder en energieopbrengst (plaatsingspotentieel). Dit is gedaan op een schaal van zeer negatief (---) tot zeer positief (+++) ten opzichte van de referentiesituatie van 47 dB L_{den} als geluidsnorm. Zoals te zien in tabel 2.2 krijgen geluidsnormen strenger dan 47 dB L_{den} een positieve beoordeling voor geluidshinder, omdat bij deze normen de kans op ernstige geluidshinder merkbaar afneemt ten opzichte van de referentiesituatie. Daartegenover staat een negatieve beoordeling voor plaatsingspotentieel.

2.4 Afwijken van geluidsnormen

In aanvulling op de afwegingsmogelijkheden in de verwachte windturbinebepalingen, kan het bevoegd gezag in enkele gevallen afwijken van de standaardwaarden en strengere geluidsnormen vaststellen. Ten eerste kan een opeenstapeling van geluidshinder door verschillende windparken aanleiding geven tot strengere geluidsnormen. Bijvoorbeeld wanneer een nieuw windpark in de buurt van een bestaand windpark wordt gebouwd. Ten tweede kan de bijzondere aard van een gebied (voorheen: bijzondere lokale omstandigheden) aanleiding zijn. Er is niet gedefinieerd onder welke omstandigheden er sprake is van een bijzondere aard van een gebied.

De mogelijkheid van het bevoegd gezag om af te wijken (de afwijkingsbevoegdheid) is afhankelijk van een bepaalde situatie waaraan voldaan moet worden (de bevoegdheidsvoorwaarde). Uit de *Algemene wet bestuursrecht* vloeit voort dat er zorgvuldig onderzoek naar de feiten en omstandigheden en een zorgvuldige belangenafweging nodig is om af te kunnen wijken van de standaardnormen. Een eventuele afwijking moet worden voorzien van een kenbare, duidelijke en draagkrachtige motivering. Omdat er doorgaans belanghebbenden met tegengestelde belangen zijn, wegen de zorgvuldigheids-, belangenafwegings- en motiveringseisen extra zwaar. Afwijking van de standaardwaarden dient een uitzondering te zijn en op een overtuigende motivering gestoeld te zijn.

Tabel 2.2 Beoordeling voor geluidsnormering op hinder en plaatsingspotentieel

Hoogte geluidsnorm	Kans op ernstige hinder binnenshuis	Beoordeling kans op ernstige hinder	Plaatsingspotentieel voor windenergie	Beoordeling plaatsingspotentieel
37 dB L_{den}	0,6%	+++	Ca. 91% afname	---
40 dB L_{den}	1,4%	+++	Ca. 80% afname	---
43 dB L_{den}	3,2%	++	Ca. 53% afname	--
45 dB L_{den}	5,2%	++	Ca. 27% afname	--
47 dB L_{den}	8,1% (referentiewaarde)	0	Referentiewaarde	0
50 dB L_{den}	14,4%	---	Ca. 47% toename	++

Bij de voorgaande geluidsnormen werden aangewezen stiltegebieden genoemd als voorbeeld van bijzondere lokale omstandigheden. Een landelijke, stille omgeving die niet is aangewezen als stiltegebied is op zichzelf geen omstandigheid die aanleiding geeft tot het stellen van maatwerkvoorschriften voor een afwijkende norm. Windparken worden immers vaak in relatief stille plattelandsgebieden gevestigd. Uit een expert review op geluidsnormen en maatwerkvoorschriften blijkt dat bijzondere lokale omstandigheden in vergelijking met andere plattelandslocaties, zoals een combinatie van relatieve stilte en de nabijheid van woonkernen, wel aanleiding kunnen vormen tot het stellen van maatwerkvoorschriften.

Het bevoegd gezag heeft dus de *mogelijkheid* om af te wijken van een standaardnorm als daar aanleiding toe is en de afwijking overtuigend gemotiveerd wordt. Er moet dan eerst aan de bevoegdheidsvoorwaarde worden voldaan, de zogenoemde 'beoordelingsruimte', zoals het constateren van de bijzondere aard van het gebied. Dat betekent niet dat het bevoegd gezag ook *verplicht* is om een afwijkende norm te stellen, want het bevoegd gezag dient nog een belangenafweging te verrichten. Daarmee komt de 'beleidsruimte' aan de orde. In dat kader dient een politiek-bestuurlijke afweging te worden verricht. Het bevoegd gezag kan – maar hoeft niet – een strengere norm vast te stellen als gevolg van de belangenafweging. Als het bevoegd gezag daarvoor kiest, is het de vraag welke norm er wordt vastgesteld.

2.5 Mogelijke instrumenten

De Randstedelijke Rekenkamer noemt in het rapport *Hoog aan de wind* twee mogelijke instrumenten die overheden kunnen verkennen voor de toepassing van geluidsnormering van windturbines.

Maximale geluidsnorm
In aanvulling op de jaargemiddelde geluidsnormen kan een maximale geluidsnorm wenselijk zijn vanwege de controleerbaarheid van de naleving van geluidsnormen. Een maximale geluidsnorm is daarnaast goed uitlegbaar aan een omgeving, wat ten goede kan komen aan het vertrouwen van de omgeving in het bevoegd gezag.

De jaargemiddelde geluidsnormen nemen de maximale geluidsproductie van windturbines mee in de berekening, maar deze wordt niet gemeten. Daarnaast is het bevoegd gezag voor de handhaving van de jaargemiddelde geluidsnormen

afhankelijk van door de exploitant aangeleverde gegevens. Hoewel een aanvullende maximale geluidsnorm geen extra milieubescherming biedt, kan deze gebruikt worden om te controleren of de geluidsbelasting van een windturbine in werkelijkheid overeenkomt met de berekende geluidsbelasting. Hoewel dit geen wettelijke norm betreft, kan een controle aan de hand van een uitlegbare norm en op basis van zelf verkregen gegevens bijdragen aan het vertrouwen van de omgeving. Een dergelijke aanvullende norm is bijvoorbeeld onderdeel van het provinciaal inpassingsplan dat de provincie Gelderland voor Windpark Horst en Telgt heeft vastgesteld, zie kader 2.3.

Kader 2.3 Maximale geluidsnorm windpark Horst en Telgt

De provincie Gelderland heeft bij het windpark Horst en Telgt aanvullende geluidsnormen gesteld op de jaargemiddelde geluidsnormen van 45 dB L_{den} en 39 dB L_{night}, waaronder een norm voor maximaal geluid. Daarbij vindt de provincie het belangrijk om onderscheid te maken tussen normen die milieubescherming bieden en aanvullende normen, die relevant zijn voor een adequate handhaving.

De aanvullende norm voor maximaal geluid biedt geen extra milieubescherming ten opzichte van de jaargemiddelde geluidsnormen. Windturbines opereren ongeveer 50 procent van de tijd op hun maximale vermogen en leveren dan hun maximale brongeluid. Er is dus feitelijk geen sprake van uitschieters in het geluidsniveau bij windturbines. De maximale geluidsproductie hangt samen met het jaargemiddelde geluidsniveau. De provincie Gelderland ziet het als een handhavingsnorm waaraan met controlemetingen op elk moment van het jaar en onder alle omstandigheden getoetst kan worden. Zij geeft aan dat hiermee tegemoet wordt gekomen aan de wens van omgeving en gemeenten. De hoogte van de norm zal worden bepaald op basis van akoestisch onderzoek.

Meer informatie over de afwegingen van de provincie Gelderland bij het inpassen van windpark Horst en Telgt is te vinden op haar website.

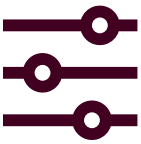

Wendbaar normeren

Om als bevoegd gezag meer grip op de impact van een windpark te houden, agendeert de Rekenkamer een vorm van ‘wendbaar normeren’. Het bevoegd gezag en een initiatiefnemer kunnen afspraken maken en in de vergunning voorwaarden opnemen, om bij te sturen bij onvoorziene omstandigheden na inwerkingtreding van een windpark. Tijdens de vergunningverlening is de impact van een windpark nog niet volledig duidelijk. Na de vergunningverlening heeft het bevoegd gezag in de huidige praktijk echter weinig ruimte om nog te kunnen bijsturen. Deze behoefte kan er wel zijn als omwonenden ernstige geluidshinder ervaren, terwijl het windpark wel aan de geluidsnormen voldoet.

Wendbaar normeren is een complex onderwerp. Het kan spanning opleveren tussen het zijn van een betrouwbare overheid richting initiatiefnemers en richting burgers. Het is daarom van belang dat overheden samen optrekken om de mogelijkheid van wendbaar normeren verder te verkennen. Een denkrichting is een variant van een specifieke zorgplicht, om in te spelen op onvoorziene situaties en eventuele ongewenste effecten. Mogelijk kan een omgevingsdienst een rol spelen in het vaststellen van (de ernst van) onvoorziene situaties.

Bijlage

Leessuggesties

Onderzoeken Randstedelijke Rekenkamer

Meer weten over de onderzoeken die de Randstedelijke Rekenkamer deed naar de rol van de provincie bij participatieprocessen bij windparken? Lees dan de rapporten Windpark Hanze (2024) en Hoog aan de wind (2024).

Participatie bij hernieuwbare energie

Meer weten over hoe participatie een plek krijgt bij windenergie? Lees hier meer over de juridische kaders, beleidsontwikkelingen en praktijkvoorbeelden.

- De Rijksuniversiteit Groningen en Lexnova Overheidsadvies schreven een Oplegger en factsheet (2020) over de bevoegdheden van overheden bij procesparticipatie en financiële participatie.
- Mr. D.E. Bakker publiceerde in de Jonge VAR het preadvies Tenderen naar een eerlijke verdeling van lusten en lasten? (2022), waarin zij de juridische mogelijkheden voor het stimuleren van financiële participatie uiteenzet.
- In de kabinetsvisie burgerbetrokkenheid bij de energietransitie (2023) heeft het toenmalige kabinet uitgangspunten geformuleerd die richting moeten geven aan participatie bij energieprojecten.
- De Raad van de leefomgeving en infrastructuur (Rli) plaatst participatie in een bredere context in de adviezen Met recht balanceren (2024) over juridisering in de leefomgeving, en Waardevol regeren (2024) over het sturen op 'brede welvaart'.
- Met de brochure Grip-denken (2024) wil de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) beleidsmakers helpen een manier van denken die vertrekt vanuit de wensen en levensdoelen van burgers te vertalen naar concreet beleid en praktische uitvoering.
- TNO onderzocht de beleving van Participatie in de praktijk (2024).
- De Noordelijke Rekenkamer onderzocht de verdeling van kosten en baten rond wind- en zonneparken in Verdeling onder hoogspanning (2020).
- Praktische gedragsregels voor initiatiefnemers van energieprojecten voor het betrekken van de omgeving staan in de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land (2020) van onder anderen de NWEA.
- Het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) geeft op haar website praktijkvoorbeelden van wat er met participatie gedaan wordt.

Geluidsnormen windturbines

Benieuwd hoe geluidsnormen voor windturbines worden vastgesteld en wat er over de gezondheidseffecten bekend is? Raadpleeg dan deze bronnen voor onderbouwing vanuit beleid en wetenschap.

- Arcadis heeft voor het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de gevolgen van mogelijke nieuwe milieubepalingen voor windturbines inzichtelijk gemaakt in het PlanMER windturbinebepalingen leefomgeving (2022). Het ontwerpbesluit voor de verwachte nieuwe normen en de bijbehorende nota van toelichting geven de keuzes en afwegingen van het Rijk weer.
- Het RIVM gaat in verschillende publicaties in op de effecten van windturbinegeluid op de gezondheid en leefomgeving. In 2009 evalueerde het RIVM de toen nieuwe L_{den}-normstelling voor windturbinegeluid. In 2021 publiceerde zij de literatuurstudie Gezondheidseffecten van windturbinegeluid en daarop aansluitend een factsheet.
- Het TNO-rapport Hinder door geluid van windturbines uit 2008 geldt als belangrijke bron voor de relatie tussen de sterkte windturbinegeluid en ervaren geluidshinder.

Verantwoording

De Randstedelijke Rekenkamer heeft deze handreiking opgesteld op basis van de uitkomsten van onderzoeken naar de participatieprocessen bij Windpark Hanze in de provincie Flevoland en Windpark Spui in de provincie Zuid-Holland. Voor een volledige bronvermelding verwijst de Rekenkamer naar de nota's van bevindingen van deze twee onderzoeken.

De Rekenkamer heeft daarnaast voor haar onderzoeken gebruikt gemaakt van experts van de Rijksuniversiteit Groningen. Prof. mr. dr. H.D. Tolsma en mr. D.E. Bakker hebben een expert review uitgevoerd op het gebied van bevoegdheden van overheden ten aanzien van procesparticipatie en financiële participatie bij hernieuwbare energie. Prof. mr. dr. H.E. Bröring heeft een expert review uitgevoerd op het gebied van geluidsnormen bij windturbines. De inzichten die door deze expert reviews zijn opgedaan zijn meegenomen in deze handreiking.

Afbeeldingen en tabellen

- Figuur 2.1: Illustratie door AaijMotion
- Figuur 2.2: RIVM (2023), Factsheet gezondheidseffecten van windturbinegeluid, oktober 2023, p. 3, gebaseerd op RVO (2016), Windturbines en geluid, april 2016
- Tabel 2.2: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (2022), Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving, Nota van toelichting, p. 22 & Arcadis en Ministerie van IenW (2022), PlanMER windturbinebepalingen leefomgeving, 2 december 2022, p. 121

Colofon

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam
020 – 58 18 585

info@randstedelijke-rekenkamer.nl
www.randstedelijke-rekenkamer.nl

Randstedelijke Rekenkamer

Datum
30 mei 2025

Ons kenmerk
2025/RR/075

Bijlagen
1

Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van
Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland

Onderwerp
Handreiking Draagvlak en acceptatie voor windenergie

Geachte leden van Provinciale Staten en colleges van Gedeputeerde Staten,

Hierbij ontvangt u ter informatie de handreiking *Draagvlak en acceptatie voor windenergie: Lessen over participatie en geluidsnormen*.

In deze handreiking deelt de Rekenkamer de opbrengst van twee recente onderzoeken naar participatie bij windparken, namelijk Windpark Hanze in de provincie Flevoland en Windpark Spui in de provincie Zuid-Holland.

Met deze handreiking wil de Rekenkamer lessen voor volwaardige participatie en de toepassing van geluidsnormering breder toegankelijk maken. Daarbij brengen we instrumenten in beeld om de toepassingsmogelijkheden van overheden te verduidelijken, verbreden en versterken.

Met vriendelijke groet,

Randstedelijke Rekenkamer

Martin Santhagens
Bestuurder-directeur

Teleportboulevard 110 | 1043 EJ Amsterdam | 020 - 5818 585
info@randstedelijke-rekenkamer.nl | www.randstedelijke-rekenkamer.nl

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 5 juni 2025 16:41
Aan: Commissie Leefomgeving <commissieleefomgeving@noord-holland.nl>
Onderwerp: tracekeuze 380 kV NHN

Geachte griffie,

Bijgaand een reactie van de Stichting Oer-IJ op het standpunt van drie natuurorganisaties inzake het tracé 380 kV NHN. De brief met dit standpunt is op de C-agenda geplaatst van de commissie leefomgeving van 19 juni a.s.

Wij verzoeken u de bijgaande brief ook op C-agenda te plaatsen.

Bij voorbaat dank.

vrgr Stichting Oer-IJ

Stichting Oer-IJ

Aan : Provincie Noord-Holland, Commissie Leefomgeving

Betreft: Keuze voorkeurtracé hoogspanning door Noord Holland Noord, reactie op Standpunt Natuurorganisaties Tracés 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Castricum, 06-06-2025

Geachte leden van de Commissie Leefomgeving,

Wij hebben begrepen dat het advies van de natuurorganisaties inzake hun standpunt over de tracékeuze 380 kV NHN wordt besproken tijdens uw vergadering van 19 juni (C-agenda). Wij verzoeken u de onderhavige reactie in uw bespreking over het advies mee te nemen.

Het Oer-IJ betreft een markant en bepalend landschap tussen Heiloo, Velsen, Zaanstad en de Noordzeekust. Het betreft het stroomgebied van het Oer-IJ, de meest noordelijke vertakking van de Rijn, die vanaf Amsterdam via Velsen en langs Uitgeest bij Castricum in zee uitmondde. Deze vertakking ontstond zo'n 10.000 jaar voor Christus tijdens de late ijstijd. Tot het begin van onze jaartelling stroomde het Oer-IJ met een open verbinding naar zee, waarbij het landschap continue de invloeden van de getijen onderging. Daarna verzandde de monding van de rivier rond het begin van onze jaartelling. De kenmerken van dit getijdenlandschap met grillige waterlopen en slingerende kreken aan de noordzijde en de rivier Oer-IJ in het zuiden zijn nog steeds terug te zien in het landschap.

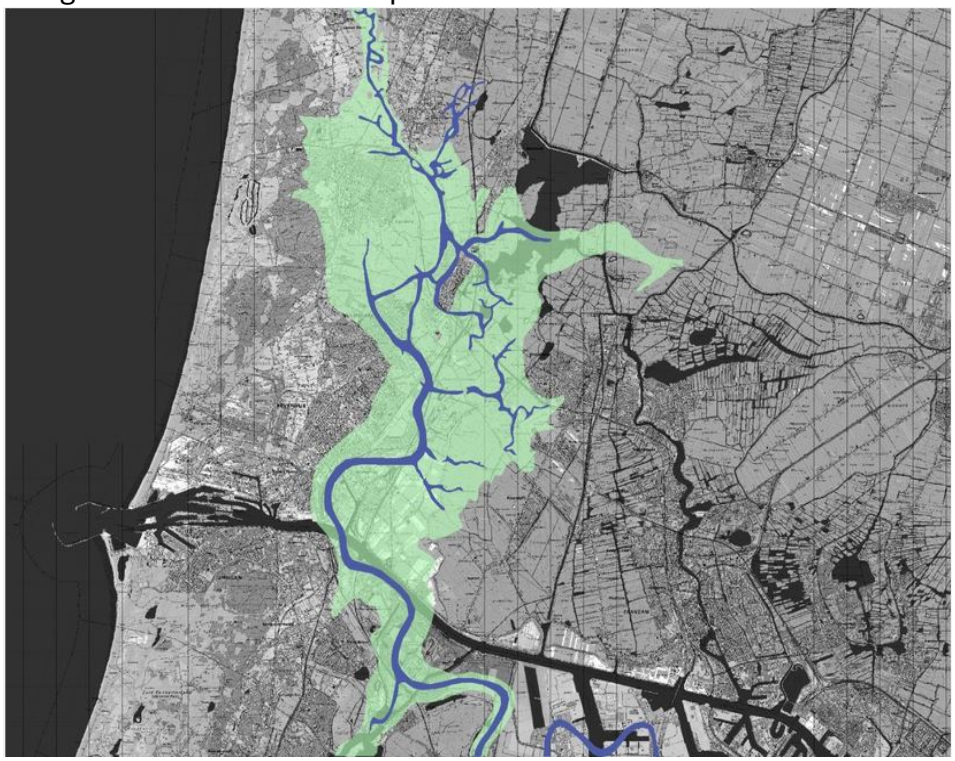

De Stichting Oer-IJ stelt zich ten doel de kennis van dit gebied uit te dragen via tal van gremia, maar ook om beleidsmakers, beheerders, bewoners, bedrijven en bezoekers te verbinden aan de doelen en kansen van behoud, ontwikkeling en benutting van de unieke kwaliteiten van het Oer-IJ. Deze kwaliteiten zouden leidend moeten zijn bij de (her)inrichting van deze regio.

Onlangs hebben wij kennisgenomen van het advies van de drie natuurorganisaties (Natuurmonumenten, Landschap Noord Holland en Natuur en Milieu Noord Holland) over de tracékeuze. De Stichting Oer-IJ kan zich op hoofdlijnen vinden in de onderbouwing van de natuurorganisaties. Kortweg is het advies als volgt; indien gekozen wordt voor een oostelijke route geeft het rode tracé de minste inbreuk op landschap en natuur. Indien gekozen wordt voor een westelijke route is het groene tracé de beste keuze waarbij de passage door het Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam dan ondergronds wordt uitgevoerd (en wellicht de bestaande 150 kVA ook ondergronds wordt gebracht).
Wij hebben op één aspect van het advies belangrijk commentaar. De natuurorganisaties geven aan tegen het donkerblauwe tracé (binnenduinrand) te zijn. In het advies geven de natuurorganisaties echter aan dat indien er ondanks alle bezwaren toch voor een route richting de binnenduinrand wordt gekozen zij pleiten voor een passage ten oosten van Uitgeest waarbij vervolgens het paarse koppelstuk langs Akersloot wordt gebruikt om dan oostelijk van Alkmaar op de groene route in de Schermer aan te sluiten. Eigenlijk zetten zij de donkerblauwe route dus om in een variant van de groene route! Deze alternatieve route gaat echter **door het hart van het Oer-IJ gebied**. En is daarom zeer bedreigend voor de kwaliteit en de samenhang van het gebied.

Bron: website RVO. 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord | RVO.nl

De Stichting Oer-IJ is van mening dat een eventuele realisatie van deze variant de ingezette ontwikkeling tot een multifunctioneel gebied dat de leefbaarheid en duurzame toekomst van geheel Noord-Holland Noord belangrijk verbeteren kan, volledig onderuit haalt.
Wij verzoeken u daarom dit deel van het advies van de natuurorganisaties niet mee te nemen in uw keuze van een voorkeurstracé.
Het spreekt vanzelf dat wij ook tegen de voorkeur van een transformatorstation ten oosten van de A9 zijn , midden in het Oer-IJ en in de Stelling van Amsterdam.

Tijdens de Conferentie in januari 2025 vanwege het 10-jarig bestaan van de Stichting Oer-IJ is met gastsprekers en panelleden vanuit Provincie, omliggende gemeenten, HHNK en organisaties (LBO, woningbouwcorporaties, natuur en landschap-organisaties) gediscussieerd over alle ruimtelijke claims die op het Oer-IJ gebied drukken. Duidelijk werd dat alle organisaties streven naar een passend en duurzaam gebiedsperspectief. Aan de Stichting Oer-IJ is gevraagd de trekker te zijn voor de totstandkoming van dit gebiedsperspectief waarin we een integrale visie willen neerleggen voor een evenwichtige verdeling van natuur, recreatie, landbouw, waterberging (klimaatadaptatie) en woningbouw.
De populatie van de weidevogels in Nederland gaat zorgwekkend achteruit. Met de waterbergingsfunctie in de bedding van het Oer-IJ kan zich ook een flora ontwikkelen die veel insecten aantrekt en daarmee ook weidevogels. Een bovengronds hoogspanningstracé door dit gebied haalt volgens deskundigen deze kansen volledig onderuit.
Daarnaast gaat binnenkort de uitvoering van de Regiodeal Noord-Holland Noord lopen. De doelstellingen voor de Regiodeal zijn:

- Beter Leren: Het behouden en aantrekken van talenten naar de Regio
- Beter Werken: Het verbeteren van het vestigingsklimaat voor huidige en toekomstige ondernemers
- Beter Leven: Het bieden van een aantrekkelijke, bereikbare en gezonde werk- en leefomgeving

Bij de Regiodeal zijn naast de Ministeries VRO, BZK, EZ, SZW en I&W ook Gedeputeerde Staten van NH, alle regiogemeentes en diverse organisaties betrokken als convenantpartners. De nieuwe gebiedsvisie/ het ontwikkelperspectief van het Oer-IJ gebied past naadloos in doelstelling 3 van de Regiodeal en zal daarom mogelijk ook als één van de projecten worden aangemeld.

Het gebied tussen de kuststreek en het Alkmaardermeer (het estuarium van het Oer-IJ) staat bekend als bijzonder groen- en open gebied. Het is prachtig maar zeker niet stil. De aanvliegroutes naar de Polderbaan en Zwanenburgbaan lopen dwars door dit gebied. . De bewoners van dit gebied (geldt zeker voor inwoners van Heiloo, Limmen, Castricum, Akersloot, Uitgeest en Heemskerk) ondervinden hiervan overmatig veel overlast. Daarnaast loopt de A9 door het open gebied. De weg is zwaar belast en zou eigenlijk een derde rijbaan nodig hebben. Dit is door Rijkswaterstaat opgelost met de spitsstroken. De geluidsoverlast is hierdoor toegenomen.
Het bieden van een aantrekkelijk, bereikbare en gezonde werk- en leefomgeving (Doelstelling Regiodeal) gaat in dit gebied zeker niet lukken als er ook nog een 380 kV hoogspanningstracé door het open landschap wordt aangelegd. Sterker nog, de

aantrekkelijkheid van het leefgebied gaat in dat geval sterk achteruit, terwijl een kwalitatief uitloopgebied in de drukke MRA van essentieel belang is.
In alle omgevingsvisies van de gemeenten in het Oer-IJ worden de kwaliteiten van dit landschap beschreven en als te behouden aangegeven. De waarden en beleving van landschap, natuur, archeologie (4 provinciale archeologische monumenten), historie (verschillende kasteelplaatsen), aardkundige waarden (voormalig riviermondingsgebied), recreatie en toerisme, in hun geologische context, zullen blijvend worden aangetast. Een tracé door dit gebied heeft een vernietigend effect. Doorsnijding van het landschap van het Oer-IJ dient daarom voorkomen te worden.

Namens de Stichting Oer-IJ,

Jan Postma

Postadres Stichting Oer-IJ: Breedeweg 33 1901RB Castricum

Email: secretariaatOer-IJ@outlook.com

SVN voorkeur t.a.v. voorgestelde tracés 380kV NHN
en locaties voor hoogspanningsstations
Versie 2 d.d. 17-05-2025

Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland SVN

Aan: Betrokken partijen bij uitbreiding 380 kV hoogspanningsleiding Noord-Holland Noord

Betreft: Voorkeur voorgestelde tracés 380kV NHN en locaties voor hoogspanningsstations vanuit vogelperspectief

Datum: 17 mei 2025 Ref.nr. SVN 25-226

L.S.,

De Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen van Noord-Holland (SVN) heeft 15 Leden, namelijk 15 vogelwerkgroepen van Noord-Holland (NH), die samen NH geografisch voor meer dan 95% dekken. SVN dient voor haar Leden de belangen van zo'n 4500 individuele georganiseerde vogelaars op provinciaal en supra-Vogelwerkgroep-niveau. SVN heeft in haar doelstellingen en statuten het beschermen van natuurbelangen in brede zin en die van vogels in het bijzonder expliciet vastgelegd (zie: https://www.vogelwerkgroepennh.nl/organisatie-svn/). De in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD) beschreven projectdoelstellingen, de beschreven mogelijke leidingentracés (voor 380 èn 150 kV) en de beschreven mogelijke locaties voor hoogspanningsstations betekenen een aantasting van de natuur in brede zin en in de ruime omgeving daarvan, vormen een barrière voor (trek)vogels en een reëel constant aanvaringsrisico, en/of tasten de leef- en/of broedgebieden van vogels rechtstreeks of indirect aan; dit alles zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase. SVN heeft als belanghebbende op 16-10-2024 een Zienswijze ingediend op de voorliggende c-NRD.
In de Zienswijze kondigde SVN aan met haar Leden die het aangaat de komende maanden te proberen nog een stap te maken in het aangeven van voorkeuren t.a.v. voorgestelde tracés en locaties voor hoogspanningsstations. Tevens sprak SVN daarin de hoop uit dat SVN meer wordt betrokken in de verdere dialoog en besluitvorming.

Op 14 januari jl. heeft het bestuur van SVN een online bijeenkomst belegd voor alle Leden die het aangaat. Doel van de bijeenkomst was om vanuit vogelperspectief een voorkeur aan te kunnen geven. De Onderzoeksalternatieven 380kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord (bijlage 1) hebben hierbij als startpunt gediend. De tracéalternatieven lopen van Oost naar West als volgt door de werkgebieden van verschillende SVN leden:

- Blauw: KNNV afd. Hoorn / West Friesland en Natuurvereniging Wierhaven;
- Rood: Vogelwerkgroep Amsterdam, VWB Zaanstreek, KNNV afd. Hoorn / West Friesland en Natuurvereniging Wierhaven;
- Geel: VWB Zaanstreek, VWG Alkmaar, VWG Tringa (Schagen), KNNV afd. Hoorn / West Friesland, VWG Niedorp en Natuurvereniging Wierhaven;
- Groen: VWB Zaanstreek, VWG Midden-Kennemerland, VWG Alkmaar, VWG Tringa (Schagen), VWG Niedorp en Natuurvereniging Wierhaven;
- Donker- VWB Zaanstreek, VWG Midden-Kennemerland, VWG Alkmaar, VWG Tringa (Schagen), VWG Niedorp en
- blauw: Natuurvereniging Wierhaven.

Met uitzondering van Natuurvereniging Wierhaven nam van alle uitgenodigde vogelwerkgroepen een vertegenwoordiger deel aan het overleg waardoor op basis van lokale kennis en deskundigheid ten aanzien van de gebieden een afgewogen oordeel kon worden gegeven over de tracéalternatieven. Natuurvereniging Wierhaven is geïnformeerd en geconsulteerd over de uitkomst.

In de Zienswijze op de c-NRD had SVN de volgende uitgangspunten benoemd:

1. Zoveel mogelijk langs bestaande infrastructuur (lees: 150kV tracés, (snel)wegen, hoofdwatergangen, etc.);
2. Zoveel mogelijk ondergronds;

3. Gebruik bestaand 150kV tracé zoveel mogelijk, werk de huidige 150kV leidingen onder de grond, en (her)gebruik huidige mast-locaties en (waar mogelijk) de bestaande 150kV masten;
4. Mijd N2000, NNN en BPL gebieden;
5. Mijd gebieden met grote vogelconcentraties (speelt m.n. in de winter);
6. Kosten zijn minder belangrijk dan kwaliteit van leven, omgevingskwaliteit en biodiversiteit;

Bij de aanvang van het overleg werd daar vanuit vogelperspectief een belangrijk uitgangspunt aan toegevoegd, te weten

7. Mijd doorsnijding van vogeltrekroutes (zowel de zomer – winter migratie als de dagelijkse slaap- / voedseltrekroute

Langs deze uitgangspunten hebben de betrokken vertegenwoordigers hun oordeel gegeven over de onderzoeksalternatieven 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord. Daarbij zijn de tracéalternatieven in volgorde van oost naar west beoordeeld.

- Blauw:
  Dit tracé doorkruist de polder Zeevang, een N2000 gebied en zou om die reden gemeden moeten worden. Tussen Hoorn en Edam liggen belangrijke overwinteringsgebieden en weidevogelbroedgebieden. In het noorden tussen Hoogkarspel en Wieringermeer ligt het tracé haaks op de vogeltrekroute noord-zuid. Daarnaast ligt het tracé haaks op de dagelijkse trekroute van ganzen vanuit het Markermeer naar de foerageergebieden westelijk van het tracé (slaaptrek). Dagelijks passeren rond 60.000 ganzen deze route. Dit tracé is strijdig met de SVN-uitgangspunten 4, 5 en 7.
- Rood:
  Het deel van het tracé onder Purmerend ligt haaks op de trekroute noord-zuid. Het tracé doorsnijdt het Varkensland, een N2000 gebied. Een deel loopt weliswaar langs de A7 maar daar liggen ook weidevogelbroedgebieden. Het paarse verbindingsstuk richting Zaanstad loopt door de Wormer, een belangrijk overwinteringsgebied voor Goudplevieren. De daar gesitueerde potentiële stationslocatie is om dezelfde reden ongewenst. Dat geldt ook voor de potentiële stationslocaties ten zuiden van Assendelft. Net als Blauw ligt ook dit tracé haaks op de dagelijkse trekroute van ganzen vanuit het Markermeer naar de foerageergebieden westelijk van het tracé (slaaptrek). Dit tracé is strijdig met de SVN-uitgangspunten 4, 5 en 7.
- Geel:
  Dit tracé loopt door de polder Mijzen, een belangrijk weidevogelbroedgebied waarvan delen zijn aangewezen als NNN-gebied en zou om die reden gemeden moeten worden. Daarnaast doorsnijdt het tracé gebieden waar grote aantallen Goudplevieren overwinteren en die tevens slaapplaatsen van Lepelaar en Grote Zilverreiger zijn. Het paarse verbindingsstuk naar Rood ligt haaks op de vogeltrekroute noord-zuid. Het paarse verbindingsstuk naar Groen loopt min of meer evenwijdig aan de trekroute noord-zuid en is om die reden acceptabel. Dit tracé is strijdig met de SVN-uitgangspunten 1, 3, 4, 5 e
- Groen:
  Dit tracé loopt gedeeltelijk langs het bestaande 150kV tracé Beverwijk – Oterleek. Het loopt langs polder De Woude en niet erdoor waardoor dit belangrijke weidevogelgebied wordt ontzien. Ter hoogte van Alkmaar volgt het tracé het bestaande 150kV tracé door de Schermer. Ten noorden van Heerhugowaard worden geen problemen voorzien in relatie tot vogelbelangen. Dat geldt ook voor de paarse verbindingsstukken rondom Obdam m.u.v. het verbindingsstuk tussen Groen en Geel wat haaks op de trekroute noord-zuid ligt. Dit tracé vertoont nagenoeg geen strijdigheid met de SVN-uitgangspunten.
- Donkerblauw:
  Dit tracé doorsnijdt meerdere voor vogels belangrijke gebieden. Tussen Uitgeest en Castricum doorsnijdt het weidevogelbroedgebied dat beheer wordt door de Stichting Hooge Weide; een gebied met de grootste weidevogeldichtheid van Noord-Holland en het meest succesvolle provinciale weidevogelbroedgebied. Ten noorden van Castricum wordt het natuurreservaat Zeerijdtsdijkje geraakt c.q. doorsneden. Langs de kust is sprake van een grote trekdichtheid noord-zuid en hoewel het tracé niet haaks op de trekroute ligt zullen er door de trekdichtheid veel potentiële vogelslachtoffers zijn. In het noorden loopt het tracé door meerdere polders die voor vogels belangrijk zijn als broed- of overwinteringsgebied. Het paarse verbindingsstuk naar Groen loopt dwars door het Limmerdie, een belangrijk weidevogelbroedgebied. De ligging van dit tracé is strijdig met de SVN-uitgangspunten 1,3, 4, 5 en 7.

Alle tracés komen samen in het werkgebied van Natuurvereniging Wierhaven en raken dit werkgebied op min of meer dezelfde wijze

Weergegeven in een eenvoudige tabel waarin in de linkerkolom de SVN-uitgangspunten zijn opgenomen en in de kolommen daarnaast verschillende tracéalternatieven in dezelfde volgorde als die in de Onderzoeksalternatieven 380kV-Netuitbreiding

Noord-Holland Noord (bijlage 1) en waarbij de kleuren Rood, Groen en Oranje staan voor respectievelijk strijdig, niet strijdig en neutraal/niet beoordeeld ten opzichte van de SVN-uitgangspunten, ziet dat er als volgt uit:

	west				oost
SVN uitg.pt	Donker blauw	Groen	Geel	Rood	Blauw
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					

De conclusie is dat het tracéalternatief Groen door SVN vanuit vogelperspectief als **minst schadelijk** wordt gezien en om die reden als voorkeurstracé door SVN wordt aanbevolen. Dit alternatief **betekent nadrukkelijk niet dat er in het geheel geen schade wordt toegebracht** aan natuur en aan de leefomgeving van vogels maar van de onderzoeksalternatieven ziet SVN deze als de minst schadelijke voor de leefomgeving van vogels.

De betrokken vogelwerkgroepen zijn in hun analyse steeds uitgegaan van een enkele mastenrij. Een variant waarbij sprake is van een **dubbele mastenrij** is in de visie van de SVN **desastreus voor vogels** en daarom **geen optie**.

Op 4 maart 2025 zijn de betrokken vogelwerkgroepen nogmaals bij elkaar gekomen om zich uit te spreken over de zuidelijke zoekgebieden voor de transformator stations en electrolyzers. Ten aanzien van de drie zuidelijke zoekgebieden voor de transformator stations en electrolyzers (grijze vlakken) spreekt de SVN haar **voorkeur** uit **voor de zuidwestelijke zoekgebieden** ten zuiden van Assendelft (aangeduid als ZW 1 t/m ZW4). Overwegingen daarbij zijn dat aansluiting op bestaande infrastructuur mogelijk is en tevens zou dit gebied een logische verbinding vormen voor de aanlanding van stroom van wind op zee (VAWOZ). Binnen deze zoekgebieden kennen de twee westelijke zoekgebieden ZW1 en ZW2 belangrijke vogelwaarden (onder andere Patrijs, Velduil, Ransuil en Blauwe Kiekendief in de winter). Daarom spreekt SVN een voorkeur uit voor de zoekgebieden ZW3 en ZW4 en pas daarna voor de zoekgebieden ZW 2 en ZW1 (in deze volgorde). De **zuidoostelijke zoekgebieden** ten oosten van Landsmeer en boven Amsterdam zijn wat SVN betreft **geen optie** omdat dit impliceert dat het tracé rood vanaf Purmerend in zuidelijke richting 2 zou worden doorgetrokken en daarbij belangrijke foerageergebieden van vogels doorsnijdt.

Met vriendelijke groet,

Namens de Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN)

J. Stapersma (voorzitter) H. van der Leest (secretaris)

Geachte Commissie,

Hierbij verzoek ik u bijgevoegd document van de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland toe te voegen aan de C-agenda van de Commissie Leefomgeving van 19 juni aanstaande.

Ten behoeve van de uitbreiding van het 380kV netwerk Noord-Holland Noord heeft TenneT samen met het ministerie van Klimaat en Groene Groei vijf mogelijke tracés voor de nieuwe hoogspanningsverbinding openbaar gemaakt. Alle 5 tracés hebben grote impact voor de natuur en daarmee voor de leefomgeving van vogels in Noord-Holland Noord. Alle vijf tracés doorsnijden kwetsbare natuurgebieden en foerageergebieden van vogels. Voor trekvogels zijn botsingen met draden onvermijdelijk. Dat geldt niet alleen voor de zomer - wintermigratie maar ook en vooral voor de dagelijkse voedsel- en slaaptrek van vogels die in Noord-Holland broeden of er in bepaalde siezoenen verblijven. Ook voor weidevogels betekenen de masten extra verstoring.

De Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN) vertegenwoordigt 15 vogelwerkgroepen, met in totaal ongeveer 4.500 individuele leden, die samen de provincie voor meer dan 95% dekken. De SVN is nauw betrokken bij de discussie over het voorkeurstracé. Onder andere door het indienen van een zienswijze op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau, door in gesprek te zijn met TenneT en door actieve deelname aan de Expertgroep Natuur.

De SVN realiseert zicht dat de energietransitie niet mogelijk is zonder de noodzakelijk geachte uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk en de daarmee gepaard gaande impact op de natuur en de leefomgeving van vogels. Echter, het ene tracé is minder schadelijk dan het andere. Met de betrokken leden, de vogelwerkgroepen, heeft de SVN de impact van alle vijf tracés op de natuur en de leefomgeving van vogels in Noord-Holland Noord uitgewerkt in bijgevoegde notitie waarin de SVN haar voorkeur ten aanzien van de voorgestelde tracés en plaatsing van transformatorstations 380kV uiteenzet. Deze notitie is gedeeld met ander natuurorganisaties, met TenneT en met de deelnemers aan de Expertgroep Natuur.

De SVN hoopt dat haar standpunt over de gevolgen van het uiteindelijke tracé voor de natuur en de leefomgeving van vogels in Noord-Holland wordt betrokken in de afweging voor het regio-advies.

Met vriendelijke groet,

Henk van der Leest
Secretaris Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland
[redacted]
www.vogelwerkgroepennh.nl

View in browser

ENERGIE REGIO NOORD HOLLAND

Extra editie
17 juni 2025

Belangrijk nieuws van TenneT en Liander

Vandaag hebben netbeheerders TenneT en Liander maatregelen om het Noord-Hollandse stroomnet te beschermen gepresenteerd.

Het zijn impactvolle maatregelen en daarom delen we deze via deze speciale editie van onze nieuwsbrief.

TenneT Liander

Elektriciteitsnet sneller vol.

Het elektriciteitsnet in Noord-Holland raakt sneller vol dan verwacht. Maatregelen zijn nodig om overbelasting te voorkomen. Deze maatregelen hebben directe en indirecte gevolgen voor gemeenten, bedrijven en inwoners.

Lees verder

Webinar Maatregelen stroomnet Noord-Holland.

Op 1 juli, van 15.00-16.00 uur, organiseren TenneT en Liander het webinar over de maatregelen.

Het webinar is speciaal voor bedrijven en organisaties in Noord-Holland. Wil je erbij zijn? Meld je dan aan.

Geef je hier op

Energieregio Noord-Holland is de aanjager van de energietransitie in Noord-Holland.

Energieregio Noord-Holland

why did I get this? unsubscribe from this list update subscription preferences
Energieregio Noord-Holland · Postbus 3007 · Haarlem, 2001 DA · Netherlands

View in browser

This email was sent to commissieleefomgeving@noord-holland.nl
why did I get this? unsubscribe from this list update subscription preferences
Energieregio Noord-Holland · Postbus 3007 · Haarlem, 2001 DA · Netherlands

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A Feitz

Annemarie.feitz@noord-holland.nl

Telefoonnummer

023 5145137

Verzenddatum

15 MEI 2025

Kenmerk

2270692/2404168

Uw kenmerk

Betreft: Procesvoorstel actualisatie stiltegebiedenbeleid

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Procesvoorstel actualisatie stiltegebiedenbeleid

Inleiding

De provincie voert beleid voor een gezonde leefomgeving uit en vindt het belangrijk dat mensen in de provincie de rust kunnen opzoeken. Een stiltegebied is een beschermingsgebied waarin de geluiden van flora en fauna overheersen. Het woord 'stilte' betekent hierbij niet dat er geen geluid in het gebied waarneembaar is, maar staat voor de afwezigheid van storende, voor de omgeving vreemde geluiden.

Op 24 maart is met u in de commissie Leefomgeving het GS-besluit over de actualisatie stiltegebiedenbeleid besproken. In dit GS-besluit is scenario 3.2 gekozen als uitgangspunt voor die actualisatie. Hierbij behouden we de stiltegebieden die samenvallen met Natura 2000 en NNN. In participatie met gemeenten kunnen de stiltegebieden die in de NNN buiten de Natura 2000 gebieden vallen beargumenteerd aangepast worden. Daarnaast worden de bevoegdheden voor de uitvoering en handhaving van de stiltegebieden gedelegeerd aan de gemeenten. Naar aanleiding van de argumenten die tijdens de vergadering ingebracht zijn en het gesprek dat met Natuur en Milieu en Landschap Noord-Holland die de natuur- en terrein beherende organisatie vertegenwoordigen, hebben wij het proces bijgesteld.

Probleemstelling

Het uitgangspunt was om zowel de aangepaste begrenzing van de stiltegebieden, als de instructieregel naar gemeenten mee te nemen in de eerstvolgende wijziging van de Omgevingsverordening. Deze treedt per 2026 in werking. Op basis van gesprekken met gemeenten hebben wij geconstateerd dat het doorvoeren van de instructieregel waarin de bevoegdheden voor uitvoering en handhaving aan de gemeenten gedelegeerd wordt, te snel gaat. Wij vinden dat de overdracht van de bevoegdheden naar de gemeenten toe zorgvuldig moet gebeuren. Alleen zo, zijn zij straks in staat om deze taak uit te voeren. De instructieregel per 2026 in laten gaan, zou ten koste gaan van de zorgvuldigheid.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Met het zo snel mogelijk aanpassen van de begrenzing van de stiltegebieden wordt wel een belangrijke slag gemaakt in het vereenvoudigen van het stiltegebiedenbeleid. Door de begrenzing van de stiltegebieden samen te laten vallen met NNN en N2000 gebieden hoeven gemeenten namelijk geen losse aanvragen meer te doen omdat een stiltegebied onlogisch begrensd is. Gedeputeerde Staten hebben dan ook besloten om het aanpassen van de begrenzing in de werkingsgebieden los te knippen van de aanpassing van de instructie regel voor gemeenten.

Proces
Het proces bestaat uit twee fases:
1. Het aanpassen van de werkingsgebieden;
2. Het aanpassen van de instructieregel.

De aangepaste begrenzing laten we in de wijziging werkingsgebieden van de Omgevingsverordening meelopen die per 2026 in werking gaat. Dat betekent dat de begrenzingen van de stiltegebieden wel al gewijzigd worden (aanpassen aan NNN en N2000 gebieden), maar dat we als provincie Noord-Holland de uitvoering en handhaving nog zelf blijven doen.

De instructieregel laten we meelopen in de volledige herziening van de Omgevingsverordening die per 2027 in werking treedt. Vanaf dat moment gaat de bevoegdheid voor de uitvoering en handhaving ook naar de gemeenten.

Door deze fasering zijn we in staat de bevoegdheden voor uitvoering en handhaving op een zorgvuldige manier aan de gemeenten over te dragen zonder dat het proces van de aanpassing van de stiltegebieden vertraging oploopt. Gemeenten en andere belanghebbenden hebben ook de mogelijkheid om bij zowel de wijziging van de werkingsgebieden als het wijzigen van de instructieregel zienswijzen in te dienen.

Vervolg
De wijziging van de werkingsgebieden kunnen tweemaal per jaar plaatsvinden via de wijziging Omgevingsverordening. De wijziging moet met de commissie Ruimte worden besproken als het groots en meeslepend, klein en ingrijpend is of als de wijziging voortvloeit uit een motie of toezegging.
Het wijzigen van de werkingsgebieden is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten vindt het belangrijk om de Staten bij het proces te betrekken. De wijziging van de instructieregel is een bevoegdheid van uw Staten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon
L.L. van den Dobbelsteen
BEL/GLK

Telefoonnummer +31235144020
lutzen.van.den.dobbelsteen@noord-holland.nl

Verzenddatum
15 MEI 2025

Kenmerk
1836656/2403197

Uw kenmerk

Betreft: Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030

Inleiding
Bijgevoegd vindt u de voortgangsrapportage van het Programma Tata Steel 2024-2030 (**bijlage 1**). Hiermee geven wij invulling aan het voornemen om Provinciale Staten jaarlijks te informeren over de voortgang van het programma.

Het Programma Tata Steel 2024-2030 is in januari 2024 gezamenlijk vastgesteld door de provincie Noord-Holland en de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk. De voortgangsrapportage in de bijlage beschrijft de voortgang op het niveau van individueel geformuleerde acties, over de volle breedte van het programma. Met voorliggende brief reflecteren wij op deze voortgang in relatie tot het uiteindelijke doelbereik van het programma: *Een gezondere en veilige IJmond door een schoner en duurzamer Tata Steel.*

Op vrijwel alle acties in de vier hoofdstukken ('sporen') van het programma is goede voortgang geboekt. Het programma als geheel ligt daarmee op schema. Per spoor lichten wij de belangrijkste punten toe.

Spoor 1: Monitoring en Onderzoek
Inmiddels zijn we een aantal jaren op weg met het programma Tata Steel, dat oorspronkelijk in 2020 is gelanceerd en begin 2024 is geactualiseerd. Daarmee wordt het steeds relevanter om een samenhangende monitoring vorm te geven, om ook inzichtelijk te maken of onze inspanningen (acties) vanuit het programma het beoogde doel dichterbij brengen: een gezondere en veilige IJmond door een schoner en duurzamer Tata Steel. Daarom werken wij voortvarend verder aan een toegankelijk monitoringsdashboard. Een eerste concept is besproken met de Expertgroep Gezondheid IJmond en een volgende versie zal worden voorgelegd aan omwonenden om te toetsen of het dashboard onder andere begrijpelijk en volledig is.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Daarnaast is het in een programmatische aanpak nodig om continu nieuwsgierig te zijn naar nieuwe inzichten uit onderzoek en waar relevant het beleid en de uitvoering van beleid daarop aan te scherpen. Een voorbeeld daarvan is de studie van het RIVM uit 2023 'De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving'. Deze studie heeft ons inzicht vergroot over waar de meeste gezondheidswinst in de IJmond te behalen is in relatie tot de uitstoot van Tata Steel en is daarmee fundamenteel gebleken voor verschillende acties uit het programma. Bijvoorbeeld om onze VTH-aanpak en onze inzet voor de maatwerkafspraken nog scherper te kunnen richten op het realiseren van een gezondere IJmond. Een ander onderzoek dat heeft geholpen is het onderzoek naar het geluidzonebeheermodel van april 2024, dat vervolgacties teweeg heeft gebracht om geluidhinder aan te pakken. De pilot grofstofmonitoring, als mogelijk alternatieve methode voor het monitoren van depositie in de omgeving, is minder succesvol dan gehoopt en wordt vroegtijdig beëindigd.

Spoor 2: Versterken VTH en verbeteren wet- en regelgeving
Scherpe vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn effectieve instrumenten om, indien nodig, maatregelen van bedrijven zoals Tata Steel te kunnen afdwingen en zo emissiereductie te realiseren. Daarom is al sinds 2020 flink geïnvesteerd in het versterken en intensiveren van de VTH bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG) richting Tata Steel. Zodoende geeft de Omgevingsdienst NZKG uitvoering aan een eigen uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel als onderdeel van spoor 2 van het Programma Tata Steel. Een actualisatie van dit programma is in april 2025 vastgesteld door de OD NZKG.

Het uitvoeringsprogramma beschrijft de activiteiten die de Omgevingsdienst NZKG met betrekking tot Tata Steel IJmuiden uitvoert in de periode 2025 - 2026. In dit plan zijn de beleidsdoelen van het bevoegd gezag in kaart gebracht en is aangegeven aan welke strategische en operationele doelen (resultaten) de OD NZKG een bijdrage gaat leveren in de periode 2025 – 2026, met inachtneming van de rol die de OD NZKG als toezichthouder en vergunningverlener speelt in het stelsel. Denk daarbij aan het uitvoeren van inspecties bij installaties van Tata Steel, metingen naar emissies en het verlenen van vergunningen. Het programma zelf is vanwege de inhoud toezichtsvertrouwelijk (het bevat operationele informatie).

Het uitvoeren van de VTH-taken gebeurt altijd binnen het relevante wettelijke kader en daar lopen we tegen grenzen aan. Daarom blijven we ons ook inzetten voor verbetering van wet- en regelgeving. In reactie op het OvV rapport Industrie & Omwonenden heeft het ministerie van IenW een 'Actieagenda Industrie & Omwonenden' opgetuigd. De provincie en Omgevingsdienst NZKG participeren in de actieagenda om via deze weg gezamenlijk te werken aan betere wet- en regelgeving. Ook participeert de Omgevingsdienst NZKG in Europees verband aan de herziening van de Europese BREF IJzer en Staalproductie, zodat op termijn de actuele stand van best beschikbare technieken wordt geborgd in de BBT-conclusies behorende bij de BREF en verankerd in het wettelijk kader.

Spoor 3: Een schonere IJmond door verduurzaming van de staalproductie
Tata Steel heeft de ambitie uitgesproken voor een route naar CO2-vrije

staalproductie in 2045, waarbij groen staal wordt gemaakt met behulp van groene waterstof in plaats van kolen. Als eerste stap in deze route is in maart 2023 gestart met de projectprocedure voor het project Heracless-Groen Staal. Wij vinden het Heracless-Groen Staal-project belangrijk omdat het moet leiden tot een gezondere leefomgeving in de IJmond door reductie van emissies die afkomstig zijn door de inzet van kolen.

Vanuit haar rol als bevoegd gezag draagt de provincie bij aan de verduurzamingsplannen van Tata Steel om de impact op de leefomgeving, het milieu en het klimaat verder terug te dringen. Daartoe zijn een aantal belangrijke stappen gezet. Al sinds de start van de procedure hanteert de provincie voor het project als belangrijke voorwaarde een gezondere leefomgeving in de IJmond. In juni 2024 adviseerden wij als bevoegd gezag aan Tata Steel hoe een gezondere leefomgeving een centrale plek moet krijgen in het milieueffectrapport (MER) voor Heracless-Groen Staal. De eerder genoemde RIVM-studie uit 2023, adviezen van de Expertgroep Gezondheid IJmond en het advies van de commissie mer maken dit medemogelijk.

Wij hechten waarde aan een goede MER van Tata Steel, omdat dit noodzakelijk is voor een zorgvuldige en soepele besluitvorming voor het projectbesluit en de vergunningverlening, en om een gezondere leefomgeving voor de IJmond daarin volwaardig mee te kunnen nemen. Zoals wij in een eerdere brief al lieten weten, zien wij daarom de keuze van Tata Steel om alsnog een informele reviewronde in te richten en daarmee langer de tijd te nemen om het MER op te leveren als een positieve ontwikkeling. We denken dat dit helpt in een soepeler vergunningenprocedure dan wanneer deze reviewronde zou zijn geschrapt.

Verder zetten wij ons via de maatwerkaanpak van het Rijk in voor extra bovenwettelijke milieumaatregelen in een maatwerkafspraak tussen het Rijk en Tata Steel. In april 2024 is na afstemming met de provincie door het vorige kabinet het onderhandelingsmandaat voor een maatwerkafspraak met Tata Steel Nederland vastgesteld. In een recente kamerbrief over de voortgang van de maatwerkonderhandelingen met Tata Steel laat het kabinet weten dat de hoofddoelen van de (beoogde) maatwerkafspraak zijn het zo snel mogelijk realiseren van bovenwettelijke gezondheidsverbetering in de directe leefomgeving en versnelde verduurzaming.

Spoor 4: Omgeving en communicatie
Het vierde spoor van het programma zet in op verbetering in onze communicatie en dialoog met de omgeving. Want juist de bredere maatschappelijke betrokkenheid van omwonenden heeft ertoe geleid dat er bij overheden meer aandacht is voor gezondheid. Ook het participatietraject van Tata Steel in het project Heracless-Groen Staal laat zien dat de betrokkenheid van de omgeving waardevolle inzichten oplevert voor de uitwerking van plannen.

Er is een plan van aanpak voor een Omgevingsoverleg Industrie en Gezondheid opgesteld. Gemeenten, provincie en het ministerie van IenW trekken hierin gezamenlijk op vanuit het principe van één overheid. De start van het omgevingsoverleg is voorzien in de loop van 2025. Daarnaast lopen er verschillende initiatieven voor betere of toegankelijkere informatievoorziening, zoals het eerdergenoemde monitoringsdashboard, een doorverwijzing-webpagina naar websites

met informatie over Tata Steel, meer actieve openbaarmaking van documenten uit het Tata Steel-dossier en het verbeteren van terugkoppeling na meldingen van bewoners bij de Omgevingsdienst NZKG.

Tot slot
Als gezamenlijke overheden blijven wij ons langs de vier sporen van het Programma Tata Steel de komende jaren inspannen voor een gezondere en veilige IJmond door een schoner en duurzaam Tata Steel. Over een jaar zullen wij u wederom informeren aan de hand van een voortgangsrapportage. Tussentijds wordt u uiteraard op de hoogte gehouden via de 3-jaarlijkse U&H brief en losse brieven inzake het Tata Steel-dossier wanneer daar aanleiding toe is.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris M.J.H. van Kuijk

voorzitter A.Th.H. van Dijk

1 bijlage

01 - Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030

Bijlage 1: Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2024-2030: Een gezondere en veilige IJmond door een schoner en duurzamer Tata Steel

Voortgang 2024

Toelichting

Het Programma Tata Steel 2024-2030: Een gezondere en veilige IJmond door een schoner en duurzamer Tata Steel is in januari 2024 gezamenlijk vastgesteld door de provincie Noord-Holland en de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk. Het doel van het programma is het zoveel mogelijk verminderen van de negatieve effecten van Tata Steel op de gezondheid en veiligheid in de IJmond. Het Programma Tata Steel 2024-2030 is een actualisatie van het programma dat provincie en IJmondgemeenten in 2020 hebben vastgesteld. Voorliggend document is de 3e voortgangsrapportage sinds de lancering van het oorspronkelijke programma uit 2020.

In het Programma Tata Steel 2024-2030 zijn aan het eind van hoofdstuk 1, 2, 3 en 4 tabellen met acties en gewenste resultaten opgenomen. Deze tabellen zijn hieronder overgenomen met in de rechter kolom een toelichting over de voortgang.

Spoor 1: Monitoring en Onderzoek

Wat	Wie	Wanneer	Gewenst resultaat	Voortgang
Algemene acties				
Ontwikkelen samenhangende monitoring	PNH (in samenspraak met IenW, RIVM, OD NZKG	2024 opzetten, Q4 2024 evalueren, verder verbeteren in 2025	Samenhangend zicht op vermindering uitstoot Tata Steel en verbetering leefomgeving IJmond	Wij willen de samenhangende monitoring weergeven in de vorm van een toegankelijk “dashboard”. Dit dashboard is in concept een heel eind gevorderd. Zoals aangegeven in de brief “Emissie Kooks- en Gasfabriek 1 en 2 Tata Steel” aan Provinciale Staten van 6 maart 2025 (kenmerk 2376264/2376267) is besloten het dashboard (in concept) voorlopig niet te publiceren. De gegevens in het dashboard kunnen namelijk nog fors wijzigen gezien de aangepaste waarden die in de emissiegegevens (e-MJV) kunnen ontstaan. Ondertussen werken wij wel verder aan het dashboard. Een concept zal worden voorgelegd aan omwonenden om te toetsen of het dashboard onder andere begrijpelijk en volledig is.

Aanvullend of nieuw (gezondheids)onderzoek als daar aanleiding voor is	Afhankelijk van het onderzoek	Wanneer nodig	Extra inzicht wanneer nodig	De studie van het RIVM uit 2023 'De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving' was een belangrijk onderzoek om inzicht te krijgen in de relatie tussen uitstoot vanuit de industrie en impact op de leefomgeving en gezondheid van omwonenden (https://www.rivm.nl/publicaties/bijdrage-van-tata-steel-nederland-aan-gezondheidsrisicos-van-omwonenden-en-kwaliteit). Sindsdien geven adviezen van de Expertgroep Industrie & Gezondheid IJmond aanleiding om nieuw onderzoek te doen. Zo werkt IenW, in nauwe samenwerking met o.a. het RIVM, GGD, omwonenden en de provincie aan de uitwerking en uitvoering van een Gezondheidseffectrapportage (GER).
Aanpassen programma, beleid of vervolgactie na onderzoek	Per onderzoek bepalen	Afhankelijk van het onderzoek	Beleidsaanpassingen en maatregelen naar aanleiding van onderzoeksresultaten	De voornoemde studie van het RIVM heeft ons inzicht vergroot over waar de meeste gezondheidswinst in de IJmond te behalen is in relatie tot de uitstoot van Tata Steel en is daarmee fundamenteel gebleken voor verschillende acties uit het programma. Bijvoorbeeld om onze VTH-aanpak en onze inzet voor de maatwerkafspraken nog scherper te kunnen richten op het realiseren van een gezondere IJmond. Daarnaast is de RIVM-studie betrokken in het advies van de provincie en OD NZKG over de reikwijdte en het detailniveau voor het MER voor Heracless-Groen Staal.
Inzicht emissie				
Aanvullende emissiemetingen	OD NZKG	In 2024 meting KGF 2 afronden, begin 2024 evalueren en vervolg bepalen	Steekproefsgewijze validatie emissies Tata Steel	In 2024 zijn diverse emissiemetingen uitgevoerd aan de Kooksgasfabrieken 1 en 2 (KGF1 en KGF2). Uit deze emissiemetingen is gebleken dat diverse emissiegrenswaarden worden overschreden. Naar aanleiding van deze bevindingen heeft de OD NZKG voor zowel de KGF1 als voor de KGF2 een LOD opgelegd voor het overschrijden van deze emissiegrenswaarden. Daarnaast zijn er emissiemetingen uitgevoerd bij o.a. de Oxystaalfabriek, de diffuse bronnen van de KGF2, de Sinterfabriek, de Zwavelzuurfabriek van KGF1 en de Smidse Kappen van Hoogoven 6. In 2025 wordt het meetprogramma verder voortgezet.

				Over deze zaken bent u geïnformeerd in de U&H-brief van 22 januari 2025 (kenmerk: 2367636/2367639). Over de planning, resultaten en conclusies van de komende emissiemetingen wordt u ook geïnformeerd via de U&H-brief.
Inzicht immissie, depositie en hinderbeleving				
Luchtmeetnet	PNH I OD NZKG	Jaarlijkse rapportage	Inzicht in luchtkwaliteit IJmond	De jaarrapportage 2023 van het luchtmeetnet IJmond is door GS op 15 oktober 2024 vastgesteld: https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/24-1129%20ggd%20%20jaarrapport%20luchtkwaliteit%20IJmond%202023.pdf Provinciale Staten zijn per brief geïnformeerd over de resultaten (kenmerk 2309664/2324058, d.d. 16 oktober 2024). Belangrijkste uitkomst is dat hoewel de trend is dat de luchtkwaliteit in het gebied verbetert, er (nog) geen afname te zien is in de bijdrage aan de luchtkwaliteit vanuit het brongebied (Industrieterrein IJmond).
Evaluatie luchtmeetnet	PNH	Q3 2023 - Q1 2024	Inzicht in bijdragen, functies en verbeterpunten luchtmeetnet	De evaluatie is 4 december 2024 gepubliceerd door het RIVM: https://www.rivm.nl/publicaties/evaluatie-luchtmeetnetten-provincie-noord-holland GS heeft op 4 december 2024 Provinciale Staten per brief (kenmerk 2346508/2346985) geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie en de op basis daarvan genomen besluiten. Belangrijke constatering van het RIVM is dat het luchtmeetnet geen handhavingsinstrument is i.r.t. vergunningen. Het luchtmeetnet is geschikt voor monitoring van de luchtkwaliteit en de toetsing aan geldende en toekomstige normen en vergelijking met WHO-advieswaarden. Opvolging van de evaluatie richt zich o.a. op communicatie en duiding van resultaten naar de omwonenden, verkennen van mogelijkheden om beschikbare data beter te benutten en het faciliteren van een meetpunt voor ultrafijn stof UFP (in opdracht van het Rijk) en verkennen van synergie met Hollandse Luchten.
Vervolg depositieonderzoek	PNH I IenW I IJmondgemeenten	Voorjaar + najaar 2024 (daarna tweejaarlijks)	Inzicht of depositie afneemt en/of samenstelling verandert	Onderzoek najaar 2024 is uitgevoerd door het RIVM, rapportage wordt afgerond en verwacht begin Q2 2025. Opdracht voor het vervolgonderzoek wordt verkend.

Pilot grof stofmonitoring	OD NZKG I PNH	Dec 2023 – eind 2024. Pilot duurt 1 jaar	Inzicht of deze methodiek helpt voor de monitoring van grof stof	De pilot is later dan beoogd gestart, vanwege levering van de apparatuur. Vanuit de uitvoering is Q1 2025 gemeld dat het operationaliseren van het nieuwe meetinstrument tegenvalt en niet naar behoefte functioneert, en de pilot waarschijnlijk vroegtijdig wordt beëindigd.
Duiding geurhinder met uitwisselen gegevens eNoses en klachten	PNH I OD NZKG	Maandelijks	Inzicht in mate en bronduiding van geurhinder	Elke maand deelt de leverancier van de eNose-apparatuur een overzicht en analyse van alle geanonimiseerde geurgerelateerde klachten met PNH, OD NZKG en Tata Steel. Deze klachten zijn ingediend bij de OD NZKG. In de analyse van de leverancier wordt de klacht aan een bron gekoppeld, indien mogelijk. Dit overzicht van klachten en bronduiding wordt ook besproken in een maandelijks overleg met de leverancier, OD NZKG en Tata Steel.
Onderzoek geluidzonebeheermodel	OD NZKG	Q1 2024	Beter inzicht in werking geluidzonebeheermodel en effect van geluid op de gezondheid	Het onderzoek naar het geluidzonebeheermodel is afgerond. De resultaten zijn april 2024 gepubliceerd met een brief aan PS: https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2024/April_2024/Meer_aandacht_nodig_voor_geluidhinder_in_IJmond Als vervolgactie is de provincie bezig met een aanbesteding voor een geluidhinderonderzoek. Hinderlijke geluiden van het industrieterrein en de beleving van omwonenden staan hierbij centraal.
Inzicht effect op hinderbeleving en gezondheid omwonenden IJmond				
Belevingsonderzoek aanpassen en voortzetten (in afstemming met eventueel vervolg gezondheidsmonitor)	PNH	Nog te bepalen: jaarlijks of tweejaarlijks	Inzicht in ervaring van omwonenden van de leefomgeving waaronder hinderbeleving	Peiling is uitgevoerd najaar 2024 en gepubliceerd Q1 2025: https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2025/Februari_2025/Helft_inwoners_IJmond_heeft_vertrouwen_in_duurzame_toekomst_Tata_Steel We zullen de peiling voor de komende periode jaarlijks voortzetten.
Bepalen uitvoering onderdelen uit cluster B van het RIVM gezondheidsonderzoek (dagboekonderzoek, biomonitoring en eten uit de omgeving)	Gemeenten I GGD Kennemerland	2024	Verder inzicht in gezondheidseffecten	Het uitgangspunt van de GGD is dat een onderzoek alleen uitgevoerd moet worden als middel om een bepaald doel te bereiken. Op basis van de beschikbare informatie is door de GGD beoordeeld of de voorgestelde onderzoeken bijdragen aan vier algemene doelen voor onderzoek, te weten: verbetering van zorg, verbetering van beleid of advies, vermindering van (maatschappelijke) onrust of bijdragen aan nieuwe wetenschappelijke inzichten. De GGD ziet geen meerwaarde in deze onderzoeken. Het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond heeft daarom besloten geen vervolg te geven aan deze onderzoeken.

Spoor 2: Versterken VTH en verbeteren wet- en regelgeving

Wat	Wie	Wanneer	Gewenst resultaat	Voortgang
Versterken VTH				
Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2024-2026	OD NZKG	Vaststellen programma 2024 Uitvoering 2024-2026	Een integrale uitvoering van de VTH-taken bij Tata Steel	Voor de uitvoering van de werkzaamheden op het vlak van het staalbedrijf Tata Steel, stelt de OD NZKG een uitvoeringsprogramma vast. Een actualisatie van dit programma is in april 2025 vastgesteld door de OD NZKG. Het programma is vanwege de inhoud toezichtsvertrouwelijk (het bevat operationele informatie).
Afronden vergunningverlening Roadmap Plus	OD NZKG	2025	Maatregelen Roadmap plus vergund en uitvoerbaar	In de U&H brief van 14 november 2024 is een overzicht opgenomen van de verleende vergunningen in het kader van de Roadmap+. Niet voor alle maatregelen is een vergunning noodzakelijk. Volgens de planning van Tata Steel worden in 2025 de laatste maatregelen geïmplementeerd.
Afronden onderzoek mogelijkheden intrekken vergunningen Kooksgasfabrieken	OD NZKG	Q1 2024, daarna vervolg bepalen	Besluit over vergunning Kooksgasfabrieken	Eind 2024 is het onderzoek naar het intrekken van de vergunningen van de Kooksgasfabrieken afgerond. Op 19 december 2024 heeft de OD NZKG een aanzeggingsbesluit genomen tot het herstel van de overtredingen bij de KGF2. Het besluit staat nog open voor bezwaar en beroep. Op 24 april 2025 heeft de zitting bij de Hoor- en adviescommissie plaatsgevonden. De uitspraak volgt later dit jaar. In de U&H-brief van 22 januari 2025 (kenmerk: 2367636/2367639) en de brief van GS aan PS van 19 december 2024 (kenmerk: 2354102/2354137) bent u hierover geïnformeerd.
Actualiseren Natuurbeschermingswetvergunning	OD NHN	Vanaf 2026	Actuele en aangescherpte Natuurbeschermingswet vergunning	Na de aanscherping van de natuurvergunning eind 2022 door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, wordt de vergunning in 2026 opnieuw geactualiseerd.

Toepassen nieuwe regelgeving zodra dat mogelijk is (bijvoorbeeld Omgevingswet en nieuwe BBT's of andere Europese of nationale wetgeving)	OD NZKG I provincie	Doorlopend	Geactualiseerde vergunningen en andere provinciale of gemeentelijke beleidskaders	Uiterlijk voor 1 juli 2026 zal de herziende 'Richtlijn Industriële Emissies' (RIE) geïmplementeerd worden in nationale wetgeving. De OD NZKG en PNH nemen deel aan een werkgroep van het Rijk voor de implementatie van de RIE.
Inzet voor betere wet- en regelgeving				
Inbreng knelpunten wet- en regelgeving in Actieagenda Rijk	Provincie, OD NZKG	2024	Knelpunten wet- en regelgeving in beeld bij het Rijk, met een actietraject	In de reactie op het OvV rapport Industrie & Omwonenden agendeert de provincie regelmatig knelpunten, zie bijvoorbeeld: • https://www.noord-olland.nl/Actueel/Archief/2023/September_2023/Gezonde_leefomgeving_moet_centraler_in_wet_en_regelgeving • https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2023A04893 • https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2023D35797 Inmiddels is door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) een Actieagenda Industrie & Omwonenden gelanceerd waarin wij de knelpunten inbrengen (zie actie hierna).
In samenwerking met Rijk werken aan betere wet- en regelgeving (aan de hand van de actieagenda)	Provincie, OD NZKG	2024 - 2026	Betere wet- en regelgeving: Meer mogelijkheden voor emissiereductie en een gezondere leefomgeving in het VTH-stelsel	De provincie en OD NZKG participeren in de Actieagenda Industrie & Omwonenden van het ministerie van IenW en wij proberen via deze weg te werken aan betere wet- en regelgeving. Ook participeert de OD NZKG in Europees verband aan de herziening van de Europese BREF voor IJzer en Staalproductie, zodat op termijn de actuele stand van best beschikbare technieken wordt verankerd in de BBT conclusies behorende bij de BREF en in het wettelijk kader.
Mogelijkheden Omgevingswet en andere (provinciale en gemeentelijke) beleidskaders	Provincie, gemeenten	Vanaf 2024	Inzicht in mogelijkheden Omgevingswet	De mogelijkheden van het "voorzorgsbeginsel" is een aantal keer onderzocht. Provinciale Staten zijn hier (onder andere) op 3 juni 2024 uitgebreid over geïnformeerd met een technische briefing. Voor het onderzoek naar de mogelijkheden voor het intrekken van de vergunning van de Kooks- en Gasfabriek 2 is ook gekeken naar de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt.

				In de Beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving verkent de provincie instrumentarium om de leefomgeving gezonder te kunnen maken. Zoals grondslag voor ambitieus bronbeleid, aanpak in het ruimtelijk domein, deelname aan de werkgroep voor een Nationaal Beoordelingskader Geur, en mogelijke beleidsacties voor geluidhinder vanuit industrie.

Spoor 3: Een schonere IJmond door verduurzaming van de staalproductie

Wat	Wie	Wanneer	Gewenst resultaat	Voortgang
Projectbesluitprocedure voor een versnelde realisatie van Heracless-Groen Staal	Provincie	Doorlopend tot het moment van een onherroepelijk projectbesluit (2026)	Een onherroepelijk projectbesluit voor het project Heracless-Groen Staal	De projectbesluitprocedure en coördinatie van de vergunningverlening is in maart 2023 gestart. Over de voortgang van de procedure zijn Provinciale Staten meerdere keren per brief geïnformeerd. Momenteel werkt Tata Steel aan een Milieueffectrapportage ter onderbouwing van het op te stellen projectbesluit voor Heracless-Groen Staal.
(Coördinatie van de) vergunningverlening Heracless-Groen Staal	OD NZKG	Doorlopend tot het moment van onherroepelijke vergunningen	Onherroepelijke vergunningen voor het project Heracless-Groen Staal, waarin scherpe emissiereductie is verankerd binnen kaders van wet- en regelgeving.	Met de start van de projectbesluitprocedure in maart 2023 is ook de coördinatie van de vergunningverlening door de OD NZKG gestart. Momenteel werkt Tata Steel aan een Milieueffectrapportage ter onderbouwing van de aan te vragen vergunningen voor Heracless-Groen Staal.
Toezicht en waar nodig handhaving tijdens bouwfase van Heracless-Groen Staal	OD NZKG	Doorlopend vanaf start bouwfase (nu voorzien rond Q4 2025) tot afronden	Veiligheid tijdens bouwfase geborgd met zo min mogelijk overlast voor omgeving.	Pas van toepassing zodra de bouwfase voor Heracless-Groen Staal aanvangt.

		bouwfase (nu voorzien in 2029).		
Inbreng aan het rijk in de maatwerkaanpak met Tata Steel	Provincie	Doorlopend tot het moment van een definitieve maatwerkafspraak	Bovenwettelijke milieumaatregelen overeengekomen voor aanvullende emissiereductie in een definitieve maatwerkafspraak	Op 20 februari 2025 is de Tweede Kamer voor het laatst per brief geïnformeerd over de voortgang van de maatwerkafspraken met Tata Steel Nederland (TSN). Na afstemming met de provincie is in april 2024 door het vorige kabinet het onderhandelingsmandaat voor een maatwerkafspraak met Tata Steel Nederland vastgesteld. Sindsdien is namens het kabinet gestart met onderhandelingen met TSN om te komen tot een Joint Letter of Intent (JLOI) en uiteindelijk een bindende maatwerkafspraak. De hoofddoelen van deze (beoogde) maatwerkafspraak zijn het zo snel mogelijk realiseren van bovenwettelijke gezondheidsverbetering in de directe leefomgeving en versnelde verduurzaming.

Spoor 4: Omgeving en communicatie

Wat	Wie	Wanneer	Gewenst resultaat	Voortgang
Verbeteren websites en proactieve informatievoorziening, in samenspraak met omwonenden	Gemeenten, OD NZKG en provincie	Doorlopend	Betere publiekscommunicatie	Bewoners zoeken in de eerste plaats informatie bij gemeenten. Bekeken wordt om bij de IJmondgemeenten een doorverwijzing-webpagina in te richten naar websites met meer informatie over Tata Steel zoals de provincie en OD NZKG. De afgelopen jaren is de OD NZKG overgegaan op het actief openbaar maken van de documenten uit het Tata Steel-dossier. Deze openbaar gemaakte stukken worden via een zogenoemde e-tool met zoekfunctie ontsloten zodat de stukken altijd openbaar en voor de burger goed vindbaar zijn. Hiermee loopt de OD NZKG voor op de verplichting die is opgenomen in de Wet open overheid (Woo). Sinds 2023 is een projectleider aangewezen om de actieve openbaarmaking van

				documenten te koppelen aan de lopende projecten en om te onderzoeken welke stappen wij daarin nog meer kunnen zetten, verdergaand dan de verplichte categorieën uit de Woo. Daarnaast heeft de OD NZKG een nieuw team actief dat zich richt op Meldingen en Informatie van bewoners. Dit met het oog op het geven van een snelle terugkoppeling.
Omgevingsoverleg Industrie & Gezondheid IJmond	Gemeenten, provincie en IenW	Vanaf 2024	Podium voor de dialoog met de omgeving	Er is een plan van aanpak voor een Omgevingsoverleg Industrie en Gezondheid opgesteld en vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond. Het plan van aanpak wordt nu verder concreet uitgewerkt, te beginnen met de werving (door de IJmondgemeenten) van een coördinator voor de gezamenlijke uitvoering. De start van het omgevingsoverleg is voorzien in de loop van 2025.

Raad
voor de leefomgeving
en infrastructuur

Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postbus 20906
2500 EX Den Haag

info@rli.nl
www.rli.nl

T (+31)6 2180 0302

Aan de minister-president
De heer drs. H.W.M. Schoof
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

Datum:	15 mei 2025	**Contactpersoon:**	Bart Swanenvleugel
Kenmerk:	Rli-2025/333	**Telefoon:**	06 52 01 26 91
Cc:		**E-mail:**	Bart.swanenvleugel@rli.nl
Bijlage(n):	1		

Betreft: Rli-advies "Falen en opstaan: naar een doeltreffende aanpak van problemen in de leefomgeving"

Geachte heer Schoof,

Met genoegen biedt de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) u hierbij zijn advies "Falen en opstaan: naar een doeltreffende aanpak van problemen in de leefomgeving" aan. Het advies is ook aangeboden aan de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer. Daarnaast is het advies aangeboden aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Economische Zaken, Infrastructuur en Waterstaat, Klimaat en Groene Groei, Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

In het advies signaleert de Rli dat in Nederland een aantal taaie leefomgevingsvraagstukken speelt waarvoor afdoende oplossingen alsmaar uit zicht blijven. Denk aan het woningtekort, de te hoge CO_2-uitstoot of de schadelijke effecten van stikstofemissies op het milieu. De complexiteit van deze problemen is anders dan bij vroegere leefomgevingsvraagstukken, alleen al omdat de beschikbare ruimte schaarser is geworden. Maar ook de aard van de problemen is veranderd, door hun onderlinge samenhang en omdat de samenleving is veranderd.

In het advies signaleren wij dat het huidige samenspel tussen overheid, bedrijfsleven en georganiseerde burgers (oftewel 'gemeenschappen') niet goed meer past bij de complexiteit van de problemen en bij de pluriformiteit van de samenleving. Dat veroorzaakt diverse belemmeringen voor een doeltreffende aanpak. Wij zien evenwel ontwikkelingen bij overheid, gemeenschappen en bedrijven die hoopvol stemmen omdat ze kunnen bijdragen aan het doorbreken van impasses bij leefomgevingsvraagstukken. Maar de vraagstukken in de leefomgeving zijn dusdanig complex, dat de aanpak ervan vraagt om een lange adem. Het advies pretendeert daarom ook niet kant-en-klare oplossingen te bieden voor afzonderlijke leefomgevingsproblemen, maar geeft vijf agenderende aanbevelingen om de positieve ontwikkelingen een extra zet in de rug te geven.

In een notendop luiden de vijf aanbevelingen als volgt:

- Voer brede waardendialogen over leefomgevingsvraagstukken;

- Betrek gemeenschappen gelijkwaardig in het samenspel met overheid en bedrijven;
- Creëer gremia waarin overheid, bedrijfsleven en gemeenschappen samenwerken;
- Breng het bedrijfsleven in stelling voor toekomstbestendige ontwikkeling;
- Versterk het systemische vermogen van de overheid.

Het advies wordt afgesloten met een set reflectievragen die kunnen helpen om voor een concrete casus onze analyse te volgen en de aanbevelingen toe te passen. Indicatief laten we zien tot welke aanpak de door ons bepleite benadering kan leiden bij een van de grootste leefomgevingsproblemen van dit moment: de stikstofproblematiek in relatie tot de Nederlandse landbouw.

Vanuit het perspectief op de verhoudingen tussen overheid, bedrijven en gemeenschappen wil de Rli met dit advies bijdragen aan een succesvolle aanpak van taaie leefomgevingsvraagstukken. Want een doeltreffende aanpak is nodig zodat iedereen kan leven in een duurzaam en welvarend Nederland.

Hoogachtend,
Raad voor de leefomgeving en infrastructuur,

dr. J.J. van Dijk
Voorzitter

drs. B.N.S.M. Swanenvleugel
Plv. algemeen secretaris

Van: [redacted] equinox_elysium@yahoo.com
Verzonden: woensdag 21 mei 2025 07:35
Aan: Commissaris van de Koning Noord-Holland <cvdK@noord-holland.nl>; Post <Post@Noord-Holland.nl>; Statengriffie <statengriffie@noord-holland.nl>; Secretariaat Beemsterboer <secretariaat.beemsterboer@noord-holland.nl>; Secretariaat Kocken <secretariaat.kocken@noord-holland.nl>; Secretariaat Olthof <secretariaat.olthof@noord-holland.nl>; Secretariaat Rommel <secretariaat.rommel@noord-holland.nl>; secretariaatcdkzh@pzh.nl; Statengriffie <statengriffie@pzh.nl>; secrvanleeuwen@pzh.nl; secrezevenbergen@pzh.nl; secrpotjer@pzh.nl; secrkoning@pzh.nl; secrstolk@pzh.nl; secrrijkaart@pzh.nl; secrwerveling@pzh.nl; secrprovsec@pzh.nl; j.de.bat@zeeland.nl; bll.vander.velde@zeeland.nl; Secretariaat Statengriffie <secretariaatsg@zeeland.nl>; provincie@zeeland.nl; arm.vael@zeeland.nl; aj.vd.maas@zeeland.nl; wrl.nielen@zeeland.nl; cdk@brabant.nl; STATENGRIFFIE <statengriffie@brabant.nl>; sghoek@brabant.nl; mvzelst@brabant.nl; rcvdlee@brabant.nl; hdohmen@brabant.nl; ebedaf@brabant.nl; mheur@brabant.nl; fran@brabant.nl; postbus@prvlimburg.nl; _secretariaat.gedeputeerde.faassen <secretariaat.gedeputeerde.faassen@prvlimburg.nl>; secretariaat.gedeputeerde.satijn@prvlimburg.nl; secretariaat.gedeputeerde.theuns@prvlimburg.nl; secretariaat.gedeputeerde.kuntzelaers@prvlimburg.nl; secretariaat.gedeputeerde.vancaldenberg@prvlimburg.nl; _secretariaat.gedeputeerde.demollin <secretariaat.gedeputeerde.demollin@prvlimburg.nl>; secretariaat.gouverneur@prvlimburg.nl; Huib Van Essen <huib.van.essen@provincie-utrecht.nl>; Provincie Utrecht Info <info@provincie-utrecht.nl>; secretariaatcvdk@provincie-utrecht.nl; anneke.knol@provincie-utrecht.nl; secretariaatbakker@provincieutrecht.nl; Secretariaatsterk <secretariaatsterk@provincie-utrecht.nl>; secretariaatvanmuilekom@provincie-utrecht.nl; Secretariaatvanschie <secretariaatvanschie@provincie-utrecht.nl>; Statengriffie <statengriffie@provincie-utrecht.nl>; Ans Mol - Camp Van de <a.mol@gelderland.nl>; p.drenth@gelderland.nl; Harold Zoet <h.zoet@gelderland.nl>; helga.witjes@gelderland.nl; d.vreugdenhil@gelderland.nl; klaas.ruitenberg@gelderland.nl; Griffie <griffie@gelderland.nl>; cvdk@gelderland.nl; Secretariaat CDK <secretariaatcdk@flevoland.nl>; Griffie <griffie@flevoland.nl>; secretariaatdereus@flevoland.nl; secretariaatklopman@flevoland.nl; secretariaatvandijk@flevoland.nl; secretariaathofstra@flevoland.nl; sevretariaatsimonse@flevoland.nl; ta.de.bree@overijssel.nl; cdk.secretariaat@overijssel.nl; gh.t.bolscher@overijssel.nl; enw.hoogland@overijssel.nl; eg.grijsen@overijssel.nl; mrhm.v.martels@overijssel.nl; mp.dadema@overijssel.nl; statengriffie@overijssel.nl; post@drenthe.nl; Provincie Fryslân <provincie@fryslan.frl>; secr.gs.folkerts@fryslan.frl; persoonlijkmedewerkercdbrok@fryslan.frl; secr.gs.douwstra@fryslan.frl; secr.gs.knol@fryslan.frl; secr.gs.kooistra@fryslan.frl; secr.gs.vries@fryslan.frl; Statengriffie <statengriffie@fryslan.frl>; Provinciegroningen Info <info@provinciegroningen.nl>; statengriffie@provinciegroningen.nl; statengriffie@drentsparlement.nl
Onderwerp: E-mail+Brief voor Provinciale Staten

Geachte Dames en Heren,

Bij deze een belangrijke e-mail en brief voor u met de ontbrekende elementen om de onnodige netwerk uitbreiding van het stroomnetwerk te beperken tot wat nodig is en Nederland te behoeden voor deze lastenverzwaring ramp nog meer financiële schade aanricht voor o.a het vestigingsklimaat van de BV Nederland in de toekomst..

Er is al heel veel geld aan uitgegeven maar helaas wordt praktisch alles 'minder': bedrijven moeten stroom delen, bedrijven mogen beperkt produceren, bedrijven worden niet aangesloten, sommige grote bedrijven krijgen 'energietoeslag' maar verduurzamen niet, 95 miljard per jaar uitbreiding maar na 2030 geen leveringszekerheid(!)

Allemaal negatief. Minder, Delen, Niet, Beperkt, Tekort, Geen, Duur.

Ook de burgers krijgen te maken met de te dure stroom die letterlijk alles te duur zal maken en nu moet er ook minder stroom gebruikt worden tussen 15.00 en 21.00 terwijl er letterlijk niets opgelost is op het gebied van klimaat, uitstoot ondanks de miljarden uitbreiding. Minister Jetten kwam een keer in paniek bij Nieuwsuur op dezelfde dag toen een van zijn wethouder energie adviseurs had geroepen in de media dat er in de toekomst toestemming gevraagd zou moeten worden aan netbeheerders voor eigenlijk alles wat (veel) stroom gebruikt.

Die fase is nu niet ver weg meer en niet ondenkbaar.

Onnodige netwerk uitbreiding gebaseerd op onvolledige, misleidende informatie van de netbeheerders dat uitbreiding de 'enige oplossing' is.

Mijn plan heeft juist overal lokale overvloeden en is positief, is 95 miljard goedkoper per jaar en lost praktisch alles op behalve het mest- en het slootwater probleem.

Allemaal Positief.
Zelf, Groen,Inflatievrij, Goedkoop, Ongekoppeld, Overschotten.

Ik hoop echt dat u mijn brief goed gaat lezen.
Heeft u vragen of opmerkingen of zelfs kritiek dan hoor ik dat graag via de e-mail of telefoon. U hoeft geen afspraak te maken en u mag altijd en op ieder tijdstip bellen ook in de avond of het weekend. Ik hoor graag waar ik u eventueel kwijtraak in mijn verhaal.

Dank!

[redacted]

Landelijke-/Provinciale/Gemeente Besturen Nederland
t.a.vKamerleden/CvdK/Gedeputeerde/Statenleden/Burgemeesters/Raadsleden

Bosch en Duin, 19-05-2025

Betreft: VAWT+Tocht & H electrolyzer 95% efficiency scheelt 95 miljard per jaar

Geachte Dames en Heren,

Het tekort aan zonlicht in de winter was het zwakke punt van mijn oplossing zelf opwekken/gebruiken/opslaan en niet terug leveren maar daar heb ik ook een oplossing voor gevonden. Goedkope Darrieus-Windturbines op en om gebouwen en huizen die in combinatie met bewezen principes zoals het chimney-effect, cross ventilation een situatie creëren zal waar de (gratis) wind zal worden versneld (Tocht=Hoge druk--> Lage druk) en strategisch geplaatste VAWT turbines dus een hogere draai snelheid zullen bereiken en dus overdag en s'nachts de thuisbatterijen bij kunnen vullen gebruik makend van bestaande antieke architectonische principes die in andere culturen al reeds duizenden jaren bestaan. En omdat de wind in de winter een hogere luchtdichtheid heeft moet er een extra Beaufortkracht worden opgeteld met de winterwind.

Een kg Waterstof is 39,4 kWh aan energie maar het kost ongeveer 52,5 kWh aan energie om het te produceren. Een Australisch bedrijf Hysata claimt nu dat hun nieuwe electrolyzer dat reduceert naar 41,5 kWh aan energie.
Om het netwerk in balans te houden kan men dus Gascentrales vervangen voor groene (inflatievrije) waterstofcentrales waar met zomerzon overschotten en de winterwind overschotten met 95% efficiency groene, inflatievrije, niet aan netwerk kWh prijs gekoppelde waterstof overal lokaal geproduceerd worden waardoor er ook geen duur waterstof netwerk nodig zal zijn. Resultaat is uitstootvrij vervoer/industrie/energie & 95 miljard per jaar goedkoper.
En met de winter (smelt) water overschotten die opgepompt, gezuiverd en opgeslagen kunnen worden kan er of gedestilleerd super schoon water in waterfabrieken mee gemaakt worden voor waterstof of gebruikt worden tegen neerslagtekorten zoals nu. Heeft u vragen of zelfs kritiek dan hoor ik dat graag!
Dank! [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 13 mei 2025 13:47
Aan: Statengriffie <statengriffie@noord-holland.nl>; raadsgriffie@alkmaar.nl; mpieters@alkmaar.nl; KteVelde@alkmaar.nl; bureaugriffier@bergen-nh.nl; raadsgriffie@castricum.nl; j.hagens@denhelder.nl; griffie@denhelder.nl; griffie@drechterland.nl; griffie@enkhuizen.nl; griffie@enkhuizen.nl; griffie@dijkenwaard.nl; griffie@dijkenwaard.nl; griffie@heiloo.nl; griffie@hollandskroon.nl; griffie@hoorn.nl; info@koggenland.nl; griffie@gemeentelangedijk.nl; afra.reus@medemblik.nl; griffie@medemblik.nl; lgijben@opmeer.nl; griffier@opmeer.nl; griffie@schagen.nl; griffie@schagen.nl; griffie@stedebroec.nl; Marit de Porto <griffier@texel.nl>; Rene van Treeck <treeckr@noord-holland.nl>; DDruiven@alkmaar.nl; donnavanderlem@debuch.nl; donnavanderlem@debuch.nl; y.klaver@denhelder.nl; Z.Hussain@dijkenwaard.nl; geertmos@hollandskroon.nl; r.stocker@hoorn.nl; j.ton@hoorn.nl; s.vriendjes@koggenland.nl; edward.ploeger@medemblik.nl; dhakvoort@opmeer.nl; jjmgroot@opmeer.nl; Linda.Plak@schagen.nl; debbie.hakvoort@sed-wf.nl; rbankert <rbankert@texel.nl>
CC: PostbusODNHN <Postbus@odnhn.nl>
Onderwerp: OD NHN - proces aanleveren raads- en statenvragen

Geachte griffies en leden van het Advies- en Overleg Gemeenten en Provincie (AOGP),

De afgelopen periode is binnen de OD NHN het proces 'beantwoording raads- en statenvragen' tegen het licht gehouden en herzien. **De procedure voor het aanleveren van raads- en statenvragen verloopt vanaf heden via het algemene postbusnummer: postbus@odnhn.nl.** Na aanmelding wordt de vraag intern binnen één dag door de administratie aan de juiste (coördinerende) persoon gekoppeld. De maximale beantwoordingstermijn is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomsten, maar daar waar mogelijk wordt eerder geantwoord. Echter, zorgvuldigheid staat vanzelfsprekend altijd voorop.

Redenen voor **deze werkwijze** zijn onder meer:

- Tijdige beantwoording in periodes van afwezigheid;
- Beperking risico data-lek;
- Coördinatie op diverse, te beantwoorden, vragen. Raads- en statenvragen beperken zich zelden tot één vraag;
- Eenduidige registratie en archivering van zowel de vragen als de antwoorden;
- (Centraal) inzicht in bestuurlijk gevoelige onderwerpen;
- (Centraal) inzicht in doorlooptijden van beantwoording.

Mochten er vragen of opmerkingen zijn dan kunt u met ondergetekende contact opnemen.

Via deze weg in ieder geval alvast hartelijk dank voor de medewerking!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
directiesecretaris

.....
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

T 088 102 1362| 088 102 1300
[redacted]
W www.odnhn.nl

Aanwezig ma-di-wo-do-vrijmo
.....

==========
==========
Disclaimer OD NHN: Deze informatie is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en mag niet worden gedeeld zonder toestemming van de zender. Als dit bericht verkeerd verzonden is, wilt u dan de zender daarover informeren? Doorsturen, openbaar maken, vermenigvuldigen of anderszins verstrekking van deze informatie aan derden is alleen met toestemming van de zender toegestaan.
==========
==========

Van: [redacted] Gezondheid Op 1 [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 mei 2025 12:07
Aan: 1 Gezondheid op <info@gezondheidop1.com>
Onderwerp: 🔑 PERSBERICHT Rechtsoordeel is volstrekt achterhaald: Verbod op staalslakken is geboden! 🔑 Zie onze brief aan de staatssecretaris 🔑

Besten,

Hierbij ons persbericht met daarbij de toevoeging dat we nog (veel) meer in petto hebben: wat krom is moet recht getrokken worden: Gezondheid hoort op 1!

Wij vragen u uit de grond van ons hart om ons te versterken: samen krijgen we grip op gif!

Wijk aan Zee, 20 mei 2025 🔑 P E R S B E R I C H T 🔑 Vragen? Bel: 06 53 35 69 28.

Rechtsoordeel is volstrekt achterhaald: Verbod op staalslakken is nu geboden!

Uit uitgebreid onderzoek door radioprogramma Nieuws & Co en Nieuwsuur (NOS/NTR) is afgelopen vrijdag gebleken dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat tot twee keer toe Tata Steel heeft geholpen bij het afzetten van LD-staalslakken. Dit ging in tegen intern beleid en bestaande kennis binnen het ministerie. Diverse Tweede Kamerleden hebben hierover hun verontwaardiging uitgesproken. En we hebben de staatssecretaris horen zeggen dat hij een onderzoek overweegt naar een verbod op het gebruik van LD - staalslakken op land.

Door onderzoek van, en talloze publicaties in, het Noordhollands Dagblad kwam de schijnwerper volop te staan op het gebruik van de potentieel vervuilende en voor de volksgezondheid **schadelijke staalslakken van Tata Steel**. In de IJmond groeien de bergen met onafgedekte (⚠) staalslakken met de dag. Inmiddels weten we dat het gif door heel Nederland ligt. Het schandaal rondom de staalslakken is veelvuldig in het nieuws. Ook het vakblad Cobouw startte een staalslak serie. Daarnaast zijn door NU.nl, Investico en De Groene Amsterdammer recent meer dan honderd locaties in beeld gebracht waar staalslakken liggen. Dit is slechts het topje van de ijsberg. Er zullen er nog vele volgen.

De milieu- en gezondheidsrisico's van het gebruik van staalslakken is het ministerie inmiddels al twintig jaar genoegzaam bekend. Immers, dit is in 2005 al aanleiding geweest voor het uitvaardigen van de Circulaire Toepassing van staalslak en hoogovenslak (zand) in aanvullingen en ophogingen (Staatscourant 2005 nummer 128, pagina 19). Aanleiding voor die Circulaire was namelijk een reeks van situaties, waarbij onvoldoende rekening was gehouden met de specifieke, giftige en agressieve eigenschappen van die staalslakken. Het betreft al lang geen incidenten meer; het is helaas de onwenselijke praktijk geworden.

De huidige staatssecretaris heeft herhaaldelijk gezegd dat staalslakken mogen worden gebruikt, mits juist toegepast. Het is tot op heden - na een decennialange toepassing - nagenoeg geen enkele toepasser in Nederland gelukt om dit materiaal juist toe te passen.

Het ging en het gaat helaas vooral fout, met alle ellende die bekend is, en met in het achterhoofd alle ellende die nu nog bedekt is. ⚠
De staatssecretaris heeft desgevraagd helaas geen valide voorbeelden genoemd waar het wél juist zou zijn toegepast; ook in het laatste debat was het antwoord en de magere opsomming van de staatssecretaris allesbehalve overtuigend. Dit is alleszeggend.

Om die reden is nu het moment om het in 2017 verstrekte rechtsoordeel, dat staalslakken een bijproduct zouden zijn dat als bouwstof gebruikt mag worden, in te trekken. Het rechtsoordeel zelf geeft immers ook aan dat dit moet als het achterhaald is. Dat is hier het geval en dan geldt het niet meer.
Dus is het nu de hoogste tijd om deze achterhaalde beleidslijn in te trekken en een nieuwe beleidslijn te ontwikkelen die daadwerkelijk het milieu en de gezondheid beschermt.
Hierom verzoeken de stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek en de stichting Gezondheid op 1 uit de IJmond de staatssecretaris dan ook dringend in een brief die vandaag gezonden is naar het ministerie en de Vaste Kamercommissie voor I en W. Ook de stichting Natuurlijk Schoon Spijk stuurt vandaag een brief met gelijke strekking naar de staatssecretaris en de Vaste Kamercommissie van I en W.

De 24/7 oproep voor Gezondheid op 1 en het groeiende verzet van omwonenden tegen het gebruik van staalslakken is een schoolvoorbeeld van effectief burgerverzet* en een roep om de gezondheid van mens, dier en natuur op 1 te zetten: nu en straks! Laten we onze gezondheid én ons (leef)milieu koesteren i.p.v (verder) vervuilen.

Overheid: toon moed en val uw burgers bij; net zoals alle mensen en organisaties die al achter en naast ons staan!

[redacted]
Stichting Gezondheid op 1 💪
**'Gutta cavat lapidem, non vi sed saepe cadendo':*
De druppel holt de steen uit, niet door kracht maar door dikwijls te vallen.
M [redacted]
www.gezondheidop1.com

TER INFORMATIE—->Begin doorgestuurd bericht:

Van: Antoinette Gezondheid Op [redacted]
Datum: 20 mei 2025 om 08:52:30 CEST
Aan: ...@tweedekamer.nl>
Kopie: 1 Gezondheid op <info@gezondheidop1.com>
Onderwerp: 🔑 Brief aan staatssecretaris Ch.A. Jansen met verzoek om intrekking rechtsoordeel LD-staalslakken en handhaving

Geachte ...,

Hierbij doen wij u per e-mail toekomen bijgaande brief die bestemd is voor en gericht is aan staatssecretaris Ch. A. Jansen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Wilt u er zorg voor dragen dat deze brief wordt ingeboekt bij uw minsterie en terecht komt bij de staatssecretaris zelf voor een beslissing op ons verzoek.

Deze brief sturen wij ter informatie ook per e-mail aan de Vaste Kamercommissie IenW met de vraag onze mail door te sturen naar alle kamerleden.

Hierbij tevens het verzoek om onze brief op de lijst te zetten voor de Procedure Vergadering.

Alvast hartelijk dank voor het doorzenden van de mail en het inwilligen van onze vragen.

Graag ontvangen wij van u een bevestigingsmail.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Stichting Gezondheid op 1 💪

'Gutta cavat lapidem, non vi sed saepe cadendo':
De druppel holt de steen uit, niet door kracht maar door dikwijls te vallen.
www.gezondheidop1.com

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
ter attentie van de Staatssecretaris: de heer Ch.A. Jansen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Per e-mail: [redacted]
en naar de leden van de Vaste Kamercommssie I en W: [redacted]

Eerbeek, 20 mei 2025

Zijne Excellentie,

Op 22 september 2017 heeft de toenmalige staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu een rechtsoordeel gegeven over 'de beschreven LD-staalslak met beschreven toepassing als bouwstof in de GWW'. In dit rechtsoordeel meent de staatssecretaris dat de LD-staalslak kan worden aangemerkt als een bijproduct in de zin van de Wet milieubeheer.

Echter, de Wet milieubeheer staat dit niet toe: het is geen bijproduct, laat staan een nuttige toepassing. In het kader van de circulaire economie is destijds het gezond/boeren verstand ingeruild en zijn met dit rechtsoordeel de Europese richtlijn, wet en jurisprudentie opzijgezet. Immers, dit rechtsoordeel vormt tot op heden een vrijbrief voor afvalstoffenproducent Tata Steel IJmuiden B.V. en afvalstoffenmakelaar *Pelt & Hooykaas-IJmuiden B.V. om deze giftige* (letterlijk alle Leven Dodende-) staalslakken door heel Nederland te verspreiden.

U heeft herhaaldelijk gezegd dat het een vrij toepasbare bouwstof is, mits juist toegepast. Deze woorden blijven evenwel in de lucht hangen als met een zaklamp naar die juiste toepassing moet worden gezocht. Het is tot op heden - na een decennialange toepassing – nagenoeg geen enkele toepasser in Nederland gelukt om dit materiaal juist toe te passen. Het gaat helaas overal fout. U heeft desgevraagd ook geen voorbeeld kunnen noemen, waar het wel goed zou zijn gegaan. Er ontstaat of dreigt steeds gezondheids- en/of milieuschade te ontstaan op elke locatie waar het materiaal is/wordt toegepast.

De lagere regelgeving, het productcertificaat en -informatieblad van afvalstoffenmakelaar Pelt & Hooykaas-IJmuiden B.V. noch de zogenaamde wettelijke zorgplicht dekken de hiermee gecreëerde risico's af. De omwonenden worden op-/afgescheept met de gezondheids- en milieuschade en moeten werkelijk hemel en aarde bewegen om de lagere overheden en 'toepassers' tot actie te bewegen om de ontstane problemen aan te pakken/op te lossen.

Aan het eind van dit rechtsoordeel heeft de toenmalige staatssecretaris erop gewezen dat dit oordeel, dat is gebaseerd op de door afvalstoffenproducent Tata Steel IJmuiden B.V. geschetste feiten en omstandigheden en de thans geldende wet- en regelgeving en jurisprudentie hierover, op enig moment door gewijzigde feiten of omstandigheden of nieuwe wet- en regelgeving en jurisprudentie achterhaald kan zijn en dan niet meer geldt.

Met de kennis en wetenschap die uw Ministerie al veel langer had en (veelal niet publiekelijk gedeeld) heeft, en wij inmiddels toch (deels) hebben verkregen met het RIVM-rapport uit 2023 en de signaalrapportages van het ILT van 2023 en 2025, de Woo-verzoeken en aangevuld met wat er in de media al boven water is gekomen en ons door eigen onderzoek van wet- en regelgeving en jurisprudentie is gebleken, is wat ons betreft het moment gekomen

dat dit rechtsoordeel door gewijzigde feiten of omstandigheden of nieuwe wet- en regelgeving en jurisprudentie achterhaald is en dus niet meer geldt.
Dit strookt ook met overweging 22 in de Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen:

"De beslissing dat een stof geen afvalstof is, kan alleen worden genomen op grond van een gecoördineerde, op gezette tijden te actualiseren beleidslijn, en mag niet strijdig zijn met de bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid."

Het is dan ook de hoogste tijd om de achterhaalde beleidslijn te actualiseren en een nieuwe beleidslijn te ontwikkelen die daadwerkelijk het milieu en de volksgezondheid beschermt. Dit strookt ook met de keuze van het Ministerie voor de uitfasering van de IBC-bouwstoffen in verband met geconstateerde problemen in de uitvoeringspraktijk. Daarbij is de keuze gemaakt om uit een oogpunt van circulariteit toe te werken naar een meer hoogwaardige vorm van recycling.

Evenals het ILT eerder intern heeft bepleit, verzoeken wij u dan ook dringend om dit rechtsoordeel in te trekken én handhavend op te treden tegen de verspreiding van afval in de vorm van de LD-staalslakken door afvalproducent Tata Steel IJmuiden B.V. respectievelijk afvalstoffenmakelaar Pelt & Hooykaas-IJmuiden B.V. Dit is ook noodzakelijk om eventuele medewerking van het Ministerie aan mogelijke, toekomstige milieudelicten te voorkomen.

Uw reactie zien wij met veel belangstelling en graag binnen twee weken na heden tegemoet.

Met de meeste hoogachting,

Stichting Gezondheid op 1

Antoinette Verbrugge, directeur

en

Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Van: Provincie Noord-Holland
Aan: Commissie Leefomgeving
Onderwerp: Nieuwsbrief Gooi en Vechtstreek
Datum: maandag 26 mei 2025 14:22:24

Niet goed leesbaar? Bekijk de webversie

Logo PNH

Regio Gooi en Vechtstreek Actueel Over de provincie

Gooi en Vechtstreek

In deze nieuwsbrief leest u het laatste nieuws over het werk van de provincie in de regio Gooi en Vechtstreek.

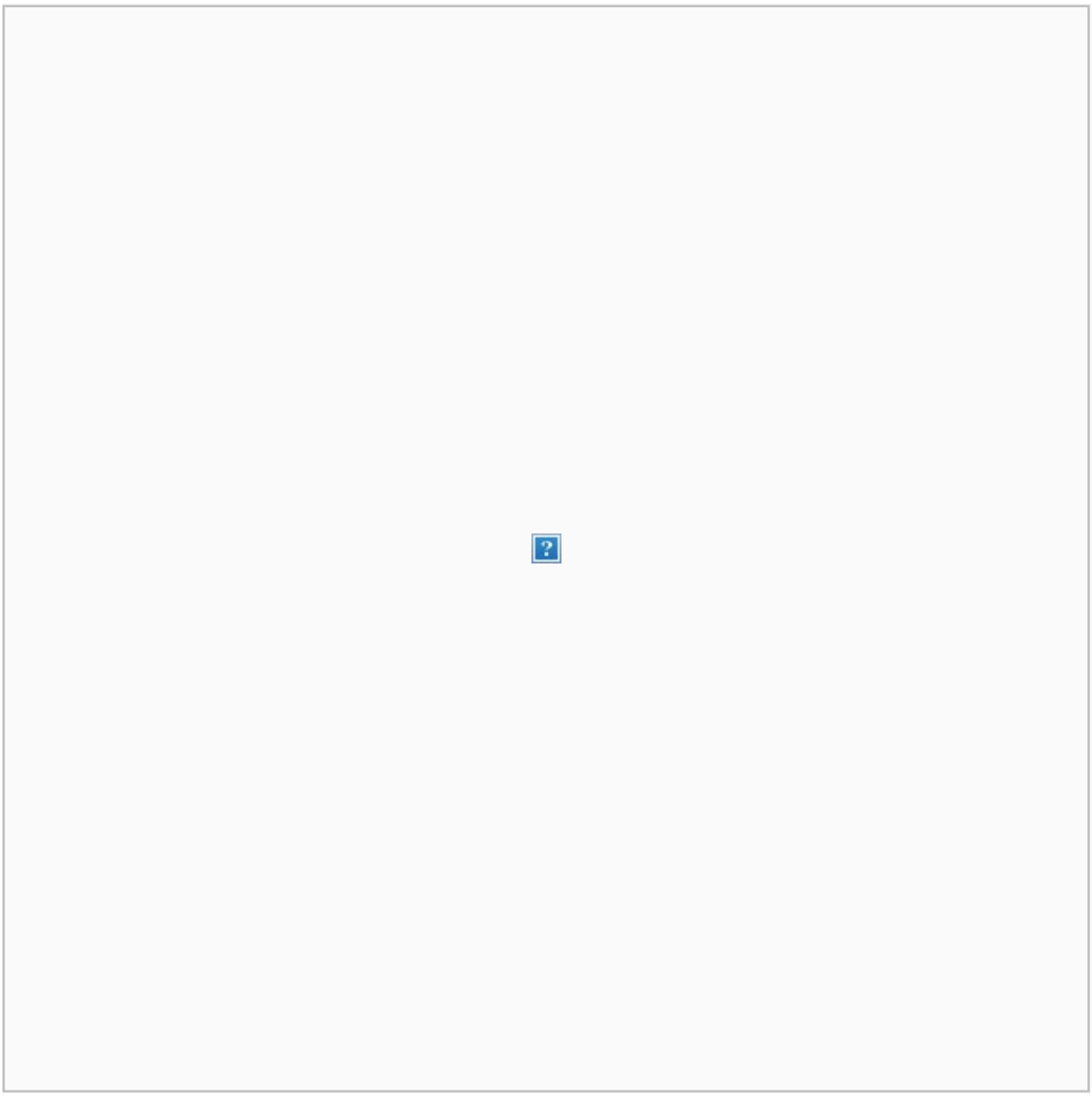

VechtplassenExpress van start

Heb jij al een ritje gemaakt met de VechtplessenExpress? Vanaf vrijdag 16 mei is de nieuwe busdienst ingeluid. De busdienst rijdt op vrijdag, zaterdag en zondag vanaf 5 opstapplekken naar Oud-Loosdrecht en De Zuwe. De bus rijdt 16 weken als proef. De VechtplassenExpress biedt flexibel openbaar vervoer op aanvraag. Reizigers kunnen via www.gvexpress.nl minimaal een uur voor vertrek een rit boeken. Een rit kost € 2,50 per persoon. Kinderen tot 12 jaar reizen gratis mee met een volwassene, mits vooraf gereserveerd. Ook rolstoelvervoer is mogelijk.

De opstapplekken zijn:
- NS-stations (Hilversum & Hollandsche Rading)
- Enkele grote parkeerplaatsen (vliegveld Hilversum, P+R Hollandsche Rading en gemeentehuis Loosdrecht)
- Centrum van Nederhorst den Berg

Na de proef wordt de busdienst geëvalueerd en wordt er gekeken of en hoe de VechtplassenExpress in volgende jaren voortgezet kan worden. De provincie Noord-Holland financiert de busdienst.

Lees meer

Peilingen tonen aan: baggeren loont

Vorig jaar zijn de Loosdrechtse Plassen gebaggerd. Er is daarmee een hoop slib verwijderd dat vast zat in de bodem. Baggeren was nodig om de doorvaarbaarheid van de plas te verbeteren. Ook worden de plassen en de havens hierdoor schoner. Afgelopen zomer zijn er vervolgens peilingen uitgevoerd om de diepte van de plassen te meten. In 2018, vóór het baggeren, is ook al een meting verricht. Door de resultaten met elkaar te vergelijken, kunnen we zien wat het effect van het baggeren is. Wat blijkt? De peilingen laten zien dat baggeren loont. Waar het voorheen niet mogelijk was om geheel onder water te gaan, kan dit nu wel.

Lees meer

Renners halen recordbedrag op voor KiKa

In april was de KiKa Hilversum City Run, het grootste eendaagse sportevenement van het Gooi en omstreken. Maar liefst 8.000 hardlopers en 3.000 wandelaars haalden de finish van de 21e editie van het evenement. Ook dit jaar deden kinderen van 4 tot en met 13 jaar mee aan de Bink Kids Run, met afstanden van 800 en 1.500 meter. Het parcours bestond uit verschillende highlights, zoals het Beeld & Geluid in het Mediapark, het Raadhuis, de Grote Kerk en het feestelijke Bloemenkwartier.

De hardlopers deden het niet voor niets. Er is € 101.783,56 opgehaald voor het goede doel KiKa. Het opgehaalde bedrag wordt volledig ingezet voor wetenschappelijk onderzoek naar kinderkanker.

De City Run is georganiseerd door Le Champion en mede mogelijk gemaakt door steun van de provincie Noord-Holland.

Lees meer

Route Rondje Naardermeer tijdelijk gesloten

Door werkzaamheden van het project Schil Naardermeer, is de route Rondje Naardermeer (19 km) gesloten van juli 2025 tot april 2026. De werkzaamheden starten in juli in de Nieuwe Keverdijkse polder Noord en Zuid. Met het project wil de provincie een robuuster natuurgebied realiseren, waar meer ruimte is voor natte natuur. Zo ontstaat een uitgestrekt rietlandschap en een groter leefgebied voor kenmerkende soorten als de purperreiger, blauwborst en baardmannetje. De eerste fase van de werkzaamheden is in het voorjaar van 2024 al afgerond. De tweede fase volgt in juli en de derde (en laatste) fase in 2027.

Lees meer

Noordelijke kant faunapassage A1 toegankelijker voor dieren

De provincie Noord-Holland bouwt een brug speciaal voor dieren bij Muiderberg. Deze ‘ecobrug’ maakt het makkelijker voor dieren om van de polder naar het Naardermeer te komen en andersom. Ook komen er op verschillende plekken kleine tunnels onder de weg langs de Naardervaart en de Amsterdamsestraatweg. Zo kunnen dieren hier veilig oversteken.

De maatregelen zorgen ervoor dat de noordelijke zijde van de faunapassage A1 toegankelijker wordt voor dieren, zoals otters, ringslangen en ander (klein) wild. Met deze werkzaamheden wordt de verbinding in het natuurnetwerk tussen het Naardermeer en het Gooimeer voltooid en kunnen dieren zich makkelijker over een groter gebied bewegen. Op die manier vergroten zij hun leefgebied, wat goed is voor de biodiversiteit en de instandhouding van deze soorten.

Lees meer

Nieuwe nestvlotten voor zwarte sterns

In de Oostelijke Vechtplassen zijn 10 vlotten geplaatst voor zwarte sterns. Deze nestvlotten helpen de moerasvogels in het broedseizoen en vergroten de kans op broedsucces. Daarnaast beschermen deze vlotten de zwarte sterns ook tegen vijanden. Het plaatsen van de vlotten is een van de maatregelen om de moerasvogels te behouden en te beschermen.

Het vlot bestaat uit aluminium met een grasmatje erop. De vlotten zijn heel stevig en gaan lang mee. Deze vlotten vervangen waterplanten zoals krabbenscheer, waar de zwarte stern van oudsher zijn nest op maakte. Natuurmonumenten heeft daarnaast nestvlotten voor zwarte sterns geplaatst in de Ankeveense en Kortenhoefse Plassen. Natuurmonument beheert de nestvlotjes in het hele Plassengebied.

Lees meer

Groene vrijwilligersprojecten ontvangen subsidie

Maar liefst 28 groene vrijwilligersprojecten ontvangen subsidie van de provincie Noord-Holland. Het geld gaat naar projecten die de natuur en biodiversiteit versterken. In de Gooi en Vechtstreek gaat het bijvoorbeeld om de Werkgroep Natuurrijk Ankeveen voor hun project Zwaluwbescherming en Natuurlijk Beheer in Ankeveen. Ook Nardinclant Landschapsbeheer uit Ankeveen krijgt financiële steun om een Workshop Natuurtechnisch bosbeheer te organiseren in oktober. Ten slotte gaat de Weidevogelgroep Vechtstreek uit Weesp van het geld leenverrekijkers aanschaffen voor eerstejaars weidevogelbeschermers.

Lees meer

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de provincie Noord-Holland. Actuele informatie is ook na te lezen op de website en te volgen via X.

Volg ons op social media

www.noord-holland.nl

• Afmelden voor deze e-mails • Profiel aanpassen

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
L.S. ten Harmsen van der Beek
BEL/GLK

Telefoonnummer +31235143703
lotte.ten.harmsen.van.der.beek@noord-holland.nl

Verzenddatum

28 MEI 2025

Kenmerk
2409563/2409581

Uw kenmerk

Betreft: Beleidskeuze industrieterreinen van regionaal belang

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Beleidskeuze GS industrieterreinen van regionaal belang

Inleiding

Provincie Noord-Holland moet, door het van kracht worden van de Omgevingswet, de geluidruimte voor vijf industrieterreinen opnieuw vaststellen. Het gaat om de industrieterreinen Achtersluispolder-Westerspoor-Zuid, De Pijp, IJmond, Schiphol-Oost en Westpoort.

Industrieterreinen van Regionaal Belang

Het geluid van industrieterreinen wordt van oudsher bewaakt door een geluidzone vast te stellen. Op de zonegrens mag het geluid van de industrie 50 dB(A) zijn. Voor geluidgevoelige gebouwen binnen de zone worden hogere waarden vastgesteld. Bij vergunningaanvragen toetsen we of het geluid van activiteiten op het industrieterrein past binnen die geluidzone. Dit is een bevoegdheid van een gemeente, tenzij een provincie dat naar zich toe trekt.

Noord-Holland heeft van oudsher vijf industrieterreinen waarvoor zij deze bevoegdheid naar zich toe heeft getrokken. Reden daarvoor was dat de bedrijven op provinciaal niveau een belangrijke rol hebben voor de welvaart en economie binnen de provincie. Het stelt ons in staat om optimaal te sturen op de balans tussen ontwikkeling van de industrie en de leefbaarheid voor omwonenden. We noemen deze terreinen industrieterreinen van regionaal belang, dit is een term uit de Wet Geluidhinder.

De vijf industrieterreinen zijn Achtersluispolder-Westerspoor-Zuid, De Pijp, IJmond, Schiphol-Oost en Westpoort. Deze terreinen zijn opgenomen in onze Omgevingsverordening. De Omgevingsdienst

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Noordzeekanaalgebied is gemandateerd om het bewaken van de geluidruimte uit te voeren.

Nieuwe methodiek Omgevingswet
Het opnieuw vaststellen van de geluidruimte voor de industrieterreinen moet gebeuren omdat de methodiek voor het monitoren van geluid onder de nieuwe wet wordt vereenvoudigd. De zonegrens en verleende hogere waarden worden vervangen door een cordon van referentiepunten rond een industrieterrein. Het toelaatbaar geluid op deze referentiepunten noemen we geluidproductieplafonds. Ook verandert de dosismaat waarin de mate van geluid wordt uitgedrukt.

Opties bij de nieuwe vaststelling
De eerste vaststelling van geluidproductieplafonds moet beleidsneutraal gebeuren. Dat wil zeggen dat de bestaande geluidruimte maximaal benut moet worden, intact moet blijven en ook niet groter mag worden. De beleidsneutrale omzetting mag gecombineerd worden met een tweede besluit dat direct aansluitend wordt genomen, waarbij gewenste ontwikkelingen worden verwerkt. Het dezoneren van een terrein of het juist vergroten van de geluidruimte voor industrie zijn hierbij aan de orde.

Uitgangspunt bij de nieuwe vaststelling
Het opnieuw vaststellen van de geluidruimte is een bevoegdheid van PS. PS hebben deze bevoegdheid echter aan GS gemandateerd (https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR679214/1#hoofdstuk_5_artikel_5.3). Gezien dit mandaat, kiezen wij er nu voor om alleen de beleidsneutrale omzetting te doen.

Daar hebben wij de volgende redenen voor:

- het met alle belanghebbenden komen tot een gewenste geluidruimte voor de industrie is een traject, dat zorgvuldig moet worden doorlopen. Die tijd is er onvoldoende binnen de wettelijke termijn waarop de geluidproductieplafonds moeten zijn vastgesteld (1 januari 2029);

- ook lopende programma's, zoals bijvoorbeeld voor Tata Steel, zouden zich moeten gaan verhouden tot de wettelijke deadline. Dit legt een te grote druk op deze programma's;

- het op een later moment wijzigen van de geluidproductieplafonds is altijd mogelijk. Het vaststellen van de geactualiseerde Omgevingsvisie kan daar een logisch moment voor zijn;

Omdat de eerste vaststelling beleidsneutraal is, is de consequentie ook dat er nu geen aanleiding is om een participatietraject, dat onderdeel zou uitmaken van de zorgvuldigheid, te volgen.

Vervolg
Het vaststellen van de geluidproductieplafonds voor de vijf genoemde industrieterreinen neemt naar verwachting drie jaar in beslag. Eind dit jaar doen we dat voor industrieterrein De Pijp. De andere vier terreinen volgen in 2026 en 2027. U wordt daarover door ons geïnformeerd.

Tot slot
Als er in de toekomst aanleiding is om de geluidproductieplafonds te wijzigen, dan informeren wij u daarover en zult u ook worden betrokken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

p/a.

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Memo

Aan	Griffie	**Van**	Ilva Zwart
T.a.v.		**Functie**	Strategische adviseur
C.c.		**E-mail**	
		Telefoon	
Onderwerp (of)	Planning commissievergadering	**Datum**	**23-05-25**
Zaaknummer	Toekomstige bestendig ODIJmond		

Toekomstbestendig ODIJmond

In 2024 is vanuit een externe analyse vastgesteld dat de organisatie in haar huidige vorm operationeel- en financieel onvoldoende in controle is en er stappen noodzakelijk zijn om de organisatie toekomstbestendig te maken. Ook is vastgesteld dat ODIJmond in de huidige vorm niet robuust is volgens de landelijke kwaliteit- en robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten. Via het Plan van Aanpak toekomstbestendig ODIJmond beschrijft de organisatie vijf ontwikkellijnen. Vanuit deze ontwikkellijnen is het Programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur gestart. Dit proces heeft als doelstelling operationeel- en financieel in controle komen. In de begrotingswijziging 2025 is uw gemeenteraad/PS hierin meegenomen.

Verzoek commissievergadering september

Het afgelopen jaar werkten wij intensief samen met onze deelnemers aan het herijken van onze GR en bijbehorende financieringsstructuur, ook inventariseerde – in opdracht van ons bestuur – een extern bureau mogelijke toekomstscenario's. Binnen dit proces hebben wij nauw samengewerkt met alle deelnemers om tot een gezamenlijk beeld te komen. Begin juli bepaalt het algemeen bestuur van ODIJmond op een aantal belangrijke punten richting: richting voor een toekomstbestendig ODIJmond.

- In de commissievergadering in september willen wij de richting bespreken met de raad/PS. We willen de voorkeuren hierbij ophalen en stellen de vraag: Kunt u zich vinden in het voorliggende voorstel voor doorontwikkeling ODIJmond? Wat geeft u het college mee? Voorafgaand aan het gesprek lichten wij het proces en de (financiële) effecten toe.

Het doel van de sessie is de richting van de voorliggende doorontwikkeling van ODIJmond te bespreken met de raad/PS en hierbij:

- De voorkeuren ophalen van iedere deelnemer

Zodat gezamenlijk met alle deelnemers de vervolgstappen gezet kunnen worden. Waaronder bijvoorbeeld wijziging GR en herijking van de financiering (kadernota, begroting).

Opzet

ODIJmond bereidt een presentatie voor. Voorafgaand aan de bijeenkomst delen wij de presentatie en de eventuele achtergronddocumenten. Met de presentatie nemen wij de raadsleden/Statenleden mee in het door het Algemeen Bestuur van ODIJmond voorgestelde toekomstscenario('s) met financieel effect. Ook wordt toegelicht welke stappen er gezet worden om operationeel- en financieel in controle te komen.

- Introductie door de wethouder/gedeputeerde
- Presentatie: (30 minuten door extern bureau en ODIJmond)
    - Proces toekomstscenario's met voorkeursscenario ('s) en financieel effect.
    - Proces en bestuurlijke keuzes/knoppen op ambitie en takenpakket
    - Uitgangspunten herijking governance en financieringsstructuur
    - Vervolgproces en betrokkenheid raad/PS.
- Stellen van vragen en uitwisselen standpunten. (30 min.)
    - Hierbij ligt de vraag voor: Kunt u zich vinden in het voorliggende voorstel voor doorontwikkeling ODIJmond?
    - Voorkeuren ophalen
    - Wat geeft u het college/GS mee?

Aanvullende informatie:

Bijlage 1: Detailplanning doorontwikkeling ODIJmond

Bijlage 2: Producten, programma en besluitvorming AB, raden en Provinciale Staten

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

versie 30 mei 2025

Tijdspad doorontwikkeling GR ODijmond

beeldvorming
oordeelsvorming
besluitvorming

		2024				2025										2026								
	Datum	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul
	Fase	1 Voorbereiding: INVENTARISATIE en PROCES					2 Beeldvorming: UITGANGSPUNTEN FORMULEREN GR, FINANCIERING					3 Oordeelsvorming: CONSEQUENTIES ANALYSEREN				4 Besluitvorming: GEWENSTE SITUATIE: UITGANGSPUNTEN GR en FINANCIERING TOEKOMST					REGULIERE P&C en FORMEEL BESLUITVORMINGSTRAJECT GR			
	P&C cyclus ODIJmond	BEGROTINGSWIJZIGING 2025				KADERNOTA 2026			BEGROTING 2026							KADERNOTA 2027					BEGROTING 2027			
Herijking GR, DVO en governance	Ambtelijke voorbereiding					AH-overleg 23-01: voorbereiding AB 12-02			AH-overleg 08-04: voorb. AB 16-04 WG governance 10-04 KBG Juridisch 17-04	AH Taken + Advies 06-05 WG governance 15-05 AH-overleg 22-05: voorb. AB 11-06 KBG juridisch 27-05	AH-overleg 19-06: voorb. AB 09-07			Werkgroep + klankbordgroep jur.adv.	AH-overleg: voorb. AB 05-11 W+K groep jur.adv.	AH-overleg: voorbereiding AB 17-12							
	DB							DB regulier 05-03	DB 09-04	DB regulier 28-05	DB regulier 25-06	DB regulier 09-07			DB regulier 08-10	DB 26-11								
	AB		AB 23-10		AB 18-12		AB 12-02	AB regulier 26-03	AB 16-04		AB 11-06 (scenario's financiering)	AB 09-07: begroting+ scenario's				AB 05-11: toekomst-scenario	AB 17-12: nieuwe fin. structuur, toekomstscenario's en wijziging GR						
	Colleges en GS								1a		2a	3a			Tweetraps-rakket 1		6a	Tweetraps-rakket 2						Vaststellen herijkte GR
	Raden - Staten						Raads-informatie-brief: start programma	Regioraad: beeldvormend						Per deelnemer raad: scenario's, proces, keuzes					Zienswijzetraject		Toestemming voor wijziging		
	TUSSENRESULTAAT								Voorstel voor juridisch kader	Vertaling van bestaande GR en DVO's naar nieuwe structuur					Eerste concept GR					Nota van beant-woording	Definitief concept GR Na juli: vastgestelde GR		
Herijking financierings-structuur	Ambtelijke voorbereiding					AH-overleg 23-01: voorbereiding AB 12-02	30-01: klankbord-groep jur.adv	Ambt. inzicht IST-Soll + klankbordgroep fin. WG herijking financiering 20-03	AH-overleg 08-04: voorbereiding AB 16-04	WG herijking financiering 15-05 AH 22-05 SOLL-gesprek per deelnemer 22+23-05	WG herijking financiering 05-06 AH-overleg 19-06: voorb. AB 09-07				AH-overleg: voorbereiding AB 05-11	AH-overleg: voorbereiding AB 17-12							
	DB								DB 09-04		Heidag DB 12-06 voorb. oordeelsv.					DB			Kadernota 2027				
	AB		AB 23-10		AB 18-12		AB 12-02		AB 16-04		AB 11-06 (scenario's financiering)	AB 09-07: begroting+ scenario's				AB 05-11	AB 17-12: nieuwe fin. structuur, toekomstscenario's en wijziging GR			Kadernota 2027			
	Colleges en GS								1b	Brief aan colleges: IST-Soll	2b	3a	3b				6b						
	Raden - Staten						Raads-informatie-brief: start programma	Regioraad: beeldvormend						Per deelnemer raad: scenario's, proces, keuzes									
	TUSSENRESULTAAT	Opbouwen IST-situatie + uitgangspunten voor Soll-situatie Actualiseren bedrijvenbestand				Eerste inkijk Soll-situatie			Def. Soll-situatie, fin. doorkijk en mogelijke keuzes	Vertaling nieuwe financieringsstructuur naar Kadernota 2027						Kadernota 2027				Begroting 2027 Uitwerking Soll in producten-diensten catalogus			
Toekomst-scenario's	Ambtelijke voorbereiding					AH-overleg 23-01: voorbereiding AB 12-02			AH-overleg 08-04: voorbereiding AB 16-04		AH-overleg 19-06: voorb. AB 09-07				AH-overleg: voorbereiding AB 05-11	AH-overleg: voorbereiding AB 17-12							
	Commissie DB / AB					Analyse en interviews	SWOT, uitgangspunten, toetsingskader	Rapport en advies (eind mrt)		Uitwerken voorkeurs-scenario's														
	DB								DB 09-04		Heidag DB 12-06 voorb. oordeelsv.													
	AB								AB 16-04		AB 11-06 (scenario's financiering)	AB 09-07: begroting+ scenario's				AB 05-11	AB 17-12: nieuwe fin. structuur, toekomstscenario's en wijziging GR						
	Colleges en GS								1c			3c				5a								
	Raden - Staten							Regioraad: beeldvormend						Per deelnemer raad: scenario's, proces, keuzes									
	TUSSENRESULTAAT	Analysefase				Uitgangspunten en toetsingskader voor toekomstscenario's Inventariseren toekomstscenario's			Vaststellen en uitwerken voorkeursscenario's		Vaststellen voorkeursscenario							Voorkeursscenario + nieuwe financieringsstructuur leidt tot Kadernota 2027						

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Toelichting AB

beeldvorming
oordeelsvorming
besluitvorming

	AB 16 april 2025	AB 11 juni 2025	AB 9 juli 2025	Raadsessie per deelnemer	AB 5 november 2025	AB 17 december 2025
	toelichting	toelichting	toelichting	toelichting	toelichting	toelichting
Herijking GR, DVO en governance	1a • Analyse huidige GR en DVO-structuur met advies en uitgangspunten voor de herijking.	2a • Beeldvormend gesprek over voortgang verplichte en facultatieve taken plus verwachte consequenties voor de deelnemers.	3a • Verplichte taken en facultatieve taken. 3b • AB besluit: uitgangspunten herijking GR. > Laten vaststellen door colleges na de zomer. Collegebericht naar raden. Tweetrapsrakket deel 1	4a • Presentatie inzicht verplichte taken en facultatieve taken. 4b • Raden ontvangen college-bericht: uitgangspunten herijking GR door colleges. Tweetrapsrakket deel 1		6a • AB besluit: instemmen met concept GR. • Voorstel voor wijziging GR aanbieden aan colleges. Tweetrapsrakket deel 2 • Start zienswijzentraject raden.
Herijking financierings-structuur	1b • Analyse IST-Soll. Financieel effect per deelnemer. • Analyse van mogelijke uitgangspunten en keuzes voor de toekomstige financieringstructuur. • Brief aan colleges: financieel effect per deelnemer (IST-Soll) en vervolg proces.	2b • Uitgangspunten financierings-structuur bespreken. • Discussie bestuurlijke keuzes/ knoppen die gemaakt moeten worden over takenpakket en ambitie. • Update actualisatie bedrijvenbestand	3b • Uitgangspunten financierings-structuur vaststellen. • Discussie bestuurlijke keuzes/ knoppen die gemaakt moeten worden over takenpakket en ambitie.	4b • Presentatie vastgestelde uitgangspunten financierings-structuur. • Presentatie proces en bestuurlijke keuzes/knoppen takenpakket en ambitie.		6b • Vaststellen kadernota 2027 met bijbehorende financieringsstructuur
Toekomst-scenario's	1c • Inventarisatie en advies toekomstscenario's.		3c • Toekomstscenario Galan: voorkeursscenario('s) met financieel effect. > Wat presenteren we aan de raad en met welke afwegingen?	4c • Presentatie proces toekomstscenario met voor-keursscenario('s) en financieel effect. • Raadsleden in gesprek: Uitwisselen standpunten, voorkeuren ophalen. Hierbij ligt de vraag voor: Kunt u zich vinden in het voorliggende voorstel voor doorontwikkeling ODIJmond?	5a • Reflectie proces en terugkoppeling raadssessies • Besluit toekomstscenario (onder voorbehoud raadssessies)	

> terug naar overzicht planning

odijmond.nl

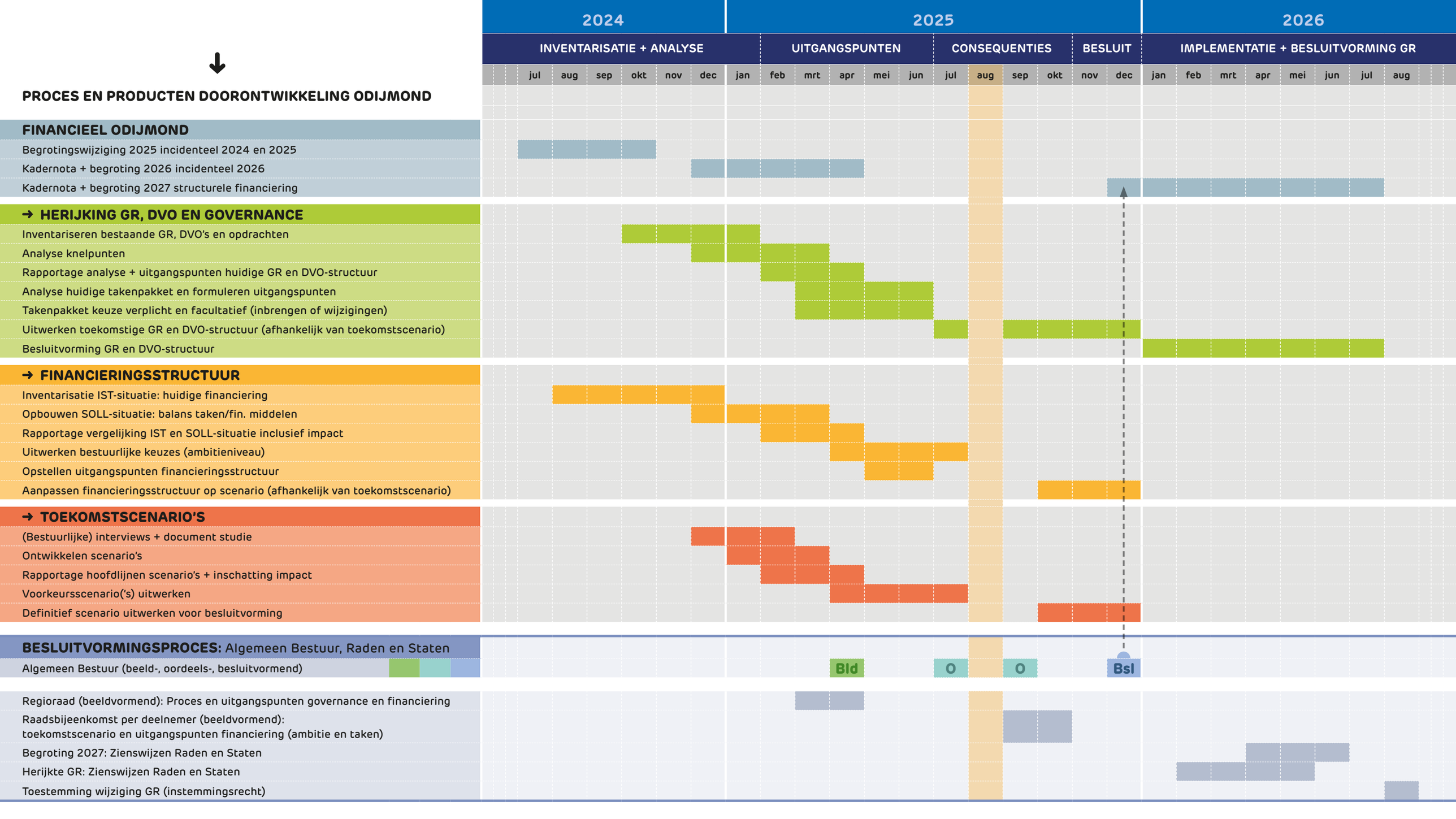
2024
2025
2026
INVENTARISATIE + ANALYSE
UITGANGSPUNTEN
CONSEQUENTIES
BESLUIT
IMPLEMENTATIE + BESLUITVORMING GR
jul aug sep okt nov dec jan feb mrt apr mei jun jul aug sep okt nov dec jan feb mrt apr mei jun jul aug
PROCES EN PRODUCTEN DOORONTWIKKELING ODIJMOND
FINANCIEEL ODIJMOND
Begrotingswijziging 2025 incidenteel 2024 en 2025
Kadernota + begroting 2026 incidenteel 2026
Kadernota + begroting 2027 structurele financiering
→ HERIJKING GR, DVO EN GOVERNANCE
Inventariseren bestaande GR, DVO's en opdrachten
Analyse knelpunten
Rapportage analyse + uitgangspunten huidige GR en DVO-structuur
Analyse huidige takenpakket en formuleren uitgangspunten
Takenpakket keuze verplicht en facultatief (inbrengen of wijzigingen)
Uitwerken toekomstige GR en DVO-structuur (afhankelijk van toekomstscenario)
Besluitvorming GR en DVO-structuur
→ FINANCIERINGSSTRUCTUUR
Inventarisatie IST-situatie: huidige financiering
Opbouwen SOLL-situatie: balans taken/fin. middelen
Rapportage vergelijking IST en SOLL-situatie inclusief impact
Uitwerken bestuurlijke keuzes (ambitieniveau)
Opstellen uitgangspunten financieringsstructuur
Aanpassen financieringsstructuur op scenario (afhankelijk van toekomstscenario)
→ TOEKOMSTSCENARIO'S
(Bestuurlijke) interviews + document studie
Ontwikkelen scenario's
Rapportage hoofdlijnen scenario's + inschatting impact
Voorkeursscenario('s) uitwerken
Definitief scenario uitwerken voor besluitvorming
BESLUITVORMINGSPROCES: Algemeen Bestuur, Raden en Staten
Algemeen Bestuur (beeld-, oordeels-, besluitvormend)
Bld
O
O
Bsl
Regioraad (beeldvormend): Proces en uitgangspunten governance en financiering
Raadsbijeenkomst per deelnemer (beeldvormend):
toekomstscenario en uitgangspunten financiering (ambitie en taken)
Begroting 2027: Zienswijzen Raden en Staten
Herijkte GR: Zienswijzen Raden en Staten
Toestemming wijziging GR (instemmingsrecht)

Dialoog over gezonde leefomgeving

Aan tafel met de provincie

U bent uitgenodigd voor de bestuurlijke lunch bij de provincie Noord-Holland over het thema 'gezonde leefomgeving' die op vrijdag 23 mei plaatsvindt. Met deze flyer geven wij u ter voorbereiding alvast wat achtergrondinformatie.

De provincie Noord-Holland wil dat gezondheid volwaardig meetelt bij het nemen van ruimtelijke beslissingen. Dat geldt dan ook als uitgangspunt bij het maken van nieuw beleid voor een gezonde en veilige leefomgeving.

De beleidsontwikkeling voor een gezonde en veilige leefomgeving is in volle gang. In dat proces vinden we het belangrijk om nu in dialoog te gaan met partijen die straks met dit beleid te maken krijgen. Denk aan bedrijven, bewoners, gemeenten, kennisinstituten, waterschappen en organisaties op het gebied van gezondheid (zoals de GGD).

In dat licht organiseert de provincie verschillende bestuurlijke lunchgesprekken in een compacte setting (6 tot 10 deelnemers). Namens de provincie nemen hieraan steeds twee leden van het provinciebestuur deel. Voor de lunch waarvoor u bent uitgenodigd, zijn dat de gedeputeerden Jeroen Olthof (onder meer leefbaarheid, gezondheid en milieu) en Esther Rommel (ruimtelijke ordening, economie, havens en recreatie).

Het thema voor deze lunch is:

Industriële bronnen en hun invloed op de leefomgeving.
Op het menu staat – naar wij verwachten – een boeiende gedachtewisseling over werkbare oplossingsrichtingen, lastige dillema's en de praktische consequenties van het beleid dat we nu ontwikkelen. Er komen vragen aan bod als: Hoe bewaken we de balans tussen leefbaarheid en economie? Waar lopen bedrijven tegenaan bij het doorvoeren van innovatie gericht op beperking van hinder en uitstoot? Wat is een acceptabele belasting van de leefomgeving. En wie bepaalt dat?

We willen de lunchsessie graag gebruiken om inzichten, kennis en ervaringen te delen. Met uw deelname bewijst u ons een dienst. Uw inbreng helpt ons beleid te ontwikkelen waarin de praktijk zich herkent. Wij kijken dan ook uit naar uw komst en deelname!

Bestuurlijke lunch 'Industriële bronnen en hun invloed op de leefomgeving'
Wanneer? Vrijdag 23 mei 2025, van 11.30 tot 13.00 uur
Waar? Provinciehuis De Dreef (de Dreef 3, 2012 HR Haarlem)

Heeft u nog praktische vragen? Bent u onverhoopt verhinderd? Neemt u dan contact op met

Provincie Noord-Holland

Van: Adem Vrij aan het IJ <contact@ademvrijaanhetij.nl>
Verzonden: donderdag 5 juni 2025 09:48
Aan: Statengriffie <statengriffie@noord-holland.nl>
Onderwerp: Fwd: Re: Lunch bijeenkomst / Gezonde Leefomgeving / ICL Fertilizers

Geachte griffie,

We zien onze mail d.d. 29 mei nog niet in de ingekomen stukken staan voor PS en/of de commissies (maar misschien kijken we eroverheen?).

Wilt u zo vriendelijk zijn deze met de Staten / commissies te delen, inclusief de bijlage?

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

Adem Vrij aan het IJ -
Voor schone lucht en een gezonde leefomgeving in Amsterdam Noord:
Tuindorp Oostzaan - Oostzanerwerf - NDSM-buurt
www.ademvrijaanhetij.nl

-------- Original Message --------

Subject: Re: Lunch bijeenkomst / Gezonde Leefomgeving / ICL Fertilizers
Date:29/05/2025 12:29
From: Adem Vrij aan het IJ <contact@ademvrijaanhetij.nl>
To: Jeroen Olthof <jeroen.olthof@noord-holland.nl>, statengriffie@noord-holland.nl
Copy:

Geachte heer Olthof,

Hartelijk dank voor uw mail en verzoek om telefonisch contact.

We spreken u graag opnieuw, en stellen het op prijs als u per e-mail uw vragen of opmerkingen vast kunt toesturen, zodat we in gesprek met u daar voorbereid op in kunnen gaan.

De uitnodiging voor de lunch over 'Volwaardig meewegen van het belang van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving in ruimtelijke beslissingen' hebben we in eerste instantie positief ontvangen. Ook al was het bijeenkomst onder werktijd, wanneer het voor ons vaak lastig is om iemand beschikbaar te hebben, aangezien wij een bewonerscollectief zijn dat uit vrijwilligers bestaat die overdag werken en/of andere verplichtingen hebben.

In de uitnodiging werd gesproken van een 'inhoudelijke voorbereiding' die nog zou volgen, daar keken we met belangstelling naar uit.

Toen deze zogenoemde 'inhoudelijke voorbereiding' uit een A4tje met wat vrijblijvende algemeenheden bleek te bestaan [zie pdf bijlage], daalde ons animo al aanzienlijk.

Vervolgens bleek dat er geen enkele andere bewonersorganisatie was uitgenodigd van de vele andere burgers die met ernstige overlast te maken hebben, zoals bijvoorbeeld pesticiden (bollenteelt), luchtvervuiling (Tata, industrie, Schiphol) of geluid (Schiphol, Tata etc.).

Wij hebben in Amsterdam Noord met grote overlast en impact van de omliggende industrieën te maken, we zetten ons ervoor in dat dit wordt opgelost. We doen daarbij een beroep op overheden, waaronder de provincie als bevoegd gezag, en op de verantwoordelijkheid van de betreffende bedrijven om de vervuiling van onze leefomgeving te stoppen.

Voor vrijblijvende lunches met politici en lobbyisten die ervoor betaald worden om daar aanwezig te zijn hebben wij geen tijd. Van een gelijkwaardige inbreng is in zo'n setting bovendien geen sprake. Ons bekroop het gevoel gebruikt te worden als het 'omwonenden-vinkje' en daar passen wij voor.

Daarentegen staan we zeker open voor een gesprek met u, we zijn ook benieuwd wat u meeneemt uit ons Zwartboek Het stinkt hier met ervaringen van inwoners van Amsterdam Noord met de stank en luchtvervuiling van met name ICL Fertilizers.

Wij zijn benieuwd welke maatregelen de provincie, mede n.a.v. de Startnotitie Gezonde Leefomgeving, gaat nemen om de vervuiling en overlast van bedrijven als ICL Fertilizers, Bunge, de olieterminals en de scheepvaart aan te pakken.

Meer metingen bij de bedrijven, transparantie over de meetresultaten, betere metingen van de luchtkwaliteit in Amsterdam Noord, en strenge vergunningen voor zover industrieën überhaupt vlakbij woonwijken mogen blijven, zijn daarbij naar onze mening speerpunten.

We zien uit naar uw reactie.

Vriendelijke groet namens Adem Vrij aan het IJ,

Bijlage: 'Inhoudelijke voorbereiding' tekst [pdf]

Adem Vrij aan het IJ

Voor gezonde lucht en een gezonde leefomgeving in Amsterdam Noord

www.ademvrijaanhetij.nl

On 26/05/2025 13:50, Jeroen Olthof wrote:

Beste Joan,

Graag zou ik met u telefonisch in contact komen, mede naar aanleiding van u afwezigheid afgelopen vrijdag. Kunt u, uw telefoonnummer met mij delen?

Met vriendelijke groet,

Jeroen Olthof

Gedeputeerde

Mobiliteit en Bereikbaarheid, Leefbaarheid,

Gezondheid en Milieu, Regionale Luchtvaart, OV – Knooppunten,

Voorzieningen, Cultuur & Sport

T 023 – 514 4164

Dreef 3, 2012 HR Haarlem

Postbus 3007 2001 DA Haarlem

www.noord-holland.nl

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Position paper

Gezamenlijke lobby inbreng IPO & VNG

Commissiedebat Cultuur

Datum 12-06-2025

Meer nadruk op cultuur voor iedereen en overal

Provincies en gemeenten zien de essentiële bijdrage van cultuur en erfgoed aan de leefbaarheid in stad en land. Kunst, cultuur en erfgoed moet voor alle inwoners, in elke regio toegankelijk, bereikbaar en aantrekkelijk zijn. De toegang tot cultuur voor iedereen kan alleen als de drie overheden gemeenschappelijke verantwoordelijkheid nemen voor het culturele stelsel in Nederland: van de basis tot de top.

In deze inbreng voor het commissiedebat over cultuur op 12 juni 2025 gaan we daar verder op in. Ook vragen we aandacht voor het verlengen van de periode van de Basisinfrastructuur (bis) en voor erfgoed en monumentenzorg.

Cultuur voor iedereen

De Raad voor Cultuur heeft in zijn rapport toegang tot cultuur uit 2024 aanbevelingen voor vernieuwing van het stelsel gedaan die breed steun krijgen. Het benodigde extra budget daarvoor ontbreekt. IPO en VNG benadrukken dat er ook zonder geld in de komende jaren de overheden samen met de sector moeten werken aan verbetering van het stelsel.

In zijn aanvullende advies aan minister Bruins van 12 mei 2025 geeft de Raad voor Cultuur twee aanbevelingen voor verbetering, die ook zonder extra budget in gang te zetten zijn. Gemeenten en provincies onderschrijven deze aanbevelingen, maar benadrukken dat elke vereenvoudiging van het stelsel ook daadwerkelijk moet leiden tot gelijke toegang tot cultuur voor iedereen in Nederland.

VNG en IPO willen opnieuw aangegeven dat rijk, gemeenten en provincies samen een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid dragen voor het culturele stelsel in Nederland; van de basis tot de top. Alleen dan is gelijke toegang voor iedereen te realiseren.

We denken graag mee over manieren én instrumenten, zoals interbestuurlijke afspraken, om de gedeelde waarden en doelen te formuleren om daarmee cultuur een perspectief te geven op duurzame verankering in beleid bij alle overheidslagen én in samenhang met andere domeinen. Wij verwijzen daarbij graag naar de recente Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening 2025-2028. Voor een wettelijke verankering via een bevorder- of zorgplicht, zoals de Raad voor Cultuur adviseert, zijn de middelen van het Kabinet op dit moment niet toereikend.

Verlengen van de beleidscyclus van vier naar acht jaar

Instellingen die in de Basisinfrastructuur (bis) rijkssubsidie ontvangen, krijgen voor een groot deel subsidie van medeoverheden zoals grote gemeenten die een regio-functie bekleden en provincies. Gemeenten en provincies hebben een voorkeur voor een vorm van gelijklopende subsidieperiodes en gelijktijdige besluitvorming bij rijk, cultuurfondsen en gemeenten en provincies. Hiermee scharen we ons achter het advies van de Raad voor Cultuur om de beleidsperiode te verlengen van vier naar acht jaar.

Autonomie en lokaal en regionaal mandaat

Een verlenging naar acht jaar door het rijk, betekent niet dat gemeenten en provincies dezelfde termijn zullen hanteren in hun cofinanciering. Die autonomie en het politieke mandaat ligt bij gemeenteraden en provinciale staten. Gemeenten en provincies willen onderzoeken hoe een verlenging impact heeft op de daar gevestigde instellingen en hoe een goede aansluiting op de lokale en regionale culturele infrastructuur behouden kan worden.

Het uitgangspunt van de overheden is om te werken aan de toegang tot cultuur voor iedereen in Nederland. De verlenging van de bis-termijn moet niet alleen de regel- en verantwoordingsdruk verlichten. Tegelijk moeten we ook werken aan de andere noden, in het bijzonder verspreiden en verbreden.

Erfgoed en Monumentenzorg

Structurele oplossing nodig om behoud erfgoed voor de toekomst zeker te stellen

Erfgoed, monumenten, archeologie maar ook tradities zeggen iets over de geschiedenis en de lokale cultuur, brengen gemeenschappen tot stand en slaan bruggen tussen groepen mensen. Voor de monumenten zijn blijvende inzet en investeringen nodig om deze goed te onderhouden en zo de onderhoudsstaat op peil te houden. IPO, VNG en OCW trekken hierin nauw samen op.

Wij zijn blij dat de minister met incidentele middelen een impuls geeft aan de restauraties van de niet woonhuis- rijksmonumenten. Toch willen we hier nogmaals aandacht vragen voor de achterblijvende structurele investeringen. Er is een duurzame en lange termijn oplossing nodig voor de restauratie en het onderhoud en herbestemming van grote monumenten; naast de rijksmonumenten óók provinciale en gemeentelijke monumenten. Dit kan bijvoorbeeld door een rijksfonds voor grote restauratieopgaven, om uitzonderlijk restauratiebehoeften waarin de reguliere subsidieregeling niet kan voorzien, met gezamenlijke inzet te kunnen realiseren.

Wij vragen:

- *Een structurele oplossing voor de financieringsbijdrage van de restauratie en verduurzaming van grote monumenten.*
- *Aandacht voor het feit dat de opgave van monumentenzorg groter is dan uit het rapport over de restauratieopgave naar voren komt. Monumentenzorg gaat ook over herbestemming van rijks- provinciale én gemeentelijke monumenten. Dit is een gezamenlijke opgave van de drie overheden en vergt een grotere investering dan op dit moment beschikbaar is.*

Interprovinciaal Overleg
Marcel de Jong
Strategisch lobbyadviseur
madjong@ipo.nl
06 52 07 11 14

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Jesse de Jong-Paalvast
Adviseur Public Affairs
jesse.dejong@vng.nl
06 39 84 64 37

Van: DorpswerkNH <dorpen@dorpswerknh.nl>
Verzonden: maandag 16 juni 2025 09:00
Aan: Statengriffie <statengriffie@noord-holland.nl>
Onderwerp: Verkiezingen 2026 - oproep vanuit Dorpswerk Noord-Holland en LVKK

GR2026 Bekijk de webversie

DORPSWERK Noord-Holland

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 is dit hét moment om als dorp, dorpshuis of dorpsbelangenorganisatie invloed uit te oefenen op het toekomstige gemeentebeleid.

Gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026

Geachte griffier,

Gemeenten spelen een sleutelrol in thema's die direct raken aan de leefbaarheid van onze dorpen: wonen, zorg, bereikbaarheid, subsidies en gemeenschapsvoorzieningen zoals het dorpshuis.

Wilt u deze brief (pdf) van de Landelijke Vereniging Kleine Kernen en Dorpswerk Noord-Holland verspreiden onder uw gemeenteraadsleden?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,
Dorpswerk Noord-Holland

De brief van Dorpswerk Noord-Holland en LVKK

Ontmoeting als antwoord op maatschappelijke opgaven

Beste leden van de gemeenteraden van Nederland,

Gemeenten staan voor stevige uitdagingen: zorgen over wonen, werk, zorg, veiligheid en een toenemend gevoel van eenzaamheid. Tegelijkertijd kampen veel gemeenten met een structureel tekort op de begroting. Er moeten keuzes worden gemaakt, keuzes die raken aan de haarvaten van onze samenleving.

Als Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK) en Provinciale Vereniging Dorpswerk Noord-Holland maken wij ons zorgen over deze ontwikkelingen. Tegelijkertijd zien wij ook een oplossingsrichting die relatief weinig kost en veel oplevert: *investeren in ontmoeting en dorpskracht*.

Ontmoeting als preventieve kracht

Ontmoetingsplekken zijn geen luxe, maar noodzaak. Een open inloop verlaagt eenzaamheid, vrijwilligersinitiatieven ondersteunen mantelzorgers, en signalering van problemen kan eerder plaatsvinden. Zo wordt dure zorg voorkomen en ontstaat een netwerk van wederkerigheid en ondersteuning.

Gemeenten kunnen via deze plekken ook dichter bij inwoners komen. Denk aan gemeentelijke spreekuren, buurtteams of het aanbieden van digitale hulp.

Twee voorwaarden voor succesvolle ontmoeting

- Er moet een plek zijn. Dorpshuizen, sportkantines, multifunctionele accommodaties – elk dorp heeft een eigen oplossing. Voor het in stand houden van deze plekken is gemeentelijke ondersteuning onmisbaar. Zeker nu deze plekken ook steeds vaker worden ingezet als noodsteunpunt bij crisis of ramp.
- Ontmoeting moet worden georganiseerd. Dat lukt als wordt aangesloten bij de energie die er lokaal al is. Dorpsraden, wijkplatforms, vitaliteitscoöperaties: ze staan klaar. Maar ze hebben ruimte nodig om hun werk te doen. Wij pleiten daarom voor vertrouwen in de lokale aanpak, ongeacht rechtsvorm of structuur. Het gaat om impact.

Onze oproep aan u

Wij vragen u om bij het opstellen van kadernota’s en begrotingen serieus te investeren in de kracht van ontmoeting.

De LVKK vertegenwoordigt ruim 4.000 dorps- en dorpshuisorganisaties in Nederland, waaronder een flink aantal in uw provincie Noord-Holland. Dorpsbewoners zetten zich vrijwillig in om hun gemeenschap leefbaar en sociaal te houden. Uw investering in deze gemeenschapskracht helpt maatschappelijke opgaven op te vangen en voorkomt zwaardere zorgkosten op termijn.

Wij wensen u veel wijsheid bij het maken van moeilijke keuzes en gaan graag in gesprek over hoe dorpen kunnen bijdragen aan een gezonde, verbonden samenleving.

Met vriendelijke groet,

Voorzitter Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen

Voorzitter Dorpswerk Noord-Holland

Dorpswerk Noord-Holland ondersteunt dorpsraden en dorpshuizen bij het vergroten van de leefbaarheid in de dorpen en adviseert ook gemeenten hoe zij hun kernenbeleid vorm kunnen geven. Meer informatie vindt u op www.dorpswerknh.nl.

U kunt contact opnemen met Dorpswerk Noord-Holland via onze adviseur @dorpswerknh.nl

---

De bijlage in pdf-formaat:

Brief aan de leden van de gemeenteraad

LinkedIn Facebook

Deze e-mail is verstuurd aan Statengriffie@noord-holland.nl. • Als je geen e-mails meer wilt ontvangen dan kun je je hier afmelden. • Voeg dorpen@dorpswerknh.nl toe aan je adresboek voor een betere ontvangst.

Laposta

metropool
regioamsterdam

Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht (editie 94 – 20 mei 2025)

Geachte Raadsleden en Statenleden in de Metropoolregio Amsterdam,

Met deze maandelijkse brief informeren wij u in het kort over actuele ontwikkelingen in de samenwerking binnen de MRA. Dit maandelijkse MRA Raads- en Statenleden Bericht wordt ook gearchiveerd op de MRA-website.

Nieuws uit de Metropoolregio Amsterdam

- Meer dan 250 initiatieven jongerencultuur in MRA met ruim € 7 miljoen subsidie van Rijk
- Netwerk doorfietsroutes in 2024 uitgebreid
- Inwoners regio Amsterdam ontvangen uitnodiging voor grootschalig woononderzoek
- Wat betekent de Europese 'Clean Deal' voor de industrie in de MRA?

Agenda's en verslagen Bestuur, Algemene Vergadering, Raadtafel en Platforms

Alle informatie, agenda's en stukken van het MRA Bestuur, MRA Raadtafel, MRA Algemene Vergadering, en de agenda's en verslagen van de platforms Economie, Ruimte en Mobiliteit kunt u vinden op de website van de MRA.

Eén pagina voor Jaarplanning 2025, Termijnagenda en Voortgangsnota

Op de website van de MRA is een speciale pagina gemaakt met daarop de meest actuele Jaarplanning van 2025 (versie 10 feb 2025) en de Termijnagenda en Voortgangsnota (eerste kwartaal 2025). Op de Jaarplanning 2025 treft u alle MRA-overleggen, waaronder alle bijeenkomsten van het Bestuur, de Algemene Vergadering, de Raadtafel en de bestuurlijke platforms. Hieronder staan de data van de eerstvolgende Raadtafel en Algemene Vergadering (AV):

Publicatie agenda/bijlagen	*MRA Raadtafel*	*MRA AV*
6 juni 2025 (*Raadtafel*)	wo 18 juni 2025 19.30 uur	27 juni 2025 10.00 uur

Het eerstvolgende Bericht aan Raden en Staten wordt aan het eind van volgende maand naar alle griffiers verzonden.

Middels deze brief hopen wij u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen of opmerkingen ben ik altijd bereikbaar.

Met vriendelijke groet,

Termini 179
1025 XM Amsterdam

info@metropoolregioamsterdam.nl
www.metropoolregioamsterdam.nl

Emiel Reiding
Directeur Metropoolregio Amsterdam
e.reiding@metropoolregioamsterdam.nl
06 - 39 36 20 77

*) De 33 deelnemers van de MRA zijn de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, Uithoorn, Amsterdam, Almere, Lelystad, Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Wijdemeren, Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, Velsen, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad, Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Zandvoort, de provincies Noord-Holland en Flevoland, en de Vervoerregio Amsterdam.
**) De 7 deelregio's zijn: Almere-Lelystad, Amstelland-Meerlanden, Amsterdam, Gooi en Vechtstreek, IJmond, Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland.

Dit digitale 'MRA Raads- en Statenleden Bericht' verschijnt maandelijks, met uitzondering van de zomermaanden.